AUTHOR:

ATHENAEUS

TITLE:

ATHENAEI DEIPNOSOPHISTE, E ...

PLACE:

LIPSIAE

DATE:

1858-1867

Master Negative #

92-80509-1

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

1858.

Athenaeus.
Athenaei Deipnosophistae, e recognitione Augusti Meineke. Lipsiae, in aedibus B. G. Teubneri, 1858-67.
4 v. (Bibliotheca scriptorum graecorum et romanorum Teubneriana)

Contents.--v. 1. Lib. I-VI.--v. 2. Lib. VII-XII. --v. 3. Lib. XIII-XV. Summaria et indices.--v. 4. Analecta critica.

682346

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 11X
IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB
DATE FILMED: 4-3-92 INITIALS SA
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

BIBLIOGRAPHIC IRREGULARITIES

MAIN ENTRY: Athanaeus
v.4.

Bibliographic Irregularities in the Original Document

List volumes and pages affected; include name of institution if filming borrowed text.

_____ Page(s) missing/not available: _____

_____ Volumes(s) missing/not available: _____

_____ Illegible and/or damaged page(s): _____

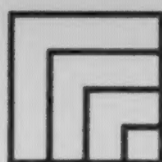
_____ Page(s) or volumes(s) misnumbered: _____

_____ Bound out of sequence: _____

_____ Page(s) or illustration(s) filmed from copy borrowed from: Univ. of California, Berkeley
Titlepage, 1-131.

_____ Other: _____

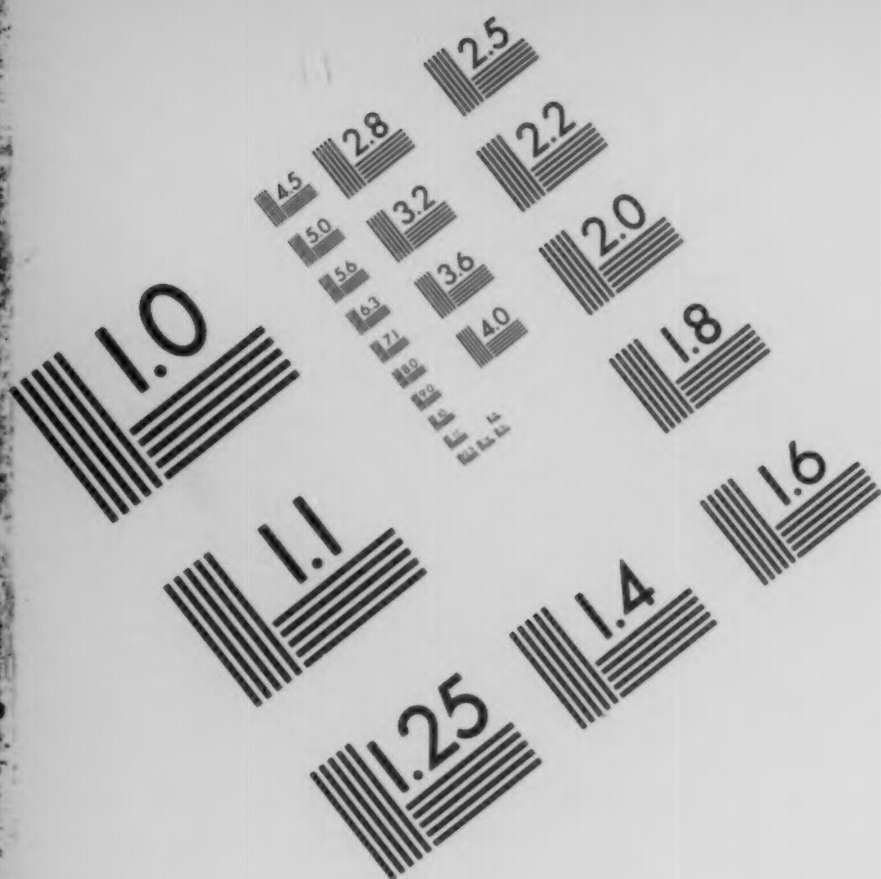
VOLUME 1

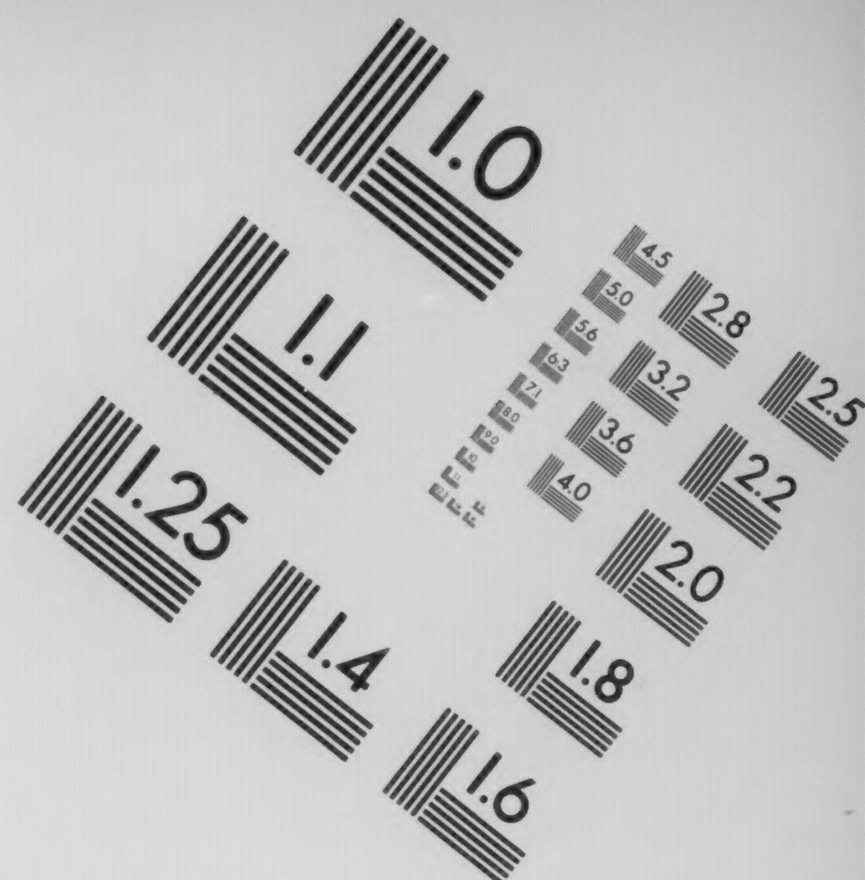

Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910

301/587-8202

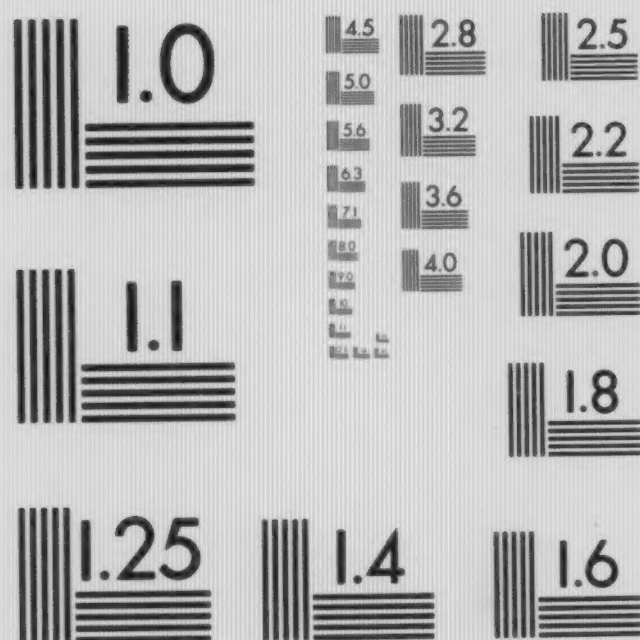

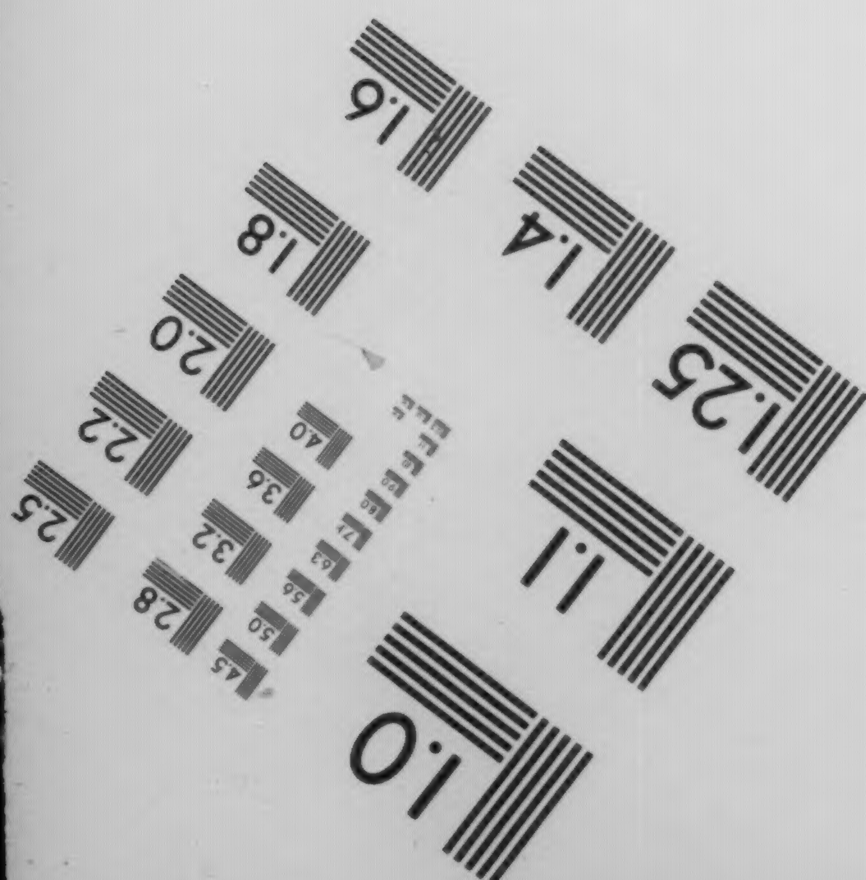

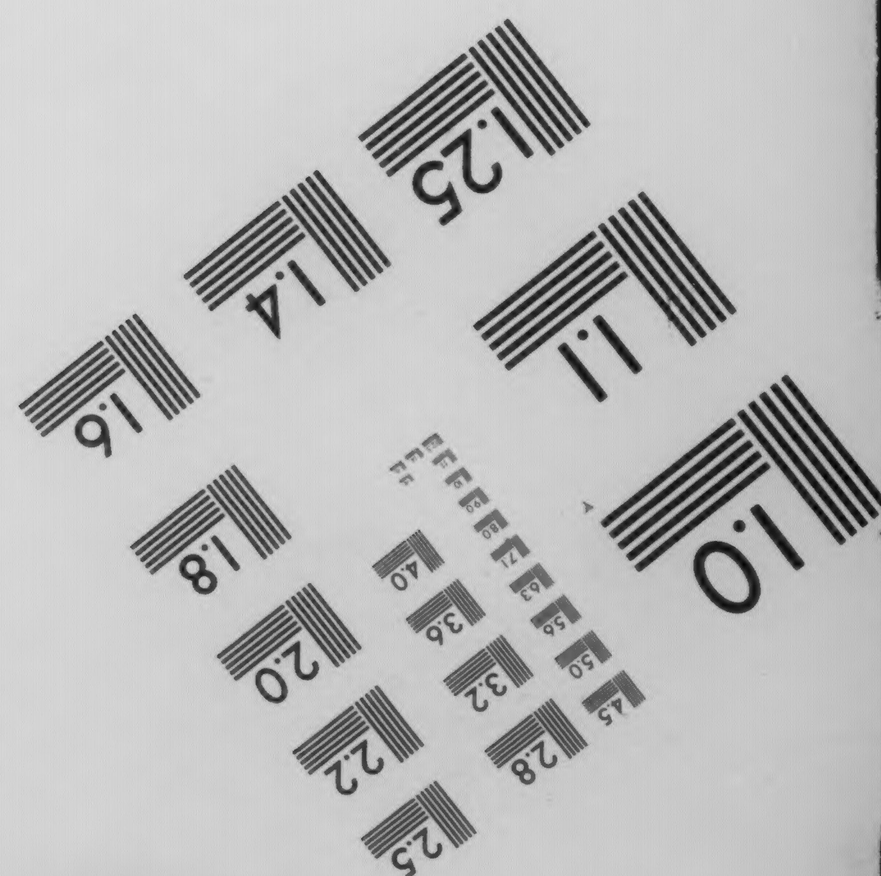
Centimeter

Inches

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

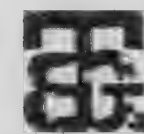
ATHENAEI
DEIPNOSOPHISTAE

E RECOGNITIONE

AUGUSTI MEINEKE

VOL. I

CONTINENS LIB. I—VI

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCLVIII

LIPSIAE TYPIS B. G. TEUBNERI.

ILLUSTRISSIMO

GEDANENSIS CIVITATIS GYMNASIO

BONARUM ARTIUM SEMINARIO FELICISSIMO

TERTIA SAECULARIA

AUSPICATO CELEBRANTI

EA QUA DECET OBSERVANTIA

CONGRATULATUR

AUGUSTUS MEINEKE

PRAEMONITUM

Editionum a B. G. TEUBNERO curatarum curandarumque cum hoc institutum sit, ut quidquid ad crisin scriptorum pertineat, in praefationibus quam fieri potest brevissime indicetur, in Athenaei opere edendo quibus de causis aliam rationem nobis sequendam putaverimus, intelligentes non latebit. itaque adnotationi singulare volumen destinavimus, in quo et emendationum nostrarum rationes reddemus, et si quid praeterea ad emendandum atque illustrandum hunc scriptorem felicior hora suggesserit, paulo accuratius explicabimus.

Scrib. Berolini
XI. m. Apr. a. MDCCCLVIII

A. Meineke

ΕΚ ΤΟΥ Α

1 Ἀθήναιος μὲν ὁ τῆς βίβλου πατήρ· ποιεῖται δὲ
τὸν λόγον πρὸς Τιμοκράτην. δειπνοσοφιστὴς δὲ ταύτῃ
τοὔνομα. ὑπόκειται δὲ τῷ λόγῳ Λαρήνσιος Ῥωμαῖος,
ἀνὴρ τῇ τύχῃ περιφανής, τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδείαν
ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος.
ἐν οἷς οὐκ ἔσθ' οὕτινος τῶν καλλίστων οὐκ ἐμνημό-
νευσεν. ἰχθῦς τε γὰρ τῇ βίβλῳ ἐνέθετο καὶ τὰς τούτων
χρείας καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων ἀναπτύξεις, καὶ λαχάνων
b γένη παντοῖα καὶ ζῴων παντοδαπῶν, καὶ ἄνδρας ἱστο-
ρίας συγγεγραφότας καὶ ποιητὰς καὶ ὅλως σοφούς, καὶ
ὄργανα μουσικὰ καὶ σκωμμάτων εἴδη μυρία καὶ ἐκπω-
μάτων διαφοράς, καὶ πλούτους βασιλέων διηγήσατο
καὶ νηῶν μεγέθη, καὶ ὅσα ἄλλα οὐδ' ἂν εὐχερῶς ἀπο-
μνημονεύσαιμι, ἢ ἐπιλίποι με ἡ ἡμέρα κατ' εἶδος διεξ-
ερχόμενον. καὶ ἔστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία μίμημα
τῆς τοῦ δείπνου πολυτελείας καὶ ἡ τῆς βίβλου δια-
σκευὴ τῆς ἐν τῷ λόγῳ παρασκευῆς. τοιοῦτον ὁ θαυμα-
στὸς οὗτος τοῦ λόγου οἰκονόμος Ἀθήναιος ἥδιστον λο-
γόδειπνον εἰσηγεῖται, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινό-
μενος, ὥσπερ οἱ Ἀθήνησι ῥήτορες, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ
c λέγειν θερμότητος πρὸς τὰ ἑπόμενα τῆς βίβλου βαθ-
μηδὸν ὑπεράλλεται.

2. Οἱ δ' ἐν τῷ δείπνῳ δῆθεν ἐπιδημήσαντες δει-
πνοσοφισταὶ ἦσαν Μασούριος, νόμων ἐξηγητὴς καὶ
πάσης παιδείας οὐ παρέργως ἐπιμέλειαν ποιούμενος,

Μόνος ποιητής, ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐ-

ὁ Νικαεύς. μουσικὸς δὲ παρῆν Ἀλκείδης ὁ Ἀλεξαν-

πάσης παιδείας οὐ παρέργως ἐπιμέλειαν ποιούμενος,

Μόνος ποιητής, ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος καὶ τὴν ἐγκύκλιον οὐ παρέργως ἐξηλωκώς· ἕκαστον γὰρ ὧν ἐπεδείκνυτο ὡς μόνον τοῦτο ἠσκηκὼς ἐφαίνετο, τοιαύτη πολυμαθείᾳ ἐκ παιδὸς συνετράφη· ἰάμβων δὲ ἦν ποιητὴς οὐδενὸς δεύτερος, φησί, τῶν μετ' Ἀρχίλοχον ποιητῶν. παρῆν δὲ καὶ Πλούταρχος καὶ Λεωνίδης ὁ Ἠλεῖος καὶ Αἰμιλιανὸς ὁ Μαυρούσιος καὶ Ζωίλος, γραμματικῶν οἱ χαριέστατοι. d
φιλοσόφων δὲ παρῆσαν Ποντιανὸς καὶ Δημόκριτος οἱ Νικομηδεῖς, πολυμαθείᾳ πάντας ὑπερηκοντικότες· Φιλάδελφός τε ὁ Πτολεμαεύς, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐν φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐξητασμένος. τῶν δὲ κυνικῶν εἷς ἦν, ὃν Κύνουλκον καλεῖ· ᾧ οὐ μόνον δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκκλησιάζοντι, ἀλλὰ τῶν Ἀκταίωνος πολὺ πλείονες. ῥητόρων τε ἦν ἄγυρις τῶν κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολειπομένη· ὧν κατέτρεχε μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο Οὐλπιανὸς ὁ Τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ἃς ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυιαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλείοις, βαλανεί- e
οις, ἔσχεν ὄνομα τοῦ κυρίου διασημότερον Κειτούκειτος. οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμον εἶχε μηδενὸς ἀποτρώγειν πρὶν εἰπεῖν 'κεῖται ἢ οὐ κεῖται;' οἷον εἰ κεῖται ὥρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, καὶ εἰ ὁ μέθυσος ἐπὶ ἀνδρός, εἰ ἡ μήτρα κεῖται ἐπὶ τοῦ ἐδωδίμου βρώματος, εἰ σύαγρος κεῖται τὸ σύνθετον ἐπὶ τοῦ συός. ἰατρῶν δὲ παρῆσαν Δάφνος Ἐφέσιος, ἱερὸς τὴν τέχνην καὶ κατὰ τὰ ἤθη, τῶν ἀκαδημαϊκῶν λόγων οὐ παρέργως ἁπτόμενος· Γαληνός τε ὁ Περγαμηνός, ὃς τοσαῦτ' ἐκδέδωκε συγγράμματα φιλόσοφά τε καὶ ἰατρικὰ ὡς πάντας ὑπερβαλεῖν τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν f
οὐδενὸς ὢν τῶν ἀρχαίων ἀδυνατώτερος· Ῥουφῖνός τε

ὁ Νικαεύς. μουσικὸς δὲ παρῆν Ἀλκείδης ὁ Ἀλεξανδρεύς. καὶ ἦν ὁ κατάλογος οὗτος στρατιωτικός, φησί, μᾶλλον ἢ συμποτικός.

3. Δραματουργεῖ δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλῳ πλατωνικῷ· οὕτως γοῦν ἄρχεται.

2 ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ. ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

Αὐτός, ὦ Ἀθήναιε, μετειληφὼς τῆς καλῆς ἐκείνης συνουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέντων δειπνοσοφιστῶν, ἥτις ἀνὰ τὴν πόλιν πολυθρύλητος ἐγένετο, ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν τοῖς ἑταίροις διεξῄεις; ΑΘΗΝ. Αὐτός, ὦ Τιμόκρατες, μετασχών. ΤΙΜ. Ἆρ' οὖν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν ἐπικυλικείων λόγων μεταδοῦναι·

(τοὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον,

b ὥς πού φησιν ὁ Κυρηναῖος ποιητής) ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ;

4. Εἶτα εἰσβάλλει μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τοῦ Λαρηνσίου ἔπαινον, καὶ λέγει ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἀπὸ παιδείας συναθροίζων οὐ μόνοις τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ καὶ λόγοις εἱστία, τὰ μὲν προβάλλων τῶν ἀξίων ζητήσεως τὰ δὲ ἀνευρίσκων, οὐκ ἀβασανίστως οὐδ' ἐκ τοῦ παρατυχόντος τὰς ζητήσεις ποιούμενος, ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα μετὰ κριτικῆς τινος καὶ σωκρατικῆς
c ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαυμάζειν τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. λέγει δ' αὐτὸν καὶ καθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν πατρίων τὰ τῶν Ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ Ἀστεροπαῖόν τινα, ἐπ' ἴσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν προϊστάμενον. λέγει δ' αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι ἱερουργιῶν τῶν νομισθεισῶν ὑπό τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπωνύμου Ῥωμύλου καὶ Πομπιλίου Νουμᾶ, καὶ ἐπιστήμονα

νόμων πολιτικῶν. πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ
παλαιῶν ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως, ἔτι δὲ d
νόμων συναγωγῆς, οὓς ἔτι διδάσκουσιν, ὡς τὰ Πινδά- 3
ρου ὁ κωμῳδιοποιὸς Εὔπολίς φησιν, ἤδη κατασεσιγα-
σμένων ὑπὸ τῆς τῶν πολλῶν ἀφιλοκαλίας. ἦν δέ, φησί,
καὶ βιβλίων κτῆσις αὐτῷ ἀρχαίων ἑλληνικῶν τοσαύτη
ὡς ὑπερβάλλειν πάντας τοὺς ἐπὶ συναγωγῇ τεθαυμα-
σμένους, Πολυκράτην τε τὸν Σάμιον καὶ Πεισίστρατον
τὸν Ἀθηναίων τυραννήσαντα Εὐκλείδην τε τὸν καὶ
αὐτὸν Ἀθηναῖον καὶ Νικοκράτην τὸν Κύπριον, ἔτι δὲ
τοὺς Περγάμου βασιλέας Εὐριπίδην τε τὸν ποιητὴν
Ἀριστοτέλην τε τὸν φιλόσοφον καὶ τὸν τὰ τούτων
διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα· παρ' οὗ πάντα, φησί, b
πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος, φιλάδελ-
φος δὲ ἐπίκλην, μετὰ τῶν Ἀθήνηθεν καὶ τῶν ἀπὸ Ῥό-
δου εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. διόπερ
ἐκεῖνα τῶν Ἀντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτὸν

ἀεὶ δὲ πρὸς μούσαισι καὶ λόγοις πάρει,
ὅπου τι σοφίας ἔργον ἐξετάζεται.

ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ·
οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν,

κατὰ τὸν Θηβαῖον μελοποιόν. καὶ ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις c
δὲ παρακαλῶν, πατρίδα, φησί, τὴν Ῥώμην πᾶσιν
ἀποφαίνει. τίς γὰρ τὰ οἴκοι ποθεῖ τούτῳ ξυνὼν ἀνα-
πεπταμένην ἔχοντι τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν; κατὰ γὰρ
τὸν κωμικὸν Ἀπολλόδωρον,

εἰς οἰκίαν ὅταν τις εἰσίῃ φίλου,
ἔστιν θεωρεῖν, Νικοφῶν, τὴν τοῦ φίλου
εὔνοιαν εὐθὺς εἰσιόντα τὰς θύρας.
ὁ θυρωρὸς ἱλαρὸς πρῶτόν ἐστιν, ἡ κύων
ἔσηνε καὶ προσῆλθ', ὑπαντήσας δέ τις

d δίφρον εὐθέως ἔθηκε, κἂν μηδεὶς λέγῃ
μηδέν.

5. Τοιούτους ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς εἶναι πλείους·
ὡς τοῖς γε μὴ τοῦτο ποιοῦσιν ἐρεῖ τις ‘τί μικρολογεῖς;
πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι. δαίνυ δαῖτα γέρουσι θά-
λειαν· ἔοικέ τοι.’ τοιοῦτος ἦν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέ-
γας Ἀλέξανδρος. Κόνων δὲ τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ
νικήσας Λακεδαιμονίους καὶ τειχίσας τὸν Πειραιᾶ,
ἑκατόμβην τῷ ὄντι θύσας καὶ οὐ ψευδωνύμως, πάντας
e Ἀθηναίους εἱστίασεν. Ἀλκιβιάδης δὲ ὀλύμπια νική-
σας ἅρματι πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος, εἰς ἃς
νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύσας Ὀλυμ-
πίῳ Διὶ τὴν πανήγυριν πᾶσαν εἱστίασε. τὸ αὐτὸ ἐποί-
ησε καὶ Λεώφρων Ὀλυμπίασιν, ἐπινίκιον γράψαντος
τοῦ Κείου Σιμωνίδου. Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ Ἀκραγαντῖ-
νος ἵπποις ὀλύμπια νικήσας, πυθαγορικὸς ὢν καὶ ἐμ-
ψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ καὶ τῶν
πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας διένειμε
f τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. ὁ δὲ Χῖος Ἴων
τραγῳδίαν νικήσας Ἀθήνησιν ἑκάστῳ τῶν Ἀθηναίων
ἔδωκε Χῖον κεράμιον.

τοῦ γάρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν ἂν οὕνεκα
εὔξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων
ἢ τοῦ δύνασθαι παραβοηθεῖν τοῖς φίλοις,
σπείρειν τε καρπὸν χάριτος, ἡδίστης θεῶν;
τοῦ μὲν πιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς
ἔχομεν ὁμοίας· οὐχὶ τοῖς λαμπροῖσι δὲ
δείπνοις τὸ πεινῆν παύεται,

Ἀντιφάνης φησίν.

Ὅτι Ξενοκράτης ὁ Καλχηδόνιος καὶ Σπεύσιππος
ὁ ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ἀριστοτέλης συμποτικοὺς νόμους
ἔγραψαν.

Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ Ἀκραγαντῖνος Γελλίας φιλόξενος 4
ὢν καὶ πάντας πολυωρῶν πεντακοσίοις ἱππεῦσιν ἐκ Γέλας ποτὲ καταλύσασιν ὡς αὐτὸν χειμῶνος ὥρᾳ ἔδωκεν ἑκάστῳ χιτῶνα καὶ ἱμάτιον.

6. Ὁ τρεχέδειπνος, φησὶ σοφιστής. Κλέαρχός φησι Χάρμον τὸν Συρακόσιον εὐτρεπίσθαι στιχίδια καὶ παροιμίας εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δείπνοις παρατιθεμένων. εἰς μὲν τὸν ἰχθὺν

ἥκει λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος.

εἰς δὲ τοὺς κήρυκας

χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι.

εἰς δὲ τὴν χορδὴν

ἑλικτὰ κοὐδὲν ὑγιές. b

εἰς δὲ τὴν ὠνθυλευμένην τευθίδα

σοφὴ σοφὴ σύ.

εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἑψητοῖς ὡραῖον

οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον;

εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελυν

οὐ προκαλυπτομένα βοστρυχώδεα.

τοιούτους πολλούς φησι τῷ Λαρησίου παρεῖναι δείπνῳ ὥσπερ συμβολὰς κομίζοντας τὰ ἀπὸ τῶν στρωματοδέσμων γράμματα. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστον τῶν παρατιθεμένων ἔχων τι πρόχειρον, ὡς προείρηται, ἐδόκει τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένος εἶναι, ὡς καὶ Καλλιφάνης ὁ τοῦ Παραβρύκοντος κλη- c
θείς, ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐκγραψάμενος ἀνειλήφει μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων στίχων, πολυμαθείας δόξαν προσποιούμενος. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι διὰ στόματος εἶχον τὰς ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας, τὰς πλωτὰς ἐγχέλεις, τῶν παχυνικῶν θύννων τὰς ἠτριαίας, τοὺς ἐν Μήλῳ ἐρίφους, τοὺς ἐν Σκιάθῳ κεστρέας· καὶ τῶν ἀδόξων δὲ τὰς πελωρίδας κόγχας, τὰς ἐκ Λιπάρας

d μαινίδας, τὴν μαντινικὴν γογγυλίδα, τὰς ἐκ Θηβῶν
βουνιάδας, καὶ τὰ παρ' Ἀσκραίοις τεῦτλα. Κλεάνθης δὲ ὁ Ταραντῖνος, ὥς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε, καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ Σικελός, ὡς ταῦτα

ἔγχει πιεῖν μοι, καὶ τὸ πέρδικος σκέλος.
ἀμίδα δότω τις, ἢ πλακοῦντά τις δότω.

τὸν βίον, φησίν, εὐσταθεῖς, οὐκ ἐγχειρογάστορες. 'γυργάθους ψηφισμάτων φέροντες' Ἀριστοφάνης φησίν.

7. Ὅτι Ἀρχέστρατος ὁ Συρακόσιος ἢ Γελῷος ἐν
e τῇ ὡς Χρύσιππος ἐπιγράφει Γαστρονομίᾳ, ὡς δὲ Λυγκεὺς καὶ Καλλίμαχος Ἡδυπαθείᾳ, ὡς δὲ Κλέαρχος Δειπνολογίᾳ, ὡς δ' ἄλλοι Ὀψοποιίᾳ (ἐπικὸν δὲ τὸ ποίημα, οὗ ἡ ἀρχὴ

ἱστορίης ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πάσῃ)

φησὶ

πρὸς δὲ μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἁβρόδαιτι τραπέζῃ.
ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες,
ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους· ἤδη γὰρ ἂν εἴη
μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκηνὴ στρατιωτῶν.

ἀγνοεῖ δ' ὅτι οἱ ἐν τῷ Πλάτωνος συσσιτίῳ ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἦσαν.

f οὗτοι δὲ πρὸς τὰ δεῖπνα τῶν ἐν τῇ πόλει
ἀφορῶσιν ἀεὶ καὶ πέτονται δεξιῶς
ἐπὶ ταῦτ' ἄκλητοι,

Ἀντιφάνης φησὶ καὶ ἐπάγει 'οὓς ἐκ κοινοῦ ἔδει τρέφειν τὸν δῆμον,

5 ἀεί θ' ὅπερ
ὀλυμπιάσι φασὶ ταῖς μυίαις ποιεῖν,
βοῦν τοῖς ἀκλήτοις προκατακόπτειν πανταχοῦ.'

8. Τὰ μὲν θέρεος τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι, φησὶν

ὁ Συρακόσιος ποιητής. οὐχ ἅμα μὲν οὖν πάντα παρασκευάζεσθαι δυνατόν, λέγεσθαι δὲ ῥᾴδιον. ὅτι δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηνται ἄλλοι τε καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν ἐν ἕνδεκα βιβλίοις ἢ καὶ πλείοσι, καὶ Νουμήνιος Ἡρακλεώτης ὁ Διεύχους τοῦ ἰατροῦ μαθητής, καὶ Ματρέας ὁ Πιταναῖος ὁ παρῳδός, καὶ b
Ἡγήμων ὁ Θάσιος ὁ ἐπικληθεὶς φακῆ, ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς ἐντάττουσιν. ὅτι Ἀρτεμίδωρος ὁ ψευδαριστοφάνειος ὀψαρτυτικὰς λέξεις συνήγαγε. τοῦ Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευκαδίου δείπνου Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιὸς μέμνηται

ἐγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ἐρημίᾳ
τουτὶ διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον
πρὸς ἐμαυτόν. Β. ἔστι δ', ἀντιβολῶ σε, τοῦτο τί;
Α. Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία.
Β. ἐπίδειξον αὐτὴν ἥτις ἐστίν. Α. ἄκουε δή.
'ἄρξομαι ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύννον.'
Β. ἐπὶ θύννον; οὐκοῦν τῆς τελευταίας πολὺ
κράτιστον ἐνταυθὶ τετάχθαι τάξεως. c
Α. 'βολβοὺς μὲν σποδιᾷ δαμάσας καταχύσματι δεύσας
ὡς πλείστους διάτρωγε· τὸ γὰρ δέμας ἀνδρὸς ἀνορθοῖ.
καὶ τάδε μὲν δὴ ταῦτα· θαλάσσης δ' ἐς τέκν' ἄνειμι.'

εἶτα μετὰ μικρὸν

οὐδὲ λοπὰς κακόν ἐστιν· ἀτὰρ τὸ τάγηνον ἄμεινον [οἶμαι]

καὶ μετ' ὀλίγα

ὀρφὼν αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε
μὴ τέμνειν, μή σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ,
ἀλλ' ὅλον ὀπτήσας παράθες, πολλὸν γὰρ ἄμεινον. d

πουλύποδος πλεκτὴ δ', ἂν πιλήσῃς κατὰ καιρόν,
ἑφθὴ τῆς ὀπτῆς, ἢν ᾖ μείζων, πολὺ κρείττων·
ἢν ὀπταὶ δὲ δύ' ὦσ', ἑφθῇ κλαίειν ἀγορεύω.
τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπιήρανος εἶναι·
παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ στύματα μισεῖ.
σκορπίος αὖ Β. παίσειέ γέ σου τὸν πρωκτὸν ὑπελθών.

9. Ἀπὸ τούτου τοῦ Φιλοξένου καὶ φιλοξένειοί
e τινες πλακοῦντες ὠνομάσθησαν. περὶ τούτου Χρύσιππός φησιν 'ἐγὼ κατέχω τινὰ ὀψοφάγον ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτωκότα τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τοῖς γινομένοις ὥστε φανερῶς ἐν τοῖς βαλανείοις τήν τε χεῖρα συνεθίζειν πρὸς τὰ θερμά, καθιέντα εἰς ὕδωρ θερμόν, καὶ τὸ στόμα ἀναγαργαριζόμενον θερμῷ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς θερμοῖς δυσκίνητος ᾖ. ἔφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀψοποιοῦντας ὑποποιεῖσθαι, ἵνα θερμότατα παρατιθῶσι, καὶ μόνος καταναλίσκῃ αὐτός,
f τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ δυναμένων.' τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου ἱστοροῦσι καὶ Ἀρχύτου καὶ ἄλλων πλειόνων, ὧν τις παρὰ Κρωβύλῳ τῷ κωμικῷ φησιν

ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ ταῦθ' ὑπερβολῇ
τοὺς δακτύλους δήπουθεν ἰδαίους ἔχω,
καὶ τὸν λάρυγγ' ἥδιστα πυριῶ τεμαχίοις.
Β. κάμινος, οὐκ ἄνθρωπος.

Κλέαρχος δέ φησι Φιλόξενον προλουόμενον περιέρχε-
6 σθαι τὰς οἰκίας, ἀκολουθούντων αὐτῷ παίδων καὶ φερόντων ἔλαιον οἶνον γάρον ὄξος καὶ ἄλλα ἡδύσματα· ἔπειτα εἰσιόντα εἰς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας τὰ ἑψόμενα τοῖς ἄλλοις ἀρτύειν ἐμβάλλοντα ὧν ἐστι χρεία, εἶθ' οὕτως εἰς ἑαυτὸν κύψαντα εὐωχεῖσθαι. οὗτος εἰς Ἔφε-

σου καταπλεύσας, εὑρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενήν, ἐπύθετο τὴν αἰτίαν· καὶ μαθὼν ὅτι πᾶν εἰς γάμους συνηγόρασται, λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸν νυμφίον. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ᾄσας ὑμέναιον οὗ ἡ ἀρχὴ ‘γάμε θεῶν λαμπρότατε’ πάντας ἐψυχαγώγησεν. ἦν δὲ διθυραμβο- b ποιός. καὶ ὁ νυμφίος, Φιλόξενε (εἶπε) καὶ αὔριον ὧδε δειπνήσεις; καὶ ὁ Φιλόξενος, ἂν ὄψον (ἔφη) μὴ πωλῇ τις.

10. Θεόφιλος δέ φησιν ‘οὐχ ὥσπερ Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος· ἐκεῖνος γάρ, ὡς ἔοικεν, ἐπιμεμφόμενος τὴν φύσιν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ηὔξατό ποτε γεράνου τὴν φάρυγγα σχεῖν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἵππον ὅλως ἢ βοῦν ἢ κάμηλον ἢ ἐλέφαντα δεῖ σπουδάζειν γενέσθαι. οὕτω γὰρ αἱ ἐπιθυμίαι καὶ αἱ ἡδοναὶ πολλῷ μείζους καὶ σφοδρότεραι· πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις ποιοῦνται τὰς ἀπολαύσεις.’ Κλέαρχος δὲ Μελάνθιόν φησι τοῦτ’ εὔ- c ξασθαι λέγων ‘Τιθωνοῦ Μελάνθιος ἔοικε βουλεύσασθαι βέλτιον. ὃ μὲν γὰρ ἀθανασίας ἐπιθυμήσας ἐν θαλάμῳ κρέμαται πάντων ὑπὸ γήρως ἐστερημένος τῶν ἡδέων, Μελάνθιος δὲ τῶν ἀπολαύσεων ἐρῶν ηὔξατο τῆς μακραύχενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν’ ὅτι πλεῖστον τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ.’ ὁ αὐτός φησι Πίθυλλον τὸν τένθην καλούμενον οὐ περιγλωττίδα μόνον ὑμενίνην φορεῖν ἀλλὰ καὶ προσελυτροῦν τὴν γλῶτταν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις’ καὶ τέλος ἰχθὺν τρί- d βων ἀπεκάθαιρεν αὐτήν. μόνος δ’ οὗτος τῶν ἀπολαυστικῶν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸ ὄψον, ἵν’ ὡς θερμότατον ὁ τρισάθλιος ἀναδιδῷ τῇ γλώττῃ. ἄλλοι δὲ φίλιχθυν τὸν Φιλόξενον φασίν· Ἀριστοτέλης δὲ φιλόδειπνον ἁπλῶς, ὃς καὶ γράφει που ταῦτα ‘δημηγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις κατατρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι, καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσι-

δος ἢ Βορυσθένους καταπλέοντας, ἀνεγνωκότες οὐδὲν πλὴν εἰ τὸ Φιλοξένου Δεῖπνον οὐδ’ ὅλον.’

e 11. Φανίας δέ φησιν ὅτι Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ποιητής, περιπαθὴς ὢν τοῖς ὄψοις, δειπνῶν ποτε παρὰ Διονυσίῳ, ὡς εἶδεν ἐκείνῳ μὲν μεγάλην τρῖγλαν παρατεθεῖσαν ἑαυτῷ δὲ μικράν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας πρὸς τὸ οὖς προσήνεγκε. πυθομένου δὲ τοῦ Διονυσίου τίνος ἕνεκεν τοῦτο ποιεῖ, εἶπεν ὁ Φιλόξενος ὅτι γράφων τὴν Γαλάτειαν βούλοιτό τινα παρ’ ἐκείνης τῶν κατὰ Νηρέα πυθέσθαι, τὴν δὲ ἠρωτημέ- f νην ἀποκεκρίσθαι διότι νεωτέρα οὖσα ἁλοίη· διὸ μὴ παρακολουθεῖν· τὴν δὲ τῷ Διονυσίῳ παρατεθεῖσαν πρεσβυτέραν οὖσαν εἰδέναι πάντα σαφῶς ἃ βούλεται μαθεῖν. τὸν οὖν Διονύσιον γελάσαντα ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὴν τρῖγλαν τὴν παρακειμένην αὐτῷ. συνεμέθυε δὲ τῷ Φιλοξένῳ ἡδέως ὁ Διονύσιος. ἐπεὶ δὲ τὴν ἐρωμένην Γαλάτειαν ἐφωράθη διαφθείρων, εἰς τὰς λατο- 7 μίας ἐνεβλήθη· ἐν αἷς ποιῶν τὸν Κύκλωπα συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γενόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον Κύκλωπα ὑποστησάμενος, τὴν δ’ αὐλητρίδα Γαλάτειαν, ἑαυτὸν δ’ Ὀδυσσέα.

12. Ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνήρ τις Ἀπίκιος πλουσιώτατος τρυφητής, ἀφ’ οὗ πλακούντων γένη πολλὰ ἀπίκια ὀνομάζεται. οὗτος ἱκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα ἐν Μιντούρναις (πόλις δὲ Καμπανίας) διέτριβε τὰ πλεῖστα, καρίδας b ἐσθίων πολυτελεῖς, αἳ γίνονται αὐτόθι ὑπέρ γε τὰς ἐν Σμύρνῃ μέγισται καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀστακούς. ἀκούσας οὖν καὶ κατὰ Λιβύην γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν οὐδ’ ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἧκε τῶν τόπων, πρὶν ἐξορμῆσαι τῆς νεὼς (πολλὴ δ’ ἐγεγόνει

παρὰ Λίβυσι φήμη τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ) προσπλεύσαντες ἁλιεῖς προσήνεγκαν αὐτῷ τὰς καλλίστας καρίδας. ὃ δ' ἰδὼν ἐπύθετο εἰ μὴ μείζους ἔχουσιν· εἰπόντων δὲ μὴ γίνεσθαι ὧν ἤνεγκαν, ὑπομνησθεὶς τῶν ἐν Μιντούρναις ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ c
Ἰταλίαν ἀναπλεῖν μηδὲ προσπελάσαντι τῇ γῇ. Ἀριστόξενος δ' ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ὁ ὄντως μετελθὼν τὴν πάτριον φιλοσοφίαν, ἀφ' οὗ καὶ κωλήν τις καλεῖται ἀριστοξένειος ἰδίως σκευαζόμενος, ὑπὸ τῆς ἀνυπερβλήτου τρυφῆς καὶ τὰς ἐν τῷ κήπῳ γινομένας θριδακίνας οἰνομέλιτι ἐπότιζεν ἑσπέρας, καὶ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβάνων χλωροὺς ἔχειν ἔλεγε πλακοῦντας ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπεμπομένους αὐτῷ.

13. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐν Παρθίᾳ ὄντι d
καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν παμπόλλων ὁδὸν Ἀπίκιος ὄστρεα νεαρὰ διεπέμψατο ὑπὸ σοφίας αὐτοῦ τεθησαυρισμένα· καὶ οὐχ ὡς Νικομήδει τῷ Βιθυνῶν βασιλεῖ ἐπιθυμήσαντι ἀφύης (μακρὰν δὲ καὶ οὗτος ἦν τῆς θαλάσσης) μάγειρός τις μιμησάμενος τὸ ἰχθύδιον παρέθηκεν ὡς ἀφύας. ὁ γοῦν παρ' Εὔφρονι τῷ κωμικῷ μάγειρός φησιν

ἐγὼ μαθητὴς ἐγενόμην Σωτηρίδου,
ὃς ἀπὸ θαλάττης Νικομήδει δώδεκα
ὁδὸν ἀπέχοντι πρῶτος ἡμερῶν ποτε e
ἀφύης ἐπιθυμήσαντι χειμῶνος μέσου
παρέθηκε νὴ Δί', ὥστε πάντας ἀνακραγεῖν.
Β. πῶς δὲ δυνατὸν τοῦτ' ἐστί; Α. θήλειαν λαβὼν
γογγυλίδα, ταύτην ἔτεμε λεπτὰ καὶ μακρά,
τὴν ὄψιν αὐτῆς τῆς ἀφύης μιμούμενος,
ἀποξέσας, ἔλαιον ἐπιχέας, ἅλας
δοὺς μουσικῶς, μήκωνος ἐπιπάσας ἄνω
κόκκους μελαίνης, τὸν ἀριθμὸν δὲ δώδεκα,

περὶ τὴν Σκυθίαν ἔπαυσε τὴν ἐπιθυμίαν.
f καὶ Νικομήδης γογγυλίδα μασώμενος
ἀφύης τότ' ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκώμιον.
οὐδὲν ὁ μάγειρος τοῦ ποιητοῦ διαφέρει·
ὁ νοῦς γάρ ἐστιν ἑκατέρῳ τούτων τέχνη.

14. Ὅτι περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος ποιητὴς ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαίοντος εἰς τὰ συμπόσια, Μυκονίων δίκην. δοκοῦσι δ' οἱ Μυκόνιοι διὰ τὸ πένεσθαι καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν ἐπὶ γλισχρότητι
8 καὶ πλεονεξίᾳ διαβάλλεσθαι. τὸν γοῦν γλίσχρον Ἰσχόμαχον Κρατῖνος Μυκόνιον καλεῖ 'πῶς ἂν Ἰσχομάχου γεγονὼς Μυκονίου φιλόδωρος ἂν εἴης;'

Ἀγαθὸς πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἑστιασόμενος ἧκον. κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλίκρητον μέθυ,
. . . ὧν οὔτε τῖμον . . εἰσήνεγκας
οὔτε μὴν κληθεὶς . . . ἦλθες, οἷα δὴ φίλος [φίλοις],
b ἀλλά σ' ἡ γαστὴρ νόον τε καὶ φρένας παρήγαγεν
εἰς ἀναιδείην,

Ἀρχίλοχός φησίν.
Εὔβουλος ὁ κωμικός φησί που

εἰσὶν ἡμῖν τῶν κεκλημένων δύο
ἐπὶ δεῖπνον ἄμαχοι, Φιλοκράτης καὶ Φιλοκράτης.
ἕνα γὰρ ἐκεῖνον ὄντα δύο λογίζομαι
μεγάλους . . . μᾶλλον δὲ τρεῖς.
ὅν φασί ποτε κληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρός τινος
εἰπόντος αὐτῷ τῶν φίλων, ὁπηνίκ' ἂν
c εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχεῖον ᾖ,
ἥκειν, ἕωθεν αὐτὸν εὐθὺς ἡλίου
μετρεῖν ἀνέχοντος· μακροτέρας δ' οὔσης ἔτι
πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παρεῖναι τῆς σκιᾶς·

ἔπειτα δὲ φάναι μικρὸν ὀψιαίτερον
δι' ἀσχολίαν ἥκειν, παρόνθ' ἅμ' ἡμέρᾳ.

ἀσυμβόλου δείπνου γὰρ ὅστις ὑστερεῖ,
τοῦτον ταχέως νόμιζε κἂν τάξιν λιπεῖν,

Ἄμφις φησὶν ὁ κωμικός. Χρύσιππος δέ φησιν

ἀσύμβολον κώθωνα μὴ παραλίμπανε.

κώθων δ' οὐ παραλειπτὸς ἀσύμβολος, ἀλλὰ δι- d
ωκτός.

Ἀντιφάνης δέ φησι

βίος θεῶν γάρ ἐστιν, ὅταν ἔχῃς ποθὲν
τἀλλότρια δειπνεῖν μὴ προσέχων λογίσμασιν·

καὶ πάλιν

μακάριος ὁ βίος· δεῖ δ' ἀεὶ καινὸν πόρον
εὑρεῖν ἔμ', ὡς μάσημα ταῖς γνάθοις ἔχω.

ταῦτα οἴκοθεν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον καὶ προμελετήσας ἵνα κἀγὼ τὸ στεγανόμιον κομίζων παραγέ-
νωμαι. ' ἄκαπνα γὰρ αἰὲν ἀοιδοὶ θύομεν.' e

Ὅτι τὸ μονοφαγεῖν ἐστὶν ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς.

Ἀντιφάνης

μονοφαγεῖς ἤδη τι καὶ βλάπτεις ἐμέ.

Ἀμειψίας

ἔρρ' ἐς κόρακας μονοφάγε καὶ τοιχωρύχε.

Περὶ τοῦ τῶν ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου.

15. Ὅτι Ὅμηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις καὶ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόττουσαν καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πᾶσιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐφε-
ξῆς, ἵνα τὴν σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον ἐν τοῖς καλοῖς ἔρ- f
γοις ἀναλίσκωσι καὶ ὦσιν εὐεργετικοὶ καὶ κοινωνικοὶ

πρὸς ἀλλήλους, εὐτελῆ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη, λογιζόμενος τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν, τοὺς δὲ διαμεμενηκότας ἐν εὐτελείᾳ εὐτάκτους καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. ἁπλῆν οὖν ἀπέδωκε τὴν δίαιταν πᾶσι καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βασιλεῦσιν,
9 ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὀπτὰ παρατιθεὶς πᾶσι κρέα, καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια, ἔν τε ἑορταῖς καὶ γάμοις καὶ ἄλλῃ συνόδῳ, καὶ οὐ θρῖα καὶ κανδύλην καὶ ἄμητας μελίπηκτά τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαίρετα παρατίθησιν Ὅμηρος, ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ ἕξειν ἔμελλον τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. Αἴαντα γοῦν μετὰ τὴν μονομαχίαν νώτοισι βοῶν γέραιρεν ὁ Ἀγαμέμνων. καὶ Νέστορι δ' ἤδη ὄντι γηραιῷ καὶ Φοίνικι δὲ κρέας ὀπτὸν δίδωσι, καὶ Ἀλκίνῳ δὲ τῷ τὸν τρυφερὸν ᾑρημένῳ βίον, ἀφιστῶν ἡμᾶς τῶν ἀτάκτων ἐπι-
b θυμιῶν. καὶ Μενέλαος δὲ τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν Τηλεμάχῳ νῶτα βοὸς παρέθηκεν ὀπτά, τά ῥά οἱ γέρας πάρθεσαν αὐτῷ. καὶ Νέστωρ δὲ βόας θύει Ποσειδῶνι παρὰ τῇ θαλάττῃ διὰ τῶν φιλτάτων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεὺς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. ὁσιωτάτη γὰρ αὕτη ἡ θυσία θεοῖς καὶ προσφιλεστέρα ἡ διὰ τῶν οἰκείων καὶ εὐνουστάτων ἀνδρῶν. καὶ τοὺς μνηστῆρας δὲ ὑβριστὰς ὄντας καὶ πρὸς
c ἡδονὰς ἀνειμένους οὔτε ἰχθῦς ἐσθίοντας ποιεῖ οὔτε ὄρνιθας οὔτε μελίπηκτα, περιελὼν παντὶ σθένει τὰς μαγειρικὰς μαγγανείας καὶ τά, ὥς ὁ Μένανδρός φησιν, ὑποβινητιῶντα βρώματα, καὶ τὸ παρὰ πολλοῖς λασταυροκάκκαβον καλούμενον βρῶμα, ὥς φησι Χρύσιππος, οὗ ἡ κατασκευὴ περιεργοτέρα.

16. Πρίαμος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ὀνειδίζει τοῖς υἱοῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ νενομισμένα,

ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.

Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ καὶ κεκωλῦσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου ἀρνὸς μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλιπούσης ποτὲ τῆς τῶν d ζῴων τούτων γενέσεως. Ἑλλήσποντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόεντα προσαγορεύων καὶ τοὺς Φαίακας πλωτικωτάτους ποιῶν καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους προσεχεῖς πολλάς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγίνετο πλῆθος καὶ ἀγρίων ὀρνίθων, καὶ εἰς εὐδαιμονίαν δὲ καταριθμῶν τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθῦς παρέχειν, ὅμως τούτων οὐδὲν οὐδένα ποιεῖ προσφερόμενον. καὶ μὴν οὐδ' ὀπώραν παρατίθησί τινι καίπερ οὖσαν πολλήν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων καὶ πάντα χρόνον παρασκευάζων e ἀθάνατον. ὄγχνη γάρ, φησίν, ἐπ' ὄγχνῃ καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ στεφανουμένους οὐδὲ μυρουμένους ποιεῖ, ὥσπερ οὐδὲ θυμιῶντας, ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους εἰς εὐτέλειαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιρεῖται τοὺς πρὸ τοῦ. καὶ θεοῖς δὲ ἁπλῆν ἀποδίδωσι δίαιταν νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν. καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ τιμῶντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς f διαίτης, ἀφελὼν λιβανωτὸν καὶ σμύρναν καὶ στεφάνους καὶ τὴν περὶ ταῦτα τρυφήν. καὶ τῆς ἁπλῆς δὲ ταύτης διαίτης οὐκ ἀπλήστως ἀπολαύοντας παρίστησιν, ἀλλ' ὡς οἱ κράτιστοι τῶν ἰατρῶν ἀφαιροῦσι τὰς πλησμονάς.

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,

καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντες οἱ μὲν ἐξώρμων ἐπὶ μελέτην ἀθλητικήν, δίσκοισι τερπόμενοι καὶ αἰγανέαις, 10 τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς σπουδὴν ἐκμελετῶντες· οἱ δὲ κιθαρῳδῶν ἠκροῶντο τὰς ἡρωικὰς πράξεις ἐν μέλει καὶ ῥυθμῷ ποιούντων.

17. Διὸ οὐδὲν θαυμαστὸν τοὺς οὕτω τεθραμμένους ἀφλεγμάντους εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχάς.

ἐνδεικνύμενος οὖν καὶ τὴν εὐταξίαν ὡς ὑγιεινόν ἐστι καὶ εὔχρηστον καὶ κοινόν, τὸν σοφώτατον Νέστορα πεποίηκε Μαχάονι τῷ ἰατρῷ τετρωμένῳ τὸν δεξιὸν ὦμον προσφέροντα οἶνον, ταῖς φλεγμοναῖς ἐναντιώτατον ὄντα (καὶ τοῦτον πράμνειον, ὃν ἴδμεν παχὺν καὶ b πολύτροφον), οὐ διψήσεως ἄκος ἀλλ' ἐμφορήσεως ἕνεκα· πεπωκότι γοῦν παρακελεύεται συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν· 'σὺ μὲν (φησὶ) καθήμενος πῖνε·' καὶ ἐπιξύοντα τυρὸν αἴγειον, ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτοῦ ὄψον, ἵνα πλεῖον πίνῃ, καίτοι ἀλλαχοῦ λέγων τὸν οἶνον ἐκλύειν τὴν ἰσχὺν καὶ ἀπογυιοῦν. περὶ δὲ τοῦ Ἕκτορος Ἑκάβη, οἰομένη μένειν αὐτὸν τὸ καταλειπόμενον τῆς ἡμέρας, παρακαλεῖ πιεῖν σπείσαντα, προτρεπομένη εἰς θυμηδίαν. ὃ δ' c ὑπερτίθεται πρὸς πρᾶξιν ἐξιών. καὶ ἣ μὲν ἀπερισπάστως ἐπαινεῖ τὸν οἶνον, ὃ δὲ μετὰ ἄσθματος ἥκων ἀπωθεῖται· καὶ ἣ μὲν ἀξιοῖ σπείσαντα πιεῖν, ὃ δὲ καθῃμαγμένος ἀσεβὲς ἡγεῖτο. οἶδε δὲ ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ σύμμετρον τοῦ οἴνου, οἷς τὸν χανδὸν ἕλκοντα αὐτὸν βλάπτεσθαι φησί. καὶ κράσεων δὲ γένη διάφορα ἐπίσταται· οὐκ ἂν γὰρ Ἀχιλλεὺς τὸ ζωρότερον κεραίρειν διέστειλε, μὴ οὔσης τινὸς καθημερινῆς κράσεως. ἴσως οὖν οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὸν εὐδιαφόρητον ἄνευ στερεμνίου σιτίου μίγματος, ὃ τοῖς ἰατροῖς d διὰ τὴν τέχνην ἐστὶ δῆλον. τοῖς γοῦν καρδιακοῖς μετὰ οἴνου σιτῶδες ἀναμίσγουσί τι πρὸς κατοχὴν τῆς δυνάμεως. ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ μὲν Μαχάονι μετ' ἀλφίτου καὶ τυροῦ δέδωκε τὸν οἶνον, τὸν δ' Ὀδυσσέα ποιεῖ συνάπτοντα τὴν ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ οἴνων ὠφέλειαν·

ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς.

τῷ δὲ κωθωνιζομένῳ δίδωσι τὸν ἡδύποτον, οὕτω καλέσας αὐτόν·

ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο.

18. *Ποιεῖ δὲ Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖκας λουούσας τοὺς ξένους, ὡς οὔτε φλεγμονὴν οὔτε* e *ἀκρασίαν τῶν εὖ βεβιωκότων καὶ σωφρόνως ἁπτομένας. ἀρχαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. λούουσι γοῦν καὶ αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον εἰς Σικελίαν. τῆς μέθης δὲ κατατρέχων ὁ ποιητὴς τὸν τηλικοῦτον Κύκλωπα ὑπὸ μικροῦ σώματος διὰ ταύτην ἀπολλύμενον παρίστησι καὶ Εὐρυτίωνα τὸν κένταυρον· τούς τε παρὰ Κίρκῃ λέοντας ποιεῖ καὶ λύκους, ταῖς ἡδοναῖς ἐπακολουθήσαντας. τὸν δὲ Ὀδυσ-* f *σέα σώζει τῷ Ἑρμοῦ λόγῳ πεισθέντα· διὸ καὶ ἀπαθὴς γίνεται. Ἐλπήνορα δὲ πάροινον ὄντα καὶ τρυφερὸν κατακρημνίζει. καὶ Ἀντίνοος δὲ λέγων πρὸς Ὀδυσσέα ʻοἶνός σε τρώει μελιηδήςʼ αὐτὸς οὐκ ἀπείχετο τοῦ πώματος· διὸ καὶ τρωθεὶς ἀπώλετο ἔτι κρατῶν τὸ ποτήριον. ποιεῖ δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ ἀπόπλῳ μεθύοντας, διὸ καὶ στασιάζοντας· ὅθεν καὶ ἀπόλλυνται. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν δεινότατον Αἰνείαν τῶν Τρώων* 11 *ἐν τῷ βουλεύεσθαι, διὰ τὴν ἐν τῇ μέθῃ παρρησίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς ἃς Τρωσὶν ὑπέσχετο οἰνοποτάζων, ὑπομείναντα τὴν Ἀχιλλέως ὁρμὴν καὶ μικροῦ παραπολλύμενον. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ λέγει που περὶ αὐτοῦ*

ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
ἢ οἴνῳ μεθύων, ἤ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί,

εἰς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν μέθην τῇ μανίᾳ (οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηνέγκατο Διοσκουρίδης ὁ Ἰσοκράτους μαθητής). καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς δ' ὀνειδίζων b *τῷ Ἀγαμέμνονί φησιν ʻοἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων.ʼ*

ταῦτ' εἶπε τὸ θετταλὸν σόφισμα ἤτοι ὁ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. παίζει δ' ἴσως πρὸς τὴν παροιμίαν ὁ Ἀθήναιος.

19. *Ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο ἥρωες παρ' Ὁμήρῳ*

πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον· οὗ ἅπαξ μέμνηται ἐν Ὀδυσσείᾳ ʻὈδυσεὺς καὶ c *δῖος ὑφορβὸς ἐντύνοντ' ἄριστον κειαμένω πῦρ,ʼ καὶ ἅπαξ ἐν Ἰλιάδι*

ἐσσυμένως τε πένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον.

λέγει δὲ τὸ πρωινὸν ἔμβρωμα, ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν καλοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσίεσθαι ψωμούς. ὡς Ἀντιφάνης

ἄριστον ἐν ὅσῳ [δ' ἔνδον] ὁ μάγειρος ποιεῖ,

εἶτ' ἐπάγει

συνακρατίσασθαι; πῶς λέγεις; μετ' ἐμοῦ;

καὶ Κάνθαρος

οὐκοῦν ἀκρατισώμεθ' αὐτοῦ. B. μηδαμῶς·
Ἰσθμοῖ γὰρ ἀριστήσομεν.

Ἀριστομένης

d *ἀκρατιοῦμαι μικρόν· εἶθ' ἥξω πάλιν,*
ἄρτου δὶς ἢ τρὶς ἀποδακών.

Φιλήμων δέ φησιν ὅτι τροφαῖς τέτταρσιν ἐχρῶντο οἱ παλαιοί, ἀκρατίσματι ἀρίστῳ ἑσπερίσματι δείπνῳ. τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν διανηστισμὸν ἔλεγον, τὸ δ' ἄριστον δορπηστόν, τὸ δὲ δεῖπνον ἐπιδορπίδα. ἔστι δ' ἡ τάξις καὶ παρ' Αἰσχύλῳ τῶν ὀνομάτων ἐν οἷς ὁ Παλαμήδης πεποίηται λέγων ʻκαὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατοντάρχας

e *ἔταξα. σῖτον δ' εἰδέναι διώρισα·*
ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα δ' αἱρεῖσθαι τρίτα.ʼ

τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ὅμηρος μέμνηται ʻσὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας.ʼ ὃ καλοῦσί τινες δειλινόν, ὅ ἐστι μεταξὺ τοῦ ὑφ' ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δείπνου. καὶ ἄριστον μέν ἐστι τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον, δεῖπνον δὲ τὸ μεσημβρινόν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον, δόρπον δὲ τὸ ἑσπερινόν. μήποτε δὲ καὶ συνωνυμεῖ τὸ ἄριστον

τῷ δείπνῳ. ἐπὶ γὰρ τῆς πρωινῆς που τροφῆς ἔφη ‛ οἱ
δ᾽ ἄρα δεῖπνον ἕλοντο, ἀπὸ δ᾽ αὐτοῦ θωρήσσοντο.᾽
μετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμενοι προ- f
έρχονται εἰς τὴν μάχην.

20. Εὐωχοῦνται δὲ παρ᾽ Ὁμήρῳ καθήμενοι. οἴ-
ονται δέ τινες καὶ ἑκάστῳ τῶν δαιτυμόνων κατ᾽ ἄνδρα
παρακεῖσθαι τράπεζαν. τῷ γοῦν Μέντῃ, φασίν, ἀφι-
κομένῳ πρὸς Τηλέμαχον τῶν τραπεζῶν παρακειμένων
ξεστὴ παρετέθη τράπεζα. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἐμφανῶς
τοῦ προκειμένου κατασκευαστικόν· δύναται γὰρ ἡ
᾽Αθηνᾶ ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δαίνυσθαι. παρ᾽
ὅλην δὲ τὴν συνουσίαν παρέκειντο αἱ τράπεζαι πλή-
ρεις, ὡς παρὰ πολλοῖς τῶν βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος 12
ἐστί, κατηρεφέες παντοίων ἀγαθῶν, κατὰ ᾽Ανακρέοντα.
μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αἱ δμωαὶ ἀπὸ μὲν σῖτον πο-
λὺν ᾕρεον καὶ τράπεζαν καὶ δέπα. ἰδιάζον δὲ τὸ παρὰ
Μενελάῳ εἰσάγει συμπόσιον. δειπνήσαντας γὰρ ποιεῖ
ὁμιλοῦντας, εἶτ᾽ ἀπονιψαμένους ποιεῖ πάλιν δει-
πνοῦντας, καὶ δόρπου ἐξαῦτις μεμνημένους μετὰ τὸν
κλαυθμόν. τῷ δὲ μὴ αἴρεσθαι τὰς τραπέζας ἐναντι-
οῦσθαι δοκεῖ τὸ ἐν ᾽Ιλιάδι

ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. b

ἀναγνωστέον οὖν οὕτω

ἔσθων καὶ πίνων ἔτι, καὶ παρέκειτο τράπεζα·

ἢ τὸν καιρὸν αἰτιᾶσθαι τὸν παρόντα δεῖ. πῶς γὰρ ἦν
πρέπον τῷ ᾽Αχιλλεῖ πενθοῦντι παρακεῖσθαι τράπεζαν,
καθάπερ τοῖς εὐωχουμένοις, παρ᾽ ὅλην τὴν συνουσίαν;
παρετίθεντο δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ
δεῖπνα κρέα μόνον ἦν ὀπτά. ‛ ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει
Ὅμηρος θύων βοῦς,

οὐδ᾽ ἧψεν κρέα
οὐδ᾽ ἐγκέφαλον· ὤπτα δὲ καὶ τὰς κοιλίας. c

οὕτω σφόδρ᾽ ἦν ἀρχαῖος᾽

᾽Αντιφάνης φησί.

21. Καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο. ὅθεν ἐίσας
φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος. τὰ γὰρ δεῖπνα
δαῖτας ἔλεγον ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι, οὐ μόνον τῶν κρε-
ῶν διανεμομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου·

ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα δαιτὸς ἐίσης.

καὶ

χαῖρ᾽ ᾽Αχιλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐίσης οὐκ ἐπιδευεῖς.

ἐκ τούτων δ᾽ ἐπείσθη Ζηνόδοτος δαῖτα ἐίσην τὴν ἀγα-
d θὴν λέγεσθαι. ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὸν
ἀναγκαῖον ἦν, ἐπεκτείνας, φησίν, εἴρηκεν ἐίσην. ἐπεὶ
οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, οἷς δὴ οὐ παρῆν ἄφθονος τροφή,
ἄρτι φαινομένης, ἀθρόον ἐπ᾽ αὐτὴν ἰόντες βίᾳ ἥρπα-
ζον καὶ ἀφῃροῦντο τοὺς ἔχοντας· καὶ μετὰ τῆς ἀκο-
σμίας ἐγίνοντο καὶ φόνοι. ἐξ ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὴν
ἀτασθαλίαν, ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτα-
νον οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀλλήλους. ὡς δὲ παρεγένετο αὐ-
e τοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δήμητρος, διένεμον ἑκάστῳ ἴσην,
καὶ οὕτως εἰς κόσμον ἦλθε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρπα.
διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια πέμματός τε εἰς ἴσον διαμεμοιρα-
μένου, καὶ τοῖς διαπίνουσιν ἄλεισα· καὶ γὰρ ταῦτα
εἰς ἴσον χωροῦντα ἐγίνετο. ὥστε ἡ τροφὴ δαὶς ἐπὶ τῷ
δαίεσθαι λέγεται, ὅ ἐστι διαμοιρᾶσθαι ἐπ᾽ ἴσης· καὶ ὁ
τὰ κρέα ὀπτῶν δαιτρός, ἐπεὶ ἴσην ἑκάστῳ μοῖραν ἐδί-
δου. καὶ ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων δαῖτας λέγει ὁ ποιη-
τής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς
φωνῆς τὴν δύναμιν Ζηνόδοτος ἐν τῇ κατ᾽ αὐτὸν ἐκ-
f δόσει γράφει

αὐτοὺς δ᾽ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν,
οἰωνοῖσί τε δαῖτα,

τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφὴν οὕτω

καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς
πρόσθεν βίας. διὸ καὶ μόνου τούτου ἡ τροφὴ δαίς, 13
καὶ μοῖρα τὸ ἑκάστῳ διδόμενον. οὐκ ἔφερον δὲ οἴκαδε
παρ' Ὁμήρῳ οἱ δαιτυμόνες τὰ λειπόμενα, ἀλλὰ κορε-
σθέντες κατέλιπον παρ' οἷς ἦν ἡ δαίς· καὶ ἡ ταμία
λαβοῦσα εἶχεν, ἵνα, ἄν τις ἀφίκηται ξένος, ἔχοι δοῦναι
αὐτῷ.

22. Καὶ ἰχθύσι δὲ Ὅμηρος ποιεῖ χρωμένους τοὺς
τότε καὶ ὄρνισι. κατὰ γοῦν τὴν Θρινακίαν οἱ Ὀδυσ-
σέως ἑταῖροι θηρεύουσιν

ἰχθῦς ὄρνιθάς τε φίλας θ' ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν.

οὐ γὰρ ἐν τῇ Θρινακίᾳ ἐκεχάλκευτο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ'
ἐπεφέροντο ἐν τῷ πλῷ δηλονότι· ὥστε ἦν αὐτοῖς θή- b
ρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς
ὑπὸ Σκύλλης ἁρπαζομένους Ὀδυσσέως ἑταίρους ἰχθύσι
προμήκει ῥάβδῳ ἁλισκομένοις καὶ θύραζε ῥιπτομένοις.
οὕτω καὶ ταύτην τὴν τέχνην ἀκριβοῖ μᾶλλον τῶν τοιαῦ-
τα προηγουμένως ἐκδεδωκότων ποιήματα ἢ συγγράμ-
ματα, Καικίλιον λέγω τὸν Ἀργεῖον καὶ Νουμήνιον τὸν
Ἡρακλεώτην, Παγκράτην τὸν Ἀρκάδα, Ποσειδώνιον
τὸν Κορίνθιον, καὶ τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γενόμενον
Ὀππιανὸν τὸν Κίλικα. τοσούτοις γὰρ ἐνετύχομεν ἐπο- c
ποιοῖς ἁλιευτικὰ γεγραφόσι· καταλογάδην δὲ τῷ Σε-
λεύκου τοῦ Ταρσέως καὶ Λεωνίδου τοῦ Βυζαντίου. οὐ
μνημονεύει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς ἐπὶ τῶν δείπνων ὡς
οὐκ οἰκείας νομιζομένης τῆς τροφῆς τοῖς ἐν ἀξιώμασιν
ἥρωσι κειμένοις, ὡς οὐδὲ τῆς τῶν νεογνῶν ἱερείων.
οὐ μόνον δὲ ἰχθύσιν ἀλλὰ καὶ ὀστρείοις ἐχρῶντο, καί-
τοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον
καὶ ἡδύ, ἀλλὰ κἂν τῷ βυθῷ κατὰ βάθος κειμένων.

d καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλῃ τινὶ τέχνῃ χρήσασθαι ἢ
δύντα κατὰ βυθοῦ.

ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ ὃς ῥεῖα κυβιστᾷ,

ὃν καὶ λέγει πολλοὺς ἂν κορέσαι τήθεα διφῶντα.

23. Ἑκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὁμήρῳ πα-
ράκειται πο[τήριον. Δημοδόκῳ] γοῦν παρατίθεται
κάνεον καὶ τράπεζα καὶ δέπας, πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώ-
γοι. ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρητῆρες, ἤτοι ὑπερ-
χειλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται, ὥστε διὰ τοῦ ποτοῦ
ἐπιστεφανοῦσθαι. καὶ ταῦτα ἔπρασσον πρὸς οἰωνοῦ
e τιθέμενοι. κοῦροι δὲ διανέμουσι πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι
δεπάεσσι. τὸ δὲ πᾶσιν, οὐ τοῖς ποτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς
ἀνδράσιν. Ἀλκίνους γοῦν τῷ Ποντονόῳ φησὶ 'μέθυ
νεῖμον πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον.' καὶ ἑξῆς ἐπάγει

νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.

εἰσὶ δὲ καὶ τοῖς ἀρίστοις κατὰ δεῖπνα τιμαί. Τυδείδης
f γοῦν καὶ κρέασι καὶ πλείοις δεπάεσσι τιμᾶται, καὶ Αἴ-
ας νώτοισι διηνεκέεσσι γεραίρεται, καὶ οἱ βασιλεῖς δὲ
τοῖς αὐτοῖς. 'νῶτα βοός, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ·'
Μενελάῳ δηλονότι. καὶ Ἰδομενέα δὲ καὶ Ἀγαμέμνονα
πλείῳ δέπαϊ τιμᾷ. καὶ Σαρπηδὼν δὲ παρὰ Λυκίοις
τοῖς αὐτοῖς τιμᾶται, καὶ ἕδρῃ καὶ κρέασιν. ἦν δέ τις
αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς προπόσεως ἀσπασμός. οἱ γοῦν θεοὶ
χρυσέοις δεπάεσσι δειδέχατ' ἀλλήλους, ἤτοι ἐδεξιοῦν-
14 το, προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς. καί τις δὲ δεί-
δεκτ' Ἀχιλλέα, ἀντὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὅ ἐστι προέπινεν
αὐτῷ τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. ἐδωροῦντο δὲ καὶ
ἀπὸ τῆς αὑτῶν μοίρας οἷς ἐβούλοντο· ὡς Ὀδυσσεὺς
νώτου ἀποπροταμών, οὗ αὐτῷ παρέθεντο, τῷ Δη-
μοδόκῳ.

24. Ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ κιθαρῳ-
δοῖς καὶ ὀρχησταῖς· ὡς οἱ μνηστῆρες. καὶ παρὰ Με-

νελάφῳ ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός· δύω δὲ κυβιστητῆρες μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον. μολπῆς δὲ ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. σῶφρον δέ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπέχον. Ἀγαμέμνων γοῦν τὸν ἀοιδὸν b
καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα καὶ παραινετῆρά τινα. ὃς πρῶτον μὲν ἀρετὰς γυναικῶν διερχόμενος ἐνέβαλλέ τινα φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν, εἶτα διατριβὴν παρέχων ἡδεῖαν ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοιῶν. διὸ Αἴγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα πρὶν τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ τοῖς μνηστῆρσιν ἀείδων ἀνάγκῃ, ὃς τοὺς ἐφεδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελύττετο. κοινῶς δέ που πάντας τοὺς ἀοιδοὺς αἰ- c
δοίους τοῖς ἀνθρώποις εἶναί φησι,

τούνεκ' ἄρα σφέας
οἴμας Μοῦσ' ἐδίδαξε φίλησέ τε φῦλον ἀοιδῶν.

ὁ δὲ παρὰ Φαίαξι Δημόδοκος ᾄδει Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων, εἰδὼς ἐν τρυφερῷ τινι βίῳ τεθραμμένους, κἀντεῦθεν ὁμοιότατα τοῖς τρόποις αὐτῶν τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν προσφέρων. καὶ τοῖς μνηστῆρσιν ᾄδει πρὸς τὴν αὐτῶν d
βουλὴν ὁ Φήμιος νόστον Ἀχαιῶν. καὶ αἱ σειρῆνες δὲ ᾄδουσι τῷ Ὀδυσσεῖ τὰ μάλιστα αὐτὸν τέρψοντα καὶ τὰ οἰκεῖα τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθείᾳ λέγουσαι. 'ἴσμεν' γάρ φασι 'τά τ' ἄλλα καὶ ὅσσα γένηται ἐν χθονὶ πολυβοτείρῃ.'

25. Ὀρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὁμήρῳ αἳ μέν τινες τῶν κυβιστητήρων αἳ δὲ διὰ τῆς σφαίρας, ἧς τὴν εὕρεσιν Ἀγαλλὶς ἡ Κερκυραία γραμματικὴ Ναυσικάᾳ ἀνατίθησιν ὡς πολίτιδι χαριζομένη, Δικαίαρχος δὲ Σικυωνίοις, Ἵππασος δὲ Λακεδαιμονίοις ταύτην τε καὶ e

τὰ γυμνάσια πρώτοις. ταύτην δὲ μόνην τῶν ἡρωίδων Ὅμηρος παράγει σφαιρίζουσαν. διαβόητοι δὲ ἐπὶ σφαιρικῇ Δημοτέλης ὁ Θεοκρίτου τοῦ Χίου σοφιστοῦ ἀδελφός, καί τις Χαιρεφάνης· ὃς ἀσελγεῖ τινι νέῳ παρακολουθῶν οὐ διελέγετο μέν, ἐκώλυε δὲ πράττειν τὸν νεανίσκον. εἰπόντος δὲ ὅτι 'Χαιρέφανες, ἐὰν παύσῃ ἀκολουθῶν, πάντα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν,' 'ἐγὼ δ' ἂν (ἔφη) σοὶ διαλεχθείην;' 'τί οὖν (εἶπε) παρακολου-
f θεῖς;' 'χαίρω σε θεωρῶν (ἔφη), τὸ δὲ ἦθος οὐ δοκιμάζω.'

Ὅτι τὸ φούλλικλον καλούμενον, ἦν δὲ ὡς ἔοικε σφαιρίον τι, εὗρεν Ἀττικὸς Νεαπολίτης παιδοτρίβης, γυμνασίας ἕνεκα Πομπηίου Μάγνου. τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαίρας ἁρπαστὸν φαινίνδα ἐκαλεῖτο, ὃ ἐγὼ πάντων μάλιστα ἀσπάζομαι.

26. Πολὺ δὲ τὸ σύντονον καὶ καματηρὸν τῆς περὶ τὴν σφαιριστικὴν ἁμίλλης τό τε κατὰ τοὺς τραχηλισμοὺς ῥωμαλέον. Ἀντιφάνης

οἴμοι κακοδαίμων, τὸν τράχηλον ὡς ἔχω.

διηγεῖται δὲ τὴν φαινίνδα παιδιὰν οὕτως Ἀντιφάνης

15 σφαῖραν λαβὼν
τῷ μὲν διδοὺς ἔχαιρε, τὸν δ' ἔφευγ' ἅμα,
τοῦ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέστησεν πάλιν,
κλαγκταῖσι φωναῖς . . .
ἔξω, μακράν, παρ' αὐτόν, ὑπὲρ αὐτόν, κάτω,
ἄνω, βραχεῖαν ἀπόδος, ἐγκαταστρέφει.

ἐκαλεῖτο δὲ φαινίνδα ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων, ἢ ὅτι εὑρετὴς αὐτῆς, ὥς φησιν Ἰόβας ὁ Μαυρούσιος, Φαινέστιος ὁ παιδοτρίβης. καὶ Ἀντιφάνης

b φαινίνδα παίζω νῆστις ἐν Φαινεστίου.

ἐφρόντιζον δὲ εὐρυθμίας οἱ σφαιρίζοντες. Δαμόξενος γοῦν φησί

νεανίας τις ἐσφαίριζεν εἷς
ἐτῶν ἴσως [ἑκκαίδεκ᾽ ἢ] ἑπτακαίδεκα,
Κῷος· θεοὺς γὰρ φαίνεθ᾽ ἡ νῆσος φέρειν.
ὃς ἐπεί ποτ᾽ ἐμβλέψειε τοῖς καθημένοις,
ἢ λαμβάνων τὴν σφαῖραν ἢ διδούς, ἅμα
πάντες ἐβοῶμεν . . .
ἥ τ᾽ εὐρυθμία τό τ᾽ ἦθος ἥ τάξις θ᾽ ὅση
ἐν τῷ τι πράττειν ἢ λέγειν ἐφαίνετο.
πέρας τι κάλλους, ἄνδρες· οὔτ᾽ ἀκήκοα
ἔμπροσθεν οὔθ᾽ ἑόρακα τοιαύτην χάριν. c
κακὸν ἄν τι μεῖζον ἔλαβον, εἰ πλείω χρόνον
ἔμεινα· καὶ νῦν δ᾽ οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκῶ.

ἐσφαίριζε δ᾽ οὐκ ἀηδῶς καὶ Κτησίβιος ὁ Χαλκιδεὺς
φιλόσοφος· καὶ πολλοὶ διὰ τὴν σφαιριστικὴν αὐτῷ συν-
απεδύοντο τῶν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. συν-
έγραψε δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ Λάκων.

27. Οἱ Φαίακες δὲ παρ᾽ Ὁμήρῳ καὶ ἄνευ σφαί-
ρας ὠρχοῦντο. καὶ ὀρχοῦνταί που ἀνὰ μέρος πυκνῶς·
τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ʻταρφέʼ ἀμειβόμενοι·᾽ ἄλλων ἐφε- d
στώτων καὶ ἐπικροτούντων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις,
ὅ φησι ληκεῖν. οἶδε δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ᾠδὴν
ὄρχησιν. Δημοδόκου γοῦν ᾄδοντος κοῦροι πρωθῆβαι
ὠρχοῦντο. καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ δὲ παιδὸς κιθαρίζον-
τος ἄλλοι ἐναντίοι ἀλλήλοισι μολπῇ τε ὀρχηθμῷ τε
ἔσκαιρον. ὑποσημαίνεται δὲ ἐν τούτοις ὁ ὑπορχημα-
τικὸς τρόπος, ὃς ἤνθησεν ἐπὶ Ξενοδήμου καὶ Πινδά-
ρου. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρχησις μίμησις τῶν ὑπὸ τῆς
λέξεως ἑρμηνευομένων πραγμάτων· ἣν παρίστησι γι- e
νομένην Ξενοφῶν ὁ καλὸς ἐν τῇ ἀναβάσει ἐν τῷ παρὰ
Σεύθῃ τῷ Θρᾳκὶ συμποσίῳ. φησὶ γοῦν ʻἐπειδὴ σπον-
δαὶ ἐγένοντο καὶ ἐπαιώνισαν, ἀνέστησαν πρῶτοι Θρᾷ-
κες καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχοῦντο σὺν ὅπλοις καὶ ἥλλοντο

ὑψηλά τε καὶ κούφως καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο· τέ-
λος δ᾽ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δοκεῖν πε-
πληγέναι τὸν ἄνδρα. ὃ δ᾽ ἔπεσε τεχνικῶς πως, καὶ
πάντες ἀνέκραγον. καὶ ὃ μὲν σκυλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ
f ἑτέρου ἐξῄει ᾄδων Σιτάλκαν, ἄλλοι δὲ τῶν Θρᾳκῶν
τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς τεθνηκότα· ἦν δὲ οὐδὲν πε-
πονθώς. μετὰ τοῦτον Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέ-
στησαν, οἳ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην ἐν τοῖς
ὅπλοις. ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν, ὃ μὲν παραθέ-
μενος τὰ ὅπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ πυκνὰ μετα-
στρεφόμενος ὡς φοβούμενος, λῃστὴς δὲ προσέρχεται·
ὃ δὲ ἐπὰν προΐδηται, ἁρπάσας τὰ ὅπλα μάχεται πρὸ
τοῦ ζεύγους ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν· καὶ τέλος ὁ
16 λῃστὴς δήσας τὸν ἄνδρα τὸ ζεῦγος ἀπάγει, ἐνίοτε δὲ
καὶ ὁ ζευγηλάτης τὸν λῃστήν· εἶτα παρὰ τοὺς βοῦς
δήσας ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένον ἐλαύνει.᾽ καί τις,
φησί, τὸ περσικὸν ὠρχεῖτο καὶ κροτῶν τὰς πέλτας
ὤκλαζε καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα ῥυθμῷ πρὸς
τὸν αὐλὸν ἐποίει. καὶ Ἀρκάδες δέ, φησίν, ἀναστάντες
ἐξοπλισάμενοι ᾔεσαν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον
ῥυθμὸν αὐλούμενοι καὶ ἐνωπλίσαντο καὶ ὠρχήσαντο.

28. Ἐχρῶντο δὲ καὶ αὐλοῖς καὶ σύριγξιν ἥρωες.
ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων αὐλῶν συρίγγων τ᾽ ἐνοπὴν ἀκούει.
b εἰς δὲ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε· πλὴν ἐν τῇ ὁπλο-
ποιίᾳ γάμων γινομένων αὐλῶν μνημονεύει. τοῖς δὲ
βαρβάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλούς· παρὰ Τρωσὶ γοῦν
ἦν αὐλῶν συρίγγων τ᾽ ἐνοπή. ἔσπενδον δὲ ἀπὸ τῶν
δείπνων ἀναλύοντες καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ
καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ. δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς
ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δ᾽ αὐτῷ καὶ ἐπὶ
c ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. προσνέμον-
ται δ᾽ αὐτῷ αἱ γλῶσσαι διὰ τὴν ἑρμηνείαν. οἶδε δ᾽

Ὅμηρος καὶ ποικίλας ἐδωδάς. λέγει γοῦν ἐδωδὴν παντοίην καὶ ὄψα οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. οἶδε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν νῦν πολυτέλειαν. οἴκων μὲν οὖν λαμπρότατος ὁ Μενελάου. τοιαύτην δέ τινα ὑφίσταται τῇ κατασκευῇ καὶ λαμπρότητι Πολύβιος Ἰβηρός τινος βασιλέως οἰκίαν· ὃν καὶ ἐξηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφήν, πλὴν τοῦ τοὺς κρατῆρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἑστάναι πλήρεις οἴνου κριθίνου ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὅμηρος δὲ τοπογραφῶν καὶ τὴν d *Καλυψοῦς οἰκίαν ἐκπλήττει τὸν Ἑρμῆν. ἀπολαυστικὸς δέ ἐστι παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος· 'αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε' καὶ τὰ ἑξῆς... ἃ ἔπη Ἐρατοσθένης οὕτω γεγράφθαι φησὶν*

οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κακότητος ἀπούσης,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ.

κακότητος ἀπούσης φάσκων τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον e *γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἳ μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖσιν, ὡς ἡ Ναυσικάα φησί.*

29. *Καὶ οἱ μνηστῆρες δὲ παρ' αὐτῷ πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων ἐτέρποντο, οὐ παρὰ τοῦ Μεγαλοπολίτου Διοδώρου ἢ Θεοδώρου μαθόντες τὴν πεττείαν, οὐδὲ τοῦ Μυτιληναίου Λέοντος τοῦ ἀνέκαθεν Ἀθηναίου, ὃς ἀήττητος ἦν κατὰ τὴν πεττευτικήν, ὥς φησι Φανίας. Ἀπίων δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ ἀκηκοέναι φησὶ* f *παρὰ τοῦ Ἰθακησίου Κτήσωνος τὴν τῶν μνηστήρων πεττείαν οἵα ἦν. ὀκτὼ γάρ φησι καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστῆρες διετίθεσαν ψήφους ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν ἀριθμόν, ὅσοιπερ ἦσαν καὶ αὐτοί. γίνεσθαι οὖν ἑκατέρωθεν τέσσαρας καὶ πεντήκοντα. τὸ δ' ἀνὰ μέσον τούτων διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν· ἐν δὲ τῷ μεταιχμίῳ τούτῳ μίαν τιθέναι ψῆφον, ἣν καλεῖν*

17 *μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην, σκοπὸν δὲ ποιεῖσθαι εἴ τις βάλλοι ψήφῳ ἑτέρᾳ· καὶ κληρουμένων τὸν λαχόντα στοχάζεσθαι ταύτης. εἰ δέ τις τύχοι καὶ ἐκκρούσειε πρόσω τὴν Πηνελόπην, ἀποτίθεσθαι τὴν ἑαυτοῦ εἰς τὴν τῆς βληθείσης καὶ ἐξωσμένης χώραν, ἐν ᾗ πρότερον ἦν· καὶ πάλιν στάντα τὴν Πηνελόπην, ἐν ᾧ τὸ δεύτερον ἐγένετο χωρίῳ, ἐντεῦθεν βαλεῖν [τὴν ἑαυτοῦ]. εἰ δὲ τύχοι ἄνευ τοῦ μηδεμιᾶς τῶν ἄλλων ψαῦσαι, νικᾶν καὶ ἐλπίδας ἔχειν πολλὰς γαμήσειν αὐτήν.*
b *τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλείστας εἰληφέναι νίκας ταύτῃ τῇ παιδιᾷ καὶ εὔελπιν εἶναι τῷ γάμῳ. οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφὴν τὰς χεῖρας οἱ μνηστῆρες ἔχουσιν ἁπαλὰς ὡς μηδὲ τὸ τόξον ἐντεῖναι δύνασθαι. πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ διακονούμενοι.*

δυνατωτάτη δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύρων εὐωδία·

οὗ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ἔμπης εἰς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀυτμή.

καὶ στρωμνὰς δὲ οἶδε διαπρεπούσας. τοιαύτας γοῦν
c *Ἀρήτη Ὀδυσσεῖ ὑποστρωννύειν κελεύει, καὶ Νέστωρ αὐχεῖ πρὸς Τηλέμαχον πολλῶν τοιούτων εὐπορεῖν.*

30. *Τῶν δ' ἄλλων ποιητῶν ἔνιοι τὰς καθ' αὐτοὺς πολυτελείας καὶ ῥαθυμίας ἀνέπεμπον ὡς οὔσας καὶ κατὰ τὰ τρωικά. Αἰσχύλος γοῦν ἀπρεπῶς που παράγει μεθύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὥς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περικαταγνύναι. λέγει γοῦν*

ὅδ' ἐστὶν ὅς ποτ' ἀμφ' ἐμοὶ βέλος
γελωτοποιόν, τὴν κάκοσμον οὐράνην,
ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ
πληγεῖσ' ἐναυάγησεν ὀστρακουμένη,
d *χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέουσ' ἐμοί.*

καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχαιῶν συνδείπνῳ

ἀλλ' ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην
ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ
κατάγνυται τὸ τεῦχος οὐ μύρου πνέον.
ἐδειματούμην δ' οὐ φίλης ὀσμῆς ὕπο.

Εὔπολις δὲ τὸν πρῶτον εἰσηγησάμενον τὸ τῆς ἀμίδος ὄνομα ἐπιπλήττει λέγων

Α. μισῶ λακωνίζειν, ταγηνίζειν δὲ κἂν πριαίμην.
Β. πολλὰς δ' οἶμαι νῦν βεβινῆσθαι . . .
Α. ὃς δὲ πρῶτος ἐξεῦρεν τὸ πρῴ πιπίνειν; e
Β. πολλήν γε λακκοπρωκτίαν ἡμῖν ἐπίστασ' εὑρών.
Α. εἶεν, τίς εἶπεν 'ἀμίδα παῖ' πρῶτος μεταξὺ πίνων;
Β. παλαμηδικόν γε τοῦτο τοὐξεύρημα καὶ σοφόν σου.

παρ' Ὁμήρῳ δὲ οἱ ἀριστεῖς κοσμίως δειπνοῦσιν ἐν
Ἀγαμέμνονος. εἰ δ' ἐν Ὀδυσσείᾳ φιλονεικοῦσιν Ἀχιλ-
λεὺς καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Ἀγαμέμνων χαῖρε νόῳ, ἀλλ'
ὠφέλιμοι αἱ φιλοτιμίαι, ζητούντων εἰ λόγῳ ἢ μάχῃ
αἱρεθῆναι δεῖ τὸ Ἴλιον. ἀλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρας εἰσ- f
άγει μεθύοντας, οὐδὲ τότε τοιαύτην ἀκοσμίαν εἰσή-
γαγεν ὡς Σοφοκλῆς καὶ Αἰσχύλος πεποιήκασιν, ἀλλὰ
πόδα βόειον ἐπὶ τὸν Ὀδυσσέα ῥιπτούμενον.

31. Καθέζονται δ' ἐν τοῖς συνδείπνοις οἱ ἥρωες,
οὐ κατακέκλινται. τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ
βασιλεῖ ἐνίοτε ἦν, ὥς φησι Δοῦρις. ἑστιῶν γοῦν ποτε
ἡγεμόνας εἰς ἑξακισχιλίους ἐκάθισεν ἐπὶ δίφρων ἀρ-
γυρῶν καὶ κλιντήρων, ἁλουργοῖς περιστρώσας ἱμα- 18
τίοις. Ἡγήσανδρος δέ φησιν οὐδὲ ἔθος εἶναι ἐν Μα-
κεδονίᾳ κατακλίνεσθαί τινα ἐν δείπνῳ, εἰ μή τις ἔξω
λίνων ὗν κεντήσειεν· ἕως δὲ τότε καθήμενοι ἐδεί-
πνουν. Κάσανδρος γοῦν πέντε καὶ τριάκοντα ὢν ἐτῶν
ἐδείπνει παρὰ τῷ πατρὶ καθήμενος, οὐ δυνάμενος τὸ

ἆθλον ἐκτελέσαι, καίπερ ἀνδρεῖος γεγονὼς καὶ κυνη-
γὸς ἀγαθός.

ἐς τὸ πρέπον δὲ Ὅμηρος ἀφορῶν τοὺς ἥρωας οὐ
παρήγαγεν ἄλλο τι δαινυμένους ἢ κρέα, καὶ ταῦτ'
αὐτοὺς ἑαυτοῖς σκευάζοντας. οὐ γὰρ ἔχει γέλωτα οὐδ'
b αἰσχύνην ὀψαρτύοντας αὐτοὺς καὶ ἕψοντας ὁρᾶν. ἐπε-
τήδευον γὰρ τὴν αὐτοδιακονίαν καὶ ἐκαλλωπίζοντο,
φησὶ Χρύσιππος, τῇ ἐν τούτοις εὐστροφίᾳ. Ὀδυσσεὺς
γοῦν δαιτρεῦσαί τε καὶ πῦρ νηῆσαι οἷος οὐκ ἄλλος
δεξιὸς εἶναι φησί. καὶ ἐν Λιταῖς δὲ Πάτροκλος καὶ
Ἀχιλλεὺς πάντα εὐτρεπίζει. καὶ Μενελάου δὲ τελοῦν-
τος γάμους ὁ νυμφίος Μεγαπένθης οἰνοχοεῖ. νῦν δὲ ἐπὶ
τοσοῦτον ἐκπεπτώκαμεν ὡς κατακεῖσθαι δαινύμενοι.

32. Προσφάτως δὲ καὶ τὰ βαλανεῖα παρῆκται, τὴν
ἀρχὴν οὐδὲ ἔνδον τῆς πόλεως ἐώντων εἶναι αὐτά. ὧν
c τὸ βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ

ἐς μακαρίαν τὸ λουτρόν, ὡς διέθηκέ με.
ἐφθὸν κομιδῇ πεποίηκεν, ἀποκναίσειεν ἂν
κἂν ὁστισοῦν μου λαβόμενος τοῦ δέρματος.
οὕτω στερεόν τι πρᾶγμα θερμόν ἐσθ' ὕδωρ.

Ἕρμιππος

μὰ τὸν Δί' οὐ μέντοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρὴ
τὸν ἀγαθὸν οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς.

ηὔξηται δὲ καὶ ἡ τῶν ὀψοποιῶν περιεργία καὶ ἡ τῶν
μυρεψῶν· ὥστ'

οὐδ' ἂν κολυμβῶν εἰς κολυμβήθραν μύρου

d ἀρκεῖσθαί τις ἂν δύναιτο, φησὶν Ἄλεξις. ἀνθοῦσι δὲ
καὶ αἱ τῶν περὶ τὰ πέμματα δημιουργίαι καὶ αἱ περὶ
τὰς συνουσίας περιεργίαι, ὥστ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγ-
γους ὑποτίθεσθαι· ἐπακτικὸν γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον
πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησί
τινας ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι ὡς καὶ μέχρι ἑβδομή-

κοντα συνουσιῶν ἐπιτελεῖν καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι. Φύλαρχος δὲ Σανδρόκυττόν φησι τὸν Ἰνδῶν βασιλέα Σελεύκῳ μεθ' ὧν ἔπεμψε δώρων ἀποστελεῖν τινας δυνάμεις στυτικὰς τοιαύτας, ὡς e ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν συνουσιαζόντων οἷς μὲν ὁρμὰς ἐμποιεῖν ὀρνίθων δίκην, οὓς δὲ καταπαύειν. ηὔξηται δὲ νῦν καὶ ἡ τῆς μουσικῆς διαστροφή, καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθήσεις καὶ ὑποδέσεις ἐπήκμασε πολυτέλεια.

33. Ὅμηρος δὲ τὴν τοῦ μύρου φύσιν εἰδὼς οὐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένους τοὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν ἐν οἷς φησι 'κάλλεϊ στίλβων' ὡς καὶ Ἀφροδίτη κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. ἀλλ' οὐδὲ στεφανουμένους εἰσάγει, καίτοι τῷ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὁμοιώ- f ματι σημαίνεται ὅτι ᾔδει τὸν στέφανον. φησὶ γοῦν

νῆσος τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο.

καὶ

πάντη γάρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηε.

παρατηρητέον δὲ καὶ ὅτι ἐν μὲν Ὀδυσσείᾳ ἀπονιζομένους τὰς χεῖρας ποιεῖ πρὶν μεταλαβεῖν τροφῆς, ἐν Ἰλιάδι δὲ τοῦτο ποιοῦντας οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. σχολαζόντων γὰρ βίος ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τρυφώντων· διὸ οἱ ἐνταῦθα ἐθεράπευον τὸ σῶμα διὰ λουτρῶν καὶ κατανιμμάτων. διὰ τοῦτο καὶ ἀστραγα- 19 λίζουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ καὶ ὀρχοῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ καλῶς εἴρηκεν ἐπὶ Ἄτυος διὰ λιμὸν εὑρεθῆναι τὰς παιδιάς· πρεσβεύει γὰρ τοῖς χρόνοις τὰ ἡρωικά. οἱ δ' ἐν τῇ Ἰλιακῇ πολιτείᾳ μονονοὺ βοῶσι

κλῦθ' ἀλαλά, πολέμου θύγατερ,
ἐγχέων προοίμιον.

34. Ὅτι Ἀριστόνικον τὸν Καρύστιον τὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συσφαιριστὴν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποιήσαντο διὰ τὴν τέχνην καὶ ἀνδριάντα ἀνέ- b στησαν. τὰς γὰρ βαναύσους τέχνας Ἕλληνες ὕστερον περὶ πλείστου μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ τὰς κατὰ παιδείαν γινομένας ἐπινοίας. Ἑστιαιεῖς γοῦν καὶ Ὠρεῖται Θεοδώρου τοῦ ψηφοκλέπτου ἐν θεάτρῳ χαλκῆν εἰκόνα ἀνέστησαν ψῆφον κρατοῦσαν, ὡς δ' αὔτως Μιλήσιοι Ἀρχελάου τοῦ κιθαριστοῦ. ἐν δὲ Θήβαις Πινδάρου μὲν οὐκ ἔστιν εἰκών, Κλέωνος δὲ τοῦ ᾠδοῦ, ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπται

Πυθέα υἱὸς ὅδ' ἐστὶ Κλέων Θηβαῖος ἀοιδός,
ὃς πλείστους θνητῶν ἀμφέθετο στεφάνους
c κρατὸς ἐπὶ σφετέρου, καί οἱ κλέος οὐρανόμηκες.
χαῖρε Κλέων, Θήβας πατρίδ' ἐπευκλεΐσας.

ὑπὸ τοῦτον τὸν ἀνδριάντα, ὅτε Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ὂν ἐνθέσθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως ἐπανελθόντα εὑρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ ἔτη τριάκοντα. Ἡρόδοτος δὲ ὁ λογόμιμος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ Ἀρχέλαος ὁ ὀρχηστὴς παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ d βασιλεῖ μάλιστα ἐτιμῶντο τῶν φίλων. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἀντίοχος τοὺς Σωστράτου τοῦ αὐλητοῦ υἱεῖς σωματοφύλακας ἐπεποίητο.

35. Ἐθαυμάζετο δὲ παρ' Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις Ματρέας ὁ πλάνος ὁ Ἀλεξανδρεύς. ὃς ἔλεγε καὶ θηρίον τρέφειν ὃ αὐτὸ ἑαυτὸ κατεσθίει, ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι νῦν τὸ Ματρέου θηρίον τί ἐστιν. ἐποίησε δ' οὗτος καὶ παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ διὰ τί ὁ ἥλιος δύνει μὲν κολυμβᾷ δ' οὔ, καὶ διὰ τί οἱ σπόγγοι συμπίνουσι μὲν συγκωθωνίζονται δ' οὔ, καὶ τὰ τετράδραχμα καταλλάττεται μὲν e ὀργίζεται δ' οὔ. Ἀθηναῖοι δὲ Ποθεινῷ τῷ νευροσπά-

στη τὴν σκηνὴν ἔδωκαν, ἀφ' ἧς ἐνεθουσίων οἱ περὶ Εὐριπίδην. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Εὐρυκλείδην ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνέστησαν μετὰ τῶν περὶ Αἰσχύλον. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματοποιός, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν Φλιάσιον· ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνᾶτο, ἀφ' ὧν ἐξίστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. τοιοῦτος ἦν καὶ Νυμφόδωρος ὁ θαυματοποιός, ὃς προσκρούσας f
Ῥηγίνοις, ὥς φησι Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκωψε πρῶτος. Εὔδικος δὲ ὁ γελωτοποιὸς ηὐδοκίμει μιμούμενος παλαιστὰς καὶ πύκτας, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Στράτων δ' ὁ Ταραντῖνος ἐθαυμάζετο τοὺς διθυράμβους μιμούμενος· τὰς δὲ κιθαρῳδίας οἱ περὶ τὸν ἐξ Ἰταλίας Οἰνωνᾶν, ὃς καὶ κύκλωπα εἰσήγαγε τερετί- 20
ζοντα καὶ ναυαγὸν Ὀδυσσέα σολοικίζοντα, ὁ αὐτός φησί. Διοπείθης δὲ ὁ Λοκρός, ὥς φησι Φανόδημος, παραγενόμενος εἰς Θήβας καὶ ὑποζωννύμενος οἴνου κύστεις μεστὰς καὶ γάλακτος καὶ ταύτας ἀποθλίβων ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος. τοιαῦτα ποιῶν ηὐδοκίμει καὶ Νοήμων ὁ ἠθολόγος. ἔνδοξοι δ' ἦσαν καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ θαυματοποιοὶ Σκύμνος ὁ Ταραντῖνος, Φιλιστίδης ὁ Συρακόσιος, Ἡράκλειτος ὁ Μυτιληναῖος. γεγόνασι δὲ καὶ πλάνοι ἔνδοξοι, ὧν Κηφισόδωρος καὶ Πανταλέων. Φιλίππου δὲ τοῦ γελωτοποιοῦ b
Ξενοφῶν μνημονεύει.

36. Ὅρα, οἰκουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. λέγει δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἂν τις σκοποῦ πόρρω τοξεύων λέγοι τὴν Ῥώμην πόλιν ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης· ἐν ᾗ συνιδεῖν ἔστιν ὄντως πάσας τὰς πόλεις ἱδρυμένας, καὶ κατ' ἰδίαν δὲ τὰς πολλάς, ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσῆν, Ἀντιοχέων δὲ τὴν καλήν, Νικομηδέων δὲ τὴν περικαλλῆ, προσέτι τε

τὴν λαμπροτάτην πόλεων πασῶν ὁπόσας ὁ Ζεὺς
ἀναφαίνει,

c τὰς Ἀθήνας λέγω. ἐπιλείποι δ' ἂν με οὐχ ἡμέρα μία ἐξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων οὐρανοπόλει Ῥώμῃ ἀριθμουμένας πόλεις, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀριθμούμεναι, διὰ τὸ πλῆθος. καὶ γὰρ ὅλα ἔθνη ἀθρόως αὐτόθι συνῴκισται, ὡς τὸ Καππαδοκῶν καὶ Σκυθῶν καὶ Ποντικῶν καὶ ἄλλων πλειόνων. οὗτοι οὖν πάντες, ὁ σύμπας δῆμος τῆς οἰκουμένης, τὸν ἐφ' ἡμῖν, φησί, φιλόσοφον ὀρχηστὴν Μέμφιν ἐκάλεσαν ἀπαρχαΐζοντες τὴν διὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ κίνησιν τῇ τῶν πόλεων ἀρχαιοτέρᾳ καὶ βασιλικωτέρᾳ, περὶ ἧς Βακχυλίδης φησί

d τὴν ἀχείμαντόν τε Μέμφιν καὶ δονακώδεα Νεῖλον.

οὗτος τὴν πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυσιν ἥτις ἐστί, μετὰ σιωπῆς πάνθ' ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον ἢ οἱ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν.

37. Τῆς δὲ κατὰ τοῦτον ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς καλουμένης πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βάθυλλος Ἀλεξανδρεύς, ὅν φησι νομίμως ὀρχήσασθαι Σέλευκος. τοῦτον τὸν Βάθυλλον φησὶν Ἀριστόνικος καὶ Πυλά-
e δην, οὗ ἐστι καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν ἰταλικὴν ὄρχησιν συστήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμέλεια, καὶ τῆς σατυρικῆς ἣ ἐλέγετο σίκιννις (διὸ καὶ οἱ σάτυροι σικιννισταί), ἧς εὑρετὴς Σίκιννός τις βάρβαρος. οἳ δέ φασιν ὅτι Κρὴς ἦν ὁ Σίκιννος. ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις ὀγκώδης παθητική τε καὶ πολύκοπος, ἡ δὲ Βαθύλλειος ἱλαρωτέρα· καὶ γὰρ ὑπόρχημά τι τοῦτον διατίθεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῷ καλὸς γεγενῆσθαι
f τὴν ὥραν ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδαγμένος καὶ μουσικὴν ἔτι παῖς ὢν παρὰ Λάμπρῳ. μετὰ γοῦν τὴν ἐν

Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀληλιμμένος ἐχόρευσε μετὰ λύρας· οἳ δὲ ἐν ἱματίῳ φασί. καὶ τὸν Θάμυριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιθάρισεν· ἄκρως δὲ ἐσφαίρισεν, ὅτε τὴν Ναυσικάαν καθῆκε. τῆς δὲ Μέμφιδος ὀρχήσεως ἤρα καὶ Σωκράτης ὁ σοφός, καὶ πολλάκις καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος, ὥς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις παντὸς εἶναι μέλους τὴν 21
ὄρχησιν γυμνάσιον. ἔταττον γὰρ τὸ ὀρχεῖσθαι ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι. Ἀνακρέων

καλλίκομοι κοῦραι Διὸς ὠρχήσαντ᾽ ἐλαφρῶς.

Ἴων

ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησεν φρένας.

38. Ἕρμιππος δέ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν περίπατον καθ᾽ ὥραν λαμπρὸν καὶ ἐξησκημένον, εἶτα καθίσαντα διατίθεσθαι τὸν λόγον οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενον κινήσεως οὐδὲ σχήματος ἑνός. καί ποτε ὀψοφάγον μιμούμενον ἐξείραντα τὴν γλῶσ- b
σαν περιλείχειν τὰ χείλη.

ἔμελε δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦ κοσμίως ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας ἔσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ ʻ πάντα δυναμένου ὀξέως τε καὶ τορῶς διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δ᾽ οὐκ ἐπισταμένου ἐπιδέξι᾽ ἐλευθερίως, οὐδ᾽ ἁρμονίαν λόγων λαβόντα ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον.᾽ Σαπφὼ περὶ Ἀνδρομέδας σκώπτει c

τίς δ᾽ ἀγροιῶτίς τοι θέλγει νόον,
οὐκ ἐπισταμένα τὰ βράκε᾽ ἕλκην ἐπὶ τῶν σφύρων;

Φιλέταιρος

ἀμφὶ στέρνοις φᾶρος οὐ καθήσεις, τάλαν,
μηδ᾽ ἀγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξει;

Ἕρμιππος δέ φησι Θεόκριτον τὸν Χῖον ὡς ἀπαίδευτον μέμφεσθαι τὴν Ἀναξιμένους περιβολήν, Καλλίστρα-

τός τε ὁ ἀριστοφάνειος Ἀρίσταρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἴρηκεν ἐπὶ τῷ μὴ εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι, φέροντός τι καὶ τοῦ τοιούτου πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. διὸ καὶ Ἄλεξίς φησιν

d ἓν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων
εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀρρύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς,
ἐξὸν καλῶς. οὗ μήτε πράττεται τέλος
μηδεὶς γὰρ ἡμᾶς μήτε τιμὴν δόντα δεῖ
ἑτέρων λαβεῖν, φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένοις
δόξης τιν᾽ ὄγκον, τοῖς δ᾽ ὁρῶσιν ἡδονήν,
κόσμον δὲ τῷ βίῳ, τὸ τοιοῦτον γέρας
τίς οὐκ ἂν αὑτῷ κτῷτο φάσκων νοῦν ἔχειν;

39. Καὶ Αἰσχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεῦρε τὴν τῆς
e στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα, ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δᾳδοῦχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι σχηματίσαι τοὺς χοροὺς ὀρχηστοδιδασκάλοις οὐ χρησάμενον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιιστᾶν. ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δράματα. Ἀριστοφάνης γοῦν (παρὰ
f δὲ τοῖς κωμικοῖς ἡ περὶ τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πίστις) ποιεῖ αὐτὸν Αἰσχύλον λέγοντα

τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματ᾽ ἐποίουν.

καὶ πάλιν

τοὺς Φρύγας οἶδα θεωρῶν,
ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδ᾽ ἦλθον τεθνεῶτα,
πολλὰ τοιαυτὶ καὶ τοιαυτὶ καὶ δεῦρο σχηματίσαντας.

καὶ Τέλεσις δὲ ἢ Τελέστης ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος πολλὰ

ἐξεύρηκε σχήματα, ἄκρως ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνυούσαις. Φίλλις ὁ Δήλιος μουσικὸς τοὺς ἀρχαίους φησὶ κιθαρῳδοὺς κινήσεις ἀπὸ μὲν τοῦ προσώπου μικρὰς φέρειν, ἀπὸ ποδῶν δὲ πλείους, ἐμβατηρίους καὶ χορευτικάς. Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν ὅτι Τελέστης 22
ὁ Αἰσχύλου ὀρχηστὴς οὕτως ἦν τεχνίτης ὥστε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ Θέσπις Πρατίνας Καρκίνος Φρύνιχος ὀρχησταὶ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν τοῦ χοροῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκειν τοὺς βουλομένους ὀρχεῖσθαι. μεθύων δὲ ἐποίει τὰς τραγῳδίας Αἰσχύλος, ὥς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς γοῦν ὠνείδιζεν αὐτῷ ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε. b

40. Ὀρχήσεις δὲ ἐθνικαὶ αἵδε, λακωνικαὶ τροιζηνικαὶ ἐπιζεφύριοι κρητικαὶ ἰωνικαὶ μαντινικαί, ἃς προκρίνει Ἀριστόξενος διὰ τὴν τῶν χειρῶν κίνησιν. οὕτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ σοφὸν ἡ ὄρχησις ὥστε Πίνδαρος τὸν Ἀπόλλωνα ὀρχηστὴν καλεῖ

ὀρχήστ' ἀγλαΐας ἀνάσσων, εὐρυφάρετρ' Ἄπολλον.

καὶ Ὅμηρος δὲ ἢ τῶν τις Ὁμηριδῶν ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησίν

Ἀπόλλων
φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων χάριεν κιθάριζεν
καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. c

Εὔμηλος δὲ ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος τὸν Δία ὀρχούμενόν που παράγει λέγων

μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Θεόφραστος δὲ πρῶτόν φησιν Ἄνδρωνα τὸν Καταναῖον αὐλητὴν κινήσεις καὶ ῥυθμοὺς ποιῆσαι τῷ σώματι αὐλοῦντα· ὅθεν σικελίζειν τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς· μεθ' ὃν Κλεόλαν τὸν Θηβαῖον. ὀρχησταὶ δὲ ἔνδοξοι Βολβὸς μὲν παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ, Ζήνων
d δὲ ὁ Κρὴς ὁ πάνυ Ἀρταξέρξῃ προσφιλέστατος παρὰ Κτησίᾳ. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τῇ πρὸς Φιλόξενον ἐπιστολῇ μέμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου.

41. Ὅτι τὸ μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων ὁ σιλλογράφος τάλαρόν πού φησιν ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτοῦνται καθάπερ οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες·

πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ
βιβλιακοὶ χαρακῖται ἀπείριτα δηριόωντες
Μουσέων ἐν ταλάρῳ.

e ἕως ἂν τῆς λογοδιαρροίας ἀπαλλαγῶσιν οὗτοι οἱ τραπεζορήτορες, οἳ ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελῆσθαί μοι δοκοῦσι καὶ τοῦ πυθικοῦ χρησμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων

εἴκοσι τὰς πρὸ κυνὸς καὶ εἴκοσι τὰς μετέπειτα
οἴκῳ ἐνὶ σκιερῷ Διονύσῳ χρῆσθαι ἰητρῷ.

καὶ Μνησίθεος δὲ Ἀθηναῖος Διόνυσον ἰατρόν φησι τὴν Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις. φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος ὁ Μυτιληναῖος ποιητὴς

οἴνῳ πνεύμονα τέγγε· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται·
f ἁ δ' ὥρα χαλεπά, πάντα δὲ δίψαισ' ὑπὸ καύματος.

καὶ ἀλλαχοῦ

πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται.

Εὔπολίς τε τὸν Καλλίαν φησὶν ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρωταγόρου πίνειν, ἵνα

πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμον' ἔκλυτον φορῇ.

ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεύμων ἀπεξήρανται, κινδυνεύει δὲ καὶ ἡ καρδία. καίτοι Ἀντιφάνης λέγει

τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι

τί ἐστίν; Β. [ὅ τι ἐστίν;] τὸ πίνειν φήμ' ἐγώ.
ὁρᾷς παρὰ ῥείθροισι χειμάρροις ὅσα 23
δένδρων ἀεὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν
βρέχεται, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίγνεται,
τὰ δ' ἀντιτείνονθ' οἱονεὶ δίψαν τινὰ
ἢ ξηρασίαν σχόντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.

οὕτω τούτοις, φησί, κυνολογήσασιν ἐδόθη πιεῖν. εἴρηται δὲ τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Ἀντιφάνης

δεῖ γὰρ φαγόντας [φάρυγα] δαψιλῶς βρέχειν.

Εὔβουλος

Σίκων ἐγὼ
βεβρεγμένος ἥκω καὶ κεκωθωνισμένος.
Β. πέπωκας οὗτος; Α. ναὶ μὰ Δία πέπωκ' ἐγὼ b
μενδαῖον.

42. Ὅτι τὸ ἀναπίπτειν κυρίως ἐπὶ ψυχῆς ἔστιν, οἷον ἀθυμεῖν ὀλιγωρεῖν. Θουκυδίδης πρώτῃ 'νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσι.' Κρατῖνος δ' ἐπὶ ἐρετῶν χρᾶται τῇ λέξει 'ῥοθίαζε κἀνάπιπτε.' καὶ Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ 'διὰ τί ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐρέται; ἢ ὅτι ἐν τάξει μὲν κάθηνται, ἐν τάξει δὲ προνεύουσιν, ἐν τάξει δὲ ἀναπίπτουσιν;' ἀνακεῖσθαι δὲ φαμὲν ἐπὶ ἀνδριάντος. ὅθεν τοὺς ἐπὶ κατακειμένων c χρωμένους τῇ λέξει διέσυρον. Δίφιλος 'ἐγὼ δ' ἕως τινὸς μὲν ἀνεκείμην.' πρὸς ὃν δυσχεραίνων ὁ ἕτερός φησιν 'ἀνάκεισο.' Φιλιππίδης 'καὶ δειπνῶν ἀεὶ ἀνακείμενος παρ' αὐτόν.' καὶ ἐπάγει 'πότερον ἀνδριάντας εἱστία;' κατακεῖσθαι δὲ λέγεται καὶ κατακεκλίσθαι, ὡς ἐν Συμποσίοις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Ἄλεξις

ὡς ἔστι κατακεῖσθαι πρὸ δείπνου συμφορά·
οὔτε γὰρ ὕπνος δήπουθεν οὐδέν' ἂν λάβοι
οὔθ' ἂν λέγῃ τις οὐδαμῶς μάθοιμεν ἄν· d
ὁ νοῦς γάρ ἐστι τῆς τραπέζης πλησίον.

ἔστι δὲ εὑρεῖν καὶ ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης σπανίως τὸ ἀνακεῖσθαι. σάτυρος παρὰ Σοφοκλεῖ τοῦτό φησιν ἐπικαιόμενος τῷ Ἡρακλεῖ 'ἀνακειμένῳ μέσον εἰς τὸν αὐχέν' εἰσαλοίμην.' Ἀριστοτέλης ἐν Τυρρηνῶν νομίμοις 'οἱ δὲ Τυρρηνοὶ δειπνοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ.' Θεόπομπος

e ἐπίνομεν μετὰ ταῦτα
κατακείμενοι μαλακώτατ' ἐπὶ τρικλινίῳ,
Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μέλη.

Φιλωνίδης 'κατάκειμ', ὡς ὁρᾶτε, δεκάπαλαι.' Εὐριπίδης Κύκλωπι

ἀνέπεσε φάρυγος αἰθέρ' ἐξανεὶς βαρύν.

Ἄλεξις

μετὰ ταῦτ' ἀναπεσεῖν
ἐκέλευον αὐτὴν παρ' ἐμέ.

43. Ὅτι τὸ πάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἀπογεύσασθαι τί- f θεται. φησὶ γοῦν Φοῖνιξ πρὸς Ἀχιλλέα 'οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ ἐνὶ μεγάροισι πάσασθαι.' καὶ ἀλλαχοῦ 'εὖθ' οἳ σπλάγχν' ἐπάσαντο.' τῶν γὰρ σπλάγχνων ἀπογεύονται μόνον ὡς ἂν ὀλίγων πολὺς ὅμιλος. καὶ 24 ὁ Πρίαμος δὲ πρὸς Ἀχιλλέα φησὶ 'νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην.' οἰκεῖον γὰρ τοῦ τηνικάδε ἀτυχήσαντος ἀπογεύσασθαι μόνον· εἰς κόρον γὰρ ἐλθεῖν οὐκ εἴα τὸ πένθος. διὸ καὶ ὁ τὸ σύνολον οὐ γευσάμενος τροφῆς κεῖτ' ἄσιτος, ἄπαστος. ἐπὶ δὲ τῶν ἀποπληρουμένων οὐδέποτε λέγει τὸ πάσασθαι, ἀλλ' ὁπόσα δηλοῖ κόρον· 'αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.' οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ τοῦ πληρωθῆναι b τιθέασι τὸ πάσασθαι. Καλλίμαχος 'μύθου δὲ πασαίμην ἥδιον.' Ἐρατοσθένης

ὀπταλέα κρέα
ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τά τ' ἀγρώσσοντες ἕλοντο.

44. ‛Ποτίκολλον ἅτε ξύλον παρὰ ξύλῳ’ φησὶν ὁ Θηβαῖος μελοποιός.

Ἔτι περὶ τοῦ τῶν ἡρώων βίου.

Ὅτι Σέλευκός φησι τὴν παρ’ Ὁμήρῳ δαῖτα θάλειαν στοιχείων μεταθέσει δίαιταν εἶναι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ δαίσασθαι λέγειν βιαιότερόν ἐστι.

ὅτι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἱστορεῖ τὰς Κερκυραίας γυναῖκας ἔτι καὶ νῦν σφαιριζούσας ᾄδειν. σφαιρίζουσι δὲ παρ’ Ὁμήρῳ οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. καὶ δίσκοις δὲ καὶ ἀκοντίοις μετά τινος συμμετρίας ἐχρῶντο·

δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες. c

τὸ γὰρ τερπνὸν τὴν κακοπάθειαν κουφίζει. καὶ ἐπὶ κυνηγεσίᾳ δὲ ἐξίασιν οἱ νέοι πρὸς μελέτην τῶν πολεμικῶν κινδύνων καὶ ἐπὶ θήρας παντοίας· ἀφ’ ὧν ῥωμαλεώτεροι καὶ ὑγιεινότεροι διετέλουν, ὡς ὅτε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύνουσι καὶ ἀντίον ἱστάμενοι ἀκοντίζουσιν. ἴσασι δὲ καὶ λουτρὰ ἄκη πόνων παντοῖα, κόπον μὲν θαλάττῃ λύοντες, ἣ μάλιστα τοῖς νεύροις ἐστὶ πρόσφορος· ἀναχαλῶντες δὲ ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις εἶτ’ ἐπαλείφοντες λίπα, πρὸς d τὸ μὴ ξηρανθέντος τοῦ ὕδατος ἀπεσκληρυμμένα γίνεσθαι τὰ σώματα. οἱ γοῦν ἀπὸ τῆς σκοπιῆς ἐπανελθόντες ἱδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσσῃ, κνήμας ἠδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς. καὶ οὕτως ἀναψύξαντες ἐς ἀσαμίνθους βάντες ἐυξέστας λούσαντο, καὶ ἀλειψάμενοι λίπ’ ἐλαίῳ δείπνῳ ἐφιζανέτην. ἔστι καὶ τρόπος ἕτερος καμάτων λύσεως ἐκ τῶν κατὰ κεφαλῆς καταιονήσεων·

θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων.

αἱ γὰρ ἐμβάσεις περικεχυμένου πανταχόθεν τοῖς πό- e

ροις τοῦ ὕδατος φράττουσι τὴν τῶν ἱδρώτων ἔκκρισιν, καθάπερ ἂν εἴ τις ἠθμὸς εἰς ὕδωρ βληθῇ· διέξεισι γὰρ οὐθέν, εἰ μή τις αὐτὸν μετεωρίσας τοῖς πόροις ἀναψυχὴν καὶ διέξοδον εἰς τὸ ἔξω παράσχῃ, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι ζητῶν διὰ τί οἱ ἱδροῦντες, ἐπὰν ἔλθωσιν εἰς θερμὸν ἢ ψυχρὸν ὕδωρ, οὐκ ἔτι ἱδροῦσιν, ἕως ἂν πάλιν ἐπανέλθωσιν ἀπὸ τῶν ἐμβάσεων.

45. Παρετίθετο δὲ τοῖς ἥρωσι δειπνοῦσι καὶ λά-
f χανα. ὅτι δὲ οἴδασι τὰς λαχανείας δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νείατον ὄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ τοῖς κακοχυμοτάτοις κρομύοις ἐχρῶντο ‛ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον.’ ἐπιμελουμένους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει καὶ
25 τῶν ἀκροδρύων ‛ὄγχνη γὰρ ἐπ’ ὄγχνῃ που γηράσκει, σῦκον δ’ ἐπὶ σύκῳ.’ διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφόρα καλὰ προσαγορεύει ‛ἔνθα δένδρεα καλὰ πεφύκει, ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι.’ τὰ δ’ εἰς ξυλείαν εὔθετα μακρά, τοῖς ἐπιθέτοις τὰς χρήσεις διαστέλλων·

ἔνθα δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ’ αἴγειρός τ’, ἐλάτη τ’ ἦν οὐρανομήκης.

ἀρχαιοτέρα δ’ ἦν καὶ τῶν τρωικῶν ἡ τούτων χρῆσις. Τάνταλος γοῦν οὐδὲ θανὼν ἀπαλλάττεται τῆς τούτων
b ἐπιθυμίας· εἴπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεὸς προσείων, καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζῴων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες, τοὺς τοιούτους καρπούς, ἀποκρούεται αὐτὸν τῆς ἀπολαύσεως, ὅτε τῆς ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. καὶ Λαέρτην δ’ Ὀδυσσεὺς ἀναμιμνήσκει ὧν ἔδωκεν αὐτῷ παιδὶ ὄντι ‛ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα’ καὶ τὰ ἑξῆς.

46. Ὅτι δὲ καὶ ἰχθῦς ἤσθιον Σαρπηδὼν δῆλον ποιεῖ ὁμοιῶν τὴν ἅλωσιν πανάγρου δικτύου θήρᾳ. καίτοι Εὔβουλος κατὰ τὴν κωμικὴν χάριν φησὶ παίζων

c ἰχθὺν δ’ Ὅμηρος ἐσθίοντ’ εἴρηκε ποῦ

τίνα τῶν Ἀχαιῶν; κρέα δὲ μόνον ὤπτων, ἐπεὶ
ἕψοντά γ᾽ οὐ πεποίηκεν αὐτῶν οὐδένα.
ἀλλ᾽ οὐδεμίαν ἄλλην ἑταίραν εἶδέ τις
αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ᾽ ἔδεφον ἐνιαυτοὺς δέκα.
πικρὰν στρατείαν δ᾽ εἶδον, οἵτινες πόλιν
βίᾳ λαβόντες εὐρυπρωκτότεροι πολὺ
τῆς πόλεος ἀπεχώρησαν ἧς εἷλον τότε.

οὐδὲ τὸν ἀέρα δ᾽ οἱ ἥρωες τοῖς ὄρνισιν εἴων ἐλεύθερον, παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις καὶ πελειάσιν d ἱστάντες. ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὀρνεοθηρευτικήν, καὶ τὴν πελειάδα τῇ μηρίνθῳ κρεμάντες ἀπὸ νηὸς ἱστοῦ καὶ τοξεύοντες ἑκηβόλως εἰς αὐτήν, ὡς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δηλοῦται. παρέλιπε δὲ τὴν χρῆσιν τῶν λαχάνων καὶ ἰχθύων καὶ τῶν ὀρνίθων διά τε τὴν λιχνείαν καὶ προσέτι τὴν ἐν ταῖς σκευασίαις ἀπρέπειαν, ἐλάττω κεκρικὼς ἡρωικῶν καὶ θείων ἔργων. ὅτι δὲ καὶ ἑφθοῖς ἐχρῶντο κρέασιν ἐμφανίζει ἐν οἷς λέγει ‛ὡς δὲ λέβης ζεῖ, κνίσῃ μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο.᾽ καὶ ὁ κατ᾽ Ὀδυσσέως ἀφεθεὶς ποὺς βοὸς τούτου e σημεῖον· πόδα γὰρ βόειον οὐδεὶς ὀπτᾷ. καὶ τὸ ‛κρειῶν δὲ πίνακας παρέθηκεν ἀείρας παντοίων᾽ οὐ μόνον τὴν τῶν κρεῶν ἐξαλλαγὴν δηλοῖ, ὡς ὀρνίθεια χοίρεια ἐρίφεια βόεια λέγων, ἀλλὰ τὴν σκευασίαν ὡς ποικίλην ἔχοντα καὶ οὐ μονοειδῆ, ἀλλὰ περιττήν. ὡς ἀνακύπτειν τὰς σικελικὰς καὶ συβαριτικὰς καὶ ἰταλικὰς τραπέζας, ἤδη δὲ καὶ χίας. μαρτυροῦνται γὰρ f καὶ Χῖοι οὐκ ἔλαττον τῶν προειρημένων ἐπὶ ὀψαρτυτικῇ. Τιμοκλῆς

Χῖοι πολὺ
ἄριστ᾽ ἀνευρήκασιν ὀψαρτυτικήν.

κοιμῶνται δὲ μετὰ γυναικῶν παρ᾽ Ὁμήρῳ οὐ μόνον οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες Φοῖνιξ τε καὶ Νέστωρ.

μόνῳ Μενελάῳ οὐ συνέζευκται γυνὴ διὰ γυναῖκα γαμετὴν ἡρπασμένην τὴν στρατείαν πεποιημένῳ.

47. ‛Παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ᾽ ὕμνων νεωτέρων᾽ Πίνδαρος ἐπαινεῖ. Εὔβουλος δέ φησιν

ἄτοπόν γε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ
παρὰ ταῖς ἑταίραις τὸν παλαιόν, ἄνδρα δὲ
μὴ τὸν παλαιόν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον.

26 τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Ἄλεξις σχεδὸν ἀπαραλλάκτως, τοῦ σφόδρα μόνου κειμένου ἀντὶ τοῦ ἀεί. ὄντως δὲ ὁ παλαιὸς οἶνος οὐ πρὸς ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν προσφορώτερος. πέσσει τε γὰρ μᾶλλον τὰ σῖτα καὶ λεπτομερὴς ὢν εὐανάδοτός ἐστι, δύναμίν τε τοῖς σώμασιν ἐμποιεῖ τὸ αἷμά τε ἐνερευθὲς καὶ εὐανάδοτον κατασκευάζει καὶ τοὺς ὕπνους ἀταράχους παρέχει. ἐπαινεῖ δὲ Ὅμηρος τὸν ἐπιδεχόμενον ἱκανὴν κρᾶσιν, ὡς τὸν τοῦ Μάρωνος. ἐπιδέχεται δὲ πλείω κρᾶσιν ὁ
b παλαιὸς οἶνος διὰ τὸ μᾶλλον θερμὸς γίνεσθαι παλαιούμενος. ἔνιοι δὲ καὶ τὴν Διονύσου φυγὴν εἰς τὴν θάλασσαν οἰνοποιίαν σημαίνειν φασὶ πάλαι γνωριζομένην. ἡδὺν γὰρ εἶναι τὸν οἶνον, παρεγχεομένης θαλάσσης. ἐπαινῶν δὲ Ὅμηρος τὸν μέλανα οἶνον πολλάκις αὐτὸν καὶ αἴθοπα καλεῖ. δυναμικώτατος γάρ ἐστι καὶ μένων ἐν ταῖς ἕξεσι τῶν πινόντων πλεῖστον χρόνον. Θεόπομπος δέ φησι παρὰ Χίοις πρώτοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον, καὶ τὸ φυτεύειν δὲ καὶ θεραπεύειν ἀμπέλους Χίους πρώτους, μαθόντας παρ᾽ Οἰ-
c νοπίωνος τοῦ Διονύσου, ὃς καὶ συνῴκισε τὴν νῆσον, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδοῦναι. ὁ δὲ λευκὸς οἶνος ἀσθενὴς καὶ λεπτός. ὁ δὲ κιρρὸς πέττει ῥᾷον ξηραντικὸς ὤν.

48. Περὶ ἰταλικῶν οἴνων φησὶν ὁ παρὰ τούτῳ τῷ σοφιστῇ Γαληνός. ὁ φαλερῖνος οἶνος ἀπὸ ἐτῶν δέκα

ἐστὶ πότιμος καὶ ἀπὸ πεντεκαίδεκα μέχρι εἴκοσιν· ὁ
δ' ὑπὲρ τοῦτον ἐκπίπτων τὸν χρόνον κεφαλαλγικὸς
καὶ τοῦ νευρώδους καθάπτεται. εἴδη δ' αὐτοῦ δύο, ὁ
αὐστηρὸς καὶ ὁ γλυκάζων. οὗτος δὲ τοιοῦτος γίνεται,
ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι, παρ' ὃ καὶ d
μελάντερος γίνεται. ὁ δὲ μὴ οὕτω τρυγηθεὶς αὐστηρός
τε καὶ τῷ χρώματι κιρρός. καὶ τοῦ ἀλβανοῦ δὲ οἴνου
εἴδη δύο, ὃ μὲν γλυκάζων ὃ δ' ὀμφακίας. ἀμφότεροι
δὲ ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἀκμάζουσι. συρρεντῖνος δὲ
ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἄρχεται γίνεσθαι πότιμος.
ὢν γὰρ ἀλιπὴς καὶ λίαν ψαφαρὸς μόλις πεπαίνεται·
καὶ παλαιούμενος σχεδὸν μόνοις ἐστὶν ἐπιτήδειος τοῖς
χρωμένοις διηνεκῶς. ὁ δὲ ῥηγῖνος τοῦ συρρεντίνου e
λιπαρώτερος ὢν χρήσιμος ἀπὸ ἐτῶν πεντεκαίδεκα. χρή-
σιμος καὶ ὁ πρίβερνος, λεπτομερέστερος ὢν τοῦ ῥηγί-
νου ἥκιστά τε καθαπτόμενος κεφαλῆς. τούτῳ ἐμφε-
ρὴς ὁ φορμιανός, ταχὺ δὲ ἀκμάζει καὶ λιπαρώτερός
ἐστιν αὐτοῦ. βράδιον δ' ἀκμάζει ὁ τριφολῖνος, ἔστι δὲ
τοῦ συρρεντίνου γεωδέστερος. ὁ δὲ στατανὸς τῶν πρώ-
των ἐστὶν οἴνων, ἐμφερὴς τῷ φαλερίνῳ, κουφότερος,
οὐ πληκτικός. ὁ τιβουρτῖνος λεπτὸς εὐδιάπνευστος
ἀκμάζων ἀπὸ ἐτῶν δέκα· κρείττων δὲ γίνεται παλαι- f
ούμενος. ὁ λαβικανὸς ἡδὺς καὶ λιπαρὸς τῇ γεύσει,
μεταξὺ φαλερίνου καὶ ἀλβανοῦ· ἡ δὲ αὐτοῦ πόσις ἀπὸ
ἐτῶν δέκα. ὁ γαυρανὸς δὲ καὶ ὀλίγος καὶ κάλλιστος,
προσέτι τε εὔτονος καὶ παχύς, πραινεστίνου δὲ καὶ
τιβουρτίνου λιπαρώτερος. ὁ μαρσικὸς δὲ πάνυ αὐ-
στηρός, εὐστόμαχος δέ. γίνεται δὲ καὶ περὶ τὴν Καμ-
πανίας Κύμην ὁ καλούμενος οὐλβανός, κοῦφος πότι-
μος ἀπὸ ἐτῶν πέντε. ὁ ἀγκωνιτανὸς χρηστὸς λιπαρὸς
πόσ . . . ὁ βυξεντῖνος ἐμφερῶς ἔχει τῷ ἀλβανῷ τῷ 27
ὀμφακίᾳ· ἔστι δὲ δυνάμει καὶ εὐστόμαχος. ὁ ϐελίτερ·

νος δὲ ἡδὺς πινόμενος, εὐστόμαχος· ἴδιον δ' αὐτοῦ
τὸ μὴ δοκεῖν ἀπαρέγχυτος εἶναι· ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἐμ-
μεμιγμένου αὐτῷ ἑτέρου. ὁ καληνὸς κοῦφος, τοῦ φα-
λερίνου εὐστομαχώτερος. εὐγενὴς δὲ καὶ ὁ καίκουβος,
πληκτικὸς εὔτονος· παλαιοῦται δὲ μετὰ ἱκανὰ ἔτη. ὁ
φουνδανὸς εὔτονος πολύτροφος, κεφαλῆς καὶ στομά-
χου ἅπτεται· διὸ οὐ πολὺς ἐν συμποσίοις πίνεται.
b πάντων δὲ τούτων ὁ σαβῖνος κουφότερος, ἀπὸ ἐτῶν
ἑπτὰ ἐπιτήδειος πίνεσθαι μέχρι πεντεκαίδεκα. ὁ δὲ
σιγνῖνος μέχρι ἐτῶν ἓξ χρήσιμος, παλαιωθεὶς δὲ πολὺ
χρησιμώτερος. ὁ νουμεντανὸς ἀκμάζει ταχὺ καὶ ἀπὸ
ἐτῶν πέντε πότιμός ἐστιν· ἔστι δ' οὔτε λίαν ἡδὺς οὔτε
λεπτός. ὁ σπωλητῖνος οἶνος καὶ πινόμενος ἡδὺς καὶ
τῷ χρώματι χρυσίζει. καπυανὸς κατὰ πολλὰ τῷ συρ-
ρεντίνῳ παρεμφερής. ὁ βαρβῖνος λίαν αὐστηρὸς καὶ
c ἀεὶ ἑαυτοῦ κρείττων γίνεται. εὐγενὴς καὶ ὁ καυκῖνος
καὶ τῷ φαλερίνῳ ἐμφερής. ὁ βενεφρανὸς εὐστόμαχος
καὶ κοῦφος. ὁ ἐν Νεαπόλει τρεβελλικὸς εὔκρατος τῇ
δυνάμει, εὐστόμαχος εὔστομος. ὁ ἔρβουλος ἐν ἀρχῇ
μέν ἐστι μέλας, μετ' οὐ πολλὰ δὲ ἔτη λευκὸς γίνεται·
ἔστι δὲ λίαν κοῦφος καὶ τρυφερός. ὁ μασσαλιήτης
καλός· ὀλίγος δὲ γίνεται, παχὺς σαρκώδης. ταραντῖ-
νος δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κλίματος τούτου πάντες ἁπαλοί,
d οὐ πλῆξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἡδεῖς εὐστόμαχοι. ὁ δὲ
μαμερτῖνος ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται· καὶ γινόμε-
νος ἐν Σικελίᾳ καλεῖται ἰωτάλινος. ἡδὺς δ' ἐστὶ κοῦ-
φος εὔτονος.

ὅτι παρ' Ἰνδοῖς τιμᾶται δαίμων, ὥς φησι Χάρης
ὁ Μυτιληναῖος, ὃς καλεῖται Σοροάδειος· ἑρμηνεύεται
δὲ ἑλλάδι φωνῇ οἰνοποιός.

49. Ὅτι Ἀντιφάνης πού ὁ χαρίεις τὰ ἐξ ἑκάστης
πόλεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει

ἐξ Ἤλιδος μάγειρος, ἐξ Ἄργους λέβης,
φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα,
ἰχθῦς Σικυῶνος, Αἰγίου δ' αὐλητρίδες,
μύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἐγχέλεις βοιώτιαι, e
τυρὸς σικελικός.

Ἕρμιππος δ' οὕτως

ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ' οἴνοπα πόντον
ὅσσ' ἀγάθ' ἀνθρώποις δεῦρ' ἤγαγε νηὶ μελαίνῃ.
ἐκ μὲν Κυρήνης καυλὸν καὶ δέρμα βόειον,
ἐκ δ' Ἑλλησπόντου σκόμβρους καὶ πάντα ταρίχη,
ἐκ δ' αὖ Ἰταλίας χόνδρον καὶ πλευρὰ βόεια,
καὶ παρὰ Σιτάλκου ψώραν Λακεδαιμονίοισιν,
καὶ παρὰ Περδίκκου ψεύδη ναυσὶν πάνυ πολλαῖς.
αἱ δὲ Συράκουσαι σῦς καὶ τυρὸν παρέχουσιν. f
καὶ Κερκυραίους ὁ Ποσειδῶν ἐξολέσειεν
ναυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς, ὅτιὴ δίχα θυμὸν ἔχουσιν.
ταῦτα μὲν ἐντεῦθεν. ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστὰ
ἱστία καὶ βύβλους, ἀπὸ δ' αὖ Συρίας λιβανωτόν.
ἡ δὲ καλὴ Κρήτη κυπάριττον τοῖσι θεοῖσιν,
ἡ Λιβύη δ' ἐλέφαντα πολὺν παρέχει κατὰ πρᾶσιν,
ἡ Ῥόδος ἀσταφίδας τε καὶ ἰσχάδας ἡδυνείρους.
αὐτὰρ ἀπ' Εὐβοίας ἀπίους καὶ ἴφια μῆλα·
ἀνδράποδ' ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ' Ἀρκαδίας ἐπικούρους.
αἱ Παγασαὶ δούλους καὶ στιγματίας παρέχουσιν.
τὰς δὲ Διὸς βαλάνους καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα 28
Παφλαγόνες παρέχουσι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός·
Φοινίκη καρπὸν φοίνικος καὶ σεμίδαλιν,
Καρχηδὼν δάπιδας καὶ ποικίλα προσκεφάλαια.

50. Πίνδαρος δ' ἐν τῇ εἰς Ἱέρωνα πυθικῇ ᾠδῇ

ἀπὸ Ταϋγέτοιο μὲν λάκαιναν
ἐπὶ θηρσὶ κύνα τρέφειν πυκινώτατον ἑρπετόν.
σκύριαι δ' ἐς ἄμελξιν γλάγους
αἶγες ἐξοχώταται.
ὅπλα δ' ἀπ' Ἄργεος· ἅρμα
θηβαῖον· ἀλλ' ἀπὸ τᾶς ἀγλαοκάρπου
b Σικελίας ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν.

Κριτίας δὲ οὕτως

κόσσαβος ἐκ σικελῆς ἐστὶ χθονός, ἐκπρεπὲς ἔργον,
ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα.
εἶτα δ' ὄχος σικελὸς κάλλει δαπάνῃ τε κράτιστος.
. . . . .
θεσσαλικὸς δὲ θρόνος, γυίων τρυφερωτάτη ἕδρα.
εὐναίου δὲ λέχους ἔξοχα κάλλος ἔχει
Μίλητός τε Χίος τ' ἔναλος πόλις Οἰνοπίωνος.
τυρσηνὴ δὲ κρατεῖ χρυσότυπος φιάλη
c καὶ πᾶς χαλκὸς ὅτις κοσμεῖ δόμον ἔν τινι χρείᾳ.
Φοίνικες δ' εὗρον γράμματα λεξίλογα.
Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρώτη,
φορτηγοὺς δ' ἀκάτους Κᾶρες ἁλὸς ταμίαι.
τὸν δὲ τροχοῦ γαίης τε καμίνου τ' ἔκγονον εὗρεν
κλεινότατον κέραμον, χρήσιμον οἰκονόμον,
ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τροπαῖον.

καὶ ἐπαινεῖται ὄντως ὁ ἀττικὸς κέραμος. Εὔβουλος δέ φησι 'κνίδια κεράμια, σικελικὰ βατάνια, μεγαρικὰ πι-
d θάκνια.' Ἀντιφάνης δὲ 'νᾶπυ κύπριον, καὶ σκαμωνίας ὀπόν, κάρδαμον μιλήσιον, κρόμμυον σαμοθρᾴκιον, καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σίλφιον, θύμον ὑμήττιον, ὀρίγανον τενέδιον.'

51. Ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸν χαλυβώνιον μόνον οἶνον ἔπινεν, ὅν φησι Ποσειδώνιος κἀν Δαμασκῷ τῆς Συρίας γίνεσθαι Περσῶν αὐτόθι καταφυτευ-

σάντων τὰς ἀμπέλους. ἐν δὲ Ἴσσῃ τῇ κατὰ τὸν Ἀδρίαν νήσῳ Ἀγαθαρχίδης φησὶν οἶνον γίνεσθαι ὃν πᾶσι συγκρινόμενον καλλίω εὑρίσκεσθαι. χίου δὲ οἴ- e
νου καὶ θασίου μέμνηται Ἐπίλυκος ‘χῖος καὶ θάσιος ἠθημένος.’ καὶ Ἀντίδοτος δὲ ‘θάσιον ἔγχει.’

ὃ γὰρ ἂν λαβόν μου καταφάγῃ τὴν καρδίαν,
ὅταν πίω τοῦτ', εὐθὺς ὑγιὴς γίγνεται·
Ἀσκληπιὸς κατέβρεξε.

‘οἶνος λέσβιος, ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ Μάρων μοι δοκῶ’ φησὶ Κλέαρχος.

λεσβίου δὲ πώματος
οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίων πιεῖν’

φησὶν Ἄλεξις.

θασίοις οἰναρίοις καὶ λεσβίοις
τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος
καὶ νωγαλίζει.

ὁ αὐτὸς

ἡδύς γ' ὁ Βρόμιός ἐστ'· ἀτέλειαν λεσβίου
ποιῶν τὸν οἶνον εἰσάγουσιν ἐνθάδε·
ὃς ἂν εἰς ἑτέραν ληφθῇ δ' ἀποστέλλων πόλιν f
κἂν κύαθον, ἱερὰν ἐγγράφω τὴν οὐσίαν.

Ἔφιππος

φιλῶ γε πράμνιον οἶνον λέσβιον.
πολλὴ δὲ λεσβία σταγὼν ἐκπίνεται [ἄγαν].

Ἀντιφάνης

ἔστιν ὄψον χρηστὸν ἐπαγωγὸν πάνυ,
οἶνός τε θάσιος καὶ μύρον καὶ στέμματα·
ἐν πλησμονῇ γὰρ Κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς
πράττουσιν οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς.

Εὔβουλος

θάσιον ἢ χῖον λαβὼν
ἢ λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ.

μέμνηται δὲ οὗτος καὶ ψιθίου οἴνου

οἶνον γάρ με ψίθιον γεύσας
ἡδὺν ἄκρατον, διψῶντα λαβὼν
ὄξει παίει πρὸς τὰ στήθη.

καὶ Ἀναξανδρίδης ‘χοῦς κεκραμένος ψιθίου.’

29 52. Ὅτι Ἀριστοφάνους τὰς δευτέρας Θεσμοφοριαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφει. ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μέμνηται πεπαρηθίου οἴνου

οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω πράμνιον,
οὐ χῖον, οὐχὶ θάσιον, οὐ πεπαρήθιον,
οὐδ' ἄλλον ὅστις ἐπεγερεῖ τὸν ἔμβολον.

Εὔβουλος

οὐ λευκάδιος γάρ ἐστι καὶ μιλήσιος
οἰνίσκος οὔπω πότιμος.

Ἀρχεστράτου τοῦ δειπνολόγου

b εἶθ' ὁπόταν πλήρωμα Διὸς σωτῆρος ἕλησθε,
ἤδη χρὴ γεραὸν πολιὸν σφόδρα κρᾶτα φοροῦντα
οἶνον ὑγρὰν χαίταν λευκῷ πεπυκασμένον ἄνθει
πίνειν, ἐκ Λέσβου περικύμονος ἐκγεγαῶτα.
τόν τ' ἀπὸ Φοινίκης ἱερᾶς τὸν βύβλιον αἰνῶ·
οὐ μέντοι κείνῳ γε παρεξισῶ αὐτόν. ἐὰν γὰρ
ἐξαίφνης αὐτοῦ γεύσῃ μὴ πρόσθεν ἐθισθείς,
εὐώδης μέν σοι δόξει τοῦ λεσβίου εἶναι
c μᾶλλον· ἔχει γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μῆκος ἄπλατον.
πινόμενος δ' ἥσσων πολλῷ. κεῖνος δὲ δοκήσει
οὐκ οἴνῳ σοι ὅμοιον ἔχειν γέρας, ἀμβροσίᾳ δέ.
εἰ δέ τινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι,
ὡς ἥδιστος ἔφυ πάντων φοινίκιος οἶνος,
οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς . . .
ἔστι δὲ καὶ θάσιος πίνειν γενναῖος, ἐὰν ᾖ
πολλαῖς πρεσβεύων ἐτέων περικαλλέσιν ὥραις.

οἶδα δὲ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρνη
εἰπεῖν αἰνῆσαί τε, καὶ οὔ με λέληθ' ὀνομῆναι·
ἀλλ' οὐδὲν τἆλλ' ἐστὶν ἁπλῶς πρὸς λέσβιον οἶνον.
ἀλλά τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ' αὐτοῖς. d

53. Φοινικίου δὲ οἴνου μέμνηται καὶ Ἔφιππος

κάρυα ῥόας φοίνικας ἕτερα νώγαλα,
σταμνάριά τ' οἴνου μικρὰ τοῦ φοινικικοῦ.

καὶ πάλιν

φοινικίνου βῖκός τις ὑπανεῴγνυτο.

μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ξενοφῶν Ἀναβάσει. μενδαίου δὲ Κρατῖνος

νῦν δ' ἦν ἴδῃ μενδαῖον ἡβῶντ' ἀρτίως
οἰνίσκον, ἕπεται κἀκολουθεῖ καὶ λέγει
'οἴμ' ὡς ἁπαλὸς καὶ λευκός· ἆρ' οἴσει τρία;'

Ἕρμιππος δέ που ποιεῖ τὸν Διόνυσον πλειόνων με- e μνημένον

μενδαίῳ μὲν ἐνουροῦσιν [μάκαρες] θεοὶ αὐτοὶ
στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. μάγνητα δὲ μειλιχόδωρον
καὶ θάσιον, τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὀσμή,
τοῦτο ἐγὼ κρίνω πολὺ πάντων εἶναι ἄριστω
τῶν ἄλλων οἴνων μετ' ἀμύμονα χῖον ἄλυπον.
ἔστι δέ τις οἶνος, τὸν δὴ σαπρίαν καλέουσιν,
οὗ καὶ ἀπὸ στόματος στάμνων ὑπανοιγομενάων
ὄζει ἴων ὄζει δὲ ῥόδων ὄζει δ' ὑακίνθου,
ὀσμὴ θεσπεσία κατὰ πᾶν δ' ἔχει ὑψερεφὲς δῶ· f
ἀμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ τοῦτ' ἐστὶ τὸ νέκταρ.
τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ Πεπαρήθου.

φησὶ δὲ Φανίας ὁ Ἐρέσιος Μενδαίους τοὺς βότρυς ἐπὶ τῇ ἀμπέλῳ ῥαίνειν τῷ ἐλατηρίῳ· διὸ γίνεσθαι τὸν οἶνον μαλακόν.

54. Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβε δωρεὰν τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυοῦντα δ' εἰς ὄψον, Περκώτην δὲ καὶ τὴν Παλαίσκηψιν εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. ἐκέλευσε δὲ τούτῳ στολὴν φορεῖν βαρβαρικήν, ὡς καὶ Δημαράτῳ, δοὺς 30 τὰ πρότερον ὑπάρχοντα, καὶ στολὴν γάμβριον προσθείς, ἐφ' ᾧτε μηκέτι ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβάληται. καὶ Κῦρος δὲ ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ Κυζικηνῷ φίλῳ ὄντι ἐχαρίσατο ἑπτὰ πόλεις, ὥς φησιν ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, Πήδασον Ὀλύμπιον Ἀκαμάντιον Τίον Σκῆπτρα Ἀρτύψον Τορτύρην. ὃ δ' εἰς ὕβριν, φασί, καὶ ἄνοιαν προελθὼν τυραννεῖν ἐπεχείρησε τῆς πατρίδος στρατιὰν συναγαγών. καὶ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν ἐβοηδρόμουν, πρόκροσσοι φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. τιμᾶται δὲ παρὰ Λαμψακηνοῖς ὁ Πρία- b πος ὁ αὐτος ὢν τῷ Διονύσῳ, ἐξ ἐπιθέτου καλούμενος οὕτως, ὡς θρίαμβος καὶ διθύραμβος.

ὅτι Μυτιληναῖοι τὸν παρ' αὐτοῖς γλυκὺν οἶνον πρόδρομον καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ πρότροπον.

55. Θαυμάζεται δὲ καὶ ὁ ἰκάριος οἶνος, ὡς Ἄμφις

ἐν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακοί,
ἰκάριος οἶνος, ἰσχάδες κιμώλιαι.

γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ὁ πράμνιος. ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου· καὶ ἔστιν οὗτος οὔτε γλυ- c κὺς οὔτε παχύς, ἀλλ' αὐστηρὸς καὶ σκληρὸς καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν· οἵῳ Ἀριστοφάνης οὐχ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ. εἶναι γὰρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος Πράμνον πέ-

τραν καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸν πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ φαρμακίτην τινὰς καλεῖν. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ἴκαρος πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῶν d ἰχθύων πλῆθος, ὡς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιὰς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν, καὶ Λαγοῦσσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγωῶν, καὶ ἕτεραι Φυκοῦσσαι καὶ Λοπαδοῦσσαι ἀπὸ τῶν παραπλησίων. προσαγορεύεται δέ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ἡ ἄμπελος ἡ τὸν ἰκάριον πράμνιον φέρουσα ὑπὸ τῶν ξένων μὲν ἱερά, ὑπὸ δὲ τῶν Οἰνοαίων διονυσιάς. Οἰνόη δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστί. Δίδυμος δὲ πράμνιόν φησιν οἶνον ἀπὸ πραμνίας ἀμπέλου οὕτω καλουμένης, οἱ δὲ ἰδίως e τὸν μέλανα, ἔνιοι δὲ ἐν τῷ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήδειον, οἱονεὶ παραμένιον ὄντα, οἱ δὲ τὸν πραΰνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πιόντες προσηνεῖς.

56. Ἐπαινεῖ Ἄμφις καὶ τὸν ἐξ Ἀκάνθου πόλεως οἶνον λέγων

ποδαπὸς εἶ; φράσον.
B. [ὁποδαπός εἰμ';] Ἀκάνθιος. A. εἶτα, πρὸς θεῶν,
οἴνου πολίτης ὢν κρατίστου στρυφνὸς εἶ,
καὶ τοὔνομ' αὐτὸ τῆς πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις
ἔχεις, τὰ δ' ἤθη τῶν πολιτῶν οὐκ ἔχεις;

κορινθίου οἴνου Ἄλεξις μνημονεύει ὡς σκληροῦ f

οἶνος ξενικὸς παρῆν· ὁ γὰρ κορίνθιος
βασανισμός ἐστι.

καὶ εὐβοϊκοῦ δὲ 'πολὺν πιὼν εὐβοϊκὸν οἶνον.' Ἀρχίλοχος τὸν Νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει· ὅς καί πού φησιν

ἐν δορὶ μέν μοι μᾶζα μεμαγμένη, ἐν δορὶ δ' οἶνος
ἰσμαρικός. πίνω δ' ἐν δορὶ κεκλιμένος.

Στράττις δὲ τὸν σκιάθιον ἐπαινεῖ

οἶνος κοχύζει τοῖς ὁδοιπόροις πιεῖν
μέλας σκιάθιος, ἴσον ἴσῳ κεκραμένος.

31 Ἀχαιὸς δὲ τὸν βίβλινον

ἐδεξιοῦτο βιβλίνου μ' ἐκπώματι.

καλεῖται δ' οὕτως ἀπό τινος χωρίου οὕτω προσαγορευομένου. φησὶ δὲ Φιλύλλιος ὅτι 'παρέξω λέσβιον, χῖον σαπρόν, θάσιον, βίβλινον, μενδαῖον, ὥστε μηδένα κραιπαλᾶν.' Ἐπίχαρμος δὲ ἀπό τινων ὀρῶν Βιβλίνων φησὶν αὐτὸν ὠνομάσθαι. Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θρᾴκης φησὶν εἶναι χώραν τὴν Βιβλίαν, ἣν Ἀντισάρην καὶ Οἰσύμην προσαγορευθῆναι. ἐπιεικῶς δὲ ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος καὶ συνόλως τὰ πλη- b σίον αὐτῆς χωρία.

νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄγουσαι.

Ἵππυς δὲ ὁ Ῥηγῖνος τὴν εἱλεὸν καλουμένην ἄμπελον βιβλίαν φησὶ καλεῖσθαι· ἣν Πόλλιν τὸν Ἀργεῖον, ὃς ἐβασίλευσε Συρακοσίων, πρῶτον εἰς Συρακούσας κομίσαι ἐξ Ἰταλίας. εἴη ἂν οὖν ὁ παρὰ Σικελιώταις γλυκὺς καλούμενος Πόλλιος ὁ βίβλινος οἶνος. ἐν τῷ χρησμῷ, φησίν, ὁ θεὸς ηὐτομάτισε

πῖν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις,
c οὐδ' ἱερὰν Ὑπέραν, ὅθι κ' ἄτρυγον οἶνον ἔπινες.

ὠνομάζετο δὲ παρὰ Τροιζηνίοις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἄμπελος ἀνθηδονιὰς καὶ ὑπεριὰς ἀπὸ Ἄνθου τινὸς καὶ Ὑπέρου, ὡς καὶ ἀλθηφιὰς ἀπὸ Ἀλθηφίου τινός, ἑνὸς τῶν Ἀλφειοῦ ἀπογόνων.

57. Ἀλκμὰν δέ που ἄπυρον οἶνον καὶ ἄνθεος ὄσδοντα φησὶ τὸν ἐκ πέντε λόφων, ὅς ἐστι τόπος Σπάρτης ἀπέχων στάδια ἑπτά· καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων, ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ

Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν. χωρία δὲ ταῦτα [τὰ καὶ] πλησίον Πιτάνης. φησὶ γοῦν 'οἶνον δ' οἰνουντιάδην d ἢ δένθιν ἢ καρύστιον ἢ ὄνογλιν ἢ σταθμίταν.' ἄπυρον δὲ εἶπε τὸν οὐχ ἡψημένον· ἐχρῶντο γὰρ ἑφθοῖς οἴνοις. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπύῃ φησὶ γίνεσθαι τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ᾧ μηδένα συγκρίνεσθαι. Ἀλκίφρων δ' ὁ Μαιάνδριος περὶ τὴν Ἐφεσίαν φησὶν εἶναι ὀρείαν κώμην, τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Λητοῦς νῦν δὲ Λατώρειαν ἀπὸ Λατωρείας Ἀμαζόνος· ἐν ᾗ γίνεσθαι τὸν πράμνιον οἶνον. e Τιμαχίδας δὲ ὁ Ῥόδιος ὑπόχυτόν τινα οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ παραπλήσιον τῷ γλυκεῖ. καὶ γλύξις δ' οἶνος καλεῖται ὁ τὸ ἕψημα ἔχων. Πολύζηλος δὲ αὐτίτην καλεῖ οἶνον. Πλάτων δ' ὁ κωμικὸς καπνίαν· κάλλιστος δ' οὗτος γίνεται ἐν Βενεβεντῷ πόλει Ἰταλίας. ἀμφίας δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖται παρὰ Σωσικράτει. ἐχρῶντο δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ πώματί τινι ἐξ ἀρωμάτων κατασκευαζομένῳ, ὃ ἐκάλουν τρῖμμα. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησὶν ἐν Ἡραίᾳ τῆς Ἀρκαδίας f γίνεσθαι οἶνον ὃς τοὺς μὲν ἄνδρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνούσας ποιεῖ. περὶ δὲ Κερυνίαν τῆς Ἀχαΐας ἀμπέλου τι γένος εἶναι ἀφ' ἧς τὸν οἶνον ἐξαμβλοῦν ποιεῖν τὰς γυναῖκας τὰς ἐγκύμονας· κἂν τῶν βοτρύων δέ, φησί, φάγωσιν, ἐξαμβλοῦσιν. ὁ δὲ τροιζήνιος οἶνος ἀγόνους, φησί, ποιεῖ τοὺς πίνοντας. ἐν Θάσῳ δὲ λέγει ὡς αὐτοὶ ποιοῦσιν οἶνόν τινα ὑπνωτικὸν καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦντα τοὺς πίνοντας.

58. Περὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθοσμίου οἴνου σκευασίας Φανίας ὁ Ἐρέσιός φησι τάδε 'γλεύκει παραχεῖται ἐπὶ χοῦς πεντήκοντα εἷς θαλάσσης, καὶ γίνεται ἀνθοσμίας.' 32 καὶ πάλιν 'ἀνθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπέλων ἰσχυρότερος ἢ ἐκ παλαιῶν.' ἑξῆς τέ φησι 'τὰς

ὀμφακώδεις συμπατήσαντες ἀπέθεντο καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο.' Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐν τῷ πρυτανείῳ διδόμενον θαυμαστὸν εἶναι τὴν ἡδονήν· ἠρτυμένος γάρ ἐστιν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὰ κεράμια σταῖς μέλιτι φυράσαντες, ὥστε τὴν ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, τὴν δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ σταιτὸς λαμβάνειν τὸν b οἶνον. καὶ ἑξῆς δέ φησιν 'ἐάν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ εὔοσμον μαλακῷ καὶ ἀόσμῳ, καθάπερ τὸν ἡρακλεώτην καὶ τὸν ἐρυθραῖον, τοῦ μὲν τὴν μαλακότητα τοῦ δὲ τὴν εὐοσμίαν παρεχομένου.' μυρίνης δὲ οἶνος κεῖται παρὰ Ποσειδίππῳ

διψηρὸς ἄτοπος ὁ μυρίνης ὁ τίμιος.

καὶ ἑρμῆς δ' εἶδος πόσεως παρὰ Στράττιδι. Χαιρέας δὲ ἐν Βαβυλῶνι οἶνόν φησι γίνεσθαι τὸν καλούμενον νέκταρ.

ἦν ἄρ' ἔπος τόδ' ἀληθές, ὅτ' οὐ μόνον ὕδατος αἶσαν,
c ἀλλά τι καὶ λέσχης οἶνος ἔχειν ἐθέλει.
οὐδὲν (γὰρ) ἀπόβλητον διονύσιον οὐδὲ γίγαρτον,

ὁ Κεῖός φησι ποιητής.

59. Τῶν οἴνων ὃ μὲν λευκὸς ὃ δὲ κιρρὸς ὃ δὲ μέλας. καὶ ὁ μὲν λευκὸς λεπτότατος τῇ φύσει οὐρητικὸς θερμὸς πεπτικός τε ὢν τὴν κεφαλὴν ποιεῖ διάπυρον· ἀνωφερὴς γὰρ ὁ οἶνος. ὁ δὲ μέλας ὁ μὴ γλυκάζων τροφιμώτατος στυπτικός, ὁ δὲ γλυκάζων καὶ τῶν λευκῶν καὶ τῶν κιρρῶν τροφιμώτατος. λεαίνει γὰρ κατὰ τὴν πάροδον, καὶ παχύνων τὰ ὑγρὰ μᾶλλον d κεφαλὴν ἧττον παρενοχλεῖ. ὄντως γὰρ ἡ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχρονίζει περὶ τὰ ὑποχόνδρια καὶ πτυέλου ἐστὶν ἀναγωγός, ὡς Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖός φησιν 'ὁ μέλας οἶνός ἐστι θρεπτικώτατος, ὁ δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος

καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ κιρρὸς ξηρὸς καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος.' οἱ δ' ἐπιμελέστερον τεθαλαττωμένοι οἶνοι ἀκραίπαλοί τέ εἰσι καὶ κοιλίας λύουσιν ἐπιδά- e κνουσί τε τὸν στόμαχον ἐμφυσήσεις τε ἐνεργάζονται καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὅ τε μύνδιος καὶ ὁ ἀπὸ Ἁλικαρνασσοῦ. ὁ γοῦν κυνικὸς Μένιππος ἁλμοπότιν τὴν Μύνδον φησίν. ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ κῷος τεθαλάττωται. καὶ ὁ ῥόδιος δὲ ἐλάττονος μὲν κεκοινώνηκε θαλάσσης, ὁ δὲ πολὺς αὐτοῦ ἀχρεῖός ἐστιν. ὁ δὲ νησιώτης εἴς τε τοὺς πότους ἐστὶν εὖ πεφυκὼς καὶ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοίκειος. ὁ δὲ κνίδιος αἵματος γεννητικὸς τρόφιμος κοιλίαν εὔλυτον κατασκευάζων, πλείων δὲ πινόμενος ἐκλύει τὸν στόμαχον. ὁ δὲ λέσβιος στῦψιν μικροτέραν f ἔχει καὶ μᾶλλον οὐρεῖται. χαριέστερος δ' ἐστὶν ὁ χῖος, καὶ τοῦ χίου ὁ καλούμενος ἀριούσιος. διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσὶ τρεῖς· ὃ μὲν γὰρ αὐστηρός ἐστιν ὃ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται. ὁ μὲν οὖν αὐστηρὸς εὔστομός ἐστι καὶ μᾶλλον οὐρεῖται, ὁ δὲ γλυκάζων τρόφιμος πλήσμιος κοιλίας μαλακτικός, ὁ δ' αὐτόκρατος τῇ χρείᾳ μέσος ἐστί. 33 κοινῶς δ' ὁ χῖος πεπτικὸς τρόφιμος αἵματος χρηστοῦ γεννητικὸς προσηνέστατος πλήσμιος, διὰ τὸ παχὺς εἶναι τῇ δυνάμει. τῶν δ' οἴνων χαριέστατος ὁ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀλβανὸς καὶ ὁ φαλερνίτης. ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμένος καὶ κεχρονικὼς φαρμακώδης ὢν καροῖ λίαν ταχέως. ὁ δὲ ἀδριανὸς καλούμενος εὔπνους εὐανάδοτος ἄλυπος τὸ σύνολον. οἰνοποιητέον δὲ αὐτοὺς πρό τινος χρόνου καὶ εἰς ἀναπεπταμένον τόπον θετέον, εἰς τὸ διαπνεῦσαι τὸ παχὺ τῆς δυνάμεως αὐτῶν. b χαριέστατος δ' οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ κερκυραῖος. ὁ δὲ ζακύνθιος καὶ ὁ λευκάδιος διὰ τὸ γύψον λαβεῖν καὶ

κεφαλὴν ἀδικοῦσιν. ὁ δ' ἀπὸ Κιλικίας ἀβάτης καλούμενος κοιλίας μόνον ἐστὶ μαλακτικός. κῴῳ δὲ καὶ μυνδίῳ καὶ ἁλικαρνασίῳ καὶ παντὶ τῷ ἱκανῶς τεθαλαττωμένῳ συνᾴδει τὰ σκληρὰ τῶν ὑδάτων, οἷα κρηναῖα καὶ ὄμβρια, ἐὰν ᾖ διυλισμένα καὶ πλείονα χρόνον καθεσταμένα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν οὗτοι Ἀθήνησι καὶ c Σικυῶνι· ἐν ταύταις γὰρ σκληρὰ τὰ ὕδατα. τοῖς δ' ἀθαλάσσοις τῶν οἴνων καὶ τοῖς παρέχουσιν ἱκανωτέραν στῦψιν, ἔτι δὲ τῷ χίῳ καὶ λεσβίῳ, τὰ ἀποιότατα τῶν ὑδάτων εὐθετεῖ.

60. Ὦ γλῶσσα σιγήσασα τὸν πολὺν χρόνον,
πῶς δῆτα τλήσει πρᾶγμ' ἐπεξελθεῖν τόδε;
ἦ τῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἐμβριθέστερον,
ὑφ' ἧς τὸ κρυφθὲν ἐκφανεῖς ἀνάκτορι,

φησὶ Σοφοκλῆς.

αὐτὸς ἐμαυτοῦ Ἰόλεώς τε καὶ Ἀλκείδης γενήσο- d μαι. ὅτι ὁ μαρεώτης οἶνος ὁ ἀλεξανδρεωτικὸς τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχει ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κρήνης Μαρείας καὶ τῆς παρ' αὐτὴν πόλεως ὁμωνύμου, ἣ πρότερον μὲν ἦν μεγίστη νῦν δὲ κώμης περιείληφε μέγεθος, τὴν προσηγορίαν λαβοῦσα ἀπὸ Μάρωνος ἑνὸς τῶν μετὰ Διονύσου τὰς στρατείας πεποιημένων. πολλὴ δὲ ἡ περὶ τὴν γῆν ταύτην ἄμπελος, ἧς καὶ ἡ σταφυλὴ πάνυ βρωθῆναι εὔστομος καὶ ὁ γινόμενος οἶνος κάλλιστος· λευκός τε γὰρ καὶ ἡδὺς εὔπνους εὐανάδοτος λεπτὸς κεφαλῆς οὐ καθικνούμενος διουρητικός. τού- e του δὲ καλλίων ὁ ταινιωτικὸς καλούμενος. ταινία δ' ἐστὶν ἐπιμήκης περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἀφ' ἧς οἱ γινόμενοι οἶνοι εἰσὶ μὲν ἠρέμα ὑπόχλωροι, ἐμφαίνοντές τι ἐν αὐτοῖς λιπαρόν, ὃ κατὰ τὴν τοῦ ὕδατος κρᾶσιν ἀναλύεται κατὰ βραχύ, ὡς καὶ τὸ μέλι τὸ ἀττικὸν ἀνακιρνάμενον. οὗτος ὁ ταινιωτικὸς πρὸς τῷ ἡδὺς

εἶναι ἔχει τι καὶ ἀρωματῶδες ἠρέμα ἐπιστῦφον. ἡ δὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἄμπελος πλείστη μὲν αὐτή, ὅσος καὶ ὁ ποταμός. καὶ πολλαὶ τῶν οἴνων αἱ ἰδιότητες κατά f τε τὰ χρώματα καὶ τὴν προσφοράν. τούτους δ' ὑπερβάλλει ὁ κατὰ Ἄντυλλαν πόλιν οὐ μακρὰν οὖσαν Ἀλεξανδρείας, ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας. ὁ δὲ κατὰ τὴν Θηβαΐδα, καὶ μάλιστα ὁ κατὰ τὴν Κόπτον πόλιν, οὕτως ἐστὶ λεπτὸς καὶ ταχέως πεπτικὸς ὡς καὶ τοῖς πυρεταίνουσι διδόμενος μὴ βλάπτειν.

σαυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀστυδάμας, γύναι.

ἦν δὲ τραγικὸς ποιητὴς ὁ Ἀστυδάμας. 34

61. Ὅτι ὁ Θεόπομπος ὁ Χῖος τὴν ἄμπελον ἱστορεῖ εὑρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειόν· καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ στάδια, ἐν ᾧ οἱ ἐγχώριοι κατακλείοντες τοῖς διονυσίοις χαλκοῦς λέβητας τρεῖς κενοὺς παρόντων ἀποσφραγίζονται, καὶ ὕστερον ἀνοίγοντες εὑρίσκουσιν οἴνου πεπληρωμένους. Ἑλλάνικος δέ φησιν ἐν τῇ Πλινθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρώτῃ εὑρεθῆναι τὴν ἄμπελον. διὸ καὶ Δίων ὁ ἐξ Ἀκαδημείας φιλοίνους φησὶ καὶ φιλοπότας τοὺς b Αἰγυπτίους γενέσθαι, εὑρεθῆναί τε βοήθημα παρ' αὐτοῖς ὥστε τοὺς διὰ πενίαν ἀποροῦντας οἴνου τὸν ἐκ τῶν κριθῶν γενόμενον πίνειν, καὶ οὕτως ἥδεσθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους ὡς καὶ ᾄδειν καὶ ὀρχεῖσθαι καὶ πάντα ποιεῖν ὅσα τοὺς ἐξοίνους γινομένους. Ἀριστοτέλης δέ φησιν ὅτι οἱ μὲν ἀπ' οἴνου μεθυσθέντες ἐπὶ πρόσωπον φέρονται, οἱ δὲ τὸν κρίθινον πεπωκότες ἐξυπτιάζονται τὴν κεφαλήν· ὁ μὲν γὰρ οἶνος καρηβαρικός, ὁ δὲ κρίθινος καρωτικός.

62. Ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι σημεῖον καὶ τὸ c παρὰ μόνοις αὐτοῖς ὡς νόμιμον ἐν τοῖς δείπνοις πρὸ

πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἔσθειν ἐφθάς, ἃς μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. καὶ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ἀμεθύστους προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύωνται, ἀμαυρότερος ὁ οἶνος γίνεται. διὸ καὶ Συβαρῖται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἄλεξις

ἐχθὲς ὑπέπινες, εἶτα νυνὶ κραιπαλᾷς.
d κατανύστασον· παύσει γάρ. εἶτά σοι δότω
ῥάφανόν τις ἑφθήν.

Εὔβουλος δέ πού φησι

γύναι,
ῥάφανόν με νομίσασ' εἰς ἐμέ σου τὴν κραιπάλην
μέλλεις ἀφεῖναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς.

ὅτι δὲ τὴν κράμβην ῥάφανον ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ Ἀπολλόδωρος δηλοῖ ὁ Καρύστιος

οἶδ' ὅτι καλοῦμεν ῥάφανον, ἡμεῖς δ' οἱ ξένοι
κράμβην· γυναιξὶ διαφέρειν οἴει δέ τι;

Ἀναξανδρίδης

ἐὰν λούσησθε νῦν
e ῥάφανόν τε πολλὴν ἐντράγητε, παύσετε
τὸ βάρος, διασκεδᾶτε τὸ προσὸν νῦν νέφος
ἐπὶ τοῦ μετώπου.

Νικοχάρης

εἰς αὔριον δ' ἀντὶ ῥαφάνων ἑψήσομεν
βαλάνιον, ἵνα νῷν ἐξάγῃ τὴν κραιπάλην.

Ἄμφις

οὐκ ἔστιν, ὡς ἔοικε, φάρμακον μέθης
οὐδὲν τοιοῦτον ὡς τὸ προσπεσεῖν ἄφνω
λύπην τιν'. οὕτως ἐξελαύνει γὰρ ταχὺ
σφόδρα, λῆρον ὥστε τὰς ῥαφάνους ὄντως δοκεῖν.

περὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης ἣν ἡ κράμβη ποιεῖ ἱστο-

ρεῖ καὶ Θεόφραστος, φεύγειν φάσκων καὶ ζῶσαν τὴν ἄμπελον τῆς ῥαφάνου τὴν ὀδμήν.

ΕΚ ΤΟΥ Β

Τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρεῖ τῷ ὕπνῳ. οὐκ 35
εἴων με οἱ λόγοι οὓς ἀπεμνημόνευσας, ὄντες ποικίλοι, ὕπνῳ διδόναι σχολήν. οὐκ ἀπὸ σκοποῦ τοξεύειν.

ὅτι τὸν οἶνον ὁ Κολοφώνιος Νίκανδρος ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ Οἰνέως

Οἰνεὺς δ' ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν
οἶνον ἔκλησε.

φησὶ δὲ καὶ Μελανιππίδης ὁ Μήλιος 'ἐπώνυμον δέσποτ' οἶνον Οἰνέως.' Ἑκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος τὴν b
ἄμπελον ἐν Αἰτωλίᾳ λέγων εὑρεθῆναι φησὶ καὶ τάδε 'Ὀρεσθεὺς ὁ Δευκαλίωνος ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν ἐπὶ βασιλείᾳ, καὶ κύων αὐτῷ στέλεχος ἔτεκε· καὶ ὃς ἐκέλευσεν αὐτὸ κατορυχθῆναι, καὶ ἐξ αὐτοῦ παῖδα Φύτιον ἐκάλεσε. τούτου δ' Οἰνεὺς ἐγένετο, κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπέλων· οἱ γὰρ παλαιοὶ (φησὶν) Ἕλληνες οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους. Οἰνέως δ' ἐγένετο Αἰτωλός.' Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον οἰόνουν αὐτόν φησιν εἶναι, διὰ τὸ οἰήσεως ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμ- c
πιπλᾶν. ἢ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνήσεως κέκληται· παρετυμολογῶν γὰρ Ὅμηρος τὴν φωνὴν ὧδέ πώς φησιν 'ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίῃσθα.' καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνείατα καλεῖν εἴωθεν ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς.

2. Οἶνόν τοι Μενέλαε θεοὶ ποίησαν ἄριστον
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας,

ὁ τῶν Κυπρίων τοῦτό φησι ποιητής, ὅστις ἂν εἴη. Δίφιλος δ' ὁ κωμικός φησιν

d ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε
Διόνυσε καὶ σοφώταθ', ὡς ἡδύς τις εἶ·
ὃς τὸν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖς μόνος,
τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν,
τόν τ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν θρασύν.

ὁ δὲ Κυθήριος Φιλόξενος λέγει 'εὐρρείτας οἶνος πάμφωνος.' Χαιρήμων δὲ ὁ τραγῳδὸς παρασκευάζειν φησὶ τὸν οἶνον τοῖς χρωμένοις

γέλωτα σοφίαν ἀμαθίαν εὐβουλίαν.

e Ἴων δ' ὁ Χῖός φησιν

ἄδαμον παῖδα ταυρωπόν, νέον οὐ νέον,
ἥδιστον πρόπολον βαρυγδούπων ἐρώτων,
οἶνον ἀερσίνοον,
ἀνθρώπων πρύτανιν.

36 Ὁ Μνησίθεος δ' ἔφη τὸν οἶνον τοὺς θεοὺς
θνητοῖς καταδεῖξαι τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις
ἀγαθὸν μέγιστον, τοῖς δ' ἀτάκτως τοὔμπαλιν.
τροφήν τε γὰρ δίδωσι τοῖς εὖ χρωμένοις
ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν·
εἰς τὴν ἰατρικήν τε χρησιμώτατον·
καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κεράννυται
καὶ τοῖσιν ἑλκωθεῖσιν ὠφελίαν ἔχει.
ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν
τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον
b εὐθυμίαν· ἐὰν δ' ὑπερβάλῃς, ὕβριν·
ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ προσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ·
ἐὰν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν σωμάτων.

διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ ἰατρόν. ἡ δὲ Πυθία εἴρηκέ τισι Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν.

3. Εὔβουλος δὲ ποιεῖ τὸν Διόνυσον λέγοντα

τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω
τοῖς εὖ φρονοῦσι· τὸν μὲν ὑγιείας ἕνα,
ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι· τὸν δὲ δεύτερον
ἔρωτος ἡδονῆς τε· τὸν τρίτον δ' ὕπνου, c
ὃν ἐκπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι
οἴκαδε βαδίζουσ'. ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔτι
ἡμέτερός ἐστ' ἀλλ' ὕβρεος· ὁ δὲ πέμπτος βοῆς·
ἕκτος δὲ κώμων· ἕβδομος δ' ὑπωπίων·
ὁ δ' ὄγδοος κλητῆρος· ὁ δ' ἔνατος χολῆς·
δέκατος δὲ μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖ.
πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς
ὑποσκελίζει ῥᾷστα τοὺς πεπωκότας.

Ἐπίχαρμος δ' ἔφη

ἐκ μὲν θυσίας θοίνα,
ἐκ δὲ θοίνας πόσις ἐγένετο. Β. χάριεν, ὥς γ' ἐμὶν δοκεῖ. d
Α. ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δ' ἐγένεθ' ὑανία·
ἐκ δ' ὑανίας δίκα [τε καὶ μάχα καὶ καταδίκα],
ἐκ δὲ καταδίκας πέδαι τε καὶ σφαλὸς καὶ ζαμία.

Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισιν Ὥραις καὶ Διονύσῳ, τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτῃ καὶ πάλιν Διονύσῳ, ὕβρει δὲ καὶ ἄτῃ τὴν τρίτην. Πανύασίς φησι

πρῶται μὲν Χάριτές τ' ἔλαχον καὶ εὔφρονες Ὧραι
μοῖραν καὶ Διόνυσος ἐρίβρομος, οἵπερ ἔτευξαν.
τοῖς δ' ἔπι Κυπρογένεια θεὰ λάχε καὶ Διόνυσος.
ἔνθα τε κάλλιστος πότος ἀνδράσι γίγνεται οἴνου,
εἴ τις μὲν πίνοι καὶ ἀπότροπος οἴκαδ' ἀπέλθοι
δαιτὸς ἀπὸ γλυκερῆς, οὐκ ἄν ποτε πήματι κύρσαι·
ἀλλ' ὅτε τις μοίρης τριτάτης πρὸς μέτρον ἐλαύνοι
πίνων ἀβλεμέως, τότε δ' ὕβριος αἶσα καὶ ἄτης
γίγνεται ἀργαλέη, κακὰ δ' ἀνθρώποισιν ὀπάζει.

ἀλλὰ πέπον, μέτρον γὰρ ἔχεις γλυκεροῖο ποτοῖο,
στεῖχε παρὰ μνηστὴν ἄλοχον, κοίμιζε δ' ἑταίρους·
δείδια γὰρ τριτάτης μοίρης μελιηδέος οἴνου
πινομένης μή σ' ὕβρις ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἀέρσῃ,
ἐσθλοῖς δὲ ξενίοισι κακὴν ἐπιθῇσι τελευτήν.
ἀλλὰ πιθοῦ καὶ παῦε πολὺν πότον.

καὶ ἑξῆς περὶ ἀμέτρου οἴνου

ἐκ γάρ οἱ ἄτης τε καὶ ὕβριος αἶσα ὀπηδεῖ.

κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην

πληγὰς ὁ κῶμος λοίδορόν θ' ὕβριν φέρει.

ὅθεν τινὲς τὴν Διονύσου γένεσιν καὶ τὴν τῆς Ὕβρεως κατὰ ταὐτὰ γενέσθαι φασίν.

4. Ἄλεξις δέ πού φησιν ὡς

e ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν
τρόπον τιν' ἐστί. καὶ γὰρ οἶνον τὸν νέον
πολλή 'στ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι
πρώτιστον ἀφυβρίσαι τ', ἀπανθήσαντα δὲ
σκληρὸν γενέσθαι, παρακμάσαντα δ' ὧν λέγω
τούτων ἁπάντων ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω
ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσαν, τότε
πότιμον γενέσθαι καὶ καταστῆναι πάλιν
ἡδύν θ' ἅπασι τοὐπίλοιπον διατελεῖν.

κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητὴν

f οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας
ἔλθῃ· κυμαίνει δ' οἷα λίβυσσαν ἅλα
βορρῆς ἠὲ νότος· τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
βυσσόθεν, ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον.

ἀλλαχοῦ δὲ τοὐναντίον φησὶν Ἄλεξις

οὐδέν γ' ἔοικ' ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν·
ὃ μὲν ἀπογηράσκων ἀηδὴς γίγνεται,
οἶνον δὲ τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν·
ὃ μὲν δάκνει γάρ, ὃ δ' ἱλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ.

Πανύασις δὲ λέγει

οἶνος γὰρ πυρὶ ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ 37
ἐσθλὸν ἀλεξίκακον, πάσης συνοπηδὸν ἀοιδῆς.
ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἐρατῆς μέρος ἀγλαΐης τε,
ἐν δὲ χοροιτυπίης, ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος.
τῷ σε χρὴ παρὰ δαιτὶ δεδεγμένον εὔφρονι θυμῷ
πίνειν, μηδὲ βορῆς κεκορημένον ἠύτε παῖδα
ἧσθαι πλημμύροντα λελασμένον εὐφροσυνάων.

καὶ πάλιν

οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν πάρα δῶρον ἄριστον,
ἀγλαός· ᾧ πᾶσαι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαί, b
πάντες δ' ὀρχησμοί, πᾶσαι δ' ἐραταὶ φιλότητες.
πάσας δ' ἐκ κραδίης ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάζει
πινόμενος κατὰ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον δὲ χερείων.

5. Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγαντι οἰκίαν τινὰ φησὶ καλεῖσθαι τριήρη ἐξ αἰτίας τοιαύτης. νεανίσκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν μανίας ἐκθερμανθέντας ἀπὸ τῆς μέθης ὡς νομίζειν ἐπὶ μὲν τριήρους πλεῖν, χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν θάλασσαν· καὶ τοσοῦτον ἔκφρονας γενέσθαι c ὡς τὰ ἀπὸ τῆς οἰκίας πάντα σκεύη καὶ στρώματα ῥίπτειν ὡς εἰς τὴν θάλασσαν, τὴν ναῦν διὰ τὸν χειμῶνα ἀποφορτίζεσθαι δόξαν αὐτοῖς λέγειν τὸν κυβερνήτην. συναθροιζομένων οὖν πολλῶν καὶ τὰ ῥιπτόμενα διαρπαζόντων οὐδ' ὣς παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. καὶ τῇ ἐπιούσῃ [τῶν ἡμερῶν] παραγενομένων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐγκληθέντες οἱ νεανίσκοι d ἔτι ναυτιῶντες ἀπεκρίναντο πυνθανομένων τῶν ἀρχόντων ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι ἠναγκάσθαι ἀποφορτίσασθαι [τῇ θαλάσσῃ] τὰ περιττὰ τῶν φορτίων. θαυμαζόντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἔκπληξιν τῶν ἀνδρῶν εἷς τῶν νεανίσκων, καίτοι δοκῶν τῶν ἄλλων

πρεσβεύειν κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐγὼ δ' (ἔφη), ἄνδρες τρίτωνες, ὑπὸ τοῦ δέους καταβαλὼν ἐμαυτὸν ὑπὸ τοὺς θαλάμους ὡς ἔνι μάλιστα κατωτάτω ἐκείμην. συγγνόντες οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει ἐπιτιμήσαντες μὴ πλείονος
e οἴνου ἐμφορεῖσθαι ἀφῆκαν. καὶ οἳ χάριν ἔχειν ὁμολογήσαντες, ἂν λιμένος (ἔφησαν) τύχωμεν ἀπαλλαγέντες τοσούτου κλύδωνος, σωτῆρας ὑμᾶς [ἐπιφανῶς] μετὰ τῶν θαλασσίων δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἱδρυσόμεθα ὡς αἰσίως ἡμῖν ἐπιφανέντας. ἐντεῦθεν ἡ οἰκία τριήρης ἐκλήθη.

6. Φιλόχορος δέ φησιν ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσιν οἵτινες εἰσίν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀνακαλύπτουσι παρρησίαν ἄγοντες. ὅθεν
f 'οἶνος καὶ ἀλήθεια' λέγεται καὶ 'ἀνδρὸς δ' οἶνος ἔδειξε νόον.' καὶ τὸ νικητήριον ἐν Διονύσου τρίπους. καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαμὲν τοὺς ἀληθεύοντας· δεῖ δὲ νοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου τὸν κρατῆρα. ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινεν ἀμφοτέρους· ἐμπυριβήτης ὁ καὶ λοετροχόος. Αἰσχύλος

τὸν μὲν τρίπους ἐδέξατ' οἰκεῖος λέβης,
ἀεὶ φυλάσσων τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν.

38 ὁ δ' ἕτερος κρατὴρ καλούμενος. Ὅμηρος 'ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας.' ἐν τούτοις δὲ τὸν οἶνον ἐκίρνων· καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας [οἰκεῖος] τρίπους. διὸ Ἀπόλλωνος μὲν οἰκεῖος διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν, Διονύσου δὲ διὰ τὴν ἐν μέθῃ. Σῆμος δ' ὁ Δήλιός φησι 'τρίπους χαλκοῦς, οὐχ ὁ πυθικός, ἀλλ' ὃν νῦν λέβητα καλοῦσιν. οὗτοι δ' ἦσαν οἳ μὲν ἄπυροι εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐξεκεράννυον, οἳ δὲ λοετροχόοι ἐν οἷς τὸ ὕδωρ
b ἐθέρμαινον, καὶ ἐμπυριβῆται. καὶ τούτων ἔνιοι ὠτώ-

εντες, τρίποδα δὲ τὴν ὑπόβασιν ἔχοντες τρίποδες ὠνο-
μάζοντο.’

φησί που Ἔφιππος

οἴνου σε πλῆθος πόλλ’ ἀναγκάζει λαλεῖν.
Β. οὐκοῦν μεθύοντάς φασι τἀληθῆ λέγειν.

Ἀντιφάνης

κρύψαι, Φειδία,
ἅπαντα τἄλλα τις δύναιτ’ ἂν πλὴν δυοῖν,
οἶνόν θ’ ὑποπιὼν εἰς ἔρωτά τ’ ἐμπεσών.
ἀμφότερα μηνύει γὰρ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων
καὶ τῶν λόγων ταῦθ’, ὥστε τοὺς ἀρνουμένους c
μάλιστα τούτους τοῦτο καταφανεῖς ποιεῖ.

7. Φιλόχορος δέ φησιν Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθη-
ναίων βασιλέα, μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου
κρᾶσιν, πρῶτον κεράσαι. διὸ καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι
τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας πρότερον ὑπὸ τοῦ
ἀκράτου καμπτομένους· καὶ διὰ τοῦτο ἱδρύσασθαι
βωμὸν ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῷ τῶν ὡρῶν ἱερῷ· αὗται
γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. πλησίον
δ’ αὐτοῦ καὶ ταῖς νύμφαις βωμὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα d
τοῖς χρωμένοις τῆς κράσεως ποιούμενος· καὶ γὰρ Δι-
ονύσου τροφοὶ αἱ νύμφαι λέγονται. καὶ θεσμὸν ἔθετο
προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σῖτα ἄκρατον μόνον ὅσον γεύ-
σασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, τὸ δὲ
λοιπὸν ἤδη κεκραμένον ὁπόσον ἕκαστος βούλεται·
προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ τὸ τοῦ Διὸς σωτῆρος ὄνομα,
διδαχῆς καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν πινόντων, ὅτι οὕτω
πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δ’ ἐν δευτέρῳ
νόμων τὴν τοῦ οἴνου χρῆσίν φησιν ὑγιείας ἕνεκα
ὑπάρχειν. ἀπὸ τοῦ κατὰ μέθην δὲ καταστήματος καὶ e
ταύρῳ παρεικάζουσι τὸν Διόνυσον καὶ παρδάλει διὰ
τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ἐξοινωθέντας. Ἀλκαῖος

ἄλλοτα μὲν μελιαδέος, ἄλλοτα δ’
ὀξυτέρῳ τριβόλων ἀρυτήμενοι.

εἰσὶ δ’ οἳ καὶ θυμικοὶ γίνονται· τοιοῦτος δ’ ὁ ταῦρος.
Εὐριπίδης

ταῦροι δ’ ὑβρισταὶ κεἰς κέρας θυμούμενοι.

f διὰ δὲ τὸ μάχιμον καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται· ὅθεν
καὶ τὸ παρδαλῶδες.

8. Καλῶς οὖν Ἀρίστων ὁ Κεῖός φησιν ἥδιστον
ποτὸν εἶναι τὸν ἅμα μὲν γλυκύτητος ἅμα δ’ εὐωδίας
κοινωνοῦντα. διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατα-
σκευάζειν τινὰς περὶ τὸν Λυδίας Ὄλυμπον οἶνον καὶ
κηρία συγκιρνάντας εἰς ταὐτὰ καὶ τὰ τῶν ἀνθῶν εὐ-
39 ώδη. οἶδα δ’ ὅτι Ἀναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτὸν
ἀλλὰ τροφὴν εἶναι λέγει θεῶν

πάνυ μάττων ἐσθίω
νέκταρ διαπίνω τ’ ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διὶ
διακονῶ, καὶ σεμνός εἰμ’ ἑκάστοτε
Ἥρᾳ λαλῶν καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος.

καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι τὸ νέκταρ ἔδμεναι αὐτούς. καὶ
Σαπφὼ δέ φησιν

ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο,
Ἑρμᾶς δ’ ἑλὼν ἔρπιν θεοῖς ᾠνοχόησεν.

b ὁ δ’ Ὅμηρος θεῶν πῶμα τὸ νέκταρ οἶδεν. Ἴβυκος δέ
φησι τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ’ ἐπίτασιν δεκα-
πλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων δέκατον εἶναι
μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν.

9. Οὐδεὶς φιλοπότης ἐστὶν ἄνθρωπος κακός.
ὁ γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνὼν
ἀνδράσι πονηροῖς οὐδ’ ἀπαιδεύτῳ βίῳ,

φησὶν Ἄλεξις. καὶ ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιεῖ
τοὺς πλεῖον πίνοντας αὐτόν. ὁ δὲ ποιήσας τὸ εἰς Κρα-
c τῖνον ἐπίγραμμά φησιν

οἰνός τοι χαρίεντι πέλει ταχὺς ἵππος ἀοιδῷ·
ὕδωρ δὲ πίνων χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκοις.
ταῦτ' ἔλεγεν, Διόνυσε, καὶ ἔπνεεν οὐχ ἑνὸς ἀσκοῦ
Κρατῖνος ἀλλὰ παντὸς ὠδώδει πίθου.
τοιγάρτοι στεφάνων δόμος ἔβρυεν, εἶχε δὲ πιττῷ
μέτωπον οἷα καὶ σὺ κεκροκωμένον.

Πολέμων φησὶν ἐν Μουνυχίᾳ ἥρωα Ἀκρατοπότην τι-
μᾶσθαι, παρὰ δὲ Σπαρτιάταις Μάττωνα καὶ Κεράωνα
ἥρωας ὑπό τινων μαγείρων ἱδρῦσθαι ἐν τοῖς φιδι-
τίοις. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεύς, ἀπὸ τῶν d
δείπνων σχὼν τὴν προσηγορίαν. ἐκ τροφῆς ξηρᾶς οὔτ'
ἂν σκώμματα γένοιτο οὔτ' αὐτοσχέδια ποιήματα· ἀλλὰ
μὴν οὐδὲ κόμπος οὐδὲ ψυχῆς ἀλαζονεία. καλῶς οὖν ἐν
τῷ 'πῆ ἔβαν εὐχωλαὶ ἃς ἐν Λήμνῳ ἠγοράασθε, ἔσθον-
τες κρέα πολλὰ καὶ πίνοντες οἴνου κρατῆρας ἐπιστε-
φέας' ἐπεσημήνατο ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος πε-
ριγράφειν τὸν στίχον, ὃς ἀπὸ κρεωφαγίας αὐχεῖν ποιεῖ e
τοὺς Ἕλληνας. οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης εὐθυμίας καὶ πλη-
ρώσεως τὸ καυχᾶσθαι καὶ σκώπτειν καὶ γελοιάζειν,
ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιούσης τὴν γνώμην καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς
τρεπούσης, ἣ γίνεται κατὰ τὴν μέθην.

10. Διὸ Βακχυλίδης φησὶ

γλυκεῖ' ἀνάγκα
σευομένα κυλίκων θάλπησι θυμόν·
Κύπριδος δ' ἐλπὶς διαιθύσσει φρένας
ἀμμιγνυμένα διονυσίοισι δώροις·
ἀνδράσι δ' ὑψοτάτω πέμπει μερίμνας. f
αὐτὸς μὲν πόλεων κρήδεμνα λύει,
πᾶσι δ' ἀνθρώποις μοναρχήσειν δοκεῖ.
χρυσῷ δ' ἐλέφαντί τε μαρμαίροισιν οἶκοι·
πυροφόροι δὲ κατ' αἰγλάεντα καρπὸν
νῆες ἄγουσιν ἀπ' Αἰγύπτου, μέγιστον

πλοῦτον· ὣς πίνοντος ὁρμαίνει κέαρ.

40 Σοφοκλῆς δέ φησι 'τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον.' οἱ
δ' ἄλλοι ποιηταί φασι τὸν οἶνον 'εὔφρονα καρπὸν
ἀρούρης.' καὶ ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεὺς τὸν Ὀδυσ-
σέα παράγει λέγοντα 'ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσά-
μενος καὶ ἐδωδῆς πανημέριος πολεμίζῃ, θαρσαλέον νύ
οἱ ἦτορ' καὶ τὰ ἑξῆς.

11. Ὅτι Σιμωνίδης τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τίθησιν οἴνου
καὶ μουσικῆς. ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις
b ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς [εὑρέθη], καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς
τρύγης καιρόν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ τρυγῳδία τὸ πρῶτον
ἐκλήθη ἡ κωμῳδία.

τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς.
οἴνου δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἔστιν Κύπρις
οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι,

Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις φησί. καὶ Ἀστυδάμας δέ φησι

θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον
λύπης ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἄμπελον.

c συνεχῶς μὲν (γὰρ) ἐμπιμπλάμενος ἀμελὴς γί-
γνεται
ἄνθρωπος, ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικός,

Ἀντιφάνης φησίν.

οὐδὲ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τοιοῦτον μόνον,
τὸ διορίζεσθαι βεβαίως τῷ στόματι τὰ γράμματα,

φησὶν Ἄλεξις. Σέλευκος δέ φησι τὸ παλαιὸν οὐκ εἶναι
ἔθος οὔτ' οἶνον ἐπὶ πλεῖον οὔτ' ἄλλην ἡδυπάθειαν
προσφέρεσθαι μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. διὸ καὶ
θοίνας καὶ θαλίας καὶ μέθας ὠνόμαζον· τὰς μὲν ὅτι
διὰ θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον, τὰς δ' ὅτι
d θεῶν χάριν ἠλίζοντο καὶ συνῄεσαν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ
δαῖτα θάλειαν. τὸ δὲ μεθύειν φησὶν Ἀριστοτέλης τὸ
μετὰ τὸ θύειν αὐτῷ χρῆσθαι.

12. θεοῖσι μικρὰ θύοντας τέλη
τῶν βουθυτούντων ὄντας εὐσεβεστέρους,

Εὐριπίδης φησί. καὶ σημαίνει ὧδε τὸ τέλος τὴν θυσίαν. καὶ Ὅμηρος

οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα.

τελετάς τε καλοῦμεν τὰς ἔτι μείζους καὶ μετά τινος μυστικῆς παραδόσεως ἑορτὰς τῶν εἰς αὐτὰς δαπανη- e
μάτων ἕνεκα. τελεῖν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ ἀναλίσκοντες καὶ εὐτελεῖς οἱ ὀλίγα. φησὶν Ἄλεξις

τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς
δεῖ ζῆν φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ θεοῦ
ποιεῖν· ὁ γὰρ θεὸς ὁ δεδωκὼς τἀγαθὰ
τούτους μὲν ὧν πεποίηκεν οἴεται χάριν τινὰ
ἔχειν ἑαυτῷ· τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ
πράττειν μετρίως φάσκοντας, ἀχαρίστους ὁρῶν
ἀνελευθέρως τε ζῶντας, ἐπὶ καιροῦ τινὸς f
λαβὼν ἀφείλεθ᾽ ὅσα δεδωκὼς ἦν πάλαι.

13. Τοσαῦτα οἰνολογήσαντος ἤτοι περὶ οἴνων εἰπόντος. λαφύσσοντος οἴνων ὀνόματα. οὐ χαίρει τῷ πώματι ἐκ πρώτης ἐθισθεὶς ἀνατροφῆς ὑδροποτεῖν.

ἥδιστον δ᾽ ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ
τέρπεσθαι μύθοισιν, ἐπὴν δαιτὸς κορέσωνται,

Ἡσίοδος ἐν τῇ Μελαμποδείᾳ φησίν.

οὔ τινι ὑμῶν ἐπῆλθε περὶ ὕδατος εἰπεῖν τι [ἀφ᾽ ὧν καὶ ὁ οἶνος ἀφύεται], καίτοι Πινδάρου τοῦ μεγαλοφωνοτάτου ἄριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος. 41
Ὅμηρος μὲν οὖν ὁ θειότατος καὶ τροφιμώτατον αὐτὸ οἶδεν ἐν οἷς αἰγείρων ὑδατοτροφέων ἄλσος λέγει. ἐπαινεῖ δὲ καὶ τὸ διαυγὲς αὐτοῦ ‛κρῆναι πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ.᾽ τὸ δὲ δὴ κοῦφον καὶ πλείονος τιμῆς

ἄξιον ἱμερτὸν καλεῖ. ἱμερτὸν γοῦν φησι τὸν Τιταρήσιον, ὃς τῷ Πηνειῷ συμμίσγεται. καὶ τοῦ ῥυπτικοῦ δὲ ὕδατος μέμνηται· ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ Κῷος καλὸν εἶναι λέγει

καλὸν ὑπεκπρορέει μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι.

b διαστέλλει δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατέος, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον εἶναι λέγων πλατύν, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων ‛στήσαμεν νῆας ἀγχοῦ ὕδατος γλυκεροῖο.᾽

14. Οἶδε δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. τὸν γοῦν Εὐρύπυλον τρωθέντα ἐκ τούτου καταιονᾷ· καίτοι εἰ ἐπισχεῖν ἔδει τὴν αἱμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτήδειον ἦν, συστρέφον καὶ συσφίγγον. εἰς δὲ τὸ παρηγορῆσαι τὰς ὀδύνας τῷ θερμῷ ἐπαιονᾷ,
c θέλγειν δυναμένῳ. ἔστι δὲ παρ᾽ αὐτῷ τὸ λιαρὸν θερμόν. ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῶν Σκαμάνδρου πηγῶν·

ἣ μὲν γὰρ (φησὶν) ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
γίγνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.

ἆρα δὲ τοῦτο λιαρόν ἐστιν, ἀφ᾽ οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται; περὶ δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει ὡς θέρους ῥέει εἰκυῖα χαλάζῃ ἢ χιόνι ψυχρῇ ἢ
d ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. εἰωθὼς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοτρώτους θερμῷ περιρρεῖσθαι αἵματι ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονός φησιν

ὄφρα οἱ αἷμ᾽ ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς·

ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου μεταφράζων φησίν ‛ὄφρ᾽ αἷμα λιαρὸν καὶ γούνατ᾽ ὀρώρῃ.᾽ Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρόν, ὡς Ἐρατοσθένης φησίν. [ὑδαρῆ φησὶ καὶ μετάκερας.]

15. Τῶν δ᾽ ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα δνοφερὰ καλεῖ, ὡς ἀχρεῖα δηλονότι· τὰ δὲ

κρηναῖα καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ εὐκάρπου φερόμενα e
τῶν ἄλλων προκρίνει, ὡς καὶ Ἡσίοδος

κρήνης ἀενάου καὶ ἀπορρύτου ἥ τ' ἀθόλωτος.

καὶ Πίνδαρος

μελιγαθὲς ἀμβρόσιον ὕδωρ
Τιλφώσσας ἀπὸ καλλικρήνου.

κρήνη δ' ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλφῶσσα· ἀφ' ἧς Ἀριστοφά-
νης φησὶ Τειρεσίαν πιόντα διὰ γῆρας οὐχ ὑπομείναντα
τὴν ψυχρότητα ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δέ φησιν ἐν
τῷ περὶ ὑδάτων τὸ Νείλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ f
γλυκύτατον· διὸ καὶ λύειν τὰς κοιλίας τῶν πινόντων
μῖξιν ἔχον λιτρώδη. ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν ἐνιαχοῦ φη-
σιν ὕδωρ γίνεσθαι παιδογόνον, ὡς ἐν Θεσπιαῖς· ἐν
Πύρρᾳ δὲ ἄγονον. καὶ τῶν γλυκέων δέ φησιν ὑδάτων
ἔνια ἄγονα ἢ οὐ πολύγονα, ὡς τὸ ἐν Φέτᾳ καὶ τὸ ἐν
Πύρρᾳ. αὐχμῶν δέ ποτε γενομένων περὶ τὸν Νεῖλον 42
ἐρρύη τὸ ὕδωρ ἰῶδες καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώ-
λοντο. μεταβάλλειν τέ φησιν οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν
ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁλυκὸν καὶ ὅλους ποταμούς, καθὰ
τὸν ἐν Καρίᾳ, παρ' ᾧ Ζηνοποσειδῶνος ἱερόν ἐστιν.
αἴτιον δὲ τὸ πολλοὺς κεραυνοὺς πίπτειν περὶ τὸν τόπον.

16. Ἄλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδη ἐστὶ καὶ
ἔχει ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροιζῆνι.
τοῦτο γὰρ καὶ τῶν γευομένων εὐθὺς ποιεῖ πλῆρες τὸ
στόμα. τὰ δὲ πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις τοῦ b
μὲν χειμῶνος τὴν κοτύλην ἄγουσαν ἔχει ἐνενήκοντα ἕξ,
θέρους δὲ τεσσαράκοντα ἕξ. συστέλλει δὲ αὐτὸ καὶ
πυκνοῖ μᾶλλον τὸ ψῦχος. διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον
οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν τῷ χειμῶνι, ἀλλὰ περιτ-
τεύει, βραδυτέρας οὔσης τῆς ἐκροῆς διὰ τὸ πάχος. καὶ
ταὐτὰ περὶ Αἰγύπτου φησίν, ὅπου μαλακώτερος ὁ ἀήρ.
τὸ δὲ ἁλυκὸν ὕδωρ γεωδέστερόν ἐστι καὶ πλείονος δεῖ-

ται κατεργασίας, ὡς καὶ τὸ θαλάσσιον, θερμοτέραν ἔχον
τὴν φύσιν καὶ μὴ ὁμοίως πάσχον. μόνον δ' ἀτέραμνον
c τῶν ἁλυκῶν τὸ τῆς Ἀρεθούσης. χείρω δ' ἐστὶ τὰ βα-
ρυσταθμότερα καὶ τὰ σκληρότερα καὶ τὰ ψυχρότερα
διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· δυσκατεργαστότερα γάρ ἐστι τὰ
μὲν τῷ πολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ ψυχρότητος ὑπερ-
βολῇ. τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα κοῦφα καὶ ὑγιεινά. ἐν
Κραννῶνι δ' ἐστὶν ὕδωρ ἡσυχῇ θερμόν, ὃ διατηρεῖ
κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δ'
ἐπίρρυτα καὶ ἐξ ὀχετοῦ ὡς ἐπίπαν βελτίω τῶν στασί-
μων, κοπτόμενά τε μαλακώτερα γίνονται. διὰ τοῦτο
d καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χιόνος δοκεῖ χρηστὰ εἶναι· καὶ γὰρ
ἀνάγεται τὸ ποτιμώτερον καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ
τῷ ἀέρι· διὸ καὶ τῶν ὀμβρίων βελτίω· καὶ τὰ ἐκ κρυ-
στάλλου δὲ διὰ τὸ κουφότερα εἶναι· σημεῖον δ', ὅτι
καὶ ὁ κρύσταλλος αὐτὸς κουφότερος τοῦ ἄλλου ὕδατος.
τὰ δὲ ψυχρὰ σκληρά, διότι γεωδέστερα. τὸ δὲ σωμα-
τῶδες καὶ θερμανθὲν θερμότερον καὶ ψυχθὲν ψυχρό-
τερόν ἐστι. κατὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς
ὄρεσι ποτιμώτερα τῶν ἐν τοῖς πεδίοις· ἧττον γὰρ μέ-
μικται τῷ γεώδει. ποιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιχροὰς
e τῶν ὑδάτων. τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλῶνι λίμνης ἐρυθρὸν
γίνεται ἐπί τινας ἡμέρας· τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους κατά
τινας χρόνους ἰοβαφές, καίπερ ὄντος καθ' ὑπερβολὴν
λεπτοῦ· σημεῖον δέ, τοῦ Ὑπάνιος ἐπάνω γίνεται διὰ
κουφότητα τοῖς βορείοις.

17. Πολλαχοῦ δ' εἰσὶ κρῆναι αἱ μὲν ποτιμώτεραι
καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἥν
φασι τοὺς ἐγχωρίους ὑποπίνειν προσιόντας, ἁλμώδεις
δ' ἅμα τῷ ὀξεῖ ἐν Σικανοῖς τῆς Σικελίας. ἐν τῇ Καρ-
f χηδονίων δὲ ἐπικρατείᾳ κρήνη ἐστὶν ᾗ τὸ ἐφιστάμενον
ἐλαίῳ ἐστὶν ὅμοιον, μελάντερον τὴν χρόαν· ὃ ἀπο-

σφαιροῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη. καὶ παρ' ἄλλοις δ' εἰσὶ λίπος ἔχουσαι τοιοῦτον ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὲρ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστειλεν ὡς ἐλαίου κρήνην εὑρηκώς. καὶ τῶν θερμῶν δ' ἐκ φύσεως ὑδάτων ἔνια γλυκέα ἐστίν, ὡς τὰ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας καὶ 43
περὶ Παγασάς, τά τ' ἐν τῇ τρωικῇ Λαρίσῃ, καὶ περὶ Μαγνησίαν καὶ ἐν Μήλῳ καὶ Λιπάρᾳ· ἐν δὲ Προύσῃ τῇ πρὸς τὸν μύσιον Ὄλυμπον τὰ βασιλικὰ καλούμενα. τὰ δ' ἐν Ἀσίᾳ περὶ Τράλλεις καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμόν, ἔτι δὲ Νῦσαν πόλιν, οὕτως ἐστὶ λιπαρὰ ὡς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουμένους ἐλαίου. τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκύλου κώμῃ. τὰ δ' ἐν Καρούροις κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά· τὰ δὲ περὶ Μηνὸς κώμην, ἥ ἐστι Φρυγίας, τραχύτερά ἐστι καὶ λιτρωδέστερα, ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κώμῃ τῆς Φρυγίας. τὰ δὲ b
περὶ Δορύλαιον καὶ πινόμενά ἐστιν ἥδιστα· τὰ γὰρ περὶ Βαΐας ἢ Βαΐου λιμένα τῆς Ἰταλίας παντελῶς ἄποτα.

18. Σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ κουφότερον πάντων εὗρον τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κωμικῷ πεπίστευκα λέγοντι κατὰ πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρουσαν τῶν ἄλλων καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. φησὶ γὰρ

οἷα δ' ἡ χώρα φέρει
διαφέροντα τῆς ἁπάσης, Ἱππόνικ', οἰκουμένης,
τὸ μέλι τοὺς ἄρτους τὰ σῦκα. Β. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία c
πάνυ φέρει. Α. βοσκήματ' ἔρια μύρτα θύμα πυροὺς ὕδωρ,
ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθὺς ἀττικὸν πίνων ὕδωρ.

τὸ ὕδωρ ποταμοῦ σῶμά φησί που Εὔβουλος ὁ κωμῳδιοποιὸς εἰρηκέναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν·

ἐπεὶ δὲ σηκῶν περιβολὰς ἠμείψαμεν

ὕδωρ τε ποταμοῦ σῶμα διεπεράσαμεν.

καὶ ἡμῶν δὲ πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἄρδεται. ἐν Τήνῳ κρήνη ἐστὶν ἧς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τετάρτῃ τὸν Ὕπανίν φησιν ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πέντε ἡμέρας βραχὺν εἶναι
d καὶ γλυκύν, μετὰ δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πλόον πικρὸν γίνεσθαι, ἐκδιδούσης εἰς αὐτὸν κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπος δέ φησι περὶ τὸν Ἐριγῶνα ποταμὸν ὀξὺ εἶναι ὕδωρ καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον.

19. Ἀριστόβουλος δ' ὁ Κασανδρεύς φησιν ἐν Μιλήτῳ κρήνην εἶναι Ἀχίλλειον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν ῥεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφεστηκὸς ἁλμυρόν· ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιρράνασθαί φασι τὸν ἥρωα, ὅτε ἀπέκτεινε Τράμβηλον τὸν τῶν Λελέγων βασιλέα.
e φασὶ δὲ καὶ ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ πολύ τε ὂν καὶ κάλλιστον οὐ σήπεται ἀπόρρυσιν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέοι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἑβδόμῳ ὑπομνημάτων ἐπὶ Κορίνθου προάγουσί φησιν ἡμῖν διὰ τῆς Κοντοπορίας καλουμένης κατὰ τὴν ἀκρώρειαν προσβαίνουσιν εἶναι κρήνην νᾶμα ἀνιεῖσαν χιόνος ψυχρότερον· ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν ἀποπαγήσεσθαι προσδοκῶντας, αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι.
f Φύλαρχος δέ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην ἀφ' ἧς τοὺς πιόντας οὐκ ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀδμήν. Κλέαρχός φησι τὸ μὲν ὕδωρ ὥσπερ καὶ τὸ γάλα λευκὸν λέγεσθαι, οἶνον δὲ καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ ἐρυθρόν, μέλι δὲ καὶ ἔλαιον χλωρόν, τὸ δ' ἐκ τῶν μύρων θλιβόμενον μέλαν. Εὔβουλος εὑρετικούς φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν τοὺς πίνοντας αὐτὸ μόνον,

τὸν δ' οἶνον ἡμῶν τῷ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν.

τὰ αὐτὰ δ' ἰαμβεῖα καὶ Ὠφελίων φησί.

20. Τοιαῦτα ὥσπερ οἱ ῥήτορες πρὸς ὕδωρ εἰπὼν καὶ βραχὺ ἀναπαυσάμενος αὖθις ἔφη, Ἄμφις ὁ κωμι- 44 κός πού φησιν

ἐνῆν ἄρ', ὡς ἔοικε, κἀν οἴνῳ λόγος·
ἔνιοι δ' ὕδωρ πίνοντες εἰσ' ἀβέλτεροι.

Ἀντιφάνης δὲ

οἴνῳ [δὲ δεῖ] τὸν οἶνον ἐξελαύνειν,
σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τὸν βοῶντα,
κόπῳ κόπον, ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ δὲ πόρνην,
αὐθαδίαν αὐθαδίᾳ, Καλλίστρατον μαγείρῳ,
στάσιν στάσει, μάχῃ μάχην, ὑπωπίοις δὲ πύκτην,
πόνῳ πόνον, δίκῃ δίκην, γυναικὶ τὴν γυναῖκα. b

ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἔταττον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων· 'ὕδωρ ἄκρατον ἐς τὰν κύλικα.'

21. Ὅτι Φύλαρχός φησι Θεόδωρον τὸν Λαρισαῖον ὑδροπότην γενέσθαι τὸν ἀλλοτρίως ἀεί ποτε πρὸς Ἀντίγονον ἐσχηκότα τὸν βασιλέα. φησὶ δὲ καὶ τοὺς Ἴβηρας πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας. μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν ἐσθῆτάς τε φορεῖν πολυτελεστάτας. Ἀριστοτέλης c δ' ἢ Θεόφραστος Φιλῖνόν τινα ἱστορεῖ μήτε ποτῷ χρήσασθαί ποτε μήτε ἐδέσματι ἄλλῳ ἢ μόνῳ γάλακτι πάντα τὸν βίον. Πύθερμος δὲ ἐν τοῖς Πειραιῶς τυραννεύουσι καταγράφει καὶ Γλαύκωνα ὑδροπότην. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ τοὺς ἐν Ἤλιδι σοφιστεύσαντας ὑδροποτῆσαι πάντα τὸν βίον, καὶ μόνα σῦκα προσφερομένους οὐδενὸς ἧττον διακεῖσθαι σώμασιν ἐρρωμένους· τὸν δ' ἱδρῶτα αὐτῶν δυσώδη οὕτως ἔχειν ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μᾶτρις δ' ὁ Θηβαῖος ὃν ἐβίω χρόνον οὐδὲν ἐσιτεῖτο ἢ μυρρίνης ὀλίγον, οἴνου δὲ καὶ d τῶν ἄλλων πάντων ἀπείχετο, πλὴν ὕδατος. ὑδροπότης

δ' ἦν καὶ Λάμπρος ὁ μουσικός· περὶ οὗ Φρύνιχός φησι

λάρους θρηνεῖν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέθνῃσκεν,
ἄνθρωπος ὢν ὑδατοπότης, μινυρὸς ὑπερσοφιστής,
μουσῶν σκελετός, ἀηδόνων ἠπίαλος, ὕμνος ᾅδου.

Μάχων δ' ὁ κωμικὸς ὑδροπότου Μοσχίωνος μέμνηται.

22. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν ὅτι ἁλμυράς τινες προσφερόμενοι τροφὰς ἄδιψοι διέμει- e ναν· ὧν ἦν Ἀρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάγων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρὶς τὴν ἄνυδρον διῆλθεν ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος καὶ μὴ πίνων. Πολέμων δ' ὁ ἀκαδημαϊκὸς ἀρξάμενος ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὡς ἔφη Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. Διοκλῆ τε τὸν Πεπαρήθιόν φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. αὐτὸς δὲ περὶ αὑτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ φάσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. καὶ Πυθέας γοῦν f φησιν· 'ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημοσθένη καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται. ὃ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκτας, ὥς φασιν, ὃ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται.' Εὐφορίων δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω που γράφει· 'Λασύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ καθάπερ οἱ ἄλλοι, οὖρον δὲ προΐετο καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. καὶ πολλοὶ διὰ φιλοτιμίαν ἐπεχείρησαν παρατηρῆσαι, καὶ ἀπέστησαν πρὸ τοῦ εὑρεῖν 45 τὸ πραττόμενον. θέρους γὰρ ὥρᾳ καὶ τριακονθήμερον προσεδρεύοντες, καὶ οὐδενὸς μὲν ὁρῶντες ἀπεχόμενον ἁλμυροῦ τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα, συνεπείσθησαν ἀληθεύειν. ἐχρῆτο δὲ καὶ τῷ ποτῷ, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον οὐ προσεδεῖτο τούτου.'

μεταλλάξαι διάφορα βρώματα
ἔσθ' ἡδὺ (φησὶν Ἀντιφάνης), καὶ τῶν πολλάκις θρυλουμένων
διάμεστον ὄντα τὸ παραγεύσασθαί τινος
καινοῦ παρέσχε διπλασίαν τὴν ἡδονήν.

23. Ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησιν ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω πιεῖν ἄγεται τοῦ b
παρὰ Σοῦσα ῥέοντος· τοῦ μόνου πίνει ὁ βασιλεύς. τοῦ δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τατράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονταί οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ καὶ ὅπως ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις συμφέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον εἶναι. καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου δὲ βασιλεὺς δεύτερος, ὁ Φιλάδελφος ἐπίκλην, ἐκδοὺς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα c
Βερενίκην Ἀντιόχῳ τῷ Συρίας βασιλεῖ ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ τοῦ Νείλου ὕδωρ, ἵνα μόνου τούτου τοῦ ποταμοῦ ἡ παῖς πίνῃ, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος. Ἡλιόδωρος δέ φησι τὸν ἐπιφανῆ Ἀντίοχον, ὃν διὰ τὰς πράξεις Πολύβιος ἐπιμανῆ καλεῖ, τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἴνῳ· καθάπερ καὶ τὸν Φρύγα Μίδαν φησὶ Θεόπομπος, ὅτε ἑλεῖν τὸν Σειληνὸν ὑπὸ μέθης ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἡ κρήνη, ὥς φησι Βίων, μέση Μαίδων καὶ Παιόνων, Ἴννα καλουμένη. Στάφυλος δέ φησι τὴν τοῦ οἴνου πρὸς τὸ ὕδωρ κρᾶσιν Μελάμποδα πρῶτον εὑρεῖν. φησὶ δὲ καὶ πεπτικώτερον d
τοῦ οἴνου τὸ ὕδωρ Πλειστόνικος.

24. Ὅτι τοῖς προπίνουσιν ἐπιτεταμένως οὐκ οἰκείως διατίθεται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον κακοῦται, καὶ πολλάκις φθορὰν τῶν ληφθέντων παρασκευάζει. δεῖ οὖν τὸν ὑγείας ἀντιποιούμενον καὶ συμμέτροις

γυμνασίοις χρᾶσθαι, διὰ τοὺς πολλοὺς ἱδρῶτας, καὶ λουτροῖς, ὡς διᾶναί τε τὸ σῶμα καὶ μαλαχθῆναι· μετὰ δὲ ταῦτα προπίνειν ὕδωρ ὡς χρηστότατον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ ἔαρι θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυ-
e χρόν, ὡς μὴ προεκλύειν τὸν στόμαχον· προπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει, χάριν τοῦ προαναληφθῆναι τοῦτο εἰς τὴν ἕξιν καὶ μὴ ἀκέραιον ἀναδίδοσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου δύναμιν, μηδὲ τοῖς πέρασι τῶν ἀγγείων προσπίπτουσαν ἐπιδάκνειν. ἐὰν δέ τις ἡμῶν τοῦτο δυσκόλως ποιῇ, γλυκὺν ὑδαρῆ θερμὸν προλαμβανέτω, μάλιστα δὲ τὸν καλούμενον πρότροπον, τὸν γλυκὺν λέσβιον, ὄντα εὐστόμαχον. καὶ ὁ γλυκάζων δ' οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλήν, ὡς Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης φησίν, ὃ τινὲς μὲν ἐπιγράφουσι περὶ ὀξέων
f νοσημάτων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, ἄλλοι δὲ πρὸς τὰς κνιδίας γνώμας. λέγει δὲ 'ὁ γλυκὺς ἧσσόν ἐστι καρηβαρικὸς τοῦ οἰνώδεος καὶ ἧσσον φρενῶν ἁπτόμενος καὶ διαχωρητικώτερος τοῦ ἑτέρου κατ' ἔντερον.' οὐ δεῖ δὲ προπίνειν καθὰ τοὺς Καρμανούς φησι Ποσειδώνιος· τούτους γὰρ φιλοφρονουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις λύειν τὰς ἐπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας καὶ τὸ καταρρέον αἷμα μιγνύντας τῷ πώματι προσφέρεσθαι, τέλος φιλίας νομίζοντας τὸ γεύεσθαι τοῦ ἀλλήλων αἵ-
46 ματος. μετὰ δὲ τὴν προσφορὰν ταύτην συγχρίεσθαι τὴν κεφαλὴν μύρῳ, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ, εἰ δὲ μή, μηλίνῳ, εἰς τὸ ἀποκρούεσθαί τι ἀπὸ τοῦ τόπου καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ τῆς τῶν οἴνων ἀναθυμιάσεως· εἰ δὲ μή, ἰρίνῳ ἢ ναρδίνῳ. οὐ κακῶς οὖν Ἄλεξίς φησιν

μύροις
ὑπαλείφεται τὰς ῥῖνας· ὑγιείας μέρος
μέγιστον ὀσμὰς ἐγκεφάλῳ χρηστὰς ποιεῖν.

25. Ἐκκλίνειν δὲ δεῖ τὰ πάχη τῶν μύρων, ὕδωρ

τε πίνειν τὸ κατὰ πρόσοψιν λευκὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ καὶ κατὰ τὸν σταθμόν ἐστι κοῦφον καὶ οὐδὲν ἐν αὑτῷ b γεῶδες ἔχει. τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ χρηστόν ἐστι καὶ εἰς χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἄγγος ἐγχεόμενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰῶδες. φησὶ δὲ καὶ Ἱπποκράτης ‘ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ἀεὶ κουφότερον.’ μοχθηρὰ δ' ἐστὶ τὰ βραδέως τὰ ὄσπρια τήκοντα. τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη καὶ ἁλμυρά. ἐν δὲ τῷ περὶ ὑδάτων Ἱπποκράτης καλεῖ τὸ χρηστὸν ὕδωρ πότιμον. τὰ δὲ τῶν ὑδάτων στάσιμα χαλεπά, ὡς τὰ λιμναῖα καὶ τὰ ἑλώδη. ἔστι δὲ καὶ τῶν c κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρότερα. Ἐρασίστρατος δέ φησιν ὡς δοκιμάζουσί τινες τὰ ὕδατα σταθμῷ ἀνεξετάστως. ἰδοὺ γὰρ τοῦ ἐξ Ἀμφιαράου ὕδατος καὶ τοῦ ἐξ Ἐρετρίας συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλου τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντος, οὐδ' ἥτις ἐστὶ διαφορὰ κατὰ τὸν σταθμόν. Ἱπποκράτης δ' ἐν τῷ περὶ τόπων ἄριστά φησιν εἶναι τῶν ὑδάτων ὅσα ἐκ μετεώρων χωρίων ῥεῖ καὶ ἐκ λόφων ξηρῶν. ταῦτα γὰρ λευκὰ καὶ γλυκέα καὶ τὸν οἶνον ὀλίγον φέρειν οἷά τέ ἐστι, τόν τε χειμῶνα θερμαίνεται, καὶ τὸ θέρος ψυχρά ἐστιν. ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα d ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερινάς. ἀνάγκη γὰρ λαμπρὰ εἶναι καὶ εὐώδη καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δέ φησι τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι καὶ ἄφυσον ψυκτικόν τε μετρίως ὀξυδερκές τε καὶ ἥκιστα καρηβαρικὸν κινητικόν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγόρας τε ταὐτά φησιν. ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Εὐήνωρ δὲ τὰ λακκαῖα· χρηστόν τε εἶναι φάσκει τὸ ἐξ Ἀμφιαράου συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ.

26. Ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τρόφιμον δῆλον ἐκ τοῦ τρέφεσθαί τινα ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν e ζῴων, ὥσπερ τοὺς τέττιγας. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων

ὑγρῶν ἐστι τρόφιμα, οἷον γάλα πτισάνη οἶνος. τὰ γοῦν ὑποτίτθια γάλακτι διοικεῖται. καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοποτοῦντα ζῇ. Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει διὰ γῆρας ἐξάξαι αὑτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν, καὶ ὑφαιροῦντα τῆς τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθανεῖν κατὰ f τὴν πανήγυριν, ὅπως ἑορτάσωσι, πεισθῆναι κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὑτῷ πλησίον παρατεθῆναι, καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον, καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος ἀποθανεῖν. ἔχαιρε δὲ ὁ Δημόκριτος ἀεὶ τῷ μέλιτι· καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον πῶς ἂν ὑγιῶς τις διάγοι ἔφη, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι τὰ δ' ἐκτὸς ἐλαίῳ. καὶ τῶν πυθαγορικῶν δὲ 47 τροφὴ ἦν ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς φησιν Ἀριστόξενος, τοὺς προσφερομένους αὐτὰ ἀεὶ ἐπ' ἀρίστῳ λέγων ἀνόσους διατελεῖν. Λύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοὺς Κυρνίους (οἰκοῦσι δ' οὗτοι περὶ Σαρδόνα) διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι· πλεῖστον δὲ τοῦτο γίνεται παρ' αὐτοῖς.

27. Ὅρα τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τὴν ζήτησιν ἤτοι ἀναβαλλομένων.

ὅτι τὸ ἄνηστις ὁ νῆστις πλεονασμῷ τοῦ α, ὡς στάχυς ἄσταχυς, παρὰ Κρατίνῳ κεῖται

οὐ γάρ τοι σύ γε πρῶτος [ἄκλητος] φοιτᾷς ἐπὶ
δεῖπνον ἄνηστις.

b τὸ δὲ ὀξύπεινος παρὰ Διφίλῳ

τέρπομαι γυμνοὺς ὁρῶν
τοὺς ὀξυπείνους καὶ πρὸ τῶν καιρῶν ἀεὶ
πάντ' εἰδέναι σπεύδοντας.

καὶ Ἀντιφάνης

ἓν νόσημα τοῦτ᾽ ἔχει·
ἀεὶ γὰρ ὀξύπεινός ἐστι. Β. θετταλὸν
λέγεις κομιδῇ τὸν ἄνδρα.

καὶ Εὔβουλος

Ζῆθον μὲν ἐλθόλθ᾽ ἁγνὸν ἐς Θήβης πέδοι
οἰκεῖν κελεύω· καὶ γὰρ ἀξιωτέρους
πωλοῦσιν, ὡς ἔοικε, τοὺς ἄρτους ἐκεῖ, c
σὺ δ᾽ ὀξύπεινος· τὸν δὲ μουσικώτατον
κλεινὰς Ἀθήνας ἐκπερᾶν Ἀμφίονα,
οὗ ῥᾷστ᾽ ἀεὶ πεινῶσι Κεκροπιδῶν κόροι
κάπτοντες αὔρας ἐλπίδας σιτούμενοι.

28. Ὁ δὲ μονοσιτῶν κεῖται παρ᾽ Ἀλέξιδι
ἐπὰν ἰδιώτην ἄνδρα μονοσιτοῦντ᾽ ἴδῃς,
ἢ μὴ ποθοῦντ᾽ ᾠδὰς ποιητὴν καὶ μέλη,
τὸν μὲν ἰδιώτην τοῦ βίου τὸν ἥμισυν
ἀπολωλεκέναι νόμιζε, τὸν δὲ τῆς τέχνης
τὴν ἡμίσειαν· ζῶσι δ᾽ ἀμφότεροι μόλις. d

Πλάτων 'οὐ μονοσιτῶν ἑκάστοτε, ἀλλὰ κἀνίοτε δειπνῶν δὶς τῆς ἡμέρας.'

ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἡδέα βρώματα.

Ἀραρὼς

τὰ κομψὰ μὲν δὴ ταῦτα νωγαλεύματα.

Ἄλεξις

θασίοις οἰναρίοις . .
τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος
καὶ νωγαλίζει.

Ἀντιφάνης

βότρυς ῥόας φοίνικας, ἕτερα νώγαλα.

ἀπόσιτον δ᾽ εἴρηκε Φιλωνίδης. αὐτόσιτον δὲ Κρώβυ- e
λος 'παράσιτον αὐτόσιτον.' ἀναρίστητον δ᾽ εἶπεν Εὔπολις. ἀναγκόσιτον δὲ Κράτης. καὶ Νικόστρατος δὲ

μειράκιον δὲ κατὰ τύχην

ὑποσκαφιόκαρτόν τι κεχλαμυδωμένον
κατάγεις ἀναγκόσιτον.

ἀριστόδειπνον δ᾽ εἶπεν Ἄλεξις

ἀφ᾽ ὧν γένοιτ᾽ ἂν συντόμως
ἀριστόδειπνον.

29. Μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλίθημεν ὡς ἕκαστος ἤθελεν, οὐ περιμείναντες ὀνομακλήτορα τὸν τῶν δείπνων ταξίαρχον.

f ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι καὶ τετράκλινοι καὶ ἑπτάκλινοι καὶ ἐννεάκλινοι καὶ κατὰ τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης

συναγαγὼν
τρεῖς ὄντας εἰς τρίκλινον ὑμᾶς.

Φρύνιχος

ἑπτάκλινος οἶκος ἦν καλός,
εἶτ᾽ ἐννεάκλινος ἕτερος οἶκος.

Εὔβουλος

θὲς ἑπτάκλινον. Β. ἑπτάκλινος οὑτοσί.
Α. καὶ πέντε κλίνας σικελικάς. Β. λέγ᾽ ἄλλο τι.
Α. σικελικὰ προσκεφάλαια πέντε.

Ἄμφις

48 οὐχ ὑποστρώσεις ποτὲ
τρίκλινον;

Ἀναξανδρίδης 'τρίκλινον δ᾽ εὐθέως συνήγετο καὶ συναυλίαι γέροντι.'

ἀλλὰ ξενῶνας οἶγε καὶ ῥᾶνον δόμους,
στρώννυ τε κοίτας καὶ πυρὸς φλέξον μένος,
κρατῆρά τ᾽ αἷρου καὶ τὸν ἥδιστον κέρα.

30. '. . . νῦν δὲ τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν περιβολῇ χωρίζουσι καὶ ὑποβολῇ' φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. ὁ δ᾽ ὁμώνυμος αὐτῷ ποιητής φησι

κᾆτ' ἐν κλίναις ἐλεφαντόποσιν καὶ στρώμασι b
πορφυροβάπτοις
κἀν φοινικίσι σαρδιανικαῖσιν κοσμησάμενοι κα-
τάκεινται.

ἤκμασε δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφὴ μάλιστα ἐντέχνων περὶ
αὐτὰ γενομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν Κυπρίων.
ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι· καὶ ἦν Ἑλικὼν υἱὸς Ἀκεσᾶ,
ὥς φησιν Ἱερώνυμος. ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπί τινος ἔργου
ἐπιγέγραπται

τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ Σαλαμίνιος, ᾧ ἐνὶ χερσὶν
πότνια θεσπεσίην Παλλὰς ἔτευξε χάριν.

τοιοῦτος ἦν καὶ Παθυμίας ὁ Αἰγύπτιος.

ὡς ἐγὼ σκιρτῶ πάλαι,
ὅπου ῥοδόπνοα στρώματ' ἐστὶ καὶ μύροις c
λοῦμαι ψακαστοῖς,

φησὶν Ἔφιππος. Ἀριστοφάνης

ὅστις ἐν ἡδυόσμοις
στρώμασι παννυχίζων
τὴν δέσποιναν ἐρείδεις.

Σώφρων δὲ στρουθωτὰ ἑλίγματά φησιν ἐντετμημένα.
Ὅμηρος δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν στρωμάτων τὰ μὲν
κατώτερα λῖτα εἶναι φάσκει, ἤτοι λευκὰ καὶ μὴ βεβαμ-
μένα ἢ πεποικιλμένα, τὰ δὲ περιστρώματα ῥήγεα καλὰ
πορφύρεα.

31. Πρῶτοι δὲ Πέρσαι, ὥς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ d
τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεῦρον, ἵνα κόσμον ἔχῃ ἡ
στρῶσις καὶ εὐάφειαν. τὸν οὖν Κρῆτα Τιμαγόραν ἢ
"τὸν ἐκ Γόρτυνος, ὥς φησι Φανίας ὁ περιπατητικός,
Εντιμον, ὃς ζήλῳ Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα,
τιμῶν Ἀρταξέρξης, σκηνήν τε ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρου-
σαν τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος καὶ κλίνην ἀργυρόποδα,
ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελῆ καὶ τὸν ὑποστρώ-

σοντα, φάσκων οὐκ ἐπίστασθαι τοὺς Ἕλληνας ὑπο-
στρωννύειν. καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκαλεῖτο
e ὁ Κρὴς οὗτος, τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσας· ὅπερ οὐδενὶ
πρότερον τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο, ἀλλ' οὐδ' ὕστερον.
αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διεφυλάττετο. Τιμα-
γόρᾳ μὲν γὰρ τῷ Ἀθηναίῳ, τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα
καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε· τῶν δὲ
παρατιθεμένων βασιλεῖ τούτῳ τινὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης
ἀπέστελλεν. Ἀνταλκίδᾳ δὲ τῷ Λάκωνι τὸν αὑτοῦ στέ-
φανον εἰς μύρον βάψας ἔπεμψε. τῷ δ' Ἐντίμῳ τοι-
αῦτα πολλὰ ἐποίει, καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκά-
f λει. ἐφ' ᾧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς
δημευομένης καὶ στρατείας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐσο-
μένης. ἔπεμψε δὲ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα καὶ
στρωμνὴν καὶ σκηνὴν οὐρανόροφον ἀνθινὴν καὶ θρό-
νον ἀργυροῦν καὶ ἐπίχρυσον σκιάδιον καὶ φιάλας λι-
θοκολλήτους χρυσᾶς, καὶ ἀργυρᾶς δὲ μεγάλας ἑκατὸν
καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς καὶ παιδίσκας ἑκατὸν καὶ παῖ-
49 δας ἑκατόν, χρυσοῦς τε ἑξακισχιλίους, χωρὶς τῶν εἰς
τὰ ἐπιτήδεια καθ' ἡμέραν διδομένων.

32. Τράπεζαι ἐλεφαντόποδες τῶν ἐπιθημάτων ἐκ
τῆς καλουμένης σφενδάμνου πεποιημένων. Κρατῖνος

γαυριῶσαι δ' ἀναμένουσιν ὧδ' ἐπηγλαϊσμέναι
μείρακες φαιδραὶ τράπεζαι τρισκελεῖς σφενδά-
μνιναι.

εἰπόντος τινὸς κυνικοῦ τρίποδα τὴν τράπεζαν
δυσχεραίνει ὁ παρὰ τῷ σοφιστῇ Οὐλπιανὸς καὶ λέγει,
τήμερον ἐγὼ πράγματα ἕξω ἐξ ἀπραξίας. πόθεν γὰρ
τούτῳ ὁ τρίπους; εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺν
καὶ τὼ πόδε ἀριθμῶν οὗτος τρίποδα προσηγόρευσε,
b πάντων τραπέζας καλούντων τὰς παραθέσεις ταύτας.
ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ (κἂν γὰρ γραμματι-

κῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι) τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. καὶ Ξενοφῶν δ' ὁ μουσικώτατος ἐν ἑβδόμῳ Ἀναβάσεως γράφει 'τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν· οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων.' καὶ ἐπάγει 'μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο.' Ἀντιφάνης

ἐπεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη κατὰ χειρῶν τ' εἴχομεν. c

Εὔβουλος

τρίποδες οὗτοι πέντε σοι
καὶ πέντε. Β. πεντηκοστολόγος γενήσομαι.

Ἐπίχαρμος

τί δὲ τάδ' ἐστί; Β. δηλαδὴ τρίπους. Α. τί μάν, ἔχει πόδας
τέτορας; οὐκ ἔστι τρίπους, ἀλλ' [ἐστὶν] οἶμαι τετράπους.
Β. ἔστι δ' ὄνομ' αὐτῷ τρίπους, τέτοράς γε μὰν ἔχει πόδας.
Α. Οἰδίπους τοίνυν ποτ' ἦν, αἴνιγμά τοι νοεῖς.

Ἀριστοφάνης

τράπεζαν ἡμῖν εἴσφερε
τρεῖς πόδας ἔχουσαν, τέτταρας δὲ μὴ 'χέτω. d
Β. καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λήψομαι;

33. Ὅτι ἔθος ἦν ἐν τοῖς δείπνοις τῷ ἑστιάτορι κατακλιθέντι προδίδοσθαι γραμματείδιόν τι περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἰδέναι ὅ τι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΑ. Δαμασκοῦ τῆς πόλεως ἐνδόξου οὔσης καὶ μεγάλης πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηνται. ἐπεὶ δὲ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἐστι χώρᾳ
τὸ κοκκύμηλον καλούμενον καὶ κάλλιστα γεωργεῖται, e
ἰδίως καλεῖται τὸ ἀκρόδρυον δαμασκηνόν, ὡς διάφο-

ρον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας χώρας γινομένων. κοκκύμηλα οὖν ἐστι ταῦτα· ὧν ἄλλος τε μέμνηται καὶ Ἱππῶναξ

στέφανον εἶχον κοκκυμήλων καὶ μίνθης.

Ἄλεξις

καὶ μὴν ἐνύπνιον οἴομαι νικητικὸν
ἑορακέναι. Β. λέγ' αὐτό. Α. τὸν νοῦν πρόσεχε δή.
ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀνταγωνιστῶν μέ τις
ἐδόκει στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν . . .
f στεφάνῳ κυλιστῷ κοκκυμήλων. Β. Ἡράκλεις.

πάλιν

ἑόρακας ἤδη πώποτ' ἐσκευασμένον
ἤνυστρον ἢ σπλῆν' ὀπτὸν ὠνθυλευμένον,
ἢ κοκκυμήλων σπυρίδα πεπόνων;
τοιοῦτον ἔχει τὸ μέτωπον.

Νίκανδρος 'μῆλον ὃ κόκκυγος καλέουσι.' Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικός φησι 'Ροδίους καὶ Σικελιώτας βράβυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα, ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ Συρακόσιος

50 ὄρπηκες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε.

καὶ πάλιν 'ὅσον μῆλον βραβύλοιο ἥδιον.' ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ περιφορᾷ τῶν κοκκυμήλων, τῇ δ' ἐδωδῇ τὸ αὐτό, πλὴν ὀλίγον δριμύτερον. Σέλευκος δ' ἐν γλώσσαις βράβυλά φησιν ἦλα κοκκύμηλα μάδρυα τὰ αὐτὰ εἶναι· τὰ μὲν μάδρυα οἷον μαλόδρυα, τὰ δὲ βράβυλα ὅτι εὐκοίλια καὶ τὴν βορὰν ἐκβάλλοντα, ἦλα δὲ οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ
b Ἰξίων λέγει ἐν ἐτυμολογίᾳ. Θεόφραστος δὲ λέγει 'κοκκύμηλα καὶ σποδιάς· τοῦτο δ' ἐστὶν ὥσπερ ἄγρια κοκκύμηλα.' Ἀραρὼς δὲ κοκκυμηλέαν καλεῖ τὸ δένδρον, κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρυον. Δίφιλος δὲ ὁ Σίφνιος μέσως φησὶν εἶναι ταῦτα εὔχυλα εὔφθαρτα εὐέκκριτα ὀλιγότροφα.

34. ΚΕΡΑΣΙΑ. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν ' ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι καὶ μεγέθει μέγα· καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πήχεις αὔξεται. φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης, σκληρὸν δὲ καὶ παχύτερον, φλοιὸν δ' ὅμοιον φιλύρᾳ, ἄνθος δὲ
λευκὸν ἀπίῳ καὶ μεσπίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν c
συγκείμενον, κηριῶδες. ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρὸς ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρός, τοῦ δὲ κεράσου μαλακός.' καὶ πάλιν ' κράταιγος· οἱ δὲ κραταίγονα καλοῦσιν. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τεταμένον ὅμοιον μεσπίλῃ, πλὴν μεῖζον ἐκεῖνος καὶ πλατύτερον ἢ προμηκέστερον, τὸν δὲ χαραγμὸν οὐκ ἔχει ὥσπερ ἐκεῖνο. γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λίαν οὔτε παχύ·
τὸ δὲ ξύλον ποικίλον, ξανθόν, ἰσχυρόν. φλοιὸν δ' ἔχει d
λεῖον ὅμοιον μεσπίλῃ· μονόρριζον εἰς βάθος ὡς ἐπὶ πολύ. καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον ἡλίκον ὁ κότινος· πεπαινόμενος δὲ ξανθός τέ ἐστι καὶ ἐπιμελαίνεται· ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλου· διόπερ ἀγρία μεσπίλη δόξειε μᾶλλον εἶναι.' ἐκ τούτων μοι δοκεῖ, φησίν, ὁ φιλόσοφος τὸ νῦν κεράσιον καλούμενον ἐμφανίζειν.

35. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανὸς χαμαικέρασόν τινα καλῶν δένδρον ἔφη οὕτως ' ἐν τῇ Βιθυνῶν γῇ γίνεται ἡ χαμαικέρασος, ἧς ἡ μὲν ῥίζα ἐστὶν οὐ μεγάλη,
ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ ῥοδῇ ἴσον, ὁ δὲ καρπὸς e
τὰ μὲν ἄλλα πάντα ὅμοιος, τοὺς δὲ πλείονι χρησαμένους καθότι οἶνος βαρύνει τε καὶ ἀλγεῖν τὴν κεφαλὴν τίθησι.' ταῦτα ὁ Ἀσκληπιάδης, φησί, μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τῶν μιμαικύλων. τό τε γὰρ φέρον αὐτὰ δένδρον τοιοῦτον καὶ ὁ πλέον τῶν ἑπτὰ τοῦ καρποῦ φαγὼν κεφαλαλγὴς γίνεται. Ἀριστοφάνης

ἐν τοῖς ὄρεσιν δ' αὐτόματ' αὐτοῖς τὰ μιμαίκυλ'
ἐφύετο πολλά.

Θεόπομπος

τρώγουσι μύρτα καὶ πέπονα μιμαίκυλα.

Κράτης

πάνυ γὰρ ἐστιν ὡρικὰ
f τὰ τιτθί' ὥσπερ μῆλον ἢ μιμαίκυλα.

Ἄμφις

ὁ συκάμινος συκάμιν', ὁρᾷς, φέρει,
ὁ πρῖνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα.

Θεόφραστος ' ἡ κόμαρος ἡ τὸ μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον.'

ὅτι Ἀγῆνα σατυρικόν τι δρᾶμα ἀμφιβάλλεται εἴτε Πύθων ἐποίησεν ὁ Καταναῖος ἢ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος.

φησὶν ὁ παρὰ τῷ ῥήτορι Λαρήνσιος, πολλὰ ὑμεῖς οἱ Γραικοὶ ἐξιδιοποιεῖσθε ὡς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες ἢ πρῶτοι εὑρόντες, ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι Λεύκολλος ὁ Ῥωμαίων
51 στρατηγὸς ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγωνισάμενος πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπὸ Κερασοῦντος Ποντικῆς πόλεως. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ καὶ τὸν καρπὸν καλέσας κέρασον ὁμωνύμως τῇ πόλει, ὡς ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς. πρὸς ὃν Δάφνος τίς φησιν, ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Λευκόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος Δίφιλος ὁ Σίφνιος, γεγονὼς κατὰ Λυσίμαχον τὸν βασιλέα, εἷς δὲ οὗτος τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων, μνημονεύει τῶν κερασίων λέγων ' τὰ κεράσια εὐστόμαχα εὔχυλα ὀλιγό-
b τροφα, ἐκ ψυχροῦ δὲ λαμβανόμενα εὐστόμαχα. καλλίω δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ μιλήσια· εἰσὶ γὰρ διουρητικά.'

36. ΣΥΚΑΜΙΝΑ. ὅτι πάντων ἁπλῶς οὕτω καλούντων αὐτὰ Ἀλεξανδρεῖς μόνοι μόρα ὀνομάζουσι.

συκάμινα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆς αἰγυπτίας συκῆς, ἅ τινες συκόμορα λέγουσιν. ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι ἐπὶ βραχὺ κνίσαντες σιδηρίῳ ἐῶσιν ἐπὶ τοῦ φυτοῦ· καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενα ἐντὸς ἡμερῶν τριῶν οὕτω πέπονα c
καὶ εὐώδη γίνονται, μάλιστα δὲ ζεφύρων πνευσάντων, καὶ ἐδώδιμα ὡς τὸ ἐν αὐτοῖς ἠρέμα ψυχρὸν καὶ τοῖς πυρεταίνουσι μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου καταπλαττόμενον ἐπὶ τοῦ στομάχου ἐπιτίθεσθαι καὶ οὐκ ὀλίγα παρηγορεῖσθαι τοὺς νοσοῦντας. φέρει δὲ τὸν καρπὸν τοῦτον ἡ αἰγυπτία συκάμινος ἀπὸ τοῦ ξύλου καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν ἐπικαρπίων. μόρα δὲ τὰ συκάμινα καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Φρυξὶν ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος

ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ἦν πεπαίτερος μόρων.

ἐν δὲ Κρήσσαις καὶ τὰ τῆς βάτου

λευκοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ μελαγχίμοις d
καὶ μιλτοπρέπτοις βρίθεται ταὐτοῦ χρόνου.

Σοφοκλῆς

πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν ἀνθοῦντα στάχυν,
ἔπειτα φοινίξαντα, γογγύλον μόρον.

καὶ Νίκανδρος δὲ ἐν Γεωργικοῖς ἐμφανίζει καὶ ὅτι πρότερον τῶν ἄλλων ἀκροδρύων φαίνεται, μορέην τε καλεῖ τὸ δένδρον ἀεὶ ὡς καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς·

καὶ μορέης, ἣ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι
πρῶτον ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώρην. e

37. Φανίας δ' ὁ Ἐρέσιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητής, τὸν τῆς ἀγρίας συκαμίνου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα καὶ αὐτὸν γλυκύτατον καὶ ἥδιστον, ὅτε πεπανθείη. γράφει δὲ οὕτως 'τὸ μόρον τὸ βατῶδες ξηρανθείσης τῆς σφαίρας τῆς συκαμινώδους σπερματικὰς ἔχει τὰς [συκαμινώδεις] διαγονὰς καθάπερ ὑποφαινούσας καὶ διαφυὰς ἔχει ψαθυρὰς καὶ εὐχύμους.' Παρ- f
θένιος δὲ ἄβρυνά φησι συκάμινα, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι

μόρα. Σαλαμίνιοι δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτια· Δημήτριος δὲ ὁ Ἰξίων τὰ αὐτὰ συκάμινα καὶ μόρα, οἷον αἱμόρροα καὶ σύκων ἀμείνω. Δίφιλος δὲ ὁ Σίφνιος ἰατρὸς γράφει οὕτως 'τὰ δὲ συκάμινα, ἃ καὶ μόρα λέγεται, εὔχυλα μέν ἐστι μέσως, ὀλιγότροφα δὲ καὶ εὐστόμαχα καὶ εὐέκκριτα. ἰδίως δὲ τούτων τὰ ἔνωμα
52 ἕλμινθας ἐκτινάσσει.' Πύθερμος δὲ ἱστορεῖ, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καθ' αὑτὸν τὰς συκαμίνους οὐκ ἐνεγκεῖν καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίαν ποδαγρικὴν τοσαύτην ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνσχεθῆναι, ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυναῖκας. περιπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰπολίῳ, ὡς τὰ δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ αὐτῷ πάθει.

38. ΚΑΡΥΑ. οἱ Ἀττικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς κοινῶς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρυα λέγουσιν, Ἐπίχαρμος δὲ κατ' ἐξοχὴν ὡς ἡμεῖς 'καπυρὰ τρώγων κάρυ',
b ἀμυγδάλας.' Φιλύλλιος 'ᾠὰ κάρυ' ἀμυγδάλαι.' Ἡρακλέων δέ φησιν ὁ Ἐφέσιος 'κάρυα ἐκάλουν καὶ τὰς ἀμυγδάλας καὶ τὰ νῦν καστάνεια.' τὸ δὲ δένδρον καρύα παρὰ Σοφοκλεῖ 'καρύαι μελίαι τε.' Εὔβουλος 'φηγοὺς κάρυα καρύστια.' καλεῖται δέ τινα καὶ μοστηνὰ κάρυα.

39. ΑΜΥΓΔΑΛΑΙ. ὅτι αἱ νάξιαι ἀμυγδάλαι διὰ μνήμης ἦσαν τοῖς παλαιοῖς· καὶ γίνονται ὄντως ἐν
c Νάξῳ τῇ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἐμαυτόν, φησί, πείθω. Φρύνιχος

τοὺς δὲ γομφίους
ἅπαντας ἐξέκοψεν, ὥστ'
οὐκ ἂν δυναίμην ναξίαν
ἀμυγδάλην κατάξαι.

διάφοροι δ' ἀμυγδάλαι γίνονται κἀν Κύπρῳ τῇ νήσῳ.

παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαχόθεν καὶ ἐπιμήκεις εἰσὶ καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σέλευκος ἐν Γλώσσαις φησὶ καλεῖν τὰ μαλακὰ κάρυα μουκήρους, Τηνίους δὲ τὰ γλυκέα κάρυα. Ἀμερίας δέ φησι μύκηρον τὴν ἀμυγδάλην καλεῖσθαι. ἐπακτικώτατα δὲ πρὸς ποτὸν d
τὰ ἀμύγδαλα προεσθιόμενα. Εὔπολις

δίδου μασᾶσθαι ναξίας ἀμυγδάλας
οἶνόν τε πίνειν ναξίων ἀπ' ἀμπέλων.

ἦν δέ τις ἄμπελος ναξία καλουμένη. Πλούταρχος δὲ ὁ Χαιρωνεύς φησι παρὰ Δρούσῳ τῷ Τιβερίου Καίσαρος υἱῷ ἰατρόν τινα ὑπερβάντα πάντας ἐν τῷ πίνειν φωραθῆναι πρὸ τοῦ ποτοῦ προεσθίοντα πικρὰς ἀμυγδάλας πέντε ἢ ἕξ· ἅσπερ κωλυθεὶς προσενέγκασθαι οὐδὲ e
πρὸς τὸ μικρότατον ἀντέσχε τοῦ ποτοῦ. αἴτιος οὖν ἦν ἡ τῆς πικρότητος δύναμις ξηραντικὴ καὶ δάπανος ὑγρῶν οὖσα. κληθῆναι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεὺς παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὥσπερεὶ ἀμυχὰς ἔχειν πολλάς.

ὄνος βαδίζεις εἰς ἄχυρα τραγημάτων

φησί που Φιλήμων. 'φηγοὶ Πανὸς ἄγαλμα' φησὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν.

ὅτι καὶ οὐδετέρως ἀμύγδαλα λέγεται. Δίφιλος

τρωγάλια μυρτίδες πλακοῦς ἀμύγδαλα. f

40. Ὅτι περὶ τῆς προφορᾶς τοῦ τόνου τῆς ἀμυγδάλης Πάμφιλος μὲν ἀξιοῖ ἐπὶ τοῦ καρποῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ ἀμυγδάλῳ· τὸ μέντοι δένδρον θέλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῆ καὶ ῥοδῆ. καὶ Ἀρχίλοχος 'ῥοδῆς τε καλὸν ἄνθος.' Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ 53
δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ' ὀξεῖαν τάσιν. Φιλόξενος δ' ἀμφότερον περισπᾷ. Εὔπολις

ἀπολεῖς με, ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδαλῆν.

Ἀριστοφάνης

ἄγε νῦν τὰς ἀμυγδαλᾶς λαβὼν
τασδὶ κάταξον τῇ κεφαλῇ σαυτοῦ λίθῳ.

Φρύνιχος

ἀμυγδαλῆ τῆς βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον.

ἄλλοι δὲ ἀμυγδαλᾶς ὡς καλάς. Τρύφων δὲ ἐν ἀττικῇ
b προσῳδίᾳ ἀμυγδάλην μὲν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς οὐδετέρως ἀμύγδαλον λέγομεν, ἀμυγδαλῆ δὲ τὰ δένδρα κτητικοῦ παρὰ τὸν καρπὸν ὄντος τοῦ χαρακτῆρος καὶ διὰ τοῦτο περισπωμένου. ὅτι Πάμφιλος ἐν γλώσσαις μουκηροβάκταν φησὶ καλεῖσθαι τὸν καρυοκατάκτην ὑπὸ τῶν Λακώνων ἀντὶ τοῦ ἀμυγδαλοκατάκτην· μουκήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα.

41. Ὅτι ποντικῶν καλουμένων καρύων, ἃ λόπιμά τινες ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρος. Ἑρμῶναξ
c δὲ καὶ Τιμαχίδας ἐν γλώσσαις Διὸς βάλανόν φησι καλεῖσθαι τὸ ποντικὸν κάρυον.

Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντῖνος ζητεῖ πότερον προπαρατίθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα, καθάπερ ἔν τισι τόποις τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὔ, ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον. ἐὰν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαίνει πλείονος τροφῆς παρενδυομένης ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ τοῖς ἐντέροις τὰ ἐπεισφερόμενα κάρυα χάριν τῆς πρὸς τὸ πίνειν ὁρμῆς ἐμπλεκόμενα τοῖς σιτίοις ἐμπνευματώσεις καὶ φθορὰς τῆς τροφῆς παρασκευά-
d ζειν, διὰ τὸ παρακολουθοῦν αὐτοῖς ἐπιπολαστικὸν φύσει καὶ δυσκατέργαστον· ἐξ ὧν ἀπεψίαι γίνονται καὶ κοιλίας καταφοραί.

42. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα, φησὶ Διοκλῆς, τρόφιμα μέν ἐστι καὶ εὐκοίλια, θερμαντικὰ δὲ διὰ τὸ ἔχειν κεγχρῶδές τι. λυπεῖ δ' ἧττον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν καὶ τὰ βεβρεγμένα τῶν ἀβρόχων καὶ τὰ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. τὰ δὲ ἡρακλεωτικὰ καλούμενα καὶ Διὸς βάλα-

φοτέρως γὰρ καλεῖται, δύσπεπτος μὲν ἡ κατεργασία

νοι τρέφει μὲν οὐχ ὁμοίως τοῖς ἀμυγδάλοις, ἔχει δέ τι e κεγχρῶδες καὶ ἐπιπολαστικόν· πλείω δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κεφαλήν. ἧττον δ' ἐνοχλεῖ καὶ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ περσικὰ κεφαλαλγικὰ μέν ἐστιν οὐχ ἧττον τῶν Διὸς βαλάνων, τρέφει δὲ μᾶλλον. φάρυγγα τραχύνει καὶ στόμα· ὀπτηθέντα δὲ ἀλυπότερα γίνεται· διαχωρεῖ δὲ μάλιστα τῶν καρύων ἐσθιόμενα μετὰ μέλιτος. τὰ δὲ πλατέα φυσωδέστερά ἐστιν, ἀλυπότερα δὲ τὰ ἑφθὰ τῶν ὠμῶν καὶ πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Φιλότιμος δὲ ἐν f τοῖς περὶ τροφῆς φησί 'τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλούμενον σαρδιανὸν δυσκατέργαστά ἐστιν ὠμὰ πάντα καὶ δυσδιάλυτα, κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ στρυφνότητα ἔχοντα. τὸ δὲ ποντικὸν λιπαρὸν καὶ δυσκατέργαστον. τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἧττον δυσκατέργαστον· φαγόντες γοῦν πλείονα οὐκ ἐνοχλούμεθα· λιπαρώτερά τε φαίνεται καὶ ἀναδίδωσι χυμὸν γλυκὺν καὶ λιπαρόν.' Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος 'τὰ κάρυα (φησὶ) 54 τὰ βασιλικὰ κεφαλαλγῆ ἐστι καὶ ἐπιπολαστικά. τούτων δὲ τὰ ἁπαλὰ ἔτι καὶ λελευκασμένα εὐχυλότερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει, τὰ δ' ἐν τοῖς ἰπνοῖς φρυγόμενα ὀλιγότροφα. τὰ δὲ ἀμύγδαλά ἐστιν οὐρητικὰ καὶ λεπτυντικὰ καὶ καθαρτικὰ καὶ ὀλιγότροφα. τῶν μέντοι χλωρῶν κακοχύλων ὄντων καὶ ἀτροφωτέρων πολὺ μᾶλλον φυσωδέστερα καὶ ἐπιπολαστικώτερά ἐστι τὰ ξηρά. τὰ δὲ ἁπαλὰ καὶ πλήρη καὶ λελευκασμένα, γαλακτώδη b ὄντα, εὐχυλότερά ἐστι. τῶν δὲ ξηρῶν τὰ θάσια καὶ κύπρια ἁπαλὰ ὄντα εὐεκκριτώτερά ἐστι. τὰ δὲ ποντικὰ κάρυα κεφαλαλγῆ, ἧττον δ' ἐπιπολαστικὰ τῶν βασιλικῶν.'

43. *Μνησίθεος* δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν 'τῶν εὐβοϊκῶν (φησὶ) καρύων ἢ καστάνων, ἀμ-

φοτέρως γὰρ καλεῖται, δύσπεπτος μὲν ἡ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ καὶ φυσώδης ἡ πέψις γίνεται, παχύνει δὲ τὰς ἕξεις, ἐάν τις αὐτῶν κρατήσῃ. τὰ δὲ ἀμύγδαλα καὶ τὰ ἡρακλεωτικὰ καὶ τὰ περσικὰ κάρυα καὶ τἆλλα τὰ
c τοιαῦτα χείρω ἐστὶ τούτων. χρὴ δὲ μηδὲν ὅλως τῆς τοιαύτης ἰδέας ἄπυρον ἐσθίειν ἔξω τῶν χλωρῶν ἀμυγδάλων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἕψειν τὰ δὲ φρύγειν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶ λιπαρὰ τῇ φύσει, καθάπερ ἀμυγδάλαι τε αἱ ξηραὶ καὶ Διὸς βάλανοι, τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνά, καθάπερ αἵ τε φηγοὶ καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρεῖται τὸ λίπος ἡ πύρωσις· ἔστι γὰρ τοῦτο τὸ χείριστον· τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ πεπαίνεται, ἐάν τις ὀλίγῳ καὶ μαλακῷ πυρὶ χρῆται.' ὁ δὲ Δίφιλος τὰ κάστανα καὶ σαρδιανὰ βαλάνους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους,
d δυσοικονομήτους δὲ διὰ τὸ ἐπιμένειν τῷ στομάχῳ· τὰς δὲ φρυγείσας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐοικονομήτους δέ· τὰς δὲ ἑψομένας ἐμπνευματοῦν μὲν ἧττον, τρέφειν δὲ τούτων μᾶλλον.

λόπιμον κάρυόν τε
Εὐβοέες, βάλανον δὲ μετεξέτεροι καλέσαντο . .

Νίκανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς. Ἀμφίλοχος δὲ ἄμωτα καλεῖ τὰ καστάνεια 'ὅπου δὲ γίνεται τὰ κάρυα τὰ σινωπικά, ταῦτα δένδρα ἐκάλουν ἄμωτα.'

e 44. ΕΡΕΒΙΝΘΟΙ. *Κρώβυλος*

χλωρὸν ἐρέβινθόν τινα
ἐκοττάβιζον κενὸν ὅλως. τράγημα δὲ
ἔστιν πιθήκου τοῦτο δήπου δυστυχοῦς.

Ὅμηρος

θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι.

Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν παρῳδίαις

πὰρ πυρὶ χρὴ τοιαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὥρῃ,

ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακείμενον, ἔμπλεον ὄντα,
πίνοντα γλυκὺν οἶνον, ὑποτρώγοντ' ἐρεβίνθους·
τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόσα τοι ἔτη ἐστὶ φέ-
ριστε;
πηλίκος ἦσθ' ὅθ' ὁ Μῆδος ἀφίκετο;

Σαπφὼ f

χρύσειοι ἐρέβινθοι ἐπ' αἰόνων ἐφύοντο.

Θεόφραστος δ' ἐν φυτικοῖς τῶν ἐρεβίνθων τινὰς καλεῖ κριούς. καὶ Σώφιλος

ὁ πατὴρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστός ἐστι
κριὸς ἐρέβινθος.

Φανίας δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν φησί 'τραγήματος ἔχει χώραν ἁπαλὰ μὲν ὦχρος κύαμος ἐρέβινθος, ξηρὰ δὲ ἑφθὰ καὶ φρυκτὰ σχεδὸν τὰ πλεῖστα.' Ἄλεξις

ἔστιν ἀνήρ μοι πτωχός, κἀγὼ
γραῦς, καὶ θυγάτηρ καὶ παῖς υἱὸς 55
χἠδ' ἡ χρηστή, πένθ' οἱ πάντες.
τούτων οἱ τρεῖς μὲν δειπνοῦμεν,
δύο δ' αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν
μάζης μικρᾶς. φθόγγους δ' ἀλύρους
θρηνοῦμεν ἐπὰν μηδὲν ἔχωμεν·
χρῶμα δ' ἀσίτων ἡμῶν ὄντων
γίγνεται ὠχρόν. τὰ μέρη δ' ἡμῶν
χἠ σύνταξις τοῦ βίου ἐστὶν
κύαμος θέρμος [λάχανον]
γογγυλὶς ὦχρος λάθυρος φηγὸς
βολβὸς τέττιξ ἐρέβινθος ἀχρὰς
τό τε θειοφανὲς μητρῷον ἐμοὶ
μελέδημ' ἰσχάς,
φρυγίας εὑρήματα Συκῆς.

Φερεκράτης b

τακεροὺς ποιήσεις τοὺς ἐρεβίνθους εὐθέως.

πάλιν

τραγὼν ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους.

Δίφιλος δέ φησιν 'οἱ ἐρέβινθοι δύσπεπτοι σμηκτικοὶ οὐρητικοὶ πνευματικοί.' κατὰ δὲ Διοκλέα ξυμωτικοὶ τῆς σαρκός· κρείττους δ' οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων καὶ πυξοειδεῖς, καὶ οἱ μιλήσιοι τῶν λεγομένων κρείων, οἵ τε χλωροὶ τῶν ξηρῶν καὶ οἱ ἀποβεβρεγμένοι τῶν ἀβρόχων. ὅτι Ποσειδῶνος εὕρεμα οἱ ἐρέβινθοι.

c 45. ΘΕΡΜΟΙ. [Ἄλεξις] μὴ ὤρασι
μετὰ τῶν κακῶν ἵκοιθ' ὁ τοὺς θέρμους φαγών,
ἐν τῷ προθύρῳ τὰ λέμμαθ' ὅτιὴ κατέλιπεν,
ἀλλ' οὐκ ἀπεπνίγη καταφαγών. μάλιστα δὲ . . .
Κλεαίνετος μὲν οὐκ ἐδήδοκ' οἶδ' ὅτι
ὁ τραγικὸς αὐτούς· οὐδενὸς γὰρ πώποτε
ἀπέβαλεν ὀσπρίου λέπος·
οὕτως ἐκεῖνός ἐστιν εὐχερὴς ἀνήρ.

Λυκόφρων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δράματι, ὃ ἐπὶ
d καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ' οὗ ἡ τῶν ἐρετρικῶν ὠνομάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τῶν φιλοσόφων τὰ δεῖπνά φησι

καὶ δημόκοινος ἐπεχόρευσε δαψιλὴς
θέρμος, πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης.

Δίφιλος

οὐκ ἔστιν οὐδὲν τέχνιον ἐξωλέστερον
τοῦ πορνοβοσκοῦ·
κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν περιπατῶν βούλομαι
ῥόδα ῥαφανῖδας θερμοκυάμους στέμφυλα
e ἁπλῶς ἅπαντα μᾶλλον ἢ ταύτας τρέφειν.

καὶ σημείωσαι, φησί, τὸ θερμοκυάμους, ἐπεὶ καὶ νῦν οὕτω λέγεται. Πολέμων δέ φησι τοὺς Λακεδαιμονίους τοὺς θέρμους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ ἐν αἰτίοις φυτικοῖς ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέ-

βινθος μόνα οὐ ζωοῦται τῶν χεδρόπων, διὰ τὴν δριμύτητα καὶ πικρότητα. ὁ δ' ἐρέβινθος, φησί, μέλας γίνεται διαφθειρόμενος. γίνεσθαι δὲ λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν f
εἶναι σμηκτικοὺς καὶ πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἐπὶ πλεῖον ἀπεγλυκασμένους. διὸ καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς σκληρὸς ὢν καὶ πάνυ θυμικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους, ἐπεὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος, πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν· καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους. 56

46. ΦΑΣΗΛΟΙ. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δείπνοις τοῖς καλουμένοις κοπίσι διδόασι τραγήματα σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους καὶ φασήλους χλωρούς· ἱστορεῖ Πολέμων. Ἐπίχαρμος

φασήλους φῶγε θᾶσσον, αἴ χ' ὁ Διόνυσος φιλῇ.

Δημήτριος

ἢ σῦκον ἢ φάσηλον ἢ τοιοῦτό τι.

47. ΕΛΑΑΙ. Εὔπολις 'σηπίαι δρυπεπεῖς τ' ἐλᾶαι.' ταύτας Ῥωμαῖοι δρύππας λέγουσι. Δίφιλος δὲ φησὶν b
ὁ Σίφνιος τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαλγεῖς, τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακοστομαχωτέρας καὶ βαρύνειν τὴν κεφαλήν, τὰς δὲ κολυμβάδας καλουμένας εὐστομαχωτέρας εἶναι καὶ κοιλίας στατικάς, τὰς δὲ θλαστὰς μελαίνας εὐστομαχωτέρας εἶναι. μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαῶν Ἀριστοφάνης 'θλαστὰς ποιεῖν ἐλάας.' πάλιν

οὐ ταυτόν ἐστιν ἁλμάδες καὶ στέμφυλα.

καὶ μετ' ὀλίγα

θλαστὰς γὰρ εἶναι κρεῖττόν ἐστιν ἁλμάδος. c

Ἀρχέστρατος ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ

ῥυσαὶ καὶ δρυπεπεῖς παρακείσθωσάν σοι ἐλαῖαι.

ὥστε Μαραθῶνος τὸ λοιπὸν ἐπ' ἀγαθῷ μεμνημένοι
πάντες ἐμβαλοῦσιν ἀεὶ μάραθον εἰς τὰς ἁλμάδας,

φησὶν Ἕρμιππος. Φιλήμων φησὶν 'πιτυρίδες καλοῦνται αἱ φαῦλαι ἐλᾶαι, στεμφυλίδες δὲ αἱ μέλαιναι.' Καλλίμαχος δ' ἐν τῇ Ἑκάλῃ γένη ἐλαῶν καταλέγει 'γερ-
d γέριμον πίτυρίν τε.' ἔλεγον δὲ τὰς δρυπεπεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας καὶ γεργερίμους, ὥς φησι Δίδυμος. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκειν ἐλάας αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἔλεγον μόνον δρυπεπεῖς. Τηλεκλείδης

ξυγγενέσθαι διὰ χρόνου μ' ἐλιπάρει
δρυπεπέσι μάζαις καὶ διασκανδικίσαι.

Ἀθηναῖοι δὲ τὰς τετριμμένας ἐλάας στέμφυλα ἐκάλουν, βρύτεα δὲ τὰ ὑφ' ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκπιέσματα τῆς σταφυλῆς. παρὰ δὲ τοὺς βότρυς γέγονεν ἡ φωνή.

48. ΡΑΦΑΝΙΔΕΣ. αὗται κέκληνται διὰ τὸ ῥᾳ-
e δίως φαίνεσθαι. καὶ ἐκτεταμένως δὲ καὶ κατὰ συστολὴν λέγεται παρὰ Ἀττικοῖς. Κρατῖνος

ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις οὐ λαχάνοις.

Εὔπολις

ῥαφανῖδες ἄπλυτοι, σηπίαι.

ὅτι δὲ τὸ ἄπλυτοι ἐπὶ τῶν ῥαφανίδων ἀκούειν δεῖ, οὐκ ἐπὶ τῶν σηπιῶν, δηλοῖ Ἀντιφάνης γράφων

νήττας, σχαδόνας, κάρυ' ἐντραγεῖν, ᾤ', ἐγκρίδας,
ῥαφανῖδας ἀπλύτους, γογγυλίδας, χόνδρον, μέλι.

ἰδίως δ' οὕτως ἐκαλοῦντο ἄπλυτοι ῥαφανῖδες, ἃς καὶ
f θασίας ὠνόμαζον. Φερεκράτης

ῥαφανίς τ' ἄπλυτος ὑπάρχει
καὶ θερμὰ λουτρὰ καὶ ταρίχη πνικτὰ καὶ καρύκη.

ὑποκοριστικῶς δ' εἴρηκε Πλάτων ἐν Ὑπερβόλῳ 'φύλ

λιον ἢ ῥαφανίδιον.' Θεόφραστος δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν γένη ῥαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, κορινθίαν λειοθασίαν κλεωναίαν ἀμωρέαν βοιωτίαν. καλεῖσθαι δὲ ὑπό τινων τὴν λειοθασίαν θρᾳκίαν· γλυκυτάτην δ' εἶναι τὴν βοιωτίαν καὶ τῷ σχήματι στρογγύλην. ἁπλῶς δέ, φησίν, ὧν ἐστι λεῖα τὰ φύλλα, γλυκύταται εἰσί. Καλλίας δ' ἐπὶ τῆς ῥαφανῖδος εἴρηκε τὴν ῥάφα- 57 νον. περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμῳδίας διεξιὼν φησιν

ἔτνος πῦρ γογγυλίδες ῥάφανοι δρυπεπεῖς ἐλατῆρες.

ὅτι δ' οὕτω τὰς ῥαφανῖδας εἴρηκε δῆλον Ἀριστοφάνης ποιεῖ περὶ τῆς τοιαύτης ἀρχαιότητος ἐν Δαναίσι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων

ὁ χορὸς δ' ὠρχεῖτ' ἂν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ στρωματόδεσμα,
διαμασχαλίσας αὑτὸν σχελίσιν καὶ φύσκαις καὶ ῥαφανῖσιν.

εὐτελὲς δὲ σφόδρα ἔδεσμα ἡ ῥαφανίς. Ἄμφις b

ὅστις ἀγοράζων ὄψον . . .
ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν
ῥαφανῖδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι μαίνεται.

49. ΚΩΝΟΙ. Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος πιτύινα κάρυα. ὁ δὲ Μύνδιος Ἀλέξανδρος πιτυΐνους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπὸν κῶνον. Ἱπποκράτης δὲ ἐν τῷ c περὶ πτισάνης, ὃ ἐκ τοῦ ἡμίσους μὲν νοθεύεται, ὑπ' ἐνίων δὲ καὶ ὅλον, κοκκάλους· οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος, ὅταν περὶ τοῦ ποντικοῦ καρύου λέγῃ. φησὶ γὰρ 'πυρῆνα δ' ἔχει τοῦτο ἐπὰν γένηται πέπον.' Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησιν 'οἱ στρόβιλοι πολύτροφοι

μέν εἰσι, λεαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας καὶ θώρακος καθαρτικοὶ διὰ τὸ ἔχειν παρεμπεπλεγμένον τὸ ῥητινῶδες.' Μνησίθεος δέ φησι πιαίνειν αὐτοὺς τὸ σῶμα καὶ πρὸς
d εὐπεψίαν ἀλύπους εἶναι, ὑπάρχειν δὲ καὶ οὐρητικοὺς καὶ οὐκ ἐφεκτικοὺς κοιλίας.

50. ΩΙΑ. Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς Φυσικοῖς τὸ καλούμενόν φησιν ὄρνιθος γάλα τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς εἶναι λευκόν. Σαπφὼ δ' αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ 'φαῖσι δή ποτα Λήδαν ὤϊον εὕρην.' καὶ πάλιν 'ὠΐω πολὺ λευκότερον.' ὤεα δ' ἔφη Ἐπίχαρμος 'ὤεα χανὸς κἀλεκτορίδων πετεηνῶν.' Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβων

οἷόν τε χηνὸς ὤεον μαιανδρίου.

e διὰ τεσσάρων δ' αὐτὰ προενήνεκται Ἀναξανδρίδης ᾠάρια εἰπών. καὶ Ἔφιππος

σταμνάριά τ' οἴνου μικρὰ τοῦ φοινικικοῦ,
ᾠάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια.

Ἄλεξις δὲ ἡμίτομά που ᾠῶν λέγει. ᾠὰ δὲ οὐ μόνον ἀνεμιαῖα ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπηνέμια. Ἀριστοφάνης 'τίκτει πρῶτον ὑπηνέμιον ᾠὸν νύξ.' 'ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ νῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν καλούμενα ὑπερῷα ᾠά' φησὶ Κλέαρχος ἐν Ἐρωτικοῖς, τὴν Ἑλένην φάσκων ἐν τοιούτοις οἰκήμασι τρεφομένην δόξαν ἀπενέγκασθαι
f παρὰ πολλοῖς ὡς ἐξ ᾠοῦ εἴη γεγεννημένη, οὐκ. ὁ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ Κροτωνιάτης ἔφη ἀπὸ τῆς σελήνης πεσεῖν τὸ ᾠὸν ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι· τὰς γὰρ σεληνίτιδας γυναῖκας ᾠοτοκεῖν καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαιδεκαπλασίονας ἡμῶν εἶναι, ὡς Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ. Ἴβυκος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ Μολιονιδῶν φησί

58 τούς τε λευκίππους κόρους
τέκνα Μολιόνας κτάνον,
ἅλικας ἰσοκεφάλους ἑνιγυίους,

ἀμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ᾠέῳ
ἀργυρέῳ.

Ἔφιππος

ἴτρια τραγήμαθ᾽ ἧκε πυραμοῦς ἄμης
ᾠῶν ἑκατόμβη, πάντα ταῦτ᾽ ἐχναύομεν.

ᾠῶν δὲ ῥοφητῶν μνημονεύει Νικόμαχος

οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος τοῦ πατρὸς
οὕτω συνεστρόγγυλα κἀξεκόκκισα
ἐν μησὶν ὀλίγοις, ὥσπερ ᾠόν τις ῥοφῶν.

χηνείων δ᾽ ᾠῶν Ἔριφος

ᾠὰ λευκά γε b
καὶ μεγάλα· χήνει᾽ ἐστίν, ὥς γ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ·
οὗτος δέ φησι ταῦτα τὴν Λήδαν τεκεῖν.

Ἐπαίνετος δὲ καὶ Ἡρακλείδης ὁ Συρακόσιος ἐν Ὀψαρτυτικῷ τῶν ᾠῶν φασὶ πρωτεύειν τὰ τῶν ταῶν, μεθ᾽ ἃ εἶναι τὰ χηναλωπέκεια, τρίτα καταλέγοντες τὰ ὀρνίθεια.

51. ΠΡΟΠΟΜΑ. τούτου φησὶ περιενεχθέντος ὁ τῶν δείπνων ταμίας Οὐλπιανὸς ἔφη εἰ κεῖται παρά τινι τὸ πρόπομα οὕτω καλούμενον ὡς νῦν ἡμεῖς φαμέν. καὶ ζητούντων πάντων, αὐτός, ἔφη, ἐγὼ ἐρῶ. Φύλαρχος ὁ Ἀθηναῖος ἢ Ναυκρατίτης ἐν οἷς ὁ λόγος ἐστὶν c
αὐτῷ περὶ Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὃς ἐπὶ ξένια καλέσας τοὺς τῶν Γαλατῶν ἡγεμόνας ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς διεφθάρη, φησὶν οὕτως, εἰ μνήμης εὐτυχῶ 'πρόπομά τι πρὸ τοῦ δείπνου περιεφέρετο καθὼς εἰώθει τὸ πρῶτον.' καὶ ταῦτ᾽ εἰπὼν ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν ἐν ψυκτῆρι, ἀρέσκειν ἑαυτὸν φάσκων διὰ τὸ ἑτοίμως ἀπεμνημονευκέναι. ἦν δὲ τῶν ἐν τοῖς προπόμασι, φησί, παρασκευαζομένων ἄλλα τε καὶ δὴ καὶ ταῦτα.

52. ΜΑΛΑΧΑΙ. Ἡσίοδος d

οὐδ᾽ ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ᾽ ὄνειαρ.

τοῦτο ἀττικόν. ἐγὼ δέ, φησίν, ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις εὗρον τοῦ Ἀντιφάνους Μίνωος διὰ τοῦ ο γεγραμμένον 'τρώγοντες μολόχης ῥίζαν.' καὶ Ἐπίχαρμος 'πραΰτερος ἔγωγε μολόχας.' Φανίας δὲ ἐν τοῖς φυτικοῖς φησι 'τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ σπερματικὸς τύπος καλεῖται
e πλακοῦς, ἐμφερὴς ὢν αὐτῷ· τὸ μὲν γὰρ κτενῶδες ἀνάλογον καθάπερ ἡ τοῦ πλακοῦντος κρηπίς, κατὰ μέσον δὲ τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφαλικόν. καὶ περιληφθείσης τῆς κρηπῖδος ὅμοιον γίνεται τοῖς θαλαττίοις περιγεγραμμένοις ἐχίνοις.' ὁ δὲ Σίφνιος Δίφιλος ἱστορεῖ ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν εὔχυλος, λεαντικὴ ἀρτηρίας, τὰς ἐπιπολαίους ἀποκρίνουσα δριμύτητας. ἐπιτήδειόν τε εἶναί φησιν αὐτὴν τοῖς τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως ἐρεθισμοῖς, εὐέκκριτόν τε εἶναι μετρίως
f καὶ τρόφιμον, κρείττω δὲ τὴν ἀγρίαν τῆς κηπευομένης. Ἕρμιππος δ᾽ ὁ καλλιμάχειος καὶ εἰς τὴν καλουμένην φησὶν ἄλιμον προσέτι τε ἄδιψον ἐμβάλλεσθαι τὴν μαλάχην, οὖσαν χρησιμωτάτην.

53. ΚΟΛΟΚΥΝΤΑΙ. Εὐθύδημος Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων σικύαν ἰνδικὴν καλεῖ τὴν κολοκύντην διὰ τὸ κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς. Μεγαλοπολῖται δ᾽ αὐτὴν σικυωνίαν ὀνομάζουσι. Θεόφραστος δὲ τῶν κολοκυντῶν φησὶν οὐκ εἶναι ἐν μέρει ἰδέας, ἀλλ᾽ εἶναι τὰς μὲν βελτίους τὰς δὲ χείρους. Μη-
59 νόδωρος δ᾽ ὁ ἐρασιστράτειος, Ἱκεσίου φίλος 'τῶν κολοκυντῶν (φησίν) ἡ μὲν ἰνδική, ἡ καὶ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκύντη. καὶ ἡ μὲν ἰνδικὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἕψεται, ἡ δὲ κολοκύντη καὶ ὀπτᾶται.' ἄχρι δὲ τοῦ νῦν λέγεσθαι παρὰ Κνιδίοις τὰς κολοκύντας ἰνδικάς. Ἑλλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν τὰς μακρὰς καλοῦσι, κολοκύντας δὲ τὰς περιφερεῖς. Διοκλῆς δὲ κολοκύντας μὲν

καλλίστας γίνεσθαι περὶ Μαγνησίαν, προσέτι τε γογγύλην ὑπερμεγέθη γλυκεῖαν καὶ εὐστόμαχον, ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ σικυόν, ἐν δὲ Σμύρνῃ καὶ Γαλατείᾳ θρίδακα, πήγανον δ' ἐν Μύροις. Δίφιλος δέ φησιν 'ἡ δὲ b
κολοκύντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ εὔφθαρτος καὶ ὑγραντικὴ τῆς ἕξεως καὶ εὐέκκριτος, εὔχυλος. εὐστομαχωτέρα δ' ἐστὶν ἡ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη, εὐχυλοτέρα δὲ ἡ ἀρτυτή. λεπτυντικωτέρα δ' ἐστὶν ἡ μετὰ νάπυος, εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ εὐεκκριτωτέρα ἡ κάθεφθος.' Μνησίθεος δέ φησιν 'ὅσα εὐφυῶς διάκειται πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς κατεργασίαν, οἷον ὅ τε σικυὸς καὶ ἡ κολοκύντη καὶ μῆλα κυδώνια καὶ στρουθία καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ταῦθ' ὅταν προσενεχθῇ πυρωθέντα, δίδωσι τῷ σώματι τροφὴν οὐ πολλὴν μὲν ἄλυπον δὲ καὶ μᾶλλον ὑγράν. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς κοιλίας ἐφεκτικὰ c
πάντα. δεῖ δὲ αὐτὰ λαμβάνειν ἑφθὰ μᾶλλον.' Ἀττικοὶ δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκύντην. Ἕρμιππος

τὴν κεφαλὴν ἔχει
ὅσην κολοκύντην.

Φρύνιχος ὑποκοριστικῶς

ἢ μαζίου τι μικρὸν ἢ κολοκυντίου.

Ἐπίχαρμος

ὑγιέστερός θην ἐστὶ κολοκύντας πολύ.

54. Ἐπικράτης ὁ κωμῳδιοποιὸς

τί Πλάτων d
καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος;
πρὸς τίσι νυνὶ διατρίβουσιν;
ποία φροντίς, ποῖος δὲ λόγος
διερευνᾶται παρὰ τοῖσιν;
τάδε μοι πινυτῶς, εἴ τι κατειδὼς
ἥκεις, λέξον πρὸς [τᾶς] γᾶς.
Β. ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς.

παναθηναίοις γὰρ ἰδὼν ἀγέλην
μειρακίων [τῶν] ἐν γυμνασίοις
Ἀκαδημείας
ἤκουσα λόγων ἀφάτων ἀτόπων.
περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι
e διεχώριζον ζῴων τε βίον
δένδρων τε φύσιν λαχάνων τε γένη.
κᾆτ' ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην
ἐξήταζον τίνος ἐστὶ γένους.
Α. καὶ τί ποτ' ἄρ' ὡρίσαντο καὶ τίνος γένους
εἶναι τὸ φυτόν; δήλωσον, εἰ κάτοισθά τι.
Β. πρώτιστον μὲν πάντες ἀναυδεῖς
τότ' ἐπέστησαν καὶ κύψαντες
χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον.
κᾆτ' ἐξαίφνης ἔτι κυπτόντων
καὶ ζητούντων τῶν μειρακίων
λάχανόν τις ἔφη στρογγύλον εἶναι,
f ποίαν δ' ἄλλος, δένδρον δ' ἕτερος.
ταῦτα δ' ἀκούων ἰατρός τις
Σικελᾶς ἀπὸ γᾶς
κατέπαρδ' αὐτῶν ὡς ληρούντων.
Α. ἦ που δεινῶς ὠργίσθησαν
χλευάζεσθαί τ' ἐβόησαν;
τὸ γὰρ ἐν λέσχαις ταῖσδε τοιαυτὶ
ποιεῖν ἀπρεπές.
Β. οὐδ' ἐμέλησεν τοῖς μειρακίοις.
ὁ Πλάτων δὲ παρὼν καὶ μάλα πρᾴως
οὐδὲν ὀρινθεὶς
ἐπέταξ' αὐτοῖς πάλιν . . .
ἀφορίζεσθαι τίνος ἐστὶ γένους·
οἱ δὲ διῄρουν.

55. Ἄλεξις ὁ χαρίεις πρόπομα ὅλον παρατίθησι τοῖς διακρίνειν δυναμένοις

ἔλαθον γενόμενος οὗ τὸ πρᾶγμ᾽ ἠβούλετο. 60
κατὰ χειρὸς ἐδόθη· τὴν τράπεζαν ἧκ᾽ ἔχων,
ἐπ᾽ ἧς ἐπέκειτ᾽ οὐ τυρός, οὐδ᾽ ἐλαῶν γένη,
οὐδὲ παρέχουσαι κνῖσαν ἡμῖν πλείονα
παροψίδες καὶ λῆρος, ἀλλὰ παρετέθη
ὑπερηφάνως ὄζουσα τῶν ὡρῶν λοπάς,
τὸ τοῦ πόλου τοῦ παντὸς ἡμισφαίριον.
ἅπαντ᾽ ἐνῆν τἀκεῖ γὰρ ἐν ταύτῃ καλά,
ἰχθῦς, ἔριφοι, διέτρεχε τούτων σκορπίος,
ὑπέφαινεν ᾠῶν ἡμίτομα τοὺς ἀστέρας.
ἐπεβάλομεν τὰς χεῖρας. ὁ μὲν ἐμοὶ λαλῶν b
ἅμα καὶ διανεύων ἠσχολεῖτο, πᾶς δ᾽ ἀγὼν
ἐπ᾽ ἐμὲ κατήντα. τὸ πέρας οὐκ ἀνῆχ᾽, ἕως
τὴν λοπάδ᾽ ὀρύττων ἀπεδέδειχα κόσκινον.

56. ΜΥΚΑΙ. Ἀριστίας
μύκαισι δ᾽ ὠρέχθει τὸ λάινον πέδον.

Πολίοχος
μεμαγμένην
μικρὰν μελαγχρῆ μᾶζαν ἠχυρωμένην
ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δὶς τῆς ἡμέρας
καὶ σῦκα βαιά· καὶ μύκης τις ἐνίοτ᾽ ἂν c
ὠπτᾶτο, καὶ κοχλίας γενομένου ψακαδίου
ἠγρεύετ᾽ ἄν, καὶ λάχανα τῶν αὐτοχθόνων·
θλαστή τ᾽ ἐλάα, καὶ πιεῖν οἰνάριον ἦν
ἀμφίβολον.

Ἀντιφάνης
τὸ δεῖπνόν ἐστι μᾶζα κεχαρακωμένη
ἀχύροις πρὸς εὐτέλειαν ἐξωπλισμένη,
καὶ βολβὸς εἷς τις καὶ παροψίδες τινές,
σόγχος τις ἢ μύκης τις ἢ τοιαῦθ᾽ ἃ δὴ

d δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι᾽ ἀθλίοις.
τοιοῦτος ὁ βίος, ἀπύρετος, φλέγμ᾽ οὐκ ἔχων.

καὶ προελθὼν
οὐδεὶς κρέως παρόντος ἐσθίει θύμον,
οὐδ᾽ οἱ δοκοῦντες πυθαγορίζειν . .
τίς γὰρ κάτοιδ᾽ ἡμῶν τὸ μέλλον ὅ τι παθεῖν
πέπρωθ᾽ ἑκάστῳ τῶν φίλων; ταχὺ δὴ λαβὼν
ὄπτα μύκητας πρινίνους τουσδὶ δύο.

ὅτι Κηφισόδωρος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς ἐν τοῖς κατὰ
e Ἀριστοτέλους, τέσσαρα δ᾽ ἐστὶ ταῦτα βιβλία, ἐπιτιμᾷ τῷ φιλοσόφῳ ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τῷ παροιμίας ἀθροῖσαι, Ἀντιφάνους ὅλον ποιήσαντος δρᾶμα τὸ ἐπιγραφόμενον Παροιμίαι· ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε

ἔγωγ᾽ ἂν εἰ τῶν ὑμετέρων φάγοιμί τι,
μύκητας ὠμοὺς ἂν φαγεῖν δοκῶ
καὶ στρυφνὰ μῆλα, κεἴ τι πνίγει βρῶμ᾽ ἔτι.

57. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς καὶ εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. διὸ
f καὶ Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη ‘οἱοναὶ μύκαις ἄρ᾽ ἐξεσκληκότες πνιξεῖσθε.’ Νίκανδρος δ᾽ ἐν Γεωργικοῖς καταλέγει καὶ τίνες αὐτῶν εἰσὶν οἱ θανάσιμοι λέγων

ἐχθρὰ δ᾽ ἐλαίης
ῥοιῆς τε πρίνου τε δρυός τ᾽ ἄπο πήματα κεῖται,
οἰδαλέα ξύγκολλα βάρη πνιγόεντα μυκήτων.

φησὶ δὲ καὶ ὅτι
61 συκέης ὁπότε στέλεχος βαθὺ κόπρῳ
κακκρύψας ὑδάτεσσιν ἀειναέεσσι νοτίζοις,
φύσονται πυθμέσσιν ἀκήριοι· ὧν σὺ μύκητα
θρεπτὸν μή τι χαμηλὸν ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο.
(τὰ δ᾽ ἄλλ᾽ οὐκ ἦν ἀναγνῶναι)
καί τε μύκητας ἀμανίτας τότ᾽ ἐφεύσαις,

φησὶν ὁ αὐτὸς Νίκανδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἔφιππος

ἵν᾽ ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνίξαιμί σε.

Ἐπαρχίδης Εὐριπίδην φησὶ τὸν ποιητὴν ἐπιδημῆσαι τῇ Ἰκάρῳ, καὶ γυναικός τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς b ἀγρούς, δύο μὲν ἀρρένων τελείων μιᾶς δὲ παρθένου, φαγούσης θανασίμους μύκητας καὶ ἀποπνιγείσης μετὰ τῶν τέκνων ποιῆσαι τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα

ὦ τὸν ἀγήρατον πόλον αἰθέρος ἥλιε τέμνων,
ἆρ᾽ εἶδες τοιόνδ᾽ ὄμματι πρόσθε πάθος,
μητέρα παρθενικήν τε κόρην δισσούς τε συναίμους
ἐν ταὐτῷ φέγγει μοιραδίῳ φθιμένους;

Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ Ὑγιεινῶν φησίν c 'ἄγρια ἑψήματα, τεῦτλον μαλάχη λάπαθον ἀκαλήφη ἀνδράφαξυς βολβοὶ ὕδνα μύκαι.'

58. ΣΙΑ. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων φησὶ σίον ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἑλείῳ τὸ φύλλον ἐοικός. διὸ καὶ Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος εὐεργέτης Αἰγύπτου βασιλεύσας παρ᾽ Ὁμήρῳ ἀξιοῖ γράφειν

ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ σίου ἠδὲ σελίνου.

σία γὰρ μετὰ σελίνου φύεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἴα.

59. Δίφιλός φησι τοὺς μύκητας εἶναι εὐστόμους κοιλίας διαχωρητικοὺς θρεπτικούς, δυσπέπτους δὲ καὶ d φυσώδεις. τοιούτους δὲ εἶναι τοὺς ἐκ Κέω τῆς νήσου. 'πολλοὶ μέντοι καὶ κτείνουσι. δοκοῦσι δὲ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτότατοι καὶ ἁπαλοὶ καὶ εὔθρυπτοι οἱ ἐπὶ πτελέαις καὶ πεύκαις γινόμενοι· ἀνοίκειοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ σκληροὶ καὶ οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι πησσόμενοι· οἵτινες λαμβανόμενοι κτείνουσι. βοηθοῦνται δ᾽ ἀπὸ ὑδρομέλιτος πόσεως καὶ ὀξυμέλιτος, νίτρου καὶ ὄξους. μετὰ τὴν πόσιν δ᾽ ἐμεῖν δεῖ. διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους e καὶ ὀξυμέλιτος ἢ μέλιτος ἢ ἁλῶν· οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ

πνιγῶδες ἀφαιρεῖται.' Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει 'ὑπόγεια δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ ἐπίγεια, καθάπερ οὓς καλοῦσί τινες πέζιας ἅμα τοῖς μύκησι γινομένους. ἄρριζοι γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. ὁ δὲ μύκης ἔχει προσφύσεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μῆκος, καὶ ἀποτείνουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ ῥίζαι.' φησὶ
f δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ περὶ Ἡρακλέους στήλας θαλάσσῃ, ὅταν ὕδατα πλείω γένηται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσσῃ, οὓς καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησί. καὶ Φανίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν 'τὰ δὲ οὐδὲ φύει τὴν ἀνθίνην, οὐδὲ τῆς σπερματικῆς ἴχνος κορυνήσεως, οὐδὲ σπερματώσεως, οἷον μύκης ὕδνον πτέρις ἕλιξ.' ὁ αὐτός φησι 'πτέρις, ἣν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσι.' Θεόφραστος ἐν Φυτικοῖς 'λειόφλοια, καθάπερ ὕδνον μύκης πέζις γεράνειον.

62 60. ΥΔΝΑ. γίνεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμώδεις τόπους. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος 'τὸ ὕδνον, ὃ καλοῦσί τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον,' καὶ πάλιν 'ἡ τῶν ἐγγεοτόκων τούτων γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τοῦ τε ὕδνου καὶ τοῦ φυομένου περὶ Κυρήνην ὃ καλοῦσι μίσυ. δοκεῖ δ᾽ ἡδὺ σφόδρα τοῦτ᾽ εἶναι καὶ τὴν ὀσμὴν ἔχειν κρεώδη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θρᾴκῃ δὲ γενόμενον ἴτον.
b περὶ δὲ τούτων ἴδιόν τι λέγεται· φασὶ γάρ, ὅταν ὕδατα μετοπωρινὰ καὶ βρονταὶ γίνωνται, σκληρὰ τότε γίνεσθαι, καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταί, ὡς ταύτης αἰτιωτέρας οὔσης. οὐ διετίζειν δὲ ἀλλ᾽ ἐπέτειον εἶναι· τὴν δὲ χρείαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχειν τοῦ ἦρος. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔνιοί γε ὡς σπερματικῆς οὔσης τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσιν. ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μυτιληναίων οὔ φασι πρότερον εἶναι πρὶν ἢ γενομένης ἐπομβρίας τὸ σπέρμα κατενεχθῇ ἀπὸ Τιαρῶν· τοῦτο δ᾽ ἐστὶ χωρίον

ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. γίνεται δὲ ἔν τε τοῖς αἰγιαλοῖς
μάλιστα καὶ ὅπου χώρα ὕπαμμος· καὶ γὰρ αἱ Τιάραι c
τοιαῦται. φύεται δὲ καὶ περὶ Λάμψακον ἐν τῇ Ἀβαρ-
νίδι καὶ ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ κἀν τῇ Ἠλείων.' Λυγκεὺς
ὁ Σάμιός φησιν 'ἀκαλήφην ἡ θάλασσα ἀνίησιν, ἡ δὲ
γῆ ὕδνα.' καὶ Μάτρων ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ Δείπνῳ

ὄστρεά τ' ἤνεικεν Θέτιδος νηρηίδος ὕδνα.

Δίφιλος δὲ δύσπεπτά φησιν εἶναι τὰ ὕδνα, εὔχυλα δὲ
καὶ παραλεαντικὰ προσέτι δὲ διαχωρητικά, καὶ ἔνια
αὐτῶν ὅμοια τοῖς μύκαις πνιγώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος d
δ' ὁ Δελφὸς ἐν Ἑλλησπόντῳ φησὶν οὔτε ὕδνον γίνε-
σθαι οὔτε γλαυκίσκον οὔτε θύμον· διὸ Ναυσικλείδην
εἰρηκέναι μήτε ἔαρ μήτε φίλους. ὑδνόφυλλον δέ φησι
Πάμφιλος ἐν γλώσσαις τὴν φυομένην τῶν ὕδνων
ὕπερθε πόαν, ἀφ' ἧς τὸ ὕδνον γινώσκεσθαι.

61. ΑΚΑΛΗΦΗ. λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς οὕ-
τως καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κνησμοῦ αἴτιον. Ἀριστο-
φάνης Φοινίσσαις 'πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι, εἶθ'
ἑξῆς τὰς κραν ὰς ἀκαλήφας.'

62. Α ΑΡΑΓΟΙ. οὗτοι καὶ ἕλειοι καὶ ὄρειοι
καλοῦντ ὧν οἱ κάλλιστοι οὐ σπείρονται, πάντων e
ὄντες ἐντὸς θεραπευτικοί. οἱ δὲ σπαρτοὶ καὶ σφό-
δρα ὑπερμεγέθεις γίνονται. ἐν Λιβύῃ δέ φασιν ἐν
Γαιτουλίᾳ γίνεσθαι πάχος μὲν κυπρίου καλάμου, μῆ-
κος δὲ ποδῶν δώδεκα· ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ καὶ παρωκεανί-
τιδι πάχος μὲν μεγάλων ναρθήκων, μῆκος δὲ περὶ τοὺς
εἴκοσι πήχεις. Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ φ ἀσφάραγον ὀνο-
μάζει. καὶ Θεόπομπος

κἄπειτ' ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τινί. f

Ἀμειψίας

οὐ σχῖνος οὐδ' ἀσφάραγος οὐ δάφνης κλάδοι.

Δίφιλος δέ φησιν ὡς ὁ τῆς κράμβης ἀσφάραγος λεγό-

μενος ἰδίως ὅρμενος εὐστομαχώτερός ἐστι καὶ εὐεκκριτώτερος, ὄψεων δὲ βλαπτικός. ἔστι δὲ δριμὺς καὶ οὐρητικὸς καὶ ἀδικεῖ νεφροὺς καὶ κύστιν. Ἀττικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες ὅρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξηνθηκότα. Σοφοκλῆς Ἰχνευταῖς

κἀξορμενίζει κοὐκ ἐπισχολάζεται
βλάστη.

63 παρὰ τὸ ἐξορούειν καὶ βλαστάνειν. Ἀντιφάνης δὲ διὰ τοῦ π φησὶν ἀσπάραγον

ἀσπάραγος ἀγλαΐζετ', ὦχρος ἐξήνθηκέ τις.

Ἀριστοφῶν 'κάππαριν βληχὼ θύμον ἀσπάραγον πίτταν ῥάμνον σφάκον πήγανον.'

63. ΚΟΧΛΙΑΣ. Φιλύλλιος

οὐκ εἰμὶ τέττιξ οὐδὲ κοχλίας, ὦ γύναι.

καὶ πάλιν 'μαινίδες .. σκόμβροι κοχλίαι κορακῖνοι.' Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. καὶ Ἀναξίλας δὲ

b ἀπιστότερος εἶ τῶν κοχλιῶν πολλῷ πάνυ,
οἳ περιφέρουσ' ὑπ' ἀπιστίας τὰς οἰκίας.

Ἀχαιὸς 'ἦ τοσούσδ' Αἴτνη τρέφει κοχλίας κεράστας.' προβάλλεται δὲ κἀν τοῖς συμποσίοις γρίφου τάξιν ἔχον περὶ τῶν κοχλιῶν οὕτως

ὑλογενὴς ἀνάκανθος ἀναίματος ὑγροκέλευθος.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζῴων μορίων φησὶν 'οἱ κοχλίαι φαίνονται κύοντες ἐν τῷ μετοπώρῳ καὶ τοῦ ἔαρος· μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδέρμων συνδυαζό-
c μενοι ὤφθησαν.' Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φωλευόντων 'οἱ κοχλίαι (φησὶ) φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. διὸ καὶ πλεῖστοι φαίνονται τοῖς μετοπωρινοῖς ὕδασιν. ἡ δὲ φωλεία τοῦ θέρους καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων.' λέγονται δέ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ σέσιλοι. Ἐπίχαρμος

τούτων ἁπάντων ἀκρίδας ἀνταλλάσσονται,
κόγχων δὲ τὸν σέσιλον. Β. ἄπαγ' ἐς τὸν φθόρον.

Ἀπελλᾶς δὲ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὸν κοχλίαν d
λέγειν. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν τῶν κοχλιῶν φησί τινας καλεῖσθαι κωλυσιδείπνους.

64. ΒΟΛΒΟΙ. τούτων Ἡρακλῆς ἐσθίειν παραιτεῖται ἐν Ἀμαλθείᾳ Εὐβούλου λέγων

θερμότερον ἢ κραυρότερον ἢ μέσως ἔχον,
τοῦτ' ἔσθ' ἑκάστῳ μεῖζον ἢ Τροίαν ἑλεῖν.
κἀγὼ γὰρ οὐ καυλοῖσιν οὐδὲ σιλφίῳ,
οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσιν
βολβοῖς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλυθα.
ἃ δ' εἴς τ' ἐδωδὴν πρῶτα καὶ ῥώμης ἀκμὴν
καὶ πρὸς ὑγίειαν, πάντα ταῦτ' ἐδαινύμην, e
κρέας βόειον ἐφθὸν ἀσόλοικον μέγα,
ἀκροκώλιόν τε γεννικόν, ὀπτὰ δέλφακος
ἁλίπαστα τρία.

Ἄλεξις ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδίσια δύναμίν φησι

πίνας κάραβον
βολβοὺς κοχλίας κήρυκας ᾠ' ἀκροκώλια,
τοιαῦτα· τούτων ἄν τις εὕροι φάρμακα
ἐρῶν ἑταίρας ἕτερα χρησιμώτερα; f

Ξέναρχος

φθίνει δόμος
ἀσυστάτοισι δεσποτῶν κεχρημένος
τύχαις, ἀλάστωρ τ' εἰσπέπαικε Πελοπιδῶν.
ἄστυτος οἶκος, κοὔτε βυσαύχην θεᾶς
Δηοῦς σύνοικος γηγενὴς βολβὸς φίλοις
ἐφθὸς βοηθῶν δυνατός ἐστ' ἐπαρκέσαι,
μάτην δὲ πόντου κυανέαις δίναις τραφεὶς
φλεβὸς τροπωτὴρ πουλύπους ἁλοὺς βρόχων 64

πλεκταῖς ἀνάγκαις τῆς τροχηλάτου κόρης
πίμπλησι λοπάδος στερροσώματον κύτος.

Ἀρχέστρατος

βολβῶν καὶ καυλῶν χαίρειν λέγω ὀξυβάφοισιν
ταῖς τ' ἄλλαις πάσῃσι παροψίσι.

65. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν Συμποσίῳ 'βολβὸς καὶ κοχλίας καὶ ᾠὸν καὶ τὰ ὅμοια δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, οὐ διὰ τὸ πολύτροφα εἶναι, ἀλλὰ διὰ τὸ ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις αὐτὰς τὰς δυνά-
b μεις τῷ σπέρματι.' Δίφιλος 'οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μέν εἰσι, πολύτροφοι δὲ καὶ εὐστόμαχοι, ἔτι δὲ σμηκτικοὶ καὶ ἀμβλυντικοὶ ὄψεως διεγερτικοί τ' ἀφροδισίων.' ἡ δὲ παροιμία φησὶν

οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς.

διεγείρουσι δ' ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικοὶ λεγόμενοι, οἳ καὶ κρείσσονες τῶν ἄλλων εἰσί, μεθ' οὓς οἱ πυρροί. οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιβυκοὶ σκιλλώδεις· χείρονες δὲ πάντων οἱ αἰγύπτιοι.

66. Αἱ δὲ βολβῖναι καλούμεναι εὐχυλότεραι μέν εἰσι τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ
c γλυκάζον ἔχειν παχύ τι· καί γε ἱκανῶς εἰσι διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα καὶ εὐέκκριτοι. μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν παρῳδίαις

σόγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
μυελόεν βλάστημα, καρηκομόωντας ἀκάνθαις·
βολβίνας θ', αἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί,
ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος,
λευκοτέρας χιόνος ἰδέειν ἀμύλοισιν ὁμοίας·
τάων φυομένων ἠράσσατο πότνια γαστήρ.

d 67. Ὅτι Νίκανδρος μεγαρῆας βολβοὺς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δ' ἐν ἑβδόμῳ φυτικῶν 'ἐνιαχοῦ (φησὶν) οὕτω γλυκεῖς εἰσὶν οἱ βολβοὶ ὥστε καὶ ὠμοὺς ἐσθίε-

σθαι, ὥσπερ ἐν τῇ ταυρικῇ Χερρονήσῳ, τὰ αὐτὰ ἱστο-

σθαι, ὥσπερ ἐν τῇ ταυρικῇ Χερρονήσῳ. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φανίας. 'ἔστι δὲ καὶ γένος (φησὶ) βολβῶν (Θεόφραστος) ἐριοφόρων, ὃ φύεται ἐν αἰγιαλοῖς. ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ ἐδωδίμου τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. ὑφαίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πύδεια καὶ ἄλλα ἱμάτια,' ὡς καὶ Φανίας φησὶ 'τὸ δὲ ἐν Ἰνδοῖς τριχῶδές ἐστι.' περὶ δὲ e
τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησὶ

τὸν βολβόν, εἰ βούλει, σκόπει
ὅσα δαπανήσας εὐδοκιμεῖ, τυρὸν μέλι
σήσαμον ἔλαιον κρόμμυον ὄξος σίλφιον.
αὐτὸς δ' ἐφ' αὑτοῦ 'στὶν πονηρὸς καὶ πικρός.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος τοῦ συμποσίου περιγράφων τοὺς βολβούς φησι 'περιγράφειν δεῖ τὴν πολλὴν βρῶσιν, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὁλκιμόν τι καὶ γλίσχρον, οἷον ᾠῶν βολβῶν ἀκροκωλίων κοχλιῶν καὶ τῶν ὁμοίων. ἐπιμένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλείονας χρόνους καὶ f
ἐμπλεκόμενα παρακατέχει τὰ ὑγρά.'

68. ΚΙΧΛΑΙ. καὶ τούτων ἦσαν καὶ ἄλλων ὀρνίθων ἀγέλαι ἐν τοῖς προπόμασι. Τηλεκλείδης

ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγ'
εἰσεπέτοντο.

Συρακόσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος 'τάς τ' ἐλαιοφιλοφάγους κιχήλας.' μέμνηται τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις. τρία δὲ γένη κιχλῶν Ἀριστοτέλης εἶναι ἱστορεῖ· ὧν τὴν πρώτην καὶ 65
μεγίστην κίσσῃ πάρισον εἶναι, ἣν καὶ καλεῖσθαι ἰξοφάγον, ἐπειδὴ ἰξὸν ἐσθίει· τὴν δὲ τῷ κοσσύφῳ ἴσην, ἣν ὀνομάζεσθαι τριχάδα· τὴν δὲ τρίτην ἐλαχίστην τῶν προειρημένων οὖσαν ἰλλάδα ὀνομάζεσθαι· οἱ δὲ τυλάδα λέγουσιν, ὡς Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ ὁ Μύνδιος· ἣν καὶ συναγελαστικὴν εἶναι καὶ νεοττεύειν ὡς καὶ τὰς

χελιδόνας. ὅτι τὸ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον ἐπύλλιον,
b ἐπιγραφόμενον δὲ Ἐπικιχλίδες, ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας διὰ τὸ τὸν Ὅμηρον ᾄδοντα αὐτὸ τοῖς παισὶ κίχλας δῶρον λαμβάνειν, ἱστορεῖ Μέναιχμος ἐν τῷ περὶ τεχνιτῶν.

69. ΣΥΚΑΛΙΔΕΣ. Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστορεῖ 'ἄτερος τῶν αἰγιθαλῶν ὑφ' ὧν μὲν ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δέ τινων πιρίας· συκαλὶς δ', ὅταν ἀκμάζῃ τὰ σῦκα.' δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ μελαγκόρυφον. Ἐπίχαρμος 'ἀγλαὰς συκαλλίδας.' καὶ πάλιν

ἦν δ' ἐρωδιοί [τε πολλοὶ] μακροκαμπυλαύχενες
τέτρακές τε σπερματολόγοι κἄγλααὶ συκαλλίδες.

c ἁλίσκονται δ' αὗται τῷ τῶν σύκων καιρῷ. διὸ βέλτιον ὀνομάζοιντ' ἂν δι' ἑνὸς λ. διὰ δὲ τὸ μέτρον Ἐπίχαρμος διὰ δυοῖν εἴρηκεν.

70. ΣΠΙΝΟΙ. Εὔβουλος

ἀμφιδρομίων ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται
ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμον,
ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην,
πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια,
τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις,
d ὁμοῦ τε χναύειν μαινίσιν σηπίδια,
πιλεῖν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρόφως,
πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρας.

71. ΚΟΨΙΧΟΙ. Νικόστρατος ἢ Φιλέταιρος

τί οὖν ἀγοράσω; φράζε γάρ.
Β. μὴ πολυτελῶς ἀλλὰ καθαρείως· δασύποδα,
ἐὰν περιτύχῃς, ἀγόρασον καὶ νηττία,
ὁπόσα σὺ βούλει, καὶ κίχλας καὶ κοψίχους,
ὀρνιθάριά τε τῶν ἀγρίων τούτων συχνά.
χάριεν γάρ.

e Ἀντιφάνης δὲ καὶ ΨΑΡΑΣ ἐν τοῖς βρώμασι καταλέγει

118 ΕΚ ΤΟΥ Β

μέλι πέρδικες
φάτται νῆτται χῆνες ψᾶρες
κίττα κολοιὸς κόψιχος ὄρτυξ
ὄρνις θήλεια.

πάντων ἡμᾶς λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀνυπεύθυνον. ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε καὶ δὴ καὶ παρ' Εὐβούλῳ 'περδίκια λαβὲ τέτταρ' ἢ καὶ πέντε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάριά θ' οἷον ἐντραγεῖν, ἀκανθυλλίδας, βιττάκους, σπινία, κερχνῇδας, τά τ' ἄλλ' ἅττ' ἂν ἐπιτύχῃς.'

72. ΕΓΚΕΦΑΛΟΙ ΧΟΙΡΕΙΟΙ. τούτων ἡμᾶς ἐσθί- f
ειν οὐκ εἴων οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς αὐτῶν μεταλαμβάνοντας ἴσον καὶ κυάμων τρώγειν κεφαλῶν τε οὐ τοκήων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων. οὐδένα γοῦν τῶν ἀρχαίων βεβρωκέναι διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ἁπάσας σχεδὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶν 66
ἐγκέφαλον· καὶ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Τραχινίαις ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν ἐς θάλασσαν οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελόν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον·

κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει, μέσου
κρατὸς διασπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ·

καίτοι τἄλλα διαρρήδην ὀνομάσαντα. καὶ Εὐριπίδης δὲ τὴν Ἑκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγαγὼν τὸν Ἀστυάνακτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ῥιφέντα φησί

δύστηνε, κρατὸς ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως
τείχη πατρῷα, Λοξίου πυργώματα, b
ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον,
φιλήμασίν τ' ἔδωκεν· ἔνθεν ἐκγελᾷ
ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.

ἔχει δὲ ἐπιστασίαν ἡ τῶν ποιημάτων τούτων ἐκδοχή.

καὶ γὰρ Φιλοκλῆς τε ἐγκέφαλον φησίν 'οὐδ' ἂν ἐγκέφαλον ἔσθων λίποι' καὶ Ἀριστοφάνης 'ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο' καὶ ἄλλοι. λευκὸν οὖν ἂν εἴη
c μυελὸν εἰρηκὼς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τε τὸ τῆς προσόψεως εἰδεχθὲς καὶ αἰσχρὸν οὐχ αἱρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. ὅτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλὴν δῆλον ἐκ τοῦ καὶ κατ' αὐτῆς ὀμνύειν καὶ τοὺς γινομένους ἀπ' αὐτῆς πταρμοὺς προσκυνεῖν ὡς ἱερούς. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς συγκαταθέσεις βεβαιοῦμεν τῇ ταύτης ἐπινεύσει, ὡς καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ζεύς φησιν

εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ ἐπινεύσομαι.

73. Ὅτι εἰς τὸ πρόπομα καὶ ταῦτα ἐνεβάλλοντο,
d πέπερι φυλλὶς σμύρνα κύπειρον μύρον αἰγύπτιον. Ἀντιφάνης

ἂν μὲν ἄρα πέπερί τις εἰσφέρῃ,
πριάμενος στρεβλοῦν· γράφουσι τοῦτον ὡς κατάσκοπον.

πάλιν

νῦν δεῖ περιόντα πέπερι καὶ καρπὸν βλίτου
ζητεῖν.

Εὔβουλος

κόκκον λαβοῦσα κνίδιον ἢ τοῦ πεπέριος
τρίψασ' ὁμοῦ σμύρνῃ διάπαττε τὴν ὁδόν.

Ὠφελίων

λιβυκὸν πέπερι καὶ θυμίαμα, βιβλίον
Πλάτωνος ἐμβρόντητον.

e Νίκανδρος Θηριακοῖς

ἢ καὶ λεπτοθρίοιο πολύχνοα φύλλα κονύζης,
πολλάκι δ' ἢ πέπερι κόψας νέον ἢ ἀπὸ Μήδων
κάρδαμον.

Θεόφραστος ἐν φυτῶν ἱστορίᾳ 'τὸ πέπερι καρπὸς μέν

ἔστι, διττὸν δὲ αὐτοῦ τὸ γένος· τὸ μὲν στρογγύλον,
ὥσπερ ὄροβος, κέλυφος ἔχον ὑπέρυθρον, τὸ δὲ πρόμη-
κες, μέλαν, σπερμάτια μηκωνικὰ ἔχον. ἰσχυρότερον δὲ
πολὺ τοῦτο θατέρου· θερμαντικὰ δὲ ἄμφω· διὸ καὶ πρὸς
τὸ κώνειον βοηθεῖ ταῦτα.' ἐν δὲ τῷ περὶ πνιγμοῦ f
γράφει 'ἡ δὲ τούτων ἀνάκτησις ὄξους ἐγχύσει καὶ πε-
πέριδος ἢ κνίδης καρπῷ τριφθείσης.' τοῦτο δ' ἡμᾶς
τηρῆσαι δεῖ, ὅτι οὐδέτερον ὄνομα οὐδὲν ἔστι παρὰ τοῖς
Ἕλλησιν εἰς ι λῆγον εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. τὸ γὰρ πέ-
περι καὶ κόμμι καὶ κοῖφι ξενικά.

74. ΕΛΑΙΟΝ. σαμιακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀν-
τιφάνης ἢ Ἄλεξις

οὑτοσὶ δέ σοι
τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου σαμιακοῦ
ἔστιν μετρητής.

καρικοῦ δὲ Ὠφελίων 'ἐλαίῳ καρικῷ ἀλείφεται.' Ἀμύν- 67
τας ἐν σταθμοῖς περσικοῖς φησι 'φέρει τὰ ὄρη τέρμιν-
θον καὶ σχῖνον καὶ κάρυα τὰ περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι
τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύ.' Κτησίας δ' ἐν Καρμανίᾳ φησὶ
γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθινον, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα· ὃς καὶ
καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων
[τούτῳ] βιβλίῳ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα
ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὔτε πεπέρεως μέμνηται οὔτε ὄξους,

ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων.

ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ περσικῇ πραγματείᾳ· ὅς
γέ φησι καὶ ἅλας ἀμμωνιακὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμ- b
πεσθαι βασιλεῖ καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. ἐλαίου δὲ
τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μνημονεύει Θεόφραστος
ἐν τῷ περὶ ὀδμῶν φάσκων αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύ-
λων ἐλαιῶν καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις
γινομένου ἐλαίου ὡς διαφόρου μνημονεύει Ἄμφις

ἐν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακῆ.

75. ΓΑΡΟΣ. Κρατῖνος

c ὁ τάλαρος ὑμῶν διάπλεως ἔσται γάρου.

Φερεκράτης 'ἀνεμολύνθη τὴν ὑπήνην τῷ γάρῳ.' Σο-
φοκλῆς Τριπτολέμῳ 'τοῦ ταριχηροῦ γάρου.' Πλάτων

ἐν σαπρῷ γάρῳ
βάπτοντες ἀποπνίξουσί με.

ὅτι δ' ἀρσενικόν ἐστι τοὔνομα Αἰσχύλος δηλοῖ εἰπὼν
'καὶ τὸν ἰχθύων γάρον.'

76. ΟΞΟΣ. τοῦτο μόνον Ἀττικοὶ τῶν ἡδυσμάτων
ἧδος καλοῦσι. κάλλιστον δ' ὄξος εἶναί φησι Χρύσιπ-
πος ὁ φιλόσοφος τό τε αἰγύπτιον καὶ τὸ κνίδιον. Ἀρι-
d στοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησίν 'ὄξει διέμενος σφητ-
τίῳ.' Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖόν φησιν 'ἴσως,
διότι οἱ Σφήττιοι ὀξεῖς.' μνημονεύει δέ που καὶ τοῦ
ἐκ Κλεωνῶν ὄξους ὡς διαφόρου 'ἐν δὲ Κλεωναῖς ὀξί-
δες εἰσί.' καὶ Δίφιλος

δειπνεῖ τε καταδὺς πῶς δοκεῖς λακωνικῶς,
ὄξους δὲ κοτύλην Β. πάξ. Α. τί πάξ; ὀξὶς μέτρον
χωρεῖ τοσοῦτο τῶν Κλεωναίων.

Φιλωνίδης

τὰ καταχύσματα
αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει.

e ὁ δὲ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ συμποσίῳ φησὶ
'τὸ ὄξος τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ
καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ, τὰ δ' ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δῆ-
λον ὅτι διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς.' ἐθαυ-
μάζετο δὲ καὶ τὸ δεκελικὸν ὄξος. Ἄλεξις

κοτύλας τέτταρας
ἀναγκάσας μεστὰς ἔμ' αὐτόθεν σπάσαι
ὄξους δεκελικοῦ δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις.

λεκτέον δὲ ὀξύγαρον διὰ τοῦ υ, καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ
f ἀγγεῖον ὀξύβαφον· ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεο-

πόμπου αἰκίας εἴρηκεν· ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω.' οὕτως
οὖν ἐροῦμεν καὶ ὀξυρόδινον.

77. Ὅτι ἀρτύματα εὔρηται παρὰ Σοφοκλεῖ· 'καὶ
βορᾶς ἀρτύματα.' καὶ παρ' Αἰσχύλῳ· 'διαβρέχεις τἀρ-
τύματα.' καὶ Θεόπομπος δέ φησι· 'πολλοὶ μὲν ἀρτυμά-
των μέδιμνοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων
καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον.'
τὸ δὲ ῥῆμα κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ· 'ἐγὼ μάγειρος ἀρ- 68
τύσω σοφῶς.' Κρατῖνος

γλαῦκον οὐ πρὸς παντὸς [ἀνδρός] ἐστιν ἀρτῦσαι καλῶς.

Εὔπολις

ὄψῳ πονηρῷ πολυτελῶς ἠρτυμένῳ.

ὅτι ἀρτύματα ταῦτα καταλέγει που Ἀντιφάνης

ἀστάφιδος ἁλῶν σιραίου σιλφίου τυροῦ θύμου
σησάμου νίτρου κυμίνου . . . ὀριγάνου
βοτανίων ὄξους ἐλαῶν εἰς ἀβυρτάκην χλόης
καππάριδος ᾠῶν ταρίχους καρδάμων θρίων ὀποῦ.

ὅτι οἴδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ αἰθιοπικὸν καλούμενον κύ- b
μινον. ὅτι εἴρηται ἀρσενικῶς ὁ θύμος καὶ ὁ ὀρίγανος.
Ἀναξανδρίδης

ἀσφάραγον σχῖνόν τε τεμὼν καὶ ὀρίγανον, ὅς δὴ
σεμνύνει τὸ τάριχον ὁμοῦ μιχθεὶς κοριάννῳ.

Ἴων

αὐτὰρ ὅ γ' ἐμμαπέως τὸν ὀρίγανον ἐν χερὶ κεύθει.

θηλυκῶς δὲ Πλάτων ἢ Κάνθαρος

ἢ 'ξ Ἀρκαδίας τοι δριμυτάτην ὀρίγανον.

οὐδετέρως δ' Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμειψίας. τὸν δὲ θύμον
ἀρσενικῶς Νίκανδρος ἐν Μελισσουργικοῖς. c

78. Ὅτι τοὺς πέπονας Κρατῖνος μὲν σικυοὺς σπερ-
ματίας κέκληκεν ἐν Ὀδυσσεῦσι

πώποτ' εἶδές μοι

τὸν ἄνδρα, παῖδα Λαέρτα φίλον, ἐν Πάρῳ
σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον;

Πλάτων Λαΐῳ

οὐχ ὁρᾷς ὅτι
ὁ μὲν Λέαγρος, Γλαύκωνος ὢν μεγάλου γένους,
ἀβελτεροκόκκυξ ἠλίθιος περιέρχεται,
d σικυοῦ πέπονος εὐνουχίου κνήμας ἔχων;

Ἀναξίλας

τὰ δὲ σφύρ' ᾤδει μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων.

Θεόπομπος

μαλθακωτέρα
πέπονος σικυοῦ μοι γέγονε.

Φανίας· βρωτὰ μὲν ἁπαλὰ τῷ ἐπικαρπίῳ σικυὸς καὶ
πέπων ἄνευ τοῦ σπέρματος, πεττόμενον δὲ τὸ περι-
κάρπιον μόνον. κολοκύντη δὲ ὠμὴ μὲν ἄβρωτος, ἑφθὴ
δὲ καὶ ὀπτὴ βρωτή.' Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν πρώ-
τῳ Ὑγιεινῶν φησὶν ἑψανὰ ἄγρια εἶναι θρίδακα, ταύ-
e της κρατίστην τὴν μέλαιναν, κάρδαμον, ἀδριανόν,
σίναπυ, κρόμμυον, τούτου εἶδος ἀσκαλώνιον καὶ γή-
τειον, σκόροδον, φύσιγγες, σικυὸς πέπων, μήκων. καὶ
μετ' ὀλίγα· ὁ πέπων δ' ἐστὶν εὐκαρδιώτερος καὶ εὐ-
πεπτότερος. ἑφθὸς δ' ὁ σικυὸς ἁπαλός, ἄλυπος, οὐρη-
τικός. ὁ δὲ πέπων ἑψηθεὶς ἐν μελικράτῳ διαχωρητι-
κώτερος.' Σπεύσιππος δ' ἐν τοῖς Ὁμοίοις τὸν πέπονα
καλεῖ σικύαν· Διοκλῆς δὲ πέπονα ὀνομάσας οὐκ ἔτι
καλεῖ σικύαν· καὶ ὁ Σπεύσιππος δὲ σικύαν εἰπὼν
f πέπονα οὐκ ὀνομάζει. Δίφιλος δέ φησιν· ὁ πέπων εὐ-
χυλότερός ἐστι καὶ ἐπικρατητικός. κακοχυλότερος δέ,
ὀλιγότροφος δὲ καὶ εὔφθαρτος καὶ εὐεκκριτώτερος.'

79. ΘΡΙΔΑΞ. ταύτην Ἀττικοὶ θριδακίνην κα-
λοῦσιν. Ἐπίχαρμος· θρίδακος ἀπολελεμμένας τὸν καυ-
λόν.' Θριδακινίδας δ' εἴρηκε Στράττις

πρασοκουρίδες, αἳ καταφύλλους 69
ἀνὰ κήπους πεντήκοντα ποδῶν
ἴχνεσι βαίνετ' ἐφαπτόμεναι ποδοῖν
σατυριδίων μακροκέρκων
χοροὺς ἑλίσσουσαι παρ' ὠκίμων
πέταλα καὶ θριδακινίδων
εὐόσμων τε σελίνων.

Θεόφραστος δέ φησι 'τῆς θριδακίνης ἡ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἁπαλωτέρα. γένη δ' αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυλον καὶ τὸ στρογγυλόκαυλον καὶ τρίτον τὸ λακωνικόν. αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξὴς ἀπαράβλαστός ἐστιν ἐκ τοῦ καυλοῦ. τῶν δὲ πλατειῶν οὕτω τινὲς γίνονται πλατύκαυλοι, b ὥστ' ἐνίους καὶ θύραις χρῆσθαι κηπουρικαῖς.' τῶν δὲ καυλῶν φησὶ κολουσθέντων ἡδίους τοὺς παλιμβλαστεῖς εἶναι.

80. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν δευτέρῳ Γλωσσῶν βρένθιν λέγεσθαι φησὶ παρὰ Κυπρίοις θρίδακα, οὗ ὁ Ἄδωνις καταφυγὼν ὑπὸ τοῦ κάπρου διεφθάρη. Ἄμφις τε ἐν Ἰαλέμῳ φησὶν

ἐν ταῖς θριδακίναις ταῖς κάκιστ' ἀπολουμέναις,
ἅς εἰ φάγοι τις ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν,
ὁπότε γυναικὸς λαμβάνοι κοινωνίαν, c
στρέφοιθ' ὅλην ἂν νύκτα μηδὲ ἓν πλέον
ὧν βούλεται δρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας
τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν φύσιν.

καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν, ἀλληγορούντων τῶν ποιητῶν ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν ἀστύτοις φησὶ

μὴ μὴ παρατίθει μοι θριδακίνας, ὦ γύναι,
ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ. d

ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γάρ, ὡς λόγος, ποτὲ
τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προὔθηκεν Κύπρις·
ὥστ' ἐστὶ νεκύων βρῶμα.

Κρατῖνος δὲ φησὶ Φάωνος ἐρασθεῖσαν τὴν Ἀφροδίτην ἐν καλαῖς θριδακίναις αὐτὸν ἀποκρύψαι, Μαρσύας δ' ὁ νεώτερος ἐν χλόῃ κριθῶν. Ἱππώνακτα δὲ τετρακίνην τὴν θρίδακα καλεῖν Πάμφιλος ἐν γλώσσαις φησί· e Κλείταρχος δὲ Φρύγας οὕτω καλεῖν. Λύκος δ' ὁ πυθαγόρειος τὴν ἐκ γενέσεώς φησι θρίδακα πλατύφυλλον τετανὴν ἄκαυλον ὑπὸ μὲν τῶν πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν ἀστύτιδα· διουρητικοὺς γὰρ παρασκευάζει καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια· ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθίεσθαι.

81. Δίφιλος δέ φησιν ὡς ὁ τῆς θρίδακος καυλὸς πολύτροφός ἐστι καὶ δυσέκκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων· ταῦτα δὲ πνευστικώτερά ἐστι καὶ τροφιμώτερα καὶ εὐεκκριτώτερα. κοινῶς μέντοι ἡ θρίδαξ εὐστόμαχος, f ψυκτική, εὐκοίλιος, ὑπνωτική, εὔχυλος, ἐφεκτικὴ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. ἡ δὲ τρυφερωτέρα θρίδαξ εὐστομαχωτέρα καὶ μᾶλλον ὕπνον ποιοῦσα. ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρὰ ἧττόν ἐστι καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος, ὕπνον τε ποιεῖ. ἡ δὲ μέλαινα θρίδαξ ψύχει μᾶλλον εὐκοίλιός τε ἔστι. καὶ αἱ μὲν θεριναὶ εὐχυλότεραι καὶ τροφιμώτεραι, αἱ δὲ φθινοπωριναὶ ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. ὁ δὲ καυλὸς τῆς θρίδακος ἄδιψος εἶναι δοκεῖ. θρίδαξ δ' ἑψομένη ὁμοίως τῷ ἀπὸ κράμβης ἀσπαράγῳ ἐν λοπάδι, ὡς Γλαυκίας ἱστορεῖ, κρείττων
70 τῶν ἄλλων ἑψητῶν λαχάνων. ἐν ἄλλοις δὲ Θεόφραστος ἐπίσπορά φησι καλεῖσθαι τευτλίον θριδακίνην εὔζωμον νᾶπυ λάπαθον κορίαννον ἄνηθον κάρδαμον. Δίφιλος δὲ κοινῶς φησιν εἶναι πάντα τὰ λάχανα ἄτροφα καὶ λεπτυντικὰ καὶ κακόχυλα, ἔτι δὲ ἐπιπολα-

στικὰ καὶ δυσοικονόμητα. θερινῶν δὲ λαχάνων Ἐπί-

φραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν 'ἡ δὲ κάκτος καλουμένη

στικὰ καὶ δυσοικονόμητα. θερινῶν δὲ λαχάνων Ἐπίχαρμος μέμνηται.

82. ΚΙΝΑΡΑ. ταύτην Σοφοκλῆς ἐν Κολχίσι κυνάραν καλεῖ, ἐν δὲ Φοίνικι κύναρον

κύναρος ἄκανθα πάντα πληθύει γύην.

Ἑκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον· Καλλίμαχος γὰρ b Νησιώτου αὐτὸ ἀναγράφει· ὅστις οὖν ἐστιν ὁ ποιήσας, λέγει οὕτω 'περὶ τὴν Ὑρκανίην θάλασσαν καλεομένην οὔρεα ὑψηλὰ καὶ δασέα ὕλησι, ἐπὶ δὲ τοῖσι οὔρεσι ἄκανθα κυνάρη.' καὶ ἑξῆς 'Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Χοράσμιοι οἰκέουσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὔρεα· ἐν δὲ τοῖσι οὔρεσι δένδρεα ἔνι ἄγρια, ἄκανθα κυνάρη, ἰτέη, μυρίκη.' καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δέ φησι ποταμὸν γίνεσθαι τὴν κυνάραν. καὶ Σκύλαξ δὲ ἢ Πολέμων γράφει 'εἶναι μὲν τὴν γῆν ὑδρηλὴν κρήνῃσι καὶ ὀχετοῖσι, ἐν δὲ τοῖσι οὔρεσι πέφυκε κυνάρη c καὶ βοτάνη ἄλλη.' καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς 'ἐντεῦθεν δὲ ὄρος παρέτεινε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰνδοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλόν τε καὶ δασὺ ἀγρίῃ ὕλῃ καὶ ἀκάνθῃ κυνάρῃ.' Δίδυμος δ' ὁ γραμματικὸς ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἄκανθα 'μήποτε (φησί) τὴν κυνόσβατον λέγει, διὰ τὸ ἀκανθῶδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. καὶ γὰρ ἡ Πυθία ξυλίνην κύνα αὐτὸ εἶπεν· ὁ γὰρ Λοκρὸς χρησμὸν λαβὼν ἐκεῖ πόλιν οἰκίζειν ὅπου ἂν d ὑπὸ ξυλίνης κυνὸς δηχθῇ, καταμυχθεὶς τὴν κνήμην ὑπὸ κυνοσβάτου ἔκτισε τὴν πόλιν.' ἔστι δὲ ὁ κυνόσβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου, ὥς φησι Θεόφραστος, καὶ τὸν καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν παραπλήσιον τῇ ῥοιᾷ· ἔχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνῶδες.

83. Φανίας δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν κάκτον σικελικήν τινα καλεῖ ἀκανθῶδες φυτόν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν 'ἡ δὲ κάκτος καλουμένη περὶ Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δ' οὐκ ἔστι. ἀφίησι δ' εὐθὺς πρὸς τῆς ῥίζης καυλοὺς ἐπιγείους· τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺ καὶ ἀκανθῶδες· καυλοὺς δὲ e τοὺς καλουμένους κάκτους. ἐδώδιμοι δ' εἰσὶ περιλεπόμενοι καὶ μικρὸν ὑπόπικροι. καὶ ἀποθησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἅλμῃ. ἕτερον δὲ καυλὸν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν καλοῦσι πέρνικα, καὶ τοῦτον ἐδώδιμον. τὸ δὲ περικάρπιον ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν ἐμφερὲς τῷ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ. ἐδώδιμον καὶ τοῦτο· καλοῦσι δ' αὐτὸ ἀσκάληρον.' τίς δὲ τούτοις οὐχὶ πειθόμενος θαρρῶν ἂν εἴποι τὴν κάκτον εἶναι ταύτην τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων μὲν καλουμένην κάρδον, οὐ μακρὰν ὄντων τῆς Σικελίας, περιφανῶς δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κινάραν f ὀνομαζομένην; ἀλλαγῇ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταυτὸν ἂν εἴη. σαφῶς δ' ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐπίχαρμος μετὰ τῶν ἐδωδίμων λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων οὕτως

μήκων . . .
μάραθα, τραχέες τε κάκτοι, τοὶ σὺν ἄλλοις μὲν φαγεῖν
ἐντὶ λαχάνοις εἰς τοπιον.
αἴ κά τις ἐκτρίψας καλῶς
παρατιθῇ νιν, ἁδύς ἐστ', αὐτὸς δ' ἐπ' αὐτοῦ χαιρέτω.

καὶ πάλιν

71 θρίδακας ἐλάταν σχῖνον . . ῥαφανίδας κάκτους.

καὶ πάλιν

ὁ δέ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτους φέρειν,
ἴφυον λάπαθον ὀτόστυλλον σκόλυμον . . .
σερίδα δράκτυλον πτέριν κάκτον ὀνόπορδον.

καὶ Φιλητᾶς ὁ Κῷος

γηρύσαιτο δὲ νεβρὸς ἀπὸ ψυχὴν ὀλέσασα,
ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη.

84. Ἀλλὰ μὴν καὶ κινάραν ὠνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σώπατρος ὁ Πάφιος, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, ἐπιβιοὺς δὲ καὶ ἕως τοῦ b δευτέρου τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ' ὁ εὐεργέτης βασιλεὺς Αἰγύπτου εἷς ὢν τῶν Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ μαθητῶν ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως 'περὶ Βερενίκην τῆς Λιβύης Λήθων ποταμός, ἐν ᾧ γίνεται ἰχθὺς λάβραξ καὶ χρύσοφρυς καὶ ἐγχέλεων πλῆθος καὶ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, αἳ τῶν τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τῆς Κωπαΐδος λίμνης τὸ μέγεθός εἰσιν ἡμιόλιαι, πᾶν τε τὸ ῥεῖ- c θρον αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἐστὶ πλῆρες. πολλῆς δ' ἐν τοῖς τόποις κινάρας φυομένης οἵ τε συνακολουθοῦντες ἡμῖν στρατιῶται πάντες δρεπόμενοι συνεχρῶντο καὶ ἡμῖν προσέφερον ψιλοῦντες τῶν ἀκανθῶν.' οἶδα δὲ καὶ Κίναρον καλουμένην νῆσον, ἧς μνημονεύει Σῆμος.

85. ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΦΟΙΝΙΚΟΣ. Θεόφραστος περὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ εἰπὼν ἐπιφέρει 'ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν καρπῶν φυτεία τοιαύτη τις· ἡ δ' ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω, ἐν ᾧπερ ὁ ἐγκέφαλος.' καὶ Ξενοφῶν d ἐν δευτέρῳ Ἀναβάσεως γράφει τάδε 'ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται· καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τό τε εἶδος καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς· ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. ὁ δὲ φοίνιξ, ὅταν ἐξαιρεθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἐξηναίνετο.' Νίκανδρος Γεωργικοῖς

σὺν καὶ φοίνικος παραφυάδας ἐκκόπτοντες
ἐγκέφαλον φορέουσι νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα.

Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἱστορεῖ 'οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέ- e

φαλοι πλήσμιοι καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσοικονόμητοι διψώδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας.'

ἡμεῖς δέ, φησὶν οὗτος, ἑταῖρε Τιμόκρατες, δόξομεν ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τοῦ τέλους, εἰ καταπαύσομεν ἐνταῦθα καὶ τήνδε τὴν συναγωγήν.

ΕΚ ΤΟΥ Β ΒΙΒΛΙΟΥ.

86. Ἔργον, [ἐστὶν] εἰς τρίκλινον συγγενείας εἰσπεσεῖν,
οὗ λαβὼν τὴν κύλικα πρῶτος ἄρχεται λόγου πατὴρ
καὶ παραινέσας πέπωκεν, εἶτα μήτηρ δευτέρα,
εἶτα τηθὶς παραλαλεῖ τις, εἶτα βαρύφωνος γέρων,
τηθίδος πατήρ, ἔπειτα γραῦς καλοῦσα φίλτατον·
ὁ δ' ἐπινεύει πᾶσι τούτοις,

φησὶ Μένανδρος. πάλιν

τῆς σκιᾶς τὴν πορφύραν
πρῶτον ἐνυφαίνουσ', εἶτα μετὰ τὴν πορφύραν
τοῦτ' ἔστιν οὔτε λευκὸν οὔτε πορφύρα,
ἀλλ' ὥσπερ αὐγὴ τῆς κρόκης κεκραμένη.

Ἀντιφάνης

τί φής; [ἄρ'] ἐνθάδ' οἴσεις καταφαγεῖν
ἐπὶ τὴν θύραν; εἶθ' ὥσπερ οἱ πτωχοὶ χαμαὶ
ἐνθάδ' ἔδομαι 'γώ, καί τις ὄψεται;

ὁ αὐτὸς

εὐτρέπιζε [παῖ]
ψυκτῆρα, λεκάνην, τριπόδιον, ποτήριον,
χύτραν, θυΐαν, κάκκαβον, ζωμήρυσιν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ.

a 87. Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, φησὶ διὰ τοὺς ἐτησίας γίνεσθαι τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νεί-

λον. πνεῖν γὰρ αὐτοὺς ἐναντίους τῷ ποταμῷ καὶ τὰ στόματα κεῖσθαι κατὰ τὴν πνοὴν αὐτῶν· τὸν μὲν οὖν ἄνεμον ἐξ ἐναντίας πνέοντα κωλύειν τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν, τὸ δὲ κῦμα προσπῖπτον ἀντίον τοῖς στόμασι καὶ οὔριον ὂν ἀνακόπτειν τὸν ποταμὸν καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν οὕτω γίνεσθαι τοῦ Νείλου. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ φυσικός φησιν ἀπὸ χιόνος τηκομένης τὴν ἀναπλήρωσιν b γίνεσθαι τοῦ Νείλου· ὡσαύτως δὲ καὶ Εὐριπίδης καὶ ἕτεροί τινες τῶν τραγῳδιοποιῶν. καὶ Ἀναξαγόρας μὲν αὐτὴν τὴν γένεσιν λέγει τῆς ἀναπληρώσεως, Εὐριπίδης δὲ καὶ τὸν τόπον ἀφορίζει, λέγων οὕτως ἐν δράματι Ἀρχελάῳ

Δαναός, ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ,
Νείλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ γαίας ὕδωρ,
ὃς ἐκ μελαμβρότοιο πληροῦται θέρει
Αἰθιοπίδος γῆς, ἡνίκ' ἂν τακῇ χιών,
τέθριππ' ἔχοντος ἡλίου κατὰ χθόνα.

καὶ ἐν Ἑλένῃ ὅμοιον τούτου c

Νείλου μὲν αἵδε καλλιπάρθενοι ῥοαί,
ὃς ἀντὶ δίας ψακάδος Αἰγύπτου πέδον
λευκῆς τακείσης χιόνος ὑγραίνει γύας.

καὶ Αἰσχύλος

γένος μὲν αἰνεῖν ἐκμαθὼν ἐπίσταμαι
Αἰθιοπίδος γῆς, Νεῖλος ἔνθ' ἑπτάρροος
γ'νος κυλίνδει πνευμάτων ἐπομβρίᾳ,
ἐν δ' ἥλιος πυρωπὸς ἐκλάμψας χθονὶ
τήκει πετραίαν χιόνα· πᾶσα δ' εὐθαλὴς
Αἴγυπτος ἁγνοῦ νάματος πληρουμένη
φερέσβιον Δήμητρος ἀντέλλει στάχυν.

Καλλισθένης δ' ὁ ἱστοριογράφος πρὸς τὰ μικρῷ d πρότερον εἰρημένα ὑπ' Ἀναξαγόρου τε καὶ Εὐριπίδου ἀντεῖπεν· αὐτὸς δὲ τὴν αὐτοῦ γνώμην φησίν, ὑδάτων

πολλῶν καὶ λαβρῶν γινομένων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν κατὰ τὰς τοῦ κυνὸς ἀνατολὰς ἕως τῆς ἐπιτολῆς ἀρκτούρου, καθ' οὓς χρόνους καὶ οἱ ἐτησίαι πνέουσιν ἄνεμοι· τούτους γάρ φησι τοὺς ἀνέμους μάλιστα τὰ νέφη φέρειν πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν· ὧν καὶ προσπιπτόντων πρὸς τὰ ὄρη καταρρήγνυσθαι πολὺ πλῆθος ὕδατος, ἀφ' οὗ τὸν Νεῖλον ἀναβαίνειν. Δημόκριτος δὲ λέγει περὶ τὰς χειμερινὰς τροπὰς τοὺς περὶ τὰς ἄρκτους τόπους χιονίζεσθαι· περὶ τροπὰς δὲ θερινὰς μεταστάντος τοῦ ἡλίου τηκομένης τῆς χιόνος καὶ ἀνατμιζομένης ὑπὸ τῆς τήξεως νέφη γίνεσθαι, διὰ τὸ τοὺς ἐτησίας ὑπολαμβάνοντας φέρειν πρὸς μεσημβρίαν. συνωθουμένων δὲ τῶν νεφῶν ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Λιβύην ὄμβρον γίνεσθαι πολύν, ὃν καταρρέοντα πληροῦν τὸν Νεῖλον. τὴν οὖν αἰτίαν τῆς ἀναπληρώσεως ταύτην φησὶ Δημόκριτος.

e Εὐθυμένης δ' ὁ Μασσαλιώτης φησὶν αὐτὸς πεπλευκὼς τὴν ἔξω θάλασσαν ἐπιρρεῖν ὡς ἐπὶ τὴν Λιβύην, ἐστραμμένην δὲ εἶναι πρὸς βορέαν τε καὶ ἄρκτους. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κενὴν εἶναι τὴν θάλασσαν, τοῖς δ' ἐτησίαις ἀνωθουμένην ὑπὸ πνευμάτων πληροῦσθαι καὶ ῥεῖν ταῖς ἡμέραις ταύταις, παυσαμένων δὲ τῶν ἐτησίων ἀναχωρεῖν. εἶναι δὲ αὐτὴν καὶ γλυκεῖαν καὶ κήτη παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ Νείλῳ κροκοδείλοις καὶ τοῖς ἱπποποτάμοις ἔχειν. Οἰνοπίδης δ' ὁ Χῖος λέγει τοῦ μὲν χειμῶνος τοῦ ποταμοῦ ἀναξηραίνεσθαι τὰς πηγάς, ἐν δὲ τῷ θέρει θερμαινομένας ῥεῖν. τοῦ μὲν οὖν ἀναπληροῦσθαι τὴν γινομένην ξηρασίαν τὸ αἴτιον τῶν οὐρανίων ὑδάτων ἐπιγινομένων τοῖς χειμῶσι συμβαίνειν . . . τότε ἐνδεῆ γινόμενον μὴ συναναφέρειν· καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χειμῶνος ἥσσονα αὐτὸν γίνεσθαι, τοῦ δὲ θέρους πλήρη.

Ἡρόδοτος δὲ τοῖς μὲν λοιποῖς ὑπεναντίως λέγει, πα- f

ὁ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἕλεσι καὶ λί-

Ἡρόδοτος δὲ τοῖς μὲν λοιποῖς ὑπεναντίως λέγει, πα- f
ραπλησίως δὲ Οἰνοπίδῃ. τὴν μὲν γὰρ φύσιν τοῦ Νεί-
λου φασὶ τοιούτην, ὥστε ἀεὶ πληροῦν τὸν ποταμόν,
τὸν δὲ ἥλιον τοῦ χειμῶνος κατὰ τὴν Λιβύην ποιούμε-
νον τὴν πορείαν ἀναξηραίνειν τὸν Νεῖλον· περὶ τρο-
πὰς δὲ θερινὰς μεθιστάμενον πρὸς τὴν ἄρκτον ὑγραί-
νειν.

τὰ δὲ τοῦ Νείλου στόματα ταῦτα· πρὸς τὴν Ἀρα-
βίαν πηλουσιακόν, πρὸς Λιβύην κανωβικόν, τὰ δὲ
λοιπὰ βολβιτικὸν σεβεννυτικὸν μενδήσιον σαϊτικὸν
ὀπουεπικόν.

ΕΚ ΤΟΥ Γ

Ὅτι Καλλίμαχος ὁ γραμματικὸς τὸ μέγα βιβλίον 72
ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ.

ΚΙΒΩΡΙΑ. Νίκανδρος ἐν Γεωργικοῖς
σπείρειας κύαμον αἰγύπτιον, ὄφρα θερείης
ἀνθέων μὲν στεφάνους ἀνύσῃς, τὰ δὲ πεπτηῶτα
ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαινυμένοισιν
ἐς χέρας ἠιθέοισι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς, b
ῥίζας δ' ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι.

ῥίζας δὲ λέγει Νίκανδρος τὰ ὑπ' Ἀλεξανδρέων κολο-
κάσια καλούμενα· ὡς ὁ αὐτὸς
κυάμου λέψας κολοκάσιον ἐντμήξας τε.
ἔστι δ' ἐν Σικυῶνι κολοκασίας Ἀθηνᾶς ἱερόν. ἔστι δὲ
καὶ κιβώριον εἶδος ποτηρίου.

2. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτω γράφει c

'ὁ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἕλεσι καὶ λί-
μναις. καυλὸς δ' αὐτοῦ μῆκος μὲν ὁ μακρότατος εἰς
τέσσαρας πήχεις, πάχος δὲ δακτυλιαῖος· ὅμοιος καλά-
μῳ μακρῷ ἀγονάτῳ· διαφύσεις δ' ἔνδοθεν ἔχει δι'
ὅλου διειλημμένας ὁμοίας τοῖς κηρίοις. ἐπὶ τούτῳ δ'
ἡ κωδύα καὶ τὸ ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος· χρῶμα
δ' ὅμοιον ῥόδῳ κατακορές. παραφύεται δὲ φύλλα με-
d γάλα. ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλάμου τοῦ παχυτάτου
καὶ διαφύσεις ὁμοίας ἔχουσα τῷ καυλῷ. ἐσθίουσι δ'
αὐτὴν καὶ ἑφθὴν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτήν· καὶ οἱ περὶ τὰ
ἕλη τούτῳ σίτῳ χρῶνται. γίνεται δὲ καὶ ἐν Συρίᾳ καὶ
κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκπέττουσιν αἱ χῶραι· καὶ
περὶ Τορώνην τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ μετρίᾳ
τῷ μεγέθει, καὶ αὕτη πέττει καὶ τελεοκαρπεῖ.' Δίφι-
73 λος δ' ὁ Σίφνιός φησιν 'ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἰγυπτίου
ῥίζα, ἥτις λέγεται κολοκάσιον, εὔστομός τέ ἐστι καὶ
τρόφιμος, δυσέκκριτος διὰ τὸ παραστύφειν· κρεῖττον
δ' ἐστὶ τὸ ἥκιστα ἐριῶδες. οἱ δὲ γινόμενοι (φησὶ)
κύαμοι ἐκ τῶν κιβωρίων χλωροὶ μὲν εἰσι δύσπεπτοι
ὀλιγότροφοι διαχωρητικοὶ πνευματικώτατοι, ξηραν-
θέντες δὲ ἧττον πνευματοῦσι.' γίνεται δὲ ὄντως ἐκ
τῶν κιβωρίων καὶ ἄνθος στεφανωτικόν. καλοῦσι δ'
Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λωτόν, Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοί,
λέγει οὗτος ὁ Ἀθήναιος, μελίλωτον· ἀφ' οὗ καὶ μελι-
λώτινοι στέφανοι πάνυ εὐώδεις καὶ καύσωνος ὥρᾳ
b ψυκτικώτατοι.

3. Φύλαρχος δέ φησιν 'οὐδέποτε πρότερον ἐν οὐ-
δενὶ τόπῳ κυάμων αἰγυπτίων οὔτε σπαρέντων οὔτ'
εἰ σπείρειέ τις τικτομένων εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ
τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου παρὰ τὸν Θύα-
μιν ποταμὸν τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἕλει τινὶ
συνέβη φυῆναι. δύο μὲν οὖν ἤνεγκέ πως ἔτη καρπὸν

ἐκτενῶς καὶ ηὔξησε· τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου φυλακὴν
ἐπιστήσαντος καὶ κωλύοντος οὐχ ὅτι λαμβάνειν τὸν
βουλόμενον ἀλλὰ μηδὲ προσέρχεσθαι πρὸς τὸν τόπον, c
ἀνεξηράνθη τὸ ἕλος, καὶ τὸ λοιπὸν οὐχ ὅτι τὸν προει-
ρημένον ἤνεγκε καρπὸν ἀλλ' οὐδὲ ὕδωρ εἴ ποτε ἔσχε
φαίνεται. τὸ παραπλήσιον ἐγένετο καὶ ἐν Αἰδηψῷ.
χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὑδάτων ναμάτιόν τι ἐφάνη ψυ-
χρὸν ὕδωρ προϊέμενον οὐ πόρρω τῆς θαλάσσης. τούτου
πίνοντες οἱ ἀρρωστοῦντες τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο· διὸ
πολλοὶ παρεγίνοντο καὶ μακρόθεν τῷ ὕδατι χρησόμε-
νοι. οἱ οὖν τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοὶ βου- d
λόμενοι οἰκονομικώτεροι εἶναι διάφορόν τι ἔταξαν δι-
δόναι τοῖς πίνουσι, καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νᾶμα.
καὶ ἐν Τρῳάδι δὲ ἐξουσίαν εἶχον οἱ βουλόμενοι τὸν
πρὸ τοῦ χρόνον τὸν τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν, Λυσι-
μάχου δὲ τέλος ἐπιβαλόντος ἠφανίσθη. θαυμάσαντος
δὲ καὶ ἀφέντος τὸν τόπον ἀτελῆ πάλιν ηὐξήθη.'

4. ΣΙΚΥΟΣ. παροιμία

τὸν σικυὸν τρώγουσα γύναι τὴν χλαῖναν ὕφαινε.

Μάτρων ἐν παρῳδίαις

καὶ σικυὸν εἶδον, γαίης ἐρικυδέος υἱόν, e
κείμενον ἐν λαχάνοις· ὃ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τρα-
πέζας.

Καλλίμαχος

ὡς δ' ὅτ' ἀέξηται σικυὸς δροσερῷ ἐνὶ χώρῳ.

Ἀττικοὶ μὲν οὖν ἀεὶ τρισυλλάβως, Ἀλκαῖος δὲ 'δάκῃ'
φησὶ 'τῶν σικύων' ἀπὸ εὐθείας τῆς σίκυς, ὡς στάχυς
στάχυος. Φρύνιχος δ' 'ἐντραγεῖν' φησὶ 'σικύδιον'
ὑποκοριστικῶς.

74 'Στειλέαν ῥαφανῖδα, σικυοὺς τέτταρας.' σικύδιον
δ' ὑποκοριστικῶς εἴρηκε Φρύνιχος ἐν Μονοτρόπῳ
'κἀντραγεῖν σικύδιον.'

5. Θεόφραστος δέ φησι σικυῶν τρία εἶναι γένη,
λακωνικὸν σκυταλίαν βοιώτιον. καὶ τούτων τὸν μὲν
λακωνικὸν ὑδρευόμενον βελτίω γίνεσθαι, τοὺς δ' ἄλ-
λους ἀύδρους. 'γίνονται δὲ (φησὶ) καὶ εὐχυλότεροι οἱ
σικυοί, ἐὰν τὸ σπέρμα ἐν γάλακτι βραχὲν σπαρῇ ἢ ἐν
μελικράτῳ.' ἱστορεῖ δὲ ταῦτα ἐν φυτικοῖς αἰτίοις·
b θᾶττον αὔξεσθαι κἂν ἐν ὕδατι κἂν ἐν γάλακτι πρότε-
ρον ἢ εἰς τὴν γῆν κατατεθῆναι βραχῇ. Εὐθύδημος δ'
ἐν τῷ περὶ λαχάνων εἶδος σικυῶν εἶναι τοὺς προσα-
γορευομένους δρακοντίας. ὠνομάσθαι δὲ σικυούς φησι
Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐν πρώτῃ Ἐτυμολογουμένων ἀπὸ
τοῦ σεύεσθαι καὶ κίειν· ὁρμητικὸν γὰρ ὑπάρχειν.
Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ Συμποσίῳ ἡδύ-
γεων καλεῖ τὸν σικυόν. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος τὸν
σικυόν φησι μετὰ σίων ἐν πρώτοις λαμβανόμενον ἐνο-
χλεῖν· φέρεσθαι γὰρ ἄνω καθάπερ τὴν ῥάφανον·
c τελευταῖον δὲ λαμβανόμενον ἀλυπότερον εἶναι καὶ
εὐπεπτότερον· ἑφθὸν δὲ καὶ διουρητικὸν μετρίως
ὑπάρχειν. Δίφιλος δέ φησιν 'ὁ σικυὸς ψυκτικὸς ὑπάρ-
χων δυσοικονόμητός ἐστι καὶ δυσυποβίβαστος, ἔτι δὲ
φρικοποιὸς καὶ γεννητικὸς χολῆς ἀφροδισίων τε ἐφε-
κτικός.' αὔξονται δ' ἐν τοῖς κήποις οἱ σικυοὶ κατὰ τὰς
πανσελήνους καὶ φανερὰν ἴσχουσι τὴν ἐπίδοσιν, καθ-
άπερ καὶ οἱ θαλάττιοι ἐχῖνοι.

6. ΣΥΚΑ. ἡ συκῆ, φησὶν ὁ Μάγνος (οὐδενὶ γὰρ
ἂν τῶν περὶ σύκων λόγων παραχωρήσαιμι, κἂν ἀπὸ
d κράδης κρέμασθαι δέῃ, φιλόσυκος γάρ εἰμι δαιμονίως,
λέξω τά μοι προσπίπτοντα) ἡ συκῆ, ἄνδρες φίλοι, ἡγε-
μὼν τοῦ καθαρείου βίου τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο

δῆλον δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ καλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἱερὰν μὲν συκῆν τὸν τόπον ἐν ᾧ πρῶτον εὑρέθη, τὸν δ' ἀπ' αὐτῆς καρπὸν ἡγητορίαν, διὰ τὸ πρῶτον εὑρεθῆναι τῆς ἡμέρου τροφῆς. τῶν δὲ σύκων ἐστὶ γένη πλείονα. ἀττικὸν μέν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν Ὁμωνύμοις· ἐπαινῶν δὲ τὴν χώραν τὴν Ἀττικὴν τάδε λέγει

οἷα δ' ἡ χώρα φέρει
διαφέροντα τῆς ἁπάσης, Ἱππόνικ', οἰκουμένης, e
τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. B. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία
πάνυ φέρει.

Ἴστρος δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς οὐδ' ἐξάγεσθαί φησι τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύοιεν οἱ κατοικοῦντες· καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς δικασταῖς ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἄλεξις δ' ἐν Ποιητῇ φησίν

ὁ συκοφάντης οὐ δικαίως τοὔνομα
ἐν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι κείμενον· f
ἔδει γὰρ ὅστις χρηστὸς ἦν ἡδύς τ' ἀνὴρ
τὰ σῦκα προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον·
νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν
ἀπορεῖν πεποίηκε διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει.

Φιλόμνηστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων φησίν 'ἐπεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη, διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια καὶ τὰς εἰσφορὰς σῦκα καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ἀφ' ὧν τὰ κοινὰ διῴκουν, καὶ τοὺς ταῦτα πράττοντας καὶ εἰσφαίνοντας ἐκάλουν, ὡς 75
ἔοικε, συκοφάντας, αἱρούμενοι τοὺς ἀξιοπιστοτάτους τῶν πολιτῶν.'

7. Λακωνικοῦ δὲ σύκου μνημονεύει ἐν Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης ταδὶ λέγων

συκᾶς φυτεύω πάνυ τι πλὴν Λακωνικῆς·
τοῦτο γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν·
οὐ γὰρ ἦν ἂν μικρόν, εἰ μὴ μισόδημον ἦν σφόδρα.

μικρὸν δὲ αὐτὸ εἶπε διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτόν. Ἄλε-
b ξις δ' ἐν Ὀλυνθίῳ φρυγίων σύκων μνημονεύων φησὶ

τό τε θειοφανὲς μητρῷον ἐμοὶ
μελέδημ' ἰσχάς,
φρυγίας εὑρήματα Συκῆς.

τῶν δὲ καλουμένων φιβάλεων σύκων πολλοὶ μὲν μέμνηνται τῶν κωμῳδιοποιῶν, ἀτὰρ καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλοις

ὦ δαιμόνιε, πύρεττε μηδὲν φροντίσας,
καὶ τῶν φιβάλεων τρῶγε σύκων τοῦ θέρους,
κἀμπιμπλάμενος κάθευδε τὰς μεσημβρίας·
κᾆτα σφακέλιζε καὶ πέπρησο καὶ βόα.

c Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἀμφικτύοσι 'ὡς καλοὶ καὶ φιβάλεω.' καὶ τὰς μυρρίνας δὲ φιβαλέας λέγουσιν, ὡς Ἀπολλοφάνης ἐν Κρησί

πρώτιστα δὲ
τῶν μυρρινῶν ἐπὶ τὴν τράπεζαν βούλομαι,
ἃς διαμασῶμ', ὅταν τι βουλεύειν δέῃ,
τασδὶ φιβάλεως πάνυ καλὰς στεφανωτρίδας.

χελιδονείων δὲ σύκων μνημονεύει Ἐπιγένης ἐν Βακχείᾳ

εἶτ' ἔρχεται
d χελιδονείων μετ' ὀλίγον σκληρῶν ἁδρὸς
πινακίσκος.

Ἀνδροτίων δὲ ἢ Φίλιππος ἢ Ἡγήμων ἐν τῷ Γεωργικῷ γένη σύκων τάδε ἀναγράφει οὕτως 'ἐν μὲν οὖν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδόνεων ἐρινεὼν λευκερινεὼν φιβάλεων· ὀπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ. ἔχει γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. ἐπὶ δὲ τὸ πλεῖστον αἱ κό-

λουροι καὶ φορμύνιοι καὶ δίφοροι καὶ μεγαρικαὶ καὶ λακωνικαὶ συμφέρουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ὕδωρ.'

8. Τῶν δὲ ἐν Ῥόδῳ γινομένων σύκων μνημονεύει e Λυγκεὺς ἐν ἐπιστολαῖς σύγκρισιν ποιούμενος τῶν Ἀθήνησι γινομένων καλλίστων πρὸς τὰ ῥοδιακά. γράφει δὲ οὕτως 'τὰ δὲ ἐρινεὰ τοῖς λακωνικοῖς ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν ἐρίζειν. καὶ ταῦτ' οὐκ ἀπὸ δείπνου καθάπερ ἐκεῖ διεστραμμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τῆς γεύσεως, ἀλλ' ἀθίκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης πρὸ δείπνου παρατέθεικα.' τῶν δ' ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστρουθίων καλουμένων σύκων εἰ ὁ Λυγκεὺς ἐγεύσατο ὥσπερ ἐγώ, ὀξυωπέστερος ἂν ἐγεγόνει παρὰ πολὺ τοῦ ὁμωνύμου· τοσαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σῦκα f πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ οἰκουμένῃ γινόμενα. ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἄλλα σύκων γένη κατὰ τὴν Ῥώμην γινομένων, τά τε καλούμενα χῖα καὶ τὰ λιβιανά, ἔτι δὲ καὶ τὰ χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα καὶ τὰ ἀφρικανά, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὁ Λύκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι.

9. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς ἰάμβοις τὰ ἀπὸ Καυνῶν τῆς αἰολικῆς πόλεως ὡς διάφορα ἐπαινῶν φησίν

ἦλθον μακρὴν θάλασσαν οὐκ ἄγων σῦκα 76
καναῖα φόρτον . .

ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Καύνου τῆς Καρίας ἐπαινεῖται κοινόν. ὀξαλείων δὲ σύκων οὕτως καλουμένων μνημονεύει Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος καὶ Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνὸς παρατιθέμενοι Ἀπολλοδώρου τοῦ Καρυστίου ἐκ δράματος Προικιζομένης ἢ ἱματιοπώλιδος τάδε

πλὴν τό γ' οἰνάριον πάνυ
ἦν ὀξὺ καὶ πονηρὸν ὥστ' ᾐσχυνόμην.
τὰ λοιπὰ μὲν γὰρ ὀξαλείους χωρία
συκᾶς φέρει, τοὐμὸν δὲ καὶ τὰς ἀμπέλους. b

τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ (διάφορα γὰρ κἀνταῦθα γίνεται σῦκα τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Παρίοις αἱμώνια ταὐτὰ ὄντα τοῖς λυδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρυθρῶδες καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης ἔτυχεν) Ἀρχίλοχος μνημονεύει λέγων οὕτως

ἔα Πάρον
καὶ σῦκα κεῖνα καὶ θαλάσσιον βίον.

τὰ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ c πολλαχοῦ γινόμενα ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου συὸς κρέας πρὸς τὰ ἄλλα τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα.

10. Λευκερινεὸς δέ τι εἶδός ἐστι συκῆς, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἕρμιππος ἐν ἰάμβοις οὕτως

τὰς λευκερινεὼς δὲ χωρὶς ἰσχάδας.

τῶν δ' ἐρινῶν συκῶν Εὐριπίδης ἐν Σκίρωνι

ἢ προσπηγνύναι
κράδαις ἐριναῖς.

καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Σφιγγί

ἀλλ' οὐχ ὅμοιά γ' ἐρινεοῖσιν οὐδαμῶς.

Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἑλένης Γάμῳ τροπικῶς τῷ τοῦ δέν- d δρου ὀνόματι τὸν καρπὸν ἐκάλεσεν εἰπὼν

πέπων ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν
ἐς βρῶσιν ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ.

πέπων δ' ἐρινὸς εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ πέπον ἐρινόν. καὶ Ἄλεξις ἐν Λέβητι

καὶ τί δεῖ
λέγειν ἔθ' ἡμᾶς τοὺς τὰ σῦχ' ἑκάστοτε
ἐν τοῖς συρίχοις πωλοῦντας; οἳ κάτωθε μὲν
τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σύκων ἀεὶ
τιθέασιν, ἐπιπολῆς δὲ πέπονα καὶ καλά.
e εἶθ' ὃ μὲν ἔδωκεν ὡς τοιαῦτ' ὠνούμενος
τιμήν, ὃ δ' ἐγκάψας τὸ κέρμ' εἰς τὴν γνάθον

ἐρίν' ἀπέδοτο σῦκα πωλεῖν ὀμνύων.

τὸ δένδρον ἡ ἀγρία συκῆ, ἐξ ἧς τὰ ἐρινά, ἐρινὸς κατὰ τὸ ἄρρεν λέγεται. Στράττις Τρωίλῳ

ἐρινὸν οὖν τιν' αὐτῆς πλησίον
νενόηκας ὄντα;

καὶ Ὅμηρος

τῷ δ' ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς.

Ἀμερίας δ' ἐρινάδας καλεῖσθαι τοὺς ὀλόνθους.

11. Ἑρμῶναξ δ' ἐν γλώσσαις κρητικαῖς σύκων γένη ἀναγράφει ἀμάδεα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ' ἐν f ἀττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαί φησί τινα σῦκα βασίλεια, ἀφ' ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, προσιστορῶν ὅτι κόλυθρα καλεῖται τὰ πέπονα σῦκα. Σέλευκος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις καὶ γλυκυσίδην τινὰ καλεῖσθαί φησι σύκῳ τὴν μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν. φυλάττεσθαι δὲ τὰς γυναῖκας ἐσθίειν διὰ τὸ ποιεῖν ματαϊσμούς· ὡς καὶ Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιός φησιν ἐν Κλεοφῶντι. τὰ δὲ χειμερινὰ σῦκα Πάμφιλος καλεῖσθαί 77 φησι κυδωναῖα ὑπὸ Ἀχαιῶν, τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις. κοράκεων δὲ σύκων εἶδος Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις παραδίδωσι διὰ τούτων

τῶν φιβάλεων μάλιστ' ἂν ἢ τῶν κοράκεων.

Θεόφραστος δ' ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας συκῶν φησί γένος τοιοῦτόν τι εἶναι οἷον ἡ [χαρίτιος] ἀράτειος καλουμένη. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν τρωικήν φησιν Ἴδην γίνεσθαι συκῆν θαμνώδη, φύλλον ὅμοιον ἔχουσαν τῷ τῆς φιλύρας· φέρειν δὲ σῦκα ἐρυθρὰ ἡλίκα b ἐλαία τὸ μέγεθος, στρογγυλώτερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης κυπρίας συκῆς ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει ' ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη κυπρία

συκῆ φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους καὶ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων, βλαστὸν δέ τινα ἀφίησι μικρὸν ἄφυλλον ὥσπερ ῥίζιον, πρὸς ᾧ ὁ καρπός. τὸ δὲ στέλεχος μέγα καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πτε- c λέᾳ. πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς, ὅσαιπερ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. ἡ δὲ γλυκύτης προσεμφερὴς τῷ σύκῳ καὶ τὰ ἔσωθεν τοῖς ἐρινοῖς· μέγεθος δὲ ἡλίκον κοκκύμηλον.'

12. Τῶν δὲ προδρόμων καλουμένων σύκων ὁ αὐτὸς Θεόφραστος μνημονεύει ἐν τρίτῃ φυτικῶν αἰτίων οὕτως ' τῇ συκῇ ὅταν ἀὴρ ἐπιγένηται μαλακὸς καὶ ὑγρὸς καὶ θερμός, ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν· ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι.' καὶ προελθὼν τάδε λέγει ' πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἳ μὲν φέρουσιν, ἥ τε λακωνικὴ καὶ d ἡ λευκομφάλιος καὶ ἕτεραι πλείους, αἳ δ' οὐ φέρουσι.' Σέλευκος δ' ἐν γλώσσαις πρωτερικήν φησι καλεῖσθαι γένος τι συκῆς, ἥτις φέρει πρῷον τὸν καρπόν. διφόρου δὲ συκῆς μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις

ὑμᾶς δὲ τέως θρῖα λαβόντας
διφόρου συκῆς.

καὶ Ἀντιφάνης ἐν Σκληρίαις

ἔστιν παρ' αὐτὴν τὴν δίφορον συκῆν κάτω.

ὁ Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλ- e τίαν καὶ Ἀμφίπολιν καὶ Γραιστωνίαν τῆς Μακεδονίας ἔαρος μέσου ὄντος τὰς μὲν συκᾶς σῦκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυς, τὰς δ' ἐλαίας ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν αὐτὰς ἐλαίας ἐνεγκεῖν, καὶ εὐτυχῆσαι πάντα Φίλιππον. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ φυτῶν ὁ Θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινεὸν εἶναί φησι δίφορον· οἳ δὲ καὶ τρίφορον, ὥσπερ ἐν Κέῳ.

13. *Λέγει δὲ καὶ τὴν συκῆν, ἐὰν ἐν σκίλλῃ φυτευ-
θῇ, θᾶττον παραγίνεσθαι καὶ ὑπὸ σκωλήκων μὴ δια-
φθείρεσθαι· καὶ πάντα δὲ τὰ ἐν σκίλλῃ φυτευθέντα
καὶ θᾶττον αὐξάνεσθαι καὶ εὐβλαστῆ γίγνεσθαι. πά- f
λιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν αἰτίων ‘ἡ
ἰνδικὴ (φησὶ) συκῆ καλουμένη θαυμαστὴ οὖσα τῷ με-
γέθει μικρὸν ἔχει τὸν καρπὸν καὶ ὀλίγον, ὡς ἂν εἰς
τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν.’ ἐν
δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας ὁ φιλόσοφός φη-
σιν ‘ἔστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἔν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ
περὶ Κιλικίαν καὶ Κύπρον ὀλονθοφόρον, ὃ τὸ μὲν σῦ-
κον ἔμπροσθεν φέρει τοῦ θρίου, τὸν δὲ ὄλονθον ἐξό-
πισθεν. αἳ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ ἔνου βλαστοῦ καὶ οὐκ ἐκ
τοῦ νέου. πρῶτον δὲ τοῦτο τῶν σύκων πέπονά τε καὶ
γλυκὺν ἔχει καὶ οὐχ ὥσπερ τὸν παρ’ ἡμῖν. γίνεται δὲ
καὶ μείζων οὗτος πολὺ τῶν σύκων· ἡ δ’ ὥρα μετὰ τὴν
βλάστησιν οὐ πολύ.’ οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα 78
λεγόμενα, βασίλεια συκοβασίλεια κιρροκοιλάδια καὶ
ὑλάδια σαρκελάφεια λαπύρια πικρίδια δρακόντια λευ-
κόφαια μελανόφαια κρήνεια μυλαϊκὰ ἀσκαλώνια.*

14. *Περὶ δὲ τῆς προσηγορίας τῶν σύκων λέγων
Τρύφων ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας Δωρίωνά φησιν
ἐν Γεωργικῷ ἱστορεῖν Συκέα ἕνα τινὰ τῶν Τιτάνων
διωκόμενον ὑπὸ Διὸς τὴν μητέρα Γῆν ὑποδέξασθαι
καὶ ἀνεῖναι τὸ φυτὸν εἰς διατριβὴν τῷ παιδί, ἀφ’ οὗ b
καὶ Συκέαν πόλιν εἶναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος δὲ ὁ
ἐποποιός, Ἡρακλεώτης δὲ γένος, ἀπὸ Συκῆς τῆς Ὀξύ-
λου θυγατρὸς προσαγορευθῆναι· Ὄξυλον γὰρ τὸν
Ὀρείου Ἁμαδρυάδι τῇ ἀδελφῇ μιγέντα μετ’ ἄλλων γεν-
νῆσαι Καρύαν Βάλανον Κράνειαν Μορέαν Αἴγειρον
Πτελέαν Ἄμπελον Συκῆν· καὶ ταύτας Ἁμαδρυάδας*

*νύμφας καλεῖσθαι καὶ ἀπ’ αὐτῶν πολλὰ τῶν δένδρων
προσαγορεύεσθαι. ὅθεν καὶ τὸν Ἱππώνακτα φάναι*

c *συκέην μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην.*

*Σωσίβιος δ’ ὁ Λάκων ἀποδεικνὺς εὕρημα Διονύσου
τὴν συκῆν διὰ τοῦτό φησι καὶ Λακεδαιμονίους συκίτην
Διόνυσον τιμᾶν. Νάξιοι δέ, ὡς Ἀνδρίσκος ἔτι δ’ Ἀγλα-
οσθένης ἱστοροῦσι, μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυ-
σον διὰ τὴν τοῦ συκίνου καρποῦ παράδοσιν. διὸ καὶ
πρόσωπον τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Ναξίοις τὸ μὲν τοῦ
βακχέως Διονύσου καλουμένου εἶναι ἀμπέλινον, τὸ
δὲ τοῦ μειλιχίου σύκινον. τὰ γὰρ σῦκα μείλιχα κα-
λεῖσθαι.*

d 15. *Ὅτι δὲ πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρ-
πῶν ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα ἱκα-
νῶς Ἡρόδοτος ὁ Λύκιος διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν ἐν
τῷ περὶ σύκων συγγράμματι, εὐτραφῆ τε λέγων γίγνε-
σθαι τὰ νεογνὰ τῶν παιδίων, ἐν τῷ χυλῷ τῶν σύκων
εἰ διατρέφοιτο. Φερεκράτης δὲ ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς
Πέρσας φησὶν*

*ἣν δ’ ἡμῶν σῦκόν τις ἴδῃ διὰ χρόνου νέον ποτέ,
τὠφθαλμὼ τούτῳ περιμάττομεν τὼ τῶν παιδίων.*

*ὡς καὶ ἰάματος οὐ τοῦ τυχόντος τῶν σύκων ὑπαρχόν-
e των. ὁ δὲ θαυμασιώτατος καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος ἐν
τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ μέγα ἀγαθόν φησιν εἶναι
τὰ σῦκα οὑτωσὶ λέγων ‘βασιλεῦ, σὺ δ’ ἐπ’ ἄνδρας
τοιούτους παρασκευάζεαι στρατεύεσθαι, οἳ σκυτίνας
μὲν ἀναξυρίδας, σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φορέ-
ουσι, σιτέονταί τ’ οὐχ ὅσα ἐθέλουσιν, ἀλλ’ ὅσα ἔχουσι,
χώρην ἔχοντες τραχείην· πρὸς δὲ οὐκ οἴνῳ διαχρέον-
ται, ἀλλ’ ὑδροποτέουσιν· οὐ σῦκα ἔχουσι τρώγειν,
οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν.’ Πολύβιος δ’ ὁ Μεγαλοπολί-
της ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ‘Φίλιππος (φησὶν)*

ὁ Περσέως πατήρ, ὅτε τὴν Ἀσίαν κατέτρεχεν, ἀπορῶν f
τροφῶν τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σῖτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλαβε. διὸ καὶ Μυοῦντος κυριεύσας τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τὸ χωρίον ἀντὶ τῶν σύκων.' καὶ Ἀνάνιος δ' ὁ ἰαμβοποιὸς ἔφη

εἴ τις κατείρξαι χρυσὸν ἐν δόμοις πολλὸν
καὶ σῦκα βαιὰ καὶ δύ' ἢ τρεῖς ἀνθρώπους,
γνοίη κ' ὅσῳ τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρέσσω.

16. Τοσαῦτα τοῦ Μάγνου συκολογήσαντος Δά- 79
φνος ὁ ἰατρὸς ἔφη· Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς 'τὰ ἁπαλὰ (φησὶ) σῦκα διαφορὰς μὲν ἔχει πλείους πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς χρόνοις ἐν οἷς ἕκαστα γίγνεται καὶ ταῖς δυνάμεσιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καθόλου εἰπεῖν τά τε ὑγρὰ τὰ πεπεμμένα καὶ μάλιστα αὐτῶν διαλύεται ταχέως καὶ κατεργάζεται μᾶλλον τῆς ἄλλης ὀπώρας καὶ τὴν λοιπὴν τροφὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι. δυνάμεις δ' ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε καὶ
γλυκείας ὑπονιτρώδεις τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθρου- b
στέραν καὶ διακεχυμένην καὶ θάττω καὶ λίαν ἄλυπον παρασκευάζει. χυλὸν δ' ἁλυκὸν δριμύτητα ἔχοντα ἀναδίδωσι μεθ' ἁλῶν ἐπιπινόμενα. διαλύεται μὲν οὖν ταχέως, διότι πολλῶν καὶ μεγάλων ὄγκων εἰσενεχθέντων μετὰ μικρὸν χρόνον λαγαροὶ γινόμεθα καθ' ὑπερβολήν. ἀδύνατον δ' ἦν τοῦτο συμβαίνειν διαμενόντων καὶ μὴ ταχὺ διαλυομένων τῶν σύκων. κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης, οὐ μόνον ὅτι πολλαπλάσιον λαμβάνοντες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὀπώρας ἀλύπως διάγομεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰωθυῖαν τροφὴν ἴσην λαμβάνοντες τούτων προχειρισθέντων οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. δῆλον οὖν ὡς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦτά τε πέττεται μᾶλλον καὶ τὴν λοιπὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς λεγομένας, τὴν μὲν κολλώδη

τε καὶ τὴν ἁλυκὴν ἐκ τοῦ κολλᾶν τε καὶ ῥύπτειν τὰς
d χεῖρας, τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὁρῶμεν. τὴν δὲ διαχώρησιν ἄνευ στρόφων τε καὶ ταραχῆς καὶ πλείω καὶ θάττω καὶ μαλακωτέραν ὅτι παρασκευάζει λόγου προσδεῖν οὐδὲν νομίζομεν. ἀλλοιοῦται δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δύσπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καταπίνομέν τε ταχέως οὐ λεάναντες καὶ τὴν διέξοδον διότι ταχεῖαν ποιεῖται. χυμὸν δ' ἁλυκὸν ἀναδίδωσι, διότι τὸ μὲν νιτρῶδες ἀπεδείχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἁλυκώτε-
e ρον δὲ ποιήσει ἢ δριμὺν ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. οἱ μὲν γὰρ ἅλες τὸν ἁλυκόν, τὸ δ' ὄξος καὶ τὸ θύμον τὸν δριμὺν αὔξει χυμόν.'

17. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ Συμποσίῳ ζητεῖ πότερον ἐπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφορὰν θερμὸν ὕδωρ ἢ ψυχρόν. καὶ τοὺς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ἐπιλαμβάνειν, προορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακελεύεσθαι, διότι καὶ τὰς χεῖρας ταχέως τὸ θερμὸν ῥύπτει· διὸ πιθανὸν εἶναι καὶ ἐν κοιλίᾳ
f συντόμως αὐτὰ τῷ θερμῷ διαλύεσθαι. καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς δὲ σύκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν καὶ εἰς λεπτομερεῖς τόμους ἄγει, τὸ δὲ ψυχρὸν συνίστησιν. οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρεσθαι ἡ τοῦ ψυχροῦ φασι πόματος λῆψις τὰ ἐπὶ τοῦ στομάχου καθήμενα τῷ βάρει καταφέρει· τὰ γὰρ σῦκα οὐκ ἀστείως διατίθησι τὸν στόμαχον, καυσώδη καὶ ἀτονώτερον αὐτὸν ποιοῦντα· διόπερ τινὲς καὶ τὸν ἄκρατον συνεχῶς προσφέρονται. μετὰ δὲ ταῦτα ἑτοίμως καὶ τὰ ἐν
80 τῇ κοιλίᾳ προωθεῖ. δεῖ δὲ πλέονι καὶ ἀθρουστέρῳ χρῆσθαι τῷ πόματι μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφοράν, ἕνεκα τοῦ μὴ ὑπομένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ, φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων.

18. Ἄλλοι δέ φασιν ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρε-

σθαι μεσημβρίας· νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλοις εἴρηκεν, Ἀριστοφάνης δ' ἐν Προαγῶνι

κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδών ποτε
ἔτρωγ', ἵνα κάμνοι, σῦκα τῆς μεσημβρίας.

καὶ Εὔβουλος ἐν Σφιγγοκαρίωνι

νὴ τὸν Δί' ἠσθένουν γάρ, ὦ βέλτιστε σύ, b
φαγοῦσα πρῴην σῦκα τῆς μεσημβρίας.

Νικοφῶν δ' ἐν Σειρῆσιν

ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας
τραγὼν καθεύδῃ χλωρά, πυρετὸς εὐθέως
ἥκει τρέχων οὐκ ἄξιος τριωβόλου·
κᾆθ' οὗτος ἐπιπεσὼν ἐμεῖν ποιεῖ χολήν.

19. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι τῶν σύκων εἶναι τὰ μὲν ἁπαλὰ ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, εὐέκκριτα δὲ καὶ ἐπιπολαστικά, καὶ εὐοικονομητότερα δὲ τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ πρὸς τῷ χειμῶνι γινόμενα βίᾳ πεπαινόμενα χείρονα c τυγχάνει· τὰ δ' ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὡρῶν κρείττονα, ὡς ἂν κατὰ φύσιν πεπαινόμενα. τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα καὶ τὰ σπάνυδρα δ' εὐστομαχώτερα μέν, βαρύτερα δέ. τὰ δὲ τραλλιανὰ ἀναλογεῖ τοῖς ῥοδίοις, τὰ δὲ χῖα καὶ τἆλλα πάντα τούτων εἶναι κακοχυλότερα. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησίν 'ὅσα δὲ ὠμὰ προσφέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα καὶ μῆλα δελφικὰ καὶ τὰ τοιαῦτα, δεῖ φυλάττειν d τὸν καιρὸν ἐν ᾧ τοὺς χυλοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς μήτε ἀπέπτους μήτε σαπροὺς μήτε κατεξηραμμένους λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἕξει.' Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ τρωικοῦ διακόσμου εὐφώνους φησὶ γίνεσθαι τοὺς μὴ σύκων ἐσθίοντας. Ἡγησιάνακτα γοῦν τὸν Ἀλεξανδρέα τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα κατ' ἀρχὰς ὄντα πένητα καὶ τραγῳδόν φησι γενέσθαι

καὶ ὑποκριτικὸν καὶ εὔηχον, ὀκτωκαίδεκα ἔτη σύκων e μὴ γευσάμενον. καὶ παροιμίας δὲ οἶδα περὶ σύκων λεγομένας τοιάσδε

σῦκον μετ' ἰχθύν, ὄσπριον μετὰ κρέας.
σῦκα φίλ' ὀρνίθεσσι, φυτεύειν δ' οὐκ ἐθέλουσιν.

20. ΜΗΛΑ. ταῦτα Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν μῆλα δελφικὰ καλεῖ. Δίφιλος δέ φησι τῶν μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέπω πέπονα κακόχυλα εἶναι καὶ κακοστόμαχα, ἐπιπολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικά, νοσοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια. τῶν δὲ πεf πόνων εὐχυλότερα μὲν εἶναι τὰ γλυκέα καὶ εὐεκκριτώτερα διὰ τὸ στῦψιν μὴ ἔχειν, κακοχυλότερα δὲ εἶναι τὰ ὀξέα καὶ στατικώτερα. τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφειμένα, προσλαμβάνοντα δ' εὐστομεῖν, διὰ τὴν ποσὴν στῦψιν, εὐστομαχώτερα. εἶναι δὲ αὐτῶν τὰ μὲν θερινὰ κακοχυλότερα, τὰ δὲ φθινοπωρινὰ εὐχυλότερα. τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικλᾶτα μετὰ στύψεως ἡδείας ἔχοντα 81 καὶ γλυκύτητα εὐστόμαχα εἶναι. τὰ δὲ σητάνια λεγόμενα προσέτι δὲ πλατάνια, εὔχυλα μὲν καὶ εὐέκκριτα, οὐκ εὐστόμαχα δέ. τὰ δὲ μορδιανὰ καλούμενα γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίῳ λεγομένῃ, ἀναλογεῖ δὲ τοῖς ὀρβικλάτοις. τὰ δὲ κυδώνια, ὧν ἔνια καὶ στρουθία λέγεται, κοινῶς ἁπάντων ἐστὶ τῶν μήλων εὐστομαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέπονα. Γλαυκίδης δέ φησιν ἄριστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυb δώνια φαύλια στρουθία. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς 'τὰ μῆλα (φησὶ) τὰ μὲν ἐαρινὰ δυσπεπτότερα πολὺ τῶν ἀπίων καὶ τὰ ὠμὰ τῶν ὠμῶν καὶ τὰ πέπονα τῶν πεπόνων. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν ὑγρῶν τὰ μὲν ὀξέα καὶ μήπω πέπονα στρυφνοτέρας καὶ ποσῶς ὀξείας, χυμόν τε ἀναδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν. καθόλου τε τὰ μῆλα τῶν ἀπίων

δυσπεπτότερα εἶναι, διότι τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἧττον, τὰς δὲ πλείους προσαράμενοι μᾶλλον πέττομεν. ξυστικὸς δὲ γίνεται χυμὸς ἐξ αὐτῶν ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πρα- c
ξαγόρου, διότι τὰ μὴ κατεργαζόμενα παχυτέρους ἕξει τοὺς χυμούς· ἀπεδείχθη δὲ καθόλου τὰ μῆλα δυσκατεργαστότερα τῶν ἀπίων· καὶ ὅτι τὰ στρυφνὰ μᾶλλον ἔτι παχυτέρους παρασκευάζειν εἴωθεν αὐτούς. τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων τὰ μὲν κυδώνια στρυφνοτέρους, τὰ δὲ στρουθία τοὺς χυμοὺς ἐλάττους ἀναδίδωσι καὶ στρυφνοτέρους ἧττον, πέττεσθαί τε μᾶλλον δύναται. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς τὰ κυδώνια μῆλα στρου- d
θία φησὶ καλεῖσθαι ἀγνοῶν. Γλαυκίδης γὰρ ἱστορεῖ ἄριστα λέγων τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια φαύλια στρουθία.

21. Κυδωνίων δὲ μήλων μνημονεύει Στησίχορος ἐν Ἑλένῃ οὕτως

πολλὰ μὲν κυδώνια μᾶλα ποτερρίπτουν ποτὶ δίφρον ἄνακτι,
πολλὰ δὲ μύρσινα φύλλα
καὶ ῥοδίνους στεφάνους ἴων τε κορωνίδας οὔλας.

καὶ Ἀλκμάν. ἔτι δὲ Κάνθαρος ἐν Τηρεῖ

κυδωνίοις μήλοισιν ἴσα τὰ τιτθία.

καὶ Φιλήμων δ' ἐν Ἀγροίκῳ τὰ κυδώνια μῆλα στρουθία καλεῖ. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν τὰ e
κυδώνια φησὶ μῆλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. τὸ γοῦν φαριακὸν φάρμακον ἐμβληθὲν φησὶν εἰς ῥίσκον ἔτι ὀδωδότα ἀπὸ τῆς τῶν μήλων τούτων συνθέσεως ἐξίτηλον γενέσθαι μὴ τηρῆσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν. κερασθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πιεῖν τοῖς εἰς τοῦτο ἐνεδρευθεῖσιν ἀπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ

ἀνακρίσεως τοῦ τὸ φάρμακον πωλήσαντος καὶ ἐπιγνόντος τὸ γενόμενον ἐκ τῆς τῶν μήλων συνθέσεως.

f 22. Ἑρμῶναξ δ' ἐν κρητικαῖς γλώσσαις κοδύμαλα καλεῖσθαί φησι τὰ κυδώνια μῆλα. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἄνθους γένος τὸ κοδύμαλον εἶναί τινας ἱστορεῖν. Ἀλκμὰν δὲ τὸ στρουθίον μῆλον, ὅταν λέγῃ 'μεῖον ἢ κοδύμαλον.' Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ κυδώνιον μῆλον ἀκούουσιν. ὅτι
82 δὲ διαφέρει τὸ κυδώνιον μῆλον τοῦ στρουθίου σαφῶς εἴρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἱστορίας. διάφορα δὲ μῆλα γίνεται ἐν Σιδοῦντι, κώμη δ' ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς Εὐφορίων ἢ Ἀρχύτας ἐν Γεράνῳ φησίν

ὥριον οἷά τε μῆλον, ὅ τ' ἀργιλώδεσιν ὄχθαις
πορφυρόειν ἐλαχείῃ ἐνιτρέφεται Σιδόεντι.

μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Νίκανδρος ἐν Ἑτεροιουμένοις οὕτως

αὐτίχ' ὅ γ' ἢ Σιδόεντος ἠὲ Πλείστου ἀπὸ κήπων
μῆλα ταμὼν χνοάοντα τύπους ἐνεμάξατο Κάδμου.

b ὅτι δ' ἡ Σιδοῦς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κώμη ὁ Ῥιανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ Ἡρακλείας καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν πέμπτῳ περὶ νεῶν καταλόγου. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν Ἀντιπάτρῳ φησὶν

ἦχί μοι ὡραίων πολὺ φίλτερος ἦν ἄρα μήλων
πορφυρέων, Ἐφύρῃ τά τ' ἀέξεται ἠνεμοέσσῃ.

23. Φαυλίων δὲ μήλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύοσιν οὕτως

ὦ τὰ μὲν κομψοὶ τὰ δὲ φαυλότεροι
φαυλίων μήλων.

c καὶ Θεόπομπος ἐν Θησεῖ. Ἀνδροτίων δ' ἐν τῷ Γεωργικῷ τὰς μὲν μηλέας φησὶ φαυλίας καὶ στρουθίας· οὐ γὰρ ἀπορρεῖ τὸ μῆλον ἀπὸ τοῦ μίσχου τῶν στρουθιῶν·

τὰς δὲ ἠρινὰς ἢ λακωνικὰς ἢ σιδουντίας ἢ χνοωδίας. ἐγὼ δ', ἄνδρες φίλοι, πάντων μάλιστα τεθαύμακα τὰ κατὰ τὴν Ῥώμην πιπρασκόμενα μῆλα τὰ ματτιανὰ καλούμενα, ἅπερ κομίζεσθαι λέγεται ἀπό τινος κώμης ἱδρυμένης ἐπὶ τῶν πρὸς Ἀκυληίᾳ Ἄλπεων. τούτων δ' οὐ πολὺ ἀπολείπεται τὰ ἐν Γάγγροις, πόλει παφλαγονικῇ. ὅτι δὲ καὶ τῶν μήλων εὑρετής ἐστι Διόνυσος d μαρτυρεῖ Θεόκριτος ὁ Συρακόσιος οὑτωσί πως λέγων

μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων,
κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος.

Νεοπτόλεμος δ' ὁ Παριανὸς ἐν τῇ Διονυσιάδι καὶ αὐτὸς ἱστορεῖ ὡς ὑπὸ Διονύσου εὑρεθέντων τῶν μήλων, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων. ἐπιμηλὶς δὲ καλεῖται, φησὶ Πάμφιλος, τῶν ἀπίων τι γένος. ἑσπερίδων δὲ μῆλα οὕτως καλεῖσθαί τινά φησι Τιμαχίδας e ἐν τῷ τετάρτῳ Δείπνων. καὶ ἐν Λακεδαίμονι δὲ παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμφιλος ταῦτα· εὔοσμα δὲ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ' ἑσπερίδων μῆλα. Ἀριστοκράτης γοῦν ἐν τετάρτῳ Λακωνικῶν 'ἔτι δὲ μῆλα καὶ (μηλέας) τὰς λεγομένας ἑσπερίδας.'

24. ΠΕΡΣΙΚΑ. Θεόφραστος ἐν δευτέρῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας λέγων περὶ ὧν ὁ καρπὸς οὐ φανερὸς γράφει καὶ τάδε 'ἐπεὶ τῶν γε μειζόνων φανερὰ πάντων ἡ ἀρχή, καθάπερ ἀμυγδάλης καρύου βαλάνου τῶν ἄλλων ὅσα τοιαῦτα πλὴν τοῦ περσικοῦ, τούτου δ' ἥκιστα· καὶ f πάλιν ῥόας ἀπίου μηλέας.' Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσί φησι 'τὰ δὲ περσικὰ λεγόμενα μῆλα, ὑπό τινων δὲ περσικὰ κοκκύμηλα, μέσως ἐστὶν εὔχυλα, θρεπτικώτερα δὲ τῶν μήλων.' Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς τὸ περσικόν φησι λιπαρώτερον καὶ κεγχρῶδες εἶναι, χαυνότερον δ' ὑπάρχειν

83 καὶ πιεζόμενον πλεῖστον ἔλαιον ἀνιέναι. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα περσικά, ἃ τινὲς ἄδρυα.

25. ΚΙΤΡΙΟΝ. περὶ τούτου πολλὴ ζήτησις ἐνέπεσε τοῖς δειπνοσοφισταῖς, εἴ τις ἐστὶν αὐτοῦ μνήμη παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Μυρτίλος μὲν γὰρ ἔφασκεν, ὥσπερ εἰς αἶγας ἡμᾶς ἀγρίας ἀποπέμπων τοὺς ζητοῦντας, Ἡγήσανδρον τὸν Δελφὸν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ μνημονεύειν, τῆς δὲ λέξεως τὰ νῦν οὐ μεμνῆ-
b σθαι. πρὸς ὃν ἀντιλέγων ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ μὴν ἔγωγε, φησί, διισχυρίζομαι μηδ' ὅλως τὸν Ἡγήσανδρον τοῦτ' εἰρηκέναι, δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐξαναγνοὺς αὐτοῦ πάντα τὰ ὑπομνήματα, ἐπεὶ καὶ ἄλλος τις τῶν ἑταίρων τοῦτ' ἔχειν οὕτω διεβεβαιοῦτο, ὁρμώμενος ἔκ τινων σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου· ὥστε ὥρα σοι, φίλε Μυρτίλε, ἄλλον ζητεῖν μάρτυρα. Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγεν Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα, ἄνδρα πολυμαθέστατον, ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγράμμασι μνημονεύοντα τοῦ κιτρίου καλεῖσθαι φάσκειν
c αὐτὸ παρὰ τοῖς Λίβυσι μῆλον ἑσπερικόν, ἀφ' ὧν καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ χρύσεα διὰ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μῆλα. τὰ δὲ τῶν ἑσπερίδων λεγόμενα μῆλα ὅτι ἐς τοὺς Διὸς καὶ Ἥρας (ἱεροὺς) λεογομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ἐν ἑξηκοστῷ Αἰγυπτιακῶν. πρὸς τούτους ἀποβλέψας ὁ Δημόκριτος ἔφη, εἰ μέν τι τούτων Ἰόβας ἱστορεῖ, χαιρέτω λιβυκαῖσι βίβλοις, ἔτι τε ταῖς Ἄννωνος πλάναις. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὔ φημι κεῖσθαι τοῦ κιτρίου παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὸ τοῦ Ἐρεσίου Θεο-
d φράστου οὕτως λεγόμενον ἐν ταῖς περὶ φυτῶν ἱστο-

ρίαις ἀναγκάζει με ἐπὶ τῶν κιτρίων ἀκούειν τὰ σημαινόμενα.

26. Φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως· ἡ δὲ Μηδία χώρα καὶ ἡ Περσὶς ἄλλα τε ἔχει πλείω καὶ τὸ μῆλον τὸ περσικὸν ἢ μηδικὸν καλούμενον. ἔχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης καὶ καρύας, ἀκάνθας δ' οἵας ἄπιος ἢ ὀξυάκανθος, λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐσθίεται μέν, εὔοσμον δὲ πάνυ καὶ αὐτὸ καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου· κἂν εἰς ἱμάτια τεθῇ τὸ μῆλον, ἄκοπα διατηρεῖ. χρήσιμον δέ, ἐπειδὰν καὶ τύχῃ τις e πεπωκὼς θανάσιμον φάρμακον· δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ διακόπτει τὴν κοιλίαν καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον. καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν· ἐὰν γάρ τις ἑψήσῃ ἐν ζωμῷ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ εἴσω τοῦ μήλου, ἐκπιέσῃ τε εἰς τὸ στόμα καὶ καταρροφήσῃ, ποιεῖ τὴν ὀσμὴν ἡδεῖαν. σπείρεται δὲ τοῦ ἦρος εἰς πρασιὰς ἐξαιρεθὲν τὸ σπέρμα διειργασμένας ἐπιμελῶς· εἶτ' ἄρδεται διὰ τετάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας. ὅταν δὲ ἁδρὸν ᾖ, διαφυτεύεται πάλιν f τοῦ ἔαρος εἰς χωρίον μαλακὸν καὶ ἔφυδρον καὶ οὐ λίαν λεπτόν. φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν· τὰ μὲν γὰρ ἀφῄρηται, τὰ δ' ἀνθεῖ, τὰ δ' ἐκπέττει. τῶν δ' ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθάπερ ἠλακάτην ἐκ μέσου τιν' ἀνέχουσαν, ταῦτά ἐστι γόνιμα· ὅσα δὲ μή, ἄγονα.' κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἠλακάτης καὶ τῶν γονίμων εἴρηκεν. ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος, ὦ ἑταῖροι, ὧν φησιν ὁ Θεόφραστος περὶ χρόας, περὶ ὀδμῆς, περὶ φύλλων, τὸ κιτρίον εἶναι λέγεσθαι πεπίστευκα, καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμαζέτω εἴ φησι μὴ ἐσθίεσθαι αὐτό, ὁπότε γε καὶ μέχρι τῶν κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν χρόνων οὐδεὶς ἤσθιεν, ἀλλ' ὥς τι μέ- 84

γα κειμήλιον ἀπετίθεντο ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων.

27. Ὅτι δ' ὄντως ἐκ τῆς ἄνω χώρας ἐκείνης κατέβη εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ φυτὸν τοῦτο ἔστιν εὑρεῖν λεγόμενον καὶ παρὰ τοῖς τῆς κωμῳδίας ποιηταῖς, οἳ καὶ περὶ μεγέθους αὐτῶν τι λέγοντες τῶν κιτρίων μνημονεύειν φαίνονται. Ἀντιφάνης μὲν ἐν Βοιωτίᾳ

καὶ περὶ μὲν ὄψου γ' ἠλίθιον τὸ καὶ λέγειν
ὥσπερ πρὸς ἀπλήστους. ἀλλὰ ταυτὶ λάμβανε
b παρθένε τὰ μῆλα. Β. καλά γε. Α. καλὰ δῆτ' ὦ θεοί·
νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφιγμένον
εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως.
Β. παρ' Ἑσπερίδων ᾤμην γε. Α. νὴ τὴν Φωσφόρον
φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι. Β. τρία
μόνον ἐστίν. Α. ὀλίγον τὸ καλόν ἐστι πανταχοῦ
καὶ τίμιον.

Ἔριφος δ' ἐν Μελιβοίᾳ αὐτὰ ταῦτα τὰ ἰαμβεῖα προθεὶς ὡς ἴδια τὰ τοῦ Ἀντιφάνους ἐπιφέρει

Β. παρ' Ἑσπερίδων ᾤμην γε. Α. νὴ τὴν Ἄρτεμιν
c φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι. Β. τρία
μόνον ἐστίν. Α. ὀλίγον τὸ καλόν ἐστι πανταχοῦ
καὶ τίμιον. Β. τούτων μὲν ὀβολὸν εἰ πολὺ
τίθημι· λογιοῦμαι γάρ. Α. αὗται δὲ ῥόαι.
Β. ὡς εὐγενεῖς. Α. τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ
δένδρον φυτεῦσαι τοῦτό φασιν ἓν μόνον.
Β. βέρβεια πολυτίμητε. κᾆτα τρεῖς μόνας
καὶ τάσδ' ἐκόμισας; Α. οὐ γὰρ εἶχον πλείονας.

28. Τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχει ὅτι μὴ τὸ νῦν κιτρίον λεγόμενον σημαίνεται, σαφέστερα μαρτύρια
d παρατιθέσθω· καίτοι καὶ Φανίου τοῦ Ἐρεσίου ἔννοιαν

ἡμῖν διδόντος, μήποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κεδρίον ὠνόμασται. καὶ γὰρ τὴν κέδρον φησὶν ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν ἀκάνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κιτρίον ἐστὶ παντὶ δῆλον. ὅτι δὲ καὶ προλαμβανόμενον τὸ κιτρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δηλητηρίου εὖ οἶδα, μαθὼν παρὰ πολίτου ἐμοῦ πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχήν. οὗτος κατεδίκασέ τινας γενέσθαι e θηρίων βορὰν κακούργους εὑρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποσίτοις ζῴοις παραβληθῆναι. εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς λῃσταῖς εἰς τιμωρίαν ἀποδεδειγμένον θέατρον κατὰ τὴν ὁδὸν κάπηλίς τις γυνὴ κατ᾽ ἔλεον ἔδωκεν οὗ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κιτρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ παραβληθέντες πελωρίοις καὶ ἀγριωτάτοις ζῴοις ταῖς ἀσπίσι δηχθέντες οὐδὲν ἔπαθον. ἀπορία δὲ κατέσχε τὸν ἄρχοντα. καὶ f τὸ τελευταῖον ἀνακρίνων τὸν αὐτοὺς φυλάττοντα στρατιώτην, εἴ τι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὡς ἔμαθε κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κιτρίον δεδομένον, τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κιτρίου τῷ δ᾽ οὔ· καὶ ὁ μὲν φαγὼν δηχθεὶς οὐδὲν ἔπαθεν, ὃ δὲ παραυτίκα πληγεὶς ἀπέθανε. δοκιμασθέντος οὖν διὰ πολλῶν τοῦ τοιούτου εὑρέθη τὸ κιτρίον ἀντιφάρμακον παντὸς δηλητηρίου φαρμάκου. ἐὰν δέ τις ἐν μέλιτι 85 ἀττικῷ ὅλον κιτρίον ὡς ἔχει φύσεως συνεψήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ὁ ἀπ᾽ αὐτοῦ λαμβάνων ἕωθεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους οὐδὲν ὁτιοῦν ὑπὸ φαρμάκου πείσεται.

29. Τούτοις εἴ τις ἀπιστεῖ, μαθέτω καὶ παρὰ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ

b τῶν ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγούμενος τοῦ Ἡρακλεωτῶν τῶν ἐν τῷ Πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως ἀνῄρει πολλοὺς καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πιεῖν· ‘ἐπειδὴ οὖν (φησὶ) πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προῄεσαν τῶν οἰκιῶν πρὶν φαγεῖν πήγανον· τοῦτο γὰρ τοὺς προφαγόντας μηδὲν πάσχειν πίνοντας τὸ ἀκόνιτον· ὃ καὶ κληθῆναι φησὶ διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόναις καλουμένῳ ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν.’ ταῦτ᾽ εἰπόντος c τοῦ Δημοκρίτου θαυμάζοντες οἱ πολλοὶ τὴν τοῦ κιτρίου δύναμιν ἀπήσθιον ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ πιόντες τι. Πάμφιλος δ᾽ ἐν ταῖς γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶν αὐτὸ κίτρον καλεῖν.

30. Ἑξῆς δὲ τοῖς προειρημένοις κατ᾽ ἰδίαν ἐπεισενεχθέντων ἡμῖν πολλῶν ὀστρέων καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης ἠξιωμένα παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἥβας γάμῳ εὑρίσκω διὰ τούτων

ἄγει δὲ παντοδαπὰ κογχύλια,
λεπάδας ἀσπέτους κραβύζους κεκιβάλους τηθύνια,
d κτένια βαλάνους πορφύρας ὄστρεια συμμεμυκότα,
τὰ διελεῖν μέν ἐντι χαλεπὰ καταφαγῆμεν δ᾽ εὐμαρέα,
μύας ἀναρίτας τε κάρυκάς τε καὶ σκιφύδρια,
τὰ γλυκέα μέν ἐντ᾽ ἐπέσθειν ἐμπαγῆμεν δ᾽ ὀξέα,
τούς τε μακρογογγύλους σωλῆνας· ἁ μέλαινά τε
κόγχος, ἅπερ κογχόθηραν πᾶσιν ἐς τρισώνια᾽
θάτεραι δὲ γαῖαι κόγχοι τε κἀμαθίτιδες
e ταὶ κακοδόκιμοι τε κἤγονοι, τὰς ἀνδροφυκτίδας
πάντες ἄνθρωποι καλέονθ᾽, ἁμὲς δὲ λεύκας τοὶ θεοί.

31. ἐν δὲ Μούσαις γράφεται

ἀντὶ τοῦ
κόγχος, ἂν τέλλιν καλέομες· ἔστι δ' ἅδιστον κρέας.

τὴν τελλίναν λεγομένην ἴσως δηλοῖ, ἣν Ῥωμαῖοι μίτλον ὀνομάζουσι. μνημονεύων δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης συγγράμματι ὁμοίας φησὶν εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλίναις. Καλλίας δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῷ f περὶ τῆς παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ᾠδὴν ἧς ἡ ἀρχὴ 'πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσας τέκνον,' ἧς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι 'ἐκ δὲ παίδων χαύνοις φρένας ἁ θαλασσία λεπάς.' ὁ δ' Ἀριστοφάνης γράφει ἀντὶ τοῦ λεπὰς χέλυς, καὶ φησὶν οὐκ εὖ Δικαίαρχον ἐκδεξάμενον λέγειν τὰς λεπάδας· τὰ παιδάρια δέ, ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν, αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τὰ σπερμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις τελλίναις, ὡς καὶ Σώπατρός φησιν ὁ φλυακογράφος ἐν τῷ ἐπι- 86 γραφομένῳ δράματι Εὐβουλοθεόμβροτος

ἀλλ' ἴσχε· τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέγας
ἀκοὰς μελῳδὸς ἦχος εἰς ἐμὰς ἔβη.

πάλιν ὁ Ἐπίχαρμος ἐν Πύρρᾳ καὶ Προμαθεῖ φησί

καὶ τελλίναν κἀναρίταν θᾶσαι δὴ καὶ λεπὰς ὅσσα.

παρὰ Σώφρονι δ' οἱ κόγχοι μελαινίδες λέγονται 'μελαινίδες γάρ τοι νησοῦντι ἐμὶν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος.' ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὡλιεὺς τὸν ἀγροιώταν χηράμβας ὀνομάζει. καὶ Ἀρχίλοχος δὲ τῆς χηράμβης μέ- b μνηται, τοῦ δ' ἀναρίτου Ἴβυκος. καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης καὶ ἀνάρτης. κογχῶδες δὲ ὃν τὸ ὄστρεον προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες. Ἡρώνδας δ' ἐν Συνεργαζομέναις

προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀναρίτης.

Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις τινὰς νήσους νηριτοτρόφους εἴρηκεν. Ὅμηρος δὲ τῶν τηθέων μέμνηται.

32. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Ὑγιεινοῖς κράτιστά φησιν εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν
c καὶ οὔρησιν μύας ὄστρεα κτένας χήμας. Ἄρχιππος δ' ἐν Ἰχθύσι

λεπάσιν ἐχίνοις ἐσχάραις βελόναις τε τοῖς κτεσίν τε.

ῥωμαλεώτερα δὲ τῶν κογχυλίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς κόγχας πορφύρας κήρυκας. περὶ δὲ τῶν κηρύκων ὁ Ἄρχιππος τάδε λέγει

κῆρυξ θαλάσσης τρόφιμος υἱὸς πορφύρας.

Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων παραπλήσια εἶναι κήρυκας πορφύρας στραβήλους κόγχους. τῶν στραβήλων μνημονεύει καὶ Σοφοκλῆς ἐν Καμικίοις οὕτως

d ἁλίας στραβήλου τῆσδε, τέκνον, εἴ τινα
δυναίμεθ' εὑρεῖν.

ἔτι ὁ Σπεύσιππος ἑξῆς πάλιν ἰδίᾳ καταριθμεῖται κόγχους κτένας μῦς πίνας σωλῆνας, καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει ὄστρεα λεπάδας. Ἀραρὼς δὲ Καμπυλίωνί φησιν

τὰ κομψὰ μὲν δὴ ταῦτα νωγαλεύματα,
κόγχαι τε καὶ σωλῆνες, αἵ τε καμπύλαι
καρῖδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην.

e Σώφρων δ' ἐν μίμοις 'τίνες δὲ ἐντί ποκα, φίλα, ταίδε ταὶ μακραὶ κόγχαι; Β. σωλῆνές θην τοῦτοί γα, γλυκύκρεον κογχύλιον, χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα.' τῶν δὲ πινῶν μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις

ἢ μὲν δὴ πίνησι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη.

Φιλύλλιος δ' ἢ Εὔνικος ἢ Ἀριστοφάνης ἐν Πόλεσι

πουλυπόδειον σηπιδάριον κάραβον ἀστακὸν ὄστρειον
χήμας λεπάδας σωλῆνας μῦς πίνας κτένας ἐκ Μυτιλήνης,

αἶρετ' ἀνθρακίδας, τρίγλη σαργὸς κεστρεὺς πέρ-
κη κορακῖνος.

Ἀγίας δὲ καὶ Δερκύλος ἐν Ἀργολικοῖς τοὺς στραβήλους f ἀστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτηδείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν.

33. Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὑρεῖν λεγομένας καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις

ἀνέχασκον εἷς ἕκαστος ἐμφερέστατα
ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. 87

Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἡσιόδοις κόγχη φησὶ διελεῖν. καὶ Σώφρων γυναικείοις 'αἳ γα μὰν κόγχαι ὥσπερ αἳ κ' ἐξ ἑνὸς κελεύματος κεχάναντι ἁμῖν πᾶσαι, τὸ δὲ κρῆς ἑκάστας ἐξέχει.' ἀρσενικῶς δ' Αἰσχύλος ἐν Ποντίῳ Γλαύκῳ 'κόγχοι μύες κὤστρεια.' Ἀριστώνυμος Θησεῖ 'κόγχος ἦν βαπτῶν ἁλῶν.' ὁμοίως καὶ παραπλη- b σίως δ' εἴρηκε καὶ Φρύνιχος Σατύροις. Ἱκέσιος δὲ ὁ ἐρασιστράτειος τῶν χημῶν φησὶ τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι τὰς δὲ βασιλικάς. καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ κακοχύλους εἶναι ὀλιγοτρόφους καὶ εὐεκκρίτους, χρῆσθαι δὲ αὐταῖς καὶ δελέασι τοὺς πορφυρευομένους· τῶν δὲ λείων κατὰ τὰ μεγέθη καὶ τὰς διαφορὰς εἶναι κρατίστας. Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασι τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων κωρύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κριούς.

34. Τὰς δὲ λεπάδας ὁ Ἱκέσιος τῶν προειρημένων c εὐεκκρίτους μᾶλλον εἶναι, τὰ δ' ὄστρεα ἀτροφώτερά τε τούτων καὶ πλήσμια εὐεκκριτώτερά τε τούτων. 'οἱ δὲ κτένες τροφιμώτεροι μέν εἰσι, κακοχυλότεροι δὲ καὶ δυσεκκριτώτεροι. τῶν δὲ μυῶν οἱ μὲν ἐφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοροι τῇ εὐχυλίᾳ τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες τῶν δὲ χημῶν λειπόμενοι· οὐρητικώτεροι δὲ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμενοι. εἰσὶ δ' αὐτῶν

ἔνιοι καὶ σκιλλώδεις κακόχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν d ἀπειθεῖς. οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων καὶ δασεῖς ἔξωθεν οὐρητικώτεροι μέν εἰσι καὶ εὐχυλότεροι τῶν σκιλλωδῶν, ἀτροφώτεροι δὲ διά τε τὸ μέγεθος καὶ τῷ γένει ὄντες τοιοῦτοι. οἱ δὲ τῶν κηρύκων τράχηλοι εὐστόμαχοί τέ εἰσι καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε καὶ χημῶν καὶ κτενῶν, τοῖς δ' ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἔχουσι καὶ μὴ ῥᾳδίως ἀποδιωθοῦσι τὴν τροφὴν εἰς τὸ κύτος τῆς κοιλίας χρήσιμοι, δύσφθαρτοι ὄντες. τὰ γὰρ ὁμολογουμένως εὔπεπτα κατὰ τοὐναντίον ἀλλότρια τῆς διαθέ- e σεως ταύτης ἐστίν, εὐχερῶς διαφθειρόμενα διὰ τὸ ἁπαλὰ καὶ εὐδιάλυτα εἶναι. ὅθεν αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομάχων εὐτονίας οὐκ εὐθετοῦσι, πρὸς δὲ τὴν τῆς κοιλίας ἀσθένειαν χρήσιμοι. τροφιμώτεραι δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες, πλὴν σκιλλωδέστεραι ὑπάρχουσι· καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον τοιοῦτόν ἐστιν. ἴδιον δὲ καὶ ταύταις καὶ τοῖς σωλῆσι παρέπεται τὸ ἑψομέναις παχὺν ποιεῖν τὸν ζωμόν. ἑψόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς f καὶ οἱ τράχηλοι τῶν πορφυρῶν εὐθετοῦσι πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις.' μνημονεύει δ' αὐτῶν Ποσείδιππος ἐν Λοκρίσιν οὕτως

ὥρα περαίνειν ἐγχέλεια καράβους
κόγχας ἐχίνους προσφάτους μηκώνια
πίνας τραχήλους μύας.

35. Αἱ βάλανοι δ' εἰ μείζονες, εὐέκκριτοι καὶ εὔστομοι. τὰ δ' ὠτάρια, γίνεται δὲ ταῦτα κἀν τῇ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένῃ Φάρῳ νήσῳ, τροφιμώτερα 88 τῶν προειρημένων ἁπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὖς Ἀφροδίτης. αἱ δὲ φωλάδες πολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. τὰ δὲ τήθη

παραπλήσια τοῖς προειρημένοις καὶ πολυτροφώτερα.
γίνεται δέ τινα καὶ ἄγρια λεγόμενα ὄστρεα· πολύτρο-
φα δ' ἐστὶ καὶ βρωμώδη, προσέτι τε εὐτελῆ κατὰ τὴν
γεῦσιν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζῴων 'ὄστρεα, b
φησί, πίνη ὄστρεον μῦς κτεὶς σωλὴν κόγχη λεπὰς τῆ-
θος βάλανος. πορευτικὰ δὲ κῆρυξ πορφύρα ἡδυπορ-
φύρα ἐχῖνος στράβηλος. ἔστι δ' ὁ μὲν κτεὶς τραχυό-
στρακος ῥαβδωτός, τὸ δὲ τῆθος ἀρράβδωτον λειόστρα-
κον, ἡ δὲ πίνη λεπτόστομον, τὸ δὲ ὄστρεον παχύστο-
μον δίθυρον δὲ καὶ λειόστρακον, λεπὰς δὲ μονόθυρον
καὶ λειόστρακον, συμφυὲς δὲ μῦς, μονοφυὲς δὲ καὶ
λειόστρακον σωλὴν καὶ βάλανος, κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῖν
κόγχη.' τὸ δ' ἐντὸς τῆς πίνης Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρ- c
τυτικῷ καλεῖσθαί φησι μήκωνα. ἐν δὲ πέμπτῳ ζῴων
μορίων ὁ Ἀριστοτέλης 'γίνονται, φησίν, αἱ μὲν πορ-
φύραι περὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος τοῦ χειμῶ-
νος. ὅλως δέ, φησί, τὰ ὀστρακόδερμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνε-
ται ἔχοντα τὰ καλούμενα ᾠά· κἀν τῷ μετοπώρῳ δὲ πλὴν
τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδίμων. οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύ-
ταις ταῖς ὥραις ἀεί τε ἰσχύουσι καὶ τὸ πλέον ἐν ταῖς παν-
σελήνοις καὶ ταῖς ἀλεειναῖς ἡμέραις, πλὴν τῶν ἐν τῷ
εὐρίπῳ τῶν Πυρραίων· ἐκεῖνοι δ' ἀμείνονες τοῦ χει- d
μῶνος, καί εἰσι μικροὶ πλήρεις δὲ ᾠῶν. κύοντες δὲ
φαίνονται καὶ οἱ κοχλίαι πάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν
ὥραν.'

36. Προελθὼν δὲ πάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος 'αἱ
μὲν οὖν πορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροιζόμεναι εἰς τὸ
αὐτὸ ποιοῦσι τὴν καλουμένην μελίκηραν, ... ἀλλ' οὐχ
οὕτω γλαφυρόν, ὥσπερ ἂν εἰ ἐκ λεπύρων ἐρεβίνθων
λευκῶν πολλὰ συμπαγείη. ἔχει δὲ ἀνεῳγμένον οὐδὲν
τούτων· οὐδὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ πορφύραι, ἀλλὰ e
φύονται αὗται καὶ τἆλλα ὀστρακόδερμα ἐξ ἰλύος καὶ

σήψεως. τοῦτο δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἀποκάθαρμα καὶ
ταύταις καὶ τοῖς κήρυξι· κηριάζουσι γὰρ καὶ οὗτοι.
ἀφιᾶσι δ' ἀρχόμεναι κηριάζειν γλισχρότητα μυξώδη,
ἐξ ὧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα
διαχεῖται, ἀφιᾶσι δ' ἰχῶρα εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτῳ
τῷ τόπῳ γίνεται ἐν τῇ γῇ συστάντα πορφύρια μικρά,
f ἃ ἔχουσαι ἁλίσκονται αἱ πορφύραι. ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτε-
κεῖν ἁλῶσιν, ἐνίοτε ἐν ταῖς φορμίσιν, εἰς δὲ τοῦτο συν-
ιοῦσαι ἐκτίκτουσι', καὶ γίνεται οἱονεὶ βότρυς. ἔστι δὲ
τῶν πορφυρῶν γένη πλείονα· καὶ ἔνιαι μὲν μεγάλαι,
οἷον αἱ περὶ τὸ Σίγειον καὶ τὸ Λέκτον, αἳ δὲ μικραί,
89 οἷον ἐν τῷ εὐρίπῳ καὶ περὶ Καρίαν. καὶ αἱ μὲν ἐν τοῖς
κόλποις μεγάλαι καὶ τραχεῖαι· καὶ τὸ ἄνθος αἱ μὲν
πλεῖσται μέλαν ἔχουσιν, ἔνιαι δ' ἐρυθρὸν μικρῷ. γί-
νονται δ' ἔνιαι τῶν μεγάλων καὶ μναῖαι. αἱ δ' ἐν
τοῖς αἰγιαλοῖς καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν μέγεθός εἰσι
μικραί, τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν ἔχουσιν. ἔτι δ' ἐν μὲν
τοῖς προσβορείοις μέλαιναι, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἐρυθραὶ
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.'

37. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ
Σώφρονος προθεὶς τὸ 'λιχνοτέρα τᾶν πορφυρᾶν' φη-
σὶν ὅτι παροιμία ἐστὶ καὶ λέγει ὡς μέν τινες ἐπὶ τοῦ
b βάμματος· οὗ γὰρ ἂν προσψαύσῃ ἕλκει ἐφ' ἑαυτὸ καὶ
τοῖς προσπαρατεθειμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγήν·
ἄλλοι δ' ἐπὶ τοῦ ζῴου. 'ἁλίσκονται δέ, φησὶν ὁ Ἀρι-
στοτέλης, τοῦ ἔαρος· ὑπὸ κύνα δ' οὐχ ἁλίσκονται. οὐ
γὰρ νέμονται ἀλλὰ κρύπτουσιν ἑαυτὰς καὶ φωλεύουσι.
τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τοῦ μήκωνος καὶ τοῦ
τραχήλου. ἔχουσι δὲ καὶ αὗται καὶ ὁ κῆρυξ τὰ ἐπικα-
λύμματα, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ἄλλα τὰ στρομβώδη ἐκ
γενετῆς πάντα. νέμονται δ' ἐξείροντα τὴν καλουμέ-
c νην γλῶτταν ὑπὸ τὸ κάλυμμα. τὸ δὲ μέγεθος τῆς γλώσ-

σης ἔχει ἡ πορφύρα μεῖζον δακτύλου, ᾧ νέμεται καὶ
διατρυπᾷ καὶ τὰ κογχύλια καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακον.
μακρόβια δ' ἐστὶ καὶ ἡ πορφύρα καὶ ὁ κήρυξ καὶ ζῇ
περὶ ἔτη ἕξ. φανερὰ δὲ ἡ αὔξησις ἐκ τῆς ἐν τῷ ὀστρά-
κῳ ἕλικος. αἱ δὲ κόγχαι καὶ χῆμαι καὶ σωλῆνες καὶ
κτένες ἐν τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν.'

38. 'αἱ δὲ πῖναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυθοῦ,
ἔχουσί τε ἐν αὑταῖς τὸν πινοφύλακα αἳ μὲν καρίδιον d
αἳ δὲ καρκίνιον, οὗ στερόμεναι θᾶττον διαφθείρονται.'
τοῦτο δὲ Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνο-
μάτων συμπεφυκέναι φησὶν αὐταῖς. Χρύσιππος δ' ὁ
Σολεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς
'ἡ πίνη, φησί, καὶ ὁ 'πινοτήρης συνεργὰ ἀλλήλοις,
κατ' ἰδίαν οὐ δυνάμενα συμμένειν. ἡ μὲν οὖν πίνη
ὄστρεόν ἐστιν, ὁ δὲ πινοτήρης καρκίνος μικρός. καὶ
ἡ πίνη διαστήσασα τὸ ὄστρακον ἡσυχάζει τηροῦσα τὰ e
ἐπεισιόντα ἰχθύδια, ὁ δὲ πινοτήρης παρεστώς, ὅταν
εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων, ἣ δὲ δη-
χθεῖσα συμμύει. καὶ οὕτως τὸ ἀποληφθὲν ἔνδον κατε-
σθίουσι κοινῇ.' φασὶ δέ τινες καὶ συγγεννᾶσθαι αὐτὰ
αὐτοῖς καὶ ὡς ἂν ἐξ ἑνὸς σπέρματος γίνεσθαι. πάλιν
δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησὶ 'πάντα δὲ τὰ ὀστρακώδη γίνε-
ται καὶ ἐν τῇ ἰλύϊ· ἐν μὲν τῇ βορβορώδει τὰ ὄστρεα,
ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει κόγχαι καὶ τὰ ῥηθέντα, περὶ δὲ τὰς
σήραγγας τῶν πετρῶν τήθεα καὶ βάλανοι καὶ τὰ ἐπι-
πολάζοντα, οἷον λεπάδες καὶ νηρῖται.'

39. 'τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὀστρακο- f
δέρμοις καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὄστρακον, καθάπερ αἵ τε
κνίδαι καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σήραγξι τῶν πετρῶν.
ἔστι δὲ τῶν κνιδῶν δύο γένη· αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κοί-
λοις οὐκ ἀπολύονται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοισι
καὶ πλαταμώδεσιν ἀπολυόμεναι μεταχωροῦσι.' τὰς δὲ

90 κνίδας ὁ Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ ἀκαλήφας ὀνομάζει,
ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις οὕτως 'ἔχε τὸν πρῶ-
τον πάντων ἴφυα φῦναι, εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλή-
φας.' καὶ ἐν Σφηξί. Φερεκράτης δ' ἐν Αὐτομόλοις
'κἂν ἀκαλήφαις τὸν ἴσον χρόνον ἐστεφανῶσθαι.' Δί-
φιλος δ' ὁ Σίφνιος ἰατρὸς 'ἡ δὲ ἀκαλήφη, φησίν, ἐστὶν
εὐκοίλιος οὐρητικὴ εὐστόμαχος· κνησμὸν δὲ ποιεῖ τοῖς
συνάγουσιν, ἐπειδὰν μὴ προαλείψωνται. ὄντως γὰρ
ἀνιᾷ τοὺς θηρεύοντας αὐτήν· ὑφ' ὧν κατὰ παραφθο-
b ρὰν νῦν ἀκαλήφη ὀνομάζεται· τάχα δὲ ἴσως διὰ ταύ-
την καὶ ἡ βοτάνη. κατ' εὐφημισμὸν γὰρ τῆς ἀντιφρά-
σεως ὠνόμασται· οὐ γὰρ πραεῖά ἐστι καὶ ἁπαλὴ τῇ
ἁφῇ, τραχεῖα δὲ καὶ ἀηδής.' τῆς μέντοι θαλασσίας ἀκα-
λήφης μνημονεύει καὶ Φιλιππίδης ἐν Ἀμφιαράῳ οὕτως

ὄστρει' ἀκαλήφας καὶ λεπάδας παρέθηκέ μοι.

τὸ δ' ἐν Λυσιστράτῃ Ἀριστοφάνους πέπαικται

ἀλλ' ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτη καὶ μητριδίων ἀκαλη-
φῶν,

ἐπεὶ τήθεα τὰ ὄστρεα. μέμικται γὰρ κωμῳδικῶς
πρὸς τὴν τήθην καὶ μητέρα.

c 40. Καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων ὁ Δίφιλος τάδε
φησὶν 'χημῶν δὲ τῶν τραχειῶν αἱ μικραὶ καὶ λεπτὴν
ἔχουσαι τὴν σάρκα ὄστρεα λέγονται καὶ εὐστόμαχοί
εἰσι καὶ εὐέκκριτοι· αἱ δὲ λεῖαι, βασιλικαὶ δὲ πρός τι-
νων καλούμεναι πελώριαί τε λεγόμεναι, τρόφιμοι δυσ-
έκκριτοι εὔχυλοι εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους.
τελλῖναι γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαὶ καὶ ὑπὸ τὴν
τοῦ Νείλου ἀνάβασιν πληθύουσιν. ὧν λεπτότεραι μέν
d εἰσιν αἱ βασιλικαὶ διαχωρητικαί τε καὶ κοῦφαι, ἔτι δὲ
καὶ τρόφιμοι, αἱ δὲ ποτάμιαι γλυκύτεραι. οἱ δὲ μύες
μέσως εἰσὶ τρόφιμοι διαχωρητικοὶ οὐρητικοί· κράτι-
στοι δὲ οἱ ἐφέσιοι καὶ τούτων οἱ φθινοπωρινοί. αἱ δὲ

μυΐσκαι τῶν μυῶν οὖσαι μικρότεραι γλυκεῖαί τε καὶ εὔχυλοί εἰσι, προσέτι τε καὶ τρόφιμοι. οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός τινων καλούμενοι, πρὸς τινῶν δὲ καὶ αὐλοὶ καὶ δόνακες καὶ ὄνυχες, πολύχυλοι καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. καὶ οἱ μὲν ἄρρενες αὐτῶν ῥαβδωτοί εἰσι καὶ οὐ μονοχρώματοι· εἰσὶ δὲ τοῖς λιθιῶσι καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν εὔθετοι. οἱ δὲ θήλεις μονοχρώματοί τέ εἰσι e καὶ γλυκύτεροι. λαμβάνονται δὲ ἑφθοὶ καὶ τηγανιστοί· κρείττονες δ' εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ' ἀνθράκων ὀπτώμενοι.' σωληνισταὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ συνάγοντες τὰ ὄστρεα ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ 'τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας' γράφων οὕτως 'Φιλόξενος ὁ καλούμενος σωληνιστὴς ἐκ δημαγωγοῦ τύραννος ἀνεφάνη, ζῶν τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἁλιευόμενος καὶ σωληνοθήρας ὤν· ἀφορμῆς δὲ λαβό- f μενος καὶ ἐμπορευσάμενος βίον ἐκτήσατο.' — 'τῶν δὲ κτενῶν ἁπαλώτεροι μέν εἰσιν οἱ λευκοί· ἄβρωμοι γὰρ καὶ εὐκοίλιοι. τῶν δὲ μελάνων καὶ πυρρῶν οἱ μείζονες καὶ εὔσαρκοι εὔστομοι. κοινῶς δὲ πάντες εὐστόμαχοι εὔπεπτοι εὐκοίλιοι λαμβανόμενοι μετὰ κυμίνου καὶ πεπέρεως.' μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσιν

λεπάσιν ἐχίνοις ἐσχάραις βελόναις τε τοῖς κτεσίν τε.

'αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρυΐ- 91 νας ὁμοιότητος διαφέρουσι παρὰ τοὺς τόπους. αἱ μὲν γὰρ αἰγύπτιαι γλυκεῖαι ἁπαλαὶ εὔστομοι θρεπτικαὶ πολύχυλοι οὐρητικαὶ εὐκοίλιοι, αἱ δὲ ἄλλαι ἁλυκώτεραι. τὰ δὲ ὠτία δύσπεπτα, τρόφιμα δὲ μᾶλλον τηγανιζόμενα. αἱ δὲ φωλάδες εὔστομοι, βρωμώδεις δὲ καὶ κακόχυλοι.'

41. 'ἐχῖνοι δὲ ἁπαλοὶ μὲν εὔχυλοι βρωμώδεις πλήσμιοι εὔφθαρτοι, μετὰ δὲ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενοι

καὶ σελίνου καὶ ἡδυόσμου εὐστόμαχοι γλυκεῖς τε καὶ b εὐκοίλιοι. προσηνέστεροι δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροὶ καὶ οἱ μήλινοι καὶ οἱ παχύτατοι καὶ οἱ ἐν τῷ ξύεσθαι τὴν σάρκα γαλακτῶδες ἀνιέντες. οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαλληνίαν γινόμενοι καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν καὶ τὸν Ἀδρίαν, τινὲς αὐτῶν καὶ ὑπόπικροί εἰσιν· οἱ δ' ἐπὶ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας κοιλίας λυτικοί.' Ἀριστοτέλης δέ φησι τῶν ἐχίνων πλείω γένη εἶναι· ἓν μὲν τὸ ἐσθιόμενον ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν ᾠά, ἄλλα δὲ δύο, τό τε τῶν σπαταγγῶν καὶ τὸ τῶν καλουμένων βρυσῶν. μνημονεύει δὲ καὶ τῶν σπαταγγῶν ὁ Σώφρων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν οὕτως

c δάπτοντα, μιστύλλοντα, διαλείχοντά μου
τὸν κάτω σπατάγγην.

καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβας γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησί

καρκίνοι θ' ἱκόν τ' ἐχῖνοι τοὶ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα
νεῖν μὲν οὐκ ἴσαντι, πεζᾷ δ' ἐμπορεύονται μόνοι.

Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ τρωικοῦ διακόσμου Λάκωνά φησί τινα κληθέντα ἐπὶ θοῖναν παρατεθέντων ἐπὶ τὴν τράπεζαν θαλαττίων ἐχίνων ἐπιλαβέσθαι ἑνός, οὐκ εἰδότα τὴν χρῆσιν τοῦ d ἐδέσματος, ἀλλ' οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδειπνοῦσι πῶς ἀναλίσκουσιν· ἐνθέντα δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κελύφει βρύκειν τοῖς ὀδοῦσι τὸν ἐχῖνον. δυσχρηστούμενον οὖν τῇ βρώσει καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος εἰπεῖν 'ὦ φάγημα μιαρόν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφέω μαλθακισθεὶς οὔτ' αὖτις ἔτι λάβοιμι.' ὅτι δὲ οἱ ἐχῖνοι, λέγω δὲ τοὺς χερσαίους, οὐ καὶ τοὺς θαλαττίους, καὶ ἑαυτῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρῶντας προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας ὥσπερ τι χαράκωμα, Ἴων ὁ Χῖος μαρτυρεῖ ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ λέγων οὕτως

ἀλλ' ἔν τε χέρσῳ τοὺς λεοντας ᾔνεσα
ἢ τὰς ἐχίνου μᾶλλον οἰζυρὰς τέχνας· e
ὃς εὖτ' ἂν ἄλλων κρεισσόνων ὁρμὴν μάθῃ,
στρόβιλος ἀμφάκανθον εἱλίξας δέμας
κεῖται δακεῖν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος.

42. ‛τῶν δὲ λεπάδων, φησὶν ὁ Δίφιλος, τινὲς μέν εἰσι μικραὶ τινὲς δὲ καὶ ὀστρέοις ἐοικυῖαι. εἰσὶ δὲ σκληραὶ καὶ ὀλιγόχυλοι καὶ οὐκ ἄγαν δριμεῖαι, εὔστομοι δὲ καὶ εὐκατέργαστοι, ἑφθαὶ δὲ ποσῶς εὔστομοι. αἱ δὲ πῖναι οὐρητικαὶ τρόφιμοι δύσπεπτοι δυσανάδοτοι. ἐοίκασι δ' αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες, ὧν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ· διὸ τοῖς f ἀσθενοῦσι τὸν στόμαχον οἰκεῖοι· δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. τούτων δ' αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν ἁπαλαὶ εὔφθαρτοι, διὸ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθενοῦσιν οἰκεῖαι. αἱ δὲ πορφύραι μεταξὺ πίνης εἰσὶ καὶ κήρυκος· ὧν οἱ μὲν τράχηλοι πολύχυλοι εὔστομοι, τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ καὶ εὐανάδοτον εἰς ἐπίκρασίν τ' ἐπιτήδειον. τὰ δὲ ὄστρεα γεννᾶται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς καὶ ἐν λίμναις καὶ ἐν 92 θαλάσσῃ. κράτιστα δὲ τὰ θαλάττια, ὅταν λίμνη ἢ ποταμὸς παρακέηται· γίνεται γὰρ εὔχυλα καὶ μείζονα καὶ γλυκύτερα. τὰ δὲ πρὸς ᾐόσι καὶ πέτραις ἰλύος καὶ ὕδατος ἀμιγῆ μικρὰ σκληρὰ δηκτικά. τὰ δὲ ἐαρινὰ ὄστρεα καὶ τὰ κατὰ τὴν τοῦ θέρους ἀρχὴν κρείσσονα, πλήρη θαλασσίζοντα μετὰ γλυκύτητος εὐστόμαχα εὐέκκριτα. τὰ δὲ συνεψόμενα μαλάχῃ ἢ λαπάθῳ ἢ ἰχθύσιν, ἢ καθ' αὑτά, τρόφιμα καὶ εὐκοίλια.'

43. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδε- b στῶν φησιν ‛ὄστρεα καὶ κόγχαι καὶ μύες καὶ τὰ ὅμοια τὴν μὲν σάρκα δυσκατέργαστά ἐστι διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτοῖς ἁλυκήν. διόπερ ὠμὰ μὲν ἐσθιόμενα κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικὰ διὰ τὴν ἁλυκότητα, τὰ δὲ ἑψόμενα ἀφίησιν ἤτοι πᾶσαν ἢ τὴν πλείστην ἅλμην εἰς τὴν συνέψουσαν αὐτὴν ὑγρότητα. διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες ἐν αἷς ἂν ἑψηθῇ τι τῶν ὀστρέων ταρακτικαὶ καὶ ὑπακτικαὶ κοιλίας εἰσίν, αἱ δὲ σάρκες τῶν ἑψομένων ὀστρέ-
c ων ψόφους ποιοῦσιν ἐστερημέναι τῶν ὑγρῶν. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ὀστρέων, ἐάν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἀλυποτάτην ἔχει διάθεσιν· πεπύρωται γάρ. διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὠμοῖς ἐστὶ δύσπεπτα καὶ τὰς ὑγρότητας ἐν αὑτοῖς ἔχει κατεξηραμμένας, δι' ὧν ἔκλυτος ἡ κοιλία γίνεται. τροφήν τε δίδωσιν ὑγράν τε καὶ δύσπεπτον ἅπαν ὄστρεον, καὶ πρὸς τὰς οὐρήσεις ἐστὶν οὐκ εὔοδα. ἀκαλήφη δὲ καὶ ἐχίνων ᾠὰ καὶ τὰ τοιαῦτα τροφὴν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικράν, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶ λυτικὰ καὶ οὐρήσεως κινητικά.'

44. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς τάδε τῶν ὀστρέων καταλέγει

d ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης,
νηρῖται στρόμβοι τε πελωριάδες τε μύες τε,
γλίσχραι τ'· ἀλλὰ σύνες τὺ καὶ αὐτῆς φωλεὰ πίνης.

καὶ Ἀρχέστρατος δ' ἐν Γαστρονομίᾳ φησὶ

τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος,
τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἡ Μυτιλήνη·
πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἄπλατα μετ'
αὐτῶν . . .
Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στενοπορθμίδι κόγχας·
κἀν Ἐφέσῳ λήψει τὰς λείας οὔ τι πονηράς·
e τήθεα Καλχηδών, τοὺς κήρυκας δ' ἐπιτρίψαι
ὁ Ζεύς, τούς τε θαλασσογενεῖς καὶ τοὺς ἀγοραίους,
πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου· κεῖνος δέ μοι ἐστὶν ἑταῖρος,
Λέσβον ἐριστάφυλον ναίων, Ἀγάθων δὲ καλεῖται.

καὶ Φιλύλλιος δὲ ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς Πόλεις
φησὶ

χήμας λεπάδας σωλῆνας μῦς πίνας κτένας ἐκ
Μυτιλήνης.

ὄστρεια δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος
Ἀρχιλόχοις 'πίνησι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη.' καὶ Ἐπί- f
χαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ 'ὄστρεια συμμεμυκότα.' ὄστρε-
ον δὲ ὡς ὄρνεον Πλάτων ἐν Φαίδρῳ 'ὀστρέου τρόπον'
φησὶ 'δεδεσμευμένοι.' καὶ ἐν Τιμαίῳ 'τὸ τῶν ὀστρέων
γένος συμπάντων.' ἐν δὲ τῷ τῆς Πολιτείας δεκάτῳ
ὄστρεια εἶπε 'συμπεφυκέναι ὄστρειά τε καὶ φυκία.'
αἱ δὲ πελωρίδες ὠνομάσθησαν παρὰ τὸ πελώριον. μεῖ-
ζον γάρ ἐστι χήμης καὶ παρηλλαγμένον. Ἀριστοτέλης 93
δέ φησι καὶ ἐν ἄμμῳ αὐτὰς γίνεσθαι. τῶν δὲ χημῶν
μνημονεύει Ἴων ὁ Χῖος ἐν Ἐπιδημίαις. καὶ ἴσως οὔ-
τως ὠνόμασται τὰ κογχύλια παρὰ τὸ κεχηνέναι.

45. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γινομένων
ὀστρέων, οὐ γὰρ ἄκαιρον καὶ τούτων μνησθῆναι διὰ
τὴν τῶν μαργαριτῶν χρῆσιν, Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ
περὶ λίθων γράφει οὕτως 'τῶν θαυμαζομένων δὲ λί-
θων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν
τῇ φύσει· ποιοῦσι δ' ἐξ αὐτοῦ τοὺς πολυτελεῖς ὅρμους.
γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τινὶ παραπλησίῳ ταῖς πίναις,
πλὴν ἐλάττονι. μέγεθος δὲ ἡλίκον ἰχθύος ὀφθαλμὸς b
εὐμεγέθης.' Ἀνδροσθένης δ' ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς πε-
ρίπλῳ γράφει οὕτως 'τῶν δὲ στρόμβων καὶ χοιρίνων
καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων ποικίλαι αἱ ἰδέαι καὶ πολὺ
διάφοροι τῶν παρ' ἡμῖν. γίνονται δὲ πορφύραι καὶ
ὀστρέων πολὺ πλῆθος τῶν λοιπῶν· ἓν δὲ ἴδιον, ὃ κα-
λοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρῖτις λίθος γί-
νεται. αὕτη δ' ἐστὶ πολυτελὴς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ
πωλεῖται περὶ Πέρσας τε καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς

χρυσίον. ἔστι δ' ἡ μὲν τοῦ ὀστρέου ὄψις παραπλησία
τῷ κτενί, οὐ διέγλυπται δέ, ἀλλὰ λεῖον τὸ ὄστρακον
c ἔχει καὶ δασύ. οὐδὲ ὦτα ἔχει δύο ὥσπερ ὁ κτείς, ἀλλὰ
ἕν. ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσ-
περ ἐν τοῖς ὑείοις ἡ χάλαζα. καὶ ἔστιν ἣ μὲν χρυσοει-
δὴς σφόδρα, ὥστε μὴ ῥᾳδίως διαγνῶναι ὅταν παρα-
τεθῇ παρὰ τὸ χρυσίον, ἣ δὲ ἀργυροειδής, ἣ δὲ τελέως
λευκὴ ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων.' Χάρης δ'
ὁ Μυτιληναῖος ἐν ἑβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστο-
ριῶν φησι 'θηρεύεται δὲ κατὰ τὴν ἰνδικὴν θάλασσαν,
ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀρμενίαν καὶ περσικὴν καὶ
d σουσιανὴν καὶ βαβυλωνίαν, παρόμοιον ὀστρέῳ· τὸ δ'
ἐστὶν ἁδρὸν καὶ πρόμηκες, ἔχον ἐν αὑτῷ σάρκα καὶ
μεγάλην καὶ λευκήν, εὐώδη σφόδρα. ἐξ ὧν ἐξαιροῦν-
τες ὀστᾶ λευκὰ προσαγορεύουσι μὲν μαργαρίτας, κατα-
σκευάζουσι δ' ἐξ αὐτῶν ὁρμίσκους τε καὶ ψέλια περὶ
τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, περὶ ἃ σπουδάζουσι καὶ
Πέρσαι καὶ Μῆδοι καὶ πάντες Ἀσιανοὶ πολὺ μᾶλλον
τῶν ἐκ χρυσίου γεγενημένων.'

46. Ἰσίδωρος δ' ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας
e περιηγητικῷ κατὰ τὸ περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν
εἶναί τινα ἔνθα πλείστην μαργαρῖτιν εὑρίσκεσθαι.
διόπερ σχεδίας καλαμίνας πέριξ εἶναι τῆς νήσου, ἐξ
ὧν καθαλλομένους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιὰς εἴ-
κοσιν ἀναφέρειν διπλοῦς κόγχους. φασὶ δ' ὅταν βρον-
ταὶ συνεχεῖς ὦσι καὶ ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον
τὴν πῖναν κύειν, καὶ πλείστην γίγνεσθαι μαργαρῖτιν
καὶ εὐμεγέθη. τοῦ δὲ χειμῶνος εἰς τὰς ἐμβυθίους θα-
f λάμας δύνειν εἰώθασιν αἱ πῖναι· θέρους δὲ τὰς μὲν
νύκτας κεχήνασι διανηχόμεναι, ἡμέρας δὲ μύουσιν.
ὅσαι δ' ἂν πέτραις ἢ σπιλάσι προσφυῶσι ῥιζοβολοῦσι,
κἀνταῦθα ἐνοῦσαι τὴν μαργαρῖτιν γεννῶσι. ζωογο-

νοῦνται δὲ καὶ τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότος τῇ
σαρκὶ μέρους. τοῦτο δὲ συμπέφυκε τῷ τοῦ κόγχου
στόματι, χηλὰς ἔχον καὶ νομὴν εἰσφέρον. ὃ δή ἐστιν
ἐοικὸς καρκίνῳ μικρῷ, καλούμενον πινοφύλαξ. διή-
κει δ' ἐκ τούτου ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου οἱονεὶ
ῥίζα, παρ' ἣν ἡ μαργαρῖτις γεννωμένη αὔξεται διὰ
τοῦ στερεοῦ τῆς κόγχης καὶ τρέφεται ὅσον ἂν ᾖ προσ-
πεφυκυῖα χρόνον. ἐπειδὰν δὲ παρὰ τὴν ἔκφυσιν 94
ὑποδυομένη ἡ σὰρξ καὶ μαλακῶς ἐντέμνουσα χωρίσῃ
τὴν μαργαρῖτιν ἀπὸ τοῦ κόγχου, ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι
τρέφει, λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ διαυγεστέραν ποιεῖ καὶ
καθαρωτέραν. ἡ μὲν οὖν ἐμβύθιος πῖνα διαυγεστά-
την ποιεῖ καὶ καθαρωτάτην καὶ μεγάλην γεννᾷ μαρ-
γαρῖτιν, ἡ δὲ ἐπιπολάζουσα καὶ ἀνωφερὴς διὰ τὸ ὑπὸ
τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι δύσχρους καὶ ἥσσων. κιν-
δυνεύουσι δ' οἱ θηρῶντες τοὺς μαργαρίτας, ὅταν εἰς
κεχηνότα κόγχον κατ' εὐθὺ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα· μύει b
γὰρ τότε, καὶ πολλάκις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπρίον-
ται· ἔνιοι δὲ καὶ παραχρῆμα ἀποθνήσκουσιν. ὅσοι δ'
ἂν ἐκ πλαγίου ὑποθέντες τὴν χεῖρα τύχωσι, ῥᾳδίως
τοὺς κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν.' μαράγδων
δὲ μνημονεύει Μένανδρος ἐν Παιδίῳ

μάραγδον εἶναι ταῦτ' ἔδει καὶ σάρδια.

ἄνευ δὲ τοῦ σ λεκτέον. παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὠνό-
μασται τῷ διαυγὴς ὑπάρχειν.

47. Μετὰ ταῦτα περιηνέχθησαν πίνακες ἔχοντες c
τῶν ἐξ ὕδατος κρεῶν πολλά, πόδας καὶ κεφαλὰς καὶ
ὠτία καὶ σιαγόνας, ἔτι δὲ καὶ χορδὰς καὶ κοιλίας καὶ
γλώσσας, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάν-
δρειαν λεγομένοις ἑφθοπωλίοις. εἴρηται γάρ, Οὐλ-
πιανέ, καὶ τὸ ἑφθοπώλιον παρὰ Ποσειδίππῳ ἐν Παι-
δίῳ. καὶ πάλιν ζητούντων τοὺς ὀνομάσαντάς τι τούτων

ὃ μέν τις ἔλεγε, τῶν ἐδωδίμων κοιλιῶν μνημονεύει
d Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι 'φήσω σε ἀδεκατεύτους κοι-
λίας πωλεῖν.' καὶ ἑξῆς

τί μ' ὤγαθ' οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας
πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾷ.

καὶ πάλιν

ἐγὼ δέ γ' ἤνυστρον βοὸς καὶ κοιλίαν ὑείαν
καταβροχθίσας, κᾆτ' ἐκπιὼν τὸν ζωμὸν ἀναπό-
νιπτος
λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας καὶ Νικίαν ταράξω.

καὶ πάλιν

e ἡ δ' Ὀβριμοπάτρα γ' ἑφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας
καὶ χόλικος ἠνύστρου τε καὶ γαστρὸς τόμον.

σιαγόνος δὲ Κρατῖνος Πλούτοις 'περὶ σιαγόνος βοείας
μαχόμενος.' καὶ Σοφοκλῆς Ἀμύκῳ 'σιαγόνας τε δὴ
μαλθακὰς τίθησι.' Πλάτων δ' ἐν Τιμαίῳ γράφει 'καὶ
τὰς σιαγόνας ἄκρας αὐτοῖς συνέδησεν ὑπὸ τὴν φύσιν
τοῦ προσώπου.' καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἱππικῆς
f 'σιαγόνα μικρὰν συνεσταλμένην.' οἱ δὲ διὰ τοῦ υ
στοιχείου ἐκφέροντες κατ' ἀναλογίαν λέγουσιν ἀπὸ
τοῦ ὑός. χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος, ἃς ὀρύας
ὀνομάζει, ἐπιγράψας τι καὶ τῶν δραμάτων Ὀρύαν.
Ἀριστοφάνης δ' ἐν Νεφέλαις 'ἔκ μου χορδὴν τοῖς
φροντισταῖς παραθέντων.' Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ

ὡς λεπτός, ἦ δ' ὅς, ἔσθ' ὁ τῆς χορδῆς τόμος.

καὶ Εὔπολις ἐν Αἰξίν. Ἄλεξις δ' ἐν Λευκαδίᾳ ἢ Δρα-
95 πέταις 'χορδαρίου τόμος ἧκε καὶ περίκομμά τι.' Ἀν-
τιφάνης ἐν Γάμοις 'ἐκτεμὼν χορδῆς μεσαῖον.'

48. ποδῶν δὲ καὶ ὠτίων ἔτι δὲ ῥύγχους Ἄλεξις
ἐν Κρατεύᾳ ἢ Φαρμακοπώλῃ· τὸ δὲ μαρτύριον ὀλίγον
ὕστερον ἐκθήσομαι, πολλὰ ἔχον τῶν ζητουμένων ὀνο-
μάτων. Θεόφιλος Παγκρατιαστῇ

ἑφθῶν μὲν σχεδὸν
τρεῖς μνᾶς. Β. λέγ' ἄλλο. Α. ῥυγχίον, κωλῆν, πόδας
τέτταρας ὑείους. Β. Ἡράκλεις. Α. βοὸς δὲ τρεῖς. b

Ἀναξίλας Μαγείροις

τῶν Αἰσχύλου πολὺ μᾶλλον εἶναί μοι δοκεῖ
ἰχθύδι' ὀπτᾶν. Β. τί σὺ λέγεις; ἰχθύδια;
συσσίτιον μέλλεις νοσηλεύειν; ὅσον
ἀκροκώλι' ἕψειν ῥύγχη, πόδας.

Ἀναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ

δεινὸν μὲν γὰρ ἔχονθ' ὑὸς
ῥύγχος, ὦ φίλε Κινησία.

καὶ ἐν Καλυψοῖ

ῥύγχος φορῶν ὕειον ᾐσθόμην τότε. c

ὠτάρια δ' ὠνόμασε καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σατυρίᾳ. Ἀξιόνικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησι

ζωμὸν ποιῶ
θερμὸν ἰχθὺν ἐπαναπλάττων, ἡμίβρωτα λείψανα
συντιθείς, οἴνῳ διαίνων, ἔντερ' ἀλὶ καὶ σιλφίῳ
σφενδονῶν, ἀλλᾶντα τέμνων, παραφέρων χορδῆς τόμον,
ῥύγχος εἰς ὄξος πιέζων· ὥστε πάντας ὁμολογεῖν
τῶν γάμων κρείττω γεγονέναι τὴν ἕωλον ἡμέραν.

Ἀριστοφάνης Προαγῶνι d

ἐγευσάμην χορδῆς ὁ δύστηνος τέκνων.
πῶς εἰσίδω ῥύγχος περικεκαυμένον;

Φερεκράτης Λήροις

ὡς οὐχὶ τουτὶ ῥύγχος ἀτεχνῶς ἔσθ' ὑός.

καὶ τόπος δέ τις οὕτω καλεῖται Ῥύγχος περὶ Στράτον τῆς Αἰτωλίας, ὥς φησι Πολύβιος ἐν ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν. Στησίχορός τέ φησιν ἐν Συοθήρᾳ 'κρύψαι δὲ

ῥύγχος ἄκρον γᾶς ὑπένερθεν.' ὅτι δὲ κυρίως λέγεται
e ῥύγχος ἐπὶ τῶν συῶν προείρηται. ὅτι δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ζώων Ἄρχιππος Ἀμφιτρύωνι δευτέρῳ κατὰ παιδιὰν εἶπε καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου οὕτως

καὶ ταῦτ' ἔχων τὸ ῥύγχος οὑτωσὶ μακρόν.

καὶ Ἀραρὼς Ἀδώνιδι

ὁ γὰρ θεὸς τὸ ῥύγχος ὡς ἡμᾶς στρέφει.

49. Ἀκροκωλίων δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι

καὶ μὴν τὸ δεῖν' ἀκροκώλια γέ σοι τέτταρα
f ἥψησα τακερά.

καὶ ἐν Γηρυτάδῃ 'ἀκροκώλι' ἄρτοι κάραβοι.' Ἀντιφάνης Κορινθίᾳ

ἔπειτα κἀκροκώλιον
ὕειον Ἀφροδίτῃ, γελοῖον. Β. ἀγνοεῖς·
ἐν τῇ Κύπρῳ δ' οὕτω φιληδεῖ ταῖς ὑσίν,
ὦ δέσποθ', ὥστε σκατοφαγεῖν ἀπεῖρξε τὸ
ζῷον . . . τοὺς δὲ βοῦς ἠνάγκασεν.

ὅτι δ' ὄντως Ἀφροδίτῃ ὗς θύεται μαρτυρεῖ Καλλίμα-
96 χος ἢ Ζηνόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι γράφων ὧδε 'Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὗν θύουσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται Ὑστήρια.' Φερεκράτης δ' ἐν Μεταλλεῦσι

σχελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται
ἐπὶ πινακίσκοις καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια.

Ἄλεξις Κυβευταῖς

. . ἠριστηκότων
σχεδόν τι δ' ἡμῶν ἒξ ἀκροκωλίου τινός.

κἀν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις

ἡμίοπτα μὲν
τὰ κρεάδι' ἐστί, τὸ περίκομμ' ἀπόλλυται,
b ὁ γόγγρος ἑφθός, τὰ δ' ἀκροκώλι' οὐδέπω.

τῶν δ' ἑφθῶν ποδῶν μνημονεύει Φερεκράτης ἐν Δουλοδιδασκάλῳ

ἕως παρασκευάζεται τὸ δεῖπνον εἴπαθ' ἡμῖν.
Β. καὶ δῆθ' ὑπάρχει τέμαχος ἐγ-
χέλειον ὑμῖν, τευθίς, ἄρ-
νειον κρέας, φύσκης τόμος,
ποὺς ἑφθός, ἧπαρ, πλευρόν, ὀρ-
νίθεια πλήθει πολλά, τυ-
ρὸς ἐν μέλιτι, μερὶς κρεῶν.

Ἀντιφάνης Παρασίτῳ

χοιρίων
σκέλη καπύρ'. Β. ἀστεῖόν γε νὴ τὴν Ἑστίαν.
ἄριστον. Α. ἑφθὸς τυρὸς ἐπεδόνει πολύς. c

Ἐκφαντίδης δ' ἐν Σατύροις

πόδας τ', ἐπεὶ δέοι, πριάμενον καταφαγεῖν
ἑφθοὺς ὑός.

γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς διὰ τούτων

ἅλις ἀφύης μοι· παρατέταμαι γὰρ τὰ λιπαρὰ
κάπτων.
ἀλλὰ φέρεθ' ἡπάτιον, ἢ καπριδίου νέου
κόλλοπά τιν'· εἰ δὲ μή, πλευρὸν ἢ γλῶτταν ἢ
σπλῆνά γ' ἢ νῆστιν ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς
ἠτριαίαν φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων
χλιαρῶν.

50. Τοσούτων λεχθέντων καὶ περὶ τούτων οὐδὲ d
τῶν ἰατρῶν οἱ παρόντες ἀσύμβολοι μετειλήφασιν. ἔφη γὰρ ὁ Διονυσιοκλῆς, Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν ἔφη 'κεφαλὴ καὶ πόδες ὑὸς οὐ πολὺ τὸ τρόφιμον καὶ λιπαρὸν ἐν ἑαυτοῖς ἔχουσι.' καὶ ὁ Λεωνίδης, Δήμων ἐν τετάρτῳ Ἀτθίδος 'Ἀφείδαντα, φησί, βασιλεύοντα Ἀθηνῶν Θυμοίτης ὁ νεώτερος ἀδελφὸς

νόθος ὢν ἀποκτείνας αὐτὸς ἐβασίλευσεν. ἐφ' οὗ Μέλανθος Μεσσήνιος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος ἐπήρετο τὴν
e Πυθίαν ὅπου κατοικήσει. ἡ δ' ἔφη, ἔνθ' ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῇ, τοὺς πόδας αὐτῷ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῷ δείπνῳ παραθέντων. καὶ τοῦτ' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι· τῶν ἱερειῶν γὰρ τότε πάτριόν τινα ἑορτὴν ἐπιτελουσῶν καὶ πάντα τὰ κρέα κατηναλωκυιῶν, τῶν δὲ ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοίπων ὄντων, ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν.'

51. ΜΗΤΡΑ ἑξῆς ἐπεισηνέχθη, μητρόπολίς τις ὡς ἀληθῶς οὖσα καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους υἱῶν, οὓς
f εἰς ὑωδίαν κωμῳδουμένους οἶδα. εἰς ἣν ἀποβλέψας ὁ Οὐλπιανός, ἄγε δή, ἔφη, ἄνδρες φίλοι, παρὰ τίνι κεῖται ἡ μήτρα; ἱκανῶς γὰρ γεγαστρίσμεθα, καὶ καιρὸς ἤδη ἐστὶ καὶ λέγειν ἡμᾶς. τοῖς δὲ κυνικοῖς τοῦτο παρακελεύομαι σιωπᾶν κεχορτασμένοις ἀφειδῶς, πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σιαγόνων καὶ τῶν κεφαλῶν κατατρῶξαι βούλονται καὶ τὰ ὀστᾶ, ὧν οὐδεὶς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαύειν ὡς κυσί· τοῦτο γάρ εἰσι καὶ εὔχονται καλεῖσθαι.
97 'νόμος δὲ λείψαν' ἐκβάλλειν κυσὶν' ἐν Κρήσσαις ὁ Εὐριπίδης ἔφη. πάντα γὰρ ἐσθίειν καὶ πίνειν θέλουσιν, ἐπὶ νοῦν οὐ λαμβάνοντες ὅπερ ὁ θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ· τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' αὑτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ λόγων τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι
b ἀλλοτρίαν φωνήν, τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ξύνεισιν. ὅπου δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ ξυμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσίν, οὐκ ἂν ἴδοις οὔτ' αὐλητρίδας οὔτε ὀρχηστρίδας οὔτε ψαλτρίας, ἀλλ' αὐ-

τοὺς ἑαυτοῖς ἱκανοὺς ὄντας ξυνεῖναι ἄνευ τῶν λήρων
τε καὶ παιδιῶν τούτων διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς, λέγον-
τάς τε καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν
πάνυ πολὺν οἶνον πίωσι.' τοῦτο δ' ὑμεῖς ποιεῖτε, ὦ
Κύνουλκε· πίνοντες, μᾶλλον δ' ἐμπίνοντες, αὐλητρί-
δων καὶ ὀρχηστρίδων δίκην ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν
λόγων ἡδονήν, ζῶντες, κατὰ τὸν αὐτὸν Πλάτωνα, ὡς c
ἐν τῷ Φιλήβῳ φησίν, οὐκ ἀνθρώπου βίον, ἀλλά τινος
πλεύμονος ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρέων ἐμψύχων
ἐστὶ σωμάτων.

52. καὶ ὁ Κύνουλκος ὀργισθείς, γάστρων, ἔφη,
καὶ κοιλιόδαιμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶσθα, οὐ
λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ ἱστορίας μνησθῆναι,
οὐ τῆς ἐν λόγοις χάριτος ἀπάρξασθαί ποτε, ἀλλὰ τὸν
χρόνον ἅπαντα περὶ ταῦτα κατετρίβης ζητῶν 'κεῖται;
οὐ κεῖται; εἴρηται; οὐκ εἴρηται;' ἐξονυχίζεις τε πάντα d
τὰ προσπίπτοντα τοῖς συνδιαλεγομένοις, τὰς ἀκάνθας
συνάγων

ὡς ἀν' ἐχινόποδας καὶ ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνωνιν

ἀεὶ διατρίβων, ἀνθέων τῶν ἡδίστων μηδὲν συναθροί-
ζων. ἢ οὐ σὺ εἶ ὁ καὶ τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων καλουμένην
στρήναν, κατά τινα πατρίαν παράδοσιν λεγομένην καὶ
διδομένην τοῖς φίλοις, ἐπινομίδα καλῶν; καὶ εἰ μὲν
τὴν Πλάτωνος ζηλώσας, μαθεῖν βουλόμεθα, εἰ δὲ πα-
ρά τινι οὕτως εὑρὼν λεγομένην, ἐμφάνισον τὸν εἰ-
πόντα. ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐπινομίδα καλουμένην καὶ μέρος
τι τριήρους, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν τριηρικῷ παρατέθει-
ται. οὐ σὺ εἶ ὁ καὶ τὸν καινὸν καὶ οὐδέπω ἐν χρείᾳ e
γενόμενον φαινόλην, εἴρηται γάρ, ὦ βέλτιστε, καὶ ὁ
φαινόλης, εἰπών; 'παῖ Λεῦκε, δός μοι τὸν ἄχρηστον
φαινόλην.' εἰς βαλανεῖον δέ ποτε πορευόμενος οὐκ
ἔφης πρὸς τὸν πυνθανόμενον 'ποῖ δή;' 'ἀπολούμενος,

ἦν δ' ἐγώ, ἐπείγομαι.' κἀκείνης σοι τῆς ἡμέρας ὁ κα-
λὸς καυνσῖνος ὑπὸ λωποδυτῶν ἀνηρπάσθη, ὡς γέλωτα
πάμπολυν ἐν τῷ βαλανείῳ γενέσθαι, ἀχρήστου ζητου-
μένου φαινόλου. ἄλλοτε δέ, ὦ ἑταῖροι φίλτατοι, πρὸς
γὰρ ὑμᾶς εἰρήσεται τἀληθῆ, προσέπταισε λίθῳ καὶ τὴν
f κνήμην ἔλυσε· θεραπευθεὶς οὖν προῄει καὶ πρὸς τοὺς
πυνθανομένους τί τοῦτο Οὐλπιανέ; ὑπώπιον ἔλεγε.
κἀγώ, ξυνῆν γὰρ αὐτῷ, τότε τὸν γέλωτα φέρειν οὐ δυ-
νάμενος, παρά τινι τῶν φίλων ἰατρῷ ὑπαλειψάμενος
τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς παχεῖ φαρμάκῳ, πρὸς τοὺς
πυνθανομένους τί δὲ σύ; πρόσκομμα ἔφασκον.

53. Τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερός ἐστι
ζηλωτής, Πομπηιανὸς ὁ Φιλαδελφεύς, ἄνθρωπος οὐκ
98 ἀπάνουργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός. ὅστις πρὸς
τὸν οἰκέτην διαλεγόμενος μεγάλῃ τῇ φωνῇ καλέσας τοὔ-
νομα, Στρομβιχίδη, ἔφη, κόμιζέ μοι ἐπὶ τὸ γυμνάσιον
τὰς βλαύτας τὰς ἀφορήτους καὶ τὴν ἐφεστρίδα τὴν ἄχρη-
στον. ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πώγωνα προσαγο-
ρεύσω τοὺς ἑταίρους· ὀπτὸς γάρ ἐστί μοι τάριχος. κό-
μιζε δὲ τοῦ ἐλαίου τὴν λήκυθον· πρότερον γὰρ συν-
τριβησόμεθον, ἔπειθ' οὕτως ἀπολούμεθον.' ὁ δ' αὐτὸς
b οὗτος σοφιστὴς Φεβρουαρίῳ μηνί, ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι
(τὸν δὲ μῆνα τοῦτον κληθῆναί φησιν ὁ Μαυρούσιος
Ἰόβας ἀπὸ τῶν κατουδαίων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν
δειμάτων, ἐν ᾧ τοῦ χειμῶνός ἐστι τὸ ἀκμαιότατον, καὶ
ἔθος τότε τοῖς κατοιχομένοις τὰς χοὰς ἐπιφέρειν πολ-
λαῖς ἡμέραις), πρός τινα τῶν φίλων, οὐκ εἶδές με,
ἔφη, πολλῶν ἡμερῶν διὰ τὰ καύματα. τῆς δὲ τῶν
παναθηναίων ἑορτῆς ἐπιτελουμένης, δι' ἧς τὰ δικα-
στήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, γενέθλιός ἐστι τῆς ἀλέκτο-
ρος Ἀθηνᾶς καὶ ἄδικος ἡ τῆτες ἡμέρα. ἐκάλεσε δέ ποτε
καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἡμῶν ἑταῖρον οὐδὲν

αὐτῷ χρήσαντος τοῦ θεοῦ ἄχρηστον. δεῖξιν δέ ποτε c
λόγων δημοσίᾳ ποιούμενος καὶ ἐγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως ἔφη, θαυμαστὴ δ' ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἡ ἀνυπόστατος.

54. τοιοῦτοί τινές εἰσιν, ὦ ἑταῖροι, οἱ Οὐλπιάνειοι σοφισταί, οἱ καὶ τὸ μιλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων τὸ εἰς τὴν τοῦ θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν κατασκευαζόμενον ἰπνολέβητα ὀνομάζοντες, πολλῶν ὀνομάτων ποιηταὶ καὶ πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν Σικελιώτην Διονύσιον, ὃς τὴν μὲν παρθέ- d
νον ἐκάλει μένανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν στῦλον μενεκράτην, ὅτι μένει καὶ κρατεῖ, βαλλάντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται, καὶ τὰς τῶν μυῶν διεκδύσεις μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ. Ἄθανις δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν τὸν αὐτόν φησι Διονύσιον καὶ τὸν βοῦν γαρόταν καλεῖν, καὶ τὸν χοῖρον ἴακχον. τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος ὁ Κασάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ Ἡρα- e
κλείδης ὁ Λέμβος ἐν τῇ τριακοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως ''Ἀλέξαρχος ὁ τὴν Οὐρανόπολιν κτίσας διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν· ὀρθροβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλῶν καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, καὶ τὴν δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα καὶ τὸν κήρυκα ἀπύτην. καὶ τοῖς Κασανδρέων δὲ ἄρχουσι τοιαῦτά ποτ' ἐπέστειλεν ''Ἀλέξαρχος ὁ μάρμων πρόμοις γαθεῖν. τοὺς ἡλιοκρεῖς οἰῶν οἶδα λιποῦσα θεωτῶν ἔργων κρατήτορας μορσίμῳ τύχᾳ κεκυρωμένας θεοῦ πόγαις χυτλώσαντες αὐτοὺς καὶ φύλα- f
κας ὀριγενεῖς.' τί δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δηλοῖ νομίζω 'γὼ μηδὲ τὸν Πύθιον ἂν γνῶναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνη

τόδε τυραννεῖν ἐστιν . .
ἢ τί ποτε τὸ σπουδαῖον; ἀκολουθεῖν ἐρεῖς
ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν νὴ Δία
λεπτῶν ἀσίτων συκίνων, λέγονθ' ὅτι
99 τὸ πρᾶγμα τοῦτ' οὐκ ἔστιν, εἴπερ γίγνεται.
οὐδ' ἔστι γάρ πω γιγνόμενον ὃ γίγνεται,
οὔτ' εἰ πρότερον ἦν, ἔστιν ὅγε νῦν γίγνεται.
ἔστιν γὰρ οὐκ ὂν οὐδέν. ὃ δὲ μὴ γέγονέ πω,
οὐκ ἔστιν, ὥσπερ γέγονεν ὅ γε μὴ γέγονέ πω.
ἐκ τοῦ γὰρ εἶναι γέγονεν· εἰ δ' οὐκ ἦν ὅθεν,
πῶς ἐγένετ' ἐξ οὐκ ὄντος; οὐχ οἷόν τε γάρ.
εἰ δ' αὐτόθεν που γέγονεν, οὐκ ἔσται
κεῖποι δέ πω τις εἴη, πόθεν γενήσεται τὸ οὐκ ὄν,
εἰς οὐκ ὄν· εἰς οὐκ ὂν γὰρ οὐ δυνήσεται.
b ταυτὶ δ' ὅ τι ἐστὶν οὐδ' ἂν ἀπόλλων μάθοι.

55. Οἶδα δ' ὅτι καὶ Σιμωνίδης που ὁ ποιητὴς ἀρίσταρχον εἶπε τὸν Δία, καὶ Αἰσχύλος τὸν Ἅιδην ἀγησίλαον, Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος ἰοχέαιραν τὴν ἀσπίδα τὸ ζῷον. διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ θαυμασιώτατος Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ εἰπὼν ξηροβατικά τινα ζῷα καὶ ἀθροβατικὰ ἄλλα, ξηροτροφικόν τε καὶ ὑγροτροφικὸν καὶ ἀερονομικόν, ἐπὶ ζῴων χερσαίων
c καὶ ἐνύγρων καὶ ἐναερίων, ἐπιλέγει, ὥσπερ παρακελευόμενος τούτοις τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, γράφων καὶ κατὰ λέξιν τάδε 'κἂν διαφυλάξῃς τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι, πλουσιώτερος καὶ εἰς γῆρας ἀναφανήσει φρονήσεως.' οἶδα δὲ καὶ Ἡρώδην τὸν Ἀττικὸν ῥήτορα ὀνομάζοντα τροχοπέδην τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν, ὅτε κατάντεις τόπους ὀχούμενος ἐπορεύετο, καίτοι Σιμαρίστου ἐν τοῖς Συνωνύμοις ἐποχέα τὸ ξύλον τοῦτο ἐπονομά-

ζοντος. καὶ Σοφοκλῆς δέ που ὁ ποιητὴς τὸν φύλακα μοχλὸν ἐπωνόμασεν ἐν τούτοις d

θάρσει, μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός.

κἂν ἄλλοις δὲ τὴν ἄγκυραν ἰσχάδα κέκληκε διὰ τὸ κατέχειν τὴν ναῦν

ναῦται δὲ μηρύσαντο νηὸς ἰσχάδα.

καὶ Δημάδης δὲ ὁ ῥήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν Αἴγιναν εἶναι λήμην τοῦ Πειραιῶς, τὴν δὲ Σάμον ἀπορρῶγα τῆς πόλεως, ἔαρ δὲ τοῦ δήμου τοὺς ἐφήβους, τὸ δὲ τεῖχος ἐσθῆτα τῆς πόλεως, τὸν δὲ σαλπιγκτὴν κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα. ὁ δ' ὀνοματοθήρας οὗτος σοφιστὴς e ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα ἧς ἐπεσχημένα ἦν τὰ γυναικεῖα. πόθεν δέ σοι ὦ Οὐλπιανὲ καὶ κεχορτασμένος εἰπεῖν ἐπῆλθε, δέον τῷ κορεσθῆναι χρήσασθαι;

56. Πρὸς ταῦτα ὁ Οὐλπιανός πως ἡδέως γελάσας, ἀλλὰ μὴ βαύζε, εἶπεν, ὦ ἑταῖρε, μηδὲ ἀγριαίνου τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν, τῶν ὑπὸ κύνα οὐσῶν ἡμερῶν, δέον αἰκάλλειν μᾶλλον καὶ προσσαίνειν τοῖς συνδείπνοις, μὴ καί τινα Κυνοφόντιν ἑορτὴν ποιησώμεθα ἀντὶ τῆς παρ' Ἀργείοις ἐπιτελουμένης. χορτασθῆναι f εἴρηται ὦ δαιμόνιε ἀνδρῶν παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Ὀδυσσεῦσιν οὕτως

ἦσθε πανημέριοι χορταζόμενοι γάλα λευκόν.

καὶ Μένανδρος δὲ ἐν Τροφωνίῳ ἔφη χορτασθείς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηρυτάδῃ

θεράπευε καὶ χόρταζε τῶν μονῳδιῶν.

Σοφοκλῆς δ' ἐν Τυροῖ

σίτοισι παγχόρτοισιν ἐξενίζομεν.

Εὔβουλος δ' ἐν Δόλωνι 100

ἐγὼ κεχόρτασμαι μὲν ἄνδρες οὐ κακῶς,
ἀλλ' εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μόλις πάνυ
ὑπεδησάμην ἅπαντα δρῶν τὰς ἐμβάδας.

Σώφιλος δ' ἐν Φιλάρχῳ

γαστρισμὸς ἔσται δαψιλής· τὰ προοίμια
ὁρῶ . . . . χορτασθήσομαι.
νὴ τὸν Διόνυσον, ἄνδρες, ἤδη στρηνιῶ.

καὶ Ἄμφις ἐν Οὐρανῷ

εἰς τὴν ἑσπέραν χορτάζομεν
ἅπασιν ἀγαθοῖς.

b ταῦτα μὲν οὖν, ὦ Κύνουλκε, εἰπεῖν προχείρως ἔχω σοι τὰ νῦν, αὔριον δὲ ἢ ἔννηφι, τὴν γὰρ εἰς τρίτην Ἡσίοδος εἴρηκεν οὕτως, πληγαῖς σε χορτάσω, ἐάν περ μὴ εἴπῃς ὁ κοιλιοδαίμων παρὰ τίνι κεῖται. σιωπήσαντος δ' ἐκείνου, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι ὦ κύον ἐρῶ, ὅτι Εὔπολις τοὺς κόλακας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκε· τὸ δὲ μαρτύριον ἀναβαλοῦμαι, ἔστ' ἂν ἀποδῶ σοι τὰς πληγάς.

57. Ἡσθέντων οὖν ἐπὶ τοῖς πεπαιγμένοις ἁπάντων, ἀλλὰ μήν, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, καὶ τὸν περὶ τῆς c μήτρας λόγον ἀποδώσω. Ἄλεξις γὰρ ἐν τῷ Ποντικῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Καλλιμέδοντα τὸν ῥήτορα, Κάραβον δὲ ἐπικαλούμενον, κωμῳδῶν (ἦν δ' οὗτος εἷς τῶν κατὰ Δημοσθένη τὸν ῥήτορα πολιτευομένων) φησίν

ὑπὲρ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνῄσκειν θέλει,
ὑπὲρ δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ Κάραβος
ἐφθῆς ἴσως προσεῖτ' ἂν ἄλλως ἀποθανεῖν.

ἦν δὲ ὁ Καλλιμέδων καὶ ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος. μνη- d μονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι οὕτως

ἔμμητρον ἂν ᾖ τὸ ξύλον, βλάστην ἔχει·
Μητρόπολίς ἐστιν, οὐχὶ Πατρόπολις [πόλις]·
μήτραν τινὲς πωλοῦσιν, ἥδιστον κρέας·
Μητρᾶς ὁ Χῖός ἐστι τῷ δήμῳ φίλος.

Εὔφρων δ' ἐν Παραδιδομένῃ

οὑμὸς διδάσκαλος δὲ μήτραν σκευάσας
παρέθηκε Καλλιμέδοντι κἀσθίονθ' ἅμα
ἐποίησε πηδᾶν, ὅθεν ἐκλήθη Κάραβος.

Διώξιππος δ' ἐν Ἀντιπορνοβοσκῷ e

οἵων δ' ἐπιθυμεῖ βρωμάτων, ὡς μουσικῶν·
ἤνυστρα μήτρας χόλικας.

ἐν δὲ Ἱστοριογράφῳ

τὴν στοὰν διεξέπαιεν Ἀμφικλῆς μήτρας δύο
κρεμαμένας δείξας, ἐκεῖνον πέμπε, φησ', ἐὰν ἴδῃς.

Εὔβουλος δ' ἐν Δευκαλίωνι

ἡπάτια νῆστις πλεύμονες μήτρα.

58. Ὁ Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνώ-
ριμος, καὶ τὴν σὺν ὀπῷ χρῆσιν αὐτῆς οἶδεν. ἀναγρά-
φων γοῦν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιόν φησιν οὕτως 'μή- f
τρας τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὀπῷ.' τοῦ δὲ
ὀποῦ μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Δυσέρωσι περὶ Κυρή-
νης τὸν λόγον ποιούμενος

ἐκεῖσε διαπλέω
ὅθεν διεσπάσθημεν, ἐρρῶσθαι λέγων
ἅπασιν, ἵπποις Β. σιλφίῳ Α. συνωρίσιν
Β. καυλῷ Α. κέλησι Β. μασπέτοις Α. πυρετοῖς Β. ὀποῖς.

τῆς δὲ διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἐκτομίδα μνημονεύει 101
Ἵππαρχος ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθεὶς ἐν τούτοις

ἀλλὰ λοπάς μ' εὔφραιν' ἢ μήτρης καλὰ πρόσωπα
ἐκβολάδος, δέλφαξ τ' ἐν κλιβάνῳ ἡδέα ὄζων.

Σώπατρος δ' ἐν μὲν Ἱππολύτῳ φησίν

ἀλλ' οἷα μήτρα καλλίκαρπος ἐκβολὰς
δίεφθα λευκανθεῖσα τυροῦται δέμας.

ἐν δὲ Φυσιολόγῳ

μήτρας ὑείας οὐκ ἀφεψηθεὶς τόμος,
τὴν δηξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων. b

ἐν δὲ Σίλφαις

μήτρας ὑείας ἑφθὸν ὡς φάγῃς τόμον,
δριμεῖαν ὤθων πηγανῖτιν εἰς χολήν.

59. Οἱ μέντοι ἀρχαῖοι πάντες πρὸ τοῦ δειπνεῖν οὐ παρέφερον οὔτε μήτρας οὔτε θρίδακας οὔτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὥσπερ νῦν γίνεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις καὶ τὸ μύροις χρήσασθαί φησιν

αἰεὶ δὲ στεφάνοισι κάρα παρὰ δαῖτα πυκάζου
c παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαίης πέδον ὄλβιον ἀνθῇ,
καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε,
καὶ σμύρναν λίβανόν τε πυρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν
βάλλε πανημέριος, Συρίης εὐώδεα καρπόν.
ἐμπίνοντι δέ σοι φερέτω τοιόνδε τράγημα,
γαστέρα καὶ μήτραν ἑφθὴν ὑός, ἔν τε κυμίνῳ
ἔν τ' ὄξει δριμεῖ καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν,
ὀρνίθων τ' ὀπτῶν ἁπαλὸν γένος, ὡς ἂν ὑπάρχῃ
d ὥρη. τῶν δὲ Συρακοσίων τούτων ἀμέλησον,
οἳ πίνουσι μόνον βατράχων τρόπον οὐδὲν ἔδοντες.
ἀλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθε
βρωτά. τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκεῖνα τραγήματα πάντα πέφυκεν
πτωχείας παράδειγμα κακῆς, ἑφθοί τ' ἐρέβινθοι
καὶ κύαμοι καὶ μῆλα καὶ ἰσχάδες. ἀλλὰ πλακοῦντα
e αἴνει Ἀθήνησιν γεγενημένον· εἰ δὲ μή, ἄν που
αὐτὸν ἔχῃς ἑτέρωθε, μέλι ζήτησον ἀπελθὼν
ἀττικόν, ὡς τοῦτ' ἔστιν ὃ ποιεῖ κεῖνον ὑβριστήν.
οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς
καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὄλεθρον

ἥκειν καὶ κατορωρύχθαι σταδίους ἀναρίθμους. Λυγκεὺς δὲ διαγράφων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητρίδος δεῖπνον, ὅτε ὑπεδέχετο Δημήτριον τὸν πολιορκητήν, εὐθέως τοὺς εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐσθίοντας ποιεῖ ἰχθῦς παντοίους καὶ κρέα. ὁμοίως καὶ τὸ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον διατιθεὶς ἐπιτελοῦντος ἀφρο- f
δίσια καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως ἰχθῦς πρῶτον παρατίθησι καὶ κρέα.

60. Θαυμάζειν δ' ἐστὶν ἄξιον τοῦ τὰς καλὰς ὑποθήκας παραδιδόντος ἡμῖν Ἀρχεστράτου, ὃς Ἐπικούρῳ τῷ σοφῷ τῆς ἡδονῆς καθηγεμὼν γενόμενος κατὰ τὸν ἀσκραῖον ποιητὴν γνωμικῶς καὶ ἡμῖν συμβουλεύει τισὶ μὲν μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν· καὶ ἐσθίειν παρακελεύεται τὰ καὶ τά, οὐδὲν ἀποδέων τοῦ παρὰ Δαμοξένῳ τῷ κωμῳδιοποιῷ μαγείρου, ὃς ἐν Συντρόφοις φησίν

Ἐπικούρου δέ με 102
ὁρᾷς μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, παρ' ᾧ
ἐν δύ' ἔτεσιν καὶ μησὶν οὐχ ὅλοις δέκα
τάλαντ' ἐγώ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα.
Β. τοῦτο δὲ τί ἐστιν, εἰπέ μοι. Α. καθήγισα.
Β. μάγειρος ἦν κἀκεῖνος, ὦ γῆ καὶ θεοί.
Α. ποῖος μάγειρος; ἡ φύσις πάσης τέχνης
ἀρχέγονόν ἐστ'. Β. ἀρχέγονον, ὦλιτήριε.
οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοῦ πονεῖν σοφώτερον,
ἦν τ' εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα τοῦ λόγου τριβὴν
ἔχοντι τούτου· πολλὰ γὰρ συμβάλλεται.
διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον
μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα
[μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα ὡς κενοῦ]
καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα, μινθώσας ἄφες·
ὡς ἐκ διατριβῆς τοῦτο δεῖ γὰρ εἰδέναι

τίν' ἔχει διαφορὰν πρῶτον, ὦ βέλτιστε σύ,
γλαυκίσκος ἐν χειμῶνι καὶ θέρει, πάλιν
c ποῖος περὶ δύσιν πλειάδος συνειδέναι
ἰχθὺς ὑπὸ τροπάς τ' ἐστὶ χρησιμώτατος.
αἱ μεταβολαὶ γὰρ αἵ τε κινήσεις κακὸν
ἠλίβατον ἀνθρώποισιν ἀλλοιώματα
ἐν ταῖς τροφαῖς ποιοῦσι· μανθάνεις; τὸ δὲ
ληφθὲν καθ' ὥραν ἀποδίδωσι τὴν χάριν.
τίς παρακολουθεῖ ταῦτα; τοιγαροῦν στρόφοι
καὶ πνευμάτια γιγνόμενα τὸν κεκλημένον
d ἀσχημονεῖν ποιοῦσι. παρὰ δ' ἐμοὶ τρέφει
τὸ προσφερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται
ὀρθῶς τε διαπνεῖ. τοιγαροῦν εἰς τοὺς πόρους
ὁ χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται.
χυμὸς λέγεις Δημόκριτος οὐδὲν πρᾶγμα τὰ
γιγνόμενα ποιεῖ τὸν φαγόντ' ἀρθριτικόν.
Β. καὶ τῆς ἰατρικῆς τι μετέχειν μοι δοκεῖς.
Α. καὶ πᾶς ὁ φύσεως ἐντός. ἡ δ' ἀπειρία
e τῶν νῦν μαγείρων κατανόει πρὸς τῶν θεῶν
οἷα 'στίν. ἅλμην ὅταν ἴδῃς ἐξ ἰχθύων
ὑπεναντίων αὐτοῖσι ποιοῦντας μίαν,
καὶ σήσαμ' ἐπιτρίβοντας εἰς ταύτην, λαβὼν
ἕκαστον αὐτῶν κατὰ μέρος προσπαρδέτω.
Β. ὥς μοι κεχάρισαι. Α. τί γὰρ ἂν εὖ γένοιτ' ἔτι
τῆς ἰδιότητος πρὸς ἑτέραν μεμιγμένης
καὶ συμπλεκομένης οὐχὶ συμφώνους ἁφάς;
f τὸ ταῦτα διορᾶν ἐστιν εὐψύχου τέχνης,
οὐ τὸ διανίζειν λοπάδας οὐδ' ὄζειν καπνοῦ.
ἐγὼ γὰρ εἰς τοὐπτάνιον οὐκ εἰσέρχομαι.
Β. ἀλλὰ τί; Α. θεωρῶ πλησίον καθήμενος,
πονοῦσι δ' ἑτέροισιν λέγω τὰς αἰτίας
καὶ τἀποβαῖνον· ὀξὺ τὸ περίκομμ', ἄφες.

Β. ἁρμονικός, οὐ μάγειρος. *Α.* ἐπίτεινον τὸ πῦρ·
ὁμαλιζέτω τοῖς τάχεσιν· ἡ πρώτη λοπὰς
ζεῖ ταῖς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνως. νοεῖς 103
τὸν τύπον; *Β.* Ἄπολλον. καὶ τὶ φαίνεται τέχνη.
Α. εἶτ' οὐδὲν εἰκῇ παρατίθημι, μανθάνεις;
βρῶμ', ἀλλὰ μίξας πάντα κατὰ συμφωνίαν.
Β. πῶς; *Α.* ἔστιν αὐτοῖς ἃ διὰ τεττάρων ἔχει
κοινωνίαν, διὰ πέντε, διὰ πασῶν πάλιν,
ταῦτα προσάγω πρὸς αὐτὰ τὰ διαστήματα
καὶ ταῖς ἐπιφοραῖς εὐθὺς οἰκείως πλέκω·
ἔσθ' ὅτε δ' ἐφεστὼς παρακελεύομαι· πόθεν
ἅπτει; τί τούτῳ μιγνύειν μέλλεις; ὅρα,
διάφωνον ἕλκεις· οὐχ ὑπερβήσει σοφόν; b
Ἐπίκουρος οὕτω κατεπύκνου τὴν ἡδονήν·
ἐμασᾶτ' ἐπιμελῶς, εἶδε τἀγαθὸν μόνος
ἐκεῖνος οἷόν ἐστιν· οἱ δ' ἐν τῇ στοᾷ
ζητοῦσι συνεχῶς οἷόν ἐστ' οὐκ εἰδότες.
οὐκοῦν ὅ γ' οὐκ ἔχουσιν, ἀγνοοῦσι δέ,
οὐδ' ἂν ἑτέρῳ δοίησαν. *Β.* οὕτω συνδοκεῖ·
ἀφῶμεν οὖν τὰ λοιπά. δῆλα δὴ πάλαι.

61. *Καὶ Βάτων δ' ἐν Συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας μειρακίου πατέρα, ὡς διαφθαρέντος κατὰ τὴν δίαιταν ὑπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ, φησίν* c

ἀπολώλεκας τὸ μειράκιόν μου παραλαβών,
ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον
ἀλλότριον αὑτοῦ, καὶ πότους ἑωθινοὺς
πίνει διὰ σὲ νῦν πρότερον οὐκ εἰθισμένον.
Β. εἶτ' εἰ μεμάθηκε, δέσποτα, ζῆν, ἐγκαλεῖς;
Α. ζῆν δὲ τὸ τοιοῦτον; *Β.* ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.
ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθὸν
τὴν ἡδονὴν δήπουθεν· οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν
ταύτην ἑτέρωθεν, ἐκ δὲ τοῦ ζῆν δὴ καλῶς d

εὖσως ἅπαντας ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί.
Α. ἑόρακας οὖν φιλόσοφον εἰπέ μοί τινα
μεθύοντ' ἐπὶ τούτοις θ' οἷς λέγεις κηλούμενον;
Β. ἅπαντας. οἱ γοῦν τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες
καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις
καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα,
οὕτως ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ,
ἴσασιν οὗ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου,
e καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὥσπερ πράγματος,
ὥστ' ἐκπεπλῆχθαι πάντας.

62. *Καὶ παρ' Ἀντιφάνει δὲ ἐν Στρατιώτῃ ἢ Τύχωνι παραινέσεις εἰσφέρων ἄνθρωπος τοιοῦτός ἐστιν, ὅς φησιν*

ὅστις ἄνθρωπος δὲ φὺς
ἀσφαλές τι κτῆμ' ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζεται,
πλεῖστον ἡμάρτηκεν. ἢ γὰρ εἰσφορά τις ἥρπασεν
τἄνδοθεν πάντ', ἢ δίκῃ τις περιπεσὼν ἀπώλετο,
f ἢ στρατηγήσας προσῶφλεν, ἢ χορηγὸς αἱρεθεὶς
ἱμάτια χρυσᾶ παρασχὼν τῷ χορῷ ῥάκος φορεῖ,
ἢ τριηραρχῶν ἀπήγξατ', ἢ πλέων ἥλωκέ ποι,
ἢ βαδίζων ἢ καθεύδων κατακέκοφθ' ὑπ' οἰκετῶν.
οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὅσ' ἂν καθ' ἡμέραν
104 εἰς ἑαυτὸν ἡδέως τις εἰσαναλίσκων τύχῃ.
οὐδὲ ταῦτα σφόδρα τι· καὶ γὰρ τὴν τράπεζαν ἁρπάσαι
κειμένην ἄν τις προσελθών· ἀλλ' ὅταν τὴν ἔνθεσιν
ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυγχάνῃς κατεσπακώς,
τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον.

τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Ὑδρίᾳ.

63. *Εἰς ταῦτ' οὖν τις ἀποβλέπων, ἄνδρες φίλοι,*

εἰκότως ἂν ἐπαινέσειε τὸν καλὸν Χρύσιππον, κατιδόντα ἀκριβῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν καὶ εἰπόντα μητρόπολιν εἶναι τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ τὴν Ἀρχεστράτου γαστρολογίαν, ἣν πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρίμαργοι Θέογνίν τινα αὑτῶν εἶναι λέγουσι, τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιίαν. πρὸς οὓς καὶ Θεόγνητος ἐν Φάσματι ἢ Φιλαργύρῳ φησὶν ἐκ τούτων b

ἄνθρωπ', ἀπολεῖς με. τῶν γὰρ ἐκ τῆς ποικίλης
στοᾶς λογαρίων ἀναπεπλησμένος νοσεῖς.
'ἀλλότριόν ἐσθ' ὁ πλοῦτος ἀνθρώπῳ, πάχνη· c
σοφία δ' ἴδιον, κρύσταλλος. οὐδεὶς πώποτε
ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ'.' ὦ τάλας ἐγώ,
οἵῳ μ' ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνῴκισεν.
ἐπαρίστερ' ἔμαθες, ὦ πόνηρε, γράμματα·
ἀνατέτροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία·
πεφιλοσόφηκας γῇ τε κοὐρανῷ λαλῶν,
οἷς οὐδέν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων.

64. Ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου παῖδες ἐπεισῆλθον φέροντες ἐπὶ δίσκων καράβους μείζονας Καλλιμέδοντος τοῦ ῥήτορος, ὃς διὰ τὸ φιληδεῖν τῷ d βρώματι Κάραβος ἐπεκλήθη. Ἄλεξις μὲν οὖν αὐτὸν ἐν Δορκίδι ἢ Ποππυζούσῃ φίλιχθυν εἶναι κοινῶς παραδίδωσι, καθάπερ καὶ ἄλλοι τῶν κωμῳδιοποιῶν, λέγων οὕτως

τοῖς ἰχθυοπώλαις ἐστὶν ἐψηφισμένον,
ὥς φασι, χαλκῆν Καλλιμέδοντος εἰκόνα
στῆσαι παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν,
ἔχουσαν ὀπτὸν κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ,
ὡς αὐτὸν ὄντ' αὐτοῖσι τῆς τέχνης μόνον
σωτῆρα, τοὺς ἄλλους δὲ πάντας ζημίαν. e

περισπούδαστος δὲ ἦν πολλοῖς ἡ τοῦ καράβου βρῶσις, ὥς ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κωμῳδίας μερῶν· ἀρ-

κέσει δὲ τὰ νῦν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις οὕτως λέγων

ἰχθὺς ἐώνηταί τις ἢ σηπίδιον
ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων ἢ πουλύπους;
ἢ νῆστις ὀπτᾶτ' ἢ γαλεὸς ἢ τευθίδες;
Β. μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ'. Α. οὐδὲ βατίς; Β. οὔ φημ' ἐγώ.
f Α. οὐδὲ χόρι', οὐδὲ πυός, οὐδ' ἧπαρ κάπρου,
οὐδὲ σχαδόνες, οὐδ' ἠτριαῖον δέλφακος;
οὐδ' ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν
γυναιξὶ κοπιώσαισιν ἐπεκουρήσατε;

πλατείας δὲ καρῖδας ἂν εἴη λέγων τοὺς ἀστακοὺς καλουμένους, ὧν μνημονεύει Φιλύλλιος ἐν Πόλεσι. καὶ Ἀρχέστρατος γὰρ ἐν τῷ διαβοήτῳ ποιήματι οὐδ' ὅλως που κάραβον ὀνομάζων ἀστακὸν προσαγορεύει, ὥσπερ κἀν τούτοις

105 ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολὺν ἀστακὸν ὠνοῦ
τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακρὰς ἄλλως τε βαρείας,
τοὺς δὲ πόδας μικρούς, βραδέως δ' ἐπὶ γαῖαν ὀρούει.
εἰσὶ δὲ πλεῖστοι μὲν πάντων ἀρετῇ τε κράτιστοι
ἐν Λιπάραις, πολλοὺς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει.

καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ τὸν προειρημένον ἀστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι λέγων οὕτως

b ἐντὶ δ' ἀστακοὶ κολύβδαιναί τε χὠς τὰ πόδι' ἔχει
μικρὰ τὰς χεῖρας δὲ μακράς, κάραβος δὲ τὤνυμα.

65. Ἴδιον δ' ἐστὶ γένος καράβων τε καὶ ἀστακῶν ἄλλο, ἔτι δὲ καρίδων. τὸν δ' ἀστακὸν οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ φησί 'κἀστακοὶ γαμ-

ψώνυχοι.' Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων παρα-
πλήσιά φησιν εἶναι τῶν μαλακοστράκων κόρακον
ἀστακὸν νύμφην ἄρκτον καρκίνον πάγουρον. Διοκλῆς
δ' ὁ Καρύστιός φησι 'καρῖδες καρκίνοι κάραβοι ἀστα-
κοὶ εὔστομα καὶ διουρητικά.' κολύβδαιναν δ' εἴρηκεν c
Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς προεκκειμένοις, ὡς μὲν Νίκανδρός
φησι, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον, ὡς δ' ὁ Ἡρακλείδης ἐν
Ὀψαρτυτικῷ, τὴν καρῖδα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ
ζῴων μορίων 'τῶν μαλακοστράκων ὀχεύονται' φησὶ
'κάραβοι ἀστακοὶ καρῖδες καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ
τὰ ὀπισθουρητικὰ τῶν τετραπόδων. ὀχεύονται δὲ τοῦ
ἔαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῇ (ἤδη γὰρ ὦπται ἡ ὀχεία
πάντων τῶν τοιούτων), ἐνιαχοῦ δὲ ὅταν τὰ σῦκα ἄρ-
χηται πεπαίνεσθαι. γίνονται δ' οἱ μὲν κάραβοι ἐν
τοῖς τραχέσι καὶ πετρώδεσιν, οἱ δ' ἀστακοὶ ἐν τοῖς d
λείοις, ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. διὸ καὶ ἐν
Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἀστακοὶ γίνονται,
περὶ δὲ τὸ Σίγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. εἰσὶ δ' οἱ
κάραβοι μακρόβιοι πάντες.' Θεόφραστος δ' ἐν τῷ
περὶ τῶν φωλευόντων τοὺς ἀστακοὺς καὶ καράβους
καὶ καρῖδας ἐκδύεσθαί φησι τὸ γῆρας.

66. Περὶ δὲ τῶν καρίδων ὅτι καὶ πόλις ἦν Καρί-
δες περὶ Χίον τὴν νῆσον Ἔφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορεῖ,
κτίσαι φάσκων αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ
Δευκαλίωνος γενομένου κατακλυσμοῦ μετὰ Μάκαρος, e
καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. ὁ δὲ
ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος παραινεῖ τάδε

ἢν δέ ποτ' εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι,
καρῖδ' εὐμεγέθη λήψει, σπανία δὲ πρίασθαι·
ἐν δὲ Μακηδονίᾳ τε καὶ Ἀμβρακίᾳ μάλα πολλαί.

ἐκτεταμένως δ' εἴρηκε καρῖδα Ἀραρὼς μὲν ἐν Καμ-
πυλίωνι

αἵ τε καμπύλαι
καρῖδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην
f εἰς σχοινόπλεκτον ἄγγος.

καὶ Εὔβουλος ἐν Ὀρθάνῃ

καρῖδα καθῆκα κάτω κἀνέσπασ' αὖθις.

Ἀναξανδρίδης Λυκούργῳ

καὶ συμπαίζει καριδαρίοις
μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων,
καὶ ψητταρίοις μετὰ κωθαρίων,
καὶ σκινδαρίοις μετὰ κωβιδίων.

ὁ δ' αὐτὸς κἀν Πανδάρῳ φησίν

106 οὐκ ἐπικεκυφὼς ὀρθὸς ὦ βέλτιστ' ἔσει·
αὕτη δὲ καριδοῖ τὸ σῶμα καμπύλη
ἄγκυρά τ' ἐστὶν ἄντικρυς τοῦ σώματος.

ἐν δὲ Κερκίῳ

ἐρυθρότερον καρῖδος ὀπτῆς σ' ἀποφανῶ.

Εὔβουλος Τιτθαῖς 'καρῖδάς τε τῶν κυφῶν.' καὶ
Ὠφελίων Καλλαίσχρῳ

κυρταὶ δ' ὁμοῦ καρῖδες ἐν ξηρῷ πέδῳ.

καὶ ἐν Ἰαλέμῳ

ὠρχοῦντο δ' ὡς καρῖδες ἀνθράκων ἔπι
b πηδῶσι κυρταί.

συνεσταλμένως δ' εἴρηκεν Εὔπολις ἐν Αἰξὶν οὕτως

πλὴν
ἅπαξ ποτ' ἐν Φαίακος ἔφαγον καρίδας.

καὶ ἐν Δήμοις

ἔχων τὸ πρόσωπον καρίδος μασθλητίνης.

67. Ὠνομάσθησαν δὲ καρῖδες ἀπὸ τοῦ κάρα· τὸ
πλεῖστον γὰρ μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ ἀπηνέγκα-
το. καρίδες δὲ βραχέως οἱ Ἀττικοὶ ἀναλόγως· παρὰ
γὰρ τὸ κάρη γέγονε, διὰ τὸ μείζονι κεχρῆσθαι κεφαλῇ.
ὡς οὖν παρὰ τὸ γραφή γραφίς καὶ βυλή βολίς, οὕτω

καὶ παρὰ τὸ κάρη καρίς. ταθείσης δὲ τῆς παρατελευ-
ταίας ἐτάθη καὶ τὸ τέλος, καὶ ὁμοίως λέγεται τῷ ψη-
φίς καὶ κρηπίς καὶ τευθίς.

περὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων Δίφιλος μὲν
ὁ Σίφνιος οὕτω γράφει 'τῶν δ' ὀστρακοδέρμων κα-
ρὶς ἀστακὸς κάραβος καρκίνος λέων τοῦ αὐτοῦ γένους
ὄντα διαφέρουσι. μείζων δ' ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἀστα-
κοῦ. οἱ δὲ κάραβοι καὶ γραψαῖοι λέγονται· τῶν καρ- d
κίνων δ' εἰσὶ σαρκωδέστεροι. ὁ δὲ καρκίνος βαρὺς
καὶ δύσπεπτος.' Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ
ἐδεστῶν 'κάραβοι (φησὶ) καὶ καρκίνοι καὶ καρῖδες
καὶ τὰ ὅμοια δύσπεπτα μὲν πάντα, τῶν δ' ἄλλων
ἰχθύων εὐπεπτότερα πολλῷ. πρέπει δ' αὐτοῖς ὀπτᾶ-
σθαι μᾶλλον ἢ ἕψεσθαι.' κουρίδας δὲ τὰς καρῖδας
εἴρηκε Σώφρων ἐν γυναικείοις οὕτως 'ἴδε καλᾶν κου-
ρίδων, ἴδε καμμάρων, ἴδε φίλα· θᾶσαι μὰν ὡς ἐρυ-
θραί τ' ἐντὶ καὶ λειοτριχιῶσαι.' Ἐπίχαρμος δ' ἐν Γᾷ e
καὶ Θαλάσσᾳ 'κουρίδες τε φοινίκιαι.' ἐν δὲ Λόγῳ καὶ
Λογίνναᾳ διὰ τοῦ ω εἴρηκεν 'ἀφύας τε κωρίδας τε
καμπύλας.' Σιμωνίδης δέ

θύννοισι τευθίς, κωβιοῖσι κωρίδες.

68. Ἑξῆς εἰσεκομίσθη ταγηνιστὰ ἥπατα περιειλη-
μένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλῳ, ὃν Φιλέταιρος ἐν Τηρεῖ
ἐπίπλοιον εἴρηκεν. εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος,
λέγε ἡμῖν, ἔφη, ὦ σοφὲ Οὐλπιανέ, εἴ που κεῖται οὕ-
τως τὸ ἧπαρ ἐντετυλιγμένον. καὶ ὅς, ἐὰν πρότερον f
δείξῃς σὺ παρὰ τίνι ὁ ἐπίπλους εἴρηται ἐπὶ τοῦ λίπους
καὶ τοῦ ὑμένος. ἀντικορυσσομένων οὖν τούτων ὁ
Μυρτίλος ἔφη, ὁ μὲν ἐπίπλους παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν
Βάκχαις 'καὶ τὸν ἄρτον ἐπικαλύψας ἐπιπλόῳ.' καὶ
ἐν Θεαροῖς 'ὀσφύος τε πέρι κἀπιπλόου.' καὶ ὁ Χῖος 107
δὲ Ἴων ἐν ταῖς Ἐπιδημίαις ἔφη 'τῷ ἐπιπλόῳ ἐπικα-

λύψας.' ἀπέχεις, φίλη κεφαλὴ Οὐλπιανέ, τὸν ἐπί-
πλουν, ἵν' ἤδη ποτὲ αὐτῷ ἐντυλιχθεὶς κατακαυθῇς
καὶ πάντας ἡμᾶς ζητήσεων ἀπαλλάξῃς. τό τε μαρτύ-
ριον τοῦ οὕτω διεσκευασμένου ἥπατος δίκαιος εἶ σὺ
ἀπομνημονεῦσαι, προειρημένου σοι πάλαι, ὅτε περὶ
τῶν ὠτίων καὶ ποδῶν ἐζητοῦμεν, Ἄλεξις ἐν Κρατεύᾳ
ἢ Φαρμακοπώλῃ εἴρηκε. πᾶσα δ' ἡ ἐκλογὴ χρησίμη
οὖσα εἰς πολλά· ἐπεὶ τὰ νῦν διὰ μνήμης οὐ κρατεῖς,
b αὐτὸς ἐγὼ διεξελεύσομαι. φησὶ δ' οὕτως ὁ κωμικός

πρῶτον μὲν [οὖν] ὄστρεια παρὰ Νηρεῖ τινα
ἰδὼν γέροντα φυκί' ἠμφιεσμένα
ἔλαβον ἐχίνους τ'· ἔστι γὰρ προοίμιον
δείπνου χαριέντως ταῦτα πεπρυτανευμένου.
τούτων δ' ἀπολυθείς, κειμένων ἰχθυδίων
μικρῶν τρεμόντων τῷ δέει τί πείσεται,
θαρρεῖν κελεύσας ἕνεκ' ἐμοῦ ταῦτ', οὐδὲ ἓν
φήσας ἀδικήσειν, ἐπριάμην γλαῦκον μέγαν.
c ἔπειτα νάρκην ἔλαβον, ἐνθυμούμενος
ὅτι δεῖ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους
ἁπαλοὺς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἓν τούτων παθεῖν.
ἐπὶ τὸ τάγηνον φυκίδας, ψήττας τινάς,
καρῖδα, φύκην, κωβιόν, πέρκην, σπάρον,
ἐποίησά τ' αὐτὸ ποικιλώτερον ταῶ.
κρεάδι' ἄττα, ποδάρια, ῥύγχη τινά,
ὠτάρι' ὕει', ἡπάτιον ἐγκεκαλυμμένον·
αἰσχύνεται γὰρ πελιτνὸν ὂν τῷ χρώματι.
τούτοις μάγειρος οὐ πρόσεισ', οὐκ ὄψεται·
οἰμώξεται γὰρ νὴ Δί'. ἀλλ' ἐγὼ σοφῶς
ταῦτ' οἰκονομήσω καὶ γλαφυρῶς καὶ ποικίλως
οὕτω, ποιῶ γὰρ τοὖψον αὐτός, ὥστε τοὺς
δειπνοῦντας εἰς τὰ λοπάδι' ἐμβάλλειν ποιῶ
ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

τὰς σκευασίας πάντων δὲ καὶ τὰς διαθέσεις
τούτων ἕτοιμός εἰμι δεικνύειν λέγειν
προῖκα προδιδάσκειν, ἂν θέλῃ τις μανθάνειν. e

70. Ὅτι δ' ἔθος τῷ ἐπίπλῳ περικαλύπτεσθαι τὰ ἡπάτια Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασί φησι, Μετάνειραν τὴν ἑταίραν ὡς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἡπατίοις αὐτὴ πνευμόνιον ἔλαβε, καὶ ὡς περιελοῦσα τὸ στέαρ εἶδεν, ἀνέκραγεν

ἀπόλωλα, πέπλων μ' ὤλεσαν περιπτυχαί.

μήποτε δὲ καὶ Κρώβυλος ὁ κωμῳδιοποιὸς αἰσχυνόμενον εἶπε τὸ τοιοῦτον ἧπαρ, ὥσπερ καὶ Ἄλεξις, ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ λέγων οὕτως

καὶ πλεκτάνην στιφρὰν σφόδρ', ἐν τούτοις τέ που f
αἰσχυνόμενον ἧπαρ καπρίσκου σκατοφάγου.

ἡπάτιον δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς καὶ Ἀλκαῖος ἐν Παλαίστρᾳ Εὔβουλός τ' ἐν Δευκαλίωνι. δασυντέον δὲ λέγοντας τὸ ἧπαρ. καὶ γὰρ ἡ συναλοιφή ἐστι παρ' Ἀρχιλόχῳ διὰ δασέος. φησὶ γάρ

χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ' ἥπατι.

ἔστι δὲ καὶ ἰχθύς τις ἥπατος καλούμενος, ὅν φησιν ὁ 108
αὐτὸς Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν ἢ Λήδᾳ οὐκ ἔχειν χολὴν

οὐκ ᾤου σύ με
χολὴν ἔχειν, ὡς δ' ἡπάτῳ μοι διελέγου.
ἐγὼ δέ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι.

Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασιν ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησὶ τὸν ἥπατον δύο λίθους ἔχειν τῇ μὲν αὐγῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς ὀστρείοις, τῷ δὲ σχήματι ῥομβοειδεῖς.

71. Ταγηνιστῶν δ' ἰχθύων μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Δημητρίῳ, καθάπερ κἂν τῷ προκειμένῳ δράματι. Εὔβουλος Ὀρθάνῃ b

πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ

ἐρῶσα φοιτᾷ τηγάνων τε σύντροφα
τριβαλλοπανόθρεπτα μειρακύλλια·
ὁμοῦ δὲ τευθὶς καὶ φαληρικὴ κόρη
σπλάγχνοισιν ἀρνείοισι συμμεμιγμένη
πηδᾷ χορεύει, πῶλος ὣς ἀπὸ ζυγοῦ.
ῥινὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας,
θερμὴν παροξύνουσα τηγάνου πνοήν·
ὀσμὴ δὲ πρὸς μυκτῆρας ἠρεθισμένη
c ᾄσσει· μεμαγμένη δὲ Δήμητρος κόρη
κοίλην φάραγγα δακτύλου πιάσματι
σύρει τριήρους ἐμβολὰς μιμουμένη,
δείπνου πρόδρομον ἄριστον.

ἤσθιον δὲ καὶ ταγηνιστὰς σηπίας. Νικόστρατος ἢ Φιλέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ φησίν

οὔποτ' αὖθις ἂν . . .
σηπίαν ἀπὸ τηγάνου
τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος.

Ἡγήμων δ' ἐν Φιλίννῃ καὶ γόνον ἐκ ταγήνου ἐσθίοντας ποιεῖ ἐν τούτοις

μᾶλλα ταχέως ἰὼν πρίω μοι πουλύπουν
καὶ δὸς καταφαγεῖν, κἀπὸ τηγάνου γόνον.

d 72. Ἐπὶ τούτοις οὐχ ἡσθεὶς ὁ Οὐλπιανὸς ἀνιαθεὶς δὲ ἀποβλέψας ὡς ἡμᾶς καὶ τὰ ἐξ Ὀρθάνου Εὐβούλου ἰαμβεῖα εἰπὼν

ὡς εὖ νεναυάγηκεν ἐπὶ τοῦ τηγάνου
ὁ θεοῖσιν ἐχθρὸς

Μυρτίλος· ὅτι γὰρ οὐδὲν τούτων πριάμενός ποτε ἔφαγεν εὖ οἶδα τῶν τινὸς οἰκετῶν αὐτοῦ εἰπόντος μοί ποτε τὰ ἐκ Πορνοβοσκοῦ Εὐβούλου ἰαμβεῖα τάδε

τρέφει με Θετταλός τις ἄνθρωπος βαρύς,
πλουτῶν, φιλάργυρος δὲ κἀλιτήριος,
e ὀψοφάγος, ὀψωνῶν δὲ μέχρι τριωβόλου.

ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐχὶ παρὰ τῷ Μυρτίλῳ γε ἀλλὰ παρ' ἄλλῳ τινί, ὡς ἐπυνθανόμην αὐτοῦ πῶς εἰς τὸν Μυρτίλου ἐνέπεσεν, ἔφη μοι τὰ ἐκ Νεοττίδος Ἀντιφάνους τάδε

παῖς ὢν μετ' ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε
ἀφικόμην ἀχθεὶς ὑπό τινος ἐμπόρου,
Σύρος τὸ γένος ὤν. περιτυχὼν δ' ἡμῖν ὁδὶ
κηρυττομένοις ὀβολοστάτης ὢν ἐπρίατο,
ἄνθρωπος ἀνυπέρβλητος εἰς πονηρίαν,
τοιοῦτος οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰκίαν f
μηδ' ὧν ὁ Πυθαγόρας ἐκεῖνος ἤσθιεν
ὁ τρὶς μακαρίτης εἰσφέρειν ἔξω θύμου.

73. Ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ τοιαῦτά τινα παίζοντος ὁ Κύνουλκος ἀνέκραγεν, ἄρτου δεῖ, καὶ οὐ τοῦ Μεσσαπίων βασιλέως λέγω τῶν ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὗ καὶ σύγγραμμα ἔστι Πολέμωνι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἑβδόμῃ καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Σικελίᾳ διὰ τούτων

κἀκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμῳ νότῳ 109
διεβάλομεν τὸ πέλαγος εἰς Μεσσαπίους·
Ἄρτος δ' ἀναλαβὼν ἐξένισεν ἡμᾶς καλῶς.
ξένος χαρίεις γὰρ ἦν ἐκεῖνος καὶ μέγας
καὶ λαμπρός.

οὐ τούτου οὖν τοῦ Ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ των εὑρημένων ὑπὸ τῆς σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος καὶ ἱμαλίδος· οὕτως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακοσίοις τιμᾶται, ὡς ὁ αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκώλῳ φησὶ τῷ βοιωτιακῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου b
ἀγάλματα ἱδρῦσθαι. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἄρτοι εἰσεκομίζοντο καὶ πλῆθος ἐπ' αὐτοῖς παντοδαπῶν βρωμάτων, ἀποβλέψας εἰς αὐτὰ ἔφη

τοῖς ἄρτοις ὅσας
ἱστᾶσι παγίδας οἱ ταλαίπωροι βροτοί,

φησὶν Ἄλεξις ἐν τῇ εἰς τὸ φρέαρ. ἡμεῖς οὖν εἴπωμέν τι καὶ περὶ ἄρτων.

74. Προφθάσας δ' αὐτὸν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Τρύφων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς φυτικοῖς ἐπιγραφομένοις ἄρτων ἐκτίθεται γένη, εἴ τι κἀγὼ μέμνημαι, ζυμίτην
c ἄζυμον σεμιδαλίτην χονδρίτην συγκομιστὸν (τοῦτον δ' εἶναί φησι καὶ διαχωρητικώτερον τοῦ καθαροῦ) τὸν ἐξ ὀλυρῶν τὸν ἐκ τιφῶν τὸν ἐκ μελινῶν. γίνεται δέ, φησίν, ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν· ἐκ γὰρ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτην, οὗ μνημονεύειν Τιμοκλέα ἐν Ψευδολησταῖς οὕτως

καταμαθὼν δὲ κειμένην
θερμὴν σκάφην θερμῶν ἰπνιτῶν ἤσθιον.

ἐσχαρίτην. τούτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν Πρωτοχόρῳ

λαβόντα θερμοὺς ἐσχαρίτας, πῶς γὰρ οὔ;
d τούτους ἀνειλίττοντα βάπτειν εἰς γλυκύν.

καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ

καὶ σκάφην λαβών τινα
τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν.

Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ συγκρίνων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδίμων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ φησίν ʽἔτι δὲ σεμνυνομένων παρ' ἐκείνοις τῶν ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένου μὲν τοῦ δείπνου καὶ μεσοῦντος οὐδὲν λειπομένους ἐπιφέρουσιν, ἀπειρηκό-
e των δὲ καὶ πεπληρωμένων ἡδίστην ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διάχρηστον ἐσχαρίτην καλούμενον, ὃς οὕτω κέκραται τοῖς μειλίγμασι καὶ τῇ μαλακότητι, καὶ τοιαύτην ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸν γλυκὺν συναυ-

λίαν ὥστε ὁμοῦ προσβιαζόμενος θαυμαστόν τι συντελεῖ· καθάπερ γὰρ ἀνανήφειν πολλάκις γίνεται τὸν μεθύοντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀναπεινῆν γίνεται τὸν ἐσθίοντα.' ἀταβυρίτην. Σώπατρος ἐν Κνιδίᾳ

ἀταβυρίτης δ' ἄρτος ἦν πλησίγναθος.

ἀχαΐνας. τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος λέγων ταῖς θεσμοφόροις γίνεσθαι. f εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἑορτὴ καλεῖται μεγαλάρτια, ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων

ἀχαΐνην στέατος ἔμπλεων τράγον.

κριβανίτην. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γήρᾳ· ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρτόπωλιν διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλόντων

τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα; Β. θερμούς, ὦ τέκνον.
Α. ἀλλ' ἦ παραφρονεῖς; Β. κριβανίτας, ὦ τέκνον.

ἐγκρυφίαν. τούτου μνημονεύει Νικόστρατος ἐν Ἱερο- 110 φάντῃ καὶ ὁ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσομαι. δίπυρον. Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει 'διπύρους τε θερμούς.' οἱ δίπυροι δ' εἰσίν τινες ἄρτοι τρυφῶντες. Ἀλκαῖος Γανυμήδει. λάγανον. τοῦτο ἐλαφρόν τ' ἐστὶ καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ ἔτι ἡ ἐπανθρακὶς καλουμένη. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις φάσκων 'λάγανα πέττεται,' τῆς δ' ἐπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ Ὑγιεινῶν οὑτωσὶ λέγων 'ἡ δ' b ἐπανθρακίς ἐστι τῶν λαγάνων ἁπαλωτέρα. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ' Ἀττικοῖς ἐγκρυφίας· ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες προτιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ.'

75. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ κἀν Μούσαις (τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευή ἐστι τοῦ προκειμένου) ἄρτων ἐκτίθεται γένη 'κριβανίτην ὅμωρον σταιτίτην ἐγκρίδα ἀλειφατίτην ἡμιάρτιον.' ὧν καὶ Σώφρων ἐν c γυναικείοις μίμοις μνημονεύει λέγων οὕτως 'δεῖπνον ταῖς θείαις κριβανίτας καὶ ὁμώρους καὶ ἡμιάρτιον Ἑκάτᾳ.' οἶδα δ', ἄνδρες φίλοι, ὅτι Ἀττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον καὶ κριβανίτην, Ἡρόδοτος δ' ἐν δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν ἔφη 'κλιβάνῳ διαφανέι·' καὶ ὁ Σώφρων δ' ἔφη 'τίς σταιτίτας ἢ κλιβανίτας ἢ ἡμιάρτια πέσσει;' ὁ δ' αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς ἄρτου ἐν γυναικείοις 'εἰς νύκτα μ' ἑστιάσειν ἄρτῳ πλακίτᾳ.' καὶ τυρῶντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Πενθερᾷ οὕ- d τως 'συμβουλεύω τ' ἐμφαγεῖν· ἄρτον γάρ τις τυρῶντα τοῖς παιδίοις ἴαλε.' Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις τὸν ἄζυμον ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Νυκτὶ μακρᾷ τοὺς μεγάλους ἄρτους καὶ ῥυπαροὺς κιλικίους ὀνομάζει διὰ τούτων

κᾆθ' ἧκεν ἄρτους πριάμενος.
Β. μὴ τῶν καθαρύλλων, ἀλλὰ μεγάλους κιλικίους;

ἐν δὲ τῷ Μενέλεῳ ἐπιγραφομένῳ ἀγελαίους τινὰς e ἄρτους καλεῖ. αὐτοπύρου δ' ἄρτου μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Κυπρίῳ

τὸν δ' αὐτόπυρον ἄρτον ἀρτίως φαγών.

Φρύνιχος δ' ἐν Ποαστρίαις αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν φησιν

αὐτοπυρίταισί τ' ἄρτοις καὶ λιπῶσι στεμφύλοις.

ὀρίνδου δ' ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, ἤτοι τοῦ ἐξ ὀρύζης γινομένου ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰθιοπίᾳ

γινομένου σπέρματος, ὅ ἐστιν ὅμοιον σησάμῳ. κολλά- f
βους δ' ἄρτους ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

λαμβάνετε κόλλαβον ἕκαστος.

καὶ πάλιν

ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς
ἠτριαίαν φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων
χλιερῶν.

γίνονται δ' οἱ ἄρτοι οὗτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς Φιλύλλιος ἐν Αὔγῃ παρίστησιν

αὐτὸς φέρων πάρειμι πυρῶν ἐκγόνους τριμήνων,
γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμούς.

μακωνίδων δ' ἄρτων μνημονεύει Ἀλκμὰν ἐν τῷ πέμπτῳ οὕτως

κλῖναι μὲν ἑπτὰ καὶ τόσαι τράπεσδαι 111
μακωνίδων ἄρτων ἐπιστέφοισαι
λίνῳ τε σασάμῳ τε κὴν πελίχναις
παίδεσσι χρυσοκόλλα.

(ἐστὶ βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου.) τῆς δὲ κολλύρας καλουμένου ἄρτου Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ

κολλύραν μεγάλην καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ.

καὶ ἐν Ὁλκάσι

καὶ κολλύραν τοῖσι περῶσιν διὰ τοῦ Μαραθῶνι τροπαίου.

76. Ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ b
πιπράσκεται, ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὠπτᾶτο. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς

εἶτ' ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν.

Φερεκράτης Ἐπιλήσμονι

ὦλεν ὀβελίαν σποδεῖν, ἄρτου δὲ μὴ προτιμᾶν.

ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέροντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ Ἐπικλήσεων τὸν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον εὑ-

ρεῖν ἐν ταῖς στρατείαις. ἐτνίτας ἄρτος, ὁ προσαγορευόμενος λεκιθίτας, ὥς φησιν Εὐκράτης. πανός, ἄρ-
c τος, Μεσσάπιοι. καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πάνια τὰ πλήσμια, Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβᾳ καὶ Δεινόλοχος ἐν Τηλέφῳ Ῥίνθων τε ἐν Ἀμφιτρύωνι. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πᾶνα τὸν ἄρτον καλοῦσι. ναστὸς ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μέγας, ὥς φησι Πολέμαρχος καὶ Ἀρτεμίδωρος· Ἡρακλέων δὲ πλακοῦντος εἶδος. Νικόστρατος δ' ἐν Κλίνῃ

ναστὸς τὸ μέγεθος τηλικοῦτος, δέσποτα,
λευκός· τὸ δὲ πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ.
d ὀσμὴ δέ, τοὐπίβλημ' ἐπεὶ περιῃρέθη,
ἄνω' βάδιξε καὶ μέλιτι μεμιγμένη
ἀτμίς τις εἰς τὰς ῥῖνας· ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν.

κνηστὸς ἄρτος ποιὸς παρ' Ἴωσιν, Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιός φησιν ἐν ἰωνικοῖς ὑπομνήμασι. θρόνος ἄρτου ὄνομα, Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ Ἑλληνικῶν γράφων οὕτως 'ὁ δὲ Κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον θρόνον λαμβάνει καὶ κρέας καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ νέμουσι.' βάκχυλος δ' ἐστὶν ἄρτος σποδίτης παρ' Ἠλείοις καλούμενος, ὡς Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γλωσ-
e σῶν ἱστορεῖ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Διαμαρτανούσῃ οὕτως

ἄρτους σποδίτας κρησερίτας περιφέρειν.

ἄρτου δ' εἶδός ἐστι καὶ ὁ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ' ἀνθράκων δ' ὀπτᾶται. καλεῖται δ' οὗτος ὑπό τινων ζυμίτης. Κρατῖνος Μαλθακοῖς 'πρῶτον ἀποπυρίαν ἔχω ζυμίταν μὰ Δί' οὐ πλέον γναφάλλων.'

77. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ περὶ ἀλφίτων καὶ ἄρτων οὕτως ἐκτίθεται

f πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠυκόμοιο

Δήμητρος, φίλε Μόσχε· σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
ἔστι γὰρ οὖν τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων,
εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα,
ἐν Λέσβῳ κλεινῆς τ' Ἐρέσου περικύμονι μαστῷ,
λευκότερ' αἰθερίας χιόνος. θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν
ἄλφιτ', ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτοῖς ἀγοράζει. 112
ἔστι δὲ κἀν Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἐπιεικῆ
κἀν Θάσῳ ἔν τ' ἄλλαις πόλεσίν τισιν, ἀλλὰ γίγαρτα
φαίνονται πρὸς ἐκεῖνα. σαφεῖ τάδ' ἐπίστασο δόξῃ.
στρογγυλοδίνητος δὲ τετριμμένος εὖ κατὰ χεῖρα
κόλλιξ θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι
κεῖνοι κριμνατίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδρινον ἄρτον. b
εἶτα τὸν ἐν Τεγέᾳ σεμιδάλεος υἱὸν ἐπαινῶ,
ἐγκρυφίαν. τὸν δ' εἰς ἀγορὰν ποιεύμενον ἄρτον
αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι.
ἐν δὲ φερεσταφύλοις Ἐρυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν
λευκὸς ἁβραῖς θάλλων ὥραις τέρψει παρὰ δεῖπνον.

ταῦτ' εἰπὼν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος καὶ τὸν τῶν ἄρτων ποιητὴν ἔχειν συμβουλεύει Φοίνικα ἢ Λυδόν· ἠγνόει c
γὰρ τοὺς ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας ἀρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας. λέγει δ' οὕτως

ἔστω δή σοι ἀνὴρ Φοίνιξ ἢ Λυδὸς ἐν οἴκῳ,
ὅστις ἐπιστήμων ἔσται σίτοιο κατ' ἦμαρ
παντοίας ἰδέας τεύχειν, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς.

78. τῶν δ' ἀττικῶν ἄρτων ὡς διαφόρων μνημονεύει καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως

πῶς γὰρ ἂν τις εὐγενὴς γεγὼς

δύναιτ' ἂν ἐξελθεῖν ποτ' ἐκ τῆσδε στέγης,
d ὁρῶν μὲν ἄρτους λευκοσωμάτους ἰπνὸν
καταμπέχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις,
ὁρῶν δὲ μορφὴν κριβάνοις ἠλλαγμένους,
μίμημα χειρὸς ἀττικῆς, οὓς δημόταις
Θεαρίων ἔδειξεν.

οὗτός ἐστι Θεαρίων ὁ ἀρτοποιὸς οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργίᾳ συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαικον, οὕτως γράφων ' οἵτινες ἀγαθοὶ γεγόνασιν ἢ εἰσὶ σωμάτων θεραπευταί, ἔλεγές μοι πάνυ σπουδάζων· Θεαρίων ὁ ἀρτοκόπος καὶ Μίθαικος ὁ τὴν ὀψοποιίαν συγ-
e γεγραφὼς τὴν σικελικὴν καὶ Σάραμβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμάσιοι γεγόνασι σωμάτων θεραπευταί, ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον.' καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ καὶ Αἰολοσίκωνι διὰ τούτων

ἥκω Θεαρίωνος ἀρτοπώλιον
λιπών, ἵν' ἐστὶ κριβάνων ἑδώλια.

κυπρίων δ' ἄρτων μνημονεύει Εὔβουλος ὡς διαφόρων ἐν Ὀρθάνῃ διὰ τούτων

f δεινὸν μὲν ἰδόντα παριππεῦσαι
κυπρίους ἄρτους·
μαγνῆτις γὰρ λίθος ὣς ἕλκει
τοὺς πεινῶντας.

τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, οἱ αὐτοὶ δ' εἰσὶ τοῖς κολλάβοις, Ἔφιππος ἐν Ἀρτέμιδι μνημονεύει οὕτως

παρ' Ἀλεξάνδρου δ' ἐκ Θετταλίας
κόλλικα φαγὼν κρίβανος ἄρτων.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσιν

ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον.

113 79. Τούτων οὕτως λεχθέντων ἔφη τις τῶν παρόντων γραμματικῶν Ἀρριανὸς ὄνομα, ταῦτα σιτία κρο-

νικά ἐστιν, ὦ ἑταῖροι. ἡμεῖς γὰρ οὔτ' ἀλφίτοισι χαίρομεν, πλήρης γὰρ ἄρτων ἡ πόλις, οὔτε τῷ τῶν ἄρτων τούτων καταλόγῳ. ἐπεὶ δὲ παγκάλῳ Χρυσίππου τοῦ Τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον ἐπιγραφομένῳ Ἀρτοποιικῷ καὶ πεῖραν ἔσχον τῶν αὐτόθι ὀνομασθέντων παρὰ πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχομαι καὶ αὐτὸς λέξων τι περὶ ἄρτων. ὁ ἀρτοπτίκιος ἄρτος καλούμενος κλιβανικίου καὶ φουρνακίου διαφέρει. ἐὰν δ' ἐκ σκληρᾶς b ζύμης ἐργάζῃ αὐτόν, ἔσται καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφαγίαν· εἰ δ' ἐξ ἀνειμένης, ἔσται μὲν ἐλαφρός, οὐ λαμπρὸς δέ. κλιβανίκιος δὲ καὶ φουρνάκιος χαίρουσιν ἁπαλωτέρᾳ τῇ ζύμῃ. παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι καλεῖταί τις ἄρτος ἁπαλός, ἀρτυόμενος γάλακτι ὀλίγῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ ἁλσὶν ἀρκετοῖς. δεῖ δὲ τὴν ματερίαν ἀνειμένην εἶναι. οὗτος δὲ ὁ ἄρτος λέγεται καππαδόκιος, ἐπειδὴ ἐν Καππαδοκίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἁπαλὸς ἄρτος γίνεται. τὸν δὲ τοιοῦτον ἄρτον οἱ c Σύροι λαχμὰν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν Συρίᾳ χρηστότατος γινόμενος, διὰ τὸ θερμότατος τρώγεσθαι, καὶ ἔστιν ἄνθει παραπλήσιος. ὁ δὲ βωλητῖνος καλούμενος ἄρτος πλάττεται μὲν ὡς βωλήτης, καὶ ἀλείφεται ἡ μάκτρα ὑποπασσομένης μήκωνος, ἐφ' ᾗ ἐπιτίθεται ἡ ματερία, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾶται τῇ καρδόπῳ. ἐπειδὰν δ' ἐμβληθῇ εἰς τὸν φοῦρνον, ὑποπάσσεται τῷ κεράμῳ χόνδρος τις, καὶ τότ' ἐπιτίθεται ὁ ἄρτος καὶ ἕλκει χρῶμα κάλλιστον, ὅμοιον τῷ φουμώσῳ τυρῷ. ὁ δὲ στρεπτίκιος ἄρτος συνανα- d λαμβάνεται γάλακτι ὀλίγῳ καὶ προσβάλλεται πέπερι καὶ ἔλαιον ὀλίγον· εἰ δὲ μή, στέαρ. εἰς δὲ τὸ καλούμενον ἀρτολάγανον ἐμβάλλεται οἰνάριον ὀλίγον καὶ πέπερι γάλα τε καὶ ἔλαιον ὀλίγον ἢ στέαρ. εἰς δὲ τὰ

καπυρίδια καλούμενα τράκτα μίξεις ὥσπερ καὶ εἰς ἄρτον.

80. Ταῦτ' ἐκθεμένου τἀριστάρχεια δόγματα τοῦ Ῥωμαίων μεγαλοσοφιστοῦ ὁ Κύνουλκος ἔφη, Δάματερ σοφίας. οὐκ ἐτὸς ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητὰς ὁ e θαυμάσιος Βλεψίας καὶ πλοῦτον ἀπηνέγκατο τοσοῦτον ἐκ τῆς καλῆς ταύτης σοφίας ὑπὲρ Γοργίαν καὶ Πρωταγόραν. ὅθεν ὀκνῶ μὰ τὰς θεὰς εἰπεῖν πότερον αὐτὸς οὐ βλέπει, ἢ οἱ ἑαυτοὺς μαθητὰς αὐτῷ παραδιδόντες πάντες ἕνα ἔχουσιν ὀφθαλμόν, ὡς μόλις διὰ τὸ πλῆθος ὁρᾶν. μακαρίους οὖν αὐτούς, μᾶλλον δὲ μακαρίτας εἶναί φημι τοιαύτας δείξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένων. πρὸς ὃν ὁ Μάγνος, φιλοτράπεζος ὢν καὶ τὸν γραμματικὸν τοῦτον ὑπερεπαινῶν διὰ τὴν ἐκτένειαν, ἔφη

f οὗτοι ἀνιπτόποδες χαμαιευνάδες ἀερίοικοι,

κατὰ τὸν κωμικὸν Εὔβουλον, ἀνόσιοι λάρυγγες, ἀλλοτρίων κτεάνων παραδειπνίδες, οὐ χὠ προπάτωρ ὑμῶν Διογένης, πλακοῦντά ποτε ἐσθίων ἐν δείπνῳ λάβρως, πρὸς τὸν πυνθανόμενον ἔλεγεν ἄρτον ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον; ὑμεῖς δ' ὦ λοπαδάγχαι, κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὔβουλον, λευκῶν ὑπογαστριδίων, ἑτέροις οὐ παραχωροῦντες φθέγγεσθαι τὰς
114 ἡσυχίας οὐκ ἄγετε ἕως ἄν τις ὑμῖν ὡς κυνιδίοις ἄρτων ἢ ὀστέων προσρίψῃ, πόθεν ὑμῖν εἰδέναι ὅτι καὶ κύβοι, οὓς ἀεὶ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσὶ τετράγωνοι, ἡδυσμένοι ἀνήθῳ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ. παρεῖδε δὲ τοῦτον ὁ Βλεψίας, ὥσπερ καὶ τὸν θάργηλον, ὅν τινες καλοῦσι θαλύσιον (Κράτης δ' ἐν δευτέρᾳ Ἀττικῆς διαλέκτου θάργηλον καλεῖσθαι τὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον), καὶ τὸν σησαμίτην. οὐχ ἑόρακε δὲ

οὐδὲ τὸν ἀνάστατον καλούμενον, ὃς ταῖς ἀρρηφόροις
γίνεται. ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς, ἄρτος διὰ σησάμων b
πεττόμενος καὶ τάχα ὁ αὐτὸς τῷ σησαμίτῃ ὤν. μνη-
μονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ φυτι-
κῶν, καθάπερ καὶ τῶν θιαγόνων ὀνομαζομένων· οὗτοι
δ' εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πεττόμενοι ἐν Αἰτωλίᾳ. δράμικες
δὲ καὶ ἄραξις παρ' Ἀθαμᾶσιν ἄρτοι τινὲς οὕτω κα-
λοῦνται.

81. καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα κα-
ταλέγουσι. Σέλευκος μὲν δράμιν ὑπὸ Μακεδόνων οὕ-
τως καλούμενον, δάρατον δ' ὑπὸ Θετταλῶν. ἐτνίταν
δέ φησιν ἄρτον εἶναι λεκιθίτην, ἐρικίταν δὲ καλεῖ-
σθαι τὸν ἐξ ἐρηριγμένου καὶ ἀσήστου πυροῦ γιγνόμε- c
νον καὶ χονδρώδους. Ἀμερίας δὲ καλεῖ ξηροπυρίταν
τὸν αὐτόπυρον ἄρτον· ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νί-
κανδρος δὲ θιαγόνας φησὶν ἄρτους ὑπ' Αἰτωλῶν κα-
λεῖσθαι τοὺς τοῖς θεοῖς γινομένους. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν
ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσιν. μνημονεύει δ'
αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι

καὶ τὸν κυλλάστιν φθέγγου καὶ τὸν Πετόσιριν.

μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος καὶ Ἡρόδοτος καὶ
ὁ Φανόδημος ἐν ἑβδόμῃ Ἀτθίδος. ὁ δὲ Θυατειρηνὸς
Νίκανδρος τὸν ἐκ τῆς κριθῆς ἄρτον γινόμενον ὑπὸ d
τῶν Αἰγυπτίων κυλλάστιν φησὶ καλεῖσθαι. τοὺς δὲ
ῥυπαροὺς ἄρτους φαιοὺς ὠνόμασεν Ἄλεξις ἐν Κυπρίῳ
οὕτως

ἔπειτα πῶς ἦλθες; Β. μόλις
ὀπτωμένους κατέλαβον. Β. ἐξόλοι'. ἀτὰρ
πόσους φέρεις; Α. ἑκκαίδεκ'. Β. οἶσε δεῦρο δή.
Α. λευκοὺς μὲν ὀκτώ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους.

βλῆμα δέ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον
καὶ θερμὸν Σέλευκος. Φιλήμων δ' ἐν πρώτῳ παντο-

δαπῶν χρηστηρίων πυρνόν φησι καλεῖσθαι τὸν ἐκ
e πυρῶν ἀσήστων γινόμενον ἄρτον καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ
ἔχοντα. βλωμιαίους δὲ ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει τοὺς
ἔχοντας ἐντομάς, οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι·
βραττίμην τε καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον, ὃν εὔ-
κονον [τεύκονον] ὀνομάζουσιν Ἀμερίας καὶ Τιμαχί-
δας. Φιλητᾶς δ' ἐν τοῖς Ἀτάκτοις σπολέα καλεῖσθαί
τιν' ἄρτον, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλί-
σκεσθαι.

82. καὶ μάζας δ' ἔστιν εὑρεῖν ἀναγεγραμμένας
παρά τε τῷ Τρύφωνι καὶ παρ' ἄλλοις πλείοσιν. παρ'
f Ἀθηναίοις μὲν φυστὴν τὴν μὴ ἄγαν τετριμμένην, ἔτι
δὲ καρδαμάλην καὶ βήρηκα καὶ τολύπας καὶ ἀχίλ-
λειον· καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ ἀχιλλείων κριθῶν γι-
νομένη· θριδακίνας τε καὶ οἰνοῦτταν καὶ μελιτοῦτταν
καὶ κρίνον, καλούμενον καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχή-
σεως παρ' Ἀπολλοφάνει ἐν Δαλίδι. αἱ δὲ παρ'
Ἀλκμᾶνι θριδακίσκαι λεγόμεναι αἱ αὐταί εἰσι ταῖς
ἀττικαῖς θριδακίναις. λέγει δ' οὕτως ὁ Ἀλκμάν

θριδακίσκας τε καὶ κριβανωτώς.

115 Σωσίβιος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος κρίβανά φησι
λέγεσθαι πλακοῦντάς τινας τῷ σχήματι μαστοειδεῖς.
ὑγίεια δὲ καλεῖται ἡ διδομένη ἐν ταῖς θυσίαις μᾶζα,
ἵνα ἀπογεύσωνται. καὶ Ἡσίοδος δὲ μᾶζάν τιν' ἀμολ-
γαίαν καλεῖ

μᾶζά τ' ἀμολγαίη γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων,

τὴν ποιμενικὴν λέγων ἀκμαίαν· ἀμολγὸς γὰρ τὸ
ἀκμαιότατον. παραιτητέον δὲ καταλέγειν, οὐδὲ γὰρ οὕ-
τως εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ ἐξέθετο πόπανα καὶ πέμ-
ματα Ἀριστομένης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς
b τὰς ἱερουργίας. ἔγνωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα τοῦ-
τον νεώτεροι πρεσβύτερον. ὑποκριτὴς δ' ἦν ἀρχαίας

κωμῳδίας, ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ, καλούμενος ὑπ' αὐτοῦ Ἀττικοπέρδιξ. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὁ δ' ἀπελεύθερος παρὰ τίνι κεῖται; εἰπόντος δέ τινος καὶ δρᾶμα ἐπιγράφεσθαι Φρυνίχου Ἀπελευθέρους, Μένανδρον δ' ἐν Ῥαπιζομένῃ καὶ ἀπελευθέραν εἰρηκέναι, καὶ ἐπισυνάπτοντος πάλιν ἔφη, τίνι δὲ διαφέρει ἐξελευθέρου; ταῦτα μὲν οὖν ἔδοξε κατὰ τὸ παρὸν ἀναβαλέσθαι.

83. καὶ ὁ Γαληνὸς μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι c τῶν ἄρτων, οὐ πρότερον, ἔφη, δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσητε ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων ἢ πεμμάτων ἔτι δὲ ἀλφίτων Ἀσκληπιαδῶν παῖδες. Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν 'ἄρτοι (φησὶν) οἱ ἐκ πυρῶν κριθίνων εἰσὶ πολυτροφώτεροι καὶ εὐοικονομητότεροι καὶ τὸ ὅλον κρείττονες· εἶθ' οἱ σεμιδαλῖται· μεθ' οὓς οἱ ἀλευρῖται· εἶθ' οἱ συγκομιστοί, ἐξ ἀσήστων ἀλεύρων γινόμενοι. οὗτοι γὰρ πολυτροφώτε- d ροι εἶναι δοκοῦσι.' Φιλιστίων δ' ὁ Λοκρὸς τῶν χονδριτῶν τοὺς σεμιδαλίτας πρὸς ἰσχύν φησι μᾶλλον πεφυκέναι· μεθ' οὓς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἶτα τοὺς ἀλευρίτας. οἱ δὲ ἐκ γυρέως ἄρτοι γινόμενοι κακοχυλότεροί τέ εἰσι καὶ ὀλιγοτροφώτεροι. πάντες δ' οἱ θερμοὶ ἄρτοι τῶν ἐψυγμένων εὐοικονομητότεροι πολυτροφώτεροί τε καὶ εὐχυλότεροι, ἔτι δὲ πνευματικοὶ καὶ εὐανάδοτοι. οἱ δ' ἐψυγμένοι πλήσμιοι, δυσοικονόμητοι. οἱ δὲ τελείως παλαιοὶ καὶ κατεψυγμένοι ἀτροφώτεροι στατικοί τε κοιλίας καὶ κακόχυλοι. ὁ δ' ἐγκρυφίας ἄρτος βαρὺς δυσοικονόμητός τε διὰ τὸ e ἀνωμάλως ὀπτᾶσθαι. ὁ δὲ ἰπνίτης καὶ καμινίτης δύσπεπτοι καὶ δυσοικονόμητοι. ὁ δ' ἐσχαρίτης καὶ ἀπὸ τηγάνου διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου ἐπίμιξιν εὐεκκριτώτερος,

διὰ δὲ τὸ κνισὸν κακοστομαχώτερος [γάρ]. ὁ δὲ κλιβανίτης πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιττεύει· εὔχυλος γὰρ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὔπεπτος καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾷστος· οὔτε γὰρ ἱστάνει κοιλίαν οὔτε παρατείνει.' Ἀνδρέας δὲ ὁ ἰατρὸς ἄρτους τινάς φησιν ἐν Συρίᾳ γίνε- f σθαι ἐκ συκαμίνων, ὧν τοὺς φαγόντας τριχορρυεῖν. Μνησίθεος δέ φησι τὸν ἄρτον τῆς μάζης εὐπεπτότερον εἶναι καὶ τοὺς ἐκ τῆς τίφης μᾶλλον ἱκανῶς τρέφειν· πέττεσθαι γὰρ αὐτοὺς καὶ οὐ μετὰ πολλοῦ πόνου. τὸν δ' ἐκ τῶν ζειῶν ἄρτον ἅδην φησὶν ἐσθιόμενον βαρὺν εἶναι καὶ δύσπεπτον· διὸ οὐχ ὑγιαίνειν τοὺς αὐτὸν 116 ἐσθίοντας. εἰδέναι δὲ ὑμᾶς δεῖ ὅτι τὰ μὴ πυρωθέντα ἢ τριφθέντα σιτία φύσας καὶ βάρη καὶ στρόφους καὶ κεφαλαλγίας ποιεῖ.

84. Μετὰ τὰς τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἤδη ποτὲ καὶ δειπνεῖν. καὶ περιενεχθέντος τοῦ καλουμένου ὡραίου ὁ Λεωνίδης ἔφη, Εὐθύδημος ὁ Ἀθηναῖος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ περὶ ταρίχων Ἡσίοδόν φησι περὶ πάντων τῶν ταριχευομένων τάδ' εἰρηκέναι

ἄμφακες μὲν πρῶτον στόμα καὶ κριταιαντα καὶ ἰωὴν
γναθμῶν ἠνδάξαντο δυσείμονες ἰχθυβολῆες,
b οἷς ὁ ταριχόπλεως ἅδε βόσπορος, οἱ πιθόγαστροι
τμήγοντες τετράγωνα ταρίχια τεκταίνονται.
ναὶ μὴν οὐκ ἀκλεὲς θνητοῖς γένος ὀξυρρύγχου,
ὃν καὶ ὅλον καὶ τμητὸν ἅλες τρηχεῖς ἐκόμισσαν.
θύννων δ' ὡραίων Βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ,
c καὶ σκόμβρων κυβίων τε καὶ εὐχόρτου λιβιβάττεω.
καὶ Πάριον κολιῶν κυδνὴ τροφὸς ἔσκε πολίχνη.
Ἰόνιον δ' ἀνὰ κῦμα φυγὼν Γαδειρόθεν ἄξει
Βρέττιος ἢ Καμπανὸς ἢ ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος

ὀρκύνοιο τρίγωνα, τά τ' ἐν στάμνοισι τεθέντα
ἀμφαλλὰξ δείπνοισιν ἐνὶ πρώτοισιν ὀπηδεῖ.

ταῦτα τὰ ἔπη ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τινος μαγείρου εἶναι μᾶλλον ἢ τοῦ μουσικωτάτου Ἡσιόδου. πόθεν γὰρ εἰδέ- d ναι δύναται Πάριον ἢ Βυζάντιον, ἔτι δὲ Τάραντα καὶ Βρεττίους καὶ Καμπανοὺς πολλοῖς ἔτεσι τούτων πρεσβύτερος ὤν; δοκεῖ οὖν ἐμοὶ αὐτοῦ τοῦ Εὐθυδήμου εἶναι τὰ ποιήματα. καὶ ὁ Διονυσιοκλῆς ἔφη, ὅτου μὲν ἔστι τὰ ποιήματα, ὦ ἀγαθὲ Λεωνίδη, ὑμῶν ἐστι κρίνειν τῶν δοκιμωτάτων γραμματικῶν· ἀλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἐστὶν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἠξιωμένην ὑπὸ τοῦ Σολέως Κλεάρχου

σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ, e

ἔρχομαι κἀγὼ λέξων τι περὶ αὐτῶν τὰ τῆς τέχνης.

85. Διοκλῆς μὲν ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Ὑγιεινοῖς ἐπιγραφομένοις τῶν ταρίχων φησὶ τῶν ἀπιμέλων κράτιστα εἶναι τὰ ὡραῖα, τῶν δὲ πιόνων τὰ θύννεια. Ἱκέσιος δ' ἱστορεῖ οὐκ εἶναι εὐεκκρίτους κοιλίας οὔτε πηλαμύδας οὔτε τὰ ὡραῖα, τὰ δὲ νεώτερα τῶν θυννείων τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχειν τοῖς κυβίοις, μεγάλην τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα τὰ ὡραῖα λεγόμενα. ὁμοίως δὲ λέγει καὶ τῶν Βυζαντίων ὡραίων, πρὸς τὰ ἀφ' ἑτέρων τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τῶν θυννείων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἁλισκο- f μένων ἐν Βυζαντίῳ. τούτοις προσέθηκεν ὁ Ἐφέσιος Δάφνος, Ἀρχέστρατος μὲν ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην γαστρὸς ἕνεκα καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα φησί

καὶ σικελοῦ θύννου τέμαχος . . .
τμηθὲν ὅτ' ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν.
σαπέρδη δ' ἐνέπω κλαίειν μακρά, ποντικῷ ὄψῳ, 117
καὶ τοῖς κεῖνον ἐπαινοῦσιν. παῦροι γὰρ ἴσασιν
ἀνθρώπων ὅ τι φαῦλον ἔφυ καὶ κεδνὸν ἔδεσμα.

ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον, πρὶν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἐλθεῖν, ἀμφορέως ἐντὸς νέον ἡμιτάριχον.
ἂν δ' ἀφίκῃ κλεινοῦ Βυζαντίου εἰς πόλιν ἁγνήν,
b ὡραίου φάγε μοι τέμαχος πάλιν· ἔστι γὰρ ἐσθλὸν
καὶ μαλακόν.

παρέλιπεν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος συγκαταλέξαι ἡμῖν καὶ τὸ παρὰ Κράτητι τῷ κωμῳδιοποιῷ ἐν Σαμίοις λεγόμενον ἐλεφάντινον τάριχος, περὶ οὗ φησιν

σκυτίνῃ ποτ' ἐν χύτρᾳ τάριχος ἐλεφάντινον
ἧψε ποντιὰς χελώνη πευκίνοισι κύμασιν,
καρκίνοι ποδάνεμοί τε καὶ τανύπτεροι λύκοι
ὑσοριμαχεῖν ἄνδρες οὐρανοῦ καττύματα.
c παῖ' ἐκεῖνον, ἄγχ' ἐκεῖνον. ἐν Κέῳ τίς ἡμέρα;

ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἐλεφάντινον τάριχος μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις διὰ τούτων

ἦ μέγα τι χρῆμ' ἐστὶν ἡ τρυγῳδοποιομουσική,
ἡνίκα Κράτητί τε τάριχος ἐλεφάντινον
λαμπρὸν ἐκόμιζεν ἀπόνως παραβεβλημένον,
ἄλλα τε τοιαῦθ' ἕτερα μυρί' ἐκιχλίζετο.

86. Ὠμοτάριχον δέ τινα κέκληκεν Ἄλεξις ἐν Ἀπεγλαυκωμένῳ. ὁ δ' αὐτὸς ποιητὴς ἐν Πονήρᾳ περὶ d σκευασίας ταρίχων μάγειρόν τινα παράγει λέγοντα τάδε

ὅμως δὲ λογίσασθαι πρὸς ἐμαυτὸν βούλομαι
καθεζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀψωνίαν,
ὁμοῦ τε συντάξαι τί πρῶτον οἰστέον
ἡδυντέον τε πῶς ἕκαστόν ἐστί μοι.
τάριχός ἐστι πρῶτον ὡραῖον τοδί.
διωβόλου τοῦτ' ἔστι. πλυτέον εὖ μάλα.

εἶτ' εἰς λοπάδιον, ὑποπάσας ἡδύσματα,
ἐνθεὶς τὸ τέμαχος, λευκὸν οἶνον ἐπιχέας,
ἐπεσκέδασα τοὔλαιον· εἶθ' ἕψων ποιῶ
μυελόν, ἀφεῖλόν τ' ἐπιγανώσας σιλφίῳ. e

ἐν δὲ τῷ Ἀπεγλαυκωμένῳ συμβολάς τις ἀπαιτούμενός φησι

παρ' ἐμοῦ δ', ἐὰν μὴ καθ' ἓν ἕκαστον πάντα δῷς,
χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οὐκ ἂν ἀπολάβοις.
Β. δίκαιος ὁ λόγος. *Α.* ἀβάκιον, ψῆφον. λέγε.
Β. ἔστ' ὠμοτάριχος πέντε χαλκῶν. *Α.* λέγ' ἕτερον.
Β. μῦς ἑπτὰ χαλκῶν. *Α.* οὐδὲν ἀσεβεῖς οὐδέπω. f
λέγε. *Β.* τῶν ἐχίνων ὀβολός. *Α.* ἁγνεύεις ἔτι.
Β. ἆρ' ἦν μετὰ ταῦθ' ἡ ῥάφανος ἣν ἐβοᾶτε;
Α. ναί·
χρηστὴ γὰρ ἦν. *Β.* ἔδωκα ταύτης δύ' ὀβολούς.
Α. τί γὰρ ἐβοῶμεν; *Β.* τὸ κύβιον τριωβόλου.
Α. ὀνεῖν κεχειρῶν γε οὐκ ἐπράξατ' οὐδὲ ἕν. 118
Β. οὐκ οἶσθας ὦ μακάριε τὴν ἀγοράν, ὅτι
κατεδηδόκασι τὰ λάχαν' αἱ τρωξαλλίδες.
Α. διὰ τοῦτο τὸ τάριχος τέθεικας διπλασίου;
Β. ὁ ταριχοπώλης ἐστίν· ἐλθὼν πυνθάνου.
γόγγρος δέκ' ὀβολῶν. *Α.* οὐχὶ πολλοῦ. λέγ' ἕτερον.
Β. τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν ἐπριάμην δραχμῆς. *Α.* παπαῖ,
ὥσπερ πυρετὸς ἀνῆκεν, εἶτ' ἐπέτεινεν αὖ.
Β. πρόσθες τὸν οἶνον, ὃν μεθυόντων προσέλαβον
ὑμῶν, χόας τρεῖς· δέκ' ὀβολῶν ὁ χοῦς.

87. Ἱκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης πηλαμύδας κύβια εἶναί φησι μεγάλα. κυβίων δὲ μνημονεύει Πο- b
σείδιππος ἐν Μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων τὸν δελκανόν φησιν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δέλκωνος τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗπερ καὶ ἁλίσκεσθαι

καὶ ταριχευόμενον εὐστομαχώτατον εἶναι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸν [λεπτινὸν] λεβίαν ὀνομάζων φησὶ λέγειν τινὰς ὡς ὁ αὐτός ἐστι τῷ δελκανῷ, τόν τε κορακῖνον ὑπὸ πολλῶν λέγεσθαι σαπέρδην καὶ εἶναι κράτιστον τὸν ἐκ τῆς Μαιώτιδος λίμνης. θαυμαστοὺς
c δὲ εἶναι λέγει καὶ τοὺς περὶ Ἄβδηρα ἁλισκομένους κεστρεῖς, μεθ' οὓς τοὺς περὶ Σινώπην, καὶ ταριχευομένους εὐστομάχους ὑπάρχειν. τοὺς δὲ προσαγορευομένους φησὶ μύλλους ὑπὸ μὲν τινῶν καλεῖσθαι ἀγνωτίδια, ὑπὸ δὲ τινῶν πλατιστάκους, ὄντας τοὺς αὐτούς, καθάπερ καὶ τὸν χελλαρίην· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον ἕνα ὄντα ἰχθὺν πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχηκέναι· καλεῖσθαι γὰρ καὶ βάκχον καὶ ὀνίσκον καὶ χελλαρίην. οἱ μὲν οὖν μείζονες αὐτῶν ὀνομάζονται πλατίστακοι, οἱ δὲ μέσην ἔχοντες ἡλικίαν μύλλοι, οἱ δὲ βαιοὶ τοῖς μεγέθεσιν ἀγνωτίδια. μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων καὶ
d Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσι

σκόμβροι κολίαι λεβίαι μύλλοι σαπέρδαι θυννίδες.

88. Ἐπὶ τούτοις σιωπήσαντος τοῦ Διονυσιοκλέους ὁ γραμματικὸς ἔφη Ὗαρος, ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφάνης ὁ ποιητὴς ἐν Δευκαλίωνι ταρίχων τῶνδε μέμνηται

τάριχος ἀνταχαῖον εἴ τις βούλετ' ἢ
γαδειρικόν, βυζαντίας δὲ θυννίδος
εὐφραίνετ' ὀσμαῖς.

καὶ ἐν Παρασίτῳ

τάριχος ἀνταχαῖον ἐν μέσῳ
πῖον ὁλόλευκον θερμόν.

e Νικόστρατός τε ἢ Φιλέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ

βυζάντιόν τε τέμαχος ἐπιβακχευσάτω,
γαδειρικόν θ' ὑπογάστριον παρεισίτω.

καὶ προελθών

ἀλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρός, ὦ γῆ καὶ θεοί,
ταριχοπώλου πάνυ καλοῦ τε κἀγαθοῦ
τίλτον μέγιστον ἄξιον δραχμῆς δυοῖν
ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν
τριῶν κατεσθίοντες ὄντες δώδεκα·
ὑπερμέγεθες γάρ ἐστιν.

ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον f ἔφη, μήποτ' οὔτις ἐν τούτοις, ὦ οὗτος, τοὺς παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε μενδησίους, ὧν οὐδ' ἂν μαινόμενος κύων γεύσαιτο ἄν ποτε, ἢ τῶν καλῶν σου ἡμινήρων, ἢ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων. καὶ 119 ὁ Πλούταρχος, ὁ μὲν ἡμίνηρος, ἔφη, τί διαφέρει τοῦ προκαταλελεγμένου ἡμιταρίχου, οὗ ὁ καλὸς ὑμῶν Ἀρχέστρατος μέμνηται; ἀλλ' ὅμως ὠνόμασεν ἡμίνηρον ὁ Πάφιος Σώπατρος ἐν Μυστάκου θητίῳ οὕτως

ἐδέξατ' ἀντακαῖον, ὃν τρέφει μέγας
Ἴστρος, Σκύθαισιν ἡμίνηρον ἡδονήν.

καὶ τὸν μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει

μενδήσιός θ' ὡραῖος ἀκρόπαστος εὖ
ξανθαῖσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός.

ταῦτα δὲ τὰ βρώματα ὅτι πολλῷ ἡδίω ἐστὶ τῶν παρὰ σοὶ περισπουδάστων κόττα καὶ λέπιδι οἱ πειραθέντες b ἴσασι. λέγε οὖν ἡμῖν καὶ σὺ εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται παρ' Ἀττικοῖς· παρὰ γὰρ Ἐπιχάρμῳ οἴδαμεν.

89. ὃν ζητοῦντα προφθάσας ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρατῖνος μὲν ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ

ἐν σαργανίσιν ἄξω ταρίχους ποντικούς.

Πλάτων Διὶ κακουμένῳ

ὡς ἅττ' ἔχω ταῦτ' ἐς ταρίχους ἀπολέσω.

Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν

οὐκ αἰσχυνοῦμαι τὸν τάριχον τουτονὶ c

πλύνων ἅπασιν ὅσα σύνοιδ' αὑτῷ κακά.

Κράτης Θηρίοις

καὶ τῶν ῥαφάνων ἕψειν χρή,
ἰχθῦς τ' ὀπτᾶν τούς τε ταρίχους,
ἡμῶν δ' ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι.

ἰδίως δ' ἐσχημάτισται παρ' Ἑρμίππῳ ἐν Ἀρτοπώλισι

καὶ τάριχος πίονα.

Σοφοκλῆς τ' ἐν Φινεῖ

νεκρός, τάριχος εἰσορᾶν αἰγύπτιος.

ὑποκοριστικῶς δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ

d ἀγόρασόν τι χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχιον.

καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ὑί

κρεάδιόν τι φαῦλον ἢ ταρίχιον.

Φερεκράτης ἐν Αὐτομόλοις

ἡ γυνὴ δ' ἡμῶν ἑκάστῳ λέκιθον ἕψουσ' ἢ φακῆν
ἀναμένει καὶ σμικρὸν ὀπτῶσ' ὀρφανὸν ταρίχιον.

καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἀρσενικῶς εἴρηκεν ὁ τάριχος. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἐνάτῃ οὕτως 'οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι e ἐπάλλοντο καὶ ἤσπαιρον.' καὶ αἱ παροιμίαι δὲ κατὰ τὸ ἄρρεν λέγουσι

τάριχος ὀπτὸς εὐθὺς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ.
σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ.
οὐκ ἂν πάθοι τάριχος ὧνπερ ἄξιος.

Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι, καὶ γίνεται ἡ γενικὴ τοῦ ταρίχους. Χιωνίδης Πτωχοῖς

ἆρ' ἂν φάγοιτ' ἂν καὶ ταρίχους; ὦ θεοί.

ἡ δὲ δοτικὴ ταρίχει ὡς ξίφει

ἐπὶ τῷ ταρίχει τῷδε τοίνυν κόπτετον

Μένανδρος Ἐπιτρέπουσιν, καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς

ἐπέπασα
f ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας, ἐὰν οὕτω τύχῃ.

ὅτε δὲ ἀρσενικόν ἐστιν, ἡ γενικὴ οὐκέτι ἕξει τὸ σ.

90. *Τοσαύτην δ' Ἀθηναῖοι σπουδὴν ἐποιοῦντο περὶ τὸ τάριχος ὡς καὶ πολίτας ἀναγράψαι τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούς, ὥς φησιν Ἄλεξις ἐν Ἐπιδαυρίῳ οὕτως*

τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους ὅτι
εἰσήγαγεν τάριχος, οὓς καὶ Τιμοκλῆς 120
ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἵππων δύο σκόμβρους ἔφη
ἐν τοῖς σατύροις εἶναι.

μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ὑπερίδης ὁ ῥήτωρ. Εὐθύνου δὲ τοῦ ταριχοπώλου μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Κουρίδι οὕτως

ἐλθών τε πρὸς τὸν τεμαχοπώλην περίμενε,
παρ' οὗ φέρειν εἴωθα· κἂν οὕτω τύχῃ,
Εὔθυνος . . . ἀπολοπίζων αὐτόθι
χρηστόν τι περιμένων κέλευσόν μοι τεμεῖν.

Φειδίππου δέ, καὶ γὰρ οὗτος ταριχοπώλης, Ἄλεξις ἐν b
Ἱππίσκῳ κἀν Σωράκοις

Φείδιππος ἕτερός τις ταριχηγὸς ξένος.

91. *Ἐσθιόντων δ' ἡμῶν τὸ τάριχος καὶ πολλῶν ὁρμὴν ἐχόντων ἐπὶ τὸ πιεῖν ὁ Δάφνος ἔφη ἀνατείνας τὼ χεῖρε· Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Συμποσίῳ φησί 'ληπτέον σύμμετρον τροφὴν πρὸ τοῦ πίνειν, καὶ μάλιστα τὰς εἰθισμένας προπαρατίθεσθαι περιφοράς. ἐκ διαστήματος* c
γὰρ εἰσφερομένας ἐναλλάττειν τὰ ἀπὸ τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῷ στομάχῳ καὶ δηγμῶν αἴτια καθιστάμενα. οἴονται δέ τινες ταῦτ' εἶναι καὶ κακοστόμαχα, λέγω δὴ λαχάνων καὶ ταρίχων γένη δηκτικόν τι κεκτημένα, εὐθετεῖν δὲ τὰ κολλώδη καὶ ἐπιστύφοντα βρώματα, ἀγνοοῦντες ὅτι πολλὰ τῶν τὰς ἐκκρίσεις ποιούντων εὐλύτους ἐκ τῶν ἐναντίων εὐστόμαχα καθέστηκεν, ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ

μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἀγρωστίνῳ ἐν Γᾷ καὶ Θα-
d *λάσσᾳ καὶ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ Ὑγιεινῶν, ἀσπάραγος, τεῦτλον τὸ λευκόν, τὸ γὰρ μέλαν καθεκτικόν ἐστιν ἐκκρίσεων, κόγχαι, σωλῆνες, μύες θαλάττιοι, χῆμαι, κτένες, τάριχος τέλειος καὶ μὴ βρωμώδης καὶ ἰχθύων εὐχύλων γένη. προπαρατίθεσθαι δ' ἐστὶν ὠφέλιμον τὴν λεγομένην φυλλίδα καὶ τευτλίον, ἔτι δὲ τάριχος, εἰς τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα . . . μὴ ὁμοίως τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν. τὰς δὲ ἀθρόους ἐν ἀρχῇ πόσεις ἐκκλιτέον· δύσκλητοι γὰρ εἰς τὴν πλείονα τῶν ὑγρῶν προσφοράν. Μακεδόνες δ', ὥς φησιν Ἔφιππος ὁ*
e *Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο πίνειν εὐτάκτως, ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλαις προπόσεσιν, ὥστε μεθύειν ἔτι παρακειμένων τῶν πρώτων τραπεζῶν καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν.'*

92. *Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι 'τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων καὶ λιμναίων καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα ὀλιγόχυλα καυσώδη εὐκοίλια ἐρεθιστικὰ ὀρέξεως. κράτιστα δὲ τῶν μὲν ἀπιόνων κύβια καὶ ὡραῖα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια γένη, τῶν δὲ πιόνων τὰ θύννεια καὶ κορδύλη. τὰ δὲ παλαιὰ κρείσσονα καὶ δριμύτερα, καὶ μάλιστα τὰ βυζάντια. τὸ δὲ θύννειον, φησί, γίνεται ἐκ τῆς μείζονος πηλαμύδος, ὧν τὸ μικρὸν ἀναλογεῖ τῷ κυβίῳ, ἐξ οὗ γένους ἐστὶ καὶ τὸ ὡραῖον. ἡ δὲ σάρδα προσέοικε τῷ κολίᾳ μεγέθει. ὁ δὲ*
121 *σκόμβρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου. ὁ κολίας δὲ σκιλλωδέστερος, δηκτικώτερος καὶ κακοχυλότερος, τρόφιμος, κρείσσων δὲ ὁ ἀμυκλανὸς καὶ ἱσπανός, ὁ σαξιτανὸς λεγόμενος· λεπτότερος γὰρ καὶ γλυκύτερος.' Στράβων δ' ἐν τρίτῳ Γεωγραφικῶν πρὸς ταῖς Ἡρακλέους φησὶ νήσοις κατὰ Καρχηδόνα*

τὴν Καινὴν πόλιν εἶναι Σαξιτανίαν, ἐξ ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεσθαι, καὶ ἄλλην Σκομβροαρίαν, ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεσθαι γάρον. οἱ δὲ λεγόμενοι μελανδρύαι, ὧν b καὶ Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν Αὐτομόλῳ Ὀδυσσεῖ οὕτως 'ποτιφόριμον τὸ τέμαχος ἧς ὑπομελανδρυῶδες.' μέλανδρυς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδός ἐστιν, ὡς Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων παρίστησι, καὶ ἔστι τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα.

93. 'Τὸ δὲ ὠμοτάριχον (φησὶν ὁ Δίφιλος) κήτημα τινὲς λέγουσι, καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιῶδες, προσέτι δὲ καὶ δύσπεπτον. ὁ δὲ ποτάμιος κορακῖνος, ὃν πέλτην τινὲς καλοῦσιν, ὁ ἀπὸ τοῦ Νείλου, ὃν οἱ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰδίως ἡμίνηρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμε- c λος μέν ἐστι καὶ ἥκιστα κακόχυλος, σαρκώδης τρόφιμος εὔπεπτος εὐανάδοτος, κατὰ πάντα τοῦ μύλλου κρείσσων. τὰ μέντοι τῶν ἰχθύων καὶ τῶν ταρίχων ᾠὰ πάντα δύσπεπτα δύσφθαρτα, μᾶλλον δὲ τὰ τῶν λιπαρωτέρων καὶ μειζόνων· σκληρότερα γὰρ μένει καὶ ἀδιαίρετα. γίνεται δὲ εὔστομα μεθ' ἁλῶν σβεσθέντα καὶ ἐποπτηθέντα. πάντας δὲ χρὴ τοὺς ταρίχους πλύνειν, ἄχρι ἂν τὸ ὕδωρ ἄνοσμον καὶ γλυκὺ γένηται. ὁ δ' ἐκ θαλάττης ἑψόμενος τάριχος γλυκύτερος γίνε- d ται, θερμοί τε οἱ τάριχοι ἡδίονες εἰσίν.' Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν 'οἱ ἁλυκοὶ (φησὶ) καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντες ὑπάγουσι τὰς κοιλίας· οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὔρησιν· οἱ δὲ πικροὶ μᾶλλον μέν εἰσιν οὐρητικοί, λύουσι δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ τὰς κοιλίας· οἱ δὲ στρυφνοὶ τὰς ἐκκρίσεις . . .' Ξενοφῶν δὲ ὁ μουσικώτατος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ διαβάλλων τὰ τοιαῦτα βρώματά φησι 'τί γάρ, ἔφη ὁ Ἱέρων, τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανή-

e ματα κατανενοήκατε, ἃ παρατίθεται τοῖς τυράννοις, ὀξέα καὶ δριμέα καὶ στρυφνὰ καὶ τὰ τούτων ἀδελφά; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώπῳ. ἄλλο τι οἴει, ἔφη ὁ Ἱέρων, ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι ἢ μὴ διὰ κακῆς καὶ ἀσθενούσης ψυχῆς ἐπιθυμήματα; ἐπεὶ οἵ γε ἡδέως ἔσθοντες καὶ σύ που οἶσθα ὅτι οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων.'

94. Ἐπὶ τούτοις λεχθεῖσιν ὁ Κύνουλκος πιεῖν ᾔτησε δηκόκταν, δεῖν λέγων ἁλμυροὺς λόγους γλυκέ- f σιν ἀποκλύζεσθαι νάμασι. πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανὸς σχετλιάσας καὶ τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔφη, μέχρι πότε βαρβαρίζοντες οὐ παύεσθε; ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμπόσιον οἴχωμαι, πέττειν ὑμῶν τοὺς λόγους οὐ δυνάμενος; καὶ ὅς, ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων τὰ νῦν ὦ λῷστ' ἐπιχωρίῳ κέχρημαι κατὰ τὴν συνήθειαν φωνῇ. καὶ γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἑλληνίζουσιν ἔστιν εὑρεῖν καὶ περσικὰ ὀνόματα κείμενα, διὰ τὴν 122 τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὡς τοὺς παρασάγγας καὶ τοὺς ἀγγάρους καὶ τὴν σχοῖνον ἢ τὸν σχοῖνον· μέτρον δ' ἐστὶ τοῦτο ὁδοῦ μέχρι νῦν οὕτω παρὰ πολλοῖς καλούμενον. μακεδονίζοντάς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν. βέλτιον δ' ἦν μοι

αἷμα ταύρειον πιεῖν·
ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος·

ἢ εἰς σὲ ἐμπεσεῖν. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι ταύρειον ὕδωρ πιεῖν, ὅπερ σὺ οὐκ οἶσθα τί ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ἐπίστασαι ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρίστοις τῶν ποιητῶν καὶ συγ- b γραφέων εἴρηταί τινα καὶ φαῦλα. Κηφισόδωρος γοῦν ὁ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος μαθητὴς ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην λέγει ὅτι εὕροι τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλ-

λων ποιητῶν ἢ καὶ σοφιστῶν ἓν ἢ δύο γοῦν πονηρῶς εἰρημένα, οἷα παρὰ μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ πάντ' ἄνδρ' ἀποσκολύπτειν, Θεοδώρῳ δὲ τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Εὐριπίδῃ τε τὸ τὴν γλῶτταν ὀμωμοκέναι φάναι, καὶ Σοφοκλεῖ τὸ ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον

τοιαῦτά τοί σοι πρὸς χάριν τε κοὐ βίᾳ c
λέγω, σὺ δ' αὐτὸς ὥσπερ οἱ σοφοὶ τὰ μὲν
δίκαι' ἐπαίνει, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχου.

καὶ ἀλλαχοῦ δ' ὁ αὐτὸς ἔφη μηδὲν εἶναι ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν· Ὁμήρῳ δὲ τὸ τὴν Ἥραν ἐπιβουλεῦσαι τῷ Διὶ καὶ τὸν Ἄρη μοιχεύειν. ἐφ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν αὐτῶν.

95. *εἰ οὖν κἀγώ τι ἥμαρτον, ὦ καλλίστων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων θηρευτά, μὴ χαλέπαινε. κατὰ γὰρ τὸν Μιλήσιον Τιμόθεον τὸν ποιητήν*

οὐκ ἀείδω τὰ παλαιά· d
καινὰ γὰρ θάμα κρείσσω.
νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει'
τὸ πάλαι δ' ἦν Κρόνος ἄρχων.
ἀπίτω μοῦσα παλαιά.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀλκήστιδι ἔφη

ἐπὶ τὸ καινουργεῖν φέρου,
οὕτως ἐκείνως, τοῦτο γιγνώσκων ὅτι
ἓν καινὸν ἐγχείρημα, κἂν τολμηρὸν ᾖ,
πολλῶν παλαιῶν ἐστὶ χρησιμώτερον.

ὅτι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι οἴδασι τὸ οὕτω λεγόμενον ὕδωρ, e
ἵνα μὴ πάλιν ἀγανακτήσῃς δηκόκταν μου λέγοντος, δείξω. κατὰ γὰρ τὸν Φερεκράτους Ψευδηρακλέα

εἴποι τις ἂν τῶν πάνυ δοκησιδεξίων,
ἐγὼ δ' ἂν ἀντείποιμι, μὴ πολυπραγμόνει·
ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, πρόσεχε τὸν νοῦν κἀκροῶ.

ἀλλὰ μὴ φθονήσῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, δέομαι, μηδὲ τοῦ ταυρείου ὕδατος ὁποῖόν ἐστι δηλῶσαι. τῶν γὰρ τοιούτων φωνῶν ἐγὼ διψῶ. καὶ ὁ Κύνουλκος, ἀλλὰ
f *προπίνω σοι, ἔφη, φιλοτησίαν, διψᾷς γὰρ λόγων, παρ' Ἀλέξιδος λαβὼν ἐκ Πυθαγοριζούσης*

ὕδατος ἀπέφθου κύαθον· ἂν δ' ὠμὸν πίῃ,
βαρὺ καὶ κοπῶδες.

τὸ δὲ ταύρειον ὕδωρ ὠνόμασεν, ὦ φίλε, Σοφοκλῆς ἐν Αἰγεῖ, ἀπὸ τοῦ περὶ Τροιζῆνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τις Ὑόεσσα καλεῖται.

123 96. *Ἐπίστανται δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πάνυ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν. ἀλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐὰν μὴ καὶ σύ με διδάξῃς εἰ ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, οὗτοί τε κερασθέντες παρέκειντο πλήρεις, οὐ ζέον τὸ ποτὸν παρεῖχον λεβήτων τρόπον ὑποκαιόμενοι. ὅτι γὰρ οἴδασι θερμὸν ὕδωρ Εὔπολις μὲν ἐν Δήμοις παρίστησι*

τὸ χαλκίον
θερμαίνεθ' ἡμῖν καὶ θύῃ πέττειν τινὰ
κέλευ', ἵνα σπλάγχνοισι συγγενώμεθα.

b *Ἀντιφάνης δ' ἐν Ὀμφάλῃ*

ἐν χύτρᾳ δέ μοι
ὅπως ὕδωρ ἕψοντα μηδέν' ὄψομαι.
οὐ γὰρ κακὸν ἔχω μηδ' ἔχοιμ'. ἐὰν δ' ἄρα
στρέφῃ με περὶ τὴν γαστέρ' ἢ τὸν ὀμφαλόν,
παρὰ Φερτάτου δακτύλιός ἐστί μοι δραχμῆς.

ἐν δ' Ἀλειπτρίᾳ, φέρεται τὸ δρᾶμα καὶ ὡς Ἀλέξιδος,

ἐὰν δὲ τοὐργαστήριον ποιῆτε περιβόητον,
c *κατασκεδῶ, νὴ τὴν φίλην Δήμητρα, τὴν μεγίστην*
ἀρύταιναν ὑμῶν ἐκ μέσου βάψασα τοῦ λέβητος

ζέοντος ὕδατος· εἰ δὲ μή, μηδέποθ' ὕδωρ πίοιμι
ἐλευθέριον.

Πλάτων δ' ἐν τετάρτῳ Πολιτείας ' — ἐπιθυμία ἐν τῇ
ψυχῇ εἴη. οἷον δίψα ἐστὶ δίψα ἆρά γε θερμοῦ ποτοῦ
ἢ ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ ἢ ὀλίγου, ἢ καὶ ἑνὶ λόγῳ ποιοῦ
τινος πώματος; ἢ ἐὰν μέν τις θερμότης τῷ δίψει
προσῇ, τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοι ἄν, ἐὰν
δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ, ἐὰν δὲ διὰ πλήθους παρ- d
ουσίαν πολλὴ ἡ δίψα ᾖ, τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται,
ἐὰν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου; αὐτὸ δὲ τὸ διψῆν οὐ μή
ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία ἢ οὗπερ πέφυκεν, αὐτοῦ
πώματος, καὶ αὖ τὸ πεινῆν, βρώματος;' Σῆμος δ' ὁ
Δήλιος ἐν δευτέρῳ Νησιάδος ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ
φησὶ ψυχεῖα κατεσκευάσθαι θέρους ὀρυκτά, ἔνθα χλιε-
ροῦ ὕδατος πλήρη κεράμια καταθέντες κομίζονται χιό-
νος οὐδὲν διάφορα. τὸ δὲ χλιαρὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι
μετάκερας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ. Ἄλε- e
ξις δ' ἐν Λοκροῖς

αἱ δὲ παῖδες παρέχεον
ἡ μὲν τὸ θερμὸν ἡ δ' ἑτέρα τὸ μετάκερας.

καὶ Φιλήμων ἐν Κορινθίᾳ. Ἄμφις δ' ἐν Βαλανείῳ

ἀνεβόησ' ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμόν, ἄλλος μετάκερας.'

97. Μέλλοντος δὲ τοῦ κυνικοῦ τούτοις ἐπισωρεύ-
ειν τινὰ ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οἴδασιν, ὦ φίλτατοι ἀν-
δρῶν, οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὴν τοῦ πάνυ ψυχροῦ πόσιν.
Ἄλεξις γοῦν ἐν Παρασίτῳ φησί

καὶ γὰρ βούλομαι
ὕδατός σε γεῦσαι· πρᾶγμα δ' ἐστί μοι μέγα
φρέατος ἔνδον ψυχρότερον Ἀραρότος. f

ὀνομάζει δὲ καὶ Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψι φρεατιαῖον
ὕδωρ οὕτως. ὅτι δὲ καὶ χιόνας ἔπινον ἐν Μανδραγο-
ριζομένῃ ἔφη Ἄλεξις

εἶτ' οὐ περίεργόν ἐστιν ἄνθρωπος φυτὸν
ὑπεναντιωτάτοις τε πλείστοις χρώμενον;
ἐρῶμεν ἀλλοτρίων, παρορῶμεν συγγενεῖς,
24 ἔχοντες οὐδὲν εὐποροῦμεν τοῖς πέλας,
ἐράνους φέροντες οὐ φέρομεν ἀλλ' ἢ κακῶς.
τακτῆς τροφῆς δὲ τῆς καθ' ἡμέραν πάλιν
γλιχόμεθα τὴν μὲν μᾶζαν ἵνα λευκὴ παρῇ,
ζωμὸν δὲ ταύτῃ μέλανα μηχανώμεθα,
τὸ καλὸν δὲ χρῶμα δευσοποιῷ χρῴζομεν.
καὶ χιόνα μὲν πίνειν παρασκευάζομεν,
τὸ δ' ὄψον ἂν μὴ θερμὸν ᾖ, διασύρομεν.
καὶ τὸν μὲν ὀξὺν οἶνον ἐκπυτίζομεν,
ἐπὶ ταῖς ἀβυρτάκαισι δ' ἐκβακχεύομεν.
b οὐκοῦν τὸ πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον,
τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστόν ἐστ' ἀεί,
ἐπὰν γένηται δ', ὡς τάχιστ' ἔχειν τέλος.

Δεξικράτης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὑφ' ἑαυτῶν πλα-
νώμενοι φησίν

εἰ δὲ μεθύω καὶ χιόνα πίνω καὶ μύρον
ἐπίσταμ' ὅτι κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ.

Εὐθυκλῆς δ' ἐν Ἀσώτοις ἢ Ἐπιστολῇ

πρῶτος μὲν οἶδεν εἰ χιών ἐστ' ὠνία·
πρῶτον δ' ἐκεῖνον σχαδόνα δεῖ πάντως φαγεῖν.

c οἶδε δὲ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν Ἀπομνημονεύμασι τὴν
διὰ χιόνος πόσιν. Χάρης δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν ταῖς
περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις καὶ ὅπως δεῖ χιόνα διαφυ-
λάττεσθαι εἴρηκε, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας
τῆς ἐν Ἰνδοῖς πόλεως Πέτρας, ὀρύξαι φάσκων τὸν
Ἀλέξανδρον ὀρύγματα τριάκοντα συχνά, ἃ πληρώ-
σαντα χιόνος παρεμβαλεῖν δρυὸς κλάδους. οὕτω γὰρ
παραμενεῖν πλείω χρόνον τὴν χιόνα.

98. Ὅτι δὲ καὶ τὸν οἶνον ἔψυχον ὑπὲρ τοῦ ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν Στράττις φησὶν ἐν Ψυχασταῖς

οἶνον γὰρ πιεῖν d
οὐδ' ἂν εἷς δέξαιτο θερμόν, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον
ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι καὶ χιόνι μεμιγμένον.

καὶ ὁ Λύσιππος ἐν Βάκχαις

Ἕρμων, τί ἔστι; πῶς ἔχομεν; Β. τί δ' ἄλλο γ' ἢ
ὁ πατὴρ ἄνωθεν ἐς τὸ φρέαρ, ἐμοὶ δοκεῖν,
ὥσπερ τὸν οἶνον τοῦ θέρους καθεικέναι.

Δίφιλος δ' ἐν Μνηματίῳ φησί· ψῦξον τὸν οἶνον, Δωρί.' Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν τὸν Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν ποταμὸν e διηγούμενος πλοῦν λέγει τι καὶ περὶ ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων ἐν τούτοις· 'τὴν γὰρ ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτὸ τῆς νυκτὸς ἀπηθοῦντες τὸ παχύτατον τὸ λοιπὸν ἐξαιθριάζουσιν ἐν ὑδρίαις κεραμέαις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκήσεως, δι' ὅλης τε τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὕδατι τὰ τεύχη καταρραίνουσιν. ὄρθρου δὲ καθαιροῦντες καὶ τὴν ὑποστάθμην πάλιν ὑποσπῶντες λεπτόν τε ποιοῦντες αὐτὸ καὶ πρὸς ὑγίειαν οἷον ἄριστον, ἐν ἀχύροις τιθέασι τὰς ὑδρίας, εἶθ' f οὕτως χρῶνται, χιόνος οὐδ' ἡντινοῦν χρείαν ἔχοντες.' λακκαίου δὲ ὕδατος μνημονεύει Ἀναξίλας ἐν Αὐλητῇ οὕτως

ὕδατός τε λακκαίου Β. παρ' ἐμοῦ τουτί γέ σοι
νόμιζ' ὑπάρχειν.

καὶ πάλιν 125

ἴσως τὸ λακκαῖόν γ' ὕδωρ ἀπόλωλέ σοι

Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος καὶ τοῦ λάκκου αὐτοῦ, ὥσπερ ἡμεῖς λέγομεν, μνημονεύει ἐν Ἀπολιπούσῃ οὕτως

ἀγωνιῶσα τόν τε τοῦ λάκκου κάδον

λύσασα καὶ τὸν τοῦ φρέατος, εὐτρεπεῖς
τὰς ἱμονιὰς πεποίηκα.

99. Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας ἔφη, ἐγὼ δ' ὢν φιλοτάριχος, ὦ ἑταῖροι, χιόνος πιεῖν βούλομαι, κατὰ Σιμωνίδην. καὶ ὁ Οὐλπιανός, κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος, ἔφη, παρ' Ἀντιφάνει ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως

b οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ' ὦ κόρη.

Ἄλεξις δ' ἐν Γυναικοκρατίᾳ καὶ ζωμοτάριχόν τινα κέκληκεν ἐν τούτοις

ὁ δὲ Κίλιξ ὅδ' Ἱπποκλῆς,
ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής.

τὸ δὲ κατὰ Σιμωνίδην τί ἐστιν οὐκ οἶδα. οὐ γὰρ μέλει σοι, ἔφη ὁ Μυρτίλος, ἱστορίας, ὦ γάστρων. κνισολοιχὸς γάρ τις εἶ καὶ κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον c τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον καὶ κνισοκόλαξ. Καλλίστρατος ἐν ἑβδόμῳ Συμμίκτων φησὶν ὡς ἑστιώμενος παρά τισι Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς κραταιοῦ καύματος ὥρᾳ καὶ τῶν οἰνοχόων τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, αὐτῷ δὲ οὔ, ἀπεσχεδίασε τόδε τὸ ἐπίγραμμα

τῇ ῥά ποτ' Οὐλύμποιο περὶ πλευρὰς ἐκάλυψεν
ὀξὺς ἀπὸ Θρῄκης ὀρνύμενος βορέης,
ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ἔδακε φρένας, αὐτὰρ ἐθάφθη
d ζωὴ Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένη,
ἔν τις ἐμοὶ καὶ τῆς χεέτω μέρος. οὐ γὰρ ἔοικεν
θερμὴν βαστάζειν ἀνδρὶ φίλῳ πρόποσιν.

πιόντος οὖν αὐτοῦ πάλιν ἐζήτει ὁ Οὐλπιανὸς ποῦ κεῖται ὁ κνισολοιχὸς καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τοῦ Ἀσίου ἔπη τὰ περὶ τοῦ κνισοκόλακος. τὰ μὲν οὖν τοῦ Ἀσίου, ἔφη ὁ Μυρτίλος, ἔπη ταῦτ' ἐστι

χωλὸς στιγματίης πολυγήραος ἶσος ἀλήτῃ
ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὖτε Μέλης ἐγάμει,
ἄκλητος ζωμοῦ κεχρημένος· ἐν δὲ μέσοισιν

ἥρως εἱστήκει βορβόρου ἐξαναδύς. e

ὁ δὲ κνισολοιχὸς ἔστι παρὰ μὲν Σωφίλῳ ἐν Φιλάρχῳ οὕτως

ὀψοφάγος εἶ καὶ κνισολοιχός,

ἐν δὲ τοῖς ἐπιγραφομένοις Συντρέχουσι κνισολοιχίαν εἴρηκεν ἐν τούτοις

ὁ πορνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας
χορδήν τιν' αἱματῖτιν αὐτῷ σκευάσαι
ἐκέλευσε ταυτηνί με.

τοῦ κνισολοιχοῦ δὲ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν f Βομβυλιῷ. ὅτι δ' ἔπινον καὶ γλυκὺν οἶνον μεταξὺ ἐσθίοντες Ἄλεξίς φησιν ἐν Δρωπίδῃ

εἰσῆλθεν ἡ 'ταίρα φέρουσα τὸν γλυκὺν
ἐν ἀργυρῷ ποτηρίῳ πετάχνῳ τινὶ
ἀστειοτάτῳ τὴν ὄψιν, οὔτε τρυβλίῳ
οὔτε φιάλῃ· μετεῖχε δ' ἀμφοῖν τοῖν ῥυθμοῖν.

100. Ἑξῆς ἐπεισηνέχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ἰτρίων τε καὶ μέλιτος, ὃν Ῥωμαῖοι λῖβον καλοῦσι. καὶ 126 ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἐμπίπλασο Οὐλπιανὲ χθωροδλάψου πατρίου, ὃς παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν μὰ τὴν Δήμητρα γέγραπται, πλὴν εἰ μὴ ἄρα παρὰ τοῖς τὰ φοινικικὰ συγγεγραφόσι, Σαγχωνιαίθωνι καὶ Μωχῷ τοῖς σοῖς πολίταις. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ἀλλ' ἐμοὶ μέν, ἔφη, ὦ κυνάμυια, μελιπήκτων ἅλις, ἡδέως δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι τῶν ὀστρακίδων ἢ τῶν κοκκάλων ἀφθόνως ἔχοντος. καὶ κομισθέντος, δότε, ἔφη, μυστίλην· οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι μύστρον, παρ' οὐδενὶ τῶν πρὸ ἡμῶν εἰρημένον. ἐπιλήσμων εἶ, ἔφη, ὦ θαυμάσιε, ὁ Αἰμιλιανός. b οὐ σὺ μέντοι τὸν Κολοφώνιον Νίκανδρον ἀεὶ τεθαύμακας τὸν ἐποποιὸν ὡς φιλάρχαιον καὶ πολυμαθῆ; καὶ ὡς τὸ πέπερι ὀνομάσαντα παρέθου; οὗτος τοίνυν αὐτὸς ἐν τῷ προτέρῳ τῶν Γεωργικῶν ἐμφανίζων τὴν

τοῦ χόνδρου χρῆσιν καὶ μύστρον ὠνόμασε διὰ τούτων

ἀλλ' ὁπότ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφάγος ἠὲ καὶ ἀρνὸς
ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφοπλίζῃαι ἐδωδήν,
χίδρα μὲν ἐκτρίψειας, ὑποστρώσας δ' ἐνὶ κοίλοις
c ἄγγεσιν, εὐώδει δὲ μιγῇ ἅμα φῦρσον ἐλαίῳ.
ζωμὸν δὲ βρομέοντα καταντλὰς . .
. . . . . πνῖγε δὲ πῶμα
ἀμφιβαλών· φωκτὸν γὰρ ἀνοιδαίνει βαρὺ κρῖμνον.
ἠρέμα δὲ χλιάον κοίλοις ἐξαίνυσο μύστροις.

διὰ τούτων, ὦ θαυμασιώτατε, ὑπογράφει ὁ Νίκανδρος τὴν χρείαν τοῦ τε χόνδρου καὶ τῆς ἐπτισμένης κριθῆς, d ἐπιχεῖν κελεύων ἀρνὸς ἢ ἐρίφου ζωμὸν ἢ ὄρνιθος. τὰ μὲν οὖν χίδρα, φησίν, ἔκτριψον μὲν ἐν θυΐᾳ, μίξας δ' ἔλαιον αὐτοῖς ἀναφύρασον ἡνίκ' ἂν ἕψηται. τὸν ἐκ τῆς τοιᾶσδε σκευῆς ἀναβρομοῦντα ζωμὸν πυκνότερον τῇ ζωμηρύσει καταμίγνυε, μηδ' ἕτερον ἐπεγχέων ἀλλ' αὐτὸν ἐπ' αὐτοῦ ἀρυόμενος, πρὸς τὸ μηδὲν ὑπερζέσαι τοῦ πιμελεστέρου. διὸ καί φησι, κατάπνιγε τὸ ὑπερζέον ἐπιθεὶς πῶμα· τὸ γὰρ κρῖμνον οὕτω φωκτὸν γινόμενον διοιδεῖ. τελευταῖον δὲ πράως χλιαρὸν γενόμενον κοίλοις προσφέρου τοῖς μύστροις. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, e δι' ἧς ἐμφανίζει μακεδονικόν τι δεῖπνον πολυτελείᾳ τὰ πάντα πανταχοῦ γενόμενα ὑπερβάλλον, μνημονεύει ὡς ἑκάστῳ τῶν δειπνούντων δοθέντων μύστρων χρυσῶν. ἐπεὶ δὲ φιλάρχαιος εἶναι θέλεις καὶ οὐδὲν φῂς φθέγξασθαι ὃ μὴ τῆς ἀττικῆς ἐστι φωνῆς, ὦ φίλτατε, τί ἐστιν ὃ λέγει Νικοφῶν ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς ἐν τοῖς Χειρογάστορσιν; ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦτον εὑρίσκω μνημονεύοντα τῶν μύστρων ὅταν λέγῃ

μεμβραδοπώλαις, ἀχραδοπώλαις,

ἰσχαδοπώλαις, διφθεροπώλαις,
ἀλφιτοπώλαις, μυστριοπώλαις,
βιβλιοπώλαις, κοσκινοπώλαις, f
ἐγκριδοπώλαις, σπερματοπώλαις.

τίνες γὰρ ἂν εἶεν οἱ μυστριοπῶλαι ἢ οἱ τὰ μύστρα πωλοῦντες; μαθὼν οὖν ἐκ τούτων, ὦ καλέ μου Συραττικέ, τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν ἐμφοροῦ τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ λέγῃς 'ἄκικυς εἰμὶ καὶ ὀλιγοδρανέω.'

101. τεθαύμακα δὲ καὶ πῶς οὐκ ἐξήτησας, ὁ δὲ χόνδρος πόθεν; μεγαρόθεν ἢ θετταλικός; ὅθεν καὶ 127 Μυρτίλος ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανός, παύομαι, ἔφη, ἐσθίων, ἕως ἄν με διδάξῃς παρὰ τίσιν εἴρηνται οὗτοι οἱ χόνδροι. καὶ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, ἀλλ' οὐ φθονήσω σοι. ὁρῶν γὰρ λαμπροτάτην δείπνου παρασκευὴν βούλομαί σε δίκην ἀλεκτρυόνος ἐμφορηθέντα τοῦ χόνδρου κορύξασθαι καὶ διδάσκειν ἡμᾶς περὶ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων μεταλαμβάνειν. καὶ ὃς δυσχεράνας ἔφη, πόθεν σοι καὶ τὰ ἐδέσματα; μὴ γὰρ ἀναπαύσασθαί ἐστι ζητοῦντα ἀεί τι πρὸς τοὺς ὀψιμαθεῖς τούτους σο- b φιστάς. ἀλλὰ μήν, ἔφη, καὶ περὶ τούτου σοι τὸν λόγον, ὁ Αἰμιλιανός, ἀποδώσω. λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ χόνδρου Ἀντιφάνους παρατιθέμενος ἐξ Ἀντείας τάδε

ἐν ταῖς σπυρίσι δὲ τί ποτ' ἔνεστι, φίλτατε;
Β. ἐν ταῖς τρισὶν μὲν χόνδρος ἀγαθὸς μεγαρικός.
Α. οὐ θετταλικὸν τὸν χρηστὸν εἶναί φασι δέ;
Β. . . . . τῆς δὲ Φοινίκης . .
σεμίδαλις, ἐκ πολλῆς σφόδρ' ἐξηττημένη.

τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρεται καὶ ὡς Ἀλέξιδος ἐν c ὀλίγοις σφόδρα διαλλάττον. ἐν δὲ Πονήρᾳ πάλιν ὁ Ἄλεξις

καὶ χόνδρος ἔνδον ἐστὶ θετταλικὸς πολύς.

χόνδρον δὲ εἴρηκε τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν οὕτως

ἢ χόνδρον ἕψων εἶτα μυῖαν ἐμβαλὼν
ἐδίδου ῥοφεῖν ἄν.

καὶ σεμιδάλεως δὲ μέμνηται, καὶ εἰ μὴ τὰ μαρτύρια κρατῶ, Στράττις ἐν Ἀνθρωπορραίστῃ καὶ Ἄλεξις ἐν
d Ἰσοστασίῳ. τὴν γενικὴν δὲ σεμιδάλιδος εἴρηκεν ὁ Στράττις ἐν τῷ αὐτῷ δράματι οὕτω 'τῶν δὲ διδύμων ἐκγόνων σεμιδάλιδος.' τὰ δὲ ἐδέσματα ὠνόμασεν Ἀντιφάνης ἐν Διδύμοις οὑτωσί

ἀπέλαυσα πολλῶν καὶ καλῶν ἐδεσμάτων,
πιών τε προπόσεις τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας
ἐστρηνίων πως, καταβεβρωκὼς σιτία
ἴσως ἐλεφάντων τεττάρων.

ἐχέτω τέλος καὶ ἥδε ἡ βίβλος ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς περὶ
e τῶν ἐδεσμάτων ἔχουσα τὴν καταστροφήν. ἀρχὴν γὰρ τοῦ δείπνου ἀπὸ τῶν ἑξῆς ποιησόμεθα. οὐ πρότερόν γε, ὦ Ἀθήναιε, πρὶν ἡμῖν διελθεῖν καὶ τὸ τοῦ Ἱππολόχου τὸ μακεδονικὸν συμπόσιον. ἀλλ' εἰ τοῦτό σοι φίλον, ὦ Τιμόκρατες, οὕτω παρασκευαζώμεθα.

Δ

128 1. Ἱππόλοχος ὁ Μακεδών, ἑταῖρε Τιμόκρατες, τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκέα καὶ Δοῦριν τοὺς Σαμίους, Θεοφράστου δὲ τοῦ Ἐρεσίου μαθητάς, συνθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκέα, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ μαθεῖν ἔστιν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν εἴ τινι

συμπεριενεχθείη δείπνῳ πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια κἀκεί-
νου ἀντιπροπίνοντος αὐτῷ. ἑκατέρων οὖν σῴζονται
δειπνητικαί τινες ἐπιστολαί· Λυγκέως μὲν τὸ Λαμίας, b
τῆς Ἀττικῆς αὐλητρίδος, ἐμφανίζοντος δεῖπνον Ἀθή-
νησι γενόμενον Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐπίκλην δὲ Πο-
λιορκητῇ· ἐρωμένη δ' ἦν ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου·
τοῦ δ' Ἱππολόχου τοὺς Καράνου τοῦ Μακεδόνος ἐμ-
φανίζοντος γάμους. καὶ ἄλλαις δὲ περιετύχομεν τοῦ
Λυγκέως ἐπιστολαῖς πρὸς τὸν αὐτὸν γεγραμμέναις
Ἱππόλοχον δηλούσαις τό τε Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως
δεῖπνον, Ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήνησι, καὶ τὸ
Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. δώσομεν δέ σοι ἡμεῖς καὶ
αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἱππολόχου σπα- c
νίως εὑρίσκεται, ἐπιδραμοῦμαί σοι τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμ-
μένα διατριβῆς ἕνεκα νῦν καὶ ψυχαγωγίας.

2. Ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφην, τοῦ Καράνου γάμους
ἑστιῶντος οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἴκοσιν·
οἷς καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυ-
ραῖ ἑκάστῳ μία δωρεάν· προεστεφανώκει δὲ καὶ ἕκα-
στον πρὶν εἰσελθεῖν στλεγγίδι χρυσῇ, πέντε χρυσῶν
ἑκάστη δ' ἦν τὸ τίμημα. ἐπεὶ δ' ἐξέπιον τὰς φιάλας, d
ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν Κορινθίων κατασκευασμάτων
ἄρτος ἑκάστῳ ἰσόπλατος ἐδόθη ὄρνεις τε καὶ νῆσσαι,
προσέτι δὲ καὶ φάτται καὶ χὴν καὶ τοιαύτη τις ἄλλη
ἀφθονία σεσωρευμένη, καὶ ἕκαστος λαβὼν [σὺν] αὐτῷ
πίνακι τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν. ἄλλα δ' ἐσθίειν
περιεφέρετο πολλὰ καὶ ποικίλα. καὶ μετὰ ταῦτα ἀργυ-
ροῦς πίναξ ἕτερος, ἐφ' ᾧ πάλιν ἄρτος μέγας καὶ χῆνες
καὶ λαγωοὶ καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεπονημένοι
καὶ περιστεραὶ καὶ τρυγόνες πέρδικές τε καὶ ὅσον ἄλλο
πτηνῶν πλῆθος ἦν. ʽ ἐπεδώκαμεν οὖν (φησὶ) καὶ ταῦ- e
τα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἄδην εἴχομεν βρώσεως, ἐχερ-

νιψάμεθα. καὶ στέφανοι εἰσηνέχθησαν πολλοὶ παντο-
δαπῶν ἀνθέων, ἐπὶ πᾶσί τε χρυσαῖ στλεγγίδες ὁλκὴν
129 ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ.' ἐπὶ δὲ τούτοις εἰπὼν ὁ Ἱπ-
πόλοχος ὡς Πρωτέας, ἀπόγονος ἐκείνου Πρωτέου, Λα-
νίκης υἱοῦ, ἥτις ἐγεγόνει τροφὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ βα-
σιλέως, ἐπὶ πλεῖστον ἦν πολυπότης, ὡς καὶ ὁ πάππος
αὐτοῦ Πρωτέας ὁ συγγενόμενος Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ὅτι
πᾶσι προύπιεν, ἑξῆς γράφει καὶ ταῦτα

3. ʽἜδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ
σωφρονεῖν ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες καὶ μουσουρ-
γοὶ καὶ σαμβυκίστριαί τινες Ῥόδιαι, ἐμοὶ μὲν γυμναὶ
δοκῶ, πλὴν ἔλεγόν τινες αὐτὰς ἔχειν χιτῶνας· ἀπαρ-
ξάμεναί τε ἀπῆλθον. καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι φέρουσαι
b λημκύθους μύρου ἑκάστη δύο συνδεδεμένας ἱμάντι χρυ-
σῷ, τὴν μὲν ἀργυρᾶν τὴν δὲ χρυσῆν, κοτυλιαίας, καὶ
ἑκάστῳ προσέδωκαν. ἔπειτ' εἰσφέρεται πλοῦτος ἀντὶ
δείπνου, πίναξ ἀργυροῦς ἐπὶ πάχος οὐκ ὀλίγον περί-
χρυσος, ὅσος δέξασθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτοῦ καὶ
σφόδρα μεγάλου, ὃς ὕπτιος ἐπέκειτο τὴν γαστέρα δει-
κνὺς ἄνω πλήρη οὖσαν πολλῶν ἀγαθῶν· ἦσαν γὰρ ἐν
αὐτῷ συνωπτημέναι κίχλαι καὶ μῆτραι καὶ συκαλλί-
c δων πλῆθος ἄπειρον καὶ ᾠῶν ἐπικεχυμέναι λέκιθοι
καὶ ὄστρεα καὶ κτένες, ἃ καὶ ἑκάστῳ πεπυρωμένα αὐ-
τοῖς πίναξιν ἐδόθη. μετὰ δὲ ταῦτα πιόντες ἐλάβομεν
ἕκαστος ἔριφον ζέοντα, ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοι-
ούτῳ, σὺν μύστροις χρυσοῖς. ὁρῶν οὖν τὴν δυσχω-
ρίαν ὁ Κάρανος κελεύει σπυρίδας ἡμῖν καὶ ἀρτοφόρα
διὰ ἱμάντων ἐλεφαντίνων πεπλεγμένα δοθῆναι, ἐφ'
οἷς ἡσθέντες ἀνεκροταλίσαμεν τὸν νυμφίον, ὡς καὶ
τῶν δοθέντων ἡμῖν ἀνασεσωσμένων. ἔπειτα στέφανοι
πάλιν καὶ διλήκυθον μύρου χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν
d ἰσόσταθμον τοῖς προτέροις. ἡσυχίας δὲ γενομένης

ἐπεισβάλλουσιν ἡμῖν οἱ κἀν τοῖς χύτροις τοῖς Ἀθήνησι λειτουργήσαντες. μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύφαλλοι καὶ σκληροπαῖκται, καί τινες καὶ θαυματουργοὶ γυναῖκες, εἰς ξίφη κυβιστῶσαι καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματος ἐκριπίζουσαι γυμναί.'

4. 'Ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐκλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμός τις καὶ ζωρότερος πότος, οἴνων ὄντων ἡμῖν θασίων καὶ μενδαίων καὶ λεσβίων, χρυσίδων πάνυ μεγάλων ἑκάστῳ προσενεχθεισῶν. καὶ μετὰ τὸν πότον ὑελοῦς πίναξ δίπηχύς που τὴν διάμετρον ἐν θήκῃ κατακείμενος ἀργυρᾷ πλήρης ἰχθύων e ὀπτῶν πάντα γένη συνηθροισμένων, ἅπασί τε προσεδόθη καὶ ἀργυροῦν ἀρτοφόρον ἄρτων καππαδοκίων. ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν ἐπεδώκαμεν. καὶ νιψάμενοι τὰς χεῖρας ἐστεφανούμεθα, καὶ πάλιν στλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς διπλασίους τῶν πρότερον καὶ ἄλλο διλήκυθον μύρου. ἡσυχίας δὲ γενομένης ἐξαλλόμενος τῆς κλίνης ὁ Πρωτέας αἰτεῖ σκύφον χοαῖον, καὶ πληρώσας οἴνου θασίου ὀλίγον τ' f ἐπιρράνας ὕδατος ἐξέπιεν ἐπειπών

ὁ πλεῖστα πίνων πλεῖστα κεὐφρανθήσεται.

καὶ ὁ Κάρανος ἔφη, ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον δῶρον· τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι ἂν πίωσιν ἔσται γέρας. ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν 'οἳ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν' ἁρπάζοντες κἄλλος ἄλλον φθάνοντες. εἷς δὲ τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἄθλιος οὐ δυνάμενος πιεῖν ἀνακαθίσας ἔκλαιεν, ἄσκυφος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρανος αὐτῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπωμα. ἐπὶ τού- 130 τοις χορὸς εἰσῆλθεν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ᾀδόντων γαμικὸν ὕμνον, μεθ' οὓς ὀρχηστρίδες διεσκευασμέναι τρόπον Νηρηίδων, αἳ δὲ Νυμφῶν.'

5. 'Τοῦ πότου δὲ προϊόντος καὶ τῆς ὥρας ὑπο-

σκιαζούσης ἀναπεταννύουσι τὸν οἶκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὀθόναις διείληπτο πάντα λευκαῖς, καὶ ἀναπετασθεισῶν δᾷδες ἐφάνησαν λάθρᾳ κατὰ μηχανὰς σχασθέντων τῶν φραγμάτων καὶ ἔρωτες καὶ ἀρτέμιδες καὶ πᾶνες καὶ ἑρμαῖ καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἴδωλα, ἀργυροῖς δᾳδουχοῦντα λαμπτῆρσι. θαυμαζόντων δ' ἡμῶν τὴν τεχνιτείαν ἐρυμάνθιοι τῷ ὄντι σύαγροι κατὰ πινάκων b τετραγώνων χρυσομίτρων σιβύναις ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι περιεφέροντο ἑκάστῳ. καὶ τὸ θαυμάσιον ὅτι παρειμένοι καὶ καρηβαροῦντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὁπότε τι τῶν ἀγομένων θεασαίμεθα, πάντες ἐξενήφομεν, ὀρθοὶ τὸ δὴ λεγόμενον ἀνιστάμενοι. ἔναττον οὖν οἱ παῖδες εἰς τὰς εὐτυχεῖς σπυρίδας, ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τοῦ τελευταίου δείπνου σημεῖον· οὕτω γὰρ τὸ μακεδονικὸν οἶσθα ἔθος ἐν ταῖς πολυανθρώποις c εὐωχίαις γινόμενον. καὶ ὁ Κάρανος ἄρξας πότου μικροῖς ἐκπώμασι περισοβεῖν ἐκέλευε τοῖς παισίν. ἐπίνομεν οὖν εὐμαρῶς, ὥσπερ ἀντίδοτον ἐκ τῆς προτέρας ἀκρατοποσίας λαμβάνοντες. ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθε Μανδρογένης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ, ὥς φασιν, ἀπόγονος, καὶ πολλοὺς κατέρρηξεν ἡμῶν γέλωτας· καὶ μετὰ ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυναικὸς ἔτη ἤδη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα. καὶ τελευταῖαι ἐπεισῆλθον ἐπιδορπίαι τράπεζαι, τραγήματά τ' ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπεδόθη πᾶσι καὶ πλακούντων ἕκαστα γένη, κρητικῶν καὶ τῶν σῶν, d ἑταῖρε Λυγκεῦ, σαμιακῶν καὶ ἀττικῶν αὐταῖς ταῖς ἰδίαις τῶν πεμμάτων θήκαις. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐξαναστάντες ἀπηλλαττόμεθα νήφοντες νὴ τοὺς θεοὺς διὰ τὸν φόβον τοῦ πλούτου ὃν ἐλάβομεν. σὺ δὲ [μόνον] ἐν Ἀθήναις μένων εὐδαιμονίζεις τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων, θύμα καὶ εὔζωμα καὶ τοὺς καλοὺς

ἐσθίων στρεπτοὺς λήναια καὶ χύτρους θεωρῶν, ἡμεῖς δ' ἐκ τοῦ Καράνου δείπνου πλοῦτον ἀντὶ μερίδων εὐωχηθέντες νῦν ζητοῦμεν οἳ μὲν οἰκίας οἳ δὲ ἀγροὺς οἳ δὲ ἀνδράποδ' ὠνήσασθαι.'

6. Εἰς ταῦτ', ὦ ἑταῖρε Τιμόκρατες, ἀποβλέπων e τίνι συγκρῖναι ἔχεις τῶν Ἑλληνικῶν δείπνων τὸ προκείμενον τοῦτο συμπόσιον; ὁπότε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη

τί δ' ἂν Ἕλληνες μικροτράπεζοι,
φυλλοτρῶγες δράσειαν; ὅπου
τέτταρα λήψει κρέα μίκρ' ὀβολοῦ.
παρὰ δ' ἡμετέροις προγόνοισιν ὅλους
βοῦς ὤπτων, ὗς, ἐλάφους, ἄρνας· f
τὸ τελευταῖον δ' ὁ μάγειρος ὅλον
τέρας ὀπτήσας, μεγάλῳ βασιλεῖ
θερμὴν παρέθηκε κάμηλον.

ὁ Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσι καὶ αὐτὸς τῶν βαρβάρων ἐμφανίζων τὴν μεγαλειότητά φησιν

εἶτ' ἐξένιζε, παρετίθει θ' ἡμῖν ὅλους
ἐκ κριβάνου βοῦς. Β. καὶ τίς εἶδε πώποτε 131
βοῦς κριβανίτας; τῶν ἀλαζονευμάτων.
Α. καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου
παρέθηκεν ἡμῖν, ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ διασύρων τὸ τῶν Ἰφικράτους γάμων συμπόσιον, ὅτε ἤγετο τὴν Κότυος τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως θυγατέρα, φησί

7. Κἂν ταῦτα ποιῇς ὥσπερ φράζω,
λαμπροῖς δείπνοις δεξόμεθ' ὑμᾶς,
οὐδὲν ὁμοίοις τοῖς Ἰφικράτους
τοῖς ἐν Θρᾴκῃ· καίτοι φασὶν
βουβαύκαλα ταῦτα γενέσθαι· b
κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑπεστρῶσθαι

στρώμαθ' ἁλουργῆ μέχρι τῆς ἄρκας·
δειπνεῖν δ' ἄνδρας βουτυροφάγας
αὐχμηροκόμας μυριοπληθεῖς·
τοὺς δὲ λέβητας χαλκοῦς εἶναι
μείζους λάκκων δωδεκακλίνων·
αὐτὸν δὲ Κότυν περιεζῶσθαι
ζωμόν τε φέρειν ἐν χοῖ χρυσῇ,
καὶ γευόμενον τῶν κρατήρων
πρότερον μεθύειν τῶν πινόντων.
αὐλεῖν δ' αὐτοῖς Ἀντιγενείδαν,
Ἀργᾶν δ' ᾄδειν καὶ κιθαρίζειν
Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρνῆθεν·
c μέλπειν δ' ᾠδαῖς
τοτὲ μὲν Σπάρτην τὴν εὐρύχορον,
τοτὲ δ' αὖ Θήβας τὰς ἑπταπύλους,
τάς θ' ἁρμονίας μεταβάλλειν.
φερνάς τε λαβεῖν δύο μὲν ξανθῶν
ἵππων ἀγέλας αἰγῶν τ' ἀγέλην
χρυσοῦν τε σάκος φιάλην τε λεπαστήν,
χιόνος τε πρόχουν κέγχρων τε σιρόν
βολβῶν τε χύτραν δωδεκάπηχυν,
καὶ πουλυπόδων ἑκατόμβην.
ταῦτα μὲν οὕτως φασὶ ποιῆσαι
Κότυν ἐν Θρᾴκῃ γάμον Ἰφικράτει.
τούτων δ' ἔσται πολὺ σεμνότερον
καὶ λαμπρότερον παρὰ δεσποσύνοις
d τοῖς ἡμετέροις. τί γὰρ ἐκλείπει
δόμος ἡμέτερος; ποίων ἀγαθῶν;
οὐ σμύρνης [γὰρ] συρίας ὀδμαὶ
λιβάνου τε πνυαί; τερενοχρῶτες
μαζῶν ὄψεις ἄρτων ἀμύλων
πουλυποδείων χολίκων δημοῦ

φυσκῶν ζωμοῦ τεύτλων θρίων
λεκίθου σκορόδων ἀφύης σκόμβρων
ἐνθρυμματίδων πτισάνης ἀθάρης
κυάμων λαθύρων ὤχρων δολίχων
μέλιτος τυροῦ χορίων πυρῶν
καρύων χόνδρου;
κάραβοι ὀπτοί, τευθίδες ὀπταί,
κεστρεὺς ἑφθός, σηπίαι ἑφθαί,
μύραιν' ἑφθή, κωβιοὶ ἑφθοί,
θυννίδες ὀπταί, φυκίδες ἑφθαί, e
βάτραχοι πέρκαι
συνόδοντες ὄνοι βατίδες ψῆτται
γαλεὸς κόκκυξ θρίσσαι νάρκαι
ῥίνης τεμάχη σχαδόνες βότρυες
σῦκα πλακοῦντες μῆλα κράνειαι
ῥόαι ἕρπυλλος μήκων ἀχράδες
κνῆκος ἐλᾶαι στέμφυλ' ἄμητες
πράσα γήτειον κρόμμυα φυστὴ
βολβοὶ καυλοὶ σίλφιον ὄξος
μάραθ' ᾠὰ φακῆ τέττιγες ὀποὶ
κάρδαμα σήσαμα κήρυκες ἅλες
πίνναι λεπάδες μύες ὄστρεια
κτένες ὄρκυνες· καὶ πρὸς τούτοις
ὀρνιθαρίων ἄφατον πλῆθος,
νηττῶν φαττῶν· χῆνες στρουθοὶ f
κίχλαι κόρυδοι κίτται κύκνοι
πελεκὰν κίγκλοι . . γέρανος θ',
ἣ τουτουὶ τοῦ χάσκοντος
διατειναμένη διὰ τοῦ πρωκτοῦ
καὶ τῶν πλευρῶν
διακόψειεν τὸ μέτωπον.
οἶνοι δέ γέ σοι λευκὸς . .

γλυκὺς αὐθιγενὴς ἡδὺς καπνίας.

8. Λυγκεὺς δ' ἐν Κενταύρῳ διαπαίζων τὰ ἀττικὰ δεῖπνά φησι

μάγειρ', ὁ θύων ἐστὶν ὁ δειπνίζων τέ με
Ῥόδιος, ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περίνθιος.
οὐδέτερος ἡμῶν ἥδεται τοῖς ἀττικοῖς
δείπνοις. Β. ἀηδία γάρ ἐστιν ἀττική;
132 Α. ὥσπερ ξενική. παρέθηκε πίνακα γὰρ μέγαν,
ἔχοντα μικροὺς πέντε πινακίσκους ἐν οἷ.
τούτων ὃ μὲν ἔχει σκόροδον, ὃ δ' ἐχίνους δύο,
ὃ δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὃ δὲ κόγχας δέκα,
ὃ δ' ἀντακαίου μικρόν. ἐν ὅσῳ δ' ἐσθίω,
ἕτερος ἐκεῖν', ἐν ὅσῳ δ' ἐκεῖνος, τοῦτ' ἐγὼ
ἠφάνισα. βούλομαι δέ γ', ὦ βέλτιστε σύ,
κἀκεῖνο καὶ τοῦτ', ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι·
b οὔτε στόματα γὰρ οὔτε χείλη πέντ' ἔχω.
ὄψιν μὲν οὖν ἔχει τὰ τοιαῦτα ποικίλην,
ἀλλ' οὐδέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν γαστέρα·
κατέπασα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέπλησα δέ.
τί οὖν; ἔχεις ὄστρεια; Β. πολλά. Α. πίνακά μοι
τούτων παραθήσεις αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν.
ἔχεις ἐχίνους; Β. ἕτερος ἔσται σοι πίναξ·
αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ἐπριάμην ὀκτὼ ὀβολῶν.
Α. ὀψάριον αὐτὸ τοῦτο παραθήσεις μόνον,
ἵνα ταὐτὰ πάντες, μὴ τὸ μὲν ἐγὼ τὸ δ' ἕτερος.

c Δρομέας δ' ὁ παράσιτος ἐρωτήσαντός τινος αὐτόν, ὥς φησιν ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος, πότερον ἐν ἄστει γίνεται βελτίω δεῖπνα ἢ ἐν Χαλκίδι, τὸ προοίμιον, εἶπε, τῶν ἐν Χαλκίδι δείπνων χαριέστερον εἶναι τῆς ἐν ἄστει παρασκευῆς· τὸ πλῆθος τῶν ὀστρέων καὶ τὴν ποικιλίαν προοίμιον εἰπὼν δείπνου.

9. Δίφιλος δ' ἐν Ἀπολιπούσῃ μάγειρόν τινα παρ-

ἄγων ποιεῖ τάδε λέγοντα

πόσοι τὸ πλῆθός εἰσιν οἱ κεκλημένοι
εἰς τοὺς γάμους, βέλτιστε, καὶ πότερ' Ἀττικοὶ d
ἅπαντες ἢ κἀκ τοὐμπορίου τινές; B. τί δαὶ [illegible]
τοῦτ' ἔστι πρὸς σὲ τὸν μάγειρον; A. τῆς τέχνης
ἡγεμονία τίς ἐστιν ταύτης, ὦ πάτερ,
τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα προειδέναι.
οἷον Ῥοδίους κέκληκας· εἰσιοῦσι δὸς
εὐθὺς ἀπὸ θερμοῦ τὴν μεγάλην αὐτοῖς σπάσαι
ἀποξέσας σίλουρον ἢ λεβίαν, ἐφ' ᾧ
χαριεῖ πολὺ μᾶλλον ἢ μυρίνην προσεγχέας.
B. ἀστεῖον ὁ σιλουρισμός. A. ἂν Βυζαντίους, e
ἀψινθίῳ σπόδησον ὅσα γ' ἂν παρατιθῇς,
κάθαλα ποιήσας πάντα κἀσκοροδισμένα.
διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων
πάντες βλιχανώδεις εἰσὶ καὶ μεστοὶ λάπης.

Μένανδρος δ' ἐν Τροφωνίῳ

ξένου τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχῆς. B. τίνος;
ποδαποῦ; διαφέρει τῷ μαγείρῳ τοῦτο γάρ·
οἷον τὰ νησιωτικὰ ταυτὶ ξενύδρια
ἐν προσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα
καὶ παντοδαποῖς, τοῖς ἁλμίοις μὲν οὐ πάνυ f
ἁλίσκετ', ἀλλ' οὕτως παρέργως ἅπτεται·
τὰς δ' ὀνθυλεύσεις καὶ τὰ κεκαρυκευμένα
μᾶλλον προσεδέξατ'· Ἀρκαδικὸς τοὐναντίον
ἀθάλαττος ἐν τοῖς λοπαδίοις ἁλίσκεται·
Ἰωνικὸς πλούταξ, ὑποστάσεις ποιῶ,
κάνδαυλον, ὑποβινητιῶντα βρώματα.

10. Ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοὶ καὶ τοῖς εἰς ἀναστό-
μωσιν βρώμασιν, ὥσπερ ταῖς ἁλμάσιν ἐλάαις, ἃς κο- 133
λυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γήρᾳ φησίν

ὦ πρεσβῦτα, πότερα φιλεῖς τὰς δρυπεπεῖς ἑταίρας,

ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμάδας ὡς ἐλάας
στιφράς;

Φιλήμων δ' ἐν Μετιόντι ἢ Ζωμίῳ

ἰχθὺς τί σοι
ἐφαίνεθ' ἑφθός; B. μικρὸς ἦν· ἀκήκοας;
ἅλμη τε λευκὴ καὶ παχεῖ' ὑπερβολῇ,
b κοὐχὶ λοπάδος προσῶζεν οὐδ' ἡδυσμάτων.
ἐβόων ἅπαντες ὡς ἀγαθὴν ἅλμην ποιεῖς.

ἤσθιον δὲ καὶ τέττιγας καὶ κερκώπας ἀναστομώσεως χάριν. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῳ

πρὸς θεῶν, ἔραμαι τέττιγα φαγεῖν
καὶ κερκώπην θηρευσαμένη
καλάμῳ λεπτῷ.

ἔστι δ' ἡ κερκώπη ζῷον ὅμοιον τέττιγι καὶ τιγονίῳ, ὡς Σπεύσιππος παρίστησιν ἐν τετάρτῳ Ὁμοίων. μνημονεύει αὐτῶν Ἐπίλυκος ἐν Κωραλίσκῳ. Ἄλεξις ἐν Θράσωνί φησι

c σοῦ δ' ἐγὼ λαλιστέραν
οὐπώποτ' εἶδον οὔτε κερκώπην, γύναι,
οὐ κίτταν, οὐ χελιδόν', οὐ . . .
οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα.

Νικόστρατος δ' ἐν Ἄβρᾳ

πίναξ ὁ πρῶτος τῶν μεγάλων ἡγήσεται,
ἔχων ἐχῖνον, ὠμοτάριχον, κάππαριν,
θρυμματίδα, τέμαχος, βολβὸν ἐν ὑποτρίμματι.

11. Ὅτι δ' ἤσθιον διὰ τὴν ἀναστόμωσιν καὶ τὰς
δι' ὄξους καὶ νάπυος γογγυλίδας σαφῶς παρίστησι
d Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν λέγων οὕτως

γογγυλίδος δισσὴ γὰρ ἰδὲ ῥαφάνοιο γενέθλη,
μακρή τε στιφρή τε, φαείνεται ἐν πρασιῇσιν.
καὶ τὰς μέν θ' αὔηνον ἀποπλύνας βορέῃσιν
προσφιλέας χειμῶνι καὶ οἰκουροῖσιν ἀεργοῖς·

θερμοῖς δ' ἰκμανθεῖσαι ἀναζώουσ' ὑδάτεσσιν.
τμῆγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας καὶ ἀκαρφέα φλοιὸν
ἧκα καθηράμενος λεπτουργέας, ἠελίῳ δὲ
αὐήνας ἐπὶ τυτθόν, ὅτ' ἐν ζεστῷ ἀποβάπτων e
ὕδατι δριμείῃ πολέας ἐμβάπτισον ἅλμῃ,
ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλεῦκος συστάμνισον ὄξει,
ἶσον ἴσῳ, τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστύψας ἁλὶ κρύψαις.
πολλάκι δ' ἀσταφίδας προχέαις τριπτῆρι λεήνας
σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπυος. εἰν ἑνὶ δὲ τρὺξ
ὄξεος ἰκμάζουσα καὶ ὠμοτέρην ἐπὶ κόρσην
ὥριον ἁλμαίην ἀνύσαι κεχρηόσι δαίτης.

Δίφιλος δ' ἢ Σώσιππος ἐν Ἀπολιπούσῃ f

ἔστιν ἔνδον ὄξος ὀξύ σοι;
Β. ὑπολαμβάνω, παιδάριον, ὀπὸν εἰλήφαμεν.
ἄριστα τούτοις πάντα πιέσω καὶ πυκνά.
ἡ φυλλὰς ἡ δριμεῖα περιοισθήσεται·
τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦτα τῶν ἡδυσμάτων
ἀναστομοῖ τάχιστα τᾀσθητήρια,
τό τε νωκαρῶδες καὶ κατημβλυωμένον
ἐσκέδασε κἀποίησεν ἡδέως φαγεῖν.

12. Ἄλεξις δ' ἐν Ταραντίνοις ἐν τοῖς συμποσίοις 134 φησὶ τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ὀρχεῖσθαι ὑποπιόντας

τοῦτο γὰρ νῦν ἔστι σοι
ἐν ταῖς Ἀθήναις ταῖς καλαῖς ἐπιχώριον·
ἅπαντες ὀρχοῦντ' εὐθύς, ἂν οἴνου μόνον
ὀσμὴν ἴδωσι. Β. συμφορὰν λέγεις ἄκραν.
Α. φαίης ἂν εἰς συμπόσιον εἰσελθὼν ἄφνω.
καὶ τοῖς μὲν ἀγενείοις ἴσως ἔπεστί τις
χάρις· ἀλλ' ἐπὰν δὴ τὸν γόητα Θεόδοτον
τὸν παραμασύντην εἰσίδω τὸν ἀνόσιον
βαυκιζόμενον τὰ λευκά τ' ἀναβάλλονθ' ἅμα, b
ἥδιστ' ἂν ἀναπήξαιμ' ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβών.

μήποτε δὲ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Καρσὶ κατὰ τὸ ἀττικὸν ἔθος τῆς ὀρχήσεως κωμῳδεῖ τινα τῶν σοφῶν ὡς παρὰ δεῖπνον ὀρχούμενον λέγων οὕτως

οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον
ταῖς χερσὶ τὸν βάκηλον; οὐδ' αἰσχύνεται
ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος,
ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος ἀνευρηκὼς τέχνην,
c ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ.

τούτοις οὐδ' ἀναρμόστως ἄν τις ἐπενέγκαι τὰ Ἐρίφῳ τῷ κωμικῷ ἐν Αἰόλῳ εἰρημένα τάδε

λόγος γάρ ἐστ' ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔχων·
οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας, ὦ πάτερ,
πείθειν χορεύειν οὐκ ἐθέλοντας.

Ἄλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἰσοστάσιόν φησιν

ἀπὸ συμβολῶν ἔπινον ὀρχεῖσθαι μόνον
βλέποντες, ἄλλο δ' οὐδέν, ὄψων ὀνόματα
d καὶ σιτίων ἔχοντες, Ὄψων Κάραβος
καὶ Κωβιὸς Σεμίδαλις.

13. Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίτως διαγράφει Μάτρων ὁ παρῳδός, ὅπερ διὰ τὸ σπάνιον οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ὑμῖν, ἄνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη, ἀπομνημονεῦσαι

δεῖπνα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροφα καὶ μάλα πολλά,
ἃ Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις δείπνισεν ἡμᾶς·
e ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἔσπετο λιμός.
οὗ δὴ καλλίστους ἄρτους ἴδον ἠδὲ μεγίστους,
λευκοτέρους χιόνος, ἔσθειν δ' ἀμύλοισιν ὁμοίους,
τάων καὶ βορέης ἠράσσατο πεσσομενάων. . .
αὐτὸς δὲ Ξενοκλῆς ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, σχεδόθεν δέ οἱ ἦν παράσιτος

Χαιρεφόων, πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
νήστης, ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων. f
τῷ δὲ μάγειροι μὲν φόρεον πλῆσάν τε τραπέζας,
οἷς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων,
ἠμὲν ἐπισπεῦσαι δείπνου χρόνον ἠδ' ἀναμεῖναι.
ἔνθ' ἄλλοι πάντες λαχάνοις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλον·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἀλλ' ἤσθιον εἴδατα πάντα,
βολβοὺς ἀσπάραγόν τε καὶ ὄστρεα μυελόεντα, 135
ὠμοτάριχον ἐῶν χαίρειν, φοινίκιον ὄψον.
αὐτὰρ ἐχίνους ῥῖψα καρηκομόωντας ἀκάνθαις·
οἳ δὲ κυλινδόμενοι καναχὴν ἔχον ἐν ποσὶ παίδων
ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠιόνος κλύζεσκεν·
πολλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους εἷλκον ἀκάνθας.
ἡ δὲ φαληρικὴ ἦλθ' ἀφύη, Τρίτωνος ἑταίρη,
ἄντα παρειάων σχομένη ῥυπαρὰ κρήδεμνα . . .
τοὺς δ' ὁ Κύκλωψ ἐφίλει . . . b
. . . . . . καὶ ἐν οὔρεσιν ἐξεπεφύκει.
πίνας ἦλθε φέρων κατὰ δώματα ἠχήεντα,
ἃς κατὰ φυκότριχος πέτρης λευκὸν τρέφει ὕδωρ.
ψῆττά τε χονδροφυὴς καὶ τρίγλη μιλτοπάρῃος.
τῇ δ' ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπέχον κρατερώνυχα χεῖρα,
οὐδ' ἔφθην τρώσας μιν, ἄασε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
ὡς δὲ ἴδον Στρατοκλῆ, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο,
τρίγλης ἱπποδάμοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχοντα, c
ἂψ δ' ἑλόμην χάρμῃ, λαιμὸν δ' ἄπληστον ἄμυξα.
ἦλθε δὲ Νηρῆος θυγάτηρ, Θέτις ἀργυρόπεζα,
σηπίη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα·
ἣ μόνη ἰχθὺς οὖσα τὸ λευκὸν καὶ μέλαν οἶδεν.
καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης ἐρικυδέα γόγγρον,
κείμενον ἐν λοπάδεσσ'· ὃ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας.

τῷ δὲ μετ' ἴχνια βαῖνε θεὰ λευκώλενος ἰχθύς,
d ἔγχελυς, ἣ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσι μιγῆναι
ἐν κοιτῶν', ὅθεν ἐγχέλεων γένος ἀγροτεράων,
παμμεγέθης, ἣν οὔ κε δύ' ἀνέρες ἀθλητῆρες,
οἷοι ἄρ' Ἀστυάναξ τε καὶ Ἀντήνωρ ἐγένοντο,
ῥηιδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
τρισπίθαμοι γὰρ ταί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα κατὰ στέγος ἦλθ' ὁ μάγειρος,
σείων ὀψοφόρους πίνακας κατὰ δεξιὸν ὦμον.
e τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι χύτραι ἕποντο·
αὐτὰρ ἀπ' Εὐβοίας λοπάδες τόσαι ἐστιχόωντο.
Ἶρις δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος, ὠκέα τευθίς,
πέρκη τ' ἀνθεσίχρως καὶ ὁ δημοτικὸς μελάνουρος,
ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἕπετ' ἰχθύσιν ἀθανάτοισιν.
οἵη δ' αὖ θύννου κεφαλὴ θαλαμηιάδαο
νόσφιν ἀφειστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα τευχέων
αἱρομένων· τὸ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
f ῥίνη θ' ἣν φιλέουσι περισσῶς τέκτονες ἄνδρες,
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἧς σαρκὸς δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
ὀπταλέος δ' εἰσῆλθε πελώριος ἱππότα κεστρεύς·
οὐχ οἷος, ἅμα τῷ γε δυώδεκα σαργοὶ ἕποντο.
κυανόχρως δ' ἀμίας ἐπὶ τοῖς μέγας, ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
136 καρῖδές θ' αἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί,
αἳ δὴ γῆραϊ κυφαὶ ἔσαν, χρησταὶ δὲ πάσασθαι·
χρύσοφρυς, ὃς κάλλιστος ἐν ἄλλοις ἵσταται ἰχθύς,
κάραβος, ἀστακὸς αὖτε, λιλαίετο θωρήσσεσθαι

ἐν μακάρων δείπνοις. τοῖς δαιτυμόνες χέρ' ἐφέντες
ἐν στόμασιν ἔθεσαν καὶ ἀπήγαγον ἄλλυδις ἄλλον.
τῶν δ' ἄρ' ἔλοψ κρείων δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
οὗ πλήρης περ ἐὼν κρατερῶς παλάμῃ ἐπορέχθην, b
γεύσασθ' ἱμείρων· τὸ δέ γ' ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν,
οἵην δαίνυνται μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
μύραιναν δ' ἐπέθηκε φέρων τὸ κάλυμμα τραπέζης,
ζώνην θ', ἣν φορέεσκεν ἀγαλλομένη περὶ δειρήν,
εἰς λέχος ἡνίκ' ἔβαινε Δρακοντιάδῃ μεγαθύμῳ.
σάνδαλα δ' αὖ παρέθηκεν ἀειγενῆ ἀθανατάων,
βούγλωσσόν θ' ὃς ἔναιεν ἐν ἅλμῃ μορμυρούσῃ, c
κίχλας δ' ἑξείης ἡβήτορας ὑψιπετήεις
καὶ πέτρας καταβοσκομένας, ὑάδας θ' ὑδατεινούς.
ἐν δ' ἀναμὶξ φάγροι τε καὶ ἵππουροι γλάνιές τε,
μόρμυρος ἄντα δ' ἔην, γαλέη, σπάρος· οὓς ὁ μάγειρος
σίζοντας παρέθηκε φέρων, κνίσωσε δὲ δῶμα.
τῶν δ' ἔλεγεν δαίνυσθαι· ἐμοὶ δέ γε θηλυτεράων
εἶναι βρώματ' ἔδοξεν. ἔπειθ' ὥρμαινον ἐπ' ἄλλα. d
κεῖτο δέ τις βατάνη, ἧς οὐδεὶς ἥπτετο δειπνῶν,
ἐν καθαρῷ, ὅθι περ λοπάδων διεφαίνετο χῶρος.
ἑξῆς κόσσυφος ἦλθε μόνος γεύσασθαι ἕτοιμος·
οὐ μὴν οὐδ' ἄρ' ἄθικτος ἔην, πόθεον δὲ καὶ ἄλλοι.
κωλῆν δ' ὡς εἶδον, ὡς ἔτρεμον· ἐν δὲ σίναπυ
κεῖτ' ἀγχοῦ γλυκὺ πνεῖον ἃ χρυσὸς ὧν ἀπερύκων.
γευσάμενος δ' ἔκλαιον, ὅτ' αὔριον οὐκ ἔτι ταῦτα
ὄψομαι, ἀλλά με τυρῷ δεῖ καὶ μάζῃ ὀτρηρῇ . . .
νηδὺς δ' οὐχ ὑπέμεινε, βιάζετο γὰρ ῥαδέεσσι· e

δάμνα μιν ζωμός τε μέλας ἀκροκώλιά θ' ἑφθά.
παῖς δέ τις ἐκ Σαλαμῖνος ἄγε τρισκαίδεκα νήσσας,
λίμνης ἐξ ἱερῆς, μάλα πίονας· ἃς ὁ μάγειρος
θῆκε φέρων ἵν' Ἀθηναίων κατέκειντο φάλαγγες . . .
Χαιρεφόων δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα σιτίζεσθαι . . .
f ἤσθιε δ' ὥστε λέων, παλάμῃ δ' ἔχε τὸ σκέλος αὐτοῦ,
ὄφρα οἱ οἴκαδ' ἰόντι πάλιν ποτιδόρπιον εἴη.
χόνδρος δ' ἡδυπρόσωπος, ὃν Ἥφαιστος κάμεν ἕψων,
ἀττικῷ ἐν κεράμῳ πέττων τρισκαίδεκα μῆνας.
αὐτὰρ ἐπεὶ δόρποιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
χεῖρας νιψαμένοισιν ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων
ὡραῖος παῖς ἦλθε φέρων μύρον ἴρινον ἡδύ·
137 ἄλλος δ' αὖ στεφάνους ἐπὶ δεξιὰ πᾶσιν ἔδωκεν,
οἳ ῥόδον ἀμφεπλέκοντο, διάνδιχα κοσμηθέντες.
κρητὴρ δὲ Βρομίου ἐκεράννυτο, πίνετο δ' οἶνος
λέσβιος, οὗ δὴ πλεῖστον ἀνὴρ ὑπὲρ ἄνδρα πεπώκει.
δεύτεραι αὖτε τράπεζαι ἐφωπλίζοντο γέμουσαι·
b ἐν δ' αὐταῖσιν ἐπῆν ἄπιοι καὶ πίονα μῆλα,
ῥοιαί τε σταφυλαί τε θεοῦ Βρομίοιο τιθῆναι,
πρόσφατος ἦν θ' ἁμάμαξυν ἐπίκλησιν καλέουσιν.
τῶν δ' ἐγὼ οὐδενὸς ἧσθον ἁπλῶς, μεστὸς δ' ἀνεκείμην.
ὡς δὲ ἴδον ξανθὸν γλυκερὸν μέγαν ἔγκυκλον, ἄνδρες,
Δήμητρος παῖδ' ὀπτὸν ἐπεισελθόντα πλακοῦντα,
c πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θείου ἀπεχοίμην; . . .

οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ᾽ εἶεν,
γαστὴρ δ᾽ ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη.
πόρναι δ᾽ εἰσῆλθον, κοῦραι δύο θαυματοποιοί,
ἃς Στρατοκλῆς ἤλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς.

14. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Συντρέχουσιν ἐπισκώπτων τὰ ἀττικὰ δεῖπνά φησιν

ἔγωγε δύο λαβεῖν μαγείρους βούλομαι
οὓς ἂν σοφωτάτους δύνωμ᾽ ἐν τῇ πόλει. d
μέλλοντα δειπνίζειν γὰρ ἄνδρα Θετταλὸν
οὐκ ἀττικηρῶς οὐδ᾽ ἀπηκριβωμένως
λιμῷ παρελθεῖν ἃ δεῖ καθ᾽ ἓν
ἕκαστον αὐτοῖς παρατιθέντα μεγαλείως δέ.

εὐτράπεζοι δ᾽ εἰσὶν ὄντως οἱ Θετταλοί, καθὰ καὶ Ἔριφός φησιν ἐν Πελταστῇ οὕτως

τάδ᾽ οὐ Κόρινθος οὐδὲ Λαΐς, ὦ Σύρε,
οὐδ᾽ εὐτραπέζων Θετταλῶν ξένων τροφαί,
ὧν οὐκ ἄμοιρος ἥδε χεὶρ ἐγίγνετο.

ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνίδην ἀναφερομένους Πτωχοὺς ποιή- e
σας τοὺς Ἀθηναίους φησίν, ὅταν τοῖς Διοσκούροις ἐν
πρυτανείῳ ἄριστον προτιθῶνται, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν
τιθέναι τυρὸν καὶ φυστὴν δρυπεπεῖς τ᾽ ἐλάας καὶ
πράσα, ὑπόμνησιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς.
Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σιτουμένοις μᾶζαν παρέ-
χειν κελεύει, ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαρατιθέναι,
μιμούμενος τὸν Ὅμηρον. καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοὺς ἀριστεῖς
συνάγων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ‘φύρετο δ᾽ ἄλφιτα’
φησίν. Χρύσιππός τ᾽ ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ f
τῆς ἡδονῆς φησίν ‘ἐν Ἀθήναις δὲ ἱστοροῦσιν οὐ πάνυ
ἀρχαίων δυοῖν γινομένων δείπνων, ἐν Λυκείῳ τε καὶ
Ἀκαδημείᾳ, τοῦ μὲν εἰς τὴν Ἀκαδήμειαν εἰσενέγκαν-
τος ὀψοποιοῦ λοπάδα πρὸς ἑτέραν τινὰ χρείαν τὸν κέ-
ραμον κατᾶξαι πάντα τοὺς ἱεροποιούς, ὡς μακρόθεν

οὐκ ἀστείας παρεισδύσεως γινομένης, δέοντος ἀπέ-
χεσθαι τούτων τῶν μακρόθεν· τὸν δ᾽ ἐν τῷ Λυκείῳ
κρέας ταριχηρὸν εἰς τάριχος διασκευάσαντα μαστιγω-
138 θῆναι ὡς παρασοφιζόμενον πονηρῶς.᾽ Πλάτων δ᾽ ἐν
δευτέρῳ Πολιτείας οὕτως ἑστιᾷ τοὺς αὑτοῦ νεοπολί-
τας γράφων ‘ἄνευ ὄψου, ἔφη, ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς
ἄνδρας ἑστιωμένους. ἀληθῆ, ἦν δ᾽ ἐγώ, λέγεις· ἐπε-
λαθόμην ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι καὶ
ἐλάας καὶ τυρὸν καὶ βολβούς, καὶ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν
ἀγροῖς ἑψήματα, ἑψήσονται. καὶ τραγήματά που παρα-
θήσομεν αὐτοῖς τῶν τε σύκων καὶ ἐρεβίνθων καὶ κυά-
μων, καὶ μύρτα καὶ φηγοὺς σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ
μετρίως ὑποπίνοντες. καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον
b ἐν εἰρήνῃ μεθ᾽ ὑγιείας, ὡς εἰκός, γηραιοὶ τελευτῶντες
ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν.᾽

15. ἑξῆς δὲ λεκτέον καὶ περὶ τῶν λακωνικῶν
συμποσίων. Ἡρόδοτος μὲν οὖν ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστο-
ριῶν περὶ τῆς Μαρδονίου παρασκευῆς λέγων καὶ μνη-
μονεύσας λακωνικῶν συμποσίων φησί ‘Ξέρξης φεύγων
ἐκ τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν παρασκευὴν κατέλιπε
τὴν αὑτοῦ. Παυσανίαν οὖν ἰδόντα τὴν τοῦ Μαρδονίου
c παρασκευὴν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι
ποικίλοις κατεσκευασμένην κελεῦσαι τοὺς ἀρτοποιοὺς
καὶ ὀψοποιοὺς κατὰ ταὐτὰ καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον
παρασκευάσαι. ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κελευσθέντα
τὸν Παυσανίαν ἰδόντα κλίνας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς
ἐστρωμένας καὶ τραπέζας ἀργυρᾶς καὶ παρασκευὴν
μεγαλοπρεπῆ δείπνου, ἐκπλαγέντα τὰ προκείμενα,
κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις παρασκευά-
σαι λακωνικὸν δεῖπνον. καὶ παρασκευασθέντος γελά-
σας ὁ Παυσανίας μετεπέμψατο τῶν Ἑλλήνων τοὺς
d στρατηγούς, καὶ ἐλθόντων ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν

δείπνων τὴν παρασκευὴν εἶπεν· ἄνδρες Ἕλληνες, συν-
ήγαγον ὑμᾶς βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τοῦ Μήδων ἡγε-
μόνος τὴν ἀφροσύνην, ὃς τοιαύτην δίαιταν ἔχων ἦλ-
θεν ὡς ἡμᾶς οὕτω ταλαίπωρον ἔχοντας.' φασὶ δέ τινες
καὶ ἄνδρα Συβαρίτην ἐπιδημήσαντα τῇ Σπάρτῃ καὶ
συνεστιαθέντα ἐν τοῖς φιδιτίοις εἰπεῖν· εἰκότως ἀν-
δρειότατοί εἰσιν ἁπάντων οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἕλοιτο
γὰρ ἄν τις εὖ φρονῶν μυριάκις ἀποθανεῖν ἢ οὕτως
εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν.

16. Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανάθρῳ e
τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δείπνου κοπίδος μνη-
μονεύοντα Κρατῖνόν [φησιν] ἐν Πλούτοις λέγειν

ἆρ' ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἔστιν, ὡς λέγουσ', ἐκεῖ
πᾶσι τοῖς ἐλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδι θοινᾶσθαι καλῶς,
ἐν δὲ ταῖς λέσχαισι φῦσκαι προσπεπατταλευμέναι
κατακρέμανται τοῖσι πρεσβευταῖσιν ἀποδάκνειν
ὀδάξ;

καὶ Εὔπολις ἐν Εἵλωσι f

καὶ γένηται τοῖσδε σάμερον κοπίς.

δεῖπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἡ κοπίς, καθάπερ καὶ τὸ
καλούμενον αἶκλον... ἐπὴν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ
σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν, ἐν δὲ ταύταις στι-
βάδας ἐξ ὕλης, ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύ-
ουσιν, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλιθέντας εὐωχοῦσιν, οὐ μό-
νον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ
τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. θύουσι δ' ἐν ταῖς
κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον, καὶ τῶν κρεῶν 139
διδόασι μοίρας πᾶσι καὶ τὸν καλούμενον φυσίκιλλον,
ὅς ἐστιν ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτερος
δὲ τὴν ἰδέαν. διδόασι τῶν συνόντων ἑκάστῳ τυρὸν
χλωρὸν καὶ γαστρὸς καὶ φύσκης τόμον καὶ τραγήματα
σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους καὶ φασήλους χλωρούς. κο-

πίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν
δὲ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι καὶ τοῖς τιθηνιδίοις κα-
λουμένοις ὑπὲρ τῶν παίδων. κομίζουσι γὰρ αἱ τιτθαὶ
τὰ ἄρρενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν
b καὶ πρὸς τὴν Κορυθαλίαν καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ
ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην Τίασσάν ἐστιν ἐν τοῖς
πρὸς τὴν Κλήταν μέρεσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως
ταῖς λελεγμέναις ἐπιτελοῦσι· θύουσι δὲ καὶ τοὺς γα-
λαθηνοὺς ὀρθαγορίσκους καὶ παρατιθέασιν ἐν τῇ
θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. αἶκλον δ' ὑπὸ μὲν τῶν
ἄλλων Δωριέων καλεῖται τὸ δεῖπνον. Ἐπίχαρμος γοῦν
ἐν Ἐλπίδι φησίν· ἐκάλεσε γάρ τοί τις ἐπ' αἶκλον ἑκών,
τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχεο τρέχων.' τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Πε-
c ριάλλῳ. ἐν δὲ τῇ Λακεδαίμονι τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ
φιδίτιον μετὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον αἶκλον εἰσφέ-
ρουσιν ἄρτους ἐν ἀρριχίδι καὶ κρέας ἑκάστῳ. καὶ τῷ
νέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκονος κηρύττει τὸ
αἶκλον προστιθεὶς τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν.

17. ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. πρὸς ὃν ἀντιλέγων
Δίδυμος ὁ γραμματικὸς (καλεῖ δὲ τοῦτον ὁ Δημήτριος
ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε
συγγραμμάτων· ἔστι γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντα-
d κοσίοις) φησὶ τάδε· Πολυκράτης ἐν τοῖς Λακωνικοῖς
ἱστορεῖ ὅτι τὴν μὲν τῶν ὑακινθίων θυσίαν οἱ Λάκω-
νες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσι, καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ
γενόμενον περὶ τὸν Ὑάκινθον οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ
τοῖς δείπνοις οὔτε ἄρτον εἰσφέρουσιν οὔτε πέμματα
καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασι· καὶ τὸν εἰς τὸν θεὸν
παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν, οὐδ' ἄλλο τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν
οὐδέν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις θυσίαις ποιοῦσιν, ἀλλὰ
μετ' εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. τῇ δὲ
e μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θέα ποικίλη καὶ παν-

ἤγυρις ἀξιόλογος καὶ μεγάλη. παῖδές τε γὰρ κιθαρίζουσιν ἐν χιτῶσιν ἀνεζωσμένοι καὶ πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες ἐν ῥυθμῷ μὲν ἀναπαίστῳ μετ᾽ ὀξέος δὲ τόνου τὸν θεὸν ᾄδουσιν, ἄλλοι δ᾽ ἐφ᾽ ἵππων κεκοσμημένοι τὸ θέατρον διεξέρχονται, χοροί τε νεανίσκων παμπληθεῖς εἰσέρχονται καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινὰ ποιημάτων ᾄδουσιν, ὀρχησταί τε ἐν τούτοις ἀναμεμιγμένοι τὴν κίνησιν ἀρχαϊκὴν ὑπὸ τὸν αὐλὸν καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. f
τῶν δὲ παρθένων αἳ μὲν ἐπὶ καννάθρων, καμαρωτῶν ξυλίνων ἁρμάτων, φέρονται πολυτελῶς κατεσκευασμένων, αἳ δ᾽ ἐφ᾽ ἁμίλλαις ἁρμάτων ἐζευγμένων πομπεύουσιν· ἅπασα δ᾽ ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν, ἱερεῖά τε παμπληθῆ θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους· οὐδεὶς δ᾽ ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κενοῦσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θέαν. τῆς δὲ κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Φιλύλλιος ἐν ταῖς Πόλεσιν, Ἐπί- 140
λυκός τ᾽ ἐν Κωραλίσκῳ λέγων οὕτως

ποττὰν κοπίδ᾽ οἰῶ σῶμαι
ἐν Ἀμυκλαῖον. πάρα γέλλωσιν
βάρακες πολλοὶ κἄρτοι
καὶ δωμός [τις] μάλα ἁδύς,

διαρρήδην λέγων μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι (τοῦτο γὰρ οἱ βάρακες δηλοῦσιν, οὐχὶ τολύπας, ὥς φησι Λυκόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης) καὶ ἄρτους δὲ καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιττῶς. τίς δ᾽ ἐστὶν ἡ κοπὶς σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφων οὕτως 'ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἔστι δ᾽ ἡ b
κοπὶς δεῖπνον, μᾶζα ἄρτος κρέας λάχανον ὠμὸν

ζωμὸς σῦκον τράγημα θέρμος.' ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ ὀρθαγορίσκοι λέγονται, ὥς φησιν ὁ Πολέμων, οἱ γαλαθηνοὶ χοῖροι, ἀλλ᾽ ὀρθραγορίσκοι, ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται, ὡς Περσαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ καὶ Διοσκουρίδης ἐν δευτέρῳ πολιτείας καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ καὶ οὗτος τῆς
c Λακώνων πολιτείας. ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων [μόνων] αἶκλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἁπάντων Δωριέων οὕτως αὐτὸ καλούντων. Ἀλκμὰν μὲν γὰρ οὕτω φησί

κὴπὶ τᾷ μύλᾳ ῥυφῆται κὴπὶ ταῖς συναικλίαις,

οὕτω τὰ συνδείπνια καλῶν. καὶ πάλιν 'αἶκλον Ἀλκμάων ἁρμόξατο.' αἶκλον δ᾽ οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τὴν μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φιδιτίοις μετὰ τὸ δεῖπνον (ἄρτος γάρ ἐστι καὶ κρέας), ἀλλ᾽ ἔπαικλα μὲν λέγεται ταῦτα, ὄντα οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φιδίταις αἴ-
d κλου· παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. καὶ ἐστὶν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαίκλων οὐχ ἁπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπείληφεν, ἀλλὰ διττή. ἣν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὔκολός ἐστι καὶ εὐτελής. ἄλφιτα γάρ ἐστιν ἐλαίῳ δεδευμένα, ἅ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρ᾽ ὃ καὶ καμματίδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ ψαιστὰ κάμ-
e ματα. ὅτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς πάλαι καὶ φύλλα δάφνης τραγηματίζεσθαι Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς Κύκλωψί φησιν οὕτως

φυλλὰς ἡ δείπνων κατάλυσις ἤδε καθάπερ σχημάτων.

ἣν δ᾽ εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φιδίτια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἐκ τινων ζῴων ὡρισμένων, παραχορηγοῦντος

αὐτὰ τοῖς φιδίταις ἑνὸς τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. ὁ δὲ Μόλπις καὶ ματτύην φησὶ προσαγορεύεσθαι τὰ ἔπαικλα.

18. περὶ δὲ τῶν ἐπαίκλων Περσαῖος ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ οὑτωσὶ γράφει 'καὶ εὐθὺς τοὺς μὲν εὐπόρους ζημιοῖ εἰς ἔπαικλα· ταῦτα δ' ἐστὶ μετὰ δεῖπνον f τραγήματα· τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον ἢ στιβάδα ἢ φύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἔπαικλα κάπτειν μετὰ δεῖπνον· γίνεται γὰρ ἄλφιτα ἐλαίῳ ἐρρασμένα. τὸ δ' ὅλον ὥσπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν. καὶ γὰρ ὅντινα δεῖ πρῶτον κατακεῖσθαι ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ τοῦ σκιμποδίου καθῆσθαι, πάντα τοιαῦτα ποιοῦσιν εἰς ἔπαικλα.' τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης. περὶ δὲ τῶν καμματίδων 141 καὶ τῶν καμμάτων Νικοκλῆς οὕτως γράφει 'διακούσας δὲ πάντων ὁ ἔφορος ἤτοι ἀπέλυσεν ἢ κατεδίκασεν. ὁ δὲ νικήσας ἐζημίωσεν ἐλαφρῶς ἤτοι κάμμασιν ἢ καμματίσιν. ἔστι δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαιστά, αἱ δὲ καμματίδες αἷς κάπτουσι τὰ ψαιστά.'

19. περὶ δὲ τοῦ τῶν φιδιτίων δείπνου Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ 'τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἑκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον· εἶτα μᾶζαν b μὲν ὅσην ἂν ἕκαστος ᾖ βουλόμενος, καὶ πιεῖν πάλιν ὅταν ᾖ θυμὸς ἑκάστῳ κώθων παρακείμενός ἐστιν. ὄψον δὲ ταὐτὸν ἀεί ποτε πᾶσίν ἐστιν, ὕειον κρέας ἑφθόν, ἐνίοτε δ' οὐδ' ὁτιμενοῦν πλὴν ὄψον τι μικρὸν ἔχον σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδὲν πλὴν ὅ γε ἀπὸ τούτων ζωμός, ἱκανὸς ὢν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάα τις ἢ τυρὸς ἢ σῦκον. ἀλλὰ κἂν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον, ἰχθὺν ἢ λαγὼν ἢ φάτταν ἤ τι τοιοῦ-

c τον. εἶτ' ὀξέως ἤδη δεδειπνηκόσιν ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἔπαικλα καλούμενα. συμφέρει δ' ἕκαστος εἰς τὸ φιδίτιον ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα ἀττικά, οἴνου δὲ χόας ἕνδεκά τινας ἢ δώδεκα, παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμόν τινα καὶ σύκων, ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν περὶ δέκα τινὰς αἰγιναίους ὀβολούς.' Σφαῖρος δ' ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας γράφει 'φέρουσι δὲ καὶ ἔπαικλα αὐτοῖς οἱ φιδῖται· καὶ τῶν μὲν ἀγρευομένων ὑφ' αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοί, d οὐ μὴν ἀλλ' οἵ γε πλούσιοι καὶ ἄρτον καὶ ὧν ἂν ὥρα ἐκ τῶν ἀγρῶν ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν συνουσίαν, νομίζοντες καὶ τὸ πλείονα τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν περιττὸν εἶναι, μὴ μέλλοντά γε προσφέρεσθαι.' Μόλπις δέ φησι 'μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἴωθεν ἀεί τι παρά τινος κομίζεσθαι, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων, παρ' αὐτοῖς κατ' οἶκον ἠρτυμένη ματτύη, ὃ καλοῦσιν ἔπαικλον. τῶν δὲ κομιζομένων οὐδεὶς οὐδὲν ἀγοράσας εἴωθε φέρειν· οὔτε γὰρ ἡδονῆς οὔτ' ἀκρασίας γαστρὸς οὕνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀπόδειξιν e τῆς κατὰ τὴν θήραν ποιούμενοι. πολλοὶ δὲ καὶ ποίμνι' αὐτῶν τρέφοντες ἀφθόνως μεταδιδόασι τῶν ἐκγόνων. ἔστι δ' ἡ ματτύη φάτται χῆνες τρυγόνες κίχλαι κόσσυφοι λαγὼ ἄρνες ἔριφοι. οἱ δὲ μάγειροι σημαίνουσι τοὺς ἀεί τι κομίζοντας εἰς μέσον, ἵνα πάντες ἴδωσι τὴν τῆς θήρας φιλοπονίαν καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτένειαν.' Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ τρωικοῦ διακόσμου τὴν τῶν καρνείων φησὶν ἑορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόπους μὲν γὰρ εἶναι ἐννέα τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες f δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκηναῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι· καὶ ἐννέα καθ' ἕκαστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται. ἔχει τε ἑκάστη σκιὰς

φρατρίας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν καρνείων ἑορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα.

20. τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε γράφει περὶ αὐτῶν· ʽΛακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φιδίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος· ὅτε δὲ καὶ παραγένοιντο, μικρὰ συμπεριεν- 142 εχθεῖσι νόμου χάριν παρεσκευάζετο καὶ ἄλλα αὐτοῖς στρωμναί τε τοῖς μεγέθεσιν οὕτως ἐξησκημέναι πολυτελῶς καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως ὥστε τῶν ξένων ἐνίους τῶν παραληφθέντων ὀκνεῖν τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ἐρείδειν. οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλιντηρίου ψιλοῦ διακαρτεροῦντες τῆς κλίνης παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν ὅτε τὸν ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρείσειαν, εἰς τὴν προειρημένην τρυφὴν ἦλθον, ποτηρίων τ' ἐκθέσεις πολλῶν καὶ βρωμάτων παντοδαπῶς πεποιημένων παραθέσεις, ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὡς δ' αὔτως b οἴνων καὶ τραγημάτων. καὶ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλεομένους βασιλεύσαντες Ἀρεὺς καὶ Ἀκρότατος, αὐλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσαντες· οὓς τοσοῦτον αὖθις ὑπερῆράν τινες τῶν ἰδιωτῶν τῶν ἐν Σπάρτῃ γινομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ' αὑτοὺς ὥστε δοκεῖν τὸν Ἀρέα καὶ τὸν Ἀκρότατον εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβεβληκέναι τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον.'

21. ʽΚλεομένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ [τε] συνιδεῖν πράγματα καίτοι νέος ὢν καὶ κατὰ τὴν δίαιταν ἀφελέστατος γέγονεν. ἤδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων c ἡγούμενος ἔμφασιν τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν θυσίαν ἐποίει, διότι τὰ παρ' ἐκείνοις τῶν παρ' αὐτὸν οὐδὲν καταδεέστερα εἴη παρασκευαζόμενα. πολλῶν

δὲ πρεσβειῶν παραγινομένων πρὸς αὐτόν, οὐδέποτε ἐνωρίστερον τοῦ κατειθισμένου συνῆγε καιροῦ, πεντακλίνου τε διεστρώννυτο οὐδέποτε πλεῖον· ὅτε δὲ μὴ παρείη πρεσβεία, τρίκλινον. καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγίνετο δι' ἐδεάτρου τίς εἴσεται καὶ κατακλιθήσεται πρῶ- d τος, ἀλλ' ὁ πρεσβύτατος ἡγεῖτο ἐπὶ τὰς κλίνας, εἰ μή τιν' αὐτὸς προσκαλέσαιτο. κατελαμβάνετο δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμενος ἢ μετά τινος τῶν ἡλικιωτῶν. ἐπί τε τῷ τρίποδι ψυκτὴρ χαλκοῦς ἐπέκειτο καὶ κάδος καὶ σκαφίον ἀργυροῦν δύο κοτύλας χωροῦν καὶ κύαθος, ἡ δ' ἐπίχυσις χαλκῆ. πιεῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μή τις αἰτήσειεν· ἐδίδοτο δὲ κύαθος εἷς πρὸ τοῦ δείπνου· τὸ δὲ πολὺ πρώτῳ· καὶ ὅτε προσνεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ᾔτουν καὶ οἱ λοιποί. τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπεζίου ἦν τοῦ τυχόντος, e τὰ δὲ λοιπὰ ὥστε μήθ' ὑπεραίρειν μήτ' ἐλλείπειν, ἀλλ' ἱκανὰ ἅπασι γίνεσθαι καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας. οὔτε γὰρ οὕτως ᾤετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φιδιτίοις, δέχεσθαι ζωμῷ καὶ κρεαδίοις ἀφελῶς οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ὡς εἰς τὸ μηδὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τὸ σύμμετρον τῆς διαίτης. τὸ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνόμιζε τὸ δ' ὑπερήφανον. ὁ δ' οἶνος ἦν μικρῷ βελτίων, ὅτε παρείησάν τινες. ἐπεὶ δὲ δειπνήσειαν, ἐσιώπων πάντες. ὁ δὲ παῖς ἐφειστήκει κε- f κραμένον ἔχων τὸ ποτὸν καὶ τῷ αἰτοῦντι προσέφερε. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, καὶ τοῦτο προσνεύσαντι προσεφέρετο. ἀκρόαμα δὲ οὐδὲν οὐδέποτε παρεπορεύετο, διετέλει δ' αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕκαστον καὶ πάντας ἐκκαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν τὰ δὲ λέγειν αὐτούς, ὥστε τεθηρευμένους ἀποτρέχειν ἅπαντας.'

διακωμῳδῶν δ' Ἀντιφάνης τὰ λακωνικὰ δεῖπνα

ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἄρχων φησὶν οὕτως

ἐν Λακεδαίμονι 143
γέγονας, ἐκείνων τῶν νόμων μεθεκτέον
ἐστίν. βάδιζ' ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὰ φιδίτια·
ἀπόλαυε τοῦ ζωμοῦ, ῥόφει, τοὺς βύστακας
μὴ καταφρόνει, μηδ' ἕτερ' ἐπιζήτει καλά,
ἐν τοῖς δ' ἐκείνων ἤθεσιν ἴσθ' ἀρχαϊκός.

22. περὶ δὲ τῶν κρητικῶν συσσιτίων Δωσιάδας ἱστορῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν γράφει οὕτως ‘οἱ δὲ Λύκτιοι συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια οὕτως. ἕκαστος τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν δεκάτην εἰς τὴν ἑταιρίαν· καὶ τὰς τῆς πόλεως προσό- b
δους [ἃς] διανέμουσιν οἱ προεστηκότες τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἑκάστων οἴκους. τῶν δὲ δούλων ἕκαστος αἰγιναῖον φέρει στατῆρα κατὰ κεφαλήν. διῄρηνται δ' οἱ πολῖται πάντες καθ' ἑταιρίας, καλοῦσι δὲ ταύτας ἀνδρεῖα. τήν τ' ἐπιμέλειαν ἔχει τοῦ συσσιτίου γυνή, τρεῖς ἢ τέτταρας τῶν δημοτικῶν προσειληφυῖα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι· καλοῦσι δ' αὐτοὺς καλοφόρους. εἰσὶ δὲ πανταχοῦ κατὰ τὴν Κρήτην οἶκοι δύο ταῖς συσσιτίαις, ὧν τὸν μὲν καλοῦσιν ἀνδρεῖον, τὸν c
δ' ἄλλον, ἐν ᾧ τοὺς ξένους κοιμίζουσι, κοιμητήριον προσαγορεύουσι. κατὰ δὲ τὸν συσσιτικὸν οἶκον πρῶτον μὲν κεῖνται δύο τράπεζαι ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς προσκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ παρόντες· ἑξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων. παρατίθεται δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἑκάστῳ· τοῖς δὲ νεωτέροις ἥμισυ δίδοται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ἅπτονται. εἶτα ποτήριον ἐν ἑκάστῃ τραπέζῃ παρατίθεται κεκραμένον ὑδαροῦς· τοῦτο κοινῇ πάντες πίνουσιν οἱ κατὰ τὴν κοινὴν τράπεζαν· καὶ δειπνήσασιν ἄλλο παρατίθεται. τοῖς δὲ d

παισὶ κοινὸς κέκραται κρατήρ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βούλωνται πλεῖον πιεῖν, ἐξουσία δέδοται. ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὰ βέλτιστα τῶν παρακειμένων ἡ προεστηκυῖα τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερῶς ἀφαιροῦσα παρατίθησι τοῖς κατὰ τὸν πόλεμον ἢ κατὰ σύνεσιν δεδοξασμένοις. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου πρῶτον μὲν εἰώθασι βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν, εἶτα μετὰ ταῦτα μέμνηνται τῶν κατὰ πόλεμον πράξεων καὶ τοὺς γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι, προτρεπόμενοι τοὺς
e νεωτέρους εἰς ἀνδραγαθίαν.’ Πυργίων δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν νομίμων ‘ἐν τοῖς συσσιτίοις (φησὶν) οἱ Κρῆτες καθήμενοι συσσιτοῦσι. [καὶ ὅτι ἀβαμβάκευτα τοῖς ὀρφανοῖς παρατίθεται,] καὶ ὅτι οἱ νεώτατοι αὐτῶν ἐφεστᾶσι διακονοῦντες, καὶ ὅτι μετ' εὐφημίας σπείσαντες τοῖς θεοῖς μερίζουσι τῶν παρατιθεμένων ἅπασιν, ἀπονέμουσι δὲ καὶ τοῖς υἱοῖς κατὰ τὸν θᾶκον τὸν τοῦ πατρὸς ὑφιζάνουσιν ἐξ ἡμισείας τῶν τοῖς ἀνδράσι παρατιθεμένων. τοὺς δ' ὀρφανοὺς ἰσομερεῖς εἶναι· παρατίθεται δ' αὐτοῖς
f ἀβαμβάκευτα τῇ κράσει καθ' ἕκαστα τῶν νενομισμένων. ἦσαν δὲ καὶ ξενικοὶ θᾶκοι καὶ τράπεζα τρίτη δεξιᾶς εἰσιόντων εἰς τὰ ἀνδρεῖα, ἣν ξενίου τε Διὸς ξενίαν τε προσηγόρευον.’

23. Ἡρόδοτος δὲ συγκρίνων τὰ τῶν Ἑλλήνων συμπόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις φησίν ‘ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιεῦσι προτίθεσθαι. ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον προτιθέαται,
144 ὅλους ὀπτοὺς ἐν καμίνοις· οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέαται. σίτοισί τε ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἁλέσι. καὶ

διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πει-
νῶντας παύεσθαι, ὅτι σφίσιν ἀπὸ δείπνου παραφο-
ρέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον· εἰ δέ τι παραφέροιτο,
ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέα-
ται· καί σφιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρῆσαι ἀντίον
ἄλλου. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω φυλάσσεται. μεθυσκόμε-
νοι δὲ εἰώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν
πρηγμάτων. τὸ δ' ἂν ἅδῃ σφίσι βουλευομένοισι, b
τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στεγέαρχος ἐν
τοῦ ἂν ἐόντες βουλεύωνται. καὶ ἢν μὲν ἅδῃ καὶ νή-
φουσι, χρέονται αὐτῷ· εἰ δὲ μή, μετιεῖσι. τὰ δ' ἂν
νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγι-
νώσκουσι.'

24. περὶ δὲ τῆς τρυφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασι-
λέων Ξενοφῶν ἐν Ἀγησιλάῳ γράφει οὕτως 'τῷ μὲν
γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται μαστεύοντες τί
ἂν ἡδέως πίοι· μυρίοι δὲ τεχνῶνται τί ἂν ἡδέως φά-
γοι. ὅπως γε μὴν καταδάρθοι οὐδ' ἂν εἴποι τις ὅσα c
πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶ-
ναι πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυ-
χὸν ἡδέως ἤσθιεν· εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι πᾶς
τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ.' ἐν δὲ τῷ Ἱέρωνι ἐπιγραφομέ-
νῳ λέγων περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων
καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς τροφάς φησιν οὕτως 'καὶ
οἶδά γε, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, ὅτι τούτῳ κρίνουσιν οἱ
πλεῖστοι ἥδιον ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιω-
τῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν δειπνῆσαι τὸ
ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖπνον ἢ τούτοις. τὸ γὰρ τὰ d
εἰωθότα ὑπερβάλλον, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. διὸ
καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτάς,
πλὴν οὐχ οἱ τύραννοι. ἔκπλεῳ γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρε-
σκευασμέναι οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπίδοσιν ἔχου-

σιν αὐτῶν αἱ τράπεζαι· ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ εὐφρο-
σύνῃ τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. ἔπειτα,
ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσῳ
ἄν τις πλείω παραθῆται τὰ περιττὰ τῶν ἱκανῶν, το-
e σούτῳ καὶ θᾶσσον μᾶλλον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς.
ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατι-
θέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διαιτωμένων. ἀλλὰ ναὶ
μὰ Δία, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ
προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ ταῖς πολυ-
τελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι τῶν τὰ εὐτελέ-
στατα παρατιθεμένων.'

25. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ
βασιλείας (εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· πολλοὶ γὰρ αὐτό
φασιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς
ἐπίνικον ἐλεγειακὸν ἐποίησε) τοὺς Περσῶν φησὶ βα-
f σιλεῖς ὑπὸ τρυφῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσί
τινα καινὴν ἡδονὴν ἀργυρίου πλῆθος. Θεόπομπος δ'
ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν τὸν Παφλα-
γόνων φησὶ βασιλέα Θῦν ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι
δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον·
καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλέα καὶ ἐν φυλακῇ
ὄντα πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθεσθαι ζῶντα λαμπρῶς.
διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξην εἰπεῖν ὅτι οὕτως αὐ-
145 τῷ δοκοίη ζῆν ὡς ταχέως ἀπολούμενος. ὁ δ' αὐτὸς
Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν
'ὅταν (φησὶ) βασιλεὺς εἴς τινας ἀφίκηται τῶν ἀρχο-
μένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τά-
λαντα, ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα. οἱ δὲ καὶ πολὺ πλείω
δαπανῶσιν. ἑκάσταις γὰρ τῶν πόλεων κατὰ τὸ μέγε-
θος ὥσπερ ὁ φόρος καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγ-
μένον ἐστίν.'

26. Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος ὁ τὰ Περσικὰ συγ-

γράψας ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων Παρα-
σκευαστικῶν· καὶ οἱ θεραπεύοντες (φησὶ) τοὺς Περ- b
σῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας ἅπαντες λελουμένοι διακο-
νοῦσιν ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες, καὶ διατρίβουσι σχεδὸν
τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπνον. τῶν δὲ τοῦ βα-
σιλέως συνδείπνων οἳ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ
ὁρᾶν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ, οἳ δὲ εἴσω μετὰ βα-
σιλέως. καὶ οὗτοι δὲ οὐ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ'
ἔστιν οἰκήματα δύο καταντικρὺ ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασι-
λεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. καὶ
ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὁρᾷ διὰ τοῦ παρακαλύμματος τοῦ
ἐπὶ τῇ θύρᾳ· ἐκεῖνοι δ' αὐτὸν οὐχ ὁρῶσιν· ἐνίοτε c
μέντοι, ἐπειδὰν ἑορτὴ ᾖ, ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δει-
πνοῦσιν ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεύς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ.
ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς πότον ποιῆται, ποιεῖ δὲ πολλάκις,
συμπόται αὐτῷ εἰσιν ὡς μάλιστα δώδεκα. καὶ ὅταν
δειπνήσωσιν, ὅ τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' αὑτὸν καὶ οἱ
σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τις τῶν εὐ-
νούχων. καὶ ὅταν εἰσέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ
οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι, καὶ οἳ μὲν χαμαὶ καθή-
μενοι ὃ δ' ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος· καὶ d
ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασι-
λεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ
αὐτῷ συνδειπνεῖ καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι. καὶ παρὰ τὸ δεῖ-
πνον ᾄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ αὐτῷ, καὶ
μία μὲν ἐξάρχει, αἱ δ' ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσι. τὸ δὲ
δεῖπνον, φησί, τοῦ βασιλέως καλούμενον ἀκούσαντι
μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖ-
ται οἰκονομικῶς καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον καὶ τοῖς
ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐ-
τὸν τρόπον. ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς e
ἡμέρας κατακοπτόμενα. τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι καὶ

κάμηλοι καὶ βόες καὶ ὄνοι καὶ ἔλαφοι καὶ τὰ πλεῖστα πρό-
βατα· πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἵ τε στρου-
θοὶ οἱ ἀράβιοι (ἔστι δὲ τὸ ζῷον μέγα) καὶ χῆνες καὶ
ἀλεκτρυόνες. καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκά-
στῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως καὶ ἀποφέρεται
ἕκαστος αὐτῶν ὅ τι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. τὰ
δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων καὶ τῶν σιτίων οὓς
f τρέφει βασιλεὺς τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελτα-
στῶν, τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν· οὗ ἦν ἰδεῖν
ἅπαντα μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων
ἴσας διαιροῦνται. ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι
μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὕτως οὗτοι τὰ σιτία
παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. οὕτω
δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ
οὖσιν ἀθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρα-
τίθεται· ἐπειδὰν δὲ οἱ σύνδειπνοι δειπνήσωσι, τῶν
ἀπὸ τῆς τραπέζης καταλειπομένων (καταλείπεται δὲ
τὰ πλεῖστα κρέα καὶ ἄρτοι) ὁ τῆς τραπέζης ἐπιμελού-
μενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν· καὶ ταῦτα λαβὼν
146 τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. παρὰ γὰρ τὸν βασιλέα
φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄρι-
στον μόνον, διὰ τὸ παρῃτῆσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύων-
ται, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχωνται.

27. Ἡρόδοτος δέ φησιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ ὡς οἱ ὑπο-
δεχόμενοι Ἑλλήνων τὸν βασιλέα καὶ δειπνίζοντες Ξέρ-
ξην ἐς πᾶν κακοῦ ἀφίκοντο οὕτως ὥστε ἐκ τῶν οἴκων
ἀνάστατοι ἐγένοντο· ὅκου Θασίοισι ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ
ἠπείρῳ πολίων τῶν σφετέρων δεξαμένοις τὴν Ξέρξεω
στρατιὰν καὶ δειπνίσασι τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου
b Ἀντίπατρος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ ἐδαπάνησε. καὶ γὰρ ἐκ-
πώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ κρατῆρας παρετίθεντο,
καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον.. εἰ δὲ Ξέρξης δὶς ἐσιτέετο,

μεταλαμβάνων καὶ ἄριστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεσαν αἱ πόλεις. καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν φησι ' βασιλήιον δεῖπνον βασιλεὺς προτίθεται. τοῦτο δὲ παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεύς. οὔνομα δὲ τῷ δείπνῳ περσιστὶ μὲν τυκτά, ἑλληνιστὶ δὲ τέλειον. τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται μοῦνον καὶ Πέρσαις δωρέεται.' ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος c δειπνῶν ἑκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἱστορεῖ Ἔφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς, ἀνήλισκε τῆς ἡμέρας μνᾶς ἑκατόν, δειπνούντων ἴσως ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα φίλων. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησι Κτησίας καὶ Δείνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνηλίσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. γίνεται δὲ ταῦτα ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίαις τεσσαράκοντα. αὗται d δὲ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι ἑκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται ἀνὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα ἰταλικοῦ νομίσματος. ὥστ' εἰς ἴσον καθίστασθαι τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναλώματι· ἑκατὸν γὰρ μνᾶς ἀνήλισκεν, ὡς ὁ Ἔφιππος ἱστόρησεν.

Μένανδρος δ' ἐν Μέθῃ τοῦ μεγίστου δείπνου δαπάνημα τάλαντον τίθησι λέγων οὕτως

εἶτ' οὐχ ὅμοια πράττομεν καὶ θύομεν;
ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον
δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα, e
αὐλητρίδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας
τυρὸν θάσιον μενδαῖον ἐγχέλεις μέλι
μικροῦ ταλάντου, γίγνεται τὸ κατὰ λόγον.

ὡς γὰρ ὑπερβολῆς τινος ἀναλώματος τάλαντον ὠνόμασε. καὶ ἐν Δυσκόλῳ δέ φησιν οὕτως

ὡς θύουσι δ' οἱ τοιχωρύχοι
κοίτας φέροντες σταμνία τ' οὐχὶ τῶν θεῶν
ἕνεκ' ἀλλ' ἑαυτῶν. ὁ λιβανωτὸς εὐσεβὲς
f καὶ τὸ πόπανον· τοῦτ' ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ πῦρ
ἅπαν ἐπιτεθέν. οἱ δὲ τὴν ὀσφὺν ἄκραν
καὶ τὴν χολὴν ὀστᾶ τ' ἄβρωτα τοῖς θεοῖς
ἐπιθέντες αὐτοὶ τἆλλα καταπίνουσι.

28. Φιλόξενος δ' ὁ Κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ, εἴπερ τούτου καὶ ὁ κωμῳδιοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ Φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τοῦ Λευκαδίου Φιλοξένου, τοιαύτην ἐκτίθεται παρασκευὴν δείπνου

ἐς δ' ἔφερον διπλόοι παῖδες λιπαρῶπα τράπεζαν
147 ἄμμ', ἑτέραν δ' ἕτεροι, ἄλλοι δ' ἑτέραν μέχρι οὗ πλήρωσαν οἶκον.
ταὶ δὲ πρὸς ὑψιλύχνους ἔστιλβον αὐγὰς
εὐστεφάνοις λακάναις παροψίσι τ' ὀξυβάφων πλήρεις, σύν τε χλιδόωσαι
παντοδαποῖσι τέχνας εὑρήμασι πρὸς βιοτάν, ψυχᾶς δελεασματίοισιν.
. . πάρφερον ἐν κανέοις μάζας χιονοχρόας. ἄλλοι δ' . . .
ἐπεὶ πρῶτα παρῆλθ' οὐ κάκκαβος, ὦ φιλότας, ἀλλ' ἀλλοπλατεῖς τὸ μέγιστον
πάντ' ἔπαθεν λιπαρόν τ' ἐς ἐγχέλεά τινες ἄριστον,
γογγροιτοιωνητεμῶν πλῆρες θεοτερπές. ἐπ' αὐτῷ δ'
ἄλλο παρῆλθε τόσον, βάτις δ' ἐνέης ἰσόκυκλος.
b μικρὰ δὲ κακκαβί' ἧς, ἔχοντα τὸ μὲν γαλεοῦ τι
νάρκιον ἄλλο παρῆς ἕτερον πίων ἀπὸ τευθιάδων καί
σηπιοπουλυποδείων τῶν ἁπαλοπλοκάμων. θερμὸς μετὰ ταῦτα παρῆλθεν

ἰσοτράπεζος ὅλος νῆστις συνόδων
πυρρός, ἔπειτα βαθμοὺς ἀτμίζων· ἐπὶ τῷ δ' ἐπίπυσται
τευθίδες, ὦ φίλε, καὶ ξανθαὶ μέλι καρίδες αἱ κυφαὶ παρῆλθον,
θρυμματίδες δ' ἐπὶ ταύταις εὐπέταλοι χλωραί θ' ἡδυφάρυγγες
πύρνων τε στεγαναὶ φυσταὶ μέγαθος κακκάβου c
γλυκυου ὄξιος...
ὀμφαλὸς θοίνας καλεῖται παρά γ' ἐμὶν καὶ τίν, σάφ' οἶδα.
ἐς τάδε ναὶ μὰ θεοὺς ὑπερμέγεθες τέμαχος θυννου μόλεν ὀπτὸν ἐκεῖθεν
θερμόν, ὅθεν γλυφίσιν τετμημένον εὐθὺς ἐπ' αὐτὰς
τὰς ὑπογαστρίδας διανεκέως ἐπάμυνε
..π' ἐμίν τε μέλοι καὶ τίν, μάλα κεν κεχαροίμεθ'.
ἀλλ' οὐθὲν ἐλλίπομεν θοίνα παρέης ὅτ' ἐπαλλάξ-
αι δύνατ' ἐπικρατέως ἔγωγ' ἔτι κοὔ κε λέγοι τις.
πάντα παρῆς ἐτύμως ἄμμιν· παρέπαισε δὲ θερμὸν
σπλάγχνον. ἔπειτα δὲ νῆστις δέλφακος οἰκετικᾶς καὶ d
νῶτος ἐσῆλθε καὶ ὀσφὺς καὶ μινυρίγματα θερμά.
καὶ κεφάλαιον ὅλον διάπτυχες ἑφθὸν ἀπερπευθηνὸς ἀλεκτοτρόφου πνικτᾶς ἐρίφου παρέθηκεν,
εἶτα δίεφθ' ἀκροκώλια, σχελίδας τε μετ' αὐτῶν
λευκοφορινοχρόους, ῥύγχη κεφάλαια πόδος τε χναυμάτιόν τε σεσιλφωμένον.
ἑφθά τ' ἔπειτά κρέ', ὀπτά τ' ἄλλ' ἐρίφων τε καὶ ἀρνῶν

ἀθυπέρωμα καρὸς χορδὰ γλυκίστα
μιξεριφαρνογενής, ἂν δὴ φιλέοντι θεοί· τοῦτ',
e ὦ φιλότας, ἔσθοις κε. λαγῷα δ' ἔπειτ'
ἀλεκτρυόνων τε νεοσσοί,
περδίκων φασσῶν τε χύδαν ἤδη παρεβάλλετο θερμὰ πολλά,
καὶ μαλακοπτυχέων ἄρτων. ὁμοσύζυγα δὲ ξανθόν τ' ἐπεισῆλθεν μέλι καὶ γάλα σύμπακτον, τό κε τυρὸν ἅπας τις
ἦμεν ἔφασχ' ἁπαλόν, κἠγὼν ἐφάμαν. ὅτε δ' ἤδη
βρωτύος ἠδὲ ποτᾶτος ἐς κόρον ἦμεν ἑταῖροι,
τῆνα μὲν ἐξαπάειρον δμῶες, ἔπειτα δὲ παῖδες
νίπτρ' ἔδοσαν κατὰ χειρῶν.

29. Σωκράτης δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τρίτῳ ἐμφυλίου πολέμου τὸ Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον, τῆς τε-
f λευταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ τῷ Ῥωμαίων στρατηγῷ ἐν Κιλικίᾳ, φησὶν οὕτως 'ἀπαντήσασα τῷ Ἀντωνίῳ ἡ Κλεοπάτρα ἐν Κιλικίᾳ παρεσκεύασεν αὐτῷ βασιλικὸν συμπόσιον, ἐν ᾧ πάντα χρύσεα καὶ λιθοκόλλητα περιττῶς ἐξειργασμένα ταῖς τέχναις· ἦσαν δὲ (φησὶ) καὶ οἱ τοῖχοι ἁλουργέσι καὶ διαχρύσοις ἐμπεπετασμένοι ὕφεσι. καὶ δώδεκα τρίκλινα διαστρώσασα ἐκάλεσε τὸν Ἀντώνιον μεθ' ὧν
148 ἐβούλετο ἡ Κλεοπάτρα. τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὄψεως ἐκπλαγέντος ὑπομειδιάσασα ταῦτ' ἔφη πάντα δωρεῖσθαι αὐτῷ, καὶ εἰς αὔριον παρεκάλει συνδειπνῆσαι πάλιν, ἥκοντα μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν ἡγεμόνων· ὅτε καὶ πολλῷ κρεῖττον διακοσμήσασα τὸ συμπόσιον ἐποίησε φανῆναι τὰ πρῶτα μικρά, καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδωρήσατο. τῶν δ' ἡγεμόνων ἐφ' ἧ ἕκαστος κατέκειτο κλίνη καὶ τὰ κυλικεῖα, καθὼς ταῖς στρωμναῖς ἐμεμέριστο, ἑκάστῳ φέρειν ἐπέτρεψε. καὶ

κατὰ τὴν ἄφοδον τοῖς μὲν ἐν ἀξιώμασι φορεῖα σὺν τοῖς
κομίζουσι, τοῖς πλείοσι δὲ καταργύροις σκευαῖς κεκο- b
σμημένους ἵππους, πᾶσι δὲ λαμπτηροφόρους παῖδας
Αἰθίοπας παρέστησε. τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν τα-
λαντιαίους εἰς ῥόδα μισθοὺς διέδωκε, καὶ κατεστρώθη
ἐπὶ πηχυαῖα βάθη τὰ ἐδάφη τῶν ἀνδρώνων ἐμπεπετα-
σμένων δικτύων τοῖς κάλυξιν.' ἱστορεῖ δὲ καὶ αὐτὸν
τὸν Ἀντώνιον ἐν Ἀθήναις μετὰ ταῦτα διατρίψαντα
περίοπτον ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα σχεδίαν
χλωρᾷ πεπυκασμένην ὕλῃ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν βακχικῶν
ἄντρων γίνεται, ταύτης τύμπανα καὶ νεβρίδας καὶ c
παντοδάπ' ἄλλ' ἀθύρματα διονυσιακὰ ἐξαρτήσαντα
μετὰ τῶν φίλων ἐξ ἑωθινοῦ κατακλινόμενον μεθύ-
σκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ τῶν ἐξ Ἰταλίας μετα-
πεμφθέντων ἀκροαμάτων, συνηθροισμένων ἐπὶ τὴν
θέαν τῶν Πανελλήνων. μετέβαινε δ' ἐνίοτε, φησί,
καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἀπὸ τῶν τεγῶν λαμπάσι δᾳ-
δουχουμένης πάσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως. καὶ ἔκτοτ'
ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διόνυσον ἀνακηρύττεσθαι κατὰ τὰς
πόλεις ἁπάσας. καὶ Γαῖος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ Καλί- d
γουλα προσαγορευθεὶς διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεννη-
θῆναι, οὐ μόνον ὠνομάζετο νέος Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ
τὴν διονυσιακὴν πᾶσαν ἐνδύνων στολὴν προῄει καὶ
οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίκαζεν.

30. εἰς ταῦτα ἔστιν ἀποβλέποντα τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς
ἀγαπᾶν τὴν ἑλληνικὴν πενίαν, λαμβάνοντα πρὸ
ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίοις δεῖπνα, περὶ ὧν
Κλείταρχος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστο-
ριῶν διηγούμενος, καὶ ὅτι ὁ πᾶς αὐτῶν πλοῦτος ηὑ-
ρέθη μετὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῆς πόλεως κατασκα-
φὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, e
ὅτι τε μικρόψυχοι ἦσαν καὶ τὰ περὶ τὴν τροφὴν λίχνοι,

παρασκευάζοντες ἐν τοῖς δείπνοις θρῖα καὶ ἑψητοὺς
καὶ ἀφύας καὶ ἐγκρασιχόλους καὶ ἀλλᾶντας καὶ σχελί-
δας καὶ ἔτνος, οἷσι Μαρδόνιον εἱστίασε μετὰ τῶν ἄλ-
λων πεντήκοντα Περσῶν Ἀτταγῖνος ὁ Φρύνωνος, ὅν
φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐνάτῃ μεγάλως πλούτῳ παρε-
f σκευάσθαι. ἡγοῦμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν περιεγένοντο, οὐδ'
ἂν ἐδέησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Πλάταιαν παρατάττεσθαι
ἀπολωλόσιν ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν.

31. ἀρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλήσιος
Ἑκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν γενεαλογιῶν μάζας φησὶν
εἶναι καὶ ὕεια κρέα. Ἁρμόδιος δ' ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ
περὶ τῶν κατὰ Φιγάλειαν νομίμων 'ὁ κατασταθεὶς
(φησὶ) παρὰ Φιγαλεῦσι σίταρχος ἔφερε τῆς ἡμέρας οἴ-
νου τρεῖς χόας καὶ ἀλφίτων μέδιμνον καὶ τυροῦ πεν-
τάμνουν καὶ τἆλλα τὰ πρὸς τὴν ἄρτυσιν τῶν ἱερείων
149 ἁρμόττοντα. ἡ δὲ πόλις παρεῖχεν ἑκατέρῳ τῶν χορῶν
τρία πρόβατα καὶ μάγειρον ὑδριαφόρον τε καὶ τραπέ-
ζας καὶ βάθρα πρὸς τὴν καθέδραν, καὶ τὴν τοιαύτην
ἅπασαν παρασκευήν, πλὴν τῶν περὶ τὸν μάγειρον
σκευῶν, ἃ ὁ χορηγός. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν τοιοῦτον· τυ-
ρὸς καὶ φυστὴ μᾶζα νόμου χάριν ἐπὶ χαλκῶν κανῶν
τῶν παρά τισι καλουμένων μαζονόμων, ἀπὸ τῆς χρείας
εἰληφότων τὴν ἐπωνυμίαν· ὁμοῦ δὲ τῇ μάζῃ καὶ τῷ
τυρῷ σπλάγχνον καὶ ἅλες προσφαγεῖν. καθαγισάντων
b δὲ ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτταβίδι πιεῖν ἑκάστῳ μικρόν,
καὶ ὁ προσφέρων ἀνεῖπεν εὐδειπνίας· εἶτα δ' εἰς τὸ
κοινὸν ζωμὸς καὶ περίκομμα, πρόσχερα δ' ἑκάστῳ δύο
κρέα. ἐνόμιζον δ' ἐν ἅπασι τοῖς δείπνοις, μάλιστα δὲ
τοῖς λεγομένοις μαζῶσι, τοῦτο γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἡ διο-
νυσιακὴ σύνοδος ἔχει τοὔνομα, τοῖς ἐσθίουσι τῶν νέων
ἀνδρικώτερον ζωμόν τ' ἐγχεῖν πλείω καὶ μάζας καὶ
ἄρτους παραβάλλειν. γενναῖος γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐκρί-

νετο καὶ ἀνδρώδης ὑπάρχειν. θαυμαστὸν γὰρ ἦν καὶ c
περιβόητον παρ᾽ αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. μετὰ δὲ τὸ
δεῖπνον σπονδὰς ἐποιοῦντο, οὐκ ἀπονιψάμενοι τὰς
χεῖρας ἀλλ᾽ ἀποματτόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ἀπο-
μαγδαλίαν ἕκαστος ἀπέφερε, τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα
τῶν ἐν ταῖς ἀμφόδοις γινομένων νυκτερινῶν φόβων.
ἀπὸ δὲ τῶν σπονδῶν παιὰν ᾄδεται. ὅταν δὲ τοῖς ἥρωσι
θύωσι, βουθυσία μεγάλη γίνεται καὶ ἑστιῶνται πάν-
τες μετὰ τῶν δούλων· οἱ δὲ παῖδες ἐν ταῖς ἑστιάσεσι
μετὰ τῶν πατέρων ἐπὶ λίθων καθήμενοι γυμνοὶ συν- d
δειπνοῦσιν.' Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρα-
κοστῇ τῶν Φιλιππικῶν 'οἱ Ἀρκάδες (φησὶν) ἐν ταῖς
ἑστιάσεσιν ὑποδέχονται τοὺς δεσπότας καὶ τοὺς δού-
λους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι καὶ τὰ
σιτία πᾶσιν εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι καὶ κρατῆρα
τὸν αὐτὸν πᾶσι κιρνᾶσι.'

32. παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὥς φησιν Ἑρμείας
ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ τοῦ γρυνείου Ἀπόλλωνος, ἐν
τῷ πρυτανείῳ δειπνοῦσι γενεθλίοις Ἑστίας πρυτανί-
τιδος καὶ διονυσίοις, ἔτι δὲ τῇ τοῦ κωμαίου Ἀπόλλω-
νος πανηγύρει, εἰσιόντες πάντες ἐν στολαῖς λευκαῖς, e
ἃς μέχρι καὶ νῦν καλοῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας. καὶ
κατακλιθέντες ἐπανίστανται εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκή-
ρυκος τὰς πατρίους εὐχὰς καταλέγοντος συσπένδον-
τες. μετὰ δὲ ταῦτα κατακλιθέντες λαμβάνουσιν ἕκα-
στος οἴνου κοτύλας δύο, πλὴν τῶν ἱερέων τοῦ τε πυ-
θίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου· τούτων γὰρ ἑκα-
τέρῳ διπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μερίδων
δίδοται. ἔπειτα ἑκάστῳ παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς
εἰς πλάτος πεποιημένος, ἐφ᾽ ᾧ ἐπίκειται ἄρτος ἕτερος, f
ὃν κριβανίτην καλοῦσι, καὶ κρέας ὕειον καὶ λεκάριον
πτισάνης ἢ λαχάνου τοῦ κατὰ καιρὸν γινομένου, ᾠά

τε δύο καὶ τυροῦ τροφαλὶς σῦκά τε ξηρὰ καὶ πλακοῦς
καὶ στέφανος. καὶ ὃς ἂν ἔξω τι τούτων ἱεροποιὸς πα-
ρασκευάσῃ ὑπὸ τῶν τιμούχων ζημιοῦται. ἀλλὰ μὴν
οὐδὲ τοῖς σιτουμένοις ἐν πρυτανείῳ ἔξωθεν προσεισ-
φέρειν τι βρώσιμον ἔξεστι, μόνα δὲ ταῦτα κατανα-
λίσκουσι, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰκέταις μεταδιδόν-
150 τες. ταῖς δ᾽ ἄλλαις ἡμέραις πάσαις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔξε-
στι τῶν σιτουμένων τῷ βουλομένῳ ἀνελθόντι εἰς τὸ
πρυτανεῖον δειπνεῖν οἴκοθεν παρασκευάσαντα αὑτῷ
λάχανόν τι ἢ τῶν ὀσπρίων καὶ τάριχος ἢ ἰχθύν, κρέως
δὲ χοιρείου βραχύτατον, καὶ τούτων μεταλαμβάνων
κοτύλην οἴνου. γυναικὶ δὲ οὐκ ἔξεστιν εἰσιέναι εἰς τὸ
πρυτανεῖον ἢ μόνῃ τῇ αὐλητρίδι. οὐκ εἰσφέρεται δὲ
οὐδ᾽ ἀμὶς εἰς τὸ πρυτανεῖον. ἐὰν δέ τις Ναυκρατιτῶν
γάμους ἑστιᾷ, ὡς ἐν τῷ γαμικῷ νόμῳ γέγραπται, ἀπεί-
b ρηται ᾠὰ καὶ μελίπηκτα δίδοσθαι. τίς δὲ ἡ τούτων
αἰτία Οὐλπιανὸς ἡμᾶς διδάσκειν δίκαιος.

33. Λυγκεὺς δ᾽ ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς προκρίνων
τὰ αἰγυπτιακὰ δεῖπνα τῶν περσικῶν 'Αἰγυπτίων ἐπι-
στρατευσάντων (φησὶν) ἐπὶ Ὦχον τὸν Περσῶν βασι-
λέα καὶ νικηθέντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν
Αἰγυπτίων βασιλεύς, ὁ Ὦχος αὐτὸν φιλανθρώπως
ἄγων ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν παρασκευῆς
γενομένης λαμπρᾶς ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα ὡς εὐτελῶς
c τοῦ Πέρσου διαιτωμένου. εἰ δὲ θέλεις, ἔφη, εἰδέναι,
ὦ βασιλεῦ, πῶς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασι-
λέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτε γενομένοις μαγείροις
παρασκευάσαι σοι αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελεύσαν-
τος ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἡσθεὶς ὁ Ὦχος τῷ δείπνῳ,
κακὸν κακῶς σε, ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσειαν οἱ
θεοί, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν ἐπεθύμησας
θοίνης εὐτελεστέρας.' τίνα δ᾽ ἦν τὰ αἰγύπτια δεῖπνα

Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ δαφνικῶν ἀγώνων
διδάσκει ἡμᾶς λέγων οὕτως ʽ τρίτη δ' ἐστὶν ἰδέα δεί-
πνων αἰγυπτιακή, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατιθεμένων, d
πινάκων δὲ περιφερομένων.'

34. Παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ
ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους
παρατίθεσθαι χύδην καὶ κρέα ἐκ τῶν λεβήτων, ὧν οὐ-
δεὶς γεύεται ἢν μὴ πρότερον θεάσηται τὸν βασιλέα, εἰ
ἥψατο τῶν παρακειμένων. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύ-
λαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν Γαλάτην πλουσιώτατον
ὄντα ἐπαγγείλασθαι ἑστιᾶσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυ-
τὸν καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως. κατὰ τό- e
πους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτους τῶν ὁδῶν διέλαβε
σταθμοῖς, ἐπί τε τούτοις ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλά-
μων τῶν τε οἰσυΐνων ἐπεβάλλετο σκηνὰς χωρούσας
ἀνὰ τετρακοσίους ἄνδρας καὶ πλείους ἔτι, καθὼς ἂν
ἐκποιῶσιν οἱ τόποι τό τ' ἀπὸ τῶν πόλεων δέξασθαι
καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιρρεῖν πλῆθος. ἐνταῦθα δὲ
λέβητας ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς
πρὸ ἐνιαυτοῦ καὶ πρὸ τοῦ μέλλειν . . . μεταπεμψά-
μενος τεχνίτας ἐξ ἄλλων πόλεων ἐχαλκεύσατο. θύ- f
ματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβά-
των τε καὶ τῶν λοιπῶν κτηνῶν ἑκάστης ἡμέρας πολλά.
πίθους τε οἴνου παρεσκευάσθαι καὶ πλῆθος ἀλφίτων
πεφυραμένων. καὶ οὐ μόνον, φησίν, οἱ παραγινόμε-
νοι τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων
ἀπέλαυον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐφε-
στηκότων παίδων οὐκ ἠφίεντο, ἕως ἂν μεταλάβωσι
τῶν παρασκευασθέντων.

35. Θρᾳκίων δὲ δείπνων μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν
ἑβδόμῃ Ἀναβάσεως τὸ παρὰ Σεύθῃ διαγράφων συμ-
πόσιον ἐν τούτοις ʽ ἐπειδὴ δ' εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον 151

πάντες, τὸ δὲ δεῖπνον ἦν καθημένοις κύκλῳ, ἔπειτα
δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι
κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων καὶ ἄρτοι ζύμιτες μεγάλοι
προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι. μάλιστα
δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο . . νόμος
γὰρ ἦν. καὶ πρῶτος τοῦτ' ἐποίει Σεύθης· ἀνελόμε-
νος τοὺς παρ' αὐτῷ κειμένους ἄρτους διέκλα κατὰ
μικρὰ καὶ διερρίπτει οἷς αὐτῷ ἐδόκει, καὶ τὰ κρέα
ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών.
b καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐποίουν, καθ' οὓς καὶ
αἱ τράπεζαι ἔκειντο. Ἀρκὰς δέ τις, Ἀρύστας ὄνομα,
φαγεῖν δεινός, τὸ μὲν διαρριπτεῖν εἴα χαίρειν, λα-
βὼν δ' εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον καὶ κρέα
θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἐδείπνει. κέρατα δ' οἴνου πε-
ριέφερον καὶ πάντες ἐδέχοντο. ὁ δὲ Ἀρύστας, ἐπεὶ
παρ' αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν
τὸν Ξενοφῶντα οὐκ ἔτι δειπνοῦντα, ἐκείνῳ, ἔφη,
c δός· σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' οὔπω. ἐνταῦθα μὲν δὴ
γέλως ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ προυχώρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν
ἀνὴρ Θρᾷξ ἵππον ἔχων λευκόν, καὶ λαβὼν κέρας με-
στόν, προπίνω σοι, ὦ Σεύθη, ἔφη, καὶ τὸν ἵππον δω-
ροῦμαι, ἐφ' οὗ καὶ διώκων ὃν ἂν θέλῃς αἱρήσεις, καὶ
ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσῃς τὸν πολέμιον. ἄλλος παῖδ'
εἰσαγαγὼν οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων καὶ ἄλλος ἱμά-
τια τῇ γυναικί· καὶ Τιμασίων προπίνων φιάλην τε
ἀργυρᾶν καὶ κοπίδ' ἀξίαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέ
τις Ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος
d κάλλιστος τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς
ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα. Ξενο-
φῶν δὲ ἀνέστη θαρσαλέως καὶ δεξάμενος τὸ κέρας
εἶπεν, ἐγώ σοι, ὦ Σεύθη, δίδωμι ἐμαυτὸν καὶ τοὺς
ἐμοὺς τούτους ἑταίρους φίλους εἶναι πιστοὺς καὶ οὐ-

δένα ἄκοντα. καὶ νῦν πάρεισιν οὐδὲν προσαιτοῦντες,
ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ καὶ προκινδυνεύειν βουλό-
μενοι. καὶ ὁ Σεύθης ἀναστὰς συνέπιε καὶ συγκατε-
σκεδάσατο μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλ-
θον κέρασί τε οἵοις σημαίνουσιν αὐλοῦντες καὶ σάλ- e
πιγξιν ὠμοβοΐναις ῥυθμούς τε καὶ οἱονεὶ μαγάδι σαλ-
πίζοντες.'

36. Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν ταῖς ἱστο-
ρίαις αἷς συνέθηκεν οὐκ ἀλλοτρίως ἧς προῄρητο φι-
λοσοφίας πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀνα-
γράφων 'Κελτοὶ (φησὶ) τὰς τροφὰς προτίθενται χόρ-
τον ὑποβάλλοντες καὶ ἐπὶ τραπεζῶν ξυλίνων μικρὸν
ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμένων. ἡ τροφὴ δ' ἐστὶν ἄρτοι μὲν
ὀλίγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι καὶ ὀπτὰ ἐπ' ἀνθρά-
κων ἢ ὀβελίσκων. προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρείως 152
μὲν λεοντωδῶς δὲ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἴροντες
ὅλα μέλη καὶ ἀποδάκνοντες· ἐὰν δὲ ᾖ τι δυσαπόσπα-
στον, μαχαιρίῳ μικρῷ παρατέμνοντες, ὃ τοῖς κολεοῖς
ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράκειται. προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθῦς
οἵ τε παρὰ τοὺς ποταμοὺς οἰκοῦντες καὶ παρὰ τὴν ἐν-
τὸς καὶ τὴν ἔξω θάλασσαν, καὶ τούτους δὲ ὀπτοὺς
μεθ' ἁλῶν καὶ ὄξους καὶ κυμίνου· τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ
ποτὸν ἐμβάλλουσιν. ἐλαίῳ δ' οὐ χρῶνται διὰ σπάνιν,
καὶ διὰ τὸ ἀσύνηθες ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεται. ὅταν δὲ
πλείονες συνδειπνῶσι, κάθηνται μὲν ἐν κύκλῳ, μέσος b
δ' ὁ κράτιστος ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων
τῶν ἄλλων ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχειρίαν ἢ κατὰ
τὸ γένος ἢ κατὰ πλοῦτον. ὁ δ' ὑποδεχόμενος παρ'
αὐτόν, ἐφεξῆς δ' ἑκατέρωθε κατ' ἀξίαν ἧς ἔχουσιν
ὑπεροχῆς. καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὁπλοφοροῦντες ἐκ
τῶν ὀπίσω παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀν-
τικρὺ καθήμενοι κύκλῳ καθάπερ οἱ δεσπόται συνευω-

χοῦνται. τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις πε-
c ριφέρουσιν ἐοικόσι μὲν ἀμβίκοις ἢ κεραμέοις ἢ ἀργυ-
ροῖς· καὶ γὰρ τοὺς πίνακας, ἐφ' ὧν τὰς τροφὰς προ-
τίθενται, τοιούτους ἔχουσιν· οἳ δὲ χαλκοῦς, οἳ δὲ κά-
νεα ξύλινα καὶ πλεκτά. τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι παρὰ
μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος ἐξ Ἰταλίας καὶ τῆς Μασσα-
λιητῶν χώρας παρακομιζόμενος, ἄκρατος δ' οὗτος,
ἐνίοτε δὲ καὶ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυται, παρὰ δὲ
τοῖς ὑποδεεστέροις ζῦθος πύρινον μετὰ μέλιτος ἐσκευα-
σμένον, παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς καθ' αὑτό· καλεῖται
δὲ κόρμα. ἀπορροφοῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου
d κατὰ μικρόν, οὐ πλεῖον κυάθου· πυκνότερον δὲ τοῦτο
ποιοῦσι. περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ λαιά.
οὕτως διακονοῦνται· καὶ τοὺς θεοὺς προσκυνοῦσιν
ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι.'

37. Ἔτι δὲ ὁ Ποσειδώνιος διηγούμενος καὶ τὸν
Λουερνίου τοῦ Βιτύιτος πατρὸς πλοῦτον, τοῦ ὑπὸ
Ῥωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ δημαγωγοῦντα αὐτὸν
τοὺς ὄχλους ἐν ἅρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων καὶ
σπείρειν χρυσὸν καὶ ἄργυρον ταῖς ἀκολουθούσαις τῶν
Κελτῶν μυριάσι, φράγμα τε ποιεῖν δωδεκαστάδιον
e τετράγωνον, ἐν ᾧ πληροῦν μεγάλους ληνοὺς πολυτε-
λοῦς πόματος παρασκευάζειν τε τοσοῦτο βρωμάτων
πλῆθος ὥστε ἐφ' ἡμέρας πλείονας ἐξεῖναι τοῖς βουλο-
μένοις εἰσερχομένοις τῶν παρασκευασθέντων ἀπο-
λαύειν ἀδιαλείπτως διακονουμένοις. ἀφορίσαντος δ'
αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης ἀφυστερήσαντά
τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀφικέσθαι, καὶ συναν-
τήσαντα μετὰ ᾠδῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπεροχήν, ἑαυ-
τὸν δ' ἀποθρηνεῖν ὅτι ὑστέρηκε, τὸν δὲ τερφθέντα
θυλάκιον αἰτῆσαι χρυσίου καὶ ῥῖψαι αὐτῷ παρατρέ-
f χοντι, ἀνελόμενον δ' ἐκεῖνον πάλιν ὑμνεῖν λέγοντα

διότι τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἐφ' ἧς ἁρματηλατεῖ χρυσὸν καὶ
εὐεργεσίας ἀνθρώποις φέρει.' ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ
τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστόρησεν.

38. Ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Πάρθων διηγούμενός
φησιν 'ὁ δὲ καλούμενος φίλος τραπέζης μὲν οὐ κοι-
νωνεῖ, χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης
κατακειμένῳ τῷ βασιλεῖ τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ
κυνιστὶ σιτεῖται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰ-
τίαν ἀποσπασθεὶς τοῦ χαμαιπετοῦς δείπνου ῥάβδοις 153
καὶ ἱμᾶσιν ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦται, καὶ γενόμενος
αἱμόφυρτος τὸν τιμωρησάμενον ὡς εὐεργέτην ἐπὶ τὸ
ἔδαφος πρηνὴς προσπεσὼν προσκυνεῖ.' ἐν δὲ τῇ ἑκ-
καιδεκάτῃ περὶ Σελεύκου διηγούμενος τοῦ βασιλέως
ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν καὶ πολεμῶν Ἀρσάκει ᾐχμα-
λωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον
παρὰ τῷ Ἀρσάκει διέτριψεν ἀγόμενος βασιλικῶς,
γράφει καὶ ταῦτα 'παρὰ Πάρθοις ἐν τοῖς δείπνοις ὁ
βασιλεὺς τήν τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, με- b
τεωροτέραν τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένην εἶχε καὶ
τὴν τράπεζαν μόνῳ καθάπερ ἥρῳ πλήρη βαρβαρικῶν
θοινημάτων παρακειμένην.' ἱστορῶν δὲ καὶ περὶ
Ἡρακλέωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ Γρυποῦ κα-
λουμένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς μικροῦ
δεῖν τῆς βασιλείας ἐξέβαλε τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν
τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν τάδε 'ἐποιεῖτό τε τῶν στρα-
τιωτῶν τὰς κατακλίσεις ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐν ὑπαίθρῳ
ἀνὰ χιλίους δειπνίζων. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ἄρτος μέγας
καὶ κρέας, τὸ δὲ ποτὸν κεκραμένος οἶνος οἷος δήποτε c
ὕδατι ψυχρῷ. διηκόνουν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι καὶ
σιωπὴ ἦν εὔτακτος.' ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ 'ἐν τῇ Ῥωμαίων
(φησὶ) πόλει, ὅταν εὐωχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους
ἱερῷ, δειπνίζοντος τοῦ κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος

καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας ἡρακλεωτικὴ ἐστί. διοι-
νοχοεῖται μὲν γὰρ οἰνόμελι, τὰ δὲ βρώματα ἄρτοι με-
γάλοι καὶ καπνιστὰ ἑφθὰ κρέα καὶ τῶν προσφάτως
d καθιερωθέντων ὀπτὰ δαψιλῆ. παρὰ δὲ Τυρρηνοῖς δὶς
τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρασκευάζονται,
ἀνθιναί τε στρωμναὶ καὶ ἐκπώματα ἀργυρᾶ παντο-
δαπά, καὶ δούλων πλῆθος εὐπρεπῶν παρέστηκεν
ἐσθήσεσι πολυτελέσι κεκοσμημένων.' Τίμαιος δ' ἐν
τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ τὰς θεραπαίνας φησὶ παρ'
αὐτοῖς μέχρι οὗ ἂν αὐξηθῶσι γυμνὰς διακονεῖσθαι.

39. Μεγασθένης δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἰνδικῶν
τοῖς Ἰνδοῖς φησὶν ἐν τῷ δείπνῳ παρατίθεσθαι ἑκά-
e στῳ τράπεζαν, ταύτην δ' εἶναι ὁμοίαν ταῖς ἐγγυθή-
καις, καὶ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρύβλιον χρυσοῦν,
εἰς ὃ ἐμβάλλειν αὐτοὺς πρῶτον μὲν τὴν ὄρυζαν ἑφθὴν
ὡς ἄν τις ἑψήσειε χόνδρον, ἔπειτα ὄψα πολλὰ κεχει-
ρουργημένα ταῖς ἰνδικαῖς σκευασίαις. Γερμανοὶ δέ,
ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄριστον
προσφέρονται κρέα μεληδὸν ὠπτημένα καὶ ἐπιπίνουσι
γάλα καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον. Καμπανῶν δέ τινες
παρὰ τὰ συμπόσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δ' ὁ Δα-
f μασκηνός, εἷς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων, ἐν
τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν Ῥωμαίους
ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας γρά-
φων οὕτως 'τὰς τῶν μονομάχων θέας οὐ μόνον ἐν πα-
νηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦντο Ῥωμαῖοι παρὰ
Τυρρηνῶν παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ κἀν ταῖς
ἑστιάσεσιν. ἐκάλουν γοῦν τινες πολλάκις ἐπὶ δεῖπνον
τοὺς φίλους ἐπί τε ἄλλοις καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία
ζεύγη ἴδοιεν μονομάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου
καὶ μέθης εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. καὶ ὃ μὲν
ἅμα ἐσφάττετο, αὐτοὶ δ' ἐκρότουν ἐπὶ τούτῳ ἡδόμε-

νοι. ἤδη δέ τις κἀν ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖκας 154 εὐπρεπεστάτας μονομαχῆσαι ἃς ἐκέκτητο, ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν.' Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν τοὺς Τυρρηνούς φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν.

40. Ποσειδώνιος δ' ἐν τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν 'Κελτοὶ (φησίν) ἐνίοτε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. ἐν γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀγερθέντες σκιαμαχοῦσι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται, ποτὲ δὲ καὶ b μέχρι τραύματος προΐασι, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες, ἐὰν μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρχονται.' τὸ δὲ παλαιόν φησιν ὅτι παρατεθέντων κωλήνων τὸ μηρίον ὁ κράτιστος ἐλάμβανεν, εἰ δέ τις ἕτερος ἀντιποιήσαιτο, συνίσταντο μονομαχήσοντες μέχρι θανάτου. ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ λαβόντες ἀργύριον ἢ χρυσίον, οἳ δὲ οἴνου κεραμίων ἀριθμόν τινα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν καὶ τοῖς ἀναγκαίοις ἢ φίλοις διαδωρησάμενοι, ὕπτιοι ἐκταθέντες ἐπὶ θυρεῶν c κεῖνται, καὶ παραστάς τις ξίφει τὸν λαιμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει 'παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις προτίθεσθαι πέντε μνᾶς τοῖς ὑπομένειν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι πελέκει, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἆθλον· καὶ πολλάκις ἀπογραφομένους πλείους δικαιολογεῖσθαι καθ' ὃ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αὐτῶν ἀποτυμπανισθῆναι.'

41. Ἕρμιππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετῶν τῶν d μονομαχούντων εὑρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἑνὸς τῶν πολιτῶν συμβουλεύσαντος· καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους. Ἔφορος δ' ἐν

ἕκτῃ ἱστοριῶν 'ἤσκουν (φησὶ) τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τήν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν καὶ τὴν ὅπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὑρόντων ἐκείνων, ἔτι καὶ νῦν μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν, e Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος.' ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους καὶ Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Φοινίσσαις οὕτως

ἐς Οἰδίπου δὲ παῖδε διπτύχω κόρω
Ἄρης κατέσκηψ', ἔς τε μονομάχου πάλης
ἀγῶνα νῦν ἑστᾶσιν.

ἔοικε δὲ πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ ῥήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. ὁπότε γὰρ τὸ μάχη συντιθέμενον τὸ τέλος εἰς ος τρέπει, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, πρωτόμαχος, ἐπίμαχος, ἀντίμαχος, f φιλόμαχον γένος ἐκ Περσέως παρὰ Πινδάρῳ, τηνικαῦτα προπαροξύνεται· ὁπότε δὲ παροξύνεται, τὸ μάχεσθαι ῥῆμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, 'αὐτόν σε πυλαμάχε πρῶτον' παρὰ Στησιχόρῳ, ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος.

ὁ δὲ κωμῳδιοποιὸς Ποσείδιππος ἐν Πορνοβοσκῷ φησίν

ὁ μὴ πεπλευκὼς οὐδὲν ἑόρακεν κακόν·
155 τῶν μονομαχούντων ἐσμὲν ἀθλιώτεροι.

ὅτι δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν καὶ ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησὶν ὡς Κάσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανιὼν καὶ θάψας τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν ἐν Αἰγαῖς καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν τὴν Εὐρυδίκης μητέρα καὶ τοῖς ἄλλοις τιμήσας οἷς προσήκει, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν τέτταρες τῶν στρατιωτῶν.

42. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ τοῦ τρωικοῦ διακόσμου 'παρ' Ἀντιόχῳ (φησί) τῷ βασιλεῖ b τῷ μεγάλῳ προσαγορευθέντι ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάνακτα τὸν Ἀλεξανδρέα ἀπὸ Τρῳάδος τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα ἡ τῆς ὀρχήσεως τάξις ἐγένετο, ἀναστὰς εἶπε, πότερον ὦ βασιλεῦ κακῶς ὀρχούμενον ἐμὲ θεάσασθαι βούλει ἢ καλῶς ἀπαγγέλλοντός μου ἴδια ποιήματα θέλεις ἀκροάσασθαι; κελευσθεὶς οὖν λέγειν οὕτως ἦσε τὸν βασιλέα ὥστ' ἐράνου τε ἀξιωθῆναι καὶ τῶν φίλων εἷς γενέσθαι.' Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν c ἑπτακαιδεκάτῃ Πολυσπέρχοντά φησιν, εἰ μεθυσθείη, καίτοι πρεσβύτερον ὄντα ὀρχεῖσθαι, οὐδενὸς Μακεδόνων ὄντα δεύτερον οὔτε κατὰ τὴν στρατηγίαν οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐνδυόμενον αὐτὸν κροκωτὸν καὶ ὑποδούμενον σικυώνια διατελεῖν ὀρχούμενον. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν ὀγδόῃ Ἀσιατικῶν ἱστορεῖ ὡς οἱ ἑστιῶντες Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων τὸ μέλλον παρατεθήσεσθαι τῶν τραγημάτων περιεχρύσουν· ὅτε δὲ θέλοιεν ἀναλίσκειν, περιελόν- d τες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλλον, ἵνα τῆς πολυτελείας οἱ μὲν φίλοι θεαταὶ γένοιντο οἱ δ' οἰκέται κύριοι. ἐπιλελησμένοι δ' ἦσαν οὗτοι, ὡς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ ποτήριον χρυσοῦν ὁλκὴν ἄγον πεντήκοντα δραχμὰς κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώμενος ἀεὶ καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ κατετίθετο. Σέλευκος δὲ Θρᾳκῶν φησί τινας ἐν τοῖς συμποσίοις ἀγχόνην παίζειν βρό- e χον ἀρτήσαντας ἔκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς ἐπιβαίνουσι. διαλαγχάνειν οὖν αὐτοὺς καὶ τὸν λα-

χόντα ἔχοντα δρεπάνιον ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι, παρερχόμενον δ' ἄλλον ἐγείρειν τὸν λίθον, καὶ ὁ κρεμάμενος ὑποτρέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γελῶσι παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον.

f 43. Ταῦτ' εἰπεῖν εἶχον, ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται τῶν Ἑλλήνων πολὺ πρῶτοι, περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπιστάμενος. ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ Νόμων περὶ συμποσίων διηγεῖται λέγων τάδε 'καὶ οὔτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις οὔτ' ἐν ἄστεσιν, ὅσων Σπαρτιάταις μέλει, συμπόσια, οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξυνεπόμενα πάσας ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν.
156 οὐδ' ἔστιν ὅστις ἀπαντῶν κωμάζοντί τινι μετὰ μέθης οὐκ ἂν τὴν μεγίστην δίκην εὐθὺς ἐπιθείη, καὶ οὔτ' ἂν διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν ῥύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἁμάξαις εἶδον παρ' ὑμῖν ἐγώ, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκοις πᾶσαν τὴν πόλιν ἐθεασάμην περὶ τὰ διονύσια μεθύουσαν. ἐν Λακεδαίμονι οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοιοῦτον.'

44. καὶ ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ὡς ὤφελον, ἔφη, τὴν Θρᾴκιον ταύτην παίξας παιδιὰν διεφθάρης· ἀνέτεινες γὰρ ἡμᾶς ὥσπερ νηστείαν ἄγοντας καὶ περιμένον-
b τας τὸ ἀνατέλλον ἄστρον, οὗ φασὶ μὴ φανέντος οἱ τὴν χρηστὴν ταύτην φιλοσοφίαν εὑρόντες νόμιμον εἶναι μηδενὸς γεύεσθαι. ἐγὼ δ' ὁ τάλας, κατὰ τὸν κωμῳδιοποιὸν Δίφιλον,

κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας.

ἐπελάθεσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποιητοῦ καλῶν, ὃς ἔφη

οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.

καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ ἔφη

ἀλλ' ἔστιν, ὦ πάτερ, κομιδῇ μεσημβρία,

ἡνίκα γε τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεών. c
ἐμοί τε πολλῷ ἦν ἄμεινον κατὰ τὸ Παρμενίσκου τῶν κυνικῶν συμπόσιον δειπνεῖν ἢ ἐνθάδε πάντα ὥσπερ τοὺς πυρέσσοντας περιφερόμενα ὁρᾶν. γελασάντων δ' ἡμῶν ἔφη τις, ἀλλ' ὦ λῷστε ἀνδρῶν μὴ φθονήσῃς ἡμῖν τὸ παρμενίσκειον ἐκεῖνο διελθεῖν συμπόσιον. καὶ ὃς μετέωρον αὐτὸν παραναστήσας ἔφη, ὄμνυμι δ' ὑμῖν, ἄνδρες, κατὰ τὸν ἡδὺν Ἀντιφάνη, ὃς ἐν τῇ Παρεκδιδομένῃ ἔφη

ὄμνυμι δ' ὑμῖν, ἄνδρες, αὐτὸν τὸν θεόν,
ἐξ οὗ τὸ μεθύειν πᾶσιν ἡμῖν γίγνεται,
ἦ μὴν ἑλέσθαι τοῦτον ἂν ζῆν τὸν βίον d
ἢ τὴν Σελεύκου τοῦ βασιλέως ὑπεροχήν.
ῥοφεῖν φακῆν ἔσθ' ἡδὺ μὴ δεδοικότα,
μαλακῶς καθεύδειν ἄθλιον δεδοικότα.

45. ἀλλ' ὅ γε Παρμενίσκος οὕτως ὑπήρξατο· Παρμενίσκος Μόλπιδι χαίρειν. πλεονάζων ἐν ταῖς προσφωνήσεσι πρός σε περὶ τῶν ἐπιφανῶν κλήσεων ἀγωνιῶ μή ποτε εἰς πληθώραν ἐμπεσὼν μεμψιμοιρήσῃς. διὸ καὶ μεταδοῦναί σοι βούλομαι τοῦ παρὰ Κέβητι τῷ
Κυζικηνῷ δείπνου. προπιὼν δ' ὑσσώπου τὴν ὥραν e
ἐπάναγε ἐπὶ τὴν ἑστίασιν· διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι παρελήφθην πρὸς αὐτόν. κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ, ἕνα δὲ κύνουλκον Καρνεῖον τὸν μεγαρικόν. τοῦ δείπνου δὲ χρονίζοντος λόγος ἐγένετο ποῖον τῶν ὑδάτων ἥδιστόν ἐστιν. καὶ τῶν μὲν ἐγκωμιαζόντων τὸ ἀπὸ τῆς Λέρνης, ἄλλων δὲ τὸ ἀπὸ τῆς Πειρήνης, ὁ Καρνεῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπε τὸ κατὰ χειρῶν. καὶ τῆς τραπέζης παρατεθείσης ἐδειπνοῦμεν, καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν φακῆν, ἣ δ'
ἐπεισέρρει. εἶτα πάλιν φακοὶ προσηνέχθησαν ὄξει βε- f
βρεγμένοι, καὶ ὁ Διιτρέφης δραξάμενος ἔφη

Ζεῦ, μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὃς αἴτιος φακῶν.

καὶ ἄλλος ἑξῆς ἀνεβόησε

φακός σε δαίμων καὶ φακὴ τύχη λάβοι.

ἐμοὶ δὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὗτος ἐν Πελιάσι

τὸ δειπνάριον ἀνθηρὸν ἦν, γλαφυρὸν σφόδρα,
φακῆς κατ' ἄνδρα τρύβλιον μεστὸν μέγα.
157 Β. πρώτιστον οὐκ ἀνθηρόν. Α. ἐπὶ ταύτῃ φέρων
εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευσε σαπέρδης μέγας
ὑπό τι δυσώδης οὗτος ηρος ἀνθίαν,
ὃν πολλὰ ταῖς κίχλαις ἤδη λέγει.

γέλωτος οὖν ἐπιρραγέντος παρῆν ἡ θεατροτορύνη Μέλισσα καὶ ἡ κυνάμυια Νίκιον· αὗται δ' ἦσαν τῶν οὐκ ἀσήμων ἑταιρίδων. ἀποβλέψασαι οὖν αὗται εἰς τὰ παρακείμενα καὶ θαυμάσασαι ἐγέλων. καὶ ἡ Νίκιον ἔφη, οὐδεὶς ὑμῶν, ἄνδρες γενειοσυλλεκτάδαι, ἰχθὺν
b ἐσθίει; ἢ καθάπερ ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεὺς ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς Ἀχαιούς, δαψιλείας πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον; ἢ μόνον ἀνέγνωτε συγγραμμάτων αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν; ὁρῶ γὰρ πολλὴν παρ' ὑμῖν τῆς φακῆς τὴν σκευήν. εἰς ἣν ἀποβλέπουσα συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν κατὰ τὸν σωκρατικὸν Ἀντισθένην ἐξάγειν ἑαυτοὺς
c τοῦ βίου τοιαῦτα σιτουμένους. πρὸς ἣν ὁ Καρνεῖος ἔφη, Εὐξίθεος ὁ πυθαγορικός, ὦ Νίκιον, ὥς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ βίων, ἔλεγεν ἐνδεδέσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ τῇδε βίῳ τὰς ἁπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν, καὶ διείπασθαι τὸν θεὸν ὡς, εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις ἕως ἂν ἑκὼν αὐτοὺς λύσῃ, πλέοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. διὸ

πάντας εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἑκόντας ἐκβῆναι μόνον τε τὸν ἐν τῷ d γήρᾳ θάνατον ἀσπασίως προΐστασθαι, πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης. τούτοις τοῖς δόγμασιν ἡμεῖς πειθόμεθα. ὑμῖν δὲ φθόνος οὐδὲ εἷς ἑλέσθαι ἕν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. οὐ γὰρ ἐπίστασθε, ὦ ταλαίπωροι, ὅτι αἱ βαρεῖαι αὗται τροφαὶ φράττουσι τὸ ἡγεμονικὸν καὶ οὐκ ἐῶσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι.

46. Θεόπομπος γοῦν ἐν πέμπτῳ Φιλιππικῶν φησί 'τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ καὶ τὰς ψυχὰς ποιεῖται βραδυτέρας, ὀρ- e γῆς δὲ καὶ σκληρότητος καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπίμπλησι.' καὶ ὁ θαυμάσιος δὲ Ξενοφῶν φησὶν ὡς ἡδὺ μὲν μᾶζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν πεινῶντι, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσάμενον ἐκ ποταμοῦ διψῶντα πιεῖν. Σωκράτης δὲ καὶ πολλάκις κατελαμβάνετο διαπεριπατῶν ἑσπέρας βαθείας πρὸ τῆς οἰκίας, καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί τηνικάδε; ἔλεγεν ὄψον συνάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. ἡμῖν δὲ αὐτάρκης μερὶς ἣν ἂν παρ' ὑμῶν f λάβωμεν, καὶ οὐ χαλεπαίνομεν ὡς ἔλαττον φερόμενοι, καθάπερ ὁ παρ' Ἀντικλείδῃ Ἡρακλῆς. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Νόστων 'μετὰ τὸ συντελέσαι τοὺς ἄθλους Ἡρακλέα Εὐρυσθέως θυσίαν τινὰ ἐπιτελοῦντος συμπαραληφθέντα καὶ τῶν τοῦ Εὐρυσθέως υἱῶν τὰς μερίδας ἑκάστῳ παρατιθέντων, τῷ δ' Ἡρακλεῖ ταπεινοτέραν [παραθέντων], ὁ Ἡρακλῆς ἀτιμάζεσθαι ὑπολαβὼν ἀπέκτεινε τρεῖς τῶν παίδων Περιμή- 158 δην Εὐρύβιον Εὐρύπυλον.' οὐ τοιοῦτοι οὖν τὸν θυμὸν ἡμεῖς, εἰ καὶ πάντα Ἡρακλέους ζηλωταί.

47. Τραγικὸν (γὰρ) ἡ φακὴ 'σθ', ἧς φασὶν Ἀγάθαρχόν ποτε

γεγραφέναι ῥοφοῦντ' Ὀρέστην τῆς νόσου πεπαυμένον,

φησὶ Σώφιλος ὁ κωμῳδιοποιός. στωικὸν δὲ δόγμα ἐστὶν ὅτι τε πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφὸς καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη 'καὶ b Ζηνώνειόν γε φακῆν ἕψειν ὃς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν.' ὡς οὐκ ἄλλως δυναμένης ἑψηθῆναι φακῆς, εἰ μὴ κατὰ τὴν Ζηνώνειον ὑφήγησιν, ὃς ἔφη

εἰς δὲ φακῆν ἔμβαλλε δυωδέκατον κοριάννου.

καὶ Κράτης δ' ὁ Θηβαῖος ἔλεγε

μὴ πρὸ φακῆς λοπάδ' αὔξων
εἰς στάσιν ἄμμε βάλῃς.

Χρύσιππος δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ καλοῦ γνώμας τινὰς ἡμῖν εἰσφέρων φησί

μή μοί ποτ' ἐλαίαν ἔσθι' ἀκαλήφην ἔχων.
χειμῶνος ὥρᾳ βολβοφακῆν βαβαὶ βαβαί.
βολβοφακῆ δ' ἴσον ἀμβροσίῃ ψύχους κρυόεντος.

c ὁ χαρίεις τε Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ ἔφη

πτισάνην διδάσκεις αὐτὸν ἕψειν ἢ φακῆν;

καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ

ὅστις φακῆν ἥδιστον ὄψων λοιδορεῖς.

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Διονύσοις

χύτρα δὲ φακέας ἥψετο.

Ἀντιφάνης δ' Ὁμοίαις

εὖ δ' ἐγίγνεθ' ὅτι φακῆν
ἕψειν μ' ἐδίδασκε τῶν ἐπιχωρίων τις εἷς.

οἶδα δὲ καὶ τὴν Ὀδυσσέως τοῦ φρονιμωτάτου καὶ συνετωτάτου ἀδελφὴν Φακῆν καλουμένην, ἣν ἄλλοι τι-
d νὲς Καλλιστὼ ὀνομάζουσιν, ὡς ἱστορεῖν Μνασέαν τὸν Πατρέα ἐν τρίτῳ Εὐρωπιακῶν φησι Λυσίμαχος ἐν τρίτῳ Νόστων.

48. Ἐπὶ τούτοις γελάσαντος πάνυ ἔκλαμπρον τοῦ

Πλουτάρχου οὐκ ἐνέγκας ὁ κύων παροραθεῖσαν τὴν περὶ τῆς φακῆς πολυμαθίαν, ἀλλ' ὑμεῖς γε, ἔφη, οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, ὦ Πλούταρχε, σύντροφοί ἐστε τῷ φακίνῳ βρώματι καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ φακίνων· ὧν καὶ Σώπατρος ὁ φάκιος παρῳδὸς μέμνηται ἐν δράματι Βακχίδι λέγων οὕτως

οὐκ ἂν δυναίμην εἰσορῶν χαλκήλατον e
μέγαν κολοσσὸν φάκινον ἄρτον ἐσθίειν.

ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι, κατὰ τὸν σὸν Εὐριπίδην, γραμματικώτατε, πλὴν δυοῖν μόνον,

Δήμητρος ἀκτῆς πώματός θ' ὑδρηχόου;
ἅπερ πάρεστι καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν.
ὧν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονή· τρυφῇ γέ τοι
ἄλλων ἐδεστῶν μηχανὰς θηρεύομεν.

κἂν ἄλλοις δέ φησιν ὁ σκηνικὸς οὗτος φιλόσοφος

ἀρκεῖ μετρία βιοτά μοι σώφρονος τραπέζης,
τὸ δ' ἄκαιρον ἅπαν τόδ' ὑπερβάλλον τε μὴ f
προσείμαν.

καὶ ὁ Σωκράτης δ' ἔλεγε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, καθ' ὅσον οἱ μὲν ζῶσιν ἵν' ἐσθίωσιν, αὐτὸς δ' ἐσθίει ἵνα ζῇ. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν, εἴθ' ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. Εὐριπίδης δ' ἐν Ἱκέτισι περὶ τοῦ Καπανέως φησί

Καπανεὺς ὅδ' ἐστίν, ᾧ βίος μὲν ἦν πολύς, 159
ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν, φρόνημα δὲ
οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ,
ψέγων τραπέζαις εἴ τις ἐξογκοῖτ' ἄγαν,
τἀρκοῦν ἐπαινῶν· οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ
τὸ χρηστὸν εἶναι, μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη.

49. Οὐκ ἦν γὰρ τοιοῦτος, ὡς ἔοικεν, ὁ Καπανεὺς οἷον ὁ καλὸς Χρύσιππος διαγράφει ἐν τῷ περὶ τῶν μὴ

δι' αὐτὰ αἱρετῶν λέγων ὧδε 'ἐπὶ τοσοῦτον τινὲς ἐκ-
b πίπτουσι πρὸς τὸ ἀργύριον ὥστε ἱστορῆσθαι πρὸς τῇ τελευτῇ τινὰ μὲν καταπιόντα οὐκ ὀλίγους χρυσοῦς ἀποθανεῖν, τὸν δὲ ἕτερον ῥαψάμενον εἴς τινα χιτῶνα καὶ ἐνδύντ' αὐτὸν ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις θάψαι οὕτως, μήτε καύσαντας μήτε θεραπεύσαντας.' οὗτοι γὰρ καὶ οἱ τοιοῦτοι μονονουχὶ βοῶντες ἀποθνήσκουσιν

ὦ χρυσὲ δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς,
ὡς οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ' ἔχει,
οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλος πατήρ,
οἵας σὺ χοἰ σε δώμασιν κεκτημένοι.
c εἰ δ' ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ,
οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτὴν ἔχειν.

τοιαύτη τις ἦν ἡ φιλοχρηματία παρὰ τοῖς τότε· περὶ ἧς Ἀνάχαρσις, πυνθανομένου τινὸς πρὸς τί οἱ Ἕλληνες χρῶνται τῷ ἀργυρίῳ, εἶπε πρὸς τὸ ἀριθμεῖν. Διογένης δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀστραγάλους. καλῶς γὰρ καὶ ταῦτα ὁ Εὐριπίδης εἴρηκε

μὴ πλοῦτον εἴπῃς· οὐχὶ θαυμάζω θεὸν
ὃν χὡ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο.

d Χρύσιππος δ' ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῇ εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείαν νεανίσκον φησί τινα ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις πορφυρίδα ἠμφιεσμένον ἔχουσαν χρυσᾶ κράσπεδα. πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ ποδαπός ἐστιν ἀποκρίνασθαι ὅτι πλούσιος. μήποτε τοῦ αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Θηβαίοις λέγων ὧδε

ἔστιν δὲ ποδαπὸς τὸ γένος οὗτος; Β. πλούσιος·
τούτους δὲ πάντες φασὶν εὐγενεστάτους,
ἐπεὶ πένητας εὐπατρίδας οὐδεὶς ὁρᾷ.

e 50. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κύνουλκος, ἐπεὶ μὴ ἐκροταλί-

σθη, θυμωθείς, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι, ἔφη, ὦ συμποσίαρχε, ὑπὸ λογοδιαρροίας ἐνοχλούμενοι μὴ πεινῶσιν, ἢ τὰ περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν ἐν νῷ ἔχοντες τὰ εἰρημένα Φερεκράτει ἐν Κοριαννοῖ

φέρε δὴ κατακλινῶ· σὺ δὲ τράπεζαν εἴσφερε
καὶ κύλικα κἀντραγεῖν, ἵν' ἥδιον πίω.
Β. ἰδοὺ κύλιξ σοι καὶ τράπεζα καὶ φακοί.
Α. μή μοι φακοὺς μὰ τὸν Δί'· οὐ γὰρ ἥδομαι.
ἢν γὰρ τράγῃ τις, τοῦ στόματος ὄζει κακόν. f

ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο φυλάττονται οἱ σοφοὶ οὗτοι τοὺς φακούς, ἀλλ' ἡμῖν γε ποίησον δοθῆναι ἄρτον, μεθ' ὧν μηδὲν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ κἂν τὴν πολυθρύλητον ἔχῃς φακῆν, ἢ τὸν καλούμενον κόγχον. γελασάντων δὲ πάντων καὶ ἐπὶ τῷ κόγχῳ μάλιστα, ἀπαίδευτοί ἐστε, ἔφη, ἄνδρες δαιτυμόνες, οὐκ ἀναγινώσκοντες βιβλία ἃ μόνα παιδεύει τούς γε ἐπιθυμοῦντας τῶν 160
καλῶν· λέγω δὲ τὰ Τίμωνος τοῦ πυρρωνείου τῶν σίλλων. οὗτος γάρ ἐστιν ὃς καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων λέγων οὕτως

οὔτε μοι ἡ τεΐη μᾶζ' ἁνδάνει οὔτε καρύκη
ἡ Λυδῶν, λιτῇ δὲ καὶ αὐαλέῃ ἐνὶ κόγχῳ
Ἑλλήνων ἡ πᾶσα περισσοτρύφητος ὀιζύς.

διαφόρων γὰρ οὐσῶν καὶ τῶν ἐκ Τέω μαζῶν (ὡς καὶ τῶν ἐξ Ἐρετρίας, ὡς Σώπατρος ἐν Βακχίδος μνηστῆρσι· φησὶ γὰρ

Ἐρέτριαν ὡρμήθημεν εἰς λευκάλφιτον) b

καὶ τῶν λυδίων καρυκῶν, προκρίνει ἀμφοτέρων ὁ Τίμων τὸν κόγχον.

51. Πρὸς ταῦτα ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος καὶ αὐτὸς ἔφη, ὦ ἄνδρες κύνες [οἱ], κατὰ τὴν Στράττιδος τοῦ κωμῳδιοποιοῦ Ἰοκάστην, ἥτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Φοινίσσαις φησί

παραινέσαι δὲ σφῷν τι βούλομαι σοφόν·
ὅταν φακῆν ἕψητε, μὴ 'πιχεῖν μύρον.

καὶ ὁ Σώπατρος δέ, οὗ τὰ νῦν μέμνησαι, ἐν Νεκυίᾳ
c μνημονεύει οὕτως

Ἴθακος Ὀδυσσεὺς τοὐπὶ τῇ φακῇ μύρον
πάρεστι· θάρσει θυμέ.

Κλέαρχος δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τοὐπὶ τῇ φακῇ μύρον, ἧς μέμνηται καὶ ὁ ἐμὸς προπάτωρ Βάρρων ὁ Μενίππειος ἐπικαλούμενος· καὶ οἱ πολλοὶ τῶν γραμματικῶν τῶν ῥωμαϊκῶν οὐχ ὁμιλήσαντες πολλοῖς ἑλληνικοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσιν οὐκ ἴσασιν ὅθεν εἴληφεν ὁ Βάρρων τὸ ἰαμβεῖον. σὺ δέ μοι δοκεῖς ὦ Κύ-
d νουλκε (τούτῳ γὰρ χαίρεις τῷ ὀνόματι οὐ λέγων ὃ ἐκ γενετῆς σε ἡ μήτηρ κέκληκε) κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα εἶναί μοι καλός τε μέγας τε, οὐκ ἐπιστάμενος ὅτι κόγχος παρὰ προτέρῳ μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμῳ ἔν τε Ἑορτᾷ καὶ Νάσοις Ἀντιφάνει τε τῷ κωμικῷ, ὃς ὑποκοριστικώτερον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐν Γάμῳ οὕτως

κογχίον τε μικρὸν ἀλλᾶντός τε προστετμημένον.

ἑξῆς ἁρπάσας τὸν λόγον ὁ Μάγνος, ὁ μὲν πάντ' ἄρι-
e στος, ἔφη, Λαρήνσιος ὀξέως καὶ καλῶς ἀπήντησε τῷ γάστριδι κυνὶ περὶ τοῦ κόγχου. ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ Παφίου Σωπάτρου Γαλάτας,

παρ' οἷς ἔθος ἐστίν, ἡνίκ' ἂν προτέρημά τι
ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς
τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς Γαλάτας μιμούμενος
κἀγὼ κατακαύσειν ηὐξάμην τοῖς δαίμοσιν
διαλεκτικοὺς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων.
καὶ μὴν φιλοσοφεῖν φιλολογεῖν τ' ἀκηκοὼς
f ὑμᾶς ἐπιμελῶς καρτερεῖν θ' αἱρουμένους,
τὴν πεῖραν ὑμῖν λήψομαι τῶν δογμάτων,

πρόσθεν καπνίζων· εἶτ' ἐὰν ὀπτωμένων
ἴδω τιν' ὑμῶν συσπάσαντα τὸ σκέλος,
ζηνωνικῷ πραθήσεθ' οὗτος κυρίῳ
ἐπ' ἐξαγωγῇ, τὴν φρόνησιν ἀγνοῶν.

52. μετὰ παρρησίας γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτούς· εἰ αὐτάρκειαν ἀσπάζῃ, φιλόσοφε, τί οὐ τοὺς πυθαγορικοὺς ἐκείνους ζηλοῖς, περὶ ὧν φησὶν Ἀντιφάνης μὲν 161
ἐν Μνήμασι τάδε

τῶν πυθαγοριστῶν δ' ἔτυχον ἄθλιοί τινες
ἐν τῇ χαράδρᾳ τρώγοντες ἅλιμα καὶ κακὰ
τοιαῦτα συλλέγοντες ἐν τῷ κωρύκῳ.

κἀν τῷ κυρίως Κωρύκῳ δ' ἐπιγραφομένῳ φησί

πρῶτον μὲν ὥσπερ πυθαγορίζων ἐσθίει
ἔμψυχον οὐδέν, τῆς δὲ πλείστης τοὐβολοῦ
μάζης μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων λέπει.

Ἄλεξις δ' ἐν Ταραντίνοις b

οἱ πυθαγορίζοντες γάρ, ὡς ἀκούομεν,
οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἓν
ἔμψυχον, οἶνόν τ' οὐχὶ πίνουσιν μόνοι.
Β. Ἐπιχαρίδης μέντοι κύνας κατεσθίει,
τῶν πυθαγορείων εἷς. Α. ἀποκτείνας μὲν οὖν·
οὐκ ἔτι γάρ ἐστ' ἔμψυχον.

προελθών τέ φησι

πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι
λεπτοὶ διεσμιλευμέναι τε φροντίδες
τρέφουσ' ἐκείνους. τὰ δὲ καθ' ἡμέραν τάδε,
ἄρτος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ, ποτήριον c
ὕδατος· τοσαῦτα ταῦτα. Β. δεσμωτηρίου
λέγεις δίαιταν. πάντες οὕτως οἱ σοφοὶ
διάγουσι καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που;
Α. τρυφῶσιν οὗτοι πρὸς ἑτέρους. ἆρ' οἶσθ' ὅτι
Μελανιππίδης ἑταῖρός ἐστι καὶ Φάων

καὶ Φυρόμαχος καὶ Φᾶνος, οἳ δι' ἡμέρας
δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλην μίαν;

καὶ ἐν Πυθαγοριζούσῃ

ἡ δ' ἑστίασις ἰσχάδες καὶ στέμφυλα
d καὶ τυρὸς ἔσται· ταῦτα γὰρ θύειν νόμος
τοῖς πυθαγορείοις. Β. νὴ Δί', ἱερεῖον μὲν οὖν
ὁποῖον ἂν κάλλιστον, ὦ βέλτιστ', ἔχῃς.

καὶ μετ' ὀλίγα

ἔδει θ' ὑπομεῖναι μικροσιτίαν ῥύπον
ῥῖγος σιωπὴν στυγνότητ' ἀλουσίαν.

53. Τούτων δ' ὑμεῖς, ὦ φιλόσοφοι, οὐδὲν ἀσκεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτατον λαλεῖτε περὶ ὧν οὐκ οἴδατε, καὶ ὡς κοσμίως ἐσθίοντες ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνη· οὗτος γὰρ ἐν Δραπετα-
e γωγῷ λέγει

κοσμίως ποιῶν τὴν ἔνθεσιν
μικρὰν μὲν ἐκ τοῦ πρόσθε, μεστὴν δ' ἔνδοθεν
τὴν χεῖρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες, κατέφαγεν
πάμπολλα καὶ ταχύτατα·

ἐξὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον ποιητὴν ἐν Θομβυκίῳ λέγοντα δραχμῆς ὠνήσασθαι τὰς προσφόρους ὑμῖν τροφάς,

σκορόδια, τυρόν, κρόμμυα, κάππαριν, [θύμον,]
ἅπαντα ταῦτ' ἐστὶν δραχμῆς.

Ἀριστοφῶν δ' ἐν Πυθαγοριστῇ

πρὸς τῶν θεῶν οἰόμεθα τοὺς πάλαι ποτὲ
f τοὺς πυθαγοριστὰς γινομένους οὕτω ῥυπᾶν
ἑκόντας, ἢ φορεῖν τρίβωνας ἡδέως;
οὐκ ἔστι τούτων οὐδέν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ·
ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἕν,
τῆς εὐτελείας πρόφασιν εὑρόντες καλὴν
ὅρους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους.

ἐπεὶ παράθες αὐτοῖσιν ἰχθῦς ἢ κρέας,
κἂν μὴ κατεσθίωσι καὶ τοὺς δακτύλους,
ἐθέλω κρέμασθαι δεκάκις.

οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ὑμᾶς 162 ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ παρέθετο ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος ἐν ἕκτῳ ὑπομνημάτων

ὀφρυανασπασίδαι, ῥινεγκαταπηξιγένειοι,
σακκογενειοτρόφοι καὶ λοπαδαρπαγίδαι,
εἱματανωπερίβαλλοι, ἀνηλιποκαιβλεπέλαιοι,
νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπαταιπλάγιοι,
μειρακιεξαπάται καὶ συλλαβοπευσιλαληταί,
δοξοματαιόσοφοι, ζηταρετησιάδαι. b

54. Ἀρχέστρατος δ' ὁ Γελῷος ἐν τῇ Γαστρολογίᾳ, ἣν μόνην ὑμεῖς ῥαψῳδίαν οἱ σοφοὶ ἀσπάζεσθε, μόνον τοῦτο πυθαγορίζοντες τὸ σιωπᾶν, δι' ἀσθένειαν λόγων τοῦτο ποιοῦντες· ἔτι δὲ τὴν Σφοδρίου τοῦ κυνικοῦ τέχνην ἐρωτικὴν καὶ τὰς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικάς, Περσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικοὺς διαλόγους συντεθέντας ἐκ τῶν Στίλπωνος καὶ Ζήνωνος ἀπομνημονευμάτων, ἐν οἷς ζητεῖ ὅπως ἂν μὴ κατακοιμηθῶσιν οἱ συμπόται, καὶ c πῶς ταῖς ἐπιχύσεσι χρηστέον πηνίκα τε εἰσακτέον τοὺς ὡραίους καὶ τὰς ὡραίας εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ πότε αὐτοὺς προσδεκτέον ὡραϊζομένους καὶ πότε παραπεμπτέον ὡς ὑπερορῶντας, καὶ περὶ προσοψημάτων καὶ περὶ ἄρτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα τε περιεργότερον περὶ φιλημάτων εἴρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλοσοφῶν, ὃς περὶ ταῦτα τὴν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθείς, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ὑπ' Ἀντιγόνου τὸν Ἀκροκόριν- d θον, κωθωνιζόμενος ἐξέπεσε καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σικυωνίου Ἀράτου, ὁ πρότερον ἐν τοῖς διαλόγοις πρὸς Ζήνωνα διαμιλλώμενος,

ὡς ὁ σοφὸς πάντως ἂν εἴη καὶ στρατηγὸς ἀγαθός, μόνον τοῦτο διὰ τῶν ἔργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκιτιεύς. χαριέντως γὰρ [ἔφη] Βίων ὁ Βορυσθενίτης, θεασάμενος αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα ἐφ' ἧς ἐπεγέγραπτο Περσαῖον Ζήνωνος Κιτιᾶ, πεπλανῆσθαι εἶπε τὸν ἐπιγράψαντα· δεῖν γὰρ οὕτως
e ἔχειν Περσαῖον Ζήνωνος οἰκιτιέα. ἦν γὰρ ὄντως οἰκέτης γεγονὼς τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορίᾳ καὶ Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς. δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἀπηντήκαμεν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας τοιοῦτον ἔχουσι τοὐπίγραμμα συμποτικῶν διαλόγων.

55. Κτησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις,
f ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ; ἔφη, ἀσύμβολος δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων που πρὸς αὐτὸν ἔφη

δειπνομανές, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύλιστον.

ἦν δ' εὔστοχος ὁ Κτησίβιος καὶ χαρίεις περὶ τὸ γε-
163 λοῖον (διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια παρεκάλουν), οὐχ ὥσπερ σύ, κυνικέ, ὁ μηδέποτε ταῖς χάρισιν ἀλλ' οὐδὲ ταῖς μούσαις θύσας. φυγοῦσα γοῦν σε καὶ τοὺς σοὶ παραπλησίους ἡ ἀρετὴ ἡδονῇ παρακάθηται, ὥς φησι Μνασάλκης ὁ Σικυώνιος ἐν ἐπιγράμμασιν

ἅδ' ἐγὼ ἁ τλάμων ἀρετὰ παρὰ τᾷδε κάθημαι
ἁδονᾷ, αἰσχίστως κειραμένα πλοκάμους,
θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, εἴπερ ἅπασιν
b ἁ κακόφρων τέρψις κρέσσον ἐμοῦ κέκριται.

Βάτων δ' ὁ κωμικὸς ἐν Ἀνδροφόνῳ φησί

τῶν φιλοσόφων τοὺς σώφρονας ἐνταυθὶ καλῶ,
τοὺς ἀγαθὸν αὑτοῖς οὐ διδόντας οὐδὲ ἕν,
τοὺς τὸν φρόνιμον ζητοῦντας ἐν τοῖς περιπάτοις
καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα.
ἄνθρωπ' ἀλάστωρ, διὰ τί συμβολὰς ἔχων
νήφεις; τί τηλικοῦτον ἀδικεῖς τοὺς θεούς;
τί τἀργύριον, ἄνθρωπε, τιμιώτερον c
σαυτοῦ τέθεικας ἢ πέφυκε τῇ φύσει;
ἀλυσιτελὴς εἶ τῇ πόλει πίνων ὕδωρ·
τὸν γὰρ γεωργὸν καὶ τὸν ἔμπορον κακοῖς.
ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους μεθύων καλὰς ποιῶ.
ἔπειθ' ἕωθεν περιάγεις τὴν λήκυθον
καταμανθάνων τοὔλαιον, ὥστε περιφέρειν
ὡρολόγιον δόξει τις, οὐχὶ λήκυθον.

56. Ἀρχέστρατος δ', ὦ Κύνουλκε, ὃν ἀντὶ τοῦ Ὁμήρου προσκυνεῖς διὰ τὴν γαστέρα, 'ἧς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν' ὁ Τίμων σου φησί, περὶ τοῦ κυνὸς τοῦ d
θαλαττίου ἱστορῶν γράφει καὶ ταῦτα

ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα,
οὐδ' ἔσθειν ἐθέλουσιν ὅσοι κεπφαττελεβώδη
ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν εἰσίν τ' ἀπόπληκτοι,
ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. ἅπας δὲ
ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέην, ἂν που περικύρσῃ·
ὥστε πρέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσιν
τοῖς λαχάνοις προσάγειν καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας
τὸν σοφὸν ἐγκρατέως μετ' ἐκείνου πυθαγορίζειν. e

ἦν δ' ὁ Διόδωρος οὗτος τὸ μὲν γένος Ἀσπένδιος, πυθαγορικὸς δὲ δόξας εἶναι ὑμῶν τῶν κυνικῶν τρόπον ἔζη, κομῶν καὶ ῥυπῶν καὶ ἀνυποδητῶν. ὅθεν καὶ πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναί τινες, ἀπὸ τοῦ Διοδώρου προαχθέν, ὥς φησιν Ἕρμιππος. Τίμαιος δ'

ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως 'Διοδώρου τοῦ τὸ γένος Ἀσπενδίου τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευὴν καὶ τοῖς πυ-
f θαγορείοις πεπλησιακέναι προσποιηθέντος· πρὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ Στρατόνικος ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι

τῷ περὶ θηροπέπλου μανίας
ὕβρεώς τε περιστάσιμον στοὰν ἔχοντι
Πυθαγόρου πελάτᾳ.'

Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῳ φιλοσόφων διαδοχῆς βαθεῖ πώγωνι χρήσασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ καὶ τρίβωνα ἀναλαβεῖν κόμην τε φορῆσαι, κατά τινα τῦφον τὴν ἐπιτήδευσιν ταύτην εἰσαγαγόντα, τῶν πρὸ αὐτοῦ
164 πυθαγορικῶν λαμπρᾷ τε ἐσθῆτι ἀμφιεννυμένων καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμμασι κουρᾷ τε τῇ συνήθει χρωμένων.

57. εἰ δ' ὑμεῖς ὄντως, ὦ φιλόσοφοι, τὴν αὐτάρκειαν ἀσπάζεσθε καὶ τὰ τῶν δείπνων εὐτελῆ, τί ἐνταῦθα παραγίνεσθε μηδὲ κληθέντες; ἢ ὡς εἰς ἀσώτιον μαγειρικὰ σκεύη καταλέγειν μαθησόμενοι; ἢ ὡς τὸν Διογένους Κεφαλίωνα ἀποστοματιοῦντες; κατὰ γὰρ τὸν Σοφοκλέους Κηδαλίωνα ἐστέ

μαστιγίαι κέντρωνες ἀλλοτριοφάγοι.

ὅτι δ' ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δεῖπνα ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχετε, δέον ὑμᾶς ἐπιφαγεῖν τι αἰτῆσαι ἢ ἐπεσθίειν τι
b τῶν κυνικῶν βρωμάτων (οὐδὲ γὰρ χαριτογλωσσεῖν ἡμᾶς θέμις), δῆλον ἐξ ὧν καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λίνῳ ἱστορεῖ. ὑποτίθεται δὲ τὸν Ἡρακλέα παρὰ τῷ Λίνῳ παιδευόμενον, καὶ κελευσθέντα ἀπὸ βιβλίων πολλῶν παρακειμένων λαβόντα ἐντυχεῖν. ἐκεῖνος δ' ὀψαρτυτικὸν λαβὼν βιβλίον ἐν χεροῖν περισπουδάστως ἐκράτει. λέγει δ' οὕτως ὁ Λίνος

βιβλίον
ἐντεῦθεν ὅ τι βούλει προσελθών, παῖ, λαβέ,
ἔπειτ' ἀναγνώσει, πάνυ γε διασκοπῶν c
ἀπὸ τῶν ἐπιγραμμάτων ἀτρέμα τε καὶ σχολῇ.
Ὀρφεὺς ἔνεστιν, Ἡσίοδος, τραγῳδία,
Ἐπίχαρμος, Ὅμηρος, Χοιρίλος, συγγράμματα
παντοδαπά. δηλώσεις γὰρ οὕτω τὴν φύσιν
ἐπὶ τί μάλισθ' ὥρμηκε. ΗΡ. τουτὶ λαμβάνω.
ΛΙΝ. δεῖξον τί ἐστι πρῶτον. ΗΡ. ὀψαρτυσία,
ὥς φησι τοὐπίγραμμα. ΛΙΝ. φιλόσοφός τις εἶ,
εὔδηλον, ὃς παρεὶς τοσαῦτα γράμματα
Σίμου τέχνην ἔλαβες. ΗΡ. ὁ Σῖμος δ' ἐστὶ τίς; d
ΛΙΝ. μάλ' εὐφυὴς ἄνθρωπος. ἐπὶ τραγῳδίαν
ὥρμηκε νῦν, καὶ τῶν μὲν ὑποκριτῶν πολὺ
κράτιστός ἐστιν ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ
τοῖς χρωμένοις, τῶν δ' ὀψοποιῶν ὑποκριτής.
βούλιμός ἐσθ' ἄνθρωπος. ΗΡ. ὅ τι βούλει λέγε.
πεινῶ γάρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι.

58. Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἑξῆς καταδραμόντος ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων ἔφη

εἶδες τὴν θασίαν ἅλμην οἷ' ἄττα βαΰζει; e
ὡς εὖ καὶ ταχέως ἀπετίσατο καὶ παραχρῆμα.

οὐ μέντοι παρὰ κωφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι, ὡς ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. ἐπιλανθανόμενος γὰρ ἐν οἷς ποιεῖται δικαστηρίοις τῶν καλῶν ἰάμβων αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις, ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστριμαργίας καὶ ἡδυλογίας κολάβρους ἀναγινώσκει καὶ

μέλη πάραυλα κἀκρότητα κύμβαλα.

καὶ μετὰ τὰς καλὰς ταύτας ἀμουσολογίας περιέρχεται f τὰς οἰκίας, ἐξετάζων ὅπου δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευά-

ζεται, ὑπὲρ τὸν Ἀθηναῖον Χαιρεφῶντα ἐκεῖνον, περὶ οὗ φησιν Ἄλεξις ἐν Φυγάδι

ἀεί γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὑρίσκει τέχνην,
καὶ νῦν πορίζεταί γε τὰ δεῖπν' ἀσύμβολα.
ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος
ὁ τοῖς μαγείροις, εὐθὺς ἐξ ἑωθινοῦ
ἕστηκεν ἐλθών· κἂν ἴδῃ μισθούμενον
165 εἰς ἑστίασιν, τοῦ μαγείρου πυθόμενος
τὸν ἑστιῶντα, τῆς θύρας χασμωμένης
ἂν ἐπιλάβηται, πρῶτος εἰσελήλυθεν.

οὐκ ὀκνεῖ δ' ἀνὴρ οὗτος, καθάπερ καὶ ὁ καλὸς Μάγνος, καὶ ὑπερορίους ἀποδημίας ποιεῖσθαι τῆς γαστρὸς χάριν, ὡς ὁ αὐτὸς Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Συναποθνήσκουσιν

ἐπὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἐλθὼν Χαιρεφῶν
ἄκλητος, ἤδη γὰρ πέτεται διαπόντιος·
οὕτω τι τἀλλότρι' ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ.

b καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Ὀδυσσεῖ ἔφη

Εὐριπίδου τἄρ' ἐστὶν οὐ κακῶς ἔχον,
τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

59. Γελασάντων οὖν πάντων ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, πόθεν δὲ καὶ ἡ ἡδυλογία τοῖς ἡδονικοῖς τούτοις ἁμαρτολόγοις; πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ὦ χοιρίον εὐάρτυτον, Φρύνιχος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν τῷ Ἐφιάλτῃ μνημονεύει τοῦ ἡδυλόγου διὰ τούτων

ἔστιν δ' αὐτούς γε φυλάττεσθαι τῶν νῦν χαλεπώτατον ἔργον·
c ἔχουσι γάρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις,
μισάνθρωπον ἄνθος ἥβης·
εἶθ' ἡδυλογοῦσιν ἅπασιν ἀεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν περιόντες,

ἐπὶ τοῖσι βάθροις δ' ὅταν ὦσιν, ἐκεῖ τούτοις οἷς ἡδυλογοῦσιν
μεγάλας ἀμυχὰς καταμύξαντες καὶ συγκύψαντες ἅπαντες
γελῶσι.

τὸ δὲ χαριτογλωσσεῖν Αἰσχύλος εἴρηκεν ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ

γνώσει δὲ τάδ' ὡς ἔτυμ', οὐδὲ μάτην
χαριτογλωσσεῖν ἔνι μοι. d

πάλιν τε εἰπόντος τοῦ Οὐλπιανοῦ, τίνα δ' ἐστίν, ἄνδρες φίλοι, τὰ μαγειρικὰ σκεύη; τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν τοῖς ἀρκαδικοῖς δείπνοις μνήμης ἠξιωμένων. καὶ τὸ ἀσώτιον ποῦ κεῖται; ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα διαβοήτους· ἕνα μὲν οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Κνιδίᾳ

Διόδωρος οὑπίτριπτος ἐν ἔτεσιν δύο
σφαῖραν ἀπέδειξε τὴν πατρῴαν οὐσίαν·
οὕτως ἰταμῶς ἅπαντα κατεμασήσατο.

ἐν δὲ Φαίδρῳ φησί e

σχολῇ γε νὴ τὸν ἥλιον, σχολῇ λέγεις,
ἐπεὶ Χαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πένθ' ἡμέραις
σφαῖραν ἐποίησε τὴν πατρῴαν οὐσίαν·
οὕτω συνεστρόγγυλεν ἰταμῶς καὶ ταχύ.

60. Καὶ Κτήσιππος δ' ὁ Χαβρίου υἱὸς εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ἀσωτίας ὡς καὶ τοῦ μνήματος τοῦ πατρός, εἰς ὃ οἱ Ἀθηναῖοι χιλίας ἀνάλωσαν δραχμάς, τοὺς λίθους πωλῆσαι εἰς τὰς ἡδυπαθείας. Δίφιλος γοῦν ἐν τοῖς Ἐναγίζουσί φησιν

εἰ μὴ συνήθης Φαιδίμῳ γ' ἐτύγχανεν f
ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην
νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
ὥστ' ἐπιτελεσθῆναί ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς
τὸ μνῆμα· κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα λίθον

ἁμαξιαῖον. καὶ σφόδρ' εὐτελὲς λέγω.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Δημοσατύροις φησίν

οὐδ' ὁ Χαβρίου Κτήσιππος ἔτι τρὶς κείρεται,
166 ἐν ταῖς γυναιξὶ λαμπρός, οὐκ ἐν ἀνδράσιν.

καὶ Μένανδρος δ' ἐν Ὀργῇ περὶ αὐτοῦ τάδε λέγει

καίτοι νέος ποτ' ἐγενόμην κἀγώ, γύναι·
ἀλλ' οὐκ ἐλούμην πεντάκις τῆς ἡμέρας
τότ', ἀλλὰ νῦν· οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νῦν·
οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ νῦν· καὶ βάψομαι
καὶ παρατιλοῦμαι νὴ Δία καὶ γενήσομαι
Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ,
b κᾆθ' ὡς ἐκεῖνος κατέδομαι καὶ τοὺς λίθους
ἁπαξάπαντας, οὐ γὰρ οὖν τὴν γῆν μόνην.

τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν καὶ κιναιδίαν τοὔνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἀτελειῶν. χρῆν δὲ τοὺς τὰ πατρῷα κατεδηδοκότας κατὰ τὸν Μενάνδρου Ναύκληρον οὕτως κολάζεσθαι. φησὶ γάρ

ὦ φιλτάτη γῆ μῆτερ, ὡς σεμνὸν σφόδρ' εἶ
τοῖς νοῦν ἔχουσι κτῆμα πολλοῦ τ' ἄξιον.
ὡς δῆτ' ἐχρῆν, εἴ τις πατρῴαν παραλαβὼν
c γῆν καταφάγοι, πλεῖν τοῦτον ἤδη διὰ τέλους
καὶ μηδ' ἐπιβαίνειν γῆς, ἵν' οὕτως ᾔσθετο
οἷον παραλαβὼν ἀγαθὸν οὐκ ἐφείσατο.

61. Πυθοδήλου δέ τινος ἀσώτου μνημονεύει Ἀξιόνικος ἐν Τυρρηνῷ οὕτως

ὁ Πυθόδηλος οὑτοσὶ
ὁ Βαλλίων προσέρχετ' ἐπικαλούμενος,
μεθύουσά τ' ἐξόπισθεν ἡ σοφωτάτη
ἀποτυμπανισχὰς κατὰ πόδας πορεύεται.

d Πολύευκτον δ' Ἀναξανδρίδης ἐν Τηρεῖ κωμῳδῶν

ὄρνις κεκλήσει (φησί). Β. διὰ τί, πρὸς τῆς Ἑστίας;

πότερον καταφαγὼν τὴν πατρῴαν οὐσίαν
ὥσπερ Πολύευκτος ὁ καλός; Α. οὐ δῆτ', ἀλλ' ὅτι
ἄρρην ὑπὸ θηλειῶν κατεκόπης.

Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς τινες τὸ τελευταῖον μέρος χωρίσαντες ἐν ᾧ ἐστι τὰ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, Εὔβουλόν φησι τὸν δημαγωγὸν ἄσωτον γενέσθαι. τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρή- e σατο 'καὶ τοσοῦτον ἀσωτίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ διενήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὃ μὲν περὶ τὰς ἑστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς, ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταμισθοφορῶν διατετέλεκε. Καλλίστρατος δὲ (φησὶν) ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς καὶ αὐτὸς πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής, τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής.' περὶ δὲ τῶν Ταραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως 'ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ καὶ δημοσίᾳ ἑστιάσεις ποιεῖ- f ται, τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλῆθος ἀεὶ περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστί. λέγουσι δὲ καί τινα τοιοῦτον λόγον οἱ Ταραντῖνοι, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν παρασκευάζεσθαι ζῆν, αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας καὶ τὰς ἡδονὰς οὐ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βιῶναι.'

62. Περὶ δὲ τῆς ἀσωτίας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει 'Φίλιππος ἐπεὶ 167 ἐγκρατὴς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔρριψε πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. ἁπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο ζῆν ὀρθῶς οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. τούτου δ' αὐτὸς αἴτιος ἦν ἄπληστος καὶ πολυτελὴς ὤν, προχεί-

ρως ἅπαντα ποιῶν καὶ κτώμενος καὶ διδούς. στρατιώτης γὰρ ὢν λογίζεσθαι τὰ προσιόντα καὶ τἀναλισκόμενα δι' ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. ἔπειτα δ' οἱ ἑταῖ- b ροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων ἦσαν συνερρυηκότες, οἳ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἳ δ' ἐκ Θετταλίας, οἳ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστίνδην ἐξειλεγμένοι, ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἢ τοῖς βαρβάροις λάσταυρος ἢ βδελυρὸς ἢ θρασὺς τὸν τρόπον, οὗτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἑταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγίνετο. τὰ μὲν γὰρ οἱ πό- c λεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι, [τὰ δὲ] καὶ αἱ πολυτέλειαι θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο καὶ ζῆν μὴ κοσμίως ἀλλ' ἀσώτως καὶ τοῖς λῃσταῖς παραπλησίως.'

63. Δοῦρις δ' ἐν ἑβδόμῳ Μακεδονικῶν περὶ Πασικύπρου λέγων τοῦ ἐν Κύπρῳ βασιλέως ὅτι ἄσωτος ἦν, γράφει καὶ τάδε 'Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορκίαν Πνυταγόραν ἀποστέλλων ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε καὶ χωρίον ὃ ᾐτήσατο. πρότερον δὲ τοῦτο Πασίκυπρος ὁ βασιλεύων ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυμάτῳ τῷ Κιτιεῖ, ἅμα τὸ χωρίον d καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν· καὶ λαβὼν τὰ χρήματα κατεγήρασεν ἐν Ἀμαθοῦντι.' τοιοῦτος ἐγένετο καὶ Αἰθίοψ ὁ Κορίνθιος, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος, οὗ μνημονεύει Ἀρχίλοχος. ὑπὸ φιληδονίας γὰρ καὶ ἀκρασίας καὶ οὗτος, μετ' Ἀρχίου πλέων εἰς Σικελίαν, ὅτ' ἔμελλε κτίζειν Συρακούσας, τῷ ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιτούττης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν Συρακούσαις λαχὼν ἔμελλεν ἕξειν.

64. Εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωτίας ἐληλύθει καὶ Δημή- e τριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὥς φησιν

Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀρισταγόραν μὲν ἔχειν τὴν Κορινθίαν ἐρωμένην, ζῆν δὲ πολυτελῶς. ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν καὶ κελευόντων βέλτιον ζῆν, ἀλλὰ καὶ νῦν, εἶπεν, ἐλευθερίως ζῶ. καὶ γὰρ ἑταίραν ἔχω τὴν καλλίστην καὶ ἀδικῶ οὐδένα καὶ πίνω Χῖον οἶνον, καὶ τἆλλ' ἀρκούντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσόδων εἰς ταῦτ' ἐκποιουσῶν, οὐ καθάπερ ὑμῶν ἔνιοι δεκαζόμενος ζῶ καὶ μοιχεύων. καὶ f τῶν τὰ τοιαῦτα πραττόντων καὶ ἐπ' ὀνόματος τινὰς κατέλεξε. ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς θεσμοθέτην αὐτὸν κατέστησε. τοῖς δὲ Παναθηναίοις ἵππαρχος ὢν ἰκρίον ἔστησε πρὸς τοῖς ἑρμαῖς Ἀρισταγόρᾳ μετεωρότερον τῶν ἑρμῶν· Ἐλευσῖνί τε μυστηρίων ὄντων ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον, οἰμώξεσθαι φήσας τοὺς κωλύσοντας.

65. Ὅτι δὲ τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἔκ τινος 168 περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἀνεκαλοῦντο οἱ ἀρεοπαγῖται καὶ ἐκόλαζον ἱστόρησαν Φανόδημος καὶ Φιλόχορος ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους, νέους ὄντας καὶ πενομένους μεταπεμψάμενοι ἠρώτησαν πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις σχολάζοντες, κεκτημένοι δὲ μηδέν, εὐεκτοῦσιν οὕτω τοῖς σώμασι· καὶ οἳ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναί τινα τῶν μυλωθρῶν. ἐλθόντος δ' ἐκείνου καὶ εἰπόντος ὅτι νυκτὸς ἑκάστης κατιόντες εἰς τὸν μυλῶνα b καὶ ἀλοῦντες δύο δραχμὰς ἀμφότεροι λαμβάνουσι, θαυμάσαντες οἱ ἀρεοπαγῖται διακοσίαις δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρῖται δημοσίᾳ κρίνοντες ὡς κατεφθαρκότα τὰ πατρῷα, ἐπειδὴ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν διάκοσμον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν ᾅδου εἶπεν εἰς ταῦτα ἀνηλωκέναι, ἀφείθη.

66. οἱ δὲ μὴ οὕτως ἄσωτοι κατὰ τὸν Ἄμφιν

πίνουσ' ἑκάστης ἡμέρας δι' ἡμέρας,

c διασειόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον κεφαλὰς ἔχοντες τρεῖς ὥσπερ ἀρτεμίσιον, πολέμιοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, ὥς Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων εἴρηκε, κατατρέχοντες τὸν ἀγρόν, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπωλοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκοποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περιέσται ἀλλὰ τί οὐ περιέσται, ἐν τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐφόδια προκαταναλίσκοντες d, χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ οὐ τοῖς ἑταίροις, καὶ τῷ οἴνῳ οὐ τοῖς συμπόταις. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι τῶν Εὐρωπιακῶν ‘Γνώσιππον (φησὶν) ἄσωτον γενόμενον ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐκώλυον οἱ ἔφοροι συναναστρέφειν τοῖς νέοις.’ παρὰ δὲ Ῥωμαίοις μνημονεύεται, ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Ἀπίκιόν τινα ἐπὶ ἀσωτίᾳ πάντας ἀνθρώπους ὑπερηκοντικέναι. οὗτος δ' ἐστὶν Ἀπίκιος ὁ καὶ τῆς φυγῆς αἴτιος γενόμενος e Ῥουτιλίῳ τῷ τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ. περὶ δὲ Ἀπικίου τοῦ καὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἀσωτίᾳ διαβοήτου ἐν τοῖς πρώτοις εἰρήκαμεν.

67. Διογένης δ' ὁ Βαβυλώνιος ἐν τοῖς περὶ εὐγενείας ‘τὸν Φωκίωνος υἱὸν (φησὶ) Φῶκον οὐκ ἦν ὃς οὐκ ἐμίσει Ἀθηναίων. καὶ ὁπότε ἀπαντήσειέ τις αὐτῷ, ἔλεγεν ‘ὦ καταισχύνας τὸ γένος.’ πάντα γὰρ ἀνάλωσε τὰ πατρῷα εἰς ἀσωτίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκολάκευε f τὸν ἐπὶ τῆς Μουνυχίας· ἐφ' ᾧ πάλιν ὑπὸ πάντων ἐπερραπίζετο. ἐπιδόσεων δέ ποτε γενομένων παρελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔφη, ἐπιδίδωμι κἀγώ. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν, εἰς ἀκολασίαν. ἦν δ' ὁ Φῶκος καὶ φιλοπότης. νικήσαντος γοῦν αὐτοῦ ἵπποις παναθήναια, ὡς ὁ πατὴρ εἱστία τοὺς

ἑταίρους, συνελθόντων εἰς τὸ δεῖπνον λαμπρὰ μὲν ἦν ἡ παρασκευὴ καὶ τοῖς εἰσιοῦσι προσεφέροντο ποδονιπτῆρες οἴνου δι' ἀρωμάτων. οὓς ἰδὼν ὁ πατὴρ καλέσας τὸν Φῶκον, οὐ παύσεις, ἔφη, τὸν ἑταῖρον δια- 169
φθείροντά σου τὴν νίκην;'

οἶδα δὲ καὶ ἄλλους ἀσώτους πολλούς, περὶ ὧν ὑμῖν καταλείπω ζητεῖν, πλὴν Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου, ὃν καὶ οἱ τῶν παίδων ἴσασι παιδαγωγοί. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὧν φθάνω προβεβληκὼς εἴ τι λέγειν ἔχετε, ἀναπεπταμένας ἔχω τῶν ὤτων τὰς πύλας. ὥστε λέγετε, ἐπιζητῶ γάρ. καὶ Μάγνος εἴρηκε τὸ ἐπεσθίειν καὶ τὸ ἐπιφαγεῖν.

καὶ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, τὸ μὲν ἀσώτιον ἔχεις παρὰ Στράττιδι ἐν Χρυσίππῳ λέγοντι οὕτως

εἰ μηδὲ χέσαι γ' αὐτῷ σχολὴ γενήσεται, b
μηδ' εἰς ἀσώτιον τραπέσθαι, μηδ' ἐὰν
αὐτῷ ξυναντᾷ τις, λαλῆσαι μηδὲ ἕν.

68. μαγειρικὰ δὲ σκεύη καταριθμεῖται Ἀνάξιππος ἐν Κιθαρῳδῷ οὕτως

ζωμήρυσιν φέρ', οἶσ' ὀβελίσκους δώδεκα,
κρεάγραν, θυΐαν, τυροκνῆστιν παιδικήν,
στελεόν, σκαφίδας τρεῖς, δορίδα, κοπίδας τέτταρας.
οὐ μὴ πρότερον οἴσεις, θεοῖσιν ἐχθρὲ σύ,
τὸ λεβήτιον· τὰκ τοῦ νίτρου. πάλιν ὑστερεῖς; c
καὶ τὴν κύβηλιν τὴν ταγηνιστηρίαν.

τὴν χύτραν δ' Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις κακκάβην εἴρηκεν οὕτως

τὴν κακκάβην γὰρ κᾶε τοῦ διδασκάλου.

κἀν Δαιταλεῦσι 'κἄγειν ἐκεῖθεν κακκάβην.' Ἀντιφάνης δ' ἐν Φιλοθηβαίῳ

πάντ' ἐστὶν ἡμῖν· ἥ τε γὰρ συνώνυμος

τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτίας
τμηθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης
d χλιαίνετ', αἴρεθ', ἕψεται, παφλάζεται.

βατάνιον δ' εἴρηκεν Ἀντιφάνης ἐν Εὐθυδίκῳ

ἔπειτα πουλύπους τετμημένος
ἐν βατανίοισιν ἑφθός.

Ἄλεξις ἐν Ἀσκληπιοκλείδῃ

οὕτως δ' ὀψοποιεῖν εὐφυῶς
περὶ τὴν Σικελίαν αὐτὸς ἔμαθον ὥστε τοὺς
δειπνοῦντας εἰς τὰ βατάνι' ἐμβαλεῖν ποιῶ
ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

πατάνιον δὲ διὰ τοῦ π Ἀντιφάνης ἐν Γάμῳ

e πατάνια σεῦτλον σίλφιον χύτρας λύχνους
κορίαννα κρόμμυ' ἅλας ἔλαιον τρύβλιον.

Φιλέταιρος Οἰνοπίωνι

ὁ μάγειρος οὗτος Πατανίων προσελθέτω.

καὶ πάλιν

πλείους Στρατονίκου τοὺς μαθητάς μοι δοκεῖ
ἕξειν Πατανίων.

ἐν δὲ Παρασίτῳ ὁ Ἀντιφάνης καὶ τάδε εἴρηκεν

ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας
ἥξει τις ἰσοτράπεζος εὐγενής. Β. τίνα
λέγεις; Α. Καρύστου θρέμμα, γηγενής, ζέων.
f Β. εἶτ' οὐκ ἂν εἴποις; ὕπαγε. Α. κάκκαβον λέγω·
σὺ δ' ἴσως ἂν εἴποις λοπάδ'. Β. ἐμοὶ δὲ τοὔνομα
οἴει διαφέρειν, εἴτε κάκκαβόν τινες
χαίρουσιν ὀνομάζοντες εἴτε σίττυβον;
πλὴν ὅτι λέγεις ἀγγεῖον οἶδα.

Εὔβουλος δ' ἐν Ἴωνι καὶ βατάνια καὶ πατάνια λέγει ἐν τούτοις

τρύβλια δὲ καὶ βατάνια καὶ κακκάβια καὶ
λοπάδια καὶ πατάνια πυκνὰ ταρφέα,

κοὐδ' ἂν λέγων λέξαιμι.

69. ἡδυσμάτων δὲ κατάλογον Ἄλεξις ἐποιήσατο 170
ἐν Λέβητι οὕτως

μὴ [μὴ] προφάσεις ἐνταῦθά μοι μηδ' 'οὐκ ἔχω.'
Β. ἀλλὰ λέγ' ὅτου δεῖ· λήψομαι γὰρ πάντ' ἐγώ.
Α. ὀρθῶς. τὸ πρῶτον μὲν λάβ' ἐλθὼν σήσαμα.
Β. ἀλλ' ἔστιν ἔνδον. Α. ἀσταφίδα κεκομμένην,
μάραθρον, ἄνηθον, νᾶπυ, καυλόν, σίλφιον,
κορίαννον αὖον, ῥοῦν, κύμινον, κάππαριν,
ὀρίγανον, σκορόδια, γήτειον, θύμον, b
σφάκον, σίραιον, σέσελι, πήγανον, πράσον.

ἐν δὲ Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις μάγειρον τάδε ποιεῖ λέγοντα

κύκλῳ δεήσει περιτρέχειν με καὶ βοᾶν,
ἄν του δέωμαι. δεῖπνον αἰτήσεις με σὺ
ἤδη παρελθών· οὐκ ἔχων δὲ τυγχάνω
οὐκ ὄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίγανον,
οὐ θρῖον, οὐκ ἔλαιον, οὐκ ἀμυγδάλας,
οὐ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήθυον,
οὐ βολβόν, οὐ πῦρ, οὐ κύμινον, οὐχ ἅλας, c
οὐκ ᾠόν, οὐ ξύλ', οὐ σκάφην, οὐ τήγανον,
οὐχ ἱμονιάν, οὐ λάκκον εἶδον, οὐ φρέαρ,
οὐ στάμνος ἐστί· διακενῆς δ' ἕστηκ' ἐγὼ
ἔχων μάχαιραν προσέτι περιεζωσμένος.

κἀν Πονήρᾳ

τῆς ὀριγάνου
πρώτιστον ὑποθεὶς εἰς λοπάδα νεανικήν,
τὸ τρῖμμ' ἐπιπολῆς εὐρύθμως διειμένον
ὄξει σιραίῳ χρωματίσας καὶ σιλφίῳ
πυκνῷ πατάξας.

ἐπεσθίειν δ' εἴρηκε Τηλεκλείδης Πρυτάνεσιν οὕτως d
'τυρίον ἐπεσθίοντα.' ἐπιφαγεῖν δ' Εὔπολις Ταξιάρχοις

ἐπιφαγεῖν
μηδὲν ἄλλ' ἢ κρόμμυον λέποντα καὶ τρεῖς ἁλμάδας.

καὶ Ἀριστοφάνης Πλούτῳ

πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἐπήσθιεν.

70. Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροί τινες ἦσαν οἱ καλούμενοι τραπεζοποιοί. εἰς ὃ δὲ οὗτοι παρελαμβάνοντο σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Μετοίκῳ

προσέλαβον ἐλθὼν τουτονὶ
τραπεζοποιόν, ὃς πλυνεῖ σκεύη, λύχνους
e ἑτοιμάσει, σπονδὰς ποιήσει, τἆλλ' ὅσα
τούτῳ προσήκει.

ζητητέον δὲ εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῷ τραπεζοποιῷ. Ἰόβας γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς Ὁμοιότησι τὸν αὐτὸν εἶναί φησι τραπεζοκόμον καὶ τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενον στρούκτωρα, παρατιθέμενος ἐκ δράματος Ἀλεξάνδρου ᾧ ἐπιγραφὴ Πότος

εἰς αὔριόν με δεῖ λαβεῖν αὐλητρίδα·
τραπεζοποιὸν δημιουργὸν λήψομαι.
ἐπὶ τοῦτ' ἀπέστειλ' ἐξ ἀγροῦ μ' ὁ δεσπότης.

ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπεζῶν ἐπιμελητὴν καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας. Φιλήμων Παρεισιόντι

περὶ τοὐπτάνιον οὐ γίγνεθ' ἡ σκευωρία·
τραπεζοποιός ἐστ' ἐπὶ τοῦ διακονεῖν.

ἔλεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τραπέζῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάῳ

171 ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων.

ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄψα ὠνούμενον, νῦν δ' ὀψωνάτωρα, ὡς Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἀπομνημονευμάτων οὑτωσὶ λέγων 'διάκονον δ' ἂν καὶ ἀγοραστὴν τὸν τοιοῦτον ἐθέλοιμεν προῖκα λαβεῖν;' παρὰ δὲ Μενάνδρῳ ἐστὶ κοινότερον ἐν Φανίῳ

φειδωλὸς ἦν καὶ μέτριος ἀγοραστής.

ὀψώνην δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς διὰ τούτων

ὡς οὐψώνης διατρίβειν b
ἡμῶν τἄριστον ἔοικεν.

παροψωνεῖν δ' ἔφη Κρατῖνος ἐν Κλεοβουλίναις οὕτως, παραγοράζειν δ' Ἄλεξις ἐν Δρωπίδῃ. εἰλέατροι δὲ καλοῦνται, ὥς φησι Πάμφιλος, οἱ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν καλοῦντες τράπεζαν, παρὰ τὸν ἐλεόν. Ἀρτεμίδωρος δ' αὐτοὺς δειπνοκλήτορας ὀνομάζει.

71. Ἐκάλουν δέ, φησί, καὶ τοὺς προγεύστας ἐδεάτρους, ὅτι προήσθιον τῶν βασιλέων πρὸς ἀσφάλειαν. νῦν δὲ ὁ ἐδέατρος ἐπιστάτης γέγονε τῆς ὅλης διακονίας. ἦν δ' ἐπιφανὴς καὶ ἔντιμος ἡ χρεία. Χάρης γοῦν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν Πτολεμαῖόν φησι τὸν σωτῆρα ἐδέατρον ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. μή- c
ποτε δὲ καὶ ὃν νῦν καλοῦσι Ῥωμαῖοι προγεύστην τότε οἱ Ἕλληνες προτένθην ὠνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν προτέραις Νεφέλαις διὰ τούτων

πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ
ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἔνῃ τε καὶ νέᾳ;
B. ὅπερ οἱ προτένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν,
ἵν' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὑφελοίατο,
διὰ τοῦτο προυτένθευσαν ἡμέρᾳ μιᾷ. d

μνημονεύει αὐτῶν καὶ Φερεκράτης ἐν Ἀγρίοις

μὴ θαυμάσῃς,
τῶν γὰρ προτενθῶν ἐσμέν· ἀλλ' οὐκ οἶσθα σύ.

καὶ Φιλύλλιος ἐν Ἡρακλεῖ

βούλεσθε δῆτ' ἐγὼ φράσω τίς εἰμ' ἐγώ;
ἡ τῶν προτενθῶν Δορπία καλουμένη.

εὑρίσκω δὲ καὶ ψήφισμα ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος Ἀθήνησι γενόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύστημα οἱ προ-

e τένθαι εἰσί, καθάπερ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνομαζόμενοι, ἔχον οὕτως· 'Φῶκος εἶπεν· ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφεῖσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ αἱ ἀφεταί, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἄγουσι πέντε ἡμέρας.' ὅτι δ' εἶχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους Ξενοφῶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ Τυραννικῷ φησιν 'ὁ τύραννος οὔτε σιτίοις καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀντὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι
f τοῖς θεοῖς τοῖς διακονοῦσι πρῶτον κελεύουσιν ἀπογεύεσθαι, διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ καὶ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν ἢ πίωσιν.' Ἀναξίλας δ' ἐν Καλυψοῖ φησίν

172 παραγεύσεταί σοι πρῶτον ἡ γραῦς τοῦ ποτοῦ.

72. Τοὺς δὲ τὰ πέμματα προσέτι τε τοὺς ποιοῦντας τοὺς πλακοῦντας οἱ πρότερον δημιουργοὺς ἐκάλουν. Μένανδρος Ψευδηρακλεῖ καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους ὡς ἐπιχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ φησίν

μάγειρ', ἀηδής μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα.
πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν τρίτον
ἤδη μ' ἐρωτᾷς. χοιρίδιον ἓν θύομεν,
ὀκτὼ ποιήσοντες τραπέζας δ' ἢ μίαν,
b τί σοι διαφέρει τοῦτο; παράθες σημίαν.
οὐκ ἔστι κανδύλους ποιεῖν οὐδ' οἷα σὺ
εἴωθας εἰς ταυτὸν καρυκεύειν, μέλι
σεμίδαλιν ᾠά· πάντα γὰρ τἀναντία
νῦν ἐστίν· ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ,
πλακοῦντας ὀπτᾷ, χόνδρον ἕψει καὶ φέρει
μετὰ τὸ τάριχος, εἶτα θρῖον καὶ βότρυς·
ἡ δημιουργὸς δ' ἀντιπαρατεταγμένη
κρεάδι' ὀπτᾷ καὶ κίχλας τραγήματα.
ἔπειθ' ὁ δειπνῶν μὲν τραγηματίζεται,

μυρισάμενος δὲ καὶ στεφανωσάμενος πάλιν c
δειπνεῖ μελίπηκτα τὰς κίχλας.

ὅτι δὲ ἐκεχώριστο τὰ τῆς ὑπουργίας πεμμάτων μὲν προνοουσῶν τῶν δημιουργῶν, ὀψαρτυτικῆς δὲ τῶν μαγείρων, Ἀντιφάνης διεσάφησεν ἐν Χρυσίδι οὕτως

τέτταρες δ' αὐλητρίδες
ἔχουσι μισθὸν καὶ μάγειροι δώδεκα
καὶ δημιουργοὶ μέλιτος αἰτοῦσαι σκάφας.

Μένανδρος Δημιουργῷ

τί τοῦτο, παῖ; διακονικῶς γὰρ νὴ Δία
προελήλυθας. Β. ναί· πλάττομεν γὰρ πέμματα, d
τὴν νύκτα τ' ἠγρυπνήκαμεν· καὶ νῦν ἔτι
ἀποίητα πάμπολλ' ἐστὶν ἡμῖν.

πεμμάτων δὲ πρῶτόν φησι μνημονεῦσαι Πανύασιν Σέλευκος ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας διηγεῖται, πολλὰ μὲν ἐπιθεῖναι λέγων πέμματα, πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνις, προτέρου Στησιχόρου ἢ Ἰβύκου ἐν Ἄθλοις ἐπιγραφομένοις εἰρηκότος φέρεσθαι τῇ παρθένῳ δῶρα

σασαμίδας χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας, e
ἄλλα τε πέμματα καὶ μέλι χλωρόν.

ὅτι δὲ τὸ ποίημα τοῦτο Στησιχόρου ἐστὶν ἱκανώτατος μάρτυς Σιμωνίδης ὁ ποιητής, ὃς περὶ τοῦ Μελεάγρου τὸν λόγον ποιούμενός φησιν

ὃς δουρὶ πάντας νίκασε νέους,
δινάεντα βαλὼν Ἄναυρον ὕπερ πολυβότρυος ἐξ Ἰωλκοῦ.
οὕτω γὰρ Ὅμηρος ἠδὲ Στασίχορος ἄεισε λαοῖς.

ὁ γὰρ Στησίχορος οὕτως εἴρηκεν ἐν τῷ προκειμένῳ f ᾄσματι τοῖς Ἄθλοις

θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιάραος,
ἄκοντι δὲ νίκασεν Μελέαγρος.

73. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος εἴρηκεν, ὅτι μαγείρων καὶ τραπεζοποιῶν παρείχοντο χρείας τοῖς παραγινομένοις πρὸς τὰς ἱερουργίας, καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν πράξεων
173 ὀνόματα Μάγιδες καὶ Γογγύλοι, ἐπειδὴ τὰς μάζας, φησὶν Ἀριστοφάνης, ἐν ταῖς θοίναις δι' ἡμέρας τρίβοντες παρεῖχον ὥσπερ γυναιξὶ γογγύλας μεμαγμένας. καλοῦνται δὲ καὶ μέχρι νῦν τινες αὐτῶν Χοίρακοι καὶ Ἀμνοὶ καὶ Ἀρτυσίλεῳ καὶ Σήσαμοι καὶ Ἀρτυσίτραγοι καὶ Νεωκόροι καὶ Ἰχθυβόλοι, τῶν δὲ γυναικῶν Κυμινάνθαι, κοινῇ δὲ πάντες Ἐλεοδύται, διὰ τὸ τοῖς ἐλεοῖς ὑποδύεσθαι διακονοῦντες ἐν ταῖς θοίναις. ἐλεὸς δ' ἐστὶν ἡ μαγειρικὴ τράπεζα. Ὅμηρος

αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔθηκεν.

b ὅθεν καὶ Πολυκράτων ὁ Κρίθωνος Ῥηναιεὺς δίκην γραφόμενος οὐ Δηλίους αὐτοὺς ὀνομάζει, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῶν Ἐλεοδυτῶν ἐπητιάσατο. καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνων δὲ νόμος κελεύει ὕδωρ παρέχειν ἐλεοδύτας, τοὺς τραπεζοποιοὺς καὶ τοὺς τοιούτους διακόνους σημαίνων. Κρίτων δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Φιλοπράγμονι παρασίτους τοῦ θεοῦ καλεῖ τοὺς Δηλίους διὰ τούτων

Φοίνικα, μεγάλου κύριον βαλλαντίου,
ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἄπλουν,
c κἀφ' ὅρμον ὦσαι ναῦς ἀναγκάσας δύο,
εἰς Δῆλον ἐλθεῖν ἠθέλησ' ἐκ Πειραιῶς,
πάντων ἀκούων διότι παρασίτῳ τόπος
οὗτος τρία μόνος ἀγαθὰ κεκτῆσθαι δοκεῖ,
εὔοψον ἀγοράν, παντοδαπὸν πλουτοῦντ' ὄχλον,
αὐτοὺς παρασίτους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους.

74. Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ σατυρικῷ καρυκοποιοὺς καλεῖ τοὺς Δελφοὺς διὰ τούτων

καρυκοποιοὺς προσβλέπων βδελύττομαι. d
παρόσον τὰ ἱερεῖα περιτέμνοντες δῆλον ὡς ἐμαγεί-
ρευον αὐτὰ καὶ ἐκαρύκευον. εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων
καὶ Ἀριστοφάνης ἔφη

ἀλλ᾽ ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκονῶν
Φοῖβε μαχαίρας,
καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς προπόλους.

κἀν τοῖς ἑξῆς δ᾽ ὁ Ἀχαιός φησιν

τίς ὑποκεκρυμμένος μένει,
σαραβικῶν κοπίδων συνομώνυμε;

ἐπισκώπτουσι γὰρ οἱ σάτυροι τοὺς Δελφοὺς ὡς περὶ e
τὰς θυσίας καὶ τὰς θοίνας διατρίβοντας. Σῆμος δ᾽ ἐν
τετάρτῳ Δηλιάδος 'Δελφοῖς (φησὶ) παραγινομένοις
εἰς Δῆλον παρεῖχον Δήλιοι ἅλας καὶ ὄξος καὶ ἔλαιον
καὶ ξύλα καὶ στρώματα.' Ἀριστοτέλης δ᾽ ἢ Θεόφρα-
στος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ Μαγνήτων λέγων τῶν
ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ ὅτι Δελφῶν εἰσιν ἄποι-
κοι, τοσαύτας ἐπιτελοῦντας αὐτοὺς ποιεῖ χρείας τοῖς
παραγιγνομένοις τῶν ξένων λέγων οὕτως 'Μάγνητες
οἱ ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες ἱεροὶ τοῦ f
θεοῦ, Δελφῶν ἄποικοι, παρέχουσι τοῖς ἐπιδημοῦσι
στέγην ἅλας ἔλαιον ὄξος, ἔτι λύχνον κλίνας στρώ-
ματα τραπέζας.' Δημήτριος δ᾽ ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαι-
δεκάτῳ τρωικοῦ διακόσμου ἐν τῇ Λακωνικῇ φησὶν
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς καλουμένης ὑακινθίδος ἱδρῦσθαι
ἥρωας Μάττωνα καὶ Κεράωνα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φιδι-
τίοις ποιούντων τε τὰς μάζας καὶ κεραννύντων τὸν 174
οἶνον διακόνων. ὁ δ᾽ αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῷ τετάρτῳ
καὶ εἰκοστῷ τῆς αὐτῆς πραγματείας Δαίτην ἥρωα τι-
μώμενον παρὰ τοῖς Τρωσίν, οὗ μνημονεύειν Μίμνερ-
μον. κἀν Κύπρῳ δέ φησι τιμᾶσθαι 'Ἡγήσανδρος ὁ
Δελφὸς Δία εἰλαπιναστήν τε καὶ σπλαγχνοτόμον.

75. Πολλῶν δὲ τοιούτων ἔτι λεγομένων ἐκ τῶν
γειτόνων τις ἐξηκούσθη ὑδραύλεως ἦχος πάνυ τι
ἡδὺς καὶ τερπνός, ὡς πάντας ἡμᾶς ἐπιστραφῆναι
b θελχθέντας ὑπὸ τῆς ἐμμελείας. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἀπο-
βλέψας πρὸς τὸν μουσικὸν Ἀλκείδην, ἀκούεις, ἔφη,
μουσικώτατε ἀνδρῶν, τῆς καλῆς ταύτης εὐφωνίας,
ἥτις ἡμᾶς ἐπέστρεψε πάντας κατακηληθέντας ὑπὸ τῆς
μουσικῆς; καὶ οὐχ ὡς παρ᾽ ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι
πολὺς ὁ μόναυλος ἀλγηδόνα μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρ-
έχων ἤ τινα τέρψιν μουσικήν. καὶ ὁ Ἀλκείδης ἔφη,
ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὄργανον τοῦτο, ἡ ὕδραυλις, εἴτε τῶν
ἐντατῶν αὐτὸ θέλεις εἴτε τῶν ἐμπνευστῶν, Ἀλεξαν-
δρέως ἐστὶν ἡμεδαποῦ εὕρημα, κουρέως τὴν τέχνην·
c Κτησίβιος δ᾽ αὐτῷ τοὔνομα. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Ἀρι-
στοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν οὑτωσί πως λέγων 'ζητεῖται
πότερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστιν ὀργάνων ἡ ὕδραυλις
ἢ τῶν ἐντατῶν. Ἀριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδε.
λέγεται δὲ Πλάτωνα μικράν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ
κατασκευάσματος νυκτερινὸν ποιήσαντα ὡρολόγιον
ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν.
καὶ τὸ ὑδραυλικὸν δὲ ὄργανον δοκεῖ κατὰ κλεψύδραν
εἶναι. ἐντατὸν οὖν καὶ καθαπτὸν οὐκ ἂν νομισθείη,
d ἐμπνευστὸν δ᾽ ἂν ἴσως ῥηθείη διὰ τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ
ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδατος. κατεστραμμένοι γάρ εἰσιν
οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἀρασσομένου τοῦ ὕδατος
ὑπό τινος νεανίσκου, ἔτι δὲ διικνουμένων ἀξινῶν διὰ
τοῦ ὀργάνου, ἐμπνέονται οἱ αὐλοὶ καὶ ἦχον ἀποτε-
λοῦσι προσηνῆ. ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον βωμῷ στρογγύλῳ.
καί φασι τοῦτο εὑρῆσθαι ὑπὸ Κτησιβίου κουρέως, ἐν-
ταῦθα οἰκοῦντος ἐν τῇ Ἀσπενδίᾳ ἐπὶ τοῦ δευτέρου
e Εὐεργέτου, διαπρέψαι τέ φασι μεγάλως. τουτονὶ οὖν
καὶ τὴν αὑτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θαΐδα.' Τρύφων δ᾽

ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν, ἔστι δὲ τὸ σύγγραμμα περὶ

77. Πόσῳ δὲ κρεῖττον, ὦ Οὐλπιανὲ σοφώτατε, τὸ

ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν, ἔστι δὲ τὸ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, συγγράψαι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον τὸν μηχανικόν. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα εἰ περὶ τὸ ὄνομα σφάλλεται. ὁ μέντοι Ἀριστόξενος προκρίνει τὰ ἐντατὰ καὶ καθαπτὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστῶν, ῥᾴονα εἶναι φάσκων τὰ ἐμπνευστά· πολλοὺς γὰρ μὴ διδαχθέντας αὐλεῖν τε καὶ συρίζειν, ὥσπερ τοὺς ποιμένας.

76. Καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω σοι ἐγὼ λέγειν περὶ τοῦ ὑδραυλικοῦ ὀργάνου, Οὐλπιανέ. γιγγραΐνοισι γὰρ οἱ f Φοίνικες, ὥς φησιν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς σπιθαμιαίοις τὸ μέγεθος, ὀξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένοις. τούτοις δὲ καὶ οἱ Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις, εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίννῃ καὶ Βακχυλίδῃ ἔστιν εὑρεῖν. ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοὶ γίγγροι ὑπὸ τῶν Φοινίκων ἀπὸ τῶν περὶ Ἄδωνιν θρήνων· τὸν γὰρ Ἄδωνιν Γίγγρην καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης. μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐλῶν Ἀντιφάνης ἐν Ἰατρῷ καὶ Μένανδρος 175 ἐν Καρίνῃ, Ἄμφις τ' ἐν Διθυράμβῳ λέγων οὕτως

ἐγὼ δὲ τὸν γίγγραντα τὸν σοφώτατον.
Β. τίς δ' ἔσθ' ὁ γίγγρας; Α. καινὸν ἐξεύρημά τι
ἡμέτερον, ὃ θεάτρῳ μὲν οὐδεπώποτε
ἔδειξ', Ἀθήνησιν δὲ κατακεχρημένον
ἐν συμποσίοις ἤδη 'στί. Β. διὰ τί δ' οὐκ ἄγεις
εἰς τὸν ὄχλον αὐτό; Α. διότι φυλὴν περιμένω
σφόδρα φιλονεικοῦσαν λαχεῖν τιν'. οἶδα γὰρ b
ὅτι πάντα . . . ἀνατριαινώσει κρότος.

καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ

οὕτω γὰρ ἐπὶ τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου
ἄμφω νοσοῦσιν, ὥστε τἄλλ' αὐτοῖς δοκεῖν
εἶναι μέλη γιγγραντὰ καὶ κακὸν μέγα.

77. Πόσῳ δὲ κρεῖττον, ὦ Οὐλπιανὲ σοφώτατε, τὸ ὑδραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τοῦ καλουμένου νάβλα, ὅν c φησι Σώπατρος ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Πύλαι Φοινίκων εἶναι καὶ τοῦτον εὕρημα. λέγει δ' οὕτως

οὔτε τοῦ σιδωνίου νάβλα . .
λαρυγγόφωνος ἐκκεχόρδωται τύπος.

καὶ ἐν Μυστακοῦ δὲ θητίῳ φησί

νάβλας ἐν ἄρθροις γραμμάτων οὐκ εὐμελής,
ᾧ λωτὸς ἐν πλευροῖσιν ἄψυχος παγεὶς
ἔμπνουν ἀνίει μοῦσαν. ἐγρέτω δέ τις
d τὸν ἡδονῆς μελῳδὸν εὐάζων χορόν.

Φιλήμων ἐν Μοιχῷ

ἔδει παρεῖναι, Παρμένων, αὐλητρίδ' ἢ
νάβλαν τιν'. Β. ὁ δὲ νάβλας τί ἐστι [δέσποτα;]
Α. [νάβλας ὅ τι ἔστ'] οὐκ οἶδας, ἐμβρόντητε σύ;
Β. μὰ Δία. Α. τί φῄς; οὐκ οἶσθα νάβλαν; οὐδὲν οὖν
οἶσθ' ἀγαθόν· [οὐκοῦν] οὐδὲ σαμβυκίστριαν;

καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον Ἰόβας ἐν τετάρτῳ θεατρικῆς ἱστορίας Σύρων εὕρημά φησιν εἶναι, ὡς καὶ τὸν καλούμενον λυροφοίνικα σαμβύκην. τοῦτο e δὲ τὸ ὄργανον Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ Ὥρων εὕρημα εἶναι λέγει Ἰβύκου τοῦ Ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. ἐπεὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων κατατρέχεις ὡς ἀμούσων καὶ τὸν μόναυλον συνεχῶς ὀνομάζεις ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν, ἄκουε καὶ περὶ αὐτοῦ ἃ νῦν ἔχω σοι λέγειν ἐν προχείρῳ.

78. Ἰόβας μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόναυλον Ὀσίριδος εἶναι εὕρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίαυλον, οὗ καὶ αὐτοῦ παραστήσομαι μνημονεύ-

οντα ἐλλόγιμον ἄνδρα. ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φῶτιγξ f
αὐλὸς παρ' ἡμῖν. τοῦ δὲ μοναύλου μνημονεύει Σοφοκλῆς μὲν ἐν Θαμύρᾳ οὕτως

οἴχωκε γὰρ κροτητὰ πηκτίδων μέλη,
λύρα μοναύλοις τε χειμωντεως
ναος στέρημα κωμασάσης.

Ἀραρὼς δ' ἐν Πανὸς γοναῖς

ἁρπάσας μόναυλον εὐθὺς πῶς δοκεῖς
κούφως ἀνήλλετο.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ 176

ἀναλαβὼν μόναυλον ηὔλουν τὸν ὑμέναιον.

καὶ ἐν Φιαληφόρῳ

τὸν [ἐμὸν] μόναυλον ποῖ τέτροφας; οὗτος Σύρε.
Β. ποῖον μόναυλον; Α. τὸν κάλαμον.

Σώπατρος Βακχίδι

καὶ τὸ μόναυλον μέλος ἤχησεν.

Πρωταγορίδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεών φησι 'παντὸς δ' ὀργάνου καταμίτου ἧπται, κροτάλων, ὑπὸ φανοῦ, πανδούρου, b
τῷ τε ἡδεῖ μοναύλῳ τὰς ἡδίστας ἁρμονίας ἀναμινυρίζει.' Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Ἀπαμέων πρὸς Λαρισαίους πολέμου γράφει τάδε 'παραξωνίδια καὶ λογχάρι' ἀνειληφότες ἰῷ καὶ ῥύπῳ κεκρυμμένα, πετάσια δ' ἐπιτεθειμένοι καὶ προσκόπια, σκιὰν μὲν ποιοῦντα καταπνεῖσθαι δ' οὐ κωλύοντα τοὺς τραχήλους, ὄνους δ' ἐφελκόμενοι γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν, οἷς παρέκειτο φωτίγγια καὶ μο- c
ναύλια, κώμων οὐ πολέμων ὄργανα.' ἴδε ἀπέχεις, καλὲ Οὐλπιανέ, καὶ τὸν τῆς φώτιγγος μνημονεύοντα. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις τιτύρινόν φησι καλεῖσθαι τὸν μόναυλον. ὅτι δὲ

ὁ μόναυλος ἦν ὁ νῦν καλούμενος καλαμαύλης σαφῶς παρίστησιν Ἡδύλος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν οὑτωσὶ λέγων

τοῦτο Θέων ὁ μόναυλος ὑπ' ἠρίον ὁ γλυκὺς οἰκεῖ
αὐλητής, μίμων κὴν θυμέλῃσι χάρις.
d τυφλὸς ὑπαὶ γήρως οἴχωκε, Σκιρπάλου υἱός,
νήπιον ὄντ' ἐκάλει Σκίρπαλος Εὐπάλαμον,
ἀείδειν αὐτοῦ τὰ γενέθλια· τοῦτο γὰρ εἶχεν,
πᾶν μαρπᾶν ἥδυσμα σημανέων.
ηὔλει δὲ Γλαύκης μεμεθυσμένα παίγνια Μουσέων
καὶ τὸν ἐν ἀκρήτοις Βάτταλον ἡδυπότην,
ἢ καὶ Κώταλον, ἢ καὶ Πάκαλον. ἀλλὰ Θέωνα
τὸν καλαμαυλήτην εἴπατε, χαῖρε Θέων.

ὥσπερ οὖν τοὺς τῷ καλάμῳ αὐλοῦντας καλαμαύλας
e λέγουσι νῦν, οὕτω καὶ ῥαπαύλας, ὥς φησιν Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις, τοὺς τῇ καλάμῃ αὐλοῦντας.

79. Γιγνώσκειν δὲ βούλομαί σε, ἀνδρῶν λῷστε Οὐλπιανέ, ὅτι Ἀλεξανδρέων μουσικώτεροι ἄλλοι γενέσθαι οὐχ ἱστόρηνται. καὶ οὐ λέγω περὶ κιθαρῳδίαν μόνην, ἧς καὶ ὁ εὐτελέστατος παρ' ἡμῖν ἰδιώτης προσέτι δὲ καὶ ἀναλφάβητος οὕτως ἐστὶ συνήθης ὡς τάχιστα ἐλέγχειν τὰ περὶ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινό-
f μενα· ἀλλὰ καὶ περὶ αὐλούς εἰσι μουσικώτατοι, οὐ μόνον τοὺς παρθενίους καλουμένους καὶ παιδικοὺς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρείους, οἵτινες καλοῦνται τέλειοί τε καὶ ὑπερτέλειοι, καὶ τοὺς κιθαριστηρίους δὲ καὶ τοὺς δακτυλικούς. τοὺς γὰρ ἐλύμους αὐλούς, ὧν μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Νιόβῃ τε κἀν Τυμπανισταῖς, οὐκ ἄλλους τινὰς εἶναι ἀκούομεν ἢ τοὺς φρυγίους, ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπείρως ἔχουσιν Ἀλεξανδρεῖς. οἴδασι δὲ καὶ

τοὺς διόπους, ἔτι τε μεσοκόπους καὶ τοὺς καλουμένους ὑποτρήτους. τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλίας ἐν Πεδήταις. Ἰόβας δὲ τούτους Φρυγῶν 177 εἶναι εὕρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας κατ' ἐμφέρειαν τοῦ πάχους. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. οἴδαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησιν Ἀνακρέων

τίς ἐρασμίην
τρέψας θυμὸν ἐς ἥβην τερένων ἡμιόπων ὑπ' αὐλῶν
ὀρχεῖται;

εἰσὶ δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι ἐλάσσονες τῶν τελείων. Αἰσχύλος γοῦν κατὰ μεταφορὰν ἐν Ἰξίονί φησι 182

τὸν δ' ἡμίοπον καὶ τὸν ἐλάσσω c
ταχέως ὁ μέγας καταπίνει.

εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς οὐκ οὖσιν ἐναγωνίοις πρὸς τὰς εὐωχίας χρῶνται. διὸ καὶ τέρενας αὐτοὺς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων.

80. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν τραγικῶν τε καὶ λυσιῳδῶν καὶ κιθαριστηρίων, ὧν μνημονεύουσιν Ἔφορός τ' ἐν τοῖς εὑρήμασι καὶ Εὐφράνωρ ὁ πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν, ἔτι δὲ καὶ Ἀλεξίων καὶ αὐτὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν. ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς τιτύ- d ρινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ ὁ ἀριστοφάνειος ἐν δευτέρῳ περὶ Δωρίδος. ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλός, ὁ καὶ πλαγιομάγαδις ὀνομαζόμενος, ἐν ταὐτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀναξανδρίδης ἐν Ὁπλομάχῳ φησί

μάγαδις λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγα.

οἱ δὲ καλούμενοι λώτινοι αὐλοὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλε-

e ξανδρέων καλούμενοι φώτιγγες. κατασκευάζονται δ' ἐκ τοῦ καλουμένου λωτοῦ, ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμενον ἐν Λιβύῃ. Θηβαίων δ' εὕρημά φησιν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ νεβροῦ κώλων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ὁ δὲ Τρύφων φησὶ καὶ τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς παρὰ Φοίνιξιν ἀνατρηθῆναι. οἶδα δὲ ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐντατόν, καθάπερ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων 'οἱ νῦν (φησὶ) καλούμενοι ναβλισταὶ καὶ πανδουρισταὶ καὶ σαμβυκισταὶ καινῷ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὀργάνῳ.
f τὸν γὰρ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μνημονεύουσι, καὶ τὴν μάγαδιν καὶ τὰ τρίγωνα καὶ τὰς συμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. ἐν γοῦν Μυτιλήνῃ μίαν τῶν Μουσῶν πεποιῆσθαι ὑπὸ Λεσβο[illegible]ιδος ἔχουσαν σαμβύκην.' Ἀριστόξενος δ' ἔκφυλα ὄργ[illegible] καλεῖ φοίνικας καὶ πηκτίδας καὶ μαγάδιδας σαμβύκας τε καὶ τρίγωνα καὶ κλεψιάμβους καὶ σκινδαψοὺς καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. Πλάτων δ' ἐν τρίτῳ Πολιτείας φησίν 'οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. οὔ μοι, ἔφη, φαίνεται. τριγώνων ἄρα καὶ
183 πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων ὅσα πολύχορδα καὶ παναρμόνια.'

81. Ἔστι δ' ὁ σκινδαψὸς τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρῳδός φησι Μάτρων ἐν τούτοις

οὐδ' ἀπὸ πασσαλόφιν κρέμασαν, ὅθι περ τετάνυστο
σκινδαψὸς τετράχορδος ἀνηλακάτοιο γυναικός.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θεόπομπος ὁ Κολοφώνιος ἐποποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἁρματίῳ

b σκινδαψὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων
ὀξύϊνον, προμάλοιο τετυγμένον αἰζήεντος.

316 Δ Δ 317

τοὺς διόπους, ἔτι τε μεσοκόπους καὶ τοὺς καλουμένους ὑποτρήτους. τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλίας ἐν Πεδήταις. Ἰόβας δὲ τούτους Φρυγῶν 177
εἶναι εὕρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας κατ' ἐμφέρειαν τοῦ πάχους. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. οἴδαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησὶν Ἀνακρέων

τίς ἐρασμίην
τρέψας θυμὸν ἐς ἥβην τερένων ἡμιόπων ὑπ' αὐλῶν
ὀρχεῖται;

εἰσὶ δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι ἐλάσσονες τῶν τελείων. Αἰσχύλος γοῦν κατὰ μεταφορὰν ἐν Ἰξίονί φησι 182

τὸν δ' ἡμίοπον καὶ τὸν ἐλάσσω c
ταχέως ὁ μέγας καταπίνει.

εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς οὐκ οὖσιν ἐναγωνίοις πρὸς τὰς εὐωχίας χρῶνται. διὸ καὶ τέρενας αὐτοὺς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων.

80. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν τραγικῶν τε καὶ λυσιῳδῶν καὶ κιθαριστηρίων, ὧν μνημονεύουσιν Ἔφορός τ' ἐν τοῖς εὑρήμασι καὶ Εὐφράνωρ ὁ πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν, ἔτι δὲ καὶ Ἀλεξίων καὶ αὐτὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν. ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς τιτύ- d
ρινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ ὁ ἀριστοφάνειος ἐν δευτέρῳ περὶ Δωρίδος. ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλός, ὁ καὶ πλαγιομάγαδις ὀνομαζόμενος, ἐν ταὐτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀναξανδρίδης ἐν Ὁπλομάχῳ φησί

μάγαδις λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγα.

οἱ δὲ καλούμενοι λώτινοι αὐλοὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλε-

e ξανδρέων καλούμενοι φώτιγγες. κατασκευάζονται δ' ἐκ τοῦ καλουμένου λωτοῦ, ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμενον ἐν Λιβύῃ. Θηβαίων δ' εὕρημά φησιν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ νεβροῦ κώλων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ὁ δὲ Τρύφων φησὶ καὶ τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς παρὰ Φοίνιξιν ἀνατρηθῆναι. οἶδα δὲ ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐντατόν, καθάπερ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων 'οἱ νῦν (φησὶ) καλούμενοι ναβλισταὶ καὶ πανδουρισταὶ καὶ σαμβυκισταὶ καινῷ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὀργάνῳ.
f τὸν γὰρ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μνημονεύουσι, καὶ τὴν μάγαδιν καὶ τὰ τρίγωνα καὶ τὰς σαμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. ἐν γοῦν Μυτιλήνῃ μίαν τῶν Μουσῶν πεποιῆσθαι ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ἔχουσαν σαμβύκην.' Ἀριστόξενος δ' ἔκφυλα ὄργανα καλεῖ φοίνικας καὶ πηκτίδας καὶ μαγάδιδας σαμβύκας τε καὶ τρίγωνα καὶ κλεψιάμβους καὶ σκινδαψοὺς καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. Πλάτων δ' ἐν τρίτῳ Πολιτείας φησίν 'οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. οὔ μοι, ἔφη, φαίνεται. τριγώνων ἄρα καὶ
183 πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων ὅσα πολύχορδα καὶ παναρμόνια.'

81. Ἔστι δ' ὁ σκινδαψὸς τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρῳδός φησι Μάτρων ἐν τούτοις

οὐδ' ἀπὸ πασσαλόφιν κρέμασαν, ὅθι περ τετάνυστο
σκινδαψὸς τετράχορδος ἀνηλακάτοιο γυναικός.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θεόπομπος ὁ Κολοφώνιος ἐποποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἁρματίῳ

b σκινδαψὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων
ὀξύινον, προμάλοιο τετυγμένον αἰζήεντος.

καὶ Ἀναξίλας ἐν Λυροποιῷ

ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχόρδους πηκτίδας
κιθάρας λύρας σκινδαψὸν ἐξήρτυον ἄν.

Σώπατρος δ' ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μύσται δίχορδον εἶναί φησι τὴν πηκτίδα λέγων οὕτως

πηκτὶς δὲ μούσῃ γαυριῶσα βαρβάρῳ
δίχορδος εἰς τὴν χεῖρά πως κατεστάθη. c

τῶν δὲ παριαμβίδων Ἐπίχαρμος ἐν Περιάλλῳ μνημονεύει οὕτως

Σεμέλα δὲ χορεύει·
καὶ ὑπαλίσφιν σοφὸς κιθάρᾳ παριαμβίδας· ἃ
δὲ γεγάθει
πυκινῶν κρεγμῶν ἀκροαζομένα.

τὸ δὲ ψαλτήριον, ὥς φησιν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ Κυθήριος συνεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ ἐγγηράσας τῇ Ἐφεσίων πόλει ὡς σοφώτατον τῆς ἑαυτοῦ τέχνης τουτὶ τὸ εὕρημα ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτέμιδος. μνημονεύει δ' ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ λυροφοίνικος καὶ τοῦ ἐπιγονείου, ὃ νῦν
εἰς ψαλτήριον ὄρθιον μετασχηματισθὲν διασῴζει τὴν d
τοῦ χρησαμένου προσηγορίαν. ἦν δ' ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν Ἀμβρακιώτης, δημοποίητος δὲ Σικυώνιος, μουσικώτατος δ' ὢν κατὰ χεῖρα δίχα πλήκτρου ἔψαλλε. πάντων οὖν τούτων τῶν προειρημένων ὀργάνων καὶ αὐλῶν ἐμπείρως ἔχουσι καὶ τεχνικῶς Ἀλεξανδρεῖς, καὶ ἐν οἷς ἄν μου θέλῃς ἀποπειραθῆναι, ἐπιδείξομαί σοι ἐγὼ αὐτός, πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων.

82. Ἀλέξανδρος δ' ὁ πολίτης μου, οὗτος δ' οὐ e
πρὸ πολλοῦ τετελεύτηκε, δημοσίᾳ ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ τριγώνῳ ἐπικαλουμένῳ ὀργάνῳ οὕτως ἐποίησε πάντας Ῥωμαίους μουσομανεῖν ὡς τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπομνημονεύειν αὐτοῦ τὰ κρούσματα. μνημονεύει δὲ

τοῦ τριγώνου τούτου καὶ Σοφοκλῆς μὲν ἐν Μυσοῖς οὕτως

πολὺς δὲ φρὺξ τρίγωνος ἀντίσπαστά τε
λυδῆς ἐφυμνεῖ πηκτίδος συγχορδία,

καὶ ἐν Θαμύρᾳ· Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαιταλεῦσι καὶ
f Θεόπομπος ἐν Πηνελόπῃ, Εὔπολις δ' ἐν Βάπταις φησίν

ὃς καλῶς μὲν τυμπανίζει
καὶ διαψάλλει τριγώνοις.

τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου Εὐφορίων μέν, ὡς προείρηται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων. Πυθαγόρας δὲ ὁ γεγραφὼς
184 περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης τοὺς Τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδούραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης. Τυρρηνῶν δ' ἐστὶν εὕρημα κέρατά τε καὶ σάλπιγγες. Μητρόδωρος δ' ὁ Χῖος ἐν Τρωικοῖς σύριγγα μέν φησιν εὑρεῖν Μαρσύαν καὶ αὐλὸν ἐν Κελαιναῖς, τῶν πρότερον ἑνὶ καλάμῳ συριζόντων. Εὐφορίων δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν τὴν μὲν μονοκάλαμον σύριγγα Ἑρμῆν εὑρεῖν, τινὰς δ' ἱστορεῖν Σεύθην καὶ Ῥωνάκην τοὺς Μαιδούς, τὴν δὲ πολυκάλαμον Σειληνόν, Μαρσύαν δὲ τὴν κηρόδετον.

83. Ταῦτα ἔχεις παρ' ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων,
b Οὐλπιανὲ ὀνοματοθήρα, τῶν περὶ τοὺς μοναύλους ἐσπουδακότων. οὐ γὰρ οἶδας ἱστοροῦντα Μενεκλέα τὸν Βαρκαῖον συγγραφέα ἔτι τε Ἄνδρωνα ἐν τοῖς Χρονικοῖς τὸν Ἀλεξανδρέα ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ παιδεύσαντες πάντας τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, ἐκλιπούσης ἤδη τῆς ἐγκυκλίου παιδείας διὰ τὰς γενομένας συνεχεῖς κινήσεις ἐν τοῖς κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις. ἐγένετο οὖν ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ἁπάσης κατὰ τὸν ἕβδομον βασι-

λεύσαντα Αἰγύπτου βασιλέα Πτολεμαῖον, τὸν κυρίως c
ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων καλούμενον κακεργέτην. οὗ-
τος γὰρ πολλοὺς τῶν Ἀλεξανδρέων ἀποσφάξας, οὐκ
ὀλίγους δὲ καὶ φυγαδεύσας τῶν κατὰ τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ ἐφηβησάντων, ἐποίησε πλήρεις τάς τε νήσους καὶ
πόλεις ἀνδρῶν γραμματικῶν φιλοσόφων γεωμε-
τρῶν μουσικῶν ζωγράφων παιδοτριβῶν τε καὶ ἰα-
τρῶν καὶ ἄλλων πολλῶν τεχνιτῶν, οἳ διὰ τὸ πένεσθαι
διδάσκοντες ἃ ἠπίσταντο πολλοὺς κατεσκεύασαν ἄν-
δρας ἐλλογίμους.

84. Ἔμελε δὲ τοῖς πάλαι πᾶσιν Ἕλλησι μουσικῆς·
διόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ περισπούδαστος ἦν. Χαμαι- d
λέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Προ-
τρεπτικῷ Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας
αὐλεῖν μανθάνειν, Ἡρακλεώτας τε τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ
καθ' ἑαυτὸν ἔτι, Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους
Καλλίαν τε τὸν Ἱππονίκου καὶ Κριτίαν τὸν Καλλαί-
σχρου. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέ-
ους Ἀλκιβιάδην φησὶ μαθεῖν τὴν αὐλητικὴν οὐ παρὰ
τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Προνόμου τοῦ μεγίστην ἐσχηκό-
τος δόξαν. Ἀριστόξενος δὲ καὶ Ἐπαμινώνδαν τὸν Θη- e
βαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ Ὀλυμπιοδώρῳ καὶ Ὀρθα-
γόρᾳ. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν
ἤσκησαν, ὡς Εὐφράνωρ τε καὶ Ἀρχύτας Φιλόλαός τε
ἄλλοι τε οὐκ ὀλίγοι. ὁ δ' Εὐφράνωρ καὶ σύγγραμμα
περὶ αὐλῶν κατέλιπεν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρχύτας. ἐμ-
φανίζει δὲ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Δαιταλεῦσι τὴν
περὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο σπουδήν, ὅταν λέγῃ

ὅστις αὐλοῖς καὶ λύραισι κατατέθρυμμαι χρώμενος,
εἶτά με σκάπτειν κελεύεις;

Φρύνιχος Ἐφιάλτῃ f

οὐ τουτονὶ μέντοι σὺ κιθαρίζειν ποτὲ
αὐλεῖν τ' ἐδίδαξας;

καὶ τὴν Ἀθηνᾶν δέ φησιν Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις
ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκόροις τὸν ἐνόπλιον. Ἴων δ' ἐν
Φοίνικι ἢ Καινεῖ ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ ἐν τούτοις

ἐπὶ δ' αὐλὸς ἀλέκτωρ λύδιον ὕμνον ἀχέων.

185 ἐν δὲ Φρουροῖς τὸν ἀλεκτρυόνα ἰδαῖον εἴρηκε σύ-
ριγγα διὰ τούτων

ῥοθεῖ δέ τοι σῦριγξ ἰδαῖος ἀλέκτωρ.

ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Φοίνικι ὁ αὐτὸς Ἴων φησίν

ἔκτυπον αἴων βαρὺν αὐλὸν τρέχοντι ῥυθμῷ,

οὕτω λέγων τῷ φρυγίῳ. βαρὺς γὰρ οὗτος· παρ' ὃ καὶ
τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσιν, ἀναλογοῦν τῷ τῶν σαλ-
πίγγων κώδωνι.

Ἐπὶ τούτοις τέλος ἐχέτω καὶ ἥδε ἡ βίβλος, ἑταῖρε
Τιμόκρατες, ἱκανὸν εἰληφυῖα μῆκος.

Ε

185 1. Ἀλλ' ἐπεὶ πολὺς οὕτως λόγος συμποσίων προ-
διήντληται, ὦ Τιμόκρατες, ἐν τοῖς πρὸ τούτων, παρε-
λίπομεν δὲ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα καὶ οὐ βαροῦντα
τὴν ψυχήν, ὠφελοῦντα δὲ καὶ τρέφοντα κατὰ πανδαι-
σίαν, ἅπερ ὁ θεῖος Ὅμηρος παρεισήγαγε, μνημονεύσω
καὶ τὰ περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου
Μασουρίου. ἡμεῖς γὰρ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα

τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὣς ποιούμεθα,
b τὸ δ' ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα.

φησὶ δ' οὖν ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Μενελάου τὸν λόγον ποιούμενος

τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν
υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.

ὡς νενόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε γαμηλίων θεῶν ἕνεκα καὶ τῆς οἱονεὶ μαρτυρίας. τὸ δὲ πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὁ τῆς Λυκίας βασιλεὺς διδάσκει οἷον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντην μεγαλοπρεπῶς δεξάμενος c

ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε.

2. Δοκεῖ γὰρ ἔχειν πρὸς φιλίαν τι ὁ οἶνος ἑλκυστικόν, παραθερμαίνων τὴν ψυχὴν καὶ διαχέων. διόπερ οὐδὲ πρότερον ἠρώτων οἵτινες εἶεν ἀλλ' ὕστερον, ὡς τὴν ξενίαν αὐτὴν τιμῶντες ἀλλ' οὐ τοὺς ἐν μέρει καὶ καθ' ἕκαστον ἡμῶν. τῶν δὲ νῦν δείπνων προνοοῦντες οἱ νομοθέται τά τε φυλετικὰ δεῖπνα καὶ τὰ δημοτικὰ προσέταξαν, ἔτι δὲ τοὺς θιάσους καὶ τὰ φρατρικὰ καὶ πάλιν ὀργεωνικὰ καλούμενα. πολλῶν γοῦν 186 εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν διογενιστῶν τῶν δὲ ἀντιπατριστῶν λεγομένων τῶν δὲ παναιτιαστῶν. κατέλιπε δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα, μὰ Δί' οὐχ ἵν' ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ' ἵνα τοὺς κατὰ τὸ συμπόσιον λόγους σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι. συνεδείπνουν δ' ὁσημέραι οἱ περὶ πρύτανιν σώφρονα καὶ σωτήρια τῶν πόλεων σύνδειπνα. πρὸς γοῦν τοιοῦτο συμπόσιόν φησιν ὁ Δημοσθένης ἀνενηνέχθαι τὴν Ἐλατείας κατάληψιν· 'ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἧκε δὲ ἀγγέλ- b λων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται.' καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν συνάγουσι τοὺς νέους μετ' αὐτῶν πρός τινα τεταγμένον νόμον εὐωχεῖσθαι. τοῦ γοῦν Ξενοκράτους ἐν Ἀκαδημείᾳ καὶ

πάλιν Ἀριστοτέλους συμποτικοί τινες ἦσαν νόμοι. τὰ δ' ἐν Σπάρτῃ φιδίτια καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶν ἀνδρεῖα μετὰ πάσης ἐπιμελείας αἱ πόλεις συνῆγον. διὸ καί τις οὐ κακῶς ἔφη

οὐ χρὴ συμποσίοιο φίλους ἀπέχεσθαι ἑταίρους
c δηρόν· ἀνάμνησις δὲ πέλει χαριεστάτη αὕτη.

Ἀντίπατρος δ' ὁ φιλόσοφος συμπόσιόν ποτε συνάγων συνέταξε τοῖς ἐρχομένοις ὡς περὶ σοφισμάτων ἐροῦσιν. Ἀρκεσίλαον δέ φασιν εἰς συμπόσιον παρακληθέντα καὶ συγκατακλιθέντα ἑνὶ τῶν βορῶς ἐσθιόντων, αὐτὸν δὲ μηδενὸς ἀπολαῦσαι δυνάμενον, ἐπεί τις αὐτῷ τῶν παρόντων ἐξέτεινε, φάναι

εὖ σοι γένοιτο, Τηλέφῳ δ' ἁγὼ νοῶ·

ἔτυχε δ' ὁ κατοψοφαγῶν Τήλεφος καλούμενος. ὁ δὲ
d Βίων, ἐπεί τις τῶν παρόντων ὀψοφάγων ἀπέσυρεν ἅμα τῷ παρατεθῆναι τὸ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας τὸν ἰχθὺν καὶ αὐτὸς ἀπέσυρεν ἐπιλέγων

Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο.

Σωκράτης δ' ἰδών τινα ἀμέτρως τῇ ἐποψήσει χρώμενον, ὦ παρόντες, ἔφη, τίς ὑμῶν τῷ μὲν ἄρτῳ ὡς ὄψῳ χρῆται, τῷ δ' ὄψῳ ὡς ἄρτῳ;

3. Ἡμεῖς δὲ νῦν περὶ τῶν ὁμηρικῶν συμποσίων λέξομεν. ἀφορίζει γὰρ αὐτῶν ὁ ποιητὴς χρόνους πρό-
e σωπα αἰτίας. τοῦτο δὲ ὀρθῶς ἀπεμάξατο ὁ Ξενοφῶν καὶ Πλάτων, οἳ κατ' ἀρχὰς τῶν συγγραμμάτων ἐκτίθενται τὴν αἰτίαν τοῦ συμποσίου καὶ τίνες οἱ παρόντες. Ἐπίκουρος δὲ οὐ τόπον, οὐ χρόνον ἀφορίζει, οὐ προλέγει οὐδέν. δεῖ οὖν μαντεύσασθαι πῶς ποτ' ἄνθρωπος ἐξαπίνης ἔχων κύλικα προβάλλει ζητήματα καθάπερ ἐν διατριβῇ λέγων. [Ἀριστοτέλης δὲ ἄλουτον καὶ κονιορτοῦ ἥκειν πλήρη τινὰ ἐπὶ τὸ συμπόσιον φησίν.] ἔπειθ' ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκδιδάσκει τίνας κλη-

τέον, εἰπὼν ὡς τοὺς ἀρίστους τε καὶ ἐντίμους χρὴ f
καλεῖν·

κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν.

οὐχ ὃν τρόπον Ἡσίοδος· οὗτος γὰρ ἀξιοῖ καὶ τοὺς γείτονας·

μάλιστα καλεῖν ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει.

τοῦτο γὰρ ὡς ἀληθῶς βοιωτικῆς ἐστιν ἀναισθησίας συμπόσιον καὶ τῇ μισανθρωποτάτῃ τῶν παροιμιῶν ἁρμόττον

τηλοῦ φίλοι ναίοντες οὐκ εἰσὶν φίλοι. 187

πῶς γὰρ οὐκ ἄλογον τόπῳ τὴν φιλίαν καὶ οὐ τρόπῳ κρίνεσθαι; τοιγαροῦν παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τὸ πιεῖν

τοῖς δ' ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν·

παρὰ δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια συνάγουσι

τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον.

ἔτι δὲ ὁ μὲν Ὅμηρος ἡλικίαις εἰσάγει διαφέροντας καὶ ταῖς προαιρέσεσι τοὺς κεκλημένους, Νέστορα καὶ Αἴ-
αντα καὶ Ὀδυσσέα, τὸ μὲν καθόλου σύμπαντας τῆς b
ἀρετῆς ἀντεχομένους, εἴδει δὲ διαφόροις ὁδοῖς ὡρμηκότας ἐπ' αὐτήν. ὁ δ' Ἐπίκουρος ἅπαντας εἰσήγαγε προφήτας ἀτόμων, καὶ ταῦτ' ἔχων παραδείγματα τήν τε τοῦ ποιητοῦ τῶν συμποσίων ποικιλίαν καὶ τὴν Πλάτωνός τε καὶ Ξενοφῶντος χάριν. ὧν ὁ μὲν Πλάτων τὸν μὲν Ἐρυξίμαχον ἰατρόν, τὸν δ' Ἀριστοφάνη ποιητήν, ἄλλον δ' ἀπ' ἄλλης προαιρέσεως σπουδάζον-
τας εἰσήγαγε, Ξενοφῶν δὲ καί τινας ἰδιώτας συνανέ- 177
μιξε. πολλῷ τοίνυν κάλλιον Ὅμηρος ἐποίησε καὶ διά- b
φορα παρατιθέμενος συμπόσια. πᾶν γὰρ ἐξ ἀντιπαραβολῆς ὁρᾶται μᾶλλον. ἔστι γὰρ αὐτῷ τὸ μὲν τῶν μνηστήρων οἷον ἂν γένοιτο νεανίσκων μέθαις καὶ ἔρωσιν

ἀνακειμένων, τὸ δὲ τῶν Φαιάκων εὐσταθέστερον μὲν τούτων, φιλήδονον δέ. τούτοις δ' ἀντέθηκε τὰ μὲν ἐπὶ στρατιᾶς, τὰ δὲ πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. καὶ πάλιν αὖ διεῖλε τὰ μὲν δημοθοινίαν ἔχοντα, τὰ δ' οἰκείων σύνοδον. Ἐπίκουρος δὲ συμπόσιον φιλοσόφων μόνον πεποίηται.

c 4. Ἐδίδαξε δ' Ὅμηρος καὶ οὓς οὐ δεῖ καλεῖν, ἀλλ'
αὐτομάτους ἰέναι πρεπόντως, ἐξ ἑνὸς τῶν ἀναγκαίων δεικνὺς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν

αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.

δῆλον γὰρ ὡς οὔτε ἀδελφὸν οὔτε γονέας οὔτε γυναῖκα κλητέον οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμως τινὰς τούτοις ἄγει· καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἴη καὶ ἄφιλον. καίτοι τινὲς στίχον προσέγραψαν τὴν αἰτίαν προστιθέντες

ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο,

ὥσπερ δέον ὂν εἰπεῖν αἰτίαν δι' ἣν ἀδελφὸς αὐτό-
d ματος ἂν ἥκοι πρὸς δεῖπνον, πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποδιδομένης. 'πότερον γάρ, φησίν, ὡς οὐκ ᾔδει τὸν ἀδελφὸν ἑστιῶντα; καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὁπότε περιφανὴς ἦν ἡ βουθυσία καὶ πᾶσι γνώριμος; πῶς δ' ἂν ἦλθεν, εἰ μὴ ᾔδει; ἢ νὴ Δία περισπώμενον, φησίν, αὐτὸν εἰδὼς συνεγνωμόνει τῷ μὴ κεκληκέναι καὶ συμπεριφερόμενος ἦλθεν αὐτόματος;' ὥσπερ ὁ φήσας ἄκλητον ἥκειν, ἵνα μὴ πρωΐας ὑποβλέπωσιν ἀλλήλους ὃ μὲν αἰδούμενος ὃ δὲ μεμφόμενος. ἀλλὰ γελοῖον ἦν
e ἐπιλαθέσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ταῦτα δι' ἐκεῖνον οὐ μόνον εἰς τὸ παρὸν θύοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεδεγμένον καὶ κεκληκότα τοὺς μήτε γένει προσήκοντας μήτε πατρίδι προσῳκειωμένους. Ἀθηνοκλῆς δ' ὁ Κυζικηνὸς μᾶλλον Ἀριστάρχου κατακούων τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν εὐπαιδευτότερον ἡμῖν φησι τοῦτον Ὅμηρον καταλιπεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Μενέ-

λεως οἰκειοτέρως ἔχειν. Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἐπαρίστερον τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ὑπειπὼν καὶ f τῆς ποιήσεως ἀλλότριον τοῦ

ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο,

μικρολογίαν ἐμβάλλει τοῖς ἤθεσιν. 'οἶμαι γάρ, φησίν, ἕκαστον τῶν χαριέντων ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκεῖον καὶ φίλον, πρὸς ὃν ἂν ἔλθοι θυσίας οὔσης τὸν κα- 188 λοῦντα μὴ περιμείνας.'

5. Πλάτων δ' ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ τῶν αὐτῶν λέγει οὕτως 'ἵνα καὶ τὴν παροιμίαν, φησί, διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτήν· ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαθὸν τὰ πολεμικά, τὸν Μενέλαον δὲ μαλθακὸν αἰχμητήν, θυσίαν ποιουμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν χείρονα ἐπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος δίαιταν.' Βακχυ- b λίδης δὲ περὶ Ἡρακλέους λέγων ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τοῦ Κήϋκος οἶκον φησίν

ἔστη δ' ἐπὶ λάινον οὐδόν,
τοὶ δὲ θοίνας ἔντυον, ὧδέ τ' ἔφα·
αὐτόματοι δ' ἀγαθῶν
δαῖτας εὐόχθους ἐπέρχονται δίκαιοι
φῶτες.

αἱ δὲ παροιμίαι ἣ μέν φησιν

αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν,

ἣ δέ

αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν.

οὐ δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλεων ἐνόμισεν εἶναι δειλόν, ὃν ἀρηίφιλον Ὅμηρος λέγει καὶ μόνον ὑπὲρ c Πατρόκλου ἀριστεύσαντα, καὶ τῷ Ἕκτορι πρὸ πάντων πρόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ῥώμῃ κατα-

δεέστερον, ἐφ' οὗ μόνου τῶν στρατευσαμένων εἴρηκεν

ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθώς.

εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς ὁ βλασφημῶν αὐτὸν εἴρηκε μαλθακὸν αἰχμητήν, καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τιθεὶς ἐν τοῖς φαύλοις, ὃν αὐτός φησιν εἶναι d ἀγαθόν, εἴπερ εἰς αὐτὸν εἴρηται τοῦτο τὸ ἔπος

οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο.

οὐ γὰρ εἴ τι λέγεται παρ' Ὁμήρῳ, τοῦθ' Ὅμηρος λέγει. πᾶς γὰρ ἂν εἴη μαλθακὸς Μενέλαος ὁ τὸν Ἕκτορα μόνος ἀπείρξας τοῦ Πατρόκλου καὶ Εὔφορβον ἀποκτείνας τε καὶ σκυλεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσί; τὸ δὲ e μηδὲ τὸν στίχον ὃν ᾐτιᾶτο τελείως κατανοῆσαι ἄτοπον, δι' οὗ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. τοῖς γὰρ ἀνδρειοτάτοις Ὅμηρος εἴωθεν ἐπιφωνεῖν, καλούντων τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν.

6. πάντα δ' ὢν ἀκριβὴς Ὅμηρος καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο οὐ παρέλιπε, τὸ δεῖν θεραπεύσαντα τὸ σωμάτιον καὶ λουσάμενον ἰέναι πρὸς τὸ δεῖπνον. ἐπὶ γοῦν τοῦ Ὀδυσσέως εἶπε πρὸ τῆς παρὰ Φαίαξι θοίνης

αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν.

f ἐπὶ δὲ τῶν περὶ Τηλέμαχον

ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.

ἀπρεπὲς γὰρ ἦν, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἥκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἱδρῶτι πολλῷ καὶ κονιορτῷ. δεῖ γὰρ τὸν χαρίεντα μήτε ῥυπᾶν μήτε αὐχμεῖν μήτε βορβόρῳ χαίρειν καθ' Ἡράκλειτον. δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον μὴ γαστρισό- 179 μενον εὐθὺς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλά τι δοῦναι πρότερον τῷ φιλοθεάμονι καὶ κατανοῆσαι τὴν οἰκίαν. οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλιπεν ὁ ποιητής

αὐτοὶ δ' εἰσῆλθον θεῖον δόμον, οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.

καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξὶ ποιεῖ τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταρρυθμιζόμενον εἰς βίον ἥμερον ὑπὸ τοῦ παιδός b

παῦ', ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς προσμάνθανε
ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός·

διδάξας τε αὐτὸν ὡς δεῖ κατακλίνεσθαι φησίν

ἔπειτ' ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων,
ὀροφὴν θέασαι, κρεκάδι' αὐλῆς θαύμασον.

7. καὶ πρὸ τοῦ θοινᾶσθαι δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς διδάσκει πάλιν Ὅμηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. οἱ γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσέα, καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ c

ἔνθάδε πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν.

καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καίπερ ἐπειγομένων τῶν πρέσβεων, ὡς ἐν μέσαις νυξὶν ἡκόντων, ὅμως

θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει
Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον· ὃ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς·

καὶ σπονδοποιεῖταί γε τοὺς δαιτυμόνας·

κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν. d
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντο.

ἅπερ καὶ Πλάτων φυλάττει κατὰ τὸ συμπόσιον. μετὰ γὰρ τὸ δειπνῆσαι σπονδάς τέ φησι ποιῆσαι καὶ τὸν θεὸν παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέρασι [τρέπεσθαι πρὸς τὸν πότον.] παραπλησίως δὲ καὶ Ξενοφῶν. παρὰ δ' Ἐπικούρῳ οὐ σπονδή, οὐκ ἀπαρχὴ

θεοῖς, ἀλλ' ὥσπερ Σιμωνίδες ἔφη περὶ τῆς ἀκόσμου γυναικός

ἄθυστα δ' ἱρὰ πολλάκις κατεσθίει.

e 8. Τὴν γὰρ σύμμετρον κρᾶσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ Ἀμφικτύονος βασιλεύσαντος διδαχθῆναί φασιν Ἀθηναίους, καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου ὀρθοῦ ἱδρύσασθαι. τότε γὰρ ὀρθός ἐστι τῷ ὄντι καὶ οὐ σφαλερός, ὅταν συμμέτρως καὶ κεκραμένως πίνηται.

οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἠλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι,
καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
f καί τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.

τὸν γὰρ οἶνον Ὅμηρος οὐχ ἠλεὸν ὥσπερ ἠλίθιον καλεῖ καὶ ματαιοποιόν, οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι μήτε ᾄδοντα μήτε γελῶντα μήτ' ἐρρύθμως ποτὲ καὶ πρὸς ὄρχησιν τρεπόμενον· οὐχ οὕτως ἀγροῖκος οὐδ' ἐπαρίστερός ἐστιν, ἀλλ' ᾔδει τούτων ἑκάστου καὶ ποσότητος καὶ ποιότητος διαφοράν. ὅθεν οὐκ εἶπεν ὡς ἄρα τὸν
180 πολύφρονα ὁ οἶνος ποιεῖ ᾆσαι, ἀλλὰ μάλ' ἀεῖσαι, τουτέστιν ἀμέτρως καὶ ἐπὶ πλεῖον, ὥστε προσοχλεῖν· οὐδ' ἔτι γελάσαι μὰ Δί' οὐδ' ὀρχήσασθαι· κοινὸν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων λαβὼν τὸ ἁπαλὸν τὴν ἄνανδρον εἰς τοῦτο πρόπτωσιν ἐπιστομίζει·

καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν.

παρὰ δὲ τῷ Πλάτωνι τούτων οὐδὲν ἔμμετρον, ἀλλὰ πίνουσι μὲν τοσοῦτον ὥστε μηδὲ τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἵστασθαι. ὅρα γὰρ τὸν ἐπίκωμον Ἀλκιβιάδην ὡς ἀσχημονεῖ· οἱ δ' ἄλλοι τὸν ὀκτακότυλον ψυκτῆρα πίνουσι,
b προφάσεως λαβόμενοι, ἐπεί περ αὐτοὺς προείλκυσεν Ἀλκιβιάδης οὐχ ὥσπερ οἱ παρ' Ὁμήρῳ

αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός.

τούτων οὖν ἃ μὲν καθάπαξ περιγραπτέον, οἷς δὲ συμμέτρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασί τισι μικρὸν προσαποβλέψαντας, καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκε

μολπή τ' ὀρχηστύς τε· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.

9. τὸ δ' ὅλον τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα νενευκὸς τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἔνειμεν, ἀλλ' οὐχὶ Νέστορι οὐδὲ Μενελάῳ· οὗ ἐν τῇ γαμοποιίᾳ μὴ συνέντες c
οἱ περὶ Ἀρίσταρχον ὅτι συνεχοῦς οὔσης τῆς ἑστιάσεως καὶ τῶν ἀκμαίων ἡμερῶν παρεληλυθυιῶν, ἐν αἷς παρείληπτο μὲν ἡ γαμουμένη πρὸς τοῦ νυμφίου, πέρας δ' εἶχεν ὁ τοῦ Μεγαπένθους γάμος, αὐτοὶ δὲ μονάζοντες διητῶντο ὅ τε Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη, μὴ συνέντες ἀλλ' ἐξαπατηθέντες ὑπὸ τοῦ πρώτου ἔπους

τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν.

προσσυνῆψαν τοιούτους τινὰς στίχους

ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα d
γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους.

μετενεγκόντες ἐκ τῆς Ὁπλοποιίας σὺν αὐτῷ γε τῷ περὶ τὴν λέξιν ἁμαρτήματι. οὐ γὰρ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆρες, ἀλλ' ἐξάρχοντος τοῦ ᾠδοῦ πάντως ὠρχοῦντο. τὸ γὰρ ἐξάρχειν τῆς φόρμιγγος ἴδιον. διόπερ ὁ μὲν Ἡσίοδός φησιν ἐν τῇ Ἀσπίδι 'θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς e
μοῦσαι πιερίδες' καὶ ὁ Ἀρχίλοχος

αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν λέσβιον παιήονα.

καλεῖ δὲ Στησίχορος μὲν τὴν μοῦσαν ἀρχεσίμολπον, Πίνδαρος δ' ἀγησίχορα τὰ προοίμια. Διόδωρος δ' ὁ Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιέγραψε, τοπάζων πρώτας ἡμέρας εἶναι, καὶ τὸ λῆγον αὐτῶν ἔτι δὲ καὶ

τὸ ἕωλον τῆς συμποσίας οὐκ ἐπιλογιζόμενος. ἔπειτα κελεύει γράφειν 'δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε καθ' αὑτοὺς' ἐν τῷ δασεῖ γράμματι, σολοικίζειν ἀναγκάζων. τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐτοὺς κατὰ σφᾶς ἐστιν αὐτούς, τὸ δὲ λέγειν ἑαυτοὺς σόλοικον.

10. ἀλλ' ὅπερ εἶπον, ἡ τῶν ἀκροαμάτων εἰς τὸ σῶφρον τοῦτο συμπόσιον εἰσαγωγὴ παρέγγραφός ἐστιν ἐκ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ μετενηνεγμένη, περὶ οὗ
181 φησὶν ἐν ὁπλοποιίᾳ

ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
ὠρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.

τούτοις γὰρ ἐπιβάλλει

πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος
b τερπόμενος· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους.

τοῖς μὲν οὖν Κρησὶν ἥ τε ὄρχησις ἐπιχώριος καὶ τὸ κυβιστᾶν. διό φησι πρὸς τὸν Κρῆτα Μηριόνην

Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα
ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.

ὅθεν καὶ κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα

κρῆτα μὲν καλέουσι τρόπον·
τὸ δ' ὄργανον μολοσσόν.

c 'οἱ δὲ λακωνισταὶ λεγόμενοι (φησὶν ὁ Τίμαιος) ἐν τετραγώνοις χοροῖς ᾖδον.' καθόλου δὲ διάφορος ἦν ἡ μουσικὴ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, τῶν μὲν Ἀθηναίων τοὺς διονυσιακοὺς χοροὺς καὶ τοὺς κυκλίους προτιμώντων, Συρακοσίων δὲ τοὺς ἰαμβιστάς, ἄλλων δ' ἄλλο τι.

ὁ δ' Ἀρίσταρχος οὐ μόνον εἰς τὸ τοῦ Μενελάου

συμπόσιον ἐμβαλὼν οὓς οὐ προσῆκε στίχους καὶ τῆς Λακώνων παιδείας ἀλλότριον ἐποίησε καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σωφροσύνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ
τὸν ᾠδὸν ἐξεῖλεν, ἐπιτεμὼν τὰ ποιήματα τὸν τρόπον d
τοῦτον

πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος
τερπόμενος· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους.

ὥστ' ἀνίατον γίνεσθαι παντάπασι τὸ ἐξάρχοντες, μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ᾠδὸν ἀναφορᾶς σῴζεσθαι.

11. διότι δὲ οὐ πιθανὸν ἀκρόαμα παρὰ τῷ Μενελάῳ τυγχάνειν δῆλον ἐκ τοῦ δι' ὁμιλίας ὅλον τὸ
συμπόσιον περαίνεσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους, ὄνομα δὲ e
μηδὲν εἰρῆσθαι τοῦ ᾠδοῦ μηδὲ ᾠδὴν ἣν ᾖδε, μηδὲ προσέχειν τοὺς περὶ Τηλέμαχον αὐτῷ, καθάπερ δ' ἐν σιωπῇ τινὶ καὶ ἠρεμίᾳ κατανοεῖν μᾶλλον τὸν οἶκον· καίτοι γε πῶς οὐκ ἀπίθανον τοὺς τῶν φρονιμωτάτων υἱέας Ὀδυσσέως καὶ Νέστορος ἐπαριστέρους εἰσάγεσθαι, ὥστε τρόπον ἀγροίκων τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς παρεσκευασμένοις ἀκροάμασιν; ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φαιάκων ᾀσματοποιοῖς

αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ· f

καίπερ ἔχων πολλὰ τὰ περιέλκοντα καὶ δυνάμενος εἰπεῖν

κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἀοιδαί.

πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβέλτερος εἴη ὁ Τηλέμαχος ᾠδοῦ παρόντος καὶ κυβιστητῆρος προσκύπτων πρὸς τὸν Πεισίστρατον καὶ τῶν σκευῶν διατιθέμενος; ἀλλ' Ὅμηρος
ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος πάντα ὅμοιον τῷ πατρὶ τὸν 182
Τηλέμαχον παρίστησι. πεποίηκε γοῦν ἀμφοτέρους,

τὸν μὲν τῷ Ἀλκινόῳ τὸν δὲ τῷ Μενελάῳ, διὰ δακρύων γνωριζομένους.

12. ἐν δὲ τῷ Ἐπικούρου συμποσίῳ κολάκων ἐστὶν ἄγυρις ἀλλήλους ἐπαινούντων, τὸ δὲ Πλάτωνος πλῆρές ἐστι μυκτηριστῶν ἀλλήλους τωθαζόντων· τὸν γὰρ περὶ Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶ. παρὰ δ' Ὁμήρῳ κεκρότηται τὰ σώφρονα συμπόσια. καὶ ποτὲ μὲν ἐπήνεσέ τις φήσας πρὸς τὸν Μενέλαον ὡς οὐ τολμῷ λέγειν

b ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὣς τερπόμεθ' αὐδῇ,

ὁ δ' ἐπελάβετό τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γιγνομένων

καὶ νῦν, εἴ τί που ἐστί, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος.

ὁ δὲ πάλιν

Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

187 οὔτε γὰρ κόλακα πρέπον ἐστὶν εἶναι οὔτε μυκτηρι-
c στήν. πάλιν Ἐπίκουρος ἐν τῷ Συμποσίῳ ζητεῖ περὶ δυσπεψίας, ὥστ' οἰωνίσασθαι· εἶθ' ἑξῆς περὶ πυρετῶν. τὴν μὲν γὰρ ἐπιτρέχουσαν τῇ λέξει ἀρρυθμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν; Πλάτων δὲ (τὸν μὲν ὑπὸ τῆς λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπευόμενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος, ἐν δὲ ταῖς ὑποθήκαις τοῦ κάρφους, ἵνα τὴν ῥῖνα κινήσας πτάρῃ, παρίημι· κωμῳδεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρειν) χλευάζει τε τὰ ἰσόκωλα τὰ Ἀγάθωνος καὶ τὰ ἀντίθετα, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δὲ παράγει λέγοντα ὅτι πασχητιᾷ. ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα γράφοντες τὸν Ὅμη-
d ρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων. ἀλλ' οὔτ' ἐκ θύμβρας, ἔφη Δημοχάρης, λόγχη οὔτ' ἐκ τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γίνεται. οὐ μόνον δ' Ἀλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Εὐθύδημον καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν νέων. τοῦτο δὲ κωμῳδοῦντός ἐστι τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίν-

δαρος Ἑλλάδος ἔρεισμα ἔφη, Θουκυδίδης δ' ἐν τῷ εἰς Εὐριπίδην ἐπιγράμματι Ἑλλάδος Ἑλλάδα, ὁ δὲ Πύθιος ἑστίαν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. διότι τοί- e
νυν κατέψευσται τῶν νεανίσκων πάρεστι σκοπεῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. τὸν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα τότε πρῶτον ἄρξασθαι Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλιπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. τὰ δ' ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὁ βουλόμενος εἴσεται. ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινιῶντα καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι καὶ γινόμενον f
ἔξεδρον καὶ καθάπερ νεβρὸν ὑποπεπτωκότα λέοντος ἀλκῇ, ἅμα δὲ καταφρονεῖν φησι τῆς ὥρας αὐτοῦ.

13. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Ξενοφῶντος Συμπόσιον, καίπερ ἐπαινούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ἐπιλήψεις. Καλλίας μὲν γὰρ συνάγει τὸ συμπόσιον, ἐπειδήπερ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Αὐτόλυκος παναθήναια παγκράτιον ἐστεφανώθη. καὶ εὐθὺς οἱ κατακλιθέντες τῷ παιδὶ προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ ταῦτα τοῦ πατρὸς παρακαθημένου. 'ὥσπερ γάρ, ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ 188
παρῇ, πάντων προσάγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Αὐτολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται τὰς ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. ἔπειτα τῶν παρόντων οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου· οἳ μέν γε σιωπηλότεροι ἐγίγνοντο, οἳ δὲ καὶ ἐσχηματίζοντό πως.' ἀλλ' οὐχ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι εἰπεῖν ἐπεχείρησε καίπερ τῆς Ἑλένης παρούσης, περὶ ἧς τοῦ κάλλους τὶς τῶν ἐναντίων αὐτῇ τοιαῦτ' εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐκνικώμενος

οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς b
τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

εἶτα φησίν

ἀλλὰ καὶ ὧς τοίηπερ ἐοῦσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω.

τὰ δὲ μειράκια τὰ ὡς τὸν Μενέλαον παραγενόμενα, ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος, ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῷ συμποσίῳ διατρίβοντες καὶ τῆς Ἑλένης παρα-
c καθημένης, ὡς πρέπον ἐστὶν ἡσυχίαν ἄγοντες πρὸς τὸ περιβόητον ἐκκεκωφωμένοι κάλλος. ὁ δὲ Σωκράτης τίνος χάριν τῶν αὐλητρίδων ἀνεχόμενος καὶ τοῦ ὀρχουμένου παιδὸς καὶ κιθαρίζοντος, ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστώσης γυναικὸς ἀπρεπῶς, τὸ μύρον ἀπείπατο; οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῦ ἀγελαστὶ ἠνέσχετο κατὰ νοῦν ἔχων ταῦτα τὰ ἔπη

τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις,
ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν.

καὶ μὴν ἀσύμφωνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῇ αὐστηρότητι.
d ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος, μειράκιον ἀστεῖον, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη σκώπτει πολὺ τῶν σειληνῶν αἰσχίονα λέγων εἶναι. ὁ δὲ αὐτῷ διαμορφοσκοπεῖται καὶ κριτὰς ἑλόμενος τόν τε παῖδα καὶ τὴν ὀρχηστρίδα προτίθησι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. τίς οὖν τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις οὐκ ἐπιτριβήσεται μᾶλλον ἤπερ εἰς ἀρετὴν προαχθείη;

14. παρὰ δ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ τοῦ Μενελάου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις ὥσπερ ἐν διατριβῇ ζητήματα, καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέρπουσιν ἀλλήλους
e καὶ ἡμᾶς. ὁ γοῦν Μενέλαος παραγενομένων ἐκ τοῦ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τῶν περὶ τὴν ἐδωδὴν παρατεθέντων παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν λέγων τάδε

σίτου δ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον, αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ' οἵτινες ἐστόν.

ἔπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φιλανθρωπευόμενος

> ὥς φάτο, καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
> ὄπτ᾽ ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ. f

φαγόντες δ᾽ ἐκεῖνοι μετὰ σιωπῆς, ὡς πρέπει νέοις, ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν ἠρέμα προσκύψαντες, οὐ περὶ ἐδεσμάτων, φησίν, οὐδὲ περὶ θεραπαινῶν τοῦ κεκληκότος, ὑφ᾽ ὧν ἐλούσαντο, περὶ δὲ τῶν κτημάτων τοῦ ὑποδεξαμένου

> Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται.

βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφεσθαι. Ἀρίσταρχος δὲ οὐ δεόντως γράφει

> Ζηνός που τοιήδε γ᾽ ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. 189

οὐ γὰρ τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθαυμάζουσι. πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἐλέφας ἐν τοῖς τοίχοις ἦν; ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήκασιν, ὡς ἔστι δώματα ἠχήεντα. τοιαῦτα γὰρ δὴ τὰ ὑψόροφα καὶ μεγάλα. περὶ δὲ τῶν σκευῶν τό

> χρυσοῦ τ᾽ ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ᾽ ἐλέφαντος.

οἷς εἰκότως ἐπιφέρεται

> Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
> ὅσσα τάδ᾽ ἄσπετα πολλά, σέβας μ᾽ ἔχει εἰσορόωντα. b

οὐκ ἔστι δ᾽ ἀκόλουθον τῷ

> Ζηνός που τοιήδε γ᾽ ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή

ἐπιφέρειν

> ὅσσα τάδ᾽ ἄσπετα πολλά·

σόλοικον ὂν τῷ ἀσυνήθει τῆς ἀναγνώσεως.

15. ἔτι τοίνυν οὐδ᾽ ἡ αὐλὴ ἁρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου. ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται. καὶ

διαυλωνίζειν φαμὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα
c χωρίον. ἔτι δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον ᾧ διέρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα αὐλὸν καλοῦμεν, ὥσπερ τὸ στάδιον καὶ τὸν κρουνὸν τοῦ αἵματος

> αὐτίκα δ᾽ αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε.

καὶ τὴν περικεφαλαίαν, ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνῃ, αὐλῶπιν. λέγονται δὲ Ἀθήνησι καὶ ἱεροί τινες αὐλῶνες, ὧν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐνάτῃ. καλοῦσι δ᾽ ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγ-
d γραφεῖς, οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς. Καρκίνος μὲν Ἀχιλλεῖ

> βαθεῖαν εἰς αὐλῶνα περίδρομον στρατοῦ.

καὶ Σοφοκλῆς Σκύθαις

> κρημνούς τε καὶ σήραγγας ἠδ᾽ ἐπακτίας
> αὐλῶνας.

ἐκδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρ᾽ Ἐρατοσθένει ἐν τῷ Ἑρμῇ θηλυκῶς εἰρῆσθαι ‘ βαθὺς διαφύεται αὐλών’ ἀντὶ τοῦ βαθεῖα, καθάπερ λέγεται θῆλυς ἐέρση. πᾶν οὖν τὸ
e τοιοῦτον αὐλή τε καὶ αὐλὼν λέγεται. νῦν δὲ τὰ βασίλεια λέγουσιν αὐλάς· ὥσπερ Μένανδρος

> αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας.

καὶ Δίφιλος

> αὐλὰς θεραπεύειν δ᾽ ἐστίν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
> ἢ φυγάδος ἢ πεινῶντος ἢ μαστιγίου.

ἤτοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν οἴκων ὑπαιθρίους τόπους, ἢ τῷ παραυλίζεσθαι καὶ παρακοιμᾶσθαι τοὺς δορυφόρους τοῖς βασιλείοις. Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων, ἔνθα ἦν
f ὁ τοῦ ἑρκείου Ζηνὸς βωμός. ὁ μέντοι γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται

αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
σπένδων αἴθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι·

ὁ δὲ Πρίαμος

αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,

καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον

ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων εὖ ναιεταόντων
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν. 190

ὅτι δὲ ὁμοῦ τόν τε οἶκον καὶ τὰ κτήματα ἐπήνεσεν ὁ Τηλέμαχος ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος

τέκνα φίλ', ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν.

16. ἀλλὰ γὰρ ἐπανιτέον ἐπὶ τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ Ὅμηρος ἐπιδεξίως ἀφορμὴν εὗρε λόγων, ὥστε κτῆσιν συγκρῖναι φίλου. οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ' ἐπιχαρίτως παρενείρας ὁ Μενέλαος, ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαίνων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνεῖται· b
κἀνταῦθα δὲ περιελὼν τὸν φθόνον, πολλὰ γάρ, φησί, παθὼν ἔχειν αὐτόν. οὐ μέντοι γε ἀξιοῖ ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν

ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν.

ἐνδειξάμενος δὲ φιλάδελφον ἦθος καὶ μετ' ἀνάγκης φήσας ζῆν τε καὶ πλουτεῖν ἀντιπαρέθηκε τὸν τῆς φιλίας λόγον

ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο c
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.

τίς ἂν οὖν τῶν ἐκγόνων ἐκείνων τῶν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου τεθνηκότων οὐκ ἂν ἀνταξίαν δόξειε τὴν ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ πατρὸς λύπην τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστῳ μνήμῃ διορθουμένην; ὅπως δὲ μὴ δόξῃ κοινὸς εἶναι πρὸς πάντας τοὺς παραπλησίως αὐτῷ τὴν εὔνοιαν ἐνδεδειγμένους, ἐπήνεγκε

τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
d ὡς ἑνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδήν.

ἵνα δὲ μὴ φαίνηται μηδενὸς τῶν ἐκείνου παραμελῶν, ἐμνήσθη κατ' ὄνομα

ὀδύρονται νύ που αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

τοῦ δὲ δακρύσαντος πρὸς τὴν μνήμην ὃ μὲν ἐφίστησι, κἂν τοσούτῳ τῆς Ἑλένης ἐπεισόδῳ, κἀκείνης ἐκ τῆς
e ὁμοιότητος τεκμηραμένης (πάνυ γὰρ αἱ γυναῖκες διὰ τὸ παρατηρεῖσθαι τὴν ἀλλήλων σωφροσύνην δειναὶ τὰς ὁμοιότητας τῶν παίδων πρὸς τοὺς γονέας ἐλέγξαι) παρεμβάλλοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου, χρὴ γὰρ καὶ τοῦτον μὴ παρεῖναι δορυφορήματος τρόπον, καὶ διαλεχθέντος εὐσχημόνως περὶ τῆς αἰδοῦς τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν ἐπιβάλλει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς τοῦ Ὀδυσσέως φιλίας, ὅτι μετὰ μόνου καταγηράναι μάλιστ' ἂν ἤθελεν ἐκείνου.

f 17. κατὰ δὲ τὸ εἰκὸς οἳ μὲν δακρύουσιν, ἡ δ' Ἑλένη, Διὸς οὖσα θυγάτηρ καὶ παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηκυῖα πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβάλλει πανακὲς τῷ ὄντι φάρμακον καὶ ἄρχεται διηγεῖσθαι τὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως, μεταξὺ ταλασιουργίας ἁπτομένη, οὐ δι' ἀρέσκειαν τοῦτο πράττουσα, ἀλλ'
191 οἴκοθεν ἔχουσα τὴν τοιαύτην αἵρεσιν. ἡ γοῦν Ἀφροδίτη ἐρχομένη πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸ μονομάχιον εἰκάζεται

γρηὶ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέι προσέειπεν
εἰροκόμῳ, ἥ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταούσῃ
ἤσκειν εἴρια καλά.

ἐμφανίζεται δ' αὐτῆς οὐ παρέργως τὸ φίλεργον κἀκ τούτων

τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο,
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν b
Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ.
τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.

ἔοικε δὲ καὶ αὐτὴ τὴν ἑαυτῆς καλλιτεχνίαν συνορᾶν. τῷ γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινὰ δωρουμένη φησί

δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι, c
μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην,
σῇ δ' ἀλόχῳ φορέειν.

αὕτη δ' ἡ φιλεργία τὴν σωφροσύνην αὐτῆς καταμηνύει· οὐ χλιδῶσα γὰρ οὐδὲ θρυπτομένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγεται. εὑρίσκεται γοῦν περὶ ἱστὸν ὑφαίνουσα καὶ ποικίλλουσα·

τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε,
δίπλακα μαρμαρέην· πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους d
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων.

18. διδάσκει δ' ἡμᾶς Ὅμηρος ὅτι δεῖ καὶ τοὺς κεκλημένους ἐφ' ἑστίασιν παρακαλεῖν ἀπανίστασθαι τοὺς κεκληκότας. ὁ μὲν Τηλέμαχος τὸν Μενέλαον

ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.

ἡ δὲ προσποιουμένη Μέντωρ εἶναι Ἀθηνᾶ πρὸς τὸν Νέστορα

ἀλλ' ἄγε, τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσασθε δὲ οἶνον, e
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν

σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.

ἐν δὲ ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς οὐδ' ὅσιον εἶναι δοκεῖ πλείω χρόνον παραμένειν. γνωμικῶς γοῦν φησι παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἡ Ἀθηνᾶ

ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικεν
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.

καὶ νῦν δὴ νόμος ἐκ θυσιῶν τινῶν πρὸ ἡλίου δύνον-
f τος ἀπιέναι. καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος ὁ περὶ τούτων γεγραφώς. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν, τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι καὶ οἴνῳ τοσούτῳ ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν, ἣν ὁ Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός

τί δ' ἔρδων φίλος
σοί τε καρτεροβρόντα Κρονίδα, φίλος δὲ μοίσαις
εὐθυμίᾳ τε μέλων εἴην,
τοῦτ' αἴτημί σε.

192 τὸ δὲ Πλάτωνος συμπόσιον οὐ συνέδριόν ἐστιν, οὐ βουλευτήριον, οὐ λέσχη φιλοσόφων. Σωκράτης γὰρ οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποστῆναι θέλει, καίτοι Ἐρυξιμάχου καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάντων, ἀλλ' ἐγρήγορε μετ' Ἀγάθωνος καὶ Ἀριστοφάνους καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ φρέατος· καλῶς γάρ τις τὰ μεγάλα ποτήρια οὕτως ὠνόμασε. πίνει τ' ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. φησὶ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς μὲν δύο νυστάζειν, καταδαρθεῖν δὲ πρότερον τὸν Ἀριστοφάνη, ἤδη δὲ
b ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Ἀγάθωνα· καὶ τὸν Σωκράτη κατακοιμήσαντα ἐκείνους ἀναστάντ' ἀπιέναι εἰς τὸ Λύκειον, ἐξόν, φησὶν ὁ Ἡρόδικος, εἰς τοὺς Ὁμήρου Λαιστρυγόνας,

ἔνθα κ' ἄυπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς.

19. *Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐχρῶντο τοῖς οἰκείοις τῶν θεῶν καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. καὶ δοῦλος οὐδεὶς ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν ἐλευθέρων ᾠνοχόουν, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός, καίτοι νυμφίος ὑπάρχων καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις. παρὰ δὲ* c *τῇ καλῇ Σαπφοῖ καὶ ὁ Ἑρμῆς οἰνοχοεῖ τοῖς θεοῖς. καὶ τἆλλα δὲ πάντα παρεσκεύαζον τοῖς δειπνοῦσιν ἐλεύθεροι. καὶ οἱ δειπνήσαντες ἀπελύοντο φωτὸς ὄντος. ἐν ἐνίοις δὲ καὶ τῶν Περσικῶν συμποσίων ἐγίνοντό τινες καὶ βουλαί, καθάπερ ἐν τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ τὴν στρατείαν. τὸ δὲ τοῦ Ἀλκινόου συμπόσιον, πρὸς ὃ ἀποτέταται τοῦ Ὀδυσσέως ὁ λόγος*

οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, d
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,

ξένου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν Φαιάκων τρυφερῶν. ὅπερ συμβάλλων τις πρὸς τὰ τῶν φιλοσόφων συμπόσια κοσμιώτερον ἂν εὕροι, καίτοι τοῦτο περιέχον καὶ ἱλαρότητα καὶ παιδιὰν εὐσχήμονα. μετὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμνικὸν ᾄδει ὁ ᾠδὸς 'ἀμφ' Ἄρεος φιλότητα' μῦθόν τινα χλεύῃ κεκραμένον καὶ εἰς τὴν μνηστηροφονίαν ὑποθήκας ὑποτιθέμενον τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ κυλλοποδίωνος τὸν ἀνδρειό- e *τατον Ἄρη καταγωνισαμένου.*

20. *ἐκαθέζοντο δὲ καὶ δειπνοῦντες οἱ τότε. πολλαχοῦ γοῦν ὁ Ὅμηρός φησιν*

ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.

ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέριός ἐστι καθέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅπερ θρῆνυν καλοῦντες ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον τοῦ θρήσασθαι χάριν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ καθέξεσθαι τάσσουσιν, ὡς Φιλητᾶς

θρήσασθαι πλατάνῳ λασίῃ ὕπο.

f *ὁ δὲ κλισμὸς περιττοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. τούτων δ' εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. τῷ γοῦν Ὀδυσσεῖ ἐπαίτῃ εἶναι δοκοῦντι 'δίφρον ἀεικέλιον, φησί, καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν.'*

οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἔχει καὶ τοὔνομα, κεκραμένοι παρειστήκεσαν, ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις ἀεὶ πλῆρες παρεῖχον τὸ ποτήριον, τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα φησί

193 *σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ*
ἕστηχ', ὥσπερ ἐμοί, πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.

προέπινον δ' ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς, τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστίν, ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον·

πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα.

ὁσάκις δὲ καὶ τροφὰς ἐλάμβανον προειρήκαμεν ἤδη· ὅτι δὴ τρεῖς ἦσαν διὰ τὸ ταὐτὸ ποτὲ μὲν ἄριστον ποτὲ δὲ δεῖπνον ὀνομάζεσθαι. γελοῖοι γάρ εἰσιν οἱ φάσκοντες ὅτι καὶ τέσσαρας ἐλάμβανον, ἐπεὶ ὁ ποιητὴς ἔφη b *'σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας,' οὐ νοοῦντες ὅτι λέγει τὸν δειλινὸν διατρίψας χρόνον. ὅμως δὲ οὐδεὶς δείξει παρὰ τῷ ποιητῇ τρεῖς τινα λαμβάνοντα τροφάς. διαμαρτάνουσι δὲ πολλοὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐφεξῆς τιθέντες τούτους τοὺς στίχους*

σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας.

εἰ γὰρ εἴδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, δῆλον ὡς κρεάτων λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν οὐκ ἔδει παρεισφέρειν. διόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. ἀπαλλαγέντων δὲ τῶν δειπνούντων αἱ τράπεζαι ἐβαστάζοντο, ὥσπερ παρὰ τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν, ἐφ' ὧν καὶ λέγει

ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός· c
δῆλον ὡς τὰ ἀγγεῖα. καὶ γὰρ τῶν ὅπλων τὰ σκεπα-
στικά, θώρακα καὶ κνημῖδας καὶ τὰ τούτοις ἐμφερῆ,
λέγουσιν ἔντη, καθάπερ ἀγγεῖα τῶν τοῦ σώματος με-
ρῶν ὄντα. τῶν δὲ ἡρωϊκῶν οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμη-
ρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας, οἱ δὲ νῦν
ξενῶνας καὶ ἀνδρῶνας ὀνομάζουσι.

21. τί οὖν ὀνομάσομεν, ἄνδρες φίλοι, τὸ συμπό-
σιον, ὅπερ Ἀντίοχος ὁ ἐπιφανὴς μὲν κληθείς, ἐπι-
μανὴς δ' ἐκ τῶν πράξεων ὀνομασθείς; βασιλεὺς δ' ἦν d
οὗτος τῶν συριακῶν τῶν ἀπὸ Σελεύκου εἷς· περὶ οὗ
φησι Πολύβιος τάδε, ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐλῆς
ἐνίοτε τοὺς θεραπεύοντας οὗ τύχοι τῆς πόλεως ἀλύων
ἐφαίνετο δεύτερος καὶ τρίτος· μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς
ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο καὶ χρυσοχοείοις, εὑρησιλο-
γῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλ-
λους τεχνίτας. ἔπειτα καὶ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων
συγκαταβαίνων ὡμίλει ᾧ τύχοι, καὶ μετὰ τῶν παρε-
πιδημούντων συνέπινε τῶν εὐτελεστάτων. ὅτε δὲ
τῶν νεωτέρων αἴσθοιτό τινας συνευωχουμένους, οὐ- e
δεμίαν ἔμφασιν ποιήσας παρῆν ἐπικωμάζων μετὰ κε-
ραμίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ πα-
ράδοξον ἀφισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν
βασιλικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα τήβενναν ἀναλαβὼν
περιῄει κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀρχαιρεσιάζων, καὶ τοὺς μὲν
δεξιούμενος τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων παρεκάλει φέ-
ρειν αὐτῷ τὴν ψῆφον, ποτὲ μὲν ὡς ἀγορανόμος γένη-
ται ποτὲ δὲ ὡς δήμαρχος. τυχὼν δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ κα-
θίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάντινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥω-
μαίοις ἔθος διήκουε τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν γενομένων
συναλλαγμάτων καὶ διέκρινε μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ
προθυμίας. ἐξ ὧν εἰς ἀπορίαν ἦγε τῶν ἀνθρώπων

τοὺς ἐπιεικεῖς· οἳ μὲν γὰρ ἀφελῆ τινα αὐτὸν εἶναι
ὑπελάμβανον οἳ δὲ μαινόμενον. καὶ γὰρ περὶ τὰς δω-
194 ρεὰς ἦν παραπλήσιος. ἐδίδου γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγά-
λους δορκαδείους τοῖς δὲ φοινικοβαλάνους ἄλλοις δὲ
χρυσίον. καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δέ τισι συντυγχάνων, οὓς
μὴ ἑοράκει ποτέ, ἐδίδου δωρεὰς ἀπροσδοκήτους. ἐν
δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις καὶ ταῖς πρὸς τοὺς
θεοὺς τιμαῖς πάντας ὑπερέβαλλε τοὺς βεβασιλευκό-
τας. τοῦτο δ' ἄν τις τεκμήραιτο ἔκ τε τοῦ παρ' Ἀθη-
ναίοις ὀλυμπιείου καὶ τῶν περὶ τὸν ἐν Δήλῳ βωμὸν
ἀνδριάντων. ἐλούετο δὲ κἀν τοῖς δημοσίοις βαλανεί-
οις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ βαλανεῖα πεπληρωμένα, κε-
b ραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων τῶν πολυτελεστά-
των. ὅτε καί τινος εἰπόντος, μακάριοί ἐστε ὑμεῖς οἱ
βασιλεῖς οἱ καὶ τούτοις χρώμενοι καὶ ὀδωδότες ἡδύ,
μηδὲν τὸν ἄνθρωπον προσειπών, ὅπου κεῖνος τῇ ἑξῆς
ἐλούετο, ἐπεισελθὼν ἐποίησεν αὐτοῦ καταχυθῆναι τῆς
κεφαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου
τῆς στακτῆς καλουμένης, ὡς πάντας ἀναστάντας κυ-
λίεσθαι λουομένους τῷ μύρῳ καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα
c καταπίπτοντας γέλωτα παρέχειν, καθάπερ καὶ αὐτὸν
τὸν βασιλέα.'

22. 'ὁ δ' αὐτὸς οὗτος βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς ἐν
τῇ Μακεδονίᾳ συντετελεσμένους ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμι-
λίου Παύλου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ βουλόμενος τῇ
μεγαλουργίᾳ [δωρεᾷ] ὑπερᾶραι τὸν Παῦλον ἐξέπεμψε
πρέσβεις καὶ θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις καταγγελοῦντας
τοὺς ἐσομένους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάφνης· ὡς
πολλὴν γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς
αὐτὸν ἄφιξιν. ἀρχὴν δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως
τὴν πομπείαν οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν. καθηγοῦντό τι-
d νες ῥωμαϊκὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἁλυ-

σιδωτοῖς ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντακισ-
χίλιοι, μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι συνεχεῖς ἦσαν·
Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθωπλισμέ-
νοι τρισχίλιοι χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. ἐπὶ δὲ τού-
τοις Θρᾷκες τρισχίλιοι καὶ Γαλάται πεντακισχίλιοι.
τούτοις ἐπέβαλλον Μακεδόνες δισμύριοι καὶ χαλκά-
σπιδες πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες. οἷς
ἐπηκολούθει μυνομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκοντα.
τούτων κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς νισαῖοι μὲν χίλιοι πολι- e
τικοὶ δὲ τρισχίλιοι, ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφά-
λαροι καὶ χρυσοστέφανοι οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι.
μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἑταῖροι ἱππεῖς· οὗ-
τοι δὲ ἦσαν εἰς χιλίους πάντες χρυσοφάλαροι. τούτοις
συνεχὲς ἦν τὸ τῶν φίλων σύνταγμα ἴσον καὶ κατὰ τὸ
πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον, ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι
χίλιοι. οἷς ἐπηκολούθει τὸ καλούμενον ἄγημα, κράτι-
στον εἶναι δοκοῦν σύστημα τῶν ἱππέων, περὶ χιλίους. f
τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος ἵππος, οἰκείως τῇ
προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμέ-
νων τοῖς ὅπλοις· ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντα-
κόσιοι. πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον πορφυρᾶς
ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζῳωτάς.
ἐπὶ δὲ τούτοις ἑξίππα μὲν ἦν ἑκατόν, τέθριππα δὲ
τεσσαράκοντα· ἔπειτα ἐλεφάντων ἅρμα καὶ συνωρίς·
καθ' ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριά-
κοντα καὶ ἕξ.'

23. 'τὴν δ' ἄλλην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέφι-
κτον· ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ λεκτέον. ἔφηβοι μὲν γὰρ
ἐπόμπευσαν εἰς ὀκτακοσίους χρυσοῦς ἔχοντες στεφά- 195
νους, βόες δ' εὐτρεφεῖς περὶ χιλίους, θεωρία δὲ βραχὺ
λείπουσαι τριακοσίων, ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακό-
σιοι. τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλῆθος οὐ δυνατὸν ἐξη-

γήσασθαι· πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομέ-
νων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ
ἡρώων, εἴδωλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα τὰ δ'
ἠμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. καὶ πᾶσι τούτοις οἱ
προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας
b ἐν διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο. εἵπετο δ' αὐ-
τοῖς καὶ νυκτὸς εἴδωλον καὶ ἡμέρας γῆς τε καὶ οὐρα-
νοῦ καὶ ἠοῦς καὶ μεσημβρίας. τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων
καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος οὕτως ἄν τις ὑπονοήσειεν
ὅσον ἦν· ἑνὸς γὰρ τῶν φίλων, Διονυσίου τοῦ ἐπιστο-
λιαγράφου, χίλιοι παῖδες ἐπόμπευσαν, ἀργυρώματ'
ἔχοντες ὧν οὐδὲν ἐλάττον' ὁλκὴν εἶχε δραχμῶν χιλίων.
βασιλικοὶ δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι χρυσώματ'
ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις
c ἔρραινον εἰς διακοσίας. ταύταις δ' ἑξῆς ἐπόμπευον
ἐν χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες ἀρ-
γυρόποσι δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι, πολυτελῶς διε-
σκευασμέναι. καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα
ταῦτα ἦν.'

24. 'ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονο-
μαχιῶν καὶ κυνηγεσίων, κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας ἐν
αἷς τὰς θέας συνετέλει πέντε μὲν τὰς πρώτας ἐν τῷ
γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκίων ἠλείφοντο κρο-
κίνῳ μύρῳ· ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κιννα-
d μωμίνου τὰ ἴσα καὶ ναρδίνου. παραπλησίως δὲ καὶ
ταῖς ἑξῆς εἰσεφέρετο τήλινον ἀμαράκινον ἴρινον,
πάντα διαφέροντα ταῖς εὐωδίαις. ἔστρωτο δὲ εἰς εὐω-
χίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια
μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. ὁ δὲ χειρισμὸς
ἐγίνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. ἵπ-
πον γὰρ ἔχων εὐτελῆ παρέτρεχε παρὰ τὴν πομπὴν
τοὺς μὲν προάγειν κελεύων τοὺς δ' ἐπέχειν. κατὰ δὲ

τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος οὓς e
μὲν εἰσῆγεν οὓς δ' ἀνέκλινε. καὶ τοὺς διακόνους δὲ
τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσήγαγε. καὶ
περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν οὗ δὲ προσ-
ανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμὸν
ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο, καὶ
περιῄει τὸν πότον προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε
παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων.
προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας καὶ πολλῶν ἤδη
κεχωρισμένων, ὑπὸ τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσεφέρετο f
ὅλος κεκαλυμμένος καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο, ὡς εἷς ὢν
δῆτα τῶν μίμων· καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης
ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελω-
τοποιῶν, ὥστε πάντας αἰσχυνομένους φεύγειν. ταῦτα
δὲ πάντα συνετελέσθη ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου
ἐνοσφίσατο παρασπονδήσας τὸν Φιλομήτορα βασιλέα
παιδίσκον ὄντα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμβαλλομέ-
νων. ἱεροσυλήκει δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν.'

25. Θαυμασάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τήν τε τοῦ 196
βασιλέως διάνοιαν, ὡς οὐκ ἐπιφανὴς ἀλλ' ὄντως ἐπι-
μανὴς ὑπῆρχε, προσέθηκεν ὁ Μασούριος περὶ τῆς ἐν
Ἀλεξανδρείᾳ γεγενημένης ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου
Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ βασιλέως πομπῆς
Καλλίξενον τὸν Ῥόδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ
περὶ Ἀλεξανδρείας, ὅς φησι 'πρὸ δὲ τοῦ ἄρξασθαι τὴν
κατασκευασθεῖσαν σκηνὴν ἐν τῷ τῆς ἄκρας περιβόλῳ
χωρὶς τῆς τῶν στρατιωτῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ παρεπι-
δήμων ὑποδοχῆς ἐξηγήσομαι. καλὴ γὰρ εἰς ὑπερβο-
λὴν ἀξία τε ἀκοῆς ἐγενήθη. τὸ μὲν οὖν μέγεθος αὐ- b
τῆς ἑκατὸν τριάκοντα κλίνας ἐπιδεχόμενον κύκλῳ,
διασκευὴν δ' εἶχε τοιαύτην. κίονες διεστάθησαν ξύ-
λινοι, πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν ἑκάστην τοῦ μήκους,

πεντηκονταπήχεις πρὸς ὕψος, ἑνὶ δὲ ἐλάττους κατὰ
πλάτος· ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον,
ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. αὕτη
δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ
c περιλεύκῳ, καθ' ἑκάτερον δὲ μέρος εἶχε δοκοὺς μεσο-
λεύκοις ἐμπετάσμασι πυργωτοῖς κατειλημμένας, ἐν αἷς
φατνώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτέτατο. τῶν δὲ κιό-
νων οἱ μὲν τέσσαρες ὡμοίωντο φοίνιξιν, οἱ δ' ἀνὰ μέ-
σον θύρσων εἶχον φαντασίαν. τούτων δ' ἐκτὸς περί-
στυλος ἐπεποίητο σῦριγξ ταῖς τρισὶ πλευραῖς καμα-
ρωτὴν ἔχουσα στέγην, ἐν ᾗ τὴν τῶν κατακειμένων
ἀκολουθίαν ἑστάναι συνέβαινεν. ἧς τὸ μὲν ἐντὸς αὐ-
λαίαις περιείχετο φοινικίναις, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνὰ μέσον
χωρῶν δοραὶ θηρίων παράδοξοι καὶ τῇ ποικιλίᾳ καὶ
d τοῖς μεγέθεσιν ἐκρέμαντο. τὸ δὲ περιέχον αὐτὴν ὕπαι-
θρον μυρρίναις καὶ δάφναις ἄλλοις τ' ἐπιτηδείοις
ἔρνεσιν ἐγεγόνει συνηρεφές. τὸ δ' ἔδαφος πᾶν ἄνθεσι
κατεπέπαστο παντοίοις. ἡ γὰρ Αἴγυπτος καὶ διὰ τὴν
τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν καὶ διὰ τοὺς κηπεύ-
οντας τὰ σπανίως καὶ καθ' ὥραν ἐνεστηκυῖαν ἐν ἑτέ-
ροις φυόμενα τόποις ἄφθονα γεννᾷ καὶ διὰ παντός,
καὶ οὔτε ῥόδον οὔτε λευκόϊον οὔτ' ἄλλο ῥᾳδίως ἄνθος
ἐκλιπεῖν οὐδὲν οὐδέποτ' εἴωθεν. διὸ δὴ καὶ κατὰ μέ-
σον χειμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γενηθείσης, παράδο-
e ξος ἡ φαντασία [τότε] τοῖς ξένοις κατέστη. τὰ γὰρ εἰς
μίαν εὑρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἂν δυνηθέντα ἐν
ἄλλῃ πόλει ῥᾳδίως, ταῦτα καὶ τῷ πλήθει τῶν κατα-
κειμένων ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως καὶ
εἰς τὸ τῆς σκηνῆς ἔδαφος κατεπέπαστο χύδην, θείου
τινὸς ὡς ἀληθῶς ἀποτελοῦντα λειμῶνος πρόσοψιν.'

26. 'διέκειτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τῆς σκηνῆς παρα-
στάδων ζῷα μαρμάρινα τῶν πρώτων τεχνιτῶν ἑκατόν.

ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν σικυωνικῶν ζωγράφων, ἐναλλὰξ δ' ἐπίλεκτοι εἰκασίαι παντοῖαι καὶ χιτῶνες χρυσοϋφεῖς ἐφαπτίδες τε κάλλισται, τινὲς f μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν βασιλέων ἐνυφασμένας αἳ δὲ μυθικὰς διαθέσεις. ὑπεράνω δὲ τούτων θυρεοὶ περιέκειντο ἐναλλὰξ ἀργυροῖ τε καὶ χρυσοῖ. ἐν δὲ ταῖς ἐπάνω τούτων χώραις οὔσαις ὀκταπήχεσιν ἄντρα κατεσκεύαστο, κατὰ μὲν τὸ μῆκος τῆς σκηνῆς ἓξ ἐν ἑκατέρᾳ πλευρᾷ, κατὰ πλάτος δὲ τέτταρα· συμπόσιά τε ἀντία ἀλλήλων ἐν αὐτοῖς τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν καὶ σατυρικῶν ζῴων ἀληθινὸν ἐχόντων ἱματισμόν, οἷς 197 παρέκειτο καὶ ποτήρια χρυσᾶ. κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφαι ἐλείφθησαν, ἐν αἷς ἔκειντο δελφικοὶ χρυσοῖ τρίποδες ὑποστήματ' ἔχοντες. κατὰ δὲ τὸν ὑψηλότατον τόπον τῆς ὀροφῆς ἀετοὶ κατὰ πρόσωπον ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πεντεκαιδεκαπήχεις τὸ μέγεθος. ἔκειντο δὲ κλῖναι χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς ἑκατόν· ἡ γὰρ κατὰ πρόσωπον ὄψις ἀφεῖτ' ἀναπεπταμένη. ταύταις δ' ἀμφίταποι ἁλουργεῖς ὑπέστρωντο τῆς πρώτης ἐρέας, καὶ περιστρώματα b ποικίλα διαπρεπῆ ταῖς τέχναις ἐπῆν. ψιλαὶ δὲ περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν χώραν ἐκάλυπτον, ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζῳδίων. παρετέθησαν δὲ καὶ τρίποδες τοῖς κατακειμένοις χρυσοῖ διακόσιοι τὸν ἀριθμόν, ὥστ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην, ἐπ' ἀργυρῶν διέδρων. ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὴν ἄποψιν ἑκατὸν ἀργυραῖ λεκάναι καὶ καταχύσεις ἴσαι παρέκειντο. ἐπεπήγει δὲ τοῦ συμποσίου c καταντικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικείων καὶ ποτηρίων τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν χρῆσιν ἀνηκόντων κατασκευασμάτων ἔκθεσιν· ἃ δὴ πάντα χρυσᾶ τε ἦν καὶ διάλιθα, θαυμαστὰ ταῖς τέχναις.

τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ μέρος κατασκευὴν καὶ τὰ γένη μακρὸν ἐπεφαίνετό μοι δηλοῦν· τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος εἰς μύρια τάλαντ' ἀργυρίου τὴν σύμπασαν εἶχε κατασκευήν.'

27. 'ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν σκηνὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς πομπῆς ἐξήγησιν. ἤγετο d γὰρ διὰ τοῦ κατὰ τὴν πόλιν σταδίου. πρώτη δ' ἐβάδιζεν ἑωσφόρου· καὶ γὰρ ἀρχὴν εἶχεν ἡ πομπὴ καθ' ὃν ὁ προειρημένος ἀστὴρ φαίνεται χρόνον. ἔπειθ' ἡ τοῖς τῶν βασιλέων γονεῦσι κατωνομασμένη. μετὰ δὲ ταύτας αἱ τῶν θεῶν ἁπάντων, οἰκείαν ἔχουσαι τῆς περὶ ἑκάστων αὐτῶν ἱστορίας διασκευήν. τὴν δὲ τελευταίαν ἑσπέρου συνέβαινεν εἶναι, τῆς ὥρας εἰς τοῦτο συναγούσης τὸν καιρόν. τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἴ τις εἰδέναι βούλεται, τὰς τῶν πεντετηρίδων e γραφὰς λαμβάνων ἐπισκοπείτω. τῆς δὲ διονυσιακῆς πομπῆς πρῶτοι μὲν προῄεσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνείργοντες σειληνοὶ πορφυρᾶς χλαμύδας, οἳ δὲ φοινικίδας ἠμφιεσμένοι. τούτοις δ' ἐπηκολούθουν σάτυροι καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι, λαμπάδας φέροντες κισσίνας διαχρύσους. μεθ' οὓς νῖκαι χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. ἔφερον δ' αὗται θυμιατήρια ἑξαπήχη, κισσίνοις χρυσοῖς κλωσὶ διακεκοσμημένα, ζῳωτοὺς ἐνδεδυκυῖαι χιτῶνας, αὐταὶ δὲ πολὺν κόσμον f χρυσοῦν περικείμεναι. μετὰ δὲ ταύτας εἵπετο βωμὸς ἑξάπηχυς διπλοῦς, κισσίνῃ φυλλάδι διαχρύσῳ πεπυκασμένος, ἔχων ἀμπέλινον χρυσοῦν στέφανον, μεσολεύκοις μίτραις κατειλημένον. ἐπηκολούθουν δ' αὐτῷ παῖδες ἐν χιτῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν καὶ σμύρναν ἔτι δὲ κρόκον ἐπὶ χρυσῶν μαζονόμων φέροντες ἑκατὸν εἴκοσι. μεθ' οὓς σάτυροι τεσσαράκοντα ἐστεφανωμένοι κισσίνοις χρυσοῖς στεφάνοις, τὰ δὲ σώματα οἳ μὲν

ἐκέχριντο ὀστρείῳ, τινὲς δὲ μίλτῳ καὶ χρώμασιν ἑτέ- 198
ροις. ἔφερον δὲ καὶ οὗτοι στέφανον χρυσοῦν ἐξ ἀμ-
πέλου καὶ κισσοῦ εἰργασμένον. μεθ' οὓς σειληνοὶ δύο
ἐν πορφυραῖς χλαμύσι καὶ κρηπῖσι λευκαῖς. εἶχε δ'
αὐτῶν ὃ μὲν πέτασον καὶ κηρύκειον χρυσοῦν ὃ δὲ
σάλπιγγα. μέσος δὲ τούτων ἐβάδιζεν ἀνὴρ μείζων τε-
τράπηχυς ἐν τραγικῇ διαθέσει καὶ προσώπῳ, φέρων
χρυσοῦν Ἀμαλθείας κέρας, ὃς προσηγορεύετο ἐνιαυ-
τός. ᾧ γυνὴ περικαλλεστάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἵπετο
πολλῷ χρυσῷ καὶ διαπρεπεῖ κεκοσμημένη, φέρουσα b
τῇ μὲν μιᾷ τῶν χειρῶν στέφανον περσαίας τῇ δ' ἑτέρᾳ
ῥάβδον φοίνικος· ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη πεντετηρίς. ταύτῃ
δ' ἐπηκολούθουν ὧραι τέσσαρες διεσκευασμέναι καὶ
ἑκάστη φέρουσα τοὺς ἰδίους καρπούς. ἐχόμενα τού-
των θυμιατήρια δύο κίσσινα ἐκ χρυσοῦ ἑξαπήχη καὶ
βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦ. καὶ πά-
λιν σάτυροι στεφάνους ἔχοντες κισσίνους χρυσοῦς,
φοινικίδας περιβεβλημένοι· ἔφερον δ' οἳ μὲν οἰνο-
χόην χρυσῆν οἳ δὲ καρχήσιον. μεθ' οὓς ἐπορεύετο
Φιλίσκος ὁ ποιητὴς ἱερεὺς ὢν Διονύσου καὶ πάντες οἱ c
περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. τούτων δ' ἐφεξῆς ἐφέ-
ροντο δελφικοὶ τρίποδες, ἆθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χο-
ρηγοῖς, ὃ μὲν παιδίσκων ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος, ὃ δὲ
πηχῶν δώδεκα ὁ τῶν ἀνδρῶν.'

28. 'μετὰ τούτους τετράκυκλος πηχῶν τεσσαρεσ-
καίδεκα, ὀκτὼ δὲ τὸ πλάτος, ἤγετο ὑπὸ ἀνδρῶν ὀγ-
δοήκοντα καὶ ἑκατόν, ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπῆν ἄγαλμα Διο-
νύσου δεκάπηχυ σπένδον ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χι-
τῶνα πορφυροῦν ἔχον διάπεζον καὶ ἐπ' αὐτοῦ κροκω-
τὸν διαφανῆ· περιεβέβλητο δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν
χρυσοποίκιλον. προέκειτο δὲ αὐτοῦ κρατὴρ λακωνικὸς d
χρυσοῦς μετρητῶν πεντεκαίδεκα καὶ τρίπους χρυσοῦς,

ἐφ' οὗ θυμιατήριον χρυσοῦν καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ
κασίας μεσταὶ καὶ κρόκου. περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ
σκιὰς ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου καὶ τῆς λοιπῆς ὀπώρας
κεκοσμημένη· προσήρτηντο δὲ καὶ στέφανοι καὶ ται-
νίαι καὶ θύρσοι καὶ τύμπανα καὶ μίτραι πρόσωπά τε
e σατυρικὰ καὶ κωμικὰ καὶ τραγικά. τῇ δὲ τετρακύκλῳ
...ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι καὶ πέρσεις τελεταὶ καὶ θίασοι παν-
τοδαποὶ καὶ τὰ λίκνα φέρουσαι. μετὰ δὲ ταῦτα μακέ-
ται αἱ καλούμεναι μιμαλλόνες καὶ βασσάραι καὶ λυδαί,
κατακεχυμέναι τὰς τρίχας καὶ ἐστεφανωμέναι τινὲς
μὲν ὄφεσιν αἳ δὲ μίλαξι καὶ ἀμπέλῳ καὶ κισσῷ· κατ-
εῖχον δὲ ταῖς χερσὶν αἳ μὲν ἐγχειρίδια αἳ δὲ ὄφεις.
μετὰ δὲ ταύτας ἤγετο τετράκυκλος πηχῶν ὀκτὼ πλά-
τος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξήκοντα, ἐφ' ἧς ἄγαλμα Νύσης ὀκτά-
f πηχυ καθήμενον, ἐνδεδυκὸς μὲν θάψινον χιτῶνα χρυ-
σοποίκιλον, ἱμάτιον δὲ ἠμφίεστο λακωνικόν. ἀνίστατο
δὲ τοῦτο μηχανικῶς οὐδενὸς τὰς χεῖρας προσάγοντος,
καὶ σπεῖσαν ἐκ χρυσῆς φιάλης γάλα πάλιν ἐκάθητο.
εἶχε δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσον ἐστεμμένον μίτραις.
αὐτὴ δ' ἐστεφάνωτο [στεφάνῳ] κισσίνῳ χρυσῷ καὶ
βότρυσι διαλίθοις πολυτελέσιν. εἶχε δὲ σκιάδα, καὶ
ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς τετρακύκλου κατεπεπήγεσαν λαμ-
199 πάδες διάχρυσοι τέτταρες. ἑξῆς εἵλκετο ἄλλη τετρά-
κυκλος μῆκος πηχῶν εἴκοσι, πλάτος ἑκκαίδεκα, ὑπὸ
ἀνδρῶν τριακοσίων· ἐφ' ἧς κατεσκεύαστο ληνὸς πη-
χῶν εἴκοσι τεσσάρων, πλάτος πεντεκαίδεκα, πλήρης
σταφυλῆς. ἐπάτουν δὲ ἑξήκοντα σάτυροι πρὸς αὐλὸν
ᾄδοντες μέλος ἐπιλήνιον· ἐφειστήκει δ' αὐτοῖς σειλη-
νός· καὶ δι' ὅλης τῆς ὁδοῦ τὸ γλεῦκος ἔρρει. ἑξῆς ἐφέ-
ρετο τετράκυκλος μῆκος πηχῶν εἴκοσι πέντε, πλάτος
τεσσαρεσκαίδεκα· ἤγετο δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων·
ἐφ' ἧς ἦν ἀσκὸς τρισχιλίους ἔχων μετρητάς, ἐκ παρ-

δαλῶν [δερμάτων] ἐρραμμένος· ἔρρει δὲ καὶ οὗτος κατὰ b
μικρὸν ἀνιέμενος κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν. ἠκολούθουν δ' αὐτῷ σάτυροι καὶ σειληνοὶ ἑκατὸν εἴκοσιν ἐστεφανωμένοι, φέροντες οἳ μὲν οἰνοχόας οἳ δὲ φιάλας οἳ δὲ θηρικλείους μεγάλας, πάντα χρυσᾶ.'

29. 'ἐχομένως ἤγετο κρατὴρ ἀργυροῦς ἑξακοσίους χωρῶν μετρητὰς ἐπὶ τετρακύκλου ἑλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. εἶχε δὲ ὑπὸ τὰ χείλη καὶ τὰ ὦτα καὶ
ὑπὸ τὴν βάσιν ζῷα τετορευμένα, καὶ διὰ μέσου ἐστε- c
φάνωτο στεφάνῳ χρυσῷ διαλίθῳ. ἑξῆς ἐφέρετο κυλικεῖα ἀργυρᾶ δωδεκαπήχη δύο, ὕψος πηχῶν ἕξ. ταῦτα δ' εἶχεν ἄνω τε ἀκρωτήρια καὶ ἐν ταῖς γάστραις κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν ζῷα τριημιπήχη καὶ πηχυαῖα πλήθει πολλά. καὶ λουτῆρες μεγάλοι δέκα καὶ κρατῆρες ἑκκαίδεκα, ὧν οἱ μείζους ἐχώρουν μετρητὰς τριάκοντα οἱ δ' ἐλάχιστοι πέντε. εἶτα λέβητες ἕξ, βανωτοὶ εἴκοσι τέσσαρες ἐπ' ἐγγυθήκαις πέντε καὶ ληνοὶ ἀργυραῖ δύο, ἐφ' ὧν ἦσαν βῖκοι εἴκοσι τέσσαρες, τρά-
πεζά τε ὁλάργυρος δωδεκάπηχυς, καὶ ἄλλαι ἑξαπήχεις d
τριάκοντα. πρὸς δὲ τούτοις τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἷς μὲν εἶχε τὴν περίμετρον πηχῶν ἑκκαίδεκα, κατάργυρος ὢν ὅλος, οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττονες ὄντες διάλιθοι κατὰ μέσον ὑπῆρχον. μετὰ τούτους ἐφέροντο δελφικοὶ τρίποδες ἀργυροῖ ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμόν, ἐλάττους τῶν προειρημένων, ὧν αἱ γωνίαι . . . τετραμέτρητοι ὑδρίαι εἴκοσι καὶ ἕξ, ἀμφορεῖς παναθηναϊκοὶ ἑκκαίδεκα, ψυκτῆρες ἑκατὸν ἑξήκοντα· τούτων ὁ μέγιστος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. ταῦτα
μὲν οὖν ἦν ἅπαντα ἀργυρᾶ.' e

30. 'ἐχόμενοι δὲ τούτων ἐπόμπευον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες, κρατῆρας λακωνικοὺς τέτταρας ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους . . . τετραμέτρητοι. ἕτεροι

κορινθιουργεῖς δύο (οὗτοι δ' εἶχον ἄνωθεν καθήμενα περιφανῆ τετορευμένα ζῷα καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ καὶ ἐν ταῖς γάστραις πρόστυπα ἐπιμελῶς πεποιημένα· ἐχώρει δ' ἕκαστος μετρητὰς ὀκτώ) ἐπ' ἐγγυθήκαις. καὶ
f ληνὸς ἐν ᾗ ἦσαν βῖκοι δέκα· ὁλκεῖα δύο ἑκάτερον χωροῦν μετρητὰς πέντε· κώθωνες διμέτρητοι δύο· ψυκτῆρες εἴκοσι δύο, ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκοντα ὁ δ' ἐλάχιστος μετρητήν. ἐπόμπευσαν δὲ τρίποδες χρυσοῖ μεγάλοι τέτταρες· καὶ χρυσωματοθήκη χρυσῆ διάλιθος πηχῶν δέκα ὕψος, ἔχουσα βασμοὺς ἕξ, ἐν οἷς καὶ ζῷα τετραπάλαιστα ἐπιμελῶς πεποιημένα πολλὰ τὸν ἀριθμόν· καὶ κυλικεῖα δύο, καὶ ὑάλινα διάχρυσα δύο· ἐγγυθῆκαι χρυσαῖ τετραπήχεις
200 δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς, ὑδρίαι δέκα, βωμὸς τρίπηχυς, μαζονόμια εἴκοσι πέντε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύοντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι ἐνδεδυκότες χιτῶνας λευκούς, ἐστεφανωμένοι οἳ μὲν κισσῷ οἳ δὲ πίτυϊ· ὧν διακόσιοι μὲν καὶ πεντήκοντα χοεῖς εἶχον χρυσοῦς, τετρακόσιοι δ' ἀργυροῦς, ἕτεροι δὲ τριακόσιοι καὶ εἴκοσι ψυκτήρια ἔφερον χρυσᾶ, οἳ δ' ἀργυρᾶ. μεθ' οὓς ἄλλοι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκισμοῦ χρείαν· ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πεντήκοντα δ' ἀργυ-
b ρᾶ, τριακόσια δὲ κεκηρογραφημένα χρώμασι παντοίοις. καὶ κερασθέντων ἐν ταῖς ὑδρίαις καὶ πίθοις πάντες κοσμίως ἐγλυκάνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ.'

31. Ἑξῆς τούτοις καταλέγει τετραπήχεις τραπέζας, ἐφ' ὧν πολλὰ θέας ἄξια πολυτελῶς κατεσκευασμένα περιήγετο θεάματα. 'ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σεμέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας τινὲς διαχρύσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμήτων. οὐκ ἄξιον δ' ἦν παραλιπεῖν τήνδε τὴν τετράκυκλον, μῆκος οὖσαν πηχῶν
c εἴκοσι δύο, πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα, ὑπὸ ἀνδρῶν

ἑλκομένην πεντακοσίων· ἐφ' ἧς ἄντρον ἦν βαθὺ καθ' ὑπερβολὴν κισσῷ καὶ μίλτῳ.. ἐκ τούτου περιστεραὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καθ' ὅλην ἐξίπταντο τὴν ὁδόν, λημνίσκοις τοὺς πόδας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἁρπάζεσθαι. ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ κρουνοὶ δύο, ὃ μὲν γάλακτος ὃ δὲ οἴνου. πᾶσαι δ' αἱ περὶ αὐτὸν νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοῦς· ὁ δὲ Ἑρμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς. ἐπὶ δὲ ἄλλης τετρακύκλου, ἣ περιεῖχε τὴν ἐξ Ἰνδῶν κάθοδον Διονύσου, Διόνυσος ἦν δωδεκάπηχυς, ἐπ' [d] ἐλέφαντος κατακείμενος, ἠμφιεσμένος πορφυρίδα καὶ στέφανον κισσοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων· εἶχε δ' ἐν ταῖς χερσὶ θυρσόλογχον χρυσοῦν, ὑπεδέδετο δ' ἐμβάδας χρυσογραφεῖς. προεκάθητο δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τραχήλῳ τοῦ ἐλέφαντος σατυρίσκος πεντάπηχυς, ἐστεφανωμένος πίτυος στεφάνῳ χρυσῷ, τῇ δεξιᾷ αἰγείῳ κέρατι χρυσῷ σημαίνων. ὁ δὲ ἐλέφας σκευὴν εἶχε χρυσῆν καὶ περὶ τῷ τραχήλῳ κίσσινον χρυσοῦν στέφανον. ἠκολούθουν δὲ τούτῳ παιδίσκαι πεντακόσιαι κεκοσμη- [e] μέναι χιτῶσι πορφυροῖς, χρυσῷ διεζωσμέναι. ἐστεφάνωντο δὲ αἱ μὲν ἡγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι χρυσοῖς πιτυΐνοις στεφάνοις, ἠκολούθουν δὲ αὐταῖς σάτυροι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίας οἳ μὲν ἀργυρᾶς οἳ δὲ χαλκᾶς ἔχοντες. μετὰ δὲ τούτους ἐπορεύοντο ὄνων ἶλαι πέντε, ἐφ' ὧν ἦσαν σειληνοὶ καὶ σάτυροι ἐστεφανωμένοι. τῶν δὲ ὄνων οἳ μὲν χρυσᾶς οἳ δ' ἀργυρᾶς προμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον.'

32. 'μετὰ δὲ τούτους ἐλεφάντων ἅρματα ἀφείθη [f] εἴκοσι τέσσαρα καὶ συνωρίδες τράγων ἑξήκοντα, κώλων δεκαδύο, ὀρύγων ἑπτά, βουβάλων πεντεκαίδεκα, στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ὀνελάφων ἑπτά, καὶ συνωρίδες τέσσαρες ὄνων ἀγρίων, ἅρματα τέσσαρα. ἐπὶ δὲ

πάντων τούτων ἀναβεβήκει παιδάρια χιτῶνας ἔχοντα ἡνιοχικοὺς καὶ πετάσους. παραναβεβήκει δὲ παιδισκάρια διεσκευασμένα πελταρίοις καὶ θυρσολόγχοις, κεκοσμημένα ἱματίοις καὶ χρυσίοις. ἐστεφάνωτο δὲ τὰ μὲν ἡνιοχοῦντα παιδάρια πίτυϊ, τὰ δὲ παιδισκάρια κισσῷ. ἐπῆσαν δὲ καὶ συνωρίδες καμήλων ἐξ ἑκατέρου [201] μέρους τρεῖς, αἷς ἐπηκολούθουν ἀπῆναι ὑφ' ἡμιόνων ἀγόμεναι. αὗται δ' εἶχον σκηνὰς βαρβαρικάς, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο γυναῖκες ἰνδαὶ καὶ ἕτεραι, κεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλωτοι. κάμηλοι δ' αἳ μὲν ἔφερον λιβανωτοῦ μνᾶς τριακοσίας, σμύρνης τριακοσίας, κρόκου καὶ κασίας καὶ κινναμώμου καὶ ἴριδος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων διακοσίας. ἐχόμενοι τούτων ἦσαν Αἰθίοπες δωροφόροι, ὧν οἳ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δ' ἐβένου κορμοὺς δισχιλίους, ἄλλοι χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς κρατῆρας ἑξήκοντα καὶ ψήγματα χρυ- [b] σίου. μεθ' οὓς ἐπόμπευσαν κυνηγοὶ δύο ἔχοντες σιβύνας ἐπιχρύσους. ἤγοντο δὲ καὶ κύνες δισχίλιοι τετρακόσιοι, οἳ μὲν ἰνδοί, οἱ λοιποὶ δὲ ὑρκανοὶ καὶ μολοσσοὶ καὶ ἑτέρων γενῶν. ἑξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα φέροντες δένδρα ἐξ ὧν ἀνήρτητο θηρία παντοδαπὰ καὶ ὄρνεα. εἶτ' ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ καὶ ταῷ καὶ μελεαγρίδες καὶ φασιανοὶ ὄρνιθες καὶ ἄλλοι αἰθιοπικοὶ πλήθει πολλοί.' εἰπὼν δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ καταλέξας ζῴων ἀγέλας ἐπιφέρει 'πρόβατα αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα, ἀρά- [c] βια τριακόσια, εὐβοϊκὰ εἴκοσιν, ὁλόλευκοι βόες ἰνδικοὶ εἴκοσιν ἕξ, αἰθιοπικοὶ ὀκτώ, ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία, παρδάλεις τεσσαρεσκαίδεκα, πάνθηρες ἑκκαίδεκα, λυγκία τέσσαρα, ἄρκηλοι τρεῖς, καμηλοπάρδαλις μία, ῥινόκερως αἰθιοπικὸς εἷς.'

33. 'ἑξῆς ἐπὶ τετρακύκλου Διόνυσος περὶ τὸν τῆς

Ῥέας βωμὸν καταπεφευγώς, ὅτε ὑπὸ Ἥρας ἐδιώκετο,
στέφανον ἔχων χρυσοῦν, Πριάπου αὐτῷ παρεστῶτος
ἐστεφανωμένου [στεφάνῳ] χρυσῷ κισσίνῳ. τὸ δὲ τῆς
Ἥρας ἄγαλμα στεφάνην εἶχε χρυσῆν. Ἀλεξάνδρου δὲ d
καὶ Πτολεμαίου ἀγάλματα ἐστεφανωμένα στεφάνοις
κισσίνοις ἐκ χρυσοῦ. τὸ δὲ τῆς Ἀρετῆς ἄγαλμα τὸ παρ-
εστὸς τῷ Πτολεμαίῳ στέφανον εἶχεν ἐλαίας χρυσοῦν.
καὶ Πρίαπος δ' αὐτοῖς συμπαρῆν ἔχων στέφανον κίσ-
σινον ἐκ χρυσοῦ. Κόρινθος δ' ἡ πόλις παρεστῶσα τῷ
Πτολεμαίῳ ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ. παρέκειντο
δὲ πᾶσι τούτοις κυλικεῖον μεστὸν χρυσωμάτων κρατήρ
τε χρυσοῦς μετρητῶν πέντε. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ταύτῃ
ἠκολούθουν γυναῖκες ἔχουσαι ἱμάτια πολυτελῆ καὶ e
κόσμον· προσηγορεύοντο δὲ πόλεις, αἵ τ' ἀπ' Ἰωνίας
καὶ λοιπαὶ Ἑλληνίδες, ὅσαι τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους
κατοικοῦσαι ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν· ἐφόρουν δὲ
πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλων τε-
τρακύκλων θύρσος ἐνενηκοντάπηχυς χρυσοῦς καὶ
λόγχη ἀργυρᾶ ἑξηκοντάπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῃ φαλλὸς
χρυσοῦς πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι, διαγεγραμμένος καὶ
διαδεδεμένος στέμμασι διαχρύσοις, ἔχων ἐπ' ἄκρου
ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἦν ἡ περίμετρος πηχῶν ἕξ.'

'πολλῶν οὖν καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν ταῖς πομ-
παῖς ταύταις μόνα ἐξελεξάμεθα ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ f
ἄργυρος. καὶ γὰρ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἄξιαι
καὶ θηρίων πλήθη καὶ ἵππων καὶ λέοντες παμμεγέ-
θεις εἴκοσι καὶ τέσσαρες. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τετράκυ-
κλοι οὐ μόνον εἰκόνας βασιλέων φέρουσαι ἀλλὰ καὶ
θεῶν πολλαί. μεθ' ἃς χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξα-
κοσίων, ἐν οἷς κιθαρισταὶ συνεφώνουν τριακόσιοι
ἐπιχρύσους ἔχοντες ὅλας κιθάρας καὶ στεφάνους χρυ-
σοῦς. μεθ' οὓς ταῦροι διῆλθον δισχίλιοι ὁμοιοχρώ- 202

ματοι χρυσοκέρῳ, προμετωπίδας χρυσᾶς καὶ ἀνὰ μέ-
σον στεφάνους ὅρμους τε καὶ αἰγίδας πρὸ τῶν στηθῶν
ἔχοντες· ἦν δ' ἅπαντα ταῦτα χρυσᾶ.'

34. 'καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς ἤγετο πομπὴ καὶ ἄλλων
παμπόλλων θεῶν καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐφ'
ἅρματος ἐλεφάντων ἀληθινῶν ἐφέρετο χρυσοῦς, Νί-
κην καὶ Ἀθηνᾶν ἐξ ἑκατέρου μέρους ἔχων. ἐπόμπευ-
σαν δὲ καὶ θρόνοι πολλοὶ ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ
b κατεσκευασμένοι· ὧν ἐφ' ἑνὸς ἔκειτο στεφάνη χρυσῆ,
ἐπ' ἄλλου δίκερας χρυσοῦν, ἐπ' ἄλλου δ' ἦν στέφανος
χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον. ἐπὶ δὲ
τὸν Πτολεμαίου τοῦ σωτῆρος θρόνον στέφανος ἐπέκει-
το ἐκ μυρίων κατεσκευασμένος χρυσῶν. ἐπόμπευσε δὲ
καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ τριακόσια καὶ πεντήκοντα, καὶ
βωμοὶ δὲ ἐπίχρυσοι ἐστεφανωμένοι χρυσοῖς στεφάνοις,
ὧν ἑνὶ παρεπεπήγεσαν δᾷδες χρυσαῖ δεκαπήχεις τέσ-
σαρες. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ ἐσχάραι ἐπίχρυσοι δώδεκα,
ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχυς τῇ περιμέτρῳ τεσσαρακοντά-
πηχυς ὕψει, ἡ δὲ πηχῶν πεντεκαίδεκα. ἐπόμπευσαν
δὲ καὶ δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐννέα, ἐκ πηχῶν τεσ-
c σάρων· ἄλλοι ὀκτώ, πηχῶν ἕξ· ἄλλος πηχῶν τριά-
κοντα, ἐφ' οὗ ἦν ζῷα χρυσᾶ πενταπήχη καὶ στέφανος
κύκλῳ χρυσοῦς ἀμπέλινος. παρῆλθον δὲ καὶ φοίνικες
ἐπίχρυσοι ὀκταπήχεις ἑπτά, καὶ κηρύκειον ἐπίχρυσον
πηχῶν τεσσαράκοντα πέντε, καὶ κεραυνὸς ἐπίχρυσος
πηχῶν τεσσαράκοντα, ναός τε ἐπίχρυσος, οὗ ἡ περί-
μετρος πηχῶν τεσσαράκοντα· δίκερας πρὸς τούτοις
ὀκτάπηχυ. πολὺ δὲ καὶ ζῴων πλῆθος ἐπιχρύσων συνε-
πόμπευεν, ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκαπήχη· καὶ θηρία
d ὑπεράγοντα τοῖς μεγέθεσι καὶ ἀετοὶ πηχῶν εἴκοσι.
στέφανοί τ' ἐπίχρυσοι ἐπόμπευσαν τρισχίλιοι διακό-
σιοι, ἕτερός τε μυστικὸς χρυσοῦς λίθοις πολυτελέσι

κεκοσμημένος ὀγδοηκοντάπηχυς· οὗτος δὲ περιετίθετο τῷ τοῦ Βερενικείου θυρώματι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῆ. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ στεφάναι χρυσαῖ πάνυ πολλαὶ ἃς ἔφερον παιδίσκαι πολυτελῶς κεκοσμημέναι, ὧν μία δίπηχυς εἰς ὕψος, τὴν δὲ περίμετρον ἔχουσα ἑκκαίδεκα πηχῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θώραξ χρυσοῦς πηχῶν e δώδεκα καὶ ἕτερος ἀργυροῦς πηχῶν ὀκτωκαίδεκα, . . . ἐννέα, ἔχων ἐφ' ἑαυτὸν κεραυνοὺς χρυσοῦς δεκαπήχεις δύο καὶ στέφανον δρυὸς διάλιθον· ἀσπίδες χρυσαῖ εἴκοσι, πανοπλίαι χρυσαῖ ἑξήκοντα τέσσαρες, κνημῖδες χρυσαῖ τριπήχεις δύο, λεκάναι χρυσαῖ δώδεκα, φιάλαι πολλαὶ πάνυ τὸν ἀριθμόν, οἰνοχόαι τριάκοντα, ἐξάλειπτρα μεγάλα δέκα, ὑδρίαι δώδεκα, μαζονόμια πεντήκοντα, τράπεζαι διάφοροι, κυλικεῖα χρυσωμάτων πέντε, κέρας ὁλόχρυσον πηχῶν τριάκοντα. ταῦτα f δὲ τὰ χρυσώματα ἐκτὸς ἦν τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομπῇ διενεχθέντων. εἶτ' ἀργυρωμάτων ἅμαξαι τετρακόσιαι καὶ χρυσωμάτων εἴκοσι, ἀρωμάτων δὲ ὀκτακόσιαι.'

35. 'ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμπευσαν αἱ δυνάμεις αἱ ἱππικαὶ καὶ πεζικαί, πᾶσαι καθωπλισμέναι θαυμασίως. πεζοὶ μὲν ἐς πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους καὶ ἑξακοσίους, ἱππεῖς δὲ δισμύριοι τρισχίλιοι διακόσιοι. 203 πάντες δ' οὗτοι ἐπόμπευσαν, τὴν ἁρμόζουσαν ἑκάστῳ ἠμφιεσμένοι στολὴν καὶ τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. ἐκτὸς δ' ὧν πάντες οὗτοι εἶχον πανοπλιῶν καὶ ἄλλαι πλεῖσται ἦσαν ἀποκείμεναι, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥᾴδιον.' κατέλεξε δ' αὐτὸν ὁ Καλλίξενος. 'ἐστεφανώθησαν δ' ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ στεφάνοις χρυσοῖς εἴκοσι· Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος καὶ Βερενίκη εἴκοσι τρισὶν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν καὶ τεμένεσιν ἐν Δωδώνῃ. καὶ ἐγένετο τὸ δαπάνημα τοῦ

b νομίσματος τάλαντα δισχίλια διακόσια τριάκοντα ἐννέα, μναῖ πεντήκοντα, καὶ ταῦτ' ἠριθμήθη πάντα παρὰ τοῖς οἰκονόμοις, διὰ τὴν τῶν στεφανούντων προθυμίαν, πρὸ τοῦ τὰς θέας παρελθεῖν. ὁ δὲ Φιλάδελφος Πτολεμαῖος, υἱὸς αὐτῶν, εἰκόσι χρυσαῖς, δυσὶ μὲν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν, ἐπὶ δὲ κιόνων ἑξαπήχει μιᾷ, πενταπήχεσι πέντε, τετραπήχεσιν ἕξ.'

36. Ποία οὖν, ἄνδρες δαιτυμόνες, βασιλεία οὕτως γέγονε πολύχρυσος; οὐ γὰρ τὰ ἐκ Περσῶν καὶ Βαβυ- c λῶνος λαβοῦσα χρήματα, ἢ μέταλλα ἐργαζομένη, ἢ Πακτωλὸν ἔχουσα χρυσοῦν ψῆγμα καταφέροντα. μόνος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσορρόας καλούμενος Νεῖλος μετὰ τροφῶν ἀφθόνων καὶ χρυσὸν ἀκίβδηλον καταφέρει, ἀκινδύνως γεωργούμενον, ὡς πᾶσιν ἐξαρκεῖν ἀνθρώποις, δίκην Τριπτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσαν γῆν. διόπερ αὐτὸν καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παρμένων ἐπικαλούμενος, αἰγύπτιε Ζεῦ, φησί, Νεῖλε. πολλῶν δ' ὁ Φιλάδελφος βασιλέων πλούτῳ διέφερε, καὶ περὶ πάντα ἐσπουδάκει τὰ κατασκευάσματα φιλοτίμως, ὥστε καὶ d πλοίων πλήθει πάντας ὑπερέβαλλε. τὰ γοῦν μέγιστα τῶν πλοίων ἦν παρ' αὐτῷ, τριακοντήρεις δύο, εἰκοσήρης μία, τέσσαρες τρισκαιδεκήρεις, δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις τεσσαρεσκαίδεκα, ἐννήρεις τριάκοντα, ἑπτήρεις τριάκοντα ἑπτά, ἑξήρεις πέντε, πεντήρεις ἑπτακαίδεκα· τὰ δ' ἀπὸ τετρήρους μέχρι τριηρημιολίας διπλάσια τούτων. τὰ δ' εἰς τὰς νήσους πεμπόμενα καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ὧν ἦρχε καὶ τὴν Λιβύην πλείονα ἦν e τῶν τετρακισχιλίων. περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς καὶ τῆς εἰς τὸ Μουσεῖον συναγωγῆς τί δεῖ καὶ λέγειν πᾶσι τούτων ὄντων κατὰ μνήμην;

37. Ἐπεὶ δὲ περὶ νεῶν κατασκευῆς εἰρήκαμεν,

φέρ' εἴπωμεν, ἀκοῆς γάρ ἐστιν ἄξια, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ
Φιλοπάτορος βασιλέως κατεσκευασμένα σκάφη. περὶ
ὧν ὁ αὐτὸς Καλλίξενος ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ
Ἀλεξανδρείας οὑτωσὶ λέγων ‘τὴν τεσσαρακοντήρη
ναῦν κατεσκεύασεν ὁ Φιλοπάτωρ, τὸ μῆκος ἔχουσαν
διακοσίων ὀγδοήκοντα πηχῶν, ὀκτὼ δὲ καὶ τριάκοντα f
ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον, ὕψος δὲ ἕως ἀκροστολίου
τεσσαράκοντα ὀκτὼ πηχῶν. ἀπὸ δὲ τῶν πρυμνητικῶν
ἀφλάστων ἐπὶ τὸ πρὸς τῇ θαλάσσῃ μέρος αὐτῆς τρεῖς
πρὸς τοῖς πεντήκοντα πήχεις. πηδάλια δ' εἶχε τέττα-
ρα τριακονταπήχη, κώπας δὲ θρανιτικὰς ὀκτὼ καὶ
τριάκοντα πηχῶν τὰς μεγίστας, αἳ διὰ τὸ μόλυβδον 204
ἔχειν ἐν τοῖς ἐγχειριδίοις καὶ γεγονέναι λίαν εἴσω βα-
ρεῖαι κατὰ τὴν ζύγωσιν εὐήρεις ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς
χρείας. δίπρῳρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος, καὶ ἔμ-
βολα εἶχεν ἑπτά· τούτων ἓν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ'
ὑποστέλλοντα, τινὰ δὲ κατὰ τὰς ἐπωτίδας. ὑποζώ-
ματα δὲ ἐλάμβανε δώδεκα· ἑξακοσίων δ' ἦν ἕκαστον
πηχῶν. εὔρυθμος δ' ἦν καθ' ὑπερβολήν· θαυμαστὸς
δ' ἦν καὶ ὁ ἄλλος κόσμος τῆς νεώς. ζῷα μὲν γὰρ εἶχεν
οὐκ ἐλάττω δώδεκα πηχῶν κατὰ πρύμναν τε καὶ πρῷ-
ραν, καὶ πᾶς τόπος αὐτῆς κηρογραφίᾳ κατεπεποίκιλ- b
το, τὸ δ' ἔγκωπον ἅπαν μέχρι τῆς τρόπεως κισσίνην
φυλλάδα καὶ θύρσους εἶχε πέριξ. πολὺς δ' ἦν καὶ ὁ
τῶν ὅπλων κόσμος. ἀνεπλήρου δὲ τὰ προσδεόμενα
τῆς νεὼς μέρη. γενομένης δὲ ἀναπείρας ἐδέξατο ἐρέ-
τας πλείους τῶν τετρακισχιλίων, εἰς δὲ τὰς ὑπηρεσίας
τετρακοσίους, εἰς δὲ τὸ κατάστρωμα ἐπιβάτας τρισχι-
λίους, ἀποδέοντας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, καὶ χωρὶς
ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον ἐπισιτισμοῦ c
τε οὐκ ὀλίγον. καθειλκύσθη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ
ἐσχαρίου τινός, ὅ φασι παγῆναι πεντήκοντα πλοίων

πεντηρικῶν ξυλείᾳ, ὑπὸ δὲ ὄχλου μετὰ βοῆς καὶ σαλ-
πίγγων κατήγετο. ὕστερον δὲ τῶν ἀπὸ Φοινίκης τις
ἐπενόησε τὴν καθολκήν, τάφρον ὑποστησάμενος ἴσην
τῇ νηὶ κατὰ μῆκος, ἣν πλησίον τοῦ λιμένος ὤρυξε.
ταύτῃ δὲ τοὺς θεμελίους κατῳκοδόμησε λίθῳ στερεῷ
πρὸς πέντε πήχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φάλαγγας
ἐπικαρσίας κατὰ πλάτος τῆς τάφρου διώσας συνεχεῖς,
d τετράπηχυν εἰς βάθος τόπον ἀπολιπούσας. καὶ ποιή-
σας εἴσρουν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐνέπλησεν αὐτῆς πάντα
τὸν ὀρυχθέντα τόπον, εἰς ὃν ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τυχόν-
των ἀνδρῶν εἰσήγαγε τὴν ναῦν . . . τὸ ἀνοιχθὲν κατ'
ἀρχὰς ἐμφράξαντας μετεξαντλῆσαι πάλιν τὴν θάλασ-
σαν ὀργάνοις. τούτου δὲ γενομένου ἑδρασθῆναι τὸ
πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν προειρημένων φαλάγγων.’

38. ‘Κατεσκεύασε δ' ὁ Φιλοπάτωρ καὶ ποτάμιον
πλοῖον, τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην, τὸ μῆκος ἔχουσαν
ἡμισταδίου, τὸ δ' εὖρος ᾗ πλατύτατον τριάκοντα πη-
e χῶν· τὸ δὲ ὕψος σὺν τῷ τῆς σκηνῆς ἀναστήματι μι-
κρὸν ἀπέδει τεσσαράκοντα πηχῶν. τὸ δὲ σχῆμ' αὐτῆς
οὔτε ταῖς μακραῖς ναυσὶν οὔτε ταῖς στρογγύλαις ἐοι-
κός, ἀλλὰ παρηλλαγμένον τε καὶ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ
ποταμοῦ τὸ βάθος. κάτωθεν μὲν γὰρ ἁλιτενὴς καὶ
πλατεῖα, τῷ δ' ὄγκῳ μετέωρος· τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων
αὐτῆς μέρη, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ πρῷραν, παρέτεινεν
ἐφ' ἱκανόν, τῆς ἀνακλάσεως εὐγράμμου φαινομένης.
δίπρῳρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος, καὶ πρὸς ὕψος
f ἀνέτεινε, διὰ τὸ μετέωρον ἄγαν ἵστασθαι πολλάκις ἐν
τῷ ποταμῷ τὸ κῦμα. κατεσκεύαστο δ' αὐτῆς κατὰ μὲν
μέσον τὸ κύτος τὰ συμπόσια καὶ οἱ κοιτῶνες καὶ τὰ
λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστήρια. πέριξ δὲ τῆς
νεὼς περίπατοι κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς ἐγεγόνεσαν
διπλοῖ. ὧν ἡ μὲν περίμετρος ἦν πέντε πλέθρων οὐκ

ἐλάττων, ἡ δὲ διάθεσις τοῦ μὲν καταγείου περιστύλῳ

λῳ, καὶ κοιτὼν πεντάκλινος. καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρῴ-

ἐσχαρίου τινός, ὑ φασι παγῆναι πεντήκοντα πλοίων

διπλοῖ. ὧν ἡ μὲν περίμετρος ἦν πέντε πλέθρων οὐκ

ἐλάττων, ἡ δὲ διάθεσις τοῦ μὲν καταγείου περιστύλῳ παραπλήσιος, τοῦ δ' ὑπερῴου κρύπτῃ φραγμοῖς καὶ 205 θυρίσι περιεχομένη πάντοθεν. πρώτη δ' εἰσιόντι κατὰ πρύμναν ἐτέτακτο προστὰς ἐξ ἐναντίου μὲν ἀναπεπταμένη, κύκλῳ δὲ περίπτερος· ἧς ἐν τῷ καταντικρὺ τῆς πρῴρας μέρει προπύλαιον κατεσκεύαστο, δι' ἐλέφαντος καὶ τῆς πολυτελεστάτης ὕλης γεγονός. τοῦτο δὲ διελθοῦσιν ὡσανεὶ προσκήνιον ἐπεποίητο τῇ διαθέσει, κατάστεγον ἄνω. πάλιν ὁμοίως κατὰ μὲν τὴν μέσην πλευρὰν προστὰς ἑτέρα παρέκειτο ὄπισθεν, καὶ τετράθυρος ἔφερεν εἰς αὐτὴν πυλών. ἐξ ἀριστερῶν δὲ b καὶ δεξιῶν θυρίδες ὑπέκειντο εὐαύγειαν παρέχουσαι. συνῆπτο δὲ τούτοις ὁ μέγιστος οἶκος· περίπτερος δ' ἦν εἴκοσι κλίνας ἐπιδεχόμενος. κατεσκευάσθη δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἀπὸ κέδρου σχιστῆς καὶ κυπαρίσσου μιλησίας, αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσιν οὖσαι θυΐναις κατεκεκόλληντο σανίσιν, ἐλεφαντίνους ἔχουσαι τοὺς κόσμους. ἡ δ' ἐνήλωσις ἡ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ γεγονότα χαλκοῦ τὴν χρύσωσιν ἐκ πυρὸς εἰλήφει. τῶν δὲ κιόνων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα, αἱ δὲ κε- c φαλαὶ κορινθιουργεῖς ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ διακεκοσμημέναι. τὸ δὲ ἐπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ ὅλον, ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο περιφανῆ ζῴδια ἔχον ἐλεφάντινα μείζονα πηχυαίων, τῇ μὲν τέχνῃ μέτρια τῇ χορηγίᾳ δ' ἀξιοθαύμαστα. ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ τῷ συμποσίῳ τετράγωνος κυπαρισσίνη· γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσῆν ἔχοντες τὴν ἐπιφάνειαν. παρέκειτο δὲ τῷ συμποσίῳ τούτῳ καὶ κοιτὼν ἑπτάκλινος, ᾧ συνῆπτο στενὴ σῦριγξ κατὰ πλάτος τοῦ κύτους d χωρίζουσα τὴν γυναικωνῖτιν. ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἦν παραπλήσιον τῇ πολυτελείᾳ τῷ μεγά-

λῳ, καὶ κοιτὼν πεντάκλινος. καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα τοιαῦτ' ἦν.'

39. 'ἀναβάντι δὲ τὰς παρακειμένας πλησίον τῷ προειρημένῳ κοιτῶνι κλίμακας οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων, καὶ πλησίον αὐτοῦ e ναὸς Ἀφροδίτης θολοειδής, ἐν ᾧ μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς θεοῦ. κατεναντίον δὲ τούτου ἄλλο συμπόσιον πολυτελὲς περίπτερον· οἱ γὰρ κίονες αὐτοῦ ἐκ λίθων ἰνδικῶν συνέκειντο. παρὰ δὲ καὶ τούτῳ τῷ συμποσίῳ κοιτῶνες ἀκόλουθον τὴν κατασκευὴν τοῖς προδεδηλωμένοις ἔχοντες. προάγοντι δὲ ἐπὶ τὴν πρῷραν οἶκος ὑπέκειτο βακχικὸς τρισκαιδεκάκλινος περίπτερος ἐπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον ἕως τοῦ περιτρέχοντος ἐπιστυλίου· στέγη δὲ τῆς τοῦ θεοῦ διαθέσεως οἰκεία. ἐν δὲ f τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἄντρον κατεσκεύαστο, οὗ χρῶμα μὲν ἦν ἔχον τὴν πετροποιίαν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ δεδημιουργημένον· ἵδρυτο δ' ἐν αὐτῷ τῆς τῶν βασιλέων συγγενείας ἀγάλματα εἰκονικὰ λίθου λυχνέως. ἐπιτερπὲς δ' ἱκανῶς καὶ ἄλλο συμπόσιον ἦν ἐπὶ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ κείμενον, σκηνῆς ἔχον τάξιν· ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἐπῆν... διατόναια δὲ τοξοειδῆ διὰ ποσοῦ τινος ἐνετέτατο δια-
206 στήματος, ἐφ' ὧν αὐλαῖαι κατὰ τὸν ἀνάπλουν ἁλουργεῖς ἐνεπετάννυντο. μετὰ δὲ τοῦτο αἴθριον ἐξεδέχετο τὴν ἐπάνω τῆς ὑποκειμένης προστάδος τάξιν κατέχον, ᾧ κλῖμαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον παρέκειτο καὶ συμπόσιον ἐννεάκλινον τῇ διαθέσει τῆς κατασκευῆς αἰγύπτιον. οἱ γὰρ γεγονότες αὐτόθι κίονες ἀνήγοντο στρογγύλοι διαλλάττοντες τοῖς σπονδύλοις, τοῦ μὲν μέλανος τοῦ δὲ λευκοῦ παρ-
b ἄλληλα τιθεμένων. εἰσὶ δ' αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῷ σχήματι περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ παρα-

πλησία ῥόδοις ἐπὶ μικρὸν ἀναπεπταμένοις ἐστίν, περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον οὐχ ἕλικες, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν, καὶ φύλλα τραχέα περίκειται, λωτῶν δὲ ποταμίων κάλυκες καὶ φοινίκων ἀρτιβλάστων καρπός· ἔστι δ' ὅτε καὶ πλειόνων ἄλλων ἀνθέων γέγλυπται γένη. τὸ δ' ὑπὸ τὴν ῥίζαν, ὃ δὴ τῷ συνάπτοντι πρὸς τὴν κεφαλὴν ἐπίκειται σπονδύλῳ, κιβωρίων ἄνθεσι καὶ φύλλοις ὡσανεὶ καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν εἶχε τὴν διάθεσιν. τοὺς μὲν οὖν κίονας οὕτως c
Αἰγύπτιοι κατασκευάζουσι, καὶ τοὺς τοίχους δὲ λευκαῖς τε καὶ μελαίναις διαποικίλλουσι πλινθίσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀλαβαστίτιδος προσαγορευομένης πέτρας. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ μέσον τῆς νεὼς τὸ κύτος ἐν κοίλῃ καὶ κατὰ πᾶν αὐτῆς μέρος οἰκήματα ἦν. ὁ δὲ ἱστὸς ἦν αὐτῆς ἑβδομήκοντα πηχῶν βύσσινον ἔχων ἱστίον ἁλουργεῖ παρασείρῳ κεκοσμημένον. πᾶς δ' ὁ τοῦ βασιλέως τοῦ Φιλαδέλφου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τοῦ τελευταίου Πτολε- d
μαίου, τοῦ καὶ τὸν Γαβινιακὸν συστησαμένου πόλεμον, οὐκ ἀνδρὸς γενομένου ἀλλ' αὐλητοῦ καὶ μάγου.'

40. Περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ Συρακοσίου κατασκευασθείσης νεώς, ἧς καὶ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ γεωμέτρης ἐπόπτης, οὐκ ἄξιον εἶναι κρίνω σιωπῆσαι, σύγγραμμα ἐκδόντος Μοσχίωνος τινός, ᾧ οὐ παρέργως ἐνέτυχον ὑπογυίως. γράφει οὖν ὁ Μοσχίων οὕτως 'Διοκλείδης μὲν ὁ Ἀβδηρίτης θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ῥοδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τείχεσιν ἑλεπόλει, Τίμαιος δ' ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατα- e
σκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ Ἱερώνυμος ἐπὶ τῇ κατασκευῇ τῆς ἁρμαμάξης ᾗ συνέβαινε κατακομισθῆναι τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα, Πολύκλειτος δ' ἐπὶ τῷ λυχνίῳ τῷ κατασκευασθέντι τῷ

Πέρσῃ· ὁ δ' Ἱέρων ὁ τῶν Συρακοσίων βασιλεύς, ὁ πάντα Ῥωμαίοις φίλος, ἐσπουδάκει μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ γυμνασίων κατασκευάς, ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὧν ἑνὸς
f τῆς κατασκευῆς μνησθήσομαι. εἰς ὕλην μὲν ξύλων ἐκ τῆς Αἴτνης παρεσκεύαστο ἑξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἐξεργάσασθαι δυναμένην. ὡς δὲ ταῦτα ἡτοιμάσατο, γόμφους τε καὶ ἐγκοίλια καὶ σταμῖνας καὶ τὴν εἰς τὴν ἄλλην χρείαν ὕλην τὴν μὲν ἐξ Ἰταλίας τὴν δ' ἐξ Σικελίας, εἰς δὲ σχοινία λευκέαν μὲν ἐξ Ἰβηρίας, κάνναβιν δὲ καὶ πίτταν ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ, καὶ τἆλλα πάντα τὰ χρειώδη πολλαχόθεν συνήγαγε. συνήγαγε δὲ καὶ ναυπηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας, καὶ καταστήσας ἐκ πάντων Ἀρχίαν τὸν Κορίνθιον ἀρχιτέκτονα παρεκάλεσε προθύμως ἐπιλαβέ-
207 σθαι τῆς κατασκευῆς, προσκαρτερῶν καὶ αὐτὸς τὰς ἡμέρας. τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς [τῆς νεὼς] ἐν μησὶν ἓξ ἐξειργάσατο, καὶ ταῖς ἐκ μολίβου ποιηθείσαις κεραμίσιν ἀεὶ καθ' ὃ ναυπηγηθείη μέρος περιελαμβάνετο, ὡς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. τοῦτο μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλκειν προσετέτακτο, τὴν λοιπὴν κατασκευὴν ἵν' ἐκεῖ λαμβάνῃ. ὡς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε δι' ὀλίγων σωμάτων. κατασκευάσας γὰρ
b ἕλικα τὸ τηλικοῦτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε. πρῶτος δ' Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ἕλικος κατασκευήν. ὡς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεὼς ἐν ἄλλοις ἓξ μησὶ κατεσκευάσθη καὶ τοῖς χαλκοῖς ἥλοις πᾶσα περιελήφθη, ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμνοοι ἦσαν οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι· διὰ τρυπάνων δ' ἦσαν οὗτοι

ἡρμοσμένοι τὰς σταμῖνας συνέχοντες· μολυβδίναις δὲ κεραμίσιν ἀπεστεγανοῦντο πρὸς τὸ ξύλον, ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης· ὡς οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξειργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεπονεῖτο.'

41. 'ἦν δ' ἡ ναῦς τῇ μὲν κατασκευῇ εἰκοσήρης, c τριπάροδος δέ, τὴν μὲν κατωτάτω ἔχουσα ἐπὶ τὸν γόμον, ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατάβασις ἐγίνετο· ἡ δ' ἑτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι μεμηχάνητο· μεθ' ἣν ἡ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις τεταγμένοις. ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων δίαιται τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ πλῆθος. ἡ δὲ ναυκληρικὴ δίαιτα κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνους, ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρύμναν ὀπτάνιον. ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατεσκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος θαυμασίως· ταῖς τε d κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεπονημένα. κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτω πάροδον γυμνάσιον ἦν καὶ περίπατοι σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῷ τοῦ πλοίου μεγέθει, ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυτείαις διὰ κεραμίδων μολυβδινῶν κατεστεγανωμένων. ἔτι δὲ σκηναὶ κιττοῦ λευκοῦ καὶ ἀμπέλων, ὧν αἱ ῥίζαι τὴν τροφὴν ἐν πίθοις εἶχον γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδευσιν λαμβάνουσαι καθάπερ καὶ οἱ κῆποι. αὗται δὲ αἱ σκηναὶ συνεσκίαζον τοὺς περιπάτους. ἑξῆς e δὲ τούτων ἀφροδίσιον κατεσκεύαστο τρίκλινον, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ ἄλλων χαριεστάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν· τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ τὴν ὀροφὴν κυπαρίττου, τὰς δὲ θύρας ἐλέφαντος

καὶ θύου· γραφαῖς δὲ καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατεσκεύαστο.'

42. 'τούτου δ' ἐφεξῆς σχολαστήριον ὑπῆρχε πεντάκλινον, ἐκ πύξου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατεσκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὑτῷ, κατὰ f δὲ τὴν ὀροφὴν πόλον ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Ἀχραδίνην ἀπομεμιμημένον ἡλιοτροπίου. ἦν δὲ καὶ βαλανεῖον τρίκλινον πυρίας χαλκᾶς ἔχον τρεῖς καὶ λουτῆρα πέντε μετρητὰς δεχόμενον ποικίλον τοῦ ταυρομενίτου λίθου. κατεσκεύαστο δὲ καὶ οἰκήματα πλείω τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλίας φυλάττουσι. χωρὶς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου τῶν τοίχων δέκα. κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφὴ τοῖς ἵπποις ἔκειτο καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παίδων τὰ σκεύη. ἦν δὲ καὶ ὑδροθήκη κατὰ 208 τὴν πρῷραν κλειστὴ δισχιλίους μετρητὰς δεχομένη, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ ὀθονίων κατεσκευασμένη. παρὰ δὲ ταύτην κατεσκεύαστο διὰ μολυβδώματος καὶ σανίδων κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον· τοῦτο δ' ἦν πλῆρες θαλάττης, ἐν ᾧ πολλοὶ ἰχθύες εὖ ἐτρέφοντο. ὑπῆρχον δὲ καὶ τῶν τοίχων ἑκατέρωθεν τρόποι προεωσμένοι διάστημα σύμμετρον ἔχοντες· ἐφ' ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι καὶ ὀπτάνια καὶ μύλοι καὶ πλείους ἕτεραι διακονίαι. ἄτλαν- b τές τε περιέτρεχον τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπήχεις, οἳ τοὺς ὄγκους ὑπειλήφεσαν τοὺς ἀνωτάτω καὶ τὸ τρίγλυφον, πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες. ἡ δὲ ναῦς πᾶσα οἰκείαις γραφαῖς ἐπεπόνητο.'

43. 'Πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτὼ σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις· δύο μὲν κατὰ πρύμναν, οἱ δ' ἴσοι κατὰ πρῷραν, οἱ λοιποὶ δὲ κατὰ μέσην ναῦν. τούτων δ' ἑκάστῳ παρεδέδεντο κεραῖαι δύο, ἐφ' ὧν κατεσκεύαστο φατνώματα, δι' ὧν ἠφίεντο λί-

θοι πρὸς τοὺς ὑποπλέοντας τῶν πολεμίων. ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕκαστον ἀνέβαινον τέτταρες μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο δὲ τοξόται. πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων λίθων καὶ βελῶν πλῆρες ἦν. τεῖχος δὲ ἐπάλξεις ἔχον καὶ καταστρώματα διὰ νεὼς ἐπὶ κιλλιβάντων κατεσκεύαστο· ἐφ' οὗ λιθοβόλος ἐφειστήκει, τριτάλαντον λίθον ἀφ' αὑτοῦ ἀφιεὶς καὶ δωδεκάπηχυ βέλος. τοῦτο δὲ τὸ μηχάνημα κατεσκεύασεν Ἀρχιμήδης. ἑκάτερον δὲ τῶν βελῶν ἔβαλλεν ἐπὶ στάδιον. μετὰ δὲ ταῦτα παρατρήματα ἐκ τρόπων παχέων συγκείμενα διὰ ἁλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα. τριῶν τε ἱστῶν ὑπαρχόντων ἐξ ἑκάστου κεραῖαι λιθοφόροι ἐξήρτηντο δύο, ἐξ ὧν ἅρπαγές τε καὶ πλίνθοι μολίβου πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἠφίεντο. ἦν δὲ καὶ χάραξ κύκλῳ τῆς νεὼς σιδήρου πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀναβαίνειν, κόρακές τε σιδηροῖ κύκλῳ τῆς νεώς, οἳ δι' ὀργάνων ἀφιέμενοι τὰ τῶν ἐναντίων ἐκράτουν σκάφη καὶ παρέβαλλον εἰς πληγήν. ἑκατέρῳ δὲ τῶν τοίχων ἑξήκοντα νεανίσκοι πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκεσαν, καὶ τούτοις ἴσοι περί τε τοὺς ἱστοὺς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραίας. ἦσαν δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἱστοὺς ἐν τοῖς καρχησίοις οὖσι χαλκοῖς ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου τρεῖς ἄνδρες, εἶθ' ἑξῆς καθ' ἕνα λειπόμενοι. τούτοις δ' ἐν πλεκτοῖς γυργάθοις διὰ τροχιλίων εἰς τὰ θωράκια λίθοι παρεβάλλοντο καὶ βέλη διὰ τῶν παίδων. ἄγκυραι δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες σιδηραῖ δ' ὀκτώ. τῶν δὲ ἱστῶν ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος εὑρέθησαν· δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς Βρεττίας εὑρέθη ὑπὸ συβώτου ἀνδρός· κατήγαγε δ' αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν Φιλέας ὁ Ταυρομενίτης μηχανικός. ἡ δὲ ἀντλία καίπερ βάθος ὑπερβάλλον ἔχουσα δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξηντλεῖτο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους ἐξευρόντος. ὄνομα δ' ἦν τῇ νηὶ Συρακοσία, ὅτε δ' αὐτὴν ἐξέπεμ-

πεν ὁ Ἱέρων, Ἀλεξάνδρειαν αὐτὴν μετωνόμασεν. ἐφόλκια δ' ἦσαν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κέρκουρος, τρισχίλια τάλαντα δέχεσθαι δυνάμενος· πᾶς δ' ἦν οὗτος ἐπίκωπος. μεθ' ὃν χίλια πεντακόσια βαστάζουσαι ἁλιάδες τε καὶ σκάφαι πλείους. ὄχλος δ' ἦν οὐκ ἐλάττων μετὰ τοὺς προειρημένους, ἄλλοι τ' ἑξακόσιοι παρὰ τὴν πρῷραν ἐπιτηροῦντες τὰ παραγγελλόμενα.
209 τῶν δὲ κατὰ ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθειστήκει ναύκληρος κυβερνήτης καὶ πρῳρεύς, οἵπερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακοσίων νόμους.'

44. 'σίτου δὲ ἐνεβάλλοντο εἰς τὴν ναῦν μυριάδες ἕξ, ταρίχων δὲ σικελικῶν κεράμια μύρια, ἐρεῶν τάλαντα δισμύρια, καὶ ἕτερα δὲ φορτία δισμύρια. χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐμπλεόντων. ὁ δ' Ἱέρων, ἐπεὶ πάντας τοὺς λιμένας ἤκουε τοὺς μὲν
b ὡς οὐ δυνατοί εἰσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτὴν ἀποστεῖλαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν· καὶ γὰρ ἦν σπάνις σίτου κατὰ τὴν Αἴγυπτον. καὶ οὕτως ἐποίησε, καὶ ἡ ναῦς κατήχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἐνεωλκήθη. ὁ δ' Ἱέρων καὶ Ἀρχίμηλον τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν γράψαντα εἰς τὴν ναῦν ἐπίγραμμα χιλίοις πυρῶν μεδίμνοις, οὓς καὶ παρέπεμψεν ἰδίοις δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐτίμησεν. ἔχει δ' οὕτως τοὐπίγραμμα

c τίς τόδε σέλμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἵσατο; ποῖος
κοίρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἠγάγετο;
πῶς δὲ κατὰ δρυόχων ἐπάγη σανίς; ἢ τίνι γόμφοι
τμηθέντες πελέκει τοῦτ' ἐκάμοντο κύτος,
ἢ κορυφαῖς Αἴτνας παρισούμενον, ἤ τινι νάσων,
ἃς Αἰγαῖον ὕδωρ Κυκλάδας ἐνδέδεται,
τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατές; ἦ ῥα Γίγαντες

τοῦτο πρὸς οὐρανίας ἔξεσαν ἀτραπιτούς; d
ἄστρων γὰρ ψαύει καρχήσια, καὶ τριελίκτους
θώρακας μεγάλων ἐντὸς ἔχει νεφέων,
πείσμασι δ' ἀγκύρας ἀπερείδεται, οἷσιν Ἀβύδου
Ξέρξης καὶ Σηστοῦ δισσὸν ἔδησε πόρον.
μανύει στιβαρᾶς κατ' ἐπωπίδος ἀρτιχάρακτον
γράμμα τίς ἐκ χέρσου τάνδ' ἐκύλισε τρόπιν·
φατὶ γὰρ ὡς Ἱέρων Ἱεροκλέος Ἑλλάδι πάσᾳ
καὶ νάσοις καρπὸν πίονα δωροφορῶν, e
Σικελίας σκαπτοῦχος ὁ Δωρικός. ἀλλὰ Πόσειδον
σῷζε κατὰ γλαυκῶν σέλμα τόδε ῥοθίων.

παρέλιπον δ' ἑκὼν ἐγὼ τὴν Ἀντιγόνου ἱερὰν τριήρη, ἣ ἐνίκησε τοὺς Πτολεμαίου στρατηγοὺς περὶ Λεύκολλαν τῆς Κῴας, ὅπου δὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν· ἥτις οὐδὲ τὸ τρίτον, τάχα δὲ οὐδὲ τὸ τέταρτον εἶχε τῆς Συρακοσίας ἢ Ἀλεξανδρίδος ταύτης νεώς.'

45. Τοσαῦτ' οὖν καὶ περὶ τοῦ τῶν νεῶν καταλόγου οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξάμενοι κατελέξαμεν, ἀλλ' f ἀπὸ πανηγυρικῶν πομπῶν. καὶ ἐπεὶ τὸν καλὸν Οὐλπιανὸν οἶδα πάλιν προβαλοῦντα ἡμῖν, τίς αὕτη ἡ παρὰ τῷ Καλλιξένῳ ἐγγυθήκη, φαμὲν αὐτῷ ὅτι καὶ λόγος τις εἰς Λυσίαν ἀναφέρεται τὸν ῥήτορα περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγραφόμενος, οὗ ἡ ἀρχή 'εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον, ἄνδρες δικασταί, Λυσιμένης.' ἐν ᾧ προελθών φησιν 'οὐκ ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι, ἣ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν.' ὅτι δὲ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη ἑξῆς 210 φησί 'πέρυσι δ' ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐξέδωκα εἰς τὸ χαλκεῖον· ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλια... ἄλλο ἔτι μέγεθος ταὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης πολλὰ σκεύη ταὐτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται.' ἐν τούτοις ὁ Λυσίας εἰπὼν ὅτι καὶ

χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, σαφῶς παρίστησιν, ὡς καὶ ὁ Καλλίξενος εἴρηκε, λεβήτων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι. b οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι κατὰ τὴν πολεμάρχειον στοὰν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ Ῥηγίνου, οὗ μνημονεύουσιν Ἐπίχαρμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως 'ἐγγυθήκη καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον.' Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς ὑπόστημα, οἷον ἐγγυθήκην τινὰ σιδηρᾶν, ἀνάθημα Ἀλυάττου· οὗ ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει ὑποκρητηρίδιον c αὐτὸ καλῶν. καὶ ὁ μὲν Ἡγήσανδρος ταῦτα λέγει, εἴδομεν δ' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Δελφοῖς, ὡς ἀληθῶς θέας ἄξιον, διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζῳδάρια καὶ ἄλλα τινὰ ζωΰφια καὶ φυτάρια, ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῷ δυνάμενα καὶ κρατῆρας καὶ ἄλλα σκεύη. ἡ δ' ὑπ' Ἀλεξανδρέων καλουμένη ἀγγοθήκη τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη, δέχεσθαι δυναμένη ἐντιθέμενον κεράμιον. ἔχουσι δὲ ταύτην οἱ μὲν πένητες ξυλίνην, οἱ δὲ πλούσιοι χαλκῆν ἢ ἀργυρᾶν.

46. Εἰπόντες οὖν περὶ ἐγγυθήκης ἑξῆς πάλιν μνησθησόμεθα φιλοδείπνων βασιλέων. ὁ γὰρ τῷ προειd ρημένῳ Ἀντιόχῳ ὁμώνυμος βασιλεύς, Δημητρίου δ' υἱός, ὥς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, ὑποδοχὰς ποιούμενος καθ' ἡμέραν ὀχλικάς, χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων σωρεύματα ἑκάστῳ ἀποφέρειν ἐδίδου τῶν ἑστιατόρων ὁλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζῴων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα· καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πιλήμασι χρυσοῖς πλήθη. καὶ ἄλλος δ' Ἀν-

τίοχος βασιλεὺς ἐπιτελῶν τοὺς ἐν Δάφνῃ ἀγῶνας e ἐποιήσατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπράς, ὥς ὁ αὐτός φησι Ποσειδώνιος. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποιήσατο κατ' ἄνδρα ὁλομελῶν βρωμάτων· μετὰ δὲ καὶ ζώντων χηνῶν λαγωῶν καὶ δορκάδων. ἀνεδίδοντο δὲ καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος καὶ θεραπόντων καὶ ἵππων καὶ καμήλων. καὶ ἔδει ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον πιεῖν ἕκαστον καὶ λαβεῖν τὴν κάμηλον καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. 'καὶ οἱ κατὰ τὴν Συρίαν δὲ πάντες (φησὶ) διὰ τὴν τῆς χώρας εὐβοσίαν ἀπὸ τῆς περὶ τἀναγκαῖα f κακοπαθείας συνόδους ἔνεμον πλείους, ἵνα εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι [δὲ] ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις· τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιαιτώμενοι, καὶ τὸ πλεῖον μέρος τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ προσαποφέρειν πολλά, καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφους, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοῖς τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι.'

47. Ἐπαινῶ δέ γε, ὦ ἄνδρες φίλοι, τὸ γενόμενον 211 παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος οὗτος ὢν Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς υἱὸς ὑποβληθείς, δι' ὃ εἶχον μῖσος πάντες ἄνθρωποι εἰς Δημήτριον· περὶ οὗ ἱστόρησεν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν Ἀθήναιος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. τὸ οὖν συμπόσιον τοῦτο τοιόνδε τι ἐγένετο. Διογένης ὁ Ἐπικούρειος ἕξιν ἔχων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχειρίζετο λόγοις, τὸ μὲν γένος ἦν ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλῶνι, ἀναδοχῆς δ' ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καί- b τοι τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις χαίροντος. ἐπολυώρει οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καίπερ ὄντα τῷ βίῳ φαῦ-

λον, ἔτι δὲ βλάσφημον καὶ βάσκανον ἕνεκά τε τοῦ γελοίου μηδὲ τῶν βασιλέων ἀπεχόμενον· καὶ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἀλλοτρίαν αἴτησιν, ὅπως πορφυροῦν τε χιτωνίσκον φορῇ καὶ χρυσοῦν στέφανον ἔχοντα πρόσωπον ἀρετῆς κατὰ μέσον, ἧς ἱερεὺς ἠξίου προσαγορεύεσθαι, συνεχώρησε καὶ τὸν στέφανον προσ- c χαρισάμενος. ἅπερ ὁ Διογένης ἐρασθείς τινος λυσιῳδοῦ γυναικὸς ἐχαρίσατο αὐτῇ. ἀκούσας δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν συμπόσιον ἐκάλεσε καὶ τὸν Διογένη· καὶ παραγενόμενον ἠξίου κατακλίνεσθαι ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἐσθῆτα. ἄκαιρον δ' εἶναι εἰπόντος, νεύσας εἰσαγαγεῖν ἐκέλευσε τὰ ἀκούσματα, ἐν οἷς καὶ ἡ λυσιῳδὸς εἰσῆλθεν ἐστεφανωμένη τὸν τῆς ἀρετῆς στέφανον καὶ ἐνδῦσα τὴν πορφυρᾶν ἐσθῆτα. γέλωτος οὖν πολλοῦ καταρραγέντος ἔμενεν ὁ φιλόσοφος καὶ τὴν λυσιῳδὸν d ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύσατο. τοῦτον τὸν Διογένη ὁ μεταλαβὼν τὴν βασιλείαν Ἀντίοχος, οὐκ ἐνέγκας αὐτοῦ τὴν κακολογίαν ἀποσφαγῆναι ἐκέλευσεν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος προσηνὴς ἦν ἐν πᾶσι καὶ φιλόλογος ἐν ταῖς ὁμιλίαις, καὶ οὐχ ὅμοιος Ἀθηνίωνι τῷ περιπατητικῷ φιλοσόφῳ, τῷ καὶ διατριβῆς προστάντι φιλοσόφου Ἀθήνησί τε καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν Λαρίσῃ τῆς Θετταλίας, καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ἀθηναίων πόλεως τυραννήσαντι. περὶ οὗ καθ' ἕκαστα ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεύς. ἅπερ εἰ καὶ μακρότερά ἐστιν, e ἐκθήσομαι, ἵν' ἐπιμελῶς πάντας ἐξετάζωμεν τοὺς φάσκοντας εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβωνίοις καὶ τοῖς ἀκάρτοις πώγωσι πιστεύωμεν. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα

εἰ μὲν φράσω τἀληθές, οὐχί σ' εὐφρανῶ·
εἰ δ' εὐφρανῶ τί σ', οὐχὶ τἀληθὲς φράσω.

ἀλλὰ φίλη φασὶν ἡ ἀλήθεια, ἐκθήσομαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα ὡς ἐγένετο.

48. Ἐν τῇ Ἐρυμνέως τοῦ περιπατητικοῦ σχολῇ διέτριβέ τις Ἀθηνίων προσκαρτερῶν τοῖς λόγοις· ὅστις Αἰγυπτίαν ὠνησάμενος θεράπαιναν ἐπεπλέκετο αὐτῇ. ταύτης οὖν εἴτ' ἐξ αὐτοῦ τεκούσης εἴτ' ἐξ ἄλλου f τινός, ὁμώνυμος Ἀθηνίωνι τῷ δεσπότῃ παρετρέφετο. γράμματα δὲ μαθὼν καὶ πρεσβύτην γενόμενον τὸν δεσπότην μετὰ τῆς μητρὸς ἐχειραγώγει, καὶ ἀποθανόντα κληρονομήσας παρέγγραφος Ἀθηναίων πολίτης ἐγένετο. γήμας τε παιδισκάριον εὔμορφον μετὰ τούτου πρὸς τὸ σοφιστεύειν ὥρμησε μειράκια σχολαστικὰ θηρεύων. καὶ σοφιστεύσας ἐν Μεσσήνῃ κἀν 212 Λαρίσῃ τῇ Θετταλικῇ καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτής, ὅτε εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέρρει, ὑποδραμὼν τὸν βασιλέα τῶν φίλων εἷς ἐγένετο, μεγίστης τυχὼν προαγωγῆς. διόπερ μετεώριζε τοὺς Ἀθηναίους δι' ἐπιστολῶν ὡς τὰ μέγιστα παρὰ τῷ Καππαδόκῃ δυνάμενος, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἐπιφερομένων ὀφλημάτων ἀπολυθέντας ἐν ὁμονοίᾳ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀνακτησαμένους καὶ δωρεῶν μεγάλων τυχεῖν ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. ταῦτα b οἱ Ἀθηναῖοι διεκόμπουν τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν καταλελύσθαι πεπιστευκότες.

ἤδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβεβλημένης ὁ Ἀθηνίων ἐπανῆγεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχληθεὶς εἰς τὴν Καρυστίαν κατηνέχθη. τοῦτο μαθόντες οἱ Κεκροπίδαι ἔπεμψαν ἐπὶ τὴν ἀνακομιδὴν αὐτοῦ ναῦς μακρὰς καὶ φορεῖον ἀργυρόπουν. ἀλλ' εἴσεισιν ἤδη, καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν c ἐκδοχὴν αὐτοῦ ἐξεκέχυτο· συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ

ἄλλοι θεαταὶ τὸ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἀθηνίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρόποδος κατακομίζεται φορείου καὶ πορφυρῶν στρωμάτων, ὁ μηδέποτε ἐπὶ τοῦ τρίβωνος ἑορακὼς πορφύραν πρότερον, οὐδενὸς οὐδὲ Ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. συνέτρεχον οὖν πρὸς τὴν θέαν ταύτην ἄνδρες γυναῖκες παῖδες [γέροντες] τὰ κάλλιστα προσδοκῶντες παρὰ Μιθριδάτου, ὁπότε Ἀθηνίων ὁ πένης καὶ τὰς ἐρανικὰς ποιησάμενος ἀκρο- d ἀσεις διὰ τὸν βασιλέα σιληπορδῶν διὰ τῆς χώρας καὶ πόλεως πομπεύει. ὑπήντησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, τὸν ἄγγελον τοῦ νέου Διονύσου καλοῦντες ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην εὐχάς τε καὶ σπονδάς. ὁ δὲ πρότερον ἐκ μισθωτῆς οἰκίας ἐξιὼν εἰς τὴν Διέως οἰκίαν τοῦ τότε πλουτοῦντος ἀνθρώπου ταῖς ἐκ Δήλου προσόδοις εἰσηνέχθη κεκοσμημένην στρωμναῖς τε καὶ γραφαῖς καὶ ἀνδριᾶσι καὶ ἀργυρωμάτων ἐκθέσει. ἀφ' ἧς ἐξῄει χλανίδα λαμπρὰν ἐπισύρων καὶ περικείμενος δακτύλιον χρυσίον e ἐγγεγλυμμένην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰκόνα· προεπόμπευον δ' αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεράποντες πολλοί. ἐν δὲ τῷ τεμένει τῶν τεχνιτῶν θυσίαι τ' ἐπετελοῦντο ἐπὶ τῇ Ἀθηνίωνος παρουσίᾳ καὶ μετὰ κήρυκος προαναφωνήσεως σπονδαί. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθόντες ἀνέμενον αὐτοῦ τὴν πρόοδον, πλήρης δ' ἦν καὶ ὁ Κεραμεικὸς ἀστῶν καὶ ξένων καὶ αὐτόκλητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ὄχλων συνδρομή. ὁ δὲ μόλις προῆλθε δορυφορούμενος ὑπὸ τῶν εὐδοκι- f μεῖν παρὰ τῷ δήμῳ θελόντων, ἑκάστου σπεύδοντος κἂν προσάψασθαι τῆς ἐσθῆτος.

50. ἀναβὰς οὖν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀττάλου στοᾶς ᾠκοδομημένον τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς,

στὰς ἐπὶ τούτου καὶ περιβλέψας κυκληδὸν τὸ πλῆθος,
ἔπειτ' ἀναβλέψας ‘ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφη, τὰ πράγ-
ματά με βιάζεται καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον ἀπαγ-
γέλλειν ἃ οἶδα. τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων λέγε-
σθαι διὰ τὸ παράδοξον τῆς περιστάσεως ἐμποδίζει με.'
ἀθρόως δ' ἐπιβοησάντων αὐτῷ τῶν περιεστώτων
θαρρεῖν καὶ λέγειν ‘λέγω τοίνυν, ἔφη, τὰ μηδέποτε 213
ἐλπισθέντα μηδ' ἐν ὀνείρῳ φαντασθέντα. βασιλεὺς
Μιθριδάτης κρατεῖ μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Καπ-
παδοκίας, κρατεῖ δὲ τῆς συνεχοῦς Ἀσίας ἁπάσης ἄχρι
Παμφυλίας καὶ Κιλικίας. καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτὸν
Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφοροῦσι, δυναστεύει δὲ
τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν καὶ τὸν ὅλον Πόντον κατῳκι-
σμένων ἐθνῶν ἐν περιμέτρῳ τρισμυρίων σταδίων.
Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας Κόιντος Ὄπ-
πιος παραδοθεὶς ἀκολουθεῖ δέσμιος, Μάνιος δὲ Ἀκύλ- b
λιος ὁ ὑπατευκώς, ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν
θρίαμβον, συνδέτην ἔχων ἁλύσει μακρᾷ Βαστάρνην
πεντάπηχυν πεζὸς ὑπὸ ἱππέως ἕλκεται. τῶν δ' ἄλλων
Ῥωμαίων οἳ μὲν θεῶν ἀγάλμασι προσπεπτώκασιν, . . .
οἱ δὲ λοιποὶ μεταμφιεσάμενοι τετράγωνα ἱμάτια τὰς
ἐξ ἀρχῆς πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. πᾶσα δὲ πόλις
ταῖς ὑπὲρ ἄνθρωπον τιμαῖς ὑπαντῶσα κατακαλεῖται
θεὸν τὸν βασιλέα· χρησμοὶ δὲ πάντοθεν τὸ κράτος
τῆς οἰκουμένης θεσπιῳδοῦσι. διὸ καὶ πρὸς τὴν Θρᾴ- c
κην καὶ τὴν Μακεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατόπε-
δα, καὶ τὰ τῆς Εὐρώπης ἅπαντα μέρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν
μεταβέβληται. πάρεισι γὰρ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις οὐ
μόνον ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Καρχη-
δονίων, συμμαχεῖν ἀξιοῦντες ἐπὶ τὴν τῆς Ῥώμης ἀναί-
ρεσιν.'

51. μικρὸν δ' ἐπισχὼν ἐπὶ τούτοις καὶ ἐάσας τοὺς

πολλοὺς συλλαλῆσαι περὶ τῶν παραδόξως προηγγελ-
μένων, τρίψας τὸ μέτωπον ‘τί οὖν (εἶπε) συμβουλεύω;
d μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος
ἐπισχεθῆναι πεποίηκεν, ἕως ἂν αὐτὴ δοκιμάσῃ περὶ
τοῦ πῶς ἡμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ. καὶ μὴ περιίδωμεν
τὰ ἱερὰ κεκλεισμένα, αὐχμῶντα δὲ τὰ γυμνάσια, τὸ
θέατρον ἀνεκκλησίαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια,
καὶ τὴν θεῶν χρησμοῖς καθωσιωμένην πύκν' ἀφῃρη-
μένην τοῦ δήμου. μὴ περιίδωμεν δέ, ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τὴν ἱερὰν τοῦ Ἰάκχου φωνὴν κατασεσιγασμένην,
καὶ τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον τοῖν θεοῖν κεκλεισμένον, καὶ
τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς ἀφώνους.' πολλῶν οὖν
καὶ ἄλλων τοιούτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰκότριβος
e συλλαλήσαντες αὐτοῖς οἱ ὄχλοι καὶ συνδραμόντες εἰς
τὸ θέατρον εἵλοντο τὸν Ἀθηνίωνα στρατηγὸν ἐπὶ τῶν
ὅπλων. καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχή-
στραν ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ εὐχαρίστησέ τε τοῖς Ἀθη-
ναίοις καὶ ἔφη διότι ‘νῦν ὑμεῖς ἑαυτῶν στρατηγεῖτε,
προέστηκα δ' ἐγώ. καὶ ἂν συνεπισχύσητε, τοσοῦτον
δυνήσομαι ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς.' ταῦτ' εἰπὼν
συγκατέστησεν ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας ὧν ἠβού-
λετο ὑποβαλὼν τὰ ὀνόματα.

f 52. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὐτὸν
ἀναδείξας ὁ φιλόσοφος καὶ τὸ τῶν πυθαγορικῶν ἀνα-
δείξας δόγμα περὶ τῆς ἐπιβουλῆς καὶ τί ἠβούλετο αὐ-
τοῖς ἡ φιλοσοφία ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας εἰσηγήσατο,
καθάπερ ἱστόρησε Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν
καὶ Ἕρμιππος ὁ Καλλιμάχειος, εὐθέως καὶ οὗτος τοὺς
214 μὲν εὖ φρονοῦντας τῶν πολιτῶν παρὰ τὰ Ἀριστοτέ-
λους καὶ Θεοφράστου δόγματα, ὡς ἀληθῆ εἶναι τὴν
παροιμίαν τὴν λέγουσαν μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἐκποδὼν
εὐθὺς ἐποιήσατο, φύλακας δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατέστη-

σεν, ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εὐλαβουμέ-
νους τὸ μέλλον κατὰ τῶν τειχῶν αὑτοὺς καθιμήσαντας
φεύγειν. καὶ ὁ Ἀθηνίων ἱππέας ἐπαποστείλας οὓς μὲν
ἐφόνευσεν οὓς δὲ καὶ δεδεμένους κατήγαγε δορυφό-
ρους ἔχων πολλοὺς τῶν φρακτικῶν καλουμένων. συν-
άγων δὲ καὶ ἐκκλησίας πολλάκις τὰ Ῥωμαίων φρο-
νεῖν προσεποιεῖτο· καὶ πολλοῖς αἰτίας ἐπιφέρων ὡς b
διαπεμπομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας καὶ νεωτερίζου-
σιν, ἐφόνευεν αὐτούς· καὶ τὰς πύλας, τριάκοντα κα-
ταστήσας ἐφ' ἑκάστης, οὔτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον
οὔτ' ἐξιέναι εἴα. ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολ-
λῶν καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν ὡς καὶ φρέατα
πληρῶσαι πλείονα. ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ἐπὶ τὴν χώραν
ὥσπερ ὁδοιδόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵτινες αὐτοὺς
ἀνῆγον ὡς αὐτόν· καὶ ἀκρίτους ἀπώλλυε προβασα-
νίσας καὶ στρεβλώσας. πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας δί- c
κας ἐπῆγεν, ὡς τοῖς φυγάσι περὶ καθόδου συνεργοῦ-
σιν· ὧν οἳ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφευ-
γον, οἳ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κατεδικάζοντο, αὐτοῦ
τὰς ψήφους φέροντος. ἐνειργάσατο δ' ἐν τῇ πόλει καὶ
τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἔνδειαν, κριθίδια καὶ
πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. ἐξέπεμπε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς
χώρας ὁπλίτας τοὺς θηρεύσοντας εἴ τις τῶν ἀνακε-
χωρηκότων ἐντός ἐστι τῶν ὅρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τις d
εἰς τὴν ὑπερόριον ἀποδημεῖ· καὶ τὸν ληφθέντ' ἀπε-
τυμπάνιζεν, ὧν ἐνίους καὶ προκατανάλισκε ταῖς βα-
σάνοις. ἐκήρυσσέ τε δύντος τοῦ ἡλίου πάντας οἰκου-
ρεῖν καὶ [μηδὲ] μετὰ λυχνοφόρου μηδένα φοιτᾶν.

53. καὶ οὐ μόνον τὰ τῶν πολιτῶν διήρπαξεν,
ἀλλ' ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων, ἐκτείνας τὰς χεῖρας καὶ
ἐπὶ τὰ εἰς Δῆλον τοῦ θεοῦ χρήματα. ἐκπέμψας γοῦν
εἰς τὴν νῆσον Ἀπελλικῶντα τὸν Τήιον, πολίτην δὲ

Ἀθηναίων γενόμενον, ποικιλώτατόν τινα καὶ ἀψίκο-
ρον ζήσαντα βίον· ὁτὲ μὲν γὰρ . . . ἐφιλοσόφει καὶ τὰ
e περιπατητικὰ καὶ τὴν Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ
ἄλλας συνηγόραζε συχνάς· ἦν γὰρ πολυχρήματος· τά
τ' ἐκ τοῦ μητρῴου τῶν παλαιῶν αὐτόγραφα ψηφί-
σματα ὑφαιρούμενος ἐκτᾶτο καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων
εἴ τι παλαιὸν εἴη καὶ ἀπόθετον. ἐφ' οἷς φωραθεὶς ἐν
ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ἄν, εἰ μὴ ἔφυγεν. καὶ
μετ' οὐ πολὺ πάλιν κατῆλθε, θεραπεύσας πολλούς·
καὶ συναπεγράφετο τῷ Ἀθηνίωνι, ὡς ἂν ἀπὸ τῆς αὐ-
τῆς δὴ αἱρέσεως ὄντι. Ἀθηνίων δ' ἐπιλαθόμενος τῶν
f δογμάτων τῶν τοῦ περιπάτου χοίνικα κριθῶν εἰς τέσ-
σαρας ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις,
ἀλεκτορίδων τροφὴν καὶ οὐκ ἀνθρώπων αὐτοῖς δι-
δούς. Ἀπελλικῶν δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξορμήσας εἰς
Δῆλον καὶ πανηγυρικῶς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀνα-
στρεφόμενος, καὶ προφυλακὴν ἀμελεστέραν πρὸς τὴν
Δῆλον μερίσας, μάλιστα δὲ τὰ ἐξόπισθε τῆς νήσου
ἐάσας ἀφύλακτα καὶ οὐδὲ χάρακα βαλόμενος ἐκοιμᾶτο.
τοῦτο δὲ ἐπιγνοὺς ὁ Ὀρόβιος, στρατηγὸς Ῥωμαίων
215 φυλάσσων τὴν Δῆλον, φυλάξας ἀσέληνον νύκτα καὶ
ἐκβιβάσας τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας, κοιμωμένοις καὶ
μεθύουσιν ἐπιπεσὼν κατέκοψε τοὺς Ἀθηναίους καὶ
τοὺς μετ' αὐτῶν συστρατευομένους ὡς βοσκήματα
ἑξακοσίους τὸν ἀριθμόν, ἐζώγρησε δὲ καὶ περὶ τετρα-
κοσίους. καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀπελλικῶν ἔλαθε
φυγὼν ἐκ Δήλου. πολλοὺς δὲ καὶ συμφυγόντας κατι-
δὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις συγκατέφλεξεν αὐταῖς
οἰκίαις καὶ πάντ' αὐτῶν τὰ πολιορκητικὰ ὄργανα σὺν
b τῇ ἑλεπόλει, ἣν εἰς Δῆλον ἐλθὼν κατεσκευάκει. στή-
σας οὖν τρόπαιον ἐπὶ τῶν τόπων ὁ Ὀρόβιος καὶ βω-
μὸν ἐπέγραψε

τούσδε θανόντας ἔχει ξείνους τάφος, οἳ περὶ Δῆλον
μαρνάμενοι ψυχὰς ὤλεσαν ἐν πελάγει,
τὴν ἱερὰν ὅτε νῆσον Ἀθηναῖοι κεράιζον
κοινὸν ἄρη βασιλεῖ Καππαδόκων θέμενοι.

54. Καὶ Ταρσοῦ δὲ ἐπικούρειος φιλόσοφος ἐτυράννησε Λυσίας ὄνομα. ὃς ὑπὸ τῆς πατρίδος στεφανηφόρος αἱρεθείς, τοῦτ᾽ ἔστιν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπετίθετο τὴν ἀρχήν, ἀλλ᾽ ἐξ ἱματίου τύραννος ἦν, πορφυροῦν μὲν μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, χλαμύδα c δὲ ἐφεστρίδα περιβεβλημένος πολυτελῆ καὶ ὑποδούμενος λευκὰς λακωνικάς, στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐστεμμένος, καὶ διανέμων τὰ τῶν πλουσίων τοῖς πένησι, πολλοὺς φονεύων τῶν οὐ διδόντων.

55. Τοιοῦτοί εἰσιν οἱ ἀπὸ φιλοσοφίας στρατηγοί. περὶ ὧν Δημοχάρης ἔλεγεν, ὥσπερ ἐκ θύμβρας οὐδεὶς ἂν δύναιτο κατασκευάσαι λόγχην, οὐδ᾽ ἐκ Σωκράτους στρατιώτην ἄμεμπτον. ὁ γὰρ Πλάτων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύσασθαι Σωκράτη, τὴν μὲν εἰς Ποτίδαιαν d, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτούς, ὅτε καὶ συνέβη τὴν ἐπὶ Δηλίῳ μάχην γενέσθαι. μηδενὸς δὲ τοῦθ᾽ ἱστορηκότος αὐτὸς καὶ ἀριστείων φησὶν αὐτὸν τετυχηκέναι ἁπάντων τῶν Ἀθηναίων φυγόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἀπολομένων. πάντα δὲ ταῦτα ἐψευδολόγηται. ἡ μὲν γὰρ ἐπ᾽ Ἀμφίπολιν στρατεία γέγονεν ἐπὶ Ἀλκαίου ἄρχοντος Κλέωνος ἡγουμένου ἐξ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὥς φησι Θουκυδίδης. τούτων οὖν τῶν ἐπιλέκτων ἀνάγκη εἶναι καὶ Σωκράτην, ᾧ πλὴν τρίβωνος καὶ βακτηρίας οὐδὲν ἦν. τίς οὖν εἶπεν ἱστοριογράφος e ἢ ποιητής; ἢ ποῦ Θουκυδίδης τὸν Σωκράτην παρενέχρωσε τὸν Πλάτωνος στρατιώτην; τί γὰρ ἀσπίδι ξύνθημα καὶ βακτηρίᾳ; πότε δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν ἐστρατεύσατο, ὡς ἐν τῷ Χαρμίδῃ εἴρηκεν ὁ

Πλάτων, φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ παραχωρῆσαι; τοῦτο οὔτε Θουκυδίδου ἀλλ᾽ οὐδ᾽ Ἰσοκράτους εἰρηκότος ἐν τῷ περὶ τοῦ ζεύγους. ποίας δὲ καὶ μάχης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα Σωκράτης; καὶ τί πρᾶξας ἐπιφανὲς καὶ διάσημον; καθόλου μάχης μηδεμιᾶς συμπεσούσης, ὡς ἱστόρηκε f Θουκυδίδης. οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ ταύτῃ τῇ τερατολογίᾳ ὁ Πλάτων ἐπάγει καὶ τὴν ἐπὶ Δηλίῳ γενομένην, μᾶλλον δὲ πεπλασμένην ἀνδραγαθίαν. εἰ γὰρ καὶ τὸ Δήλιον ᾐρήκει Σωκράτης, ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν τοῖς πρὸς τὸν Φιλοσωκράτην, ἅμα τοῖς πολλοῖς ἀσχημόνως ἂν ἔφυγε, Παγώνδου δύο τέλη περιπέμψαντος τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν 216 λόφον. τότε γὰρ οἳ μὲν πρὸς τὸ Δήλιον τῶν Ἀθηναίων ἔφυγον, οἳ δ᾽ ἐπὶ θάλατταν, ἄλλοι δ᾽ ἐπὶ Ὠρωπόν, οἳ δ᾽ ἐπὶ Πάρνηθα τὸ ὄρος· Βοιωτοὶ δ᾽ ἐφεπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς οἵ τε αὐτῶν καὶ Λοκρῶν. τοιούτου οὖν κυδοιμοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναίους μόνος Σωκράτης, βρενθυόμενος καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλων, εἱστήκει ἀναστέλλων τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἱππικόν; καὶ ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὐ Θουκυδίδης μέμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδεὶς [οὔτε ἱστοριογράφος οὔτε] ποιητής. πῶς δὲ καὶ τῶν b ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παραχωρεῖ, τῷ μηδ᾽ ὅλως κεκοινωνηκότι ταύτης τῆς στρατείας; ἐν δὲ τῷ Κρίτωνι ὁ τῇ Μνημοσύνῃ φίλος Πλάτων οὐδὲ ποιήσασθαί ποτε ἀποδημίαν τὸν Σωκράτη ἔξω τῆς εἰς Ἰσθμὸν πορείας εἴρηκε. καὶ Ἀντισθένης δ᾽ ὁ σωκρατικὸς περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ τῷ Πλάτωνι ἱστορεῖ. οὐκ ἔστι δ᾽ ἔτυμος λόγος οὗτος. χαρίζεται γὰρ καὶ ὁ κύων οὗτος πολλὰ τῷ Σωκράτει· ὅθεν οὐδετέρῳ αὐτῶν δεῖ πιστεύειν, σκοπὸν ἔχοντας Θουκυδίδην. ὁ γὰρ Ἀντισθένης

καὶ προσεπάγει τῇ ψευδογραφίᾳ λέγων οὕτως ‘ἡμεῖς c
δὲ ἀκούομεν κἀν τῇ πρὸς Βοιωτοὺς μάχῃ τἀριστεῖά σε
λαβεῖν. Εὐφήμει, ὦ ξένε· Ἀλκιβιάδου τὸ γέρας, οὐκ
ἐμόν. Σοῦ γε δόντος, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν.’ ὁ δὲ Πλά-
τωνος Σωκράτης εἰς Ποτίδαιαν λέγει παρεῖναι καὶ
τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρακεχωρηκέναι. προτερεῖ
δὲ κατὰ πάντας τοὺς ἱστορικοὺς τῆς ἐπὶ Δήλιον στρα-
τείας ἡ περὶ Ποτίδαιαν. ἧς Φορμίων ἐστρατήγει.

56. Πάντ’ οὖν ψεύδονται οἱ φιλόσοφοι καὶ πολλὰ
παρὰ τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται, κα-
θάπερ οὐδ’ ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ συμποσίῳ d
ὑποτίθεται Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου Αὐτολύκου τοῦ
Λύκωνος ἐρῶντα καὶ νενικηκότος αὐτοῦ παγκράτιον
ἑστίασιν ποιούμενον καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμόσι
παρόντα αὐτόν, τὸν ἴσως μηδὲ γεννηθέντα ἢ περὶ τὴν
παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. ἔστι δ’ οὗτος ὁ καιρὸς
καθ’ ὃν Ἀριστίων ἄρχων ἦν. ἐπὶ τούτου γὰρ Εὔπολις
τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου χλευάζει
τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ e
τὸν Σωκράτη λέγοντα ἐν τῷ Συμποσίῳ ταυτί ‘καίτοι
Παυσανίας γε, ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστής,
ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκαλινδουμένων,
εἴρηκεν ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ
παιδικῶν καὶ ἐραστῶν. τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι
μάλιστ’ ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολιπεῖν· θαυμαστὰ
λέγων, εἴ γε οἱ ψόγου τε ἀφροντιστεῖν καὶ ἀναισχυν-
τεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστ’ αἰσχύ-
νονται αἰσχρόν τι ποιεῖν.’ ὅτι μὲν οὖν τούτων οὐδὲν f
εἴρηκε Παυσανίας ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος
συμποσίου. Παυσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα,
οὐδ’ εἰσῆκται παρ’ ἄλλῳ λαλῶν οὗτος περὶ χρήσεως
ἐραστῶν καὶ παιδικῶν ἢ παρὰ Πλάτωνι· πλὴν εἴτε

κατέψευσται τοῦτο Ξενοφῶν εἴτ’ ἄλλως γεγραμμένῳ
τῷ Πλάτωνος ἐνέτυχε Συμποσίῳ, παρείσθω· τὸ δὲ
κατὰ τοὺς χρόνους ἀστόχημα λεκτέον. Ἀριστίων, ἐφ’
οὗ τὸ συμπόσιον ὑπόκειται συνηγμένον, πρὸ τεσσά-
217 ρων ἐτῶν Εὐφήμου πρότερος ἦρξε, καθ’ ὃν Πλάτων
τὰ Ἀγάθωνος νικητήρια γέγραφεν, ἐν οἷς Παυσανίας
τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται. θαυμαστὸν οὖν
καὶ τερατῶδες εἰ τὰ μήπω ῥηθέντα, μετὰ δὲ τέτταρα
ἔτη ἐπιχειρηθέντα παρ’ Ἀγάθωνι, Σωκράτης παρὰ
Καλλίᾳ δειπνῶν εὐθύνει οὐ δεόντως ῥηθέντα.

57. Ὅλως δὲ λῆρός ἐστι τῷ Πλάτωνι τὸ συμπό-
σιον. ὅτε γὰρ Ἀγάθων ἐνίκα, Πλάτων ἦν τεσσαρεσ-
καίδεκα ἐτῶν. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Εὐφήμου στε-
φανοῦται ληναίοις, Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλο-
b δώρου τοῦ μετ’ Εὐθύδημον ἄρξαντος· δύο δὲ καὶ
ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ
μετὰ Καλλίμαχον, ὅς ἐστιν ὀγδοηκοστὸς καὶ δεύτερος.
ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως τεσ-
σαρεσκαιδέκατός ἐστιν ἄρχων Εὔφημος, ἐφ’ οὗ τὰ
ἐπινίκια Ἀγάθωνος ἑστιῶνται. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλά-
των δηλοῖ τὴν συνουσίαν ταύτην πρὸ πολλοῦ γεγονέ-
ναι, λέγων οὕτως ἐν τῷ συμποσίῳ ‘εἰ νεωστὶ ἡγεῖ τὴν
συνουσίαν γεγονέναι, ὥστε κἀμὲ παραγενέσθαι. Ἐγὼ
c γάρ· ἔφη. Πόθεν, ἦν δ’ ἐγώ, ὦ Γλαύκων; οὐκ οἶσθ’
ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων οὐκ ἐπιδεδήμηκε;’ καὶ
προελθών φησιν ‘ἀλλ’ εἰπέ μοι, πότ’ ἐγένετο ἡ συν-
ουσία αὕτη; Κἀγὼ εἶπον ὅτι παίδων ἔτι ὄντων ἡμῶν,
ὅτε τῇ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν ὁ Ἀγάθων.’ ὅτι δὲ πολλὰ
ὁ Πλάτων παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνει δῆλόν ἐστιν
ἐκ πολλῶν. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα ποιητήν ‘ὅττι κεν
ἐπ’ ἀκαιρίμαν γλῶτταν ἔλθῃ’ τοῦτο μὴ διακρίνας γρά-
φει. οὐ γὰρ ἀγράφως τι ἔλεγεν, ἀλλὰ πάνυ ἐσκεμμένως·

58. ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ γράφων φησίν· ἄθλιος ἄρα d
οὗτος ὁ Ἀρχέλαός ἐστι κατὰ τὸν σὸν λόγον. Εἴπερ γε,
ὦ φίλε, ἄδικος.' εἶτα ῥητῶς εἰπὼν ὡς κατέχοντος τὴν
Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀρχελάου προβὰς γράφει τάδε
'καὶ Περικλέα τοῦτον νεωστὶ τετελευτηκότα.' εἰ δὲ
νεωστὶ τετελεύτηκε Περικλῆς, Ἀρχέλαος οὔπω κύριός
ἐστι τῆς ἀρχῆς· εἰ δ' οὗτος βασιλεύει, πρὸ πολλοῦ
πάνυ χρόνου ἀπέθανε Περικλῆς. Περδίκκας τοίνυν
πρὸ Ἀρχελάου βασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιός φησι
Νικομήδης ἔτη τεσσαράκοντα ἕν· Θεόπομπος δὲ τριά- e
κοντα πέντε, Ἀναξιμένης τεσσαράκοντα, Ἱερώνυμος
εἴκοσιν ὀκτώ, Μαρσύας δὲ καὶ Φιλόχορος εἴκοσι τρία.
τούτων οὖν διαφόρως ἱστορουμένων λάβωμεν τὸν
ἐλάχιστον ἀριθμὸν τὰ εἴκοσι τρία ἔτη. Περικλῆς δ'
ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Πελοποννησια-
κοῦ πολέμου, ἄρχοντος Ἐπαμείνονος, ἐφ' οὗ τελευτᾷ
[Ἀλέξανδρος, καὶ τὴν βασιλείαν Περδίκκας διαδέχε-
ται, ὃς ἐβασίλευεν ἕως Καλλίου, ἐφ' οὗ τελευτᾷ] Περ-
δίκκας καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος διαδέχεται. πῶς
οὖν νεωστὶ κατὰ Πλάτωνα τελευτᾷ Περικλῆς; ἐν δὲ
τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη ποιεῖ λέ-
γοντα 'καὶ πέρυσι βουλεύειν λαχών, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ f
ἐπρυτάνευε καὶ ἔδει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον
καὶ οὐκ ἠδυνάμην ἐπιψηφίσαι.' τοῦτο ὁ Σωκράτης
οὐ κατὰ ἀδυναμίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ ἀν-
δραγαθίαν· οὐ γὰρ ἠβούλετο λύειν δημοκρατίας νό-
μους. παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώ-
τῳ Ἑλληνικῶν ἐκτιθεὶς οὕτως· τῶν δὲ πρυτάνεων τινῶν
οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαψήφισιν παρὰ τοὺς
νόμους, αὖθις Καλλίξενος ἀναβὰς κατηγόρει αὐτῶν. 218
οἱ δ' ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις

φοβηθέντες ὡμολόγουν ἅπαντες προθήσειν, πλὴν
Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. οὗτος δὲ οὐκ ἔφη,
ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πάντα ποιήσειν.' οὗτός ἐστιν
ὁ διαψηφισμὸς ὁ γενόμενος κατὰ τῶν περὶ Ἐρασινίδην
στρατηγῶν, ὅτι τοὺς ἐν Ἀργινούσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ
ἀπολομένους οὐκ ἀνείλοντο. ἐγένετο δὲ ἡ ναυμαχία
ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου, τῆς Περικλέους τελευτῆς ὕστε-
ρον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν.

b 59. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διάλογος,
μετὰ τὴν Ἱππονίκου τελευτὴν γενόμενος, παρειληφό-
τος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωταγόρου [μέ-
μνηται] παραγεγονότος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρό-
τερον ἡμέραις. ὁ δ' Ἱππόνικος ἐπὶ μὲν Εὐθυδήμου
ἄρχοντος στρατηγῶν παρατέτακται μετὰ Νικίου πρὸς
Ταναγραίους καὶ τοὺς παραβοηθοῦντας Βοιωτῶν, καὶ
τῇ μάχῃ νενίκηκε. τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπ' Ἀλκαίου
διδασκαλίας τῶν Εὐπόλιδος Κολάκων οὐ πολλῷ χρό-
c νῳ κατὰ τὸ εἰκός. πρόσφατον γάρ τινα τοῦ Καλλίου
τὴν παράληψιν τῆς οὐσίας ἐμφαίνει τὸ δρᾶμα. ἐν οὖν
τούτῳ τῷ δράματι Εὔπολις τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπι-
δημοῦντα εἰσάγει, Ἀμειψίας δ' ἐν τῷ Κόννῳ, δύο
πρότερον ἔτεσι διδαχθέντι, οὐ καταριθμεῖ αὐτὸν ἐν
τῷ τῶν φροντιστῶν χορῷ. δῆλον οὖν ὡς μεταξὺ τού-
των τῶν χρόνων παραγέγονεν. ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν
Ἠλεῖον Ἱππίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ
μετὰ τινῶν ἰδίων πολιτῶν· οὓς οὐκ εἰκὸς ἐν Ἀθήναις
d ἀσφαλῶς διατρίβειν πρὸ τοῦ τὰς ἐνιαυσίας ἐπὶ Ἰσάρ-
χου ἐλαφηβολιῶνος συντελεσθῆναι σπονδάς. ὁ δὲ
τὸν διάλογον ὑφίσταται γινόμενον περὶ τοὺς καιροὺς
τούτους, καθ' οὓς αἱ σπονδαὶ προσφάτως ἐγεγόνεσαν·
λέγει γοῦν· εἰ γὰρ εἶεν ἄνθρωποι ἄγριοι, οἵους πέρυσι
Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ ληναίῳ.' ἐδι-

δάχθησαν δὲ οἱ Ἄγριοι ἐπ' Ἀριστίωνος ἄρχοντος, ἀφ' οὗ ἐστιν ἄρχων Ἀστύφιλος πέμπτος ὢν ἀπὸ Ἰσάρχου, καθ' ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἴσαρχος γάρ, εἶτ' Ἀμεινίας, μεθ' ὃν Ἀλκαῖος, εἶτ' Ἀριστίων, εἶτ' Ἀστύφι- e
λος. παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας παράγει πολεμίους ὄντας τοὺς περὶ τὸν Ἱππίαν, μὴ τῆς ἐκεχειρίας αὐτῆς μενούσης.

60. Κἂν ἄλλοις δ' ὁ Πλάτων φησὶ Χαιρεφῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν εἴ τις εἴη Σωκράτους σοφώτερος· καὶ τὴν ἀνελεῖν, μηδένα. κἂν τούτοις δὲ μὴ συμφωνῶν Ξενοφῶν φησι 'Χαιρεφῶντος γάρ ποτε ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀνεῖλεν ὁ Ἀπόλλων πολλῶν παρόντων, μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μήτε f
δικαιότερον μήτε σωφρονέστερον.' πῶς οὖν εὔλογον ἢ πιθανὸν Σωκράτη τὸν ὁμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι σοφώτατον ἁπάντων ὑπὸ τοῦ πάντα ἐπισταμένου θεοῦ ἀναρρηθῆναι; εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ πάντα εἰδέναι φαυλότης ἂν εἴη. τίς δ' ἦν χρεία τῷ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σωκράτους πυνθανόμενον; αὐτὸς γὰρ ἦν ἀξιόπιστος ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων ὡς οὐκ ἔστι σοφός. βλὰξ γάρ τις ἦν τοιαῦτ' ἐρωτῶν τὸν θεόν, ὡσανεὶ καὶ τοιαῦτά τινα, τῶν ἀττικῶν ἐρίων εἰ ἄλλ' ἐστὶ μαλακώτερα, ἢ τῶν ἐν Βάκτροις καμήλων εἰ εἰσί τινες δυνατώτεροι, ἢ εἰ Σωκράτους ἐστί τις σιμότερος. τοὺς γὰρ τὰ τοιαῦτα πυνθανομένους εὐστόχως ἐπιρραπίζει ὁ θεός· ὡς καὶ τὸν πυθόμενον, εἶτ' Αἴσωπός ἐστιν ὁ λογοποιὸς ἢ ἄλλος τις,

πῶς ἂν πλουτήσαιμι, Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ;

χλευάζων ἀπεκρίνατο

εἰ τὸ μέσον κτήσαιο Κορίνθου καὶ Σικυῶνος.

61. Ἀλλὰ μὲν οὐδὲν ὧν ὁ Πλάτων εἴρηκε περὶ

b Σωκράτους τῶν κωμικῶν τις εἴρηκεν, οὔθ' ὅτι μαίας βλοσυρᾶς υἱὸς ἦν οὔθ' ὅτι Ξανθίππη χαλεπὴ ἦν γυνή, ἥτις καὶ νιπτῆρας αὐτοῦ κατέχει τῆς κεφαλῆς, οὔθ' ὡς Ἀλκιβιάδης συνεκοιμήθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενόμενος χλαῖναν. καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῦτο ἐκκωδωνισθῆναι ὑπὸ Ἀριστοφάνους τοῦ καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα· οὐ γὰρ ἂν ἐσίγησε τοῦτ' Ἀριστοφάνης ὡς τοὺς νέους διαφθείροντος. Ἀσπασία μέντοι, ἡ σοφὴ τοῦ
c Σωκράτους διδάσκαλος τῶν ῥητορικῶν λόγων, ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς ἔπεσιν, ἅπερ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος παρέθετο, φησὶν οὕτως

Σώκρατες, οὐκ ἔλαθές με πόθῳ δηχθεὶς φρένα τὴν σὴν
παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλεινίου. ἀλλ' ὑπάκουσον,
εἰ βούλει σοι ἔχειν εὖ παιδικά· μηδ' ἀπιθήσῃς
ἀγγέλῳ, ἀλλὰ πιθοῦ· καί σοι πολὺ βέλτιον ἔσται.
κἀγὼ ὅπως ἤκουσα χαρᾶς ὕπο σῶμα λιπαίνω
d ἱδρῶτι, βλεφάρων δὲ γόος πέσεν οὐκ ἐθελήτως.
στέλλου, πλησάμενος θυμὸν μούσης κατόχοιο,
ἦ τόνδ' αἱρήσεις ᾠδῆς δεινοῖσι πόθοισιν.
ἀμφοῖν γὰρ φιλίας ἥδ' ἀρχή· τῇδε καθέξεις
αὐτόν, προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ.

κυνηγεῖ οὖν ὁ καλὸς Σωκράτης ἐρωτοδιδάσκαλον ἔχων τὴν Μιλησίαν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ἔφη, λινοστατούμενος ὑπὸ Ἀλκιβιάδου. καὶ
e μὴν οὐ διαλείπει γε κλαίων, ὡς ἂν οἶμαι δυσημερῶν. ἰδοῦσα γὰρ αὐτὸν ἐν οἵῳ ἦν καταστήματι Ἀσπασία φησίν

τίπτε δεδάκρυσαι, φίλε Σώκρατες; ἦ σ' ἀνακινεῖ

στέρνοις ἐνναίων σκηπτὸς πόθος ὄμμασι θραυσθεὶς
παιδὸς ἀνικήτου; τὸν ἐγὼ τιθασόν σοι ὑπέστην ποιῆσαι.

ὅτι δὲ ὄντως ἤρα τοῦ Ἀλκιβιάδου δῆλον ποιεῖ Πλάτων
ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, καίτοι μικρὸν ἀπολείποντος τῶν
τριάκοντα ἐτῶν. λέγει δ' οὕτως· 'πόθεν, ὦ Σώκρατες, f
φαίνει; ἢ δηλαδὴ ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκι-
βιάδου ὥραν; καὶ μήν μοι καὶ πρῴην ἰδόντι καλὸς
ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ἔτι· ἀνὴρ μέντοι, ὦ Σώκρατες, ὥς γ'
ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπιμ-
πλάμενος. Εἶτα τί δὴ τοῦτ'; οὐ σὺ μέντοι Ὁμήρου 220
ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπη-
νήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει.'

62. Πεφύκασι δ' οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων τῶν
κωμικῶν κακήγοροι μᾶλλον εἶναι, εἴ γε καὶ Αἰσχίνης
ὁ σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν
Κρίτωνος ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ,
τὸν δὲ Τηλαύγην αὐτὸν ἱματίου μὲν φορήσεως καθ'
ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθόν, κωδίῳ
δὲ ἐζωσμένον καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτίοις ἐνημμένον
σαπροῖς· καὶ Τελέσαντα τὸν ῥήτορα οὐ μετρίως δια- b
γελᾷ. ἐν δὲ τῇ Ἀσπασίᾳ Ἱππόνικον μὲν τὸν Καλλίου
κοάλεμον προσαγορεύει, τὰς δ' ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖ-
κας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας. ὁ δὲ Καλ-
λίας αὐτοῦ περιέχει τὴν τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα
διαφορὰν καὶ τὴν Προδίκου καὶ Ἀναξαγόρου τῶν σο-
φιστῶν διαμώκησιν. λέγει γὰρ ὡς ὁ μὲν Πρόδικος
Θηραμένην μαθητὴν ἀπετέλεσεν, ὁ δ' ἕτερος Φιλόξε-
νον τὸν Ἐρύξιδος καὶ Ἀριφράδην τὸν ἀδελφὸν Ἀρι-
γνώτου τοῦ κιθαρῳδοῦ, θέλων ἀπὸ τῆς τῶν δηλω- c
θέντων μοχθηρίας καὶ περὶ τὰ φαῦλα λιχνείας ἐμφα-

νίσαι τὴν τῶν παιδευσάντων διδασκαλίαν. ἐν δὲ τῷ
Ἀξιόχῳ πικρῶς Ἀλκιβιάδου κατατρέχει ὡς οἰνόφλυγος
καὶ περὶ τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας σπουδάζοντος.

63. Ἀντισθένης δ' ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων κακο-
λογῶν Ἀλκιβιάδην καὶ παράνομον εἶναι λέγει καὶ εἰς
γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην δίαιταν. συνεῖναι γάρ
φησιν αὐτὸν καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς
d Πέρσας. ὁ δὲ πολιτικὸς αὐτοῦ διάλογος ἁπάντων κα-
ταδρομὴν περιέχει τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὁ δ'
Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτορος, ἡ δ' Ἀσπασία τῶν
Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ Παράλου διαβολήν.
τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου φησὶν εἶναι συμ-
βιωτήν, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μιαρῶν οἰκημά-
των ἐργαζομένου, τὸν δ' Εὐφήμου συνήθη καὶ γνώ-
ριμον τοῦ φορτικὰ σκώπτοντος καὶ ψυχρὰ τοὺς συναν-
τῶντας. καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάθωνα ἀσυ-
ρῶς καὶ φορτικῶς, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν
e διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. τούτοις γὰρ τοῖς ἀν-
δράσιν οὐδεὶς ἀγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, οὐ στρα-
τηγὸς νόμιμος, οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς
ὠφέλιμος, οὐ δῆμος εὐλόγιστος· ἀλλὰ Σωκράτης, ὁ
μετὰ τῶν Ἀσπασίας αὐλητρίδων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων
συνδιατρίβων, καὶ Πίστωνι τῷ θωρακοποιῷ διαλεγό-
μενος, καὶ Θεοδότην διδάσκων τὴν ἑταίραν ὡς δεῖ
τοὺς ἐραστὰς παλεύειν, ὡς Ξενοφῶν παρίστησιν ἐν
δευτέρῳ Ἀπομνημονευμάτων. τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐ-
f τὸν παραγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέγοντα, ἃ οὔτε Νικὼ
ἡ Σαμία ἢ Καλλιστράτη ἡ Λεσβία ἢ Φιλαινὶς ἡ Λευ-
καδία ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀθηναῖος Πυθόνικος συνεοράκασι
πόθων θέλγητρα· οὗτοι γὰρ περὶ ταῦτα ἠσχόληντο
περιττῶς. ἐπιλείποι δ' ἄν μ' ὁ πᾶς χρόνος, εἰ ἐκτί-
θεσθαι βουληθείην τὰς σεμνὰς τῶν φιλοσόφων μέμ-

ψεις. κατὰ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ἐπιρρεῖ δὴ ὄχλος μοι τοιούτων γοργόνων καὶ πηγάσων καὶ ἄλλων 221
ἀμηχάνων πλήθει τε καὶ ἀτοπίᾳ τερατολόγων τινῶν φύσεων. διόπερ κατασιωπήσομαι.

64. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου εἰπόντος καὶ ὑπὸ πάντων θαυμασθέντος διὰ σοφίαν ὁ Οὐλπιανὸς σιωπῆς γενομένης ἔφη, δοκεῖτέ μοι, ἄνδρες δαιτυμόνες, σφοδροῖς κατηντλῆσθαι λόγοις παρὰ προσδοκίαν βεβαπτίσθαι τε τῷ ἀκράτῳ·

ἀνὴρ γὰρ ἕλκων οἶνον ὡς ὕδωρ ἵππος
σκυθιστὶ φωνεῖ κοὐδὲ κάππα γιγνώσκων ...
κεῖται δ' ἄναυδος ἐν πίθῳ κολυμβήσας,
κάθυπνος ὡς μήκωνα φάρμακον πίνων, b

φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων. ἦ ἀπολελίθωσθε ὑπὸ τῶν προειρημένων γοργόνων; περὶ ὧν ὡς ὄντως γεγόνασί τινα ζῷα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἴτια ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ κτηνῶν ἱστορίας οὕτως· 'τὴν γοργόνα τὸ ζῷον καλοῦσιν οἱ ἐν Λιβύῃ νομάδες, ὅπου καὶ γίνεται, κατωβλέπα. ἔστι δὲ ὡς οἱ μὲν πλεῖστοι λέγουσιν, ἐκ τῆς δορᾶς σημειούμενοι, προβάτῳ ἀγρίῳ ὅμοιον, ὡς δ' ἔνιοί φασι μόσχῳ. ἔχειν δὲ λέγουσιν αὐτὸ τοιαύτην ἀναπνοὴν ὥστε πάντα τὸν ἐντυχόντα τῷ ζῴῳ διαφθείρειν. φέρειν δὲ χαίτην c
ἀπὸ τοῦ μετώπου καθειμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἣν ὁπόταν μόγις διασεισαμένη διὰ τὴν βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ' αὐτῆς θεωρηθέντα, οὐ τῷ πνεύματι ἀλλὰ τῇ γιγνομένῃ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων φύσεως φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. ἐγνώσθη δὲ οὕτως. τῶν μετὰ Μαρίου τινὲς ἐπὶ Ἰογόρθαν στρατευσαμένων ἰδόντες τὴν γοργόνα δόξαντές τε διὰ τὸ κάτω νενευκέναι βραδέως τε κινεῖσθαι ἄγριον εἶναι πρόβατον, ὥρμησαν ἐπ' αὐτὸ ὡς κατεργασόμενοι οἷς εἶχον ξί-

d φεσι. τὸ δὲ πτοηθὲν διασεισάμενόν τε τὴν τοῖς ὄμμασιν ἐπικειμένην χαίτην παραχρῆμα ἐποίησε τοὺς ὁρμήσαντας ἐπ' αὐτὸ νεκρούς. πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων νεκρῶν τε γενηθέντων, ἀεὶ τῶν προσφερομένων ἀπολλυμένων, ἱστορήσαντες τινὲς παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὴν τοῦ ζῴου φύσιν μακρόθεν ἐνεδρεύσαντες αὐτὸ ἱππεῖς τινὲς νομάδες Μαρίου κελεύσαντος κατηκόντισαν, ἧκόν τε φέροντες πρὸς τὸν
e στρατηγὸν τὸ θηρίον.' τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἦν ἄρα τοιοῦτο ἡ δορὰ ἥ τε Μαρίου στρατεία μηνύει. ἐκεῖνο μέντοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου οὐκ ἔτι πιστόν, ὡς εἰσί τινες κατὰ τὴν Λιβύην ὀπισθονόμοι καλούμενοι βόες, διὰ τὸ μὴ ἔμπροσθεν αὐτοὺς πορευομένους νέμεσθαι, ἀλλ' εἰς τοὐπίσω ὑποχωροῦντας τοῦτο ποιεῖν· εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν τοῦ κατὰ φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ ἄνω ἀνακεκυφότα καθάπερ τὰ τῶν λοιπῶν ζῴων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα καὶ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὄμμασι. τοῦτο γὰρ ἄπιστόν ἐστιν, οὐδενὸς ἑτέρου ἐπιμαρτυροῦντος ἱστορικοῦ.

f 65. Ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος ἐπιμαρτυρῶν ὁ Λαρήνσιος καὶ συγκατατιθέμενος τῷ λόγῳ ἔφη τὸν Μάριον τῶν ζῴων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναπεπομφέναι, ἃς μηδένα εἰκάσαι δεδυνῆσθαι τίνος εἰσί, διὰ τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως· ἀνατεθεῖσθαί τε τὰς δορὰς ταύτας ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, ἐν ᾧ οἱ τοὺς θριάμβους κατάγοντες στρατηγοὶ ἑστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ πολλοὶ τῶν ἡμεδαπῶν ποιηταὶ καὶ
222 συγγραφεῖς εἰρήκασιν. ὑμεῖς οὖν, ὦ γραμματικοί, κατὰ τὸν Βαβυλώνιον Ἡρόδικον, μηδὲν τῶν τοιούτων ἱστοροῦντες

φεύγετ' Ἀριστάρχειοι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης

Ἑλλάδα, τῆς ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος,
γωνιοβόμβυκες, μονοσύλλαβοι, οἷσι μέμηλεν
τὸ σφὶν καὶ τὸ σφῷν καὶ τὸ μὶν ἠδὲ τὸ νίν.
τοῦθ' ὑμῖν εἴη δυσπέμφελον· Ἡροδίκῳ δὲ
Ἑλλὰς ἀεὶ μίμνοι καὶ θεόπαις Βαβυλών.

κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀναξανδρίδην

ἡδονὴν ἔχει, b
ὅταν τις εὕρῃ καινὸν ἐνθύμημά τι,
δηλοῦν ἅπασιν· οἱ δ' ἑαυτοῖσιν σοφοὶ
πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτήν·
εἶτα φθονοῦνται. χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρειν,
ἅπανθ' ὅσ' ἂν τις καινότητ' ἔχειν δοκῇ.

ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ λεληθότως διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

ς

1. Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖς συνεχῶς ἀπαντῶν, ἑταῖρε Τιμόκρατες, τὰ παρὰ τοῖς δειπνοσοφισταῖς λεγόμενα, καινά τινα νομίζων ἡμᾶς εὑρίσκειν, ὑπομνήσομέν σε τὰ παρ' Ἀντιφάνει λεγόμενα ἐν Ποιήσει τόνδε τὸν τρόπον 222

μακάριόν ἐστιν ἡ τραγῳδία
ποίημα κατὰ πάντ'· εἴ γε πρῶτον οἱ λόγοι
ὑπὸ τῶν θεατῶν εἰσιν ἐγνωρισμένοι,
πρὶν καί τιν' εἰπεῖν, ὡς ὑπομνῆσαι μόνον
δεῖ τὸν ποιητήν. Οἰδίπουν γὰρ ἂν μόνον b
φῶ, τἆλλα πάντ' ἴσασιν· ὁ πατὴρ Λάιος,

μήτηρ Ἰοκάστη, θυγατέρες, παῖδες τίνες,
τί πείσεθ' οὗτος, τί πεποίηκεν. ἂν πάλιν
εἴπῃ τις Ἀλκμέωνα, καὶ τὰ παιδία
πάντ' εὐθὺς εἴρηχ', ὅτι μανεὶς ἀπέκτονεν
τὴν μητέρ', ἀγανακτῶν δ' Ἄδραστος εὐθέως
ἥξει, πάλιν τ' ἄπεισι.
ἔπειθ', ὅταν μηδὲν δύνωντ' εἰπεῖν ἔτι,
c κομιδῇ δ' ἀπειρήκωσιν ἐν τοῖς δράμασιν,
αἴρουσιν ὥσπερ δάκτυλον τὴν μηχανήν,
καὶ τοῖς θεωμένοισιν ἀποχρώντως ἔχει.
223 ἡμῖν δὲ ταῦτ' οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πάντα δεῖ
εὑρεῖν, ὀνόματα καινά, τὰ διῳκημένα
πρότερον, τὰ νῦν παρόντα, τὴν καταστροφήν,
τὴν εἰσβολήν. ἂν ἕν τι τούτων παραλίπῃ
Χρέμης τις ἢ Φείδων τις ἐκσυρίττεται·
Πηλεῖ δὲ πάντ' ἔξεστι καὶ Τεύκρῳ ποιεῖν.

Δίφιλος δ' ἐν Ἑλενηφοροῦσιν

ὦ τόνδ' ἐποπτεύουσα καὶ κεκτημένη
Βραυρῶνος ἱεροῦ θεοφιλέστατον τόπον,
b Λητοῦς Διός τε τοξόδαμνε παρθένε,
ὡς οἱ τραγῳδοὶ φασίν, οἷς ἐξουσία
ἔστιν λέγειν ἅπαντα καὶ ποιεῖν μόνοις.

2. Τιμοκλῆς δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς κατὰ πολλὰ χρησίμην εἶναι λέγων τῷ βίῳ τὴν τραγῳδίαν φησὶν ἐν Διονυσιαζούσαις

ὦ τᾶν, ἄκουσον ἤν τί σοι μέλλω λέγειν.
ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ἐπίπονον φύσει,
καὶ πολλὰ λυπήρ' ὁ βίος ἐν ἑαυτῷ φέρει.
παραψυχὰς οὖν φροντίδων ἀνεύρετο
c ταύτας· ὁ γὰρ νοῦς τῶν ἰδίων λήθην λαβὼν
πρὸς ἀλλοτρίῳ τε ψυχαγωγηθεὶς πάθει,
μεθ' ἡδονῆς ἀπῆλθε παιδευθείς θ' ἅμα.

τοὺς γὰρ τραγῳδοὺς πρῶτον, εἰ βούλει, σκόπει,
ὡς ὠφελοῦσι πάντας. ὁ μὲν ὢν γὰρ πένης
πτωχότερον αὑτοῦ καταμαθὼν τὸν Τήλεφον
γενόμενον ἤδη τὴν πενίαν ῥᾷον φέρει·
ὁ νοσῶν δὲ μανικῶς Ἀλκμέων' ἐσκέψατο·
ὀφθαλμιᾷ τις, εἰσὶ Φινεῖδαι τυφλοί.
τέθνηκέ τῳ παῖς, ἡ Νιόβη κεκούφικεν. d
χωλός τίς ἐστι, τὸν Φιλοκτήτην ὁρᾷ.
γέρων τις ἀτυχεῖ, κατέμαθεν τὸν Οἰνέα.
ἅπαντα γὰρ τὰ μείζον' ἢ πέπονθέ τις
ἀτυχήματ' ἄλλοις γεγονότ' ἐννοούμενος
τὰς αὑτὸς αὑτοῦ συμφορὰς ῥᾷον φέρει.

3. Καὶ ἡμεῖς οὖν, ὦ Τιμόκρατες, ἀποδίδομέν σοι τὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν λείψανα, καὶ οὐ δίδομεν, ὥς ὁ Κοθωκίδης φησὶ ῥήτωρ Δημοσθένην χλευάζων, ὃς
Φιλίππου Ἀθηναίοις Ἁλόννησον διδόντος συνεβού- e
λευε μὴ λαμβάνειν εἰ δίδωσιν ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσιν. ὅπερ Ἀντιφάνης ἐν Νεοττίδι παιδιὰν θέμενος ἐρεσχηλεῖ τόνδε τὸν τρόπον

ὁ δεσπότης δὲ πάντα τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς
ἀπέλαβεν, ὅσαπερ ἔλαβεν. Β. ἠγάπησεν ἂν
τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης.

Ἄλεξις δ' ἐν Στρατιώτῃ

ἀπόλαβε. Β. τουτὶ δ' ἐστὶ τί; Α. ὃ παρ' ὑμῶν ἐγὼ
παιδάριον ἔλαβον ἀποφέρων ἥκω πάλιν.
Β. πῶς; οὐκ ἀρέσκει σοι τρέφειν; Α. οὐκ ἔστι γὰρ f
ἡμέτερον. Β. οὐδ' ἡμέτερον. Α. ἀλλ' ἐδώκατε
ὑμεῖς ἐμοὶ τοῦτ'. Β. οὐκ ἐδώκαμεν. Α. τί δαί;
Β. ἀπεδώκαμεν. Α. τὸ μὴ προσῆκον ἐμοὶ λαβεῖν;

καὶ ἐν Ἀδελφοῖς

ἐγὼ δέδωκα γάρ τι ταύταις; εἰπέ μοι.
Β. οὐκ ἀλλ' ἀπέδωκας ἐνέχυρον δήπου λαβών.

224 Ἀναξίλας δ' ἐν Εὐανδρίᾳ

καὶ τὰς παλαίστρας σοι μὰ τὴν γῆν μὴ σύ γε
δῷς, ἀλλ' ἀπόδος. Β. καὶ δὴ φέρουσ' ἐξέρχομαι.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἥρωσιν

οὐκοῦν κελεύεις νῦν με πάντα μᾶλλον ἢ
τὰ προσόντα φράζειν; Β. πάνυ γε. Α. δράσω τοῦτό σοι.
Β. καὶ πρῶτα μέν σοι παύσεται Δημοσθένης
ὀργιζόμενος. Α. ὁ ποῖος; Β. ὁποῖος; ὁ Βριαρεύς,
ὁ τοὺς καταπέλτας τάς τε λόγχας ἐσθίων,
b μισῶν λόγους ἄνθρωπος, οὐδεπώποτε
ἀντίθετον εἰπὼν οὐδὲν ἀλλ' Ἄρη βλέπων.

κατὰ τοὺς οὖν προειρημένους ποιητὰς καὶ αὐτοὶ τὰ ἑπόμενα τοῖς προειρημένοις ἀποδιδόντες καὶ οὐ διδόντες τἀκόλουθα λέξομεν.

4. Ἐπεισῆλθον οὖν ἡμῖν παῖδες πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες θαλασσίων λιμναίων τε ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν, ὥστε θαυμάσαι μετὰ τοῦ πλούτου καὶ τὴν πολυτέλειαν. μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς νηρηίδας
c ὠψωνήκει. καί τις τῶν παρασίτων καὶ κολάκων ἔφη τὸν Ποσειδῶ πέμπειν τῷ Νεπτουνίῳ ἡμῶν τοὺς ἰχθῦς, οὐ διὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἴσον ἴσῳ τὸν ἰχθὺν πωλούντων, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐξ Ἀντίου κεκομίσθαι, ἑτέρους δ' ἐκ Ταρρακίνων καὶ τῶν καταντικρὺ νήσων Ποντίων, ἄλλους δ' ἐκ Πύργων· πόλις δ' αὕτη τυρρηνική. οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἰχθυοπῶλαι οὐδ' ὀλίγον ἀποδέουσι τῶν κατὰ τὴν Ἀττικήν ποτε κωμῳδηθέντων, περὶ ὧν Ἀντιφάνης μὲν ἐν Νεανίσκοις φησίν

ἐγὼ τέως μὲν ᾤμην τὰς γοργόνας
εἶναί τι λογοποίημα· πρὸς ἀγορὰν δ' ὅταν

ἔλθω, πεπίστευκ᾽· ἐμβλέπων γὰρ αὐτόθι d
τοῖς ἰχθυοπώλαις λίθινος εὐθὺς γίγνομαι·
ὥστ᾽ ἐξ ἀνάγκης ἔστ᾽ ἀποστραφέντι μοι
λαλεῖν πρὸς αὐτούς. ἂν ἴδω γὰρ ἡλίκον
ἰχθὺν ὅσου τιμῶσι, πήγνυμαι σαφῶς.

5. *Ἄμφις δ᾽ ἐν Πλάνῳ*

πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ῥᾷόν ἐστι μυρίαις
μοίραις προσελθόντ᾽ ἀξιωθῆναι λόγου,
λαβεῖν τ᾽ ἀπόκρισιν ὧν ἂν ἐπερωτᾷ τις, ἢ
πρὸς τοὺς καταράτους ἰχθυοπώλας ἐν ἀγορᾷ.
οὓς ἂν ἐπερωτήσῃ τις, ἢ λαβών τι τῶν e
παρακειμένων ἔκυψεν ὥσπερ Τήλεφος
πρῶτον σιωπῇ (καὶ δικαίως τοῦτό γε·
ἅπαντες ἀνδροφόνοι γάρ εἰσιν ἑνὶ λόγῳ)
ὡσεὶ δὲ προσέχων οὐδὲν οὐδ᾽ ἀκηκοὼς
ἔκρουσε πουλύπουν τιν᾽· ὃ δ᾽ ἐπρήσθη . .
. . . . . . κοὐλαλῶν ὅλα
τὰ ῥήματ᾽ ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελών, τάρων
βολῶν γένοιτ᾽ ἄν· ἡ δὲ κέστρα; κτὼ βολῶν.
τοιαῦτ᾽ ἀκοῦσαι δεῖ τὸν ὀψωνοῦντά τι.

Ἄλεξις Ἀπεγλαυκωμένῳ f

τοὺς μὲν στρατηγοὺς τὰς ὀφρῦς ἐπὰν ἴδω
ἀνεσπακότας, δεινὸν μὲν ἡγοῦμαι ποιεῖν,
οὐ πάνυ τι θαυμάζω δὲ προτετιμημένους
ὑπὸ τῆς πόλεως μεῖζόν τι τῶν ἄλλων φρονεῖν.
τοὺς δ᾽ ἰχθυοπώλας τοὺς κάκιστ᾽ ἀπολουμένους
ἐπὰν ἴδω κάτω βλέποντας, τὰς δ᾽ ὀφρῦς
ἔχοντας ἐπάνω τῆς κορυφῆς, ἀποπνίγομαι.
ἐὰν δ᾽ ἐρωτήσῃς, πόσου τοὺς κεστρέας
πωλεῖς δύ᾽ ὄντας; δέκ᾽ ὀβολῶν, φησίν. βαρύ.
ὀκτὼ λάβοις ἄν. εἴπερ ὠνεῖ τὸν ἕτερον. 225
ὦ τᾶν λαβὲ καὶ μὴ παῖζε· τοσουδί. παράτρεχε.

ταῦτ᾽ οὐχὶ πικρότερ᾽ ἐστὶν αὐτῆς τῆς χολῆς;

6. *Δίφιλος Πολυπράγμονι*

ᾤμην ἐγὼ τοὺς ἰχθυοπώλας τὸ πρότερον
εἶναι πονηροὺς τοὺς Ἀθήνησιν μόνους.
τόδε δ᾽, ὡς ἔοικε, τὸ γένος ὥσπερ θηρίον
ἐπίβουλόν ἐστι τῇ φύσει καὶ πανταχοῦ.
ἐνταῦθα γοῦν ἔστιν τις ὑπερηκοντικώς,
κόμην τρέφων μὲν πρῶτον ἱερὰν τοῦ θεοῦ,
b ὥς φησιν· οὐ διὰ τοῦτο δ᾽, ἀλλ᾽ ἐστιγμένος
πρὸ τοῦ μετώπου παραπέτασμ᾽ αὐτὴν ἔχει.
οὗτος ἀποκρίνετ᾽, ἂν ἐρωτήσῃς πόσου
ὁ λάβραξ, δέκ᾽ ὀβολῶν· οὐχὶ προσθεὶς ὁποδαπῶν.
ἔπειτ᾽ ἐὰν τἀργύριον αὐτῷ καταβάλῃς,
ἐπράξατ᾽ αἰγιναῖον· ἂν δ᾽ αὐτὸν δέῃ
κέρματ᾽ ἀποδοῦναι, προσαπέδωκεν ἀττικά,
κατ᾽ ἀμφότερα δὲ τὴν καταλλαγὴν ἔχει.

c *Ξέναρχος Πορφύρᾳ*

οἱ μὲν ποιηταὶ (φησὶ) λῆρός εἰσιν· οὐδὲ ἓν
καινὸν γὰρ εὑρίσκουσιν, ἀλλὰ μεταφέρει
ἕκαστος αὐτῶν ταὔτ᾽ ἄνω τε καὶ κάτω.
τῶν δ᾽ ἰχθυοπωλῶν φιλοσοφώτερον γένος
οὐκ ἔστιν οὐδὲν οὐδὲ μᾶλλον ἀνόσιον.
ἐπεὶ γὰρ αὐτοῖς οὐκ ἔτ᾽ ἔστ᾽ ἐξουσία
ῥαίνειν, ἀπείρηται δὲ τοῦτο τῷ νόμῳ,
εἷς τις θεοῖσιν ἐχθρὸς ἄνθρωπος πάνυ
ξηραινομένους ὡς εἶδε τοὺς ἰχθῦς, μάχην
d ἐποίησ᾽ ἐν αὐτοῖς ἐξεπίτηδες εὖ πάνυ,
ἦσαν δὲ πληγαί· καιρίαν δ᾽ εἰληφέναι
δόξας καταπίπτει καὶ λιποψυχεῖν δοκῶν
ἔκειτο μετὰ τῶν ἰχθύων. βοᾷ δέ τις
‘ὕδωρ ὕδωρ’· ὁ δ᾽ εὐθὺς ἐξάρας πρόχουν

τῶν ὁμοτέχνων τις τοῦ μὲν ἀκαρῆ παντελῶς
κατέχεε, κατὰ τῶν ἰχθύων δ' ἀπαξάπαν.
εἴποις γ' ἂν αὐτοὺς ἀρτίως ἡλωκέναι.

7. Ὅτι δὲ καὶ νεκροὺς πωλοῦσι τοὺς ἰχθῦς καὶ σεσηπότας ἐπισημαίνεται ὁ Ἀντιφάνης ἐν Μοιχοῖς διὰ τούτων

οὐκ ἔστιν οὐδὲν θηρίον τῶν ἰχθύων e
ἀτυχέστερον. τῷ μὴ γὰρ ἀποχρῆν ἀποθανεῖν
αὐτοῖς ἁλοῦσιν, εἶτα κατεδηδεσμένοις
εὐθὺς ταφῆναι, παραδοθέντες ἄθλιοι
τοῖς ἰχθυοπώλαις τοῖς κακῶς ἀπολουμένοις
σήπονθ' ἕωλοι κείμενοι δύ' ἡμέρας
ἢ τρεῖς. μόλις δ' ἐάν ποτ' ὠνητὴν τυφλὸν
λάβωσ', ἔδωκαν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν
τούτῳ. κομίσας δ' ἐξέβαλεν οἴκαδε,
τὴν πεῖραν ἐν τῇ ῥινὶ τῆς ὀσμῆς λαβών.

ἐν δὲ Φιλοθηβαίῳ φησίν f

οὐ δεινόν ἐστι προσφάτους μὲν ἂν τύχῃ
πωλῶν τις ἰχθῦς, συναγαγόντα τὰς ὀφρῦς
τοῦτον σκυθρωπάζοντά θ' ἡμῖν προσλαλεῖν,
ἐὰν σαπροὺς κομιδῇ δέ, παίζειν καὶ γελᾶν;
τοὐναντίον γὰρ πᾶν ἔδει τούτους ποιεῖν·
τὸν μὲν γελᾶν, τὸν δ' ἕτερον οἰμώζειν μακρά.

ὅτι δὲ καὶ παμπόλλου πιπράσκουσιν Ἄλεξις ἐν Πυλαίαις φησί

νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἀλλ' ἐγὼ τεθαύμακα 226
τοὺς ἰχθυοπώλας πῶς ποτ' οὐχὶ πλούσιοι
ἅπαντές εἰσι, λαμβάνοντες βασιλικοὺς
φόρους. B. φόρους μόνον; οὐχὶ δεκατεύουσι γὰρ
τὰς οὐσίας ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι,
ὅλας δ' ἀφαιροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

8. κἀν τῷ Λέβητι δέ φησιν ὁ αὐτὸς ποιητής

οὐ γέγονε κρείττων νομοθέτης τοῦ πλουσίου
Ἀριστονίκου. τίθησι γὰρ νυνὶ νόμον,
τῶν ἰχθυοπωλῶν ὅστις ἂν πωλῶν τινὶ
b ἰχθὺν ὑποτιμήσας ἀποδῶτ' ἐλάττονος
ἧς εἶπε τιμῆς, εἰς τὸ δεσμωτήριον
εὐθὺς ἀπάγεσθαι τοῦτον, ἵνα δεδοικότες
τῆς ἀξίας ἀγαπῶσιν ἢ τῆς ἑσπέρας
σαπροὺς ἅπαντας ἀποφέρωσιν οἴκαδε.
κἀνταῦθα καὶ γραῦς καὶ γέρων καὶ παιδίον
πεμφθεὶς ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον.

καὶ προελθὼν δέ φησιν

οὐ γέγονε μετὰ Σόλωνα κρείττων οὐδὲ εἷς
Ἀριστονίκου νομοθέτης· τά τ' ἄλλα γὰρ
c νενομοθέτηκε πολλὰ καὶ παντοῖα δή,
νυνί τε καινὸν εἰσφέρει νόμον τινὰ
χρυσοῦν, τὸ μὴ πωλεῖν καθημένους ἔτι
τοὺς ἰχθυοπώλας, διὰ τέλους δ' ἑστηκότας·
εἶτ' εἰς νέωτά φησι γράψειν κρεμαμένους·
καὶ θᾶττον ἀποπέμψουσι τοὺς ὠνουμένους
ἀπὸ μηχανῆς πωλοῦντες ὥσπερ οἱ θεοί.

9. ἐμφανίζει δ' αὐτῶν καὶ τὸ σκαιὸν ἔτι δὲ μισάνθρωπον Ἀντιφάνης ἐν Μισοπονήρῳ πρὸς τοὺς ἐν τῷ
d βίῳ κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος διὰ τούτων

εἶτ' οὐ σοφοὶ δῆτ' εἰσὶν οἱ Σκύθαι σφόδρα;
οἳ γενομένοισιν εὐθέως τοῖς παιδίοις
διδόασιν ἵππων καὶ βοῶν πίνειν γάλα,
ἀλλ' οὐχὶ τιτθὰς εἰσάγουσι βασκάνους,
καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις, ὧν μείζω [βλάβην
οὐκ ἂν λέγοι τις, μετά] γε μαίας νὴ Δία.
αὗται δ' ὑπερβάλλουσι, μετά γε νὴ Δία
τοὺς μητραγυρτοῦντάς γε· πολὺ γὰρ αὖ γένος

μιαρώτατον τοῦτ᾽ ἐστίν, εἰ μὴ νὴ Δία e
τοὺς ἰχθυοπώλας τις βούλεται λέγειν
μετά γε τοὺς τραπεζίτας· ἔθνος
τούτου γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐξωλέστερον.

10. οὐκ ἀπιθάνως δὲ καὶ Δίφιλος ἐν Ἐμπόρῳ περὶ τοῦ παμπόλλου πιπράσκεσθαι τοὺς ἰχθῦς λέγει ὧδε

οὐ πώποτ᾽ ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους
ἰδών. Πόσειδον, εἰ δεκάτην ἐλάμβανες
αὐτῶν ἀπὸ τῆς τιμῆς ἑκάστης ἡμέρας,
πολὺ τῶν θεῶν ἂν ἦσθα πλουσιώτατος.
ὅμως δὲ τούτων εἴ με προσγελάσειέ τις, f
ἐδίδουν στενάξας ὁπόσον αἰτήσειέ με.
γόγγρον μέν, ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Ἕκτορα,
ὅσον εἵλκυσεν, τοσοῦτο καταθεὶς ἐπριάμην.

Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ἑλληνίδι

ἀεὶ δὲ καὶ ζῶντ᾽ ἐστὶ καὶ τεθνηκότα
ἐν γῇ θαλάττῃ τ᾽ ὀλέθρι᾽ ἡμῖν θηρία.
ἂν ἀνατραπῇ γὰρ πλοῖον, εἶθ᾽, ὡς γίγνεται,
ληφθῇ νέων τις, καταπεπώκασ᾽ εὐθέως.
αὐτοί τ᾽ ἐπὰν ληφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁλιέων, 227
τεθνεῶτες ἐπιτρίβουσι τοὺς ὠνουμένους.
τῆς οὐσίας γάρ εἰσιν ἡμῶν ὤνιοι,
ὁ πριάμενός τε πτωχὸς εὐθὺς ἀποτρέχει.

ἐξ ὀνόματος δ᾽ ἰχθυοπώλου μνημονεύει Ἑρμαίου Αἰγυπτίου Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσιν οὕτως

Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων κάπηλος
Ἑρμαῖος, ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ
καὶ τοὺς λάβρακας ἐντερεύων, ὡς λέγουσιν ἡμῖν.

καὶ Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ἐπικλήρῳ Μικίωνος ἰχθυοπώλου b τινὸς μνημονεύει.

11. εἰκότως οὖν καὶ οἱ ἁλιεῖς ἐπὶ τῇ τέχνῃ μέγα

φρονοῦσι μᾶλλον ἢ οἱ ἄριστοι τῶν στρατηγῶν. παράγει γοῦν τινα τούτων Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ περὶ τῆς ἁλιευτικῆς τέχνης τάδε λέγοντα

τῶν ζωγράφων μὲν ἡ καλὴ χειρουργία
ἐν τοῖς πίναξι κρεμαμένη θαυμάζεται·
αὕτη δὲ σεμνῶς ἐκ λοπάδος ἁρπάζεται,
ἀπὸ τοῦ ταγήνου τ᾽ εὐθέως ἀφανίζεται.
c ἐπὶ τίνα δῆτ᾽ ἄλλην τέχνην, ὦ χρηστὲ σύ,
τὰ στόματα τῶν νεωτέρων κατακάετ᾽, ἢ
ὠθισμός ἐστι δακτύλων τοιουτοσὶ
ἢ πνιγμός, ἂν μὴ ταχὺ δύνηται καταπιεῖν;
ἀλλ᾽ οὖν μόνη γὰρ τὰς συνουσίας ποιεῖ
εὔοψος ἀγορά. τίς δὲ συνδειπνεῖ βροτῶν
φρυκτοὺς καταλαβὼν ἢ κορακίνους ὠνίους
ἢ μαινίδ᾽; ὡραῖον δὲ μειρακύλλιον
d ποίαις ἐπῳδαῖς ἢ λόγοις ἁλίσκεται
τίσιν, φράσον γάρ, ἄν τις ἀφέλῃ τὴν τέχνην
τὴν τῶν ἁλιέων; ἥδε γὰρ δαμάζεται,
ἑφθοῖς προσώποις ἰχθύων χειρουμένη,
ἄγουσ᾽ ὑπ᾽ αὐτὰ τὰ σώματ᾽ ἀρίστου πύλας,
ἀσύμβολον κλίνειν ἀναγκάζει φύσιν.

12. πρὸς δὲ τοὺς περιέργως ὀψωνοῦντας τάδε φησὶν Ἄλεξις ἐν Ἐπικλήρῳ

ὅστις ἀγοράζει πτωχὸς ὢν ὄψον πολύ,
ἀπορούμενός τε τἄλλα πρὸς τοῦτ᾽ εὐπορεῖ,
e τῆς νυκτὸς οὗτος τοὺς ἀπαντῶντας ποιεῖ
γυμνοὺς ἅπαντας. δεῖ δ᾽ ἐπάν τις ἐκδυθῇ
τηρεῖν ἕωθεν εὐθὺς ἐν τοῖς ἰχθύσιν,
ὃν ἂν δ᾽ ἴδῃ πρῶτον πένητα καὶ νέον
παρὰ Μικίωνος ἐγχέλεις ὠνούμενον,
ἀπάγειν λαβόμενον εἰς τὸ δεσμωτήριον.

Δίφιλος δ' ἐν Ἐμπόρῳ καὶ νόμον εἶναί φησι παρὰ Κορινθίοις τινὰ τοιοῦτον

νόμιμον τοῦτ' ἐστὶ βέλτιστ' ἐνθαδὶ
Κορινθίοισιν, ἄν τιν' ὀψωνοῦντ' ἀεὶ
λαμπρῶς ὁρῶμεν, τοῦτον ἀνακρίνειν πόθεν f
ζῇ καὶ τί ποιῶν· κἂν μὲν οὐσίαν ἔχῃ
ἧς αἱ πρόσοδοι λύουσι τἀναλώματα,
ἐᾶν ἀπολαπειν τοῦτον ἤδη τὸν βίον·
ἐὰν δ' ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανῶν τύχῃ,
ἀπεῖπον αὐτῷ τοῦτο μὴ ποιεῖν ἔτι.
ὃς ἂν δὲ μὴ πίθητ', ἐπέβαλον ζημίαν.
ἐὰν δὲ μηδ' ὁτιοῦν ἔχων ζῇ πολυτελῶς,
τῷ δημίῳ παρέδωκαν αὐτόν. Β. Ἡράκλεις.
Α. οὐκ ἐνδέχεται γὰρ ζῆν ἄνευ κακοῦ τινος 228
τοῦτον· συνιεῖς; ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει
ἢ λωποδυτεῖν τὰς νύκτας ἢ τοιχωρυχεῖν,
ἢ τῶν ποιούντων ταῦτα κοινωνεῖν τισίν,
ἢ συκοφαντεῖν κατ' ἀγορὰν ἢ μαρτυρεῖν
ψευδῆ. τὸ τοιοῦτον ἐκκαθαίρομεν γένος.
Β. ὀρθῶς γε νὴ Δί', ἀλλὰ δὴ τί τοῦτ' ἐμοί;
Α. ὁρῶμεν ὀψωνοῦνθ' ἑκάστης ἡμέρας
οὐχὶ μετρίως βέλτιστέ σ' ἀλλ' ὑπερηφάνως.
οὐκ ἔστιν ἰχθυηρὸν ὑπὸ σοῦ μεταλαβεῖν· b
συνῆχας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν.
περὶ τῶν σελίνων μαχόμεθ' ὥσπερ Ἰσθμίοις·
λαγώς τις εἰσελήλυθ', εὐθὺς ἥρπασας·
πέρδικα δ' ἢ κίχλην γε νὴ Δί' οὐκ ἔτι
ἔστιν δι' ὑμᾶς οὐδὲ πετομένην ἰδεῖν·
τὸν ξενικὸν οἶνον ἐπιτετίμηκας πολύ.

τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καὶ Ἀθήνησιν εἶναι ἀξιοῖ Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ, ὀψονόμους ἀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς δύ' ἢ καὶ τρεῖς. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος καὶ c

τέχνην ὀψωνητικὴν συνέγραψε πρός τινα δυσώνην, διδάσκων αὐτὸν τίνα δεῖ λέγοντα πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους ἰχθυοπώλας λυσιτελῶς ἔτι δὲ ἀλύπως ὠνεῖσθαι ἃ βούλεται.

13. ἐκ τούτων πάλιν τῶν λεχθέντων τὰς ἀκάνθας ἀναλεξάμενος Οὐλπιανός, εἰ ἔχομεν, ἔφη, δεῖξαι ἀργυροῖς σκεύεσιν ἐν τοῖς δείπνοις χρωμένους τοὺς ἀρχαίους, καὶ εἰ ὁ πίναξ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ὁμήρου γὰρ εἰπόντος ἐν Ὀδυσσείᾳ

τοῖσιν δ' αὖ πίνακας κρειῶν παρέθηκε συβώτης,

d Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος νεώτερόν φησιν εἶναι τὸ ἐπὶ πινάκων παρατιθέναι τὰ ὄψα, ἀγνοῶν ὅτι κἀν ἄλλοις εἴρηκεν ὁ ποιητής

δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας.

ζητῶ δὲ καὶ εἰ δούλων πλῆθος τινὲς ἐκέκτηντο ὥσπερ καὶ οἱ νῦν, καὶ εἰ τὸ τήγανον εἴρηται καὶ μὴ μόνως τάγηνον, μὴ πάντα πίνωμεν ἢ καὶ ἐσθίωμεν ὥσπερ οἱ διὰ τὴν γαστέρα παράσιτοι ὀνομαζόμενοι ἢ κόλακες.

e 14. πρὸς ὃν Αἰμιλιανὸς ἀπεκρίνατο, πίνακα μὲν ἔχεις τὸ σκεῦος ὠνομασμένον καὶ παρὰ Μεταγένει τῷ κωμικῷ ἐν Θουριοπέρσαις· τήγανον δ' ὦ βέλτιστε εἴρηκεν ἐν μὲν Λήροις Φερεκράτης οὕτως

ἀπὸ τηγάνου τ' ἔφασκεν ἀφύας ἂν φαγεῖν.

καὶ ἐν Πέρσαις ὁ αὐτός

ἐπὶ τηγάνοις καθίσανθ' ὑφάπτειν τοῦ φλέω.

f Φιλωνίδης δ' ἐν Κοθόρνοις

ὑποδέχεσθαι καὶ βατίσι καὶ τηγάνοις·

καὶ πάλιν ʽ ὀσφρομένην τῶν τηγάνων.' Εὔβουλος δ' ἐν Ὀρθάνῃ

ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας

θερμὴν παροξύνουσα τηγάνου πνοήν·
καὶ πάλιν
πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ
ἐρῶσα φοιτᾷ τηγάνῳ τε συντρυφᾷ.
καὶ ἐν Τιτᾶσι 229
προσγελῶσά τε
λοπὰς παφλάζει βαρβάρῳ λαλήματι·
πηδῶσι δ' ἰχθῦς ἐν μέσοισι τηγάνοις.
τοῦ δὲ ῥήματος μέμνηται Φρύνιχος ἐν Τραγῳδοῖς
ἡδὺ δ' ἀποτηγανίζειν ἄνευ συμβολῶν.
καὶ Φερεκράτης ἐν Μυρμηκανθρώποις φησί 'σὺ δ'
ἀποτηγανίζεις.' Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς Συρακο-
σίους φησὶ τὴν μὲν λοπάδα τήγανον καλεῖν, τὸ δὲ
τήγανον ξηροτήγανον. διὸ καὶ Θεοδωρίδαν φάναι ἔν b
τινι ποιηματίῳ
τηγάνῳ εὖ ἥψησεν ἐν ἑψητῆρι κόλυμβον,
τὴν λοπάδα τήγανον προσαγορεύων. χωρὶς δὲ τοῦ τ
στοιχείου Ἴωνες ἤγανον λέγουσιν, ὡς Ἀνακρέων 'χεῖ-
ρά τ' ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν.'
15. εἰς ἐπίστασιν δέ με ἄγει, καλὲ Οὐλπιανέ,
περὶ τῆς τῶν ἀργυρωμάτων χρήσεως τὸ Ἀλέξιδος ἐν
Φυγάδι εἰρημένον
ὅπου γάρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος
ὁ τοῖς μαγείροις. c
μέχρι γὰρ τῶν μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύε-
σιν οἱ δειπνοῦντες διηκονοῦντο, ὥς φησιν ὁ ἐμὸς
Ἰόβας. μεταβαλόντων δ' ἐπὶ τὸ πολυτελέστερον Ῥω-
μαίων τὴν δίαιταν, κατὰ μίμησιν ἐκδιαιτηθεῖσα Κλεο-
πάτρα, ἡ τὴν Αἰγύπτου καταλύσασα βασιλείαν, τοὔ-
νομα οὐ δυναμένη ἀλλάξαι, ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν
ἀπεκάλει κέραμον αὐτό, κέραμά τ' ἀπεδίδοτο τὰ
ἀποφόρητα τοῖς δειπνοῦσι· καὶ τοῦτ' ἦν τὸ πολυτελέ-

στατον. εἴς τε τὸν ῥωσσικὸν εὐανθέστατον ὄντα κέ-
d ραμον πέντε μνᾶς ἡμερησίας ἀνήλισκεν ἡ Κλεοπάτρα.
Πτολεμαῖος δ' ὁ βασιλεὺς ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων
περὶ Μασσανάσσου τὸν λόγον ποιούμενος τοῦ Λιβύων
βασιλέως φησὶ τάδε· 'δεῖπνα ῥωμαϊκῶς ἦν κατεσκευα-
σμένα, κεράμῳ παντὶ χορηγούμενα ἀργυρῷ. τὰς δὲ
τῶν δευτέρων τραπέζας ἐκόσμει τοῖς ἰταλικοῖς ἐθι-
σμοῖς· τὰ δὲ κανίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ, γεγονότα
πρὸς τὰ πλεκόμενα ταῖς σχοίνοις· μουσικοῖς τε ἐχρῆτο
ἑλληνικοῖς.'
e 16. Ἀριστοφάνης δ' ὁ κωμῳδιοποιός, ὅν φησιν
Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως (πεν-
τεκαίδεκα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία) Ναυκρατίτην εἶναι
γένος, ἐν τῷ Πλούτῳ τῷ δράματι κατὰ τὴν τοῦ ὁμω-
νύμου θεοῦ ἐπιφάνειαν τοὺς ἰχθυηρούς φησι πίνακας
ἀργυροῦς ἀναφανῆναι, καθάπερ καὶ τἆλλ' ἅπαντα,
λέγων ὡδί
ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα
χαλκῆ γέγονε· τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σα-
προὺς
f τοὺς ἰχθυηροὺς ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.
ὁ δ' ἰπνὸς γέγον' [ἡμῖν] ἐξαπίνης ἐλεφάντινος.
Πλάτων δ' ἐν Πρέσβεσι
κᾆτ' ἔλαβον Ἐπικράτης τε καὶ Φορμίσιος
παρὰ τοῦ βασιλέως πλεῖστα δωροδοκήματα,
ὀξύβαφα χρυσᾶ καὶ πινακίσκους ἀργυροῦς.
Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις μίμοις φησί 'τῶν δὲ χαλ-
230 κωμάτων καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐγάργαιρεν ἁ οἰκία.'
17. Φιλιππίδης δ' ἐν Ἀργυρίου ἀφανισμῷ ὡς
φορτικοῦ μέμνηται τοῦ τοιούτου καὶ σπανίου, ζη-
λουμένου δὲ ὑπό τινων νεοπλούτων μετοίκων
ἀλλ' ἔλεος ἐμπέπτωκέ τις μοι τῶν ὅλων,

ὅταν ἀπορουμένους μὲν ἀνθρώπους ἴδω
ἐλευθέρους, μαστιγίας δ᾽ ἐπ᾽ ἀργυροῦ
πίνακος ἄγοντος μνᾶν τάριχος ἐνίοτε
δυοῖν ὀβολοῖν ἔσθοντας ἢ τριωβόλου,
καὶ κάππαριν χαλκῶν τριῶν ἐν τρυβλίῳ b
ἄγοντι πεντήκοντα δραχμὰς ἀργυρῷ.
πρότερον δὲ φιάλην ἦν ἀνακειμένην ἰδεῖν
ἐργῶδες. Β. ἀμέλει τοῦτο μὲν καὶ νῦν ἔτι·
ἂν γὰρ ἀναθῇ τις, εὐθὺς ἕτερος ἥρπασεν.

Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ἱππίσκῳ νεανίσκον παράγων ἐρῶντα καὶ ἐπιδεικνύμενον τὸν πλοῦτον τῇ ἐρωμένῃ ταῦτα ποιεῖ λέγοντα

τοῖς παισί τ᾽ εἶπα, δύο γὰρ ἦγον οἴκοθεν,
τἀκπώματ᾽ εἰς τὸ φανερὸν ἐκνενιτρωμένα
θεῖναι. κύαθος δ᾽ ἦν ἀργυροῦς, τἀκπώματα c
ἦγεν δύο δραχμάς, κυμβίον δὲ τέτταρας
[ἴσως ἑτέρας], ψυκτηρίδιον δὲ δέκ᾽ ὀβολοὺς
Φιλιππίδου λεπτότερον· ἀλλὰ ταῦθ᾽ ὅλως
πρὸς ἀλαζονείαν οὐ κακῶς νενοημέν᾽ ἦν.

οἶδα δὲ κἀγὼ τινὰ πολίτην ἡμέτερον πτωχαλαζόνα, ὃς δραχμῆς ἔχων τὰ πάντ᾽ ἀργυρώματα ἐβόα καλῶν τὸν οἰκέτην ἕνα ὄντα καὶ μόνον, ὀνόμασι δὲ χρώμενον ψαμμακοσίοις, παῖ Στρομβιχίδη, μὴ τῶν d χειμερινῶν ἀργυρωμάτων ἡμῖν παραθῇς, ἀλλὰ τῶν θερινῶν. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Νικοστράτῳ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Βασιλεῖς. ἀλαζὼν δ᾽ ἐστὶ στρατιώτης, περὶ οὗ λέγει

λοιπή τις ὀξίς ἐστι καὶ ψυκτήριον
τῆς εὐπαρύφου λεπτότερον.

ἐξήλαυνον γάρ τινες τὸν ἄργυρον καὶ τότε εἰς ὑμένος ἰδέαν.

18. καὶ Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Λημνίαις φησί

e παρετέθη τρίπους
πλακοῦντα χρηστόν, ὦ πολυτίμητοι θεοί,
ἔχων, ἐν ἀργυρῷ τε τρυβλίῳ μέλι.

καὶ Σώπατρος δ᾽ ὁ παρῳδὸς ἐν Ὀρέστῃ

σαπρὸν σίλουρον ἀργυροῦς πίναξ ἔχων.

ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Φακῇ φησίν

ἀλλ᾽ ἀμφὶ δείπνοις ὀξίδ᾽ ἀργυρᾶν ἔχει
δρακοντομίμοις ὀργάνων τορεύμασιν,
οἵαν ποτ᾽ ἔσχε καὶ Θίβρων ὁ Ταντάλου
μαλακὸς ταλάντοις ἐκταλαντωθεὶς ἀνήρ.

f Θεόπομπος δ᾽ ὁ Χῖος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαῖς περὶ Θεοκρίτου τοῦ πολίτου τὸν λόγον ποιούμενός φησιν ʽἐξ ἀργυρωμάτων δὲ καὶ χρυσῶν πίνει καὶ τοῖς σκεύεσι χρῆται τοῖς ἐπὶ τῆς τραπέζης ἑτέροις τοιούτοις, ὁ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμάτων οὐκ ἔχων πίνειν, ἀλλ᾽ οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ᾽ ἐκ κεραμέων, καὶ τούτων ἐνίοτε κολοβῶν.᾽ Δίφιλος δ᾽ ἐν Ζωγράφῳ

ἄριστον ἐπεχόρευσεν ἐκλελεγμένον
231 εἴ τι νέον ἢ ποθεινόν, ὀστρέων γένη
παντοδαπά, λοπάδων παρατεταγμένη φάλαγξ
ὀπτῶν ἐπῆγε σωρὸν ἀπὸ τοῦ τηγάνου,
τριμμάτια τούτοις ἐν θυΐαις ἀργυραῖς.

Φιλήμων Ἰατρῷ ʽκαὶ γύλιόν τιν᾽ ἀργυρωμάτων.᾽ Μένανδρος Ἑαυτὸν τιμωρουμένῳ

λουτρὸν θεραπαίνας [στρώματ᾽] ἀργυρώματα.

καὶ ἐν Ὑμνίδι

ἀλλὰ τἀργυρώματα
ἥκω λαβεῖν βουλόμενος.

b Λυσίας δ᾽ ἐν τῷ περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος ʽἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι.᾽ οἱ δ᾽ ἑλληνίζοντες λέγειν δεῖν φασὶν ἀργυροῦν κόσμον καὶ χρυσοῦν κόσμον.

19. *Τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ Αἰμιλιανοῦ ὁ Ποντιανὸς ἔφη, σπάνιος γὰρ ὄντως ἦν τὸ παλαιὸν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ μὲν χρυσὸς καὶ πάνυ, ὁ δ' ἄργυρος ὀλίγος ἦν ὁ ἐν τοῖς μετάλλοις. διὸ καὶ Φίλιππον τὸν τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀλεξάνδρου πατέρα φησὶ Δοῦρις ὁ Σάμιος φιάλιον χρυσοῦν κεκτημένον ἀεὶ τοῦτ' ἔχειν* c *κείμενον ὑπὸ τοῦ προσκεφαλαίου. καὶ τὴν Ἀτρέως δὲ χρυσῆν ἄρνα, περὶ ἣν γεγόνασιν ἡλίου τε ἐκλείψεις καὶ βασιλέων μεταβολαὶ ἔτι τε τῆς τραγῳδίας ἡ πολλή, φιάλην ἀργυρᾶν φησι γεγονέναι Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης, ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσῆν. Ἀναξιμένης δ' ὁ Λαμψακηνὸς ἐν ταῖς πρώταις ἐπιγραφομέναις ἱστορίαις τὸν Ἐριφύλης ὅρμον διαβόητον γενέσθαι διὰ τὸ σπάνιον εἶναι τότε χρυσίον παρὰ τοῖς Ἕλλησι. καὶ γὰρ ἀργυροῦν ποτήριον ἦν ἰδεῖν τότε παράδοξον. μετὰ δὲ τὴν Δελφῶν ὑπὸ Φωκέων κατάληψιν πάντα τὰ τοιαῦτα δαψίλειαν εἴληφεν. ἐκ ποτηρίων δὲ χαλκῶν* d *ἔπινον οἱ σφόδρα δοκοῦντες πλουτεῖν καὶ τὰς θήκας τούτων ὠνόμαζον χαλκοθήκας. Ἡρόδοτός τέ φησι τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς ποτηρίοις πίνειν, τοῖς τε βασιλεῦσιν αὐτῶν θύουσί ποτε κοινῇ οὐχ εὑρεθῆναί φησι δοθῆναι φιάλας ἀργυρᾶς· Ψαμμήτιχον γοῦν νεώτερον ὄντα τῶν ἄλλων βασιλέων χαλκῇ φιάλῃ σπεῖσαι τῶν ἄλλων ἀργυραῖς σπενδόντων. συληθέντος γοῦν τοῦ πυθικοῦ ἱεροῦ ὑπὸ τῶν Φωκικῶν τυράννων ἐπέλαμψε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ χρυσός, εἰσεκώμασε δὲ καὶ ὁ ἄργυρος. ὕστερον δὲ τοῦ μεγίστου* e *Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας θησαυροὺς ἀνελομένου ὄντως ἀνέτειλεν ὁ κατὰ Πίνδαρον εὐρυσθενὴς πλοῦτος.*

20. *Καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς δὲ ἀναθήματα τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ὑπὸ πρώτου Γύγου τοῦ Λυδῶν βασι-*

λέως ἀνετέθη· καὶ πρὸ τῆς τούτου βασιλείας ἄναργυρος ἔτι δὲ ἄχρυσος ἦν ὁ Πύθιος, ὡς Φανίας τέ φησιν ὁ Ἐρέσιος καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν f *Φιλιππικῶν. ἱστοροῦσι γὰρ οὗτοι κοσμηθῆναι τὸ πυθικὸν ἱερὸν ὑπό τε τοῦ Γύγου καὶ τοῦ μετὰ τοῦτον Κροίσου, μεθ' οὓς ὑπό τε Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος τῶν Σικελιωτῶν, τοῦ μὲν τρίποδα καὶ νίκην χρυσοῦ πεποιημένα ἀναθέντος καθ' οὓς χρόνους Ξέρξης ἐπεστράτευε τῇ Ἑλλάδι, τοῦ δ' Ἱέρωνος τὰ ὅμοια. λέγει δ' οὕτως ὁ Θεόπομπος· 'ἦν γὰρ τὸ παλαιὸν τὸ ἱερὸν κεκοσμημένον χαλκοῖς ἀναθήμασιν, οὐκ ἀνδριᾶσιν ἀλλὰ λέβησι καὶ τρίποσι χαλκοῦ πεποιημένοις.* 232 *Λακεδαιμόνιοι οὖν χρυσῶσαι βουλόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνος καὶ οὐχ εὑρίσκοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι χρυσίον, πέμψαντες εἰς θεοῦ ἐπηρώτων τὸν θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιντο. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παρὰ Κροῖσον τὸν Λυδὸν πορευθέντας ὠνεῖσθαι παρ' ἐκείνου. καὶ οἱ πορευθέντες παρὰ Κροίσου ὠνήσαντο. Ἱέρων δ' ὁ Συρακόσιος βουλόμενος ἀναθεῖναι τῷ θεῷ τὸν τρίποδα καὶ τὴν νίκην ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ ἐπὶ* b *πολὺν χρόνον ἀπορῶν χρυσίου ὕστερον ἔπεμψε τοὺς ἀναζητήσοντας εἰς τὴν Ἑλλάδα· οἵτινες μόλις ποτὲ εἰς Κόρινθον ἀφικόμενοι καὶ ἐξιχνεύσαντες εὗρον παρὰ Ἀρχιτέλει τῷ Κορινθίῳ, ὃς πολλῷ χρόνῳ συνωνούμενος κατὰ μικρὸν θησαυροὺς εἶχεν οὐκ ὀλίγους. ἀπέδοτο γοῦν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος ὅσον ἠβούλοντο, καὶ μετὰ ταῦτα πληρώσας καὶ τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα ὅσον ἠδύνατο χωρῆσαι ἐπέδωκεν αὐτοῖς. ἀνθ' ὧν Ἱέρων πλοῖον σίτου καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα ἔπεμψεν ἐκ Σικελίας.'*

c 21. *Ἱστορεῖ τὰ αὐτὰ καὶ Φανίας ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ὡς χαλκῶν ὄντων τῶν παλαιῶν*

ἀναθημάτων καὶ τριπόδων καὶ λεβήτων καὶ ἐγχειριδίων, ὧν ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπιγεγράφθαι φησίν

θάησαί μ'· ἐτεὸν γὰρ ἐν Ἰλίου εὐρέι πύργῳ
ἦν, ὅτε καλλικόμῳ μαρνάμεθ' ἀμφ' Ἑλένῃ,
καί μ' Ἀντηνορίδης ἐφόρει κρείων Ἑλικάων·
νῦν δέ με Λητοΐδου θεῖον ἔχει δάπεδον.

ἐπὶ δὲ τρίποδος, ὃς ἦν εἷς τῶν ἐπὶ Πατρόκλῳ ἄθλων d
τεθέντων

χάλκεός εἰμι τρίπους· Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα,
καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Τυδείδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
νικήσας ἵπποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον.

22. Ἔφορος δὲ ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ c
λέγων φησίν· 'Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φάυλλος καὶ Φάλαικος οὐ μόνον ἅπαντα τὰ τοῦ θεοῦ ἐξεκόμισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τόν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον, ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε κελεύσαντος τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον Μενελάου ἀναθέντος. ἑκατέρῳ γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν· Ἀλκμαίωνι μὲν πυνθανομένῳ πῶς ἂν τῆς μανίας ἀπαλλαγείη,

τιμῆέν μ' αἰτεῖς δῶρον, μανίαν ἀποπαῦσαι.
καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας, ᾧ ποτε μήτηρ f
Ἀμφιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις·

Μενελάῳ δὲ πῶς ἂν τὸν Ἀλέξανδρον τιμωρήσαιτο,

πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο
δειρῆς, ὅν ποτε Κύπρις ἔδωχ' Ἑλένῃ μέγα χάρμα.
ὥς σοὶ Ἀλέξανδρος τίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει.

συνέβη δὲ ταῖς γυναιξὶν ἔριν ἐμπεσεῖν περὶ τοῦ κό- 233
σμου τούτου ποτέρα πότερον λήψεται. καὶ διακληρουμένων ἡ μὲν σκυθρωπὴ οὖσα κατὰ τὸν βίον καὶ σεμνότητος πλήρης τὸν Ἐριφύλης ὅρμον, ἡ δὲ ὥρᾳ διαφέρουσα καὶ μάχλος οὖσα τὸν τῆς Ἑλένης εἴληφε. καὶ αὕτη μὲν ἐρασθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ἠπειρώτου συνεξεδήμησεν, ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐβούλευσεν.'

23. Πλάτων δὲ ὁ θεῖος καὶ Λυκοῦργος ὁ Λάκων οὐδ' εἴων ἐνεπιδημεῖν ταῖς ἰδίαις πολιτείαις οὔτε τῶν ἄλλων πολυτελῶν οὐδέν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἄργυρον οὐδὲ
b τὸν χρυσόν, τῶν μεταλλευομένων τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν ἀρκεῖν νομίζοντες, ἐκεῖνα δ' ἐκβάλλοντες ὡς λυμαινόμενα τὰς ὑγιαινούσας τῶν πόλεων. Ζήνων δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς πάντα τἆλλα πλὴν τοῦ νομίμως αὐτοῖς καὶ καλῶς χρῆσθαι νομίσας ἀδιάφορα τὴν μὲν εὐχὴν αὐτῶν καὶ φυγὴν ἀπειπών, τὴν χρῆσιν δὲ τῶν λιτῶν καὶ ἀπερίττων προηγουμένως ποιεῖσθαι προστάσσων, ὅπως ἀδεῆ καὶ ἀθαύμαστον πρὸς τἆλλα τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι, ὅσα μήτε
c καλά ἐστι μήτ' αἰσχρά, τοῖς μὲν κατὰ φύσιν ὡς ἐπὶ πολὺ χρῶνται, τῶν δ' ἐναντίων μηδὲν ὅλως δεδοικότες λόγῳ καὶ μὴ φόβῳ τούτων ἀπέχωνται. οὐδὲν γὰρ ἡ φύσις ἐκβέβληκεν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν εἰρημένων, ἀλλ' ἐποίησεν ὑπογείους αὐτῶν φλέβας πολυπόνους καὶ χαλεπὴν ἐχούσας ἐργασίαν, ὅπως οἱ περὶ ταῦτα σπουδάζοντες ὀδυνώμενοι μετίωσι τὴν κτῆσιν, καὶ οὐχ οἱ μεταλλεύοντες μόνοι ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ μεταλλευθέντα συναγείροντες μυρίοις μόχθοις θηρεύωσι τὴν περίβλεπτον ταύτην πολυκτησίαν. δείγματος μὲν οὖν
d χάριν . . . ἐπείπερ ἐπιπόλαιον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος, εἴ γ' ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυσοῦ καταφέρει, καὶ ταῦτα γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀσθενεῖς τὰ σώματα σὺν ταῖς ἄμμοις ὑποψήχοντες διιστᾶσι καὶ πλύναντες ἄγουσιν ἐπὶ

τὴν χώνην, ὡς παρὰ τοῖς Ἐλβητίοις φησὶν ὁ ἐμὸς Ποσειδώνιος καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν Κελτῶν. καὶ τά τε πάλαι μὲν Ῥίπαια καλούμενα ὄρη, εἶθ' ὕστερον Ὄλβια προσαγορευθέντα, νῦν δὲ Ἄλπια, ἔστι δὲ τῆς Γαλατίας, αὐτομάτως ὕλης ἐμπρησθείσης ἀργύρῳ διερρύη. e
τὸ μέντοι γε πολὺ τούτου βαθείαις καὶ κακοπάθοις μεταλλείαις εὑρίσκεται, κατὰ τὸν Φαληρέα Δημήτριον, ἐλπιζούσης τῆς πλεονεξίας ἀνάξειν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς γῆς αὐτὸν τὸν Πλούτωνα. χαριεντιζόμενος γοῦν φησιν ὅτι ‘πολλάκις καταναλώσαντες τὰ φανερὰ τῶν ἀδήλων ἕνεκα ἃ μὲν ἔμελλον οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον, ὥσπερ αἰνίγματος τρόπον ἀτυχοῦντες.’

24. Λακεδαιμόνιοι δ' ὑπὸ τῶν ἐθῶν κωλυόμενοι εἰσφέρειν εἰς τὴν Σπάρτην, ὡς ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Ποσει- f
δώνιος, καὶ κτᾶσθαι ἄργυρον καὶ χρυσὸν ἐκτῶντο μὲν οὐδὲν ἧττον, παρακατετίθεντο δὲ τοῖς ὁμόροις Ἀρκάσιν· εἶτα πολεμίους αὐτοὺς ἔσχον ἀντὶ φίλων, ὅπως ἀνυπεύθυνον τὸ ἄπιστον διὰ τὴν ἔχθραν γένηται. τῷ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι τὸν πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἱστοροῦσιν ἀνατεθῆναι, δημοσίᾳ δὲ εἰς τὴν πόλιν Λύσανδρον εἰσαγαγόντα πολλῶν κακῶν αἴτιον γενέσθαι. Γύλιππον γοῦν τὸν Συρακοσίους ἐλευθερώσαντα ἀποθανεῖν 234
ἀποκαρτερήσαντα λόγος, καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν ἐφόρων νοσφισάμενον ἐκ τοῦ λυσανδρείου χρήματος. τοῦ δὲ ἀνατιθεμένου θεῷ καὶ συγχωρουμένου δήμῳ καθάπερ κοσμήματος καὶ κτήματος οὐ ῥᾴδιον ἦν τὸν θνητὸν ὀλίγωρον γενέσθαι.

25. Τῶν δὲ Γαλατῶν οἱ Κορδισταὶ καλούμενοι χρυσὸν μὲν οὐκ εἰσάγουσιν εἰς τὴν αὐτῶν χώραν, ληζόμενοι δὲ τὴν ἀλλοτρίαν καὶ ἀδικοῦντες οὐ παραλείπουσι. τὸ δ' ἔθνος αὐτῶν ἐστι μὲν λείψανον τῶν μετὰ b

Βρέννου στρατευσαμένων ἐπὶ τὸ δελφικὸν μαντεῖον Γαλατῶν, Βαθάνατος δέ τις ἡγεμὼν αὐτοὺς διῴκισεν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον τόπους, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἐνόστησαν Βαθανατείαν καλοῦσι καὶ τοὺς ἀπογόνους τοὺς ἐκείνου Βαθανάτους ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύουσιν. ἀφοσιώκασι δὲ οὗτοι τὸν χρυσὸν καὶ οὐκ εἰσφέρουσιν εἰς τὰς πατρίδας, δι' ὃν πολλὰ καὶ δεινὰ ἔπαθον· ἀργύρῳ δὲ χρῶνται καὶ τούτου χάριν πολλὰ καὶ δεινὰ ποιοῦσι. καίτοι γε ἐχρῆν οὐχὶ τὸ γένος τοῦ
c συληθέντος ἀλλὰ τὴν ἱεροσυλήσασαν ἀσέβειαν ἐξορίσαι· εἰ δὲ μηδὲ τὸν ἄργυρον εἰσέφερον εἰς τὴν χώραν, ἢ περὶ τὸν χαλκὸν ἂν καὶ σίδηρον ἐπλημμέλουν ἢ καί, εἰ μηδὲ ταῦτ' ἦν παρ' αὐτοῖς, περὶ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων ὁπλομανοῦντες ἂν διετέλουν.

26. Τοσαῦτα καὶ τοῦ Ποντιανοῦ εἰπόντος — ἐφιλοτιμήσαντο γὰρ οἱ πολλοὶ τὰς τοῦ Οὐλπιανοῦ ἀπολύσασθαι προτάσεις· ὧν τὰς ὑπολειπομένας διελόμε-
d νοι ὁ μὲν Πλούταρχος ἔφη, τὸ δὲ τοῦ παρασίτου ὄνομα πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. Πολέμων γοῦν ὁ εἴτε Σάμιος ἢ Σικυώνιος εἴτ' Ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μοψεάτης Ἡρακλείδης λέγει καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων (ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ στηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ κρατήτειος εἴρηκε), γράψας περὶ παρασίτων φησὶν οὕτως ‘τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα νῦν μὲν ἄδοξόν ἐστι, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις εὑρίσκομεν τὸν παράσιτον ἱερόν τι χρῆμα καὶ τῷ
e συνθοίνῳ παρόμοιον. ἐν Κυνοσάργει μὲν οὖν ἐν τῷ ἡρακλείῳ στήλη τίς ἐστιν, ἐν ᾗ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδου, γραμματεὺς δὲ Στέφανος Θουκυδίδου, λέγεται δ' ἐν αὐτῷ περὶ τῆς προσηγορίας οὕτως ‘τὰ δὲ ἐπιμήνια θυέτω ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν παρασίτων. οἱ δὲ

παράσιτοι ἔστων ἐκ τῶν νόθων καὶ τῶν τούτων παίδων κατὰ τὰ πάτρια. ὃς δ᾽ ἂν μὴ θέλῃ παρασιτεῖν, εἰσαγέτω καὶ περὶ τούτων εἰς τὸ δικαστήριον.᾽ ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν δηλιαστῶν οὕτως γέγραπται ʽ καὶ τὼ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν κηρύκων τοῦ τῆς μυστηριώτιδος. τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δη- f λίῳ ἐνιαυτόν.᾽ ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέγραπται τάδε ʽ ἄρχοντες καὶ παράσιτοι ἀνέθεσαν οἱ ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος στεφανωθέντες χρυσῷ στεφάνῳ ἐπὶ Διφίλης ἱερείας.᾽ ʽ παράσιτοι Ἐπίλυκος [Λυκο]στράτου Γαργήττιος, Περικλῆς Περικλείτου Πιτθεύς, Χαρῖνος Δημοχάρους Γαργήττιος.᾽ κἀν τοῖς τοῦ βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται ʽ θύειν τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους.᾽ Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεύς, εἷς δ᾽ οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους ἐστὶ μαθητῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν βίων τάδε γράφει ʽ ἔτι δὲ παράσι- 235 τον νῦν μὲν τὸν ἕτοιμον, τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατειλεγμένον. ἐν γοῦν τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων ἔτι καὶ τήμερον ταῖς ἐντιμοτάταις ἀρχαῖς συγκαταλέγουσι παρασίτους.᾽ Κλείδημος δ᾽ ἐν τῇ Ἀτθίδι φησί ʽ καὶ παράσιτοι δ᾽ ᾑρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ.᾽ καὶ Θεμίσων δ᾽ ἐν Παλληνίδι ʽ ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλέα τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα καὶ τοὺς παρασίτους οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται καὶ τοὺς γέροντας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις.᾽

27. ἔχεις δὲ κἀκ τούτων, καλέ μου Οὐλπιανέ, b ζητεῖν τίνες αἱ πρωτοπόσεις γυναῖκες. ἀλλὰ μήν, περὶ γὰρ τῶν παρασίτων ὁ λόγος, κἀν τῷ ἀνακείῳ ἐπί τινος στήλης γέγραπται ʽ τοῖν δὲ βοοῖν τοῖν ἡγεμόνοιν τοῖν ἐξαιρουμένοιν τὸ μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δὲ τοῖς παρασίτοις.᾽ Κράτης δ᾽ ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου

φησί ʽ καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ᾽ ἀδόξου μὲν κεῖται πράγματος, πρότερον δ᾽ ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι, καὶ ἦν ἀρχεῖόν c τι παρασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ γέγραπται ταυτί ʽ ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων, ὅπως ἂν καθιστῶνται, καὶ τοὺς παρασίτους ἐκ τῶν δήμων αἱρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἑκτέα κριθῶν, δαίνυσθαί τε τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὰ πάτρια. τὸν δ᾽ ἑκτέα παρέχειν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν.᾽ d ὅτι δὲ καὶ ἀρχεῖον ἦν αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ τάδε γέγραπται ʽ εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεώ, τοῦ ἀρχείου τοῦ παρασιτείου καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς διδόναι τὸ ἀργύριον, ὁπόσου ἂν οἱ τῶν ἱερέων ἐπισκευασταὶ μισθώσωσιν.᾽ ἐκ τούτου δῆλόν ἐστιν ὅτι ἐν ᾧ τὰς ἀπαρχὰς ἐτίθεσαν τοῦ ἱεροῦ σίτου οἱ παράσιτοι, τοῦτο παρασίτειον προσηγορεύετο.᾽ ταὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει μνημονεύων τῶν καταλεγομένων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων, καὶ Διό- e δωρος ὁ Σινωπεὺς κωμῳδιοποιὸς ἐν Ἐπικλήρῳ, οὗ τὸ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον παραθήσομαι. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῇ Μεθωναίων πολιτείᾳ ʽ παράσιτοι (φησὶ) τοῖς μὲν ἄρχουσι δύο καθ᾽ ἕκαστον ἦσαν, τοῖς δὲ πολεμάρχοις εἷς. τεταγμένα δ᾽ ἐλάμβανον παρ᾽ ἄλλων τέ τινων καὶ τῶν ἁλιέων ὄψον.᾽

28. τὸν δὲ νῦν λεγόμενον παράσιτον Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναί φησιν ὑπὸ πρώτου Ἀλέξιδος, ἐκλαθόμενος ὅτι Ἐπί- f χαρμος ἐν Ἐλπίδι ἢ Πλούτῳ παρὰ πότον αὐτὸν εἰσήγαγεν οὑτωσὶ λέγων

ἀλλ' ἄλλος ὅδ' ἕστηχ' ὧδε τοῦδε κατὰ πόδας,
τὸν ῥᾳδίως λαψῇ τυ, καίτοι νῦν γα θὴν
εὔωνον ἀεὶ σῖτον. ἀλλ' ἔμπας ὅδε
ἄμυστιν ὥσπερ κύλικα πίνει τὸν βίον.

καὶ αὐτὸν ποιεῖ τὸν παράσιτον λέγοντα τοιάδε πρὸς τὸν πυνθανόμενον

συνδειπνέω τῷ λῶντι, καλέσαι δεῖ μόνον,
καὶ τῷ γα μήχι λῶντι, κωὐδὲν δεῖ καλεῖν.
τηνεῖ δὲ χαρίεις τ' εἰμὶ καὶ ποιέω πολὺν
γέλωτα καὶ τὸν ἑστιῶντ' ἐπαινέω. 236
καἴ κά τις ἀντίον τι λῇ τήνῳ λέγειν,
τήνῳ κυδάζομαί τε κἀπ' ὧν ἠχθόμαν.
κἤπειτα πολλὰ καταφαγὼν πόλλ' ἐμπιὼν
ἄπειμι. λύχνον δ' οὐχ ὁ παῖς μοι συμφέρει,
ἕρπω δ' ὀλισθράζων τε καὶ κατὰ σκότος
ἔρημος. αἴκα δ' ἐντύχω τοῖς περιπόλοις,
τοῦθ' οἷον ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς ὅτι
οὐ λῶντι παίων ἀλλὰ μαστιγῶν τί με.
ἐπεὶ δέ χ' εἴκω οἴκαδις καταφθαρείς, b
ἄστρωτος εὕδω· καὶ τὰ μὲν πρᾶτ' οὐ κοῶ,
ἇς κά μ' ἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας.

29. καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπιλέγει ὁ τοῦ Ἐπιχάρμου παράσιτος. ὁ δὲ παρὰ τῷ Διφίλῳ τάδε φησίν

ὅταν με καλέσῃ πλούσιος δεῖπνον ποιῶν,
οὐ κατανοῶ τὰ τρίγλυφ' οὐδὲ τὰς στέγας,
οὐδὲ δοκιμάζω τοὺς κορινθίους κάδους,
ἀτενὲς δὲ τηρῶ τοῦ μαγείρου τὸν καπνόν.
κἂν μὲν σφοδρὸς φερόμενος εἰς ὀρθὸν τρέχῃ, c
γέγηθα καὶ χαίρω τε καὶ πτερύττομαι·
ἂν δὲ πλάγιος καὶ λεπτός, εὐθέως νοῶ
ὅτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει.

πρῶτος δ' Ὅμηρος, ὥς τινες φασίν, εἰσήγαγε παράσιτον, τὸν Ποδῆν εἶναι λέγων φίλον εἰλαπιναστὴν τοῦ Ἕκτορος·

ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Ποδῆς, υἱὸς Ἠετίωνος,
d ἀφνειός τ' ἀγαθός τε· μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ
δήμου, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής.

τὸν γὰρ ἐν εἰλαπίνῃ φίλον εἴρηκε τὸν ἐν τῷ δειπνεῖν. διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου τιτρωσκόμενον κατὰ τὴν γαστέρα, φησὶν ὁ Σκήψιος Δημήτριος· ὡς καὶ Πάνδαρον διὰ τὸ ἐπιωρκηκέναι κατὰ τῆς γλώττης.
e τιτρώσκει δ' αὐτὸν Σπαρτιάτης ἄνθρωπος τὴν αὐτάρκειαν ἐξηλωκώς.

30. οἱ δ' ἀρχαῖοι ποιηταὶ τοὺς παρασίτους κόλακας ἐκάλουν, ἀφ' ὧν καὶ Εὔπολις τῷ δράματι τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο, τὸν χορὸν τῶν κολάκων ποιήσας τάδε λέγοντα

ἀλλὰ δίαιταν ἣν ἔχουσ' οἱ κόλακες πρὸς ὑμᾶς
λέξομεν· ἀλλ' ἀκούσαθ' ὡς ἐσμὲν ἅπαντα κομψοὶ
ἄνδρες· ὅτοισι πρῶτα μὲν παῖς ἀκόλουθός ἐστιν
ἀλλότριος τὰ πολλά, μικρὸν δὲ τὸ κάμνον αὐτοῦ.
ἱματίω δέ μοι δύ' ἐστὸν χαρίεντε τούτω,
f οἷν μεταλαμβάνων ἀεὶ θάτερον ἐξελαύνω
εἰς ἀγοράν. ἐκεῖ δ' ἐπειδὰν κατίδω τιν' ἄνδρα
ἠλίθιον, πλουτοῦντα δ', εὐθὺς περὶ τοῦτον εἰμί.
κἄν τι τύχῃ λέγων ὁ πλούταξ, πάνυ τοῦτ' ἐπαινῶ
καὶ καταπλήττομαι δοκῶν τοῖσι λόγοισι χαίρειν.
εἶτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐρχόμεσθ' ἄλλυδις ἄλλος ἡμῶν
μᾶζαν ἐπ' ἀλλόφυλον, οὗ δεῖ χαρίεντα πολλὰ
τὸν κόλακ' εὐθέως λέγειν, ἢ 'κφέρεται θύραζε.
237 οἶδα δ' Ἀκέστορ' αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα·
σκῶμμα γὰρ εἶπ' ἀσελγές, εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζε

ἐξαγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ.

31. τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ παρασίτου μνημονεύει Ἀραρὼς ἐν Ὑμεναίῳ διὰ τούτων

οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως οὐκ εἶ παράσιτος, φίλτατε·
ὁ δ᾽ Ἰσχόμαχος ὁδὶ τρέφων σε τυγχάνει.

πολὺ δ᾽ ἐστὶ τοὔνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις. τὸ δὲ ῥῆμα παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ ἐν Λάχητι. φησὶ γάρ b 'καὶ ἡμῖν τὰ μειράκια παρασιτεῖ.' παρασίτων δ᾽ εἶναί φησι γένη δύο Ἄλεξις ἐν Κυβερνήτῃ διὰ τούτων

Π. δύ᾽ ἐστί, Ναυσίνικε, παρασίτων γένη,
ἓν μὲν τὸ κοινὸν καὶ κεκωμῳδημένον,
οἱ μέλανες ἡμεῖς. Ν. θάτερον ζητῶ γένος,
Π. σεμνοπαράσιτον ἐκ μέσου καλούμενον,
σατράπας παρασίτους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς,
ὑποκρινόμενον εὖ τοῖς βίοις, ὀφρῦς ἔχον c
χιλιοταλάντους ἀνακυλῖόν τ᾽ οὐσίας.
νοεῖς τό τε γένος καὶ τὸ πρᾶγμα; Ν. καὶ μάλα.
Π. τούτων δ᾽ ἑκατέρου τῶν γενῶν ὁ μὲν τύπος
τῆς ἐργασίας εἷς ἐστι κολακείας ἀγών,
ὥσπερ ἐπὶ τῶν βίων δὲ τοὺς μὲν ἡ τύχη
ἡμῶν μεγάλοις προσένειμε τοὺς δ᾽ ἐλάττοσιν·
εἶθ᾽ οἱ μὲν εὐποροῦμεν οἱ δ᾽ ἀλύομεν. d
ἆρά γε διδάσκω, Ναυσίνικ᾽, οὐκ ἀστόχως;
Ν. ἀλλ᾽ ἂν σ᾽ ἐπαινῶ, μᾶλλον αἰτήσεις μέ τι.

32. χαρακτηρίζει δ᾽ οὐκ ἀρρύθμως τὸν παράσιτον ὁποῖός τίς ἐστι Τιμοκλῆς ἐν Δρακοντίῳ οὕτως

ἔπειτ᾽ ἐγὼ παράσιτον ἐπιτρέψω τινὶ
κακῶς λέγειν; ἥκιστά γ᾽· οὐδὲν ἔστι γὰρ
ἐν τοῖς τοιούτοις χρησιμώτερον γένος.
εἰ δ᾽ ἐστὶ τὸ φιλέταιρον ἕν τι τῶν καλῶν,
ἀνὴρ παράσιτος τοῦτο ποιεῖ διὰ τέλους. e

ἐρᾷς, συνεραστὴς ἀπροφάσιστος γίγνεται.
πράττεις τι, πράξει συμπαρὼν ὅ τι ἂν δέῃ,
δίκαια ταὐτὰ τῷ τρέφοντι νενομικώς.
ἐπαινέτης θαυμαστὸς οἷος τῶν φίλων.
χαίρουσι δείπνων ἡδοναῖς ἀσυμβόλοις·
τίς δ᾽ οὐχὶ θνητῶν; ἢ τίς ἥρως ἢ θεὸς
ἀποδοκιμάζει τὴν τοιαύτην διατριβήν;
ἵνα μὴ δὲ πολλὰ μακρολογῶ δι᾽ ἡμέρας,
f τεκμήριόν τι παμμέγεθες οἶμαί γ᾽ ἐρεῖν,
ὁ τῶν παρασίτων ὡς τετίμηται βίος.
γέρα γὰρ αὐτοῖς ταὐτὰ τοῖς τὠλύμπια
νικῶσι δίδοται χρηστότητος οὕνεκα
σίτησις. οὗ γὰρ μὴ τίθενται συμβολαί,
πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγορευτέα.

33. καὶ Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Διδύμοις φησίν

238 ὁ γὰρ παράσιτός ἐστιν, ἂν ὀρθῶς σκοπῇς,
κοινωνὸς ἀμφοῖν, τῆς τύχης καὶ τοῦ βίου.
οὐδεὶς γὰρ ἄσιτος εὔχετ᾽ ἀτυχεῖν τοὺς φίλους,
τοὐναντίον δὲ πάντας εὐτυχεῖν ἀεί.
ἔστιν πολυτελὴς τῷ βίῳ τις, οὐ φθονεῖ,
μετέχειν δὲ τούτων εὔχετ᾽ αὐτῷ συμπαρών.
κἄστιν φίλος γενναῖος ἀσφαλής θ᾽ ἅμα,
οὐ μάχιμος, οὐ πάροξυς, οὐχὶ βάσκανος,
ὀργὴν ἐνεγκεῖν ἀγαθός· ἂν σκώπτῃς γελᾷ,
b ἐρωτικὸς γελοῖος ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ·
πάλιν στρατιώτης ἀγαθὸς εἰς ὑπερβολήν,
ἂν ᾖ τὸ σιτάρχημα δεῖπνον εὐτρεπές.

34. καὶ Ἀριστοφῶν δ᾽ ἐν Ἰατρῷ φησι

βούλομαι δ᾽ αὐτῷ προειπεῖν οἷός εἰμι τοὺς τρόπους.
ἄν τις ἑστιᾷ, πάρειμι πρῶτος, ὥστ᾽ ἤδη πάλαι
. . . ζωμὸς καλοῦμαι. δεῖ τιν᾽ ἄρασθαι μέσον

τῶν παροινούντων, παλαιστὴν νόμισον Ἀργεῖόν μ' ὁρᾶν· c
προσβαλεῖν πρὸς οἰκίαν δεῖ, κριός· ἀναβῆναί τι πρὸς
κλιμάκιον Καπανεύς, ὑπομένειν πληγὰς ἄκμων,
κονδύλους πλάττειν δὲ Τελαμών, τοὺς καλοὺς πειρᾶν καπνός.

κἀν Πυθαγοριστῇ δέ φησι

πρὸς μὲν τὸ πεινῆν ἐσθίειν τε μηδὲ ἓν
νόμιζ' ὁρᾶν Τιθύμαλλον ἢ Φιλιππίδην.
ὕδωρ δὲ πίνειν βάτραχος, ἀπολαῦσαι θύμων d
λαχάνων τε κάμπη, πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι ῥύπος,
ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν κόψιχος,
πνῖγος ὑπομεῖναι καὶ μεσημβρίας λαλεῖν
τέττιξ, ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μήθ' ὁρᾶν
κονιορτός, ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν
γέρανος, καθεύδειν μηδὲ μικρὸν νυκτερίς.

35. Ἀντιφάνης δ' ἐν Προγόνοις

τὸν τρόπον μὲν οἶσθά μου
ὅτι τῦφος οὐκ ἔνεστιν, ἀλλὰ τοῖς φίλοις e
τοιουτοσί τίς εἰμι, τύπτεσθαι μύδρος,
τύπτειν κεραυνός, ἐκτυφλοῦν τιν' ἀστραπή,
φέρειν τιν' ἄρας ἄνεμος, ἀποπνῖξαι βρόχος,
θύρας μοχλεύειν σεισμός, εἰσπηδᾶν ἀκρίς,
δειπνεῖν ἄκλητος μυῖα, μὴ 'ξελθεῖν φρέαρ,
ἄγχειν φονεύειν μαρτυρεῖν ὅσ' ἂν μόνον
τύχῃ τις εἰπών, ταῦτ' ἀπρόσκεπτος ποιεῖν
ἅπαντα. καὶ καλοῦσί μ' οἱ νεώτεροι
διὰ ταῦτα πάντα σκηπτόν. ἀλλ' οὐδὲν μέλει f
τῶν σκωμμάτων μοι· τῶν φίλων γὰρ ὢν φίλος
ἔργοισι χρηστός, οὐ λόγοις ἔφυν μόνον.

Δίφιλος δ' ἐν Παρασίτῳ μελλόντων γίνεσθαι γάμων τὸν παράσιτον ποιεῖ λέγοντα τάδε

ἀγνοεῖς ἐν ταῖς ἀραῖς
ὅ τι ἔστιν, εἴ τις μὴ φράσει' ὀρθῶς ὁδόν
239 ἢ πῦρ ἐναύσει', ἢ διαφθείρει' ὕδωρ,
ἢ δειπνιεῖν μέλλοντα κωλύσαι τινά.

Εὔβουλος δ' ἐν Οἰδίποδι

ὁ πρῶτος εὑρὼν τἀλλότρια δειπνεῖν ἀνὴρ
δημοτικὸς ἦν τις, ὡς ἔοικε, τοὺς τρόπους.
ὅστις δ' ἐπὶ δεῖπνον ἢ φίλον τιν' ἢ ξένον
καλέσας ἔπειτα συμβολὰς ἐπράξατο,
φυγὰς γένοιτο μηδὲν οἴκοθεν λαβών.

36. Διόδωρος δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν Ἐπικλήρῳ περὶ τοῦ παρασιτεῖν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγλαφύρως τάδε φησί

b βούλομαι δεῖξαι σαφῶς
ὡς σεμνόν ἐστι τοῦτο καὶ νενομισμένον
καὶ τῶν θεῶν εὕρημα, τὰς δ' ἄλλας τέχνας
οὐδεὶς θεῶν κατέδειξεν, ἀλλ' ἄνδρες σοφοί.
τὸ γὰρ παρασιτεῖν εὗρεν ὁ Ζεὺς ὁ φίλιος,
ὁ τῶν θεῶν μέγιστος ὁμολογουμένως.
οὗτος γὰρ εἰς τὰς οἰκίας εἰσέρχεται
οὐχὶ διακρίνας τὴν πενιχρὰν ἢ πλουσίαν,
οὗ δ' ἂν καλῶς ἐστρωμένην κλίνην ἴδῃ
παρακειμένην τε τὴν τράπεζαν πάνθ' ἃ δεῖ
c ἔχουσαν, ἤδη κατακλιθεὶς [μάλα] κοσμίως,
ἀριστίσας ἑαυτὸν ἐντραγὼν πιὼν
ἀπέρχετ' οἴκαδ', οὐ καταβαλὼν συμβολάς.
κἀγὼ ποιῶ νῦν τοῦτ'· ἐπὰν κλίνας ἴδω
ἐστρωμένας καὶ τὰς τραπέζας εὐτρεπεῖς
καὶ τὴν θύραν ἀνεῳγμένην, εἰσέρχομαι
ἐνθάδε σιωπῇ καὶ ποιήσας εὐσταλῆ
ἐμαυτόν, ὥστε μὴ 'νοχλεῖν τὸν συμπότην,

πάντων ἀπολαύσας τῶν παρατεθέντων πιὼν
ἀπέρχομ' οἴκαδ', ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ φίλιος. d
ὅτι δ' ἦν τὸ πρᾶγμ' ἔνδοξον ἀεὶ καὶ καλὸν
ἐκεῖθεν ἂν γνοίη τις ἔτι σαφέστερον.
τὸν Ἡρακλέα τιμῶσα λαμπρῶς ἡ πόλις
ἐν ἅπασι τοῖς δήμοις θυσίας ποιουμένη,
εἰς τὰς θυσίας ταύτας παρασίτους τῷ θεῷ
οὐπώποτ' ἀπεκλήρωσεν, οὐδὲ παρέλαβεν
εἰς ταῦτα τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ κατέλεγεν
ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ' ἄνδρας ἐπιμελῶς
ἐκλεξαμένη τοὺς ἐκ δύ' ἀστῶν γεγονότας,
ἔχοντας οὐσίας, καλῶς βεβιωκότας. e
εἶθ' ὕστερον τὸν Ἡρακλέα μιμούμενοι
τῶν εὐπόρων τινὲς παρασίτους ἑλόμενοι
τρέφειν, παρεκάλουν οὐχὶ τοὺς χαριεστάτους
ἐκλεγόμενοι, τοὺς δὲ κολακεύειν δυναμένους
καὶ πάντ' ἐπαινεῖν· οἷς ἐπεὶ μὲν προσερύγοι
ῥαφανῖδας ἢ σαπρὸν σίλουρον καταφαγών,
ἴα καὶ ῥόδ' ἔφασαν αὐτὸν ἠριστηκέναι·
ἐπεὶ δ' ἀποπάρδοι μετά τινος κατακείμενος
τούτων, προσάγων τὴν ῥῖν' ἐδεῖτ' αὐτοῦ φράσαι, f
πόθεν τὸ θυμίαμα τοῦτο λαμβάνεις;
διὰ τοὺς τοιούτους τοὺς ἀσελγῶς χρωμένους
τὸ τίμιον καὶ τὸ καλὸν αἰσχρόν ἐστι νῦν.
37. καὶ Ἀξιόνικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησιν
ὅτε τοῦ παρασιτεῖν πρῶτον ἠράσθην μετὰ
Φιλοξένου τῆς Πτερνοκοπίδος νέος ἔτ' ὤν,
πληγὰς ὑπέμενον κονδύλων καὶ τρυβλίων
ὀστῶν τε τὸ μέγεθος τοσαύτας, ὥστε με
ἐνίοτε τοὐλάχιστον ὀκτὼ τραύματα 240
ἔχειν. ἐλυσιτέλει γάρ· ἥττων εἰμὶ γὰρ
τῆς ἡδονῆς. ἔπειτα καὶ τρόπον τινὰ

τὸ πρᾶγμά μοι λυσιτελὲς εἶναι νενόμικα.
οἷον φίλερίς τίς ἐστι καὶ μάχεταί τί μοι,
μετεβαλόμην πρὸς τοῦτον, ὅσα τ' εἴρηκέ με
κακῶς ὁμολογῶν εὐθέως οὐ βλάπτομαι.
πονηρὸς ὤν τε χρηστὸς εἶναι φησί τις,
ἐγκωμιάζων τοῦτον ἀπέλαβον χάριν.
b γλαύκου βεβρωκὼς τέμαχος ἑφθὸν τήμερον
αὔριον ἕωλον τοῦτ' ἔχων οὐκ ἄχθομαι.
τοιοῦτος ὁ τρόπος ἐστὶν ἡ φύσις τέ μου.

Ἀντίδοτος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρωτοχόρῳ παράγει τινὰ παραπλήσιον τοῖς ἐν τῷ Κλαυδιείῳ νῦν σοφιστεύουσιν, ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι καλόν, τοιαῦτα περὶ παρασιτικῆς τέχνης λέγοντα

κατὰ τὴν στάσιν δὴ στάντες ἀκροάσασθέ μου.
πρὶν ἐγγραφῆναι καὶ λαβεῖν τὸ χλαμύδιον,
c περὶ τοῦ παρασιτεῖν εἴ τις ἐμπέσοι λόγος,
τὸ τεχνίον ἀεὶ τοῦτό μοι κατεπίνετο,
καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὸ τὴν διάνοιαν ἦν.

38. παράσιτοι δ' ἐπ' ὀνόματος ἐγένοντο Τιθύμαλλος μέν, οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Μιλησίᾳ καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι, ἐν δὲ Ὀλυνθίοις φησίν

ὁ δὲ σὸς πένης ἔστ', ὦ γλυκεῖα· τοῦτο δὲ
δέδοιχ' ὁ θάνατος τὸ γένος, ὥς φασιν, μόνον.
d ὁ γοῦν Τιθύμαλλος ἀθάνατος περιέρχεται.

Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ

ὑπερησχυνόμην
μέλλων ἀσύμβολος πάλιν δειπνεῖν· πάνυ
αἰσχρὸν γάρ. Β. ἀμέλει, τὸν Τιθύμαλλον γοῦν ἀεὶ
ἐρυθρότερον κόκκου περιπατοῦντ' ἔσθ' ὁρᾶν·
οὕτως ἐρυθριᾷ συμβολὰς οὐ κατατιθείς.

Τιμοκλῆς Κενταύρῳ ἢ Δεξαμενῷ

Τιθύμαλλον αὐτὸν καὶ παράσιτον ἀποκαλῶν.
ἐν δὲ Καυνίοις

ἤδη προσενήνεκται. τί μέλλεις; σπεύδετε, e
ὦ τᾶν. ὁ γὰρ Τιθύμαλλος οὕτως ἀνεβίω
κομιδῇ τεθνηκώς, τῶν ἀν' ὀκτὼ τοὐβολοῦ
θέρμους μαλάξας. οὐκ ἀπεκαρτέρησε γὰρ
ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐκαρτέρησ', ὦ φίλτατε,
πεινῶν.

ἐν δ' Ἐπιστολαῖς

οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἐρῶ. μὰ τοὺς θεούς,
Τιθύμαλλος οὐδεπώποτ' ἠράσθη φαγεῖν
οὕτω σφόδρ', οὐδὲ Κόρμος ἱμάτιον λαβεῖν,
οὐ Νεῖλος ἄλφιτ', οὐ Κόρυδος ἀσύμβολος f
κινεῖν ὀδόντας.

Ἀντιφάνης Τυρρηνῷ

ἀρετὴ τὸ προῖκα τοῖς φίλοις ὑπηρετεῖν.
Β. λέγεις ἔσεσθαι τὸν Τιθύμαλλον πλούσιον.
εἰσπράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου,
παρ' οἷς ἐδείπνει προῖκα συλλέξει συχνήν.

39. ἦν δὲ καὶ ὁ Κόρυδος τῶν δι' ὀνόματος παρα- 241
σίτων. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τιμοκλῆς ἐν Ἐπιχαιρεκάκῳ οὕτως

ἀγορὰν ἰδεῖν εὔοψον εὐποροῦντι μὲν
ἥδιστον, ἂν δ' ἀπορῇ τις, ἀθλιώτατον.
ὁ γοῦν Κόρυδος ἄκλητος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
γενόμενος ὠψώνει παρ' αὐτὸν οἴκαδε.
ἦν δὲ τὸ πάθος γελοῖον, οἶμαι, τέτταρας
χαλκοῦς ἔχων ἄνθρωπος, ἐγχέλεις ὁρῶν
θύννεια νάρκας καράβους· ἠμωδία.
καὶ ταῦτα πάντα μὲν περιελθὼν ἤρετο b
ὁπόσου, πυθόμενος δ' ἀπέτρεχ' εἰς τὰς μεμβράδας.

Ἄλεξις Δημητρίῳ ἢ Φιλεταίρῳ

ἀλλ' αἰσχύνομαι
τὸν Κόρυδον, εἰ δόξω συναριστᾶν τισιν
οὕτω προχείρως· οὐκ ἀπαρνοῦμαι δ' ὅμως.
οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος, ἂν καλῇ τις.

ἐν δὲ Τιτθῇ

ὁ Κόρυδος οὗτος, ὁ τὰ γελοῖ' εἰθισμένος
c λέγειν, Βλεπαῖος βούλετ' εἶναι, νοῦν γ' ἔχων·
πλουτεῖ γὰρ ὁ Βλεπαῖος.

Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Τιτᾶσι

Κόρυδον τὸν χαλκοτύπον πεφύλαξο,
εἰ μή σοι νομιεῖς αὐτὸν μηδὲν καταλείψειν,
μηδ' ὄψον κοινῇ μετὰ τούτου πώποτε δαίσῃ,
τοῦ Κορύδου, προλέγω σοι· ἔχει γὰρ χεῖρα κραταιάν,
χαλκῆν, ἀκάματον, πολὺ κρείττω τοῦ πυρὸς αὐτοῦ.

d ὅτι δὲ γελοῖα ἔλεγεν ὁ Κόρυδος καὶ ἐπὶ τούτοις γελᾶσθαι ἤθελεν ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Ποιηταῖς φησι

πάνυ τι βούλομαι
οὕτω γελᾶσθαι καὶ γελοῖ' ἀεὶ λέγειν
μετὰ τὸν Κόρυδον μάλιστ' Ἀθηναίων πολύ.

ἀναγράφει δὲ αὐτοῦ τὰ ἀπομνημονεύματα Λυγκεὺς ὁ Σάμιος, Εὐκράτην αὐτὸν καλεῖσθαι κυρίως φάσκων. γράφει δ' οὕτως 'Εὐκράτης ὁ Κόρυδος πίνων παρά
e τινι σαθρᾶς οὔσης τῆς οἰκίας, ἐνταῦθα, φησί, δειπνεῖν δεῖ ὑποστήσαντα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ὥσπερ αἱ Καρυάτιδες.'

40. Φιλόξενος δ' ἡ Πτερνοκοπὶς ἐμπεσόντος λόγου ὅτι αἱ κίχλαι τίμιαί εἰσι, καὶ τοῦ Κορύδου παρόντος, ὃς ἐδόκει πεπορνεῦσθαι, ἀλλ' ἐγώ, ἔφη, μνημονεύω ὅτε ὁ κόρυδος ὀβολοῦ ἦν. ἦν δὲ καὶ ὁ Φιλόξενος

τῶν παρασίτων, ὡς Ἀξιόνικος εἴρηκεν ἐν τῷ Χαλκι-
δικῷ. πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. μνημονεύει δ'
αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν Κεκρυφάλῳ αὐτὸ μόνον
Πτερνοκοπίδα αὐτὸν καλῶν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ
καὶ Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς ὁ Κορίνθιος μὲν ἢ Σι-
κυώνιος γενόμενος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ ἐμῇ κατα- f
βιοὺς καὶ διδάσκαλος γενόμενος τῶν κατὰ κωμῳδίαν
μερῶν Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ· ὃς καὶ ἀπέ-
θανεν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ
τῷ μνήματι

τῷ κωμῳδογράφῳ κούφη κόνι τὸν φιλάγωνα
κισσὸν ὑπὲρ τύμβου ζῶντα Μάχωνι φέροις.
οὐ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον, ἀλλ' ἄρα τέχνης 242
ἄξιον ἀρχαίης λείψανον ἠμφίεσας.
τοῦτο δ' ὁ πρέσβυς ἐρεῖ· Κέκροπος πόλι, καὶ παρὰ Νείλῳ
ἔστιν ὅτ' ἐν Μούσαις δριμὺ πέφυκε θύμον.

ἐν τούτοις δηλοῖ σαφῶς ὅτι Ἀλεξανδρεὺς ἦν γένος.
ὁ δ' οὖν Μάχων τοῦ Κορύδου μνημονεύει ἐν τούτοις

τὸν Κόρυδον ἠρώτησαν Εὐκράτην τινὲς
τῶν συμπαρόντων πῶς κέχρητ' αὐτῷ ποτε b
Πτολεμαῖος. οὐκ οἶδ', εἶπεν, οὐδέπω σαφῶς.
πεπότικε μὲν γάρ ὥσπερ ἰατρός μ', ἔφη,
ἃ δεῖ φαγεῖν δὲ σιτί' οὐ δέδωκέ πω.

Λυγκεὺς δ' ἐν δευτέρῳ περὶ Μενάνδρου 'ἐπὶ γελοίοις
(φησὶ) δόξαν εἰληφότες Εὐκλείδης ὁ Σμικρίνου καὶ
Φιλόξενος ἡ Πτερνοκοπίς· ὧν ὁ μὲν Εὐκλείδης ἀπο-
φθεγγόμενος οὐκ ἀνάξια βιβλίου καὶ μνήμης ἐν τοῖς
ὅλοις ἦν ἀηδὴς καὶ ψυχρός, ὁ δὲ Φιλόξενος οὐδὲν
ἐπὶ κεφαλαίου περιττὸν λέγων, ὅ τι λαλήσειεν ἢ πι- c
κρανθεὶς πρός τινα τῶν συζώντων διηγήσαιτο, πᾶν
ἐπαφροδισίας καὶ χάριτος ἦν μεστόν. καὶ οὕτω γε

συνέβη τὸν μὲν Εὐκλείδην κατὰ τὸν βίον [οὐ πάνυ
σπουδάζεσθαι], τὸν δὲ Φιλόξενον ὑπὸ πάντων φιλεῖ-
σθαι καὶ τιμᾶσθαι.'

41. Μοσχίωνος δέ τινος παρασίτου μνημονεύων
Ἄλεξις ἐν Τροφωνίῳ παραμασήτην αὐτὸν ἐν τούτοις
καλεῖ

εἶθ' ὁ Μοσχίων
ὁ παραμασήτης ἐν βροτοῖς αὐδώμενος.

ἐν δὲ τῷ Παγκρατιαστῇ Ἄλεξις τρεχεδείπνους κατα-
d λέγων φησί

πρῶτον μὲν ἦν σοι Καλλιμέδων ὁ Κάραβος,
ἔπειτα Κόρυδος, Κωβίων, Κυρηβίων,
ὁ Σκόμβρος, ἡ Σεμίδαλις. B. Ἡράκλεις φίλε·
ἀγοράσματ', οὐ συμπόσιον εἴρηκας, γύναι.

Κυρηβίων δ' ἐπεκαλεῖτο Ἐπικράτης ὁ Αἰσχίνου τοῦ
ῥήτορος κηδεστής, ὥς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ
τῆς παραπρεσβείας. τῶν δὲ τοιούτων ἐπιθέτων, ἃ ἐπὶ
χλεύῃ Ἀθηναῖοι παίζοντες ἔλεγον, μνημονεύει Ἀνα-
ξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ οὕτως

e ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετ', οἶδ' ἀκριβῶς·
ἂν μὲν γὰρ ᾖ τις εὐπρεπής, ἱερὸν γάμον καλεῖτε·
ἐὰν δὲ μικρὸν παντελῶς ἀνθρώπιον, σταλαγμόν·
λαμπρός τις ἐξελήλυθ', [εὐθὺς] ὄλολυς οὗτός ἐστι·
λιπαρὸς περιπατεῖ Δημοκλῆς, ζωμὸς κατωνόμασται·
χαίρει τις αὐχμῶν ἢ ῥυπῶν, κονιορτὸς ἀναπέφηνεν·
f ὄπισθεν ἀκολουθεῖ κόλαξ τῳ, λέμβος ἐπικέκληται·
τὰ πόλλ' ἄδειπνος περιπατεῖ, κεστρῖνός ἐστι νῆστις·
εἰς τοὺς καλοὺς δ' ἄν τις βλέπῃ, καινὸς θεατροποιός·

ὑφείλετ' ἄρνα ποιμένος παίζων, Ἀτρεὺς ἐκλήθη·
ἐὰν δὲ κριόν, Φρίξος· ἂν δὲ κῳδάριον, Ἰάσων.

42. Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μέμνηται μὲν κἀν τοῖς πρὸ τούτων· ἀτὰρ δὴ καὶ Μένανδρος αὐτοῦ 243
μνημονεύει ἐν Κεκρυφάλῳ. κἀν τῇ Ὀργῇ δέ φησι

διαφέρει Χαιρεφῶντος οὐδὲ γρῦ
ἄνθρωπος, ὅστις ἐστίν, ὃς κληθείς ποτε
εἰς ἑστίασιν δωδεκάποδος, ὄρθριος
πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε τὴν σκιὰν ἰδών,
ὡς ὑστερίζων, καὶ παρῆν ἅμ' ἡμέρᾳ.

ἐν δὲ Μέθῃ

ἐμὲ γὰρ ἐπέτριψεν ὁ
κομψότατος ἀνδρῶν Χαιρεφῶν, ἱερὸν γάμον
φάσκων ποιήσειν δευτέραν μετ' εἰκάδα b
καθ' αὑτόν, ἵνα τῇ τετράδι δειπνῇ παρ' ἑτέροις.
τὰ τῆς θεοῦ γὰρ πανταχῶς ἔχειν καλῶς.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀνδρογύνῳ ἢ Κρητί. Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἐπιστολαῖς καὶ ὡς Δημοτίωνι τῷ ἀσώτῳ παρασιτοῦντος αὐτοῦ μνημονεύει

ὁ Δημοτίων δὲ παραμενεῖν αὐτῷ δοκῶν
τἀργύριον οὐκ ἐφείδετ', ἀλλὰ παρέτρεφεν
τὸν βουλόμενον. ὁ Χαιρεφῶν μὲν παντελῶς
οἴκαδε βαδίζειν ᾤετ', ὦ ταλάντατος. c
καὶ μὴν ἔτι γε τοῦτ' ἔστιν ἄξιον μόνον,
τὸν παραμασήτην λαμβάνει δίκρουν ξύλον·
οὔτ' εὔρυθμος γάρ ἐστιν οὔτ' ἀχρήματος.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Σκύθῃ

ἐπὶ κῶμον, εἰ δοκεῖ,
ἴωμεν ὥσπερ ἔχομεν. Β. οὐκοῦν δᾷδα καὶ
στεφάνους λαβόντες. Χαιρεφῶν οὕτως*
μεμάθηκε κωμάζειν ἄδειπνος.

Τιμόθεος Κυναρίῳ

d πειρώμεθ' ὑποδύντ' ἐς τὸ δεῖπνον ἀπιέναι.
εἰς ἑπτάκλινον δ' ἐστίν, ὥς ἔφραζέ μοι·
ἂν μὴ παράβυστός που γένηται Χαιρεφῶν.

43. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Καρύστιος ἐν Ἱερείᾳ

καινόν γέ φασι Χαιρεφῶντ' ἐν τοῖς γάμοις
ὡς τὸν Ὀφέλαν ἄκλητον εἰσδεδυκέναι.
σπυρίδα λαβὼν γὰρ καὶ στέφανον, ὡς ἦν σκότος,
φάσκων παρὰ τῆς νύμφης ὁ τὰς ὄρνις φέρων
e ἥκειν, δεδείπνηχ', ὡς ἔοικεν, εἰσπεσών.

ἐν δὲ Σφαττομένῃ

καλῶ δ' Ἄρη Νίκην τ' ἐπ' ἐξόδοις ἐμαῖς,
καλῶ δὲ Χαιρεφῶντα· κἂν γὰρ μὴ καλῶ,
ἄκλητος ἥξει.

Μάχων δ' ὁ κωμικός φησιν

ὁδὸν μακρὰν ἐλθόντος ἐπὶ δεῖπνόν ποτε
τοῦ Χαιρεφῶντος εἰς γάμους ἐξ ἄστεος
εἰπεῖν λέγουσι τὸν ποιητὴν Δίφιλον,
εἰς τὰς σεαυτοῦ, Χαιρεφῶν, σιαγόνας
f ἔγκοψον ἥλους ἑκατέρᾳ γε τέτταρας,
ἵνα μὴ παρασείων καὶ μακρὰν ἑκάστοτε
ὁδὸν βαδίζων τὰς γνάθους διαστρέφῃς.

καὶ πάλιν

ὁ Χαιρεφῶν κρεάδι' ὠψώνει ποτέ,
καὶ τοῦ μαγείρου, φασίν, ὀστῶδες σφόδρα
αὐτῷ τι προσκόπτοντος ἀπὸ τύχης κρέας,
εἶπεν, μάγειρε, μὴ προσίστα τοῦτό μοι
τοὐστοῦν· ὃ δ' εἶπεν, ἀλλὰ μήν ἐστι γλυκύ·
244 [καὶ μὴν τὸ πρὸς ὀστοῦν φασὶ κρέας εἶναι γλυκύ.]
ὁ Χαιρεφῶν δέ, καὶ μάλ', ὦ βέλτιστ', ἔφη,
γλυκὺ μέν, προσιστάμενον δὲ λυπεῖ πανταχῇ.

τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ σύγγραμμα ἀναγράφει Καλλίμαχος ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν πίνακι γράφων οὕτως

'δεῖπνα ὅσοι ἔγραψαν. Χαιρεφῶν Κυρηβίωνι.' εἶθ' ἑξῆς τὴν ἀρχὴν ὑπέθηκεν 'ἐπειδή μοι πολλάκις ἐπέστειλας. στίχων τοε'.' καὶ ὁ Κυρηβίων δ' ὅτι παράσιτος προείρηται.

44. καὶ Ἀρχεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μνημο- b
νεύων ὁ Μάχων φησί

κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὁ παράσιτος Ἀρχεφῶν
ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἡνίκα
κατέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἀττικῆς,
ὄψου πετραίου παρατεθέντος ποικίλου
ἐπὶ τῆς τραπέζης καράβων τ' ἀληθινῶν,
ἐπὶ πᾶσι λοπάδος τ' εἰσενεχθείσης ἁδρᾶς,
ἐν ᾗ τεμαχιστοὶ τρεῖς ἐνῆσαν κωβιοί, c
οὓς κατεπλάγησαν πάντες οἱ κεκλημένοι,
τῶν μὲν σκάρων ἀπέλαυε τῶν τριγλῶν θ' ἅμα
καὶ φυκίδων ἐπὶ πλεῖον Ἀρχεφῶν πάνυ,
ἄνθρωπος ὑπὸ τῶν μαινίδων καὶ μεμβράδων
φαληρικῆς ἀφύης τε διασεσαγμένος,
τῶν κωβιῶν δ' ἀπέσχετ' ἐγκρατέστατα.
πάνυ δὴ παραδόξου γενομένου τοῦ πράγματος,
καὶ τοῦ βασιλέως πυθομένου ταλκήνορος d
μὴ παρεόρακεν Ἀρχεφῶν τοὺς κωβιούς,
ὁ κυρτὸς εἶπε, πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον,
Πτολεμαῖ', ἑόρακε πρῶτος, ἀλλ' οὐχ ἅπτεται,
τοὖψον δὲ σέβεται τοῦτο καὶ δέδοικέ πως·
οὐδ' ἐστὶν αὐτῷ πάτριον ὄντ' ἀσύμβολον
ἰχθὺν ἔχοντ' ἄψηφον ἀδικεῖν οὐδένα.

45. Ἄλεξις δ' ἐν Πυραύνῳ Στράτιον τὸν παράσιτον εἰσάγει δυσχεραίνοντα τῷ τρέφοντι καὶ λέγοντα τάδε

ἐμοὶ παρασιτεῖν κρεῖττον ἦν τῷ Πηγάσῳ e
ἢ τοῖς Βορεάδαις ἢ εἴ τι θᾶττον ἔτι τρέχει,

ἢ Δημέᾳ Λάχητος Ἐτεοβουτάδῃ.
πέτεται γάρ, οὐχ οἷον βαδίζει τὰς ὁδούς.

καὶ μετ' ὀλίγα

Στρατίε, φιλεῖς δή πού με; Β. μᾶλλον τοῦ πατρός·
ὁ μὲν γὰρ οὐ τρέφει με, σὺ δὲ λαμπρῶς τρέφεις.
Α. εὔχει τ' ἀεί με ζῆν; Β. ἅπασι τοῖς θεοῖς·
ἂν γάρ πάθῃς τι, πῶς ἐγὼ βιώσομαι;

f Ἀξιόνικος δ' ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Τυρρηνῷ Γρυλλίωνος τοῦ παρασίτου ἐν τούτοις μνημονεύει

οἶνος οὐκ ἔνεστιν*
αὐτοῖς πρὸς ἑταίρους πρόφασιν ἐπὶ κῶμον τινάς,
ὅπερ ποιεῖν εἴωθε Γρυλλίων ἀεί.

Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων παρασίτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ βασιλέως Σώστρατον, Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορκητοῦ Εὐαγόραν τὸν κυρτόν, Σελεύκου δὲ Φορμίωνα. Λυγ-
245 κεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τοῖς Ἀποφθέγμασι 'Σιλανὸς (φησὶν) ὁ Ἀθηναῖος Γρυλλίωνος παρασιτοῦντος Μενάνδρῳ τῷ σατράπῃ, εὐπαρύφου δὲ καὶ μετὰ θεραπείας περιπατοῦντος, ἐρωτηθεὶς τίς ἐστιν οὗτος, Μενάνδρου, ἔφησεν, ἀξία γνάθος. Χαιρεφῶν δ' ἔφησεν ὁ παράσιτος εἰς γάμον ἄκλητος εἰσελθὼν καὶ κατακλιθεὶς ἔσχατος, τῶν γυναικονόμων ἀριθμούντων τοὺς κεκλημένους καὶ κελευόντων αὐτὸν ἀποτρέχειν ὡς παρὰ τὸν νόμον ἐπὶ τοῖς τριάκοντα ἐπόντος, ἀριθμεῖτε δή, ἔφη, πάλιν, ἀπ' ἐμοῦ ἀρξάμενοι.'

b 46. ὅτι δ' ἦν ἔθος τοὺς γυναικονόμους ἐφορᾶν τὰ συμπόσια καὶ ἐξετάζειν τῶν κεκλημένων τὸν ἀριθμὸν εἰ ὁ κατὰ νόμον ἐστί, Τιμοκλῆς ἐν Φιλοδικαστῇ φησὶν οὕτως

ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας, ἵνα πρὸς τὸ φῶς

ὦμεν καταφανεῖς μᾶλλον, ἐφοδεύων ἐὰν
βούληθ' ὁ γυναικονόμος τὸν ἀριθμὸν λαμβάνειν,
κατὰ τὸν νόμον τὸν καινὸν ὅπερ εἴωθε δρᾶν,
τῶν ἑστιωμένων. ἔδει δὲ τοὔμπαλιν
τὰς τῶν ἀδείπνων ἐξετάζειν οἰκίας.

Μένανδρος δ' ἐν Κεκρυφάλῳ

παρὰ τοῖς γυναικονόμοις δὲ τοὺς ἐν τοῖς γάμοις c
διακονοῦντας ἀπογεγράφθαι πυθόμενος
πάντας μαγείρους κατὰ νόμον καινόν τινα,
ἵνα πυνθάνωνται τοὺς κεκλημένους ἐὰν
πλείους τις ὧν ἔξεστιν ἑστιῶν τύχῃ,
ἐλθών.

καὶ Φιλόχορος δ' ἐν ἑβδόμῃ Ἀτθίδος 'οἱ γυναικονόμοι' φησὶ 'μετὰ τῶν ἀρεοπαγιτῶν ἐσκόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους ἔν τε τοῖς γάμοις κἀν ταῖς ἄλλαις θυσίαις.'

47. τοῦ δὲ Κορύδου ἀποφθέγματα τάδε ἀναγράφει d ὁ Λυγκεύς. 'Κορύδῳ συμπινούσης τινὸς ἑταίρας ᾗ ὄνομα ἦν Γνώμη, καὶ τοῦ οἰναρίου ὑπολιπόντος, εἰσφέρειν ἐκέλευσεν ἕκαστον δύ' ὀβολούς, Γνώμην δὲ συμβάλλεσθαι ὅ τι δοκεῖ τῷ δήμῳ. Πολύκτορος δὲ τοῦ κιθαρῳδοῦ φακῆν ῥοφοῦντος καὶ λίθον μασησαμένου, ὦ ταλαίπωρε, ἔφη, καὶ ἡ φακῆ σε βάλλει.' μήποτε τούτου καὶ Μάχων μνημονεύει. φησὶ γάρ

κακός τις, ὡς ἔοικε, κιθαρῳδὸς σφόδρα
τὴν οἰκίαν μέλλων ἀνοικοδομεῖν φίλον
αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν· ἀποδώσω δ' ἐγὼ e
αὐτῶν πολὺ πλείους, φησίν, ἐκ τῆς δείξεως.

'λέγοντος δέ τινος τῷ Κορύδῳ ὡς τῆς αὐτοῦ γυναικὸς ἐνίοτε καὶ τράχηλον καὶ τοὺς τιτθοὺς καὶ τὸν ὀμφαλὸν φιλεῖ, πονηρόν, ἔφη, τοῦτ' ἤδη. καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς Ὀμφάλης ἐπὶ τὴν Ἥβην μεταβέβηκε. Φυρο-

μάχου δ' ἐμβαψαμένου εἰς φακῆν καὶ τὸ τρύβλιον ἀνατρέψαντος, ζημιωθῆναι αὐτὸν ἔφη δίκαιον, ὅτι οὐκ ἐπιστάμενος δειπνεῖν ἀπεγράψατο. παρὰ Πτολεμαίῳ δὲ ματτύης περιφερομένης καὶ κατ' ἐκεῖνον ἀεὶ f λειπούσης, Πτολεμαῖε, ἔφη, πότερον ἐγὼ μεθύω, ἢ δοκεῖ μοι ταῦτα περιφέρεσθαι; Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου φήσαντος οὐ δύνασθαι τὸν οἶνον φέρειν, οὐδὲ γὰρ τὸ εἰς τὸν οἶνον, ἔφη. τοῦ δὲ Χαιρεφῶντος γυμνοῦ ἔν τινι δείπνῳ διαναστάντος, ὦ Χαιρεφῶν, εἶπεν, ὥσπερ τὰς ληκύθους ὁρῶ σε μέχρι πόσου μεστὸς εἶ. καθ' ὃν δὲ καιρὸν Δημοσθένης παρ' Ἁρπά- 246 λου τὴν κύλικα εἰλήφει, οὗτος, ἔφη, τοὺς ἄλλους ἀκρατοκώθωνας καλῶν αὐτὸς τὴν μεγάλην ἔσπακεν. εἰωθότος δ' αὐτοῦ ῥυπαροὺς ἄρτους ἐπὶ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι, ἐνεγκαμένου τινὸς ἔτι μελαντέρους, οὐκ ἄρτους ἔφη αὐτὸν ἐνηνοχέναι, ἀλλ' ἄρτων σκιάς.

48. Φιλόξενος δ' ὁ παράσιτος, Πτερνοκοπὶς δ' ἐπίκλην, παρὰ Πύθωνι ἀριστῶν, παρακειμένων ἐλαῶν καὶ μετὰ μικρὸν προσενεχθείσης λοπάδος ἰχθύων, πατάξας τὸ τρύβλιον ἔφη 'μάστιξεν δ' ἐλάαν.' ἐν δεί- b πνῳ δὲ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν μέλανας ἄρτους παρατιθέντος, μὴ πολλούς, εἶπε, παρατίθει, μὴ σκότος ποιήσῃς. τὸν δ' ὑπὸ τῆς γραὸς τρεφόμενον παράσιτον Πανσίμαχος ἔλεγε τοὐναντίον πάσχειν τῇ γραίᾳ συνόντα· αὐτὸν γὰρ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. περὶ τούτου καὶ Μάχων γράφει οὕτως

τὸν ὑδροπότην [δὲ] Μοσχίωνα λεγόμενον
ἰδόντα φασὶν ἐν λυκείῳ μετά τινων
παράσιτον ὑπὸ γραὸς τρεφόμενον πλουσίας
'ὁ δεῖνα, παράδοξόν γε ποιεῖς πρᾶγμ', ὅτι
ἡ γραῦς ποιεῖ σ' ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί.'

ὁ δ' αὐτὸς παράσιτον ἀκούσας ὑπὸ γραίας τρεφόμενον c συγγινόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας,

νῦν πάντα, φασί, γίγνεθ'· ἡ μὲν οὐ κύει,
ἐν γαστρὶ δ' οὗτος λαμβάνει καθ' ἡμέραν.

Πτολεμαῖος δ' ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, Μεγαλοπολίτης γένος, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστοριῶν συμπότας φησὶ τῷ βασιλεῖ συνάγεσθαι ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως, οὓς προσαγορεύεσθαι γελοιαστάς.

49. Ποσειδώνιος δ' ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν 'Κελτοὶ (φησὶ) περιάγονται μεθ' αὑτῶν καὶ πολεμοῦντες συμβιωτὰς οὓς καλοῦσι παρα- d σίτους. οὗτοι δὲ ἐγκώμια αὐτῶν καὶ πρὸς ἀθρόους λέγουσιν ἀνθρώπους συνεστῶτας, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος ἐκείνων ἀκροωμένων. τὰ δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσιν οἱ καλούμενοι Βάρδοι· ποιηταὶ δὲ οὗτοι τυγχάνουσι μετ' ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες.' ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς Ἀπολλώνιόν τινα ἀναγράφει, παράσιτον γεγονότα Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ἐπικαλουμένου, τοῦ τῆς Συρίας βασιλέως. Ἀριστόδημος δ' ἱστορεῖ Βῖθυν τὸν Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως παράσιτον, ἐπεὶ αὐτοῦ εἰς τὸ e ἱμάτιον ὁ Λυσίμαχος ἐνέβαλε ξύλινον σκορπίον, ἐκταραχθέντα ἀναπηδῆσαι, εἶτα γνόντα τὸ γεγενημένον, κἀγώ σέ, φησίν, ἐκφοβήσω, βασιλεῦ· δός μοι τάλαντον. ἦν δ' ὁ Λυσίμαχος μικρολογώτατος. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν Ἀριστομάχου τοῦ Ἀργείων τυράννου παράσιτον γενέσθαι φησὶν Ἀνθεμόκριτον τὸν παγκρατιαστήν.

50. κοινῇ δὲ περὶ παρασίτων εἰρήκασι Τιμοκλῆς f μὲν ἐν Πύκτῃ ἐπισιτίους καλῶν αὐτοὺς ἐν τοῖσδε

εὑρήσεις δὲ τῶν ἐπισιτίων

τούτων τινάς, οἳ δειπνοῦσιν ἐσφυδωμένοι
τἀλλότρι', ἑαυτοὺς ἀντὶ κωρύκων δέρειν
παρέχοντες ἀθληταῖσιν.

Φερεκράτης δὲ Γραυσί

σὺ δ' οὐδὲ θᾶττον Σμικυθίων ἐπισιτιεῖ;
Β. τίς δ' οὗτος ὑμῖν ἐστι; Α. τοῦτον πανταχοῦ
ἄγω λαρυγγικόν τιν' ἐπὶ μισθῷ ξένον.

ἐπισίτιοι γὰρ καλοῦνται οἱ ἐπὶ τροφαῖς ὑπουργοῦντες.
247 Πλάτων ἐν τετάρτῳ Πολιτείας 'καὶ ταῦτ' ἐπισίτιοι καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις ὥσπερ οἱ ἄλλοι λαβόντες.' Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς

ἢν γὰρ ἕν' ἄνδρ' ἄδικον σὺ διώκῃς,
ἀντιμαρτυροῦσι
δώδεκα τοῖς ἑτέροις ἐπίσιοι.

Εὔβουλος δ' ἐν Δαιδάλῳ

ἐθέλει δ' ἄνευ μισθοῦ παρ' αὐτοῖς καταμένειν
ἐπισίτιος.

51. Δίφιλος δ' ἐν Συνωρίδι, ἑταίρας δ' ὄνομα ἡ Συνωρίς, Εὐριπίδου μνησθείς, κύβος δέ τις οὕτως b καλεῖται Εὐριπίδης, παίζων καὶ πρὸς τὸ τοῦ ποιητοῦ ὄνομα ἅμα καὶ περὶ παρασίτων τάδε λέγει

ἄριστ' ἀπαλλάττεις ἐπὶ τούτου τοῦ κύβου.
Β. ἀστεῖος εἶ. δραχμὴν ὑπόθες. Α. κεῖται πάλαι.
πῶς ἂν βάλοιμ' Εὐριπίδην; Β. οὐκ ἄν ποτε
Εὐριπίδης γυναῖκα σώσει'. οὐχ ὁρᾷς
ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν αὐτὰς ὡς στυγεῖ;
τοὺς δὲ παρασίτους ἠγάπα. λέγει γέ τοι
c 'ἀνὴρ γὰρ ὅστις εὖ βίον κεκτημένος
μὴ τοὐλάχιστον τρεῖς ἀσυμβόλους τρέφει,
ὄλοιτο, νόστου μή ποτ' εἰς πάτραν τυχών.'
Α. πόθεν ἐστὶ ταῦτα, πρὸς θεῶν; Β. τί δέ σοι
μέλει;

οὐ γὰρ τὸ δρᾶμα, τὸν δὲ νοῦν σκοπούμεθα.

ἐν δὲ τῇ διασκευῇ τοῦ αὐτοῦ δράματος περὶ ὀργιζομένου παρασίτου λέγων φησίν

ὀργίζεται; παράσιτος ὢν ὀργίζεται;
οὐκ ἀλλ' ἀλείψας τὴν τράπεζαν τῇ χολῇ
ὥσπερ τὰ παιδί' αὐτὸν ἀπογαλακτιεῖ.

καὶ ἑξῆς d

τότε φάγοις, παράσιθ'. Β. ὅρα
ὡς διασέσυρκε τὴν τέχνην. Α. οὐκ οἶσθ' ὅτι
μετὰ τὸν κιθαρῳδὸν ὁ παράσιτος κρίνεται;

κἀν τῷ δὲ ἐπιγραφομένῳ Παρασίτῳ δράματί φησιν

οὐ δεῖ παρασιτεῖν ὄντα δυσάρεστον σφόδρα.

52. Μένανδρος δ' ἐν τῇ Ὀργῇ περὶ φίλου λέγων οὐχ ὑπακούοντος γάμων δείπνῳ φησίν

τοῦθ' ἑταῖρός ἐστιν ὄντως· οὐκ ἐρωτᾷ πηνίκα e
δεῖπνόν ἐστιν, ὥσπερ ἕτεροι, καὶ τί δειπνεῖν κωλύει
τοὺς παρόντας, εἶτα δεῖπνον ἕτερον εἰς τρίτην βλέπει,
. . . . . . εἶτα περίδειπνον πάλιν.

καὶ Ἄλεξις ἐν Ὀρέστῃ Νικόστρατός τ' ἐν Πλούτῳ Μένανδρός τ' ἐν Μέθῃ καὶ Νομοθέτῃ, Φιλωνίδης δ' ἐν Κοθόρνοις οὕτως

ἐγὼ δ' ἀπόσιτος ὢν τοιαῦτ' οὐκ ἀνέχομαι.

τῷ δὲ παράσιτος ὅμοιά ἐστιν ὀνόματα ἐπίσιτος, περὶ οὗ προείρηται, καὶ οἰκόσιτος σιτόκουρός τε καὶ αὐτόσιτος, ἔτι δὲ κακόσιτος καὶ ὀλιγόσιτος. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν ἐπισίτου Κράτης Τόλμαις

ποιμαίνει δ' ἐπίσιτον
ῥιγῶντ' ἐν Μεγαβύξου,
δέξεταί τ' ἐπὶ μισθῷ
σῖτον.

οἰκοσίτου δ' Ἀναξανδρίδης ἐν Κυνηγέταις

f υἱὸς γὰρ οἰκόσιτος ἡδὺ γίγνεται.

καλεῖται δ' οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν. Ἀντιφάνης Σκύθῃ

ταχὺ γὰρ γίγνεται
κἀκκλησιαστὴς οἰκόσιτος.

Μένανδρος Δακτυλίῳ

οἰκόσιτον νυμφίον
οὐδὲν δεόμενον προικὸς ἐξευρήκαμεν.

καὶ ἐν Κιθαριστῇ

οὐκ οἰκοσίτους τοὺς ἀκροατὰς λαμβάνεις.

248 ἰδίως δ' ἐν Συναριστώσαις ἔφη

ἀστεῖον τὸ μὴ
συνάγειν γυναῖκας μηδὲ δειπνίζειν ὄχλον,
ἀλλ' οἰκοσίτους τοὺς γάμους πεποιηκέναι.

σιτοκούρου δ' Ἄλεξις μνημονεύει ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις 'ἔσει περιπατῶν σιτόκουρος.' Μένανδρος δὲ τὸν ἄχρηστον καὶ μάτην τρεφόμενον σιτόκουρον ἐν Θρασυλέοντι οὕτως

b ὀκνηρός, πάντα μέλλων, σιτόκουρος ὁμολογῶν
παρατρέφεσθαι.

καὶ ἐν Πωλουμένοις

τάλας, ἕστηκας ἔτι πρὸς ταῖς θύραις
τὸ φορτίον θείς; σιτόκουρον ἄθλιον
ἄχρηστον εἰς τὴν οἰκίαν εἰλήφαμεν.

αὐτόσιτον δ' εἴρηκε Κρώβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ

παράσιτον αὐτόσιτον. αὐτὸν γοῦν τρέφων
τὰ πλεῖστα συνερανιστὸς εἶ τῷ δεσπότῃ.

κακοσίτου δὲ μέμνηται Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει

c ὕπνος αὐτὸν ὄντα κακόσιτον τρέφει.

ὀλιγοσίτου δὲ μέμνηται Φρύνιχος ἐν Μονοτρόπῳ

ὁ δ' ὀλιγόσιτος Ἡρακλῆς ἐκεῖ τί δρᾷ;

καὶ Φερεκράτης ἢ Στράττις ἐν Ἀγαθοῖς

ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ᾽ ἄρ᾽, ὃς κατεσθίεις
τῆς ἡμέρας μακρᾶς τριήρους σιτία.

53. τοσαῦτα τοῦ Πλουτάρχου εἰπόντος περὶ παρασίτων διαδεξάμενος τὸν λόγον ὁ Δημόκριτος, ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτός, ἔφη, τὸ ποτίκολλον ἅτε ξύλον παρὰ ξύλῳ, ὡς ὁ Θηβαῖος εἴρηκε ποιητής, περὶ κολάκων ἐρῶ τι. πράττει γὰρ πάντων ὁ κόλαξ ἄριστα, ὁ καλὸς εἶπε [d] Μένανδρος. οὐ μακρὰν δ᾽ ἐστὶν ὁ κόλαξ τοῦ τῶν παρασίτων ὀνόματος. Κλείσοφον γοῦν τὸν ὑπὸ πάντων κόλακα Φιλίππου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως ἀναγραφόμενον, Ἀθηναῖος δ᾽ ἦν γένος, ὥς φησι Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι παράσιτον ὀνομάζει λέγων οὕτως· ʻΚλείσοφος ὁ Φιλίππου παράσιτος, ἐπιτιμῶντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου διότι ἀεὶ αἰτεῖ, ἵν᾽, ἔφη, μὴ ἐπιλανθάνωμαι. τοῦ δὲ Φιλίππου δόντος αὐτῷ ἵππον τραυματίαν ἀπέδοτο. καὶ μετὰ χρόνον ἐπερωτηθεὶς [e] ὑπὸ τοῦ βασιλέως ποῦ ἐστίν, ἐκ τοῦ τραύματος, ἔφη, κείνου πέπραται. σκώπτοντος δ᾽ αὐτὸν τοῦ Φιλίππου καὶ εὐημεροῦντος, εἶτ᾽ οὐκ ἐγώ σε, ἔφη, θρέψω;᾽ καὶ ὁ Δελφὸς δὲ Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τοῦ Κλεισόφου τάδε ἱστορεῖ· ʻΦιλίππου τοῦ βασιλέως εἰπόντος διότι γράμματα αὐτῷ ἐκομίσθη παρὰ Κότυος τοῦ βασιλέως, Κλείσοφος παρὼν ἔφη, εὖ γε νὴ τοὺς θεούς. τοῦ δὲ Φιλίππου εἰπόντος, τί δὲ σὺ οἶδας ὑπὲρ ὧν γέγραπται; νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον, [f] εἶπεν, ἄκρως γέ μοι ἐπετίμησας.᾽

54. Σάτυρος δ᾽ ἐν τῷ τοῦ Φιλίππου βίῳ ʻὅτε (φησὶ) Φίλιππος τὸν ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη, συμπροῆλθεν αὐτῷ καὶ ὁ Κλείσοφος τελαμωνισθεὶς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμόν. καὶ πάλιν ὅτε τὸ σκέλος ἐπηρώθη, σκάζων

συνεξώδευε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἴ ποτε δριμὺ προσφέροιτο τῶν ἐδεσμάτων ὁ Φίλιππος, αὐτὸς συνέστρεφε τὴν ὄψιν ὡς συνδαινύμενος. ἐν δὲ τῇ Ἀράβων χώρᾳ [249] οὐχ ὡς ἐν κολακείᾳ τοῦτ᾽ ἐποίουν, ἀλλὰ κατά τι νόμιμον, βασιλέως παθόντος τι τῶν μελῶν συνυποκρίνεσθαι τὸ ὅμοιον πάθος, ἐπεὶ καὶ γελοῖον νομίζουσιν ἀποθανόντι μὲν αὐτῷ σπουδάζειν συγκατορύττεσθαι, πηρωθέντι δὲ μὴ χαρίζεσθαι τὴν ἴσην δόξαν τοῦ πάθους.᾽ Νικόλαος δ᾽ ὁ Δαμασκηνός, εἷς δ᾽ ἦν τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἐν τῇ πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ, ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντά εἰσι πρὸς ταῖς τέσσαρσι, τῇ ἑκκαι- [b] δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ φησὶν Ἀδιάτομον τὸν τῶν Σωτιανῶν βασιλέα, ἔθνος δὲ τοῦτο κελτικόν, ἑξακοσίους ἔχειν λογάδας περὶ αὐτόν, οὓς καλεῖσθαι ὑπὸ Γαλατῶν τῇ πατρίῳ γλώττῃ σιλοδούρους, τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ἑλληνιστὶ εὐχωλιμαῖοι. τούτους δ᾽ οἱ βασιλεῖς ἔχουσι συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας, ταύτην ἐκείνων εὐχὴν ποιουμένων· ἀνθ᾽ ἧς συνδυναστεύουσί τε αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν ἔχοντες, καὶ συναποθνήσκουσι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, εἴτ᾽ ἐν νόσῳ τελευτήσειε βασιλεὺς εἴτε πολέμῳ εἴτ᾽ ἄλλως πως. καὶ οὐδεὶς εἰπεῖν ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τούτων τὸν θάνατον, ὅταν ἥκῃ βασιλεῖ, ἢ διεκδύντα.

[c] 55. Φίλιππον δέ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν Θρασυδαῖον τὸν Θετταλὸν καταστῆσαι τῶν ὁμοεθνῶν τύραννον, μικρὸν μὲν ὄντα τὴν γνώμην, κόλακα δὲ μέγιστον. ἀλλ᾽ οὐκ Ἀρκαδίων ὁ Ἀχαιὸς κόλαξ ἦν, περὶ οὗ ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος καὶ Δοῦρις ἐν πέμπτῃ Μακεδονικῶν. οὗτος δὲ ὁ Ἀρκαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον ἑκούσιον ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἔφυγεν. ἦν δ᾽ εὐφυέστατος καὶ πλείους ἀποφάσεις αὐτοῦ μνημονεύονται. ἔτυχε δ᾽

οὖν ποτ' ἐν Δελφοῖς ἐπιδημοῦντος Φιλίππου παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρκαδίωνα· ὃν θεασάμενος ὁ Μακεδὼν καὶ d προσκαλεσάμενος, μέχρι τίνος φεύξῃ, φησίν, Ἀρκαδίων; καὶ ὅς

ἔς τ' ἂν (φησὶ) τοὺς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι Φίλιππον.

Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γελάσαντα τὸν Φίλιππον ἐπὶ τούτῳ καλέσαι τε ἐπὶ δεῖπνον τὸν Ἀρκαδίωνα καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διαλύσασθαι. περὶ δὲ Νικησίου τοῦ Ἀλεξάνδρου κόλακος Ἡγήσανδρος τάδ' ἱστορεῖ· 'Ἀλεξάνδρου δάκνεσθαι φήσαντος ὑπὸ μυιῶν καὶ προθύμως αὐτὰς ἀποσοβοῦν- e τος, τῶν κολάκων εἷς Νικησίας παρών, ἦπου τῶν ἄλλων μυιῶν, εἶπεν, αὗται πολὺ κρατήσουσι τοῦ σοῦ γευσάμεναι αἵματος.' ὁ δ' αὐτός φησι καὶ Χειρίσοφον τὸν Διονυσίου κόλακα ἰδόντα Διονύσιον γελῶντα μετά τινων γνωρίμων, ἀπεῖχε δ' ἀπ' αὐτῶν πλείω τόπον, ὡς μὴ συνακούειν, συγγελᾶν. ἐπεὶ δ' ὁ Διονύσιος ἠρώτησεν αὐτὸν διὰ τίνα αἰτίαν οὐ συνακούων τῶν λεγομένων γελᾷ, ὑμῖν, φησί, πιστεύω, διότι τὸ ῥηθὲν γελοῖόν ἐστιν.

56. πλείστους δ' εἶχε καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διονύσιος τοὺς κολακεύοντας, οὓς καὶ προσηγόρευον οἱ f πολλοὶ διονυσοκόλακας. οὗτοι δὲ προσεποιοῦντο μήτε ὀξὺ ὁρᾶν παρὰ τὸ δεῖπνον, ἐπεὶ ὁ Διονύσιος οὐκ ἦν ὀξυώπης, ἔψαυόν τε τῶν παρακειμένων ὡς οὐχ ὁρῶντες, ἕως ὁ Διονύσιος αὐτῶν τὰς χεῖρας πρὸς τὰ λεκάρια προσῆγεν. ἀποπτύοντος δὲ τοῦ Διονυσίου πολλάκις παρεῖχον τὰ πρόσωπα καταπτύεσθαι· καὶ ἀπολείχοντες τὸν 250 σίαλον ἔτι δὲ τὸν ἔμετον αὐτοῦ μέλιτος ἔλεγον εἶναι γλυκύτερον. Τίμαιος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν Δημοκλέα φησὶ τὸν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου κόλακα, ἔθους ὄντος κατὰ Σικελίαν θυσίας ποιεῖσθαι κατὰ τὰς οἰκίας ταῖς νύμφαις καὶ περὶ τὰ ἀγάλματα παννυχίζειν μεθυσκομένους ὀρχεῖσθαί τε περὶ τὰς θεάς, ὁ Δημοκλῆς ἐάσας τὰς νύμφας καὶ εἰπὼν οὐ δεῖν προσέχειν ἀψύχοις θεοῖς ἐλθὼν ὠρχεῖτο πρὸς τὸν Διονύσιον. ἔπειτα πρεσβεύσας ποτὲ μεθ' ἑτέρων b [ὡς τὸν Διονύσιον] καὶ πάντων κομιζομένων ἐπὶ τριήρους, κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν ἄλλων ὅτι στασιάζοι κατὰ τὴν ἀποδημίαν καὶ βλάπτοι τοῦ Διονυσίου τὰς κοινὰς πράξεις, καὶ σφόδρα τοῦ Διονυσίου ὀργισθέντος, ἔφησε τὴν διαφορὰν γενέσθαι αὐτῷ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις ὅτι μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκεῖνοι μὲν τῶν Φρυνίχου καὶ Στησιχόρου ἔτι δὲ Πινδάρου παιᾶνα τῶν αὐτῶν τινες ἀνειληφότες ᾖδον, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν βουλομένων τοὺς ὑπὸ τοῦ Διονυσίου πεποιημένους c διεπεραίνετο. καὶ τούτου σαφῆ τὸν ἔλεγχον παρέξειν ἐπηγγείλατο· τοὺς μὲν γὰρ αὐτοῦ κατηγόρους οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ᾀσμάτων κατέχειν, αὐτὸς δ' ἕτοιμος εἶναι πάντας ἐφεξῆς ᾄδειν. λήξαντος δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Διονυσίου πάλιν ὁ Δημοκλῆς ἔφη, χαρίσαιο δ' ἄν μοί τι, Διονύσιε, κελεύσας τινὶ τῶν ἐπισταμένων διδάξαι με τὸν πεποιημένον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶνα· ἀκούω γάρ σε πεπραγματεῦσθαι περὶ τοῦτον. πα- d ρακεκλημένων δέ ποτε τῶν φίλων ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ἐπὶ τὸ δεῖπνον εἰσιὼν ὁ Διονύσιος εἰς τὸν οἶκον, γράμματα ἡμῖν, ἔφη, ἄνδρες φίλοι, ἐπέμφθη παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν εἰς Νέαν πόλιν ἀποσταλέντων. καὶ ὁ Δημοκλῆς ὑπολαβὼν ἔφη, εὖ γε νὴ τοὺς θεοὺς ἐποίησαν, ἔφη, Διονύσιε. κἀκεῖνος προσβλέψας αὐτῷ, τί δ' οἶδας, ἔφη, σὺ πότερα κατὰ γνώμην ἐστὶν ἢ τοὐναντίον ἃ γεγράφασιν; καὶ ὁ Δημοκλῆς, εὖ γε νὴ τοὺς θεοὺς ἐπιτετίμηκας, ἔφη, Διονύσιε. καὶ Σάτυρον δέ

τινα ἀναγράφει ὁ Τίμαιος κόλακα ἀμφοτέρων τῶν Διονυσίων.

57. Ἡγήσανδρος δ' ἱστορεῖ καὶ Ἱέρωνα τὸν τύραννον ἀμβλύτερον κατὰ τὰς ὄψεις γενέσθαι καὶ τοὺς e
συνδειπνοῦντας τῶν φίλων ἔχειν ἐπίτηδες διαμαρτάνοντας τῶν ἐδεσμάτων, ἵν' ὑπ' αὐτοῦ χειραγωγῶνται καὶ δοκῇ τῶν ἄλλων ὀξυδερκέστερος εἶναι. Εὐκλείδην δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν σεῦτλον ἐπικαλούμενον, παράσιτος δ' ἦν καὶ οὗτος, παραθέντος τινὸς αὐτῷ πλείους σόγκους ἐν δείπνῳ, ὁ Καπανεύς, ἔφη, ὁ ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου εἰσαγόμενος ἐν ταῖς Ἱκέτισιν ὑπεραστεῖος ἦν

μισῶν τραπέζας ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν. f

οἱ δὲ δημαγωγοῦντες, φησίν, Ἀθήνησι κατὰ τὸν χρεμωνίδειον πόλεμον κολακεύοντες τοὺς Ἀθηναίους τἄλλα μὲν ἔφασκον πάντα εἶναι κοινὰ τῶν Ἑλλήνων, τὴν δ' ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπους φέρουσαν ὁδὸν Ἀθηναίους εἰδέναι μόνους. Σάτυρος δ' ἐν τοῖς βίοις Ἀνάξαρχόν φησι τὸν εὐδαιμονικὸν φιλόσοφον ἕνα τῶν Ἀλεξάνδρου γενέσθαι κολάκων, καὶ συνοδεύοντα τῷ βασιλεῖ, ἐπεὶ ἐγένετό ποτε βροντὴ ἰσχυρὰ καὶ ἐξαίσιος ὡς πάντας πτῆξαι, εἰπεῖν, μή τι σὺ τὸ τοιοῦτον ἐποίησας, Ἀλέξανδρε, ὁ τοῦ Διός; τὸν δὲ γελάσαντα εἰπεῖν, οὐ γὰρ φοβερὸς βούλομαι εἶναι, καθάπερ σύ με δι- 251
δάσκεις, ὁ τὰς τῶν σατραπῶν καὶ βασιλέων κελεύων με δειπνοῦντα προσφέρεσθαι κεφαλάς. Ἀριστόβουλος δέ φησιν ὁ Κασανδρεὺς Διώξιππον τὸν Ἀθηναῖον παγκρατιαστὴν τρωθέντος ποτὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ αἵματος ῥέοντος εἰπεῖν

ἰχὼρ οἷόσπερ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

58. Ἐπικράτης δ' ὁ Ἀθηναῖος πρὸς βασιλέα πρεσβεύσας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ πολλὰ δῶρα παρ'

b ἐκείνου λαβών, οὐκ ᾐσχύνετο κολακεύων οὕτως φανερῶς καὶ τολμηρῶς τὸν βασιλέα, ὡς καὶ εἰπεῖν δεῖν κατ' ἐνιαυτὸν οὐκ ἐννέα ἄρχοντας, ἀλλ' ἐννέα πρέσβεις αἱρεῖσθαι πρὸς βασιλέα. θαυμάζω δ' ἔγωγε τῶν Ἀθηναίων πῶς τοῦτον μὲν ἄκριτον εἴασαν, Δημάδην δὲ δέκα ταλάντοις ἐζημίωσαν ὅτι θεὸν εἰσηγήσατο Ἀλέξανδρον, καὶ Τιμαγόραν δ' ἀπέκτειναν ὅτι πρεσβεύων ὡς βασιλέα προσεκύνησεν αὐτόν. Τίμων δ' ὁ Φλιάσιος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν σίλλων Ἀρίστωνά φησι τὸν
c Χῖον, Ζήνωνος δὲ τοῦ Κιτιέως γνώριμον, κόλακα γενέσθαι Περσαίου τοῦ φιλοσόφου, ὅτι ἦν ἑταῖρος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως. Φύλαρχος δ' ἐν ἕκτῳ ἱστοριῶν Νικησίαν φησὶ τὸν Ἀλεξάνδρου κόλακα θεασάμενον τὸν βασιλέα σπαρασσόμενον ὑφ' οὗ εἰλήφει φαρμάκου εἰπεῖν, ὦ βασιλεῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, ὅτε καὶ ὑμεῖς οἱ θεοὶ τοιαῦτα πάσχετε; καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μόλις ἀναβλέψαντα, ποῖοι θεοί; φῆσαι· φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί. ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ ὁ αὐτὸς
d Φύλαρχος Ἀντιγόνου τοῦ κληθέντος Ἐπιτρόπου, τοῦ τοὺς Λακεδαιμονίους ἑλόντος, κόλακα γενέσθαι Ἀπολλοφάνη τινὰ τὸν εἰπόντα τὴν Ἀντιγόνου τύχην ἀλεξανδρίζειν.

59. Εὔφαντος δ' ἐν τετάρτη ἱστοριῶν Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέσθαι Καλλικράτην, ὃς οὕτω δεινὸς ἦν ὡς μὴ μόνον Ὀδυσσέως εἰκόνα ἐν τῇ σφραγῖδι περιφέρειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις ὀνόματα θέσθαι Τηλέγονον καὶ Ἀντί-
e κλειαν. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτη τῶν ἱστοριῶν Φιλίππου τοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Ῥωμαίων κόλακα γενέσθαι Ἡρακλείδην τὸν Ταραντῖνον, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατρέψαντα· ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτη Ἀγαθοκλέους, τοῦ Οἰνάνθης υἱοῦ,

ἑταίρου δὲ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως, Φίλωνα. Ἱε-
ρωνύμου δὲ τοῦ Συρακοσίων τυράννου Θράσωνα τὸν
κάρχαρον ἐπικαλούμενον Βάτων ὁ Σινωπεὺς ἱστορεῖ
ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ Ἱερωνύμου τυραννίδος, προσφέρε-
σθαι φάσκων αὐτὸν ἑκάστοτε πολὺν ἄκρατον. τοῦτον
δ' ἐποίησεν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου ἕτερος f
κόλαξ Σῶσις ὄνομα· καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἱερώνυμον ἀνέ-
πεισε διάδημά τε ἀναλαβεῖν καὶ τὴν πορφύραν καὶ
τὴν ἄλλην πᾶσαν διασκευὴν ἣν ἐφόρει Διονύσιος ὁ
τύραννος. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστο-
ριῶν 'Αἰρήσιππος (φησὶν) ὁ Σπαρτιάτης ἄνθρωπος οὐ
μετρίως φαῦλος οὐδὲ δοκῶν χρηστὸς εἶναι, πιθανὸν
δ' ἔχων ἐν κολακείᾳ λόγον καὶ θεραπεῦσαι τοὺς εὐ-
πόρους μέχρι τῆς τύχης δεινός.' τοιοῦτος ἦν καὶ Ἡρα-
κλείδης ὁ Μαρωνίτης ὁ Σεύθου τοῦ Θρᾳκῶν βασι- 252
λέως κόλαξ, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἑβδόμῃ Ἀνα-
βάσεως.

60. Θεόπομπος δ' ἐν ὀκτωκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν
περὶ Νικοστράτου Ἀργείου λέγων ὡς ἐκολάκευε τὸν
Περσῶν βασιλέα γράφει καὶ ταῦτα 'Νικόστρατον δὲ
τὸν Ἀργεῖον πῶς οὐ χρὴ φαῦλον νομίζειν; ὃς προστά-
της γενόμενος τῆς Ἀργείων πόλεως καὶ παραλαβὼν
καὶ γένος καὶ χρήματα καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν
προγόνων, ἅπαντας ὑπερεβάλετο τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς
θεραπείαις οὐ μόνον τοὺς τότε στρατείας μετασχόντας
ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔμπροσθεν γενομένους. πρῶτον μὲν b
γὰρ οὕτως ἠγάπησε τὴν παρὰ τοῦ βαρβάρου τιμὴν
ὥστε βουλόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεύεσθαι μᾶλλον
ἀνεκόμισε πρὸς βασιλέα τὸν υἱόν· ὃ τῶν ἄλλων οὐδεὶς
πώποτε φανήσεται ποιήσας. ἔπειτα καθ' ἑκάστην ἡμέ-
ραν, ὁπότε μέλλοι δειπνεῖν, τράπεζαν παρετίθει χω-
ρὶς ὀνομάζων τῷ δαίμονι τῷ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου

καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, ἀκούων μὲν τοῦτο ποιεῖν
καὶ τῶν Περσῶν τοὺς περὶ τὰς θύρας διατρίβοντας,
c οἰόμενος δὲ διὰ τῆς θεραπείας ταύτης χρηματιεῖσθαι
μᾶλλον παρὰ τοῦ βασιλέως. ἦν γὰρ αἰσχροκερδὴς καὶ
χρημάτων ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἕτερος ἥττων.' Ἀττάλου
δὲ τοῦ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος Λυσί-
μαχος, ὃν Καλλίμαχος μὲν Θεοδώρειον ἀναγράφει,
Ἕρμιππος δ' ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει.
οὗτος δ' ὁ ἀνὴρ καὶ περὶ τῆς Ἀττάλου παιδείας συγ-
γέγραφε βίβλους πᾶσαν κολακείαν ἐμφαινούσας. Πο-
λύβιος δ' ἐν ὀγδόῃ ἱστοριῶν 'Καύαρος (φησὶν) ὁ Γα-
λάτης ὢν τἆλλα ἀνὴρ ἀγαθός, ὑπὸ Σωστράτου τοῦ
d κόλακος διεστρέφετο, ὃς ἦν Χαλκηδόνιος γένος.'

61. Λικινίου δὲ Κράσσου τοῦ ἐπὶ Πάρθους στρα-
τεύσαντος κόλακά φησι γενέσθαι Νικόλαος ἐν τῇ τεσ-
σαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν Ἀνδρόμαχον τὸν
Καρρηνόν, ᾧ τὸν Κράσσον πάντα ἀνακοινούμενον
προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπολέσθαι. οὐκ
ἀτιμώρητος δ' ὑπὸ τοῦ δαιμονίου παρείθη ὁ Ἀνδρό-
μαχος. μισθὸν γὰρ λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν
Καρρῶν τῆς πατρίδος, διὰ τὴν ὠμότητα καὶ βίαν ὑπὸ
e τῶν Καρρηνῶν πανοικίᾳ ἐνεπρήσθη. Ποσειδώνιος δ'
ὁ Ἀπαμεύς, ὕστερον δὲ Ῥόδιος χρηματίσας, ἐν τῇ τε-
τάρτῃ τῶν ἱστοριῶν Ἱέρακά φησι τὸν Ἀντιοχέα πρότε-
ρον λυσιῳδοῖς ὑπαυλοῦντα ὕστερον γενέσθαι κόλακα
δεινὸν Πτολεμαίου τοῦ ἑβδόμου βασιλέως τοῦ καὶ
εὐεργέτου ἐπικληθέντος καὶ τὰ μέγιστα δυνηθέντα
παρ' αὐτῷ, καθάπερ καὶ παρὰ τῷ Φιλομήτορι, ὕστερον
ὑπ' αὐτοῦ διαφθαρῆναι. Μιθριδάτου δ' ἀναγράφει
f κόλακα Σωσίπατρον ἄνθρωπον γόητα Νικόλαος ὁ πε-
ριπατητικός. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν Ἑλληνι-

κῶν Σισύφου φησὶ τοῦ Φαρσαλίου κόλακα καὶ ὑπηρέτην γενέσθαι Ἀθήναιον τὸν Ἐρετριέα.

62. διαβόητος δὲ ἐγένετο ἐπὶ κολακείᾳ καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. Δημοχάρης γοῦν ὁ Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος ἀνεψιὸς ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ ἧς ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι κολακείας πρὸς τὸν πολιορκητὴν Δημήτριον, καὶ ὅτι τοῦτ' οὐκ 253 ἦν ἐκείνῳ βουλομένῳ, γράφει οὕτως· ‘ἐλύπει μὲν καὶ τούτων ἔνια αὐτόν, ὡς ἔοικεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλα γε παντελῶς αἰσχρὰ καὶ ταπεινά, Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης ἱερά, καὶ Βουρίχου καὶ Ἀδειμάντου καὶ Ὀξυθέμιδος τῶν κολάκων αὐτοῦ καὶ βωμοὶ καὶ ἡρῷα καὶ σπονδαί. τούτων ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ᾔδοντο, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν Δημήτριον θαυμάζειν ἐπὶ τοῖς γινομένοις καὶ λέγειν ὅτι οὐδεὶς ἐπ' αὐτοῦ Ἀθηναίων γέγονε μέγας καὶ ἁδρὸς τὴν ψυχήν.' καὶ b Θηβαῖοι δὲ κολακεύοντες τὸν Δημήτριον, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῆς ποικίλης στοᾶς τῆς ἐν Σικυῶνι, ἱδρύσαντο ναὸν Ἀφροδίτης Λαμίας. ἐρωμένη δ' ἦν αὕτη τοῦ Δημητρίου, καθάπερ καὶ ἡ Λέαινα. τί οὖν παράδοξον οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τῶν κολάκων κόλακες ἐποίησαν εἰς αὐτὸν τὸν Δημήτριον παιᾶνας καὶ προσόδια ᾄδοντες; φησὶ γοῦν ὁ Δημοχάρης ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ γράφων· ‘ἐπανελθόντα δὲ τὸν Δημήτριον ἀπὸ τῆς Λευκάδος καὶ Κερκύρας εἰς τὰς Ἀθήνας c οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέχοντο οὐ μόνον θυμιῶντες καὶ στεφανοῦντες καὶ οἰνοχοοῦντες, ἀλλὰ καὶ προσόδια καὶ χοροὶ καὶ ἰθύφαλλοι μετ' ὀρχήσεως καὶ ᾠδῆς ἀπήντων αὐτῷ, καὶ ἐφιστάμενοι κατὰ τὰς ὁδοὺς ᾖδον ὀρχούμενοι καὶ ἐπᾴδοντες ὡς εἴη μόνος θεὸς ἀληθινός, οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν ἢ ἀποδημοῦσιν ἢ οὐκ εἰσί, γεγονὼς δ' εἴη ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Ἀφροδίτης, τῷ δὲ κάλ-

λει διάφορος καὶ τῇ πρὸς πάντας φιλανθρωπίᾳ κοι-
d νός. δεόμενοι δ' αὐτοῦ ἱκέτευον, φησί, καὶ προσηύχοντο.'

63. ὁ μὲν οὖν Δημοχάρης τοσαῦτα εἴρηκε περὶ τῆς Ἀθηναίων κολακείας· Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν καὶ αὐτὸν τὸν ἰθύφαλλον . . .

ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι
τῇ πόλει πάρεισιν.
ἐνταῦθα [γὰρ Δήμητρα καὶ] Δημήτριον
ἅμα παρῆγ' ὁ καιρός.
χἠ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς Κόρης μυστήρια
ἔρχεθ' ἵνα ποιήσῃ,
ὁ δ' ἱλαρός, ὥσπερ τὸν θεὸν δεῖ, καὶ καλὸς
καὶ γελῶν πάρεστι.
σεμνὸν ὅθι φαίνεθ', οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ,
ἐν μέσοισι δ' αὐτός,
e ὅμοιος ὥσπερ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες,
ἥλιος δ' ἐκεῖνος.
ὦ τοῦ κρατίστου παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ
χαῖρε κἀφροδίτης.
ἄλλοι μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοί,
ἢ οὐκ ἔχουσιν ὦτα,
ἢ οὐκ εἰσίν, ἢ οὐ προσέχουσιν ἡμῖν οὐδὲ ἕν·
σὲ δὲ παρόνθ' ὁρῶμεν,
οὐ ξύλινον οὐδὲ λίθινον ἀλλ' ἀληθινόν.
εὐχόμεσθα δή σοι·
πρῶτον μὲν εἰρήνην ποίησον φίλτατε·
κύριος γὰρ εἶ σύ.
τὴν δ' οὐχὶ Θηβῶν, ἀλλ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος
σφίγγα περικρατοῦσαν,
Αἰτωλόν, ὅστις ἐπὶ πέτρας καθήμενος

ὥσπερ ἡ παλαιά
τὰ σώμαθ᾽ ἡμῶν πάντ᾽ ἀναρπάσας φέρει,
κοὐκ ἔχω μάχεσθαι, f
(αἰτωλικὸν γὰρ ἁρπάσαι τὰ τῶν πέλας,
νῦν δὲ καὶ τὰ πόρρω)
μάλιστα μὲν δὴ κόλασον αὐτός· εἰ δὲ μή,
Οἰδίπουν τιν᾽ εὑρέ,
τὴν σφίγγα ταύτην ὅστις ἢ κατακρημνιεῖ,
ἢ σπίλον ποιήσει.

64. ταῦτ᾽ ᾖδον οἱ μαραθωνομάχαι οὐ δημοσίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ κατ᾽ οἰκίαν, οἱ τὸν προσκυνήσαντα τὸν Περσῶν βασιλέα ἀποκτείναντες, οἱ τὰς ἀναρίθμους μυριάδας τῶν βαρβάρων φονεύσαντες. Ἄλεξις γοῦν ἐν Φαρμακοπώλῃ ἢ Κρατευᾳ προπίνοντά τινα εἰσα- 254 γαγὼν ἑνὶ τῶν συμποτῶν καὶ λέγοντα ποιεῖ τάδε

παῖ τὴν μεγάλην δὸς ἐπιχέας
φιλίας κυάθους τῶν συμπαρόντων τέτταρας,
τοὺς τρεῖς δ᾽ ἔρωτος προσαποδώσεις ὕστερον·
ἕν᾽ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης. Β. καλῶς.
Α. καὶ τοῦ νεανίσκου κύαθον Δημητρίου.
φέρε τὸν τρίτον
Φίλας Ἀφροδίτης. χαίρετ᾽ ἄνδρες συμπόται,
ὅσων ἀγαθῶν τὴν κύλικα μεστὴν πίομαι. b

65. τοιοῦτοι τότ᾽ ἐγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι, κολακείας, θηρίου χαλεπωτάτου, λύσσαν ἐμβαλούσης αὐτῶν τῇ πόλει, ἣν ὁ μὲν πύθιος ἑστίαν τῆς Ἑλλάδος ἀνεκήρυξε, πρυτανεῖον δὲ Ἑλλάδος ὁ δυσμενέστατος Θεόπομπος, ὁ φήσας ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας διονυσοκολάκων καὶ ναυτῶν καὶ λωποδυτῶν, ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν καὶ ψευδοκλητήρων. οὓς ἐγὼ πείθομαι ὡς ἐπομβρίαν ἤ τι δεινὸν ἐκ c θεοῦ τὴν προειρημένην πᾶσαν εἰσηγήσασθαι κολα-

κείαν. περὶ ἧς καλῶς ὁ Διογένης ἔλεγε πολὺ κρεῖττον εἶναι ἐς κόρακας ἀπελθεῖν ἢ ἐς κόλακας, οἳ ζῶντας ἔτι τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν κατεσθίουσι. φησὶ γοῦν καὶ Ἀναξίλας

οἱ κόλακές εἰσι τῶν ἐχόντων οὐσίας
σκώληκες. εἰς οὖν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον
εἰσδὺς ἕκαστος ἐσθίει καθήμενος,
ἕως ἂν ὥσπερ πυρὸν ἀποδείξῃ κενόν.
d ἔπειθ᾽ ὃ μὲν λέμμ᾽ ἐστίν, ὃ δ᾽ ἕτερον δάκνει.

Πλάτων δ᾽ ἐν Φαίδρῳ φησί 'κόλακι, δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον.' Θεόφραστος δ᾽ ἐν τῷ περὶ κολακείας φησὶν ὡς Μύρτις [μύστης] ὁ Ἀργεῖος Κλεώνυμον τὸν χορευτὴν ἅμα καὶ κόλακα, προσκαθίζοντα πολλάκις αὐτῷ καὶ τοῖς συνδικάζουσι, βουλόμενον δὲ καὶ μετὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐνδόξων ὁρᾶσθαι, λαβόμενος τοῦ ὠτὸς καὶ ἕλκων αὐτὸν ἐκ τοῦ συνεδρίου πολλῶν παρ- e όντων εἶπεν, οὐ χορεύσεις ἐνθάδε οὐδ᾽ ἁμῶν ἀκούσῃ. Δίφιλος δ᾽ ἐν Γάμῳ φησίν

ὁ γὰρ κόλαξ
καὶ στρατηγὸν καὶ δυνάστην καὶ φίλους καὶ τὰς πόλεις
ἀνατρέπει λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον.
νῦν δὲ καὶ καχεξία τις ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους,
αἱ κρίσεις θ᾽ ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ.

διὸ καὶ Θετταλοὶ καλῶς ποιήσαντες κατέσκαψαν τὴν f καλουμένην πόλιν Κολάκειαν, ἣν Μηλιεῖς ἐνέμοντο, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ.

66. κόλακας δ᾽ εἶναί φησι Φύλαρχος καὶ τοὺς ἐν Λήμνῳ κατοικοῦντας Ἀθηναίων ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ

τῶν ἱστοριῶν. χάριν γὰρ ἀποδιδόντας τοῖς Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἀπογόνοις, ἐπεὶ αὐτοὺς ὁ Σέλευκος πικρῶς ἐπιστατουμένους ὑπὸ Λυσιμάχου οὐ μόνον ἐξεί- 255 λετο ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἀμφοτέρας, οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ναοὺς κατεσκεύασαν τοῦ Σελεύκου ἀλλὰ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου, καὶ τὸν ἐπιχεόμενον κύαθον ἐν ταῖς συνουσίαις Σελεύκου σωτῆρος καλοῦσι.

ταύτην δὲ τὴν κολακείαν τινὲς ἐκτρεπόμενοι τοὔνομα ἀρέσκειν προσαγορεύουσιν, ὡς καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σαμίᾳ

τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν ἀρέσκειν ὄνομ' ἔχει.

οὐκ ἐπίστανται δὲ οἱ τὴν κολακείαν μεταχειριζόμενοι b ὡς ἔστιν αὕτη ἡ τέχνη ὀλιγοχρόνιος. Ἄλεξις γοῦν φησὶν ἐν Ψευδομένῳ

κόλακος δὲ βίος μικρὸν χρόνον ἀνθεῖ·
οὐδεὶς γὰρ χαίρει πολιοκροτάφῳ παρασίτῳ.

Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἐρωτικῶν 'κόλαξ μὲν οὐδεὶς (φησὶ) διαρκεῖ πρὸς φιλίαν. καταναλίσκει γὰρ ὁ χρόνος τὸ τοῦ προσποιήματος αὐτῶν ψεῦδος. ὁ δ' ἐραστὴς κόλαξ ἐστὶ φιλίας δι' ὥραν ἢ κάλλος.' τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ βασιλέως κολάκων οἱ c περὶ Ἀδείμαντον τὸν Λαμψακηνὸν νεὼν κατασκευασάμενοι καὶ ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι Θριῆσιν, ὠνόμασαν Φίλας Ἀφροδίτης καὶ τὸν τόπον Φιλαῖον ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς Δημητρίου μητρὸς Φίλας, ὥς φησι Διονύσιος ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ ὀνομάτων.

67. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Γεργιθίῳ καὶ πόθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τῶν κολάκων παρῆλθε διηγεῖται, καὶ αὐτὸν τὸν Γεργίθιον ὑποτιθέμενος, ἀφ' οὗ τὸ βιβλίον ἔχει τὴν ἐπιγραφήν, ἕνα γεγονότα τῶν Ἀλεξάνδρου κολάκων. διηγεῖται d

δὲ οὕτως 'τὴν κολακείαν ταπεινὰ ποιεῖν τὰ ἤθη τῶν κολάκων καταφρονητικῶν ὄντων τῶν περὶ αὐτούς. σημεῖον δὲ τὸ πᾶν ὑπομένειν εἰδότας οἷα τολμῶσι. τὰ δὲ τῶν κολακευομένων ἐμφυσωμένων τῇ κολακείᾳ, χαύνους καὶ κενοὺς ποιοῦντα, πάντων ἐν ὑπεροχῇ παρ' αὐτοῖς ὑπολαμβάνεσθαι κατασκευάζεσθαι.' ἑξῆς τε διηγούμενος περί τινος μειρακίου Παφίου μὲν τὸ γένος βασιλέως δὲ τὴν τύχην, 'τοῦτο (φησὶ) τὸ μει-
e ράκιον (οὐ λέγων αὐτοῦ τοὔνομα) κατέκειτο δι' ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν ἐπὶ ἀργυρόποδος κλίνης ὑπεστρωμένης σαρδιανῇ ψιλοτάπιδι τῶν πάνυ πολυτελῶν. ἐπεβέβλητο δ' αὐτῷ πορφυροῦν ἀμφίταπον ἀμοργίνῳ καλύμματι περιειλημμένον. προσκεφάλαια δ' εἶχε τρία μὲν ὑπὸ τῇ κεφαλῇ βύσσινα παραλουργῆ, δι' ὧν ἠμύνετο τὸ καῦμα, δύο δ' ὑπὸ τοῖς ποσὶν ὑσγινοβαφῆ τῶν δωρικῶν καλουμένων· ἐφ' ὧν κατέκειτ' ἐν λευκῇ χλαμύδι.'

f 68. 'παραδεδεγμένοι δ' εἰσὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν Κύπρον μόναρχοι τὸ τῶν εὐγενῶν κολάκων γένος ὡς χρήσιμον. πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι. καὶ τούτων οἷον ἀρεοπαγιτῶν τινων οὔτε τὸ πλῆθος οὔτε τὰς ὄψεις ἔξω τῶν ἐπιφανεστάτων οἶδεν οὐδείς. διῃρημένων δὲ διχῇ κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι κολάκων, ἀφ' ὧν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν ἄλλην Κύπρον κόλακες, τοὺς μὲν γεργίνους τοὺς δὲ προμάλαγγας προσαγορεύουσιν. ὧν οἱ μὲν γεργῖνοι συναναμιγνύ-
256 μενοι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἔν τε τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ ταῖς ἀγοραῖς ὠτακουστοῦσι, κατασκόπων ἔχοντες τάξιν, ὅ τι δ' ἂν ἀκούσωσιν ἀναφέρουσιν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους ἄνακτας. οἱ δὲ προμάλαγγες ζητοῦσιν ἀντὶ τῶν ὑπὸ τῶν γεργίνων προσαγγελθέντων ὅ τι ἂν ἄξιον εἶναι ζητήσεως δόξῃ, ὄντες

τινὲς ἐρευνηταί. καὶ τούτων οὕτως ἔντεχνος καὶ πιθανὴ πρὸς ἅπαντας ἡ ἔντευξις ὥστ' ἔμοιγε δοκεῖ, καθάπερ καὶ αὐτοί φασι, παρ' ἐκείνων εἰς τοὺς ἔξω τό- b πους διαδεδόσθαι τὸ σπέρμα τῶν ἐλλογίμων κολάκων. καὶ γὰρ οὐχ οἷον μετρίως ἐπὶ τῷ πράγματι σεμνύνονται διὰ τὸ τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν, ἀλλὰ καὶ λέγουσιν ὅτι τῶν Γεργίνων τις, ἀπόγονος ὢν τῶν Τρώων ἐκείνων οὓς Τεῦκρος ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων κατακτησάμενος εἰς Κύπρον ἔχων ἀπῴκισεν, οὗτος διὰ τῆς παραλίας μετ' ὀλίγων στείλας ἐπὶ τῆς Αἰολίδος κατὰ πύστιν ἅμα καὶ οἰκισμὸν τῆς τῶν προγόνων χώρας πόλιν οἰκίσειε περὶ τὴν τρωικὴν Ἴδην, συμπα- c ραλαβών τινας τῶν Μυσῶν· ἣ πάλαι μὲν ἀπὸ τοῦ γένους Γέργινα, νῦν δὲ Γέργιθα κέκληται. τούτου γάρ, ὡς ἔοικε, τοῦ στόλου τινὲς ἀποσπασθέντες ἐν τῇ Κυμαίᾳ κατέσχον, ἐκ Κύπρου τὸ γένος ὄντες, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Θετταλικῆς Τρίκκης, καθάπερ τινὲς εἰρήκασιν, ὧν ἰατρεῦσαι τὴν ἄγνοιαν οὐδ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γε νομίζω δεδόσθαι.'

69. 'γεγόνασι δὲ παρ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ Γλοῦ τοῦ Καρὸς καὶ γυναῖκες ὑπὸ τὰς ἀνάσσας αἱ προσαγορευθεῖσαι κολακίδες. ἀφ' ὧν ὑπολιπεῖς τινὲς εἰς τὸ d πέραν ἀφικόμεναι μετάπεμπτοι πρός τε τὰς Ἀρταβάζου καὶ τὰς Μέντορος γυναῖκας κλιμακίδες μετωνομάσθησαν ἀπὸ τοιαύτης πράξεως· ταῖς μεταπεμψαμέναις ἀρεσκευόμεναι κλίμακα κατεσκεύαζον ἐξ ἑαυτῶν οὕτως ὥστ' ἐπὶ τοῖς νώτοις αὐτῶν τὴν ἀνάβασιν γίγνεσθαι καὶ τὴν κατάβασιν ταῖς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ὀχουμέναις. εἰς τοῦτο τρυφῆς, ἵνα μὴ ἀθλιότητος εἴπω, προηγάγοντο τεχνώμεναι τὰς ἀφρονεστάτας. τοιγαροῦν αὗται μὲν ἐκ τῶν λίαν μαλακῶν ὑπὸ τῆς τύχης μεταβιβασθεῖσαι σκληρῶς ἐβίωσαν ἐπὶ γήρως, e

αἱ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ταῦτα διαδεξάμεναι ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας κατῆραν εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὰς τῶν ἐκεῖ κυρίας τε καὶ βασιλίδας ὃν τρόπον ταῖς ὁμιλίαις διέθεσαν οὐδὲ λέγειν καλόν, πλὴν ὅτι μαγευόμεναι καὶ μαγεύουσαι ταυροπόλοι καὶ τριοδίτιδες αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐγένοντο, πλήρεις πάντων ἀποκαθαρμάτων. τοσούτων ἔοικε καὶ τοιούτων ἡ κολακεία κα- f κῶν αἰτία γενέσθαι τοῖς διὰ τοῦ κολακεύεσθαι προσδεξαμένοις αὐτήν.'

70. προελθὼν δὲ πάλιν ὁ Κλέαρχος καὶ τάδε φησὶν 'ἀλλ' ἤδη καὶ τῇ τούτων χρείᾳ μέμψαιτ' ἄν τις τὸ μειράκιον, ὥσπερ εἶπον. οἱ μὲν γὰρ παῖδες μικρὸν ἄπωθεν τῆς κλίνης ἐν χιτωνίσκοις ἕστασαν, τριῶν δ' ὄντων ἀνδρῶν δι' οὓς δὴ νῦν ὁ πᾶς λόγος ἐνέστηκε, καὶ τούτων ὄντων ἐπωνύμων παρ' ἡμῖν, ὁ μὲν εἷς ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς ποδῶν καθῆστο, τοὺς τοῦ μειρακίου πόδας ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ γόνασι λεπτῷ ληδίῳ συνημφια- 257 κῶς. ὃ δὲ ἐποίει δήπου καὶ μὴ λέγοντος οὐκ ἄδηλον. καλεῖται δ' οὗτος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων παράβυστος, διὰ τὸ καὶ τῶν μὴ παραδεχομένων ὅμως τεχνικώτατα κολακεύων παρεμπίπτειν ἐς τὰς ὁμιλίας. ἅτερος δ' ἦν ἐπί τινος δίφρου κειμένου παρ' αὐτὴν τὴν κλίνην, καὶ τοῦ νεανίσκου τὴν χεῖρα παρεικότος ἐκκρεμάμενος, ταύτῃ καὶ προσπεπτωκὼς κατέψηχέ τε καὶ τῶν δακτύλων ἕκαστον ἐν μέρει διαλαμβάνων εἷλκέ τε καὶ ἐξέτεινεν· ὥστε τὸν πρῶτον αὐτὸν ἐπονομάσαντα b σικύαν εὐστόχως εἰρηκέναι δοκεῖν. ὁ δὲ τρίτος ὁ θὴρ ὁ γενναιότατος, ὅσπερ ἦν τῆς ὑπηρεσίας πρωταγωνιστής, προσεστηκὼς αὐτῷ κατὰ κεφαλὴν μετεῖχε τῶν βυσσίνων προσκεφαλαίων, ἀποκεκλιμένος εἰς αὐτὰ πάνυ φιλικῶς. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸ τοῦ μειρακίου τριχωμάτιον ἐπικοσμῶν, τῇ δεξιᾷ δὲ φωκαϊκὸν ψύγ-

μά τι διακινῶν ὡς αἰωρῶν ἡδὺς ἦν, ἀλλ᾽ οὐκ ἀποσοβῶν. διό μοι δοκεῖ ἂν αὐτῷ δαίμων τις ἐλευθέριος νεμεσήσας ἐφεῖναι τῷ μειρακίῳ μυῖαν, οὐκ ἄλλην ἢ 'κείνην, ἧς καὶ τὴν Ἀθηνᾶν φησιν Ὅμηρος ἐνεῖναι τῷ c Μενελάῳ τὸ θάρσος, οὕτως ἦν ἐρρωμένη καὶ ἄφοβος τὴν ψυχήν. δηχθέντος δὲ τοῦ μειρακίου τηλικοῦτον ἀνέκραγεν ἄνθρωπος ὑπὲρ ἐκείνου καὶ οὕτως ἠγανάκτησεν ὥστε διὰ τὴν πρὸς μίαν ἔχθραν ἁπάσας ἐκ τῆς οἰκίας ἤλαυνεν. ὅθεν καὶ φανερὸς ἐγένετο πρὸς τούτῳ τεταχὼς ἑαυτόν.'

71. ἀλλ᾽ οὐ Λεύκων τοιοῦτος ἦν ὁ Ποντικὸς τύραννος, ὃς ἐπεὶ συχνοὺς τῶν φίλων ᾔσθετο σεσυλημένους ὑπὸ τῶν τινος περὶ αὐτὸν κολάκων, συνειδὼς τὸν ἄνθρωπον διαβάλλοντά τινα τῶν λοιπῶν φίλων, d ἀπέκτεινα ἄν, εἶπε, σὲ νὴ τοὺς θεούς, εἰ μὴ πονηρῶν ἀνδρῶν ἡ τυραννὶς ἐδεῖτο. Ἀντιφάνης δ᾽ ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Στρατιώτῃ τὰ ὅμοια λέγει περὶ τῆς τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλέων τρυφῆς. ποιεῖ δέ τινα ἀναπυνθανόμενον στρατιώτου τάδε

ἐν Κύπρῳ φής, εἰπέ μοι, διήγετε
πολὺν χρόνον; Β. τὸν πάνθ᾽ ἕως ἦν ὁ πόλεμος.
Α. ἐν τίνι τόπῳ μάλιστα; λέγε γάρ. Β. ἐν Πάφῳ·
οὗ πρᾶγμα τρυφερὸν διαφερόντως ἦν ἰδεῖν e
ἄλλως τ᾽ ἄπιστον. Α. ποῖον; Β. ἐρριπίζετο
ὑπὸ τῶν περιστερῶν, ὑπ᾽ ἄλλου δ᾽ οὐδενός,
δειπνῶν ὁ βασιλεύς. Α. πῶς; ἐάσας τἆλλα γὰρ
ἐρήσομαί σε τοῦτο. πῶς; Β. ἠλείφετο
ἐκ τῆς Συρίας ἥκοντι τοιούτῳ μύρῳ
καρποῦ σύχν᾽ οἷόν φασι τὰς περιστερὰς
τρώγειν. διὰ τὴν ὀσμὴν δὲ τούτου πετόμεναι
παρῆσαν οἷαί τ᾽ ἦσαν ἐπικαθιζάνειν f
ἐπὶ τὴν κεφαλήν· παῖδες δὲ παρακαθήμενοι

ἐσόβουν. ἐπαίρουσαι δὲ μικρὸν οὐ πολὺ
τοῦ μήτ᾽ ἐκεῖσε μήτε δεῦρο παντελῶς,
οὕτως ἀνερρίπιζον, ὥστε σύμμετρον
αὐτῷ τὸ πνεῦμα, μὴ περίσκληρον ποιεῖν.

258 72. εἴη οὖν ἂν ὁ τοῦ προειρημένου μειρακίου κόλαξ μαλακοκόλαξ, ὥς φησιν ὁ Κλέαρχος. πρὸς γὰρ τῷ τοιούτῳ κολακεύειν καὶ τὸ σχῆμα τῶν κολακευομένων ἐπακολουθοῦν ἀποπλάττεται, παραγκωνίζων καὶ σπαργανῶν ἑαυτὸν τοῖς τριβωναρίοις, ὅθεν αὐτὸν οἱ μὲν παραγκωνιστήν, οἱ δὲ σχηματοθήκην καλοῦσι. κατ᾽ ἀλήθειαν γὰρ ὁ κόλαξ ἔοικεν εἶναι τῷ Πρωτεῖ ὁ αὐτός. γίγνεται γοῦν παντοδαπὸς οὐ μόνον κατὰ τὴν μορφήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς λόγους· οὕτω ποικιλόφωνός τις ἐστίν. Ἀνδροκύδης δ᾽ ὁ ἰατρὸς ἔλεγε τὴν b κολακείαν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ διὰ τὴν εὐχέρειαν, ὅτι πάντα ὑποδύεται, ὡς δή τις ὑποστατικὸς νωταγωγῶν τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει, καὶ οὐ βαρυνόμενος οὐδενὶ τῶν αἰσχρῶν.

οὐκ ἂν διαμάρτοι δέ τις τὸν τοῦ μειρακίου τούτου τοῦ Κυπρίου βίον ὑγρὸν ὀνομάζων. οὗ πολλοὺς καὶ διδασκάλους φησὶν εἶναι Ἀθήνησιν Ἄλεξις ἐν Πυραύνῳ λέγων οὕτως

c πεῖραν ἐπεθύμουν θατέρου βίου λαβεῖν,
ὃν πάντες εἰώθασιν ὀνομάζειν ὑγρόν.
τρεῖς ἐν Κεραμεικῷ περιπατήσας ἡμέρας
διδασκάλους ἐξεῦρον οὗ λέγω βίου
ἴσως τριάκοντ᾽ ἀφ᾽ ἑνὸς ἐργαστηρίου.

καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπολιπούσῃ

πάνυ γ᾽ ἡ τοῦ βίου
ὑγρότης μέ σου τέθλιφε. τὴν ἀσωτίαν
ὑγρότητα γὰρ νῦν προσαγορεύουσίν τινες.

73. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λημνίαις τέχνην τινὰ ὑπο-
τίθεται τὴν κολακείαν εἶναι ἐν οἷς λέγει d

εἶτ' ἔστιν ἢ γένοιτ' ἂν ἡδίων τέχνη
ἢ πρόσοδος ἄλλη τοῦ κολακεύειν εὐφυῶς;
ὁ ζωγράφος πονεῖ τι καὶ πικραίνεται,
ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις ἐστὶ κινδύνοις πάλιν·
πρόσεστι πᾶσιν ἐπιμέλεια καὶ πόνος·
ἡμῖν δὲ μετὰ γέλωτος ὁ βίος καὶ τρυφῆς.
οὗ γὰρ τὸ μέγιστον ἔργον ἐστὶ παιδιά,
ἁδρὸν γελάσαι, σκῶψαί τιν', ἐμπιεῖν πολύν, e
οὐχ ἡδύ; ἐμοὶ μὲν μετὰ τὸ πλουτεῖν δεύτερον.

κεχαρακτήρικε δὲ ὡς ἔνι μάλιστα ἐπιμελῶς τὸν κό-
λακα Μένανδρος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, ὡς καὶ
τὸν παράσιτον Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ. Ἄλεξις δ' ἐν Κα-
ταψευδομένῳ λέγοντά τινα κόλακα τοιαῦτα παρεισά-
γων φησίν

εὐδαίμων ἐγώ, μὰ τὸν Δία
τὸν ὀλύμπιον καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, οὐχ ὅτι f
ἐν τοῖς γάμοισιν, ἄνδρες, εὐωχήσομαι,
ἀλλ' ὅτι διαρραγήσομ', ἂν θεὸς θέλῃ.
τούτου δέ μοι γένοιτο τοῦ θανάτου τυχεῖν.

δοκεῖ δέ μοι οὗτος, ἄνδρες φίλοι, ὁ καλὸς γάστρις
οὐκ ἂν ὠκνηκέναι εἰπεῖν καὶ τὰ ἐξ Ὀμφάλης Ἴωνος
τοῦ τραγῳδιοποιοῦ

ἐνιαυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ὁρτὴν ἄγειν.

[οἷον καθημερινήν]

74. Ἱππίας δ' ὁ Ἐρυθραῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν
περὶ τῆς πατρίδος ἱστοριῶν διηγούμενος ὡς ἡ Κνω-
ποῦ βασιλεία ὑπὸ τῶν ἐκείνου κολάκων κατελύθη,
φησὶ καὶ ταῦτα· Κνωπῷ μαντευομένῳ περὶ σωτηρίας 259
ὁ θεὸς ἔχρησε θύειν Ἑρμῇ δολίῳ. καὶ μετὰ ταῦθ'
ὁρμήσαντος αὐτοῦ εἰς Δελφοὺς οἱ τὴν βασιλείαν αὐ-

τοῦ καταλῦσαι βουλόμενοι, ἵν' ὀλιγαρχίαν καταστή-
σωνται· ἦσαν δ' οὗτοι Ὀρτύγης καὶ Ἶρος καὶ Ἔσχα-
ρος, οἳ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ περὶ τὰς θεραπείας εἶναι
τῶν ἐπιφανῶν πρόσκυνες καὶ κόλακες. συμπλέοντες
οὖν τῷ Κνωπῷ, ὡς ἤδη πόρρω τῆς γῆς ἦσαν, δήσαν-
τες τὸν Κνωπὸν ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ κατ-
αχθέντες εἰς Χίον καὶ δύναμιν παρὰ τῶν ἐκεῖ τυράν-
b νων λαβόντες Ἀμφίκλου καὶ Πολυτέκνου νυκτὸς κατ-
έπλευσαν εἰς τὰς Ἐρυθράς. κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τοῦ
Κνωποῦ σῶμα ἐξεβράσθη ταῖς Ἐρυθραῖς κατὰ τὴν
ἀκτήν, ἣ νῦν Λεόποδον καλεῖται. τῆς δὲ γυναικὸς τοῦ
Κνωποῦ Κλεονίκης περὶ τὴν τοῦ σώματος κηδείαν
γινομένης, ἦν δ' ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἀγομένη Ἀρτέ-
μιδι στροφαίᾳ, ἐξαίφνης ἀκούεται σάλπιγγος βοή·
καὶ καταληφθέντος τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀρ-
τύγην, πολλοὶ μὲν ἀναιροῦνται τῶν τοῦ Κνωποῦ φί-
λων, καὶ ἡ Κλεονίκη μαθοῦσα φεύγει εἰς Κολοφῶνα.'

c 75. 'οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀρτύγην τύραννοι ἔχοντες
τὴν ἐκ Χίου δύναμιν τοὺς ἐνισταμένους αὐτῶν τοῖς
πράγμασι διέφθειρον, καὶ τοὺς νόμους καταλύσαντες
αὐτοὶ διεῖπον τὰ κατὰ τὴν πόλιν, ἐντὸς τείχους οὐ-
δένα δεχόμενοι τῶν δημοτῶν. ἔξω δὲ πρὸ τῶν πυλῶν
δικαστήριον κατασκευάσαντες τὰς κρίσεις ἐποιοῦντο,
ἁλουργὰ μὲν ἀμπεχόμενοι περιβόλαια καὶ χιτῶνας ἐν-
δεδυκότες περιπορφύρους. ὑπεδέδεντο δὲ καὶ πολυ-
σχιδῆ σανδάλια τοῦ θέρους, τοῦ δὲ χειμῶνος ἐν γυναι-
d κείοις ὑποδήμασι διετέλουν περιπατοῦντες, κόμας τε
ἔτρεφον καὶ πλοκαμῖδας ἔχειν ἤσκουν, διειλημμένοι
τὰς κεφαλὰς διαδήμασι μηλίνοις καὶ πορφυροῖς. εἶχον
δὲ καὶ κόσμον ὁλόχρυσον ὁμοίως ταῖς γυναιξίν. ἠνάγ-
καζόν τε τῶν πολιτῶν τοὺς μὲν διφροφορεῖν τοὺς δὲ
ῥαβδουχεῖν τοὺς δὲ τὰς ὁδοὺς ἀνακαθαίρειν. καὶ

τῶν μὲν τοὺς υἱεῖς εἰς τὰς κοινὰς συνουσίας μετεπέμποντο, τοῖς δὲ τὰς ἰδίας γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἄγειν παρήγγελλον· τοὺς δ' ἀπειθοῦντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις περιέβαλλον. εἰ δέ τις τῶν ἐκ τῆς ἑταιρίας αὐτῶν ἀποθάνοι, συνάγοντες τοὺς πολίτας e μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἠνάγκαζον θρηνεῖν τοὺς ἀποθανόντας καὶ στερνοτυπεῖσθαι μετὰ βίας καὶ βοᾶν ὀξὺ καὶ μέγα ταῖς φωναῖς, ἐφεστηκότος μαστιγοφόρου τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἀναγκάζοντος, ἕως Ἱππότης ὁ Κνωποῦ ἀδελφὸς μετὰ δυνάμεως ἐπελθὼν ταῖς Ἐρυθραῖς ἑορτῆς οὔσης τῶν Ἐρυθραίων προσβοηθούντων ἐπῆλθε τοῖς τυράννοις καὶ πολλοὺς ἀποκτείνας τῶν περὶ αὐτοὺς Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα συνεκέντησε καὶ f τοὺς μετὰ τούτου, τὰς δὲ γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα δεινῶς αἰκισάμενος τὴν πατρίδα ἠλευθέρωσεν.'

76. ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων ἔστι συνιδεῖν, ἄνδρες φίλοι, ὅσων κακῶν αἰτία γίνεται κολακεία τῷ βίῳ. καὶ Θεόπομπος γὰρ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν φησὶν Ἀγαθοκλέα δοῦλον γενόμενον καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας πενεστῶν Φίλιππος, μέγα παρ' 260 αὐτῷ δυνάμενον διὰ τὴν κολακείαν, καὶ ὅτι ἐν τοῖς συμποσίοις συνὼν αὐτῷ ὠρχεῖτο καὶ γέλωτα παρεσκεύαζεν, ἀπέστειλε διαφθεροῦντα Περραιβοὺς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελησόμενον. τοιούτους δ' εἶχεν ἀεὶ περὶ αὐτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδών, οἷς διὰ φιλοποσίαν καὶ βωμολοχίαν πλείω χρόνον ὡς τὰ πολλὰ συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βουλευόμενος. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ τάδε Ἡγήσανδρος ὁ Δελφός, ὡς τοῖς Ἀθήνησιν εἰς τὸ Διομέων Ἡράκλειον ἀθροιζομένοις τοῖς τὰ γέλοια λέγουσιν b ἀπέστελλεν ἱκανὸν κερμάτιον καὶ προσέτασσέ τισιν ἀναγράφοντας τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν ἀποστέλλειν

πρὸς αὐτόν. Θεόπομπος δ' ἐν ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστοριῶν 'τοὺς Θεσσαλοὺς (φησὶν) εἰδὼς ὁ Φίλιππος ἀκολάστους ὄντας καὶ περὶ τὸν βίον ἀσελγεῖς, συνουσίας αὐτῶν κατεσκεύαζε καὶ πάντα τρόπον ἀρέσκειν αὐτοῖς ἐπειρᾶτο· καὶ γὰρ ὀρχούμενος καὶ κωμάζων καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν ὑπομένων. ἦν δὲ καὶ φύσει βωμολόχος καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μεθυσκόμενος καὶ c χαίρων τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς πρὸς ταῦτα συντείνουσι καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὐφυέσι καλουμένοις καὶ τοῖς τὰ γέλοια λέγουσι καὶ ποιοῦσι, πλείους τε τῶν Θετταλῶν τῶν αὐτῷ πλησιασάντων ᾕρει μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις ἢ ταῖς δωρεαῖς.' τὰ παραπλήσια ἐποίει καὶ ὁ Σικελιώτης Διονύσιος, ὡς Εὔβουλος ὁ κωμῳδιοποιὸς παρίστησιν ἐν τῷ τοῦ τυράννου ὁμωνύμῳ δράματι

ἀλλ' ἔστι τοῖς σεμνοῖς μὲν αὐθαδέστερος,
d τοῖσι δὲ κόλαξι πᾶσι τοῖς σκώπτουσί τε
ἑαυτὸν εὐόργητος· ἡγεῖται δὲ δὴ
τούτους μόνους ἐλευθέρους, κἂν δοῦλος ᾖ.

77. ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν οὐ μόνον ὁ Διονύσιος ἀνελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ Φίλιππος. ἱστορεῖ δὲ περὶ ἑκατέρου Θεόπομπος ἐν μὲν τῇ ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ γράφων οὕτως 'Φίλιππος τοὺς μὲν κοσμίους τὰ ἤθη καὶ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους ἀπεδοκίμαζε, τοὺς δὲ πολυτελεῖς καὶ ζῶντας e ἐν κύβοις καὶ πότοις ἐπαινῶν ἐτίμα. τοιγαροῦν οὐ μόνον αὐτοὺς τοιαῦτ' ἔχειν παρεσκεύαζεν ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀδικίας καὶ βδελυρίας ἀθλητὰς ἐποίησε. τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν; ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων οὐκ ἀπῆν; οὐχ οἳ μὲν ξυρούμενοι καὶ λεαινόμενοι διετέλουν ἄνδρες ὄντες, οἳ

δ' ἀλλήλοις ἐτόλμων ἐπανίστασθαι πώγωνας ἔχουσι; καὶ περιήγοντο μὲν δύο καὶ τρεῖς ἑταιρουμένους, αὐτοὶ δὲ τὰς αὐτὰς ἐκείνοις χρήσεις ἑτέροις παρεῖχον. ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοὺς οὐχ ἑταίρους ἀλλ' ἑταίρας f ὑπέλαβεν, οὐδὲ στρατιώτας ἀλλὰ χαμαιτύπας προσηγόρευσεν. ἀνδροφόνοι γὰρ τὴν φύσιν ὄντες ἀνδρόπορνοι τὸν τρόπον ἦσαν. πρὸς δὲ τούτοις ἀντὶ μὲν τοῦ νήφειν τὸ μεθύειν ἠγάπων, ἀντὶ δὲ τοῦ κοσμίως ζῆν ἁρπάζειν καὶ φονεύειν ἐζήλουν. καὶ τὸ μὲν ἀληθεύειν καὶ ταῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν οὐκ οἰκεῖον αὐτῶν ἐνόμιζον, τὸ δ' ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον. καὶ τῶν μὲν ὑπαρχόντων 261 ἠμέλουν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπεθύμουν. καὶ ταῦτα μέρος τί τῆς Εὐρώπης ἔχοντες; οἴομαι γὰρ τοὺς ἑταίρους οὐ πλείονας ὄντας κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὀκτακοσίων οὐκ ἐλάττω καρπίζεσθαι γῆν ἢ μυρίους τῶν Ἑλλήνων τοὺς τὴν ἀρίστην καὶ πλείστην χώραν κεκτημένους.' καὶ περὶ Διονυσίου δὲ τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι 'Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν ... ἠβούλετο γὰρ ἅπαντας εἶναι διεφθαρμένους καὶ φαύλους b · οὓς καὶ εὖ περιεῖπε.'

78. καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς φιλόγελως ἦν, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ γράφει ὡς περιεώρα Δημήτριος τοὺς κολακεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ἐπιχεομένους Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ ναυάρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δ' ἐλεφαντάρχου. καὶ ταῦτ' αὐτῷ οὐ τὸ τυχὸν συνῆγε μῖσος. Ἡρόδοτος δέ φησιν Ἄμασιν Αἰγυπτίων βασιλέα παιγνιήμονα c

ἐόντα σκώπτειν τοὺς συμπότας, καὶ ὅτε δὲ ἰδιώτης, φησίν, ἦν, φιλοπότης ὑπῆρχε καὶ φιλοσκώμμων καὶ οὐ κατεσπουδασμένος ἀνήρ. Νικόλαος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἑκατοστῇ τῶν ἱστοριῶν Σύλλαν φησὶ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς, φιλόγελων γενόμενον, ὡς καὶ πολλὰ γῆς μέτρα αὐτοῖς χαρίζεσθαι τῆς δημοσίας. ἐμφανίζουσι δ' αὐτοῦ τὸ περὶ ταῦτα ἱλαρὸν αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι σατυρικαὶ κωμῳδίαι τῇ πατρίῳ φωνῇ.

d 79. Τιρυνθίους δέ φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ κωμῳδίας φιλόγελως ὄντας, ἀχρείους δὲ πρὸς τὰ σπουδαιότερα τῶν πραγμάτων, καταφυγεῖν ἐπὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἀπαλλαγῆναι βουλομένους τοῦ πάθους, καὶ τὸν θεὸν ἀνελεῖν αὐτοῖς, ἢν θύοντες τῷ Ποσειδῶνι ταῦρον ἀγελαστὶ τοῦτον ἐμβάλωσιν εἰς τὴν θάλατταν, παύσεσθαι. οἳ δὲ δεδιότες μὴ διαμάρτωσι τοῦ λογίου τοὺς παῖδας ἐκώλυσαν παρεῖναι τῇ θυσίᾳ. μαθὼν οὖν εἷς καὶ συγκαταμιχθείς, ἐπείπερ ἐβόων e ἀπελαύνοντες αὐτόν, τί δῆτ'; ἔφη, δεδοίκατε μὴ τὸ σφάγιον ὑμῶν ἀνατρέψω; γελασάντων δὲ ἔμαθον ἔργῳ τὸν θεὸν δείξαντα ὡς ἄρα τὸ πολυχρόνιον ἦθος ἀμήχανόν ἐστι θεραπευθῆναι. Σωσικράτης δ' ἐν πρώτῳ Κρητικῶν ἴδιόν τί φησι περὶ τοὺς Φαιστίους ὑπάρχειν. δοκοῦσι γὰρ ἀσκεῖν ἐκ παιδαρίων εὐθὺς τὸ γέλοια λέγειν· διὸ καὶ συμβέβηκεν αὐτοὺς ἀποφθέγγεσθαι πολλάκις εὐκαίρως διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς συνήθειαν. ὥστε πάντας τοὺς κατὰ Κρήτην τούτοις ἀνατιθέναι τὸ γέλοιον.

f 80. τῇ δ' ἀλαζονείᾳ μετὰ τὴν κολακείαν χώραν δίδωσιν Ἀναξανδρίδης ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Φαρμακομάντει λέγων οὕτως

ὅτι εἴμ' ἀλαζών, τοῦτ' ἐπιτιμᾷς; ἀλλὰ τί;

νικᾷ γὰρ αὕτη τας τέχνας πάσας πολὺ
μετὰ τὴν κολακείαν. ἥδε μὲν γὰρ διαφέρει.

ψωμοκόλακος δὲ μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ οὕτως

ψίθυρός τε καλοῦ καὶ ψωμοκόλαξ.

καὶ Σαννυρίων Ἰοῖ

φθείρεσθ' ἐπίτριπτοι ψωμοκόλακες.

Φιλήμων Ἀνανεουμένῃ 'ψωμοκόλαξ δ' ἔσθ' οὗτος.' 262
Φιλιππίδης δ' ἐν Ἀνανεώσει

ψωμοκολακεύων καὶ παρεισιὼν ἀεί.

κυρίως δ' ὁ κόλαξ ἐπὶ τούτου κεῖται. κόλον γὰρ ἡ τροφή, ὅθεν καὶ ὁ βουκόλος καὶ ὁ δύσκολος, ὅς ἐστι δυσάρεστος καὶ σικχός, κοιλία τε ἡ τὴν τροφὴν δεχομένη. ψωμοκόλαφον δ' εἴρηκε Δίφιλος ἐν Θησεῖ οὕτως

σὲ μὲν καλοῦσι ψωμοκόλαφον δραπέτην.

81. τοσαῦτα τοῦ Δημοκρίτου εἰπόντος καὶ πιεῖν αἰτήσαντος ἐν τῷ σαβρίᾳ βομβυλιῷ, ὁ Οὐλπιανὸς b ἔφη, καὶ τίς ὁ σαβρίας οὗτος; καὶ μέλλοντος ἀπεραντολογίας πολλὰς διεξιέναι παρεφάνη πλῆθος οἰκετῶν τὰ πρὸς τὴν ἐδωδὴν εἰσκομίζοντες. περὶ ὧν πάλιν ὁ Δημόκριτος κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔφη, ἀεί ποτε ἐγώ, ἄνδρες φίλοι, τεθαύμακα τὸ τῶν δούλων γένος ὡς ἐστιν ἐγκρατὲς τοσαύταις ἐγκαλινδούμενον λιχνείαις. ταύτας γὰρ ὑπερορῶσιν οὐ μόνον διὰ φόβον, ἀλλὰ καὶ κατὰ διδασκαλίαν, οὐ τὴν ἐν Δουλοδιδασκάλῳ Φερεκράτους, ἀλλὰ ἐθισθέντες· οὐχ ὡς ἀπειρημένου c τοῦ τοιούτου, καθάπερ ἐν Κῷ τῇ νήσῳ ὅταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν. φησὶ γὰρ Μακαρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ Κῳακῶν ὅτι ὁπόταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν οἱ Κῷοι οὔτε εἴσεισιν εἰς τὸ ἱερὸν δοῦλος οὔτε γεύεταί τινος τῶν παρεσκευασμένων. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπράτῳ φησίν

ὁρᾶν τε κείμενα
ἄμητας ἡμιβρῶτας ὀρνίθειά τε,
ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν,
ὥς φασιν αἱ γυναῖκες.

d Ἐπικράτης δ' ἐν Δυσπράτῳ ἀγανακτοῦντα ποιεῖ τινα τῶν οἰκετῶν καὶ λέγοντα

τί γὰρ
ἔχθιον ἢ παῖ παῖ καλεῖσθαι παρὰ πότον,
καὶ ταῦτ' ἀγενείῳ μειρακυλλίῳ τινί,
ἢ τὴν ἀμίδα φέρειν, ὁρᾶν τε κείμενα
ἄμητας ἡμιβρῶτας ὀρνίθειά τε,
ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν,
ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. ὃ δὲ χολᾶν ποιεῖ,
γάστριν καλοῦσι καὶ λάμυρον ὃς ἂν φάγῃ
ἡμῶν τι τούτων.

e ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν ἰαμβείων δῆλός ἐστιν ὁ Ἐπικράτης τὰ τοῦ Ἀντιφάνους μετενεγκών.

82. Διευχίδας δ' ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς [κατὰ] τὰς καλουμένας (φησὶν) Ἀραιὰς (μεταξὺ δὲ τῆς Κνίδου καὶ τῆς Σύμης εἰσὶ) γενομένης διαφορᾶς τοῖς συνεξορμήσασι τῷ Τριόπᾳ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ Δώτιον ἀναχωρησάντων . . . οἱ μὲν μετὰ Φόρβαντος μείναντες εἰς Ἰηλυσὸν ἦλθον, οἱ δὲ μετὰ Περιέργου τὴν Καμειρίδα κατέσχον. τότε λέγεται καταράσασθαι τὸν Περίεργον τῷ Φόρβαντι, καὶ f διὰ τοῦτο τὰς νήσους Ἀραιὰς κληθῆναι. ναυαγήσας δ' ὁ Φόρβας καὶ Παρθενία ἡ τοῦ Φόρβαντος καὶ τοῦ Περιέργου ἀδελφὴ διενήξαντο εἰς Ἰηλυσὸν περὶ τὸν καλούμενον τόπον Σχεδίαν. καὶ αὐτοῖς περιτυχὼν Θαμνεύς, ὃς ἐτύγχανε κατὰ τὴν Σχεδίαν κυνηγετῶν, ἦγεν ὡς ξενίσων εἰς οἶκον καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέστειλεν ἀπαγγελοῦντα τῇ γυναικὶ τἀπιτήδεια παρασκευάζειν

ὡς ἄξοντος αὐτοῦ ξένους. ἐλθὼν δ' εἰς οἶκον, ὡς 263 οὐδὲν εὗρε παρεσκευασμένον, αὐτὸς ἐπιβαλὼν τὸν σῖτον ἐπὶ τὸν ἀλετῶνα καὶ τἆλλα τἀκόλουθα, ἔπειτα ἀλέσας ἐξένισεν αὐτούς. καὶ ὁ Φόρβας οὕτως ἐπὶ τῷ ξενισμῷ ἥσθη ὡς καὶ τὸν βίον τελευτῶν ἐπέσκηψε τοῖς φίλοις δι' ἐλευθέρων τοὺς ἐναγισμοὺς ἐπιτελεῖν αὐτῷ, καὶ τὸ ἔθος διαμένει ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Φόρβαντος. ἐλεύθεροι γάρ εἰσιν οἱ διακονοῦντες, δούλῳ δὲ προσελθεῖν οὐκ ἔστιν ὅσιον.'

83. Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἐστὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Οὐλπιανοῦ προβεβλημένων [καὶ] τὸ περὶ τοὺς οἰκέτας, φέρ' b εἴπωμέν τι καὶ ἡμεῖς ἀναπεμπασάμενοι περὶ αὐτῶν ἐξ ὧν πάλαι τυγχάνομεν ἀνεγνωκότες. Φερεκράτης μὲν γὰρ ἐν Ἀγρίοις φησίν

οὐ γὰρ ἦν τότ' οὔτε μάνης οὔτε σηκὶς οὐδενὶ
δοῦλος, ἀλλ' αὐτὰς ἔδει μοχθεῖν ἅπαντ' ἐν οἰκίᾳ.
εἶτα πρὸς τούτοισιν ἤλουν ὄρθριαι τὰ σιτία,
ὥστε τὴν κώμην ὑπηχεῖν θιγγανουσῶν τὰς μύλας.

καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἀγχίσῃ φησίν

οὐκ ἔστι δούλων ὦ 'γαθ' οὐδαμοῦ πόλις· c
τύχη δὲ πάντα μεταφέρει τὰ σώματα.
πολλοὶ δὲ νῦν μέν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι,
εἰς αὔριον δὲ Σουνιῆς, εἶτ' εἰς τρίτην
ἀγορᾷ κέχρηνται. τὸν γὰρ οἴακα στρέφει
δαίμων ἑκάστῳ.

84. Ποσειδώνιος δέ φησιν ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑνδεκάτῃ 'πολλούς τινας ἑαυτῶν οὐ δυναμένους προΐστασθαι διὰ τὸ τῆς διανοίας ἀσθενὲς ἐπιδοῦναι ἑαυτοὺς εἰς τὴν τῶν συνετωτέρων ὑπηρεσίαν, ὅπως παρ' ἐκείνων τυγχάνοντες τῆς εἰς τἀναγ- d καῖα ἐπιμελείας αὐτοὶ πάλιν ἀποδιδῶσιν ἐκείνοις δι' αὐτῶν ἅπερ ἂν ὦσιν ὑπηρετεῖν δυνατοί. καὶ τούτῳ

τῷ τρόπῳ Μαριανδυνοὶ μὲν Ἡρακλεώταις ὑπετάγησαν, διὰ τέλους ὑποσχόμενοι θητεύσειν παρέχουσιν αὐτοῖς τὰ δέοντα, προσδιαστειλάμενοι μηδενὸς αὐτῶν ἔσεσθαι πρᾶσιν ἔξω τῆς Ἡρακλεωτῶν χώρας, ἀλλ' ἐν αὐτῇ μενεῖν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ.' τάχ' οὖν διὰ τοῦτο καὶ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς τοὺς Μαριανδυνοὺς δωροφόρους κέκληκεν

e δωροφόροι καλεοίατ' ὑποφρίσσοντες ἄνακτας.

λέγει δὲ καὶ Καλλίστρατος ὁ ἀριστοφάνειος ὅτι τοὺς Μαριανδυνοὺς ὠνόμαζον μὲν δωροφόρους, ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς ἀπὸ τῶν οἰκετῶν προσηγορίας, καθάπερ Σπαρτιᾶται μὲν ἐποίησαν ἐπὶ τῶν εἱλώτων, Θετταλοὶ δ' ἐπὶ τῶν πενεστῶν, Κρῆτες δ' ἐπὶ τῶν κλαρωτῶν. καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν κατὰ πόλιν οἰκέτας χρυσωνήτους, ἀφαμιώτας δὲ τοὺς κατ'
f ἀγρόν, ἐγχωρίους μὲν ὄντας, δουλωθέντας δὲ κατὰ πόλεμον· διὰ τὸ κληρωθῆναι δὲ κλαρώτας. ὁ Ἔφορος δ' ἐν τρίτῃ ἱστοριῶν 'κλαρώτας (φησὶ) Κρῆτες καλοῦσι τοὺς δούλους ἀπὸ τοῦ γενομένου περὶ αὐτῶν κλήρου. τούτοις δ' εἰσὶ νενομισμέναι τινὲς ἑορταὶ ἐν Κυδωνίᾳ, ἐν αἷς οὐκ εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθεροι, ἀλλ' οἱ δοῦλοι πάντων κρατοῦσι καὶ κύριοι μαστιγοῦν εἰσὶ τοὺς ἐλευθέρους.' Σωσικράτης δ' ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν 'τὴν μὲν κοινὴν (φησὶ) δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι μνοίαν, τὴν δ' ἰδίαν ἀφαμιώτας,
264 τοὺς δ' ὑπηκόους περιοίκους.' τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Δωσιάδας ἐν τετάρτῳ Κρητικῶν.

85. Θετταλῶν δὲ λεγόντων πενέστας τοὺς μὴ γόνῳ δούλους, διὰ πολέμου δ' ἡλωκότας, Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἀποχρησάμενος τῇ φωνῇ φησί

δεσπότου πενέστου ῥυσὰ βουλευτήρια.

Φιλοκράτης δ' ἐν δευτέρῳ Θετταλικῶν, εἰ γνήσια τὰ

συγγράμματα, καλεῖσθαί φησι τοὺς πενέστας καὶ θετταλοικέτας. Ἀρχέμαχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ Εὐβοϊκῶν 'Βοιωτῶν (φησὶ) τῶν τὴν Ἀρναίαν κατοικισάντων οἱ μὴ ἀπάραντες εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀλλ' ἐμφιλοχωρή- b
σαντες παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ' ὁμολογίας, ἐφ' ᾧ οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας οὔτε ἀποκτενοῦσιν, αὐτοὶ δὲ τὴν χώραν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι τὰς συντάξεις ἀποδώσουσιν. οὗτοι οὖν οἱ κατὰ τὰς ὁμολογίας καταμείναντες καὶ παραδόντες ἑαυτοὺς ἐκλήθησαν τότε μὲν μενέσται νῦν δὲ πενέσται. καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων ἑαυτῶν εἰσὶν εὐπορώτεροι.' καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Φρίξῳ λάτριας αὐτοὺς ὀνομάζει διὰ τούτων c

λάτρις πενέστης ἁμὸς ἀρχαίων δόμων.

86. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν 'οὐκ ἦν (φησὶ) πάτριον τοῖς Ἕλλησιν ὑπὸ ἀργυρωνήτων τὸ παλαιὸν διακονεῖσθαι,' γράφων οὕτως· 'καθόλου δὲ ᾐτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλη διημαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἐθῶν. οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι νόμον εἶναι τοῖς Λοκροῖς, ὁμοίως δὲ οὐδὲ Φωκεῦσιν, οὔτε θεραπαίνας οὔτε οἰκέτας, πλὴν ἐγγὺς τῶν χρόνων. ἀλλὰ πρώτῃ τῇ Φιλομήλου γυναικὶ τοῦ καταλαβόντος Δελφοὺς δύο θεραπαίνας ἀκολουθῆσαι. παραπλησίως δὲ καὶ Μνάσωνα τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους ἑταῖ- d
ρον χιλίους οἰκέτας κτησάμενον διαβληθῆναι παρὰ τοῖς Φωκεῦσιν, ὡς τοσούτους τῶν πολιτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀφῃρημένον. εἰθίσθαι γὰρ ἐν ταῖς οἰκειακαῖς διακονεῖν τοὺς νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις.'

87. Πλάτων δ' ἐν ἕκτῳ Νόμων φησί 'τὰ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ πάντῃ. σχεδὸν γὰρ πάντων Ἑλλήνων ἡ Λακεδαιμονίων εἱλωτεία πλείστην ἀπορίαν παράσχοιτ' ἂν καὶ ἔριν, τοῖς μὲν ὡς εὖ τοῖς δ' ὡς οὐκ εὖ e

γεγονυῖά ἐστιν. ἐλάττω δὲ ἡ Ἡρακλεωτῶν δουλεία τῆς τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ἔριν ἂν ἔχοι, τὸ Θετταλῶν δ' αὖ πενεστικὸν ἔθνος. εἰς ἃ καὶ πάντα ἀποβλέψαντας ἡμᾶς τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν; οὐ γὰρ ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης. οὐ δεῖ γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς πιστεύειν αὐτοῖς τὸν νοῦν κεκτημένον. ὁ δὲ σοφώτατος τῶν ποιητῶν φησίν

ἥμισυ γάρ τε νόου ἀπαμείρεται εὐρύοπα Ζεὺς
f ἀνδρῶν οὓς ἂν δὴ κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.

χαλεπὸν οὖν τὸ κτῆμα ἔργῳ πολλάκις ἐπιδέδεικται περί τε τὰς Μεσσηνίων συχνὰς ἀποστάσεις καὶ περὶ τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ συμβαίνει. καὶ ἔτι τὰ τῶν λεγομένων περιδίνων περὶ τὴν Ἰταλίαν παντοδαπῶν κλοπῶν ἔργα καὶ παθήματα. πρὸς ἅ τις ἅπαντα βλέψας διαπορήσειε τί χρὴ δρᾶν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων.
265 δύο δὴ λείπεσθον μηχαναί, μὴ πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας δουλεύσειν ἀσυμφώνους τε ὅτι μάλιστα εἰς δύναμιν, τρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα, πλέον δ' ἑαυτῶν προτιμῶντας, ὑβρίζειν τε ἥκιστα εἰς αὐτούς. κολάζειν δ' ἐν δίκῃ δούλους δεῖ καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους θρύπτεσθαι ποιεῖν. τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν χρὴ σχεδὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι, μὴ προσπαίζοντας μηδαμῇ μηδαμῶς οἰκέταις μήτ' οὖν θηλείαις μήτ'
b ἄρρεσιν· ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες χαλεπώτερον ἀπεργάζεσθαι τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσθαι καὶ ἑαυτοῖς ἄρχειν.'

88. πρώτους δ' ἐγὼ τῶν Ἑλλήνων οἶδα ἀργυρωνήτοις δούλοις χρησαμένους Χίους, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν 'Χῖοι πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων μετὰ Θετταλοὺς καὶ Λακεδαι-

μονίους ἐχρήσαντο δούλοις, τὴν μέντοι κτῆσιν αὐτῶν
οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις . . . Λακεδαιμόνιοι μὲν
γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν
δουλείαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων τῶν οἰκούντων πρότερον c
τὴν χώραν ἣν ἐκεῖνοι νῦν ἔχουσιν, οἳ μὲν Ἀχαιῶν
Θετταλοὶ δὲ Περραιβῶν καὶ Μαγνήτων, καὶ προση-
γόρευσαν τοὺς καταδουλωθέντας οἳ μὲν εἵλωτας οἳ
δὲ πενέστας. Χῖοι δὲ βαρβάρους κέκτηνται τοὺς οἰ-
κέτας καὶ τιμὴν αὐτῶν καταβάλλοντες.' ὁ μὲν οὖν
Θεόπομπος ταῦθ' ἱστόρησεν. ἐγὼ δὲ τοῖς Χίοις ἡγοῦ-
μαι διὰ τοῦτο νεμεσῆσαι τὸ δαιμόνιον· χρόνοις γὰρ
ὕστερον ἐξεπολεμήθησαν διὰ δούλους. Νυμφόδωρος
γοῦν ὁ Συρακόσιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας Περίπλῳ τάδ'
ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν 'τῶν Χίων οἱ δοῦλοι ἀποδιδρά-
σκουσιν αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ ὄρη ὁρμώμενοι τὰς ἀγροι- d
κίας αὐτῶν κακοποιοῦσι πολλοὶ συναθροισθέντες. ἡ
γὰρ νῆσός ἐστι τραχεῖα καὶ κατάδενδρος. μικρὸν δὲ
πρὸ ἡμῶν οἰκέτην τινὰ μυθολογοῦσιν αὐτοὶ οἱ Χῖοι
ἀποδράντα ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι,
ἀνδρεῖον δέ τινα ὄντα καὶ τὰ πολέμια ἐπιτυχῆ τῶν
δραπετῶν ἀφηγεῖσθαι ὡς ἂν βασιλέα στρατεύματος.
καὶ πολλάκις τῶν Χίων ἐπιστρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν
καὶ οὐδὲν ἀνύσαι δυναμένων, ἐπεὶ αὐτοὺς ἑώρα μά-
την ἀπολλυμένους ὁ Δρίμακος, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα
τῷ δραπέτῃ, λέγει πρὸς αὐτοὺς τάδε, ὑμῖν ὦ Χῖοί τε e
καὶ κύριοι τὸ μὲν γινόμενον πρᾶγμα παρὰ τῶν οἰκε-
τῶν οὐδέποτε μὴ παύσεται. πῶς γάρ, ὁπότε κατὰ
χρησμὸν γίνεται θεοῦ δόντος; ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ σπείση-
σθε καὶ ἐᾶτε ἡμᾶς ἡσυχίαν ἄγειν, ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι
πολλῶν ἀγαθῶν ἀρχηγός.'

89. 'σπεισαμένων οὖν τῶν Χίων πρὸς αὐτὸν καὶ
ἀνοχὰς ποιησαμένων χρόνον τινὰ κατασκευάζεται

μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ σφραγῖδα ἰδίαν. καὶ δείξας
f τοῖς Χίοις εἶπε διότι λήψομαι ὅ τι ἂν παρά τινος
ὑμῶν λαμβάνω τούτοις τοῖς μέτροις καὶ σταθμοῖς, καὶ
λαβὼν τὰ ἱκανὰ ταύτῃ τῇ σφραγῖδι τὰ ταμιεῖα σφρα-
γισάμενος καταλείψω. τοὺς δ' ἀποδιδράσκοντας
ὑμῶν δούλους ἀνακρίνας τὴν αἰτίαν, ἐὰν μέν μοι δο-
κῶσιν ἀνήκεστόν τι παθόντες ἀποδεδρακέναι, ἕξω
μετ' ἐμαυτοῦ, ἐὰν δὲ μηδὲν λέγωσι δίκαιον, ἀπο-
266 πέμψω πρὸς τοὺς δεσπότας. ὁρῶντες οὖν οἱ λοιποὶ
οἰκέται τοὺς Χίους ἡδέως τὸ πρᾶγμα προσδεξαμένους
πολλῷ ἔλαττον ἀπεδίδρασκον, φοβούμενοι τὴν ἐκεί-
νου κρίσιν. καὶ οἱ ὄντες δὲ μετ' αὐτοῦ δραπέται
πολὺ μᾶλλον ἐφοβοῦντο ἐκεῖνον ἢ τοὺς ἰδίους αὐτῶν
δεσπότας καὶ πάντ' αὐτῷ τὰ δέοντ' ἐποίουν πειθαρ-
χοῦντες ὡς ἂν στρατηγῷ. ἐτιμωρεῖτό τε γὰρ τοὺς
ἀτακτοῦντας καὶ οὐδενὶ ἐπέτρεπε συλᾶν ἀγρὸν οὐδ'
b ἄλλο ἀδικεῖν οὐδὲ ἓν ἄνευ τῆς αὐτοῦ γνώμης. ἐλάμ-
βανε δὲ ταῖς ἑορταῖς ἐπιπορευόμενος ἐκ τῶν ἀγρῶν
οἶνον καὶ ἱερεῖα τὰ καλῶς ἔχοντα, ὅσα δ' ἂν αὐτοῖς
δοίησαν οἱ κύριοι· καὶ εἴ τιν' αἴσθοιτο ἐπιβουλεύοντα
αὐτῷ ἢ ἐνέδρας κατασκευάζοντα, ἐτιμωρεῖτο.'

90. 'εἶτ' ἐκήρυξε γὰρ ἡ πόλις χρήματα δώσειν
πολλὰ τῷ αὐτὸν λαβόντι ἢ τὴν κεφαλὴν κομίσαντι,
οὗτος ὁ Δρίμακος πρεσβύτερος γενόμενος, καλέσας
τὸν ἐρώμενον τὸν ἑαυτοῦ εἴς τινα τόπον λέγει αὐτῷ
ὅτι ἐγώ σε πάντων ἀνθρώπων ἠγάπησα μάλιστα, καὶ
c σύ μοι εἶ καὶ παῖς καὶ υἱὸς καὶ τἆλλα πάντα. ἐμοὶ
μὲν οὖν χρόνος ἱκανὸς βεβίωται, σὺ δὲ νέος εἶ καὶ
ἀκμὴν ἔχεις τοῦ ζῆν. τί οὖν ἐστίν; ἄνδρα σε δεῖ γε-
νέσθαι καλὸν κἀγαθόν. ἐπεὶ γὰρ ἡ πόλις τῶν Χίων
δίδωσι τῷ ἐμὲ ἀποκτείναντι χρήματα πολλὰ καὶ ἐλευ-
θερίαν ὑπισχνεῖται, δεῖ σε ἀφελόντα μου τὴν κεφα-

λὴν εἰς Χίον ἀπενεγκεῖν καὶ λαβόντα παρὰ τῆς πόλεως
τὰ χρήματα εὐδαιμονεῖν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ νεα-
νίσκου πείθει αὐτὸν τοῦτο ποιῆσαι. καὶ ὃς ἀφελόμε-
νος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν λαμβάνει παρὰ τῶν Χίων τὰ d
ἐπικηρυχθέντα χρήματα, καὶ θάψας τὸ σῶμα τοῦ
δραπέτου εἰς τὴν ἰδίαν ἐχώρησεν. καὶ οἱ Χῖοι πάλιν
ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ἀδικούμενοι καὶ διαρπαζόμενοι
μνησθέντες τῆς τοῦ τετελευτηκότος ἐπιεικείας ἡρῷον
ἱδρύσαντο κατὰ τὴν χώραν καὶ ἐπωνόμασαν ἥρωος
εὐμενοῦς. καὶ αὐτῷ ἔτι καὶ νῦν οἱ δραπέται ἀποφέ-
ρουσιν ἀπαρχὰς πάντων ὧν ἂν ἀφέλωνται. φασὶ δὲ
καὶ καθ' ὕπνους ἐπιφαινόμενον πολλοῖς τῶν Χίων
προσημαίνειν οἰκετῶν ἐπιβουλάς. καὶ οἷς ἂν ἐπιφανῇ,
οὗτοι θύουσιν αὐτῷ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν τόπον οὗ τὸ e
ἡρῷόν ἐστιν αὐτοῦ.'

91. Ὁ μὲν οὖν Νυμφόδωρος ταῦτα ἱστόρησεν. ἐν
πολλοῖς δὲ ἀντιγράφοις ἐξ ὀνόματος αὐτὸν καλούμε-
νον οὐχ εὗρον. οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι οὐδὲ
ἃ ὁ καλὸς Ἡρόδοτος ἱστόρησε περὶ Πανιωνίου τοῦ
Χίου καὶ ὧν ἐκεῖνος ἔπαθε δικαίως ἐλευθέρων παί-
δων ἐκτομὰς ποιησάμενος καὶ τούτους ἀποδόμενος.
Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς καὶ Ποσειδώνιος ὁ
στωικὸς ἐν ταῖς ἱστορίαις ἑκάτερος τοὺς Χίους φησὶν
ἐξανδραποδισθέντας ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Καππά-
δοκος παραδοθῆναι τοῖς ἰδίοις δούλοις δεδεμένους, f
ἵν' εἰς τὴν Κόλχων γῆν κατοικισθῶσιν. οὕτως αὐτοῖς
ἀληθῶς τὸ δαιμόνιον ἐμήνισε πρώτοις χρησαμένοις
ὠνητοῖς ἀνδραπόδοις τῶν πολιτῶν αὐτουργῶν ὄντων
κατὰ τὰς διακονίας. μήποτ' οὖν διὰ ταῦτα καὶ ἡ παρ-
οιμία 'Χῖος δεσπότην ὠνήσατο' ᾗ κέχρηται Εὔπολις
ἐν Φίλοις.

92. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τῆς τῶν δούλων προνοοῦν-

τες τύχης ἐνομοθέτησαν καὶ ὑπὲρ δούλων γραφὰς
ὕβρεως εἶναι. Ὑπερείδης γοῦν ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ
267 Μαντιθέου αἰκίας φησίν 'ἔθεσαν οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν
ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δούλου σῶμα ὑβρί-
σῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος.' τὰ ὅμοια
εἴρηκε καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώ-
τῳ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. Μαλακὸς
δ' ἐν τοῖς Σιφνίων Ὥροις ἱστορεῖ ὡς τὴν Ἔφεσον
δοῦλοι τῶν Σαμίων ᾤκισαν χίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες,
οἳ καὶ τὸ πρῶτον ἀποστάντες εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ ὄρος
κακὰ πολλὰ ἐποίουν τοὺς Σαμίους. ἔτει δὲ ἕκτῳ μετὰ
b ταῦτα ἐκ μαντείας οἱ Σάμιοι ἐσπείσαντο τοῖς οἰκέταις
ἐπὶ συνθήκαις, καὶ ἀθῷοι ἐξελθόντες τῆς νήσου ἐκ-
πλεύσαντες κατέσχον τὴν Ἔφεσον καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἐκ
τούτων ἐγένοντο.

93. διαφέρειν δέ φησι Χρύσιππος δοῦλον οἰκέ-
του, γράφων ἐν δευτέρῳ περὶ ὁμονοίας, διὰ τὸ τοὺς
ἀπελευθέρους μὲν δούλους ἔτι εἶναι, οἰκέτας δὲ τοὺς
μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους. 'ὁ γὰρ οἰκέτης (φησὶ)
c δοῦλος ἐν κτήσει κατατεταγμένος.' καλοῦνται δ' οἱ
δοῦλοι, ὡς μὲν Κλείταρχός φησιν ἐν ταῖς Γλώσσαις,
ἄζοι καὶ θεράποντες καὶ ἀκόλουθοι καὶ διάκονοι καὶ
ὑπηρέται, ἔτι δ' ἐπάμονες καὶ λάτρεις. Ἀμερίας δὲ
ἑρκίτας φησὶ καλεῖσθαι τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέ-
τας. Ἑρμῶναξ δὲ ἐν Κρητικαῖς γλώσσαις μνῴτας τοὺς
εὐγενεῖς οἰκέτας, Σέλευκος δ' ἄζους τὰς θεραπαίνας
καὶ τοὺς θεράποντας, ἀποφράσην δὲ τὴν δούλην καὶ
βολίζην, σίνδρωνα δὲ τὸν δουλέκδουλον, ἀμφίπολον
δὲ τὴν περὶ τὴν δέσποιναν θεράπαιναν, πρόπολον δὲ
d τὴν προπορευομένην. Πρόξενος δ' ἐν δευτέρῳ Λα-
κωνικῆς πολιτείας ἐπικαλεῖσθαί φησι χαλκίδας παρὰ

Λακεδαιμονίοις τὰς θεραπαίνας. Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν Λαέρτῃ τὸν οἰκέτην ἐπὶ δούλου τέθεικεν εἰπών

ἴθι μοι δόμον, οἰκέτα, κλῇσον ὑπόπτερος,
μή τις ἔλθῃ βροτῶν.

Ἀχαιὸς δ' ἐν Ὀμφάλῃ περὶ τοῦ σατύρου λέγων φησίν 'ὡς εὔδουλος ὡς εὔοικος ἦν' ἰδίως λέγων ὡς χρηστὸς ἐς τοὺς δούλους ἐστὶ καὶ τοὺς οἰκέτας. ὅτι δὲ
οἰκέτης ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν οἰκίαν διατρίβων κἂν ἐλεύ- e
θερος ᾖ, κοινόν.

94. οἱ δὲ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ περὶ τοῦ ἀρχαίου βίου διαλεγόμενοι ὅτι οὐκ ἦν τότε δούλων χρεία, τοιάδ' ἐκτίθενται. Κρατῖνος μὲν ἐν Πλούτοις

οἷς δὴ βασιλεὺς Κρόνος ἦν τὸ παλαιόν,
ὅτε τοῖς ἄρτοις ἠστραγάλιζον, μᾶζαι δ' ἐν ταῖσι παλαίστραις
αἰγιναῖαι κατεβέβληντο δρυπεπεῖς βώλοις τε κομῶσαι.

Κράτης δ' ἐν Θηρίοις

ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσετ' οὐδὲ δούλην,
ἀλλ' αὐτὸς αὑτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει;
Β. οὐ δῆθ'· ὁδοιποροῦντα γὰρ τὰ πάντ' ἐγὼ ποιήσω. f
Α. τί δῆτα τοῦτ' αὐτοῖς πλέον; Β. πρόσεισιν αὔθ' ἕκαστον
τῶν σκευαρίων, ὅταν καλῇ τις. παρατίθου τράπεζα.
αὕτη παρασκεύαζε σαυτήν. μάττε θυλακίσκε.
ἔγχει κύαθε. ποὖσθ' ἡ κύλιξ; διάνιζ' ἰοῦσα σαυτήν.
ἀνάβαινε μᾶζα. τὴν χύτραν χρῆν ἐξερᾶν τὰ τεῦτλα.

ἰχθὺ βάδιζ'. ἀλλ' οὐδέπω 'πὶ θάτερ' ὀπτός εἰμι.
οὔκουν μεταστρέψας σεαυτὸν ἁλσὶ πάσεις ἀλείφων;

268 ἑξῆς δὲ μετὰ ταῦτα ὁ τὸν ἐναντίον τούτῳ παραλαμβάνων λόγον φησίν

ἀλλ' ἀντίθες τοι· ἐγὼ γὰρ αὐτὰ τἄμπαλιν
τὰ θερμὰ λουτρὰ πρῶτον ἄξω τοῖς ἐμοῖς
ἐπὶ κιόνων ὥσπερ διὰ τοῦ παιωνίου
ἐπὶ τῆς θαλάττης, ὥσθ' ἑκάστῳ ῥεύσεται
εἰς τὴν πύελον, ἐρεῖ δὲ θὔδωρ ἀνέχετε.
ἔπειτ' ἀλάβαστος εὐθέως ἥξει μύρου
αὐτόματος ὁ σπόγγος τε καὶ τὰ σάνδαλα.

95. βέλτιον δὲ τούτων Τηλεκλείδης Ἀμφικτύοσι

b λέξω τοίνυν βίον ἐξ ἀρχῆς ὃν ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον.
εἰρήνη μὲν πρῶτον ἁπάντων ἦν ὥσπερ ὕδωρ κατὰ χειρός.
ἡ γῆ δ' ἔφερ' οὐ δέος οὐδὲ πόνους, ἀλλ' αὐτόματ' ἦν τὰ δέοντα.
οἴνῳ γὰρ ἅπασ' ἔρρει χαράδρα, μᾶζαι δ' ἄρτοις ἐμάχοντο
περὶ τοῖς στόμασιν τῶν ἀνθρώπων ἱκετεύουσαι καταπίνειν,
εἴ τι φιλοῖεν τὰς λευκοτάτας. οἱ δ' ἰχθύες οἴκαδ' ἰόντες
c ἐξοπτῶντες σφᾶς αὐτοὺς ἂν παρέκειντ' ἐπὶ ταῖσι τραπέζαις.
ζωμοῦ δ' ἔρρει παρὰ τὰς κλίνας ποταμὸς κρέα θερμὰ κυλίνδων·
ὑποτριμματίων δ' ὀχετοὶ τούτων τοῖς βουλομένοισι παρῆσαν·

ὥστ᾽ ἀφθονίᾳ τὴν ἔνθεσιν ἦν ἄρδονθ᾽ ἁπαλὴν καταπίνειν.
λεκανίσκαισιν δ᾽ ἂν ψαιστὰ παρῆν ἡδυσματίοις κατάπαστα.
ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ᾽ ἀμητίσκων εἰς τὴν φάρυγ᾽ εἰσεπέτοντο·
τῶν δὲ πλακούντων ὠστιζομένων περὶ τὴν γνάθον ἦν ἀλαλητός. d
μήτρας δὲ τόμοις καὶ χναυματίοις οἱ παῖδες ἂν ἠστραγάλιζον.
οἱ δ᾽ ἄνθρωποι πίονες ἦσαν τότε καὶ μέγα χρῆμα γιγάντων.

96. πρὸς τῆς Δήμητρος ἡμῖν, ὦ ἑταῖροι, εἰ ταῦτα οὕτως ἐγίνετο, χρεία τίς ἡμῖν ἦν οἰκετῶν; ἀλλὰ γὰρ αὐτουργοὺς εἶναι ἐθίζοντες ἡμᾶς οἱ ἀρχαῖοι διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαίδευον εὐωχοῦντες λόγοις. ἐγὼ δ᾽ ἐπειδὴ ὥσπερ λαμπάδιον κατασείσαντος τοῦ θαυμασιωτάτου Κρατίνου τὰ προκείμενα ἔπη καὶ ὅσοι μετ᾽ e αὐτὸν γενόμενοι μιμησάμενοι ἐπεξειργάσαντο, ἐχρησάμην τῇ τάξει τῶν δραμάτων ὡς ἐδιδάχθη· καὶ εἰ μὴ ἐνοχλῶ τι ὑμῖν (τῶν γὰρ κυνικῶν φροντὶς οὐδὲ ἡ σμικροτάτη), ἀπομνημονεύσω κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα ποιηταῖς. ὧν εἷς ἐστιν ὁ ἀττικώτατος Φερεκράτης, ὃς ἐν μὲν τοῖς Μεταλλεῦσί φησιν

πλούτῳ δ᾽ ἐκεῖν᾽ ἦν πάντα συμπεφυρμένα,
ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς πάντα τρόπον εἰργασμένα.
ποταμοὶ μὲν ἀθάρης καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέῳ
διὰ τῶν στενωπῶν πομφολυγοῦντες ἔρρεον f
αὐταῖσι μυστίλαισι καὶ ναστῶν τρύφη,
ὥστ᾽ εὐμαρῆ γε καὐτομάτην τὴν ἔνθεσιν
χωρεῖν λιπαρὰν κατὰ τοῦ λάρυγγος τοῖς νεκροῖς.
φύσκαι δὲ καὶ ζέοντες ἀλλάντων τόμοι

παρὰ τοῖς ποταμοῖσιν ἐξεκέχυντ᾽ ἀντ᾽ ὀστράκων.
καὶ μὴν παρῆν τεμάχη μὲν ἐξωπτημένα
καταχυσματίοισι παντοδαποῖσιν εὐπρεπῆ,
[τεύτλοισί τ᾽ ἐγχέλεια συγκεκαλυμμένα,]
269 σχελίδες δ᾽ ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται
ἐπὶ πινακίσκοις καὶ δίεφθ᾽ ἀκροκώλια
ἥδιστον ἀπατμίζοντα, καὶ χόλικες βοός,
καὶ πλευρὰ δελφάκει᾽ ἐπεξανθισμένα
χναυρότατα παρέκειτ᾽ ἐπ᾽ ἀμύλοις καθήμενα.
παρῆν δὲ χόνδρος γάλατι κατανενιμμένος
ἐν καταχύτλοις λεκάναισι καὶ πύου τόμοι.
Β. οἴμ᾽ ὡς ἀπολεῖς μ᾽ ἐνταῦθα διατρίβουσ᾽ ἔτι,
παρὸν κολυμβᾶν ὡς ἔχετ᾽ εἰς τὸν τάρταρον.
b Α. τί δῆτα λέξεις τἀπίλοιπ᾽ ἥνπερ πύθῃ; . . .
ὀπταὶ κίχλαι δ᾽ ἐπὶ τοῖσδ᾽ ἀνάβραστ᾽ ἠρτυμέναι
περὶ τὸ στόμ᾽ ἐπέτοντ᾽ ἀντιβολοῦσαι καταπιεῖν,
ὑπὸ μυρρίναισι κἀνεμώναις κεχυμέναι.
τὰ δὲ μῆλ᾽ ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν ἰδεῖν
ὑπὲρ κεφαλῆς ἐξ οὐδενὸς πεφυκότα.
κόραι δ᾽ ἐν ἀμπεχόναις τριχάπτοις ἀρτίως
ἡβυλλιῶσαι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι
πλήρεις κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου
c ἤντλουν διὰ χώνης τοῖσι βουλομένοις πιεῖν.
καὶ τῶνδ᾽ ἕκαστον εἰ φάγοι τις ἢ πίοι,
διπλάσι᾽ ἐγίγνετ᾽ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πάλιν.

97. κἀν τοῖς Πέρσαις δέ φησι

τίς δ᾽ ἔσθ᾽ ἡμῖν τῶν σῶν ἀροτῶν ἢ ζυγοποιῶν ἔτι χρεία,
ἢ δρεπανουργῶν ἢ χαλκοτύπων ἢ σπέρματος ἢ χαρακισμοῦ;
αὐτόματοι γὰρ διὰ τῶν τριόδων ποταμοὶ λιπαροῖς ἐπιπάστοις

ζωμοῦ μέλανος καὶ ἀχιλλείοις μάζαις κοχυδοῦντες ἐπιβλὺξ d
ἀπὸ τῶν πηγῶν τῶν τοῦ Πλούτου ῥεύσονται σφῶν ἀρύτεσθαι.
ὁ Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ καπνίᾳ κατὰ τοῦ κεράμου βαλανεύσει,
ἀπὸ τῶν δὲ τεγῶν ὀχετοὶ βοτρύων μετὰ ναστίσκων πολυτύρων
ὀχετεύσονται, θερμῷ σὺν ἔτνει καὶ λειριοπολφανεμώναις.
τὰ δὲ δὴ δένδρη τἀν τοῖς ὄρεσιν χορδαῖς ὀπταῖς ἐριφείοις
φυλλοροήσει καὶ τευθιδίοις ἁπαλοῖς κίχλαις τ' ἀναβράστοις. e

98. τί δεῖ πρὸς τούτοις ἔτι παρατίθεσθαι τὰ ἐκ Ταγηνιστῶν τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφάνους; πάντες γὰρ τῆς καταχήνης αὐτοῦ πλήρεις ἐστέ. τῶν δὲ Μεταγένους ἐκ Θουριοπερσῶν μνημονεύσας καταπαύσω τὸν λόγον, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν ταῖς Νικοφῶντος Σειρῆσιν, ἐν αἷς τάδε γέγραπται

νιφέτω μὲν ἀλφίτοις,
ψακαζέτω δ' ἄρτοισιν, ὑέτω δ' ἔτνει,
ζωμὸς διὰ τῶν ὁδῶν κυλινδέτω κρέα,
πλακοῦς ἑαυτὸν ἐσθίειν κελευέτω.

ἀλλ' ὅ γε Μεταγένης τάδε φησίν f

ὁ μὲν ποταμὸς ὁ Κρᾶθις ἡμῖν καταφέρει
μάζας μεγίστας αὐτομάτους μεμαγμένας,
ὁ δ' ἕτερος*) ὠθεῖ κῦμα ναστῶν καὶ κρεῶν
ἑφθῶν τε βατίδων εἱλυομένων αὐτόσε.
τὰ δὲ μικρὰ ταυτὶ ποτάμι' ἐνμεντευθενὶ

*) ὁ Σύβαρις καλούμενος ποταμός

ῥεῖ τευθίσιν ὀπταῖς καὶ φάγροις καὶ καράβοις,
ἐντευθενὶ δ' ἀλλᾶσι καὶ περικόμμασιν,
270 τῃδὶ δ' ἀφύαισι, τῇδε δ' αὖ ταγηνίαις.
τεμάχη δ' ἄνωθεν αὐτόματα πεπνιγμένα
εἰς τὸ στόμ' ᾄττει, τὰ δὲ παρ' αὐτὼ τὼ πόδε . . .
ἄμυλοι δὲ περινάουσιν ἡμῖν ἐν κύκλῳ.

οἶδα δ' ὅτι καὶ οἱ Θουριοπέρσαι καὶ τὸ τοῦ Νικοφῶντος δρᾶμα ἀδίδακτά ἐστι, διόπερ καὶ τελευταίων αὐτῶν ἐμνήσθην.

99. Ταῦτα τοῦ Δημοκρίτου σαφῶς καὶ τορῶς διεξελθόντος ἐπήνουν μὲν οἱ δαιταλεῖς, ὁ δὲ Κύνουλ-
b κος ἔφη, ἄνδρες σύσσιτοι, σφόδρα με λιμώττοντα οὐκ ἀηδῶς ὁ Δημόκριτος εἱστίασε ποταμοὺς διαπερανάμενος ἀμβροσίας καὶ νέκταρος, ὑφ' ὧν ἀρδευθεὶς τὴν ψυχὴν πάνυ πειναλέος γεγένημαι, λόγους αὐτὸ μόνον καταβροχθίσας. ὥστε ἤδη παυσάμενοί ποτε τῆς τοσαύτης ἀπεραντολογίας κατὰ τὸν Παιανιέα ῥήτορα τοιούτων τινῶν μεταλάβωμεν ἃ μήτ' ἰσχὺν ἐντίθησι μήτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ·

ἐν κενῇ γὰρ γαστρὶ τῶν καλῶν ἔρως
c οὐκ ἔστι· πεινῶσιν γὰρ ἡ Κύπρις πικρά,

Ἀχαιός φησιν ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ. παρ' οὗ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης λαβὼν ἔφη

ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὔ.

πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανὸς ἀεί ποτε διαπολεμῶν ἔφη

πλήρης μὲν λαχάνων ἀγορή, πλήρης δὲ καὶ ἄρτων.

σὺ δέ, ὦ κύον, ἀεὶ λιμώττεις καὶ οὐκ ἐᾷς ἡμᾶς λόγων καλῶν καὶ ἀφθόνων μεταλαμβάνειν, μᾶλλον δὲ σιτεῖσθαι. τροφὴ γὰρ ψυχῆς λόγοι καλοί. καὶ ἅμα στρα-
d φεὶς πρὸς τὸν οἰκέτην, Λεῦκε, ἔφη, κἂν ἐκφατνίσματά τινα ἄρτων ἔχῃς, δὸς τοῖς κυσίν. καὶ ὁ Κύνουλκος,

εἰ μὲν εἰς ἀκροάσεις λόγων, ἔφη, παρεκεκλήμην, ἠπιστάμην ἥκειν ἀγορᾶς πληθυούσης· οὕτως γάρ τις τῶν σοφῶν τὴν τῶν δείξεων ὥραν ἐκάλει, καὶ αὐτὸν οἱ πολλοὶ διὰ τοῦτο Πληθαγόραν ὠνόμαζον·

εἰ δὲ λουσάμενοι λογάρια δειπνοῦμεν,
μακρὰς τίθημι συμβολὰς ἀκροώμενος,

κατὰ τὸν Μένανδρον. διὸ παραχωρῶ σοι, ὦ γάστρων,
τῆς τοιαύτης ἐμφορεῖσθαι σιτήσεως·

e πεινῶντι γὰρ ἀνδρὶ μᾶζα τιμιωτέρα
χρυσοῦ τε κἀλέφαντος

κατὰ τὸν τοῦ Ἐρετριέως Ἀχαιοῦ Κύκνον.

100. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων οἷός τ᾽ ἦν ἀπανίστασθαι. ἐπιστραφεὶς δὲ καὶ θεασάμενος πλῆθος ἰχθύων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν ὄψων παρασκευὴν εἰσκυκλουμένην τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἀνέκραγεν

τέτλαθι δὴ πενίη καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων·
f ὄψων γὰρ πλῆθός σε δαμᾷ καὶ λιμὸς ἀτερπής.

ἐγὼ γὰρ ἤδη ὑπὸ τῆς ἐνδείας οὐ διθυράμβους φθέγγομαι κατὰ τὸν Σωκράτην, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ ἔπη. λιμώδες γὰρ ὄντως ἡ ῥαψῳδία. κατὰ γὰρ Ἀμειψίαν, ὃς ἐν Σφενδόνῃ ἔφη περὶ σοῦ μαντευσάμενος ὦ Λαρήνσιε,

κοὐδεὶς σοὐστὶν τῶν πλουτούντων μὰ τὸν Ἥφαιστον προσόμοιος,
καλλιτράπεζος καὶ βουλόμενος λιπαρὸν ψωμὸν καταπίνειν. 271

Ὁρῶ γὰρ θαῦμ᾽ ἄπιστον, ἰχθύων γένη
περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα, κωβιοὺς σπάρους
ψήττας ἐρυθίνους κεστρέας πέρκας ὄνους
θύννους μελανούρους σηπίας αὐλωπίας
τρίγλας ἑλεδώνας σκορπίους,

φησὶν Ἡνίοχος ἐν Πολυπράγμονι. δεῖ οὖν κἀμὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Μεταγένην ἐπειπόντα

εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ δείπνου

τετλάναι.

b 101. Σιωπήσαντος δ᾽ αὐτοῦ ὁ Μασούριος ἔφη,
ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ὑπολείπεταί τινα περὶ τοῦ ἀμφὶ τοὺς
οἰκέτας λόγου, συμβαλοῦμαί τι καὶ αὐτὸς μέλος εἰς
ἔρωτα τῷ σοφῷ καὶ φιλτάτῳ Δημοκρίτῳ. Φίλιππος
ὁ Θεαγγελεὺς ἐν τῷ περὶ Καρῶν καὶ Λελέγων συγ-
γράμματι καταλέξας τοὺς Λακεδαιμονίων εἵλωτας καὶ
τοὺς θετταλικοὺς πενέστας, καὶ Κᾶράς φησι τοῖς Λέ-
λεξιν ὡς οἰκέταις χρήσασθαι πάλαι τε καὶ νῦν. Φύ-
λαρχος δ᾽ ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν καὶ Βυζαντίους φησὶν
c οὕτω Βιθυνῶν δεσπόσαι ὡς Λακεδαιμονίους τῶν
εἱλώτων. περὶ δὲ τῶν παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐπευνά-
κτων καλουμένων, δοῦλοι δ᾽ εἰσὶ καὶ οὗτοι, σαφῶς
ἐκτίθεται Θεόπομπος διὰ τῆς δευτέρας καὶ τριακο-
στῆς τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως ‛ἀποθανόντων πολ-
λῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ
οἱ περιλειφθέντες εὐλαβηθέντες μὴ καταφανεῖς γέ-
νωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐρημωθέντες ἀνεβίβασαν τῶν
εἱλώτων ἐφ᾽ ἑκάστην στιβάδα τῶν τετελευτηκότων
d τινάς· οὓς καὶ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες προσηγό-
ρευσαν ἐπευνάκτους, ὅτι κατετάχθησαν ἀντὶ τῶν
τετελευτηκότων εἰς τὰς στιβάδας.᾽ ὁ δ᾽ αὐτὸς ἱστο-
ρεῖ κἀν τῇ τριακοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν παρὰ
Σικυωνίοις κατωνακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τι-
νάς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. τὰ παρα-
πλήσια ἱστορεῖ καὶ Μέναιχμος ἐν τοῖς Σικυωνιακοῖς
κατωνακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινάς, παραπλη-
σίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. ἔτι Θεόπομπος ἐν τῇ

δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν Ἀρδιαίους φησὶ κεκτῆσθαι
προσπελατῶν, ὥσπερ εἱλώτων, τριάκοντα μυριάδας. e
102. οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι παρὰ Λακεδαι-
μονίοις ἐλεύθεροι μέν εἰσιν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι.
λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Φύλαρχος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰ-
κοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως 'εἰσὶ δ' οἱ μόθακες σύν-
τροφοι τῶν Λακεδαιμονίων. ἕκαστος γὰρ τῶν πολι-
τικῶν παίδων, ὡς ἂν καὶ τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν, οἳ μὲν
ἕνα οἳ δὲ δύο τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντρόφους
αὑτῶν. εἰσὶν οὖν οἱ μόθακες ἐλεύθεροι μέν, οὐ μὴν
Λακεδαιμόνιοί γε, μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. f
τούτων ἕνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον τὸν κατα-
ναυμαχήσαντα τοὺς Ἀθηναίους, πολίτην γενόμενον
δι' ἀνδραγαθίαν.' Μύρων δ' ὁ Πριηνεὺς ἐν δευ-
τέρῳ Μεσσηνιακῶν 'πολλάκις (φησὶν) ἠλευθέρωσαν
Λακεδαιμόνιοι δούλους, καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσαν,
οὓς δὲ ἀδεσπότους, οὓς δὲ ἐρυκτῆρας, δεσποσιοναύ-
τας δ' ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς στόλους κατέτασσον· ἄλ-
λους δὲ νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὄντας τῶν εἱλώτων.'
Θεόπομπος δ' ἐν ἑβδόμῳ Ἑλληνικῶν περὶ τῶν εἱλώ-
των λέγων ὅτι καὶ ἑλεᾶται καλοῦνται γράφει οὕτως 272
'τὸ δὲ τῶν εἱλώτων ἔθνος παντάπασιν ὠμῶς διοικεῖ-
ται καὶ πικρῶς· εἰσὶ γὰρ οὗτοι καταδεδουλωμένοι
πολὺν ἤδη χρόνον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, οἳ μὲν αὐ-
τῶν ἐκ Μεσσήνης ὄντες οἳ δ' ἑλεᾶται κατοικοῦντες
πρότερον τὸ καλούμενον Ἕλος τῆς Λακωνικῆς.'
103. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐκλαθόμενος
αὑτοῦ, ἐλέγχει δ' αὐτὸν εἰς τοῦτο Πολύβιος ὁ Μεγα-
λοπολίτης διὰ τῆς δωδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, οὐκ εἶναι
ἔφη σύνηθες τοῖς Ἕλλησι δούλους κτᾶσθαι· αὐτὸς b
εἰπὼν ὁ Ἐπιτίμαιος, οὕτως δ' αὐτὸν καλεῖ Ἴστρος ὁ
Καλλιμάχειος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς, εἰπὼν

γὰρ ὅτι Μνάσων ὁ Φωκεὺς πλείους ἐκέκτητο δούλους
τῶν χιλίων, κἀν τῇ τρίτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν ὁ Ἐπιτί-
μαιος ἔφη οὕτως εὐδαιμονῆσαι τὴν Κορινθίων πόλιν
ὡς κτήσασθαι δούλων μυριάδας ἓξ καὶ τεσσαράκοντα.
δι' ἃς ἡγοῦμαι καὶ τὴν Πυθίαν αὐτοὺς κεκληκέναι
χοινικομέτρας. Κτησικλῆς δ' ἐν τρίτῃ Χρονικῶν ...
c καὶ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατόν φησιν ὀλυμπιάδι Ἀθή-
νησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαλη-
ρέως τῶν κατοικούντων τὴν Ἀττικὴν καὶ εὑρεθῆναι
Ἀθηναίους μὲν δισμυρίους πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοί-
κους δὲ μυρίους, οἰκετῶν δὲ μυριάδας τεσσαράκοντα.
Νικίας δ' ὁ Νικηράτου, ὡς ὁ καλὸς ἔφη Ξενοφῶν ἐν
τῷ περὶ πόρων, χιλίους ἔχων οἰκέτας ἐμίσθωσεν αὐ-
τοὺς εἰς τὰ ἀργυρεῖα Σωσίᾳ τῷ Θρᾳκὶ ἐφ' ᾧ ὀβολὸν
ἕκαστον τελεῖν τῆς ἡμέρας. Ἀριστοτέλης δ' ἐν Αἰγι-
d νητῶν πολιτείᾳ καὶ παρὰ τούτοις φησὶ γενέσθαι ἑπτὰ
καὶ τεσσαράκοντα μυριάδας δούλων. Ἀγαθαρχίδης
δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Εὐρω-
πιακῶν Δαρδανεῖς φησὶ δούλους κεκτῆσθαι τὸν μὲν
χιλίους τὸν δὲ καὶ πλείους. τούτων δ' ἕκαστον ἐν μὲν
εἰρήνῃ γεωργεῖν, ἐν πολέμῳ δὲ λοχίζεσθαι ἡγεμόνα
νέμοντας τὸν ἴδιον δεσπότην.
104. Πρὸς ταῦτ' ἀπαντήσας ὁ Λαρήνσιος ἔφη,
ἀλλὰ Ῥωμαίων ἕκαστος, οἶδας δ' ἀκριβῶς ταῦτα, ὦ
e καλὲ Μασούριε, πλείστους ὅσους κεκτημένος οἰκέτας.
καὶ γὰρ μυρίους καὶ δισμυρίους καὶ ἔτι πλείους δὲ
πάμπολλοι κέκτηνται, οὐκ ἐπὶ προσόδοις δὲ ὥσπερ
ὁ τῶν Ἑλλήνων ζάπλουτος Νικίας, ἀλλ' οἱ πλείους
τῶν Ῥωμαίων συμπροϊόντας ἔχουσι τοὺς πλείστους.
καὶ αἱ πολλαὶ δὲ αὗται ἀττικαὶ μυριάδες τῶν οἰκετῶν
δεδεμέναι εἰργάζοντο τὰ μέταλλα. Ποσειδώνιος γοῦν,
οὗ συνεχῶς μέμνησαι, ὁ φιλόσοφος καὶ ἀποστάντας

φησὶν αὐτοὺς καταφονεῦσαι μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν μετάλλων φύλακας, καταλαβέσθαι δὲ τὴν ἐπὶ Σουνίῳ ἀκρόπολιν f καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον πορθῆσαι τὴν Ἀττικήν. οὗτος δ' ἦν ὁ καιρός, ὅτε καὶ ἐν Σικελίᾳ ἡ δευτέρα τῶν δούλων ἐπανάστασις ἐγένετο· πολλαὶ δὲ αὗται ἐγένοντο καὶ ἀπώλοντο οἰκετῶν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν μυριάδας. σύγγραμμά τε ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς, καὶ Σπάρτακος δὲ ὁ μονομάχος ἐκ Καπύης πόλεως ἰταλικῆς ἀποδρὰς κατὰ τὰ μιθριδατικὰ πολὺ πλῆθος ἀποστήσας οἰκετῶν, ἦν δὲ καὶ αὐτὸς οἰκέτης Θρᾷξ τὸ γένος, κατέδραμε πᾶσαν Ἰταλίαν χρόνον οὐκ ὀλίγον πολλῶν δούλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν συρρεόντων 273 ὡς αὐτόν. καὶ εἰ μὴ ἀπέθανεν ἐν τῇ πρὸς Λικίνιον Κράσσον παρατάξει, οὐ τὸν τυχόντα ἂν ἱδρῶτα τοῖς ἡμεδαποῖς παρεσχήκει, ὡς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν Εὔνους.

105. Σώφρονες δ' ἦσαν καὶ πάντ' ἄριστοι οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι. Σκιπίων γοῦν ὁ ἀφρικανὸς ἐπίκλην ἐκπεμπόμενος ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἐπὶ τὸ καταστήσασθαι τὰς κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλείας, ἵνα τοῖς προσήκουσιν ἐγχειρισθῶσι, πέντε μόνους ἐπήγετο οἰκέτας, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος. καὶ ἑνὸς b ἀποθανόντος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἐπέστειλε τοῖς οἰκείοις ἄλλον ἀντ' ἐκείνου πριαμένους πέμψαι αὐτῷ. Ἰούλιος δὲ Καῖσαρ, ὁ πρῶτος πάντων ἀνθρώπων περαιωθεὶς ἐπὶ τὰς Βρεττανίδας νήσους μετὰ χιλίων σκαφῶν, τρεῖς οἰκέτας τοὺς πάντας συνεπήγετο, ὡς Κόττας ἱστορεῖ ὁ τότε ὑποστρατηγῶν αὐτῷ ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας συγγράμματι, ὃ τῇ πατρίῳ ἡμῶν γέγραπται φωνῇ. ἀλλ' οὐ Σμινδυρίδης ὁ Συβαρίτης τοιοῦτος, ὦ Ἕλληνες, ὃς ἐπὶ τὸν Ἀγαρίστης

c τῆς Κλεισθένους θυγατρὸς ἐξορμῶν γάμον ὑπὸ χλιδῆς καὶ τρυφῆς χιλίους συνεπήγετο οἰκέτας, ἁλιεῖς καὶ ὀρνιθευτὰς καὶ μαγείρους. οὗτος δ' ὁ ἀνὴρ καὶ ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὡς εὐδαιμόνως ἔζη, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς (τὸ δ' αὐτὸ βιβλίον καὶ ὡς Θεοφράστου φέρεται) οὐκ ἔφη τὸν ἥλιον ἐτῶν εἴκοσιν οὔτ' ἀνατέλλοντα οὔτε δυόμενον ἑορακέναι. καὶ τοῦτ' ἦν αὐτῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν πρὸς εὐδαιμονίαν. οὗτος, ὡς ἔοικε, πρωῒ μὲν ἐκάθευδεν ὀψὲ δ' ἠγείρετο, κατ' ἀμφότερα δυστυχῶν. d ὁ δὲ Ποντικὸς Ἑστιαῖος καλῶς ἐκαυχᾶτο μήτε ἀνατέλλοντα μήτε καταδυόμενον ποτὲ τὸν ἥλιον ἑορακέναι, διὰ τὸ παιδείᾳ παντὶ καιρῷ προσέχειν, ὡς ὁ Νικαεὺς Νικίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς Διαδοχαῖς.

106. τί οὖν; οὐκ εἶχε καὶ Σκιπίων καὶ ὁ Καῖσαρ οἰκέτας; εἶχον, ἀλλ' ἐφύλασσον τοὺς πατρίους νόμους καὶ κεκολασμένως ἔζων τηροῦντες τὰ τῆς πολιτείας ἔθη. συνετῶν γάρ ἐστιν ἀνδρῶν ἐμμένειν τοῖς παλαιοῖς ζηλώμασι, δι' ὧν στρατευόμενοι κατεστρέφοντο τοὺς ἄλλους, καὶ λαμβάνοντες ἅμα τοῖς δοριαλώτοις e καὶ εἴ τι χρήσιμον καὶ καλὸν ὑπῆρχε παρ' ἐκείνοις εἰς μίμησιν. ὅπερ ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἐποίουν οἱ Ῥωμαῖοι. διαφυλάττοντες γὰρ ἅμα καὶ τὰ πάτρια μετῆγον παρὰ τῶν χειρωθέντων εἴ τι λείψανον καλῆς ἀσκήσεως εὕρισκον, τὰ ἄχρηστα ἐκείνοις ἐῶντες, ὅπως μηδ' εἰς ἀνάκτησιν ὧν ἀπέβαλον ἐλθεῖν ποτὲ δυνηθῶσι. παρὰ γοῦν τῶν Ἑλλήνων μηχανὰς καὶ ὄργανα πολιορκητικὰ μαθόντες, τούτοις αὐτῶν περιεγένοντο, Φοινίκων τε τὰ ναυτικὰ εὑρόντων, f τούτοις αὐτοὺς κατεναυμάχησαν. ἔλαβον δὲ καὶ παρὰ Τυρρηνῶν τὴν σταδίαν μάχην φαλαγγηδὸν ἐπιόντων, καὶ παρὰ Σαυνιτῶν δὲ ἔμαθον θυρεοῦ χρῆσιν, παρὰ

δὲ Ἰβήρων γαίσων. καὶ ἄλλα δὲ παρ' ἄλλων μαθόν-
τες ἄμεινον ἐπεξειργάσαντο. μιμησάμενοί τε κατὰ
πάντα τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν διετήρησαν αὐ-
τὴν μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι. νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρη-
σίμων ποιούμενοι παρὰ τῶν ἐναντίων συναποφέρον-
ται καὶ τὰ μοχθηρὰ ζηλώματα.

107. πάτριος μὲν γὰρ ἦν αὐτοῖς, ὥς φησι Ποσει- 274
δώνιος, καρτερία καὶ λιτὴ δίαιτα καὶ τῶν ἄλλων τῶν
ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἀφελὴς καὶ ἀπερίεργος χρῆσις, ἔτι δὲ
εὐσέβεια θαυμαστὴ περὶ τὸ δαιμόνιον, δικαιοσύνη τε
καὶ πολλὴ τοῦ πλημμελεῖν εὐλάβεια πρὸς πάντας ἀν-
θρώπους, μετὰ τῆς κατὰ γεωργίαν ἀσκήσεως. τοῦτο
δ' ἔστιν ἐκ τῶν πατρίων θυσιῶν ὧν ἐπιτελοῦμεν
ἰδεῖν. ὁδούς τε γὰρ πορευόμεθα τεταγμένας καὶ ὡρι-
σμένας καὶ τεταγμένα φέρομεν καὶ λέγομεν ἐν ταῖς
εὐχαῖς καὶ δρῶμεν ἐν ταῖς ἱερουργίαις, ἀφελῆ τε b
ταῦτα καὶ λιτά, καὶ οὐδὲν πλέον τῶν κατὰ φύσιν οὔτε
ἠμφιεσμένοι καὶ περὶ τὰ σώματα ἔχοντες οὔτε ἀπαρ-
χόμενοι, ἐσθῆτάς τε ἔχομεν καὶ ὑποδέσεις εὐτελεῖς
πίλους τε ταῖς κεφαλαῖς περικείμεθα προβατείων δερ-
μάτων δασεῖς, κεράμεα δὲ καὶ χαλκᾶ τὰ διακονήματα
κομίζομεν, κἂν τούτοις βρωτὰ καὶ ποτὰ πάντων ἀπε-
ριεργότατα, ἄτοπον ἡγούμενοι τοῖς μὲν θεοῖς πέμπειν
κατὰ τὰ πάτρια, αὑτοῖς δὲ χορηγεῖν κατὰ τὰ ἐπείσα-
κτα. καίτοι γε τὰ μὲν εἰς ἡμᾶς δαπανώμενα τῇ χρείᾳ
μετρεῖται, τὰ δ' εἰς τοὺς θεοὺς ἀπαρχαί τινές εἰσι. c

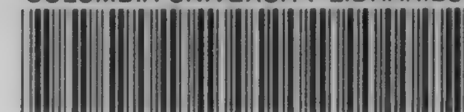
108. Μούκιος γοῦν Σκευόλας τρίτος ἐν Ῥώμῃ τὸν
Φάννιον ἐτήρει νόμον αὐτὸς καὶ Αἴλιος Τουβέρων καὶ
Ῥουτίλιος Ῥοῦφος ὁ τὴν πάτριον ἱστορίαν γεγραφώς.
ἐκέλευε δ' ὁ νόμος τριῶν μὲν πλείονας τῶν ἔξω τῆς
οἰκίας μὴ ὑποδέχεσθαι, κατ' ἀγορὰν δὲ τῶν πέντε.
τοῦτο δὲ τρὶς τοῦ μηνὸς ἐγίνετο. ὀψωνεῖν δὲ πλείο-

νος τῶν δυοῖν δραχμῶν καὶ ἡμίσους οὐκ ἐπέτρεπε.
κρέως δὲ καπνιστοῦ πεντεκαίδεκα τάλαντα δαπανᾶν
εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχώρει, καὶ ὅσα γῆ φέρει λάχανα
d καὶ ὀσπρίων ἑψήματα. σμικρᾶς δὲ πάνυ τῆς δαπάνης
ὑπαρχούσης, διὰ τὸ τοὺς παρανομοῦντας καὶ ἀφειδῶς
ἀναλίσκοντας ἀνατετιμηκέναι τὰ ὤνια, πρὸς τὸ ἐλευ-
θεριώτερον νομίμως προήρχοντο. ὁ μὲν γὰρ Τουβέ-
ρων παρὰ τῶν ἐν τοῖς ἰδίοις ἀγροῖς ὄρνιθας ὠνεῖτο
δραχμιαίους, ὁ δὲ Ῥουτίλιος παρὰ τῶν ἁλιευόντων
αὐτοῦ δούλων τριωβόλου τὴν μνᾶν τοῦ ὄψου, καὶ μά-
λιστα τοῦ θουριανοῦ καλουμένου. μέρος δ' ἐστὶ τοῦτο
θαλασσίου κυνὸς οὕτω καλούμενον. ὁ δὲ Μούκιος
e παρὰ τῶν εὐχρηστουμένων ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν
τύπον ἐποιεῖτο τὴν διατίμησιν. ἐκ τοσούτων οὖν μυ-
ριάδων ἀνθρώπων οὗτοι μόνοι τὸν νόμον ἐνόρκως
ἐτήρουν καὶ δῶρον οὐδὲ τὸ μικρότατον ἐδέχοντο· αὐ-
τοὶ δ' ἄλλοις ἐδίδοσαν καὶ φίλοις τοῖς ἀπὸ παιδείας
ὁρμωμένοις μεγάλα. καὶ γὰρ ἀντείχοντο τῶν ἐκ τῆς
στοᾶς δογμάτων.

109. τῆς δὲ πολυτελείας τῆς νῦν ἀκμαζούσης
πρῶτος ἡγεμὼν ἐγένετο Λεύκολλος, ὁ καταναυμαχή-
f σας Μιθριδάτην, ὡς Νικόλαος ὁ περιπατητικὸς ἱστο-
ρεῖ. ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν ἧτταν
τὴν Μιθριδάτου ἔτι δὲ τὴν Τιγράνου τοῦ Ἀρμενίου
καὶ θριαμβεύσας, λόγον τε ἀποδοὺς τῶν τοῦ πολέμου
πράξεων, ὤκειλεν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς πα-
λαιᾶς σωφροσύνης, καὶ πρῶτος τρυφῆς εἰσηγητὴς
Ῥωμαίοις ἐγένετο, καρπωσάμενος δυοῖν βασιλέων
τῶν προειρημένων πλοῦτον. Κάτων δ' ἐκεῖνος, ὡς
Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν
ἱστοριῶν, ἐδυσχέραινε καὶ ἐκεκράγει, ὅτι τινὲς τὰς
275 ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην, τριακοσίων

μὲν δραχμῶν κεράμιον ταρίχων ποντικῶν ὠνησάμενοι, καὶ μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς. πρότερον δὲ οὕτως ὀλιγοδεεῖς ἦσαν οἱ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες ὥστε καὶ καθ' ἡμᾶς ἔτι, φησὶν ὁ Ποσειδώνιος, οἱ σφόδρα εὐκαιρούμενοι τοῖς βίοις ἦγον τοὺς υἱοὺς ὕδωρ μὲν ὡς τὸ πολὺ πίνοντας, ἐσθίοντας δ' ὅ τι ἂν τύχῃ. καὶ πολλάκις, φησί, πατὴρ ἢ μήτηρ υἱὸν ἠρώτα πότερον ἀπίους ἢ κάρυα βούλεται δειπνῆσαι· καὶ τούτων τι φαγὼν ἠρκεῖτο καὶ ἐκοιμᾶτο. νῦν δέ, ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ b πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν, οὐδείς ἐστι καὶ τῶν μετρίως εὐπορουμένων ὅστις οὐ πολυτελῆ μὲν τράπεζαν παρατίθεται, μαγείρους δὲ καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκτηται καὶ πλείω δαπανᾷ τὰ καθ' ἡμέραν ἢ πρότερον ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς θυσίαις ἀνήλισκον.

Ἐπεὶ δὲ εἰς ἱκανὸν μῆκος προὔβη τὰ τῶν ἀπομνημονευθέντων, αὐτοῦ καταπαύσωμεν τὸν λόγον.

VOLUME 2

SIGILLVM · COLLEGII · COLVMBIAE · NOVI · EBORACI
IN LVMINE TVO VIDEBIMVS LVMEN

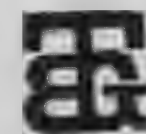
ATHENAEI
DEIPNOSOPHISTAE

E RECOGNITIONE

AUGUSTI MEINEKE

VOL. II

CONTINENS LIB. VII—XII

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCLVIII

LIPSIAE TYPIS B. G. TEUBNERI.

Z

275 Ἐπιτελουμένου δὲ ἤδη τοῦ δείπνου, τῶν φαγη-
σίων ἑορτὴν συντελεῖσθαι νομίσαντες οἱ κυνικοὶ πάν-
των μᾶλλον ηὐφραίνοντο, καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἕως
ἡμεῖς δειπνοῦμεν, ὦ Οὐλπιανέ, λόγοις γὰρ ἑστιᾷ,
προβάλλω σοι παρὰ τίνι εἴρηται φαγήσια ἑορτὴ καὶ
φαγησιπόσια. καὶ ὃς ἀπορηθεὶς ἐπισχεῖν τε κελεύσας
τοὺς παῖδας τὴν περιφοράν, καίτοι ἤδη οὔσης ἑσπέ-
ρας, οὐ συμπεριφέρομαι, ὦ σοφώτατε. ὥστε λέγειν
b σοὶ καιρός, ἵνα μᾶλλον καὶ δειπνήσῃς ἥδιον. καὶ ὅς,
εἰ χάριν ὁμολογήσειας μαθών, λέξω. ὁμολογήσαντος
δ' ἔφη, Κλέαρχος Ἀριστοτέλους μαθητής, Σολεὺς δὲ
τὸ γένος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων, κρατῶ γὰρ καὶ
τῆς λέξεως διὰ τὸ σφόδρα μοι εἶναι προσφιλῆ, οὑ-
τωσί πως εἴρηκε· ʽφαγήσια, οἳ δὲ φαγησιπόσια προσ-
αγορεύουσι τὴν ἑορτήν. ἐξέλιπε δὲ αὕτη, καθάπερ ἡ
τῶν ῥαψῳδῶν, ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων, ἐν
ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῷ θεῷ οἷον τιμὴν ἀπετέλουν
τὴν ῥαψῳδίαν.' ταῦτ' εἶπεν ὁ Κλέαρχος. εἰ δ' ἀπι-
στεῖς, ὦ ἑταῖρε, καὶ τὸ βιβλίον κεκτημένος οὐ φθο-
276 νήσω σοί· ἀφ' οὗ πολλὰ ἐκμαθὼν εὐπορήσεις προ-
βλημάτων. καὶ γὰρ Καλλίαν ἱστορεῖ τὸν Ἀθηναῖον
γραμματικὴν συνθεῖναι τραγῳδίαν, ἀφ' ἧς ποιῆσαι
τὰ μέλη καὶ τὴν διάθεσιν Εὐριπίδην ἐν Μηδείᾳ καὶ
Σοφοκλέα τὸν Οἰδίπουν.

2. Θαυμασάντων δὲ πάντων τὸ εὐπαίδευτον τοῦ

Κυνούλκου ὁ Πλούταρχος, κατὰ τὸ ὅμοιον, ἔφη, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ λαγυνοφόρια ἑορτή τις ἤγετο, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη. λέγει δὲ οὕτως "τοῦ Πτολε- b μαίου κτίζοντος ἑορτὴν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν γένη καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διόνυσον, ἠρώτησεν Ἀρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλοὺς τίνα νῦν ἡμέραν ἄγει καὶ τίς ἐστιν ἑορτή. τοῦ δ' εἰπόντος, καλεῖται μὲν λαγυνοφόρια, καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς δειπνοῦσι κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων καὶ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγύνου παρ' αὐτῶν φέροντες πίνουσιν. ὡς δ' οὗτος ἀπεχώρησεν, ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς, συνοίκιά γ', ἔφη, ταῦτα ῥυπαρά. ἀνάγκη γὰρ τὴν σύνοδον γίνε- c σθαι παμμιγοῦς ὄχλου, θοίνην ἕωλον καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμένων. εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἑορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίασε δήπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα ἡ βασίλεια καθάπερ ἐν τοῖς χουσίν. εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέσας ἐπὶ τὴν ἑστίασιν."

3. τῶν δὲ παρόντων γραμματικῶν τις ἀποβλέψας εἰς τὴν τοῦ δείπνου παρασκευὴν ἔφη, εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα; ἴσως διὰ νυκτός, ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι εἶπεν, οὕτως λέ- d γων οἱονεὶ δι' ὅλης νυκτός· ὡς καὶ τὸ ὁμηρικὸν ἔχει

κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων,

ἀντὶ διὰ πάντων τῶν μήλων, τὸ μέγεθος αὐτοῦ ἐμφανίζον. πρὸς ὃν ὁ ἰατρὸς ἔφη Δάφνος, ὠφελιμώτερά ἐστι, φίλτατε, τῷ παντὶ σώματι τὰ νυκτερινὰ δεῖπνα. τὸ γὰρ τῆς σελήνης ἄστρον πρὸς τὰς τῆς τροφῆς ἁρμόττει πέψεις σηπτικὸν ὑπάρχον· κατὰ σῆψιν δ' ἡ πέψις. εὐσηπτότερα γοῦν τὰ νύκτωρ θυόμενα τῶν ἱερείων καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κο- e

πτόμενα, καὶ τῶν καρπῶν δὲ οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σελήνιον πεπαίνονται.

4. πολλῶν δὲ ὄντων καὶ διαφόρων τῶν παρεσκευασμένων καὶ ἀεὶ παρασκευαζομένων ἰχθύων μεγέθει τε καὶ ποικιλίᾳ ὁ Μυρτίλος ἔφη, εἰκότως, ἄνδρες φίλοι, πάντων τῶν προσοψημάτων ὄψων καλουμένων, ἐξενίκησεν ὁ ἰχθὺς διὰ τὴν ἐξαίρετον ἐδωδὴν f μόνος οὕτως καλεῖσθαι, διὰ τοὺς ἐπιμανῶς ἐσχηκότας πρὸς ταύτην τὴν ἐδωδήν. λέγομεν γοῦν ὀψοφάγους οὐ τοὺς βόεια ἐσθίοντας, οἷος ἦν Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασιν ἐπήσθιε σῦκα χλωρά· οὐδὲ τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ Φανόκριτος ἐν τῷ περὶ Εὐδόξου (ἱστορεῖ δ' ὅτι καὶ Ἀρκεσίλας φιλόβοτρυς ἦν), ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρεφομένους. φιλόμηλοι δ' ἦσαν Φίλιππός τε ὁ Μακεδὼν καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὡς 277 Δωρόθεός φησιν ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Χάρης δ' ὁ Μυτιληναῖος ἱστορεῖ ὡς κάλλιστα μῆλα εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος περὶ τὴν Βαβυλωνίαν χώραν τούτων τε πληρώσας τὰ σκάφη μηλομαχίαν ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιήσατο, ὡς τὴν θέαν ἡδίστην γενέσθαι. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι ὄψον κυρίως καλεῖται πᾶν τὸ πυρὶ κατασκευαζόμενον εἰς ἐδωδήν. ἤτοι γὰρ ἑψόν ἐστιν ἢ παρὰ τὸ ὠπτῆσθαι ὠνόμασται.

5. πολλῶν οὖν ὄντων τῶν ἰχθύων, οὓς κατὰ τὰς ἑκάστας ὥρας ἐνδαινύμεθα, ὦ θαυμασιώτατε Τιμόκρατες· κατὰ γὰρ τὸν Σοφοκλέα

b χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρόθει,
σαίνοντες οὐραίοισι

οὐ τὴν κεκτημένην, ἀλλὰ τὰς λοπάδας· καὶ κατὰ τὰς Ἀχαιοῦ δὲ Μοίρας

πολὺς δ' ὅμιλος ποντίου κύκλου σοβῶν,

ἐνάλιος θεωρία,
χραίνοντες οὐραίοισιν εὐδίαν ἁλός.

ἀπομνημονεύσω δέ σοι ἃ περὶ ἑκάστου ἔλεξαν οἱ δειπνοσοφισταί. πάντες γὰρ συνεισήνεγκαν εἰς αὐτοὺς τὰς ἐκ βιβλίων συμβολάς, ὧν τὰ ὀνόματα διὰ τὸ πλῆ- c θος παραλείψω.

[ὅστις ἀγοράζων ὄψον,
ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν,
ῥαφανῖδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι μαίνεται,

φησὶν Ἄμφις ἐν Λευκαδίᾳ.] ἵνα δὲ εὐμνημόνευτά σοι γένηται τὰ λεχθέντα, κατὰ στοιχεῖον τάξω τὰ ὀνόματα. καὶ δὴ Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ τοὺς ἰχθῦς ἐλλούς,

ἐφῆκεν ἐλλοῖς ἰχθύσιν διαφθοράν,

ἐξήτησέ τις εἰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ τις τῷ ὀνόματι κέχρηται. πρὸς ὃν ὁ Ζωίλος ἔφη, ἐγὼ δὲ οὐκ ὢν ὀψοφαγίστατος (οὕτω γὰρ Ξενοφῶν ὠνόμασεν ἐν Ἀπο- d μνημονεύμασι γράφων οὕτως 'ὀψοφαγίστατός τε καὶ βλακίστατός ἐστιν') οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος ἢ ὅστις δήποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν

ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχθύες ἐλλοὶ
νήχοντες παίζουσι δι' ὕδατος ἀμβροσίοιο.

ἔχαιρε δ' ὁ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα e δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιίᾳ.

6. παρατεθεισῶν οὖν ἀμιῶν ἔφη τις, ταύτας Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ τὰ μὲν βραγχία ἔχειν καλυπτά, εἶναι δὲ καρχαρόδοντας καὶ τῶν συναγελαζομένων καὶ σαρκοφάγων, χολήν τε ἔχειν ἰσομήκη τῷ ἐντέρῳ καὶ σπλῆνα ὁμοίως. λέγεται δὲ ὡς θηρευθεῖσαι

προσανάλλονται καὶ ἀποτρώγουσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκ-
f φεύγουσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσι λέγων οὕτως

ὅτε δ' ἤσθες ἀμίας παχείας.

καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Σειρῆσι

πρωὶ μέν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ἀποπυρίζομες
στρογγύλας καὶ δελφακίνας ὀπτὰ κρέα καὶ πωλύπους·
καὶ γλυκύν γ' ἐπ' ὧν ἐπίομες οἶνον. Β. οἴμοι μοι τάλας.
περὶ σᾶμά με καλοῦσα κατίσκα λέγοι, φοῦ τῶν κακῶν.
278 Α. ὃ καὶ παρὰ τρίγλας τε καὶ πάχηα κἀμίαι δύο
διατετμαμέναι μέσαι, φάσσαι τε τοσσαῦται παρῆν,
σκορπίοι τε.

Ἀριστοτέλης δὲ παρετυμολογῶν αὐτῆς τοὔνομά φησιν ὠνομάσθαι παρὰ τὸ ἅμα ἰέναι ταῖς παραπλησίαις· ἔστι γὰρ συναγελαστική. Ἱκέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης εὐχύλους μὲν αὐτὰς εἶναι καὶ ἁπαλάς, πρὸς δὲ τὰς ἐκκρίσεις μέσας, ἧσσον δὲ τροφίμους.

7. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος ἐν τῇ Γαστρολογίᾳ (οὕτως γὰρ ἐπιγράφεσθαί φησι Λυκόφρων ἐν
b τοῖς περὶ κωμῳδίας, ὡς τὴν Κλεοστράτου τοῦ Τενεδίου Ἀστρολογίαν) περὶ τῆς ἀμίας φησὶν οὕτως

τὴν δ' ἀμίαν φθινοπώρου, ὅταν πλειὰς καταδύνῃ,
πάντα τρόπον σκεύαζε. τί σοι τάδε μυθολογεύω;
οὐ γὰρ μὴ σὺ διαφθείρῃς γ', οὐδ' ἂν ἐπιθυμῇς.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ τοῦτο δαήμεναι, ὦ φίλε Μόσχε,
ὅντινα χρή σε τρόπον κείνην διαθεῖναι ἄριστα·
c ἐν συκῆς φύλλοις καὶ ὀριγάνῳ οὐ μάλα πολλῇ·
μὴ τυρόν, μὴ λῆρον. ἁπλῶς δ' οὕτως θεραπεύσας
ἐν συκῆς φύλλοις σχοίνῳ κατάδησον ἄνωθεν.

εἶθ' ὑπὸ θερμὴν ὦσον ἔσω σποδόν, ἐν φρεσὶ καιρὸν
γιγνώσκων, ὁπότ' ἔστ' ὀπτή, καὶ μὴ κατακαύσῃς.
ἔστω δ' αὐτή σοι Βυζαντίου ἐξ ἐρατεινοῦ,
εἴπερ ἔχειν ἀγαθὴν ἐθέλεις. κἂν ἐγγὺς ἁλῷ που
τοῦδε τόπου, κεδνὴν λήψει. τηλοῦ δὲ θαλάσσης
ἑλλησποντιάδος χείρων· κἂν κλεινὸν ἀμείψῃς d
αἰγαίου πελάγους ἔναλον πόρον, οὐκ ἔθ' ὁμοία
γίγνεται, ἀλλὰ καταισχύνει τὸν πρόσθεν ἔπαινον.

8. οὗτος ὁ Ἀρχέστρατος ὑπὸ φιληδονίας γῆν πᾶσαν καὶ θάλασσαν περιῆλθεν ἀκριβῶς, ἐμοὶ δοκεῖ, τὰ πρὸς γαστέρα ἐπιμελῶς ἐξετάσαι βουληθείς, καὶ ὥσπερ οἱ τὰς περιηγήσεις καὶ τοὺς περίπλους ποιησάμενοι μετ' ἀκριβείας ἐθέλει πάντ' ἐκτίθεσθαι, ὅπου ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον βρωτόν τε ποτόν τε. τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐπαγγέλλεται τῶν καλῶν e τούτων ὑποθηκῶν ὧν πρὸς τοὺς ἑταίρους ποιεῖται Μόσχον τε καὶ Κλέανδρον, ὥσπερ ὑποτιθέμενος αὐτοῖς κατὰ τὴν Πυθίαν ζητεῖν

ἵππον θεσσαλικήν, λακεδαιμονίην τε γυναῖκα,
ἄνδρας δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.

Χρύσιππος δ' αὐτὸν ὁ ὄντως φιλόσοφος καὶ περὶ πάντ' ἀνὴρ ἀρχηγὸν Ἐπικούρῳ φησὶ γενέσθαι καὶ τοῖς τὰ τούτου ἐπισταμένοις τῆς πάντα διαλυμηναμένης ἡδονῆς. f καὶ γὰρ οὐκ ἐγκαλυπτόμενος ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ἀλλὰ μεγάλῃ τῇ φωνῇ· οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν ἀφελὼν μὲν τὴν διὰ χυλῶν, ἀφελὼν δὲ τὴν δι' ἀφροδισίων ἡδονήν. οἴεται γὰρ οὗτος ὁ σοφὸς καὶ τὸν ἀσώτων βίον ἀνεπίληπτον εἶναι, εἴπερ αὐτῷ προσγένοιτο τὸ ἀδεὲς καὶ ἵλεων. διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ κατατρέχοντές που τῆς ἡδονῆς καὶ ἀκρασίας ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς βοῶσιν.

9. Βάτων μὲν ἐν Συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα 279

ποιήσας πατέρα τῷ τοῦ υἱοῦ παιδαγωγῷ καὶ λέγοντα

ἀπολώλεκας τὸ μειράκιόν μου παραλαβών,
ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον
ἀλλότριον αὐτοῦ, καὶ πότους ἑωθινοὺς
πίνει διὰ σὲ νῦν πρότερον οὐκ εἰθισμένον.
Β. εἶτ' εἰ μεμάθηκε, δέσποτα, ζῆν ἐγκαλεῖς;
Α. ζῆν δὲ τὸ τοιοῦτον; Β. ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.
ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθὸν
τὴν ἡδονὴν δήπουθεν· οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν
b ταύτην ἑτέρωθεν· ἐκ δὲ τοῦ ζῆν παγκάλως
εὔσως ἅπαντας ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί.
Α. ἑόρακας οὖν φιλόσοφον εἰπέ μοί τινα
μεθύοντ' ἐπὶ τούτοις θ' οἷς λέγεις κηλούμενον;
Β. ἅπαντας. οἱ γὰρ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες
καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις
καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα
οὕτως, ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ,
ἴσασιν οὗ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου
c καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὥσπερ πράγματος,
ὥστ' ἐκπεπλῆχθαι πάντας.

καὶ ἐν τῷ Ἀνδροφόνῳ δὲ ἐπιγραφομένῳ ὁ αὐτὸς Βάτων διαπαίξας τινὰ τῶν ἐπιεικῶν φιλοσόφων ἐπιφέρει

ἐξὸν γυναῖκ' ἔχοντα κατακεῖσθαι καλὴν
καὶ λεσβίου χυτρῖδε λαμβάνειν δύο·
ὁ φρόνιμός ἐστι τοῦτο, τοῦτο τἀγαθόν.
Ἐπίκουρος ἔλεγε ταῦθ' ἃ νῦν ἐγὼ λέγω.
εἰ τοῦτον ἔζων πάντες ὃν ἐγὼ ζῶ βίον,
d οὔτ' ἄτοπος ἦν ἂν οὔτε μοιχὸς οὐδὲ εἷς.

Ἡγήσιππος δ' ἐν Φιλεταίροις

Ἐπίκουρος ὁ σοφὸς ἀξιώσαντός τινος
εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ὅ τι ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν,

ὃ διὰ τέλους ζητοῦσιν, εἶπεν ἡδονήν.
εὖ γ', ὦ κράτιστ' ἄνθρωπε καὶ σοφώτατε·
τοῦ γὰρ μασᾶσθαι κρεῖττον οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἓν
ἀγαθόν· πρόσεστιν ἡδονῇ γὰρ τἀγαθόν.

10. ἀσπάζονται δὲ οὐ μόνον οἱ ἐπικούρειοι τὴν
ἡδονήν, ἀλλὰ καὶ οἱ κυρηναϊκοὶ καὶ μνησιστράτειοι
δὲ καλούμενοι. καὶ γὰρ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρου- e
σιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος. οὐ μακρὰν δὲ τούτων ἦν
καὶ Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής.
Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπι-
στολαῖς καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος,
ἔτι δὲ τῆς φιλαργυρίας, ἐρανίζεσθαί τε παρὰ πολλῶν
αὐτὸν διελέγχων ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς
Ἀρκαδικῆς ἑταίρας ἔρωτα, ἐπὶ πᾶσί τε λέγει τάδε
'σὺ τισὶ φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις, αὐτὸς μηδὲν ἐλλε-
λοιπὼς αἰσχροκερδίας; τί γὰρ οὐ πεποίηκας; οὐχ f
ὑπὲρ ὧν Ἑρμείας ὤφειλεν αὐτὸς ἐκτετικὼς ἔρανον
συνάγειν ἐπιχειρεῖς;'

11. περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ἐν τρίτῃ σίλ-
λων φησί

γαστρὶ χαριζόμενος, τῆς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν.

ταύτης γὰρ ἕνεκεν ὁ ἀνὴρ καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ
σάρκα ἡδονῆς ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδω-
ρον. καὶ αὐτὸς δέ που ὁ Μητρόδωρος οὐκ ἀποκρυ-
πτόμενος τὰς καλὰς ταύτας θέσεις φησί 'περὶ γαστέ- 280
ρα γάρ, ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ
κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν.'
Ἐπίκουρος γὰρ ἦν ὁ τούτων διδάσκαλος, ὃς καὶ βοῶν
ἔλεγεν 'ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς
ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ εἰς ταύτην ἔχει
τὴν ἀναφοράν.' κἀν τῷ περὶ τέλους δέ φησιν οὕτω
πως 'οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν ἀφαιρῶν

μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφρο-
δισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν
b δὲ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις.' καὶ
προελθών φησι λέγειν 'τιμητέον τὸ καλὸν καὶ τὰς
ἀρετὰς καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευά-
ζῃ· ἐὰν δὲ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον.'

12. πρότερος δὲ τοῦ Ἐπικούρου Σοφοκλῆς ὁ τρα-
γῳδιοποιὸς ἐν Ἀντιγόνῃ περὶ τῆς ἡδονῆς τοιαῦτ' εἴ-
ρηκεν

τὰς γὰρ ἡδονὰς
ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ
ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.
c πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ
τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς
οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

Φιλέταιρος Κυναγίδι

τί δεῖ γὰρ ὄντα θνητόν, ἱκετεύω, ποιεῖν,
πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν,
ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν; ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν
τοῦτ' αὐτό, τἀνθρώπει' ὁρῶντα πράγματα,
d εἰς αὔριον δὲ μηδὲ φροντίζειν ὅ τι
ἔσται. περίεργόν ἐστιν ἀποκεῖσθαι πάνυ
ἕωλον ἔνδον τἀργύριον.

καὶ ἐν Οἰνοπίωνι δὲ ὁ αὐτός φησι

θνητῶν δ' ὅσοι
ζῶσιν κακῶς, ἔχοντες ἄφθονον βίον,
ἐγὼ μὲν αὐτοὺς ἀθλίους εἶναι λέγω.
οὐ γὰρ θανὼν δήπουθ' ἂν ἔγχελυν φάγοις,
οὐδ' ἐν νεκροῖσι πέττεται γαμήλιος.

13. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Καρύστιος ἐν Γραμματει-
διοποιῷ

ὦ πάντες ἄνθρωποι, τί τὸ ζῆν ἡδέως e
παρέντες ἐπιμελεῖσθε τοῦ κακῶς ποιεῖν
πολεμοῦντες ἀλλήλους; πότερα πρὸς τῶν θεῶν
ἐπιστατεῖ τις τοῦ βίου νυνὶ τύχη
ἄγροικος ἡμῶν οὐδὲ παιδείαν ὅλως
εἰδυῖα, τί τὸ κακόν ποτ' ἢ τί τἀγαθὸν
ἔστ' ἀγνοοῦσα παντελῶς, εἰκῇ τέ πως
ἡμᾶς κυλίνδουσ' ὅντιν' ἂν τύχῃ τρόπον;
οἶμαί γε. πῶς γὰρ μᾶλλον ἂν προείλετο
Ἕλλην ἀληθῶς οὖσα λεπομένους ὁρᾶν
αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν καὶ καταπίπτοντας νεκρούς, f
ἐξὸν ἱλαροὺς παίζοντας ὑποπεπωκότας
αὐλουμένους ᾠδί; λέγ' αὐτή, γλυκυτάτη,
ἔλεγχ' ἄγροικον οὖσαν ἡμῶν τὴν τύχην.

καὶ προελθών

οὐ τοῦτο τὸ ζῆν ἐστι τὸν καλούμενον
θεῶν ἀληθῶς βίον; ὅσῳ δ' ἡδίονα
τὰ πράγματ' ἐν ταῖς πόλεσιν ἦν ἂν ἢ τὰ νῦν,
εἰ μεταβαλόντες τὸν βίον διήγομεν·
πίνειν Ἀθηναίους ἅπαντας, τοὺς μέχρι 281
ἐτῶν τριάκοντ' ἐξιέναι, τοὺς δ' ἱππέας
ἐπὶ κῶμον εἰς Κόρινθον ἡμέρας δέκα
στεφάνους ἔχοντας καὶ μύρον πρὸ ἡμέρας,
τοὺς τὴν ῥάφανον πωλοῦντας ἕψειν Μεγαρέων,
εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπιέναι τοὺς συμμάχους,
κεραννύναι τὸν οἶνον Εὐβοῆς· τρυφὴ
καὶ βίος ἀληθῶς. ἀλλ' ἀπαιδεύτῳ τύχῃ
δουλεύομεν. b

14. φιλήδονον δ' οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖόν φασι γενέσθαι Τάνταλον. ὁ γοῦν τὴν τῶν Ἀτρειδῶν ποιήσας κάθοδον ἀφικόμενον αὐτὸν λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ συνδιατρίβοντα ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς

αἰτήσασθαι ὅτου ἐπιθυμεῖ. τὸν δὲ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἀπλήστως διακείμενον ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μνείαν ποιήσασθαι καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία τὴν μὲν εὐχὴν ἀποτελέσαι διὰ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅπως δὲ μηδὲν
c ἀπολαύῃ τῶν παρακειμένων ἀλλὰ διατελῇ ταραττόμενος, ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἐξήρτησεν αὐτῷ πέτρον, δι' ὃν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός. καὶ τῶν στωικῶν δέ τινες συνεφήψαντο ταύτης τῆς ἡδονῆς. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον ὡς ὕστερον ὁρμήσαντα ἐπὶ τρυ-
d φὴν λέγων ὧδε ‘ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα καὶ ἀναφαινόμενον παρὰ τῇ ἡδονῇ.’ καὶ Ἀπολλοφάνης δέ, γνώριμος δὲ ἦν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος, ἐν τῷ Ἀρίστωνι, καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζει τὴν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. περὶ δὲ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν; ὃς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα ἀνθινὰ μετημφιάσατο καὶ Μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε,
e καίτοι γηραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς στοᾶς λόγων καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον μεταπηδήσας. περὶ οὗ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη

ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν, νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι.
ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι.

15. Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Σώφρονος τῷ εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους, προθεὶς τὸ ‘καταπυγοτέραν τ' ἀλφηστᾶν’ φησίν ‘ἰχθῦς τινὲς οἱ
f ἀλφησταί, τὸ μὲν ὅλον κιρροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. φασὶ δ' αὐτοὺς ἁλίσκεσθαι σύνδυο

καὶ φαίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ κατ' οὐρὰν ἑπόμενον. ἀπὸ τοῦ οὖν κατὰ τὴν πυγὴν θατέρῳ τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς οὕτω καλοῦσιν.' Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζῴων μονάκανθον εἶναι καὶ κιρρὸν τὸν ἀλφηστικόν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ὁ 282 Ἡρακλεώτης ἐν Ἁλιευτικῷ οὕτως

φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν
σκορπίον.

καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

μύες ἅμ' ἀλφησταί τε κορακῖνοί τε κοριοειδέες.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μίθαικος ἐν Ὀψαρτυτικῷ.

16. ΑΝΘΙΑΣ, κάλλιχθυς. τούτου μέμνηται Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

καὶ σκιφίας χρόμιός θ', ὃς ἐν τῷ ἦρι καττὸν Ἀνάνιον b
ἰχθύων πάντων ἄριστος, ἀνθίας δὲ χείματι.

λέγει δὲ Ἀνάνιος οὕτως

ἔαρι μὲν χρόμιος ἄριστος, ἀνθίας δὲ χειμῶνι.
τῶν καλῶν δ' ὄψων ἄριστον καρὶς ἐκ συκέης φύλλου.
ἡδὺ δ' ἐσθίειν χιμαίρης φθινοπωρισμῷ κρεῖας·
δέλφακος δ', ὅταν τραπέωσι καὶ πατέωσιν, ἐσθίειν.
καὶ κυνῶν αὖ τῆμος ὥρη καὶ λαγῶν κἀλωπήκων·
ὄϊος αὖτ' ὅταν θέρος τ' ᾖ κἠχέται βαβράζωσιν.
εἶτα δ' ἐστὶν ἐκ θαλάσσης θύννος οὐ κακὸν βρῶμα,
ἀλλὰ πᾶσιν ἰχθύεσσιν ἐμπρεπὴς ἐν μυττωτῷ.
βοῦς δὲ πιανθείς, δοκέω μέν, καὶ μεσέων νυκτῶν ἡδὺς c
κἠμήρης.

τῶν τοῦ Ἀνανίου πλεόνων ἐμνημόνευσα νομίζων καὶ τούτων ὑποθήκας τοῖς λάγνοις ταύτας ἐκτεθήσεσθαι.

17. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζῴων ἠθῶν 'ὅπου ἂν ἀνθίας ᾖ (φησὶν) οὐκ ἔστι θηρίον. ᾧ σημείῳ χρώμενοι οἱ σπογγεῖς κατακολυμβῶσι, καλοῦντες αὐτὸν ἱερὸν ἰχθύν.' μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων 'τὸν δ' ἀνθίαν τινὲς καὶ κάλλιχθυν
d καλοῦσιν, ἔτι δὲ καλλιώνυμον καὶ ἔλοπα.' Ἱκέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης ὑπὸ μὲν τινῶν λύκον ὑπὸ δ' ἄλλων καλλιώνυμον. εἶναι δ' αὐτὸν χονδρώδη καὶ εὔχυλον καὶ εὐέκκριτον, οὐκ εὐστόμαχον δέ. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ καρχαρόδοντα εἶναι τὸν κάλλιχθυν σαρκοφάγον τε καὶ συναγελαζόμενον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις τὸν μὲν ἔλοπα καταριθμεῖται, τὸν δὲ κάλλιχθυν ἢ καλλιώνυμον ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα σεσίγηκεν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἔλοπος οὕτως

τόν τε πολυτίματον ἔλοπα, ὁ δ' αὐτὸς χαλκὸς ὤνιος,
ἕνα μόνον, καὶ κῆνον ὁ Ζεὺς ἔλαβε κἠκελήσατο
e κατθέμεν αὐτῷ τέ οἱ καὶ τᾷ δάμαρτι θωτέρῳ.

Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων διαφέρειν φησὶν ἀνθίαν καὶ κάλλιχθυν, ἔτι δὲ καλλιώνυμον καὶ ἔλοπα.

18. τί δ' ἐστὶν ὁ καλούμενος ἱερὸς ἰχθύς; ὁ μὲν τὴν Τελχινιακὴν ἱστορίαν συνθείς, εἴτ' Ἐπιμενίδης ἐστὶν ὁ Κρὴς ἢ Τηλεκλείδης εἴτ' ἄλλος τις, ἱεροὺς φησιν εἶναι ἰχθύας δελφῖνας καὶ πομπίλους. ἔστι δ'
f ὁ πομπίλος ζῷον ἐρωτικόν, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς γεγονὼς ἐκ τοῦ οὐρανίου αἵματος ἅμα τῇ Ἀφροδίτῃ. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν φησι

πομπίλος, ὃς ναύτῃσιν ἀδημονέουσι κελεύθους
μηνύει φιλέρωσι καὶ ἄφθογγός περ ἀμύνων.

283

πομπεύσας πρύμναθεν ἐμὰν ἀδεῖαν ἑταίραν.

Ἀλέξανδρος δ' ὁ Αἰτωλὸς ἐν Κίρκῃ, εἰ γνήσιον τὸ 283
ποιημάτιον,

πηδαλίῳ ἄκρῳ ἔπι πομπίλος ἀνιοχεύων
ἧστ' ἀκάτῳ κατόπισθε θεοῖς ὕπο πομπίλος ἰχθύς.

Παγκράτης δ' ὁ Ἀρκὰς ἐν τοῖς θαλασσίοις ἔργοις ἐπιγραφομένοις προειπὼν

πομπίλος ὃν καλέουσιν ἁλίπλοοι ἱερὸν ἰχθύν,

διηγεῖται ὡς οὐ μόνον τῷ Ποσειδῶνι ὁ πομπίλος ἐστὶ διὰ τιμῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς τὴν Σαμοθρᾴκην κατέχουσι θεοῖς. ἁλιέα γοῦν τινα πρεσβύτην τῷ ἰχθύι b
τούτῳ κόλασιν ὑποσχεῖν ἔτι τοῦ χρυσοῦ γένους κατ' ἀνθρώπους ὄντος. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ Ἐπωπεὺς καὶ ἐξ Ἰκάρου ἦν τῆς νήσου. καὶ τοῦτον οὖν ἅμα τῷ υἱῷ ἁλιεύοντα καὶ οὐκ εὐτυχήσαντα ἄλλων ἰχθύων ἐν τῇ ἄγρᾳ ἢ πομπίλων οὐκ ἀποσχέσθαι τῆς τούτων ἐδωδῆς, ἀλλὰ πάντας μετὰ τοῦ υἱοῦ καταθοινηθῆναι καὶ μετ' οὐ πολὺ δίκας ἐκτῖσαι τῆς δυσσεβείας· κῆτος γὰρ ἐπελθὸν τῇ νηὶ τὸν Ἐπωπέα ἐν ὄψει τοῦ παιδὸς καταπιεῖν. ἱστορεῖ δ' ὁ Παγκράτης ὡς καὶ πολέμιός c
ἐστιν ὁ πομπίλος τῷ δελφῖνι καὶ ὅτι οὐδ' οὗτος ἀτιμώρητος ἐκφεύγει πομπίλου φαγών. ἀχρεῖος γοῦν γίνεται καὶ σφαδᾴζων, ἐπειδὰν φάγῃ, καὶ ἐπὶ τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκκυμανθεὶς βορὰ γίνεται αἰθυίαις τε καὶ λάροις· ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ταῖς κητείαις παρεδρευόντων ἀνδρῶν παρανομεῖται. μνημονεύει τῶν πομπίλων καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ ἐνάτῳ τοῦ Δείπνου

κωβιοὶ εἰνάλιοι καὶ πομπίλοι ἱεροὶ ἰχθῦς,

Ἤριννά τε ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον d
ποιημάτιον,

πομπίλε, ναύτῃσιν πέμπων πλόον εὔπλοον ἰχθύ,

πομπεύσας πρύμναθεν ἐμὰν ἀδεῖαν ἑταίραν.

19. Ἀπολλώνιος δ' ὁ Ῥόδιος ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτεως κτίσει τὸν πομπίλον φησὶν ἄνθρωπον πρότερον ὄντα μεταβαλεῖν εἰς ἰχθὺν διά τινα Ἀπόλ-
e λωνος ἔρωτα. τὴν γὰρ Σαμίων πόλιν παραρρεῖν ποταμὸν Ἴμβρασον,

τῷ ῥά ποτ' Ὠκυρόην νύμφην, περικαλλέα κούρην,
Χησιὰς εὐπατέρεια τέκεν φιλότητι μιγεῖσα,
Ὠκυρόην, ᾗ κάλλος ἀπείριτον ὤπασαν Ὧραι.

ταύτης οὖν ἐρασθέντα Ἀπόλλωνα ἐπιχειρῆσαι ἁρπάσαι. διαπεραιωθεῖσαν δ' εἰς Μίλητον κατά τινα Ἀρτέμιδος ἑορτὴν καὶ μέλλουσαν ἁρπάζεσθαι εὐλαβηθεῖσαν, Πομπίλον τινὰ θαλασσουργὸν ἄνθρωπον
f καθικετεῦσαι ὄντα πατρῷον φίλον, ὅπως αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα διασώσῃ, λέγουσαν τάδε

πατρὸς ἐμοῖο φίλου συμφράδμονα θυμὸν ἀέξων,
Πομπίλε, δυσκελάδου δεδαὼς θοὰ βένθεα πόντου,
σῶζέ με·

καὶ τὸν εἰς τὴν ἀκτὴν διαγαγόντα αὐτὴν διαπεραιοῦν, ἐπιφανέντα δὲ τὸν Ἀπόλλωνα τήν τε κόρην ἁρπάσαι καὶ τὴν ναῦν ἀπολιθώσαντα τὸν Πομπίλον εἰς τὸν ὁμώνυμον ἰχθὺν μεταμορφῶσαι ποιῆσαί τε τὸν

284 πομπίλον ὠκυάλων νηῶν αἰήονα φρουρόν.

20. Θεόκριτος δ' ὁ Συρακόσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Βερενίκῃ τὸν λεῦκον ὀνομαζόμενον ἰχθὺν ἱερὸν καλεῖ διὰ τούτων

καἴ τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπαγροσύνην τε καὶ ὄλβον,
ἐξ ἁλὸς ᾧ ζωή, τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα,
σφάζων ἀκρόνυχος ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθύν,

ὃν λεῦκον καλέουσιν, ὃ γὰρ φιερώτατος ἄλλων,
καί κε λίνα στήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης b
ἔμπλεα.

Διονύσιος δ' ὁ ἐπικαλούμενος Ἴαμβος ἐν τῷ περὶ
διαλέκτων γράφει οὕτως 'ἀκηκόαμεν γοῦν ἁλιέως
Ἐρετρικοῦ τὸν ἱερὸν ἰχθὺν καὶ ἄλλων πολλῶν ἁλιέων
καλούντων τὸν πομπίλον. ἔστι δὲ πελάγιος καὶ παρὰ
τὰς ναῦς πυκνὰ φαίνεται, ἐοικὼς πηλαμύδι, ποικίλος.
τὸν δ' οὖν ἰχθύν τις παρὰ τῷ ποιητῇ ἕλκει

ἀκτῇ ἐπὶ προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθύν· c

εἰ μὴ ἄλλος τίς ἐστιν οὕτω καλούμενος ἱερὸς ἰχθύς.
Καλλίμαχος δ' ἐν Γαλατείᾳ τὸν χρύσοφρυν

ἢ μᾶλλον χρύσειον ἐπ' ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν,
ἢ πέρκας ὅσα τ' ἄλλα φέρει βυθὸς ἄσπετος
ἅλμης.

ἐν δὲ τοῖς ἐπιγράμμασιν ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν 'ἱερὸς
δέ τοι, ἱερὸς ὗκης.' ἄλλοι δ' ἀκούουσιν ἱερὸν ἰχθὺν
τὸν ἄνετον, ὡς καὶ ἱερὸν βοῦν τὸν ἄνετον· οἱ δὲ τὸν
μέγαν ὡς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο. τινὲς δὲ τὸν ἱέμε- d
νον πρὸς τὸν ῥοῦν.'

21. Κλείταρχος δ' ἐν ἑβδόμῃ Γλωσσῶν 'οἱ ναυ-
τικοὶ (φησὶ) πομπίλον ἱερὸν ἰχθὺν προσαγορεύουσι
διὰ τὸ ἐκ πελάγους προπέμπειν τὰς ναῦς ἕως εἰς λι-
μένας· διὸ καὶ πομπίλον καλεῖσθαι, χρύσοφρυν ὄντα.'
καὶ Ἐρατοσθένης δ' ἐν Ἑρμῇ φησίν

ἄγρης μοῖραν ἔλειπον, ἔτι ζώοντας ἰούλους,
ἠὲ γενειῆτιν τρίγλην, ἢ περκάδα κίχλην,
ἢ δρομίην χρύσειον ἐπ' ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν.

ἐκ ταύτης ἡμῶν τῆς ὀψολογίας ὁ καλὸς Οὐλπιανὸς e
ζητείτω κατὰ τί Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ὑποθή-
καις περὶ τῶν ἐν βοσπόρῳ ταρίχων εἰπών

βοσπόρου ἐκπλεύσαντα τὰ λευκόταθ', ἀλλὰ
προσέστω
μηδὲν ἐκεῖ στερεᾶς σαρκὸς μαιώτιδι λίμνῃ
ἰχθύος αὐξηθέντος, ὃν ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν.

τίς οὗτός ἐστιν ὃν φησιν οὐ θεμιτὸν εἶναι ἐμμέτρως
εἰπεῖν;

f 22. ΑΦΥΑΙ. καὶ ἑνικῶς δὲ ἀφύην λέγουσιν. Ἀρι-
στώνυμος Ἡλίῳ ῥιγῶντι 'ὥστ' οὔτ' ἀφύη νῦν ἐστὶν
ἁπλῶς.' τῆς δ' ἀφύης ἐστὶ γένη πλείω. καὶ ἡ μὲν
ἀφρῖτις λεγομένη οὐ γίνεται ἀπὸ γόνου, ὥς φησιν
Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῇ θαλάσσῃ
ἀφροῦ, ὅταν ὄμβρων γενομένων πολλῶν σύστασις
γένηται. ἑτέρα δ' ἐστὶν ἀφύη ἡ κωβῖτις λεγομένη.
γίνεται δ' αὕτη ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν
τῇ ἄμμῳ διαγενομένων κωβιδίων. καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ
285 ταύτης τῆς ἀφύης ἀπογεννῶνται ἕτεραι, αἵτινες ἐγ-
κρασίχολοι καλοῦνται. γίνεται δὲ καὶ ἄλλη ἀφύη ὁ
γόνος τῶν μαινίδων, καὶ ἄλλη δὲ ἐκ τῆς μεμβράδος,
καὶ ἔτι ἄλλη ἐκ τῶν μικρῶν κεστρέων τῶν ἐκ τῆς ἄμ-
μου καὶ τῆς ἰλύος γινομένων. πάντων δὲ τούτων ἡ
ἀφρῖτις ἀρίστη. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων κω-
βίτην τινὰ ἑψητὸν λέγει καὶ τὸν ἐξ ἀθερίνης· ἰχθυ-
δίου δ' ὄνομα ἀθερίνη. εἶναι δέ φησι καὶ τριγλῖτιν
ἀφύην. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ ἐν μεμβράσι καὶ
b καμμάροις τὰς ἀφύας καταριθμεῖται, διαστέλλων τὸν
λεγόμενον γόνον. Ἱκέσιος δέ φησι 'τῆς ἀφύης ἣ μὲν
λευκὴ καὶ λίαν λεπτὴ καὶ ἀφρώδης, ἣν καλοῦσιν
ἔνιοι καὶ κωβῖτιν, ἣ δὲ ῥυπαρωτέρα ταύτης καὶ ἁδρο-
τέρα. διαφέρει δ' ἡ καθαρὰ καὶ λεπτή.' Ἀρχέστρα-
τος δ' ὁ ὀψοδαίδαλός φησι

τὴν ἀφύην μίνθου πᾶσαν πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις·
τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τὸν ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες.

καὶ λαβὲ πρόσφατον αὐτὸν ἐν εὐκόλποιο Φα-
 λήρου
ἀγκῶσιν ληφθένθ' ἱεροῖς. κἂν τῇ περικλύστῳ c
ἐστὶ Ῥόδῳ γενναῖος, ἐὰν ἐπιχώριος ἔλθῃ.
ἂν δέ που ἱμείρῃς αὐτοῦ γεύσασθαι, ὁμοῦ χρὴ
κνίδας ὀψωνεῖν, τὰς ἀμφικόμους ἀκαλήφας·
εἰς ταὐτὸν μίξας δ' αὐτὰς ἐπὶ τηγάνου ὄπτα,
εὐώδη τρίψας ἄνθη λαχάνων ἐν ἐλαίῳ.

23. Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν περὶ τῆς ἀφύης φησί 'διὰ τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τηγάνοις οἱ περὶ Ἀρχέστρατον d ἐπιβάλλοντες κελεύουσιν ἐπὶ θερμὸν τήγανον σίζουσαν ἀφαιρεῖν. ἅμα δ' ἧπται καὶ σίζει καθάπερ τοὔλαιον εὐθύς. διὸ λέγεται, εἶδε πῦρ ἀφύη.' Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ τῶν δι' αὑτὰ αἱρετῶν 'τὴν ἀφύην (φησὶ) τὴν μὲν ἐν Ἀθήναις διὰ τὴν δαψίλειαν ὑπερορῶσι καὶ πτωχικὸν εἶναί φασιν ὄψον, ἐν ἑτέραις δὲ πόλεσιν ὑπερθαυμάζουσι πολὺ χείρω γινομένην. εἶθ' οἱ μὲν (φησὶν) ἐνταῦθα τοὺς ἀδριατικοὺς ὄρνιθας τρέφειν σπεύδουσιν ἀχρειοτέρους ὄντας, ὅτι τῶν παρ' ἡμῖν πολὺ ἐλάττους εἰσίν· ἐκεῖνοι δὲ τἀναντία μεταπέμπονται τοὺς ἐνθάδε.' ἐπὶ τοῦ ἑνικοῦ e
Ἕρμιππος Δημόταις
 νῦν δ' οὐδ' ἀφύην κινεῖν δοκεῖς.
Καλλίας Κύκλωψι
 πρὸς τῆς ἀφύης τῆς ἡδίστης.
Ἀριστώνυμος Ἡλίῳ ῥιγῶντι
 ὥστ' οὔτ' ἀφύη νῦν ἐστιν ἁπλῶς.
ἀφύδια δ' Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς
 μηδὲ τὰ φαληρικὰ τὰ μικρὰ τάδ' ἀφύδια.

24. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ ἐπαινῶν τὰς ῥοδιακὰς ἀφύας κἀντιτιθεὶς

πολλὰ τῶν Ἀθήνησι γινομένων πρὸς τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ
f φησί 'ταῖς μὲν φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς αἰνεάτιδας καλουμένας ἀφύας, τῷ δὲ γλαυκίσκῳ τὸν ἔλοπα καὶ τὸν ὄρφον ἀντιπαρατιθεῖσα· πρὸς δὲ τὰς ἐλευσινιακὰς ψήττας καὶ σκόμβρους, καὶ εἴ τις ἄλλος παρ' αὐτοῖς ἰχθὺς ἐπάνω τῇ δόξῃ τοῦ Κέκροπος γέγονεν, ἀντιγεννήσασα τὸν ἀλώπεκα καλούμενον. ὁ δὲ τὴν ἡδυπάθειαν γράψας παρακελεύεται τῷ μὴ δυναμένῳ τιμῇ κατεργάσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν, ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν
286 ὀψοφαγίαν.' Ἀρχέστρατον λέγει τὸν τένθην ὁ Λυγκεύς, ὃς ἐν τῷ πολυθρυλήτῳ ποιήματι περὶ τοῦ γαλεοῦ λέγει οὕτως
 ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα, κἂν ἀποθνήσκειν
 μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτόν·
 ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα. κᾆτα
 ὕστερον ἤδη πάσχ' ὅ τί σοι πεπρωμένον ἐστίν.

25. ΑΧΑΡΝΟΣ. Καλλίας Κύκλωψι
b κίθαρος ὀπτὸς καὶ βατὶς θύννου τε κεφάλαιον τοδί,
 ἐγχέλεια κάραβοι λινεὺς ἄχαρνος οὑτοσί.

26. ΒΑΤΙΣ ΒΑΤΡΑΧΟΣ ΒΑΤΟΣ. τῆς μὲν οὖν βατίδος καὶ τοῦ βατράχου μνημονεύει Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζῴων, καταριθμῶν αὐτὰ ἐν τοῖς σελάχεσιν. Εὔπολις δ' ἐν Κόλαξί φησι
 παρὰ τῷδε [Καλλίᾳ] πολλὴ θυμηδία,
 ἵνα πάρα μὲν κάραβοι καὶ βατίδες καὶ λαγῴ,
 καὶ γυναῖκες εἰλίποδες.
καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ
 ἦν δὲ νάρκαι καὶ βατίδες, ἦν δὲ ζύγαιναι, πρήστιες,
c κάμιαι τε καὶ βάτοι ῥῖναί τε τραχυδέρμονες.

ἐν δὲ Μεγαρίδι

τὰς πλευρὰς οἷόν περ βατίς,
τὰν δ' ὀπισθίαν ἔχησθ' ἀτενὲς οἷόν περ βάτος,
τὰν δὲ κεφαλὰν ὀστέων οἷόν περ ἔλαφος, οὐ βατίς,
τὰν δὲ λαπάραν σκορπίος παῖς ἐπιθαλάττιός τε οὔ.

Σαννυρίων δ' ἐν Γέλωτι

ὦ βατίδες, ὦ γλαύκων κάρα.

Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων σελάχη φησὶν εἶναι βάτον τρυγόνα βοῦν λάμιαν ἀετὸν νάρκην βάτραχον καὶ πάντα τὰ γαλεοειδῆ. Σώφρων δ' ἐν μίμοις ἀνδρείοις βότιν καλεῖ τινα ἰχθὺν ἐν τούτοις d
'κέστραι βότιν κάπτουσαι.' καὶ μήποτε βοτάνην τινὰ λέγει. περὶ δὲ τοῦ βατράχου συμβουλεύει ὁ σοφώτατος Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς γνώμαις τάδε

βάτραχον ἔνθ' ἂν ἴδῃς ὀψώνει καὶ γαστρίον αὐτοῦ
σκεύασον.

περὶ δὲ τῆς βατίδος

καὶ βατίδ' ἑφθὴν ἔσθε μέσου χειμῶνος ἐν ὥρῃ·
καὶ ταύτῃ τυρὸν καὶ σίλφιον· ἅττα τε σάρκα
μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα, τῷδε τρόπῳ χρὴ e
σκευάζειν. ἤδη σοι ἐγὼ τάδε δεύτερον αὐδῶ.

Ἔφιππος δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Φιλύρᾳ δράματι (ἑταίρας δ' ὄνομα ἡ Φιλύρα)·

πότερον ἐγὼ
τὴν βατίδα τεμάχη κατατεμὼν ἕψω; Β. τί φῄς;
Α. ἢ σικελικῶς ὀπτὴν ποιήσω; Β. σικελικῶς.

27. ΒΩΚΕΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωικῷ ἢ περὶ ἰχθύων 'νωτόγραπτα (φησὶ) λέγεται f

βῶξ, σκολιόγραπτα δὲ κολίας.' Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ

ἔτι δὲ ποττούτοισι βῶκες σμαρίδες ἀφύαι κάμμαροι.

Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ βόηκας αὐτοὺς καλεῖ ἐν τούτοις

ἢ λευκὴν συνόδοντα βόηκάς τε τριγκούς τε.

Σπεύσιππος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ βόακας. Ἀριστοφάνης Σκηνὰς καταλαμβανούσαις

287 ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα
μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιζον οἴκαδε.

ὠνομάσθη δὲ παρὰ τὴν βοήν. διὸ καὶ Ἑρμοῦ ἱερὸν εἶναι λόγος τὸν ἰχθύν, ὡς τὸν κίθαρον Ἀπόλλωνος. Φερεκράτης δ' ἐν Μυρμηκανθρώποις εἰπὼν

ἀλλὰ φωνὴν οὐκ ἔχειν
ἰχθύν γε φασὶ τὸ παράπαν,

ἐπιφέρει

νὴ τὼ θεώ,
οὐκ ἔστιν ἰχθὺς ἄλλος οὐδὲ εἷς βόαξ.

Ἀριστοφάνης δ' ὁ Βυζάντιος κακῶς φησιν ἡμᾶς λέγειν τὸν ἰχθὺν βῶκα, δέον βόωπα 'ἐπεὶ μικρὸς ὑπάρχων μεγάλους ὦπας ἔχει. εἴη ἂν οὖν ὁ βόωψ, βοὸς
b ὀφθαλμοὺς ἔχων.' πρὸς ὃν λεκτέον, εἰ τοῦτον κακῶς ὀνομάζομεν, διὰ τί κορακῖνον φαμὲν καὶ οὐ κοροκῖνον; ὠνομάσθη γὰρ ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν. τί δ' οὐχὶ καὶ σείουρον λέγομεν ἀλλὰ σίλουρον; ὠνόμασται γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐράν.

28. ΒΕΜΒΡΑΔΕΣ. Φρύνιχος Τραγῳδοῖς

ὦ χρυσοκέφαλοι βεμβράδες θαλάσσιαι.

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ βαμβραδόνας αὐτὰς καλεῖ

βαμβραδόνες τε καὶ κίχλαι, λαγοὶ δράκοντές τ' ἄλκιμοι.

καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις ʿβαμβραδόνι ῥαφίδι.᾽ Νουμήνιος δ᾽ ἐν Ἁλιευτικῷ c

ἢ βαιῇ καρῖδι καὶ εἴ ποτε βεμβράδι, κείνῃ
ζωὴ ἐπ᾽ ἀγρώστοιο, τάδε σκέψαιο δέλετρα.

Δωρίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί ʿβεμβράδ᾽ ἀποκεφαλίσας, ἐὰν ᾖ ἁδροτέρα, καὶ ἀποπλύνας ἁλὶ λεπτῷ καὶ ὕδατι ἕψε τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ τριγλίτιδι. γίνεται δὲ (φησὶν) ἐκ μόνης τῆς βεμβράδος σκευασία τις ἡ προσαγορευομένη βεμβραφύη· ὧν μνημονεύει Ἀριστώνυμος ἐν Ἡλίῳ ῥιγῶντι

ὅ γέ τοι Σικελὸς ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν d
ὁ καρκινοβήτης.

Ἀττικοὶ δ᾽ ὅμως βεμβράδας λέγουσιν. Ἀριστομένης Γόησι ʿβεμβράδας φέρων ὀβολοῦ.᾽ Ἀριστώνυμος Ἡλίῳ ῥιγῶντι

ὥστ᾽ οὔτ᾽ ἀφύη νῦν ἐστιν ἁπλῶς οὔτ᾽ αὖ βεμβρὰς κακοδαίμων.

Ἀριστοφάνης Γήρᾳ

ταῖς πολιόχρωσι βεμβράσιν τεθραμμένη.

Πλάτων Πρέσβεσιν ʿἩράκλεις, τῶν βεμβράδων.᾽ ἐν δὲ ταῖς Εὐπόλιδος Αἰξὶν ἔστιν εὑρεῖν καὶ διὰ τοῦ μ γραφόμενον. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Κνοιθιδεῖ e

ἄτοπά γε κηρύττουσιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν
κηρύγμαθ᾽, οὗ καὶ νῦν τις ἐκεκράγει μέγα
μέλιτος γλυκυτέρας μεμβράδας φάσκων ἔχειν.
εἰ τοῦτο τοιοῦτ᾽ ἐστίν, οὐδὲν κωλύει
τοὺς μελιτοπώλας αὖ λέγειν βοᾶν θ᾽ ὅτι
πωλοῦσι τὸ μέλι σαπρότερον τῶν μεμβράδων.

καὶ Ἄλεξις δ᾽ ἐν Χορηγίδι διὰ τοῦ μ εἴρηκεν

ὃς τοῖσι τετραδισταῖς παρέθηκεν ἑστιῶν f
πρῴην λέκιθον καὶ μεμβράδας καὶ στέμφυλα.

ἐν δὲ Πρωτοχόρῳ

ἐπιπονώτερον
ἔργον μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ εἴληφ᾽ ἐγώ,
ἀφ᾽ οὗ παρασιτῶ. μεμβράδας μοι κρεῖττον ἦν
ἔχειν μετ᾽ ἀττικιστὶ δυναμένου λαλεῖν.
ὀνησιφόρον ἦν τοῦτο.

288 29. ΒΛΕΝΝΟΣ. τούτου μέμνηται Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὡλιεὺς τὸν ἀγροιώταν ʿβλέννῳ θηλαμόνι.᾽ ἔστι δὲ κωβιῷ τὴν ἰδέαν παραπλήσιος. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ ΒΑΙΘΝΑΣ τινὰς ἰχθῦς καλεῖ ἐν τούτοις

ἄγε δὲ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαίονας.

καὶ παρ᾽ Ἀττικοῖς δὲ παροιμία ἐστί ʿμή μοι βαίων· κακὸς ἰχθύς.᾽

30. ΒΟΥΓΛΩΣΣΟΣ. ὁ πυθαγορικὸς δὲ δι᾽ ἐγκράτειαν Ἀρχέστρατός φησιν

b εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν
βούγλωσσον ταύτην θέρεος κατὰ Χαλκίδα κεδνήν.

Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ ʿβούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς.᾽ τῶν δὲ βουγλώσσων διαλλάττοντές εἰσιν οἱ κυνόγλωσσοι· περὶ ὧν καὶ αὐτῶν Ἐπίχαρμός φησιν

αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τ᾽, ἐνῆν δὲ σκιαθίδες.

Ἀττικοὶ δὲ ψῆτταν αὐτὴν καλοῦσιν.

c 31. ΓΟΓΓΡΟΙ. τούτους Ἱκέσιος σκληροτέρους τῶν ἐγχέλεων εἶναί φησι καὶ ἀραιοσαρκοτέρους τε καὶ ἀτροφωτέρους εὐχυλίᾳ τε πολὺ λειπομένους, εὐστομάχους δὲ εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ Γλωσσῶν καλεῖσθαι φησὶν αὐτοὺς καὶ γρύλλους. Εὔδοξος δ᾽ ἐν ἕκτῳ γῆς Περιόδου γόγγρους φησὶ πολλοὺς ἀνδραχθεῖς ἐν Σικυῶνι ἁλίσκεσθαι· ὧν

ἐνίους εἶναι καὶ ἁμαξιαίους. Φιλήμων δὲ τῆς κωμῳ-

ἂν ὁ Συρακόσιος ἐξωγκώσατο ὁ Ζεὺς ἐπικαλούμενος,

ἐνίους εἶναι καὶ ἁμαξιαίους. Φιλήμων δὲ τῆς κωμῳ-
δίας ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὸς μνημονεύων τῶν ἐν Σι-
κυῶνι διαφόρων γόγγρων, ποιεῖ τινα μάγειρον ἐπὶ d
τέχνῃ τῇ ἑαυτοῦ σεμνυνόμενον καὶ λέγοντα ἐν τῷ
ἐπιγραφομένῳ Στρατιώτῃ τάδε

32. ὡς ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ
λέξαι μολόντι τοὖψον ὡς ἐσκεύασα.
νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡδύ γ' ἔστ' εὐημερεῖν
ἐν ἅπασιν. ἰχθὺς ἁπαλὸς οἷος γέγονέ μοι,
οἷον παρατέθεικ', οὐ πεφαρμακευμένον
τυροῖσιν οὐδ' ἄνωθεν ἐξηνθισμένον·
ἀλλ' οἷος ἦν ζῶν, κὠπτὸς ὢν τοιοῦτος ἦν.
οὕτως ἁπαλὸν ἔδωκα καὶ πρᾶον τὸ πῦρ e
ὀπτῶν τὸν ἰχθύν. οὐδὲ πιστευθήσομαι.
ὅμοιον ἐγένετ' ὄρνις ὁπόταν ἁρπάσῃ
τοῦ καταπιεῖν μεῖζόν τι· περιτρέχει κύκλῳ
τηροῦσα τοῦτο, καταπιεῖν ἐσπούδακεν,
ἕτεραι διώκουσιν δὲ ταύτην. ταὐτὸν ἦν.
τὴν ἡδονὴν ὁ πρῶτος αὐτῶν καταμαθὼν
τῆς λοπάδος ἀνεπήδησε κἄφευγεν κύκλῳ f
τὴν λοπάδ' ἔχων, ἄλλοι δ' ἐδίωκον κατὰ πόδας.
ἐξῆν ὀλολύζειν· οἳ μὲν ἥρπασάν τι γάρ,
οἳ δ' οὐδέν, οἳ δὲ πάντα. καίτοι παρέλαβον
ἰχθῦς ποταμίους ἐσθίοντας βόρβορον.
εἰ δ' ἔλαβον ἀρτίως σκάρον, ἢ 'κ τῆς Ἀττικῆς
γλαυκίσκον, ὦ Ζεῦ σῶτερ, ἢ 'ξ Ἄργους κάπρον,
ἢ 'κ τῆς Σικυῶνος τῆς φίλης ὃν τοῖς θεοῖς 289
φέρει Ποσειδῶν γόγγρον εἰς τὸν οὐρανόν,
ἅπαντες οἱ φαγόντες ἐγένοντ' ἂν θεοί.
ἀθανασίαν εὕρηκα· τοὺς ἤδη νεκροὺς
. . . ὅταν ὀσφρανθῶσι, ποιῶ ζῆν πάλιν.

33. ταῦτα νὴ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδ' ἂν Μενεκράτης

ἂν ὁ Συρακόσιος ἐξωγκώσατο ὁ Ζεὺς ἐπικαλούμενος,
ὃς ἐφρόνει μέγα ὡς μόνος αἴτιος τοῦ ζῆν τοῖς ἀνθρώ-
ποις γινόμενος διὰ τῆς αὑτοῦ ἰατρικῆς. τοὺς γοῦν
b θεραπευομένους ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἱερὰς καλουμένας
νόσους συγγράφεσθαι ἠνάγκαζεν ὅτι ὑπακούσονται
αὐτῷ δοῦλοι περισωθέντες. καὶ ἠκολούθουν ὃ μέν
τις Ἡρακλέους σκευὴν ἔχων καὶ καλούμενος Ἡρακλῆς,
(Νικόστρατος δ' ἦν οὗτος ὁ Ἀργεῖος, ἱερὰν νόσον
θεραπευθείς. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἔφιππος ἐν
Πελταστῇ λέγων ὧδε

οὐ Μενεκράτης μὲν ἔφασκεν εἶναι Ζεὺς θεός,
Νικόστρατος δ' ἀργεῖος ἕτερος Ἡρακλῆς;)

ἄλλος δέ τις ὡς Ἑρμῆς χλαμύδ' ἔχων καὶ κηρύκειον,
c πρὸς δὲ τούτοις πτερά· ὡς ὁ Ζελείτης Νικαγόρας ὁ
καὶ τῆς πατρίδος τυραννήσας, ὡς ἱστορεῖ Βάτων ἐν
τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων. Ἡγήσανδρος δέ
φησιν ὅτι καὶ Ἀστυκρέοντα θεραπευθέντα ὑπ' αὐτοῦ
Ἀπόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλος δ' αὐτῷ τῶν περισω-
θέντων Ἀσκληπιοῦ στολὴν ἀναλαβὼν συμπεριεφθεί-
ρετο. αὐτὸς δ' ὁ Ζεὺς πορφύραν ἠμφιεσμένος καὶ
στέφανον χρυσοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων καὶ σκῆ-
πτρον κρατῶν κρηπῖδάς τε ὑποδεδεμένος περιῄει
d μετὰ τοῦ θείου χοροῦ. καὶ ἐπιστέλλων Φιλίππῳ τῷ
βασιλεῖ οὕτως ἔγραψεν

34. 'Μενεκράτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαίρειν. σὺ μὲν
Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν
ὑγιαίνοντας δύνασαι, ὅταν βουληθῇς, ἀπολλύναι,
ἐγὼ δὲ τοὺς νοσοῦντας σῴζειν, καὶ τοὺς εὐρώστους
ἀνόσους, οἳ ἂν ἐμοὶ πείθωνται, παρέχειν μέχρι γή-
ρως ζῶντας. τοιγαροῦν σὲ μὲν Μακεδόνες δορυφο-
ροῦσιν, ἐμὲ δὲ καὶ οἱ ἀεὶ μέλλοντες ἔσεσθαι. Ζεὺς
e γὰρ ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω.' πρὸς ὃν ὡς μελαγχο-

λῶντα ἐπέστελλεν ὁ Φίλιππος 'Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν.' παραπλησίως δ' ἐπέστελλε καὶ Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοις ἔγραφεν, οὐκ ἀπεχόμενος τοῦ Διός. καλέσας δ' αὐτόν ποτε ἐπὶ δεῖπνον ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν συγκατέκλινε πάντας ἐπὶ τῆς μέσης κλίνης ὑψηλότατα καὶ ἱεροπρεπέστατα κεκοσμημένης, καὶ τράπεζαν παραθείς, ἐφ' ἧς βωμὸς ἔκειτο καὶ τῶν ἀπὸ γῆς πάντων ἀπαρχαί. καὶ ὁπότε τοῖς ἄλλοις παρεφέρετο f τὰ ἐδώδιμα, τοῖς ἀμφὶ Μενεκράτην ἐθυμίων καὶ ἔσπενδον οἱ παῖδες. καὶ τέλος ὁ καινὸς Ζεὺς μετὰ τῶν ὑπηκόων γελώμενος θεῶν ἔφυγεν ἐκ τοῦ συμποσίου, ὡς Ἡγήσανδρος ἱστορεῖ. μνημονεύει δὲ τοῦ Μενεκράτους καὶ Ἄλεξις ἐν Μίνῳ.

35. καὶ Θεμίσων δ' ὁ Κύπριος, τὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικά, ὥς φησι Πύθερμος ὁ Ἐφέσιος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐ μόνον ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἀνεκηρύττετο 'Θεμίσων Μακεδὼν Ἀντιόχου βασιλέως Ἡρακλῆς,' ἔθυον δὲ αὐτῷ πάντες οἱ ἐγχώριοι 290 ἐπιλέγοντες 'Ἡρακλεῖ Θεμίσωνι, καὶ παρῆν αὐτὸς ὁπότε τις τῶν ἐνδόξων θύοι, καὶ ἀνέκειτο στρωμνὴν καθ' αὑτὸν ἔχων, ἠμφιεσμένος λεοντῆν. ἐφόρει δὲ καὶ τόξα σκυθικὰ καὶ ῥόπαλον ἐκράτει. ὁ δ' οὖν Μενεκράτης τοιοῦτος ὢν ὁποῖος εἴρηται οὐδὲν παραπλήσιόν ποτε ἐξωγκώσατο οἷον ὁ προειρημένος μάγειρος

ἀθανασίαν ηὕρηκα. τοὺς ἤδη νεκροὺς
. . . ὅταν ὀσφρανθῶσι, ποιῶ ζῆν πάλιν.

36. ἀλαζονικὸν δ' ἐστὶ πᾶν τὸ τῶν μαγείρων b φῦλον, ὡς καὶ Ἡγήσιππος ἐν Ἀδελφοῖς παρίστησι. παράγει δὲ μάγειρον λέγοντα

βέλτιστε, πολλοῖς πολλὰ περὶ μαγειρικῆς
εἰρημέν' ἐστίν· ἢ λέγων φαίνου τί μοι

καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν ἢ μὴ κόπτε με.
Β. οὐκ ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς, Σύρε,
εὑρηκέναι πάντων νόμιζε μόνον ἐμέ.
οὐ γὰρ παρέργως ἔμαθον ἐν ἔτεσιν δυσὶν
ἔχων περίζωμ', ἀλλ' ἅπαντα τὸν βίον
ζητῶν κατὰ μέρη τὴν τέχνην ἐξήτακα,
c εἴδη λαχάνων ὅσ' ἐστί, βεμβράδων τρόπους,
φακῆς γένη παντοδαπά. τὸ πέρας σοι λέγω·
ὅταν ἐν περιδείπνῳ τυγχάνω διακονῶν,
ἐπὰν τάχιστ' ἔλθωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς
τὰ βάπτ' ἔχοντες, τοὐπίθημα τῆς χύτρας
ἀφελὼν ἐποίησα τοὺς δακρύοντας γελᾶν·
τοιοῦτος ἔνδοθέν τις ἐν τῷ σώματι
διέδραμε γαργαλισμός, ὡς ὄντων γάμων.
Α. φακῆν παρατιθείς, εἰπέ μοι, καὶ βεμβράδας;
Β. τὰ πάρεργά μου ταῦτ' ἔστιν. ἂν δὲ δὴ λάβω
d τὰ δέοντα καὶ τοὐπτάνιον ἁρμόσωμ' ἅπαξ,
ὅπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθε σειρήνων, Σύρε,
ἐγένετο, καὶ νῦν ταὐτὸ τοῦτ' ὄψει πάλιν.
ὑπὸ τῆς γὰρ ὀσμῆς οὐδὲ εἷς δυνήσεται
ἁπλῶς διελθεῖν τὸν στενωπὸν τουτονί·
ὁ δὲ παριὼν πᾶς εὐθέως πρὸς τὴν θύραν
ἑστήξετ' ἀχανής, προσπεπατταλευμένος,
ἄφωνος ἄχρι ἂν τῶν φίλων βεβυσμένος
τὴν ῥῖν' ἕτερός τις προσδραμὼν ἀποσπάσῃ.
Α. μέγας εἶ τεχνίτης. Β. ἀγνοεῖς πρὸς ὃν λαλεῖς·
e πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν κεκλημένων,
οἳ καταβεβρώκασ' ἕνεκ' ἐμοῦ τὰς οὐσίας.

πρὸς τῶν θεῶν τί διαφέρειν οὗτος ὑμῖν δοκεῖ τῶν παρὰ Πινδάρῳ κηληδόνων, αἳ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ταῖς σειρῆσι τοὺς ἀκροωμένους ἐποίουν ἐπιλαν-

θανομένους τῶν τροφῶν διὰ τὴν ἡδονὴν ἀφαναίνεσθαι;

37. Νικόμαχος δ' ἐν Εἰλειθυίᾳ καὶ αὐτὸς παράγει τινὰ μάγειρον ὑπερβάλλοντα τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας. λέγει δ' οὖν οὗτος πρὸς τὸν μισθωσάμενον

ὑποδεικνύεις μὲν ἦθος ἀστεῖον πάνυ f
καὶ πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκάς τι. Β. πῶς;
Α. ἐν τῇ τέχνῃ τίνες ἐσμὲν οὐκ ἐξήτακας.
ἢ πρότερον ἐπύθου τῶν ἀκριβῶς εἰδότων
οὕτω τ' ἐμισθώσω με; Β. μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
Α. ἦ μὴν ἴσως ὅσον μαγείρου διαφέρει
μάγειρος οὐκ οἶσθ'. Β. εἴσομαι δέ γ', ἂν λέγῃς· 291
Α. τὸ γὰρ παραλαβόντ' ὄψον ἠγορασμένον,
πάτερ, ἀποδοῦναι σκευάσαντα μουσικῶς
διακόνου 'στ' οὐ τοῦ τυχόντος. Β. Ἡράκλεις·
Α. ὁ μάγειρός ἐσθ' ὁ τέλειος ἑτέρα διάθεσις.
πολλὰς τέχνας λάβοις ἂν ἐνδόξους πάνυ,
ὧν τὸν μαθεῖν βουλόμενον ὀρθῶς οὐκ ἔνι
ταύταις προσελθεῖν εὐθύς, ἀλλ' ἔμπροσθε δεῖ . . .
ζωγραφίας ἧφθαι. κατὰ ταὐτὰ καὶ μαγειρικῆς
πρότερον μαθεῖν δεῖ τινὰ τέχνης ἑτέρας τέχνας,
ὧν εἰδέναι σοι κρεῖττον ἦν μοι πρὶν λαλεῖν· b
γεωμετρικὴν ἰατρικὴν ἀστρολογικήν.
τῶν ἰχθύων γὰρ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς τύχας
ἐντεῦθεν εἴσει, παρακολουθήσεις χρόνοις,
πότ' ἄωρός ἐσθ' ἕκαστος ἢ πόθ' ὥριμος.
τῶν ἡδονῶν γὰρ μεγάλα τὰ διαστήματα·
ἐνίοτε κρείττων γίγνεται θύννου βόαξ.
Β. ἔστω. γεωμετρικῇ δὲ καὶ σοὶ πρᾶγμα τί;
Α. τοὐπτάνιον ἡμεῖς σφαῖραν εἶναι τιθέμεθα.
τοῦτο διελέσθαι καὶ τόπον λαβόνθ' ἕνα

c μερίσαι κατ' εἶδος τῆς τέχνης ἐπιδέξια,
ἐκεῖθεν ἐνταῦθ' ἐστὶ μετενηνεγμένα.
Β. οὗτος, πέπεισμαι· καὶ τὰ λοιπὰ μὴ λάλει.
Α. περὶ τῆς ἰατρικῆς δέ. τῶν γὰρ βρωμάτων
πνευματικὰ καὶ δύσπεπτα καὶ τιμωρίαν
ἔχοντ' ἔνι' ἔστιν, οὐ τροφήν. δειπνῶν δὲ πᾶς
τἀλλότρια γίγνετ' ὀξύχειρ κοὐκ ἐγκρατής.
τοῖς δὴ τοιούτοις βρώμασιν τὰ φάρμακα
εὕρητ' ἐκεῖθεν, μεταφορὰ δ' ἐστὶν τέχνης.
d ἤδη τὸ μετὰ νοῦ καὶ τὸ συμμέτρως ἔχον. . .
παρὰ τακτικῆς, ἕκαστα ποῦ τεθήσεται·
ἀριθμῷ τὸ πλῆθος εἰδέναι, ἀριθμητικῆς.
οὐδεὶς ἕτερός σοι πρὸς ἐμὲ καὶ γραφήσεται.
Β. μικρὰ διάκουσον ἐν μέρει κἀμοῦ. Α. λέγε.
Β. σὺ μηδὲν ἐνόχλει μήτε σαυτὸν μήτ' ἐμέ,
ἀπραγμόνως δὲ διαγενοῦ τὴν ἡμέραν.

38. ὁ δὲ παρὰ τῷ νεωτέρῳ Φιλήμονι μάγειρος διδασκαλικός τις εἶναι θέλει τοιαῦτά τινα λαλῶν

ἐάσαθ' οὕτως ὡς ἔχει. τὸ πῦρ μόνον
e ποιεῖτε τοῖς ὀπτοῖσι μήτ' ἀνειμένον·
τὸ γὰρ τοιοῦτ' οὐκ ὀπτὸν ἀλλ' ἑφθὸν ποιεῖ·
μήτ' ὀξύ· κατακάει γὰρ ὅσ' ἂν ἔξω λάβῃ
τοῦτο πάλιν, εἰς τὴν σάρκα δ' οὐκ ἐνδύεται.
μάγειρός ἐστιν οὐκ ἐὰν ζωμήρυσιν
ἔχων τις ἔλθῃ καὶ μάχαιραν πρός τινα,
οὐδ' ἄν τις εἰς τὰς λοπάδας ἰχθῦς ἐμβάλῃ,
f ἀλλ' ἔστι τις φρόνησις ἐν τῷ πράγματι.

39. ὁ δὲ παρὰ Διφίλῳ ἐν τῷ Ζωγράφῳ καὶ πρὸς οὓς ἐκμισθοῦν αὐτὸν δεῖ διδάσκει λέγων οὕτως

οὐ μὴ παραλάβω σ' οὐδαμοῦ, Δράκων, ἐγὼ
ἐπ' ἔργον, οὗ μὴ διατελεῖς τὴν ἡμέραν
τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην.

οὐκ εἶχε. πάλιν ᾔτησας, οἰμώξει μακρὰ

οὐ γὰρ βαδίζω πρότερον, ἂν μὴ δοκιμάσω
τίς ἔσθ' ὁ θύων, ἢ πόθεν συνίσταται 292
τὸ δεῖπνον, ἢ κέκληκεν ἀνθρώπους τίνας.
ἔστιν δ' ἁπάντων τῶν γενῶν μοι διαγραφή,
εἰς ποῖα μισθοῦν ἢ φυλάττεσθαί με δεῖ.
οἷον τὸ κατὰ τοὐμπόριον, εἰ βούλει, γένος·
ναύκληρος ἀποθύει τις εὐχήν, ἀποβαλὼν
τὸν ἱστὸν ἢ πηδάλια συντρίψας νεώς,
ἢ φορτί' ἐξέρριψ' ὑπέραντλος γενόμενος,
ἀφῆκα τὸν τοιοῦτον· οὐδὲν ἡδέως
ποιεῖ γὰρ οὗτος ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν,
ὁμοῦ δὲ ταῖς σπονδαῖσι διαλογίζεται b
τοῖς συμπλέουσιν ὁπόσον ἐπιβάλλει μέρος
τιθείς, τά θ' αὑτοῦ σπλάγχν' ἕκαστος ἐσθίει.
ἀλλ' ἕτερος εἰσπέπλευκεν ἐκ Βυζαντίου
τριταῖος ἀπαθὴς εὐπορηκώς, περιχαρὴς
εἰς δέκ' ἐπὶ τῇ μνᾷ γεγονέναι καὶ δώδεκα,
λαλῶν τὰ ναῦλα καὶ δάνει' ἐρυγγάνων,
ἀφροδίσι' ὑπὸ κόλλοψι μαστροποῖς ποιῶν,
ὑπὸ τοῦτον ὑπέκυψ' εὐθὺς ἐκβεβηκότα.
τὴν δεξιὰν ἐνέβαλον, ἐμνήσθην Διὸς
σωτῆρος, ἐμπέπηγα τῷ διακονεῖν. c
τοιοῦτος ὁ τρόπος. μειράκιον ἐρῶν πάλιν
τὰ πατρῷα βρύκει καὶ σπαθᾷ· πορεύομαι.
ἀπὸ συμβολῶν συνάγοντα νὴ Δί' ἕτερά που
ἐνέβαλεν εἰς τὸν κέραμον ἀνασεσυρμένα,
τὰ κράσπεδ' ἀποθλίβοντα, καὶ κεκραγότα
'ὀψάριον ἀγοραῖον ποιεῖν τίς βούλεται;'
ἐῶ βοᾶν. πληγὰς γὰρ ἔνι προσλαμβάνειν
ἐλθόντα καὶ τὴν νύχθ' ὅλην διακονεῖν.
τὸ μισθάριον γὰρ ἂν ἀπαιτῇς, ἁμίδα μοι
ἔνεγκε πρῶτον, φησίν. ὄξος ἡ φακῆ d

οὐκ εἶχε. πάλιν ᾔτησας, οἰμώξει μακρὰ
πρῶτος μαγείρων, φησίν. ἕτερα μυρία
τοιαῦτα καταλέξαιμ' ἄν. οἷ δὲ νῦν σ' ἄγω,
πορνεῖόν ἐστι, πολυτελῶς ἀδώνια
ἄγουσ' ἑταίρα μεθ' ἑτέρων πορνῶν χύδην.
σαυτὸν ἀποσάξεις τόν τε κόλπον ἀποτρέχων.

40. καὶ παρ' Ἀρχεδίκῳ δ' ἐν Θησαυρῷ ἄλλος
e σοφιστὴς μαγειρικὸς τάδε λέγει

πρῶτον ὠμῶν κειμένων
τῶν ἰχθύων πάρεισιν οἱ κεκλημένοι.
'δίδου κατὰ χειρός. τοὖψον οὐκ οἴσεις λαβών;'
τὰς λοπάδας ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ τοὺς ἄνθρακας
ἔρραν' ἐλαίῳ πάντα καὶ ποιῶ φλόγα.
ἐν ᾧ τὸ λάχανον αἵ τε τῶν παροψίδων
τὸν ἄνδρα δριμύτητες εὐφραίνουσί μου,
ἑφθὸν τὸν ἰχθὺν ἀποδίδωμ', ἔχοντα τοὺς
f χυμοὺς ἐν αὑτῷ τήν τε τῆς ἅλμης ἀκμήν,
εἰς ἣν ἂν ἐμβάψαιτο πᾶς ἐλεύθερος.
ἐλαδίου κοτύλης τε παραναλωμένης
σέσωκ' ἐμοὶ τρίκλινα πεντήκοντ' ἴσως.

Φιλοστέφανος δ' ἐν Δηλίῳ καὶ ὀνόματα ἐνδόξων μαγείρων ἐν τοῖσδε καταλέγει

293 εἰδώς σε πάντων διαφέροντα τῇ τέχνῃ
τῇ τ' ὀξύτητι μετὰ Θίβρωνα, Δαίδαλε,
τὸν ἐξ Ἀθηνῶν, τὸν καλούμενον πέρας,
δοὺς μισθὸν ὅν μ' ᾔτησας ἥκω δεῦρ' ἄγων.

41. Σωτάδης δ', οὐχ ὁ τῶν ἰωνικῶν ᾀσμάτων ποιητὴς ὁ Μαρωνίτης ἀλλ' ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας, ποιεῖ καὶ αὐτὸς ἐν Ἐγκλειομέναις, οὕτω γὰρ ἐπιγράφει τὸ δρᾶμα, τοιάδε μάγειρον λέγοντα

καρῖδας ἔλαβον πρῶτον, ἀπεταγήνισα
b ταύτας ἁπάσας. γαλεὸς εἴληπται μέγας,

ὤπτησα τὰ μέσα, τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν
ἕψω ποιήσας τρῖμμα συκαμίνινον.
γλαύκου φέρω κεφάλαια παμμεγέθη δύο·
ἐν λοπάδι μεγάλῃ ταῦτα, λιτῶς προσαγαγὼν
χλόην κύμινον ἅλας ὕδωρ ἐλάδιον.
λάβρακα μετὰ ταῦτ᾽ ἐπριάμην καλὸν σφόδρα·
ἔσται δι᾽ ἅλμης λιπαρὸς ἑφθὸς ἐν χλόῃ.
ἀποδοὺς ὅσ᾽ ἐστὶν ἀπ᾽ ὀβελίσκων ὀπτανά,
τρίγλας καλὰς ἠγόρασα καὶ κίχλας καλάς, c
ἔρριψα ταύτας ἐπὶ τὸν ἄνθραχ᾽ ὡς ἔχει,
ἅλμῃ τε λιπαρᾷ παρατίθημ᾽ ὀρίγανον.
ταύταις προσέλαβον σηπίας καὶ τευθίδας·
ἀστεῖον ἑφθὴ τευθὶς ὠνθυλευμένη
καὶ πτερύγι᾽ ἁπαλῶς σηπίας ὠπτημένα.
τριμμάτιον ᾠκείωσα τούτοις ἀνθινὸν
παντοδαπόν. ἑψητὸν δὲ μετὰ ταύτας τινά·
ὀξυλίπαρον τούτοις ἔδωκα χυμίον.
γόγγρον ἐπὶ τούτοις ἐπριάμην παχὺν σφόδρα, d
κατέπνιξ᾽ ἐν ἅλμῃ τοῦτον εὐανθεστέρᾳ.
κωβίδι᾽ ἄττα καὶ πετραῖα δή τινα
ἰχθύδια, τούτων ἀποκνίσας τὰ κρανία
ἐμόλυν᾽ ἀλεύρῳ [ταῦτα] τοιούτῳ τινί,
πέμπω τε ταῖς καρῖσι τὴν αὐτὴν ὁδόν.
ἀμίαν τε χήραν, θηρίον καλὸν σφόδρα,
θρίοισι ταύτην ἅλις ἐλαδίῳ διεὶς
ἐσπαργάνωσα περιπάσας ὀρίγανον,
ἐνέκρυψά θ᾽ ὥσπερ δαλὸν εἰς πολλὴν τέφραν. e
ἀφύην θ᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ παρέλαβον φαληρικήν.
εἰς κύαθος ἐνταῦθ᾽ ὕδατος ἐπιχυθεὶς πολύ·
τεμὼν δὲ λεπτὴν τῆς χλόης καὶ πλείονα,
κἂν ᾖ δικότυλος λήκυθος, καταστρέφω.
τί λοιπόν; οὐδὲν ἄλλο. τοῦτ᾽ ἔσθ᾽ ἡ τέχνη,

οὐκ ἐξ ἀπογραφῆς οὐδὲ δι᾽ ὑπομνημάτων.

42. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις· τοῦ δὲ γόγγρου f πέρι λεκτέον. Ἀρχέστρατος μὲν γὰρ ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ καὶ ὁπόθεν ἕκαστον μέρος αὐτοῦ δεῖ συνωνεῖσθαι διηγεῖται οὕτως

γόγγρου μὲν γὰρ ἔχεις κεφαλὴν φίλη ἐν Σικυῶνι,
πίονος ἰσχυροῦ μεγάλου, καὶ πάντα τὰ κοῖλα·
εἶτα χρόνον πολὺν ἕψε χλόῃ περίπαστον ἐν ἅλμῃ·

294 ἑξῆς τε περὶ τῶν κατ᾽ Ἰταλίαν τόπων διεξιὼν πάλιν ὁ καλὸς οὗτος περιηγητής φησι

καὶ γόγγρος σπουδαῖος ἁλίσκεται, ὥστε τοσοῦτον
τῶν ἄλλων πάντων ὄψων κρατεῖ οὗτος ὅσον περ
θύννος ὁ πιότατος τῶν φαυλοτάτων κορακίνων.

Ἄλεξις ἐν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις

γόγγρου δ᾽ ὁμοῦ σωρευτὰ πιμελῆς μέλη
ὑπεργέμοντα.

b Ἀρχέδικος δ᾽ ἐν Θησαυρῷ παράγει τινὰ μάγειρον λέγοντα περὶ ὧν ὠψώνηκεν αὐτός

δραχμῶν τριῶν γλαυκίσκον,
γόγγρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμάχια
δραχμῶν πάλιν πέντ᾽. ὢ ταλαιπώρου βίου.
δραχμῆς τραχήλους. ἀλλὰ νὴ τὸν ἥλιον,
κἀμοὶ τράχηλον ἕτερον εἴ ποθεν λαβεῖν
ἦν καὶ πρίασθαι δυνατόν, ὃν ἔχω τοῦτον ἄν,
πρὶν εἰσενεγκεῖν ταῦτα δεῦρ᾽, ἀπηγξάμην.
c οὐδεὶς δεδιηκόνηκεν ἐπιπονώτερον.
ἅμα μὲν πρίασθαι πολλὰ καὶ πολλοῦ σφόδρα,
ἅμα δ᾽ εἴ τι χρηστὸν ἀγοράσαιμ᾽ ἀπωλλύμην,
'κατέδοντ᾽ ἐκεῖνοι τοῦτο' πρὸς ἐμαυτὸν λέγω.
διαπτυιοῦσ᾽ οἶνον δὲ τοιοῦτον χαμαί.
οἴμοι.

43. ΓΑΛΕΟΙ. Ἱκέσιος ἐν τοῖς περὶ ὕλης τῶν γα-

λεῶν βελτίονας εἶναι καὶ ἁπαλωτέρους τοὺς ἀστερίας καλουμένους. Ἀριστοτέλης δὲ εἴδη αὐτῶν φησὶν εἶναι d πλείω, ἀκανθίαν λεῖον ποικίλον σκύμνον ἀλωπεκίαν ῥίνην. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸν ἀλωπεκίαν μίαν ἔχειν φησὶ λοφιὰν πρὸς τῷ οὐραίῳ, ἐπὶ δὲ τῆς ῥάχεως οὐδαμῶς. ὁ δ' Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων καὶ κεντρίνην φησί τινα γαλεὸν εἶναι καὶ νωτιδανόν. Ἐπαίνετος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ ἐπινωτιδέα καλεῖ, χείρονα δ' εἶναι τὸν κεντρίνην καὶ δυσώδη. γνωρίζεσθαι δ' ἐκ τοῦ πρὸς τῇ πρώτῃ λοφιᾷ ἔχειν κέντρον, τῶν ὁμοειδῶν οὐκ ἐχόντων· οὔτε δὲ στέαρ οὔτε πιμελὴν ἔχειν τοὺς ἰχθῦς τούτους διὰ τὸ χον- e δρώδεις εἶναι. ἰδίως δὲ ὁ ἀκανθίας τὴν καρδίαν ἔχει πεντάγωνον. τίκτει δ' ὁ γαλεὸς τὰ πλεῖστα τρία, καὶ εἰσδέχεται τὰ γεννηθέντα εἰς τὸ στόμα καὶ πάλιν ἀφίησι, μάλιστα δ' ὁ ποικίλος καὶ ὁ ἀλωπεκίας· οἱ δὲ λοιποὶ οὐκ ἔτι διὰ τὴν τραχύτητα.

44. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλλῳ ζήσας βίον περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετ' αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ, ἐστε- f φανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτόν, καλούμενόν τε ἀκκιπήσιον. ἀλλ' οὗτος μὲν μικρὸς καὶ μακρορυγχότερός ἐστι καὶ τῷ σχήματι τρίγωνος ἐκείνων μᾶλλον· τούτων δ' ὁ εὐτελέστατος καὶ μικρότατος οὐχ ἧττον ἀττικῶν χιλίων πιπράσκεται. Ἀπίων δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς τὸν ἔλοπα καλούμενον τοῦτόν φησιν εἶναι τὸν ἀκκιπήσιον. ἀλλ' ὅ γε Ἀρχέστρατος περὶ τοῦ ῥοδιακοῦ γαλεοῦ λέγων τοῖς ἑταίροις πατρικῶς πως συμβουλεύων φησίν

ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα· κἂν ἀποθνήσκειν 295

μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτόν·
ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα· κᾆτα
ὕστερον ἤδη πάσχ' ὅ τί σοι πεπρωμένον ἐστίν.

τούτων τῶν ἐπῶν μνησθεὶς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ φησὶ καὶ δικαίως παρακελεύεσθαι τὸν ποιητὴν τῷ μὴ δυναμένῳ τιμὴν ἀριθμῆσαι ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν. καὶ γὰρ
b τὸν Θησέα φησὶ γεγονότα καλόν, ὑπολαμβάνω, τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθὺν τοῦτον αὐτῷ παρασχόντος, παρεσχηκέναι. Τιμοκλῆς δ' ἐν Δακτυλίῳ φησί

γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν
ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται.

45. ΓΛΑΥΚΟΣ. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

σκορπίοι τε ποικίλοι σαῦροί τε, γλαῦκοι πίονες.

Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ

ὕκην ἢ κάλλιχθυν ἠὲ χρόμιν; ἄλλοτε δ' ὀρφόν,
c ἢ γλαῦκον περόωντα κατὰ μνία σιγαλόεντα.

τὴν δὲ τοῦ γλαύκου κεφαλὴν ἐπαινῶν ὁ Ἀρχέστρατός φησιν

ἀλλά μοι ὀψώνει γλαύκου κεφαλὴν ἐν Ὀλύνθῳ
καὶ Μεγάροις. σεμνὸς γὰρ ἁλίσκεται ἐν τενάγεσσι.

καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Προβατεῖ φησίν

βοιώτιαι μὲν ἐγχέλεις, μῦς ποντικοί,
γλαῦκοι μεγαρικοί, μαινίδες καρύστιαι,
d φάγροι δ' ἐρετρικοί, σκύριοι δὲ κάραβοι.

ὁ δ' αὐτὸς ἐν Φιλώτιδι καὶ ταῦτα λέγει

οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε
ἕψειν ἐν ἅλμῃ φημί. Β. τὸ δὲ λαβράκιον;
Α. ὀπτᾶν ὅλον. Β. τὸν γαλεόν; Α. ἐν ὑποτρίμματι
ζέσαι. Β. τὸ δ' ἐγχέλειον; Α. ἅλες ὀρίγανον

ὕδωρ. Β. ὁ γόγγρος; Α. ταὐτόν. Β. ἡ βατίς; Α. χλόη.
Β. πρόσεστι θύννου τέμαχος. Α. ὀπτήσεις. Β. κρέας
ἐρίφειον; Α. ὀπτόν. Β. θάτερον; Α. τἀναντία.
Β. ὁ σπλήν; Α. σεσάχθω. Β. νῆστις;

46. Εὔβουλος Καμπυλίωνι e

τήν τ' εὐπρόσωπον λοπάδα τοῦδε τοῦ θαλαττίου
γλαύκου φέρουσαν εὐγενέστερον
λάβρακά θ' ἑφθὸν ἅλμῃ μίαν.

Ἀναξανδρίδης Νηρεῖ

ὁ πρῶτος εὑρὼν πολυτελὲς τμητὸν μέγα
γλαύκου πρόσωπον τοῦ τ' ἀμύμονος δέμας
θύννου τά τ' ἄλλα βρώματ' ἐξ ὑγρᾶς ἁλός,
Νηρεὺς κατοικεῖ πάντα τόνδε τὸν τόπον.

Ἄμφις ἐν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις

γλαῦκοι δ' ὅλοι, ῥαχιστὰ κρανίων μέρη f
εὔσαρκα.

καὶ ἐν Φιλεταίρῳ

ἔχειν καθαρείως ἐγχελύδιόν τι καὶ
γλαυκινιδίου κεφάλαια καὶ λαβρακίου
τεμάχια.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Κύκλωπι ὑπερακοντίζων τὸν τένθην Ἀρχέστρατόν φησιν

ἔστω δ' ἡμῖν κεστρεὺς τμητός,
νάρκη πνικτή, πέρκη σχιστή,
τευθὶς σακτή, συνόδων ὀπτός,
γλαύκου προτομή, γόγγρου κεφαλή,
βατράχου γαστήρ, θύννου λαγόνες,
βατίδος νῶτον, κέστρας ὀσφύς,
ψήττας κίσχος, μαινίς, καρίς,
τρίγλη, φυκίς·

τῶν τοιούτων μηδὲν ἀπέστω.

296 47. Ναυσικράτης Ναυκλήροις

δύο μὲν (φησὶν) ἁπαλοὶ καὶ καλοὶ
[ἐπώνυμοι] τοῦ ναυτίλοισι πολλάκις
ἤδη φανέντος πελαγίοις ἐν ἀγκάλαις,
ὃν καὶ τὰ θνητῶν φασὶν ἀγγέλλειν πάθη.
Β. γλαῦκον λέγεις. Α. ἔγνωκας.

τὸν δὲ Γλαῦκον τὸν θαλάττιον δαίμονα Θεόλυτος μὲν ὁ Μηθυμναῖος ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσιν ἐρασθέντα φησὶν Ἀριάδνης, ὅτ' ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Διονύσου ἡρπάσθη, καὶ βιαζόμενον ὑπὸ Διονύσου ἀμπελίνῳ
b δεσμῷ ἐνδεθῆναι, καὶ δεηθέντα ἀφεθῆναι εἰπόντα

Ἀνθηδών νύ τις ἐστὶν ἐπὶ πλευροῖο θαλάσσης
ἀντίον Εὐβοίης σχεδὸν εὐρίποιο ῥοάων·
ἔνθεν ἐγὼ γένος εἰμί· πατὴρ δέ με γείνατο Κωπεύς.

Προμαθίδας δ' ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἡμιάμβοις Πολύβου τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Εὐβοίας τῆς Λαρύμνου γενεαλογεῖ τὸν Γλαῦκον. Μνασέας δ' ἐν τρίτῳ τῶν Εὐρωπιακῶν Ἀνθηδόνος καὶ Ἀλκυόνης αὐτὸν γενεαλογεῖ. ναυτι-
c κὸν δὲ αὐτὸν καὶ κολυμβητὴν ἀγαθὸν γενόμενον πόντιον καλεῖσθαι· ἁρπάσαντα δὲ Σύμην τὴν Ἰηλύσου καὶ Δωτίδος θυγατέρα ἀποπλεῦσαι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν ἐγγὺς τῆς Καρίας νῆσον ἔρημον κατοικίσαντα ἀπὸ τῆς γυναικὸς Σύμην αὐτὴν προσαγορεῦσαι. Εὐάνθης δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ εἰς τὸν Γλαῦκον ὕμνῳ Ποσειδῶνος αὐτὸν υἱὸν εἶναι καὶ ναίδος νύμφης, μιγῆναί τε Ἀριάδνῃ ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ ἐρασθέντα, ὅτε ὑπὸ Θησέως κατελείφθη. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Δηλίων πολιτείᾳ ἐν Δήλῳ κατοικήσαντα μετὰ τῶν νηρηίδων τοῖς θέ-
d λουσι μαντεύεσθαι. Πόσσις δ' ὁ Μάγνης ἐν τρίτῳ Ἀμαζονίδος τῆς Ἀργοῦς φησὶ δημιουργὸν γενέσθαι

τὸν Γλαῦκον, καὶ κυβερνῶντα αὐτήν, ὅτε Ἰάσων μετὰ τῶν Τυρρηνῶν ἐμάχετο, μόνον ἄτρωτον γενέσθαι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ· κατὰ δὲ Διὸς βούλησιν ἐν τῷ τῆς θαλάττης βυθῷ ἀφανισθῆναι, καὶ οὕτως γενέσθαι θαλάττιον δαίμονα ὑπὸ μόνου τε Ἰάσονος θεωρηθῆναι. Νικάνωρ δὲ ὁ Κυρηναῖος ἐν Μετονομασίαις τὸν Μελικέρτην φησὶ Γλαῦκον μετονομασθῆναι.

48. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέ- e ξανδρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἁλιεῖ ὡς ὅτι 'γευσάμενος βοτάνης' κατεποντώθη,

ἣν Ἠελίῳ φαέθοντι
ἐν μακάρων νήσοισι λιτὴ φύει εἴαρι γαῖα,
Ἠέλιος δ' ἵπποις θυμήρεα δόρπον ὀπάζει
ὕλη ναιετάουσαν, ἵνα δρόμον ἐκτελέσωσιν
ἄτρυτοι καὶ μή τιν' ἕλη μεσσηγὺς ἀνίη.

Αἰσχρίων δ' ὁ Σάμιος ἔν τινι τῶν ἰάμβων Ὕδνης φησὶ τῆς Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου κατακολυμβητοῦ θυγατρὸς τὸν θαλάσσιον Γλαῦκον ἐρασθῆναι. ἰδίως f δὲ καὶ περὶ τῆς βοτάνης λέγει, ἣν φαγὼν ἀθάνατος ἐγένετο·

καὶ θεῶν [βρῶμα]
ἄγρωστιν εὗρες, ἣν Κρόνος κατέσπειρεν.

Νίκανδρος δ' ἐν τρίτῳ Εὐρωπίας Νηρέως ἐρώμενον τὸν Γλαῦκον ἱστορεῖ γενέσθαι. ὁ δ' αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ Αἰτωλικῶν τὴν μαντικήν φησιν Ἀπόλλωνα ὑπὸ Γλαύκου διδαχθῆναι· θηρῶντα δὲ περὶ τὴν 297 Ὀρείην, ὅρος δὲ τοῦθ' ὑπάρχειν ὑψηλὸν ἐν Αἰτωλίᾳ, λαγὼν θηρᾶσαι, ὃν λιποθυμοῦντα ὑπὸ τῆς διώξεως ἀπαγαγεῖν ἐπὶ κρήνῃ τινί, καὶ τῇ παρακειμένῃ πόᾳ ἤδη ἀποψυχόμενον ἀπομάσσειν. ἀναζωπυρήσαντος δὲ τοῦ λαγὼ τῇ βοτάνῃ ἐπιγνόντα τῆς βοτάνης τὴν δύναμιν ἀπογεύσασθαι, καὶ ἔνθεον γενόμενον ἐπιγενο-

μένου χειμῶνος κατὰ Διὸς βούλησιν εἰς τὴν θάλασσαν αὑτὸν ἐκρῖψαι. Ἡδύλος δ' ὁ Σάμιος ἢ Ἀθηναῖος
b Μελικέρτου φησὶν ἐρασθέντα τὸν Γλαῦκον ἑαυτὸν ῥῖψαι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡδύλη δὲ τοῦ ποιητοῦ τούτου μήτηρ, Μοσχίνης δὲ θυγάτηρ τῆς Ἀττικῆς ἰάμβων ποιητρίας, ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σκύλλῃ ἱστορεῖ τὸν Γλαῦκον ἐρασθέντα Σκύλλης ἐλθεῖν αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον

ἢ κόγχου δώρημα φέροντ' ἐρυθραίης ἀπὸ πέτρης,
ἢ τοὺς ἀλκυόνων παῖδας ἔτ' ἀπτερύγους,
τῇ νύμφῃ δυσπείστῳ ἀθύρματα. δάκρυ δ' ἐκείνου
καὶ Σειρὴν γείτων παρθένος ᾠκτίσατο·
c ἀκτὴν γὰρ κείνην ἀπενήχετο καὶ τὰ σύνεγγυς
Αἴτνης.

49. ΓΝΑΦΕΥΣ. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸ ἐκ τῆς ἑψήσεως τοῦ γναφέως ὑγρόν φησι πάντα σπίλον καθαίρειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ.

50. ΕΓΧΕΛΥΣ. τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, μνημονεύων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Κωπαΐδος, τὰς κωπαΐδας ἐπαινεῖ· γίνονται δ' αὗται ὑπερ-
d μεγέθεις. φησὶ γοῦν Ἀγαθαρχίδης ἐν ἕκτῃ Εὐρωπιακῶν τὰς ὑπερφυεῖς τῶν κωπαΐδων ἐγχέλεων ἱερείων τρόπον στεφανοῦντας καὶ κατευχομένους οὐλάς τ' ἐπιβάλλοντας θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς Βοιωτούς· καὶ πρὸς τὸν ξένον τὸν διαποροῦντα τὸ τοῦ ἔθους παράδοξον καὶ πυνθανόμενον, ἓν μόνον εἰδέναι φῆσαι τὸν Βοιωτόν, φάσκειν τε ὅτι δεῖ τηρεῖν τὰ προγονικὰ νόμιμα, καὶ ὅτι μὴ καθήκει τοῖς ἄλλοις ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίζεσθαι. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν εἰ ἱερείων τρόπον ἐγχέλεις θύονται, ὁπότε καὶ Ἀντί-

γονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τοὺς ἁλιέας e
λέγει θυσίαν ἐπιτελοῦντας τῷ Ποσειδῶνι ὑπὸ τὴν τῶν θύννων ὥραν, ὅταν εὐαγρήσωσι, θύειν τῷ θεῷ τὸν πρῶτον ἁλόντα θύννον, καὶ τὴν θυσίαν ταύτην καλεῖσθαι θυνναῖα.

51. καὶ τάριχοι δὲ παρὰ Φασηλίταις ἀποθύονται. Ἡρόπυθος γοῦν ἐν Ὥροις Κολοφωνίων περὶ τῆς κτίσεως ἱστορῶν τῆς Φασήλιδος φησὶν ὅτι Λάκιος ὁ τὴν ἀποικίαν στείλας μισθὸν ἔδωκε τοῦ τόπου Κυλάβρᾳ ποιμένι νέμοντι πρόβατα ταρίχους, ἐκείνου τοῦτο f
αἰτήσαντος. προθέντος γὰρ αὐτῷ τοῦ Λακίου λαβεῖν τοῦ χωρίου ἢ ἄλφιτα ἢ ἄλητα ἢ ταρίχους, εἵλετο ὁ Κυλάβρας τοὺς ταρίχους. καὶ διὰ τοῦτο οἱ Φασηλῖται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ Κυλάβρᾳ ἔτι καὶ νῦν τάριχον θύουσι. Φιλοστέφανος δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων οὕτως γράφει ‘Λάκιον τὸν Ἀργεῖον τῶν σὺν Μόψῳ ἀφικομένων, ὃν τινὲς μὲν Λίνδιον εἶναι λέγουσιν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιφήμου τοῦ Γέλαν οἰκίσαντος, εἰς τὴν Φασήλιδα ὑπὸ Μόψου μετ' ἀνδρῶν πεμφθέντα 298
κατά τινα λόγον Μαντοῦς τῆς Μόψου μητρός, ὅτε αἱ πρύμναι τῶν ἰδίων νηῶν συνέβαλον καὶ συνεθραύσθησαν κατὰ Χελιδονίας, τῶν μετὰ τοῦ Λακίου διὰ τὸ ὑστερεῖν αὐτῶν νυκτὸς προσβαλόντων. ἀγοράσαι δ' αὐτὸν τὴν γῆν λέγεται οὗ ἡ πόλις νῦν ἐστι, καθὰ ἡ Μαντὼ προεῖπε, παρὰ Κυλάβρα τινὸς δόντα τάριχον· τοῦτον γὰρ ἑλέσθαι λαβεῖν αὐτὸν ἀφ' ὧν ἦγον. ὅθεν κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς Φασηλίτας τῷ Κυλάβρᾳ θύειν τάριχον, τιμῶντας ὡς ἥρωα.’

52. περὶ δὲ τῶν ἐγχέλεων Ἱκέσιός φησιν ἐν τοῖς περὶ ὕλης ὡς αἱ ἐγχέλεις εὐχυλότεραι πάντων εἰσὶν ἰχθύων, b
καὶ ὅτι εὐστομαχίᾳ διαφέρουσι τῶν πλείστων· πλήσμιαι γάρ εἰσι καὶ πολύτροφοι. ἐν δὲ τοῖς ταρίχεσι

τὰς μακεδονικὰς ἐγχέλεις κατατάττει. Ἀριστοτέλης δὲ χαίρειν φησὶ τὰς ἐγχέλεις καθαρωτάτῳ ὕδατι. ὅθεν τοὺς ἐγχελυοτρόφους καθαρὸν αὐταῖς ἐπιχεῖν· πνίγεσθαι γὰρ ἐν τῷ θολερῷ. διὸ καὶ οἱ θηρεύοντες θολοῦσι τὸ ὕδωρ, ἵν' ἀποπνίγωνται. λεπτὰ γὰρ ἔχουσαι τὰ βραγχία αὐτίκα ὑπὸ τοῦ θολοῦ τοὺς πόρους
c ἐπιπωματίζονται. ὅθεν κἀν τοῖς χειμῶσιν ὑπὸ τῶν πνευμάτων ταραττομένου τοῦ ὕδατος ἀποπνίγονται. ὀχεύονται δὲ συμπλεκόμεναι, κᾆτ' ἀφιᾶσι γλοιῶδες ἐξ αὐτῶν, ὃ γενόμενον ἐν τῇ ἰλύι ζῳογονεῖται. λέγουσι δὲ οἱ ἐγχελυοτρόφοι καὶ ὡς νυκτὸς μὲν νέμονται ἡμέρας δὲ ἐν τῇ ἰλύι ἀκινητίζουσι, ζῶσί τε τὸ ἐπὶ πολὺ ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ γίνεσθαι αὐτὰς οὔτε ᾠοτοκούσας οὔτε ζῳοτοκούσας, ἀλλ' οὐδὲ ἐξ ὀχείας, ἀλλ' ἐν τῷ βορβόρῳ καὶ τῇ ἰλύϊ
d σήψεως γινομένης· καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων τῆς γῆς ἐντέρων λέγεται. διὸ καὶ Ὅμηρον τῆς τῶν ἰχθύων φύσεως χωρίζοντα τάδε εἰπεῖν

τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας.

53. Ἐπικούρειος δέ τις εἰκαδιστὴς τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἐγχέλυος παρατεθείσης, πάρεστιν, ἔφη, ἡ τῶν δείπνων Ἑλένη· ἐγὼ οὖν Πάρις ἔσομαι. καὶ χεῖρας μήπω τινὸς ἐκτετακότος ἐπ' αὐτὴν ἐπιβαλὼν ἐψίλωσε τὸ πλευρὸν ἀγαγὼν εἰς ἄκανθαν. ὁ δ'
e αὐτὸς οὗτος πλακοῦντός ποτε θερμοῦ παρατεθέντος καὶ πάντων ἀπεχομένων ἐπιφωνήσας

τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,

προπετῶς ἐπιβαλὼν καὶ καταπιὼν φλεγόμενος ἐξεφέρετο. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἀποφέρεται ἐκ τῆς βρογχοπαρατάξεως ὁ λάρος. καὶ περὶ τῆς ἐγχέλυος δ' Ἀρχέστρατος οὕτως ἱστορεῖ

ἔγχελυν αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ' ἐστὶ κρατίστη

Ῥηγίου ἀντιπέραν πορθμῷ ληφθεῖσα θαλάσσης.
ἔνθα σὺ τῶν ἄλλων πάντων, Μεσσήνιε, θνητῶν f
βρῶμα τιθεὶς τοιόνδε διὰ στόματος πλεονεκτεῖς.
οὐ μὴν ἀλλὰ κλέος γ' ἀρετῆς μέγα κάρτα φέρουσιν
κωπαῖαι καὶ στρυμόνιαι· μεγάλαι τε γάρ εἰσιν
καὶ τὸ πάχος θαυμασταί. ὅμως δ' οἶμαι βασιλεύει
πάντων τῶν περὶ δαῖτα καὶ ἡδονῇ ἡγεμονεύει 299
ἔγχελυς, ἣ φύσει ἐστὶν ἀπήρινος μόνος ἰχθύς.

54. Ὁμήρου δὲ εἰπόντος 'τείροντ' ἐγχέλυές τε
καὶ ἰχθύες' ἀκολούθως ἐποίησε καὶ Ἀρχίλοχος

πολλὰς δὲ τυφλὰς ἐγχέλυας ἐδέξω.

οἱ δ' Ἀττικοί, καθὼς Τρύφων φησί, τὰς ἑνικὰς χρή-
σεις ἐπιστάμενοι διὰ τοῦ υ, τὰς πληθυντικὰς οὐκ ἔτι
ἀκολούθως ἐπιφέρουσιν. ὁ γοῦν Ἀριστοφάνης ἐν μὲν
Ἀχαρνεῦσι

σκέψασθε (φησὶ) παῖδες τὴν κρατίστην ἔγχελυν.

καὶ ἐν Λημνίαις 'ἔγχελυν βοιωτίαν.' τὴν δ' εὐθεῖαν b
ἐν Δαιταλεῦσι 'καὶ λεῖος ὥσπερ ἔγχελυς.' καὶ Κρατῖ-
νος ἐν Πλούτοις

θύννος ὀρφὼς γλαῦκος ἔγχελυς κύων.

τὰς μέντοι πληθυντικὰς οὐκ ἔθ' ὁμοίως τῷ ποιητῇ.
Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσιν

ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας.

καὶ δευτέραις Νεφέλαις

τὰς εἰκοῦς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι.

ἐν Σφηξὶ δὲ ἡ δοτική 'οὐ χαίρω δὲ βατίσιν οὐδ' ἐγχέ-
λεσιν.' Στράττις δ' ἐν Ποταμίοις ἔφη 'ἐγχέλεων ἀνε-
ψιός.' Σιμωνίδης δ' ἐν ἰάμβοις 'ὥσπερ ἔγχελυς κατὰ c
γλοιοῦ.' καὶ τὴν αἰτιατικήν

ἐρῳδιὸς γὰρ ἔγχελυν μαιανδρίην
τρίορχον εὑρὼν ἐσθίοντ' ἀφείλετο.

Ἀριστοτέλης δ' ἐν τοῖς περὶ ζῴων μορίων διὰ τοῦ ι

ἔγχελις εἴρηκεν. ὅταν δ' Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι
λέγῃ

ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας·
ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν,
d ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν,
αἱροῦσι· καὶ σὺ λαμβάνεις, ἢν τὴν πόλιν τα-
ράττῃς,

σαφῶς δηλοῖ ὅτι ἡ ἔγχελυς ἐκ τῆς ἰλύος λαμβάνεται.
ἔνθεν καὶ τοὔνομα εἰς λυς ἐπερατώθη. καὶ ὁ ποιητὴς
οὖν θέλων δηλῶσαι τὸ εἰς βάθος τοῦ ποταμοῦ καιό-
μενον οὕτως ἔφη 'τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες.'
εἰδικώτερον δὲ καὶ κατ' ἐξαίρετον ἐγχέλυες, ἵνα καὶ
τὸ βάθος τοῦ κεκαυμένου ὕδατος δηλώσῃ.

e 55. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λύκωνι κωμῳδῶν τοὺς Αἰ-
γυπτίους φησί

καὶ τἆλλα δεινούς φασι τοὺς Αἰγυπτίους
εἶναι τὸ νομίσαι τ' ἰσόθεον τὴν ἔγχελυν.
πολὺ τῶν θεῶν γάρ ἐστι τιμιωτέρα.
τῶν μὲν γὰρ εὐξαμένοισιν ἔσθ' ἡμῖν τυχεῖν,
τούτων δὲ δραχμὰς τοὐλάχιστον δώδεκα
ἢ πλέον ἀναλώσασιν ὀσφρέσθαι μόνον.
οὕτως ἅγιόν τι παντελῶς τὸ θηρίον.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πόλεσι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους
f ἀποτει νόμενος τὸν λόγον φησίν

οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ·
οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ' οὔθ' οἱ νόμοι
ἡμῶν, ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ.
βοῦν προσκυνεῖς, ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς.
τὴν ἔγχελυν μέγιστον ἡγεῖ δαίμονα,
ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παρὰ πολύ.
οὐκ ἐσθίεις ὕει', ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι
300 μάλιστα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ,

τοὖψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω.
τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος
εἶναι, παρ' ὑμῖν δ', ὡς ἔοικ', ἀπηργμένους.
τὸν αἰέλουρον κακὸν ἔχοντ' ἐὰν ἴδῃς,
κλάεις, ἐγὼ δ' ἥδιστ' ἀποκτείνας δέρω.
δύναται παρ' ὑμῖν μυγαλῆ, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Αἰγυπτίοις

πῶς ἂν μὲν οὖν σώσειεν ἶβις ἢ κύων;
ὅπου γὰρ εἰς τοὺς ὁμολογουμένους θεοὺς b
ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν εὐθέως δίκην,
τίν' αἰελούρου βωμὸς ἐπιτρίψειεν ἄν;

56. ὅτι δ' ἤσθιον τὰς ἐγχέλεις καὶ μετὰ τεύτλων ἐντυλίξαντες πολὺ μέν ἐστι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς, καὶ Εὔβουλος δέ φησιν ἐν Ἠχοῖ

νύμφα ἀπειρόγαμος τεύτλῳ περὶ σῶμα καλυπτὰ
λευκόχρως παρέσται
ἔγχελυς, ὦ μέγα μοι μέγα σοι φῶς ἐναργές.

καὶ ἐν Ἴωνι

μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλουτ' ἐπεισέπλει c
ὑπογάστρι' ὀπτῶν, αἵ τε λιπαροσώματοι
βοιώτιαι παρῆσαν ἐγχέλεις θεαὶ
τεῦτλ' ἀμπεχόμεναι.

καὶ ἐν Μηδείᾳ

παρθένου βοιωτίας
κωπᾷδος· ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάν.

ὅτι δὲ καὶ αἱ στρυμόνιαι ἐγχέλεις δι' ὀνόματος ἦσαν φησὶν ἐν Θαμύρᾳ Ἀντιφάνης

καὶ σοῦ γ' ἐπώνυμός τις ἐν φήμαις βροτῶν
Θρῄκην κατάρδων ποταμὸς ὠνομασμένος
Στρυμών, μεγίστας ἐγχέλεις κεκτημένος. d

καὶ περὶ τὸν Εὐλέα δὲ ποταμόν, οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Δέλτοις οὕτως

ἐλθὼν Εὐλῆος πηγὰς ἔπι δινήεντος,

Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ τρωικοῦ διακόσμου ἐγχέλεις φησὶ διαφόρους γίνεσθαι.

57. ΕΛΟΨ. προείρηται μέν τινα περὶ αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ Ἀρχέστρατός φησι τάδε περὶ αὐτοῦ

e τὸν δ' ἔλοπ' ἔσθε μάλιστα Συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς,
τόν γε κρατιστεύονθ'. οὗτος γὰρ αὖ ἐστὶν ἐκεῖθεν
τὴν ἀρχὴν γεγονὼς θ' ἣν κἂν ᾖ περὶ νήσους,
ἢ περὶ τὴν ἄλλην που ἁλῷ γῆν, ἢ περὶ Κρήτην,
λεπτὸς καὶ στερεὸς καὶ κυματοπλὴξ ἀφικνεῖται.

58. ΕΡΥΘΡΙΝΟΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων καὶ Σπεύσιππος παραπλήσιά φησιν εἶναι φάγρον ἐρυθρῖνον ἥπατον. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ Δω-
f ρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κυρηναῖοι δ' ὕκην τὸν ἐρυθρῖνον καλοῦσιν, ὡς Κλείταρχός φησιν ἐν γλώσσαις.

59. ΕΓΚΡΑΣΙΧΟΛΟΙ. καὶ τούτων μέμνηται Ἀριστοτέλης ὡς μικρῶν ἰχθυδίων ἐν τῷ περὶ ζωικῶν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν ἐγκρασιχόλων ἐν τοῖς ἑψητοῖς μέμνηται εἰπὼν οὕτως 'ἑψητοὺς εἶναι μὲν δεῖ ἐγκρασιχόλους ἢ ἴωπας ἢ ἀθερίνας ἢ κωβιοὺς ἢ τριγλίδας μικράς, σηπίδιά τε καὶ τευθίδια καὶ καρκίνια.'

301 60. ΕΨΗΤΟΣ. ἐπὶ τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ 'οὐχ ἑψητῶν λοπάς ἐστιν.' Ἄρχιππος Ἰχθύσι

καὶ τὴν μὲν ἀφύην καταπέπωκεν ἐντυχὼν ἑψητὸς

Εὔπολις Αἰξίν

ὦ Χάριτες, αἷσι μέλουσιν ἑψητοί.

Εὔβουλος ἐν Προσουσίᾳ ἢ Κύκνῳ

62. ΗΛΑΚΑΤΗΝΕΣ. Μνησίμαχος Ἱπποτρόφῳ

Εὔβουλος ἐν Προσουσίᾳ ἢ Κύκνῳ

ἀγαπῶν τε κἂν ἑψητὸν ἐν τεύτλοις ἕνα
διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας ἴδῃ.

Ἄλεξις ἐν Ἀπεγλαυκωμένῳ

καὶ γὰρ ἑψητοί τινες
παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλειοί πως.

τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα. καὶ b
πάλιν

τῶν οὖν κορακίνων πεῖραν οὐχὶ λαμβάνεις,
οὐδὲ τριχίδων, οὐδ' οἷον ἑψητῶν τινῶν;

πληθυντικῶς δὲ λέγουσιν ἑψητοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἀριστοφάνης Δράμασιν ἢ Νιόβῳ

οὐδὲν μὰ Δί' ἐρῶ λοπάδος ἑψητῶν.

Μένανδρος Περινθίᾳ

τὸ παιδίον δ' εἰσῆλθεν ἑψητοὺς φέρον.

ἑνικῶς δὲ Νικόστρατος ἐν Ἡσιόδῳ

βεμβράδ' ἀφύην ἑψητόν.

Ποσείδιππος Ἀποκλειομένῃ

ἑψητὸν ἀγοράζειν τινά.

ἐν δὲ τῇ ἐμῇ Ναυκράτει ἑψητοὺς καλοῦσιν ἰχθύδια c
ἀπολειπόμενα ἐν ταῖς διώρυξιν, ὅταν ὁ Νεῖλος ὑποπαύηται τῆς πληρώσεως.

61. ΗΠΑΤΟΣ ἢ ΛΕΒΙΑΣ. Διοκλῆς τοῦτόν φησι τῶν πετραίων εἶναι· Σπεύσιππος δ' ὅμοιον φάγρῳ τὸν ἥπατον. ἔστι δὲ μονήρης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, σαρκόφαγός τε καὶ καρχαρόδους, τὴν χροιὰν μὲν μέλας, ὀφθαλμοὺς δὲ μείζονας ἢ καθ' αὑτὸν ἔχων, καρδίαν τρίγωνον λευκήν. Ἀρχέστρατος δ' ὁ τῶν δείπνων λοχαγός φησιν

καὶ λεβίαν λαβέ, Μόσχε, τὸν ἥπατον ἐν περικλύστῳ d
Δήλῳ καὶ Τήνῳ.

62. ΗΛΑΚΑΤΗΝΕΣ. Μνησίμαχος Ἱπποτρόφῳ

σκόμβρος
θύννος κωβιὸς ἠλακατῆνες.

εἰσὶ δὲ κητώδεις, ἐπιτήδειοι εἰς ταριχείαν. Μένανδρος κόλωσί φησι

κωβιὸς ἠλακατῆνες
κυνὸς οὐραῖον.

Μνασέας δ' ὁ Πατρεύς φησιν 'ἰχθύος δὲ γίνεται καὶ ἡσυχίας τῆς ἀδελφῆς γαλῆ καὶ μύραινα καὶ ἠλακατήν.'

e 63. ΘΥΝΝΟΣ. τοῦτόν φησιν Ἀριστοτέλης εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον ἐχόμενον τῆς γῆς· ἐν τῷ δεξιῷ ὀφθαλμῷ βλέπειν, τῷ γὰρ εὐωνύμῳ ἀμβλυωπεῖν. ἔχει δ' ὑπὸ τὰ πτερύγια τὸν λεγόμενον οἶστρον. χαίρει δὲ ἀλέᾳ· διὸ καὶ πρὸς τὴν ἄμμον πρόσεισι. γίνεται δὲ ἐδώδιμος, ὅταν τοῦ οἴστρου παύσηται. μίσγεται δὲ μετὰ τὴν φωλείαν, ὥς φησι Θεόφραστος. καὶ ἕως μὲν
f ἂν ἔχῃ μικρὰ τὰ κυήματα, δυσάλωτος, ὅταν δὲ μείζω γένηται, διὰ τὸν οἶστρον ἁλίσκεται. φωλεύει δ' ὁ θύννος καίτοι πολυαίματος ὤν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν

ἀμφὶ δὲ τὴν ἱεράν τε καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει
θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν, ὃν καλέουσιν
ὄρκυν', ἄλλοι δ' αὖ κῆτος. τούτου δὲ θεοῖς χρὴ
ὀψωνεῖν ἃ πρέπει ταχέως, καὶ μὴ περὶ τιμῆς ...
302 ἔστι δὲ γενναῖος Βυζαντίῳ ἔν τε Καρύστῳ,
ἐν Σικελῶν τε κλυτῇ νήσῳ Κεφαλοιδὶς ἀμείνους
πολλῷ τῶνδε τρέφει θύννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή.
ἂν δέ ποτ' Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς,
ἑρπετὸν εἰς ὕδατος στεφάνους· πολὺ δὴ πολὺ πάντων

ἐνταῦθ' εἰσὶν ἄριστοι ἔχουσί τε τέρματα νίκης.

Στράττις Ἀταλάντῃ

ἐνταῦθ' εἰσὶν ἄριστοι ἔχουσί τε τέρματα νίκης.
οἱ δ' ἐπὶ τῶνδε τόπων πεπλανημένοι εἰσὶν ἐκεῖ-
θεν
πολλὰ περάσαντες πελάγη βρυχίου διὰ πόντου,
ὥστ' αὐτοὺς ἡμεῖς θηρεύομεν ὄντας ἀώρους. b

64. ὠνομάσθη δὲ θύννος ἀπὸ τοῦ θύειν τε καὶ
ὁρμᾶν. ὁρμητικὸς γὰρ ὁ ἰχθὺς διὰ τὸ ἔχειν κατά τινα
ὥραν οἶστρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὑφ' οὗ φησιν ὁ Ἀρι-
στοτέλης αὐτὸν ἐξελαύνεσθαι γράφων οὕτως 'οἱ δὲ
θύννοι καὶ οἱ ξιφίαι οἰστρῶσι περὶ κυνὸς ἐπιτολήν.
ἔχουσι γὰρ ἀμφότεροι τηνικαῦτα παρὰ τὰ πτερύγια
οἱονεὶ σκωλήκιον τὸν καλούμενον οἶστρον, ὅμοιον μὲν c
σκορπίῳ, μέγεθος δ' ἡλίκον ἀράχνης. τοῦτο δὲ ποιεῖ
αὐτοὺς ἐξάλλεσθαι οὐκ ἔλαττον τοῦ δελφῖνος· καὶ
τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσι.' καὶ Θεοδωρίδας
δέ φησι

θύννοι τε διοιστρήσοντι Γαδείρων δρόμον.

Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τετάρτῃ καὶ τρια-
κοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Λυσιτανίας
χώρας διαλεγόμενός φησιν ὅτι βάλανοί εἰσι κατὰ βά-
θος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυτευμέναι, ὧν τὸν
καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. διόπερ d
οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις λέγων ὗς εἶναι θαλαττίους τοὺς
θύννους. εἰσὶ γὰρ οἱ θύννοι οἷον ὗες ἀπὸ τῶν βαλά-
νων αὐξανόμενοι.

65. ἐπαινεῖται δὲ τοῦ ἰχθύος τούτου τὰ ὑπογά-
στρια, ὡς καὶ Εὔβουλός φησιν ἐν Ἴωνι

μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλουτ' ἐπεισέπλει
ὑπογάστρι' ὀπτῶν.

Ἀριστοφάνης Λημνίαις

οὐκ ἔγχελυν βοιωτίαν, οὐ γλαῦκον, οὐχὶ θύννου
ὑπογάστριον.

Στράττις Ἀταλάντῃ

ὑπογάστριον θύννου τι κἀκροκώλιον
e δραχμῆς ὕειον.

ἐν δὲ Μακεδόσιν 'ὑπογάστριά θ' ἡδέα θύννων.' Ἔρι-
φος Μελιβοίᾳ

ταῦτα γὰρ οἱ πένητες οὐκ ἔχοντες ἀγοράσαι,
ὑπογάστριον θύννακος, οὐδὲ κρανίον
λάβρακος, οὐδὲ γόγγρον, οὐδὲ σηπίας·
ἃς οὐδὲ μάκαρας ὑπερορᾶν οἶμαι θεούς.

ὅταν δὲ καὶ Θεόπομπος ἐν Καλλαίσχρῳ λέγῃ

ἰχθύων δὲ δὴ
ὑπογάστρι' ὦ Δάματερ,

f παρατηρητέον ὅτι ἐπὶ ἰχθύων μὲν ὑπογάστριον λέ-
γουσι, σπανίως δ' ἐπὶ χοίρων καὶ τῶν ἄλλων ζῴων.
ἄδηλον δ' ἐπὶ τίνων ἔταξε τὸ ὑπογάστριον Ἀντιφά-
νης ἐν τῷ Ποντικῷ, ὅταν λέγῃ

ὅστις ὠψώνηκ' ἴσως
τούτους μεγαλείως ταῖς κάκιστ' ἀπολουμέναις
ὑπογάστρι' ἐλθών, ὅσα Ποσειδῶν ἀπολέσαι·
τάττειν τε γεννικῶς παρασκευάζεται
πλευρὰν μετ' αὐτῶν.

Ἄλεξις δὲ ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ
θύννου ἐπαινῶν φησι

καὶ τοὺς ἁλιέας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ·
ἀπελευθέρων ὀψάρια θηρεύουσί μοι,
303 τριχίδια καὶ σηπίδια καὶ φρυκτούς τινας.
Β. οὗτος πρότερον κεφαλαῖον εἰ θύννου λάβοι,
ἐνόμιζεν ἐγχέλεια καὶ θύννους ἔχειν.

ἐπῄνουν δὲ τῶν θύννων καὶ τὰς κλεῖδας καλουμένας,
ὡς Ἀριστοφῶν ἐν Πειρίθῳ

καὶ μὴν διέφθαρταί γε τοὖψον παντελῶς·
b κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι.

B. αἷς τὰς θύρας κλείουσι; A. τοῦ θύννου μὲν οὖν.
B. σεμνὸν τὸ βρῶμα. A. καὶ τρίτη λακωνική.

66. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τῷ Ποσειδῶνί φησι θύννον θύεσθαι, καθάπερ προείπαμεν. Ἡρακλέων δ' ὁ Ἐφέσιος τὸν ὄρκυνόν φησι λέγειν τοὺς Ἀττικούς. Σώστρατος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ζῴων τὴν πηλαμύδα θυννίδα καλεῖσθαι λέγει, μείζω δὲ γινομένην θύννον, ἔτι δὲ μείζονα ὄρκυνον, ὑπερβαλλόντως δὲ αὐξανόμενον γίνεσθαι κῆτος. μνημονεύει δὲ τοῦ θύννου καὶ Αἰσχύλος λέγων c

σφύρας δέχεσθαι κἀπιχαλκεύειν μύδρος,
ὃς ἀστενακτὶ θύννος ὣς ἠνέσχετο
ἄναυδος.

καὶ ἀλλαχοῦ

τὸ σκαιὸν ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην.

ὡς τοῦ θύννου τῷ σκαιῷ ὀφθαλμῷ οὐ βλέποντος, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν. Μένανδρος Ἁλιεῦσι

καὶ θάλαττα βορβορώδης, ἣ τρέφει θύννον μέγαν.

καὶ παρὰ Σώφρονι ὁ θυννοθήρας ἐστίν. οὓς ἔνιοι θύννους καλοῦσιν, Ἀθηναῖοι δὲ θυννίδας.

67. ΘΥΝΝΙΣ. τοῦ ἄρρενος ταύτην φησὶ διαφέρειν ὁ Ἀριστοτέλης τῷ ἔχειν ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον, ὃ d
καλεῖσθαι ἀθέρα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζῴων μορίων διστὰς αὐτὴν τοῦ θύννου φησὶ τοῦ θέρους τίκτειν περὶ τὸν ἑκατομβαιῶνα θυλακοειδές, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεσθαι μικρὰ ᾠά. καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων διίστησιν αὐτὰς τῶν θύννων καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις. Κρατῖνος δ' ἐν Πλούτοις φησίν

ἐγὼ γάρ εἰμι θυννὶς ἢ μελαινὰς ἢ
καὶ θύννος ὀρφὼς γλαῦκος ἔγχελυς κύων.

Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἀγελαῖον καὶ ἐκτο-
e πιστικὸν εἶναι τὴν θυννίδα. Ἀρχέστρατος δ' ὁ κίμβιξ φησί

καὶ θύννης οὐραῖον ἔχειν, τὴν θυννίδα φωνῶ
τὴν μεγάλην, ἧς μητρόπολις Βυζάντιόν ἐστιν.
εἶτα τεμὼν αὐτὴν ὀρθῶς ὄπτησον ἅπασαν,
ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας.
θερμά τ' ἔχειν τεμάχη βάπτων δριμεῖαν ἐς ἅλμην·
κἂν ξηρὰν ἐθέλῃς ἔσθειν, γενναῖα πέλονται,
ἀθανάτοισι θεοῖσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοῖα.
f ἂν δ' ὄξει ῥάνας παραθῇς, ἀπόλωλεν ἐκείνη.

καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Παιδεραστῇ

τῆς τε βελτίστης μεσαῖον θυννάδος βυζαντίας
τέμαχος ἐν τεύτλου λακιστοῖς κρύπτεται στεγάσμασιν.

τῆς θυννίδος τὸ οὐραῖον ἐπαινεῖ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Κουρίδι οὕτως

ὁ δ' ἐν ἀγρῷ τρεφόμενος
θαλάττιον μὲν οὗτος οὐδὲν ἐσθίει,
304 πλὴν τῶν παρὰ γῆν, γόγγρον τιν' ἢ νάρκην τιν' ἢ
θύννης τὰ πρὸς τῆς B. ποῖα; A. τὰ κάτωθεν λέγω.
B. τούτους φάγοις ἄν; Γ. τοὺς γὰρ ἄλλους νενόμικα
ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. B. τὸ δεῖνα δ' ἐσθίεις
τουτὶ κακόνωτα πλοῖα. Γ. κωπᾷδας λέγεις.
B. ἀγρίως γε. [παρὰ] λίμνην γὰρ γεωργῶν τυγχάνω.
τὰ δ' ἐγχέλεια γράψομαι λιποταξίου·
κομιδῇ γὰρ οὐκ ἦν οὐδαμοῦ.

τούτων τῶν ἰαμβείων ἔνια ἔστιν εὑρεῖν καὶ ἐν Ἀκεστρίᾳ καὶ ἐν Ἀγροίκῳ ἢ Βουταλίωνι. Ἱππῶναξ δέ, b ὃν Λυσανίας ἐν τοῖς περὶ ἰαμβοποιῶν παρατίθεται, φησίν

ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἡσυχῇ τε καὶ ῥύβδην
θυννίδα τε καὶ μυσσωτὸν ἡμέρας πάσας
δαινύμενος, ὥσπερ Λαμψακηνὸς εὐνοῦχος,
κατέφαγε δὴ τὸν κλῆρον· ὥστε χρὴ σκάπτειν
πέτρας ὀρείας σῦκα μέτρια τρώγων
καὶ κρίθινον κόλλικα δούλιον χόρτον.

μνημονεύει δὲ τῶν θυννίδων καὶ Στράττις ἐν Καλλιππίδῃ.

68. ΙΠΠΟΥΡΟΙ. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων c μορίων τοὺς ἱππούρους φησὶν ᾠὰ τίκτειν, καὶ ταῦτα ἐξ ἐλαχίστων μέγιστα γίνεσθαι, ὡς καὶ τὰ τῆς σμυραίνης· τίκτειν δ' ἔαρος. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων κορύφαιναν καλεῖσθαί φησι τὸν ἵππουρον. Ἱκέσιος δ' ἱππουρεῖς αὐτοὺς προσαγορεύει. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

κὠξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε καὶ χρυσόφρυες.

Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ τὴν φύσιν τοῦ ἰχθύος διηγούμενος συνεχές φησιν αὐτὸν ἐξάλλεσθαι, διὸ d καὶ ἀρνευτὴν ὀνομάζεσθαι. λέγει δὲ οὕτω περὶ αὐτοῦ

ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον.

Ἀρχέστρατος δέ φησιν

ἵππουρος δὲ καρύστιός ἐστιν ἄριστος·
ἄλλως τ' εὔοψον σφόδρα χωρίον ἐστὶ Κάρυστος.

Ἐπαίνετος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ κορύφαιναν αὐτόν φησιν ὀνομάζεσθαι.

69. ΙΠΠΟΣ. μήποτε τούτους ἱππίδια καλεῖ Ἐπί- e χαρμος ὅταν λέγῃ

κορακῖνοι δὲ κοριοειδέες
πίονες, χἰππίδια λεῖα, ψύχει ἁπαλοκουρίδες.

Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ

ἢ σκάρον ἢ κῶθον τροφίην καὶ ἀναιδέα λίην,
χάννους τ' ἐγχέλυάς τε καὶ εἰναλίην πυτίνην,
ἢ μύας ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορύδυλιν.

μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῇ Θηβαΐδι λέγων οὕτως

f ἢ ὕκην ἢ ἵππον ἢ ὃν κίχλην καλέουσιν.

70. ΙΟΥΛΙΔΕΣ. περὶ τούτων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησίν 'ἰουλίδας ἕψειν μὲν ἐν ἅλμῃ, ὀπτᾶν δ' ἐπὶ τηγάνου.' Νουμήνιος δέ

κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο, τό κεν καὶ ἰουλίδα μάργον
πολλὸν ἀποτρωπῷτο καὶ ἰοβόλον σκολόπενδραν.

ἰούλους δ' ὁ αὐτὸς ὀνομάζει τὰ ἔντερα τῆς γῆς διὰ τούτων

305 καὶ δὲ σύ γε μνήσαιο δελείατος ὅττι παρ' ἄκρα
δήεις αἰγιαλοῖο γεώλοφα, τοὶ μὲν ἴουλοι
κέκληνται μέλανες γαιηφάγοι, ἔντερα γαίης.
ἠὲ καὶ ἑρπίλλας δολιχήποδας, ὁππότε πέτραι
ἀμμώδεις κλύζονται ἐπ' ἄκρῃ κύματος ἀγῇ·
ἔνθεν ὀρύξασθαι θέμεναί τ' εἰς ἄγγος ἀολλεῖς.

71. ΚΙΧΛΑΙ καὶ ΚΟΣΣΥΦΟΙ. διὰ τοῦ η Ἀττικοὶ b κίχλην λέγουσι. καὶ ὁ λόγος οὕτως ἔχει. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ πρὸ τοῦ λ ἕτερον λ ἔχει, σκύλλα σκίλλα κόλλα βδέλλα ἅμιλλα ἄμαλλα· τὰ δὲ εἰς λη οὐκ ἔτι, ὁμίχλη φύτλη γενέθλη αἴγλη τρώγλη. ὁμοίως οὖν καὶ τρίγλη. Κρατῖνος

τρίγλην εἰ μὲν ἐδηδοκοίη 'ν τένθου τινὸς ἀνδρός.

Διοκλῆς δ' ἐν πρώτῳ Ὑγιεινῶν 'οἱ δὲ πετραῖοι (φησὶ) καλούμενοι μαλακόσαρκοι, κόσσυφοι κίχλαι πέρκαι

εἰώθασι δοκεῖν ψήφους αἴθωνι λογισμῷ.

κωβιοὶ φυκίδες ἀλφηστικός.᾽ Νουμήνιος δ᾽ ἐν Ἁλιευτικῷ

γλαύκους ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος ἠὲ μελάγχρων c
κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας.

Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ

βαμβραδόνες τε καὶ κίχλαι λαγοὶ δράκοντές τ᾽ ἄλκιμοι.

Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ʽκαὶ τὰ μὲν μελανόστικτα ὥσπερ κόσσυφος, τὰ δὲ ποικιλόστικτα ὥσπερ κίχλη.᾽ Παγκράτης δ᾽ ὁ Ἀρκὰς ἐν Ἔργοις θαλαττίοις τὴν κίχλην πολλοῖς ὀνόμασί φησι καλεῖσθαι

οἶσ᾽ ἤδη κίχλην οἰνώδεα, τὴν καλαμῆες
σαῦρον κικλήσκουσι καὶ αἰολίην, ὀρφίσκον, d
πιότατον κεφαλῇ.

Νίκανδρος δ᾽ ἐν τετάρτῳ Ἑτεροιουμένων φησίν

ἢ σκάρον ἢ κίχλην πολυώνυμον.

72. ΚΑΠΡΟΣ καὶ ΚΡΕΜΥΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων φησί ʽτὰ δὲ ἀνόδοντα καὶ λεῖα ὡς ῥαφίς. καὶ τὰ μὲν λιθοκέφαλα ὡς κρέμυς, τὰ δὲ σκληρότατα τραχύδερμα ὡς κάπρος. καὶ τὰ μὲν δίραβδα ὥσπερ σεσερῖνος, τὰ δὲ πολύραβδα καὶ ἐρυθρόγραμμα ὡς σάλπη.᾽ τοῦ δὲ κάπρου μνημονεύει καὶ Δωρίων καὶ e Ἐπαίνετος. Ἀρχέστρατος δέ φησιν

αὐτὰρ ἐς Ἀμβρακίαν ἐλθὼν εὐδαίμονα χώραν,
τὸν κάπρον ἂν ἐσίδῃς ὠνοῦ καὶ μὴ κατάλειπε,
κἂν ἰσόχρυσος ἔῃ, μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ
δεινὴ ἀπ᾽ ἀθανάτων. τὸ γάρ ἐστιν νέκταρος ἄνθος.
τούτου δ᾽ οὐ θέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν,
οὐδ᾽ ἐσιδεῖν ὄσσοισιν, ὅσοι μὴ πλεκτὸν ὕφασμα f
σχοίνου ἑλειοτρόφου κοῖλον χείρεσσιν ἔχοντες

εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἴθωνι λογισμῷ.
ἄρθρων μηλείων ἐπὶ γῆν δωρήματα βάλλων.

73. ΚΙΘΑΡΟΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων ἢ περὶ ἰχθύων ʽὁ κίθαρος (φησὶ) καρχαρόδους μονήρης φυκοφάγος τὴν γλῶτταν ἀπολελυμένος καρδίαν λευκὴν ἔχων καὶ πλατεῖαν.᾽ Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλῳ

306 κίθαρος γεγενῆσθαι κἀγοράζειν κίθαρος ὤν.
Β. ἀγαθόν γ᾽ ὁ κίθαρος· καὶ πρὸς Ἀπόλλωνος πάνυ
ἐκεῖνο θράττει μ᾽, ὅτι λέγουσιν, ὦ ᾽γαθή,
ἔνεστιν ἐν κιθάρῳ τι κακόν.

Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ

ἦν δ᾽ ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς.

ὅτι δὲ διὰ τὸ ὄνομα ἱερὸς εἶναι νενόμισται τοῦ Ἀπόλλωνος εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος. Καλλίας δὲ ἢ Διοκλῆς Κύκλωψι

κίθαρος ὀπτὸς καὶ βατὶς θύννου τε κεφάλαιον τοδί.

ὁ δ᾽ Ἀρχέστρατος ἐν τῇ Ἡδυπαθείᾳ

b κίθαρον δὲ κελεύω,
ἂν μὲν λευκὸς ἔῃ [χροιὴν] στερεός τε πεφύκῃ,
ἕψειν εἰς ἅλμην καθαρὰν καὶ φύλλα καθέντα·
ἂν δ᾽ ᾖ πυρρὸς ἰδεῖν καὶ μὴ λίαν μέγας, ὀπτᾶν
ὀρθῇ κεντήσαντα δέμας νεοθῆγι μαχαίρᾳ,
καὶ πολλῷ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ τοῦτον ἄλειφε·
χαίρει γὰρ δαπανῶντας ὁρῶν, ἔστιν δ᾽ ἀκόλαστος.

74. ΚΟΡΔΥΛΟΣ. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἀμc φίβιον εἶναι καὶ τελευτᾶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου αὐανθέντα. Νουμήνιος δὲ ἐν Ἁλιευτικῷ κούρυλον αὐτὸν καλεῖ

τοῖσί κεν ἅρμενα πάντα, παροπλίσσαιο δὲ μῦρα,
κούρυλον ἢ πειρῆνα ἢ εἰναλίην ἕρπιλλαν.

μέμνηται δὲ καὶ κορδυλίδος ἐν τούτοις

ἢ μύας ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορύδυλιν.

75. ΚΑΜΜΟΡΟΙ. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

ἔτι δὲ ποττούτοισι βῶκες σμαρίδες ἀφύαι κάμμοροι.

καὶ Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις μίμοις αὐτῶν μέμνηται. ἔστι δὲ καρίδων γένος, καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων οὕτως d καλοῦνται.

76. ΚΑΡΧΑΡΙΑΙ. Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ Ἁλιευτικῷ φησίν

ἄλλοτε καρχαρίην, ὁτὲ δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα.

Σώφρων Θυννοθήρᾳ 'ἁ δὲ γαστὴρ ὑμέων καρχαρίας, ὄκκα τινὸς δῆσθε.' Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν Γλώσσαις τὸν καρχαρίαν καλεῖσθαί φησι καὶ λάμιαν καὶ σκύλλαν.

77. ΚΕΣΤΡΕΥΣ. Ἱκέσιός φησι 'τῶν δὲ καλουμένων λευκίσκων πλέονά ἐστιν εἴδη. λέγονται γὰρ οἳ c μὲν κέφαλοι, οἳ δὲ κεστρεῖς, ἄλλοι δὲ χελλῶνες, οἳ δὲ μυξῖνοι. ἄριστοι δ' εἰσὶν οἱ κέφαλοι καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν καὶ πρὸς τὴν εὐχυλίαν. δεύτεροι δ' εἰσὶ τούτων οἱ λεγόμενοι κεστρεῖς, ἥσσονες δ' οἱ μυξῖνοι· καταδεέστεροι δὲ πάντων οἱ χελλῶνες οἱ λεγόμενοι βάκχοι. εὔχυλοι δ' εἰσὶ σφόδρα καὶ οὐ πολύτροφοι καὶ εὐέκκριτοι.' Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν κεστρέων τὸν μὲν θαλάττιον ἐκτίθεται, τὸν δὲ ποτάμιον οὐ δοκιμάζει, εἴδη δὲ τοῦ θαλαττίου κέφαλον καὶ νῆστιν. τὸν δὲ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ κεστρέως f ἐχῖνον σφόνδυλον ὀνομάζει. διαφέρειν τέ φησι κεφάλου κεφαλῖνον, ὃν καὶ βλεψίαν καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ μορίων 'ἄρχονται δὲ (φησὶ)

κύειν τῶν κεστρέων οἱ μὲν χελλῶνες Ποσειδεῶνος μηνὸς καὶ ὁ σαργὸς καὶ ὁ μύξος καλούμενος καὶ ὁ κέφαλος. κύουσι δὲ τριάκοντα ἡμέρας. ἔνιοι δὲ τῶν κεστρέων οὐ γίνονται ἐκ συνδυασμοῦ, ἀλλὰ φύονται
307 ἐκ τῆς ἰλύος καὶ τῆς ἄμμου.' ἐν δ' ἄλλοις φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης 'ὁ κεστρεὺς καρχαρόδους ὢν οὐκ ἀλληλοφαγεῖ, ἅτε δὴ οὐδ' ὅλως σαρκοφαγῶν. ἔστι δὲ ὃ μέν τις κέφαλος ὃ δὲ χελλὼν ὃ δὲ φεραῖος. καὶ ὁ μὲν χελλὼν πρὸς τῇ γῇ νέμεται, ὁ δὲ φεραῖος οὔ. καὶ τροφῇ χρῆται ὁ μὲν φεραῖος τῇ ἀφ' αὑτοῦ γενομένῃ μύξῃ, ὁ δὲ χελλὼν ἄμμῳ καὶ ἰλύι. λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὸν γόνον τῶν κεστρέων οὐδὲν τῶν θηρίων κατεσθίει, ἐπεὶ οἱ κεστρεῖς οὐδένα τῶν ἰχθύων.' Εὐθύ-
b δημος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ταρίχων 'εἴδη κεστρέων εἶναι κέφαλον καὶ σφηνέα καὶ δακτυλέα. καὶ κεφάλους μὲν λέγεσθαι διὰ τὸ βαρυτέραν τὴν κεφαλὴν ἔχειν, σφηνέας δὲ ὅτι λαγαροὶ καὶ τετράγωνοι. τὰ δὲ τῶν δακτυλέων τὸ πλάτος ἔχει ἔλασσον τῶν δυοῖν δακτύλων.' θαυμαστοὶ δ' εἰσὶ τῶν κεστρέων οἱ περὶ Ἄβδηρα ἁλισκόμενοι, ὡς καὶ Ἀρχέστρατος εἴρηκε, δεύτεροι δὲ οἱ ἐκ Σινώπης.

78. καλοῦνται δὲ οἱ κεστρεῖς ὑπό τινων πλῶτες, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζει

c αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τ', ἐνῆν δὲ σκιαθίδες.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζῴων ἠθῶν καὶ βίων φησὶν ὅτι 'ζῶσιν οἱ κεστρεῖς, κἂν ἀφαιρεθῶσι τὰς κέρκους. ἀπεσθίεται δ' ὁ μὲν κεστρεὺς ὑπὸ λάβρακος, ὁ δὲ γόγγρος ὑπὸ μυραίνης.' ἡ δὲ λεγομένη παροιμία κεστρεὺς νηστεύει ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων

ἀκούεται, ἐπειδὴ οὐ σαρκοφαγεῖ ὁ κεστρεύς. Ἀναξίλας ἐν Μονοτρόπῳ Μάτωνα τὸν σοφιστὴν ἐπὶ γαστριμαργίᾳ διαβάλλων φησί

τοῦ κεστρέως κατεδήδοκεν τὸ κρανίον
ἀναρπάσας Μάτων, ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.

ὁ δὲ καλὸς Ἀρχέστρατός φησι d

κεστρέα δ' Αἰγίνης ἐξ ἀμφιρύτης ἀγόραζε,
ἀνδράσι τ' ἀστείοισιν ὁμιλήσεις.

Διοκλῆς Θαλάττῃ 'ἅλλεται δ' ὑφ' ἡδονῆς κεστρεύς.'

79. ὅτι δὲ εἶδος κεστρέων οἱ νήστεις Ἄρχιππος Ἡρακλεῖ γαμοῦντί φησι 'νήστεις κεστρέας, κεφάλους.' Ἀντιφάνης Λάμπωνι

κεστρεῖς ἔχων ἀλλ' οὐ στρατιώτας τυγχάνεις
νήστεις.

Ἄλεξις Φρυγί

ἐγὼ δὲ κεστρεὺς νῆστις οἴκαδ' ἀποτρέχω.

Ἀμειψίας Ἀποκοτταβίζουσιν

ἐγὼ δ' ἰὼν πειράσομαι e
εἰς τὴν ἀγορὰν ἔργον λαβεῖν. B. ἧττον γὰρ οὖν
νῆστις καθάπερ κεστρεὺς ἀκολουθήσεις ἐμοί.

Εὔφρων Αἰσχρᾷ

Μίδας δὲ κεστρεύς ἐστι· νῆστις περιπατεῖ.

Φιλήμων Συναποθνήσκουσιν

ἠγόρασα νῆστιν κεστρέ' ὀπτὸν οὐ μέγαν.

Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ

ἆρ' ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία;
ὡς μὲν γάρ εἰσι νήστιδες γιγνώσκετε.

Ἀναξανδρίδης Ὀδυσσεῖ

τὰ πόλλ' ἄδειπνος περιπατεῖ, κεστρῖνός ἐστι f
νῆστις.

Εὔβουλος Ναυσικάᾳ

ὃς νῦν τετάρτην ἡμέραν βαπτίζεται,
νῆστιν πονηροῦ κεστρέως τρίβων βίον.

80. τούτων ποτὲ λεχθέντων ἐπὶ τῷ καλῷ τούτῳ ὄψῳ τῶν κυνικῶν τις ἑσπέριος ἐλθὼν ἔφη, ἄνδρες φίλοι, μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσμοφορίων τὴν μέσην, ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν. ὡς γὰρ ὁ Δίφιλός φησιν ἐν Λημνίαις

οὗτοι δεδειπνήκασιν· ὁ δὲ τάλας ἐγὼ
308 κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας.

ὑπολαβὼν δὲ Μυρτίλος

καὶ στῆτ' ἐφεξῆς,

ἔφη, κατὰ τὸν Θεοπόμπου Ἡδυχάρην,

κεστρέων νῆστις χορός,
λαχάνοισιν ὥσπερ χῆνες ἐξενισμένοι.

οὐ πρότερον γάρ τινος μεταλήψεσθε, ἕως ἂν ἢ ὑμεῖς ἢ ὁ συμμαθητὴς ὑμῶν Οὐλπιανὸς εἴπητε διὰ τί νῆστις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεστρεὺς καλεῖται. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη ὅτι οὐδὲν δέλεαρ ἐσθίει ἔμψυχον, καὶ ἀνελκυσθεὶς δὲ οὐ δελεάζεται οὔτε σαρκὶ οὔτ' ἄλλῳ
b τινὶ ἐμψύχῳ, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, φάσκων ὅτι μὴ νῆστις ὢν φαῦλός ἐστι, καὶ ὅτι, ἐὰν φοβηθῇ, κρύπτει τὴν κεφαλήν, ὡς τὸ πᾶν κρύπτων σῶμα. Πλάτων τε ἐν Ἑορταῖς φησιν

ἐξιόντι γὰρ
ἁλιεὺς ἀπήντησεν φέρων μοι κεστρέας·
ἰχθῦς ἀσίτους τοὺς πονηροὺς ἦγέ μοι.

σὺ δέ μοι εἰπέ, ὦ Θετταλὸν πάλαισμα Μυρτίλε, διότι οἱ ἰχθύες ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἔλλοπες καλοῦνται. καὶ ὅς, ἤτοι διὰ τὸ ἄφωνοι εἶναι· βούλονται γὰρ κατὰ
c τὴν ἀναλογίαν ἰλλοπές τινες εἶναι διὰ τὸ εἴργεσθαι φωνῆς. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἴλλεσθαι εἴργεσθαι, ἡ δὲ ὂψ φωνή. καὶ γὰρ τοῦτ' ἀγνοεῖς, ἔλλοψ τὶς ὤν. ἐγὼ δέ,

κατὰ τὸν σοφὸν Ἐπίχαρμον, μηδὲν ἀποκριναμένου τοῦ κυνός,

τὰ πρὸ τοῦ δύ' ἄνδρες ἔλεγον, εἷς ἐγὼν ἀποχρέω·

καὶ φημί, ἔλλοπες διὰ τὸ εἶναι λεπιδωτοί. λέξω δὲ καὶ μὴ προβληθέντος διὰ τί οἱ πυθαγορικοὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐμψύχων μετρίως ἅπτονται, τινὰ δὲ καὶ θύοντες, ἰχθύων μόνων οὐ γεύονται τὸ παράπαν· ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν; ὅσιον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν. ἐπεὶ d
οὖν καὶ ὑμεῖς, ὦ Μολοττικοὶ κύνες, πάντα μὲν σιωπᾶτε πυθαγορίζετε δ' οὔ, ἡμεῖς μὲν ἄλλους ἰχθυολογήσομεν.

81. ΚΟΡΑΚΙΝΟΣ. ʽοἱ μὲν θαλάττιοι (φησὶν Ἱκέσιος) ὀλιγότροφοι καὶ εὐέκκριτοι, εὐχυλίᾳ δὲ μέσοι.' Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων συμβαίνειν μέν φησι σχεδὸν πᾶσι τοῖς ἰχθύσι ταχεῖαν γίνεσθαι τὴν αὔξησιν, οὐχ ἥκιστα δὲ κορακίνῳ. τίκτει δὲ πρὸς τῇ γῇ καὶ τοῖς βρυώδεσι καὶ δασέσι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων ἐμφερεῖς φησὶν εἶναι μελάνουρον e
καὶ κορακῖνον. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ φησι

ῥηιδίως ἕλκοιτο καὶ αἰολίην κορακῖνον.

μήποτ' οὖν καὶ οἱ παρ' Ἐπιχάρμῳ αἰολίαι λεγόμενοι ἐν Μούσαις κορακῖνοί εἰσιν. φησὶ γὰρ

αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τε.

ἐν δὲ Ἥβας γάμῳ καὶ τῶν αἰολιῶν μνημονεύει ὡς διαφόρων

μύες [ἄμ'] ἀλφησταί τε κορακῖνοί τε κοριοειδέες,
αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τε.

Εὐθύδημος δ' ἐν τῷ περὶ ταρίχων τὸν κορακῖνόν φησιν ὑπὸ πολλῶν σαπέρδην προσαγορεύεσθαι. ὁμοίως δ' εἴρηκε καὶ Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος, ἔτι δὲ f
Φιλότιμος ἐν Ὀψαρτυτικῷ. ὅτι δὲ καὶ πλατίστακος καλεῖται ὁ σαπέρδης, καθάπερ καὶ ὁ κορακῖνος, Παρ-

μένων φησὶν ὁ Ῥόδιος ἐν πρώτῳ μαγειρικῆς διδασκαλίας. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Τελμησσεῦσι ʽμελανοπτερύγων' ἔφη ʽκορακίνων.' ὑποκοριστικῶς δὲ ὠνόμασεν αὐτοὺς Φερεκράτης ἐν Ἐπιλήσμονι

309 τοῖς σοῖσι συνὼν κορακινιδίοις
καὶ μαινιδίοις.

Ἄμφις δ' ἐν Ἰαλέμῳ

ὅστις κορακῖνον ἐσθίει θαλάττιον
γλαύκου παρόντος, οὗτος οὐκ ἔχει φρένας.

οἱ δὲ νειλῶται κορακῖνοι ὅτι γλυκεῖς καὶ εὔσαρκοι ἔτι δὲ ἡδεῖς, οἱ πεπειραμένοι ἴσασιν. ὠνομάσθησαν δὲ διὰ τὸ διηνεκῶς τὰς κόρας κινεῖν καὶ οὐδέποτε παύεσθαι. καλοῦσι δ' αὐτοὺς οἱ Ἀλεξανδρεῖς πλάτακας. ἀπὸ τοῦ περιέχοντος.

82. ΚΥΠΡΙΝΟΣ. τῶν σαρκοφάγων καὶ οὗτος, ὡς
b Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, καὶ συναγελαστικῶν. τὴν δὲ γλῶτταν οὐχ ὑπὸ τῷ στόματι, ἀλλ' ὑπὸ τὸ στόμα κέκτηται. Δωρίων δ' αὐτὸν ἐν τοῖς λιμναίοις καὶ ποταμίοις καταλέγων γράφει οὕτως ʽλεπιδωτόν, ὃν καλοῦσί τινες κυπρῖνον.'

83. ΚΩΒΙΟΙ. πολύχυλοι, ὥς φησιν Ἱκέσιος, εὐστομίᾳ διαφέροντες εὐέκκριτοι ὀλιγότροφοι καὶ κακόχυμοι. διαφέρουσι δὲ εὐστομίᾳ οἱ λευκότεροι τῶν μελάνων. ἡ δὲ τῶν χλωρῶν κωβιῶν σὰρξ χαυνοτέρα ἐστὶ καὶ ἀλιπεστέρα· καὶ χυλὸν ἐλάττονα καὶ λεπτό-
c τερον ἐναφιᾶσι· τροφιμώτεροι δ' εἰσὶ διὰ τὸ μέγεθος. Διοκλῆς φησι τοὺς πετραίους αὐτῶν μαλακοσάρκους εἶναι. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ κώθους αὐτοὺς καλεῖ

ἢ σκάρον ἢ κῶθον τροφίην καὶ ἀναιδέα λίην.

καὶ Σώφρων ἐν τῷ Ἀγροιώτῃ ʽκωθωνοπλύται' φησί, καὶ τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως ἀπὸ τούτου Κω-

Σικελιῶται δ' εἰσὶν οἱ τὸν

310 85. ΚΥΩΝ ΚΑΡΧΑΡΙΑΣ. περὶ τούτων φησὶν Ἀρ-

θωνίαν προσηγόρευσε. Σικελιῶται δ' εἰσὶν οἱ τὸν κωβιὸν κώθωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ d
κωβιοὺς ὀνομάζει

τρυγόνες τ' ὀπισθόκεντροι καὶ μάλ' ἁδροὶ κωβιοί.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Τίμωνι ἐπαινῶν τοὺς κωβιοὺς καὶ ὁπόθεν εἰσὶ κάλλιστοι δηλοῖ διὰ τούτων

ἥκω πολυτελῶς ἀγοράσας εἰς τοὺς γάμους,
λιβανωτὸν ὀβολοῦ τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς θεαῖς
πάσαισι, τοῖς δ' ἥρωσι τὰ ψαίστ' ἀπονέμων.
ἡμῖν δὲ τοῖς θνητοῖς ἐπριάμην κωβιούς.
ὡς προσβαλεῖν δ' ἐκέλευσα τὸν τοιχωρύχον,
τὸν ἰχθυοπώλην, προστίθημι, φησί, σοὶ e
τὸν δῆμον αὐτῶν· εἰσὶ γὰρ φαληρικοί.
ἄλλοι δ' ἐπώλουν, ὡς ἔοικ', ὀτρυνικούς.

Μένανδρος Ἐφεσίῳ

τῶν ἰχθυοπωλῶν ἀρτίως τις τεττάρων
δραχμῶν ἐτίμα κωβιούς. Β. [πολλοῦ] σφόδρα.

ποταμίων δὲ κωβιῶν μνημονεύει Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

84. ΚΟΚΚΥΓΕΣ. Ἐπίχαρμος

κάγλαοὶ κόκκυγες, οὓς παρσχίζομες
πάντας, ὀπτᾶντες δὲ χαδύνοντες αὐτοὺς χναύομες. f

καὶ Δωρίων δέ φησι δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν παρασχίσαντας κατὰ ῥάχιν καὶ παρηδύνειν χλόῃ τυρῷ ῥοὶ σιλφίῳ ἁλὶ ἐλαίῳ· στρέφοντα δὲ ἀλείφειν καὶ ὑποπάσσειν ἁλὶ ὀλίγῳ, ἀφελόντα δὲ ὄξει ῥᾶναι. ἐρυθρὸν δ' αὐτὸν καλεῖ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Νουμήνιος οὕτως

ἄλλοτ' ἐρυθρὸν
κόκκυγ' ἢ ὀλίγας πεμφηρίδας, ἄλλοτε σαῦρον.

310 85. ΚΥΩΝ ΚΑΡΧΑΡΙΑΣ. περὶ τούτων φησὶν Ἀρχέστρατος ὁ τῶν ὀψοφάγων Ἡσίοδος ἢ Θέογνις. ἦν δὲ καὶ ὁ Θέογνις περὶ ἡδυπάθειαν, ὡς αὐτὸς περὶ αὑτοῦ φησι διὰ τούτων

τῆμος δ' ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους
ἄρτι παραγγέλλοι μέσσατον ἦμαρ ἔχων,
δείπνου δὴ λήγοιμεν ὅσον τινὰ θυμὸς ἀνώγοι,
παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.
b χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι στεφανώματα δ' εἴσω
εὐειδὴς ῥαδινῇς χερσὶ Λάκαινα κόρη.

οὐδὲ τὸ παιδεραστεῖν ἀπαναίνεται ὁ σοφὸς οὗτος. λέγει γοῦν

εἰ θείης Ἀκάδημε ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν,
ἆθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς καλὸς ἄνθος ἔχων
σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης πέρι δηριόωσιν,
γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι.

ὁ δ' οὖν Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ταύταις ὑπο-
c θήκαις παραινεῖ

ἐν δὲ Τορωναίων ἄστει τοῦ καρχαρία χρὴ
τοῦ κυνὸς ὀψωνεῖν ὑπογάστρια κοῖλα κάτωθεν.
εἶτα κυμίνῳ ταῦτα πάσας ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα·
ἄλλο δ' ἐκεῖσε, φίλη κεφαλή, μηδὲν προσενέγκῃς,
εἰ μὴ γλαυκὸν ἔλαιον. ἐπειδὰν δ' ὀπτὰ γένηται
d ἤδη, τριμμάτιόν τε φέρειν καὶ ἐκεῖνα μετ' αὐτοῦ.
ὅσσα δ' ἂν ἐν λοπάδος κοίλης πλευρώμασιν ἕψῃς,
μήθ' ὕδατος πηγὴν . . μήτ' οἴνινον ὄξος
συμμίξῃς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον κατάχευον ἔλαιον
αὐχμηρόν τε κύμινον, ὁμοῦ δ' εὐώδεα φύλλα.

ἔψε δ' ἐπ' ἀνθρακιῆς φλόγα τούτοις μὴ προσενεγκών,
καὶ κίνει πυκινῶς, μὴ προσκαυθέντα λάθῃ σε.
ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα,
οὐδ' ἔσθειν ἐθέλουσιν ὅσοι κεπφαττελεβώδη e
ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν εἰσίν τ' ἀπόπληκτοι,
ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. ἅπας δὲ
ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέην, ἄν που περικύρσῃ.

τούτου τοῦ ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καλούμενος θυρσίων, ἥδιστος ὢν καὶ τρυφερώτατος.

86. ΛΑΒΡΑΚΕΣ. οὗτοι, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ,
μονήρεις εἰσὶ καὶ σαρκοφάγοι. γλῶσσαν δ' ἔχουσιν
ὀστώδη καὶ προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον. ἐν
δὲ πέμπτῳ ζῴων μορίων τίκτειν αὐτούς, καθάπερ f
τοὺς κεστρεῖς καὶ χρυσόφρυας, μάλιστα οὗ ἂν ποταμοὶ
ῥέωσι. τίκτουσι δὲ χειμῶνος καὶ τίκτουσι δίς. Ἱκέσιος
δέ φησιν ὅτι οἱ λάβρακες εὔχυλοί εἰσι καὶ οὐ πολύτροφοι, πρὸς δὲ τὴν ἔκκρισιν ἥσσονες, εὐστομίᾳ δὲ πρῶτοι κρίνονται. ὠνομάσθη δ' ὁ ἰχθὺς παρὰ τὴν λαβρότητα. λέγεται δὲ ὅτι καὶ συνέσει τῶν ἄλλων ἰχθύων διαφέρει, ἐπινοητικὸς ὢν τοῦ διασώζειν ἑαυτόν. διὸ καὶ ὁ κωμῳδιοποιὸς Ἀριστοφάνης φησί

λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος. 311

Ἀλκαῖος δ' ὁ μελοποιὸς μετέωρόν φησιν αὐτὸν νήχεσθαι. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος

λάμβανε δ' ἐκ Γαίσωνος, ὅταν Μίλητον ἵκηαι,
κεστρέα τὸν κέφαλον καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα.
εἰσὶ γὰρ ἐνθάδ' ἄριστοι· ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος.
πιότεροι δ' ἕτεροι πολλοὶ Καλυδῶνί τε κλεινῇ
Ἀμβρακίᾳ τ' ἐνὶ πλουτοφόρῳ Βόλβῃ τ' ἐνὶ λίμνῃ·

b ἀλλ' οὐκ εὐώδη γαστρὸς κέκτηνται ἀλοιφήν,
οὐδ' οὕτω δριμεῖαν. ἐκεῖνοι δ' εἰσίν, ἑταῖρε,
τὴν ἀρετὴν θαυμαστοί. ὅλους δ' αὐτοὺς ἀλεπίστους
ὀπτήσας μαλακῶς χρηστοὺς προσένεγκε δίχ' ἅλμης.
μηδὲ προσέλθῃ σοι περὶ τοὖψον τοῦτο πονοῦντι
μήτε Συρακόσιος μηδεὶς μήτ' Ἰταλιώτης.
οὐ γὰρ ἐπίστανται χρηστοὺς σκευαζέμεν ἰχθῦς,
c ἀλλὰ διαφθείρουσι κακῶς τυροῦντες ἅπαντα
ὄξει τε ῥαίνοντες ὑγρῷ καὶ σιλφίου ἅλμῃ.
τῶν δ' αὖ πετραίων ἰχθύδια τρισκαταράτων
πάντων εἰσὶν ἄριστοι ἐπισταμένως διαθεῖναι,
καὶ πολλὰς ἰδέας κομψῶς παρὰ δαιτὶ δύνανται
ὀψαρίων τεύχειν γλίσχρων ἡδυσματολήρων.

87. καὶ Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἱππεῦσι μνημονεύει
ὡς διαφόρων γινομένων τῶν περὶ τὴν Μίλητον λα-
d βράκων, ὅταν οὕτως λέγῃ

ἀλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν μιλησίους κλονήσεις.

ἐν δὲ Λημνίαις

οὐ κρανίον λάβρακος, οὐχὶ κάραβον πρίασθαι.

ὡς διαφόρου ὄντος τοῦ τῶν λαβράκων ἐγκεφάλου, καθάπερ καὶ τοῦ τῶν γλαύκων. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν Τιτθαῖς φησί

μὴ πολυτελῶς ἀλλὰ καθαρείως, ὅ τι ἂν ᾖ,
ὁσίας ἕνεκα, σηπίδι' ἢ τευθίδια,
πλεκτάνια μικρὰ πουλύποδος, νῆστίν τινα,
μήτραν, χόρια, πῦον, λάβρακος κρανίον
εὐμέγεθες.

ὁ δὲ Γαίσων, οὗ Ἀρχέστρατος μνημονεύει, ἡ Γαισω-
e νὶς λίμνη ἐστί, μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλήτου ἡνω-

μένη τῇ θαλάττῃ, ὡς Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἱστορεῖ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν Ἑλληνικῶν. Ἔφορος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ ποταμὸν εἶναί φησι τὸν Γαίσωνα περὶ Πριήνην, ὃν εἰσρεῖν εἰς λίμνην. Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσι μνημονεύων τῶν λαβράκων φησίν

Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων κάπηλος,
Ἑρμαῖος, ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ
καὶ τοὺς λάβρακας ἐντερεύων.

88. ΛΑΤΟΣ. τοῦτον κατὰ τὴν Ἰταλίαν κράτιστον εἶναί φησιν Ἀρχέστρατος λέγων οὕτως f

τὸν δὲ λάτον τὸν κλεινὸν ἐν Ἰταλίῃ πολυδένδρῳ
ὁ σκυλλαῖος ἔχει πορθμός, θαυμαστὸν ἔδεσμα.

οἱ δ' ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γινόμενοι λάτοι τὸ μέγεθος εὑρίσκονται καὶ ὑπὲρ διακοσίας λίτρας ἔχοντες. ὁ δὲ ἰχθὺς οὗτος λευκότατος ὢν καὶ ἥδιστός ἐστι πάντα τρόπον σκευαζόμενος, παραπλήσιος ὢν τῷ κατὰ τὸν Ἴστρον γινομένῳ γλάνιδι. φέρει δὲ ὁ Νεῖλος καὶ ἄλλα γένη πολλὰ ἰχθύων, καὶ πάντα ἥδιστα, μάλιστα δὲ τὰ 312
τῶν κορακίνων. πολλὰ γὰρ καὶ τούτων γένη. φέρει δὲ καὶ τοὺς μαιώτας καλουμένους, ὧν μνημονεύει Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσι διὰ τούτων

τοὺς μαιώτας καὶ σαπέρδας καὶ γλάνιδας.

εἰσὶ δὲ πολλοὶ περὶ τὸν Πόντον, φέροντες τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. νειλῷοι δ' εἰσὶν ἰχθύες, εἴ γέ τι μνημονεύειν δύναμαι πολυετῆ τὴν ἀποδημίαν ἔχων, νάρκη μὲν ἡ ἡδίστη χοῖρος σῖμος b
φάγρος ὀξύρυγχος ἀλλάβης σίλουρος συνοδοντὶς ἐλεώτρις ἔγχελυς θρίσσα ἄβραμις τύφλη λεπιδωτὸς φῦσα κεστρεύς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι.

89. ΛΕΙΟΒΑΤΟΣ. οὗτος καλεῖται καὶ ῥίνη. ἔστι δὲ λευκόσαρκος, ὡς Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ. Πλάτων Σοφισταῖς

κἂν ᾖ γαλεὸς κἂν λειόβατος κἂν ἔγχελυς.

90. ΜΥΡΑΙΝΑΙ. Θεόφραστος ἐν τῷ [πέμπτῳ] περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων ἔγχελύν φησι καὶ μύραιναν πολὺν χρόνον δύνασθαι ἔξω τοῦ ὑγροῦ ζῆν, διὰ τὸ μικρὰ ἔχειν βραγχία καὶ ὀλίγον δέχεσθαι τὸ
c ὑγρόν. τροφίμους δ' αὐτὰς εἶναί φησιν ὁ Ἱκέσιος ἧττον τῶν ἐγχέλεων, ἀλλὰ καὶ τῶν γόγγρων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων ἐκ μικροῦ φησιν αὐτὴν ταχεῖαν τὴν αὔξησιν λαμβάνειν, καὶ εἶναι καρχαρόδουν τίκτειν τε πᾶσαν ὥραν μικρὰ ᾠά. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις χωρὶς τοῦ σ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ οὑτωσὶ λέγων

οὔτε γόγγρων τις παχήων οὔτε μυραινᾶν ἀπῆς.

ὁμοίως δὲ καὶ Σώφρων. Πλάτων δ' ἢ Κάνθαρος ἐν Συμμαχίᾳ σὺν τῷ σ

βατίς τε καὶ σμύραινα προσέτιν.

d Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὴν ποταμίαν φησὶ μύραιι χν ἔχειν μίαν ἄκανθαν μόνην ὁμοίαν τῷ ὀνίσκῳ τῷ καλουμένῳ γαλλαρίᾳ. Ἀνδρέας δ' ἐν τῷ περὶ δακέτων τῶν μυραινῶν φησὶ δακούσας ἀναιρεῖν τὰς ἐξ ἔχεως, εἶναι δ' αὐτὰς ἧττον περιφερεῖς καὶ ποικίλας. Νίκανδρος δὲ ἐν Θηριακῷ

μυραίνης δ' ἔκπαγλον, ἐπεὶ μογεροὺς ἁλιῆας
πολλάκις ἐκβρύξασα κατεπρήνιξεν ἐπάκτρων
εἰς ἅλα φυζηθέντας ἐχετλίου ἐξαναδῦσα·
εἰ ἔτυμον κείνην γε σὺν οὐλοβόροις ἐχίεσσι
e θόρνυσθαι προλιποῦσαν ἁλὸς νόμον ἠπείροισιν.

Ἀνδρέας δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων ψεῦδός φησιν εἶναι τὸ μύραιναν ἔχει μίγνυσθαι προερχομένην ἐπὶ τὸ τεναγῶδες· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τενάγους ἔχεις νέμεσθαι φιληδοῦντας ἀμμώδεσιν ἐρη-

μίαις. Σώστρατος δὲ ἐν τοῖς περὶ ζῴων, ἔστι δὲ ταῦτα
δύο βιβλία, συγκατατίθεται τῇ μίξει.
91. ΜΥΡΟΣ. ὁ δὲ μῦρος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης
ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων, διαφέρει τῆς σμυραίνης. ἣ
μὲν γὰρ ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, ὁ δὲ μῦρος λειό- f
χρως καὶ ἰσχυρὸς καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει ἴυγγι
ὀδόντας τε ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Δωρίων δὲ τὸν μῦ-
ρον φησὶ τὰς διὰ σαρκὸς ἀκάνθας οὐκ ἔχειν, ἀλλ'
ὅλον εἶναι χρήσιμον καὶ ἁπαλὸν ὑπερβολῇ. εἶναι δὲ
αὐτῶν γένη δύο· εἰσὶ γὰρ οἳ μὲν μέλανες οἳ δ' ὑπο-
πυρρίζοντες, κρείσσονες δ' εἰσὶν οἱ μελανίζοντες. Ἀρ-
χέστρατος δ' ὁ ἡδονικὸς φιλόσοφός φησιν

Ἰταλίας δὲ μεταξὺ κατὰ στενοκύμονα πορθμὸν 313
ἡ πλωτὴ μύραινα καλουμένη ἄν ποτε ληφθῇ,
ὠνοῦ· τοῦτο γάρ ἐστιν ἐκεῖ θαυμαστὸν ἔδεσμα.

92. ΜΑΙΝΙΔΕΣ. ταύτας δέ φησιν Ἱκέσιος εὐχυλο-
τέρας εἶναι τῶν κωβιῶν, λείπεσθαι δ' εὐστομίᾳ καὶ
τῷ πρὸς τὴν ἔκκρισιν τῆς κοιλίας συνεργεῖν. Σπεύ-
σιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων ὅμοιά φησιν εἶναι τῇ
μαινίδι βόακα καὶ σμαρίδας, ὧν μνημονεύειν καὶ b
Ἐπίχαρμον ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ οὕτως

ὅκχ' ὁρῇ βῶκάς τε πολλοὺς καὶ σμαρίδας.

Ἐπαίνετος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ φησί 'σμαρίδα, ἣν ἔνιοι
καλοῦσι κυνὸς εὐνά.' Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀγροίκῳ ἢ
Βουταλίωνι Ἑκάτης βρώματα καλεῖ τὰς μαινίδας, διὰ
τὴν βραχύτητα, λέγων οὕτως

τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα
ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. Β. τί φὴς ὦ φίλτατε;
ἀνθρωποφάγους; πῶς; Γ. οὓς ἂν ἄνθρωπος
φάγοι
δῆλον ὅτι· ταῦτα δ' ἐστὶν Ἑκάτης βρώματα, c
ἅ φησιν οὗτος, μαινίδας καὶ τριγλίδας.

καλοῦνται δέ τινες καὶ λευκομαινίδες, ἃς ἔνιοι βόα-
κας ὀνομάζουσι. Πολίοχος Κορινθιαστῇ

ὅπως σε πείσῃ μηδὲ εἷς, πρὸς τῶν θεῶν,
τοὺς βόακας, ἄν ποτ' ἔλθῃ, λευκομαινίδας καλεῖν.

93. ΜΕΛΑΝΟΥΡΟΣ. περὶ τούτου φησὶ Νουμήνιος
ἐν Ἁλιευτικῷ

d σκορπίον ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον.

Ἱκέσιος δὲ αὐτὸν σαργῷ φησὶ παραπλήσιον εἶναι, κα-
ταδεέστερον δὲ τῇ εὐχυλίᾳ καὶ τῇ εὐστομίᾳ, μικρῶς
δὲ παραστύφειν καὶ εἶναι τρόφιμον. μνημονεύει δ'
αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

ἦν δὲ σαργῖνοί τε μελάνουροί τε.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζωικῶν γράφει οὕτως 'ὀρ-
ροπυγόστικτοι δὲ τῶν ἰχθύων μελάνουρος καὶ σαργός,
πολύγραμμοί τε καὶ μελανόγραμμοι.' ὅμοιον δ' εἶναι
e τῷ μελανούρῳ φησὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων
τὸν καλούμενον ψύρον, ὃν Νουμήνιος καλεῖ ψόρον
οὕτως

ἢ ψόρον ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα.

94. ΜΟΡΜΥΡΟΣ. τροφιμώτατος, ὥς φησιν Ἱκέσιος.
Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ μύρμας αὐτοὺς ὀνομά-
ζει, εἰ μὴ διάφοροι τὴν φύσιν εἰσί. γράφει δ' οὕτως

καὶ χελιδόνες τε μύρμαι θ' οἵ τε κολιᾶν μέζονες
ἐντί.

Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων μορμύλους αὐτοὺς
f καλεῖ. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ ὀψωνητικῇ τέχνῃ,
ἣν προσεφώνησέ τινι τῶν ἑταίρων δυσώνῃ, φησίν
'οὐκ ἄχρηστον δὲ πρὸς τοὺς ἀτενίζοντας καὶ μὴ συγ-
καθιέντας τῇ τιμῇ καὶ τὸ κακῶς λέγειν παρεστηκότα
τοὺς ἰχθύας, ἐπαγόμενον Ἀρχέστρατον τὸν γράψαντα
τὴν Ἡδυπάθειαν, ἢ τῶν ἄλλων τινὰ ποιητῶν, καὶ
λέγοντα τὸ μέτρον

μόρμυρος αἰγιαλεὺς κακὸς ἰχθύς, οὐδέ ποτ' ἐσθλός.

καί ʻτὴν ἀμίαν ὠνοῦ φθινοπώρου,' νῦν δ' ἐστὶν ἔαρ. 314

κεστρέα τὸν θαυμαστόν, ὅταν χειμὼν ἀφίκηται.

νῦν δ' ἐστὶ θέρος. καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων. ἀποσοβήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ὠνουμένων καὶ προσεστηκότων. τοῦτο δὲ ποιῶν ἀναγκάσεις τὸ σοὶ δοκοῦν λαβεῖν αὐτόν.'

95. ΝΑΡΚΗ. *Πλάτων ἢ Κάνθαρος ἐν Συμμαχίᾳ*

νάρκη γὰρ ἑφθὴ βρῶμα χάριεν γίγνεται.

ὁ δὲ φιλόσοφος Πλάτων ἐν Μένωνί φησι ʻτῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ. καὶ γὰρ αὕτη τὸν πλησιάζοντα ναρκᾶν ποιεῖ.' ἡ δὲ κλῆσις αὐτῆς καὶ παρ' Ὁμήρῳ ʻνάρκησε b δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ.' Μένανδρος δὲ ἐν Φανίῳ διὰ τοῦ α ἔφη

ὑπελήλυθέν τέ μου
νάρκα τις ὅλον τὸ δέρμα,

μηδενὸς τῶν παλαιῶν οὕτω κεχρημένου. Ἱκέσιος δέ φησιν ἀτροφωτέραν καὶ ἀχυλοτέραν αὐτὴν εἶναι, ἔχειν τε χονδρῶδές τι διακεχυμένον, εὐστόμαχον πάνυ. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων διὰ τὸ ψῦχός φησι τὴν νάρκην κατὰ γῆς δύεσθαι. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν δακέτων καὶ βλητικῶν διαπέμπεσθαί c φησι τὴν νάρκην τὴν ἀφ' αὑτῆς δύναμιν καὶ διὰ τῶν ξύλων καὶ διὰ τῶν τριοδόντων, ποιοῦσαν ναρκᾶν τοὺς ἐν χεροῖν ἔχοντας. εἴρηκε δὲ τὴν αἰτίαν Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ νάρκης. ἅπερ μακρότερα ὄντα ἐπιλέλησμαι, ὑμᾶς δὲ ἐπὶ τὸ σύγγραμμα ἀναπέμπω. ἔστι δ' ἡ νάρκη, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, τῶν σελαχωδῶν καὶ τῶν σκυμνοτοκούντων. θηρεύει δ' εἰς τροφὴν ἑαυτῆς τὰ ἰχθύδια προσαπτομένη καὶ ναρκᾶν καὶ ἀκινητίζειν ποιοῦσα. Δίφιλος δ' ὁ Λαοδικεὺς ἐν τῷ περὶ d

τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν μὴ πᾶν τὸ ζῷόν φησι τὴν νάρκαν ἐμποιεῖν, μέρος δέ τι αὐτῆς, διὰ πείρας πολλῆς φάσκων ἐληλυθέναι. ὁ δ' Ἀρχέστρατός φησι

καὶ νάρκην ἑφθὴν ἐν ἐλαίῳ ἠδὲ καὶ οἴνῳ,
καὶ χλόῃ εὐώδει καὶ βαιῷ ξύσματι τυροῦ.

Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ

νάρκην μὲν οὖν, ὥς φασιν, ὠνθυλευμένην
ὀπτᾶν ὅλην.

ἐν δὲ Δημητρίῳ

ἔπειτα νάρκην ἔλαβον, ἐνθυμούμενος
e ὅτι δεῖ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους
ἁπαλοὺς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἓν τούτους παθεῖν.

96. ΞΙΦΙΑΣ. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἔχειν τοῦ ῥύγχους τὸ μὲν ὑποκάτω μικρόν, τὸ δὲ καθύπερθεν ὀστῶδες μέγα, ἴσον τῷ ὅλῳ αὐτοῦ μεγέθει· τοῦτο δὲ καλεῖσθαι ξίφος· ὀδόντας δ' οὐκ ἔχειν τὸν ἰχθύν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν

ἀλλὰ λαβὲ ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθών,
οὐραίου τ' αὐτὸν τὸν σφόνδυλον. ἔστι δὲ κεδνὸς
f κἀν πορθμῷ πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προχοαῖσι.

τίς οὕτως τακτικὸς ἀκριβὴς ἢ τίς οὕτως κριτὴς ὄψων, ὡς ὁ ἐκ Γέλας μᾶλλον δὲ Καταγέλας οὗτος ποιητής; ὃς ἀκριβῶς οὕτως διὰ λιχνείαν καὶ τὸν πορθμὸν διέπλευσε καὶ τῶν μερῶν ἑκάστου τῶν ἰχθύων τὰς ποιότητας καὶ τοὺς χυμοὺς [διὰ τὴν λιχνείαν] ἐξήτασεν, ὥς τινα πραγματείαν βιωφελῆ καταβαλλόμενος.

315 97. ΟΡΦΩΣ. καλεῖται δὲ καὶ ὀρφός, ὡς Πάμφιλος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων ταχεῖαν λέγων γίνεσθαι τοῖς ἰχθύσι τὴν αὔξησιν, καὶ ὀρφώς, φησίν, ἐκ μικροῦ γίνεται μέγας ταχέως. ἔστι δὲ καὶ σαρκοφάγος καὶ καρχαρόδους, ἔτι δὲ καὶ μονήρης.

ἴδιον δ᾽ ἐν αὐτῷ ἐστι τὸ τοὺς θορικοὺς πόρους μὴ εὑρίσκεσθαι καὶ τὸ δύνασθαι πολὺν χρόνον ζῆν μετὰ τὴν ἀνατομήν. ἔστι δὲ καὶ τῶν φωλευόντων ἐν ταῖς χειμεριωτάταις ἡμέραις· χαίρει τε πρόσγειος μᾶλλον ὢν ἢ πελάγιος. ζῇ δ᾽ οὐ πλέον δύο ἐτῶν. μνημονεύων δ᾽ αὐτοῦ Νουμήνιός φησι b

τοῖσί κεν εὐμαρέως θαλάμης ἄπο μακρὸν ἀείροις
σκορπίον ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα· τῶν γὰρ ἐρᾷ κρῆς . . .

καὶ πάλιν

γλαύκους ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος ἠὲ μελάγχρουν κόσσυφον.

Δωρίων δὲ τὸν νέον φησὶν ὀρφὼν ὑπ᾽ ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην. Ἄρχιππος δ᾽ ἐν Ἰχθύσιν

ἱερεὺς γὰρ ἦλθ᾽ αὐτοῖσιν ὀρφὼς τοῦ θεοῦ.

Κρατῖνος δ᾽ ἐν Ὀδυσσεῦσι ʽτέμαχος ὀρφὼ χλιαρόν.᾽ Πλάτων Κλεοφῶντι

σὲ γάρ, γραῦ, συγκατῴκισεν σαπρὰν c
ὀρφῷσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βοράν.

Ἀριστοφάνης Σφηξίν

ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφώς, μεμβράδας δὲ μὴ θέλῃ.

τὴν μέντοι ἑνικὴν εὐθεῖαν ὀξυτόνως προφέρονται Ἀττικοί. Ἄρχιππος Ἰχθύσιν ὡς πρόκειται. τὴν δὲ γενικὴν Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσι ʽτέμαχος ὀρφὼ χλιαρόν.᾽

98. ΟΡΚΥΝΟΣ. *Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τοὺς ὀρκύνους ἐκ τῆς περὶ Ἡρακλέους στήλας θαλάσσης περαιουμένους εἰς τὴν καθ᾽ ἡμᾶς ἔρχεσθαι θάλασσαν· διὸ καὶ πλείστους ἁλίσκεσθαι ἐν τῷ ἰβηρικῷ καὶ τυρ-* d
ρηνικῷ πελάγει, κἀντεῦθεν κατὰ τὴν ἄλλην θάλασσαν διασκίδνασθαι. Ἱκέσιος δὲ τοὺς μὲν ἐν Γαδείροις ἁλισκομένους πιμελεστέρους εἶναι, μετὰ δὲ τούτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ, τοὺς δὲ πόρρω Ἡρακλείων στηλῶν

ἀλιπεῖς διὰ τὸ πλείονα τόπον ἐκνενῆχθαι. ἐν Γαδείροις μὲν οὖν τὰ κλειδία καθ᾽ αὑτὰ ταριχεύεται, ὡς καὶ τῶν ἀντακαίων αἱ γνάθοι καὶ οὐρανίσκοι καὶ οἱ λεγόμενοι μελανδρύαι ἐξ αὐτῶν ταριχεύονται. Ἱκέ-
e *σιος δέ φησι τὰ ὑπογάστρια αὐτῶν λιπαρὰ ὑπάρχοντα τῇ εὐστομίᾳ πολὺ διαλλάσσειν τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ δὲ κλειδία [μέρη] εὐστομώτερα εἶναι τούτων.*

99. ΟΝΟΣ *καὶ* ΟΝΙΣΚΟΣ. *ὄνος, φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωικῶν, ἔχει στόμα ἀνερρωγὸς ὁμοίως τοῖς γαλεοῖς καὶ οὐ συναγελαστικός. καὶ μόνος οὗτος ἰχθύων τὴν καρδίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔχει καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λίθους ἐμφερεῖς μύλαις. φωλεύει δὲ μόνος ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα θερμοτάταις ἡμέραις, τῶν ἄλλων ταῖς*
f *χειμεριωτάταις φωλευόντων. μνημονεύει δ᾽ αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ*

μεγαλοχάσμονάς τε χάννας κἠκτραπελογάστορας ὄνους.

διαφέρει δ᾽ ὄνος ὀνίσκου, ὥς φησι Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφων οὕτως ʽὄνος, ὃν καλοῦσί τινες γάδον. γαλλερίας, ὃν καλοῦσί τινες ὀνίσκον τε καὶ μυξῖνον.᾽ Εὐθύδημος δὲ ἐν τῷ περὶ ταρίχων ʽοἳ μὲν βάκχον (φησὶ) καλοῦσιν οἳ δὲ γελλαρίην οἳ δὲ ὀνίσκον.᾽ Ἀρχέστρατος δέ φησι

316 *τὸν δ᾽ ὄνον Ἀνθηδών, τὸν καλλαρίαν καλέουσιν,*
ἐκτρέφει εὐμεγέθη, σομφὴν δὲ τρέφει τινὰ σάρκα
κἄλλως οὐχ ἡδεῖαν ἔμοιγ᾽, ἄλλοι δέ νιν αἰνῶς
αἰνοῦσιν· χαίρει γὰρ ὃ μὲν τούτοις ὃ δ᾽ ἐκείνοις.

100. ΠΟΥΛΥΠΟΥΣ, *πουλύποδος. οὕτως φασὶν οἱ Ἀττικοὶ ὡς καὶ Ὅμηρος*

ὡς δ᾽ ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο.

ἀνάλογον· παρὰ τὸ πούς γὰρ γέγονεν. τὴν δὲ αἰτιατικὴν πουλύπουν φασὶν ὡς Ἀλκίνουν καὶ Οἰδίπουν. καὶ τρίπουν δὲ λέβητα Αἴσχύλος εἴρηκεν ἐν Ἀθάμαντι b
ἀπὸ ἁπλοῦ τοῦ πούς, ὡς νοῦς. τὸ δὲ πώλυπον λέγειν αἰολικόν· Ἀττικοὶ γὰρ πουλύπουν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ

καὶ ταῦτ᾽ ἔχοντα πουλύπους καὶ σηπίας.

καὶ πάλιν ʽτὸν πουλύπουν μοι ἔθηκε.᾽ καὶ πάλιν

πληγαὶ λέγονται πουλύπου πιλουμένου.

Ἀλκαῖος Ἀδελφαῖς μοιχευομέναις

ἠλίθιον εἶναι νοῦν τε πουλύποδος ἔχειν.

Ἀμειψίας Κατεσθίοντι

δεῖ μέν, ὡς ἔοικε, πολλῶν πουλύπων.

Πλάτων Παιδίῳ

ὥσπερ τοὺς πουλύποδας πρώτιστα σέ. c

Ἀλκαῖος

ἔδω δ᾽ ἐμαυτὸν [ὡς] πουλύπους.

οἱ δὲ πουλύποδα προφέρονται ἀνάλογον τῷ πούς ποδός ποδί πόδα. Εὔπολις Δήμοις

ἀνὴρ πολίτης πουλύπους ἐς τοὺς τρόπους.

101. Διοκλῆς δ᾽ ἐν πρώτῳ Ὑγιεινῶν ʽτὰ δὲ μαλάκια (φησὶ) πρὸς ἡδονὴν καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια· μάλιστα δὲ οἱ πουλύποδες.᾽ ἱστορεῖ δ᾽ Ἀριστοτέλης τὸν πουλύποδα ἔχειν πόδας ὀκτώ, ὧν τοὺς μὲν ἄνω δύο καὶ κάτω ἐλαχίστους, τοὺς δ᾽ ἐν μέσῳ μεγίστους· ἔχειν δὲ καὶ κοτυληδόνας δύο, αἷς τὴν τροφὴν προσάγεσθαι· τοὺς δ᾽ ὀφθαλμοὺς ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν· d
τὸ δὲ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας ἐν μέσοις τοῖς ποσίν. ἀναπτυχθεὶς δὲ ἐγκέφαλον ἔχει διμερῆ. ἔχει δὲ καὶ τὸν λεγόμενον θόλον, οὐ μέλανα καθάπερ σηπία, ἀλλ᾽ ὑπέρυθρον, ἐν τῷ λεγομένῳ μήκωνι. ὁ δὲ μήκων κεῖται ἐπάνω τῆς κοιλίας οἱονεὶ κύστις. σπλάγχνον

δ᾽ οὐκ ἔχει ἀναλογοῦν. τροφῇ δὲ χρῆται ἔστιν ὅτε καὶ τοῖς τῶν κογχυλίων σαρκιδίοις, τὰ ὄστρακα ἐκτὸς
e τῶν θαλαμῶν ῥίπτων· ὅθεν διαγινώσκουσιν οἱ θηρεύοντες. ὀχεύει δὲ συμπλεκόμενος καὶ πολὺν χρόνον πλησιάζει διὰ τὸ ἄναιμος εἶναι. τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγομένου φυσητῆρος, ὅς ἐστι πόρος τῷ σώματι. καὶ τίκτει ᾠὰ βοτρυδόν.

102. λέγουσι δὲ καὶ ὡς, ἂν ἀπορήσῃ τροφῆς, αὑτὸν κατεσθίει. ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ κωμῳδιοποιὸς Φερεκράτης. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις φησὶν Ἀγρίοις

ἐνθρύσκοισιν καὶ βρακάνοις
καὶ στραβήλοις ζῆν· ὁπόταν δ᾽
ἤδη πεινῶσι σφόδρα,
ὡσπερεὶ τοὺς πουλύποδας
f . . . νύκτωρ περιτρώ-
γειν αὑτῶν τοὺς δακτύλους.

καὶ Δίφιλος ἐν Ἐμπόρῳ

πουλύπους ἔχων ἁπάσας ὁλομελεῖς τὰς πλεκτάνας
οὐ περιβεβρωκὼς ἑαυτόν, ἔστιν [ἔνδον], φιλτάτη.

τοῦτο δ᾽ ἐστὶ ψεῦδος. ὑπὸ γὰρ τῶν γόγγρων διωκόμενος τοὺς πόδας ἀδικεῖται. λέγεται δ᾽ ὡς, ἄν τις ταῖς θαλάμαις αὐτοῦ ἅλας ὑποσπείρῃ, εὐθέως ἐξέρχεται. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι φεύγων διὰ τὸν φόβον μεταβάλλει τὰς χρόας καὶ ἐξομοιοῦται τοῖς τόποις ἐν
317 οἷς κρύπτεται, ὡς καὶ ὁ Μεγαρεὺς Θέογνίς φησιν ἐν ταῖς ἐλεγείαις

πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ,
τῇ προσομιλήσῃ, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.

ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ παροιμιῶν παρατιθέμενος τάδε τὰ ἔπη, οὐ δηλῶν ὅτου ἐστί

πουλύποδός μοι τέκνον ἔχων νόον, Ἀμφίλοχ' ἥρως,
τοῖσιν ἐφαρμόζειν, τῶν κεν κατὰ δῆμον ἵκηαι. b

103. περὶ δὲ Τροιζῆνα τὸ παλαιόν φησιν ὁ αὐτὸς
Κλέαρχος οὔτε τὸν ἱερὸν καλούμενον πουλύπουν οὔτε
τὸν κωπηλάτην πουλύπουν νόμιμον ἦν θηρεύειν, ἀλλ'
ἀπεῖπον τούτων τε καὶ τῆς θαλαττίας χελώνης μὴ
ἅπτεσθαι. ὁ δὲ πουλύπους ἐστὶ συντηκτικὸς καὶ λίαν
ἀνόητος. πρὸς γὰρ τὴν χεῖρα τῶν διωκόντων βαδίζει
καὶ διωκόμενος ἔστιν ὅτε οὐχ ὑποχωρεῖ. συντήκονται
δ' αὐτῶν αἱ θήλειαι μετὰ τὸν τόκον καὶ παρίενται·
διὸ καὶ ῥαδίως ἁλίσκονται. ἑωράθησαν δέ ποτε καὶ
ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ τραχέα τῶν c
χωρίων· φεύγουσι γὰρ τὰ λεῖα. καὶ χαίρουσι δὲ τῶν
φυτῶν καὶ ταῖς ἐλαίαις καὶ πολλάκις εὑρίσκονται ταῖς
πλεκτάναις περιειληφότες τὸ στέλεχος. ἐφωράθησαν
δὲ καὶ συκέαις προσπεφυκυίαις τῇ θαλάττῃ προσπλε-
κόμενοι καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες, ὥς φησι Κλέαρχος
ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ. ἔστι δὲ δεῖγμα τοῦ ἥδε-
σθαι αὐτοὺς τῇ ἐλαίᾳ καὶ τοῦτο· ἐάν τις κλάδον τοῦ
φυτοῦ τούτου καθῇ εἰς τὴν θάλασσαν καθ' ἣν εἰσι
πουλύποδες καὶ μικρὸν ἐπίσχῃ, ἀπονητὶ ἀνέλκει τῷ d
κλάδῳ περιπλεκομένους ὅσους ἐθέλει. ἔχουσι δὲ τὰ
μὲν ἄλλα μέρη ἰσχυρότατα, τὸν δὲ τράχηλον ἀσθενῆ.

104. λέγεται δ' αὐτῶν τὸν ἄρρενα ἕλκειν αἰδοιώ-
δές τι ἐν μιᾷ τῶν πλεκτανῶν, ἐν ᾗ αἱ δύο μεγάλαι
κοτυληδόνες εἰσίν. εἶναι δὲ τοῦτο νευρῶδες μέχρι εἰς
μέσην τὴν πλεκτάνην ἅπαν προσπεφυκός. ἐν δὲ πέμ-
πτῳ μορίων φησὶν Ἀριστοτέλης 'πουλύπους ὀχεύει
τοῦ χειμῶνος καὶ τίκτει τῷ ἔαρι. φωλεύει δὲ περὶ δύο
μῆνας. ἔστι δὲ πολύγονον τὸ ζῷον. διαφέρει δ' ὁ e
ἄρρην τῆς θηλείας τῷ τε τὴν κεφαλὴν ἔχειν προμη-

κεστέραν καὶ τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἁλιέων αἰ-
δοῖον ἔχειν ἐν τῇ πλεκτάνῃ. ἐπῳάζει δὲ ὅταν τέκῃ·
διὸ καὶ χείριστοί εἰσι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον. ἀπο-
τίκτει δ' ὁ μὲν πουλύπους ἢ εἰς θαλάμας ἢ εἰς κερά-
μιον ἤ τι ἄλλο τοιοῦτο κοῖλον. καὶ μεθ' ἡμέρας πεν-
τήκοντα ἐκ τῶν ᾠῶν πουλυπόδια ἐξέρπει ὥσπερ τὰ
φαλάγγια πολλὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ θῆλυς πουλύπους
ὁτὲ μὲν ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς, ὁτὲ δ' ἐπὶ τῷ στόματι προ-
f κάθηται τῆς θαλάμης, τὴν πλεκτάνην ἐπέχων.' Θεό-
φραστος δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας
τὸν πουλύποδά φησι τοῖς πετρώδεσι μάλιστα μνίοις
συνεξομοιοῦσθαι, τοῦτο ποιοῦντα φόβῳ καὶ φυλακῆς
χάριν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων
ζῴων οὐ δέχεσθαί φησι τοὺς πουλύποδας τὴν θάλατ-
ταν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν ὁ
Θεόφραστος πουλύποδας οὐ γίνεσθαί φησι περὶ Ἑλ-
λήσποντον. ψυχρὰ γὰρ ἡ θάλασσα αὕτη καὶ ἧττον
ἁλμυρά, ταῦτα δ' ἀμφότερα πολέμια πουλύποδι.

105. 'ὁ δὲ ναυτίλος καλούμενος (φησὶν Ἀριστο-
τέλης) πουλύπους μὲν οὐκ ἔστιν, ἐμφερὴς δὲ κατὰ
τὰς πλεκτάνας. ἔχει δὲ τὸ νῶτον ὀστρακόδερμον. ἀνα-
318 δύνει δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον,
ἵνα μὴ τὴν θάλατταν ἕλκῃ· ἐπαναστραφεὶς δ' ἐπι-
πλεῖ, ἄνω ποιήσας δύο τῶν πλεκτανῶν, αἳ μεταξὺ αὐ-
τῶν λεπτὸν ὑμένα ἔχουσι διαπεφυκότα, ὡς καὶ τῶν
ὀρνίθων οἱ πόδες ὁρῶνται μεταξὺ τῶν δακτύλων
δερμάτινον ὑμένα ἔχοντες· ἄλλας δὲ δύο πλεκτάνας
καθίησιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀντὶ πηδαλίων. ὅταν δέ
τι προσιὸν ἴδῃ, δείσας συστέλλει τοὺς πόδας καὶ πλη-
ρώσας αὑτὸν τῆς θαλάσσης κατὰ βυθοῦ ὡς τάχος χω-
b ρεῖ.' ἐν δὲ τῷ περὶ ζῳικῶν καὶ ἰχθύων 'πουλύπους
(φησὶ) τὶς ὃ μὲν τρεψίχρως ὃ δὲ ναυτίλος.'

106. εἰς τὸν ναυτίλον τοῦτον φέρεταί τι Καλλιμάχου τοῦ Κυρηναίου ἐπίγραμμα οὕτως ἔχον

κόγχος ἐγώ, Ζεφυρῖτι, παλαίτερος, ἀλλὰ σὺ νῦν με,
Κύπρι, Σεληναίης ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις,
ναυτίλον, ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται,
τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων·
εἰ δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεός, οὖλος ἐρέσσων
ποσσίν. ἴδ᾽ ὡς τὤργῳ τοὔνομα συμφέρεται. c
ἔκ τ᾽ ἔπεσον παρὰ θῖνας Ἰουλίδας, ὄφρα γένωμαι
σοί τι περίσκεπτον παίγνιον, Ἀρσινόη,
μηδέ μοι ἐν θαλάμῃσιν ἔθ᾽ ὡς πάρος (εἰμὶ γὰρ ἄπνους)
τίκτηται νοτερῆς ὤεον ἀλκυόνης.
Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν· οἶδε γὰρ ἐσθλὰ
ῥέζειν, καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ᾽ αἰολίδος.

ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ d τιμωμένην ταύτην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα

τοῦτο καὶ ἐν πόντῳ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς φιλαδέλφου
Κύπριδος ἱλάσκεσθ᾽ ἱερὸν Ἀρσινόης,
ἣν ἄρα κοιρανέουσαν ἐπὶ ζεφυρίτιδος ἀκτῆς
σῶστρον ὁ ναύαρχος θήκατο Καλλικράτης.
ἣ δὲ καὶ εὐπλοΐην δώσει καὶ χείματι μέσσῳ
τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλιπανεῖ πέλαγος.

τοῦ πουλύποδος μνημονεύει καὶ ὁ τραγικὸς Ἴων ἐν Φοίνικι λέγων e

καὶ τὸν πετραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσιν
στυγῶ μεταλλακτῆρα πουλύπουν χροός.

107. εἴδη δ᾽ ἐστὶ πουλυπόδων ἐλεδώνη πουλυποδίνη βολβοτίνη ὀσμύλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ Σπεύσιππος. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωικῶν Ἀριστοτέλης μαλάκιά φησιν εἶναι πουλύποδας ὀσμύλην ἐλεδώνην σηπίαν τευθίδα. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ

πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες,
χἀ δυσώδης βολβιτὶς γραῖαί τ᾽ ἐριθακώδεες.

f Ἀρχέστρατος δέ φησι

πούλυποι ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι·
καὶ Κέρκυρα τρέφει μεγάλους πολλούς τε τὸ πλῆθος.

Δωριεῖς δ᾽ αὐτὸν διὰ τοῦ ω καλοῦσι πώλυπον, ὡς Ἐπίχαρμος. καὶ Σιμωνίδης δ᾽ ἔφη ‘πώλυπον διζήμενος.’ Ἀττικοὶ δὲ πουλύπουν. ἔστι δὲ τῶν σελαχωδῶν· τὰ χονδρώδη δ᾽ οὕτω λέγεται

πουλύποδες γαλεοί τε κύνες.

μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ τευθιδώδη. σελάχια δὲ τὰ τῶν ἐρίων φῦλα.

319 108. ΠΑΓΟΥΡΟΙ. τούτων μέμνηται Τιμοκλῆς ἢ Ξέναρχος ἐν Πορφύρᾳ οὕτως

εἶθ᾽ ἁλιεὺς ὢν ἄκρος
σοφίαν παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ
ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδαπὰς τέχνας,
γέροντα βούγλωττον δὲ μὴ ταχέως πάνυ
συναρπάσομαι; καλόν γ᾽ ἂν εἴη.

109. ΠΗΛΑΜΥΣ. Φρύνιχος ἐν Μούσαις μνημονεύει. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων ‘αἱ πηλαμύδες (φησὶ) καὶ οἱ θύννοι τίκτουσιν ἐν τῷ Πόντῳ, ἄλλοθι δὲ οὔ.’ μνημονεύει αὐτῶν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν

b ἔνθ᾽ ἡ πάροικος πηλαμὺς χειμάζεται
πάραυλος Ἑλλησποντὶς ὡραία θέρους
τῷ Βοσπορίτῃ· τῇδε γὰρ θαμίζεται.

110. ΠΕΡΚΑΙ. τούτων μέμνηται Διοκλῆς καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων παραπλησίας εἶναι λέγων πέρκην χάννην φυκίδα. Ἐπίχαρμος δέ φησι

κομαρίδας τε καὶ κύνας κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας.

Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ

ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὁτὲ δὲ στροφάδας περὶ πέτρην
φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν c
σκορπίον.

ΦΥΚΙΣ. καὶ ταύτης Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ μέμνηται καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν Ὁμοίων καὶ Νουμήνιος, ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ἀκανθοστεφῆ φησὶν εἶναι καὶ ποικιλόχροα φυκίδα. τῶν δὲ γραμμοποικίλων πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρημένων πέρκη. καὶ παροιμία δέ ἐστιν 'ἕπεται πέρκη μελανούρῳ.'

111. ΡΑΦΙΔΕΣ. καὶ τούτων μέμνηται Ἐπίχαρμος λέγων

κὠξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε. d

Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων βελόνην, φησίν, ἣν καλοῦσι ῥαφίδα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων βελόνην αὐτὴν καλεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωικῶν ἢ ἰχθύων ῥαφίδα αὐτὴν ὀνομάσας ἀνόδουν φησὶν αὐτὴν εἶναι. καὶ Σπεύσιππος αὐτὴν βελόνην καλεῖ.

112. ΡΙΝΗ. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἐν Σμύρνῃ φησὶ τὰς ῥίνας διαφόρους γίνεσθαι, καὶ πάντα δὲ τὰ σελαχώδη τὸν σμυρναϊκὸν κόλπον ἔχειν διαφέροντα. Ἀρχέστρατος δέ φησι

καὶ σελάχη μέντοι κλεινὴ Μίλητος ἄριστα e
ἐκτρέφει· ἀλλά γε χρὴ ῥίνης λόγον ἢ πλατυνώτου
λειοβάτου ποιεῖσθαι. ὁμῶς κροκόδειλον ἂν ὀπτὸν
δαισαίμην ἀπ' ἰπνοῦ, τερπνὸν παίδεσσιν Ἰώνων.

113. ΣΚΑΡΟΣ. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν καρχαρόδοντα εἶναι καὶ μονήρη καὶ σαρκοφάγον, ἔχειν τε στόμα μικρὸν καὶ γλῶτταν οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν,
f καρδίαν τρίγωνον παράλευκον τρίλοβον, ἔχειν τε χολὴν καὶ σπλῆνα μέλανα, τῶν δὲ βραγχίων τὸ μὲν διπλοῦν τὸ δὲ ἁπλοῦν. μόνος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων μηρυκάζει. χαίρει δὲ τῇ τῶν φυκίων τροφῇ· διὸ καὶ τούτοις θηρεύεται. ἀκμάζει δὲ θέρους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν

ἁλιεύομεν σπάρους
καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς.

320 Σέλευκος δ' ὁ Ταρσεὺς ἐν τῷ Ἁλιευτικῷ μόνον φησὶ τῶν ἰχθύων τὸν σκάρον καθεύδειν· ὅθεν οὐδὲ νύκτωρ ποτὲ ἁλῶναι. τοῦτο δὲ ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ

καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει, χειμῶνι δὲ τρίγλην
ἔσθι' ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν Τειχιοέσσῃ
Μιλήτου κώμῃ, Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων.

κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησί

b καὶ σκάρον ἐν παράλῳ Καλχηδόνι τὸν μέγαν ὄπτα
πλύνας εὖ· χρηστὸν δὲ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψει,
καὶ μέγεθος κυκλίᾳ ἴσον ἀσπίδι νῶτα φοροῦντα.
τοῦτον ὅλον θεράπευε τρόπον τοιόνδε· λαβών νιν,
ἡνίκ' ἂν εὖ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ,
κρίβανον ἐς θερμὸν κρέμασον κἄπειτα κατόπτα.
πάσσειν δ' ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαυκῷ ἐλαίῳ,
ἐκ χειρὸς κατακρουνίζων θεοδέγμονα πηγήν.

c Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς δύο γένη φησὶν εἶναι σκάρων καὶ καλεῖσθαι τὸν μὲν ὀνίαν τὸν δὲ αἴολον.

114. ΣΠΑΡΟΣ. τοῦτον Ἱκέσιος εὐχυλότερον μὲν εἶναι μαινίδος καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων τροφιμώτερον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ

αὐτὸς ὁ Ποτιδὰν ἄγων γαύλοισιν ἐν φοινικικοῖς
εἶκε καλλίστους ἄδητα τήγανος ἀγεμὼν σπάρους
καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς.

Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ

ἢ σπάρον ἢ ὕκας ἀγεληίδας. d

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

115. ΣΚΟΡΠΙΟΣ. Διοκλῆς ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Πλείσταρχον Ὑγιεινῶν τῶν μὲν νεαρῶν φησὶν ἰχθύων ξηροτέρους εἶναι τὰς σάρκας σκορπίους κόκκυγας ψήττας σαργοὺς τραχούρους, τὰς δὲ τρίγλας ἧττον τούτων ξηροσάρκους. οἱ γὰρ πετραῖοι μαλακοσαρκότεροί εἰσιν. Ἱκέσιος δέ φησι τῶν σκορπίων ὃ μέν ἐστι πελάγιος ὃ δὲ τεναγώδης. καὶ ὁ μὲν πελάγιος πυρρὸς ὁ δ' ἕτερος μελανίζων. διαφέρει δὲ τῇ γεύσει καὶ e
τῷ τροφίμῳ ὁ πελάγιος. εἰσὶ δὲ οἱ σκορπίοι σμηκτικοὶ εὐέκκριτοι πολύχυλοι πολύτροφοι. χονδρώδεις γάρ εἰσι.' τίκτει δ' ὁ σκορπίος δίς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ

φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν
σκορπίον ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον.

ὅτι δὲ καὶ πληκτικός ἐστιν Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἢ ζωικῶν. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον

σκορπίοι τε ποικίλοι γλαῦκοί τε σαῦροι πίονες. f

μονήρης δ' ἐστὶ καὶ φυκοφάγος. ἐν δὲ πέμπτῳ ζῴων μορίων ὁ Ἀριστοτέλης σκορπίους καὶ σκορπίδας ἐν διαφόροις τόποις ὀνομάζει. ἄδηλον δὲ εἰ τοὺς αὐτοὺς

λέγει· ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν καὶ ὅτι διάφοροι καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ χρόαι εἰσὶν οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ὁ δ' ὀψαρτυτὴς Ἀρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι λέγει

321 ἐν δὲ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, ἐὰν ᾖ
μὴ μείζων πυγόνος· μεγάλου δ' ἀπὸ χεῖρας ἴαλλε.

116. ΣΚΟΜΒΡΟΣ. Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ. Ἱκέσιός φησι τοὺς σκόμβρους ἐλαχίστους μὲν εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος, τροφιμωτέρους δὲ τῶν κολιῶν καὶ εὐχυλοτέρους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους. μνημονεύει αὐτῶν οὕτως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

καὶ χελιδόνες τε μύρμαι θ' οἵ τε κολιᾶν μέζονες
ἐντὶ καὶ σκόμβρων, ἀτὰρ τᾶν θυννίδων γαμήονες.

117. ΣΑΡΓΟΙ. οὗτοι, ὥς φησιν Ἱκέσιος, στύφουσι
b μᾶλλον καὶ τῶν μελανούρων εἰσὶ τροφιμώτεροι. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ πανοῦργον εἶναί φησι περὶ τὰς θήρας τὸν σαργόν

κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας, ἄλλοτε δ' ἄλλῃ
σαργὸν ἐπικέλσοντα, λινοπληγέστατον ἰχθύν.

Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ μορίων τίκτειν αὐτόν φησι δίς, ἔαρος εἶτα μετοπώρου. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ

αἱ δὲ λῆς, σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ τοὶ πόντιοι.

c ὡς διαφόρους δὲ τοὺς σαργίνους ἐν τοῖσδε καταλέγει

ἦν δὲ σαργῖνοί τε μελάνουροί τε καὶ ταὶ φίνταται
ταινίαι, λεπταὶ μὲν ἀδεῖαι δέ.

ὁμοίως δὲ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶ σαργίνους διὰ τοῦτ' αὐτοὺς καλῶν καὶ χαλκίδας. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατός φησιν

ἡνίκα δ' ἂν δύνοντος ἐν οὐρανῷ Ὠρίωνος

μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ,
τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ κατάπαστον,
εὐμεγέθη θερμὸν δριμεῖ δεδαϊγμένον ὄξει·
σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστίν. ἅπαντα δέ μοι θεράπευε
τὸν στερεὸν τοιῷδε τρόπῳ μεμνημένος ἰχθύν. d
τὸν δ' ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει καὶ πίονα σάρκα
ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας.
τὴν ἀρετὴν γὰρ ἔχει τῆς τέρψιος αὐτὸς ἐν αὑτῷ.

118. ΣΑΛΠΗ. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ
ἀόνες φάγροι τε λάβρακές τε καὶ ταὶ πίονες
σκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί, ἁδέαι δ' ἐν τῷ θέρει.

Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων ἅπαξ τίκτειν e
φησὶν αὐτὴν τοῦ μετοπώρου, ἔστι δὲ πολύγραμμος καὶ ἐρυθρόγραμμος, ἔτι δὲ καρχαρόδους καὶ μονήρης. λέγεσθαι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁλιέων φησὶν ὡς καὶ κολοκύντῃ θηρεύεται χαίρουσα τῷ βρώματι. Ἀρχέστρατος δέ φησι

σάλπην δὲ κακὸν μὲν ἔγωγε
ἰχθὺν εἰς αἰεὶ κρίνω· βρωτὴ δὲ μάλιστα
ἐστὶ θεριζομένου σίτου. λαβὲ δ' ἐν Μυτιλήνῃ αὐτήν.

Παγκράτης δ' ἐν Ἔργοις θαλασσίοις

σάλπαι τ' ἰσομήκεες ἰχθῦς, f
ἅς τε βόας πορκῆες ἁλίζῳοι καλέουσιν,
οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέουσιν ὀδοῦσιν.

ἐστὶ δὲ ποικίλος ὁ ἰχθύς. ὅθεν καὶ τὸν Λοκρὸν ἢ Κολοφώνιον Μνασέαν συνταξάμενον τὰ ἐπιγραφόμενα παίγνια διὰ τὸ ποικίλον τῆς συναγωγῆς σάλπην οἱ συνήθεις προσηγόρευον. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακό-

322 σιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας Περίπλῳ Λεσβίαν φησὶ γενέσθαι Σάλπην τὴν τὰ παίγνια συνθεῖσαν. Ἄλκιμος δ' ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ κατὰ τὴν νῆσον Βότρυν γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τοῖς προσαγορευομένοις Σάλπης. Ἄρχιππος δὲ ἐν Ἰχθύσιν ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ σάλπης

ἐκήρυξεν βόαξ,
σάλπης δ' ἐσάλπιγξ', ἑπτ' ὀβολοὺς μισθὸν φέρων.

γίνεται δ' ὅμοιος ἰχθὺς ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ ὁ καλούμενος στρωματεύς, ῥάβδους ἔχων δι' ὅλου τοῦ σώματος τεταμένας χρυσιζούσας, ὡς ἱστορεῖ Φίλων ἐν τῷ Μεταλλικῷ.

b 119. ΣΥΝΟΔΟΝΤΕΣ καὶ ΣΥΝΑΓΡΙΣ. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται

συναγρίδας μαξούς τε συνόδοντάς τ' ἐρυθροποικίλους.

καὶ Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ διὰ τοῦ υ λέγων φησίν

ἢ λευκὴν συνόδοντα βόηκάς τε τρικκούς τε.

καὶ πάλιν

τοῖσί κε θηρήσαιο φαγεῖν λελιημένος ἰχθύν,
ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον.

σινόδοντα δὲ αὐτὸν λέγει διὰ τοῦ ἰῶτα Δωρίων, ἔτι
c δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τούτοις

αὐτὰρ τὸν σινόδοντα μένων ζήτει παχὺν εἶναι·
ἐκ πορθμοῦ δὲ λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον, ἑταῖρε.
ταῦτα δὲ πάντα κυρῶ φράζων καὶ πρὸς σέ, Κλέανδρε.

Ἀντιφάνης δὲ ἐν Ἀρχιστράτῃ

τίς δ' ἐγχέλειον ἂν φάγοι,
ἢ κρανίον σινόδοντος;

120. ΣΑΥΡΟΣ. τούτου μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Λεύκῃ· μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ λέγων

ἐπίστασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι;
Β. ἀλλ' ἂν διδάσκῃς. Α. ἐξελὼν τὰ βραγχία d
πλύνας, περικόψας τὰς ἀκάνθας τὰς κύκλῳ,
παράσχισον χρηστῶς, διαπτύξας θ' ὅλον
τῷ σιλφίῳ μάστιξον εὖ τε καὶ καλῶς,
τυρῷ τε σάξον ἁλσί τ' ἠδ' ὀριγάνῳ.

Ἔφιππος δ' ἐν Κύδωνι πολλῶν καὶ ἄλλων ἰχθύων κατάλογον ποιούμενος καὶ τοῦ σαύρου μνημονεύει διὰ τούτων

θύννου τεμάχη γλάνιδος γαλεοῦ
ῥίνης γόγγρου, κέφαλος πέρκη
σαῦρος φυκὶς βρίγκος τρίγλη e
κόκκυξ φάγρος μύλλος λεβίας
σπάρος αἰολίας θρίττα χελιδὼν
καρὶς τευθὶς ψῆττα δρακαινὶς
πουλυπόδειον σηπία ὀρφὼς
κωβιὸς ἀφύαι βελόναι κεστρεῖς.

Μνησίμαχος δ' ἐν Ἱπποτρόφῳ

τῶν καρχαριῶν
νάρκη βάτραχος πέρκη σαῦρος
τριχίας φυκὶς βρίγκος τρίγλη
κόκκυξ.

ΣΚΕΠΙΝΟΣ. τούτου μνημονεύων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καλεῖσθαί φησιν αὐτὸν ἀτταγῖνον.

121. ΣΚΙΑΙΝΑ. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ f

αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τ', ἐνῆν δὲ σκια-
θίδες.

Νουμήνιος δὲ σκιαδέα αὐτὸν καλεῖ ἐν τούτοις

τοῖσί κε θηρήσαιο λαβὼν λελιημένος ἰχθύν,
ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον,

ἠὲ φάγρον λοφίην, ὁτὲ δ' ἀγρόμενον σκιαδῆα.

ΣΥΑΓΡΙΔΕΣ. τούτων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν
323 Ἥβας γάμῳ καὶ ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ.

122. ΣΦΥΡΑΙΝΑΙ. ταύτας φησὶν Ἱκέσιος τροφιμωτέρας εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπειθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀστόμους, εὐχυλίᾳ δὲ μέσους. ὁ δὲ Δωρίων σφύραιναν, φησίν, ἣν καλοῦσι κέστραν. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Μούσαις κέστραν ὀνομάσας οὐκ ἔτι σφυραίνας ὀνομάζει, ὡς ταυτὸν οὖσας,

χαλκίδας τε καὶ κύνας κέστρας τε πέρκας τ'
αἰόλας.

καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις 'κέστραι βότιν κάπτουσαι.' Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων ὡς παραπλήσια
b ἐκτίθεται κέστραν βελόνην σαυρίδα. καὶ οἱ Ἀττικοὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σφύραιναν καλοῦσι κέστραν, σπανίως δὲ τῷ τῆς σφυραίνης ὀνόματι ἐχρήσαντο. Στράττις γοῦν ἐν Μακεδόσιν ἐρομένου τινὸς Ἀττικοῦ, ὡς ἀγνοοῦντος τὸ ὄνομα, καὶ λέγοντος

ἡ σφύραινα δ' ἐστὶ τίς;

φησὶν ὁ ἕτερος

κέστραν μὲν ὔμμες ὠττικοὶ κικλήσκετε.

Ἀντιφάνης ἐν Εὐθυδίκῳ

πάνυ συχνὴ
σφύραινα. Β. κέστραν ἀττικιστὶ δεῖ λέγειν.

Νικοφῶν δ' ἐν Πανδώρᾳ 'κέστραι τε καὶ λάβρακες.'
c Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ 'κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας.'

123. ΣΗΠΙΑ. Ἀριστοφάνης Δαναΐσι

καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πουλύπους.

ὡς αἰτίας ἡ παραλήγουσα παροξύνεται, ὡς Φιλήμων ἱστορεῖ, ὁμοίως καὶ ταῦτα, παιδία, ταινία, οἰκία. τὴν σηπίαν δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ πόδας ἔχειν ὀκτώ, ὧν τοὺς ὑποκάτω δύο μεγίστους, προβοσκίδας δύο, καὶ

μεταξὺ αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα. ἔχει δὲ καὶ ὀδόντας δύο, τὸν μὲν ἄνω τὸν δὲ κάτω, καὶ τὸ λεγόμενον ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ. ἐν δὲ τῇ μύτιδι ὁ θολός d ἐστιν· αὕτη δὲ κεῖται παρ' αὐτὸ τὸ στόμα, κύστεως τρόπον ἐπέχουσα. ἔστι δ' ἡ κοιλία πλακώδης καὶ λεία, ὁμοία τοῖς τῶν βοῶν ἠνύστροις. τρέφονται δὲ αἱ μικραὶ σηπίαι τοῖς λεπτοῖς ἰχθυδίοις, ἀποτείνουσαι τὰς προβοσκίδας ὥσπερ ὁρμιάς, καὶ ταύταις θηρεύουσαι. λέγεται δὲ ὡς, ὅταν ὁ χειμὼν γένηται, τῶν πετριδίων ὥσπερ ἀγκύραις ταῖς προβοσκίσι λαμβανόμεναι ὁρμοῦσι. διωκομένη τε ἡ σηπία τὸν θολὸν ἀφίησι καὶ ἐν αὐτῷ κρύπτεται, ἐμφήνασα φεύγειν εἰς τοὔμ- e προσθεν. λέγεται δὲ ὡς καὶ θηρευθείσης τῆς θηλείας τριόδοντι οἱ ἄρρενες ἐπαρήγουσιν ἀνθέλκοντες αὐτήν· ἂν δ' οἱ ἄρρενες ἁλῶσιν, αἱ θήλειαι φεύγουσιν. οὐ διετίζει δ' ἡ σηπία, καθάπερ οὐδ' ὁ πουλύπους. ἐν δὲ πέμπτῳ ζῴων μορίων 'αἱ σηπίαι (φησὶ) καὶ αἱ τευθίδες νέουσιν ἅμα καὶ συνεπόμεναι τὰ στόματα καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσαι καταντικρὺ ἀλλήλαις· ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυκτῆρα εἰς τὸν μυκτῆρα. τῶν τε μαλακίων τίκτουσι πρῶται τοῦ ἔαρος αἱ σηπίαι, καὶ κύουσι πᾶσαν ὥραν, καὶ κυΐσκονται f πεντεκαίδεκα ἡμέραις. ὅταν δὲ τέκωσι τὰ ᾠά, ὁ ἄρρην παρακολουθῶν καταφυσᾷ καὶ στιφρᾷ. βαδίζουσι δὲ κατὰ ζυγά. καὶ ἔστιν ὁ ἄρρην τῆς θηλείας ποικιλώτερός τε καὶ μελάντερος τὸ νῶτον.

124. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησί

πώλυπές τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες.

τοῦτο δὲ σημειωτέον πρὸς Σπεύσιππον λέγοντα εἶναι ὅμοια σηπίαν καὶ τευθίδα. Ἱππώνακτος δ' ἐν τοῖς 324 ἰάμβοις εἰπόντος 'σηπίης ὑπόσφαγμα' οἱ ἐξηγησάμενοι ἀπέδωκαν τὸ τῆς σηπίας μέλαν. ἔστι δὲ τὸ

ὑπόσφαγμα, ὡς Ἐρασίστρατός φησιν ἐν Ὀψαρτυτικῷ, ὑπότριμμα. γράφει δ' οὕτως 'ὑπόσφαγμα δ' εἶναι κρέασιν ὀπτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος τεταραγμένου μέλιτι τυρῷ ἁλὶ κυμίνῳ σιλφίῳ ἐξ ἑφθοῖς.' καὶ Γλαῦκος δ' ὁ Λοκρὸς ἐν Ὀψαρτυτικῷ οὕτως γράφει 'ὑπόσφαγμα δ' αἷμα ἑφθὸν καὶ σίλφιον καὶ ἕψημα, ἢ μέλι καὶ ὄξος b καὶ γάλα καὶ τυρὸς καὶ φύλλα εὐώδη τετμημένα.' ὁ δὲ πολυμαθέστατος Ἀρχέστρατός φησι

σηπίαι Ἀβδήροις τε Μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσσῃ.

Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις

ἰχθῦς ἐώνηταί τις ἢ σηπίδιον·

καὶ ἐν Δαναΐσιν

ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια.

Θεόπομπος Ἀφροδίτῃ

ἀλλ' ἔντραγε
τὴν σηπίαν τηνδὶ λαβοῦσα καὶ τοδὶ
τὸ πουλυπόδειον.

περὶ δὲ ἑψήσεως σηπιδίων Ἄλεξις ἐν Πονήρᾳ παράγει μάγειρον τάδε λέγοντα

c σηπίας τόσας
δραχμῆς μιᾶς τρίς. τῶν δὲ τὰς μὲν πλεκτάνας
καὶ τὰ πτερύγια συντεμὼν ἑφθὰς ποιῶ.
τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλοὺς κύβους
σμήσας τε λεπτοῖς ἁλσί, δειπνούντων ἅμα
ἐπὶ τὸ τάγηνον σίζον ἐπισείων φέρω.

125. ΤΡΙΓΛΗ, κίχλη, διὰ τοῦ η. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ ἕτερον αἰτεῖ λάμβδα, σκύλλα Τελέσιλλα. d ὅσα δὲ ἐπιπλοκὴν ἔχει τοῦ γ εἰς η λήγει, τρώγλη αἴγλη ζεύγλη. τὴν δὲ τρίγλην φησὶν Ἀριστοτέλης τρὶς τίκτειν τοῦ ἔτους ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων, τεκμαίρεσθαι λέγων τοὺς ἁλιεῖς τοῦτο ἐκ τοῦ γόνου τρὶς φαινομένου περί τινας τόπους. μήποτ' οὖν ἐντεῦθέν

ἐστι καὶ τὸ τῆς ὀνομασίας, ὡς ἀμίαι, ὅτι οὐ κατὰ μίαν
φέρονται ἀλλ' ἀγεληδόν, σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν
καὶ καρίς, ἀφύαι δ' ὡς ἂν ἀφυεῖς οὖσαι τουτέστι
δυσφυεῖς· θύω, θύννος, ὁ ὁρμητικός, διὰ τὸ κατὰ
τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
οἴστρου ἐξελαύνεσθαι. ἔστι δὲ καρχαρόδους συναγε- e
λαστικὴ παντόστικτος, ἔτι δὲ σαρκοφάγος. τὸ δὲ τρί-
τον τεκοῦσα ἄγονός ἐστι· γίνεται γάρ τινα σκωλήκια
αὐτῇ ἐν τῇ ὑστέρᾳ, ἃ τὸν γόνον τὸν γινόμενον κατε-
σθίει. ἀπὸ δὲ τοῦ συμβεβηκότος Ἐπίχαρμος ὀνομάζει
αὐτὰς κυφὰς ἐν Ἥβας γάμῳ διὰ τούτων

ἄγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαίονας.

Σώφρων δ' ἐν τοῖς ἀνδρείοις τριγόλας τινὰς ἐν τού-
τοις ὀνομάζει 'τριγόλᾳ ὀμφαλοτόμῳ' καί 'τριγόλαν
τὸν εὐδιαῖον.' ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ Παιδικὰ ποιφύ- f
ξεις φησί 'τρίγλας μὲν γένηον, τριγόλα δ' ὀπισθίδια.'
κἀν τοῖς γυναικείοις δ' ἔφη 'τρίγλαν γενεᾶτιν.' Διο-
κλῆς δ' ἐν τοῖς πρὸς Πλείσταρχον σκληρόσαρκον
εἶναί φησι τὴν τρίγλαν. Σπεύσιππος δ' ἐμφερῆ φη-
σιν εἶναι κόκκυγα χελιδόνα τρίγλαν. ὅθεν Τρύφων
φησὶν ἐν τοῖς περὶ ζῴων τὸν τριγόλαν τινὰς οἴεσθαι
κόκκυγα εἶναι διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῶν ὀπι- 325
σθίων ξηρότητα, ἣν σεσημείωται ὁ Σώφρων λέγων
'τρίγλας μέν γε πίονας, τριγόλα δ' ὀπίσθια.'

126. Πλάτων δ' ἐν Φάωνί φησι

τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπιήρανος εἶναι·
παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ στύματα μισεῖ.

τῇ δὲ Ἑκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρίγλη διὰ τὴν τῆς ὀνομα-
σίας κοινότητα. τριοδῖτις γὰρ καὶ τρίγληνος· καὶ
ταῖς τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖπνα φέρουσι. κατὰ τὸ
παραπλήσιον δ' οἰκειοῦσιν Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρον,
Ἑρμῇ δὲ βόακα, Διονύσῳ δὲ κιττόν, καὶ Ἀφροδίτῃ b

φαλαρίδα, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισι, κατὰ συνέμ-
φασιν τοῦ φαλλοῦ. καὶ τὴν νῆτταν δὲ καλουμένην
Ποσειδῶνί τινες οἰκειοῦσι. καὶ τὸν θαλάττιον γόνον,
ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην ὀνομάζουσιν,
οἳ δὲ ἀφρόν· προσφιλέστατον δ' εἶναι καὶ τοῦτον
Ἀφροδίτῃ διὰ τὸ καὶ αὐτὴν ἐξ ἀφροῦ γεννηθῆναι.
Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ θεῶν τῇ Ἑκάτῃ φησὶ
θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος οἰκειότητα·
c τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν
ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων καὶ τρίγλην καὶ μαινίδα, ὅτι
καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς
τρίγλην παραφέρεσθαι ἐν τοῖς ἀρτεμισίοις διὰ τὸ δο-
κεῖν τοὺς θαλαττίους λαγὼς θανασίμους ὄντας θη-
ρεύειν ἐπιμελῶς καὶ καταναλίσκειν. διόπερ ὡς ἐπ'
ὠφελείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο ποιοῦσα τῇ κυνηγε-
τικῇ θεῷ ἡ κυνηγέτις ἀνάκειται. γενεᾶτιν δ' ἔφη
τὴν τρίγλην Σώφρων, ἐπεὶ αἳ τὸ γένειον ἔχουσαι
ἡδίονές εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ἀθήνησι δὲ καὶ
d τόπος τις Τρίγλα καλεῖται, καὶ αὐτόθι ἐστὶν ἀνάθημα
τῇ Ἑκάτῃ τριγλανθίνῃ. διὸ καὶ Χαρικλείδης ἐν Ἁλύ-
σει φησί

δέσποιν' Ἑκάτα τριοδῖτι,
τρίμορφε τριπρόσωπε,
τρίγλαις κηλευμένα.

127. ἐὰν δ' ἐναποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ
τοῦτο ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν οὐ δυνήσεται, ὡς
Τερψικλῆς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἀφροδισίων. κἂν γυνὴ
δὲ πίῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, οὐ κυΐσκεται. ὁμοίως δὲ οὐδὲ
ὄρνις. ὁ δὲ πολυίστωρ Ἀρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς
κατὰ Τειχιοῦντα τῆς Μιλησίας τρίγλας ἑξῆς φησί

e κἂν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην, κοὐ χείρονα λήψει
ταύτης· ἐν δὲ Τέῳ χείρω, κεδνὴ δὲ καὶ αὐτή·

ἐν δ' Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις.

Κρατῖνος δ' ἐν Τροφωνίῳ φησίν

οὐδ' αἰξωνίδ' ἐρυθρόχρων ἐσθίειν ἔτι τρίγλην,
οὐδὲ τρυγόνος, οὐδὲ δεινοῦ φυὴν μελανούρου.

Ναυσικράτης δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν Ναυκλήροις λέγων οὕτως

μετ' αὐτῶν δ' εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν
αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων αἰξωνικὸς
πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις μαιεύεται·
αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην,
δείπνων ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι.
Β. τρίγλας λέγεις.

128. ΤΑΙΝΙΑΙ. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται

καὶ ταὶ φίνταται
ταινίαι, λεπταὶ μὲν ἁδεῖαι δὲ κὠλίγου πυρός.

Μίθαικος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ 'ταινίαν (φησὶν) ἐκκοιλιάξας, τὰν κεφαλὰν ἀποταμών, ἀποπλύνας καὶ ταμὼν τεμάχεα κατάχει τυρὸν καὶ ἔλαιον.' πλεῖσται δὲ 326 γίνονται καὶ κάλλισται κατὰ τὸν πρὸς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Κάνωπον καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῇ πρὸς Ἀντιοχείᾳ. ὅταν δ' Εὔπολις ἐν Προσπαλτίοις λέγῃ

μήτηρ τις αὐτῷ Θρᾷττα ταινιόπωλις ἦν,

ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται.

129. ΤΡΑΧΟΥΡΟΙ. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ φησιν

ἀκονίας κίγκλους τε καὶ ἐλλοπίην τρήχουρον.

ΤΑΥΛΩΠΙΑΣ. περὶ τούτου Ἀρχέστρατος ἱστορεῖ b

καὶ νεαροῦ μεγάλου τ' αὐλωπία ἐν θέρει ὠνοῦ
κρανίον, ἂν φαέθων πυμάτην ἁψῖδα διφρεύῃ·
καὶ παράθες θερμὸν ταχέως καὶ τρῖμμα μετ' αὐτοῦ.

ὄπτα δ' ἀμφ' ὀβελίσκον ἑλὼν ὑπογάστριον αὐτοῦ.

130. ΤΕΥΘΙΣ. Ἀριστοτέλης εἶναί φησι καὶ ταύτην τῶν συναγελαζομένων, ἔχειν τε τὰ πλεῖστα τῆς c σηπίας, τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμόν, τὰς προβοσκίδας. τῶν δὲ ταύτης ποδῶν οἱ μὲν κάτω μικροί εἰσιν οἱ δ' ἄνω μείζους· καὶ τῶν προβοσκίδων ἡ δεξιὰ παχυτέρα καὶ τὸ ὅλον σωμάτιον τρυφερὸν καὶ ὑπομηκέστερον. ἔχει δὲ καὶ θολὸν ἐν τῇ μύτιδι οὐ μέλανα ἀλλ' ὠχρόν, καὶ τὸ ὄστρακον μικρὸν λίαν καὶ χονδρῶδες.

ΤΕΥΘΟΣ. ὁ δὲ τεῦθος μόνῳ τούτῳ διαφέρει, τῷ μεγέθει· γίνεται δὲ καὶ τριῶν σπιθαμῶν. τὸ δὲ χρῶμά ἐστιν ὑπέρυθρος, καὶ τῶν ὀδόντων τὸν μὲν κάτω d ἐλάττονα ἔχει τὸν δὲ ἄνω μείζονα, ἄμφω δὲ μέλανας καὶ ὁμοίους ῥύγχει ἱέρακος. ἀναπτυχθεὶς δὲ κοιλίαν ἔχει ὁμοίαν ταῖς ὑείαις. ἐν δὲ πέμπτῳ μορίων βραχύβιά φησιν εἶναι τὸν τεῦθον καὶ τὴν σηπίαν. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν διὰ γαστριμαργίαν περιπολήσας φησί

τευθίδες ἐν Δίῳ τῷ πιερικῷ παρὰ χεῦμα
Βαφύρα. καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθέας ὄψει.

Ἄλεξις δ' ἐν Ἐρετρικῷ τάδε ποιεῖ λέγοντα μάγειρον

τευθίδες σπίναι βατὶς δῆμος ἀφύαι
e κρεάδι' ἐντερίδια· τὰς μὲν τευθίδας,
τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμών, στεατίου
μικρὸν παραμίξας, περιπάσας ἡδύσμασιν
λεπτοῖσι χλωροῖς, ὠνθύλευσα.

καὶ πέμμα δέ τι τευθίδα ὀνομάζειν Ἰατροκλέα ἐν Ἀρτοποιικῷ φησι Πάμφιλος.

131. ΤΕΣ. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

ἦν δ' ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς.

λέγει δέ τινας καὶ ὗας διὰ τούτων

χαλκίδες θ' ὗές τε ἱέρακές τε χῶ πίων κύων.

εἰ μὴ ἄρα οὗτοι οἱ αὐτοί εἰσι τῷ κάπρῳ. Νουμήνιος f
δ' ἐν τῷ Ἁλιευτικῷ ἄντικρυς ὕαινάν τινα καταριθμεῖται ἐν τούτοις

κανθαρίδα προφανεῖσαν ὕαινάν τε τρίγλην τε.

καὶ Διονύσιος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ τῆς ὑαίνης μνημονεύει. Ἀρχέστρατος δ' ὁ ὀψοδαίδαλος

ἐν δ' Αἴνῳ καὶ τῷ Πόντῳ τὴν ὗν ἀγόραζε,
ἣν καλέουσί τινες θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν.
τούτου τὴν κεφαλὴν ἕψειν, μηδὲν προσενεγκὼν
ἥδυσμ', ἀλλ' ἐς ὕδωρ μόνον ἐνθεὶς καὶ θαμὰ κινῶν
ὕσσωπον παράθες τρίψας, κἂν ἄλλο τι χρῄζῃς,
δριμὺ διεὶς ὄξος· κᾆτ' ἔμβαπτ' εὖ καὶ ἐπείγου 327
οὕτως ὡς πνίγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων.
τὴν λοφιὰν δ' ὀπτᾶν αὐτῆς καὶ τἆλλα τὰ πλεῖστα.

μήποτ' οὖν καὶ ὁ Νουμήνιος ἐν τῷ Ἁλιευτικῷ τὴν ὗν ψαμαθῖδα καλεῖ, ἐπὰν λέγῃ

ἄλλοτε καρχαρίην, ὁτὲ δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα.

132. ΥΚΑΙ. τὸν ὕκην Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν ἱερὸν ἰχθὺν καλεῖ διὰ τούτων 'θεὸς δέ οἱ ἱερὸς ὕκης.' Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ

ἢ σπάρον ἢ ὕκας ἀγεληίδας ἢ ἐπὶ φάγρον b
πέτρῃ ἀλωόμενον.

Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ σικελικοῦ πολιχνίου, λέγω δὲ τῶν Ὑκάρων, διαλεγόμενος προσαγορευθῆναί φησι τὸ πολίχνιον διὰ τὸ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τόπον ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκας, καὶ τούτους ἐγκύους· δι' οὓς οἰωνισαμένους Ὕκαρον ὀνομά-

σαι τὸ χωρίον. Ζηνόδοτος δέ φησι Κυρηναίους τὸν ὕκην καλεῖν ἐρυθρῖνον. Ἕρμιππος δ' ὁ Σμυρναῖος
c ἐν τοῖς περὶ Ἱππώνακτος ὕκην ἀκούει τὴν ἰουλίδα· εἶναι δ' αὐτὴν δυσθήρατον. διὸ καὶ Φιλητᾶν φάναι

οὐδ' ὕκης ἰχθὺς ἔσχατος ἐξέφυγεν.

133. ΦΑΓΡΟΣ. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων παραπλήσιά φησιν εἶναι φάγρον ἐρυθρῖνον ἥπατον. ἐμνημόνευσε δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ἐν τοῖς προκειμένοις. Ἀριστοτέλης δὲ σαρκοφάγον φησὶν αὐτὸν εἶναι καὶ μονήρη καρδίαν τε ἔχειν τρίγωνον ἀκμάζειν τε ἔαρος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν

ἀόνες φάγροι τε καὶ λάβρακες.

d μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Μεταγένης ἐν Θουριοπέρσαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Κόννῳ

ὀρφῶσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βορά.

Ἱκέσιος δέ φησι 'φάγροι καὶ χρόμις καὶ ἀνθίας καὶ ἀκαρνᾶνες καὶ ὀρφοὶ καὶ συνόδοντες καὶ συναγρίδες τῷ μὲν γένει παραπλήσιοι ὑπάρχουσι, γλυκεῖς τε γὰρ καὶ παραστύφοντες καὶ τρόφιμοι, κατὰ λόγον δὲ καὶ δυσέκκριτοι, τροφιμώτεροι δ' αὐτῶν οἱ σαρκώδεις καὶ γεωδέστεροι ἐλάττονά τε πιμελὴν ἔχοντες.' Ἀρχέστρατος δέ φησι σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν

Δήλῳ τ' Εἰρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους.
e τὴν κεφαλὴν δ' αὐτοῦ μόνον ὠνοῦ καὶ μετ' ἐκείνης
οὐραῖον· τὰ δὲ λοιπὰ δόμον σὸν μηδ' ἐσενέγκῃς.

μνημονεύει τοῦ φάγρου καὶ Στράττις ἐν Λημνομέδᾳ

πολλοὺς δὴ μεγάλους τε φάγρους ἐγκάψας.

καὶ ἐν Φιλοκτήτῃ

κᾆτ' εἰς ἀγορὰν ἐλθόντες ἁδροὺς

ὀψωνοῦσιν μεγάλους τε φάγρους
καὶ κωπάδων ἁπαλῶν τεμάχη
στρογγυλοπλεύρων.

ἔστι δὲ καὶ γένος λίθου φάγρος. ἡ γὰρ ακόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὥς φησι Σιμίας.

134. ΧΑΝΝΑΙ. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

μεγαλοχάσμονάς τε χάννας κἠκτραπελογάστορας
ὄνους.

Νουμήνιος ἐν Ἁλιευτικῷ

χάννους τ' ἐγχέλυάς τε καὶ ἐννυχίην πύτινον.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ποικιλερυθρομέλαιναν αὐτὴν ὀνομάζει καὶ ποικιλόγραμμον, διὰ τὸ μελαίναις γραμμαῖς πεποικίλθαι.

135. ΧΡΟΜΙΣ. καὶ τούτου μνημονεύει Ἐπίχαρ- 325 μος λέγων

καὶ σκιφίας χρόμιάς θ' ὃς ἐν τῷ ἦρι καττον Ἀνάνιον
ἰχθύων πάντων ἄριστος.

Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ

ὕκην ἢ κάλλιχθυν ἠὲ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφῶν.

καὶ Ἀρχέστρατος

τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψει μέγαν, ἔστι δὲ πίων
ἂν θέρος ᾖ, καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ.

136. ΧΡΥΣΟΦΡΥΣ. Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσιν

ἱερεὺς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς Κυθηρίας.

τοὺς δ' ἰχθῦς τούτους φησὶν Ἱκέσιος καὶ τῇ γλυκύτητι b καὶ τῇ ἄλλῃ εὐστομίᾳ πάντων εἶναι ἀρίστους. εἰσὶ δὲ καὶ τροφιμώτατοι. τίκτουσι δέ, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ὁμοίως τοῖς κεστρεῦσιν, οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις καὶ

Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Εὔπολις δ' ἐν Κόλαξί φησι

δραχμῶν ἑκατὸν ἰχθῦς ἐώνημαι μόνον
ὀκτὼ λάβρακας, χρυσόφρυς δὲ δώδεκα.

ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς ὑποθήκαις λέγει

χρύσοφρυν ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε,
c ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον· λαβὲ δ' αὐτόν
θρέμμα Σελινοῦντος σεμνοῦ, πλῦνον δέ νιν
ὀρθῶς,
εἶθ' ὅλον ὀπτήσας παράθες κἂν ᾖ δεκάπηχυς.

137. ΧΑΛΚΙΔΕΣ καὶ τὰ ὅμοια, θρίσσαι τριχίδες ἐρίτιμοι. Ἱκέσιός φησιν 'αἱ λεγόμεναι χαλκίδες καὶ οἱ τράγοι καὶ αἱ ῥαφίδες καὶ αἱ θρίσσαι ἀχυρώδεις καὶ ἀλιπεῖς καὶ ἄχυλοι.' Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ

χαλκίδες θ' ὗές τε ἱέρακές τε χῶ πίων κύων.

d Δωρίων δὲ χαλκιδικὰς αὐτὰς ὀνομάζει. Νουμήνιος δέ φησι

σὺ δ' ἂν καὶ χαλκίδ' ἐκείνην
αὔτως ἀμπείραις καὶ ὀλίγην μαινίδα.

διαφέρει δὲ τῆς χαλκίδος ὁ χαλκεύς, οὗ μνημονεύει Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ καὶ Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, λέγων αὐτοὺς γίνεσθαι ἐν τῇ Κυζικηνῶν χώρᾳ περιφερεῖς τε εἶναι καὶ κυκλοειδεῖς. ΘΡΙΣΣΩΝ δὲ μέμνηται Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων e καὶ ἰχθύων ἐν τούτοις 'μόνιμα θρίσσα ἐγκρασίχολος μεμβρὰς κορακῖνος ἐρυθρῖνος τριχίς.' ΤΡΙΧΙΔΩΝ δὲ Εὔπολις ἐν Κόλαξιν

ἐκεῖνος ἦν φειδωλός, ὃς ἐπὶ τοῦ βίου
πρὸ τοῦ πολέμου μὲν τριχίδας ὠψώνησ' ἅπαξ,
ὅτε τὰν Σάμῳ δ' ἦν, ἡμιωβολίου κρέα.

Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι

αἱ τριχίδες εἰ γενοίαθ' ἑκατὸν τοὐβολοῦ.

Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καὶ τῆς ποταμίας μέ-

Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καὶ τῆς ποταμίας μέμνηται θρίσσης καὶ τὴν τριχίδα τριχίαν ὀνομάζει. Νικοχάρης Λημνίαις

> τριχίας δὲ καὶ τὰς πρημνάδας τὰς θυννίδας
> ἐπὶ δεῖπνον ἠκούσας ὑπερπλησθεῖς.

(πρημνάδας δὲ τὰς θυννίδας ἔλεγον. Πλάτων Εὐ- f
ρώπῃ

> ἁλιευόμενός ποτ' αὐτὸν εἶλον ἀνδράχνῃ
> μετὰ πρημνάδων, κἄπειτ' ἀφῆχ', ὅτι ἦν βόαξ.)

ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων, ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωικῷ τριχίδα. τῶν δὲ λεγομένων ἐστὶν ὅτι ἥδεται ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ ἀκούσας ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θαλάσσης. τῶν δ' ΕΡΙΤΙΜΩΝ μέμνηται Δωρίων, λέγων κατὰ τὸ αὐτὸ ποιεῖν ταῖς χαλκίσιν, ἡδεῖς δ' εἶναι τὰς ἐν ὑποτρίμματι. Ἐπαίνετος δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί 'γαλῆν σμαρίδα ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐναί, χαλκίδας ἃς καλοῦσι καὶ σαρδίνους ἐριτίμους, ἱέρακα χελιδόνα.' Ἀριστοτέλης δ' 329
ἐν πέμπτῳ μορίων σαργίνους αὐτὰς καλεῖ. Καλλίμαχος δ' ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις γράφει οὕτως 'ἐγκρασίχολος ἐρίτιμος Καλχηδόνιοι. τριχίδια χαλκὶς ἴκταρ ἀθερίνη . . .' ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησίν 'ὄζαινα ὀσμύλιον Θούριοι. ἴωπες ἐρίτιμοι Ἀθηναῖοι.' τῶν δὲ ἰώπων μνημονεύει Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν

> ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀγέλῃσι νεηγενέεσσιν ἰώπων
> ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀρείονες ἠὲ καὶ ὀρφός.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ὁλκάσιν b

> ὦ κακοδαίμων ὅστις ἐν ἅλμῃ πρῶτος τριχίδων ἀπεβάφθη.

τοὺς γὰρ εἰς τὸ ἀπανθρακίζειν ἐπιτηδείους ἰχθῦς εἰς

ἅλμην ἀπέβαπτον, ἣν καὶ θασίαν ἐκάλουν ἅλμην. ὡς καὶ ἐν Σφηξὶν ὁ αὐτός φησι ποιητής

> καὶ γὰρ πρότερον δὶς ἀνθρακίδων ἅλμην πιών.

138. ΘΡΑΙΤΤΑΙ. ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμὲν προδιειλέγμεθά τε περὶ θρισσῶν, φέρε εἴπωμεν τίνες εἰσὶν αἱ παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν Ἰχθύσι τῷ δράματι θρᾷτται. κατὰ τὰς συγγραφὰς γὰρ τῶν ἰχθύων καὶ Ἀθη-
c ναίων ταυτὶ πεποίηκεν 'ἀποδοῦναι δ' ὅσα ἔχομεν ἀλλήλων· ἡμᾶς μὲν τὰς Θρᾴττας, καὶ ἀθερίνην τὴν αὐλητρίδα, καὶ σηπίαν τὴν θύρσου, καὶ τοὺς τριγλίας, καὶ Εὐκλείδην τὸν ἄρξαντα, καὶ ἀναγυρουντόθεν τοὺς κορακίωνας, καὶ κωβιοῦ τοῦ σαλαμινίου τόκον, καὶ βάτραχον τὸν πάρεδρον τὸν ἐξ Ὠρεοῦ.' ἐν τούτοις ἄν τις ζητήσειε ποίας θρᾴττας παρὰ τοῖς ἰχθύσιν εἶναι συμβέβηκεν, ἃς ἀποδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις συντίθενται. ἐπεὶ οὖν ἰδίᾳ μοι συγγέγραπταί τι περὶ τούτου, αὐτὰ τὰ καιριώτατα νῦν λέξω.
d ἰχθύδιον οὖν ἐστὶν ἀληθῶς ἡ θρᾷττα θαλάττιον. καὶ μνημονεύει αὐτοῦ Μνησίμαχος ἐν Ἱπποτρόφῳ· ποιητὴς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς μέσης κωμῳδίας. λέγει δ' οὕτως

> μύλλος λεβίας σπάρος αἰολίας
> θρᾷττα χελιδὼν καρὶς τευθίς.

Δωρόθεος δ' ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐν τῷ ὀγδόῳ πρὸς τοῖς ἑκατὸν τῆς λέξεων συναγωγῆς θέτταν γράφει, ἤτοι ἡμαρτημένῳ περιτυχὼν τῷ δράματι ἢ διὰ τὸ ἄηθες τοῦ ὀνόματος αὐτὸς διορθώσας ἐξήνεγκεν. ὅλως δ' οὐδ' ἔστι τὸ τῆς θρᾴττης ὄνομα παρ' οὐδενὶ τῶν
e Ἀττικῶν. ὅτι δὲ θρᾷτταν ἔλεγον τὸ θαλάττιον ἰχθύδιον καὶ Ἀναξανδρίδης παρίστησιν ἐν Λυκούργῳ λέγων οὕτως

> καὶ συμπαίζειν κορακινιδίοις

μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων.

καὶ Ἀντιφάνης ἐν Τυρρηνῷ

δήμου δ' Ἁλαιεύς ἐστιν. Β. ἓν γάρ τοῦτό μοι
ἔτι λοιπόν ἐστι, καὶ κακῶς ἀκούσομαι.
Α. τί δῆτα τοῦτο; Β. θρᾶτταν ἢ ψῆττάν τιν' ἢ
μύραιναν ἢ κακόν τί μοι δώσει μέγα
θαλάττιον.

139. ΨΗΤΤΑΙ. ταύτας Διοκλῆς ἐν τοῖς ξηροτέροις καταριθμεῖται. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων f παραπλήσιά φησιν εἶναι ψῆτταν βούγλωσσον ταινίαν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζῴων μορίων γράφει ʽὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἰχθύων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ τίκτουσιν, οἷον οἱ χυτοὶ οἱ τῷ δικτύῳ περιεχόμενοι, χρόμις ψῆττα θύννος πηλαμὺς κεστρεὺς χαλκίδες καὶ τὰ τοιαῦτα.' ἐν δὲ τῷ περὶ ζωικῶν ʽσελάχη 330 (φησὶ) βοῦς τρυγὼν νάρκη βατὶς βάτραχος βούγλωττος ψῆττα μῦς.' Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφει ʽτῶν δὲ πλατέων βούγλωττον ψῆτταν ἔσχαρον, ὃν καλοῦσι καὶ κόριν.' βουγλώσσους δ' ὀνομάζει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ

ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος.

Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν ἐπιστολαῖς τὰς καλλίστας γίνεσθαί φησι ψήττας περὶ Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἀρχέστρατος δέ φησιν

εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν
βούγλωσσον . . . περὶ Χαλκίδα κεδνήν. b

Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσι τὴν ψῆτταν ῥόμβον, καὶ ἔστι τὸ ὄνομα ἑλληνικόν. Ναυσικράτης ἐν Ναυκλήροις· προειπὼν δὲ περὶ γλαύκου τοῦ ἰχθύος ἐπιφέρει

αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων αἰξωνικὸς
πασῶν ἀρίστας ἐντόποις μαιεύεται,
αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην,

δείπνων ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι.
Β. τρίγλας λέγεις.
Α. γαλακτοχρῶτα σικελὸς ὃν πήγνυσ' ὄχλος.
Β. ῥόμβος.

140. πεπληρωκότες τὴν περὶ ἰχθύων γενομένην c τοῖς δειπνοσοφισταῖς ἀδολεσχίαν, ὦ Τιμόκρατες, αὐτοῦ τὸν λόγον καταπαύσαντες, εἰ μή τι καὶ ἄλλων σοι δεῖ βρωμάτων, παραθήσομέν σοι καὶ ἃ Εὔβουλος εἴρηκεν ἐν Λάκωσιν ἢ Λήδᾳ

πρὸς τούτοισιν δὲ παρέσται σοι
θύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων,
χορδαί τ' ἐρίφων, ἧπάρ τε κάπρου,
κριοῦ τ' ὄρχεις, χόλικές τε βοός,
κρανία τ' ἀρνῶν, νῆστίς τ' ἐρίφου,
γαστήρ τε λαγώ, φύσκη, χορδή,
πνεύμων, ἀλλᾶς τε.

ἐμφορηθεὶς οὖν καὶ τούτων ἔασον ἡμᾶς καὶ τοῦ σωματίου ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι, ἵνα δυνηθῇς τὰ μετὰ ταῦτα εὐλόγως σιτεῖσθαι.

Η

330 1. Τὴν κατὰ τὴν Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη
τῆς Ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι Σπανίαν ὀνομάζουσι)
διηγούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης,
ἀνδρῶν ἄριστε Τιμόκρατες, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τρια-
331 κοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησὶν ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ
ἀέρος εὐκρασίαν καὶ τὰ ζῷα πολύγονα καὶ οἱ ἄνθρω-

ποι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ οὐδέποτε φθείρονται. ῥόδα μὲν γὰρ αὐτόθι καὶ λευκόϊα καὶ ἀσπάραγοι καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις οὐ πλεῖον διαλείπει μηνῶν τριῶν. τὸ δὲ θαλάττιον ὄψον καὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὴν χρηστότητα καὶ κατὰ τὸ κάλλος μεγάλην ἔχει διαφορὰν πρὸς τὸ γινόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ. καὶ ὁ μὲν τῶν κριθῶν σίκλος [μέδιμνος] ἐστὶ δραχμῆς, ὁ δὲ τῶν πυρῶν ἐννέα ὀβολῶν ἀλεξανδρινῶν· τοῦ δ' οἴνου δραχμῆς ὁ μετρητής, καὶ ἔριφος b ὁ μέτριος ὀβολοῦ καὶ λαγώς. τῶν δ' ἀρνῶν τριώβολον καὶ τετρώβολον ἡ τιμή, ὗς δὲ πίων ἑκατὸν μνᾶς ἄγων πέντε δραχμῶν, καὶ πρόβατον δυοῖν, τάλαντον δὲ σύκων τριῶν ὀβολῶν, μόσχος δραχμῶν πέντε, καὶ βοῦς ζύγιμος δέκα. τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ζῴων κρέα σχεδὸν οὐδὲ κατηξιοῦτο τιμῆς, ἀλλ' ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων.' ἡμῖν δὲ ὁ καλὸς Λαρήνσιος τὴν Ῥώμην Λυσιτανίαν ἑκάστοτε παρέχων ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι, μετὰ τοῦ ἡδέος καὶ μεγαλοφρόνως φιλοτιμούμενος, οὐδὲν c φερομένους οἴκοθεν ἢ λογάρια.

2. πολλῶν δὲ λεχθέντων ἐπὶ τοῖς ἰχθύσι λόγων δῆλος μὲν ἦν ἀχθόμενος ὁ Κύνουλκος. καὶ ὁ καλὸς Δημόκριτος αὐτὸν προφθάσας ἔφη, ἀλλὰ μήν, ἄνδρες ἰχθῦς, κατὰ τὸν Ἄρχιππον, παρελίπετε (δεῖ γὰρ καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσοψωνῆσαι) τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθῦς καλουμένους, οἳ ἐν Ἡρακλείᾳ γίγνονται καὶ περὶ Τίον τοῦ Πόντου, τὴν Μιλησίων ἀποικίαν, ἱστοροῦντος περὶ αὐτῶν Θεοφράστου. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος φιλόσοφος καὶ περὶ τῶν πηγνυμένων διὰ χειμῶνος τῷ κρυστάλλῳ ἱστόρησεν, οἳ οὐ πρότερον αἰσθάνονται οὐδὲ κινοῦνται πρὶν ἂν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθέντες ἕψωνται. ἴδιον δὲ παρὰ τούτους συμβαίνει τὸ περὶ d

τοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ ὀρυκτοὺς καλουμένους ἰχθῦς γινόμενον. ὀρύττεσθαι γὰρ κατὰ βάθος πλέον ἐς τοὺς τόπους, οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας οὔθ' ἑτέρων ναμάτων, καὶ εὑρίσκεσθαι ἐν αὐτοῖς ἰχθῦς ζῶντας.

3. Μνασέας δ' ὁ Πατρεὺς ἐν τῷ Περίπλῳ τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ φησὶν ἰχθῦς φθέγγεσθαι, καίτοι μόνους εἰρηκότος Ἀριστοτέλους φθέγγεσθαι σκάρον καὶ τὸν ποτάμιον χοῖρον. Φιλοστέφανος δὲ e ὁ Κυρηναῖος μὲν γένος Καλλιμάχου δὲ γνώριμος, ἐν τῷ περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν ἐν Ἀροανίῳ φησὶ τῷ ποταμῷ διὰ Φενεοῦ ῥέοντι ἰχθῦς εἶναι φθεγγομένους ὁμοίως κίχλαις· καλεῖσθαι δ' αὐτοὺς ποικιλίας. Νυμφόδωρος δ' ὁ Συρακόσιος ἐν τοῖς Περίπλοις ἐν τῷ Ἑλώρῳ ποταμῷ λάβρακας εἶναί φησι καὶ ἐγχέλεις μεγάλας οὕτω τιθασοὺς ὡς ἐκ τῶν χειρῶν δέχεσθαι τῶν προσφερόντων ἄρτους. ἐγὼ δὲ ἐν τῇ κατὰ Χαλκίδα Ἀρεθούσῃ τεθέαμαι, ἴσως δὲ καὶ ὑμῶν οἱ πλεῖστοι, κεστρεῖς χειροήθεις καὶ ἐγχέλεις ἐνώτια ἐχούσας ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, λαμβανούσας τε καὶ λαμ- f βάνοντας παρὰ τῶν προσφερόντων τροφάς, τά τ' ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα καὶ τυροὺς χλωρούς. Σῆμος δ' ἐν ἕκτῳ Δηλιάδος "Ἀθηναίοις (φησὶ) θυομένοις ἐν Δήλῳ τὴν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς προσήνεγκε, κἂν τῇ φιάλῃ μετὰ τοῦ ὕδατος ἰχθῦς κατέχεεν. εἰπεῖν οὖν αὐτοῖς τοὺς τῶν Δηλίων μάντεις ὡς κυριεύσουσι τῆς θαλάσσης.'

332 4. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν μετὰ τὴν Πυρήνην φησὶν ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλλέβεριν καὶ Ῥόσκυνον, ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. ἐν οὖν τῷ πεδίῳ

τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς. εἶναί τε
τὸ πεδίον λεπτόγειον καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πε-
φυκυῖαν. ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς οὔσης ἐπὶ
δύο καὶ τρεῖς πήχεις ὑπορρεῖν τὸ πλαζόμενον ἀπὸ
τῶν ποταμῶν ὕδωρ· μεθ' οὗ ἰχθῦς κατὰ τὰς παρεκ- b
χύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν χάριν τῆς τροφῆς
(φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώστεως ῥίζῃ) πεποιήκασι
πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες ἰχθύων ὑπογείων, οὓς ἀνορύτ-
τοντες λαμβάνουσιν. ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος
τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας καὶ
πηδῶντας πάλιν εἰς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι καθάπερ τοὺς
βατράχους, ὁμοίους ὄντας τὴν ἰδέαν τοῖς μαξεινοῖς κα-
λουμένοις ἰχθύσιν.

5. οὐκ ἔλαθε δέ με οὐδὲ Κλέαρχος ὁ ἀπὸ τοῦ πε-
ριπάτου, ὃς εἴρηκε καὶ περὶ τοῦ ἐξωκοίτου καλουμέ- c
νου ἰχθύος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐνύδρων.
εἴρηκε γάρ, κρατεῖν δ' οἶμαι καὶ τῆς λέξεως οὕτως
ἐχούσης· ʻἐξώκοιτος ἰχθύς, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν ἄδωνιν,
τοὔνομα μὲν εἴληφε διὰ τὸ πολλάκις τὰς ἀναπαύσεις
ἔξω τοῦ ὑγροῦ ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ ὑπόπυρρος, καὶ
ἀπὸ τῶν βραγχίων ἑκατέρωθεν τοῦ σώματος μέχρι
τῆς κέρκου μίαν ἔχει διηνεκῆ λευκὴν ῥάβδον. ἔστι δὲ
στρογγύλος, ἀλλ' οὐ πλατὺς ὢν κατὰ τὸ μέγεθος
ἴσος ἐστὶ τοῖς παραιγιαλίταις κεστρινίσκοις· οὗτοι δ'
εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος. τὸ δὲ σύνολον d
ὁμοιότατός ἐστι τῷ καλουμένῳ τράγῳ ἰχθυδίῳ, πλὴν
τοῦ ὑπὸ τὸν στόμαχον μέλανος, ὃ καλοῦσι τοῦ τράγου
πώγωνα. ἔστι δὲ ὁ ἐξώκοιτος τῶν πετραίων καὶ βιο-
τεύει περὶ τοὺς πετρώδεις τόπους. καὶ ὅταν ᾖ γα-
λήνη, συνεξορούσας τῷ κύματι κεῖται ἐπὶ τῶν πετρι-
δίων πολὺν χρόνον ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ξηρῷ, καὶ
μεταστρέφει μὲν ἑαυτὸν πρὸς τὸν ἥλιον· ὅταν δ' ἱκα-

νῶς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν ἔχῃ, προσκυλινδεῖ-
ται τῷ ὑγρῷ, μέχρι οὗ ἂν πάλιν ὑπολαβὸν αὐτὸν τὸ
e κῦμα κατενέγκῃ μετὰ τῆς ἀναρροίας εἰς τὴν θάλασ-
σαν. ὅταν δ' ἐγρηγορὼς ἐν τῷ ξηρῷ τύχῃ, φυλάττε-
ται τῶν ὀρνίθων τοὺς παρευδιαστὰς καλουμένους, ὧν
ἐστι κηρύλος τροχίλος καὶ ὁ τῇ κρεκὶ προσεμφερὴς
ἐλώριος. οὗτοι γὰρ ἐν ταῖς εὐδίαις παρὰ τὸ ξηρὸν νε-
μόμενοι πολλάκις αὐτῷ περιπίπτουσιν. οὓς ὅταν προΐ-
δηται, φεύγει πηδῶν καὶ ἀσπαίρων, ἕως ἂν εἰς τὸ
ὕδωρ ἀποκυβήσῃ.'

6. ἔτι ὁ αὐτὸς Κλέαρχος καὶ ταῦτά φησι, σαφέ-
στερον τοῦ Κυρηναίου Φιλοστεφάνου, οὗ πρότερον
f ἐμνήσθην· ʻἐπεί τινες τῶν ἰχθύων οὐκ ἔχοντες βρόγ-
χον φθέγγονται. τοιοῦτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Κλείτορα
τῆς Ἀρκαδίας ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ.
φθέγγονται γὰρ καὶ πολὺν ἦχον ἀποτελοῦσι.' Νι-
κόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ πρὸς ταῖς ἑκα-
τὸν τῶν ἱστοριῶν ʻπερὶ Ἀπάμειαν (φησί) τὴν φρυ-
γιακὴν κατὰ τὰ μιθριδατικὰ σεισμῶν γενομένων ἀνε-
φάνησαν περὶ τὴν χώραν αὐτῶν λίμναι τε αἱ πρότε-
ρον οὐκ οὖσαι καὶ ποταμοὶ καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὑπὸ τῆς
κινήσεως ἀνοιχθεῖσαι, πολλαὶ δὲ καὶ ἠφανίσθησαν.
τοσοῦτόν τε ἄλλο ἀνέβλυσεν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ πικρόν
τε καὶ γλαυκὸν ὕδωρ, πλεῖστον ὅσον ἀπεχούσης τῶν
τόπων τῆς θαλάσσης, ὥστε ὀστρέων πλησθῆναι τὸν
333 πλησίον τόπον ἅπαντα καὶ ἰχθύων τῶν τε ἄλλων ὅσα
τρέφει ἡ θάλασσα.' οἶδα δὲ καὶ πολλαχοῦ ὕσαντα τὸν
θεὸν ἰχθύσι. Φανίας γοῦν ἐν δευτέρῳ πρυτανέων
ἐρεσίων ἐν Χερρονήσῳ φησὶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὗσαι
τὸν θεὸν ἰχθύας. καὶ Φύλαρχος δ' ἐν τετάρτῃ ἑορα-
κέναι τινὰς πολλαχοῦ τὸν θεὸν ὕσαντα ἰχθύσι, πολ-
λάκις δὲ καὶ γυρίνοις, τοῦ αὐτοῦ συμβαίνοντος καὶ ἐπὶ

βατράχων. Ἡρακλείδης γοῦν ὁ Λέμβος ἐν τῇ εἰκοστῇ
πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν ‛ περὶ τὴν Παιονίαν καὶ Δαρδα-
νίαν βατράχους (φησὶν) ὗσεν ὁ θεός, καὶ τοσοῦτον
αὐτῶν ἐγένετο τὸ πλῆθος ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς
πλήρεις εἶναι. τὰς μὲν οὖν πρώτας ἡμέρας κτείνον- b
τες τούτους καὶ συγκλείοντες τὰς οἰκίας διεκαρτέ-
ρουν· ὡς δ' οὐδὲν ἤνυον, ἀλλὰ τά τε σκεύη ἐπληροῦ-
το καὶ μετὰ τῶν ἐδεσμάτων εὑρίσκοντο συνεψόμενοι
καὶ συνοπτώμενοι οἱ βάτραχοι, καὶ πρὸς τούτοις οὔτε
τοῖς ὕδασιν ἦν χρῆσθαι οὔτε τοὺς πόδας ἐπὶ τὴν γῆν θεῖ-
ναι συσσεσωρευμένων αὐτῶν, ἐνοχλούμενοι δὲ καὶ ὑπὸ
τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀσμῆς ἔφυγον τὴν χώραν.'

7. οἶδα δὲ καὶ Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς
εἰπόντα περὶ πλήθους ἰχθύων τάδε ‛ ὅτε Τρύφων ὁ
Ἀπαμεὺς ὁ τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἁρπάσας ἐπο- c
λεμεῖτο ὑπὸ Σαρπηδόνος τοῦ Δημητρίου στρατηγοῦ
περὶ Πτολεμαΐδα πόλιν, καὶ ὡς ὁ Σαρπηδὼν λειφθεὶς
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν μεσόγαιαν μετὰ τῶν ἰδίων στρα-
τιωτῶν, οἱ δὲ τοῦ Τρύφωνος ὥδευον κατὰ τὸ πλησία-
λον νικήσαντες τὴν μάχην, ἐξαίφνης πελάγιον κῦμα
ἐξαρθὲν μετέωρον εἰς ὕψος ἐξαίσιον ἐπῆλθε τῇ γῇ καὶ
πάντας αὐτοὺς ἐπέκλυσε διέφθειρέ τε ὑποβρυχίους,
ἰχθύων τε πολὺν σωρὸν ἀναχωροῦν τὸ κῦμα μετὰ
τῶν νεκρῶν κατέλιπε. καὶ οἱ περὶ τὸν Σαρπηδόνα d
ἀκούσαντες τὴν συμφορὰν ἐπελθόντες τοῖς μὲν τῶν
πολεμίων σώμασιν ἐφήσθησαν, ἰχθύων δὲ ἀφθονίαν
ἀπηνέγκαντο, καὶ ἔθυσαν Ποσειδῶνι τροπαίῳ πρὸς
τοῖς προαστείοις τῆς πόλεως.'

8. οὐ κατασιωπήσομαι δὲ οὐδὲ τοὺς ἐν Λυκίᾳ
ἰχθυομάντεις ἄνδρας, περὶ ὧν ἱστορεῖ Πολύχαρμος ἐν
δευτέρῳ Λυκιακῶν γράφων οὕτως ‛ ὅταν γὰρ δὴ ἔλ-
θωσι πρὸς τὴν θάλασσαν, οὗ τὸ ἄλσος ἐστὶ πρὸς τῷ

αἰγιαλῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ἐστιν ἡ δῖνα ἐπὶ τῆς
ἀμάθου, παραγίνονται ἔχοντες οἱ μαντευόμενοι ὀβε-
e λίσκους δύο ξυλίνους, ἔχοντας ἐφ' ἑκατέρῳ σάρκας
ὀπτὰς ἀριθμῷ δέκα. καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς κάθηται πρὸς
τῷ ἄλσει σιωπῇ, ὁ δὲ μαντευόμενος ἐμβάλλει τοὺς
ὀβελίσκους εἰς τὴν δῖναν καὶ ἀποθεωρεῖ τὸ γινόμε-
νον. μετὰ δὲ τὴν ἐμβολὴν τῶν ὀβελίσκων πληροῦται
θαλάσσης ἡ δῖνα καὶ παραγίνεται ἰχθύων πλῆθος το-
σοῦτον καὶ τοιοῦτον ὥστ' ἐκπλήττεσθαι τὸ ἀόρατον
τοῦ πράγματος, τῷ δὲ μεγέθει ὥστε καὶ εὐλαβηθῆ-
ναι. ὅταν δὲ ἀπαγγείλῃ τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων ὁ προ-
f φήτης, οὕτως τὸν χρησμὸν λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως
ὁ μαντευόμενος περὶ ὧν ηὔξατο. φαίνονται δὲ ὀρφοί,
γλαῦκοι, ἐνίοτε δὲ φάλαιναι ἢ πρίστεις, πολλοὶ δὲ
καὶ ἀνόρατοι ἰχθῦς καὶ ξένοι τῇ ὄψει.' Ἀρτεμίδωρος
δ' ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν γεωγραφουμένων λέγεσθαί φη-
σιν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων πηγὴν ἀναδίδοσθαι γλυκέος
ὕδατος, ὅθεν συμβαίνειν δίνας γίνεσθαι· γίνεσθαι
δὲ καὶ ἰχθύας ἐν τῷ δινάζοντι τόπῳ μεγάλους. τού-
τοις δὲ οἱ θυσιάζοντες ἐμβάλλουσιν ἀπαρχὰς τῶν θυ-
σιαζομένων ἐπὶ ξυλίνων ὀβελίσκων ἀναπείροντες
334 κρέα ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ καὶ μάζας καὶ ἄρτους. ὀνομάζε-
ται δὲ ὁ λιμὴν καὶ ὁ τόπος οὗτος Δῖνος.'

9. οἶδα δὲ καὶ Φύλαρχον εἰρηκότα που περὶ με-
γάλων ἰχθύων καὶ τῶν συμπεμφθέντων αὐτοῖς σύ-
κων χλωρῶν, ὅτι αἰνιττόμενος Πάτροκλος ὁ Πτολε-
μαίου στρατηγὸς Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ ἔπεμπεν, ὡς
Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ. ἔπεμ-
ψαν γὰρ οὗτοι μέν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὄρνιν καὶ
ὀϊστὸν καὶ βάτραχον· ἀλλ' ὅ γε Πάτροκλος, ὡς διὰ
τῆς τρίτης τῶν ἱστοριῶν φησὶν ὁ Φύλαρχος, πεμ-
φθέντων τῶν προειρημένων σύκων καὶ ἰχθύων. ἐτύγ-

χανε δὲ κωθωνιζόμενος ὁ βασιλεύς, καὶ ὡς πάντες b διηποροῦντο ἐπὶ τοῖς δώροις, ὁ Ἀντίγονος γελάσας πρὸς τοὺς φίλους ἔφη γινώσκειν τί βούλεται τὰ ξένια· ἢ γὰρ θαλαττοκρατεῖν ἡμᾶς φησι Πάτροκλος ἢ τῶν σύκων τρώγειν.

10. οὐ λανθάνει δέ με καὶ ὅτι κοινῶς πάντες οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους ἐλέχθησαν τοῦ φυσικοῦ οὕτως

πῶς καὶ δένδρεα μακρὰ καὶ εἰνάλιοι καμασῆνες.

καὶ ὅτι ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη, εἴτε Κύπριός τίς ἐστιν ἢ Στασῖνος, ἢ ὅστις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, c τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ Διὸς καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην διὰ τούτων

τοῖς δὲ μετὰ τριτάτην Ἑλένην τέκε, θαῦμα βροτοῖσιν·
τήν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα
Ζηνὶ θεῶν βασιλῆι τέκε κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης.
φεῦγε γὰρ οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι
πατρὶ Διὶ Κρονίωνι· ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ. d
καὶ Νέμεσις κατὰ γῆν τε καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ
φεῦγε, Ζεὺς δ' ἐδίωκε· λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ·
ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
ἰχθύϊ εἰδομένη πόντον πολὺν ἐξορόθυνεν,
ἄλλοτ' ἀν' ὠκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης,
ἄλλοτ' ἀν' ἤπειρον πολυβώλακα. γίγνετο δ' αἰεὶ
θηρί' ὅσ' ἤπειρος αἰνὰ τρέφει, ὄφρα φύγοι νιν.

11. οἶδα δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν ἀπόπυριν καλουμένην e περὶ τὴν Βόλβην λίμνην, περὶ ἧς Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν οὕτως 'περὶ Ἀπολλωνίαν

τὴν Χαλκιδικὴν δύο ποταμοὶ ῥέουσιν, Ἀμμίτης καὶ Ὀλυνθιακός. ἐμβάλλουσι δὲ ἀμφότεροι εἰς τὴν Βόλβην λίμνην. ἐπὶ δὲ τοῦ Ὀλυνθιακοῦ μνημεῖόν ἐστιν Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους καὶ Βόλβης υἱοῦ. κατὰ δὲ τὸν ἀνθεστηριῶνα καὶ ἐλαφηβολιῶνα λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι διότι πέμπει ἡ Βόλβη τὴν ἀπόπυριν Ὀλύνθῳ, καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπέραντον πλῆθος
f ἰχθύων ἐκ τῆς λίμνης εἰς τὸν Ὀλυνθιακὸν ἀναβαίνειν ποταμόν. ἔστι δὲ βραχὺς ὥστε μόλις κρύπτειν τὸ σφυρόν· ἀλλ' οὐδὲν ἧττον τοσοῦτον ἔρχεται πλῆθος ἰχθύων ὥστε τοὺς περιοίκους ἅπαντας ἱκανὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν χρείαν συντιθέναι τάριχος. θαυμαστὸν δέ ἐστι τὸ μὴ παραλλάττειν τὸ τοῦ Ὀλύνθου μνημεῖον. πρότερον μὲν οὖν φασι τοὺς κατὰ τὴν Ἀπολλωνίαν ἐλαφηβολιῶνος τὰ νόμιμα συντελεῖν τοῖς τελευτήσασι, νῦν δὲ ἀνθεστηριῶνος. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν μόνοις τούτοις τοῖς μησὶ τοὺς ἰχθῦς τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι, ἐν οἷς τοὺς τετελευτηκότας εἰώθασι τιμᾶν.'

12. Καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ, ἄνδρες ἰχθύες. ὑμεῖς
335 γὰρ πάντα συναθροίσαντες βορὰν ἡμᾶς τοῖς ἰχθύσι παραβεβλήκατε, καὶ οὐκ ἐκείνους ἡμῖν, τοσαῦτα εἰπόντες ἃ οὐδὲ Ἰχθύας ὁ μεγαρικὸς φιλόσοφος, οὐδ' Ἰχθύων, ὄνομα δὲ καὶ τοῦτο κύριον, οὗ μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύοσι. δι' ὑμᾶς δὲ καὶ τῷ παιδὶ παρακελεύσομαι κατὰ τοὺς Φερεκράτους Μυρμηκανθρώπους

μηδέ ποτ' ἰχθύν, ὦ Δευκαλίων, μηδ' ἢν αἰτῶ, παραθῇς μοι.

καὶ γὰρ ἐν Δήλῳ φησὶ Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ὅταν θύωσι τῇ Βριζοῖ· αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐν

ὕπνῳ μάντις· βρίζειν δὲ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι τὸ καθεύδειν·

ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν. b

ταύτῃ οὖν ὅταν θύωσιν αἱ Δηλιάδες, προσφέρουσιν αὐτῇ σκάφας πάντων πλήρεις ἀγαθῶν, πλὴν ἰχθύων, διὰ τὸ εὔχεσθαι ταύτῃ περί τε πάντων καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πλοίων σωτηρίας.

13. Χρύσιππον δ', ἄνδρες φίλοι, τὸν τῆς στοᾶς ἡγεμόνα κατὰ πολλὰ θαυμάζων ἔτι μᾶλλον ἐπαινῶ, τὸν πολυθρύλητον ἐπὶ τῇ ὀψολογίᾳ Ἀρχέστρατον ἀεί ποτε μετὰ Φιλαινίδος κατατάττοντα, εἰς ἣν ἀναφέρεται τὸ περὶ ἀφροδισίων ἀκόλαστον σύγγραμμα, ὅπερ φησὶ ποιῆσαι Αἰσχρίων ὁ Σάμιος ἰαμβοποιὸς Πολυκράτη τὸν σοφιστὴν ἐπὶ διαβολῇ τῆς ἀνθρώπου σω- c
φρονεστάτης γενομένης. ἔχει δὲ οὕτως τὰ ἰαμβεῖα

ἐγὼ Φιλαινίς, ἡ 'πίβωτος ἀνθρώποις,
ἐνταῦθα γήρᾳ τῷ μακρῷ κεκοίμημαι.
μή μ', ὦ μάταιε ναῦτα, τὴν ἄκραν κάμπτων
χλεύην τε ποιεῦ καὶ γέλωτα καὶ λάσθην.
οὐ γὰρ μὰ τὸν Ζεῦν, οὐ μὰ τοὺς κάτω κούρους,
οὐκ ἦν ἐς ἄνδρας μάχλος οὐδὲ δημώδης·
Πολυκράτης δὲ τὴν γονὴν Ἀθηναῖος, d
λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα,
ἔγραψεν ἅσσ' ἔγραψ'· ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα.

ἀλλ' οὖν γε ὁ θαυμασιώτατος Χρύσιππος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς φησί 'καὶ βιβλία τά τε Φιλαινίδος καὶ τὴν τοῦ Ἀρχεστράτου Γαστρονομίαν, καὶ δυνάμεις ἐρωτικὰς καὶ συνουσιαστικάς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς θεραπαίνας ἐμπείρους τοιῶνδε κινήσεών τε καὶ σχημάτων καὶ περὶ τὴν τούτων μελέτην γινομένας.' καὶ πάλιν 'ἐκμανθάνειν τ' αὐτοὺς e
τὰ τοιαῦτα καὶ κτᾶσθαι τὰ περὶ τούτων γεγραμμένα

Φιλαινίδι καὶ Ἀρχεστράτῳ καὶ τοῖς τὰ ὅμοια γράψασι.' κἂν τῷ ἑβδόμῳ δέ φησι 'καθάπερ γὰρ οὐκ ἐκμανθάνειν τὰ Φιλαινίδος καὶ τὴν Ἀρχεστράτου Γαστρονομίαν ἔστιν ὡς φέροντά τι πρὸς τὸ ζῆν ἄμεινον.'

14. ὑμεῖς δὲ πολλάκις τοῦ Ἀρχεστράτου τούτου μνημονεύσαντες ἀκολασίας ἐπληρώσατε τὸ συμπόσιον. τί γὰρ τῶν ἐπιτρῖψαι δυναμένων παρέλιπεν ὁ καλὸς οὗτος ἐποποιὸς καὶ μόνος ζηλώσας τὸν Σαρδαναπάλλου τοῦ Ἀνακυνδαράξεω βίον, ὃν ἀδιανοητότερον εἶναι κατὰ τὴν προσηγορίαν τοῦ πατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. ἐφ' οὗ τοῦ τάφου ἐπιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος τάδε

336 εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς σὸν θυμὸν ἄεξε,
τερπόμενος θαλίῃσι· θανόντι τοι οὔτις ὄνησις.
καὶ γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας.
κεῖν' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα καὶ σὺν ἔρωτι
τέρπν' ἔπαθον· τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλυνται.
ἥδε σοφὴ βιότοιο παραίνεσις, οὐδέ ποτ' αὐτῆς
b λήσεαι. ἐκτήσθω δ' ὁ θέλων τὸν ἀπείρονα χρυσόν.

καὶ ἐπὶ τῶν Φαιάκων δὲ ὁ ποιητὴς ἔφη

αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.

καὶ ἄλλος δέ τίς φησι τῷ Σαρδαναπάλλῳ παραπλήσιος ὑποτιθέμενος καὶ οὗτος τοῖς μὴ σωφρονοῦσι τοιάδε

πᾶσιν δὲ θνητοῖς βούλομαι παραινέσαι
τοὐφήμερον ζῆν ἡδέως· ὁ γὰρ θανὼν
τὸ μηδέν ἐστι καὶ σκιὰ κατὰ χθονός.
c μικροῦ δὲ βίου ζῶντ' ἐπαυρέσθαι χρεών.

καὶ Ἄμφις δὲ ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Ἰαλέμῳ φησίν

ὅστις δὲ θνητὸς γενόμενος μὴ τῷ βίῳ
ζητεῖ τι τερπνὸν προσφέρειν, τὰ δ' ἄλλ' ἐᾷ,
μάταιός ἐστιν ἔν γ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοφοῖς
κριταῖς ἅπασιν ἐκ θεῶν τε δυστυχής.

καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ δὲ Γυναικοκρατίᾳ τὰ ὅμοια λέγει

πῖνε παῖζε· θνητὸς ὁ βίος, ὀλίγος οὑπὶ γῇ χρόνος·
ὁ θάνατος δ' ἀθάνατός ἐστιν, ἂν ἅπαξ τις ἀποθάνῃ.

καὶ Βακχίδας δέ τις τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλλῳ ζήσας d
βίον ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγεγραμμένον ἔχει

πιὲν φαγὲν καὶ πάντα τᾷ ψυχᾷ δόμεν.
κἠγὼ γὰρ ἕστακ' ἀντὶ Βακχίδα λίθος.

15. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀσωτοδιδασκάλῳ, φησὶ Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀπήντησα τῷ δράματι· πλείονα [γὰρ] τῆς μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκτακοσίων καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος οὐ περιέτυχον τῷ Ἀσωτοδιδασκάλῳ, ἀλλ' οὐδ' ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι σύνοιδα. οὔτε γὰρ Καλλίμαχος οὔτε Ἀριστο- e
φάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ἀλλ' οὐδ' οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. ὁ δὲ Σωτίων φησὶν ἐν τῷ δράματι Ξανθίαν τινὰ οἰκέτην πεποιῆσθαι προτρεπόμενον ἐπὶ ἡδυπάθειαν ὁμοδούλους ἑαυτοῦ καὶ λέγοντα

τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω
Λύκειον, Ἀκαδήμειαν, Ὠιδείου πύλας,
λήρους σοφιστῶν; οὐδὲ ἓν τούτων καλόν.
πίνωμεν, ἐμπίνωμεν, ὦ Σίκων, [Σίκων,]
χαίρωμεν, ἕως ἔνεστι τὴν ψυχὴν τρέφειν. f
τύρβαζε, Μανῆ. γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον.

αὕτη πατήρ σοι καὶ πάλιν μήτηρ μόνη.
ἀρεταὶ δὲ πρεσβεῖαί τε καὶ στρατηγίαι
κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν ἀντ' ὀνειράτων.
ψύξει σ' ὁ δαίμων τῷ πεπρωμένῳ χρόνῳ·
ἕξεις δ' ὅσ' ἂν φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα,
σποδὸς δὲ τἆλλα, Περικλέης Κόδρος Κίμων.

16. κρεῖττον δ' ἂν εἶχε, φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελήφθη τὰ ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλλου οὕτως

337 εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς σὸν θυμὸν ἄεξε,
τερπόμενος μύθοισι· φαγόντι τοι οὔτις ὄνησις.
καὶ γὰρ ἐγὼ κακός εἰμι φαγὼν ὡς πλεῖστα καὶ ἡσθείς.
ταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα καὶ μετὰ τούτων
ἐσθλ' ἔπαθον· τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἡδέα πάντα λέλειπται.

παγκάλως δὲ καὶ ὁ Τίμων ἔφη

πάντων μὲν πρώτιστα κακῶν ἐπιθυμίη ἐστίν.

17. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν καὶ δι-
b διδάσκαλον τὸν Ἀρχεστράτου γενέσθαι φησὶ Τερψίωνα, ὃν καὶ πρῶτον Γαστρολογίαν γράψαντα διακελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς τίνων ἀφεκτέον. ἀπεσχεδιακέναι τε τὸν Τερψίωνα καὶ περὶ τῆς χελώνης τάδε

ἢ χρὴ χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.

ἄλλοι δ' οὕτως λέγουσιν

ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.

18. πόθεν δ' ὑμῖν, ὦ σοφώτατοι, ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων ὡς καὶ συγγραφεύς τις γενόμενος; ὃν ἐγὼ κρουματοποιὸν οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ
c φίλιχθυν, συγγραφέα δὲ οὔ. ὡς μὲν οὖν κρουματοποιοῦ μνημονεύει Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς οὕτως

ὁ κρουματοποιὸς Δωρίων ποτ' εἰς Μύλων

ἐλθὼν κατάλυσιν οὐδαμοῦ μισθωσίμην
δυνάμενος εὑρεῖν, ἐν τεμένει καθίσας τινί,
ὃ πρὸ τῶν πυλῶν ἦν κατὰ τύχην ἱδρυμένον,
ἰδών τ᾽ ἐκεῖ θύοντα τὸν νεωκόρον
'πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν τίνος φράσον
ἔστιν ὁ νεὼς βέλτιστε (φησὶν) οὑτοσί;'
ὃ δ᾽ εἶπεν αὐτῷ 'Ζηνοποσειδῶνος, ξένε.'
ὁ Δωρίων δέ 'πῶς ἂν οὖν ἐνταῦθ᾽ (ἔφη) d
δύναιτο καταγωγεῖον ἐξευρεῖν τις οὗ
καὶ τοὺς θεοὺς φάσκουσιν οἰκεῖν σύνδυο;'

Λυγκεὺς δ᾽ ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητὴς
Δούριδος δὲ ἀδελφὸς τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος καὶ
τυραννήσαντος τῆς πατρίδος, ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι
'Δωρίωνι τῷ αὐλητῇ φάσκοντός τινος ἀγαθὸν ἰχθὺν
εἶναι βατίδα, ὥσπερ ἂν εἴ τις, ἔφη, ἑφθὸν τρίβωνα
ἐσθίοι. ἐπαινοῦντος δ᾽ ἄλλου τὰ τῶν θύννων ὑπογά-
στρια, καὶ μάλα, ἔφη· δεῖ μέντοι γε ἐσθίειν αὐτὰ e
ὥσπερ ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δὲ πῶς; ἡδέως, ἔφη. τοὺς
δὲ καράβους ἔφη τρία ἔχειν, διατριβὴν καὶ εὐωχίαν
καὶ θεωρίαν. ἐν Κύπρῳ δὲ παρὰ Νικοκρέοντι δει-
πνῶν ἐπῄνεσε ποτήριόν τι. καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ἐὰν
βούλῃ ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοι ἕτερον. σοί γε,
ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός· οὐκ ἀνοήτως γε τοῦτο φήσας
ὁ αὐλητής. λόγος γὰρ παλαιὸς ὡς ὅτι

ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν,
ἀλλ᾽ ἅμα τῷ φυσῆν χὠ νόος ἐκπέταται.' f

19. Ἡγήσανδρος δ᾽ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τάδε φησὶ
περὶ αὐτοῦ 'Δωρίων ὁ ὀψοφάγος, τοῦ παιδὸς οὐκ ἀγο-
ράσαντος ἰχθῦς, μαστιγῶν αὐτὸν ἐκέλευε τῶν ἀρί-
στων ἰχθύων ὀνόματα λέγειν. τοῦ δὲ παιδὸς ὀρφὸν
καὶ γλαυκίσκον καὶ γόγγρον καὶ τοιούτους ἑτέρους 338
καταριθμοῦντος, ἰχθύων σε, φησίν, ἐκέλευον ὀνό-

ματα λέγειν, οὐ θεῶν.' ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν
τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου Ναυπλίῳ χειμῶνος ἔφασκεν ἐν
κακκάβᾳ ζεούσᾳ μείζονα ἑορακέναι χειμῶνα. Ἀριστό-
δημος δὲ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων
φησί 'Δωρίωνος τοῦ κρουματοποιοῦ κυλλόποδος ὄν-
τος ἀπώλετο ἐν συμποσίῳ τοῦ χωλοῦ ποδὸς τὸ βλαυ-
τίον. καὶ ὅς, οὐδέν, ἔφη, πλεῖον καταράσομαι τῷ
b κλέψαντι ἢ ἁρμόσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον.' ὅτι δ᾽ ἦν ὁ
Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος φανερὸν ἐξ
ὧν λέγει Μνησίμαχος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Φιλίππῳ
δράματι

οὐκ ἀλλὰ καὶ τῆς νυκτὸς ἔσται Δωρίων
ἔνδον παρ᾽ ἡμῖν λοπαδοφυσητής.

20. οἶδα δὲ καὶ ἃ ὁ Ἑρμιονεὺς Λᾶσος ἔπαιξε
περὶ ἰχθύων, ἅπερ Χαμαιλέων ἀνέγραψεν ὁ Ἡρα-
κλεώτης ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ Λάσου συγγράμματι
λέγων ὧδε 'τὸν Λᾶσόν φασι τὸν ὠμὸν ἰχθὺν ὀπτὸν
εἶναι φάσκειν· θαυμαζόντων δὲ πολλῶν ἐπιχειρεῖν
λέγειν ὡς ὃ ἔστιν ἀκοῦσαι, τοῦτο ἔστιν ἀκουστόν, καὶ
c ὃ ἔστι νοῆσαι, τοῦτό ἐστι νοητόν· ὡσαύτως οὖν καὶ
ὃ ἔστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι ὀπτόν· ὥστ᾽ ἐπειδὴ τὸν
ἰχθὺν ἦν ἰδεῖν, ὀπτὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ παίζων δέ
ποτε ἰχθὺν παρά τινων ἁλιέων ὑφείλετο καὶ λαβὼν
ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων. ὁρκίζοντος δὲ ὤμοσε
μήτ᾽ αὐτὸς ἔχειν τὸν ἰχθὺν μήτ᾽ ἄλλῳ συνειδέναι λα-
βόντι, διὰ τὸ λαβεῖν μὲν αὐτὸς ἔχειν δὲ ἕτερον, ὃν
ἐδίδαξεν ἀπομόσαι πάλιν ὅτι οὔτ᾽ αὐτὸς ἔλαβεν οὔτ᾽
ἄλλον ἔχοντ᾽ οἶδεν· εἰλήφει μὲν γὰρ ὁ Λᾶσος, εἶχε δὲ
d αὐτός. τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐπίχαρμος παίζει, ὥσπερ ἐν
Λόγῳ καὶ Λογίνᾳ

ὁ Ζεύς μ᾽ ἐκάλεσε Πέλοπι ϝέρανον ἑστιῶν.
B. ἦ παμπόνηρον ὄψον, ὦ τᾶν, ὁ γέρανος.

A. ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλὰ ϝέρανόν τοι λέγω.

21. *Ἄλεξις δ' ἐν Δημητρίῳ Φάυλλόν τινα κωμῳδεῖ ὡς φίλιχθυν ἐν τούτοις*

πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε βορρᾶς ἢ νότος
ἐν τῇ θαλάττῃ λαμπρός, ἰχθῦς οὐκ ἐνῆν
οὐδενὶ φαγεῖν· νυνὶ δὲ πρὸς τοῖς πνεύμασιν
τούτοις Φάυλλος προσγέγονε χειμὼν τρίτος. e
ἐπὰν γὰρ ἐκνεφίας καταιγίσας τύχῃ
εἰς τὴν ἀγοράν, τοὔψον πριάμενος οἴχεται
φέρων ἅπαν τὸ ληφθέν· ὥστε γίγνεται
ἐν τοῖς λαχάνοις τὸ λοιπὸν ἡμῖν ἡ μάχη.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἁλιευομένῃ φιληδοῦντάς τινας καταλέγων ἰχθύσι φησί

τὰς σηπίας δὸς πρῶτον. Ἡράκλεις ἄναξ,
ἅπαντα τεθολώκασιν. οὐ βαλεῖς πάλιν
εἰς τὴν θάλατταν καὶ πλυνεῖς; μὴ φῶσί σε,
Δωριάς, ἀλούτους σηπίας εἰληφέναι.
τὸν κάραβον δὲ τόνδε πρὸς τὰς μαινίδας f
ἀπόδος. παχύς γε νὴ Δί'. ὦ Ζεῦ, τίς ποτε,
ὦ Καλλιμέδων, σὲ κατέδεται; τίς τῶν φίλων;
οὐδεὶς ὃς ἂν μὴ κατατιθῇ τὰς συμβολάς.
ὑμᾶς δ' ἔταξα δεῦρο πρὸς τὰ δεξιά,
τρίγλας, ἔδεσμα τοῦ καλοῦ Καλλισθένους·
κατεσθίει γοῦν ἐπὶ μιᾷ τὴν οὐσίαν.
καὶ τὸν Σινώπης γόγγρον ἤδη παχυτέρας
ἔχοντ' ἀκάνθας τουτονὶ τίς λήψεται 339
πρῶτος προσελθών; Μισγόλας γὰρ οὐ πάνυ
τούτων ἐδεστής. ἀλλὰ κίθαρος οὑτοσί,
ὃν ἂν ἴδῃ, τὰς χεῖρας οὐκ ἀφέξεται.
καὶ μὴν ἀληθῶς τοῖς κιθαρῳδοῖς ὡς σφόδρα
ἅπασιν οὗτος ἐπιπεφυκὼς λανθάνει.
ἀνδρῶν τ' ἄριστον κωβιὸν πηδῶντ' ἔτι

πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ·
b *ἁδρὸς γάρ ἐστιν. ἀλλ' ὅμως οὐ γεύσεται,*
ἐπὶ τὸ τάριχός ἐστιν ὡρμηκυῖα γάρ.
ἀφύας δὲ λεπτὰς τάσδε καὶ τὴν τρυγόνα
χωρὶς Θεανοῖ δεῦρ' ἔθηκ' ἀντιρρόπους.

22. *πιθανώτατ' ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀντιφάνης καὶ τὸν Μισγόλαν κεκωμῴδηκεν ὡς ἐσπουδακότα περὶ κιθαρῳδοὺς καὶ κιθαριστὰς ὡραίους. φησὶ γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ περὶ αὐτοῦ τάδε 'Μισγόλας ἐστὶ Ναυκράτους, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Κολλυτεύς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγαθός, καὶ οὐδα-*
c *μῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο· περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς καὶ ἀεί τινας εἰωθὼς ἔχειν περὶ αὑτὸν κιθαρῳδοὺς ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ τοῦ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνωρίσητε αὐτὸν ὅστις ἐστίν.' καὶ Τιμοκλῆς δ' ἐν Σαπφοῖ φησίν*

ὁ Μισγόλας οὐ προσιέναι σοι φαίνεται,
ἀνθοῦσι τοῖς νέοισιν ἠρεθισμένος.

Ἄλεξις δὲ ἐν Ἀγωνίδι ἢ Ἱππίσκῳ

ὦ μῆτερ, ἱκετεύω σε, μὴ 'πίσειέ μοι
τὸν Μισγόλαν· οὐ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ.

d 23. *Πυθιονίκην δέ φησι φιληδεῖν ταρίχῳ, ἐπεὶ ἐραστὰς εἶχε τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούς, ὡς Τιμοκλῆς ἐν Ἰκαρίοις φησίν '"Αννυτος δ' ὁ παχὺς πρὸς Πυθιονίκην ὅταν ἐλθὼν φάγῃ τί. καλεῖ γὰρ αὐτόν, ὥς φασιν, ὁπόταν Χαιρεφίλου τοὺς δύο σκόμβρους ξενίσῃ μεγάλ' ἡδομένη.' καὶ πάλιν*

ἡ Πυθιονίκη δ' ἀσμένως σε δέξεται,
καὶ σοῦ κατέδεται τυχὸν ἴσως ἃ νῦν ἔχεις
λαβὼν παρ' ἡμῶν δῶρ'· ἄπληστός ἐστι γάρ.
e *ὅμως δὲ δοῦναί σοι κέλευσον σαργάνας*
αὐτήν· ταρίχους εὐπόρως γὰρ τυγχάνει

ἔχουσα καὶ σύνεστι σαπέρδαις δυσίν,
καὶ ταῦτ' ἀνάλτοις καὶ πλατυρρύγχοις τισίν.

πρὸ τούτων δ' ἦν ἐραστὴς αὐτῆς Κωβιός τις ὄνομα.

24. περὶ δὲ Καλλιμέδοντος τοῦ Καράβου ὅτι καὶ φίλιχθυς ἦν καὶ διάστροφος τοὺς ὀφθαλμοὺς Τιμοκλῆς f ἐν Πολυπράγμονι

εἶθ' ὁ Καλλιμέδων ἄφνω
ὁ Κάραβος προσῆλθεν. ἐμβλέπων δέ μοι,
ὥς γοῦν ἐδόκει, πρὸς ἕτερον ἄνθρωπόν τινα
ἐλάλει. συνιεὶς δ' οὐδὲν εἰκότως ἐγὼ
ὧν ἔλεγεν ἐπένευον διακενῆς, τῷ δ' ἄρα
βλέπουσι χωρὶς καὶ δοκοῦσιν αἱ κόραι. 340

Ἄλεξις δ' ἐν Κρατεύᾳ ἢ Φαρμακοπώλῃ

τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας
ἤδη τετάρτην ἡμέραν. Β. ἦσαν κόραι
θυγατέρες αὐτῷ; Β. τὰς μὲν οὖν τῶν ὀμμάτων,
ἃς οὐδ' ὁ Μελάμπους, ὃς μόνος τὰς Προιτίδας
ἔπαυσε μαινομένας, καταστήσειεν ἄν. b

ὁμοίως αὐτὸν σκώπτει κἀν τοῖς ἐπιγραφομένοις Συντρέχουσιν. εἰς δὲ ὀψοφαγίαν ἐν μὲν Φαίδωνι ἢ Φαιδρίᾳ οὕτως

ἀγορανομήσεις, ἂν θεοὶ θέλωσι, σύ,
ἵνα Καλλιμέδοντ' εἰς τοὔψον, εἰ φιλεῖς τί με,
παύσῃς καταιγίζοντα δι' ὅλης ἡμέρας.
Β. ἔργον τυράννων, οὐκ ἀγορανόμων λέγεις.
μάχιμος γὰρ ἁνήρ, χρήσιμος δὲ τῇ πόλει.

τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φέρεται κἀν τῇ ἐπιγραφομένῃ εἰς τὸ c φρέαρ. ἐν δὲ Μανδραγοριζομένῃ

εἴ τινας μᾶλλον φιλῶ
ξένους ἑτέρους ὑμῶν, γενοίμην ἔγχελυς,
ἵνα Καλλιμέδων ὁ Κάραβος πρίαιτό με.

ἐν δὲ Κρατεύᾳ

καὶ Καλλιμέδων μετ' Ὀρφέως ὁ Κάραβος.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Γοργύθῳ

ἧττόν τ' ἀποσταίην ἂν ὧν προειλόμην
ἢ Καλλιμέδων γλαύκου προόιτ' ἂν κρανίον.

d Εὔβουλος δ' ἐν Ἀνασῳζομένοις

ἕτεροι δὲ τοῖς θεοῖσι συμπεπλεγμένοι
μετὰ Καράβου σύνεισιν, ὃς μόνος βροτῶν
δύναται καταπιεῖν ἐκ ζεόντων λοπαδίων
ἄθρους τεμαχίτας, ὥστ' ἐνεῖναι μηδὲ ἕν.

Θεόφιλος δὲ ἐν Ἰατρῷ ἅμα σκώπτων αὐτοῦ καὶ τὸ ἐν λόγοις ψυχρόν

πᾶς δὲ φιλοτίμως πρὸς αὐτὸν τῶν νεανίσκων . .
. . . . ἐγχέλειον παρατέθηκε. τῷ πατρὶ
e τευθὶς ἦν χρηστή. πατρίδιον, πῶς ἔχεις πρὸς κάραβον;
ψυχρός ἐστιν, ἄπαγε, φησί· ῥητόρων οὐ γεύομαι.

Φιλήμονος δὲ Μετιόντι εἰπόντος

Ἀγύρριος δὲ παρατεθέντος καράβου,
ὡς εἶδεν αὐτόν, ‛χαῖρε πάππα φίλτατε’
εἴπας, τί ἐποίει; τὸν πατέρα κατήσθιεν.

Ἡρόδικος δ' ὁ κρατήτειος ἐν τοῖς συμμίκτοις ὑπομνήμασι τοῦ Καλλιμέδοντος υἱὸν ἀπέδειξεν ὄντα τὸν Ἀγύρριον.

25. γεγόνασι δὲ καὶ οἵδε ὀψοφάγοι. Ἀνταγόρας f μὲν ὁ ποιητὴς οὐκ εἴα τὸν παῖδα ἀλεῖψαι τὸν ἰχθύν, ἀλλὰ λοῦσαι, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος. ἐν δὲ στρατοπέδῳ ἕψοντι, φησίν, αὐτῷ γόγγρων λοπάδα καὶ περιεζωσμένῳ Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς παραστάς, ἆρά γε, εἶπεν, ὦ Ἀνταγόρα, τὸν Ὅμηρον οἴει τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος πράξεις ἀναγράψαι γόγγρους ἕψοντα; κἀκεῖνον οὐ φαύλως λόγος εἰπεῖν, σὺ δὲ οἴει, φησί, τὸν

Ἀγαμέμνονα τὰς πράξεις ἐκείνας ἐργάσασθαι πολυπραγμονοῦντα τίς ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρους ἕψει; ὄρνιν δ' ἕψων ποτὲ ὁ Ἀνταγόρας οὐκ ἔφη βαδιεῖσθαι εἰς τὸ βαλανεῖον, εὐλαβούμενος μή ποτε οἱ παῖδες τὸν ζωμὸν ἐκροφήσωσι. Φιλοκύδους δ' εἰπόντος ὅτι ἡ μήτηρ τηρήσει, ἐγὼ οὖν, εἶπε, τῇ μητρὶ ὀρνίθειον 341
ζωμὸν πιστεύσω; καὶ Ἀνδροκύδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ζωγράφος φίλιχθυς ὤν, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν ἡδυπαθείας ὡς καὶ τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἰχθῦς κατὰ σπουδὴν γράψαι.

26. περὶ δὲ Φιλοξένου τοῦ Κυθηρίου διθυραμβοποιοῦ Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς τάδε γράφει

ὑπερβολῇ λέγουσι τὸν Φιλόξενον,
τῶν διθυράμβων τὸν ποιητήν, γεγονέναι
ὀψοφάγον. εἶτα πουλύποδα πηχῶν δυοῖν b
ἐν ταῖς Συρακούσαις ποτ' αὐτὸν ἀγοράσαι,
καὶ σκευάσαντα καταφαγεῖν ὅλον σχεδὸν
πλὴν τῆς κεφαλῆς. ἁλόντα δ' ὑπὸ δυσπεψίας
κακῶς σφόδρα σχεῖν· εἶτα δ' ἰατροῦ τινὸς
πρὸς αὐτὸν εἰσελθόντος, ὃς φαύλως πάνυ
ὁρῶν φερόμενον αὐτὸν εἶπεν, εἴ τί σοι
ἀνοικονόμητόν ἐστι, διατίθου ταχύ,
Φιλόξεν'· ἀποθανεῖ γὰρ ὥρας ἑβδόμης.
κἀκεῖνος εἶπε, τέλος ἔχει τὰ πάντα μοι, c
ἰατρέ, φησί, καὶ δεδιῴκηται πάλαι.
τοὺς διθυράμβους σὺν θεοῖς καταλιμπάνω
ἠνδρωμένους καὶ πάντας ἐστεφανωμένους,
οὓς ἀνατίθημι ταῖς ἐμαυτοῦ συντρόφοις
Μούσαις ... Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον ἐπιτρόπους.
ταῦθ' αἱ διαθῆκαι διασαφοῦσιν. ἀλλ' ἐπεὶ
ὁ Τιμοθέου Χάρων σχολάζειν οὐκ ἐᾷ
οὐκ τῆς Νιόβης, χωρεῖν δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ,

d καλεῖ δὲ μοῖρα νύχιος, ἧς κλύειν χρεών,
ἵν' ἔχων ἀποτρέχω πάντα τἀμαυτοῦ κάτω,
τοῦ πουλύποδός μοι τὸ κατάλοιπον ἀπόδοτε.

κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησί

Φιλόξενός ποθ', ὡς λέγουσ', ὁ Κυθήριος
ηὔξατο τριῶν ἔχειν λάρυγγα πήχεων,
ὅπως καταπίνω, φησίν, ὅτι πλεῖστον χρόνον
καὶ πάνθ' ἅμα μοι τὰ βρώμαθ' ἡδονὴν ποιῇ.

e καὶ Διογένης δὲ ὁ κύων ὠμὸν πουλύποδα καταφαγὼν ἐπιθεμένης αὐτῷ τῆς γαστρὸς ἀπέθανε. περὶ δὲ τοῦ Φιλοξένου καὶ ὁ παρῳδὸς Σώπατρος λέγων φησί

δισσαῖς γὰρ ἐν μέσαισιν ἰχθύων φοραῖς
ἧσται τὸν Αἴτνης ἐς μέσον λεύσσων σκοπόν.

27. καὶ Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ ὀψοφάγος ἦν, ὥς φησι Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Δηλίῳ, διηγούμενος τοὺς
f παρὰ Ἁρπάλου δωροδοκήσαντας. γράφει δ' οὕτως

Δημοσθένης τάλαντα πεντήκοντ' ἔχει.
Β. μακάριος, εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί.
Α. καὶ Μοιροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολύ.
Β. ἀνόητος ὁ διδούς, εὐτυχὴς δ' ὁ λαμβάνων.
Α. εἴληφε καὶ Δήμων τι καὶ Καλλισθένης.
Β. πένητες ἦσαν, ὥστε συγγνώμην ἔχω.
Α. ὅ τ' ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπερείδης ἔχει.
342 Β. τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος ἡμῶν πλουτιεῖ,
ὀψοφάγος ὥστε τοὺς λάρους εἶναι Σύρους.

καὶ ἐν Ἰκαρίοις δὲ ὁ αὐτὸς ποιητής φησι

τόν τ' ἰχθυόρρουν ποταμὸν Ὑπερείδην πέρα,
ὃς ἠπίαις φωναῖσιν ἔμφρονος λόγου
κόμποις παφλάζων ἠπίοις πυκνώμασιν
πρὸς πᾶν . . . δύσας ἔχει
μισθωτὸς ἄρδει πεδία τοῦ δεδωκότος.

Φιλέταιρος δ' ἐν Ἀσκληπιῷ τὸν Ὑπερείδην πρὸς τῷ

ὀψοφαγεῖν καὶ κυβεύειν αὐτόν φησι, καθάπερ καὶ b
Καλλίαν τὸν ῥήτορα Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ

ἄλλον δ' ἰχθὺν
μεγέθει πίσυνόν τινα τοῖσδε τόποις
ἥκει κομίσας
γλαυκός τις ἐν πόντῳ γαλεοὺς
σῖτον ὀψοφάγων λίχνων τ' ἀνδρῶν
ἀγάπημα φέρω κατ' ὤμων.
τίνα τῷδ' ἐνέπω τὴν σκευασίαν;
πότερον χλωρῷ τρίμματι βρέξας,
ἢ τῆς ἀγρίας
ἅλμης νάμασι σῶμα λιπάνας
πυρὶ παμφλέκτῳ παραδώσω;
ἔφα τὶς ὡς [ἐν] ἅλμῃ
θερμῇ τοῦτο φάγοι γ' ἑφθὸν ἀνὴρ Μοσχίων φί- c
λαυλος.
βοᾷς δ' ὄνειδος ἴδιον, ὦ Καλλία,
εἰ σὺ μὲν ἀμφί τε σῦκα καὶ ἀμφὶ ταρίχι' ἀγάλλει,
τοῦ δ' ἐν ἅλμῃ παρεόντος οὐ γεύει χαρίεντος ὄψου.

τὰ μὲν σῦκα ὡς ἂν συκοφάντην λοιδορῶν, τὰ δὲ ταρίχη μήποτε καὶ ὡς αἰσχροποιοῦντος. καὶ ὁ Ἕρμιππος δέ φησιν ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν ἑωθινὸν τὸν Ὑπερείδην ποιεῖσθαι νῦν τοὺς περιπάτους ἐν τοῖς ἰχθύσιν.

28. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης καὶ Ἀριστοτέλη
τὸν φιλόσοφον ὀψοφάγον φησὶ γεγονέναι. καὶ Μά-
των δ' ὁ σοφιστὴς ὀψοφάγος ἦν. δηλοῖ δὲ τοῦτ' Ἀν- d
τιφάνης ἐν Κιθαρῳδῷ, οὗ ἡ ἀρχὴ 'οὐ ψεῦδος οὐδέν
φησιν,'

ὀφθαλμὸν ὤρυττέν τις ὥσπερ ἰχθύος
Μάτων προσελθών.

Ἀναξίλας δ' ἐν Μονοτρόπῳ

τοῦ κεστρέως κατεδήδοκεν τὸ κρανίον
ἀναρπάσας Μάτων· ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.

ὑπερβολὴ γαστριμαργίας τὸ καὶ ἁρπάζειν ἐσθίοντα,
e καὶ ταῦτα κρανίον κεστρέως, εἰ μὴ ἄρα οἱ περὶ ταῦτα
δεινοὶ ἴσασιν ἐνόν τι χρήσιμον ἐν κεστρέως κρανίῳ, ὅπερ ἐστὶ τῆς Ἀρχεστράτου λιχνείας ἐμφανίσαι ἡμῖν.

29. Ἀντιφάνης δ' ἐν Πλουσίοις κατάλογον ποιεῖται ὀψοφάγων ἐν τούτοις

Εὔθυνος δ' ἔχων
σανδάλια καὶ σφραγῖδα καὶ μεμυρισμένος
ἐλογίζετο τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ' ὅ τι·
f Φοινικίδης δὲ Ταυρέας θ' ὁ φίλτατος,
ἄνδρες παλαιοὶ ὀψοφάγοι τοιοῦτοί τινες,
οἷοι καταβροχθίζειν ἐν ἀγορᾷ τὰ τεμάχη,
ὁρῶντες ἐξέθνησκον ἐπὶ τῷ πράγματι,
ἔφερόν τε δεινῶς τὴν ἀνοψίαν πάνυ.
κύκλους δὲ συναγείροντες ἔλεγον τοιαδί,
ὡς οὐ βιωτόν ἐστιν οὐδ' ἀνασχετόν
τῆς μὲν θαλάττης ἀντιποιεῖσθαί τινας
343 ὑμῶν ἀναλίσκειν τε πολλὰ χρήματα,
ὄψου δὲ [δεῦρο] μηδὲν εἰσπλεῖν μηδὲ γρῦ.
τί οὖν ὄφελος τῶν νησιάρχων ἐστί; δεῖ
νόμῳ κατακλεῖσαι τοῦτο, παραπομπὴν ποιεῖν
τῶν ἰχθύων. νυνδὶ Μάτων συνήρπακεν
τοὺς ἁλιέας, καὶ Διογείτων νὴ Δία
ἅπαντας ἀναπέπεικεν ὡς αὑτὸν φέρειν,
κοὐ δημοτικόν γε τοῦτο δρᾷ τοιαῦτα φλῶν.
γάμοι δ' ἐκείνοις καὶ πότοι νεανικοὶ
ἦσαν.

b Εὔφρων δὲ ἐν Μούσαις

Φοινικίδης δ' ὡς εἶδεν ἐν πλήθει νέων
μεστὴν ζέουσαν λοπάδα νηρείων τέκνων,

ἐπίσχετ᾽ ὀργῇ χεῖρας ἠρεθισμένος·
τίς φησιν εἶναι δεινὸς ἐκ κοινοῦ φαγεῖν;
τίς ἐκ μέσου τὰ θερμὰ δεινὸς ἁρπάσαι;
ποῦ Κόρυδος ἢ Φυρόμαχος ἢ Νείλου βία;
ἴτω πρὸς ἡμᾶς, καὶ τάχ᾽ οὐδὲν ἂν λάβοι.

30. τῆς αὐτῆς ἰδέας καὶ Μελάνθιος ἦν ὁ τῆς c
τραγῳδίας ποιητής. ἔγραψε δὲ καὶ ἐλεγεῖα. κωμῳ-
δοῦσι δ᾽ αὐτὸν ἐπ᾽ ὀψοφαγίᾳ Λεύκων ἐν Φράτερσιν,
᾽Αριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ, Φερεκράτης ἐν Πετάλῃ. ἐν
δὲ τοῖς Ἰχθύσιν Ἄρχιππος τῷ δράματι ὡς ὀψοφάγον
δήσας παραδίδωσι τοῖς ἰχθύσιν ἀντιβρωθησόμενον.
ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀρίστιππος ὁ σωκρατικὸς ὀψοφάγος
ἦν· ὅστις καὶ ὑπὸ Πλάτωνός ποτε ὀνειδιζόμενος ἐπὶ
τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φησι Σωτίων καὶ Ἡγήσανδρος.
γράφει δὲ οὕτως ὁ Δελφός '᾽Αρίστιππος, Πλάτωνος d
ἐπιτιμήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε,
δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι. τοῦ δὲ Πλάτωνος
εἰπόντος ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου, ὁρᾷς
οὖν, εἶπεν, ὦ Πλάτων, ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ
σὺ φιλάργυρος.' Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Αὐλητρίδι ἢ Δι-
δύμαις Φοινικίδην τινὰ ἐπ᾽ ὀψοφαγίᾳ κωμῳδῶν
φησίν

ὁ μὲν Μενέλεως ἐπολέμησ᾽ ἔτη δέκα
τοῖς Τρωσὶ διὰ γυναῖκα τὴν ὄψιν καλήν,
Φοινικίδης δὲ Ταυρέᾳ δι᾽ ἔγχελυν.

31. Δημοσθένης δὲ ὁ ῥήτωρ Φιλοκράτην, ἐπειδὴ e
ἐκ τοῦ προδοτικοῦ χρυσίου πόρνας καὶ ἰχθῦς ἠγόρα-
ζεν, εἰς ἀσέλγειαν καὶ ὀψοφαγίαν λοιδορεῖ. Διοκλῆς
δὲ ὁ ὀψοφάγος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πυθομένου
τινὸς αὐτοῦ πότερος χρηστότερος ἰχθύς, γόγγρος ἢ
λάβραξ, ὃ μὲν ἑφθός, ἔφη, ὃ δὲ ὀπτός. ὀψοφάγος δ᾽
ἦν καὶ Λεοντεὺς ὁ Ἀργεῖος τραγῳδός, Ἀθηνίωνος μὲν

μαθητὴς οἰκέτης δὲ γενόμενος Ἰόβα τοῦ Μαυρουσίων
βασιλέως, ὥς φησιν Ἀμάραντος ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς,
f γεγραφέναι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τοὐπίγραμμα
τὸν Ἰόβαν, ὅτε κακῶς τὴν Ὑψιπύλην ὑπεκρίνατο

μή με Λεοντῆος τραγικοῦ κιναρηφάγου ἦθος
λεύσσων Ὑψιπύλης ἐς κακὸν ἦτορ ὅρα.
ἤμην γάρ ποτ᾽ ἐγὼ Βάκχῳ φίλος, οὐδέ τιν᾽ ὧδε
γῆρυν χρυσολόβοις οὔασιν ἠγάσατο.
νῦν δέ με χυτρόποδες κέραμοι καὶ ξηρὰ τάγηνα
344 χήρωσαν φωνῆς γαστρὶ χαριζόμενον.

32. Φόρουσκον δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν ἰχθυο-
φάγον οὐ δυνηθέντα ὅσον ἤθελεν ἀφελεῖν τοῦ ἰχθύος,
ἀλλ᾽ ἀκολουθήσαντος αὐτῷ πλείονος εἰπεῖν

τὰ δ᾽ ἀντιτείνοντ᾽ αὐτόπρεμν᾽ ἀπόλλυται,

καὶ ὅλον τὸν ἰχθὺν ἀναλῶσαι. Βίων δὲ προαρπάσαν-
τός τινος τὰ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ
δαψιλῶς φαγὼν ἐπεῖπεν

Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ᾽ ἐξειργάζετο.

b Θεόκριτος δ᾽ ὁ Χῖος τελευτησάσης τῆς γυναικὸς Διο-
κλεῖ τῷ ὀψοφάγῳ, ἐπειδὴ ποιῶν αὐτῇ τὸ περίδειπνον
πάλιν ὠψοφάγει κλαίων ἅμα, παῦσαι, φησί, κλαίων,
ὦ πόνηρε· οὐδὲν γὰρ πλέον ὀψοφαγῶν ποιήσεις. τοῦ
δ᾽ αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγρὸν καταβεβρωκότος εἰς ὀψοφα-
γίαν, ἐπειδὴ θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε
τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, λοιπόν, ἔφησεν, ἐστίν,
ὁ Θεόκριτος, σοὶ καὶ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, καὶ ἔσῃ
τρία τὰ μέγιστα ἠφανικώς, γῆν καὶ θάλασσαν καὶ
c οὐρανόν. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ βίων φίλιχθύν
τινα ἀναγράφων φησὶν οὕτως 'Τέχνων ὁ παλαιὸς αὐ-
λητής, Χάρμου τοῦ αὐλητοῦ τελευτήσαντος (ἦν δὲ
φίλιχθυς) ἀποπυρίδας ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐνήγιζεν
αὐτῷ.' καὶ Ἄλεξις δ᾽ ὁ ποιητὴς ἦν ὀψοφάγος, ὡς ὁ

Σάμιός φησι Λυγκεύς· καὶ σκωπτόμενος ὑπό τινων σπερμολόγων εἰς ὀψοφαγίαν, ἐρομένων τε ἐκείνων τί ἂν ἥδιστα φάγοι, ὁ Ἄλεξις, σπερμολόγους, ἔφη, πεφρυγμένους.

33. Νόθιππον δὲ τὸν τραγῳδιοποιὸν [ὃν] Ἕρμιππος ἐν ταῖς Μοίραις φησίν

εἰ δ' ἦν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν νῦν τοιόνδε μάχεσθαι, d
καὶ βατὶς αὐτῶν ἡγεῖτ' ὀπτὴ μεγάλη καὶ πλευρὸν ὕειον,
τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν χρῆν, πέμπειν δὲ Νόθιππον ἕν' ὄντα.
εἷς γὰρ μόνος ὢν κατεβρόχθισεν ἂν τὴν Πελοπόννησον ἅπασαν.

ὅτι δὲ οὗτος ἦν ὁ ποιητὴς σαφῶς παρίστησι Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις. Μυννίσκος ὁ τραγικὸς ὑποκριτὴς κωμῳδεῖται ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Σύρφακι ὡς ὀψοφάγος οὕτως

ὁδὶ μὲν ἀναγυράσιος ὀρφώς ἐστί σοι. e
Β. οἶδ', ὦ φίλος Μυννίσκος ἔσθ' ὁ Χαλκιδεύς.
Α. καλῶς λέγεις.

καὶ Λάμπωνα δὲ τὸν μάντιν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις κωμῳδοῦσι Καλλίας Πεδήταις καὶ Λύσιππος Βάκχαις. Κρατῖνος δ' ἐν Δραπέτισιν εἰπὼν περὶ αὐτοῦ

Λάμπωνα, τὸν οὐ βροτῶν
ψῆφος δύναται φλεγυρὰ
δείπνου φίλων ἀπείργειν,

ἐπιφέρει

νῦν δ' αὖθις ἐρυγγάνει·
βρύκει γὰρ ἅπαν τὸ παρόν,
τρίγλῃ δὲ κἂν μάχοιτο. f

34. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασιν ὀψοφάγους καταλέγων Φαίδωνος μέν τινος ἐν τούτοις μέμνηται

Φαίδων δέ τε φυκίδ' ἐνείκαι
χορδάς θ' ὁ ψάλτης· ἔστι γὰρ ὀψοφάγος.

Ἄγιδος δ' ἐν τούτοις

ἑφθὸς ὁ κάλλιχθυς· νῦν ἔμβαλε τὴν βαλανάγραν,
345 ἔλθῃ μὴ Πρωτεὺς Ἆγις ὁ τῶν λοπάδων.
γίγνεθ' ὕδωρ καὶ πῦρ καὶ ὃ βούλεται. ἀλλ' ἀπόκλειε . . .
ἥξει γὰρ τοιαῦτα μεταπλασθεὶς τυχὸν ὡς Ζεὺς
χρυσορόης ἐπὶ τήνδ' Ἀκρισίου λοπάδα.

καὶ γυναῖκα δέ τινα Κλειὼ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σκώπτων φησίν

ὀψοφάγει Κλειοῖ· καταμύομεν· ἢν δὲ θελήσῃς,
b ἔσθε μόνη. δραχμῆς ἔστιν ὁ γόγγρος ἅπας.
θὲς μόνον ἢ ζώνην ἢ ἐνώτιον ἤ τι τοιοῦτον
σύσσημον. τὸ δ' ὁρᾶν μὴ μόνον οὐ λέγομεν.
ἡμετέρη σὺ Μέδουσα· 'λιθούμεθα πάντα πάλαι που
οὐ Γοργοῦς, γόγγρου δ' οἱ μέλεοι λοπάδι.

35. Ἀριστόδημος δ' ἐν τοῖς γελοίοις ἀπομνημονεύμασιν Εὐφράνορά φησι τὸν ὀψοφάγον ἀκούσαντα
c ὅτι ἄλλος ἰχθυοφάγος ἀπέθανε θερμὸν ἰχθύος τέμαχος καταπιὼν ἀναφωνῆσαι, ἱερόσυλος ὁ θάνατος. Κίνδων δὲ ὁ ὀψοφάγος καὶ Δημύλος, ὀψοφάγος δὲ καὶ οὗτος, γλαύκου παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενός, ὁ μὲν τὸν ὀφθαλμὸν κατελάβετο, καὶ ὁ Δημύλος ἐπὶ τὸν ἐκείνου ὀφθαλμὸν ἐπιβαλὼν ἐβιάζετο φωνῶν, ἄφες καὶ ἀφήσω. ἐν δείπνῳ δέ ποτε καλῆς λοπάδος ὄψου παρατεθείσης ὁ Δημύλος οὐκ ἔχων ὅπως αὐτὴν μόνος καταφάγῃ ἐνέπτυσεν εἰς αὐτήν. Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστης πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ

d συνέβη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος οἷος ἦν κατεσθίειν. τοῦ δ' ἐμβλέψαντος αὐτῷ, τί οὖν, ἔφη, τοὺς συζῶντάς σοι οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδύνησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν; Ἴστρος δέ φησι Χοιρίλον τὸν ποιητὴν παρ' Ἀρχελάου τέσσαρας μνᾶς ἐφ' ἡμέρᾳ λαμβάνοντα, ταύτας καταναλίσκειν εἰς ὀψοφαγίαν γενόμενον ὀψοφάγον. οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ τοὺς ἰχθυοφάγους παῖδας, ὧν Κλέαρχος μνημονεύει ἐν τῷ περὶ θινῶν φάσκων Ψαμμίτιχον τὸν Αἰγυπτίων e βασιλέα παῖδας θρέψαι ἰχθυοφάγους, τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου βουλόμενον εὑρεῖν· καὶ ἄλλους δὲ ἀδίψους ἀσκῆσαι τοὺς ἐρευνησομένους τὰς ἐν Λιβύῃ ψάμμους, ὧν ὀλίγοι διεσώθησαν. οἶδα δὲ καὶ τοὺς περὶ Μόσσυνον τῆς Θρᾴκης βοῦς, οἳ ἰχθῦς ἐσθίουσι, παραβαλλομένους αὐτοῖς εἰς τὰς φάτνας. Φοινικίδης δὲ τοὺς ἰχθῦς παρατιθεὶς τοῖς τὰς συμβολὰς δεδωκόσι, τὴν μὲν θάλασσαν ἔλεγε κοινὴν εἶναι, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ ἰχθῦς τῶν ὠνησαμένων.

36. εἴρηται δὲ καὶ ὁ ὀψοφάγος, ὦ ἑταῖροι, καὶ τὸ f ὀψοφαγεῖν. Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις δευτέραις

οὐδ' ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν.

Κηφισόδωρος Ὑί

οὐδ' ὀψοφάγος οὐδ' ἀδολέσχης.

Μάχων Ἐπιστολῇ

ὀψοφάγος εἰμί. τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς τέχνης
θεμέλιος ἡμῖν. προσπεπονθέναι τι δεῖ 346
τὸν μὴ τὰ παραδοθέντα λυμανούμενον.
πεφροντικὼς αὐτοῦ γὰρ οὐκ ἔσται κακός.
ἔπειτ' ἐπὰν ᾖ καθαρὰ τᾀσθητήρια,

οὐκ ἂν διαμάρτοις. ἕψε καὶ γεύου πυκνά.
ἅλας οὐκ ἔχει· προσένεγκ'. ἔτ' ἐπιδεῖταί τινος
ἑτέρου· πάλιν γεύου σὺ μέχρι ἂν ἡδὺς ᾖ.
ὥσπερ λύραν ἐπίτειν', ἕως ἂν ἁρμόσῃ.
εἶθ' ὁπόταν ἤδη πάντα συμφωνεῖν δοκῇ,
b εἴσαγε διὰ πασῶν νικολαίδας μυκόνιος.

πρὸς τούτοις τοῖς ὀψοφάγοις, ἄνδρες ἑταῖροι, οἶδα καὶ τὸν παρ' Ἠλείοις τιμώμενον ὀψοφάγον Ἀπόλλωνα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἄτταλον ἐπιστολῇ. οἶδα δὲ καὶ τὴν ἐν τῇ Πισάτιδι γραφὴν ἀνακειμένην ἐν τῷ τῆς Ἀλφειώσας Ἀρτέμιδος ἱερῷ· c Κλεάνθους δ' ἐστὶ τοῦ Κορινθίου· ἐν ᾗ Ποσειδῶν πεποίηται θύννον τῷ Διὶ προσφέρων ὠδίνοντι, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ἐν ὀγδόῃ τοῦ Τρωικοῦ διακόσμου.

37. καὶ τοσαῦτα μέν, ἔφη ὁ Δημόκριτος, καὶ αὐτὸς ὑμῖν προσοψωνήσας, οὐκ ὀψοφαγήσων, παρῆλθον, διὰ τὸν πάντ' ἄριστον Οὐλπιανόν, ὃς διὰ τὰ Σύρων πάτρια καὶ ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀπεστέρησεν, ἕτερ' ἐξ ἑτέρων ἀεὶ παρεισφέρων. καίτοι γε Ἀντίπατρος ὁ Ταρσεὺς ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τετάρτῳ περὶ δεισιδαι- d μονίας λέγεσθαί φησι πρός τινων ὅτι Γάτις ἡ τῶν Σύρων βασίλισσα οὕτως ἦν ὀψοφάγος ὥστε κηρῦξαι ἄτερ Γάτιδος μηδένα ἰχθὺν ἐσθίειν· ὑπ' ἀγνοίας δὲ τοὺς πολλοὺς αὐτὴν μὲν Ἀτεργάτιν ὀνομάζειν, ἰχθύων δὲ ἀπέχεσθαι. Μνασέας δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀσίας φησὶν οὕτως ʽἐμοὶ μὲν ἡ Ἀτεργάτις δοκεῖ χαλεπὴ βασίλισσα γεγονέναι καὶ τῶν λαῶν σκληρῶς ἐπεστατηκέναι, ὥστε καὶ ἀπονομίσαι αὐτοῖς ἰχθὺν μὴ ἐσθίειν, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν ἀναφέρειν, διὰ τὸ ἀρέσαι αὐτῇ τὸ e βρῶμα. καὶ διὰ τόδε νόμιμον ἔτι διαμένειν, ἐπὰν εὔξωνται τῇ θεῷ, ἰχθῦς ἀργυροῦς ἢ χρυσοῦς ἀνατιθέναι· τοὺς δὲ ἱερεῖς πᾶσαν ἡμέραν τῇ θεῷ ἀληθι-

νοὺς ἰχθῦς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ὀψοποιησαμένους παρατιθέναι, ἑφθούς τε ὁμοίως καὶ ὀπτούς, οὓς δὴ αὐτοὶ καταναλίσκουσιν οἱ τῆς θεοῦ ἱερεῖς.' καὶ μικρὸν προελθὼν πάλιν φησίν 'ἡ δέ γε Ἀτεργάτις, ὥσπερ Ξάνθος λέγει ὁ Λυδός, ὑπὸ Μόξου τοῦ Λυδοῦ ἁλοῦσα κατεποντίσθη μετὰ Ἰχθύος τοῦ υἱοῦ ἐν τῇ περὶ Ἀσκάλωνα λίμνῃ διὰ τὴν ὕβριν, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων κατεβρώθη.'

38. τάχα δὲ καὶ ὑμεῖς, ἄνδρες φίλοι, ἑκόντες f
παρελίπετε ὡς ἱερόν τινα ἰχθὺν τὸν παρ' Ἐφίππῳ τῷ κωμῳδιοποιῷ, ὅν φησι τῷ Γηρυόνῃ σκευάζεσθαι ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι διὰ τούτων λέγων

τούτῳ δ' ὁπόταν ναέται χώρας
ἰχθύν τιν' ἕλωσ' οὐχ ἡμέριον,
τῆς περικλύστου δ' ἁλίας Κρήτης
μείζω μεγέθει, λοπάς ἐστ' αὐτῷ
δυνατὴ τούτους χωρεῖν ἑκατόν.
καὶ περιοίκους εἶναι ταύτης 347
Σίνδους Λυκίους Μυγδονιώτας
Κραναοὺς Παφίους. τούτους δ' ὕλην
κόπτειν, ὁπόταν βασιλεὺς ἕψῃ
τὸν μέγαν ἰχθύν, καὶ προσάγοντας
καθ' ὅσον πόλεως ἕστηκεν ὅρος
τούσδ' ὑποκάειν, λίμνην δ' ἐπάγειν
ὕδατος μεστὴν εἰς τὴν ἅλμην,
τοὺς δ' ἅλας αὐτῷ ζεύγη προσάγειν
μηνῶν ὀκτὼ συνεχῶς ἑκατόν.
περιπλεῖν δ' ἐπὶ τοῖς ἄμβωσιν ἄνω b
πέντε κέλητας πεντασκάλμους,
περιαγγέλλειν τ' οὐχ ὑποκάειν
Λυκίων πρυτάνεις. Β. ψυχρὸν τουτί.
παύου φυσῶν, Μακεδὼν ἄρχων·

σβέννυ Κελτούς, μὴ προσκαύσῃς.

οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα εἴρηκεν ὁ Ἔφιππος
c κἀν Πελταστῇ τῷ δράματι, ἐν ᾧ καὶ ταῦτα ἐκείνοις ὑποτέτακται

τοιαῦθ' ὑθλῶν δειπνεῖ καὶ ζῇ
θαυμαζόμενος μετὰ μειρακίων,
οὐ γιγνώσκων ψήφων ἀριθμούς,
σεμνὸς σεμνῶς χλανίδ' ἕλκων.

εἰς τίνα δὲ ταῦτ' ἀποτεινόμενος ὁ Ἔφιππος εἴρηκεν ὥρα σοὶ ζητεῖν, ὦ καλὲ Οὐλπιανέ, καὶ διδάσκειν ἡμᾶς, καὶ τῶν εἰρημένων τούτων

εἴ τί σοι ψελλόν τε καὶ δυσεύρετον,
ἐπαναδίπλαζε, καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε.
σχολὴ δὲ πλείων ἢ θέλω πάρεστί μοι,

κατὰ τὸν Αἰσχύλου Προμηθέα.

d 39. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀνεβόησε, καὶ τίν' ἂν τῶν μεγάλων οὗτος οὐκ ἰχθύων, ἀλλὰ ζητήσεων ἐπὶ νοῦν λάβοι; ὃς τὰς ἀκάνθας ἀεὶ ἐκλέγει ἐψητῶν τε καὶ ἀθερινῶν καὶ εἴ τι τούτων ἀτυχέστερόν ἐστιν ἰχθύδιον, τὰ μεγάλα τεμάχη παραπεμπόμενος. καθάπερ γάρ

ἐν ταῖς γεννικαῖς εὐωχίαις

(φησὶν ἐν Ἰξίονι Εὔβουλος)

ἀμύλων παρόντων ἐσθίουσ' ἑκάστοτε
ἄνηθα καὶ σέλινα καὶ φλυαρίας
καὶ κάρδαμ' ἐσκευασμένα,

οὕτω μοι δοκεῖ καὶ ὁ λεβητοχάρων Οὐλπιανός, κατὰ
e τὸν ἐμὸν Μεγαλοπολίτην Κερκιδᾶν, μηδὲν μὲν ἐσθίειν τῶν ἀνδρὶ προσηκόντων, τηρεῖν δὲ τοὺς ἐσθίοντας εἰ παρεῖδον ἢ ἄκανθαν ἢ τῶν τραγανῶν τι ἢ χονδρῶδες τῶν παρατεθέντων, οὐδ' ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος τὰ τοῦ καλοῦ καὶ λαμπροῦ Αἰσχύλου, ὃς τὰς

αὐτοῦ τραγῳδίας τεμάχη εἶναι ἔλεγε τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων. φιλόσοφος δὲ ἦν τῶν πάνυ ὁ Αἰσχύλος, ὃς καὶ ἡττηθεὶς ἀδίκως ποτέ, ὥς Θεόφραστος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς εἴρηκεν, ἔφη χρόνῳ τὰς τραγῳδίας ἀνατιθέναι, εἰδὼς ὅτι κομιεῖται τὴν f προσήκουσαν τιμήν.

40. πόθεν δὲ καὶ εἰδέναι δύναται ἅπερ εἶπε Στρατόνικος ὁ κιθαριστὴς εἰς Πρόπιν τὸν Ῥόδιον κιθαρῳδόν; Κλέαρχος γὰρ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν φησὶν ὡς ὁ Στρατόνικος θεασάμενος τὸν Πρόπιν, ὄντα τῷ μὲν μεγέθει μέγαν τῇ δὲ τέχνῃ κακὸν καὶ ἐλάττονα τοῦ σώματος, ἐπερωτώντων αὐτὸν ποῖός τίς ἐστιν, εἶπεν 'οὐδεὶς κακὸς μέγας ἰχθύς', αἰνισσόμενος 348 ὅτι πρῶτον μὲν οὐδείς ἐστιν, εἶθ' ὅτι κακός, καὶ πρὸς τούτοις μέγας μὲν ἰχθὺς δὲ διὰ τὴν ἀφωνίαν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ γελοίου λεχθῆναι μέν φησι τὴν παροιμίαν ὑπὸ τοῦ Στρατονίκου, ἀλλ' εἰς Σιμμύκαν τὸν ὑποκριτήν, διελόντος τὴν παροιμίαν 'οὐδεὶς μέγας σαπρὸς ἰχθύς.' Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ναξίων πολιτείᾳ περὶ τῆς παροιμίας οὕτω γράφει 'τῶν παρὰ Ναξίοις εὐπόρων οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἄστυ ᾤκουν, οἱ δὲ b ἄλλοι διεσπαρμένοι κατὰ κώμας. ἐν οὖν δή τινι τῶν κωμῶν, ᾗ ὄνομα ἦν Ληστάδαι, Τελεσταγόρας ᾤκει, πλούσιός τε σφόδρα καὶ εὐδοκιμῶν καὶ τιμώμενος παρὰ τῷ δήμῳ τοῖς τ' ἄλλοις ἅπασι καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν πεμπομένοις. καὶ ὅτε καταβάντες ἐκ τῆς πόλεως δυσωνοῖντό τι τῶν πωλουμένων, ἔθος ἦν τοῖς πωλοῦσι λέγειν ὅτι μᾶλλον ἂν προέλοιντο Τελεσταγόρᾳ δοῦναι ἢ τοσούτου ἀποδόσθαι. νεανίσκοι οὖν τινὲς ὠνούμενοι μέγαν ἰχθύν, εἰπόντος τοῦ ἁλιέως c τὰ αὐτά, λυπηθέντες τῷ πολλάκις ἀκούειν, ὑποπιόντες ἐκώμασαν πρὸς αὐτόν. δεξαμένου δὲ τοῦ Τελε-

σταγόρου φιλοφρόνως αὐτοὺς οἱ νεανίσκοι αὐτόν τε ὕβρισαν καὶ δύο θυγατέρας αὐτοῦ ἐπιγάμους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες οἱ Νάξιοι καὶ τὰ ὅπλα ἀναλαβόντες ἐπῆλθον τοῖς νεανίσκοις· καὶ μεγίστη τότε στάσις ἐγένετο, προστατοῦντος τῶν Ναξίων Λυγδάμιδος, ὃς ἀπὸ ταύτης τῆς στρατηγίας τύραννος ἀνεφάνη τῆς πατρίδος.'

d 41. οὐκ ἄκαιρον δὲ εἶναι νομίζω [εἰπεῖν] ἔτι καὶ αὐτός, ἐπειδήπερ ἐμνήσθην τοῦ κιθαριστοῦ Στρατονίκου, λέξαι τι περὶ τῆς εὐστοχίας αὐτοῦ τῶν ἀποκρίσεων. διδάσκων γὰρ κιθαριστάς, ἐπειδὴ ἐν τῷ διδασκαλείῳ εἶχεν ἐννέα μὲν εἰκόνας τῶν Μουσῶν, τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος μίαν, μαθητὰς δὲ δύο, πυνθανομένου τινὸς πόσους ἔχοι μαθητάς, ἔφη, σὺν τοῖς θεοῖς δώδεκα. εἰς Μύλασα δ' ἐπιδημήσας καὶ κατιδὼν ναοὺς μὲν πολλούς, ἀνθρώπους δὲ ὀλίγους, στὰς ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἔφη, ἀκούετε ναοί. Μάχων δὲ αὐτοῦ e ἀναγράφει τάδε ἀπομνημονεύματα

Στρατόνικος ἀπεδήμησεν εἰς Πέλλαν ποτὲ
παρὰ πλειόνων ἔμπροσθε τοῦτ' ἀκηκοώς,
ὡς σπληνικοὺς εἴωθεν ἡ πόλις ποιεῖν
ἐν τῷ βαλανείῳ· καταμαθὼν οὖν πλείονας
γυμναζομένους τῶν μειρακίσκων παρὰ τὸ πῦρ
κομψῶς τό τε χρῶμα καὶ τὸ σῶμ' ἠσκηκότας,
διαμαρτάνειν ἔφασκε τοὺς εἰρηκότας
αὐτῷ· καταμαθὼν δ', ἡνίκ' ἐξῄει πάλιν,
τῆς κοιλίας τὸν σπλῆν' ἔχοντα διπλάσιον . . .
f καθήμενος γὰρ ἐνθάδ' οὗτος φαίνεται
τά θ' ἱμάτια τῶν εἰσιόντων λαμβάνων
τηρεῖν ἅμα καὶ τοὺς σπλῆνας εὐθέως, ἵνα
μηδ' ἡτισοῦν τοῖς ἔνδον ᾖ στενοχωρία.
ψάλτης κακὸς Στρατόνικον ἑστιῶν ποτὲ

ἐπεδείκνυτ' αὐτῷ τὴν τέχνην παρὰ τὸν πότον.
οὔσης δὲ λαμπρᾶς καὶ φιλοτίμου τῆς δοχῆς,
ψαλλόμενος ὁ Στρατόνικος, οὐκ ἔχων δ' ὅτῳ
διαλέξεθ' ἑτέρῳ, συγκατέθλα τὸ ποτήριον.
ᾔτησε μεῖζον. καὶ κυάθους πολλοὺς λαβών, 349
τῷ θ' ἡλίῳ τὴν κύλικα δείξας, συντόμως
πιὼν καθεῦδε, τἄλλ' ἐπιτρέψας τῇ τύχῃ.
ἐπὶ κῶμον ἐλθόντων δὲ τῷ ψάλτῃ τινῶν
ἑτέρων κατὰ τύχην, ὡς ἔοικε, γνωρίμων,
ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ' εὐθέως.
προσπυνθανομένων δ' ὅ τι πολὺν πίνων ἀεὶ
οἶνον ἐμεθύσθη συντόμως, ἀπεκρίνατο,
ὁ γὰρ ἐπίβουλος κἀναγὴς ψάλτης, ἔφη,
ὡς βοῦν ἐπὶ φάτνῃ δειπνίσας ἀπέκτονεν.
Στρατόνικος εἰς Ἄβδηρ' ἀποδημήσας ποτὲ b
ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τιθέμενον αὐτόθι,
ὁρῶν ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατ' ἰδίαν
κεκτημένον κήρυκα, κηρύττοντά τε
ἕκαστον αὐτῶν ὅτε θέλοι νουμηνίαν,
σχεδόν τε τοὺς κήρυκας ἐν τῷ χωρίῳ
ὄντας πολὺ πλείους κατὰ λόγον τῶν δημοτῶν,
ἐπ' ἄκρων ἐβάδιζε τῶν ὀνύχων ἐν τῇ πόλει
σχέδην, δεδορκὼς ἀτενὲς εἰς τὴν γῆν κάτω.
πυνθανομένου δὲ τῶν ξένων αὐτοῦ τινὸς
τὸ πάθος τὸ γεγονὸς ἐξαπίνης περὶ τοὺς πόδας, c
τοῦτ' εἶπε, τοῖς ὅλοις μὲν ἔρρωμαι, ξένε,
καὶ τῶν κολάκων πολὺ θᾶττον ἐπὶ δεῖπνον τρέχω·
ἀγωνιῶ δὲ καὶ δέδοικα παντελῶς
μή ποτ' ἐπιβὰς κήρυκι τὸν πόδ' ἀναπαρῶ.
αὐλεῖν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖσιν αὐλητοῦ κακοῦ
μέλλοντος ὁ Στρατόνικος, εὐφήμει μέχρι

σπείσαντες εὐξώμεσθ' ἄν, ἠσί, τοῖς θεοῖς.
Κλέων τις ἦν κιθαρῳδός, ὃς ἐκαλεῖτο Βοῦς,
δεινῶς ἀπᾴδων τῇ λύρᾳ τ' οὐ χρώμενος.
d τούτου διακούσας ὁ Στρατόνικος εἶφ' ὅτι
ὄνος λύρας ἐλέγετο, νῦν δὲ βοῦς λύρας.
Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην
ἔπλευσεν εἰς τὸν Πόντον, ὄντα βασιλέα.
πολλοῦ χρόνου δ' ἤδη γεγονότος ἀποτρέχειν
ἠβούλετο Στρατόνικος εἰς τὴν Ἑλλάδα.
ὡς δ' αὐτόν, ὡς ἔοικεν, οὐ προσίετο,
τοῦτ' ἀποκριθῆναί φασι τῷ Βηρισάδῃ,
σὺ γὰρ διανοεῖ, φησίν, αὐτοῦ καταμένειν;
ἐν τῇ Κορίνθῳ παρεπεδήμησέν ποτε
e Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδός. εἶτα γρᾴδιον
ἐνέβλεπεν αὐτῷ κοὐκ ἀφίστατ' οὐδαμοῦ.
κᾆθ' ὁ Στρατόνικος, πρὸς θεῶν, μῆτερ, φράσον
τί ἔσθ' ὃ βούλει, καὶ τί μ' εἰσβλέπεις ἀεί;
διηπόρησα, φησίν, εἰ μήτηρ δέκα
σὲ μῆνας εἶχε κἀκράτει τῆς κοιλίας,
πόλις δ' ἔχουσά σ' ἡμέραν ἀλγεῖ μίαν.
ἡ Νικοκρέοντος εἰσιοῦσ' Ἀξιοθέα
γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἅβρας εἰς τὸν πότον
ἀπεψόφησε, κᾆτα τῷ σικυωνίῳ
f ἀμυγδάλην ἐπιβᾶσα συνέτριψεν τύχῃ.
Στρατόνικος εἶπεν, οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος.
ὑπὸ νύκτα τῆς φωνῆς δὲ ταύτης οὕνεκα
ἐν τῷ πελάγει διέλυσε τὴν παρρησίαν.
ἐπιδεικνυμένου πόθ', ὡς ἔοικεν, ἐν Ἐφέσῳ
ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς φίλοις,
παρὼν κατὰ τύχην ὁ Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη,
ὃς αὐτὸς αὑτὸν οὐ κιθαρίζει . .
ἄλλους κιθαρίζων . . .

42. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ φιλίας, Στρατόνικος, φησίν, ὁ κιθαριστὴς ἀναπαύεσθαι μέλλων ἐκέλευεν ἀεὶ τὸν παῖδα προσφέρειν αὐτῷ πιεῖν, οὐχ ὅτι διψῶ, φησίν, ἵνα δὲ μὴ διψήσω. ἐν δὲ Βυζαντίῳ κιθαρῳδοῦ τὸ μὲν προοίμιον ᾄσαντος εὖ, ἐν δὲ τοῖς 350 λοιποῖς ἀποτυγχάνοντος, ἀναστὰς ἐκήρυξεν, ὃς ἂν καταμηνύσῃ τὸν τὸ προοίμιον ᾄσαντα κιθαρῳδόν, λήψεται χιλίας δραχμάς. ἐρωτηθεὶς δ' ὑπό τινος τίνες εἰσὶν οἱ μοχθηρότατοι, τῶν ἐν Παμφυλίᾳ Φασηλίτας μὲν ἔφησε μοχθηροτάτους εἶναι, Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ. πάλιν δ' ἐπερωτηθείς, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πότερα Βοιωτοὶ βαρβαρώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες ἢ Θετταλοί, Ἠλείους ἔφησεν. ἀναστήσας δέ ποτε καὶ τρόπαιον ἐν τῇ διατριβῇ ἐπέγραψε b ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΚΩΣ ΚΙΘΑΡΙΖΟΝΤΩΝ. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπό τινος τίνα τῶν πλοίων ἀσφαλέστατά ἐστι, τὰ μακρὰ ἢ τὰ στρογγύλα, τὰ νενεωλκημένα, εἶπεν. ἐν Ῥόδῳ δ' ἐπίδειξιν ποιούμενος, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, καταλιπὼν τὸ θέατρον ἐξῆλθεν εἰπών, ὅπου τὸ ἀδάπανον οὐ ποιεῖτε, πῶς ἐγὼ ἐλπίζω παρ' ὑμῶν ἔρανον λήψεσθαι; γυμνικοὺς δὲ ἀγῶνας, ἔφη, διατιθέτωσαν Ἠλεῖοι, Κορίνθιοι δὲ θυμελικούς, Ἀθηναῖοι δὲ σκηνικούς. εἰ δέ τις τούτων πλημμελοίη, μαστιγούσθωσαν c Λακεδαιμόνιοι· ἐπισκώπτων τὰς παρ' αὐτοῖς ἀγομένας μαστιγώσεις, ὥς φησι Χαρικλῆς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τοῦ ἀστικοῦ ἀγῶνος. Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως περὶ κιθαριστικῆς πρὸς αὐτὸν διαλεγομένου φιλονεικότερον, ἕτερόν ἐστιν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον· ὥς φησι Καπίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων. παρακληθεὶς δὲ ἀκοῦσαί ποτε κιθαρῳδοῦ d μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἔφη

τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.

καί τινος εἰπόντος τὸ ποῖον; ἔφη, κακῶς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ᾄδειν δὲ καλῶς ἀνένευσεν. δοκοῦ δέ ποτε καταπεσούσης καὶ ἀποκτεινάσης ἕνα τῶν πονηρῶν, ἄνδρες, ἔφη, δοκῶ, εἰσὶ θεοί· εἰ δὲ μή εἰσι, δοκοί εἰσιν.

43. ἀναγράφει δὲ καὶ τάδε μετὰ τὰ προειρημένα τοῦ Στρατονίκου ἀπομνημονευμάτων οὕτως. Στρα- e τόνικος πρὸς τὸν Χρυσογόνου πατέρα λέγοντα ὅτι πάντα αὐτῷ ὑπάρχει οἰκεῖα· αὐτὸς μὲν γὰρ ἐργολάβος εἶναι, τῶν δὲ υἱῶν ὃ μὲν διδάξει ὃ δὲ αὐλήσει, προσδεῖ γε, ἔφη ὁ Στρατόνικος, ἔτι ἑνός. εἰπόντος δὲ τίνος; θεατοῦ, ἔφη, οἰκείου. ἐρομένου δέ τινος ὅ τι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν περινοστεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει, παρὰ τῶν Μουσῶν ἔφη εἰληφέναι τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. τὸν Φάωνα δὲ ἔφη αὐλεῖν οὐχ Ἁρ- f μονίαν ἀλλὰ τὸν Κάδμον. προσποιουμένου δὲ εἶναι Φάωνος αὐλητικοῦ καὶ ἔχειν φάσκοντος Μεγαροῖ χορόν, ληρεῖς, ἔφη· ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἔχει. μάλιστα δὲ θαυμάζειν ἔφη τὴν τοῦ σοφιστοῦ Σατύρου μητέρα, ὅτι ὃν οὐδεμία πόλις ἐνεγκεῖν οἵα τε δέκα ἡμέρας, ἐκείνη δέκα μῆνας ἤνεγκε. πυνθανόμενος δ' ἐν Ἰλίῳ ἐπιδημεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς Ἰλιείοις, ἀεί, ἔφησεν, 351 Ἰλίῳ κακά. Μυννακοῦ δ' αὐτῷ περὶ μουσικῆς διαμφισβητοῦντος, οὐ προσέχειν αὐτῷ ἔφη, ὅτι ἀνώτερον τοῦ σφυροῦ λέγει. τὸν δὲ φαῦλον ἰατρὸν ἀπαυθημερίζειν ἔφη ποιεῖν εἰς Ἅιδου τοὺς θεραπευομένους. ἀπαντήσας δέ τινι τῶν γνωρίμων, ὡς εἶδεν ἐσπογγισμένα τὰ ὑποδήματα καλῶς, συνηχθέσθη ὡς πράττοντι κακῶς, νομίζων οὐκ ἂν οὕτως ἐσπογγίσθαι κα-

λῶς, εἰ μὴ αὐτὸς ἐσπόγγισεν. ἐν Τειχιοῦντι δὲ τῆς Μιλήτου μιγάδων οἰκούντων, ὡς ἑώρα πάντας τοὺς τάφους ξενικοὺς ὄντας, ἀπίωμεν, ἔφη, παῖ· ἐνταῦθα γὰρ οἱ ξένοι ἐοίκασιν ἀποθνήσκειν, τῶν δ' ἀστῶν οὐδείς. Ζήθου δὲ τοῦ κιθαριστοῦ διεξιόντος περὶ μουσικῆς, μόνῳ δὴ οὐκ ἔφη προσήκειν περὶ μουσικῆς λαλεῖν, ὅς γ', ἔφη, τὸ ἀμουσότατον τῶν ὀνομάτων εἵλου, εἰ σεαυτὸν ἀντ' Ἀμφίονος Ζῆθον καλεῖς. Μακεδόνα δέ τινα κιθαρίζειν διδάσκων ἐκπικρανθεὶς ἐπὶ τῷ μηδὲν αὐτὸν ποιεῖν τῶν δεόντων, εἰς Μακεδονίαν, ἔφη.

44. πρὸς βαλανείῳ ψυχρῷ καὶ φαύλῳ κεκοσμημένον ἰδὼν ἡρῷον λαμπρῶς, ὡς ἐξῆλθε λελουμένος c κακῶς, οὐ θαυμάζω, ἔφη, ὅτι πολλοὶ ἀνάκεινται πίνακες· ἕκαστον γὰρ τῶν λουομένων ὡς σωθέντα ἀνατιθέναι. ἐν Αἴνῳ δὲ ἔφη τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶναι ψῦχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα. τοὺς δὲ Ποντικοὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ ἥκειν πόντου· ὥσπερ ἐκ τοῦ ὀλέθρου. τοὺς δὲ Ῥοδίους ἐκάλει λευκοὺς Κυρηναίους καὶ μνηστήρων πόλιν, τὴν δ' Ἡράκλειαν ἀνδροκόρινθον, καὶ τὸ Βυζάντιον μασχάλην τῆς Ἑλλάδος, τοὺς δὲ Λευκαδίους ἑώλους Κορινθίους, τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας d μεμβρακιώτας. ἐκ τῆς δ' Ἡρακλείας ὡς ἐξῄει τὰς πύλας καὶ περιεσκόπει, ἐρομένου τινὸς τί περισκοπεῖ, αἰσχύνεσθαι ἔφη μὴ ὀφθῇ, ὥσπερ ἐκ πορνείου ἐξιών. ἰδὼν δ' ἐν τῷ κύφωνι δεδεμένους δύο, ὡς μικροπολιτικόν, ἔφη, τὸ μὴ δύνασθαι συμπληρῶσαι. πρὸς δὲ ἁρμονικόν τινα κηπουρὸν ὄντα πρότερον ἀμφισβητοῦντ' αὐτῷ περὶ ἁρμονίας ἔφη

ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.

ἐν Μαρωνείᾳ δὲ συμπίνων τισὶν ἐθέλειν ἔφη γνῶναι e κατὰ τίνα τόπον ἐστὶ τῆς πόλεως, ἐὰν κατακαλύψαν-

τες ἄγωσιν. εἶθ' ὡς ἦγον καὶ ἠρώτων, κατὰ τὸ καπηλεῖον, ἔφη. ὅτι καπηλεῖα ἐδόκει εἶναι ἡ Μαρώνεια. τὸν δὲ Τηλεφάνην, ἐπεὶ ἀναφυσᾶν ἤρχετο, παρακατακείμενος, ἄνω, ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. τοῦ δὲ βαλανέως ἐν Καρδίᾳ ῥύμμα γῆν μοχθηρὰν καὶ ὕδωρ ἁλμυρὸν παρέχοντος, πολιορκεῖσθαι ἔφη κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

45. νικήσας δ' ἐν Σικυῶνι τοὺς ἀνταγωνιστὰς f ἀνέθηκεν εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον τρόπαιον ἐπιγράψας ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΚΑΚΩΣ ΚΙΘΑΡΙΖΟΝΤΩΝ. ᾄσαντος δέ τινος ἤρετο τίνος τὸ μέλος. εἰπόντος δ' ὅτι Καρκίνου, πολύ γε μᾶλλον, ἔφη, ἢ ἀνθρώπου. ἐν Μαρωνείᾳ δ' ἔφη οὐ γίνεσθαι ἔαρ, ἀλλ' ἀλέαν. ἐν Φασήλιδι δὲ πρὸς τὸν παῖδα διαμφισβητοῦντος τοῦ βαλανέως περὶ τοῦ ἀργυρίου· ἦν γὰρ νόμος πλείονος 352 λούειν τοὺς ξένους· ὦ μιαρέ, ἔφη, παῖ, παρὰ χαλκοῦν με μικροῦ Φασηλίτην ἐποίησας. πρὸς δὲ τὸν ἐπαινοῦντα ἵνα λάβῃ τι, αὐτὸς ἔφη μείζων εἶναι πτωχός. ἐν μικρᾷ δὲ πόλει διδάσκων ἔφη, αὕτη οὐ πόλις ἐστίν, ἀλλὰ μόλις. ἐν Πέλλῃ δὲ πρὸς φρέαρ προσελθὼν ἠρώτησεν εἰ πότιμόν ἐστιν. εἰπόντων δὲ τῶν ἱμώντων, ἡμεῖς γε τοῦτο πίνομεν· οὐκ ἄρ', ἔφη, πότιμόν ἐστιν. ἐτύγχανον δὲ οἱ ἄνθρωποι χλωροὶ ὄντες. ἐπακούσας δὲ τῆς Ὠδῖνος τῆς Τιμοθέου, εἰ δ' ἐργολάβον, ἔφη, ἔτικτε καὶ μὴ θεόν, ποίας ἂν ἠφίει φωνάς; b Πολυΐδου δὲ σεμνυνομένου ὡς ἐνίκησε Τιμόθεον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Φιλωτᾶς, θαυμάζειν ἔφη, εἰ ἀγνοεῖ ὅτι αὐτὸς μὲν ψηφίσματα ποιεῖ, Τιμόθεος δὲ νόμους. πρὸς Ἄρειον δὲ τὸν ψάλτην ὀχλοῦντά τι αὐτόν, ψάλλ' ἐς κόρακας, ἔφη. ἐν Σικυῶνι δὲ πρὸς νακοδέψην γεγενημένον, ἐπεὶ ἐλοιδορεῖτό τι αὐτῷ καὶ κακόδαιμον ἔφη, νακόδαιμον ἔφη. τοὺς δὲ Ῥο-

f ἐστιν ἡ φάττα, δεύτερον δὲ ἡ οἰνάς, ἐλάχιστον δὲ ἡ

δίους ὁ αὐτὸς Στρατόνικος σπαταλῶνας καὶ θερμοπότας θεωρῶν ἔφη αὐτοὺς λευκοὺς εἶναι Κυρηναίους. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Ῥόδον ἐκάλει μνηστήρων πόλιν, χρώματι μὲν [εἰς ἀσωτίαν] διαλάττειν ἐκείνων c ἡγούμενος αὐτούς, ὁμοιότητι δ' εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς [τὴν πόλιν μνηστήρων] εἰκάζων.

46. ζηλωτὴς δὲ τῶν εὐτραπέλων λόγων τούτων ἐγένετο ὁ Στρατόνικος Σιμωνίδου τοῦ ποιητοῦ, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν δευτέρῳ περὶ εὑρημάτων, φάσκων καὶ Φιλόξενον τὸν Κυθήριον περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακέναι. Φανίας δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ ποιητῶν 'Στρατόνικος (φησὶν) ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, καὶ πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονικῶν ἔλαβε καὶ διάγραμμα συνεστήσατο. ἦν δὲ καὶ ἐν τῷ γελοίῳ d οὐκ ἀπίθανος.' φησὶ δὲ καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν διὰ τὴν ἐν τῷ γελοίῳ παρρησίαν ὑπὸ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως φάρμακον πιόντα, διὰ τὸ σκώπτειν αὐτοῦ τοὺς υἱούς.

47. τοῦ δ' Ἀριστοτέλους τεθαύμακα, ὃν πολυθρύλητον πεποιήκασιν οἱ σοφοὶ οὗτοι, καλέ μου Δημόκριτε, καὶ εἰ τῶν λόγων αὐτοῦ πρεσβεύεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων τε καὶ ῥητόρων, τῆς ἀκριβείας, πότε μαθὼν ἢ παρὰ τίνος ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ Πρωτέως ἢ Νηρέως, τί ποιοῦσιν οἱ ἰχθύες, ἢ πῶς e κοιμῶνται, ἢ πῶς διαιτῶνται. τοιαῦτα γὰρ συνέγραψεν, ὡς εἶναι κατὰ τὸν κωμῳδιοποιὸν θαύματα μωροῖς. φησὶ γὰρ ὅτι κήρυκες μὲν καὶ πάντα τὰ ὀστρακόδερμα ἀνόχευτον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος, καὶ ὅτι ἡ πορφύρα καὶ ὁ κῆρυξ μακρόβια. ζῆν γὰρ τὴν πορφύραν ἔτη ἕξ, πόθεν αὐτῷ εἰδέναι; καὶ ὅτι ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἐν ὀχείᾳ γίνεται ἡ ἔχιδνα· καὶ ὅτι μέγιστόν

f ἐστιν ἡ φάττα, δεύτερον δὲ ἡ οἰνάς, ἐλάχιστον δὲ ἡ τρυγών. πόθεν δ' ὅτι ὁ μὲν ἄρρην ἵππος ζῇ ἔτη πέντε καὶ τριάκοντα, ἡ δὲ θήλεια πλείω τῶν τεσσαράκοντα; βιῶναι φήσας τινὰ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε. ἱστορεῖ δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῆς τῶν φθειρῶν ὀχείας αἱ κόνιδες γεννῶνται, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ σκώληκος μεταβάλλοντος γίνεται κάμπη, ἐξ ἧς βομβυλιός, ἀφ' οὗ ὁ νεκύδαλλος ὀνομαζόμενος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς μελίσσας βιοῦν φησὶ μέχρι ἐτῶν ἕξ, τινὰς δὲ καὶ ἑπτά. οὐκ ὦφθαι δέ φησιν 353 οὔτε μέλισσαν οὔτε κηφῆνα ὀχεύοντας, ὅθεν οὐκ εἶναι διιδεῖν πότερα αὐτῶν ἄρρενα ἢ θήλεα. πόθεν δὲ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν; ἀεὶ γὰρ αὗται τὴν ἰσότητα τοῦ βίου τηροῦσιν, οὐ μεταβαλλόμεναι ἀλλ' ἀγείρουσαι καὶ ἀδιδάκτως ποιοῦσαι· οἱ δ' ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν καὶ πλήρεις οἰήσεως, ὡς ἐκεῖναι μέλιτος· πόθεν διετήρησεν; ἐν δὲ τῷ περὶ μακροβιότητός φησιν ὅτι ὦπταί τις μυῖα ἔτη ἓξ ἢ ἑπτὰ ζήσασα. τίς γὰρ τούτων ἡ ἀπόδειξις;

48. ποῦ δὲ εἶδεν ἐκ κέρατος ἐλάφου κισσὸν ἀναφύντα; γλαῦκες δέ, φησί, καὶ κόρακες ἡμέρας ἀδυ- b νατοῦσι βλέπειν· διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν ἑαυτοῖς θηρεύουσι, καὶ οὐ πᾶσαν νύκτα, ἀλλὰ τὴν ἀρχέσπερον. καὶ τὰς ἰδέας δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἐμφερεῖς εἶναι. τοῖς μὲν γὰρ γλαυκαί, τοῖς δὲ μέλαιναι, τοῖς δὲ χαροποί. ἀνθρώποις δ' ὅτι παντοῖος ὁ ὀφθαλμός, ἠθῶν τε διαφορὰς εἶναι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγει· τοὺς μὲν γὰρ αἰγωποὺς τῶν ἀνθρώπων πρὸς ὀξύτητα μὲν ὄψεως εὖ πεφυκέναι, τὰ δ' ἤθη βελτίστους εἶναι. καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν ἐκτὸς ἔχειν τοὺς c ὀφθαλμούς, τοὺς δὲ ἐντός, ἄλλους δὲ μέσως. καὶ τοὺς μὲν ἐντὸς ὀξυωπεστάτους εἶναι, τοὺς δὲ ἐκτὸς κακοηθεστάτους· οἱ δὲ μέσως, φησίν, ἔχοντες ἐπιεικεῖς.

εἶναι δέ τινας καὶ σκαρδαμυκτικούς, τοὺς δ' ἀτενεῖς, τοὺς δὲ μέσους· ἀναιδεῖς δ' εἶναι τοὺς σκαρδαμυκτικούς, ἀβεβαίους δ' εἶναι τοὺς ἀτενεῖς· τοὺς δὲ μέσους βελτίστων ἠθῶν. μόνον τε ἄνθρωπον τῶν ζῴων τὴν καρδίαν ἔχειν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι, τὰ δ' ἄλλα ζῷα ἐν τῷ μέσῳ. καὶ τοὺς ἄρρενας τῶν θηλειῶν πλείονας ὀδόντας ἔχειν. τετηρῆσθαι δέ φησι τοῦτο καὶ ἐπὶ προβάτου καὶ ἐπὶ συὸς καὶ ἐπὶ αἰγός. τῶν δὲ ἰχθύων οὐδένα γεννᾶσθαι ὄρχεις ἔχοντα. μαστοὺς δὲ d οὔτ' ἰχθὺν ἔχειν οὔτε ὄρνιθας. δελφῖνα δὲ μόνον οὐκ ἔχειν χολήν. ἔνιοι δέ, φησίν, ἐπὶ μὲν τῷ ἥπατι οὐκ ἔχουσι χολήν, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐντέροις, ὡς ἔλοψ καὶ συναγρὶς καὶ σμύραινα καὶ ξιφίας καὶ χελιδών. ἡ δὲ ἀμία παρ' ὅλον τὸ ἔντερον παρατεταμένην ἔχει τὴν χολήν· ἱέραξ δὲ καὶ ἰκτῖνος πρὸς τῷ ἥπατι καὶ τοῖς ἐντέροις· ὁ δὲ αἰγοκέφαλος πρὸς τῷ ἥπατι καὶ τῇ κοιλίᾳ· περιστερὰ δὲ καὶ ὄρτυξ καὶ χελιδὼν οἱ μὲν πρὸς τοῖς ἐντέροις, οἱ δὲ πρὸς τῇ κοιλίᾳ.

49. τὰ δὲ μαλακόδερμά φησι καὶ τὰ ὀστρακό- e δερμα καὶ τὰ σελαχώδη καὶ τὰ ἔντομα πλείονα χρόνον ὀχεύειν. δελφῖνα δὲ καί τινας τῶν ἰχθύων παρακατακλινομένους ὀχεύειν, καὶ εἶναι τῶν μὲν δελφίνων βραδεῖαν τὴν μίξιν, τῶν δὲ ἰχθύων ταχεῖαν. ἔτι ὁ λέων, φησί, στερέμνια ἔχει τὰ ὀστᾶ καὶ κοπτομένων αὐτῶν ὥσπερ ἐκ τῶν λίθων πῦρ ἐκλάμπει. δελφὶς δὲ ὀστᾶ μὲν ἔχει καὶ οὐκ ἄκανθαν, τὰ δὲ σελάχη καὶ χόνδρον καὶ ἄκανθαν. τῶν δὲ ζῴων τὰ μὲν εἶναι χερσαῖα, τὰ δὲ ἔνυδρα, τὰ δὲ πυριγενῆ. εἶναι δέ τινα καὶ ἐφήμερα καλούμενα, ἃ μίαν μόνην ἡμέραν ζῆν. f τὰ δὲ ἀμφίβια εἶναι, ὡς τὸν ποτάμιον ἵππον καὶ κροκόδειλον καὶ ἔνυδριν. πάντα τε τὰ ζῷα δύο ἡγεμόνας ἔχειν πόδας, καρκίνον δὲ τέσσαρας. ὅσα δ' ἔναιμά

ἐστι, φησί, τῶν ζῴων, ἢ ἄποδά ἐστιν ἢ δίποδα ἢ τετράποδα· ὅσα δὲ τῶν τεσσάρων πλείονας ἔχει πόδας ἄναιμά ἐστι. διὸ καὶ πάντα τὰ κινούμενα τέτταρσι σημείοις κινεῖται· ἄνθρωπος μὲν δύο ποσὶ καὶ χερσὶ δύο, ὄρνις δὲ δύο ποσὶ καὶ δύο πτέρυξιν, ἔγχελυς καὶ
354 γόγγρος δύο πτερυγίοις καὶ δύο καμπαῖς. ἔτι τῶν ζῴων τὰ μὲν ἔχει χεῖρας, ὡς ἄνθρωπος· τὰ δὲ δοκεῖ, ὡς πίθηκος. οὐδὲν γὰρ τῶν ἀλόγων ζῴων δίδωσι καὶ λαμβάνει, πρὸς ἅπερ αἱ χεῖρες ὄργανα δέδονται. πάλιν τῶν ζῴων τὰ μὲν ἄρθρα ἔχει, ὡς ἄνθρωπος, ὄνος, βοῦς, τὰ δὲ ἄναρθρά ἐστιν, οἷον ὄφεις, ὄστρεα, πλεύμονες. πολλά τε τῶν ζῴων οὐ κατὰ πᾶσαν ὥραν φαίνεται, οἷον τὰ φωλεύοντα. καὶ ὅσα δὲ μὴ φωλεύει, οὐκ ἀεὶ φαίνεται, οἷον χελιδόνες καὶ πελαργοί.

50. πολλὰ δὲ ἔχων ἔτι λέγειν περὶ ὧν ἐλήρησεν
b ὁ φαρμακοπώλης παύομαι, καίτοι εἰδὼς καὶ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ' εἰπόντα περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ περὶ ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτη κακῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν· εἶτα ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου, φησί, παραβαλὼν ἑαυτὸν προσεκάθισε τοῖς λόγοις, οὐκ ὢν ἀφυής. καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην ἐξῆλθεν. οἶδα δὲ ὅτι ταῦτα μόνος Ἐπίκουρος εἴρηκε κατ'
c αὐτοῦ, οὔτε δ' Εὐβουλίδης, ἀλλ' οὐδὲ Κηφισόδωρος τοιοῦτόν τι ἐτόλμησεν εἰπεῖν κατὰ τοῦ Σταγειρίτου, καίτοι καὶ συγγράμματα ἐκδόντες κατὰ τἀνδρός. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἐπίκουρος καὶ Πρωταγόραν φησὶ τὸν σοφιστὴν ἐκ φορμοφόρου καὶ ξυλοφόρου πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου· θαυμασθέντα δ' ὑπ' ἐκείνου ἐπὶ ξύλων τινῶν ἰδίᾳ συνθέσει ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ,

καὶ διδάσκειν ἐν κώμῃ τινὶ γράμματα, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸ
σοφιστεύειν ὁρμῆσαι. κἀγὼ δέ, ἄνδρες συνδαιταλεῖς, d
ἀπὸ τῶν πολλῶν τούτων λόγων τὴν ὁρμὴν ἔχω ἐπὶ
τὸ ἤδη γαστρίζεσθαι. εἰπόντος οὖν τινος ἔτι παρα-
σκευάζεσθαι τοὺς μαγείρους διὰ τὴν πολλὴν τῶν
λόγων ἑστίασιν, ἵνα μὴ ψυχρὰ παρατιθῶσιν (οὐδεὶς
γὰρ ἂν φάγοι ψυχρῶν), ὁ Κύνουλκος ἔφη, κατὰ τὸν
'Αλέξιδος τοῦ κωμῳδιοποιοῦ Μίλκωνα, ἐγώ, φησί,

κἂν μὴ παραθῶσι θερμά. τἀγαθὸν Πλάτων
ἁπανταχοῦ φησ' ἀγαθὸν εἶναι. μανθάνεις;
τὸ δ' ἡδὺ πάντως ἡδύ, κἀκεῖ κἀνθάδε.

οὐκ ἀχαρίτως δὲ καὶ Σφαῖρον, τὸν συσχολάσαντα e
μὲν Χρυσίππῳ παρὰ Κλεάνθει, μετάπεμπτον δὲ γε-
νόμενον εἰς 'Αλεξάνδρειαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολε-
μαίου, κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ παρατεθεισῶν
ὀρνίθων, ἐκτείναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ
βασιλέως, ὡς ψεύδει συγκατατιθέμενον. τὸν δ' εὐ-
στόχως ἀποφήνασθαι εἰπόντα οὐ τούτῳ συγκατατί-
θεσθαι, ὅτι εἰσὶν ὄρνεις, ἀλλ' ὅτι εὔλογόν ἐστι ταύ-
τας ὄρνεις εἶναι. διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν
φαντασίαν τοῦ εὐλόγου· τὴν μὲν γὰρ ἀδιάψευστον f
εἶναι, τὸ δ' εὔλογον ἄλλως ἀποβαίνειν. καὶ ἡμῖν οὖν
κατὰ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν καὶ τῶν κηρίνων
περιενεχθήτω, ἵνα κἂν κατὰ τὴν ὄψιν πλανᾶσθαι δυ-
νώμεθα, ἵνα μὴ πάντα λαλῶμεν.

51. Καὶ μελλόντων ἤδη δειπνεῖν ἐπισχεῖν ἐκέ- 355
λευσεν ὁ Δάφνος, ἐπειπὼν τὸ ἐκ Μαμμακύθου 'Αρι-
σταγόρου ἢ Αὐρῶν Μεταγένους ἰαμβεῖον

ὥσπερ ἐπειδὰν δειπνῶμέν που, τότε πλεῖστα
λαλοῦμεν ἅπαντες.

κἀγώ φημι ἐνδεῶς εἰρῆσθαι τὸν περὶ ἰχθύων λόγον,
πολλὰ εἰρηκότων καὶ 'Ασκληπιαδῶν παίδων, Φιλοτί-

μου λέγω ἐν τοῖς περὶ τροφῆς καὶ Μνησιθέου τοῦ
'Αθηναίου, ἔτι δὲ Διφίλου τοῦ Σιφνίου. οὗτος γὰρ
ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς
νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι φησὶν ὅτι τῶν θαλασ-
b σίων ἰχθύων οἱ μὲν πετραῖοί εἰσιν εὔφθαρτοι εὔχυλοι
σμηκτικοὶ κοῦφοι ὀλιγότροφοι, οἱ δὲ πελάγιοι δυσ-
φθαρτότεροι πολύτροφοι δυσοικονόμητοι. καὶ τῶν
πετραίων ὁ φυκὴν καὶ ἡ φυκὶς ἁπαλώτατα ἰχθύδια
ὄντα ἄβρωμα καὶ εὔφθαρτά ἐστιν, ἡ δὲ πέρκη τούτοις
προσεοικυῖα κατὰ τόπους ὀλίγῳ διαλλάττει. οἱ δὲ
κωβιοὶ ἀναλογοῦσι τῇ πέρκῃ· ὧν οἱ μικροὶ καὶ οἱ
λευκοὶ ἁπαλοί εἰσιν ἄβρωμοι εὔχυλοι εὔπεπτοι· οἱ
c δὲ χλωροί, καλοῦνται δὲ καυλῖναι, ξηροί εἰσι καὶ ἀλι-
πεῖς. αἱ δὲ χάνναι ἁπαλόσαρκοι, σκληρότεροι δὲ τῆς
πέρκης. ὁ δὲ σκάρος ἁπαλόσαρκος ψαθυρὸς γλυκὺς
κοῦφος εὔπεπτος εὐανάδοτος εὐκοίλιος. τούτων δ'
ὁ πρόσφατος ὕποπτος, ἐπειδὴ τοὺς θαλαττίους λαγὼς
θηρεύοντες σιτοῦνται· διὸ καὶ τὰ ἐντὸς χολέρας
ποιητικὰ ἔχει. ἡ δὲ καλουμένη κηρὶς ἁπαλόσαρκος
εὐκοίλιος εὐστόμαχος· ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς παχύνει καὶ
d σμήχει. ὀρφὸς ἢ ὀρφὼς εὔχυλος πολύχυλος γλίσχρος
δύσφθαρτος πολύτροφος οὐρητικός. τὰ δὲ πρὸς τῇ
κεφαλῇ αὐτοῦ γλίσχρα εὔπεπτα, τὰ δὲ σαρκώδη
δύσπεπτα βαρύτερα· ἁπαλώτερον δὲ τὸ οὐραῖον·
φλέγματος δ' ἐστὶ δραστικὸς ὁ ἰχθὺς καὶ δύσπεπτος.
αἱ δὲ σφύραιναι τῶν γόγγρων εἰσὶ τροφιμώτεραι. ἡ
δὲ λιμναία ἔγχελυς τῆς θαλασσίας ἐστὶν εὐστομωτέρα
καὶ πολυτροφωτέρα. τῷ δὲ μελανούρῳ ἀναλογεῖ ὁ
χρύσοφρυς. σκορπίοι δὲ οἱ πελάγιοι καὶ κιρροὶ τρο-
e φιμώτεροι τῶν τεναγωδῶν τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς τῶν
μεγάλων.'

52. 'σπάρος δὲ δριμὺς ἁπαλόσαρκος ἄβρωμος εὐστόμαχος οὐρητικὸς οὐκ ἄπεπτος, ταγηνιστὸς δὲ δύσπεπτος. τρίγλη εὐστόμαχος παραστύφουσα σκληρόσαρκος δύσφθαρτος ἐφεκτικὴ κοιλίας, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀνθράκων· ἡ δὲ ἀπὸ τηγάνου βαρεῖα καὶ δύσπεπτος, κοινῶς δὲ πᾶσα αἵματος ἐκκριτική. συνόδους καὶ χάραξ τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους εἰσί, διαφέρει δ' ὁ χάραξ. φάγρος γίνεται μὲν καὶ ποτάμιος, καλλίων δ' f ἐστὶν ὁ θαλάττιος. καπρίσκος καλεῖται μὲν καὶ μῦς, βρωμώδης δ' ἐστὶ καὶ σκληρός, κιθάρου δ' ἐστὶ δυσπεπτότερος· δέρμα δὲ ἔχει εὔστομον. ῥαφὶς ἢ βελόνη, καλεῖται δὲ καὶ ἀβλεννής, δύσπεπτος ὑγρὸς εὐκοίλιος. θρίσσα καὶ τὰ ὁμογενῆ, χαλκὶς καὶ ἐρίτιμος, εὐανάδοτος. κεστρεὺς δὲ γίνεται μὲν καὶ θαλάσσιος καὶ λιμναῖος καὶ ποτάμιος. οὗτος δέ, φησί, καλεῖται καὶ ὀξύρυγχος· κορακῖνος δ' ὁ ἐκ τοῦ Νείλου. ἧττων 356 δ' ὁ μέλας τοῦ λευκοῦ καὶ ὁ ἑφθὸς τοῦ ὀπτοῦ· οὗτος γὰρ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος. σάλπη σκληρὰ ἄστομος. κρείσσων δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἡ ἐν τῷ φθινοπώρῳ γινομένη· ὑγρόν τι γὰρ καὶ λευκόν, ἔτι δὲ καὶ ἄβρωμον ἀνίησιν. ὁ γρύλλος ὅμοιος μέν ἐστιν ἐγχέλει, ἄστομος δέ. ὁ δὲ ἱέραξ σκληροσαρκότερος μὲν κόκκυγος, τοῖς δ' ἄλλοις ὅμοιος· καὶ ὁ κόραξ ἱέρακος σκληρότερος. οὐρανοσκόπος δὲ καὶ ὁ ἅγνος καλούμενος ἢ καὶ καλλιώνυμος, βαρεῖς. βῶξ b δὲ ἑφθὸς εὔπεπτος, εὐανάδοτον ὑγρὸν ἀνιείς, εὐκοίλιος· ὁ δ' ἀπ' ἀνθράκων γλυκύτερος καὶ ἁπαλώτερος. βάκχος εὔχυλος πολύχυλος εὔτροφος. τράγος οὐκ εὔχυλος ἄπεπτος βρωμώδης. ψῆτται βούγλωσσοι εὔτροφοι καὶ ἡδεῖαι. τούτοις ἀναλογεῖ καὶ ὁ ῥόμβος. λευκίσκοι κέφαλοι κεστρεῖς μυξῖνοι χελλῶνες ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν προσφοράν, τοῦ δὲ κεφάλου κατα-

δεέστερός ἐστιν ὁ κεστρεύς, ἥσσων δὲ ὁ μυξῖνος, τελευταῖος ὁ χελλών.'

53. 'θυννὶς δὲ καὶ θύννος βαρεῖς καὶ πολύτροφοι. ὁ δὲ καλούμενος ἀκαρνὰν γλυκύς ἐστι καὶ παρα- c στύφων, τρόφιμος δὲ καὶ εὐέκκριτος. ἡ δὲ ἀφύη βαρεῖά ἐστι καὶ δύσπεπτος· ὧν ἡ λευκὴ καλεῖται κωβῖτις. καὶ ὁ ἑψητὸς δέ, τὸ μικρὸν ἰχθύδιον, τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστί. τῶν δὲ σελαχίων ὁ μὲν βοῦς κρεώδης, ὁ δὲ γαλεὸς κρείσσων ὁ ἀστερίας λεγόμενος· ὁ δὲ ἀλωπεκίας ὅμοιός ἐστι τῇ γεύσει τῷ χερσαίῳ ζῴῳ, διὸ καὶ τοὐνόματος ἔτυχε. καὶ ἡ βατὶς δὲ εὔστομος, ἡ δὲ ἀστερία βατὶς ἁπαλωτέρα καὶ εὔχυλος· ὁ δὲ λειόβατος δυσκοιλιώτερος καὶ βρωμώδης. ἡ δὲ νάρκη δύσ- d πεπτος οὖσα τὰ μὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἁπαλά τε καὶ εὐστόμαχα ἔχει ἔτι δὲ εὔπεπτα, τὰ δ' ἄλλα οὔ. κρείττονες δέ εἰσιν αἱ μικραί, καὶ μάλιστα αἱ λιτῶς ἑψόμεναι. ἡ δὲ ῥίνη καὶ αὐτὴ τῶν σελαχίων οὖσα εὔπεπτός ἐστι καὶ κούφη· ἡ δὲ μείζων καὶ τροφιμωτέρα. κοινῶς δὲ πάντα τὰ σελάχια φυσώδη ἐστὶ καὶ κρεώδη καὶ δυσκατέργαστα, πλεοναζόμενά τε τὰς ὄψεις ἀμβλύνει. ἡ δὲ σηπία καὶ ἑψομένη μὲν ἁπαλὴ καὶ εὔστομος καὶ εὔπεπτος, ἔτι δ' εὐκοίλιος· ὁ δ' ἀπ' αὐτῆς χυλὸς λεπτυντικός ἐστιν αἵματος καὶ κινητικὸς τῆς δι' αἱμορ- e ροΐδων ἐκκρίσεως. τευθὶς δὲ εὐπεπτοτέρα καὶ τρόφιμος, καὶ μᾶλλον ἡ μικρά· ἡ δὲ ἑφθὴ σκληροτέρα ἐστὶ καὶ οὐκ εὔστομος. ὁ δὲ πώλυψ συνεργεῖ μὲν ἀφροδισίοις, σκληρὸς δέ ἐστι καὶ δύσπεπτος, ὁ δὲ μείζων τροφιμώτερος. παρυγραίνει δὲ καὶ κοιλίαν ἑψόμενος ἐπὶ πλεῖον καὶ τὸν στόμαχον ἵστησιν. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἄλεξις ἐν Παμφίλῃ τοῦ πουλύποδος τὸ χρήσιμον λέγων ὧδε

ἐρῶντι δέ, Κτήσων, τί μᾶλλον συμφέρει

ὧν νῦν φέρων πάρειμι, κήρυκας κτένας
βολβοὺς μέγαν τε πουλύπουν ἰχθῦς θ' ἁδρούς. f

'ἡ δὲ πηλαμὺς πολύτροφος μέν ἐστι καὶ βαρεῖα, οὐρητικὴ δὲ καὶ δύσπεπτος· ταριχευθεῖσα δὲ κυβίῳ ὁμοίως εὐκοίλιος καὶ λεπτυντική. ἡ δὲ μείζων συνοδοντὶς καλεῖται. ἀναλογῶν μέντοι ὁ χελιδονίας τῇ πηλαμύδι σκληρότερός ἐστιν. ἡ δὲ χελιδὼν ἡ τῷ πουλύπῳ ἐοικυῖα ἔχει τὸ ἀφ' αὑτῆς ὑγρὸν εὔχροιαν ποιοῦν καὶ κινοῦν αἷμα. ὁ δὲ ὄρκυνος βορβορώδης· 357 καὶ ὁ μείζων προσέοικε τῷ χελιδονίᾳ κατὰ τὴν σκληρότητα· τὰ δὲ ὑπογάστρια αὐτοῦ καὶ ἡ κλεὶς εὔστομα καὶ ἁπαλά. οἱ δὲ κοσταὶ λεγόμενοι ταριχευθέντες εἰσὶ μέσοι. ξανθίας δ' ἐπὶ ποσὸν βρωμώδης ἐστὶ καὶ ἁπαλώτερος τοῦ ὀρκύνου.' ταῦτα μὲν οὖν ὁ Δίφιλος εἴρηκεν.

54. ὁ δὲ Ἀθηναῖος Μνησίθεος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν τῶν μειζόνων φησὶν ἰχθύων γένος ὑφ' ὧν μὲν καλεῖσθαι τμητόν, ὑπ' ἄλλων δὲ πελάγιον, οἷον χρυσόφρυς καὶ γλαύκους καὶ φάγρους. 'εἰσὶ δὲ δυσκατέρ- b γαστοι· κατεργασθέντες δὲ πολλαπλασίαν τροφὴν παρέχουσι. τὸ δὲ τῶν λεπιδωτῶν γένος, οἷον θύννων σκόμβρων θυννίδων γόγγρων καὶ τῶν τοιούτων συμβαίνει τούτοις καὶ ἀγελαίοις εἶναι. τὰ μὲν οὖν μήτε καθ' αὑτὰ φαινόμενα μήτ' ἐν ταῖς ἀγέλαις ἐκφερόμενα μᾶλλόν ἐστιν εὔπεπτα, οἷον γόγγροι καὶ καρχαρίαι καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἀγελαῖα γένη τῶν ἰχθύων τούτων τὴν μὲν ἐδωδὴν ἡδεῖαν ἔχει (πίονα γάρ ἐστι) βαρεῖαν δὲ καὶ δυσκατέργαστον. διὸ καὶ ταριχεύεσθαι δύναται μάλιστα καὶ ἔστι τῶν ταριχηρῶν βέλτιστα γένη ταῦτα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν ὀπτοί· c τήκεται γὰρ τὸ πιμελῶδες αὐτῶν. τὰ δὲ καλούμενα δαρτὰ τὸ μὲν ὅλον ἐστὶν ὅσα τραχεῖαν ἔχει τὴν ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος, οὐ λεπίσιν, ἀλλ' οἷον ἔχουσιν αἱ βατίδες καὶ ῥῖναι. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ μὲν εὔθρυπτα, οὐκ εὐώδη δέ, καὶ τροφὰς ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν ὑγράς, ὑπάγει δὲ καὶ τὰς κοιλίας μάλιστα πάντων τῶν ἑψομένων ἰχθύων. τὰ δὲ ὀπτώμενα χείρονα. τὸ δὲ τῶν μαλακίων γένος, οἷα πουλυπόδων τε καὶ σηπιῶν καὶ τῶν τοιούτων, τὴν μὲν σάρκα δύσπεπτον d ἔχει· διὸ καὶ πρὸς ἀφροδισιασμοὺς ἁρμόττουσιν. αὐτοὶ μὲν γάρ εἰσι πνευματώδεις, ὁ δὲ τῶν ἀφροδισιασμῶν καιρὸς πνευματώδους προσδεῖται διαθέσεως. βελτίω δὲ ταῦτα γίνεται ἑψηθέντα. τὰς γὰρ ὑγρότητας ἔχει πονηράς· ἰδεῖν γοῦν ἔστιν οἵας ἀφίησι πλυνόμενα. ταύτας οὖν ἡ ἕψησις ἐκκαλεῖται τῆς σαρκός. μαλακῆς γὰρ τῆς πυρώσεως καὶ μεθ' ὑγροῦ διδομένης οἱονεὶ πλύσις τις αὐτῶν γίνεται. τὰ δ' ὀπτώμενα καταξηραίνει τὰς ὑγρότητας· ἔτι δὲ καὶ τῆς σαρκὸς e αὐτῶν φύσει σκληρᾶς οὔσης κατὰ λόγον οὕτως ἔχει γίγνεσθαι αὐτά.'

55. 'ἀφύαι δὲ καὶ μεμβράδες καὶ τριχίδες καὶ τἆλλα ὅσων συγκατεσθίομεν τὰς ἀκάνθας, ταῦτα πάντα τὴν πέψιν φυσώδη ποιεῖ, τὴν δὲ τροφὴν δίδωσιν ὑγράν. τῆς οὖν πέψεως οὐχ ὁμαλιζούσης, ἀλλὰ τῶν μὲν σαρκῶν ἄγαν ταχὺ πεττομένων, τῆς δὲ ἀκάνθης σχολῇ διαλυομένης· καὶ γὰρ ἅμα αἱ ἀφύαι καθ' αὑτὰς ἀκανθώδεις· ἐμποδισμὸς αὐτῶν ἑκατέρου γίνεται περὶ τὴν κατεργασίαν, εἶτα φῦσαι μὲν ἀπὸ τῆς πέψεως, ὑγρασίαι δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς συμβαίνουσι. f βελτίω δ' ἐστὶν ἑψόμενα, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶν ἀνωμάλως ὑπακτικά. τὰ δὲ καλούμενα πετραῖα, κωβιοὶ καὶ σκορπίοι καὶ ψῆτται καὶ τὰ ὅμοια, τοῖς τε σώμασιν ἡμῶν ξηράν τε δίδωσι τροφήν, εὔογκα δ' ἐστὶ καὶ τρόφιμα καὶ πέττεται ταχέως καὶ οὐκ ἐγκαταλεί-

πει περιττώματα πολλά, πνευμάτων τε οὐκ ἔστι πε-

όντων ἀμείνους εἰσὶν οἱ ποτάμιοι· σῆψις γὰρ ὕδατος

πει περιττώματα πολλά, πνευμάτων τε οὐκ ἔστι περιποιητικά. γίνεται δ' εὐπεπτότερον ἅπαν ὄψον ταῖς σκευασίαις ἁπλῶς ἀρτυθέν· τὰ δὲ πετραῖα καὶ τῇ ἡδονῇ [διαφέρει] ἁπλῶς σκευασθέντα. τούτοις δ' ὅμοιόν ἐστι γένος τὸ καλούμενον μαλακόσαρκον, κίχλαι καὶ κόσσυφοι καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ ὑγρότερα μὲν ταῦτα ἐκείνων, πρὸς δὲ τὰς ἀναλήψεις ἀπόλαυσιν 358 ἔχει πλείω. τῆς μὲν κοιλίας καὶ τῆς οὐρήσεως ὑπακτικώτερα ταῦτ' ἐστὶν ἐκείνων, διὰ τὸ καὶ τὰς σάρκας ὑγροτέρας καὶ πλείους ἔχειν τῶν προειρημένων. χρὴ δὲ ἐὰν μὲν τὴν κοιλίαν βούληταί τις ὑπάγειν, ἕψοντα διδόναι· μετρίως δὲ ἐχούσης, ὀπτηθέντα γίνεται τρόφιμα. πρὸς δὲ τὰς οὐρήσεις ἀμφοτέρως σκευασθέντα χρήσιμα.'

56. 'οἱ δὲ τόποι τῆς θαλάσσης, ὅπου ποταμοὶ καὶ λίμναι συμβάλλουσιν, ἔτι δὲ τενάγη μεγάλα καὶ κόλποι θαλάττης εἰσίν, ἐνταῦθα μὲν πάντες οἱ ἰχθύες εἰσὶν ὑγρότεροι καὶ μᾶλλον πίονες ὑπάρχουσι· καὶ b ἐσθίεσθαι μέν εἰσιν ἡδίους, πρὸς δὲ τὴν πέψιν καὶ τροφὴν γίνονται χείρους. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τοῖς κειμένοις πρὸς τὰ πελάγη καὶ λίαν ἀναπεπταμένοις σκληροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ κυματοπληγές εἰσιν οἱ πλείους. περὶ δὲ τοὺς ἀγχιβαθεῖς, ἐν οἷς μὴ λίαν ἔγκειται μεγάλα πνεύματα, πρὸς δὲ τούτοις εἴ που καὶ πόλεις σύνεγγύς εἰσιν, ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὰ πλεῖστα γένη τῶν ἰχθύων ὁμαλῶς ἄριστα καὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ πρὸς εὐπεψίαν καὶ πρὸς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος. δύσπε- c πτοι δὲ καὶ βαρύτατοι τῶν θαλασσίων εἰσὶν οἱ μετεκβαίνοντες ἐκ τῆς θαλάσσης εἴς τε ποταμοὺς καὶ λίμνας, οἷον κεστρεὺς καὶ συλλήβδην τῶν ἰχθύων ὅσοι δύνανται βιοτεύειν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ὕδασι. τῶν δὲ τελείως ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ λίμναις βιοτευ-

όντων ἀμείνους εἰσὶν οἱ ποτάμιοι· σῆψις γὰρ ὕδατος τὸ λιμναῖόν ἐστι. καὶ τῶν ποταμίων δὲ αὐτῶν βέλτιστοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις τῶν ποταμῶν ὄντες, οἵ τε πυροῦντες· οὗτοι γὰρ οὐ γίνονται, ἐὰν μὴ ποταμὸς ὀξὺς ᾖ καὶ ψυχρός, διαφέρουσι δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων εὐπεψίᾳ.'

d 57. ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ἔχετε, ἄνδρες φίλοι, ὀψωνησάντων κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν ὑγιεινῶς. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Παράσιτον

ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν οὐ πάνυ
ἐσπούδακ', οὐδ' αὖ συνετέμον λίαν πάνυ,
ὡς ἄν τις ἄλλως ἐξενεχθεῖσιν ὅπου
τοῦ διαλάβοι κραιπάλην ἑλληνικῶς.

ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὕτως εἰμὶ φίλιχθυς ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν Βουταλίωνι, ὅπερ δρᾶμα τῶν Ἀγροίκων ἐστὶν [ἑνὸς] διασκευή. φησὶ γὰρ

e A. καὶ μὴν ἑστιάσω τήμερον
ὑμᾶς ἐγώ· σὺ δ' ἀγοράσεις ἡμῖν λαβών,
Πίστ', ἀργύριον. Π. ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι
χρηστῶς ἀγοράζειν. A. φράζε δή, Φιλούμενον,
ὄψῳ τίνι χαίρεις; Φ. πᾶσι. A. καθ' ἕκαστον λέγε,
ἰχθὺν τίν' ἡδέως φάγοις ἄν; Φ. εἰς ἀγρὸν
ἦλθεν φέρων ποτ' ἰχθυοπώλης μαινίδας
καὶ τριγλίδας, καὶ νὴ Δί' ἤρεσαν σφόδρα
ἡμῖν ἅπασιν. A. εἶτα καὶ νῦν, εἰπέ μοι,
τούτων φάγοις ἄν; Φ. κἄν τις ἄλλος μικρὸς ᾖ.
f τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα
ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. A. τί φῂς ὦ φίλτατε;
ἀνθρωποφάγους; πῶς; Π. ὧν ἂν ἄνθρωπος
φάγοι
δῆλον ὅτι· ταῦτα δ' ἐστὶν Ἑλένης βρώματα,
ἅ φησιν οὗτος, μαινίδας καὶ τριγλίδας.

ἐν δὲ τῷ Ἀγροίκῳ Ἑκάτης βρώματα ἔφη τὰς μαινίδας εἶναι καὶ τὰς τριγλίδας. ἐκφαυλίζων δὲ καὶ Ἔφιππος τοὺς μικροὺς τῶν ἰχθύων ἐν Φιλύρᾳ φησί

παππία, βούλει δραμὼν
εἰς τὴν ἀγορὰν κᾆτ' ἀγοράσαι μοι; Β. φράζε τί. 359
Α. ἰχθῦς φρονοῦντας, ὦ πάτερ, μή μοι βρέφη.
Β. οὐκ οἶσθ' ὁτιὴ τἀργύριόν ἐστ' ἰσάργυρον;

58. ἥδιστος δ' ἐστὶ καὶ ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν τοῖς Ὀβελιαφόροις νεανίσκος κατασμικρύνων ἅπαντα τὰ περὶ τὴν ὀψωνίαν καὶ λέγων ὧδε

ἀλλ' ἀγόρασον εὐτελῶς·
ἅπαν γὰρ ἱκανόν ἐστι. Β. φράζε δέσποτα.
Α. μὴ πολυτελῶς ἀλλὰ καθαρείως, ὅ τι ἂν ᾖ,
ὁσίας ἕνεκ' ἀρκεῖ· τευθίδια, σηπίδια· b
κἂν κάραβός τις ᾖ λαβεῖν, εἷς ἀρκέσει
ἢ δύ' ἐπὶ τὴν τράπεζαν· ἐγχελύδια
Θήβηθεν ἐνίοτ' ἔρχεται. τούτων λαβέ.
ἀλεκτρυόνιον, φάττιον, περδίκιον,
τοιαῦτα. δασύπους ἂν ἐσέλθῃ τις, φέρε.
Β. ὡς μικρολόγος εἶ. Α. σὺ δέ γε λίαν πολυτελής.
πάντως κρέ' ἡμῖν ἔστι. Β. πότερ' ἔπεμψέ τις;
Α. οὐκ ἀλλ' ἔθυσεν ἡ γυνή. Β. τὸ μοσχίον
τὸ τῆς κορώνης αὔριον δειπνήσομεν.

ὁ δὲ παρὰ Μνησιμάχῳ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι Δύσκολος φιλάργυρος ὢν σφόδρα πρὸς τὸν ἀσωτευόμενον νεανίσκον φησίν c

ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἐπίταττέ μοι μὴ πόλλ' ἄγαν,
μηδ' ἄγρια λίαν μηδ' ἐπηργυρωμένα,
μέτρια δέ, τῷ θείῳ σεαυτοῦ. Β. πῶς ἔτι
μετριώτερ', ὦ δαιμόνι'; Α. ὅπως; σύντεμνε καὶ
ἐπεξαπάτα με. τοὺς μὲν ἰχθῦς μοι κάλει
ἰχθύδι'· ὄψον δ' ἂν λέγῃς ἕτερον, κάλει d

ὀψάριον. ἥδιον γὰρ ἀπολοῦμαι πολύ.

59. ἐπεὶ δὲ κατὰ θεὸν ἐν τοῖς προκειμένοις, φίλτατε Οὐλπιανέ, ἢ ὑμεῖς γραμματικῶν παῖδες, εἴπατέ μοι τίνι ἐννοίᾳ ὁ Ἔφιππος ἐν τοῖς προειρημένοις ἔφη

τὸ μοσχίον
τὸ τῆς κορώνης αὔριον δειπνήσομεν.

ἐγὼ γὰρ οἴομαι ἱστορίαν τινὰ εἶναι καὶ ποθῶ μαθεῖν. καὶ ὁ Πλούταρχος ἔφη ῥοδιακὴν εἶναι λεγομένην ἱστορίαν, ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποστοματίζειν οὐ
e δύνασθαι τῷ πάνυ πρὸ πολλοῦ ἐντετυχηκέναι τῷ ταῦτα περιέχοντι βιβλίῳ. οἶδα δὲ Φοίνικα τὸν Κολοφώνιον ἰαμβοποιὸν μνημονεύοντά τινων ἀνδρῶν ὡς ἀγειρόντων τῇ κορώνῃ καὶ λέγοντα ταῦτα

ἐσθλοὶ κορώνῃ χῖδρα πρόσδοτε κριθέων
τῇ παιδὶ τἀπόλλωνος, ἢ λέκος πυρῶν,
ἤτ' ἄρτον, ἤτ' ἥμαιθον, ἢ ὅ τι τις χρῄζει·
δότ' ὦγαθοί τι τῶν ἕκαστος ἐν χερσὶν
ἔχει κορώνῃ· χἄλα λήψεται χόνδρον.
f φιλεῖ γὰρ αὕτη πάγχυ πάντα δαίνυσθαι.
ὁ νῦν ἅλας δοὺς αὖθι κηρίον δώσει.
ὦ παῖ, θύρην ἄγκλινε. πλοῦτος ἤκουσεν . . .
καὶ τῇ κορώνῃ παρθένος φέροι σῦκα.
θεοί, γένοιτο πάντ' ἄμεμπτος ἡ κούρη,
κἀφνειὸν ἄνδρα κὠνομαστὸν ἐξεύροι·
καὶ τῷ γέροντι πατρὶ κοῦρον ἐς χεῖρας,
καὶ μητρὶ κούρην ἐς τὰ γοῦνα κατθείη,
360 θάλος τρέφειν γυναῖκα τοῖς κασιγνήτοις.
ἐγὼ δ', ὅκοι πόδες φέρουσιν, ἰφθίμους
ἀμείβομαι μούσαισι, πρὸς θύραις ᾄδων
καὶ δόντι καὶ μὴ δόντι πλεῦνα τῶν αἰτέω.

καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ ἰάμβου φησίν

ἀλλ' ὦγαθοὶ 'πορέξαθ' ὧν μυχὸς πλουτεῖ.

δὸς ὦνα δός τι καὶ σὺ πότνα μοι νύμφη.

ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν χελιδόνι

δὸς ὦνα δός τι καὶ σὺ πότνα μοι νύμφη.
νόμος κορώνῃ χεῖρα δοῦν ἐπαιτούσῃ.
τοσαῦτ' ἀείδω. δός τι καὶ καταχρήσει.

κορωνισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο οἱ τῇ κορώνῃ ἀγείροντες, b
ὥς φησι Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων· καὶ τὰ ᾀδόμενα δὲ ὑπ' αὐτῶν κορωνίσματα καλεῖται, ὡς ἱστορεῖ Ἁγνοκλῆς ὁ Ῥόδιος ἐν Κορωνισταῖς.

60. καὶ χελιδονίζειν δὲ καλεῖται παρὰ Ῥοδίοις ἀγερμός τις ἄλλος, περὶ οὗ Θέογνίς φησιν ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν γράφων οὕτως 'εἶδος δέ τι τοῦ ἀγείρειν χελιδονίζειν οἱ Ῥόδιοι καλοῦσιν, ὃ γίνεται τῷ βοηδρομιῶνι μηνί. χελιδονίζειν δὲ λέγεται διὰ c
τὸ εἰωθὸς ἐπιφωνεῖσθαι

ἦλθ' ἦλθε χελιδών,
καλὰς ὥρας ἄγουσα,
καλοὺς ἐνιαυτούς,
ἐπὶ γαστέρα λευκά,
ἐπὶ νῶτα μέλαινα.
παλάθαν σὺ προκύκλει
ἐκ πίονος οἴκου,
οἴνου τε δέπαστρον,
τυρῶν τε κάνυστρον·
καὶ πυρῶν ἁ χελιδὼν
καὶ λεκιθίταν
οὐκ ἀπωθεῖται. πότερ' ἀπίωμες, ἢ λαβώμεθα;
εἰ μέν τι δώσεις· εἰ δὲ μή, οὐκ ἐάσομες.
ἢ τὰν θύραν φέρωμες ἢ θὐπέρθυρον,
ἢ τὰν γυναῖκα τὰν ἔσω καθημέναν·
μικρὰ μέν ἐστι, ῥᾳδίως νιν οἴσομες. d
ἂν δὴ φέρῃς τι, μέγα δή τι φέροις.

ἄνοιγ' ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι.
οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.

τὸν δὲ ἀγερμὸν τοῦτον κατέδειξε πρῶτος Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος ἐν Λίνδῳ χρείας γενομένης συλλογῆς χρημάτων.

61. ἐπεὶ δὲ ῥοδιακῶν ἱστοριῶν ἐμνήσθημεν, ἰχθυολογήσων καὶ αὐτὸς ὑμῖν ἔρχομαι περὶ τῆς καλῆς Ῥόδου, ἣν εὔιχθυν εἶναί φησιν ὁ ἥδιστος Λυγκεύς.
e Ἐργίας οὖν ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ τῆς πατρίδος προειπών τινα περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον Φοινίκων φησὶν ὡς 'οἱ περὶ Φάλανθον ἐν τῇ Ἰαλυσῷ πόλιν ἔχοντες ἰσχυροτάτην τὴν Ἀχαΐαν καλουμένην, καὶ λιμένος ἐγκρατεῖς ὄντες χρόνον πολὺν ἀντεῖχον Ἰφίκλῳ πολιορκοῦντι. ἦν γὰρ αὐτοῖς καὶ θέσφατον ἐν χρησμῷ τινι λελεγμένον ἕξειν τὴν χώραν, ἕως ἂν κόρακες λευκοὶ γένωνται καὶ ἐν τοῖς κρατῆρσιν ἰχθύες φανῶσιν. ἐλπίζοντες οὖν τοῦτ' οὐδέποτ' ἔσεσθαι καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ῥαθυμοτέρως διεῖπον. ὁ δ' Ἴφι-
f κλος πυθόμενος παρά τινος τὰ τῶν Φοινίκων λόγια καὶ ἐνεδρεύσας τοῦ Φαλάνθου πιστόν τινα πορευόμενον ἐφ' ὕδωρ, ᾧ ὄνομα ἦν Λάρκας, καὶ πίστεις πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, θηρεύσας ἰχθύδια ἐκ τῆς κρήνης καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὑδρεῖον ἔδωκε τῷ Λάρκᾳ καὶ ἐκέλευσε φέροντα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐκχέαι εἰς τὸν κρατῆρα ὅθεν τῷ Φαλάνθῳ ᾠνοχοεῖτο. καὶ ὃ μὲν ἐποίησε ταῦτα· ὁ δὲ Ἴφικλος κόρακας θηρεύσας καὶ ἀλείψας
361 γύψῳ ἀφῆκε. Φάλανθος δ' ἰδὼν τοὺς κόρακας ἐπορεύετο καὶ ἐπὶ τὸν κρατῆρα. ὡς δὲ καὶ τοὺς ἰχθῦς εἶδεν, ὑπέλαβε τὴν χώραν οὐκ ἔτι αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐπεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν Ἴφικλον ὑπόσπονδος ὑπεξελθεῖν ἀξιῶν μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. συγκαταθεμένου δὲ τοῦ Ἰφίκλου ἐπιτεχνᾶται ὁ Φάλανθος τοιόνδε τι.

καταβαλὼν ἱερεῖα καὶ τὰς κοιλίας ἐκκαθάρας ἐν ταύ-
ταις ἐπειρᾶτο ἐξάγειν χρυσίον καὶ ἀργύριον. αἰσθό-
μενος δὲ ὁ Ἴφικλος διεκώλυσε. προσφέροντός τε τοῦ
Φαλάνθου τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσεν, ἐάσειν ἐξάγεσθαι ὅ b
τι κατὰ γαστρὸς αἴρωνται, ἀντισοφίζεται, πλοῖα αὐ-
τοῖς διδοὺς ἵνα ἀποκομισθῶσι, παραλύσας τὰ πηδάλια
καὶ τὰς κώπας καὶ τὰ ἱστία, ὀμόσαι φήσας πλοῖα
παρέξειν, ἄλλο δὲ οὐδέν. ἐν ἀπορίᾳ δὲ οἱ Φοίνικες
ἐχόμενοι πολλὰ μὲν τῶν χρημάτων κατώρυσσον, ἐπι-
σημαινόμενοι τοὺς τόπους, ἵν' ὕστερόν ποτε ἀνέλων-
ται ἀφικόμενοι, πολλὰ δὲ τῷ Ἰφίκλῳ κατέλειπον.
ἀπαλλαγέντων οὖν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκ τῆς χώρας
τῶν Φοινίκων κατέσχον τὰ πράγματα οἱ Ἕλληνες.' c
τὰ δ' αὐτὰ ἱστορήσας καὶ Πολύζηλος ἐν τοῖς Ῥοδιακοῖς
'τὰ περὶ ἰχθύων (φησὶ) καὶ τῶν κοράκων μόνοι ᾔδε-
σαν ὁ Φάκας καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Δορκία. αὕτη
δ' ἐρασθεῖσα τοῦ Ἰφίκλου καὶ συνθεμένη περὶ γάμου
διὰ τῆς τροφοῦ, ἔπεισε τὸν φέροντα τὸ ὕδωρ ἰχθῦς
ἀγαγεῖν καὶ ἐμβαλεῖν εἰς τὸν κρατῆρα, καὶ αὐτὴ δὲ
τοὺς κόρακας λευκάνασα ἀφῆκεν.'

62. Κρεόφυλος δ' ἐν τοῖς Ἐφεσίων Ὥροις 'οἱ τὴν
Ἔφεσον (φησὶ) κτίζοντες πολλὰ ταλαιπωρηθέντες
ἀπορίῃ τόπου τὸ τελευταῖον πέμψαντες ἐς θεοῦ ἠρώ- d
τευν ὅκου τὸ πόλισμα θέωνται. ὃ δ' αὐτοῖσι ἔχρησε
ἐνταῦθα οἰκίζειν πόλιν τῇ ἂν ἰχθὺς δείξῃ καὶ ὗς
ἄγριος ὑπηγήσηται. λέγεται ὦν ὅκου νῦν ἡ κρήνη
ἐστὶ ἡ Ὑπέλαιος καλουμένη καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν ἁλιέας
ἀριστοποιέεσθαι, καὶ τῶν ἰχθύων τινὰ ἀποθορόντα
σὺν ἀνθρακιῇ ἐσπεσέειν ἐς φορυτόν, καὶ ἁφθῆναι
ὑπ' αὐτοῦ λόχμην ἐν τῇ ἔτυχε ὗς ἄγριος ἐών· ὃς ὑπὸ
τοῦ πυρὸς θορυβηθεὶς ἐπέδραμε τοῦ ὄρεος ἐπὶ πολύ,
τὸ δὴ καλέεται Τρηχεῖα, καὶ πίπτει ἀκοντισθεὶς ὅκου e

καὶ νῦν ἔστι ὁ τῆς Ἀθηναίης ναός. καὶ διαβάντες οἱ
Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου, ἔτεα εἴκοσι ἓν οἰκήσαντες τῷ
εἰκοστῷ δευτέρῳ κτίζουσι Τρηχεῖαν καὶ τὰ ἐπὶ Κό-
ρησσον, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ τῇ ἀγορῇ ἱδρύσαντο
Ἀπόλλωνός τε τοῦ Πυθίου ἐπὶ τῷ λιμένι.'

63. τοιούτων οὖν ἔτι πολλῶν λεγομένων, τότ'
ἐξάκουστος ἐγένετο κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν αὐλῶν τε
βόμβος καὶ κυμβάλων ἦχος ἔτι τε τυμπάνων κτύπος
f μετὰ ᾠδῆς ἅμα γινόμενος. ἔτυχε δὲ οὖσα ἑορτὴ τὰ
παρίλια μὲν πάλαι καλούμενα νῦν δὲ ῥωμαῖα, τῇ
τῆς πόλεως Τύχῃ ναοῦ καθιδρυμένου ὑπὸ τοῦ πάντ'
ἀρίστου καὶ μουσικωτάτου βασιλέως Ἁδριανοῦ. ἐκεί-
νην τὴν ἡμέραν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπίσημον ἄγουσι πάν-
τες οἱ τὴν Ῥώμην κατοικοῦντες καὶ οἱ ἐνεπιδημοῦντες
τῇ πόλει. ὁ οὖν Οὐλπιανός, ἄνδρες, ἔφη, τί τοῦτο;
362 εἰλαπίνη ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστί.
καί τινος εἰπόντος ὅτι βαλλίζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν
ἅπαντες τῇ θεῷ, ὦ λῷστε, ὁ Οὐλπιανὸς γελάσας ἔφη,
καὶ τίς Ἑλλήνων τοῦτο βαλλισμὸν ἐκάλεσε; δέον
εἰρηκέναι κωμάζουσιν, ἢ χορεύουσιν, ἤ τι ἄλλο τῶν
εἰρημένων. σὺ δὲ ἡμῖν ἐκ τῆς Συβούρας ὄνομα πριά-
μενος

ἀπώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ.

καὶ ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ἑλληνικώτερον
b ἀποδείξω σοὶ τὸ ὄνομα, ὦ φιλεπιτιμητά. πάντας γὰρ
ἐπιστομίζειν πειρώμενος οὐδενὸς μὲν ἀμαθίαν κατ-
έγνως, σαυτὸν δ' ἀποφαίνεις κενώτερον λεβηρίδος.
Ἐπίχαρμος, ὦ θαυμασιώτατε, ἐν τοῖς Θεαροῖς μέ-
μνηται τοῦ βαλλισμοῦ, καὶ οὐ μακράν ἐστι τῆς Σικε-
λίας ἡ Ἰταλία. ἐν οὖν τῷ δράματι οἱ θεωροὶ καθο-
ρῶντες τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα καὶ περὶ ἑκάστου
λέγοντες φασὶ καὶ τάδε

λέβητες χάλκεοι,
κρατῆρες, ὀδελοί. Β. τοῖς γα μὰν ὑπωδέλοις
καὶ λωτε βαλλιζόντεσσι οσσον χρῆμα εἴη.

καὶ Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Νυμφοπόνῳ c φησί 'κἤπειτα λαβὼν προῆχε, τοὶ δ' ἐβάλλιζον.' καὶ πάλιν 'βαλλίζοντες τὸν θάλαμον σκάτους ἐνέπλησαν.' ἀλλὰ μὴν καὶ Ἄλεξις ἐν Κουρίδι φησί

καὶ γὰρ ἐπὶ κῶμον . . ἀνθρώπων ὁρῶ
πλῆθος προσιὸν ὡς τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν
ἐνθάδε συνόντων. Β. μὴ γένοιτό μοι μόνῳ
νύκτωρ ἀπαντῆσαι καλῶς πεπραγόσιν
ὑμῖν περὶ τὸν βαλλισμόν· οὐ γὰρ ἄν ποτε
θοἰμάτιον ἀπενέγκαιμι μὴ φύσας πτερά. d

οἶδα δὲ καὶ ἀλλαχόθι τοὔνομα καὶ ἀναπεμπασάμενος ἐξοίσω.

64. σὺ δὲ ἡμῖν δίκαιος εἶ λέγειν, ὁ καὶ τῶν ὁμηρικῶν μεμνημένος τούτων

τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεών;
εἰλαπίνη ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν·

τίνι διαφέρει ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ σιγᾷς, ἐγὼ ἐρῶ. κατὰ γὰρ τὸν Συρακόσιον ποιητήν

τὰ πρὸ τοῦ δύ' ἄνδρες ἔλεγον, εἷς ἐγὼν ἀποχρέω.

τὰς θυσίας καὶ τὰς λαμπροτέρας παρασκευὰς ἐκάλουν e οἱ παλαιοὶ εἰλαπίνας καὶ τοὺς τούτων μετέχοντας εἰλαπιναστάς. ἔρανοι δέ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων συναγωγαί, ἀπὸ τοῦ συνερᾶν καὶ συμφέρειν ἕκαστον. καλεῖται δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἔρανος καὶ θίασος καὶ οἱ συνιόντες ἐρανισταὶ καὶ συνθιασῶται. καλεῖ-

ται δὲ καὶ ὁ τῷ Διονύσῳ παρεπόμενος ὄχλος θίασος, ὡς Εὐριπίδης φησίν

ὁρῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν.

τοὺς μὲν οὖν θιάσους ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσηγόρευον.
f καὶ γὰρ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς οἱ Λάκωνες 'σιοὺς φασί. τὰς δ' εἰλαπίνας ἀπὸ τῆς ἐν αὐταῖς παρασκευῆς γινομένης καὶ δαπάνης. λαφύττειν γὰρ καὶ λαπάζειν τὸ ἐκκενοῦν καὶ ἀναλίσκειν. ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ πορθεῖν τὸ ἀλαπάζειν οἱ ποιηταὶ τάττουσι, καὶ τὰ διαρπαζόμενα κατὰ τὴν λάφυξιν λάφυρα. τὰς δὲ τοιαύτας εὐωχίας Αἰσχύλος καὶ Εὐριπίδης εἰλαπίνας ἀπὸ τοῦ
363 λελαπάχθαι. λάπτειν δὲ τὸ τὴν τροφὴν ἐκπέττειν καὶ κενούμενον λαγαρὸν γίγνεσθαι. ὅθεν ἀπὸ μὲν τοῦ λαγαροῦ ἡ λαγών, ὥσπερ καὶ λάγανον, ἀπὸ δὲ τοῦ λαπάττειν λαπάρα. λαφύττειν δέ ἐστι τὸ δαψιλῶς καὶ ἐπὶ πολὺ λαπάττειν καὶ ἐκκενοῦν. τὸ δὲ δαπανᾶν ἀπὸ τοῦ δάπτειν λέγεται. καὶ τοῦτο δὲ τοῦ δαψιλοῦς ἔχεται· διόπερ ἐπὶ τῶν ἀπλήστως καὶ θηριωδῶς ἐσθιόντων τὸ δάψαι καὶ δαρδάψαι. Ὅμηρος

ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν.

b τὰς δ' εὐωχίας ἐκάλουν οὐκ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ἥ ἐστι τροφή, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κατὰ ταῦτα εὖ ἔχειν. εἰς ἃς δὴ συνιόντες οἱ τὸ θεῖον τιμῶντες καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ ἄνεσιν αὐτοὺς μεθιέντες τὸ μὲν ποτὸν μέθυ, τὸν δὲ τοῦτο δωρησάμενον θεὸν μεθυμναῖον καὶ λυαῖον καὶ εὔιον καὶ ἰήιον προσηγόρευον, ὥσπερ καὶ τὸν μὴ σκυθρωπὸν καὶ σύννουν ἱλαρόν. διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἠξίουν γίνεσθαι ἐπιφωνοῦντες ἰὴ ἰή. ὅθεν καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ τοῦτο ἔπραττον ἱερὸν ὠνόμαζον.
c ὅτι δὲ τὸν αὐτὸν ἵλεων καὶ ἱλαρὸν ἔλεγον δηλοῖ Ἔφιππος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἐμπολή· περὶ ἑταίρας δέ τινος λέγει

ἔπειτα δ' εἰσιόντ', ἐὰν λυπούμενος
τύχῃ τις ἡμῶν, ἐκολάκευσεν ἡδέως,
ἐφίλησεν, οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα
ὥσπερ πολέμιος ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις
χανοῦσ' ὁμοίως· ᾖσε, παρεμυθήσατο,
ἐποίησέ θ' ἱλαρόν, εὐθέως τ' ἀφεῖλε πᾶν
αὑτοῦ τὸ λυποῦν κἀπέδειξεν ἵλεων.

65. οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ τοὺς θεοὺς ἀνθρωποειδεῖς d ὑποστησάμενοι καὶ τὰ περὶ τὰς ἑορτὰς διέταξαν. ὁρῶντες γὰρ ὡς τῆς μὲν ἐπὶ τὰς ἀπολαύσεις ὁρμῆς οὐχ οἷόν τε τοὺς ἀνθρώπους ἀποστῆσαι, χρήσιμον δὲ καὶ συμφέρον τοῖς τοιούτοις εὐτάκτως καὶ κοσμίως ἐθίζειν χρῆσθαι, χρόνον ἀφορίσαντες καὶ τοῖς θεοῖς προθύσαντες οὕτω μεθῆκαν αὐτοὺς εἰς ἄνεσιν, ἵν' ἕκαστος ἡγούμενος ἥκειν τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰς σπονδὰς μετὰ αἰδοῦς τὴν συνουσίαν ποιῆται. Ὅμηρος γοῦν φησίν 'ἦλθε δ' Ἀθήνη ἱρῶν ἀντήσουσα.' c καὶ ὁ Ποσειδῶν

Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας
ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.

καὶ ὁ Ζεύς

χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα θεοὶ θ' ἅμα πάντες ἕποντο.

κἂν ἄνθρωπος δέ που παρῇ πρεσβύτερος καὶ τῇ προαιρέσει σπουδαῖος, αἰδοῦνται λέγειν τι τῶν ἀσχημόνων ἢ καὶ πράττειν, ὡς καὶ Ἐπίχαρμός πού φησιν

ἀλλὰ καὶ σιγῆν ἀγαθὸν ὅκα παρέοντι κάρρονες. f

ὑπολαμβάνοντες οὖν τοὺς θεοὺς πλησίον αὐτῶν εἶναι τὰς ἑορτὰς κοσμίως καὶ σωφρόνως διῆγον. ὅθεν οὔτε κατακλίνεσθαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθος, 'ἀλλὰ δαίνυνθ' ἑζόμενοι, οὔτ' εἰς μέθην πίνειν, ἀλλ' ἐπεὶ ἔσπεισάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός, ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.

66. οἱ δὲ νῦν προσποιούμενοι θεοῖς θύειν καὶ συγκαλοῦντες ἐπὶ τὴν θυσίαν τοὺς φίλους καὶ τοὺς
364 οἰκειοτάτους καταρῶνται μὲν τοῖς τέκνοις, λοιδοροῦνται δὲ ταῖς γυναιξί, καλαβρίζουσι τοὺς οἰκέτας, ἀπειλοῦσι τοῖς πολλοῖς, μονονουχὶ τὸ τοῦ Ὁμήρου λέγοντες

νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα,

ἐπὶ νοῦν οὐ λαμβάνοντες τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιηκότος, εἴτε Φερεκράτης ἐστὶν εἴτε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικὸς ἢ ὅστις δή ποτε,

μηδὲ σύ γ' ἄνδρα φίλον καλέσας ἐπὶ δαῖτα θάλειαν
b ἄχθου ὁρῶν παρεόντα· κακὸς γὰρ ἀνὴρ τόδε ῥέξει.
ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τέρπου φρένα τέρπε τ' ἐκεῖνον.

νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδ' ὅλως μέμνηνται, τὰ δὲ ἑξῆς αὐτῶν ἐκμανθάνουσιν, ἅπερ πάντα ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένων μεγάλων Ἠοίων [καὶ μεγάλων Ἔργων] πεπαρῴδηται

ἡμῶν δ' ἥν τινά τις καλέσῃ θύων ἐπὶ δεῖπνον,
ἀχθόμεθ' ἢν ἔλθῃ καὶ ὑποβλέπομεν παρεόντα,
χὤτι τάχιστα θύραζ' ἐξελθεῖν βουλόμεθ' αὐτόν.
c εἶτα γνούς πως τοῦθ' ὑποδεῖται, κἆτά τις εἶπε
τῶν ξυμπινόντων 'ἤδη σύ; τί οὐχ ὑποπίνεις;
οὐχ ὑπολύσεις αὐτόν;' ὃ δ' ἄχθεται αὐτὸς ὁ θύων
τῷ κατακωλύοντι καὶ εὐθὺς ἔλεξ' ἐλεγεῖα
'μηδένα μήτ' ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν
μήθ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη'. οὐ γὰρ ἐπ' οἴνοις

• τοιαυτὶ λέγομεν δειπνίζοντες φίλον ἄνδρα;
ἔτι δὲ καὶ ταῦτα προστίθεμεν
μηδὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελον εἶναι d
ἐκ κοινοῦ· πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη.

67. καὶ θύοντες μὲν τοῖς θεοῖς ὀλίγιστα εἰς τὰς θυσίας καὶ τὰ τυχόντα δαπανῶμεν, ὥσπερ ὁ καλὸς Μένανδρος ἐν τῇ Μέθῃ παρίστησιν

εἶτ' οὐχ ὅμοια πράττομεν καὶ θύομεν;
ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον
δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα,
αὐλητρίδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας
μενδαῖον ἐγχέλεις θάσον τυρὸν μέλι
μικροῦ ταλάντου, γίγνεται τὸ κατὰ λόγον, e
δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα
ἡμᾶς, ἐὰν καὶ καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς,
τούτων δὲ πρὸς ταῦτ' ἀντανελεῖν τὴν ζημίαν.
πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν τῶν ἱερῶν διπλάζεται;
ἐγὼ μὲν οὖν ὤν γε θεὸς οὐκ εἴασα τὴν
ὀσφὺν ἂν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐπιθεῖναί ποτε,
εἰ μὴ καθήγιζέν τις ἅμα τὴν ἔγχελυν,
ἵνα Καλλιμέδων ἀπέθανεν εἷς τῶν συγγενῶν.

68. ὀνομάζουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπιδόσιμά τινα f
δεῖπνα, ἅπερ Ἀλεξανδρεῖς λέγουσιν ἐξ ἐπιδομάτων. Ἄλεξις γοῦν ἐν τῇ εἰς τὸ φρέαρ φησί

νυνί τέ μοι
ὁ δεσπότης προὔπεμψεν οἴνου κεράμιον
τῶν ἔνδοθεν κομιοῦντ' ἐκεῖθεν. Β. μανθάνω.
ἐπιδόσιμον παρὰ τἆλλα τοῦτ' ἔσται. Α. φιλῶ
αἰσθητικὴν γραῦν.

καὶ Κρώβυλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ 365

Λάχης. Β. ἐγὼ δὲ πρὸς σέ. Α. πρόαγε. Β. ποῖ;
Α. ὅποι μ' ἐρωτᾷς; ὡς Φιλουμένην, παρ' ᾗ

τἀπιδόσιμ' ἡμῖν ἐστίν. Β. ἧς ἐχθὲς πιεῖν
κυάθους ἀκράτου μ' ἐβιάσω σὺ δώδεκα;

οἴδασι δὲ οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ νῦν καλούμενα ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνα. ἐμφανίζει δὲ Φερεκράτης περὶ τούτων ἐν Ἐπιλήσμονι ἢ Θαλάττῃ οὕτως

συσκευασάμενος δεῖπνον ἐς τὸ σπυρίδιον
ἐβάδιζεν ὡς πρὸς Ὠφελίαν.

τοῦτο δὲ σαφῶς δηλοῖ τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον, ὅταν
b τις αὐτὸς αὑτῷ σκευάσας δεῖπνον καὶ συνθεὶς εἰς σπυρίδα παρά τινα δειπνήσων ἴῃ. σύνδειπνον εἴρηκεν ἐπὶ συμποσίου Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Μικίνου φόνου. φησὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐπὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον. καὶ Πλάτων δέ φησι 'τοῖς τὸ σύνδειπνον ποιησαμένοις' καὶ Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ

ἐν τοῖσι συνδείπνοις ἐπαινῶν Αἰσχύλον.

διόπερ τινὲς καὶ τὸ Σοφοκλέους δρᾶμα κατὰ τὸ οὐδέτερον ἐπιγράφειν ἀξιοῦσι Σύνδειπνον. καλοῦσι δέ τινα καὶ συναγώγιμα δεῖπνα, ὡς Ἄλεξις ἐν Φιλοκάλῳ ἢ Νύμφαις

c κατάκεισο, κἀκείνας κάλει.
συναγώγιμον ποιῶμεν. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι
κυμινοπρίστης ὁ τρόπος ἐστί σου πάλαι.

καὶ Ἔφιππος ἐν Γηρυόνῃ

καὶ συναγώγιμον
συμπόσιον ἐπιπληροῦσιν.

ἔλεγον δὲ συνάγειν καὶ τὸ μετ' ἀλλήλων πίνειν καὶ συναγώγιον τὸ συμπόσιον. Μένανδρος ἐν Ἐμπιμπραμένῃ

καὶ νῦν ὑπὲρ τούτων συνάγουσι κατὰ μόνας.

εἶθ' ἑξῆς ἔφη

d ἐπλήρωσέν τε τὸ συναγώγιον.

μήποτε δὲ τοῦτ' ἔστι τὸ ἀπὸ συμβολῶν καλούμενον.

τίνες δ' εἰσὶν αἱ συμβολαὶ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ σημαίνει διὰ τούτων

ἥξω φέρουσα συμβολὰς τοίνυν ἅμα.
Β. πῶς συμβολάς; Α. τὰς ταινίας οἱ Χαλκιδεῖς
καὶ τοὺς ἀλαβάστους συμβολὰς καλοῦσι, γραῦ.

Ἀργεῖοι δ', ὥς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ἡγήσανδρος, γράφει δ' οὕτως 'τὴν συμβολὴν τὴν εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένην Ἀργεῖοι χῶν καλοῦσι, τὴν δὲ μερίδα αἶσαν.' e

69. οὐκ ἀνάρμοστον δὲ καὶ τούτου τοῦ συγγράμματος τέλος εἰληφότος, ἑταῖρε Τιμόκρατες, αὐτοῦ καταπαῦσαι τὸν λόγον, μὴ καὶ ἡμᾶς τις οἰηθῇ κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα ἰχθῦς ποτὲ γεγονέναι. φησὶ γὰρ ὁ φυσικός

ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κούρη τε κόρος τε,
ἀμνός τ' οἰωνός τε καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπορος ἰχθύς.

Θ

Δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ 366
χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται

ἐμοί τε καὶ σοί, ὦ Τιμόκρατες. περιενεχθέντων γὰρ κωλήνων καί τινος εἰπόντος εἰ τακεροί εἰσι, παρὰ τίνι κεῖται τὸ τακερόν; ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη. καὶ σίναπυ δὲ τίς εἴρηκε τὸ νᾶπυ; ὁρῶ γὰρ ἐν παροψίσι περιφερόμενον μετὰ τῶν κωλεῶν. οἶδα γὰρ καὶ οὕτως λεγόμενον κωλεόν ἀρσενικῶς, καὶ οὐχ ὡς οἱ ἡμεδαποὶ

Ἀθηναῖοι μόνως θηλυκῶς. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Με-
b γαρίδι φησίν 'ὀρύα, τυρίδιον, κωλεοί, σφονδύλοι, τῶν δὲ βρωμάτων οὐδὲ ἕν.' καὶ ἐν Κύκλωπι

χορδαί τε ἁδὺ ναὶ μὰ Δία χὠ κωλεός.

μάθετε δὲ καὶ τοῦτο παρ' ἐμοῦ, ὦ σοφώτατοι, ὅτι νῦν ὁ Ἐπίχαρμος καὶ χορδὴν ὠνόμασεν, ἀεί ποτε ὀρύαν καλῶν. καὶ ἅλας δὲ ἡδυσμένους ὁρῶ ἐν ἄλλαις παροψίσιν. ἀνηδύντων δὲ ἁλῶν πλήρεις οἱ κυνικοί, παρ' οἷς κατὰ τὸν Ἀντιφάνην, λέγει δ' ἐν Κωρύκῳ τις ἄλλος κύων,

τῶν θαλαττίων δ' ἀεὶ
c ὄψων ἓν ἔχομεν, διὰ τέλους δὲ τοῦθ', ἅλας.
. . . ἐπὶ δὲ τούτοις πίνομεν
οἰνάριον, εἶδος νὴ Δία σκιᾶς τρόπον.
Β. πῶς εἶδος; Α. οἷον τοῖς παροῦσι συμφέρει
ἁπαξάπασιν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ.

ὁρῶ δὲ καὶ μετ' ὄξους ἀναμεμιγμένον γάρον. οἶδα δὲ ὅτι νῦν τινὲς τῶν Ποντικῶν ἰδίᾳ καθ' αὑτὸ κατασκευάζονται ὀξύγαρον.

2. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Ζωίλος ἔφη, Ἀριστοφάνης, ὦ οὗτος, ἐν Λημνίαις τὸ τακερὸν ἔταξεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ λέγων οὕτως

d Λῆμνος κυάμους τρέφουσα τακεροὺς καὶ καλούς.

καὶ Φερεκράτης Κραπατάλοις

τακεροὺς ποιῆσαι τοὺς ἐρεβίνθους αὐτόθι.

σίνηπυ δ' ὠνόμασε Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν μὲν Θηριακοῖς οὕτως

ἦ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα ἠὲ σίνηπυ.

ἐν δὲ τοῖς Γεωργικοῖς

σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπυος.

καὶ πάλιν

κάρδαμ' ἀνάρρινόν τε μελάμφυλλόν τε σίνηπυ.

Κράτης δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀττικῆς λέξεως Ἀριστοφάνη παριστᾷ λέγοντα

κἄβλεπε σίναπυ καὶ τὰ πρόσωπ' ἀνέσπασεν, 367

καθά φησι Σέλευκος ἐν τοῖς περὶ ἑλληνισμοῦ. ἔστι δ' ὁ στίχος ἐξ Ἱππέων καὶ ἔχει οὕτως 'κἄβλεψε νᾶπυ.' οὐδεὶς δ' Ἀττικῶν σίναπυ ἔφη. ἔχει δὲ ἑκάτερον λόγον. νᾶπυ μὲν γὰρ οἷον νᾶφυ, ὅτι ἐστέρηται φύσεως. ἀφυὲς γὰρ καὶ μικρόν, ὥσπερ καὶ ἡ ἀφύη. σίναπυ δὲ ὅτι σίνεται τοὺς ὦπας ἐν τῇ ὀδμῇ, ὡς καὶ τὸ κρόμμυον ὅτι τὰς κόρας μύομεν. Ξέναρχος δὲ ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Σκύθαις ἔφη

τουτὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔστ' ἔτι
κακόν· τὸ θυγάτριον δέ μου σεσινάπικεν b
διὰ τῆς ξένης.

ἁλῶν δὲ καὶ ὄξους μέμνηται ὁ καλὸς Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς περὶ Σθενέλου τοῦ τραγικοῦ λέγων

καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα;
Β. εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος ἢ λεπτοὺς ἅλας.

3. ἡμεῖς μὲν οὖν σοι τοσαῦτα, καλὲ ἄνθρωπε, ζητοῦντι συνεισευπορήσαμεν. σὺ δ' ἡμῖν ἀποκρίνασθαι δίκαιος εἰ παρὰ τίνι ἐπὶ τοῦ ἀγγείου ἡ παροψὶς κεῖται. ἐπὶ μὲν γὰρ ὄψου παρεσκευασμένου ποικίλου καὶ εἴδους τινὸς τοιούτου Πλάτωνα οἶδα εἰρηκότα ἐν c
Ἑορταῖς οὕτως

ὁπόθεν ἔσοιτο μᾶζα καὶ παροψίδες.

ἐν δὲ Εὐρώπῃ πάλιν ἐπὶ παροψήματος διὰ πλειόνων εἴρηκεν, ἐν οἷς ἔστι καὶ τάδε

γυνὴ καθεύδουσ' ἐστὶν ἀργόν. Β. μανθάνω.
Α. ἐγρηγορυίας δ' εἰσὶν αἱ παροψίδες
αὗται μόνον κρείττους πολὺ χρῆμ' εἰς ἡδονὴν
ηταλλαβεῖν. οὐ γάρ τινες παροψίδες
εἴσ' ἀντιβολῶ σε; d

κἀν τοῖς δ' ἑξῆς δίεισιν ὥσπερ ἐπὶ παροψήματος λέγων τῶν παροψίδων. ἐν δὲ Φάωνι

τὰ δ' ἀλλότρι' ἔσθ' ὅμοια ταῖς παροψίσιν·
βραχὺ γάρ τι τέρψαντ' ἐξανάλωται ταχύ.

Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ

πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γέ του τρόπου
ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

4. σιωπῶντος οὖν τοῦ Οὐλπιανοῦ, ἀλλ' ἐγώ, φησὶν ὁ Λεωνίδης, εἰπεῖν εἰμὶ δίκαιος, πολλὰ ἤδη σιωπήσας·

e πολλοῖς δ' ἀντιλέγειν μὲν
(κατὰ τὸν Πάριον Εὔηνον)
ἔθος περὶ παντὸς ὁμοίως,
ὀρθῶς δ' ἀντιλέγειν οὐκ ἔτι τοῦτ' ἐν ἔθει.
καὶ πρὸς μὲν τούτους ἀρκεῖ λόγος εἷς ὁ παλαιός,
σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἔστω ἐμοὶ δὲ τάδε.
τοὺς ξυνετοὺς δ' ἄν τις πείσειε τάχιστα λέγων εὖ,
οἵπερ καὶ ῥᾷστης εἰσὶ διδασκαλίας.

5. ἐπὶ τοῦ σκεύους οὖν εἴρηκεν, ὦ φιλότης
f Μυρτίλε, προήρπασα γάρ σου τὸν λόγον, Ἀντιφάνης Βοιωτίῳ

καλέσας τε παρατίθησιν ἐν παροψίδι.

καὶ Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ

ὡς εἶδε τὴν τράπεζαν ἀνθρώπους δύο
φέροντας εἴσω ποικίλων παροψίδων
κόσμου βρύουσαν, οὐκ ἔτ' εἰς ἐμὲ βλέπων.

καὶ ὁ τὰ εἰς Μάγνητα ἀναφερόμενα ποιήσας ἐν Διονύσῳ πρώτῳ

καὶ ταῦτα μέν μοι τῶν κακῶν παροψίδες.

368 Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ

κεκερματίσθω δ' ἄλλα μοι παροψίδων
κάθεφθα καὶ κνισηρὰ παραφλογίσματα.

Σωτάδης δ' ὁ κωμικὸς Παραλυτρουμένῳ

παροψὶς εἶναι φαίνομαι τῷ Κρωβύλῳ·
τοὔψον μασᾶται, παρακατεσθίει δ' ἐμέ.

ἀμφιβόλως δ' εἴρηται τὸ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι ἐν πρώτῳ Παιδείας. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος 'προσῆγεν αὐτῷ παροψίδας καὶ παντοδαπὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα.' καὶ παρὰ τῷ τὸν Χείρωνα δὲ πεποιηκότι τὸν b
εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενον ἐπὶ ἡδύσματος ἡ παροψὶς κεῖται, καὶ οὐχ, ὡς Δίδυμος ἐν τῷ περὶ παρεφθορυίας λέξεως, ἐπὶ τοῦ ἀγγείου. φησὶ γάρ

νὴ τὸν Δί' . . . ὥσπερ αἱ παροψίδες
τὴν αἰτίαν ἔχουσ' ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων,
οὓς ὁ καλὸς οὗτος ἀξιοῖ τοῦ μηδενός.

Νικοφῶν Σειρῆσιν

ἄλλος μαχέσθω περὶ ἕδρας παροψίδι.

Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ

πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γέ του τρόπου c
ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

Πλάτων Ἑορταῖς

ὁπόθεν ἔσοιτο μᾶζα καὶ παροψίδες.

περὶ βολβῶν δ' ἀρτύσεως καὶ σκευασίας τὸν λόγον ποιεῖται. οἱ δ' Ἀττικοί, ὦ Συραττικὲ Οὐλπιανέ, καὶ ἔμβαμμα λέγουσιν. ὡς Θεόπομπος ἐν Εἰρήνῃ

ὁ μὲν ἄρτος ἡδύ, τὸ δὲ φενακίζειν προσὸν
ἔμβαμμα τοῖς ἄρτοις πονηρὸν γίγνεται. d

6. καὶ κωλῆνα δὲ λέγουσι καὶ κωλῆν. Εὔπολις Αὐτολύκῳ

σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθύτου 'ρίφου.

Εὐριπίδης Σκίρωνι 'οὐδὲ κωλῆνες νεβρῶν.' ἀπὸ δὲ τοῦ κωλέα συνηρημένον ἐστίν, ὡς συκέα συκῆ, λεοντέα λεοντῆ, κωλέα κωλῆ. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ δευτέρῳ

οἴμοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήσθιον.

καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν

e καὶ δελφακίων ἁπαλῶν κωλαῖ καὶ χναυμάτια πτερόεντα.

ἐν δὲ Πελαργοῖς

κεφαλάς τ' ἀρνῶν, κωλᾶς ἐρίφων.

Πλάτων Γρυψίν 'ἰχθῦς κωλᾶς φύσκας.' Ἀμειψίας Κόννῳ

δίδοται μάλισθ' ἱερώσυνα,
κωλῆ, τὸ πλευρόν, ἡμίκραιρ' ἀριστερά.

Ξενοφῶν Κυνηγετικῷ 'κωλῆν σαρκώδη, λαγόνας ὑγράς.' καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησί

πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέλος ἤραο πῖον
f ταύρου λαρινοῦ, τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν,
τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἐφίξεται οὐδ' ἀπολήξει,
ἔς τ' ἂν ἀοιδάων ᾖ κλέος ἑλλαδικῶν.

7. ἑξῆς δὲ τούτων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἐπιφερομένων ἡμεῖς ἐπισημανούμεθα τὰ μνήμης ἄξια. καὶ γὰρ ὀρνίθων πλῆθος ἦν ἀεὶ καὶ χηνῶν, ἔτι δὲ τῶν νεοσσῶν ὀρνίθων, οὓς πίπους τινὲς καλοῦσι, καὶ χοίρων καὶ τῶν περισπουδάστων φασιανικῶν ὀρνί-
369 θων. περὶ λαχάνων οὖν πρότερον ἐκθέμενός σοι καὶ περὶ τῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα διηγήσομαι.

8. ΓΟΓΓΥΛΙΔΕΣ. ταύτας Ἀπόλλας ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ καλεῖσθαι. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις παρὰ Βοιωτοῖς γάστρας ὀνομάζεσθαι τὰς κράμβας, τὰς δὲ γογγυλίδας ζακελτίδας· Ἀμερίας δὲ καὶ Τιμαχίδας τὰς κολοκύντας ζακελτίδας καλεῖσθαι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων 'ῥα-
b φανὶς (φησὶ) γογγυλὶς ῥάφυς ἀνάρρινον ὅμοια.' τὴν

δὲ ῥάφυν Γλαῦκος ἐν Ὀψαρτυτικῷ διὰ τοῦ π ψιλῶς
καλεῖ ῥάπυν. τούτοις δ' οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὅμοιον εἰ
μὴ ἡ νῦν προσαγορευομένη βουνιάς. Θεόφραστος δὲ
βουνιάδα μὲν οὐκ ὀνομάζει, ἄρρενα δὲ καλεῖ τινα
γογγυλίδα, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ βουνιάς. Νίκαν-
δρος δ' ἐν τοῖς Γεωργικοῖς τῆς βουνιάδος μνημονεύει

γογγυλίδας· σπείροις δὲ κυλινδρωτῆς ἐφ' ἅλωος,
ὄφρ' ἂν ἴσαι πλαθάνοισι χαμηλότεραι θαλέθωσι· c
βουνιὰς ἀλλ' εἴσω ῥάφανος κείσθω λαθαρωκοί.
γογγυλίδος δισσὴ γὰρ ἰδ' ἐκ ῥαφάνοιο γενέθλη
μακρή τε στιφρή τε φαείνεται ἐν πρασιῇσιν.

κηφισιακῶν δὲ γογγυλίδων μνημονεύει Κράτης ἐν
Ῥήτορσιν οὕτως

κηφισιακαῖσι γογγυλίσιν ὅμοια πάνυ.

Θεόφραστος δὲ γογγυλίδων φησὶν εἶναι γένη δύο,
ἄρρεν καὶ θῆλυ. γίνεσθαι δ' ἄμφω ἐκ τοῦ αὐτοῦ
σπέρματος. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ
εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν Δαλματίαν d
φησὶ γίγνεσθαι γογγυλίδας ἀκηπεύτους καὶ ἀγρίους
σταφυλίνους. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἰατρός 'ἡ γογ-
γυλὶς (φησὶ) λεπτυντική ἐστι καὶ δριμεῖα καὶ δύσπε-
πτος, ἔτι δὲ πνευματωτική. κρείττων δὲ ἡ βουνιὰς
καθέστηκε· γλυκυτέρα γάρ ἐστι καὶ πεπτικωτέρα
πρὸς τῷ εὐστόμαχος εἶναι καὶ τρόφιμος. ἡ δὲ ὀπτω-
μένη, φησί, γογγυλὶς μᾶλλον πέττεται, περιττότερον
δὲ λεπτύνει.' ταύτης μνημονεύει Εὔβουλος ἐν Ἀγ-
κυλίωνι οὕτως

ὀπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω. e

καὶ Ἄλεξις ἐν Θεοφορήτῳ

λαλῶ Πτολεμαίῳ γογγυλίδος ὀπτῶν τόμους.

ἡ δὲ ταριχευομένη γογγυλὶς λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς

ἑφθῆς καὶ μάλιστα ἡ διὰ νάπυος γινομένη, ὥς φησιν
ὁ Δίφιλος.

9. ΚΡΑΜΒΗ. Εὔδημος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ
λαχάνων κράμβης φησὶν εἶναι γένη τρία, τῆς τε κα-
λουμένης ἁλμυρίδος καὶ λειοφύλλου καὶ σελινουσίης·
f τῇ δ' ἡδονῇ πρώτην κεκρίσθαι τὴν ἁλμυρίδα. φύεται
δ' ἐν Ἐρετρίᾳ καὶ Κύμῃ καὶ Ῥόδῳ, ἔτι δὲ Κνίδῳ καὶ
Ἐφέσῳ· ἡ δὲ λειόφυλλος ἀνὰ πᾶσαν, φησί, χώραν
γίγνεται. ἡ δὲ σελινουσία τὴν ὀνομασίαν ἔχει διὰ
τὴν οὐλότητα· ἐμφερὴς γάρ ἐστι σελίνῳ καὶ κατὰ
τὴν ἄλλην πύκνωσιν. Θεόφραστος δὲ οὕτως γράφει
'τῆς δὲ ῥαφάνου (λέγω δὲ τὴν κράμβην) ἣ μέν ἐστιν
οὐλόφυλλος ἣ δὲ ἀγρία.' Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι
'κράμβη δὲ καλλίστη γίνεται καὶ γλυκεῖα ἐν Κύμῃ·
ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ πικρά. τὸ δ' ἐκ Ῥόδου φερόμενον
σπέρμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ ἐνιαυτὸν γλυκεῖαν
ποιεῖ τὴν κράμβην, μεθ' ὃν χρόνον πάλιν ἐπιχωριά-
ζει'. Νίκανδρος δ' ἐν Γεωργικοῖς

370 λείη μὲν κράμβη, ὁτὲ δ' ἀγριὰς ἐμπίπτουσα
σπειρομένη, πολύφυλλος ἐνήβησε πρασιῇσιν
ἡ οὔλη, καὶ τύριος ὁ θαμνῖτις πετάλοισιν,
ἣ ἐπιφοινίσσουσα καὶ αὐχμηρῇσιν ὁμοίη
βατραχέη κύμη τε κακόχροος, ἡ μὲν ἔοικε
πέλμασιν, οἷσι πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν·
ἣν μάντιν λαχάνοισι παλαιογόνοι ἐνέπουσιν.

μήποτε δὲ ὁ Νίκανδρος μάντιν κέκληκε τὴν κράμβην
ἱερὰν οὖσαν, ἐπεὶ καὶ παρ' Ἱππώνακτι ἐν τοῖς ἰάμ-
b βοις ἐστί τι λεγόμενον τοιοῦτον

ὃ δ' ἐξολισθὼν ἱκέτευε τὴν κράμβην
τὴν ἑπτάφυλλον, ᾗ θύεσκε Πανδώρῃ
θαργηλίοισιν ἔγχυτον πρὸ φαρμάκου.

καὶ Ἀνάνιος δέ φησι

καὶ σὲ πολλὸν ἀνθρώπων
ἐγὼ φιλέω μάλιστα, ναὶ μὰ τὴν κράμβην.

καὶ Τηλεκλείδης Πρυτάνεσι 'ναὶ μὰ τὰς κράμβας' ἔφη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ 'ναὶ μὰ τὰν κράμβαν.' Εὔπολις Βάπταις 'ναὶ μὰ τὴν κράμβην.' ἐδόκει δὲ ἰωνικὸς εἶναι ὁ ὅρκος. καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων c
ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ μιμούμενος τὸν κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὡς Ἐμπεδός φησιν ἐν Ἀπομνημονεύμασιν.

10. Ἀθήνησι δὲ καὶ ταῖς τετοκυίαις κράμβη παρεσκευάζετο ὥς τι ἀντιφάρμακον εἰς τροφήν. Ἔφιππος γοῦν ἐν Γηρυόνῃ φησίν

ἔπειτα πῶς
οὐ στέφανος οὐδείς ἐστι πρόσθε τῶν θυρῶν,
οὐ κνῖσα κρούει ῥινὸς ὑπεροχὰς ἄκρας d
ἀμφιδρομίων ὄντων; ἐν οἷς νομίζεται
ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμους,
ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην,
πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια,
τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις,
χναύειν τε κοινῇ τευθίσιν σηπίδια,
πιλεῖν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρόφως,
πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρας.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Παρασίτῳ ὡς εὐτελοῦς βρώματος τῆς κράμβης μέμνηται ἐν τούτοις e

οἷα δ' ἔστ' οἶσθ' ὦ γύναι,
[ἄρ]τοι σκόροδα τυρὸς πλακοῦντες, πράγματα
ἐλευθέρι', οὐ τάριχος οὐδ' ἡδύσμασιν
ἄρνεια καταπεπασμέν', οὐδὲ θρυμματὶς
τεταραγμένη καὶ λοπάδες ἀνθρώπων φθοραί.
καὶ μὴν ῥαφάνους γ' ἕψουσι λιπαράς, ὦ θεοί,

ἔτνος θ' ἅμ' αὐταῖς πίσινον.

Δίφιλος δ' ἐν Ἀπλήστῳ

ἥκει φερόμεν' αὐτόματα πάντα τἀγαθά,
f ῥάφανος λιπαρά, σπλαγχνίδια πολλά, σαρκία
ἁπαλώτατ', οὐδὲν μὰ Δία τοῖς ἐμοῖς βλίτοις
[καὶ τοῖσι σοῖς] ὅμοια πράγματ', οὐδὲ ταῖς
θλασταῖς ἐλάαις.

Ἀλκαῖος Παλαίστρᾳ 'ἤδη δ' ἧψε χύτραν ῥαφάνων.' Πολύζηλος δ' ἐν Μουσῶν γοναῖς κράμβας αὐτὰς ὀνομάζων φησίν 'ὑψιπέταλοί τε κράμβαι συχναί.'

11. ΣΕΥΤΛΑ. τούτων φησὶν ὁ Θεόφραστος εὐ-
371 χυλότερον εἶναι τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος καὶ ὀλιγοσπερμότερον, καὶ καλεῖσθαι σικελικόν. ἡ δὲ σευτλὶς ἕτερον, φησί, τοῦ τεύτλου ἐστί. διὸ καὶ Δίφιλος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Ἥρῳ δράματι ἐπιτιμᾷ τινι ὡς κακῶς λέγοντι καὶ τὰ τεῦτλα τευτλίδας καλῶν. Εὔδημος δ' ἐν τῷ περὶ λαχάνων τέσσαρα γένη φησὶν εἶναι τεύτλων, σπαστὸν καυλωτὸν λευκὸν πάνδημον· τοῦτο δ' εἶναι τῇ χρόᾳ φαιόν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος τὸ σευτλίον φησὶν εὐχυλότερον εἶναι τῆς κράμβης καὶ θρεπτικώτερον μετρίως· ἑκζεστὸν δὲ καὶ λαμβα-
b νόμενον μετὰ νάπυος λεπτυντικώτερον εἶναι καὶ ἑλμίνθων φθαρτικόν. εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκόν, τὸ δὲ μέλαν οὐρητικώτερον. ὑπάρχειν δὲ αὐτῶν καὶ τὰς ῥίζας εὐστομωτέρας καὶ πολυτροφωτέρας.'

12. ΣΤΑΦΥΛΙΝΟΣ. 'οὗτος δριμύς ἐστι (φησὶν ὁ Δίφιλος) ἱκανῶς δὲ θρεπτικὸς καὶ εὐστόμαχος μέσως, διαχωρητικός τε καὶ πνευματώδης, δύσπεπτος, οὐρητικός, ἱκανῶς διεγερτικὸς πρὸς ἀφροδίσια· διὸ καὶ ὑπ' ἐνίων φίλτρον καλεῖται.' Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ φησί

φύλλων δ' ὅσσ' ἄσπαρτα τά τ' ἐρρίζωται ἀρούραις

οὐκ ἂν δυναίμην ἐμφαγεῖν ἄρτον τινά·

χείματος ἠδ' ὁπόταν πολυάνθεμον εἶαρ ἵκηται, c
αὐχμηρὴν σκόλυμόν τε καὶ ἀγριάδα σταφυλῖνον,
ῥάφιν τ' ἔμπεδον καὶ καυλίδα δ' ἀγροιῶτιν.

Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν φησίν

ἐν δέ τε καὶ μαράθου καυλὸς βαθύς, ἐν δέ τε ῥίζαι
πετραίου, σὺν δ' αὐτὸς ἐπαυχμήεις σταφυλῖνος,
σμυρνεῖον σόγκος τε κυνόγλωσσός τε σέρις τε·
σὺν καὶ ἄρου δριμεῖα καταψήχοιο πέτηλα,
ἠδ' ὅπερ ὄρνιθος κλέεται γάλα.

μνημονεύει τοῦ σταφυλίνου καὶ Θεόφραστος. Φανίας
δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν γράφει οὕτως 'κατὰ δὲ τὴν d
αὐτοῦ τοῦ σπέρματος φύσιν ὁ καλούμενος σὴψ καὶ τὸ
τοῦ σταφυλίνου σπέρμα.' κἂν τῷ πρώτῳ δέ φησι
'πετασώδη τὴν τῶν σπερμάτων ἀπείληφε φύσιν ἄν-
νησον μάραθον σταφυλῖνος καυκαλὶς κώνειον κόριον
σκιάς, ἣν ἔνιοι μυηφόνον.' ἐπεὶ δὲ ἄρου ἐμνημόνευ-
σεν ὁ Νίκανδρος, προσαποδοτέον ὅτι καὶ Φανίας ἐν
τῷ προειρημένῳ βιβλίῳ γράφει οὕτως 'δρακόντιον,
ὃ ἔνιοι ἄρον ἀρωνία.' τὸν δὲ σταφυλῖνον Διοκλῆς
ἐν πρώτῳ Ὑγιεινῶν ἀσταφυλῖνον καλεῖ. τὸ δὲ καρω- e
τὸν καλούμενον, μέγας δ' ἐστὶ καὶ εὐαυξὴς σταφυλῖ-
νος, εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ σταφυλίνου, καὶ μᾶλλον
θερμαντικώτερον, οὐρητικώτερον, εὐστόμαχον, εὐοι-
κονόμητον, ὡς ὁ Δίφιλος ἱστορεῖ.

13. ΚΕΦΑΛΩΤΟΝ. τοῦτο καὶ πράσιον καλεῖσθαί φησιν ὁ αὐτὸς Δίφιλος καὶ εὐχυλότερον εἶναι τοῦ καρτοῦ. εἶναι δὲ καὶ αὐτὸ μέσως λεπτυντικὸν θρεπτικόν τε καὶ πνευματῶδες. Ἐπαίνετος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ τὰ κεφαλωτὰ καλεῖσθαί φησι γηθυλλίδας. τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα μνήμης εὑρίσκω τετυχηκὸς παρὰ
μὲν Εὐβούλῳ ἐν Πορνοβοσκῷ οὕτως f

οὐκ ἂν δυναίμην ἐμφαγεῖν ἄρτου τινά·
παρὰ Γναθαινίῳ γὰρ ἄρτι κατέφαγον,
ἕψουσαν αὐτὴν καταλαβὼν γηθυλλίδας.

οἱ δὲ τὸ γήθυον καλούμενον τοῦτό φασιν εἶναι, οὗ μνημονεύει Φρύνιχος ἐν Κρόνῳ. ὅπερ ἐξηγούμενος δρᾶμα Δίδυμος ὅμοιά φησιν εἶναι τὰ γήθυα τοῖς λεγομένοις ἀμπελοπράσοις, τὰ δ' αὐτὰ καὶ γηθυλλίδας λέγεσθαι. μνημονεύει τῶν γηθυλλίδων καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Φιλοκτήτῃ οὕτως

372 ἓν δὲ σκορόδιον καὶ δύω γαθυλλίδες.

καὶ Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι δευτέρῳ

τῶν δὲ γηθύων
ῥίζας ἐχούσας σκοροδομίμητον φύσιν.

Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ Σαμοθρᾴκης
καὶ κιττῆσαί φησι τῆς γηθυλλίδος τὴν Λητώ, γράφων
οὕτως 'διατέτακται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν Θεο-
ξενίων, ὃς ἂν κομίσῃ γηθυλλίδα μεγίστην τῇ Λητοῖ,
λαμβάνειν μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης. ἑόρακά τε καὶ
αὐτὸς οὐκ ἐλάττω γηθυλλίδα γογγυλίδος καὶ τῆς
b στρογγύλης ῥαφανῖδος. ἱστοροῦσι δὲ τὴν Λητὼ κύ-
ουσαν τὸν Ἀπόλλωνα κιττῆσαι γηθυλλίδος· διὸ δὴ
τῆς τιμῆς τετυχηκέναι ταύτης.'

14. ΚΟΛΟΚΥΝΤΗ. χειμῶνος δὲ ὥρᾳ ποτὲ κολοκυντῶν ἡμῖν περιενεχθεισῶν πάντες ἐθαυμάζομεν, νεαρὰς εἶναι νομίζοντες, καὶ ὑπεμιμνησκόμεθα ὧν ἐν Ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας ἐν τούτοις

Α. ὄψει δὲ χειμῶνος μέσου σικυοὺς βότρυς ὀπώραν,
στεφάνους ἴων [κρίνων ῥόδων], κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα.
c αὐτὸς δ' ἀνὴρ πωλεῖ κίχλας ἀπίους σχαδόνας ἐλάας

πῦον χόρια χελιδόνια τέττιγας ἐμβρύεια.
ὑριχοὺς δ' ἴδοις ἂν νιφομένους σύκων ὁμοῦ τε μύρτων·
ἔπειτα κολοκύντας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀροῦσιν.
ὥστ' οὐκ ἔτ' οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἐστὶ τοὐνιαυτοῦ.
Β. μέγιστον εἶπας ἀγαθόν, εἴπερ ἔστι δι' ἐνιαυτοῦ
ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. Γ. κακὸν μὲν οὖν μέγιστον.
εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο.
ἐγὼ δὲ τοῦτ' ὀλίγον χρόνον φήνας ἀφειλόμην ἄν.
Α. κἄγωγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι δρῶ ταῦτα πλὴν Ἀθηνῶν.
τούτοις δ' ὑπάρχει ταῦτ', ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς σέβουσιν. d
Γ. ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς ὡς σὺ φής. Α. τιητί;
Γ. Αἴγυπτον αὐτῶν τὴν πόλιν πεποίηκας ἀντ' Ἀθηνῶν.

ἐθαυμάζομεν οὖν τὰς κολοκύντας μηνὶ Ἰανουαρίῳ ἐσθίοντες· χλωραί τε γὰρ ἦσαν καὶ τὸ ἴδιον ἀπεδίδοσαν τοῦ χυμοῦ. ἐτύγχανον δὲ οὖσαι τῶν συντεθειμένων ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα μαγγανεύειν εἰδότων ὀψαρτυτῶν. ἐζήτει οὖν ὁ Λαρήνσιος εἰ καὶ τὴν χρῆσιν ταύτην ἠπίσταντο οἱ ἀρχαῖοι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, e
Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Γεωργικῶν μνημονεύει ταύτης τῆς χρήσεως, σικύας ὀνομάζων τὰς κολοκύντας. οὕτως γὰρ ἐκαλοῦντο, ὡς πρότερον εἰρήκαμεν. λέγει δ' οὕτως

αὐτὰς μὴν σικύας τμήγων ἀνὰ κλώσμασιν εἴραις,
ἠέρι δὲ ξήρανον, ἐπεγκρεμάσαιο δὲ καπνῷ,
χείμασιν ὄφρ' ἂν δμῶες ἅλις περιχανδέα χύτρον
f πλήσαντες ῥοφέωσιν ἀεργέες· ἔνθα τε μέτρῳ
ὄσπρια πανσπερμηδὸν ἐπεγχεύῃσιν ἀλετρίς.
τῇ ἔνι μὲν σικύης ὅρμους βάλον ἐκπλύναντες,
ἐν δὲ μύκην σειράς τε πάλαι λαχάνοισι πλακείσας,
οὐλοτέροις καυλοῖς τε μιγήμεναι εὐφαορίζῃ.

373 15. ΟΡΝΕΙΣ. ἐπεὶ δὲ καὶ ὄρνεις ἐπῆσαν ταῖς κολοκύνταις καὶ ἄλλοις κνιστοῖς λαχάνοις (οὕτως δ' εἴρηκεν Ἀντιφάνης ἐν Δηλίᾳ τὰ συγκοπτὰ λάχανα 'κνίστ' ἢ στέμφυλα') ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ὄρνιθας καὶ ὀρνίθια νῦν μόνως ἡ συνήθεια καλεῖ τὰς θηλείας, ὧν ὁρῶ περιφερομένων πλῆθος· (καὶ Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς γράφει οὕτως 'καθάπερ τινὲς τὰς λευκὰς ὄρνιθας τῶν μελαινῶν ἡδίους εἶναι μᾶλ-
b λον'), ἀλεκτρυόνας δὲ καὶ ἀλέκτορας τοὺς ἄρρενας, τῶν ἀρχαίων δὲ τὸ ὄρνις καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς λεγόντων ἐπ' ἄλλων ὀρνέων, οὐ περὶ τούτου τοῦ εἰδικοῦ 'περὶ οὗ φησὶν ἡ συνήθεια' ὄρνιθας ὠνήσασθαι. Ὅμηρος μὲν οὖν φησίν

ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο.

καὶ ἀλλαχόθι θηλυκῶς 'ὄρνιθι λιγυρῇ. καί

ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσιν
μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δέ τέ οἱ πέλει αὐτῇ.

c Μένανδρος δ' ἐν Ἐπικλήρῳ πρώτῃ σαφῶς τὸ ἐπὶ τῆς συνηθείας φησὶν ἐμφανίζων οὕτως 'ἀλεκτρυών τις

ἐκεκράγει μέγα. οὐ σοβήσετ᾽ ἔξω, φησί, τὰς ὄρνιθας
ἀφ᾽ ἡμῶν;᾽ καὶ πάλιν

αὕτη ποτ᾽ ἐξεσόβησε τὰς ὄρνις μόλις.

ὀρνίθια δ᾽ εἴρηκε Κρατῖνος ἐν Νεμέσει οὕτως ῾τἆλλα
πάντ᾽ ὀρνίθια.᾽ ἐπὶ δὲ τοῦ ἀρσενικοῦ οὐ μόνον ὄρ-
νιν ἀλλὰ καὶ ὄρνιθα. ὁ αὐτὸς Κρατῖνος ἐν τῷ αὐτῷ d
δράματί φησιν ῾ὄρνιθα φοινικόπτερον᾽ καὶ πάλιν

ὄρνιθα τοίνυν δεῖ σε γίγνεσθαι μέγαν.

καὶ Σοφοκλῆς Ἀντηνορίδαις

ὄρνιθα καὶ κήρυκα καὶ διάκονον.

Αἰσχύλος Καβείροις

ὄρνιθα δ᾽ οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ.

Ξενοφῶν δ᾽ ἐν δευτέρῳ Παιδείας ῾ἐπὶ μὲν τοὺς ὄρ-
νιθας τῷ ἰσχυροτάτῳ χειμῶνι.᾽ Μένανδρος Διδύμαις
῾ὄρνις φέρων ἐλήλυθα.᾽ καὶ ἑξῆς ῾ὄρνιθας ἀποστέλλει᾽
φησίν. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ὄρνις λέγουσι
πρόκειται τὸ Μενάνδρειον μαρτύριον· ἀλλὰ καὶ Ἀλ- e
κμάν πού φησι

αὖσαν δ᾽ ἄπρακτα νεάνιδες
ὥστ᾽ ὄρνις ἱέρακος ὑπερπταμένω.

καὶ Εὔπολις ἐν Δήμοις

οὐ δεινὸν οὖν κριοὺς ἔμ᾽ ἐκγεννᾶν τέκνα,
ὄρνις δ᾽ ὁμοίους τοὺς νεοττοὺς τῷ πατρί;

16. τὸν δ᾽ ἀλεκτρυόνα ἐκ τῶν ἐναντίων οἱ ἀρ-
χαῖοι καὶ θηλυκῶς εἰρήκασι. Κρατῖνος Νεμέσει

Λήδα, σὸν ἔργον· δεῖ σ᾽ ὅπως εὐσχήμονος
ἀλεκτρυόνος μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους
ἐπὶ τῷδ᾽ ἐπῴζουσ᾽, ὡς ἂν ἐκλέψῃς καλὸν
ἡμῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ᾽ ὄρνεον. f

Στράττις Ψυχασταῖς

αἱ δ᾽ ἀλεκτρυόνες ἅπασαι
καὶ τὰ χοιρίδια τέθνηκε
καὶ τὰ μίκρ᾽ ὀρνίθια.

Ἀναξανδρίδης Τηρεῖ

ὀχευομένους δὲ τοὺς κάπρους
καὶ τὰς ἀλεκτρυόνας θεωροῦσ᾽ ἄσμενοι.

ἐπεὶ δὲ τοῦ κωμικοῦ τούτου ἐμνήσθην καὶ οἶδα τὸ
δρᾶμα τὸν Τηρέα αὐτοῦ μὴ κεκριμένον ἐν τοῖς πρώ-
374 τοις, ἐκθήσομαι ὑμῖν, ἄνδρες φίλοι, εἰς κρίσιν ἃ
εἴρηκε περὶ αὐτοῦ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ
περὶ κωμῳδίας γράφων ὧδε ῾Ἀναξανδρίδης διδά-
σκων ποτὲ διθύραμβον Ἀθήνησιν εἰσῆλθεν ἐφ᾽ ἵπ-
που καὶ ἀπήγγειλέ τι τῶν ἐκ τοῦ ᾄσματος. ἦν δὲ τὴν
ὄψιν καλὸς καὶ μέγας καὶ κόμην ἔτρεφε καὶ ἐφόρει
ἁλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. πικρὸς δ᾽ ὢν τὸ
ἦθος ἐποίει τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας. ὅτε γὰρ
b μὴ νικῴη, λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κα-
τατεμεῖν, καὶ οὐ μετεσκεύαζεν ὥσπερ οἱ πολλοί. καὶ
πολλὰ ἔχοντα κομψῶς τῶν δραμάτων ἠφάνιζε, δυσκο-
λαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. [λέγεται δ᾽ εἶναι
τὸ γένος Ῥόδιος ἐκ Καμείρου.] θαυμάζω οὖν πῶς ὁ
Τηρεὺς περιεσώθη μὴ τυχὼν νίκης καὶ ἄλλα δράματα
τῶν ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ.᾽ καὶ Θεόπομπος δ᾽ ἐν Εἰρήνῃ
ἐπὶ τῆς θηλείας ἔταξε τὸν ἀλεκτρυόνα λέγων οὕτως

ἄχθομαι δ᾽ ἀπολωλεκὼς
ἀλεκτρυόνα τίκτουσαν ᾠὰ πάγκαλα.

c καὶ Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ

ᾠὸν μέγιστον τέτοκεν ὡς ἀλεκτρυών.

καὶ πάλιν

πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων βίᾳ
ὑπηνέμια τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις.

ἐν δὲ Νεφέλαις διδάσκων τὸν πρεσβύτην περὶ ὀνό-
ματος διαφορᾶς φησί

νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;

Β. ἀλεκτρύαιναν, τὸν δ' ἕτερον ἀλέκτορα.
λέγεται δὲ καὶ ἀλεκτορὶς καὶ ἀλέκτωρ. Σιμωνίδης d
'ἡμερόφων' ἀλέκτωρ' ἔφη. Κρατῖνος Ὥραις

ὥσπερ ὁ περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχῶν ὀλό-
φωνος ἀλέκτωρ.

εἴρηται δ' οὕτως, ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ λέκτρου ἡμᾶς
διεγείρει. οἱ δὲ Δωριεῖς λέγοντες ὄρνιξ τὴν γενικὴν
διὰ τοῦ χ λέγουσιν ὄρνιχος. Ἀλκμὰν δὲ διὰ τοῦ σ
τὴν εὐθεῖαν ἐκφέρει 'ἁλιπόρφυρος εἴαρος ὄρνις.' καὶ
τὴν γενικὴν 'οἶδα δ' ὀρνίχων νόμως πάντων.'

17. ΔΕΛΦΑΞ. Ἐπίχαρμος τὸν ἄρρενα χοῖρον οὕ-
τως καλεῖ ἐν Ὀδυσσεῖ Αὐτομόλῳ e

δέλφακά τε τῶν γειτόνων
τοῖς ἐλευσίνοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσα,
οὐχ ἑκών· καὶ ταῦτα δή με συμβολατεύειν ἔφη
τοῖς Ἀχαιοῖσιν, προδιδόμεν τ' ὤμνυέ με τὸν
δέλφακα.

καὶ Ἀναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν
δέλφακα καὶ ἐπὶ τοῦ τελείου τέθεικε τοὔνομα εἰπών

τοὺς μὲν ὀρειονόμους ὑμῶν ποιήσει δέλφακας f
ἠλιβάτους·
τοὺς δὲ πάνθηρας· ἄλλους ἀγρώστας λύκους
[καὶ] λέοντας.

ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν τοὔνομα τάττει Ἀριστοφάνης
Ταγηνισταῖς

ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς ἠτριαίαν.

καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσιν

νέα γάρ ἐστιν· ἀλλὰ δελφακουμένα
ἑξεῖ μεγάλαν τε καὶ παχεῖαν κὴρυθράν.
ἀλλ' αἱ τράφεν λῇς, ἅδε τοι χοῖρος καλά. 375

καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει. καὶ Ἱππῶναξ δ' ἔφη
'ὡς ἐφεστίη δέλφαξ.' κυρίως δ' αἱ θήλειαι οὕτως

λεχθεῖεν ἂν αἱ δελφύας ἔχουσαι. οὕτως δὲ αἱ μῆτραι
καλοῦνται καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἔνθεν ἐτυμολογοῦνται.
περὶ δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ζῴου Κρατῖνός φησιν ἐν Ἀρ-
χιλόχοις

ἤδη δέλφακες, χοῖροι δὲ τοῖσιν ἄλλοις.

Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ ἡλικιῶν
φησί 'τῶν δὲ συῶν τὰ μὲν ἤδη συμπεπηγότα δέλφα-
b κες, τὰ δ' ἁπαλὰ καὶ ἔνικμα χοῖροι.' ἔνθεν τὸ ὁμη-
ρικὸν σαφὲς γίνεται

τά τε δμώεσσι πάρεστιν
χοίρε', ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν.

Πλάτων δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Ποιητῇ ἀρσενικῶς ἔφη
'τὸν δέλφακα ἀπῆγε σιγῇ.' ἦν δὲ καὶ παλαιὸς νόμος,
ὥς φησιν Ἀνδροτίων, τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα τῶν θρεμ-
μάτων, μὴ σφάττειν πρόβατον ἄπεκτον ἢ ἄτοκον·
c διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἤσθιον. 'ἀτὰρ σιάλους γε σύας
μνηστῆρες ἔδουσιν.' καὶ νῦν δὲ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς
ἱέρειαν οὐ θύειν ἀμνὴν οὐδὲ τυροῦ γεύεσθαι. καὶ
κατὰ χρόνον δέ τινα ἐκλιπόντων τῶν βοῶν φησὶν ὁ
Φιλόχορος νομοθετηθῆναι διὰ τὴν σπάνιν ἀπέχεσθαι
αὐτοὺς τῶν ζῴων, συναγαγεῖν βουλομένους καὶ πλη-
θῦσαι τῷ μὴ καταθύεσθαι. χοῖρον δὲ Ἴωνες καλοῦσι
τὴν θήλειαν, ὡς Ἱππῶναξ ἐν *

σπονδῇ τε καὶ σπλάγχνοισιν ἀγρίης χοίρου.

d καὶ Σοφοκλῆς ἐπὶ Ταιναρίοις

τοιγὰρ ἰώδη φυλάξαι χοῖρον ὥστε δεσμίαν.

Πτολεμαῖος δ' ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐν τῷ ἐνάτῳ
τῶν ἀπομνημονευμάτων 'εἰς Ἄσσον (φησὶν) ἐπιδη-
μήσαντί μοι οἱ Ἄσσιοι παρέστησαν χοῖρον ἔχοντα τὸ
μὲν ὕψος δύο καὶ ἡμίσους πήχεων, ὅλον δ' ἄρτιον
πρὸς τὸ μῆκος, τῇ χροιᾷ χιόνινον. ἔφασάν τε τὸν βα-
σιλέα Εὐμένη τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς ὠνεῖσθαι παρ'

αὐτῶν, διδόντα τοῦ ἑνὸς δραχμὰς τετρακισχιλίας.’ Αἰσχύλος δέ φησιν

ἐγὼ δὲ χοῖρον καὶ μάλ’ εὐθηλούμενον e
τόνδ’ ἐν ῥοθοῦντι κριβάνῳ θήσω. τί γὰρ
ὄψον γένοιτ’ ἂν ἀνδρὶ τοῦδε βέλτερον;

καὶ πάλιν

λευκός, τί δ’ οὐχί; καὶ καλῶς ἠφευμένος
ὁ χοῖρος. ἕψου, μηδὲ λυπηθῇς πυρί.

καὶ ἔτι

θύσας δὲ χοῖρον τόνδε τῆς αὐτῆς ὑός,
ἣ πολλά μ’ ἐν δόμοισιν εἴργασται κακά,
δονοῦσα καὶ τρέπουσα τύρβ’ ἄνω κάτω.

ταῦτα δὲ παρέθετο Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. f

18. περὶ δὲ ὑῶν ὅτι ἱερόν ἐστι τὸ ζῷον παρὰ Κρησὶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιος ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου φησὶν οὕτως ‘μυθεύουσι ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης, ἐν τῇ καὶ ἀπόρρητος γίνεται θυσίη. λέγεται γὰρ ὡς ἄρα Διὶ θηλὴν 376 ἐπέσχε ὗς, καὶ τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ περιοιχνεῦσα τὸν κνυζηθμὸν τοῦ βρέφεος ἀνεπάιστον τοῖσι παριοῦσι ἐτίθει. διὸ πάντες τὸ ζῶιον τοῦτο περίσεπτον ἡγεῦνται, καὶ ὑὸς (φησὶ) τῶν κρεῶν [οὐκ ἂν] δαίσαιντο. Πραίσιοι δὲ καὶ ἱρὰ ῥέζουσι ὑί, καὶ αὕτη προτελὴς αὐτοῖσι θυσίη νενόμισται.’ τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῆς. πεταλίδων συῶν μνημονεύει Ἀχαιὸς ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ λέγων οὕτως

πεταλίδων δέ τοι συῶν
μορφαῖσ ταῖσδε πόλλ’ ἐπαίον. b

πεταλίδας δ’ αὐτὰς εἴρηκε, μεταφέρων ἀπὸ τῶν μόσχων. οὗτοι γὰρ πέτηλοι λέγονται ἀπὸ τῶν κεράτων, ὅταν αὐτὰ ἐκπέταλα ἔχωσι. παραπλησίως δὲ τῷ

Ἀχαιῷ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντερινύι τοὺς σύας λαρινοὺς προσηγόρευσε, μεταγαγὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν λαρινῶν βοῶν, οἳ οὕτως ἐκλήθησαν ἤτοι ἀπὸ τοῦ λαρινεύεσθαι (ὅπερ ἐστὶ σιτίζεσθαι. Σώφρων ‘βόες δὲ λαρινεύονται), ἢ ἀπό τινος κώμης ἠπειρωτικῆς
c Λαρίνης, ἢ ἀπὸ τοῦ βουκολοῦντος αὐτάς· Λαρῖνος δ’ οὗτος ἐκαλεῖτο.

19. εἰσαχθέντος δὲ ἡμῖν ποτε καὶ δέλφακος, οὗ τὸ μὲν ἥμισυ κραμβαλέον ἦν ἐπιμελῶς πεποιημένον, τὸ δέ τι ἥμισυ ὡς ἂν ἐξ ὕδατος ἡψημένον τακερῶς, καὶ πάντων θαυμαζόντων τοῦ μαγείρου τὴν σοφίαν, μέγα φρονῶν ἐκεῖνος ἐπὶ τῇ τέχνῃ ἔφη, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν σφαγὴν ἔχει τις ὑμῶν ἐπιδεῖξαι ὅπου ἐγένετο, ἢ πῶς αὐτοῦ ἡ γαστὴρ πεπλήρωται παντοίων ἀγαθῶν. καὶ γὰρ κίχλας ἐν ἑαυτῷ ἔχει καὶ ἄλλα ὀρνίθια, ὑπογαστρίων τε μέρη χοιρείων καὶ μήτρας
d τόμους, καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ, ἔτι δὲ ὀρνίθων γαστέρας

αὐταῖσι μήτραις καὶ καλῶν ζωμῶν πλέας,

καὶ τὰ ἐκ σαρκῶν εἰς λεπτὰ κατακνιζόμενα καὶ μετὰ πεπερίδων συμπλαττόμενα· ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι τὸν Οὐλπιανόν, καίπερ αὐτὸν εἰδὼς ἡδέως αὐτοῖς χρώμενον. πλὴν ὁ ἐμός γε συγγραφεὺς Πάξαμος τῶν ἰσικίων μέμνηται, καὶ οὔ μοι φροντὶς Ἀττικῶν χρήσεων. ὑμεῖς οὖν ἐπιδείξατε πῶς τε ὁ χοῖρος ἐσφάγη καὶ πῶς ἐξ ἡμισείας μέν ἐστιν ὀπτός,
e ἐφθὸς δὲ κατὰ θάτερα. ἔτ’ οὖν ἡμῶν ἀναζητούντων, ὁ μάγειρος ἔφη, ἀλλ’ ἦ νομίζετέ με ἔλαττον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἀρχαίων ἐκείνων μαγείρων, περὶ ὧν οἱ κωμῳδιοποιοὶ λέγουσι; Ποσείδιππος μὲν ἐν Χορευούσαις· μάγειρος δ’ ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τοὺς μαθητὰς τάδε

20. μαθητὰ Λεύκων οἵ τε συνδιάκονοι

κινεῖ γὰρ ἀθρόως οὗτος, εἰσελήλυθεν.

20. μαθητὰ Λεύκων οἵ τε συνδιάκονοι
ὑμεῖς· ἅπας γάρ ἐστιν οἰκεῖος τόπος
ὑπὲρ τέχνης λαλεῖν τι. τῶν ἡδυσμάτων
πάντων κράτιστόν ἐστιν ἐν μαγειρικῇ
ἀλαζονεία. τὸ καθ' ὅλου δὲ τῶν τεχνῶν f
ὄψει σχεδόν τι [πάντα] τοῦθ' ἡγούμενον.
ξεναγὸς οὗτος, ὅστις ἂν θώρακ' ἔχῃ
φολιδωτὸν ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον,
ἐφάνη Βριάρεως, ἂν τύχῃ δ' ἐστὶν λαγώς.
ὁ μάγειρις ἂν μὲν ὑποδιακόνους ἔχων
πρὸς τὸν ἰδιώτην καὶ μαθητὰς εἰσίῃ,
κυμινοπρίστας πάντας ἢ λιμοὺς καλῶν, 377
ἔπτηξ' ἕκαστος εὐθύς. ἂν δ' ἀληθινὸν
σαυτὸν παραβάλλῃς, καὶ πρὸς ἐκδαρεὶς ἄπει.
ὅπερ οὖν ὑπεθέμην, τῷ κενῷ χώραν δίδου,
καὶ τὰ στόμια γίγνωσκε τῶν κεκλημένων.
ὥσπερ γὰρ εἰς τἀμπόρια, τῆς τέχνης πέρας
τοῦτ' ἔστιν, ἂν εὖ προσδράμῃς πρὸς τὸ στόμα.
διακονοῦμεν νῦν γάμους. τὸ θῦμα βοῦς·
ὁ διδοὺς ἐπιφανής, ἐπιφανὴς ὁ λαμβάνων· b
τούτων γυναῖκές εἰσ' ἱέρειαι τῇ θεῷ·
κορύβαντες, αὐλοί, παννυχίδες, ἀναστροφή.
ἱππόδρομος οὗτός ἐστί σοι μαγειρικῆς.
μέμνησο καὶ σὺ τοῦτο.

καὶ περὶ ἑτέρου δὲ μαγείρου, ὄνομα δέ ἐστι Σεύθης, ὁ αὐτός φησι ποιητὴς οὕτως

ἰδιώτης μέγας
αὐτοῖς ὁ Σεύθης. οἶσθα δ', ὦ βέλτισθ', ὅτι c
ἀγαθοῦ στρατηγοῦ διαφέρειν οὐδὲν δοκεῖ.
οἱ πολέμιοι πάρεισιν· ὁ βαθὺς τῇ φύσει
στρατηγὸς ἕστηκεν, τὸ πρᾶγμ' ἐδέξατο.
πολέμιός ἐστι πᾶς ὁ συμπίνων ὄχλος.

κινεῖ γὰρ ἀθρόως οὗτος, εἰσελήλυθεν,
ἐκ πεντεκαίδεχ' ἡμερῶν προηλπικὼς
τὸ δεῖπνον, ὁρμῆς μεστός, ἐκκεκαυμένος,
τηρῶν πότ' ἐπὶ τὰς χεῖρας οἴσει τις. νόει
ὄχλου τοιούτου ῥαχίαν ἠθροισμένην.

d 21. ὁ δ' ἐν τοῖς Εὔφρονος Συνεφήβοις μάγειρος ἀκούσατε οἷα παραινεῖ

ὅταν ἐρανισταῖς, Καρίων, διακονῇς,
οὐκ ἔστι παίζειν οὐδ' ἃ μεμάθηκας ποιεῖν.
ἐχθὲς κεκινδύνευκας. οὐδεὶς εἶχέ σοι
κωβιὸς ὅλως γὰρ ἧπαρ, ἀλλ' ἦσαν κενοί·
ὁ κέφαλος ἠλλοίωτο. δεῖ δέ, Καρίων,
ὅταν μὲν ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον συρφετόν,
Δρόμωνα καὶ Κέρδωνα καὶ Σωτηρίδην,
μισθὸν διδόντας ὅσον ἂν αἰτήσῃς, ἁπλῶς
e εἶναι δίκαιον· οἷ δὲ νῦν βαδίζομεν,
εἰς τοὺς γάμους, ἀνδροφόνον. ἂν τοῦτ' αἰσθάνῃ,
ἐμὸς εἶ μαθητὴς καὶ μάγειρος οὐ κακός.
ὁ καιρὸς εὐκτός· ὠφελοῦ. φιλάργυρος
ὁ γέρων, ὁ μισθὸς μικρός· εἴ σε λήψομαι
νῦν μὴ κατεσθίοντα καὶ τοὺς ἄνθρακας,
ἀπόλωλας. εἴσω, πάραγε· καὶ γὰρ οὑτοσὶ
προσέρχεθ' ὁ γέρων. ὡς δὲ καὶ γλίσχρον βλέπει.

f 22. μέγας δ' ἐστὶ σοφιστὴς καὶ οὐδὲν ἧττον τῶν ἰατρῶν εἰς ἀλαζονείαν καὶ ὁ παρὰ Σωσιπάτρῳ μάγειρος ἐν Καταψευδομένῳ λέγων ὧδε

οὐ παντελῶς εὐκαταφρόνητος ἡ τέχνη,
ἂν κατανοήσῃς, ἐστὶν ἡμῶν, Δημύλε.
ἀλλὰ πέπλυται τὸ πρᾶγμα, καὶ πάντες σχεδὸν
εἶναι μάγειροί φασιν, οὐδὲν εἰδότες.
ὑπὸ τῶν τοιούτων δ' ἡ τέχνη λυμαίνεται.
378 ἐπεί, μάγειρον ἂν λάβῃς ἀληθινόν,

ἐκ παιδὸς ὀρθῶς εἰς τὸ πρᾶγμ' εἰσηγμένον,
καὶ τὰς δυνάμεις κατέχοντα καὶ τὰ μαθήματα
ἅπαντ' ἐφεξῆς εἰδόθ', ἕτερόν σοι τυχὸν
φανήσεται τὸ πρᾶγμα. τρεῖς ἡμεῖς μόνοι
ἐσμὲν ἔτι λοιποί, Βοιδίων καὶ Χαριάδης
ἐγώ τε. τοῖς λοιποῖς δὲ προσπέρδου. Β. τί φής;
Α. ἐρῶ. τὸ διδασκαλεῖον ἡμεῖς σώζομεν
τὸ Σίκωνος. οὗτος τῆς τέχνης ἀρχηγὸς ἦν, b
περὶ φύσεως κατεῖχε πάντας τοὺς λόγους.
ἐδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον ἀστρολογεῖν. Β. βαβαί.
Α. ἔπειτα μετὰ ταῦτ' εὐθὺς ἀρχιτεκτονεῖν,
ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἔλεγε τὰ στρατηγικά.
πρὸ τῆς τέχνης ἔσπευδε ταῦθ' ἡμᾶς μαθεῖν.
Β. ἆρα σύ με κόπτειν οἷος εἶ γε, φίλτατε;
Α. οὐκ ἀλλ' ἐν ὅσῳ προσέρχετ' ἐξ ἀγορᾶς ὁ παῖς,
μικρὰ διακινήσω σε περὶ τοῦ πράγματος, c
ἵνα τῷ λαλεῖν λάβωμεν εὔκαιρον χρόνον.
Β. Ἄπολλον ἐργῶδές γ'. Α. ἄκουσον ὦγαθέ.
δεῖ τὸν μάγειρον εἰδέναι πρώτιστα μὲν
περὶ τῶν μετεώρων τάς τε τῶν ἄστρων δύσεις
καὶ τὰς ἐπιτολὰς καὶ τὸν ἥλιον πότε
ἐπὶ τὴν μακράν τε καὶ βραχεῖαν ἡμέραν
ἐπάνεισι, κἀν ποίοισίν ἐσται ζῳδίοις.
τὰ γὰρ ὄψα πάντα καὶ τὰ βρώματα σχεδὸν
ἐν τῇ περιφορᾷ τῆς ὅλης συντάξεως d
ἑτέραν ἐν ἑτέροις λαμβάνει τὴν ἡδονήν.
ὁ μὲν οὖν κατέχων τὰ τοιαῦτα τὴν ὥραν ἰδὼν
τούτων, ἑκάστοις ὡς προσήκει χρήσεται,
ὁ δ' ἀγνοῶν ταῦτ' εἰκότως τυντλάζεται.
πάλιν τὸ περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἴσως
ἐθαύμασας τί τῇ τέχνῃ συμβάλλεται.
Β. ἐγὼ δ' ἐθαύμασ'; Α. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ φράσω.

τοὐπτάνιον ὀρθῶς καταβαλέσθαι καὶ τὸ φῶς
e λαβεῖν ὅσον δεῖ καὶ τὸ πνεῦμ' ἰδεῖν πόθεν
ἐστίν, μεγάλην χρείαν τιν' εἰς τὸ πρᾶγμ' ἔχει.
ὁ καπνὸς φερόμενος δεῦρο κἀκεῖ διαφορὰν
εἴωθε τοῖς ὄψοισιν ἐμποιεῖν τινά.
τί οὖν; ἔτι σοι δίειμι τὰ στρατηγικά . . .
ἔγωγε τὸν μάγειρον. ἡ τάξις σοφὸν
ἁπανταχοῦ μέν ἐστι κἀν πάσῃ τέχνῃ,
f ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δ' ὥσπερ ἡγεῖται σχεδόν.
τὸ γὰρ παραθεῖναι κἀφελεῖν τεταγμένως
ἕκαστα, καὶ τὸν καιρὸν ἐπὶ τούτοις ἰδεῖν,
πότε δεῖ πυκνότερον ἐπαγαγεῖν καὶ πότε βάδην,
καὶ πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ δεῖπνον, καὶ πότε
εὔκαιρον αὐτῶν ἐστι τῶν ὄψων τὰ μὲν
θερμὰ παραθεῖναι, τὰ δ' ἐπανέντα, τὰ δὲ μέσως
τὰ δ' ὅλως ἀποψύξαντα, ταῦτα πάντα δὴ
379 ἐν τοῖς στρατηγικοῖσιν ἐξετάζεται
μαθήμασιν. τίς δή τι . . . Β. παραδείξας ἐμοὶ
τὰ δέοντ' ἀπελθὼν αὐτὸς ἡσυχίαν ἄγε.

23. καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἀλέξιδι δὲ ἐν Μιλησίοις μάγειρος οὐ μακρὰν τούτου ἐστὶ λέγων τοιάδε

οὐκ ἴστε ταῖς πλείσταισι τῶν τεχνῶν ὅτι
οὐχ ἀρχιτέκτων κύριος τῆς ἡδονῆς
μόνος καθέστηκ', ἀλλὰ καὶ τῶν χρωμένων
συμβάλλεταί τις, ἂν καλῶς χρῶνται, μερίς;
b Β. ποῖόν τι; δεῖ γὰρ κἀμὲ τὸν ξένον μαθεῖν.
Α. τὸν ὀψοποιὸν σκευάσαι χρηστῶς μόνον
δεῖ τοὖψον, ἄλλο δ' οὐδέν. ἂν μὲν οὖν τύχῃ
ὁ ταῦτα μέλλων ἐσθίειν τε καὶ κρινεῖν
εἰς καιρὸν ἐλθών, ὠφέλησε τὴν τέχνην·
ἂν δ' ὑστερίζῃ τῆς τεταγμένης ἀκμῆς,
ὥστ' ἢ προοπτήσαντα χλιαίνειν πάλιν,

ἢ μὴ προοπτήσαντα συντελεῖν ταχύ,
ἀπεστέρησε τῆς τέχνης τὴν ἡδονήν.
εἰς τοὺς σοφιστὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω·
ἑστήκαθ' ὑμεῖς· κάεται δέ μοι τὸ πῦρ· c
ἤδη πυκνοὶ δ' ᾄττουσιν Ἡφαίστου κύνες
κούφως πρὸς αἴθραν, οἷς τὸ γίγνεσθαί θ' ἅμα
καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ βίου συνῆψέ τις
μόνοις ἀνάγκης θεσμὸς οὐχ ὁρώμενος.

24. Εὔφρων δέ, οὗ καὶ πρὸ βραχέος ἐμνήσθην, ἄνδρες δικασταί, δικαστὰς γὰρ ὑμᾶς οὐκ ὀκνήσαιμ' ἂν καλεῖν ἀναμένων τὴν ὑμετέραν τῶν αἰσθητηρίων κρίσιν, ἐν τοῖς Ἀδελφοῖς τῷ δράματι ποιήσας τινὰ μάγειρον πολυμαθῆ καὶ εὐπαίδευτον, μνημονεύοντά d
τε τῶν πρὸ αὐτοῦ τεχνιτῶν καὶ τίνα ἕκαστος εἶχεν ἰδίαν ἀρετὴν καὶ ἐν τίνι ἐπλεονέκτει, ὅμως οὐδενὸς ἐμνήσθη τοιούτου ὧν ἐγὼ ὑμῖν πολλάκις τυγχάνω παρασκευάζων. λέγει δ' οὖν οὕτως

πολλῶν μαθητῶν γενομένων ἐμοί, Λύκε,
διὰ τὸ νοεῖν ἀεί τι καὶ ψυχὴν ἔχειν,
ἄπει γεγονὼς μάγειρος ἐκ τῆς οἰκίας
ἐν οὐδ' ὅλοις δέκα μησί, πολὺ νεώτατος.
Ἆγις Ῥόδιος ὤπτηκεν ἰχθὺν μόνος ἄκρως· e
Νηρεὺς δ' ὁ Χῖος γόγγρον ἧψε τοῖς θεοῖς·
θρῖον τὸ λευκὸν οὑξ Ἀθηνῶν Χαριάδης·
ἀλλᾶντας Ἀφθόνητος, Εὔθυνος φακῆν·
ζωμὸς μέλας ἐγένετο πρώτῳ Λαμπρίᾳ·
ἀπὸ συμβολῶν συνάγουσιν ἀρίστων πόρους . . .
οὗτοι μετ' ἐκείνους τοὺς σοφιστὰς τοὺς πάλαι
γεγόνασιν ἡμῶν ἑπτὰ δεύτεροι σοφοί.
ἐγὼ δ' ὁρῶν τὰ πολλὰ προκατειλημμένα f
εὗρον τὸ κλέπτειν πρῶτος, ὥστε μηδένα
μισεῖν με διὰ τοῦτ', ἀλλὰ πάντας λαμβάνειν.

ὑπ' ἐμοῦ δ' ὁρῶν σὺ τοῦτο προκατειλημμένον,
ἴδιον ἐφεύρηκάς τι, καὶ τοῦτ' ἐστὶ σόν.
πέμπτην ἔθυον ἡμέραν οἱ Τήνιοι,
πολιοὶ γέροντες πλοῦν πολὺν πεπλευκότες,
380 λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρόν. οὐκ ἦν ἐκφορὰ
Λύκῳ κρεῶν τότ' οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ.
ἑτέρους πορίσασθαι δύ' ἐρίφους ἠνάγκασας·
τὸ γὰρ ἧπαρ αὐτῶν πολλάκις σκοπουμένων
καθεὶς κάτω τὴν χεῖρα τὴν μίαν λαθὼν
ἔρριψας εἰς τὸν λάκκον ἰταμῶς τὸν νεφρόν.
πολὺν ἐποίησας θόρυβον. οὐκ ἔχει νεφρόν,
b ἔλεγον. ἔκυπτον οἱ παρόντες ἀποβολῇ,
ἔθυσαν ἕτερον. τοῦ δὲ δευτέρου πάλιν
τὴν καρδίαν εἶδόν σε καταπίνοντ' ἐγώ.
πάλαι μέγας εἶ, γίγνωσκε· τοῦ γὰρ μὴ χανεῖν
λύκον διὰ κενῆς σὺ μόνος εὕρηκας τέχνην.
χορδῆς ὀβελίσκους ἡμέρας ζητουμένους
δύ' ἐχθὲς ὠμοὺς εἰς τὸ πῦρ ἀπέσβεσας.
καὶ πρὸς τὸ δίχορδον ἐτερέτιζες. ᾐσθόμην.
c ἐκεῖνο δρᾶμα, τοῦτο δ' ἐστὶ παίγνιον.

25. μή τις οὖν τούτων τῶν δευτέρων ἑπτὰ σοφῶν ὀνομασθέντων τοιοῦτόν τι ἐπενόησε περὶ τοῦ χοίρου, πῶς καὶ τὰ ἐντὸς πεπλήρωται, καὶ τὸ μὲν ὀπταλέον ἐστὶν αὐτοῦ τὸ δ' ἐφθόν, αὐτὸς δ' ἐστὶν ἄσφακτος. δεομένων οὖν ἡμῶν καὶ λιπαρούντων δεικνύναι τὴν σοφίαν, οὐκ ἐρῶ, φησί, τῆτες, μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι κινδυνεύσαντας καὶ προσέτι τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας. ἔδοξεν οὖν πᾶσι διὰ τὸν
d τηλικόνδε ὅρκον μὴ βιάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον, ἐπ' ἄλλο δέ τι τῶν παραφερομένων τὰς χεῖρας ἐπιβάλλειν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, μὰ τοὺς ἐν Ἀρτεμισίῳ κινδυνεύσαντας, οὐδείς τινος γεύσεται, πρὶν λεχθῆ-

ναι ποῦ κεῖται τὸ παραφέρειν. τὰ γὰρ γεύματα ἐγὼ οἶδα μόνος. καὶ ὁ Μάγνος ἔφη, Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι

τί οὐκ ἐκέλευσας παραφέρειν τὰ ποτήρια;

Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις κατὰ κοινότερον κέχρηται e λέγων 'παράφερε, Κοικόα, τὸν σκύφον μεστόν.' καὶ Πλάτων δ' ἐν Λάκωσιν ἔφη 'πλήσας παραφερέτω.' Ἄλεξις Παμφίλῃ

παρέθηκε τὴν τράπεζαν, εἶτα παραφέρων
ἀγαθῶν ἁμάξας.

περὶ δὲ τῶν γευμάτων, ἃ σαυτῷ προὔπιες, ὥρα σοι λέγειν, Οὐλπιανέ. τὸ γὰρ γεῦσαι ἔχομεν παρ' Εὐπόλιδι ἐν Αἰξί

τοῦδε νῦν γεῦσαι λαβών.

καὶ ὁ Οὐλπιανός, Ἔφιππος, ἔφη, ἐν Πελταστῇ

ἔνθ' ὄνων ἵππων τε στάσεις, f
καὶ γεύματ' οἴνων.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Διδύμοις

οἰνογευστεῖ, περιπατεῖ
ἐν τοῖς στεφάνοις.

26. ἐπὶ τούτοις ὁ μάγειρος ἔφη, λέξω τοίνυν κἀγὼ οὐκ ἀρχαίαν ἐπίνοιαν, ἀλλ' εὕρεσιν ἐμήν, ἵνα μὴ ὁ αὐλητὴς πληγὰς λάβῃ· ὁ γὰρ Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν ἢ Λήδᾳ ἔφη

ἀλλ' ἠκούσαμεν 381
καὶ τοῦτο, νὴ τὴν Ἑστίαν, οἴκοι ποθ' ὡς
ὅσ' ἂν ὁ μάγειρος ἐξαμάρτῃ, τύπτεται,
ὥς φασιν, αὐλητὴς παρ' ὑμῖν.

Φιλύλλιός τε ἢ ὁ ποιήσας τὰς Πόλεις φησίν

ὅ τι ἂν τύχῃ
μάγειρος ἀδικήσας, τὸν αὐλητὴν λαβεῖν
πληγάς.

περὶ ἡμιόπτου καὶ ἡμιέφθου καὶ ἀσφάκτου γεμιστοῦ χοίρου. ὁ μὲν χοῖρος ἐσφάγη ὑπὸ τὸν ὦμον σφαγὴν b βραχεῖαν (καὶ ἐπέδειξεν). ἔπειτα ἀπορρεύσαντος τοῦ πολλοῦ αἵματος πάντα τὰ ἐντοσθίδια μετὰ τῆς ἐξαιρέσεως (εἴρηται γὰρ καὶ ἡ ἐξαίρεσις, ὦ στωμυλῆθραι δαιταλεῖς) διακλύσας ἐπιμελῶς οἴνῳ πολλάκις ἐκρέμασα ἐκ ποδῶν. εἶτα πάλιν οἴνῳ διέβρεξα, καὶ προεψήσας μετὰ πολλοῦ πεπέρεως τὰ προειρημένα χναυμάτια ἔβυσα διὰ τοῦ στόματος, πολλὸν ἐπιχέας ζωμὸν εὖ πάνυ πεποιημένον. καὶ μετὰ ταῦτα περιέπλασα τοῦ χοίρου τὴν ἡμίσειαν, ὡς ὁρᾶτε, ἀλφίτοις πολλοῖς κριθῆς, ἀναδεύσας αὐτὰ οἴνῳ καὶ c ἐλαίῳ. ἔπειτ' ἐνέθηκα κριβάνῳ, ὑποθεὶς τράπεζαν χαλκῆν, ἐστάθευσά τε τῷ πυρί, ὡς μήτε κατακαῦσαι μήτ' ὠμὸν ἀφελεῖν. καὶ τῆς φορίνης ἤδη γενομένης κραμβαλέας, ἤκασα καὶ τἄλλο μέρος ἡψῆσθαι, ἀποβαλών τ' αὐτοῦ τὰ ἄλφιτα οὕτω φέρων ὑμῖν παρέθηκα.

27. τὴν δ' ἐξαίρεσιν, ὦ καλέ μου Οὐλπιανέ, Διονύσιος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις τῷ δράματι οὕτως εἴρηκε, ποιήσας τινὰ μάγειρον πρὸς τοὺς μαθητὰς διαλεγόμενον

d ἄγε δὴ Δρόμων νῦν εἴ τι κομψὸν ἢ σοφὸν
ἢ γλαφυρὸν οἶσθα τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων,
φανερὸν ποίησον τοῦτο τῷ διδασκάλῳ.
νῦν τὴν ἀπόδειξιν τῆς τέχνης αἰτῶ σ' ἐγώ.
εἰς πολεμίαν ἄγω σε· θαρρῶν κατάτρεχε.
ἀριθμῷ διδόασι τὰ κρέα καὶ τηροῦσί σε.
τακερὰ ποιήσας ταῦτα καὶ ξέσας σφόδρα,
τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ὡς λέγω σοι, σύγχεον.
ἰχθὺς ἁδρὸς πάρεστι· ταντός ἐστι σά.
κἂν τέμαχος ἐκκλίνῃς τι, καὶ τοῦτ' ἔστι σόν,

ἕως ἂν ἔνδον ὦμεν· ὅταν ἔξω δ', ἐμόν. e
ἐξαιρέσεις καὶ τἄλλα τἀκόλουθ', ὅσα
οὔτ' ἀριθμὸν οὔτ' ἔλεγχον ἐφ' ἑαυτῶν ἔχει,
περικόμματος δὲ τάξιν ἢ θέσιν φέρει,
εἰς αὔριον σὲ κἀμὲ ταῦτ' εὐφρανάτω.
λαφυροπώλῃ παντάπασι μεταδίδου,
τὴν πάροδον ἵν' ἔχῃς τῶν θυρῶν εὐνουστέραν.
τί δεῖ λέγειν με πολλὰ πρὸς συνειδότα;
ἐμὸς εἶ μαθητής, σὸς δ' ἐγὼ διδάσκαλος.
μέμνησο τῶνδε καὶ βάδιζε δεῦρ' ἅμα.

28. πάντων οὖν ἡμῶν ἐπαινεσάντων τὸν μάγει- f ρον ἐπί τε τῷ ἑτοίμῳ τῶν λεγομένων καὶ τῇ τῆς τέχνης περιεργίᾳ, ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος, καὶ πόσῳ κάλλιον, ἔφη, τὰ τοιαῦτα ἐκμανθάνειν τοὺς μαγείρους ἢ ἅπερ παρά τινι τῶν πολιτῶν ἡμῶν, ὃς ὑπὸ πλούτου καὶ τρυφῆς τοὺς τοῦ θαυμασιωτάτου Πλάτωνος διαλόγους ἠνάγκαζεν ἐκμανθάνοντας τοὺς μαγείρους, φέροντάς τε τὰς λοπάδας ἅμα λέγειν, εἷς δύο τρεῖς· ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν, ὦ φίλε Τίμαιε, 382 ποῦ τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων τὰ νῦν δ' ἑστιατόρων; ἔπειτ' ἄλλος ἀπεκρίνατο, ἀσθένειά τις αὐτῷ ξυνέπεσεν, ὦ Σώκρατες. διεξήρχοντό τε τοῦ διαλόγου τὰ πολλὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ὡς ἄχθεσθαι μὲν τοὺς εὐωχουμένους, ὑβρίζεσθαι δὲ τὸν πάνσοφον ἐκεῖνον ἄνθρωπον ὁσημέραι, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τῶν καθαρείων ἐξόμνυσθαι τὰς παρ' ἐκείνῳ ἑστιάσεις. οἱ δὲ ἡμέτεροι οὗτοι ἅμα ἴσως ταῦτ' ἐκμανθάνοντες οὐκ ὀλίγην ἡμῖν θυμηδίαν παρέχουσι. καὶ ὁ παῖς ἐπὶ τῇ b μαγειρικῇ σοφίᾳ ἐπαινεθείς, τί τοιοῦτον εὑρήκασιν, ἔφη, ἢ εἰρήκασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ; ἢ ἐπὶ μετρίοις ἐμαυτὸν ἄγω, οὐ μεγαλαυχούμενος ἐπ' ἐμαυτῷ; καίτοι καὶ ὁ πρῶτος τῶν τὸν ὀλυμπίασιν ἀγῶνα ἀναδησαμένων

Κόροιβος ὁ Ἠλεῖος μάγειρος ἦν, καὶ οὐχ οὕτως ὠγκύλλετο ἐπὶ τῇ τέχνῃ ὡς ὁ παρὰ Στράτωνι μάγειρος ἐν τῷ Φοινικίδῃ. περὶ οὗ τοιαῦτα λέγει ὁ μεμισθωμένος

29. 'σφίγγ' ἄρρεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν
c εἴληφ'· ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ ἓν μὰ τοὺς θεοὺς
ὅσ' ἂν λέγῃ συνίημι· καινὰ ῥήματα
πεπορισμένος γάρ ἐστιν. ὡς εἰσῆλθε γάρ,
εὐθύς μ' ἐπηρώτησε προσβλέψας μέγα,
'πόσους κέκληκας μέροπας ἐπὶ δεῖπνον; λέγε.'
ἐγὼ κέκληκα μέροπας ἐπὶ δεῖπνον; χολᾷς.
τοὺς δὲ μέροπας τούτους με γιγνώσκειν δοκεῖς;
οὐδεὶς παρέσται. τοῦτο γὰρ νὴ τὸν Δία
d ἔτι κατάλοιπον, μέροπας ἐπὶ δεῖπνον καλεῖν.
'οὐδ' ἄρα παρέσται δαιτυμὼν οὐδεὶς ὅλως;'
οὐκ οἴομαί γε Δαιτυμών. ἐλογιζόμην,
ἥξει Φιλῖνος, Μοσχίων, Νικήρατος,
ὁ δεῖν', ὁ δεῖνα· κατ' ὄνομ' ἀνελογιζόμην·
οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς μοι Δαιτυμών.
οὐδεὶς παρέσται, φημί. 'τί λέγεις; οὐδὲ εἷς;'
σφόδρ' ἠγανάκτησ', ὥσπερ ἠδικημένος,
εἰ μὴ κέκληκα Δαιτυμόνα. καινὸν πάνυ.
e 'οὐδ' ἄρα θύεις ἐρυσίχθον';' οὐκ ἔφην ἐγώ.
'βοῦν δ' εὐρυμέτωπον;' οὐ θύω βοῦν, ἄθλιε.
'μῆλα θυσιάζεις ἄρα;' μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ,
οὐδέτερον αὐτῶν, προβάτιον δ'. 'οὐκοῦν (ἔφη)
τὰ μῆλα πρόβατα;' μῆλα πρόβατ'; οὐ μανθάνω,
[οὐδ' οἶδα] τούτων οὐδὲν οὐδὲ βούλομαι.
ἀγροικότερός εἰμ', ὥσθ' ἁπλῶς μοι διαλέγου.
f '"Ομηρον οὐκ οἶδας λέγοντα;' καὶ μάλα
ἐξῆν ὃ βούλοιτ', ὦ μάγειρ', αὐτῷ λέγειν.
ἀλλὰ τί πρὸς ἡμᾶς τοῦτο πρὸς τῆς Ἑστίας;

'κατ' ἐκεῖνον ἤδη πρόσεχε καὶ τὰ λοιπά μοι.'
ὁμηρικῶς γὰρ διανοεῖ μ' ἀπολλύναι;
'οὕτω λαλεῖν εἴωθα.' μὴ τοίνυν λάλει
οὕτω παρ' ἔμοιγ' ὤν. 'ἀλλὰ διὰ τὰς τέτταρας
δραχμὰς ἀποβάλω (φησὶ) τὴν προαίρεσιν; 383
τὰς οὐλοχύτας φέρε δεῦρο.' τοῦτο δ' ἐστὶ τί;
'κριθαί.' τί οὖν, ἀπόπληκτε, περιπλοκὰς λέγεις;
'πηγὸς πάρεστι;' πηγός; οὐχὶ λαικάσει,
ἐρεῖς σαφέστερόν θ' ὃ βούλει μοι λέγειν;
'ἀτάσθαλός γ' εἶ πρέσβυ (φησίν), ἅλας φέρε.'
τοῦτ' ἔστι πηγός; 'ἀλλὰ δεῖξον χέρνιβα.'
παρῆν. ἔθυεν, ἔλεγεν ἄλλα ῥήματα
τοιαῦθ' ἃ μὰ τὴν γῆν οὐδὲ εἷς ἤκουσεν ἄν,
μίστυλλα μοίρας δίπτυχ' ὀβελούς, ὥστε με b
τῶν τοῦ Φιλητᾶ λαμβάνοντα βιβλίων
σκοπεῖν ἕκαστον τί δύναται τῶν ῥημάτων.
πλὴν ἱκέτευον αὐτὸν ἤδη μεταβαλεῖν,
ἀνθρωπίνως λαλεῖν τε. τὸν δ' οὐκ ἂν τάχα
ἔπεισεν ἡ πειθὼ μὰ τὴν γῆν οἶδ' ὅτι.

30. περίεργον δ' ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τὸ πολὺ τῶν μαγείρων γένος περί τε τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ὀνόματα. λέγουσι γοῦν αὐτῶν οἱ λογιώτατοι 'γόνυ κνήμης ἔγγιον' καὶ 'περιῆλθον Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην.' ἐπιτι- c
μῶντες δέ τινι φασὶ μὴ δεῖν τὸν Οἰνέα Πηλέα ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἕνα τῶν ἀρχαίων μαγείρων τεθαύμακα πείρᾳ τῆς τέχνης ἧς εἰσηγήσατο ἀπολαύσας. παράγει δ' αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Λέβητι λέγοντα τάδε

ἕψειν μοὐδόκει
πνικτόν τι ὄψον δελφάκειον. Β. ἡδύ γε.
Α. ἔπειτα προσκέκαυκα. Β. μηδὲν φροντίσῃς.
ἰάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστί. Α. τῷ τρόπῳ;
Β. ὄξος λαβὼν ἦν εἰς λεκάνην τιν' ἐγχέας d

ψυχρόν, ξυνίης; εἶτα θερμὴν τὴν χύτραν
εἰς τοὖξος ἐνθῇς. διάπυρος γὰρ οὖσ' ἔτι
ἕλξει δι' αὑτῆς νοτίδα, καὶ ζυμουμένη
ὥσπερ κίσηρις λήψεται διεξόδους
σομφάς, δι' ὧν τὴν ὑγρασίαν ἐκδέξεται,
τὰ κρεάδι' ἔσται τ' οὐκ ἀπεξηραμμένα,
ἔγχυλα δ' ἀτρεμεὶ καὶ δροσώδη τὴν σχέσιν.
Α. Ἄπολλον, ὡς ἰατρικῶς. ὦ Γλαυκία,
e ταυτὶ ποιήσω; Β. καὶ παρατίθει γ' αὐτὰ παῖ,
ὅταν παρατιθῇς, μανθάνεις; ἐψυγμένα.
ἀτμὸς γὰρ οὕτως οὐχὶ προσπηδήσεται
ταῖς ῥισίν, ἀλλ' ἄνω βαδίζει καταφυγών.
Α. πολλῷ γ' ἀμείνων, ὡς ἔοικας, ἦσθ' ἄρα
λογογράφος ἢ μάγειρος. Β. ὃ λέγεις οὐ λέγεις,
τέχνην δ' ὀνειδίζεις.

31. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις, ἄνδρες δαιταλεῖς,
f μή καί τις αὐτῶν τὰ ἐκ Δυσκόλου Μενάνδρου βρενθυόμενος λαρυγγίσῃ τάδε

οὐδὲ εἷς
μάγειρον ἀδικήσας ἀθῷος διέφυγεν.
ἱεροπρεπής πώς ἐστιν ἡμῶν ἡ τέχνη.

ἐγὼ δ' ὑμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Δίφιλον

παρατίθημ' ὁλοσχερῆ
ἄρν' ἐς μέσον συμπτυκτὸν ὠνθυλευμένον,
χοιρίδια περιφόρινα κρομβώσας ὅλα.
δούρειον ἐπάγω χῆνα τῷ φυσήματι.

384 32. ΧΗΝ. περιενεχθέντων δὲ τούτων καὶ ἄλλων χηνῶν περιττῶς ἐσκευασμένων, ἔφη τις, οἱ χῆνες σιτευτοί. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ὁ δὲ σιτευτὸς χὴν παρὰ τίνι; πρὸς ὃν ὁ Πλούταρχος, Θεόπομπος μὲν ἔφη ὁ Χῖος ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς κἀν τῇ τρισκαιδεκάτῃ δὲ τῶν Φιλιππικῶν, Ἀγησιλάῳ τῷ Λάκωνι εἰς Αἴγυπτον

ἀφικομένῳ πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους χῆνας καὶ μόσχους σιτευτούς. καὶ Ἐπιγένης δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Βάκχαις φησίν

ἀλλ' εἴ τις ὥσπερ χῆνα σιτευτὸν λαβὼν
ἔτρεφέ με.

καὶ Ἀρχέστρατος ἐν τῷ πολυθρυλήτῳ ποιήματι b

καὶ σιτευτοῦ χηνὸς ὁμοῦ σκεύαζε νεοττόν,
ὀπτὸν ἁπλῶς καὶ τόνδε.

σὺ δὲ ἡμῖν, ὦ Οὐλπιανέ, δίκαιος εἶ λέγειν, ὁ περὶ πάντων πάντας ἀπαιτῶν, ποῦ μνήμης ἠξίωται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ πολυτελῆ ταῦτα τῶν χηνῶν ἥπατα. ὅτι γὰρ χηνοβοσκοὺς οἴδασι μάρτυς Κρατῖνος ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ λέγων 'χηνοβοσκοί, βουκόλοι.' Ὅμηρος δὲ καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκεν 'αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων' καί

ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ. c

καί

χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ἐξ ὕδατος.

χηνείων δ' ἡπάτων, περισπούδαστα δὲ ταῦτα κατὰ τὴν Ῥώμην, μνημονεύει Εὔβουλος ἐν Στεφανοπώλισι λέγων οὕτως

εἰ μὴ σὺ χηνὸς ἦπαρ ἢ ψυχὴν ἔχεις.

33. ἦσαν δὲ καὶ ἡμίκραιραι πολλαὶ δελφάκων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Κρώβυλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ

εἰσῆλθεν ἡμίκραιρα τακερὰ δέλφακος. d
ταύτης μὰ τὸν Δί' οὐχὶ κατέλιπον δ' ἐγὼ
οὐδέν.

μετὰ δὲ ταῦτα ὁ καλούμενος κρεοκάκκαβος. κρέα δ' ἐστὶ ταῦτα συγκεκομμένα μεθ' αἵματος καὶ λίπους ἐν ζωμῷ γεγλυκασμένῳ. λέγειν δὲ οὕτως Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ γραμματικὸς Ἀχαιούς, ὁ Μυρτίλος ἔφη.

Ἀντικλείδης δ' ἐν ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ Νόστων 'ἐν δείπνῳ (φησί) μελλόντων Χίων ὑπ' Ἐρυθραίων ἐξ
e ἐπιβουλῆς ἀναιρεῖσθαι μαθών τις τὸ μέλλον γίγνεσθαι ἔφη

ὦ Χῖοι· πολλὴ γὰρ Ἐρυθραίους ἔχει ὕβρις·
φεύγετε δειπνήσαντες ὑὸς κρέα, μηδὲ μένειν
βοῦν.'

ἀναβραστῶν δὲ κρεῶν μνημονεύει Ἀριστομένης Γόησιν οὕτως . . . καὶ ὄρχεις ἤσθιον, οὓς καὶ νεφροὺς ἐκάλουν. Φιλιππίδης ἐν τῇ Ἀνανεώσει Γναθαίνης τῆς ἑταίρας τὸ γαστρίμαργον ἐμφανίζων λέγει

ἔπειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἧκ' ὄρχεις φέρων
f πολλούς. τὰ μὲν οὖν γύναια τἆλλ' ἠκκίζετο,
ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαιν' ἀναγελάσασ' ἅμα
καλοί γε, φησίν, οἱ νεφροί, νὴ τὴν φίλην
Δήμητρα. καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν,
ὥσθ' ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν.

34. εἰπόντος δὲ καὶ ἄλλου ἥδιστον γεγονέναι καὶ
385 τὸν μετ' ὀξυλιπάρου ἀλεκτρυόνα, ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανός, κατακείμενος μόνος, ὀλίγα δ' ἐσθίων καὶ τηρῶν τοὺς λέγοντας, ἔφη, 'ὀξυλίπαρον δὲ τί ἔστι; πλὴν εἰ μὴ καὶ κόττανα ἡμᾶς καὶ λέπιδιν, τὰ πάτριά μου νόμιμα βρώματα, ὀνομάζειν μέλλετε. καὶ ὁ Τιμοκλῆς, ἔφη, ὁ κωμικὸς ἐν Δακτυλίῳ μέμνηται τοῦ ὀξυλιπάρου λέγων οὕτως

γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν
ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται.

b ἀκρολιπάρους δέ τινας ἀνθρώπους κέκληκεν Ἄλεξις ἐν Πονήρᾳ οὕτως

ἀκρολίπαροι, τὸ δ' ἄλλο σῶμ' ὑπόξυλον.

παρατεθέντος δέ ποτε καὶ ἰχθύος μεγάλου ἐν ὀξάλμῃ,

καὶ εἰπόντος τινὸς ἥδιστον εἶναι ὀψάριον πᾶν τὸ ἐν ὀξάλμῃ παρατιθέμενον, συναγαγὼν τὰς ὀφρῦς ὁ τὰς ἀκάνθας ἀγείρων Οὐλπιανός, ποῦ κεῖται, ἔφη, ὀξάλμη; ὀψάριον γὰρ παρ' οὐδενὶ τῶν ζώντων λεγόμενον οἶδα. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες αὐτῷ ἐδείπνουν, τοῦ Κυνούλκου τὰ ἐξ Αὐρῶν Μεταγένους ἀναφωνήσαντος

ἀλλ' ὦγαθὲ δειπνῶμεν πρῶτον, κἄπειτά με πάντ' ἐπερώτα, c
ὅ τι ἂν βούλῃ· νῦν γὰρ πεινῶν δεινῶς πώς εἰμ' ἐπιλήσμων.

καὶ ὁ Μυρτίλος ἡδέως πως συναπογραφόμενος αὐτῷ, ἵνα μηδενὸς μεταλαμβάνῃ ἀλλὰ πάντα λαλῇ, ἔφη, Κρατῖνος ἐν Ὀδυσσεῦσιν εἴρηκε τὴν ὀξάλμην διὰ τούτων

ἀνθ' ὧν πάντας ἑλὼν ὑμᾶς ἐρίηρας ἑταίρους,
φρύξας ἑψήσας κἀπανθρακίσας ὀπτήσας
εἰς ἅλμην τε καὶ ὀξάλμην, κᾆτ' ἐς σκοροδάλμην d
χλιερὸν ἐμβάπτων, ὃς ἂν ὀπτότατός μοι ἁπάντων
ὑμῶν φαίνηται κατατρώξομαι, ὦ στρατιῶται.

καὶ Ἀριστοφάνης Σφηξίν

ἀποφυσήσας
εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμήν.

35. ὀψάριον δὲ τῶν μὲν ζώντων ἡμεῖς λέγομεν. ἀτὰρ καὶ Πλάτων ἐπὶ τοῦ ἰχθύος ἐν Πεισάνδρῳ

ἤδη φαγών τι πώποθ', οἷα γίγνεται, e
ὀψάριον ἔκαμες καὶ προσέστη τοῦτό σοι;
Β. ἔγωγε πέρυσι κάραβον φαγών.

Φερεκράτης Αὐτομόλοις 'τοὐψάριον τουτὶ παρέθηκέ τις ἡμῖν.' Φιλήμων Θησαυρῷ

οὐκ ἔστ' ἀληθὲς παραλογίσασθ', οὐδ' ἔχειν
ὀψάρια χρηστά.

Μένανδρος Καρχηδονίῳ

ἐπιθυμιάσας τῷ βορέᾳ λιβανίδιον
ὀψάριον οὐδὲν ἔλαβον. ἑψήσω φακῆν.

f καὶ ἐν Ἐφεσίῳ

ἐπ' ἀρίστῳ λαβὼν
ὀψάριον,

εἶτ' ἐπιφέρει

τῶν ἰχθυοπωλῶν ἀρτίως τις τεττάρων
δραχμῶν ἐπώλει κωβιούς.

Ἀναξίλας Ὑακίνθῳ ἢ Πορνοβοσκῷ

ἐγὼ δ' ἰὼν ὀψάριον ὑμῖν ἀγοράσω.

καὶ μετ' ὀλίγα

σκεύαζε παῖ τοὐψάριον ἡμῖν.

τὸ δὲ ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνους

εἰ μὴ παραμυθεῖ μ' ὀψαρίοις ἑκάστοτε

ἀντὶ τοῦ προσοψήμασιν ἀκούομεν. καὶ γὰρ Ἄλεξις ἐν
386 Παννυχίδι περιθεὶς μαγείρῳ τὸν λόγον φησί

θερμοτέροις χαίρεις ἀεὶ
τοῖς ὀψαρίοις, ἢ τὸ μέσον, ἢ κατωτέρω;
Β. κατωτέρω. Α. τί λέγεις σύ; ποδαπὸς οὑτοσὶ
ἄνθρωπος; οὐκ ἐπίστασαι ζῆν. ψυχρά σοι
ἅπαντα παραθῶ; Β. μηδαμῶς. Α. ζέοντα δέ;
Β. Ἄπολλον. Α. οὐκοῦν τὸ μέσον ἔστω δηλαδή.
τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου ποιεῖ.
b Β. οὐκ οἴομ', οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν ὧν σὺ νῦν ποιεῖς.
Α. ἐγὼ δὲ πρῶτος. τοῖς γὰρ ἑστιωμένοις
τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως.
Β. οὐ πρὸς θεῶν ἔμ' ἔθυσας ἀλλὰ τὸν ἔριφον.
μὴ κόπτ' ἔμ', ἀλλὰ τὰ κρέα. Β. παῖδες, παράγετε.
ὀπτάνιον ἔστιν; Β. ἔστι. Α. καὶ κάπνην ἔχει;

Β. δῆλον ὅτι. Α. μή μοι δῆλον. Β. ἀλλ' ἔχει

ἀπραγμοσύνης πόλιν ζητοῦντες ἐν ᾗ κατοικήσουσιν

Β. δῆλον ὅτι. Α. μή μοι δῆλον. Β. ἀλλ' ἔχει κάπνην.
Α. ἔχει κακόν, εἰ τύφουσαν. Β. ἀπολεῖ μ' οὑτοσί. c

36. ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν τῶν ζώντων, ὀλβιογάστορ Οὐλπιανέ, ἀπεμνημόνευσα. καὶ σὺ γάρ, ὡς ἔοικε, μετ' ἐμοῦ κατὰ τὸν Ἄλεξιν οὐδενὸς ἐμψύχου μεταλαμβάνεις, ὅς φησιν ἐν Ἀτθίδι τάδε

ὁ πρῶτος εἰπὼν ὅτι σοφιστὴς οὐδὲ εἷς
ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίει σοφός τις ἦν.
ἐγὼ γὰρ ἥκω νῦν ἀγοράσας οὐδὲ ἓν
ἔμψυχον. ἰχθῦς ἐπριάμην τεθνηκότας d
μεγάλους· κρεάδι' ἀρνός ἐστι πίονος
οὐ ζῶντος· οὐχ οἷόν τε γάρ. τί ἄλλο; καὶ
ἡπάτιον ὀπτὸν προσέλαβον. τούτων ἐὰν
δείξῃ τις ἢ φωνήν τι ἢ ψυχὴν ἔχον,
ἀδικεῖν ὁμολογῶ καὶ παραβαίνειν τὸν νόμον.

ἐπὶ τούτοις οὖν ἔασον ἡμᾶς δειπνεῖν. ἰδοὺ γάρ, ἕως πρὸς σὲ διαλέγομαι, καὶ οἱ φασιανικοὶ παραπεπλεύκασιν, ὑπεριδόντες ἡμᾶς διὰ τὴν ἄκαιρόν σου γλωσσ-
αργίαν. ἀλλ' ἣν ἐμοὶ εἴπῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, διδάσκαλε Μυρτίλε, ὁ ὀλβιογάστωρ σοι πόθεν, καὶ εἰ φασιανικῶν τις ὀρνίθων μέμνηται τῶν παλαιῶν, ἐγώ σοι ἦρι μάλ' οὐκ ἐφ' Ἑλλήσποντον πλεύσας, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευθεὶς ὠνήσομαι φασιανικόν, ὃν συγκατέδομαί σοι. e

37. καὶ ὁ Μυρτίλος, ἐπὶ ταύταις, ἔφη, ταῖς συνθήκαις λέγω. τοῦ μὲν ὀλβιογάστορος Ἄμφις μέμνηται ἐν Γυναικομανίᾳ οὑτωσὶ λέγων

Εὐρύβατε κνισολοιχέ . . .
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ.

φασιανικοῦ δὲ ὄρνιθος ὁ ἥδιστος Ἀριστοφάνης ἐν f
δράματι Ὄρνισιν. Ἀττικοὶ δέ εἰσι δύο πρεσβῦται ὑπὸ

ἀπραγμοσύνης πόλιν ζητοῦντες ἐν ᾗ κατοικήσουσιν ἀπράγμονα· καὶ αὐτοῖς ἀρέσκει ὁ βίος ὁ μετ' ὀρνίθων. ἔρχονται οὖν ὡς τοὺς ὄρνιθας, καὶ αἰφνίδιον αὐτοῖς ἐπιπτάντος ἑνὸς τῶν ὀρνίθων ἀγρίου τὴν ὄψιν δείσαντες ἑαυτοὺς παραμυθούμενοι λέγουσι τά τ' ἄλλα καὶ τάδε

387 ὁδὶ δὲ δὴ τίς ἐστιν ὄρνις; οὐκ ἐρεῖς;
Β. Ἐπικεχοδὼς ἔγωγε φασιανικός.

καὶ τὸ ἐν Νεφέλαις δ' ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἔγωγε ἀκούω καὶ οὐκ ἐπὶ ἵππων ὡς πολλοί

τοὺς φασιανούς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.

δύναται γὰρ ὁ Λεωγόρας καὶ ἵππους τρέφειν καὶ ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ. Μνησίμαχος δ' ἐν Φιλίππῳ (εἷς δὲ καὶ οὗτός ἐστι τῶν τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητῶν) φησί

καὶ τὸ λεγόμενον
b σπανιώτατον πάρεστιν ὀρνίθων γάλα
καὶ φασιανὸς ἀποτετιλμένος καλῶς.

Θεόφραστος δὲ ὁ Ἐρέσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐν τρίτῃ περὶ ζῴων μνημονεύων αὐτῶν οὑτωσί πως λέγει 'ἔστι δὲ καὶ τοῖς ὄρνισι τοιαύτη διαφορά. τὰ μὲν γὰρ βαρέα καὶ μὴ πτητικά, καθάπερ ἀτταγὴν πέρδιξ ἀλεκτρυὼν φασιανός, εὐθὺς βαδιστικὰ καὶ δασέα.' καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ὀγδόῃ ζῴων ἱστορίας γράφει τάδε 'εἰσὶ δὲ τῶν ὀρνίθων οἳ μὲν κονιστικοί, οἳ δὲ λοῦνται, οἳ δὲ οὔτε κονιστικοὶ οὔτε λοῦνται.
c ὅσοι δὲ μὴ πτητικοί, ἀλλ' ἐπίγειοι, κονιστικοί, οἷον ἀλεκτορὶς πέρδιξ ἀτταγὴν φασιανὸς κορυδαλλός.' μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων. φασιανὸν δὲ οὗτοι κεκλήκασιν αὐτὸν καὶ οὐ φασιανικόν.

38. Ἀγαθαρχίδης δὲ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ

τεχνός τε καὶ σπερμολόγος. Σωκράτης δ' ἐν τῷ περὶ

38. Ἀγαθαρχίδης δὲ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ
τριακοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν περὶ τοῦ Φάσιδος ποτα-
μοῦ τὸν λόγον ποιούμενος γράφει καὶ ταῦτα 'πλῆθος
δ' ὀρνίθων τῶν καλουμένων φασιανῶν φοιτᾷ τροφῆς
χάριν πρὸς τὰς ἐκβολὰς τῶν στομάτων.' Καλλίξενος
δ' ὁ Ῥόδιος ἐν τετάρτῃ περὶ Ἀλεξανδρείας, διαγρά- d
φων τὴν γενομένην πομπὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Πτολε-
μαίου τοῦ φιλαδέλφου καλουμένου βασιλέως, ὡς
μέγα θαῦμα περὶ τῶν ὀρνίθων τούτων οὕτως γράφει
'εἶτα ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ καὶ ταῷ καὶ με-
λεαγρίδες καὶ φασιανοὶ καὶ ὄρνιθες αἰθιοπικοὶ πλή-
θει πολλοί.' Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν
ταῖς ἐπιγραφομέναις ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις καὶ
Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων καὶ
γλωσσῶν Ἐπαίνετον παρατίθεται λέγοντα ἐν τῷ e
ὀψαρτυτικῷ ὅτι ὁ φασιανὸς ὄρνις τατύρας καλεῖται.
Πτολεμαῖος δ' ὁ Εὐεργέτης ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων
τέταρόν φησιν ὀνομάζεσθαι τὸν φασιανὸν ὄρνιν. το-
σαῦτά σοι περὶ τῶν φασιανικῶν ὀρνίθων ἔχω λέγειν·
οὓς ἐγὼ διὰ σὲ ὥσπερ οἱ πυρέσσοντες παραφερομέ-
νους εἶδον. σὺ δὲ κατὰ τὰς συνθήκας ἂν μὴ αὔριον
ἀποδῷς τὰ ὡμολογημένα, οὐκ ἐξαπατήσεως δημοσίᾳ
σε γράψομαι, ἀλλὰ τὸν Φᾶσιν οἰκήσοντα ἀποπέμψω,
ὡς Πολέμων ὁ περιηγητὴς Ἴστρον τὸν Καλλιμάχειον f
συγγραφέα εἰς τὸν ὁμώνυμον κατεπόντου ποταμόν.

39. ΑΤΤΑΓΑΣ. Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς

ἀτταγᾶς ἥδιστον ἕψειν ἐν ἐπινικίοις κρέας.

Ἀλέξανδρος δ' ὁ Μύνδιός φησιν ὅτι μικρῷ μὲν μεί-
ζων ἐστὶ πέρδικος, ὅλος δὲ κατάγραφος τὰ περὶ τὸ
νῶτον, κεραμεοῦς τὴν χρόαν, ὑποπυρρίζων μᾶλλον.
θηρεύεται δ' ὑπὸ τῶν κυνηγῶν διὰ τὸ βάρος καὶ τὴν
τῶν πτερῶν βραχύτητα. ἔστι δὲ κονιστικὸς πολύ- 388

τεκνός τε καὶ σπερμολόγος. Σωκράτης δ' ἐν τῷ περὶ
ὅρων καὶ τόπων καὶ πυρὸς καὶ λίθων 'ἐκ τῆς Λυδίας
μετακομισθέντες (φησὶν) εἰς Αἴγυπτον οἱ ἀτταγαῖ
καὶ ἀφεθέντες εἰς τὰς ὕλας ἕως μὲν τινὸς ὄρτυγος
φωνὴν ἀφίεσαν, ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ κοίλου ῥυέντος
λιμὸς ἐγένετο καὶ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀπώλ-
λυντο, οὐ διέλιπον σαφέστερον τῶν παίδων τῶν τρα-
νοτάτων ἕως νῦν λέγοντες, τρὶς τοῖς κακούργοις
κακά. συλληφθέντες δὲ οὐ μόνον οὐ τιθασεύονται,
b ἀλλ' οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἀφιᾶσιν. ἐὰν δὲ ἀφεθῶσι, φω-
νήεντες πάλιν γίγνονται.' μνημονεύει αὐτῶν Ἱππῶ-
ναξ οὕτως

οὐδ' ἀτταγᾶς τε καὶ λαγὼς διατρώγων,

καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισιν, ἐν δ' Ἀχαρνεῦσι καὶ
ὡς πλεοναζόντων αὐτῶν ἐν τῇ Μεγαρικῇ. περισπῶσι
δ' οἱ Ἀττικοὶ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τοὔνομα. τὰ γὰρ
εἰς ας λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβάς, ὅτε
ἔχει τὸ α παραλῆγον, βαρύτονά ἐστιν, οἷον ἀκάμας
σακάδας ἀδάμας. λεκτέον δὲ καὶ ἀτταγαῖ καὶ οὐχὶ
ἀτταγῆνες.

40. ΠΟΡΦΥΡΙΩΝ. ὅτι καὶ τούτου Ἀριστοφάνης
c μνημονεύει δῆλον. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς
Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον πορφυρίωνά φησι τὸν ὄρνιν
διαιτώμενον κατὰ τὰς οἰκίας τὰς ὑπάνδρους τῶν γυ-
ναικῶν τηρεῖν πικρῶς, καὶ τοιαύτην ἔχειν αἴσθησιν
ἐπὶ τῆς μοιχευομένης, ὥσθ' ὅταν τοῦθ' ὑπονοήσῃ,
προσημαίνει τῷ δεσπότῃ, ἀγχόνῃ τὸ ζῆν περιγράψας.
οὐ πρότερόν τε, φησί, τροφῆς μεταλαμβάνει, εἰ μὴ
περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον·
μεθ' ὃν κονισάμενος λούεται, εἶτα τρέφεται. Ἀριστο-
τέλης δὲ σχιδανόποδά φησιν αὐτὸν εἶναι, ἔχειν τε
d χρῶμα κυάνεον, σκέλη μακρά, ῥύγχος ἠργμένον ἐκ

τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν, μέγεθος ἀλεκτρυόνος, στόμα-

τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν, μέγεθος ἀλεκτρυόνος, στόμαχον δ' ἔχει λεπτόν· διὸ τῶν λαμβανομένων εἰς τὸν πόδα ταμιεύεται μικρὰς τὰς ψωμίδας, κάπτων δὲ πίνει, πενταδάκτυλός τε ὢν τὸν μέσον ἔχει μέγιστον. Ἀλέξανδρος δ' ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ τῆς τῶν πτηνῶν ἱστορίας λίβυν εἶναί φησι τὸν ὄρνιν καὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην θεῶν ἱερόν.

ΠΟΡΦΥΡΙΣ. Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνίθων διεστάναι φησὶ πορφυρίωνα πορφυρίδος, ἰδίᾳ ἑκάτερον καταριθμούμενος· τὴν τροφήν τε λαμβάνειν τὸν πορφυρίωνα ἐν σκότῳ καταδυόμενον, ἵνα μή τις αὐτὸν θεάσηται. ἐχθραίνει γὰρ τοὺς προσιόντας αὐτοῦ e τῇ τροφῇ. τῆς δὲ πορφυρίδος καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισι μνημονεύει. Ἴβυκος δέ τινας λαθιπορφυρίδας ὀνομάζει διὰ τούτων 'τοῦ μὲν πετάλοισιν ἐπ' ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι ποικίλαι πανέλοπες, αἰολόδειροι λαθιπορφυρίδες, καὶ ἀλκυόνες τανυσίπτεροι.' ἐν ἄλλοις δέ φησιν

αἰεί μ', ὦ φίλε θυμέ, τανύπτερος ὡς ὅκα πορφυρίς.

41. ΠΕΡΔΙΞ. τούτων πολλοὶ μὲν μέμνηνται, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης. τοῦ δὲ ὀνόματος αὐτῶν ἔνιοι συστέλλουσι f τὴν μέσην συλλαβήν, ὡς Ἀρχίλοχος

πτώσσουσαν ὥστε πέρδικα.

οὕτω καὶ ὄρτυγα καὶ χοίνικα, πολὺ δέ ἐστι τὸ ἐκτεινόμενον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Σοφοκλῆς Καμικίοις

ὄρνιθος ἦν δ' ἐπώνυμος
πέρδικος ἐν κλεινοῖς Ἀθηναίων πάγοις.

Φερεκράτης ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸν Χείρωνα

ἔξεισιν ἄκων δεῦρο πέρδικος τρόπον.

Φρύνιχος Τραγῳδοῖς 389

τὸν Κλεόμβροτόν τε τοῦ
Πέρδικος υἱόν.

τὸ δὲ ζῷον ἐπὶ λαγνείας συμβολικῶς παρείληπται. Νικοφῶν ἐν Χειρογάστορσι

τοὺς ἑψητοὺς καὶ τοὺς πέρδικας ἐκείνους.

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Κωμασταῖς βραχέως

σηπίας τ' ἄγον νεούσας πέρδικάς τε πετομένους.

φησὶ δ' Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζῴου τάδε 'ὁ πέρδιξ ἐστὶ μὲν χερσαῖος σχιδανόπους. ζῇ δὲ ἔτη πεντεκαίδεκα, ἡ δὲ θήλεια καὶ πλείονα. πολυχρονιώτερα γὰρ ἐν τοῖς ὄρνισι τῶν ἀρρένων τὰ θήλεα. ἐπῳάζει δὲ καὶ b ἐκτρέφει, καθάπερ ἡ ἀλεκτορίς. ὅταν δὲ γνῷ ὅτι θηρεύεται, προελθὼν τῆς νεοττιᾶς κυλινδεῖται παρὰ τὰ σκέλη τοῦ θηρεύοντος, ἐλπίδα ἐμποιῶν τοῦ συλληφθήσεσθαι, ἐξαπατᾷ τε, ἕως ἂν ἀποπτῶσιν οἱ νεοττοί· εἶτα καὶ αὐτὸς ἐξίπταται.'

42. 'ἔστι δὲ τὸ ζῷον κακόηθες καὶ πανοῦργον, ἔτι δὲ ἀφροδισιαστικόν. διὸ καὶ τὰ ᾠὰ τῆς θηλείας συντρίβει, ἵνα ἀπολαύῃ τῶν ἀφροδισίων. ὅθεν ἡ θήλεια γιγνώσκουσα ἀποδιδράσκουσα τίκτει.' τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων. μάχονται δὲ καὶ οἱ χῆροι αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ ὁ c ἡττηθεὶς ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ νικήσαντος. Ἀριστοτέλης δέ φησιν ὅτι τὸν ἡττηθέντα πάντες ἐν μέρει ὀχεύουσιν. ὀχεύουσι δὲ καὶ οἱ τιθασοὶ τοὺς ἀγρίους. ἐπειδὰν δὲ κρατηθῇ τις ὑπὸ τοῦ δευτέρου, οὗτος λάθρᾳ ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ κρατιστεύσαντος. γίνεται δὲ τοῦτο κατά τινα ὥραν τοῦ ἔτους, ὡς καὶ ὁ Μύνδιός φησιν Ἀλέξανδρος. νεοττεύουσι δὲ ἐπὶ γῆς οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι διελόμενοι ἕκαστοι οἶκον. ἐπὶ δὲ τὸν θηρεύοντα πέρδικα ὠθεῖται ὁ τῶν ἀγρίων ἡγεμὼν μαχόμενος· ἁλόντος δὲ τούτου ἕτερος ἔρχεται μαχού-

μενος. καὶ ὁπόταν μὲν ἄρρην ᾖ ὁ θηρεύων, τοῦτο d ποιεῖ, ὅταν δὲ θήλεια ᾖ ἡ θηρεύουσα, ᾄδει ἕως ἂν ἀντᾴσῃ ὁ ἡγεμὼν αὐτῇ· καὶ οἱ ἄλλοι ἀθροισθέντες ἀποδιώκουσιν ἀπὸ τῆς θηλείας, ὅτι ἐκείνη ἀλλ' οὐχ ἑαυτοῖς προσέχει. ὅθεν πολλάκις διὰ ταῦτα σιγῇ προσέρχεται, ὅπως μὴ ἄλλος ἀκούσας τῆς φωνῆς ἔλθῃ μαχούμενος αὐτῷ. ἐνίοτε δὲ ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα προσιόντα κατασιγάζει. πολλάκις τε ἐπῳάζουσα ἐξίσταται, ὅταν προσερχόμενον ἐπαισθάνηται τὸν ἄρρενα τῇ θηρευούσῃ, ὑπομένει τε ὀχευθῆναι, ἵνα αὐτὸν ἀποσπάσῃ τῆς θηρευούσης. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ e ἐπτόηνται περὶ τὴν ὀχείαν οἱ πέρδικες καὶ οἱ ὄρτυγες ὡς εἰς τοὺς θηρεύοντας ἐμπίπτειν, καθίζοντας ἐπὶ τῶν κεράμων. φασὶ δὲ καὶ τοὺς ἀγομένους θήλεις πέρδικας ἐπὶ θήραν, ὁπόταν ἴδωσιν ἢ ὀσφρωνται τῶν ἀρρένων κατ' ἄνεμον στάντων ἢ περιπετομένων, ἐγκύους γίγνεσθαι, τινὲς δὲ καὶ παραυτίκα τίκτειν. πέτονταί τε περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρὸν χάσκοντες καὶ τὴν γλῶσσαν ἔξω ἔχοντες οἵ τε θήλεις καὶ οἱ ἄρρενες. Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ Πανικοῦ 'οἱ f στρουθοὶ (φησὶ) χοἱ πέρδικες, ἔτι δὲ οἱ ἀλεκτρυόνες καὶ οἱ ὄρτυγες προΐενται τὴν γονὴν οὐ μόνον ἰδόντες τὰς θηλείας, ἀλλὰ κἂν ἀκούσωσιν αὐτῶν τὴν φωνήν. τούτου δὲ αἴτιον ἡ τῇ ψυχῇ γινομένη φαντασία περὶ τῶν πλησιασμῶν. φανερώτατον δὲ γίνεται περὶ τὰς ὀχείας, ὅταν ἐξ ἐναντίας αὐτοῖς θῇς κάτοπτρον. προστρέχοντες γὰρ διὰ τὴν ἔμφασιν ἁλίσκονταί τε καὶ προΐενται τὸ σπέρμα, πλὴν τῶν ἀλεκτρυόνων. τούτους δὲ ἡ τῆς ἐμφάσεως αἴσθησις εἰς μάχην προάγεται μόνον.' ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος.

43. καλοῦνται δὲ οἱ πέρδικες ὑπ' ἐνίων κακκάβαι, ὡς καὶ ὑπ' Ἀλκμᾶνος λέγοντος οὕτως

390 ἐπείγε δὴ καὶ μέλος Ἀλκμὰν
εὗρε γεγλωσσαμένον
κακκαβίδων στόμα συνθέμενος.

σαφῶς ἐμφανίζων ὅτι παρὰ τῶν περδίκων ᾄδειν ἐμάνθανε. διὸ καὶ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἔφη τὴν εὕρεσιν τῆς μουσικῆς τοῖς ἀρχαίοις ἐπινοηθῆναι ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐρημίαις ᾀδόντων ὀρνίθων· ὧν κατὰ μίμησιν λαβεῖν στάσιν τὴν μουσικήν. οὐ πάντες δ' οἱ πέρδικες, φασί, κακκαβίζουσιν. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν 'οἱ Ἀθήνησι (φησὶν) ἐπὶ τάδε πέρδικες τοῦ Κορυδαλλοῦ πρὸς τὸ
b ἄστυ κακκαβίζουσιν, οἱ δ' ἐπέκεινα τιττυβίζουσιν.' Βάσιλις δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἰνδικῶν 'οἱ μικροὶ (φησὶν) ἄνδρες, οἱ τοῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες, πέρδιξιν ὀχήματι χρῶνται.' Μενεκλῆς δ' ἐν τῇ πρώτῃ τῆς Συναγωγῆς 'οἱ Πυγμαῖοι (φησὶ) τοῖς πέρδιξι καὶ τοῖς γεράνοις πολεμοῦσι.' τῶν δὲ περδίκων ἐστὶν ἕτερον γένος ἐν Ἰταλίᾳ, ἀμαυρὸν τῇ πτερώσει καὶ μικρότερον τῇ ἕξει, τὸ ῥύγχος οὐχὶ κινναβάρινον ἔχον. οἱ δὲ περὶ τὴν Κίρραν πέρδικες ἄβρωτον
c ἔχουσι τὸ κρέας διὰ τὰς νομάς. οἱ δὲ περὶ τὴν Βοιωτίαν ἢ οὐ διαβαίνουσιν εἰς τὴν Ἀττικήν, ἢ διαβαίνοντες τῇ φωνῇ διάδηλοι γίγνονται, καθάπερ προειρήκαμεν. τοὺς δὲ περὶ Παφλαγονίαν γιγνομένους πέρδικάς φησι Θεόφραστος δύο ἔχειν καρδίας. οἱ δὲ ἐν Σκιάθῳ τῇ νήσῳ κοχλίας ἐσθίουσι. τίκτουσι δὲ ἐνίοτε καὶ πεντεκαίδεκα καὶ ἑκκαίδεκα. πέτονται δὲ ἐπὶ βραχύ, ὥς φησι Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἀναβάσεως γράφων οὕτως 'τὰς δὲ ὠτίδας ἄν τις ταχὺ ἀνιστῇ, ἔστι λαμβάνειν. πέτονται γὰρ βραχύ, ὥσπερ οἱ
d πέρδικες, καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἡδέα ἐστίν.'

44. ἀληθῆ λέγειν φησὶ τὸν Ξενοφῶντα ὁ Πλού-
ταρχος περὶ τῶν ὠτίδων· φέρεσθαι γὰρ πάμπολλα
τὰ ζῷα ταῦτα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ τῆς παρακει-
μένης Λιβύης, τῆς θήρας αὐτῶν τοιαύτης γινομένης.
μιμητικὸν δέ ἐστι τὸ ζῷον τοῦτο, ὁ ὦτος, μάλιστα ὧν
ἂν ἴδῃ ποιοῦντα ἄνθρωπον. ποιεῖ δ' οὖν ταὐτὰ ὅσα
ἂν ἴδῃ τοὺς κυνηγοῦντας πράττοντας. οἱ δὲ στάντες
αὐτῶν καταντικρὺ ὑπαλείφονται φαρμάκῳ τοὺς
ὀφθαλμούς, παρασκευάσαντες ἄλλα φάρμακα κολλη-
τικὰ ὀφθαλμῶν καὶ βλεφάρων, ἅπερ οὐ πόρρω ἑαυ- e
τῶν ἐν λεκανίσκαις βραχείαις τιθέασιν. οἱ οὖν ὦτοι
θεώμενοι τοὺς ὑπαλειφομένους τὸ αὐτὸ καὶ αὐτοὶ
ποιοῦσιν ἐκ τῶν λεκανίδων λαμβάνοντες, καὶ ταχέως
ἁλίσκονται. γράφει δὲ περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης οὕ-
τως 'ὅτι ἔστι μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπό-
δων καὶ τριδακτύλων, μέγεθος ἀλεκτρυόνος μεγά-
λου, χρῶμα ὄρτυγος, κεφαλὴ προμήκης, ῥύγχος ὀξύ,
τράχηλος λεπτός, ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, γλῶσσα ὀστώ-
δης, πρόλοβον δ' οὐκ ἔχει.' Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύν- f
διος καὶ προσαγορεύεσθαί φησιν αὐτὸν λαγωδίαν.
φασὶ δ' αὐτὸν καὶ τὴν τροφὴν ἀναμηρυκᾶσθαι, ἥδε-
σθαί τε ἵππῳ. εἰ γοῦν τις δορὰν ἵππων περιθοῖτο,
θηρεύσει ὅσους ἂν θέλῃ· προσίασι γάρ. ἐν ἄλλοις
δὲ πάλιν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης 'ὁ ὦτός ἐστι μὲν παρό-
μοιος τῇ γλαυκί, οὐκ ἔστι δὲ νυκτερινός. ἔχει τε
περὶ τὰ ὦτα πτερύγια· διὸ καὶ ὦτος καλεῖται· μέγε-
θος περιστερᾶς, μιμητὴς ἀνθρώπων. ἀντορχούμενος
γοῦν ἁλίσκεται.' ἀνθρωποειδὴς δέ ἐστι τὴν μορφήν,
καὶ πάντων μιμητὴς ὅσα ἂν ἄνθρωπος ποιῇ. διόπερ 391
καὶ τοὺς ἐξαπατωμένους ῥᾳδίως ἐκ τοῦ τυχόντος οἱ
κωμικοὶ ὤτους καλοῦσιν. ἐν γοῦν τῇ θήρᾳ αὐτῶν ὁ
ἐπιτηδειότατος στὰς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ τὰ

ζῷα βλέποντα εἰς τὸν ὀρχούμενον νευροσπαστεῖται.
ἄλλος δέ τις ὄπισθεν στὰς καὶ λαθὼν συλλαμβάνει
τῇ περὶ τὴν μίμησιν ἡδονῇ κατεχομένους.

45. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖν λέγουσι καὶ τοὺς σκῶπας·
καὶ γὰρ τούτους ὀρχήσει λόγος ἁλίσκεσθαι. μνημο-
νεύει δ' αὐτῶν Ὅμηρος. γένος τε ὀρχήσεως ἀπ' αὐ-
τῶν καλεῖται σκώψ, λαβὼν τοὔνομα ἀπὸ τῆς περὶ τὸ
b ζῷον ἐν τῇ κινήσει ποικιλίας. χαίρουσι δὲ οἱ σκῶπες
καὶ ὁμοιότητι καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡμεῖς σκώπτειν καλοῦ-
μεν τὸ συνεικάζειν καὶ καταστοχάζεσθαι τῶν σκω-
πτομένων, διὰ τὸ τὴν ἐκείνων ἐπιτηδεύειν προαίρε-
σιν. πάντα δὲ τὰ τῶν ζῴων εὔγλωττα καὶ διηρθρω-
μένα ἐστὶ τὴν φωνὴν καὶ μιμεῖται τοὺς τῶν ἀνθρώ-
πων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους, ὥσπερ ψιττακὸς
καὶ κίττα. ὁ δὲ σκώψ, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Μύν-
διος, μικρότερός ἐστι γλαυκὸς καὶ ἐπὶ μολυβδοφανεῖ
τῷ χρώματι ὑπόλευκα στίγματα ἔχει, δύο τε ἀπὸ τῶν
ὀφρύων παρ' ἑκάτερον κρόταφον ἀναφέρει πτερά.
c Καλλίμαχος δέ φησι δύο γένη εἶναι σκωπῶν, καὶ τοὺς
μὲν φθέγγεσθαι, τοὺς δὲ οὔ. διὸ καὶ καλεῖσθαι τοὺς
μὲν σκῶπας αὐτῶν, τοὺς δ' ἀείσκωπας· εἰσὶ δὲ γλαυ-
κοί. ὁ δὲ Μύνδιος Ἀλέξανδρός φησι τοὺς παρ' Ὁμή-
ρῳ χωρὶς τοῦ σ κῶπας εἶναι, καὶ Ἀριστοτέλη οὕτως
αὐτοὺς ὠνομακέναι. φαίνεσθαί τε τούτους ἀεὶ καὶ
μὴ ἐσθίεσθαι. τοὺς δ' ἐν τῷ φθινοπώρῳ φαινομέ-
νους δύο ἡμέραις ἢ μιᾷ, τούτους εἶναι ἐδωδίμους.
διαφέρουσι δὲ τῶν ἀεισκώπων τῷ τάχει, καὶ εἰσὶ πα-
d ραπλήσιοι τρυγόνι καὶ φάττῃ. καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν
δευτέρῳ Ὁμοίων χωρὶς τοῦ σ κῶπας αὐτοὺς ὀνομάζει.
Ἐπίχαρμος 'σκῶπας ἔποπας γλαῦκας.' καὶ Μητρό-
δωρος δ' ἐν τῷ περὶ συνηθείας ἀντορχουμένους φη-
σὶν ἁλίσκεσθαι τοὺς σκῶπας.

46. Ἐπεὶ δ' ἐν τῷ περὶ τῶν περδίκων λόγῳ ἐμνήσθημεν ὅτι εἰσὶν ὀχευτικώτατοι, προσιστορήσθω ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν ἀφροδισιαστικὸν τὸ ὄρνεον. Ἀριστοτέλης γοῦν φησὶν ὅτι τῶν ἀνατιθεμένων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀλεκτρυόνων τὸν ἀνατεθέντα οἱ προόντες ὀχεύουσι μέχρι ἂν ἄλλος ἀνατεθῇ· εἰ δὲ μὴ ἀνατεθείη, μάχονται πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ ἡττήσας τὸν e ἡττηθέντα διὰ παντὸς ὀχεύει. ἱστορεῖται δὲ ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν εἰσιὼν οἱανδήποτε θύραν ἐπικλίνει τὸν λόφον, καὶ ὅτι τῆς ὀχείας ἑτέρῳ δίχα μάχης οὐ παραχωρεῖ. ὁ δὲ Θεόφραστος τοὺς ἀγρίους φησὶν ὀχευτικωτέρους εἶναι τῶν ἡμέρων. λέγει δὲ καὶ τοὺς ἄρρενας εὐθὺς ἐξ εὐνῆς ἐθέλειν πλησιάζειν, τὰς δὲ θηλείας προβαινούσης μᾶλλον τῆς ἡμέρας. καὶ οἱ στρουθοὶ δέ εἰσιν ὀχευτικοί· διὸ καὶ Τερψικλῆς τοὺς ἐμφαγόντας φησὶ στρουθῶν ἐπικαταφόρους πρὸς ἀφροδίσια γίνεσθαι. μήποτ' οὖν καὶ ἡ Σαπφὼ ἀπὸ f τῆς ἱστορίας τὴν Ἀφροδίτην ἐπ' αὐτῶν φησὶν ὀχεῖσθαι· καὶ γὰρ ὀχευτικὸν τὸ ζῷον καὶ πολύγονον. τίκτει γοῦν ὁ στρουθός, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, καὶ μέχρι ὀκτώ. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος δύο γένη φησὶν εἶναι τῶν στρουθῶν, τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δὲ ἄγριον· τὰς δὲ θηλείας αὐτῶν ἀσθενεστέρας τά τ' ἄλλα εἶναι καὶ τὸ ῥύγχος κερατοειδὲς μᾶλλον τὴν χρόαν, τὸ δὲ πρόσωπον οὔτε λίαν λευκὸν ἐχούσας οὔτε μέλαν. Ἀριστοτέλης δέ φησι τοὺς ἄρρενας τῷ χειμῶνι ἀφανίζεσθαι, διαμένειν δὲ τὰς θηλείας, τεκμαιρόμενος 392 ἐκ τῆς χρόας τὴν πιθανότητα· ἀλλάττεσθαι γὰρ ὡς τῶν κοσσύφων καὶ φαλαρίδων, ἀπολευκαινομένων κατὰ καιρούς. Ἠλεῖοι δὲ καλοῦσι τοὺς στρουθοὺς δειρήτας, ὥς Νίκανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν τρίτῳ Γλωσσῶν.

47. ΟΡΤΥΓΕΣ. καθόλου ἐπὶ τῶν εἰς υξ ληγόντων ὀνομάτων ἐζήτηται τί δή ποτε τῷ αὐτῷ οὐ χρῶνται ἐπὶ γενικῆς συμφώνῳ τῆς τελευταίας συλλαβῆς τυπωτικῷ. λέγω δὲ ὄνυξ καὶ ὄρτυξ. τὰ δὲ εἰς ξ ἀρσενικὰ ἁπλᾶ δισσύλλαβα, ὅταν τῷ υ παρεδρεύηται, b ἔχῃ δὲ τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἄρχον ἕν τι τῶν ἀμεταβόλων ἢ δι' ὧν ἡ πρώτη συζυγία τῶν βαρυτόνων λέγεται, διὰ τοῦ κ ἐπὶ γενικῆς κλίνεται, κήρυκος, πέλυκος, Ἔρυκος, Βέβρυκος· ὅσα δὲ μὴ τοῦτον ἔχει τὸν χαρακτῆρα, διὰ τοῦ γ, ὄρτυγος, κόκκυγος. σημειῶδες δὲ τὸ ὄνυχος. καθόλου τε τῇ πληθυντικῇ εὐθείᾳ ἑπομένη ἡ ἑνικὴ γενικὴ χρῆται τῷ αὐτῷ συμφώνῳ τῆς τελευταίας τυπωτικῷ, κἂν ἄνευ συμφώνου λέγηται, ὁμοίως. Ἀριστοτέλης δέ φησιν 'ὁ ὄρτυξ ἐστὶ c μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπόδων, νεοττιὰν δ' οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ κονίστραν· καὶ ταύτην σκεπάζει φρυγάνοις διὰ τοὺς ἱέρακας, ἐν ᾗ ἐπῳάζει.' Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ ζῴων 'ὁ θῆλυς (φησὶν) ὄρτυξ λεπτοτράχηλός ἐστι τοῦ ἄρρενος οὐκ ἔχων τὰ ὑπὸ τῷ γενείῳ μέλανα. ἀνατμηθεὶς δὲ πρόλοβον οὐχ ὁρᾶται μέγαν ἔχων, καρδίαν δ' ἔχει μεγάλην, καὶ ταύτην τρίλοβον. ἔχει δὲ καὶ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν ἐν τοῖς ἐντέροις κεκολλημένην, σπλῆνα μικρὸν d καὶ δυσθεώρητον, ὄρχεις δὲ ὑπὸ τῷ ἥπατι, ὡς ἀλεκτρυόνες.' περὶ δὲ τῆς γενέσεως αὐτῶν Φανόδημος ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος φησὶν 'ὡς κατεῖδεν Ἐρυσίχθων Δῆλον τὴν νῆσον τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλουμένην Ὀρτυγίαν, παρὰ τὸ τὰς ἀγέλας τῶν ζῴων τούτων φερομένας ἐκ τοῦ πελάγους ἱζάνειν εἰς τὴν νῆσον, διὰ τὸ εὔορμον εἶναι.' Εὔδοξος δ' ὁ Κνίδιος ἐν πρώτῳ γῆς περιόδου τοὺς Φοίνικας λέγει θύειν τῷ Ἡρακλεῖ ὄρτυγας διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα τὸν Ἀστερίας καὶ Διὸς

πορευόμενον εἰς Λιβύην ἀναιρεθῆναι μὲν ὑπὸ Τυ-
φῶνος, Ἰολάου δ' αὐτῷ προσενέγκαντος ὄρτυγα καὶ e
προσαγαγόντος ὀσφρανθέντ' ἀναβιῶναι. ἔχαιρε γάρ,
φησί, καὶ περιὼν τῷ ζῴῳ τούτῳ.

48. ὑποκοριστικῶς δὲ Εὔπολις ἐν Πόλεσιν αὐ-
τοὺς κέκληκεν ὀρτύγια λέγων οὕτως

ὄρτυγας ἔθρεψας σύ τινας ἤδη πώποτε;
Β. ἔγωγε μίκρ' ἄττ' ὀρτύγια. κἄπειτα τί;

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀγροίκῳ ὀρτύγιον εἴρηκεν οὕτως

ὡς δὴ σύ τι
ποιεῖν δυνάμενος ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων.

Πρατίνας δ' ἐν Δυμαίναις ἢ Καρυάτισιν ἁδύφωνον f
ἰδίως καλεῖ τὸν ὄρτυγα, πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς
Φλιασίοις ἢ τοῖς Λάκωσι φωνήεντες, ὡς καὶ οἱ πέρ-
δικες. καὶ ἡ σίαλις δὲ ἀπὸ τούτου ἂν εἴη, φησὶν ὁ
Δίδυμος, ὠνομασμένη. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν
ὀρνέων ἀπὸ τῆς φωνῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν. ἡ δὲ ὀρ-
τυγομήτρα καλουμένη, ἧς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν
Χείρωσι λέγων 'Ἰθακησία ὀρτυγομήτρα,' λέγει δὲ 393
περὶ αὐτῆς ὁ Μύνδιος Ἀλέξανδρος ὅτι ἐστὶ τὸ μέγε-
θος ἡλίκη τρυγών, σκέλη δὲ μακρά, δυσθαλὴς καὶ
δειλή. περὶ δὲ τῆς τῶν ὀρτύγων θήρας ἰδίως ἱστορεῖ
Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν
τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων γρά-
φων οὕτως 'οἱ ὄρτυγες περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρόν,
ἐὰν κάτοπτρον ἐξ ἐναντίας τις αὐτῶν καὶ πρὸ τούτου
βρόχον θῇ, τρέχοντες πρὸς τὸν ἐμφαινόμενον ἐν τῷ
κατόπτρῳ ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν βρόχον.' καὶ περὶ τῶν
κολοιῶν δὲ καλουμένων τὰ ὅμοια ἱστορεῖ ἐν τούτοις
'καὶ τοῖς κολοιοῖς δὲ διὰ τὴν φυσικὴν φιλοστοργίαν ... b
καὶ γὰρ τοσοῦτον πανουργίᾳ διαφέροντες ὅμως, ὅταν
ἐλαίου κρατὴρ τεθῇ πλήρης, οἱ στάντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ

χεῖλος καὶ καταβλέψαντες ἐπὶ τὸν ἐμφαινόμενον κατ-
αράττουσι. διόπερ ἐλαιοβρόχων γενομένων ἡ τῶν
πτερῶν αὐτοῖς συγκόλλησις αἰτία γίνεται τῆς ἁλώ-
σεως.' τὴν μέσην δὲ τοῦ ὀνόματος συλλαβὴν ἐκτεί-
νουσιν Ἀττικοί, ὡς δοίδυκα καὶ κήρυκα, ὡς ὁ Ἰξίων
φησὶ Δημήτριος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων δια-
c λέκτου. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Εἰρήνῃ συνεσταλμένως
ἔφη διὰ τὸ μέτρον 'ὄρτυγες οἰκογενεῖς.' τῶν δὲ κα-
λουμένων χεννίων, μικρὸν δ' ἐστὶν ὀρτύγιον, μνη-
μονεύει Κλεομένης ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ
γράφων οὕτως 'φαληρίδας ταριχηρὰς μυρίας, τυλά-
δας πεντακισχιλίας, χέννια ταριχηρὰ μύρια.' καὶ
Ἵππαρχος ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ Ἰλιάδι

οὐδέ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν οἷον ἔχουσιν,
γέννια τίλλοντες καλκατιάδει σαλέοντα.

49. Οὐκ ἀπελείποντο δὲ ἡμῶν τοῦ συμποσίου
d πολλάκις οὐδὲ κύκνοι. περὶ ὧν φησιν ὁ Ἀριστοτέλης
'ὁ κύκνος εὔτεκνός ἐστι καὶ μάχιμος. ἀλληλοκτονεῖ
γοῦν ὁ μάχιμος. μάχεται δὲ καὶ τῷ ἀετῷ, αὐτὸς μά-
χης μὴ προαρξάμενος. εἰσὶ δ' ᾠδικοί, καὶ μάλιστα
περὶ τὰς τελευτάς. διαίρουσι δὲ καὶ τὸ πέλαγος ᾄδον-
τες. ἔστι δὲ τῶν στεγανοπόδων καὶ ποιηφάγων.' ὁ
δὲ Μύνδιός φησιν Ἀλέξανδρος πολλοῖς τελευτῶσι
παρακολουθήσας οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων. ὁ δὲ τὰ Κε-
φαλίωνος ἐπιγραφόμενα Τρωικὰ συνθεὶς Ἡγησιάναξ
e ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ τὸν Ἀχιλλεῖ μονομαχήσαντα Κύ-
κνον φησὶ τραφῆναι ἐν Λευκόφρυϊ πρὸς τοῦ ὁμωνύ-
μου ὄρνιθος. Βοῖος δ' ἐν Ὀρνιθογονίᾳ ἢ Βοιώ, ὥς
φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆ-
ναι, καὶ παραγενόμενον ἐπὶ τὸν Σύβαριν ποταμὸν
πλησιάσαι γεράνῳ. λέγει δὲ καὶ ἐντίθεσθαι αὐτὸν τῇ
νεοττιᾷ πόαν τὴν λεγομένην λυγαίαν. καὶ περὶ τῆς

γεράνου δέ φησιν ὁ Βοῖος ὅτι ἦν τις παρὰ τοῖς Πυγμαίοις γυνὴ διάσημος ὄνομα Γεράνα. αὕτη κατὰ θεὸν τιμωμένη πρὸς τῶν πολιτῶν αὐτὴ τοὺς ὄντως θεοὺς ταπεινῶς ἦγε, μάλιστα δὲ Ἥραν τε καὶ Ἄρτεμιν. f ἀγανακτήσασα οὖν ἡ Ἥρα εἰς ἀπρεπῆ ὄψιν τὴν ὄρνιν μετεμόρφωσε, πολέμιόν τε καὶ στυγητὴν κατέστησε τοῖς τιμήσασιν αὐτὴν Πυγμαίοις. γενέσθαι δὲ λέγει ἐξ αὐτῆς καὶ Νικοδάμαντος τὴν χερσαίαν χελώνην. καθόλου δὲ ὁ ποιήσας ταῦτα τὰ ἔπη πάντα τὰ ὄρνεα ἀνθρώπους ἱστορεῖ πρότερον γεγονέναι.

50. ΦΑΣΣΑΙ. Ἀριστοτέλης φησὶ περιστερῶν μὲν εἶναι ἓν γένος εἴδη δὲ πέντε, γράφων οὕτως 'περιστερά, οἰνάς, φάψ, φάσσα, τρυγών.' ἐν δὲ πέμπτῳ 394 περὶ ζῴων μορίων τὴν φάβα οὐκ ὀνομάζει, καίτοι Αἰσχύλου ἐν τῷ τραγικῷ Πρωτεῖ οὕτω μνημονεύοντος τοῦ ὄρνιθος

σιτουμένην δύστηνον ἀθλίαν φάβα,
μέσακτα πλευρὰ πρὸς πτύοις πεπλεγμένην.

κἀν Φιλοκτήτῃ δὲ κατὰ γενικὴν κλίσιν φαβῶν εἴρηκεν. 'ἡ μὲν οὖν οἰνὰς (φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης) μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς, χρῶμα δ' ἔχει οἰνωπόν, ἡ δὲ φὰψ μέσον περιστερᾶς καὶ οἰνάδος, ἡ δὲ φάσσα ἀλέκτορος τὸ μέγεθος, χρῶμα δὲ σποδιόν, ἡ δὲ τρυγὼν πάντων ἐλάττων, χρῶμα δὲ τεφρόν. αὕτη δὲ θέρους b φαίνεται, τὸν δὲ χειμῶνα φωλεύει. ἡ δὲ φὰψ καὶ ἡ περιστερὰ ἀεὶ φαίνονται, ἡ δ' οἰνὰς φθινοπώρῳ μόνῳ. πολυχρονιωτέρα δὲ εἶναι λέγεται τούτων ἡ φάσσα· καὶ γὰρ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ζῇ ἔτη. οὐκ ἀπολείπουσι δ' ἕως θανάτου οὔτε οἱ ἄρρενες τὰς θηλείας οὔτε αἱ θήλειαι τοὺς ἄρρενας, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντος χηρεύει ὁ ὑπολειπόμενος. τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ κόρακες καὶ κορῶναι καὶ κολοιοί· ἐπῳάζει

δ' ἐκ διαδοχῆς πᾶν τὸ περιστεροειδὲς γένος, καὶ γενομένων τῶν νεοττῶν ὁ ἄρρην ἐμπτύει αὐτοῖς, ὡς μὴ c βασκανθῶσι. τίκτει δὲ ᾠὰ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρρεν ποιεῖ τὸ δὲ δεύτερον θῆλυ. τίκτουσι δὲ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους· διὸ δὴ καὶ δεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ τιθέασιν· ἐν Αἰγύπτῳ δὲ δωδεκάκις. τεκοῦσα γὰρ τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ συλλαμβάνει.' ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ φησὶν Ἀριστοτέλης ὅτι περιστερὰ ἕτερον πελειὰς δ' ἕτερον, καὶ ὅτι ἡ πελειὰς ἔλαττον καὶ τιθασὸν γίνεται, περιστερὰ δὲ καὶ μέλαν καὶ μικρὸν καὶ ἐρυθρόπουν καὶ τραχύπουν· διὸ οὐδεὶς τρέφει. ἴδιον δὲ λέγει τῆς περιστερᾶς τὸ κυνεῖν αὐτὰς ὅταν μέλλωσιν d ἀναβαίνειν, ἢ οὐκ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας. ὁ δὲ πρεσβύτερος, φησί, καὶ προαναβαίνει μὴ κύσας· οἱ δὲ νεώτεροι ἀεὶ τοῦτο ποιήσαντες ὀχεύουσιν. καὶ αἱ θήλειαι δ' ἀλλήλας ἀναβαίνουσιν, ὅταν ἄρρην μὴ παρῇ, κυνήσασαι· καὶ οὐδὲν προϊέμεναι εἰς ἀλλήλας τίκτουσιν ᾠά, ἐξ ὧν οὐ γίνεται νεοττός. οἱ δὲ Δωριεῖς τὴν πελειάδα ἀντὶ περιστερᾶς τιθέασιν, ὡς Σώφρων ἐν γυναικείοις. Καλλίμαχος δ' ἐν τῷ περὶ ὀρνέων ὡς διαφόρους ἐκτίθεται φάσσαν πυραλλίδα περιστερὰν τρυγόνα.

51. Ὁ δὲ Μύνδιος Ἀλέξανδρος οὐ πίνειν φησὶ e τὴν φάσσαν ἀνακύπτουσαν, ὡς τὴν τρυγόνα, καὶ τοῦ χειμῶνος μὴ φθέγγεσθαι εἰ μὴ εὐδίας γενομένης. λέγεται δὲ ὅτι, ἡ οἰνὰς ἐὰν φαγοῦσα τὸ τῆς ἰξίας σπέρμα ἐπί τινος ἀφοδεύσῃ δένδρου, ἰδίαν ἰξίαν φύεσθαι. Δαΐμαχος δ' ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς ἱστορεῖ περιστερὰς μηλίνας γίνεσθαι ἐν Ἰνδοῖς. Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τοῖς Περσικοῖς περὶ Μαρδονίου ἱστορῶν καὶ τοῦ διαφθαρέντος στρατοῦ Περσικοῦ περὶ τὸν Ἄθω γράφει καὶ ταῦτα 'καὶ λευκαὶ περιστεραὶ τότε

πρῶτον εἰς Ἕλληνας ἐφάνησαν, πρότερον οὐ

πρῶτον εἰς Ἕλληνας ἐφάνησαν, πρότερον οὐ γιγνόμεναι.' ὁ δ' Ἀριστοτέλης φησὶν ὡς αἱ περιστεραὶ γιγνομένων τῶν νεοττῶν τῆς ἁλμυριζούσης γῆς δια- f μασησάμεναι ἐμπτύουσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ στόμα, διὰ τούτου παρασκευάζουσαι αὐτοὺς πρὸς τὴν τροφήν. τῆς δὲ Σικελίας ἐν Ἔρυκι καιρός τίς ἐστιν ὃν καλοῦσιν ἀναγώγια, ἐν ᾧ φασὶ τὴν θεὸν εἰς Λιβύην ἀνάγεσθαι. τότ' οὖν αἱ περὶ τὸν τόπον περιστεραὶ ἀφανεῖς γίνονται ὡς δὴ τῇ θεῷ συναποδημοῦσαι. καὶ μεθ' ἡμέρας ἐννέα ἐν τοῖς λεγομένοις καταγωγίοις μιᾶς προπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστε- 395 ρᾶς καὶ εἰς τὸν νεὼν εἰσπτάσης παραγίνονται καὶ αἱ λοιπαί. ὅσοι οὖν τότε περιουσίας εὖ ἥκουσι τῶν περιοίκων εὐωχοῦνται, οἱ δὲ λοιποὶ κροταλίζουσι μετὰ χαρᾶς. ὄζει δὲ πᾶς ὁ τόπος τότε βούτυρον, ᾧ δὴ τεκμηρίῳ χρῶνται τῆς θείας ἐπανόδου. Αὐτοκράτης δ' ἐν τοῖς Ἀχαϊκοῖς καὶ τὸν Δία ἱστορεῖ μεταβαλεῖν τὴν μορφὴν εἰς περιστεράν, ἐρασθέντα παρθένου Φθίας ὄνομα ἐν Αἰγίῳ. Ἀττικοὶ δὲ ἀρσενικῶς περιστερὸν καλοῦσιν. Ἄλεξις Συντρέχουσιν

λευκὸς Ἀφροδίτης εἰμὶ γὰρ περιστερός. b
ὁ δὲ Διόνυσος οἶδε τὸ μεθύσαι μόνον·
εἰ δὲ νέον ἢ παλαιόν, οὐ πεφρόντικεν.

ἐν δὲ Ῥοδίῳ ἢ Ποππυζούσῃ θηλυκῶς εἴρηκε καὶ ὅτι αἱ σικελικαὶ διάφοροί εἰσι

περιστερὰς
ἔνδον τρέφω τῶν σικελικῶν τούτων πάνυ
κομψάς.

Φερεκράτης ἐν Γραυσί φησιν

ἀπόπεμψον ἀγγελοῦντα τὸν περιστερόν.

ἐν δὲ Πετάλῃ

ἀλλ' ὦ περιστέριον ὅμοιον Κλεισθένει c

πέτου, κόμισον δέ μ' ἐς Κύθηρα καὶ Κύπρον.

Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν τῶν σικελικῶν μνημονεύων πελειάδων φησί

καί τε σύ γε θρέψαιο δρακοντιάδας διτοκεύσας
ἢ σικελὰς μεγάροισι πελειάδας· οὐδέ φιν ἅρπαι,
οὐδέ φιν ὀστράκεοι νωμήσιμοι ἐξενέπονται.

52. ΝΗΤΤΑΙ. τούτων, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος, ὁ ἄρρην μείζων καὶ ποικιλώτερος. τὸ δὲ λεγόμενον γλαυκίον διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων χρόαν μι- d κρῷ ἔλαττόν ἐστι νήττης. τῶν δὲ βοσκάδων καλουμένων ὁ μὲν ἄρρην κατάγραφος. ἔστι δὲ ἧττον νήττης. ἔχουσι δὲ οἱ ἄρρενες σιμά τε καὶ ἐλάττονα τῇ συμμετρίᾳ τὰ ῥύγχη. ἡ δὲ μικρὰ κολυμβὶς πάντων ἐλαχίστη τῶν ἐνύδρων, ῥυπαρομέλαινα τὴν χροιὰν καὶ τὸ ῥύγχος ὀξὺ ἔχει σκέπον τε τὰ ὄμματα, τὰ δὲ πολλὰ καταδύεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο γένος βοσκάδων, μεῖζον μὲν νήττης ἔλαττον δὲ χηναλώπεκος. αἱ δὲ λεγόμεναι φασκάδες μικρῷ μείζονες οὖσαι τῶν μικρῶν κολυμβίδων τὰ λοιπὰ νήτταις εἰσὶ παραπλήσιοι. e ἡ δὲ λεγομένη οὐρία οὐ πολὺ λείπεται νήττης, τῷ χρώματι δὲ ῥυπαροκέραμός ἐστι, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει. ἡ δὲ φαλαρὶς καὶ αὐτὴ στενὸν ἔχουσα τὸ ῥύγχος, στρογγυλωτέρα τὴν ὄψιν οὖσα, ἔντεφρος τὴν γαστέρα, μικρῷ μελαντέρα τὸ νῶτον. τῆς δὲ νήττης καὶ κολυμβάδος, ἀφ' ὧν καὶ τὸ νήχεσθαι καὶ κολυμβᾶν εἴρηται, μνημονεύει μετὰ καὶ ἄλλων λιμναίων πολλῶν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι διὰ τούτων

νάσσας κολοιοὺς ἀτταγᾶς φαλαρίδας
f τροχίλους κολύμβους.

μνημονεύει αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων.

53. παρῆσαν δὲ πολλάκις ἡμῖν καὶ οἱ καλούμενοι παραστάται, ὧν μνημονεύει Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ καὶ Σιμάριστος ἐν τρίτῳ συνωνύμων καὶ τετάρτῳ. εἰσὶ δ' οἱ ὄρχεις οὕτω καλούμενοι. συγκεκνισωμένων δέ τινων κρεῶν ζωμῷ καὶ παραφερομένων, ἐπεί τις ἔφη, τῶν πνικτῶν κρεαδίων δός, ὁ τῶν ὀνομάτων Δαίδαλος Οὐλπιανός, αὐτὸς ἐγώ, φησίν, ἀπο- 396
πνιγήσομαι, εἰ μὴ εἴπῃς ὅπου καὶ σὺ εὗρες τὰ τοιαῦτα κρεάδια. οὐ μὴ γὰρ ὀνομάσω πρὶν μαθεῖν. ὃ δέ, Στράττις εἶπεν, ἔφη, ἐν Μακεδόσιν ἢ Κινησίᾳ

πνικτόν τι τοίνυν ἔστω σοι συχνὸν τοιοῦτον.

καὶ Εὔβουλος Κατακολλωμένῳ

καὶ πνικτὰ σικελὰ πατανίων σωρεύματα.

Ἀριστοφάνης τ' εἴρηκεν ἐν Σφηξίν

ἐν λοπάδι πεπνιγμένον.

Κρατῖνος δ' ἐν Δηλιάσι

τῷ δ' ὑποτρίψας τι μέρος πνῖξον καθαρύλλως. b

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀγροίκῳ

καὶ πρῶτα μὲν
αἴρω ποθεινὴν μᾶζαν, ἣν φερέσβιος
Δηὼ βροτοῖσι χάρμα δωρεῖται φίλον·
ἔπειτα πνικτὰ τακερὰ μηκάδων μέλη,
χλόην καταμπέχοντα, σάρκα νεογενῆ.
Β. τί λέγεις; Α. τραγῳδίαν περαίνω Σοφοκλέους.

54. ΓΑΛΑΘΗΝΩΝ δὲ χοίρων ποτὲ περιενεχθέντων, καὶ περὶ τούτων ἐζήτησαν οἱ δαιταλεῖς εἰ τὸ c
ὄνομα εἴρηται. καί τις ἔφη, Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλῳ

γαλαθήν' ἔκλεπτον οὐ τέλεα.

ἐν δὲ Αὐτομόλοις .

οὐ γαλαθηνὸν ἄρ' ὗν θύειν μέλλεις;

Ἀλκαῖος Παλαίστρᾳ

ὁδὶ γὰρ αὐτός ἐστιν· εἴ τι γρύξομαι
ὧν σοι λέγω πλέον τι γαλαθηνοῦ μυός.

Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ φησὶν ὅτι ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ οὐκ ἔξεστι θύειν ὅτι μὴ γαλαθηνὰ μοῦνα. Ἀντιφάνης Φιλεταίρῳ

d κομψός γε μικρὸς κρωμακίσκος οὑτοσὶ
γαλαθηνός.

Ἡνίοχος Πολυεύκτῳ

ὁ βοῦς ὁ χαλκοῦς ἦν ἂν ἑφθὸς δεκάπαλαι,
ὃ δ' ἴσως γαλαθηνὸν τέθυκε τὸν χοῖρον λαβών.

καὶ Ἀνακρέων δέ φησιν

οἷά τε νεβρὸν
νεοθηλέα γαλαθηνόν, ὅς τ' ἐν ὕλῃ κεροέσσης
ἀπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς ἐπτοήθη.

Κράτης Γείτοσι

νῦν μὲν γὰρ ἡμῖν . . παιδικῶν ἅλις
ὅκως περ ἀρνῶν ἐστι γαλαθηνῶν τε καὶ
χοίρων.

e Σιμωνίδης δ' ἐπὶ τοῦ Περσέως τὴν Δανάην ποιεῖ λέγουσαν

ὦ τέκος, οἷον ἔχω πόνον·
σὺ δ' ἀωτεῖς γαλαθηνῷ τ' ἤτορι κνώσσεις.

καὶ ἐν ἄλλοις ἐπ' Ἀρχεμόρου εἴρηκεν

ἰοστεφάνου γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν
ψυχὰν ἀποπνέοντα γαλαθηνὸν τέκος.

Κλέαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ βίων εἰς τοῦτό φησιν ὠμότητος Φάλαριν τὸν τύραννον ἐλάσαι ὡς γαλαθηνὰ θοινᾶσθαι βρέφη. θῆσθαι δ' ἐστὶ τὸ θηλάζειν τὸ γάλα. Ὅμηρος

f Ἕκτωρ γὰρ θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν.

διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θηλὰς εἰς τὰ στόματα τὰ

Δῆμον τὸν Πυριλάμπους, καὶ πολλοὺς παραγίνεσθαι

βρέφη. καὶ ὁ τιτθὸς ἐνθένδε διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θηλάς.

νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς.

55. περιενεχθεισῶν δέ ποτε καὶ δορκάδων ὁ 397 Ἐλεατικὸς Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη, οὐκ ἄχαρι κρέας τὸ τῶν δορκώνων. πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, μόνως δορκάδες λέγονται, δόρκωνες δὲ οὔ. Ξενοφῶν Ἀναβάσεως πρώτῳ 'ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες.'

56. ΤΑΩΣ. ὅτι σπάνιος οὗτος ὁ ὄρνις δηλοῖ Ἀντιφάνης ἐν Στρατιώτῃ ἢ Τύχωνι λέγων οὕτως

τῶν ταῶν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγ' ἓν μόνον,
σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα, πλείους δ' εἰσὶ νῦν τῶν
ὀρτύγων.

καὶ Εὔβουλος ἐν Φοίνικι

καὶ γὰρ ὁ ταὼς διὰ τὸ σπάνιον θαυμάζεται. b

'ὁ ταὼς (φησὶν Ἀριστοτέλης) σχιδανόπους ἐστὶ καὶ ποιολόγος, καὶ τίκτει τριετὴς γενόμενος, ἐν οἷς χρόνοις καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν πτερῶν λαμβάνει. ἐπῳάζει δὲ πρὸς ἡμέρας τριάκοντα. τίκτει δὲ ἅπαξ τοῦ ἔτους ᾠὰ δώδεκα· ταῦτα δὲ οὐκ εἰς ἅπαξ, ἀλλὰ παρ' ἡμέρας δύο· αἱ δὲ πρωτοτόκοι ὀκτώ. τίκτει δὲ καὶ ὑπηνέμια ᾠὰ ὡς ἡ ἀλεκτορίς, οὐ πλείω δὲ τῶν δύο. ἐκλέπει δὲ καὶ ἐπῳάζει καθάπερ ἡ ἀλεκτορίς.' Εὔπολις δ' ἐν Ἀστρατεύτοις φησὶ περὶ αὐτοῦ οὕτως

μή ποτε θρέψω παρὰ Φερσεφόνῃ c
τοιόνδε ταὦν,
ὃς τοὺς εὕδοντας ἐγείρει.

Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγος μὲν γέγραπται ἔχων ἐπίγραμμα περὶ ταῶν, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ οὐδεμία μνεία τοῦ ὀνόματος γίνεται, ὄρνεις δὲ ποικίλους πολλάκις ἐν αὐτῷ ὀνομάζει, φάσκων τούτους τρέφειν

Δῆμον τὸν Πυριλάμπους, καὶ πολλοὺς παραγίνεσθαι κατὰ πόθον τῆς τῶν ὀρνίθων θέας ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ Θετταλίας καὶ σπουδὴν ποιεῖσθαι τῶν ᾠῶν μεταλαβεῖν. περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῶν λέγων γράφει
d 'εἴ τις ἐθέλοι καταβαλεῖν εἰς πόλιν τοὺς ὄρνιθας, οἰχήσονται ἀναπτόμενοι. ἐὰν δὲ τῶν πτερύγων ἀποτέμῃ, τὸ κάλλος ἀφαιρήσεται. τὰ πτερὰ γὰρ αὐτῶν τὸ κάλλος ἐστίν, ἀλλ' οὐ τὸ σῶμα.' ὅτι δὲ καὶ περισπούδαστος ἦν αὐτῶν ἡ θέα ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάλιν φησίν 'ἀλλὰ τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει, τὰς δ' ἄλλας ἡμέρας εἴ τις ἔλθοι βουλόμενος θεάσασθαι, οὐκ ἔστιν ὅστις ἔτυχε. καὶ ταῦτα οὐκ ἐχθὲς οὐδὲ πρῴην, ἀλλ' ἔτη πλέον ἢ τριάκοντα ἐστίν.'

e 57. ταὦς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες καὶ δασύνοντες. καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν Ἀστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐν Ὄρνισιν Ἀριστοφάνους

Τηρεὺς γὰρ εἶ σύ; πότερον ὄρνις ἢ ταὦς.

καὶ πάλιν

ὄρνις δῆτα. τίς ποτ' ἐστίν; οὐ δή που ταὦς;

λέγουσι δὲ καὶ τὴν δοτικὴν ταὦνι, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνης. ἀμήχανον δὲ παρ' Ἀττικοῖς καὶ Ἴωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν
f ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ εἶναι ψιλὴν αὐτὴν παρηκολούθηκεν, οἷον νεὤς, λεὤς, Τυνδάρεὤς, Μενέλεὤς, λιπόνεὤς, εὔνεὤς, Νείλεὤς, πρᾳὄς, υἱὄς, Κεῖὄς, Χῖὄς, δῖὄς, χρεῖὄς, πλεῖὄς, λεῖὄς, λαιὄς, βαιὄς, φαιὄς, πηὄς, γόὄς, θοὄς, ῥόὄς, ζωὄς. φίλαρχος γὰρ οὖσα καὶ ἡγεμονικὴ τὴν φύσιν ἡ δασύτης τοῖς τελευταίοις μέρεσι τῶν ὀνομάτων οὐδαμῶς
398 ἐγκαθείργνυται. ὠνόμασται δὲ ταὦς ἀπὸ τῆς τά-

σεως τῶν πτερῶν.' Σέλευκος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ
ἑλληνισμοῦ 'ταῶς· παραλόγως δὲ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δα-
σύνουσι καὶ περισπῶσι. τοῖς δὲ πρώτοις τῶν φωνη-
έντων κατὰ τὰς ἁπλᾶς τῶν ὀνομάτων ἐκφορὰς συνεκ-
φέρεσθαι ἐθέλει, καὶ ἐνταυθοῖ προάττουσα, καὶ τά-
χιον ἐκθέουσα δι' ἐπιπολῆς ἐστὶ τῶν λέξεων. τεκμαι-
ρόμενοι οὖν Ἀθηναῖοι καὶ διὰ τῆς τάξεως τὴν ἐνοῦ-
σαν τῇ προσῳδίᾳ φύσιν, οὐκ ἐπὶ τῶν φωνηέντων
τιθέασιν ὥσπερ τὰς ἄλλας, πρὸ δὲ τούτων τάσσουσιν.
οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦ Η στοιχείου τυπώσασθαι τοὺς
παλαιοὺς τὴν δασεῖαν. διόπερ καὶ Ῥωμαῖοι πρὸ πάν- b
των τῶν δασυνομένων ὀνομάτων τὸ Η προγράφουσι,
τὸ ἡγεμονικὸν αὐτῆς διασημαίνοντες. εἰ δὲ τοιαύτη
ἡ δασύτης, μήποτε ἀλόγως κατὰ τὴν τελευτῶσαν συλ-
λαβὴν ὁ ταῶς πρὸς τῶν Ἀττικῶν προσπνεῖται.'

58. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ
ἑκάστου τῶν εἰσκομιζομένων ῥηθέντων, ἀλλὰ κἀγώ,
φησὶν ὁ Λαρήνσιος, κατὰ τὸν πάντ' ἄριστον Οὐλπια-
νόν, προτείνω τι καὶ αὐτὸς ὑμῖν· ζητήσεις γὰρ σιτού-
μεθα· τὸν τέτρακα τί νομίζετε; καί τινος εἰπόντος, c
εἶδος ὀρνέου (ἔθος δὲ γραμματικῶν παισὶ περὶ πάντων
τῶν προβαλλομένων λέγειν, εἶδος φυτοῦ, εἶδος ὀρνέου,
εἶδος λίθου) ὁ Λαρήνσιος ἔφη, καὶ αὐτός, ἀνδρῶν λῷστε,
ὅτι ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ὄρνισι μνημονεύει
ἐν τούτοις οἶδα 'πορφυρίωνι καὶ πελεκᾶντι καὶ πελε-
κίνῳ καὶ φλέξιδι καὶ τέτρακι καὶ ταῶνι.' ζητῶ δ'
ἐγὼ παρ' ὑμῶν μαθεῖν εἰ καὶ παρ' ἄλλῳ τινὶ αὐτοῦ
τις γίνεται μνήμη. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Μύνδιος ἐν
δευτέρῳ περὶ πτηνῶν ζῴων οὐ τοῦ ὄρνιθος τοῦ με-
γάλου μνημονεύει, ἀλλά τινος τῶν σμικροτάτων. λέ-
γει γὰρ οὕτως 'τέτραξ, τὸ μέγεθος ἴσος σπερμολόγῳ, d
τὸ χρῶμα κεραμεοῦς, ῥυπαραῖς στιγμαῖς καὶ μεγάλαις

γραμμαῖς ποικίλος, καρποφάγος. ὅταν ᾠοτοκῇ δέ,
τετράζει τῇ φωνῇ.' καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας Γάμῳ

λαμβάνοντι γὰρ
ὄρτυγας στρουθούς τε κορυδάλλας τε φοινι-
κείμονας,
τέτραγάς τε σπερματολόγους κἀγλαὰς συκαλ-
λίδας.

καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν

ἦν δ' ἐρῳδιοί τε πολλοὶ μακροκαμπυλαύχενες,
τέτραγές τε σπερματολόγοι.

ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐδὲν ἔχετε, σιωπᾶτε γάρ, ἐγὼ καὶ τὸ
e ὄρνεον ὑμῖν ἐπιδείξω. ἐπιτροπεύων γὰρ ἐν Μυσίᾳ
τοῦ κυρίου αὐτοκράτορος καὶ προϊστάμενος τῶν τῆς
ἐπαρχίας ἐκείνης πραγμάτων τεθέαμαι ἐπὶ τῇ χώρᾳ
ἐκείνῃ τοὔρνεον. καὶ μαθὼν οὕτω καλούμενον παρὰ
τοῖς Μυσοῖς καὶ Παίοσιν ὑπεμνήσθην ἐκ τῶν παρ'
Ἀριστοφάνει εἰρημένων τὸν ὄρνιθα. νομίζων δὲ καὶ
παρὰ τῷ πολυμαθεστάτῳ Ἀριστοτέλει μνήμης ἠξιῶ-
σθαι τὸ ζῷον ἐν τῇ πολυταλάντῳ πραγματείᾳ (ὀκτα-
κόσια γὰρ εἰληφέναι τάλαντα παρ' Ἀλεξάνδρου τὸν
Σταγειρίτην λόγος ἔχει εἰς τὴν περὶ τῶν ζῴων ἱστο-
f ρίαν) ὡς οὐδὲν εὗρον περὶ αὐτοῦ λεγόμενον, ἔχαιρον
ἔχων ἐχεγγυώτατον μάρτυρα τὸν χαρίεντ' Ἀριστο-
φάνη. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ εἰσῆλθέ τις φέ-
ρων ἐν τῷ ταλάρῳ τὸν τέτρακα. ἦν δὲ τὸ μὲν μέγεθος
ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον, τὸ δὲ εἶδος πορφυ-
ρίωνι παραπλήσιος· καὶ ἀπὸ τῶν ὤτων ἑκατέρωθεν
εἶχε κρεμάμενα, ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες, τὰ κάλλαια·
399 βαρεῖα δ' ἦν ἡ φωνή. θαυμασάντων οὖν ἡμῶν τὸ
εὐανθὲς τοῦ ὄρνιθος μετ' οὐ πολὺ καὶ ἐσκευασμένος
παρηνέχθη, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ ἦν παραπλήσια τοῖς

τῆς μεγάλης στρουθοῦ, ἣν καὶ αὐτὴν πολλάκις κατεδαισάμεθα.

59. ΨΥΑΙ. ὁ τὴν τῶν Ἀτρειδῶν κάθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ τρίτῳ φησίν

Ἶσον δ' Ἑρμιονεὺς ποσὶ καρπαλίμοισι μετασπὼν
ψύας ἔγχεϊ νύξε.

Σιμάριστος δ' ἐν τρίτῳ Συνωνύμων οὕτως γράφει 'ὀσφύος αἱ ἐκ πλαγίων σάρκες ἐπανεστηκυῖαι ψύαι. b
τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα λέγουσι κύβους, γαλλίας.' Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ σκελετῶν οὕτως φησί 'σάρκες μυωταὶ καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἳ μὲν ψύας οἳ δὲ ἀλώπεκας οἳ δὲ νεφρομήτρας καλοῦσι.' μνημονεύει δὲ τῶν ψυῶν καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἱερώτατος. ὠνομάσθησαν δ' οὕτως διὰ τὸ ῥᾳδίως ἀποψᾶσθαι, ἢ οἷόν τις οὖσα ἐπιψαύουσα σὰρξ καὶ ἐπιπολῆς τοῖς ὀστέοις ὑπάρχουσα. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Εὔφρων ὁ κωμικὸς ἐν Θεωροῖς

λοβός τίς ἐστι καὶ ψύαι καλούμεναι· c
ταύτας ἐπιτεμὼν πρὶν θεωρῆσαι μαθών —

60. ΟΥΘΑΡ. Τηλεκλείδης Στερροῖς

ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φορῶ.

Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν φησίν . . . σπανίως δ' ἔστιν εὑρεῖν τὸ οὖθαρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζῴων λεγόμενον· ὑπογάστριον δὲ μόνον ὡς ἐπὶ τῶν ἰχθύων λέγεται. Στράττις Ἀταλάντῃ

ὑπογάστριον θύννου τι κἀκροκώλιον. d

Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ

ἰχθύων δὲ δὴ
ὑπογάστρι' ὦ Δάματερ.

ἐν δὲ Σειρῆσιν ὑπήτρια καλεῖ τὰ ὑπογάστρια λέγων οὕτως

θύννων τε λευκῶν σικελικῶν ὑπήτρια.

61. ΛΑΓΩΣ. περὶ τούτου ὁ μὲν ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος οὕτως φησί

τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι πολλαί τε θέσεις σοι
σκευασίας εἰσίν. κεῖνος δ' οὖν ἐστὶν ἄριστος,
ἂν πεινῶσι μεταξὺ φέρῃς κρέας ὀπτὸν ἑκάστῳ,
e θερμόν, ἁπλῶς ἁλίπαστον, ἀφαρπάζων ὀβελίσκου
μικρὸν ἐνωμότερον. μὴ λυπείτω δέ σ' ὁρῶντα
ἰχῶρα στάζοντα κρεῶν, ἀλλ' ἔσθιε λάβρως.
αἱ δ' ἄλλαι περίεργοι ἔμοιγ' εἰσὶν διὰ παντὸς
σκευασίαι, γλοιῶν καταχύσματα, καὶ κατάτυρα
καὶ κατέλαια λίαν, ὥσπερ γαλῇ ὀψοποιούντων.

Ναυσικράτης δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Περσίδι σπανίως,
f φησίν, ἔστιν εὑρεῖν δασύποδα περὶ τὴν Ἀττικήν. λέγει δ' ὧδε

ἐν τῇ γὰρ Ἀττικῇ τίς εἶδε πώποτε
λέοντας ἢ τοιοῦτον ἕτερον θηρίον;
οὗ δασύποδ' εὑρεῖν ἐστὶν οὐχὶ ῥᾴδιον.

Ἀλκαῖος δ' ἐν Καλλιστοῖ καὶ ὡς πολλῶν ὄντων ἐμφανίζει διὰ τούτων

κορίαννον εἰς τί λεπτόν; Β. ἵνα τοὺς δασύποδας,
οὓς ἂν λάβωμεν, ἁλσὶ διαπάττειν ἔχῃς.

400 62. Τρύφων δέ φησι 'τὸν λαγὼν ἐπ' αἰτιατικῆς ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης ὀξυτόνως καὶ μετὰ τοῦ ν λέγει

λύσας ἴσως ἂν τὸν λαγὼν ξυναρπάσειεν ὑμῶν.

καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν

ἀπόλωλα· τίλλων τὸν λαγὼν ὀφθήσομαι.

Ξενοφῶν δ' ἐν Κυνηγετικῷ χωρὶς τοῦ ν λαγῶ καὶ περισπωμένως. ἐπεὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐστὶ λαγός. ὥσπερ δὲ ναὸν λεγόντων ἡμῶν ἐκεῖνοί φασι νεὼν καὶ λαὸν λεών, οὕτω λαγὸν ὀνομαζόντων ἐκεῖνοι λαγὼν ἐροῦσι.

τῇ δὲ τὸν λαγὸν ἑνικῇ αἰτιατικῇ ἀκόλουθός ἐστιν ἡ b
παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀμύκῳ σατυρικῷ πληθυντικὴ ὀνομαστική

γέρανοι χελῶναι γλαῦκες ἰκτῖνοι λαγοί.

τῇ δὲ λαγὼν ἡ διὰ τοῦ ω παραπλησίως προσαγορευομένη λαγῷ παρ᾽ Εὐπόλιδι ἐν Κόλαξιν 'ἵνα πάρα μὲν βατίδες καὶ λαγῷ καὶ γυναῖκες εἰλίποδες.' εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ ταῦτ᾽ ἀλόγως κατὰ τὴν τελευτῶσαν συλλαβὴν περισπωμένως προφέρονται. δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὴν λέξιν, ἐπειδὴ τὰ εἰς ος λήγοντα τῶν ὀνομάτων ὁμότονά ἐστι, κἂν μεταληφθῇ εἰς τὸ ω παρ᾽ Ἀττικοῖς· c
ναὸς νεώς, κάλος κάλως. οὕτως δ᾽ ἐχρήσατο τῷ ὀνόματι καὶ Ἐπίχαρμος καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ τοὺς Εἵλωτας ποιήσας. εἶτά ἐστι τὸ μὲν ἰακὸν λαγός

λαγὸν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον.

τὸ δὲ λαγὼς ἀττικόν. λέγουσι δὲ καὶ Ἀττικοὶ λαγός, ὡς ὁ Σοφοκλῆς

γέρανοι κορῶναι γλαῦκες ἰκτῖνοι λαγοί.

τὸ μέντοι 'ἢ πτῶκα λαγωόν' εἰ μέν ἐστιν ἰωνικόν, πλεονάζει τὸ ω, εἰ δ᾽ ἀττικόν, τὸ ο. λαγῷα δὲ λέγε- d
ται κρέα.

63. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασι κατὰ τὴν Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ φησὶ βασιλείαν τοσοῦτον πλῆθος γενέσθαι λαγῶν ἐν Ἀστυπαλαίᾳ, ὡς τοὺς Ἀστυπαλαιεῖς περὶ αὐτῶν μαντεύσασθαι. καὶ τὴν Πυθίαν εἰπεῖν κύνας τρέφειν καὶ κυνηγετεῖν· ἁλῶναί τε ἐν ἐνιαυτῷ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων. ἐγένετο δὲ τὸ πλῆθος τοῦτο Ἀναφαίου τινὸς ἐμβαλόντος δύο λαγωοὺς εἰς τὴν νῆσον, ὡς καὶ πρότερον Ἀστυπαλαιέως τινὸς ἀφέντος δύο πέρδικας εἰς τὴν Ἀνάφην τοσοῦτον πλῆθος ἐγένετο περδίκων ἐν τῇ Ἀνάφῃ e
ὡς κινδυνεῦσαι ἀναστάτους γενέσθαι τοὺς κατοι-

κοῦντας. κατ᾽ ἀρχὰς δὲ ἡ μὲν Ἀστυπάλαια οὐκ εἶχε λαγὼς ἀλλὰ πέρδικας. πολύγονον δέ ἐστι τὸ ζῷον ὁ λαγώς, ὡς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῷ Κυνηγετικῷ. καὶ Ἡρόδοτος δ᾽ οὕτως φησί 'τοῦτο μὲν ὅτι ὁ λαγὼς ὑπὸ πάντων θηρεύεται, καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστιν, ἐπικυΐσκει τε μόνον πάντων θηρίων· καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί, τὸ δὲ ψιλόν, τὸ δὲ ἄρτι ἐν τῇσι μήτρῃσι
f πλάσσεται, τὸ δ᾽ ἐπαναιρέεται.' Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν γίγνεσθαί φησι παρόμοιον τῷ λαγῷ ζῷον τὸν κούνικλον καλούμενον, γράφων οὕτως 'ὁ δὲ κούνικλος καλούμενος πόρρωθεν μὲν ὁρώμενος εἶναι δοκεῖ λαγὼς μικρός, ὅταν δ᾽ εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις, μεγάλην ἔχει διαφορὰν καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ κατὰ τὴν βρῶσιν. γίνεται δὲ τὸ
401 πλεῖον κατὰ γῆς.' μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ ἱστορίᾳ. καὶ ἡμεῖς εἴδομεν πολλοὺς κατὰ τὸν ἀπὸ Δικαιαρχείας πλοῦν ἐπὶ Νέαν πόλιν. νῆσος γάρ ἐστιν οὐ μακρὰν τῆς γῆς κατὰ τὰ τελευταῖα μέρη τῆς Δικαιαρχείας, ὑπ᾽ ὀλίγων μὲν κατοικουμένη, πολλοὺς δὲ ἔχουσα τοὺς κουνίκλους τούτους. καλοῦνται δέ τινες καὶ χελιδονίαι λαγωοί. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Δίφιλος ἢ Καλλιάδης ἐν Ἀγνοίᾳ οὕτως

τί τοῦτο; ποδαπὸς οὗτος;
B. χελιδόνειος ὁ δασύπους, γλυκεῖα δ᾽ ἡ μίμαρκυς.

Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν
b Βισαλτίαν φησὶ λαγωοὺς γίνεσθαι δύο ἥπατα ἔχοντας.

64. ΣΥΟΣ δὲ ἀγρίου ἐπεισενεχθέντος, ὃς κατ᾽ οὐδὲν ἦν ἐλάττων τοῦ καλοῦ γραφομένου καλυδωνίου, προβάλλω, τὶς ἔφη, σοὶ ζητεῖν, φροντιστὰ καὶ λογιστὰ Οὐλπιανέ, τίς ἱστόρηκε τὸν καλυδώνιον σῦν

θήλειάν τε γεγονέναι καὶ λευκὸν τὴν χρόαν. ὃ δ' οὐ σφόδρα φροντίσας καὶ τὸ προβληθὲν ἀποδιοπομπησάμενος, ἀλλ' ὑμεῖς γε, ἔφη, ἄνδρες γάστρωνες, εἰ μὴ κόρον ἤδη ἔχετε τοσούτων ἐμπλησθέντες, ὑπερβάλλειν μοι δοκεῖτε πάντας τοὺς ἐπὶ πολυφαγίᾳ διαβοήτους γενομένους· καὶ τίνες εἰσὶν οὗτοι ζητεῖτε. προφέρεσθαι δίκαιόν ἐστιν ὑμᾶς σὺν τῷ σ σῦς ἐτυμώτερον· παρὰ τὸ σεύεσθαι γὰρ καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν τὸ ζῷον εἴρηται. τέτριπται δὲ καὶ τὸ λέγειν χωρὶς τοῦ κατ' ἀρχὰς σ ὗς. οἳ δὲ σῦν εἰρῆσθαι οἱονεὶ θῦν, τὸν εἰς θυσίαν εὐθετοῦντα. νῦν δέ, εἰ δοκεῖ, ἀποκρίνασθέ μοι, τίς μνημονεύει κατὰ τὸ σύνθετον ὁμοίως ἡμῖν συάγρου ἐπὶ τοῦ συὸς τοῦ ἀγρίου; Σοφοκλῆς μὲν γὰρ ἐν Ἀχιλλέως Ἐρασταῖς ἐπὶ κυνὸς ἔταξε τοὔνομα ἀπὸ τοῦ σῦς ἀγρεύειν λέγων d

σὺ δ' ὦ σύαγρε, πηλιωτικὸν τρέφος.

παρ' Ἡροδότῳ δὲ ὄνομα κύριον Σύαγρος Λάκων γένος, ὁ πρὸς Γέλωνα τὸν Συρακόσιον πρεσβεύσας περὶ τῆς πρὸς τοὺς Μήδους συμμαχίας, ἐν τῇ ἑβδόμῃ. καὶ Αἰτωλῶν δὲ οἶδα στρατηγὸν Σύαγρον, οὗ μνημονεύει Φύλαρχος ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀεί ποτε σύ, ὦ Οὐλπιανέ, οὐδενὸς μεταλαμβάνειν εἴωθας τῶν παρασκευαζομένων πρὶν μαθεῖν εἰ ἡ χρῆσις μὴ εἴη τῶν ὀνομάτων παλαιά. κινδυνεύεις e
οὖν ποτὲ διὰ ταύτας τὰς φροντίδας, ὥσπερ ὁ Κῷος Φιλητᾶς ζητῶν τὸν καλούμενον ψευδολόγον τῶν λόγων, ὁμοίως ἐκείνῳ διαλυθῆναι. ἰσχνὸς γὰρ πάνυ τὸ σῶμα διὰ τὰς ζητήσεις γενόμενος ἀπέθανεν, ὡς τὸ πρὸ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ

ξεῖνε, Φιλητᾶς εἰμί. λόγων ὁ ψευδόμενός με
ὤλεσε καὶ νυκτῶν φροντίδες ἑσπέριοι.

65. ἵν' οὖν μὴ καὶ σὺ ζητῶν τὸν σύαγρον ἀφαυ-

αυθῇς, μάθε ὅτι Ἀντιφάνης μὲν ἐν Ἁρπαζομένῃ οὕτως ὠνόμασε

f λαβὼν ἐπανήξω σύαγρον εἰς τὴν οἰκίαν
τῆς νυκτὸς αὐτῆς καὶ λέοντα καὶ λύκον.

Διονύσιος δὲ ὁ τύραννος ἐν τῷ Ἀδώνιδι

νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγγα τὴν αὐτόστεγον
σύαγρον ἐκβόλειον εὔθηρον κλύειν,
ᾧ πλεῖστ' ἀπαρχὰς ἀκροθινιάζομαι.

Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐπι-
402 στολῇ γράφει οὕτως 'ἵνα τὰ μὲν αἴγεια τοῖς παισί, τὰ δὲ συάγρεια μετὰ τῶν φίλων αὐτὸς ἔχῃς.' καὶ Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδών, οὗ ἐμνημονεύσαμεν ἐν τοῖς πρὸ τούτων, ἐν τῇ πρὸς τὸν προειρημένον Λυγκέα ἐπιστολῇ ἐμνήσθη συάγρων πολλῶν. ἐπεὶ δὲ σὺ καὶ τὸ προβληθέν σοι ἀποπροσπεποίησαι περὶ τῆς χρόας τοῦ καλυδωνίου συός, εἴ τις αὐτὸν ἱστορεῖ λευκὸν τὴν χρόαν γεγονότα, ἐροῦμεν ἡμεῖς τὸν εἰπόντα. τὸ δὲ μαρτύριον ἀνίχνευσον σύ. πάλαι γὰρ τυγχάνω ἀνεγνωκὼς τοὺς Κλεομένους τοῦ Ῥηγίνου
b διθυράμβους, ὧν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μελεάγρῳ τοῦτο ἱστόρηται. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι οἱ περὶ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες ἀσχέδωρον καλοῦσι τὸν σύαγρον. Αἰσχύλος γοῦν ἐν Φορκίσι παρεικάζων τὸν Περσέα τῷ ἀγρίῳ τούτῳ συὶ φησίν

ἔδυ δ' ἐς ἄντρον ἀσχέδωρος ὥς.

καὶ Σκληρίας (εἷς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς ἰταλικῆς καλουμένης κωμῳδίας ποιητής, γένος Ταραντῖνος) ἐν Μελεάγρῳ φησίν

ἔνθ' οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ φέρβειν βοτὰ
οὔτ' ἀσχέδωρος νεμόμενος καρπῴζεται.

c ὅτι δὲ Αἰσχύλος διατρίψας ἐν Σικελίᾳ πολλαῖς κέχρηται φωναῖς σικελικαῖς οὐδὲν θαυμαστόν.

66. περιεφέροντο καὶ ἔριφοι πολλάκις ποικίλως ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ πολὺ τοῦ ὀποῦ ἔχοντες, οἵτινες οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν παρεῖχον ἡμῖν. καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰγὸς κρέας τροφιμώτατόν ἐστι. Κλειτόμαχος γοῦν ὁ Καρχηδόνιος, οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας ἀκαδημείας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν, Θηβαῖόν τινα ἀθλητὴν ὑπερβαλεῖν ἰσχύϊ φησὶ τοὺς καθ' ἑαυτόν, κρέασιν αἰγείοις χρώμενον. εὔτονοι γὰρ καὶ d
γλίσχροι χυμοὶ καὶ πολὺν χρόνον ὑπομένειν ἐν τοῖς ὄγκοις δυνάμενοι. ἐσκώπτετο δ' ὁ ἀθλητὴς διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. τὰ δ' ὕεια καὶ ἄρνεια κρέα ἀδιαπόνητα ταῖς ἕξεσιν ὑπάρχοντα ῥᾷστα φθείρεται διὰ τὴν πιμελήν. τὰ δὲ παρὰ τοῖς κωμῳδιοποιοῖς λεγόμενα δεῖπνα ἡδίστην ἀκοὴν παρέχει τοῖς ὠσὶ μᾶλλον ἢ τῇ φάρυγγι· ὥσπερ τὰ παρ' Ἀντιφάνει μὲν ἐν Ἀκεστρίᾳ

κρέας δὲ τίνος ἥδιστ' ἂν ἐσθίοις; (φησί)
B. τίνος;
εἰς εὐτέλειαν τῶν προβάτων μὲν οἷς ἔνι
μήτ' ἔρια μήτε τυρός, ἀρνός, φίλτατε. e
τῶν δ' αἰγίων κατὰ ταῦθ' ἃ μὴ τυρὸν ποιεῖ,
ἐρίφου. διὰ τὴν ἐπικαρπίαν γὰρ τῶν ἁδρῶν
ταῦτ' ἐσθίων τὰ φαῦλ' ἀνέχομαι.

ἐν δὲ Κύκλωπί φησι

τῶν χερσαίων δ' ὑμῖν ἥξει
παρ' ἐμοῦ ταυτί·
βοῦς ἀγελαῖος, τράγος ἠλιβάτας,
αἲξ οὐρανία, κριὸς τομίας,
κάπρος ἐκτομίας, ὗς οὐ τομίας,
δέλφαξ, δασύπους, ἔριφοι . .
τυρὸς χλωρός, τυρὸς ξηρός,
τυρὸς κοπτός, τυρὸς ξυστός,

τυρὸς τμητός, τυρὸς πηκτός.

67. Μνησίμαχος δ' ἐν Ἱπποτρόφῳ τοιαῦτα παρασκευάζει

f βαῖν' ἐκ θαλάμων κυπαρισσορόφων,
ἔξω Μάνη· στεῖχ' εἰς ἀγορὰν
πρὸς τοὺς ἑρμᾶς,
οὗ προσφοιτῶσ' οἱ φύλαρχοι,
τούς τε μαθητὰς τοὺς ὡραίους,
οὓς ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους
μελετᾷ Φείδων καὶ καταβαίνειν·
οἶσθ' οὓς φράζω.
τούτοις τοίνυν ἄγγελλ' ὅτιὴ
ψυχρὸν τοὖψον, τὸ ποτὸν θερμόν,
ξηρὸν φύραμ', ἄρτοι ξηροί·
403 σπλάγχν' ὀπτᾶται, χναῦμ' ἥρπασται,
κρέας ἐξ ἅλμης ἐξῄρηται,
τόμος ἀλλᾶντος, τόμος ἠνύστρου,
χορδῆς ἕτερος, φύσκης ἕτερος
διαλαιμοτομεῖθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον·
κρατὴρ ἐξερροίβδητ' οἴνου·
πρόποσις χωρεῖ· λέπεται κόρδαξ·
ἀκολασταίνει νοῦς μειρακίων·
πάντως δ' ἔνδον τὰ κάτωθεν ἄνω.
μέμνησ' ἃ λέγω, πρόσεχ' οἷς φράζω.
χάσκεις οὗτος;
βλέψον δευρί, πῶς αὐτὰ φράσεις.
αὐτίκ' ἐρῶ σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς·
ἥκειν ἤδη καὶ μὴ μέλλειν
b τῷ τε μαγείρῳ μὴ λυμαίνεσθ',
ὡς τῶν ὄψων ἑφθῶν ὄντων,
ὀπτῶν ὄντων, ψυχρῶν ὄντων,
καθ' ἕκαστα λέγων. βολβός, ἐλάα,

σκόροδον, καυλός, κολοκύντη, ἔτνος,
θρῖον, φυλλάς, θύννου τεμάχη,
γλάνιδος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου·
ψοξῖνος ὅλος, κορακῖνος ὅλος,
μεμβράς, σκόμβρος,
θυννίς, κωβιός, ἠλακατῆνες,
κυνὸς οὐραῖον τῶν καρχαριῶν,
νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαῦρος,
τριχίας, φυκίς, βρίγκος, τρίγλη,
κόκκυξ, τρυγών, σμύραινα, φάγρος,
μύλλος, λεβίας, σπάρος, αἰολίας, c
θρᾶττα, χελιδών, καρίς, τευθίς,
ψῆττα, δρακαινίς,
πουλυπόδειον, σηπία, ὀρφώς,
κάραβος, ἔσχαρος, ἀφύαι, βελόναι,
κεστρεύς, σκορπίος, ἔγχελυς, ἄρκτοι,
κρέα τ' ἄλλα· τὸ πλῆθος ἀμύθητον·
χηνός, χοίρου, βοός, ἀρνός, οἰός,
κάπρου, αἰγός, ἀλεκτρυόνος, νήττης,
κίττης, πέρδικος, ἀλωπεκίου.
καὶ μετὰ δεῖπνον θαυμαστὸν ὅσ' ἔστ'
ἀγαθῶν πλήθη.
πᾶς δὲ κατ' οἴκους μάττει πέττει,
τίλλει κόπτει, τέμνει δεύει,
χαίρει παίζει, δειπνεῖ πίνει,
πηδᾷ σκιρτᾷ, λορδοῖ κεντεῖ [βινεῖ]. d
σεμναὶ δ' αὐλῶν ἀγαναὶ φωναί,
μολπὰ κλαγγὰ θράττει [νεῖται] πνεῖται.
κούραν κασίας
ἀπὸ γᾶς ἁγίας ἁλίας Συρίας
ὀσμὴ σεμνὴ μυκτῆρα δονεῖ
λιβάνου, μάρου, σμύρνης, καλάμου,

στύρακος, βάρου,
λίνδου, κίνδου, κίσθου, μίνθου.
τοιάδε δόμους ὁμίχλη κατέχει
πάντων ἀγαθῶν ἀνάμεστος.

68. ἐπὶ τούτοις λεγομένοις παρηνέχθη ἡ ῥοδουντία καλουμένη λοπάς· περὶ ἧς ἐξετραγῴδησεν ὁ σο-
e φὸς ἐκεῖνος μάγειρος πρὶν καὶ ἐπιδεῖξαι ὅ τι φέροι, διεχλεύασέ τε τοὺς πάνυ μαγείρους λεγομένους, ὧν καὶ μνημονεύων ἔφη, τί τοιοῦτον ἐξεῦρεν ὁ παρὰ Ἀναξίππῳ τῷ κωμικῷ μάγειρος ὃς ἐν τῷ Ἐγκαλυπτομένῳ τοιάδε ὠγκώσατο;

Σόφων Ἀκαρνὰν καὶ Ῥόδιος Δαμόξενος
ἐγένονθ' ἑαυτῶν συμμαθηταὶ τῆς τέχνης,
ἐδίδασκε δ' αὐτοὺς Σικελιώτης Λάβδακος.
f οὗτοι τὰ μὲν παλαιὰ καὶ θρυλούμενα
ἀρτύματ' ἐξήλειψαν ἐκ τῶν βιβλίων
καὶ τὴν θυΐαν ἠφάνισαν ἐκ τοῦ μέσου,
οἷον λέγω κύμινον ὄξος σίλφιον
τυρὸν κορίαννον, οἷς ὁ Κρόνος ἀρτύμασιν
ἐχρᾶτο, πάντ' ἀφεῖλον εἶναί θ' ὑπέλαβον
404 τὸν τοῖς τοιούτοις παντοπώλην χρώμενον.
αὐτοὶ δ' ἔλαιον καὶ λοπάδα καινήν, πάτερ,
πῦρ τ' ὀξὺ καὶ μὴ πολλάκις φυσώμενον
ἐποίουν· ἀπὸ τούτου πᾶν τὸ δεῖπνον εὐτρεπές.
οὗτοί τε πρῶτοι δάκρυα καὶ πταρμὸν πολὺν
ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ σίαλον ἀπήγαγον,
τῶν τ' ἐσθιόντων ἀνεκάθηραν τοὺς πόρους.
ὁ μὲν οὖν Ῥόδιος πιὼν τιν' ἅλμην ἀπέθανεν,
b παρὰ τὴν φύσιν γὰρ τὸ ποτὸν ἦν, μάλ' εἰκότως.
ὁ Σόφων δὲ πᾶσαν τὴν Ἰωνίαν ἔχει,
ἐμὸς γενόμενος, ὦ πάτερ, διδάσκαλος.
καὐτὸς φιλοσοφῶ καταλιπεῖν συγγράμματα

σπεύδων ἐμαυτοῦ καινὰ τῆς τέχνης. Β. παπαῖ·
ἐμὲ κατακόψεις, οὐχ ὃ θύειν μέλλομεν.
Α. τὸν ὄρθρον ἐν ταῖς χερσὶν ὄψει βιβλία
ἔχοντα καὶ ζητοῦντα τὰ κατὰ τὴν τέχνην,
οὐδὲν Διοδώρου διαφέροντ' Ἀσπενδίου. c
γεύσω δ' ἐὰν βούλῃ σε τῶν εὑρημένων.
οὐ ταὐτὰ προσάγω πᾶσιν ἀεὶ βρώματα.
τεταγμέν' εὐθύς ἐστί μοι πρὸς τὸν βίον·
ἕτερ' ἐστὶ τοῖς ἐρῶσι καὶ τοῖς φιλοσόφοις
καὶ τοῖς τελώναις. μειράκιον ἐρωμένην
ἔχον πατρῴαν οὐσίαν κατεσθίει·
τούτῳ παρέθηκα σηπίας καὶ τευθίδας
καὶ τῶν πετραίων ἰχθύων τῶν ποικίλων
ἐμβαμματίοις γλαφυροῖσι κεχορηγημένα·
ὁ γὰρ τοιοῦτός ἐστιν οὐ δειπνητικός, d
πρὸς τῷ φιλεῖν δὲ τὴν διάνοιάν ἐστ' ἔχων.
τῷ φιλοσόφῳ παρέθηκα κωλέαν πόδας·
ἀδηφάγον τὸ ζῷον εἰς ὑπερβολὴν
ἐστίν· τελώνῃ γλαῦκον ἔγχελυν σπάρον,
ὅταν ἐγγὺς ᾖ δ' ὁ σταυρός, ἀρτύω φακῆν
καὶ τὸ περίδειπνον τοῦ βίου λαμπρὸν ποιῶ.
τὰ τῶν γερόντων στόματα διαφορὰν ἔχει,
νωθρότερα πολλῷ δ' ἐστὶν ἢ τὰ τῶν νέων·
σίναπυ τούτοις παρατίθημι καὶ ποιῶ e
χυλοὺς ἐχομένους δριμύτητος, τὴν φύσιν
ἵνα διεγείρας πνευματῶ τὸν ἀέρα.
ἰδὼν τὸ πρόσωπον γνώσομ' οὗ ζητεῖ φαγεῖν
ἕκαστος ὑμῶν.

69. καὶ ὁ παρὰ Διονυσίῳ δὲ ἐν Θεσμοφόρῳ μάγειρος, ἄνδρες δαιταλεῖς (οὐ χεῖρον γὰρ καὶ τούτου μνησθῆναι), τί φησι;

σφόδρα μοι κεχάρισαι Σιμία νὴ τοὺς θεούς,

f ταυτὶ προείπας. τὸν μάγειρον εἰδέναι
πολὺ δεῖ γὰρ ἀεὶ πρότερον οἷς μέλλει ποιεῖν
τὸ δεῖπνον ἢ τὸ δεῖπνον ἐγχειρεῖν ποιεῖν.
ἂν μὲν γὰρ ἕν τις τοῦτ' ἐπιβλέψῃ μόνον
τοὔψον ποιῆσαι κατὰ τρόπον πῶς δεῖ, τίνα
τρόπον παραθεῖναι δ' ἢ πότ' ἢ πῶς σκευάσαι
δεῖ, μὴ προΐδηται τοῦτο μηδὲ φροντίσῃ,
οὐκ ἔτι μάγειρος ὀψοποιὸς δ' ἐστί που.
οὐ ταὐτὸ δ' ἐστὶ τοῦτο· πολὺ διήλλαχεν,
405 [πολύ·] στρατηγὸς πᾶς καλεῖθ' ὃς ἂν λάβῃ
δύναμιν, ὁ μέντοι δυνάμενος κἂν πράγμασιν
ἀναστραφῆναι καὶ διαβλέψαι τί που
στρατηγός ἐστιν, ἡγεμὼν δὲ θάτερον.
οὕτως ἐφ' ἡμῶν σκευάσαι μὲν ἢ τεμεῖν
ἡδύσμαθ' ἑψῆσαί τε καὶ φυσᾶν τὸ πῦρ
ὁ τυχὼν δύναιτ' ἄν. ὀψοποιὸς οὖν μόνον
ἐστὶν ὁ τοιοῦτος, ὁ δὲ μάγειρος ἄλλο τι.
συνιδεῖν τόπον, ὥραν, τὸν καλοῦντα, τὸν πάλιν
b δειπνοῦντα, πότε δεῖ καὶ τίν' ἰχθὺν ἀγοράσαι
[οὐ τοῦ τυχόντος]· πάντα μὲν λήψει σχεδὸν
ἀεὶ γάρ, οὐκ ἀεὶ δὲ τὴν τούτων χάριν
ἕξεις ὁμοίαν οὐδ' ἴσην τὴν ἡδονήν.
Ἀρχέστρατος γέγραφέ τι καὶ δοξάζεται
παρά τισιν οὕτως ὡς λέγων τι χρήσιμον,
τὰ πολλὰ δ' ἠγνόηκε κοὐδὲ ἓν λέγει.
c μὴ πάντ' ἄκουε μηδὲ πάντα μάνθανε,
τῶν βιαίων ἔσθ' ἕνεκα τὰ γεγραμμένα.
[κενὰ μᾶλλον ἢ ὅτε ἦν οὐδέπω γεγραμμένα.]
οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν περὶ μαγειρικῆς, ἐπεὶ
εἴπ' ἀρτίως . . .
ὅρον γὰρ οὐκ ἔσχηκεν, οὐδ' ὁ κύριος
αὐτὴ δ' ἑαυτῆς ἐστι δεσπότης. ἐὰν δ'

εὖ μὲν σὺ χρήσῃ τῇ τέχνῃ, τὸν τῆς τέχνης
καιρὸν δ' ἀπολέσῃς, προσαπόλωλεν ἡ τέχνη.
Β. ἄνθρωπε, μέγας εἶ. Α. τουτονὶ δ' ὃν ἀρτίως
ἔφης ἔχοντα πεῖραν ἥκειν πολυτελῶν d
πολλῶν τε δείπνων, ἐπιλαθέσθαι Σιμία
πάντων ποιήσω, θρῖον ἂν δείξω μόνον
παραθῶ τε δεῖπνον ὄζον αὔρας ἀττικῆς,
ἐξ ἀντλίας ἥκοντα καὶ γέμοντ' ἔτι
φορτηγικῶν μοι βρωμάτων ἀγωνίαις,
εἰ μὴ ποιήσω νυστάσαι παροψίδι.

70. πρὸς ταῦτ' Αἰμιλιανὸς ἔφη
βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ περὶ μαγειρικῆς
εἰρημέν' ἐστί,

κατὰ τοὺς Ἡγησίππου Ἀδελφούς· σὺ οὖν ἢ δρῶν τι φαίνου καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν ἢ μὴ κόπτε με, e καὶ δεῖξον ὃ φέρεις καὶ λέγε τί ἔστι. καὶ ὅς, καταφρονεῖς ὅτι μάγειρός εἰμι ἴσως· ὅσον δ' ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγώ, κατὰ τὸν κωμικὸν Δημήτριον, ὃς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρεοπαγίτῃ ταῦτ' εἴρηκεν

ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ
οὐδεὶς ὑποκριτὴς ἔσθ' ὅλως εἰργασμένος.
καπνιζομένη τυραννὶς αὕτη 'σθ' ἡ τέχνη.
ἀβυρτακοποιὸς παρὰ Σέλευκον ἐγενόμην· f
παρ' Ἀγαθοκλεῖ δὲ πρῶτος εἰσήνεγκ' ἐγὼ
τῷ Σικελιώτῃ τὴν τυραννικὴν φακῆν.
τὸ μέγιστον οὐκ εἴρηκα· Λαχάρους τινός,
ὅτ' ἦν ὁ λιμός, ἑστιῶντος τοὺς φίλους,
ἀνάληψιν ἐποίησ' εἰσενέγκας κάππαριν.

γυμνὴν ἐποίησεν Ἀθηνᾶν Λαχάρης οὐδὲν ἐνοχλοῦσαν· σὲ δ' ἐνοχλοῦντα νῦν ἐγώ, ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, 406 εἰ μὴ δείξεις ὅ τι φέρεις. καὶ ὃς μόλις ἔφη, ῥοδωνιὰν καλῶ μὲν τὴν λοπάδα ταύτην ἐγώ· ἐσκεύασται δ'

οὕτως, ἵνα καὶ ἥδυσμα στεφανωτικὸν μὴ μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαβὼν σχῇς, ἀλλὰ καὶ ἔνδον σεαυτοῦ, καὶ πανδαισίᾳ τὸ σωμάτιον πᾶν ἑστιάσῃς. ῥόδα τὰ εὐοσμότατα ἐν ἴγδῃ τρίψας ἐπέβαλον ἐγκεφάλους ὀρνίθων τε καὶ χοίρων ἑφθοὺς σφόδρα ἐξινιασθέντας καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ, μεθ' ἃ ἔλαιον γάρον πέπερι οἶνον. καὶ ταῦτα διατρίψας ἐπιμελῶς ἐνέβαλον b εἰς λοπάδα καινήν, ἅπαλον καὶ συνεχὲς διδοὺς τὸ πῦρ. καὶ ἅμα λέγων ἀναπετάσας τὴν λοπάδα τοσαύτην εὐωδίαν παρέσχε τῷ συμποσίῳ, ὡς ἀληθῶς τινα τῶν παρόντων εἰπεῖν

τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ἔμπης ἔς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.

τοσαύτη διεχύθη ἀπὸ τῶν ῥόδων εὐωδία.

71. μετὰ ταῦτα περιενεχθεισῶν ὀρνίθων τε ὀπτῶν φακῆς τε καὶ πισῶν αὐταῖς χύτραις, ἔτι δὲ c τῶν τοιούτων, περὶ ὧν Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς περὶ φυτῶν τάδε γράφει 'πᾶσα γὰρ χεδροπώδης ἥμερος φύσις ἐνσπέρματος ἢ μὲν ἑψήσεως ἕνεκα σπείρεται, οἷον ὁ κύαμος, πισός· ἐτνηρὸν γὰρ ἐκ τούτων ἕψημα γίνεται· τὰ δὲ πάλιν αὖθις λεκιθώδη, καθάπερ ἄρακος· τὸ δὲ φακῆς, οἷον ἀφάκη, φακός· τὸ δὲ χόρτου ἕνεκα τῶν τετραπόδων ζῴων, οἷον ὄροβος μὲν ἀροτήρων βοῶν, ἀφάκη δὲ προβάτων.' πισοῦ δὲ τοῦ ὀσπρίου μνημονεύει καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει. Ἡλιόδωρος δ' ὁ περιηγητὴς ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως 'τῆς τῶν πυρῶν (φησὶν) ἑψήσεως ἐπινοηθείσης d οἱ μὲν παλαιοὶ πύανον οἱ δὲ νῦν ὀλόπυρον προσαγορεύουσιν.' τοιούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ κἂν τῆς φακῆς ἐάσατε ἡμᾶς μεταλαβεῖν, ἢ αὐτῆς γε τῆς χύτρας, μὴ καὶ λίθοις τις ὑμῶν βεβλήσεται, κατὰ τὸν Θάσιον Ἡγήμονα. καὶ ὁ

Οὐλπιανὸς ἔφη, τίς δ' αὕτη ἡ λιθίνη βαλλητύς; Ἐλευσῖνι γὰρ τῇ ἐμῇ οἶδά τινα πανήγυριν ἀγομένην καὶ καλουμένην βαλλητύν· περὶ ἧς οὐκ ἄν τι εἴποιμι μὴ παρ' ἑκάστου μισθὸν λαβών. ἀλλ' ἔγωγε, φησὶν ὁ Δημόκριτος, οὐκ ὢν λαβάργυρος ὡρολογητὴς κατὰ e τὸν Τίμωνος Πρόδειπνον, λέξω τὰ περὶ τοῦ Ἡγήμονος.

72. Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν ἕκτῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας "Ἡγήμων (φησὶν) ὁ Θάσιος ὁ τὰς παρῳδίας γράψας Φακῆ ἐπεκαλεῖτο, καὶ ἐποίησεν ἔν τινι τῶν παρῳδιῶν

ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη
χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν εἶπέ τε μῦθον
'δεινὰ παθοῦσα Φακῆ βδελυρή, χώρει 'ς τὸν ἀγῶνα.' f
καὶ τότ' ἐγὼ θάρσησα.

εἰσῆλθε δέ ποτε καὶ εἰς τὸ θέατρον διδάσκων κωμῳδίαν λίθων ἔχων πλῆρες τὸ ἱμάτιον, οὓς βάλλων εἰς τὴν ὀρχήστραν διαπορεῖν ἐποίησε τοὺς θεατάς. καὶ ὀλίγον διαλιπὼν εἶπε

λίθοι μὲν οἵδε. βαλλέτω δ' εἴ τις θέλει. 407
φακῆ δὲ κἂν χειμῶνι κἂν θέρει καλόν.

εὐδοκίμει δ' ἁνὴρ μάλιστα ἐν ταῖς παρῳδίαις, καὶ περιβόητος ἦν λέγων τὰ ἔπη πανούργως καὶ ὑποκριτικῶς, καὶ διὰ ταῦτα σφόδρα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις εὐδοκίμει. ἐν δὲ τῇ Γιγαντομαχίᾳ οὕτω σφόδρα τοὺς Ἀθηναίους ἐκήλησεν, ὡς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πλεῖστα αὐτοὺς γελάσαι, καίτοι ἀγγελθέντων αὐτοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν γενομένων περὶ Σικελίαν ἀτυχημάτων. οὐδεὶς δ' ἀπέστη, καίτοι σχεδὸν πᾶσι τῶν οἰκείων ἀπολωλότων. ἔκλαιον οὖν ἐγκαλυψάμενοι, οὐκ ἀνέ- b

στησαν δ', ἵνα μὴ γένωνται διαφανεῖς τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων πόλεων θεωροῦσιν ἀχθόμενοι τῇ συμφορᾷ· διέμειναν δ' ἀκροώμενοι, καίτοι καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡγήμονος, ὡς ἤκουσε, σιωπᾶν διεγνωκότος. καθ' ὃν δὲ χρόνον θαλασσοκρατοῦντες Ἀθηναῖοι ἀνῆγον εἰς ἄστυ τὰς νησιωτικὰς δίκας, γραψάμενός τις καὶ τὸν Ἡγήμονα δίκην ἤγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. ὃ δὲ παραγενόμενος καὶ συναγαγὼν τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον c τεχνίτας προσῆλθε μετ' αὐτῶν, Ἀλκιβιάδην βοηθεῖν ἀξιῶν. ὃ δὲ θαρρεῖν παρακελευσάμενος εἰπών τε πᾶσιν ἕπεσθαι, ἧκεν εἰς τὸ μητρῷον, ὅπου τῶν δικῶν ἦσαν αἱ γραφαί, καὶ βρέξας τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματος διήλειψε τὴν δίκην τοῦ Ἡγήμονος. ἀγανακτοῦντες δὲ ὅ τε γραμματεὺς καὶ ὁ ἄρχων τὰς ἡσυχίας ἤγαγον δι' Ἀλκιβιάδην, φυγόντος δι' εὐλάβειαν καὶ τοῦ τὴν δίκην γραψαμένου.'

73. αὕτη παρ' ἡμῶν, Οὐλπιανέ, ἡ βαλλητύς. σὺ δ', ὅταν βουληθῇς, ἐρεῖς περὶ τῆς Ἐλευσῖνι. καὶ ὁ d Οὐλπιανός, ἀλλά με ἀνέμνησας, καλὲ Δημόκριτε, μνησθεὶς χύτρας, ποθοῦντα μαθεῖν πολλάκις τίς ἡ Τηλεμάχου καλουμένη χύτρα καὶ τίς ὁ Τηλέμαχος. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, Τιμοκλῆς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς (ἦν δὲ καὶ τραγῳδίας) ἐν μὲν δράματι Λήθῃ φησί

μετὰ τοῦτον αὐτῷ Τηλέμαχος συνετύγχανεν,
καὶ τοῦτον ἀσπασάμενος ἡδέως πάνυ
ἔπειτα 'χρῆσόν μοι σύ, φησί, τὰς χύτρας,
e ἐν αἷσιν ἕψεις τοὺς κυάμους.' καὶ ταῦτά τε
εἴρητο καὶ παριόντα Φείδιππον πάλιν
τὸν Χαιρεφίλου πόρρωθεν ἀπιδὼν τὸν παχὺν
ἐπόππυσ', εἶτ' ἐκέλευσε πέμπειν σαργάνας.

ὅτι δὲ καὶ τῶν δήμων Ἀχαρνεὺς ὁ Τηλέμαχος ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν ἐν Διονύσῳ οὕτως

ὁ δ' Ἀχαρνικὸς Τηλέμαχος ἔτι δημηγορεῖ;
B. οὐκ ἀλλ' ἔοικε τοῖς νεωνήτοις Σύροις.
A. πῶς; ἢ τί πράττων; βούλομαι γὰρ εἰδέναι.
B. θάργηλον ἀγκάλῃ χύτραν φέρει.

ἐν δ' Ἰκαρίοις σατύροις φησίν f

ὥστ' ἔχειν οὐδέν· παρ' ἡμῖν νυκτερεύσας δ' ἀθλίως
πρῶτα μὲν σκληρῶς καθεῦδον, εἶτα Θούδιππος βδέων
παντελῶς ἔπνιξεν ἡμᾶς, εἶθ' ὁ λιμὸς ἥπτετο.
ἐφερόμην δὲ πρὸς Δίωνα τὸν διάπυρον· ἀλλὰ γὰρ
οὐδ' ἐκεῖνος οὐδὲν εἶχε. πρὸς δὲ τὸν χρηστὸν δραμὼν
Τηλέμαχον Ἀχαρνέα σωρόν τε κυάμων καταλαβών,
ἁρπάσας τούτων ἐνέτραγον. ὁ δ' ὄνος ἡμᾶς ὡς ὁρᾷ
. . . ὁ Κηφισόδωρος περὶ τὸ βῆμ' ἐπέρδετο.

ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν ὅτι ὁ Τηλέμαχος κυάμων 408
χύτρας ἀεὶ σιτούμενος ἦγε πυανέψια πορδὴν ἑορτήν.

74. ἔτνους δὲ κυαμίνου μνημονεύει Ἡνίοχος ὁ κωμικὸς ἐν Τροχίλῳ λέγων οὕτως

πρὸς ἐμαυτὸν ἐνθυμούμενος, νὴ τοὺς θεούς,
ὅσῳ διαφέρει σῦκα καρδάμων. σὺ δὲ
Παύσωνι φῂς τὸ δεῖνα προσλελαληκέναι.
B. καὶ πρᾶγμά γ' ἠρώτα με δυστράπελον πάνυ
ἔχον τε πολλὰς φροντίδων διεξόδους.
A. λέγ' αὐτό, καὶ γὰρ οὐκ ἀγέλοιόν ἐστ' ἴσως. b
B. ἔτνος κυάμινον δι' ὅ τι τὴν μὲν γαστέρα

φυσᾷ, τὸ δὲ πῦρ οὔ; A. χάριεν οἷς γιγνώσκεται
τὸ πρᾶγμα τοῦ Παύσωνος. ὡς δ' ἀεί ποτε
περὶ τοὺς κυάμους ἔσθ' οὗτος ὁ σοφιστής.

75. τέλος τοιούτων (οὖν) πολλάκις λεγομένων ὕδωρ ἐφέρετο κατὰ χειρῶν. καὶ πάλιν ὁ Οὐλπιανὸς ἐζήτει εἰ τὸ χέρνιβον εἴρηται, καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. καί τις αὐτῷ ἀπήντησε λέγων τὸ ἐν Ἰλιάδι

c ἦ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιός,
χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον· ἣ δὲ παρέστη
χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.

Ἀττικοὶ δὲ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου λέγων οὕτως 'τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ
d θυμιατηρίοις.' χειρόνιπτρον δ' Εὔπολις ἐν Δήμοις

κἄν τις τύχῃ πρῶτος δραμών, εἴληφε χειρόνιπτρον·
ἀνὴρ δ' ὅταν τις ἀγαθὸς ᾖ καὶ χρήσιμος πολίτης,
νικᾷ τε [πάντα] χρηστὸς ὤν, οὐκ ἔστι χειρόνιπτρον.

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Θεαροῖς εἴρηκε χειρόνιβα διὰ τούτων

κιθάραι, τρίποδες, ἅρματα, τράπεζαι, χαλκία,
χειρόνιβα, λοιβάσια, λέβητες χάλκεοι.

e ἡ πλείων δὲ χρῆσις κατὰ χειρὸς ὕδωρ εἴωθε λέγειν, ὡς Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει καὶ Ἀμειψίας Σφενδόνῃ Ἀλκαῖός τε ἐν Ἱερῷ γάμῳ. πλεῖστον δ' ἐστὶ τοῦτο. Φιλύλλιος δὲ ἐν Αὔγῃ κατὰ χειρῶν εἴρηκεν οὕτως

καὶ δὴ δεδειπνήκασιν αἱ γυναῖκες· ἀλλ' ἀφαιρεῖν
ὥρα 'στὶν ἤδη τὰς τραπέζας, εἶτα παρακορῆσαι,
ἔπειτα κατὰ χειρῶν ἑκάστῃ καὶ μύρον τι δοῦναι.

Μένανδρος Ὑδρίᾳ

οἳ δὲ κατὰ χειρῶν λαβόντες περιμένουσι φίλτατοι. f

76. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Καλλιμάχου πίνακας χλευάζει τοὺς οὐκ εἰδότας τὴν διαφορὰν τοῦ τε κατὰ χειρὸς καὶ τοῦ ἀπονίψασθαι. παρὰ γὰρ τοῖς παλαιοῖς τὸ μὲν πρὸ ἀρίστου καὶ δείπνου λέγεσθαι κατὰ χειρός, τὸ δὲ μετὰ τοῦτ' ἀπονίψασθαι. ἔοικε δ' ὁ γραμματικὸς τοῦτο πεφυλαχέναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. ἐπεί τοι Ὅμηρος πῆ μέν φησι 409

νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν,

πῆ δέ

τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισι.

καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις 'τάλαινα Καικόα, κατὰ χειρὸς δοῦσα ἀπόδος πόχ' ἁμῖν τὰν τράπεζαν.' παρὰ μέντοι τοῖς τραγικοῖς καὶ τοῖς κωμικοῖς παροξυτόνως ἀνέγνωσται χερνίβα. παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ

εἰς χερνίβ' ὡς βάψειεν Ἀλκμήνης γόνος. b

ἀλλὰ καὶ παρ' Εὐπόλιδι ἐν Αἰξίν

αὑτοῦ τὴν χερνίβα παύσεις.

ἔστι δὲ ὕδωρ, εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλόν, ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπετέλουν· καὶ τούτῳ περιρραίνοντες τοὺς παρόντας ἥγνιζον. χρὴ μέντοι προπαροξυτόνως προφέρεσθαι. τὰ γὰρ τοιάδε ῥηματικὰ σύνθετα εἰς ψ λήγοντα γεγονότα παρὰ τὸν παρακείμενον τὴν παραλήγουσαν τοῦ παρακειμένου φυλάσσουσιν, ἄν τε ἔχῃ τοῦτον διὰ τῶν δύο μμ λεγόμενον, βαρύνεται, λέλειμμαι αἰγίλιψ, τέτριμμαι c
οἰκότριψ, κέκλεμμαι βοόκλεψ παρὰ Σοφοκλεῖ Ἑρμῆς, βέβλεμμαι κατῶβλεψ παρὰ Ἀρχελάῳ τῷ Χερρονησίτῃ ἐν τοῖς Ἰδιοφυέσιν. ἐν δὲ τοῖς πλαγίοις τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς φυλάττει τὴν τάσιν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν.

77. ἐχρῶντο δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἀποπλύνοντες αὐτὰς καὶ σμήματι ἀπορρύψεως χάριν, ὡς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Κωρύκῳ

d ἐν ὅσῳ δ' ἀκροῶμαί σου κέλευσόν μοί τινα
φέρειν ἀπονίψασθαι. Β. δότω τὶς δεῦρ' ὕδωρ
καὶ σμῆμα.

ἔτι δὲ καὶ εὐώδεσι τὰς χεῖρας κατεχρίοντο τὰς ἀπομαγδαλίας ἀτιμάσαντες, ἃς Λακεδαιμόνιοι ἐκάλουν κυνάδας, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ. περὶ δὲ τοῦ εὐώδεσι χρίεσθαι τὰς χεῖρας Ἐπιγένης ἢ Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀργυρίου ἀφανισμῷ οὕτως

καὶ τότε περιπατήσεις, κἀπονίψει κατὰ τρόπον
e τὰς χεῖρας εὐώδη λαβὼν τὴν γῆν.

καὶ Φιλόξενος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ φησίν

ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἔδοσαν κατὰ χειρῶν
σμήμασιν ἰρινομίκτοις χλιεροθαλπὲς ὕδωρ ἐπεγχέοντες
τόσσον ὅσον [τις] ἔχρῃζ', ἐκτρίμματα τ' . . . λαμπρὰ
σινδονυφῆ, δίδοσαν [δὲ] χρίματά τ' ἀμβροσίοδμα
καὶ στεφάνους ἰοθαλέας.

Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ

ἐπεὶ δὲ θᾶττον ἦμεν ἠριστηκότες,
ἡ παῖς περιεῖλε τὰς τραπέζας, νίμματα
f ἐπέχει τις, ἀπενιζόμεθα, τοὺς στεφάνους πάλιν
τοὺς ἰρίνους λαβόντες ἐστεφανούμεθα.

78. ἐκάλουν δ' ἀπόνιπτρον τὸ ἀπόνιμμα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Ἀριστοφάνης

ὥσπερ ἀπόνιπτρον ἐκχέοντες ἑσπέρας.

ἴσως δὲ καὶ τὴν λεκάνην οὕτως ἔλεγον, ἐν ᾧ τρόπῳ καὶ χειρόνιπτρον. ἰδίως δὲ καλεῖται παρ' Ἀθηναίοις ἀπόνιμμα ἐπὶ τῶν εἰς τιμὴν τοῖς νεκροῖς γινομένων καὶ ἐπὶ τῶν τοὺς ἐναγεῖς καθαιρόντων, ὡς καὶ Κλείδημος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐξηγητικῷ. προθεὶς γὰρ 410 περὶ ἐναγισμῶν γράφει τάδε 'ὄρυξαι βόθυνον πρὸς ἑσπέραν τοῦ σήματος. ἔπειτα παρὰ τὸν βόθυνον πρὸς ἑσπέραν βλέπε, ὕδωρ κατάχεε, λέγων τάδε 'ὑμῖν ἀπόνιμμα οἷς χρὴ καὶ οἷς θέμις.' ἔπειτα αὖθις μύρον κατάχεε.' παρέθετο ταῦτα καὶ Δωρόθεος, φάσκων καὶ ἐν τοῖς τῶν θυγατριδῶν πατρίοις τάδε γεγράφθαι περὶ τῆς τῶν ἱκετῶν καθάρσεως 'ἔπειτ' ἀπονιψάμενος αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ σπλαγχνεύοντες b ὕδωρ λαβὼν κάθαιρε, ἀπόνιζε τὸ αἷμα τοῦ καθαιρομένου, καὶ μετὰ τὸ ἀπόνιμμα ἀνακινήσας εἰς ταυτὸ ἔγχεε.'

79. χειρόμακτρον δὲ καλεῖται ᾧ τὰς χεῖρας ἀπεμάττοντο ὠμολίνῳ, ὅπερ ἐν τοῖς προκειμένοις Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ὠνόμασεν ἔκτριμμα. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς

φέρε παῖ ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ,
παράπεμπε τὸ χειρόμακτρον.

(σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὸ δειπνῆσαι κατὰ χειρὸς ἔλεγον, οὐχ ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός φησιν, ὅτι πρὶν φαγεῖν οἱ Ἀττικοὶ κατὰ χειρὸς ἔλεγον, c μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι τὸ νίψασθαι) Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ

σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος.

καὶ Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ. Ξενοφῶν δ' ἐν πρώτῳ Παιδείας γράφει 'ὅταν δὲ τούτων τινὸς θίγῃς, εὐθὺς ἀποκαθαίρεις τὴν χεῖρα εἰς τὰ χειρόμακτρα, ὡς πάνυ ἀχθόμενος ὅτι κατάπλεά σοι ἀπ' αὐτῶν ἐγένετο.'

Πολέμων δ' ἐν ἕκτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον d περὶ τῆς διαφορᾶς λέγει τοῦ κατὰ χειρὸς πρὸς τὸ νίψασθαι. Δημόνικος δ' ἐν τῷ Ἀχελῴῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου . . . κατὰ χειρός φησι διὰ τούτων

ἐσπουδάκει δ' ἕκαστος, ὡς ἂν ἑστιῶν
ἅμα τ' ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον.
τὸ γοῦν κατὰ χειρὸς περιέγραψ' εἶπας ὅτι
μετὰ δεῖπνον αὐτῷ τοῦτο γίγνεται λαβεῖν.

ὠμολίνου δὲ μέμνηται Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις 'ὠμολίνοις κόμη βρύουσ' ἀτιμίας πλέως.' Σαπφὼ δ' ὅταν λέγῃ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μελῶν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην

e χειρόμακτρα δὲ καγγόνων
πορφυρᾶ . . .
καὶ ταῦτα μὲν ἀτιμάσεις,
ἔπεμψ' ἀπὺ Φωκάας
δῶρα τίμια καγγόνων,

κόσμον λέγει κεφαλῆς τὰ χειρόμακτρα. ὡς καὶ Ἑκαταῖος δηλοῖ ἢ ὁ γεγραφὼς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπιγραφομένῃ 'γυναῖκες δ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσι χειρόμακτρα.' Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ φησί 'μετὰ δὲ ταῦτα ἔλεγον τοῦτον τὸν βασιλέα ζωὸν καταβῆναι κάτω εἰς ὃν οἱ Ἕλληνες Ἅιδην νομίζουσι, κἀκεῖθι συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι, καὶ τὰ μὲν νικᾶν αὐτὴν f τὰ δὲ ἑσσοῦσθαι ὑπ' αὐτῆς· καί μιν πάλιν ἀναφικέσθαι δῶρον ἔχοντα παρ' αὐτῆς χειρόμακτρον χρύσεον.'

80. τὸν δὲ τῷ χερνίβῳ ῥάναντα παῖδα διδόντα κατὰ χειρὸς Ἡρακλεῖ ὕδωρ, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Ἡρακλῆς κονδύλῳ, Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φορωνίδος Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει, Ἡρόδωρος δ' ἐν ἑπτακαιδεκάτῃ τοῦ καθ' 411 Ἡρακλέα λόγου Εὔνομον. καὶ Κύαθον δὲ τὸν Πύ-

ληστος μὲν υἱὸν ἀδελφὸν δὲ Ἀντιμάχου ἀπέκτεινεν ἄκων Ἡρακλῆς οἰνοχοοῦντα αὐτῷ, ὡς Νίκανδρος ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν· ᾧ καὶ ἀνεῖσθαί φησι τέμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Προσχίῳ, ὃ μέχρι νῦν προσαγορεύεσθαι Οἰνοχόου.

ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα καταπαύσαντες τὸν λόγον ἀρχὴν ποιησόμεθα τῶν ἑξῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡρακλέους ἀδηφαγίας.

I

Ἀλλ' ὥσπερ δείπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐω- 411
χίαν
τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν
σοφόν,
ἵν' ἀπίῃ τις τοῦτο φαγὼν καὶ πιὼν ᾧπερ λαβὼν
χαίρει τις, καὶ σκευασία μὴ μί' ᾖ τῆς μουσικῆς,

Ἀστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν Ἡρακλεῖ σατυρικῷ, ἑταῖρε, φησί, Τιμόκρατες. φέρε εἴπωμεν ἐνταῦθα τοῖς προειρημένοις τἀκόλουθα, ὅτι ἦν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀδηφάγος. ἀποφαίνονται δὲ τοῦτο σχεδὸν πάντες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς. Ἐπίχαρμος μὲν ἐν Βουσίριδι λέγων

πρῶτον μὲν αἴ κ' ἔσθοντ' ἴδοις νιν, ἀποθάνοις. b
βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθ', ἀραβεῖ δ' ἁ γνάθος,
ψοφεῖ δ' ὁ γόμφιος, τέτριγε δ' ὁ κυνόδων,
σίζει δὲ ταῖς ῥίνεσσι, κινεῖ δ' οὔατα.

Ἴων δ' ἐν Ὀμφάλῃ ἐμφανίσας αὐτοῦ τὴν ἀδηφαγίαν ἐπιφέρει

ὑπὸ δὲ τῆς βουλιμίας
κατέπινε καὶ τὰ κᾶλα καὶ τοὺς ἄνθρακας.

c παρὰ Πινδάρου δὲ τοῦτ' εἴληφεν εἰπόντος

δοιὰ βοῶν
θερμὰν ἐς ἀνθρακιὰν τρέψας πυρπολέων τε
σώματα. καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπάν
[ἄιον] ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρύν.
ἦν ἰδόντα διακρῖναι πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος.

τοιοῦτον οὖν αὐτὸν ὑποστησάμενοι ταῖς ἀδηφαγίαις καὶ τῶν ὀρνέων ἀποδεδώκασιν αὐτῷ τὸν λάρον τὸν προσαγορευόμενον βουφάγον.

2. εἰσάγεται δὲ ὁ Ἡρακλῆς καὶ Λεπρεῖ περὶ πο-
412 λυφαγίας ἐρίζων ἐκείνου προκαλεσαμένου, καὶ νενίκηκε. Ζηνόδοτος δ' ἐν δευτέρῳ Ἐπιτομῶν Καύκωνός φησι τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Φόρβαντος γενέσθαι τὸν Λεπρέα, ὃν τὸν Ἡρακλέα κελεῦσαι δεθῆναι, ὅτε Αὐγέαν τὸν μισθὸν ἀπῄτει. Ἡρακλῆς δὲ ἐκτελέσας τοὺς ἄθλους ἔρχεται ἐπὶ Καύκωνος καὶ δεηθείσης Ἀστυδαμείας διαλύεται πρὸς τὸν Λεπρέα. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Λεπρεὺς Ἡρακλεῖ ἐρίζει δίσκῳ καὶ ὕδατος ἀντλήσει καὶ ὅστις ἀναλώσει θᾶττον ταῦρον, καὶ λείπεται πάντα. εἶτα θωρηχθεὶς
b προκαλεῖται Ἡρακλέα καὶ θνήσκει ἐν τῇ μάχῃ. Μᾶτρις δ' ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ καὶ εἰς πολυποσίαν φησὶ τὸν Ἡρακλέα προκληθῆναι ὑπὸ τοῦ Λεπρέως, ὃν καὶ πάλιν νικηθῆναι. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ ὁ Χῖος ῥήτωρ Καύκαλος ὁ Θεοπόμπου τοῦ ἱστοριογράφου ἀδελφός, ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ.

3. καὶ τὸν Ὀδυσσέα δὲ Ὅμηρος πολυφάγον καὶ λαίμαργον παραδίδωσιν, ὅταν λέγῃ

c ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ.
οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο

ἔπλετο, ἥ τ᾽ ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκη
καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει.

ὑπερβάλλουσα γὰρ ἐν τούτοις φαίνεται αὐτοῦ λαιμαργία μετὰ τοῦ μηδὲ ἐν δέοντι τὰ περὶ τῆς γαστρὸς γνωμολογεῖν. ἐχρῆν γάρ, εἰ καὶ ἐλίμωττε, διακαρτερεῖν ἢ μετριάζειν τὰ περὶ τὴν τροφήν. τὸ δὲ τελευταῖον καὶ τὴν τελειοτάτην αὐτοῦ παρίστησι λαιμαργίαν καὶ γαστριμαργίαν d

ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν· ἡ δὲ μάλ᾽ αἰεὶ
ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων
ληθάνει ὅσσ᾽ ἔπαθον καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει.

ταῦτα γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνος ὁ Σαρδανάπαλλος εἰπεῖν ποτ᾽ ἂν ἐτόλμησε. γέρων τε ὢν ἤσθιεν ἁρπαλέως κρέα τ᾽ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.

4. Θεαγένης δ᾽ ὁ Θάσιος ἀθλητὴς ταῦρον μόνος κατέφαγεν, ὥς Ποσείδιππός φησιν ἐν ἐπιγράμμασιν

καὶ περὶ συνθεσίης ἔφαγόν ποτε μηόνιον βοῦν· e
πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος
Θευγένει, ἅσσα φαγὼν ἔτ᾽ ἐπήτεον· οὕνεκεν οὕτω
χάλκεος ἑστήκω χεῖρα προϊσχόμενος.

Μίλων δ᾽ ὁ Κροτωνιάτης, ὥς φησιν ὁ Ἱεραπολίτης Θεόδωρος ἐν τοῖς περὶ ἀγώνων, ἤσθιε μνᾶς κρεῶν εἴκοσι καὶ τοσαύτας ἄρτων οἴνου τε τρεῖς χόας ἔπινεν. ἐν δὲ Ὀλυμπίᾳ ταῦρον ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις τετραετῆ καὶ τοῦτον περιενέγκας τὸ στάδιον μετὰ f ταῦτα δαιτρεύσας μόνος αὐτὸν κατέφαγεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τίτορμός τε ὁ Αἰτωλὸς διηριστήσατο αὐτῷ βοῦν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφαγεῖν κατακλιθέντα πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός· διὸ καὶ ποιῆσαι εἰς αὐτὸν Δωριέα τὸν ποιητὴν τάδε

τοῖος ἔην Μίλων, ὅτ᾽ ἀπὸ χθονὸς ἤρατο βρῖθος,
τετραετῆ δαμάλην, ἐν Διὸς εἰλαπίναις,
413 ὤμοις δὲ κτῆνος τὸ πελώριον ὡς νέον ἄρνα
ἤνεγκεν δι᾽ ὅλης κοῦφα πανηγύρεως.
καὶ θάμβος μέν, ἀτὰρ τοῦδε πλέον ἤνυσε θαῦμα
πρόσθεν Πισαίου, ξεῖνε, θυηπολίου.
ὃν γὰρ ἐπόμπευσεν βοῦν ἄζυγον, εἰς κρέα τόνδε
κόψας, πάντα κατ᾽ οὖν μοῦνος ἐδαίσατό νιν.

Ἀστυάναξ δ᾽ ὁ Μιλήσιος, τρὶς ὀλύμπια νικήσας κατὰ b τὸ ἑξῆς παγκράτιον, κληθείς ποτε ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ Ἀριοβαρζάνου τοῦ Πέρσου καὶ ἀφικόμενος ὑπέσχετο φαγεῖν πάντα τὰ πᾶσι παρασκευασθέντα, καὶ κατέφαγε. τοῦ Πέρσου δ᾽ αὐτὸν ἀξιώσαντος, ὡς ὁ Θεόδωρος ἱστορεῖ, ἄξιόν τι ποιῆσαι τῶν κατὰ τὴν ἰσχύν, φακὸν τῆς κλίνης περίχαλκον ὄντα κλάσας ἐξέτεινε μαλάξας. τελευτήσαντος δ᾽ αὐτοῦ καὶ κατακαυθέντος οὐκ ἐχώρησε μία ὑδρία τὰ ὀστέα, μόλις δὲ δύο. καὶ τὰ τοῖς ἐννέα ἀνδράσι παρεσκευασμένα παρὰ τῷ c Ἀριοβαρζάνῃ εἰς τὸ δεῖπνον μόνον καταφαγεῖν.

5. καὶ οὐδὲν παράδοξον τούτους τοὺς ἄνδρας ἀδηφάγους γενέσθαι· πάντες γὰρ οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων καὶ ἐσθίειν πολλὰ διδάσκονται. διὸ καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει

κακῶν γὰρ ὄντων μυρίων καθ᾽ Ἑλλάδα
οὐδὲν κάκιόν ἐστιν ἀθλητῶν γένους.
οἳ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εὖ
οὔτ᾽ ἂν δύναιντο. πῶς γάρ, ὅστις ἔστ᾽ ἀνὴρ
γνάθου τε δοῦλος νηδύος θ᾽ ἡσσημένος,
d κτήσαιτ᾽ ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός;
οὐδ᾽ αὖ πένεσθαι καὶ ξυνηρετμεῖν τύχαις
οἷοί τ᾽. ἔθη γὰρ οὐκ ἐθισθέντες καλὰ
σκληρῶς διαλλάσσουσιν εἰς τἀμήχανον.

λαμπροὶ δ' ἐν ἥβῃ καὶ πόλεως ἀγάλματα
φοιτῶσ'· ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρόν,
τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας.
ἐμεμψάμην δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνων νόμον,
οἳ τῶνδ' ἕκατι σύλλογον ποιούμενοι
τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς δαιτὸς χάριν.
τί γὰρ παλαίσας εὖ, τί δ' ὠκύπους ἀνήρ, e
ἢ δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς,
πόλει πατρῴᾳ στέφανον ἤρκεσεν λαβών;
πότερα μαχοῦνται πολεμίοισιν ἐν χεροῖν
δίσκους ἔχοντες, ἢ δίχ' ἀσπίδων χερὶ
θείνοντες ἐκβαλοῦσι πολεμίους πάτρας;
οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας
στάς. ἄνδρας οὖν ἐχρῆν σοφούς τε κἀγαθοὺς
φύλλοις στέφεσθαι, χὤστις ἡγεῖται πόλει
κάλλιστα σώφρων καὶ δίκαιος ὢν ἀνήρ, f
ὅστις τε μύθοις ἔργ' ἀπαλλάσσει κακά,
μάχας τ' ἀφαιρῶν καὶ στάσεις. τοιαῦτα γὰρ
πόλει τε πάσῃ πᾶσί θ' Ἕλλησιν καλά.

6. ταῦτ' εἴληφεν ὁ Εὐριπίδης ἐκ τῶν τοῦ Κολοφωνίου ἐλεγείων Ξενοφάνους οὕτως εἰρηκότος

ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο,
ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διὸς τέμενος
πὰρ Πίσαο ῥοῇς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων, 414
ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
εἴτε τὸ δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
ἀστοῖσίν κ' εἴη κυδρότερος προσορᾶν,
καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
καί κεν σῖτ' εἴη δημοσίων κτεάνων
ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη·
εἴτε καὶ ἵπποισιν ταῦτά κ' ἅπαντα λάχοι,
οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων

b ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.
ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον
προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσι μετείη,
οὔτ' εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην,
οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν, τό περ ἔστι πρότιμον
ῥώμης ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει,
τοὔνεκεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη.
c σμικρὸν δ' ἄν τι πόλει χάρμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ
εἴ τις ἀεθλεύων νικῷ Πίσαο παρ' ὄχθας.
οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως.

πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὁ Ξενοφάνης κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπαγωνίζεται, διαβάλλων ὡς ἄχρηστον καὶ ἀλυσιτελὲς τὸ τῆς ἀθλήσεως εἶδος. καὶ ὁ Ἀχαιὸς δὲ ὁ Ἐρετριεὺς περὶ τῆς εὐεξίας τῶν ἀθλητῶν διηγούμενός φησι

d γυμνοὶ γὰρ ὤθουν φαιδίμους βραχίονας
ἥβῃ σφριγῶντες ἐμπορεύονται, νέῳ
στίλβοντες ἄνθει καρτερὰς ἐπωμίδας·
ἄδην δ' ἐλαίου στέρνα καὶ ποδῶν κύτος
χρίουσιν, ὡς ἔχοντες οἴκοθεν τρυφήν.

7. Ἡρακλείδης δ' ἐν τῷ Ξενίζοντι Ἑλένην φησί τινα γυναῖκα πλεῖστα βεβρωκέναι. Ποσείδιππος δὲ ἐν ἐπιγράμμασι Φυρόμαχον, εἰς ὃν καὶ τόδ' ἐπέγραψε

Φυρόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βορόν, οἷα κορώνην
e παννυχικήν, αὕτη ῥωγὰς ἔχει κάπετος,
χλαίνης ἐν τρύχει πελληνίδος. ἀλλὰ σὺ τούτου
καὶ χρῖε στήλην, Ἀττικέ, καὶ στεφάνου,
εἴ ποτέ σοι προκύων συνεκώμασεν. ἦλθε δ' ἀμαυρὰ
βλέψας ἐκ πελίων νωδὸς ἐπισκυνίων,
ὁ τριχιδιφθερίας μονολήκυθος. ἐκ γὰρ ἀγώνων
τῶν τότε ληναϊκῶν ἦλθ' ὑπὸ καλλιόπην.

Ἀμάραντος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς f
Ἡρόδωρόν φησι τὸν Μεγαρέα σαλπιγκτὴν γενέσθαι
τὸ μὲν μέγεθος πηχῶν τριῶν καὶ ἡμίσους, εἶναι δὲ
καὶ τὰς πλευρὰς ἰσχυρόν· ἐσθίειν δὲ ἄρτων μὲν χοί-
νικας ἕξ, κρεῶν δὲ λίτρας εἴκοσιν οἵων ἂν εὑρήκῃ,
πίνειν δὲ χόας δύο, καὶ σαλπίζειν ἅμα σάλπιγξι δυσί.
κοιμᾶσθαι δὲ ἔθος εἶχεν ἐπὶ λεοντῆς μόνης. ἐσήμαινε
δὲ σαλπίζων μέγιστον. Ἄργος γοῦν πολιορκοῦντος
Δημητρίου τοῦ Ἀντιγόνου, οὐ δυναμένων τῶν 415
στρατιωτῶν τὴν ἑλέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι
διὰ τὸ βάρος, ταῖς δύο σάλπιγξι σημαίνων, ὑπὸ τῆς
ἁδρότητος τοῦ ἤχου τοὺς στρατιώτας ἠνάγκασε προ-
θυμηθέντας προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν. ἐνίκησε δὲ
τὴν περίοδον δεκάκις καὶ ἐδείπνει καθήμενος, ὡς
ἱστορεῖ Νέστωρ ἐν τοῖς θεατρικοῖς ὑπομνήμασι. καὶ
γυνὴ δὲ ἐσάλπισεν Ἀγλαῒς ἡ Μεγακλέους ἐν τῇ
πρώτῃ ἀχθείσῃ μεγάλῃ πομπῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ
πομπικόν, περιθέτην ἔχουσα καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς, ὡς δηλοῖ Ποσείδιππος ἐν ἐπιγράμμασιν. b
ἤσθιε δὲ καὶ αὐτὴ λίτρας μὲν κρεῶν δώδεκα, ἄρτων
δὲ χοίνικας τέσσαρας, καὶ ἔπινεν οἴνου χόα.

8. Λιτυέρσας δὲ ἦν μὲν υἱὸς Μίδου νόθος, Κε-
λαινῶν δὲ τῶν ἐν Φρυγίᾳ βασιλεύς, ἄγριος ἰδέσθαι
καὶ ἀνήμερος ἄνθρωπος, ἀδηφάγος δ' ἰσχυρῶς. λέγει
δὲ περὶ αὐτοῦ Σωσίθεος ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν δράματι
Δάφνιδι ἢ Λιτυέρσᾳ οὕτως

ἔσθει μὲν ἄρτους τρεῖς ὅλους κανθηλίους
τρὶς τῆς βραχείας ἡμέρας, πίνει δ' ἕνα
καλῶν μετρητὴν τὸν δεκάμφορον πίθον. c

τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Φερεκράτει ἢ Στράττιδι ἐν
Ἀγαθοῖς, περὶ οὗ φησίν

ἐγὼ κατεσθίω μόλις τῆς ἡμέρας

πένθ' ἡμιμέδιμν', ἐὰν βιάζωμαι. Β. μόλις;
ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρ', ὃς κατεσθίεις
τῆς ἡμέρας μακρᾶς τριήρους σιτία.

Ξάνθος δὲ ἐν τοῖς Λυδιακοῖς Κάμβλητά φησι τὸν
βασιλεύσαντα Λυδῶν πολυφάγον γενέσθαι καὶ πο-
λυπότην, ἔτι δὲ γαστρίμαργον. τοῦτον οὖν ποτὲ
νυκτὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα κατακρεουργήσαντα κα-
d ταφαγεῖν, ἔπειτα πρωῒ εὑρόντα τὴν χεῖρα τῆς γυναι-
κὸς ἐνοῦσαν ἐν τῷ στόματι ἑαυτὸν ἀποσφάξαι περι-
βοήτου τῆς πράξεως γενομένης. περὶ δὲ Θυὸς τοῦ
Παφλαγόνων βασιλέως ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν πολυφάγος
προειρήκαμεν, παραθέμενοι Θεόπομπον ἱστοροῦντα
ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τριακοστῇ. Ἀρχίλοχος δ' ἐν τετρα-
μέτροις Χαρίλαν εἰς τὰ ὅμοια διαβέβληκεν, ὡς οἱ
e κωμῳδιοποιοὶ Κλεώνυμον καὶ Πείσανδρον. περὶ δὲ
Χαιρίππου φησὶ Φοινικίδης ἐν Φυλάρχῳ οὕτως

τρίτον δὲ πρὸς τούτοισι τὸν σοφώτατον
Χαίριππον. οὗτος, ὥσπερ οἶδας, ἐσθίει
μέχρι ἂν διδῷ τις ἢ λάθῃ διαρραγείς.
τοιοῦτ' ἔχει ταμιεῖον ὥσπερ οἰκίας.

9. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ τρίτῃ πρὸς
ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν Μιθριδάτην φησὶ τὸν Πον-
τικὸν βασιλέα προθέντ' ἀγῶνα πολυφαγίας καὶ πο-
λυποσίας, ἦν δὲ τὸ ἆθλον τάλαντον ἀργυρίου, ἀμφό-
τερα νικῆσαι. τοῦ μέντοι ἄθλου ἐκστῆναι τῷ μετ'
f αὐτὸν κριθέντι Καλαμόδρυϊ τῷ Κυζικηνῷ ἀθλητῇ.
καὶ Τιμοκρέων δ' ὁ Ῥόδιος ποιητὴς καὶ ἀθλητὴς πέντ-
αθλος ἄδην ἔφαγε καὶ ἔπιεν, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου
αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ

πολλὰ πιὼν καὶ πολλὰ φαγὼν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

Θρασύμαχος δ' ὁ Καλχηδόνιος ἔν τινι τῶν προοι- 416
μίων τὸν Τιμοκρέοντά φησιν ὡς μέγαν βασιλέα ἀφικόμενον καὶ ξενιζόμενον παρ' αὐτῷ πολλὰ ἐμφορεῖσθαι. πυθομένου δὲ τοῦ βασιλέως ὅ τι ἀπὸ τούτων ἐργάζοιτο, εἶπε Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ' ἕνα νικήσας μετὰ τοῦτο ἐχειρονόμησε. πυνθανομένου δὲ τὴν πρόφασιν ἀπολείπεσθαι ἔφη τοσαύτας, εἰ προσίοι τις, πληγάς.
Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ βίων Καντιβάρι φησὶ τῷ b
Πέρσῃ, ὁπότε κοπιάσειε τὰς σιαγόνας ἐσθίων, κεχηνότι καθάπερ εἰς ἄψυχον ἀγγεῖον εἰσαντλεῖν τὴν τροφὴν τοὺς οἰκείους. Ἑλλάνικος δὲ ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνείας Ἐρυσίχθονά φησι τὸν Μυρμιδόνος, ὅτι ἦν ἄπληστος βορᾶς, Αἴθωνα κληθῆναι. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον παρὰ Σικελιώταις φησὶν ἀδηφαγίας ἱερὸν εἶναι καὶ σιτοῦς Δήμητρος ἄγαλμα, οὗ πλησίον ἱδρῦσθαι καὶ Ἱμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελ-
φοῖς Ἑρμούχου, ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ βοιωτιακῷ μεγαλάρ- c
του καὶ μεγαλομάζου.

10. καὶ Ἀλκμὰν δὲ ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀδηφάγον εἶναι παραδίδωσιν ἐν τῷ τρίτῳ διὰ τούτων

καί ποκά τοι δώσω τρίποδος κύτος,
ᾧ κ' ενιλεα γείρῃς.
ἀλλ' ἔτι νῦν γ' ἄπυρος, τάχα δὲ πλέος
ἔτνεος, οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν
ἠράσθη χλιερὸν πέδα τὰς τροπὰς
ἔσθειν· οὔ τι γὰρ ἠὺ τετυγμένον,
ἀλλὰ τὰ κοινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος d
ζατεύει.

κἀν τῷ πέμπτῳ δὲ ἐμφανίζει αὑτοῦ τὸ ἀδηφάγον λέγων οὕτως

ὥρας δ' ἔσηκε τρεῖς, θέρος

καὶ χεῖμα κὠπώραν τρίταν
καὶ τέτρατον τὸ ἦρ, ὅκα
σάλλει μέν, ἐσθίεν δ' ἅδαν
οὐκ ἔστιν.

Ἀναξίλας δὲ ὁ κωμικὸς περὶ Κτησίου τινὸς διαλεγόμενος ἐν Χρυσοχόῳ δράματί φησιν

ἤδη σχεδόν τι πάντα σοι πλὴν Κτησίου.
e δείπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί,
ἀρχήν, τελευτὴν δ' οὐκ ἐπίσταται μόνος.

κἀν Πλουσίοις

διαρραγήτω χἄτερος δειπνῶν τις εὖ,
μὴ Κτησίας μόνος. Β. τί γάρ σε κωλύει;
Α. δείπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί,
ἀρχήν, τελευτὴν δ' ἔμαθεν οὐδεπώποτε.

κἀν Χάρισι δὲ Κραναόν τινα συγκαταλέγει οὕτως αὐτῷ

οὐκ ἐτὸς ἐρωτῶσίν με προσιόντες τινές,
f ὄντως ὁ Κραναὸς Κτησίου κατεσθίει
ἔλαττον, ἢ δειπνοῦσιν ἀμφότεροι συχνά;

Φιλέταιρος δ' ἐν Ἀταλάντῃ

κἂν δῇ, τροχάζω στάδια πλείω Σωτάδου,
τὸν Ταυρέαν δὲ τοῖς πόνοις ὑπερβαλῶ,
τὸν Κτησίαν δὲ τῷ φαγεῖν ὑπερδραμῶ.

Ἀνάξιππος Κεραυνῷ

ὁρῶ γὰρ ἐκ παλαίστρας τῶν φίλων
προσιόντα μοι Δάμιππον. Β. ἦ τοῦτον λέγεις
417 τὸν πέτρινον; τοῦτον οἱ δίφιλοι καλοῦσί σοι
νυνὶ δι' ἀνδρείαν κεραυνόν; Α. εἰκότως·
ἀβάτους ποιεῖν γὰρ τὰς τραπέζας οἴομαι
αὐτὸν κατασκήπτοντα ταύταις τῇ γνάθῳ.

ἐν τούτοις ἐδήλωσεν ὁ κωμικὸς διότι καὶ τὸ δρᾶμα Κεραυνὸν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιγέγραφε. Θεόφιλος δ' ἐν Ἐπιδαυρίῳ

Ἀτρεστίδας τις Μαντινεὺς λοχαγὸς ἦν,
ἀνδρῶν ἁπάντων πλεῖστα δυνάμενος φαγεῖν.

ἐν δὲ Παγκρατιαστῇ παραγαγὼν τὸν ἀθλητὴν ὡς πολλὰ ἐσθίοντα φησίν b

ἐφθῶν μὲν σχεδὸν
τρεῖς μνᾶς. Β. λέγ' ἄλλο. Α. ῥυγχίον, κωλῆν, πόδας
τέτταρας ὑείους. Β. Ἡράκλεις. Α. βοὸς δὲ τρεῖς,
ὄρνιθ'. Β. Ἄπολλον. λέγ' ἕτερον. Α. σύκων δύο
μνᾶς. Β. ἐπέπιες δὲ πόσον; Α. ἀκράτου δώδεκα
κοτύλας. Β. Ἄπολλον Ὧρε καὶ Σαβάζιε.

11. καὶ ἔθνη δὲ ὅλα εἰς πολυφαγίαν ἐκωμῳδεῖτο, ὡς τὸ Βοιωτόν. Εὔβουλος γοῦν ἐν Ἀντιόπῃ φησί

πώνειν μὲν ἁμὲς καὶ φαγεῖν μέγ' ἀνδρικοὶ c
καὶ καρτερῆμεν, τοὶ δ' Ἀθηναῖοι λέγειν
καὶ μικρὰ φαγέμεν, τοὶ δὲ Θηβαῖοι μέγα.

καὶ ἐν Εὐρώπῃ

κτίζε Βοιωτῶν πόλιν,
ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας.

καὶ ἐν Ἴωνι

οὕτω σφόδρ' ἐστὶ τοὺς τρόπους Βοιώτιος,
ὥστ' οὐδὲ δειπνῶν, ὥς λέγουσ', ἐμπίμπλαται.

ἐν δὲ Κέρκωψι d

μετὰ ταῦτα Θήβας ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ' ὅλην
τήν θ' ἡμέραν δειπνοῦσι καὶ κοπρῶν' ἔχει
ἐπὶ ταῖς θύραις ἕκαστος, οὗ πλήρει βροτῷ
οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθόν· ὡς χεζητιῶν
μακρὰν βαδίζων πολλὰ δ' ἀσθμαίνων ἀνήρ,
δάκνων τὰ χείλη, παγγέλοιός ἐστ' ἰδεῖν.

ἐν δὲ τοῖς Μυσοῖς πρὸς τὸν Ἡρακλέα ποιεῖ τινὰ τάδε λέγοντα

σὺ μὲν τὸ Θήβης, ὡς λέγεις, πέδον λιπών,

ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας
e ὅλης τραχήλους καὶ κοπρῶνος πλησίον.

Δίφιλος δὲ ἐν Βοιωτίῳ

οἷος ἐσθίειν πρὸ ἡμέρας
ἀρξάμενος εἶτα καὶ πάλιν πρὸς ἡμέραν.

Μνησίμαχος Βουσίριδι

εἰμὶ γὰρ Βοιώτιος
ὀλίγα μὲν λαλῶν δίκαια, ταῦτα πολλὰ δ' ἐσθίων.

Ἄλεξις Τροφωνίῳ

νῦν δ' ἵνα μὴ παντελῶς Βοιώτιοι
φαίνησθ' εἶναι τοῖς διασύρειν ὑμᾶς εἰθισμένοις,
f ὡς ἀνίκητοι σύχν' ἀεὶ βοᾶν καὶ πίνειν μόνον
καὶ δειπνεῖν ἐπιστάμενοι διὰ τέλους τὴν νύχθ' ὅλην,
γυμνοῦθ' αὑτοὺς θᾶττον ἅπαντες.

Ἀχαιὸς δ' ἐν Ἄθλοις

πότερα θεωροῖς ἢ ταγηνισταῖς λέγεις;
418 Β. πόλλ' ἐσθίουσιν, ὡς ἐπασκούντων τρόπος.
Α. ποδαποὶ γάρ εἰσιν οἱ ξένοι; Β. Βοιώτιοι.

ἐκ τούτων εἰκός ἐστι καὶ Ἐρατοσθένη ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Πέμπελον φῆσαι ἐρωτηθέντα τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν 'οὐδέν, τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν οἷ' ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ.' Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησὶν ὡς Βοιωτοὶ μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ λευκτρικὰ κατὰ μικρὸν ἀνέπεσον ταῖς
b ψυχαῖς, καὶ ὁρμήσαντες ἐπ' εὐωχίας καὶ μέθας διέθεντο καὶ κοινωνεῖα τοῖς φίλοις. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐχόντων γενεὰς ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίοις τὸ πλέον μέρος τῆς οὐσίας, ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν οἷς ὑπῆρχε δειλινὰ τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν. διόπερ Μεγαρεῖς μισήσαντες

αὐτῶν τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἀπένευσαν εἰς τοὺς Ἀχαιούς.'

12. καὶ Φαρσάλιοι δὲ κωμῳδοῦνται ὡς πολυφάγοι. Μνησίμαχος γοῦν ἐν Φιλίππῳ φησί

τῶν Φαρσαλίων
ἥκει τις, ἵνα καὶ τὰς τραπέζας καταφάγῃ; c
Β. οὐδεὶς πάρεστιν. Α. εὖ γε δρῶντες. ἆρά που
ὀπτὴν κατεσθίουσι πόλιν ἀχαϊκήν;

ὅτι δὲ καὶ πάντες Θετταλοὶ ὡς πολυφάγοι διεβάλλοντο Κράτης φησὶν ἐν Λαμίᾳ

ἔπη τριπήχη θετταλικῶς τετμημένα.

τοῦτο δ' εἶπεν ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. Φιλέταιρος δ' ἐν Λαμπαδηφόροις

καὶ χειροβαρὲς σαρκὸς ὑείας
θετταλότμητον κρέας.

ἔλεγον δὲ καὶ θετταλικὴν ἔνθεσιν τὴν μεγάλην. Ἕρμιππος Μοίραις

ὁ Ζεὺς δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος d
μύων ξυνέπλαττε θετταλικὴν τὴν ἔνθεσιν.

ταῦτα δὲ καπανικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν;
Β. τὰ Θετταλῶν μὲν πολὺ καπανικώτερα.

οἷον τὰ ἁμαξιαῖα. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας καπάνας ἔλεγον. Ξέναρχος Σκύθαις

ἑπτὰ δὲ καπάνας ἔτρεφον εἰς Ὀλύμπια. e
Β. τί λέγεις; καπάνας; πῶς; Α. καπάνας Θετταλοὶ
πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας. Β. μανθάνω.

13. Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι κυλλήστιας ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς ποτὸν καταλέοντας. διὰ ταῦτα καὶ Ἀλεξῖνος ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχοριν

καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν. καὶ Πυθαγόρας δ' ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ
f Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου. οὐκ ἀπείχετο δὲ ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικὸς καὶ θῦσαί φησιν αὐτὸν ἑκατόμβην ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις.

ἡνίκα Πυθαγόρης τὸ περικλεὲς εὕρετο γράμμα,
κλεινὸς ἐφ' ᾧ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην.

419 ἦν δὲ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας καὶ εὐτελέστατα διεβίω, ὡς καὶ πολλάκις μέλιτι μόνῳ ἀρκεῖσθαι. τὰ παραπλήσια δ' ἱστορεῖται καὶ περὶ Ἀριστείδου καὶ Ἐπαμινώνδου καὶ Φωκίωνος καὶ Φορμίωνος τῶν στρατηγῶν. Μάνιος δὲ Κούριος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπὶ γογγυλίσι διεβίω πάντα τὸν χρόνον· καὶ Σαυνιτῶν αὐτῷ πολὺ χρυσίον προσπεμπόντων οὐκ ἔφη δεῖσθαι χρυσίου ἕως ἂν τοιαῦτα δειπνῇ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα Μεγακλῆς ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν.

14. τῶν δείπνων δὲ πολλοὶ τὰ μέτρια ἀσπάζον-
b ται, ὡς Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ παραδίδωσιν

ἀλλ' ἔγωγέ τοι τὰ δέοντ' ἔχων
τὰ περιττὰ μισῶ, τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ
τέρψις μὲν οὐκ ἔνεστι, πολυτέλεια δέ.

καὶ ἐν Ψευδομένῳ

τὰ περιττὰ μισῶ, τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ
δαπάνη πρόσεστιν, ἡδονὴ δ' οὐδ' ἡτισοῦν.

ἐν δὲ Συντρόφοις

ὡς ἡδὺ πᾶν τὸ μέτριον. οὔθ' ὑπεργέμων
c ἀπέρχομαι νῦν οὔτε κενός, ἀλλ' ἡδέως
ἔχων ἐμαυτοῦ. Μνησίθεος γάρ φησι δεῖν
φεύγειν ἁπάντων τὰς ὑπερβολὰς ἀεί.

Ἀρίστων δ' ὁ [Κεῖος] φιλόσοφος ἐν ἐρωτικῶν ὁμοίων

δευτέρῳ Πολέμωνά φησι τὸν ἀκαδημιακὸν παραινεῖν τοῖς ἐπὶ δεῖπνον πορευομένοις φροντίζειν ὅπως ἡδὺν πότον ποιῶνται μὴ μόνον εἰς τὸ παρὸν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὔριον. Τιμόθεος δ' ὁ Κόνωνος ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατηγικῶν δείπνων παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ ἐν Ἀκαδημείᾳ συμπόσιον καὶ ἑστια- d
θεὶς ἀφελῶς καὶ μουσικῶς ἔφη ὡς οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνονται. ὁ δ' Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἔφη ὡς καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμόθεος ἀπαντήσας τῷ Πλάτωνι εἶπεν 'ὑμεῖς, ὦ Πλάτων, εὐδειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν ἢ εἰς τὴν παροῦσαν ἡμέραν.' Πύρρων δ' ὁ Ἠλεῖος, τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτὸν ὑποδεξαμένου πολυτελῶς, ὡς ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ 'εἰς τὸ λοιπόν, εἶπεν, οὐχ ἥξω πρὸς σέ, ἂν οὕτως ὑποδέχῃ· ἵνα μήτ' ἐγώ c
σε ἀηδῶς ὁρῶ καταδαπανώμενον οὐκ ἀναγκαίως μήτε σὺ θλιβόμενος κακοπαθῇς. μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μεθ' ἑαυτῶν συνουσίᾳ προσῆκόν ἐστιν εὐεργετεῖν ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων, ὧν οἱ διακονοῦντες τὰ πλεῖστα δαπανῶσι.'

15. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Μενεδήμου βίῳ τὴν διάταξιν διηγούμενος τοῦ παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίου φησὶν ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτερος ἢ τρίτος καθ' αὑτόν· καὶ ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας. ἦν γὰρ τὸ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον f
ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγενομένους· ὧν, ὡς ἔοικεν, ὅτε προτερήσειαν ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων τί τὸ παρακείμενον εἴη καὶ πῶς ἔχοι τῆς τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄριστον. ὅτε μὲν οὖν ἀκούσειαν λάχανον ἢ τάριχος, ἀνεχώρουν· ὅτε δ' ὅτι κρεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο

420 παρεσκευασμένον οἶκον. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ἡτοιμασμένη ψίαθος ἐφ' ἑκάστης κλίνης, τοῦ δὲ χειμῶνος κῴδιον· προσκεφάλαιον δὲ αὑτὸν φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἦν κοτυλιαίου. τράγημα δὲ θέρμος μὲν ἢ κύαμος συνεχῶς, ποτὲ δὲ καὶ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι, τοῦ μὲν θέρους ἄπιος ἢ ῥόα, τοῦ δὲ ἔαρος ὦχροι, κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἰσχάδες. μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς γράψας σατύρους Μενέδημον, ἐν οἷς φησὶν ὁ σειληνὸς πρὸς τοὺς σατύρους

b παῖδες κρατίστου πατρὸς ἐξωλέστατοι,
ἐγὼ μὲν ὑμῖν, ὡς ὁρᾶτε, στρηνιῶ.
δεῖπνον γὰρ οὔτ' ἐν Καρίᾳ, μὰ τοὺς θεούς,
οὔτ' ἐν Ῥόδῳ τοιοῦτον οὔτ' ἐν Λυδίᾳ
κατέχω δεδειπνηκώς. Ἄπολλον ὡς καλόν.

καὶ προελθὼν

ἀλλὰ κυλίκιον
ὑδαρὲς ὁ παῖς περιῆγε τοῦ πεντωβόλου
ἀτρέμα παρεξεστηκός· ὅ τ' ἀλιτήριος
καὶ δημόκοινος ἐπεχόρευε δαψιλὴς
θέρμος, πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης.

c ἑξῆς δέ φησιν ὅτι ζητήσεις ἦσαν παρὰ πότον

τράγημα γὰρ
ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος.

ἱστορεῖ δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συνόντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον ὁ ὄρνις κατελάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τοῖσι δ' οὐδέπω κόρος.

16. Ἀρκεσίλαος δ' ἑστιῶν τινάς, καὶ ἐλλιπόντων τῶν ἄρτων νεύσαντος τοῦ παιδὸς ὡς οὐκ ἔτ' εἰσίν, ἀνακαγχάσας καὶ τὼ χεῖρε συγκροτήσας 'οἷόν τι, ἔφη, τὸ συμπόσιόν ἐστιν ἡμῶν, ἄνδρες φίλοι. ἄρτους ἐπι-
d λελήσμεθ' ἀρκοῦντας πρίασθαι. τρέχε δὴ παῖ.' καὶ

τοῦτ' ἔλεγεν αὐτὸς γελῶν· καὶ τῶν παρόντων δ' ἄθρους ἐξεχύθη γέλως, καὶ διαγωγὴ πλείων ἐνέπεσε καὶ διατριβή, ὥστε ἥδυσμα γενέσθαι τῷ συμποσίῳ τὴν τῶν ἄρτων ἔνδειαν. ἄλλοτε δὲ ὁ Ἀρκεσίλαος Ἀπελλῇ τῷ γνωρίμῳ προστάξας καθυλίσαι τὸν οἶνον, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἐκεῖνος τὰ μὲν ἐτάραττε τὰ δὲ ἐξέχει, καὶ πολὺ θολώτερος ἐφαίνετο ὁ οἶνος, ὑπομειδιάσας ἔφη 'ἐγὼ δὲ καθυλίσαι προσέταξα ἀνθρώπῳ μηδὲν ἑορακότι ἀγαθόν, ὥσπερ οὐδ' ἐγώ. ἀνάστηθι οὖν σύ, Ἀρίδικε· σὺ δὲ ἀπελθὼν τὰ ἐκτὰ τρύπα.' ταῦτα δ' οὕτως εὔφραινε καὶ ἐξιλάρου τοὺς e
παρόντας, ὡς εὐθυμίας πληροῦσθαι.

17. οἱ δὲ νῦν συνάγοντες τὰ δεῖπνα καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας βοῶσι, κεκράγασι, βλασφημοῦσι τὸν οἰνοχόον, τὸν διάκονον, τὸν μάγειρον, κλάουσι δ' οἱ παῖδες τυπτόμενοι κονδύλοις ἄλλος ἄλλοθεν. καὶ οὐχ οἷον οἱ κεκλημένοι μετὰ πάσης ἀηδίας δειπνοῦσιν, ἀλλὰ κἂν τύχῃ θυσία τις οὖσα, παρακαλυψάμενος ὁ θεὸς οἰχήσεται, καταλιπὼν οὐ μόνον τὸν οἶκον ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν. γελοῖον f
γάρ ἐστιν αὐτὸν εὐφημίαν κηρύξαντα καταρᾶσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. καὶ τοῖς δειπνοῦσι δ' ἂν εἴποι ὁ τοιοῦτος

νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.

τῷ γὰρ τοιούτῳ ὁ οἶκος

ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων. 421

τούτων λεχθέντων ἔφη τις τῶν παρόντων, παραιτητέον εἰς ταῦτ' ἀποβλέποντας ἔστι τὸ γαστρίζεσθαι. ἀτελὲς γὰρ δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν, ὡς Ἄμφις φησὶν ἐν Πανί, οὐδὲ ὕβρεις καὶ προπηλακισμούς, ὡς Ἄλεξις ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι μαρτυρεῖ διὰ τούτων

φιλεῖ γὰρ ἡ μακρὰ συνουσία
καὶ τὰ συμπόσια τὰ πολλὰ καὶ καθ' ἡμέραν ποιεῖν
σκῶψιν. ἡ σκῶψις δὲ λυπεῖ πλεῖον ἢ τέρπει πολύ.
b τοῦ κακῶς λέγειν γὰρ ἀρχὴ γίγνετ'. ἂν δ' εἴπῃς ἅπαξ,
εὐθὺς ἀντήκουσας. ἤδη λοιδορεῖσθαι λείπεται.
εἶτα τύπτεσθαι δέδεικται καὶ παροινεῖν. ταῦτα γὰρ
κατὰ φύσιν πέφυκεν οὕτως· καὶ τί μάντεώς σε δεῖ;

18. καὶ Μνησίμαχος δὲ ἐν Φιλίππῳ διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα κόρον ἐν τοῖς δείπνοις παράγει τι συμπόσιον, πολέμου παρασκευὴν ἐπαγγελλόμενον καὶ ὡς
c ἀληθῶς κατὰ τὸν χαριέστατον Ξενοφῶντα πολέμου ἐργαστήριον. λέγει δ' οὕτως

ἆρ' οἶσθ' ὁτιὴ πρὸς ἄνδρας ἐστί σοι μάχη,
οἳ τὰ ξίφη δειπνοῦμεν ἠκονημένα,
ὄψον δὲ δᾷδας ἡμμένας καταπίνομεν;
ἐντεῦθεν εὐθὺς ἐπιφέρει τραγήματα
ἡμῖν ὁ παῖς μετὰ δεῖπνον ἀκίδας κρητικάς
ὥσπερ ἐρεβίνθους δορατίων τε λείψανα
κατεαγότ', ἀσπίδας δὲ προσκεφάλαια καὶ
θώρακας ἔχομεν, πρὸς ποδῶν δὲ σφενδόνας
καὶ τόξα, καταπέλταισι δ' ἐστεφανώμεθα.

d καὶ Κολοφώνιος δὲ Φοίνιξ φησίν

Νίνου κάδοι μάχαιρα, καὶ κύλιξ αἰχμή,
κύμβη δὲ τόξα, δήιοι δὲ κρητῆρες,
ἵπποι δ' ἄκρητος, κἀλαλὴ 'μύρον χεῖτε.'

ἐν δὲ τῷ Παρασίτῳ Ἄλεξις περὶ πολυφάγου τινὸς διαλεγόμενός φησι

εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ

καλοῦσι δ' αὐτὸν πάντες οἱ νεώτεροι
παράσιτον ὑποκόρισμα· τῷ δ' οὐδὲν μέλει.
δειπνεῖ δ' ἄφωνος Τήλεφος, νεύων μόνον
πρὸς τοὺς ἐπερωτῶντάς τι, ὥστε πολλάκις
αὐτὸν ὁ κεκληκὼς τοῖς Σαμόθρᾳξιν εὔχεται e
λῆξαι πνέοντα καὶ γαληνίσαι ποτέ.
χειμὼν ὁ μειρακίσκος ἐστὶ τοῖς φίλοις.

Δίφιλος δ' ἐν Ἡρακλεῖ περί τινος τῶν ὁμοίων διαλεγόμενος διέξεισιν

ἐμὲ μὲν οὖν ὁρᾷς πεπωκότα
ἤδη τ' ἀκροθώρακ' ὄντα κεὐθυμούμενον,
τονδὶ δὲ ναστὸν Ἀστίωνος μείζονα
ἤδη σχεδὸν δωδέκατον ἠριστηκότα.

διὸ καλῶς ἔλεγεν ὁ Βορυσθενίτης Βίων οὐ δεῖν ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰς ἡδονὰς πορίζεσθαι ἀλλ' ἀπὸ τοῦ f
φρονεῖν. ὁ δ' Εὐριπίδης φησί

φαύλῃ διαίτῃ προσβαλὼν ἥσθη στόμα,

ὡς τῆς ἀπὸ τῶν προσφορῶν τέρψεως περὶ τὸ στόμα μᾶλλον γινομένης. Αἰσχύλος τ' ἐν Φινεῖ

καὶ ψευδόδειπνα πολλὰ μαργώσης γνάθου
ἐρρυσίαζον στόματος ἐν πρώτῃ χαρᾷ.

ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Εὐριπίδης περὶ εὐτελείας λέγων

βίος δὲ πορφυρέων θαλάσσιος
οὐκ εὐτράπεζος, ἀλλ' ἐπάκτιοι φάτναι. 422
ὑγρὰ δὲ μήτηρ οὐ πεδοστιβὴς τροφὸς
θάλασσα· τήνδ' ἀροῦμεν, ἐκ ταύτης βίος
βρόχοισι καὶ πέδαισιν οἴκαδ' ἔρχεται.

19. μέγα γὰρ ἀνθρώποις κακὸν ἡ γαστήρ, περὶ ἧς φησιν Ἄλεξις ἐν Συναποθνήσκουσι

μάθοις δ' ἂν οἷον ἀνθρώποις κακὸν
ἔστιν ἡ γαστήρ, διδάσκει δ' οἷ' ἀναγκάζει θ' ὅσα.

εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ σώματος,
b οὔτ' ἂν ἀδικοῖτ' οὐδὲν οὐδεὶς οὔθ' ὑβρίζοι τἂν ἑκών.
νῦν δὲ διὰ ταύτην ἅπαντα γίγνεται τὰ δυσχερῆ.

Δίφιλος δ' ἐν Παρασίτῳ

εὖ γ' ὁ κατάχρυσος εἶπε τοῦτ' Εὐριπίδης
'νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ ταλαίπωρός τέ μου
γαστήρ.' ταλαιπωρότερον οὐδέν ἐστι γὰρ
τῆς γαστρός, εἰς ἣν βρωτὸν ἐμβαλεῖς [ἅπαν],
ἀλλ' οὐχ ἕτερον εἰς ἄγγος. ἐν πήρᾳ φέροις
c ἄρτους ἂν ἀλλ' οὐ ζωμόν, ἢ διαφθερεῖς.
εἰς σπυρίδα μάζας ἐμβαλεῖς ἀλλ' οὐ φακῆν.
οἰνάριον εἰς λάγυνον ἀλλ' οὐ κάραβον.
εἰς τὴν θεοῖς ἐχθρὰν δὲ ταύτην εἰσφορεῖν
πάντ' ἔσθ' ἑαυτοῖς μηδὲν ὁμολογούμενα.
κοὐ προστίθημι τἄλλα, διότι πανταχοῦ
διὰ τὴν τάλαιναν πάντα ταύτην γίγνεται.

καὶ Κράτης δ' ὁ κυνικός, ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς Διαδοχαῖς, ἐπερράπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα
d σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων καὶ λάγυνον πέμψαντα οἴνου· εἴθε γάρ, ἔφη, τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἦν φέρειν. Στίλπων δ' οὐ κατεπλάγη τὴν ἐγκράτειαν καταφαγὼν σκόροδα καὶ κατακοιμηθεὶς ἐν τῷ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερῷ. ἀπείρητο δὲ τῷ τούτων τι φαγόντι μηδὲ εἰσιέναι. ἐπιστάσης δὲ αὐτῷ τῆς θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους καὶ εἰπούσης ὅτι 'φιλόσοφος ὢν ὦ Στίλπων παραβαίνεις τὰ νόμιμα;' καὶ τὸν δοκεῖν ἀποκρίνασθαι [κατὰ τοὺς ὕπνους] 'σὺ δέ μοι πάρεχ' ἐσθίειν, καὶ σκορόδοις οὐ χρήσομαι.'

e 20. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη· ἐπεὶ δεδείπναμεν — εἴρηκε δὲ οὕτως Ἄλεξις ἐν Κουρίδι 'ἐπεὶ πά-

λαι δεδείπναμεν.' Εὔβουλος Προκρίδι 'ἡμεῖς δ' οὐδέπω δεδείπναμεν.' καὶ πάλιν 'ὃν χρῆν δεδειπνάναι πάλαι.' καὶ Ἀντιφάνης ἐν Λεωνίδῃ

ἀλλὰ πρὶν δεδειπνάναι
ἡμᾶς παρέσται.

καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι

ὥρα βαδίζειν μοὐστὶ πρὸς τὸν δεσπότην,
ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι δεδειπνάναι.

καὶ ἐν Δαναΐσιν

ἤδη παροινεῖς εἴς με πρὶν δεδειπνάναι. f

καὶ Πλάτων Σοφισταῖς καὶ Ἐπικράτης ὁ Ἀμβρακιώτης, μέσης δ' ἐστὶ κωμῳδίας ποιητής, ἐν Ἀμαζόσιν

δεδειπνάναι γὰρ ἄνδρες εὐκαίρως πάνυ
δοκοῦσί μοι.

καὶ ἠρίσταμεν δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

ὑποπεπώκαμεν [μέν], ὦνδρες, καὶ καλῶς ἠρίσταμεν.

καὶ Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις 'ἠριστάναι [καὶ παρι- 423
στάναι] τουτί.' Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ

ἠρίσταμεν, δεῖ γὰρ συνάπτειν τὸν λόγον.

καταριστᾶν δὲ εἴρηκεν ἐν τῷ Πολιτικῷ Ἀντιφῶν οὕτως 'ὅτι δὴ τὰ πράγματα τὰ ἑαυτοῦ ἢ τὰ τῶν φίλων κατηρίστηκεν.' παραδεδειπνημένος δ' εἴρηκεν Ἄμφις ἐν Πλάνῳ 'παραδεδειπνημένος, παῖδες, πάλαι.'

21. 'τοῖς οὖν θεοῖς, κατὰ τὸν Πλάτωνα ὅς ἐν
Φιλήβῳ φησίν, εὐχόμενοι κεραννύωμεν, εἴτε Διόνυ- b
σος εἴθ' Ἥφαιστος εἴθ' ὅστις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἴληχε τῆς συγκράσεως. καθάπερ γὰρ ἡμῖν οἰνοχόοις τισὶ παρεστᾶσι κρῆναι. καὶ μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τις τὴν τῆς ἡδονῆς, τὴν δὲ τῆς φρονήσεως νηφαντικὴν καὶ ἄοινον αὐστηροῦ τινὸς καὶ ὑγιεινοῦ ὕδατος·

ἃς προθυμητέον ὡς κάλλιστα συμμιγνύναι.' ὥρα οὖν πίνειν ἡμῖν ἐστί, καὶ τῶν παίδων τις ἐκ τοῦ κυλικείου τῶν ποτηρίων παραφερέτω· ὁρῶ γὰρ

πλῆθος καλῶν καὶ ποικίλων ἐκπωμάτων.

c δοθέντος οὖν ποτηρίου μεγάλου ἔφη, ἀλλ' ἀκρατέ-
στερόν μοι ὦ παῖ τῷ κυάθῳ πληρῶν ἔγχει εἰς τὴν κύλικα, μὴ κατὰ τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀντιφάνην, ὅς ἐν Διδύμοις φησί

τὸ ποτήριόν μοι τὸ μέγα προσφέρει λαβών.
ἐπεχεάμην ἄκρατον. ἔγχει, παιδίον,
κυάθους θεῶν τε καὶ θεαινῶν μυρίους,
ἔπειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι τῆς σεμνῆς θεᾶς
καὶ τοῦ γλυκυτάτου βασιλέως διμοιρίαν.

ἐμοὶ οὖν ὦ παῖ ζωρότερον κέραιρε. οὔπω γὰρ λέγο-
d μεν περὶ ἀριθμοῦ κυάθων (δείξω δ' ὅτι καὶ ὁ κύα-
θος εἴρηται καὶ τὸ ἀκρατέστερον) καὶ περὶ οἰνοχόων.

22. πρότερον δέ μοι λέξεται περὶ τοῦ ζωρότερον. Ἀντιφάνης Μειλανίωνι

τοῦτον ἐγὼ κρίνω μετανιπτρίδα τῆς ὑγιείας
πίνειν ζωροτέρῳ χρώμενον οἰνοχόῳ.

ἐν δὲ Λάμπωνι

ὁ δεῖν' Ἴαπυξ, κέρασον εὐζωρέστερον.

Ἔφιππος Ἐφήβοις

φιάλην ἑκατέρᾳ
e ἔδωκε κεράσας ζωρότερον ὁμηρικῶς.

τινὲς δὲ καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ 'ζωρότερον δὲ κέραιρε' οὐκ ἄκρατον σημαίνειν φασὶν ἀλλὰ θερμόν, ἀπὸ τοῦ ζωτικοῦ καὶ τῆς ζέσεως. ἑταίρων γὰρ παρόντων νέον ἐξ ὑπαρχῆς κεράννυσθαι κρατῆρα ἄτοπον. ἄλλοι δὲ τὸ εὔκρατον ὥσπερ τὸ δεξιτερὸν ἀντὶ τοῦ δεξιοῦ. τινὲς δὲ ἐπεὶ οἱ ἐνιαυτοὶ ὧροι λέγονται καὶ τὸ ζα ὅτι

μέγεθος ἢ πλῆθος σημαίνει, ζωρὸν τὸν πολυετῆ λέγε-
σθαι. Δίφιλος δὲ ἐν Παιδερασταῖς φησίν

ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν. f
εὐζωρότερόν γε νὴ Δί' ὦ παῖ δός· τὸ γὰρ
ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἐστὶ τῇ ψυχῇ κακόν.

Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης ζωρότερόν φησιν
εἶναι τὸ κεκραμένον παρατιθέμενος Ἐμπεδοκλέους
τάδε

αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι, 424
ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα, διαλλάσσοντα κελεύθους.

23. κύαθον δ' ἐπὶ τοῦ ἀντλητῆρος Πλάτων εἴρη-
κεν ἐν Φάωνι οὕτως

τῷ στόματι τὸν κύαθον ὧδ' εἰληφότες.

καὶ ἐν Πρέσβεσι

κυάθους ὅσους ἐκλέπτεθ' ἑκάστοτε.

Ἄρχιππος Ἰχθύσι

κύαθον ἐπριάμην παρὰ Δαισίου. b

τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν Εἰρήνῃ Ἀριστοφάνους

ὑπωπιασμέναι
ἁπαξάπασαι καὶ κυάθους προσκείμεναι.

τὰ γὰρ ὑπώπια τοῖς κυάθοις περιθλώμενα ἀμαυροῦ-
ται. μνημονεύει τοῦ κυάθου καὶ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ
Παιδείας καὶ Κρατῖνος, ἔτι δ' Ἀριστοφάνης πολλα-
χοῦ, καὶ Εὔβουλος ἐν Ὀρθάνῃ. Φερεκράτης δ' ἐν
Λήροις ἀργυροῦν κύαθον ὠνόμασε. Τίμων δ' ἐν δευ-
τέρῳ σίλλων ἀρυσαίνας κέκληκε τοὺς κυάθους φά-
σκων οὑτωσί 'ἀπληστοίνους τ' ἀρυσαίνας' ἀπὸ τοῦ c
ἀρύσασθαι ὀνομάσας. καλοῦνται δὲ καὶ ἀρυστῆρες
καὶ ἀρύστιχοι. Σιμωνίδης

ἔδωκεν οὐδεὶς οὐδ' ἀρυστῆρα τρυγός.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Σφηξίν

ἐγὼ γὰρ εἶχον τούσδε τοὺς ἀρυστίχους.

Φρύνιχος Ποαστρίαις 'κύλικ' ἀρύστιχον.' ἔνθεν καὶ
ἡ ἀρύταινα. ἔλεγον δὲ καὶ ἔφηβον τὸ τοιοῦτον
σκεῦος, ὡς Ζηνοφάνης ἐν τῷ Συγγενικῷ. Πολύβιος
δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ ποταμόν τινα ἀνα-
d γράφει Κύαθον καλούμενον περὶ Ἀρσινόην πόλιν
Αἰτωλίας.

24. τῷ δὲ ἀκρατέστερον Ὑπερείδης κέχρηται ἐν
τῷ κατὰ Δημοσθένους γράφων οὕτως 'εἰ μέν τις
ἀκρατέστερον ἔπινεν, ἐλύπει σέ.' τούτῳ ὅμοιόν ἐστι
τὸ ἀνιηρέστερον καὶ τὸ ἐν Ἡλιάσιν Αἰσχύλου 'ἀφθο-
νέστερον λίβα.' καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Πύρρᾳ εὐω-
νέστερον ἔφη. καὶ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου δὲ ὁ Ὑπε-
ρείδης εἴρηκε 'ῥᾳδιεστέραν τὴν πόλιν.' τῷ δὲ κεραν-
νύειν κέχρηται Πλάτων μὲν ἐν Φιλήβῳ 'τοῖς δὴ θεοῖς
ὦ Πρώταρχε εὐχόμενοι κεραννύωμεν.' καὶ Ἀλκαῖος
e ἐν Ἱερῷ γάμῳ 'κεραννύουσιν ἀφανίζουσί τε.' Ὑπε-
ρείδης Δηλιακῷ 'καὶ τὸν κρατῆρα τὸν πανιώνιον κοινῇ
οἱ Ἕλληνες κεραννύουσιν.' ᾠνοχόουν τε παρὰ τοῖς
ἀρχαίοις οἱ εὐγενέστατοι παῖδες, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου
υἱός

ᾠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.

καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν παισὶν ᾠνοχόησε. Θεό-
φραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ μέθης φησί 'πυνθάνομαι
δ' ἔγωγε καὶ Εὐριπίδην τὸν ποιητὴν οἰνοχοεῖν Ἀθή-
f νησι τοῖς ὀρχησταῖς καλουμένοις. ὠρχοῦντο δ' οὗτοι
περὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νεὼν τοῦ Δηλίου, τῶν πρώ-
των ὄντες Ἀθηναίων, καὶ ἐνεδύοντο ἱμάτια τῶν θη-
ραϊκῶν. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτός ἐστιν ᾧ τὰ θαργήλια
ἄγουσι. καὶ διασώζεται Φλυῆσιν ἐν τῷ δαφνηφορείῳ
γραφὴ περὶ τούτων.' τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Ἱερώνυμος

ὁ Ῥόδιος, Ἀριστοτέλους ὢν μαθητής, καὶ οὗτος ἐν τῷ περὶ μέθης. Σαπφώ τε ἡ καλὴ πολλαχοῦ Λάριχον τὸν ἀδελφὸν ἐπαινεῖ ὡς οἰνοχοοῦντα ἐν τῷ πρυτα- 425
νείῳ τοῖς Μυτιληναίοις. καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δὲ οἱ εὐγενέστατοι τῶν παίδων τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐκτελοῦσιν ἐν ταῖς δημοτελέσι τῶν θυσιῶν, πάντα τοὺς Αἰολεῖς μιμούμενοι, ὡς καὶ κατὰ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς.

25. τοσαύτη δ' ἦν ἡ τῶν παλαιοτέρων τρυφὴ περὶ τὰς πολυτελείας, ὥστε μὴ μόνον οἰνοχόους ἔχειν ἀλλὰ καὶ οἰνόπτας. ἀρχὴ γοῦν ἐστιν οἱ οἰνόπται παρὰ Ἀθηναίοις, ἧς μνημονεύει ἐν ταῖς Πόλεσιν Εὔπολις ἐν τούτοις

> οὓς δ' οὐκ ἂν εἵλεσθ' οὐδ' ἂν οἰνόπτας πρὸ τοῦ, b
> νυνὶ στρατηγοὺς [ἔχομεν]. ὦ πόλις πόλις,
> ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς.

οἱ δὲ οἰνόπται οὗτοι ἐφεώρων τὰ ἐν τοῖς δείπνοις εἰ κατ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες. καὶ ἦν ἡ ἀρχὴ εὐτελής, ὡς ὁ ῥήτωρ φησὶ Φιλῖνος ἐν τῇ Κροκωνιδῶν διαδικασίᾳ. καὶ ὅτι τρεῖς ἦσαν οἱ οἰνόπται, οἵτινες καὶ παρεῖχον τοῖς δειπνοῦσι λύχνους καὶ θρυαλλίδας. ἐκάλουν δέ τινες τούτους καὶ ὀφθαλμούς. παρὰ δὲ c
Ἐφεσίοις οἱ οἰνοχοοῦντες ἤθεοι τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ ταῦροι ἐκαλοῦντο, ὡς Ἀμερίας φησίν. Ἑλλησπόντιοι δὲ ἐπεγχύτην ὀνομάζουσι τὸν οἰνοχόον, καὶ τὴν κρεανομίαν κρεοδαισίαν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ τρωικοῦ διακόσμου. τοῖς δὲ θεοῖς οἰνοχοοῦσαν τινὲς ἱστοροῦσι τὴν Ἁρμονίαν, ὡς Καπίτων ἱστορεῖ ὁ ἐποποιός, Ἀλεξανδρεὺς δὲ γένος, ἐν δευτέρῳ Ἐρωτικῶν. Ἀλκαῖος δὲ καὶ τὸν Ἑρμῆν εἰσάγει αὐτῶν οἰνοχόον, ὡς καὶ Σαπφὼ λέγουσα

d κάδδ' ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο,
Ἑρμᾶς δὲ ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχόησε.

26. οἱ δὲ παλαιοὶ τοὺς πρὸς ταῖς ὑπηρεσίαις ταύταις κήρυκας ἐκάλουν. Ὅμηρος

> κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ φέρον θεῶν ὅρκια πιστά,
> ἄρνε δύω καὶ οἶνον ἐΰφρονα, καρπὸν ἀρούρης,
> ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
> κῆρυξ Ἰδαῖος ἠδὲ χρύσεια κύπελλα.

καὶ πάλιν

> e ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ
> ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον
> μίσγον, ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν.

Κλείδημος δὲ τοὺς μαγείρους κήρυκάς φησι καλεῖσθαι. καὶ τὴν Ἥβην δέ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια. Κλεινοῦς δὲ τῆς οἰνοχόου Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως ἐπίκλην δὲ φιλαδέλφου μνημονεύει Πτολεμαῖος ὁ
f τοῦ Ἀγησάρχου ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ φιλοπάτορα ἱστοριῶν. Πολύβιος δὲ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ ἀνδριάντας αὐτῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑστάναι φησὶ κατὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως μονοχίτωνας, ῥυτὸν κρατοῦντας ἐν ταῖς χερσίν.

27. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἐκπίνων τὸ ποτήριον ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη

> 426 τήνδ' ἐγὼ
> μεστὴν ἅπαξ ἐπονομάσας προπίομαι
> συγγενέσι πίστωμα φιλίας.

πρὸς ὃν ἔτι πίνοντα τῶν παρόντων τις προσέθηκε τὰ λειπόμενα ἰαμβεῖα

> πιὼν ἐρῶ
> τὰ λοιπά· πνίγομαι γάρ. Β. ἀλλ' ἐπιρρόφει.

καὶ Διοκλῆς ἐν Μελίσσαις

καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἐκπιὼν ἔφη, ταῦτα μὲν Κλέαρχος ἐν Κιθαρῳδῷ. ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς Ἄμφιδος Ἐρίθους παρακελεύομαι

ὁ παῖς σοβείτω τοῖς ποτηρίοις συχνούς.

καί

πίμπλη σὺ μὲν ἐμοί, σοὶ δ' ἐγὼ δώσω πιεῖν· b
ἀμυγδαλῇ μὲν παιζέτω παρ' ἀμυγδαλῆν.

ταῦτα δ' ἔφη Ξέναρχος ἐν Διδύμοις. αἰτούντων οὖν τῶν μὲν πλέον οἴνου τῶν δὲ ἴσον ἴσῳ φασκόντων κίρνασθαι, καὶ εἰπόντος τινὸς Ἄρχιππον εἰρηκέναι ἐν δευτέρῳ Ἀμφιτρύωνι

τίς ἐκέρασε σφῷν ὦ κακόδαιμον ἴσον ἴσῳ;

καὶ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ

τὸν δ' ἴσον ἴσῳ φέροντ' ἔγωγ' ἐκτήκομαι·

ἔδοξε πᾶσι λέγειν περὶ τῶν κράσεων τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

28. καί τινος εἰπόντος ὅτι Μένανδρος ἐν Ἥρῳ ἔφη

χοῦς κεκραμένου
οἴνου· λαβὼν ἔκπιθι τοῦτον

ὁ Δημόκριτος ἔφη, Ἡσίοδος μὲν ὦ ἑταῖροι παραινεῖ

τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἱέμεν οἴνου.

διὸ καὶ Ἀναξίλας ἐν Νηρεῖ ἔφη

καίτοι πολύ γ' ἔσθ' ἥδιον. οὐ γὰρ ἄν ποτε
ἔπινον ἂν τρί' ὕδατος, οἴνου δ' ἓν μόνον.

Ἄλεξις δ' ἐν Τιτθῇ ἔτι σωφρονικώτερον κιρνάναι παρακελεύεται

ἰδοὺ πάρεστιν οἶνος· οὔκουν ἐγχέω, d
Κρίτων, πολύν; Β. βέλτιον ἕνα καὶ τέτταρας.
Β. ὑδαρῆ λέγεις. ὅμως δὲ ταύτην ἐκπιὼν
. . λέγε τι καὶ διατριβήν γε τῷ πότῳ
ποιῶμεν.

καὶ Διοκλῆς ἐν Μελίσσαις

πῶς δὲ καὶ κεκραμένον
πίνειν τὸν οἶνον δεῖ με; Β. τέτταρα καὶ δύο.

ἡ δ' οὖν κρᾶσις αὕτη παρὰ τὸ ἔθος οὖσα ἐπέμνησε τάχα καὶ τὴν θρυλουμένην παροιμίαν

ἢ πέντε πίνειν ἢ τρί' ἢ μὴ τέτταρα.

e ἢ γὰρ δύο πρὸς πέντε πίνειν φασὶ δεῖν ἢ ἕνα πρὸς τρεῖς. περὶ δὲ ταύτης τῆς κράσεως Ἴων ὁ ποιητὴς ἐν τῷ περὶ Χίου φησὶν ὅτι εὑρὼν ὁ μάντις Παλαμήδης ἐμαντεύσατο πλοῦν ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησι πίνουσι τρεῖς πρὸς ἕνα κυάθους. οἱ δ' ἐπιτεταμένως χρώμενοι τῷ ποτῷ δύο οἴνου ἔπινον πρὸς πέντε ὕδατος. Νικοχάρης γοῦν ἐν Ἀμυμώνῃ πρὸς τοὔνομα παίζων ἔφη

f Οἰνόμαος οὗτος, χαῖρε πέντε καὶ δύο·
κἀγώ τε καὶ σὺ συμπόται γενοίμεθ' ἄν.

τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ ἐν Λημνίαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Ἀποκοτταβίζουσιν

ἐγὼ δὲ (Διόνυσος) πᾶσιν (ὑμῖν) εἰμὶ πέντε καὶ δύο.

Εὔπολις Αἰξί

Διόνυσε χαῖρε, μή τι πέντε καὶ δύο;

Ἕρμιππος Θεοῖς

ἔπειθ', ὅταν πεινώμεθ' ἢ διψώμεθα,
εὐχόμεθα πρὸς τοῦτ' 'οἶνος ὦ κέρας γενοῦ.'
427 κἀς τοῦ καπήλου 'γὼ φέρω παίζων ἅμα,
κεὐθὺς γεγένηται τοῦτο πέντε καὶ δύο.

29. παρὰ δὲ Ἀνακρέοντι εἷς οἴνου πρὸς δύο ὕδατος

ἄγε δὴ φέρ' ἡμὶν ὦ παῖ
κελέβην, ὅκως ἄμυστιν
προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας

ὕδατος τὰ πέντε δ' οἴνου

λιὰ καλούμενα μέλη τῶν ἀρχαίων ποιητῶν πλήρη

ὕδατος τὰ πέντε δ' οἴνου
κυάθους, ὡς ἀνυβριστὶ
ἀνὰ δηὖτε βασσαρήσω.

καὶ προελθὼν τὴν ἀκρατοποσίαν σκυθικὴν καλεῖ πόσιν

ἄγε δηὖτε μηκέθ' οὕτω
πατάγῳ τε κἀλαλητῷ
σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ b
μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς
ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις.

καὶ Λακεδαιμόνιοι δ', ὥς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, Κλεομένη τὸν βασιλέα Σκύθαις ὁμιλήσαντα καὶ ἀκρατοπότην γενόμενον ἐκ τῆς μέθης φασὶ μανῆναι. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες, ὅταν βούλωνται ἀκρατέστερον πίνειν, ἐπισκυθίσαι λέγουσι. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ μέθης περὶ τούτων οὕτως γράφει 'ἐπεὶ καὶ Κλεομένη τὸν Σπαρτιάτην φασὶν οἱ Λάκωνες μανῆναι, διὰ τὸ Σκύθαις ὁμιλήσαντα μαθεῖν ἀκρατοποτεῖν. ὅθεν ὅταν βούλωνται πιεῖν ἀκρατέ- c
στερον 'ἐπισκύθισον' λέγουσιν.' Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ τοὺς σατύρους ποιεῖ δυσχεραίνοντας ἐπὶ τῷ ὑδαρῆ πίνειν καὶ λέγοντας

μῶν ἀχελῷος ἐγκεκραμένος πολύς;
Β. ἀλλ' οὐδὲ λεῖξαι τοῦδε τῷ γένει θέμις.
Α. καλῶς μὲν οὖν ἂν ἐγχέαις Σκύθῃ πιεῖν.

30. ἦσαν δ' αἱ τῶν ἀκρατοποτῶν ἐπιχύσεις, ὥς φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης, οὐ παλαιαί· d
ἀλλ' ἦν ἀπ' ἀρχῆς τὸ μὲν σπένδειν ἀποδεδομένον τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ κότταβος τοῖς ἐρωμένοις. ἐχρῶντο γὰρ ἐπιμελῶς τῷ κοτταβίζειν, ὄντος τοῦ παιγνίου σικελικοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀνακρέων ὁ Τήιος πεποίηκε 'σικελὸν κότταβον ἀγκύλῃ παίζων.' διὸ καὶ τὰ σκο-

λιὰ καλούμενα μέλη τῶν ἀρχαίων ποιητῶν πλήρη ἐστί. λέγω δ' οἷον καὶ Πίνδαρος πεποίηκε

χάριτάς τ' ἀφροδισίων ἐρώτων,
ὄφρα σὺν Χιμάρῳ μεθύων
e Ἀγάθωνί τε καλῷ κότταβον.

τοῖς δὲ τετελευτηκόσι τῶν φίλων ἀπένεμον τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν τραπεζῶν. διὸ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς Σθενεβοίας φησίν, ἐπειδὴ νομίζει τὸν Βελλεροφόντην τεθνάναι

πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ἐκ χερός,
ἀλλ' εὐθὺς αὐδᾷ 'τῷ κορινθίῳ ξένῳ.'

31. οὐκ ἐμέθυον δ' οἱ πάλαι. ἀλλὰ καὶ Πιττακὸς Περιάνδρῳ τῷ Κορινθίῳ παρῄνει μὴ μεθύσκεσθαι
f μηδὲ κωμάζειν, ἵν', ἔφη, μὴ γνωσθῇς οἷος ὢν τυγχάνεις, ἀλλ' οὐχ οἷος προσποιῇ. 'κάτοπτρον' γὰρ 'εἴδους χαλκός ἐστ' οἶνος δὲ νοῦ.' διὸ καὶ καλῶς οἱ παροιμιαζόμενοι λέγουσι τὸν οἶνον οὐκ ἔχειν πηδάλια. Ξενοφῶν γοῦν ὁ Γρύλλου, παρὰ Διονυσίῳ ποτὲ τῷ Σικελιώτῃ πίνειν ἀναγκάζοντος τοῦ οἰνοχόου, προσαγορεύσας ὀνομαστὶ τὸν τύραννον, τί δή, ἔφη, ὦ Διο-
428 νύσιε, οὐχὶ καὶ ὁ ὀψοποιὸς ἀγαθὸς ὢν καὶ ποικίλος ἀναγκάζει ἡμᾶς εὐωχουμένους ἐσθίειν καὶ μὴ βουλομένους, ἀλλὰ κοσμίως ἡμῖν παρατίθησι τὴν τράπεζαν σιγῶν; καὶ ὁ Σοφοκλῆς δὲ ἐν . . . σατυρικῷ φησὶν ὡς ἄρα

τὸ πρὸς βίαν
πίνειν ἴσον πέφυκε τῷ διψῆν κακόν.

ὅθεν εἴρηται καὶ τό

οἶνος ἄνωγε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν.

Σθένελός τε ὁ ποιητὴς οὐ κακῶς εἴρηκεν

οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀναβάλλει.

b ὁ δὲ Φωκυλίδης ἔφη

χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων

χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισομενάων
ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν.

ἔτι δὲ καὶ νῦν τοῦτο παραμένει παρ' ἐνίοις τῶν Ἑλλήνων. ἐπεὶ δὲ τρυφᾶν ἤρξαντο καὶ χλιδῶσι, κατερρύησαν ἀπὸ τῶν δίφρων ἐπὶ τὰς κλίνας, καὶ λαβόντες σύμμαχον τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ῥᾳστώνην ἀνειμένως ἤδη καὶ ἀτάκτως ἐχρῶντο τῇ μέθῃ, χορηγούσης οἶμαι τῆς παρασκευῆς εἰς τὰς ἡδονάς.

32. διὸ καὶ Ἡσίοδος ἐν ταῖς Ἠοίαις εἶπεν

οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος. c
ὅστις ἄδην πίνει, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος,
σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέει γλῶσσάν τε νόον τε
δεσμοῖς ἀφράστοισι· φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος.

καὶ Θέογνις δέ φησιν

ἥξω δ' ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι,
οὔτε τι νήφων εἴμ' οὔτε λίην μεθύων.
ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκ ἔτ' ἐκεῖνος
τῆς αὑτοῦ γλώσσης καρτερὸς οὐδὲ νόου· d
μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ νήφοσι γίγνεται αἰσχρά·
αἰδεῖται δ', ἔρδων οὐδέν, ὅταν μεθύῃ,
τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων, τότε νήπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα
γιγνώσκων μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην.
πρὶν μεθύειν ἄρξῃ δ', ἀπανίστασο, μή σε βιάσθω
γαστὴρ ὥστε κακὸν λάτριν ἐφημέριον.

Ἀνάχαρσίς τε ὁ σοφὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῆς ἀμπέλου δύναμιν τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ καὶ τὰ κλήματα e
αὐτῆς δεικνὺς ἔλεγεν ὡς, εἰ μὴ καθ' ἕκαστον ἔτος ἔτεμνον οἱ Ἕλληνες τὴν ἄμπελον, ἤδη κἂν ἐν Σκύθαις ἦν.

33. οὐ καλῶς δὲ οἱ πλάττοντες καὶ γράφοντες τὸν Διόνυσον, ἔτι δὲ οἱ ἄγοντες ἐπὶ τῆς ἁμάξης διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς οἰνωμένον. ἐπιδείκνυνται γὰρ τοῖς

θεαταῖς ὅτι καὶ τοῦ θεοῦ κρείττων ἐστὶν ὁ οἶνος. καίτοι γ' οὐδ' ἄν, οἶμαι, ἄνθρωπος σπουδαῖος τοῦθ' ὑπομείνειεν. εἰ δ' ὅτι κατέδειξεν ἡμῖν τὸν οἶνον, διὰ τοῦτο ποιοῦσιν αὐτὸν οὕτως διακείμενον, δῆλον ὅτι καὶ τὴν Δήμητρα θερίζουσαν ἢ ἐσθίουσαν ποιή-
f σουσιν. ἐπεὶ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἐγὼ φαίην ἂν τοῦτο διαμαρτάνειν· πρῶτος γὰρ ἐκεῖνος καὶ οὐχ ὡς ἔνιοί φασιν Εὐριπίδης παρήγαγε τὴν τῶν μεθυόντων ὄψιν εἰς τραγῳδίαν. ἐν γὰρ τοῖς Καβείροις εἰσάγει τοὺς περὶ τὸν Ἰάσονα μεθύοντας. ἃ δ' αὐτὸς ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐποίει, ταῦτα τοῖς ἥρωσι περιέθηκε· μεθύων γοῦν ἔγραφε τὰς τραγῳδίας. διὸ καὶ Σοφοκλῆς αὐτῷ μεμφόμενος ἔλεγεν ὅτι, ὦ Αἰσχύλε, εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖς, ἀλλ' οὖν οὐκ εἰδώς γε ποιεῖς· ὡς ἱστο-
429 ρεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. ἀγνοοῦσί τε οἱ λέγοντες πρῶτον Ἐπίχαρμον ἐπὶ τὴν σκηνὴν παραγαγεῖν μεθύοντα, μεθ' ὃν Κράτητα ἐν Γείτοσι. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ μελοποιὸς καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδιοποιὸς μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα, πολλοί τε καὶ ἄλλοι μεθυσκόμενοι λαμπρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ἠγωνίσαντο. παρὰ δὲ Λοκροῖς τοῖς ἐπιζεφυρίοις εἴ τις ἄκρατον ἔπιε μὴ προστάξαντος ἰατροῦ θεραπείας ἕνεκα, θάνατος ἦν ἡ ζημία, Ζαλεύκου τὸν νόμον θέντος. παρὰ δὲ Μασσαλιήταις ἄλλος νόμος, τὰς γυναῖκας ὑδροποτεῖν. ἐν δὲ Μιλήτῳ ἔτι καὶ νῦν φησι
b Θεόφραστος τοῦτ' εἶναι τὸ νόμιμον. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις οὔτε οἰκέτης οἶνον ἔπινεν οὔτε γυνὴ ἐλευθέρα οὔτε τῶν ἐλευθέρων οἱ ἔφηβοι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. ἄτοπος δὲ ὁ Ἀνακρέων ὁ πᾶσαν αὑτοῦ τὴν ποίησιν ἐξαρτήσας μέθης. τῇ γὰρ μαλακίᾳ καὶ τῇ τρυφῇ ἐπιδοὺς ἑαυτὸν ἐν τοῖς ποιήμασι διαβέβληται, οὐκ εἰδό-

των τῶν πολλῶν ὅτι νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὢν προσποιεῖται μεθύειν οὐκ οὔσης ἀνάγκης.

34. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν τὸν Διόνυσον φάσκουσι μανιῶν εἶναι αἴτιον τοῖς ἀνθρώποις, βλασφημοῦντες οὐ μετρίως. ὅθεν ὁ Μελανιππίδης ἔφη c

πάντες δ' ἀπεστύγεον ὕδωρ
τὸ πρὶν ἐόντες ἀίδριες οἴνου.
τάχα δὴ τάχα τοὶ μὲν ἀπ' ὦν ὄλοντο,
τοὶ δὲ παράπληκτον χέον ὀμφάν.

Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησίν 'εἰ ὁ οἶνος μετρίως ἀφεψηθείη, πινόμενος ἧττον μεθύσκει. τὴν γὰρ δύναμιν ἀφεψηθέντος αὐτοῦ ἀσθενεστέραν γίγνεσθαι. μεθύσκονται δέ, φησίν, οἱ γεραίτεροι τάχιστα, δι' ὀλιγότητα καὶ ἀσθένειαν τοῦ περὶ αὐτοὺς ἐνυπάρχοντος φύσει θερμοῦ. καὶ οἱ παντελῶς δὲ d νέοι τάχιον μεθύσκονται, διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐνυπάρχοντος θερμοῦ· τῷ γὰρ ἐκ τοῦ οἴνου προσγινομένῳ κρατοῦνται ῥᾳδίως. μεθύσκονται δὲ κἀν τοῖς ἀλόγοις ζῴοις ὕες μὲν σταφυλῆς στεμφύλων χορτασθέντες, καὶ τὸ τῶν κοράκων καὶ τῶν κυνῶν γένος τὴν οἰνοῦτταν καλουμένην φαγόντα βοτάνην, πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας πιόντες οἶνον. διὸ καὶ τὰς θήρας ποιοῦνται τῶν πιθήκων καὶ τῶν κοράκων μεθυσθέντων τῶν μὲν οἴνῳ τῶν δὲ τῇ οἰνούττῃ.'

τὸ δ' ἐνδελεχῶς μεθύειν
(φησὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπολιπούσῃ)
τίν' ἡδονὴν ἔχει e
ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν,
ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις;

καὶ Ἄλεξις δὲ ἐν τῇ τοῦ Φρυγίου διασκευῇ φησίν

εἰ τοῦ μεθύσκεσθαι πρότερον τὸ κραιπαλᾶν

παρεγίγνεθ' ἡμῖν, οὐδ' ἂν εἷς οἶνόν ποτε
προσίετο πλείω τοῦ μετρίου. νυνὶ δὲ τὴν
τιμωρίαν οὐ προσδοκῶντες τῆς μέθης
ἥξειν προχείρως τοὺς ἀκράτους πίνομεν.

f τὸν δὲ σαμαγόρειον οἶνον καλούμενον φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης ἀπὸ τριῶν κοτυλῶν κερασθεισῶν μεθύσκειν ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἄνδρας.

35. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Δημόκριτος καὶ πιὼν ἔφη, τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι, παρίτω. ἀκούσεται γὰρ κατὰ τὸν Εὔηνον

σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἔστω ἐμοὶ δὲ τάδε.

ἐγὼ δ' ἐπεὶ παρεξέβην περὶ τῶν ἀρχαίων κράσεων διαλεγόμενος, ἐπαναλήψομαι τὸν λόγον, τὰ ὑπὸ
430 Ἀλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος. φησὶ γάρ που οὗτος

ἔγχεε κίρναις ἕνα καὶ δύο.

ἐν τούτοις γάρ τινες οὐ τὴν κρᾶσιν οἴονται λέγειν αὐτόν, ἀλλὰ σωφρονικὸν ὄντα καθ' ἕνα κύαθον ἄκρατον πίνειν, καὶ πάλιν κατὰ δύο. τοῦτο δὲ ὁ Ποντικὸς Χαμαιλέων ἐνδέδεκται τῆς Ἀλκαίου φιλοινίας ἀπείρως ἔχων. κατὰ γὰρ πᾶσαν ὥραν καὶ περίστασιν πίνων ὁ ποιητὴς οὗτος εὑρίσκεται. χειμῶνος μὲν ἐν τούτοις

ὕει μὲν ὁ Ζεύς, ἐκ δ' ὀρανῶ μέγας
χειμών, πεπάγασιν δ' ὑδάτων ῥοαί.
b κάββαλλε τὸν χειμῶν', ἐπὶ μὲν τιθεὶς
πῦρ, ἐν δὲ κίρναις οἶνον ἀφειδέως
μελιχρόν, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσᾳ
μαλθακὸν ἀμφι[βαλὼν] γνάφαλλον.

θέρους δέ

τέγγε πνεύμονας οἴνῳ· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται·

ἁ δ' ὤρα χαλεπά, πάντα δὲ δίψαισ' ὑπὸ καύματος.

τοῦ δὲ ἔαρος

ἦρος ἀνθεμόεντος ἐπάιον ἐρχομένοιο.

καὶ προελθών

ἐν δὲ κίρνατε τῶ μελιαδέος ὄττι τάχιστα
κρατῆρα.

ἐν δὲ τοῖς συμπτώμασιν

οὐ χρὴ κακοῖσι θυμὸν ἐπιτρέπειν.
προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι,
ὦ Βυκχί. φάρμακον δ' ἄριστον,
οἶνον ἐνεικαμένοις μεθύσθην. c

ἐν δὲ ταῖς εὐφροσύναις

νῦν χρὴ μεθύσθην καί τινα πρὸς βίαν
πώνην, ἐπειδὴ κάτθανε Μυρσίλος.

καὶ καθόλου δὲ συμβουλεύων φησίν

μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδριον ἀμπέλω.

πῶς οὖν ἔμελλεν ὁ ἐπὶ τοσοῦτον φιλοπότης νηφάλιος εἶναι καὶ καθ' ἕνα καὶ δύο κυάθους πίνειν; αὐτὸ γοῦν τὸ ποιημάτιον, φησὶ Σέλευκος, ἀντιμαρτυρεῖ τοῖς οὕτως ἐκδεχομένοις. φησὶ γάρ

πίνωμεν· τί τὰ λύχν' ἀμμένομεν; δάκτυλος ἀμέρα. d
κάδδ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις αἶ τὰ ποικίλαις.
οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς υἶος λαθικαδέα
ἀνθρώποισιν ἔδωκ'. ἔγχεε κίρναις ἕνα καὶ δύο
πλέαις κακκεφαλᾶς· ἁ δ' ἑτέρα τὰν ἑτέραν κύλιξ
ὠθείτω.

ἕνα πρὸς δύο ῥητῶς κιρνάναι κελεύων.

36. ὁ δ' Ἀνακρέων ἔτι ζωρότερον, ἐν οἷς φησί

καθαρῇ δ' ἐν κελέβῃ πέντε τε καὶ τρεῖς ἀναχείσθω.

Φιλέταιρος δ' ἐν Τηρεῖ δύο ὕδατος πρὸς τρεῖς ἀκράτου. λέγει δὲ οὕτως

πεπωκέναι δοκεῖ τὸν κατὰ δύο
e καὶ τρεῖς ἀκράτου.

Φερεκράτης δ' ἐν Κοριαννοῖ δύο ὕδατος πρὸς τέσσαρας οἴνου, λέγων ὧδε

ἄποτ' ἔστ', ὦ Γλύκη.
Β. ὑδαρῆ 'νέχεέ σοι; Α. παντάπασι μὲν οὖν ὕδωρ.
Β. τί εἰργάσω; πῶς ὦ κατάρατε δ' ἐνέχεας;
Γ. δύ' ὕδατος, ὦ μάμμη. Β. τί δ' οἴνου; Γ. τέτταρας.
Β. ἔρρ' ἐς κόρακας· βατράχοισιν οἰνοχοεῖν σε δεῖ.

f Ἔφιππος δ' ἐν Κίρκῃ τρεῖς πρὸς τέτταρας

οἶνον πίοις ἂν ἀσφαλέστερον πολὺ
ὑδαρῆ. Β. μὰ τὴν γῆν, ἀλλὰ τρία καὶ τέτταρα.
Α. οὕτως ἄκρατον, εἰπέ μοι, πίει; τί φῄς;

37. ἴσον ἴσῳ δὲ Τιμοκλῆς ἐν Κονισάλῳ

πατάξω τ' ἴσον ἴσῳ ποτηρίοις
μεγάλοις, ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν φράσαι.

431 καὶ Ἄλεξις ἐν Δορκίδι ἢ Ποππυζούσῃ

τρεῖς φιλοτησίας ἐγὼ
μεστὰς προπίνων ἴσον ἴσῳ κεκραμένας.

καὶ Ξέναρχος ἢ Τιμοκλῆς ἐν Πορφύρᾳ

μὰ τὸν Διόνυσον, ὃν σὺ κάπτεις ἴσον ἴσῳ.

Σώφιλος δ' ἐν Ἐγχειριδίῳ

συνεχῶς ἄκρατος ἐδίδοτ' ἴσον ἴσῳ. πάλιν
τὴν μείζον' ᾔτουν.

Ἄλεξις Τοκιστῇ ἢ Καταψευδομένῳ

μὴ παντελῶς αὐτῷ δίδου
b ὑδαρῆ. κατανοεῖς; ἴσον ἴσῳ μικροῦ. Β. καλῶς.
Γ. ἡδύ γε τὸ πῶμα. ποδαπὸς ὁ βρόμιος, Τρύφη;

ΤΡ. θάσιος. Γ. ὅμοιον καὶ δίκαιον τοὺς ξένους
πίνειν ξενικόν, τοὺς δ' ἐγγενεῖς ἐπιχώριον.

ἐν δὲ Ὑποβολιμαίῳ

ἀπνευστί τ' ἐκπιὼν
ὡς ἄν τις ἥδιστ' ἴσον ἴσῳ κεκραμένον.

Μένανδρος Ἀδελφοῖς

ὀκτώ τις ὑποχεῖν ἀνεβόα καὶ δώδεκα
κυάθους, ἕως κατέσειε φιλοτιμούμενον. c

κατασείειν δὲ ἔλεγον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς πότοις προπινόντων, τὴν μεταφορὰν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν τοὺς καρποὺς κατασειόντων. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῃ

οὐ συμποσίαρχος ἦν γάρ, ἀλλὰ δήμιος,
ὁ Χαιρέας κυάθους προπίνων εἴκοσιν.

38. Διόδωρος δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν Αὐλητρίδι

ἐπὰν κυάθους πίνῃ τις, ὦ Κρίτων, δέκα,
ἀεὶ παρ' ἕκαστον ἐνδελεχῶς τὸ ποτήριον, d
πίνει τὸ λοιπόν, τοὺς λογισμοὺς δ' ἐξεμεῖ.
ταῦτα σκόπει πρὸς σαυτόν.

οὐκ ἀγλαφύρως δὲ Λύσανδρος ὁ Σπαρτιάτης, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι, τὸν οἶνον ὑδαρῆ πωλούντων τῶν καπήλων ἐν τῷ στρατοπέδῳ, κεκραμένον ἐκέλευσεν αὐτὸν πωλεῖν, ἵν' αὐτὸν ἀκρατέστερον ὠνοῖντο. τὸ παραπλήσιον καὶ Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Αἰσώπῳ οὕτως

κομψόν γε τοῦτ' ἔστιν παρ' ὑμῖν, ὦ Σόλων,
ἐν ταῖς Ἀθήναις δεξιῶς θ' εὑρημένον. e
Β. τὸ ποῖον; Α. ἐν τοῖς συμποσίοις οὐ πίνετε
ἄκρατον. Β. οὐ γὰρ ῥᾴδιον. πωλοῦσι γὰρ
ἐν ταῖς ἁμάξαις εὐθέως κεκραμένον,
οὐχ ἵνα τι κερδαίνωσι, τῶν δ' ὠνουμένων
προνοούμενοι τοῦ τὰς κεφαλὰς ὑγιεῖς ἔχειν
ἐκ κραιπάλης. τοῦτ' ἔσθ', ὁρᾷς, ἑλληνικὸς

πότος, μετρίοισι χρωμένους ποτηρίοις
λαλεῖν τι καὶ ληρεῖν πρὸς αὐτοὺς ἡδέως.
f τὸ μὲν γὰρ ἕτερον λουτρόν ἐστιν, οὐ πότος,
ψυκτῆρι πίνειν καὶ κάδοις· θάνατος μὲν οὖν.

39. 'πίνειν δ' εἰς μέθην (φησὶν ἐν ἕκτῳ Νόμων Πλάτων) οὔτε ἄλλοθί που πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ' ἀσφαλές, οὔτ' οὖν περὶ γάμους ἐσπουδακότα, ἐν οἷς ἔμφρονα εἶναι πρέπει μάλιστα νύμφην καὶ νυμφίον, μεταβολὴν βίου οὐ μικρὰν μεταλλάττοντας, ἅμα δὲ καὶ τὸ γεννώμενον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνηται.
432 σχεδὸν γὰρ ἄδηλον ὁποία νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γεννήσει.' κἀν τῷ πρώτῳ δὲ τῶν Νόμων φησί 'μέθης δὲ αὐτῆς ὥσπερ Λυδοὶ χρῶνται καὶ Πέρσαι καὶ Καρχηδόνιοι καὶ Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες καὶ Θρᾷκες καὶ τὰ τοιαῦτα γένη, καθάπερ ὑμεῖς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τὸ παράπαν ἀπέχεσθε. Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾷκες ἀκράτῳ παντάπασι χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ πάντες αὐτοί, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι, καλὸν καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι. Πέρσαι δὲ καὶ
b σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς, ἃς ὑμεῖς ἀποβάλλετε, ἐν τάξει δὲ μᾶλλον τούτων.'

40. ἔπινον οἱ πολλοὶ καὶ ἄλφιτα ἐπιβάλλοντες τῷ οἴνῳ, ὡς ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος φησίν. Ἐπίνικος γοῦν, Μνησιπτολέμου ἀνάγνωσιν ποιησαμένου τῶν ἱστοριῶν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο ὡς Σέλευκος ἐπηλφίτωσε, γράφων δρᾶμα Μνησιπτόλεμον καὶ κωμῳδῶν αὐτὸν καὶ περὶ τῆς πόσεως ταῖς ἐκείνου χρώμενος φωναῖς, ἐποίησε λέγοντα

ἐπαλφιτοῦντα τοῦ θέρους ποτὲ
c ἰδὼν Σέλευκον ἡδέως τὸν βασιλέα,
ἔγραψα καὶ παρέδειξα τοῖς πολλοῖς ὅτι

κἂν τὸ τυχὸν ᾖ πραγμάτιον ἢ σφόδρ' εὐτελές,
σεμνὸν δύναται τοῦθ' ἡ δύναμις ἡ 'μὴ ποιεῖν.
γέροντα θάσιον τόν τε γῆς ἀπ' ἀτθίδος
ἑσμὸν μελίσσης τῆς ἀκραχόλου γλυκύν,
συγκυρκανήσας ἐν σκύφῳ χυτῆς λίθου,
Δήμητρος ἀκτῇ πᾶν γεφυρώσας ὑγρόν,
κατησίμωσε πῶμα καύματος λύσιν.

ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν Θηράσι ταῖς νήσοις ἐπιπάττον-
τας λέκιθον ἀντὶ ἀλφίτου πίνειν, καὶ λέγεσθαι ταύ- d
την τὴν πόσιν καλλίονα τῆς ἐξ ἀλφίτων.

41. προπόσεις δὲ τὰς γινομένας ἐν τοῖς συμποσίοις Λακεδαιμονίοις οὐκ ἦν ἔθος ποιεῖν, οὐδὲ φιλοτησίας διὰ τούτων πρὸς ἀλλήλους ποιεῖσθαι. δηλοῖ δὲ ταῦτα Κριτίας ἐν τοῖς ἐλεγείοις

καὶ τόδ' ἔθος Σπάρτῃ μελέτημά τε κείμενόν ἐστιν,
πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα,
μηδ' ἀποδωρεῖσθαι προπόσεις ὀνομαστὶ λέγοντα,
μηδ' ἐπὶ δεξιτερὰν χεῖρα κύκλῳ θιάσου . . . e
ἄγγε' ἃ Λυδὴ χεὶρ εὗρ' ἀσιατογενὴς
καὶ προπόσεις ὀρέγειν ἐπιδέξια, καὶ προκαλεῖσθαι
ἐξονομακλήδην ᾧ προπιεῖν ἐθέλει.
εἶτ' ἀπὸ τοιούτων πόσεων γλώσσας τε λύουσιν
εἰς αἰσχροὺς μύθους, σῶμά τ' ἀμαυρότερον
τεύχουσιν· πρὸς δ' ὄμματ' ἀχλὺς ἀμβλωπὸς ἐφίζει·
λῆστις δ' ἐκτήκει μνημοσύνην πραπίδων·
νοῦς δὲ παρέσφαλται· δμῶες δ' ἀκόλαστον ἔχουσιν f
ἦθος· ἐπεισπίπτει δ' οἰκοτριβὴς δαπάνη.
οἱ Λακεδαιμονίων δὲ κόροι πίνουσι τοσοῦτον,
ὥστε φρέν' εἰς ἱλαρὰν ἐλπίδα πάντας ἄγειν,
εἴς τε φιλοφροσύνην γλῶσσαν μέτριόν τε γέλωτα.
τοιαύτη δὲ πόσις σώματί τ' ὠφέλιμος
γνώμῃ τε κτήσει τε· καλῶς δ' εἰς ἔργ' Ἀφροδίτης

433 πρός θ' ὕπνον ἥρμοσται, τὸν καμάτων λιμένα,
πρὸς τὴν τερπνοτάτην τε θεῶν θνητοῖς ὑγίειαν,
καὶ τὴν εὐσεβίης γείτονα σωφροσύνην.

ἑξῆς τε πάλιν φησίν

αἱ γὰρ ὑπὲρ τὸ μέτρον κυλίκων προπόσεις παραχρῆμα
τέρψασαι λυποῦσ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.
ἡ Λακεδαιμονίων δὲ δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται,
b ἔσθειν καὶ πίνειν σύμμετρα πρὸς τὸ φρονεῖν
καὶ τὸ πονεῖν εἶναι δυνατούς· οὐκ ἔστ' ἀπότακτος
ἡμέρα οἰνῶσαι σῶμ' ἀμέτροισι πότοις.

42. φίλοινος δέ ἐστιν ὁ πρὸς οἶνον ἕτοιμος. φιλοπότης δὲ ὁ πρὸς πότους. κωθωνιστὴς δὲ ὁ μέχρι μέθης. πλεῖστον δὲ ἔπιε τῶν μὲν ἡρώων Νέστωρ ὁ τριγέρων. φανερῶς γὰρ αὐτὸς προσέκειτο τῶν ἄλλων μᾶλλον τῷ οἴνῳ, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος αὐτοῦ, ὃν ὡς πολυπότην ἐπιπλήσσει ὁ Ἀχιλλεύς. ὁ δὲ Νέστωρ καὶ
c τῆς μεγίστης μάχης ἐνεστηκυίας οὐκ ἀπέχεται καὶ τοῦ πίνειν. φησὶ γοῦν Ὅμηρος

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχή, πίνοντά περ ἔμπης.

καὶ μόνου δὲ τούτου τῶν ἡρώων τὸ ποτήριον ἡρμήνευκεν, ὡς τὴν Ἀχιλλέως ἀσπίδα. ἐστρατεύετο γὰρ μετ' αὐτοῦ, καθάπερ καὶ τῆς ἀσπίδος ἐκείνης, ἧς φησὶν ὁ Ἕκτωρ καὶ μέχρι οὐρανοῦ ἥκειν τὸ κλέος. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις καὶ τὸ ποτήριον αὐτοῦ λέγων φιάλην Ἄρεως κατὰ τὸν Ἀντιφάνους Καινέα, ἐν ᾧ λέγεται οὕτως

εἰ τῇ δῆλος φιάλην Ἄρεως,
κατὰ Τιμόθεον, ξυστόν τε βέλος.

d ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τὴν φιλοποσίαν ὁ Νέστωρ καὶ παρ' Ἀχιλλέως λαμβάνει δῶρον φιάλην ἐν τῷ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐπιτελουμένῳ ἀγῶνι, οὐχ ὅτι καὶ οὐχὶ τῷ νικη-

θέντι ἔδωκε δέπας ὁ Ἀχιλλεύς. τοῖς γὰρ φιλοπόταις οὐ παρέπεται τὸ νικᾶν διὰ τὸ ῥᾴθυμον ἢ ὅτι διὰ δίψαν μάλιστα λείπονται οἱ πύκται, διὰ τὸ βαρεῖσθαι τὰς χεῖρας ἀνατείνοντες. ὁ δὲ Εὔμηλος λαμβάνει θώρακα, δραμὼν ἆθλον ἐπισφαλῶς καὶ ἀμυχθείς, ἀσφαλείας ὅπλον.

43. τῆς δὲ δίψης οὐδέν ἐστι πολυποθητότερον. e
διόπερ καὶ τὸ Ἄργος πολυδίψιον ὁ ποιητὴς ἔφη, τὸ πολυπόθητον διὰ τὸν χρόνον. τὸ δίψος γὰρ πᾶσιν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν ἐμποιεῖ τῆς περιττῆς ἀπολαύσεως. διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς φησί

διψῶντι γάρ τοι πάντα προσφέρων σοφὰ
οὐκ ἂν πλέον τέρψειας ἢ πιεῖν διδούς.

καὶ ὁ Ἀρχίλοχος

μάχης δὲ τῆς σῆς, ὥστε διψέων πιεῖν,
ὣς ἐρέω.

καὶ τῶν τραγικῶν δέ τις ἔφη

ἴσχειν κελεύω χεῖρα διψῶσαν φόνου. f

καὶ Ἀνακρέων

φίλη γὰρ εἶ ξένοις·
ἔασον δέ με διψῶντα πιεῖν.

καὶ Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Παιδείας ποιεῖ τὸν Κῦρον τάδε λέγοντα 'ἐγὼ ὑμῖν διψῶ χαρίσασθαι.' Πλάτων δ' ἐν τῇ Πολιτείᾳ 'ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου μεθυσθῇ.'

44. ἔπινε δὲ καὶ Πρωτέας ὁ Μακεδὼν πλεῖστον, 434
ὥς φησιν Ἔφιππος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς· καὶ εὐρώστῳ τῷ σώματι διῆγε, καίτοι τῷ πιεῖν ἐγγεγυμνασμένος ὤν. Ἀλέξανδρος γοῦν αἰτήσας ποτὲ ποτήριον δίχουν καὶ πιὼν προὔπιε

τῷ Πρωτέᾳ. καὶ ὃς λαβὼν καὶ πολλὰ ὑμνήσας τὸν βασιλέα ἔπιεν ὡς ὑπὸ πάντων κροταλισθῆναι. καὶ μετ' ὀλίγον τὸ αὐτὸ ποτήριον αἰτήσας ὁ Πρωτέας καὶ πάλιν πιὼν προὔπιε τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος
b λαβὼν ἔσπασε μὲν γενναίως, οὐ μὴν ὑπήνεγκεν, ἀλλ' ἀπέκλινεν ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀφεὶς τῶν χειρῶν τὸ ποτήριον. καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανε, τοῦ Διονύσου, φησί, μηνίσαντος αὐτῷ, διότι τὴν πατρίδα αὐτοῦ τὰς Θήβας ἐπολιόρκησεν. ἔπινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πλεῖστον, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς μέθης συνεχῶς κοιμᾶσθαι δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. δηλοῦται δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτοῦ, ἃς ἀνέγραψαν Εὐμένης τε ὁ Καρδιανὸς καὶ Διόδοτος ὁ Ἐρυθραῖος. Μένανδρος δ' ἐν Κόλακί φησι

c κοτύλας χωροῦν δέκα
ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν, Στρουθία,
τρὶς ἐξέπιον εἷς ὤν. Β. Ἀλεξάνδρου πλέον
τοῦ βασιλέως πέπωκας. Α. οὐκ ἔλαττον οὔ,
μὰ τὴν Ἀθηνᾶν. Β. μέγα γε.

Νικοβούλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα φησὶν ὅτι παρὰ Μηδείῳ τῷ Θεσσαλῷ δειπνῶν ὁ Ἀλέξανδρος εἴκοσιν οὖσιν ἐν τῷ συμποσίῳ πᾶσι προὔπιε, παρὰ πάντων τὰ ἴσα λαμβάνων, καὶ ἀναστὰς τοῦ συμποσίου μετ' οὐ πολὺ ἀνεπαύετο. Καλλισθένης δὲ
d ὁ σοφιστής, ὡς Λυγκεὺς ὁ Σάμιός φησιν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασί καὶ Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου τῆς τοῦ ἀκράτου κύλικος εἰς αὐτὸν ἐλθούσης, ὡς διωθεῖτο, εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, διὰ τί οὐ πίνεις; οὐδὲν δέομαι, ἔφη, Ἀλεξάνδρου πιὼν τοῦ Ἀσκληπιοῦ δεῖσθαι.

45. Δαρεῖος δὲ ὁ τοὺς μάγους ἀνελὼν ἐπιγεγραμμένον εἶχεν ἐπὶ τοῦ μνήματος ἠδυνάμην καὶ οἶ-

νον πίνειν πολὺν καὶ τοῦτον φέρειν καλῶς.

τῇ τρίτῃ καὶ πεντηκοστῇ περὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γε-

νον πίνειν πολὺν καὶ τοῦτον φέρειν καλῶς. Κτησίας δὲ παρ' Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ εἶναι τῷ βασιλεῖ e μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ θύουσι τῷ Μίθρῃ. γράφει δὲ οὕτως περὶ τούτου Δοῦρις ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν ʽἐν μόνῃ τῶν ἑορτῶν τῶν ἀγομένων ὑπὸ Περσῶν τῷ Μίθρῃ βασιλεὺς μεθύσκεται καὶ τὸ περσικὸν ὀρχεῖται· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ πάντες ἀπέχονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὀρχήσεως. Πέρσαι γὰρ ὥσπερ ἱππεύειν οὕτω καὶ ὀρχεῖσθαι μανθάνουσι· καὶ νομίζουσι τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κίνησιν ἐμμελῆ τινὰ λαμβάνειν f γυμνασίαν τῆς τοῦ σώματος ῥώμης.' εἰς τοσοῦτον δὲ Ἀλέξανδρος ἐμέθυεν, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ὡς καὶ ἐπὶ ὄνων ἅρματος κωμάζειν. ἐποίουν δὲ τοῦτο, φησί, καὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς. μήποτ' οὖν διὰ τοῦτο οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια εἶχεν ὁρμήν. ἐξυδαροῦσθαι γάρ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι τῶν τοιούτων τὴν γονήν. ʽἹερώνυμός τε ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς Θεόφραστόν φησι λέγειν ὅτι Ἀλέξανδρος οὐκ 435 εὖ διέκειτο πρὸς τὰ ἀφροδίσια. Ὀλυμπιάδος γοῦν καὶ παρανακλινάσης αὐτῷ Καλλιξέναν τὴν θετταλὴν ἑταίραν περικαλλεστάτην οὖσαν, συνειδότος τοῦτο καὶ τοῦ Φιλίππου (εὐλαβοῦντο γὰρ μὴ γύννις εἴη) πολλάκις ᾔτει αὐτὴ τὸν Ἀλέξανδρον συγγενέσθαι.

46. καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ φιλοπότης ἦν, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει τῆς ἱστορίας b γράφει ʽΦίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην. ἦν γὰρ πολυπότης καὶ πολλάκις μεθύων ἐξεβοήθει.' ἐν δὲ

τῇ τρίτῃ καὶ πεντηκοστῇ περὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γενομένων εἰπὼν καὶ ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε τοὺς παραγενομένους τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, φησίν ʽὁ δὲ Φίλιππος ἀποχωρησάντων ἐκείνων εὐθέως μετεπέμπετό τινας τῶν ἑταιρῶν, καλεῖν τ' ἐκέλευε τὰς αὐλητρίδας καὶ Ἀριστόνικον τὸν κιθαρῳδὸν καὶ Δωρίωνα c τὸν αὐλητὴν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς εἰθισμένους αὐτῷ συμπίνειν. περιήγετο γὰρ πανταχοῦ τοὺς τοιούτους ὁ Φίλιππος, καὶ κατασκευασάμενος ἦν ὄργανα πολλὰ συμποσίου καὶ συνουσίας. ὢν γὰρ φιλοπότης καὶ τὸν τρόπον ἀκόλαστος καὶ βωμολόχους εἶχε περὶ αὐτὸν συχνούς, καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ὄντων καὶ τῶν τὰ γελοῖα λεγόντων. πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν καὶ μεθυσθεὶς πολὺ καὶ πατάξας, ἀφεὶς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττεσθαι, ἤδη πρὸς ἡμέραν ἐκώμαζεν d ὡς τοὺς πρέσβεις τοὺς τῶν Ἀθηναίων.' Καρύστιος δὲ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν ʽὅτε (φησὶ) μεθύειν προῃρεῖτο Φίλιππος, τοῦτ' ἔλεγε, χρὴ πίνειν, Ἀντίπατρος γὰρ ἱκανός ἐστι νήφων. κυβεύοντος δέ ποτε αὐτοῦ καί τινος ἀγγείλαντος ὡς Ἀντίπατρος πάρεστι, διαπορήσας ὦσεν ὑπὸ τὴν κλίνην τὸν ἄβακα.'

47. Φιλοπότας δὲ καὶ μεθύσους καταλέγει Θεόπομπος, Διονύσιον τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον, ὃν καὶ τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ οἴνου διαφθαρῆναι. Ἀριστοτέλης e δ' ἐν τῇ Συρακοσίων πολιτείᾳ καὶ συνεχῶς φησὶν αὐτὸν ἔσθ' ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν· διὸ καὶ ἀμβλυωπότερον γενέσθαι τὰς ὄψεις. Θεόφραστος δέ φησι καὶ τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ τοὺς κολακεύοντας τὴν τυραννίδα προσποιεῖσθαι μὴ βλέπειν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου χειραγωγεῖσθαι, καὶ μήτε τὰ παρατιθέμενα τῶν ἐδεσμάτων μήτε τὰς κύλικας ὁρᾶν. διὸ κληθῆναι Διονυσοκόλακας. ἔπινε

δὲ πλεῖστον καὶ Νυσαῖος ὁ τυραννήσας Συρακοσίων

ἀεί, καὶ γυναῖκας ἐλευθέρας ἐτόλμα διαφθείρειν, καὶ

δὲ πλεῖστον καὶ Νυσαῖος ὁ τυραννήσας Συρακοσίων καὶ Ἀπολλοκράτης· Διονυσίου δὲ τοῦ προτέρου οὗ- f τοι υἱοί, ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ τετταρακοστῇ κἀν τῇ ἑξῆς τῶν ἱστοριῶν. γράφει δὲ οὕτως περὶ τοῦ Νυσαίου· 'Νυσαῖος ὁ τυραννήσας ὕστερον Συρακοσίων, ὥσπερ ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένος καὶ προειδὼς ὅτι μῆνας ὀλίγους ἤμελλε βιώσεσθαι, γαστριζόμενος καὶ μεθύων διῆγεν.' ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ ἐνάτῃ φησίν· ''Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱὸς ἀκόλαστος ἦν καὶ φιλοπότης· καὶ τῶν κολα- 436 κευόντων τινὲς αὐτὸν παρεσκεύαζον ὡς ἔνι μάλιστα ἀλλοτριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακεῖσθαι.' καὶ Ἱππαρῖνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου φησὶν ὑπὸ μέθης παροινοῦντα ἀποσφαγῆναι. περὶ δὲ τοῦ Νυσαίου καὶ τάδε γράφει· 'Νυσαῖος, ὁ Διονυσίου τοῦ προτέρου υἱός, κύριος τῶν ἐν Συρακούσαις γενόμενος πραγμάτων κατεσκευάσατο τέθριππον καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην ἀνέλαβεν, ἔτι δὲ καὶ τὴν ὀψοφαγίαν καὶ τὴν οἰνοφλυγίαν καὶ τὴν τῶν παίδων καὶ τὴν b τῶν γυναικῶν ὕβριν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ὅσα συντελεῖν τούτοις πέφυκε καὶ τὴν δίαιταν διῆγεν οὕτως.' ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ πέμπτῃ ὁ αὐτὸς περὶ Τιμολάου λέγων τοῦ Θηβαίου φησίν· 'οὐκ ὀλίγων γὰρ ἤδη γενομένων ἀσελγῶν περὶ τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν καὶ τοὺς πότους οὐδένα νομίζω τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις ὄντων οὔτ' ἀκρατέστερον οὔτε λιχνότερον οὔτε δοῦλον γεγονέναι μᾶλλον τῶν ἡδονῶν εἰ μή, ὥσπερ εἶπον, Τιμόλαον.' ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαριδήμου τοῦ Ὠρείτου διηγούμενος, ὃν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποιήσαντο, φησί c 'τήν τε γὰρ δίαιταν ἑωρᾶτο τὴν καθ' ἡμέραν ἀσελγῆ καὶ τοιαύτην ποιούμενος ὥστε πίνειν καὶ μεθύειν

ἀεί, καὶ γυναῖκας ἐλευθέρας ἐτόλμα διαφθείρειν, καὶ εἰς τοσοῦτον προῆλθεν ἀκρασίας, ὥστε μειράκιόν τι παρὰ τῆς βουλῆς τῆς τῶν Ὀλυνθίων αἰτεῖν ἐπεχείρησεν, ὃ τὴν μὲν ὄψιν ἦν εὐειδὲς καὶ χάριεν, ἐτύγχανε δὲ μετὰ Δέρδου τοῦ Μακεδόνος αἰχμάλωτον γεγενημένον.'

48. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀρκαδίων (ἄδηλον δ' d εἰ ὁ Φιλίππῳ διεχθρεύσας), ὡς τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων

τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Ἀρκαδίωνος
ἄστεος ὤρθωσαν τᾷδε παρ' ἀτραπιτῷ
υἷες Δόρκων καὶ Χαρμύλος. ἔφθιτο δ' ὡνήρ,
ἄνθρωπ', εὐχανδεῖς ζωροποτῶν κύλικας.

Ἐρασίξενον δέ τινα πεπωκέναι πλεῖστόν φησι τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπίγραμμα

e τὸν βαθὺν οἰνοπότην Ἐρασίξενον ἡ δὶς ἐφεξῆς
ἀκρήτου προποθεῖσ' ᾤχετ' ἔχουσα κύλιξ.

ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδών, ὥς φησιν Ἄριστος ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος. οὗτος δὲ καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο· ἐντιθέμενος γὰρ τῷ στόματι χώνην ἀπαύστως ἔπινεν ἐπιχεομένου οἴνου, ὅθεν καὶ χώνη ἐπεκλήθη, ὥς φησι Πολέμων. Κλεομένης δ' ὁ Λακεδαιμόνιος ὅτι καὶ ἀκρατοπότης ἦν προείρηται· ὅτι δὲ διὰ μέθην ἑαυτὸν καὶ μαχαίρᾳ f κατέτεμεν Ἡρόδοτος ἱστόρησε. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ ποιητὴς φιλοπότης ἦν, ὡς προεῖπον. Βάτων δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν τοῖς περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ φιλοπότην φησὶ γενέσθαι καὶ ἐρωτικώτατον τὸν Ἴωνα. καὶ αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ἐλεγείοις ἐρᾶν μὲν ὁμολογεῖ Χρυσίλλης τῆς Κορινθίας, Τελέου δὲ θυγατρός, ἧς καὶ Περικλέα τὸν ὀλύμπιον ἐρᾶν φησὶ Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιό-

δοις. Ξέναρχος δ' ὁ Ῥόδιος διὰ τὴν πολυποσίαν με-

καὶ τοῦ πότου παυσαμένους τοὺς μὲν

δοις. Ξέναρχος δ' ὁ Ῥόδιος διὰ τὴν πολυποσίαν μετρητὴς ἐπεκαλεῖτο· μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς ἐν Χιλιάσι.

49. Χάρης δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις περὶ Καλάνου εἰπὼν τοῦ Ἰνδοῦ φιλο- 437
σόφου ὅτι ῥίψας ἑαυτὸν εἰς πυρὰν νενημένην ἀπέθανε, φησὶν ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ διέθηκεν Ἀλέξανδρος γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ μουσικὸν ἐγκωμίων. ἔθηκε δὲ (φησὶ) καὶ διὰ τὴν φιλοινίαν τῶν Ἰνδῶν καὶ ἀκρατοποσίας ἀγῶνα. καὶ ἦν ἆθλον τῷ μὲν πρώτῳ τάλαντον, τῷ δὲ δευτέρῳ τριάκοντα μναῖ, καὶ τῷ τρίτῳ δέκα. τῶν οὖν πιόντων τὸν οἶνον παραχρῆμα μὲν ἐτελεύτησαν ὑπὸ τοῦ ψύχους τριάκοντα καὶ πέντε, μικρὸν δὲ διαλιπόντες ἐν ταῖς σκηναῖς ἕξ. ὁ δὲ πλεῖστον πιὼν καὶ νικήσας ἔπιε μὲν ἀκράτου χόας b
τέσσαρας καὶ τὸ τάλαντον ἔλαβεν, ἐβίωσε δὲ ἡμέρας τέσσαρας, ἐκαλεῖτο δὲ Πρόμαχος.' Τίμαιος δέ φησιν ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν· καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος, καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον καὶ ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ᾧπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθινοὺς ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους, ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος ὡς αὐτόν. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη. τὴν δὲ τῶν χοῶν ἑορτὴν τὴν Ἀθήνησιν ἐπιτελουμένην Φανόδημός φησι [κτίσαι] Δημοφῶντα c
τὸν βασιλέα βουλόμενον ὑποδέξασθαι παραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθήναζε. πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσιέναι οὐδ' ὁμόσπονδον γενέσθαι μήπω δικασθέντα, ἐκέλευσε συγκλεισθῆναί τε τὰ ἱερὰ καὶ χόα οἴνου ἑκάστῳ παρατεθῆναι, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι εἰπὼν ἆθλον δοθήσεσθαι πλακοῦντα. παρήγγειλέ τε

καὶ τοῦ πότου παυσαμένους τοὺς μὲν στεφάνους οἷς ἐστεφάνωντο πρὸς τὰ ἱερὰ μὴ τιθέναι, διὰ τὸ ὁμο-
d ρόφους γενέσθαι τῷ Ὀρέστῃ, περὶ δὲ τὸν χόα τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστον περιθεῖναι καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους πρὸς τὸ ἐν Λίμναις τέμενος, ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπίλοιπα. καὶ ἔκτοτε τὴν ἑορτὴν κληθῆναι χόας. τῇ δὲ ἑορτῇ τῶν χοῶν ἔθος ἐστὶν Ἀθήνησι πέμπεσθαι δῶρά τε καὶ τοὺς μισθοὺς τοῖς σοφισταῖς, οἵπερ καὶ αὐτοὶ συνεκάλουν ἐπὶ ξένια τοὺς γνωρίμους, ὥς φησιν Εὐβουλίδης ὁ διαλεκτικὸς ἐν δράματι Κωμασταῖς οὕτως

σοφιστιᾷς, κάκιστε, καὶ χοῶν δέει
e τῶν μισθοδώρων, σῦκα δειπνῶν ἐν τρυφῇ.

50. Ἀντίγονος δὲ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ τοῦ Διονυσίου βίου τοῦ Ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος Μεταθεμένου φησὶ τὸν Διονύσιον τοῖς οἰκέταις συνεορτάζοντα ἐν τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ καὶ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ᾗ παρειλήφεσαν ἑταίρᾳ ὑποστρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοῦντας

οὐ δύναμαι τανύσαι, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.

ἦν δὲ ὁ Διονύσιος ἔτι ἐκ νέου, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς Διαδοχαῖς, πρὸς τὰ ἀφροδίσια ἐκμανὴς
f καὶ πρὸς τὰς δημοσίας εἰσῄει παιδίσκας ἀδιαφόρως. καί ποτε πορευόμενος μετά τινων γνωρίμων ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον, εἰς ὃ τῇ προτεραίᾳ παρεληλυθὼς ὤφειλε χαλκοῦς ἓξ ἔχων τότε κατὰ τύχην ἐκτείνας τὴν χεῖρα πάντων ὁρώντων ἀπεδίδου. Ἀνάχαρσις δ' ὁ Σκύθης, παρὰ Περιάνδρῳ τεθέντος ἄθλου περὶ τοῦ πίνειν, ᾔτησε τὸ νικητήριον πρῶτος με-
438 θυσθεὶς τῶν συμπαρόντων, ὡς ὄντος τέλους τούτου καὶ τῆς ἐν τῷ πότῳ νίκης ὥσπερ καὶ τῆς ἐν τῷ τρέχειν. Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι κληθέντες

νος καὶ ἀδελφοί, ἐρώμενοι δὲ ἀμφότεροι τοῦ Ἀντι-

πρός τινα τῶν γνωρίμων ἐπὶ δύο ἡμέρας, καὶ βουλό-
μενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἔπινον προ-
θυμότερον. τῇ μὲν οὖν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ Λακύ-
δης ἀπῄει πρότερος ἐπιπολάσαντος αὐτῷ τοῦ ποτοῦ.
καὶ ὁ Τίμων ὁρῶν αὐτὸν ἀπιόντα ἔφη

ἠράμεθα μέγα κῦδος, ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον.

τῇ δ' ὑστεραίᾳ προαπιόντος τοῦ Τίμωνος, διὰ τὸ μὴ
δυνηθῆναι ἐκπιεῖν τὴν προποθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, ὁ
Λακύδης ἰδὼν αὐτὸν ἐπανάγοντα εἶπε b

δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.

51. *Μυκερῖνον* δὲ τὸν *Αἰγύπτιον* ὁ Ἡρόδοτος
ἱστορεῖ διὰ τῆς δευτέρας ἀκούσαντα παρὰ τῶν μάν-
τεων ὅτι ὀλιγοχρόνιός ἐστι, λύχνα ποιησάμενον πολλὰ
ὁπότε γένοιτο νύξ, πίνειν καὶ εὐπαθεῖν οὔτε ἡμέρας
οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα· καὶ εἰς τὰ ἕλεα δὲ καὶ τὰ ἄλσεα
νεμόμενον, ἔτι δὲ ὅπου πύθοιτο ἡβητήρια εἶναι, με-
θύσκεσθαι. καὶ Ἄμασιν δὲ τὸν καὶ αὐτὸν Αἰγυπτίων
βασιλέα Ἡρόδοτος πολλὰ πεπωκέναι φησί. Ἑρμείας
δ' ὁ Μηθυμναῖος ἐν τρίτῃ Σικελικῶν φιλοπότην φησὶ c
γενέσθαι Νικοτέλη τὸν Κορίνθιον. Φανίας δὲ ὁ Ἐρέ-
σιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τυράννων ἀναίρεσις ἐκ
τιμωρίας Σκόπαν φησὶ τὸν Κρέοντος μὲν υἱόν, Σκόπα
δὲ τοῦ παλαιοῦ υἱδοῦν, φιλοποτοῦντα διατελέσαι καὶ
τὴν ἐπάνοδον τὴν ἀπὸ τῶν συμποσίων ποιεῖσθαι ἐπὶ
θρόνου καθήμενον, καὶ ὑπὸ τεσσάρων βασταζόμενον
οὕτως οἴκαδε ἀπιέναι. Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν
ἱστοριῶν Ἀντίοχόν φησι τὸν βασιλέα φίλοινον γενό-
μενον μεθύσκεσθαί τε καὶ κοιμᾶσθαι ἐπὶ πλέον, εἶθ' d
ἑσπέρας πάλιν ἀφυπνιζόμενον ἐπιπίνειν. ἐχρημάτιζέ
τε, φησί, νήφων μὲν βραχέα τελέως, μεθύων δὲ τὰ
πολλά. διὸ περὶ αὐτὸν δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν
βασιλείαν, Ἄριστος καὶ Θεμίσων, Κύπριοι μὲν γέ-

νος καὶ ἀδελφοί, ἐρώμενοι δὲ ἀμφότεροι τοῦ Ἀντι-
όχου.

52. πολυπότης δὲ ἦν καὶ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς
ὁ κληθεὶς ἐπιφανής, ὁ ὁμηρεύσας παρὰ Ῥωμαίοις,
ὃν ἱστορεῖ Πτολεμαῖος ὁ εὐεργέτης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν
e ὑπομνημάτων κἀν τῷ πέμπτῳ, φάσκων αὐτὸν εἰς
τοὺς νεανικοὺς κώμους καὶ μέθας τραπέντα πολλὰ
ἀναλίσκειν. καὶ τὰ περιλειπόμενα δὲ τῶν χρημάτων
μεθ' ἡμέραν κωμάζων ὅτε μὲν ἐξέχει, ἄλλοτε δὲ ἐν
ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς ἱστάμενος ἔλεγε, τίνι ἡ τύχη δί-
δωσι λαβέτω. καὶ ῥίψας τὸ ἀργύριον ᾤχετο. πολ-
λάκις δὲ καὶ πλεκτὸν στέφανον ῥόδων ἔχων ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς καὶ χρυσοϋφῆ τήβενναν φορῶν μόνος ἐρέμ-
βετο, λίθους ὑπὸ μάλης ἔχων, οἷς ἔβαλλε τῶν ἰδιωτῶν
τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ. ἐλούετό τε καὶ εἰς τοὺς
f κοινοὺς λουτρῶνας μύροις ἀλειφόμενος. ὅτε καί
ποτε συνιδών τις αὐτὸν ἰδιώτης ἔφη, μακάριος εἶ,
ὦ βασιλεῦ, πολυτελὲς ὄζεις. καὶ ὃς ἡσθείς, ἐγώ σε,
φησίν, ὑπέρκορον τούτου ποιήσω. καὶ κατὰ τῆς κε-
φαλῆς αὐτοῦ ὑδρίσκην ὑπὲρ δύο χόας ἔχουσαν πα-
χέος μύρου καταχυθῆναι ἐκέλευσεν, ὡς καὶ τὸ πλῆθος
τῶν ἀγοραιοτέρων εἰς τὸ ἐκχυθὲν συγκυλισθῆναι.
ὀλίσθου τε γενομένου αὐτός τε ὁ Ἀντίοχος ἔπεσε
καχάζων καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν λουομένων τὸ αὐτὸ
439 ἔπασχον. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν
ἱστοριῶν καλεῖ αὐτὸν ἐπιμανῆ, καὶ οὐκ ἐπιφανῆ,
διὰ τὰς πράξεις. ʽοὐ μόνον γὰρ μετὰ δημοτῶν ἀν-
θρώπων κατέβαινεν εἰς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν
παρεπιδημούντων ξένων καὶ τῶν εὐτελεστάτων συν-
έπινεν. εἰ δὲ καὶ τῶν νεωτέρων, φησί, συναίσθοιτό
τινας εὐωχουμένους ὁπουδήποτε, παρῆν μετὰ κερα-
μίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ πα-

ῥάδοξον ἀνισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν
βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀποβαλὼν τήβενναν ἀναλαβὼν b
περιῄει τὴν ἀγοράν.'

53. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ ὁ αὐτὸς Πο-
λύβιός φησι συντελοῦντα αὐτὸν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ
ἀγῶνας συγκαλέσαι πάντας Ἕλληνας καὶ τῶν βουλο-
μένων τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ πλείστων
παραγινομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις πάντας ἐκ χρυ-
σῶν ὁλκείων ἤλειφε κροκίνῳ μύρῳ καὶ κινναμωμίνῳ
καὶ ναρδίνῳ καὶ ἀμαρακίνῳ καὶ ἰρίνῳ. καὶ συγκαλῶν
αὐτοὺς εἰς εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα ποτὲ δὲ
χίλια πεντακόσια συνεπλήρου μετὰ πολυτελεστάτης c
κατασκευῆς. καὶ ὁ χειρισμὸς τῆς διακονίας δι' αὐτοῦ
ἐγίνετο. κατὰ γὰρ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος οὓς μὲν
εἰσῆγεν οὓς δ' ἀνέκλινεν. καὶ τοὺς διακόνους δὲ
τοὺς τὰς παραθέσεις εἰσφέροντας αὐτὸς εἰσῆγεν. καὶ
περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν οὗ δὲ προσ-
ανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψω-
μὸν ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο,
καὶ περιῄει τὸν πότον προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς
ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ τοῖς ἀκροάμασι προσπαί- d
ζων, καὶ ὑπὸ τῶν μίμων εἰσεφέρετο ὅλος συγκεκα-
λυμμένος καὶ ἐτίθετο εἰς τὴν γῆν ὡς εἷς ὢν τῶν
μίμων· καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης ὁ βασι-
λεὺς ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο καὶ προσέπαιζε τοῖς μίμοις,
ὥστε πάντας αἰσχύνεσθαι. τοιαῦτα ἀπεργάζεται τοὺς
ταλαιπώρους ἡ πρὸς τῇ μέθῃ ἀπαιδευσία.' φιλοπότης
δ' ἦν καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ Ἀντίοχος ἐν Μηδίᾳ πρὸς
Ἀρσάκην πολεμήσας, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπα- e
μεὺς ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἀναιρεθέντος
γοῦν αὐτοῦ τὸν Ἀρσάκην θάπτοντα αὐτὸν λέγειν
'ἔσφηλέ σε Ἀντίοχε θράσος καὶ μέθη. ἤλπιζες γὰρ

ἐν μεγάλοις ποτηρίοις τὴν Ἀρσάκου βασιλείαν ἐκπιεῖν.'

54. 'Ἀντίοχος δὲ ὁ μέγας ἐπικαλούμενος, ὃν Ῥω-
μαῖοι καθεῖλον, ὥς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ εἰκοστῇ,
παρελθὼν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας συνετέλει γά-
μους, πεντήκοντα μὲν ἔτη γεγονώς, καὶ δύο τὰ μέ-
γιστα τῶν ἔργων ἀνειληφώς, τήν τε τῶν Ἑλλήνων
ἐλευθέρωσιν, ὡς αὐτὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ τὸν πρὸς
f Ῥωμαίους πόλεμον. ἐρασθεὶς γοῦν παρθένου Χαλ-
κιδικῆς, κατὰ τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν ἐφιλοτιμήσατο
γῆμαι αὐτὴν οἰνοπότης ὢν καὶ μέθαις χαίρων. ἦν δ'
αὕτη Κλεοπτολέμου μὲν θυγάτηρ ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν,
κάλλει δὲ πάσας ὑπερβάλλουσα. καὶ τοὺς γάμους
συντελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι, αὐτόθι διέτριψε τὸν χει-
μῶνα τῶν ἐνεστώτων οὐδ' ἡντινοῦν ποιούμενος
πρόνοιαν. ἔθετο δὲ καὶ τῇ παιδὶ ὄνομα Εὔβοιαν.
ἡττηθεὶς οὖν τῷ πολέμῳ ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον μετὰ
τῆς νεογάμου.' ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ αὐτὸς Πολύβιος
ἱστορεῖ Ἄγρωνα τὸν Ἰλλυριῶν βασιλέα ἡσθέντα ἐπὶ
440 τῷ νενικηκέναι τοὺς μέγα φρονοῦντας Αἰτωλούς,
πολυπότην ὄντα καὶ εἰς μέθας καὶ εὐωχίας τραπέντα,
πλευρίτιδι ληφθέντα ἀποθανεῖν. ἐν δὲ τῇ ἐνάτῃ καὶ
εἰκοστῇ ὁ αὐτὸς Γενθίωνά φησι τὸν τῶν Ἰλλυριῶν
βασιλέα διὰ τὴν πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ
κατὰ τὸν βίον, νύκτωρ τε ἀεὶ καὶ μεθ' ἡμέραν με-
θύοντα. ἀποκτείναντα δὲ καὶ Πλεύρατον τὸν ἀδελ-
φόν, γαμεῖν μέλλοντα τὴν Μενουνίου θυγατέρα,
αὐτὸν γῆμαι τὴν παῖδα καὶ ὠμῶς χρῆσθαι τοῖς ἀρχο-
b μένοις. καὶ Δημήτριόν δέ φησι τὸν ἐκ τῆς Ῥώμης
τὴν ὁμηρείαν διαφυγόντα ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ
βασιλεύσαντα Σύρων πολυπότην ὄντα τὸ πλεῖστον
τῆς ἡμέρας μεθύσκεσθαι. Ὀροφέρνην τε ὀλίγον χρό-
νον Καππαδοκίας βασιλεύσαντα καὶ παριδόντα τὰς

πατρίους ἀγωγάς φησιν ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ εἰσ-
αγαγεῖν τὴν ἰακὴν καὶ τεχνητὴν ἀσωτίαν.
55. διόπερ ὁ θειότατος Πλάτων καλῶς νομοθετεῖ
ἐν τῷ δευτέρῳ 'τοὺς παῖδας μέχρι ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα
τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύεσθαι· οὐ γὰρ χρὴ πῦρ ἐπὶ c
πῦρ ὀχετεύειν· οἴνου δὲ μετρίου γεύεσθαι μέχρι
τριάκοντα ἐτῶν, μέθης δὲ καὶ πολυοινίας τὸ παρά-
παν τὸν νέον ἀπέχεσθαι· τετταράκοντα δὲ ἐπιβαί-
νοντα ἐτῶν ἐν τοῖς συσσιτίοις εὐωχηθέντα καλεῖν
τούς τε ἄλλους θεοὺς καὶ δὴ Διόνυσον παρακαλεῖν
εἰς τὴν τῶν πρεσβυτῶν τελετὴν ἅμα καὶ παιδείαν, ἣν
τοῖς ἀνθρώποις ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότη-
τος ἐδωρήσατο τὸν οἶνον φάρμακον, ὥστε ἀνηβᾶν
ἡμᾶς καὶ δυσθυμίας λήθην γίγνεσθαι.' καὶ ἑξῆς δέ
φησι 'λόγος καὶ φήμη ὑπορρεῖ ὡς ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ d
τῆς μητρυιᾶς Ἥρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώ-
μην· διὸ τάς τε βακχείας καὶ τὴν μανικὴν πᾶσαν
ἐμβάλλει χορείαν τιμωρούμενος· ὅθεν καὶ τὸν οἶνον
ἐπὶ τοῦτ' αὐτὸ δεδώρηται.'
56. Φάλαικος δ' ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι γυναῖκά
τινα ἀναγράφει πολυπότιν Κλεὼ ὄνομα

χρυσῷ τὸν κροκόεντα περιζώσασα χιτῶνα
τόνδε Διωνύσῳ δῶρον ἔδωκε Κλεώ,
οὕνεκα συμποσίοισι μετέπρεπεν· ἶσα δὲ πίνειν
οὔτις οἱ ἀνδρῶν ἤρισεν οὐδαμά πω. e

ὅτι δὲ φίλοινον τὸ τῶν γυναικῶν γένος κοινόν. οὐκ
ἀχαρίτως δὲ καὶ ὁ Ξέναρχος ἐν τῷ Πεντάθλῳ γυναῖκά
τινα εἰσάγει φρικτότατον ὅρκον ὀμνύουσαν τόνδε

ἐμοὶ γένοιτο σοῦ ζώσης, τέκνον,
ἐλευθέριον πιοῦσαν οἶνον ἀποθανεῖν.

παρὰ Ῥωμαίοις δέ, ὥς φησι Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ,
ἀπείρηται γυναιξὶ πίνειν οἶνον. τὸν δὲ καλούμενον

πάσσον πίνουσι. τοῦτο δὲ ποιεῖται μὲν ἐκ τῆς ἀστα-
f φίδος, καὶ ἔστι παραπλήσιος πινόμενος τῷ αἰγοσθε-
νίτῃ τῷ γλυκεῖ καὶ τῷ κρητικῷ. διὸ πρὸς τὸ κατ-
επεῖγον τοῦ δίψους χρῶνται αὐτῷ. λαθεῖν δέ ἐστιν
ἀδύνατον τὴν γυναῖκα πιοῦσαν οἶνον. πρῶτον μὲν
γὰρ οὐδ' ἔχει οἴνου κυρείαν ἡ γυνή· πρὸς δὲ τούτοις
φιλεῖν δεῖ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς καὶ τοὺς τοῦ
ἀνδρὸς ἕως ἐξανεψίων, καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ' ἡμέραν
ὁπόταν ἴδῃ πρῶτον. λοιπόν, ἀδήλου τῆς ἐντυχίας
οὔσης τίσιν ἀπαντήσει, φυλάσσεται· τὸ γὰρ πρᾶγμα,
441 κἂν γεύσηται μόνον, οὐ προσδεῖ διαβολῆς. Ἄλκι-
μος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ τῶν βίβλων
Ἰταλικῇ πάσας φησὶ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκας μὴ πί-
νειν οἶνον ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας. 'Ἡρακλῆς περὶ τὴν
Κροτωνιᾶτιν γενόμενος, ἐπεὶ πρός τινα οἰκίαν οὖσαν
παρὰ τὴν ὁδὸν διψῶν ἀφίκετο, προσελθὼν ᾔτει πιεῖν
ἐντεῦθεν. ἔτυχε δ' ἡ γυνὴ τοῦ τὴν οἰκίαν κεκτημέ-
νου πίθον οἴνου λαθραίως ὑποίξασα· καὶ πρὸς μὲν
τὸν ἄνδρα δεινὸν ἔφη ποιήσειν αὐτόν, εἰ ξένου χάριν
τὸν πίθον τοῦτον ἀνοίξειεν, ὕδωρ δ' ἐκέλευσεν αὐ-
b τὸν προσενεγκεῖν. Ἡρακλῆς δ' ἐπὶ θύραις ἑστὼς καὶ
ἀκούσας ταῦτα τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς σφόδρα ἐπήνε-
σεν· ὃν καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν παρελθόντα εἴσω σκο-
πεῖν τὸν πίθον. καὶ ὃς εἰσελθὼν λίθινον εὗρε τὸν
πίθον γεγονότα. τούτου δὲ τὸ σημεῖον ἔτι καὶ νῦν
ἐστὶν ἐν ταῖς ἐπιχωρίαις γυναιξὶ πάσαις, ἐν αἰσχρῷ
κεῖσθαι τὸ πίνειν οἶνον, διὰ τὴν προκειμένην αἰτίαν.'
57. οἷαι δ' εἰσὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεθύουσαι αἱ
γυναῖκες παραδίδωσιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν τῇ Ἀκοντι-
ζομένῃ οὕτω

γείτων ἐστί τις
c κάπηλος· οὗτος εὐθύς, ὅταν ἔλθω ποτὲ

διψῶσα, μόνος οἶδ' ὥς γέ μοι κεράννυται,
οὔθ' ὑδαρὲς οὔτ' ἄκρατον. Β. οἶδ' ἐγώ ποτε
πιοῦσα.

καὶ ἐν Μύστιδι (γυναῖκες δ' εἰσὶν αἱ διαλεγόμεναι)

βούλει καὶ σύ, φιλτάτη, πιεῖν;
Β. καλῶς ἔχει μοι. Γ. τοιγαροῦν [ἐμοὶ] φέρε·
μέχρι γὰρ τριῶν δεῖν φασὶ τιμᾶν τοὺς θεούς.

Ἄλεξις δ' Ὀρχηστρίδι

γυναιξὶ δ' ἀρκεῖ πάντ', ἐὰν οἶνος παρῇ
πίνειν διαρκής. Β. ἀλλὰ μήν, νὴ τὼ θεώ, d
ἔσται γ' ὅσον ἂν βουλώμεθ', ἔσται καὶ μάλα
ἡδύς γ', ὀδόντας οὐκ ἔχων, ἤδη σαπρός,
λέγων, γέρων τε δαιμονίως. Α. ἀσπάζομαι
γραῦν σφίγγα.

[πρὸς ἐμὲ ὡς αἰνίγματα λέγει καὶ τὰ λοιπά.] ἐν δὲ Δὶς πενθοῦντι Ζωπύρας τινὸς μνημονεύων φησὶ καί 'Ζωπύρα οἰνηρὸν ἀγγεῖον.' Ἀντιφάνης Βάκχαις

ἐπεὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστι, κακοδαίμων σφόδρα
ὅστις γαμεῖ γυναῖκα, πλὴν ἐν τοῖς Σκύθαις·
ἐκεῖ μόνον γὰρ οὐχὶ φύετ' ἄμπελος. e

Ξέναρχος Πεντάθλῳ

ὅρκον δ' ἐγὼ γυναικὸς εἰς οἶνον γράφω.

58. Πλάτων Φάωνι διηγούμενος ὅσα διὰ τὸν οἶνον συμβαίνει ταῖς γυναιξὶ φησίν

εἶεν γυναῖκες . . . ὡς ὑμῖν πάλαι
οἶνον γενέσθαι τὴν ἄνοιαν εὔχομαι.
ὑμῖν γὰρ οὐδέν, καθάπερ ἡ παροιμία,
ἐν τῷ καπήλῳ νοῦς ἐνεῖναί μοι δοκεῖ.
εἰ γὰρ Φάωνα δεῖσθ' ἰδεῖν, προτέλεια δεῖ
ὑμᾶς ποιῆσαι πολλὰ πρότερον τοιαδί. f
πρῶτα μὲν ἐμοὶ γὰρ κουροτρόφῳ προθύεται
πλακοῦς ἐνόρχης, ἄμυλος ἐγκύμων, κίχλαι

ἑκκαίδεχ' ὁλόκληροι μέλιτι μεμιγμέναι,
λαγῷα δώδεκ' ἐπισέλινα. τἆλλα δὲ
ἤδη τὰ μετὰ ταῦτ' εὐτελῆ 'στ'. ἄκουε δή.
βολβῶν μὲν Ὀρθάνῃ τρί' ἡμιεκτέα,
Κονισάλῳ δὲ καὶ παραστάταιν δυοῖν
442 μύρτων πινακίσκος χειρὶ παρατετιλμένων,
λύχνων γὰρ ὀσμὰς οὐ φιλοῦσι δαίμονες·
πύργης τετάρτης κυσί τε καὶ κυνηγέταις,
Λόρδωνι δραχμή, Κυβδάσῳ τριώβολον,
ἥρῳ Κέλητι δέρμα καὶ θυλήματα.
ταῦτ' ἐστὶ τἀναλώματ'. εἰ μὲν οὖν τάδε
προσοίσετ', εἰσέλθοιτ' ἄν· εἰ δὲ μή, μάτην
ἔξεστιν ὑμῖν διὰ κενῆς βινητιᾶν.

Ἀξιόνικος δ' ἐν Φιλίννῃ φησί

γυναικὶ δὴ πίστευε μὴ πίνειν ὕδωρ.

59. καὶ ὅλα δὲ ἔθνη περὶ μέθας διατρίβοντα μνή-
b μης ἠξίωται. Βαίτων γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας καὶ Ἀμύντας ἐν τοῖς Σταθμοῖς τὸ τῶν Ταπύρων ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν παρὰ Φιγαλεῦσι νομίμων φιλοπότας φησὶ γενέσθαι Φιγαλεῖς, Μεσσηνίοις ἀστυγείτονας ὄντας, καὶ ἀποδημεῖν ἐθι-
c σθέντας. Φύλαρχος ἐν ἕκτῃ Βυζαντίους οἰνόφλυγας ὄντας ἐν τοῖς καπηλείοις οἰκεῖν, ἐκμισθώσαντας τοὺς ἑαυτῶν θαλάμους μετὰ τῶν γυναικῶν τοῖς ξένοις, πολεμίας σάλπιγγος οὐδ' ἐν ὕπνοις ὑπομένοντας ἀκοῦσαι. διὸ καὶ πολεμουμένων ποτὲ αὐτῶν καὶ οὐ προσκαρτερούντων τοῖς τείχεσι Λεωνίδης ὁ στρατηγὸς

ἐκέλευσε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν σκηνοπηγεῖν,

443 οὖν αὐτοὺς τούτων Κλεομένης ὁ τύραννος, ὁ καὶ τὰς

ἐκέλευσε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν σκηνοπηγεῖν, καὶ μόλις ποτὲ ἐπαύσαντο λιποτακτοῦντες, ὥς φησι Δάμων ἐν τῷ περὶ Βυζαντίου. Μένανδρος δ' ἐν Ἀρρηφόρῳ ἢ Αὐλητρίδι

πάντας μεθύσους τοὺς ἐμπόρους d
ποιεῖ τὸ Βυζάντιον. ὅλην ἐπίνομεν
τὴν νύκτα διὰ σὲ καὶ σφόδρ' ἄκρατόν μοι δοκῶ.
ἀνίσταμαι γοῦν τέτταρας κεφαλὰς ἔχων.

κωμῳδοῦνται δὲ ὡς μέθυσοι Ἀργεῖοι μὲν καὶ Τιρύνθιοι ὑπ' Ἐφίππου ἐν Βουσίριδι. ποιεῖ δὲ τὸν Ἡρακλέα λέγοντα

οὐκ οἶσθά μ' ὄντα, πρὸς θεῶν, Τιρύνθιον
Ἀργεῖον, οἳ μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας
πάσας μάχονται. Β. τοιγαροῦν φεύγουσ' ἀεί. e

Μιλησίους δ' Εὔβουλος ἐν Κατακολλωμένῳ ὑβριστὰς εἶναί φησι μεθυσθέντας. Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων περὶ Ἠλείων λέγων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπίγραμμα

Ἦλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται. οἷος ἑκάστου
οἶκος, τοίη δὴ καὶ ξυνάπασα πόλις.

60. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαλκιδέων ἱστορῶν τῶν ἐν Θρᾴκῃ φησίν 'ἐτύγχανον γὰρ τῶν μὲν βελτίστων ἐπιτηδευμάτων ὑπερορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς πότους καὶ ῥᾳθυμίαν καὶ πολλὴν ἀκολασίαν f ὡρμηκότες. ἐπιεικῶς [τὸ] δ' εἰσὶ πάντες οἱ Θρᾷκες πολυπόται'. διὸ καὶ Καλλίμαχος ἔφη

καὶ γὰρ ὁ Θρηικίην μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἄμυστιν
οἰνοποτεῖν, ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ.

ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ ὁ Θεόπομπος περὶ Μηθυμναίων τάδε λέγει 'καὶ τὰ μὲν ἐπιτήδεια προσφερομένους πολυτελῶς μετὰ τοῦ κατακεῖσθαι καὶ πίνειν, ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον τῶν ἀναλωμάτων ποιοῦντας. ἔπαυσεν

443 οὖν αὐτοὺς τούτων Κλεομένης ὁ τύραννος, ὁ καὶ τὰς μαστροποὺς τὰς εἰθισμένας προαγωγεύειν τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανεστάτας πορευομένας ἐνδήσας εἰς σάκκους καταποντίσαι τισὶ προστάξας.' καὶ Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν Περίανδρον τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν 'Ἰλλυριοὶ (φησὶ) δειπνοῦσι καθήμενοι καὶ πίνουσιν. ἄγουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὰς συνουσίας· καὶ καλὸν αὐταῖς προπίνειν οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων. ἐκ δὲ τῶν συμποσίων αὗται τοὺς ἄν- b δρας ἀπάγουσι. καὶ κακόβιοι δὲ πάντες εἰσὶ καὶ ζώννυνται τὰς κοιλίας ζώναις πλατείαις, ὅταν πίνωσι. καὶ τοῦτο μὲν πρῶτον μετρίως ποιοῦσιν· ἐπειδὰν δὲ σφοδρότερον πίνωσι, μᾶλλον ἀεὶ συνάγουσι τὴν ζώνην. Ἀριαῖοι δὲ (φησὶ) κέκτηνται προσπελατῶν ὥσπερ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν μεθύουσι καὶ ποιοῦνται συνουσίας καὶ διάκεινται πρὸς ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἀκρατέστερον. διὸ καὶ Κελτοὶ πολεμοῦντες αὐτοῖς καὶ εἰδότες αὐτῶν c τὴν ἀκρασίαν παρήγγειλαν ἅπασι τοῖς στρατιώταις δεῖπνον ὡς λαμπρότατον παρασκευάσαντας κατὰ σκηνήν, ἐμβαλεῖν εἰς τὰ σιτία πόαν τινὰ φαρμακώδη, δυναμένην διακόπτειν τὰς κοιλίας καὶ διακαθαίρειν. γενομένου δὲ τούτου οἳ μὲν αὐτῶν καταληφθέντες ὑπὸ τῶν Κελτῶν ἀπώλοντο, οἳ δὲ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς αὑτοὺς ἔρριψαν ἀκράτορες τῶν γαστέρων γενόμενοι.'

61. τοιαῦτα πολλὰ ἐφεξῆς καταλέξαντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Ποντιανὸς ἔφη πάντων τούτων εἶναι τῶν d δεινῶν μητρόπολιν τὸν οἶνον, δι' ὃν καὶ τὰς μέθας καὶ τὰς μανίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς παροινίας γίγνεσθαι· οὗ τοὺς ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας οὐ κακῶς ὁ χαλ-

κοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις κυ-

τοὺς ἄρχοντας δή, ἂν μὴ πάνυ πρᾶοι ὦσι καὶ πολλὴν

κοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις κυλίκων ἐρέτας ἔφη

καί τινες οἶνον ἄγοντες ἐν εἰρεσίῃ Διονύσου,
συμποσίου ναῦται καὶ κυλίκων ἐρέται,
. . . περὶ τοῦδε· τὸ γὰρ φίλον οὐκ ἀπόλωλεν.

Ἄλεξις δ᾽ ἐν Κουρίδι περί τινος πλέον πιόντος διαλεγόμενός φησιν

ὁ μὲν οὖν ἐμὸς υἱός, οἷον ὑμεῖς ἀρτίως
εἴδετε, τοιοῦτος γέγονεν, Οἰνοπίων τις ἢ
Μάρων τις ἢ Κάπηλος ἤ τις Τιμοκλῆς· e
μεθύει γὰρ οὐδὲν ἧττον. ὁ δ᾽ ἕτερος, τί ἂν
τύχοιμ᾽ ὀνομάσας; βῶλος, ἄροτρον, γηγενὴς
ἄνθρωπος.

χαλεπὸν οὖν ἐστίν, ἄνδρες φίλοι, τὸ μεθύειν· καὶ καλῶς πρὸς τοὺς οὕτω λάπτοντας τὸν οἶνον ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Ὀπώρᾳ (ἑταίρας δὲ ὄνομα τὸ δρᾶμα ἔχει) φησίν

οἶνον πολὺν
οὐ κεκραμένον σὺ πίνεις μεστὸς ὢν κοὐκ ἐξεμεῖς.

κἀν Δακτυλίῳ

εἶτ᾽ οὐχ ἁπάντων ἐστὶ τὸ μεθύειν κακὸν
μέγιστον ἀνθρώποισι καὶ βλαβερώτατον; f

κἀν Ἐπιτρόπῳ δ᾽ ἔφη

πολὺς γὰρ οἶνος πόλλ᾽ ἁμαρτάνειν ποιεῖ.

Κρώβυλός τ᾽ ἐν Ἀπολιπούσῃ

τὸ γὰρ ἐνδελεχῶς μεθύειν τίν᾽ ἡδονὴν ἔχει
ἀποστεροῦντα ζῶνθ᾽ ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν,
ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις;

οὐ χρὴ οὖν μεθύειν. καὶ γὰρ ʽδημοκρατουμένη πόλις (φησὶν ὁ Πλάτων ἐν ὀγδόῃ Πολιτείας) ἐλευθερίας διψήσασα ἢν κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, 444
καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ,

τοὺς ἄρχοντας δή, ἂν μὴ πάνυ πρᾶοι ὦσι καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν, κολάζει αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς, τοὺς δὲ κατηκόους τῶν ἀρχόντων προπηλακίζει.᾽ ἐν δὲ τῷ τῶν Νόμων ἕκτῳ φησί ʽτὴν πόλιν εἶναι δεῖ δίκην κεκραμένην κρατῆρος, οὗ μαινόμενος μὲν ὁ οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ, κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοι-
b νωνίαν λαβὼν ἀγαθὸν πῶμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται.᾽

62. τὸ γὰρ παροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκάδι φησίν

οὔτε γὰρ νήφοντα δεῖ
οὐδαμοῦ, πάτερ, παροινεῖν, οὔθ᾽, ὅταν πίνειν δέῃ,
νοῦν ἔχειν. ὅστις δὲ μεῖζον ἢ κατ᾽ ἄνθρωπον φρονεῖ,
[μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίῳ νομίσματι,]
εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον πᾶσιν αὑτὸν ὄψεται,
c ἂν σκοπῇ τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια,
τὰς φλέβας θ᾽ ὅποι φέρονται, τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω
τεταμένας, δι᾽ ὧν ὁ θνητὸς πᾶς κυβερνᾶται βίος.

ἐν δὲ Αἰόλῳ διαβάλλων ὅσα δεινὰ πράττουσιν οἱ πλέον πίνοντες φησί

Μακαρεὺς ἔρωτι τῶν ὁμοσπόρων μιᾶς
πληγεὶς τέως μὲν ἐπεκράτει τῆς συμφορᾶς,
κατεῖχέ θ᾽ αὑτόν· εἶτα παραλαβών ποτε
οἶνον στρατηγόν, ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει
d τὴν τόλμαν εἰς τὸ πρόσθε τῆς εὐβουλίας,
νύκτωρ ἀναστὰς ἔτυχεν ὧν ἠβούλετο.

καλῶς οὖν ἄρα καὶ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη εἰπών

ἡδύς γε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα.

ὃν πολὺν σπῶντες ἔνιοι παρανόμων ἀφροδισίων ὄρεξιν λαμβάνουσιν.

63. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς καὶ ἐξοίνους τινὰς κέκληκε λέγων οὕτως 'Κομηὼν καὶ Ῥοδοφῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ πολιτευσαμένων ὄντες ἦσαν ἔξοινοι. καὶ ὁ Κομηὼν εἰς κυβευτὴν σκώπτων τὸν Ῥοδοφῶντα ἔλεγεν

ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι κυβευταί. e

Ῥοδοφῶν τε ἐκείνῳ τὴν περὶ τὰς γυναῖκας σπουδὴν καὶ τὴν ἀκρασίαν ὠνείδιζεν οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενος λοιδορίας.' Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ ἄλλου Ῥοδίου διαλεγόμενός φησι 'τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος ὑπὸ οἰνοφλυγίας καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν οὐκ ἔχοντος ἰδίωμα παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου καὶ παρὰ τοῖς ἑταίροις καὶ παρὰ f τοῖς ἄλλοις πολίταις.' εἶθ' ἑξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν κατεστήσατο μετὰ τῶν φίλων, ἐπιφέρει 'καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ᾔσχυναν, οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν· εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας ὥστε καὶ κυβεύειν ἠξίωσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς ἐλάττω τοῖς ἀστραγάλοις βάλλοντας ἥντινα χρὴ τῶν πολιτίδων τῷ νικῶντι εἰς συνουσίαν ἀγαγεῖν, οὐδεμίαν ὑπεξαιρούμενοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως δὴ 445 ἕκαστος ἦν δυνατός, πείθων ἢ βιαζόμενος, οὕτω προστάττοντες ἄγειν. καὶ ταύτην τὴν κυβείαν ἔπαιζον μὲν καὶ τῶν ἄλλων Ῥοδίων τινές, ἐπιφανέστατα δὲ καὶ πλειστάκις αὐτὸς ὁ Ἡγησίλοχος, ὁ προστατεῖν τῆς πόλεως ἀξιῶν.' Ἀνθέας δὲ ὁ Λίνδιος, συγγενὴς

δὲ εἶναι φάσκων Κλεοβούλου τοῦ σοφοῦ, ὥς φησι Φιλόμνηστος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων, πρεσβύτερος καὶ εὐδαίμων ἄνθρωπος εὐφυής τε περὶ b ποίησιν ὢν πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν, ἐσθῆτά τε διονυσιακὴν φορῶν καὶ πολλοὺς τρέφων συμβάκχους, ἐξῆγέ τε κῶμον ἀεὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. καὶ πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν, ᾗ Ἀσωπόδωρος ὁ Φλιάσιος ὕστερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην ἰάμβοις. οὗτος δὲ καὶ κωμῳδίας ἐποίει καὶ ἄλλα πολλὰ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῶν ποιημάτων, ἃ ἐξῆρχε τοῖς μεθ' αὐτοῦ φαλλοφοροῦσι.

64. τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανός, ὁ δὲ πάροι- c νος, ἔφη, καλέ μου Ποντιανέ, παρὰ τίνι κεῖται; καὶ ὃς ἔφη

ἀπολεῖς μ' ἐρωτῶν (κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα)
καὶ σὺ χὠ νέος τρόπος,
ἐν οὐ πρέποντι τοῖς λόγοισι χρώμενος.

ἐπεὶ δὲ πάντων ἡμᾶς εὐθύνας σοι διδόναι κέκριται, Ἀντιφάνης ἐν Λυδῷ εἴρηκε

Κολχὶς ἄνθρωπος πάροινος.

σὺ δὲ παροινῶν καὶ μεθύων οὐδέπω κόρον ἔχεις, οὐδ' ἐπὶ νοῦν λαμβάνεις ὅτι ὑπὸ μέθης ἀπέθανεν Εὐμέ- d νης ὁ Περγαμηνός, ὁ Φιλεταίρου τοῦ Περγάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδοῦς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς ἐν τρίτῳ Χρόνων. ἀλλ' οὐ Περσεὺς ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθείς· κατ' οὐδὲν γὰρ τὸν πατέρα Φίλιππον ἐμιμήσατο. οὔτε γὰρ περὶ γυναῖκας ἐσπουδάκει οὔτε φίλοινος ἦν, [ἀλλὰ] καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέτριον ἔπινε δειπνῶν ἀλλὰ καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ. σὺ δέ, ὦ Οὐλπιανέ, ἀρρυθμοπότης μὲν εἶ, κατὰ τὸν Φλιάσιον Τί-

μωνα. οὕτως γὰρ ἐκεῖνος ὠνόμασε τοὺς τὸν πολὺν σπῶντας οἶνον ἄκρατον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων e

ἠὲ βαρὺν βουπλῆγα τομώτερον ἢ Λυκόοργος,
ὅς ῥα διωνύσου ἀρρυθμοπότας ἐπέκοπτεν,
ἐκ δὲ ῥυτὰ ῥίπτασκεν ἀπληστοίνους τ' ἀρυσάνας.

οὐ ποτικὸς δέ. ὠνόμασε δὲ ποτικὸν Ἀλκαῖος Γανυμήδει οὕτως. ὅτι δὲ τὸ μεθύειν καὶ τὰς ὄψεις ἡμῶν πλανᾷ σαφῶς ἔδειξεν Ἀνάχαρσις δι' ὧν εἴρηκε, δη- f λώσας ὅτι ψευδεῖς δόξαι τοῖς μεθύουσι γίγνονται. συμπότης γάρ τις ἰδὼν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐν τῷ συμποσίῳ ἔφη, ὦ Ἀνάχαρσι, γυναῖκα γεγάμηκας αἰσχράν. καὶ ὃς ἔφη, πάνυ γε κἀμοὶ δοκεῖ· ἀλλά μοι ἔγχεον, ὦ παῖ, ποτήριον ἀκρατέστερον, ὅπως αὐτὴν καλὴν ποιήσω.

65. μετὰ ταῦτα ὁ Οὐλπιανὸς προπιών τινι τῶν ἑταίρων ἔφη, ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀντιφάνην, ὦ φιλότης, ὃς ἐν Ἀγροίκοις φησίν

ὅλην μύσας ἔκπινε. Β. μέγα τὸ φορτίον. 446
Α. οὐχ ὅστις αὐτῆς ἐστὶν ἐμπείρως ἔχων.

πῖθι οὖν, ὦ ἑταῖρε. καί

μὴ μεστὰς ἀεὶ
ἕλκωμεν,

(ὁ αὐτός φησιν Ἀντιφάνης ἐν τῷ Τραυματίᾳ)

ἀλλὰ καὶ λογισμὸς εἰς μέσον
παραξάτω τις καί τι καὶ μελίσκιον,
στροφὴ λόγων παρελθέτω τις. ἡδύ τοι
ἐστὶν μεταβολὴ παντὸς ἔργου πλὴν ἑνός.
. . . . παραδίδου δ' ἑξῆς ἐμοὶ
τὸν ἀρκεσίγυιον, ὡς ἔφασκ' Εὐριπίδης.
Α. Εὐριπίδης γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν; Β. ἀλλὰ τίς; b
Α. Φιλόξενος δήπουθεν. Β. οὐδὲν διαφέρει,
ὦ τᾶν· ἐλέγχεις μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς.

καὶ ὅς, τὸ δὲ πῖθι τίς εἴρηκεν; ἀπεσκοτώθης φίλτατε, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, σπάσας οἴνου τοσοῦτον. παρὰ Κρατίνῳ ἔχεις ἐν Ὀδυσσεῦσι

τῇ νῦν τόδε πῖθι λαβὼν ἤδη καὶ τοὔνομά μ' εὐθὺς ἐρώτα.

καὶ Ἀντιφάνης ἐν Μύστιδι

c σὺ δ' ἀλλὰ πῖθι. Β. τοῦτο μέν σοι πείσομαι·
καὶ γὰρ ἐπαγωγόν, ὦ θεοί, τὸ σχῆμά πως
τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους
τοῦ τῆς ἑορτῆς. οὗ μὲν ἦμεν ἄρτι γὰρ
ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομεν.
τούτῳ δέ, τέκνον, πολλὰ κἀγάθ' οἱ θεοὶ
τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὅς ἐποίησέ σε,
τῆς συμμετρίας καὶ τῆς ἀφελείας οὕνεκα.

d καὶ Δίφιλος ἐν Βαλανείῳ

ἔγχεον μεστήν· τὸ θνητὸν περικάλυπτε τῷ θεῷ.
πῖθι. ταῦτα γὰρ παρ' ἡμῖν Διὸς ἑταιρείου, πάτερ.

Ἀμειψίας Σφενδόνῃ

λαγὸν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον.

Μένανδρος Αὐλητρίδι

ἐλλέβορον ἤδη πώποτ' ἔπιες Σωσία;
Β. ἅπαξ. Α. πάλιν νῦν πῖθι· μαίνει γὰρ κακῶς.

66. πίομαι δὲ ἄνευ τοῦ υ λεκτέον, ἐκτείνοντας δὲ τὸ ι. οὕτω γὰρ ἔχει καὶ τὸ ὁμηρικόν

πιόμεν' ἐκ βοτάνης.

καὶ Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσι

e κοὔποτ' ἐκ ταὐτοῦ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου.

καὶ ἐν ἄλλοις

πικρότατον οἶνον τήμερον πίει τάχα.

[ὡς ἀπὸ τοῦ πιοῦμαι.] ἐνίοτε δὲ καὶ συστέλλουσι τὸ ι. ὡς Πλάτων ἐν Ταῖς ἀφ' ἱερῶν

οὐδ' ὅστις αὐτῆς ἐκπίεται τὰ χρήματα.

καὶ ἐν Σύρφακι 'καὶ πίεσθ' ὕδωρ πολύ.' πίε δὲ ἀεὶ συνεσταλμένως. Μένανδρος ἐν Ἐγχειριδίῳ

πίε. Β. πιεῖν ἀναγκάσω
τὴν ἱερόσυλον πρῶτα.

καὶ 'τῇ πίε.' καὶ [πῖνε. καὶ] σὺ οὖν, ὦ ἑταῖρε, κατὰ f
τὸν Ἄλεξιν, ὃς ἐν Διδύμοις φησί

τούτῳ πρόπιθ', ἵνα καὐτὸς ἄλλῳ,

καὶ γένηται ἡ παρ' Ἀνακρέοντι καλουμένη ἐπίστιος. φησὶ γὰρ ὁ μελοποιός

μηδ' ὥστε κῦμα πόντιον 447
λάλαζε τῇ πολυκρότῃ
σὺν Γαστροδώρῃ καταχύδην
πίνουσα τὴν ἐπίστιον.

τοῦτο δ' ἡμεῖς ἀνίσωμα φαμέν.

67. σὺ δὲ πιὼν μὴ φοβηθῇς ὡς εἰς τοὐπίσω μέλλων καταπεσεῖσθαι. τοῦτο γὰρ παθεῖν οὐ δύνανται οἱ τὸν κατὰ Σιμωνίδην πίνοντες οἶνον ἀμύντορα δυσφροσυνάων. ἀλλ', ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης, εἰς τὰ νῶτα καταπίπτουσιν οἱ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ὃν πῖνον καλοῦσι, λέγων οὕτως 'πλὴν ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τὰς τῶν κριθῶν, τὸ καλούμενον πῖνον. ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν λοιπῶν τε καὶ b
μεθυστικῶν οἱ μεθυσθέντες ἐπὶ πάντα τὰ μέρη πίπτουσι. καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ καὶ πρηνεῖς καὶ ὕπτιοι. μόνοι δὲ οἱ τῷ πίνῳ μεθυσθέντες εἰς τοὐπίσω καὶ ὕπτιοι κλίνονται.' τὸν δὲ κρίθινον οἶνον καὶ βρῦτον τινὲς καλοῦσιν. ὡς Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ

βρῦτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυεῖν.

καὶ Ἀρχίλοχος

ὥσπερ παρ' αὐλῷ βρῦτον ἢ Θρῇξ ἀνὴρ

ἢ Φρὺξ ἔβρυζε, κύβδα δ' ἦν πονευμένη.

c μνημονεύει τοῦ πώματος Αἰσχύλος ἐν Λυκούργῳ

κἀκ τῶνδ' ἔπινε βρῦτον ἰσχναίνων χρόνῳ,
κἀσεμνοκόμπει τοῦτ' ἐν ἀνδρείᾳ στέγῃ.

Ἑλλάνικος δ' ἐν Κτίσεσι καὶ ἐκ ῥιζῶν, φησί, κατασκευάζεται τὸ βρῦτον, γράφων ὧδε 'πίνουσι δὲ βρῦτον ἐκ τῶν ῥιζέων, καθάπερ οἱ Θρήικες ἐκ τῶν κριθέων.' Ἑκαταῖος δὲ ἐν δευτέρῳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων ὡς ἀρτοφάγοι εἰσίν, ἐπιφέρει 'τὰς κριθὰς ἐς τὸ πῶμα καταλέουσι.' ἐν δὲ τῇ τῆς Εὐρώπης περιόδῳ Παίονάς φησι πίνειν 'βρῦτον ἀπὸ τῶν
d κριθέων καὶ παραβίην ἀπὸ κέγχρου καὶ κονύζης ἀλείφονται δὲ (φησὶν) ἐλαίῳ ἀπὸ γάλακτος.' καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ.

68. τῷ δ' ἡμετέρῳ χορῷ οἶνος φίλος ὤν, θυρσοφόροις μέγα πρεσβεύων Διόνυσος, φησὶν Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς ἐλεγείοις,

αὕτη γὰρ πρόφασις παντοδαπῶν λογίων
ἔν τε Πανελλήνων ἀγοραῖς θαλίαις τε ἀνάκτων,
ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ὑποχθόνιον
e πτόρθον ἀνασχομένη θαλερῷ ἐπτύξατο πήχει
αἰθέρος· ὀφθαλμῶν δ' ἐξέθορον πυκινοὶ
παῖδες φωνήεντες, ὅταν πέσῃ ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ,
πρὶν δὲ σιωπῶσιν. παυσάμενοι δὲ βοῆς
νέκταρ ἀμέλγονται ποτὸν ὄλβιον ἀνθρώποισιν,
ξυνὸν τοῦ χαίρειν φάρμακον αὐτοφυές,
τοῦ θαλίαι φίλα τέκνα φιλοφροσύναι τε χοροί τε·
f τῶν ἀγαθῶν βασιλεὺς οἶνος ἔδειξε φύσιν.
τῷ σὺ πάτερ Διόνυσε φιλοστεφάνοισιν ἀρέσκων
ἀνδράσιν, εὐθύμων συμποσίων πρύτανι,
χαῖρε. δίδου δ' αἰῶνα καλῶν ἐπιήρανον ἔργων,
πίνειν καὶ παίζειν καὶ τὰ δίκαια φρονεῖν.

Ἄμφις δ' ἐν Φιλαδέλφοις ἐπαινῶν τὸν τῶν φιλοποτῶν φησὶ βίον

κατὰ πόλλ' ἐπαινῶ μᾶλλον ἡμῶν τὸν βίον 448
τὸν τῶν φιλοποτῶν ἤπερ ὑμῶν τῶν μόνον
ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων.
ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ συντετάσθαι διὰ τέλους
φρόνησις οὖσα διὰ τὸ λεπτῶς καὶ πυκνῶς
πάντ' ἐξετάζειν δέδιεν ἐπὶ τὰ πράγματα
ὁρμᾶν προχείρως, ἣ δὲ διὰ τὸ μὴ σαφῶς
τί ποτ' ἀφ' ἑκάστου πράγματος συμβήσεται
διαλελογίσθαι δρᾷ τι καὶ νεανικὸν
καὶ θερμόν. b

69. μέλλοντος δέ τι τούτοις προστιθέναι τοῦ Οὐλπιανοῦ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, ὥρα ἡμῖν, ἄνδρες φίλοι, ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα κἂν βραχὺ διαστησώμεθ' ἀπὸ τῶν ποτηρίων, οὐ κατὰ τὴν Καλλίου τοῦ Ἀθηναίου ἐπιγραφομένην γραμματικὴν τραγῳδίαν· ἀλλ' ἡμεῖς ζητήσωμεν πρότερον μὲν τίς ὁ ὅρος τοῦ γρίφου, τίνα δὲ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία προὔβαλλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν· ἱκανῶς γὰρ εἴρηκε περὶ αὐτῶν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν Διότιμος ὁ Ὀλυμπηνός. ἀλλὰ c πῶς οἱ κωμῳδιοποιοὶ αὐτῶν μέμνηνται καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες. καὶ ὁ Λαρήνσιος ἔφη, ὁ μὲν Σολεὺς Κλέαρχος οὕτως ὁρίζεται 'γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικόν, προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθέν, τιμῆς ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον.' ἐν δὲ τῷ περὶ γρίφων ὁ αὐτὸς Κλέαρχός φησιν ἑπτὰ εἴδη εἶναι γρίφων. ἐν γράμματι μέν, οἷον ἐροῦμεν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὡς ὄνομά τι ἰχθύος ἢ φυτοῦ. ὁμοίως δὲ κἂν ἔχειν τι κελεύῃ τῶν γραμμάτων ἢ μὴ ἔχειν· καθάπερ οἱ ἄσιγμοι κα- d λούμενοι τῶν γρίφων· ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σ

ἐποίησεν ᾠδήν, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος. ἐν συλλαβῇ δὲ λέγονται γρῖφοι, οἷον ἐροῦμεν ἔμμετρον ὁτιδήποτε οὗ ἡγεῖται βα οἷον βασιλεύς· ἢ ὧν ἔχει τελευτὴν τὸ ναξ ὡς Καλλιάναξ· ἢ ὧν τὸν λέοντα καθηγεῖσθαι οἷον Λεωνίδης, ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι οἷον Θρασυλέων. ἐν ὀνόματι δέ, οἷον ἐροῦμεν ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα δισύλλαβα, e οὗ μορφή τις ἐμφαίνεται τραγικὴ ἢ πάλιν ταπεινή· ἢ ἄθεα ὀνόματα οἷον Κλεώνυμος, ἢ θεοφόρα οἷον Διονύσιος. καὶ τοῦτο ἤτοι ἐξ ἑνὸς θεοῦ ἢ πλεόνων οἷον Ἑρμαφρόδιτος, ἢ ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι Διοκλῆς, ἢ Ἑρμοῦ Ἑρμόδωρος, ἢ λήγειν εἰ τύχοι εἰς νικος . . . οἱ δὲ μὴ εἰπόντες οἷς προσετάττετο ἔπινον τὸ ποτήριον. καὶ ὁ μὲν Κλέαρχος οὕτως ὡρίσατο. τί δ' ἐστὶ τοῦτο τὸ ποτήριον, καλέ μου Οὐλπιανέ, ζήτει.

70. περὶ δὲ τῶν γρίφων Ἀντιφάνης μὲν ἐν Κνοιθιδεῖ ἢ Γάστρωνί φησιν

f ἐγὼ πρότερον μὲν τοὺς κελεύοντας λέγειν
γρίφους παρὰ πότον ᾤόμην ληρεῖν σαφῶς
λέγοντας οὐδέν· ὁπότε προστάξειέ τις
εἰπεῖν ἐφεξῆς ὅ τι φέρων τις μὴ φέρει,
ἐγέλων νομίζων λῆρον· οὐκ ἂν γενόμενον
οὐδέποτέ γ' ᾤμην πρᾶγμα παντελῶς λέγειν,
449 ἐνέδρας δ' ἕνεκα. νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔγνωχ' ὅτι
ἀληθὲς ἦν. φέρομεν γὰρ ἄνθρωποι δέκα
ἔρανόν τιν', οὐ φέρει δὲ τούτων τὴν φορὰν
οὐδείς. σαφῶς οὖν ὅ τι φέρων τις μὴ φέρει
τοῦτ' ἔστιν, ἦν θ' ὁ γρῖφος ἐνταῦθα ῥέπων.
καὶ τοῦτο μὲν δὴ κἀστὶ συγγνώμην ἔχον·
ἀλλ' οἷα λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι
οἱ τἀργύριον μὴ κατατιθέντες ὡς σφόδρα . . .
b Φίλιππος. ἆρ' ἦν εὐτυχής τις νὴ Δία.

ἐν δὲ Ἀφροδισίῳ

πότερ᾽, ὅταν μέλλω λέγειν σοι τὴν χύτραν, χύτραν λέγω,
ἢ τροχοῦ ῥύμαισι τευκτὸν κοιλοσώματον κύτος
πλαστὸν ἐκ γαίας, ἐν ἄλλῃ μητρὸς ὀπτηθὲν στέγῃ,
νεογενοῦς ποίμνης δ᾽ ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλατοθρέμμονα,
τακεροχρῶτ᾽ εἴδη κύουσαν; Β. Ἡράκλεις ἀποκτενεῖς
ἆρά μ᾽, εἰ μὴ γνωρίμως μοι πάνυ φράσεις κρεῶν χύτραν.
Α. εὖ λέγεις. ξουθῆς μελίσσης νάμασιν δὲ συμμιγῆ c
μηκάδων αἰγῶν ἀπόρρουν θρόμβον, ἐγκαθειμένον
εἰς πλατὺ στέγαστρον ἁγνῆς παρθένου Δηοῦς κόρης
λεπτοσυνθέτοις τρυφῶντα μυρίοις καλύμμασιν;
ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι; Β. πλακοῦντα βούλομαι.
Α. βρομιάδος δ᾽ ἱδρῶτα πηγῆς; Β. οἶνον εἰπὲ συντεμών.
Α. λιβάδα νυμφαίαν δροσώδη; Β. παραλιπὼν ὕδωρ φάθι.
Α. κασιόπνουν δ᾽ αὔραν δι᾽ αἴθρας; Β. σμύρναν εἰπέ, μὴ μακράν. d
Α. μηδὲ τοιοῦτ᾽ ἄλλο μηδέν; Β. μὴ ἀλλὰ τοὔμπαλιν λέγε,
ὅτι δοκεῖ τοῦτ᾽ ἔργον εἶναι μεῖζον, ὥς φασίν τινες,
αὐτὸ μὲν μηδέν, παρ᾽ αὐτὸ δ᾽ ἄλλα συστρέφειν πυκνά.

71. καὶ Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ὕπνῳ τοιούτους γρίφους προβάλλει

οὐ θνητὸς οὐδ᾽ ἀθάνατος, ἀλλ᾽ ἔχων τινὰ
σύγκρασιν, ὥστε μήτ᾽ ἐν ἀνθρώπου μέρει
μήτ᾽ ἐν θεοῦ ζῆν, ἀλλὰ φύεσθαί τ᾽ ἀεὶ
e καινῶς φθίνειν τε τὴν παρουσίαν πάλιν,
ἀόρατος ὄψιν, γνώριμος δ᾽ ἅπασιν ὤν.
Β. παίζουσα χαίρεις ὦ γύναι μ᾽ αἰνίγμασιν.
Α. καὶ μὴν ἁπλᾶ γε καὶ σαφῆ λέγω μαθεῖν.
Β. τίς οὖν τοσαύτην παῖς ἔχων ἔσται φύσιν;
Α. ὕπνος, βροτείων ὦ κόρη παυστὴρ πόνων.

Εὔβουλος δ᾽ ἐν Σφιγγοκαρίωνι τοιούτους γρίφους προβάλλει, αὐτὸς καὶ ἐπιλύων αὐτούς.

ἔστι λαλῶν ἄγλωσσος, ὁμώνυμος ἄρρενι θῆλυς,
οἰκείων ἀνέμων ταμίας, δασὺς ἄλλοτε λεῖος,
f ἀξύνετα ξυνετοῖσι λέγων, νόμον ἐκ νόμου ἕλκων·
ἓν δ᾽ ἐστὶν καὶ πολλά, καὶ ἂν τρώσῃ τις ἄτρωτος.
τί ἐστι τοῦτο; Β. τί ἀπορεῖς; Καλλίστρατος.
Α. πρωκτὸς μὲν οὖν οὗτος. Β. σὺ δὴ ληρεῖς ἔχων.
Α. οὗτος γὰρ αὐτός ἐστιν ἄγλωττος λάλος,
ἓν ὄνομα πολλοῖς, τρωτὸς οὐ τρωτός, δασὺς
λεῖος. τί βούλει; πνευμάτων πολλῶν φύλαξ.
450 ἀττελεβόφθαλμος, μὴ πρόστομος, ἀμφικέφαλλος,
αἰχμητής, παίδων ἀγόνων γόνον ἐξαφανίζων.
ἰχνεύμων αἰγύπτιος.
τῶν γὰρ κροκοδείλων οὗτος ᾠὰ λαμβάνων,
πρὶν θηριοῦσθαι τὸν γόνον, καταγνύει,
ἔπειτ᾽ ἀφανίζει. διότι δ᾽ ἔστ᾽ ἀμφίστομος,
κεντεῖ κάτωθεν, τοῖς δὲ χείλεσιν δάκνει.

οἶδ' ἐγὼ ὃς νέος ὢν ἔστιν βαρύς, ἂν δὲ γέρων ᾖ,
ἄπτερος ὢν κούφως πέταται καὶ γῆν ἀφανίζει.
πάππος ἀπ' ἀκάνθης· οὗτος γάρ b
νέος μὲν ὢν ἕστηκεν ἐν τῷ σπέρματι·
ὅταν δ' ἀποβάλῃ τοῦτο, πέτεται κοῦφος ὢν
δήπουθεν ὑπὸ τῶν παιδίων φυσώμενος.
ἔστιν ἄγαλμα βεβηκὸς ἄνω, τὰ κάτω δὲ κεχηνός,
εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς τετρημένον ὀξὺ διαπρό,
ἀνθρώπους τίκτον κατὰ τὴν πυγὴν ἕν' ἕκαστον·
ὧν οἳ μὲν μοίρας ἔλαχον βίου οἳ δὲ πλανῶνται.
αὐτὸ δ' ἕκαστος ἔχων αὐτόν, καλέω δὲ φυλάττειν.

ταῦτα δ' ὅτι κληρωτικὸν σημαίνει ὑμεῖς διακρίνατε, c ἵνα μὴ πάντα παρὰ τοῦ Εὐβούλου λαμβάνωμεν.

72. Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ Προβλήματί φησιν
ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον ἀνὴρ πολλοῖς περιβάλλειν
οἰηθεὶς μεγάλῃ δαπάνῃ μίαν εἵλκυσε πέρκην,
κᾆτ' αὐτὴν ψευσθεὶς ἄλλην κεστρεὺς ἴσον αὐτὴν
ἦγεν. βουλομένη δ' ἕπεται πέρκη μελανούρῳ.
Β. κεστρεύς, ἀνήρ, μελάνουρος, οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγεις.
οὐδὲν λέγεις γάρ. Α. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω.
ἔστι τις ὃς τὰ μὲν ὄντα διδοὺς οὐκ οἶδε δεδωκὼς d
οἷσι δέδωκ', οὐδ' αὐτὸς ἔχων ὧν οὐδὲν ἐδεῖτο.
Β. διδούς τις οὐκ ἔδωκεν οὐδ' ἔχων ἔχει;
οὐκ οἶδα τούτων οὐδέν. Α. οὐκοῦν ταῦτα καὶ
ὁ γρῖφος ἔλεγεν. ὅσα γὰρ οἶσθ' οὐκ οἶσθα νῦν,
οὐδ' ὅσα δέδωκας, οὐδ' ὅσ' ἀντ' αὐτῶν ἔχεις.
τοιοῦτο τοῦτ' ἦν. Β. τοιγαροῦν κἀγώ τινα
εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς βούλομαι γρῖφον. Α. λέγε.
Β. πίνη καὶ τρίγλη φωνὰς ἰχθῦ δύ' ἔχουσαι

e πόλλ' ἐλάλουν. περὶ ὧν δὲ πρὸς ὃν τ' ᾤοντο λέγειν τι
οὐκ ἐλάλουν· οὐδὲν γὰρ ἐμάνθανεν, ὥστε πρὸς ὃν μὲν
ἦν αὐταῖς ὁ λόγος, πρὸς δ' αὐτὰς πολλὰ λαλούσας
αὐτὰς ἀμφοτέρας ἡ Δημήτηρ ἐπιτρίψαι.

73. ἐν δὲ Σαπφοῖ ὁ Ἀντιφάνης αὐτὴν τὴν ποιήτριαν προβάλλουσαν ποιεῖ γρίφους τόνδε τὸν τρόπον, ἐπιλυομένου τινὸς οὕτως. ἣ μὲν γάρ φησιν
ἔστι φύσις θήλεια βρέφη σῴζουσ' ὑπὸ κόλποις
f αὑτῆς. ὄντα δ' ἄφωνα βοὴν ἵστησι γεγωνὸν
καὶ κατὰ πόντιον οἶδμα καὶ ἠπείρου διὰ πάσης
οἷς ἐθέλει θνητῶν· τοῖς δ' οὐδὲ παροῦσιν ἀκούειν
ἔξεστιν· κωφὴν δ' ἀκοῆς αἴσθησιν ἔχουσιν.

ταῦτά τις ἐπιλυόμενός φησιν
ἡ μὲν φύσις γὰρ ἣν λέγεις ἐστὶν πόλις,
βρέφη δ' ἐν αὐτῇ διατρέφει τοὺς ῥήτορας.
οὗτοι κεκραγότες δὲ τὰ διαπόντια
τἀκ τῆς Ἀσίας καὶ τἀπὸ Θρᾴκης λήμματα
451 ἕλκουσι δεῦρο. νεμομένων δὲ πλησίον
αὐτῶν κάθηται λοιδορουμένων τ' ἀεὶ
ὁ δῆμος, οὐδὲν οὔτ' ἀκούων οὔθ' ὁρῶν.
Σ. [οὐδὲν λέγεις·] πῶς γὰρ γένοιτ' ἄν, ὦ πάτερ,
ῥήτωρ ἄφωνος; Β. ἢν ἁλῷ τρὶς παρανόμων·
Σ. [παίζεις ἔχων.] Β. καὶ μὴν ἀκριβῶς ᾠόμην
ἐγνωκέναι τὸ ῥηθέν. ἀλλὰ δὴ λέγε.

ἔπειτα ποιεῖ τὴν Σαπφὼ διαλυομένην τὸν γρῖφον οὕτως
θήλεια μέν νύν ἐστι φύσις ἐπιστολή,
βρέφη δ' ἐν αὐτῇ περιφέρει τὰ γράμματα·

ἄφωνα δ' ὄντα ταῦτα τοῖς πόρρω λαλεῖ b
οἷς βούλεθ'· ἕτερος δ' ἂν τύχῃ τις πλησίον
ἑστὼς ἀναγιγνώσκοντος οὐκ ἀκούσεται.

74. Δίφιλος δ' ἐν Θησεῖ τρεῖς ποτε κόρας Σαμίας φησὶν ἀδωνίοισι γριφεύειν παρὰ πότον. προβαλεῖν δ' αὐταῖσι τὸν γρῖφον τί πάντων ἰσχυρότατον; καὶ τὴν μὲν εἰπεῖν ὁ σίδηρος, καὶ φέρειν τούτου λόγου τὴν ἀπόδειξιν, διότι τούτῳ πάντ' ὀρύσσουσίν τε καὶ τέμνουσι καὶ χρῶντ' εἰς ἅπαντα. εὐδοκιμοῦσαι δ', ἐπάγειν τὴν δευτέραν, φάσκειν τε τὸν χαλκέα πολὺ κρείττω φέρειν ἰσχύν· ἐπεὶ τοῦτον κατεργαζόμενον c
καὶ τὸν σίδηρον τὸν σφοδρὸν κάμπτειν, μαλάσσειν, ὅ τι ἂν χρῄζῃ ποιεῖν. τὴν δὲ τρίτην ἀποφῆναι πέος ἰσχυρότατον πάντων· διδάσκειν δ' ὅτι καὶ τὸν χαλκέα στένοντα πυγίζουσι τούτῳ. Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεύς, γλαφυρὸς ὢν ποιητὴς περὶ τὴν σύνθεσιν, ἔσθ' ὅτε καὶ μελαίνει τὴν φράσιν καὶ πολλὰ αἰνιγματωδῶς ἐκφέρει, ὥσπερ ἐν Ἴριδι σατυρικῇ. λέγει γάρ

λιθάργυρος δ' d
ὄλπη παρῃωρεῖτο χρίματος πλέα
τὸν σπαρτιάτην γραπτὸν ἐν διπλῷ ξύλῳ
κύρβιν.

τὸν γὰρ λευκὸν ἱμάντα βουληθεὶς εἰπεῖν, ἐξ οὗ ἡ ἀργυρᾶ λήκυθος ἐξήρτητο, σπαρτιάτην γραπτὸν ἔφη κύρβιν ἀντὶ τοῦ σπαρτιᾶτιν σκυτάλην. ὅτι δὲ λευκῷ ἱμάντι περιειλοῦντες τὴν σκυτάλην οἱ Λάκωνες ἔγραφον ἃ ἠβούλοντο εἴρηκεν ἱκανῶς Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ περὶ Ἀρχιλόχου. καὶ Στησίχορος δ' ἐν Ἑλένῃ λιθαργύρεον ποδονιπτῆρα ἔφη. Ἴων δ' ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ δρυὸς ἱδρῶτα εἴρηκε τὸν ἰξὸν ἐν τούτοις

δρυὸς μ' ἱδρὼς
καὶ θαμνομήκης ῥάβδος ἥ τ' αἰγυπτία

e βόσκει λινουλκὸς χλαῖνα, θήραγρος πέδη.

75. Θεοδέκτην δὲ τὸν Φασηλίτην φησὶν Ἕρμιππος ἐν τοῖς περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν ἱκανώτατον γεγονέναι ἀνευρεῖν τὸν προβληθέντα γρῖφον καὶ αὐτὸν προβαλεῖν ἑτέροις ἐπιδεξίως, οἷον τὸν περὶ τῆς σκιᾶς. ἔφη γὰρ εἶναί τινα φύσιν ἣ περὶ τὴν γένεσιν καὶ φθίσιν ἐστὶ μεγίστη, περὶ δὲ τὴν ἀκμὴν ἐλαχίστη. λέγει δ' οὕτως

τίς φύσις οὔθ' ὅσα γαῖα φέρει τροφὸς οὔθ' ὅσα πόντος,
f οὔτε βροτοῖσιν ἔχει γυίων αὔξησιν ὁμοίαν.
ἀλλ' ἐν μὲν γενέσει πρωτοσπόρῳ ἐστὶ μεγίστη,
ἐν δὲ μέσαις ἀκμαῖς μικρά, γήρᾳ δὲ πρὸς αὐτῷ
μορφῇ καὶ μεγέθει μείζων πάλιν ἐστὶν ἁπάντων.

κἂν τῷ Οἰδίποδι δὲ τῇ τραγῳδίᾳ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν εἴρηκεν αἰνιττόμενος

εἰσὶ κασίγνηται δισσαί, ὧν ἡ μία τίκτει
452 τὴν ἑτέραν, αὐτὴ δὲ τεκοῦσ' ὑπὸ τῆσδε τεκνοῦται.

τοιοῦτόν τι καὶ Καλλισθένης ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φησίν, ὡς Ἀρκάδων πολιορκούντων Κρῶμνον (πολίχνιον δ' ἐστὶν ἱδρυμένον πλησίον Μεγάλης πόλεως) Ἱππόδαμος ὁ Λάκων εἷς ὢν τῶν πολιορκουμένων διεκελεύετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἥκοντι κήρυκι, δηλῶν ἐν αἰνιγμῷ τὴν περὶ αὐτοὺς κατάστασιν, ἀπαγγέλλειν τῇ μητρὶ λύεσθαι τὸ γύναιον δέχ' ἡμερῶν τὸ ἐν Ἀπολλωνείῳ δεδεμένον,
b ὡς οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον, ἐὰν αὗται παρέλθωσι. καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνυε σαφῶς τὸ μήνυμα. αὕτη γάρ ἐστιν ἐν τῷ Ἀπολλωνείῳ παρὰ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομεμιμημένος Λιμός, ἔχων γυναικὸς μορφήν. φανερὸν οὖν ἐγένετο πᾶσιν ὅτι δέκα ἡμέρας ἔτι καρτερῆσαι δύνανται οἱ

πολιορκούμενοι διὰ τὸν λιμόν. συνέντες οὖν οἱ Λάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοήθησαν κατὰ τάχος τοῖς ἐν τῇ Κρώμνῳ.

76. πολλοὶ δὲ γρίφων καὶ τοιοῦτοί τινές εἰσιν οἷον

ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα
οὕτω συγκόλλως ὥστε σύναιμα ποιεῖν. c

τοῦτο δὲ σημαίνει σικύας προσβολήν. καὶ τὸ Πανάρκους δ' ἐστὶ τοιοῦτον, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ γρίφων, ὅτι βάλοι ξύλῳ τε καὶ οὐ ξύλῳ καθημένην ὄρνιθα καὶ οὐκ ὄρνιθα ἀνήρ τε καὶ οὐκ ἀνὴρ λίθῳ τε καὶ οὐ λίθῳ. τούτων γάρ ἐστι τὸ μὲν νάρθηξ, τὸ δὲ νυκτερίς, τὸ δὲ εὐνοῦχος, τὸ δὲ κίσηρις. καὶ Πλάτων δ' ἐν πέμπτῳ Πολιτείας μνημονεύει 'τοὺς τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους τοῖς ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν ἔφη ἐπαμφοτερίζουσιν ἐοικέναι καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι d
τῷ περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς βολῆς πέρι τῆς νυκτερίδος, ᾧ καὶ ἀφ' οὗ αὐτὸν αὐτὴν αἰνίττονται βαλεῖν.'

77. καὶ τὰ Πυθαγόρου δὲ αἰνίγματα τοιαῦτά ἐστιν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιημάτων. 'καρδίαν μὴ ἐσθίειν' ἀντὶ τοῦ ἀλυπίαν ἀσκεῖν. 'πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν' ἀντὶ τοῦ τεθυμωμένον ἄνδρα μὴ ἐριδαίνειν. πῦρ γὰρ ὁ θυμός, ἡ δὲ ἔρις μάχαιρα. 'ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν' ἀντὶ τοῦ πᾶσαν πλεονεξίαν φεύγειν καὶ στυγεῖν, ζητεῖν δὲ τὸ e
ἴσον. 'λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν' ἀντὶ τοῦ γνώμῃ τῶν πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν· εἰκῇ γὰρ ἕκαστος ὅ τι ἂν δόξῃ ἀποκρίνεται. τὴν δ' εὐθεῖαν ἄγειν ἡγεμόνι χρώμενον τῷ νῷ. 'μὴ καθῆσθαι ἐπὶ χοίνικα' ἀντὶ τοῦ μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ' ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἀεὶ . . . προσδέχεσθαι. ὅρια γὰρ καὶ πέρας ζωῆς ὁ θάνατος· τοῦτον οὖν οὐκ ἐᾷ μετὰ λύπης καὶ φροντίδος προσίεσθαι.

78. τῷ δὲ Θεοδέκτει παραπλησίως ἔπαιξε γρίφους
f καὶ Δρομέας ὁ Κῷος, ὥς φησι Κλέαρχος· καὶ Ἀριστώνυμος ὁ ψιλοκιθαριστής, ἔτι δὲ Κλέων ὁ μίμαυλος ἐπικαλούμενος, ὅσπερ καὶ τῶν ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτής. καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῆν ἐν τῷ μνημονευομένῳ μίμῳ. τούτου δὲ καὶ Ἰσχόμαχος ὁ κῆρυξ ἐγένετο ζηλωτής, ὃς ἐν τοῖς κύκλοις ἐποιεῖτο τὰς μιμήσεις· ὡς δ' εὐδοκίμει, μεταβὰς ἐν τοῖς θαύμασιν ὑπεκρίνετο μίμους. τοιοῦτοι δ' ἦσαν οὓς ἐποίουν γρίφους, οἷον ἀγροίκου
453 τινὸς ὑπερπλησθέντος καὶ κακῶς ἔχοντος, ὡς ἠρώτα αὐτὸν ὁ ἰατρὸς μὴ εἰς ἔμετον ἐδείπνησεν, οὐκ ἔγωγε, εἰπεῖν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν. καὶ πτωχῆς τινὸς τὴν γαστέρα πονούσης, ἐπεὶ ὁ ἰατρὸς ἐπυνθάνετο μὴ ἐν γαστρὶ ἔχει, πῶς γε, εἶπε, τριταία μὴ βεβρωκυῖα; τῶν Ἀριστωνυμ . . . ων δ' ἦν εὐπαρύφων λόγων. καὶ ὁ Σωσιφάνης ὁ ποιητὴς εἰς Κηφισοκλέα τὸν ὑποκριτὴν εἶπε λοιδορῶν αὐτὸν ὡς εἰς εὐρύστομον, 'ἐνέβαλλον γὰρ ἄν σου, φησίν, εἰς τὰ ἰσχία λίθον, εἰ μὴ
b καταρραίνειν ἔμελλον τοὺς περιεστηκότας.' ἀρχαιότατος δ' ἐστὶ λογικὸς γρῖφος καὶ τῆς τοῦ γριφεύειν φύσεως οἰκειότατος

τί πάντες οὐκ ἐπιστάμενοι διδάσκομεν;

καί

τί ταυτόν ἐστιν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ;

καὶ πρὸς τούτοις

τί ταυτὸν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ;

τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμωνυμία, καὶ γὰρ ἄρκτος καὶ ὄφις καὶ ἀετὸς καὶ κύων ἐστὶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάττῃ. τὸ δὲ χρόνον σημαίνει, ἅμα γὰρ παρὰ πᾶ-
c σιν ὁ αὐτὸς καὶ οὐδαμοῦ διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ τόπῳ τὴν

φύσιν ἔχειν. τὸ δὲ προάγον ἐστὶ ψυχὰς ἔχειν· τοῦτο γὰρ οὐδεὶς ἡμῶν ἐπιστάμενος διδάσκει τὸν πλησίον.

79. ὁ δὲ Ἀθηναῖος Καλλίας, ἐζητοῦμεν γὰρ ἔτι πρότερον περὶ αὐτοῦ, μικρὸν ἔμπροσθεν γενόμενος τοῖς χρόνοις Στράττιδος, ἐποίησε τὴν καλουμένην γραμματικὴν τραγῳδίαν, οὕτω διατάξας. πρόλογος μὲν αὐτῆς ἐστιν ἐκ τῶν στοιχείων, ὃν χρὴ λέγειν διαιροῦντας κατὰ τὰς παραγραφάς, καὶ τὴν τελευτὴν καταστροφικῶς ποιουμένους

ἔστ' ἄλφα, βῆτα, γάμμα, δέλτα, θεοῦ πάρ' εἶ, d
ζῆτ', ἦτα, θῆτ', ἰῶτα, κάππα, λάβδα, μῦ,
νῦ, ξῦ, τὸ οὖ, πῖ, ῥῶ, τὸ σάν, ταῦ, ὖ παρόν,
φῖ, χῖ τε τῷ ψῖ εἰς τὸ ὦ.

ὁ χορὸς δὲ γυναικῶν ἐκ τῶν σύνδυο πεποιημένος αὐτῷ ἐστὶν ἔμμετρος ἅμα καὶ μεμελοπεποιημένος τόνδε τὸν τρόπον, βῆτα ἄλφα βα, βῆτα εἶ βε, βῆτα ἦτα βη, βῆτα ἰῶτα βι, βῆτα οὖ βο, βῆτα ὖ βυ, βῆτα ὦ βω. καὶ πάλιν ἐν ἀντιστρόφῳ τοῦ μέλους καὶ τοῦ μέτρου, γάμμα ἄλφα, γάμμα εἶ, γάμμα ἦτα, γάμμα ἰῶτα, γάμμα οὖ, γάμμα ὖ, γάμμα ὦ. καὶ ἐπὶ τῶν e λοιπῶν συλλαβῶν ὁμοίως ἑκάστων τό τε μέτρον καὶ τὸ μέλος ἐν ἀντιστρόφοις ἔχουσι πᾶσαι ταυτόν. ὥστε τὸν Εὐριπίδην μὴ μόνον ὑπονοεῖσθαι τὴν Μήδειαν ἐντεῦθεν πεποιηκέναι πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλος αὐτὸ μετενηνοχότα φανερὸν εἶναι. τὸν δὲ Σοφοκλέα διελεῖν φασὶν ἀποτολμῆσαι τὸ ποίημα τῷ μέτρῳ τοῦτ' ἀκούσαντα, καὶ ποιῆσαι ἐν τῷ Οἰδίποδι οὕτως

ἐγὼ οὔτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ. τί ταῦτ'
ἄλλως ἐλέγχεις;

διόπερ οἱ λοιποὶ τὰς ἀντιστρόφους ἀπὸ τούτου παρεδέχοντο πάντες, ὡς ἔοικεν, εἰς τὰς τραγῳδίας. καὶ f μετὰ τὸν χορὸν εἰσάγει πάλιν ἐκ τῶν φωνηέντων

ῥῆσιν οὕτως, ἣν δεῖ κατὰ τὰς παραγραφὰς ὁμοίως τοῖς πρόσθεν λέγοντα διαιρεῖν, ἵν' ἡ τοῦ ποιήσαντος ὑπόκρισις σῴζηται κατὰ τὴν δύναμιν·

Α. ἄλφα μόνον, ὦ γυναῖκες, εἶ τε δεύτερον
μόνον λέγειν χρή; Χ. καὶ τρίτον μόνον γ' ἐρεῖς.
Α. ἦτ' ἆρα φήσω. Χ. τό τε τέταρτον αὖ μόνον
ἰῶτα, πέμπτον οὖ, τό θ' ἕκτον ὖ λέγειν
μόνον· τὸ λοίσθιον δὲ φώνησον τὸ ὦ
τῶν ἑπτὰ φωνῶν, ἑπτὰ δ' ἐν μέτροις μόνον.
454 καὶ τοῦτο λέξασ' εἶτα δὴ σαυτῇ λάλει.

80. δεδήλωκε δὲ καὶ διὰ τῶν ἰαμβείων γράμμα πρῶτος οὗτος ἀκολαστότερον μὲν κατὰ τὴν διάνοιαν, πεφρασμένον δὲ τὸν τρόπον τοῦτον

κύω γάρ, ὦ γυναῖκες, ἀλλ' αἰδοῖ, φίλα,
ἐν γράμμασι σφῷν τοὔνομ' ἐξερῶ βρέφους.
ὀρθὴ μακρὰ γραμμή 'στιν, ἐκ δ' αὐτῆς μέσης
μικρὰ παρεστῶσ' ἑκατέρωθεν ὑπτία,
ἔπειτα κύκλος πόδας ἔχων βραχεῖς δύο.

ὅθεν ὕστερον, ὡς ἂν ὑπονοήσειέ τις, Μαιάνδριος b μὲν ὁ συγγραφεὺς μικρὸν διὰ τῆς ἑρμηνείας τῇ μιμήσει παρεγκλίνας συνέγραψεν ἐν τῷ Παραγγέλματι φορτικώτερον τοῦ ῥηθέντος, Εὐριπίδης δὲ τὴν ἐν τῷ Θησεῖ τὴν ἐγγράμματον ἔοικε ποιῆσαι ῥῆσιν. βοτὴρ δ' ἐστὶν ἀγράμματος αὐτόθι δηλῶν τοὔνομα τοῦ Θησέως ἐπιγεγραμμένον οὕτως

ἐγὼ πέφυκα γραμμάτων μὲν οὐκ ἴδρις,
μορφὰς δὲ λέξω καὶ σαφῆ τεκμήρια.
κύκλος τις ὡς τόρνοισιν ἐκμετρούμενος,
οὗτος δ' ἔχει σημεῖον ἐν μέσῳ σαφές.
c τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο,
ταύτας διείργει δ' ἐν μέσαις ἄλλη μία.
τρίτον δὲ βόστρυχός τις ὡς εἱλιγμένος.

τὸ δ' αὖ τέταρτον ἦν μὲν εἰς ὀρθὸν μία,
λοξαὶ δ' ἐπ' αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι
εἰσίν. τὸ πέμπτον δ' οὐκ ἐν εὐμαρεῖ φράσαι·
γραμμαὶ γάρ εἰσιν ἐκ διεστώτων δύο,
αὗται δὲ συντρέχουσιν εἰς μίαν βάσιν.
τὸ λοίσθιον δὲ τῷ τρίτῳ προσεμφερές.

τὸ δ' αὐτὸ πεποίηκε καὶ Ἀγάθων ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν d
τῷ Τηλέφῳ. ἀγράμματος γάρ τις κἀνταῦθα δηλοῖ τὴν τοῦ Θησέως ἐπιγραφὴν οὕτως

γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μεσόμφαλος κύκλος·
ὀρθοί τε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο,
σκυθικῷ τε τόξῳ τὸ τρίτον ἦν προσεμφερές.
ἔπειτα τριόδους πλάγιος ἦν προσκείμενος,
ἐφ' ἑνός τε κανόνος ὑπτιωμένοι δύο.
ὅπερ δὲ τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον πάλιν.

καὶ Θεοδέκτης δ' ὁ Φασηλίτης ἄγροικόν τινα ἀγράμ-
ματον παράγει, καὶ τοῦτον τὸ τοῦ Θησέως ὄνομα δια- e
σημαίνοντα

γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μεσόφθαλμος κύκλος.
ἔπειτα δισσοὶ κανόνες ἰσόμετροι πάνυ,
τούτους δὲ πλάγιος διὰ μέσου συνδεῖ κανών,
τρίτον δ' ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερές.
ἔπειτα τριόδους πλάγιος ὡς ἐφαίνετο,
πέμπται δ' ἄνωθεν ἰσόμετροι ῥάβδοι δύο,
αὗται δὲ συντείνουσιν εἰς βάσιν μίαν.
ἕκτον δ' ὅπερ καὶ πρόσθεν εἶφ', ὁ βόστρυχος. f

καὶ Σοφοκλῆς δὲ τούτῳ παραπλήσιον ἐποίησεν ἐν Ἀμφιαράῳ σατυρικῷ τὰ γράμματα παράγων ὀρχούμενον.

81. Νεοπτόλεμος δ' ὁ Παριανὸς ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων ἐν Καλχηδόνι φησὶν ἐπὶ τοῦ Θρασυμάχου

τοῦ σοφιστοῦ μνήματος ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐπίγραμμα

τοὔνομα θῆτα ῥῶ ἄλφα σάν ὖ μῦ ἄλφα χῖ οὖ σάν.
πατρὶς Καλχηδών. ἡ δὲ τέχνη σοφίη.

τὸ δὲ Καστορίωνος τοῦ Σολέως, ὥς ὁ Κλέαρχός φησιν, εἰς τὸν Πᾶνα ποίημα τοιοῦτόν ἐστι· τῶν ποδῶν
455 ἕκαστος ὅλοις ὀνόμασι περιειλημμένος πάντας ὁμοίως ἡγεμονικοὺς καὶ ἀκολουθητικοὺς ἔχει τοὺς πόδας, οἷον

σὲ τὸν βολαῖς νιφοκτύποις δυσχείμερον
ναίονθ' ἕδραν, θηροφόνε Πάν, χθόν' Ἀρκάδων,
κλήσω γραφῇ τῇδ' ἐν σοφῇ πάγκλειτ' ἔπη
συνθείς, ἄναξ, δύσγνωστα μὴ σοφῷ κλύειν,
μωσοπόλε θήρ, κηρόχυτον ὃς μείλιγμ' ἱεῖς.

καὶ τὰ λοιπὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. τούτων δ' ἕκαστον τῶν ποδῶν ὡς ἂν τῇ τάξει θῇς τὸ αὐτὸ μέτρον ἀποδώσει, οὕτως

σὲ τὸν βολαῖς νιφοκτύποις δυσχείμερον.
νιφοκτύποις σὲ τὸν βολαῖς δυσχείμερον.

b καὶ ὅτι τῶν ποδῶν ἕκαστός ἐστιν ἑνδεκαγράμματος.
ἔστι δὲ καὶ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' ἑτέρως ποιῆσαι, ὥστε πλείω πρὸς τὴν χρῆσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔχειν οὕτω λέγοντας

μέτρον φράσον μοι τῶν ποδῶν μέτρον λαβών.
λαβὼν μέτρον μοι τῶν ποδῶν μέτρον φράσον.
οὐ βούλομαι γὰρ τῶν ποδῶν μέτρον λαβεῖν.
λαβεῖν μέτρον γὰρ τῶν ποδῶν οὐ βούλομαι.

82. Πίνδαρος δὲ πρὸς τὴν ἀσιγμοποιηθεῖσαν
c ᾠδήν, ὥς ὁ αὐτός φησι Κλέαρχος, οἱονεὶ γρίφου
τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν τούτῳ

Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἥρωσιν

προσκρουόντων διὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι ἀποσχέσθαι τοῦ σίγμα καὶ διὰ τὸ μὴ δοκιμάζειν ἐποίησε

πρὶν μὲν εἷρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδὰ
καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀνθρώποις.

ταῦτα σημειώσαιτ' ἄν τις πρὸς τοὺς νοθεύοντας Λάσου τοῦ Ἑρμιονέως τὴν ἄσιγμον ᾠδήν, ἥτις ἐπιγράφεται Κένταυροι. καὶ ὁ εἰς τὴν Δήμητρα δὲ τὴν ἐν Ἑρμιόνῃ ποιηθεὶς τῷ Λάσῳ ὕμνος ἄσιγμός ἐστιν, ὥς d φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς. οὗ ἐστιν ἀρχή

Δάματρα μέλπω κόραν τε Κλυμένοιο ἄλοχον.

83. ἔστιν εὐπορῆσαι καὶ ἄλλων γρίφων

ἐν φανερᾷ γενόμαν, πάτραν δέ μου ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἀμφὶς ἔχει. μάτηρ δ' ἔστ' ἀριθμοῖο πάις.

φανερᾷ μὲν οὖν λέγει τῇ Δήλῳ, ἥτις ὑπὸ θαλάσσης περιέχεται. μήτηρ δ' ἡ Λητώ, ἥτις Κοίου ἐστὶ θυγάτηρ. Μακεδόνες δὲ τὸν ἀριθμὸν κοῖον προσαγο- e ρεύουσι. καὶ ἐπὶ τῆς πτισάνης

κριθῆς ἀφλοίου χυλὸν ὀργάσας πίε.

πεποίηται δὲ τῆς πτισάνης τοὔνομα ἀπὸ τοῦ πτίσσειν καὶ ἀνεῖν. καὶ ἐπὶ τοῦ κοχλίου. φέρεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Τεύκρου Ὁρισμοῖς

ζῷον ἄπουν ἀνάκανθον ἀνόστεον ὀστρακόνωτον,
ὄμματά τ' ἐκκύπτοντα προμήκεα κεἰσκύπτοντα.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Αὑτοῦ ἐρῶντί φησι

τροφαλίδας τε λιπαροσάρκους. μανθάνεις; τυρὸν λέγω. f

Ἀναξανδρίδης δὲ Αἰσχρᾷ

ἀρτίως διηρτάμηκε, καὶ τὰ μὲν διανεκῆ
σώματος μέρη δαμάζετ' ἐν πυρικτίτοισι γᾶς·
Τιμόθεος ἔφη ποτ', ἄνδρες, τὴν χύτραν οἶμαι λέγων.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἥρωσιν

ὡς δ' ἦν ἡρμένη
βίου τιθήνη, πολεμία λιμοῦ, φύλαξ
φιλίας, ἰατρὸς ἐκλύτου βουλιμίας,
456 τράπεζα. Β. περιέργως γε νὴ τὸν οὐρανόν,
ἐξὸν φράσαι τράπεζα συντόμως.

Πλάτων δ' ἐν τῷ Ἀδώνιδι χρησμὸν δοθῆναι λέγων Κινύρᾳ ὑπὲρ Ἀδώνιδος τοῦ υἱοῦ φησίν

ὦ Κινύρα, βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν δασυπρώκτων,
παῖς σοι κάλλιστος μὲν ἔφυ θαυμαστότατός τε
πάντων ἀνθρώπων, δύο δ' αὐτὸν δαίμον' ὀλεῖτον,
ἣ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς, ὃ δ' ἐλαύνων.

b λέγει δὲ Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον· ἀμφότεροι γὰρ ἤρων τοῦ Ἀδώνιδος. καὶ τὸ τῆς σφιγγὸς δὲ αἴνιγμα Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς Τραγῳδουμένοις τοιοῦτον εἶναί φησιν

ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὗ μία φωνή,
καὶ τρίπον, ἀλλάσσει δὲ φύσιν μόνον ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
ἑρπετὰ κινεῖται καὶ ἀν' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον.
ἀλλ' ὁπόταν πλείστοισιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ,
ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

c 84. γριφώδη δ' ἐστὶ καὶ Σιμωνίδῃ ταῦτα πεποιημένα, ὥς φησι Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου

μιξονόμου τε πατὴρ ἐρίφου καὶ σχέτλιος ἰχθὺς
πλησίον ἠρείσαντο καρήατα· παῖδα δὲ νυκτὸς
δεξάμενοι βλεφάροισι Διωνύσοιο ἄνακτος
βουφόνον οὐκ ἐθέλουσι τιθηνεῖσθαι θεράποντα.

φασὶ δ᾽ οἳ μὲν ἐπί τινος τῶν ἀρχαίων ἀναθημάτων ἐν Χαλκίδι τοῦτ᾽ ἐπιγεγράφθαι, πεποιῆσθαι δ᾽ ἐν αὐτῷ τράγον καὶ δελφῖνα, περὶ ὧν εἶναι τὸν λόγον τοῦτον. οἳ δὲ εἰς ἐπιτόνιον ψαλτήριον δελφῖνα καὶ d τράγον εἰργασμένον εἰρῆσθαι· καὶ εἶναι τὸν βουφόνον καὶ τὸν Διονύσου θεράποντα τὸν διθύραμβον. οἳ δέ φασιν ἐν Ἰουλίδι τὸν τῷ Διονύσῳ θυόμενον βοῦν ὑπό τινος τῶν νεανίσκων παίεσθαι πελέκει. πλησίον δὲ τῆς ἑορτῆς οὔσης εἰς χαλκεῖον δοθῆναι τὸν πέλεκυν· τὸν οὖν Σιμωνίδην ἔτι νέον ὄντα βαδίσαι πρὸς τὸν χαλκέα κομιούμενον αὐτόν. ἰδόντα δὲ καὶ τὸν τεχνίτην κοιμώμενον καὶ τὸν ἀσκὸν καὶ τὸν καρκίνον εἰκῇ κείμενον καὶ ἐπαλλήλως ἔχοντα τὰ ἔμπροσθεν, οὕτως ἐλθόντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνήθεις τὸ προει- e ρημένον πρόβλημα. τὸν μὲν γὰρ τοῦ ἐρίφου πατέρα τὸν ἀσκὸν εἶναι, σχέτλιον δὲ ἰχθὺν τὸν καρκίνον, νυκτὸς δὲ παῖδα τὸν ὕπνον, βουφόνον δὲ καὶ Διονύσου θεράποντα τὸν πέλεκυν. πεποίηκε δὲ καὶ ἕτερον ὁ Σιμωνίδης ἐπίγραμμα, ὃ παρέχει τοῖς ἀπείροις τῆς ἱστορίας ἀπορίαν

φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον
τῷ Πανοπηιάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ.

λέγεται δὲ ἐν τῇ Καρθαίᾳ διατρίβοντα αὐτὸν διδά- f σκειν τοὺς χορούς. εἶναι δὲ τὸ χορηγεῖον ἄνω πρὸς Ἀπόλλωνος ἱερῷ οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης. ὑδρεύεσθαι οὖν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς περὶ τὸν Σιμωνίδην κάτωθεν, ἔνθα ἦν ἡ κρήνη. ἀνακομίζοντος δ᾽ αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ὄνου, ὃν ἐκάλουν Ἐπειόν, διὰ τὸ μυθολογεῖσθαι τοῦτο δρᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἀναγεγράφθαι ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τὸν τρωικὸν μῦθον, ἐν ᾧ ὁ Ἐπειὸς ὑδροφορεῖ τοῖς Ἀτρείδαις, ὡς καὶ Στησίχορός φησιν 'ᾤκτειρε γὰρ αὐτὸν ὕδωρ ἀεὶ φορέοντα 457

Διὸς κούρα βασιλεῦσιν.' ὑπαρχόντων οὖν τούτων ταχθῆναί φασι τῷ μὴ παραγενομένῳ τῶν χορευτῶν εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν, παρέχειν τῷ ὄνῳ χοίνικα κριθῶν. τοῦτο οὖν κἂν τῷ ποιητῇ λέγεσθαι· καὶ εἶναι τὸν μὲν οὐ φέροντα τὸ τοῦ τέττιγος ἄεθλον τὸν οὐκ ἐθέλοντα ᾄδειν, Πανοπηιάδην δὲ τὸν ὄνον, μέγα δεῖπνον τὴν χοίνικα τῶν κριθῶν.

85. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ Θεόγνιδος τοῦ ποιητοῦ

b ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσιος οἴκαδε νεκρός,
τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι.

σημαίνει γὰρ κόχλον. τοιοῦτον δ᾽ ἐστὶ καὶ τὸ ῥήματα λέγειν ἀνθρώπων ὀνόμασιν ὅμοια. οἷον

λαβὼν ἀριστόνικον ἐν μάχῃ κράτος.

καὶ τὸ περιφερόμενον

πέντ᾽ ἄνδρες δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα χῶρον,
ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ᾽ οὐκ ἦν ἀνελέσθαι·
c δίψῃ δ᾽ ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ᾽ ὑπερεῖχε γενείου.

86. τίνα δὲ κόλασιν ὑπέμενον Ἀθήνησιν οἱ μὴ λύσαντες τὸν προταθέντα γρῖφον, εἴ γε ἔπινον φιάλην [ἅλμῃ] κεκερασμένην, ὡς καὶ ὁ Κλέαρχος προεῖπεν ἐν τῷ ὅρῳ; κἀν τῷ πρώτῳ δὲ περὶ παροιμιῶν γράφει οὕτως 'τῶν γρίφων ἡ ζήτησις οὐκ ἀλλοτρία φιλοσοφίας ἐστί. καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν τῆς παιδείας ἀπόδειξιν ἐν τούτοις d ἐποιοῦντο. προέβαλλον γὰρ παρὰ τοὺς πότους, οὐχ ὥσπερ οἱ νῦν ἐρωτῶντες ἀλλήλους, τίς τῶν ἀφροδισιαστικῶν συνδυασμῶν, ἢ τίς ἢ ποῖος ἰχθὺς ἥδιστος ἢ τίς ἀκμαιότατος, ἔτι δὲ τίς μετ᾽ ἀρκτοῦρον ἢ μετὰ πλειάδα ἢ τίς μετὰ κύνα μάλιστα βρωτός. καὶ ἐπὶ τούτοις ἆθλα μὲν τοῖς νικῶσι φιλήματα, μίσους ἄξια τοῖς ἐλευθέραν αἴσθησιν ἔχουσι, ζημίαν δὲ τοῖς ἡττη-

θεῖσι τάττουσιν ἄκρατον πιεῖν, ὃν ἥδιον τῆς ὑγιείας πίνουσιν. κομιδῇ γάρ ἐστι ταῦτά γε τινὸς τοῖς Φιλαινίδος καὶ τοῖς Ἀρχεστράτου συγγράμμασιν ἐνῳκηκότος, e ἔτι δὲ περὶ τὰς καλουμένας γαστρολογίας ἐσπουδακότος· ἀλλὰ μᾶλλον τὰς τοιαύτας, τῷ πρώτῳ ἔπος ἢ ἰαμβεῖον εἰπόντι τὸ ἐχόμενον ἕκαστον λέγειν, καὶ τῷ κεφάλαιον εἰπόντι ἀντειπεῖν τὸ ἑτέρου ποιητοῦ τινός, εἰ τὴν αὐτὴν εἶπε γνώμην· ἔτι δὲ λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον. πρός τε τούτοις ἕκαστον εἰπεῖν ὅσων ἂν προσταχθῇ συλλαβῶν ἔμμετρον· καὶ ὅσ' ἀπὸ τῆς τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν ἔχεται θεωρίας. ὁμοίως δὲ τοῖς εἰρημένοις ἡγεμόνος ἑκάστου λέγειν ὄνομα τῶν ἐπὶ Τροίαν ἢ τῶν Τρώων· καὶ πόλεως ὄνομα τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λέγειν ἀπὸ τοῦ δοθέντος γράμ- f ματος, τὸν δ' ἐχόμενον τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐναλλάξαι, ἄν τε ἑλληνίδος ἄν τε βαρβάρου τάξῃ τις. ὥστε τὴν παιδιὰν μὴ ἄσκεπτον οὖσαν μήνυμα γίνεσθαι τῆς ἑκάστου πρὸς παιδείαν οἰκειότητος. ἐφ' οἷς ἆθλον ἐτίθεσαν στέφανον καὶ εὐφημίαν, οἷς μάλιστα γλυκαίνεται τὸ φιλεῖν ἀλλήλους.'

87. ταῦτα μὲν οὖν Κλέαρχος εἴρηκε. καὶ ἃ προ- 458 βάλλειν δεῖ τοιαῦτά τινα εἶναι ἡγοῦμαι. στίχον εἰπεῖν ὁμηρικὸν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ἀρχόμενον καὶ εἰς τὸ αὐτὸ στοιχεῖον καταλήγοντα

ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ἀλλ' ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα.
ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήιά τε πτερόεντα.

καὶ πάλιν ὁμοίως ἰαμβεῖα

ἀγαθὸς ἀνὴρ λέγοιτ' ἂν ὁ φέρων τἀγαθά.
ἀγαθὸς ἂν εἴη χὠ φέρων καλῶς κακά.

ὁμηρικοὶ ἀπὸ τοῦ ε ἐπὶ τὸ ε b

εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.

ἐν πόλει ὑμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε.

ὁμοίως καὶ ἰαμβεῖα

εὐκαταφρόνητός ἐστι πενία, Δερκύλε.
ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον, παῖ, διάπλεκε.

Ὁμήρου ἀπὸ η εἰς η

ἣ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
c ἣ δ' ἐν γούνασι πῖπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη.

ἴαμβοι

ἡ τῶν φίλων σοι πίστις ἔστω κεκριμένη.

ἀπὸ τοῦ ι ἐπὶ τὸ ι Ὁμήρου

Ἰλίου ἐξαπολοίατ' ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι.
Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι.

ἀπὸ τοῦ σ εἰς τὸ σ

συμπάντων Δαναῶν, οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς.
σοφός ἐστιν ὁ φέρων τἀπὸ τῆς τύχης καλῶς.

d ἀπὸ τοῦ ω εἰς τὸ ω

ὡς δ' ὅτ' ἀπ' οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω.
ὠρθωμένην πρὸς πάντα τὴν ψυχὴν ἔχε.

προβάλλειν δὲ δεῖ καὶ στίχους ἀσίγμους οἷον

πάντ' ἐθέλω δόμεναι καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.

καὶ πάλιν στίχους ὁμηρικοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς καὶ τῆς ἐσχάτης δηλοῦντας ὄνομα. οἷον

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας.
e Φυλείδης ὃν τίκτε Διὶ φίλος ἱππότα Φυλεύς.
ἰητὴρ δ' ἀγαθὸς Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων.

εἰσὶ καὶ ἄλλοι στίχοι ὁμηρικοὶ δηλοῦντες σκευῶν ὀνόματα ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς, οἷον

ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός.
ὄλμος.
μυθεῖται κατὰ μοῖραν ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος.
μύλος.
λυγρὸς ἐὼν μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ.
λύρη.

ἄλλοι στίχοι δηλοῦντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους f
τῶν ἐδωδίμων τί

ἀργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
ἄρτος.
μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο μηδὲ μετάλλα.
μῆλα.

88. ἐπεὶ δὲ ἱκανὴν παράβασιν πεποιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες τὸν προταθέντα γρῖφον. ἔπινον οὗτοι ἅλμην παραμισγομένην τῷ αὑτῶν ποτῷ, καὶ ἔδει προσενέγκασθαι τὸ ποτήριον ἀπνευστί, ὡς Ἀντιφάνης δηλοῖ ἐν Γανυμήδει διὰ τούτων 459

οἴμοι περιπλοκὰς
λίαν ἐρωτᾷς. Β. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω·
τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοισθά τι,
ταχέως λέγειν χρὴ πρὶν κρέμασθαι. Α. πότερά μοι
γρῖφον προβάλλεις τοῦτον εἰπεῖν, δέσποτα,
τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοιδά τι;
ἢ τί δύναται τὸ ῥηθέν; Β. ἔξω τις δότω
ἱμάντα ταχέως. Α. ποῖον; Β. οὐκ ἔγνως ἴσως·
Α. ἔπειτα τοῦτο ζημιοῖς με; μηδαμῶς·
ἅλμης δ' ἐχρῆν τι παραφέρειν ποτήριον. b
Β. οἶσθ' οὖν ὅπως δεῖ τοῦτό σ' ἐκπιεῖν; Α. ἐγὼ
κομιδῇ γε. Β. πῶς; Α. ἐνέχυρον ἀποφέροντά σου.

Β. οὐκ ἀλλ' ὀπίσω τὼ χεῖρε ποιήσαντα δεῖ
ἕλκειν ἀπνευστί.

89. τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν γρίφων εἰπόντων τῶν δειπνοσοφιστῶν, ἐπειδὴ καὶ ἡμᾶς ἑσπέρα καταλαμβάνει ἀναπεμπαζομένους τὰ εἰρημένα, τὸν περὶ τῶν ἐκπωμάτων λόγον εἰς αὔριον ἀναβαλώμεθα. κατὰ γὰρ τὸν Μεταγένους Φιλοθύτην

c κατ' ἐπεισόδιον μεταβάλλω τὸν λόγον, ὡς ἂν
πολλαῖσι παροψίσι καὶ καιναῖς εὐωχήσω τὸ θέατρον,

περὶ τῶν ἐκπωμάτων τὸν λόγον ἑξῆς ποιούμενος.

ΙΑ

459 Ἄγε δή, τίς ἀρχὴ τῶν λόγων γενήσεται;
κατὰ τὸν κωμῳδιοποιὸν Κηφισόδωρον, ἑταῖρε Τιμόκρατες. συναχθέντων γὰρ ἡμῶν καθ' ὥραν μετὰ σπουδῆς διὰ τὰ ἐκπώματα, ὁ Οὐλπιανός, ἔτι καθημένων ἁπάντων, πρίν καί τινα λεχθῆναι, ἔφη, παρὰ μὲν τῷ Ἀδράστῳ, ἄνδρες φίλοι, καθίσαντες οἱ ἀριστεῖς δειπνοῦσιν, ὁ δὲ Πολύιδος ἱερὰ θύων ἐν ὁδῷ παραπορευόμενον τὸν Πετεῶ κατέσχε, καὶ κατακλίνας ἐν τῇ πόᾳ θαλλίαν τε κατακλάσας ἀντὶ τραπέζης παρέθηκε τῶν τυθέντων. καὶ τῷ Αὐτολύκῳ ἐλθόντι
460 Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον ἡ τροφός, καθημένῳ δῆλον ὅτι (οὕτως γὰρ ἐδείπνουν οἱ τότε), τὸν Ὀδυσσέα, φησὶν ὁ ποιητής,

παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς,

τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε

3. ἄξιον δὲ εἶναι νομίζω ζητῆσαι ὑμᾶς πρὸ τοῦ

τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δόρποιο,

ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ οὐχὶ παρὰ τοῖς γόνασιν ἔστησεν. ἡμεῖς δ' οὖν μὴ διατρίβωμεν ἀλλ' ἤδη κατακλινώμεθα, ἵν' ἡμῖν ὁ Πλούταρχος περὶ ὧν ἐπαγγέλλεται ποτηρίων ἀποδοὺς τὸν λόγον καὶ τὰς b κύλικας πλήρεις ἅπασι προπίῃ.

2. ποτήρια δὲ πρῶτον οἶδα ὀνομάσαντα τὸν Ἀμόργιον ποιητὴν Σιμωνίδην ἐν ἰάμβοις οὕτως

ἀπὸ τράπεζαν εἷλε καὶ ποτήρια.

καὶ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα δὲ ποιήσας φησίν

νέκυς δὲ χαμαιστρώτου ἐπὶ κλίνας
εὐρείης στιβάδος, προέθηκ' αὐτοῖσι θάλειαν
δαῖτα ποτήριά τε στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν
ἔθηκεν.

ἅπερ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς πόσεως, ὡς τὸ ἔκπωμα οἱ Ἀττικοί· ἐπεὶ ὑδροποτεῖν καὶ οἰνοποτεῖν λέγουσιν. c Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν

γαμφηλαῖσι δράκοντα κοάλεμον αἱματοπώτην.

κἀν τῷ αὐτῷ δὲ ἔφη

πολλῷ γ' ὁ Βάκις διεχρῆτο τῷ ποτηρίῳ.

καὶ Φερεκράτης ἐν Τυραννίδι

κρείττων μί' ἐστὶ χιλίων ποτηρίων.

ὁ δὲ Ἀνακρέων ἔφη

οἰνοπότης δὲ πεποίημαι.

ἔστι δὲ τὸ ῥῆμα καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ· οἰνοποτάζων γὰρ εἴρηκε. καὶ Σαπφὼ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ ἔφη 'πολλὰ d δ' ἀνάριθμα ποτήρια καλαίφις.' καὶ Ἀλκαῖος 'ἐκ δὲ ποτηρίων πώνης Διννομένη παρίσδων.' τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δημήτηρ ποτηριοφόρος κατὰ τὴν Ἀνθέων χώραν, ὡς Αὐτοκράτης ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Ἀχαϊκῶν.

3. ἄξιον δὲ εἶναι νομίζω ζητῆσαι ὑμᾶς πρὸ τοῦ καταλόγου τῶν ποτηρίων, ὧν πλῆρές ἐστι τὸ κυλικεῖον τοδί· εἴρηται γὰρ οὕτως ἡ τῶν ποτηρίων σκευοθήκη. παρὰ Ἀριστοφάνει μὲν ἐν Γεωργοῖς

e ὥσπερ κυλικείου τοὐθόνιον προπέπταται.

ἔστι καὶ παρ' Ἀναξανδρίδῃ ἐν Μελιλώτῳ. Εὔβουλος δ' ἐν Λήδᾳ

ὡσπερεὶ σπονδὴν διδοὺς
τὰν τῷ κυλικείῳ συντέτριφε ποτήρια.

κἀν Ψαλτρίᾳ δὲ ἔφη

τὰ κυλικεῖα δὲ
ἐξεῦρεν ἡμῖν.

ἐν δὲ Σεμέλῃ ἢ Διονύσῳ

Ἑρμῆς ὁ Μαίας λίθινος, ὃν προσεύγμασιν
ἐν τῷ κυλικείῳ λαμπρὸν ἐκτετριμμένον.

f Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Χείρωνι

πολλοστῷ δ' ἔτει
ἐκ τῶν πολεμίων οἴκαδ' ἥκων, συγγενεῖς
καὶ φράτερας καὶ δημότας εὑρὼν μόλις,
εἰς τὸ κυλικεῖον ἐνεγράφην. Ζεὺς ἔστι μοι
ἑρκεῖος, ἔστι φρατέριος, τὰ τέλη τελῶ.

4. ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι εἰ οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοις ἔπινον ποτηρίοις. Δικαίαρχος μὲν γὰρ ὁ Μεσσήνιος
461 ὁ Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου μικροῖς φησιν αὐτοὺς ἐκπώμασι κεχρῆσθαι καὶ ὑδαρέστερον πεπωκέναι. Χαμαιλέων δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ μέθης, εἴ γε τῆς φωνῆς μνημονεύω, φησίν 'εἰ δὲ οἱ ταῖς ἐξουσίαις χρώμενοι καὶ τῷ πλουτεῖν προτιμῶσι τὴν μέθην ταύτην, οὐδὲν θαυμαστόν. οὐκ ἔχοντες γὰρ ἑτέραν ἡδονὴν ταύτης καλλίω οὐδὲ μᾶλλον εὐχερῆ καταφεύγουσιν εἰκότως ἐπὶ τὸν οἶνον. ὅθεν δὴ καὶ τὰ μεγάλα τῶν ἐκπωμάτων ἐπιχώρια

γέγονε τοῖς δυνάσταις. οὐδὲ γὰρ παλαιὸν οὐδὲ τοῦτό b

αὐλακισμέναν ἀρῶν, ἀλλὰ σκύφον ματεύων, κυλικη-

γέγονε τοῖς δυνάσταις. οὐδὲ γὰρ παλαιὸν οὐδὲ τοῦτό b γέ ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ νεωστὶ εὑρέθη πεμφθὲν ἐκ τῶν βαρβάρων. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπεστερημένοι τῆς παιδείας ὁρμῶσιν ἐπὶ τὸν πολὺν οἶνον καὶ πορίζονται τροφὰς περιέργους καὶ παντοίας. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα τόποις οὔτ' ἐν γραφαῖς οὔτ' ... ἐπὶ τῶν πρότερον εὑρήσομεν ποτήριον εὐμέγεθες εἰργασμένον πλὴν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡρωικοῖς. τὸ γὰρ ῥυτὸν ὀνομαζόμενον μόνοις τοῖς ἥρωσιν ἀπεδίδοσαν. ὃ καὶ δόξει τισὶν ἔχειν ἀπορίαν, εἰ μή τις ἄρα φήσειε, διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων καταδει- c χθῆναι τοῦτο. χαλεποὺς γὰρ καὶ πλήκτας τοὺς ἥρωας νομίζουσι, καὶ μᾶλλον νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. ὅπως οὖν μὴ διὰ τὸν τρόπον ἀλλὰ διὰ τὴν μέθην φαίνωνται τοιοῦτοι, δημιουργοῦσιν αὐτοὺς πίνοντας ἐκπώμασι μεγάλοις. καί μοι δοκοῦσι λέγειν οὐ κακῶς οἱ φάσκοντες τὸ μέγα ποτήριον φρέαρ ἀργυροῦν εἶναι.' ἐν τούτοις ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ Χαμαιλέων ὅτι οὐκ ἔστι μικρὸν τὸ παρ' Ὁμήρῳ διδόμενον τῷ Κύκλωπι ὑπ' Ὀδυσσέως κισσύβιον. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν οὕτως d κατηνέχθη ὑπὸ μέθης τηλικοῦτος ὤν. ἦν οὖν καὶ τότε μεγάλα ποτήρια, εἰ μὴ αἰτιάσεταί τις τὴν δύναμιν τοῦ οἴνου, ἣν αὐτὸς Ὅμηρος ἐξηγήσατο, ἢ τὸ ἄηθες τῆς πόσεως τοῦ Κύκλωπος, ἐπεὶ τὰ πολλὰ ἐγαλακτοπότει. ἢ τάχα καὶ βαρβαρικὸν ἦν τὸ ἔκπωμα, εἴπερ μέγα ἦν, ἐκ τῆς Κικόνων εἰλημμένον λείας. τί οὖν ἔχομεν λέγειν περὶ τοῦ Νέστορος ποτηρίου, ὃ μόλις ἂν νέος βαστάσαι ἴσχυσε, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρε, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ διδάξει τι ἡμᾶς ὁ Πλούταρ- e χος. ὥρα οὖν κατακλίνεσθαι.

5. καὶ κατακλιθέντων, ἀλλὰ μήν, ὁ Πλούταρχος ἔφη, κατὰ τὸν Φλιάσιον ποιητὴν Πρατίναν, οὐ γᾶν

αὐλακισμέναν ἀρῶν, ἀλλὰ σκύφον ματεύων, κυλικηγορήσων ἔρχομαι, οὐ τῶν Κυλικράνων εἷς ὑπάρχων, οὓς χλευάζων Ἕρμιππος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν τοῖς Ἰάμβοις φησίν

εἰς τὸ Κυλικράνων βαδίζων σπληνόπεδον ἀφικόμην·
εἶδον οὖν τὴν Ἡράκλειαν καὶ μάλ' ὡραίαν πόλιν.

Ἡρακλεῶται δ' εἰσὶν οὗτοι οἱ ὑπὸ τῇ Οἴτῃ κατοι- f κοῦντες, ὥς φησι Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνός, ὀνομασθῆναι φάσκων αὐτοὺς ἀπό τινος Κύλικος γένος Λυδοῦ, ἑνὸς τῶν Ἡρακλεῖ συστρατευσαμένων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Σκυθῖνος ὁ Τήιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱστορίῃ λέγων οὕτως 'Ἡρακλέης λαβὼν Εὔρυτον καὶ τὸν υἱὸν ἔκτεινε φόρους πρήσσοντας παρ' Εὐβοέων, Κυλικρῆνας δ' ἐξεπόρθησε ληιζομέ- 462 νους, καὶ αὐτόθι πόλιν ἐδείματο Ἡράκλειαν τὴν Τρηχινίδα καλεομένην.' Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονόν φησιν οὕτως 'τῆς δ' Ἡρακλείας τῆς ὑπὸ τὴν Οἴτην καὶ Τραχῖνα τῶν οἰκητόρων μεθ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Λυδίας Κυλικρᾶνες, οἱ δ' Ἀθαμᾶνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι διαμένουσιν· οἷς οὐδὲ τῆς πολιτείας μετέδοσαν οἱ Ἡρακλεῶται, συνοίκους ἀλλοφύλους ὑπολαβόντες. Κυλικρᾶνες δὲ λέγονται, ὅτι τοὺς ὤμους ἐγκεχαραγμένοι κύλικας ἦσαν.'

6. οἶδα δὲ καὶ Ἑλλάνικον ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις b λέγοντα ὅτι Λιβύων τῶν νομάδων τινὲς οὐδὲν ἄλλο κέκτηνται ἢ κύλικα καὶ μάχαιραν καὶ ὑδρίαν, καὶ ὅτι οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερίκου πεποιημένας μικράς, ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν ὅπου ἂν πορεύωνται. πολλοῖς δὲ καὶ ὁ ἐν Ἰλλυριοῖς τόπος διαβόητός ἐστιν ὁ καλούμενος Κύλικες, παρ' ᾧ ἐστι τὸ

Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνημεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος

ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει.

Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνημεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος
ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶ Πολέ-
μων δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου ἐν Συρακούσαις
φησὶν ἐπ' ἄκρᾳ τῇ νήσῳ πρὸς τῷ τῆς Ὀλυμπίας ἱερῷ
ἐκτὸς τοῦ τείχους ἐσχάραν τινὰ εἶναι, ἀφ' ἧς, φησί, c
τὴν κύλικα ναυστολοῦσιν ἀναπλέοντες μέχρι τοῦ
γενέσθαι τὴν ἐπὶ τοῦ νεὼ τῆς Ἀθηνᾶς ἀόρατον
ἀσπίδα· καὶ οὕτως ἀφιᾶσιν εἰς τὴν θάλασσαν κερα-
μέαν κύλικα, καθέντες εἰς αὐτὴν ἄνθεα καὶ κηρία
καὶ λιβανωτὸν ἄτμητον καὶ ἄλλ' ἄττα μετὰ τούτων
ἀρώματα.

7. ὁρῶν οὖν ὑμῶν καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ
τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμη-
δίας,

νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων
καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεὶς στεφάνους, d
ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει·
κρητὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς ἐυφροσύνης·
ἄλλος δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτε φησὶ προδώσειν,
μείλιχος ἐν κεράμοις, ἄνθεος ὀσδόμενος·
ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησιν.
ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν.
πάρκειται δ' ἄρτοι ξανθοὶ γεραρή τε τράπεζα e
τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·
βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἂν τὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται,
μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.
χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας
εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις,
σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
πρήσσειν· ταῦτα γὰρ ὦν ἐστὶ προχειρότερον, f
οὐχ ὕβρις· πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος.

ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει,
ὥν ἦ μνημοσύνη, καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς
οὔτι μάχας διέπει Τιτήνων οὐδὲ Γιγάντων,
οὐδὲ τὰ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
ἢ στάσιας σφεδανάς· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν.
463 θεῶν δὲ προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

8. καὶ ὁ χαρίεις δ' Ἀνακρέων φησίν

οὐ φιλέω ὃς κρητῆρι παρὰ πλέῳ οἰνοποτάζων
νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει,
ἀλλ' ὅστις Μουσέων τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' Ἀφροδίτης
συμμίσγων ἐρατῆς μνήσεται εὐφροσύνης.

καὶ Ἴων δ' ὁ Χῖός φησιν

b χαιρέτω ἡμέτερος βασιλεὺς σωτήρ τε πατήρ τε.
ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόοι θέραπες
κιρνάντων προχύταισιν ἐν ἀργυρέοις· ὁ δὲ χρυσὸς
οἶνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος.
σπένδοντες δ' ἁγνῶς Ἡρακλεῖ τ' Ἀλκμήνῃ τε
Προκλέι Περσείδαις τ' ἐκ Διὸς ἀρχόμενοι
c πίνωμεν παίζωμεν· ἴτω διὰ νυκτὸς ἀοιδή,
ὀρχείσθω τίς. ἑκὼν δ' ἄρχε φιλοφροσύνης.
ὅντινα δ' εὐειδὴς μίμνει θήλεια πάρευνος,
κεῖνος τῶν ἄλλων ἀδρότερον πιέτω.

ἐποιοῦντο δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ καλούμενοι σοφοὶ συμποτι-
κὰς ὁμιλίας. παραμυθεῖται γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὴν τοῦ
γήρως δυσθυμίαν, φησὶ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ
μέθης.

9. διόπερ συνιοῦσι καὶ ἡμῖν ἐπὶ τὰς διονυσιακὰς
ταύτας λαλιὰς οὐδὲ εἷς ἂν εὐλόγως φθονήσαι νοῦν
ἔχων, κατὰ τοὺς Ἀλέξιδος Ταραντίνους,

οἳ τῶν πέλας
d οὐδὲν ἀδικοῦμεν οὐδέν'. ἆρά γ' οἶσθ' ὅτι
τὸ καλούμενον ζῆν τοῦτο διατριβῆς χάριν

ὅρον' ἐστὶν ὑποκόρισμα τῆς ἀνθρωπίνης

ὄνομ' ἐστὶν ὑποκόρισμα τῆς ἀνθρωπίνης
μοίρας; ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν εὖ τις ἢ κακῶς
φήσει με κρίνειν, οὐκ ἔχοιμ' ἂν σοι φράσαι·
ἔγνωκα δ' οὖν οὕτως ἐπισκοπούμενος,
εἶναι μανιώδη πάντα τἀνθρώπων ὅλως,
ἀποδημίας δὲ τυγχάνειν ἡμᾶς ἀεὶ
τοὺς ζῶντας, ὥσπερ εἰς πανήγυρίν τινα
ἀφειμένους ἐκ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σκότους
εἰς τὴν διατριβὴν εἰς τὸ φῶς τε τοῦθ' ὃ δὴ
ὁρῶμεν. ὃς δ' ἂν πλεῖστα γελάσῃ καὶ πίῃ, e
καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀντιλάβηται τὸν χρόνον
τοῦτον ὃν ἀφεῖται, κἂν τύχῃ ῥάνου τινός,
πανηγυρίσας ἥδιστ' ἀπῆλθεν οἴκαδε.

καὶ κατὰ τὴν καλὴν οὖν Σαπφώ

ἐλθὲ Κύπρι
χρυσέαισιν ἐν κυλίκεσσιν ἁβροῖς
συμμεμιγμένον θαλίαισι νέκταρ
οἰνοχοοῦσα
τοῖσδε τοῖς ἐμοῖς ἑταίροις τε καὶ σοῖς.

10. πρὸς οὓς λεκτέον ὅτι τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι, ὡς Κριτίας παρίστησιν ἐν τῇ Λακεδαιμονίων Πολιτείᾳ διὰ τούτων 'ὁ μὲν Χῖος καὶ Θάσιος ἐκ μεγάλων κυλίκων ἐπιδέξια, ὁ δ' Ἀττικὸς ἐκ μι- f
κρῶν ἐπιδέξια, ὁ δὲ Θετταλικὸς ἐκπώματα προπίνει ὅτῳ ἂν βούλωνται μεγάλα. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν παρ' αὐτῷ ἕκαστος πίνει, ὁ δὲ παῖς ὁ οἰνοχόος [ἐπιχεῖ] ὅσον ἂν ἀποπίῃ.' τοῦ δ' ἐπιδέξια πίνειν μνημονεύει καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἀγροίκοις οὕτως

τίνα δὴ παρεσκευασμένοι 464
πίνειν τρόπον νῦν ἐστέ; λέγετε. τίνα τρόπον;
B. ἡμεῖς τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ.
A. βούλεσθε δῆτ' οὖν τὸν ἐπιδέξι', ὦ πάτερ,

λέγειν ἐπὶ τῷ πίνοντι; B. τὸν ἐπιδέξια
λέγειν, Ἄπολλον, ὡσπερεὶ τεθνηκότι;

11. παραιτητέον δ' ἡμῖν τὰ κεράμεα ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας 'παρὰ Πέρσαις' φησὶν 'ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμέοις χρῆται.' Χοιρίλος δ' ὁ ἐποποιός φησιν

b χερσὶν ὄλβον ἔχω κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἐαγός,
ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον, οἷά τε πολλὰ
πνεῦμα Διωνύσοιο πρὸς ὕβριος ἔκβαλεν ἀκτάς.

ἐγὼ δὲ εὖ οἶδα ὅτι ἥδιστα πολλάκις ἐστὶ τὰ κεράμεα ἐκπώματα, ὡς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐκ τῆς Κόπτου καταγόμενα· μετὰ γὰρ ἀρωμάτων συμφυραθείσης τῆς
c γῆς ὀπτᾶται. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης 'αἱ ῥοδιακαὶ (φησὶ) προσαγορευόμεναι χυτρίδες διά τε τὴν ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παρεισφέρονται καὶ διὰ τὸ θερμαινομένας τὸν οἶνον ἧττον ποιεῖν μεθύσκειν. σμύρνης γὰρ καὶ σχοίνου καὶ τῶν τοιούτων ἑτέρων εἰς τὸ ὕδωρ ἐμβληθέντων ἕψονται, καὶ παραχεόντων εἰς τὸν οἶνον ἧττον μεθύσκουσιν.' κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησίν 'αἱ ῥοδιακαὶ χυτρίδες γίνονται σμύρνης σχοίνου ἄνθους κρόκου βαλσάμου ἀμώμου κινναμώμου συνεψηθέντων· ἀφ' ὧν τὸ γινόμενον τῷ οἴνῳ παρα-
d χυθὲν οὕτω μέθας ἵστησιν ὥστε καὶ τῶν ἀφροδισίων παραλύειν τὰ πνεύματα πέττον.'

12. οὐ δεῖ οὖν ἡμᾶς ἐκμανῶς πίνειν ἀποβλέποντας εἰς τὸ πλῆθος τῶν καλῶν τούτων καὶ παντοδαπῶν κατὰ τὰς τέχνας ἐκπωμάτων. τὴν δὲ μανίαν τοὺς πολλούς φησιν ὁ Χρύσιππος ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείας τοῖς πλείστοις προσάπτεσθαι. καλεῖσθαι γοῦν τὴν μὲν γυναικομανίαν, τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν. τινὲς δὲ καὶ δοξομανεῖς καλοῦσι τοὺς φιλοδόξους, καθάπερ τοὺς φιλογύνας

γυναικομανεῖς, καὶ τοὺς φιλόρνιθας ὀρνιθομανεῖς, e
τὸ αὐτὸ σημαινόντων τῶν ὀνομάτων τούτων. ὥστε καὶ τὰ λοιπὰ μὴ ἀλλοτρίως καλεῖσθαι τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ γὰρ ὁ φίλοψος καὶ ὁ ὀψοφάγος οἷον ὀψομανής ἐστι, καὶ ὁ φίλοινος οἰνομανής, καὶ ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ὁμοίων, οὐκ ἀλλοτρίως τῆς μανίας κειμένης ἐν αὐτοῖς, ὡς ἁμαρτάνουσι μανικῶς καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ πλεῖον ἀπαρτωμένοις.

13. ἡμεῖς οὖν, ὡς καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐγίνετο, ἅμα ἀκροώμενοι τῶν γελωτοποιῶν τούτων καὶ μίμων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν ὑποπίνωμεν. λέγει δὲ f
περὶ τούτων ὁ Φιλόχορος οὑτωσί 'Ἀθηναῖοι τοῖς διονυσιακοῖς ἀγῶσι τὸ μὲν πρῶτον ἠριστηκότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν, παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ διηγωνισμένοις ὅτ' ἐξεπορεύοντο ἐνέχεον πάλιν· μαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Φερεκράτη τὸν κωμικόν, ὅτι μέχρι τῆς καθ' ἑαυτὸν ἡλικίας οὐκ ἀσίτους εἶναι τοὺς θεωροῦντας.' Φανόδημος δὲ πρὸς τῷ ἱερῷ φησὶ τοῦ ἐν Λίμναις Διονύ- 465
σου τὸ γλεῦκος φέροντας τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῶν πίθων τῷ θεῷ κιρνάναι, εἶτ' αὐτοὺς προσφέρεσθαι· ὅθεν καὶ Λιμναῖον κληθῆναι τὸν Διόνυσον, ὅτι μιχθὲν τὸ γλεῦκος τῷ ὕδατι τότε πρῶτον ἐπόθη κεκραμένον. διόπερ ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας καὶ τιθήνας τοῦ Διονύσου, ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον. ἡσθέντες οὖν τῇ κράσει ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυσον, χορεύοντες καὶ ἀνακαλοῦντες εὐανθῆ καὶ διθύραμβον καὶ βακχευτὰν καὶ βρόμιον. καὶ Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν ὅτι τοῦ b
Διονύσου τροφοὶ αἱ νύμφαι κατ' ἀλήθειαν. αἱ γὰρ

ἄμπελοι πλεῖστον ὑγρὸν χέουσι τεμνόμεναι καὶ κατὰ φύσιν δακρύουσι. διόπερ καὶ Εὐριπίδης ἕνα τῶν τοῦ ἡλίου ἵππων φησὶν εἶναι

βακχίου φιλανθέμου
Αἴθοπα πεπαίνοντ' ὀρχάτους ὀπωρινούς·
ἐξ οὗ βροτοὶ καλοῦσιν οἶνον αἴθοπα.

καὶ Ὀδυσσεὺς ὤπασε

μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν,
c ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος δ' ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
χεῦ'· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει.

Τιμόθεος δ' ἐν Κύκλωπι

ἔχευε δ' ἓν μὲν δέπας κίσσινον μελαίνας
σταγόνος ἀμβρότας ἀφρῷ βρυάζον·
εἴκοσιν δὲ μέτρ' ἀνέχευεν, ἔμισγε δ' αἷμα
βακχίου νεορρύτοις δακρύοισι νυμφᾶν.

14. οἶδα δέ τινας, ἄνδρες θιασῶται, καὶ μέγα φρονήσαντας οὐχ οὕτως ἐπὶ πλούτῳ ὡς ἐπὶ τῷ κεκτῆσθαι πολλὰ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ. ὧν εἷς
d ἐστὶ καὶ Πυθέας ὁ Ἀρκὰς ἐκ Φιγαλείας, ὃς καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ὤκνησεν ἐπιθέσθαι τοῖς οἰκείοις ἐπιγράψαι αὐτοῦ τῷ μνήματι τάδε

Πυθέα μνῆμα τόδ' ἔστ', ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀνδρός,
ὃς κυλίκων ἔσχεν πλῆθος ἀπειρέσιον
ἀργυρέων χρυσοῦ τε καὶ ἠλέκτροιο φαεινοῦ,
τῶν προτέρων πάντων πλείονα πασάμενος.

τοῦτο δ' ἱστορεῖ Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ
e τῶν κατὰ Φιγάλειαν Νομίμων. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας περὶ Περσῶν λέγων γράφει καὶ ταῦτα 'καὶ μὴν ἐκπώματα ἣν μὲν ὡς πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται, ἣν δ' ἐξ ἀδίκων φανερῶς ᾖ μεμηχανημένα, οὐδὲν αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ηὔξηται ἐν αὐ-

τοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ αἰσχροκέρδεια.' ὁ δὲ Οἰδίπους δι' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἔκπωμα ὃ ἀπηγορεύκει, λέγων οὕτως

αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης f
πρῶτα μὲν Οἰδιπόδῃ καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα
χρύσεον ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου.
αὐτὰρ ὅ γ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ,
αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς 466
ἀργαλέας ἠρᾶτο· θεῶν δ' οὐ λάνθαν' ἐρινύν·
ὡς οὔ οἱ πατρῷ' ἐν ἠθείῃ φιλότητι
δάσσαιντ', ἀμφοτέροισι δ' ἀεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε . . .

15. Καικίλιος δ' ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς ἐν τῷ περὶ ἱστορίας Ἀγαθοκλέα φησὶ τὸν τύραννον ἐκπώματα χρυσᾶ ἐπιδεικνύντα τοῖς ἑταίροις φάσκειν ἐξ ὧν ἐκεράμευσε κατεσκευακέναι ταῦτα. ὁ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τοῖς Λαρισαίοις Ἀκρίσιος καὶ αὐτὸς ἐκπώματα b ὅσα πλεῖστα εἶχεν, ὥς φησιν ὁ τραγικός

πολὺν δ' ἀγῶνα πάγξενον κηρύσσεται,
χαλκηλάτους λέβητας ἐκτιθεὶς φέρειν
καὶ κοῖλα χρυσόκολλα καὶ πανάργυρα
ἐκπώματ', εἰς ἀριθμὸν ἑξήκοντα δίς.

Ποσειδώνιος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν Λυσίμαχόν φησι τὸν Βαβυλώνιον καλέσαντα ἐπὶ δεῖπνον Ἵμερον, τὸν τυραννήσαντα οὐ μόνον Βαβυλωνίων ἀλλὰ καὶ Σελευκέων, μετὰ τριακοσίων, μετὰ τὸ τὰς τραπέζας ἀρθῆναι τετράμνουν ἑκάστῳ τῶν τριακοσίων c ἔκπωμα δοῦναι ἀργυροῦν καὶ σπονδοποιησάμενον προπιεῖν ἅμα πᾶσι. καὶ ἀποφέρεσθαι ἔδωκε τὰ

ποτήρια. Ἀντικλείδης δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ Νόστων περὶ Γρᾶ διηγούμενος, τοῦ τὴν ἀποικίαν εἰς Λέσβον στείλαντος σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι, καὶ ὅτι χρησμὸς ἦν αὐτοῖς δηλώσας καθεῖναι διαπλέοντας τῷ Ποσειδῶνι εἰς τὸ πέλαγος παρθένον, γράφει καὶ ταῦτα 'μυθολογοῦσι δὲ περὶ τῶν ἐν Μηθύμνῃ τινὲς περὶ τῆς ἀφεθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου, καί φασιν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων d τινά, ᾧ ἦν τοὔνομα Ἔναλος, ἐκκολυμβῆσαι βουλόμενον ἀνασῶσαι τὴν παιδίσκην. τότε μὲν οὖν ὑπὸ κύματος αὐτοὺς ἀμφοτέρους κρυφθέντας ἀφανεῖς γενέσθαι, χρόνῳ δ' ὕστερον ἤδη τῆς Μηθύμνης οἰκουμένης παραγενέσθαι τὸν Ἔναλον καὶ διηγεῖσθαι τὸν τρόπον . . . καὶ ὅτι ἡ μὲν παρθένος παρὰ ταῖς νηρῇσι διέτριβεν, αὐτὸς δὲ τὰς τοῦ Ποσειδῶνος ἔβοσκεν ἵππους 781 · καί ποτε [καὶ] κύματος ἐπιφερομένου μεγάλου c συγκολυμβήσαντα αὐτὸν ἐκβῆναι, ἔχοντα κύπελλον χρυσοῦ οὕτω θαυμασίου, ὡς τὸν παρ' αὐτοῖς αὐτῷ παραβαλλόμενον οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ.'

16. τιμιώτατον δ' ἦν πάλαι τὸ τῶν ἐκπωμάτων κτῆμα. Ἀχιλλεὺς γοῦν ὡς ἐξαίρετόν τι εἶχεν ἀνάθημα δέπας, οὐδέ τις ἄλλος οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ οὔτε τεῳ σπένδεσκε θεῶν ὅτε μὴ Διί. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ τὸν υἱὸν λυτρούμενος τοῖς ἐπισημοτάτοις κειμηλίοις καὶ δέπας δίδωσι περικαλλές. αὐτός γε μὴν ὁ Ζεὺς τῆς Ἡρακλέους γενέσεως ἄξιον ἡγεῖται δῶρον Ἀλκμήνῃ δοθῆναι ποτήριον, ὅπερ Ἀμφιτρύωνι εἰκασθεὶς δίδωσιν,

d ἃ δ' ὑποδεξαμένα θαήσατο χρύσεον αἶψα ποτήριον.

τὸν δὲ Ἥλιον ὁ Στησίχορος ποτηρίῳ διαπλεῖν φησὶ τὸν ὠκεανόν, ᾧ καὶ τὸν Ἡρακλέα περαιωθῆναι ἐπὶ

τὰς Γηρυόνου βόας ὁρμῶντα. οἴδαμεν δὲ καὶ τὸ Βαθυκλέους τοῦ Ἀρκάδος ποτήριον, ὃ σοφίας ἆθλον ὁ Βαθυκλῆς τῷ κριθέντι ἀρίστῳ τῶν καλουμένων σοφῶν ἀπέλιπε. τὸ δὲ Νέστορος ποτήριον πολλοὶ κεραμεύουσι. πλεῖστοι γὰρ περὶ αὐτοῦ συνεγράψαντο. καὶ θεοφιλὲς δὲ τὸ ποτήριον· χρυσέοις γοῦν δεπάεσσιν ἀλλήλους δεξιοῦνται. ἐλευθέριον δέ φησι καὶ ἐμμελὲς ἐν οἴνῳ διάγειν μὴ κωθωνιζόμενον μηδὲ θρακίῳ νόμῳ ἄμυστιν οἰνοποτεῖν, ἀλλὰ τῷ πώματι φάρμακον ὑγιείας ἐγκιρνάναι τὸν λόγον.

17. ὅτι διὰ σπουδῆς εἶχον οἱ ἀρχαῖοι ἐγκόλαπτον e
ἱστορίαν ἔχειν ἐν ἐκπώμασιν. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ τέχνῃ εὐδοκίμησαν Κίμων καὶ Ἀθηνοκλῆς. ἐχρῶντο δὲ καὶ λιθοκολλήτοις ἐκπώμασι. Μένανδρος δέ πού φησι καὶ ποτήριον τορνευτὸν καὶ τορευτά. Ἀντιφάνης

ἄλλοι δὲ καὶ δὴ βακχίου παλαιγενοῦς
ἀφρῷ σκιασθὲν χρυσοκόλλητον δέπας
μεστὸν κύκλῳ χορεῦον ἕλκουσι γνάθοιν
ὁλκοῖς ἀπαύστοις, παντελῶς ἐστραμμένον
τἄνω κάτω δεικνύντες. f

φησὶ πρός τινα Νικόμαχος

ὦ χαῖρε χρυσοκλαῦστα καὶ χρυσοῦς ἐμῶν.

Φιλιππίδης

τὰ ποτήρι' ἂν ἴδῃς τὰ παρεσκευασμένα,
ἅπαντα χρυσᾶ, Τρόφιμε, νὴ τὸν οὐρανόν,
ὑπερήφαν'. ἔγωγε μὲν γὰρ ἐξέστην ἰδών.
κρατῆρες ἀργυροῖ, κάδοι μείζους ἐμοῦ.

ὅτι Παρμενίων συγκεφαλαιούμενος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολαῖς τὰ περσικὰ λάφυρα ʻποτηρίων (φησὶ) χρυσῶν σταθμός, τάλαντα βαβυλώνια 782
ογʹ μναῖ νβʹ. ποτηρίων λιθοκολλήτων σταθμός, τάλαντα βαβυλώνια νϛʹ μναῖ λδʹ.ʼ

18. ἔθος δ' ἦν πρότερον ἐν τῷ ποτηρίῳ ὕδωρ ἐμβάλλεσθαι, μεθ' ὃ τὸν οἶνον. Ξενοφάνης

οὐδέ κεν ἐν κύλικι πρότερον κεράσειέ τις οἶνον
ἐγχέας, ἀλλ' ὕδωρ, καὶ καθύπερθε μέθυ.

Ἀνακρέων

φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον ὦ παῖ,
φέρε δ' ἀνθεμεῦντας ἡμὶν
στεφάνους· ἔνεικον, ὡς δὴ
πρὸς ἔρωτα πυκταλίζω.

πρὸ δὲ τούτων Ἡσίοδος

κρήνης τ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἥ τ' ἀθόλωτος,
τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἱέμεν οἴνου.

Θεόφραστος ʻἐπεὶ καὶ τὰ περὶ τὴν κρᾶσιν ἐναντίως
b εἶχε τὸ παλαιὸν τῷ νῦν παρ' Ἕλλησιν ὑπάρχοντι. οὐ γὰρ τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὸν οἶνον ἐπέχεον, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ὕδωρ τὸν οἶνον, ὅπως ἐν τῷ πίνειν ὑδαρέστερον χρῷντο τῷ ποτῷ, καὶ τούτου ποιησάμενοι τὴν ἀπόλαυσιν ἧττον ὀρέγοιντο τοῦ λοιποῦ. καὶ τὸ πλεῖστον δὲ εἰς τοὺς κοττάβους κατανήλισκον.ʼ

19. ἔνδοξοι δὲ τορευταὶ Ἀθηνοκλῆς, Κράτης, Στρατόνικος, Μυρμηκίδης ὁ Μιλήσιος, Καλλικράτης ὁ Λάκων, καὶ Μῦς, οὗ εἴδομεν σκύφον Ἡρακλεωτικόν, τεχνικῶς ἔχοντα Ἰλίου ἐντετορευμένην πόρθησιν, ἔχοντα ἐπίγραμμα τόδε

γραμμὰ Παρρασίοιο, τέχνα Μυός. ἐμμὶ δὲ εἰκὼν
Ἰλίου αἰπεινᾶς, ἃν ἕλεν Αἰακίδας.

c 20. ὅτι κλεινοὶ λέγονται παρὰ Κρησὶν οἱ ἐρώμενοι. σπουδὴ δὲ αὐτοῖς παῖδας ἁρπάξειν· καὶ τοῖς καλοῖς παρ' αὐτοῖς ἄδοξόν ἐστιν ἐραστοῦ μὴ τυχεῖν. καλοῦνται δὲ οἱ ἁρπασθέντες παρασταθέντες. διδόασι δὲ τῷ ἁρπασθέντι στολὴν καὶ βοῦν καὶ ποτήριον. ἣν

προΐεσθαι. καὶ οἱ πολλοὶ ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον ἐφρόνουν

καὶ πρεσβύτεροι γενόμενοι φέρουσιν, ἵνα δῆλοι ὦσι κλεινοὶ γενόμενοι.

21. ὁρᾷς δ', ὅταν πίνωσιν ἄνθρωποι, τότε
πλουτοῦσι, διαπράττουσι, νικῶσιν δίκας,
εὐδαιμονοῦσιν, ὠφελοῦσι τοὺς φίλους.

αὔξει γὰρ καὶ τρέφει μεγαλύνει τε τὴν ψυχὴν ἡ ἐν d
τοῖς πότοις διατριβὴ ἀναζωπυροῦσα καὶ ἀνεγείρουσα μετὰ φρονήσεως τὸν ἑκάστου νοῦν, ὥς φησιν ὁ Πίνδαρος

ἀνίκ' ἀνθρώπων καματώδεες οἴχονται μέριμναι
στηθέων ἔξω, πελάγει δ' ἐν πολυχρύσοιο πλούτου
πάντες ἴσᾳ νέομεν ψευδῆ πρὸς ἀκτάν·
ὃς μὲν ἀχρήμων, ἀφνεὸς τότε, τοὶ δ' αὖ πλουτέοντες.

εἶτ' ἐπάγει

ἀέξονται φρένας ἀμπελίνοις τόξοις δαμέντες.

22. ΑΓΚΥΛΗ. ποτήριον πρὸς τὴν τῶν κοττάβων παιδιὰν χρήσιμον. Κρατῖνος

πιεῖν δὲ θάνατος οἶνον, ἂν ὕδωρ ἐπῇ.
ἀλλ' ἴσον ἴσῳ μάλιστ' ἀκράτου δύο χόας
πίνουσ' ἀπ' ἀγκύλης ἐπονομάζουσ' ἅμα
ἵησι λάταγας τῷ κορινθίῳ πέει. e

καὶ Βακχυλίδης

εὖτε τὴν ἀπ' ἀγκύλης ἵησι τοῖς νεανίαις,
λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν.

ἐντεῦθεν νοοῦμεν τοὺς παρ' Αἰσχύλῳ ἀγκυλητοὺς κοττάβους. λέγονται δὲ καὶ δόρατα ἀγκυλητὰ καὶ μεσάγκυλα, ἀλλ' ἀπὸ ἀγκύλης ἤτοι τῆς δεξιᾶς χειρός. καὶ ἡ κύλιξ δὲ ἡ ἀγκύλη, διὰ τὸ ἀπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τῇ προέσει. ἦν γὰρ τοῖς παλαιοῖς πεφροντισμένον καλῶς καὶ εὐσχημόνως κότταβον

προΐεσθαι. καὶ οἱ πολλοὶ ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον ἐφρόνουν μέγα ἢ ἐπὶ τῷ εὖ ἀκοντίζειν. ὠνομάσθη οὖν ἀπὸ τοῦ τῆς χειρὸς σχηματισμοῦ, ὃν ποιούμενοι εὐρύθμως ἐρρίπτουν εἰς τὸ κοττάβιον. καὶ οἴκους δὲ ἐπιτη-
f δείους κατεσκεύαζον εἰς ταύτην τὴν παιδιάν.

23. ὅτι παρὰ Τιμαχίδᾳ ΑΙΑΚΙΣ ἡ κύλιξ καλεῖται. ΑΚΑΤΟΣ, ποτήριον ἐοικὸς πλοίῳ. Ἐπικράτης

κατάβαλλε τἀκάτια καὶ κυμβία
αἶρου τὰ μείζω, κεὐθὺ τοῦ καρχησίου
ἄνελκε τὴν γραῦν, τὴν νέαν τ' ἐπουρίσας
πλήρωσον, εὐτρεπῆ τε τὸν κοντὸν ποιοῦ,
καὶ τοὺς κάλως ἔκλυε καὶ χάλα πόδα.

783 ΑΩΤΟΝ. παρὰ Κυπρίοις τὸ ἔκπωμα, ὡς Πάμφιλος. Φιλητᾶς δὲ ποτήριον οὖς οὐκ ἔχον.

ΑΡΟΚΛΟΝ. ἡ φιάλη παρὰ τῷ Κολοφωνίῳ Νικάνδρῳ.

24. ΑΛΕΙΣΟΝ καὶ ΔΕΠΑΣ τὸ αὐτό. Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσείᾳ περὶ Πεισιστράτου ʽἐν δ' οἶνον ἔχευε χρυσείῳ δέπαϊ.ʼ εἶτα παρακατιὼν τὸ αὐτό

τοὔνεκά σοι δώσω χρύσειον ἄλεισον.

καὶ ἑξῆς τὸ αὐτὸ πάλιν

δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας.

φησὶν οὖν Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανός ʽδοκεῖ μοι φιαλῶδες εἶναι τὸ δέπας. σπένδουσι γὰρ ἐν αὐτῷ.
b λέγει γοῦν Ὅμηρος δέπας, δι' οὗ Διὶ μόνῳ σπένδεσκεν Ἀχιλλεύς. καλεῖται δὲ δέπας ἤτοι ὅτι δίδοται πᾶσι τοῖς σπένδειν βουλομένοις εἴτε καὶ τοῖς πίνειν, ἢ ὅτι δύο ὦπας εἶχε· ταῦτα δὲ ἂν εἴη τὰ ὦτα. τὸ δὲ ἄλεισον, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἄγαν λεῖον εἶναι, ἢ ὅτι ἁλίζεται ἐν αὐτῷ τὸ ὑγρόν. ὅτι δὲ δύο ὦτα εἶχε δῆλον

ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
χρύσεον ἄμφωτον.

ἀμφικύπελλον δὲ λέγων αὐτό, οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ ὅτι ἦν ἀμφίκυρτον.' Σειληνὸς δὲ ἀμφικύπελλόν φησι τὸ μὴ ἔχον ὦτα. ἄλλοι δὲ τὴν ἀμφί ἀντὶ τῆς περί εἶναι, ἵν' ᾖ περίποτον, τὸ πανταχόθεν πίνειν ἐπιτήδειον. Παρθένιος δὲ διὰ τὸ περικεκυρτῶσθαι τὰ ὠτάρια. κυφὸν γὰρ εἶναι τὸ κυρτόν. Ἀνίκητος δὲ τὸ c
μὲν κύπελλόν φησι φιάλην εἶναι, τὸ δὲ ἀμφικύπελλον ὑπερφίαλον, τὸ ὑπερήφανον καὶ καλόν. εἰ μὴ ἄρα τὸ ποικίλον τῇ κατασκευῇ ἄλεισον θέλει τις ἀκούειν, ἔξω λειότητος ὄν. Πείσανδρος δέ φησιν Ἡρακλέα Τελαμῶνι τῆς ἐπὶ Ἴλιον στρατείας ἀριστεῖον ἄλεισον δοῦναι.

25. ὅτι ἐστὶ ποτήριον ΑΜΑΛΘΕΙΑΣ ΚΕΡΑΣ καὶ ΕΝΙΑΥΤΟΣ καλούμενον.

ΑΜΦΩΤΙΣ. ξύλινον ποτήριον, ᾧ χρῆσθαι τοὺς d
ἀγροίκους Φιλητᾶς φησὶ τοὺς ἀμέλγοντας εἰς αὐτὸ καὶ οὕτω πίνοντας.

ΑΜΥΣΤΙΣ. καλεῖται μὲν οὕτω πόσις τις, ἣν ἔστιν ἀπνευστὶ πίνειν μὴ μύσαντα. καλοῦσι δὲ οὕτω καὶ τὰ ποτήρια ἀφ' ὧν ἔστι πιεῖν εὐμαρῶς. καὶ τὸ ῥῆμα δὲ ἐξημύστισε φασί, τὸ ἐφ' ἓν πνεῦμα πιεῖν. ὡς ὁ κωμικὸς Πλάτων

λύσασα δ' ἄρτι στάμνον εὐώδους ποτοῦ
ἵησιν εὐθὺς κύλικος εἰς κοῖλον κύτος·
ἔπειτ' ἄκρατον κοὐ τεταργανωμένον
ἔπινε κἀξημύστισεν.

ἔπινον δὲ τὴν ἄμυστιν μετὰ μέλους μεμετρημένου e
πρὸς ὠκύτητα χρόνου. ὡς Ἀμειψίας

αὔλει μοι μέλος.
σὺ δ' ᾆδε πρὸς τήνδ', ἐκπίομαι δ' ἐγὼ τέως.
Β. αὔλει σύ, καὶ σὺ τὴν ἄμυστιν λάμβανε.
οὐ χρὴ πόλλ' ἔχειν θνητὸν ἄνθρωπον [ὄντ'],

ἀλλ' ἐρᾶν κἀσθίειν·
σὺ δὲ κάρτ' ἀφειδής.

26. ΑΝΤΙΓΟΝΙΣ. ἔκπωμα, ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου, ὡς ἀπὸ Σελεύκου σελευκὶς καὶ ἀπὸ Προυσίου προυσίς.

f ΑΝΑΦΑΙΑ. ἡ θερμοποτὶς παρὰ Κρησίν.

ΑΡΥΒΑΛΛΟΣ. ποτήριον κάτωθεν εὐρύτερον, ἄνω δὲ συνηγμένον, ὡς τὰ συσπαστὰ βαλλάντια, ἃ καὶ αὐτὰ διὰ τὴν ὁμοιότητα ἀρυβάλλους τινὲς καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσι

κατασπένδειν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀρυβάλλῳ
ἀμβροσίαν.

οὐ πόρρω δέ ἐστι τοῦ ἀρυστίχου ὁ ἀρύβαλλος, ἀπὸ τοῦ ἀρύτειν καὶ βάλλειν. λέγουσι δὲ καὶ πρόχουν ἄρυστιν. Σοφοκλῆς

[κακὴ] κακῶς σὺ πρὸς θεῶν ὀλουμένη,
784 ἢ τὰς ἀρύστεις ὧδ' ἔχουσ' ἐκώμασας.

ἔστι δὲ καὶ πόλις Ἰώνων Ἄρυστις.

ΑΡΓΥΡΙΣ. εἶδος ποτηρίου, οὐ μόνον ἐξ ἀργύρου. Ἀναξίλας 'καὶ πίνειν ἐξ ἀργυρίδων χρυσῶν.'

27. ΒΑΤΙΑΚΙΟΝ, λαβρώνιος, τραγέλαφος, πρίστις, ποτηρίων ὀνόματα. περσικὴ δὲ φιάλη ἡ βατιάκη. Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ βασιλέως ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ταῖς πρὸς τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ σατράπας φέρεταί τις ἐπιστολὴ ἐν ᾗ ταῦτα γέγραπται 'βατιάκαι ἀργυραῖ κατάχρυσοι τρεῖς. κόνδυα ἀργυρᾶ ροϛ'· τούτων ἐπίχρυσα λγ'.
b τισιγίτης ἀργυροῦς εἷς. μύστροι ἀργυροῖ κατάχρυσοι λβ'. λαχανοθήκη ἀργυρᾶ μία. οἰνοφόρον βαρβαρικὸν ἀργυροῦν ποικίλον ἕν. ἄλλα ποτήρια παντοδαπὰ μικρὰ κθ'. ἄλλα ποτήρια μικρά, ῥυτὰ καὶ βάτια καὶ λυκιουργεῖς ἐπίχρυσοι καὶ θυμιατήρια καὶ τρύβλια.'

ΒΗΣΣΑ. ποτήριον παρ' Ἀλεξανδρεῦσι πλατύτερον

e παλαιόν, ὦτα συντεθλασμένον σφόδρα,

ΒΗΣΣΑ. ποτήριον παρ' Ἀλεξανδρεῦσι πλατύτερον
ἐκ τῶν κάτω μερῶν, ἐστενωμένον ἄνωθεν.
28. ΒΑΥΚΑΛΙΣ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ αὕτη, ὡς
Σώπατρος ὁ παρῳδός 'βαυκαλὶς ἡ τετρακότυλος.' καὶ
πάλιν

νᾶμα μελισσῶν ἡδὺ μὲν ὄρθρου
καταβαυκαλίσαι τοῖς ὑπὸ πολλῆς
κραιπαλοβόσκου δίψης κατόχοις.

κατασκευάζουσι δέ, φησίν, οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὴν c
ὕαλον μεταρρυθμίζοντες πολλαῖς καὶ ποικίλαις ἰδέαις
ποτηρίων, παντὸς τοῦ πανταχόθεν κατακομιζομένου
κεράμου τὴν ἰδέαν μιμούμενοι. Λύσιππον τὸν ἀν-
δριαντοποιόν φασι Κασάνδρῳ χαριζόμενον, ὅτε συν-
ῴκισε τὴν Κασάνδρειαν, φιλοδοξοῦντι καὶ βουλο-
μένῳ ἴδιόν τινα εὑρέσθαι κέραμον, διὰ τὸ πολὺν
ἐξάγεσθαι τὸν μενδαῖον οἶνον ἐκ τῆς πόλεως, φιλο-
τιμηθῆναι, καὶ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ γένη παραθέ-
μενον κεραμίων ἐξ ἑκάστου ἀποπλασάμενον ἴδιον
ποιῆσαι πλάσμα.
29. ΒΙΚΟΣ. Ξενοφῶν Ἀναβάσεως πρώτῳ 'Κῦρος d
ἔπεμπε βίκους οἴνου ἡμιδεεῖς.' ἔστι δὲ φιαλῶδες πο-
τήριον, κατὰ τὸν Παριανὸν Πολυδεύκην.
ΒΟΜΒΥΛΙΟΣ. θηρίκλειον ῥοδιακόν, οὗ περὶ τῆς
ἰδέας Σωκράτης φησίν 'οἱ μὲν ἐκ φιάλης πίνοντες
ὅσον θέλουσι τάχιστ' ἀπαλλαγήσονται, οἱ δὲ ἐκ βομ-
βυλιοῦ κατὰ μικρὸν στάζοντες . . .' ἔστι δὲ καὶ ζῷόν τι.
ΒΡΟΜΙΑΔΕΣ. ἔκπωμα ὅμοιον τοῖς μακροτέροις
τῶν σκύφων.
30. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ ΕΚΠΩΜΑ. τὸ γράμματα ἔχον
ἐγκεχαραγμένα. Ἄλεξις

τὴν ὄψιν εἴπω τοῦ ποτηρίου γέ σοι
πρώτιστον. ἦν γὰρ στρογγύλον, μικρὸν πάνυ, 466

e παλαιόν, ὦτα συντεθλασμένον σφόδρα,
ἔχον κύκλῳ τε γράμματ'. Β. ἆρά γ' ἕνδεκα
χρυσᾶ Διὸς σωτῆρος; Α. οὐκ ἄλλου μὲν οὖν.

τοιοῦτον εἴδομεν ποτήριον γραμματικὸν ἀνακείμενον
ἐν Καπύῃ τῆς Καμπανίας τῇ Ἀρτέμιδι ἀργυροῦν, ἐκ
τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν κατεσκευασμένον καὶ ἐντετυπω-
μένα ἔχον τὰ ἔπη χρυσοῖς γράμμασιν, ὡς τὸ Νέστορος
ὄν. Ἀχαιὸς δ' ὁ τραγικὸς ἐν Ὀμφάλῃ καὶ αὐτὸς περὶ
γραμματικοῦ ποτηρίου ποιεῖ τοὺς σατύρους τάδε λέ-
γοντας

f ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ πάλαι,
τὸ γράμμα φαίνων δέλτ' ἰῶτα καὶ τρίτον
ὦ νῦ τό τ' ὖ πάρεστιν, οὖ κἀπουσίαν
ἐκ τοὐπέκεινα σὰν τό τ' οὖ κηρύσσετον.

ἐν τούτοις λείπει τὸ ὖ στοιχεῖον, ἐπεὶ πάντες οἱ ἀρ-
χαῖοι τῷ οὖ ἀπεχρῶντο οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττεται
167 δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαί-
νει, διὰ τοῦ οὖ μόνου γράφουσι. παραπλησίως δὲ
καὶ τὸ εἶ γράφουσιν, ὅταν καὶ καθ' αὑτὸ μόνον ἐκ-
φωνῆται καὶ ὅταν συζευγνυμένου τοῦ ἰῶτα. κἀν τοῖς
προκειμένοις οὖν οἱ σάτυροι τοῦ Διονύσου τὴν τελευ-
ταίαν συλλαβὴν διὰ τοῦ ο μόνου, ὡς βραχέος ἐγκε-
χαραγμένου, ἐδήλωσαν ὅτι συνυπακούεσθαι δεῖ καὶ
τὸ υ, ἵν' ᾖ Διονύσου. τὸ δὲ σὰν ἀντὶ τοῦ σίγμα δω-
ρικῶς εἰρήκασιν. οἱ γὰρ μουσικοί, καθάπερ πολλάκις
Ἀριστόξενός φησι, τὸ σίγμα λέγειν παρῃτοῦντο διὰ
b τὸ σκληρόστομον εἶναι καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ· τὸ δὲ
ῥῶ διὰ τὸ εὔκολον πολλάκις παραλαμβάνουσι. καὶ
τοὺς ἵππους τοὺς τὸ C ἐγκεχαραγμένον ἔχοντας σαμ-
φόρας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις

οὔτ' αὐτὸς οὔθ' ὁ ζύγιος οὔθ' ὁ σαμφόρας.

καὶ Πίνδαρός δέ φησι

πρὶν μὲν εἷρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδὰ

πρὶν μὲν εἶρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδὰ
καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀπὸ στομάτων.

μνημονεύει δὲ τοῦ γραμματικοῦ ἐκπώματος ὡς οὕτως καλουμένου Εὔβουλος ἐν Νεοττίδι οὕτως

μισῶ κάκιστον γραμματικὸν ἔκπωμ' ἀεί. c
ἀτὰρ ὡς ὅμοιον οὑμὸς υἱὸς ᾤχετο
ἔχων φιάλιον τῷδε. Β. πολλὰ γίγνεται
ὅμοια.

31. ΓΥΑΛΑΣ. Φιλητᾶς ἐν Ἀτάκτοις Μεγαρέας οὕτω φησὶ καλεῖν τὰ ποτήρια γυάλας. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἐν πρώτῳ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων φησί 'γυάλας, ποτηρίου εἶδος, ὡς Μαρσύας γράφει ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἡρακλέους, οὕτως 'ὅταν εἰσίῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, συναντᾶν οἴνου πλήρη γυάλαν ἔχοντά τινα, τὸν δὲ λαβόντα σπένδειν.'

32. ΔΕΙΝΟΣ. [ὅτι καὶ τοῦτο ποτηρίου ὄνομα] Διο- d
νύσιος ὁ Σινωπεὺς ἐν Σωζούσῃ καταλέγων ὀνόματα ποτηρίων μνημονεύει καὶ τούτου λέγων οὕτως

ὅσα δ' ἐστὶν εἴδη θηρικλείων τῶν καλῶν,
κοτύλαι, δικότυλοι, τρικότυλοι, δεῖνος μέγας
χωρῶν μετρητήν, κυμβίον, σκύφοι, ῥυτά.
Β. ποτήρι' ἡ γραῦς ἄλλο δ' οὐδὲ ἓν βλέπει.

Κλεάνθης δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως ἀπὸ
τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε e
θηρίκλειον κύλικα καὶ τὴν δεινιάδα. Σέλευκος δ' εἰπὼν ἐκπώματος εἶναι γένος τὸν δεῖνον παρατίθεται Στράττιδος ἐκ Μηδείας

οἶσθ' ᾧ προσέοικεν, ὦ Κρέων, τὸ βρέγμα σου;
ἐγᾦδα· δείνῳ περὶ κάτω τετραμμένῳ.

Ἀρχέδικος δὲ ἐν Διαμαρτάνοντι παράγων οἰκέτην τινὰ περὶ ἑταιρίδων διαλεγόμενόν φησι

Νικοστράτην τιν' ἤγαγον πρῴην σφόδρα
γρυπήν, Σκοτοδείνην ἐπικαλουμένην, ὅτι
f δεῖνόν ποτ' ἦρεν ἀργυροῦν ἐν τῷ σκότῳ.
Β. δεῖνον; . . . δεινόν, ὦ θεοί.

ἔστι καὶ γένος ὀρχήσεως, ὡς Ἀπολλοφάνης ἐν Δαλίδι παρίστησιν οὑτωσί 'δεῖνος [τι δεῖνος] καὶ καλαθίσκος [οὑτοσί].' Τελέσιλλα δὲ ἡ Ἀργεία καὶ τὴν ἅλω καλεῖ δεῖνον. Κυρηναῖοι δὲ τὸν ποδονιπτῆρα δεῖνον ὀνομάζουσιν, ὡς Φιλητᾶς φησὶν ἐν Ἀτάκτοις.

468 33. ΔΕΠΑΣΤΡΑ Σειληνὸς καὶ Κλείταρχος ἐν
Γλώσσαις παρὰ Κλειτορίοις τὰ ποτήρια καλεῖσθαι. Ἀντίμαχος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος φησί

πάντα μάλ' ὅσσ' Ἄδρηστος ἐποιχομένους ἐκέλευσεν
ῥεξέμεν· ἐν μὲν ὕδωρ, ἐν δ' ἀσκηθὲς μέλι χεῦαν
ἀργυρέῳ κρητῆρι, περιφραδέως κερόωντες·
νώμησαν δὲ δέπαστρα θοῶς βασιλεῦσιν Ἀχαιῶν
ἐν σχερῷ ἑστηῶσι, καὶ ἐς λοιβὴν χέον εἶθαρ
χρυσείῃ προχόῳ.

b καὶ πάλιν

ἄλλοι δὲ κρητῆρα πανάργυρον ἠδὲ δέπαστρα
οἰσόντων χρύσεια, τά τ' ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι
κείαται.

κἂν τοῖς ἑξῆς δέ φησι

καὶ χρύσεια δέπαστρα καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον
ἔμπλειον μέλιτος, τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη.

c 34. ΔΑΚΤΥΛΩΤΟΝ. ἔκπωμα οὕτως καλούμενον
παρὰ Ἴωνι ἐν Ἀγαμέμνονι

οἴσει δὲ δῶρον ἄξιον δραμήματος,
ἔκπωμα δακτυλωτόν, ἄχραντον πυρί,
Πελίου μὲν ἆθλον Κάστορος δ' ἔργον ποδῶν.

Ἐπιγένης μὲν οὖν ἀκούει τὸ ἄμφωτον ποτήριον, εἰς

ὃ οἷόν τε τοὺς δακτύλους διείρειν ἑκατέρωθεν, ἄλλοι δὲ τὸ ἐν κύκλῳ τύπους ἔχον οἷον δακτύλους, ἢ τὸ ἔχον ἐξοχάς, οἷα τὰ σιδόνια ποτήρια, ἢ τὸ λεῖον. ἄχραντον δὲ πυρὶ παρὰ τὸ ὁμηρικὸν ʻἄπυρον κατέθηκε λέβητα.' τὸ ἐπιτήδειον εἰς ψυχρῶν ὑδάτων ὑποδοχὴν d ἢ τὸ πρὸς ψυχροποσίαν εὔθετον. τινὲς δὲ τὸ κέρας. περὶ δὲ τὴν Μολοσσίδα οἱ βόες ὑπερφυῆ ἱστοροῦνται κέρατα ἔχειν· περὶ ὧν τῆς κατασκευῆς Θεόπομπος ἱστορεῖ. ἐξ ὧν πιθανὸν καὶ αὐτὸν ἐσχηκέναι. πλησίον δὲ τῆς Μολοσσίας ἡ Ἰωλκός, ἐν ᾗ ὁ ἐπὶ Πελίᾳ ἀγὼν ἐτέθη. βέλτιον δὲ λέγειν, φησὶν ὁ Δίδυμος ἐν τῷ τοῦ δράματος ἐξηγητικῷ, ὅτι παρήκουσεν Ὁμήρου λέγοντος

πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκεν.

ἔδοξε γὰρ ἔκπωμα εἶναι· ἔστι δὲ χαλκίον ἐκπέταλον e λεβητῶδες, ἐπιτηδείως ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. δακτυλωτὸν δ' οἷον κύκλῳ τὴν φιάλην κοιλότητα ἔχουσαν ἔνδοθεν οἷον δακτύλων, ἢ ἐπεὶ περιείληπται τοῖς τῶν πινόντων δακτύλοις. τινὲς δὲ ἀπύρωτον φιάλην τὸ κέρας· οὐ γὰρ γίνεται διὰ πυρός. λέγοι δ' ἂν ἴσως κατὰ μεταφορὰν ἔκπωμα τὴν φιάλην.' Φιλήμων δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ὀνόμασιν ἢ Γλώσσαις προθεὶς ʻκαλπὶς' φησί ʻδακτυλωτὸν ἔκ- f πωμα καὶ τὸ ἄμφωτον, εἰς ὃ ἔστιν οἷόν τε τοὺς δακτύλους ἑκατέρωθεν διείρειν. οἳ δὲ τὸ ἔχον κύκλῳ δακτυλοειδεῖς τύπους τινάς.'

35. ΕΛΕΦΑΣ. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριόν τι, ὡς Δαμόξενός φησιν ἐν Αὑτὸν πενθοῦντι

εἰ δ' οὐχ ἱκανόν σοι, τὸν ἐλέφανθ' ἥκει φέρων
ὁ παῖς. Β. τί δ' ἐστὶ τοῦτο, πρὸς θεῶν; Α. ῥυτὸν 469
δίκρουνον, ἡλίκον τι τρεῖς χωροῦν χόας,
Ἄλκωνος ἔργον. προὔπιεν δέ μοί ποτε

ἐν Κυψέλοις Ἀδαῖος.

μνημονεύει τοῦ ποτηρίου τούτου καὶ Ἐπίνικος ἐν Ὑποβαλλομέναις, οὗ τὸ μαρτύριον παρέξομαι ἐν τῷ περὶ τοῦ ῥυτοῦ λόγῳ.

36. ΕΦΗΒΟΣ. τὸ καλούμενον ποτήριον ἐμβασικοίταν οὕτως φησὶ καλεῖσθαι Φιλήμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων ἢ Γλωσσῶν. Στέφανος δ' ὁ κωμικὸς ἐν Φιλολάκωνί φησι

b τούτῳ προέπιεν ὁ βασιλεὺς κώμην τινά.
Β. καινόν τι νῦν τουτὶ γέγονε ποτήριον.
Α. κώμη μὲν οὖν τίς ἐστι περὶ τὴν Θουρίαν.
Β. εἰς τὰς ῥοδιακὰς ὅλος ἀπηνέχθην ἐγὼ
καὶ τοὺς ἐφήβους, Σωσία, τοὺς δυσχερεῖς.

37. ΗΔΥΠΟΤΙΔΕΣ. ταύτας φησὶν ὁ Σάμιος Λυγκεὺς Ῥοδίους ἀντιδημιουργήσασθαι πρὸς τὰς Ἀθήνησι θηρικλείους, Ἀθηναίων μὲν αὐτὰς τοῖς πλουσίοις διὰ τὰ βάρη χαλκευσαμένων τὸν ῥυθμὸν τοῦτον, Ῥοδίων δὲ διὰ τὴν ἐλαφρότητα τῶν ποτηρίων καὶ τοῖς πένησι τοῦ καλλωπισμοῦ τούτου μεταδιδόν- c των. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ἐπιγένης ἐν Ἡρωίνῃ διὰ τούτων

ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα,
ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν.

Σῆμος δ' ἐν πέμπτῃ Δηλιάδος ἀνακεῖσθαί φησιν ἐν Δήλῳ χρυσῆν ἡδυποτίδα Ἐχενίκης ἐπιχωρίας γυναικός, ἧς μνημονεύει καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερός φησι

παρ' Ἀρχεφῶντος ἡδυποτίδας δώδεκα.

38. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. Πείσανδρος ἐν δευτέρῳ Ἡρα- d κλείας τὸ δέπας ἐν ᾧ διέπλευσεν ὁ Ἡρακλῆς τὸν Ὠκεανὸν εἶναι μέν φησιν Ἡλίου, λαβεῖν δ' αὐτὸ παρ' Ὠκεανοῦ Ἡρακλέα. μήποτε δέ, ἐπεὶ μεγάλοις

ἔχαιρε ποτηρίοις ὁ ἥρως, διὰ τὸ μέγεθος παίζοντες οἱ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς πλεῖν αὐτὸν ἐν ποτηρίῳ ἐμυθολόγησαν. Πανύασις δ᾽ ἐν πρώτῳ Ἡρακλείας παρὰ Νηρέως φησὶ τὴν τοῦ ἡλίου φιάλην κομίσασθαι τὸν Ἡρακλέα καὶ διαπλεῦσαι εἰς Ἐρύθειαν. ὅτι δὲ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς τῶν πλεῖστον πινόντων προείπομεν. ὅτι δὲ καὶ ὁ ἥλιος ἐπὶ ποτηρίου διεκομίζετο e
ἐπὶ τὴν δύσιν Στησίχορος μὲν οὕτως φησίν

Ἀέλιος δ᾽ Ὑπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινε
χρύσεον, ὄφρα δι᾽ ὠκεανοῖο περάσας
ἀφίκοιθ᾽ ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς
ποτὶ ματέρα κουριδίαν τ᾽ ἄλοχον
παῖδάς τε φίλους. ὁ δ᾽ ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον f
ποσσὶ παῖς Διός.

καὶ Ἀντίμαχος δ᾽ οὑτωσὶ λέγει

τότε δὴ χρυσέῳ ἐν δέπαϊ
Ἠέλιον πόμπευεν ἀγακλυμένη Ἐρύθεια.

καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἡλιάσιν

ἔνθ᾽ ἐπὶ δυσμαῖς ἴσου
πατρὸς Ἡφαιστοτυκὲς
δέπας, ἐν τῷ διαβάλλει
πολὺν οἰδματόεντα φέρει δρόμου
πόρον οὐδ᾽ εἰς μελανίππου
προφυγὼν ἱερᾶς νυκτὸς ἀμολγόν.

39. Μίμνερμος δὲ Ναννοῖ ἐν εὐνῇ φησι χρυσῇ 470
κατεσκευασμένῃ πρὸς τὴν χρείαν ταύτην ὑπὸ Ἡφαίστου τὸν Ἥλιον καθεύδοντα περαιοῦσθαι πρὸς τὰς ἀνατολάς, αἰνισσόμενος τὸ κοῖλον τοῦ ποτηρίου. λέγει δ᾽ οὕτως

Ἠέλιος μὲν γὰρ ἔλαχεν πόνον ἤματα πάντα,
οὐδέ ποτ᾽ ἄμπαυσις γίγνεται οὐδεμία

ἵπποισίν τε καὶ αὐτῷ, ἐπὴν ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς
ὠκεανὸν προλιποῦσ᾽ οὐρανὸν εἰσαναβῇ.
b τὸν μὲν γὰρ διὰ κῦμα φέρει πολυήρατος εὐνὴ
κοΐλη Ἡφαίστου χερσὶν ἐληλαμένη
χρυσοῦ τιμήεντος ὑπόπτερος ἄκρον ἐφ᾽ ὕδωρ
εὕδονθ᾽ ἁρπαλέως, χώρου ἀφ᾽ Ἑσπερίδων
γαῖαν ἐς Αἰθιόπων, ἵνα δὴ θοὸν ἅρμα καὶ ἵπποι
ἑστᾶσ᾽, ὄφρ᾽ Ἠὼς ἠριγένεια μόλῃ.
ἔνθ᾽ ἐπέβη σφετέρων ὀχέων Ὑπερίονος υἱός.

Θεόλυτος δ᾽ ἐν δευτέρῳ Ὥρων ἐπὶ λέβητός φησιν
c αὐτὸν διαπλεῦσαι, τοῦτο πρώτου εἰπόντος τοῦ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσαντος. Φερεκύδης δ᾽ ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν προειπὼν περὶ τοῦ Ὠκεανοῦ ἐπιφέρει 'ὁ δ᾽ Ἡρακλῆς ἕλκεται ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ τόξον ὡς βαλῶν, καὶ ὁ Ἥλιος παύσασθαι κελεύει, ὁ δὲ δείσας παύεται. Ἥλιος δὲ ἀντὶ τούτου δίδωσιν αὐτῷ τὸ δέπας τὸ χρύσεον, ὃ αὐτὸν ἐφόρει σὺν ταῖς ἵπποις, ἐπὴν δύῃ, διὰ τοῦ Ὠκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἑῴην, ἵν᾽ ἀνίσχει ὁ ἥλιος. ἔπειτα πορεύεται ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ δέπαϊ τού-
d τῳ ἐς τὴν Ἐρύθειαν. καὶ ὅτε δὲ ἦν ἐν τῷ πελάγει, Ὠκεανὸς πειρώμενος αὐτοῦ κυμαίνει τὸ δέπας φανταζόμενος. ὁ δὲ τοξεύειν αὐτὸν μέλλει, καὶ αὐτὸν δείσας Ὠκεανὸς παύσασθαι κελεύει.'

40. ΗΘΑΝΙΟΝ. Ἑλλάνικος ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει 'Αἰγυπτίων ἐν τοῖς οἴκοις κεῖται φιάλη χαλκῆ καὶ κύαθος χαλκοῦς καὶ ἠθάνιον χαλκοῦν.'

ΗΜΙΤΟΜΟΣ. ἔκπωμά τι παρ᾽ Ἀττικοῖς ἀπὸ του σχήματος ὀνομασθέν, φησὶ Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις.

e 41. ΘΗΡΙΚΛΕΙΟΣ. ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται περὶ τὰς λαγόνας ἱκανῶς βαθυνομένη ὦτά τ᾽ ἔχει βραχέα ὡς ἂν κύλιξ οὖσα. καὶ μήποτε Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ

θηρικλείῳ ποιεῖ τὸν Ἡρακλέα πίνοντα, ὅταν οὑτωσὶ λέγῃ

γενόμενος (φησὶ) δ' ἔννους μόλις
ᾔτησε κύλικα, καὶ λαβὼν ἑξῆς πυκνὰς
ἕλκει, καταντλεῖ, κατά τε τὴν παροιμίαν
ἀεί ποτ' εὖ μὲν ἀσκὸς εὖ δὲ θύλακος
ἄνθρωπός ἐστιν.

ὅτι δὲ κύλιξ ἐστὶν ἡ θηρίκλειος σαφῶς παρίστησι Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ. διηγούμενος f γὰρ περὶ τῆς τερμίνθου φησί 'τορνεύεσθαι δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ κύλικας θηρικλείους, ὥστε μηδένα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας.' κατασκευάσαι δὲ λέγεται τὴν κύλικα ταύτην Θηρικλῆς ὁ Κορίνθιος κεραμεύς, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνη. μνημονεύει δὲ τῆς κύλικος Θεόπομπος μὲν ἐν Νεμέᾳ οὕτως

χώρει σὺ δεῦρο, Θηρικλέους πιστὸν τέκνον,
γενναῖον εἶδος, ὄνομά σοι τί θώμεθα;
ἆρ' εἶ κάτοπτρον φύσεος; ἣν πλῆρες δοθῇς, 471
οὐδέν ποτ' ἄλλο. δεῦρο δή, γεμίσω σ' ἐγώ.
γραῦ Θεολύτη, γραῦ. Θ. τί με καλεῖς σύ, φίλτατε;
Α. ἵν' ἀσπάσωμαι. δεῦρο παρ' ἐμὲ Θεολύτη,
παρὰ τὸν νέον ξύνδουλον· οὑτωσὶ καλῶς.
Θ. Σπίνθηρ τάλαν πειρᾷς με; Α. ναὶ τοιοῦτό τι.
φιλοτησίαν δὲ τήνδε σοι προπίομαι.
δέξαι· πιοῦσα δ' ὁπόσον ἄν σοι θυμὸς ᾖ,
παράδος τὸ πρῶτον.

Κλεάνθης δ' ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως συγγράμματί b φησι 'τὰ τοίνυν εὑρήματα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔτι καὶ τὰ λοιπά ἐστιν, οἷον θηρίκλειος δεινιὰς ἐφικρατίς· ταῦτα γὰρ πρότερον συνιστορεῖν τοὺς εὑρόντας. φαί-

νεται δ' ἔτι καὶ νῦν, εἰ δὲ μὴ ποιεῖ τοῦτο, μεταβεβληκὸς ἂν εἴη μικρὸν τοὔνομα. ἀλλὰ καθάπερ εἴρηται, οὐκ ἔστι πιστεῦσαι τῷ τυχόντι.' ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσι θηρίκλειον ὀνομασθῆναι τὸ ποτήριον διὰ τὸ μορφὰς θηρίων αὐτῷ ἐντετυπῶσθαι. Πάμφιλος δὲ ὁ c Ἀλεξανδρεὺς ἀπὸ τοῦ τὸν Διόνυσον τοὺς θῆρας κλονεῖν σπένδοντα ταῖς κύλιξι ταύταις κατ' αὐτῶν.

42. μνημονεύει τοῦ ἐκπώματος καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὁμοίοις οὕτως

ὡς δ' ἐδείπνησαν, συνάψαι βούλομαι γὰρ τἂν μέσῳ,
καὶ Διὸς σωτῆρος ἦλθε θηρίκλειον ὄργανον
τῆς τρυφερᾶς ἀπὸ Λέσβου σεμνοπότου σταγόνος
πλῆρες ἀφρίζον, ἕκαστος δεξιτερᾷ δ' ἔλαβεν.

καὶ Εὔβουλος ἐν μὲν Δόλωνι

διένιψα δ' οὐδὲν σκεῦος οὐδεπώποτε·
d καθαρώτερον γὰρ τὸν κέραμον εἰργαζόμην
ἢ Θηρικλῆς τὰς κύλικας, ἡνίκ' ἦν νέος.

ἐν δὲ Κυβευταῖς

ἄρτι μὲν μάλ' ἀνδρικὴν
τῶν θηρικλείων, ὑπεραφρίζουσαν παρά,
κωθωνόχειλον, ψηφοπεριβομβήτριαν,
μέλαιναν, εὐκύκλωτον, ὀξυπύνδακα,
στίλβουσαν, ἀνταυγοῦσαν, ἐκνενιμμένην,
κισσῷ κάρα βρύουσαν, ἐπικαλούμενοι
e εἷλκον Διὸς σωτῆρος.

Ἀραρὼς δ' ἢ Εὔβουλος ἐν Καμπυλίωνι

ὦ γαῖα κεραμί, τίς σε Θηρικλῆς ποτὲ
ἔτευξε, κοίλης λαγόνος εὐρύνας βάθος;
ἦ που κατειδὼς τὴν γυναικείαν φύσιν,
ὡς οὐχὶ μικροῖς ἥδεται ποτηρίοις.

Ἄλεξις δ' ἐν Ἱππεῖ

καὶ θηρίκλειός τις κύλιξ στέφανον κύκλῳ
ἔχουσα χρυσοῦν· οὐ γὰρ ἐπίτηκτόν τινα.

καὶ ἐν Ἱππίσκῳ

μεστὴν ἀκράτου θηρίκλειον ἔσπασεν
κοίλην ὑπερθύουσαν. f

43. Τίμαιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν θηρικλείαν καλεῖ τὴν κύλικα γράφων οὕτως 'Πολύξενός τις τῶν ἐκ Ταυρομενίου μεθεστηκότων ταχθεὶς ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἕτερά τε δῶρα παρὰ τοῦ Νικοδήμου καὶ κύλικα θηρικλείαν λαβὼν ἐπανῆκεν.' Ἀδαῖος δ' ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως τὸ αὐτὸ ὑπολαμβάνει θηρίκλειον εἶναι καὶ καρχήσιον. ὅτι δὲ διαφέρει σαφῶς παρίστησι Καλλίξενος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φάσκων τινὰς ἔχοντας θηρικλείους πομ- 472
πεύειν, τοὺς δὲ καρχήσια. ὁποῖον δ' ἐστὶ τὸ καρχήσιον ἐν τοῖς ἑξῆς λεχθήσεται. καλεῖται δέ τις καὶ θηρίκλειος κρατήρ, οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Κύκνῳ

φαιδρὸς δὲ κρατὴρ θηρίκλειος ἐν μέσῳ
ἕστηκε, λευκοῦ νέκταρος παλαιγενοῦς
πλήρης ἀφρίζων, ὃν λαβὼν ἐγὼ κενόν,
τρίψας, ποιήσας λαμπρόν, ἀσφαλῆ βάσιν
στήσας, ἀνάψας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις
ἔστεψα. b

θηλυκῶς δὲ τὴν θηρίκλειον εἶπε Μένανδρος ἐν Θεοφορουμένῃ

μέσως μεθύων [τὴν] θηρίκλειον ἔσπασεν.

καὶ ἐν Μηναγύρτῃ

[μεστὴν] προπίνων θηρίκλειον τρικότυλον.

καὶ Διώξιππος ἐν Φιλαργύρῳ

τῆς θηρικλείου τῆς μεγάλης χρεία 'στί μοι.
Β. εὖ οἶδα. Α. καὶ τῶν ῥοδιακῶν. ἥκιστα γὰρ

ἐκ τῶν τοιούτων, Αἰσχέα, ποτηρίων
εἴωθα πίνειν.

Πολέμων δ' ἐν πρώτῃ περὶ τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπό-
c λεως οὐδετέρως ὠνόμασεν εἰπών 'τὰ χρυσᾶ θηρίκλεια ὑπόξυλα Νεοπτόλεμος ἀνέθηκεν.'

44. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος ἐν Φιλαδέλφοις ἢ Ἀποκαρτεροῦντί φησιν

ἐφεξῆς στρώματ', ἀργυρώματα,
θηρίκλεια καὶ τορευτὰ πολυτελῆ ποτήρια
ἕτερα.

Ἀριστοφῶν δ' ἐν Φιλωνίδῃ

τοιγαροῦν ἐμοὶ μὲν ἀρτίως ὁ δεσπότης
δι' ἀρετὴν τῶν θηρικλείων εὐκύκλωτον ἀσπίδα,
ὑπεραφρίζουσαν, τρυφῶσαν, ἴσον ἴσῳ κεκραμένην,
d προσφέρων ἔδωκεν, οἶμαι, χρηστότητος οὕνεκα.
εἶτ' ἐλευθέραν ἀφῆκε βαπτίσας ἐρρωμένως.

Θεόφιλος δὲ ἐν Βοιωτίᾳ

τετρακότυλον δὲ κύλικα κεραμέαν τινὰ
τῶν θηρικλείων πῶς δοκεῖς κεραννύει
καλῶς ἀφρῷ ζέουσαν . . . οὐδ' ἂν Αὐτοκλῆς
οὕτως μὰ τὴν γῆν εὐρύθμως τῇ δεξιᾷ
ἄρας ἐνώμα.

e ἐν δὲ Προιτίσι

καὶ κύλικα θηρίκλειον εἰσφέρει [τινά]
πλέον ἢ κοτύλας χωροῦσαν ἕπτ' ἀγαθῆς τύχης.

ΙΣΘΜΙΟΝ. Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων Κυπρίους τὶ ποτήριον οὕτως καλεῖν.

45. ΚΑΔΟΣ. Σιμμίας ποτήριον παρατιθέμενος Ἀνακρέοντος

ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτὸν ἀποκλάς,
οἴνου δ' ἐξέπιον κάδον.

Ἐπιγένης δὲ ἐν Μνηματίῳ φησί

κρατῆρες, κάδοι,
ὁλκεῖα, κρουνεῖ'. Β. ἔστι γὰρ κρουνεῖα; Α. ναί. f
λουτῆρι'. ἀλλὰ τί καθ' ἕκαστον δεῖ λέγειν;
ὄψει γὰρ αὐτός. Β. βασιλέως υἱὸν λέγεις
. . . ἀφῖχθαι. Α. δηλαδὴ Πιξώδαρον.

Ἡδύλος ἐπιγράμμασι

πίνωμεν· καὶ γάρ τι νέον, παῖ, κάρτα παρ' οἶνον
εὕροιμ' ἂν λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος. 473
ἀλλὰ κάδοις χίου με κατάβρεχε καὶ λέγε 'παῖζε
Ἡδύλε.' μισῶ ζῆν ἐς κενὸν οὐ μεθύων.

καὶ ἐν ἄλλῳ

ἐξ ἠοῦς εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτὸς πάλι Σωκλῆς
εἰς ἠοῦν πίνει τετραχόοισι κάδοις·
εἶτ' ἐξαίφνης που τυχὸν οἴχεται. ἀλλὰ παρ' οἶνον
Σικελίδου παίζει πουλὺ μελιχρότερον,
ἔστι δὲ δὴ πολύ τι στιβαρώτερος. ὡς δ' ἐπιλάμπει b
ἡ χάρις. ὥστε φίλει καὶ γράφε καὶ μέθυε.

Κλείταρχος δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις τὸ κεράμιόν φησιν Ἴωνας κάδον καλεῖν. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ τρίτῃ φοινικηίου φησὶν οἴνου κάδον.

46. ΚΑΔΙΣΚΟΣ. Φιλήμων ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι ποτηρίου εἶδος. ἀγγεῖον δ' ἐστὶν ἐν ᾧ τοὺς κτησίους Δίας ἐγκαθιδρύουσιν, ὡς Ἀντικλείδης φησὶν ἐν τῷ Ἐξηγητικῷ γράφων οὕτως 'Διὸς κτησίου c σημεῖα ἱδρύεσθαι χρὴ ὧδε. καδίσκον καινὸν δίωτον ἐπιθηματοῦντα, στέψαντα τὰ ὦτα ἐρίῳ λευκῷ καὶ ἐκ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ κροκίου καὶ ἐσθεῖναι ὅ τι ἂν εὕρῃς καὶ εἰσχέαι ἀμβροσίαν. ἡ δ' ἀμβροσία ὕδωρ ἀκραιφνές, ἔλαιον, παγκαρπία. ἅπερ ἔμβαλε.' μνημονεύει τοῦ καδίσκου καὶ Στράττις ὁ κωμικὸς ἐν Λημνομέδᾳ λέγων οὕτως

Ἑρμῆς, ὃν ἕλκουσ' οἱ μὲν ἐκ προχοιδίου,
οἱ δ' ἐκ καδίσκου σ' ἴσον ἴσῳ κεκραμένον.

d 47. ΚΑΝΘΑΡΟΣ. ὅτι μὲν πλοίου ὄνομα κοινόν, ὅτι δὲ καὶ ποτήριόν τι οὕτω καλεῖται Ἀμειψίας ἐν Ἀποκοτταβίζουσί φησιν

ἡ Μανία φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους.

Ἄλεξις δ' ἐν Κρατεύᾳ (ὁ δὲ λόγος περί τινος ἐν καπηλείῳ πίνοντος)

εἶθ' ὁρῶ τὸν Ἑρμαΐσκον τῶν ἁδρῶν τούτων τινὰ
κάνθαρον καταστρέφοντα, πλησίον δὲ κείμενον
στρωματέα καὶ γύλιον αὐτοῦ.

e Εὔβουλος δ' ἐν Παμφίλῳ πολλάκις μεμνημένος τοῦ ὀνόματός φησιν

ἐγὼ δέ, καὶ γὰρ ἔτυχεν ὂν καταντικρὺ
τῆς οἰκίας καινὸν καπηλεῖον μέγα,
ἐνταῦθ' ἐπετήρουν τὴν τροφὸν τῆς παρθένου,
κεράσαι κελεύσας τὸν κάπηλόν μοι χόα
ὀβολοῦ, παραθεῖναί θ' ὡς μέγιστον κάνθαρον.

καὶ πάλιν

ὁ δὲ κάνθαρος πάλαι [δὴ κενὸς ὣς] ξηραίνεται.

f καὶ ἔτι

ἅμα δὲ λαβοῦσ' ἠφάνικε πηλίκον τινὰ
οἴεσθε μέγεθος, Ἀρεσία, μέγαν πάνυ,
καὶ ξηρὸν ἐποίησ' εὐθέως τὸν κάνθαρον.

Ξέναρχος δ' ἐν Πριάπῳ φησὶ τάδε

σὺ δὲ μηκέτ' ἔγχει, παιδάριον, εἰς τἀργυροῦν·
εἰς τὸ βαθὺ δ' ἐπανάγωμεν. εἰς τὸν κάνθαρον,
474 παιδάριον, ἔγχει. Β. νὴ Δί' εἰς τὸν κάνθαρον.

Ἐπιγένης Ἡρωίνῃ

ἀλλ' οὐδὲ κεραμεύουσι νῦν τοὺς κανθάρους.
ὦ τάλαν, ἐκείνους τοὺς ἁδρούς, ταπεινὰ δὲ
καὶ γλαφυρὰ πάντες [κανθαρίδι,] ὥσπερεὶ

αὐτὰ τὰ ποτήρι', οὐ τὸν οἶνον πιόμενοι.

48. Σωσικράτης Φιλαδέλφοις

λεπτὴ δὲ κυρτοῖς ἐγγελῶσα κύμασιν
αὔρα, κόρη Σκείρωνος, ἡσύχῳ ποδὶ
προσῆγε πράως καὶ μαλακῶς τὸν κάνθαρον. b

Φρύνιχος Κωμασταῖς

εἶτα κεραμεύων ἂν οἴκοι σωφρόνως Χαιρέστρατος
ἑκατὸν ἂν τῆς ἡμέρας ἔκλαιεν οἴνου κανθάρους.

Νικόστρατος Διαβόλῳ

ἡ ναῦς δὲ πότερ' εἰκόσορός ἐστιν ἢ κύκνος
ἢ κάνθαρος; τουτὶ γὰρ ἂν πύθωμ' ὅ τι,
αὐτὸς περανῶ τὰ πάντ'. Β. ἀμέλει κυκνοκάνθαρος.

[ἐξ ἀμφοτέρων τούτων κεκεραμευμένος.] Μένανδρος δὲ Ναυκλήρῳ

ἥκει λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος
Θεόφιλος ἡμῖν, ὦ Στράτων. ὡς εἰς καλὸν c
τὸν υἱὸν εὐτυχοῦντα καὶ σεσωσμένον
πρῶτος λέγω σοι τόν τε χρυσοῦν κάνθαρον.
Β. ποῖον; Α. τὸ πλοῖον.

καὶ μετ' ὀλίγα

τὴν ναῦν σεσῶσθαί μοι λέγεις; Β. ἔγωγε μὴν
τὴν ναῦν ἐκείνην, ἣν ἐποίησε Καλλικλῆς
ὁ Καλύμνιος, Εὐφράνωρ δ' ἐκυβέρνα Θούριος.

Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίγονον περὶ ζωγράφων φησίν· 'Ἀθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Πειρίθου γάμῳ πεποίηκεν Ἵππυς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον λίθινα, d χρυσῷ τὰ χείλη περιτεραμνίσας, τὰς δὲ κλισίας ἐλατίνας χαμᾶζε ποικίλοις στρώμασι κεκοσμημένας, ἐκπώματα δὲ κεραμέους κανθάρους, καὶ τὸν λύχνον ὁμοίως ἐκ τῆς ὀροφῆς ἐξηρτημένον ἀνακεχυμένας

ἔχοντα τὰς φλόγας.' ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ Κανθάρου κεραμέως ὠνομάσθη τὸ ἔκπωμά φησι Φιλέταιρος ἐν Ἀχιλλεῖ

Πηλεύς; ὁ Πηλεὺς δ' ἐστὶν ὄνομα κεραμέως,
e ξηροῦ λυχνοποιοῦ Κανθάρου πενιχροῦ πάνυ,
ἀλλ' οὐ τυράννου μὰ Δία.

ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖόν κοσμάριόν ἐστι κάνθαρος Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν Βοιωτίᾳ.

49. ΚΑΡΧΗΣΙΟΝ. Καλλίξενος ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φησὶν ὅτι ποτήριόν ἐστιν ἐπίμηκες, συνηγμένον εἰς μέσον ἐπιεικῶς, ὦτα ἔχον μέχρι τοῦ πυθμένος καθήκοντα. ἔστι δὲ ἱκανῶς ἐπίμηκες
f τὸ ποτήριον τὸ καρχήσιον, καὶ τάχα διὰ τὸ ἀνατετάσθαι οὕτως ὠνόμασται. ἀρχαιότατον δ' ἐστὶ ποτήριον τὸ καρχήσιον, εἴ γε ὁ Ζεὺς ὁμιλήσας Ἀλκμήνῃ ἔδωκε δῶρον αὐτὸ τῆς μίξεως, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἱστορεῖ καὶ Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς κεκλῆσθαί φησιν αὐτὸ ἀπό τινος τῶν ἐν τῇ νηὶ κατασκευασμάτων. τοῦ γὰρ ἱστοῦ τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπίπτει εἰς τὸν ληνόν, τὸ δ' οἷον εἰς μέσον τράχηλος, τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει
475 καρχήσιον. ἔχει δὲ τοῦτο κεραίας ἄνω συννευούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ἐπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωράκιον, τετράγωνον πάντῃ πλὴν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς· αὗται δὲ προὔχουσι μικρὸν ἐπ' εὐθείας ἐξωτέρω. ἐπὶ δὲ τοῦ θωρακίου εἰς ὕψος ἀνήκουσα καὶ ὀξεῖα γιγνομένη ἐστὶν ἡ λεγομένη ἠλακάτη. μνημονεύει δὲ τῶν καρχησίων καὶ Σαπφὼ ἐν τούτοις

κῆνοι δ' ἄρα πάντες καρχήσι' ἦχον
κἄλειβον, ἀράσαντο δὲ πάμπαν
ἐσλὰ τῷ γαμβρῷ.

Σοφοκλῆς δὲ Τυροῖ

προσστῆναι μέσην

κήρυκας δ' ἄρα τοῖσι φέρειν μέλανος οἴνοιο

προσστῆναι μέσην
τράπεζαν ἀμφὶ σῖτα καὶ καρχήσια.

πρὸς τὴν τράπεζαν φάσκων προσεληλυθέναι τοὺς b
δράκοντας καὶ γενέσθαι περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ καρχήσια. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεκραμένα τιθέναι ποτήρια, καθὰ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ. ὠνομάσθη δὲ τὸ καρχήσιον διὰ τὸ τραχύσματα ἔχειν κεγχροειδῆ, καὶ εἴρηται κατὰ ἐναλλαγὴν τοῦ εἶ πρὸς τὸ ἄλφα ἀντὶ τοῦ κερχήσιον· διὸ καὶ Ὅμηρος τοὺς ὑπὸ δίψους κρατουμένους καρχαλέους εἶπεν. Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τοῖς Ὥροις παρὰ Λακεδαιμονίοις
φησὶν ἔτι καὶ εἰς αὐτὸν δείκνυσθαι τὸ δέπας τὸ δο- c
θὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διός, ὅτε Ἀμφιτρύωνι εἰκάσθη.

ΚΑΛΠΙΟΝ. ποτηρίου τι γένος Ἐρυθραίου, ὥς φησι Πάμφιλος. οἶμαι δ' αὐτὸ οἷόν ἐστι τὸ σκάφιον.

50. ΚΕΛΕΒΗ. τούτου τοῦ ἐκπώματος Ἀνακρέων μνημονεύει

ἄγε δὴ φέρ' ἡμὶν ὦ παῖ
κελέβην, ὅκως ἄμυστιν
προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας
ὕδατος τὰ πέντε δ' οἴνου
κυάθους.

ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδός ἐστι ποτηρίου· ἢ πᾶν ποτή-
ριον κελέβη καλεῖται ἀπὸ τοῦ χέειν εἰς αὐτὸ τὴν λοι- d
βὴν ἢ τὸ λείβειν; τοῦτο δ' ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ συνήθως ἔταττον, ἀφ' οὗ λέγεται καὶ ὁ λέβης. Σειληνὸς δὲ καὶ Κλείταρχος τοὺς Αἰολεῖς φασὶν οὕτω καλεῖν τὸ ποτήριον. Πάμφιλος δὲ τὸ ποτήριον θερμοποτίδα καλουμένην τὴν κελέβην εἶναι. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις ποιμενικὸν ἀγγεῖον μελιτηρὸν τὴν κελέβην εἶναι. καὶ γὰρ Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος φησί

κήρυκας δ' ἄρα τοῖσι φέρειν μέλανος οἴνοιο
ἀσκὸν ἐνίπλειον κελέβειόν θ' ὅττι φέριστον
e οἷσιν ἐνὶ μεγάροις κεῖται μέλιτος πεπληθός.

καὶ πάλιν

ἀτὰρ ἀμφίθετον κελέβειον ἑλόντες
ἔμπλειον μέλιτος, τό ῥά οἱ προφερέστερον ἦεν.

ἀλλαχοῦ δέ φησι

καὶ χρύσεια δέπαστρα καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον
ἔμπλειον μέλιτος, τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη.

σαφῶς γὰρ νῦν κελέβειον ἀντὶ ἀγγείου τινὸς τέθεικε, προειπὼν ποτήρια δέπαστρα. Θεόκριτος δ' ὁ Συρακόσιος ἐν ταῖς Φαρμακευτρίαις φησί

στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ.

f καὶ Εὐφορίων

ἠέ ποθεν ποταμῶν κελέβῃ ἀποήφυσας ὕδωρ.

Ἀνακρέων

ᾠνοχόει δ' ἀμφίπολος μελιχρὸν
οἶνον τρικύαθον κελέβην ἔχουσα.

Διονύσιος δ' ὁ λεπτὸς ἐξηγούμενος Θεοδωρίδα τὸ εἰς τὸν Ἔρωτα μέλος τὴν κελέβην φησὶ τίθεσθαι ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ ποτηρίου, οἷον προυσιάδος καὶ θηρικλείου.

176 51. ΚΕΡΑΣ. τοὺς πρώτους λέγεται τοῖς κέρασι τῶν βοῶν πίνειν. ἀφ' οὗ τὸν Διόνυσον κερατοφυῆ πλάττεσθαι, ἔτι δὲ ταῦρον καλεῖσθαι ὑπὸ πολλῶν ποιητῶν. ἐν δὲ Κυζίκῳ καὶ ταυρόμορφος ἵδρυται. ὅτι δὲ τοῖς κέρασιν ἔπινον δῆλον ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι φάσκοντες. καὶ τὸ ἀγγεῖον δ' ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος κρατήρ, ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ κέρατος, οἷον κερατήρ, ἀπὸ τοῦ εἰς
b τὸ κέρας ἐγχεῖσθαι τὸ πόμα. διαμένει δ' ἔτι καὶ νῦν ἡ τῶν κεράτων κατασκευή. καλοῦσι γοῦν ἔνιοι ταῦτα

ῥυτά. καὶ τῶν ποιητῶν δὲ πολλοὶ παράγουσι πίνοντας τοὺς ἀρχαίους κέρασι. Πίνδαρος μὲν ἐπὶ τῶν κενταύρων λέγων

ἀνδροδάμαντα δ᾽ ἐπεὶ φῆρες δάεν ῥιπὰν μελιηδέος οἴνου,
ἐσσυμένως ἀπὸ μὲν λευκὸν γάλα χερσὶ τραπεζᾶν
ὤθεον, αὐτόματοι δ᾽ ἐξ ἀργυρέων κεράων πίνοντες ἐπλάζοντο.

καὶ Ξενοφῶν δ᾽ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς Ἀναβάσεως διηγούμενος τὸ παρὰ τῷ Θρᾳκὶ Σεύθῃ συμπόσιον γράφει οὕτως ʽἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν σὺν τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ c
εἰσῆλθε πρὸς τὸν Σεύθην, ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους καὶ κατὰ τὸν θρᾴκιον νόμον κέρατα οἴνου προὔπινον.᾽ ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ περὶ Παφλαγόνων διηγούμενός φησι ʽκατακείμενοι δ᾽ ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν καὶ ἔπινον κερατίνοις ποτηρίοις.᾽ Αἰσχύλος δ᾽ ἐν Περραιβίσι τοὺς Περραιβοὺς παρίστησιν ἀντὶ ποτηρίων τοῖς κέρασι χρωμένους διὰ τούτων

ἀργυρηλάτοις
κέρασι χρυσᾶ στόμια προσβεβλημένοις.

καὶ Σοφοκλῆς Πανδώρᾳ

καὶ πλῆρες ἐκπιὼν τι χρύσειον κέρας
τρίψει τένοντα μαλθακῆς ὑπ᾽ ὠλένης. d

Ἕρμιππος Μοίραις

οἶσθά νυν ὅ μοι ποίησον; τήνδε νῦν μή μοι δίδου,
ἐκ δὲ τοῦ κέρατος αὖ μοι δὸς πιεῖν ἅπαξ μόνον.

Λυκοῦργος δ᾽ ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου Φίλιππόν φησι τὸν βασιλέα προπίνειν κέρατι τούτοις οἷς ἐφιλοφρονεῖτο. τοὺς δὲ Παιόνων βασιλεῖς φησὶ Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν τῶν βοῶν τῶν παρ᾽ αὐτοῖς γινομένων μεγάλα κέρατα φυόντων, ὡς χωρεῖν

τρεῖς καὶ τέτταρας χόας, ἐκπώματα ποιεῖν ἐξ αὐτῶν,
e τὰ χείλη περιαργυροῦντας καὶ χρυσοῦντας. καὶ Φιλόξενος δ᾽ ὁ Κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ φησίν

πίνετο νεκτάρεον πῶμ᾽ ἐν χρυσέαις προτομαῖς
γναμπτῶν κεράτων·
. . . ἔβρεχον [δὲ] κατὰ μικρόν.

Ἀθηναῖοι δὲ καὶ ἀργυρᾶ ποιοῦντες κέρατα ἔπινον ἐξ αὐτῶν. ἔστι γοῦν τοῦτο εὑρεῖν ἐν τοῖς δημιοπράτοις ἀναγεγραμμένον οὕτως ἐκ στήλης ἀνακειμένης ἐν ἀκροπόλει ἣ τὰ ἀναθήματα περιέχει ʽκέρας ἔκπωμα ἀργυροῦν καὶ περισκελίς, προσέτι . . .᾽

52. ΚΕΡΝΟΣ. ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ
f πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους, ἐν οἷς εἰσὶ μήκωνες λευκοί, πυροί, κριθαί, πισοί, λάθυροι, ὦχροι, φακοί. ὁ δὲ βαστάσας αὐτό, οἷον λικνοφορήσας, τούτων γεύεται, ὡς ἱστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῃ περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν.

53. ΚΙΣΣΥΒΙΟΝ. τὸ μόνωτον ποτήριον Φιλήμων. Νεοπτόλεμος δ᾽ ὁ Παριανὸς ἐν τρίτῳ Γλωσσῶν τὸ κίσσινον ποτήριον σημαίνειν παρ᾽ Εὐριπίδῃ ἐν Ἀνδρομέδᾳ

477 πᾶς δὲ ποιμένων ἔρρει λεώς,
ὁ μὲν γάλακτος κίσσινον φέρων σκύφος,
πόνων ἀναψυκτῆρ᾽, ὁ δ᾽ ἀμπέλων γάνος.

τὸ γὰρ κισσύβιον, φησί, λέγεται ἐπὶ συνόδου ἀγροικικῆς, ἔνθα προσήκει μάλιστα τὸ ξύλινον ποτήριον. Κλείταρχος δέ φησιν Αἰολεῖς τὸν σκύφον κισσύβιον καλεῖν· Μαρσύας δὲ κύπελλον καὶ τὸ ξύλινον ποτήριον. Εὔμολπος δὲ γένος τι ποτηρίου, ἴσως, φησί,
b κατ᾽ ἀρχὰς ἐκ κισσίνου κατασκευασθὲν ξύλου. Νίκανδρος δ᾽ ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Αἰτωλικῶν γράφει ʽἐν τῇ ἱροποιίῃ τοῦ Διδυμαίου Διὸς

κισσοῦ σπονδοποιέονται πετάλοισι, ὅθεν τὰ ἀρχαῖα ἐκπώματα κισσύβια φωνέεται. Ὅμηρος

κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο.'

Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς νεστορίδος 'σκύφει (φησὶ) καὶ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ, Πολύφημος μὲν τῷ κισσυβίῳ, θατέρῳ c δὲ Εὔμαιος.' Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμαρτάνειν ἐν τῇ συγχύσει τῶν ὀνομάτων λέγων ἐπὶ τοῦ οἰκείου ξένου τοῦ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Πόλλιδι συνεστιαθέντος αὐτῷ

καὶ γὰρ ὁ Θρηικίην μὲν ἀνήνατο χανδὸν ἄμυστιν
ζωροποτεῖν, ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ.
τῷ μὲν ἐγὼ τόδ' ἔλεξα περιστείχοντος ἀλείσου
τὸ τρίτον.

ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυλάττει. εἰκάσειε d δ' ἄν τις τὸ κισσύβιον τὸ πρῶτον ὑπὸ ποιμένων ἐργασθῆναι ἐκ κισσίνου ξύλου. ἄλλοι δὲ ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, τὸ δ' ἐστὶ χωρεῖν 'οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται.' καὶ ἡ τοῦ ὄφεως κατάδυσις χειή, ἡ καταδεχομένη τὸ ζῷον. καὶ κήθιον τὸ χήτιον, τὸ χωροῦν τοὺς ἀστραγάλους. Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ κύκλου τὸ ὁμηρικὸν κισσύβιον κυμβίον ἔφη γράφων οὕτως 'καὶ αὐτὸν Ὀδυσ- e σεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα πληρώσας τοῦ οἴνου κυμβίον δίδωσι πιεῖν.'

54. ΚΙΒΩΡΙΟΝ. Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς' Εὐφορίωνά φησι τὸν ποιητὴν παρὰ Πρυτάνιδι δειπνοῦντα, καὶ ἐπιδεικνυμένου τοῦ Πρυτάνιδος κιβώριά τινα δοκοῦντα πεποιῆσθαι πολυτελῶς, τοῦ κώθωνος εὖ μάλα προβεβηκότος λαβὼν ἓν τῶν κιβωρίων ὡς ἐξοι-

νῶν καὶ μεθύων ἐνεούρησε. Δίδυμος δέ φησι ποτηρίου εἶδος εἶναι, καὶ τάχ' ἂν εἴη τὰ λεγόμενα σκυ-
f φία, διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι, ὡς τὰ αἰγύπτια κιβώρια.

55. ΚΟΝΔΥ. ποτήριον ἀσιατικόν. Μένανδρος Κόλακι

κοτύλας χωροῦν δέκα
ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν, Στρουθία.

Ἵππαρχος Ἀνασωζομένοις

προσέχεις τι τούτῳ τῷ στρατιώτῃ; τί δ' ἐδίδου;
ἀργύριον οὗτος οὐδαμόθεν, εὖ οἶδ' ἐγώ,
ἀλλ' ἢ δαπίδιον ἓν ἀγαπητὸν ποικίλον,
Πέρσας ἔχον καὶ γρῦπας ἐξώλεις τινὰς
478 τῶν περσικῶν Β. ἐς κόρακας ὦ μαστιγία,
καὶ κόνδυ καὶ ψυκτήριον καὶ κυμβίον.

Νικόμαχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ ἑορτῶν αἰγυπτίων φησί 'τὸ δὲ κόνδυ ἐστὶ μὲν περσικόν, τὴν δὲ ἀρχὴν ἦν Ἕρμιππος ἀστρολογικὸς ὡς ὁ κόσμος ἐξ οὗ τῶν θεῶν τὰ θαύματα καὶ τὰ καρπώσιμα γίνεσθαι ἐπὶ γῆς· διὸ ἐκ τούτου σπένδεσθαι.' Παγκράτης δ' ἐν πρώτῳ Βογχορηίδος

αὐτὰρ ὅ γε σπείσας ἐκ κόνδυος ἀργυρέοιο
b νέκταρ ἐπ' ἀλλοδαπὴν οἶμον ἔβαινε πόδα.

ΚΟΝΩΝΕΙΟΣ. Ἴστρος ὁ Καλλιμάχειος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πόλεως γράφει οὕτως 'κυλίκων κονωνείων ζεῦγος καὶ θηρικλείων χρυσοκλύστων ζεῦγος.'

56. ΚΟΤΥΛΟΣ. τὰ μόνωτα ποτήρια κότυλοι, ὧν καὶ Ἀλκαῖος μνημονεύει. Διόδωρος δ' ἐν τῷ πρὸς Λυκόφρονα παρὰ Σικυωνίοις καὶ Ταραντίνοις ἐπιπολάζειν φησὶ τὸ ἔκπωμα, εἶναι δὲ αὐτὸ λουτηρίῳ ἐοικὸς βαθεῖ. ἔχει δὲ καὶ οὖς ἐνιαχῆ. μνημονεύει δὲ

αὐτοῦ καὶ Ἴων ὁ Χῖος κότυλον οἴνου πλέων λέγων. c
Ἕρμιππος δ' ἐν Θεοῖς

τόν τε κότυλον πρῶτον ἤνεγκ' ἐνέχυρον τῶν
γειτόνων.

καὶ Πλάτων ἐν Διὶ κακουμένῳ 'τὸν κότυλον φέρει'
φησὶ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. Εὔβουλος
δὲ ἐν Ὀδυσσεῖ ἢ Πανόπταις

ὁ δ' ἱερεὺς εὐηγορῶν
ἐν μέσοις αὐτοῖσιν ἑστὼς τὴν καλὴν σκευὴν ἔχων
οἶνον ἐξέσπενδε κοτύλῳ.

Πάμφιλος δὲ ποτηρίου φησὶν εἶναι γένος, ἴδιον δ'
εἶναι Διονύσου. Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Δίου
κῳδίου φησί 'μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τελετὴν ποιεῖ, καὶ
αἱρεῖ τὰκ τῆς θαλάμης καὶ νέμει ὅσοι ἂν ὦσι τὸ κέρ- d
νος περιενηνοχότες. τοῦτο δ' ἐστὶν ἀγγεῖον κερα-
μεοῦν, ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλη-
μένους· ἔνι δ' ἐν αὐτοῖς ὅρμινοι, μήκωνες λευκοί,
πυροί, κριθαί, πισοί, λάθυροι, ὦχροι, φακοί, κύαμοι,
ζειαί, βρόμος, παλάθιον, μέλι, ἔλαιον, οἶνος, γάλα,
ὄϊον ἔριον ἄπλυτον. ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας, οἷον λικνο-
φορήσας τούτων γεύεται.'

57. ΚΟΤΥΛΗ. Ἀριστοφάνης Κωκάλῳ 'ἄλλαι ὑπο-
πρεσβύτεραι γρᾶες θασίου μέλανος μεστὸν κερα-
μευομέναις κοτύλαις μεγάλαις ἔγχεον ἐς σφέτερον
δέμας οὐδένα κόσμον. ἔρωτι βιαζόμεναι μέλανος
οἴνου ἀκράτου.' Σειληνὸς καὶ Κλείταρχος ἔτι δὲ Ζη- e
νόδοτος τὴν κύλικα

πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα.

καί

πολλὰ μεταξὺ πέλει κοτύλης καὶ χείλεος ἄκρου.

Σιμάριστος δὲ τὸ λεπτὸν ποτήριον οὕτω καλεῖσθαι.
Διόδωρος δὲ τὸν παρά τισι κότυλον κοτύλην ὠνομα-

κέναι τὸν ποιητὴν 'πύρνον καὶ κοτύλην.' ὃν κύλικα
μὲν οὐκ εἶναι, οὐ γὰρ ἔχειν ὦτα, παραπλήσιον δ'
ὑπάρχειν λουτηρίῳ βαθεῖ ποτηρίου δὲ εἶδος εἶναι.
f δύνασθαι δὲ καὶ τὸν παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς καί τισι τῶν
Ἰώνων λεγόμενον κότυλον, ὃν ὅμοιον ὄντα τῶν προ-
ειρημένων ἓν οὖς ἔχειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Κράτης
ἐν Παιδιαῖς καὶ Ἕρμιππος ἐν Θεοῖς. Ἀθηναῖοι δὲ
μέτρον τι καλοῦσι κοτύλην. Θουκυδίδης 'ἐδίδοσαν
μὲν αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος
καὶ δύο κοτύλας σίτου.' Ἀριστοφάνης Προαγῶνι

ὁ δ' ἀλφίτων γε πριάμενος τρεῖς χοίνικας
κοτύλης δεούσας εἴκοσ' ἀπολογίζεται.

479 Ἀπολλόδωρος δὲ ποτηρίου τι γένος ὑψηλὸν καὶ ἔγ-
κοιλον. πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην, φησίν, ἐκάλουν
οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ τῶν χειρῶν κοῖλον. ὅθεν καὶ
κοτυλήρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυ-
σθῆναι δυνάμενον. καὶ ἐγκοτύλη δέ τις παιδιὰ κα-
λεῖται, ἐν ᾗ κοιλάναντες τὰς χεῖρας δέχονται τὰ γό-
νατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι καὶ βαστάζου-
σιν αὐτούς. Διόδωρος δὲ ἐν ἰταλικαῖς γλώσσαις καὶ
Ἡρακλέων, ὥς φησι Πάμφιλος, τὴν κοτύλην καλεῖ-
σθαι καὶ ἡμίναν, παρατιθέμενος Ἐπιχάρμου

b καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο.

καὶ Σώφρονος 'κατάστρεψον, τέκνον, τὰν ἡμίναν.'
κοτυλίσκην δ' εἴρηκε Φερεκράτης ἐν Κοριαννοῖ 'τὴν
κοτυλίσκην μηδαμῶς.' Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι

κοτυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκρουμένον.

κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ ἰσχίου κοιλότης, καὶ αἱ
τοῦ πουλύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ἐπιφύσεις παρα-
γώγως κοτυληδόνες. καὶ τὰ κύμβαλα δ' Αἰσχύλος
ἐν Ἠδωνοῖς κοτύλας εἴρηκεν

ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ.

Μαρσύας δέ φησι τὸ ἐν τῷ ἰσχίῳ ὀστοῦν καλεῖσθαι c ἄλεισον καὶ κύλικα. κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς τοῦ Διονύσου κρατηρίσκος, καὶ οἷς χρῶνται οἱ μύσται, ὡς Νίκανδρός φησιν ὁ Θυατειρηνός, παρατιθέμενος τὸ ἐκ Νεφελῶν Ἀριστοφάνους ʽμηδὲ στέψω κοτυλίσκον.ʼ Σιμμίας δὲ ἀποδίδωσι τὴν κοτύλην ἄλεισον.

58. ΚΟΤΤΑΒΙΣ. Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγάλειαν νομίμων διεξιὼν περὶ τῶν ἐπιχωρίων δείπνων γράφει καὶ ταῦτα ʽκαθαγισάντων ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτταβίδι πιεῖν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων ἀνεῖπεν εὐδειπνίας.ʼ Ἡγήσανδρος δʼ ὁ d Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασιν ὧν ἀρχή ʽἐν τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ,ʼ φησίν ʽὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια, τῶν περὶ Σικελίαν, ὥς φησι Δικαίαρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτη δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἆθλα κοττάβια καλούμενα. εἶτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι μάλιστʼ εἶναι δοκοῦσαι κατεσκευάζοντο καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἶκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα e πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τεθέντος ἐξ ἀποστήματος ἴσου καὶ τόπων ὁμοίων ἀγωνίζοιντο περὶ τῆς νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἕκαστα αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα καὶ τῇ δεξιᾷ κυκλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα· οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ ἐκπῖπτον ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν· ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούντων.ʼ

59. ΚΡΑΤΑΝΙΟΝ. μήποτε τὸ νῦν καλούμενον κρά- f νειον ἔκπωμα οὕτως ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέμων γοῦν ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον

Ἑλλαδικόν, περὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγων Μεταποντίνων ναοῦ γράφει καὶ ταῦτα ʽναὸς Μεταποντίνων, ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραῖ ἑκατὸν τριάκοντα δύο, οἰνοχόαι
480 ἀργυραῖ δύο, ἀποθυστάνιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσοι. ναὸς Βυζαντίων, ἐν ᾧ Τρίτων κυπαρίσσινος ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν, σειρὴν ἀργυρᾶ, καρχήσια δύο ἀργυρᾶ, κύλιξ ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσῆ, κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς Ἥρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυραῖ τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, χύτρος ἀργυροῦς, ἀποθυστάνιον χρυσοῦν, κρατὴρ χρυσοῦς, Κυρηναίων ἀνάθημα, βατιάκιον ἀργυροῦν.ʼ

ΚΡΟΥΝΕΙΑ. Ἐπιγένης Μνηματίῳ

κρατῆρες, κάδοι,
ὁλκεῖα, κρουνεῖʼ. Β. ἔστι γὰρ κρουνεῖα; Α. ναί.

b ΚΥΑΘΙΣ. κοτυλῶδες ἀγγεῖον. Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μίμῳ Γυναῖκες αἳ τὰν θεὸν φαντὶ ἐξελᾶν ʽὑποκατώρυκται δʼ ἐν κυαθίδι τρικτὺς ἀλεξιφαρμάκων.ʼ

60. ΚΥΛΙΞ. Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλῳ

νυνὶ δʼ ἀπονίζων τὴν κύλικα δὸς ἐμπιεῖν
ἔγχει τʼ ἐπιθεὶς τὸν ἠθμόν.

ταῦτα δʼ ἐστὶ κεράμεα ποτήρια καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ κυλίεσθαι τῷ τροχῷ· ἀφʼ ὧν καλεῖται τό τε κυλικεῖον ἐν ᾧ τίθεται τόπῳ τὰ ποτήρια κἂν ἀργυρᾶ τυγχάνῃ ὄντα, καὶ τὸ κυλικηγορεῖν ὅταν ἐπὶ τῇ κύλικί τις ἀγορεύῃ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τὴν ἰατρικὴν c πυξίδα καλοῦσι κυλικίδα διὰ τὸ τῷ τόρνῳ κεκυλίσθαι. ἐγένοντο δʼ ἐπίσημοι κύλικες αἵ τε ἀργεῖαι καὶ αἱ ἀττικαί. καὶ τῶν μὲν ἀττικῶν μνημονεύει Πίνδαρος ἐν τοῖσδε

ὦ Θρασύβουλʼ, ἐρατᾶν ὄχημʼ ἀοιδᾶν

τοῦτό τοι πέμπω μεταδόρπιον. ἐν ξυνῷ κεν εἴη
συμπόταισίν τε γλυκερὸν
καὶ Διωνύσοιο καρπῷ καὶ κυλίκεσσιν ἀθηναίαισι κέντρον.

αἱ δὲ ἀργεῖαι δοκοῦσι καὶ τὸν τύπον ἔχειν διάφορον πρὸς τὰς ἀττικάς. φοξαὶ γοῦν ἦσαν τὸ χεῖλος, ὡς d Σιμωνίδης φησὶν ὁ Ἀμόργιος

αὕτη δὲ φοξίχειλος [ἀργείη κύλιξ].

ἢ εἰς ὀξὺ ἀνηγμένη, οἷοί εἰσιν οἱ ἄμβικες καλούμενοι. τὸ γὰρ φοξὸν ἐπὶ τούτου τάττουσι, καθότι Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ Θερσίτου 'φοξὸς ἔην κεφαλήν.' καὶ ἔστιν οἷον φαοξός, ὁ πρὸς τὰ φάη ὀξὺς ὁρώμενος.

61. διάφοροι δὲ κύλικες γίνονται καὶ ἐν τῇ τοῦ συσσίτου ἡμῶν Ἀθηναίου πατρίδι Ναυκράτει. εἰσὶ e γὰρ φιαλώδεις μέν, οὐ κατὰ τόρνον δ' ἀλλ' ὥσπερ δακτύλῳ πεποιημέναι, καὶ ἔχουσιν ὦτα τέσσαρα, πυθμένα εἰς πλάτος ἐκτεταμένον, καὶ βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυραῖ. πολλοὶ δ' ἐν τῇ Ναυκράτει κεραμεῖς, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πλησίον τῶν κεραμείων πύλη κεραμικὴ καλεῖται. ἐπαινοῦνται δὲ καὶ αἱ χῖαι κύλικες, ὧν μνημονεύει Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις

χία δὲ κύλιξ ὑψοῦ κρέμαται
περὶ πασσαλόφιν.

Γλαύκων δ' ἐν ταῖς γλώσσαις Κυπρίους φησὶ τὴν f κοτύλην κύλικα καλεῖν. Ἑρμῶναξ δ' ἐν συνωνύμοις οὕτως γράφει 'ἄλεισον ποτήριον κύπελλον ἄμφωτις σκύφος κύλιξ κώθων καρχήσιον φιάλη.' Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι ἀντὶ τοῦ κύλικες παραγώγως κυλιχνίδας εἴρηκε διὰ τούτων

ἀλλ' ὡς τάχιστα μέλανα δεῦρ' ἀμνὸν φέρειν
κοινόν τε χρὴ κρατῆρα καὶ κυλιχνίδας.

καὶ Ἀλκαῖος

481 πίνωμεν· τί τὰ λύχν' ἀμμένομεν; δάκτυλος ἁμέρα.
κάδδ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις, ὦ ἔτα, ποικίλαις.
οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς υἱὸς λαθικαδέα
ἀνθρώποισιν ἔδωκ'. ἔγχεε κίρναις ἕνα καὶ δύο
πλέαις.

καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ

λάταγες ποτέονται κυλιχνᾶν ἀπὸ τηιᾶν.

ὡς διαφόρων γινομένων καὶ ἐν Τέῳ κυλίκων.

62. Φερεκράτης Κοριαννοῖ

ἐκ τοῦ βαλανείου γὰρ δίεφθος ἔρχομαι,
ξηρὰν ἔχουσα τὴν φάρυγα. Β. δώσω πιεῖν.
Α. γλισχρόν γε μοὐστὶ τὸ σίαλον νὴ τὼ θεώ.
b Β. τί λάβω κόρη σοι; τὴν κοτυλίσκην; Α. μηδαμῶς
μικράν γε. κινεῖται γὰρ εὐθύς μοι χολή,
ἐξ οὗπερ ἔπιον ἐκ τοιαύτης φάρμακον.
εἰς τὴν ἐμήν νυν ἔγχεον τὴν μείζονα.

ὅτι δὲ μεγάλοις ποτηρίοις αἱ γυναῖκες ἐχρῶντο ὁ αὐτὸς εἴρηκε Φερεκράτης ἐν Τυραννίδι διὰ τούτων

εἶτ' ἐκεραμεύσαντο τοῖς μὲν ἀνδράσιν ποτήρια
πλατέα, τοίχους οὐκ ἔχοντ' ἀλλ' αὐτὸ τοὔδαφος μόνον,
c κοὐχὶ χωροῦντ' οὐδὲ κόγχην, ἐμφερῆ γευστηρίοις·
σφίσι δέ γ' αὐταῖσιν βαθείας κύλικας ὥσπερ ὁλκάδας
οἰναγωγοὺς περιφερεῖς λεπτὰς μέσας γαστροιίδας,
οὐκ ἀβούλως, ἀλλὰ πόρρωθεν κατεσκευασμέναι
αὔθ', ὅπως ἀνεκλογίστως πλεῖστος οἶνος ἐκποθῇ.
d εἶθ' ὅταν τὸν οἶνον αὐτὰς αἰτιώμεθ' ἐκπιεῖν,

λοιδοροῦνται κὠμνύουσι μὴ 'κπιεῖν ἀλλ' ἢ μίαν.

πῶς κύαθον μὴ κεκτημένος ἀλλὰ κυμβίον μόνον.

λοιδοροῦνται κὠμνύουσι μὴ 'κπιεῖν ἀλλ' ἢ μίαν.
ἣ δὲ κρείττων ἡ μί' ἐστὶ χιλίων ποτηρίων.

63. ΚΥΜΒΙΑ. 'τὰ κοῖλα ποτήρια καὶ μικρά' Σιμάριστος. Δωρόθεος δὲ 'γένος ποτηρίων βαθέων τὰ κυμβία καὶ ὀρθῶν, πυθμένα μὴ ἐχόντων μηδὲ ὦτα.' Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀριστονίκου τὰ κυφά. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς τὸ χωρὶς ὠτίων ποτήριον ὠνομακέναι Θεόπομπον ἐν Μήδῳ. Φιλήμων Φάσματι

ἔπιεν ἡ Ῥόδη
κυμβίον ἀκράτου, κατασέσειχ' ἡμᾶς κάτω. e

Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν ἕκτῳ περὶ τοῦ κύκλου τὸ αὐτὸ οἴεται εἶναι κισσύβιον καὶ κυμβίον. φησὶ γὰρ ὡς Ὀδυσσεὺς πληρώσας κυμβίον ἀκράτου ὤρεξε τῷ κύκλωπι. οὐκ ἔστι δὲ μικρὸν τὸ διδόμενον αὐτῷ κισσύβιον παρ' Ὁμήρῳ· οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν μέγιστος ὢν τὸ σῶμα ταχέως ἂν ὑπὸ τῆς μέθης κατηνέχθη. τοῦ κυμβίου μνημονεύει καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ἀκολουθεῖν αὐτῷ φάσκων ῥυτὰ καὶ κυμβία. καὶ ἐν τῷ κατὰ Εὐέργου καὶ Μνησιβού- f
λου. φησὶ δὲ Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐπίμηκες εἶναι τὸ ποτήριον καὶ στενὸν τῷ σχήματι, παρόμοιον πλοίῳ. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἀγροίκοις

μεγάλ' ἴσως ποτήρια
προπινόμενα καὶ μέστ' ἀκράτου κυμβία
ἐκάρωσεν ὑμᾶς. Β. ἀνακεχαίτικεν μὲν οὖν.

Ἄλεξις Ἱππεῖ

τά τε κυμβία
ἆρ' ἦν πρόσωπ' ἔχοντα χρυσᾶ παρθένων; 482
Β. νὴ τὸν Δί', ἦν γάρ. Α. ὢ τάλαιν' ἐγὼ κακῶν.

64. Ἐρατοσθένης δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀγήτορα τὸν Λάκωνα ἐπιστολῇ ὡς κυαθῶδες ἀγγεῖον τὸ κυμβίον παραδίδωσι γράφων οὕτως 'θαυμάζουσι δ' οἱ αὐτοὶ καὶ

πῶς κύαθον μὴ κεκτημένος ἀλλὰ κυμβίον μόνον, φιάλην προσεκέκτητο. δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας ἕνεκα, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κτῆσιν παρειληφέναι. κυάθῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἐχρῶντο τότε οὐδὲ κοτύλῃ· κρατῆρα γὰρ ἵστασαν
b τοῖς θεοῖς οὐκ ἀργυροῦν οὐδὲ λιθοκόλλητον ἀλλὰ τῆς κωλιάδος γῆς. τοῦτον δ' ὁσάκις ἐπιπληρώσαιεν, ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιάλης ᾠνοχόουν ἐφεξῆς τὸν νεοκρᾶτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ, καθὰ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν ποιοῦσιν ἐν τοῖς φιδιτίοις. εἰ δέ ποτε πλεῖον πιεῖν βουληθεῖεν, προσπαρετίθεσαν τοὺς καλουμένους κοτύλους, κάλλιστα καὶ εὐποτώτατα ἐκπωμάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας.' ὅταν δ' Ἔφιππος ἐν Ἐφήβοις λέγῃ

c οὐ κύλικας ἐπὶ τὰ δεῖπνα Χαιρήμων φέρει,
οὐ κυμβίοισι πεπολέμηκ' Εὐριπίδης·

οὐ τὸν τραγικὸν λέγει ποιητὴν ἀλλά τινα ὁμώνυμον αὐτῷ, ἤτοι φίλοινόν τινα ἢ αἰτίαν ἔχοντα οὐ χρηστήν, ὥς φησιν Ἀντίοχος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν. τὸ γὰρ ἐπάγεσθαι κατὰ τὰς ἑστιάσεις κυμβία καὶ δοκεῖν τούτοις διαμάχεσθαι εἰς ἑκάτερα τείνει. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Νηρηίσι

d δὸς δὴ τὸν χόα
αὐτῷ σὺ Κῶμε καὶ τὸ κυμβίον φέρων,
Εὐριπίδης τις τήμερον γενήσεται.

καὶ Ἔφιππος ἐν Ὁμοίοις ἢ ἐν Ὀβελιαφόροις

Διονυσίου δὲ δράματ' ἐκμαθεῖν δέοι,
καὶ Δημοφῶντος ἄττ' ἐποίησεν εἰς Κότυν,
ῥήσεις τε κατὰ δεῖπνον Θεόδωρός μοι λέγοι,
Λάχητί τ' οἰκήσαιμι τὴν ἑξῆς θύραν,
κυμβία τε παρέχοιμ' ἑστιῶν Εὐριπίδῃ.

ὅτι δὲ καὶ πλοῖον ἡ κύμβη Σοφοκλῆς ἐν Ἀνδρομέδᾳ

των τὰ σμικρότατα ἐς τὴν δίαιταν, ὑποδήματα

ὅτι δὲ καὶ πλοῖον ἡ κύμβη Σοφοκλῆς ἐν Ἀνδρομέδᾳ φησίν

ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα; e

'κύμβα ποτήριον Παφίοις' Ἀπολλόδωρος.

65. ΚΥΠΕΛΛΟΝ. τοῦτο πότερόν ἐστι ταυτὸν τῷ ἀλείσῳ καὶ τῷ δέπαϊ, ἢ ὀνόματι μόνον διαλλάσσει;

τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν
δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν.

ἢ διάφορος ἦν ὁ τύπος, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ δέπας καὶ τὸ ἄλεισον ἀμφικύπελλον οὕτω δὲ καὶ τοῦτο, κυφὸν δὲ μόνον; ἀπὸ γὰρ τῆς κυφότητος τὸ κύπελλον ὥσπερ καὶ τὸ ἀμφικύπελλον· ἢ ὅτι παραπλήσιον ἦν ταῖς f
πέλλαις, συνηγμένον μᾶλλον εἰς τὴν κυφότητα· ἢ ἀμφικύπελλα οἷον ἀμφίκυρτα ἀπὸ τῶν ὤτων, διὰ τὸ τοιαῦτα εἶναι τῇ κατασκευῇ. φησὶ γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς 'χρύσεον ἄμφωτον.' Ἀντίμαχος δ' ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος

πᾶσιν δ' ἡγεμόνεσσιν ἐποιχόμενοι κήρυκες
χρύσεα καλὰ κύπελλα τετυγμένα νωμήσαντο.

Σειληνὸς δέ φησι 'κύπελλα ἐκπώματα σκύφοις ὅμοια, ὡς καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος· κύπελλα δ' ἔνειμε 483
συβώτης.' Εὔμολπος δὲ ποτηρίου γένος ἀπὸ τοῦ κυφὸν εἶναι. Σιμάριστος δὲ τὸ δίωτον ποτήριον Κυπρίους, τὸ δὲ δίωτον καὶ τετράωτον Κρῆτας. Φιλητᾶς δὲ Συρακοσίους κύπελλα καλεῖν τὰ τῆς μάζης καὶ τῶν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης καταλείμματα.

ΚΥΜΒΗ. Φιλήμων ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς κύλικος εἶδος. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν Παφίους τὸ ποτήριον καλεῖν κύμβαν.

66. ΚΩΘΩΝ. Λακωνικὸν ποτήριον, οὗ μνημονεύει b
Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Κύρου παιδείας. Κριτίας δὲ ἐν Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφει οὕτως 'χωρὶς δὲ τού-

των τὰ σμικρότατα ἐς τὴν δίαιταν, ὑποδήματα ἄριστα λακωνικά, ἱμάτια φορεῖν ἥδιστα καὶ χρησιμώτατα· κώθων λακωνικός, ἔκπωμα ἐπιτηδειότατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλίῳ. τοῦ δὲ ἕνεκα; στρατιωτικὸν πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον μὲν οὖν τῷ μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πῶμα, εἶτα ἄμβωνας ὁ κώθων ἔχων ὑπολεί-
c πει τὸ οὐ καθαρὸν ἐν αὐτῷ.' καὶ Πολέμων δ' ἐν τῇ . . τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ὅτι κεραμέοις ἀγγείοις ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι γράφει οὕτως 'ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀρχαϊκὸν ἦν τὸ τοιοῦτον δὲ τῆς ἀγωγῆς γένος, ὃ καὶ νῦν ὁρᾶται παρά τισι τῶν Ἑλλήνων· ἐν Ἄργει μὲν ἐν ταῖς δημοσίαις θοίναις, ἐν Λακεδαίμονι δὲ κατὰ τὰς ἑορτὰς ἔν τε τοῖς ἐπινικίοις καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων, ἐν
d δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φιδιτίοις ἐν πιθάκναις.' μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου οὕτως

ἀλλ' ἄγε σὺν κώθωνι θοῆς διὰ σέλματα νηὸς
φοίτα, καὶ κοίλων πώματ' ἄφελκε κάδων,
ἄγρει δ' οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τρυγός· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς
νήφειν ἐν φυλακῇ τῇδε δυνησόμεθα.

ὡς τῆς κύλικος λεγομένης κώθωνος. Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσιν

εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς εἰσεπήδων ἀνδρικῶς,
πριάμενοι κώθωνας, οἳ δὲ καὶ σκόροδα καὶ κρόμμυα.

e Ἡνίοχος Γοργόσι

πιεῖν πιεῖν τις ἐγχεῖ, πυριγενῆ
λαβὼν βραχύωτον κυκλοτερῆ παχύστομον
κώθωνα παῖδα φάρυγος.

Θεόπομπος Στρατιώτισιν

πλείονι χρῆσθαι τῷ λουτρῷ καὶ εἰς τὴν πύελον κατα-

ἐγὼ γὰρ ἂν κώθωνος ἐκ στρεψαύχενος
πίοιμι τὸν τράχηλον ἀνακεκλασμένη;

Ἄλεξις Ἐρίθοις

εἶτα τετρακότυλον ἐπεσόβει κώθωνά μοι,
παλαιὸν οἴκων κτῆμα.

ἀπὸ δὲ τοῦ ποτηρίου τούτου καὶ ἀκρατοκώθωνας καλοῦσι τοὺς πλέον ἄκρατον σπῶντας, ὡς Ὑπερείδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Καλλίξενος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας ἀναγράφων τὴν τοῦ Φιλαδέλφου f πομπὴν καὶ καταλέγων πολλὰ ἐκπώματα γράφει καὶ τάδε 'κώθωνες διμέτρητοι δύο.'

67. περὶ δὲ τοῦ κωθωνίζεσθαι καὶ ὅτι χρήσιμός ἐστι διὰ χρόνου ὁ κωθωνισμὸς Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῇ περὶ κωθωνισμοῦ ἐπιστολῇ φησὶν οὕτως 'συμβαίνει τοὺς μὲν πολὺν ἄκρατον ἐν ταῖς συνουσίαις πίνοντας μεγάλα βλάπτεσθαι καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. τὸ μέντοι κωθωνίζεσθαι διά τινων 484 ἡμερῶν δοκεῖ μοι ποιεῖν τινα καὶ τοῦ σώματος κάθαρσιν καὶ τῆς ψυχῆς ἄνεσιν. γίγνονται γάρ τινες ἡμῖν ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν συμποσίων ἐπιπόλαιοι δριμύτητες. ταύταις οὖν ἐστι τῶν μὲν πόρων οἰκειότατος ὁ διὰ τῆς οὐρήσεως, τῶν δὲ καθάρσεων ἡ διὰ τῶν κωθωνισμῶν πρέπει μάλιστα. κατανίζεται γὰρ τὸ σῶμα τοῖς οἴνοις· ὑγρὸν γὰρ καὶ θερμὸν ὁ οἶνος. τὸ δὲ ἀφ' ἡμῶν διηθούμενον οὖρόν ἐστι δριμύ. τὰ γοῦν ἱμάτια τούτῳ χρώμενοι ῥύμματι πλύνουσιν οἱ γνα- b φεῖς. τρία δὲ παραφύλαττε ὅταν κωθωνίζῃ· μὴ πονηρὸν οἶνον πίνειν, μηδὲ ἄκρατον, μηδὲ τραγηματίζεσθαι ἐν τοῖς κωθωνισμοῖς. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἔχῃς ἤδη, μὴ κοιμῶ πρὶν ἂν ἐμέσῃς πλέον ἢ ἔλαττον. εἶτα ἐὰν μὲν ἐμέσῃς ἱκανῶς, ἀναπαύου μικρὸν περιχεάμενος· ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῇς ἱκανῶς κενῶσαι σαυτόν,

πλείονι χρῆσαι τῷ λουτρῷ καὶ εἰς τὴν πύελον κατακλίθητι σφόδρα εἰς θερμὸν ὕδωρ.' Πολέμων δ' ἐν
c πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονόν φησι 'Διόνυσος τέλειος, καθήμενος ἐπὶ πέτρας· ἐξ εὐωνύμων δ' αὐτοῦ σάτυρος φαλακρός, ἐν τῇ δεξιᾷ κώθωνα μόνωτον ῥαβδωτὸν κρατῶν.'

68. ΛΑΒΡΩΝΙΑ. ἐκπώματος περσικοῦ εἶδος ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πίνειν λαβρότητος ὠνομασμένον. πλατὺ δ' ἐστὶ τῇ κατασκευῇ καὶ μέγα· ἔχει δὲ καὶ ὦτα μεγάλα. Μένανδρος Ἁλιεῖ

εὐποροῦμεν, οὐδὲ μετρίως· ἐκ Κυΐνδων χρυσίον,
d περσικαὶ στολαὶ δ' ἐκεῖναι πορφυρᾶ τε στρώματα·
ἔνδον ἔστ', ἄνδρες, ποτηρίδια . . τορεύματα,
κἀκτυπωμάτων πρόσωπα, τραγέλαφοι, λαβρώνια.

ἐν δὲ Φιλαδέλφοις

ἤδη δ' ἐπίχυσις, διάλιθοι λαβρώνιοι,
Πέρσαι δ' ἔχοντες μυιοσόβας ἑστήκεσαν.

Ἵππαρχος δ' ἐν Θαΐδι

ὁ λαβρώνιος δ' ἔσθ' οὗτος ὄρνις; Β. Ἡράκλεις,
e ποτήριον χρυσοῦς διακοσίους ἄγον.
Α. ὦ περιβόητον, φιλτάτη, λαβρωνίου.

Δίφιλος Τιθραύστῃ καὶ ἄλλα γένη καταλέγων ποτηρίων φησί

πρίστις τραγέλαφος βατιάκη λαβρώνιος.
Β. ἀνδραπόδι' ἤδη ταῦθ', ὁρᾷς; Α. ἥκιστά γε·
ἐκπωμάτων δ' ὀνόματα, πρὸς τῆς Ἑστίας.
ὁ λαβρώνιος χρυσῶν δέ, παῖδες, εἴκοσιν.

f Δίδυμος δὲ ὅμοιον εἶναί φησιν αὐτὸν βομβυλιῷ ἢ βατιακίῳ.

69. ΛΑΚΑΙΝΑΙ. κυλίκων εἶδος οὕτως λεγόμενον

ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου, ὡς τὰ ἀττικὰ σκεύη, ἢ ἀπὸ τοῦ

c σπόγγος, λεκάνη, πτερόν, λεπαστὴ πάνυ πυκνή,

ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου, ὡς τὰ ἀττικὰ σκεύη, ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐπιχωριάσαντος ἐκεῖ, ὥσπερ αἱ Θηρίκλειαι λέγονται. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι

συβαρίτιδάς τ' εὐωχίας καὶ χῖον ἐκ λακαινᾶν.
[κυλίκων μέθυ ἡδέως καὶ φίλως.]

70. ΛΕΠΑΣΤΗ. οἱ μὲν ὀξύνουσι τὴν τελευταίαν ὡς καλή, οἱ δὲ παροξύνουσιν ὡς μεγάλη. τοῦτο δὲ τὸ ποτήριον ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς τὰς μέθας καὶ 485 τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, οὓς λαφύκτας καλοῦμεν. κύλικες δ' ἦσαν μεγάλαι. Ἀριστοφάνης Εἰρήνῃ

τί δῆτ', ἐπειδὰν ἐκπίῃς οἴνου κύλικα λεπαστήν;

ἀφ' ἧς ἐστι λάψαι, τουτέστιν ἀθρόως πιεῖν, κατεναντίον τῷ λεγομένῳ βομβυλιῷ. φησὶ γάρ που ὁ αὐτός

τὸ δ' αἷμα λέλαφας τοὐμόν, ὦναξ δέσποτα.

οἷον ἄθρουν μ' ἐξέπιες. ἐν δὲ Γηρυτάδῃ 'ἦν δὲ τὸ πρᾶγμ' ἑορτή. περιέφερε δ' ἐν κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν b ταχὺ προσφέρων παῖς ἐνέχει τε σφόδρα κυανοβενθῆ.' τὸ βάθος παρίστησιν ὁ κωμικὸς τοῦ ποτηρίου. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀσκληπιῷ

τὴν δὲ γραῦν τὴν ἀσθενοῦσαν πάνυ πάλαι τὴν βρυτικήν,
ῥίζιον τρίψας τι μικρὸν δελεάσας τε γεννικῇ
τὸ μέγεθος κοίλῃ λεπαστῇ, τοῦτ' ἐποίησ' ἐκπιεῖν.

Φιλύλλιος Αὔγῃ

πάντα γὰρ ἦν
μέστ' ἀνδρῶν καὶ μειρακίων
πινόντων, ὁμοῦ δὲ λάλων
γρᾳδίων, μεγάλαισιν οἴ-
νου χαίροντα λεπασταῖς.

Θεόπομπος Παμφίλῃ

c σπόγγος, λεκάνη, πτερόν, λεπαστὴ πάνυ πυκνή,
ἣν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος
τέττιξ κελαδεῖ.

καὶ ἐν Μήδῳ

ὥς ποτ' ἐκήλησεν Καλλίστρατος υἷας Ἀχαιῶν
κέρμα φίλον διαδούς, ὅτε συμμαχίαν ἐρέεινεν·
οἷον δ' οὐ κήλησε δέμας λεπτὸν Ῥαδάμανθυν
Λύσανδρον κώθωνι πρὶν αὐτῷ δῶκε λεπαστήν.

d Ἀμερίας δέ φησι τὴν οἰνοχόην λεπαστὴν καλεῖσθαι. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος γένος εἶναι κύλικος. Φερεκράτης Κραπατάλοις 'τῶν θεατῶν δ' ὅστις ἂν διψῇ, λεπαστὴν λαψάμενος μεστὴν ἐκχαρυβδίσαι.' Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιός φησι Δόλοπας οὕτω καλεῖν τὴν κύλικα. Λυκόφρων δ' ἐν τῷ ἐνάτῳ περὶ κωμῳδίας παραθέμενος τὸ Φερεκράτους καὶ αὐτὸς
e εἶναί φησι γένος κύλικος τὴν λεπαστήν. Μόσχος δ' ἐν ἐξηγήσει ῥοδιακῶν λέξεων κεραμεοῦν ἀγγεῖόν φησιν αὐτὸ εἶναι, ἐοικὸς ταῖς λεγομέναις πτωματίσιν, ἐκπεταλώτερον δέ. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ποτήριον ποιόν. Ἀπολλοφάνης δὲ Κρησί

καὶ λεπαστά μ' ἁδύοινος εὐφρανεῖ δι' ἁμέρας.

Θεόπομπος Παμφίλῃ

λεπαστὴ μάλα συχνή,
f ἣν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος
περίστατον βοῶσα τὴν κώμην ποιεῖ.

Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς κύλιξ φησὶ μείζων, παρατιθέμενος Τηλεκλείδου ἐκ Πρυτάνεων

καὶ μελιχρὸν οἶνον εἷλκεν ἐξ ἡδύπνου λεπαστῆς.

486 Ἕρμιππος Μοίραις

ἣν ἐγὼ πάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιών,
τῷ Διονύσῳ πάντα τἀμαυτοῦ δίδωμι χρήματα.

71. ΛΟΙΒΑΣΙΟΝ. κύλιξ, ὥς φησι Κλέαρχος καὶ

Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνός, ᾧ τὸ ἔλαιον ἐπισπένδουσι τοῖς ἱεροῖς· σπονδεῖον δὲ ᾧ τὸν οἶνον· καλεῖσθαι λέγων λοιβίδας καὶ τὰ σπονδεῖα ὑπὸ Ἀντιμάχου τοῦ Κολοφωνίου.

ΛΕΣΒΙΟΝ. ὅτι ποτηρίου εἶδος Ἡδύλος παρίστησιν ἐν ἐπιγράμμασιν οὑτωσὶ λέγων

ἡ διαπινομένη Καλλίστιον ἀνδράσι, θαῦμα, b
κοὐ ψευδές, νῆστις τρεῖς χόας ἐξέπιεν·
ἧς τόδε σοί, Παφίη, ζωροῖς μέτροισι θυῶεν
κεῖται πορφυρέης λέσβιον ἐξ ὑέλου.
ἣν σῴου πάντως· ὡς καὶ πάντων ἀπ' ἐκείνης
σοὶ τοῖχοι γλυκερῶν σῦλα φέρωσι πόθων.

ΛΟΥΤΗΡΙΟΝ. Ἐπιγένης Μνηματίῳ ἐν τῷ τῶν ποτηρίων καταλόγῳ φησί

κρατῆρες, κάδοι,
ὁλκεῖα, κρουνεῖ'. Β. ἔστι γὰρ κρουνεῖα; Α. ναί. c
λουτήρι'. ἀλλὰ τί καθ' ἕκαστα δεῖ λέγειν;
ὄψει γὰρ αὐτός.

72. ΛΥΚΙΟΥΡΓΕΙΣ. φιάλαι τινὲς οὕτω καλοῦνται ἀπὸ Λύκωνος τοῦ κατεσκευασμένου, ὡς καὶ κονώνειοι αἱ ὑπὸ Κόνωνος ποιηθεῖσαι. μνημονεύει [τοῦ Λύκωνος] Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου, κἀν τῷ πρὸς Τιμόθεον ὑπὲρ χρέως, λέγων οὕτως 'φιάλας λυκιουργεῖς δύο.' [ἐν δὲ τῷ πρὸς Τιμόθεον γράφει 'δίδωσιν ἀποθεῖναι τῷ Φορμίωνι μετὰ τῶν χρημάτων καὶ ἄλλας φιάλας λυκιουργεῖς δύο.' Ἡρό- d δοτος δ' ἐν ἑβδόμῃ, προβόλους δύο λυκιουργέας, ὅτι ἀκόντιά ἐστι πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια, ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα.] ὅπερ ἐξηγούμενος Δίδυμος ὁ γραμματικὸς τὰς ὑπὸ Λυκίου φησὶ κατεσκευασμένας. ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Βοιώτιος ἐξ Ἐλευθερῶν, υἱὸς Μύρωνος τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ, ὡς Πολέμων φησὶν ἐν

πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως. ἀγνοεῖ δ' ὁ γραμματικὸς ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων οὐκ ἄν τις εὕροι γινόμενον ἀλλ' ἀπὸ πόλεων ἢ
e ἐθνῶν. Ἀριστοφάνης τε γὰρ ἐν Εἰρήνῃ φησί

τὸ δὲ πλοῖον ἔσται ναξιουργὴς κάνθαρος.

Κριτίας δ' ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ 'κλίνη μιλησιουργὴς καὶ δίφρος μιλησιουργής. κλίνη χιουργὴς καὶ τράπεζα ῥηνειουργής.' Ἡρόδοτός τε ἐν τῇ ἑβδόμῃ φησὶ 'προβόλους δύο λυκοεργέας.' μήποτ' οὖν καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ, ὡς καὶ παρὰ τῷ Δημοσθένει, γραπτέον λυκιοεργέας, ἵν' ἀκούηται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα.

73. ΜΕΛΗ. οὕτω καλεῖταί τινα ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἀνάξιππος ἐν Φρέατι λέγων οὕτως

f σὺ δὲ τὴν μέλην, Συρίσκε, ταυτηνὶ λαβὼν
ἔνεγκον ἐπὶ τὸ μνῆμ' ἐκείνης, μανθάνεις;
καὶ κατάχεον.

ΜΕΤΑΝΙΠΤΡΟΝ. ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐπὴν ἀπονίψωνται, διδομένη κύλιξ. Ἀντιφάνης Λαμπάδι

δαίμονος
ἀγαθοῦ μετάνιπτρον, ἐντραγεῖν, σπονδή, κρότος.

487 Δίφιλος Σαπφοῖ

Ἀρχίλοχε, δέξαι τήνδε τὴν μετανιπτρίδα
μεστὴν Διὸς σωτῆρος ἀγαθοῦ δαίμονος.

ἔνιοι δὲ τὴν μετὰ τὸ νίψασθαι πόσιν, ὡς Σέλευκος ἐν Γλώσσαις. Καλλίας δ' ἐν Κύκλωψι

καὶ δέξαι τηνδὶ μετανιπτρίδα τῆς ὑγιείας.

Φιλέταιρος Ἀσκληπιῷ

ἐνέσεισε μεστὴν ἴσον ἴσῳ μετανιπτρίδα
μεγάλην, ὑπειπὼν τῆς ὑγιείας τοὔνομα.

Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ

Δείπνῳ μετὰ τὸ ἀπονίψασθαι τὰς χεῖρας προπίνων τινί φησι

σὺ δὲ τάνδε βακχίαν b
εὔδροσον πλήρη μετανιπτρίδα δέξαι.
πραύ τί τοι βρόμιος γάνος τόδε δοὺς ἐπὶ τέρψιν
πάντας ἄγει.

Ἀντιφάνης Λαμπάδι

τράπεζα, φυστή, μαινίς, ἀμία, δαίμονος
ἀγαθοῦ μετάνιπτρον.

Νικόστρατος Ἀντερώσῃ

μετανιπτρίδ' αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον.

74. ΜΑΣΤΟΣ. Ἀπολλόδωρος ὁ Κυρηναῖος, ὡς Πάμφιλός φησι, Παφίους τὸ ποτήριον οὕτως καλεῖν.

ΜΑΘΑΛΙΔΕΣ. Βλαῖσος ἐν Σατούρνῳ φησίν c

ἑπτὰ μαθαλίδας
ἐπίχε' ἁμῖν τῶ γλυκυτάτω.

Πάμφιλος δέ φησι 'μήποτε ἐκπώματός ἐστιν εἶδος, ἢ μέτρον οἷον κύαθος.' Διόδωρος δὲ κύλικα ἀποδίδωσι.

75. ΜΑΝΗΣ. ποτηρίου εἶδος. Νίκων Κιθαρῳδῷ

καὶ πάνυ τις εὐκαίρως 'προπίνω' φησὶ 'σοί
πατριῶτα.' μάνην δ' εἶχε κεραμεοῦν ἁδρόν,
χωροῦντα κοτύλας πέντ' ἴσως. ἐδεξάμην.

παρέθετο τὰ ἰαμβεῖα καὶ Δίδυμος καὶ Πάμφιλος. καλεῖται δὲ μάνης καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ κοττάβου ἐφεστηκός, d ἐφ' οὗ τὰς λάταγας ἐν παιδιᾷ ἔπεμπον· ὅπερ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Σαλμωνεῖ χάλκειον ἔφη κάρα λέγων οὕτως

τάδ' ἐστὶ κνισμὸς καὶ φιλημάτων ψόφος,
τῷ καλλικοσσαβοῦντι νικητήρια
τίθημι καὶ βαλόντι χάλκειον κάρα.

Ἀντιφάνης Ἀφροδίτης γοναῖς

ἐγὼ 'πιδείξω καθ' ὄν. ὃς ἂν τὸν κότταβον

ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃ πεσεῖν
Β. πλάστιγγα ποίαν; Α. τοῦτο τοὐπικείμενον
e ἄνω τὸ μικρόν. Β. τὸ πινακίσκιον λέγεις;
Α. τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ. οὗτος ὁ κρατῶν γίγνεται.
Β. πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτ'; Α. ἐὰν θίγῃ μόνον
αὐτῆς, ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται καὶ ψόφος
ἔσται πάνυ πολύς. Β. πρὸς θεῶν, τῷ κοττάβῳ
πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης;

Ἕρμιππος Μοίραις

ῥάβδον δ' ὄψει (φησὶ) τὴν κοτταβικὴν
ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδομένην,
μάνης δ' οὐδὲν λατάγων ἀίει·
τὴν δὲ τάλαιναν πλάστιγγ' ἂν ἴδοις
f παρὰ τὸν στροφέα τῆς κηπαίας
ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν.

76. ΝΕΣΤΟΡΙΣ. περὶ τῆς ἰδέας τοῦ Νέστορος ποτηρίου φησὶν ὁ ποιητής

πὰρ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός,
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· οὔατα δ' αὐτοῦ
τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
χρύσειαι νεμέθοντο· δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
488 ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης
πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.

ἐν τούτοις ζητεῖται πρῶτον μὲν τί ποτ' ἐστὶ τὸ χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἔπειτα τί τὸ οὔατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν. τὰ γὰρ ἄλλα ποτήρια φησὶν ὁ Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ περὶ τῆς νεστορίδος δύο ὦτα ἔχειν. πελειάδας δὲ πῶς ἄν τις ὑπόθοιτο νεμομένας περὶ ἕκαστον τῶν ὤτων; πῶς δὲ καὶ λέγει δύο πυθμένας εἶναι τοῦ ποτηρίου; ἰδίως δὲ καὶ τοῦτο
b λέγεται ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι μογοῦντες ἐβάσταζον τὸ πο-

τήριον, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ταῦτα
προθέμενος ὁ Ἀσκληπιάδης ζητεῖ περὶ τῶν ἥλων,
πῶς πεπαρμένους αὐτοὺς δεῖ δέχεσθαι. οἱ μὲν οὖν
λέγουσιν ἔξωθεν δεῖν ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοῦς
ἥλους τῷ ἀργυρῷ ἐκπώματι κατὰ τὸν τῆς ἐμπαιστικῆς
τέχνης [τρόπον], ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως σκήπτρου

ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον.

ἐμφαίνεται γὰρ ὡς τῶν ἥλων ἐμπεπερονημένων, κα-
θάπερ ἐπὶ τῶν ῥοπάλων. καὶ ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ c
Ἀγαμέμνονος

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἧλοι
χρύσειοι πάμφαινον· ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν
ἀργύρεον.

Ἀπελλῆς μὲν οὖν ὁ τορευτὴς ἐπεδείκνυε, φησίν, ἡμῖν
ἔν τισι κορινθιακοῖς ἔργοις τὴν τῶν ἥλων θέσιν.
ἐξοχὴ δ' ἦν ὀλίγη τοῖς κολαπτῆρσιν ἐπηρμένη καὶ
οἱονεὶ κεφαλίδας ἥλων ἀποτελοῦσα. πεπάρθαι δὲ
λέγεται τοὺς ἥλους ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, οὐχ ὅτι ἔξωθεν
πρόσκεινται καὶ πεπαρμένοι εἰσίν, ἀλλ' ὅτι ἐμπεπαρ-
μένοις ἐοίκασιν, ἔξω τε ὀλίγῳ προὔχουσι, μετέωροι d
τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες.

77. καὶ περὶ τῶν ὤτων οὕτως διορίζονται, ὅτι
εἶχε μὲν δύο ὦτα ἄνω, καθότι καὶ τἆλλα ποτήρια,
ἄλλα δὲ δύο κατὰ τὸ κύρτωμα μέσον ἐξ ἀμφοῖν τοῖν
μεροῖν μικρά, παρόμοια ταῖς κορινθιακαῖς ὑδρίαις.
ὁ δὲ Ἀπελλῆς ἐντέχνως ἄγαν ὑπέδειξε τὴν τῶν τεσ-
σάρων ὤτων σχέσιν ἔχουσαν ὧδε. ἐκ μιᾶς οἱονεὶ
ῥίζης, ἥτις τῷ πυθμένι προσκυρεῖ, καθ' ἑκάτερον
τὸ οὖς διασχιδεῖς εἰσὶ ῥάβδοι ἐπ' ἀμφοῖν, οὐ πολὺ
ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσαι διάστημα. αὗται μέχρι τοῦ e
χείλους διήκουσαι τοῦ ποτηρίου, καὶ μικρὸν ἔτι μετ-

εωριζόμεναι, κατὰ μὲν τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἀγγείου
φυλάττουσι τὴν διάσχισιν, κατὰ δὲ τὸ ἀπολῆγον πρὸς
τὴν τοῦ χείλους ἔρεισιν πάλιν συμφυεῖς. καὶ γίνεται
τὸν τρόπον τοῦτον τέτταρα ὦτα. τοῦτο δὲ οὐκ ἐπὶ
πάντων, ἀλλ' ἐπ' ἐνίων ποτηρίων τὸ εἶδος τῆς κατα-
σκευῆς θεωρεῖται, μάλιστα δὲ τῶν λεγομένων σελευ-
κίδων. τὸ δὲ περὶ τῶν δυοῖν πυθμένοιν ζητούμενον,
f πῶς λέγεται τὸ δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν, διαλύ-
ουσιν οὕτως τινές. τῶν ποτηρίων τινὰ μὲν ἕνα πυθ-
μένα ἔχειν τὸν φυσικὸν καὶ συγκεχαλκευμένον τῷ
ὅλῳ ποτηρίῳ, καθότι τὰ λεγόμενα κυμβία καὶ τὰς
φιάλας καὶ εἴ τι φιαλῶδές ἐστι τὴν ἰδέαν· τινὰ δὲ
δύο, ὥσπερ τὰ ᾠοσκύφια καὶ τὰ κανθάρια καὶ τὰς
σελευκίδας καὶ καρχήσια καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· ἕνα
μὲν γὰρ εἶναι πυθμένα τὸν κατὰ τὸ κύτος συγκε-
χαλκευμένον ὅλῳ τῷ ἀγγείῳ, ἕτερον δὲ τὸν προσθε-
τόν, ἀπὸ ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δ' εἰς πλα-
489 τύτερον, ἐφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον. καὶ τὸ τοῦ
Νέστορος οὖν δέπας φασὶν εἶναι τοιοῦτον. δύναται
δὲ καὶ δύο πυθμένας ὑποτίθεσθαι, τὸν μὲν οἷον τοῦ
ποτηρίου φέροντα τὸν ὅλον ὄγκον, καὶ κατὰ μείζονα
κυκλοειδῆ περιγραφὴν ἔξαρσιν ἔχοντα τοῦ ὕψους
σύμμετρον, τὸν δὲ κατ' ἐλάττω κύκλον συνεχόμενον
ἐν κύκλῳ μείζονι, καθ' ὅσον συννεύειν συμβέβηκεν
εἰς ὀξὺ τὸν φυσικὸν τοῦ ποτηρίου πυθμένα, ὥστε
ὑπὸ δυοῖν πυθμένοιν φέρεσθαι τὸ ἔκπωμα. Διονύ-
σιος δὲ ὁ Θρᾷξ ἐν Ῥόδῳ λέγεται τὴν νεστορίδα κατα-
σκευάσαι τῶν μαθητῶν αὐτῷ συνενεγκάντων τἀρ-
b γύριον. ὅπερ Προμαθίδας ὁ Ἡρακλεώτης, ἐξηγού-
μενος τὴν κατὰ τὸν Διονύσιον διάταξιν, φησὶ σκύφον
εἶναι παρακειμένως ἔχοντα τὰ ὦτα καθάπερ αἱ δί-
πρῳροι τῶν νεῶν, περὶ δὲ τὰ ὦτα τὰς περιστεράς·

ὥσπερεὶ δέ τινα ῥοπάλια δύο ὑποκεῖσθαι τῷ ποτηρίῳ πλάγια διὰ μήκους· ταῦτα δ' εἶναι τοὺς δύο πυθμένας. ὁποῖόν τι καὶ νῦν ἔστιν ἰδεῖν ἐν Καπύῃ πόλει τῆς Καμπανίας ἀνακείμενον τῇ Ἀρτέμιδι ποτήριον, ὅπερ λέγουσιν ἐκεῖνοι Νέστορος γεγονέναι· ἔστι δὲ c ἀργύρεον χρυσοῖς γράμμασιν ἐντετυπωμένα ἔχον τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη.

78. 'ἐγὼ δὲ (φησὶν ὁ Μυρλεανὸς) τάδε λέγω περὶ τοῦ ποτηρίου. οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ περὶ τὴν ἥμερον τροφὴν πρῶτοι διαταξάμενοι τοῖς ἀνθρώποις, πειθόμενοι τὸν κόσμον εἶναι σφαιροειδῆ, λαμβάνοντες ἔκ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης σχήματος ἐναργεῖς τὰς φαντασίας, καὶ τὰ περὶ τὴν ἀίδιον τροφὴν τῷ περιέχοντι κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ σχήματος ἀφομοιοῦν εἶναι δίκαιον ἐνόμιζον. διὸ τὴν τράπεζαν κυκλοειδῆ κατεσκευάσαντο, καὶ τοὺς τρίποδας τοὺς τοῖς θεοῖς καθαγιζομένους, φθόεις κυκλοτερεῖς καὶ ἀστέρας ἔχοντας, d οὓς καὶ καλοῦσι σελήνας. καὶ τὸν ἄρτον δὲ ἐκάλεσαν, ὅτι τῶν σχημάτων ὁ κύκλος ἀπήρτισται καὶ ἔστι τέλειος. καὶ τὸ ποτήριον οὖν τὸ δεχόμενον τὴν ὑγρὰν τροφὴν κυκλοτερὲς ἐποίησαν κατὰ μίμημα τοῦ κόσμου. τὸ δὲ τοῦ Νέστορος καὶ ἰδιαίτερόν ἐστιν. ἔχει γὰρ καὶ ἀστέρας, οὓς ἥλοις ὁ ποιητὴς ἀπεικάζει, διὰ τὸ τοὺς ἀστέρας περιφερεῖς εἶναι τοῖς ἥλοις ὁμοίως, καὶ ὡς ἐμπεπηγέναι τῷ οὐρανῷ. καθὼς καὶ Ἄρατός φησιν ἐπ' αὐτῶν

> οὐρανῷ αἰὲν ἄρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης. e

περιττῶς δὲ καὶ τοῦτ' ἔφρασεν ὁ ποιητής, τοὺς χρυσοῦς ἥλους παρατιθεὶς τῇ τοῦ ἀργυροῦ ἐκπώματος φύσει, τὴν τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐκτυπῶν κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς χρόας οὐσίαν. ὁ μὲν γὰρ οὐρανὸς

ἀργύρῳ προσέοικεν, οἱ δὲ ἀστέρες χρυσῷ, διὰ τὸ πυρῶδες.'

79. 'ὑποθέμενος οὖν κατηστερισμένον τὸ τοῦ Νέστορος ποτήριον μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὰ κράτιστα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἷς δὴ τεκμαίρονται τὰ περὶ τὴν ζωὴν ἄνθρωποι· λέγω δὲ τὰς πελειάδας. ὅταν γὰρ εἴπῃ 'δύω δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο,' πελειάδας οὐ σημαίνει τὰς ὄρνιθας, ὥς τινες ὑπονοοῦσι περιστερὰς εἶναι, ἁμαρτάνοντες. ἕτερον γάρ φησιν εἶναι Ἀριστοτέλης πελειάδα καὶ ἕτερον περιστεράν. πελειάδας δὲ ὁ ποιητὴς καλεῖ νῦν τὰς πλειάδας, πρὸς ἃς σπόρος τε καὶ ἄμητος καὶ τῶν καρπῶν ἀρχὴ γενέσεως καὶ συναίρεσις, καθά φησι καὶ Ἡσίοδος

> Πληιάδων ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
> 490 ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.

καὶ Ἄρατος

> αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομασταὶ
> ἦρι καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται·
> ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο,
> σημαίνειν ἐπένευσεν, ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.

τὰς οὖν τῆς τῶν καρπῶν γενέσεως καὶ τελειώσεως προσημαντικὰς πλειάδας οἰκείως ἐνετόρευσε τῷ τοῦ σοφωτάτου Νέστορος ὁ ποιητὴς ποτηρίῳ· καὶ γὰρ
b τοῦτο τῆς ἑτέρας τροφῆς δεκτικὸν ἀγγεῖον. διὸ καὶ τῷ Διὶ τὴν ἀμβροσίαν τὰς πελειάδας φέρειν φησί

> τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι
> τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσι.

οὐ γὰρ τὰς πελειάδας τὰς ὄρνεις φέρειν τῷ Διὶ νομιστέον τὴν ἀμβροσίαν, ὡς οἱ πολλοὶ δοξάζουσιν· ἄσεμνον γάρ· ἀλλὰ τὰς πλειάδας. οἰκεῖον γὰρ τὰς προσημαινούσας τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τὰς ὥρας,

ταύτας καὶ τῷ Διὶ φέρειν τὴν ἀμβροσίαν. διόπερ ἀπὸ τῶν πτηνῶν αὐτὰς χωρίζει λέγων

τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι. c

ὅτι δὲ τὰς πλειάδας τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἀπλανῶν ἄστρων ὑπείληφε δῆλον ἐκ τοῦ προτάττειν αὐτὰς κατὰ τὴν ἄλλων συναρίθμησιν

ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
πληιάδας θ' ὑάδας τε τό τε σθένος Ὠρίωνος,
ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.

ἐπλανήθησαν δ' οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὰς πλειάδας d ὄρνεις εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ γράμματος· ἔπειτα δ' ὅτι τὸ τρήρωνες μόνον ἐδέξαντο εἶναι ἐπίθετον πελειάδων· ἐπεὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβὴς ἡ ὄρνις αὕτη· τρεῖν δ' ἐστὶ τὸ εὐλαβεῖσθαι. πιθανὸν δέ ἐστι τὸ ἐπίθετον καὶ ἐπὶ τῶν πλειάδων τιθέμενον. μυθεύονται γὰρ καὶ αὗται τὸν Ὠρίωνα φεύγειν, διωκομένης τῆς μητρὸς αὐτῶν Πληιόνης ὑπὸ τοῦ Ὠρίωνος.'

80. 'ἡ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐκτροπή, καθ' ἣν αἱ e πλειάδες λέγονται πέλειαι καὶ πελειάδες, παρὰ πολλοῖς ἔστι τῶν ποιητῶν. πρώτη δὲ Μοιρὼ ἡ Βυζαντία καλῶς ἐδέξατο τὸν νοῦν τῶν Ὁμήρου ποιημάτων ἐν τῇ Μνημοσύνῃ ἐπιγραφομένῃ φάσκουσα τὴν ἀμβροσίαν τῷ Διὶ τὰς πλειάδας κομίζειν. Κράτης δὲ ὁ κριτικὸς σφετερισάμενος αὐτῆς τὴν δόξαν ὡς ἴδιον ἐκφέρει τὸν λόγον. καὶ Σιμωνίδης δὲ τὰς πλειάδας f πελειάδας εἴρηκεν ἐν τούτοις

δίδωτι δ' εὖτε σ' Ἑρμᾶς ἐναγώνιος,
Μαίας εὐπλοκάμοιο παῖς, ἔτικτε δ' Ἄτλας
ἑπτὰ ἰοπλοκάμων φιλᾶν θυγατρῶν

τὰν ἔξοχον εἶδος, αἳ καλέονται
πελειάδες οὐράνιαι.

σαφῶς γὰρ τὰς πλειάδας, οὔσας Ἄτλαντος θυγατέρας, πελειάδας καλεῖ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος

ἔστι δ' ἐοικὸς
ὀρειᾶν γε Πελειάδων
μὴ τηλόθεν Ὀαρίωνα νεῖσθαι.

σύνεγγυς γάρ ἐστιν ὁ Ὠρίων τῇ ἀστροθεσίᾳ τῶν πλειάδων· διὸ καὶ ὁ περὶ ταύτας μῦθος ὅτι φεύγουσι μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Πληιόνης τὸν Ὠρίωνα. ὀρείας δὲ λέγει τὰς Πλειάδας ἐν ἴσῳ τῷ οὐρείας, κατὰ παρά-
491 λειψιν τοῦ ῡ, ἐπειδὴ κεῖνται ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ ταύρου. καὶ Αἰσχύλος δ' ἐκφανέστερον προσπαίζων τῷ ὀνόματι κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν

αἱ δ' ἑπτ' Ἄτλαντος παῖδες ὠνομασμέναι
πατρὸς μέγιστον ἆθλον οὐρανοστεγῆ
κλαίεσκον, ἔνθα νυκτέρων φαντασμάτων
ἔχουσι μορφὰς ἄπτεροι πελειάδες.

ἀπτέρους γὰρ αὐτὰς εἴρηκε διὰ τὴν πρὸς τὰς ὄρνεις ὁμωνυμίαν. ἡ δὲ Μοιρὼ καὶ αὐτὴ τὸν τρόπον τοῦτόν φησι

Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο μέγας, οὐδ' ἄρα τίς νιν b
ἠείδει μακάρων· ὁ δ' ἀέξετο πᾶσι μέλεσσιν.
τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ ζαθέῳ τράφον ἄντρῳ,
ἀμβροσίην φορέουσαι ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων·
νέκταρ δ' ἐκ πέτρης μέγας αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων
γαμφηλῇς φορέεσκε ποτὸν Διὶ μητιόεντι.
τὸν καὶ νικήσας πατέρα Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
ἀθάνατον ποίησε καὶ οὐρανῷ ἐγκατένασσεν.
ὡς δ' αὔτως τρήρωσι πελειάσιν ὤπασε τιμήν,
c αἳ δή τοι θέρεος καὶ χείματος ἄγγελοι εἰσίν.

καὶ Σιμμίας δ' ἐν τῇ Γοργοῖ φησίν

δοιούς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.

καὶ Σιμμίας δ' ἐν τῇ Γοργοῖ φησίν

αἰθέρος ὠκεῖαι πρόπολοι πίλναντο πέλειαι.

Ποσείδιππός τ' ἐν τῇ Ἀσωπίᾳ

οὐδέ τοι ἀκρόνυχοι ψυχραὶ δύνουσι πέλειαι.

Λαμπροκλῆς δ' ὁ διθυραμβοποιὸς καὶ ῥητῶς αὐτὰς εἶπεν ὁμωνυμεῖν ταῖς περιστεραῖς ἐν τούτοις 'αἵ τε ποταναῖς ὁμώνυμοι πελειάσιν αἰθέρι νεῖσθε.' καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας Ἀστρονομίαν ἀεὶ πελειάδας αὐτὰς λέγει 'τάσδε βροτοὶ καλέ- d ουσι πελειάδας.' καὶ πάλιν 'χειμέριαι δύνουσι πελειάδες.' καὶ πάλιν 'τῆμος ἀποκρύπτουσι πελειάδες.' οὐδὲν οὖν ἄπιστον καὶ Ὅμηρον τὰς πλειάδας κατὰ ποιητικὸν νόμον πελειάδας ὠνομακέναι.'

81. 'ἀποδεδειγμένου οὖν τοῦ ὅτι πλειάδες ἦσαν ἐντετορευμέναι τῷ ποτηρίῳ, καθ' ἕκαστον τῶν ὤτων δύο ὑποθετέον, εἴτε βούλεταί τις ὀρνιθοφυεῖς κόρας εἴτ' αὖ καὶ ἀνθρωποειδεῖς, ἄστροις δὲ πεποικιλμένας. τὸ μέντοι 'ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο' οὐχ e ὡς περὶ ἓν ἕκαστον ἀκουστέον· γενήσονται γὰρ οὕτως ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν· ἀλλ' ἐπείπερ ἔσχισται μὲν ἑκάτερον τῶν ὤτων εἰς δύο σχίσεις, τούτων δ' αὖ συνάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν· ἕκαστον μὲν ἂν λέγοιτο καθὸ τέτταρες αἱ πᾶσαι σχίσεις τῶν ὤτων, ἑκάτερον δὲ καθὸ συμφυῆ πάλιν ἐπὶ τέλει γίνεται τῆς ἀνατάσεως αὐτῶν. ὅταν οὖν εἴπῃ

δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
χρύσειαι νεμέθοντο, δύω δ' ὕπο πυθμένες ἦσαν·

καθ' ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὤτων ἀκουσόμεθα f μίαν πελειάδα· ἃς δοιὰς εἶπε καθὸ συμφυεῖς εἰσὶν ἀλλήλαις καὶ συνεζευγμέναι. τὸ γὰρ δοιοὶ καὶ δοιαὶ σημαίνει καὶ τὸ κατ' ἀριθμὸν εἶδος, τὸ δύο, οἷον

δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.

καὶ δοιὼ θεράποντε. σημαίνει δὲ καὶ τὸ συμφυὲς καὶ τὸ συνεζευγμένον κατ' ἀριθμόν, ὡς ἐν τούτοις

δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους
ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας, ὃ μὲν φυλίης ὃ δ' ἐλαίης.

492 γενήσονται οὖν ἐπὶ τῶν ὤτων τέσσαρες πελειάδες.'

82. 'ἔπειθ' ὅταν ἐπενέγκῃ τό

δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
χρύσειαι νεμέθοντο, δύω δ' ὑποπυθμένες ἦσαν·

ἀκουστέον οὐ πυθμένας δύο, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγνωστέον, ὡς ὁ Θρᾷξ Διονύσιος, ἀλλὰ κατὰ σύνθετον ὑποπυθμένες, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκούωμεν· ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν ἐπὶ τῶν ὤτων, δύο δ' ὑποπυθμένες, τουτέστιν ὑπὸ τῷ πυθμένι, οἷον ὑποπυθμένιοι· ὥστε διακρατεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ
b δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένι, ἓξ δὲ τὰς πάσας γενέσθαι πλειάδας, ἐπείπερ ὁρῶνται τοσαῦται, λέγονται δὲ ἑπτά, καθότι καὶ Ἄρατός φησιν

ἑπτάποροι δὴ ταί γε μετ' ἀνθρώποις καλέονται,
ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ,
ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν, ἀλλὰ μάλ' αὔτως
εἴρεται. ἑπτὰ δ' ἐκεῖναι ἐπιρρήδην καλέονται.

c ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν. τὸ ὁρώμενον οὖν ἐν τοῖς ἄστροις καὶ ἐν τῇ φαινομένῃ κατασκευῇ προσηκόντως ἐτόρευσεν. τοῦτο μέντοι καὶ ἐπὶ τοῦ Διὸς σημαίνειν πείθονται τὸν ποιητήν, ὅταν λέγῃ

τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν.
ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη·
ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι.

d ὑπὸ τῆς ὀξύτητος τῶν πλαγκτῶν πετρῶν καὶ τῆς

ὅτι δὲ καθ' Ὅμηρον ὁ Μαχάων οὐ τέτρωται ἐν ἄλ-

λειότητος ἀφαιρεῖσθαι λέγων μίαν τῶν πλειάδων, ἄλλην δὲ πρὸς τοῦ Διὸς ἐνίεσθαι χάριν τοῦ σώζειν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· ποιητικῶς αἰνιττόμενος ὅτι τῶν πλειάδων ἓξ ὁρωμένων, ὅμως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν οὐκ ἀπόλλυται, λέγονται δὲ καὶ τῷ ἀριθμῷ καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἑπτά.'

83. 'πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας οὐκ οἰκείως τῷ ποτηρίῳ ἐντετυπῶσθαι τὰς πλειάδας ξηρῶν τροφῶν οὔσας σημαντικάς, λεκτέον ὅτι τὸ δέπας ἀμφοτέρων τῶν τροφῶν ἐστι δεκτικόν. κυκεὼν γὰρ ἐν αὐτῷ e
γίνεται· τοῦτο δ' ἐστὶ πόσις ἐν τῷ κράματι τυρὸν ἔχουσα καὶ ἄλφιτον· ἄμφω δὲ ταῦτα κυκώμενα καὶ οὕτω πινόμενα λέγει ὁ ποιητής

τοῖσι δὲ τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη·
ἣ σφῶιν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν,
καλήν, κυανόπεζαν, ἐΰξοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῆς
χάλκειον κάνεον· ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον,
ἠδὲ μέλι χλωρόν, παρὰ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν.
πὰρ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός, f
ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν
οἴνῳ πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν
κνήστι χαλκείῃ, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε·
πινέμεναι δ' ἐκέλευεν, ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ.'

84. 'τὸ δέ

ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης
πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν, 493

οὐκ ἀκουστέον ἐπὶ μόνων Μαχάονος καὶ Νέστορος, ὡς οἴονταί τινες, τὸ ὃς ἀντὶ τοῦ ὁ λαμβάνοντες ἐπὶ τοῦ Μαχάονος, λέγοντες

ἀλλ' ὃς μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης,

ἐκ τοῦ μογέων δηλοῦσθαι νομίζοντες, ἐπειδὴ τέτρωται.

ὅτι δὲ καθ' Ὅμηρον ὁ Μαχάων οὐ τέτρωται ἐν ἄλλοις δειχθήσεται. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι τὸ ἄλλος Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ μόνων Μαχάονος καὶ Νέστορος ἔθηκε, δύο
b γὰρ οὗτοι πίνουσιν, ἀλλ' εἶπεν ἂν ἕτερος. τοῦτο γὰρ ἐπὶ δύο τάσσεσθαι πέφυκεν, ὡς καὶ ἐπὶ τούτων

οἴσετε δ' ἄρν' ἕτερον λευκόν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν.

ἔπειτα δὲ τὸ ὃς ἀντὶ προτακτικοῦ τοῦ ὁ Ὅμηρος οὐδέποτε τίθησι· τοὔμπαλιν δὲ ἀντὶ τοῦ ὃς ὑποτακτικοῦ παραλαμβάνει τὸ προτακτικὸν ὁ, οἷον

ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὁ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν.

ἐλλείπει οὖν τὸ τὶς μόριον. τὸ γὰρ πλῆρές ἐστιν, ἄλ-
c λος μέν τις μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης, πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν, ὡς παντὸς ἀνθρώπου μόλις ἂν ἀποκινήσοντος ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ ποτήριον, τοῦ δὲ Νέστορος αὐτὸ ῥᾳδίως βαστάζοντος δίχα πόνου καὶ κακοπαθείας. τὸ γὰρ ποτήριον ὑφίσταται μέγα καὶ κατὰ τὸ κύτος καὶ βαρὺ τὴν ὁλκήν· ὅπερ φιλοπότης ὢν ὁ Νέστωρ ἐκ τῆς συνεχοῦς συνηθείας βαστάζειν ἔσθενε.'

85. 'Σωσίβιος δὲ ὁ λυτικὸς προθεὶς τὰ ἔπη

ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης
d πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν

γράφει κατὰ λέξιν 'νῦν τὸ μὲν ἐπιτιμώμενόν ἐστι τῷ ποιητῇ ὅτι τοὺς μὲν λοιποὺς ἔστι μογέοντας ἀείρειν τὸ δέπας, τὸν δὲ Νέστορα μόνον ἀμογητί. ἄλογον δ' ἐδόκει Διομήδους καὶ Αἴαντος ἔτι δ' Ἀχιλλέως παρόντων εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναιότερον, τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότα. τούτων τοίνυν οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστροφῇ χρησάμενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητήν. ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ ἑξαμέτρου

πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν e
ἀπὸ τοῦ μέσου ἐξελόντες τὸ γέρων τάξομεν τοῦ πρώτου στίχου πρὸς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τὸ Ἄλλος μέν, εἶτα τὸ ἐξ ἀρχῆς συνεροῦμεν, Ἄλλος μὲν γέρων μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης πλεῖον ἐόν, ὁ δὲ Νέστωρ ἀπονητὶ ἄειρεν. νῦν οὖν οὕτω τεταγμένων ὁ Νέστωρ φαίνεται τῶν μὲν λοιπῶν πρεσβυτῶν μόνος τὸ δέπας ἀμογητὶ ἀείρων.' ταῦτα καὶ ὁ θαυμάσιος λυτικὸς Σωσίβιος, ὃν οὐκ ἀχαρίτως διέπαιξε διὰ τὰς πολυθρυλήτους ταύτας καὶ τὰς τοιαύτας λύσεις Πτολε- f
μαῖος ὁ φιλάδελφος βασιλεύς. λαμβάνοντος γὰρ αὐτοῦ σύνταξιν βασιλικὴν μεταπεμψάμενος τοὺς ταμίας ἐκέλευσεν, ἐὰν παραγένηται ὁ Σωσίβιος ἐπὶ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συντάξεως, λέγειν αὐτῷ ὅτι ἀπείληφε. καὶ μετ' οὐ πολὺ παραγενομένῳ καὶ αἰτοῦντι εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ τὰς ἡσυχίας εἶχον, ὃ δὲ τῷ βασιλεῖ προσελθὼν κατεμέμφετο τοὺς ταμίας. Πτολεμαῖος δὲ μεταπεμψάμενος αὐτοὺς καὶ ἥκειν κελεύσας μετὰ 494
τῶν βιβλίων ἐν οἷς αἱ ἀναγραφαί εἰσι τῶν τὰς συντάξεις λαμβανόντων, λαβὼν ταύτας εἰς χεῖρας ὁ βασιλεὺς καὶ κατιδὼν ἔφη καὶ αὐτὸς εἰληφέναι αὐτὸν οὕτως. ἦν ὀνόματα ἐγγεγραμμένα ταῦτα, Σωτῆρος Σωσιγένους Βίωνος Ἀπολλωνίου Δίωνος, εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ βασιλεὺς εἶπεν, ὦ θαυμάσιε λυτικέ, ἐὰν ἀφέλῃς τοῦ Σωτῆρος τὸ σω καὶ τοῦ Σωσιγένους τὸ σι καὶ τοῦ Βίωνος τὴν πρώτην συλλαβὴν βι καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἀπολλωνίου, εὑρήσεις σαυτὸν ἀπειληφότα κατὰ τὰς σὰς ἐπινοίας. καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' b
ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς κατὰ τὸν θαυμάσιον Αἰσχύλον ἁλίσκῃ, ἀπροσδιονύσους λύσεις πραγματευόμενος.'

86. ΟΛΜΟΣ. ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμέ-

νον. Μενεσθένης ἐν τετάρτῳ Πολιτικῶν γράφει οὕτως 'Ἀλβατάνης δὲ στρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν. ὁ δὲ ὅλμος ἐστὶ ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον, ὕψος ὡς πυγονιαῖον.'

87. ΟΞΥΒΑΦΟΝ. ἡ μὲν κοινὴ συνήθεια οὕτως καλεῖ τὸ ὄξους δεκτικὸν σκεῦος· ἔστι δὲ καὶ ὄνομα ποτηρίου, οὗ μνημονεύει Κρατῖνος μὲν ἐν Πυτίνῃ οὕτως

c πῶς τις αὐτὸν πῶς τις ἂν
ἀπὸ τοῦ πότου παύσειε τοῦ λίαν πότου;
Β. ἐγᾦδα. συντρίψω γὰρ αὐτοῦ τοὺς χόας,
καὶ τοὺς καδίσκους συγκεραυνώσω σποδῶν,
καὶ τἆλλα πάντ' ἀγγεῖα τὰ περὶ τὸν πότον,
κοὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται.

ὅτι δ' ἐστὶ τὸ ὀξύβαφον εἶδος κύλικος μικρᾶς κεραμέας σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Μύστιδι διὰ τούτων. γραῦς ἐστὶ φίλοινος ἐπαινοῦσα κύλικα με-
d γάλην καὶ ἐξευτελίζουσα τὸ ὀξύβαφον ὡς βραχύ. εἰπόντος οὖν τινὸς πρὸς αὐτήν 'σὺ δ' ἀλλὰ πῖθι' λέγει

τοῦτο μέν σοι πείσομαι.
καὶ γὰρ ἐπαγωγόν, ὦ θεοί, τὸ σχῆμά πως
τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους
τοῦ τῆς ἑορτῆς. οὗ μὲν ἦμεν ἄρτι γὰρ
ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομεν·
τούτῳ δέ, τέκνον, πολλὰ κἀγάθ' οἱ θεοὶ
τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὅς ἐποίησέ σε,
τῆς συμμετρίας καὶ τῆς ἀφελείας οὕνεκα.

κἀν τοῖς Βαβυλωνίοις οὖν τοῖς Ἀριστοφάνους ἀκουσόμεθα ποτήριον τὸ ὀξύβαφον, ὅταν ὁ Διόνυσος λέγῃ
e περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν ὡς αὐτὸν ᾔτουν ἐπὶ τὴν δίκην ἀπελθόντα ὀξυβάφω δύο. οὐ γὰρ ἄλλο τι ἡγητέον εἶναι ἢ ὅτι ἐκπώματα ᾔτουν. καὶ τὸ τοῖς

ἀποκοτταβίζουσι δὲ ὀξύβαφον τιθέμενον εἰς ὃ τὰς λάταγας ἐγχέουσιν οὐκ ἄλλο τι ἂν εἴη ἢ ἐκπέταλον ποτήριον. μνημονεύει δὲ τοῦ ὀξυβάφου ὡς ποτηρίου καὶ Εὔβουλος ἐν Μυλωθρίδι

καὶ πιεῖν χωρὶς μετρῶ
ὀξύβαφον εἰς τὸ κοινόν, εἶθ᾽ ὑπώμνυτο
ὁ μὲν οἶνος ὄξος αὐτὸς εἶναι γνήσιον,
τὸ δ᾽ ὄξος οἶνος αὐτὸ μᾶλλον θατέρου. f

88. ΟΙΝΙΣΤΗΡΙΑ. οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν ἔφηβοι, φησὶ Πάμφιλος, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνιστηρίαν, καὶ σπείσαντες τοῖς συνελθοῦσι διδόασι πιεῖν.

ΟΛΛΙΞ. Πάμφιλος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΝ. Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν ὡς οὕτω καλουμένων τινῶν ποτηρίων μνημονεύει γράφων οὕτως 495
'ἦσαν δὲ καὶ ὀνύχινοι σκύφοι καὶ συνδέσεις τούτων μέχρι δικοτύλων, καὶ παναθηναϊκὰ μέγιστα τὰ μὲν δίχοα τὰ δὲ καὶ μείζονα.'

ΠΡΟΑΡΟΝ. κρατὴρ ξύλινος, εἰς ὃν τὸν οἶνον κιρνᾶσιν οἱ Ἀττικοί, 'κοίλοις ἐν προάροις,' φησὶ Πάμφιλος.

90. ΠΕΛΙΚΑΙ. Καλλίστρατος ἐν ὑπομνήμασι Θρᾳττῶν Κρατίνου ἀποδίδωσι κύλικα. Κράτης δ᾽ ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου γράφει οὕτως 'οἱ χόες πελίκαι, καθάπερ εἴπομεν, ὠνομάζοντο. ὁ δὲ τύπος ἦν τοῦ ἀγγείου πρότερον μὲν τοῖς παναθηναϊκοῖς ἐοικώς, b
ἡνίκα ἐκαλεῖτο πελίκη, ὕστερον δὲ ἔσχεν οἰνοχόης σχῆμα, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ παρατιθέμενοι, ὁποίους δή ποτε ὄλπας ἐκάλουν, χρώμενοι πρὸς τὴν τοῦ

οἴνου ἔγχυσιν. καθάπερ Ἴων ὁ Χῖος ἐν Εὐρυτίδαις φησίν

ἐκ ζαθέων πιθακνῶν ἀφύσαντες ὄλπαις
οἶνον ὑπερφίαλον κελαρύζετε.

νυνὶ δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον ἀγγεῖον καθιερωμένον τινὰ τρόπον ἐν τῇ ἑορτῇ παρατίθεται μόνον, τὸ δ᾽ ἐς τὴν
c χρείαν πῖπτον μετεσχημάτισται, ἀρυταίνῃ μάλιστα ἐοικός, ὃ δὴ καλοῦμεν χόα.' τὴν δὲ ὄλπην Κλείταρχος Κορινθίους μέν φησι καὶ Βυζαντίους καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ἀποδιδόναι, Θεσσαλοὺς δὲ τὴν πρόχοον. Σέλευκος δὲ πελίχναν Βοιωτοὺς μὲν τὴν κύλικα, Εὐφρόνιος δ᾽ ἐν ὑπομνήμασι τοὺς χόας.

91. ΠΕΛΛΑ. ἀγγεῖον σκυφοειδές, πυθμένα ἔχον πλατύτερον, εἰς ὃ ἤμελγον τὸ γάλα. Ὅμηρος

ὡς ὅτε μυῖαι
σταθμῷ ἐνιβρομέωσιν ἐυγλαγέας κατὰ πέλλας.

τοῦτο δὲ Ἱππῶναξ λέγει πελλίδα

ἐκ πελλίδος πίνοντες· οὐ γὰρ ἦν αὐτῇ
d κύλιξ, ὁ παῖς γὰρ ἐμπεσὼν κατήραξεν.

δῆλον, οἶμαι, ποιῶν ὅτι ποτήριον μὲν οὐκ ἦν, δι᾽ ἀπορίαν δὲ κύλικος ἐχρῶντο τῇ πελλίδι. καὶ πάλιν

ἐκ δὲ τῆς πέλλης
ἔπινον, ἄλλοτ᾽ αὐτὸς ἄλλοτ᾽ Ἀρήτη
προὔπινεν.

Φοίνιξ δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἰάμβοις ἐπὶ φιάλης τίθησι τὴν λέξιν λέγων οὕτως

Θαλῆς γάρ, ὅστις ἱστόρων ὀνήιστος,
καὶ τῶν τότ᾽, ὡς λέγουσι, πολλὸν ἀνθρώπων
ἔην ἄριστος, ἔλαβε πελλίδα χρυσέην.

e καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει φησίν

ἐκ πελλίδος δὲ τάργανον κατηγυίης
χωλοῖσι δακτύλοισι τὴτέρῃ σπένδει,

τρέμων οἷόν περ ἐν βορηίῳ νωδός.

Κλείταρχος δ’ ἐν ταῖς Γλώσσαις πελλητῆρα μὲν καλεῖν Θεσσαλοὺς καὶ Αἰολεῖς τὸν ἀμολγέα, πέλλαν δὲ τὸ ποτήριον. Φιλητᾶς δ’ ἐν Ἀτάκτοις τὴν κύλικα Βοιωτούς.

92. ΠΕΝΤΑΠΛΟΑ. μνημονεύει αὐτῆς Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος. Ἀριστόδημος δ’ ἐν τρίτῳ περὶ f Πινδάρου τοῖς σκίροις φησὶν Ἀθήνησι ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι τῶν ἐφήβων δρόμου· τρέχειν δ’ αὐτοὺς ἔχοντας ἀμπέλου κλάδον κατάκαρπον, τὸν καλούμενον ὦσχον. τρέχουσι δ’ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου μέχρι τοῦ τῆς σκιράδος Ἀθηνᾶς ἱεροῦ, καὶ ὁ νικήσας λαμβάνει κύλικα τὴν λεγομένην πενταπλόαν καὶ κωμάζει μετὰ χοροῦ. πενταπλόα δ’ ἡ κύλιξ καλεῖται, καθ’ 496 ὅσον οἶνον ἔχει καὶ μέλι καὶ τυρὸν καὶ ἄλφιτον καὶ ἐλαίου βραχύ.

ΠΕΤΑΧΝΟΝ. ποτήριον ἐκπέταλον, οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Δρωπίδῃ· πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Δράμασι λέγων ‘πάντες δ’ ἔνδον πεταχνοῦνται.’

93. ΠΛΗΜΟΧΟΗ. σκεῦος κεραμεοῦν βεμβικῶδες ἑδραῖον ἡσυχῇ, ὃ κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν, ὥς φησι Πάμφιλος. χρῶνται δὲ αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων ἡμέρᾳ, ἣν καὶ ἀπ’ αὐτοῦ προσαγορεύουσι πλημοχόας· ἐν ᾗ δύο πλημοχόας b πληρώσαντες, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς τὴν δὲ πρὸς δύσιν ἀνιστάμενοι, ἀνατρέπουσιν ἐπιλέγοντες ῥῆσιν μυστικήν. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τὸν Πειρίθουν γράψας, εἴτε Κριτίας ἐστὶν ὁ τύραννος ἢ Εὐριπίδης, λέγων οὕτως

ἵνα πλημοχόας τάσδ’ εἰς χθόνιον
χάσμ’ εὐφήμως προχέωμεν.

ΠΡΙΣΤΙΣ. ὅτι ποτηρίου εἶδος προείρηται ἐν τῷ περὶ τοῦ βατιακίου λόγῳ.

c 94. ΠΡΟΧΥΤΗΣ. εἶδος ἐκπώματος, ὡς Σιμάριστος ἐν τετάρτῳ Συνωνύμων. Ἴων δ’ ὁ Χῖος ἐν ἐλεγείοις

ἡμῖν δὲ κρητῆρ’ οἰνοχόοι θέραπες
κιρνάντων προχύταισιν ἐν ἀργυρέοις.

Φιλητᾶς δ’ ἐν Ἀτάκτοις ἀγγεῖον ξύλινον, ἀφ’ οὗ τοὺς ἀγροίκους πίνειν. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀλέξανδρος ἐν Τιγονίῳ. Ξενοφῶν δ’ ἐν ὀγδόῳ Παιδείας προχοΐδας τινὰς λέγει κύλικας γράφων ὧδε· ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Περσῶν· ‘ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μὴ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆ-
d λον ὅτι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν· νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι ἔτι αὖ καταμένει, τοσοῦτον δὲ πίνουσιν ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται, ἐπειδὰν μηκέτι δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι.’

ΠΡΟΥΣΙΑΣ. ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο δίορθόν ἐστι προείρηται. καὶ ὅτι τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἀπὸ Προυσίου τοῦ Βιθυνίας βασιλεύσαντος καὶ ἐπὶ τρυ-
e φῇ καὶ μαλακίᾳ διαβοήτου γενομένου ἱστορεῖ Νίκανδρος ὁ Καλχηδόνιος ἐν τετάρτῳ Προυσίου συμπτωμάτων.

95. ΡΕΟΝΤΑ. οὕτως ποτήριά τινα ἐκαλεῖτο. μνημονεύει δ’ αὐτῶν Ἀστυδάμας ἐν Ἑρμῇ λέγων οὕτως

κρατῆρε μὲν πρώτιστον ἀργυρῶ δύο,
φιάλας δὲ πεντήκοντα, δέκα δὲ κυμβία,
ῥέοντα δώδεχ’, ὧν τὰ μὲν δέκ’ ἀργυρᾶ
ἦν, δύο δὲ χρυσᾶ, γρύψ, τὸ δ’ ἕτερον πήγασος.

ΡΥΣΙΣ. φιάλη χρυσῆ, Θεόδωρος. Κρατῖνος ἐν Νόμοις ‘ῥυσίδι σπένδων.’

96. ΡΟΔΙΑΣ. Δίφιλος Αἱρησιτείχει· τὸ δὲ δρᾶμα

τοῦτο *Καλλίμαχος ἐπιγράφει Εὐνοῦχον· λέγει δὲ* f
οὕτως

πιεῖν δ' ἔτι
ἁδρότερον ἐκ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν.

μνημονεύει αὐτῶν καὶ Διώξιππος ἐν Φιλαργύρῳ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης Λυγκεύς τε ὁ Σάμιος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς.

97. ΡΥΤΟΝ. *ἔχει τὸ υ βραχὺ καὶ ὀξύνεται. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου 'ῥυτὰ καὶ κυμβία (φησὶ) καὶ φιάλας.' Δίφιλος δ' ἐν Εὐνούχῳ ἢ Στρατιώτῃ, ἔστι δὲ τὸ δρᾶμα διασκευὴ τοῦ Αἱρησιτείχους·*

ἔσθ' ὑποχέασθαι πλείονας, πιεῖν δ' ἔτι 497
ἁδρότερον ἐκ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν.

Ἐπίνικος δ' ἐν Ὑποβαλλομέναις

καὶ τῶν ῥυτῶν τὰ μέγιστα τῶν ὄντων τρία
πίνειν δεήσει τήμερον πρὸς κλεψύδραν
κρουνιζόμενον. ἀμφότερα δ' οἰωνίζομαι.
ἔστι δ' ἐλέφας. Β. ἐλέφαντα περιάγεις; Α. ῥυτὸν
χωροῦν δύο χόας. Β. οὐδ' ἂν ἐλέφας ἐκπίοι.
Α. ἐγὼ δὲ τοῦτό γ' ἐκπέπωκα πολλάκις. b
Β. οὐδὲν ἐλέφαντος γὰρ διαφέρεις οὐδὲ σύ.
Α. ἕτερον τριήρης· τοῦτ' ἴσως χωρεῖ χόα.

περὶ δὲ τοῦ τρίτου λέγων φησίν

ὁ Βελλεροφόντης ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πηγάσου
τὴν πύρπνοον χίμαιραν εἰσηκοντικώς.
Β. εἶεν, δέχου καὶ τοῦτο.

ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ῥυτὸν πρότερον δίκερας. δοκεῖ δὲ σκευοποιηθῆναι ὑπὸ πρώτου τοῦ φιλαδέλφου Πτολεμαίου βασιλέως, φορήματα γενέσθαι τῶν Ἀρσινόης εἰκόνων. τῇ γὰρ εὐωνύμῳ χειρὶ τοιοῦτον φέρει δημιούργημα πάντων τῶν ὡραίων πλῆρες, ἐμφαινόν- c
των τῶν δημιουργῶν ὡς καὶ τοῦ τῆς Ἀμαλθείας

ἐστὶν ὀλβιώτερον τὸ κέρας τοῦτο. μνημονεύει αὐτοῦ Θεοκλῆς ἐν Ἰθυφάλλοις οὕτως

ἐθύσαμεν γὰρ σήμερον σωτήρια
πάντες οἱ τεχνῖται·
μεθ' ὧν πιὼν τὸ δίκερας ὡς τὸν φίλτατον
βασιλέα πάρειμι.

Διονύσιος δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν Σωζούσῃ καταλέγων τινὰ ποτήρια καὶ τοῦ ῥυτοῦ ἐμνήσθη ὡς προεῖπον.
d *Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασι περὶ τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Κτησιβίου τοῦ μηχανοποιοῦ ῥυτοῦ μνημονεύων φησί*

ζωροπόται, καὶ τοῦτο φιλοζεφύρου κατὰ νηὸν
τὸ ῥυτὸν αἰδοίης δεῦτ' ἴδετ' Ἀρσινόης,
ὀρχηστὴν βήσαν αἰγύπτιον, ὃς λιγὺν ἦχον
σαλπίζει κρουνοῦ πρὸς ῥύσιν οἰγομένου,
οὐ πολέμου σύσσημα, διὰ χρυσέου δὲ γεγωνεῖ
κώδωνος κώμου σύνθεμα καὶ θαλίης,
Νεῖλος ὁκοῖον ἄναξ μύσταις φίλον ἱεραγωγοῖς
εὗρε μέλος θείων πάτριον ἐξ ἀδύτων.
e *ἀλλ' εἰ Κτησιβίου σοφὸν εὕρεμα τίετε τοῦτο,*
δεῦτε, νέοι, νηῷ τῷδε παρ' Ἀρσινόης . . .

Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης τὸ ῥυτόν φησιν ὀνομαζόμενον ποτήριον τοῖς ἥρωσι μόνοις ἀποδίδοσθαι. Δωρόθεος δ' ὁ Σιδώνιός φησι τὰ ῥυτὰ κέρασιν ὅμοια εἶναϲ, διατετρημένα δ' εἶναι, ἐξ ὧν κρουνιζόντων λεπτῶς κάτωθεν πίνουσιν. ὠνομάσθαι δὲ ἀπὸ τῆς ῥύσεως.

98. ΣΑΝΝΑΚΡΑ. *Κράτης ἐν πέμπτῳ ἀττικῆς διαλέκτου ἔκπωμά φησιν εἶναι οὕτως καλούμενον. ἔστι*
f *δὲ περσικόν. Φιλήμων δ' ἐν τῇ Χήρᾳ βατιακῶν μνησθεὶς καὶ τῇ γελοιότητι τοῦ ὀνόματος προσπαίξας φησί 'σαννάκρα ἱπποτραγέλαφοι βατιάκια σαννάκια.'*

ΣΕΛΕΥΚΙΣ. ὅτι ἀπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως τὴν προσηγορίαν ἔσχε τὸ ἔκπωμα προείρηται, ἱστοροῦντος τοῦτο καὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ Ἀθηναίου. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον 'ποτήρια (φησὶ) παραπλήσια σελευκὶς ῥοδιὰς ἀντιγονίς.'

ΣΚΑΛΛΙΟΝ. κυλίκιον μικρὸν ᾧ σπένδουσιν Αἰο- 498
λεῖς ὡς Φιλητᾶς φησιν ἐν Ἀτάκτοις.

99. ΣΚΥΦΟΣ. τούτου τινὲς τὴν γενικὴν σὺν τῷ σ προφέρονται διὰ παντός, οὐκ εὖ· ὅτε γὰρ ἀρσενικόν ἐστιν ὁ σκύφος ὡς λύχνος, ἄνευ τοῦ σ προοισόμεθα, ὅτε δὲ οὐδέτερον τὸ σκύφος, σὺν τῷ σ κλινοῦμεν, σκύφος σκύφους ὡς τεῖχος τείχους. οἱ δ' Ἀττικοὶ τὴν εὐθεῖαν καὶ ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγουσιν. Ἡσίοδος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ Μελαμποδείας σὺν τῷ π σκύπφον λέγει

τῷ δὲ Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου, b
πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι.

καὶ πάλιν

καὶ τότε Μάντης μὲν δεσμὸν βοὸς αἴνυτο χερσίν,
Ἴφικλος δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπεμαίετο. τῷ δ' ἔπ' ὄπισθεν
σκύπφον ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σκῆπτρον ἀείρας,
ἔστειχεν Φύλακος καὶ ἐνὶ δμώεσσιν ἔειπεν.

ὁμοίως δὲ καὶ Ἀναξίμανδρος ἐν τῇ Ἡρωολογίᾳ λέγων ὧδε ''Ἀμφιτρύων δὲ τὴν ληίην δασάμενος τοῖσι συμ- c
μάχοισι, καὶ τὸν σκύπφον ἔχων ὃν εἵλετο αὐτῷ.' καὶ πάλιν 'τὸν δὲ σκύπφον Τηλεβόῃ δίδωσι Ποσειδέων παιδὶ τῷ ἑωυτοῦ, Τηλεβόης δὲ Πτερέλεῳ· τοῦτον ἔχων ἀπέπλωεν.' ὁμοίως εἴρηκε καὶ Ἀνακρέων

ἐγὼ δ' ἔχων σκύπφον Ἐρξίωνι
τῷ λευκολόφῳ μεστὸν ἐξέπινον.

ἀντὶ τοῦ προέπινον. κυρίως γάρ ἐστι τοῦτο προπίνειν τὸ ἑτέρῳ πρὸ ἑαυτοῦ δοῦναι πιεῖν. καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ παρ' Ὁμήρῳ τῇ

d Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.

καὶ ἐν Ἰλιάδι

πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα.

πληροῦντες γὰρ προέπινον ἀλλήλοις μετὰ προσαγορεύσεως. Πανύασις τρίτῳ Ἡρακλείας φησί

τοῦ κεράσας κρητῆρα μέγαν χρυσοῖο φαεινόν,
σκύπφους αἰνύμενος θαμέας πότον ἡδὺν ἔπινεν.

Εὐριπίδης δ' ἐν Εὐρυσθεῖ ἀρσενικῶς ἔφη 'σκύφος τε μακρός.' καὶ Ἀχαιὸς ἐν Ὀμφάλῃ

e ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ.

Σιμωνίδης δ' 'οὐατόεντα σκύφον' ἔφη. Ἴων δ' ἐν Ὀμφάλῃ 'οἶνος οὐκ ἔνι ἐν τῷ σκύφει' τῷ σκύφει ἰδίως ἀπὸ τοῦ σκύφος σχηματίσας οὐδετέρως ἔφη. ὁμοίως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Κύκλωπι 'φέρ' ἐγχέας ἐς τὸ σκύφος.' καὶ Ἄλεξις ἐν Λευκαδίᾳ

οἴνου γεραιοῖς χείλεσιν μέγα σκύφος.

καὶ Ἐπιγένης ἐν Βακχείᾳ

τὸ σκύφος ἔχαιρον δεχόμενος.

Φαίδιμός τε ἐν πρώτῳ Ἡρακλείας

δουράτεον σκύφος εὐρὺ μελιζώροιο ποτοῖο.

f καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος γράφει

πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκε σκύφος ᾧπερ ἔπινεν.

Ἀρίσταρχος δέ

πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκε σκύφον ᾧπερ ἔπινεν.

Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς νεστορίδος φησὶν ὅτι τῷ σκύφει καὶ τῷ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ, ὡς ὁ Εὔμαιος

πλησάμενος δῶκε σκύφος ᾧπερ ἔπινεν,

Δίφιλος δ' ἐν Ἀνασωζομένοις

οἴνου ἐνίπλειον.
καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι

πολλάκι δ' ἐν κορυφαῖς ὀρέων, ὅκα 499
θεοῖσιν ἅδῃ πολύφοινος ἑορτά,
χρύσεον ἄγγος ἔχοισα μέγαν σκύφον,
οἷά τε ποιμένες ἄνδρες ἔχουσιν,
χερσὶ λεόντειον γάλα θεῖσα
τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον
ἀργιοφόντᾳ.

Αἰσχύλος δ' ἐν Περραιβίσι φησί

ποῦ μοι τὰ πολλὰ δῶρα κἀκροθίνια;
ποῦ χρυσότευκτα κἀργυρᾶ σκυφώματα;

Στησίχορος δὲ τὸ παρὰ Φόλῳ τῷ κενταύρῳ ποτήριον σκύφειον δέπας καλεῖ ἐν ἴσῳ τῷ σκυφοειδές· λέγει δ' ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους

σκύπφειον δὲ λαβὼν δέπας ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον, b
πῖεν ἐπισχόμενος, τό ῥά οἱ παρέθηκε Φόλος κεράσας.

καὶ Ἄρχιππος δ' ἐν Ἀμφιτρύωνι οὐδετέρως εἴρηκε.

100. λάγυνον δὲ μέτρον λέγουσιν εἶναι ὄνομα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς χοῦς καὶ κοτύλης· χωρεῖν δ' αὐτὸ κοτύλας ἀττικὰς δώδεκα. καὶ ἐν Πάτραις δέ φασι τοῦτ' εἶναι τὸ μέτρον τὴν λάγυνον. ἀρσενικῶς δὲ εἴρηκε τὸν λάγυνον Νικόστρατος μὲν ἐν Ἑκάτῃ

τῶν κατεσταμνισμένων c
ἡμῖν λαγύνων πηλίκοι τινές; Β. τρίχους.

καὶ πάλιν

τὸν μεστὸν ἡμῖν φέρε λάγυνον.

καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Κλίνῃ

καὶ δυσχερὴς λάγυνος οὗτος πλησίον
ὄξους.

Δίφιλος δ' ἐν Ἀνασῳζομένοις

λάγυνον ἔχω κενὸν ὦ γραῦ, θύλακον δὲ μεστόν.

Λυγκεύς θ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ γράφει 'καθ' ὃν χρόνον ἐπεδήμησας ἐν Σάμῳ, Διαγόρα, πολλάκις οἶδά σε παραγινόμενον εἰς τοὺς παρ' ἐμοὶ πότους, ἐν οἷς λάγυνος κατ' ἄνδρα κείμενος
d ᾠνοχοεῖτο πρὸς ἡδονὴν διδοὺς ἑκάστῳ ποτήριον.' Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ θηλυκῶς λέγεσθαί φησιν ὑπὸ Θετταλῶν τὴν λάγυνον. καὶ Ῥιανὸς ὁ ἐποποιὸς ἐν ἐπιγράμμασιν

ἥμισυ μὲν πίσσης κωνίτιδος ἥμισυ δ' οἴνου,
Ἀρχῖν', ἀτρεκέως ἥδε λάγυνος ἔχει.
λεπτοτέρης δ' οὐκ οἶδ' ἐρίφου κρέα· πλὴν ὅ γε πέμψας
αἰνεῖσθαι πάντων ἄξιος Ἱπποκράτης.

οὐδετέρως δὲ Δίφιλος ἐν Ἀδελφοῖς εἴρηκεν

e ὦ τοιχωρύχον
ἐκεῖνο καὶ τῶν δυναμένων λαγύνιον
ἔχον βαδίζειν εἰς τὰ γεύμαθ' ὑπὸ μάλης,
καὶ τοῦτο πωλεῖν, μέχρι ἄν, ὥσπερ ἐν ἐράνῳ,
εἷς λοιπὸς ᾖ κάπηλος ἠδικημένος
ὑπ' οἰνοπώλου.

τὸ δ' ἐν Γηρυονηίδι Στησιχόρου 'ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον' τὴν τῶν τριῶν γενῶν ἀμφιβολίαν ἔχει. Ἐρατοσθένης δέ φησι λέγεσθαι τὴν πέτασον καὶ τὴν στάμνον ὑπό τινων.

101. τὸ δὲ σκύφος ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς σκαφίδος. καὶ τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμοίως ἀγγεῖον ξύλινον στρογγύ-
f λον, γάλα καὶ ὀρὸν δεχόμενον, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται

ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.

εἰ μὴ σκύφος οἷον σκύθος τις, διὰ τὸ τοὺς Σκύθας

διὸ καὶ Σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγό-

εἰ μὴ σκύφος οἷον σκύθος τις, διὰ τὸ τοὺς Σκύθας περαιτέρω τοῦ δέοντος μεθύσκεσθαι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ περὶ μέθης καὶ τὸ μεθύσαι σκυθίσαι φησί· συγγενὲς γὰρ εἶναι τῷ φ τὸ θ. ὕστερον δὲ 500 κατὰ μίμησιν εἰργάσαντο κεραμέους τε καὶ ἀργυροῦς σκύφους. ὧν πρῶτοι μὲν ἐγένοντο καὶ κλέος ἔλαβον οἱ βοιώτιοι λεγόμενοι, χρησαμένου διὰ τὰς στρατείας πρώτου Ἡρακλέους τῷ γένει· διὸ καὶ ἡρακλεωτικοὶ πρός τινων καλοῦνται. ἔχουσι μέντοι πρὸς τοὺς ἄλλους διαφοράν· ἔπεστι γὰρ ἐπὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς ὁ λεγόμενος ἡράκλειος δεσμός. μνημονεύει δὲ τῶν βοιωτικῶν σκύφων Βακχυλίδης ἐν τούτοις, ποιούμενος τὸν λόγον πρὸς τοὺς Διοσκόρους, καλῶν αὐτοὺς b ἐπὶ ξένια

οὐ βοῶν πάρεστι σώματ' οὔτε χρυσὸς
οὔτε πορφύρεοι τάπητες, ἀλλὰ θυμὸς εὐμενὴς
μοῦσά τε γλυκεῖα καὶ βοιωτίοισιν
ἐν σκύφοισιν οἶνος ἡδύς.

διήνεγκαν δὲ μετὰ τοὺς βοιωτίους οἱ ῥοδιακοὶ λεγόμενοι, Δαμοκράτους δημιουργήσαντος. τρίτοι δ' εἰσὶν οἱ συρακόσιοι. καλεῖται δ' ὁ σκύφος ὑπὸ Ἠπειρωτῶν, ὥς φησι Σέλευκος, λυρτός, ὑπὸ δὲ Μηθυμναίων, ὡς Παρμένων φησὶν ἐν τῷ περὶ διαλέκτων, σκύθος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Δερκυλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος Σκύφος, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν τῇ ὀκτωκαιδε- c κάτῃ λέγων οὕτως 'Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ Θίβρωνος Δερκυλίδαν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀκούοντες ὅτι πάντα πράττειν εἰώθασιν οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου. διόπερ Δερκυλίδαν ἔπεμψαν, ἥκιστα νομίζοντες ἐξαπατηθήσεσθαι· ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ λακωνικὸν οὐδ' ἁπλοῦν ἔχων, ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ θηριῶδες.

διὸ καὶ Σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον.'

d 102. ΤΑΒΑΙΤΑΣ. Ἀμύντας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν τῆς Ἀσίας σταθμῶν περὶ τοῦ ἀερομέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος γράφει οὕτως 'σὺν τοῖς φύλλοις δρέποντες συντιθέασιν εἰς παλάθης συριακῆς τρόπον πλάττοντες, οἳ δὲ σφαίρας ποιοῦντες. καὶ ἐπειδὰν μέλλωσι προσφέρεσθαι, ἀποκλάσαντες ἀπ' αὐτῶν ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρίοις, οὓς καλοῦσι ταβαίτας, προβρέχουσι καὶ διηθήσαντες πίνουσι. καὶ ἔστιν ὅμοιον ὡς ἄν τις μέλι πίνοι διείς, τοῦτο δὲ καὶ πολὺ ἥδιον.'

ΤΡΑΓΕΛΑΦΟΣ. οὕτω τινὰ καλεῖται ποτήρια, ὧν e μνημονεύει Ἄλεξις μὲν ἐν Κονιάτῃ

κυμβία
φιάλαι τραγέλαφοι κύλικες.

Εὔβουλος δ' ἐν Κατακολλωμένῳ

ἀλλ' εἰσὶ φιάλαι πέντε, τραγέλαφοι δύο.

Μένανδρος δ' ἐν Ἁλιεῖ φησί 'τραγέλαφοι λαβρώνιοι.' Ἀντιφάνης Χρυσίδι

τῷ σατραποπλούτῳ δ', ὥς λέγουσι, νυμφίῳ,
κεκτημένῳ τάλαντα παῖδας ἐπιτρόπους
ζεύγη καμήλους στρώματ' ἀργυρώματα
φιάλας τριήρεις τραγελάφους καρχήσια
f γαυλοὺς ὁλοχρύσους. Β. πλοῖα; Α. τοὺς κάδους
μὲν οὖν
καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ προγάστορες.

ΤΡΙΗΡΗΣ. ὅτι καὶ τριήρης εἶδος ἐκπώματος Ἐπίνικος ἐν Ὑποβαλλομέναις δεδήλωκε. προείρηται δὲ τὸ μαρτύριον.

ΥΣΤΙΑΚΟΝ. ποτήριον ποιόν. Ῥίνθων ἐν Ἡρακλεῖ

ἐν ὑστιακῷ τε καθαρὸν ἐλατῆρα . .
καθαρῶν τ' ἀλήτων κἀλφίτων ἀπερρόφεις.

416 ΙΑ
103. ΦΙΑΛΗ. Ὅμηρος μέν, ὅταν λέγῃ
ΙΑ 417
χαία. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτω Μασσαλιῆται τιθέασι

103. ΦΙΑΛΗ. Ὅμηρος μέν, ὅταν λέγῃ

ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε,

καί 'χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημόν,' οὐ τὸ πο- 501
τήριον λέγει, ἀλλὰ χαλκίον τι ἐκπέταλον λεβητῶδες,
ἴσως δύο ὦτα ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Παρ-
θένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἀμφίθετον ἀκούει τὴν
ἀπύθμενον φιάλην. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν
τῷ περὶ τοῦ κρατῆρος ῥησειδίῳ τὴν κατὰ τὸν πυθ-
μένα μὴ δυναμένην τίθεσθαι καὶ ἐρείδεσθαι, ἀλλὰ
κατὰ τὸ στόμα. τινὲς δέ φασιν, ὃν τρόπον ἀμφιφο-
ρεὺς λέγεται ὁ ἀμφοτέρωθεν κατὰ τὰ ὦτα δυνάμενος
φέρεσθαι, οὕτω καὶ ἀμφίθετον φιάλην. Ἀρίσταρχος b
δὲ τὴν δυναμένην ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τίθε-
σθαι, κατὰ τὸν πυθμένα καὶ κατὰ τὸ στόμα. Διονύ-
σιος δ' ὁ Θρᾷξ τὴν στρογγύλην, τὴν ἀμφιθέουσαν
κυκλοτερεῖ τῷ σχήματι. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεα-
νός 'ἡ μὲν φιάλη (φησὶ) κατ' ἀντιστοιχίαν ἐστὶ
πιάλη, ἡ τὸ πιεῖν ἅλις ἔχουσα· μείζων γὰρ τοῦ πο-
τηρίου. ἡ δὲ [ἀμφίθετος καὶ] ἀπύρωτος ἡ ψυχρή-
λατος, ἡ ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθεμένη· καθότι καὶ λέ-
βητα καλεῖ ὁ ποιητὴς τὸν μὲν ἐμπυριβήτην, τὸν δὲ c
ἄπυρον·

κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα.

τὸν δεχόμενον ἴσως ὕδωρ ψυχρόν, ὥστε καὶ τὴν φιά-
λην εἶναι χαλκείῳ προσεοικυῖαν ἐκπετάλῳ δεχομένην
ψυχρὸν ὕδωρ. τὴν δ' ἀμφίθετον πότερα δύο βάσεις
ἔχειν δεῖ νομίζειν ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἢ τὸ μὲν ἀμφὶ
σημαίνει τὸ περί, τοῦτο δ' αὖ τὸ περιττόν; ὥστε λέ-
γεσθαι τὴν περιττῶς πεποιημένην ἀμφίθετον, ἐπεὶ
τὸ ποιῆσαι θεῖναι πρὸς τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο. δύνα-
ται δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τὸν πυθμένα καὶ τὸ στόμα τιθεμένη· d
ἡ δὲ τοιαύτη θέσις τῶν φιαλῶν ἰωνική ἐστι καὶ ἀρ-

χαία. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτω Μασσαλιῆται τιθέασι
τὰς φιάλας ἐπὶ πρόσωπον.'

104. Κρατίνου δ' εἰπόντος ἐν Δραπέτισι

δέχεσθε φιάλας τάσδε βαλανειομφάλους,

Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ περὶ κωμῳδίας τὴν
λέξιν ἀγνοεῖν φησὶ Λυκόφρονα· τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ
ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι· εἰς
δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀρρύθμως παίζονται. Ἀπίων δὲ καὶ
e Διόδωρός φησι, φιάλαι ποιαί, ὧν ὁ ὀμφαλὸς παρα-
πλήσιος ἠθμῷ. ὁ δὲ Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς
περὶ Κρατίνου 'βαλανειόμφαλοι (φησὶ) λέγονται, ὅτι
οἱ ὀμφαλοὶ αὐτῶν καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι ὅμοιοί
εἰσιν.' καὶ Δίδυμος δὲ τὰ αὐτὰ εἰπὼν παρατίθεται
Λυκόφρονος οὕτως ἔχοντα 'ἀπὸ τῶν ὀμφαλῶν τῶν ἐν
ταῖς γυναικείαις πυέλοις, ὅθεν τοῖς σκαφίοις ἀρύ-
ουσι.' Τίμαρχος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθέ-
νους Ἑρμοῦ 'πεπαῖχθαί τις ἂν οἰηθείη (φησὶ) τὴν
f λέξιν, διότι τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυ-
κλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει
κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν.' Ἴων
δ' ἐν Ὀμφάλῃ

ἴτ' ἐκφορεῖτε παρθένοι
κύπελλα καὶ μεσομφάλους
φιάλας.

οὕτω δ' εἴρηκε τὰς βαλανειομφάλους, ὧν Κρατῖνος
μνημονεύει

δέχεσθε φιάλας τάσδε βαλανειομφάλους.

καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Ἀλθαίᾳ ἔφη

502 λαβοῦσα πλήρη χρυσέαν μεσόμφαλον
φιάλην. Τελέστης δ' ἄκατον ὠνόμαζέ νιν.

ὡς τοῦ Τελέστου ἄκατον τὴν φιάλην εἰρηκότος. Φε-

ρεκράτης δὲ ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένους Πέρσας φησί

στεφάνους τε πᾶσι κὠμφαλωτὰς χρυσίδας.

105. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς μὲν ἀργυρᾶς φιάλας ἀργυρίδας λέγουσι, χρυσίδας δὲ τὰς χρυσᾶς. τῆς δὲ ἀργυρίδος φιάλης Φερεκράτης μὲν ἐν Πέρσαις οὕτως b μνημονεύει

οὗτος σὺ ποῖ τὴν ἀργυρίδα τηνδὶ φέρεις;

χρυσίδος δὲ Κρατῖνος ἐν Νόμοις

χρυσίδι σπένδων κέκραγε, τοῖς ὄφεσι πιεῖν δίδου.

καὶ Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψι

χρυσίδ' οἴνου πανσέληνον ἐκπιὼν ὑφείλετο.

ἐκαλεῖτο δέ τις καὶ βαλανωτὴ φιάλη, ἧς τῷ πυθμένι χρυσοῖ ὑπέκειντο ἀστράγαλοι. Σῆμος δὲ ἐν Δήλῳ ἀνακεῖσθαί φησι χαλκοῦν φοίνικα, Ναξίων ἀνάθημα, καὶ καρυωτὰς φιάλας χρυσᾶς. Ἀναξανδρίδης δὲ φιάλας Ἄρεος καλεῖ τὰ ποτήρια ταῦτα. Αἰολεῖς δὲ τὴν φιάλην ἀρακὶν καλοῦσι.

106. ΦΘΟΙΣ. πλατεῖαι φιάλαι ὀμφαλωτοί. Εὔπολις 'σὺν φθοῖσι προπεπωκώς.' ἔδει δὲ ὀξύνεσθαι, ὡς Καρσί παισί φθειρσί.

ΦΙΛΟΤΗΣΙΑ. κύλιξ τις, ἣν κατὰ φιλίαν προὔπινον, ὥς φησι Πάμφιλος. Δημοσθένης δέ φησι 'καὶ φιλοτησίαν προὔπινεν.' Ἄλεξις

φιλοτησίαν σοι τήνδ' ἐγὼ
ἰδίᾳ τε καὶ κοινῇ κύλικα προπίομαι.

ἐκαλεῖτο δὲ καὶ τὸ ἑταιρικὸν συνευωχούμενον φιλοτήσιον. Ἀριστοφάνης 'ἑπτάπους γοῦν ἡ σκιά 'στὶν ἡ 'πὶ τὸ δεῖπνον· ὡς ἤδη καλεῖ μ' ὁ χορὸς ὁ φιλοτήσιος.' διὰ δὲ τὴν τοιαύτην πρόποσιν ἐκαλεῖτο καὶ κύλιξ φιλοτησία, ὡς ἐν Λυσιστράτῃ

δέσποινα πειθοῖ καὶ κύλιξ φιλοτησία.

ΧΟΝΝΟΙ. παρὰ Γορτυνίοις ποτηρίου εἶδος ὅμοιον θηρικλείῳ χάλκεον, ὃ δίδοσθαι τῷ ἁρπασθέντι ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ φησιν Ἑρμῶναξ.

ΧΑΛΚΙΔΙΚΑ ποτήρια. ἴσως ἀπὸ τῆς Χαλκίδος τῆς Θρᾳκικῆς, εὐδοκιμοῦντα.

107. ΧΥΤΡΙΔΕΣ . . καὶ ὅ γε Ἄλεξις ἐν Ὑποβολιμαίῳ

ἐγὼ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως τέτταρα
χυτρίδι' ἀκράτου τῆς τ' ἀδελφῆς προσλαβὼν
τῆς τοῦ βασιλέως ταῦτ', ἀπνευστί τ' ἐκπιὼν
ὡς ἄν τις ἥδιστ' ἴσον ἴσῳ κεκραμένον,
c καὶ τῆς ὁμονοίας, διὰ τί νῦν μὴ κωμάσω
ἄνευ λυχνούχου πρὸς τὸ τηλικοῦτο φῶς;

Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι Ἀργείους καὶ Αἰγινήτας ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς τὰς θυσίας, μηδὲ κέραμον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόθι [νόμον] εἶναι πίνειν. καὶ Μελέαγρος δ' ὁ κυνικὸς ἐν τῷ Συμποσίῳ οὑτωσὶ γράφει 'κἀν τοσούτῳ πρόποσιν αὐτῷ βαρεῖαν διέδωκε, χυτρίδια βαθέα δώδεκα.'

108. ΨΥΓΕΥΣ ἢ ΨΥΚΤΗΡ. Πλάτων Συμποσίῳ
d 'ἀλλὰ φέρε, παῖ, φάναι τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα. τοῦτον οὖν ἐμπλησάμενον πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν.' . . . 'παραμηκύνειν ἐγχειροῦντος τοῦ Ἀρχεβούλου, εὐκαιρότατα προχέων ὁ παῖς τοῦ οἰναρίου ἀνατρέπει τὸν ψυκτῆρα.' Ἄλεξις Εἰσοικιζομένῳ φησί 'τρικότυλον ψυγέα.' Διώξιππος Φιλαργύρῳ

παρ' Ὀλυμπίχου δὲ θηρικλείους ἔλαβεν ἕξ,
ἔπειτα τοὺς δύο ψυγέας.

Μένανδρος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Χαλκεῖα φησί e

τοῦτο δὴ τὸ νῦν ἔθος,
ἄκρατον, ἐβόων· τὴν μεγάλην· ψυκτῆρά τις
προὔπινεν αὐτοῖς, ἀθλίους ἀπολλύων.

Ἐπιγένης δ' ἐν Ἡρωίνῃ καταλέγων πολλὰ ποτήρια καὶ τοῦ ψυγέως οὕτως μνημονεύει

τὴν θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ ῥοδιακὰ
κόμισον λαβὼν τοὺς παῖδας. εἶτ' οἴσεις μόνος
ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία.

Στράττις Ψυχασταῖς

ὃ δέ τις ψυκτῆρ', ὃ δέ τις κύαθον
χαλκοῦν κλέψας ἀπορῶν κεῖται,
κοτύλη δ' ἀνὰ χοίνικα μάττει.

Ἄλεξις δ' ἐν Ἱππίσκῳ ψυκτηρίδιον καλεῖ διὰ τούτων f

ἀπήντων τῷ ξένῳ,
εἰς τὴν κατάλυσιν ἦγον, ἦν δ' αἴθων ἀνήρ.
τοῖς παισί τ' εἶπα, δύο γὰρ ἦγον οἴκοθεν,
τἀκπώματ' εἰς τὸ φανερὸν ἐκνενιτρωμένα
θεῖναι. κύαθος δ' ἦν ἀργυροῦς, τἀκπώματα
ἦγεν δύο δραχμάς, κυμβίον δὲ τέτταρας
ἴσως ἑτέρας, ψυκτηρίδιον δὲ δύ' ὀβολούς, 503
Φιλιππίδου λεπτότερον.

109. Ἡρακλέων δὲ ὁ Ἐφέσιος 'ὃν ἡμεῖς (φησὶ) ψυγέα καλοῦμεν, ψυκτηρίαν τινὲς ὀνομάζουσιν.' τοὺς δ' Ἀττικοὺς καὶ κωμῳδεῖν τὸν ψυγέα ὡς ξενικὸν ὄνομα. Εὔφρων ἐν Ἀποδιδούσῃ

ἐπὰν δὲ καλέσῃ ψυγέα τὴν ψυκτηρίαν,
τὸ τευτλίον δὲ σεῦτλα, φακέα τὴν φακῆν,
τί δεῖ ποιεῖν; σὺ γὰρ εἶπον. Β. ὥσπερ χρυσίου
φωνῆς ἀπότισον. Πυργόθεμι, καταλλαγήν. b

Ἀντιφάνης Ἱππεῦσι

πῶς οὖν διαιτώμεσθα; Β. τὸ μὲν ἐφίππιον
στρῶμ' ἐστὶν ἡμῖν, ὁ δὲ καλὸς πῖλος καλὸς
ψυκτήρ. τί βούλει; πάντ' Ἀμαλθείας κέρας.

ἐν δὲ τῇ Καρίνῃ σαφῶς δηλοῦται ὅτι τούτῳ ἐχρῶντο οἰνοχοοῦντες κυάθῳ. εἰπὼν γάρ

τρίποδα καὶ κάδον
παραθέμενος ψυκτῆρά τ' οἴνου . . .
μεθύσκεται.

c ἐν τοῖς ἑξῆς ποιεῖ αὐτὸν λέγοντα

ἔσται πότος
σφοδρότερος. οὐκοῦν, εἰ φράσαι τις, οὐκ ἔτι
ἔξεστι κυαθίζειν γάρ,
τὸν δὲ κάδον ἔξω καὶ τὸ ποτήριον λαβὼν
ἀπόφερε τἄλλα πάντα.

Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων τὸν ψυγέα, φησίν, ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι δῖνον. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς καλεῖσθαί φησι ψυκτήρια καὶ τοὺς ἀλσώδεις καὶ συσκίους τόπους τοὺς τοῖς θεοῖς ἀνειμένους, ἐν οἷς ἔστιν ἀναψῦξαι. Αἰσχύλος Νεανίσκοις

αὔρας ὑποσκίοισιν ἐν ψυκτηρίοις.

d Εὐριπίδης Φαέθοντι

ψυκτήρια
δένδρων φίλαισιν ὠλέναισι δέξεται.

καὶ ὁ τὸν Αἰγίμιον δὲ ποιήσας, εἴθ' Ἡσίοδός ἐστιν ἢ Κέρκωψ ὁ Μιλήσιος,

ἔνθα ποτ' ἔσται ἐμὸν ψυκτήριον, ὄρχαμε λαῶν.

110. ΩιΔΟΣ. οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ ποτήριον, φησὶ Τρύφων ἐν τοῖς Ὀνοματικοῖς, τὸ ἐπὶ τῷ σκολίῳ διδόμενον, ὡς Ἀντιφάνης παρίστησιν ἐν Διπλασίοις

τί οὖν ἐνέσται τοῖς θεοῖσιν; Β. οὐδὲ ἕν,
e ἂν μὴ κεράσῃ τις. Α. ἔχε τὸν ᾠδόν, λάμβανε.

ἔπειτα μηδὲν τῶν ἀπηρχαιωμένων
τούτων περάνῃς, τὸν Τελαμῶνα, μηδὲ τὸν
Παιῶνα μηδ' Ἁρμόδιον.

ΩιΟΣΚΥΦΙΑ. περὶ τῆς ἰδέας τῶν ποτηρίων Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς νεστορίδος φησὶν ὅτι δύο πυθμένας ἔχει, ἕνα μὲν τὸν κατὰ τὸ κύτος αὐτῷ συγκεχαλκευμένον, ἕτερον δὲ τὸν προσθετόν, ἀπ' ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δὲ εἰς πλατύτερον, f
ἐφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον.

ΩιΟΝ. Δείνων ἐν τρίτῳ Περσικῶν φησὶν οὕτως 'ἔστι δὲ ποτίβαζις, ἄρτος κρίθινος καὶ πύρινος ὀπτός, καὶ κυπαρίσσου στέφανος, καὶ οἶνος κεκραμένος ἐν ᾠῷ χρυσῷ, οὗ αὐτὸς βασιλεὺς πίνει.'

111. τοσαῦτα εἰπὼν ὁ Πλούταρχος καὶ ὑπὸ πάντων κροταλισθεὶς ᾔτησε φιάλην, ἀφ' ἧς σπείσας ταῖς Μούσαις καὶ τῇ τούτων Μνημοσύνῃ μητρὶ προὔπινε πᾶσι φιλοτησίαν ἐπειπών 'φιάλαν ὡς εἴ τις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλὼν ἔνδον ἀμπέλου καχλάζοισαν δρόσῳ 504
δωρήσεται' οὐ μόνον νεανίᾳ γαμβρῷ προπίνων ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς φιλτάτοις, ἔδωκε τῷ παιδὶ περισοβεῖν ἐν κύκλῳ κελεύσας, τὸ κύκλῳ πίνειν τοῦτ' εἶναι λέγων, παρατιθέμενος Μενάνδρου ἐκ Περινθίας

οὐδεμίαν ἡ γραῦς ὅλως
κύλικα παρῆκεν, ἀλλὰ πίνει τὴν κύκλῳ.

καὶ πάλιν ἐκ Θεοφορουμένης

παῖ, ταχὺ τὸ πρῶτον περισόβει ποτήριον
αὐτοῖς ἀκράτου.

καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Κρήσσαις b

τὰ δ' ἄλλα χαῖρε κύλικος ἑρπούσης κύκλῳ.

αἰτοῦντος δὲ τοῦ γραμματικοῦ Λεωνίδου μεῖζον ποτήριον καὶ εἰπόντος, κρατηρίζωμεν ἄνδρες φίλοι (οὕτως δὲ τοὺς πότους Λυσανίας φησὶν ὁ Κυρηναῖος

Ἡρόδωρον εἰρηκέναι ἐν τούτοις 'ἐπεὶ δὲ θύσαντες πρὸς δεῖπνον καὶ κρατῆρας καὶ εὐχὰς καὶ παιῶνας ἐτράποντο.' καὶ ὁ τοὺς μίμους δὲ πεποιηκώς, οὓς ἀεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρίς φησι τὸν σοφὸν Πλάτωνα, λέγει που κἠκεκρατηρίχημες ἀντὶ τοῦ πεπώ-
c κειμεν), ἀλλὰ μήν, πρὸς θεῶν, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οὐ δεόντως ἐκ μεγάλων πίνετε ποτηρίων, τὸν ἥδιστον καὶ χαριέστατον Ξενοφῶντα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὃς ἐν τῷ Συμποσίῳ φησίν 'ὁ δ' αὖ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ πίνειν μέν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐμοὶ πάνυ δοκεῖ. τῷ γὰρ ὄντι ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς τὰς μὲν λύπας ὥσπερ ὁ μανδραγόρας ἀνθρώπους κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύνας ὥσπερ ἔλαιον φλόγα ἐγείρει. δοκεῖ μέντοι μοι καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα ταὐτὰ πάσχειν ἅπερ καὶ τὰ τῶν ἐν γῇ φυομένων. καὶ γὰρ
d ἐκεῖνα, ὅταν μὲν ὁ θεὸς αὐτὰ ἄγαν ἀθρόως ποτίζῃ, οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι οὐδὲ ταῖς ὥραις διαπλοῦσθαι· ὅταν δὲ ὅσῳ ἥδεται τοσοῦτο πίνῃ, καὶ μάλα ὀρθά τε αὔξεται καὶ θάλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὴν καρπογονίαν. οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς, ἢν μὲν ἀθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα, ταχὺ ἡμῶν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδ' ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν δυνησόμεθα· ἢν δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι μικρὰ ἐπι-
e ψακάζωσιν, ἵνα καὶ ἐγὼ γοργιείοισι ῥήμασιν εἴπω, οὕτως οὐ βιαζόμενοι μεθύειν ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα.'

112. εἰς ταῦτά τις ἀποβλέπων τὰ τοῦ καλοῦ Ξενοφῶντος ἐπιγινώσκειν δυνήσεται ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαμπρότατος Πλάτων ζηλοτυπίαν. ἢ τάχα φιλονείκως εἶχον ἀρχῆθεν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι, αἰσθόμενοι τῆς ἰδίας ἑκάτερος ἀρετῆς, καὶ ἴσως καὶ περὶ πρωτείων διεφέροντο· οὐ μόνον ἐξ ὧν περὶ

Κύρου εἰρήκασι τεκμαιρομένοις ἡμῖν, ἀλλὰ κἀκ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων. συμπόσια μὲν γὰρ γεγράφασιν ἀμφότεροι, καὶ ἐν αὐτοῖς ὃ μὲν τὰς αὐλητρίδας ἐκβάλλει ὃ δὲ εἰσάγει, καὶ ὃ μέν, ὡς πρόκειται, παραι- f τεῖται πίνειν μεγάλοις ποτηρίοις ὃ δὲ τὸν Σωκράτην παράγει τῷ ψυκτῆρι πίνοντα μέχρι τῆς ἕω. κἀν τῷ περὶ ψυχῆς δὲ ὁ Πλάτων καταλεγόμενος ἕκαστον τῶν παρατυχόντων οὐδὲ κατὰ μικρὸν τοῦ Ξενοφῶντος μέμνηται. καὶ περὶ τοῦ Κύρου οὖν ὃ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια, ὁ δὲ Πλάτων ὥσπερ ἐναντιούμενος ἐν τρίτῳ Νόμων φησί 505 ʽμαντεύομαι δὲ περὶ Κύρου τὰ μὲν ἄλλα στρατηγὸν αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπονον, παιδείας δ᾽ ὀρθῆς οὐδὲ ἧφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίᾳ δ᾽ οὐδ᾽ ἥτινι οὖν προσεσχηκέναι. ἔοικε δ᾽ ἐκ νέου στρατεύεσθαι, παραδοὺς τε τοὺς παῖδας ταῖς γυναιξὶ τρέφειν.᾽ πάλιν ὁ μὲν Ξενοφῶν συναναβὰς Κύρῳ εἰς Πέρσας μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς τὴν προδοσίαν τοῦ Θεσσαλοῦ Μένωνος, ὅτι αὐτὸς αἴτιος ἐγένετο τοῖς περὶ Κλέαρχον τῆς ἀπωλείας τῆς ὑπὸ Τισσαφέρνου γενομένης, καὶ οἷός τις ἦν τὸν τρόπον, ὡς b χαλεπός, ὡς ἀσελγής, διηγησαμένου ὁ καλὸς Πλάτων μονονουχὶ εἰπὼν ʽοὐκ ἔστ᾽ ἔτυμος λόγος οὗτος,᾽ ἐγκώμια αὐτοῦ διεξέρχεται ὁ τοὺς ἄλλους ἁπαξαπλῶς κακολογήσας, ἐν μὲν τῇ Πολιτείᾳ Ὅμηρον ἐκβάλλων καὶ τὴν μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς δὲ τοὺς διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ᾽ αὐτὸς εὑρετής ἐστιν. πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦθ᾽ εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήιος Ἀλεξαμενός, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ καὶ Σωτίων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ποιητῶν c οὕτως γράφει ʽοὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ

μιμήσεις, ἢ τοὺς Ἀλεξαμενοῦ τοῦ Τηίου τοὺς προτέρους γραφέντας τῶν σωκρατικῶν διαλόγων.᾽ ἄντικρυς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Ἀλεξαμενόν. διαβάλλει δὲ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον τὸν Καλχηδόνιον, σοφιστὴν ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. d ἔτι δὲ Ἱππίαν καὶ Γοργίαν καὶ Παρμενίδην καὶ ἐνὶ διαλόγῳ τῷ Πρωταγόρᾳ πολλούς, ὁ τοιαῦτα ἐν τῇ Πολιτείᾳ εἰπὼν ʽὅταν, οἶμαι, δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων τύχῃ καὶ ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ.᾽

113. λέγεται δὲ ὡς καὶ ὁ Γοργίας αὐτὸς ἀναγνοὺς τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ διάλογον πρὸς τοὺς συνήθεις ἔφη, ὡς καλῶς οἶδε Πλάτων ἰαμβίζειν. Ἕρμιππος δὲ ἐν τῷ περὶ Γοργίου ʽὡς ἐπεδήμησε (φησὶ) ταῖς Ἀθήναις Γοργίας μετὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐν Δελφοῖς ἑαυτοῦ χρυσῆς εἰκόνος, εἰπόντος τοῦ e Πλάτωνος ὅτε εἶδεν αὐτόν, ἥκει ἡμῖν ὁ καλός τε καὶ χρυσοῦς Γοργίας· ἔφη ὁ Γοργίας, ἦ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι καὶ νέον τοῦτον Ἀρχίλοχον ἐνηνόχασιν.᾽ ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος διάλογον πρὸς τοὺς παρόντας εἶπεν ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε [παρὰ Πλάτωνος]. ταὐτά φασι καὶ Φαίδωνα εἰπεῖν ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς. διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη

ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων ὁ πεπλασμένα θαύματα εἰδώς.

f Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ, οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους. τὸ δὲ πάντων σχετλιώτερον, καὶ τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς κατεπειγούσης χρείας ὅτι παιδικὰ γεγόνοι τοῦ Παρμενί-

δου Ζήνων ὁ πολίτης αὐτοῦ. ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον οὐ μόνον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἢ πού γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγονέναι. ἀλλὰ μὴν οὐ δύνανται Πάραλος καὶ Ξάνθιππος οἱ Περικλέους υἱοὶ τελευτήσαντες τῷ λοιμῷ Πρωταγόρᾳ διαλέγεσθαι, ὅτε δεύτερον [506] ἐπεδήμησε ταῖς Ἀθήναις, οἱ πέμπτῳ ἔτει πρότερον τελευτήσαντες. πολλὰ δ' ἔστι καὶ ἄλλα λέγειν περὶ αὐτοῦ καὶ δεικνύναι ὡς ἔπλαττε τοὺς διαλόγους.

114. ὅτι δὲ καὶ δυσμενὴς ἦν πρὸς ἅπαντας δῆλον καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἴωνι ἐπιγραφομένῳ. ἐν ᾧ πρῶτον μὲν κακολογεῖ πάντας τοὺς ποιητάς, ἔπειτα καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου προαγομένους, Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον κἀπολλόδωρον τὸν Κυζικηνόν, ἔτι δὲ τὸν Κλαζομένιον Ἡρακλείδην. ἐν δὲ τῷ Μένωνι καὶ τοὺς μεγίστους παρ' Ἀθηναίοις γενομένους Ἀριστείδην καὶ Θεμιστοκλέα· Μένωνα δὲ ἐπαινεῖ τὸν τοὺς Ἕλληνας [b] προδόντα. ἐν δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ καὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διονυσόδωρον προπηλακίζων καὶ καλῶν ὀψιμαθεῖς ἔτι δὲ ἐριστὰς ὀνομάζων, ὀνειδίζει αὐτοῖς καὶ τὴν ἐκ Χίου τῆς πατρίδος φυγήν, ἀφ' ἧς ἐν Θουρίοις κατῳκίσθησαν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἀνδρείας Μελησίαν τὸν Θουκυδίδου τοῦ ἀντιπολιτευσαμένου Περικλεῖ καὶ Λυσίμαχον τὸν Ἀριστείδου τοῦ δικαίου, τῆς τῶν πατέρων ἀρετῆς ἀναξίους εἶναι φάσκων. [c] ἃ δὲ περὶ Ἀλκιβιάδου εἴρηκεν ἐν τῷ Συμποσίῳ οὐδ' εἰς φῶς λέγεσθαί ἐστιν ἄξιον ἔν τε τῷ προτέρῳ τῶν εἰς αὐτὸν διαλόγων· ὁ γὰρ δεύτερος ὑπό τινων Ξενοφῶντος εἶναι λέγεται, ὡς καὶ ἡ Ἀλκυὼν Λέοντος τοῦ ἀκαδημιακοῦ, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεύς. τὰ μὲν οὖν κατ' Ἀλκιβιάδου λεχθέντα σιωπῶ· ὅτι δὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰκαῖον εἴρηκε κριτὴν [ἔτι πρόκωπον], Λακεδαιμονίους δὲ ἐπαινῶν ἐπαινεῖ καὶ τοὺς

πάντων Ἑλλήνων ἐχθροὺς Πέρσας, καὶ τὸν ἀδελφὸν
[d] δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου Κλεινίαν μαινόμενον [τε] ἀποφαίνει καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἠλιθίους, Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον, καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον εὐπρόσωπον μὲν εἶναι δεῖν δ' αὐτὸν ἀποδύσαντας θεωρεῖν· ὀφθήσεται γάρ, φησί, περίβλεπτον ἀξίωμα περικείμενος κάλλους οὐκ ἀληθινοῦ.

115. ἐν δὲ τῷ Κίμωνι οὐδὲ τῆς Θεμιστοκλέους φείδεται κακηγορίας, οὐδὲ τῆς Περικλέους καὶ Μυρωνίδου, ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Κίμωνος. καὶ ὁ Κρίτων δ' αὐτοῦ Σοφοκλέους περιέχει καταδρομήν. ὁ δὲ Γοργίας οὐ μόνον ἀφ' οὗ τοὐπίγραμμα, ἀλλὰ καὶ
[e] Ἀρχελάου τοῦ Μακεδονίας βασιλέως· ὃν οὐ μόνον ἐπονείδιστον γένος ἔχειν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀπέκτεινε τὸν δεσπότην. οὗτος δ' ἐστὶ Πλάτων, ὃν Σπεύσιππός φησι φίλτατον ὄντα Ἀρχελάῳ Φιλίππῳ τῆς βασιλείας αἴτιον γενέσθαι. γράφει γοῦν Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτως 'Σπεύσιππος πυνθανόμενος Φίλιππον βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον 'ὥσπερ ἀγνοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Φίλιππος διὰ Πλάτωνος ἔσχεν. Εὐφραῖον
[f] γὰρ ἀπέστειλε τὸν Ὠρείτην πρὸς Περδίκκαν Πλάτων, ὃς ἔπεισεν ἀπομερίσαι τινὰ χώραν Φιλίππῳ. διατρέφων δ' ἐνταῦθα δύναμιν, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας, ἐξ ἑτοίμου δυνάμεως ὑπαρχούσης ἐπέπεσε τοῖς πράγμασι.' τοῦτο δ' εἴπερ οὕτως ἀληθείας ἔχει θεὸς ἂν εἰδείη. ὁ δὲ καλὸς αὐτοῦ Πρωταγόρας πρὸς τῷ καταδρομὴν ἔχειν πολλῶν ποιητῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν ἐκθεατριζόμενον ἔχει καὶ τὸν Καλλίου βίον μᾶλλον τῶν Εὐπόλιδος Κολάκων. ἐν δὲ τῷ Μενεξένῳ οὐ μόνον Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος χλευάζεται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥαμνού-

σιος Ἀντιφῶν καὶ ὁ μουσικὸς Λάμπρος. ἐπιλίποι δ' ἄν με ἡ ἡμέρα, εἰ πάντας ἐθελήσαιμι ἐπελθεῖν τοὺς 507 κακῶς ἀκούσαντας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ. ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀντισθένη ἐπαινῶ. καὶ γὰρ οὗτος πολλοὺς εἰπὼν κακῶς οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος ἀπέσχετο, ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν φορτικῶς Σάθωνα τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν.

116. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων γράφει καὶ ταῦτα 'μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτὴν ἐπὶ πλεῖον τῶν συνήθων ἀθυμούντων ἔν τινι συνουσίᾳ Πλάτων συμπαρὼν λαβὼν τὸ ποτήριον b παρεκάλει μὴ ἀθυμεῖν αὐτούς, ὡς ἱκανὸς αὐτὸς εἴη ἡγεῖσθαι τῆς σχολῆς, καὶ προέπιεν Ἀπολλοδώρῳ. καὶ ὃς εἶπεν, ἥδιον ἂν παρὰ Σωκράτους τὴν τοῦ φαρμάκου κύλικα εἰλήφειν ἢ παρὰ σοῦ τὴν τοῦ οἴνου πρόποσιν. ἐδόκει γὰρ Πλάτων φθονερὸς εἶναι καὶ κατὰ τὸ ἦθος οὐδαμῶς εὐδοκιμεῖν. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἔσκωπτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας· ἅπαξ μὲν τῶν ῥυάκων χάριν, ὅτε καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ Διονυσίῳ συγγενόμενος ἐκινδύνευσε, δὶς δὲ πρὸς τὸν νεώτερον Διονύσιον. c Αἰσχίνου τε πένητος ὄντος καὶ μαθητὴν ἕνα ἔχοντος Ξενοκράτην, τοῦτον περιέσπασε. καὶ Φαίδωνι δὲ τὴν τῆς δουλείας ἐφιστὰς δίκην ἐφωράθη· καὶ τὸ καθόλου πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπεφύκει μητρυιᾶς ἔχων διάθεσιν. διόπερ Σωκράτης οὐκ ἀηδῶς περὶ αὐτοῦ στοχαζόμενος ἐνύπνιον ἔφησεν ἑορακέναι πλειόνων παρόντων. δοκεῖν γὰρ ἔφη τὸν Πλάτωνα κορώνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἀναπηδήσαντα τὸ φαλακρόν μου κατασκαριφᾶν καὶ κρώζειν περιβλέπουσαν. δοκῶ οὖν σε, ὦ Πλάτων, πολλὰ κατὰ d

τῆς ἐμῆς ψεύδεσθαι κεφαλῆς. ἦν δὲ ὁ Πλάτων πρὸς τῇ κακοηθείᾳ καὶ φιλόδοξος, ὅστις ἔφησεν, ἔσχατον τὸν τῆς δόξης χιτῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμεθα, ἐν διαθήκαις, ἐν ἐκκομιδαῖς, ἐν τάφοις· ὥς φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. καὶ τὸ πόλιν δὲ θελῆσαι κτίσαι καὶ τὸ νομοθετῆσαι τίς οὐ φήσει πάθος εἶναι φιλοδοξίας; δῆλον δέ ἐστι τοῦτο ἐξ ὧν ἐν τῷ Τιμαίῳ λέγει 'πέπονθά τι πάθος πρὸς e τὴν πολιτείαν, ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν, οὕτω κἀγὼ τοὺς πολίτας οὓς διαγράφω.'

117. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς διαλόγοις αὐτοῦ λελεγμένων τί ἂν καὶ λέγοι τις; ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἡ διαπλαττομένη ἀθάνατος ὑπ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος παρὰ πρώτῳ εἴρηται Ὁμήρῳ. οὗτος γὰρ εἶπεν ὡς ἡ τοῦ Πατρόκλου ψυχὴ

ἀϊδόσδε κατῆλθεν,
ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.

εἰ δ' οὖν καὶ Πλάτωνος φήσειέ τις εἶναι τὸν λόγον, f οὐχ ὁρῶ τίν' ἐσχήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ ὠφέλειαν. ἐὰν γὰρ καὶ συγχωρήσῃ τις μεθίστασθαι τὰς τῶν τετελευτηκότων ψυχὰς εἰς ἄλλας φύσεις καὶ πρὸς τὸν μετεωρότερον καὶ καθαρώτερον ἀνέρχεσθαι τόπον, ἅτε κουφότητος μετεχούσας, τί πλέον ἡμῖν; ὧν γὰρ μήτ' ἀνάμνησίς ἐστιν οὗ ποτε ἦμεν μήτ' αἴσθησις εἰ καὶ τὸ σύνολον ἦμεν, τίς χάρις ταύτης τῆς ἀθανασίας; οἱ δὲ συντεθέντες ὑπ' αὐτοῦ νόμοι καὶ τούτων 508 ἔτι πρότερον ἡ πολιτεία τί πεποιήκασιν; καίτοι γ' ἔδει, καθάπερ τὸν Λυκοῦργον τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὸν Σόλωνα τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸν Ζάλευκον τοὺς Θουρίους, καὶ αὐτόν, εἴπερ ἦσαν χρήσιμοι, πεῖσαί τινας τῶν Ἑλλήνων αὐτοῖς χρήσασθαι. νόμος γάρ

ἐστιν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, λόγος ὡρισμένος καθ'

ὥσπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τυραννικοί

ἐστιν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, λόγος ὡρισμένος καθ'
ὁμολογίαν κοινὴν πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν
ἕκαστα. ὁ δὲ Πλάτων πῶς οὐκ ἄτοπος, τριῶν Ἀθη-
ναίων γενομένων νομοθετῶν τῶν γε δὴ γνωριζομέ-
νων, Δράκοντος καὶ Σόλωνος καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτω-
νος, τῶν μὲν τοῖς νόμοις ἐμμένειν τοὺς πολίτας, τῶν
δὲ τοῦ Πλάτωνος καὶ προσκαταγελᾶν; ὁ δ' αὐτὸς λό- b
γος καὶ περὶ τῆς πολιτείας· εἰ καὶ πασῶν εἴη αὕτη
βελτίων, μὴ πείθοι δ' ἡμᾶς, τί πλέον; ἔοικεν οὖν ὁ
Πλάτων οὐ τοῖς οὖσιν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νό-
μους ἀλλὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ διαπλαττομένοις, ὥστε
καὶ ζητεῖσθαι τοὺς χρησομένους. ἐχρῆν οὖν ἃ πείσει
λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ ταὐτὰ ποιεῖν
τοῖς εὐχομένοις ἀλλὰ τοῖς τῶν ἐνδεχομένων ἀντε-
χομένοις.

118. χωρὶς τοίνυν τούτων, εἴ τις διεξίοι τοὺς
Τιμαίους αὐτοῦ καὶ τοὺς Γοργίας καὶ τοὺς ἄλλους δὲ c
τοὺς τοιούτους διαλόγους, ἐν οἷς καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς
μαθήμασι διεξέρχεται καὶ περὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ
περὶ πλειόνων ἄλλων, οὐδ' ὣς διὰ ταῦτα θαυμαστέος
ἐστίν. ἔχει γάρ τις καὶ παρ' ἑτέρων ταῦτα λαβεῖν ἢ
βέλτιον λεχθέντα ἢ μὴ χεῖρον. καὶ γὰρ Θεόπομπος ὁ
Χῖος ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς 'τοὺς πολ-
λοὺς (φησὶ) τῶν διαλόγων αὐτοῦ ἀχρείους καὶ ψευ-
δεῖς ἄν τις εὕροι· ἀλλοτρίους δὲ τοὺς πλείους, ὄντας
ἐκ τῶν Ἀριστίππου διατριβῶν, ἐνίους δὲ κἀκ τῶν d
Ἀντισθένους, πολλοὺς δὲ κἀκ τῶν Βρύσωνος τοῦ
Ἡρακλεώτου.' ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον, ἅπερ
ἐπαγγέλλεται καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν ἐκ τῶν ἐκείνου λό-
γων, [ὅπερ] οὐχ εὑρίσκομεν· ἀλλὰ συμπόσια μὲν καὶ
λόγους ὑπὲρ ἔρωτος εἰρημένους καὶ μάλ' ἀπρεπεῖς,
οὓς καταφρονῶν τῶν ἀναγνωσομένων συνέθηκεν,

ὥσπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τυραννικοί
τινες καὶ διάβολοι γενόμενοι.

119. Εὐφραῖος μὲν γὰρ παρὰ Περδίκκᾳ τῷ βα-
e σιλεῖ διατρίβων ἐν Μακεδονίᾳ οὐχ ἧττον αὐτοῦ ἐβα-
σίλευε, φαῦλος ὢν καὶ διάβολος. ὃς οὕτω ψυχρῶς
συνέταξε τὴν ἑταιρίαν τοῦ βασιλέως ὥστε οὐκ ἐξῆν
τοῦ συσσιτίου μετασχεῖν, εἰ μή τις ἐπίσταιτο τὸ γεω-
μετρεῖν ἢ τὸ φιλοσοφεῖν. ὅθεν Φιλίππου τὴν ἀρχὴν
παραλαβόντος Παρμενίων αὐτὸν ἐν Ὠρεῷ λαβὼν
ἀπέκτεινεν, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπο-
μνήμασιν. καὶ Κάλλιππος δὲ ὁ Ἀθηναῖος, μαθητὴς
καὶ αὐτὸς Πλάτωνος, ἑταῖρος Δίωνος καὶ συμμαθητὴς
f γενόμενος, καὶ συναποδημήσας αὐτῷ εἰς Συρακού-
σας, ὁρῶν ἤδη τὸν Δίωνα ἐξιδιοποιούμενον τὴν
μοναρχίαν ἀποκτείνας αὐτὸν καὶ αὐτὸς τυραννεῖν
ἐπιχειρήσας ἐπεσφάγη. Εὐάγων δ' ὁ Λαμψακηνός,
ὥς φασιν Εὐρύπυλος καὶ Δικαιοκλῆς ὁ Κνίδιος ἐν
εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ Διατριβῶν, ἔτι δὲ Δημοχάρης ὁ
ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Σοφοκλέους πρὸς Φίλωνα, δανεί-
σας τῇ πατρίδι ἀργύριον ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῇ ἀκροπόλει
καὶ ἀποστερήσας τυραννεῖν ἐβουλεύετο, ἕως συν-
δραμόντες ἐπ' αὐτὸν οἱ Λαμψακηνοὶ καὶ τὰ χρήματα
509 ἀποδόντες ἐξέβαλον. Τιμόλαος δ' ὁ Κυζικηνός, ὡς ὁ
αὐτὸς Δημοχάρης φησί, χρήματα καὶ σῖτον ἐπιδοὺς
τοῖς πολίταις, καὶ διὰ ταῦτα πιστευθεὶς εἶναι χρη-
στὸς παρὰ τοῖς Κυζικηνοῖς, μικρὸν ἐπισχὼν χρόνον
ἐπέθετο τῇ πολιτείᾳ δι' Ἀριδαίου. κριθεὶς δὲ καὶ
ἁλοὺς καὶ ἀδοξήσας ἐν μὲν τῇ πόλει ἐπέμενε παλαιὸς
καὶ γεγηρακώς, ἀτίμως δὲ καὶ ἀδόξως διαζῶν. τοι-
οῦτοι δ' εἰσὶ καὶ νῦν τῶν ἀκαδημιακῶν τινές, ἀνο-
σίως καὶ ἀδόξως βιοῦντες. χρημάτων γὰρ ἐξ ἀσεβείας
καὶ παρὰ φύσιν κυριεύσαντες διὰ γοητείαν νῦν εἰσὶ

περίβλεπτοι· ὥσπερ καὶ Χαίρων ὁ Πελληνεύς, ὃς οὐ b μόνον Πλάτωνι ἐσχόλακεν ἀλλὰ καὶ Ξενοκράτει. καὶ οὗτος οὖν τῆς πατρίδος πικρῶς τυραννήσας οὐ μόνον τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἐξήλασεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τούτων δούλοις τὰ κτήματα τῶν δεσποτῶν χαρισάμενος καὶ τὰς ἐκείνων γυναῖκας συνῴκισε πρὸς γάμου κοινωνίαν, ταῦτ' ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς καλῆς πολιτείας καὶ τῶν παρανόμων νόμων.

120. διὸ καὶ Ἔφιππος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Ναυαγῷ Πλάτωνά τε αὐτὸν καὶ τῶν γνωρίμων τινὰς κεκω- c μῴδηκεν ὡς καὶ ἐπ' ἀργυρίῳ συκοφαντοῦντας, ἐμφαίνων ὅτι καὶ πολυτελῶς ἠσκοῦντο, καὶ ὅτι τῆς εὐμορφίας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀσελγῶν πλείονα πρόνοιαν ἐποιοῦντο. λέγει δὲ οὕτως

ἔπειτ' ἀναστὰς εὔστοχος νεανίας
τῶν ἐξ ἀκαδημείας τις ὑπὸ Πλάτωνα καὶ
βρυσωνοθρασυμαχειοληψικερμάτῳ
πληγεὶς ἀνάγκῃ, διψιλογομίσθῳ τέχνῃ
συνών τις, οὐκ ἄσκεπτα δυνάμενος λέγειν,
εὖ μὲν μαχαίρᾳ ξύστ' ἔχων τριχώματα,
εὖ δ' ὑποκαθιεὶς ἄτομα πώγωνος βάθη,
εὖ δ' ἐν πεδίλῳ πόδα τιθεὶς ὑποξύλῳ . . .
κνήμης ἱμάντων ἰσομέτροις ἑλίγμασιν,
ὄγκῳ τε χλανίδος εὖ τεθωρακισμένος,
σχῆμ' ἀξιόχρεων ἐπικαθεὶς βακτηρίᾳ
ἀλλότριον οὐκ οἰκεῖον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
ἔλεξεν ‘ἄνδρες τῆς Ἀθηναίων χθονός.’

μέχρι τούτων ἡμῖν πεπεραιώσθω καὶ ἥδε ἡ συναγωγή, φίλτατε Τιμόκρατες. ἑξῆς δὲ ἐροῦμεν περὶ τῶν ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων.

ΙΒ

510 Ἄνθρωπος εἶναί μοι Κυρηναῖος δοκεῖς, κατὰ τὸν Ἀλέξιδος Τυνδάρεων, ἑταῖρε Τιμόκρατες·

κἀκεῖ γὰρ ἄν τις ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἕνα καλῇ,
πάρεισιν ὀκτωκαίδεκ' ἄλλοι καὶ δέκα
ἅρματα συνωρίδες τε πεντεκαίδεκα,
τούτοις δὲ δεῖ σε τἀπιτήδει' ἐμβαλεῖν·
ὥστ' ἦν κράτιστον μηδὲ καλέσαι μηδ' ἕνα.

κἀμοὶ δ' ἦν κράτιστον σιωπᾶν καὶ μὴ ἐπὶ τοσούτοις b προειρημένοις ἕτερα προστιθέναι· ἀλλ' ἐπεὶ πάνυ λιπαρῶς ἡμᾶς ἀπαιτεῖς καὶ τὸν περὶ τῶν ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων λόγον καὶ τῆς τούτων ἡδυπαθείας.

2. ἡ γὰρ ἀπόλαυσις δήπου μετ' ἐπιθυμίας πρῶτον, ἔπειτα μεθ' ἡδονῆς. καίτοι Σοφοκλῆς γ' ὁ ποιητής, τῶν ἀπολαυστικῶν γε εἷς ὤν, ἵνα μὴ κατηγορῇ τοῦ γήρως, εἰς σωφροσύνην ἔθετο τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ τὴν περὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις, φήσας ἄσμενος ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥσπερ τινὸς δεσπότου. ἐγὼ δέ φημι καὶ τὴν τοῦ Πάριδος κρίσιν c ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων πεποιῆσθαι ἡδονῆς πρὸς ἀρετὴν οὖσαν σύγκρισιν. προκριθείσης γοῦν τῆς Ἀφροδίτης, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἡδονή, πάντα συνεταράχθη. καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ καλὸς ἡμῶν Ξενοφῶν τὸν περὶ τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν ἀρετὴν μῦθον ἐντεῦθεν πεπλακέναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἐμπεδοκλέα

οὐδέ τις ἦν κείνοισιν Ἄρης θεὸς οὐδὲ Κυδοιμός,
d οὐδὲ Ζεὺς βασιλεὺς οὐδὲ Κρόνος οὐδὲ Ποσειδῶν,
ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια . . .
τὴν οἵ γ' εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκοντο,

γραπτοῖς τε ζῴοισι μύροισί τε δαιδαλεόδμοις,
σμύρνης τ' ἀκρήτου θυσίαις λιβάνου τε θυώδους,
ξανθῶν τε σπονδὰς μελίτων ῥίπτοντες ἐς οὖδας.

καὶ Μένανδρος δ' ἐν Κιθαριστῇ περί τινος μουσικευομένου λέγων φησί

φιλόμουσον εἶναι αὐτὸν πάνυ 511
ἀκούσματ' εἰς τρυφήν τε παιδεύεσθ' ἀεί.

3. καίτοι τινές φασι κατὰ φύσιν εἶναι τὴν ἡδονὴν ἐκ τοῦ πάντα ζῷα δεδουλῶσθαι ταύτῃ, ὥσπερ οὐχὶ καὶ δειλίας καὶ φόβου καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων κοινῶς μὲν ἐν ἅπασιν ὄντων, παρὰ δὲ τοῖς λογισμῷ χρωμένοις ἀποδοκιμαζομένων. τὸ οὖν ἡδονὰς διώκειν προπετῶς λύπας ἐστὶ θηρεύειν. διόπερ Ὅμηρος ἐπονείδιστον βουλόμενος ποιῆσαι τὴν ἡδονὴν καὶ τῶν θεῶν φησι τοὺς μεγίστους οὐδὲν ὑπὸ τῆς σφετέρας ὠφελεῖσθαι δυνάμεως, ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλά- b πτεσθαι προενεχθέντας ὑπ' αὐτῆς. ὅσα μὲν γὰρ ἀγρυπνῶν ὁ Ζεὺς ἐφρόντιζεν ὑπὲρ τῶν Τρώων, ταῦτ' ἀπώλεσε μεθ' ἡμέραν ὑφ' ἡδονῆς κρατηθείς. καὶ ὁ Ἄρης ἀλκιμώτατος ὢν ὑπὸ τοῦ ἀσθενεστάτου Ἡφαίστου συνεποδίσθη, καὶ ὦφλεν αἰσχύνην καὶ ζημίαν ἐκδοὺς ἑαυτὸν ἔρωσιν ἀλογίστοις. φησὶ γοῦν πρὸς τοὺς θεούς, ὅτ' ἦλθον αὐτὸν θεασόμενοι δεδεμένον,

οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, c
ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι· τὸ καὶ ζωάγρι' ὀφέλλει.

οὐδεὶς δὲ λέγει τὸν Ἀριστείδου βίον ἡδύν, ἀλλὰ τὸν Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου καὶ τὸν Σαρδαναπάλλου. καίτοι κατά γε τὴν δόξαν, φησὶν ἐν τῷ περὶ

ἡδονῆς Θεόφραστος, οὐχ ὁμοίως λαμπρός ἐστιν· ἀλλ' οὐκ ἐτρύφησεν ὥσπερ ἐκεῖνοι. οὐδὲ τὸν Ἀγησιλάου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως· ἀλλὰ μᾶλλον, εἰ ἔτυχε, τὸν Ἀνάνιος, οὕτως ἀοράτου κατὰ δόξαν ὄντος. οὐδὲ d τὸν τῶν ἡμιθέων τῶν ἐπὶ Τροίας, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὸν τῶν νῦν. καὶ τοῦτ' εἰκότως. ὁ μὲν γὰρ ἀκατάσκευος καὶ καθάπερ ἀνεύρετος ἦν οὔτ' ἐπιμιξίας οὔσης οὔτε τῶν τεχνῶν διηκριβωμένων, ὁ δὲ πᾶσιν ἐξηρτυμένος πρὸς ῥᾳστώνην καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαγωγάς.

4. Πλάτων δὲ ἐν τῷ Φιλήβῳ φησίν 'ἡδονὴ μὲν γὰρ ἁπάντων ἀλαζονίστατον. ὡς δὲ λόγος, καὶ ἐν e ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἃ δὴ μέγιστα δοκοῦσιν εἶναι, καὶ τὸ ἐπιορκεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὥσπερ καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν οὐδὲ τὸν λογισμὸν κεκτημένων.' ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ τῆς Πολιτείας ὁ αὐτὸς Πλάτων πρότερος ὑπέδειξε τὸ ὑπὸ τῶν ἐπικουρείων θρυλούμενον, ὅτι τῶν ἐπιθυμιῶν αἳ μέν εἰσι φυσικαὶ μὲν οὐκ ἀναγκαῖαι δέ, αἳ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτ' ἀναγκαῖαι, γράφων οὕτως 'ἆρ' οὖν οὐχὶ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρι ὑγιείας καὶ εὐεξίας καὶ αὐ- f τοῦ σίτου καὶ ὄψου ἀναγκαῖος ἂν εἴη; ἡ μέν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ᾗ τε ὠφέλιμος ᾗ τε παῦσαι πεινῶντας δυνατή. Ναί. Ἡ δὲ ὄψου, εἴ πῃ τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται. Πάνυ μὲν οὖν. Τί δαί; ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων 512 πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν, ἆρά γε ὀρθῶς καὶ ἀναγκαία ἂν καλοῖτο; Ὀρθότατα μὲν οὖν.'

5. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς

τάδε λέγει 'οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν ἀγαθῶν ὄντες κύριοι καὶ πάντων εἰληφότες πεῖραν τὴν ἡδονὴν προκρίνουσι, μεγαλοψυχοτέρας ποιούσης τῆς ἡδονῆς τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις. ἅπαντες γοῦν οἱ τὴν ἡδονὴν τιμῶντες καὶ τρυφᾶν προῃρημένοι μεγαλόψυχοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἰσιν, ὡς Πέρσαι καὶ Μῆδοι. μάλιστα γὰρ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἡδονὴν οὗτοι καὶ τὸ τρυφᾶν τιμῶσιν ἀνδρειότατοι καὶ μεγαλοψυχότατοι τῶν βαρβάρων ὄντες. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἥδεσθαι καὶ τὸ τρυφᾶν ἐλευθέρων· ἀνίησι γὰρ τὰς ψυχὰς καὶ αὔξει· τὸ δὲ πονεῖν δούλων καὶ ταπεινῶν· διὸ καὶ συστέλλονται οὗτοι τὰς φύσεις. καὶ ἡ Ἀθηναίων πόλις ἕως ἐτρύφα μεγίστη τε ἦν καὶ μεγαλοψυχοτάτους ἔτρεφεν ἄνδρας. ἁλουργῆ μὲν γὰρ ἠμπίσχοντο ἱμάτια, ποικίλους δ' ὑπέδυνον χιτῶνας, κορύμβους δ' ἀναδούμενοι τῶν τριχῶν χρυσοῦς τέττιγας περὶ τὸ μέτωπον καὶ τὰς κόμας ἐφόρουν· ὀκλαδίας τε αὐτοῖς δίφρους ἔφερον οἱ παῖδες, ἵνα μὴ καθίζοιεν ὡς ἔτυχεν. καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι, οἱ τὴν ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες μάχην καὶ μόνοι τὴν τῆς Ἀσίας ἁπάσης δύναμιν χειρωσάμενοι. καὶ οἱ φρονιμώτατοι δέ, φησί, καὶ μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἔχοντες μέγιστον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν εἶναι νομίζουσι. Σιμωνίδης μὲν οὑτωσὶ λέγων

> τίς γὰρ ἁδονᾶς ἄτερ θνατῶν βίος ποθεινὸς, ἢ ποία τυραννίς;
> τᾶς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζαλωτὸς αἰών.

Πίνδαρος παραινῶν Ἱέρωνι τῷ Συρακοσίων ἄρχοντι

> μηδὲ μαύρου (φησὶ) τέρψιν ἐν βίῳ· πολύ τοι
> φέρτιστον ἀνδρὶ τερπνὸς αἰών.

καὶ Ὅμηρος δὲ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὸ εὐφραίνεσθαι

τέλος φησὶν εἶναι χαριέστατον, ὅταν δαιτυμόνες μὲν ἀοιδοῦ ἀκουάζωνται, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι. τοὺς δὲ θεούς φησιν εἶναι ῥεῖα ζώοντας· τὸ δὲ ῥεῖα ἐστὶν ἀπόνως· ὥσπερ ἐνδεικνύμενος ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν κακῶν ἡ περὶ τὸ ζῆν ταλαιπωρία καὶ ὁ πόνος.'

e 6. διόπερ καὶ Μεγακλείδης ἐπιτιμᾷ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ποιηταῖς ὅσοι περὶ Ἡρακλέους εἰρήκασιν ὡς στρατοπέδων ἡγεῖτο καὶ πόλεις ᾕρει· ὃς μεθ' ἡδονῆς πλείστης τὸν μετ' ἀνθρώπων βίον διετέλεσε, πλείστας μὲν γυναῖκας γήμας, ἐκ πλείστων δὲ λάθρᾳ παρθένων παιδοποιησάμενος. εἴποι γὰρ ἄν τις πρὸς τοὺς οὐ ταῦτα παραδεχομένους, πόθεν ὦ οὗτοι τὴν περὶ τὰς ἐδωδὰς αὐτῷ σπουδὴν ἀνατίθετε; ἢ πόθεν παρῆλθεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ
f τῆς λοιβαίας κύλικος μηδὲν ὑπολείπεσθαι, εἰ μὴ τὰ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐδοκίμαζεν; ἢ διὰ τί τὰ θερμὰ λουτρὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῆς γῆς πάντες Ἡρακλέους φασὶν εἶναι ἱερά; ἢ διὰ τί τὰς μαλακὰς στρωμνὰς Ἡρακλέους κοίτας εἰώθασι καλεῖν, εἰ κατεφρόνει τῶν ἡδέως ζώντων; τοῦτον οὖν, φησίν, οἱ νέοι ποιηταὶ κατασκευάζουσιν ἐν λῃστοῦ σχήματι μόνον περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντῆν καὶ τόξα· καὶ
513 ταῦτα πλάσαι πρῶτον Στησίχορον τὸν Ἱμεραῖον. καὶ Ξάνθος δ' ὁ μελοποιὸς πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Στησίχορος μαρτυρεῖ, ὥς φησιν ὁ Μεγακλείδης, οὐ ταύτην αὐτῷ περιτίθησι τὴν στολὴν ἀλλὰ τὴν ὁμηρικήν. πολλὰ δὲ τῶν Ξάνθου παραπεποίηκεν ὁ Στησίχορος, ὥσπερ καὶ τὴν Ὀρέστειαν καλουμένην. Ἀντισθένης δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φάσκων προσέθηκε τὴν ἀμεταμέλητον.

7. ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ

γεγενῆσθαι Ἐπικούρῳ τῆς πολυθρυλήτου ἡδονῆς, ὅσπερ φησίν

οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι b
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος παρέχῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν.
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.

ὁ δὲ Μεγακλείδης φησὶ τὸν Ὀδυσσέα καθομιλοῦντα
τοὺς καιροὺς ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ὁμοήθης τοῖς Φαίαξιν
εἶναι τὸ ἁβροδίαιτον αὐτῶν ἀσπάζεσθαι, προπυθό- c
μενον τοῦ Ἀλκίνου

αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.

μόνως γὰρ οὕτως ᾠήθη ὧν ἤλπιζε μὴ διαμαρτεῖν. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παραινῶν Ἀμφιλόχῳ τῷ παιδί

ὦ τέκνον,
ποντίου θηρὸς πετραίου χρωτὶ μάλιστα νόον
προσφέρων πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει·
τῷ παρεόντι δ' ἐπαινήσαις ἑκὼν
ἄλλοτ' ἀλλοῖα φρόνει. d

ὁμοίως φησὶ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰφιγενείᾳ

νόει πρὸς ἀνδρὶ σῶμα πουλύπους ὅπως
πέτρᾳ τραπέσθαι γνησίου φρονήματος.

καὶ ὁ Θέογνις

πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου.

εἰσὶ δ' οἵ φασι ταύτης εἶναι τῆς γνώμης τὸν Ὅμηρον, προτάττοντα τοῦ σπουδαίου βίου πολλάκις τὸν καθ' ἡδονήν, λέγοντα

οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη

e νέκταρ ἐῳνοχόει, τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
δειδέχατ' ἀλλήλους.

καὶ ὁ Μενέλαος δὲ παρ' αὐτῷ φησίν

οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε.

καί

ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.

διόπερ καὶ Ὀδυσσεὺς τρυφὴν καὶ λαγνείαν τέλος τοῦ βίου παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τίθεται.

8. διαβόητοι δὲ ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάν-
f των ἀνθρώπων Πέρσαι. ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμα-
ζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δ' ἐν Ἐκβατάνοις. κλη-
θῆναι δὲ τὰ Σοῦσά φησιν Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης
διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου· σοῦσον γὰρ εἶναι τῇ
Ἑλλήνων φωνῇ τὸ κρίνον. ἐν Περσεπόλει δὲ διατρί-
βουσι φθινόπωρον καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λοιπὸν τοῦ
ἐνιαυτοῦ μέρος. καὶ οἱ Πάρθων δὲ βασιλεῖς ἐαρίζουσι
μὲν ἐν Ῥαγαῖς, χειμάζουσι δὲ ἐν Βαβυλῶνι . . . τὸ
514 λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ τὸ παράσημον δὲ ὃ ἐπε-
τίθεντο τῇ κεφαλῇ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς οὐδ'
αὐτὸ ἠρνεῖτο τὴν τῆς ἡδυπαθείας ἀπόλαυσιν. κατε-
σκευάζετο γάρ, ὥς φησι Δείνων, ἐκ σμύρνης καὶ τοῦ
καλουμένου λαβύζου. εὐώδης δ' ἐστὶν ἡ λάβυζος καὶ
πολυτιμότερον τῆς σμύρνης. ὁπότε δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ
ἅρματος κατίοι, φησί, βασιλεύς, οὔτε καθήλλετο ὀλί-
γου ὄντος ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους οὔτε διὰ χειρῶν
ἐρειδόμενος, ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρος ἐτίθετο,
καὶ τούτῳ ἐπιβαίνων κατῄει· καὶ ὁ βασιλέως διφρο-
b φόρος εἰς τοῦτο εἵπετο. φυλάσσουσί τε αὐτὸν καὶ
τριακόσιαι γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλεί-
δης ἐν πρώτῃ Περσικῶν. αὗται δὲ τὰς μὲν ἡμέρας
κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι, τῆς δὲ νυκτὸς

ᾄδουσαι καὶ ψάλλουσαι διατελοῦσι λύχνων καιομέ-
νων. χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς . . .
διὰ τῆς τῶν μηλοφόρων αὐλῆς. ἦσαν δὲ οὗτοι τῶν
δορυφόρων καὶ τῷ γένει πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν
στυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμόν,
ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν
ἀθανάτων καλουμένων. καὶ διῄει διὰ τῆς τούτων c
αὐλῆς πεζὸς ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων σαρδιανῶν,
ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς. ὅτε δὲ
εἰς τὴν ἐσχάτην αὐλὴν ἔλθοι, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἅρμα·
ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφ' ἵππου, πεζὸς δὲ οὐδέποτε ἑωράθη
ἔξω τῶν βασιλείων. εἰ δὲ ἐπὶ θήραν ἐξίοι, καὶ αἱ
παλλακίδες αὐτῷ συνεξῄεσαν. ὁ δὲ θρόνος ἐφ' ᾧ
ἐχρημάτιζε καθήμενος χρυσοῦς ἦν, ὃν περιειστήκε-
σαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ, ἐφ' ὧν
διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον πορφυροῦν.

9. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τετάρτῳ βίων προ- d
ειπὼν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύτην
πολλοὺς εὐνουχίσαιεν τῶν περικτιόνων, ἐπιφέρει καὶ
τὴν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλοφορίαν μὴ
μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν δορυ-
φορούντων τρυφῆς εἰς ὅσον ἦλθον ἀνανδρίας ὑπό-
μνημα. δύναται γάρ, ὡς ἔοικεν, ἡ παράκαιρος ἅμα
καὶ μάταιος αὐτῶν περὶ τὸν βίον τρυφὴ καὶ τοὺς ταῖς
λόγχαις καθωπλισμένους ἀγύρτας ἀποφαίνειν. καὶ
προελθὼν δὲ γράφει 'τοῖς γοῦν πορίσασί τι αὐτῷ ἡδὺ e
βρῶμα διδοὺς ἆθλα τοῦ πορισθέντος, οὐχ ἑτέραις
ἡδύνων ταῦτα τιμαῖς παρετίθει, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐ-
τὸς ἀπολαύειν αὐτῶν, νοῦν ἔχων· τοῦτο μὲν γάρ
ἐστιν ὁ λεγόμενος, οἶμαι, καὶ Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως
ἐγκέφαλος.' Χάρης δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ
τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν 'εἰς τοῦτο (φησὶν)

ἧκον τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὥστε ἔχεσθαι
τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεν-
τάκλινον, ἐν ᾧ χρυσίου πεντακισχίλια διὰ παντὸς
f ἔκειτο τάλαντα· καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο προσκεφάλαιον
βασιλικόν. καὶ πρὸς ποδῶν ἕτερον οἴκημα τρίκλινον,
οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου, καὶ προσηγο-
ρεύετο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ἦν δ' ἐν τῷ κοιτῶνι
καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης.'
τὴν δὲ ἄμπελον ταύτην Ἀμύντας φησὶν ἐν τοῖς
Σταθμοῖς καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων
ψήφων συντεθειμένους, οὐ μακράν τε ταύτης ἀνα-
515 κεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν, Θεοδώρου τοῦ Σαμίου
ποίημα.' Ἀγαθοκλῆς δ' ἐν τρίτῳ περὶ Κυζίκου ἐν
Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ.
εἶναι δὲ τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ μηδένα πί-
νειν ἀπ' αὐτοῦ ἢ μόνον βασιλέα καὶ τὸν πρεσβύτατον
αὐτοῦ τῶν παίδων· τῶν δ' ἄλλων ἐάν τις πίῃ, θά-
νατος ἡ ζημία.

10. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας 'ἐχρῶντο
(φησὶν) ἔτι τότε τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ καὶ τῇ Μή-
δων στολῇ καὶ ἁβρότητι. νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν
καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμένην, τὴν δὲ τῶν
b Μήδων μαλακίαν διασῴζονται. σαφηνίσαι δὲ βού-
λομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν. ἐκείνοις γὰρ πρῶτον
μὲν οὐκ ἔτι τὰς εὐνὰς μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑπο-
στόρνυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας
ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπε-
δον, ἀλλ' ὑπείκωσιν αἱ τάπιδες. καὶ μὴν τὰ πεττό-
μενα ἐπὶ τράπεζαν ὅσα τε πρότερον εὕρητο, οὐδὲν
αὐτῶν ἀφῄρηται, ἄλλα τε καινὰ ἀεὶ ἐπιμηχανῶνται,
καὶ ὄψα γε ὡσαύτως· καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφο-
c τέρων τούτων κέκτηνται. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ

μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας αὐτοὺς ἀρκεῖ ἐσκεπάσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρῖδας δασείας καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν. ἔν γε μὴν τῷ θέρει οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς οὔθ᾽ αἱ τῶν δένδρων οὔθ᾽ αἱ τῶν πετρῶν σκιαί, ἀλλ᾽ ἐν ταύταις ἑτέρας σκιάδας ἄνθρωποι μηχανώμενοι αὐτοῖς παρεστᾶσι.᾽ κἀν τοῖς ἑξῆς δέ φησι περὶ αὐτῶν οὑτωσί ‘νῦν δὲ στρώματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων ἢ ἐπὶ τῶν εὐνῶν· οὐ γὰρ τῆς ἱππείας οὕτως ὡς τοῦ μαλακῶς καθῆσθαι ἐπιμέλονται. καὶ τοὺς θυρωροὺς δὲ καὶ d τοὺς σιτοποιοὺς καὶ τοὺς ὀψοποιοὺς καὶ οἰνοχόους, καὶ παρατιθέντας καὶ ἀναιροῦντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ ἀνιστάντας, καὶ τοὺς κοσμητάς, οἳ ὑποχρίουσί τε καὶ ἐντρίβουσιν αὐτοὺς καὶ τἆλλα ῥυθμίζουσιν.’

11. Λυδοὶ δὲ εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς ὡς καὶ πρῶτοι γυναῖκας εὐνουχίσαι, ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδὸς ἢ ὁ τὰς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφώς, Διονύσιος ὁ Σκυτοβραχίων, ὡς Ἀρτέμων e φησὶν ὁ Κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ ἀναγωγῆς βιβλίων, ἀγνοῶν ὅτι Ἔφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς παλαιοτέρου ὄντος καὶ Ἡροδότῳ τὰς ἀφορμὰς δεδωκότος. ὁ δ᾽ οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν Ἀδραμύτην φησὶ τῶν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων. Κλέαρχος δ᾽ ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ βίων ‘Λυδοὶ (φησὶ) διὰ τρυφὴν παραδείσους κατασκευασάμενοι καὶ κηπαίους αὐτοὺς ποιήσαντες ἐσκιατροφοῦντο, τρυφερώτερον ἡγησάμενοι τὸ μηδ᾽ αὐτοῖς ὅλως ἐπιπίπτειν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγάς. καὶ τέλος πόρρω f προάγοντες ὕβρεως τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας καὶ παρθένους εἰς τὸν τόπον τὸν διὰ τὴν πρᾶξιν Ἁγνεῶνα

κληθέντα συνάγοντες ὕβριζον. καὶ τέλος τὰς ψυχὰς ἀποθηλυνθέντες ἠλλάξαντο τὸν τῶν γυναικῶν βίον διόπερ καὶ γυναῖκα τύραννον ὁ βίος εὕρετο αὐτοῖς μίαν τῶν ὑβρισθεισῶν, Ὀμφάλην· ἥτις πρώτη κατῆρξε μὲν τῆς εἰς Λυδοὺς πρεπούσης τιμωρίας. τὸ γὰρ ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ὑβριζομένους σημεῖόν 516 ἐστι βίας. οὖσα οὖν καὶ αὐτὴ ἀκόλαστος καὶ ἀμυνομένη τὰς γενομένας αὐτῇ πρότερον ὕβρεις τοῖς ἐν τῇ πόλει δούλοις τὰς τῶν δεσποτῶν παρθένους ἐξέδωκεν ἐν ᾧ τόπῳ πρὸς ἐκείνων ὑβρίσθη· εἰς τοῦτον οὖν συναθροίσασα μετ᾽ ἀνάγκης συγκατέκλεισε τοῖς δούλοις τὰς δεσποίνας. ὅθεν οἱ Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποκοριζόμενοι τὸν τόπον καλοῦσι [γυναικῶν ἀγῶνα] γλυκὺν ἀγκῶνα. οὐ μόνον δὲ Λυδῶν γυναῖκες ἄφετοι οὖσαι τοῖς ἐντυχοῦσιν, ἀλλὰ καὶ Λοκρῶν τῶν Ἐπιζεφυρίων, ἔτι δὲ τῶν περὶ Κύπρον, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν ἑταιρισμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας b ἀφοσιούντων, παλαιᾶς τινὸς ὕβρεως ἔοικεν εἶναι πρὸς ἀλήθειαν ὑπόμνημα καὶ τιμωρία. πρὸς ἣν εἷς τῶν Λυδῶν εὐγενὴς ἀνὴρ ὁρμήσας, καὶ τῇ παρ᾽ αὐτοῖς Μίδου βασιλείᾳ βαρυνθείς, τοῦ μὲν Μίδου ὑπ᾽ ἀνανδρίας καὶ τρυφῆς καὶ ἐν πορφύρᾳ κειμένου καὶ ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς ἱστοῖς συνταλασιουργοῦντος, Ὀμφάλης δὲ πάντας τοὺς συγκατακλιθέντας αὐτῇ ξενοκτονούσης, ἀμφοτέρους ἐκόλασε, τὸν μὲν ὑπ᾽ ἀπαιδευσίας κεκωφημένον τῶν ὤτων ἐξελκύσας, ὃς διὰ τὴν τοῦ φρονεῖν ἔνδειαν τοῦ πάντων c ἀναισθητοτάτου ζῴου τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχε· τὴν δὲ . . .

12. πρῶτοι δὲ Λυδοὶ καὶ τὴν καρύκην ἐξεῦρον· περὶ ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ συνθέντες εἰρήκασι, Γλαῦκός τε ὁ Λοκρὸς καὶ Μίθαικος καὶ Διονύσιος, Ἡρακλεῖδαί τε δύο γένος Συρακόσιοι, καὶ

τοὺς ἐν τῇ πόλει

Ἆγις καὶ Ἐπαίνετος καὶ Διονύσιος, ἔτι δὲ Ἡγήσιππος καὶ Ἐρασίστρατος καὶ Εὐθύδημος καὶ Κρίτων· πρὸς τούτοις δὲ Στέφανος, Ἀρχύτας, Ἀκέστιος, Ἀκεσίας, Διοκλῆς, Φιλιστίων. τοσούτους γὰρ οἶδα γράψαντας Ὀψαρτυτικά. καὶ κάνδαυλον δέ τινα ἔλεγον
οἱ Λυδοί, οὐχ ἕνα ἀλλὰ τρεῖς· οὕτως ἐξήσκηντο πρὸς d
τὰς ἡδυπαθείας. γίνεσθαι δ' αὐτόν φησιν ὁ Ταραντῖνος Ἡγήσιππος ἐξ ἑφθοῦ κρέως καὶ κνηστοῦ ἄρτου καὶ φρυγίου τυροῦ ἀνήθου τε καὶ ζωμοῦ πίονος. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἄλεξις ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις· μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ προσδιαλεγόμενος

ἔτι δέ σοι
παρὰ τοῦτο κάνδαυλόν τινα παραθήσομεν.
Β. κάνδαυλον; οὐκ ἐδήδοκ' οὐδ' ἀκήκοα
οὐδέποτε.
Α. θαυμαστὸν ἐμὸν εὕρημα πάνυ· πολὺν δ' ἐγὼ
ἐὰν παραθῶ σοι, προσκατέδει τοὺς δακτύλους e
σαυτῷ γε χαίρων. ἔρια μὲν ποιήσομεν
Β. ἄνθρωπε ποίει λευκὰ καὶ βλέπεις
Α. ἐπὰν ἀπὸ τῶν κοινῶν ταρίχους ἰχθύων,
κρεῶν βατάνιον . . . εὐθέως
δίπυρον παραθήσεις, ᾠὸν ἐπιτετμημένον,
πῦον, μέλιτος ὀξύβαφον, ἀπὸ ταγηνίων
τυροῦ τροφάλια χλωρὰ κυθνίου παρατεμών,
βοτρύδιόν τι, χόριον, ἐν ποτηρίῳ
γλυκύν· τὸ τοιοῦτον γὰρ ἀεί πως μέρος
ἐπιπαίζεται, κεφαλὴ δὲ δείπνου γίγνεται. f
Β. ἄνθρωπ', ἐπίπαιξε· μόνον ἀπαλλάγηθί μου.
[τοὺς σοὺς δὲ] κανδαύλους λέγων καὶ χόρια καὶ
βατάνια πᾶσαν [ἀφανιεῖς] τὴν ἡδονήν.

μνημονεύει τοῦ κανδαύλου καὶ Φιλήμων ἐν Παρεισιόντι οὕτως

τοὺς ἐν τῇ πόλει
μάρτυρας ἔχω γὰρ ὅτι μόνος φύσκην ποιῶ,
κάνδαυλον, ᾠά, θρῖον, ἐν στενῷ. τί γὰρ
τούτων διάπτωμ' ἐγένετ' ἢ ἁμάρτημά τι;

517 καὶ Νικόστρατος ἐν Μαγείρῳ

ὃς μέλανα ποιεῖν ζωμὸν οὐκ ἠπίστατο,
θρῖον δὲ καὶ κάνδαυλον.

καὶ Μένανδρος Τροφωνίῳ

ἰωνικὸς πλούταξ· ὑποστάσεις ποιῶ,
κάνδαυλον, ὑποβινητιῶντα βρώματα.

καὶ εἰς τοὺς πολέμους δὲ ἐξιόντες οἱ Λυδοὶ παρατάττονται μετὰ συρίγγων καὶ αὐλῶν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. καὶ Λακεδαιμόνιοι δὲ μετ' αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καθάπερ Κρῆτες μετὰ λύρας.

b 13. Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Παρασκευαστικοῖς εἰπὼν ὡς ὁ ἐν τῇ λιβανοφόρῳ χώρᾳ βασιλεὺς αὐτόνομός τέ ἐστι καὶ οὐδενὸς ὑπήκοος, γράφει καὶ ταῦτα· 'οὗτος δ' ὑπερβάλλει τῇ τρυφῇ καὶ ῥᾳθυμίᾳ. διατρίβει τε γὰρ ἀεὶ ἐν τοῖς βασιλείοις ἐν τρυφῇ καὶ δαπάνῃ τὸν βίον διάγων, καὶ πράττει οὐδὲ ἓν πρᾶγμα, οὐδὲ πολλοῖς πλησιάζει, ἀλλὰ δικαστὰς αὐτὸς ἀποδεικνύει· καὶ ἐάν τις αὐτοὺς ἡγῆται μὴ δικαίως
c δεδικακέναι, ἔστι θυρὶς ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ τῶν βασιλείων καὶ αὕτη ἁλύσει δέδεται. ὁ οὖν ἡγούμενος ἀδίκως δεδικάσθαι ἐπιλαμβάνεται τῆς ἁλύσεως καὶ ἕλκει τὴν θυρίδα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπειδὰν αἴσθηται εἰσκαλεῖ καὶ αὐτὸς δικάζει. καὶ ἐὰν φαίνωνται οἱ δικασταὶ ἀδίκως δικάσαντες, ἀποθνήσκουσιν, ἐὰν δὲ δικαίως, ὁ κινήσας τὴν θυρίδα ἀπόλλυται.' τὰ δ' ἀναλώματα λέγει τῆς ἡμέρας εἰς τὸν βασιλέα καὶ τὰς

περὶ αὐτὸν γυναῖκας καὶ φίλους γίνεσθαι τάλαντα πεντεκαίδεκα βαβυλώνια.

14. παρὰ δὲ Τυρρηνοῖς ἐκτόπως τρυφήσασιν ἱστο- (d) ρεῖ Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ ὅτι αἱ θεράπαιναι γυμναὶ τοῖς ἀνδράσι διακονοῦνται. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ νόμον εἶναί φησι παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς κοινὰς ὑπάρχειν τὰς γυναῖκας· ταύτας δὲ ἐπιμελεῖσθαι σφόδρα τῶν σωμάτων καὶ γυμνάζεσθαι πολλάκις καὶ μετ' ἀνδρῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἑαυτάς· οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι αὐταῖς φαίνεσθαι γυμναῖς. δειπνεῖν δὲ αὐτὰς οὐ παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ παρ' οἷς ἂν τύχωσι, καὶ τῶν παρόντων προπίνουσιν οἷς ἂν βουληθῶσιν. εἶναι δὲ (e) καὶ πιεῖν δεινὰς καὶ τὰς ὄψεις πάνυ καλάς. τρέφειν δὲ τοὺς Τυρρηνοὺς πάντα τὰ γινόμενα παιδία, οὐκ εἰδότας ὅτου πατρός ἐστιν ἕκαστον. ζῶσι δὲ καὶ οὗτοι τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θρεψαμένοις, πότους τὰ πολλὰ ποιούμενοι καὶ πλησιάζοντες ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις. οὐδὲν δ' αἰσχρόν ἐστι Τυρρηνοῖς οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τι ποιοῦντας, ἀλλ' οὐδὲ πάσχοντας φαίνεσθαι. ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῖς ἐστί. καὶ τοσούτου δέουσιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν ὥστε καὶ λέγουσιν, ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζηται, ζητῇ δέ τις αὐτόν, ὅτι πάσχει τὸ καὶ (f) τό, προσαγορεύσαντες αἰσχρῶς τὸ πρᾶγμα. ἐπειδὰν δὲ συνουσιάζωσι καθ' ἑταιρίας ἢ κατὰ συγγενείας, ποιοῦσιν οὕτως. πρῶτον μέν, ὅταν παύσωνται πίνοντες καὶ μέλλωσι καθεύδειν, εἰσάγουσι παρ' αὐτοὺς οἱ διάκονοι τῶν λύχνων ἔτι καιομένων ὁτὲ μὲν ἑταίρας, ὁτὲ δὲ παῖδας πάνυ καλούς, ὁτὲ δὲ καὶ γυναῖκας· ὅταν δὲ τούτων ἀπολαύσωσιν, αὖθις αὐτοῖς [εἰσάγουσι] νεανίσκους ἀκμάζοντας, οἳ πλησιάζουσιν αὐτοῖς ἐκείνοις.

ἀφροδισιάζουσι δὲ καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας ὁτὲ μὲν ὁρῶντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας, αἳ πεπλεγμέναι εἰσὶν ἐκ 518 ῥάβδων, ἐπιβέβληται δ' ἄνωθεν ἱμάτια. καὶ πλησιάζουσι μὲν σφόδρα καὶ ταῖς γυναιξί, πολὺ [μᾶλλον] μέντοι γε χαίρουσι συνόντες τοῖς παισὶ καὶ τοῖς μειρακίοις. καὶ γὰρ γίνονται παρ' αὐτοῖς πάνυ καλοὶ τὰς ὄψεις, ἅτε τρυφερῶς διαιτώμενοι καὶ λεαινόμενοι τὰ σώματα. πάντες δὲ οἱ πρὸς ἑσπέραν οἰκοῦντες βάρβαροι πιττοῦνται καὶ ξυροῦνται τὰ σώματα· καὶ παρά γε τοῖς Τυρρηνοῖς ἐργαστήρια κατεσκεύασται πολλὰ καὶ τεχνῖται τούτου τοῦ πράγματός εἰσιν, (b) ὥσπερ παρ' ἡμῖν οἱ κουρεῖς. παρ' οὓς ὅταν εἰσέλθωσι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς πάντα τρόπον, οὐδὲν αἰσχυνόμενοι τοὺς ὁρῶντας οὐδὲ τοὺς παριόντας. χρῶνται δὲ τούτῳ τῷ νόμῳ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν τὴν Ἰταλίαν οἰκούντων, μαθόντες παρὰ Σαυνιτῶν καὶ Μεσσαπίων. ὑπὸ δὲ τῆς τρυφῆς οἱ Τυρρηνοί, ὡς Ἄλκιμος ἱστορεῖ, πρὸς αὐλὸν καὶ μάττουσι καὶ πυκτεύουσι καὶ μαστιγοῦσιν.'

(c) 15. διαβόητοι δέ εἰσιν ἐπὶ τρυφῇ καὶ αἱ τῶν Σικελῶν τράπεζαι, οἵτινες καὶ τὴν παρ' αὐτοῖς θάλατταν λέγουσιν εἶναι γλυκεῖαν, χαίροντες τοῖς ἐξ αὐτῆς γινομένοις ἐδέσμασιν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πέμπτῳ βίων. περὶ δὲ Συβαριτῶν τί δεῖ καὶ λέγειν; παρ' οἷς πρώτοις εἰσήχθησαν εἰς τὰ βαλανεῖα λουτροχόοι καὶ παραχύται πεπεδημένοι, τοῦ μὴ θᾶττον ἰέναι καὶ ὅπως μὴ σπεύδοντες κατακαίωσι τοὺς λουομένους. πρῶτοι δὲ Συβαρῖται καὶ τὰς ποιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐῶσιν ἐπιδημεῖν τῇ πόλει, οἷον χαλκέων καὶ (d) τεκτόνων καὶ τῶν ὁμοίων, ὅπως αὐτοῖς πανταχόθεν ἀθόρυβοι ὦσιν οἱ ὕπνοι. οὐκ ἐξῆν δ' οὐδ' ἀλε-

κτρυόνα ἐν τῇ πόλει τρέφεσθαι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐ-
τῶν Τίμαιος ὅτι ἀνὴρ Συβαρίτης εἰς ἀγρόν ποτε πο-
ρευόμενος ἔφη ἰδὼν τοὺς ἐργάτας σκάπτοντας αὐτὸς
ῥῆγμα λαβεῖν· πρὸς ὃν ἀποκρίνασθαί τινα τῶν ἀκου-
σάντων, αὐτὸς δὲ σοῦ διηγουμένου ἀκούων πεπό-
νηκα τὴν πλευράν. ἐν Κρότωνι δὲ σκάπτοντί τινι
τὴν τῶν ἀθλούντων κόνιν ἐπιστάντες τινὲς Συβαρι-
τῶν ἐθαύμαζον λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες πό-
λιν οἰκέτας μὴ κέκτηνται τοὺς σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν
παλαίστραν. ἄλλος δὲ Συβαρίτης παραγενόμενος εἰς c
Λακεδαίμονα καὶ κληθεὶς εἰς φιδίτιον, ἐπὶ τῶν ξύ-
λων κατακείμενος καὶ δειπνῶν μετ᾽ αὐτῶν, πρότερον
μὲν ἔφη καταπεπλῆχθαι τὴν τῶν Λακεδαιμονίων
πυνθανόμενος ἀνδρείαν, νῦν δὲ θεασάμενος νομίζειν
μηδὲν τῶν ἄλλων αὐτοὺς διαφέρειν. καὶ γὰρ τὸν
ἀνανδρότατον μᾶλλον ἂν ἑλέσθαι ἀποθανεῖν ἢ τοι-
οῦτον βίον ζῶντα καρτερεῖν.

16. ἔθος δὲ παρ᾽ αὐτοῖς καὶ τοὺς παῖδας μέχρι
τῆς τῶν ἐφήβων ἡλικίας ἁλουργίδας τε φορεῖν καὶ
πλοκαμῖδας ἀναδεδεμένους χρυσοφορεῖν. ἐπιχωριά-
ζειν δὲ παρ᾽ αὐτοῖς διὰ τὴν τρυφὴν ἀνθρωπάρια
μικρὰ [καὶ] τοὺς σκωπαίους, ὥς φησιν ὁ Τίμαιος, τοὺς f
καλουμένους παρά τισι στίλπωνας, καὶ κυνάρια μελι-
ταῖα, ἅπερ αὐτοῖς καὶ ἕπεσθαι εἰς τὰ γυμνάσια. πρὸς
οὓς καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις Μασσανάσσης ὁ τῶν
Μαυρουσίων βασιλεὺς ἀπεκρίνατο, ὥς φησι Πτολε-
μαῖος ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων, ζητοῦσι συνωνεῖσθαι
πιθήκους, ‘παρ᾽ ὑμῖν ὦ οὗτοι αἱ γυναῖκες οὐ τί-
κτουσι παιδία;’ παιδίοις γὰρ ἔχαιρεν ὁ Μασσανάσ-
σης καὶ εἶχε παρ᾽ αὐτῷ τρεφόμενα τῶν υἱῶν (πολλοὶ 519
δ᾽ ἦσαν) τὰ τέκνα καὶ τῶν θυγατέρων ὁμοίως. καὶ
πάντα ταῦτα αὐτὸς ἔτρεφε μέχρι τριῶν ἐτῶν, μεθ᾽ ἃ

ἀπέπεμπε πρὸς τοὺς γεγεννηκότας, παραγινομένων
ἄλλων. τὰ δὲ αὐτὰ ἔφη καὶ Εὔβουλος ὁ κωμικὸς ἐν
Χάρισιν οὕτως

καὶ γὰρ πόσῳ κάλλιον, ἱκετεύω, τρέφειν
ἄνθρωπον ἔστ᾽ ἄνθρωπον, ἂν ἔχῃ βίον,
ἢ χῆνα πλατυγίζοντα καὶ κεχηνότα,
ἢ στρουθὸν ἢ πίθηκον, ἐπίβουλον κακόν.

b καὶ Ἀθηνόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς
Ἀρχύταν φησὶ τὸν Ταραντῖνον, πολιτικὸν ἅμα καὶ
φιλόσοφον γενόμενον, πλείστους οἰκέτας ἔχοντα ἀεὶ
τούτων τοῖς παιδίοις παρὰ τὴν δίαιταν ἀφιεμένοις εἰς
τὸ συμπόσιον ἥδεσθαι. ἀλλ᾽ οἱ Συβαρῖται ἔχαιρον
τοῖς μελιταίοις κυνιδίοις καὶ ἀνθρώποις οὐκ ἀν-
θρώποις.

17. ἐφόρουν δ᾽ οἱ Συβαρῖται καὶ ἱμάτια μιλη-
σίων ἐρίων πεποιημένα· ἀφ᾽ ὧν δὴ καὶ αἱ φιλίαι ταῖς
πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τίμαιος ἱστορεῖ. ἠγάπων γὰρ
c τῶν μὲν ἐξ Ἰταλίας Τυρρηνούς, τῶν δ᾽ ἔξωθεν τοὺς
Ἴωνας, ὅτι τρυφῇ προσεῖχον. οἱ δ᾽ ἱππεῖς τῶν Συ-
βαριτῶν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους ὄντες ἐπόμπευον
ἔχοντες κροκωτοὺς ἐπὶ τοῖς θώραξι, καὶ τοῦ θέρους οἱ
νεώτεροι αὐτῶν εἰς τὰ τῶν νυμφῶν ἄντρα τῶν λου-
σιάδων ἀποδημοῦντες διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς.
οἱ δ᾽ εὔποροι αὐτῶν ὁπότε εἰς ἀγρὸν παραβάλλοιεν,
καίπερ ἐπὶ ζευγῶν πορευόμενοι τὴν ἡμερησίαν πο-
ρείαν ἐν τρισὶν ἡμέραις διήνυον. ἦσαν δέ τινες αὐ-
τοῖς καὶ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φερουσῶν ὁδῶν κατά-
d στεγοι. τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες
ἐγγὺς τῆς θαλάσσης, εἰς οὓς δι᾽ ὀχετῶν τῶν οἴνων
ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφειμένων τὸν μὲν ἔξω τῆς χώρας πι-
πράσκεσθαι, τὸν δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῖς πλοίοις δια-
κομίζεσθαι. ποιοῦνται δὲ καὶ δημοσίᾳ πολλὰς καὶ

πυκνὰς ἑστιάσεις καὶ τοὺς λαμπρῶς φιλοτιμηθέντας χρυσοῖς στεφάνοις τιμῶσι, καὶ τούτους ἀνακηρύττουσιν ἐν ταῖς δημοσίαις θυσίαις καὶ τοῖς ἀγῶσι, προσκηρύττοντες οὐκ εὔνοιαν ἀλλὰ τὴν εἰς τὰ δεῖπνα χορηγίαν· ἐν οἷς στεφανοῦσθαι καὶ τῶν μαγείρων e τοὺς ἄριστα τὰ παρατεθέντα διασκευάσαντας. παρὰ Συβαρίταις δ' εὑρέθησαν καὶ πύελοι, ἐν αἷς κατακείμενοι ἐπυριῶντο. πρῶτοι δὲ καὶ ἀμίδας ἐξεῦρον, ἃς εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια. καταγελῶντες δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐκ τῶν πατρίδων αὐτοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῷ γεγηρακέναι ἐπὶ ταῖς τῶν ποταμῶν γεφύραις.

18. δοκεῖ δὲ μετὰ τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν εἶναι ὅ τε τῆς χώρας, ἀλιμένου τῆς θαλάσσης παρηκούσης καὶ τῶν καρπῶν σχεδὸν ἁπάντων ὑπὸ τῶν πολιτῶν f καταναλισκομένων, ὅ τε τῆς πόλεως τόπος καὶ ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρησμὸς συμπαροξῦναι πάντας ἐκτρυφῆσαι καὶ ποιῆσαι ζῆσαι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκλελυμένως. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν κοίλῳ κειμένη τοῦ μὲν θέρους ἕωθέν τε καὶ πρὸς ἑσπέραν ψῦχος ὑπερβάλλον ἔχει, τὸ δὲ μέσον τῆς ἡμέρας καῦμα ἀνύποιστον· ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν ὑπειληφέναι πρὸς ὑγίειαν διαφέρειν τοὺς πότους· ὅθεν καὶ ῥηθῆναι ὅτι τὸν βουλό- 520 μενον ἐν Συβάρει μὴ πρὸ μοίρας ἀποθανεῖν, οὔτε δυόμενον οὔτε ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ὁρᾶν δεῖ. ἔπεμψαν δέ ποτε καὶ εἰς θεοῦ τοὺς χρησομένους, ὧν ἦν εἷς Ἄμυρις, πυνθανόμενοι μέχρι τίνος εὐδαιμονήσουσι. καὶ ἡ Πυθία ἔφη

εὐδαίμων, Συβαρῖτα, πανευδαίμων σὺ μὲν αἰεὶ
ἐν θαλίῃσιν ἔσῃ τιμῶν γένος αἰὲν ἐόντων.
εὖτ' ἂν δὲ πρότερον θνητὸν θεοῦ ἄνδρα σεβίσσῃς,
τηνίκα σοι πόλεμός τε καὶ ἔμφυλος στάσις ἥξει. b

τούτων ἀκούσαντες ἔδοξαν λέγειν αὐτοῖς τὸν θεὸν ὡς οὐδέποτε παύσαιντο τρυφῶντες· οὐδέποτε γὰρ τιμήσειν ἄνθρωπον μᾶλλον θεοῦ. ἐγένετο δ' οὖν αὐτοῖς τῆς τύχης ἡ μεταβολή, ἐπεί τις τῶν οἰκετῶν τινα μαστιγῶν καὶ τοῦτον καταφυγόντα εἰς τὰ ἱερὰ πάλιν ἐμαστίγου, ὡς δὲ τὸ τελευταῖον κατέδραμεν ἐπὶ τὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήματα, ἀφῆκεν αἰδεσθείς. c ἐξαναλώθησαν δὲ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἑαυτοὺς τρυφαῖς. καὶ ἡ πόλις δὲ πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας ἡμιλλᾶτο περὶ τρυφῆς. εἶτα μετ' οὐ πολὺ γινομένων αὐτοῖς σημείων πολλῶν καὶ ἀπωλείας, περὶ ἧς νῦν οὐ κατεπείγει λέγειν, διεφθάρησαν.

19. εἰς τηλικοῦτον δ' ἦσαν τρυφῆς ἐληλακότες, ὡς καὶ παρὰ τὰς εὐωχίας τοὺς ἵππους ἐθίσαι πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι. τοῦτ' οὖν εἰδότες οἱ Κροτωνιᾶται, ὅτε αὐτοῖς ἐπολέμουν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ d διὰ τῆς πολιτείας αὐτῶν, ἐνέδοσαν τοῖς ἵπποις τὸ ὀρχηστικὸν μέλος. συμπαρῆσαν γὰρ αὐτοῖς καὶ αὐληταὶ ἐν στρατιωτικῇ σκευῇ. καὶ ἅμα αὐλούντων ἀκούοντες οἱ ἵπποι οὐ μόνον διωρχήσαντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναβάτας ἔχοντες ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας. τὰ ὅμοια ἱστόρησε καὶ περὶ Καρδιανῶν ὁ Λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρῳ Ὥρων γράφων οὕτως 'Βισάλται ἐς Καρδίην ἐστρατεύσαντο καὶ ἐνίκησαν. ἡγεμὼν δὲ τῶν Βισαλτέων ἦν Ὄναρις. οὗτος δὲ παῖς e ἐὼν ἐν τῇ Καρδίῃ ἐπρήθη καί τινι Καρδιηνῷ δουλεύσας κορσωτεὺς ἐγένετο. Καρδιηνοῖσι δὲ λόγιον ἦν ὡς Βισάλται ἀπίξονται ἐπ' αὐτούς, καὶ πυκνὰ περὶ τούτου διελέγοντο ἐν τῷ κορσωτηρίῳ ἱζάνοντες. καὶ ἀποδρὰς ἐκ τῆς Καρδίης ἐς τὴν πατρίδα τοὺς Βισάλτας ἔστειλε ἐπὶ τοὺς Καρδιηνούς, ἀποδεχθεὶς ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν Βισαλτέων. οἱ δὲ Καρδιηνοὶ πάντες

τοὺς ἵππους ἐδίδαξαν ἐν τοῖσι συμποσίοισι ὀρχέεσθαι
ὑπὸ τῶν αὐλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἱστά-
μενοι τοῖσι προσθίοισι ὠρχέοντο ἐξεπιστάμενοι τὰ
αὐλήματα. ταῦτα ὦν ἐπιστάμενος Ὄναρις ἐκτήσατο
ἐκ τῆς Καρδίης αὐλητρίδα, καὶ ἀπικομένη ἡ αὐλητρὶς
ἐς τοὺς Βισάλτας ἐδίδαξε πολλοὺς αὐλητάς, μεθ' ὧν
δὴ καὶ στρατεύεται ἐπὶ τὴν Καρδίην. καὶ ἐπειδὴ ἡ
μάχη συνειστήκει, ἐκέλευσε αὐλέειν τὰ αὐλήματα.
ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιηνῶν ἐξεπισταίατο. καὶ ἐπεὶ
ἤκουσαν οἱ ἵπποι τοῦ αὐλοῦ, ἔστησαν ἐπὶ τῶν ὀπι-
σθίων ποδῶν καὶ πρὸς ὀρχησμὸν ἐτράποντο· τῶν δὲ
Καρδιηνῶν ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἵππῳ ἦν· καὶ οὕτως ἐνική-
θησαν.' Συβαριτῶν δέ τις εἰς Κρότωνά ποτε δια- 52
πλεῦσαι βουληθεὶς ἐκ τῆς Συβάρεως ἰδιόστολον
ἐναυλώσατο πλοῖον, ἐφ' ᾧ οὔτε ῥαντισθήσεται οὔτε
ἐμβήσεται ἕτερος καὶ [ἐφ' ᾧ] τὸν ἵππον ἀναλήψεται.
τοῦ δὲ τούτῳ συμφωνήσαντος ἐνεβίβασέ τε τὸν ἵππον
καὶ ὑποστορέσαι τῷ ζῴῳ ἐκέλευσεν. ἔπειτα τινὸς τῶν
προπεμπόντων ἐδεῖτο συμπλεῦσαι αὐτῷ, λέγων ὅτι
προδιεστειλάμην τῷ πορθμεῖ ἵνα παρὰ τὴν γῆν πλέῃ.
ὃ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι μόλις ἄν σου ὑπήκουσα, εἰ παρὰ
τὴν θάλασσαν ἔμελλες πεζεύειν καὶ μὴ παρὰ τὴν γῆν
πλεῖν.

20. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν
ἱστοριῶν, εἰπὼν ὅτι παρὰ Συρακοσίοις νόμος ἦν τὰς
γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ μηδ' ἀνθινὰ φορεῖν
μηδ' ἐσθῆτας ἔχειν πορφυρᾶς ἐχούσας παρυφάς, ἐὰν
μή τις αὐτῶν συγχωρῇ ἑταίρα εἶναι κοινή, καὶ ὅτι
ἄλλος ἦν νόμος τὸν ἄνδρα μὴ καλλωπίζεσθαι μηδ'
ἐσθῆτι περιέργῳ χρῆσθαι καὶ διαλλαττούσῃ, ἐὰν μὴ
ὁμολογῇ μοιχεύειν ἢ κίναιδος εἶναι, καὶ τὴν ἐλευθέ-
ραν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἡλίου δεδυκότος, ἐὰν μὴ μοι-

χευθησομένην· ἐκωλύετο δὲ καὶ ἡμέρας ἐξιέναι ἄνευ
c τῶν γυναικονόμων ἀκολουθούσης αὐτῇ μιᾶς θερα-
παινίδος· 'Συβαρῖται (φησὶν) ἐξοκείλαντες εἰς τρυ-
φὴν ἔγραψαν νόμον τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ἑορτὰς κα-
λεῖν, καὶ τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ
τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ
χρόνου τῶν θ' ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου προ-
άγωσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. εἰ δέ τις τῶν ὀψο-
ποιῶν ἢ μαγείρων ἴδιον εὕροι βρῶμα καὶ περιττόν,
τὴν ἐξουσίαν μὴ εἶναι χρήσασθαι τούτῳ ἕτερον πρὸ
ἐνιαυτοῦ, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εὑρόντι τὸν χρόνον τοῦτον,
d ὅπως ὁ πρῶτος εὑρὼν καὶ τὴν ἐργασίαν ἔχῃ, πρὸς τὸ
τοὺς ἄλλους φιλοπονοῦντας αὐτοὺς ὑπερβάλλεσθαι
τοῖς τοιούτοις. ὡσαύτως δὲ μήτε τοὺς τὰς ἐγχέλεις
πωλοῦντας τέλος ἀποτίνειν μήτε τοὺς θηρεύοντας.
τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς τὴν πορφύραν τὴν θα-
λαττίαν βάπτοντας καὶ τοὺς εἰσάγοντας ἀτελεῖς ἐποί-
ησαν.'

21. 'πάνυ οὖν ἐξοκείλαντες εἰς ὕβριν τὸ τελευ-
ταῖον παρὰ Κροτωνιατῶν τριάκοντα πρεσβευτῶν
ἡκόντων ἅπαντας αὐτοὺς ἀπέκτειναν καὶ πρὸ τοῦ
τείχους τὰ σώματα ἐξέρριψαν καὶ ὑπὸ θηρίων εἴασαν
e διαφθαρῆναι. αὕτη δ' αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν ἐγένετο
ἀρχή, μηνίσαντος τοῦ δαιμονίου. ἔδοξαν γοῦν μετ'
ὀλίγας ἡμέρας πάντες αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτὴν
ἰδεῖν ὄψιν ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί, τὴν [γὰρ] Ἥραν ἰδόντες
ἐλθοῦσαν εἰς μέσην τὴν ἀγορὰν καὶ ἐμοῦσαν χολήν.
ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἵματος πηγὴ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς. καὶ
οὐδὲ οὕτως ἔληξαν τῆς ὑπερηφανίας, ἕως πάντες ὑπὸ
Κροτωνιατῶν ἀπώλοντο.' Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς
ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης φησί 'Συβαρῖται τὴν Τήλυος
τυραννίδα καταλύσαντες τοὺς μετασχόντας τῶν πραγ-

μάτων ἀναιροῦντες καὶ φονεύοντες ἐπὶ τῶν βωμῶν f ἀπήντησαν. καὶ ἐπὶ τοῖς φόνοις τούτοις ἀπεστράφη μὲν τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀνῆκε πηγὴν αἵματος, ὥστε τὸν σύνεγγυς ἅπαντα τόπον κατεχάλκωσαν θυρίσι, βουλόμενοι στῆσαι τὴν τοῦ αἵματος ἀναφοράν ... διόπερ ἀνάστατοι ἐγένοντο καὶ διεφθάρησαν ἅπαντες οἱ καὶ τὸν τῶν ὀλυμπίων τῶν πάνυ 522 ἀγῶνα ἀμαυρῶσαι ἐθελήσαντες. καθ' ὃν γὰρ ἄγεται καιρὸν ἐπιτηρήσαντες ἄθλων ὑπερβολῇ ὡς αὑτοὺς καλεῖν ἐπεχείρουν τοὺς ἀθλητάς.'

22. καὶ Κροτωνιᾶται δ', ὥς φησι Τίμαιος, μετὰ τὸ ἐξελεῖν Συβαρίτας ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν, ὥστε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν περιιέναι κατὰ τὴν πόλιν ἁλουργίδα ἠμφιεσμένον καὶ ἐστεφανωμένον χρυσῷ στεφάνῳ, ὑποδεδεμένον λευκὰς κρηπῖδας. οἱ δὲ οὐ διὰ τρυφήν φασι τοῦτο γεγονέναι ἀλλὰ διὰ Δημοκήδη τὸν ἰατρόν, ὃς τὸ γένος ἦν Κροτωνιάτης, b Πολυκράτει δὲ τῷ Σαμίων τυράννῳ συνὼν καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ Περσῶν ἀνήχθη ὡς βασιλέα, Ὀροίτου τὸν Πολυκράτην ἀποκτείναντος. θεραπεύσας δ' ὁ Δημοκήδης Ἄτοσσαν τὴν Δαρείου μὲν γυναῖκα, Κύρου δὲ θυγατέρα, τὸν μαστὸν ἀλγήσασαν, ᾔτησε ταύτην δωρεὰν καταπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπανελευσόμενος· καὶ τυχὼν ἧκεν εἰς Κρότωνα. βουλομένου τε αὐτόθι καταμένειν, ἐπιλαβομένου τινὸς τῶν Περσῶν καὶ λέγοντος ὅτι βασιλέως εἴη δοῦλος, ἐκεῖνον μὲν ἀφείλοντο c οἱ Κροτωνιᾶται, ἐκδύσαντες δὲ τὴν στολὴν τοῦ Πέρσου ἐνέδυσαν τὸν ὑπηρέτην τοῦ πρυτανεύοντος. ἐξ οὗ δὴ περσικὴν ἔχων στολὴν περιέρχεται ταῖς ἑβδόμαις τοὺς βωμοὺς μετὰ τοῦ πρυτάνεως· οὐ τρυφῆς χάριν οὐδ' ὕβρεως ἀλλ' ἐπηρείας τῆς εἰς τοὺς Πέρ-

σας τοῦτο πράττοντες. ὕστερον δὲ καὶ οἱ Κροτωνιᾶται, φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐπεχείρησαν τὴν ὀλυμπικὴν πανήγυριν καταλῦσαι, τῷ αὐτῷ χρόνῳ προθέντες d ἀργυρικὸν σφόδρα πλούσιον ἀγῶνα. οἱ δὲ Συβαρίτας τοῦτο ποιῆσαι λέγουσιν.

23. Ταραντίνους δέ φησι Κλέαρχος ἐν τετάρτῳ βίων ἀλκὴν καὶ δύναμιν κτησαμένους εἰς τοσοῦτον τρυφῆς προελθεῖν ὥστε τὸν ὅλον χρῶτα παραλεαίνεσθαι καὶ τῆς ψιλώσεως ταύτης τοῖς λοιποῖς κατάρξαι. ἐφόρουν δέ, φησί, καὶ παρύφη διαφανῆ πάντες, οἷς νῦν ὁ τῶν γυναικῶν ἁβρύνεται βίος. ὕστερον δ' ὑπὸ τῆς τρυφῆς εἰς ὕβριν ποδηγηθέντες e ἀνάστατον μίαν πόλιν Ἰαπύγων ἐποίησαν Κάρβιναν, ἐξ ἧς παῖδας καὶ παρθένους καὶ τὰς ἐν ἀκμῇ γυναῖκας ἀθροίσαντες εἰς τὰ τῶν Καρβινατῶν ἱερὰ σκηνοποιησάμενοι γυμνὰ πᾶσι τῆς ἡμέρας τὰ σώματα παρεῖχον θεωρεῖν· καὶ ὁ βουλόμενος, καθάπερ εἰς ἀτυχῆ παραπηδῶν ἀγέλην, ἐθοινᾶτο ταῖς ἐπιθυμίαις τὴν τῶν ἀθροισθέντων ὥραν, πάντων μὲν ὁρώντων, μάλιστα δὲ ὧν ἥκιστα ἐκεῖνοι προσεδόκων θεῶν. οὕτω δὲ τὸ δαιμόνιον ἠγανάκτησεν ὥστε Ταραντίνων τοὺς ἐν Καρβίνῃ παρανομήσαντας ἐκεραύνωσε πάντας. f καὶ μέχρι καὶ νῦν ἐν Τάραντι ἑκάστη τῶν οἰκιῶν, ὅσους ἀπεδέξατο τῶν εἰς Ἰαπυγίαν ἐκπεμφθέντων, τοσαύτας ἔχει στήλας πρὸ τῶν θυρῶν, ἐφ' αἷς καθ' ὃν ἀπώλοντο χρόνον οὔτ' οἰκτίζονται τοὺς ἀποιχομένους οὔτε τὰς νομίμους χέονται χοάς, ἀλλὰ θύουσι Διὶ καταιβάτῃ.

24. Ἰαπύγων τε αὖ, τὸ γένος ἐκ Κρήτης ὄντων, κατὰ Γλαύκου ζήτησιν ἀφικομένων καὶ κατοικησάντων, 523 οἱ μετὰ τούτους λήθην λαβόντες τῆς Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας εἰς τοῦτο τρυφῆς εἶθ' ὕστε-

ρον ὕβρεως ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἐντρι-
ψάμενοι καὶ προκόμια περιθετά τε λαβόντες στολὰς
μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι τὸ δὲ ἐργάσασθαι καὶ πονεῖν
αἰσχρὸν νομίσαι, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτῶν καλ-
λίονας τὰς οἰκίας ποιῆσαι τῶν ἱερῶν, τοὺς δ' ἡγεμό-
νας τῶν Ἰαπύγων ἐφυβρίζοντας τὸ θεῖον πορθεῖν ἐκ
τῶν ἱερῶν τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα, προειπόντας μεθ- b
ίστασθαι τοῖς κρείττοσι. διόπερ ἐξ οὐρανοῦ βαλλό-
μενοι πυρὶ καὶ χαλκῷ, ταύτην διέδοσαν τὴν φήμην.
ἐμφανῆ γὰρ ἦν μέχρι πόρρω κεχαλκευμένα τῶν ἐξ
οὐρανοῦ βελῶν· καὶ πάντες οἱ ἀπ' ἐκείνων μέχρι
τήμερον ἐν χρῷ κεκαρμένοι καὶ πένθιμον στολὴν
ἀμπεχόμενοι ζῶσι, πάντων τῶν πρὶν ὑπαρξάντων
ἀγαθῶν σπανίζοντες.

25. Ἴβηρες δέ, καίτοι ἐν τραγικαῖς στολαῖς καὶ
ποικίλαις προϊόντες καὶ χιτῶσι ποδήρεσι χρώμενοι,
οὐδὲν ἐμποδίζονται τῆς πρὸς τοὺς πολέμους ῥώμης. c
Μασσαλιῶται δ' ἐθηλύνθησαν οἱ τὸν αὐτὸν Ἴβηρσι
τῆς ἐσθῆτος φοροῦντες κόσμον. ἀσχημονοῦσι γοῦν
διὰ τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς μαλακίαν, διὰ τρυφὴν γυναι-
κοπαθοῦντες. ὅθεν καὶ παροιμία παρῆλθε 'πλεύ-
σειας εἰς Μασσαλίαν.' καὶ οἱ τὴν Σῖριν δὲ κατοι-
κοῦντες, ἣν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες,
ὕστερον δ' ὑπὸ Κολοφωνίων [ἐκβληθέντες], ὥς φησι
Τίμαιος καὶ Ἀριστοτέλης, εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν οὐχ
ἧσσον Συβαριτῶν. καὶ γὰρ ἰδίως παρ' αὐτοῖς ἐπε- d
χωρίασε φορεῖν ἀνθινοὺς χιτῶνας, οὓς ἐζώννυντο
μίτραις πολυτελέσι· καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτο ὑπὸ
τῶν περιοίκων μιτροχίτωνες, ἐπεὶ Ὅμηρος τοὺς ἀζώ-
στους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. καὶ Ἀρχίλοχος δ' ὁ ποιη-
τὴς ὑπερτεθαύμακε τὴν χώραν τῶν Σιριτῶν διὰ τὴν

εὐδαιμονίαν. περὶ γοῦν τῆς Θάσου λέγων ὡς ἧσσο-
νος φησίν

οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος οὐδ' ἐφίμερος,
οὐδ' ἐρατός, οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς.

ὠνομάσθη δ' ἡ Σῖρις, ὡς μὲν Τίμαιός φησι καὶ Εὐ-
ριπίδης ἐν δεσμώτιδι Μελανίππῃ, ἀπὸ γυναικός τινος
e Σίριδος, ὡς δ' Ἀρχίλοχος, ἀπὸ ποταμοῦ. οὐκ ὀλίγον
δὲ πρὸς τὴν τρυφὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ σύμ-
παντος τούτου κλίματος καὶ τὸ πλῆθος ἐγένετο τῶν
ἀνθρώπων. διὸ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη πᾶσα
σχεδὸν ἡ κατὰ τὴν Ἰταλίαν κατοίκησις.

26. Μιλήσιοι δ' ἕως μὲν οὐκ ἐτρύφων, ἐνίκων
Σκύθας, ὥς φησιν Ἔφορος, καὶ τάς τε ἐφ' Ἑλλησ-
πόντῳ πόλεις ἔκτισαν καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον κατ-
ῴκισαν πόλεσι λαμπραῖς, καὶ πάντες ἐπὶ τὴν Μίλη-
f τον ἔθεον. ὡς δ' ὑπήχθησαν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ, κατ-
ερρύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρεῖον, φησὶν Ἀριστοτέλης,
καὶ παροιμία τις ἐγενήθη ἐπ' αὐτῶν

πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ δικαιο-
σύνης φησίν 'ἡ Μιλησίων πόλις περιπέπτωκεν ἀτυ-
χίαις διὰ τρυφὴν βίου καὶ πολιτικὰς ἔχθρας· οἳ τὸ
524 ἐπιεικὲς οὐκ ἀγαπῶντες ἐκ ῥιζῶν ἀνεῖλον τοὺς
ἐχθρούς. στασιαζόντων γὰρ τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων
καὶ τῶν δημοτῶν, οὓς ἐκεῖνοι γέργιθας ἐκάλουν,
πρῶτον μὲν κρατήσας ὁ δῆμος καὶ τοὺς πλουσίους
ἐκβαλὼν καὶ συναγαγὼν τὰ τέκνα τῶν φυγόντων εἰς
ἀλωνίας, βοῦς συναγαγόντες συνηλοίησαν καὶ παρα-
νομωτάτῳ θανάτῳ διέφθειραν. τοιγάρτοι πάλιν οἱ
πλούσιοι κρατήσαντες ἅπαντας ὧν κύριοι κατέστησαν
μετὰ τῶν τέκνων κατεπίττωσαν. ὧν καιομένων φα-
σὶν ἄλλα τε πολλὰ γενέσθαι τέρατα καὶ ἐλαίαν ἱερὰν

αὐτομάτην ἀναφθῆναι. διόπερ ὁ θεὸς ἐπὶ πολὺν b χρόνον ἀπήλαυνεν αὐτοὺς τοῦ μαντείου, καὶ ἐπερωτώντων διὰ τίνα αἰτίαν ἀπελαύνονται εἶπε

καί μοι γεργίθων τε φόνος μέλει ἀπτολεμίστων,
πισσήρων τε μόρος, καὶ δένδρεον αἰὲν ἀθαλλές.

Κλέαρχος δ' ἐν τετάρτῳ ζηλώσαντάς φησι τοὺς Μιλησίους τὴν Κολοφωνίων τρυφὴν διαδοῦναι καὶ τοῖς πλησιοχώροις, ἔπειτ' ὀνειδιζομένους λέγειν ἑαυτοῖς 'οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια καὶ μὴ 'ν τῷ μέσῳ.'

27. καὶ περὶ Σκυθῶν δ' ἑξῆς ὁ Κλέαρχος τάδε c ἱστορεῖ 'μόνον δὲ νόμοις κοινοῖς πρῶτον ἔθνος ἐχρήσατο τὸ Σκυθῶν· εἶτα πάλιν ἐγένοντο πάντων ἀθλιώτατοι βροτῶν διὰ τὴν ὕβριν. ἐτρύφησαν μὲν γὰρ ὡς οὐδένες ἕτεροι, τῶν πάντων εὐροίας καὶ πλούτου καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοὺς χορηγίας κατασχούσης.' τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τῆς ἔτι καὶ νῦν ὑπολειπούσης περὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν ἐσθῆτός τε καὶ διαίτης. τρυφήσαντες δὲ καὶ μάλιστα δὴ καὶ πρῶτοι πάντων d τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ τρυφᾶν ὁρμήσαντες εἰς τοῦτο προῆλθον ὕβρεως ὥστε πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς οὓς ἀφίκοιντο ἠκρωτηρίαζον τὰς ῥῖνας· ἀφ' ὧν οἱ ἀπόγονοι μεταστάντες ἔτι καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ πάθους ἔχουσι τὴν ἐπωνυμίαν. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν τὰς Θρᾳκῶν τῶν πρὸς ἑσπέραν καὶ ἄρκτον τῶν περιοίκων γυναῖκας ἐποίκιλλον τὰ σώματα, περόναις γραφὴν ἐνεῖσαι. ὅθεν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον αἱ ὑβρισθεῖσαι τῶν Θρᾳκῶν γυναῖκες ἰδίως ἐξηλείψαντο τὴν συμφοράν, προσαναγραψάμεναι τὰ λοιπὰ τοῦ e χρωτός, ἵν' ὁ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχύνης ἐπ' αὐταῖς χαρακτὴρ εἰς ποικιλίαν καταριθμηθεὶς κόσμου προσηγορίᾳ τοὔνειδος ἐξαλείψῃ. πάντων δὲ οὕτως ὑπερηφάνως προέστησαν ὥστε οὐδένων ἄδακρυς ἡ

τῆς δουλείας ὑπουργία γιγνομένη διήγγειλεν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν οἵα τις ἦν. διὰ τὸ πλῆθος οὖν τῶν κατασχουσῶν αὐτοὺς συμφορῶν, ἐπεὶ διὰ τὸ πένθος ἅμα τόν τε τῶν βίων
f ὄλβον καὶ τὰς κόμας περιεσπάσθησαν παντὸς ἔθνους, οἱ ἔξω τὴν ἐφ' ὕβρει κουρὰν ἀπεσκυθίσθαι προσηγόρευσαν.

28. τοὺς δὲ σύμπαντας Ἴωνας ἐπισκώπτων Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψί φησι

τί γὰρ ἡ τρυφερὰ καὶ καλλιτράπεζος Ἰωνία
εἰπὸν ὅ τι πράττει.

καὶ Ἀβυδηνοί, Μιλησίων δ' εἰσὶν ἄποικοι, ἀνειμένοι τὴν δίαιτάν εἰσι καὶ κατεαγότες, ὡς παρίστησιν Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις

χαῖρ' ὦ διαπόντιον
στράτευμα. τί πράττομεν;
Β. τὰ μὲν πρὸς ὄψιν μάλα καλῶς ἔχειν δοκεῖ
. . ἀπὸ σώματος,
525 κόμη τε νεανικῇ
σφριγεῖ τε βραχιόνων.
Α. ἤσθου τὸν Ἄβυδον ὡς
ἀνὴρ γεγένηται;

καὶ Ἀριστοφάνης Τριφάλητι παρακωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ἰώνων

ἔπειθ' ὅσοι παρῆσαν ἐπίσημοι ξένοι
ἐπηκολούθουν κἠντιβόλουν προσκείμενοι,
ὅκως ἔχων τὸν παῖδα πωλήσει 'ς Χίον,
ἕτερος δ' ὅκως ἐς Κλαζομενάς, ἕτερος δ' ὅκως
b ἐς Ἔφεσον, ὁ δ' ἐς Ἄβυδον. ἦν δ' ἐκεῖνα πάνθ' ὁδῷ.

περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λοιδορίας γράφει οὕτως 'ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης

Ἡραίων ἐβάδιζον κατεκτενισμένοι τὰς κόμας ἐπὶ τὸ

ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, ᾤχου ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, οὔτε χρέος ἴδιον σαυτοῦ πραξόμενος οὐδὲν οὔτε προξενίας οὐδεμιᾶς ἕνεκεν, ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχοις χρῆσθαι αὐτοῖς.'

29. ἀπώλοντο δὲ καὶ Μάγνητες οἱ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ c διὰ τὸ πλέον ἀνεθῆναι, ὥς φησι Καλλῖνος ἐν τοῖς ἐλεγείοις καὶ Ἀρχίλοχος. ἑάλωσαν γὰρ ὑπὸ Ἐφεσίων. καὶ περὶ αὐτῶν δὲ τῶν Ἐφεσίων Δημόκριτος Ἐφέσιος ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ διηγούμενος περὶ τῆς χλιδῆς αὐτῶν καὶ ὧν ἐφόρουν βαπτῶν ἱματίων γράφει καὶ τάδε 'τὰ δὲ τῶν Ἰώνων ἰοβαφῆ καὶ πορφυρᾶ καὶ κρόκινα ῥόμβοις ὑφαντά· αἱ δὲ κεφαλαὶ κατ' ἴσα διειλημμέναι ζῴοις. καὶ σαράπεις μήλινοι καὶ πορφυροῖ καὶ λευκοί, οἳ δὲ ἁλουργεῖς d. καὶ καλασίρεις κορινθιουργεῖς· εἰσὶ δὲ αἳ μὲν πορφυραῖ τούτων αἳ δὲ ἰοβαφεῖς αἳ δὲ ὑακίνθιναι· λάβοι δ' ἄν τις καὶ φλογίνας καὶ θαλασσοειδεῖς. ὑπάρχουσι δὲ καὶ περσικαὶ καλασίρεις, αἵπερ εἰσὶ κάλλισται πασῶν. ἴδοι δ' ἄν τις, φησί, καὶ τὰς καλουμένας ἀκταίας, ὅπερ ἐστὶ καὶ πολυτελέστατον ἐν τοῖς περσικοῖς περιβλήμασιν. ἔστι δὲ τοῦτο σπαθητὸν ἰσχύος καὶ κουφότητος χάριν, καταπέπασται δὲ χρυσοῖς κέγχροις· οἱ δὲ κέγχροι νήματι πορφυρῷ πάντες εἰς τὴν εἴσω μοῖραν ἅμματ' ἔχουσιν ἀνὰ μέσον.' e τούτοις πᾶσι χρῆσθαί φησι τοὺς Ἐφεσίους ἐπιδόντας εἰς τρυφήν.

30. περὶ δὲ τῆς Σαμίων τρυφῆς Δοῦρις ἱστορῶν παρατίθεται Ἀσίου ποιήματα, ὅτι ἐφόρουν χλιδῶνας περὶ τοῖς βραχίοσι καὶ τὴν ἑορτὴν ἄγοντες τῶν

Ἡραίων ἐβάδιζον κατεκτενισμένοι τὰς κόμας ἐπὶ τὸ μετάφρενον καὶ τοὺς ὤμους. τὸ δὲ νόμιμον τοῦτο μαρτυρεῖσθαι καὶ ὑπὸ παροιμίας τῆσδε 'βαδιστέ' εἰς Ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον.' ἔστι δὲ τὰ τοῦ Ἀσίου ἔπη οὕτως ἔχοντα

f οἳ δ' αὔτως φοίτεσκον, ὅπως πλοκάμους κτενίσαιντο,
εἰς Ἥρης τέμενος. πεπυκασμένοι εἵμασι καλοῖς,
χιονέοισι χιτῶσι πέδον χθονὸς εὐρέος εἶχον,
χαῖται δ' ἠωρεῦντ' ἀνέμῳ χρυσέοις ἐνὶ δεσμοῖς.
χρύσειαι δὲ κόρυμβαι ἐπ' αὐτῶν τέττιγες ὥς.
δαιδάλεοι δὲ χλιδῶνες ἄρ . . .
ἀμφὶ βραχίοσιν ησαντες ὑπασπίδιον πολεμιστήν.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Σα-
526 μίους φησὶ καθ' ὑπερβολὴν τρυφήσαντας διὰ τὴν
πρὸς ἀλλήλους μικρολογίαν ὥσπερ Συβαρίτας τὴν
πόλιν ἀπολέσαι.

31. Κολοφώνιοι δ', ὥς φησι Φύλαρχος, τὴν ἀρχὴν ὄντες σκληροὶ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς, ἐπεὶ εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν, πρὸς Λυδοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι προήεσαν διησκημένοι τὰς κόμας χρυσῷ κόσμῳ, ὡς καὶ Ξενοφάνης φησίν

ἁβροσύνας δὲ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ Λυδῶν,
b ὄφρα τυραννείης ἦσαν ἄνευ στυγερῆς,
ἤεσαν εἰς ἀγορὴν παναλουργέα φάρε' ἔχοντες,
οὐ μείους ἤπερ χίλιοι εἰς ἐπίπαν,
αὐχαλέοι, χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι χρυσέῃσιν,
ἀσκητοῖς ὀδμὴν χρίμασι δευόμενοι.

οὕτω δ' ἐξελύθησαν διὰ τὴν ἄκαιρον μέθην ὥστε τινὲς αὐτῶν οὔτε ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον οὔτε δυόμενον ἑοράκασιν. νόμον τε ἔθεντο, ὃς ἔτι καὶ ἐφ' ἡμῶν

ἦν, τὰς αὐλητρίδας καὶ τὰς ψαλτρίας καὶ πάντα τὰ c
τοιαῦτα τῶν ἀκροαμάτων τὰ μισθώματα λαμβάνειν ἀπὸ πρῷ μέχρι μέσου ἡμέρας καὶ μέχρι λύχνων ἀφῶν· ἀπὸ δὲ τούτου τὴν λοιπὴν νύκτα ἦσαν πρὸς τῷ μεθύειν. Θεόπομπος δ' ἐν πεντεκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐτῶν ἁλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀστυπολεῖν· ὅθεν καὶ βασιλεῦσι σπάνιον τότ' ἦν καὶ περισπούδαστον. ἰσοστάσιος γὰρ ἦν ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξεταζομένη. τοιγαροῦν διὰ τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ἐν τυραννίδι καὶ στάσεσι γενόμενοι αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν. ταὐτὰ εἴρηκε περὶ αὐ- d
τῶν καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Νόμων. κοινῶς δὲ περὶ πάντων τῶν Ἰώνων τρυφῆς Ἀντιφάνης ἐν Δωδώνῃ τάδε λέγει

πόθεν οἰκήτωρ; ἤ τις Ἰώνων
τρυφεραμπεχόνων ἁβρὸς ἡδυπαθὴς
ὄχλος ὥρμηται;

Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς καὶ δὴ καὶ τοὺς Ἴωνάς φησι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρυφῆς . . . ἔτι καὶ νῦν ἡ χρυσῆ παροιμία διαμεμένηκε.

32. καὶ τῶν παρωκεανιτῶν δέ τινάς φησι Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν ἁβροδιαίτους γενέσθαι. περὶ δὲ Βυζαντίων καὶ Καλχηδονίων ὁ αὐτός φησι e
Θεόπομπος τάδε 'ἦσαν δὲ οἱ Βυζάντιοι, καὶ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι πολὺν ἤδη χρόνον καὶ τὴν πόλιν ἐπ' ἐμπορίου κειμένην ἔχειν καὶ τὸν δῆμον ἅπαντα περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ τὸν λιμένα διατρίβειν, ἀκόλαστοι καὶ συνουσιάζειν καὶ πίνειν εἰθισμένοι ἐπὶ τῶν καπηλείων. Καλχηδόνιοι δὲ πρὶν μὲν μετασχεῖν αὐτοῖς τῆς πολιτείας, ἅπαντες ἐν ἐπιτηδεύμασι καὶ βίῳ βελτίονι διετέλουν ὄντες. ἐπεὶ δὲ τῆς δημοκρατίας τῶν Βυζαντίων ἐγεύσαντο, διεφθάρησαν εἰς τρυφήν, καὶ f

τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐκ σωφρονεστάτων καὶ μετριωτάτων φιλοπόται καὶ πολυτελεῖς γενόμενοι.' κἀν τῇ πρώτῃ δὲ πρὸς ταῖς εἴκοσι τῶν Φιλιππικῶν τὸ τῶν Ὀμβρίκων φησὶν ἔθνος (ἔστι δὲ περὶ τὸν Ἀδρίαν) ἐπιεικῶς εἶναι ἁβροδίαιτον παραπλησίως τε βιοτεύ-
527 ειν τοῖς Λυδοῖς, χώραν τε ἔχειν ἀγαθήν, ὅθεν προελθεῖν εἰς εὐδαιμονίαν.

33. περὶ δὲ Θετταλῶν λέγων ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶν ὅτι ζῶσιν οἳ μὲν σὺν ταῖς ὀρχηστρίσι καὶ ταῖς αὐλητρίσι διατρίβοντες, οἳ δ' ἐν κύβοις καὶ πότοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀκολασίαις διημερεύοντες, καὶ μᾶλλον σπουδάζουσιν ὅπως ὄψων παντοδαπῶν τὰς τραπέζας παραθήσονται πλήρεις ἢ τὸν αὑτῶν βίον [ὅπως] παρασχήσονται κεκοσμημένον. Φαρσάλιοι δὲ πάντων (φησὶν) ἀνθρώπων εἰσὶν ἀργότατοι καὶ πολυτελέστατοι. ὡμολόγηνται δ' οἱ Θετταλοί, ὡς καὶ
b Κριτίας φησί, πάντων Ἑλλήνων πολυτελέστατοι γεγενῆσθαι περί τε τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἐσθῆτα· ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον ἐγένετο κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ζηλώσαντας τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν. περὶ δὲ Αἰτωλῶν Πολύβιος μὲν ἐν τρισκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν φησὶν ὡς διὰ τὴν τῶν πολέμων συνέχειαν καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν κατάχρεοι ἐγένοντο, Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν δωδεκάτῃ ἱστοριῶν 'Αἰτωλοὶ (φησὶ) τοσούτῳ τῶν λοιπῶν ἑτοι-
c μότερον ἔχουσι πρὸς θάνατον, ὅσῳπερ καὶ ζῆν πολυτελῶς [καὶ] ἐκτενέστερον ζητοῦσι τῶν ἄλλων.'

34. διαβόητοι δ' εἰσὶ περὶ τρυφὴν Σικελιῶται τε καὶ Συρακόσιοι, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Δαιταλεῦσιν

ἀλλ' οὐ γὰρ ἔμαθε ταῦτ' ἐμοῦ πέμποντος, ἀλλὰ
μᾶλλον

πίνειν, ἔπειτ᾽ ᾄδειν κακῶς, συρακοσίαν τρά-
πεζαν,
συβαρίτιδάς τ᾽ εὐωχίας καὶ χῖον ἐκ λακαινᾶν.

Πλάτων δ᾽ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησί 'ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην. ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ βίος d οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσε, δίς τε τῆς ἡμέρας ἐμπιμπλάμενον ζῆν καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ ὅσα τούτων ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ. ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν οὔτ᾽ ἂν φρόνιμος οὐδείς ποτε γενέσθαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναιτο, σώφρων δὲ οὐδ᾽ ἂν μελλήσαι ποτὲ γενέσθαι.' κἀν τρίτῳ δὲ Πολιτείας γράφει οὕτως 'συρακοσίαν δέ, ὦ φίλε, τράπεζαν καὶ σικελικὴν ποικιλίαν ὄψου, ὡς ἔοικας, οὐκ αἰνεῖς· ψέγεις δὲ καὶ e κορινθίαν κόρην φίλην εἶναι ἀνδράσι μέλλουσιν εὖ σώματος ἕξειν, καὶ ἀττικῶν πεμμάτων τὰς δοκούσας εἶναι εὐπαθείας.'

35. Ποσειδώνιος δ᾽ ἐν ἑκκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν περὶ τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πόλεων λέγων ὡς ἐτρύφων γράφει καὶ ταῦτα 'τῶν γοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀνθρώπων διὰ τὴν εὐβοσίαν τῆς χώρας ἀπὸ τῆς περὶ τἀναγκαῖα κακοπαθείας συνόδους νεμόντων πλείονας, ἐν αἷς εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι δ᾽ ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις· τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν f τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιαιτώμενοι, καὶ τὸ πλεῖον τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ προσαποφέρειν πολλά, καὶ κατασαυλούμενοι πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφον, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοῖς τοιούτοις κελάδοις ὑπηχεῖσθαι.' Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ἐν τῇ τρια-

κοστῇ πέμπτῃ τῶν Εὐρωπιακῶν 'Ἀρυκανδεῖς (φησὶ)
528 Λυκίας, ὅμοροι ὄντες Λιμυρεῦσι, διὰ τὴν περὶ τὸν βίον ἀσωτίαν καὶ πολυτέλειαν κατάχρεοι γενόμενοι, καὶ διὰ τὴν ἀργίαν καὶ φιληδονίαν ἀδυνατοῦντες ἀποδοῦναι τὰ δάνεια, προσέκλιναν ταῖς Μιθριδάτου ἐλπίσιν, ἆθλον ἕξειν νομίσαντες χρεῶν ἀποκοπάς.' ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ Ζακυνθίους φησὶν ἀπείρους εἶναι πολέμου διὰ τὸ ἐν εὐπορίᾳ καὶ πλούτῳ τρυφῶντας ἐθίζεσθαι.

36. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ ἑβδόμῃ 'Καπυησίους τοὺς
b ἐν Καμπανίᾳ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς πλοῦτον περιβαλομένους ἐξοκεῖλαι εἰς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν, ὑπερβαλλομένους τὴν περὶ Κρότωνα καὶ Σύβαριν παραδεδομένην φήμην. οὐ δυνάμενοι οὖν (φησὶ) φέρειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν ἐκάλουν τὸν Ἀννίβαν· διόπερ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνήκεστα [δεινὰ] ἔπαθον. Πετηλῖνοι δὲ τηρήσαντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν εἰς τοσοῦτον καρτερίας ἦλθον πολιορκούμενοι ὑπ᾽ Ἀννίβα ὥστε μετὰ τὸ πάντα μὲν τὰ κατὰ τὴν
c πόλιν δέρματα καταφαγεῖν, ἁπάντων δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιοὺς καὶ τοὺς ἁπαλοὺς πτόρθους ἀναλῶσαι, καὶ ἕνδεκα μῆνας ὑπομείναντες τὴν πολιορκίαν οὐδενὸς βοηθοῦντος οὐδὲ συνευδοκοῦντος Ῥωμαίων παρέδοσαν ἑαυτούς.'

37. τοὺς δὲ Κουρῆτας Φύλαρχος διὰ τῆς ἑνδεκάτης τῶν ἱστοριῶν Αἰσχύλον ἱστορεῖν διὰ τὴν τρυφὴν τυχεῖν τῆς προσηγορίας·

χλιδῶν τε πλόκαμος ὥστε παρθένοις ἁβραῖς·
ὅθεν καλεῖν Κουρῆτα λαὸν ἤνεσαν.

d Ἀγάθων δ᾽ ἐν τῷ Θυέστῃ τοὺς τὴν Πρώνακτος θυγατέρα μνηστεύοντας τοῖς τε λοιποῖς πᾶσιν ἐξησκη-

μένους ἐλθεῖν καὶ κομῶντας τὰς κεφαλάς, ἐπεὶ δ' ἀπέτυχον τοῦ γάμου

κόμας ἐκειράμεσθα (φησὶ) μάρτυρας τρυφῆς,
ἢ που ποθεινὸν χρῆμα παιζούσῃ φρενί.
ἐπώνυμον γοῦν εὐθὺς ἔσχομεν κλέος
Κουρῆτες εἶναι, κουρίμου χάριν τριχός.

καὶ Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ἰταλίᾳ, ὥς φησιν Ὑπέροχος ἢ ὁ ποιήσας τὰ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενα Κυμαϊκά, διετέλεσαν χρυσοφοροῦντες καὶ ἀνθιναῖς ἐσθῆσι χρώμενοι e καὶ μετὰ γυναικῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξιόντες ἐπὶ ζευγῶν ὀχούμενοι.

38. περὶ μὲν οὖν ἐθνῶν καὶ πόλεων τρυφῆς τοσαῦτα μνημονεύω, περὶ δὲ τῶν κατ' ἄνδρα τάδε ἤκουσα. Κτησίας ἐν τρίτῃ Περσικῶν καὶ πάντας μέν φησι τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν. καὶ οὗτος οὖν ἔνδον μένων καὶ τρυφῶν ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων f καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ Σαρδανάπαλλος, ὃν οἳ μὲν Ἀνακυνδαράξεω λέγουσιν υἱόν, οἳ δὲ Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης, εἷς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν, Μῆδος γένος, διεπράξατο διά τινος τῶν εὐνούχων Σπαραμείζου θεάσασθαι Σαρδανάπαλλον, καὶ μόλις αὐτῷ ἐπετράπη ἐκείνου ἐθελήσαντος, ὡς εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος ἐψιμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικιστὶ καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβάδην τε μετ' αὐτῶν καθήμενον, γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα καὶ 529 κατεξυρημένον τὸν πώγωνα καὶ κατακεκισηρισμένον· ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς. ἐπεὶ δὲ καὶ προσεῖδε τὸν Ἀρβάκην τὰ λευκὰ ἐπαναβαλὼν τοῖν ὀφθαλμοῖν, οἱ μὲν

πολλοί, ὧν ἐστι καὶ Δοῦρις, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντος εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βασιλεύσει συγκεντηθέντα ἀποθανεῖν, Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον b αὐτὸν καταστῆναι καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιὰν καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις, πυρὰν νήσαντα ὕψος τεσσάρων πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα καὶ ἴσας τραπέζας καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ καὶ οἴκημα ἑκατόμποδον ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλίνας ὑπεστόρεσε, καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτός τε μετὰ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις· τοὺς γὰρ τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα προυπεπόμφει εἰς Νίνον πρὸς c τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα. ἐπεστέγασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις, ἔπειτα ἐν κύκλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα ἐπέθηκε μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ μυρίας μυριάδας ταλάντων καὶ ἱμάτια καὶ πορφύρας καὶ στολὰς παντοδαπάς. ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευε τὴν πυράν, καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέραις. οἳ δὲ ἐθαύμαζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν καὶ ἐδόκουν αὐτὸν d θυσίας ἐπιτελεῖν· ταῦτα δὲ μόνοι ᾔδεσαν οἱ εὐνοῦχοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλλος ἐκτόπως ἡδυπαθήσας ὡς ἐνῆν γενναίως ἐτελεύτησε.

39. Κλέαρχος δὲ περὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως διηγούμενος ὅτι τοῖς αὐτῷ πορίσασιν ἡδύ τι βρῶμα ἆθλα ἐτίθει νοῦν οὐκ ἔχων· τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος οἶμαι Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος· ὅθεν ὁ πάντων εὐδαιμονέστατος Σαρδανάπαλλος, παρ' ὅλον τὸν βίον τιμήσας τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τελευτήσας

δείκνυσιν ἐν τῷ τοῦ μνήματος τύπῳ τοῖς δακτύλοις οἷον καταγέλωτός ἐστιν ἄξια τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, οὐκ ἄξια ὄντα ψόφου δακτύλων ὃν πεποίηται c
. . . ποιούμενος δὶς ἐν χορῷ, ἡ περὶ τὰ λοιπὰ σπουδή. φαίνεται οὖν οὐκ ἄπρακτος γενόμενος Σαρδανάπαλλος. καὶ γὰρ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι ʽΣαρδανάπαλλος Ἀνακυνδαράξεω Ἀγχιάλην ἔδειμε καὶ Ταρσὸν μιῇ ἡμέρῃ, ἀλλὰ νῦν τέθνηκεν.ʼ Ἀμύντας δʼ ἐν τρίτῳ Σταθμῶν ἐν τῇ Νίνῳ φησὶν εἶναι χῶμα ὑψηλόν, ὅπερ κατασπάσαι Κῦρον ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἀναχωννύντα τῇ πόλει. λέγεσθαι δὲ τὸ χῶμα τοῦτʼ f
εἶναι Σαρδαναπάλλου τοῦ βασιλεύσαντος Νίνου, ἐφʼ οὗ καὶ ἐπιγεγράφθαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ χαλδαϊκοῖς γράμμασιν, ὃ μετενεγκεῖν Χοιρίλον ἔμμετρον ποιήσαντα. εἶναι δὲ τοῦτο ʽἐγὼ δὲ ἐβασίλευσα, καὶ ἄχρι ἑώρων τοῦ ἡλίου φῶς ἔπιον ἔφαγον ἠφροδισίασα, εἰδὼς τόν τε χρόνον ὄντα βραχὺν ὃν ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τοῦτον πολλὰς ἔχοντα μεταβολὰς καὶ κακο- 530
παθείας, καὶ ὧν ἂν καταλίπω ἀγαθῶν ἄλλοι ἕξουσι τὰς ἀπολαύσεις. διὸ κἀγὼ ἡμέραν οὐδεμίαν παρέλιπον τοῦτο ποιῶν.ʼ Κλείταρχος δʼ ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον γήρᾳ τελευτῆσαί φησι Σαρδανάπαλλον μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς Σύρων ἀρχῆς. Ἀριστόβουλος δʼ ʽἐν Ἀγχιάλῃ ἣν ἐδείματο (φησὶ) Σαρδανά- b
παλλος, Ἀλέξανδρος ἀναβαίνων εἰς Πέρσας κατεστρατοπεδεύσατο. καὶ ἦν οὐ πόρρω τὸ τοῦ Σαρδαναπάλλου μνημεῖον, ἐφʼ οὗ ἑστάναι τύπον λίθινον συμβεβληκότα τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοὺς δακτύλους ὡς ἂν ἐπικροτοῦντα. ἐπιγεγράφθαι δὲ αὐτῷ ἀσσυρίοις γράμμασι ʽΣαρδανάπαλλος Ἀνακυνδαράξου παῖς Ἀγχιάλην καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἡμέρῃ μιῇ. ἔσθιε πῖνε

c παῖζε, ὡς τἆλλα τούτου οὐκ ἄξιαʼ τοῦ ἀποκροτήματος ἔοικε λέγειν.

40. οὐ μόνος δὲ ὁ Σαρδανάπαλλος διετέθρυπτο, ἀλλὰ καὶ Ἀνδρόκοττος ὁ Φρύξ. καὶ γὰρ οὗτος ἐνεδύσατο ἀνθινὴν ἐσθῆτα καὶ γυναικὸς εὐπρεπέστερον ἐκοσμεῖτο, ὡς Μνασέας φησὶν ἐν τρίτῳ Εὐρώπης. Κλέαρχος δʼ ἐν πέμπτῳ βίων Σάγαρίν φησι τὸν Μαριανδυνὸν ὑπὸ τρυφῆς σιτεῖσθαι μὲν μέχρι γήρως ἐκ τοῦ τῆς τιτθῆς στόματος, ἵνα μὴ μασώμενος πονήσειεν, οὐ πώποτε δὲ τὴν χεῖρα κατωτέρω τοῦ ὀμφα-
d λοῦ προενέγκασθαι. διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Καλχηδόνιον σκώπτων, ὅτι οὐρῶν οὐ προσῆγε τὴν χεῖρα τῷ αἰδοίῳ, ἔλεγε

χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὴν δʼ ἔχει μίασμά τι.

Κτησίας δʼ ἱστορεῖ Ἄνναρον τὸν βασιλέως ὕπαρχον καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα στολῇ χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ, καὶ ὅτι βασιλέως δούλῳ ὄντι αὐτῷ εἰς τὸ δεῖπνον εἰσῄεσαν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὗται καὶ ᾖδον ἐκείνου δειπνοῦντος. Φοῖνιξ δʼ ὁ Κολο-
e φώνιος ποιητὴς περὶ Νίνου λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἰάμβων φησίν

ἀνὴρ Νίνος τις ἐγένετʼ, ὡς ἐγὼ ʼκούω,
Ἀσσύριος· ὅστις εἶχε χρυσίου πόντον,
τάλαντα πολλῷ πλεῦνα κασπίης ψάμμου·
ὃς οὐκ ἴδʼ ἀστέρʼ οὐδʼ ἰδὼν ἐδίζητο,
οὐ παρὰ μάγοισι πῦρ ἱερὸν ἀνέστησεν,
ὥσπερ νόμος, ῥάβδοισι τοῦ θεοῦ ψαύων·
οὐ μυθιητής, οὐ δικασπόλος κεῖνος,
οὐ λεωλογεῖν ἐμάνθανʼ, οὐκ ἀμιθρῆσαι·
f ἀλλʼ ἦν ἄριστος ἐσθίειν τε καὶ πίνειν
κἠρᾶν, τὰ δʼ ἄλλα πάντα κατὰ πετρῶν ὤθει.

ὡς δ' ἀπέθαν' ὠνήρ, πᾶσι κατέλιπε ῥῆσιν,
ὅκου Νίνος νῦν ἐστι καὶ τὸ σῆμ' ᾄδει·
ἄκουσον, εἴτ' Ἀσσύριος εἴτε καὶ Μῆδος
εἶς ἢ Κόραξος ἢ 'πὸ τῶν ἄνω λιμνῶν
Σίνδος κομήτης· οὐ γὰρ ἀλλὰ κηρύσσω·
ἐγὼ Νίνος πάλαι ποτ' ἐγενόμην πνεῦμα,
νῦν δ' οὐκ ἔτ' οὐδέν, ἀλλὰ γῆ πεποίημαι.
ἔχω δ' ὁκόσον ἔδαισα χὠκόσ' ἠράσθην.
τὰ δ' ὄλβι' ἡμέων δήιοι συνελθόντες
φέρουσιν, ὥσπερ ὠμὸν ἔριφον αἱ βάκχαι. 531
ἐγὼ δ' ἐς ἀίδην οὔτε χρυσὸν οὔθ' ἵππον
οὔτ' ἀργυρῆν ἅμαξαν ᾠχόμην ἕλκων·
σποδὸς δὲ πελλὴ χὠ μιτρηφόρος κεῖμαι.'

41. Θεόπομπος δὲ ἐν πεντεκαιδεκάτῃ Φιλιππι-
κῶν ἱστοριῶν Στράτωνά φησι τὸν Σιδωνίων βασιλέα
ὑπερβάλλειν ἡδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ πάντας ἀνθρώ-
πους. 'οἷα γὰρ τοὺς Φαίακας Ὅμηρος ποιεῖν μεμυθο-
λόγηκεν ἑορτάζοντας καὶ πίνοντας καὶ κιθαρῳδῶν
καὶ ῥαψῳδῶν ἀκροωμένους, τοιαῦτα καὶ ὁ Στράτων
διετέλει ποιῶν πολὺν χρόνον. καὶ τοσούτῳ μᾶλλον b
ἐκείνων παρεκεκινήκει πρὸς τὰς ἡδονάς, ὅσῳ οἱ μὲν
Φαίακες, ὥς φησιν Ὅμηρος, μετὰ τῶν οἰκείων γυ-
ναικῶν καὶ θυγατέρων ἐποιοῦντο τοὺς πότους, ὁ δὲ
Στράτων μετ' αὐλητρίδων καὶ ψαλτριῶν καὶ κιθαρι-
στριῶν κατεσκεύαστο τὰς συνουσίας· καὶ μετεπέμ-
πετο πολλὰς μὲν ἑταίρας ἐκ Πελοποννήσου, πολλὰς
δὲ μουσουργοὺς ἐξ Ἰωνίας, ἑτέρας δὲ παιδίσκας ἐξ
ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, τὰς μὲν ᾠδικὰς τὰς δὲ ὀρχη- c
στρικάς, ὧν εἴθιστο μετὰ τῶν φίλων ἀγῶνας τιθέναι,
καὶ μεθ' ὧν συνουσιάζων διέτριβε· χαίρων μὲν καὶ
τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ καὶ δοῦλος ὢν φύσει τῶν ἡδονῶν,
ἔτι δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Νικοκλέα φιλοτιμούμενος.

ἐτύγχανον γὰρ ὑπερφιλοτίμως ἔχοντες πρὸς ἀλλή-
λους καὶ σπουδάζων ἑκάτερος αὐτὸς ἥδιον καὶ ῥᾳ-
θυμότερον ποιεῖσθαι τὸν βίον· οἵ γε προῆλθον εἰς
τοσαύτην ἅμιλλαν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, ὥστε πυνθα-
νόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τάς τε παρασκευὰς
d τῶν οἰκιῶν καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν τὰς παρ'
ἑκατέρῳ γινομένας ἐφιλονείκουν ὑπερβάλλεσθαι τοῖς
τοιούτοις ἀλλήλους. ἐσπούδαζον δὲ δοκεῖν εὐδαί-
μονες εἶναι καὶ μακαριστοί. οὐ μὴν περί γε τὴν τοῦ
βίου τελευτὴν διηυτύχησαν, ἀλλ' ἀμφότεροι βιαίῳ
θανάτῳ διεφθάρησαν.' Ἀναξιμένης δ' ἐν τῷ ἐπιγρα-
φομένῳ Βασιλέων μεταλλαγαὶ περὶ τοῦ Στράτωνος
τὰ αὐτὰ ἱστορήσας διημιλλῆσθαί φησιν αὐτὸν Νικο-
κλεῖ τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος βασιλεύσαντι,
e ἐσπουδακότι περὶ τρυφὴν καὶ ἀσέλγειαν, ἀποθανεῖν
τ' ἀμφοτέρους βιαίως.

42. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν Θεόπομπος
περὶ Φιλίππου λέγων φησί 'καὶ τριταῖος εἰς Ὀνόκαρ-
σιν ἀφικνεῖται, χωρίον τι τῆς Θρᾴκης ἄλσος ἔχον
πολὺ κατεσκευασμένον καλῶς καὶ πρὸς τὸ διαιτηθῆ-
ναι κεχαρισμένον ἄλλως τε καὶ τὴν θερινὴν ὥραν.
ἦν γὰρ καὶ τῶν ὑπὸ Κότυος προκριθέντων, ὃς ἁπάν-
των τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ γεγενημένων
μάλιστα πρὸς ἡδυπαθείας καὶ τρυφὰς ὥρμησε· καὶ
περιιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατίδοι τόπους δένδρεσι
f συσκίους καὶ καταρρύτους ὕδασι, τούτους κατεσκεύα-
σεν ἑστιατόρια· καὶ φοιτῶν εἰς ἑκάστους ὁπότε τύ-
χοι θυσίας τε τοῖς θεοῖς ἐποιεῖτο καὶ συνῆν μετὰ τῶν
ὑπάρχων εὐδαίμων καὶ μακαριστὸς ὤν, ἕως εἰς τὴν
Ἀθηνᾶν βλασφημεῖν καὶ πλημμελεῖν ἐπεχείρησε.'
διηγεῖταί τε ἑξῆς ὁ συγγραφεὺς ὅτι δεῖπνον κατε-
σκεύασεν ὁ Κότυς ὡς γαμουμένης αὐτῷ τῆς Ἀθηνᾶς,

καὶ θάλαμον κατασκευάσας ἀνέμενε μεθύων τὴν
θεόν. ἤδη δ' ἔκφρων γενόμενος ἔπεμπέ τινα τῶν
δορυφόρων ὀψόμενον εἰ παραγέγονεν ἡ θεὸς εἰς τὸν 532
θάλαμον. ἀφικομένου δ' ἐκείνου καὶ εἰπόντος μη-
δένα εἶναι ἐν τῷ θαλάμῳ, τοξεύσας τοῦτον ἀπέκτεινε,
καὶ ἄλλον δεύτερον ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἕως ὁ τρίτος
συνεὶς παραγενόμενος ἔφη πάλαι τὴν θεὸν αὐτὸν
ἀναμένειν. ὁ δὲ βασιλεὺς οὗτός ποτε καὶ ζηλοτυπήσας
τὴν αὑτοῦ γυναῖκα ταῖς αὑτοῦ χερσὶν ἀνέτεμε τὴν
ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν αἰδοίων ἀρξάμενος.

43. ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν περὶ
Χαβρίου τοῦ Ἀθηναίου ἱστορῶν φησίν· 'οὐ δυνάμενος b
δὲ ζῆν ἐν τῇ πόλει τὰ μὲν διὰ τὴν ἀσέλγειαν καὶ διὰ
τὴν πολυτέλειαν τὴν αὑτοῦ τὴν περὶ τὸν βίον, τὰ δὲ
διὰ τοὺς Ἀθηναίους· ἅπασι γάρ εἰσι χαλεποί. διὸ καὶ
εἵλοντο αὐτῶν οἱ ἔνδοξοι ἔξω τῆς πόλεως καταβιοῦν,
Ἰφικράτης μὲν ἐν Θρᾴκῃ, Κόνων δ' ἐν Κύπρῳ, Τι-
μόθεος δ' ἐν Λέσβῳ, Χάρης δ' ἐν Σιγείῳ, καὶ αὐτὸς
ὁ Χαβρίας ἐν Αἰγύπτῳ.' καὶ περὶ τοῦ Χάρητος ἐν τῇ
πέμπτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ φησί· 'Χάρητός τε νωθροῦ
τε ὄντος καὶ βραδέος, καίτοι γε καὶ πρὸς τρυφὴν ἤδη c
ζῶντος, ὅς γε περιήγετο στρατευόμενος αὐλητρίδας
καὶ ψαλτρίας καὶ πεζὰς ἑταίρας· καὶ τῶν χρημάτων
τῶν εἰσφερομένων εἰς τὸν πόλεμον τὰ μὲν εἰς ταύτην
τὴν ὕβριν ἀνήλισκε, τὰ δ' αὐτοῦ κατέλειπεν Ἀθή-
νησι, τοῖς τε λέγουσι καὶ τὰ ψηφίσματα γράφουσι καὶ
τῶν ἰδιωτῶν τοῖς δικαζομένοις· ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ὁ τῶν
Ἀθηναίων οὐδεπώποτε ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα
καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα τῶν πολιτῶν καὶ δικαίως.
καὶ γὰρ αὐτοὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔζων, ὥστε τοὺς d
μὲν νέους ἐν τοῖς αὐλητριδίοις καὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις
διατρίβειν, τοὺς δὲ μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέρους ἐν

τοῖς κύβοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀσωτίαις· τὸν δὲ
δῆμον ἅπαντα πλείω καταναλίσκειν εἰς τὰς κοινὰς
ἑστιάσεις καὶ κρεανομίας ἤπερ εἰς τὴν τῆς πόλεως
διοίκησιν.' ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ τοῦ Θεοπόμπου
συγγράμματι περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρη-
μάτων 'Χάρητι (φησὶ) τῷ Ἀθηναίῳ διὰ Λυσάνδρου
τάλαντα ἑξήκοντα. ἀφ' ὧν ἐδείπνισεν Ἀθηναίους
e ἐν τῇ ἀγορᾷ θύσας τἀπινίκια τῆς γενομένης μάχης
πρὸς τοὺς Φιλίππου ξένους.' ὧν ἡγεῖτο μὲν Ἀδαῖος
ἀλεκτρυὼν ἐπικαλούμενος, περὶ οὗ καὶ ὁ Ἡρακλείδης
ὁ τῶν κωμῳδιῶν ποιητὴς μέμνηται οὕτως

ἀλεκτρυόνα τὸν τοῦ Φιλίππου καλαλαβὼν
ἀωρὶ κοκκύζοντα καὶ πλανώμενον
κατέκοψεν· οὐ γὰρ εἶχεν οὐδέπω λόφον . . .
ἕνα κατακόψας μάλα συχνοὺς ἐδείπνισεν
Χάρης Ἀθηναίων τόθ', ὡς γενναῖος ἦν.

f τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Δοῦρις.

44. Ἰδομενεὺς δέ φησι καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας
Ἱππίαν καὶ Ἵππαρχον εὑρεῖν θαλίας καὶ κώμους· διὸ
καὶ ἵππων καὶ ἑτέρων πολλῶν ἐπιπολάσαι τὸ πλῆθος
παρ' αὐτοῖς· ὅθεν βαρεῖαν αὐτῶν γενέσθαι τὴν ἀρ-
χήν. καίτοι ὁ πατὴρ αὐτῶν Πεισίστρατος μετρίως
ἐχρῆτο ταῖς ἡδοναῖς, ὅς γ' οὐδ' ἐν τοῖς χωρίοις οὐδ'
533 ἐν τοῖς κήποις φύλακας καθίστα, ὡς Θεόπομπος ἱστο-
ρεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ, ἀλλ' εἴα τὸν βουλόμε-
νον εἰσιόντα ἀπολαύειν καὶ λαμβάνειν ὧν δεηθείη·
ὅπερ ὕστερον ἐποίησε καὶ Κίμων μιμησάμενος ἐκεῖ-
νον, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ ἱστορῶν ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν
Φιλιππικῶν ὁ Θεόπομπός φησι 'Κίμων ὁ Ἀθηναῖος
ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς κήποις οὐδένα τοῦ καρποῦ
καθίστα φύλακα, ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν
εἰσιόντες ὀπωρίζωνται καὶ λαμβάνωσιν εἴ τινος

δέοιντο τῶν ἐν τοῖς χωρίοις. ἔπειτα τὴν οἰκίαν b παρεῖχε κοινὴν ἅπασιν, ὡς δεῖπνον ἀεὶ εὐτελὲς παρασκευάζεσθαι πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ τοὺς ἀπόρους προσιόντας τῶν Ἀθηναίων [εἰσιόντας] δειπνεῖν. ἐθεράπευε δὲ καὶ τοὺς καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῦ τι δεομένους· καὶ λέγουσιν ὡς περιήγετο μὲν ἀεὶ νεανίσκους δύ᾽ ἢ τρεῖς ἔχοντας κέρματα, τούτοις τε διδόναι προσέταττεν, ὁπότε τις προσέλθοι αὐτοῦ δεόμενος. καί φασι μὲν αὐτὸν καὶ εἰς ταφὴν εἰσφέρειν. ποιεῖν δὲ καὶ τοῦτο πολλάκις, ὁπότε τῶν πολιτῶν τινὰ ἴδοι κακῶς ἠμφιεσμένον, κελεύειν αὐτῷ μεταμφιέννυσθαι c τῶν νεανίσκων τινὰ τῶν συνακολουθούντων αὐτῷ. ἐκ δὴ τούτων ἁπάντων ηὐδοκίμει καὶ πρῶτος ἦν τῶν πολιτῶν.' ὁ δὲ Πεισίστρατος καὶ ἐν πολλοῖς βαρὺς ἐγένετο, ὅπου καὶ τὸ Ἀθήνησι τοῦ Διονύσου πρόσωπον ἐκείνου τινές φασιν εἰκόνα.

45. Περικλέα δὲ τὸν ὀλύμπιόν φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς ὡς ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς οἰκίας τὴν γυναῖκα καὶ τὸν μεθ᾽ ἡδονῆς βίον προείλετο, ᾤκει τε μετὰ Ἀσπασίας τῆς ἐκ Μεγάρων d ἑταίρας καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς οὐσίας εἰς ταύτην κατανάλωσε. Θεμιστοκλῆς δ᾽ οὔπω Ἀθηναίων μεθυσκομένων οὐδ᾽ ἑταίραις χρωμένων ἐκφανῶς τέθριππον ζεύξας ἑταιρίδων διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ πληθύοντος ἑωθινὸς ἤλασεν. ἀμφιβόλως δ᾽ αὐτὸ εἴρηκεν ὁ Ἰδομενεύς, εἴτε ἑταίρας τέτταρας συνυπέζευξεν ὡς ἵππους εἴτε ἀνεβίβασεν αὐτὰς ἐπὶ τὸ τέθριππον. Πόσσις δ᾽ ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα e θῦσαι Ἀθηνᾷ καὶ τὴν ἑορτὴν παναθήναια ὀνομάσαι, καὶ Διονύσῳ χοοπότῃ θυσιάσαντα καὶ τὴν χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι καταδεῖξαι. Κλέαρχος δ᾽ ἐν

πρώτῳ περὶ φιλίας τὸν Θεμιστοκλέα φησὶ τρίκλινον οἰκοδομησάμενον περικαλλέστατον ἀγαπᾶν ἔφησεν εἰ τοῦτον φίλων πληρώσει.

46. Χαμαιλέων δ᾽ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος προθεὶς τὸ

ξανθῇ δ᾽ Εὐρυπύλῃ μέλει
ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων,

f τὴν προσηγορίαν ταύτην λαβεῖν τὸν Ἀρτέμωνα διὰ τὸ τρυφερῶς βιοῦντα περιφέρεσθαι ἐπὶ κλίνης. καὶ γὰρ Ἀνακρέων αὐτὸν ἐκ πενίας εἰς τρυφὴν ὁρμῆσαί φησιν ἐν τούτοις

πρὶν μὲν ἔχων κερβέριον, καλύμματ᾽ ἐσφηκωμένα,
καὶ ξυλίνους ἀστραγάλους ἐν ὠσὶ καὶ ψιλὸν περὶ πλευρῇσι [δέρριον] βοός,
νεόπλυτον εἴλυμα κακῆς ἀσπίδος, ἀρτοπώλισιν
534 κἠθελοπόρνοισιν ὁμιλέων ὁ πονηρὸς Ἀρτέμων,
κίβδηλον εὑρίσκων βίον,
πολλὰ μὲν ἐν δουρὶ τιθεὶς αὐχένα, πολλὰ δ᾽ ἐν τροχῷ,
πολλὰ δὲ νῶτα σκυτίνῃ μάστιγι θωμιχθείς, κόμην
πώγωνά τ᾽ ἐκτετιλμένος·
νῦν δ᾽ ἐπιβαίνει σατινέων, χρύσεα φορέων καθέρματα
πάις Κύκης, καὶ σκιαδίσκην ἐλεφαντίνην φορέει
b γυναιξὶν αὔτως.

47. περὶ δὲ τοῦ καλοῦ Ἀλκιβιάδου Σάτυρος ἱστορῶν 'λέγεται (φησὶν) ὅτι ἐν Ἰωνίᾳ μὲν Ἰώνων ὢν ἐφαίνετο τρυφερώτερος, ἐν Θήβαις δὲ σωμασκῶν καὶ γυμναζόμενος τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον Βοιώτιος, ἐν Θετταλίᾳ δὲ ἱπποτροφῶν καὶ ἡνιοχῶν τῶν Ἀλευ-

αδῶν ἱππικώτερος, ἐν Σπάρτῃ δὲ καρτερίαν καὶ ἀφέλειαν ἐπιτηδεύων ἐνίκα τοὺς Λάκωνας, ὑπερῆρε δὲ καὶ τὴν τῶν Θρᾳκῶν ἀκρατοποσίαν. τὴν δὲ αὐτοῦ γυναῖκα πειρῶν ὡς ἕτερος ἔπεμψεν αὐτῇ χιλίους δαρεικούς. [c] κάλλιστος δὲ ὢν τὴν μορφὴν κόμην τε ἔτρεφεν ἐπὶ πολὺ τῆς ἡλικίας καὶ ὑποδήματα παρηλλαγμένα ἐφόρει, ἃ ἀπ' αὐτοῦ ἀλκιβιάδες καλεῖται. ὅτε δὲ χορηγοίη πομπεύων ἐν πορφυρίδι, εἰσιὼν εἰς τὸ θέατρον ἐθαυμάζετο οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν. διὸ καὶ Ἀντισθένης ὁ σωκρατικός, ὡς ἂν αὐτὸς αὐτόπτης γεγονὼς τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰσχυρὸν αὐτὸν καὶ ἀνδρώδη καὶ ἀπαίδευτον καὶ τολμηρὸν καὶ ὡραῖον ἐφ' ἡλικίας γενέσθαι φησίν. εἰς δὲ τὰς ἀποδημίας ὁπότε στέλλοιτο, τέσσαρσι τῶν [d] συμμαχίδων πόλεων ὥσπερ θεραπαίναις ἐχρῆτο. σκηνὴν μὲν γὰρ αὐτῷ περσικὴν ἔπησσον Ἐφέσιοι, τροφὴν δὲ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ Χῖοι παρεῖχον, ἱερεῖα δὲ παρίστασαν εἰς τὰς θυσίας καὶ κρεανομίας Κυζικηνοί, Λέσβιοι δὲ οἶνον παρεῖχον καὶ τἆλλα τὰ πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. ἀφικόμενος δ' Ἀθήνησιν ἐξ Ὀλυμπίας δύο πίνακας ἀνέθηκεν, Ἀγλαοφῶντος γραφήν· ὧν ὃ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας αὐτόν, ἐν δὲ θατέρῳ Νεμεὰς ἦν καθημένη καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, καλλίων [e] φαινόμενος τῶν γυναικείων προσώπων. καὶ στρατηγῶν δὲ ἔτι καλὸς εἶναι ἤθελεν· ἀσπίδα γοῦν εἶχεν ἐκ χρυσίου καὶ ἐλέφαντος πεποιημένην, ἐφ' ἧς ἦν ἐπίσημον ἔρως κεραυνὸν ἠγκυλημένος. ἐπικωμάσας δέ ποτε ὡς Ἄνυτον ἐραστὴν ὄντα καὶ πλούσιον, συνεπικωμάζοντος αὐτῷ τῶν ἑταίρων ἑνὸς Θρασύλλου (τῶν πενήτων δ' οὗτος ἦν) προπιὼν τῷ Θρασύλλῳ τὰ ἡμίση τῶν ποτηρίων τῶν ἐπὶ τῷ κυλικείῳ

[f] προκειμένων, ἐκέλευσε τοὺς ἀκολούθους ἀποφέρειν πρὸς τὸν Θράσυλλον· εἶθ' οὕτω φιλοφρονησάμενος τὸν Ἄνυτον ἀπηλλάσσετο. ὁ δὲ Ἄνυτος πάνυ ἐλευθερίως καὶ ἐρωτικῶς, λεγόντων τινῶν ὡς ἀγνώμονα εἴη πεποιηκὼς ὁ Ἀλκιβιάδης, οὐ μὰ Δί', ἔφη, ἀλλ' εὐγνώμονα, ὃς ἔχων ἐξουσίαν ἅπαντα λαβεῖν τὰ ἡμίση κατέλιπεν.'

48. Λυσίας δὲ ὁ ῥήτωρ περὶ τῆς τρυφῆς αὐτοῦ λέγων φησίν 'ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν ἐν Ἀβύδῳ δύ'
535 ὄντε Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνὴν καὶ ξυνῳκείτην. ἔπειτα αὐτοῖν γίνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφαντο δύνασθαι γνῶναι ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ δ' ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν [χρῷτο καὶ] ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα· εἰ δ' Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου.' κεκωμῴδηται δὲ καὶ ὑπὸ Εὐπόλιδος ὡς [καὶ] ἀκόλαστος πρὸς γυναῖκας ἐν Κόλαξιν οὕτως

Ἀλκιβιάδης ἐκ τῶν γυναικῶν ἐξίτω. Β. τί ληρεῖς;
[b] οὐκ οἴκαδ' ἐλθὼν τὴν σεαυτοῦ γυμνάσεις δάμαρτα;

καὶ Φερεκράτης δέ φησιν

οὐκ ὢν ἀνὴρ γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκεῖ,
ἀνὴρ ἁπασῶν τῶν γυναικῶν ἐστι νῦν.

ἐν Σπάρτῃ δὲ ὢν ἔφθειρε τὴν Ἄγιδος τοῦ βασιλέως γυναῖκα Τίμαιαν. ἐπιπληττόντων δ' αὐτῷ τινῶν, οὐκ ἀκρασίας ἕνεκεν συνελθεῖν ἔφη ἀλλ' ἵν' ὁ γενόμενος ἐξ αὐτοῦ βασιλεύσῃ τε τῆς Σπάρτης καὶ μηκέτι λέγωνται οἱ βασιλεῖς ἀφ' Ἡρακλέους ἀλλ' [c] ἀπ' Ἀλκιβιάδου. στρατηγῶν δὲ συμπεριήγετο αὐτῷ τήν τε Λαΐδος τῆς Κορινθίας μητέρα Τιμάνδραν καὶ Θεοδότην τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν.

49. μετὰ δὲ τὴν φυγὴν κυρίους Ἀθηναίους ποιήσας τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ πλείους τῶν πεντακισχιλίων Πελοποννησίους λαβὼν ἀνέπεμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. κατιών τε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πατρίδα ἐστεφάνωσε τὰς ἀττικὰς τριήρεις θαλλῷ καὶ μίτραις καὶ ταινίαις· καὶ ἀναψάμενος τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἠκρωτηριασμένας εἰς διακοσίας ἱππαγωγούς τε ἄγων σκύλων καὶ ὅπλων λακωνικῶν καὶ πελοποννησιακῶν d μεστὰς εἰσέπλει. ἡ δὲ τριήρης ἐφ' ἧς αὐτὸς κατέπλει μέχρι μὲν τῶν κλείθρων τοῦ Πειραιέως προέτρεχεν ἁλουργοῖς ἱστίοις· ὡς δὲ ἐντὸς ἦν καὶ τὰς κώπας ἔλαβον οἱ ἐρέται, Χρυσόγονος μὲν ηὔλει τὸ τριηρικὸν ἐνδεδυκὼς τὴν πυθικὴν στολήν, Καλλιππίδης δ' ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευε τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς στολὴν ἠμφιεσμένος. διὸ καὶ χαριέντως εἶπέ τις 'οὔτ' ἂν δύο Λυσάνδρους ὑπήνεγκεν ἡ Σπάρτη οὔτ' ἂν δύ' Ἀλκιβιάδας e Ἀθῆναι.' ἐμιμεῖτο δὲ Ἀλκιβιάδης τὸν Παυσανίου μηδισμόν, καὶ καθομιλῶν Φαρνάβαζον τὴν περσικὴν ἐνεδύσατο στολὴν καὶ τὴν περσικὴν ἔμαθε φωνὴν καθάπερ καὶ Θεμιστοκλῆς.

50. Δοῦρις δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν 'Παυσανίας μὲν (φησὶν) ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καταθέμενος τὸν πάτριον τρίβωνα τὴν περσικὴν ἐνεδύετο στολήν. ὁ δὲ Σικελίας τύραννος Διονύσιος ξυστίδα καὶ χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ περόνῃ μετελάμβανε τραγικόν. Ἀλέξανδρος δ', ὡς τῆς Ἀσίας f ἐκυρίευσε, περσικαῖς ἐχρῆτο στολαῖς. Δημήτριος δὲ πάντας ὑπερέβαλλε. τὴν μὲν γὰρ ὑπόδεσιν ἣν εἶχε κατεσκεύαζεν ἐκ πολλοῦ δαπανήματος· ἦν γὰρ κατὰ μὲν τὸ σχῆμα τῆς ἐργασίας σχεδὸν ἐμβάτης πίλημα λαμβάνων τῆς πολυτελεστάτης πορφύρας· τούτῳ δὲ πολλὴν ἐνύφαινον ποικιλίαν ὀπίσω καὶ ἔμ-

προσθεν ἐνιέντες οἱ τεχνῖται. αἱ δὲ χλαμύδες αὐτοῦ ἦσαν ὄρφνινον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας, τὸ δὲ πᾶν ὁ πόλος ἐνύφαντο χρυσοῦς ἀστέρας ἔχων καὶ τὰ 536 δώδεκα ζῴδια. μίτρα δὲ χρυσόπαστος ἦν, ἣ καυσίαν ἁλουργῆ οὖσαν ἔσφιγγεν ἐπὶ τὸ νῶτον φέρουσα τὰ τελευταῖα καταβλήματα τῶν ὑφασμάτων. γινομένων δὲ τῶν δημητρίων Ἀθήνησιν ἐγράφετο ἐπὶ τοῦ προσκηνίου ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος.' Νύμφις δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος 'Παυσανίας (φησὶν) ὁ περὶ Πλαταιὰς νικήσας Μαρδόνιον τὰ τῆς Σπάρτης ἐξελθὼν νόμιμα καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ἐπιδοὺς περὶ Βυζάντιον διατρίβων χαλκοῦν b τὸν ἀνακείμενον κρατῆρα τοῖς θεοῖς τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἱδρυμένοις, ὃν ἔτι καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ἐπιγράψαι ὡς αὐτὸς ἀναθείς, ὑποθεὶς τόδε τοὐπίγραμμα, διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφανίαν ἐπιλαθόμενος αὐτοῦ

μνᾶμ' ἀρετᾶς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι
  Παυσανίας, ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχόρου,
πόντου ἐπ' εὐξείνου, Λακεδαιμόνιος γένος, υἱὸς
  Κλευμβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλέος γενεᾶς.'

51. ἐτρύφησε δὲ καὶ Φάραξ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὡς c Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἱστορεῖ, καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελγῶς ἐχρήσατο καὶ χύδην ὥστε πολὺ μᾶλλον διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην αὐτὸν ὑπολαμβάνεσθαι Σικελιώτην ἢ διὰ τὴν πατρίδα Σπαρτιάτην. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ δευτέρᾳ φησὶν ὡς Ἀρχίδαμος ὁ Λάκων ἀποστὰς τῆς πατρίου διαίτης συνειθίσθη ξενικῶς καὶ μαλακῶς· διόπερ οὐκ ἠδύνατο τὸν οἴκοι βίον ὑπομένειν, ἀλλ' ἐσπούδαζεν ἀεὶ δι' ἀκρασίαν ἔξω διατρίβειν. καὶ Ταραντίνων πρεσβευσα- d μένων περὶ συμμαχίας ἔσπευσε συνεξελθεῖν αὐτοῖς

βοηθός· κἀκεῖ γενόμενος καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανὼν οὐδὲ ταφῆς κατηξιώθη, καίτοι Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑποσχομένων τοῖς πολεμίοις ὑπὲρ τοῦ ἀνελέσθαι αὐτοῦ τὸ σῶμα. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν Θρᾳκῶν φησὶ τῶν καλουμένων Κροβύζων βασιλέα γενέσθαι Ἰσάνθην τρυφῇ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλλόμενον. ἦν δὲ καὶ πλούσιος καὶ καλός. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖόν φησι τὸν δεύτερον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα e πάντων σεμνότατον γενόμενον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας εἴ τινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν ἐπιμεληθέντα. οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὥστε τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι καὶ λέγειν ὅτι μόνος εὕροι τὴν ἀθανασίαν. κατατεινόμενον οὖν ὑπὸ ποδάγρας πλείους ἡμέρας, ὥς ποτ' οὖν ἐρρᾴισε καὶ κατεῖδε διά τινων ὑπολαμπάδων τοὺς Αἰγυπτίους παρὰ τὸν ποταμὸν ἀριστοποιουμένους καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους ἐπί τε τῆς ἄμμου χύδην ἐρριμμένους εἶπεν 'ὢ τάλας ἐγώ, τὸ μηδὲ τούτων ἕνα γενέσθαι.'

52. περὶ δὲ Καλλίου καὶ τῶν τούτου κολάκων f φθάνομεν καὶ πρότερον εἰπόντες· ἀλλ' ἐπεὶ καινῶς Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ, ἄνωθεν ἀναλαβὼν διηγήσομαι. 'ὅτε τὸ πρῶτον εἰς Εὔβοιαν ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι, τότε, ὥς φασιν, Ἐρετριεὺς ἀνὴρ Διόμνηστος κύριος ἐγένετο τῶν τοῦ στρατηγοῦ χρημάτων. ἔτυχε γὰρ ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἐκείνου σκηνῶν καὶ τὰ χρήματα εἰς οἴκημά τι θέμενος τῆς οἰκίας. τελευτησάντων δὲ πάντων διέλαθεν ἔχων ὁ Διόμνηστος τὸ χρυσίον. ἐπεὶ δὲ πάλιν ὁ 537 τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἐρέτριαν στράτευμα, προστάξας ἀνάστατον ποιῆσαι τὴν πόλιν,

εἰκότως ὑπεξέθεντο ὅσοι χρημάτων ηὐπόρουν. οἱ οὖν καταλελειμμένοι τῆς τοῦ Διομνήστου οἰκίας παρ' Ἱππόνικον τὸν Καλλίου, τὸν Ἄμμωνα ἐπικαλούμενον, ὑπεξέθεντο τὰ χρήματα εἰς τὰς Ἀθήνας· καὶ ἀνασκευασθέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν ἁπάντων τῶν b Ἐρετριέων κατέσχον οὗτοι τὰ χρήματα πολλὰ ὄντα, ὥστε Ἱππόνικος ὁ ἀπ' ἐκείνου γεγονὼς τοῦ τὴν παρακαταθήκην λαβόντος ᾔτησεν Ἀθηναίους ποτὲ ἐν ἀκροπόλει τόπον, ἵν' οἰκοδομήσηται τοῖς χρήμασιν ὅπου κείσεται, λέγων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ὂν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ πολλὰ χρήματα εἶναι· καὶ ἔδοσαν Ἀθηναῖοι. νουθετηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν φίλων μετενόησε. τοσούτων οὖν ὄντων τῶν χρημάτων Καλλίας κύριος γενόμενος καὶ πρὸς ἡδονὴν βιώσας. ποῖοι γὰρ οὐ κόλακες ἢ τί πλῆθος οὐχ ἑταίρων περὶ αὐτὸν ἦσαν; ποίας δὲ c δαπάνας οὐχ ὑπερεώρα ἐκεῖνος; ἀλλ' ὅμως εἰς τοσοῦτον αὐτὸν ἀπορίας περιέστησεν ὁ περὶ ἡδονὴν βίος ὥστε μετὰ γρᾳδίου βαρβάρου διατελεῖν ἠναγκάσθη καὶ τῶν ἀναγκαίων τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεὴς γενόμενος τὸν βίον ἐτελεύτησε. τὸν δὲ Νικίου (φησὶ) τοῦ Περγασῆθεν πλοῦτον ἢ τὸν Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν; οὐκ Αὐτοκλῆς καὶ Ἐπικλῆς, οἱ μετ' ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι καὶ πάντ' ἐν ἐλάττονι ποιούμενοι τῆς ἡδονῆς; ἐπειδὴ δὲ πάντα κατανάλωσαν, κώνειον πιόντες ἅμα τὸν βίον ἐτελεύτησαν.'

d 53. περὶ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τρυφῆς Ἔφιππος μὲν ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἡφαιστίωνος καὶ Ἀλεξάνδρου τελευτῆς φησὶν ὅτι ἐν τῷ παραδείσῳ ἔκειτο αὐτῷ χρυσοῦς θρόνος καὶ κλῖναι ἀργυρόποδες, ἐφ' ὧν καθεζόμενος ἐχρημάτιζε μετὰ τῶν ἑταίρων. Νικοβούλη δέ φησιν ὅτι παρὰ τὸ δεῖπνον πάντες οἱ ἀγωνισταὶ ἐσπούδαζον τέρπειν τὸν βασιλέα,

καὶ ὅτι ἐν τῷ τελευταίῳ δείπνῳ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος
ἐπεισόδιόν τι μνημονεύσας ἐκ τῆς Εὐριπίδου Ἀνδρο-
μέδας ἠγωνίσατο, καὶ τὸν ἄκρατον προθύμως προ-
πίνων καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. Ἔφιππος δέ φη- e
σιν ὡς Ἀλέξανδρος καὶ τὰς ἱερὰς ἐσθῆτας ἐφόρει ἐν
τοῖς δείπνοις, ὁτὲ μὲν τὴν τοῦ Ἄμμωνος πορφυρίδα
καὶ περισχιδεῖς καὶ κέρατα καθάπερ ὁ θεός, ὁτὲ δὲ
καὶ τὴν τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν καὶ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐφόρει
πολλάκις, ἔχων τὴν περσικὴν στολήν, ὑποφαίνων
ἄνωθεν τῶν ὤμων τό τε τόξον καὶ τὴν σιβύνην.
ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἑρμοῦ, τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν καὶ
καθ' ἑκάστην ἡμέραν χλαμύδα τε πορφυρᾶν καὶ
χιτῶνα μεσόλευκον καὶ τὴν καυσίαν ἔχουσαν τὸ διά-
δημα τὸ βασιλικόν, ἐν δὲ τῇ συνουσίᾳ τά τε πέδιλα f
καὶ τὸν πέτασον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τὸ κηρύκειον ἐν
τῇ χειρί, πολλάκις δὲ καὶ λεοντῆν καὶ ῥόπαλον
ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς. τί οὖν θαυμαστὸν εἰ καὶ καθ'
ἡμᾶς Κόμμοδος ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῶν ὀχημάτων
παρακείμενον εἶχε τὸ Ἡράκλειον ῥόπαλον, ὑπεστρω-
μένης αὐτῷ λεοντῆς, καὶ Ἡρακλῆς καλεῖσθαι ἤθελεν,
Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀριστοτελικοῦ τοσούτοις αὑτὸν ἀφο-
μοιοῦντος θεοῖς, ἀτὰρ καὶ τῇ Ἀρτέμιδι; ἔρρανε δὲ ὁ
Ἀλέξανδρος καὶ μύρῳ σπουδαίῳ καὶ οἴνῳ εὐώδει τὸ
δάπεδον. ἐθυμιᾶτο δὲ αὐτῷ σμύρνα καὶ τὰ ἄλλα 538
θυμιάματα· εὐφημία τε καὶ σιγὴ κατεῖχε πάντας ὑπὸ
δέους τοὺς παρόντας. ἀφόρητος γὰρ ἦν καὶ φονικός.
ἐδόκει γὰρ εἶναι μελαγχολικός. ἐν Ἐκβατάνοις δὲ
ποιήσας τῷ Διονύσῳ θυσίαν καὶ πάντων δαψιλῶς ἐν
τῇ θοίνῃ παρασκευασθέντων, καὶ Σατραβάτης ὁ σα-
τράπης τοὺς στρατιώτας εἱστίασε πάντας. ἀθροι-
σθέντων δὲ πολλῶν ἐπὶ τὴν θέαν, φησὶν ὁ Ἔφιππος,
κηρύγματα ἐγίνετο ὑπερήφανα καὶ τῆς περσικῆς

ὑπεροψίας αὐθαδέστερα. ἄλλων γὰρ ἄλλο τι ἀνακη-
d ρυττόντων καὶ στεφανούντων τὸν Ἀλέξανδρον, εἷς
τις τῶν ὁπλοφυλάκων ὑπερπεπαικὼς πᾶσαν κολα-
κείαν, κοινωσάμενος τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἐκέλευσε τὸν
κήρυκα ἀνειπεῖν ὅτι Γοργὸς ὁ ὁπλοφύλαξ Ἀλέξαν-
δρον Ἄμμωνος υἱὸν στεφανοῖ χρυσοῖς τρισχιλίοις,
καὶ ὅταν Ἀθήνας πολιορκῇ, μυρίαις πανοπλίαις καὶ
τοῖς ἴσοις καταπέλταις καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις βέλεσιν
εἰς τὸν πόλεμον ἱκανοῖς.

54. Χάρης δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον
ἱστοριῶν 'ὅτε (φησὶν) εἷλε Δαρεῖον, γάμους συνετέ-
c λεσεν ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων φίλων, ἐνενήκοντα
καὶ δύο θαλάμους κατασκευασάμενος ἐν τῷ αὐτῷ
τόπῳ. ἦν δὲ ὁ οἶκος ἑκατοντάκλινος, ἐν ᾧ ἑκάστη ἦν
κλίνη κεκοσμημένη στολῇ γαμικῇ εἴκοσι μνῶν ἀρ-
γυρᾶ, ἡ δὲ αὐτοῦ χρυσόπους ἦν. συμπαρέλαβε δὲ
εἰς τὸ συμπόσιον καὶ τοὺς ἰδιοξένους ἅπαντας καὶ
κατέκλινεν ἀντιπροσώπους ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις
νυμφίοις, τήν τε λοιπὴν δύναμιν πεζήν τε καὶ ναυ-
τικήν, καὶ τὰς πρεσβείας καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας
d ἐν τῇ αὐλῇ. κατεσκεύαστο δὲ ὁ οἶκος πολυτελῶς καὶ
μεγαλοπρεπῶς ἱματίοις τε καὶ ὀθονίοις πολυτελέσιν,
ὑπὸ δὲ ταῦτα πορφυροῖς καὶ φοινικοῖς χρυσοϋφέσι.
τοῦ δὲ μένειν τὴν σκηνὴν ὑπέκειντο κίονες εἰκοσα-
πήχεις περίχρυσοι καὶ διάλιθοι καὶ περιάργυροι.
περιεβέβλητο δ' ἐν τῷ περιβόλῳ πολυτελεῖς αὐλαῖαι
ζῳωτοὶ καὶ διάχρυσοι, κανόνας ἔχουσαι περιχρύσους
καὶ περιαργύρους. τῆς δὲ αὐλῆς ἦν τὸ περίμετρον
στάδιοι τέσσαρες. ἐγίνετο δὲ τὰ δεῖπνα πρὸς σάλ-
πιγγα, τότε μὲν ἐν τοῖς γάμοις, καὶ ἄλλως δ' ἀεὶ ὅτε
e τύχοι σπονδοποιούμενος, ὥστε πᾶν εἰδέναι τὸ στρα-
τόπεδον. ἐπὶ πέντε δὲ ἡμέρας ἐπετελέσθησαν οἱ γά-

31*

μοι, καὶ ἐλειτούργησαν πάνυ πολλοὶ καὶ βαρβάρων καὶ Ἑλλήνων καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. θαυματοποιοὶ δὲ ἦσαν διαπρέποντες Σκύμνος Ταραντῖνος καὶ Φιλιστίδης Συρακόσιος Ἡράκλειτός τε ὁ Μυτιληναῖος. μεθ᾽ οὓς ἐπεδείξατο ῥαψῳδὸς Ἄλεξις Ταραντῖνος. παρῆλθον δὲ καὶ ψιλοκιθαρισταί, Κρατῖνος Μηθυμναῖος, Ἀριστώνυμος Ἀθηναῖος, Ἀθηνόδωρος Τήιος· ἐκιθαρῴδησάν τε Ἡράκλειτός τε ὁ Ταραντῖνος καὶ f Ἀριστοκράτης ὁ Θηβαῖος. αὐλῳδοὶ δὲ παρῆλθον Διονύσιος ὁ Ἡρακλεώτης, Ὑπέρβολος Κυζικηνός· παρῆλθον δὲ καὶ αὐληταί, οἳ πρῶτον τὸ πυθικὸν ηὔλησαν, εἶθ᾽ ἑξῆς μετὰ τῶν χορῶν Τιμόθεος Φρύνιχος Καφισίας Διόφαντος, ἔτι δὲ Εὔιος ὁ Χαλκιδεύς. καὶ ἔκτοτε οἱ πρότερον καλούμενοι διονυσοκόλακες ἀλεξανδροκόλακες ἐκλήθησαν, διὰ τὰς τῶν δώρων ὑπερβολάς, ἐφ᾽ οἷς καὶ ἥσθη ὁ Ἀλέξανδρος. ὑπεκρίθησαν δὲ τραγῳδοὶ μὲν Θεσσαλὸς καὶ Ἀθηνόδωρος καὶ Ἀριστόκριτος, κωμῳδοὶ δὲ Λύκων καὶ Φορμίων καὶ 539 Ἀρίστων. παρῆν δὲ καὶ Φασίμηλος ὁ ψάλτης. οἱ δὲ πεμφθέντες (φησὶ) στέφανοι ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ταλάντων ἦσαν μυρίων πεντακισχιλίων.᾽

55. Πολύκλειτος δὲ ὁ Λαρισαῖος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ ἐπὶ χρυσῆς κλίνης κοιμᾶσθαί φησι τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ αὐλητρίδας αὐτῷ καὶ αὐλητὰς ἀεὶ ἕπεσθαι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πίνειν ἄχρι τῆς ἕω. Κλέαρχος δ᾽ ἐν τοῖς περὶ βίων περὶ Δαρείου λέγων b τοῦ καθαιρεθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου φησίν ‛ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀθλοθετῶν τοῖς τὰς ἡδονὰς αὐτῷ γνωρίζουσιν ὑπὸ πάντων τῶν ἡδέων ἡττωμένην ἀπέδειξε τὴν βασιλείαν, καὶ καταγωνιζόμενος ἑαυτὸν οὐκ ᾔσθετο πρότερον ἢ τὸ σκῆπτρον ἕτεροι λα-

βόντες ἀνεκηρύχθησαν.᾽ Φύλαρχος δ᾽ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν καὶ Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ Ἀσίας καὶ τοὺς ἑταίρους φησὶ τοὺς c Ἀλεξάνδρου ὑπερβαλούσῃ τρυφῇ χρήσασθαι. ὧν εἷς ὢν καὶ Ἅγνων χρυσοῦς ἥλους ἐν ταῖς κρηπῖσι καὶ τοῖς ὑποδήμασιν ἐφόρει. Κλεῖτος δὲ ὁ λευκὸς καλούμενος, ὅτε χρηματίζειν μέλλοι, ἐπὶ πορφυρῶν ἱματίων διαπεριπατῶν τοῖς ἐντυγχάνουσι διελέγετο. Περδίκκᾳ δὲ καὶ Κρατερῷ φιλογυμναστοῦσιν ἠκολούθουν διφθέραι σταδιαῖαι τοῖς μεγέθεσιν, ὑφ᾽ αἷς περιλαμβάνοντες τόπον ἐν ταῖς καταστρατοπεδείαις ἐγυμνάζοντο· ἠκολούθει δὲ αὐτοῖς καὶ ὑποζύγια πολλὰ τὰ τὴν κόνιν κομίζοντα πρὸς τὴν ἐν τῇ d παλαίστρᾳ χρείαν. Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοκυνήγοις οὖσιν αὐλαῖαι σταδίων ἑκατὸν ἠκολούθουν, αἷς περιιστάντες τὰς θήρας ἐκυνήγουν. τὰς δὲ χρυσᾶς πλατάνους καὶ τὴν χρυσῆν ἄμπελον, ὑφ᾽ ἣν οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρημάτιζον πολλάκις καθήμενοι, σμαραγδίνους βότρυς ἐχούσας καὶ τῶν ἰνδικῶν ἀνθράκων ἄλλων τε παντοδαπῶν λίθων ὑπερβαλλόντων ταῖς πολυτελείαις, ἐλάττω, φησὶν ὁ Φύλαρχος, φαίνεσθαι τῆς καθ᾽ ἡμέραν ἑκάστοτε γινομένης παρ᾽ Ἀλεξάνδρῳ δαπάνης. ἦν γὰρ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ κλινῶν ἑκατόν, χρυσοῖ δὲ κίονες πεντήκοντα κατεῖχον αὐ- e τήν. οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι πολυτελέσιν ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον. καὶ πρῶτοι μὲν Πέρσαι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ αὐτὴν ἐντὸς εἱστήκεσαν, πορφυραῖς καὶ μηλίναις ἐσθῆσιν ἐξησκημένοι· μετὰ δὲ τούτους τοξόται τὸν ἀριθμὸν χίλιοι οἳ μὲν φλόγινα ἐνδεδυκότες οἳ δὲ ὑσγινοβαφῆ, πολλοὶ δὲ καὶ κυάνεα εἶχον περιβόλαια. προειστήκεσαν δὲ τούτων ἀργυράσπιδες

Μακεδόνες πεντακόσιοι. κατὰ δὲ μέσην τὴν σκηνὴν
χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος, ἐφ' οὗ καθήμενος ἐχρημάτι-
ζεν ὁ Ἀλέξανδρος, τῶν σωματοφυλάκων πανταχόθεν f
ἐφεστηκότων. ἔξωθεν δὲ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τὸ τῶν
ἐλεφάντων ἄγημα διεσκευασμένον ἐφειστήκει, καὶ
Μακεδόνες χίλιοι μακεδονικὰς στολὰς ἔχοντες, εἶτα
μύριοι Πέρσαι, τό τε τὴν πορφύραν ἔχον πλῆθος εἰς
πεντακοσίους ἦν, οἷς Ἀλέξανδρος ἔδωκε φορεῖν τὴν
στολὴν ταύτην. τοσούτων δὲ ὄντων καὶ τῶν φίλων
καὶ τῶν θεραπευόντων οὐδεὶς ἐτόλμα προσπορεύε-
σθαι Ἀλεξάνδρῳ· τοιοῦτον ἐγεγόνει τὸ περὶ αὐτὸν
ἀξίωμα. ἔγραψε δὲ καὶ τότε Ἀλέξανδρος ταῖς ἐν Ἰω-
νίᾳ πόλεσι καὶ πρώτοις Χίοις ὅπως αὐτῷ πορφύραν
ἀποστείλωσιν. ἤθελε γὰρ τοὺς ἑταίρους ἅπαντας 540
ἁλουργὰς ἐνδῦσαι στολάς. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς
ἐπιστολῆς Χίοις παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφιστὴς νῦν
ἐγνωκέναι ἔφη τὸ παρ' Ὁμήρῳ εἰρημένον 'τὸν δ' ἔλ-
λαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.'

56. Ἀντίοχον δὲ τὸν γρυπὸν ἐπικαλούμενον βα-
σιλέα φησὶ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν
ἱστοριῶν τὰς ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεις ἐπιτελοῦντα
ὑποδοχὰς λαμπρὰς ἐπιτελεῖν. ἐν αἷς τὸ μὲν πρῶτον b
ἀναδόσεις ἐγίγνοντο ὁλομελῶν βρωμάτων, εἶτ' ἤδη
καὶ ζώντων χηνῶν καὶ λαγωῶν καὶ δορκάδων. ἀνε-
δίδοντο δέ, φησί, καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι
καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος καὶ θεραπόντων καὶ ἵππων
καὶ καμήλων, ἔδει τε ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον ἕκα-
στον πιεῖν καὶ λαβεῖν γε τὴν κάμηλον καὶ τὰ περὶ τὴν
κάμηλον καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα.' ἐν δὲ τῇ τεσσα-
ρεσκαιδεκάτῃ περὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτοῦ Ἀντιόχου
λέγων τοῦ ἐπ' Ἀρσάκην εἰς Μηδίαν στρατεύσαντος
φησὶν ὅτι ὑποδοχὰς ἐποιεῖτο καθ' ἡμέραν ὀχλικάς, c

ἐν αἷς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων καὶ ἐκφατνιζομένων
σωρευμάτων ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστιατόρων ὁλο-
μελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων
ζῴων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα ἅμαξαν πληρῶσαι δυ-
νάμενα· καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων
ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ ἀνδρομήκεσι λημνίσκων
χρυσῶν πιλήμασι πλήθη.'

57. Κλύτος δ' ὁ ἀριστοτελικὸς ἐν τοῖς περὶ Μι-
λήτου Πολυκράτη φησὶ τὸν Σαμίων τύραννον ὑπὸ
d τρυφῆς τὰ πανταχόθεν συνάγειν, κύνας μὲν ἐξ Ἠπεί-
ρου, αἶγας δὲ ἐκ Σκύρου, ἐκ δὲ Μιλήτου πρόβατα,
ὗς δ' ἐκ Σικελίας. Ἄλεξις δ' ἐν τρίτῳ Σαμίων ὥρων
ἐκ πολλῶν πόλεών φησι κοσμηθῆναι τὴν Σάμον ὑπὸ
τοῦ Πολυκράτους, κύνας μὲν μολοττικὰς καὶ λακαί-
νας εἰσαγαγόντος, αἶγας δ' ἐκ Σκύρου καὶ Νάξου,
πρόβατα δ' ἐκ Μιλήτου καὶ τῆς Ἀττικῆς. μετεστέλ-
λετο δέ, φησί, καὶ τεχνίτας ἐπὶ μισθοῖς μεγίστοις.
πρὸ δὲ τοῦ τυραννῆσαι κατασκευασάμενος στρωμνὰς
e πολυτελεῖς καὶ ποτήρια ἐπέτρεπε χρῆσθαι τοῖς ἢ
γάμον ἢ μείζονας ὑποδοχὰς ποιουμένοις. ἐκ πάντων
οὖν τούτων ἄξιον θαυμάζειν τὸν τύραννον, ὅτι οὐ-
δαμόθεν ἀναγέγραπται γυναῖκας ἢ παῖδας μεταπεμ-
ψάμενος, καίτοι περὶ τὰς τῶν ἀρρένων ὁμιλίας
ἐπτοημένος, ὡς καὶ ἀντερᾶν Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ,
ὅτε καὶ δι' ὀργὴν ἀπέκειρε τὸν ἐρώμενον. πρῶτος δὲ
ὁ Πολυκράτης καὶ ναῦς πήξας ἀπὸ τῆς πατρίδος σα-
μίας ἐκάλεσε. Κλέαρχος δέ φησιν ὡς Πολυκράτης ὁ
τῆς ἁβρᾶς Σάμου τύραννος διὰ τὴν περὶ τὸν βίον
f ἀκολασίαν ἀπώλετο, ζηλώσας τὰ Λυδῶν μαλακά.
ὅθεν τῷ μὲν Σάρδεων ἀγκῶνι γλυκεῖ προσαγορευο-
μένῳ τὴν παρὰ τοῖς Σαμίοις λαύραν ἀντικατεσκεύα-
σεν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν Λυδῶν ἄνθεσιν ἀντέπλεξε

τὰ διαγγελθέντα Σαμίων ἄνθεα. τούτων δὲ ἡ μὲν Σαμίων λαύρα στέγη τις ἦν γυναικῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ ἀκρασίαν πάντων βρωμάτων ὧν ὄντως ἐνέπλησε τὴν Ἑλλάδα, τὰ δὲ Σαμίων [541] *ἄνθη γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν κάλλη διάφορα. ἔτι δὲ τῆς συμπάσης πόλεως ἐν ἑορταῖς τε καὶ μέθαις . . .' καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. οἶδα δὲ κἀγὼ παρὰ τοῖς ἐμοῖς Ἀλεξανδρεῦσι λαύραν τινὰ καλουμένην μέχρι καὶ νῦν εὐδαιμόνων, ἐν ᾗ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν ἐπωλεῖτο.*

58. *Ἀλκισθένη δὲ τὸν Συβαρίτην φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς Θαυμασίοις ὑπὸ τρυφῆς ἱμάτιον τοιοῦτον κατασκευάσαι τῇ πολυτελείᾳ ὡς προτίθεσθαι αὐτὸ ἐπὶ Λακινίου ἐν τῇ πανηγύρει τῆς Ἥρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, καὶ τῶν δεικνυμένων* [b] *μάλιστα πάντων ἐκεῖνο θαυμάζεσθαι. οὗ φασὶ κυριεύσαντα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον ἀποδόσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. ἱστορεῖ δὲ καὶ Πολέμων περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. περὶ δὲ Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου καὶ τῆς τούτου τρυφῆς ἱστόρησεν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, ὡς ἀποπλέων ἐπὶ τὴν μνηστείαν τῆς Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίων τυράννου θυγατρὸς Ἀγαρίστης, φησίν, ἀπὸ μὲν Ἰταλίης Σμινδυρίδης ὁ Ἱπποκράτεος Συβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς* [c] *εἷς ἀνὴρ ἀφίκετο. εἵποντο γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι καὶ ὀρνιθευταί. ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ. περὶ δὲ τῆς Διονυσίου τοῦ νεωτέρου Σικελίας τυράννου τρυφῆς Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἱστορῶν ἐν τοῖς βίοις πληροῦσθαί φησι παρ' αὐτῷ τριακοντακλίνους οἴκους ὑπὸ τῶν εὐωχουμένων. καὶ Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν βίων γράφει οὕτως*

'Διονύσιος δ' ὁ Διονυσίου ἁπάσης γενόμενος Σικελίας ἀλάστωρ, εἰς τὴν Λοκρῶν πόλιν παρελθὼν [d] *οὖσαν αὐτῷ μητρόπολιν (Δωρὶς γὰρ ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸ γένος ἦν Λοκρίς) στρώσας οἶκον τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν μέγιστον ἑρπύλλοις καὶ ῥόδοις μετεπέμπετο μὲν ἐν μέρει τὰς Λοκρῶν παρθένους· καὶ γυμνὸς μετὰ γυμνῶν οὐδὲν αἰσχύνης παρέλιπεν ἐπὶ τοῦ στρώματος κυλινδούμενος. τοιγαροῦν μετ' οὐ πολὺν χρόνον οἱ ὑβρισθέντες γυναῖκα καὶ τέκνα ἐκείνου λαβόντες ὑποχείρια ἐπὶ τῆς ὁδοῦ στήσαντες μεθ' ὕβρεως ἐνηκολάσταινον αὐτοῖς· καὶ ἐπεὶ τῆς ὕβρεως πλήρεις ἐγένοντο, κεντοῦντες ὑπὸ τοὺς τῶν χειρῶν ὄνυχας* [e] *βελόναις ἀνεῖλον αὐτούς. καὶ τελευτησάντων τὰ μὲν ὀστᾶ κατέκοψαν ἐν ὅλμοις, τὰ δὲ λοιπὰ κρεανομησάμενοι ἐπηράσαντο πάντες τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν· ὅθεν πρὸς τὴν ἀνόσιον ἀρὰν κατήλεσαν αὐτῶν τὰς σάρκας, ἵν' ἡ τροφὴ σιτοποιουμένων κατεδεσθῇ, τὰ δὲ λείψανα κατεπόντωσαν. αὐτὸς δὲ Διονύσιος τέλος μητραγυρτῶν καὶ τυμπανοφορούμενος οἰκτρῶς τὸν βίον κατέστρεψεν. εὐλαβητέον οὖν τὴν καλουμένην τρυφὴν οὖσαν τῶν βίων ἀνατροπήν, ἁπάντων τε ὀλέθριον ἡγεῖσθαι τὴν ὕβριν.'*

59. *Διόδωρος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τοῖς περὶ βι-* [f] *βλιοθήκης Ἀκραγαντίνους φησὶ κατασκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν πολυτελῆ, τὸ περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτὰ βάθος δὲ πηχῶν εἴκοσιν· εἰς ἣν ἐπαγομένων ποταμίων καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτροφεῖον εἶναι καὶ πολλοὺς παρέχεσθαι ἰχθῦς εἰς τὴν τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν τῷ Γέλωνι· καθίστασθαι δὲ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτήν, ὡς γίνεσθαι ἐπιτερπεστάτην τὴν θέαν. ὕστερον δὲ αὕτη διεφθάρη καταχωσθεῖσα. Δοῦρις δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα*

καὶ πλησίον Ἱππωνίου πόλεως ἄλσος τι δείκνυσθαι 542 κάλλει διάφορον καὶ κατάρρυτον ὕδασιν, ἐν ᾧ καὶ τόπον τινὰ εἶναι καλούμενον Ἀμαλθείας κέρας, ὃ τὸν Γέλωνα κατασκευάσαι. Σειληνὸς δ' ὁ Καλακτῖνος ἐν τρίτῳ Σικελικῶν περὶ Συρακούσας φησὶ κῆπον εἶναι πολυτελῶς κατεσκευασμένον ὃν καλεῖσθαι Μῦθον, ἐν ᾧ χρηματίζειν Ἱέρωνα τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Πανορμῖτις τῆς Σικελίας πᾶσα κῆπος προσαγορεύεται, διὰ τὸ πᾶσα εἶναι πλήρης δένδρων ἡμέρων, ὥς φησι Καλλίας ἐν ὀγδόῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα ἱστοριῶν. Ποσειδώνιος δὲ ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ Δαμοφίλου b λέγων τοῦ Σικελιώτου, δι' ὃν ὁ δουλικὸς ἐκινήθη πόλεμος, ὅτι τρυφῆς ἦν οἰκεῖος, γράφει καὶ ταῦτα 'τρυφῆς οὖν δοῦλος ἦν καὶ κακουργίας, διὰ μὲν τῆς χώρας τετρακύκλους ἀπήνας περιαγόμενος καὶ ἵππους καὶ θεράποντας ὡραίους καὶ παραδρομὴν ἀνάγωγον κολάκων τε καὶ παίδων στρατιωτικῶν. ὕστερον δὲ πανοικίᾳ ἐφυβρίστως κατέστρεψε τὸν βίον ὑπὸ τῶν οἰκετῶν περιυβρισθείς.'

60. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεύς, ὥς φησι Δοῦρις ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, χιλίων καὶ διακοσίων c ταλάντων κατ' ἐνιαυτὸν κύριος γενόμενος, καὶ ἀπὸ τούτων βραχέα δαπανῶν εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, τὰ λοιπὰ πάντα διὰ τὴν ἔμφυτον ἀκρασίαν ἠφάνιζε, θοίνας τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμπρὰς ἐπιτελῶν καὶ πλῆθός τι συνδείπνων ἔχων· καὶ ταῖς μὲν δαπάναις ταῖς εἰς τὰ δεῖπνα τοὺς Μακεδόνας ὑπερέβαλε, τῇ δὲ καθαρειότητι Κυπρίους καὶ Φοίνικας· ῥάσματά τε μύρων ἔπιπτεν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀνθινά τε πολλὰ τῶν ἐδαφῶν ἐν τοῖς ἀνδρῶσι d κατεσκευάζετο διαπεποικιλμένα ὑπὸ δημιουργῶν. ἦσαν δὲ καὶ πρὸς γυναῖκας ὁμιλίαι σιωπώμεναι καὶ

νεανίσκων ἔρωτες νυκτερινοί, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος καὶ τοὺς βίους τάττων ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον κατεσκεύαζεν. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ τῆς ὄψεως, τήν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτόν· ἠβούλετο γὰρ τὴν ὄψιν ἱλαρὸς καὶ τοῖς ἀπαν- e τῶσιν ἡδὺς φαίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων, ἣν ἔπεμψεν ἄρχων γενόμενος, ᾖδε χορὸς εἰς αὐτὸν ποιήματα Καστορίωνος τοῦ Σολέως, ἐν οἷς ἡλιόμορφος προσηγορεύετο

ἐξόχως δ' εὐγενέτας ἡλιόμορφος
ζαθέοις ἄρχων σε τιμαῖσι γεραίρει.

Καρύστιος δὲ ὁ Περγαμηνὸς ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων 'Δημήτριος (φησὶν) ὁ Φαληρεὺς Ἱμεραίου τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντος ὑπ' Ἀντιπάτρου αὐτὸς μετὰ Νικάνορος διέτριβεν, αἰτίαν ἔχων ὡς τὰ ἐπιφάνεια τοῦ f ἀδελφοῦ θύων. Κασάνδρῳ δὲ γενόμενος φίλος μέγα ἴσχυσε. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν αὐτοῦ τὸ ἄριστον ὀξύβαφα παντοδαπὰς ἐλάας ἔχοντα καὶ τυρὸν νησιωτικόν. ὡς δ' ἐπλούτησε, Μοσχίωνα τὸν ἄριστον τῶν τότε μαγείρων καὶ δειπνοποιῶν ἐωνήσατο, καὶ τοσαῦτα ἦν τὰ παρασκευαζόμενα καθ' ἡμέραν ὥστε χαρισαμένου τῷ Μοσχίωνι τὰ λείψανα Μοσχίων ἐν ἔτεσι δύο τρεῖς συνοικίας ἐωνήσατο, παῖδάς τ' ἐλευθέρους ὕβριζε καὶ γυναῖκας τὰς τῶν ἐπιφανεστάτων. ἐξηλοτύπουν δὲ πάντες οἱ παῖδες τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ Δίογνιν· καὶ τοσοῦτον ἦν τῷ Δημητρίῳ προσελθεῖν ὥστε μετ' ἄριστον αὐτοῦ περιπατήσαντος παρὰ 543 τοὺς τρίποδας συνῆλθον εἰς τὸν τόπον παῖδες κάλλιστοι ταῖς ἑξῆς ἡμέραις, ἵν' ὀφθεῖεν αὐτῷ.'

61. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ

καὶ ἑκατοστῇ τῶν ἱστοριῶν Λεύκολλόν φησιν ἀφικόμενον εἰς Ῥώμην καὶ θριαμβεύσαντα λόγον τε ἀποδόντα τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου ἐξοκεῖλαι εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης, τρυφῆς τε πρῶτον εἰς ἅπαν Ῥωμαίοις ἡγεμόνα γενέσθαι, καρπωσάμενον δυοῖν βασιλέοιν πλοῦτον, Μιθριδάτου καὶ Τιγράνου. διαβόητος δ' ἦν παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Σίττιος ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ, ὥς φησι Ῥουτίλιος. b περὶ γὰρ Ἀπικίου προειρήκαμεν. Παυσανίαν δὲ καὶ Λύσανδρον ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτους γενέσθαι σχεδὸν πάντες ἱστοροῦσι. διόπερ καὶ Ἆγις ἐπὶ Λυσάνδρου ἔφη ὅτι δεύτερον τοῦτον ἡ Σπάρτη φέρει Παυσανίαν. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Ἑλληνικῶν τἀναντία φησὶ περὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι φιλόπονος ἦν καὶ θεραπεύειν δυνάμενος καὶ ἰδιώτας καὶ βασιλεῖς, σώφρων ὢν καὶ τῶν ἡδονῶν ἁπασῶν κρείττων. γενόμενος γοῦν τῆς Ἑλλάδος σχεδὸν ἁπάσης κύριος ἐν οὐδεμιᾷ φανήσεται τῶν πόλεων οὔτε πρὸς c τὰς ἀφροδισίους ἡδονὰς ὁρμήσας οὔτε μέθαις καὶ πότοις ἀκαίροις χρησάμενος.'

62. οὕτω δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ τῆς τρυφῆς καὶ τῆς πολυτελείας ἠσκεῖτο ὡς καὶ Παρράσιον τὸν ζωγράφον πορφύραν ἀμπέχεσθαι χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ὡς ἱστορεῖ Κλέαρχος ἐν τοῖς βίοις. οὗτος γὰρ παρὰ μέλος ὑπὲρ τὴν γραφικὴν τρυφήσας λόγῳ τῆς ἀρετῆς ἀντελαμβάνετο καὶ ἐπέγραφε τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελουμένοις ἔργοις

ἁβροδίαιτος ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τόδ' ἔγραψα. d

καί τις ὑπεραλγήσας ἐπὶ τούτῳ παρέγραψε 'ῥαβδοδίαιτος ἀνήρ.' ἐπέγραψε δὲ ἐπὶ πολλῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τάδε

ἁβροδίαιτος ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τάδ' ἔγραψα

Παρράσιος, κλεινῆς πατρίδος ἐξ Ἐφέσου.
οὐδὲ πατρὸς λαθόμην Εὐήνορος, ὅς ῥά μ' ἔφυσε
γνήσιον, Ἑλλήνων πρῶτα φέροντα τέχνης.

ηὔχησε δ' ἀνεμεσήτως ἐν τούτοις

e εἰ καὶ ἄπιστα κλύουσι λέγω τάδε· φημὶ γὰρ ἤδη
τέχνης εὑρῆσθαι τέρματα τῆσδε σαφῆ
χειρὸς ὑφ' ἡμετέρης· ἀνυπέρβλητος δὲ πέπηγεν
οὖρος. ἀμώμητον δ' οὐδὲν ἔγεντο βροτοῖς.

ἀγωνιζόμενος δέ ποτε πρὸς καταδεέστερον ἐν Σάμῳ τὸν Αἴαντα καὶ ἡττηθεὶς συναχθομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἔφη ὡς αὐτὸς μὲν ὀλίγον φροντίζοι, Αἴαντι δὲ f συνάχθοιτο δεύτερον ἡττηθέντι. ἐφόρει δὲ ὑπὸ τρυφῆς πορφυρίδα καὶ στρόφιον λευκὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχε, σκίπωνί τε ἐστηρίζετο χρυσᾶς ἕλικας ἐμπεπαισμένῳ, χρυσοῖς τε ἀνασπαστοῖς ἐπέσφιγγε τῶν βλαυτῶν τοὺς ἀναγωγέας. ἀλλ' οὐδὲ τὰ κατὰ τὴν τέχνην ἀηδῶς ἐποιεῖτο ἀλλὰ ῥᾳδίως, ὡς καὶ ᾄδειν γράφοντα, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας. τερατευόμενος δ' ἔλεγεν, ὅτε τὸν ἐν Λίνδῳ Ἡρακλέα ἔγραφεν, ὡς ὄναρ αὐτῷ ἐπιφαινόμενος ὁ θεὸς σχηματίζοι αὐτὸν πρὸς τὴν τῆς γραφῆς ἐπιτηδειότητα. ὅθεν καὶ ἐπέγραψε τῷ πίνακι

544 οἷος δ' ἐννύχιος φαντάζετο πολλάκι φοιτῶν
Παρρασίῳ δι' ὕπνου, τοῖος ὅδ' ἐστὶν ὁρᾶν.

63. καὶ φιλοσόφων δὲ αἱρέσεις ὅλαι τῆς περὶ τὴν τρυφὴν αἱρέσεως ἀντεποιήσαντο· καὶ ἥ γε κυρηναϊκὴ καλουμένη ἀπ' Ἀριστίππου τοῦ σωκρατικοῦ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα, ὃς ἀποδεξάμενος τὴν ἡδυπάθειαν, ταύτην τέλος εἶναι ἔφη καὶ ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν βεβλῆσθαι καὶ μονόχρονον αὐτὴν εἶναι· παραπλησίως τοῖς ἀσώτοις οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων πρὸς αὐτὸν ἡγούμενος οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν

ἐσομένων, ἀλλ᾽ ἑνὶ μόνῳ τὸ ἀγαθὸν κρίνων τῷ παρ- b
όντι, τὸ δὲ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νο-
μίζων πρὸς αὐτόν, τὸ μὲν ὡς οὐκ ἔτ᾽ ὂν τὸ δὲ ὡς οὔπω
[καὶ ἄδηλον]· ὁποῖον καὶ οἱ τρυφῶντες πάσχουσι τὸ
παρὸν εὖ ποιεῖν ἀξιοῦντες. ὡμολόγησε δ᾽ αὐτοῦ τῷ
δόγματι καὶ ὁ βίος, ὃν ἐβίωσεν ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ
πολυτελείᾳ μύρων καὶ ἐσθήτων καὶ γυναικῶν. Λαΐδα
γοῦν ἀναφανδὸν εἶχε τὴν ἑταίραν καὶ ταῖς Διονυσίου
πολυτελείαις ἔχαιρε, καίτοι πολλάκις ἐνυβριζόμενος. c
Ἡγήσανδρος γοῦν φησὶν ὡς καὶ ἀδόξου ποτὲ κλισίας
παρ᾽ αὐτῷ τυχὼν ἤνεγκεν, ἐρωτήσαντός τε τοῦ Διο-
νυσίου τί φαίνεται ἡ κατάκλισις πρὸς τὴν χθές, ἔφησε
παραπλησίαν εἶναι. ἐκείνη τε γάρ, ἔφησεν, ἀδοξεῖ
τήμερον χωρισθεῖσα ἐμοῦ, χθὲς δὲ πασῶν ἦν ἐνδοξο-
τάτη δι᾽ ἡμᾶς. αὕτη δὲ τήμερον καὶ ἔνδοξος γέγονε
διὰ τὴν ἡμετέραν παρουσίαν, χθὲς δὲ ἠδόξει μὴ παρ-
όντος ἐμοῦ.᾽ καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ὁ Ἡγήσανδρος
᾽Ἀρίστιππος ῥαινόμενος μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου d
θεραπόντων, σκωπτόμενος δ᾽ ἐπὶ τῷ ἀνέχεσθαι ὑπ᾽
Ἀντιφῶντος, εἰ δ᾽ ἁλιευόμενος ἐτύγχανον, ἔφη, κα-
ταλιπὼν τὴν ἐργασίαν ἂν ἀπῆλθον;᾽ διέτριβε δ᾽ ὁ
Ἀρίστιππος τὰ πολλὰ ἐν Αἰγίνῃ τρυφῶν. διὸ καὶ ὁ
Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασί φησιν ὅτι πολ-
λάκις ἐνουθέτει αὐτὸν ὁ Σωκράτης καὶ τὴν ἠθοποιίαν
πλάσας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἡδονῆς εἰσῆγεν. ὁ δ᾽
Ἀρίστιππος ἐπὶ τῆς Λαΐδος ἔλεγεν, ἔχω καὶ οὐκ ἔχο-
μαι. καὶ παρὰ Διονυσίῳ διηνέχθη τισὶ περὶ τῆς ἐκλο-
γῆς τῶν τριῶν γυναικῶν. καὶ μύροις ἐλοῦτο, καὶ e
ἔφασκεν ὅτι

κἀν βακχεύμασιν
οὖσ᾽ ἥ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.

κωμῳδῶν δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ ποιεῖ τινὰ

θεράποντα διηγούμενον περί τινος τῶν μαθητῶν τάδε

ὁ δεσπότης οὑμὸς περὶ λόγους γάρ ποτε
διέτριψε μειρακίσκος ὢν καὶ φιλοσοφεῖν
ἐπέθετο. Κυρηναῖος ἦν ἐνταῦθά τις,
ὥς φασ᾽, Ἀρίστιππος σοφιστὴς εὐφυής,
f μᾶλλον δὲ πρωτεύων ἁπάντων τῶν τότε,
ἀκολασίᾳ τε τῶν γεγονότων διαφέρων.
τούτῳ τάλαντον δοὺς μαθητὴς γίγνεται
ὁ δεσπότης. καὶ τὴν τέχνην μὲν οὐ πάνυ
ἐξέμαθε, τὴν δ᾽ ἀρτυσίαν συνήρπασεν.

Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Ἀνταίῳ περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων τρυφερότητος διαλεγόμενός φησιν

ὦ τᾶν, κατανοεῖς τίς ποτ᾽ ἐστὶν οὑτοσὶ
ὁ γέρων; Β. ἀπὸ τῆς μὲν ὄψεως Ἑλληνικός·
545 λευκὴ χλανίς, φαιὸς χιτωνίσκος καλός,
πιλίδιον ἁπαλόν, εὔρυθμος βακτηρία,
βαιὰ τράπεζα. τί μακρὰ δεῖ λέγειν; ὅλως
αὐτὴν ὁρᾶν γὰρ τὴν Ἀκαδήμειαν δοκῶ.

64. Ἀριστόξενος δ᾽ ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα
βίῳ ἀφίησι παρὰ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευ-
τὰς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν, ἐν οἷς εἶναι καὶ
Πολύαρχον τὸν ἡδυπαθῆ ἐπικαλούμενον, ἄνδρα περὶ
τὰς σωματικὰς ἡδονὰς ἐσπουδακότα καὶ οὐ μόνον τῷ
ἔργῳ ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ. ὄντα δὲ γνώριμον τῷ Ἀρ-
b χύτᾳ καὶ φιλοσοφίας οὐ παντελῶς ἀλλότριον, ἀπαν-
τᾶν εἰς τὰ τεμένη καὶ συμπεριπατεῖν τοῖς περὶ τὸν
Ἀρχύταν ἀκροώμενον τῶν λόγων. ἐμπεσούσης δέ
ποτε ἀπορίας καὶ σκέψεως περί τε τῶν ἐπιθυμιῶν
καὶ τὸ σύνολον περὶ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἔφη ὁ
Πολύαρχος ῾ἐμοὶ μέν, ὦ ἄνδρες, πολλάκις ἤδη πέφη-
νεν ἐπισκοποῦντι κομιδῇ τὸ τῶν ἀρετῶν τούτων

κατασκεύασμα καὶ πολὺ τῆς φύσεως ἀφεστηκὸς εἶναι.

f τε καὶ σπανίων, ὅσα καὶ κατὰ τὰς ἀπεργαζομένας

κατασκεύασμα καὶ πολὺ τῆς φύσεως ἀφεστηκὸς εἶναι. ἡ γὰρ φύσις ὅταν φθέγγηται τὴν ἑαυτῆς φωνήν, ἀκολουθεῖν κελεύει ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῦτό φησιν εἶναι c νοῦν ἔχοντος, τὸ δ᾽ ἀντιτείνειν καὶ καταδουλοῦσθαι τὰς ἐπιθυμίας οὔτε ἔμφρονος οὔτε εὐτυχοῦς οὔτε ξυνιέντος εἶναι τίς ποτ᾽ ἐστὶν ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως σύστασις. τεκμήριον δ᾽ ἰσχυρὸν εἶναι τὸ πάντας ἀνθρώπους, ὅταν ἐξουσίας ἐπιλάβωνται μέγεθος ἀξιόχρεων ἐχούσης, ἐπὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς καταφέρεσθαι καὶ τοῦτο νομίζειν τέλος εἶναι τῆς ἐξουσίας, τὰ δ᾽ ἄλλα πάντα σχεδὸν ἁπλῶς εἰπεῖν ἐν παρέργῳ τίθεσθαι χώρᾳ. προφέρειν δὲ ἔξεστι νῦν μὲν τοὺς Περσῶν βασιλεῖς καὶ εἴ τίς που τυραννίδος ἀξιολόγου d κύριος ὢν τυγχάνει, πρότερον δὲ τούς τε τῶν Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων καὶ ἔτι ἀνωτέρω [καὶ] τοὺς Σύρων· οἷς οὐδὲν γένος ἡδονῆς ἀζήτητον γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ δῶρα παρὰ τοῖς Πέρσαις προκεῖσθαι λέγεται τοῖς δυναμένοις ἐξευρίσκειν καινὴν ἡδονήν· καὶ μάλα ὀρθῶς. ταχὺ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐμπίμπλαται τῶν χρονιζουσῶν ἡδονῶν, κἂν ὦσι σφόδρα διηκριβωμέναι. ὥστε, ἐπεὶ μεγάλην ἔχει δύναμιν ἡ καινότης πρὸς τὸ μείζω φανῆναι τὴν ἡδονήν, οὐκ ὀλιγω- e ρητέον οὖν ἀλλὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς ποιητέον. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν πολλὰ μὲν ἐξευρεθῆναι βρωμάτων εἴδη, πολλὰ δὲ πεμμάτων, πολλὰ δὲ θυμιαμάτων καὶ μύρων, πολλὰ δὲ ἱματίων καὶ στρωμάτων, καὶ ποτηρίων δὴ καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν· πάντα γὰρ δὴ ταῦτα συμβάλλεσθαί τινας ἡδονάς, ὅταν ᾖ ἡ ὑποκειμένη ὕλη τῶν θαυμαζομένων ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· ὃ δὴ πεπονθέναι δοκεῖ ὅ τε χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ τὰ πολλὰ τῶν εὐοφθάλμων

f τε καὶ σπανίων, ὅσα καὶ κατὰ τὰς ἀπεργαζομένας τέχνας διηκριβωμένα φαίνεται.᾽

65. εἰπὼν δὲ τούτοις ἑξῆς τὰ περὶ τῆς θεραπείας τῆς τοῦ Περσῶν βασιλέως οἵους καὶ ὅσους ἔχει θεραπευτῆρας, καὶ περὶ τῆς τῶν ἀφροδισίων αὐτοῦ χρήσεως, καὶ τῆς περὶ τὸν χρῶτα αὐτοῦ ὀσμῆς καὶ τῆς εὐμορφίας καὶ τῆς ὁμιλίας, καὶ περὶ τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν ἀκροαμάτων, εὐδαιμονέστατον ἔφη κρῖναι τῶν νῦν τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα· πλεῖσται γάρ εἰσιν αὐτῷ καὶ τελειόταται παρεσκευασμέναι ἡδοναί. δεύτερον δέ, φησί, τὸν ἡμέτερον τύραννον θείη τις ἄν, καίπερ πολὺ λειπόμενον. ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἥ τε
546 Ἀσία ὅλη χορηγεῖ . . . τὸ δὲ Διονυσίου χορηγεῖον παντελῶς ἂν εὐτελές τι φανείη πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον. ὅτι μὲν οὖν περιμάχητός ἐστιν ὁ τοιοῦτος βίος φανερὸν ἐκ τῶν συμβεβηκότων. Σύρους μὲν γὰρ Μῆδοι μετὰ τῶν μεγίστων κινδύνων ἀφείλοντο τὴν βασιλείαν οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα ἢ τοῦ κυριεῦσαι τῆς Σύρων ἐξουσίας, Μήδους δὲ Πέρσαι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· αὕτη δ᾽ ἐστὶν ἡ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἀπόλαυσις. οἱ δὲ νομοθέται ὁμαλίζειν βουληθέντες τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ μηδένα τῶν πολιτῶν τρυ-
b φᾶν, ἀνακῦψαι πεποιήκασι τὸ τῶν ἀρετῶν εἶδος, καὶ ἔγραψαν νόμους περὶ συναλλαγμάτων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἐδόκει πρὸς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἀναγκαῖα εἶναι, καὶ δὴ καὶ περὶ ἐσθῆτος καὶ τῆς λοιπῆς διαίτης, ὅπως ᾖ ὁμαλής. πολεμούντων οὖν τῶν νομοθετῶν τῷ τῆς πλεονεξίας γένει πρῶτον μὲν ὁ περὶ τὴν δικαιοσύνην ἔπαινος ηὐξήθη, καί πού τις καὶ ποιητὴς ἐφθέγξατο

δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον.

καὶ πάλιν τὸ

χρύσεον ὄμμα τὸ τᾶς δίκας.

ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι᾽ ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι᾽

χρύσεον ὄμμα τὸ τᾶς δίκας.

ἀπεθεώθη δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς Δίκης ὄνομα, ὥστε παρ' ἐνίοις καὶ βωμοὺς καὶ θυσίας γίνεσθαι Δίκῃ. c
μετὰ ταύτην δὲ καὶ σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν ἐπεισεκόμισαν, καὶ πλεονεξίαν ἐκάλεσαν τὴν ἐν ἀπολαύσεσιν ὑπεροχήν, ὥστε καὶ τὸν πειθαρχοῦντα τοῖς νόμοις καὶ τῇ τῶν πολλῶν φήμῃ μετριάζειν περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονάς.'

66. καὶ Δοῦρις δέ φησιν ἐν τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν ὡς ἦν τὸ παλαιὸν τοῖς δυνάσταις ἐπιθυμία τῆς μέθης. διὸ ποιεῖν τὸν Ὅμηρον τῷ Ἀγαμέμνονι λοιδορούμενον τὸν Ἀχιλλέα καὶ λέγοντα

οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων.

καὶ τὸν θάνατον δὲ ἀποσημαίνων τοῦ βασιλέως φησίν d

ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
κείμεθα·

δεικνύων καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρ' αὐταῖς ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς μέθης γενόμενον. φιλήδονος δ' ἦν καὶ Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος συγγενὴς καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ κατὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπὼν καὶ φιλαργυρίαν αὐτῷ ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς ἔρωτα, ἥτις Πλάτωνος ἠκηκόει.

67. οὐ μόνος δὲ Ἀρίστιππος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ e
τὴν κατὰ κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ καὶ Ἐπίκουρος καὶ οἱ ἀπὸ τούτου. καὶ ἵνα μὴ τοὺς καταιγισμοὺς λέγω καὶ τὰ ἐπεντρώματα, ἅπερ πολλάκις προφέρεται ὁ Ἐπίκουρος, καὶ τοὺς γαργαλισμοὺς καὶ τὰ νύγματα, ἃ ἐν τῷ περὶ τέλους εἴρηκε, τούτων μνησθήσομαι. φησὶ γάρ 'οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς,

ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς διὰ μορφῆς κατ'
f ὄψιν ἡδείας κινήσεις.' καὶ Μητρόδωρος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησί 'περὶ γαστέρα, ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν.' καὶ ὁ Ἐπίκουρος δέ φησιν 'ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή· καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ ἐπὶ ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν.' κἀν τῷ περὶ τέλους δὲ πάλιν φησί 'τιμητέον τὸ καλὸν καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευάζῃ· ἐὰν δὲ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον,' σαφῶς ὑπουργὸν ποιῶν ἐν τούτοις τὴν
547 ἀρετὴν τῆς ἡδονῆς καὶ θεραπαίνης τάξιν ἐπέχουσαν. κἀν ἄλλοις δέ φησι 'προσπτύω τῷ καλῷ καὶ τοῖς κενῶς αὐτὸ θαυμάζουσιν, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ.'

68. καλῶς ἄρα ποιοῦντες Ῥωμαῖοι οἱ πάντ' ἄριστοι Ἄλκιον καὶ Φιλίσκον τοὺς ἐπικουρείους ἐξέβαλον τῆς πόλεως, Λευκίου τοῦ Ποστουμίου ὑπατεύοντος, δι' ἃς εἰσηγοῦντο ἡδονάς. ὁμοίως δὲ καὶ Μεσσήνιοι κατὰ ψήφισμα ἐξέωσαν τοὺς ἐπικουρείους, Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντας τοὺς φιλοσόφους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, γράψας τάδε 'βασιλεὺς Ἀντίο-
b χος Φανίᾳ. ἐγράψαμεν ὑμῖν καὶ πρότερον ὅπως μηδεὶς ᾖ φιλόσοφος ἐν τῇ πόλει μηδ' ἐν τῇ χώρᾳ. πυνθανόμεθα δὲ οὐκ ὀλίγους εἶναι καὶ τοὺς νέους λυμαίνεσθαι, διὰ τὸ μηδὲν πεποιηκέναι ὑμᾶς ὧν ἐγράψαμεν περὶ τούτων. ὡς ἂν οὖν λάβῃς τὴν ἐπιστολήν, σύνταξον κήρυγμα ποιήσασθαι ὅπως οἱ μὲν φιλόσοφοι πάντες ἀπαλλάζονται ἐκ τῶν τόπων ἤδη, τῶν δὲ νεανίσκων ὅσοι ἂν ἁλίσκωνται πρὸς τούτοις γινόμενοι διότι κρεμήσονται καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν

ἐν αἰτίαις ἔσονται ταῖς μεγίσταις· καὶ μὴ ἄλλως γίνηται.'

τῆς δ' ἡδονῆς πρὸ Ἐπικούρου εἰσηγητὴς ἐγένετο c Σοφοκλῆς ὁ ποιητὴς ἐν Ἀντιγόνῃ ταῦτα εἰπών

τὰς γὰρ ἡδονὰς
ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ
ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.
πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ
τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς·
οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

69. καὶ Λύκων δὲ ὁ περιπατητικός, ὥς φησιν d Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, κατ' ἀρχὰς ἐπιδημήσας παιδείας ἕνεκα ταῖς Ἀθήναις περὶ συμβολικοῦ κώθωνος καὶ πόσον ἑκάστη τῶν ἑταιρουσῶν ἐπράττετο μίσθωμα ἀκριβῶς ἠπίστατο. ὕστερον δὲ καὶ τοῦ περιπάτου προστὰς ἐδείπνιζε τοὺς φίλους ἀλαζονείᾳ καὶ πολυτελείᾳ πολλῇ χρώμενος. χωρὶς γὰρ τῶν παραλαμβανομένων εἰς αὐτὰ ἀκροαμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ στρωμνῆς ἡ λοιπὴ παρασκευὴ καὶ ἡ τῶν δείπνων περιεργία καὶ ὁ τῶν τραπεζοποιῶν καὶ μαγείρων ὄχλος τοσοῦτος ἦν ὥστε καὶ πολλοὺς ὀρρωδεῖν καὶ e βδυλομένους προσιέναι πρὸς τὴν διατριβὴν ἀνακόπτεσθαι, καθάπερ εἰς πολίτευμα πονηρὸν καὶ χορηγιῶν καὶ λειτουργιῶν πλῆρες εὐλαβουμένους προάγειν. ἔδει γὰρ ἄρξαι τε τὴν νομιζομένην ἐν τῷ περιπάτῳ ἀρχὴν (αὕτη δ' ἦν ἐπὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν ἐπιχειρούντων) τριάκονθ' ἡμέρας· εἶτα τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ λαβόντα ἀφ' ἑκάστου τῶν ἐπιχειρούντων ἐννέα ὀβολοὺς ὑποδέξασθαι μὴ μόνον αὐτοὺς τοὺς τὴν συμβολὴν εἰσενεγκόντας, ἀλλὰ καὶ οὓς παρακαλέσειεν ὁ Λύκων, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐπιμελῶς συναντῶντας τῶν

f πρεσβυτέρων εἰς τὴν σχολήν· ὥστε γίνεσθαι μηδὲ εἰς τὸν μυρισμὸν καὶ τοὺς στεφάνους ἱκανὸν τὸ ἐκλεγόμενον ἀργύριον· ἱεροποιῆσαί τε καὶ τῶν θυσιῶν ἐπιμελητὴν γενέσθαι. ἃ δὴ πάντα ἐφαίνετο λόγου μὲν ἀλλότρια καὶ φιλοσοφίας εἶναι, τρυφῆς δὲ καὶ περιστάσεως οἰκειότερα. καὶ γὰρ εἰ παρίεντό τινες τῶν μὴ δυναμένων εἰς ταῦτα ἀναλίσκειν ἀπὸ βραχείας καὶ τῆς τυχούσης ὁρμώμενοι χορηγίας, ὅ γε μισθὸς ἱκανῶς ἦν ἄτοπος . . . οὐ γὰρ ἵνα συρρυέντες ἐπὶ ταὐτὸ τῆς ἕως τοὐρθρίου γενομένης τραπέζης ἀπολαύσωσιν ἢ χάριν ἐξοινίας ἐποιήσαντο τὰς συν-
548 όδους ταύτας οἱ περὶ Πλάτωνα καὶ Σπεύσιππον, ἀλλ' ἵνα φαίνωνται καὶ τὸ θεῖον τιμῶντες καὶ φυσικῶς ἀλλήλοις συμπεριφερόμενοι, καὶ τὸ πλεῖστον ἕνεκεν ἀνέσεως καὶ φιλολογίας. ἃ δὴ πάντα γέγονε δεύτερα παρὰ τοῖς ὕστερον τῶν τε χλανίδων καὶ τῆς πολυτελείας τῆς εἰρημένης. οὐ γὰρ ἔγωγε τοὺς λοιποὺς ὑπεξαιροῦμαι. ὁ δὲ Λύκων ὑπ' ἀλαζονείας καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς πόλεως τόπῳ, ἐν τῇ Κόνωνος
b οἰκίᾳ, εἶχεν εἰκοσίκλινον οἶκον, ὃς ἦν ἐπιτήδειος αὐτῷ πρὸς τὰς ὑποδοχάς. ἦν δὲ ὁ Λύκων καὶ σφαιριστὴς ἀγαθὸς καὶ ἐπιδέξιος.'

70. περὶ δὲ Ἀναξάρχου Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν πέμπτῳ βίων οὕτω γράφει 'τῶν εὐδαιμονικῶν καλουμένων Ἀναξάρχῳ διὰ τὴν τῶν χορηγησάντων ἄγνοιαν περιπεσούσης ἐξουσίας γυμνὴ μὲν ᾠνοχόει παιδίσκη πρόσηβος, ἡ προκριθεῖσα διαφέρειν ὥρᾳ τῶν ἄλλων, ἀνασύρουσα πρὸς ἀλήθειαν τὴν τῶν οὕτως αὐτῇ χρω-
c μένων ἀκρασίαν. ὁ δὲ σιτοποιὸς χειρῖδας ἔχων καὶ περὶ τῷ στόματι κημὸν ἔτριβε τὸ σταῖς, ἵνα μήτε ἱδρὼς ἐπιρρέοι μήτε τοῖς φυράμασιν ὁ τρίβων ἐμ-

πνέοι.' διὸ πρεπόντως ἄν τις εἴποι τῷ σοφῷ τούτῳ φιλοσόφῳ τὰ ἐκ τοῦ Ἀναξίλα Λυροποιοῦ

ξανθοῖς τε μύροις χρῶτα λιπαίνων,
χλανίδας θ' ἕλκων, βλαύτας σύρων,
βολβοὺς τρώγων, τυροὺς κάπτων,
ᾠὰ κολάπτων, κήρυκας ἔχων,
χῖον πίνων, καὶ πρὸς τούτοις
ἐν σκυταρίοις ῥαπτοῖσι φορῶν
ἐφεσήια γράμματα καλά.

71. πόσῳ γὰρ τούτων βελτίων Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, περὶ οὗ φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος ἐν τῷ ὀγδόῳ d
τῶν βίων ὅτι διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν σχεδὸν ὀγδοήκοντα ἔτη τῷ φρονεῖν συνεβίωσε. καὶ ἐπεί τις αὐτὸν ἤρετο τίνι διαίτῃ χρώμενος οὕτως ἐμμελῶς καὶ μετὰ αἰσθήσεως τοσοῦτον χρόνον ζήσειεν, οὐδὲν πώποτε, εἶπεν, ἡδονῆς ἕνεκεν πράξας. Δημήτριος δ' ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιημάτων 'Γοργίας (φησὶν) ὁ Λεοντῖνος ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ γέγονεν αἴτιον τοῦ βιῶσαι πλείω τῶν ἑκατὸν ἐτῶν, ἔφη τὸ μηδὲν πώποτε ἑτέρου ἕνεκεν πεποιηκέναι. Ὦχος δὲ πολλῷ χρόνῳ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν λοιπὴν περὶ τὸν βίον χορηγίαν e
διαρκῆ κτησάμενος, ὡς τελευτῶντος ἠρώτησεν ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν τί πράσσων τοσαῦτ' ἔτη διαφυλάξειε τὴν βασιλείαν, ἵνα καὶ αὐτὸς τοῦτο μιμοῖτο, τὰ δίκαια πράττων, εἶπε, πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους καὶ θεούς. Καρύστιος δ' ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι 'Κηφισόδωρος (φησὶν) ὁ Θηβαῖος, Πολύδωρον τὸν Τήιον ἰατρὸν Ἀντιπάτρῳ συσσιτεῖν, φιλοτάπιδα ἔχοντι κρικωτὴν καθάπερ τοὺς στρωματεῖς εὐτελῆ, ἐφ' ἧς κατακεῖσθαι, κάδους δὲ χαλκοῦς καὶ f
ποτήρια ὀλίγα· γεγονέναι γὰρ ὀλιγοδίαιτον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον.'

72. Τιθωνὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἕω μέχρι δυσμῶν κοιμώμενον μόλις ἐπιθυμίαι πρὸς ἑσπέραν ἐπήγειρον· ὅθεν ᾐοῖ συγκοιμᾶσθαι λεχθεὶς διὰ τὸ ταῖς ἐπιθυμίαις ἐμπεπλέχθαι . . . ἐπὶ τῷ γήρᾳ καθεῖρκται,
549 κρεμαστὸς ὢν πρὸς ἀλήθειαν ἐκ τούτων. καὶ Μελάνθιος δὲ τὸν αὑτοῦ τράχηλον κατατείνων ἀπήγχετο ἐκ τῶν ἀπολαύσεων κνισότερος ὢν τοῦ Ὀδυσσέως Μελανθίου. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι πᾶν τὸ σῶμα διεστράφησαν διὰ τὰς ἀκαίρους ἡδονάς, οἳ δὲ καὶ εἰς πάχος σώματος ἐπέδωκαν, ἄλλοι δὲ καὶ εἰς ἀναισθησίαν, διὰ πολλὴν τρυφήν. Νύμφις γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας 'Διονύσιος (φησὶν) ὁ Κλεάρχου τοῦ πρώτου τυραννήσαντος ἐν Ἡρακλείᾳ υἱός, καὶ αὐτὸς τῆς πατρίδος τυραννήσας,
b ὑπὸ τρυφῆς καὶ τῆς καθ' ἡμέραν ἀδηφαγίας ἔλαθεν ὑπερσαρκήσας, ὥστε διὰ τὸ πάχος ἐν δυσπνοίᾳ αὐτὸν συσχεθῆναι καὶ πνιγμῷ. διὸ συνέταξαν οἱ ἰατροὶ κατασκευάσαι βελόνας λεπτὰς τῷ μήκει διαφερούσας, αἷς διὰ τῶν πλευρῶν καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσών. μέχρι μὲν οὖν τινὸς ὑπὸ τῆς πεπωρωμένης ἐκ τοῦ στέατος σαρκὸς οὐκ ἐνεποίει τιν' αἴσθησιν, εἰ δὲ πρὸς καθαρὸν τόπον ἡ βελόνη διελθοῦσα ἔθιγε, τότε διηγείρετο. τοὺς δὲ
c χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις προτιθέμενος κιβωτὸν τοῦ σώματος, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη κρύπτοι τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχων διαλέγοιτο τοῖς ἀπαντῶσι.' μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος, ἥκιστ' ὢν λοίδορος, ἐν τοῖς Ἁλιεῦσι, τὸν μῦθον ὑποστησάμενος ὑπέρ τινων φυγάδων ἐξ Ἡρακλείας

πάχυς γὰρ ὗς ἔκειτ' ἐπὶ στόμα.

καὶ πάλιν

ἐτρύφησεν ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον.

ἐτρύφησεν ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον.
καὶ ἔτι
ἴδιον ἐπιθυμῶν μόνος μοι θάνατος οὗτος φαίνεται
εὐθάνατος, ἔχοντα πολλὰς χολλάδας κεῖσθαι παχύν,
ὕπτιον μόλις λαλοῦντα καὶ τὸ πνεῦμ᾽ ἔχοντ᾽ ἄνω, d
ἐσθίοντα καὶ λέγοντα ‛σήπομ᾽ ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.᾽
ἀπέθανε δὲ βιώσας ἔτη πέντε πρὸς τοῖς πεντήκοντα,
ὧν ἐτυράννησε τρία καὶ τριάκοντα, ἁπάντων τῶν πρὸ
αὐτοῦ τυράννων πραότητι καὶ ἐπιεικείᾳ διενηνοχώς.
73. τοιοῦτος ἐγεγόνει καὶ Πτολεμαῖος ὁ ἕβδομος
Αἰγύπτου βασιλεύσας, ὁ αὑτὸν μὲν εὐεργέτην ἀνα-
κηρύττων ὑπὸ δὲ Ἀλεξανδρέων κακεργέτης ὀνομα-
ζόμενος. Ποσειδώνιος γοῦν ὁ στωικὸς συναποδημή-
σας Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ κληθέντι εἰς Ἀλεξάν- e
δρειαν καὶ θεασάμενος αὐτὸν γράφει ἐν ἑβδόμῃ τῶν
ἱστοριῶν οὕτως ‛διὰ δὲ τρυφὴν διέφθαρτο τὸ σῶμα
ὑπὸ παχύτητος καὶ γαστρὸς μεγέθους, ἣν δυσπερίλη-
πτον εἶναι συνέβαινεν· ἐφ᾽ ἧς χιτωνίσκον ἐνδεδυκὼς
ποδήρη μέχρι τῶν καρπῶν χειρῖδας ἔχοντα προῄει
μηδέποτε πεζὸς εἰ μὴ διὰ Σκιπίωνα.᾽ ὅτι δὲ τρυφῆς
οὐκ ἦν ἀλλότριος ὁ βασιλεὺς οὗτος, αὐτὸς περὶ ἑαυ-
τοῦ μαρτυρεῖ ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν ὑπομνημάτων διη-
γούμενος ὅπως τε ἱερεὺς ἐγένετο τοῦ ἐν Κυρήνῃ
Ἀπόλλωνος καὶ ὅπως δεῖπνον παρεσκεύασε τοῖς πρὸ f
αὐτοῦ γενομένοις ἱερεῦσι, γράφων οὕτως ‛Ἀρτεμίτια
μεγίστη ἑορτὴ ἐν Κυρήνῃ, ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλ-
λωνος (ἐνιαύσιος δ᾽ ἐστὶ) δειπνίζει τοὺς πρὸ αὐτοῦ
ἱερευσαμένους, καὶ παρατίθησιν ἑκάστῳ τρύβλιον,
τοῦτο δ᾽ ἐστὶ κεραμεοῦν ἄγγος ἐπιδεχόμενον ὡς

εἴκοσιν ἀρτάβας· ἐν ᾧ πολλὰ μὲν τῶν ἀγριμαίων
ἔγκειται πεπονημένα, πολλὰ δὲ σῖτα, καὶ τῶν ἡμέρων
ὀρνίθων ἔτι δὲ θαλαττίων ἰχθύων ταρίχους τε ξενι-
550 κοῦ πλείονα γένη· πολλάκις δέ τινες καὶ καθάρειον
ἀκολουθίσκον προσδιδόασιν. ἡμεῖς δὲ περιειλόμεθα
τὰ τοιαῦτα, φιάλας δ᾽ ὁλαργύρους κατασκευάσαντες,
τὸ τίμημα ἔχουσαν ἑκάστην ἧς προειρήκαμεν δαπά-
νης, ἵππον τε κατεσκευασμένον σὺν ἱπποκόμῳ καὶ
φαλάροις διαχρύσοις ἐδώκαμεν καὶ παρεκαλέσαμεν
ἕκαστον ἐπὶ αὐτοῦ καθεσθέντα οἴκαδ᾽ ἀπιέναι.᾽ εἰς
πάχος δ᾽ ἐπεδεδώκει καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος,
ὁ τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἀποκτείνας συμβασιλεύουσαν
b αὐτῷ. φησὶ γοῦν περὶ αὐτοῦ Ποσειδώνιος ἐν τῇ
ἑβδόμῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως ‛ὁ δὲ
τῆς Αἰγύπτου δυνάστης μισούμενος μὲν ὑπὸ τῶν
ὄχλων, κολακευόμενος δὲ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν, ἐν
πολλῇ δὲ τρυφῇ ζῶν, οὐδὲ πατεῖν οἷός τ᾽ ἦν εἰ μὴ
δυσὶν ἐπαπερειδόμενος ἐπορεύετο. εἰς δὲ τὰς ἐν τοῖς
συμποσίοις ὀρχήσεις ἀπὸ μετεώρων κλινῶν καθαλ-
λόμενος ἀνυπόδητος συντονωτέρας αὐτὰς τῶν ἠσκη-
κότων ἐποιεῖτο.᾽
74. Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ Εὐρω-
πιακῶν Μάγαν φησὶ τὸν Κυρήνης βασιλεύσαντα ἔτη
c πεντήκοντα ἀπολέμητον γενόμενον καὶ τρυφῶντα
κατάσαρκον γενέσθαι ἐκτόπως τοῖς ὄγκοις κατὰ τὸν
ἔσχατον καιρὸν καὶ ὑπὸ τοῦ πάχους ἀποπνιγῆναι δι᾽
ἀργίαν σώματος καὶ τὸ προσφέρεσθαι πλῆθος τροφῆς.
παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ διὰ τῆς
ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς οὐ τῆς τυχούσης ἀδοξίας νομί-
ζεσθαι, εἴ τις ἢ τὸ σχῆμα ἀνανδρότερον ἔχων ἢ τὸν
ὄγκον τοῦ σώματος προπετὴς ἐφαίνετο, γυμνῶν κατὰ
δέκα ἡμέρας παρισταμένων τοῖς ἐφόροις τῶν νέων.

καθεώρων δὲ οἱ ἔφοροι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τὰ περὶ τὴν ἔνδυσιν καὶ τὴν στρωμνὴν τῶν νέων, d
εἰκότως· καὶ γὰρ ὀψοποιοὶ ἦσαν παρὰ Λακεδαιμονίοις κρέως σκευασίας, ἄλλου δ' οὐδενός. κἂν τῇ δ' ἑβδόμῃ εἰκοστῇ ὁ Ἀγαθαρχίδης ἔφη ὡς Λακεδαιμόνιοι Ναυκλείδην τὸν Πολυβιάδου, παντελῶς ὑπερσαρκοῦντα τῷ σώματι καὶ παχὺν διὰ τρυφὴν γενόμενον, καταβιβάσαντες εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ Λυσάνδρου πολλὰ ὀνειδίσαντος ἐν τῷ κοινῷ ὡς τρυφῶντι, παρ' ὀλίγον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ἀπειλήσαντες τοῦτο ποιήσειν, εἰ μὴ τὸν βίον ἐπανορθώσαιτο. εἰπόντος τοῦ Λυσάνδρου ὅτι καὶ Ἀγησίλαος, e
ὅτε διέτριβε περὶ τὸν Ἑλλήσποντον πολεμῶν τοῖς βαρβάροις, ὁρῶν τοὺς Ἀσιαγενεῖς ταῖς μὲν στολαῖς πολυτελῶς ἠσκημένους, τοῖς σώμασι δ' οὕτως ἀχρείους ὄντας, γυμνοὺς πάντας ἐκέλευσε τοὺς ἁλισκομένους ἐπὶ τὸν κήρυκα ἄγειν, καὶ χωρὶς πωλεῖν τὸν τούτων ἱματισμόν, ὅπως οἱ σύμμαχοι γιγνώσκοντες διότι πρὸς μὲν ἆθλα μεγάλα πρὸς δ' ἄνδρας εὐτελεῖς ὁ ἀγὼν συνέστηκε, προθυμότερον ταῖς ψυχαῖς ὁρμῶσιν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους. καὶ Πύθων δ' ὁ Βυζάντιος f
ῥήτωρ, ὥς Λέων ἱστορεῖ ὁ πολίτης αὐτοῦ, πάνυ ἦν παχὺς τὸ σῶμα· καὶ Βυζαντίοις ποτὲ στασιάζουσι πρὸς ἀλλήλους τοῖς πολίταις παρακαλῶν εἰς φιλίαν ἔλεγεν, ὁρᾶτέ με, ἄνδρες πολῖται, οἷός εἰμι τὸ σῶμα· ἀλλὰ καὶ γυναῖκα ἔχω πολλῷ ἐμοῦ παχυτέραν. ὅταν οὖν ὁμονοῶμεν, καὶ τὸ τυχὸν ἡμᾶς σκιμπόδιον δέχεται, ἐὰν δὲ στασιάσωμεν, οὐδὲ ἡ σύμπασα οἰκία.'

75. πόσῳ οὖν κάλλιόν ἐστιν, ἀγαθὲ Τιμόκρατες, πενόμενον εἶναι λεπτότερον ὧν καταλέγει Ἕρμιππος 551
ἐν Κέρκωψιν ἢ ὑπερπλουτοῦντα τῷ ταναγραίῳ Κητεῖ ἐοικέναι, καθάπερ οἱ προειρημένοι ἄνδρες. φησὶ δ' οὕτως ὁ Ἕρμιππος πρὸς τὸν Διόνυσον τὸν λόγον ποιούμενος

οἱ γὰρ πενόμενοι
ἀνάπηρά σοι θύουσιν ἤδη βούδια,
Λεωτροφίδου λεπτότερα καὶ Θουμάντιδος.

καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Γηρυτάδῃ λεπτοὺς τούσδε καταλέγει, οὓς καὶ πρέσβεις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησὶν
b εἰς ᾅδου πέμπεσθαι πρὸς τοὺς ἐκεῖ ποιητὰς λέγων οὑτωσί

καὶ τίς νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
ἔτλη κατελθεῖν; Β. ἕν' ἀφ' ἑκάστης τῆς τέχνης
εἱλόμεθα κοινῇ γενομένης ἐκκλησίας,
οὓς ἦσμεν ὄντας ᾁδοφοίτας καὶ θαμὰ
ἐκεῖσε φιλοχωροῦντας. Α. εἰσὶ γάρ τινες
ἄνδρες παρ' ὑμῖν ᾁδοφοῖται; Β. νὴ Δία
μάλιστά γ', ὥσπερ θρᾳκοφοῖται. πάντ' ἔχεις.
Α. καὶ τίνες ἂν εἶεν; Β. πρῶτα μὲν Σαννυρίων
c ἀπὸ τῶν τρυγῳδῶν· ἀπὸ δὲ τῶν τραγικῶν χορῶν
Μέλητος· ἀπὸ δὲ τῶν κυκλίων Κινησίας.

εἶθ' ἑξῆς φησίν

ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα·
τούτους γάρ, ἤν ποτ' ὀξὺς ἔλθῃ, ξυλλαβὼν
ὁ τῆς διαρροίας ποταμὸς οἰχήσεται.

περὶ δὲ τοῦ Σαννυρίωνος καὶ Στράττις ἐν Ψυχασταῖς φησί

Σαννυρίωνος σκυτίνην ἐπικουρίαν.

περὶ δὲ Μελήτου αὐτὸς ὁ Σαννυρίων ἐν Γέλωτι λέγει οὕτως

Μέλητον τὸν ἀπὸ Ληναίου νεκρόν.

d 76. ἦν δ' ὄντως μακρότατος καὶ λεπτότατος ὁ Κινησίας, εἰς ὃν καὶ ὅλον δρᾶμα γέγραφε Στράττις, Φθιώτην Ἀχιλλέα αὐτὸν καλῶν, διὰ τὸ ἐν τῇ αὐτοῦ

ποιήσει συνεχῶς τὸ Φθιῶτα λέγειν. παίζων οὖν εἰς
τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ἔφη, Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ. ἄλλοι δ'
αὐτόν, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης, πολλάκις εἰρήκασι φι-
λύρινον Κινησίαν, διὰ τὸ φιλύρας τοῦ ξύλου λαμβά-
νοντα σανίδα συμπεριζώννυσθαι, ἵνα μὴ κάμπτηται
διά τε τὸ μῆκος καὶ τὴν ἰσχνότητα. ὅτι δὲ ἦν ὁ Κινη-
σίας νοσώδης καὶ δεινὸς τἆλλα Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν
τῷ ὑπὲρ Φανίου παρανόμων ἐπιγραφομένῳ λόγῳ e
εἴρηκε, φάσκων αὐτὸν ἀφέμενον τῆς τέχνης συκο-
φαντεῖν καὶ ἀπὸ τούτου πλουτεῖν. ὅτι δὲ ὁ ποιητής
ἐστι καὶ οὐχ ἕτερος, σαφῶς αὐτὸς ὢν σημαίνεται ἐκ
τοῦ καὶ ἐπὶ ἀθεότητι κωμῳδούμενον ἐμφανίζεσθαι
καὶ διὰ τοῦ λόγου τοιοῦτον δείκνυσθαι. λέγει δ'
οὕτως ὁ ῥήτωρ 'θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε ὅτι
Κινησίας ἐστὶν ὁ τοῖς νόμοις βοηθός, ὃν ὑμεῖς πάν-
τες ἐπίστασθε ἀσεβέστατον ἁπάντων καὶ παρανομώ-
τατον ἀνθρώπων γεγονέναι. οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοι-
αῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις f
αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ'
ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν; οὐ μετὰ τούτου
ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσταλίδης καὶ Λυσίθεος
συνειστιῶντο, μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφρά-
δων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν
αὐτοῖς τοὔνομα θέμενοι πρέπον μὲν ταῖς αὑτῶν
τύχαις; οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραττόμενοι τὴν διάνοιαν
ἔσχον, ἀλλ' ὡς καταγελῶντες τῶν θεῶν καὶ τῶν νό-
μων τῶν ἡμετέρων. ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώ- 552
λετο ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους. τοῦτον δὲ τὸν ὑπὸ
πλείστων γινωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτως διέθεσαν ὥστε
τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνά-
ναι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' ἴδωσιν ὅτι τοῖς λίαν
ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις οὐκ εἰς τοὺς

παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς
ἀπολλύουσι, μείζους καὶ χαλεπωτέρας καὶ τὰς συμ-
b φορὰς καὶ τὰς νόσους ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσ-
βάλλοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως
κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστι, τὸ δ' οὕτως ἔχοντα τοσοῦ-
τον χρόνον διατελεῖν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπο-
θνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον τούτοις
μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα ἅπερ οὗτος ἐξημαρ-
τηκόσιν.' περὶ μὲν οὖν Κινησίου ταῦτα ὁ ῥήτωρ
εἴρηκεν.

77. λεπτότατος δ' ἦν καὶ Φιλητᾶς ὁ Κῷος ποιη-
τής, ὃς καὶ διὰ τὴν τοῦ σώματος ἰσχνότητα σφαίρας
ἐκ μολύβου πεποιημένας εἶχε περὶ τὼ πόδε, ὡς μὴ
ὑπ' ἀνέμου ἀνατραπείη. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς
c ἐν τῷ περὶ θαυμασίων Ἀρχέστρατόν φησι τὸν μάντιν
ἁλόντα ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀναβληθέντα
ὀβολοῦ ὁλκὴν εὑρεθῆναι ἔχοντα, οὕτως ἦν ἰσχνός.
ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ ὡς καὶ Πανάρετος ἰατρῷ μὲν οὐ-
δενὶ ὡμίλησεν, Ἀρκεσιλάου δὲ ἠκροᾶτο τοῦ φιλο-
σόφου, καὶ ὅτι συνεγένετο Πτολεμαίῳ τῷ εὐεργέτῃ
τάλαντα δώδεκα τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων· ἦν δὲ
ἰσχνότατος, ἄνοσος διατελέσας. Μητρόδωρος δ' ὁ
Σκήψιος ἐν δευτέρῳ περὶ ἀλειπτικῆς Ἱππώνακτα τὸν
d ποιητὴν οὐ μόνον μικρὸν γενέσθαι τὸ σῶμα ἀλλὰ καὶ
λεπτόν, ἀκρότονον δ' οὕτως ὡς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ
κενὴν λήκυθον βάλλειν μέγιστόν τι διάστημα, τῶν
ἐλαφρῶν σωμάτων διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν ἀέρα
τέμνειν οὐκ ἐχόντων βιαίαν τὴν φοράν. λεπτὸς δ'
ἦν καὶ Φιλιππίδης, καθ' οὗ λόγος ἐστὶν Ὑπερείδῃ
τῷ ῥήτορι λέγων αὐτὸν ἕνα τῶν πολιτευομένων εἶναι.
ἦν δ' εὐτελὴς τὸ σῶμα διὰ λεπτότητα, ὡς ὁ Ὑπερ-
είδης ἔφη. Ἄλεξίς τ' ἐν Θεσπρωτοῖς φησίν

ἐν θαλάμῳ μαλακῶς κατακείμενον. ἐν δὲ κύ-

Ἑρμῆ νεκρῶν προπομπὲ καὶ Φιλιππίδου
κληροῦχε, νυκτός τ' ὄμμα τῆς μελαμπέπλου. e

καὶ Ἀριστοφῶν Πλάτωνι

ἐν ἡμέραις τρισὶν
ἰσχνότερον αὐτὸν ἀποφανῶ Φιλιππίδου.
Β. οὕτως ἐν ὀλίγαις ἡμέραις νεκροὺς ποιεῖς;

Μένανδρος δ' ἐν Ὀργῇ

ὁ λιμὸς ὑμῖν τὸν καλὸν τοῦτον δακὼν
Φιλιππίδου λεπτότερον ἀποδείξει νεκρόν.

ὅτι δὲ καὶ πεφιλιππιδῶσθαι ἔλεγον τὸ λελεπτύνθαι Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ φησί

κακῶς ἔχεις, ὦ Στρούθι', ἀκαρὴς νὴ Δία
πεφιλιππίδωσαι. Β. μὴ σὺ καινῶς μοι λάλει. f
ὅσον οὐ τέθνηκα. Α. τοῦ ταλαιπώρου πάθους.

πολλῷ οὖν κάλλιόν ἐστι τοιοῦτόν τινα εἶναι τὴν ἰδέαν ἢ ὥς φησιν Ἀντιφάνης ἐν Αἰόλῳ

τοῦτον οὖν
δι' οἰνοφλυγίαν καὶ πάχος τοῦ σώματος
ἀσκὸν καλοῦσι πάντες οὑπιχώριοι.

Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Δεινίαν φησὶ τὸν μυροπώλην διὰ τρυφὴν εἰς ἔρωτα ἐμπεσόντα καὶ πολλὰ χρήματα ἀναλώσαντα, ὡς ἔξω τῶν ἐπιθυμιῶν ἐγένετο, ὑπὸ λύπης ἐκταραχθέντα ἐκτεμεῖν αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα, ταῦτα πάντα ποιούσης τῆς 553
ἀκολάστου τρυφῆς.

78. ἔθος δ' ἦν Ἀθήνησι καὶ τοὺς πόδας τῶν τρυφώντων ἐναλείφειν μύροις, ὡς Κηφισόδωρος μὲν ἐν Τροφωνίῳ φησίν

ἔπειτ' ἀλείφεσθαι τὸ σῶμά μοι πρίω
μύρον ἴρινον καὶ ῥόδινον· ἄγαμαι, Ξανθία·
καὶ τοῖς ποσὶν χωρὶς πρίω μοι βάκχαριν.

Εὔβουλος δ' ἐν Σφιγγοκαρίωνι

ἐν θαλάμῳ μαλακῶς κατακείμενον. ἐν δὲ κύκλῳ νιν
παρθενικαὶ τρυφεραὶ χλιδαναὶ μάλα καὶ κατάθρυπτοι
τὸν πόδ' ἀμαρακίνοισι μύροις τρίψουσι τὸν ἔλλόν.

b ἐν δὲ Πρόκριδι λέγει τις πῶς δεῖ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ τῆς Πρόκριδος κυνός, ὡς περὶ ἀνθρώπου τοῦ κυνὸς τὸν λόγον ποιούμενος

οὐκοῦν ὅπως στορεῖτε μαλακῶς τῷ κυνί·
κάτω μὲν ὑποβαλεῖτε τῶν μιλησίων
ἐρίων, ἄνωθε δ' ἐπιβαλεῖτε ξυστίδα.
Β. Ἄπολλον. Α. εἶτα χόνδρον αὐτῷ δεύσετε
γάλακτι χηνός. Β. Ἡράκλεις. Α. καὶ τοὺς πόδας
ἀλείψετ' αὐτοῦ τῷ μεγαλλείῳ μύρῳ.

Ἀντιφάνης δὲ ἐν μὲν Ἀλκήστιδι ἐλαίῳ τινὰ ποιεῖ
c χριόμενον τοὺς πόδας. ἐν δὲ Μητραγύρτῃ φησί

τήν τε παῖδ' ἀλείμματα
παρὰ τῆς θεοῦ λαβοῦσαν εἶτα τοὺς πόδας
ἐκέλευ' ἀλείφειν πρῶτον, εἶτα τὰ γόνατα.
ὡς θᾶττον ἡ παῖς δ' ἥψατ' αὐτοῦ τῶν ποδῶν
ἔτριψέ τ', ἀνεπήδησεν.

καὶ ἐν Ζακυνθίῳ

εἶτ' οὐ δικαίως εἰμὶ φιλογύνης ἐγὼ
καὶ τὰς ἑταίρας ἡδέως πάσας ἔχω;
τουτὶ γὰρ αὐτὸ πρῶτον ὃ σὺ ποιεῖς παθεῖν,
μαλακαῖς καλαῖς τε χερσὶ τριφθῆναι πόδας,
d πῶς οὐχὶ σεμνόν ἐστι;

καὶ ἐν Θορικίοις

λοῦται δ' ἀληθῶς· ἀλλὰ τί;
ἐκ χρυσοκολλήτου δὲ κάλπιδος μύρῳ
αἰγυπτίῳ μὲν τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη,

φοινικίνῳ δὲ τὰς γνάθους καὶ τιτθία,
σισυμβρίνῳ δὲ τὸν ἕτερον βραχίονα,
[μελιλωτίνῳ δὲ τὸν ἕτερον καὶ τὰ σφυρά,]
ἀμαρακίνῳ δὲ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν κόμην,
ἑρπυλλίνῳ δὲ τὸ γόνυ καὶ τὸν αὐχένα.

Ἀναξανδρίδης δ᾽ ἐν Πρωτεσιλάῳ

μύρῳ δὲ παρὰ Πέρωνος, οὗπερ ἀπέδοτο
ἐχθὲς Μελανώπῳ πολυτελοῦς αἰγυπτίου, e
ᾧ νῦν ἀλείφει τοὺς πόδας Καλλιστράτου.

καὶ τὸν ἐπὶ Θεμιστοκλέους δὲ βίον Τηλεκλείδης ἐν Πρυτάνεσιν ἁβρὸν ὄντα παραδίδωσι. Κρατῖνος δ᾽ ἐν Χείρωσι τὴν τρυφὴν ἐμφανίζων τὴν τῶν παλαιτέρων φησίν

ἁπαλὸν δὲ σισύμβριον ἢ ῥόδον ἢ κρίνον παρ᾽ οὗς ἐθάκει·
μετὰ χερσὶ δὲ μῆλον . . . ἔχων σκίπωνά τ᾽ ἠγόραζον.

79. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς Ἐρωτικοῖς·
τί (φησὶ) μετὰ χεῖρας ἄνθη καὶ μῆλα καὶ τὰ τοιαυτα
φέρομεν; πότερον ὅτι καὶ διὰ τῆς τούτων ἀγαπήσεως
ἡ φύσις μηνύει τοὺς τῆς ὥρας ἔχοντας τὴν ἐπιθυ- f
μίαν; διὰ τοῦτο οὖν οἱονεὶ δεῖγμα τῆς πέψεως τὰ
ὡραῖα μετὰ χεῖρας ἔχουσι καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς; ἢ
δυοῖν χάριν ταῦτα περιφέρουσιν; ἀρχή τε γὰρ ἐντυ-
χίας καὶ παράδειγμα τῆς βουλήσεως αὐτοῖς γίνεται
διὰ τούτων, αἰτηθεῖσι μὲν τῷ προσαγορευθῆναι,
δοῦσι δὲ τῷ ὑπογράφειν ὅτι δεῖ καὶ αὐτοὺς μεταδι-
δόναι τῆς ὥρας. ἡ γὰρ τῶν ὡραίων ἀνθῶν καὶ καρ-
πῶν αἴτησις εἰς ἀντίδοσιν τῆς τοῦ σώματος ὥρας 554
προκαλεῖται τοὺς λαβόντας. ἢ τὴν τούτων ὥραν πα-
ραψυχὴν καὶ παραμυθίαν τῆς ἐπὶ τῶν ἐρωμένων
ὥρας ταῖς ἐπιθυμίαις χαίροντες ἔχουσιν αὐτοῖς; ἐκ-
κρούεται γὰρ ὑπὸ τῆς τούτων παρουσίας ὁ τῶν ἐρω-

μένων πόθος. εἰ μὴ ἄρα τοῦ περὶ αὐτοὺς κόσμου
χάριν, καθάπερ ἄλλο τι τῶν πρὸς καλλωπισμὸν συν-
τεινόντων, ἔχουσί τε ταῦτα καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς.
οὐ γὰρ μόνον στεφανουμένων τοῖς ὡραίοις ἄνθεσιν
ἀλλὰ καὶ μετὰ χεῖρας ἐχόντων τὸ πᾶν εἶδος ἐπι-
b κοσμεῖται. τάχα δ᾽ ἴσως διὰ τὸ φιλοκάλους εἶναι·
δηλοῖ δὲ τὸ τῶν καλῶν ἐρᾶν καὶ πρὸς τὰ ὡραῖα φιλι-
κῶς ἔχειν. καλὸν γὰρ ὅτι τὰς ὀπώρας καὶ τὸ τῆς
ὥρας ὄντως πρόσωπον ἔν τε καρποῖσι καὶ ἄνθεσι
θεωρούμενον. ἢ πάντες οἱ ἐρῶντες οἷον ἐκτρυφῶντες
ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ ὡριαινόμενοι τοῖς ὡραίοις ἁβρύ-
νονται; φυσικὸν γὰρ δή τι τὸ τοὺς οἰομένους εἶναι
καλοὺς καὶ ὡραίους ἀνθολογεῖν. ὅθεν αἵ τε περὶ τὴν
Περσεφόνην ἀνθολογεῖν λέγονται καὶ Σαπφώ φησιν
ἰδεῖν

ἄνθε᾽ ἀμέργουσαν παῖδ᾽ ἄγαν ἁπαλάν.

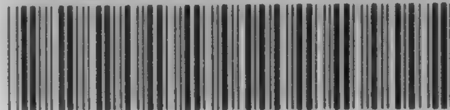
c 80. οὕτω δὲ ἐξήρτηντο τῶν ἡδυπαθειῶν οἱ τότε
ὡς καὶ καλλιπύγου Ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσασθαι ἀπὸ
τοιαύτης αἰτίας. ἀνδρὶ ἀγροίκῳ ἐγένοντο δύο καλαὶ
θυγατέρες. αὗται φιλονεικήσασαί ποτε πρὸς ἑαυτὰς
προελθοῦσαι ἐπὶ τὴν λεωφόρον διεκρίνοντο ποτέρα
εἴη καλλιπυγοτέρα. καὶ τότε παριόντος νεανίσκου
πατέρα πρεσβύτην ἔχοντος ἐπέδειξαν ἑαυτὰς καὶ
τούτῳ· καὶ ὃς θεασάμενος ἔκρινε τὴν πρεσβυτέραν,
ἧς καὶ εἰς ἔρωτα ἐμπεσὼν ἐλθὼν εἰς ἄστυ κλινήρης
d γίνεται καὶ διηγεῖται τὰ γεγενημένα τῷ ἀδελφῷ ἑαυ-
τοῦ ὄντι νεωτέρῳ. ὃ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τοὺς
ἀγροὺς καὶ θεασάμενος τὰς παῖδας ἐρᾷ καὶ αὐτὸς τῆς
ἑτέρας. ὁ οὖν πατὴρ ἐπεὶ παρακαλῶν αὐτοὺς ἐν-
δοξοτέρους λαβεῖν γάμους οὐκ ἔπειθεν, ἄγεται ἐκ τοῦ
ἀγροῦ τὰς παῖδας αὐτοῖς πείσας ἐκείνων τὸν πατέρα
καὶ ζεύγνυσι τοῖς υἱοῖς. αὗται οὖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν

καλλίπυγοι ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ ὁ Μεγαλοπολίτης Κερκιδᾶς ἐν τοῖς ἰάμβοις ἱστορεῖ λέγων

ἦν καλλιπύγων ζεῦγος ἐν Συρακούσαις.

αὗται οὖν ἐπιλαβόμεναι οὐσίας λαμπρᾶς ἱδρύσαντο Ἀφροδίτης ἱερὸν καλέσασαι καλλίπυγον τὴν θεόν, e ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἀρχέλαος ἐν τοῖς ἰάμβοις.

81. ἐν μανίᾳ δὲ τρυφὴν ἡδίστην γενομένην οὐκ ἀηδῶς ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης διηγεῖται ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς οὕτως γράφων 'ὁ Αἰξωνεὺς Θράσυλλος ὁ Πυθοδώρου διετέθη ποτὲ ὑπὸ μανίας τοιαύτης ὡς πάντα τὰ πλοῖα τὰ εἰς τὸν Πειραιᾶ καταγόμενα ὑπολαμβάνειν ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ἀπεγράφετο αὐτὰ καὶ διῴκει, καὶ ἀπέστελλε καὶ καταπλέοντα ἀπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοσαύτης ὅσης περ ἂν τις ἡσθείη τοσούτων χρημάτων f κύριος ὤν. καὶ τῶν μὲν ἀπολομένων οὐδὲν ἐπεζήτησε, τοῖς δὲ σωζομένοις ἔχαιρε καὶ διῆγε μετὰ πλείστης ἡδονῆς. ἐπεὶ δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρίτων ἐκ Σικελίας ἐπιδημήσας συλλαβὼν αὐτὸν παρέδωκεν ἰατρῷ καὶ τῆς μανίας ἐπαύσατο, διηγεῖτο . . . οὐδεπώποτε φάσκων κατὰ τὸν βίον ἡσθῆναι πλείονα· λύπην μὲν γὰρ οὐδ' ἥντινοῦν αὐτῷ παραγενέσθαι, τὸ δὲ τῶν ἡδονῶν πλῆθος ὑπερβαλεῖν.'

VOLUME 3

EBORACI
SIGILLVM
COLLEGII
COLVMBIAE
NOVI
IN LVMINE TVO
VIDEBIMVS LVMEN

ATHENAEI

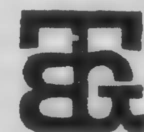
DEIPNOSOPHISTAE

E RECOGNITIONE

AUGUSTI MEINEKE

VOL. III

CONTINENS LIB. XIII—XV. SUMMARIA ET INDICES

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCLIX

MDCCCLIX

ΙΓ

555 Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδιοποιός, ἑταῖρε Τιμόκρατες,
ὡς ἀνεγίνωσκέ τινα τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ τῶν ἑαυ-
τοῦ κωμῳδιῶν, ὃ δὲ δῆλος ἦν οὐ πάνυ τι ἀποδεχόμε-
νος, δεῖ γάρ, ἔφησεν, ὦ βασιλεῦ, τὸν ταῦτ' ἀποδεξό-
μενον ἀπὸ συμβόλων τε πολλάκις δεδειπνηκέναι καὶ
περὶ ἑταίρας πλεονάκις καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι
πληγάς, ὥς φησι Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τοῖς περὶ
κωμῳδίας. ἡμεῖς οὖν τὸν περὶ ἐρωτικῶν λόγον ἐν-
b ταῦθα μέλλοντες κατατάττειν (ἐγένοντο γὰρ καὶ περὶ
γαμετῶν καὶ ἑταιρῶν πολλάκις λόγοι, εἰδόσιν ἐκτιθέμε-
νοι τὴν ἱστορίαν) τῶν Μουσῶν τὴν Ἐρατὼ ἐπικαλεσάμε-
νοι, εἰς μνήμην ἡμῖν ἰέναι τὸν ἐρωτικὸν ἐκεῖνον κατάλο-
γον, ἐντεῦθεν τὴν καταρχὴν ποιησόμεθα· ʽεἰ δ' ἄγε
νῦν, Ἐρατώ, πάρ θ' ἵστασο καί μοι ἔνισπε' τίνες λόγοι
περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἐλέχθησαν.

2. καὶ γὰρ τὰς γαμετὰς ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ
c ἐπαινῶν Ἕρμιππον ἔφη ἐν τῷ περὶ νομοθετῶν ἱστο-
ρεῖν ὅτι ἐν Λακεδαίμονι εἰς οἴκημά τι σκοτεινὸν πᾶσαι
συνεκλείοντο αἱ κόραι, συγκλειομένων καὶ τῶν ἀγά-
μων νεανίσκων· καὶ ἕκαστος ἧς ἐπιλάβοιτο ταύτην
ἀπῆγεν ἄπροικον. διὸ καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν, ὅτι
καταλιπὼν τὴν προτέραν ἑτέραν ἐβουλεύετο περι-
καλλεστέραν ἀγαγέσθαι. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν
τοῖς περὶ παροιμιῶν ʽἐν Λακεδαίμονι (φησὶ) τοὺς ἀγά-
μους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινι περὶ τὸν βωμὸν ἕλκουσαι

2 ΙΓ ΙΓ 3

ῥαπίζουσιν, ἵνα τὴν ἐκ τοῦ πράγματος ὕβριν φεύγοντες d φιλοστοργῶσί τε καὶ ἐν ὥρᾳ προσίωσι τοῖς γάμοις. ἐν δὲ Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐσῶν τῶν συνόδων καὶ κοινογαμίων ὄντων. διὸ καὶ ἔδοξέ τισι διφυὴς νομισθῆναι, οὐκ εἰδότων τῶν πρότερον διὰ τὸ πλῆθος τὸν πατέρα." ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ' ἂν τοὺς περιτιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας, Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτώ, οὐ τοῦ δικαίου καλουμένου, οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν, ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ' ἐκείνου. εἰσὶ δὲ Καλλισθένης, Δημήτριος ὁ Φαληρεύς 556, Σάτυρος ὁ περιπατητικός, Ἀριστόξενος, οἷς τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ περὶ εὐγενείας. εἰ μὴ ἄρα συγκεχωρημένον κατὰ ψήφισμα τοῦτο ἐγένετο τότε διὰ σπάνιν ἀνθρώπων, ὥστ' ἐξεῖναι καὶ δύο ἔχειν γυναῖκας τὸν βουλόμενον. ὅθεν καὶ τοὺς τῆς κωμῳδίας ποιητὰς ἀποσιωπῆσαι τοῦτο, πολλάκις τοῦ Σωκράτους μνημονεύοντας. παρέθετο δὲ τὸ περὶ τῶν γυναικῶν ψήφισμα Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, ὅπερ σοι διαπέμψομαι εὐπορήσας τοῦ βιβλίου b. ἀντεῖπε δὲ τοῖς λέγουσι περὶ τῶν Σωκράτους γυναικῶν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος.

3. παρὰ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βασίλεια τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων διὰ τὸ ὡς δεσπότην ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλίδα, ὥς φησι Δείνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ὑπὸ τῶν παλλακίδων θρησκεύεσθαι· προσκυνοῦσι γοῦν αὐτήν. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πολλαῖς χρῆται γυναιξὶ καὶ ἡ Ἑκάβη οὐ δυσχεραίνει. λέγει γοῦν ὁ Πρίαμος

ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν, c
τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.

παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἀνέχεται ἡ τοῦ Φοίνικος μήτηρ τὴν τοῦ Ἀμύντορος παλλακίδα. Μήδεια δέ, καίπερ εἰδυῖα τὸ ἔθος ὅτι ἐστὶ βαρβαρικόν, οὐ φέρει οὐδὲ αὐτὴ τὸν Γλαύκης γάμον, ἤδη εἰς τὰ ἀμείνω καὶ ἑλληνικὰ ἐκδεδιῃτημένη. καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ περιπαθὴς γενομένη τὴν Κασάνδραν σὺν αὐτῷ τῷ Ἀγαμέμνονι ἀποκτείνει, ἣν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ κρείων ἐπηγάγετο ἐν ἔθει γενόμενος βαρβαρικῶν γάμων. d "θαυμάσαι δ' ἄν τις (φησὶν Ἀριστοτέλης) ὅτι οὐδαμοῦ τῆς Ἰλιάδος Ὅμηρος ἐποίησε Μενελάῳ συγκοιμωμένην παλλακίδα πᾶσι δοὺς γυναῖκας. κοιμῶνται γοῦν παρ' αὐτῷ καὶ οἱ γέροντες μετὰ γυναικῶν, Νέστωρ καὶ Φοῖνιξ. οὐ γὰρ ἦσαν οὗτοι ἐκλελυμένοι τοῖς σώμασιν ἐν τοῖς τῆς νεότητος χρόνοις ἢ διὰ μέθης ἢ δι' ἀφροδισίων ἢ καὶ διὰ τῆς ἐν ταῖς ἀδηφαγίαις ἀπεψίας, ὥστε εἰκότως ἔρρωνται τῷ γήρᾳ. ἔοικεν οὖν ὁ Σπαρτιάτης αἰδεῖσθαι γαμετὴν οὖσαν τὴν Ἑλένην, ὑπὲρ ἧς καὶ τὴν στρατιὰν ἤθροισε· διόπερ φυλάττεται τὴν e πρὸς ἄλλην κοινωνίαν. ὁ δ' Ἀγαμέμνων ὡς πολυγύναιος ὑπὸ Θερσίτου λοιδορεῖται

πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
πρωτίστῳ δίδομεν.

ἀλλ' οὐκ εἰκὸς (φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης) εἰς χρῆσιν εἶναι τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν, ἀλλ' εἰς γέρας· ἐπεὶ οὐδὲ τὸν πολὺν οἶνον εἰς τὸ μεθύειν παρεσκευάσατο."

4. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πλείστας δόξας ἐσχηκέναι γυναῖ- f κας, ἦν γὰρ φιλογύνης, ἀνὰ μέρος αὐτὰς εἶχεν, ὡς ἂν στρατευόμενος καὶ κατὰ διάφορα γιγνόμενος χωρία· ἐξ ὧν καὶ τὸ τῶν τέκνων αὐτῷ πλῆθος ἐγένετο. ἐν ἑπτὰ μέντοι γε ἡμέραις πεντήκοντα διεπαρθένευσε Θεστίου κόρας, ὡς Ἡρόδωρος ἱστορεῖ. πολυγύναιος

δ' ἐγένετο καὶ Αἰγεύς. πρώτην μὲν γὰρ ἔγημε τὴν
Ὅπλητος θυγατέρα, μεθ' ἣν τῶν Χαλκώδοντος μίαν.
παραδοὺς δ' ἀμφοτέρας φίλοις συνῆν πολλαῖς χωρὶς
γάμων. ἔπειτα τὴν Πιτθέως ἔλαβεν Αἴθραν, μεθ' ἣν
Μήδειαν. Θησεὺς δὲ Ἑλένην ἁρπάσας ἑξῆς καὶ Ἀρι- 557
άδνην ἥρπασεν. Ἴστρος γοῦν ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
τῶν Ἀττικῶν καταλέγων τὰς τοῦ Θησέως γενομένας
γυναῖκας φησὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἐξ ἔρωτος γεγενῆσθαι,
τὰς δ' ἐξ ἁρπαγῆς, ἄλλας δ' ἐκ νομίμων γάμων· ἐξ ἁρ-
παγῆς μὲν Ἑλένην, ἐξ ἔρωτος δ' Ἀριάδνην Ἱππολύτην
καὶ τὰς Κερκύονος καὶ Σίνιδος θυγατέρας, νομίμως δ'
αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιαν τὴν Αἴαντος μητέρα. Ἡσίοδος
δέ φησι καὶ Ἵππην καὶ Αἴγλην, δι' ἣν καὶ τοὺς πρὸς
Ἀριάδνην ὅρκους παρέβη, ὥς φησι Κέρκωψ. Φερε- b
κύδης δὲ προστίθησι καὶ Φερέβοιαν. πρὸ δὲ τῆς Ἑλέ-
νης καὶ ἐκ Τροίας ἥρπασεν Ἀναξώ. μετὰ δὲ τὴν
Ἱππολύτην Φαίδραν ἔσχεν.

5. Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδὼν οὐ περιήγετο μὲν εἰς
τοὺς πολέμους γυναῖκας, ὥσπερ Δαρεῖος ὁ ὑπ' Ἀλε-
ξάνδρου καταλυθείς, ὃς περὶ τῶν ὅλων πολεμῶν τρια-
κοσίας ἑξήκοντα περιήγετο παλλακάς, ὡς ἱστορεῖ Δι-
καίαρχος ἐν τρίτῳ περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου. 'ὁ δὲ
Φίλιππος ἀεὶ κατὰ πόλεμον ἐγάμει. ἐν ἔτεσι γοῦν εἴ-
κοσι καὶ δυσὶν οἷς ἐβασίλευσεν, ὥς φησι Σάτυρος ἐν c
τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ, Αὐδάταν Ἰλλυρίδα γήμας
ἔσχεν ἐξ αὐτῆς θυγατέρα Κύνναν· ἔγημε δὲ καὶ Φίλαν,
ἀδελφὴν Δέρδα καὶ Μαχάτα. οἰκειώσασθαι δὲ θέλων
καὶ τὸ τῶν Θετταλῶν ἔθνος ἐπαιδοποιήσατο ἐκ δύο
Θετταλίδων γυναικῶν, ὧν ἡ μὲν ἦν Φεραία Νικησί-
πολις, ἥτις αὐτῷ ἐγέννησε Θετταλονίκην, ἡ δὲ Λαρι-
σαία Φίλιννα, ἐξ ἧς Ἀριδαῖον ἐτέκνωσε. προσεκτή-
σατο δὲ καὶ τὴν Μολοττῶν βασιλείαν γήμας Ὀλυμπιάδα,

d ἐξ ἧς ἔσχεν Ἀλέξανδρον καὶ Κλεοπάτραν. καὶ τὴν
Θρᾴκην δὲ ὅτε εἷλεν, ἧκε πρὸς αὐτὸν Κοθήλας ὁ τῶν
Θρᾳκῶν βασιλεὺς ἄγων Μήδαν τὴν θυγατέρα καὶ
δῶρα πολλά. γήμας δὲ καὶ ταύτην ἐπεισήγαγε τῇ
Ὀλυμπιάδι. ἐπὶ πάσαις δὲ ἔγημε Κλεοπάτραν ἐρα-
σθείς, τὴν Ἱπποστράτου μὲν ἀδελφὴν Ἀττάλου δὲ
ἀδελφιδῆν· καὶ ταύτην ἐπεισαγαγὼν τῇ Ὀλυμπιάδι
ἅπαντα τὸν βίον τὸν ἑαυτοῦ συνέχεεν. εὐθέως γὰρ ἐν
αὐτοῖς τοῖς γάμοις ὁ μὲν Ἄτταλος, νῦν μέντοι γνήσιοι,
ἔφη, καὶ οὐ νόθοι βασιλεῖς γεννηθήσονται. καὶ ὁ Ἀλέ-
ξανδρος ἀκούσας ἔβαλεν ᾗ μετὰ χεῖρας εἶχε κύλικι
e τὸν Ἄτταλον, ἔπειτα κἀκεῖνος αὐτὸν τῷ ποτηρίῳ. καὶ
μετὰ ταῦτα Ὀλυμπιὰς μὲν εἰς Μολοττοὺς ἔφυγεν,
Ἀλέξανδρος δ' εἰς Ἰλλυριούς. καὶ ἡ Κλεοπάτρα δὲ
ἐγέννησε τῷ Φιλίππῳ θυγατέρα τὴν κληθεῖσαν Εὐ-
ρώπην.' φιλογύνης δ' ἦν καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής.
Ἱερώνυμος γοῦν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶν οὕτως
'εἰπόντος Σοφοκλεῖ τινὸς ὅτι μισογύνης ἐστὶν Εὐρι-
πίδης, ἔν γε ταῖς τραγῳδίαις, ἔφη ὁ Σοφοκλῆς, ἐπεὶ
ἔν γε τῇ κλίνῃ φιλογύνης.

6. αἱ δὲ γαμεταὶ ἡμῶν γυναῖκες οὐκ εἰσὶ τοιαῦται
f οἵας Εὔβουλός φησιν ἐν Στεφανοπώλισι

μὰ Δί' οὐχὶ περιπεπλασμέναι ψιμυθίοις,
οὐδ' ὥσπερ ὑμεῖς συκαμίνῳ τὰς γνάθους
κεχριμέναι. κἂν ἐξίητε τοῦ θέρους,
ἀπὸ τῶν μὲν ὀφθαλμῶν ὑδρορρόαι δύο
ῥέουσι μέλανος, ἐκ δὲ τῶν γνάθων ἱδρὼς
ἐπὶ τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ,
ἐπὶ τῷ προσώπῳ δ' αἱ τρίχες φορούμεναι
558 εἴξασι πολιαῖς ἀνάπλεῳ ψιμυθίου.

Ἀναξίλας δὲ ἐν Νεοττίδι φησίν

ὅστις ἀνθρώπων ἑταίραν ἠγάπησε πώποτε.

οὐδὲν ἂν γένος δύναιτο παρανομώτερον φράσαι.
τίς γὰρ ἢ δράκαιν' ἄμικτος, ἢ χίμαιρα πυρπνόος,
ἢ χάρυβδις, ἢ τρίκρανος σκύλλα, ποντία κύων,
σφίγξ, ὕδρα, λέαιν', ἔχιδνα, πτηνά θ' ἁρπυιῶν γένη,
εἰς ὑπερβολὴν ἀφῖκται τοῦ καταπτύστου γένους;
οὐδ' ἔν ἐσθ'· αὗται δ' ἁπάντων ὑπερέχουσι τῶν κακῶν. b
ἔστι δὲ σκοπεῖν ἀπ' ἀρχῆς πρῶτα μὲν τὴν Πλαγγόνα,
ἥτις ὥσπερ ἡ χίμαιρα πυρπολεῖ τοὺς βαρβάρους.
εἷς μόνος δ' ἱππεύς τις αὐτῆς τὸν βίον παρείλετο·
πάντα τὰ σκεύη γὰρ ἕλκων ᾤχετ' ἐκ τῆς οἰκίας.
οἱ Σινώπῃ δ' αὖ συνόντες οὐχ ὕδρᾳ σύνεισι νῦν;
γραῦς μὲν αὕτη, παραπέφυκε δ' ἡ Γνάθαινα· πλησίον
ὡς τὰ πολλά γ' εἰσὶ ταύτης. ἔστι διπλάσιον κακόν.
ἡ δὲ Νάννιον τί νυνὶ διαφέρειν σκύλλης δοκεῖ; c
οὐ δύ' ἀποπνίξασ' ἑταίρους τὸν τρίτον θηρεύεται
ἔτι λαβεῖν; ἀλλ' ἐξέπαισε πορθμὶς ἐλατίνῳ πλάτῃ.
ἡ δὲ Φρύνη τὴν χάρυβδιν οὐχὶ πόρρω που ποιεῖ,
τόν τε ναύκληρον λαβοῦσα καταπέπωκ' αὐτῷ σκάφει;
ἡ Θεανὼ δ' οὐχὶ σειρήν ἐστιν ἀποτετιλμένη;
βλέμμα καὶ φωνὴ γυναικός, τὰ σκέλη δὲ κοψίχου.
σφίγγα θηβαίαν δὲ πάσας ἔστι τὰς πόρνας καλεῖν. d
αἳ λαλοῦσ' ἁπλῶς μὲν οὐδὲν ἀλλ' ἐν αἰνιγμοῖς τισιν,
ὡς ἐρῶσι καὶ φιλοῦσι καὶ σύνεισιν ἡδέως.

εἶτα τετράπους μοι γένοιτο, φησίν, ἢ 'ν προσῇ θρόνος·
εἶτα δὴ τρίπους τις, εἶτα, φησί, παιδίσκη δίπους.
εἶθ' ὃ μὲν γνοὺς ταῦτ' ἀπῆλθεν εὐθὺς ὥσπερ Οἰδίπους,
e οὐδ' ἰδεῖν δόξας ἐκείνην, σῴζεται δ' ἄκων μόνος.
οἱ δ' ἐρᾶσθαι προσδοκῶντες εὐθύς εἰσιν ἠρμένοι,
καὶ φέρονθ' ὑψοῦ πρὸς αἰθραν. συντεμόντι δ' οὐδὲ ἓν
ἔσθ' ἑταίρας ὅσα περ ἔστι θηρί' ἐξωλέστερον.

7. τοιαῦτα πολλὰ τοῦ Λαρησίου λέγοντος ὁ Λεωνίδης ψέγων τὸ τῆς γαμετῆς ὄνομα τὰ ἐκ τῶν Μάντεων Ἀλέξιδος προηνέγκατο ταυτὶ τῶν ἐπῶν

ὦ δυστυχεῖς ἡμεῖς ἄρ', οἳ πεπρακότες
τὴν τοῦ βίου παρρησίαν καὶ τὴν τρυφὴν
f γυναιξὶ δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων.
ἔπειτ' ἔχειν προῖκ' οὐχὶ τιμὴν πάσχομεν;
πικράν γε καὶ μεστὴν γυναικείας χολῆς.
ἡ τῶν γὰρ ἀνδρῶν ἐστὶ πρὸς ἐκείνην μέλι·
οἳ μέν γε συγγνώμην ἔχουσ' ἀδικούμενοι,
αὗται δ' ἀδικοῦσαι καὶ προσεγκαλοῦσ' ἔτι·
ὧν οὐκ ἐχρῆν ἄρχουσιν, ὧν δ' ἄρχειν ἐχρῆν
ἀμελοῦσιν, ἐπιορκοῦσιν, οὐδὲ ἓν κακὸν
ἔχουσι καὶ κάμνειν λέγουσ' ἑκάστοτε.

559 Ξέναρχος δ' ἐν Ὕπνῳ φησίν

εἶτ' εἰσὶν οἱ τέττιγες οὐκ εὐδαίμονες,
ὧν ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι;

Φιλέταιρος Κορινθιαστῇ

ὡς τακερόν, ὦ Ζεῦ, καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμ' ἔχει.
οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ,
ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Ἄμφις δ' ἐν Ἀθάμαντι

εἶτ' οὐ γυναικός ἐστιν εὐνοϊκώτερον

Μένανδρος δ' ἐν Ἀρρηφόρῳ ἢ Αὐλητρίδι

ὡς ἐρῶσι καὶ φιλοῦσι καὶ συνείσιν ἡδέως.

Ἄμφις δ' ἐν Ἀθάμαντι .

εἶτ' οὐ γυναικός ἐστιν εὐνοϊκώτερον
γαμετῆς ἑταίρα; πολύ γε καὶ μάλ' εἰκότως.
ἡ μὲν νόμῳ γὰρ καταφρονοῦσ' ἔνδον μένει, b
ἡ δ' οἶδεν ὅτι ἢ τοῖς τρόποις ὠνητέος
ἄνθρωπός ἐστιν ἢ πρὸς ἄλλον ἀπιτέον.

8. Εὔβουλος δ' ἐν Χρυσίλλᾳ

κακὸς
κακῶς ἀπόλοιθ' ὅστις γυναῖκα δεύτερος
ἔγημε. τὸν γὰρ πρῶτον οὐκ ἐρῶ κακῶς.
ὁ μὲν γὰρ ἦν ἄπειρος, οἶμαι, τοῦ κακοῦ,
ὁ δ' οἷον ἦν γυνὴ κακὸν πεπυσμένος.

καὶ προελθών φησιν

ὦ Ζεῦ πολυτίμητ', εἶτ' ἐγὼ κακῶς ποτε
ἐρῶ γυναῖκας; νὴ Δί', ἀπολοίμην ἄρα, c
πάντων ἄριστον κτημάτων. εἰ δ' ἐγένετο
κακὴ γυνὴ Μήδεια, Πηνελόπη δέ γε
μέγα πρᾶγμ'. ἐρεῖ τις ὡς Κλυταιμνήστρα κακή,
Ἄλκηστιν ἀντέθηκα χρηστήν. ἀλλ' ἴσως
Φαίδραν ἐρεῖ κακῶς τις· ἀλλὰ νὴ Δία
χρηστὴ τίς ἦν μέντοι; τίς; οἴμοι δείλαιος.
ταχέως γέ μ' αἱ χρησταὶ γυναῖκες ἐπέλιπον,
τῶν δ' αὖ πονηρῶν ἔτι λέγειν πολλὰς ἔχω.

Ἀριστοφῶν δ' ἐν Καλλωνίδῃ

κακὸς κακῶς ἀπόλοιθ' ὁ γήμας δεύτερος d
θνητῶν. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος οὐδὲν ἠδίκει·
οὔπω γὰρ εἰδὼς οὗτος οἷον ἦν κακὸν
ἐλάμβανεν γυναῖχ'· ὁ δ' ὕστερον λαβὼν
εἰς προῦπτον εἰδὼς αὑτὸν ἐνέβαλεν κακόν.

καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλοπάτορι

γεγάμηκε δήπου. Β. τί σὺ λέγεις; ἀληθινῶς
γεγάμηκεν ὃν ἐγὼ ζῶντα περιπατοῦντά τε
κατέλιπον;

Μένανδρος δ' ἐν Ἀρρηφόρῳ ἢ Αὐλητρίδι

e οὐ γαμεῖς, ἂν νοῦν ἔχῃς,
τοῦτον καταλιπὼν τὸν βίον. γεγάμηκα γὰρ
καὐτός, διὰ τοῦτό σοι παραινῶ μὴ γαμεῖν.
Β. δεδογμένον τὸ πρᾶγμ'. ἀνερρίφθω κύβος.
Α. πέραινε· σωθείης δὲ νῦν. ἀληθινὸν
εἰς πέλαγος αὑτὸν ἐμβαλεῖς γὰρ πραγμάτων,
οὐ λιβυκὸν οὐδ' αἰγαῖον . . .
οὗ τῶν τριάκοντ' οὐκ ἀπόλλυται τρία
πλοιάρια· γήμας δ' οὐδὲ εἷς σέσωσθ' ὅλως.

ἐν δὲ Ἐμπιπραμένῃ

ἐξώλης ἀπόλοιθ' ὅστις ποτὲ
f ὁ πρῶτος ἦν γήμας, ἔπειθ' ὁ δεύτερος,
εἶθ' ὁ τρίτος, εἶθ' ὁ τέταρτος, εἶθ' ὁ μεταγενής.

Καρκίνος δ' ὁ τραγικὸς ἐν Σεμέλῃ, ἧς ἀρχὴ ‚ὦ νύκτες' φησί

ὦ Ζεῦ, τί χρὴ γυναῖκας ἐξειπεῖν κακόν;
ἀρκοῦν ἂν εἴη κἂν γυναῖκ' εἴπῃς μόνον.

9. οὐκ αἰσθάνονται δὲ οὐδ' οἱ παρ' ἡλικίαν νέας ἀγόμενοι γυναῖκας εἰς προῦπτον κακὸν αὑτοὺς ἐμβάλλοντες, καίτοι τοῦ Μεγαρικοῦ ποιητοῦ παραινέσαντος αὐτοῖς

560 οὔ τοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι·
οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται ὡς ἄκατος,
οὐδ' ἄγκυραι ἔχουσιν· ἀπορρήξασα δὲ δεσμὰ
πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα.

καὶ Θεόφιλος δὲ ἐν Νεοπτολέμῳ ἔφη

οὐ σύμφορον νέα 'στὶ πρεσβύτῃ γυνή.
ὥσπερ γὰρ ἄκατος οὐδὲ μικρὸν πείθεται
ἑνὶ πηδαλίῳ, τὸ πεῖσμ' ἀπορρήξασα δὲ
ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμέν' ἔχουσ' ἐξευρέθη.

10. οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι, ἄνδρες φίλοι, b

σφόδρα ἐρεθισθεὶς ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα,

κατέλιπον;

ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμέν' ἔχουσ' ἐξευρέθη.

10. οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι, ἄνδρες φίλοι, b ὅτι καὶ οἱ μέγιστοι πόλεμοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο· ὁ ἰλιακὸς δι' Ἑλένην, ὁ λοιμὸς διὰ Χρυσηίδα, Ἀχιλλέως μῆνις διὰ Βρισηίδα, καὶ ὁ ἱερὸς δὲ καλούμενος δι' ἑτέραν γαμετήν, φησὶ Δοῦρις ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν, Θηβαίαν γένος, ὄνομα Θεανώ, ἁρπασθεῖσαν ὑπὸ Φωκέως τινός. δεκαετὴς δὲ καὶ οὗτος γενόμενος τῷ δεκάτῳ ἔτει Φιλίππου συμμαχήσαντος πέρας ἔσχε· τότε γὰρ εἷλον οἱ Θηβαῖοι τὴν Φωκίδα. καὶ ὁ κρισαϊκὸς δὲ πόλεμος ὀνομαζόμενος, ὥς φησι Καλλισθένης ἐν τῷ περὶ c τοῦ ἱεροῦ πολέμου, ὅτε Κιρραῖοι πρὸς Φωκεῖς ἐπολέμησαν, δεκαετὴς ἦν, ἁρπασάντων Κιρραίων τὴν Πελάγοντος τοῦ Φωκέως θυγατέρα Μεγιστὼ καὶ τὰς Ἀργείων θυγατέρας ἐπανιούσας ἐκ τοῦ πυθικοῦ ἱεροῦ. δεκάτῳ δὲ ἔτει ἑάλω καὶ ἡ Κίρρα. ἀνετράπησαν δὲ καὶ ὅλοι οἶκοι διὰ γυναῖκας· ὁ Φιλίππου τοῦ Ἀλεξάνδρου πατρὸς διὰ τὸν Κλεοπάτρας γάμον, ὁ Ἡρακλέους διὰ τὴν Ἰόλης ἐπιγαμίαν τῆς Εὐρύτου θυγατρός, ὁ Θησέως διὰ τὴν Φαίδρας τῆς Μίνωος, ὁ Ἀθάμαντος d διὰ τὸν Θεμιστοῦς τῆς Ὑψέως, ὁ Ἰάσονος διὰ τὸν Γλαύκης τῆς Κρέοντος, ὁ Ἀγαμέμνονος διὰ Κασάνδραν. καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὥς φησι Κτησίας, διὰ γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυνθανόμενος τὰς αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αἰτῶν πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων. ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, ὑπονοήσας μὴ γυναικὸς ἕξειν αὐτὴν τιμὴν ἀλλὰ παλλακίδος· e ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτῆτιν. ὁ δὲ Ἀπρίας ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας διὰ τὴν γενομένην ἧτταν πρὸς Κυρηναίους καὶ ἀνῄρητο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι καὶ

σφόδρα ἐρεθισθεὶς ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα, καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τοῦ Ἀπρίου τὸν φόνον πείθει πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις. Δείνων δ' ἐν τοῖς Περσικοῖς
f καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τρίτῃ Αἰγυπτιακῶν τὴν Νειτῆτιν Κύρῳ πεμφθῆναί φασιν ὑπὸ Ἀμάσιδος· ἐξ ἧς γεννηθῆναι τὸν Καμβύσην, ὃν ἐκδικοῦντα τῇ μητρὶ ἐπ' Αἴγυπτον ποιήσασθαι στρατείαν. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος καὶ πρῶτον γενέσθαι πόλεμόν φησι δύο γυναικῶν, Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐρυδίκης· ἐν ᾧ τὴν μὲν βακχικώτερον μετὰ τυμπάνων προελθεῖν, τὴν δ' Εὐρυδίκην μακεδονικῶς καθωπλισμένην, ἀσκηθεῖσαν τὰ πολεμικὰ καὶ παρὰ Κυννάνῃ τῇ Ἰλλυρίδι.

561 11. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἔδοξε τοῖς παροῦσι τῶν φιλοσόφων περὶ τοῦ ἔρωτος καὶ αὐτούς τι εἰπεῖν καὶ περὶ κάλλους. καὶ ἐλέχθησαν λόγοι φιλόσοφοι πάμπολλοι· ἐν οἷς τινὲς καὶ ἐμνημόνευσαν τοῦ σκηνικοῦ φιλοσόφου Εὐριπίδου ᾀσμάτων, ὧν ἦν καὶ τάδε

παίδευμα δ' Ἔρως σοφίας ἀρετῆς
πλεῖστον παρέχει,
καὶ προσομιλεῖν οὗτος ὁ δαίμων
πάντων ἥδιστος ἔφυ θνητοῖς.
καὶ γὰρ ἄλυπον τέρψιν τιν' ἔχων
εἰς ἐλπίδ' ἄγει. τοῖς δ' ἀτελέστοις
b τῶν τοῦδε πόνων μήτε συνείην
χωρίς τ' ἀγρίων ναίοιμι τρόπων.
τὸ δ' ἐρᾶν προλέγω τοῖσι νέοισιν
μή ποτε φεύγειν,
χρῆσθαι δ' ὀρθῶς ὅταν ἔλθῃ.

καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον δὲ ἄλλος τις ἔφη

εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι κατὰ καιρόν.

ἕτερος δέ τις προσέθηκε τῶν Εὐριπίδου τάδε

σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων Ἔρως,

Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι καὶ

σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων Ἔρως,

ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλά,
ἢ τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ
μοχθοῦσι μόχθους, εὐμενῶς συνεκπόνει. c
καὶ ταῦτα μὲν δρῶν τίμιος θεῶν ἔσει,
μὴ δρῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν
ἀφαιρεθήσει χάριτας αἷς τιμῶσί σε.

12. Ποντιανὸς δὲ Ζήνωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπο-
λαμβάνειν τὸν Ἔρωτα θεὸν εἶναι φιλίας καὶ ἐλευθε-
ρίας ἔτι δὲ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικόν, ἄλλου δ'
οὐδενός. διὸ καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἔφη τὸν Ἔρωτα θεὸν
εἶναι συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σω- d
τηρίαν. ὅτι δὲ καὶ οἱ τούτου πρεσβύτεροι κατὰ φιλο-
σοφίαν σεμνόν τινα τὸν Ἔρωτα καὶ παντὸς αἰσχροῦ
κεχωρισμένον ᾔδεσαν δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ γυμνάσια
αὐτὸν συνιδρῦσθαι Ἑρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ, τῷ μὲν λόγου
τῷ δ' ἀλκῆς προεστῶτι, ὧν ἑνωθέντων φιλία τε καὶ
ὁμόνοια γεννᾶται, δι' ὧν ἡ καλλίστη ἐλευθερία τοῖς
ταῦτα μετιοῦσι συναύξεται. Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον
ἀπέσχον τοῦ συνουσίας τινὸς ὑπολαβεῖν προεστάναι
τὸν Ἔρωτα ὥστε τῆς Ἀκαδημείας ἐκδήλως τῇ Ἀθηνᾷ e
καθιερωμένης αὐτόθι τὸν Ἔρωτα ἱδρυσάμενοι συν-
θύουσιν αὐτῷ. Θεσπιεῖς τε τὰ ἐρωτίδια τιμῶσι, καθ-
άπερ ἀθήναια Ἀθηναῖοι καὶ ὀλύμπια Ἠλεῖοι Ῥό-
διοί τε τὰ ἁλίεια. καὶ ἐν ταῖς δημοτελέσι δὲ σπονδαῖς
ὡς ἐπίπαν ὁ Ἔρως τιμᾶται. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρὸ
τῶν παρατάξεων Ἔρωτι προθύονται, ὡς ἐν τῇ τῶν
παραταττομένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ
νίκης. καὶ Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλί-
στους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες, διὰ τούτων θύουσι f
τῷ Ἔρωτι, ὡς Σωσικράτης ἱστορεῖ. ὁ δὲ παρὰ Θη-
βαίοις ἱερὸς λόχος καλούμενος συνέστηκεν ἐξ ἐραστῶν
καὶ ἐρωμένων, τὴν τοῦ θεοῦ σεμνότητα ἐμφαίνων,

ἀσπαζομένων θάνατον ἔνδοξον ἀντ' αἰσχροῦ καὶ ἐπο-
νειδίστου βίου. Σάμιοι δέ, ὥς φησιν Ἐρξίας ἐν Κολο-
562 φωνιακοῖς, γυμνάσιον ἀναθέντες τῷ Ἔρωτι τὴν διὰ
τοῦτον ἀγομένην ἑορτὴν ἐλευθέρια προσηγόρευσαν·
δι' ὃν θεὸν καὶ Ἀθηναῖοι ἐλευθερίας ἔτυχον. καὶ οἱ
Πεισιστρατίδαι ἐκπεσόντες ἐπεχείρησαν διαβάλλειν
πρῶτοι τὰς περὶ τὸν θεὸν τοῦτον πράξεις.

13. τούτων λεχθέντων ὁ Πλούταρχος ἀπεμνημό-
νευσε τῶν ἐκ Φαίδρου Ἀλέξιδος

πορευομένῳ δ' ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν κακῶν
καὶ τῆς ἀπορίας φιλοσοφεῖν ἐπῆλθέ μοι.
b καί μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι
τὸν Ἔρωτα, συντομώτατον δ' εἰπεῖν, ὅσοι
τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας.
ἔστιν γὰρ οὔτε θῆλυς οὔτ' ἄρρην, πάλιν
οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος, οὔτ' ἀβέλτερος
οὔτ' αὖθις ἔμφρων, ἀλλὰ πού συνηγμένος
πάντοθεν, ἐν ἑνὶ τύπῳ τε πόλλ' εἴδη φέρων.
ἡ τόλμα μὲν γὰρ ἀνδρός, ἡ δὲ δειλία
γυναικός, ἡ δ' ἄνοια μανίας, ὁ δὲ λόγος
φρονοῦντος, ἡ σφοδρότης δὲ θηρός, ὁ δὲ πόνος
c ἀδάμαντος, ἡ φιλοτιμία δὲ δαίμονος.
καὶ ταῦτ' ἐγὼ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς
οὐκ οἶδ' ὅ τι ἐστίν, ἀλλ' ὅμως ἔχει γέ τι
τοιοῦτον, ἐγγύς τ' εἰμὶ τοῦ νοήματος.

Εὔβουλος δ' ἢ Ἀραρὼς ἐν Καμπυλίωνι

τίς ἦν ὁ γράψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα
ἢ κηροπλαστήσας Ἔρωθ' ὑπόπτερον;
ὡς οὐδὲν ᾔδει πλὴν χελιδόνας γράφειν,
ἀλλ' ἦν ἄπειρος τῶν τρόπων τῶν τοῦ θεοῦ.
d ἔστιν γὰρ οὔτε κοῦφος οὔτε ῥᾴδιος
ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον,

βαρὺς δὲ κομιδῇ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτερὰ
τοιοῦτο πρᾶγμα; λῆρος, εἰ κἄφησέ τις.

Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ

λέγεται γὰρ λόγος
ὑπὸ τῶν σοφιστῶν μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν
τὸν Ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας, αἰτίαν δ' ἔχειν
ἐκεῖνον ἄλλως, ἠγνοηκότας δὲ τοὺς e
γραφεῖς ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν.

14. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Ἐρωτικῷ Χαιρήμονά φησι τὸν τραγικὸν λέγειν ὡς τὸν οἶνον τῶν χρωμένων τοῖς τρόποις κεράννυσθαι, οὕτως καὶ τὸν Ἔρωτα· ὃς μετριάζων μέν ἐστιν εὔχαρις, ἐπιτεινόμενος δὲ καὶ διαταράττων χαλεπώτατος. διόπερ ὁ ποιητὴς οὗτος οὐ κακῶς αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διαιρῶν φησί 'δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐντείνεσθαι χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχᾳ, τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.' ὁ δ' αὐτὸς οὗτος f ποιητὴς καὶ περὶ τῶν ἐρώντων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τραυματίᾳ φησὶν οὕτως

τίς οὐχί φησι τοὺς ἐρῶντας ζῆν μόνους;
οὓς δεῖ γε πρῶτον μὲν στρατευτικωτάτους
εἶναι πονεῖν τε δυναμένους τοῖς σώμασιν
μάλιστα προσεδρεύειν τ' ἀρίστους τῷ πόθῳ,
ποιητικούς, ἰταμούς, προθύμους, εὐπόρους
ἐν τοῖς ἀπόροις βλέποντας, αἱμυλωτάτους.

Θεόφιλος δ' ἐν τῷ Φιλαύλῳ 563

τίς φησι τοὺς ἐρῶντας οὐχὶ νοῦν ἔχειν;
ἦ πού τίς ἐστι τοὺς λόγους ἀβέλτερος.
εἰ γὰρ ἀφέλοι τις τοῦ βίου τὰς ἡδονάς,
καταλείπετ' οὐδὲν ἄλλο πλὴν τεθνηκέναι.
ἐγὼ μὲν οὖν καὐτὸς κιθαριστρίας ἐρῶν,
παιδὸς κόρης, οὐ νοῦν ἔχω πρὸς τῶν θεῶν,
κάλλει καλῆς, μεγέθει μεγάλης, τέχνῃ σοφῆς;

ἣν εἰσιδεῖν ἥδιον ἢ τὸ θεωρικὸν
b αἰτοῦσιν ὑμῖν διανέμειν ἑκάστοτε.

Ἀριστοφῶν δ' ἐν Πυθαγοριστῇ

εἶτ' οὐ δικαίως ἔστ' ἀπεψηφισμένος
ὑπὸ τῶν θεῶν τῶν δώδεκ' εἰκότως Ἔρως;
ἐτάραττε κἀκείνους γὰρ ἐμβάλλων στάσεις,
ὅτ' ἦν μετ' αὐτῶν. ὡς δὲ λίαν ἦν θρασὺς
καὶ σοβαρός, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰ πτερά,
ἵνα μὴ πέτηται πρὸς τὸν οὐρανὸν πάλιν,
δεῦρ' αὐτὸν ἐφυγάδευσαν ὡς ἡμᾶς κάτω,
τὰς δὲ πτέρυγας ἃς εἶχε τῇ Νίκῃ φορεῖν
c ἔδοσαν, περιφανὲς σκῦλον ἀπὸ τῶν πολεμίων.

περὶ δὲ τοῦ ἐρᾶν Ἄμφις ἐν Διθυράμβῳ φησὶ

τί φὴς σύ; ταυτὶ προσδοκᾷς πείσειν ἐμέ,
ὡς ἔστ' ἐραστής, ὅστις ὡραῖον φιλῶν
τρόπων ἐραστής ἐστι τὴν ὄψιν παρεὶς
σώφρων τ' ἀληθῶς; οὔτε τοῦτο πείθομαι
οὔθ' ὡς πένης ἄνθρωπος ἐνοχλῶν πολλάκις
τοῖς εὐποροῦσιν οὐ λαβεῖν τι βούλεται.

Ἄλεξις Ἑλένῃ

d ὡς ὅστις αὐτῆς τῆς ἀκμῆς τῶν σωμάτων
ἐρᾷ, τὸν ἄλλον δ' οὐδὲ γιγνώσκει λόγον,
τῆς ἡδονῆς ἔστ' οὐχὶ τῶν φίλων φίλος,
ἀδικεῖ τε τὸν Ἔρωτ' ἐμφανῶς θνητὸς θεόν,
ἄπιστον αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ποιῶν.

15. τούτων τῶν Ἀλέξιδος ἀπομνημονεύσας ὁ Μυρτίλος κᾆτα ἀποβλέψας εἰς τοὺς τὰ τῆς στοᾶς αἱρουμένους, τὰ Ἑρμείου τοῦ Κουριέως ἐκ τῶν ἰάμβων προειπών

ἀκούσατ', ὦ στώακες, ἔμποροι λήρου,
e λόγων ὑποκριτῆρες, οἳ μόνοι πάντα
τὰν τοῖς πίναξι πρίν τι τῷ σοφῷ δοῦναι

αὐτοὶ καταρροφεῖτε, κᾆθ' ἁλίσκεσθε
ἐναντία πράσσοντες οἷς τραγῳδεῖτε,

παιδοπῖπαι ὄντες καὶ τοῦτο μόνον ἐξηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα, ὃς οὐδέποτε γυναικὶ ἐχρήσατο παιδικοῖς δ' ἀεί, ὡς Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. θρυλεῖτε γὰρ ὅτι δεῖ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς ψυχῆς ἐρᾶν, οἱ μέχρι ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν δεῖν λέ- f
γοντες συνέχειν τοὺς ἐρωμένους. καί μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖος ὁ περιπατητικὸς οὐ κακῶς εἰρηκέναι ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἐρωτικῶν Ὁμοίων πρός τινα Ἀττικόν, μέγαν τινὰ κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐπιδεικνύντα ὡς καλὸν ᾧ Δῶρος ἦν ὄνομα, τὴν πρὸς Δόλωνά μοι, φησί, δοκῶ παρ' Ὀδυσσέως ἀπάντησιν ἐπί σε μεταφέρειν

ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός.

16. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν 564
ἡδυσμάτων φησὶν ἐρᾶν πάντας, οὐ τῶν κρεῶν οὐδὲ τῶν ἰχθύων· ἀπογενομένων γοῦν τούτων οὐδεὶς ἡδέως ἔτι προσφέρεται τὸ κρέας οὐδὲ τὸν ἰχθύν, οὐδὲ ἐπιθυμεῖ τῶν ὠμῶν καὶ τῶν ἀνηδύντων. καὶ γὰρ τὸ παλαιὸν παίδων ἥρων, ὡς καὶ Ἀρίστων ἔφη, ὅθεν καὶ καλεῖσθαι τοὺς ἐρωμένους συνέβη παιδικά. πρὸς ἀλήθειαν γάρ, καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἐρωτικῶν Λυκοφρονίδην εἰρηκέναι [φησίν]

οὔτε παιδὸς ἄρσενος οὔτε παρθένων b
τῶν χρυσοφόρων οὔτε γυναικῶν βαθυκόλπων
καλὸν τὸ πρόσωπον, ἢν μὴ κόσμιον πεφύκῃ.
ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει.

καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ ἔφη τοὺς ἐραστὰς εἰς οὐδὲν ἄλλο τοῦ σώματος τῶν ἐρωμένων ἀποβλέπειν ἢ τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν οἷς τὴν αἰδῶ κατοικεῖν. Σοφοκλῆς δέ που

περὶ τοῦ κάλλους τοῦ Πέλοπος διαλεγομένην ποιήσας τὴν Ἱπποδάμειάν φησι

τοιάνδ' ἐν ὄψει λίγγα θηρατηρίαν
c ἔρωτος, ἀστραπήν τιν' ὀμμάτων ἔχει·
ἐκθάλπεται μὲν αὐτός, ἐξοπτᾷ δ' ἐμέ,
ἴσον μετρῶν ὀφθαλμόν, ὥστε τέκτονος
παρὰ στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών.

17. Λικύμνιος δ' ὁ Χῖος τὸν Ὕπνον φήσας ἐρᾶν τοῦ Ἐνδυμίωνος, οὐδὲ καθεύδοντος αὐτοῦ κατακαλύπτει τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἀναπεπταμένων τῶν βλεφάρων κοιμίζει τὸν ἐρώμενον, ὅπως διὰ παντὸς ἀπολαύῃ τῆς τοῦ θεωρεῖν ἡδονῆς. λέγει δ' οὕτως

d ὕπνος δὲ χαίρων
ὀμμάτων αὐγαῖς ἀναπεπταμένοις ὄσσοισιν ἐκοίμισε κοῦρον.

καὶ ἡ Σαπφὼ δὲ πρὸς τὸν ὑπερβαλλόντως θαυμαζόμενον τὴν μορφὴν καὶ καλὸν εἶναι νομιζόμενόν φησι

στᾶθι κάταντα φίλος
καὶ τὰν ἐπ' ὄσσοις ἀμπέτασον χάριν.

ὁ δ' Ἀνακρέων τί φησίν;

ὦ παῖ παρθένιον βλέπων,
δίζημαί σε, σὺ δ' οὐ κλύεις
οὐκ εἰδὼς ὅτι τῆς ἐμῆς
ψυχῆς ἡνιοχεύεις.

ὁ δὲ μεγαλοφωνότατος Πίνδαρος

e τὰς δὲ Θεοξένου (φησὶν) ἀκτῖνας ὄσσων μαρμαρίζοισας δρακεὶς
ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος
ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν.

ὁ δὲ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου Κύκλωψ, ἐρῶν τῆς Γαλατείας καὶ ἐπαινῶν αὐτῆς τὸ κάλλος, προμαντευό-

μενος τὴν τύφλωσιν, πάντα μᾶλλον αὐτῆς ἐπαινεῖ ἢ τῶν ὀφθαλμῶν μνημονεύει λέγων ὧδε

ὦ καλλιπρόσωπε
χρυσεοβόστρυχε Γαλάτεια,
χαριτόφωνε, κάλλος ἐρώτων.

τυφλὸς ὁ ἔπαινος καὶ κατ' οὐδὲν ὅμοιος τῷ Ἰβυ- f
κείῳ ἐκείνῳ

Εὐρύαλε, γλαυκέων Χαρίτων θάλος,
καλλικόμων [Μουσᾶν] μελέδημα, σὲ μὲν Κύπρις
ἅ τ' ἀγανοβλέφαρος Πειθὼ ῥοδέοισιν ἐν ἄνθεσι
θρέψαν.

Φρύνιχός τε ἐπὶ τοῦ Τρωίλου ἔφη

λάμπειν ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς ἔρωτος.

18. ὑμεῖς δὲ ξυρομένους τὰ γένεια περιφέρετε τοὺς ἐρωμένους, τοῦ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον εὑρημένου, ὥς φησιν ὑμῶν ὁ Χρύσιππος 565
ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. οὐκ ἀκαίρως δέ, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, μεμνήσομαι τῆς λέξεως· χαίρω γὰρ πάνυ τῷ ἀνδρὶ διά τε τὴν πολυμαθίαν καὶ τὴν τοῦ ἤθους ἐπιείκειαν. λέγει δὲ οὕτως ὁ φιλόσοφος 'τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον προῆκται, τῶν προτέρων οὐ χρωμένων αὐτῷ. καὶ γὰρ Τιμόθεος ὁ αὐλητὴς πώγωνα μέγαν ἔχων ηὔλει, καὶ ἐν Ἀθήναις διατηροῦσιν οὐ σφόδρα ἀρχαῖον τὸν πρῶτον προσκειράμενον παρωνύμιον ἔχειν Κόρσην. διὸ καὶ Ἄλεξις b
ἔφη που

ἂν πιττοκοπούμενόν τιν' ἢ ξυρούμενον
ὁρᾷς, δυοῖν τούτων ἔχειν δεῖ θάτερον·
ἢ γὰρ στρατεύειν ἐπινοεῖν μοι φαίνεται
καὶ πάντα τῷ πώγωνι δρᾶν ἐναντία,
ἢ πλουσιακὸν τούτῳ τι προσπίπτει κακόν.
τί γὰρ αἱ τρίχες λυποῦσιν ἡμᾶς, πρὸς θεῶν,

δι' ἃς ἀνὴρ ἕκαστος ἡμῶν φαίνεται,
c εἰ μή τι ταύταις ἀντιπράττεσθ' ὑπονοεῖς;

Διογένης δὲ ἰδών τινα οὕτως ἔχοντα τὸ γένειον ἔφησε, μή τι ἔχεις ἐγκαλεῖν τῇ φύσει, ὅτι ἄνδρα σ' ἐποίησε καὶ οὐ γυναῖκα; ἕτερον δέ τινα ἐπὶ ἵππου ἰδὼν παραπλησίως ἔχοντα καὶ μεμυρισμένον καὶ τούτοις ἀκολούθως ἠμφιεσμένον, πρότερον μὲν ἔφησε ζητεῖν τί ἐστιν ὁ ἱππόπορνος, νῦν δὲ εὑρηκέναι. ἐν Ῥόδῳ δὲ νόμου ὄντος μὴ ξύρεσθαι οὐδὲ ὁ ἐπιληψόμενος οὐδείς
d ἐστι διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι. ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι κουρεῖ ξυρὸν οὐδὲν ἧττον πάντες χρῶνται αὐτῷ'. καὶ ταῦτα μὲν ὁ θαυμάσιος εἴρηκε Χρύσιππος.

19. ὁ δὲ σοφὸς ἐκεῖνος Ζήνων, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, προμαντευόμενος ὑμῶν, ὡς τὸ εἰκός, περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς προσποιητοῦ ἐπιτηδεύσεως ἔφη ὡς οἱ παρακούσαντες αὐτοῦ τῶν λόγων καὶ μὴ συνέντες ἔσονται ῥυπαροὶ καὶ ἀνελεύθεροι, καθάπερ οἱ τῆς Ἀριστίππου παρενεχθέντες αἱρέσεως ἄσωτοι καὶ θρασεῖς. καὶ δὴ τοιοῦτοι ὑμῶν εἰσὶν οἱ
e πλεῖστοι, συνεσπασμένοι καὶ κακοπινεῖς οὐ μόνον τοῖς ἤθεσιν ἀλλὰ καὶ ἕξει. βουλόμενοι γὰρ ἐνδύεσθαι τὴν αὐτάρκειαν καὶ τὴν εὐτέλειαν εὑρίσκεσθε ἐπὶ ταῖς τῆς φιλαργυρίας θύραις ῥυπαρῶς ζῶντες καὶ τριβωνάρια περιβαλλόμενοι μικρὰ καὶ τῶν ἥλων ἐμπιμπλάντες τὰ καττύματα καὶ κιναίδους καλοῦντες τοὺς ἢ μύρου προσβάλλοντας ἢ μικρῷ μαλακωτέραν ἠμφιεσμένους ἐσθῆτα. οὐ δεῖ οὖν οὕτως ἐσταλμένους περὶ ἀργύριον
f ἐπτοῆσθαι καὶ ἐρωμένους περιάγεσθαι ξυρουμένους τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄρρον, τοὺς ἀκολουθοῦντας ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν νὴ Δία λεπτῶν ἀσίτων συκίνων, κατὰ τὸν Ἀντιφάνην.

20. ἐπαινῶ δὲ καὶ αὐτὸς τὸ κάλλος. καὶ γὰρ ἐν ταῖς εὐανδρίαις τοὺς καλλίστους ἐγκρίνουσι καὶ τούτους κροκωτοφορεῖν ἐπιτρέπουσιν. ἐν Ἤλιδι δὲ καὶ κρίσις γίνεται κάλλους, καὶ τῷ πρώτῳ τὰ τῆς θεοῦ φέρειν τεύχη δίδοται, τῷ δὲ δευτέρῳ τὸν βοῦν ἄγειν, 566 ὁ δὲ τρίτος τὰς θυηλὰς ἐπιτίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἱστορεῖ ὅτι κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μᾶλλον ὁ κάλλιστος καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη, καλλίστας γεννώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. διὸ καὶ φασὶν Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, γυναικὸς αὐτῷ καλῆς φαινομένης, ἑτέρας δὲ αἰσχρᾶς καὶ πλουσίας, ὡς ἀπέκλινεν ἐπὶ τὴν πλουσίαν, ζημιῶσαι τοὺς ἐφόρους αὐτόν, ἐπιλέγοντας ὅτι βασιλίσκους ἀντὶ βασιλέων τᾷ Σπάρτᾳ b γεννᾶν προαιρεῖται. Εὐριπίδης τε ἔφη

πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος.

καὶ οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ δημογέροντες θαυμάζοντες τῆς Ἑλένης τὸ κάλλος φασίν

οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐυκνήμιδας Ἀχαιοὺς
τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

ἐκπέπληκται γοῦν καὶ αὐτὸς ὁ Πρίαμος ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς γυναικός, καίτοι ἐν δεινοῖς ὑπάρχων. θαυμάζει c γοῦν ἐπὶ κάλλει τὸν Ἀγαμέμνονα τοιαῦτ' ἐκφωνῶν

καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆι δὲ ἀνδρὶ ἔοικεν.

καθίστων δὲ καὶ πολλοὶ τοὺς καλλίστους βασιλέας, ὡς μέχρι νῦν οἱ ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς. ὡς ἔοικε γάρ, τὸ κάλλος βασιλείας οἰκεῖόν ἐστι. θεαὶ περὶ κάλλους ἤρισαν πρὸς ἀλλήλας, καὶ διὰ κάλλος οἱ θεοὶ ἀνηρείψαντο Διὶ οἰνο- d χόον τὸν Γανυμήδη

κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.

αἱ θεαὶ δὲ τίνας ἁρπάζουσιν; οὐ τοὺς καλλίστους; οἷς καὶ σύνεισιν, Ἠὼς μὲν Κεφάλῳ καὶ Κλείτῳ καὶ Τιθωνῷ, Δημήτηρ Ἰασίωνι, Ἀφροδίτη Ἀγχίσῃ καὶ Ἀδώνιδι. διὰ κάλλος δὲ καὶ ὁ μέγιστος τῶν θεῶν διὰ κεράμων χρυσὸς ἔρχεται, ταῦρος γίνεται, ἀετὸς πτεροῦται πολλάκις, ὥσπερ καὶ ἐπ' Αἰγίνῃ. Σωκράτης δ' ὁ e φιλόσοφος ὁ τῶν πάντων καταφρονῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου κάλλους οὐχ ἥττων ἐστίν; ὡς καὶ ὁ σεμνότατος Ἀριστοτέλης τοῦ Φασηλίτου μαθητοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ καὶ τῶν ἀψύχων τὰ κάλλιστα προκρίνομεν; ἐπαινοῦντες τῶν Σπαρτιατῶν τὸ ἔθος τὸ γυμνοῦν τὰς παρθένους τοῖς ξένοις. ἐν Χίῳ δὲ τῇ νήσῳ καὶ βαδίζειν ἥδιστόν ἐστιν ἐπὶ τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς δρόμους καὶ ὁρᾶν προσπαλαίοντας τοὺς νέους ταῖς κόραις.

21. καὶ ὁ Κύνουλκος, ταυτὶ καὶ τολμᾷς σὺ λέγειν, οὐ ῥοδοδάκτυλος οὖσα, κατὰ τὸν Κρατῖνον, ἀλλὰ βολίτινον ἔχων θάτερον σκέλος, ἐκείνου τοῦ ὁμωνύμου f σοι ποιητοῦ τὴν κνήμην φορῶν, ὃς ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ τοῖς πανδοκείοις ἀεὶ διαιτᾷ, καίτοι Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ εἰρηκότος 'ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν οὐδεὶς οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐτόλμησε. σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων, οὐ βωμολοχεύεσθαι.' Ὑπερείδης δ' ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, τοὺς ἀρεοπαγίτας φησὶν ἀριστήσαντά τινα ἐν καπηλείῳ κωλῦσαι ἀνιέναι εἰς Ἄρειον πάγον. 567 σὺ δέ, ὦ σοφιστά, ἐν τοῖς καπηλείοις συναναφύρῃ οὐ μεθ' ἑταίρων ἀλλὰ μεθ' ἑταιρῶν, μαστροπευούσας περὶ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας ἔχων, καὶ περιφέρων ἀεὶ τοιαυτὶ βιβλία Ἀριστοφάνους καὶ Ἀπολλοδώρου καὶ Ἀμμωνίου καὶ Ἀντιφάνους ἔτι δὲ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου, πάντων τούτων συγγεγραφότων περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. ὦ τῆς καλῆς σου πολυμαθίας, ὡς κατ' οὐ-

δὲν ἐμιμήσω Θεόμανδρον τὸν Κυρηναῖον, ὅν φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας περιιόντα ἐπαγγέλλεσθαι διδάσκειν εὐτυχίαν. ἐρωτοδιδάσκαλε, οὐδὲν ἄρα διαφέρεις Ἀμάσιος τοῦ Ἠλείου, ὃν Θεόφρα- b στος ἐν τῷ Ἐρωτικῷ περὶ τοὺς ἔρωτας δεινὸν γεγονέναι λέγει. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τίς σε καὶ πορνογράφον καλῶν, ὡς Ἀριστείδην καὶ Πανσανίαν ἔτι τε Νικοφάνη τοὺς ζωγράφους. μνημονεύει δὲ αὐτῶν ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων. ὢ τῆς καλῆς πολυμαθίας, ἄνδρες φίλοι, τῆς τοῦ γραμματικοῦ τοῦδε, ὃς οὐδ' ἐγκαλύπτεται, ἀλλ' ἀναφανδὸν τὰ Εὐβούλου ἀεὶ ἐκ Κερκώπων λέγει

Κόρινθον ἦλθον. ἡδέως ἐνταῦθά πως c
λάχανόν τι τρώγων ὤκιμον διεφθάρην·
κἀνταῦθα κατελήρησα τὴν ἐξωμίδα.

καλός γε ὁ τῶν Κορινθίων σοφιστής, ὁ τοῖς μαθηταῖς διηγούμενος ὅτι Ὤκιμον ἑταίρας ὄνομα. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ὦ 'ναιδὲς δράματα ἀπὸ ἑταιρῶν ἔσχε τὰς ἐπιγραφάς, Θάλαττα Διοκλέους, Φερεκράτους Κοριαννώ, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἄντεια, Μενάνδρου δὲ Θαὶς καὶ Φάνιον, Ἀλέξιδος Ὀπώρα, Εὐβούλου Κλεψύδρα. d οὕτω δ' ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνουσίαζεν, ἕως κενωθῇ, ὡς Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ὁ τοῦ Ἀρείου ἐν τῷ περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως συγγράμματι, τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα φάσκων εἶναι Μητίχην.

22. ἔστιν δ' ἑταίρα,
ὡς Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀγροίκῳ,
τῷ τρέφοντι συμφορά·
εὐφραίνεται γὰρ κακὸν ἔχων οἴκοι μέγα.

διὸ καὶ θρηνῶν τις αὐτὸν παράγεται ὑπὸ Τιμοκλέους

e ἐν Νεαίρᾳ

ἀλλ' ἔγωγ' ὁ δυστυχὴς
Φρύνης ἐρασθεὶς ἡνίκ' ἔτι τὴν κάππαριν
συνέλεγεν οὔπω τ' εἶχεν ὅσα περ νῦν ἔχει,
πάμπολλ' ἀναλίσκων ἐφ' ἑκάστῳ τῆς θύρας
ἀπεκλειόμην.

καὶ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δ' Ὀρεσταυτοκλείδης αὐτὸς Τιμοκλῆς φησι

περὶ δὲ τὸν πανάθλιον
εὕδουσι γρᾶες, Νάννιον Πλαγγὼν Λύκα
f Γνάθαινα Φρύνη Πυθιονίκη Μυρρίνη
Χρυσὶς Κοναλλὶς Ἱερόκλεια Λοπάδιον.

τούτων τῶν ἑταιρῶν καὶ Ἄμφις μνημονεύει ἐν Κουρίδι λέγων

τυφλὸς ὁ πλοῦτος εἶναί μοι δοκεῖ,
ὅστις γε παρὰ ταύτην μὲν οὐκ εἰσέρχεται,
παρὰ δὲ Σινώπῃ καὶ Λύκᾳ καὶ Ναννίῳ
ἑτέραις τε τοιαύταισι παγίσι τοῦ βίου
ἔνδον κάθητ' ἀπόπληκτος, οὐδ' ἐξέρχεται.

568 23. Ἄλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἰσοστάσιον τὴν ἑταιρικὴν παρασκευὴν καὶ τὰς δι' ἐπιτεχνήσεως κομμώσεις τῶν ἑταιρῶν οὕτως ἐκτίθεται

πρῶτα μὲν γὰρ πρὸς τὸ κέρδος καὶ τὸ συλᾶν τοὺς πέλας
πάντα τἆλλ' αὐταῖς πάρεργα γίγνεται· ῥάπτουσι δὲ
πᾶσιν ἐπιβουλάς. ἐπειδὰν δ' εὐπορήσωσίν ποτε,
ἀνέλαβον καινὰς ἑταίρας, πρωτοπείρους τῆς τέχνης.
εὐθὺς ἀναπλάττουσι ταύτας, ὥστε μήτε τοὺς τρόπους
μήτε τὰς ὄψεις ὁμοίας διατελεῖν οὔσας ἔτι.
b τυγχάνει μικρά τις οὖσα, φελλὸς ἐν ταῖς βαυκίσιν

ἐγκεκάττυται. μακρά τις, διάβαθρον λεπτὸν φορεῖ
τήν τε κεφαλὴν ἐπὶ τὸν ὦμον καταβαλοῦσ' ἐξέρχεται·
τοῦτο τοῦ μήκους ἀφεῖλεν. οὐκ ἔχει τις ἰσχία,
ὑπενέδυσ' ἐρραμμέν' αὐτήν, ὥστε τὴν εὐπυγίαν
ἀναβοᾶν τοὺς εἰσιδόντας. κοιλίαν ἁδρὰν ἔχει,
τιτθί' ἔστ' αὐταῖσι τούτων ὧν ἔχουσ' οἱ κωμικοί·
ὀρθὰ προστιθεῖσα ταῦτα τοὔνδυτὸν τῆς κοιλίας
ὡσπερεὶ κοντοῖσι τούτοις εἰς τὸ πρόσθ' ἀπήγαγεν. c
τὰς ὀφρῦς πυρρὰς ἔχει τις, ζωγραφοῦσιν ἀσβόλῳ.
συμβέβηκ' εἶναι μέλαιναν, κατέπλασε ψιμυθίῳ.
λευκόχρως λίαν τίς ἐστι, παιδέρωτ' ἐντρίβεται.
καλὸν ἔχει τοῦ σώματός τι, τοῦτο γυμνὸν δείκνυται.
εὐφυεῖς ὀδόντας ἔσχεν, ἐξ ἀνάγκης δεῖ γελᾶν,
ἵνα θεωρῶσ' οἱ παρόντες τὸ στόμ' ὡς κομψὸν φορεῖ.
ἂν δὲ μὴ χαίρῃ γελῶσα, διατελεῖ τὴν ἡμέραν d
ἔνδον, ὥσπερ τοῖς μαγείροις ἃ παράκειθ' ἑκάστοτε,
ἡνίκ' ἂν πωλῶσιν αἰγῶν κρανία, ξυλήφιον
μυρρίνης ἔχουσα λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν·
ὥστε τῷ χρόνῳ σέσηρεν, ἄν τε βούλητ' ἄν τε μή.
24. ὄψεις διὰ τούτων σκευοποιοῦσι τῶν τεχνῶν'.

διὸ συμβουλεύω σοι, Θετταλὲ ποικιλόδιφρε, τὰς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων ἀσπάζεσθαι καὶ μὴ καταναλίσκειν εἰς οὐδὲν δέον τὰ τῶν υἱῶν κέρματα. ὄντως γὰρ ἄριστα e χωλὸς οἰφεῖς, τοῦ κρηπιδοποιοῦ πατρός σου πολλά σε σωφρονίσαντος καὶ διδάξαντος σκύτη βλέπειν. ἢ οὐκ οἶσθα κατὰ τὴν Εὐβούλου Παννυχίδα

τὰς φιλῳδοὺς κερμάτων παλευτρίας,
πώλους Κύπριδος ἐξησκημένας,

γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπὶ κέρως τεταγμένας,
ἐν λεπτοπήνοις ὕφεσιν ἑστώσας, οἵας
Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας·
παρ' ὧν βεβαίως ἀσφαλῶς τ' ἔξεστί σοι
f μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.

καὶ ἐν Ναννίῳ, εἰ Εὐβούλου τὸ δρᾶμα καὶ μὴ Φιλίππου, φησίν

ὅστις λέχη γὰρ σκότια νυμφεύει λάθρᾳ,
πῶς οὐχὶ πάντων ἐστὶν ἀθλιώτατος;
ἐξὸν θεωρήσαντι πρὸς τὸν ἥλιον
γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπὶ κέρως τεταγμένας,
ἐν λεπτοπήνοις ὕφεσιν ἑστώσας, οἵας
Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας,
μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν·
569 καὶ μὴ λαθραίαν κύπριν, αἰσχίστην νόσων
πασῶν, διώκειν, ὕβρεος οὐ πόθου χάριν.
Ἑλλάδος ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω,
ἣ Κυδίαν ναύαρχον ἐξεπέμψατο.

ἐπιτιμᾷ δὲ καὶ Ξέναρχος ἐν Πεντάθλῳ τοῖς παραπλησίως σοι βιοῦσι καὶ ἐσπουδακόσι περὶ τὰς μεγαλομίσθους ἑταίρας καὶ τὰς ἐλευθέρας τῶν γυναικῶν ταυτὶ λέγων

δεινὰ δεινὰ κοὐκ ἀνασχετὰ
ἐν τῇ πόλει πράττουσιν οἱ νεώτεροι,
b ὅπου παρουσῶν μειράκων μάλ' εὐπρεπῶν
ἐπὶ τοῖσι πορνείοισιν, ἃς ἔξεσθ' ὁρᾶν
εἱληθερούσας, στέρν' ἀπημφιεσμένας,
γυμνὰς ἐφεξῆς τ' ἐπὶ κέρως τεταγμένας·
ὧν ἔστιν ἐκλεξάμενον ᾗ τις ἥδεται,
λεπτῇ παχείᾳ στρογγύλῃ μακρᾷ ῥικνῇ
νέᾳ παλαιᾷ μεσοκόπῳ πεπαιτέρᾳ,
μὴ κλίμακα στησάμενον εἰσβῆναι λάθρᾳ,

μηδὲ δι᾽ ὀπῆς κάτωθεν εἰσδῦναι στέγης,
μηδ᾽ ἐν ἀχύροισιν εἰσενεχθῆναι τέχνῃ. c
αὐταὶ βιάζονται γὰρ εἰσέλκουσί τε
τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι
πατρίδια, τοὺς δ᾽ ἀπφάρια τοὺς νεωτέρους.
καὶ τῶνδ᾽ ἑκάστην ἔστιν ἀδεῶς, εὐτελῶς,
μεθ᾽ ἡμέραν, πρὸς ἑσπέραν, πάντας τρόπους·
ἃς δ᾽ οὔτ᾽ ἰδεῖν ἔστ᾽ οὔθ᾽ ὁρῶντ᾽ ἰδεῖν σαφῶς,
ἀεὶ δὲ τετρεμαίνοντα καὶ φοβούμενον,
[δεδιότα ἐν τῇ χειρὶ τὴν ψυχὴν ἔχοντα],
ἃς πῶς ποτ᾽, ὦ δέσποινα ποντία Κύπρι,
βινεῖν δύνανται, τῶν δρακοντείων νόμων d
ὁπόταν ἀναμνησθῶσι προσκινούμενοι;

25. καὶ Φιλήμων δ᾽ ἐν Ἀδελφοῖς προϊστορῶν ὅτι πρῶτος Σόλων διὰ τὴν τῶν νέων ἀκμὴν ἔστησεν ἐπὶ οἰκημάτων γύναια πριάμενος, καθὰ καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Κολοφωνιακῶν φάσκων αὐτὸν καὶ πανδήμου Ἀφροδίτης ἱερὸν πρῶτον ἱδρύσασθαι ἀφ᾽ ὧν ἠργυρίσαντο αἱ προστᾶσαι τῶν οἰκημάτων. ἀλλ᾽ ὅ γε Φιλήμων οὕτως φησί

σὺ δ᾽ εἰς ἅπαντας εὗρες ἀνθρώπους, Σόλων, e
σὲ γὰρ λέγουσι τοῦτ᾽ ἰδεῖν πρῶτον βροτῶν,
δημοτικὸν ὦ Ζεῦ πρᾶγμα καὶ σωτήριον,
(κἀμοὶ λέγειν τοῦτ᾽ ἐστὶν ἁρμοστόν, Σόλων)
μεστὴν ὁρῶντα τὴν πόλιν νεωτέρων,
τούτους τ᾽ ἔχοντας τὴν ἀναγκαίαν φύσιν,
ἁμαρτάνοντάς τ᾽ εἰς ὃ μὴ προσῆκον ἦν,
στῆσαι πριάμενον τότε γυναῖκας κατὰ τόπους
κοινὰς ἅπασι καὶ κατεσκευασμένας.
ἑστᾶσι γυμναί, μὴ ᾽ξαπατηθῇς, πάνθ᾽ ὅρα.
οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων . . f
∴. ἔχεις πως· ἡ θύρα ᾽στ᾽ ἀνεῳγμένη.

εἷς ὀβολός· εἰσπήδησον· οὐκ ἔστ᾽ οὐδὲ εἷς
ἀκκισμὸς οὐδὲ λῆρος, οὐδ᾽ ὑφήρπασεν·
ἀλλ᾽ εὐθὺς ὡς βούλει σὺ χὤν βούλει τρόπον.
ἐξῆλθες· οἰμώζειν λέγ᾽, ἀλλοτρία ᾽στί σοι.

καὶ Ἀσπασία δὲ ἡ σωκρατικὴ ἐνεπορεύετο πλήθη κα-
λῶν γυναικῶν, καὶ ἐπλήθυνεν ἀπὸ τῶν ταύτης ἑται-
ρίδων ἡ Ἑλλάς, ὡς καὶ ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης παρα-
570 σημαίνεται [λέγων τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον]
ὅτι Περικλῆς διὰ τὸν Ἀσπασίας ἔρωτα καὶ τὰς ἁρπα-
σθείσας ἀπ᾽ αὐτῆς θεραπαίνας ὑπὸ Μεγαρέων τὸ δεινὸν
ἀνερρίπισε

πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες Μεγάραδε
νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι.
κᾆθ᾽ οἱ Μεγαρῆς ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι
ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνας δύο·
κἀκεῖθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη
b Ἕλλησι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαικαστριῶν.

26. τῶν οὖν μεγαλομίσθων ἑταιρῶν ἀποτρέπω σε, γραμματικώτατε, διότι

τὰς μὲν ἄλλας ἔστιν αὐλούσας ἰδεῖν
αὐλητρίδας πάσας Ἀπόλλωνος νόμον,
[Ἑρμοῦ νόμον, Πανὸς νόμον,] Διὸς νόμον·
αὗται δὲ μόνον αὐλοῦσιν Ἱέρακος νόμον,

Ἐπικράτης φησὶν ἐν Ἀντιλαΐδι. ἐν ᾧ δράματι καὶ περὶ τῆς πολυθρυλήτου Λαΐδος τάδε λέγει

αὕτη δὲ Λαῒς ἀργός ἐστι καὶ πότις,
τὸ καθ᾽ ἡμέραν ὁρῶσα πίνειν κἀσθίειν
μόνον, πεπονθέναι δὲ ταὐτά μοι δοκεῖ
c τοῖς ἀετοῖς· οὗτοι γὰρ ὅταν ὦσιν νέοι,
ἐκ τῶν ὀρῶν πρόβατ᾽ ἐσθίουσι καὶ λαγὼς
μετέωρ᾽ ἀναρπάζοντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος·
ὅταν δὲ γηράσκωσιν ἤδη, τότε θεῶν

ἐπὶ τοὺς νεὼς ἴξουσι πεινῶντες κακῶς·
κἄπειτα τοῦτ' εἶναι νομίζεται τέρας.
καὶ Λαὶς ὀρθῶς νῦν νομίζοιτ' ἂν τέρας.
αὕτη γὰρ οὖν, ὁπότ' ἦν νεοττὸς καὶ νέα,
ὑπὸ τῶν στατήρων ἦν ἀπηγριωμένη,
εἶδες δ' ἂν αὐτῆς Φαρνάβαζον θᾶττον ἄν·
ἐπεὶ δὲ δόλιχον τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει, d
τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τοῦ σώματος,
ἰδεῖν μὲν αὐτὴν ῥᾷόν ἐστιν ἢ πτύσαι·
ἐξέρχεταί τε πανταχόσ' ἤδη πιομένη,
δέχεται δὲ καὶ στατῆρα καὶ τριώβολον,
προσίεται δὲ καὶ γέροντα καὶ νέον,
οὕτω δὲ τιθασὸς γέγονεν ὥστ', ὦ φίλτατε,
τἀργύριον ἐκ τῆς χειρὸς ἤδη λαμβάνει.

μνημονεύει δὲ τῆς Λαίδος καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ ἄλλας ἑταίρας αὐτῇ συγκαταλέγει διὰ τούτων

τὴν ἐκ Κορίνθου Λαίδ' οἶσθα; Β. πῶς γὰρ οὔ; e
τὴν ἡμετέρειον. Α. ἦν ἐκείνῃ τις φίλη
Ἄντεια. Β. καὶ τοῦθ' ἡμέτερον ἦν παίγνιον.
Α. νὴ τὸν Δί' ἤνθει τότε Λαγίσκιον, τότ' ἦν
καὶ Θεολύτη μάλ' εὐπρόσωπος καὶ καλή,
ὑπέφαιν' ἐσομένη δ' Ὤκιμον λαμπρὸν πάνυ.

27. ταῦτά σοι παραινεῖν ἔχω, ἑταῖρε Μυρτίλε. καὶ κατὰ τὴν Φιλεταίρου Κυνηγίδα

παῦσαι γέρων ὢν τοὺς τρόπους. οὐκ οἶσθ' ὅτι f
ἥδιστόν ἐστιν ἀποθανεῖν βινοῦνθ' ἅμα,
ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμίσιον;

ἢ ἥδιστόν ἐστί σοι ὡς ἐν Μαραθωνίοις φησὶ Τιμοκλῆς,

ὅσον τὸ μεταξὺ μετὰ κορίσκης ἢ μετὰ
χαμαιτύπης τὴν νύκτα κοιμᾶσθαι. βαβαί.
ἡ στιφρότης τὸ χρῶμα πνεῦμα, δαίμονες,

τό τε μὴ σφόδρ' εἶναι πάνθ' ἕτοιμα, δεῖν δέ τι
571 ἀγωνιᾶσαι καὶ ῥαπισθῆναί γε καὶ
πληγὰς λαβεῖν ἁπαλαῖσι χερσίν, ἡδύ γε
νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον.

ἔτι πολλὰ τοῦ Κυνούλκου θέλοντος λέγειν καὶ τοῦ Μάγνου ἐπιρραπίσαι βουληθέντος αὐτὸν εἰς τιμὴν τοῦ Μυρτίλου φθάσας ὁ Μυρτίλος, διήχθρευε γὰρ τῷ Σύρῳ, ἔφη

οὐχ ὧδ' ἐμόγησαν
ἐλπίδες, ὥστ' ἐχθρῶν συμμαχίας καλέσαι,

φησὶν ὁ Καλλίμαχος. οὐ γὰρ αὐτάρκεις ἡμεῖς ἀμύνασθαι ὦ Κύνουλκε;

ὡς σκαιὸς εἶ κἄγροικος αἰσχροεπῶν· ἔα,
b ἐπαρίστερ' ἐν τῷ στόματι τὴν γλῶτταν φορεῖς,

κατὰ τὴν Ἐφίππου Φιλύραν. δοκεῖς γάρ μοι ἐκείνων εἷς εἶναι

οὓς ἐδίδαξαν ἀριστερὰ γράμματα Μοῦσαι·

ὥς τις ἔφη τῶν παρῳδῶν.

28. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες σύσσιτοι, οὐ κατὰ τὰς Μεταγένους Αὔρας ἢ τὸν Ἀρισταγόρου Μαμμάκυθον

ὑμῖν ὀρχηστρίδας εἶπον ἑταίρας
ὡραίας πρότερον, νῦν δ' οὐχ ὑμῖν ἀγορεύω
ἄρτι χνοαζούσας αὐλητρίδας, αἵ τε τάχιστα
ἀνδρῶν φορτηγῶν ὑπὸ γούνατα μισθοῦ ἔλυσαν,

c ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντως ἑταιρῶν τὸν λόγον πεποίημαι, τουτέστι τῶν φιλίαν ἄδολον συντηρεῖν δυναμένων, ἃς οὐ Κύνουλκος τολμᾷ λοιδορεῖν, μόνας τε τῶν ἄλλων γυναικῶν τῷ τῆς φιλίας ὀνόματι προσηγορευμένας, ἢ ἀπὸ τῆς παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις καλουμένης ἑταίρας τῆς Ἀφροδίτης. περὶ ἧς φησιν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν οὕτως 'ἑταίραν δὲ τὴν Ἀφροδίτην τὴν τοὺς ἑταίρους καὶ τὰς ἑταίρας συνά-

γουσαν" τοῦτο δ' ἐστὶ φίλας. καλοῦσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες ἔτι καὶ νῦν καὶ αἱ παρθένοι τὰς d συνήθεις καὶ φίλας ἑταίρας, ὡς ἡ Σαπφώ

τάδε νῦν ἑταίραις
ταῖσιν ἀμαῖς τερπνὰ καλῶς ἀείσω.

καὶ ἔτι

Λατὼ καὶ Νιόβα μάλα μὲν φίλαι ἦσαν ἑταῖραι.

καλοῦσι δὲ καὶ τὰς μισθαρνούσας ἑταίρας καὶ τὸ ἐπὶ συνουσίαις μισθαρνεῖν ἑταιρεῖν, οὐκ ἔτι πρὸς τὸ ἔτυμον ἀναφέροντες ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημονέστερον, καθὸ δὴ καὶ Μένανδρος ἐν Παρακαταθήκῃ ἀπὸ τῶν ἑταιρῶν τοὺς ἑταίρους διαστέλλων φησί

πεποιήκατ' ἔργον οὐχ ἑταίρων, Παρ[μένων, e
μὰ Δί' ἀλλ' ἑταρῶν.] ταὐτὰ δ' ὄντα γράμματα
τὴν προσαγόρευσιν οὐ σφόδρ' εὔσημον ποιεῖ.

29. περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν Ἔφιππος ἐν Ἐμπολῇ τάδε φησίν

ἔπειτά γ' εἰσιόντ', ἐὰν λυπούμενος
τύχῃ τις ἡμῶν, ἐκολάκευσεν ἡδέως,
ἐφίλησεν, οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα
ὥσπερ πολέμιον ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις
χανοῦσ' ὁμοίως· ἦσε, παρεμυθήσατο, f
ἐποίησέ θ' ἱλαρὸν εὐθέως τ' ἀφεῖλε πᾶν
αὐτοῦ τὸ λυποῦν, κἀπέδειξεν ἵλεων.

Εὔβουλος δ' ἐν Καμπυλίωνι κοσμίαν ἑταίραν παράγων φησίν

ὡς δ' ἐδείπνει κοσμίως,
οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πράσων ποιούμεναι
τολύπας ἔσαττον τὰς γνάθους καὶ τῶν κρεῶν
ἀπέβρυκον αἰσχρῶς, ἀλλ' ἑκάστου μικρὸν ἂν 572
ἀπεγεύεθ' ὥσπερ παρθένος Μιλησία.

Ἀντιφάνης Ὑδρίᾳ

οὗτος δ' ὃν λέγω
ἐκ γειτόνων αὐτῷ κατοικούσης τινὸς
ἰδὼν ἑταίρας εἰς ἔρωτ' ἀφίκετο,
ἀστῆς, ἐρήμου δ' ἐπιτρόπου καὶ συγγενῶν,
ἦθός τι χρυσοῦν πρὸς ἀρετὴν κεκτημένης,
ὄντως ἑταίρας. αἱ μὲν ἄλλαι τοὔνομα
βλάπτουσι τοῖς τρόποις γὰρ ὄντως ὂν καλόν.

b Ἀναξίλας Νεοττίδι

ἐὰν δέ τις μέτρια λέγουσα
τοῖς δεομένοις τινῶν ὑπουργῇ πρὸς χάριν,
ἐκ τῆς ἑταιρίας ἑταίρα τοὔνομα
προσηγορεύθη. καὶ σὺ νῦν οὐχ ὡς λέγεις
πόρνης, ἑταίρας δ' εἰς ἔρωτα τυγχάνεις
ἐληλυθώς· ἆρ' ὡς ἀληθῶς ἐστὶ γοῦν
ἁπλῆ τις; B. ἀστεία μὲν οὖν, νὴ τὸν Δία.

30. ὁ δὲ ὑμέτερος φιλοσοφομειρακίσκος τοιοῦτος, οἷον Ἄλεξις ἢ Ἀντιφάνης ἐν Ὕπνῳ παράγει

c διὰ ταῦθ' ὁ πόρνος οὗτος οὐδὲ τῶν πράσων
ἑκάστοτ' ἐπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν· τοῦτο δ' ἦν,
ἵνα μή τι λυπήσειε τὸν ἐραστὴν φιλῶν.

καλῶς δὲ περὶ τῶν τοιούτων Ἔφιππος ἐν Σαπφοῖ φησίν

ὅταν γὰρ ὢν νέος
ἀλλότριον ἐλθὼν ὄψον ἐσθίειν μάθῃ,
ἀσύμβολόν τε χεῖρα προσβάλῃ βορᾷ,
διδόναι νόμιζ' αὐτὸν σὺ τῆς νυκτὸς λόγον.

τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου.

d 31. περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν καὶ Φιλέταιρος ἐν Κυνηγίδι τάδε φησίν

οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ,
ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος.

οἶδα δὲ καὶ ἑορτὴν τὴν ἑταιρίδεια ἀγομένην ἐν Μα-

γνησίᾳ, οὐ διὰ τὰς ἑταίρας ἀλλὰ δι' ἑτέραν αἰτίαν, ἧς μνημονεύει Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι γράφων ὧδε 'τὴν τῶν ἑταιριδείων ἑορτὴν συντελοῦσι Μάγνητες. ἱστοροῦσι δὲ πρῶτον Ἰάσονα τὸν Αἴσονος συναγαγόντα τοὺς Ἀργοναύτας ἑταιρείῳ Διὶ θῦσαι καὶ τὴν ἑορτὴν e ἑταιρίδεια προσαγορεῦσαι. θύουσι δὲ καὶ οἱ Μακεδόνων βασιλεῖς τὰ ἑταιρίδεια.' πόρνης δὲ Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστι παρὰ Ἀβυδηνοῖς, ὥς φησι Πάμφιλος· κατεχομένης γὰρ τῆς πόλεως δουλείᾳ τοὺς φρουροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ ποτε θύσαντας, ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν τοῖς Μυθικοῖς, καὶ μεθυσθέντας ἑταίρας πλείονας προσλαβεῖν, ὧν μίαν κατακοιμηθέντας αὐτοὺς ἰδοῦσαν ἀνελομένην τὰς κλεῖς καὶ τὸ τεῖχος ὑπερβᾶσαν ἀπαγγεῖλαι τοῖς Ἀβυδηνοῖς. τοὺς δ' αὐτίκα μεθ' f ὅπλων ἀφικομένους ἀνελεῖν μὲν τοὺς φύλακας, κρατήσαντας δὲ τῶν τειχῶν καὶ γενομένους ἐγκρατεῖς τῆς ἐλευθερίας χαριστήρια τῇ πόρνῃ ἀποδιδόντας Ἀφροδίτης πόρνης ναὸν ἱδρύσασθαι. Ἄλεξις δ' ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ Ὥρων σαμιακῶν 'τὴν ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην, ἣν οἳ μὲν ἐν καλάμοις καλοῦσιν οἳ δὲ ἐν ἕλει, ἀττικαὶ (φησίν) ἑταῖραι ἱδρύσαντο αἱ συνακολουθήσασαι Περικλεῖ, ὅτε ἐπολιόρκει τὴν Σάμον, ἐργασά- 573 μεναι ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ὥρας.' Εὐάλκης δὲ ἐν τοῖς Ἐφεσιακοῖς καὶ ἐν Ἐφέσῳ φησὶν ἱερὰ ἱδρῦσθαι ἑταίρᾳ Ἀφροδίτῃ. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ Ἐρωτικῶν 'Γύγης (φησὶν) ὁ Λυδῶν βασιλεὺς οὐ μόνον περὶ ζῶσαν τὴν ἐρωμένην περιβόητος γέγονεν, ἐγχειρίσας αὑτόν τε καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνῃ πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τελευτησάσης συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς χώρας δούλους πάντας ἔχωσε μὲν Λυδίας τὸ νῦν ἔτι καλούμενον τῆς ἑταίρας μνῆμα εἰς ὕψος ἄρας, ὥστε περιοδεύοντος αὐτοῦ τὴν ἐντὸς τοῦ Τμώλου χώραν, οὗ ἂν ἐπιστραφεὶς τύχοι, καθορᾶν τὸ b

μνῆμα καὶ πᾶσι τοῖς τὴν Λυδίαν οἰκοῦσιν ἄποπτον εἶναι.“ Δημοσθένης δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ, εἰ γνήσιος, ὃν Ἀπολλόδωρος εἴρηκε, φησί „τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν.“

32. καταλέξω δέ σοι, Κύνουλκε, ἰωνικήν τινα ῥῆσιν ἐκτείνας, κατὰ τὸν Αἰσχύλου [Ἀγαμέμνονα], c περὶ ἑταιρῶν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς καλῆς Κορίνθου, ἐπειδή μοι τὴν αὐτόθι σοφιστείαν ὠνείδισας. νόμιμόν ἐστιν ἀρχαῖον ἐν Κορίνθῳ, ὡς καὶ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Πινδάρου, ὅταν ἡ πόλις εὔχηται περὶ μεγάλων τῇ Ἀφροδίτῃ, συμπαραλαμβάνεσθαι πρὸς τὴν ἱκετείαν τὰς ἑταίρας ὡς πλείστας, καὶ ταύτας προσεύχεσθαι τῇ θεῷ καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς παρεῖναι. καὶ ὅτε δὴ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν στρατείαν ἦγεν ὁ Πέρσης, ὡς καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖ d καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ, αἱ Κορίνθιαι ἑταῖραι ηὔξαντο ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας εἰς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐλθοῦσαι νεών. διὸ καὶ Σιμωνίδης ἀναθέντων τῶν Κορινθίων πίνακα τῇ θεῷ τὸν ἔτι καὶ νῦν διαμένοντα καὶ τὰς ἑταίρας ἰδίᾳ γραψάντων τὰς τότε ποιησαμένας τὴν ἱκετείαν καὶ ὕστερον παρούσας συνέθηκε τόδε τοὐπίγραμμα

αἵδ' ὑπὲρ Ἑλλάνων τε καὶ ἰθυμάχων πολιητᾶν
ἔσταθεν εὔχεσθαι Κύπριδι δαιμονίᾳ.
e οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήσατο δῖ' Ἀφροδίτα
Πέρσαις Ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδόμεν.

καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ κατεύχονται τῇ θεῷ, τελεσθέντων περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τὴν δέησιν, ἀπάξειν αὐτῇ τακτὰς ἑταίρας.

33. ὑπάρχοντος οὖν τοῦ τοιούτου νομίμου περὶ τὴν θεὸν Ξενοφῶν ὁ Κορίνθιος ἐξιὼν εἰς Ὀλυμπίαν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα καὶ αὐτὸς ἀπάξειν ἑταίρας ηὔξατο τῇ θεῷ νικήσας Πίνδαρός τε τὸ μὲν πρῶτον ἔγραψεν εἰς f
αὐτὸν ἐγκώμιον οὗ ἡ ἀρχὴ

τρισολυμπιονίκαν ἐπαινέων οἶκον.

ὕστερον δὲ καὶ σκόλιον τὸ παρὰ τὴν θυσίαν ᾀσθέν, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν εὐθέως πεποίηται πρὸς τὰς ἑταίρας, αἳ παραγενομένου τοῦ Ξενοφῶντος καὶ θύοντος τῇ Ἀφροδίτῃ συνέθυσαν. διόπερ ἔπη

ὦ Κύπρου δέσποινα, τεὸν δηὖτ' ἐς ἄλσος φορβάδων
κορᾶν ἀγέλαν ἑκατόγγυιον Ξενοφῶν τελέαις 574
ἀπάγαγ' εὐχωλαῖς ἰανθείς.

ἤρξατο δ' οὕτως τοῦ μέλους

πολύξεναι νεάνιδες, ἀμφίπολοι
Πειθοῦς ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ,
αἵτε τᾶς χλωρᾶς λιβάνου ξανθὰ δάκρη
θυμιᾶτε, πολλάκι ματέρ' ἐρώτων οὐρανίαν πτάμεναι
νόημα ποττὰν Ἀφροδίταν,
ὑμῖν ἄνευθ' ἐπαγορίας ἔπορεν,
ὦ παῖδες, ἐρατειναῖς ἐν εὐναῖς
μαλθακᾶς ὥρας ἀπὸ καρπὸν δρέπεσθαι.
σὺν δ' ἀνάγκᾳ πᾶν καλόν.

ἀρξάμενός θ' οὕτως ἑξῆς φησιν

ἀλλὰ θαυμάζω τί με λεξοῦντι Ἰσθμοῦ b
δεσπόται τοιάνδε μελίφρονος ἀρχὰν εὑρόμενον σκολίου,
ξυνάορον ξυναῖς γυναιξί.

δῆλον γὰρ ὅτι πρὸς τὰς ἑταίρας διαλεγόμενος ἠγωνία ποῖόν τι φανήσεται τοῖς Κορινθίοις τὸ πρᾶγμα.

πιστεύων δέ, ὡς ἔοικεν, αὐτὸς αὑτῷ πεποίηκεν εὐθέως

ἐδείξαμεν χρυσὸν καθαρὸν βασάνῳ.

ὅτι δὲ καὶ ἀφροδίσια ἴδια ἄγουσιν αὐτόθι αἱ ἑταῖραι Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ φησίν

ἀφροδίσι' ἦγε ταῖς ἑταίραις ἡ πόλις,
c ἕτερα δὲ χωρίς ἐστι ταῖς ἐλευθέραις.
ταῖς ἡμέραις ταύταις δὲ κωμάζειν ἔθος
ἐστὶν νόμος τε τὰς ἑταίρας ἐνθάδε
μεθύειν μεθ' ἡμῶν.

34. ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὥς φησι Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκών ἐστι τῆς διαβοήτου ἑταίρας Κοττίνας, ἥν φησι καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκῆν γράφων οὕτως 'καὶ τὸ Κοττίνας δὲ τῆς ἑταίρας εἰκόνιον, ἧς διὰ τὴν ἐπι-
d φάνειαν οἴκημά τι λέγεται καὶ νῦν ἐγγυτάτω τῆς κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιόν ἐστιν, ἐπιφανὲς καὶ πολλοῖς ἐγνωσμένον τῶν ἐν τῇ πόλει. ἀνάθημα δ' αὐτῆς ἐστιν ὑπὲρ τὸ τῆς χαλκιοίκου βοίδιόν τι χαλκοῦν καὶ τὸ προειρημένον εἰκόνιον.' Ἀλκιβιάδης δ' ὁ καλός, ἐφ' οὗ τις τῶν κωμικῶν ἔφη

ἀλλ' Ἀλκιβιάδην τὸν ἁβρόν, ὦ γῆ καὶ θεοί,
ὃν ἡ Λακεδαίμων μοιχὸν ἐπιθυμεῖ λαβεῖν,

ὑπὸ τῆς Ἄγιδος ἀγαπώμενος γυναικὸς ἐπὶ τὰς τῶν
e ἑταιρίδων θύρας ἐκώμαζεν, ἀπολιπὼν τὰς Λακαίνας καὶ τὰς Ἀττικάς. Μεδοντίδος γοῦν τῆς Ἀβυδηνῆς ἐξ ἀκοῆς ἐρασθεὶς ἔστερξε καὶ πλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον σὺν Ἀξιόχῳ, ὃς ἦν αὐτοῦ τῆς ὥρας ἐραστής, ὥς φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ' αὐτοῦ λόγῳ, καὶ ταύτης ἐκοινώνησεν αὐτῷ. καὶ ἑτέρας δὲ δύο ἑταίρας περιήγετο ἀεὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Δαμασάνδραν τῆς Λαΐδος τῆς νεωτέρας μητέρα καὶ Θεοδότην· ὑφ' ἧς καὶ ἀποθανὼν ἐκηδεύθη ἐν Μελίσσῃ κώμῃ τῆς Φρυγίας, ἐπιβουλευ-

θεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. εἴδομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐν f Μελίσσῃ τοῦ Ἀλκιβιάδου μνῆμα ἐκ Συννάδων εἰς Μητρόπολιν ἀφικνούμενοι· ἐν ᾧ καὶ κατ' ἔτος θύεται βοῦς, διακελευσαμένου τοῦτο τοῦ πάντ' ἀρίστου Ἀδριανοῦ βασιλέως, ὃς καὶ ἀνέστησεν ἐπὶ τῷ μνήματι παρίου λίθου εἰκόνα τὸν Ἀλκιβιάδην.

35. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν εἰ ἐξ ἀκοῆς τινες 575 ἠράσθησάν τινων, ὁπότε Χάρης ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν ἱστοριῶν τῶν περὶ Ἀλέξανδρον φησὶν ὀνείρατι θεασαμένους τινὰς οὓς μὴ πρότερον εἶδον ἐρασθῆναι αὐτῶν· γράφει δὲ οὕτως „Ὑστάσπη νεώτερος ἦν ἀδελφὸς Ζαριάδρης, περὶ ὧν λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι ὅτι ἐξ Ἀφροδίτης καὶ Ἀδώνιδος ἐγεννήθησαν. ἐκυρίευσε δὲ ὁ μὲν Ὑστάσπης Μηδίας καὶ τῆς ὑποκάτω χώρας, ὁ δὲ Ζαριάδρης τῶν ὑπεράνω Κασπίων πυλῶν μέχρι τοῦ Τανάιδος. τῶν δ' ἐπέκεινα b τοῦ Τανάιδος Ὁμάρτῃ βασιλεῖ Σαρματῶν θυγάτηρ ἦν ὄνομα Ὀδάτις· περὶ ἧς ἐν ταῖς ἱστορίαις γέγραπται ὡς ἄρα κατὰ τὸν ὕπνον ἰδοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἐρασθείη, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο κἀκείνῳ πάθος συμπεσεῖν πρὸς αὐτήν. διετέλουν γοῦν ἀλλήλων ἐπιθυμοῦντες διὰ τὴν κατὰ τὸν ὕπνον φαντασίαν. ἦν δὲ ἡ Ὀδάτις καλλίστη τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν γυναικῶν, καὶ ὁ Ζαριάδρης δὲ ἦν καλός. πέμποντος οὖν τοῦ Ζαριάδρου πρὸς τὸν Ὁμάρτην καὶ φιλοτιμουμένου γῆμαι τὴν ἄνθρωπον, c οὐ συνετίθετο ὁ Ὁμάρτης διὰ τὸ εἶναι ἀρρένων παίδων ἔρημος· ἤθελε γὰρ αὐτὴν δοῦναι ἑνὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκείων. καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὁ Ὁμάρτης συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας δυνάστας καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς ἐποιεῖτο τοὺς γάμους οὐ προειπὼν ὅτῳ μέλλοι διδόναι τὴν θυγατέρα. ἀκμαζούσης οὖν τῆς μέθης εἰσκαλέσας τὴν Ὀδάτιν ὁ πατὴρ εἰς τὸ συμ-

πόσιον εἶπεν ἀκουόντων τῶν συνδείπνων ‘ἡμεῖς, ὦ θύγατερ Ὀδάτι, νῦν ποιούμεθα τοὺς σοὺς γάμους. d περιβλέψασα οὖν καὶ θεωρήσασα πάντας λαβοῦσα χρυσῆν φιάλην καὶ πληρώσασα δὸς ᾧ θέλεις γαμηθῆναι· τούτου γὰρ κεκλήσῃ γυνή.’ κἀκείνη περιβλέψασα πάντας ἀπῄει δακρύουσα, ποθοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἰδεῖν· ἐπεστάλκει γὰρ αὐτῷ ὅτι μέλλουσιν οἱ γάμοι συντελεῖσθαι. ὁ δὲ στρατοπεδεύων ἐπὶ τοῦ Τανάιδος καὶ διαλαθὼν τὴν στρατοπεδείαν διέβη μετὰ μόνου τοῦ ἁρματηλάτου, καὶ νυκτὸς ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ ἅρματος διῆλθε διὰ τῆς πόλεως, διώξας περὶ τοὺς e ὀκτακοσίους σταδίους. πλησίον δὲ τῆς κώμης γενόμενος ἐν ᾗ τοὺς γάμους συνετέλουν, καὶ καταλιπὼν ἔν τινι τόπῳ αὐτῷ ἅρματι τὸν ἁρματηλάτην προῆγεν ἐνδεδυκὼς στολὴν σκυθικήν. καὶ παρελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἰδὼν τὴν Ὀδάτιν ἑστηκυῖαν πρὸ τοῦ κυλικείου καὶ δακρύουσαν κιρνῶσάν τε βραδέως τὴν φιάλην, εἶπε πλησίον στὰς παρ' αὐτὴν ‘ὦ Ὀδάτι, πάρειμι δή σοι καθάπερ ἠξίωσας, ἐγὼ Ζαριάδρης.’ ἡ δὲ κατανοήσασα ξένον ἄνδρα καὶ καλὸν καὶ ὅμοιον τῷ κατὰ τὸν ὕπνον ἑωραμένῳ περιχαρὴς γενομένη δίδωσιν f αὐτῷ τὴν φιάλην· καὶ ὃς ἁρπάσας αὐτὴν ἀπήγαγεν ἐπὶ τὸ ἅρμα καὶ ἔφυγεν ἔχων τὴν Ὀδάτιν. οἱ δὲ παῖδες καὶ αἱ θεράπαιναι συνειδυῖαι τὸν ἔρωτα κατεσιώπησαν, καὶ κελεύοντος τοῦ πατρὸς καλεῖν οὐκ ἔφασαν εἰδέναι ὅπου πεπόρευται. μνημονεύεται δὲ ὁ ἔρως οὗτος παρὰ τοῖς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσι βαρβάροις καὶ περισσῶς ἐστι ζηλωτός, καὶ τὸν μῦθον τοῦτον ζωγραφοῦσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ τοῖς βασιλείοις, ἔτι δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς οἰκίαις· καὶ ταῖς ἑαυτῶν θυγατράσιν οἱ πολλοὶ τῶν δυναστῶν ὄνομα τίθενται Ὀδάτιν.“

576 36. τὸ ὅμοιον ἱστορεῖ γενέσθαι καὶ Ἀριστοτέλης

ἐν τῇ Μασσαλιωτῶν πολιτείᾳ γράφων οὕτως 'Φωκαεῖς οἱ ἐν Ἰωνίᾳ ἐμπορίᾳ χρώμενοι ἔκτισαν Μασσαλίαν. Εὔξενος δ' ὁ Φωκαεὺς Νάνῳ τῷ βασιλεῖ, τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὄνομα, ἦν ξένος. οὗτος ὁ Νάνος ἐπιτελῶν γάμους τῆς θυγατρὸς κατὰ τύχην παραγενόμενον τὸν Εὔξενον παρακέκληκεν ἐπὶ τὴν θοίνην. ὁ δὲ γάμος ἐγίγνετο τόνδε τὸν τρόπον. ἔδει μετὰ τὸ δεῖπνον εἰσελθοῦσαν τὴν παῖδα φιάλην κεκερασμένην ᾧ βούλοιτο δοῦναι τῶν παρόντων μνηστήρων· ᾧ δὲ δοίη, b τοῦτον εἶναι νυμφίον. ἡ δὲ παῖς εἰσελθοῦσα δίδωσιν εἴτε ἀπὸ τύχης εἴτε καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῷ Εὐξένῳ· ὄνομα δ' ἦν τῇ παιδὶ Πέττα. τούτου δὲ συμπεσόντος καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιοῦντος, ὡς κατὰ θεὸν γενομένης τῆς δόσεως, ἔχειν αὐτήν, ἔλαβεν ὁ Εὔξενος γυναῖκα καὶ συνῴκει μεταθέμενος τοὔνομα Ἀριστοξένην. καὶ ἔστι γένος ἐν Μασσαλίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου μέχρι νῦν Πρωτιάδαι καλούμενον· Πρῶτος γὰρ ἐγένετο υἱὸς Εὐξένου καὶ τῆς Ἀριστοξένης."

37. Θεμιστοκλῆς τε, ὥς φησιν Ἰδομενεύς, οὐχ c ἅρμα ζευξάμενος ἑταιρῶν πληθούσης ἀγορᾶς εἰσήλασεν εἰς τὸ ἄστυ; ἦσαν δὲ αὗται Λάμια καὶ Σκιώνη καὶ Σατύρα καὶ Νάννιον. οὐ καὶ αὐτὸς Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγενημένος ὄνομα Ἀβροτόνου; ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράμματι·

Ἀβρότονον Θρῄισσα γυνὴ γένος, ἀλλὰ τεκέσθαι
τὸν μέγαν Ἕλλησιν φημὶ Θεμιστοκλέα.

Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ τῶν d Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν Εὐτέρπης αὐτὸν εἶναί φησιν υἱόν. Κῦρος δὲ ὁ ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἐπιστρατεύσας οὐχὶ ἑταίραν οὖσαν τὴν Φωκαΐδα τὴν σοφωτάτην καὶ καλλίστην γενομένην, εἶχε συστρατευομένην; ἣν Ζηνο-

φάνης φησὶ πρότερον Μιλτὼ καλουμένην Ἀσπασίαν μετονομασθῆναι. συνηκολούθει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ Μιλησία παλλακίς. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος οὐ Θαΐδα e εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν; περὶ ἧς φησι Κλείταρχος ὡς αἰτίας γενομένης τοῦ ἐμπρησθῆναι τὰ ἐν Περσεπόλει βασίλεια. αὕτη δὲ ἡ Θαῒς καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον καὶ Πτολεμαίῳ ἐγαμήθη τῷ πρώτῳ βασιλεύσαντι Αἰγύπτου, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνον Λεοντίσκον καὶ Λάγον, θυγατέρα δὲ Εἰρήνην, ἣν ἔγημεν Εὔνοστος, ὁ Σόλων τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλεύς. καὶ ὁ δεύτερος δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεύς, φιλάδελφος δ' ἐπίκλην, ὡς ἱστορεῖ ὁ εὐεργέτης Πτολεμαῖος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ὑπομνημάτων, πλείστας ἔσχεν ἐρωμένας· f Διδύμην μὲν μίαν τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν μάλ' εὐπρεπεστάτην τὴν ὄψιν, καὶ Βιλιστίχην, ἔτι δὲ Ἀγαθόκλειαν καὶ Στρατονίκην, ἧς τὸ μέγα μνημεῖον ὑπῆρχεν ἐπὶ τῇ πρὸς Ἐλευσῖνι θαλάσσῃ, καὶ Μύρτιον καὶ ἄλλας δὲ πλείστας, ἐπιρρεπέστερος ὢν πρὸς ἀφροδίσια. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν Κλεινοῦς φησι τῆς οἰνοχοούσης αὐτῷ εἰκόνας πολλὰς ἀνακεῖσθαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, μονοχίτωνας καὶ ῥυτὸν ἐχούσας ἐν ταῖς χερσίν. αἱ δὲ κάλλισται τῶν οἰκιῶν, φησίν, οὐ Μυρτίου καὶ Μνησίδος καὶ Ποθεινῆς προσαγορεύονται; καίτοι Μνησὶς μὲν ἦν αὐλητρὶς καὶ Ποθεινή, Μύρτιον δὲ μία τῶν ἀποδεδειγμένων καὶ κοινῶν δεικτηριάδων. τοῦ δὲ φιλοπάτορος βασιλέως 577 Πτολεμαίου οὐκ Ἀγαθόκλεια ἡ ἑταίρα ἐκράτει ἡ καὶ πᾶσαν ἀνατρέψασα τὴν βασιλείαν; Εὔμαχος δ' ὁ Νεαπολίτης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Ἀννίβαν ἱστοριῶν Ἱερώνυμόν φησι τὸν τυραννήσαντα Συρακοσίων ἀγαγέσθαι γυναῖκα τῶν ἐπ' οἰκήματος προεστηκυιῶν Πειθὼ ὄνομα καὶ ἀποδεῖξαι βασιλίδα.

38. Τιμόθεος δ' ὁ στρατηγήσας Ἀθηναίων ἐπιφανῶς ἑταίρας ἦν υἱὸς Θράττης τὸ γένος, σεμνῆς δ' ἄλλως τοὺς τρόπους. μεταβάλλουσαι γὰρ αἱ τοιαῦται εἰς τὸ σῶφρον τῶν ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένων εἰσὶ βελτίους. ὁ δὲ Τιμόθεος καὶ σκωπτόμενός ποτε ὅτι τοιαύτης εἴη b
μητρός, καὶ χάριν γε αὐτῇ, φησίν, οἶδα, ὅτι δι' αὐτὴν Κόνωνός εἰμι υἱός. Φιλέταιρον δὲ τὸν Περγάμου καὶ τῆς Καινῆς ταύτης λεγομένης βασιλεύσαντα χώρας Βόας αὐλητρίδος ἑταίρας, τὸ γένος ἀπὸ Παφλαγονίας, υἱόν φησι γενέσθαι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. Ἀριστοφῶν δὲ ὁ ῥήτωρ ὁ τὸν νόμον εἰσενεγκὼν ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀστῆς γένηται νόθον εἶναι, αὐτὸς ἀπεδείχθη ὑπὸ Καλλιάδου τοῦ c
κωμικοῦ ἐκ Χορηγίδος τῆς ἑταίρας παιδοποιησάμενος, ὡς ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Καρύστιος ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριος δ' ὁ πολιορκητὴς οὐ δαιμονίως ἤρα Λαμίας τῆς αὐλητρίδος, ἐξ ἧς ἔσχε καὶ θυγατέρα Φίλαν· τὴν δὲ Λάμιαν Πολέμων φησὶν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Σικυῶνι ποικίλης στοᾶς θυγατέρα μὲν εἶναι Κλεάνορος Ἀθηναίου, κατασκευάσαι δὲ Σικυωνίοις τὴν προκειμένην στοάν. ἤρα δὲ καὶ Λεαίνης καὶ αὐτῆς ἑταίρας Ἀττικῆς ὁ Δημήτριος καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων. d

39. Μάχων δὲ ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Χρείαις φησὶν οὕτως

ὑπερβολῇ δὲ τῆς Λεαίνης σχῆμά τι
περαινομένης εὖ παρά τε τῷ Δημητρίῳ
εὐημερούσης, φασὶ καὶ τὴν Μανίαν
τὸν βασιλέ' εὐμελῶς κελητίσαι ποτὲ
ἐπαινεθῆναί θ'. ἡ δὲ τοῦτ' ἀπεκρίθη,
πρὸς ταῦτα καὶ λέαιναν, εἰ βούλει, κράτει.

ἦν δὲ ἡ Λάμια σφόδρα εὔθικτος καὶ ἀστικὴ πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καθάπερ καὶ Γνάθαινα, περὶ ἧς ἐροῦμεν. e

πάλιν δὲ περὶ τῆς Λαμίας ὁ Μάχων οὕτω γράφει

Δημήτριός ποθ' ὁ βασιλεὺς γένη μύρων
Λαμίᾳ παρὰ πότον παντοδαπῶν ἐπεδείκνυτο.
ἡ Λάμια δ' ἦν αὐλητρίς, ἧς σφόδρ' ἡδέως
σχεῖν φασι κνισθῆναί τε τὸν Δημήτριον.
ἀποδοκιμαζούσης δὲ πάντα καὶ πάνυ
κατεγχλιδώσης τῷ βασιλεῖ, νάρδον τινὰ
f διένευσ' ἐνεγκεῖν δυσχερῆ, τῇ χειρί τε
τἀδοῖον ἀποτρίψας θιγὼν τοῖς δακτύλοις,
τουτί γε Λάμια, φησίν, ὀσφράνθητι καὶ
εἴσει παρὰ τἄλλα διαφορὰν ὅσην ἔχει.
κείνη δὲ γελάσασ', ἀλλὰ τοῦτ', ἔφη, τάλαν,
ὄζειν δοκεῖ μοι σαπρότατον πάντων πολύ.
Δημήτριος δ' εἶπ', ἀλλὰ μὴν νὴ τοὺς θεοὺς
ἀπὸ βαλάνου τοῦτ' ἔστι, Λάμια, βασιλικῆς.

40. Πτολεμαῖος δ' ὁ τοῦ Ἀγησάρχου ἐν ταῖς περὶ
578 τὸν Φιλοπάτορα ἱστορίαις βασιλέων ἐρωμένας ἀναγράφων φησὶ „Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος αὐξήσαντος Φίλινναν τὴν ὀρχηστρίδα, ἐξ ἧς καὶ γεννῆσαι Ἀριδαῖον τὸν μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεύσαντα· Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορκητοῦ μετὰ τὰς προειρημένας Μανίαν, Ἀντιγόνου δὲ Δημώ, ἐξ ἧς Ἀλκυονέα γεννηθῆναι, Σελεύκου δὲ τοῦ νεωτέρου Μύσταν καὶ Νῦσαν.“ Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν Δημώ φησιν ἐρωμένην γενέσθαι τοῦ Δημη-
b τρίου· ᾗ ἐπιμανῆναι καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ ἀποκτεῖναι Ὀξύθεμιν, ὡς καὶ πολλὰ συνεξαμαρτάνοντα τῷ Δημητρίῳ καὶ ὅτι ἀπέκτεινε τὰς τῆς Δημοῦς θεραπαίνας στρεβλῶν.

41. περὶ δὲ τοῦ εἰρημένου τῆς Μανίας ὀνόματος ὁ Μάχων τάδε φησίν

ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαι τις εὐλόγως θ' ἅμα
τῶν νῦν ἀκροατῶν, εἴ τις Ἀττικὴ γυνὴ
προσηγορεύετ' ἢ 'νομίσθη Μανία.
αἰσχρὸν γὰρ ὄνομα φρυγιακὸν γυναῖκ' ἔχειν,
καὶ ταῦθ' ἑταίραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος. c
ἢ τὴν Ἀθηναίων τί κωλύσει πόλιν,
ὑφ' ἧς ἅπαντές εἰσ' ἐπηνωρθωμένοι;
τὸ μὲν οὖν ὑπάρχον εὐθέως ἐκ παιδίου
αὐτῇ Μέλιττ' ἦν ὄνομα. τῷ μεγέθει μὲν ἦν
τῶν τότε γυναικῶν βραχύ τι καταδεεστέρα,
φωνῇ δ' ὁμιλίᾳ τε κεχορηγημένη,
πάνυ δ' εὐπρόσωπος οὖσα καὶ καταπληκτικὴ
πολλοὺς ἐραστὰς καὶ πολίτας καὶ ξένους
ἔχουσ', ὅπουπερ περὶ γυναικός τις λόγος d
γένοιτο, μανίαν τὴν Μέλιτταν ὡς καλὴν
ἔφασκον εἶναι. καὶ προσεξειργάζετο
αὐτὴ τὸ πλεῖον. ἡνίκα σκώψειε γάρ,
ῥημάτιον εὐθὺς τοῦτο μανίαν ἀνεβόα·
αὐτή θ' ὅτ' ἐπαινοίη τιν' ἢ ψέγοι πάλιν,
ἐπ' ἀμφοτέρων προσέκειτο μανία τῶν λόγων.
διὸ τῆς μανίας ἐπίρρημ' ἐκτείνας δοκεῖ
καλέσαι τις αὐτὴν τῶν ἐραστῶν Μανίαν·
μᾶλλον τὸ πάρεργον δ' ἐπεκράτησ' ἢ τοὔνομα. e
δοκεῖ δὲ λιθιᾶν, ὡς ἔοιχ', ἡ Μανία,
Γνάθαινά τ' εἰς τὰ στρώμαθ' ὅτι προΐεται,
ἐνουθετήθη τοῦτό πως ὑπὸ Διφίλου.
μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν
ἐλοιδορεῖτο καὶ λέγει, τί τοῦτο παῖ;
εἰ δὲ λίθον εἶχες — ὑπολαβοῦσ' ἡ Μανία,
ἔδωκ' ἂν ἵν' ἔχῃς, φήσ', ἀποψᾶσθαι τάλαν.

42. ὅτι δ' ἦν καὶ ἀστεία τις ἀποκρίνασθαι τάδε περὶ αὐτῆς Μάχων ἀναγράφει f

τῆς Μανίας ἤρα Λεοντίσκος ποτὲ
ὁ παγκρατιαστὴς καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος
γαμετῆς τρόπον γυναικός. ὑπὸ δ' Ἀντήνορος
μοιχευομένην αἰσθόμενος αὐτὴν ὕστερον,
σφόδρ' ἠγανάκτησ'. ἣ δέ, μηθέν, φησί, σοί,
ψυχή, μελέτω· μαθεῖν γὰρ αἰσθέσθαι θ' ἅμα
ὀλυμπιονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυοῖν
579 πληγὴν [παρὰ πληγὴν] τί δύναταί ποτ' ἤθελον.
αἰτουμένην λέγουσι τὴν πυγήν ποτε
ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μανίαν Δημητρίου
ἀνταξιῶσαι δωρεὰν καὐτόν τινα.
δόντος δ' ἐπιστρέψασα μετὰ μικρὸν λέγει,
Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι.
εἶναι δοκῶν αὐτόμολος ἄνθρωπος ξένος
καὶ παρεπιδημήσας Ἀθήνησίν ποτε
τὴν Μανίαν μετεπέμψαθ', ὅσον ᾔτησε δούς.
b εἰς τὸν δὲ πότον ἦν συμπαρειληφώς τινας
ἐκ τῆς πόλεως τῶν ἐπιγελᾶν εἰθισμένων
ἅπαντα τοῖς τρέφουσιν ἀεὶ πρὸς χάριν·
βουλόμενος εἶναι γλαφυρὸς ἀστεῖός θ' ἅμα,
τῆς Μανίας ἄριστα παιζούσης σφόδρα
ἀνισταμένης τε πολλάκις εἰς δασύποδα
αὐτὴν ἐπικροῦσαι βουλόμενος, πρὸς τῶν θεῶν,
μειράκια, τί δοκεῖ τῶν ἀγρίων ὑμῖν ποτε
c ἐν τοῖς ὄρεσι τάχιστα θηρίον τρέχειν;
ἡ Μανία δ', αὐτόμολος ὦ βέλτιστ', ἔφη.
μετὰ ταῦτα δ' ὡς εἰσῆλθε πάλιν ἡ Μανία,
τὸν αὐτόμολον ἔσκωπτε, ῥίψασπίν τ' ἔφη
αὐτὸν γεγονέναι προσβολῆς οὔσης ποτέ.
ὁ δὲ στρατιώτης ὑπό τι δὴ σκυθρωπάσας
ἐμέμψετ' αὐτήν, διαλιποῦσα δ' ἡτέρα,
μηθὲν παρὰ τοῦτο, φησί, λυποῦ, φίλτατε·

οὐ γὰρ σὺ φεύγων ἀπέβαλες τὴν ἀσπίδα
μὰ τὴν Ἀφροδίτην, ἀλλ' ὅ σοι χρήσας τότε. d
ἐν συμποσίῳ δ', ὥς φασι, παρὰ τῇ Μανίᾳ
παρεδέξατ' αὐτὴν τῶν πονηρῶν τις πάνυ.
κᾆθ' ὡς ἐπηρώτησε, πότερ' ἄνω θέλεις
ἐλθοῦσ' ἀναπεσεῖν ἢ κάτω; γελάσασ', ἄνω
βέλτιστε, φησίν. ὑπό τι γὰρ δέδοικά σε
μή μου προπεσούσης τοὐμπλόκιον ὑπεκτράγῃς.

43. καὶ ἄλλων δὲ ἑταιρῶν ἀπομνημονεύματα ὁ Μάχων συνήγαγεν, ὧν οὐκ ἄκαιρόν ἐστι κατὰ τὸ ἑξῆς e μνημονεῦσαι. Γναθαίνης μὲν οὕτως

[παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων ποτὲ
ψυχρόν γ', ἔφη, τἀγγεῖον ὦ Γνάθαιν' ἔχεις.
τῶν σῶν γάρ, εἶπεν, ἐπιμελῶς ὦ Δίφιλε
εἰς αὐτό γ' ἀεὶ δραμάτων ἐμβάλλομεν.]
πρὸς τὴν Γνάθαιναν Δίφιλος κληθείς ποτε
ἐπὶ δεῖπνον, ὡς λέγουσι, τοῖς ἀφροδισίοις,
τιμώμενος μάλιστα τῶν ἐρωμένων,
λήθῃ θ' ὑπ' αὐτῆς ἐκτενῶς ἀγαπώμενος,
παρῆν ἔχων δύο χῖα, θάσια τέτταρα,
μύρον, στεφάνους, τραγήματ', ἔριφον, ταινίας,
ὄψον, μάγειρον, τὰ μετὰ ταῦτ', αὐλητρίδα.
καὶ τῶν ἐραστῶν συριακοῦ τινος ξένου f
πέμψαντος αὐτῇ χιόνα σαπέρδην θ' ἕνα,
αἰσχυνομένη τὰ δῶρα μή τις καταμάθῃ,
φυλαττομένη τε πολὺ μάλιστα Δίφιλον,
μὴ δῷ δίκην μετὰ ταῦτα κωμῳδουμένη,
τὸ μὲν τάριχος εἶπε ταχέως ἀποφέρειν
πρὸς τοὺς σπανίζειν ὁμολογουμένους ἁλῶν,
τὴν χιόνα δ' εἰς τὸν ἄκρατον ἐνσεῖσαι λάθρᾳ·
τῷ παιδί τ' ἐπέταξ' ἐγχέανθ' ὅσον δέκα 380
κυάθους προσενεγκεῖν Διφίλῳ ποτήριον.

ὑπερηδέως δὲ τὴν κύλικ' ἐκπιὼν ἄφνω
καὶ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς ὁ Δίφιλος,
νὴ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς ψυχρόν γ', ἔφη,
Γνάθαιν' ἔχεις τὸν λάκκον ὁμολογουμένως.
ἡ δ' εἶπε, τῶν σῶν δραμάτων γὰρ ἐπιμελῶς
εἰς αὐτὸν ἀεὶ τοὺς προλόγους ἐμβάλλομεν.
μαστιγίας μώλωπας ὑψηλοὺς ἔχων
μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀπὸ τύχης ἀνεπαύετο.
b περιλαμβάνουσα δ' αὐτόν, ὡς ἀνώμαλον
τὸ νῶτον εἶχε παντελῶς, τάλαν τάλαν
ἄνερ, πόθεν ἔχεις ταῦτ', ἔφη, τὰ τραύματα;
κἀκεῖνος αὐτῇ συντόμως ἀπεκρίνατο
ὅτι παῖς ἔτ' ὢν ἐνήλατ' εἰς πυράν ποτε
παίζων μετά τινων ἡλικιωτῶν ἐνέπεσεν.
ναὶ τὴν φίλην Δήμητρα, δικαίως τοι γάρ,
ἄνθρωπε, φησίν, ἐξεδάρης ἀκόλαστος ὤν.
παρὰ Δεξιθέᾳ δειπνοῦσα θὴταίρᾳ ποτὲ
Γνάθαινα τοὔψον ἀποτιθείσης πᾶν σχεδὸν
c τῆς Δεξιθέας τῇ μητρί, νὴ τὴν Ἄρτεμιν,
εἰ, φησίν, ᾔδειν, ἡ Γνάθαινα, τοῦτ' ἐγώ,
τῇ μητρὶ συνεδείπνουν ἄν, οὐχὶ σοί, γύναι.
ἐπεὶ προέβη τοῖς ἔτεσιν ἡ Γνάθαινα καὶ
ἤδη τελέως ἦν ὁμολογουμένη σορός,
εἰς τὴν ἀγορὰν λέγουσιν αὐτὴν ἐξίναι
καὶ τοὔψον ἐφορᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν πόσου
πωλεῖθ' ἕκαστον. εἶτ' ἰδοῦσα κατὰ τύχην
ἱστῶντα κρεοπώλην τιν' ἀστεῖον πάνυ
d τῇ θ' ἡλικίᾳ σφόδρα νέον, ὦ πρὸς τῶν θεῶν,
μειράκιον, ὁ καλός, φησί, πῶς ἵστης; φράσον.
ὁ δὲ μειδιάσας, κῦβδ', ἔφη, τριωβόλου.
τίς δ' οὐπιτρέψων ἐστί σοι, φησίν, τάλαν,
ὄντα γ' ἐν Ἀθήναις καρικοῖς χρῆσθαι σταθμοῖς;

Στρατοκλῆς ποτ' ἐρίφους προῖκ' ἐδίδου τοῖς γνωρίμοις
λοπάδας ἐνάλμους τ', εὖ συναρτύειν δοκῶν,
καὶ δίψαν ὑπολειπόμενοι εἰς τὴν αὔριον
τοῖς ἐπισυνάπτειν βουλομένοις τὸν ἑωθινόν, e
μακρὰς δὲ πράττειν εἰς τὰ λοιπὰ ξυμβολάς.
Γνάθαινα δ' αὐτῆς εἶπε πρὸς ἐραστήν τινα,
στραγγευόμενον ὁρῶσα περὶ τὰς συμβολάς,
Στρατοκλῆς ἐπ' ἐρίφοις, φησί, χειμῶνας ποιεῖ.
ἰδοῦσ' ἔφηβον ἡ Γνάθαιν' ἰσχνὸν πάνυ
καὶ μέλανα λεπτόν θ', ὡς ἔοιχ', ὑπερβολῇ
καὶ ῥυπαρόν, ἔτι δὲ τῶν ἐφήβων βραχύτερον,
ἔσκωπτεν εἰς Ἄδωνιν. ἀναγώγως δέ πως
τοῦ μειρακίσκου καὶ τυραννικώτερον f
αὐτῇ συναντήσαντος ἐμβλέψασα τῇ
θυγατρὶ μετ' αὐτῆς συμπορευομένῃ λέγει,
δικαιότερον ἦν, ὦ τέκνον, νὴ τὼ θεώ . . .
λέγουσι ποντικόν τι μειρακύλλιον
ἀναπαυόμενον μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀξιοῦν
πρὸς ἕω γενόμενον, ὥστε τὴν πυγὴν ἅπαξ
αὐτῷ παρασχεῖν· τὴν δὲ τοῦτ' εἰπεῖν, τάλαν,
ἔπειτα τὴν πυγήν με νῦν αἰτεῖς, ὅτε
τὰς ὗς ἐπὶ νομὴν καιρός ἐστιν ἐξάγειν; 581

44. καὶ Γναθαινίου δέ γε τῆς θυγατριδῆς αὐτῆς τάδε ἀναγράφει

εἰς τὰς Ἀθήνας παρεπιδημήσας ξένος
σατράπης πάνυ γέρων ὡς ἐνενήκοντ' ὢν ἐτῶν
κρονίοις ἀπιοῦσαν εἶδε τὴν Γναθαίνιον
μετὰ τῆς Γναθαίνης ἐξ ἀφροδισίου τινός,
τό τ' εἶδος αὐτῆς τοὺς ῥυθμούς τε καταμαθὼν
ἐπυνθάνετο μίσθωμα πράττεται πόσον
τῆς νυκτός. ἡ Γνάθαινα δ' εἰς τὴν πορφύραν b

καὶ τὰ δόρατ' ἀποβλέψασα δραχμὰς χιλίας
ἔταξεν. ὁ δ' ἄφνω καιρίμην πληγείς, παπαῖ
ζωγρεῖς γύναι, φήσ', ἕνεκα τοῦ στρατιωτικοῦ.
μνᾶς πραξαμένη δὲ πέντε τὰς σπονδὰς ποιοῦ,
καὶ στρῶσον ἡμῖν ἔνδον. ἡ δ' ἐπιδέξιον
βουλόμενον εἶναι τὸν σατράπην ἀπεδέξατο,
c εἶπεν δέ, δὸς [τόσον] ὅσον ἐπιθυμεῖς, πάτερ·
οἶδα γὰρ ἀκριβῶς καὶ πέποιθα τοῦθ' ὅτι
εἰς νύκτ' ἀποδώσεις τῷ θυγατρίῳ μου διπλοῦν.
ἐν ταῖς Ἀθήναις χαλκοτύπος τις σφόδρ' ἀφυής,
καταλελυκυίας τῆς Γναθαινίου σχεδὸν
οὐκ ἔτι θ' ἑταιρεῖν ὑπομενούσης, διὰ τό πως
τὸν Ἀνδρόνικον ἡδέως αὐτῆς ἔχειν
τὸν ὑποκριτήν· τότε δ' ὄντος ἐν ἀποδημίᾳ,
d ἐξ οὗ γεγονὸς ἦν ἄρρεν αὐτῷ παιδίον·
οὐχ ὑπομένουσαν τὴν Γναθαίνιον λαβεῖν
μίσθωμα, λιπαρῶν δὲ καὶ προσκείμενος
πολὺ δαπανήσας ἔσχεν αὐτὴν χρυσίον.
ἀνάγωγος ὢν δὲ καὶ βάναυσος παντελῶς
ἐν σκυτοτομίῳ μετά τινων καθήμενος
κατεσχόλαζε τῆς Γναθαινίου λέγων,
ἑτέρῳ τρόπῳ μὲν συγγενέσθαι μηδενί,
ἑξῆς καθιππάσθαι δ' ὑπ' αὐτῆς πεντάκις.
e μετὰ ταῦτ' ἀκούσας Ἀνδρόνικος τὸ γεγονὸς
ἐκ τῆς Κορίνθου προσφάτως ἀφιγμένος,
. . . πικρῶς δὲ λοιδορούμενος
παρὰ τὸν πότον ταῦτ' ἔλεγε τῇ Γναθαινίῳ,
αὐτὸν μὲν ἀξιοῦντα μὴ τετευχέναι
τούτου παρ' αὐτῆς μηδέποτε τοῦ σχήματος,
ἐν τῷδε δ' ἑτέρους ἐντρυφᾶν μαστιγίας.
ἔπειτεν εἰπεῖν φασι τὴν Γναθαίνιον,

περιλαμβάνειν γὰρ οὐκ ἐδοκίμαζον, τάλαν,
ἄνθρωπον ἄχρι τοῦ στόματος ἠσβολωμένον· f
διὰ τοῦθ' ὑπέμεινα πολὺ λαβοῦσα χρυσίον,
ἐφιλοσόφησά θ', ἵν' ἄκρον ὡς μάλιστα καὶ
ἐλάχιστον αὐτοῦ περιλάβω τοῦ σώματος.

ἔπειτα, φασί, τῆς Γναθαινίου ποτὲ
τὸν Ἀνδρόνικον οὐ θελούσης παρὰ πότον
φιλεῖν, καθάπερ ταῖς πρότερον ἡμέραις ἀεί, 582
ὀργιζομένης δὲ διὰ τὸ μηδὲν λαμβάνειν,
ἔπειτα, πῶς γὰρ οὐχ ὁρᾷς Γνάθαιν', ἔφη,
ὑπερηφάνως μοι τὴν θυγατέρα χρωμένην;
ἡ γραῦς δ' ἀγανακτήσασα, τάλαν, ἔφη, τέκνον·
περίλαβε, φησί, καὶ φίλησον, εἰ θέλεις.
ἣ δ' εἶπε, μῆτερ πῶς, ἔφη, μέλλω φιλεῖν
τὸν μηδὲν ὠφέλημα, τὸν ὑπὸ τὰς στέγας,
τὸ κοῖλον Ἄργος δωρεὰν θέλοντ' ἔχειν;

πανηγύρεως οὔσης ποθ' ἡ Γναθαίνιον b
εἰς Πειραιᾶ κατέβαινε πρὸς ξένον τινὰ
ἔμπορον ἐραστὴν εὐσταλῶς ἐπ' ἀστράβης,
τὰ πάντ' ἔχουσ' ὀνάρια μεθ' ἑαυτῆς τρία,
καὶ τρεῖς θεραπαίνας καὶ νέαν τιτθὴν μίαν.
ἔπειτεν αὐταῖς ἐπί τινος στενῆς ὁδοῦ
κακὸς παλαιστὴς ἐνέτυχέν τις τῶν ἀεὶ
ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐπιμελῶς ἡττημένων.
ὃς οὐ δυνάμενος τότε παρελθεῖν ῥᾳδίως
ἅμα στενοχωρῶν εἶπεν, ὦ τρισάθλιε
ὀνηλάτ', εἰ μὴ θᾶττον ἐκστήσει ποτὲ c
ἐκ τῆς ὁδοῦ, τὰ γύναια ταυτὶ καταβαλῶ
σὺν τοῖς ὀναρίοις, φησί, καὶ ταῖς ἀστράβαις.
Γναθαίνιον δ' εἶπ', ὦ τάλαν, μὴ δῆτ', ἄνερ·
οὐδέποτε γὰρ τοῦτ' ἐστί σοι πεπραγμένον.

45. ἑξῆς δὲ καὶ ταῦτ' ἀναγράφει

Λαίδα λέγουσι τὴν Κορινθίαν ποτὲ
Εὐριπίδην ἰδοῦσαν ἐν κήπῳ τινὶ
πινακίδα καὶ γραφεῖον ἐξηρτημένον
d εἰπεῖν, ἀπόκριναι, φησίν, ὦ ποιητά μοι,
τί βουλόμενος ἔγραψας ἐν τραγῳδίᾳ
'ἔρρ' αἰσχροποιέ'; καταπλαγεὶς δ' Εὐριπίδης
τὴν τόλμαν αὐτῆς, σὺ γάρ, ἔφη, τίς εἶ γύναι;
οὐκ αἰσχροποιός; ἡ δὲ γελάσασ' ἀπεκρίθη,
τί δ' αἰσχρόν, εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ;

ἡ Γλυκέριον λαβοῦσα παρ' ἐραστοῦ τινος
κορίνθιον παράπηχυ καινὸν λήδιον,
ἔδωκεν εἰς γναφεῖον· εἶτ' ἐπεὶ τέλος
ἔδοξ' ἔχειν, πέμψασα τὴν θεραπαινίδα
τὸ μισθάριον ἔχουσαν ἐκέλευ' ἀποφέρειν
e θοἰμάτιον. ὁ γναφεὺς δ' εἶπεν, ἄν γ' ἐλᾳδίου
ταρτημόριά μοι, φησί, προσενέγκῃς τρία,
κόμισαι. τὸ κωλύον γάρ ἐστι τοῦτό με.
ἡ δ' ὡς ἀπήγγειλεν, τάλαιν', εἶπεν, κακῶν,
ἡ Γλυκέριον· μέλλει γὰρ ὥσπερ μαινίδας
ἀποτηγανίζειν, φησί, μου τὸ λήδιον.

ὁ τοῦ Σοφοκλέους Δημοφῶν ἐρώμενος
τὴν αἶγα Νικὼ πρεσβυτέραν οὖσαν ποτὲ
νέος ὢν ἔτ' αὐτὸς εἶχεν. ἐπεκαλεῖτο δ' αἴξ,
f ὅτι τὸν μέγαν ποτ' ὄντ' ἐραστὴν κατέφαγεν
Θαλλόν· παρεγενήθη γὰρ εἰς τὴν Ἀττικὴν
ὠνησόμενος χελιδονείας ἰσχάδας
ὑμήττιόν τε φορτιούμενος μέλι.
λέγεται δ' ἐκείνην τὴν γυναῖκ' ἐσχηκέναι
πυγὴν πάνυ καλήν, ἥν ποτ' ἠξίου λαβεῖν
ὁ Δημοφῶν. ἣ δ' εἶπε γελάσασ', εὖ γ' ἵνα
583 Σοφοκλεῖ λαβὼν δῷς, φησί, παρ' ἐμοῦ, φίλτατε.

Καλλιστίου δὲ τῆς ὑὸς καλουμένης

πρὸς τὴν ἑαυτῆς λοιδορουμένης ποτὲ
μητέρα, κορώνη δ' ἐπεκαλεῖτο τοὔνομα,
διέλυεν ἡ Γνάθαιν'. ἐρωτηθεῖσα δὲ
τί διαφέρονται, τί γάρ, ἔφησεν, ἄλλο πλὴν
ἄλλ' ἡ κορώνη, θάτερ' ἐκείνη μέμφεται;

Ἵππην λέγουσι τὴν ἑταίραν Θεόδοτον
ἔχειν ἐραστήν, τὸν ἐπὶ τοῦ χόρτου ποτὲ
γενόμενον. αὕτη δ' ὀψὲ τῆς ὥρας ποτὲ
εἰσῆλθεν ἐπὶ κώθωνα πρὸς τὸν βασιλέα b
Πτολεμαῖον· εἰώθει δὲ συμπίνειν ἀεὶ
αὐτῷ. λέγει δ' οὖν ὑστεροῦσα παρὰ πολύ,
Πτολεμαῖε διψῶ, φησί, παππία σφόδρα·
ἀλλ' ἐγχεέτω μοι τέτταρας κοτύλας ἔπειτ'
εἰς τὴν μεγάλην. ἔπειτεν ὁ βασιλεὺς λέγει,
εἰς τὴν λεκάνην μὲν οὖν. δοκεῖς γάρ μοι πολύν,
Ἵππη, πάνυ χόρτον, φησί, καταβεβρωκέναι.

Φρύνην ἐπείρα Μοίριχος τὴν Θεσπικήν,
κἄπειτεν αἰτήσασαν αὐτὸν μνᾶν μίαν, c
ὁ Μοίριχος, μέγ', εἶπεν. οὐ πρῴην δύο
χρυσοῦς λαβοῦσα παρεγένου ξένῳ τινί;
περίμενε τοίνυν καὶ σύ, φήσ', ἕως ἂν οὗ
βινητιάσω, καὶ τοσοῦτον λήψομαι.

Νικὼ λέγεται τὴν αἶγα, Πύθωνός τινος
αὐτήν ποτ' ἀπολιπόντος Εὔαρδιν δὲ τὴν
παχεῖαν ἀναλαβόντος, εἶτεν ὕστερον
μεταπεμπομένου ποθ', ὡς ἔοικ', αὐτήν, λέγειν
πρὸς τὸν μετιόντα παῖδα, Πύθων, φήσ', ἐπεὶ
ἤδη τι τῶν ὑῶν διάμεστος ἐγένετο, d
ἐπ' αἶγας οἷός ἐστιν ἀνακάμπτειν πάλιν;

46. μέχρι μὲν τούτων μνημονεύω τῶν ὑπὸ τοῦ Μάχωνος εἰρημένων. αἱ γὰρ καλαὶ ἡμῶν Ἀθῆναι τοσοῦτον πλῆθος ἤνεγκαν ἑταιρῶν, περὶ ὧν ἐπεξε-

λεύσομαι ὅσον γε δύναμαι, ὅσον ὄχλον εὐανδροῦσα
πόλις οὐκ ἔσχεν. ἀνέγραψε γοῦν Ἀριστοφάνης μὲν
ὁ Βυζάντιος ἑκατὸν καὶ τριάκοντα πέντε, Ἀπολλόδω-
ρος δὲ τούτων πλείους, ὁ Γοργίας δὲ πλέονας, παρα-
λειφθῆναι φάσκοντες ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους μετὰ
e ἑταιρῶν πλειόνων καὶ τάσδε, τὴν Πάροινον ἐπικλη-
θεῖσαν καὶ Λαμπυρίδα καὶ Εὐφροσύνην· αὕτη δὲ ἦν
γναφέως θυγάτηρ. ἄγραφοι δ' εἰσὶν αὐτῷ Μεγίστη
Ἀγαλλὶς Θαυμάριον Θεόκλεια (αὕτη δ' ἐπεκαλεῖτο
κορώνη) Ληναιτόκυστος Ἄστρα Γνάθαινα καὶ ταύτης
θυγατριδῆ Γναθαίνιον, καὶ Σιγὴ καὶ Συνωρὶς ἡ
λύχνος ἐπικαλουμένη καὶ Εὔκλεια καὶ Γρυμαία καὶ
Θρυαλλίς, ἔτι Χίμαιρα καὶ Λαμπάς. τῆς δὲ Γναθαί-
νης ἤρα δεινῶς, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται, Δίφιλος ὁ
κωμῳδιοποιός, ὡς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀπο-
f μνημονεύμασιν ἱστορεῖ. ἐν ἀγῶνι οὖν ποτε αὐτὸν
ἀσχημονήσαντα σφόδρα ἀρθῆναι ἐκ τοῦ θεάτρου
συνέβη καὶ οὐδὲν ἧττον ἐλθεῖν πρὸς τὴν Γνάθαιναν.
κελεύοντος οὖν τοῦ Διφίλου ὑπονίψαι τοὺς πόδας
αὐτοῦ τὴν Γνάθαιναν, ἣ δέ 'τί γάρ, εἶπεν, οὐκ ἠρ-
μένος ἥκεις;' σφόδρα δ' ἦν εὔθικτος πρὸς τὰς ἀπο-
κρίσεις ἡ Γνάθαινα. καὶ ἄλλαι δὲ ἑταῖραι μέγα ἐφρό-
νουν ἐφ' αὑταῖς παιδείας ἀντεχόμεναι καὶ τοῖς μα-
θήμασι χρόνον ἀπομερίζουσαι· διόπερ καὶ εὔθικτοι
584 πρὸς τὰς ἀπαντήσεις ἦσαν. κατηγοροῦντος γοῦν
ποτε Στίλπωνος Γλυκέρας παρὰ πότον ὡς διαφθει-
ρούσης τοὺς νέους, ὥς φησι Σάτυρος ἐν τοῖς βίοις,
ὑποτυχοῦσα ἡ Γλυκέρα 'τὴν αὐτήν, ἔφη, ἔχομεν
αἰτίαν, ὦ Στίλπων. σέ τε γὰρ λέγουσι διαφθείρειν
τοὺς συντυγχάνοντάς σοι ἀνωφελῆ καὶ ἐρωτικὰ
σοφίσματα διδάσκοντα, ἐμέ τε ὡσαύτως. μηδὲν οὖν
διαφέρειν ἐπιτριβομένοις καὶ κακῶς πάσχουσιν ἢ

μετὰ φιλοσόφου ζῆν ἢ ἑταίρας.' κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα

γυνή τοι σώματος δι' ἀργίαν
ψυχῆς φρόνησιν ἐντὸς οὐκ ἀργὸν φορεῖ. b

47. Γναθαίνης δὲ πολλὰς ἀποκρίσεις ἀνέγραψεν
ὁ Λυγκεύς. παρασίτου γάρ τινος ὑπὸ γραὸς τρεφομένου
καὶ τὸ σῶμα εὖ ἔχοντος 'χαριέντως γ', ἔφη, ὦ
νεανίσκε τὸ σωμάτιον διάκεισαι.' 'τί οὖν οἴει, εἰ μὴ
ἐδευτεροκοίτουν;' 'τῷ λιμῷ ἄν, ἔφη, ἀπέθανες.'
Παυσανίου δὲ τοῦ Λάκκου ὀρχουμένου καὶ εἰς κάδον
τινὰ ἐμπεσόντος 'ὁ λάκκος, ἔφη, εἰς τὸν κάδον ἐμπέπτωκεν.'
ἐπιδόντος δέ τινος οἶνον ἐν ψυκτηριδίῳ
μικρὸν καὶ εἰπόντος ὅτι ἑκκαιδεκαέτης 'μικρός γε, c
ἔφη, ὡς τοσούτων ἐτῶν.' νεανίσκων δὲ τινῶν παρὰ
πότον ὑπὲρ αὐτῆς τυπτόντων ἑαυτοὺς ἔφη πρὸς τὸν
ἡττώμενον 'θάρρει παιδίον· οὐ γὰρ στεφανίτης ὁ
ἀγών ἐστιν ἀλλ' ἀργυρίτης.' ὡς δ' ὁ τὴν μνᾶν τῇ
θυγατρὶ δοὺς αὐτῆς οὐδὲν ἔτι ἔφερεν ἀλλ' ἐφοίτα
μόνον 'παιδίον, ἔφη, ὥσπερ πρὸς Ἱππόμαχον τὸν
παιδοτρίβην μνᾶν δοὺς οἴει ἀεὶ φοιτήσειν;' Φρύνης
δὲ πικρότερον εἰπούσης αὐτῇ 'εἰ δὲ λίθον εἶχες' ἔφη
'ἀποψήσασθαι ἄν σοι ἔδωκα.' ἐτύγχανε δὲ ἣ μὲν
αἰτίαν ἔχουσα λιθιᾶν ἣ δὲ κοιλίαν προπετεστέραν d
ἔχειν. τῶν δὲ πινόντων παρ' αὐτῇ βαλλομένων εἰς
βολβοφακῆν, καὶ τῆς παιδίσκης ἐν τῷ καθαίρειν εἰς
τὸν κόλπον ἐμβαλλομένης τῶν φακῶν, ἡ Γνάθαινα
ἔφη 'κολποφακῆν διανοεῖται ποιεῖν.' Ἀνδρονίκου δὲ
τοῦ τραγῳδοῦ ἀπ' ἀγῶνός τινος, ἐν ᾧ τοὺς Ἐπιγόνους
εὐημερήκει, πίνειν μέλλλοντος παρ' αὐτῇ καὶ
τοῦ παιδὸς κελεύοντος τὴν Γνάθαιναν προαναλῶσαι,

ὀλόμενε παίδων (ἔφη) ποῖον εἴρηκας λόγον;

πρὸς δὲ ἀδολέσχην τινὰ διηγούμενον ὅτι παραγενό-

e νεν ἀφ' Ἑλλησπόντου 'πῶς οὖν, φησίν, εἰς τὴν πρώ-
την πόλιν οὐχ ἧκες τῶν ἐκεῖ;' τοῦ δ' εἰπόντος 'εἰς
ποίαν;' 'εἰς Σίγειον' εἶπεν. εἰσελθόντος δέ τινος ὡς
αὐτὴν καὶ ἰδόντος ἐπί τινος ἀγγείου ᾠὰ εἰπόντος τε
'ὠμὰ ταῦτα Γνάθαινα ἢ ἑφθά;' 'ἔγχαλκα, ἔφη, παι-
δίον.' Χαιρεφῶντος δὲ ἀκλήτου ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόν-
τος προπιοῦσα ποτήριον αὐτῷ ἡ Γνάθαινα 'λαβέ,
ἔφησεν, ὑπερήφανε.' καὶ ὃς 'ἐγὼ ὑπερήφανος;' 'τίς
δὲ μᾶλλον, εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ὃς οὐδὲ καλούμενος
ἔρχῃ;' Νικὼ δὲ ἡ αἲξ ἐπικαλουμένη, φησὶν ὁ Λυγ-
f κεύς, παρασίτου τινὸς ἀπαντήσαντος λεπτοῦ ἐξ ἀρρω-
στίας 'ὡς ἰσχνός' ἔφη. 'τί γὰρ οἴει με ἐν τρισὶν ἡμέ-
ραις καταβεβρωκέναι;' 'ἤτοι τὴν λήκυθον, ἔφη, ἢ τὰ
ὑποδήματα.'

48. Μετάνειρα δὲ ἡ ἑταίρα, Δημοκλέους τοῦ
παρασίτου Λαγυνίωνος ἐπίκλην καταπεσόντος ἔν
τινι κονιάματι 'καὶ γὰρ σύ, φησί, σαυτὸν ἔδωκας οὗ
ψῆφοι εἰσίν.' διαπηδῶντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πλησίον
585 κλίνην 'πρόσεχε, φησί, μὴ ἀνατραπῇς.' τοῦτο ἱστο-
ρεῖ Ἡγήσανδρος. Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων
ἀπομνημονευμάτων, Γνάθαιναν, φησί, δύο ἐμισθώ-
σαντο, στρατιώτης καὶ μαστιγίας· ἀναγωγότερον οὖν
τοῦ στρατιώτου λάκκον αὐτὴν εἰπόντος 'πῶς, ἔφησεν,
ἢ ὅτι δύο ποταμοὶ ἐμβάλλετέ μοι, Λύκος καὶ Ἐλεύ-
θερος;' ἐπὶ δὲ τὴν θυγατέρα τῆς Γναθαίνης πτωχῶν
ἐραστῶν κωμαζόντων καὶ ἀπειλούντων κατασκάψειν
τὴν οἰκίαν, ἐνηνοχέναι γὰρ δικέλλας καὶ ἅμας, 'εἰ
ταῦτ' εἴχεθ' ὑμεῖς, εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ἐνέχυρα θέν-
b τες τὸ μίσθωμα ἂν ἀπεστείλατε.' ἐμμελὴς δὲ ἦν πάνυ
ἡ Γνάθαινα καὶ οὐκ ἀνάστειος ἀποφθέγξασθαι· ἥτις
καὶ νόμον συσσιτικὸν συνέγραψε καθ' ὃν ἔδει τοὺς
ἐραστὰς ὡς αὐτὴν καὶ τὴν θυγατέρα εἰσιέναι, κατὰ

ζῆλον τῶν τὰ τοιαῦτα συνταξαμένων φιλοσόφων.
ἀνέγραψε δ' αὐτὸν Καλλίμαχος ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι
τῶν νόμων καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ τήνδε παρέθετο 'ὅδε ὁ
νόμος ἴσος ἐγράφη καὶ ὅμοιος. στίχων τριακοσίων
εἴκοσι τριῶν.'

49. Καλλίστιον δὲ τὴν ἐπικληθεῖσαν Πτωχελένην
μαστιγίας ἐμισθώσατο. θέρους δὲ ὄντος ἐπεὶ γυμνὸς c
κατέκειτο, τοὺς τύπους τῶν πληγῶν ἰδοῦσα 'πόθεν
οὗτοι τάλαν;' εἶπε. καὶ ὃς 'παιδὸς ὄντος μου ζωμὸς
κατεχύθη.' ἡ δέ 'δηλαδὴ μόσχειος.' Μενάνδρῳ τῷ
ποιητῇ δυσημερήσαντι καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν
Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι· ὃ δέ
'οὐ θέλω' εἶπεν. ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς αὐτῷ.
ἡ δέ 'ἀποφύσα καὶ τῷ κάτω χρῶ.' Θαΐς, ἐραστοῦ
τινος αὐτῆς ἀλαζόνος παρὰ πολλῶν ποτήρια χρησα-
μένου, καὶ λέγοντος θέλειν ταῦτα συγκόψαι ἄλλα δὲ d
κατασκευάσαι 'ἀπολεῖς, ἔφη, ἑκάστου τὸ ἴδιον.'
Λεόντιον κατακειμένη μετ' ἐραστοῦ, ἐπεισελθούσης
εἰς τὸ συμπόσιον Γλυκέρας καὶ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς
ταύτῃ μᾶλλον προσέχοντος, κατάστυγνος ἦν. ὡς δ'
ἐπιστρέψας ὁ γνώριμος αὐτὴν ἠρώτησε τί λυπεῖται,
'ἡ ὑστέρα με λυπεῖ' ἔφη. πρὸς Λαΐδα τὴν Κορινθίαν
ἐραστὴς ἀποσφράγισμα πέμψας ἐκέλευε παραγίνε-
σθαι. ἡ δ' 'οὐ δύναμαι, εἶπε· πηλός ἐστι.' Θαῒς πρὸς e
γράσωνα πορευομένη ἐραστήν, ἐπεί τις αὐτὴν ἠρώτα
ποῖ πορεύεται, εἶπεν

Αἰγεῖ συνοικήσουσα τῷ Πανδίονος.

Φρύνη συνδειπνοῦσά ποτε γράσωνι ἄρασα φορίνην
'λαβέ, εἶπε, καὶ κατάτραγε.' πέμψαντος δέ τινος αὐτῇ
τῶν γνωρίμων οἶνον χρηστὸν μὲν ὀλίγον δέ, καὶ λέ-
γοντος ὅτι δεκαέτης ἐστί, 'μικρὸς ὡς πολλῶν ἐτῶν'
ἔφη. ζητουμένου δὲ ἔν τινι συμποσίῳ διὰ τίνα αἰτίαν

οἱ στέφανοι κρήμανται, εἶπεν 'ὅτι ψυχαγωγοῦσι.'
f μαστιγίου δέ τινος μειρακιευομένου πρὸς αὐτὴν καὶ
φαμένου πολλαῖς συμπεπλέχθαι, καθ' ὑπόκρισιν
ἐσκυθρώπασεν. ἐπερωτήσαντος δὲ τὴν αἰτίαν 'ὀρ-
γίζομαί σοι, εἶπεν, ὅτι πολλὰς ἔχεις.' φιλάργυρος δέ
τις ἐραστὴς ὑποκοριζόμενος αὐτὴν εἶπεν 'Ἀφροδίσιον
εἶ Πραξιτέλους.' ἡ δέ 'σὺ δ' Ἔρως Φειδίου.'

50. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν οἶδά τινας μνη-
μονεύοντας αὐτῶν, ἢ κατηγοροῦντας ἢ ἀπολογουμέ-
νους, μνησθήσομαι καὶ τούτων. Δημοσθένης μὲν γὰρ
ἐν τῷ κατὰ Ἀνδροτίωνος Σινώπης μέμνηται καὶ Φα-
586 νοστράτης. καὶ περὶ μὲν τῆς Σινώπης Ἡρόδικος ὁ
κρατήτειος ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων φησὶν ὅτι Ἄβυδος
ἐλέγετο διὰ τὸ γραῦς εἶναι. μνημονεύει δ' αὐτῆς
Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκάδι καὶ ἐν Κηπουρῷ ἐν Ἀκεστρίᾳ
ἐν Ἁλιευομένῃ ἐν Νεοττίδι καὶ Ἄλεξις ἐν Κλεοβου-
λίνῃ καὶ Καλλικράτης ἐν Μοσχίωνι. περὶ δὲ τῆς Φα-
νοστράτης Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθή-
νησιν ἑταιρίδων ὅτι φθειροπύλη ἐπεκαλεῖτο, ἐπειδή-
περ ἐπὶ τῆς θύρας ἑστῶσα ἐφθειρίζετο. Ὑπερείδης δὲ
ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας φησί 'καὶ πάλιν τὰς ἀφύας
b καλουμένας τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκαλέσατε.' ἑταιρῶν
ἐπωνυμία αἱ ἀφύαι, περὶ ὧν ὁ προειρημένος Ἀπολ-
λόδωρός φησι 'Σταγόνιον καὶ Ἄνθις ἀδελφαί. αὗται
ἀφύαι ἐκαλοῦντο, ὅτι καὶ λευκαὶ καὶ λεπταὶ οὖσαι
τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους εἶχον.' Ἀντιφάνης δ' ἐν
τῷ περὶ ἑταιρῶν Νικοστρατίδα φησὶν ἀφύην κληθῆ-
ναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὁ δ' αὐτὸς Ὑπερείδης ἐν
τῷ κατὰ Μαντιθέου αἰκίας περὶ Γλυκέρας τάδε λέγει
'Ἄγων Γλυκέραν τε τὴν Θαλασσίδος, ζεῦγος ἔχων.'
c ἄδηλον εἰ αὕτη ἐστὶν ἡ Ἁρπάλῳ συνοῦσα· περὶ ἧς
φησι Θεόπομπος ἐν τοῖς περὶ τῆς χίας ἐπιστολῆς ὅτι

μετὰ τὸν τῆς Πυθιονίκης θάνατον ὁ Ἅρπαλος μετεπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν· ἣν καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους βασίλισσαν προσαγορευομένην· ἀπειρῆσθαί τε ἐπὶ πᾶσι μὴ στεφανοῦν Ἅρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στεφανῶσιν. ἐν Ῥωσσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῆν αὐτῆς ἱστάναι τολμῆσαι παρὰ τὴν ἑαυτοῦ. τὰ ὅμοια δὲ εἴρηκε καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις. ὁ δὲ γράψας τὸν d
Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον, εἴτε Πύθων ἐστὶν ὁ Καταναῖος ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, φησί·

καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον
αὐτοῖσι τῶν Ἀγῆνος οὐκ ἐλάττονας
σίτου παραπέμψαι καὶ πολίτην γεγονέναι.
Β. Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν· ἔσται δ' ἴσως
αὐτοῖς ὀλέθρου κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών.

51. Λυσίας δ' ἐν τῷ πρὸς Λαΐδα, εἴ γε γνήσιος ὁ e
λόγος, τούτων μνημονεύει ‘Φιλύρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα καὶ Σκιώνη καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια.’ μήποτε δὲ δεῖ γράφειν ἀντὶ τῆς Ἀνθείας Ἄντειαν. οὐ γὰρ εὑρίσκομεν παρ' οὐδενὶ Ἄνθειαν ἀναγεγραμμένην ἑταίραν, ἀπὸ δὲ Ἀντείας καὶ ὅλον δρᾶμα ἐπιγραφόμενον, ὡς προεῖπον, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου, Ἄντεια ἐστί. καὶ ὁ τὸν κατὰ Νεαίρας δὲ λόγον γράψας μνημονεύει αὐτῆς. ἐν δὲ τῷ κατὰ Φιλωνίδου βιαίων ὁ Λυσίας, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, καὶ f
Ναΐδος τῆς ἑταίρας μέμνηται· κἂν τῷ πρὸς Μέδοντα ψευδομαρτυριῶν Ἀντικύρας. ἐπώνυμον δέ ἐστι τοῦτο ἑταίρας· τὸ γὰρ κύριον ἦν Οἴα, ὡς Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, Ἀντικύραν αὐτὴν φάσκων κληθῆναι, ἤτοι ὅτι συνέπινε παρακινοῦσι καὶ με-

μηνόσιν ἢ ὅτι αὐτὴν ἀναλαβὼν ὁ ἰατρὸς Νικόστρατος ἀποθνήσκων κατέλιπεν αὐτῇ πολὺν ἐλλέβορον, ἄλλο δὲ οὐδέν. καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους Εἰρηνίδος ἑταίρας μέμνηται ὡς ἑταιρούσης τῷ
587 Λεωκράτει. Ναννίου δὲ Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους. αὕτη δὲ ὅτι αἲξ ἐπεκαλεῖτο προείπομεν διὰ τὸ Θαλλὸν τὸν κάπηλον ἐξαναλῶσαι. ὅτι δὲ θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες, διόπερ οὐδ' εἰς ἀκρόπολιν ἀνιεῖσι τὸ ζῷον, οὐδ' ὅλως Ἀθηνᾷ θύεται διὰ τοῦτο, ἄλλος ἔσται λόγος. ἀλλ' ὅ γε Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν ὅτι θαλλοφαγεῖ τὸ ζῷον φησὶν οὕτως

ἑωθινὸς γὰρ πρίν τιν' αὐλιτῶν ὁρᾶν
θαλλὸν χιμαίραις προσφέρων νεοσπάδα,
b εἶδον στρατὸν στείχοντα παραλίαν ἄκραν.

μνημονεύει τῆς Ναννίου καὶ Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις οὕτως

Νάννιον δὲ μαίνεται
ἐπὶ τῷ Διονύσῳ,

κωμῳδῶν αὐτὴν ὡς μέθυσον. Μένανδρος δ' ἐν Ψευδηρακλεῖ φησιν

οὐκ ἐπεῖρα Νάννιον;

Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν ‘προσκήνιον (φησὶν) ἐπεκαλεῖτο ἡ Νάννιον, ὅτι πρόσωπόν τε ἀστεῖον εἶχε καὶ ἐχρῆτο χρυσίοις καὶ ἱματίοις πολυτελέσι, ἐκδῦσα δὲ ἦν αἰσχροτάτη. ἦν δὲ Κορώνη τῆς Ναννίου θυγάτηρ, τὸ τῆς τήθης ἀναφέρουσα ἐκ τριπορνείας
c ὄνομα.’ καὶ Νεμεάδος δὲ τῆς αὐλητρίδος Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους. περὶ ἧς ἄξιον θαυμάζειν πῶς περιεῖδον Ἀθηναῖοι οὕτω προσαγορευομένην τὴν πόρνην πανηγύρεως ἐνδοξοτάτης ὀνόματι κεχρημένην· ἐκεκώλυτο γὰρ τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι ὀνόματα οὐ μόνον ταῖς ἑταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ

ταῖς ἄλλαις δούλαις, ὥς φησι Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως.

52. καὶ Ὠκίμου δὲ τῆς ἐμῆς, ὡς σὺ φὴς Κύνουλκε, καὶ Ὑπερείδης μέμνηται ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ λέγων οὕτως 'ὥστε Λαῒς μὲν ἡ δοκοῦσα τῶν d
πώποτε διενηνοχέναι τὴν ὄψιν καὶ Ὤκιμον καὶ Μετάνειρα.' Νικόστρατος δὲ ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς ἐν Πανδρόσῳ οὑτωσὶ λέγων

ἔπειτα τῆς αὐτῆς ὁδοῦ
πρὸς Ἀερόπην ἐλθοῦσα πέμψαι στρώματα
αὐτὴν κέλευε, φησί, καὶ παρ' Ὤκιμον
χαλκώματα.

Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι τάσδε καταλέγει ἑταίρας

Χρυσίδα Κορώνην Ἀντίκιρραν Ἰσχάδα e
καὶ Ναννάριον ἔσχηκας ὡραίας σφόδρα.

Φιλέταιρος ἐν Κυναγίδι

οὐχὶ Κερκώπη μὲν ἤδη γέγον' ἔτη τρισχίλια,
ἡ δὲ Διοπείθους ἀειδὴς Τέλεσις ἕτερα μυρία;
Θεολύτην δ' οὐκ οἶδεν οὐδεὶς ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο.
οὐχὶ Λαῒς μὲν τελευτῶσ' ἀπέθανεν βινουμένη;
Ἰσθμιὰς δὲ καὶ Νέαιρα κατασέσηπε καὶ Φίλα;
Κοσσύφας δὲ καὶ Γαλήνας καὶ Κορώνας οὐ λέγω· f
περὶ δὲ Ναΐδος σιωπῶ, γομφίους γὰρ οὐκ ἔχει.

Θεόφιλος Φιλαύλῳ

τοῦ μή ποτ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν εἰς Λαΐδα
φερόμενον, ἢ Μηκωνίδ' ἢ Σισύμβριον
ἢ Βάραθρον ἢ Θάλλουσαν ἢ τούτων τινά,
ὧν ἐμπλέκουσι τοῖς λίνοις αἱ μαστροποί . . .
[ἢ Νάννιον ἢ Μαλθάκην.]

53. τοσαῦτ' εἰπὼν μετά τινος τροχιλίας ὁ Μυρτίλος, μή τι τοιοῦτον ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, οἱ 588

καὶ πρὸ τῶν ἡδονικῶν καλουμένων αὐτοὶ τὸν τῆς ἡδονῆς τοῖχον ὑποσκάπτοντες, ὥς που ὁ Ἐρατοσθένης φησί. κἀμοὶ μὲν τὰ καλὰ τῶν ἑταιρῶν ἀποφθέγματα πεπεράνθω μέχρι τούτων· ἐπ' ἄλλο δ' εἶδος μεταβήσομαι λόγων. καὶ πρῶτόν γε μνησθήσομαι τοῦ φιλαληθεστάτου Ἐπικούρου· ὅστις ἐγκυκλίου παιδείας ἀμύητος ὢν ἐμακάριζε καὶ τοὺς ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρερχομένους, τοιαύτας φωνὰς προϊέμενος 'μακαρίζω σε, ὦ οὗτος, ὅτι καθαρὸς πάσης
b αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας.' ὅθεν αὐτὸν καὶ ὁ Τίμων φησί

γραμμοδιδασκαλίδην ἀναγωγότατον ζωόντων.

οὗτος οὖν ὁ Ἐπίκουρος οὐ Λεόντιον εἶχεν ἐρωμένην τὴν ἐφ' ἑταιρείᾳ διαβόητον γενομένην; ἣ δὲ οὐδ' ὅτε φιλοσοφεῖν ἤρξατο ἐπαύσατο ἑταιροῦσα, πᾶσί τε τοῖς ἐπικουρείοις συνῆν ἐν τοῖς κήποις, Ἐπικούρῳ δὲ καὶ ἀναφανδόν· ὥστ' ἐκεῖνον πολλὴν φροντίδα ποιούμενον αὐτῆς τοῦτ' ἐμφανίζειν διὰ τῶν πρὸς Ἕρμαρχον ἐπιστολῶν.

54. Λαΐδος τε τῆς ἐξ Ὑκάρων (πόλις δ' αὕτη Σι-
c κελική, ἀφ' ἧς αἰχμάλωτος γενομένη ἧκεν εἰς Κόρινθον, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον· ἧς καὶ Ἀρίστιππος ἤρα καὶ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ Διογένης τε ὁ κύων· ᾗ καὶ Ἀφροδίτη ἡ ἐν Κορίνθῳ ἡ Μελαινὶς καλουμένη νυκτὸς ἐπιφαινομένη ἐμήνυεν ἐραστῶν ἔφοδον πολυταλάντων) οὐχ Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ; Ἀπελλῆς δὲ ὁ ζωγράφος ἔτι παρθένον οὖσαν τὴν Λαΐδα θεασάμενος ἀπὸ τῆς Πειρήνης ὑδροφοροῦσαν καὶ θαυμάσας τὸ κάλλος ἤγαγέ ποτε αὐτὴν εἰς φίλων
d συμπόσιον. χλευασάντων δ' αὐτὸν τῶν ἑταίρων ὅτι ἀνθ' ἑταίρας παρθένον εἰς τὸ συμπόσιον ἀγάγοι 'μὴ

θαυμάσητε, εἶπεν, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς μέλλουσαν
ἀπόλαυσιν μετ᾽ οὐδ᾽ ὅλην τριετίαν ἱκανὴν δείξω.’ τὸ
δ᾽ αὐτὸ καὶ Σωκράτης ἐμαντεύσατο περὶ Θεοδότης
τῆς Ἀθηναίας, ὥς φησι Ξενοφῶν ἐν Ἀπομνημονεύ-
μασιν ‘ὅτι δὲ καλλίστη εἴη καὶ στέρνα κρείττω λόγου
παντὸς ἔχοι ἔλεγέ τις. ἰτέον ἡμῖν, ἔφη, θεασομένοις
τὴν γυναῖκα· οὐ γὰρ δὴ ἀκούσασιν ἔστι κρῖναι τὸ
κάλλος.’ οὕτω δ᾽ ἦν ἡ Λαῒς καλὴ ὡς καὶ τοὺς ζωγρά-
φους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν ἀπομιμεῖσθαι τῆς γυ- e
ναικὸς τοὺς μαστοὺς καὶ τὰ στέρνα. διαζηλοτυπου-
μένη δέ ποτε ἡ Λαῒς Φρύνῃ πολὺν ἐραστῶν ἔσχηκεν
ὅμιλον, οὐ διακρίνουσα πλούσιον ἢ πένητα οὐδ᾽ ὑβρι-
στικῶς αὐτοῖς χρωμένη.

55. Ἀρίστιππος δὲ κατ᾽ ἔτος συνδιημέρευεν αὐτῇ
ἐν Αἰγίνῃ τοῖς ποσειδωνίοις· καὶ ὀνειδιζόμενος ὑπὸ
οἰκείου ὅτι ‘σὺ μὲν αὐτῇ τοσοῦτον ἀργύριον δίδως,
ἣ δὲ προῖκα Διογένει τῷ κυνὶ συγκυλίεται,’ ἀπε-
κρίνατο ‘ἐγὼ Λαΐδι χορηγῶ πολλὰ ἵνα αὐτὸς αὐτῆς
ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος.’ τοῦ δὲ Διογένους f
εἰπόντος αὐτῷ ‘ὦ Ἀρίστιππε, κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ·
ἢ κύνιζε οὖν ὡς ἐγὼ ἢ πέπαυσο.’ καὶ ὁ Ἀρίστιππος
‘ἆρά γε μή τί σοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι, Διόγενες, οἰκίαν
οἰκεῖν ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι;’ ‘οὐ γάρ.’ ‘τί δαί;
ναῦν ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν;’ ‘οὐδὲ τοῦτο’ ἔφη.
‘οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπόν ἐστιν ᾗ
πολλοὶ κέχρηνται.’ Νυμφόδωρος δ᾽ ὁ Συρακόσιος ἐν
τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ἐξ Ὑκάρου 589
φησὶ σικελικοῦ φρουρίου εἶναι τὴν Λαΐδα. Στράττις
δ᾽ ἐν Μακεδόσιν ἢ Παυσανίᾳ Κορινθίαν αὐτὴν εἶναί
φησι διὰ τούτων

εἰσὶν δὲ πόθεν αἱ παῖδες αὗται καὶ τίνες;
Β. νυνὶ μὲν ἥκουσιν Μεγαρόθεν, εἰσὶ δὲ

Κορίνθιαι· Λαῒς μὲν ἡδὶ Μεγακλέους.

Τίμαιος δ᾽ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ἐξ
Ὑκάρων· καθὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι
φάσκων αὐτὴν ὑπό τινων γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ,
ἐρασθεῖσάν τινος Παυσανίου Θετταλοῦ, κατὰ φθόνον
b καὶ δυσζηλίαν ταῖς ξυλίναις χελώναις τυπτομένην ἐν
Ἀφροδίτης ἱερῷ. διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι ἀνο-
σίας Ἀφροδίτης. δείκνυσθαι δ᾽ αὐτῆς τάφον παρὰ
τῷ Πηνειῷ, σημεῖον ἔχοντα ὑδρίαν λιθίνην καὶ ἐπί-
γραμμα τόδε

τῆσδέ ποθ᾽ ἡ μεγάλαυχος ἀνίκητός τε πρὸς ἀλκὴν
Ἑλλὰς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου,
Λαΐδος· ἣν ἐτέκνωσεν Ἔρως θρέψεν δὲ Κόρινθος·
κεῖται δ᾽ ἐν κλεινοῖς θεσσαλικοῖς πεδίοις.

αὐτοσχεδιάζουσιν οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κορίνθῳ
c τεθάφθαι πρὸς τῷ Κρανείῳ.

56. Ἀριστοτέλης δ᾽ ὁ Σταγειρίτης οὐκ ἐξ Ἑρπυλλί-
δος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Νικόμαχον καὶ συνῆν
ταύτῃ μέχρι θανάτου; ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ
Ἀριστοτέλους πρώτῳ, ἐπιμελείας φάσκων τῆς δεού-
σης τετυχηκέναι ἐν ταῖς τοῦ φιλοσόφου διαθήκαις.
ὁ δὲ καλὸς ἡμῶν Πλάτων οὐκ Ἀρχεάνασσαν τὴν Κο-
λοφωνίαν ἑταίραν ἠγάπα; ὡς καὶ ᾄδειν εἰς αὐτὴν
τάδε

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίρην,
ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως.
d ἆ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
πρωτοπόρου, δι᾽ ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς.

Περικλῆς δὲ ὁ ὀλύμπιος, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πρώ-
τῳ Ἐρωτικῶν, οὐχ ἕνεκεν Ἀσπασίας τῆς νεωτέρας
ἀλλὰ τῆς Σωκράτει τῷ σοφῷ συγγενομένης, καί περ
τηλικοῦτον ἀξίωμα συνέσεως καὶ πολιτικῆς δυνάμεως

κτησάμενος, οὐ συνετάραξε πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα; ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ πρὸς ἀφροδίσια πάνυ καταφερής· ὅστις καὶ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικὶ συνῆν, ὡς Στησίμβροτος ὁ Θάσιος ἱστορεῖ, κατὰ τοὺς αὐτοὺς αὐτῷ χρόνους e γενόμενος καὶ ἑορακὼς αὐτόν, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ Θεμιστοκλέους καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους. Ἀντισθένης δὲ ὁ σωκρατικὸς ἐρασθέντα φησὶν αὐτὸν Ἀσπασίας δὶς τῆς ἡμέρας εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα ἀπ' αὐτῆς ἀσπάζεσθαι τὴν ἄνθρωπον, καὶ φευγούσης ποτὲ αὐτῆς γραφὴν ἀσεβείας λέγων ὑπὲρ αὐτῆς πλείονα ἐδάκρυσεν ἢ ὅτε ὑπὲρ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας ἐκινδύνευσε. καὶ Κίμωνος δ' Ἐλπινίκῃ τῇ ἀδελφῇ παρανόμως συνόντος εἶθ' ὕστερον ἐκδοθεί- f σῃ Καλλίᾳ καὶ φυγαδευθέντος μισθὸν ἔλαβε τῆς καθόδου αὐτοῦ ὁ Περικλῆς τὸ τῇ Ἐλπινίκῃ μιχθῆναι. Πυθαίνετος ἐν τρίτῳ περὶ Αἰγίνης Περίανδρόν φησιν ἐξ Ἐπιδαύρου τὴν Προκλέους θυγατέρα Μέλισσαν ἰδόντα πελοποννησιακῶς ἠσθημένην, ἀναμπέχονος γὰρ καὶ μονοχίτων ἦν καὶ ᾠνοχόει τοῖς ἐργαζομένοις, ἐρασθέντα γῆμαι. Πύρρου δὲ τοῦ Ἠπειρωτῶν βασιλέως, ὃς ἦν τρίτος ἀπὸ Πύρρου τοῦ ἐπ' Ἰταλίαν στρατεύσαντος, ἐρωμένη ἦν Τίγρις ἡ Λευκαδία· ἣν 590 Ὀλυμπιὰς ἡ τοῦ νεανίσκου μήτηρ φαρμάκοις ἀπέκτεινε.

57. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ὥσπερ ἕρμαιόν τι, ἔτι λαλοῦντος τοῦ Μυρτίλου ἔφη, εἰ ἔχομεν ἀρρενικῶς εἰρημένον τὸν τίγριν. Φιλήμονα γὰρ οἶδα τοῦτ' εἰρηκότα ἐν Νεαίρᾳ

ὥσπερ Σέλευκος δεῦρ' ἔπεμψε τὴν τίγριν,
ἣν εἴδομεν ἡμεῖς, τῷ Σελεύκῳ πάλιν ἔδει
ἡμᾶς τι παρ' ἡμῶν ἀντιπέμψαι θηρίον,
τρυγέρανον· οὐ γὰρ γίγνεται τοῦτ' αὐτόθι.

πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἐπεί περ ἡμῖν ἐμποδὼν ἐγένου κατάλογον γυναικῶν ποιουμένοις, οὐ κατὰ b τοὺς Σωσικράτους τοῦ Φαναγορίτου Ἠοίους, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν κατάλογον Νικαινέτου τοῦ Σαμίου ἢ Ἀβδηρίτου· μικρὸν ἐπισχὼν ἐπὶ τὴν παρὰ σοῦ τρέψομαι πεῦσιν, Φοίνιξ ἄττα γεραιέ. μάθε οὖν ὅτι ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν τίγριν Ἄλεξις ἐν Πυραύνῳ οὕτως

ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν· ἐλάνθανον
πάλαι περιπατῶν ἀνδριάς, ἀλέτων ὄνος,
ποτάμιος ἵππος, τοῖχος, ὁ Σελεύκου τίγρις.

ἔχων δὲ καὶ ἄλλα μαρτύρια ἀνατίθεμαι τὰ νῦν, ἕως c ἂν ἀπομνημονεύσω τὸν περὶ τῶν καλῶν γυναικῶν κατάλογον.

58. Κλέαρχος γὰρ περὶ Ἐπαμινώνδου φησὶν οὕτως ‛‛Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος σεμνότερον μὲν τούτων, οὐκ εὐσχημόνως δὲ περὶ τὰς ὁμιλίας ἐσφάλλετο τὴν γνώμην, εἴ τις θεωροίη τὰ πραχθέντα αὐτῷ περὶ τὴν Λάκωνος γυναῖκα.' Ὑπερείδης δ' ὁ ῥήτωρ ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας τὸν υἱὸν ἀποβαλὼν Γλαύκιππον Μυρρίνην τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν ἀνέλαβε, καὶ ταύτην μὲν ἐν ἄστει εἶχεν, ἐν Πειραιεῖ δὲ Ἀρισταγό- d ραν, Φίλαν δ' ἐν Ἐλευσῖνι, ἣν πολλῶν ὠνησάμενος χρημάτων εἶχεν ἐλευθερώσας, ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν αὐτὴν ἐποιήσατο, ὡς Ἰδομενεὺς ἱστορεῖ. ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ Φρύνης λόγῳ Ὑπερείδης ὁμολογῶν ἐρᾶν τῆς γυναικός, καὶ οὐδέπω τοῦ ἔρωτος ἀπηλλαγμένος τὴν προειρημένην Μυρρίνην εἰς τὴν οἰκίαν εἰσήγαγεν.

59. ἦν δὲ ἡ Φρύνη ἐκ Θεσπιῶν. κρινομένη δὲ ὑπὸ Εὐθίου τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀπέφυγε· διόπερ ὀργισθεὶς ὁ Εὐθίας οὐκ ἔτι εἶπεν ἄλλην δίκην, ὥς φησιν

Ἕρμιππος. ὁ δὲ Ὑπερείδης συναγορεύων τῇ Φρύνῃ, e ὡς οὐδὲν ἤνυε λέγων ἐπίδοξοί τε ἦσαν οἱ δικασταὶ καταψηφιούμενοι, παραγαγὼν αὐτὴν εἰς τοὐμφανὲς καὶ περιρρήξας τοὺς χιτωνίσκους γυμνά τε τὰ στέρνα ποιήσας τοὺς ἐπιλογικοὺς οἴκτους ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς ἐπερρητόρευσε, δεισιδαιμονῆσαί τ' ἐποίησε τοὺς δικαστὰς τὴν ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον Ἀφροδίτης ἐλέῳ χρησαμένους μὴ ἀποκτεῖναι. καὶ ἀφεθείσης ἐγράφη μετὰ ταῦτα ψήφισμα μηδένα οἰκτίζεσθαι τῶν λεγόντων ὑπέρ τινος, μηδὲ βλεπόμενον τὸν κατηγορούμενον ἢ τὴν κατηγορουμένην κρίνεσθαι. ἦν δὲ ὄντως f μᾶλλον ἡ Φρύνη καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις. διόπερ οὐδὲ ῥᾳδίως ἦν αὐτὴν ἰδεῖν γυμνήν· ἐχέσαρκον γὰρ χιτώνιον ἠμπείχετο καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. τῇ δὲ τῶν ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν ποσειδωνίων ἐν ὄψει τῶν Πανελλήνων πάντων ἀποθεμένη θαἰμάτια καὶ λύσασα τὰς κόμας ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ· καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἀπελλῆς τὴν ἀναδυομένην Ἀφροδίτην ἀνεγράψατο. καὶ Πραξιτέλης δὲ 591 ὁ ἀγαλματοποιὸς ἐρῶν αὐτῆς τὴν κνιδίαν Ἀφροδίτην ἀπ' αὐτῆς ἐπλάσατο, καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἔρωτος βάσει τῇ ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου ἐπέγραψε

Πραξιτέλης ὃν ἔπασχε διηκρίβωσεν ἔρωτα,
ἐξ ἰδίης ἕλκων ἀρχέτυπον κραδίης,
Φρύνῃ μισθὸν ἐμεῖο διδοὺς ἐμέ. φίλτρα δὲ βάλλω
οὐκ ἔτ' ὀιστεύων ἀλλ' ἀτενιζόμενος.

ἐκλογήν τε αὐτῇ τῶν ἀγαλμάτων ἔδωκεν, εἴτε τὸν b ἔρωτα θέλοι λαβεῖν εἴτε τὸν ἐπὶ τριπόδων σάτυρον. ἡ δὲ ἑλομένη τὸν Ἔρωτα ἀνέθηκεν αὐτὸν ἐν Θεσπιαῖς. αὐτῆς δὲ τῆς Φρύνης οἱ περικτίονες ἀνδριάντα ποιήσαντες ἀνέθηκαν ἐν Δελφοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος πεντελικοῦ (κατεσκεύασε δ' αὐτὸν Πραξιτέλης), ὃν

καὶ θεασάμενος Κράτης ὁ κυνικὸς ἔφη τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα. ἕστηκε δὲ καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη μέση τῆς Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίων βασι-
c λέως καὶ τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἔχουσα ἐπιγραφὴν ΦΡΥΝΗ ΕΠΙΚΛΕΟΥΣ ΘΕΣΠΙΚΗ, ὥς φησιν Ἀλκέτας ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων.

60. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν δύο ἀναγράφει Φρύνας γεγονέναι, ὧν τὴν μὲν ἐπικαλεῖσθαι κλαυσιγέλωτα τὴν δὲ σαπέρδιον. Ἡρόδικος δὲ ἐν ἕκτῳ Κωμῳδουμένων τὴν μὲν παρὰ τοῖς ῥήτορσί φησιν ὀνομαζομένην Σηστὸν καλεῖσθαι διὰ τὸ ἀποσήθειν καὶ ἀποδύειν τοὺς συνόντας αὐτῇ, τὴν δὲ
d Θεσπικήν. ἐπλούτει δὲ σφόδρα ἡ Φρύνη καὶ ὑπισχνεῖτο τειχιεῖν τὰς Θήβας, ἐὰν ἐπιγράφωσι Θηβαῖοι ὅτι ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΝ ΚΑΤΕΣΚΑΨΕΝ ΑΝΕΣΤΗΣΕ ΔΕ ΦΡΥΝΗ Η ΕΤΑΙΡΑ, ὡς ἱστορεῖ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. εἴρηκε δὲ περὶ τοῦ πλούτου αὐτῆς Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Νεαίρᾳ (πρόκειται τὸ μαρτύριον) καὶ Ἄμφις ἐν Κουρίδι. παρεσίτει δὲ τῇ Φρύνῃ Γρυλλίων εἷς ὢν τῶν ἀρεοπαγιτῶν, ὡς καὶ
e Σάτυρος ὁ Ὀλύνθιος ὑποκριτὴς Παμφίλῃ. Ἀριστογείτων δ' ἐν τῷ κατὰ Φρύνης τὸ κύριον αὐτῆς φησὶν εἶναι ὄνομα Μνησαρέτην. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὸν ἐπιγραφόμενον κατ' αὐτῆς Εὐθίου λόγον Διόδωρος ὁ περιηγητὴς Ἀναξιμένους φησὶν εἶναι. Ποσείδιππος δ' ὁ κωμικὸς ἐν Ἐφεσίᾳ τάδε φησὶ περὶ αὐτῆς

Φρύνη πρὸ ἡμῶν γέγονεν ἐπιφανεστάτη
πολὺ τῶν ἑταιρῶν· καὶ γὰρ εἰ νεωτέρα
τῶν τότε χρόνων εἶ, τόν γ' ἀγῶν' ἀκήκοας.
βλάπτειν δοκοῦσα τοὺς βίους μείζους βλάβας
f τὴν ἡλιαίαν εἷχε περὶ τοῦ σώματος,

καὶ τῶν δικαστῶν καθ' ἕνα δεξιουμένη
μετὰ δακρύων διέσωσε τὴν ψυχὴν μόλις.

51. ἴστε δὲ ὅτι καὶ Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἐξ αὐλητρίδος ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Δημέαν· ὃν φρυαττόμενόν ποτε ἐπὶ τοῦ βήματος ἐπεστόμισεν Ὑπερείδης εἰπὼν 'οὐ σιωπήσει, μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα;' καὶ Βίων δ' ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων δια- 592 δοχαῖς. Σοφοκλῆς δ' ὁ τραγῳδιοποιὸς ἤδη γέρων ὢν ἠράσθη Θεωρίδος τῆς ἑταίρας. ἱκετεύων οὖν τὴν Ἀφροδίτην φησί

κλῦθί μευ εὐχομένου, κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα
τήνδε νέων μὲν ἀναίνεσθαι φιλότητα καὶ εὐνήν,
ἣ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν,
ὧν ἰσχὺς μὲν ἀπήμβλυνται θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

ταῦτα μέν ἐστιν ἐκ τῶν εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένων. τῆς δὲ Θεωρίδος μνημονεύει λέγων ἔν τινι στασίμῳ b οὕτως 'φίλη γὰρ ἡ Θεωρίς.' ἐπὶ δὲ δυσμαῖς ὢν τοῦ βίου, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, Ἀρχίππην ἠγάπησε τὴν ἑταίραν καὶ τοῦ βίου κληρονόμον κατέλιπεν. ὅτε δὲ γηραιῷ ὄντι τῷ Σοφοκλεῖ συνῆν ἡ Ἀρχίππη, ὁ πρότερος αὐτῆς ἐραστὴς Σμικρίνης ἐρωτώμενος ὑπό τινος τί πράττει Ἀρχίππη, χαριέντως ἔφη 'ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφῳ κάθηται.'

62. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰσοκράτης ὁ τῶν ῥητόρων αἰδημονέστατος Μετάνειραν εἶχεν ἐρωμένην παγκάλην, ὡς Λυσίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς. Δημοσθένης δ' ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας τὴν Μετάνειραν τοῦ Λυσίου c φησὶν ἐρωμένην εἶναι. ἥττητο δὲ καὶ ὁ Λυσίας Λαγίδος τῆς ἑταίρας, ἧς ἔγραψεν ἐγκώμιον Κέφαλος ὁ

ῥήτωρ· καθάπερ καὶ Ἀλκιδάμας ὁ Ἐλαΐτης ὁ Γοργίου μαθητὴς ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἐγκώμιον Ναΐδος τῆς ἑταίρας. τὴν δὲ Ναΐδα ταύτην Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Φιλωνίδου βιαίων, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ἐρωμένην φησὶ γενέσθαι Φιλωνίδου, γράφων ὧδε 'ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν· (ὁ δ' ὑμέναιος ἐπιτήδειος.) ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾶν φησί.' μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυ-
d τάδῃ. μήποτε δὲ κἀν τῷ Πλούτῳ ἐν ᾧ λέγει

ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου;

γραπτέον Ναΐς, καὶ οὐ Λαΐς. Ἕρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους προβαίνοντά φησι τῇ ἡλικίᾳ τὸν Ἰσοκράτη ἀναλαβεῖν Λαγίσκαν τὴν ἑταίραν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐξ ἧς καὶ γενέσθαι αὐτῷ θυγάτριον. μνημονεύει δ' αὐτῆς Στράττις ἐν τούτοις

καὶ τὴν Λαγίσκαν τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν
ἰδεῖν με συκάζουσαν εὐναίαν ἔτι,
τόν τ' αὐλοτρύπην αὐτόν.

e καὶ Λυσίας δὲ ἐν τῷ κατὰ Λαΐδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, μνημονεύει αὐτῆς, καταλέγων καὶ ἄλλας ἑταίρας, ἐν τούτοις 'Φιλύρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη καὶ ἔτι νέα οὖσα καὶ Σκιώνη καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια καὶ Ἀριστόκλεια.'

63. Δημοσθένη δὲ τὸν ῥήτορα καὶ τεκνοποιήσασθαι ἐξ ἑταίρας ἔχει λόγος. αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ Χρυσίου λόγῳ προαγήοχε τὰ τέκνα ἐπὶ τὸ δικαστήριον, ὡς δι' ἐκείνων ἔλεον ἕξων, χωρὶς τῆς μητρός, καίτοι ἔθος ἐχόντων τῶν κρινομένων τὰς γυναῖκας
f ἐπάγεσθαι· ἀλλ' αἰδοῖ τοῦτ' ἐποίησε φεύγων τὴν διαβολήν. ἀκόλαστος δ' ἦν ὁ ῥήτωρ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ὥς φησιν Ἰδομενεύς. Ἀριστάρχου γοῦν τινὸς

68 ΙΓ

ΙΓ 69

ἐρασθεὶς μειρακίου καὶ δι' αὐτὸ παροινήσας εἰς Νικόδημον ἐξέκοψεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. παραδέδοται δὲ καὶ περὶ ὄψα καὶ περὶ νέους καὶ περὶ γυναῖκας πολυτελής. τοιγαροῦν καὶ ὁ γραμματεύς ποτ' αὐτοῦ εἶπε 'τί δ' ἂν τις περὶ Δημοσθένους λέγειν 593 δύναιτο; τὰ γὰρ ἐνιαυτῷ μελετηθέντα ἐκείνῳ μία γυνὴ μιᾷ νυκτὶ συνέχεεν.' ἀναλαβεῖν γοῦν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν λέγεταί τινα Κνωσίωνα μειρακίσκον καίτοι γυναῖκα ἔχων· ὡς καὶ αὐτὴν ἀγανακτήσασαν συγκοιμᾶσθαι τῷ Κνωσίωνι.

64. Μυρρίνην δὲ τὴν Σαμίαν ἑταίραν Δημήτριος εἶχεν ὁ βασιλεὺς ὁ τῆς διαδοχῆς τελευταῖος, καὶ ἔξω τοῦ διαδήματος κοινωνὸν εἶχε τῆς βασιλείας, ὥς φησι Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Πτολεμαῖός τε ὁ τὴν ἐν Ἐφέσῳ διέπων φρουρὰν υἱὸς ὢν τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως Εἰρήνην εἶχε τὴν ἑταίραν, ἥτις ὑπὸ Θρᾳκῶν b ἐν Ἐφέσῳ ἐπιβουλευομένου τοῦ Πτολεμαίου καὶ καταφυγόντος εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν συγκατέφυγε, καὶ ἀποκτεινάντων αὐτὸν ἐκείνων ἡ Εἰρήνη ἐχομένη τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν τοῦ ἱεροῦ ἐνέρραινε τοῦ αἵματος τοῖς βωμοῖς, ἕως καὶ αὐτὴν κατέσφαξαν. Δανάην δὲ τὴν Λεοντίου τῆς ἐπικουρείου θυγατέρα ἑταιριζομένην καὶ αὐτὴν Σώφρων εἶχεν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐφέσου, δι' ἣν αὐτὸς ἐσώθη ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ Λαοδίκης, ἣ δὲ κατεκρημνίσθη, ὡς γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδεκάτης τάδε λέγων 'ἡ πάρεδρος τῆς c Λαοδίκης Δανάη πιστευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα, Λεοντίου δ' οὖσα τῆς μετ' Ἐπικούρου τοῦ φυσικοῦ σχολασάσης θυγάτηρ, Σώφρονος δὲ γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη, παρακολουθοῦσα διότι ἀποκτεῖναι βούλεται τὸν Σώφρονα ἡ Λαοδίκη, διανεύει τῷ Σώφρονι μηνύουσα τὴν ἐπιβουλήν. ὃ δὲ συλλαβὼν καὶ

προσποιηθεὶς συγχωρεῖν περὶ ὧν λέγει δύ' ἡμέρας παρῃτήσατο εἰς σκέψιν, καὶ συγχωρησάσης νυκτὸς ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον. μαθοῦσα δὲ ἡ Λαοδίκη τὸ ποιη- d θὲν ὑπὸ τῆς Δανάης κατεκρήμνισε τὴν ἄνθρωπον, οὐδὲν τῶν προγεγενημένων φιλανθρώπων ἐπὶ νοῦν βαλλομένη. τὴν δὲ Δανάην φασίν, ὡς ᾔσθετο τὸν ἐπηρτημένον αὐτῇ κίνδυνον, ἀνακρινομένην ὑπὸ τῆς Λαοδίκης οὐδ' ἀποκρίσεως αὐτὴν ἀξιῶσαι· ἀπαγομένην τε ἐπὶ τὸν κρημνὸν εἰπεῖν ὡς δικαίως οἱ πολλοὶ καταφρονοῦσι τοῦ θείου, ὅτε ἐγὼ μὲν τὸν γενόμενόν μοι ἄνδρα σώσασα τοιαύτην χάριτα παρὰ τοῦ δαιμονίου λαμβάνω, Λαοδίκη δὲ τὸν ἴδιον ἀποκτείνασα τηλικαύτης τιμῆς ἀξιοῦται.' ὁ δ' αὐτὸς Φύλαρ- e χος καὶ περὶ Μύστας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ οὕτως 'Μύστα Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐρωμένη ἦν, ἥτις ὑπὸ Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος καὶ μόλις ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντος αὐτὴ μεταμφιεσαμένη τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς τυχούσης, συλληφθεῖσα ἀπήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυτῆς θεραπαινίσιν ἦλθεν εἰς Ῥόδον· ἔνθα ἐκφήνασα ἑαυτὴν ἥτις ἦν περισπουδάστως ὑπὸ τῶν Ῥοδίων τῷ Σελεύκῳ διεπέμφθη.'

65. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς f Σαμίας ἑταίρας ἐρασθεὶς ἡδέως δι' αὐτὴν καὶ Λαμπιτὼ προσηγορεύετο, ὥς φησι Δίυλλος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ χαριτοβλέφαρος. Νικαρέτη δὲ ἡ ἑταίρα ἐρωμένη ἦν Στεφάνου τοῦ ῥήτορος, Λυσίου δὲ τοῦ σοφιστοῦ Μετάνειρα. ἦσαν δὲ αὗται δοῦλαι Κασίου τοῦ Ἠλείου μετὰ καὶ ἄλλων ἑταιρῶν, Ἀντείας Στρατόλας Ἀριστοκλείας Φίλας Ἰσθμιάδος Νεαίρας. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλείδου ἐρωμένη καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ

καὶ Ἱππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ καὶ Φρυνίωνος τοῦ
Παιανιέως, ὃς ἦν Δήμωνος μὲν υἱὸς Δημοχάρους δὲ
ἀδελφιδοῦς. τὴν δὲ Νέαιραν εἶχον ἡμέραν παρ' ἡμέ-
ραν, διαιτητῶν γενομένων φίλων, Φρυνίων καὶ Στέ-
φανος ὁ ῥήτωρ· ὃς καὶ τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα 594
Στρυβήλην τὴν ὕστερον Φανὼ κληθεῖσαν ὡς ἰδίαν
θυγατέρα ἐξέδοτο Φράστορι τῷ Αἰγιαλεῖ, ὥς φησι
Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας. ὃς καὶ περὶ Σινώ-
πης τῆς ἑταίρας τάδε λέγει "Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην
ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὡς ἀσεβοῦντα καὶ
θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας ἐκολάσατε· καὶ
ἄλλα τε κατηγορήθη αὐτοῦ καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ
ἁλῴοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι b
προσαγούσῃ ἱερεῖον θύσειε, νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα μὴ θύειν, οὐδὲ ἐκείνου οὔσης τῆς
θυσίας ἀλλὰ τῆς ἱερείας."

66. διαβόητος δ' ἑταίρα γέγονε καὶ ἡ Μιλησία
Πλαγγών· ἧς περικαλλεστάτης οὔσης ἠράσθη τις
νεανίσκος Κολοφώνιος Βακχίδα ἔχων ἐρωμένην τὴν
Σαμίαν. λόγους οὖν προσενέγκαντος τοῦ νεανίσκου
πρὸς αὐτὴν ἡ Πλαγγὼν ἀκούσασα τῆς Βακχίδος τὸ
κάλλος καὶ ἀποτρέψαι θέλουσα τὸν νεανίσκον τοῦ
πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, ὡς ἀδύνατον ἦν, ᾔτησε τῆς συν-
ουσίας μισθὸν τὸν Βακχίδος ὅρμον διαβόητον ὄντα.
ὃ δὲ σφοδρῶς ἐρῶν ἠξίωσε τὴν Βακχίδα μὴ περιιδεῖν c
αὐτὸν ἀπολλύμενον. καὶ ἡ Βακχὶς τὴν ὁρμὴν κατι-
δοῦσα τοῦ νεανίσκου ἔδωκε. Πλαγγών τε τὸ ἄζηλον
συνιδοῦσα τῆς Βακχίδος τὸν μὲν ἀπέπεμψεν ἐκείνῃ,
τῷ δὲ ὡμίλησε. καὶ τοῦ λοιποῦ φίλαι ἐγένοντο, κοι-
νῶς περιέπουσαι τὸν ἐραστήν. ἐφ' οἷς Ἴωνες ἀγα-
σθέντες, ὥς φησι Μενέτωρ ἐν τῷ περὶ ἀναθημάτων,

Πασιφίλαν ἐκάλεσαν τὴν Πλαγγόνα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ
d Ἀρχίλοχος περὶ αὐτῆς ἐν τούτοις

συκῆ πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώνας,
εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη.

ὅτι δὲ καὶ Μένανδρος ὁ ποιητὴς ἤρα Γλυκέρας κοι-
νόν. ἐνεμεσήθη δέ. Φιλήμονος γὰρ ἑταίρας ἐρα-
σθέντος καὶ χρηστὴν ταύτην ὀνομάσαντος διὰ τοῦ
δράματος, ἀντέγραψε Μένανδρος ὡς οὐδεμιᾶς οὔσης
χρηστῆς.

67. Ἅρπαλος δὲ ὁ Μακεδών, ὁ τῶν Ἀλεξάνδρου
e πολλὰ χρημάτων συλήσας καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀθή-
νας, ἐρασθεὶς Πυθιονίκης πολλὰ εἰς αὐτὴν κατανά-
λωσεν ἑταίραν οὖσαν, καὶ ἀποθανούσῃ πολυτάλαντον
μνημεῖον κατεσκεύασεν· ἐκφέρων τε αὐτὴν ἐπὶ τὰς
ταφάς, ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰ-
κοστῇ τῶν ἱστοριῶν, τεχνιτῶν τῶν ἐπισημοτάτων
χορῷ μεγάλῳ καὶ παντοίοις ὀργάνοις καὶ συμφωνίαις
παρέπεμπε τὸ σῶμα. Δικαίαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς
εἰς Τροφωνίου καταβάσεώς φησι 'ταὐτὸ δὲ πάθοι τις
f ἂν ἐπὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀφικνούμενος κατὰ τὴν
ἀπ' Ἐλευσῖνος τὴν ἱερὰν ὁδὸν καλουμένην. καὶ γὰρ
ἐνταῦθα καταστάς, οὗ ἂν ᾖ τὸ πρῶτον ὁ τῆς Ἀθηνᾶς
ἀφορώμενος νεὼς καὶ τὸ πόλισμα, ὄψεται παρὰ τὴν
ὁδὸν αὐτὴν ᾠκοδομημένον μνῆμα, οἷον οὐχ ἕτερον
οὐδὲ σύνεγγυς οὐδέν ἐστι τῷ μεγέθει. τοῦτο δὲ τὸ
μὲν πρῶτον, ὅπερ εἰκός, ἢ Μιλτιάδου φήσει σαφῶς
595 ἢ Περικλέους ἢ Κίμωνος ἤ τινος ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν
ἀνδρῶν εἶναι, μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως δημοσίᾳ
κατεσκευασμένον, εἰ δὲ μή, δεδογμένον κατασκευά-
σασθαι. πάλιν δ' ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταί-
ρας εἶναι, τίνα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν;' Θεό-
πομπος δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ τὴν Ἁρ-

πάλου διαβάλλων ἀκολασίαν φησίν· ἐπίσκεψαι δὲ καὶ διάκουσον σαφῶς παρὰ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ὃν τρόπον Πυθιονίκην περιέστειλε τελευτήσασαν. ἣ Βακχίδος μὲν ἦν δούλη τῆς αὐλητρίδος, ἐκείνη δὲ Σινώπης τῆς Θρᾴττης τῆς ἐξ Αἰγίνης Ἀθήναζε μετενεγκαμένης τὴν b
πορνείαν, ὥστε γίνεσθαι μὴ μόνον τρίδουλον ἀλλὰ καὶ τρίπορνον αὐτήν. ἀπὸ πλειόνων δὲ ταλάντων ἢ διακοσίων δύο μνήματα κατεσκεύασεν αὐτῆς· ὃ καὶ πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι τῶν μὲν ἐν Κιλικίᾳ τελευτησάντων ὑπὲρ τῆς σῆς βασιλείας καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας οὐδέπω νῦν οὔτ' ἐκεῖνος οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἐπιστατῶν κεκόσμηκε τὸν τάφον, Πυθιονίκης δὲ τῆς ἑταίρας φανήσεται τὸ μὲν Ἀθήνησι τὸ δ' ἐν Βαβυλῶνι μνῆμα πολὺν ἤδη χρόνον ἐπιτετελεσμένον. ἣν γὰρ πάντες ᾔδεσαν ὀλίγης δαπάνης κοινὴν c
τοῖς βουλομένοις γιγνομένην, ταύτης ἐτόλμησεν ὁ φίλος εἶναι σοῦ φάσκων ἱερὸν καὶ τέμενος ἱδρύσασθαι, καὶ προσαγορεῦσαι τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν Πυθιονίκης Ἀφροδίτης, ἅμα τῆς τε παρὰ θεῶν τιμωρίας καταφρονῶν καὶ τὰς σὰς τιμὰς προπηλακίζειν ἐπιχειρῶν.' μνημονεύει τούτων καὶ Φιλήμων ἐν Βαβυλωνίῳ.

βασίλισσ' ἔσει Βαβυλῶνος, ἂν οὕτω τύχῃ.
τὴν Πυθιονίκην οἶσθα καὶ τὸν Ἅρπαλον.

μνημονεύει δ' αὐτῆς καὶ Ἄλεξις ἐν Λυκίσκῳ. d

68. μετὰ δὲ τὴν Πυθιονίκης τελευτὴν ὁ Ἅρπαλος Γλυκέραν μετεπέμψατο καὶ ταύτην ἑταίραν, ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ, φάσκων ἀπειρηκέναι τὸν Ἅρπαλον μὴ στεφανοῦν ἑαυτόν, εἰ μή τις στεφανώσειε καὶ τὴν πόρνην. ἕστησέ τε εἰκόνα χαλκῆν τῆς Γλυκέρας ἐν Ῥωσσῷ τῆς Συρίας, οὗπερ καὶ σὲ καὶ αὐτὸν ἀνατιθέναι μέλλει. παρέδωκέ τε αὐτῇ κατοικεῖν ἐν τοῖς

βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ ὁρᾷ ὑπὸ τοῦ λαοῦ προσκυνουμένην καὶ βασίλισσαν προσαγορευομένην
e καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς τιμωμένην, αἷς πρέπον ἦν τὴν σὴν μητέρα καὶ τὴν σοὶ συνοικοῦσαν.' συνεπιμαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ ὁ τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον γεγραφώς, ὅπερ ἐδίδαξε διονυσίων ὄντων ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου τοῦ ποταμοῦ, εἴτε Πύθων ἦν ὁ Καταναῖος ἢ ὁ Βυζάντιος ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐδιδάχθη δὲ τὸ δρᾶμα ἤδη φυγόντος τοῦ Ἁρπάλου ἐπὶ θάλατταν καὶ ἀποστάντος. καὶ τῆς μὲν Πυθιονίκης ὡς τεθνηκυίας μέμνηται, τῆς δὲ Γλυκέρας ὡς οὔσης παρ' αὐτῷ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις αἰτίας γινομένης
f τοῦ δωρεὰς λαμβάνειν παρὰ Ἁρπάλου, λέγων ὧδε

ἔστιν δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυχ' ὅδε
φέτωμ' ἄορνον, οὑξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε
πόρνης ὁ κλεινὸς ναός, ὃν δὴ Παλλίδης
τεύξας κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὑτοῦ φυγήν.
ἐνταῦθα δὴ τῶν βαρβάρων τινὲς μάγοι,
ὁρῶντες αὐτὸν παγκάκως διακείμενον,
ἔπεισαν ὡς ἄξουσι τὴν ψυχὴν ἄνω
596 τὴν Πυθιονίκης.

Παλλίδην δ' ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸν Ἅρπαλον. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς τῷ κυρίῳ καλέσας αὐτόν φησιν

ἐκμαθεῖν δέ σου ποθῶ
μακρὰν ἀποικῶν κεῖθεν, Ἀτθίδα χθόνα
τίνες τύχαι κατέχουσιν ἢ πράττουσι τί.
Α. ὅτε μὲν ἔφασκον δοῦλον ἐκτῆσθαι βίον,
ἱκανὸν ἐδείπνουν· νῦν δὲ τὸν χέδροπα μόνον
καὶ τὸν μάραθον ἔσθουσι, πυροὺς δ' οὐ μάλα.
Β. καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον
b αὐτοῖσι τῶν Ἀγῆνος οὐκ ἐλάσσονας
σίτου διαπέμψαι καὶ πολίτην γεγονέναι.

Α. Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν· ἐστὶν δ' ἴσως
αὐτοῖσιν ὀλέθρου κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών.

69. ἐνδόξους δὲ ἑταίρας καὶ ἐπὶ κάλλει διαφερούσας ἤνεγκε καὶ ἡ Ναύκρατις· Δωρίχαν τε, ἣν ἡ καλὴ Σαπφὼ ἐρωμένην γενομένην Χαράξου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς κατ' ἐμπορίαν εἰς τὴν Ναύκρατιν ἀπαίροντος διὰ τῆς ποιήσεως διαβάλλει ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου c νοσφισαμένην. Ἡρόδοτος δ' αὐτὴν Ῥοδῶπιν καλεῖ, ἀγνοῶν ὅτι ἑτέρα τῆς Δωρίχης ἐστὶν αὕτη, ἡ καὶ τοὺς περιβοήτους ὀβελίσκους ἀναθεῖσα ἐν Δελφοῖς, ὧν μέμνηται Κρατῖνος διὰ τούτων . . . εἰς δὲ τὴν Δωρίχαν τόδ' ἐποίησε τοὐπίγραμμα Ποσείδιππος, καίτοι ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ πολλάκις αὐτῆς μνημονεύσας. ἔστι δὲ τόδε

Δωρίχα, ὀστέα μὲν σὰ πάλαι κεκόνισθ', ὅ τε δεσμὸς
χαίτης, ἥ τε μύρων ἔμπνοος ἀμπεχόνη,
ᾗ ποτε τὸν χαρίεντα περιστέλλουσα Χάραξον d
σύγχροος ὀρθρινῶν ἥψαο κισσυβίων.
σαπφῷαι δὲ μένουσι φίλης ἔτι καὶ μενέουσιν
ᾠδῆς αἱ λευκαὶ φθεγγόμεναι σελίδες.
οὔνομα σὸν μακαριστόν, ὃ Ναύκρατις ἧδε φυλάξει
ἔστ' ἂν ἴῃ Νείλου ναῦς ἐφ' ἁλὸς πελάγη.

καὶ Ἀρχεδίκη δ' ἦν ἐκ τῆς Ναυκράτεως καὶ αὐτὴ ἑταίρα καλή. φιλεῖ γάρ πως ἡ Ναύκρατις, ὡς ὁ Ἡρόδοτός φησιν, ἐπαφροδίτους ἔχειν τὰς ἑταίρας. e

70. καὶ ἡ ἐξ Ἐρέσου δὲ τῆς ἑτέρας ὁμώνυμος Σαπφὼ τοῦ καλοῦ Φάωνος ἐρασθεῖσα περιβόητος ἦν, ὥς φησι Νύμφις ἐν Περίπλῳ Ἀσίας. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων εὖ ἧκε καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν, ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου. Βιλιστίχη δ' ἡ Ἀργεία ἑταίρα καὶ αὐτὴ ἔνδοξος, τὸ γένος ἀπὸ τῶν Ἀτρειδῶν σώζουσα,

ὡς οἱ τὰ Ἀργολικὰ γράψαντες ἱστοροῦσιν. ἔνδοξος δέ ἐστι καὶ Λέαινα ἡ ἑταίρα, Ἁρμοδίου ἐρωμένη τοῦ τυραννοκτονήσαντος· ἥτις καὶ αἰκιζομένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἱππίαν τὸν τύραννον οὐδὲν ἐξειποῦσα ἐναπέθανε ταῖς βασάνοις. Στρατοκλῆς δ' ὁ ῥήτωρ ἐρωμένην εἶχε τὴν ἐπικληθεῖσαν Λήμην ἑταίραν, τὴν καλουμένην Παρόραμα . . . διὰ τὸ καὶ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν βουλόμενον, ὥς φησι Γοργίας ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν.

ἐπὶ τούτοις ὁ Μυρτίλος μέλλων σιωπᾶν, ἀλλὰ μικροῦ, ἔφη, ἄνδρες φίλοι, ἐξελαθόμην ὑμῖν εἰπεῖν
597 τήν τε Ἀντιμάχου Λυδὴν προσέτι δὲ καὶ τὴν ὁμώνυμον ταύτης ἑταίραν Λυδήν, ἣν ἠγάπα Λαμύνθιος ὁ Μιλήσιος. ἑκάτερος γὰρ τούτων τῶν ποιητῶν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τοῖς Ἐρωτικοῖς, τῆς βαρβάρου Λυδῆς εἰς ἐπιθυμίαν καταστὰς ἐποίησεν ὃ μὲν ἐν ἐλεγείοις ὃ δ' ἐν μέλει τὸ καλούμενον ποίημα Λυδήν. παρέλιπον δὲ καὶ τὴν Μιμνέρμου αὐλητρίδα Ναννὼ καὶ τὴν Ἑρμησιάνακτος τοῦ Κολοφωνίου Λεόντιον· ἀπὸ γὰρ ταύτης ἐρωμένης αὐτῷ γενομένης ἔγραψεν ἐλεγειακὰ τρία βιβλία, ὧν ἐν τῷ τρίτῳ κατάλογον
b ποιεῖται ἐρωτικῶν οὑτωσί πως λέγων

71. οἵην μὲν φίλος υἱὸς ἀνήγαγεν Οἰάγροιο
Ἀγριόπην Θρῆσσαν στειλάμενος κιθάρην
ᾍδόθεν. ἔπλευσεν δὲ κακὸν καὶ ἀπεχθέα χῶρον,
ἔνθα Χάρων κυανὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον
ψυχὰς οἰχομένων, λίμνη δ' ἐπὶ μακρὸν ἀυτεῖ
ῥεῦμα διὲκ μεγάλων συρομένη δονάκων.
c ἀλλ' ἔτλη παρὰ κῦμα μονόζωστος κιθαρίζων
Ὀρφεύς, ἀνταίους δ' ἐξανέπεισε θεούς·
Κωκυτόν τ' ἀνέθιστον ἐπ' ὀφρύσιν οἰδήσαντα
εἶδε, καὶ αἰνοτάτου βλέμμ' ὑπέμεινε κυνός,

ἐν πυρὶ μὲν φωνὴν τεθοωμένον ἐν πυρὶ δ' ὄμμα,
σκληρὸν τριστοίχοις δεῖμα φέρον κεφαλαῖς.
ἔνθεν ἀοιδιάων μεγάλους ἀνέπεισεν ἄνακτας
Ἀγριόπην μαλακοῦ πνεῦμα λαβεῖν βιότου.
οὐ μὴν οὐδ' υἱὸς Μήνης ἀγέραστον ἔθηκε
Μουσαῖος χαρίτων ἤρανος Ἀντιόπην, d
ἥ τε πολὺν μύστῃσιν Ἐλευσῖνος παρὰ πέξαν
εὐασμὸν κρυφίων ἐξεφόρει λογίων,
Ῥάριον ὀργειῶνι νόμῳ διαποιπνύουσα
Δήμητρι· γνωστὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰν ἀίδῃ.
φημὶ δὲ καὶ πατρῷον ἀποπρολιπόντα μέλαθρον
Ἡσίοδον, πάσης ἤρανον ἱστορίης,
Ἀσκραίων ἐσικέσθαι ἐρῶνθ' Ἑλικωνίδα κώμην·
ἔνθεν ὅ γ' Ἠοίην μνώμενος Ἀσκραΐκὴν
πόλλ' ἔπαθεν, πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους, e
ὕμνων ἐκ πρώτης παιδὸς ἐναρχόμενος.
αὐτὸς δ' οὗτος ἀοιδός, ὃν ἐκ Διὸς αἶσα φυλάσσει,
ἥδει τὸν πάντων δαίμονα μουσοπόλων,
λεπτὴν δ' αἷς Ἰθάκην ἐνετείνετο θεῖος Ὅμηρος
ᾠδῇσιν πινυτῆς εἵνεκα Πηνελόπης,
ἣν διὰ πολλὰ παθὼν ὀλίγην ἐσενάσσατο νῆσον,
πολλὸν ἀπ' εὐρείης λειπόμενος πατρίδος· f
ἔκλεε δ' Ἰκαρίου τε γένος καὶ δῆμον Ἀμύκλου
καὶ Σπάρτην, ἰδίων ἁπτόμενος παθέων.
Μίμνερμος δὲ τὸν ἡδὺν ὃς εὕρετο πολλὸν ἀνατλὰς
ἦχον καὶ μαλακοῦ πνεῦμα τὸ πενταμέτρου, 598
καίετο μὲν Ναννοῦς, πολλῷ δ' ὑπὸ πολλάκι λωτῷ
κημωθεὶς κώμους εἶχε σὺν Ἐξαμύῃ.
ἤχθετο δ' Ἑρμόβιον τὸν ἀεὶ βαρὺν ἠδὲ Φερεκλῆν
ἐχθρὸν μισήσας οἷ' ἀνέπεμψεν ἔπη.
Λυδῆς δ' Ἀντίμαχος Λυδηίδος ἐκ μὲν ἔρωτι

πληγεὶς Πακτωλοῦ ῥεῦμ' ἐπέβη ποταμοῦ·
b Σαρδιανὴν δὲ θανοῦσαν ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν
κλαίων. Αἰζάνιον δ' ἦλθεν ἀποπρολιπὼν
ἄκρον ἔσω Κολοφῶνα, γόων δ' ἐνεπλήσατο βίβλους,
γηρὰς ἐκ παντὸς παυσάμενος καμάτου.
Λέσβιος Ἀλκαῖος δὲ πόσους ἀνεδείξατο κώμους,
Σαπφοῦς φορμίζων ἱμερόεντα πόθον,
γιγνώσκεις. ὁ δ' ἀοιδὸς ἀηδόνος ἠράσαθ' ὕμνων,
c Τήιον ἀλγύνων ἄνδρα πολυφραδίῃ.
καὶ γὰρ τὴν ὁ μελιχρὸς ἐφωμίλησεν Ἀνακρέων
στελλομένην πολλαῖς ἄμμιγα Λεσβιάσιν·
φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν λείπων Σάμον, ἄλλοτε δ' αὐτὴν
οἰνηρὴν ὄρεσιν κεκλιμένην πατρίδα,
Λέσβον ἐς εὔοινον· τὸ δὲ μύσιον εἴσιδε Λεκτόν
πολλάκις αἰολικοῦ κύματος ἀντιπέρας.
ἀτθὶς δ' οἵα μέλισσα πολυπρήωνα Κολωνὸν
λείπουσ' ἐν τραγικαῖς ᾖδε χοροστασίαις
d Βάκχον, καὶ τὸν ἔρωτ' ἐγέραιρε Θεωρίδος, οἶσθα.
. . . Ζεὺς ἔπορεν Σοφοκλεῖ.
φημὶ δὲ κἀκεῖνον τὸν ἀεὶ πεφυλαγμένον ἄνδρα
καὶ σπανίων μῖσος κτώμενον ἐκ συνόδων
πάσας ἀμφὶ γυναῖκας, ὑπὸ σκολιοῖο τυπέντα
τόξου νυκτερινὰς οὐκ ἀποθέσθ' ὀδύνας.
ἀλλὰ Μακηδονίης πάσας κατενίσατο λαύρας,
Αἰγειῷ μέθεπεν δ' Ἀρχέλεω ταμίην,
e εἰσόκε σοὶ δαίμων, Εὐριπίδη, εὕρετ' ὄλεθρον
Ἀμφιβίου στυγνῶν ἀντιάσαντι κυνῶν.
ἄνδρα δὲ τὸν Κυθέρηθεν, ὃν ἐθρέψαντο τιθῆναι
Βάκχου, τὸν λωτοῦ πιστότατον ταμίην,
Μούσαις παιδευθέντα Φιλόξενον, οἷα τιναχθεὶς

Ὀρτυγίην ταύτης ἦλθε διὰ πτόλιος,
γιγνώσκεις, ἀίουσα μέγαν πόθον, ὃν Γαλατείης
αὐτοῖς μηλείοις θῆκαθ᾽ ὑπὸ προγόνοις.
οἶσθα δὲ καὶ τὸν ἀοιδόν, ὃν Εὐρυπύλου πολιῆται
Κῷοι χάλκειον στῆσαν ὑπὸ πλατάνῳ f
Βαττίδα μολπάζοντα θοήν, περὶ πάντα Φιλητᾶν
ῥήματα καὶ πᾶσαν τρυόμενον λαλιήν.
οὐδὲ μὲν οὐδ᾽ ὁπόσοι σκληρὸν βίον ἐκτήσαντο
ἀνθρώπων, σκολιὴν μαιόμενοι σοφίην,
οὓς λιτὴ περίπικρα λόγοις ἐσφίγξατο μῆτις
καὶ δεινὴ μύθων κῦρος ἔχουσ᾽ ἀρετή,
οὐδ᾽ οἵδ᾽ αἰνὸν ἔρωτος ἀπετρέψαντο κυδοιμὸν
φαινόμενον, δεινὸν δ᾽ ἦλθον ὑφ᾽ ἡνίοχον. 599
οἵη μὲν Σάμιον μανίη κατέδησε Θεανοῦς
Πυθαγόρην, ἑλίκων κομψὰ γεωμετρίης
εὑρόμενον καὶ κύκλον, ὅσον περιβάλλεται αἰθήρ,
βαιῇ ἐνὶ σφαίρῃ πάντ᾽ ἀπομασσόμενον.
οἵῳ δ᾽ ἐχλίηνεν ὃν ἔξοχον ἔχρη᾽ Ἀπόλλων
ἀνθρώπων εἶναι Σωκράτη ἐν σοφίῃ
Κύπρις μηνίουσα πυρὸς μένει. ἐκ δὲ βαθείης
ψυχῆς κουφοτέρας ἐξεπόνησ᾽ ἀνίας b
οἰκί᾽ ἐς Ἀσπασίης πωλεύμενος· οὐδέ τι τέκμαρ
εὗρε, λόγων πολλὰς εὑρόμενος διόδους.
ἄνδρα δὲ Κυρηναῖον ἔσω πόθος ἔσπασεν Ἰσθμοῦ
δεινός, ὅτ᾽ ἀπιθάνης Λαΐδος ἠράσατο
ὀξὺς Ἀρίστιππος, πάσας δ᾽ ἠνήνατο λέσχας
φεύγων, οὐδ᾽ ἀνέμων ἐξεφόβησε βίᾳ.

72. ἐν τούτοις ὁ Ἑρμησιάναξ σφάλλεται συγχρο- c
νεῖν οἰόμενος Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέοντα, τὸν μὲν κατὰ Κῦρον καὶ Πολυκράτην γενόμενον, τὴν δὲ κατ᾽ Ἀλυάττην τὸν Κροίσου πατέρα. Χαμαιλέων δ᾽ ἐν τῷ περὶ

Σαπφοῦς καὶ λέγειν τινάς φησιν εἰς αὐτὴν πεποιῆσθαι ὑπὸ Ἀνακρέοντος τάδε

σφαίρῃ δηὖτέ με πορφυρέῃ
βάλλων χρυσοκόμης Ἔρως
νήνι ποικιλοσαμβάλῳ
συμπαίζειν προκαλεῖται.
ἡ δ᾽ ἐστὶν γὰρ ἀπ᾽ εὐκτίτου
Λέσβου, τὴν μὲν ἐμὴν κόμην,
λευκὴ γάρ, καταμέμφεται,
d πρὸς δ᾽ ἄλλην τινὰ χάσκει.

καὶ τὴν Σαπφὼ δὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτά φησιν εἰπεῖν

κεῖνον, ὦ χρυσόθρονε Μοῦσ᾽, ἔνισπες
ὕμνον, ἐκ τᾶς καλλιγύναικος ἐσθλᾶς
Τήιος χώρας ὃν ἄειδε τερπνῶς
πρέσβυς ἀγαυός.

ὅτι δὲ οὐκ ἔστι Σαπφοῦς τοῦτο τὸ ᾆσμα παντί που δῆλον. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι παίζειν τὸν Ἑρμησιάνακτα περὶ τούτου τοῦ ἔρωτος. καὶ γὰρ Δίφιλος ὁ κωμῳδιοποιὸς πεποίηκεν ἐν Σαπφοῖ δράματι Σαπφοῦς ἐραστὰς Ἀρχίλοχον καὶ Ἱππώνακτα.

e ταῦθ᾽ ὑμῖν, ὦ ἑταῖροι, οὐκ ἀμερίμνως δοκῶ τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πεποιῆσθαι κατάλογον, οὐκ ὢν οὕτως ἐρωτομανὴς ὡς διαβάλλων με εἴρηκεν ὁ Κύνουλκος· ἀλλ᾽ ἐρωτικὸς μὲν εἶναι ὁμολογῶ, ἐρωτομανὴς δὲ οὔ.

τίς δ᾽ ἔστ᾽ ἀνάγκη δυστυχεῖν ἐν πλείοσιν,
ἐξὸν σιωπᾶν κἂν σκότῳ κρύπτειν τάδε;

Αἰσχύλος ἔφη ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν Ἀμφιτρύωνι. οὗτος δ᾽ ἐστὶν Αἰσχύλος ὁ καὶ τὰ Μεσσηνιανὰ ἔπη συνθείς, ἀνὴρ εὐπαίδευτος.

f 73. ὑπολομβάνων οὖν μέγαν εἶναι δαίμονα καὶ δυνατώτατον τὸν Ἔρωτα, προσέτι δὲ καὶ τὴν Ἀφρο-

δίτην τὴν χρυσῆν, τὰ Εὐριπίδου ἐπὶ νοῦν λαμβάνων λέγω

τὴν Ἀφροδίτην οὐχ ὁρᾷς ὅση θεός;
ἣν οὐδ' ἂν εἴποις οὐδὲ μετρήσειας ἂν
ὅση πέφυκε κἀφ' ὅσον διέρχεται.
αὕτη τρέφει σὲ κἀμὲ καὶ πάντας βροτούς.
τεκμήριον δέ, μὴ λόγῳ μόνον μάθῃς,
ἔργῳ δὲ δείξω τὸ σθένος τὸ τῆς θεοῦ. 600
ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ', ὅταν ξηρὸν πέδον
ἄκαρπον αὐχμῷ νοτίδος ἐνδεῶς ἔχῃ·
ἐρᾷ δ' ὁ σεμνὸς οὐρανὸς πληρούμενος
ὄμβρου πεσεῖν εἰς γαῖαν Ἀφροδίτης ὕπο,
ὅταν δὲ συμμιχθῆτον ἐς ταυτὸν δύο,
φύουσιν ἡμῖν πάντα κἀκτρέφουσ' ἅμα,
δι' ὧν βρότειον ζῇ τε καὶ θάλλει γένος.

καὶ ὁ σεμνότατος δ' Αἰσχύλος ἐν ταῖς Δαναίσιν αὐτὴν παράγει τὴν Ἀφροδίτην λέγουσαν

ἐρᾷ μὲν ἁγνὸς οὐρανὸς πλῆσαι χθόνα, b
ἔρως δὲ γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν·
ὄμβρος δ' ἀπ' εὐνάοντος οὐρανοῦ πεσὼν
ἔκυσε γαῖαν· ἣ δὲ τίκτεται βροτοῖς
μήλων τε βοσκὰς καὶ βίον δημήτριον·
δενδρῶτις ὥρα δ' ἐκ νοτίζοντος γάνους
τέλειός ἐστι. τῶνδ' ἐγὼ παραίτιος.

74. *ἐν Ἱππολύτῳ εὐριπιδείῳ πάλιν ἡ Ἀφροδίτη φησίν*

ὅσοι τε πόντου τερμόνων τ' ἀτλαντικῶν c
ναίουσιν εἴσω φῶς ὁρῶντες ἡλίου,
τοὺς μὲν σέβοντας τἀμὰ πρεσβεύω κράτη,
σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα.

νεανίσκῳ γὰρ τὴν πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι τοῦτο μόνον τὸ ἁμάρτημα προσὸν ὅτι οὐκ ἐτίμα τὴν Ἀφροδίτην, αἴτιον ἐγένετο τοῦ ὀλέθρου· καὶ οὔτε ἡ Ἄρτεμις ἡ περισσῶς ἀγαπήσασα οὔτε τῶν ἄλλων θεῶν τις ἢ δαιμόνων ἐβοήθησεν αὐτῷ. κατὰ τὸν αὐτὸν οὖν ποιητήν

d *ὅστις Ἔρωτα μὴ μέγαν κρίνει θεόν,*
ἢ σκαιός ἐστιν ἢ καλῶν ἄπειρος ὢν
οὐκ οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώποις θεόν.

ὃν ὁ σοφὸς ὑμνῶν ἀεί ποτε Ἀνακρέων πᾶσίν ἐστι διὰ στόματος. λέγει οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ κράτιστος Κριτίας τάδε

τὸν δὲ γυναικείων μελέων πλέξαντά ποτ' ᾠδὰς
ἡδὺν Ἀνακρείοντα Τέως εἰς Ἑλλάδ' ἀνῆγε,
συμποσίων ἐρέθισμα, γυναικῶν ἠπερόπευμα,
e *αὐλῶν ἀντίπαλον φιλοβάρκιτον ἡδὺν ἄλυπον . . .*
οὔ ποτέ σου φιλότης γηράσεται οὐδὲ θανεῖται,
ἔς τ' ἂν ὕδωρ οἴνῳ συμμιγνύμενον κυλίκεσσι
παῖς διαπομπεύῃ προπόσεις ἐπιδέξια νωμῶν,
παννυχίδας θ' ἱερὰς θήλεις χοροὶ ἀμφιέπωσι,
πλάστιγξ θ' ἡ χαλκοῦ θυγάτηρ ἐπ' ἄκραισι καθίζῃ
κοττάβου ὑψηλαῖς κορυφαῖς Βρομίου ψακάδεσσιν.

f 75. *Ἀρχύτας δὲ ὁ ἁρμονικός, ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον ὄντα καὶ περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν τοιαύτην μοῦσαν εἰς τὰς διατριβάς. διὸ καὶ λέγειν ἔν τινι τῶν μελῶν*

Ἔρος με δαὖτε Κύπριδος ἕκατι
γλυκὺς κατείβων καρδίαν ἰαίνει.

λέγει δὲ καὶ ὡς τῆς Μεγαλοστράτης οὐ μετρίως ἐρασθείη, ποιητρίας μὲν οὔσης δυναμένης δὲ καὶ διὰ τὴν

ὁμιλίαν τοὺς ἐραστὰς προσελκύσασθαι. λέγει δ' οὕ- 601
τως περὶ αὐτῆς

τοῦθ' ἁδεᾶν μωσᾶν ἔδειξε δῶρον
μάκαιρα παρθένων
ἁ ξανθὰ Μεγαλοστράτα.

καὶ Στησίχορος δ' οὐ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος συνέστησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ᾀσμάτων ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παιδιὰ καὶ παιδικά. οὕτω δ' ἐναγώνιος ἦν ἡ περὶ τὰ ἐρωτικὰ πραγματεία, καὶ οὐδεὶς ἡγεῖτο φορτικοὺς τοὺς ἐρωτικούς, ὥστε καὶ Αἰσχύλος μέγας ὢν ποιητὴς καὶ Σοφοκλῆς ἦγον εἰς τὰ θέατρα διὰ τῶν τραγῳδιῶν τοὺς ἔρωτας, ὃ μὲν τὸν Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον ὃ δ' ἐν τῇ Νιόβῃ τὸν τῶν b
παίδων· διὸ καὶ παιδεράστριάν τινες καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν· κἀπεδέχοντο τὰ τοιαῦτα ᾄσματα οἱ θεαταί.

76. καὶ ὁ Ῥηγῖνος δὲ Ἴβυκος βοᾷ καὶ κέκραγεν

ἦρι μὲν αἵ τε κυδώνιαι
μαλίδες ἀρδόμεναι ῥοᾶν
ἐκ ποταμῶν, ἵνα παρθένων
κᾶπος ἀκήρατος, αἵ τ' οἰνανθίδες
αὐξόμεναι σκιεροῖσιν ὑπ' ἔρνεσιν
οἰναρέοις θαλέθοισιν· ἐμοὶ δ' ἔρος
οὐδεμίαν κατάκοιτος ὥραν, ἅθ' ὑπὸ στεροπᾶς φλέγων
θρηίκιος βορέας, ἀίσσων παρὰ Κύπριδος
ἀζαλέαις μανίαισιν ἐρεμνὸς ἀθαμβὴς
ἐγκρατέως παιδόθεν φυλάσσει
ἡμετέρας φρένας. c

καὶ Πίνδαρος δ' οὐ μετρίως ὢν ἐρωτικὸς φησίν

εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι κατὰ καιρόν·
μὴ πρεσβυτέραν ἀριθμοῦ δίωκε, θυμέ,
πρᾶξιν.

διόπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις ἔφη

ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι·

καὶ μὴ ἀναμένειν ἔς τ' ἂν ἐκεῖνό τις φθέγξηται κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον φιλόσοφον

d ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν, νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι.

μνησθεὶς δὲ καὶ τοῦ Τενεδίου Θεοξένου ὁ Πίνδαρος, ὃς ἦν αὐτοῦ ἐρώμενος, τί φησι;

χρῆν μὲν κατὰ καιρὸν ἐρώτων δρέπεσθαι, θυμέ, σὺν ἁλικίᾳ·
τὰς δὲ Θεοξένου ἀκτῖνας προσώπου μαρμαριζοίσας δρακεὶς
ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος
ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν
ψυχρᾷ φλογί, πρὸς δ' Ἀφροδίτας ἀτιμασθεὶς ἑλικοβλεφάρου
ἢ περὶ χρήμασι μοχθίζει βιαίως, ἢ γυναικείῳ θράσει
e ψυχὰν φορεῖται πᾶσαν ὁδὸν θεραπεύων.
ἀλλ' ἐγὼ τᾶσδ' ἕκατι κηρὸς ὣς
δαχθεὶς ἑλαιηρᾶν μελισσᾶν
τάκομαι, εὖτ' ἂν ἴδω παίδων νεόγυιον ἐς ἥβαν.
ἐν δ' ἄρα καὶ Τενέδῳ Πειθώ τε ναίει
καὶ Χάρις υἱὸν Ἀγησιλάου.

77. ὅλως δὲ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας τῶν ἐπὶ ταῖς θηλείαις προκρίνουσι πολλοί. παρὰ γὰρ ταῖς μάλιστα εὐνομουμέναις πόλεσιν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος σπουδασθῆναι τόδε τὸ ἔθος. Κρῆτες γοῦν, ὡς ἔφην, καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς περὶ τὰ παιδικὰ δαιμονίως ἐπτόηνται. Ἐχεμένης γοῦν ἐν τοῖς Κρητικοῖς οὐ τὸν Δία
f φησὶν ἁρπάσαι τὸν Γανυμήδην ἀλλὰ Μίνωα. οἱ δὲ προειρημένοι Χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς φασὶν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυμήδην ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ τὸν τόπον

δεικνύντες Ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ μυρρίναι διάφοροι πεφύκασιν. καὶ τὴν πρὸς Ἀθηναίους δ' ἔχθραν διελύσατο Μίνως, καίπερ ἐπὶ θανάτῳ παιδὸς συστᾶσαν, Θησέως ἐρασθείς, καὶ τὴν θυγατέρα τούτῳ γυναῖκα ἔδωκε Φαίδραν, ὡς Ζῆνις ἢ Ζηνεύς φησιν ὁ Χῖος ἐν τῷ περὶ τῆς πατρίδος συγγράμματι.

78. Ἱερώνυμος δὲ ὁ περιπατητικὸς περισπουδάστους 602 φησὶ γενέσθαι τοὺς τῶν παίδων ἔρωτας, ὅτι πολλάκις ἡ τῶν νέων ἀκμὴ καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους ἑταιρικὸν συμφρονῆσαν πολλὰς τυραννίδας καθεῖλε. παίδων γὰρ παρόντων ἐραστὴς πᾶν ὁτιοῦν ἕλοιτ' ἂν παθεῖν ἢ δειλοῦ δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ τοῖς παιδικοῖς. ἔργῳ γοῦν τοῦτο ἔδειξεν ὁ συνταχθεὶς Θήβησιν ὑπὸ Ἐπαμινώνδου ἱερὸς λόχος, καὶ ὁ κατὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν θάνατος ὑπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος γενόμενος· περὶ Σικελίαν δ' ἐν Ἀκράγαντι ὁ Χαρίτωνος καὶ Μελανίππου. Μελάνιππος δ' ἦν τὰ b παιδικά, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ Ἐρωτικῶν. οὗτοι φανέντες ἐπιβουλεύοντες Φαλάριδι καὶ βασανιζόμενοι ἀναγκαζόμενοί τε λέγειν τοὺς συνειδότας, οὐ μόνον οὐ κατεῖπον, ἀλλὰ καὶ τὸν Φάλαριν αὐτὸν εἰς ἔλεον τῶν βασάνων ἤγαγον, ὡς ἀπολῦσαι αὐτοὺς πολλὰ ἐπαινέσαντα. διὸ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἡσθεὶς ἐπὶ τούτοις ἀναβολὴν τοῦ θανάτου τῷ Φαλάριδι ἐχαρίσατο, τοῦτο ἐμφήνας τοῖς πυνθανομένοις τῆς Πυθίας ὅπως αὐτῷ ἐπιθῶνται· ἔχρησέ τε καὶ περὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Χαρίτωνα, προτάξας τοῦ ἑξαμέτρου c τὸ πεντάμετρον, καθάπερ ὕστερον καὶ Διονύσιος ὁ Ἀθηναῖος ἐποίησεν ὁ ἐπικληθεὶς χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις. ἐστὶ δὲ ὁ χρησμὸς ὅδε

εὐδαίμων Χαρίτων καὶ Μελάνιππος ἔφυ,
θείας ἁγητῆρες ἐφαμερίοις φιλότατος.

διαβόητα δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐπὶ Κρατίνῳ τῷ Ἀθηναίῳ γενόμενα· ὃς μειράκιον ὢν εὔμορφον, Ἐπιμενίδου καθαίροντος τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωπείῳ αἵματι διά τινα μύση παλαιά, ὡς ἱστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἑκὼν αὑτὸν ἐπέδωκεν ὁ d Κρατῖνος ὑπὲρ τῆς θρεψαμένης· ᾧ καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἐραστὴς Ἀριστόδημος, λύσιν τ' ἔλαβε τὸ δεινόν. διὰ τοὺς τοιούτους οὖν ἔρωτας οἱ τύραννοι, πολέμιοι γὰρ αὐτοῖς αὗται αἱ φιλίαι, τὸ παράπαν ἐκώλυον τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας, πανταχόθεν αὐτοὺς ἐκκόπτοντες. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὰς παλαίστρας ὥσπερ ἀντιτειχίσματα ταῖς ἰδίαις ἀκροπόλεσιν ἐνεπίμπρασάν τε καὶ κατέσκαψαν· ὡς ἐποίησε Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος.

79. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, ὡς Ἅγνων φησὶν ὁ e ἀκαδημιακός, πρὸ τῶν γάμων ταῖς παρθένοις ὡς παιδικοῖς νόμος ἐστὶν ὁμιλεῖν. καὶ γὰρ ὁ νομοθέτης Σόλων ἔφη

μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος.

Αἰσχύλος τε καὶ Σοφοκλῆς ἀναφανδὸν ἔφασαν, ὃ μὲν Μυρμιδόσι

σέβας δὲ μηρῶν ἁγνὸν οὐκ ἐπῃδέσω,
ὢ δυσχάριστε τῶν πυκνῶν φιλημάτων.

ὃ δ' ἐν Κολχίσι περὶ Γανυμήδους τινὰ λόγον ποιούμενος

μηροῖς ὑπαίθων τὴν Διὸς τυραννίδα.

οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ περὶ Κρατίνου καὶ Ἀριστοδήμου f πεπλάσθαι φησὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς. ὑμεῖς δέ, ὦ Κύνουλκε, τὰς διηγήσεις ταύτας, κἂν ψευδεῖς ὦσιν, ἀληθεῖς εἶναι πιστεύετε· καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ποιημάτων, ἃ περὶ τοὺς παιδικούς ἐστιν ἔρωτας, ἡδέως μελετᾶτε· τοῦ

παιδεραστεῖν παρὰ πρώτων Κρητῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας παρελθόντος, ὡς ἱστορεῖ Τίμαιος. ἄλλοι δέ φασι τῶν τοιούτων ἐρώτων κατάρξασθαι Λάιον ξενωθέντα παρὰ Πέλοπι καὶ ἐρασθέντα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Χρυσίππου, 603 ὃν καὶ ἁρπάσαντα καὶ ἀναθέμενον εἰς ἅρμα εἰς Θήβας φυγεῖν. Πράξιλλα δὲ ἡ Σικυωνία ὑπὸ Διός φησιν ἁρπασθῆναι τὸν Χρύσιππον. καὶ Κελτοὶ δὲ τῶν βαρβάρων καίτοι καλλίστας ἔχοντες γυναῖκας παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν, ὡς πολλάκις ἐνίους ἐπὶ ταῖς δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀναπαύεσθαι. Πέρσας δὲ παρ' Ἑλλήνων φησὶν Ἡρόδοτος μαθεῖν τὸ παισὶ χρῆσθαι.

80. φιλόπαις δ' ἦν ἐκμανῶς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς. Δικαίαρχος γοῦν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας Βαγώου τοῦ εὐνούχου οὕτως αὐτόν φησιν ἡττᾶσθαι b ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα, καὶ τῶν θεατῶν ἐπιφωνησάντων μετὰ κρότου οὐκ ἀπειθήσας πάλιν ἀνακλάσας ἐφίλησεν. Καρύστιος δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι 'Χάρωνι (φησί) τῷ Χαλκιδεῖ παῖς καλὸς ἦν καὶ εἶχεν εὖ πρὸς αὐτόν. ὡς δ' Ἀλέξανδρος παρὰ Κρατερῷ αὐτὸν ἐπήνεσε γενομένου ποτὲ πότου, ὁ Κρατερὸς ἐκέλευσε τὸν παῖδα καταφιλῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον· καὶ ὅς, μηδαμῶς, εἶπεν, οὐ γὰρ οὕτως ἐμὲ εὐφρανεῖ, ὡς σὲ λυπήσει. ὥσπερ γὰρ ἦν ἐρωτικὸς ὁ βασιλεὺς οὗτος, οὕ- c τως καὶ πρὸς τὸ καθῆκον ἐγκρατὴς καὶ πρὸς τὸ πρέπον αἰδοιέστατος. αἰχμαλώτους γοῦν λαβὼν τὰς Δαρείου θυγατέρας καὶ τὴν γυναῖκα κάλλει διαπρεπεστάτην οὖσαν, οὐ μόνον ἀπέσχετο, ἀλλ' οὐδ' ἐκείνας μαθεῖν ἐποίησεν ὅτι εἰσὶν αἰχμάλωτοι, ἀλλ' ὡς ἔτι Δαρείου ἐν τῇ βασιλείᾳ ὄντος πάντα αὐταῖς χορηγεῖσθαι ἐκέλευσε. διόπερ καὶ Δαρεῖος τοῦτο μαθὼν

ηὔξατο τῷ ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας ἢ αὐτὸν βασι-
d λεύειν ἢ Ἀλέξανδρον.' Ῥαδαμάνθυος δὲ τοῦ δικαίου Ἴβυκος ἐραστήν φησι γενέσθαι Τάλων. Διότιμος δ' ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ Εὐρυσθέα φησὶν Ἡρακλέους γενέσθαι παιδικά, διόπερ καὶ τοὺς ἄθλους ὑπομεῖναι. Ἀγαμέμνονά τε Ἀργύννου ἐρασθῆναι λόγος, ἰδόντα ἐπὶ τῷ Κηφισῷ νηχόμενον· ἐν ᾧ καὶ τελευτήσαντα αὐτόν, συνεχῶς γὰρ ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ ἀπελούετο, θάψας εἵσατο καὶ ἱερὸν αὐτόθι Ἀφροδίτης Ἀργυννίδος. Λικύμνιος δὲ ὁ Χῖος ἐν διθυράμβοις Ἀργύννου φησὶν ἐρώμενον Ὑμέναιον γενέσθαι. Ἀντιγόνου δὲ τοῦ βασιλέως ἐρώμενος ἦν Ἀριστοκλῆς ὁ κιθαρῳδός,
e περὶ οὗ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ γράφει οὕτως 'Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐπεκώμαζε τῷ Ζήνωνι. καί ποτε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλθὼν ἔκ τινος πότου καὶ ἀναπηδήσας πρὸς τὸν Ζήνωνα, ἔπεισεν αὐτὸν συγκωμάσαι αὐτῷ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδόν, οὗ σφόδρα ἤρα ὁ βασιλεύς.'

81. φιλομεῖραξ δὲ ἦν ὁ Σοφοκλῆς, ὡς Εὐριπίδης φιλογύνης. Ἴων γοῦν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Ἐπιδημίαις γράφει οὕτως 'Σοφοκλεῖ τῷ ποιητῇ
f ἐν Χίῳ συνήντησα, ὅτε ἔπλεε ἐς Λέσβον στρατηγός, ἀνδρὶ παιδιώδει παρ' οἶνον καὶ δεξιῷ. Ἑρμησίλεω δὲ ξείνου οἱ ἐόντος καὶ προξείνου Ἀθηναίων ἱστιῶντος αὐτόν, ἐπεὶ παρὰ τὸ πῦρ ἑστεὼς ὁ τὸν οἶνον ἐγχέων παῖς . . . ἐὼν δῆλος ἦν εἶπέ τε 'βούλει με ἡδέως πίνειν; φάντος δ' αὐτοῦ, βραδέως τοίνυν καὶ πρόσφερέ μοι καὶ ἀπόφερε τὴν κύλικα. ἔτι πολὺ μᾶλλον ἐρυθριήσαντος τοῦ παιδὸς εἶπε πρὸς τὸν συγκατακείμενον, ὡς καλῶς Φρύνιχος ἐποίησεν εἴπας

604 λάμπει δ' ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς ἔρωτος.'

καὶ πρὸς τόδε ἠμείφθη ὁ Ἐρετριεὺς [ἢ Ἐρυθραῖος] γραμμάτων ἐὼν διδάσκαλος 'σοφὸς μὲν δὴ σύ γε εἶ, ὦ Σοφόκλεες, ἐν ποιήσι· ὅμως μέντοι γε οὐκ εὖ εἴρηκε Φρύνιχος πορφυρέας εἰπὼν τὰς γνάθους τοῦ καλοῦ. εἰ γὰρ ὁ ζωγράφος χρώματι πορφυρέῳ ἐναλείψειε τοῦδε τοῦ παιδὸς τὰς γνάθους, οὐκ ἂν ἔτι καλὸς φαίνοιτο. οὐ κάρτα δεῖ τὸ καλὸν τῷ μὴ καλῷ φαινομένῳ εἰκάζειν.' καὶ γελάσας ἐπὶ τῷ Ἐρετριεῖ Σοφοκλέης 'οὐδὲ τόδε σοι ἀρέσκει ἄρα, ὦ ξεῖνε, τὸ Σιμω- b νιδήιον κάρτα δοκέον τοῖσι Ἕλλησι εὖ εἰρῆσθαι

πορφυρέου [ἀπὸ] στόματος ἱεῖσα φωνὰν παρθένος.

οὐδ' ὁ ποιητής, ἔφη, λέγων χρυσοκόμαν Ἀπόλλωνα· χρυσέας γὰρ εἰ ἐποίησεν ὁ ζωγράφος τὰς τοῦ θεοῦ κόμας καὶ μὴ μελαίνας, χεῖρον ἂν ἦν τὸ ζωγράφημα. οὐδὲ ὁ φὰς ῥοδοδάκτυλον· εἰ γάρ τις ἐς ῥόδεον χρῶμα βάψειε τοὺς δακτύλους, πορφυροβάφου χέρας καὶ οὐ γυναικὸς καλῆς ποιήσει.' ἐκγελασάντων δὲ ὁ μὲν Ἐρετριεὺς ἐνωπήθη τῇ ἐπιραπίξι, ὁ δὲ πάλιν c τοῦ παιδὸς τῶν λόγων εἴχετο. εἴρετο γάρ μιν ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀπαιρετέοντα, εἰ κατορᾷ τὸ κάρφος. φάντος δὲ κατορᾶν, ἄπο τοίνυν φύσησον αὐτό· ἵνα μὴ πλύνοιτο ὁ δάκτυλος εὖ. προσαγαγόντος δ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν κύλικα, ἐγγυτέρω τὴν κύλικα τοῦ ἑωυτοῦ στόματος ἦγε, ἵνα δὴ ἡ κεφαλὴ τῇ κεφαλῇ ἀσσοτέρω γένηται. ὡς δ' ἦν οἱ κάρτα πλησίον, προσλαβὼν τῇ χερὶ ἐφίλησε. ἐπικροτησάντων δὲ πάντων ξὺν γέλωτι καὶ βοῇ ὡς εὖ ὑπηγάγετο τὸν παῖδα, μελετῶ, εἶπε, στρατηγέειν, ὦ d ἄνδρες, ἐπειδήπερ Περικλέης ποιέειν με ἔφη, στρατηγέειν δ' οὐκ ἐπίστασθαι. ἆρ' ὦν οὐ κατ' ὀρθόν μοι πέπτωκε τὸ στρατήγημα; τοιαῦτα πολλὰ δεξιῶς ἔλεγέ τε καὶ ἔπρησσεν, ὅτε πίνοι ἢ παίζοι. τὰ μέντοι πολι-

τικὰ οὔτε σοφὸς οὔτε ῥεκτήριος ἦν, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἷς τῶν χρηστῶν Ἀθηναίων.'

82. καὶ Ἱερώνυμος δ' ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασί φησιν ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔξω τείχους ἀπήγαγε χρησόμενος αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν παῖς e τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπὶ τῇ πόᾳ ὑπέστρωσε, τὴν δὲ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδα περιεβάλοντο. μετ' οὖν τὴν ὁμιλίαν ὁ παῖς ἁρπάσας τὸ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδιον ᾤχετο, καταλιπὼν τῷ Σοφοκλεῖ τὸ ἑαυτοῦ παιδικὸν ἱμάτιον. οἷα δὲ εἰκὸς διαλαληθέντος τοῦ συμβεβηκότος, Εὐριπίδης πυθόμενος καὶ ἐπιτωθάζων τὸ γεγονὸς καὶ αὐτός ποτε ἔφη τούτῳ κεχρῆσθαι τῷ παιδί, ἀλλὰ μηδὲν προσθεῖναι, τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονηθῆναι. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀκού- f σας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τοιοῦτον ἐπίγραμμα, χρησάμενος τῷ περὶ τοῦ Ἡλίου καὶ Βορέου λόγῳ, καὶ τὸ πρὸς μοιχείαν αὐτοῦ παραινιττόμενος

Ἥλιος ἦν, οὐ παῖς, Εὐριπίδη, ὅς με χλιαίνων
γυμνὸν ἐποίησεν· σοὶ δὲ φιλοῦντι ἑτέραν
Βορρᾶς ὡμίλησε. σὺ δ' οὐ σοφός, ὃς τὸν Ἔρωτα,
ἀλλοτρίαν σπείρων, λωποδύτην ἀπάγεις.

83. Θεόπομπος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν συληθέντων ἐκ 605 Δελφῶν χρημάτων Ἀσώπιχόν φησι τὸν Ἐπαμινώνδου ἐρώμενον τὸ λευκτρικὸν τρόπαιον ἐντετυπωμένον ἔχειν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, καὶ θαυμαστῶς αὐτὸν κινδυνεύειν· ἀνακεῖσθαι δὲ τὴν ἀσπίδα ταύτην ἐν Δελφοῖς ἐν τῇ στοᾷ. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος φιλογύναιον μέν φησι γεγονέναι Φάυλλον τὸν Φωκέων τύραννον, φιλόπαιδα δὲ Ὀνόμαρχον· καὶ ἐκ τῶν τοῦ θεοῦ χαρίσασθαι τοῦτον εἰς Δελφοὺς παραγενομένῳ τῷ Πυθοδώρου τοῦ Σικυωνίου υἱῷ b ἀποκειρομένῳ τὴν κόμην ὄντι καλῷ συγγενόμενον τὰ

Συβαριτῶν ἀναθήματα, στλεγγίδια χρυσᾶ τέσσαρα. τῇ Δεινιάδου δὲ αὐλητρίδι Βρομιάδ ι Φάϋλλος καρχήσιον ἀργυροῦν Φωκαέων καὶ στέφανον χρυσοῦν κιττοῦ Πεπαρηθίων. αὐτὴ δέ, φησί, καὶ ἔμελλε τὰ πύθια αὐλεῖν, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκωλύθη. τῷ δὲ Λυκόλᾳ τῷ τοῦ Τριχολέου υἱῷ Φυσκίδᾳ ὄντι καλῷ Ὀνόμαρχος ἔδωκε, φησί, στέφανον δάφνης, Ἐφεσίων ἀνάθημα. οὗτος ὁ παῖς πρὸς Φίλιππον ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς κἀκεῖ προαγωγευόμενος οὐδὲν λαβὼν ἀπεστάλη. τῷ Ἐπιλύκου τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι c *καλῷ Δαμίππῳ . . . Κλεισθένους ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ τῇ Θεσσαλίδι ὀρχηστρίδι δάφνης στέφανον χρυσοῦν Φιλόμηλος ἔδωκε, Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. αὕτη ἡ Φαρσαλία ἐν Μεταποντίῳ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ μάντεων, γενομένης φωνῆς ἐκ τῆς δάφνης τῆς χαλκῆς, ἣν ἔστησαν Μεταποντῖνοι κατὰ τὴν Ἀριστέα τοῦ Προκοννησίου ἐπιδημίαν, ὅτε ἔφησεν ἐξ Ὑπερβορέων παραγεγονέναι, ὡς τάχιστα ὤφθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβαλοῦσα, ἐμμανῶν γενομένων τῶν* d *μάντεων, διεσπάσθη ὑπ' αὐτῶν. καὶ τῶν ἀνθρώπων ὕστερον ἀναζητούντων τὴν αἰτίαν εὑρέθη διὰ τὸν τοῦ θεοῦ στέφανον ἀνῃρημένη.'*

84. *ὁρᾶτε οὖν καὶ ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι οἱ παρὰ φύσιν τῇ Ἀφροδίτῃ χρώμενοι καὶ ἀσεβοῦντες εἰς τὴν θεὸν μὴ τὸν αὐτὸν διαφθαρῆτε τρόπον. τότε γὰρ καὶ οἱ παῖδές εἰσι καλοί, ὡς Γλυκέρα ἔφασκεν ἡ ἑταίρα, ὅσον ἐοίκασι γυναικὶ χρόνον, καθάπερ ἱστορεῖ Κλέαρχος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ κατὰ φύσιν δοκεῖ πεποιηκέναι Κλεώνυμος ὁ Σπαρτιάτης πρῶτος ἀνθρώπων* e *εἰς ὁμηρείαν λαβὼν παρὰ Μεταποντίνων γυναῖκας, παρθένους τὰς ἐνδοξοτάτας καὶ καλλίστας διακοσίας, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ὁ Σάμιος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ*

Ἀγαθοκλέα ἱστοριῶν. κἀγὼ δὲ κατὰ τὴν Ἐπικράτους Ἀντιλαΐδα

τἀρωτίκ' ἐκμεμάθηκα ταῦτα παντελῶς
Σαπφοῦς Μελήτου Κλεομένους Λαμυνθίου.

ὑμεῖς δέ, ὦ φιλόσοφοι, κἂν ἐρασθέντες ποτὲ γυναικῶν ἐν ἐννοίᾳ λάβητε, ὡς ἀδύνατόν ἐστι τὸ τυχεῖν μάθετε . . . παύονται οἱ ἔρωτες, ὥς φησι Κλέαρχος. τῇ τε γὰρ περὶ τὴν Πειρήνην χαλκῇ βοῒ βοῦς f *ἐπανέβη, καὶ γεγραμμένῃ κυνὶ καὶ περιστερᾷ καὶ χηνὶ τῇ μὲν κύων τῇ δὲ περιστερὰ τῇ δὲ χὴν προσῆλθον καὶ ἐπεπήδησαν· φανέντων δὲ πᾶσι τούτοις ἀδυνάτων ἀπέστησαν, καθάπερ Κλείσοφος ὁ Σηλυμβριανός. οὗτος γὰρ τοῦ ἐν Σάμῳ παρίου ἀγάλματος ἐρασθεὶς κατέκλεισεν αὑτὸν ἐν τῷ ναῷ ὡς πλησιάσαι δυνησόμενος, καὶ ὡς ἠδυνάτει διὰ τὴν ἰσχυρότητα καὶ τὸ ἀντίτυπον τοῦ λίθου, τηνικαῦτα τῆς ἐπιθυμίας ἀπέστη, καὶ προβαλλόμενός τι σαρκίον ἐπλησίασε. τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Γραφῇ λέγων ὧδε*

606 *γεγένηται δ', ὡς λέγουσι, κἀν Σάμῳ*
τοιοῦθ' ἕτερον. λιθίνης ἐπεθύμησεν κόρης
ἄνθρωπος ἐγκατέκλεισέ θ' αὑτὸν τῷ νεῴ.

καὶ Φιλήμων τοῦ αὐτοῦ μνημονεύων φησίν

ἀλλ' ἐν Σάμῳ μὲν τοῦ λιθίνου ζῴου ποτὲ
ἄνθρωπος ἠράσθη τις, εἶτ' εἰς τὸν νεὼν
κατέκλεισεν αὑτόν.

Κτησικλέους δέ ἐστιν ἔργον τὸ ἄγαλμα, ὥς φησιν Ἀδαῖος ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλματοποιῶν. Πολέμων δὲ ἢ ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδι- b *κὸν 'ἐν Δελφοῖς (φησὶν) ἐν τῷ Σπινατῶν θησαυρῷ παῖδές εἰσι λίθινοι δύο, ὧν τοῦ ἑτέρου Δελφοί φασι τῶν θεωρῶν ἐπιθυμήσαντά τινα συγκατακλεισθῆναι*

καὶ τῆς ὁμιλίας καταλιπεῖν στέφανον. φωραθέντος δ' αὐτοῦ τὸν θεὸν χρωμένοις τοῖς Δελφοῖς συντάξαι ἀφεῖναι τὸν ἄνθρωπον· δεδωκέναι γὰρ αὐτῷ μισθόν.'

85. καὶ ἄλογα δὲ ζῷα ἀνθρώπων ἠράσθη· Σεκούνδου μέν τινος βασιλικοῦ οἰνοχόου ἀλεκτρυών· ἐκαλεῖτο δὲ ὁ μὲν ἀλεκτρυὼν κένταυρος, ὁ δὲ Σεκοῦνδος ἦν οἰκέτης Νικομήδους τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὡς ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν ἕκτῳ Περιπετειῶν. ἐν c
Αἰγίῳ δὲ παιδὸς ἠράσθη χήν, ὡς Κλέαρχος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ Ἐρωτικῶν. τὸν δὲ παῖδα τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῷ Ἐρωτικῷ Ἀμφίλοχον καλεῖσθαί φησι καὶ τὸ γένος Ὠλένιον εἶναι. Ἑρμείας δὲ ὁ τοῦ Ἑρμοδώρου, Σάμιος δὲ γένος, ἐρασθῆναι χῆνα Λακύδους τοῦ φιλοσόφου. ἐν δὲ Λευκαδίᾳ φησὶ Κλέαρχος οὕτως ἐρασθῆναι ταὼν παρθένου ὡς καὶ τὸν βίον ἐκλιπούσῃ συναποθανεῖν. δελφῖνα δ' ἐν Ἰασῷ παιδὸς ἐρασθῆναι λόγος, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ἐν τῇ ἐνάτῃ. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ ὁ περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ λέγει οὕτως d
'μετεπέμψατο δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰασοῦ παῖδα. περὶ γὰρ τὴν πόλιν ταύτην Διονύσιός τις ἦν παῖς, ὃς μετὰ τῶν ἄλλων ἐκ παλαίστρας παραγενόμενος ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐκολύμβα. δελφὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ πελάγους ἀπήντα καὶ ἀναλαμβάνων ἐπὶ τὰ νῶτα ἔφερεν ἐπὶ πλεῖστον νηχόμενος καὶ πάλιν ἀποκαθίστα εἰς τὴν γῆν.' φιλανθρωπότατον δέ ἐστι καὶ συνετώτατον τὸ ζῷον ὁ δελφὶς χάριν τε ἀποδιδόναι ἐπιστάμενον. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ δωδεκάτῃ 'Κοίρανος (φησὶν) ὁ Μιλήσιος ἰδὼν ἁλιέας τῷ δικτύῳ λαβόντας e
δελφῖνα καὶ μέλλοντας κατακόπτειν ἀργύριον δοὺς καὶ παραστησάμενος ἀφῆκεν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ μετὰ ταῦτα ναυαγίᾳ χρησάμενος περὶ Μύκονον καὶ πάν-

των ἀπολομένων μόνος ὑπὸ δελφῖνος ἐσώθη ὁ Κοίρανος. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ γηραιοῦ ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῆς ἐκφορᾶς παρὰ τὴν θάλατταν γιγνομένης κατὰ τύχην ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐν τῷ λιμένι πλῆθος δελφίνων ἐφάνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μικρὸν ἀπωτέρω τῶν συν-
f ἐκκομιζόντων τὸν Κοίρανον, ὡσεὶ συνεκφερόντων καὶ συγκηδευόντων τὸν ἄνθρωπον.' ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ Φύλαρχος διὰ τῆς εἰκοστῆς ὅσην ἐλέφας τὸ ζῷον φιλοστοργίαν ἔσχεν εἰς παιδίον. γράφει δ' οὕτως 'τούτῳ δὲ τῷ ἐλέφαντι συνετρέφετο θήλεια ἐλέφας ἣν Νίκαιαν ἐκάλουν, ᾧ τελευτῶσα ἡ τοῦ Ἰνδοῦ γυνὴ παιδίον αὑτῆς τριακοσταῖον παρακατέθετο. ἀποθανούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου δεινή τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενεν, ὅ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤσχαλλεν. ὅτ' οὖν ἡ τροφὸς ἐμπλήσειεν αὐτὸ τοῦ γάλακτος, ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν τοῦ
607 θηρίου ἐτίθει αὐτὸ ἐν σκάφῃ. εἰ δὲ μὴ τοῦτο πεποιήκοι, τροφὴν οὐκ ἐλάμβανεν ἡ ἐλέφας. καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς καλάμους λαμβάνων τῶν παρατιθεμένων χορτασμάτων καθεύδοντος τοῦ βρέφους τὰς μυίας ἀπεσόβει, ὅτε δὲ κλαίοι, τῇ προβοσκίδι τὴν σκάφην ἐκίνει καὶ κατεκοίμιζεν αὐτό. τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει καὶ ὁ ἄρρην ἐλέφας πολλάκις.'

86. ὑμεῖς δέ, ὦ φιλόσοφοι, καὶ τῶν δελφίνων καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐστὲ κατὰ τὴν γνώμην ἀγριώτεροι,
b ἔτι δὲ ἀνημερώτεροι, καίτοι Περσαίου τοῦ Κιτιέως ἐν τοῖς συμποτικοῖς ὑπομνήμασι βοῶντος καὶ λέγοντος 'περὶ ἀφροδισίων ἁρμοστὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ πρὸς ταῦτα ἡμᾶς, ὅταν ὑποπίωμεν, ἐπιρρεπεῖς εἶναι. καὶ ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἡμέρως τε καὶ μετρίως αὐτοῖς χρωμένους ἐπαινεῖν δεῖ, τοὺς

δὲ θηριωδῶς καὶ ἀπλήστως ψέγειν. καὶ εἰ διαλεκτικοὶ συνελθόντες εἰς πότον περὶ συλλογισμῶν διαλέγοιντο, ἀλλοτρίως ἂν αὐτοὺς ὑπολάβοι τις ποιεῖν τοῦ παρόντος καιροῦ. καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ μεθυσθείη ἄν. οἱ δὲ βουλόμενοι σωφρονικοὶ εἶναι σφόδρα μέχρι τινὸς διατηροῦσιν ἐν τοῖς πότοις τὸ τοι- c
οῦτον· εἶθ' ὅταν παραδύῃ τὸ οἰνάριον, τὴν πᾶσαν ἀσχημοσύνην ἐπιδείκνυνται. ὃ καὶ πρῴην ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἐξ Ἀρκαδίας θεωρῶν πρὸς Ἀντίγονον παραγενομένων. ἐκεῖνοι γὰρ ἠρίστων σφόδρα σκυθρωπῶς καὶ εὐσχημόνως, ὡς ᾤοντο, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινα προσβλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους. ὡς δὲ ὁ πότος προέβαινε καὶ εἰσῆλθεν ἄλλα τε ἀκροάματα καὶ αἱ Θετταλαὶ αὗται ὀρχηστρίδες, καθάπερ αὐταῖς ἔθος ἐστίν, ἐν ταῖς διαζώστραις γυμναὶ ὠρχοῦντο, οὐκ ἔτι κατεῖχον αὑτοὺς οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ ἐκ τῶν κλινῶν ἀνώρμων καὶ d
ἐβόων ὡς θαυμαστόν τι θέαμα θεώμενοι· καὶ μακάριον τὸν βασιλέα ἀπεκάλουν, ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ τούτων ἀπολαύειν· καὶ ἕτερα τούτοις παραπλήσια πάνυ πολλὰ τῶν φορτικῶν ἐποίουν. τῶν φιλοσόφων δέ τις συμπίνων ἡμῖν εἰσελθούσης αὐλητρίδος, καὶ οὔσης εὐρυχωρίας παρ' αὐτῷ, βουλομένης τῆς παιδίσκης παρακαθίσαι, οὐκ ἐπέτρεψεν ἀλλὰ σκληρὸν αὑτὸν εἰσῆγεν. εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος, καθάπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς πότοις γίνεσθαι, ἐν τῷ ἀγο- e
ράζειν πάνυ νεανικὸς ἦν· καὶ τῷ πωλοῦντι ἄλλῳ τινὶ θᾶττον προσθέντι ἠμφισβήτει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι· καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος καὶ ἐν ἀρχῇ οὐδ' ἂν παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι.' μήποτε αὐτός ἐστιν ὁ Περσαῖος ὁ περὶ τῆς αὐλητρίδος διαπυκτεύσας. φησὶ γὰρ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων

ὧδε· 'Ζήνων ὁ Κιτιεύς, Περσαίου παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένου, διοκνοῦντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὑτὸν διὰ τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν οἰκίαν, συναισθόμενος
f συνείλκυσε τὴν παιδίσκην καὶ συγκατέκλεισε τῷ Περσαίῳ.' οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον τὸν Ἀθηναῖον, μαθητὴν δὲ Θεοφράστου, τὸν ἐπικαλούμενον Τυρρηνόν, ὅτι τῶν αὐλητρίδων τὰ ἱμάτια περιέδυεν.

87. ἐσπουδάκεσαν δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς περὶ τὰς μουσουργούς, ὡς δῆλον ποιεῖ Παρμενίων ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, ἣν ἐπέστειλεν αὐτῷ μετὰ τὸ Δαμασκὸν ἑλεῖν καὶ τῆς ἀποσκευῆς τῆς Δαρείου ἐγκρατὴς γενέσθαι. καταριθμησάμενος οὖν τὰ αἰχμάλωτα γράφει καὶ ταῦτα· 'παλλακίδας εὗρον μουσουρ-
608 γοὺς τοῦ βασιλέως τριακοσίας εἴκοσιν ἐννέα, ἄνδρας στεφανοπλόκους ἓξ καὶ τεσσαράκοντα, ὀψοποιοὺς διακοσίους ἑβδομήκοντα ἑπτά, χυτρεψοὺς εἴκοσιν ἐννέα, γαλακτουργοὺς τρεῖς καὶ δέκα, ποτηματοποιοὺς ἑπτακαίδεκα, οἰνοηθητὰς ἑβδομήκοντα, μυροποιοὺς τεσσαράκοντα.' καὶ ὑμῖν δέ, ὦ ἑταῖροι, λέγω ὅτι οὐδέν ἐστιν ὀφθαλμῶν οὕτως εὐφραντικὸν ὡς γυναικὸς κάλλος. ὁ γοῦν τοῦ τραγικοῦ Χαιρήμονος Οἰνεὺς περὶ παρθένων τινῶν διηγούμενος ὧν ἐτεθέατο φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι

b ὑπνωμέναι δ' ἔπιπτον ἑλενίων ἔπι,
ἴων τε μελανόφυλλα συγκλῶσαι πτερὰ
κρόκον θ', ὃς ἡλιῶδες εἰς ὑφάσματα
πέπλων σκιᾶς εἴδωλον ἐξωμόργνυτο,
[ἕρση δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς ἀμάρακος]
λειμῶσι μαλακοῖς ἐξέτεινον αὐχένας.
ἔκειτο δ' ἣ μὲν λευκὸν εἰς σεληνόφως
φαίνουσα μαστὸν λελυμένης ἐπωμίδος·
τῆς δ' αὖ χορεία λαγόνα τὴν ἀριστερὰν

ἔλυσε· γυμνῆς δ' αἰθέρος θεάμασιν c
ζῶσαν γραφὴν ἔφαινε, χρῶμα δ' ὄμμασιν
λευκὸν μελαίνῃ στέρνον ἀντηύγει σκιᾷ.
ἄλλη δ' ἐγύμνου καλλίχειρας ὠλένας,
ἄλλης προσαμπέχουσα θῆλυν αὐχένα,
ἣ δὲ ῥαγέντων χλανιδίων ὑπὸ πτύχας
ἔφαινε μηρόν, κἀξαπεσφραγίζετο
ὥρας γελώσης χωρὶς ἐλπίδων ἔρως.

88. ἐπικατάφορος δὲ ὢν ὁ ποιητὴς οὗτος καὶ ἐπὶ d
τὰ ἄνθη ἐν Ἀλφεσιβοίᾳ φησί

καὶ σώματος μὲν ὄψεις κατειργάζετο
στίλβοντα λευκῷ χρώματι διαπρεπῆ·
αἰδὼς δ' ἐπερρύθμιζεν ἠπιώτατον
ἐρύθημα λαμπρῷ προστιθεῖσα χρώματι·
κόμαι δὲ κηροχρῶτες ὡς ἀγάλματος
αὐτοῖσι βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμένου
ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐνετρύφων φορούμεναι.

ἐν δὲ τῇ Ἰοῖ ἔαρος τέκνα προσηγόρευε τὰ ἄνθη

ἀνθηροῦ τέκνα e
ἔαρος πέριξ στρώσαντες.

ἐν δὲ Κενταύρῳ, ὅπερ δρᾶμα πολύμετρόν ἐστι, λειμῶνος τέκνα

ἔνθ' αἳ μὲν αὐτῶν εἰς ἀπείρονα στρατὸν
ἀνθέων ἄλογχον ἐστράτευσαν, ἡδοναῖς
θηρώμεναι τὰ λειμώνων τέκνα.

ἐν δὲ Διονύσῳ

χορῶν ἐραστὴς κισσός, ἐνιαυτοῦ δὲ παῖς.

περὶ δὲ ῥόδων ἐν Ὀδυσσεῖ φησὶν οὕτως

κόμαισιν ὡρῶν στέμματ' εὐανθῆ ῥόδα
εἶχον, τιθήνημ' ἔαρος ἐκπρεπέστατον.

καὶ ἐν Θυέστῃ f

ῥόδ' ὀξυφεγγῆ κρίνεσιν ἀργεννοῖς ὁμοῦ.

ἐν δὲ Μινύαις

πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾶν παρῆν
ἁβραῖσι περκάζουσαν οἰνάνθαις ὁμοῦ.

89. ἐπὶ κάλλει δὲ (ἔτι γὰρ γέρων ἀοιδὸς κελαδεῖ Μναμοσύναν, κατὰ τὸν Εὐριπίδην) διαβόητοι γεγόνασι γυναῖκες, Θαργηλία ἡ Μιλησία, ἥτις καὶ τεσσα-
609 ρεσκαίδεκα ἀνδράσιν ἐγαμήθη, οὖσα καὶ τὸ εἶδος πάνυ καλὴ καὶ σοφή, ὥς φησιν Ἱππίας ὁ σοφιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Συναγωγή. Δείνων δ' ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Περσικῶν τῆς πρώτης συντάξεώς φησιν ὅτι ἡ Βαγάζου γυνή, ἥτις ἦν ὁμοπάτριος Ξέρξου ἀδελφή, ὄνομ' Ἀνοῦτις, καλλίστη ἦν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν καὶ ἀκολαστοτάτη. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ Τιμῶσάν φησι τὴν Ὀξυάρτου παλλακίδα πάσας γυναῖκας ὑπερβεβληκέναι κάλλει. ταύτην δ' ἀπεστάλκει
b δῶρον ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Στατίρᾳ τῇ βασιλέως γυναικί. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν Ξενοπείθειαν τὴν Λυσανδρίδου μητέρα πασῶν τῶν κατὰ Πελοπόννησον γυναικῶν γεγονέναι καλλίονα. ἀπέκτειναν δὲ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Χρύσην, ὅτε καὶ τὸν Λυσανδρίδαν ἐχθρὸν ὄντα Ἀγησίλαος ὁ βασιλεὺς καταστασιάσας φυγαδευθῆναι ἐποίησεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων. καλλίστη δ' ἦν καὶ Παντίκα ἡ Κυπρία, περὶ ἧς φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ὅτι παρ'
c Ὀλυμπιάδι οὖσαν τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ ᾔτει πρὸς γάμον Μόνιμος ὁ Πυθίωνος· καὶ ἐπεὶ ἦν ἀκόλαστος ἡ γυνή, ἔφη ἡ Ὀλυμπιάς· ὦ πόνηρε, τοῖς ὀφθαλμοῖς γαμεῖς καὶ οὐ τῷ νῷ. καὶ τὴν κατάγουσαν δὲ Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα ὡς Ἀθηνᾶς σωτείρας εἶδος ἔχουσαν καλήν φησι γεγονέναι, ἥτις καὶ τῇ θεῷ εἴκαστο τὴν μορφήν. στεφανόπωλις δὲ ἦν· καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε

πρὸς γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἱππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ Νόστων. ἐξέδωκε δὲ καὶ Ἱππάρχῳ τῷ υἱεῖ τὴν παραιβατήσασαν d
αὐτῷ γυναῖκα Φύην τὴν Σωκράτους θυγατέρα. καὶ Χάρμου τοῦ πολεμαρχήσαντος θυγατέρα ἔλαβεν Ἱππίᾳ περικαλλεστάτην οὖσαν τῷ μετ' αὐτὸν τυραννεύσαντι. συνέβη δέ, ὥς φησι, τὸν Χάρμον ἐραστὴν τοῦ Ἱππίου γενέσθαι καὶ τὸν πρὸς ἀκαδημείᾳ Ἔρωτα ἱδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ' οὗ ἐπιγέγραπται

ποικιλομήχαν' Ἔρως, σοὶ τόνδ' ἱδρύσατο βωμὸν
Χάρμος ἐπὶ σκιεροῖς τέρμασι γυμνασίου.

Ἡσίοδος δ' ἐν τρίτῳ Μελαμποδείας τὴν ἐν Εὐβοίᾳ e
Χαλκίδα καλλιγύναικα εἶπεν. εὐπρεπεῖς γὰρ αὐτόθι γίνονται γυναῖκες, ὡς καὶ Θεόφραστος εἴρηκε. καὶ Νυμφόδωρος δ' ἐν τῷ τῆς Ἀσίας Περίπλῳ καλλίονάς φησι γίνεσθαι γυναῖκας τῶν πανταχοῦ γυναικῶν ἐν Τενέδῳ τῇ Τρωικῇ νήσῳ.

90. οἶδα δὲ καὶ περὶ κάλλους γυναικῶν ἀγῶνά ποτε διατεθέντα· περὶ οὗ ἱστορῶν Νικίας ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς διαθεῖναί φησιν αὐτὸν Κύψελον, [Βασιλίδα] πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειόν· εἰς ἣν κατοικίσαντα Παρρασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ, ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ f
καὶ τὸν τοῦ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι· καὶ νικῆσαι πρῶτον αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Ἡροδίκην. ἐπιτελεῖται δὲ καὶ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος· καὶ αἱ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες χρυσοφόροι ὀνομάζονται. Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γενέσθαι παρὰ Ἠλείοις καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεῖσθαι μετὰ σπουδῆς λαμβάνειν τε τοὺς νικήσαντας ἆθλα ὅπλα· ἅπερ ἀνατίθεσθαί φησι Διονύσιος ὁ Λευκτρικὸς τῇ Ἀθηνᾷ, τὸν δὲ νικήσαντα 610
ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων καὶ πομπεύοντα ἕως

τοῦ ἱεροῦ παραγίγνεσθαι. τὸν στέφανον δ' αὐτοῖς δίδοσθαι μυρρίνης ἱστορεῖ Μυρσίλος ἐν ἱστορικοῖς παραδόξοις. ἐνιαχοῦ δέ φησιν ὁ αὐτὸς Θεόφραστος καὶ κρίσεις γυναικῶν περὶ σωφροσύνης γίγνεσθαι καὶ οἰκονομίας, ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις· ἑτέρωθι δὲ κάλλους, ὡς δέον καὶ τοῦτο τιμᾶσθαι, καθάπερ καὶ παρὰ Τενεδίοις καὶ Λεσβίοις· ταύτην δὲ τύχης ἢ φύσεως εἶναι, τιμὴν δὲ δέον προκεῖσθαι σωφροσύνης.
b τὸ κάλλος γὰρ οὕτως καλόν· εἰ δὲ μή, κίνδυνον ἔσχεν ἐπ' ἀκολασίαν.

91. τοσαῦτα τοῦ Μυρτίλου ἑξῆς καταλέξαντος καὶ πάντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ μνήμῃ θαυμασάντων ὁ Κύνουλκος ἔφη

πουλυμαθημοσύνης τῆς οὐ κενεώτερον οὐδέν,

Ἵππων ἔφη ὁ ἄθεος. ἀλλὰ καὶ Ἡράκλειτος ὁ θεῖός φησι 'πουλυμαθίη νόον ἔχειν οὐ διδάσκει.' καὶ ὁ Τίμων δὲ ἔφη

ἐν δὲ πλατυσμὸς
πουλυμαθημοσύνης τῆς οὐ κενεώτερον ἄλλο.

c τί γὰρ ὄφελος τῶν τοσούτων ὀνομάτων, ὦ γραμματικέ, πάντως ἐπιτρῖψαι μᾶλλον ἢ σωφρονίσαι δυναμένων τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἐὰν μέν τίς σου πύθηται τίνες ἦσαν οἱ εἰς τὸν δούριον ἵππον ἐγκατακλεισθέντες, ἑνὸς καὶ δευτέρου ἴσως ἐρεῖς ὄνομα· καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἐκ τῶν Στησιχόρου, σχολῇ γάρ, ἀλλ' ἐκ τῆς Σακάδα τοῦ Ἀργείου Ἰλίου πέρσιδος· οὗτος γὰρ παμπόλλους τινὰς κατέλεξεν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων ἔχοις ἂν οὕτως εὐρύθμως καταλέξαι τὰς
d προσηγορίας, καὶ τίνες οἱ ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος αὐτῶν καταβρωθέντες ἢ ὑπὸ τῶν Λαιστρυγόνων, καὶ εἰ ὄντως κατεβρώθησαν· ὅστις οὖν οὐδὲ τοῦτ' οἶδας, καίτοι συνεχῶς Φυλάρχου μνήμην ποιούμενος, ὅτι ἐν

ταῖς Κείων πόλεσιν οὔτε ἑταίρας οὔτε αὐλητρίδας

ἔριδας καὶ τοὺς ἀκαίρους ἐλέγχους· δι' οὓς Σωκρά-

ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων καὶ πομπεύοντα ἕως

τοι συνεχῶς Φυλάρχου μνήμην ποιούμενος, ὅτι ἐν

7*

ταῖς Κείων πόλεσιν οὔτε ἑταίρας οὔτε αὐλητρίδας ἰδεῖν ἔστι.

92. καὶ ὁ Μυρτίλος, τοῦτο δὲ ποῦ εἴρηκεν ὁ Φύλαρχος; κατανέγνων γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἱστορίαν. εἰπόντος δέ, ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ Μυρτίλος ἔφη, εἶτ' οὐκ ἐγὼ δικαίως πάντας ὑμᾶς τοὺς φιλοσόφους μισῶ, μισοφιλολόγους ὄντας; οὓς οὐ μόνον e
Λυσίμαχος ὁ βασιλεὺς ἐξεκήρυξε τῆς ἰδίας βασιλείας ἀπελαύνων, ὡς ὁ Καρύστιός φησιν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι. Ἄλεξις γοῦν ἐν Ἵππῳ φησί

τοῦτ' ἔστιν Ἀκαδήμεια, τοῦτο Ξενοκράτης;
πόλλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοὶ Δημητρίῳ
καὶ τοῖς νομοθέταις, διότι τοὺς τὰς τῶν λόγων,
ὥς φασι, δυνάμεις παραδιδόντας τοῖς νέοις
ἐς κόρακας ἔρρειν φασὶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς.

καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους ἐκ τῆς Ἀττικῆς, καθ' οὗ λόγον ἔγραψε f
Φίλων ὁ Ἀριστοτέλους γνώριμος, ἀπολογίαν ὑπὲρ τοῦ Σοφοκλέους Δημοχάρους πεποιηκότος τοῦ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ οἱ πάντ' ἄριστοι ἐξέβαλον τοὺς σοφιστὰς τῆς Ῥώμης ὡς διαφθείροντας τοὺς νέους· ἔπειτ' οὐκ οἶδ' ὅπως κατεδέξαντο. ἐμφανίζει δ' ὑμῶν καὶ τὸ ἀνόητον Ἀνάξιππος ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Κεραυνουμένῳ λέγων οὕτως

οἴμοι, φιλοσοφεῖς. ἀλλὰ τούς γε φιλοσόφους
ἐν τοῖς λόγοις φρονοῦντας εὑρίσκω μόνον, 611
ἐν τοῖσι δ' ἔργοις ὄντας ἀνοήτους ὁρῶ.

εἰκότως οὖν πολλαὶ τῶν πόλεων, καὶ μάλιστα ἡ Λακεδαιμονίων, ὡς Χαμαιλέων φησὶν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, οὐ προσίενται οὔτε ῥητορικὴν οὔτε φιλοσοφίαν διὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν φιλοτιμίας καὶ

ἔριδας καὶ τοὺς ἀκαίρους ἐλέγχους· δι' οὓς Σωκράτης μὲν ἀπέθανεν, ὁ πρὸς τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια διακληρουμένους διαλεγόμενος περὶ τοῦ δικαίου, κλεπτιστάτους ὄντας· ἀπέθανε δὲ διὰ ταῦτα καὶ
b Θεόδωρος ὁ ἄθεος, καὶ Διαγόρας ἐφυγαδεύθη· ὅτε καὶ πλέων ναυαγίᾳ ἐχρήσατο· Διότιμος δ' ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ ἐπικουρείου ἐξαιτηθεὶς ἀνῃρέθη, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις.

93. συνελόντι δ' εἰπεῖν, κατὰ τὸν Σολέα Κλέαρχον, οὐ καρτερικὸν βίον ἀσκεῖτε, κυνικὸν δὲ τῷ ὄντι ζῆτε· καίτοι τοῦ ζῴου τούτου ἐν τέτταρσι τὴν φύσιν περιττὴν ἔχοντος, ὧνπερ ὑμεῖς τὰ χείρω μερισάμενοι τηρεῖτε. αἰσθήσει τε γὰρ τῇ πρὸς ὄσφρανσιν καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον καὶ ἀλλότριον θαυμαστόν, τό τε συναν-
c θρωπίζον καὶ οἰκουρὸν εἶναι καὶ φυλακτικὸν τοῦ τῶν εὖ δρώντων βίου πάντων περιττότατον· ὧν οὐδέτερον πρόσεστιν ὑμῖν τοῖς τὸν κυνικὸν βίον μιμουμένοις. οὔτε γὰρ συνανθρωπίζετε οὔτε διαγινώσκετε οὐδένα τῶν ὁμιλούντων, αἰσθήσει τε πολλῶν ὑστεροῦντες ἀργῶς καὶ ἀφυλάκτως ζῆτε. λοιδόρου δὲ καὶ παμφάγου τοῦ ζῴου πεφυκότος, ἔτι δὲ ταλαιπώρου καὶ γυμνοῦ τὸν βίον, ἄμφω ταῦτα μελετᾶτε, κακολόγοι καὶ βοροὶ πρός τε τούτοις ἄνοικοι καὶ ἀνέστιοι βιοῦντες· ἐξ ὧν ἁπάντων ἀλλότριοι μὲν ἀρετῆς, μά-
d ταιοι δὲ εἰς τὸ τοῦ βίου χρήσιμον. οὐδὲν γάρ ἐστι τῶν καλουμένων φιλοσόφων ἀφιλοσοφώτερον. τίς γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν τοιοῦτον γεγενῆσθαι τοὺς τρόπους ὁποῖόν φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς τῶν συμβολαίων λόγοις; ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἐπιεικῆ καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκρά-

τους ἐστὶ συγγράμματα, ἐχαρίσθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὥς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν. e

94. ἀλλ' ὅ γε Λυσίας ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ οὑτωσί ʽπρὸς Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν χρέως' (ἀπομνημονεύσω δ' ἐγώ, εἰ καὶ πολλά ἐστι τὰ λεχθέντα, διὰ τὸν βρένθον ὑμῶν τὸν πολὺν ὦ φιλόσοφοι) ἄρχεται δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ ʽοὐκ ἂν ποτ' ᾠήθην, ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην δικάσασθαι, νομίζω δ' οὐκ ἂν ῥαδίως αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. οὗτος γάρ, ὦ f ἄνδρες δικασταί, ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσινόμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι, προσελθὼν πρὸς ἐμὲ ἐδεῖτο μὴ περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα. κατασκευάζομαι δ', ἔφη, τέχνην μυρεψικήν· ἀφορμῆς δὲ δέομαι, καὶ οἴσω δέ σοι ἐννέ' ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους.' καλόν γε τὸ τέλος τῆς εὐδαιμονίας τῷ φιλοσόφῳ ἡ 612 μυρεψικὴ τέχνη ἀκόλουθός τε τῇ Σωκράτους φιλοσοφίᾳ, ἀνδρὸς τοῦ καὶ τὴν τοιαύτην χρῆσιν τῶν μύρων ἀποδοκιμάσαντος· Σόλωνος δὲ τοῦ νομοθέτου οὐδ' ἐπιτρέποντος ἀνδρὶ τοιαύτης προΐστασθαι τέχνης. διὸ καὶ Φερεκράτης ἐν Ἰπνῷ ἢ Παννυχίδι φησί

κᾆτα μυροπωλεῖν τί παθόντ' ἄνδρ' ἐχρῆν καθήμενον
ὑψηλῶς ὑπὸ σκιαδείῳ, κατεσκευασμένον
συνέδριον, τοῖς μειρακίοις ἵν' ἐλάλει δι' ἡμέρας;

εἶθ' ἑξῆς φησίν

αὐτίκ' οὐδεὶς οὔτε μαγείραιναν εἶδε πώποτε
οὔτε μὴν οὐδ' ἰχθυοπώλαιναν. b

ἑκάστῳ γὰρ γένει ἁρμόζοντα δεῖν εἶναι καὶ τὰ τῆς τέχνης. ἑξῆς δὲ τούτοις ὁ ῥήτωρ τάδε λέγει ʽπεισθεὶς

δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος καὶ ἅμα οἰόμενος τοῦτον Αἰσχίνην Σωκράτους γεγονότα μαθητὴν καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους οὐκ ἄν ποτε ἐπιχειρῆσαι οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν.'

95. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν καταδρομὴν αὐτοῦ
c ποιησάμενος ὡς ἐδανείσατο, ὡς οὔτε τόκους οὔτε τἀρχαῖον ἀπεδίδου, καὶ ὅτι ὑπερήμερος ἐγένετο γνώμῃ δικαστηρίου ἐρήμην καταδικασθείς, καὶ ὡς ἠνεχυράσθη οἰκέτης αὐτοῦ στιγματίας, καὶ πολλὰ ἄλλα κατειπὼν αὐτοῦ, ἐπιλέγει ταῦτα ʽἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον τοιοῦτός ἐστιν ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους. οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, παρ' ὧν προδόσεις λαμβάνων οὐκ ἀποδίδωσι, δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ καπηλεῖα, οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ'
d αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν ὥστ' ἐκλιπόντες τὰς αὑτῶν οἰκίας ἑτέρας πόρρω μισθοῦνται; ὅσους δ' ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατίθησιν ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην διαφθείρονται . . . τοσοῦτοι δ' ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται ὥστ' οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐτοὺς ἥκειν τοῦ τεθνεῶτος. οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν
e πλεῖν ἢ τούτῳ συμβάλλειν. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὐτοῦ νομίζει εἶναι ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν; ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος οὕτω διέθηκεν ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς

υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν, αὐτὸν δ' ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν· οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο, τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾶον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι [ὅσου ἐλάττους ἦσαν] ἢ τῆς χειρὸς f
τοὺς δακτύλους. καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες. ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος.'

ὁ μὲν οὖν Λυσίας, ὦ Κύνουλκε, οὕτως. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον τὸν τραγικὸν ποιητήν

τάδ' οὐχ ὑπάρχων ἀλλὰ τιμωρούμενος

καταπαύσω τὸν πρὸς σὲ καὶ τοὺς ἄλλους κύνας ἐνταῦθα λόγον.

ΙΔ

Τὸν Διόνυσον, ἑταῖρε Τιμόκρατες, μαινόμενον 613
οἱ πολλοὶ λέγουσιν ἀπὸ τοῦ τοὺς πλείονος ἀκράτου σπῶντας θορυβώδεις γίνεσθαι.

οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅστε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
ὤλεσ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ'· ὃ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμοις ἐνὶ Πειριθόοιο. b

κατιόντος γοῦν τοῦ οἴνου ἐς τὸ σῶμα, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. Κλέαρχος δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Κορινθίοις φησίν

εἰ τοῖς μεθυσκομένοις ἑκάστης ἡμέρας

ἀλγεῖν συνέβαινε τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ πιεῖν
τὸν ἄκρατον, ἡμῶν οὐδὲ εἷς ἔπινεν ἄν.
νυνὶ δὲ πρότερον τοῦ πόνου τὴν ἡδονὴν
προλαμβάνοντες ὑστεροῦμεν τἀγαθοῦ.

c Ξενοφῶν δὲ τὸν Ἀγησίλαον, ὃς μέθης μὲν ἀπέχεσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ μανίας, σίτων δὲ ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἀργίας. ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς γε οὔτε τῶν πλεῖον πινόντων ὄντες οὔτε τῶν ἐξοίνων γινομένων πληθούσης ἀγορᾶς ἐπὶ τὰ μουσικὰ ταῦτα ἐρχόμεθα συμπόσια. καὶ γὰρ ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς πάλιν τινὸς ἐπείληπτο εἰπόντος 'ἔξοινος οὐκ εἰμί' λέγων, ὁ δ' ἔξοινος ποῦ; καὶ ὅς, παρ' Ἀλέξιδι ἐν Εἰσοικιζομένῳ 'ἔξοινος ἐποίει ταῦτ'' ἔφη.

2. ἐπεὶ δὲ ἑκάστης ἡμέρας μετὰ τοὺς παρ' ἡμῶν
d καινοὺς ἀεὶ λεγομένους λόγους καὶ ἀκροάματα ἑκάστοτε διάφορα ἐπεισάγει ὁ λαμπρὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος, ἔτι δὲ καὶ γελωτοποιούς, φέρε λέγωμέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων. καίτοι γε οἶδα καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην ἐν συμποσίῳ γελωτοποιῶν εἰσαχθέντων ἀγέλαστον διαμείναντα, πιθήκου δ' ἐπεισαχθέντος γελάσαντα φάναι ὡς οὗτος μὲν φύσει γελοῖός ἐστιν, ὁ δ' ἄνθρωπος ἐπιτηδεύσει. καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν τῇ δεσμώτιδι Μελανίππῃ ἔφη

ἀνδρῶν δὲ πολλοὶ τοῦ γέλωτος οὕνεκα
ἀσκοῦσι χάριτας κερτόμους. ἐγὼ δέ πως
μισῶ γελοίους, οἵτινες τήτει σοφῶν
614 ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα· κεἰς ἀνδρῶν μὲν οὐ
τελοῦσιν ἀριθμόν, ἐν γέλωτι δ' ἐκπρεπεῖς
οἰκοῦσιν οἴκους καὶ τὰ ναυστολούμενα
ἔσω δόμων σῴζουσι.

Παρμενίσκος δὲ ὁ Μεταποντῖνος, ὥς φησι Σῆμος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος καὶ γένει καὶ πλούτῳ πρωτεύων,

εἰς Τροφωνίου καταβὰς καὶ ἀνελθὼν οὐκ ἔτι γελᾶν
ἐδύνατο. καὶ χρηστηριαζομένῳ περὶ τούτου ἡ Πυ-
θία ἔφη

εἴρῃ μ' ἀμφὶ γέλωτος ἀμείλιχε μειλιχίοιο·
δώσει σοι μήτηρ οἴκοι, τὴν ἔξοχα τῖε. b

ἐλπίζων δ' ἂν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα γελάσειν,
ὡς οὐδὲν ἦν πλέον, οἰόμενος ἐξηπατῆσθαι ἔρχεταί
ποτε κατὰ τύχην εἰς Δῆλον, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν
νῆσον ἀποθαυμάζων ἦλθε καὶ εἰς τὸ λητῷον, νομί-
ζων τῆς Ἀπόλλωνος μητρὸς ἄγαλμά τι θεωρήσειν
ἀξιόλογον· ἰδὼν δ' αὐτὸ ξύλινον ἄμορφον παραδόξως
ἐγέλασεν, καὶ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ξυμβάλλων καὶ
τῆς ἀρρωστίας ἀπαλλαγεὶς μεγαλωστὶ τὴν θεὸν ἐτί-
μησεν.

3. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ εὑρετὰς c
τῶν γελοίων φησὶ γενέσθαι Ῥαδάμανθυν καὶ Παλα-
μήδην, λέγων οὕτως

καίτοι πολύ γε πονοῦμεν.
τὸν ἀσύμβολον εὗρε γελοῖα λέγειν Ῥαδάμανθυς
καὶ Παλαμήδης.

γελωτοποιῶν δὲ μέμνηται Ξενοφῶν ἐν τῷ Συμποσίῳ
Φιλίππου μέν, περὶ οὗ καὶ οὑτωσὶ λέγει 'Φίλιππος
δ' ὁ γελωτοποιὸς κρούσας τὴν θύραν εἶπε τῷ ὑπα-
κούσαντι εἰσαγγεῖλαι ὅστις τε εἴη καὶ διότι κατάγε-
σθαι βούλεται· συνεσκευασμένος δὲ ἔφη παρεῖναι
πάντα τἀπιτήδεια, ὥστε δειπνεῖν τἀλλότρια. καὶ τὸν
παῖδα δὲ ἔφη πάνυ πιέζεσθαι διά τε τὸ φέρειν μηδὲν d
καὶ διὰ τὸ ἀνάριστον εἶναι.' Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακε-
δὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ γελωτοποιῶν μέ-
μνηται Μανδρογένους καὶ Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ.
πλῆθος δ' ἦν Ἀθήνησι τῆς σοφίας ταύτης. ἐν γοῦν
τῷ Διομέων ἡρακλείῳ συνελέγοντο ἑξήκοντα ὄντες

τὸν ἀριθμόν, καὶ ἐν τῇ πόλει δὲ ὠνομάζοντο, ὡς 'οἱ
ἑξήκοντα τοῦτ' εἶπον' καί 'ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχο-
e μαι.' ἐν δὲ τούτοις ἦσαν Καλλιμέδων τε ὁ Κάραβος
καὶ Δεινίας ἔτι τε Μνασιγείτων καὶ Μέναιχμος, ὥς
φησι Τηλεφάνης ἐν τῷ περὶ τοῦ ἄστεος. τοσαύτη δ'
αὐτῶν δόξα τῆς ῥᾳθυμίας ἐγένετο ὡς καὶ Φίλιππον
ἀκούσαντα τὸν Μακεδόνα πέμψαι αὐτοῖς τάλαντον,
ἵν' ἐγγραφόμενοι τὰ γελοῖα πέμπωσιν αὐτῷ. ὅτι δὲ
ἦν περὶ τὰ γελοῖα ἐσπουδακὼς ὁ βασιλεὺς οὗτος μαρ-
τυρεῖ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς. φι-
λόγελως δ' ἦν καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητής, ὥς φησι
Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν· ὅς γε καὶ τὴν
Λυσιμάχου αὐλὴν κωμικῆς σκηνῆς οὐδὲν διαφέρειν
f ἔλεγεν· ἐξιέναι γὰρ ἀπ' αὐτῆς πάντας δισυλλάβους
(τόν τε Βῖθυν χλευάζων καὶ τὸν Πάριν, μεγίστους
ὄντας παρὰ τῷ Λυσιμάχῳ, καί τινας ἑτέρους τῶν
φίλων), παρὰ δ' αὑτοῦ Πευκέστας καὶ Μενελάους,
ἔτι δὲ Ὀξυθέμιδας. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσίμαχος,
ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, πόρνην ἐκ τραγικῆς σκηνῆς οὐχ
ἑόρακα ἐξιοῦσαν· τὴν αὐλητρίδα Λάμιαν λέγων.
615 ἀπαγγελθέντος δὲ καὶ τούτου, πάλιν ὑπολαβὼν ὁ
Δημήτριος ἔφη, ἀλλ' ἡ παρ' ἐμοῦ πόρνη σωφρονέ-
στερον τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῇ.

4. ὅτι δὲ καὶ Σύλλας ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς φι-
λόγελως ἦν προείρηται. Λεύκιος δὲ Ἀνίκιος καὶ αὐ-
τὸς Ῥωμαίων στρατηγήσας Ἰλλυριοὺς καταπολεμήσας
καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γένθιον τὸν τῶν Ἰλλυριῶν
βασιλέα σὺν τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν τοὺς ἐπι-
νικίους ἐν τῇ Ῥώμῃ παντὸς γέλωτος ἄξια πράγματα
b ἐποίησεν, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. με-
ταπεμψάμενος γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπιφανεστά-
τους τεχνίτας καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν

τῷ κίρκῳ πρώτους εἰσῆγεν αὐλητὰς ἅμα πάντας.
οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιώτιος, Θεόπομπος . . .,
Ἕρμιππος ὁ Λυσιμαχεύς, οἵτινες ἐπιφανέστατοι ἦσαν.
τούτους δὲ στήσας ἐπὶ τὸ προσκήνιον μετὰ τοῦ χοροῦ
αὐλεῖν ἐκέλευσεν ἅμα πάντας. τῶν δὲ διαπορευομέ-
νων τὰς κρούσεις μετὰ τῆς ἁρμοζούσης κινήσεως,
προσπέμψας οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς αὐλεῖν, ἀλλ'
ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευσε. τῶν δὲ διαπορούντων c
ὑπέδειξέ τις τῶν ῥαβδούχων, ἐπιστρέψαντας ἀπαγα-
γεῖν ἐφ' αὐτοὺς καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ μάχην. ταχὺ δὲ
συννοήσαντες οἱ αὐληταὶ καὶ λαβόντες οἰκείαν [κίνη-
σιν] ταῖς ἑαυτῶν ἀσελγείαις μεγάλην ἐποίησαν σύγ-
χυσιν. συνεπιστρέψαντες δὲ τοὺς μέσους χοροὺς πρὸς
τοὺς ἄκρους οἱ μὲν αὐληταὶ φυσῶντες ἀδιανόητα καὶ
διαφέροντες τοὺς αὐλοὺς ἀπῆγον ἀνὰ μέρος ἐπ' ἀλ-
λήλους. ἅμα δὲ τούτοις ἐπικτυποῦντες οἱ χοροὶ καὶ
συνεπεισιόντες τὴν σκηνὴν ἐπεφέροντο τοῖς ἐναντίοις, d
καὶ πάλιν ἀνεχώρουν ἐκ μεταβολῆς. ὡς δὲ καὶ περι-
ζωσάμενός τις τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ καιροῦ στραφεὶς
ἦρε τὰς χεῖρας ἀπὸ πυγμῆς πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον
αὐλητήν, τότ' ἤδη κρότος ἐξαίσιος ἐγένετο καὶ κραυγὴ
τῶν θεωμένων. ἔτι δὲ τούτων ἐκ παρατάξεως ἀγω-
νιζομένων ὀρχησταὶ δύο εἰσήγοντο μετὰ συμφωνίας
εἰς τὴν ὀρχήστραν· καὶ πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν
ἐπὶ τὴν σκηνὴν μετὰ σαλπιγκτῶν καὶ βυκανιστῶν.
ὁμοῦ δὲ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων ἄλεκτον ἦν
τὸ συμβαῖνον. περὶ δὲ τῶν τραγῳδῶν, φησὶν ὁ Πο- e
λύβιος, ὅ τι ἂν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω τισὶ δια-
χλευάζειν.

5. ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ διεξελθόντος καὶ πάν-
των ἀνακακχασάντων ἐπὶ ταῖς ἀνικίοις ταύταις θέαις,
ἐγένοντό τινες λόγοι καὶ περὶ τῶν καλουμένων πλά-

νων· καὶ ἐζητεῖτο εἰ μνήμη τις καὶ περὶ τούτων ἐγένετο παρὰ τοῖς παλαιοτέροις· περὶ γὰρ θαυματοποιῶν ἤδη προειρήκαμεν. καὶ ὁ Μάγνος ἔφη, Διονύσιος μὲν ὁ Σινωπεὺς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὁμώνυμοι μνημονεύει Κηφισοδώρου τοῦ πλάνου διὰ τούτων

f Κηφισόδωρόν φασιν ἐπικαλούμενον
πλάνον τιν' ἐν Ἀθήναις γενέσθαι, τὴν σχολὴν
εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ βίου καταχρώμενον.
ἐντυγχάνοντα πρὸς τὸ σιμὸν ἀνατρέχειν,
ἥσυχα καθεῖναι τῇ 'πὶ τῇ βακτηρίᾳ.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νικόστρατος ἐν Σύρῳ

Κηφισόδωρον οὐ κακῶς μὰ τὸν Δία
τὸν πλάνον· φασὶ στενωπὸν εἰς στενὸν στῆσαί τινας
ἀγκαλίδας ἔχοντας, ὥστε μὴ παρελθεῖν μηδένα.

616 Πανταλέοντος δὲ μνημονεύει Θεόγνητος ἐν Φιλοδεσπότῳ

ὁ Πανταλέων μὲν αὐτὸς ἀστὸς τοὺς ξένους
τούς τ' ἀγνοοῦντας αὐτὸν ἐπλάνα, καὶ σχεδὸν
ἀπεκραιπάλα τὰ πλεῖστα, τοῦ γελάσαι χάριν
ἰδίαν τιν' αὐτῷ θέμενος ἀδολεσχίαν.

καὶ Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς περὶ τοῦ Πανταλέοντος τάδε γράφει 'ὁ δὲ πλάνος Πανταλέων τελευτᾶν μέλλων
b ἑκάτερον τῶν υἱῶν κατ' ἰδίαν ἐξηπάτησε, φήσας μόνῳ αὐτῷ λέγειν ὅπου κατορωρύχοι τὸ χρυσίον· ὥστε μάτην ὕστερον κοινῇ σκάπτοντας αἰσθέσθαι ἐξηπατημένους.'

6. οὐκ ἠπόρει δ' ἡμῶν τὸ συμπόσιον οὐδὲ τῶν φιλοσκωπτούντων. περὶ δὲ τοιούτου τινὸς πάλιν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ αὐτῷ γράφει 'φιλοσκώπτης μέλλων

ὑπὸ τοῦ δημίου σφάττεσθαι εἶπε θέλειν ὥσπερ τὸ κύκνειον ᾄσας ἀποθανεῖν. ἐπιτρέψαντος δ' ἐκείνου ἔσκωψεν.' ὑπὸ δὴ τῶν τοιούτων πολλάκις ὁ Μυρτίλος c σκωφθεὶς καὶ ἀγανακτήσας εἶπε καλῶς Λυσίμαχον τὸν βασιλέα πεποιηκέναι. Τελεσφόρον γὰρ ἕνα τῶν ὑπάρχων αὐτοῦ ἐπειδὴ ἔσκωψέ ποτε ἐν συμποσίῳ τὴν Ἀρσινόην (γυνὴ δὲ ἦν τοῦ Λυσιμάχου) ὡς ἐμετικὴν οὖσαν εἰπών

κακῶν κατάρχεις τήνδ' ἐμοῦσαν εἰσάγων,

ὁ Λυσίμαχος ἀκούσας ἐμβληθῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν εἰς γαλεάγραν, καὶ δίκην θηρίου περιφερόμενον καὶ τρεφόμενον κολαζόμενον οὕτως ἐποίησεν ἀποθανεῖν. σὺ δέ, ὦ Οὐλπιανέ, εἰ τὴν γαλεάγραν ζητεῖς, ἔχεις παρ' Ὑπερείδῃ τῷ ῥήτορι· ὅπου δέ; σὺ ζήτει. καὶ Ταχὼς d δ' ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἀγησίλαον σκώψας τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, ἦν γὰρ βραχὺς τὸ σῶμα, ἰδιώτης ἐγένετο, ἀποστάντος ἐκείνου τῆς συμμαχίας. τὸ δὲ σκῶμμα τοῦτ' ἦν

ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔτεκεν μῦν.

ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἀγησίλαος καὶ ὀργισθεὶς ἔφη, φανήσομαί σοι ποτὲ καὶ λέων. ὕστερον γὰρ ἀφισταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὥς φησι Θεόπομπος καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, οὐδὲν αὐτῷ e συμπράξας ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Πέρσας.

7. πολλῶν οὖν πολλάκις ὄντων τῶν ἀκροαμάτων καὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀεί, ἐπειδὴ πολλοὶ περὶ αὐτῶν ἐγένοντο λόγοι, τὰ ὀνόματα τῶν εἰπόντων παραλιπὼν τῶν πραγμάτων μνησθήσομαι. περὶ μὲν γὰρ αὐλῶν ὃ μέν τις ἔφη τὸν Μελανιππίδην καλῶς ἐν τῷ Μαρ-

σύᾳ διασύροντα τὴν αὐλητικὴν εἰρηκέναι περὶ τῆς Ἀθηνᾶς

ἁ μὲν Ἀθάνα
ὄργαν' ἔρριψέν θ' ἱερᾶς ἀπὸ χειρὸς
εἶπέ τ' 'ἔρρετ' αἴσχεα σωματόλυμα,
f οὔ με τᾷδ' ἐγὼ κακότατι δίδωμι.'

πρὸς ὃν ἀντιλέγων ἄλλος ἔφη, ἀλλ' ὅ γε Σελινούντιος Τελέστης τῷ Μελανιππίδῃ ἀντικορυσσόμενος ἐν Ἀργοῖ ἔφη (ὁ δὲ λόγος ἐστὶ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς)

ὃν σοφὸν σοφὰν λαβοῦσαν οὐκ ἐπέλπομαι νόῳ
δρυμοῖς ὀρείοις ὄργανον δῖαν Ἀθάναν
δυσόφθαλμον αἶσχος ἐκπλαγεῖσαν
αὖθις ἐκ χερῶν βαλεῖν,
νυμφαγενεῖ χοροκτύπῳ φηρὶ Μαρσύᾳ κλέος.
617 τί γάρ νιν εὐηράτοιο κάλλεος ὀξὺς ἔρως ἔτειρεν,
ᾇ παρθενίαν ἄγαμον καὶ ἄπαιδ' ἀπένειμε Κλωθώ;

ὡς οὐκ ἂν εὐλαβηθείσης τὴν αἰσχρότητα τοῦ εἴδους διὰ τὴν παρθενίαν. ἑξῆς τέ φησιν

ἀλλὰ μάταν ἀχόρευτος
ἅδε ματαιολόγων φάμα προσέπταθ' Ἑλλάδα μουσοπόλων
σοφᾶς ἐπίφθονον βροτοῖς τέχνας ὄνειδος.

μετὰ ταῦτα δὲ ἐγκωμιάζων τὴν αὐλητικὴν λέγει

τὰν οὐ μεριθοτάταν Βρομίῳ παρέδωκε σεμνᾶς
δαίμονος ἀερθὲν πνεῦμ' αἰολοπτερύγων
σὺν ἀγλαᾶν ὠκύτατι χειρῶν.

b κομψῶς δὲ κἀν τῷ Ἀσκληπιῷ ὁ Τελέστης ἐδήλωσε τὴν τῶν αὐλῶν χρείαν ἐν τούτοις

ἢ Φρύγα καλλιπνόων αὐλῶν ἱερῶν βασιλῆα,
λυδὸν ὃς ἅρμοσε πρῶτος
δωρίδος ἀντίπαλον μούσας νόμον αἰόλον ὀμφᾷ

πνεύματος εὔπτερον αὔραν ἀμφιπλέκων καλά-
μοις.

8. Πρατίνας δὲ ὁ Φλιάσιος, αὐλητῶν καὶ χορευ-
τῶν μισθοφόρων κατεχόντων τὰς ὀρχήστρας, ἀγανα-
κτεῖν τινὰς ἐπὶ τῷ τοὺς αὐλητὰς μὴ συναυλεῖν τοῖς
χοροῖς, καθάπερ ἦν πάτριον, ἀλλὰ τοὺς χοροὺς συν- c
ᾄδειν τοῖς αὐληταῖς· ὃν οὖν εἶχε θυμὸν κατὰ τῶν
ταῦτα ποιούντων ὁ Πρατίνας ἐμφανίζει διὰ τοῦδε
τοῦ ὑπορχήματος

τίς ὁ θόρυβος ὅδε; τί τάδε τὰ χορεύματα;
τίς ὕβρις ἔμολεν ἐπὶ Διονυσιάδα πολυπάταγα
θυμέλαν;
ἐμὸς ἐμὸς ὁ Βρόμιος·
ἐμὲ δεῖ κελαδεῖν, ἐμὲ δεῖ παταγεῖν d
ἀν᾽ ὄρεα σύμενον μετὰ ναϊάδων,
οἷά τε κύκνον ἄγοντα
ποικιλόπτερον μέλος.
τὰν ἀοιδὰν κατέστασε Πιερὶς βασίλειαν· ὁ δ᾽
αὐλὸς
ὕστερον χορευέτω. καὶ γάρ ἐσθ᾽ ὑπηρέτας.
κώμῳ μόνον θυραμάχοις τε πυγμαχίαισι νέων
θέλει παρ᾽ οἶνον
ἔμμεναι στρατηλάτας. e
παῖε τὸν φρυναίου ποικίλου προανέχοντα,
φλέγε τὸν ὀλεσισιαλοκάλαμον,
λαλοβαρυόπα παραμελορυθμοβάταν θ᾽
ὑπαὶ τρυπάνῳ δέμας πεπλασμένον.
ἢν ἰδού, ἅδε σοι δεξιὰ f
καὶ ποδὸς διαρριφά,
θριαμβοδιθύραμβε κισσόχαιτ᾽ ἄναξ,
ἄκουε τὰν ἐμὰν δώριον χορείαν.

9. περὶ δὲ τῆς αὐλῶν πρὸς λύραν κοινωνίας, ἐπεὶ

πολλάκις καὶ αὐτὴ ἡμᾶς ἡ συναυλία ἔθελγεν, Ἔφιπ-
πος ἐν Ἐμπολῇ φησί

618 κοινωνεῖ γάρ, ὦ μειράκιον, εὖ
ἡ ᾽ν τοῖσιν αὐλοῖς μουσικὴ κἀν τῇ λύρᾳ
τοῖς ἡμετέροισι παιγνίοις. ὅταν γὰρ εὖ
συναρμόσωσι τοῖς συνοῦσι τὸν τρόπον,
τόθ᾽ ἡ μεγίστη τέρψις ἐξευρίσκεται.

τὴν δὲ συναυλίαν τί ποτ᾽ ἐστὶν ἐμφανίζει Σῆμος ὁ
Δήλιος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος γράφων οὕτως 'ἀγνοου-
μένης δὲ παρὰ πολλοῖς τῆς συναυλίας λεκτέον. ἦν
τις ἀγὼν συμφωνίας ἀμοιβαῖος αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ
χωρὶς λόγου τοῦ προσμελῳδοῦντος.' ἀστείως δὲ αὐ-
b τὴν Ἀντιφάνης φανερὰν ποιεῖ ἐν τῷ Αὐλητῇ λέγων

ποίαν, φράσον γάρ, ᾔδε τὴν συναυλίαν
ταύτην; ἐπίσταται γάρ, ἀλλ᾽ ηὔλουν ἔτι
μαθόντες, ὥστε τοὺς αὐλοὺς σύ τε
αὕτη τε λήψεσθ᾽, εἶθ᾽ ἃ μὲν σὺ τυγχάνεις
αὐλῶν πέραινε, δέξεται δὲ τἄλλα σοι
ἥδ᾽. οὔτι κοινόν ἐστιν, οὐ χωρὶς πάλιν,
οὐ νεύματ᾽, οὐ προβλήμαθ᾽, οἷς σημαίνετε
ἕκαστα.

λίβυν δὲ τὸν αὐλὸν προσαγορεύουσιν οἱ ποιηταί,
φησὶ Δοῦρις ἐν δευτέρῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα, ἐπειδὴ
c Σειρίτης, ὃς δοκεῖ πρῶτος εὑρεῖν τὴν αὐλητικήν,
Λίβυς ἦν τῶν νομάδων, ὃς καὶ κατηύλησε τὰ μητρῷα
πρῶτος. 'αὐλήσεων δ᾽ εἰσὶν ὀνομασίαι, ὥς φησι Τρύ-
φων ἐν δευτέρῳ Ὀνομασιῶν, αἵδε· κῶμος βουκολια-
σμὸς γίγγρας τετράκωμος ἐπίφαλλος χορεῖος καλ-
λίνικος πολεμικὸν ἡδύκωμος σικιννοτύρβη θυροκο-
πικόν, τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ κρουσίθυρον, κνισμὸς μόθων.
ταῦτα δὲ πάντα μετ᾽ ὀρχήσεως ηὐλεῖτο.'

10. καὶ ᾠδῆς δὲ ὀνομασίας καταλέγει ὁ Τρύφων

τάσδε ʽἱμαῖος ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τοὺς d ἀλέτους ᾖδον, ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δʼ ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλέτων. ἡ δὲ τῶν ἱστουργούντων ᾠδὴ ἔλινος, ὡς Ἐπίχαρμος ἐν Ἀταλάνταις ἱστορεῖ. ἡ δὲ ταλασιουργῶν ἴουλος.ʼ Σῆμος δʼ ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων φησί ʽτὰ δράγματα τῶν κριθῶν αὐτὰ καθʼ αὐτὰ προσηγόρευον ἀμάλας, συναθροισθέντα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν γενόμενα δέσμην οὔλους καὶ ἰούλους, καὶ τὴν Δήμητρα ὁτὲ μὲν χλόην ὁτὲ δὲ Ἰουλώ. ἀπὸ τῶν οὖν τῆς Δήμητρος εὑρημάτων τούς τε καρποὺς καὶ τοὺς e ὕμνους τοὺς εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι καὶ ἰούλους. δημήτρουλοι καὶ καλλίουλοι. καί

πλεῖστον οὖλον ἵει, ἴουλον ἵει.

ἄλλοι δέ φασιν ἐριουργῶν εἶναι τὴν ᾠδήν. αἱ δὲ τῶν τιτθευουσῶν ᾠδαὶ καταβαυκαλήσεις ὀνομάζονται. ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἑώραις τις ἐπʼ Ἠριγόνῃ, ἣν καὶ ἀλῆτιν λέγουσιν ᾠδήν. Ἀριστοτέλης γοῦν ἐν τῇ Κολοφωνίων πολιτείᾳ φησίν ʽἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεόδωρος ὕστερον βιαίῳ θανάτῳ. λέγεται δὲ γενέσθαι τρυφῶν f τις, ὡς ἐκ τῆς ποιήσεως δῆλόν ἐστιν. ἔτι γὰρ καὶ νῦν αἱ γυναῖκες ᾄδουσιν αὐτοῦ μέλη περὶ τὰς ἑώρας.ʼ ἡ δὲ τῶν θεριστῶν ᾠδὴ λιτυέρσης καλεῖται. καὶ 619 τῶν μισθωτῶν δέ τις ἦν ᾠδὴ τῶν ἐς τοὺς ἀγροὺς φοιτώντων, ὡς Τηλεκλείδης φησὶν ἐν Ἀμφικτύοσι· καὶ βαλανέων ἄλλαι, ὡς Κράτης ἐν Τόλμαις· καὶ τῶν πτισσουσῶν ἄλλη τις, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις καὶ Νικοχάρης ἐν Ἡρακλεῖ χορηγῷ. ἦν δὲ καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν βοσκημάτων ὁ βουκολιασμὸς καλούμενος. Δίομος δὲ ἦν ὁ βουκόλος Σικελιώτης ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος· μνημονεύει δʼ αὐτοῦ b Ἐπίχαρμος ἐν Ἁλκυόνι καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ναυαγῷ. ἡ δʼ

ἐπὶ τοῖς θανάτοις καὶ λύπαις ᾠδὴ ὀλοφυρμὸς καλεῖται. αἱ δὲ ἴουλοι καλούμεναι ᾠδαὶ Δήμητρι καὶ Φερσεφόνῃ πρέπουσιν. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ φιληλιάς, ὡς Τελέσιλλα παρίστησιν· οὔπιγγοι δὲ αἱ εἰς Ἄρτεμιν. ᾖδοντο δὲ Ἀθήνησι καὶ οἱ Χαρώνδου νόμοι παρʼ οἶνον, ὡς Ἕρμιππός φησιν ἐν ἕκτῳ περὶ νομοθετῶν. Ἀριστοφάνης δʼ ἐν Ἀττικαῖς φησι λέξεσιν ʽἱμαῖος ᾠδὴ μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιος, ἐν δὲ πένc θεσιν ἰάλεμος, λίνος δὲ καὶ αἴλινος οὐ μόνον ἐν πένθεσιν ἀλλὰ καὶ ἐπʼ εὐτυχεῖ μολπᾷ, κατὰ τὸν Εὐριπίδην.ʼ

11. Κλέαρχος δʼ ἐν πρώτῳ Ἐρωτικῶν νόμιον καλεῖσθαί τινά φησιν ᾠδὴν ἀπʼ Ἠριφανίδος, γράφων οὕτως ʽἨριφανὶς ἡ μελοποιὸς Μενάλκου κυνηγετοῦντος ἐρασθεῖσα ἐθήρευε μεταθέουσα ταῖς ἐπιθυμίαις. φοιτῶσα γὰρ καὶ πλανωμένη πάντας τοὺς ὀρείους ἐπεξῄει δρυμούς, ὡς μῦθον εἶναι τοὺς λεγομένους Ἰοῦς δρόμους· ὥστε μὴ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀστοργίᾳ διαφέροντας ἀλλὰ καὶ τῶν θηρῶν τοὺς ἀνηd μερωτάτους συνδακρῦσαι τῷ πάθει, λαβόντας αἴσθησιν ἐρωτικῆς ἐλπίδος. ὅθεν ἐποίησέ τε καὶ ποιήσασα περιῄει κατὰ τὴν ἐρημίαν, ὥς φασιν, ἀναβοῶσα καὶ ᾄδουσα τὸ καλούμενον νόμιον, ἐν ᾧ ἐστι ʽμακραὶ δρύες ὦ Μέναλκα.ʼ Ἀριστόξενος δὲ ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς ʽᾖδον (φησὶν) αἱ ἀρχαῖαι γυναῖκες Καλύκην τινὰ ᾠδήν. Στησιχόρου δʼ ἦν ποίημα, ἐν ᾧ Καλύκη τις ὄνομα, ἐρῶσα Εὐάθλου νεανίσκου, σωφρόνως εὔχεται τῇ Ἀφροδίτῃ γαμηθῆναι αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ ὑπερe εῖδεν ὁ νεανίσκος, κατεκρήμνισεν ἑαυτήν. ἐγένετο δὲ τὸ πάθος περὶ Λευκάδα. σωφρονικὸν δὲ πάνυ κατεσκεύασεν ὁ ποιητὴς τὸ τῆς παρθένου ἦθος, οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου θελούσης συγγενέσθαι τῷ νεανί-

σκῳ ἀλλ’ εὐχομένης, εἰ δύναιτο, γυνὴ τοῦ Εὐάθλου γενέσθαι κουριδία, ἢ εἰ τοῦτο μὴ δυνατὸν ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου.’ ἐν δὲ τοῖς κατὰ βραχὺ ὑπομνήμασιν ὁ Ἀριστόξενος ‘Ἴφικλος (φησὶν) Ἁρπαλύκην ἐρασθεῖσαν ὑπερεῖδεν. ἣ δὲ ἀπέθανε, καὶ γίνεται ἐπ’ αὐτῇ παρθένοις ᾠδῆς ἀγών, ἥτις Ἁρπαλύκη (φησὶ) καλεῖται.’ Νύμφις δ’ ἐν πρώτῳ περὶ Ἡρακλείας περὶ Μαριανδυνῶν f διηγούμενός φησιν ‘ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ᾠδῶν ἐνίας κατανοήσειεν ἄν τις, ἃς ἐκεῖνοι κατά τινα ἐπιχωριαζομένην παρ’ αὐτοῖς συνήθειαν ᾄδοντες ἀνακαλοῦνταί τινα τῶν ἀρχαίων προσαγορεύοντες Βῶρμον. τοῦτον δὲ λέγουσιν υἱὸν γενέσθαι ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίου, τῷ δὲ κάλλει καὶ τῇ κατὰ 620 τὴν ἀκμὴν ὥρᾳ πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν· ὃν ἐφεστῶτα ἔργοις ἰδίοις καὶ βουλόμενον τοῖς θερίζουσι δοῦναι πιεῖν βαδίζοντα ἐφ’ ὕδωρ ἀφανισθῆναι. ζητεῖν οὖν αὐτὸν τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας μετά τινος μεμελῳδημένου θρήνου καὶ ἀνακλήσεως, ᾧ καὶ νῦν ἔτι πάντες χρώμενοι διατελοῦσι. τοιοῦτος δ’ ἐστὶ καὶ ὁ παρ’ Αἰγυπτίοις καλούμενος Μάνερως.’

12. οὐκ ἀπελίποντο δὲ ἡμῶν τῶν συμποσίων οὐδὲ ῥαψῳδοί. ἔχαιρε γὰρ τοῖς Ὁμήρου ὁ Λαρήνσιος b ὡς ἄλλος οὐδὲ εἷς, ὡς λῆρον ἀποφαίνειν Κάσανδρον τὸν Μακεδονίας βασιλεύσαντα, περὶ οὗ φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν ὅτι οὕτως ἦν φιλόμηρος, ὡς διὰ στόματος ἔχειν τῶν ἐπῶν τὰ πολλά· καὶ Ἰλιὰς ἦν αὐτῷ καὶ Ὀδύσσεια ἰδίως γεγραμμέναι. ὅτι δ’ ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ ὁμηρισταὶ Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν. τοὺς δὲ νῦν ὁμηριστὰς ὀνομαζομένους πρῶτος εἰς τὰ θέατρα παρήγαγε Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Χαμαιλέων δ’ ἐν τῷ περὶ c Στησιχόρου καὶ μελῳδηθῆναί φησιν οὐ μόνον τὰ

Ὁμήρου ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου, ἔτι δὲ Μιμνέρμου καὶ Φωκυλίδου. Κλέαρχος δ’ ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων ‘τὰ Ἀρχιλόχου (φησὶν) ὁ Σιμωνίδης ὁ Ζακύνθιος ἐν τοῖς θεάτροις ἐπὶ δίφρου καθήμενος ἐρραψῴδει.’ Λυσανίας δ’ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἰαμβοποιῶν Μνασίωνα τὸν ῥαψῳδὸν λέγει ἐν ταῖς δείξεσι τῶν Σιμωνίδου τινὰς ἰάμβων ὑποκρίνεσθαι. d τοὺς δ’ Ἐμπεδοκλέους καθαρμοὺς ἐρραψῴδησεν ὀλυμπίασι Κλεομένης ὁ ῥαψῳδός, ὥς φησι Δικαίαρχος ἐν τῷ ὀλυμπικῷ. Ἰάσων δ’ ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φησὶν ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ ὑποκρίνασθαι Ἡγησίαν τὸν κωμῳδὸν τὰ Ἡσιόδου, Ἑρμόφαντον δὲ τὰ Ὁμήρου.

13. καὶ οἱ καλούμενοι δὲ ἱλαρῳδοί, οὓς νῦν τινὲς σιμῳδοὺς καλοῦσιν, ὡς Ἀριστοκλῆς φησὶν ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν, τῷ τὸν Μάγνητα Σῖμον διαπρέψαι μᾶλλον τῶν διὰ τοῦ ἱλαρῳδεῖν ποιητῶν, συνεχῶς ἡμῖν e ἐπιφαίνονται. καταλέγει δὲ ὁ Ἀριστοκλῆς καὶ τούσδε ἐν τῷ περὶ μουσικῆς γράφων ὧδε ‘μαγῳδός· οὗτος δέ ἐστιν ὁ αὐτὸς τῷ λυσιῳδῷ.’ Ἀριστόξενος δέ φησι τὸν μὲν ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα πρόσωπα ὑποκρινόμενον μαγῳδὸν καλεῖσθαι, τὸν δὲ γυναικεῖα ἀνδρείοις λυσιῳδόν· τὰ αὐτὰ δὲ μέλη ᾄδουσι καὶ τἆλλα πάντα δ’ ἐστὶν ὅμοια. ὁ δὲ ἰωνικολόγος τὰ Σωτάδου καὶ τὰ πρὸ τούτου ἰωνικὰ καλούμενα ποιήματα, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ Πύρητος τοῦ Μιλησίου καὶ Ἀλέξου καὶ ἄλλων τοιούτων ποιητῶν προφέρεται. καλεῖ- f ται δὲ οὗτος καὶ κιναιδολόγος. ἤκμασε δὲ ἐν τῷ εἴδει τούτῳ Σωτάδης ὁ Μαρωνίτης, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ Σωτάδου συγγράμματι, καὶ ὁ τοῦ Σωτάδου υἱὸς Ἀπολλώνιος. ἔγραψε δὲ καὶ οὗτος περὶ τῶν τοῦ πατρὸς ποιημάτων σύγ-

γραμμα· ἐξ οὗ ἔστι κατιδεῖν τὴν ἄκαιρον παρρησίαν
τοῦ Σωτάδου, κακῶς μὲν εἰπόντος Λυσίμαχον τὸν
βασιλέα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Πτολεμαῖον δὲ τὸν φιλά-
δελφον παρὰ Λυσιμάχῳ, καὶ ἄλλους τῶν βασιλέων ἐν
ἄλλαις τῶν πόλεων. διόπερ τῆς δεούσης ἔτυχε τιμω-
ρίας. ἐκπλεύσαντα γὰρ αὐτὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὥς
φησιν Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, καὶ δο- 621
κοῦντα διαπεφευγέναι τὸν κίνδυνον (εἰρήκει γὰρ
εἰς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον πολλὰ δεινά, ἀτὰρ καὶ
τόδε, ὅτε τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἐγεγαμήκει,

εἰς οὐχ ὁσίην τρυμαλιὴν τὸ κέντρον ὠθεῖς),

Πάτροκλος οὖν ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς ἐν Καύ-
νῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτὸν καὶ εἰς μολυβῆν κεραμίδα
ἐμβαλὼν καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντωσε.
τοιαύτη δ' ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ποίησις· Θεοδώρου τοῦ αὐ-
λητοῦ Φιλῖνος ἦν πατήρ, εἰς ὃν ταῦτα ἔγραψεν b

ὃ δ' ἀποστεγάσας τὸ τρῆμα τῆς ὄπισθε λαύρης,
διὰ δενδροφόρου φάραγγος ἐξέωσε βροντὴν
ἠλέματον, ὁκοίην ἀροτὴρ γέρων χαλᾷ βοῦς.

14. σεμνότερος δὲ τῶν τοιούτων ἐστὶ ποιητῶν ὁ
ἱλαρῳδὸς καλούμενος. οὐδὲ γὰρ σχινίζεται· χρῆται
δ' ἐσθῆτι λευκῇ ἀνδρείᾳ καὶ στεφανοῦται χρυσοῦν
στέφανον· καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ὑποδήμασιν ἐχρῆτο,
ὥς φησιν ὁ Ἀριστοκλῆς, νῦν δὲ κρηπῖσι. ψάλλει δ'
αὐτῷ ἄρρην ἢ θήλεια, ὡς καὶ τῷ αὐλῳδῷ. δίδοται
δὲ ὁ στέφανος τῷ ἱλαρῳδῷ καὶ τῷ αὐλῳδῷ, οὐ τῷ
ψάλτῃ οὐδὲ τῷ αὐλητῇ. ὁ δὲ μαγῳδὸς καλούμενος c
τύμπανα ἔχει καὶ κύμβαλα, καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτὸν
ἐνδύματα γυναικεῖα· σχινίζεταί τε καὶ πάντα ποιεῖ
τὰ ἔξω κόσμου, ὑποκρινόμενος ποτὲ μὲν γυναῖκα καὶ
μοιχοὺς καὶ μαστροπούς, ποτὲ δὲ ἄνδρα μεθύοντα
καὶ ἐπὶ κῶμον παραγινόμενον πρὸς τὴν ἐρωμένην.

φησὶ δὲ ὁ Ἀριστόξενος τὴν μὲν ἱλαρῳδίαν σεμνὴν
d οὖσαν παρὰ τὴν τραγῳδίαν εἶναι, τὴν δὲ μαγῳδίαν
παρὰ τὴν κωμῳδίαν. πολλάκις δὲ οἱ μαγῳδοὶ καὶ
κωμικὰς ὑποθέσεις λαβόντες ὑπεκρίθησαν κατὰ τὴν
ἰδίαν ἀγωγὴν καὶ διάθεσιν. ἔσχε δὲ τοὔνομα ἡ μα-
γῳδία ἀπὸ τοῦ οἱονεὶ μαγικὰ προσφέρεσθαι καὶ φαρ-
μάκων ἐμφανίζειν δυνάμεις.

15. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν
τις τρόπος παλαιός, ὥς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν
σπουδαῖος, ἅτε δὴ κἀν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης
μεταδιωκούσης. ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῇ λέξει
κλέπτοντάς τινας ὀπώραν, ἢ ξενικὸν ἰατρὸν τοιαυτὶ
e λέγοντα, ὡς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ διὰ τού-
των παρίστησιν

ἐὰν ἐπιχώριος
ἰατρὸς εἴπῃ 'τρύβλιον τούτῳ δότε
πτισάνης ἕωθεν', καταφρονοῦμεν εὐθέως·
ἂν δὲ 'πτισάναν καὶ τρύβλιον', θαυμάζομεν.
καὶ πάλιν ἐὰν μὲν τεύτλιον, παρείδομεν·
ἐὰν δὲ σεῦτλον, ἡδέως ἠκούσαμεν·
ὡς οὐ τὸ σεῦτλον ταυτὸν ὂν τῷ τευτλίῳ.

ἐκαλοῦντο δ' οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ
τοῖς Λάκωσι δικηλισταί, ὡς ἄν τις σκευοποιοὺς εἴπῃ
f καὶ μιμητάς. τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ
κατὰ τόπους εἰσὶ προσηγορίαι. Σικυώνιοι μὲν γὰρ
φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δ' αὐτοκαβδά-
λους· οἳ δὲ φλύακας, ὡς Ἰταλοί· σοφιστὰς δὲ οἱ πολ-
λοί· Θηβαῖοι δὲ τὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες
ἐθελοντάς. ὅτι δὲ καινουργοῦσι κατὰ τὰς φωνὰς οἱ
Θηβαῖοι Στράττις ἐπιδείκνυσιν ἐν Φοινίσσαις διὰ
τούτων

ξυνίετ' οὐδέν, πᾶσα Θηβαίων πόλις,

οὐδέν ποτ' ἄλλ'· οἳ πρῶτα μὲν τὴν σηπίαν 622
ὀπιτθοτίλαν, ὡς λέγουσ', ὀνομάζετε·
τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχα, τὸν ἰατρὸν δὲ δὴ
σάκταν, βέφυραν τὴν γέφυραν, τῦκα δὲ
τὰ σῦκα, κωτιλάδας δὲ τὰς χελιδόνας,
τὴν ἔνθεσιν δ' ἄκολον, τὸ γελᾶν δὲ κριδδέμεν,
νεασπάτωτον δ' ἤν τι νεοκάττυτον ᾖ.

16. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων 'οἱ αὐτοκάβδαλοι (φησὶ) καλούμενοι ἐστεφανωμένοι b κιττῷ σχέδην ἐπέραινον ῥήσεις. ὕστερον δὲ ἴαμβοι ὠνομάσθησαν αὐτοί τε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν. οἱ δὲ ἰθύφαλλοι (φησὶ) καλούμενοι προσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσι καὶ ἐστεφάνωνται χειρῖδας ἀνθινὰς ἔχοντες· χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις καὶ περιέζωνται ταραντῖνον καλύπτον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν. σιγῇ δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχήστραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες

ἀνάγετ' ἀνάγετε πάντες, εὐρυχωρίαν c
τῷ θεῷ ποιεῖτε.
ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυδωμένος
διὰ μέσου βαδίζειν.

οἱ δὲ φαλλοφόροι (φησὶ) προσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσι, προπόλιον δὲ ἐξ ἑρπύλλου περιτιθέμενοι καὶ παιδέρωτας ἐπάνω τούτου ἐπιτίθενται στέφανόν τε δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ· καυνάκας τε περιβεβλημένοι παρέρχονται οἳ μὲν ἐκ παρόδου οἳ δὲ κατὰ μέσας τὰς θύρας βαίνοντες ἐν ῥυθμῷ καὶ λέγοντες

σοί, Βάκχε, τάνδε μοῦσαν ἀγλαΐζομεν,
ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλῳ μέλει,
καινάν, ἀπαρθένευτον, οὔ τι ταῖς πάρος d

κεχρημέναν ᾠδαῖσιν, ἀλλ' ἀκήρατον
κατάρχομεν τὸν ὕμνον.

εἶτα προστρέχοντες ἐτώθαζον οὓς ἂν προέλοιντο, στάδην δὲ ἔπραττον· ὁ δὲ φαλλοφόρος ἰθὺ βαδίζων καταπλησθεὶς αἰθάλῳ.'

17. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι παραλιπεῖν τὰ περὶ Ἀμοιβέως τοῦ καθ' ἡμᾶς κιθαρῳδοῦ,

ἀνδρὸς τεχνίτου κατὰ νόμους τῆς μουσικῆς.

οὗτός ποτε βράδιον ἥκων ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἡμῶν,
e ὡς ἔμαθε παρά τινος τῶν οἰκετῶν ἀποδειπνήσαντας, ἐβουλεύετο τί χρὴ ποιεῖν, ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ ὁ μάγειρος (γεγωνότερον δ' ἐφθέγγετο ὡς πάντας ἀκούειν) τὰ ἐξ Αὔγης εἶπεν Εὐβούλου

τί, ὦ πόνηρ', ἕστηκας ἐν πύλαις ἔτι,
ἀλλ' οὐ βαδίζεις; τοῖς δὲ γενναίως πάλαι
διεσπάρακται θερμὰ χηνίσκων μέλη,
διερράχισται σεμνὰ δελφάκων κρέα,
κατηλόκισται γαστρὸς ἐν μέσῳ κύκλος,
κατησίμωται πάντα τἀκροκώλια,
f νενωγάλισται σεμνὸς ἀλλᾶντος τόμος,
παρεντέτρωκται τευθὶς ἐξωπτημένη,
παρεγκέκαπται σταμνί' ἐννέ' ἢ δέκα.
ὥστ' εἴ τι βούλει τῶν λελειμμένων λαβεῖν,
ἔπειγ' ἔπειγε, μή ποθ' ὡς λύκος χανὼν
καὶ τῶνδ' ἁμαρτὼν ὕστερον συχνὸν δράμῃς.

πάντ' ἐστὶν ἡμῖν, κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνην ὃς ἐν τῷ Φιλοθηβαίῳ φησίν

ἥ τε γὰρ συνώνυμος
τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτίας
623 τμηθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης
χλιαίνετ' αἴρεθ' ἕψεται παφλάζεται

προσκάεθ᾽· ὥστε μηδ᾽ ἂν εἰ χαλκοῦς ἔχων
μυκτῆρας εἰσέλθοι τις, ἐξελθεῖν πάλιν
εἰκῇ· τοσαύτην ἐξακοντίζει πνοήν.
B. λέγεις μάγειρον ζῶντα; A. πλησίον δέ γε
ταύτης ἄσιτος ἡμέραν καὶ νύχθ᾽ ὅλην
κεστρεὺς λεπισθεὶς ἁλσὶ πασθεὶς ἐκστραφεὶς
χρωσθεὶς ὁμοῦ τι πρὸς τέλος δρόμου περῶν,
σίζει κεκραγώς, παῖς δ᾽ ἐφέστηκε ῥανῶν b
ὄξει· λίβυς τε καυλὸς ἐξηρασμένος
ἀκτῖσι θείαις σιλφίου παραστατεῖ.
B. εἶτ᾽ οὐκ ἐπῳδούς φασιν ἰσχύειν τινές;
ἐγὼ γὰρ ἤδη τρεῖς ὁρῶ μασωμένους,
σοῦ ταῦτα συστρέφοντος. A. ἥ τε σύννομος
τῆς κυφονώτου σῶμ᾽ ἔχουσα σηπίας,
ξιφηφόροισι χερσὶν ἐξωπλισμένη
τευθίς, μεταλλάξασα λευκαυγῆ φύσιν
σαρκὸς πυρωτοῖς ἀνθράκων ῥαπίσμασιν,
ξανθαῖσιν αὔραις σῶμα πᾶν ἀγάλλεται, c
δείπνου προφήτην λιμὸν ἐκκαλουμένη.
. . . . ὥστε γ᾽ εἴσιθι,
μὴ μέλλε, χώρει. δεῖ γὰρ ἠριστηκότας
πάσχειν, ἐάν τι καὶ παθεῖν ἡμᾶς δέῃ.

καὶ ὃς πάνυ ἐμμελέστατα ἀπαντήσας αὐτῷ ἀνεφώνησε τὰ ἐκ τοῦ Κλεάρχου Κιθαρῳδοῦ τάδε

γόγγρων τε λευκῶν κρέασι τοῖς κολλώδεσιν
βρόχθιζε. τούτοις γὰρ τρέφεται τὸ πνεῦμα καὶ
τὸ φωνάριον ἡμῶν περίσαρκον γίγνεται.

κρότου δ᾽ ἐπὶ τούτοις γενομένου καὶ πάντων ὁμοθυ- d
μαδὸν αὐτὸν καλεσάντων εἰσελθὼν καὶ πιὼν ἀναλαβών τε τὴν κιθάραν εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἦσεν, ὡς πάντας θαυμάζειν τήν τε κιθάρισιν μετὰ τῆς τέχνης ταχίστην οὖσαν καὶ τῆς φωνῆς τὴν ἐμμέλειαν. ἐμοὶ

μὲν γὰρ οὐδὲν ἐλάττων εἶναι νομίζεται τοῦ παλαιοῦ Ἀμοιβέως, ὅν φησιν Ἀριστέας ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντα, καὶ πλησίον τοῦ θεάτρου οἰκοῦντα, εἰ ἐξέλθοι ᾀσόμενος, τάλαντον ἀττικὸν τῆς ἡμέρας λαμβάνειν.

e 18. περὶ δὲ μουσικῆς τῶν μὲν τάδε λεγόντων, ἄλλων δ᾽ ἄλλα γ᾽ ὁσημέραι, πάντων δ᾽ ἐπαινούντων τὴν παιδιὰν ταύτην, Μασούριος ὁ πάντ᾽ ἄριστος καὶ σοφὸς (καὶ γὰρ νόμων ἐξηγητὴς οὐδενὸς δεύτερος καὶ περὶ μουσικὴν ἐνδιατρίβων ἀεί· ἅπτεται γὰρ καὶ τῶν ὀργάνων) ἔφη, ὁ μὲν κωμῳδιοποιὸς Εὔπολις, ἄνδρες φίλοι, φησί

καὶ μουσικὴ πρᾶγμ᾽ ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον
ἀεί τε καινὸν ἐξευρίσκει τι τοῖς ἐπινοεῖν δυναμένοις.

διόπερ καὶ Ἀναξίλας ἐν Ὑακίνθῳ φησίν

f ἡ μουσικὴ δ᾽ ὥσπερ Λιβύη πρὸς τῶν θεῶν
ἀεί τι καινὸν κατ᾽ ἐνιαυτὸν θηρίον
τίκτει.

μέγας γάρ, ὦ μακάριοι, κατὰ τὸν Θεοφίλου Κιθαρῳδόν,

θησαυρός ἐστι καὶ βέβαιος μουσικὴ
ἅπασι τοῖς μαθοῦσι παιδευθεῖσί τε.

καὶ γὰρ τὰ ἤθη παιδεύει καὶ τοὺς θυμοειδεῖς καὶ τὰς γνώμας διαφόρους καταπραΰνει. Κλεινίας γοῦν ὁ πυθαγόρειος, ὡς Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἱστορεῖ, καὶ
624 τῷ βίῳ καὶ τοῖς ἤθεσι διαφορῶν, εἴ ποτε συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι᾽ ὀργήν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν αἰτίαν ἔλεγε 'πραΰνομαι.' καὶ ὁ ὁμηρικὸς δὲ Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο, ἣν αὐτῷ ἐκ τῶν Ἠετίωνος λαφύρων μόνην Ὅμηρος χαρίζεται, καταστέλλειν τὸ πυρῶδες αὐτοῦ δυναμένην. μόνος γοῦν ἐν Ἰλιάδι

ταύτῃ χρῆται τῇ μουσικῇ. ὅτι δὲ καὶ νόσους ἰᾶται μουσικὴ Θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν τῷ περὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἰσχιακοὺς φάσκων ἀνόσους διατελεῖν, εἰ καταυλήσοι τις τοῦ τόπου τῇ φρυγιστὶ ἁρμονίᾳ. ταύτην δὲ b τὴν ἁρμονίαν Φρύγες πρῶτοι εὗρον καὶ μετεχειρίσαντο. διὸ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν αὐλητὰς φρυγίους καὶ δουλοπρεπεῖς τὰς προσηγορίας ἔχειν· οἷός ἐστιν ὁ παρὰ Ἀλκμᾶνι Σάμβας καὶ Ἄδων καὶ Τῆλος, παρὰ δὲ Ἱππώνακτι Κίων καὶ Κώδαλος καὶ Βάβυς, ἐφ᾽ ᾧ καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον αὐλούντων 'κάκιον ἢ Βάβυς αὐλεῖ.' ὁ δ᾽ Ἀριστόξενος τὴν εὕρεσιν αὐτῆς Ὑάγνιδι τῷ Φρυγὶ ἀνατίθησιν.

19. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ c μουσικῆς οὐδ᾽ ἁρμονίαν φησὶ δεῖν καλεῖσθαι τὴν φρύγιον, καθάπερ οὐδὲ τὴν λύδιον. ἁρμονίας γὰρ εἶναι τρεῖς· τρία γὰρ καὶ γενέσθαι Ἑλλήνων γένη, Δωριεῖς Αἰολεῖς Ἴωνας. οὐ μικρᾶς οὖν οὔσης διαφορᾶς ἐν τοῖς τούτων ἤθεσι, Λακεδαιμόνιοι μὲν μάλιστα τῶν ἄλλων Δωριέων τὰ πάτρια διαφυλάττουσι· Θεσσαλοὶ δέ, οὗτοι γάρ εἰσι τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους Αἰολεῦσι μεταδόντες, παραπλήσιον ἀεὶ ποιοῦνται τοῦ βίου τὴν ἀγωγήν· Ἰώνων δὲ τὸ πολὺ πλῆθος ἠλ- d λοίωται διὰ τὸ συμπεριφέρεσθαι τοῖς ἀεὶ δυναστεύουσιν αὐτοῖς τῶν βαρβάρων. τὴν οὖν ἀγωγὴν τῆς μελῳδίας ἣν οἱ Δωριεῖς ἐποιοῦντο δώριον ἐκάλουν ἁρμονίαν· ἐκάλουν δὲ καὶ αἰολίδα ἁρμονίαν ἣν Αἰολεῖς ᾖδον· ἰαστὶ δὲ τὴν τρίτην ἔφασκον, ἣν ἤκουον ᾀδόντων τῶν Ἰώνων. ἡ μὲν οὖν δώριος ἁρμονία τὸ ἀνδρῶδες ἐμφαίνει καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ οὐ διακεχυμένον οὐδ᾽ ἱλαρόν, ἀλλὰ σκυθρωπὸν καὶ σφοδρόν, οὔτε δὲ ποικίλον οὔτε πολύτροπον. τὸ δὲ τῶν Αἰολέων ἦθος ἔχει τὸ γαῦρον καὶ ὀγκῶδες, ἔτι δὲ e

ὑπόχαυνον· ὁμολογεῖ δὲ ταῦτα ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ ξενοδοχίαις· οὐ πανοῦργον δέ, ἀλλὰ ἐξηρμένον καὶ τεθαρρηκός. διὸ καὶ οἰκεῖόν ἐστ᾽ αὐτοῖς ἡ φιλοποσία καὶ τὰ ἐρωτικὰ καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν δίαιταν ἄνεσις. διὸ καὶ περιέχουσι τὸ τῆς ὑποδωρίου καλουμένης ἁρμονίας ἦθος. αὕτη γάρ ἐστι, φησὶν ὁ Ἡρακλείδης, ἣν ἐκάλουν αἰολίδα· ὡς καὶ Λᾶσος ὁ Ἑρμιονεὺς ἐν τῷ εἰς τὴν Ἑρμιόνι Δήμητρα ὕμνῳ λέγων οὕτως

Δάματρα μέλπω Κόραν τε Κλυμένοιο ἄλοχον Μελίβοιαν,
f ὕμνων ἀνάγων αἰολίδ᾽ ἅμα βαρύβρομον ἁρμονίαν.

ταῦτα δ᾽ ᾄδουσι πάντες ὑποδώρια τὰ μέλη. ἐπεὶ οὖν τὸ μέλος ἐστὶν ὑποδώριον, εἰκότως αἰολίδα φησὶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ὁ Λᾶσος. καὶ Πρατίνας δέ πού φησι

μήτε σύντονον δίωκε μήτε τὰν ἀνειμέναν ἰαστὶ μοῦσαν,
ἀλλὰ τὰν μέσαν νεῶν ἄρουραν αἰόλιζε τῷ μέλει.

ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς σαφέστερόν φησι

625 πρέπει τοι πᾶσιν ἀοιδὰ λαβράκταις αἰολὶς ἁρμονία.

πρότερον μὲν οὖν, ὡς ἔφην, αἰολίδα αὐτὴν ἐκάλουν, ὕστερον δὲ ὑποδώριον, ὥσπερ ἔνιοί φασιν, ἐν τοῖς αὐλοῖς τετάχθαι νομίσαντες αὐτὴν ὑπὸ τὴν δώριον ἁρμονίαν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὁρῶντας αὐτοὺς τὸν ὄγκον καὶ τὸ προσποίημα τῆς καλοκαγαθίας ἐν τοῖς τῆς ἁρμονίας ἤθεσι δώριον μὲν αὐτὴν οὐ νομίζειν, προσεμφερῆ δέ πως ἐκείνῃ· διόπερ ὑποδώριον ἐκάλεσαν, ὡς τὸ προσεμφερὲς τῷ λευκῷ ὑπόλευκον καὶ τὸ μὴ γλυκὺ μὲν ἐγγὺς δὲ τούτου λέγομεν ὑπόγλυκυ, οὕτως καὶ ὑποδώριον τὸ μὴ πάνυ δώριον.

20. ἑξῆς ἐπισκεψώμεθα τὸ τῶν Μιλησίων ἦθος, b ὃ διαφαίνουσιν οἱ Ἴωνες, ἐπὶ ταῖς τῶν σωμάτων εὐεξίαις βρενθυόμενοι καὶ θυμοῦ πλήρεις, δυσκατάλλακτοι, φιλόνεικοι, οὐδὲν φιλάνθρωπον οὐδὲ ἱλαρὸν ἐνδιδόντες, ἀστοργίαν καὶ σκληρότητα ἐν τοῖς ἤθεσιν ἐμφανίζοντες. διόπερ οὐδὲ τὸ τῆς ἰαστὶ γένος ἁρμονίας οὔτ' ἀνθηρὸν οὔτε ἱλαρόν ἐστιν, ἀλλ' αὐστηρὸν καὶ σκληρόν, ὄγκον δὲ ἔχον οὐκ ἀγεννῆ· διὸ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ προσφιλὴς ἡ ἁρμονία. τὰ δὲ τῶν νῦν Ἰώνων ἤθη τρυφερώτερα καὶ πολὺ παραλλάττον τὸ τῆς ἁρμονίας ἦθος. φασὶ δὲ Πύθερμον τὸν Τήιον ἐν τῷ c γένει τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ τούτῳ ποιῆσαι σκολιὰ μέλη· καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν ποιητὴν ἰωνικὸν ἰαστὶ κληθῆναι τὴν ἁρμονίαν. οὗτός ἐστι Πύθερμος οὗ μνημονεύει Ἀνάνιος ἢ Ἱππῶναξ ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως

χρυσὸν λέγει Πύθερμος ὡς οὐδὲν τἆλλα.

λέγει δ' οὕτως ὁ Πύθερμος

οὐδὲν ἦν ἄρα τἆλλα πλὴν ὁ χρυσός.

οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον πιθανόν ἐστι τὸν Πύθερμον ἐκεῖθεν ὄντα ποιήσασθαι τὴν ἀγωγὴν τῶν μελῶν ἁρμόττουσαν τοῖς ἤθεσι τῶν Ἰώνων. διόπερ d ὑπολαμβάνω οὐχ ἁρμονίαν εἶναι τὴν ἰαστί, τρόπον δέ τινα θαυμαστὸν σχήματος ἁρμονίας. καταφρονητέον οὖν τῶν τὰς μὲν κατ' εἶδος διαφορὰς οὐ δυναμένων θεωρεῖν, ἐπακολουθούντων δὲ τῇ τῶν φθόγγων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι καὶ τιθεμένων ὑπερμιξολύδιον ἁρμονίαν καὶ πάλιν ὑπὲρ ταύτης ἄλλην. οὐχ ὁρῶ γὰρ οὔτε τὴν ὑπερφρύγιον ἴδιον ἔχουσαν ἦθος· καίτοι τινές φασιν ἄλλην ἐξευρηκέναι καινὴν ἁρμονίαν ὑποφρύγιον· δεῖ δὲ τὴν ἁρμονίαν εἶδος ἔχειν e ἤθους ἢ πάθους καθάπερ ἡ λοκριστί. ταύτῃ γὰρ

ἔνιοι τῶν γενομένων κατὰ Σιμωνίδην καὶ Πίνδαρον ἐχρήσαντό ποτε, καὶ πάλιν κατεφρονήθη.

21. τρεῖς οὖν αὗται, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς εἴπομεν εἶναι ἁρμονίας, ὅσα καὶ τὰ ἔθνη. τὴν δὲ φρυγιστὶ καὶ τὴν λυδιστὶ παρὰ τῶν βαρβάρων οὔσας γνωσθῆναι τοῖς Ἕλλησιν ἀπὸ τῶν σὺν Πέλοπι κατελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. Λυδοὶ μὲν f γὰρ αὐτῷ συνηκολούθησαν, διὰ τὸ τὴν Σίπυλον εἶναι τῆς Λυδίας· Φρύγες δέ, οὐχ ὅτι ὁμοτέρμονες τοῖς Λυδοῖς εἰσὶν ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῶν ἦρχεν ὁ Τάνταλος. ἴδοις δ' ἂν καὶ τῆς Πελοποννήσου πανταχοῦ μάλιστα δ' ἐν Λακεδαίμονι χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν. μαθεῖν οὖν τὰς ἁρμονίας ταύτας τοὺς Ἕλληνας παρὰ τούτων. διὸ καὶ Τελέστης ὁ Σελινούντιός φησι

626 πρῶτοι παρὰ κρατῆρας Ἑλλήνων ἐν αὐλοῖς
συνοπαδοὶ Πέλοπος ματρὸς ὀρείας
φρύγιον ἄεισαν νόμον·
τοὶ δ' ὀξυφώνοις πηκτίδων ψαλμοῖς κρέκον
λύδιον ὕμνον.

22. οὐ παραληπτέον δὲ τὴν μουσικήν, φησὶ Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ὡς Ἔφορος ἱστορεῖ, ἐπὶ ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ παρεισῆχθαι τοῖς ἀνθρώποις. οὐδὲ τοὺς παλαιοὺς Κρητῶν καὶ Λακεδαιμονίων αὐ- b λὸν καὶ ῥυθμὸν εἰς τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλπιγγος εἰκῇ νομιστέον εἰσαγαγεῖν· οὐδὲ τοὺς πρώτους Ἀρκάδων εἰς τὴν ὅλην πολιτείαν τὴν μουσικὴν παραλαβεῖν, ὥστε μὴ μόνον ἐν παισὶν ἀλλὰ καὶ ἐν νεανίσκοις γενομένοις ὡς τριάκοντα ἐτῶν κατ' ἀνάγκην σύντροφον ποιεῖν αὐτήν, τἆλλα τοῖς βίοις ὄντας αὐστηροτάτους. παρὰ γοῦν μόνοις Ἀρκάσιν οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ᾄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμον τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας, οἷς ἑκα-

στοι κατὰ τὰ πάτρια τοὺς ἐπιχωρίους ἥρωας καὶ θεοὺς ὑμνοῦσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Τιμοθέου καὶ Φιλοξένου νόμους μανθάνοντες χορεύουσι κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς διονυσιακοῖς αὐληταῖς ἐν τοῖς θεάτροις οἱ μὲν c
[οὖν] παῖδες τοὺς παιδικοὺς ἀγῶνας οἱ δὲ νεανίσκοι τοὺς τῶν ἀνδρῶν, καὶ παρ' ὅλον δὲ τὸν βίον ἐν ταῖς συνουσίαις ταῖς κοιναῖς οὐ διὰ τῶν ἐπεισάκτων ἀκροαμάτων, ὡς διὰ τῶν ἀνὰ μέρος ᾄδειν ἀλλήλοις προστάττοντες. καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων ἀρνηθῆναί τι μὴ εἰδέναι οὐδὲν αὐτοῖς αἰσχρόν ἐστι· τὸ δὲ ᾄδειν ἀποτρίβεσθαι αἰσχρὸν παρ' αὐτοῖς νομίζεται. καὶ μὴν ἐμβατήρια μετ' αὐλοῦ καὶ τάξεως ἀσκοῦντες, ἔτι δὲ ὀρχήσεις ἐκπονοῦντες, μετὰ κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ δαπάνης κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς θεάτροις ἐπιδείκνυνται. ταῦτ' οὖν αὐτοὺς εἴθισαν οἱ παλαιοὶ οὐ τρυ- d
φῆς καὶ περιουσίας χάριν, ἀλλὰ θεωροῦντες τὴν ἑκάστου κατὰ τὸν βίον σκληρότητα καὶ τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, ἥτις αὐτοῖς παρέπεται διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα τὴν κατὰ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν, οἷς καὶ συνεξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι· διὸ καὶ κατὰ τὰς ἐθνικὰς διαστάσεις πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρομεν ἤθει καὶ μορφαῖς καὶ χρώμασι. πρὸς δὲ τούτοις συνόδους κοινὰς καὶ θυσίας ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ κατείθισαν, ἔτι δὲ χοροὺς παρθένων ὁμοῦ καὶ παίδων, σπεύδον- e
τες τὸ τῆς φύσεως ἀτέραμνον διὰ τῆς τῶν ἐθισμῶν κατασκευῆς ἐξημεροῦν καὶ πραΰνειν. ὧν Κυναιθεῖς ὀλιγωρήσαντες εἰς τέλος, καίτοι σκληρότατον παρὰ πολὺ τῆς Ἀρκαδίας ὁμοῦ τῷ τόπῳ καὶ τὸν ἀέρα ἔχοντες, πρὸς μὲν αὐτὰς τὰς ἐν ἀλλήλοις παρατριβὰς καὶ φιλοτιμίας ὁρμήσαντες τέλος ἀπεθηριώθησαν οὕτως ὡς μέγιστα ἀσεβήματα παρὰ μόνοις αὐτοῖς γίνεσθαι.

f καθ' οὓς δὲ καιροὺς τὴν μεγάλην σφαγὴν ἐποιήσαντο, εἰς ἅς τε πόλεις ἀρκαδικὰς κατὰ τὴν δίοδον εἰσῆλθον, οἱ μὲν ἄλλοι παραχρῆμα πάντες αὐτοὺς ἐξεκήρυξαν, Μαντινεῖς δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν καθαρμὸν τῆς πόλεως ἐποιήσαντο, σφάγια περιαγαγόντες κύκλῳ τῆς χώρας ἁπάσης.

23. Ἀγίας δ' ὁ μουσικὸς ἔφη τὸν στύρακα τὸν ἐν ταῖς ὀρχήστραις θυμιώμενον τοῖς διονυσίοις φρύγιον ποιεῖν ὀδμὴν τοῖς αἰσθανομένοις. τὸ δ' ἀρχαῖον ἡ
627 μουσικὴ ἐπ' ἀνδρείαν προτροπὴ ἦν. Ἀλκαῖος γοῦν ὁ ποιητής, εἴ τις καὶ ἄλλος μουσικώτατος γενόμενος, πρότερα τῶν κατὰ ποιητικὴν τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τίθεται, μᾶλλον τοῦ δέοντος πολεμικὸς γενόμενος. διὸ καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις σεμνυνόμενός φησι

μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χαλκῷ· πᾶσα δ' Ἄρει κεκόσμηται στέγα
λαμπραῖσιν κυνίαισι, καττᾶν λευκοὶ καθύπερθεν ἵππιοι λόφοι
b νεύοισιν, κεφαλαῖσιν ἀνδρῶν ἀγάλματα· χάλκιαι δ' αὖ πασσάλοις
κρύπτοισιν περικείμεναι λαμπραὶ κνάμιδες, ἄρκος ἰσχυρῶ βέλευς·
θώρακές τε νέοι λίνω κοιλαί τε κατ' ἀσπίδες βεβλημέναι.
πὰρ δ' αὖ χαλκιδικαὶ σπάθαι, πὰρ δὲ ζώματα πολλὰ καὶ κυπαττίδες.
τῶν οὐκ ἔστι λαθέσθ', ἐπειδὴ πρώτισθ' ὑπὸ ἔργον ἔσταμεν τόδε.

καίτοι μᾶλλον ἴσως ἥρμοττε τὴν οἰκίαν πλήρη εἶναι μουσικῶν ὀργάνων. ἀλλ' οἱ παλαιοὶ τὴν ἀνδρείαν
c ὑπελάμβανον εἶναι μεγίστην τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, καὶ ταύτῃ τὰ πολλὰ προσνέμειν . . . οὐ τοῖς ἄλλοις.

Ἀρχίλοχος γοῦν ἀγαθὸς ὢν ποιητὴς πρῶτον ἐκαυχήσατο τὸ δύνασθαι μετέχειν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων, δεύτερον δὲ ἐμνήσθη τῶν περὶ τὴν ποιητικὴν ὑπαρχόντων αὐτῷ, λέγων

εἰμὶ δ' ἐγὼ θεράπων μὲν Ἐνυαλίοιο ἄνακτος,
καὶ Μουσέων ἐρατὸν δῶρον ἐπιστάμενος.

ὁμοίως δὲ καὶ Αἰσχύλος τηλικαύτην δόξαν ἔχων διὰ τὴν ποιητικὴν οὐδὲν ἧττον ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγραφῆναι ἠξίωσε μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν ποιήσας d

ἀλκὴν δ' εὐδόκιμον μαραθώνιον ἄλσος ἂν εἴποι
καὶ βαθυχαιτήεις Μῆδος ἐπιστάμενος.

24. διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι Λακεδαιμόνιοι μετ' αὐλῶν στρατεύονται, Κρῆτες δὲ μετὰ λύρας, μετὰ δὲ συρίγγων καὶ αὐλῶν Λυδοί, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν βαρβάρων τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται μετ' αὐλῶν καὶ κιθάρας, καταπραΰνοντες τῶν ἐναντίων τὰς ψυχάς. Θεόπομπος δ' ἐν τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν 'Γέται (φησὶ) κιθάρας ἔχοντες καὶ e κιθαρίζοντες τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται.' ὅθεν ἔοικε καὶ Ὅμηρος διατηρῶν τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἑλλήνων κατάστασιν λέγειν

φόρμιγγός θ', ἣν δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην·

ὡς καὶ τοῖς εὐωχουμένοις χρησίμης οὔσης τῆς τέχνης. ἦν δ', ὡς ἔοικε, τοῦτο νενομισμένον, πρῶτον μὲν ὅπως ἕκαστος τῶν εἰς μέθην καὶ πλήρωσιν ὡρμημένων ἰατρὸν λαμβάνῃ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς ἀκοσμίας τὴν μουσικήν, εἶθ' ὅτι τὴν αὐθάδειαν πραΰνει. περιαιρουμένη γὰρ τὴν στυγνότητα ποιεῖ πραότητα καὶ χαρὰν ἐλευθέριον. ὅθεν καὶ Ὅμηρος εἰσήγαγε τοὺς θε- f οὺς χρωμένους ἐν τοῖς πρώτοις τῆς Ἰλιάδος τῇ μουσικῇ μετὰ τὴν περὶ τὸν Ἀχιλλέα φιλοτιμίαν. διετέλουν γὰρ ἀκροώμενοι

φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.

παύσασθαι γὰρ ἔδει τὰ νείκη καὶ τὴν στάσιν, καθάπερ λέγομεν. ἐοίκασιν οὖν οἱ πολλοὶ τὴν ἐπιστήμην ἀποδιδόναι ταῖς συνουσίαις ἐπανορθώσεως χάριν καὶ ὠφελείας. ἀλλὰ μὴν οἱ ἀρχαῖοι καὶ περιέλαβον ἔθεσι 628 καὶ νόμοις τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους ᾄδειν ἅπαντας ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ὅπως καὶ διὰ τούτων τηρῆται τὸ καλὸν καὶ σωφρονικὸν ἡμῶν. ἐναρμονίων γὰρ ὄντων τῶν ᾀσμάτων προσγενόμενος ὁ τῶν θεῶν λόγος ἀποσεμνύνει τὸν ἑκάστων τρόπον. Φιλόχορος δέ φησιν ὡς οἱ παλαιοὶ σπένδοντες οὐκ ἀεὶ διθυραμβοῦσιν, ἀλλ' ὅταν σπένδωσι, τὸν μὲν Διόνυσον ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ τὸν δ' Ἀπόλλωνα μεθ' ἡσυχίας καὶ τάξεως μέλποντες. Ἀρχίλοχος γοῦν φησίν

ὡς Διωνύσου ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος
b οἶδα διθύραμβον, οἴνῳ συγκεραυνωθεὶς φρένας.

καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Φιλοκτήτῃ ἔφη

οὐκ ἔστι διθύραμβος, ὅκχ' ὕδωρ πίῃς.

ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἡδονῆς χάριν ἐπιπολαίου καὶ δημοτικῆς ἡ μουσικὴ προῆλθε κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς ἑστιάσεις, ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. Λακεδαιμόνιοι δ', εἰ μὲν ἐμάνθανον τὴν μουσικήν, οὐδὲν λέγουσιν· ὅτι δὲ κρίνειν δύνανται καλῶς τὴν τέχνην ὁμολογεῖται παρ' αὐτῶν, καί φασι τρὶς ἤδη σεσωκέναι διαφθειρομένην αὐτήν.

25. καὶ πρὸς γυμνασίαν δὲ καὶ ὀξύτητα διανοίας c συμβάλλεται ἡ μουσική. διὸ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἕκαστοι καὶ τῶν βαρβάρων οἱ γινωσκόμενοι τυγχάνουσι χρώμενοι. οὐ κακῶς δὲ λέγουσιν οἱ περὶ Δάμωνα τὸν Ἀθηναῖον ὅτι καὶ τὰς ᾠδὰς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἀνάγκη γίνεσθαι κινουμένης πως τῆς ψυχῆς· καὶ αἱ μὲν ἐλευ-

θέριοι καὶ καλαὶ ποιοῦσι τοιαύτας, αἱ δ' ἐναντίαι τὰς ἐναντίας. ὅθεν καὶ τὸ Κλεοσθένους τοῦ Σικυωνίων τυράννου χάριεν καὶ σημεῖον διανοίας πεπαιδευμένης. ἰδὼν γάρ, ὥς φασι, φορτικῶς ὀρχησάμενον ἕνα τῶν τῆς θυγατρὸς μνηστήρων, Ἱπποκλείδης δ' ἦν ὁ Ἀθη- d ναῖος, ἀπορχήσασθαι τὸν γάμον αὐτὸν ἔφησε, νομίζων, ὡς ἔοικε, καὶ τὴν ψυχὴν τἀνδρὸς εἶναι τοιαύτην. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ πορείᾳ καλὸν μὲν εὐσχημοσύνη καὶ κόσμος, αἰσχρὸν δὲ ἀταξία καὶ τὸ φορτικόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς συνέταττον οἱ ποιηταὶ τοῖς ἐλευθέροις τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ᾀδομένων, τηροῦντες ἀεὶ τὸ εὐγενὲς καὶ ἀνδρῶδες ἐπ' αὐτῶν, ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τὰ τοιαῦτα προσηγόρευον. εἰ δέ τις ἀμέτρως διαθείη τὴν σχηματοποιίαν καὶ ταῖς ᾠδαῖς ἐπιτυγχάνων μηδὲν e λέγοι κατὰ τὴν ὄρχησιν, οὗτος δ' ἦν ἀδόκιμος. διὸ καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Πλάτων ἐν ταῖς Σκευαῖς, ὡς Χαμαιλέων φησίν, εἴρηκεν οὕτως

> ὥστ' εἴ τις ὀρχοῖτ' εὖ, θέαμ' ἦν· νῦν δὲ δρῶσιν οὐδέν,
> ἀλλ' ὥσπερ ἀπόπληκτοι στάδην ἑστῶτες ὠρύονται.

ἦν γὰρ τὸ τῆς ὀρχήσεως γένος τῆς ἐν τοῖς χοροῖς εὔσχημον τότε καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ ὡσανεὶ τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἀπομιμούμενον. ὅθεν καὶ Σωκράτης ἐν τοῖς ποιήμασι τοὺς κάλλιστα χορεύοντας ἀρίστους f φησὶν εἶναι τὰ πολέμια λέγων οὕτως

> οἳ δὲ χοροῖς κάλλιστα θεοὺς τιμῶσιν, ἄριστοι
> ἐν πολέμῳ.

σχεδὸν γὰρ ὥσπερ ἐξοπλισία τις ἦν ἡ χορεία καὶ ἐπίδειξις οὐ μόνον τῆς λοιπῆς εὐταξίας ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν σωμάτων ἐπιμελείας.

629 26. Ἀμφίων δὲ ὁ Θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι μουσείου ἄγεσθαί φησιν ἐν Ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μετὰ σπουδῆς, παρατιθέμενος ἀρχαῖον ἐπίγραμμα τόδε

> ἀμφότερ' ὠρχεύμαν τε καὶ ἐμμάσως ἐδίδασκον
> ἄνδρας. ὁ δ' αὐλητὰς ἦν Ἄνακος Φιαλεύς·
> εἰμὶ δὲ Βακχιάδας Σικυώνιος. ἦ ῥα θεοῖσιν
> τοῖς Σικυῶνι καλὸν τοῦτ' ἀπέκειτο γέρας.

οὐ κακῶς δὲ καὶ Καφισίας ὁ αὐλητής, ἐπιβαλλομένου b τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατάξας εἶπεν οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἶναι ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. ἔστι δὲ καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων δημιουργῶν ἀγάλματα τῆς παλαιᾶς ὀρχήσεως λείψανα· διὸ καὶ συνέστη τὰ κατὰ τὴν χειρονομίαν ἐπιμελεστέρως διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ἐζήτουν γὰρ κἀν ταύτῃ κινήσεις καλὰς καὶ ἐλευθερίους, ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα παραλαμβάνοντες· καὶ τὰ σχήματα μετέφερον ἐντεῦθεν εἰς τοὺς χορούς, ἐκ δὲ τῶν χορῶν εἰς τὰς παλαίστρας. καὶ γὰρ ἐν τῇ μουσικῇ κἀν τῇ τῶν c σωμάτων ἐπιμελείᾳ περιεποιοῦντο τὴν ἀνδρείαν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἐγυμνάζοντο μετὰ τῆς ᾠδῆς· ὅθεν ἐκινήθησαν αἱ καλούμεναι πυρρίχαι καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ὀρχήσεως καὶ αἱ πολλαὶ παρονομασίαι αὐτῶν, ὡς παρὰ Κρησὶν ὀρσίτης καὶ ἐπικρήδιος. τὴν δ' ἀπόκινον καλουμένην ὄρχησιν, ἧς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νεμέσει καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ἀμαζόσιν Ἀριστοφάνης τ' ἐν Κενταύρῳ καὶ ἄλλοι πλείονες, ὕστερον μακτρισμὸν ὠνόμασαν· ἣν καὶ πολλαὶ γυναῖκες ὠρχοῦντο, ἃς καὶ μακτροκτυπίας ὀνομαζομένας οἶδα.

27. τὰ δὲ στασιμώτερα καὶ ποικιλώτερα καὶ τὴν ὄρχησιν ἁπλουστέραν ἔχοντα καλεῖται δάκτυλοι, ἰαμ-

βική, μολοσσική, ἐμμέλεια, κόρδαξ, σίκιννις περσική, φρύγιος νιβατισμός, θρᾴκιος καλαβρισμός, τελεσιάς· μακεδονικὴ δ' ἐστὶν αὕτη ὄρχησις, ᾗ χρησάμενοι οἱ περὶ Πτολεμαῖον Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἀδελφὸν ἀνεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Μαρσύας ἐν τρίτῳ Μακεδονικῶν. μανιώδεις δ' εἰσὶν ὀρχήσεις κερνοφόρος καὶ μόγγας e καὶ θερμαστρίς. ἦν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἰδιώταις ἡ καλουμένη ἄνθεμα. ταύτην δὲ ὠρχοῦντο μετὰ λέξεως τοιαύτης μιμούμενοι καὶ λέγοντες

ποῦ μοι τὰ ῥόδα, ποῦ μοι τὰ ἴα, ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα;
ταδὶ τὰ ῥόδα, ταδὶ τὰ ἴα, ταδὶ τὰ καλὰ σέλινα.

παρὰ δὲ Συρακοσίοις καὶ χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τις ἐστὶν ἴδιος καὶ αὔλησις. ἦν δέ τις καὶ ἰωνικὴ ὄρχησις παροίνιος. καὶ τὴν ἀγγελικὴν δὲ παρ' οἶνον ἠκρίβουν ὄρχησιν. καλεῖται δέ τις καὶ ἄλλη ὄρχησις κόσμου ἐκπύρωσις, ἧς μνημονεύει Μένιππος ὁ κυνικὸς ἐν τῷ Συμποσίῳ. καὶ γελοῖαι δ' εἰσὶν ὀρχήσεις f ἴγδις καὶ μακτρισμὸς ἀπόκινός τε καὶ σοβάς, ἔτι δὲ μορφασμὸς καὶ γλαὺξ καὶ λέων ἀλφίτων τε ἐκχύσεις καὶ χρεῶν ἀποκοπὴ καὶ στοιχεῖα καὶ πυρρίχη. μετ' αὐλῶν δὲ ὠρχοῦντο τὴν τοῦ κελευστοῦ καὶ τὴν καλουμένην πινακίδα. σχήματα δ' ἐστὶν ὀρχήσεως ξιφισμὸς καλαθισμὸς καλλαβίδες σκὼψ σκώπευμα. ἦν δὲ ὁ σκὼψ τῶν ἀποσκοπούντων τὸ σχῆμα, ἄκραν τὴν χεῖρα ὑπὲρ τοῦ μετώπου κεκυρτωκότων. μνημονεύει Αἰσχύλος ἐν Θεωροῖς

καὶ μὴν παλαιῶν τῶνδέ σοι σκωπευμάτων.

καλλαβίδων δ' Εὔπολις ἐν Κόλαξι 630

καλλαβίδας δὲ βαίνει,
σησαμίδας δὲ χέζει.

θερμαστρὶς ἑκατερίδες σκοπὸς χεὶρ καταπρηνὴς χεὶρ

σιμὴ διποδισμὸς ξύλου παράληψις ἐπαγκωνισμὸς καλαθίσκος στρόβιλος. καὶ τελεσιὰς δ' ἐστὶν ὄρχησις καλουμένη, στρατιωτικὴ δ' ἐστὶν αὕτη ἀπό τινος ἀνδρὸς Τελεσίου λαβοῦσα τοὔνομα μεθ' ὅπλων τὸ πρῶτον αὐτὴν ἐκείνου ὀρχησαμένου, ὥς φησιν Ἱππαγόρας ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς Καρχηδονίων πολιτείας.

b 28. καλεῖται δ' ἡ μὲν σατυρικὴ ὄρχησις, ὥς φησιν Ἀριστοκλῆς ἐν ὀγδόῳ τῶν περὶ χορῶν, σίκιννις καὶ οἱ σάτυροι σικιννισταί. τινὲς δέ φασι Σίκιννόν τινα βάρβαρον εὑρετὴν αὐτῆς γενέσθαι, ἄλλοι δὲ Κρῆτα λέγουσι τὸ γένος εἶναι Σίκιννον. ὀρχησταὶ δ' οἱ Κρῆτες, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Σκάμων δ' ἐν πρώτῳ περὶ εὑρημάτων σίκιννιν αὐτὴν εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ σείεσθαι· καὶ πρῶτον ὀρχήσασθαι τὴν σίκιννιν Θέρσιππον. προτέρα δὲ εὕρηται ἡ περὶ τοὺς πόδας c κίνησις τῆς διὰ τῶν χειρῶν. οἱ γὰρ παλαιοὶ τοὺς πόδας μᾶλλον ἐγυμνάζοντο ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ τοῖς κυνηγεσίοις. οἱ δὲ Κρῆτες κυνηγετικοί, διὸ καὶ ποδώκεις. εἰσὶ δέ τινες οἳ καί φασι τὴν σίκιννιν ποιητικῶς ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἣν καὶ οἱ σάτυροι ὀρχοῦνται ταχυτάτην οὖσαν. οὐ γὰρ ἔχει πάθος αὕτη ἡ ὄρχησις, διὸ οὐδὲ βραδύνει. συνέστηκε δὲ καὶ σατυρικὴ πᾶσα ποίησις τὸ παλαιὸν ἐκ χορῶν, ὡς καὶ ἡ τότε τραγῳδία· διόπερ οὐδὲ ὑποκριτὰς εἶχον. τρεῖς δ' εἰσὶ τῆς σκηνικῆς ποιήσεως ὀρχήσεις, τραγικὴ κωμικὴ d σατυρική. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως τρεῖς, πυρρίχη γυμνοπαιδικὴ ὑπορχηματική. καὶ ἔστιν ὁμοία ἡ μὲν πυρρίχη τῇ σατυρικῇ· ἀμφότεραι γὰρ διὰ τάχους. πολεμικὴ δὲ δοκεῖ εἶναι ἡ πυρρίχη. ἔνοπλοι γὰρ αὐτὴν παῖδες ὀρχοῦνται· τάχους δὲ δεῖ τῷ πολέμῳ εἰς τὸ διώκειν καὶ εἰς τὸ ἡττωμένους φεύγειν,

μηδὲ μένειν μηδ᾽ αἰδεῖσθαι κακοὺς εἶναι. ἡ δὲ γυμνοπαιδικὴ παρεμφερής ἐστι τῇ τραγικῇ ὀρχήσει, ἥτις e ἐμμέλεια καλεῖται· ἐν ἑκατέρᾳ δὲ ὁρᾶται τὸ βαρὺ καὶ σεμνόν. ἡ δ᾽ ὑπορχηματικὴ τῇ κωμικῇ οἰκειοῦται, ἥτις καλεῖται κόρδαξ· παιγνιώδεις δ᾽ εἰσὶν ἀμφότεραι.

29. Ἀριστόξενος δέ φησι τὴν πυρρίχην ἀπὸ Πυρρίχου Λάκωνος τὸ γένος τὴν προσηγορίαν λαβεῖν· λακωνικὸν δ᾽ εἶναι μέχρι καὶ νῦν ὄνομα τὸν Πύρριχον. ἐμφανίζει δ᾽ ἡ ὄρχησις πολεμικὴ οὖσα ὡς Λακεδαιμονίων τὸ εὕρημα. πολεμικοὶ δ᾽ εἰσὶν οἱ Λάκωνες, f ὧν καὶ οἱ υἱοὶ τὰ ἐμβατήρια μέλη ἀναλαμβάνουσιν, ἅπερ καὶ ἐνόπλια καλεῖται. καὶ αὐτοὶ δ᾽ οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πολέμοις τὰ Τυρταίου ποιήματα ἀπομνημονεύοντες ἔρρυθμον κίνησιν ποιοῦνται. Φιλόχορος δέ φησι κρατήσαντας Λακεδαιμονίους Μεσσηνίων διὰ τὴν Τυρταίου στρατηγίαν ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι, ἂν δειπνοποιήσωνται καὶ παιωνίσωσιν, ᾄδειν καθ᾽ ἕνα Τυρταίου· κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι κρέας. ἡ δὲ πυρρίχη 631 παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἔτι παραμένει· καὶ ἐκλιπούσης δὲ αὐτῆς συμβέβηκε τοὺς πολέμους καταλυθῆναι. παρὰ μόνοις δὲ Λακεδαιμονίοις διαμένει προγύμνασμα οὖσα τοῦ πολέμου· ἐκμανθάνουσί τε πάντες ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀπὸ πέντε ἐτῶν πυρριχίζειν. ἡ δὲ καθ᾽ ἡμᾶς πυρρίχη διονυσιακή τις εἶναι δοκεῖ, ἐπιεικεστέρα οὖσα τῆς ἀρχαίας. ἔχουσι γὰρ οἱ ὀρχούμενοι θύρσους ἀντὶ δοράτων, προΐενται δ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλους καὶ νάρθηκας καὶ λαμπάδας φέρουσιν· ὀρχοῦνταί τε τὰ περὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἰνδούς, ἔτι δὲ τὰ b περὶ τὸν Πενθέα. τακτέον δ᾽ ἐπὶ τῆς πυρρίχης τὰ κάλλιστα μέλη καὶ τοὺς ὀρθίους ῥυθμούς.

30. ἔοικε δὲ ἡ γυμνοπαιδικὴ τῇ καλουμένῃ ἀναπάλῃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς. γυμνοὶ γὰρ ὀρχοῦνται οἱ παῖδες πάντες, ἐρρύθμους φοράς τινας ἀποτέμνοντες καὶ σχήματά τινα τῶν χειρῶν κατὰ τὸ ἁπαλόν· ὥστ᾽ ἐμφαίνειν θεώρημά τι τῆς παλαίστρας καὶ τοῦ παγκρατίου κινοῦντες ἐρρύθμως τοὺς πόδας. τρόποι δ᾽ αὐτῆς οἵ τε ὠσχοφορικοὶ καὶ οἱ βακχικοί, ὥστε καὶ τὴν ὄρχησιν ταύτην εἰς τὸν Διόνυσον ἀναφέρεσθαι. c Ἀριστόξενος δέ φησιν ὡς οἱ παλαιοὶ γυμναζόμενοι πρῶτον ἐν τῇ γυμνοπαιδικῇ εἰς τὴν πυρρίχην ἐχώρουν πρὸ τοῦ εἰσιέναι εἰς τὸ θέατρον. καλεῖται δ᾽ ἡ πυρρίχη καὶ χειρονομία. ἡ δ᾽ ὑπορχηματική ἐστιν ἐν ᾗ ᾄδων ὁ χορὸς ὀρχεῖται. φησὶ γοῦν ὁ Βακχυλίδης

οὐχ ἕδρας ἔργον οὐδ᾽ ἀμβολᾶς.

καὶ Πίνδαρος δέ φησι

λάκαινα μὲν παρθένων ἀγέλα.

ὀρχοῦνται δὲ ταύτην παρὰ τῷ Πινδάρῳ οἱ Λάκωνες· καὶ ἔστιν ὑπορχηματικὴ ὄρχησις ἀνδρῶν καὶ γυναι- d κῶν. βέλτιστοι δ᾽ εἰσὶ τῶν τρόπων οἵτινες καὶ ὀρχοῦνται. εἰσὶ δὲ οἵδε, προσοδιακοί, ἀποστολικοί, οὗτοι δὲ καὶ παρθένιοι καλοῦνται, καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι. τὸν γὰρ ὕμνον οἱ μὲν ὠρχοῦντο, οἱ δὲ οὐκ ὠρχοῦντο· ἢ τοὺς εἰς Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον, καὶ τὸν παιᾶνα δέ, ὁτὲ μὲν ὁτὲ δὲ οὔ. εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι σπουδαῖαι καὶ φαῦλαι ὀρχήσεις. ὁ μὲν κόρδαξ παρ᾽ Ἕλλησι φορτικὸς ἡ δ᾽ ἐμμέλεια σπουδαία, καθάπερ καὶ ἡ παρ᾽ Ἀρκάσι κίδαρις παρὰ Σικυωνίοις τε ὁ ἀλητήρ. οὕτως δὲ καὶ ἐν Ἰθάκῃ καλεῖται ἀλητήρ, ὡς Ἀριστόξενος ἱστορεῖ e ἐν πρώτῳ συγκρίσεων. καὶ περὶ μὲν ὀρχήσεως τοσαῦτά μοι ἐπὶ τοῦ παρόντος λέλεκται.

31. τὸ δὲ παλαιὸν ἐτηρεῖτο περὶ τὴν μουσικὴν τὸ

καλόν, καὶ πάντ' εἶχε κατὰ τὴν τέχνην τὸν οἰκεῖον
αὐτοῖς κόσμον. διόπερ ἦσαν ἴδιοι καθ' ἑκάστην ἁρ-
μονίαν αὐλοὶ καὶ ἑκάστοις αὐλητῶν ὑπῆρχον αὐλοὶ
ἑκάστῃ ἁρμονίᾳ πρόσφοροι ἐν τοῖς ἀγῶσι, Πρόνομος
δ' ὁ Θηβαῖος πρῶτος ηὔλησεν ἀπὸ τῶν αὐτῶν αὐλῶν
πάσας ἁρμονίας. νῦν δὲ εἰκῇ καὶ ἀλόγως ἅπτονται
τῆς μουσικῆς. καὶ πάλαι μὲν τὸ παρὰ τοῖς ὄχλοις
εὐδοκιμεῖν σημεῖον ἦν κακοτεχνίας. ὅθεν καὶ Ἀσω- f
πόδωρος ὁ Φλιάσιος κροταλιζομένου ποτέ τινος τῶν
αὐλητῶν διατρίβων αὐτὸς ἔτι ἐν τῷ ὑποσκηνίῳ 'τί
τοῦτ'; (εἶπεν) δῆλον ὅτι μέγα κακὸν γέγονεν.' ὡς οὐκ
ἂν ἄλλως ἐν τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμήσαντος. οἶδα δέ
τινας τοῦθ' ἱστορήσαντας ὡς Ἀντιγενείδου εἰπόντος.
καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δὲ τέλος ποιοῦνται τῆς τέχνης τὴν
παρὰ τοῖς θεάτροις εὐημερίαν. διόπερ Ἀριστόξενος
ἐν τοῖς συμμίκτοις συμποτικοῖς 'ὅμοιον (φησὶ) ποι- 632
οῦμεν Ποσειδωνιάταις τοῖς ἐν τῷ Τυρσηνικῷ κόλπῳ
κατοικοῦσιν, οἷς συνέβη τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἕλλησιν
οὖσιν ἐκβεβαρβαρῶσθαι Τυρρηνοῖς ἢ Ῥωμαίοις γε-
γονόσι, καὶ τήν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι τά τε
λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἄγειν τε μίαν τινὰ αὐτοὺς
τῶν ἑορτῶν τῶν ἑλληνικῶν ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόν-
τες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων
τε καὶ νομίμων, καὶ ἀπολοφυράμενοι πρὸς ἀλλήλους b
καὶ ἀποδακρύσαντες ἀπέρχονται. οὕτω δὴ οὖν (φησὶ)
καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ τὰ θέατρα ἐκβεβαρβάρωται καὶ
εἰς μεγάλην διαφθορὰν προελήλυθεν ἡ πάνδημος
αὕτη μουσική, καθ' αὑτοὺς γενόμενοι ὀλίγοι ἀναμι-
μνησκόμεθα οἵα ἦν ἡ μουσική.' ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστό-
ξενος.

32. κἀμοὶ δὲ διὰ τοῦτο φαίνεται φιλοσοφητέον
εἶναι περὶ μουσικῆς. καὶ γὰρ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος,

τηλικαύτην δόξαν ἔχων ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, καταφανής
c ἐστιν ἐκ πολλῶν οὐ παρέργως ἁψάμενος μουσικῆς·
ὅς γε καὶ τὴν τοῦ παντὸς οὐσίαν διὰ μουσικῆς ἀπο-
φαίνει συγκειμένην. τὸ δὲ ὅλον ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν
Ἑλλήνων σοφία τῇ μουσικῇ μάλιστα εἶναι δεδομένη.
καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν θεῶν Ἀπόλλωνα, τῶν δὲ ἡμι-
θέων Ὀρφέα μουσικώτατον καὶ σοφώτατον ἔκρινον,
καὶ πάντας τοὺς χρωμένους τῇ τέχνῃ ταύτῃ σοφιστὰς
ἀπεκάλουν, ὥσπερ καὶ Αἰσχύλος ἐποίησεν

εἶτ' οὖν σοφιστὴς κάρτα παραπαίων χέλυν.

ὅτι δὲ πρὸς τὴν μουσικὴν οἰκειότατα διέκειντο οἱ ἀρ-
d χαῖοι δῆλον καὶ ἐξ Ὁμήρου· ὃς διὰ τὸ μεμελοποιη-
κέναι πᾶσαν ἑαυτοῦ τὴν ποίησιν ἀφροντιστὶ τοὺς
πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους καὶ λαγαρούς, ἔτι
δὲ μυούρους. Ξενοφάνης δὲ καὶ Σόλων καὶ Θέογνις
καὶ Φωκυλίδης, ἔτι δὲ Περίανδρος ὁ Κορίνθιος ἐλε-
γειοποιὸς καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὴ προσάγοντες πρὸς τὰ
ποιήματα μελῳδίαν, ἐκπονοῦσι τοὺς στίχους τοῖς
ἀριθμοῖς καὶ τῇ τάξει τῶν μέτρων, καὶ σκοποῦσιν
ὅπως αὐτῶν μηδεὶς ἀκέφαλος ἔσται μήτε λαγαρὸς
e μήτε μύουρος. ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς
τὴν χωλότητα ἔχοντες

ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.
ἐπίτονος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο.

λαγαροὶ δὲ οἱ ἐν μέσῳ. οἷον

αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν φίλον υἱὸν Ἀγχίσαο.
τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδες.

μύουροι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς. οἷον

f Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.
καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δέμας ἐοικυῖα.
τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἤϊα.

33. διετήρησαν δὲ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων Λακε-

δαιμόνιοι τὴν μουσικὴν πλείστῃ αὐτῇ χρώμενοι· καὶ συχνοὶ παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο μελῶν ποιηταί. τηροῦσι δὲ καὶ νῦν τὰς ἀρχαίας ᾠδὰς ἐπιμελῶς, πολυμαθεῖς τε εἰς ταύτας εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς. ὅθεν καὶ Πρατίνας 633
φησί

λακωνοτέττιξ εὔτυκος ἐς χορόν.

διὸ καὶ οἱ ποιηταὶ διετέλουν προσαγορεύοντες οὕτως τὰς ᾠδάς 'γλυκυτάτων πρύτανιν ὕμνων.' καί 'μέλεα μελιπτέρωτα Μοισᾶν.' ἀπὸ γὰρ τῆς τοῦ βίου σωφροσύνης καὶ αὐστηρίας μετέβαινον ἀσμένως ἐπὶ τὴν μουσικήν, ἐχούσης τὸ κηλητικὸν τῆς ἐπιστήμης. εἰκότως οὖν ἐγίνετο χαίρειν τοὺς ἀκροωμένους· ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγούς, ὥς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιημάτων, οὐχ ὥσπερ νῦν b
τοὺς μισθουμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ, καθάπερ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει· καὶ τὸ χρηστομουσεῖν καὶ μὴ παραβαίνειν τοὺς ἀρχαίους τῆς μουσικῆς νόμους. συνέβαινε δὲ τὸ μὲν παλαιὸν φιλομουσεῖν τοὺς Ἕλληνας· μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης ἀταξίας, καταγηρασάντων σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἀρχαίων νομίμων, ἥ τε προαίρεσις αὕτη κατελύθη καὶ τρόποι μουσικῆς φαῦλοι κατεδείχθησαν, οἷς ἕκαστος τῶν χρωμένων ἀντὶ μὲν πραότητος περιεποιεῖτο c
μαλακίαν, ἀντὶ δὲ σωφροσύνης ἀκολασίαν καὶ ἄνεσιν. ἔσται δ' ἴσως τοῦτο μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλέον προαχθήσεται, ἐὰν μή τις ἀγάγῃ πάλιν εἰς τὸ συμφανὲς τὴν πάτριον μουσικήν. τὸ παλαιὸν γὰρ καὶ τῶν ἡρώων τὰς πράξεις καὶ τῶν θεῶν τοὺς ὕμνους δι' ᾠδῆς ἐποιοῦντο. Ὅμηρος γοῦν φησιν ἐπ' Ἀχιλλέως 'ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν ἡρώων.' καὶ τὸν Φήμιον δέ φησιν ὅτι

πολλὰ βροτῶν θελκτήρια οἶδεν,

ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί.

d τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις ἐσώζετο, ὥς φησι Δείνων ἐν τοῖς Περσικοῖς. τὴν γοῦν Κύρου τοῦ πρώτου ἀνδρείαν καὶ τὸν μέλλοντα πόλεμον ἔσεσθαι πρὸς Ἀστυάγην προείδοντο οἱ ᾠδοί. 'ὅτε γὰρ (φησὶν) ἡγήσατο τὴν εἰς Πέρσας ἀποδημίαν ὁ Κῦρος· ἐγεγόνει δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῶν ῥαβδοφόρων, εἶθ' ὕστερον ἐπὶ τῶν ὁπλοφόρων καὶ ἀπῆλθεν· εὐωχουμένου οὖν τοῦ Ἀστυάγους μετὰ τῶν φίλων τότε, Ἀγγάρης ὄνομα, οὗτος δ' ἦν τῶν ᾠδῶν ὁ ἐνδοξότατος, ᾔδεν εἰσκληθεὶς τά τε ἄλλα τῶν εἰθι-
e σμένων καὶ τὸ ἔσχατον εἶπεν ὡς ἀφεῖται εἰς τὸ ἕλος θηρίον μέγα, θρασύτερον ὑὸς ἀγρίου· ὃ ἂν κυριεύσῃ τῶν καθ' αὐτὸ τόπων, πολλοῖς μετ' ὀλίγων ῥᾳδίως μαχεῖται. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀστυάγους, ποῖον θηρίον; ἔφη Κῦρον τὸν Πέρσην. νομίσας οὖν ὀρθῶς αὐτὸν ὑπωπτευκέναι καὶ μεταπεμπόμενος οὐδὲν ὤνησεν.'

34. ἐγὼ δὲ ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν περὶ μουσικῆς, αὐλῶν ἀκούων βόμβου, καταπαύσω τὸ πολυλογεῖν, τὰ ἐκ Φιλαύλου Φιλεταίρου ἐπειπών

ὦ Ζεῦ, καλόν γ' ἔστ' ἀποθανεῖν αὐλούμενον.
f τούτοις ἐν ᾅδου γὰρ μόνοις ἐξουσία
ἀφροδισιάζειν ἐστίν. οἱ δὲ τοὺς τρόπους
ῥυπαροὺς ἔχοντες μουσικῆς ἀπειρίᾳ
εἰς τὸν πίθον φέρουσι τὸν τετρημένον.

μετὰ δὲ ταῦτα ζητήσεως γενομένης περὶ σαμβύκης, ἔφη ὁ Μασούριος ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην, διειλέχθαι τε περὶ αὐτοῦ Εὐφορίωνα τὸν ἐποποιὸν ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων, χρῆσθαι φήσας αὐτῷ Πάρθους καὶ Τρωγλοδύτας τετραχόρδῳ
634 ὄντι· ἱστορεῖν δὲ τοῦτο Πυθαγόραν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. καλεῖται δέ τι καὶ τῶν πολιορ-

κητικῶν ὀργάνων σαμβύκη, οὗ τό τε σχῆμα καὶ τὴν κατασκευὴν ἀποδείκνυσι Βίτων ἐν τῷ πρὸς Ἄτταλον περὶ ὀργάνων. καὶ Ἀνδρέας ὁ Πανορμίτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν Σικελικῶν τῶν κατὰ πόλιν, ὡς ἀπὸ δύο ὄνων προσάγοιτο τοῖς τῶν ἐναντίων τείχεσι· καλεῖσθαί τε σαμβύκην, ἐπειδή, ὅταν ἐξαρθῇ, γίνεται σχῆμα νεὼς καὶ κλίμακος ἑνοποιούμενον, ὅμοιον δέ τί ἐστι καὶ τὸ τῆς σαμβύκης. Μόσχος δ' ἐν πρώτῳ b Μηχανικῶν ῥωμαϊκὸν εἶναι λέγει τὸ μηχάνημα καὶ Ἡρακλείδην τὸν Ταραντῖνον εὑρεῖν αὐτοῦ τὸ εἶδος. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν 'Μάρκελλος (φησὶ) δυσχρηστούμενος ἐν τῇ Συρακουσῶν πολιορκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους κατασκευασμάτων ἔλεγε ταῖς μὲν ναυσὶν αὐτοῦ κυαθίζειν ἐκ θαλάσσης Ἀρχιμήδην, τὰς δὲ σαμβύκας ῥαπιζομένας ὥσπερ ἐκ πότου μετ' αἰσχύνης ἐκπεπτωκέναι.'

35. εἰπόντος δ' ἐπὶ τούτοις Αἰμιλιανοῦ, ἀλλὰ μήν, ὦ ἑταῖρε Μασούριε, πολλάκις καὶ αὐτὸς ἐν ἐν- c νοίᾳ γίνομαι, μουσικῆς ὢν ἐραστής, περὶ τῆς μαγάδιδος καλουμένης, πότερον αὐλῶν εἶδος ἢ κιθάρας ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἥδιστος Ἀνακρέων λέγει που

ψάλλω δ' εἴκοσι
χορδαῖσιν μάγαδιν ἔχων,
ὦ Λεύκασπι· σὺ δ' ἡβᾷς.

Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν Ὀμφάλῃ ὡς περὶ αὐλῶν λέγει διὰ τούτων

λυδός τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω βοῆς.

ὅπερ ἐξηγούμενος ἰαμβεῖον Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικός, ὃν μάντιν ἐκάλει Παναίτιος ὁ Ῥόδιος φιλόσοφος, διὰ τὸ ῥᾳδίως καταμαντεύεσθαι τῆς τῶν ποιημάτων δια- d νοίας, γένος αὐλοῦ φησιν εἶναι τὸν μάγαδιν, οὔτ' Ἀριστοξένου τοῦτ' εἰπόντος ἐν τοῖς περὶ αὐλητῶν ἢ

ἐν τοῖς περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀρχεστράτου· πεποίηται γὰρ καὶ τούτῳ δύο βιβλία περὶ αὐλητῶν. οὐκ εἶπε δὲ τοῦτο οὐδὲ Πύρρανδρος ἐν τῷ περὶ αὐλητῶν, οὐδὲ Φίλλις ὁ Δήλιος· ξυνέγραψε γὰρ καὶ οὗτος περὶ αὐλητῶν καὶ Εὐφράνωρ. Τρύφων δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὀνομασιῶν λέγει οὕτως 'ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλός.' καὶ πάλιν 'μάγαδις ἐν e ταὐτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀναξανδρίδης ἐν Ὁπλομάχῳ φησί

μάγαδις λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγα.'

τὴν ἀπορίαν οὖν μοι ταύτην οὐδεὶς ἄλλος δυνήσεται ἀπολύσασθαι, καλὲ Μασούριε, ἢ σύ.

36. καὶ ὅς ἔφη, Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς πρὸς Ἴωνα ἀντεξηγήσεσιν, ἑταῖρε Αἰμιλιανέ, μάγαδιν αὐλὸν ἀκούει τὸν κιθαριστήριον· οὗ μνημονεύειν Ἀριστόξενον ἐν πρώτῳ περὶ αὐλῶν τρήσεως, λέγοντα f πέντε γένη εἶναι αὐλῶν, παρθενίους παιδικοὺς κιθαριστηρίους τελείους ὑπερτελείους. ἐλλείπειν οὖν δεῖ παρὰ τῷ Ἴωνι τὸν τέ σύνδεσμον, ἵν' ᾖ μάγαδις αὐλὸς ὁ προσαυλούμενος τῇ μαγάδι. ἡ γὰρ μάγαδις ὄργανόν ἐστι ψαλτικόν, ὡς Ἀνακρέων φησί, Λυδῶν τε εὕρημα. διὸ καὶ τὰς λυδὰς ψαλτρίας φησὶν εἶναι ὁ Ἴων ἐν τῇ Ὀμφάλῃ διὰ τούτων

ἀλλ' εἶα λυδαὶ ψάλτριαι παλαιθετῶν
ὕμνων ἀοιδοὶ τὸν ξένον κοιμήσατε.

635 Θεόφιλος δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Νεοπτολέμῳ καὶ τὸ τῇ μαγάδι διαψάλλειν μαγαδίζειν λέγει ἐν τούτοις

πονηρὸν υἱὸν καὶ πατέρα καὶ μητέρα
ἔστι μαγαδίζειν ἐπὶ τροχοῦ καθημένους·
οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ταὐτὸν ᾄσεται μέλος.

Εὐφορίων δ' ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων παλαιὸν μέν φησι τὸ ὄργανον εἶναι τὴν μάγαδιν, μετασκευασθῆναι δ'

ὀψέ ποτε καὶ σαμβύκην μετονομασθῆναι. πλεῖστον δ' εἶναι τοῦτο τὸ ὄργανον ἐν Μυτιλήνῃ, ὡς καὶ μίαν τῶν Μουσῶν ἔχουσαν αὐτὸ ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ποιη- b
θῆναι ἀρχαίου ἀγαλματοποιοῦ. Μέναιχμος δ' ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν τὴν πηκτίδα, ἣν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ μαγάδι, Σαπφώ φησιν εὑρεῖν. Ἀριστόξενος δὲ τὴν μάγαδιν καὶ τὴν πηκτίδα χωρὶς πλήκτρου διὰ ψαλμοῦ παρέχεσθαι τὴν χρείαν. διόπερ καὶ Πίνδαρον εἰρηκέναι ἐν τῷ πρὸς Ἱέρωνα σκολίῳ τὴν μάγαδιν ὀνομάσαντα ψαλμὸν ἀντίφθογγον, διὰ τὸ δύο γενῶν ἅμα καὶ διὰ πασῶν ἔχειν τὴν συνῳδίαν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων. καὶ Φρύνιχος δ' ἐν Φοινίσσαις εἴρηκε c

ψαλμοῖσιν ἀντίσπαστ' ἀείδοντες μέλη.

καὶ Σοφοκλῆς ἐν Μυσοῖς

πολὺς δὲ φρὺξ τρίγωνος ἀντίσπαστά τε
λυδῆς ἐφύμνει πηκτίδος συγχορδία.

37. διαποροῦσι δὲ ἔνιοι ὅπως τῆς μαγάδιδος οὐκ οὔσης κατὰ Ἀνακρέοντα, ὀψὲ γάρ ποτε τὰ πολύχορδα ὀφθῆναι, μνημονεύων αὐτῆς ὁ Ἀνακρέων λέγει

ψάλλω δ' εἴκοσι
χορδαῖσιν μάγαδιν ἔχων,
ὦ Λεύκασπι.

καὶ ὁ μὲν Ποσειδώνιός φησι τριῶν μελῳδιῶν αὐτὸν μνημονεύειν, φρυγίου τε καὶ δωρίου καὶ λυδίου· d
ταύταις γὰρ μόναις τὸν Ἀνακρέοντα κεχρῆσθαι· ὧν ἑπτὰ χορδαῖς ἑκάστης περαινομένης εἰκότως φάναι ψάλλειν αὐτὸν εἴκοσι χορδαῖς, τῷ ἀρτίῳ χρησάμενον ἀριθμῷ τὴν μίαν ἀφελόντα. ἀγνοεῖ δὲ ὁ Ποσειδώνιος ὅτι ἀρχαῖόν ἐστιν ὄργανον ἡ μάγαδις, σαφῶς Πινδάρου λέγοντος τὸν Τέρπανδρον ἀντίφθογγον εὑρεῖν τῇ παρὰ Λυδοῖς πηκτίδι τὸν βάρβιτον

τόν ῥα Τέρπανδρός ποθ' ὁ Λέσβιος εὗρε

πρῶτος ἐν δείπνοισι Λυδῶν
e ψαλμὸν ἀντίφθογγον ὑψηλᾶς ἀκούων πηκτίδος.

πηκτὶς δὲ καὶ μάγαδις ταὐτόν, καθά φησιν ὁ Ἀριστόξενος καὶ Μέναιχμος ὁ Σικυώνιος ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν. καὶ τὴν Σαπφὼ δέ φησιν οὗτος, ἥτις ἐστὶν Ἀνακρέοντος πρεσβυτέρα, πρώτην χρήσασθαι τῇ πηκτίδι. ὅτι δὲ καὶ Τέρπανδρος ἀρχαιότερος Ἀνακρέοντος δῆλον ἐκ τούτων· τὰ κάρνεια πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ ἔν τε τοῖς ἐμμέτροις καρνεονίκαις κἂν τοῖς καταλογάδην. ἐγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην καὶ
f εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα, ὡς Σωσίβιός φησιν ἐν τῷ περὶ χρόνων. Ἱερώνυμος δ' ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν, ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν, κατὰ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην τὸν Τέρπανδρόν φησι γενέσθαι, ὃς ὑπὸ πάντων συμφώνως ἱστορεῖται μετὰ τοῦ Ἰφίτου τοῦ Ἠλείου τὴν πρώτην ἀριθμηθεῖσαν τῶν ὀλυμπίων θέσιν διαθεῖναι. Εὐφορίων τε ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων τὰ πολύχορδά φησι τῶν ὀργάνων ὀνόμασι μόνον παρηλλάχθαι· παμπάλαιον δ' αὐτῶν εἶναι τὴν χρῆσιν.

636 38. Διογένης δὲ ὁ τραγικὸς διαφέρειν πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως ἐν τῇ Σεμέλῃ

καίτοι κλύω μὲν Ἀσιάδας μιτρηφόρους
κυβέλας γυναῖκας, παῖδας ὀλβίων Φρυγῶν,
τυπάνοισι καὶ ῥόμβοισι καὶ χαλκοκτύπων
βόμβοις βρεμούσας ἀντίχερσι κυμβάλων
σοφὴν θεῶν ὑμνῳδὸν ἰατρόν θ' ἅμα.
κλύω δὲ Λυδὰς βακχίας τε παρθένους
ποταμῷ παροίκους Ἅλυϊ τμωλίαν θεὸν
δαφνόσκιον κατ' ἄλσος Ἄρτεμιν σέβειν

ψαλμοῖς τριγώνων πηκτίδων ἀντιζύγοις b
ὁλκοῖς κρεκούσας μάγαδιν, ἔνθα περσικῷ
νόμῳ ξενωθεὶς αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς.

καὶ Φίλλις δ' ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ περὶ μουσικῆς διαφέρειν φησὶ πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως 'φοίνικες πηκτίδες μαγάδιδες σαμβῦκαι ἰαμβῦκαι τρίγωνα κλεψίαμβοι σκινδαψοὶ ἐννεάχορδα. ἐν οἷς γὰρ (φησὶ) τοὺς ἰάμβους ᾖδον ἰαμβύκας ἐκάλουν, ἐν οἷς δὲ παρελογίζοντο τὰ ἐν τοῖς μέτροις κλεψιάμβους, c μαγάδιδας δὲ τὰ διὰ πασῶν καὶ πρὸς ἴσα τὰ μέρη τῶν ᾀδόντων ἡρμοσμένα. καὶ ἄλλα δ' ἦν παρὰ ταῦτα· καὶ γὰρ βάρβιτος ἢ βάρμος· καὶ ἄλλα πλείονα, τὰ μὲν ἔγχορδα τὰ δὲ ἔνηχα, κατεσκεύαζον.'

39. ἦν γὰρ δή τινα καὶ χωρὶς τῶν ἐμφυσωμένων καὶ χορδαῖς διειλημμένων ἕτερα ψόφου μόνον παρασκευαστικά, καθάπερ τὰ κρέμβαλα. περὶ ὧν φησι Δικαίαρχος ἐν τοῖς περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου, ἐπιχωριάσαι φάσκων ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ προσορχεῖσθαί τε καὶ προσᾴδειν ταῖς γυναιξὶν ὄργανά d τινα ποιά, ὧν ὅτε τις ἅπτοιτο τοῖς δακτύλοις, ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον· δηλοῦσθαι δ' ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ᾄσματι, οὗ ἐστιν ἀρχή

Ἄρτεμι σοί με τι φρὴν ἐφίμερον
ὕμνον υεναι τε ὅθεν . . .
ἃ δέ τις ἄλλα χρυσοφανία
κρέμβαλα χαλκοπάραα χερσίν.

Ἕρμιππος δ' ἐν Θεοῖς τὸ τούτοις κρούειν κρεμβαλίζειν εἴρηκεν ἐν τούτοις

λεπάδας δὲ πετρῶν ἀποκόπτοντες κρεμβαλιάζουσι.

Δίδυμος δέ φησιν εἰωθέναι τινὰς ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ ὄστρακα συγκρούοντας ἔρρυθμον ἦχόν e

τινα ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις, καθάπερ καὶ Ἀριστοφάνη ἐν Βατράχοις φάναι.

40. Ἀρτέμων δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ διονυσιακοῦ συστήματος Τιμόθεόν φησι τὸν Μιλήσιον παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαι πολυχορδοτέρῳ συστήματι χρήσασθαι τῇ μαγάδι· διὸ καὶ παρὰ τοῖς Λάκωσιν εὐθυνόμενον, ὡς παραφθείροι τὴν ἀρχαίαν μουσικήν, καὶ μέλλοντός τινος ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰς περιττὰς τῶν χορδῶν, f δεῖξαι παρ' αὐτοῖς ὑπάρχοντα Ἀπολλωνίσκον πρὸς τὴν αὐτοῦ σύνταξιν ἰσόχορδον λύραν ἔχοντα, καὶ ἀφεθῆναι. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ τραγῳδίας ὠνομάσθαι φησὶ τὴν μάγαδιν ἀπὸ Μάγδιος Θρᾳκὸς γένος. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν ἀντιγραφῇ 'ὃ νῦν, φησίν, ἡμεῖς λέγομεν ψαλτήριον, τοῦτ' εἶναι μάγαδιν, ὁ δὲ κλεψίαμβος κληθείς, ἔτι δὲ ὁ τρίγωνος καὶ ὁ ἔλυμος καὶ τὸ ἐννεάχορδον ἀμαυρότερα τῇ χρείᾳ καθέστηκε.' καὶ Ἀλκμὰν 637 δέ φησι 'μάγαδιν δ' ἀποθέσθαι.' Σοφοκλῆς δ' ἐν Θαμύρᾳ

πηκταὶ δὲ λύραι καὶ μαγάδιδες
τά τ' ἐν Ἕλλησι ξόαν' ἡδυμελῆ.

Τελέστης δ' ἐν Ὑμεναίῳ διθυράμβῳ πεντάχορδόν φησιν αὐτὴν εἶναι διὰ τούτων

ἄλλος δ' ἄλλαν κλαγγὰν ἱεὶς
κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν,
ἐν πενταράβῳ χορδᾶν ἀριθμῷ
χεῖρα καμψιδίαυλον ἀναστρωφῶν τάχος.

οἶδα δὲ καὶ ἄλλο ὄργανον, ᾧ τῶν Θρᾳκῶν οἱ βασιλεῖς ἐν τοῖς δείπνοις χρῶνται, ὥς φησι Νικομήδης ἐν τῷ b περὶ Ὀρφέως. φοίνικα δὲ τὸ ὄργανον Ἔφορος καὶ Σκάμων ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων ὑπὸ Φοινίκων εὑρεθέντα ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας· Σῆμος δὲ ὁ

Δήλιος ἐν πρώτῳ Δηλιάδος διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐν Δήλῳ φοίνικος τοὺς ἀγκῶνας αὐτοῦ ἐξεργάσασθαι. τῇ σαμβύκῃ πρώτην φησὶ χρήσασθαι Σίβυλλαν Σκάμων ὁ προειρημένος· ὀνομασθῆναι δ' αὐτὴν εὑρεθεῖσαν ὑπὸ Σάμβυκός τινος.

41. καὶ περὶ τοῦ τρίποδος δὲ καλουμένου, ὄργανον δὲ καὶ τοῦτο μουσικόν, ὁ προειρημένος Ἀρτέμων γράφει οὕτως 'ὅθεν πολλὰ τῶν ὀργάνων οὐδ' εἰ γέγονέ ποτε γινώσκεται, καθάπερ ὁ Πυθαγόρου τοῦ c Ζακυνθίου τρίπους. ὀλιγοχρόνιον γὰρ τὴν ἀκμὴν σχών, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν ἐργώδης εἶναι κατὰ τὴν χειροθεσίαν ἢ δι' ἣν δή ποτ' οὖν αἰτίαν συντόμως καταλυθεὶς διαλέληθε τοὺς πολλούς. ἦν δὲ παραπλήσιος μὲν δελφικῷ τρίποδι καὶ τοὔνομ' ἐντεῦθεν ἔσχε, τὴν δὲ χρῆσιν τριπλῆς κιθάρας παρείχετο. τῶν γὰρ ποδῶν ἑστώτων ἐπί τινος βάσεως εὐστρόφου, καθάπερ αἱ τῶν περιάκτων δίφρων κατασκευάζονται θέσεις, τὰς μέσας τρεῖς χώρας τὰς ἀπὸ ποδὸς ἐπὶ d πόδα διεστώσας ἐνέτεινε χορδαῖς, ὑπερθεὶς ἑκάστῃ πῆχυν καὶ κάτω προσαρμόσας χορδοτόνια, καὶ τὸν ἐπάνω κόσμον κοινὸν τοῦ λέβητος καὶ τῶν παρηρτημένων ἐνίων ἀποδούς· ἐξ ὧν καὶ τὴν φαντασίαν εἶχεν ἀστείαν καὶ τὸν ἦχον προσέβαλλεν ἁδρότερον. διένειμε δ' ἑκάστῃ χώρᾳ τὰς τρεῖς ἁρμονίας, τήν τε δωριστὶ καὶ λυδιστὶ καὶ φρυγιστί. καὶ καθεζόμενος αὐτὸς ἐπί τινος δίφρου περὶ ταυτὸν συμμέτρως ἔχοντα τῇ συστάσει, διείρας δὲ τὴν εὐώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἐπιβολήν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρησόμενος τῷ πλήκτρῳ, καθ' e ὁποίαν ἂν πρώτην ᾑρεῖτο τῶν ἁρμονιῶν, μετέστρεφε τῷ ποδὶ τὴν βάσιν εὔτροχον οὖσαν, καὶ πρὸς ἑτέραν πλευρὰν πάλιν ἐπιβάλλων ἐχρῆτο καὶ πάλιν ἑτέραν. οὕτω δ' ὀξέως ὑπὸ τὴν χεῖρα προσῆγεν αὐτῷ τὰ

συστήματα ἡ τῆς βάσεως εὐκινησία τῷ ποδὶ ψαυομένη, καὶ τὴν χειροθεσίαν ἐπὶ τοσοῦτον εἰθίσθη κατοξύνειν, ὥστ', εἴ τις μὴ ξυνορῴη τὸ γινόμενον ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκοῆς μόνον κρίνοι, νομίζειν τριῶν f κιθαριστῶν ἀκούειν διαφόρως ἡρμοσμένων. καὶ τοῦτο τὸ ὄργανον θαυμασθὲν ἰσχυρῶς μετὰ τὸν ἐκείνου βίον ἐξέλιπεν εὐθέως.'

42. τὴν δὲ ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτόν φησι Μέναιχμος εἰσαγαγεῖν Ἀριστόνικον τὸν Ἀργεῖον, τῇ ἡλικίᾳ γενόμενον κατὰ Ἀρχίλοχον, κατοικήσαντα ἐν Κορκύρᾳ. Φιλόχορος δ' ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος 'Λύσανδρος (φησὶν) ὁ Σικυώνιος κιθαριστὴς πρῶτος μετέστησε τὴν ψιλοκιθαριστικήν, μακροὺς τοὺς τόνους ἐντείνας, καὶ τὴν φωνὴν εὔογκον ποιήσας, καὶ τὴν ἔναυλον κιθάρισιν, ᾗ πρῶτοι οἱ περὶ Ἐπίγονον ἐχρήσαντο. 638 καὶ περιελὼν τὴν συντομίαν τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρισταῖς, χρώματά τε εὔχροα πρῶτος ἐκιθάρισε καὶ ἰάμβους καὶ μάγαδιν, τὸν καλούμενον συριγμόν· καὶ ὄργανον μετέλαβε μόνος τῶν πρὸ αὐτοῦ. καὶ τὸ πρᾶγμα αὐξήσας χορὸν περιεστήσατο πρῶτος. Δίωνα δὲ τὸν Χῖον τὸ τοῦ Διονύσου σπονδεῖον πρῶτον κιθαρίσαι Μέναιχμος. Τιμόμαχος δ' ἐν τοῖς Κυπριακοῖς Στήσανδρον λέγει τὸν Σάμιον ἐπὶ πλεῖον αὐξῆσαι τὴν τέχνην, καὶ πρῶτον ἐν b Δελφοῖς κιθαρῳδῆσαι τὰς καθ' Ὅμηρον μάχας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας. ἄλλοι δὲ πρῶτόν φασι παρ' Ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμήτορα τὸν Ἐλευθερναῖον, οὗ καὶ τοὺς ἀπογόνους Ἀμητορίδας καλεῖσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν, ὥσπερ τῶν ἑξαμέτρων τινὲς ἐπὶ τὸ γελοῖον παρῳδὰς εὗρον, οὕτω καὶ τῆς κιθαρῳδίας πρῶτος Οἰνώπας· ὃν ἐζήλωσαν Πολύευκτός τε ὁ Ἀχαιὸς καὶ Διοκλῆς ὁ Κυναιθεύς.

καὶ μοχθηρῶν δὲ ᾀσμάτων γεγόνασι ποιηταί, περὶ
ὧν φησὶ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφι-
στάς, γράφων οὕτως ‘Τελένικος ὁ Βυζάντιος, ἔτι δὲ c
Ἀργᾶς, ποιηταὶ μοχθηρῶν ὄντες νόμων, πρὸς μὲν τὸν
ἴδιον χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως εὐπόρουν, τῶν δὲ
Τερπάνδρου καὶ Φρύνιδος νόμων οὐδὲ κατὰ μικρὸν
ἠδύναντο ἐπιψαῦσαι.’ τοῦ Ἀργᾶ μνημονεύει Ἄλεξις
ἐν Ἀποβάτῃ οὕτως

Χορόνικος ὁ ποιητὴς ὁδί.
Β. τίνων ποιητὴς ᾀσμάτων; Α. σεμνῶν πάνυ.
Β. τί πρὸς τὸν Ἀργᾶν οὗτος; Α. ἡμέρας δρόμῳ
κρείττων.

καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἡρακλεῖ

ὃ μὲν γὰρ εὐφυής τις εἶναι φαίνεται, d
ὡς δ᾽ εὐρύθμως λαβὼν τὸ μελετητήριον
εἶτ᾽ ἐσχεδίασε δριμέως ἐν . . Β. παπαῖ.
μεστὸς γενόμενος πρὸς τὸν Ἀργᾶν βούλομαι
κωδωνίσας πέμψαι σ᾽ ἀγωνιούμενον,
ἵνα καὶ σὺ νικᾷς τοὺς σοφιστάς, ὦ φίλε.

43. ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνίδην ἀναφερομένους ποιή-
σας Πτωχοὺς Γνησίππου τινὸς μνημονεύει παιγνια-
γράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης, λέγων οὕτως

ταῦτ᾽ οὐ μὰ Δία Γνήσιππος οὐδὲ Κλεομένης
ἐν ἐννέ᾽ ἂν χορδαῖς κατεγλυκήνατο. e

καὶ ὁ τοὺς Εἵλωτας δὲ πεποιηκώς φησι

τὰ Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε
ἀρχαῖον ἀείδειν. ὁ δὲ Γνήσιππος ἔστιν ἀκούειν.
κεῖνος νυκτερίν᾽ εὗρε μοιχοῖς ἀείσματ᾽ ἐκκαλεῖ-
σθαι
γυναῖκας ἔχοντας ἰαμβύκην τε καὶ τρίγωνον.

Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς

τίς ἆρ᾽ ἐρῶντά μ᾽ οἶδεν ὦ Γνήσιππέ πω; πολλὴ
χολή.
οἴομαι γὰρ μηδὲν οὕτως μῶρον εἶναι καὶ κενόν.

σκώπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὰ ποιήματα καὶ ἐν Βουκόλοις

f ὃς οὐκ ἔδωκ᾽ αἰτοῦντι Σοφοκλέει χορόν,
τῷ Κλεομάχου δ᾽, ὃν οὐκ ἂν ἠξίουν ἐγὼ
ἐμοὶ διδάσκειν οὐδ᾽ ἂν εἰς ἀδώνια.

ἐν δὲ ταῖς Ὥραις

ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας
ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος,
παρατιλτριῶν ἔχων χορὸν
λυδιστὶ τιλλουσῶν μέλη
πονηρά.

639 Τηλεκλείδης δ᾽ ἐν τοῖς Στερροῖς καὶ περὶ μοιχείας
ἀναστρέφεσθαί φησιν αὐτόν. Κλέαρχος δ᾽ ἐν δευτέρῳ
Ἐρωτικῶν τὰ ἐρωτικά φησιν ᾄσματα καὶ τὰ λοκρικὰ
καλούμενα οὐδὲν τῶν Σαπφοῦς καὶ Ἀνακρέοντος
διαφέρειν. ἔτι δὲ τὰ Ἀρχιλόχου καὶ τῶν Ὁμήρου
Ἐπικιχλίδων τὰ πολλὰ διὰ τῆς ἐμμέτρου ποιήσεως
τούτων ἔχεταί τινος τῶν παθῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἀσω-
ποδώρου περὶ τὸν ἔρωτα καὶ πᾶν τὸ τῶν ἐρωτικῶν
ἐπιστολῶν γένος ἐρωτικῆς τινὸς διὰ λόγου ποιήσεώς
ἐστιν.

b 44. τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου διεξελθόντος πε-
ριηνέχθησαν ἡμῖν καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τρά-
πεζαι, πολλάκις ἡμῖν διδόμεναι οὐ μόνον ταῖς τῶν
κρονίων ἡμέραις, ἐν αἷς Ῥωμαίων παισὶν ἔθος ἐστὶν
ἑστιᾶν τοὺς οἰκέτας, αὐτοὺς τὰς τῶν οἰκετῶν ἀνα-
δεχομένους λειτουργίας. ἑλληνικὸν δὲ τοῦτο τὸ ἔθος.
ἐν Κρήτῃ γοῦν τῇ τῶν ἑρμαίων ἑορτῇ τὸ ὅμοιον γί-
νεται, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν.
εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκετῶν οἱ δεσπόται ὑπηρε-

τοῦσι πρὸς τὰς διακονίας. καὶ ἐν Τροιζῆνι δὲ μηνὶ γεραιστίῳ· πανήγυρις δὲ τότε γίνεται πολυήμερος, c ἧς ἐν μιᾷ οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν πολιτῶν κοινῇ τε ἀστραγαλίζουσι καὶ οἱ κύριοι τοὺς δούλους ἑστιῶσιν, ὡς ὁ αὐτός φησι Καρύστιος. Βήρωσος δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν τῷ λώῳ φησὶ μηνὶ ἑκκαιδεκάτῃ ἄγεσθαι ἑορτὴν Σακαῖα προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε, ἐν αἷς ἔθος εἶναι ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ἀφηγεῖσθαί τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στολὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ Περσικῶν. Κῷοι δὲ τοὐναν- d τίον δρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ Κῳακῶν. ὅταν γὰρ τῇ Ἥρᾳ θύωσι, δοῦλοι οὐ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν. διὸ καὶ Εὐφορίωνα εἰρηκέναι που

'Ρειώνῃ μοῦνοι μὲν ἐλεύθεροι ἱεροεργοὶ
ἀνδράσι πὰρ Κῴοισιν ἐλεύθερον ἦμαρ ἔχοντες·
δούλων δ' οὔτις πάμπαν ἐσέρχεται οὐδ' ἠβαιόν.

45. Βάτων δ' ὁ Σινωπεὺς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ Αἱμονίας σαφῶς ἐμφανίζει τὴν τῶν e σατουρναλίων ἑορτὴν ἑλληνικωτάτην, φάσκων αὐτὴν παρὰ τοῖς Θεσσαλοῖς πελώρια καλεῖσθαι, γράφων οὕτως 'θυσίας κοινῆς τοῖς Πελασγοῖς γινομένης ἀναγγεῖλαί τινα τῷ Πελασγῷ ἄνδρα ᾧ ὄνομα ἦν Πέλωρος, διότι ἐν τῇ Αἱμονίᾳ σεισμῶν μεγάλων γενομένων ῥαγείη τὰ Τέμπη ὄρη ὀνομαζόμενα, καὶ διότι διὰ τοῦ διαστήματος ὁρμῆσαν τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ ἐμβάλλοι εἰς τὸ τοῦ Πηνειοῦ ῥεῖθρον, καὶ τὴν πρότερον λιμνάζουσαν χώραν ἅπασαν γεγυμνῶσθαι, καὶ ἀναξηραινομένων τῶν ὑδάτων πεδία θαυμαστὰ τῷ μεγέθει f καὶ τῷ κάλλει ἀναφαίνεσθαι. ἀκούσαντα οὖν τὸν Πελασγὸν τὴν τράπεζαν ἀφθόνως αὐτῷ κεκοσμημένην

τῷ Πελώρῳ παραθεῖναι. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ φιλοφρονουμένους ἕκαστον φέρειν ὅ τι ἔχοι παρ' αὐτῷ βέλτιστον καὶ παρατιθέναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῷ ἀπαγγείλαντι, καὶ αὐτὸν τὸν Πελασγὸν προθύμως διακονεῖν καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐν ἀξιώματι ὄντας ὑπηρετεῖν, καθότι ἑκάστῳ ὁ καιρὸς παρέπιπτε. διόπερ φασίν, ἐπεὶ τὴν χώραν κατέσχον, ἀπομίμημα τῆς τότε γενομένης ἑορτῆς, θύοντας Διὶ πέλωρι τραπέζας
640 τε λαμπρῶς κοσμοῦντας προτιθέναι καὶ οὕτως φιλάνθρωπον τὴν πανήγυριν συντελεῖν ὥστε καὶ τοὺς ξένους ἅπαντας ἐπὶ τὴν θοίνην παραλαμβάνειν καὶ τοὺς δεσμώτας λύειν καὶ τοὺς οἰκέτας κατακλίναντας μετὰ πάσης παρρησίας ἑστιᾶν, διακονούντων αὐτοῖς τῶν δεσποτῶν· καὶ τὸ σύνολον ἔτι καὶ νῦν Θεσσαλοὺς μεγίστην ἑορτὴν ἄγοντας προσαγορεύειν Πελώρια.'

46. πολλάκις οὖν, ὡς ἔφην, τῶν τοιούτων ἡμῖν παρατιθεμένων ἐπιδορπισμάτων ἔφη τις τῶν παρ-
b όντων 'αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι.'

τί γὰρ ποθεῖ τράπεζα; τῷ δ' οὐ βρίθεται;
πλήρης μὲν ὄψων ποντίων, πάρεισι δὲ
μόσχων τέρειναι σάρκες ἀρνεία τε δαίς,
καὶ πεπτὰ καὶ κροτητὰ τῆς ξουθοπτέρου
πελάνῳ μελίσσης ἀφθόνως δεδευμένα·

φησὶν ὁ Εὐριπίδης ἐν Κρήσσαις. καὶ ὡς ὁ Εὔβουλος δ' ἐν Ὀλβίᾳ ἔφη

ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ πάνθ' ὁμοῦ πωλήσεται
ἐν ταῖς Ἀθήναις· σῦκα κλητῆρες βότρυς
c γογγυλίδες ἄπιοι μῆλα μάρτυρες ῥόδα
μέσπιλα χόρια σχαδόνες ἐρέβινθοι δίκαι
πυὸς πυριάτη μύρτα κληρωτήρια
ὑάκινθος ἄρνες κλεψύδραι νόμοι γραφαί.

μέλλοντος οὖν τοῦ Ποντιανοῦ λέγειν περὶ ἑκάστου τῶν παρακειμένων, οὐ πρότερόν γε, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, ἀκουσόμεθα περὶ τούτων, ἕως ἂν περὶ τῶν ἐπιδορπισμάτων εἴπῃ. καὶ ὁ Ποντιανός, τραγήματα Κράτης φησὶ Φιλιππίδην λέγειν ἐν Φιλαργύρῳ οὕτως

πλακοῦντες ἐπιδορπίσματ' ᾠὰ σήσαμα. d
ὅλην λέγοντ' ἄν μ' ἐπιλίποι τὴν ἡμέραν.

καὶ Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ

τράγημα μυρτίδες πλακοῦς ἀμυγδαλαῖ·
Β. ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἥδιστά γ' ἐπιδορπίζομαι.

Σώφιλος ἐν Παρακαταθήκῃ

ἡδύ γε μετ' ἀνδρῶν ἐστὶν Ἑλλήνων ἀεὶ
συνάγειν· τὸ πρᾶγμα χάριεν. οὐχὶ δώδεκα
κυάθους, ἀνεβόησέν τις, ὑποχεῖς; κωμάσαι
πρὸς τὴν Ταναγρικὴν δεῖ γάρ, ἵν' ἐκεῖ κατακλιθεὶς
ἐπιδορπίσηται τὰς ὀνείας ματτύας.

Πλάτων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μεταδόρπια αὐτὰ καλεῖ ἐν e
τούτοις 'πάντα τ' εὐώδη ἔφερε τοῖς κατοικοῦσιν ἡ γῆ, καὶ τὸν ἥμερον δὲ καρπὸν πλεῖστον ἔφερε, καὶ ἀκροδρύων πλῆθος, καὶ ὅσα παραμύθια ἡδονῆς μεταδόρπια.'

47. Τρύφων δέ φησι τὸ παλαιὸν πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλά τε καὶ ποικίλα ἐπεισφέρεσθαι· διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν Φρεωρύχῳ φησὶ περὶ τῶν δευτέρων τραπε- f
ζῶν λέγων

ἀμυγδάλια καρύδι', ἐπιφορήματα.

καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ καὶ Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ. καὶ ἐπιδορπίσασθαι δ' ἔλεγον τὸ ἐντραγεῖν καὶ ἐπιδειπνῆσαι. ἅπερ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι ἐπι-

φορήματα καλεῖ διὰ τούτων 'ἰτρίοις ἐπιφορήμασί τ' ἄλλοις γέμουσα.' καὶ Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ 'σι-
641 τίοις δὲ ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖς.' τὸ μέντοι κατὰ τὴν παροιμίαν λεγόμενον ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα τέλος τί ἐστι καὶ ἐλλιμένιον, ὥς Ἀριστείδης φησὶν ἐν τρίτῳ περὶ παροιμιῶν. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος 'τὸ μὲν παλαιὸν πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα ἐπιφέρεσθαι. διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι.' Φιλύλλιος δ' ἐν Φρεωρύχῳ τὰ ἐπιφερόμενα μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων ὧδε

b ἀμυγδάλια καρύδι', ἐπιφορήματα.

Πλάτων δ' ἐν Μενέλεῳ ἐπιτραπεζώματα αὐτὰ καλεῖ, οἷον τὰ ἐπιτιθέμενα ταῖς τραπέζαις βρώματα, λέγων οὕτως

εἰπέ μοι,
ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων.
Β. ὁ γὰρ θεοῖσιν ἐχθρὸς αὐτὰ κατέφαγεν.

Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης τὰ τραγήματά φησι λέγεσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τρωγάλια, ὡσεὶ γὰρ ἐπιδορπισμὸν εἶναι. Πίνδαρος δ' ἐστὶν ὁ εἰπών

c δείπνου δὲ λήγοντος γλυκὺ τρωγάλιον,
καίπερ πέδ' ἄφθονον βοράν.

ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Εὐριπίδην ἀποβλέψαντα ἔστιν εἰς τὰ παρακείμενα εἰπεῖν

ὁρᾷς τὸν εὐτράπεζον ὡς ἡδὺς βίος.

48. ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δεύτεραι τράπεζαι πολυτελῶς μεμεριμνημέναι παρίστησι Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκαις περὶ τῆς Πέλοπος κρεουργίας διηγούμενος

τραπέζαισι δ' ἀμφὶ δεύτερα κρεῶν

σέθεν διεδάσαντο καὶ φάγον.
ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον μακάρων τιν' εἰπεῖν. d

οἱ δὲ παλαιότεροι ἁπλῶς τραπέζας ἔλεγον, ὡς Ἀχαιὸς ἐν Ἡφαίστῳ σατυρικῷ

θοίνῃ σε πρῶτον τέρψομεν. πάρεστι δέ.
Β. τὸ δεύτερον δὲ τῷ με κηλήσεις τρόπῳ;
Α. μύρῳ σε χρίσω πάμπαν εὐόσμῳ δέμας.
Β. ὕδωρ δὲ νίψαι χεῖρας οὐ πρόσθεν δίδως;
Α. ναί· καὶ τράπεζά γ' ἐκποδὼν ἀπαίρεται.

Ἀριστοφάνης Σφηξίν

ὕδωρ κατὰ χειρός, τὰς τραπέζας εἰσφέρειν.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης παραπλησίως ἡμῖν δευτέρας τραπέζας ἀπαγορεύει διὰ τούτων 'τὸ μὲν e οὖν ὅλον διαφέρειν τράγημα βρώματος νομιστέον ὅσον ἔδεσμα τρωγαλίου. τοῦτο γὰρ πάτριον τοὔνομα τοῖς Ἕλλησιν, ἐπεὶ ἐν τραγήμασι τὰ βρώματα παρατίθενται. διόπερ οὐ κακῶς ἔοικεν εἰπεῖν ὁ πρῶτος δευτέραν προσαγορεύσας τράπεζαν· ὄντως γὰρ ἐπιδορπισμός τις ὁ τραγηματισμός ἐστι, καὶ δεῖπνον ἕτερον παρατίθεται τραγήματα.' Δικαίαρχος δ' ἐν πρώτῳ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεώς φησιν οὕτως 'ἥ γε τὴν πολλὴν δαπάνην ἐν τοῖς δείπνοις παρέχουσα f δευτέρα τράπεζα προσεγένετο καὶ στέφανοι καὶ μύρα καὶ θυμιάματα καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα.'

49. ἐδίδοτο δὲ καὶ ᾠὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ τραπέζῃ, ὥσπερ καὶ λαγῷα καὶ κίχλαι κοινῇ μετὰ τῶν μελιπήκτων εἰσεφέρετο, ὡς Ἀντιφάνης ἐν Λεπτινίσκῳ φησὶν οὕτως

οἶνον Θάσιον πίνοις ἄν; Β. εἴ τις ἐγχέαι.
Α. πρὸς ἀμυγδάλας δὲ πῶς ἔχεις; Β. εἰρηνικῶς.
μαλακὰς σφόδρα, δι' ἃς μέλιτι προσπαίζειν βία.

Α. μελίπηκτα δ' εἴ σοι προσφέροι; Β. τρώγοιμι καὶ
642 ᾠὸν δὲ καταπίνοιμ' ἄν. Α. ἄλλου δεῖ τινός;

ἐν δὲ Ὁμοίοις

εἶτ' ἐπεισῆγεν χορείαν ἢ τράπεζαν δευτέραν
καὶ παρέθηκε γέμουσαν πέμμασι παντοδαποῖς.

Ἄμφις δ' ἐν Γυναικομανίᾳ

ἤδη ποτ' ἤκουσας βίον
ἀληλεμένον; Β. ναὶ τοῦτ' ἐκεῖν' ἔστιν σαφῶς·
ἄμητες, οἶνος ἡδύς, ᾠά, σησαμαῖ,
μύρον, στέφανος, αὐλητρίς. Β. ὦ Διοσκόρω,
b τὠνόματα τῶν δώδεκα θεῶν διελήλυθας.

Ἀναξανδρίδης Ἀγροίκοις

ὡς δ' ἐστεφανώθην, ἡ τράπεζ' εἰσήγετο,
τοσαῦτ' ἔχουσα βρώμαθ' ὅσα μὰ τοὺς θεοὺς
καὶ τὰς θεὰς οὐδ' εἰ γέγονεν ᾔδειν ἐγώ·
οὕτως παρέζων, Χρῆστε, κοὐκ ἔζων τότε.

Κλέαρχος Πανδρόσῳ

λάβ' ὕδωρ κατὰ χειρός. Β. μηδαμῶς. καλῶς ἔχει.
c Α. λάβ' ὠγάθ'. οὐδὲν χεῖρον. ἡ παῖς ἐπιτίθει
ἐπὶ τὴν τράπεζαν κάρυα καὶ τραγήματα.

Εὔβουλος Καμπυλίωνι

τραγημάτων δ' ἔσθ' ἡ τράπεζά σοι πλέα.
Β. οὐ φιλοτραγήμων εἰμί πως ἑκάστοτε.

Ἄλεξις Πολυκλείᾳ (ἑταίρας δ' ὄνομα Πολύκλεια)

ὁ πρῶτος εὑρὼν κομψὸς ἦν τραγήματα.
τοῦ συμποσίου γὰρ διατριβὴν ἐξεῦρέ πως
κἀργοὺς ἔχειν μηδέποτε τὰς σιαγόνας.

d καὶ ἐν Ὁμοίᾳ (τὸ δ' αὐτὸ δρᾶμα καὶ ὡς Ἀντιδότου φέρεται)

οὐδὲ φιλόδειπνός εἰμι, μὰ τὸν Ἀσκληπιόν,

τραγήμασιν χαίρω δὲ μᾶλλον. Β. εὖ πάνυ.
Α. τραγήματ᾽ αἰσθάνομαι γὰρ ὅτι νομίζεται
τοῖς νυμφίοις μετιοῦσι τὴν νύμφην λέγεις
παρέχειν, ἄμητας καὶ λαγῷα καὶ κίχλας.
τούτοισι χαίρω, τοῖς δὲ κεκαρυκευμένοις
ὄψοισι καὶ ζωμοῖσιν ἥδομ᾽, ὦ θεοί.

Ἀπίων δὲ καὶ Διόδωρος, ὥς φησι Πάμφιλος, ἐπαΐ- e κλειά φασι καλεῖσθαι τὰ μετὰ τὸ δεῖπνον τραγήματα.

50. Ἔφιππος Ἐφήβοις

χόνδρος μετὰ ταῦτ᾽ εἰσῆλθε, μύρον αἰγύπτιον,
φοινικίνου βῖκός τις ὑπανεῴγνυτο,
ἴτρια τραγήμαθ᾽ ἧκε, πυραμοῦς, ἄμης,
ᾠῶν ἑκατόμβη. πάντα ταῦτ᾽ ἐχναύομεν·
ἐμασώμεθ᾽ οὕτως ἀνδρικῶς ὅσ᾽ εἴχομεν,
καὶ γὰρ παραμασύντας τινὰς παραβόσκομεν.

καὶ ἐν Κύδωνι

καὶ μετὰ δεῖπνον κόκκος . . .
ἐρέβινθος . . . κύαμος
χόνδρος τυρὸς
μέλι σησαμίδες βράχος βρυγμὸς
μνοῦς πυραμίδες μῆλον κάρυον f
γάλα καννα βίδες κόγχαι χυλὸς
Διὸς ἐγκέφαλος.

Ἄλεξις Φιλίσκῳ

ἀρτέον
τράπεζαν, ἀπονίψαι δοτέον, προσοιστέος
στέφανος, μύρον, σπονδή, λιβανωτός, ἐσχαρίς,
τράγημα δοτέον ἔτι, πλακοῦντος ἁπτέον.

ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Κυθήριος Φιλόξενος ἐν τῷ Δείπνῳ δευτέρων τραπεζῶν μνημονεύων πολλὰ καὶ τῶν ἡμῖν 643 παρακειμένων ὠνόμασε, φέρε καὶ τούτων ἀπομνημονεύσωμεν

τὰς δὲ δὴ πρόσθεν μολούσας . . . λιπαραυγεῖς,
πορθμίδας πολλῶν ἀγαθῶν πάλιν εἴσφερον γεμούσας,
τὰς ἐφημέριοι καλεῦντι νῦν τραπέζας [δευτέρας],
ἀθάνατοι δέ τ᾽ Ἀμαλθείας κέρας. ταῖς δ᾽ ἐν μέσαις
ἐγκαθιδρύθη μέγα χάρμα βροτοῖς
λευκὸς μυελὸς γλυκερός, λεπτοῖς ἀράχνας ἐναλιγκίοισι πέπλοις
συγκαλύπτων ὄψιν αἰσχύνας ὕπο, μὴ κατίδῃς τι
μαλογενὲς πῶϋ λιπόντ᾽ ἀνάγκαις
b ξηρὸν ἐν ξηροῖς Ἀρισταίου παλιρρύτοισι παγαῖς.
τῷ δ᾽ ὄνομ᾽ ἦς ἄμυλος. χερσὶν δ᾽ ἐπέθεντο στόμιον μαλεραῖς
τὰν δεξαμέναν ὅ τι κα διδῷ τις. ἃ Ζανὸς καλεῦντι
τρώγματ᾽. ἔπειτ᾽ ἐπένειμεν ἐγκατακνακομιγὲς πεφρυγμένον
πυρβρομολευκερεβινθακανθομόκρατον ἁδὺ
βρῶμα τὸ παγκατάμικτον· ἀμπυρικηριοδηστίχας. παρεγίνετο τούτοις
σταιτινοκογχομαγὴς ὅ τε ξεσελαιοξανθεπιπαγκαπύρωτος χοιρινισ.
c ἁδέα δ᾽ εὐκύκλωθ᾽ ὁλόφωκτ᾽ ἀνάριθμα,
καὶ μελίπηκτα τετυγμέν᾽ ἄφθονα σασαμόφωκτα.
τυρακίνας τε γάλακτι καὶ μελισυγκατάφυρτος
ἦς ἄμυλος πλατανίτας·
σασαμορυτοπάγη δὲ καὶ ξεσελαιοπαγῆ πλατύνετο σασαμόπαστα
πέμματα· κἆτ᾽ ἐρέβινθοι κνακοσυμμιγεῖς ἁπαλαῖς θάλλοντες ὥραις,

φά τ' ἀμυγδαλίδες τε τᾶν μαλακοφλοΐδων τε
τρωκτά τε παισὶν
ἀδυΐδη κάρυ'· ἄλλα θ' ὅσσα πρέπει παρὰ θοίναν
ὀλβιόπλουτον [ἔμεν]· πόσις δ' ἐπεραίνετο κότ-
ταβοί τε λόγοι τ' ἐπὶ κοινᾶς.
ἔνθα τι καινὸν ἐλέχθη κομψὸν ἀθυρμάτιον καὶ
θαύμασαν αὔτ' ἐπί τ' ᾔνησαν. d

ταῦτα ὁ Κυθήριος Φιλόξενος. ὃν ἐπαινῶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ Τριταγωνιστῇ φησι

πολύ γ' ἐστὶ πάντων τῶν ποιητῶν διάφορος
ὁ Φιλόξενος. πρώτιστα μὲν γὰρ ὀνόμασιν
ἰδίοισι καὶ καινοῖσι χρῆται πανταχοῦ.
ἔπειτα τὰ μέλη μεταβολαῖς καὶ χρώμασιν
ὡς εὖ κέκραται. θεὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἦν
ἐκεῖνος, εἰδὼς τὴν ἀληθῶς μουσικήν. e
οἱ νῦν δὲ κισσόπλεκτα καὶ κρηναῖα καὶ
ἀνθεσιπότατα μέλεα μελέοις ὀνόμασιν
ποιοῦσιν ἐμπλέκοντες ἀλλότρια μέλη.

51. πλακούντων δὲ ὀνόματα πολλῶν καταλεξάν-
των, ὅσων μέμνημαι, τούτων σοι καὶ μεταδώσω. οἶδα
δὲ καὶ Καλλίμαχον ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμ-
μάτων πίνακι ἀναγράφοντα πλακουντοποιικὰ συγ-
γράμματα Αἰγιμίου καὶ Ἡγησίππου καὶ Μητροβίου, f
ἔτι δὲ Φαίστου. ἡμεῖς δὲ ἃ μετεγράψαμεν ὀνόματα
πλακούντων, τούτων σοι καὶ μεταδώσομεν, οὐχ ὡς
τοῦ ὑπ' Ἀλκιβιάδου πεμφθέντος Σωκράτει· ὃν Ξαν-
θίππης καταγελασάσης ὁ Σωκράτης, οὐκοῦν, ἔφη,
οὐδὲ σὺ μεθέξεις τούτου. τοῦτο δὲ ἱστόρησεν Ἀντί-
πατρος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὀργῆς. ἐγὼ δὲ φιλοπλά- 644
κουντος ὢν οὐκ ἂν περιεῖδον τὸν θεῖον ἐκεῖνον ἐξυ-
βριζόμενον πλακοῦντα. μνημονεύων οὖν ὁ κωμικὸς
Πλάτων εἴρηκεν ἐν τῷ Ποιητῇ οὕτως

μόνος δ' ἄγευστος,
ἄσπλαγχνος ἐνιαυτίζομαι ἀπλάκουντος, ἀλιβάνωτος.

ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῆς κώμης ἀμνήμων εἰμί, ἣν Πλα-
κοῦντά φησι καλεῖσθαι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν δω-
δεκάτῳ Τρωικοῦ διακόσμου, τῶν ὑποπλακίων Θηβῶν
b φάσκων αὐτὴν ἀπέχειν σταδίους ἕξ. περισπαστέον
δὲ λέγοντας πλακοῦς τὴν ὀνομαστικήν· συνῄρηται
γὰρ ἐκ τοῦ πλακόεις, ὡς τυρόεις τυροῦς, σησαμόεις
σησαμοῦς. εἴρηται δὲ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἄρτος. ὅτι
δὲ καλοὺς πλακοῦντας ἐν Παρίῳ τοῦ Ἑλλησπόντου
φαγεῖν ἔστιν οἱ ἐπιδημήσαντες μαρτυρήσουσιν. Ἄλε-
ξις γὰρ πεπλάνηται λέγων τοὺς ἐκ Πάρου. λέγει δὲ
οὕτως ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρχιλόχῳ

ὦ τὴν εὐτειχῆ ναίων Πάρον, ὄλβιε πρέσβυ,
ἣ κάλλιστα φέρει χώρα δύο τῶν συναπασῶν,
c κόσμον μὲν μακάρεσσι λίθον, θνητοῖς δὲ πλα-
κοῦντας.

ὅτι δὲ καὶ οἱ Σάμιοι διαφέροντές εἰσι πλακοῦντες Σώπατρος ὁ φλυακογράφος φησὶν ἐν Βακχίδος μνηστῆρσι

πλακουντοποιὸν ὠνομασμένην Σάμον.

52. ἐγχύτων δὲ πλακούντων μνημονεύει Μέναν-δρος μὲν ἐν Ψευδηρακλεῖ

οὐκ ἔστι κανδύλους ποιεῖν οὐδ' οἷα σὺ
εἴωθας εἰς ταυτὸν καρυκεύειν, μέλι
d σεμίδαλιν ᾠά· πάντα γὰρ τἀναντία
νῦν ἐστιν· ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ,
πλακοῦντας ὀπτᾷ, χόνδρον ἕψει καὶ φέρει
μετὰ τὸ τάριχος, εἶτα θρῖον καὶ βότρυς·
ἡ δημιουργὸς δ' ἀντιπαρατεταγμένη
κρεᾴδι' ὀπτᾷ καὶ κίχλας.

Εὐάγγελος δ' ἐν Ἀνακαλυπτομένῃ

τέτταρας ποιεῖν τραπέζας τῶν γυναικῶν εἶπά σοι,
ἓξ δὲ τῶν ἀνδρῶν, τὸ δεῖπνον δ' ἐντελὲς καὶ μηδενὶ
ἐλλιπές· λαμπροὺς γενέσθαι βουλόμεσθα τοὺς γάμους. e
οὐ παρ' ἑτέρου δεῖ πυθέσθαι, πάντα δ' αὐτόπτης ἐρῶ.
τῶν μὲν ἐλαῶν ἄφελε πάνθ' ὅσ' ἂν βούλῃ γένη·
εἰς δὲ τὰ κρέα μόσχον ἔλαβες δέλφακας χοίρους λαγώς·
Β. ὡς ἀλαζὼν ὁ κατάρατος. Α. θρῖα τυρὸν ἐγχύτους.
Β. παῖ Δρόμων. Α. κάνδυλον ᾠά τ' ἀμύλιον ...
τὸ πέρας ὕψος τῆς τραπέζης πήχεων ἔστω τριῶν,
ὥστε τὸν δειπνοῦντ' ἐπαίρειν, ἄν τι βούληται λαβεῖν. f

ΑΜΗΣ, πλακοῦντος γένος. Ἀντιφάνης 'ἄμητες ἄμυλοι.' Μένανδρος ἐν Ὑποβολιμαίῳ

τὸν ἄμητα, Χαίριππ', οὐκ ἐᾷς πέττειν τινά.

Ἴωνες δέ, ὥς φησι Σειληνὸς ἐν ταῖς Γλώσσαις, ἄμην αὐτὸν καλοῦσι καὶ τοὺς μικροὺς ἀμητίσκους. Τηλεκλείδης

ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγ' εἰσεπέτοντο.

53. ΔΙΑΚΟΝΙΟΝ. Φερεκράτης

ὑπὸ τῆς ἀπληστίας 645
διακόνιον ἔπησθεν ἀμφιφῶντ' ἔχων.

ΑΜΦΙΦΩΝ, πλακοῦς Ἀρτέμιδι ἀνακείμενος, ἔχει δ' ἐν κύκλῳ καόμενα δᾴδια. Φιλήμων ἐν Πτωχῇ ἢ Ῥοδίᾳ

Ἄρτεμι, φίλη δέσποινα, τοῦτόν σοι φέρω,
ὦ πότνι', ἀμφιφῶντα καὶ σπονδὴν ἅμα.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Ἑκάτῃ. Φιλόχορος δὲ ἀμφιφῶντα αὐτὸν κληθῆναι καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰ φέρεσθαι, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς τριόδους, ἐπεὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπικαταλαμβάνεται ἡ σελήνη
b ἐπὶ ταῖς δυσμαῖς ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς καὶ ὁ οὐρανὸς ἀμφιφῶς γίνεται.

ΒΑΣΥΝΙΑΣ. Σῆμος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος 'ἐν τῇ τῆς Ἑκάτης (φησὶ) νήσῳ τῇ Ἴριδι θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνίας καλουμένους (ἔστι δὲ ἑφθὸν πύρινον σταῖς σὺν μέλιτι) καὶ τὰ καλούμενα κόκκωρα, ἰσχὰς καὶ κάρυα τρία.'

ΣΤΡΕΠΤΟΙ καὶ ΝΕΗΛΑΤΑ. τούτων μνημονεύει Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος περὶ τοῦ στεφάνου.

ΕΠΙΧΥΤΩΝ Νικοφῶν ἐν Χειρογάστορσιν

c ἐγὼ μὲν ἄρτους μᾶζαν ἀθάρην ἄλφιτα
κόλλικας ὀβελίαν μελιτοῦτταν ἐπιχύτους
πτισάνην πλακοῦντας δενδαλίδας ταγηνίας.

Πάμφιλος δὲ τὸν ΑΤΤΑΝΙΤΗΝ καλούμενον ἐπίχυτόν φησι καλεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀττανίτου Ἱππῶναξ ἐν τούτοις μνημονεύει

οὐκ ἀτταγᾶς τε καὶ λαγὼς καταβρύκων,
οὐ τηγανίτας σησάμοισι φαρμάσσων,
οὐκ ἀττανίτας κηρίοισιν ἐμβάπτων.

d ΚΡΗΙΟΝ. πλακοῦς ἄρτος, ὃν Ἀργεῖοι παρὰ τῆς νύμφης πρὸς τὸν νυμφίον φέρουσιν. ὀπτᾶται δ' ἐν ἄνθραξι, καὶ καλοῦνται ἐπ' αὐτὸν οἱ φίλοι, παρατίθεται δὲ μετὰ μέλιτος, ὥς φησι Φιλητᾶς ἐν Ἀτάκτοις.

ΓΛΥΚΙΝΑΣ. ὁ διὰ γλυκέος καὶ ἐλαίου πλακοῦς παρὰ Κρησίν, ὥς φησι Σέλευκος ἐν Γλώσσαις.

ΕΜΠΕΠΤΑΣ. ὁ αὐτός φησι 'πύρινος ἄρτος κοῖλος καὶ σύμμετρος, ὅμοιος ταῖς λεγομέναις κρηπῖσιν, εἰς ἃς ἐντίθεται τὰ διὰ τοῦ τυροῦ σκευαζόμενα πλακούντια.'

54. ΕΓΚΡΙΔΕΣ. πεμμάτιον ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ e
καὶ μετὰ τοῦτο μελιτούμενον. μνημονεύει αὐτῶν Στησίχορος διὰ τούτων

χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας,
ἄλλα τε πέμματα καὶ μέλι χλωρόν.

μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος. Φερεκράτης δ' ἐν Κραπατάλοις

ταῦτ' ἔχων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἁρπαζέτω τὰς ἐγκρίδας.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαναίσι καὶ πωλητήν φησιν αὐτῶν εἶναι ἐν τούτοις 'μὴ τἄρ' εἶναι μ' ἐγκριδοπώλην.' καὶ ἐν τοῖς Χειρογάστορσι Νικοφῶν.

ΕΠΙΚΥΚΛΙΟΣ. πλακοῦς τις παρὰ Συρακοσίοις οὕτω καλούμενος. καὶ μέμνηται αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν f
Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ.

ΓΟΥΡΟΣ. ὅτι πλακοῦντος εἶδος ὁ Σόλων ἐν τοῖς ἰάμβοις φησί

πίνουσι καὶ τρώγουσιν οἳ μὲν ἴτρια
οἳ δ' ἄρτον αὐτῶν, οἱ δὲ συμμεμιγμένους
γούρους φακοῖσι. κεῖθι δ' οὔτε πεμμάτων
ἄπεστιν οὐδέν, οὐθ' ὅσ' ἀνθρώποισι γῆ
φέρει μέλαινα· πάντα δ' ἀφθόνως πάρα.

ΚΡΙΒΑΝΑΣ. πλακοῦντάς τινας ὀνομαστικῶς Ἀπολ- 646
λόδωρος παρ' Ἀλκμᾶνι. ὁμοίως καὶ Σωσίβιος ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος, τῷ σχήματι μαστοειδεῖς εἶναι φάσκων αὐτούς, χρῆσθαι δ' αὐτοῖς Λάκωνας πρὸς τὰς τῶν γυναικῶν ἑστιάσεις, περιφέρειν τε αὐτοὺς ὅταν μέλλωσιν ᾄδειν τὸ παρεσκευασμένον ἐγκώμιον τῆς παρθένου αἱ ἐν τῷ χορῷ ἀκόλουθοι.

ΚΡΙΜΝΙΤΗΣ. πλακοῦς ποιὸς διὰ κρίμνων γινόμενος, ὡς Ἰατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων ἀναγράφει.

b 55. ΣΤΑΙΤΙΤΑΣ, πλακοῦς ποιὸς ἐκ σταιτὸς καὶ μέλιτος. μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. σταῖς δ' ἐστὶν ὑγρὸν εἰς τήγανον ἐπιχεόμενον, μέλιτος ἐπιβαλλομένου καὶ σησάμης καὶ τυροῦ, ὡς Ἰατροκλῆς φησίν.

ΧΑΡΙΣΙΟΣ. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν

ἐγὼ δ' ἰὼν
πέμψω πλακοῦντ' εἰς ἑσπέραν χαρίσιον.

Εὔβουλος δ' ἐν Ἀγκυλίωνι ὡς περὶ ἄρτου αὐτοῦ ὄντος οὑτωσὶ λέγει

ἐξεπήδησ' ἀρτίως πέττουσα τὸν χαρίσιον.

c ΕΠΙΔΑΙΤΡΟΝ. πλακουντῶδες μαζίον ἐπὶ τῷ δείπνῳ ἐσθιόμενον, ὥς φησι Φιλήμων ἐν τῷ περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων.

ΝΑΝΟΣ. ἄρτος πλακουντώδης διὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου σκευαζόμενος.

ΨΩΘΙΑ τὰ ψαθύρια. Φερεκράτης Κραπατάλοις

λήψει δ' ἐν ᾄδου κραπάταλον τριωβόλου
καὶ ψωθία.

Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Θεόδωρος δ' ἐν Ἀττικαῖς γλώσσαις τοῦ ἄρτου τὰ ἀποψώμενα ψωθία καλεῖσθαι, ἃ τινὰς ὀνομάζειν ἀτταράγους.

d ΙΤΡΙΟΝ. πεμμάτιον λεπτὸν διὰ σησάμου καὶ μέλιτος γινόμενον. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀνακρέων οὕτως

ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτὸν ἀποκλάς,
οἴνου δ' ἔπιον κάδον.

Ἀριστοφάνης Ἀχαρνεῦσι

πλακοῦντες σησαμοῦντες ἴτρια.

Σοφοκλῆς Ἔριδι

ἐγὼ δὲ πεινῶσ' αὖ πρὸς ἴτρια βλέπω.

ΑΜΟΡΑΙ. τὰ μελιτώματα Φιλητᾶς ἐν Ἀτάκτοις ἀμόρας φησὶ καλεῖσθαι. μελιτώματα δ' ἐστὶ πεπεμμένα.

ΤΑΓΗΝΙΤΗΣ. πλακοῦς ἐν ἐλαίῳ τετηγανισμένος. e μνημονεύει Μάγνης ἢ ὁ ποιήσας τὰς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας κωμῳδίας ἐν Διονύσῳ δευτέρῳ

ταγηνίας ἤδη τεθέασαι χλιαροὺς
σίζοντας, ὅταν αὐτοῖσιν ἐπιχέῃς μέλι;

καὶ Κρατῖνος ἐν Νόμοις

καὶ δρόσον βάλλων ἕωθεν χλιαρὸς ταγηνίας.

ΕΛΑΦΟΣ. πλακοῦς ὁ τοῖς ἐλαφηβολίοις ἀναπλασσόμενος διὰ σταιτὸς καὶ μέλιτος καὶ σησάμου.

ΝΑΣΤΟΣ. πλακοῦντος εἶδος ἔχων ἔνδον καρυκείας.

56. ΧΟΡΙΑ. βρώματα διὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα.

ΑΜΟΡΒΙΤΗΣ. πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς. f οἱ δὲ παισά, πλακούντια παρὰ Κῴοις, ὥς φησιν Ἰατροκλῆς.

ΣΗΣΑΜΙΔΕΣ. ἐκ μέλιτος καὶ σησάμων πεφρυγμένων καὶ ἐλαίου σφαιροειδῆ πέμματα. Εὔπολις Κόλαξιν

ὃς χαρίτων μὲν ὄζει,
καλλαβίδας δὲ βαίνει,
σησαμίδας δὲ χέζει,
μῆλα δὲ χρέμπτεται.

Ἀντιφάνης Δευκαλίωνι

σησαμίδας ἢ μελίπηκτον ἢ τοιοῦτό τι.

μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἔφιππος ἐν Κύδωνι· πρόκειται τὸ μαρτύριον.

ΜΥΛΛΟΙ. Ἡρακλείδης ὁ Συρακόσιος ἐν τῷ περὶ 647

θεσμῶν ἐν Συρακούσαις φησὶ τοῖς παντελείοις τῶν θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν μυλλοὺς καὶ περιφέρεσθαι ταῖς θεαῖς.

ΕΧΙΝΟΣ. Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ ἐκ παραλλήλου τιθεὶς τὰ κατὰ τὴν Ἀττικὴν b ἐξαιρέτως γινόμενα τοῖς ἐν τῇ Ῥόδῳ γράφει οὕτως 'τῇ δὲ περὶ τὸν ἄμητα δόξῃ τὸν καινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας εἰσάγουσι τραπέζης ἐχῖνον. ὑπὲρ οὗ νῦν μὲν ἐπὶ κεφαλαίου, παραγινομένου δὲ σοῦ καὶ συντεθέντος κατὰ τοὺς ἐν Ῥόδῳ νόμους ἀναμασησάμενος πειράσομαι πλείω περιθεῖναι λόγον.'

ΚΟΤΤΑΙΣΚΟΙ. Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος πλακοῦντάς τινάς φησιν οὕτω καλεῖσθαι τοὺς ἐκ τρίτου μέρους τῆς χοίνικος γινομένους.

ΧΟΙΡΙΝΑΙ. τούτων μνημονεύει Ἰατροκλῆς ἐν τῷ c περὶ πλακούντων καὶ τοῦ πυραμοῦντος καλουμένου, διαφέρειν λέγων τῆς πυραμίδος καλουμένης. γίνεσθαι γὰρ ταύτην ἐκ πυρῶν πεφωσμένων καὶ μέλιτι δεδευμένων. αὗται δὲ ἆθλα τίθενται ταῖς παννυχίσι τῷ διαγρυπνήσαντι.

57. Χρύσιππος δ' ὁ Τυανεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρτοκοπικῷ εἴδη πλακούντων καὶ γένη τάδε ἀναγράφει 'τερεντῖνον, κρασσιανόν, τουτιανόν, σαβελλικόν, κλοῦστρον, ἰουλιανόν, ἀπικιανόν, κανωπικά, πελούκιδον, καππαδοκικόν, ἡδύβια, μαρυπτόν, πλίκιον, γουττᾶτον, μοντιανόν. τοῦτον, φησί, μάξεις ἐξ οἴνου σκληρόν· εἰ δέ σοι τυρίον παρέσται, ἥμισυ μάξεις ἐξ οἴνου καὶ ἥμισυ ἐκ τυροῦ· ἡδονικώτερον d γὰρ γίνεται. κλοῦστρον κυριανόν, κλοῦστρον τουττᾶτον, κλοῦστρον ταβωνιανόν. μουστάκια ἐξ οἰνομέλιτος, μουστάκια σησαμᾶτα, κλοῦστρον πούριον,

γωσγλωάνιον, παυλιανόν. ἐκ τυροῦ δέ, φησί, γίνεται πλακούντηρα τάδε, ἔγχυτος, σκριβλίτης, σουβίτυλλος. γίνεται δὲ καὶ ἐξ ἄλικος σουβίτυλλος. σπεῖρα· καὶ οὗτος ἐκ τυροῦ γίνεται. λούκουντλοι, ἀργυροτρύφημα, λίβος, κίρκος, αἶξάφας, κλουστροπλακοῦς. γίνεται δέ, φησί, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς. ὁ δὲ φθοῖς οὕτω γίγνεται· τυρὸν ἐκπιέσας τρῖβε, καὶ ἐμβαλὼν ἐς κόσκινον χάλκεον διήθει, εἶτ' ἐπίβαλε μέλι καὶ σιλί- e
γνεως ἡμίναν καὶ συμμάλαξον εἰς ἕν. κάτιλλος δὲ ὀρνᾶτος ὁ λεγόμενος παρὰ Ῥωμαίοις οὕτω γίγνεται· θρίδακας πλύνας ξέσον, καὶ ἐμβαλὼν οἶνον εἰς θυείαν τρῖβε τὰς θρίδακας, εἶτα τὸν χυλὸν ἐκπιέσας σιλίγνιον συμφύρασον αὐτῷ, καὶ συμπεσεῖν ἐάσας μετ' ὀλίγον τρῖψον εὐτόνως προσβαλὼν ὀλίγον στέατος χοιρείου καὶ πέπερι, καὶ πάλιν τρίψας ἕλκυσον λάγανον, καὶ λειάνας ἐκτεμὼν κατάτεμνε, καὶ ἕψε εἰς ἔλαιον θερμότατον εἰς ἠθμὸν βαλὼν τὰ κατακεκομμένα. ἄλλα πλακούντων γένη· ὀστρακίτης, ἀτταντῖ- f
ται, ἄμυλον, τυροκόσκινον. τυρὸν ἐκπιέσας καλῶς θὲς εἰς ἄγγος, εἶτ' ἄνω κόσκινον χαλκοῦν ἐπιθεὶς δίαγε τὸν τυρόν. ὅταν δὲ μέλλῃς προσφέρειν, βάλε μέλιτος αὔταρκες ἐπάνω. ὑποτυρίδες δὲ οὕτω γίνονται· εἰς γάλα βαλὼν μέλι ἐκπίεσον καὶ βάλε εἰς σκεῦος καὶ ἔα παγῆναι. ἐὰν δέ σοι παρῇ κοσκίνια μικρά, ἐπίβαλε εἰς αὐτὰ τὸ σκεῦος, καὶ ἔα ἐκρεῖν τὸν ὀρόν. καὶ ὅταν σοι δόξῃ πεπηγέναι, ἄρας τὸ σκεῦος μετάβαλε εἰς ἀργύρωμα, καὶ ἔσται ἡ ὄψις ἄνωθεν. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ κοσκίνια, φλαβιλλίοις καινοῖς χρῶ, ἐν οἷς τὸ πῦρ ῥιπίζεται· τὴν γὰρ αὐτὴν ποιεῖ χρείαν. κοπτοπλακοῦς. ἐν Κρήτῃ δέ, φησί, πλακούντηρον ποιοῦσιν, ὅπερ ὀνομάζουσι γάστριν, γίνεται δὲ οὕτως· κάρυα θάσια καὶ ποντικὰ καὶ ἀμύγδαλα, ἔτι δὲ μή-

κωνα, ὃν φρύξας θεράπευσον καλῶς, καὶ εἰς θυείαν
648 καθαρὰν τρῖψον ἐπιμελῶς· συμμίξας τε τὴν ὀπώραν μάξον μέλιτι ἡψημένῳ προσβαλὼν πέπερι πλέον καὶ μάλαξον· γίνεται δὲ μέλαν διὰ τὴν μήκωνα. διαπλατύνας ποίησον τετράγωνον. εἶτα σήσαμον λευκὸν τρίψας μάλαξον μέλιτι ἡψημένῳ, καὶ ἕλκυσον λαγάνια δύο, καὶ ἓν θὲς ὑποκάτω, καὶ τὸ ἄλλο ἐπάνω, ἵνα τὸ μέλαν εἰς μέσον γένηται, εὖ ῥύθμισόν τε αὐτό.' ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς πεμματολόγος Χρύσιππος.

b 58. Ἁρποκρατίων δὲ ὁ Μενδήσιος ἐν τῷ περὶ πλακούντων τὴν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι καλουμένην παγκαρπίαν καλεῖ. ἴτρια δ' ἐστὶ ταῦτα συντεθρυμμένα μετὰ μέλιτος ἑψόμενα· καὶ μετὰ τὴν ἕψησιν σφαιρηδὸν συντεθέντα περιδεῖται βύβλῳ λεπτῇ ἕνεκα τοῦ συμμένειν. πόλτου δὲ μνημονεύει Ἀλκμὰν οὕτως

ἤδη παρέξει πυάνιόν τε πόλτον
χῖδρον τε λευκὸν κηρίναν τ' ὀπώραν.

ἐστὶ δὲ τὸ πυάνιον, ὥς φησι Σωσίβιος, πανσπερμία ἐν γλυκεῖ ἡψημένη· χῖδρον δὲ οἱ ἑφθοὶ πυροί. κηρίναν δὲ ὀπώραν λέγει τὸ μέλι. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ
c οὕτως λέγει ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ 'πόλτον ἕψειν ὄρθριον.' καὶ τῶν καλουμένων δὲ μελικηρίδων μνημονεύει Φερεκράτης ἐν Αὐτομόλοις οὕτως

ὥσπερ τῶν αἰγιδίων ὄζειν ἐκ τοῦ στόματος μελικήρας.

59. λεχθέντων καὶ τούτων ὁ σοφὸς Οὐλπιανὸς ἔφη, πόθεν ὑμῖν, ὦ πολυμαθέστατοι γραμματικοί, καὶ ἐκ ποίας βιβλιοθήκης ἀνεφάνησαν οἱ σεμνότατοι οὗτοι συγγραφεῖς, Χρύσιππος καὶ Ἁρποκρατίων, διαβάλλοντες καλῶν ὀνόματα φιλοσόφων τῇ ὁμωνυμίᾳ; τίς δὲ καὶ ἡμίναν Ἑλλήνων ὠνόμασεν; ἢ τίς
d ἀμύλου μνημονεύει; ἀπαντήσαντος δὲ αὐτῷ τοῦ Δα-

ρησίου καὶ εἰπόντος, τὴν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμενα ποιήματα πεποιηκότες οἴδασι, κἀν τῷ Χείρωνι ἐπιγραφομένῳ οὕτω λέγεται

καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρόν, ἡμίνας δύο.

τὰ δὲ ψευδεπιχάρμεια ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι, Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητής, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ πολιτικῶν νόμων, τὴν Πολιτείαν ἐπιγραφομένην· Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς Ἀξιόπιστον τὸν εἴτε Λοκρὸν γένος ἢ Σικυώνιον τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας πεποιηκέναι φησίν. ὁμοίως
δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδωρος. τοῦ δὲ ἀμύλου μνημο- e
νεύει Τηλεκλείδης ἐν Στερροῖς οὑτωσὶ λέγων

φιλῶ πλακοῦντα θερμόν, ἀχράδας οὐ φιλῶ·
χαίρω λαγῴοις ἐπ' ἀμύλῳ καθημένοις.

60. τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ κοπτήν τινα καλεῖτε, ὁρῶ δὲ ἑκάστῳ κειμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, λέγετε ἡμῖν, ὦ λίχνοι, τίς τοῦ ὀνόματος τούτου τῶν ἐνδόξων μνημονεύει. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, τὸ μὲν θαλάσσιον πράσον κόπτην φησὶ καλεῖσθαι Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος ἐν ἑβδόμῳ
Γεωργικῶν. τοῦ δὲ ἡμῖν παρακειμένου μελιπήκτου f
μέμνηται Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ γρίφων οὑτωσὶ λέγων· 'σκεύη κελεύοντα λέγειν ὅμοια εἰπεῖν

τρίπους χύτρα λυχνεῖον ἀκταία βάθρον
σπόγγος λέβης σκαφεῖον ὅλμος λήκυθος
σπυρὶς μάχαιρα τρύβλιον κρατὴρ ῥαφίς.

καὶ πάλιν ὄψων οὕτως

ἔτνος φακῆ τάριχος ἰχθὺς γογγυλὶς
σκόροδον κρέας θύννειον ἅλμη κρόμμυον 649
σκόλυμος ἐλαία κάππαρις βολβὸς μύκης.

ἔτι τε τῶν τραγημάτων ὁμοίως

ἄμης πλακοῦς ἔντιλτος ἴτριον ῥόα

ᾠὸν ἐρέβινθος σησάμη κοπτὴ βότρυς
ἰσχὰς ἄπιος πέρσεια μῆλ' ἀμύγδαλα.'

ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. ὁ δὲ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πύλαι δράματί φησι

τίς δ' ἀναρίθμου μήκωνος εὗρε κοπτάς,
ἢ κνηκοπύρους ἡδονὰς τραγημάτων ἔμιξεν;

ἀπέχεις, ὦ καλέ μου λογιστὰ Οὐλπιανέ, τὴν κοπτήν·
b ἧς συμβουλεύω σοι ἀπεσθίειν. καὶ ὃς οὐδὲν μελλήσας ἀνελόμενος ἤσθιε. γελασάντων δὲ πάντων ἔφη ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' οὐκ ἐσθίειν σε προσέταξα, καλὲ ὀνοματοθήρα, ἀλλὰ μὴ ἐσθίειν. τὸ γὰρ ἀπεσθίειν οὕτως εἴρηκεν ἐν Φινεῖ ὁ κωμῳδιοποιὸς Θεόπομπος

παῦσαι κυβεύων, μειράκιον, καὶ τοῖς βλίτοις
διαχρῶ τὸ λοιπόν. κοιλίαν σκληρὰν ἔχεις,
τὰ πετραῖα τῶν ἰχθυδίων ἀπέσθιε.
ἡ τρὺξ ἄριστόν ἐστιν εἰς εὐβουλίαν.
ταῦτ' ἢν ποιῇς, ῥᾴων ἔσει τὴν οὐσίαν.

c χρῶνται δὲ τῷ ἀπεσθίειν καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπό τινος ἐσθίειν, ὡς Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις

οἴμοι τάλας, δάκνει δάκνει,
ἀπεσθίει μου τὴν ἀκοήν.

61. ἐπὶ τούτῳ ἐλεγχθεὶς ὁ Σύρος καὶ δηχθεὶς σφόδρα, ἀλλὰ μήν, ἔφη, παράκειται ἡμῖν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ψιττάκια· ἅπερ ἢν εἴπῃς παρὰ τίνι κεῖται, δώσω σοι οὐ χρυσέους δέκα στατῆρας κατὰ τὸν Ποντικὸν λεσχηνευτήν, ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἔκπωμα. σιωπήσαντος δὲ τοῦ Δημοκρίτου, ἀλλ' ἐπεὶ ἀπορεῖς, ἔφη, ἐγώ σε διδάξω. Νίκανδρος μὲν ὁ Κολοφώνιος
d ἐν τοῖς Θηριακοῖς μνημονεύων αὐτῶν φησί

φιττάκι' ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλέοισιν ὅμοια.

γράφεται δὲ καί

βιστάκια . . . ἀμυγδαλόεντα πέφανται.

καὶ Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως 'φέρει δὲ καὶ τὸ πέρσειον ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Συρία καὶ τὸ καλούμενον βιστάκιον· ὃ δὴ καὶ βοτρυώδη τὸν καρπὸν ἀφίησι λευκόφλοιον ὄντα καὶ μακρόν, παρεμφερῆ τοῖς δακρύοις, ἃ δὴ ῥαγῶν τρόπον ἀλλήλοις ἐπιβάλλει· τὰ δ' ἔνδον ἔγχλωρον, καὶ τοῦ κωνίου τῶν στροβίλων ἧττον μὲν εὔχυμον, εὐώδη δὲ μᾶλλον.' οἱ δὲ τὰ γεωργικὰ συγγράψαντες ἀδελφοὶ ἐν τῷ τρίτῳ γράφουσιν οὕτως 'καὶ e
τὴν μελίαν καὶ τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πιστάκια οἱ Σύροι καλοῦσιν.' καὶ οὗτοι μὲν διὰ τοῦ π πιστάκια ταῦτα ὠνόμασαν, ὁ δὲ Νίκανδρος δασέως φιττάκια· Ποσειδώνιος δὲ βιστάκια.

62. περιβλέψας οὖν ἐν τούτοις τοὺς παρόντας καὶ τυχὼν ἐπαίνου, ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν παρακειμένων λελέξεταί μοι, ἵνα με τῆς πολυμαθίας ἀγασθῆτε· ἐρῶ δὲ πρότερον περὶ τῶν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι καλουμένων κοννάρων καὶ παλιούρων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Κυζι- f
κηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν περὶ τῆς πατρίδος λέγων οὕτως 'κεραυνοῦ δὲ σκήψαντος ἐς τὸν τάφον ἀνεβλάστησε ἐκ τοῦ σήματος δενδρίον, ὃ ἐκεῖνοι κόνναρον ἐπονομάζουσι. ἔστι δὲ τὸ δενδρίον τῷ μεγέθεϊ μὲν πτελέης καὶ πεύκης οὐδέν τι μεῖον. ἀκρέμονας δ' ἔχει θαμέας καὶ δολιχοὺς καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀκανθώδεας, τὸ δὲ φύλλον τέρεν καὶ χλωρόν, τῇ φυῇ περιφερές. καρποφορέει δὲ δὶς τοῦ ἔτεος, ἦρός τε καὶ φθινοπώρου. 650
γλυκὺς δὲ πάνυ ὁ καρπός, μέγεθος κατὰ φαυλίην ἐλαίην καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸ ὀστέον ταύτῃ προσείκελον, διαλλάσσον δὲ τῇ τοῦ χυμοῦ ἡδονῇ. καὶ τρώγεται ἔτι χλωρὸς ὁ καρπός· καὶ ἐπὴν αὐανθῇ, ποιοῦσι ἐξ αὐτοῦ ἄλευρα καὶ πατέονται ταῦτα, οὐ μάξαντες

οὐδ' ὕδατι δεύοντες, ἀλλὰ φαύλως ὁκοῖά περ πέφυκε.' καὶ Εὐριπίδης ἐν Κύκλωπί φησι 'παλιούρου κλάδῳ.' Θεόπομπος δ' ἐν εἰκοστῇ πρώτῃ Φιλιππικῶν
b μνημονεύει αὐτῶν, καὶ Δίφιλος ὁ Σίφνιος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς ὑγιαίνουσι καὶ τοῖς νοσοῦσι. τούτων δὲ πρῶτον ἐμνήσθην, ἄνδρες φίλοι, οὐχ ὅτι ἡμῖν παράκειται νῦν, ἀλλ' ὅτι πολλάκις ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν παρακείμενα ἔλαβον, καὶ ζητηθέντος ἐκεῖ τοῦ ὀνόματος ἐνθάδε τῷ βιβλίῳ ἐντυχὼν ἀνελεξάμην.

63. ἑξῆς οὖν λέξω περὶ τῶν παρακειμένων ἀπίων· ἐπεὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡ Πελοπόννησος Ἀπία ἐκλήθη,
c διὰ τὸ ἐπιδαψιλεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτόν, φησὶν Ἴστρος ἐν τοῖς Ἀργολικοῖς. ὅτι δὲ τὰς ἀπίους ἐν ὕδατι εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια Ἄλεξις ἐν Βρεττίᾳ παρίστησι διὰ τούτων

εἶδές ποτε
πεινῶσιν ἀνθρώποις ἀπίους παρακειμένας
ἐν ὕδατι πολλῷ; Β. πολλάκις δήπου. τί οὖν;
Α. οὐκοῦν ἕκαστος ἐκλεγόμενος λαμβάνει
τῶν ἐπινεουσῶν τὴν πεπαιτάτην ἀεί;
Β. δῆλον ὅτι.

αἱ δ' ἁμαμηλίδες οὐκ εἰσὶν ἄπιοι, ὥς τινες οἴονται,
d ἀλλ' ἕτερόν τι καὶ ἥδιον καὶ ἀπύρηνον. Ἀριστομένης ἐν Διονύσῳ φησίν

ὁ Χῖος οὐκ οἶσθ' ὡς ἁμαμηλίδας ποιεῖ;

ὅτι δ' ἐστὶν ἕτερον τῆς ἀπίου καὶ ἥδιον Αἰσχυλίδης παρίστησιν ἐν τρίτῳ Γεωργικῶν. περὶ Κέω γοῦν τῆς νήσου λέγων γράφει οὕτως 'ἀπίους ἡ νῆσος φέρει κρατίστας, κατὰ τὰς ἐν Ἰωνίᾳ καλουμένας ἁμαμηλίδας· εἰσὶ γὰρ ἀπύρηνοί τε καὶ ἡδεῖαι καὶ γλυκεῖαι.' Ἀέθλιος δ' ἐν πέμπτῳ Ὥρων Σαμίων, εἰ γνήσια τὰ

συγγράμματα, ὁμομηλίδας αὐτὰς καλεῖ. Πάμφιλος δ' e ἐν τοῖς περὶ γλωσσῶν καὶ ὀνομάτων 'ἐπιμηλὶς (φησὶν) ἀπίου γένος.' Ἀντιφῶν δ' ἐν τῷ περὶ γεωργικῶν φωκίδας φησὶν εἶδος ἀπίων εἶναι.

64. . . . ῥοῶν δὲ σκληροκόκκων. τῶν γὰρ ἀπυρήνων Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς μνημονεύει. καὶ ἐν Ἀναγύρῳ 'πλὴν ἀλεύρου καὶ ῥόας.' καὶ ἐν Γηρυτάδῃ. Ἕρμιππος δ' ἐν Κέρκωψί φησιν

ἤδη τεθέασαι κόκκον ἐν χιόνι ῥόας;

ῥοίδιον μέντοι ὡς βοίδιον τὸ ὑποκοριστικόν. Ἀντιφάνης ἐν Βοιωτίᾳ

ἐνεγκεῖν ἐξ ἀγροῦ μοι τῶν ῥοῶν
τῶν σκληροκόκκων.

Ἐπίλυκος Κωραλίσκῳ 'μῆλα καὶ ῥόας λέγεις.' Ἄλεξις Ἑλένης μνηστῆρσι

ῥόαν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

σίδας δὲ ὅτι τὰς ῥοιὰς καλοῦσι Βοιωτοὶ Ἀγαθαρχίδης f ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Εὐρωπιακῶν οὕτως γράφει 'ἀμφισβητούντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ τῆς χώρας, ἣν καλοῦσι Σίδας, Ἐπαμινώνδας δικαιολογούμενος ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀριστερᾶς μεταλαβὼν κεκρυμμένην ῥόαν καὶ δείξας ἤρετο αὐτοὺς τί καλοῦσι τοῦτο. τῶν δ' εἰπόντων ῥόαν, ἀλλ' ἡμεῖς, εἶπε, σίδαν. ὁ δὲ τόπος τοῦτ' ἔχει τὸ φυτὸν ἐν αὐτῷ πλεῖ- 561 στον, ἀφ' οὗ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἴληφε προσηγορίαν, καὶ ἐνίκησε.' Μένανδρος δ' ἐν Ἑαυτὸν τιμωρουμένῳ ῥοίδια αὐτὰς ὠνόμασε διὰ τούτων

μετ' ἄριστον γὰρ ὡς ἀμυγδάλας ἐγὼ
παρέθηκα καὶ τῶν ῥοιδίων ἐτρώγομεν.

λέγεται δέ τι καὶ φυτὸν σίδη ὅμοιον ῥοιᾷ, γινόμενον ἐν τῇ περὶ Ὀρχομενὸν λίμνῃ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, οὗ τὰ μὲν φύλλα τὰ πρόβατα ἐσθίει, τὸν δὲ βλαστὸν αἱ ὗες,

ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τετάρτῳ περὶ φυτῶν, γίνε-
b σθαι λέγων κἀν τῷ Νείλῳ ὁμώνυμόν τι αὐτῇ ἄνευ ῥιζῶν.

65. φοίνικες. Ξενοφῶν μὲν ἐν δευτέρῳ Ἀναβάσεώς φησιν 'ἐν δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων καὶ ὄψον καὶ ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. αὗται δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων οἵας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο· αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν ἀπόλεκτοι, θαυμάσιοι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε· τὰς δέ τινας ξηραίνοντες τραγήματα παρετίθεντο. καὶ ἦν παρὰ πότον ἡδὺ μέν, κεφαλαλγὲς δέ.' Ἡρό-
c δοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ περὶ Βαβυλῶνος λέγων φησίν 'εἰσὶ δὲ αὐτόθι φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον, οἱ πλεῦνες αὐτῶν καρποφόροι· ἐκ τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιέονται· τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσι. τῶν γὰρ φοινίκων οὓς ἔρσενας καλέουσι, τοῦτον τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα τε πεπαίνῃ σφιν ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐνδύνων καὶ μὴ ἀπορρέῃ ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος. ψῆνας γὰρ δὴ φορέουσιν ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσενες, καθάπερ οἱ ὄλονθοι.' τὰ παραπλήσια τοῖς
d περὶ τὸν Ἡρόδοτον ἱστορεῖ περὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ καλουμένου λωτοῦ αὐτόπτης γενόμενος ὁ Μεγαλοπολίτης Πολύβιος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως 'ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα, τραχὺ δὲ καὶ ἀκανθῶδες, ἔχει δὲ φύλλον χλωρὸν παραπλήσιον τῇ ῥάμνῳ, μικρὸν βαθύτερον καὶ πλατύτερον. ὁ δὲ καρπὸς τὰς μὲν ἀρχὰς ὅμοιός ἐστι καὶ τῇ χροᾷ καὶ τῷ μεγέθει ταῖς λευκαῖς μυρτίσι ταῖς τετελειωμέναις· αὐξανόμενος δὲ τῷ μὲν χρώματι γίνεται φοινικοῦς, τῷ δὲ μεγέθει ταῖς γογγύλαις ἐλαίαις παραπλήσιος,

πυρῆνα δὲ ἔχει τελέως μικρόν. ἐπὰν δὲ πεπανθῇ, e συνάγουσι· καὶ τὸν μὲν τοῖς οἰκέταις μετὰ χόνδρου κόψαντες σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα· τὸν δὲ τοῖς ἐλευθέροις, ἐξελόντες τὸν πυρῆνα, συντιθέασιν ὡσαύτως, καὶ σιτεύονται τοῦτον. ἔστι δὲ τὸ βρῶμα παραπλήσιον σύκῳ καὶ φοινικοβαλάνῳ, τῇ δὲ εὐωδίᾳ βέλτιον. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτοῦ βρεχομένου καὶ τριβομένου δι' ὕδατος κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν ἡδὺς καὶ ἀπολαυστικός, οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος, ᾧ χρῶνται χωρὶς ὕδατος· οὐ δύναται δὲ πλέον δέκα μένειν ἡμερῶν, διὸ καὶ ποιοῦσι κατὰ βραχὺ πρὸς τὴν χρείαν. f ποιοῦσι δὲ καὶ ὄξος ἐξ αὐτῶν.'

66. Μελανιππίδης δ' ὁ Μήλιος ἐν ταῖς Δαναΐσι φοίνικας τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει τὸν λόγον ποιούμενος περὶ αὐτῶν τῶν Δαναΐδων

οὐ γὰρ ἀνθρώπων φόρευν μορφᾶεν εἶδος·
οὐδὲ τὰν αὐτὰν γυναικείαν ἔχον·
ἀλλ' ἐν ἁρμάτεσσι διφρούχοις ἐγυμνάζοντ' ἀν' εὔδι' ἄλσεα
πολλάκις θήραις φρένα τερπόμεναι,
ἱερόδακρυν λίβανον εὐώδεις τε φοίνικας κασίαν τε πατεῦσαι
τέρενα σύρια στέρματα.

καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτως 'φοινίκων 652 ἀνόρχων, οὓς τινες εὐνούχους καλοῦσιν, οἳ δὲ ἀπυρήνους.' φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ εἰς Ἄμμωνος ἀναβάσει, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, καὶ Φόρμος ὁ κωμικὸς ἐν Ἀταλάνταις. περὶ δὲ τῶν νικολάων καλουμένων φοινίκων τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ αὐτοκράτορος σφόδρα χαίροντος τῷ βρώ-

ματι, Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτῷ b καὶ πέμποντος φοίνικας συνεχῶς. τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου δ' ὢν ὁ Νικόλαος καὶ ἱστορίαν συνέγραψε πολλήν.

67. ἰσχάδες. σφόδρα τῶν ἰσχάδων ἐθαυμάζοντο αἱ Ἀττικαί. Δείνων γοῦν ἐν τοῖς Περσικοῖς φησί 'παρετίθεντο δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει ἧς ἄρχει βασιλεύς, ἀφ' ἑκάστου ὅσον ἀπαρχήν. ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι οὔτε ποτῷ ᾤετο δεῖν ὁ Ξέρξης τοὺς βασιλεῖς χρῆσθαι· ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος c γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τινὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας ἀττικάς, ἐρωτῆσαι ποδαπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀγορασταῖς ἐκέλευεν ὠνεῖσθαι, ἕως ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ καὶ μὴ ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπίτηδες τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατείας.' Ἄλεξις δ' ἐν Κυβερνήτῃ φησίν

εἰσέβαινον ἰσχάδες,
τὸ παράσημον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ θύμου δέσμαι τινές.

Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ πρὸς τὸν κωμικὸν Ποσείδιππον d ἐπιστολῇ 'ἐν τοῖς τραγικοῖς (φησὶ) πάθεσιν Εὐριπίδην νομίζω Σοφοκλέους οὐδὲν διαφέρειν, ἐν δὲ ταῖς ἰσχάσι τὰς ἀττικὰς τῶν ἄλλων πολὺ προέχειν.' κἀν τῇ πρὸς Διαγόραν δὲ ἐπιστολῇ γράφει οὕτως 'ἡ δὲ γῆ ταῖς μὲν χελιδονείαις ἰσχάσιν ἀντιπαρατιθεῖσα τὰς βριγινδαρίδας καλουμένας, τῷ μὲν ὀνόματι βαρβαριζούσας ταῖς δὲ ἡδοναῖς οὐδὲν ἧττον ἐκείνων ἀττικιζούσας.' Φοινικίδης δ' ἐν Μισουμένῃ φησί

μύρτων λέγουσι καὶ μέλιτος ἐγκώμια

καὶ τῶν προπυλαίων καὶ τέταρτον ἰσχάδων. e
τούτων ἐγευσάμην καταπλεύσας εὐθέως.
Β. καὶ τῶν προπυλαίων; Α. κοὐδὲν ἦν τούτων ὅλως
πρὸς ἀτταγῆνα συμβαλεῖν τῶν βρωμάτων.

ἐν τούτοις τηρητέον καὶ τὴν τοῦ ἀτταγῆνος μνήμην. Φιλήμων δ' ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων αἰγιλίδας φησὶν εἶναι τὰς καλλίστας ἰσχάδας· Αἴγιλα δ' εἶναι δῆμον τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ Αἰγίλου τινὸς ἥρωος ὠνομασμένον, χελιδονίας τε καλεῖσθαι τὰς ἐρυθρο- f μελαίνας ἰσχάδας.' Θεόπομπος δ' Εἰρήνῃ τὰς τιθρασίας ἐπαινῶν ἰσχάδας φησὶν οὕτως

μᾶζαι πλακοῦντες ἰσχάδες τιθράσιαι.

οὕτω δὲ ἦσαν περισπούδαστοι πᾶσιν ἀνθρώποις αἱ ἰσχάδες (ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην

οὐδὲν γὰρ ὄντως γλυκύτερον τῶν ἰσχάδων)

ὡς καὶ Ἀμιτροχάτην τὸν τῶν Ἰνδῶν βασιλέα γράψαι Ἀντιόχῳ ἀξιοῦντα (φησὶν Ἡγήσανδρος) πέμψαι αὐτῷ γλυκὺν καὶ ἰσχάδας καὶ σοφιστὴν ἀγοράσαντα, καὶ 653 τὸν Ἀντίοχον ἀντιγράψαι 'ἰσχάδας μὲν καὶ γλυκὺν ἀποστελοῦμέν σοι, σοφιστὴν δ' ἐν Ἕλλησιν οὐ νόμιμον πωλεῖσθαι.' ὅτι δὲ καὶ πεφωγμένας ἰσχάδας ἤσθιον Φερεκράτης δείκνυσιν ἐν Κοριαννοῖ λέγων οὕτως

ἀλλ' ἰσχάδας μοι πρόελε τῶν πεφωγμένων.

καὶ μετ' ὀλίγα δέ

οὐκ ἰσχάδας οἴσεις; τῶν μελαινῶν, μανθάνεις;
ἐν τοῖς Μαριανδυνοῖς ἐκείνοις βαρβάροις
χύτρας καλοῦσι τὰς μελαίνας ἰσχάδας.

οἶδα δὲ καὶ Πάμφιλον εἰρηκότα προκνίδας γένος b ἰσχάδων.

68. βότρυς δὲ ὅτι μὲν κοινὸν δῆλον. σταφυλῆς

δὲ μέμνηται καίτοι δοκοῦντος τοῦ ὀνόματος ἀσιαγενοῦς εἶναι Κράτης ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου, ἐν τοῖς ὕμνοις τοῖς ἀρχαίοις φάσκων ἀντὶ τοῦ βότρυος τὴν σταφυλὴν κεῖσθαι, διὰ τούτων

αὐτῇσι σταφυλῇσι μελαίνῃσιν κομόωντες.

ὅτι δὲ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐστὶ παντὶ δῆλον. Πλάτων δ' ἐν ὀγδόῳ Νόμων καὶ βότρυς καὶ σταφυλὰς ὀνομάζει c διὰ τούτων 'ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται, βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ὥραν τὴν τοῦ τρυγᾶν ἀρκτούρῳ σύνδρομον, εἴτ' ἐν τοῖς αὑτοῦ χωρίοις εἴτε καὶ ἐν ἄλλων, ἱερὰς μὲν πεντήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμάς, ἐὰν ἐκ τῶν αὑτοῦ δρέπῃ, ἐὰν δ' ἐκ τῶν γειτόνων, μνᾶν, ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλὴν ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ καὶ ὁπόταν βούληται καρ- d πούσθω. ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων μὴ πείσας, ἑπόμενος τῷ νόμῳ τῷ μὴ κινεῖν ὅ τι μὴ κατέθετο, ἐκεῖνος ἀεὶ ζημιούσθω.' ταῦτα μὲν ὁ θεῖος Πλάτων· ἐγὼ δὲ πάλιν ζητῶ τίς ἡ γενναία σταφυλὴ καὶ τίνα τὰ γενναῖα σῦκα. ὥρα οὖν ζητεῖν ὑμῖν, ἕως ἐγὼ περὶ τῶν ἑξῆς παρακειμένων διεξέλθω. καὶ ὁ Μασούριος ἔφη

μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τ' ἔννηφι.

γενναῖα λέγει τὰ εὐγενῆ ὁ φιλόσοφος, ὡς καὶ Ἀρχίλοχος

πάρελθε, γενναῖος γὰρ εἶς.

ἢ τὰ ἐπιγεγεννημένα, οἷον τὰ ἐπεμβεβλημένα. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπεμβολάδας ἀπίους ὀνομάζει τὰς e ἐγκεκεντρισμένας. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος 'σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων.' Ξενοφῶν ἐν Οἰκονομικῷ 'ὑπὸ τοῦ ἡλίου γλυκαίνεσθαι

τὰς σταφυλάς.' οἴδασι δὲ οἱ πρὸ ἡμῶν καὶ τοὺς ἐν οἴνῳ συντιθεμένους βότρυς. Εὔβουλος γοῦν ἐν Κατακολλωμένῳ φησίν

ἀλλὰ παραλαβὼν ἀκράτῳ κροῦε καὶ δίδου πυκνάς,
καὶ βότρυς τρώγειν ἀνάγκαζ' αὐτὸν ἐξ οἴνου συχνούς.

ὁ δὲ τὸν Χείρωνα πεποιηκὼς τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενόν φησιν f

ἀμυγδάλας καὶ μῆλα καὶ μιμαίκυλα
καὶ μύρτα καὶ σέλινα κἀξ οἴνου βότρυς
καὶ μυελόν.

ὅτι δὲ ἐν ταῖς Ἀθήναις διηνεκεῖς ἦσαν αἱ ὀπῶραι πᾶσαι μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Ὥραις. τί οὖν παράδοξον ἱστορεῖν δοκεῖ Ἀέθλιος ὁ Σάμιος ἐν πέμπτῳ Σαμίων Ὥρων λέγων 'σῦκον καὶ σταφυλὴ καὶ ὁμομηλὶς καὶ μῆλα καὶ ῥόδα δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγένετο.' 654
Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ ἐπαινῶν τὸν κατὰ τὴν Ἀττικὴν γινόμενον νικοστράτειον βότρυν καὶ ἀντιτιθεὶς αὐτῷ τοὺς ῥοδιακούς φησι 'τῷ δ' ἐκεῖ καλουμένῳ βότρυι νικοστρατείῳ τὸν ἱππώνειον ἀντεκφέρουσα βότρυν, ὃς ἀπὸ ἑκατομβαιῶνος μηνὸς ὥσπερ ἀγαθὸς οἰκέτης διαμένει τὴν αὐτὴν ἔχων εὔνοιαν.'

69. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ὑμῖν εἴρηται περί τε κρεῶν καὶ ὀρνίθων καὶ περιστεριδίων, ἔρχομαι κἀγὼ λέξων ὅσα ἐκ πολυαναγνωσίας εὑρεῖν ἠδυνήθην παρὰ τὰ προειρημένα. περιστέριον οὕτως ἔστιν εὑρεῖν εἰρη- b
μένον παρὰ Μενάνδρῳ ἐν Παλλακῇ

μικρὸν ἐπιμείνας προστρέχει,
'ἠγόρακά σοι περιστέρια' λέγων.

ὁμοίως Νικόστρατος Ἅβρᾳ

ταῦτ' ἀξιῶ,
τοὐρνιθάριον τὸ περιστέριον τὸ γάστριον.

Ἀναξανδρίδης ἐν Ἀντερῶντι

περιστέρια γὰρ εἰσάγων καὶ στρουθία.

Φρύνιχος Τραγῳδοῖς

περιστέριον δ' αὐτῷ τι λαβὲ τριωβόλου.

φασιανικός. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δυο-
c καιδεκάτῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων λέγων καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζῴων τρεφομένων φησί 'τά τε τῶν φασιανῶν, οὓς τετάρους ὀνομάζουσιν, οὓς οὐ μόνον ἐκ Μηδίας μετεπέμποντο, ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ὑποβαλών, ἐποίησε πλῆθος, ὥστε καὶ σιτεῖσθαι. τὸ γὰρ βρῶμα πολυτελὲς ἀποφαίνουσιν.' αὕτη τοῦ λαμπροτάτου βασιλέως φωνή, ὃς οὐδὲ φασιανικοῦ ὄρνιθός ποτε γεύσασθαι ὡμολόγησεν, ἀλλ' ὥσπερ τι κειμήλιον ἀνακείμενον εἶχε τούσδε τοὺς ὄρνιθας. εἰ δὲ ἑοράκει ὡς ἡμῶν ἑκάστῳ εἷς ἐστι παρακείμενος χωρὶς τῶν ἤδη κατη-
d ναλωμένων, προσαναπεπληρώκει ἂν ταῖς πολυθρυλήτοις ἱστορίαις τῶν ὑπομνημάτων τούτων τῶν εἰκοσιτεσσάρων καὶ ἄλλην μίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι 'τῶν φασιανῶν (φησὶν) οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀρρένων, ἀλλὰ πολλῷ μείζων.'

70. εἰ δ' ὁ προειρημένος βασιλεὺς καὶ τὸ τῶν ταώνων πλῆθος ἑοράκει τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην, κατεπεφεύγει ἂν ἐπὶ τὴν ἱερὰν σύγκλητον, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ πάλιν τῆς βασιλείας ἐξεληλαμένος. τοσοῦ-
e τον γάρ ἐστι τὸ πλῆθος τούτων τῶν ὀρνίθων ἐν τῇ Ῥώμῃ ὡς δοκεῖν προμεμαντευμένον τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀντιφάνην ἐν Στρατιώτῃ ἢ Τύχωνι εἰρηκέναι τάδε

τῶν ταῶν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγ' ἓν
μόνον,
σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα, πλείους εἰσὶ νῦν τῶν
ὀρτύγων.
χρηστὸν ἄνθρωπον δ' ἐάν τις ἕνα μόνον ζητῶν
ἴδῃ,
ὄψετ' ἐκ τούτου πονηροὺς πέντε παῖδας γεγο-
νότας.

Ἄλεξις δ' ἐν Λαμπάδι f

καταφαγεῖν
αὐτὸς τοσοῦτ' ἀργύριον. οὐδ' εἰ γάλα λαγὼ
εἶχον μὰ τὴν γῆν καὶ ταώς, κατήσθιον.

ὅτι δὲ καὶ τιθασοὺς εἶχον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις Στράττις παρίστησιν ἐν Παυσανίᾳ διὰ τούτων

πολλῶν φλυάρων καὶ ταῶν ἀντάξια,
οὓς βόσκεθ' ὑμεῖς ἕνεκα τῶν ὠκυπτέρων.

Ἀναξανδρίδης ἐν Μελιλώτῳ

οὐ μανικόν ἐστιν ἐν οἰκίᾳ τρέφειν ταώς, 655
ἐξὸν τοιουτουσὶ δι' ἀγάλματ' ἀγοράσαι;

Ἀναξίλας Ὀρνιθοκόμοις

καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις τιθασὸς οἰμώζων ταώς.

Μηνόδοτος δ' ὁ Σάμιος ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς σαμίας Ἥρας φησίν 'οἱ ταοὶ ἱεροί εἰσι τῆς Ἥρας. καὶ μήποτε πρώτιστοι καὶ ἐγένοντο καὶ ἐτράφησαν ἐν Σάμῳ καὶ ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες ἐν τῇ Περσίδι καὶ αἱ καλούμεναι μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ.' διὸ καὶ Ἀντιφάνης
ἐν τοῖς Ὁμοπατρίοις φησίν b

ἐν Ἡλίου μέν φασι γίγνεσθαι πόλει
φοίνικας, ἐν Ἀθήναις δὲ γλαῦκας. ἡ Κύπρος
ἔχει πελείας διαφόρους· ἡ δ' ἐν Σάμῳ
Ἥρα τὸ χρυσοῦν, φασίν, ὀρνίθων γένος,

τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταώς.

διόπερ καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν Σαμίων ταὼς ἐστίν.

71. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν μελεαγρίδων Μηνόδοτος ἐμνήσθη, λέξομέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ αὐτῶν. Κλύτος ὁ Μιλήσιος, Ἀριστοτέλους δὲ μαθητής, ἐν τῷ πρώτῳ
c περὶ Μιλήτου γράφει περὶ αὐτῶν οὕτως 'περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς παρθένου ἐν Λέρῳ εἰσὶν οἱ καλούμενοι ὄρνιθες μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης ἐν ᾧ τρέφονται. ἔστι δὲ ἄστοργον πρὸς τὰ ἔκγονα τὸ ὄρνεον καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεωτέρων, ὥστε ἀνάγκη τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν. ἔχει δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὄρνιθος γενναίου, τὴν δὲ κεφαλὴν μικρὰν πρὸς τὸ σῶμα καὶ ταύτην ψιλήν, ἐπ' αὐτῆς δὲ λόφον σάρκινον σκληρὸν στρογγύλον ἐξέχοντα τῆς κεφαλῆς ὥσπερ
d πάτταλον καὶ τὸ χρῶμα ξυλοειδῆ. πρὸς δὲ ταῖς γνάθοις ἀπὸ τοῦ στόματος ἀρξαμένην ἀντὶ πώγωνος μακρὰν σάρκα καὶ ἐρυθροτέραν τῶν ὀρνίθων. τὴν δὲ τοῖς ὄρνισιν ἐπὶ τῷ ῥύγχει γινομένην, ἣν ἔνιοι πώγωνα καλοῦσιν, οὐκ ἔχει· διὸ καὶ ταύτῃ κολοβόν ἐστι. ῥύγχος δὲ ὀξύτερον καὶ μεῖζον ἢ ὄρνις ἔχει. τράχηλος μέλας, παχύτερος καὶ βραχύτερος τῶν ὀρνίθων. τὸ δὲ σῶμα ἅπαν ποικίλον, μέλανος ὄντος τοῦ χρώματος ὅλου, πτίλοις λευκοῖς καὶ πυκνοῖς διειλημμένου μείζοσι φακῶν. οὗτοι δ' εἰσὶν ἐν ῥόμβοις οἱ κυκλίσκοι
e μέλασι τοῦ ὅλου χρώματος· διὸ καὶ ποικιλίαν τινὰ οἱ ῥόμβοι παρέχονται, τοῦ μὲν μέλανος ἔχοντος λευκότερον τὸ χρῶμα, τοῦ δὲ λευκοῦ πολὺ μελάντερον. τὸ δὲ κατὰ τὰς πτέρυγας αὐταῖς πεποίκιλται λευκῷ πριονώδεσι σχήμασι πυρώδεσι καὶ παρ' ἄλληλα κειμένοις. σκέλη δὲ ἄκεντρα, ὅμοια τοῖς ὀρνιθείοις. παραπλήσιαι δ' εἰσὶν αἱ θήλειαι τοῖς ἄρρεσι· διὸ καὶ

δυσδιάκριτόν ἐστι τὸ τῶν μελεαγρίδων γένος.' τοσαῦτα καὶ ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος περὶ τῶν μελεαγρίδων ἱστόρησεν.

72. ὀπτῶν δελφάκων δὲ μνημονεύει Ἐπικράτης f
ἐν Ἐμπόρῳ

ἐπὶ τοῖσδ' ἐγὼ
μάγειρος. οὔτε Σικελία καυχήσεται
τρέφειν τοιοῦτον ἄρταμον κατ' ἰχθύων,
οὐχ Ἦλις, ἔνθα δελφάκων ἐγὼ κρέα
κάλλιστ' ὄπωπα πυρὸς ἀκμαῖς ἠνθισμένα.

Ἄλεξις δ' ἐν Πονήρᾳ

τριωβόλου κρεῖσκον ἀστεῖον πάνυ
ὕειον ὀπτὸν θερμὸν εὔχυλον τέρεν,
ὅταν ᾖ τι, προσφέρων. 656

Ἀθηναῖοι δ', ὥς φησι Φιλόχορος, ταῖς Ὥραις θύοντες οὐκ ὀπτῶσιν ἀλλ' ἕψουσι τὰ κρέα, παραιτούμενοι τὰς θεὰς ἀπείργειν τὰ περισκελῆ καύματα καὶ τοὺς αὐχμούς, μετὰ δὲ τῆς συμμέτρου θερμασίας καὶ ὑδάτων ὡραίων ἐκτελεῖν τὰ φυόμενα. τὴν μὲν γὰρ ὄπτησιν ἐλάττους παρέχεσθαι ὠφελείας, τὴν δὲ ἕψησιν οὐ μόνον τὴν ὠμότητα περιαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σκληρὰ μαλάττειν δύνασθαι καὶ τὰ λοιπὰ πεπαίνειν. ἔτι δὲ εὐμενέστερον καὶ ἀκινδυνότερον πεπαίνει τὴν τροφήν. διόπερ ἑφθὸν ἐποπτᾶν οὔ φασι δεῖν οὐδ' b
ἐφέψειν. τὸ μὲν γὰρ ἀνάλυσιν ἔχειν δοκεῖ τοῦ βελτίονος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ἑφθῶν ὠμότερα καὶ ξηρότερα.' τὰ δὲ ὀπτὰ κρέα καλεῖται φλογίδες. Στράττις γοῦν ἐν Καλλιππίδῃ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους φησίν.

αὐτίκα δ' ἥρπασε τεμάχη
θερμάς τε κάπρου φλογίδας, ἔβρυχέ τε πάνθ' ἅμα.

καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι

ταδὶ δ' ἅμα χοίρων ἀκροκώλια μικρῶν,
ταύρου τ' αὐξίκερω φλογίδες,
αἱ δολιχαί τε κάπρου σχελίδες.

c 73. περὶ δὲ περδίκων τί δεῖ καὶ λέγειν ἐμέ, πλεόνων εἰρημένων ὑφ' ὑμῶν; ἀλλ' οὐ παραλείψω τὸ ἱστορηθὲν ὑπὸ Ἡγησάνδρου ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. φησὶ γὰρ ὅτι Σάμιοι πλεύσαντες εἰς Σύβαριν καὶ κατασχόντες τὴν Σιρῖτιν χώραν περδίκων ἀναπτάντων καὶ ποιησάντων ψόφον ἐκπλαγέντες ἔφυγον καὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς ἀπέπλευσαν. περὶ δὲ λαγῶν Χαμαιλέων φησὶν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου ὡς δειπνῶν παρὰ τῷ Ἱέρωνι ὁ Σιμωνίδης οὐ παρατεθέντος αὐτῷ
d ἐπὶ τὴν τράπεζαν καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις λαγῳοῦ, ἀλλ' ὕστερον μεταδιδόντος τοῦ Ἱέρωνος, ἀπεσχεδίασεν

οὐδὲ γὰρ οὐδ' εὐρύς περ ἐὼν ἐξίκετο δεῦρο.

ὄντως δὲ ἦν ὡς ἀληθῶς κίμβιξ ὁ Σιμωνίδης καὶ αἰσχροκερδής, ὡς Χαμαιλέων φησίν. ἐν Συρακούσαις γοῦν τοῦ Ἱέρωνος ἀποστέλλοντος αὐτῷ τὰ καθ' ἡμέραν λαμπρῶς, πωλῶν τὰ πλείω ὁ Σιμωνίδης τῶν παρ' ἐκείνου πεμπομένων ἑαυτῷ μικρὸν μέρος ἀπετίθετο. ἐρομένου δέ τινος τὴν αἰτίαν 'ὅπως (εἶπεν) ἥ τε Ἱέ-
e ρωνος μεγαλοπρέπεια καταφανὴς ᾖ καὶ ἡ ἐμὴ κοσμιότης.' οὔθατος δὲ Τηλεκλείδης ἐν Στερροῖς οὕτω μνημονεύει

ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φέρω.

ὑπογάστριον δ' αὐτὸ ὠνόμασεν Ἀντίδοτος ἐν Μεμψιμοίρῳ.

74. σιτιστῶν δὲ ὀρνίθων μὲν μνημονεύει Μάτρων ἐν ταῖς παρῳδίαις οὕτως

ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἐγέλασσαν, ἐπήνεικάν τ' ἐπὶ τούτῳ

σιτευτὰς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν,
ἄτριχας οἰετέας, λαγάνοις κατὰ νῶτον ἐΐσας. f

δελφάκων δὲ σιτευτῶν ὁ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν Βακχίδος γάμῳ οὕτως

εἴ που κλίβανος ἦν, πολὺ δέλφαξ σιτευτὸς ἔτρυξεν.

δελφάκια δὲ Αἰσχίνης εἴρηκεν ἐν Ἀλκιβιάδῃ οὕτως 'ὥσπερ αἱ καπηλίδες τὰ δελφάκια τρέφουσιν.' Ἀντισθένης δ' ἐν Φυσιογνωμονικῷ 'καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὰ δελφάκια πρὸς βίαν χορτάζουσιν.' καὶ ἐν Προτρεπτικῷ δέ 'ἀντὶ δελφακίων τρέφεσθαι.' δέλφακα δὲ 657 ἀρσενικῶς εἴρηκε Πλάτων ἐν Ποιητῇ 'δέλφακα δ' ἀραιότατον.' Σοφοκλῆς Ὕβρει 'ἐσθίειν ἐθέλων τὸν δέλφακα.' Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσι 'δέλφακας μεγάλους.' θηλυκῶς δὲ Νικοχάρης ἔφη 'κύουσαν δέλφακα.' καὶ Εὔπολις Χρυσῷ γένει

οὐκ ἀλλ' ἔθυον δέλφακ' ωδον θῆστίᾳ
καὶ μάλα καλήν.

καὶ Πλάτων Ἰοῖ

πρόσφερε δεῦρο δὴ τὴν κεφαλὴν τῆς δέλφακος.

Θεόπομπος Πηνελόπῃ

καὶ τὴν ἱερὰν σφάττουσιν ἡμῶν δέλφακα.

χηνῶν δὲ σιτευτῶν καὶ μόσχων Θεόπομπος ἐν τρισκαιδεκάτῳ b Φιλιππικῶν καὶ ἑνδεκάτῳ Ἑλληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν Λακώνων ἐγκρατές, γράφων οὕτως 'καὶ οἱ Θάσιοι ἔπεμψαν Ἀγησιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπὰ καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους, πρὸς τούτοις δὲ καὶ πέμματα καὶ τραγημάτων εἶδος παντοδαπόν. ὁ δὲ Ἀγησίλαος τὰ μὲν πρόβατα καὶ τοὺς βοῦς ἔλαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω· κατεκεκάλυπτο γάρ. ὡς δὲ κατεῖδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, c

εἰπὼν οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι. λιπαρούντων δὲ τῶν Θασίων 'δότε, φησί, φέροντες ἐκείνοις' δείξας αὐτοῖς τοὺς εἵλωτας, εἰπὼν ὅτι τούτους δέοι διαφθείρεσθαι τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας Λακεδαιμονίων.' ὅτι δὲ τοῖς εἵλωσιν ὑβριστικῶς πάνυ ἐχρῶντο Λακεδαιμόνιοι καὶ Μύρων ὁ Πριηνεὺς d ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν γράφων οὕτως 'τοῖς δ' εἵλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον ἐπιτάττουσι πρὸς πᾶσαν ἄγον ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν ἐπάναγκες ὥρισαν καὶ διφθέραν περιβεβλῆσθαι, πληγάς τε τεταγμένας λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτὸν ἀδικήματος χωρίς, ἵνα μήποτε δουλεύειν ἀπομάθωσι. πρὸς δὲ τούτοις εἴ τινες ὑπερακμάζοιεν τὴν οἰκετικὴν ἐπιφάνειαν, ἐπέθηκαν ζημίαν θάνατον, καὶ τοῖς κεκτημένοις ἐπιτίμιον, εἰ μὴ ἐπικόπτοιεν τοὺς ἁδρουμένους. καὶ παραδόντες αὐτοῖς τὴν χώραν ἔταξαν e μοῖραν ἣν αὐτοῖς ἀνοίσουσιν ἀεί.' χηνίζειν δὲ εἴρηται ἐπὶ τῶν αὐλούντων. Δίφιλος Συνωρίδι

ἐχηνίασας. Β. ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ
παρὰ Τιμοθέῳ.

75. ἐπεὶ δὲ καὶ πετασῶνος μέρος ἑκάστῳ κεῖται, ἣν πέρναν καλοῦσι, φέρε τι εἴπωμεν καὶ περὶ αὐτῆς, εἴ τις τοῦ ὀνόματος μνημονεύει. κάλλισται μὲν γὰρ αἱ γαλατικαί, καὶ οὐκ ἀπολείπονται δὲ αὐτῶν οὔτε αἱ ἀπὸ Κιβύρας τῆς ἀσιατικῆς οὔτε αἱ λύκιαι. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Στράβων ἐν τρίτῃ Γεωγραφουμέf νων, ἀνὴρ οὐ πάνυ νεώτερος· λέγει γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφον, οὗ πολλάκις μεμνήμεθα, συγγενομένου Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχηδόνα ἑλόντι. γράφει δ' οὖν ὁ Στράβων οὕτως 'ἐν Σπανίᾳ

πρὸς τῇ Ἀκυτανίᾳ πόλις Πομπέλων, ὡς ἂν εἴποι τις
Πομπηιόπολις, ἐν ᾗ πέρναι διάφοροι συντίθενται 658
ταῖς κιβυρικαῖς ἐνάμιλλοι.'

ἀλιπάστων δὲ κρεῶν μνημονεύει ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς Ἀριστομένης ἐν Διονύσῳ

ἀλίπαστα ταῦτα παρατίθημί σοι κρέα.

καὶ ἐν Γόησιν

ὀστακὸν
ἀλίπαστον ἀεὶ τὸν θεράποντ' ἐπεσθίειν.

76. ἐπεὶ δὲ καὶ 'σικελίας αὔχημα τροφαλὶς' ἥδε ἔστι, φίλοι, λέξωμέν τι καὶ περὶ τυρῶν. Φιλήμων μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Σικελικῷ

ἐγὼ πρότερον μὲν ᾤόμην τὴν Σικελίαν
ἓν τοῦτ' ἀπότακτον αὐτὸ τοὺς τυροὺς ποιεῖν b
καλούς. ἔτι ταῦτα προσετίθην ἀκηκοώς,
[τυρὸς σικελικὸς ὅτι κράτιστος ἦν αἵ τε περιστεραὶ σικελικαί]
ἱμάτια ποικίλ' εἰ λέγοι τις σικελικά.
σκεύη μὲν οὖν καὶ κτήματ' ᾤόμην φέρειν.

καὶ ὁ τρομιλικὸς δὲ τυρὸς ἔνδοξος ἐστί. περὶ οὗ φησὶ
Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν δευτέρῳ Τρωικοῦ Διακόσμου
οὕτως 'τῆς Ἀχαΐας πόλις Τρομίλεια, περὶ ἣν γίνεται
τυρὸς αἴγειος ἥδιστος, οὐκ ἔχων σύγκρισιν πρὸς ἕτε-
ρον, ὁ προσαγορευόμενος τρομιλικός· οὗ καὶ Σιμω- c
νίδης μνημονεύει ἐν ἰάμβῳ, οὗ ἡ ἀρχή

ἦ πολλὰ μὲν δὴ προεκπονῇ Τηλέμβροτε,

γράφων

ἐνταῦθα μέντοι τυρὸς ἐξ Ἀχαΐης
τρομιλικὸς θαυμαστός, ὃν κατήγαγον.

Εὐριπίδης δ' ἐν Κύκλωπι ὀπίαν καλεῖ τυρὸν τὸν δριμύν, τὸν πηγνύμενον τῷ τῆς συκῆς ὀπῷ

καὶ τυρὸς ὀπίας ἐστὶ καὶ Διὸς γάλα.

ἐπεὶ δὲ περὶ πάντων εἰπὼν τῶν παρακειμένων ἀπο-
d τράγημα πεποίημαι τὸν τρομιλικόν, καταπαύσω τὸν
λόγον. τὸ γὰρ λείψανον τῶν τραγημάτων καὶ τρωξίμων ἀποπάτημα εἴρηκεν Εὔπολις. σκώπτων γὰρ Διδυμίαν τινὰ ἀποπάτημα αὐτὸν εἴρηκεν ἀλώπεκος, ἤτοι ὡς μικρὸν τὸ σῶμα ἢ ὡς κακοήθη καὶ πανοῦργον, ὥς φησιν ὁ Ἀσκαλωνίτης Δωρόθεος. τοὺς δὲ λεπτοὺς τῶν τυρῶν καὶ πλατεῖς Κρῆτες θηλείας καλοῦσιν, ὥς φησι Σέλευκος· οὓς ἐν θυσίαις τισὶν ἐναγίζουσιν. πυριέφθων δὲ μνημονεύει, οὕτω δὲ καλεῖται τὸ πρῶτον γάλα, Φιλιππίδης ἐν Αὐλοῖς

e τὰ δὲ πυριέφθα καὶ τὰ λάχανα ταῦτ' ἔχων.

καὶ ἴσως πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπιδειπνίδας ἔλεγον Μακεδόνες. κώθωνος γὰρ ἡδύσματα ταῦτα.

77. τοιαῦτά τινα ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου ἐπελθὼν εἷς ἐκείνων τῶν σοφιστῶν μαγείρων ἐκήρυσσε μύμα. καὶ πολλῶν ξενιζομένων ἐπὶ τῷ κηρύγματι, οὐ γὰρ ἐδείκνυεν ὁ στιγματίας ὅ τι ἦν, ἔφη, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες δαιταλεῖς, ὅτι καὶ Κάδμος ὁ τοῦ Διονύσου πάππος μάγειρος ἦν. σιωπησάντων δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάντων, Εὐήμερος, ἔφη,
ὁ Κῷος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἱερᾶς ἀναγραφῆς τοῦθ'
f ἱστορεῖ, ὡς Σιδωνίων λεγόντων τοῦτο, ὅτι Κάδμος
μάγειρος ὢν τοῦ βασιλέως καὶ παραλαβὼν τὴν Ἁρμονίαν αὐλητρίδα καὶ αὐτὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως ἔφυγε σὺν αὐτῇ.

ἐγὼ δὲ φεύξομαι ἐλεύθερος γεγώς;

οὐδὲ γὰρ ἂν εὕροι τις ὑμῶν δοῦλον μάγειρόν τινα ἐν
κωμῳδίᾳ, πλὴν παρὰ Ποσειδίππῳ μόνῳ. δοῦλοι δ'
659 ὀψοποιοὶ παρῆλθον ὑπὸ πρώτων Μακεδόνων, τοῦτ'
ἐπιτηδευσάντων ἢ δι' ὕβριν ἢ δι' ἀτυχίαν τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν πόλεων. ἐκάλουν δ' οἱ παλαιοὶ τὸν μὲν

πολιτικὸν μάγειρον Μαίσωνα τὸν δ' ἐκτόπιον Τέττιγα. Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος τὸν Μαίσωνα ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι οἴεται κεκλῆσθαι, οἷον τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα, ἀγνοῶν ὅτι Μαίσων γέγονε κωμῳδίας ὑποκριτὴς Μεγαρεὺς τὸ γένος, ὃς καὶ τὸ προσωπεῖον εὗρε τὸ ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον μαίσωνα, ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ προσώπων, b εὑρεῖν αὐτὸν φάσκων καὶ τὸ τοῦ θεράποντος πρόσωπον καὶ τὸ τοῦ μαγείρου. καὶ εἰκότως καὶ τὰ τούτοις πρέποντα σκώμματα καλεῖται μαισωνικά. μάλιστα γὰρ εἰσάγονται οἱ μάγειροι σκωπτικοί τινες, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ἐν Ἐπιτρέπουσι. καὶ Φιλήμων δέ πού φησι

σφίγγ' ἄρρεν', οὐ μάγειρον, εἰς τὴν οἰκίαν
εἴληφ'· ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ ἓν μὰ τοὺς θεοὺς
ὧν ἂν λέγῃ συνίημι· καινὰ ῥήματα
πεπορισμένος γάρ ἐστιν. c

τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι Μεγάρων, καὶ οὐκ ἐκ τῶν Νισαίων. ἀλλ' ὅ γε Ποσείδιππος περὶ δούλων μαγείρων ἐν Ἀποκλειομένῃ φησί

ταυτὶ μὲν οὖν τοιαῦτα. συμβαίνει δέ τι
νῦν μοι διακονοῦντι παρὰ τῷ δεσπότῃ
ἀστεῖον· οὐχ ἁλώσομ' ἐκφέρων κρέας.

καὶ ἐν Συντρόφοις

ἐβάδιζες ἔξω τῶν πυλῶν μάγειρος ὤν;
Β. ἐντὸς πυλῶν γὰρ ἂν μένων ἄδειπνος ἦν. d
Α. πότερ' οὖν ἀφεῖσαι; Β. κατ' ἀγορὰν ἐργάζομαι·
ἐπρίατο γάρ τις ὁμότεχνός με γνώριμος.

78. οὐδὲν οὖν ἦν παράδοξον εἰ καὶ θυτικῆς ἦσαν ἔμπειροι οἱ παλαίτεροι μάγειροι· προΐσταντο γοῦν καὶ

γάμων καὶ θυσιῶν. διόπερ Μένανδρος ἐν Κόλακι τὸν τοῖς τετραδισταῖς διακονούμενον μάγειρον ἐν τῇ τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης ἑορτῇ ποιεῖ ταυτὶ λέγοντα

σπονδή. δίδου σὺ σπλάγχν' ἀκολουθῶν. ποῖ βλέπεις;
e σπονδή. φέρ' ὦ παῖ Σωσία. σπονδή. καλῶς.
ἔγχου. θεοῖς ὀλυμπίοις εὐχώμεθα
ὀλυμπίαισι πᾶσι πάσαις· λάμβανε
τὴν γλῶτταν ἐν τούτῳ· διδόναι σωτηρίαν,
ὑγίειαν, ἀγαθὰ πολλά, τῶν ὄντων τε νῦν
ἀγαθῶν ὄνησιν πᾶσι. ταῦτ' εὐχώμεθα.

καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ δέ φησιν ἕτερος

f χὠς ἄφευσα χὠς ἐμίστυλα κρέα
ἱρωστί· καὶ γὰρ οὐ κακῶς ἐπίσταμαι.

ἐμφαίνει δ' αὐτῶν τὴν ἐμπειρίαν καὶ ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον Ὀλυμπιάδος ἐπιστολή. προτρεπομένη μάγειρον αὐτῷ πρίασθαι θυσιῶν ἔμπειρον ἡ μήτηρ φησί 'Πελίγναν τὸν μάγειρον λαβὲ παρὰ τῆς μητρός. οὗτος γὰρ οἶδε τὰ ἱερά σου τὰ πατρῷα πάντα ὃν τρόπον θύεται καὶ τὰ ὀργιαστικὰ καὶ τὰ βακχικά, ὅσα τε 660 Ὀλυμπιὰς προθύεται, οὗτος οἶδε. μὴ οὖν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ λαβέ, καὶ ἀπόστειλον πρὸς ἐμὲ τὴν ταχίστην.'

79. ὅτι δὲ σεμνὸν ἦν ἡ μαγειρικὴ μαθεῖν ἔστιν ἐκ τῶν Ἀθήνησι Κηρύκων. οἵδε γὰρ μαγείρων καὶ βουτύπων ἐπεῖχον τάξιν, ὥς φησι Κλείδημος ἐν Πρωτογονείας πρώτῳ. Ὅμηρός τε τὸ ῥέζειν ἐπὶ τοῦ θύειν τάσσει, τὸ δὲ θύειν ἐπὶ τοῦ ψαιστὰ μεταδόρπια θυμιᾶν. καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν δρᾶν ὠνόμαζον. ἔδρων δ' οἱ κήρυκες ἄχρι πολλοῦ βουθυτοῦντες, φησί, καὶ σκευάζοντες καὶ μιστύλλοντες, ἔτι δ' οἰνοχοοῦντες. b κήρυκας δ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κρείττονος ὠνόμαζον. ἀναγέγραπταί τε οὐδαμοῦ μαγείρῳ μισθός, ἀλλὰ

κήρυκι. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ παρ' Ὁμήρῳ θύει βασιλεύων. φησὶ γὰρ ὁ ποιητής

ἦ καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ.
καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας
θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός.

καὶ Θρασυμήδης ὁ τοῦ Νέστορος υἱὸς ἀναλαβὼν πέλεκυν κόπτει τὸν βοῦν, ἐπεὶ διὰ τὸ γῆρας ὁ Νέστωρ c
οὐκ ἠδύνατο· συνεπόνουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. οὕτως ἔνδοξον ἦν καὶ μέγιστον τὸ τῆς μαγειρικῆς τέχνης ἀξίωμα. καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δὲ οἱ τιμηταί, μεγίστη δ' αὕτη ἀρχή, τὴν περιπόρφυρον ἐνδεδυκότες καὶ ἐστεφανωμένοι πελέκει τὰ ἱερεῖα κατέβαλλον. οὐ παρέργως δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ τὰ ὅρκια καὶ τὰ ἱερόθυτα κήρυκες κομίζουσιν, ὡς παλαιᾶς οὔσης καὶ προσηκούσης αὐτοῖς τῆς λειτουργίας·

Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύω κήρυκας ἔπεμπεν, d
καρπαλίμως ἄρνας τε φέρειν Πρίαμόν τε καλέσσαι.

καὶ πάλιν

αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευσεν
οἰσέμεναι.

καί

Ταλθύβιος δέ, θεῷ ἐναλίγκιος αὐδήν,
κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο ποιμένι λαῶν.

80. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθίδος Κλείδημος φῦλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμάς, e
οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ Ἀθηνίων ἐν Σαμόθρᾳξιν, ὥς φησιν Ἰόβας, μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα διὰ τούτων

οὐκ οἶσθ' ὅτι πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη
πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα προσενήνεχθ' ὅλως;
Β. τοιοῦτόν ἐστι τοῦτο; Α. πάνυ γε, βάρβαρε.
τοῦ θηριώδους καὶ παρασπόνδου βίου
ἡμᾶς γὰρ ἀπολύσασα καὶ τῆς δυσχεροῦς
f ἀλληλοφαγίας ἤγαγ' εἰς τάξιν τινά,
καὶ τουτονὶ περιῆψεν ὃν νυνὶ βίον
ζῶμεν. Β. τίνα τρόπον; Α. πρόσεχε, κἀγώ σοι φράσω.
ἀλληλοφαγίας καὶ κακῶν ὄντων συχνῶν,
γενόμενος ἄνθρωπός τις οὐκ ἀβέλτερος
ἔθυσ' ἱερεῖον πρῶτος, ὤπτησεν κρέας.
ὡς δ' ἦν τὸ κρέας ἥδιον ἀνθρώπου κρεῶν,
αὑτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, τὰ δὲ βοσκήματα
θύοντες ὤπτων. ὡς δ' ἅπαξ τῆς ἡδονῆς
661 ἐμπειρίαν τιν' ἔλαβον, ἀρχῆς γενομένης
ἐπὶ πλεῖον ηὖξον τὴν μαγειρικὴν τέχνην.
ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τῶν πρότερον μεμνημένοι
τὰ σπλάγχνα τοῖς θεοῖσιν ὀπτῶσιν φλογί,
ἅλας οὐ προσάγοντες· οὐ γὰρ ἦσαν οὐδέπω
εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐξευρημένοι.
ὡς δ' ἤρεσ' αὐτοῖς ὕστερον, καὶ τοὺς ἅλας
προσάγουσιν ἤδη, τῶν ἱερῶν γεγραμμένων
τὰ πάτρια διατηροῦντες. ἅπερ ἡμῖν μόνα
ἅπασιν ἀρχὴ γέγονε τῆς σωτηρίας,
b τὸ προσφιλοτεχνεῖν διά τε τῶν ἡδυσμάτων
ἐπὶ πλεῖον αὔξειν τὴν μαγειρικὴν τέχνην.
Β. καινὸς γάρ ἐστιν οὑτοσὶ Παλαίφατος.
Α. μετὰ ταῦτα γαστρίον τις ὠνθυλευμένον
προϊόντος εἰσηνέγκατ' ἤδη τοῦ χρόνου·
ἐρίφιον ἐτακέρωσε, πνικτῷ διέλαβεν
περικομματίῳ, διεγίγγρασ' ὑποκρούσας γλυκεῖ,

ἰχθὺν παρεισεκύκλησεν οὐδ᾽ ὁρώμενον,
λάχανον, τάριχος πολυτελές, χόνδρον, μέλι. c
ὡς πολὺ δὲ διὰ τὰς ἡδονὰς ἃς νῦν λέγω
ἀπεῖχ᾽ ἕκαστος τοῦ φαγεῖν ἂν ἔτι νεκροῦ,
αὑτοῖς ἅπαντες ἠξίουν συζῆν, ὄχλος
ἠθροίζετ᾽, ἐγένονθ᾽ αἱ πόλεις οἰκούμεναι
διὰ τὴν τέχνην, ὅπερ εἶπα, τὴν μαγειρικήν.
Β. ἄνθρωπε χαῖρε, περὶ πόδ᾽ εἶ τῷ δεσπότῃ.
Α. καταρχόμεθ᾽ ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,
σπονδὰς ποιοῦμεν τῷ μάλιστα τοὺς θεοὺς
ἡμῖν ὑπακούειν διὰ τὸ ταῦθ᾽ εὑρηκέναι
τὰ μάλιστα συντείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς. d
Β. ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν σαφές. παῦσαι λέγων,
ἥμαρτον. ἀλλὰ δεῦρο νῦν συνείσιθι
ἐμοί, τά τ᾽ ἔνδον εὐτρεπῆ ποίει λαβών.

81. καὶ Ἄλεξις δ᾽ ἐν Λέβητι δηλοῖ ὅτι ἡ μαγειρικὴ
τέχνη ἐπιτήδευμα ἐλευθέρων. πολίτης γάρ τις οὐκ
ἀπινὴς ἐν αὐτῷ δείκνυται ὁ μάγειρος. καὶ οἱ τὰ
Ὀψαρτυτικὰ δὲ συγγράψαντες Ἡρακλείδης τε καὶ e
Γλαῦκος ὁ Λοκρὸς οὐχ ἁρμόττειν φασὶ τὴν μαγειρι-
κὴν ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῖς τυχοῦσι τῶν ἐλευθέρων. ἐκσε-
μνύνει δὲ τὴν τέχνην καὶ ὁ νεώτερος Κρατῖνος ἐν τοῖς
Γίγασι λέγων

ἐνθυμεῖ δὲ τῆς γῆς ὡς γλυκὺ
ὄζει καπνός τ᾽ ἐξέρχετ᾽ εὐωδέστατος.
οἰκεῖ τις, ὡς ἔοικεν, ἐν τῷ χάσματι
λιβανωτοπώλης ἢ μάγειρος σικελικός.

παραπλησίαν ὀσμὴν λέγει ἀμφοῖν. καὶ ὁ γλυκὺς Ἀν- f
τιφάνης δ᾽ ἐν Δυσπράτῳ ἐπαινῶν τοὺς σικελικοὺς
μαγείρους λέγει

Σικελῶν δὲ τέχναις ἡδυνθεῖσαι
δαιτὸς διαθρυμματίδες.

καὶ Μένανδρος ἐν Φάσματι

ἐπισημαίνεσθ᾽, ἐὰν
ἡ σκευασία καθάρειος ᾖ καὶ ποικίλη.

Ποσείδιππος ἐν Ἀναβλέποντι

ἕν᾽ ἐγὼ μάγειρον λαμβάνων ἀκήκοα
662 τὰ τῶν μαγείρων πάντα καθ᾽ ἑκάστου κακά.
ἀντεργολαβοῦντες ἔλεγον ὃ μὲν ὡς οὐκ ἔχει
ῥῖνα κριτικὴν πρὸς τοὖψον, ὃ δ᾽ ὅτι τὸ στόμα
πονηρόν, ὃ δὲ τὴν γλῶτταν εἰς ἀσχήμονας
ἐπιθυμίας ἐμίαινε τῶν ἡδυσμάτων,
κάθαλος, κάτοξος, χναυστικός, προσκαυστικός,
καπνὸν οὐ φέρων, πῦρ οὐ φέρων. ἐκ τοῦ πυρὸς
εἰς τὰς μαχαίρας ἦλθον· ὧν εἷς οὑτοσὶ
b διὰ τῶν μαχαιρῶν τοῦ πυρός τ᾽ ἐλήλυθεν.

Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Φιλώτιδι τὴν σοφίαν τῶν μαγείρων
ἐμφανίζων φησί

οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε
ἕψειν ἐν ἅλμῃ φημί. Β. τὸ δὲ λαβράκιον;
Α. ὀπτᾶν ὅλον. Β. τὸν γαλεόν; Α. ἐν ὑποτρίμματι
ζέσαι. Β. τὸ δ᾽ ἐγχέλειον; Α. ἅλες, ὀρίγανον,
ὕδωρ. Β. ὁ γόγγρος; Α. ταυτόν. Β. ἡ βατίς; Α. χλόη.
Β. πρόσεστι θύννου τέμαχος. Α. ὀπτήσεις. Β. κρέας
ἐρίφειον; Α. ὀπτόν. Β. θάτερον; Α. τἀναντία.
c Β. ὁ σπλήν; Α. σεσάχθω. Β. νῆστις; Β. ἀπολεῖ μ᾽ οὑτοσί.

ἀοιδίμων δ᾽ ὀψαρτυτῶν ὀνόματα καταλέγει Βάτων ἐν
Εὐεργέταις οὕτως

εὖ γ᾽ ὦ Σιβύνη, τὰς νύκτας οὐ καθεύδομεν
οὐδ᾽ ἀναπεπαύμεθ᾽, ἀλλὰ κάεται λύχνος,

καὶ βιβλί' ἐν ταῖς χερσί, καὶ φροντίζομεν
τί Σόφων καταλέλοιπ', ἢ τί Σημωνακτίδης
ὁ Χῖος, ἢ Τυνδάριχος ὁ Σικυώνιος, d
ἢ Ζωπυρῖνος. Β. αὐτὸς εὕρηκας δὲ τί;
Α. τὰ μέγιστα. Β. ποῖα ταῦτα; Α. τοὺς τεθνη-
κότας . . .

82. ἐγὼ δὲ τοιουτονὶ βρῶμα ὑμῖν, ἄνδρες φίλοι,
τὸ μύμα φέρω. περὶ οὗ Ἀρτεμίδωρος μὲν ὁ Ἀριστο-
φάνειος ἐν ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις φησὶν ὅτι σκευά-
ζεται ἐκ κρεῶν καὶ αἵματος, πολλῶν ἀρτυμάτων συν-
εμβαλλομένων. Ἐπαίνετος δ' ἐν Ὀψαρτυτικῷ λέγει
ταῦτα· 'μύμα δὲ παντὸς ἱερείου καὶ ὄρνιθος δὲ χρὴ
ποιεῖν τὰ ἁπαλὰ τῶν κρεῶν μικρὰ συντεμόντα καὶ τὰ e
σπλάγχνα καὶ τὸ ἔντερον καὶ τὸ αἷμα διαθρύψαντα,
καὶ ἀρτύσαντα ὄξει, τυρῷ ὀπτῷ, σιλφίῳ, κυμίνῳ,
θύμῳ χλωρῷ καὶ ξηρῷ, θύμβρᾳ, κοριάννῳ χλωρῷ τε
καὶ ξηρῷ, καὶ γητίῳ, καὶ κρομμύῳ καθαρῷ πεφω-
σμένῳ, ἢ μήκωνι καὶ σταφίδι, ἢ μέλιτι καὶ ῥόας
ὀξείας κόκκοις. εἶναι δέ σοι τὸ αὐτὸ μύμα καὶ ὄψον.'

83. τοσαῦτα καὶ τούτου κατακόψαντος οὐ μόνον
τὰ προειρημένα ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, ἄλλος ἐπεισῆλθε τὴν
ματτύην κομίζων. ὑπὲρ ἧς καὶ ζητήσεως γενομένης f
καὶ τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος τὰ ἐκ τῶν ὀψαρτυτικῶν
γλωσσῶν τοῦ προειρημένου Ἀρτεμιδώρου, Αἰμιλιανὸς
Δωροθέῳ ἔφη τῷ Ἀσκαλωνίτῃ σύγγραμμα ἐκδεδό-
σθαι ἐπιγραφόμενον περὶ Ἀντιφάνους καὶ περὶ τῆς
παρὰ τοῖς νεωτέροις κωμικοῖς ματτύης· ἣν Θετταλῶν
φησὶν εἶναι εὕρημα ἐπιχωριάσαι τε κἀν ταῖς Ἀθήναις
κατὰ τὴν Μακεδόνων ἐπικράτειαν. ὁμολογοῦνται δὲ
οἱ Θετταλοὶ πολυτελέστατοι τῶν Ἑλλήνων γεγενῆ- 663
σθαι περί τε τὰς ἐσθῆτας καὶ τὴν δίαιταν· ὅπερ αὐ-
τοῖς αἴτιον ἐγένετο καὶ τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγα-

γεῖν τοὺς Πέρσας, ἐξηλωκόσι τὴν τούτων τρυφὴν καὶ
πολυτέλειαν. ἱστορεῖ δὲ περὶ τῆς πολυτελείας αὐτῶν
καὶ Κριτίας ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτῶν. ὠνομάσθη δὲ ἡ
ματτύη, ὡς μὲν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν
τῷ πρώτῳ τῶν ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι,
b ὥσπερ καὶ ἡ μαστίχη, καὶ τὰ μάλιστα καὶ [ἡ μᾶζα].
ἡμεῖς δὲ φαμὲν ἀπὸ τοῦ μάττειν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ μᾶζα
αὐτὴ ὠνομάσθη, καὶ ἡ παρὰ Κυπρίοις καλουμένη
μαγίς, καὶ τὸ τρυφᾶν καθ' ὑπερβολὴν ὑπερμαζᾶν.
κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν τὴν δημοτικὴν καὶ κοινὴν ταύτην
τροφὴν τὴν ἐκ τῶν ἀλφίτων μᾶζαν ὠνόμαζον, καὶ
μάττειν τὸ παρασκευάζειν αὐτήν. ὕστερον δὲ ποικίλ-
λοντες τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀκολάστως καὶ περιέρ-
γως, μικρὸν παραγαγόντες τοὔνομα τῆς μάζης, ματ-
c τύην ὠνόμαζον πᾶν τὸν πολυτελὲς ἔδεσμα, τὸ δὲ
ματτυάζειν τὸ παρασκευάζειν αὐτά, εἴτε ἰχθὺς εἴη
εἴτε ὄρνις εἴτε λάχανον εἴτε ἱερεῖον εἴτε πεμμάτιον.
τοῦτο δὲ δῆλόν ἐστιν ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος παρ-
έθετο μαρτυρίου Ἀλέξιδος. συνεμφῆναι γὰρ βου-
λόμενος ὁ Ἄλεξις τὴν ἀκολασίαν τῆς παρασκευῆς
προσέθηκε τὸ λέπεσθαι. ἔχει δ' ἡ σύμπασα ἐκλογὴ
οὕτως, οὖσα ἐκ τοῦ διεσκευασμένου δράματος, ὃ
ἐπιγράφεται Δημήτριος

τοὔψον λαβοῦσαι τοῦτο τἀπεσταλμένον
σκευάζετ', εὐωχεῖσθε, προπόσεις πίνετε,
d λέπεσθε, ματτυάζετε.

τῷ δὲ λέπεσθαι χρῶνται οἱ Ἀθηναῖοι ἐπ' ἀσελγοῦς
καὶ φορτικῆς δι' ἀφροδισίων ἡδονῆς.

84. καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς ὀψαρτυτικαῖς
γλώσσαις τὴν ματτύην ἀποφαίνει κοινὸν εἶναι πάν-
των ὄνομα τῶν πολυτελῶν ἡδυσμάτων, γράφων οὕ-
τως· εἴ τις τῆς ὄρνιθος ματτύης. ἐσφάχθω μὲν διὰ τοῦ

στόματος εἰς τὴν κεφαλήν. ἔστω δὲ ἕωλος καθάπερ
ὁ πέρδιξ· ἐὰν δὲ θέλῃς, ὡς ἔχει τοῖς πτεροῖς ἐᾶν τε-
τιλμένην.' εἶτα τὸν τρόπον ἐκθεὶς τῆς ἀρτύσεως καὶ
τῆς ἑψήσεως ἐπιφέρει εὐθύς 'καὶ νομάδα παχεῖαν ἕψε e
καὶ νεοσσοὺς τῶν ἤδη κοκκυζόντων, ἐὰν θέλῃς παρὰ
πότον χρῆσθαι. εἶτ' ἐξελὼν τὰ λάχανα εἰς τρύβλιον
καὶ τῆς ὄρνιθος τῶν κρεῶν ἐπιθεὶς παρατίθει· τοῦ
θέρους ἀντὶ τοῦ ὄξους τῆς ὄμφακος ἐμβαλὼν εἰς τὸν
ζωμὸν ὡς ἔχει τοὺς βότρυς· ἐπειδὰν δὲ ἑφθὴ γένηται,
ἔξελε μετὰ τοῦ βοτρυδίου πρὸ τοῦ τὸ γίγαρτον ἐξα-
φεῖναι, εἶθ' οὕτως τὸ λάχανον κατάθρυπτε. οὗτος
ματτύης ἐν τοῖς ἡδίστοις.' ὅτι μὲν οὖν κοινὸν ἦν τοὔ-
νομα τῶν πολυτελεστάτων ἐδεσμάτων φανερόν· ὅτι f
δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης εὐωχίας ὁμοίως ἐλέγετο
Φιλήμων φησὶν ἐν Ἁρπαζομένῳ

γυμνῷ φυλακὴν ἐπίταττε, καὶ διὰ τριῶν
ποτηρίων με ματτύης εὐφραινέτω.

καὶ ἐν Ἀνδροφόνῳ

πιεῖν τις ἡμῖν ἐγχεάτω, καὶ ματτύην
ποιεῖτε θᾶττον.

Ἄλεξις δ' ἐν Πυραύνῳ ἀμφιβόλως εἴρηκεν

ἐγὼ δ' ἐπειδὰν ἀσχολουμένους λάβω, 664
ἀνέκραγον 'οὐ δώσει τις ἡμῖν ματτύην;'

ὥσπερ ἂν εἰ τὸ δεῖπνον ἔλεγεν. πιθανὸν δὲ καὶ ἰδίως
ἐπὶ τῶν ἐδεσμάτων ἀναφέρειν. Μάχων δ' ὁ Σικυώ-
νιος τῶν μὲν κατὰ Ἀπολλόδωρον τὸν Καρύστιον κω-
μῳδιοποιῶν εἷς ἐστι καὶ αὐτός, οὐκ ἐδίδαξε δ' Ἀθή-
νησι τὰς κωμῳδίας τὰς ἑαυτοῦ ἀλλ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.
ἦν δ' ἀγαθὸς ποιητὴς εἴ τις ἄλλος τῶν μετὰ τοὺς
ἑπτά· διόπερ ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ἐσπούδασε
σχολάσαι αὐτῷ νέος ὤν. ἐποίησε δὲ καὶ οὗτος ἐν b
δράματι Ἀγνοίᾳ ταυτί

ἥδιον οὐδέν ἐστί μοι τῆς ματτύης.
τοῦτ' εἴτε πρῶτοι Μακεδόνες τοῖς Ἀττικοῖς
κατέδειξαν ἡμῖν εἴτε πάντες οἱ θεοὶ
οὐκ οἶδα, πλήν γ' ὅτι μουσικωτάτου τινός.

85. ὅτι δὲ ὕστατον καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰσεφέρετο Νι-
κόστρατός φησιν ἐν Ἀπελαυνομένῳ. μάγειρος δ'
ἐστὶν ὁ διηγούμενος ὡς λαμπρὰν καὶ εὔτακτον παρε-
σκεύασεν εὐωχίαν· προδιηγησάμενός τε οἷον ἦν τὸ
c ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον καὶ τρίτης μνησθεὶς παρα-
θέσεως ἐπιφέρει

εὖ γ', ἄνδρες, εὖ σφόδρ'· ἀλλὰ μὴν τῇ ματτύῃ
οὕτω διαθήσω τὰ μετὰ ταῦθ' ὥστ' οἴομαι
οὐδ' αὐτὸν ἡμῖν τοῦτον ἀντερεῖν ἔτι.

καὶ ἐν Μαγείρῳ

θρῖον δὲ καὶ κάνδαυλον ἢ τούτων τι τῶν
εἰς ματτύην οὐδ' ἕτερον εἶδε πώποτε.

ἄλλος δέ τίς φησι

περιφέρειν ματτύην καὶ ποδάριον
d καὶ γαστρίον τακερόν τι καὶ μήτρας ἴσως.

Διονύσιος δ' ἐν Ἀκοντιζομένῳ· μάγειρος δέ ἐστιν ὁ
λέγων

ὥστ' ἐνίοτ' ἂν τούτοισι ποιῶν ματτύην,
σπεύδων ἅμ' εἰσήνεγκα διαμαρτὼν μίαν
ἄκων περιφορὰν τῶν νεκρῶν ὡς τὸν νεκρόν.

Φιλήμων ἐν Πτωχῇ

ἐξὸν ἀποσάττεσθαι δι' ὅλην τὴν ἡμέραν
ποιοῦντα καὶ διδόντα ματτύας ἐκεῖ.

e Μόλπις δ' ὁ Λάκων τὰ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἐπάι-
κλα, ὃ σημαίνει τὰς ἐπιδειπνίδας, ματτύας φησὶ λέ-
γεσθαι παρὰ τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ κυνικὸς Μένιππος ἐν
τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρκεσιλάῳ γράφει οὕτως 'πότος ἦν
ἐπικωμασάντων τινῶν καὶ ματτύην ἐκέλευσεν εἰσφέ-

ρειν Λάκαινά τις· καὶ εὐθέως

ρειν Λάκαινά τις· καὶ εὐθέως περιεφέρετο περδίκεια ὀλίγα καὶ χήνεια ὀπτὰ καὶ τρύφη πλακούντων.' τὸ δὲ τοιοῦτον δεῖπνον οἱ μὲν Ἀττικοὶ προσηγόρευον ἐπιδόρπισμα, οἱ δὲ Δωριεῖς ἐπάικλον, τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι ἐπίδειπνα. f

τοσούτων καὶ περὶ τῆς ματτύης λεχθέντων ἔδοξεν ἀπιέναι· καὶ γὰρ ἑσπέρα ἦν ἤδη. διελύθημεν οὖν οὕτως.

IE

Εἴ μοι τὸ νεστόρειον εὔγλωσσον μέλος 665
Ἀντήνορός τε τοῦ Φρυγὸς δοίη θεός,

κατὰ τὸν πάνσοφον Εὐριπίδην, ἑταῖρε Τιμόκρατες, οὐκ ἂν δυναίμην ἀπομνημονεύειν ἔτι σοι τῶν πολλάκις λεχθέντων ἐν τοῖς περισπουδάστοις τούτοις συμποσίοις, διά τε τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀεὶ καινῶς προσευρισκομένων. καὶ γὰρ καὶ περὶ τάξεως τῶν περιφορῶν πολλάκις ἐλέχθη καὶ περὶ τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπιτελουμένων, ἅπερ καὶ μόλις ἀναπεμπάζομαι, b εἰπόντος τινὸς τῶν ἑταίρων τὰ ἐκ τῶν Λακώνων Πλάτωνος ἰαμβεῖα

ἄνδρες δεδειπνήκασιν ἤδη σχεδὸν ἅπαντες.
Β. εὖ γε·
Α. τί οὐ τρέχων σὺ τὰς τραπέζας ἐκφέρεις; ἐγὼ δὲ
νίπτρον παραχέων ἔρχομαι. Β. κἀγὼ δὲ παρακορήσων,

σπονδὰς δ' ἔπειτα παραχέας τὸν κότταβον παροίσω·
c τὴν παῖδα τοὺς αὐλοὺς ἐχρῆν ἔχειν πάλαι προχείρους
καὶ προαναφυσᾶν. τὸ μύρον ἤδη παραχέων βαδίζω
αἰγύπτιον κᾆτ' ἴρινον, στέφανον δ' ἔπειθ' ἑκάστῳ
δώσω φέρων τῶν ξυμποτῶν. νεοκρᾶτά τις ποιείτω.
Γ. καὶ δὴ κέκραται . . . τὸν λιβανωτὸν ἐπιτίθησι.
d εἶτ' ἐ[πάγει]
σπονδὴ μὲν ἤδη γέγονε καὶ πίνοντές εἰσι πόρρω·
καὶ σκόλιον ᾖσται, κότταβος δ' ἐξοίχεται θύραζε.
αὐλοὺς δ' ἔχουσά τις κορίσκη καρικὸν μέλος τι
μελίζεται τοῖς συμπόταις· κἄλλην τρίγωνον εἶδον
ἔχουσαν, εἶτ' ᾖδεν πρὸς αὐτὸ μέλος ἰωνικόν τι.

2. μετὰ ταῦτ' οἶμαι καὶ περὶ κοττάβων ζήτησις ἦν e καὶ τῶν ἀποκοτταβιζόντων. οὓς οἰηθείς τις τῶν παρόντων ἰατρῶν εἶναι τούτων, οἳ ἀπὸ βαλανείου καθάρσεως ἕνεκα τοῦ στομάχου πίνοντες ἄμυστιν ἀποβλύζουσιν, ἔφη οὐκ εἶναι παλαιὰν ταύτην παράδοσιν, οὐδὲ εἰδέναι τινὰ τῶν ἀρχαίων ταύτῃ τῇ καθάρσει χρησάμενον. δι' ὃ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν 666 Ἰουλιήτην ἐν τῇ περὶ τῶν καθόλου πραγματείᾳ ἐπιτιμᾶν τοῖς τοῦτο ποιοῦσι, βλαπτικὸν ὀφθαλμῶν τὸ ἐπιχείρημα δεικνύων καὶ τῆς κάτω κοιλίας ἐπισχετικόν. πρὸς ὃν Οὐλπιανὸς ἔφη

ὅρσ' Ἀσκληπιάδη, καλέει κρείων σε Χαρωνεύς.

οὐ γὰρ κακῶς τινι τῶν ἑταίρων ἡμῶν ἐλέχθη τό 'εἰ μὴ ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον.' τίς γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδεν ὅτι οὐκ ἦν οὗτος ὁ ἀπο-

κοτταβισμὸς ἀρχαῖος; εἰ μή τι σὺ καὶ τοὺς Ἀμειψίου [ἀποκοτταβίζοντας] ἀποβλύζειν ὑπολαμβάνεις. ἐπεὶ οὖν ἄπειρος εἶ τῆς τοιαύτης θεωρίας, μάθε παρ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων παιδιὰ σικελική b ἐστιν εὕρεσις, ταύτην πρώτων εὑρόντων Σικελῶν, ὡς Κριτίας φησὶν ὁ Καλλαίσχρου ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων

κότταβος ἐκ σικελῆς ἐστι χθονός, ἐκπρεπὲς ἔργον,
ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα.

Δικαίαρχος δ' ὁ Μεσσήνιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου καὶ τὴν λατάγην φησὶν εἶναι σικελικὸν ὄνομα. λατάγη δ' ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ c τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρόν, ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χειρὶ ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοτταβεῖον. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ περὶ Γλωσσῶν πραγματείᾳ λατάγην Θεσσαλοὺς καὶ Ῥοδίους τὸν ἀπὸ τῶν ποτηρίων κότταβον λέγειν.

3. κότταβος δ' ἐκαλεῖτο καὶ τὸ τιθέμενον ἆθλον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, ὡς Εὐριπίδης παρίστησιν ἐν Οἰνεῖ λέγων οὕτως

πυκνοῖς δ' ἔβαλλον βακχίου τοξεύμασιν
κάρα γέροντος· τὸν βαλόντα δὲ στέφειν
ἐγὼ 'τετάγμην, ἆθλα κοσσάβων διδούς.

ἐκαλεῖτο δὲ κότταβος καὶ τὸ ἄγγος εἰς ὃ ἔβαλλον τὰς d λάταγας, ὡς Κρατῖνος ἐν Νεμέσει δείκνυσι. Πλάτων δ' ἐν Διὶ κακουμένῳ παιδιᾶς εἶδος παροίνιον τὸν κότταβον εἶναι ἀποδίδωσιν, ἐν ᾗ ἐξίσταντο καὶ τῶν σκευαρίων οἱ δυσκυβοῦντες. λέγει δ' οὕτως

πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῷν ἐγὼ
τὸ δεῖπνον ἔνδον σκευάσω. B. πάνυ βούλομαι.
ἀλλ' ἃ νόμος ἔστ'; A. ἀλλ' εἰς θυΐαν παιστέον.
φέρε τὴν θυΐαν, αἶρ' ὕδωρ, ποτήρια

e παράθετε. B. παίζωμεν δὲ περὶ φιλημάτων.
A. . . . ἀγεννῶς οὐκ ἐῶ
παίζειν. τίθεμαι δὲ κοττάβεια σφῷν ἐγὼ
τασδί τε τὰς κρηπῖδας, ἃς αὕτη φορεῖ,
καὶ τὸν κότυλον τὸν σόν. B. βαβαιάξ· οὑτοσὶ
μείζων ἀγὼν τῆς Ἰσθμιάδος ἐπέρχεται.

4. ἐκάλουν δὲ καὶ κατακτούς τινας κοττάβους. ἔστι δὲ λυχνία ἀναγόμενα πάλιν τε συμπίπτοντα. Εὔβουλος Βελλεροφόντῃ

τίς ἂν λάβοιτο τοῦ σκέλους κάτωθέ μοι;
f ἄνω γὰρ ὥσπερ κοττάβειον αἴρομαι.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀφροδίτης Γοναῖς

τονδὶ λέγω, σὺ δ' οὐ συνίῃς. κότταβος
τὸ λυχνίον ἐστί. πρόσεχε τὸν νοῦν. ᾠὰ μὲν
καὶ πέμμα καὶ τράγημα νικητήριον.
B. περὶ τοῦ; γελοῖον. κοτταβιεῖτε τίνα τρόπον;
A. ἐγὼ διδάξω καθ' ὅν. ὃς ἂν τὸν κότταβον
ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃ πεσεῖν
B. πλάστιγγα ποίαν; A. τοῦτο τοὐπικείμενον
ἄνω τὸ μικρόν. B. τὸ πινακίσκιον λέγεις;
667 A. τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ· οὗτος ὁ κρατῶν γίγνεται.
B. πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτ'; A. ἐὰν θίγῃ μόνον
αὐτῆς, ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται καὶ ψόφος
ἔσται πάνυ πολύς. B. πρὸς θεῶν, τῷ κοττάβῳ
πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης;

καὶ μετ' ὀλίγα

ᾧ δεῖ λαβεῖν τὸ ποτήριον δεῖξον νόμῳ.
A. αὐλητικῶς δεῖ καρκινοῦν τοὺς δακτύλους,
οἶνόν τε μικρὸν ἐγχέαι καὶ μὴ πολύν·
b ἔπειτ' ἀφήσεις. B. τίνα τρόπον; A. δεῦρο βλέπε.
τοιοῦτον. B. ὦ Πόσειδον, ὡς ὑψοῦ σφόδρα.
A. οὕτω ποιήσεις. B. ἀλλ' ἐγὼ μὲν σφενδόνῃ

οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτόσ᾿. Α. ἀλλὰ μάνθανε.

5. ἀγκυλοῦντα γὰρ δεῖ σφόδρα τὴν χεῖρα εὐρύθμως πέμπειν τὸν κότταβον, ὥς Δικαίαρχός φησι, καὶ Πλάτων δ᾿ ἐν τῷ Διὶ τῷ κακουμένῳ· παρακελεύεται δέ τις τῷ Ἡρακλεῖ μὴ σκληρὰν ἔχειν τὴν χεῖρα μέλλοντα κοτταβίζειν. ἐκάλουν δ᾿ ἀπ᾿ ἀγκύλης τὴν τοῦ c κοττάβου πρόεσιν διὰ τὸ ἀπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. οἱ δὲ ποτηρίου εἶδος τὴν ἀγκύλην φασί. Βακχυλίδης ἐν Ἐρωτικοῖς

εὖτε τὴν ἀπ᾿ ἀγκύλης ἵησι τοῖσδε τοῖς νεανίαις,
λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν.

καὶ Αἰσχύλος δ᾿ ἐν Ὀστολόγοις ἀγκυλητοὺς λέγει κοττάβους διὰ τούτων

Εὐρύμαχος οὐκ ἄλλος οὐδὲν ἥσσονας
ὕβριζ᾿ ὑβρισμοὺς οὐκ ἐναισίους ἐμοί.
ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ σκοπὸς ἀεὶ τοὐμὸν κάρα
τοῦ δ᾿ ἀγκυλητοῦ κοσσάβιός ἐστι σκοπὸς d
ἐκτεμὼν ἡβῶσα χεὶρ ἐφίετο.

ὅτι δὲ ἆθλον προὔκειτο τῷ εὖ προεμένῳ τὸν κότταβον προείρηκε μὲν καὶ ὁ Ἀντιφάνης· ᾠὰ γάρ ἐστι καὶ πεμμάτια καὶ τραγήματα. ὁμοίως δὲ διεξέρχονται Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ καὶ Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψι καὶ Εὔπολις . . . Ἕρμιππός τε ἐν τοῖς Ἰάμβοις. τὸ δὲ καλούμενον κατακτὸν κοττάβιον τοιοῦτόν ἐστι· λυχνίον ἐστὶν ὑψηλόν, ἔχον τὸν μάνην e καλούμενον, ἐφ᾿ ὃν τὴν καταβαλλομένην ἔδει πεσεῖν πλάστιγγα πληγεῖσαν τῷ κοττάβῳ, ἐντεῦθεν δ᾿ ἔπιπτεν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην· καί τις ἦν ἀκριβὴς εὐχειρία τῆς βολῆς. μνημονεύει δὲ τοῦ μάνου Νικοχάρης ἐν Λάκωσιν.

6. ἕτερον δ᾿ ἐστὶν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ. αὕτη δ᾿ ὕδατος πληροῦται, ἐπινεῖ τε ἐπ᾿ αὐτῆς ὀξύ-

βαφα κενά, ἐφ᾿ ἃ βάλλοντες τὰς λάταγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν· ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοττά- f βια ὁ πλείω καταδύσας. Ἀμειψίας Ἀποκοτταβίζουσιν

ἡ Μανία, φέρ᾿ ὀξύβαφα καὶ κανθάρους,
καὶ τὸν ποδανιπτῆρ᾿ ἐγχέασα θὔδατος.

Κρατῖνος ἐν Νεμέσει

τῷ δὲ κοττάβῳ προθέντας ἐν πατρίοισι νόμοις
τὸ κεινέου ὀξυβάφοις βάλλειν μέτωπον·
τῷ δὲ βαλόντι νέμω πλεῖστα τύχης.

τὸ δ᾿ ἆθλον Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν ‘ἔγνωκ᾿ ἐγὼ 668 δὲ χαλκίον (τοῦτ᾿ ἐστὶ κοττάβειον) ἱστάναι καὶ μυρρίνας.’ Ἕρμιππος Μοίραις

χλανίδες δ᾿ οὖλαι καταβέβληνται,
θώρακα δ᾿ ἅπας ἐμπερονᾶται,
κνημὶς δὲ περὶ σφυρὸν ἀρθροῦται,
βλαύτης δ᾿ οὐδεὶς ἔτ᾿ ἔρως λευκῆς,
ῥάβδον δ᾿ ὄψει τὴν κοτταβικὴν
ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδομένην,
μάνης δ᾿ οὐδὲν λατάγων ἀίει·
τὴν δὲ τάλαιναν πλάστιγγ᾿ ἂν ἴδοις
παρὰ τὸν στροφέα τῆς κηπαίας
ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν.

Ἀχαιὸς δ᾿ ἐν Λίνῳ περὶ τῶν Σατύρων λέγων φησί

ῥίπτοντες, ἐκβάλλοντες, ἀγνύντες, τί μ᾿ οὐ
b λέγοντες, ὦ κάλλιστον Ἡρακλεῖ λάταξ.

τοῦτο δὲ ‘λέγοντες’ παρ᾿ ὅσον τῶν ἐρωμένων ἐμέμνηντο, ἀφιέντες ἐπ᾿ αὐτοῖς τοὺς λεγομένους κοσσάβους. διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰνάχῳ ἀφροδισίαν εἴρηκε τὴν λάταγα

ξανθὴ δ᾿ ἀφροδισία
λάταξ πᾶσιν ἐπεκτύπει
δόμοις.

καὶ Εὐριπίδης ἐν Πλεισθένει

πολὺς δὲ κοσσάβων ἀραγμὸς
Κύπριδος προσῳδὸν ἀχεῖ
μέλος ἐν δόμοισιν.

καὶ Καλλίμαχος δέ φησι

πολλοὶ καὶ φιλέοντες Ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε
οἰνοπόται σικελὰς ἐκ κυλίκων λάταγας. c

7. ἦν δέ τι καὶ ἄλλο κοτταβίων εἶδος προτιθέμενον ἐν ταῖς παννυχίσιν, οὗ μνημονεύει καὶ Ἵππαρχος ἐν Παννυχίδι διὰ τούτων

ὁ διαγρυπνήσας πυραμοῦν-
τα λήψεται, καὶ τῶν παρου-
σῶν ἣν θέλει φιλήσει.

ἐγίνετο δὲ καὶ πεμμάτιά τινα ἐν ταῖς παννυχίσιν, ἐν αἷς πλεῖστον ὅσον χρόνον διηγρύπνουν χορεύοντες· καὶ διωνομάζετο τὰ πεμμάτια τότε χαρίσιοι, ἀπὸ τῆς τῶν ἀναιρουμένων χαρᾶς. μνημονεύει Εὔβουλος ἐν d Ἀγκυλίωνι λέγων οὑτωσί

καὶ γὰρ πάλαι πέττει τὰ νικητήρια.

εἶθ' ἑξῆς φησίν

ἐξεπήδησ' ἀρτίως πέττουσα τὸν χαρίσιον.

ὅτι δὲ καὶ φίλημα ἦν ἆθλον ἑξῆς λέγει ὁ Εὔβουλος

εἶεν, γυναῖκες· νῦν ὅπως τὴν νύχθ' ὅλην
ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ παιδίου χορεύσετε.
θήσω δὲ νικητήριον τρεῖς ταινίας
καὶ μῆλα πέντε καὶ φιλήματ' ἐννέα.

ὅτι δὲ ἐσπούδαστο παρὰ τοῖς Σικελιώταις ὁ κότταβος δῆλον ἐκ τοῦ καὶ οἰκήματα ἐπιτήδεια τῇ παιδιᾷ κατα- e σκευάζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου. οὐκ ἀπεικότως οὖν οὐδ' ὁ Καλλίμαχος σικελὴν τὴν λάταγα προσηγόρευσε. μνημονεύει τῶν λα-

τάγων καὶ τῶν κοττάβων καὶ ὁ χαλκοῦς καλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων

κότταβον ἐνθάδε σοι τρίτον ἑστάναι οἱ δυσέρωτες
f ἡμεῖς προστίθεμεν γυμνασίῳ Βρομίου
κώρυκον. οἱ δὲ παρόντες ἐνείρετε χεῖρας ἅπαντες
ἐς σφαίρας κυλίκων, καὶ πρὶν ἐκεῖνον ἰδεῖν
ὄμματι βηματίσαισθε τὸν ἀέρα τὸν κατὰ κλίνην,
εἰς ὅσον αἱ λάταγες χωρίον ἐκτέταται.

8. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν μεγάλῃ κύλικι ἐπιλέγων ἐκ τῶν αὐτῶν ἐλεγείων καὶ τόδε

669 ὕμνους οἰνοχοεῖν ἐπιδέξια σοί τε καὶ ἡμῖν,
τόνδε σὸν ἀρχαῖον τηλεδαπόν τε φίλον
εἰρεσίῃ γλώσσης ἀποπέμψομεν εἰς μέγαν αἶνον
τοῦδ' ἐπὶ συμποσίου· δεξιότης τε λόγου
Φαίακος Μουσῶν ἐρέτας ἐπὶ σέλματα πέμπει.

κατὰ γὰρ τὸν νεώτερον Κρατῖνον, ὅς ἐν Ὀμφάλῃ φησί

πίνειν μένοντα τὸν καλῶς εὐδαίμονα
b κρεῖττον· μάχαι δ' ἄλλοισι καὶ πόνος μέλοι.

πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος ἀεὶ τῷ Σύρῳ ἀντικορυσσόμενος καὶ οὐδέποτε τῆς φιλονεικίας παυόμενος ἧς εἶχε πρὸς αὐτόν, ἐπεὶ θόρυβος κατεῖχε τὸ συμπόσιον, ἔφη, τίς οὗτος ὁ τῶν συρβηνέων χορός; καὶ αὐτὸς δ' ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν μεμνημένος τινῶν ἐρῶ, ἵνα μὴ ὁ Οὐλπιανὸς βρενθύηται ὡς ἐκ τῶν ἀποθέτων τοῖς Ὁμηρίδαις μόνος ἀνασπάσας τὰ κοττάβεια

ἀγγελίας ἀγαθῆς δεῦρ' ἴτε πευσόμενοι,
c καὶ κυλίκων ἔριδας διαλύσατε καὶ κατάθεσθε
τὴν ξύνεσιν παρ' ἐμοὶ καὶ τάδε μανθάνετε,

εἰς τὴν παροῦσαν ζήτησιν ἐπιτήδεια ὄντα. ὁρῶ γὰρ καὶ τοὺς παῖδας ἤδη φέροντας ἡμῖν στεφάνους καὶ μύρα. διὰ τί δὲ λέγονται τῶν ἐστεφανωμένων ἐὰν λύωνται οἱ στέφανοι, ὅτι ἐρῶσι; τοῦτο γὰρ ἐν παισί,

τὰ Καλλιμάχου ἀναγινώσκων ἐπιγράμματα, ὧν ἐστὶ καὶ τοῦτο, ἐπεζήτουν μαθεῖν, εἰπόντος τοῦ Κυρηναίου

τὰ δὲ ῥόδα φυλλοβολεῦντα d
τὠνδρὸς ἀπ᾿ ὀστλίγγων πάντ᾿ ἐγένοντο χαμαί.

σὸν οὖν ἐστίν, ὦ μουσικώτατε, τὴν χιλιετῆ μου ταύτην ζήτησιν ἀπολύσασθαι, Δημόκριτε, καὶ διὰ τί οἱ ἐρῶντες στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας.

9. καὶ ὁ Δημόκριτος, ἀλλ᾿ ἵνα κἀγώ, φησί, μνημονεύσω τῶν τοῦ χαλκοῦ ποιητοῦ καὶ ῥήτορος Διονυσίου (χαλκοῦς δὲ προσηγορεύθη διὰ τὸ συμβουλεῦσαι Ἀθηναίοις χαλκῷ νομίσματι χρήσασθαι, καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέγραψε Καλλίμαχος ἐν τῇ τῶν e ῥητορικῶν ἀπογραφῇ), λέξω τι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐλεγείων. σὺ δέ, ὦ Θεόδωρε, τοῦτο γάρ σου τὸ κύριον ὄνομα,

δέχου τήνδε προπινομένην
τὴν ἀπ᾿ ἐμοῦ ποίησιν. ἐγὼ δ᾿ ἐπιδέξια πέμπω
σοὶ πρώτῳ χαρίτων ἐγκεράσας χάριτας.
καὶ σὺ λαβὼν τόδε δῶρον ἀοιδὰς ἀντιπρόπιθι,
συμπόσιον κοσμῶν καὶ τὸ σὸν εὖ θέμενος.

φὴς οὖν, διὰ τί τῶν ἐστεφανωμένων ἐὰν λύηται ὁ f στέφανος ἐρᾶν λέγονται; πότερον ὅτι ὁ ἔρως τοῦ τῶν ἐρώντων ἤθους περιαιρεῖται τὸν κόσμον, διὰ τοῦτο τὴν τοῦ ἐπιφανοῦς κόσμου περιαίρεσιν φρυκτόν τινα, φησὶ Κλέαρχος ἐν πρώτῳ Ἐρωτικῶν, καὶ σημεῖον νομίζουσι τοῦ καὶ τὸν τοῦ ἤθους κόσμον περιῃρῆσθαι τοὺς τοιούτους; ἢ καθάπερ ἐπὶ τῆς μαντικῆς ἄλλα πολλά, καὶ τοῦτο σημειοῦνταί τινες; ὁ γὰρ ἐκ τοῦ 670 στεφάνου κόσμος οὐδὲν ἔχων μόνιμον σημεῖόν ἐστι πάθους ἀβεβαίου μέν, κεκαλλωπισμένου δέ. τοιοῦτος δ᾿ ἐστὶν ὁ ἔρως· οὐδένες γὰρ μᾶλλον τῶν ἐν

τῷ ἐρᾶν ὄντων καλλωπίζονται, εἰ μὴ ἄρα ἡ φύσις οἱονεί τι δαιμόνιον δικαίως βραβεύουσα τῶν πραγμάτων ἕκαστον οἴεται δεῖν τοὺς ἐρῶντας μὴ στεφανοῦσθαι πρὶν ἂν κρατήσωσι τοῦ ἔρωτος· τοῦτο δ᾿ ἐστὶν ὅταν κατεργασάμενοι τὸν ἐρώμενον ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐπιθυμίας. τὴν ἀφαίρεσιν οὖν τοῦ στεφάνου σημεῖον τοῦ ἔτι ἐν τῷ διαγωνίζεσθαι εἶναι b ποιούμεθα. ἢ ὁ Ἔρως αὐτὸς οὐκ ἐῶν καθ᾿ αὑτοῦ στεφανοῦσθαι καὶ ἀνακηρύττεσθαι τῶν μὲν τὸν στέφανον περιαιρεῖται, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐνδίδωσιν αἴσθησιν, μηνύων ὅτι ἡττῶνται ὑπὸ αὐτοῦ, δι᾿ ὃ ἐρᾶν οἱ λοιποὶ τοὺς τοιούτους φασίν; ἢ ὅτι λύεται μὲν πᾶν τὸ δεδεμένον, ὁ δὲ ἔρως στεφανουμένων τινῶν δεσμός ἐστι, (οὐδένες γὰρ ἄλλοι τῶν δεδεμένων περὶ τὸ στεφανοῦσθαι σπουδάζουσι πλὴν οἱ ἐρῶντες) τὴν τοῦ στεφάνου δήλωσιν σημεῖον τοῦ περὶ τὸν ἔρωτα δεσμοῦ νομίζοντες ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους; ἢ διὰ τὸ c πολλάκις τοὺς ἐρῶντας διὰ τὴν πτοίησιν, ὡς ἔοικε, στεφανουμένους περιρρεῖν αὐτῶν τὸν στέφανον, ἀντιστρέφομεν τῇ ὑπονοίᾳ τὸ πάθος, ὡς οὐκ ἄν ποτε τοῦ στεφάνου περιρρέοντος εἰ μὴ ἤρων; ἢ ὅτι ἀναλύσεις περὶ μόνους μάλιστα τοὺς ἐρῶντας καὶ καταδεδεμένους γίνονται, τὴν δὲ τοῦ στεφάνου ἀνάλυσιν καταδεδεμένων τινῶν εἶναι νομίζοντες ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους; καταδέδενται γὰρ οἱ ἐρῶντες, εἰ μὴ ἄρα διὰ τὸ κατεστέφθαι τῷ ἔρωτι τοὺς ἐρῶντας οὐκ d ἐπίμονος αὐτῶν ὁ στέφανος γίνεται. χαλεπὸν γὰρ ἐπὶ μεγάλῳ καὶ θείῳ στεφάνῳ μικρὸν καὶ τὸν τυχόντα θεῖναι. στεφανοῦσι δὲ τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας ἤτοι τιμῆς χάριν, καθαπερεί τινος θεοῦ, τὰ πρόθυρα στεφανοῦσιν αὐτῶν· ἢ οὐ τοῖς ἐρωμένοις ἀλλὰ τῷ Ἔρωτι ποιούμενοι τὴν τῶν στεφάνων ἀνάθεσιν, τοῦ μὲν

Ἔρωτος τὸν ἐρώμενον ἄγαλμα, τούτου δὲ ναὸν ὄντα τὴν οἴκησιν, στεφανοῦσι τὰ τῶν ἐρωμένων πρόθυρα· διὰ ταῦτα δὲ καὶ θύουσιν ἔνιοι ἐπὶ ταῖς τῶν ἐρωμένων θύραις. ἢ μᾶλλον ὑφ' ὧν οἴονταί τε καὶ πρὸς c ἀλήθειαν τὸν τῆς ψυχῆς κόσμον ἐσκύλευνται, καὶ τὸν τοῦ σώματος κόσμον ὑπὸ τοῦ πάθους ἐξαγόμενοι καὶ σκυλεύοντες ἑαυτοὺς ἀνατιθέασι. πᾶς δ' ὁ ἐρῶν τοῦτο δρᾷ μὲν παρόντος, μὴ παρόντος δὲ τοῦ ἐρωμένου τοῦ ἐμποδὼν ποιεῖται τὴν ἀνάθεσιν. ὅθεν Λυκοφρονίδης τὸν ἐρῶντα ἐκεῖνον αἰπόλον ἐποίησε λέγοντα

τόδ' ἀνατίθημί σοι ῥόδον
καλὸν ἄνθημα καὶ πέδιλα καὶ κυνέαν
καὶ τὰν θηροφόνον λογχίδ', ἐπεί μοι νόος ἄλλᾳ
κέχυται
ἐπὶ τὰν Χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν. f

10. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἱερώτατος Πλάτων ἐν ἑβδόμῳ Νόμων πρόβλημά τι προβάλλει στεφανωτικόν, ὅπερ ἄξιόν ἐστιν ἐπιλύσασθαι, οὕτως λέγοντος τοῦ φιλοσόφου 'μήλων τε τινῶν διανομαὶ καὶ στεφάνων πλείοσιν ἅμα καὶ ἐλάττοσιν ἁρμοττόντων τῶν ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν.' ὁ μὲν Πλάτων οὕτως εἶπεν. ἔστι δ' ὃ λέγει τοιοῦτον· ἕνα βούλεσθαι ἀριθμὸν εὑρεῖν, ᾧ ἕως τοῦ τελευταίου εἰσελθόντος ἐξ ἴσου πάντες ἕξουσιν ἤτοι μῆλα ἢ στεφάνους. φημὶ οὖν τὸν ἑξήκοντα 671 ἀριθμὸν εἰς ἓξ συμπότας δύνασθαι τὴν ἰσότητα πληροῦν. οἶδα γὰρ ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν μὴ συνδειπνεῖν τῶν πέντε γε πλείους· ὅτι δ' ἡμεῖς ψαμμακόσιοι ἐσμὲν δῆλον. ὁ οὖν ἑξήκοντα ἀριθμὸς εἰς ἓξ τοὺς συμπληρωθέντας τοῦ συμποσίου ἄρξεται οὕτως. εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμπόσιον ὁ πρῶτος καὶ ἔλαβε στεφάνους ἑξήκοντα· ἐπεισελθόντι δὲ τῷ δευτέρῳ δίδωσι τοὺς ἡμίσεις καὶ ἑκατέρῳ γίνονται τριάκοντα· καὶ b

τρίτῳ ἐπεισελθόντι συνδιαιρούμενοι τοὺς πάντας ἐξ εἴκοσιν ἔχουσι. τετάρτῳ πάλιν ὁμοίως κοινωνήσαντες ἐκ πεντεκαίδεκα γίνονται· πέμπτῳ δὲ ἐκ δώδεκα καὶ τῷ ἕκτῳ ἐκ δέκα. καὶ οὕτως ἰσότης ἀναπληροῦται τῶν στεφάνων.

11. ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν Κύνουλκον

οἵῳ μ' ὁ δαίμων (ἔφη) φιλοσόφῳ συνῴκισεν,

κατὰ τὸ Θεογνήτου τοῦ κωμῳδιοποιοῦ Φάσμα,

ἐπαρίστερ' ἔμαθες, ὦ πόνηρε, γράμματα·
c ἀνέστροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία·
πεφιλοσόφηκας γῇ τε κοὐρανῷ λαλῶν,
οἷς οὐδέν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων.

πόθεν γάρ σοι καὶ ὁ τῶν συρβηνέων ἐπῆλθε χορός; τίς τῶν ἀξίων λόγου μέμνηται τοῦ μουσικοῦ τούτου χοροῦ; καὶ ὅς, οὐ πρότερον, ἔφη, ὦ οὗτος, διδάξω σε, πρὶν ἂν τὸν ἄξιον παρὰ σοῦ λάβω μισθόν. οὐ γὰρ ἐγὼ τὰς ἐκ τῶν βιβλίων ἀκάνθας ὥσπερ σὺ ἀναγινώσκων ἐκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια. d ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς δυσχεράνας ἀνεβόησε τὰ ἐξ Ὕπνου Ἀλέξιδος

οὐδ' ἐν Τριβαλλοῖς ταῦτά γ' ἐστὶν ἔννομα·
οὗ φασὶ τὸν θύοντα τοῖς κεκλημένοις
δείξαντ' ἰδεῖν τὸ δεῖπνον εἰς τὴν αὔριον
πωλεῖν ἀδείπνοις ἃ παρέθηκ' αὐτοῖς ἰδεῖν.

τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φέρεται καὶ παρ' Ἀντιφάνει ἐν Ὕπνῳ. καὶ ὁ Κύνουλκος, ἐπεὶ περὶ στεφάνων ζητήσεις e ἤδη γεγόνασιν, εἰπὲ ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παρὰ τῷ χαρίεντι Ἀνακρέοντι ναυκρατίτης στέφανος, ὦ Οὐλπιανέ. φησὶ γὰρ οὕτως ὁ μελιχρὸς ποιητής

στεφάνους δ' ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν,
τοὺς μὲν ῥοδίνους, τὸν δὲ ναυκρατίτην.

καὶ διὰ τί παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ λύγῳ τινὲς στεφανοῦνται; φησὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μελῶν

Μεγίστης δ' ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπειδὴ f
στεφανοῦταί τε λύγῳ καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα.

ὁ γὰρ τῆς λύγου στέφανος ἄτοπος· πρὸς δεσμοὺς γὰρ καὶ πλέγματα ἡ λύγος ἐπιτήδειος. εἰπὲ οὖν ἡμῖν τι περὶ τούτων ζητήσεως ἀξίων ὄντων καὶ μὴ ὀνόματα θήρα, φιλότης.

12. σιωπῶντος δ' αὐτοῦ καὶ ἀναζητεῖν προσποιουμένου ὁ Δημόκριτος ἔφη, Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικώτατος, ἑταῖρε, ἐξηγούμενος τὸ χωρίον ἔφη ὅτι καὶ 672 λύγοις ἐστεφανοῦντο οἱ ἀρχαῖοι. Ταίναρος δὲ ἀγροίκων εἶναι λέγει στεφάνωμα τὴν λύγον. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἐξηγηταὶ ἀπροσδιόνυσά τινα εἰρήκασι περὶ τοῦ προκειμένου. ἐγὼ δ' ἐντυχὼν τῷ Μηνοδότου τοῦ Σαμίου συγγράμματι, ὅπερ ἐπιγράφεται 'τῶν κατὰ τὴν Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή,' εὗρον τὸ ζητούμενον. Ἀδμήτην γάρ φησι τὴν Εὐρυσθέως ἐξ Ἄργους φυγοῦσαν ἐλθεῖν εἰς Σάμον, θεασαμένην δὲ τὴν τῆς Ἥρας ἐπιφάνειαν καὶ τῆς οἴκοθεν σωτηρίας χαριστήριον βουλομένην ἀποδοῦναι ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ τοῦ b καὶ νῦν ὑπάρχοντος, πρότερον δὲ ὑπὸ Λελέγων καὶ Μιλυῶν καθιδρυμένου· τοὺς δ' Ἀργείους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας πεῖσαι χρημάτων ὑποσχέσει Τυρρηνοὺς λῃστρικῷ τῷ βίῳ χρωμένους ἁρπάσαι τὸ βρέτας, πεπεισμένους τοὺς Ἀργείους ὡς, εἰ τοῦτο γένοιτο, πάντως τι κακὸν πρὸς τῶν τὴν Σάμον κατοικούντων ἡ Ἀδμήτη πείσεται. τοὺς δὲ Τυρρηνοὺς ἐλθόντας εἰς τὸν Ἡραΐτην ὅρμον καὶ διαβάντας εὐθέως ἔχεσθαι τῆς πράξεως, ἀθύρου δὲ ὄντος τότε τοῦ νεὼ ταχέως ἀνελέσθαι τὸ βρέτας καὶ διακομίσαντας ἐπὶ θάλασσαν εἰς τὸ σκάφος ἐμβαλέσθαι· λυσαμένους δ' c

αὐτοὺς τὰ πρυμνήσια καὶ τὰς ἀγκύρας ἀνελομένους εἰρεσίᾳ τε πάσῃ χρωμένους ἀπείρειν οὐ δύνασθαι. ἡγησαμένους οὖν θεῖον τοῦτ' εἶναι πάλιν ἐξενεγκαμένους τῆς νεὼς τὸ βρέτας ἀποθέσθαι παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ψαιστὰ αὐτῷ ποιήσαντας περιδεεῖς ἀπαλλάττεσθαι. τῆς δὲ Ἀδμήτης ἕωθεν δηλωσάσης ὅτι τὸ βρέτας ἠφανίσθη καὶ ζητήσεως γενομένης εὑρεῖν μὲν αὐτὸ τοὺς ζητοῦντας ἐπὶ τῆς ἠόνος, ὡς δ' ἂν βαρ-
d βάρους Κᾶρας ὑπονοήσαντας αὐτόματον ἀποδεδρακέναι πρός τι λύγου θωράκιον ἀπερείσασθαι καὶ τοὺς εὐμηκεστάτους τῶν κλάδων ἑκατέρωθεν ἐπισπασαμένους περιειλῆσαι πάντοθεν· τὴν δὲ Ἀδμήτην λύσασαν αὐτὸ ἁγνίσαι καὶ στῆσαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βάθρου, καθάπερ πρότερον ἵδρυτο. διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ' ἕκαστον ἔτος ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ἠόνα καὶ ἀφαγνίζεσθαι ψαιστά τε αὐτῷ παρατίθεσθαι· καὶ
e καλεῖσθαι τόνεια τὴν ἑορτήν, ὅτι τόνοις συνέβη περιειληθῆναι τὸ βρέτας ὑπὸ τῶν τὴν πρώτην αὐτοῦ ζήτησιν ποιησαμένων.

13. ἱστορεῖται δ' ὑπ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν Καρῶν δεισιδαιμονίᾳ περισχεθέντων, ἐπὶ τὸ μαντεῖον τοῦ θεοῦ παραγενομένων εἰς Ὕβλαν καὶ πυνθανομένων περὶ τῶν ἀπηντημένων, θεσπίσαι τὸν Ἀπόλλωνα ποινὴν αὐτοὺς ἀποδοῦναι τῇ θεῷ δι' ἑαυτῶν ἑκούσιον καὶ χωρὶς δυσχεροῦς συμφορᾶς, ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀφώρισεν ὁ Ζεὺς τῷ Προμη-
f θεῖ χάριν τῆς κλοπῆς τοῦ πυρός, λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν χαλεπωτάτων δεσμῶν· καὶ τίσιν ἑκούσιον ἐν ἀλυπίᾳ κειμένην δοῦναι θελήσαντος, ταύτην ἔχειν ἐπιτάξαι τὸν καθηγούμενον τῶν θεῶν. ὅθεν ἀπ' ἐκείνου τὸν δεδηλωμένον στέφανον τῷ Προμηθεῖ περιγενέσθαι καὶ μετ' οὐ πολὺ τοῖς εὐεργετηθεῖσιν ἀνθρώποις ὑπ'

αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς δωρεάν. διόπερ καὶ τοῖς Καρσὶ κατὰ τὸ παραπλήσιον ἔθος παρεκελεύσατο στεφανώματι χρωμένοις τῇ λύγῳ καταδεῖν τὴν ἑαυτῶν κεφαλὴν τοῖς κλάδοις οἷς αὐτοὶ κατέλαβον τὴν θεόν. καταλῦσαι δὲ καὶ τἆλλα γένη τῶν στεφάνων 673 ἐπέταξε χωρὶς τῆς δάφνης· τὴν δ' αὐτὸς ἔφη τοῖς τὴν θεὸν θεραπεύουσι μόνοις ἀπονέμειν δῶρον. τοῖς τε χρησθεῖσιν ἐκ τῆς μαντείας κατακολουθήσαντας αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἔσεσθαι καὶ δίκην ἐν εὐωχίαις ἀποδιδόντας τῇ θεῷ τὴν προσήκουσαν. ὅθεν τοὺς Κᾶρας ὑπακοῦσαι βουλομένους τοῖς ἐκ τοῦ χρηστηρίου καταλῦσαι τὰς ἔμπροσθεν εἰθισμένας στεφανώσεις, αὐτούς τε κατὰ πλῆθος χρῆσθαι μὲν τῇ λύγῳ, τοῖς δὲ θεραπεύουσι τὴν θεὸν ἐπιτρέψαι φορεῖν τὸν καὶ νῦν b ἔτι διαμένοντα τῆς δάφνης στέφανον.

14. μνημονεύειν δ' ἔοικεν ἐπὶ ποσόν τι τῆς κατὰ τὴν λύγον στεφανώσεως καὶ Νικαίνετος ὁ ἐποποιὸς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι, ποιητὴς ὑπάρχων ἐπιχώριος καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἠγαπηκὼς ἐν πλείοσι. λέγει δ' οὕτως

οὐκ ἐθέλω, Φιλόθηρε, κατὰ πτόλιν ἀλλὰ παρ' Ἥρῃ
δαίνυσθαι ζεφύρου πνεύμασι τερπόμενος.
ἀρκεῖ μοι λιτὴ μὲν ὑπὸ πλευροῖσι χαμευνάς·
ἐγγύθι γὰρ προμάλου δέμνιον ἐνδαπίης c
καὶ λύγος, ἀρχαῖον Καρῶν στέφος. ἀλλὰ φερέσθω
οἶνος καὶ Μουσῶν ἡ χαρίεσσα λύρη,
θυμήρες πίνοντες ὅπως Διὸς εὐκλέα νύμφην
μέλπωμεν, νήσου δεσπότιν ἡμετέρης.

ἐν τούτοις γὰρ ἀμφιβόλως εἰρηκὼς ὁ Νικαίνετος πότερον στρωμνῆς ἕνεκεν ἢ στεφανώσεως ἀρκεῖται τῇ λύγῳ, τῷ λέγειν αὐτὴν τῶν Καρῶν ἀρχαῖον στέφος d πρόδηλον καθίστησι τὸ ζητούμενον. συνέβη δὲ τὴν

τῆς λύγου στεφάνωσιν καὶ μέχρι τῶν κατὰ Πολυκράτην χρόνων, ὡς ἄν τις εἰκάσειε, τῇ νήσῳ συνηθεστέραν ὑπάρχειν. ὁ γοῦν Ἀνακρέων φησί

Μεγίστης ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπειδὴ
στεφανοῦταί τε λύγῳ καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα.

15. ταῦτα ἴσασιν οἱ θεοὶ ὡς πρῶτος αὐτὸς ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ εὗρον κτησάμενος τὸ τοῦ Μηνοδότου συγγραμμάτιον καὶ ἐπιδείξας πολλοῖς ἐξ αὐτοῦ e τὸ παρὰ τῷ Ἀνακρέοντι ζητούμενον, λαβὼν δὲ παρ' ἐμοῦ ὁ πᾶσι κλοπὴν ὀνειδίζων Ἡφαιστίων ἐξιδιοποιήσατο τὴν λύσιν, καὶ σύγγραμμα ἐξέδωκεν ἐπιγράψας περὶ τοῦ παρ' Ἀνακρέοντι λυγίνου στεφάνου, ὅπερ νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ εὕρομεν παρὰ τῷ Ἀντικοττύρᾳ Δημητρίῳ. τοιοῦτος δέ τις καὶ [ὁ Ἡφαιστίων συγγραφεὺς καὶ] περὶ τὸν καλὸν ἡμῶν Ἄδραντον ἐγένετο. ἐκδόντος γὰρ τούτου πέντε μὲν βιβλία περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, ἕκτον δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς Ἠθικοῖς f Νικομαχείοις Ἀριστοτέλους, ἐν οἷς ἀμφιλαφῶς παραθεμένου περὶ τοῦ παρὰ Ἀντιφῶντι τῷ τραγῳδιοποιῷ Πληξίππου, καὶ πλεῖστα ὅσα καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰπόντος, σφετερισάμενος καὶ ταῦτ' ἐπέγραψέ τι βιβλίον περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος, οὐδὲν ἴδιον προσεξευρών, ὥσπερ κἀν τῷ περὶ τοῦ λυγίνου στεφάνου. μόνον γὰρ τοῦτ' ἴδιον εἴρηκεν ὅτι Φύλαρχος ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οἶδε τὴν κατὰ λύγον ἱστορίαν, 674 καὶ ὅτι οὔτε τὰ Νικαινέτου οἶδεν οὔτε τὰ Ἀνακρέοντος ὁ συγγραφεύς· ἀπέδειξέ τε καὶ διαφωνοῦντα αὐτὸν κατ' ἔνια τῶν ἱστορηθέντων παρὰ τῷ Μηνοδότῳ. δύναται δέ τις λέγειν περὶ τῆς λύγου ἁπλούστερον ὅτι ὁ Μεγίστης τῇ λύγῳ ἐστεφανοῦτο, ὡς παρακει-

μένης ἐκ τοῦ δαψιλοῦς ἐν ᾧ εὐωχεῖτο τόπῳ, συνδέσεως ἕνεκα τῶν κροτάφων. καὶ γὰρ καὶ Λακεδαιμόνιοι καλάμῳ στεφανοῦνται ἐν τῇ τῶν προμαχίων ἑορτῇ, ὥς φησι Σωσίβιος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι θυσιῶν γράφων οὕτως 'ἐν ταύτῃ συμβαίνει τοὺς μὲν ἀπὸ τῆς χώρας καλάμοις στεφανοῦσθαι ἢ b
στλεγγίδι, τοὺς δ' ἐκ τῆς ἀγωγῆς παῖδας ἀστεφανώτους ἀκολουθεῖν.'

16. Ἀριστοτέλης δ' ἐν δευτέρῳ Ἐρωτικῶν καὶ Ἀρίστων ὁ περιπατητικός, Κεῖος δὲ τὸ γένος, ἐν δευτέρῳ Ἐρωτικῶν ὁμοίων φασὶν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι διὰ τοὺς περὶ τὸν οἶνον πόνους τῶν κεφαλαλγιῶν δεσμοὺς εὕρισκον τοὺς τυχόντας, τῆς τῶν κροτάφων συνδέσεως ὠφελεῖν δοκούσης· οἱ δ' ὕστερον ἅμα τῷ κροτάφῳ προσέβαλόν τινα καὶ κόσμον οἰκεῖον τῇ παρὰ τὸν οἶνον διαγωγῇ, μηχανησάμενοι τὸν στέφανον. βέλτιον δὲ διὰ τὸ πάσας τὰς αἰσθήσεις ἐν τῇ κεφαλῇ c
εἶναι ταύτην στεφανοῦσθαι ἢ διὰ τὸ συμφέρειν ἐσκεπάσθαι καὶ συνδεδέσθαι τοὺς κροτάφους πρὸς τὸν οἶνον.' ἐστεφανοῦντο δὲ καὶ τὸ μέτωπον, ὡς ὁ καλὸς Ἀνακρέων ἔφη

ἐπὶ δ' ὀφρύσιν σελίνων στεφανίσκους
θέμενοι θάλειαν ὀρτὴν ἀγάγωμεν Διονύσῳ.

ἐστεφανοῦντο δὲ καὶ τὰ στήθη καὶ ἐμύρουν ταῦτα, ἐπεὶ αὐτόθι ἡ καρδία. ἐκάλουν δὲ καὶ οἷς περιεδέοντο τὸν τράχηλον στεφάνους ὑποθυμιάδας, ὡς Ἀλκαῖος ἐν τούτοις

ἀλλ' ἀνήτω μὲν περὶ ταῖς δέραις d
περθέτω πλέκταις ὑποθύμιδας.

καὶ Σαπφώ

καὶ πόλλαις ὑποθύμιδας
πλέκταις ἀμπ' ἀπάλᾳ δέρᾳ.

καὶ Ἀνακρέων

πλεκτὰς δ' ὑποθυμίδας
περὶ στήθεσι λωτίνας
ἔθεντο.

Αἰσχύλος δ' ἐν τῷ λυομένῳ Προμηθεῖ σαφῶς φησὶν ὅτι ἐπὶ τιμῇ τοῦ Προμηθέως τὸν στέφανον περιτίθεμεν τῇ κεφαλῇ ἀντίποινα τοῦ ἐκείνου δεσμοῦ, καίτοι ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σφιγγὶ εἰπών

τῷ δὲ ξένῳ γε στέφανον, ἀρχαῖον στέφος·
e δεσμῶν ἄριστος ἐκ Προμηθέως λόγου.

Σαπφὼ δ' ἁπλούστερον τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι τοῦ στεφανοῦσθαι ἡμᾶς λέγουσα τάδε

σὺ δὲ στεφάνοις, ὦ Δίκα, περθέσθ' ἐράταις φόβαισιν
ὄρπακας ἀνήτοιο συνέρραισ' ἀπάλαισι χέρσιν.
εὐάνθεα γὰρ πέλεται καὶ χάριτες μάκαιρα
μᾶλλον προτόρην, ἀστεφανώτοισι δ' ἀπυστρέφονται.

ὡς εὐανθέστερον γὰρ καὶ κεχαρισμένον μᾶλλον τοῖς θεοῖς παραγγέλλει στεφανοῦσθαι τοὺς θύοντας. Ἀρι-
f στοτέλης δ' ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶν ὅτι οὐδὲν κολοβὸν προσφέρομεν πρὸς τοὺς θεούς, ἀλλὰ τέλεια καὶ ὅλα. τὸ δὲ πλῆρες τέλειόν ἐστι. τὸ δὲ στέφειν πλήρωσίν τινα σημαίνει. Ὅμηρος

κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.

καὶ

ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει.

τοὺς γὰρ αὖ τὴν ὄψιν ἀμόρφους, φησίν, ἀναπληροῖ ἡ
675 τοῦ λέγειν πιθανότης. ἔοικεν οὖν ὁ στέφανος τοῦτο ποιεῖν βούλεσθαι. διὸ καὶ περὶ τὰ πένθη τοὐναντίον παρασκευάζομεν. ὁμοπαθείᾳ γὰρ τοῦ κεκμηκότος

κολοβοῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς τῇ τε κουρᾷ τῶν τριχῶν καὶ τῇ τῶν στεφάνων ἀφαιρέσει.

17. Φιλωνίδης δ' ὁ ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ μύρων καὶ στεφάνων 'ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς (φησί) θαλάττης ὑπὸ Διονύσου μετενεχθείσης εἰς τὴν Ἑλλάδα τῆς ἀμπέλου καὶ πρὸς ἄμετρον ἀπόλαυσιν τῶν πολλῶν ἐκτρεπομένων ἄκρατόν τε προσφερομένων, αὐτίκα οἳ μὲν αὐτῶν b
μανιωδῶς ἐκτρεπόμενοι παρέπαιον οἳ δὲ νεκροῖς ἐῴκεσαν ἀπὸ τῆς καρώσεως. ἐπ' ἀκτῆς δέ τινων πινόντων ἐπιπεσὼν ὄμβρος τὸ μὲν συμπόσιον διέλυσε, τὸν δὲ κρατῆρα, ὃς εἶχεν ὀλίγον οἶνον ὑπολελειμμένον, ἐπλήρωσεν ὕδατος. γενομένης δ' αἰθρίας εἰς τὸν αὐτὸν ὑποστρέψαντες τόπον, γευσάμενοι τοῦ μίγματος προσηνῆ καὶ ἄλυπον ἔσχον ἀπόλαυσιν. καὶ διὰ τοῦθ' οἱ Ἕλληνες τῷ μὲν παρὰ δεῖπνον ἀκράτῳ προσδιδομένῳ τὸν ἀγαθὸν ἐπιφωνοῦσι δαίμονα, τιμῶντες τὸν εὑρόντα δαίμονα. ἦν δ' οὗτος ὁ Διόνυσος. τῷ δὲ μετὰ δεῖπνον κεκραμένῳ πρώτῳ προσδιδομένῳ ποτη- c
ρίῳ Δία σωτῆρα ἐπιλέγουσι, τῆς ἐκ τοῦ μίγματος ἀλύπου κράσεως τὸν καὶ τῶν ὄμβρων ἀρχηγὸν αἴτιον ὑπολαβόντες. ἐδέησεν οὖν βοηθημάτων τοῖς ἐν τῷ πότῳ κεφαλὴν ἐπιθλιβεῖσιν. ἦν δὲ δεσμὸς ἐξ αὐτῶν προχειρότατος καὶ τῆς φύσεως ἐπὶ τοῦτο ὁδηγούσης. ἀλγήσας γάρ τις κεφαλήν, ὥς φησιν Ἀνδρέας, εἶτα πιέσας καὶ κουφισθείς, εὗρε κεφαλαλγίας δεσμὸν φάρμακον. τούτῳ οὖν βοηθήματι πρὸς τοὺς πότους χρώμενοι τοῖς παραπίπτουσι τὴν κεφαλὴν ἐδέσμευον· d
καὶ ἐπὶ τὸν κίσσινον στέφανον ἦλθον, αὐτόματόν τε καὶ πολὺν ὄντα καὶ κατὰ πάντα τόπον γεννώμενον, ἔχοντα καὶ πρόσοψιν οὐκ ἀτερπῆ, χλωροῖς πετάλοις καὶ κορύμβοις σκιάζοντα τὸ μέτωπον, καὶ τοὺς ἐν τῷ σφίγγειν τόνους ὑπομένοντα, προσέτι δὲ ψύχοντα

χωρὶς ὀσμῆς καρούσης. καὶ ταύτῃ μοι δοκεῖ Διονύσῳ ὁ βίος ἀνεῖναι τὸ στέφος, τὸν εὑρετὴν τοῦ πώματος καὶ τῶν δι' αὐτὸ ἐλασσωμάτων ἀλεξητῆρα βουλόμενος εἶναι. ἐντεῦθεν δὲ εἰς ἡδονὴν τραπέντες τὸ μὲν συμφέρον . . . καὶ τοῦ ἐκ μέθης παραβοηθῶν ἐλατ-
e τώματος ὁ στέφανος, τοῦ πρὸς ὄψιν ἢ πρὸς ὀσμὴν ἐπιτερποῦς ἐφρόντισαν. διὸ μυρσίνης μὲν στέφανον στύφοντα καὶ τὴν οἴνων ἀναθυμίασιν ἀποκρουόμενον, ἔτι δὲ ῥόδινον ἔχοντά τι καὶ κεφαλαλγίας παρηγορικὸν σὺν τῷ κατὰ ποσὸν ψύχειν, πρὸς δὲ τοῖς δάφνινον οὐκ ἀλλότριον τοῖς πότοις ἡγητέον. λευκόινον δὲ κινητικὸν ὄντα κεφαλῆς καὶ ἀμαράκινον καὶ ἅπαντας τοὺς καροῦν δυναμένους ἢ βαρύνειν ἄλλως κεφαλὴν περιστατέον.' τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ μύρων καὶ στεφάνων αὐταῖς
f λέξεσι. καὶ περὶ μὲν τούτων, ὦ ἑταῖροι, ταῦτα.

18. περὶ δὲ τοῦ ναυκρατίτου στεφάνου τίς ἐστι τὴν ἄνθην πολλὰ ἀναζητήσας καὶ πολλῶν πυθόμενος, ὡς οὐδὲν ἐμάνθανον, ἐνέτυχον ὀψέ ποτε Πολυχάρμου Ναυκρατίτου ἐπιγραφομένῳ βιβλίῳ περὶ Ἀφροδίτης, ἐν ᾧ ταυτὶ γέγραπται 'κατὰ δὲ τὴν τρίτην πρὸς ταῖς εἴκοσιν ὀλυμπιάδα ὁ Ἡρόστρατος, πολίτης ἡμέτερος, ἐμπορίᾳ χρώμενος καὶ χώραν πολλὴν περιπλέων,
676 προσσχών ποτε καὶ Πάφῳ τῆς Κύπρου ἀγαλμάτιον Ἀφροδίτης σπιθαμιαῖον ἀρχαῖον τῇ τέχνῃ ὠνησάμενος ᾔει φέρων εἰς τὴν Ναύκρατιν. καὶ αὐτῷ πλησίον φερομένῳ τῆς Αἰγύπτου ἐπεὶ χειμὼν αἰφνίδιον ἐπέπεσε, καὶ συνιδεῖν οὐκ ἦν ὅπου γῆς ἦσαν, κατέφυγον ἅπαντες ἐπὶ τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἄγαλμα, σῴζειν αὐτοὺς αὐτὴν δεόμενοι. ἡ δὲ θεός, προσφιλὴς γὰρ τοῖς Ναυκρατίταις ἦν, αἰφνίδιον ἐποίησε πάντα τὰ παρακείμενα αὐτῇ μυρρίνης χλωρᾶς πλήρη ὀδμῆς τε ἡδίστης

ἐπλήρωσε τὴν ναῦν ἤδη ἀπειρηκόσι τοῖς ἐμπλέουσι b
τὴν σωτηρίαν διὰ τὴν πολλὴν ναυτίαν γενομένου τε ἐμέτου πολλοῦ. καὶ ἡλίου ἐκλάμψαντος κατιδόντες τοὺς ὅρμους ἧκον εἰς τὴν Ναύκρατιν. καὶ ὁ Ἡρόστρατος ἐξορμήσας τῆς νεὼς μετὰ τοῦ ἀγάλματος ἔχων καὶ τὰς αἰφνίδιον αὐτῷ ἀναφανείσας χλωρὰς μυρρίνας ἀνέθηκεν ἐν τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἱερῷ, θύσας τε τῇ θεῷ καὶ ἀναθεὶς τῇ Ἀφροδίτῃ τἄγαλμα καλέσας τε καὶ ἐφ' ἑστίασιν ἐν αὐτῷ τῷ ἱερῷ τοὺς προσήκοντας καὶ τοὺς οἰκειοτάτους, ἔδωκεν ἑκάστῳ καὶ στέ- c
φανον ἐκ τῆς μυρρίνης, ὃν καὶ τότε ἐκάλεσε ναυκρατίτην.' ὁ μὲν οὖν Πολύχαρμος ταῦτα. οἷς κἀγὼ πείθομαι, ἡγούμενος οὐκ ἄλλον τινὰ εἶναι ναυκρατίτην στέφανον ἢ τὸν ἐκ τῆς μυρρίνης τῷ καὶ μετὰ τῶν ῥόδων ὑπὸ τοῦ Ἀνακρέοντος φορεῖσθαι. καὶ ὁ Φιλωνίδης δὲ εἴρηκεν ὡς ὁ τῆς μυρρίνης στέφανος τὴν ἐκ τῶν οἴνων ἀναθυμίασιν ἀποκρούεται καὶ ὁ τῶν ῥόδων ἔχει τι κεφαλαλγίας παρηγορικὸν πρὸς τῷ καὶ ἐμψύχειν. γελοῖοι οὖν εἰσὶ καὶ οἱ λέγοντες ναυκρατίτην εἶναι στέφανον τὸν ἐκ τῆς βίβλου τῆς στεφανωτρίδος καλουμένης παρ' Αἰγυπτίοις στεφόμενον, d
παρατιθέμενοι Θεοπόμπου ἐκ τῆς τρίτης τῶν Ἑλληνικῶν, ὅς φησιν Ἀγησιλάῳ τῷ Λάκωνι παραγενομένῳ εἰς Αἴγυπτον δῶρα πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους ἄλλα τέ τινα καὶ δὴ καὶ τὴν στεφανωτρίδα βίβλον. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα τίνα ὠφέλειαν ἢ ἡδονὴν ἔχει τὸ βίβλῳ στεφανοῦσθαι μετὰ ῥόδων, πλὴν εἰ μὴ οἱ τούτοις χαίροντες στέψονται ὁμοῦ σκορόδοις καὶ ῥόδα. παμπόλλους δὲ οἶδα λέγοντας τὸν ἐκ τῆς σαμψύχου στέφανον εἶναι τὸν ναυκρατίτην· πολὺ δὲ τὸ ἄνθος τοῦτο κατὰ τὴν Αἴγυπτον. διάφορος δὲ γίνεται κατὰ e

τὴν ὀδμὴν ἡ ἐν Αἰγύπτῳ μυρρίνη παρὰ τὰς ἐν ἄλλαις χώραις, ὡς καὶ Θεόφραστος ἱστορεῖ.

19. ἔτι τούτων λεγομένων ἐπεισῆλθον παῖδες στεφάνους φέροντες τῶν ἀκμαζόντων κατὰ τοὺς καιρούς. καὶ ὁ Μυρτίλος, λέγε καλέ, εἶπεν, Οὐλπιανὲ στεφάνων ὀνόματα. οἱ γὰρ παῖδες κατὰ τὸν Χαιρήμονος Κένταυρον

στεφάνους ἑτοιμάζουσιν, οὓς εὐφημίας
κήρυκας εὐχαὶ προὐβάλοντο δαιμόνων.

f καὶ ἐν τῷ Διονύσῳ δὲ ὁ αὐτὸς ἔφη ποιητής

στεφάνους τεμόντες ἀγγέλους εὐφημίας.

σὺ δὲ μὴ τὰ ἐκ τῶν ἐπιγραφομένων Αἰλίου Ἀσκληπιάδου στεφάνων φέρε ἡμῖν ὡς ἀνηκόοις αὐτῶν, ἀλλ' ἄλλο τι παρ' ἐκεῖνα λέγε. δεῖξαι γὰρ οὐκ ἔχεις ὅτι διαλελυμένως τις εἴρηκε ῥόδων στέφανον καὶ ἴων στέφανον· τὸ γὰρ παρὰ Κρατίνῳ κατὰ παιδιὰν εἴρηται 'ναρκισσίνους ὀλίσβους.' καὶ ὃς γελάσας, πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι στέφανος ὠνομάσθη, ὥς φησι Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν τετάρτῳ Δηλιάδος, τὸ παρὰ μὲν ἡμῖν
677 στέφος παρὰ δὲ τισὶ στέμμα προσαγορευόμενον, διὸ καὶ τούτῳ πρώτῳ στεφανωσάμενοι δεύτερον περιτιθέμεθα τὸν δάφνινον. κέκληται δὲ στέφανος ἀπὸ τοῦ στέφειν. σὺ δὲ οἴει μ', ἔφη, Θετταλὲ ποικιλόμυθε, τῶν κοινῶν τούτων καὶ κατημαξευμένων ἐρεῖν τι; διὰ δὲ τὴν σὴν γλῶσσαν τῆς ὑπογλωττίδος μνησθήσομαι, ἧς Πλάτων ἐμνήσθη ἐν Διὶ κακουμένῳ

καίτοι φορεῖτε γλῶτταν ἐν ὑποδήμασι,
στεφανοῦσθ' ὑπογλωττίσιν, ὅταν πίνητέ που,
b κἂν καλλιερῆτε, γλῶτταν ἀγαθὴν πέμπετε.

Θεόδωρος δ' ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς, ὥς φησι Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων, πλοκῆς στεφάνων γένος

τι τὴν ὑπογλωττίδα ἀποδίδωσι. λαβὲ οὖν παρ' ἐμοῦ·
κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην

ἐκ παντὸς ἄν τις πράγματος δισσῶν λόγων
ἀγῶνα θεῖτ' ἄν, εἰ λέγειν εἴη σοφός.

20. ἰσθμιακόν. οὕτως τοῦτον καλούμενον στέ-
φανον Ἀριστοφάνης μνήμης ἠξίωσεν ἐν Ταγηνισταῖς
λέγων οὕτως

τί οὖν ποιῶμεν; χλανίδ' ἐχρῆν λευκὴν λαβεῖν, c
εἶτ' ἰσθμιακὰ λαβόντες ὥσπερ οἱ χοροὶ
ᾄδωμεν ἐς τὸν δεσπότην ἐγκώμιον.

Σειληνὸς δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις φησίν 'ἴσθμιον στέφα-
νον.' Φιλητᾶς δέ φησι 'στέφανος. ἤγουν ὁμωνυμία
ἀμφοτέρωθι, οἷον τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πρώτου κό-
σμου. λέγω δὲ τὸ ἐπὶ τοῦ φρέατος καὶ τοῦ ἐγχειριδίου
ἴσθμιον.' Τιμαχίδας δὲ καὶ Σιμμίας οἱ Ῥόδιοι ἀπο-
διδόασιν ἓν ἀνθ' ἑνὸς 'ἴσθμιον, στέφανον' οὗ μνη-
μονεύει καὶ Καλλίξενος Ῥόδιος καὶ αὐτὸς γένος ἐν d
τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας γράφων οὕτως . . .

21. ἐπεὶ δὲ Ἀλεξανδρείας ἐμνημόνευσα, οἶδά
τινα ἐν τῇ καλῇ ταύτῃ πόλει καλούμενον στέφανον
Ἀντινόειον γινόμενον ἐκ τοῦ αὐτόθι καλουμένου λω-
τοῦ. φύεται δ' οὗτος ἐν λίμναις θέρους ὥρᾳ, καὶ
εἰσὶν αὐτοῦ χροιαὶ δύο, ἣ μὲν τῷ ῥόδῳ ἐοικυῖα· ἐκ
τούτου δ' ὁ πλεκόμενος στέφανος κυρίως Ἀντινόειος
καλεῖται· ὁ δ' ἕτερος λώτινος ὀνομάζεται, κυανέαν
ἔχων τὴν χροιάν. καὶ Παγκράτης τις τῶν ἐπιχωρίων
ποιητής, ὃν καὶ ἡμεῖς ἔγνωμεν, Ἀδριανῷ τῷ αὐτο- e
κράτορι ἐπιδημήσαντι τῇ Ἀλεξανδρείᾳ μετὰ πολλῆς
τερατείας ἐπέδειξε τὸν ῥοδίζοντα λωτόν, φάσκων αὐ-
τὸν δεῖν καλεῖν Ἀντινόειον, ἀναπεμφθέντα ὑπὸ τῆς
γῆς, ὅτε τὸ αἷμα ἐδέξατο τοῦ μαυρουσίου λέοντος,
ὃν κατὰ τὴν πλησίον τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Λιβύην ἐν

κυνηγίῳ καταβεβλήκει ὁ Ἀδριανός, μέγα χρῆμα ὄντα
καὶ πολλῷ χρόνῳ κατανεμηθέντα πᾶσαν τὴν Λιβύην,
ἧς καὶ πολλὰ ἀοίκητα ἐπεποιήκει οὗτος ὁ λέων. ἡσθεὶς
οὖν ἐπὶ τῇ τῆς ἐννοίας εὑρέσει καὶ καινότητι τὴν ἐν
Μουσῶν αὐτῷ σίτησιν ἔχειν ἐχαρίσατο. καὶ Κρατῖνος
f δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Ὀδυσσεῦσι κέκληκε τὸν λωτὸν
στεφάνωμα, διὰ τὸ πάντα τὰ φυλλώδη ὑπὸ τῶν Ἀθη-
ναίων στεφανώματα λέγεσθαι. ὁ δὲ Παγκράτης ἐν
τῷ ποιήματι οὐκ ἀγλαφύρως εἴρηκεν

οὔλην ἕρπυλλον, λευκὸν κρίνον ἠδ' ὑάκινθον
πορφυρέην, γλαυκοῦ δὲ χελιδονίοιο πέτηλα,
καὶ ῥόδον εἰαρινοῖσιν ἀνοιγόμενον ζεφύροισιν·
οὔπω γὰρ φύεν ἄνθος ἐπώνυμον Ἀντινόοιο.

678 22. πυλεών. οὕτως καλεῖται ὁ στέφανος, ὃν
τῇ Ἥρᾳ περιτιθέασιν οἱ Λάκωνες, ὥς φησι Πάμφιλος.

ἀλλὰ μὴν καὶ ἰάκχαν τινὰ καλούμενον οἶδα στέ-
φανον ὑπὸ Σικυωνίων, ὥς φησι Τιμαχίδας ἐν ταῖς
Γλώσσαις. Φιλητᾶς δ' οὕτως γράφει 'ἴακχα, ἐν τῇ
Σικυωνίᾳ στεφάνωμα εὐῶδες

ἕστηκ' ἀμφὶ κόμας εὐώδεας ἀγχόθι πατρὸς
καλὸν ἰακχαῖον θηκαμένη στέφανον.'

Σέλευκος δὲ ἐν ταῖς γλώσσαις ἑλλωτίδα καλεῖ-
σθαί φησι τὸν ἐκ μυρρίνης πλεκόμενον στέφανον,
b ὄντα τὴν περίμετρον πηχῶν εἴκοσι, πομπεύειν τε ἐν
τῇ τῶν Ἑλλωτίων ἑορτῇ. φασὶ δ' ἐν αὐτῷ τὰ τῆς Εὐ-
ρώπης ὀστᾶ κομίζεσθαι, ἣν ἐκάλουν Ἑλλωτίδα. ἄγε-
σθαι δὲ καὶ ἐν Κορίνθῳ τὰ Ἑλλώτια.

θυρεατικοί. οὕτω καλοῦνται στέφανοί τινες
παρὰ Λακεδαιμονίοις, ὥς φησι Σωσίβιος ἐν τοῖς περὶ
θυσιῶν, ψιλίνους αὐτοὺς φάσκων νῦν ὀνομάζεσθαι,
ὄντας ἐκ φοινίκων. φέρειν δ' αὐτοὺς ὑπόμνημα τῆς
ἐν Θυρέᾳ γενομένης νίκης τοὺς προστάτας τῶν ἀγο-

μένων χορῶν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, ὅτε καὶ τὰς γυμνο- c
παιδιὰς ἐπιτελοῦσι. χοροὶ δ' εἰσὶ τρεῖς, ὁ μὲν πρῶτος
παίδων ὁ δὲ δεύτερος ἐφήβων ὁ δὲ τρίτος ἀνδρῶν,
γυμνῶν ὀρχουμένων καὶ ᾀδόντων Θαλήτου καὶ Ἀλ-
κμᾶνος ᾄσματα καὶ τοὺς Διονυσοδότου τοῦ Λάκωνος
παιᾶνας.

μελιλωτίνων δὲ στεφάνων μνημονεύει Ἄλε-
ξις ἐν Κρατεύᾳ ἢ Φαρμακοπώλῃ οὕτως

στεφάνους τε πολλοὺς κρεμαμένους μελιλωτίνους.

ἐπιθυμίς. Σέλευκός φησι 'τὰ πάντα στεφα-
νώματα.' Τιμαχίδας δέ φησι τὰ παντοδαπὰ στεφα-
νώματα, ἃ τὰς γυναῖκας φορεῖν, οὕτως καλεῖσθαι. d
ὑποθυμὶς δὲ καὶ ὑποθυμιάδες στέφανοι παρ' Αἰο-
λεῦσι καὶ Ἴωσιν, οὓς περὶ τοὺς τραχήλους περιετί-
θεντο, ὡς σαφῶς ἔστι μαθεῖν ἐκ τῆς Ἀλκαίου καὶ
Ἀνακρέοντος ποιήσεως. Φιλητᾶς δ' ἐν τοῖς Ἀτάκτοις
ὑποθυμίδας Λεσβίους φησὶ καλεῖν μυρσίνης κλῶνα,
περὶ ὃν πλέκειν ἴα καὶ ἄλλα ἄνθη. καὶ ὑπογλωττὶς
δὲ στεφάνου ἐστὶν εἶδος. Θεόδωρος δ' ἐν ταῖς ἀττι-
καῖς γλώσσαις στεφάνων πλοκῆς γένος παρὰ Πλάτωνι
ἐν Διὶ κακουμένῳ.

23. εὑρίσκω δὲ καὶ παρὰ τοῖς κωμικοῖς κυλι- e
στόν τινα καλούμενον στέφανον, καὶ μνημονεύοντα
αὐτοῦ Ἄρχιππον ἐν Ῥίνωνι διὰ τούτων

ἀθῷος ἀποδὺς θοἰμάτιον ἀπέρχεται
στέφανον ἔχων τῶν ἐκκυλίστων οἴκαδε.

Ἄλεξις δ' ἐν μὲν Ἀγωνίδι ἢ Ἱππίσκῳ

ὁ τρίτος οὗτος δ' ἔχει
σύκων κυλιστὸν στέφανον. Β. ἀλλ' ἔχαιρε καὶ
ζῶν τοῖς τοιούτοις.

ἐν δὲ Σκείρωνί φησιν

ὥσπερ κυλιστὸς στέφανος αἰωρούμενος.

μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ἑαυτοῦ
f ἐρῶντι. Εὔβουλος δ' ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι

περιφοραῖς κυκλούμενος
ὥσπερ κυλιστὸς στέφανος.

τίς οὖν οὗτος ὁ κυλιστός; οἶδα γὰρ τὸν Θυατειρηνὸν
Νίκανδρον ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ὀνόμασι λέγοντα τάδε
'ἐκκυλίσιοι στέφανοι καὶ μάλιστα οἱ ἐκ ῥόδων.' καὶ
τὸ εἶδος ὁποῖον ζητῶ, ὦ Κύνουλκε. καὶ μή μοι εἴπῃς
ὅτι δεῖ τοὺς ἁδροὺς ἀκούειν. σὺ γὰρ εἶ ὁ τὰ ἐν τοῖς
βιβλίοις οὐ μόνον ἀπόρρητα ἐκλέγων ἀλλὰ καὶ διορύτ-
των, καθάπερ οἱ παρὰ Βάτωνι τῷ κωμῳδιοποιῷ ἐν
Συνεξαπατῶντι φιλόσοφοι, περὶ ὧν καὶ Σοφοκλῆς
Συνδείπνοις φησὶν οὖσί σοι παραπλησίοις

679 οὗτοι γένειον ὧδε χρὴ διηλιφὲς
φοροῦντα κἀντίπαιδα καὶ γένει μέγαν
μητρὸς καλεῖσθαι παῖδα, τοῦ πατρὸς παρόν.

ἐπειδὴ οὖν ἤδη καὶ σὺ πεπλήρωσαι οὐ μόνον τῶν τοῦ
γλαύκου κρανίων ἀλλὰ καὶ τῆς ἀειζώου βοτάνης, ἧς
ὁ Ἀνθηδόνιος ἐκεῖνος ἁλιευτὴς ἐμφορηθεὶς δαίμων
θαλάσσιος γέγονε, λέγε ἡμῖν περὶ τοῦ προκειμένου,
ἵνα μὴ κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα ὑπολάβωμέν σε ἀπο-
θανόντα μεταμορφωθῆναι [ἐν τῷ περὶ ψυχῆς]. τοὺς
b μὲν γὰρ τὰς γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοπο-
σίας μεμελετηκότας καὶ μὴ διευλαβουμένους εἰς τὰ
τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων εἰκὸς ἐν-
δύεσθαι.

24. ἀποροῦντος δ' αὐτοῦ, ἐπὶ ἕτερον, φησί, στέ-
φανον μεταβήσομαι, ὁ Οὐλπιανός, τὸν στρούθιον κα-
λούμενον, οὗ μέμνηται μὲν ὁ Ἀσκληπιάδης, παρατι-
θέμενος τὰ ἐκ τῶν Εὐβούλου Στεφανοπωλίδων ταῦτα

ὦ μάκαρ ἥτις ἔχουσ' ἐν δωματίῳ
στρούθιον ἀεροφόρητον,

λεπτότατον περὶ σῶμα συνίλλεται
ἡδυπότατον περὶ νυμφίον εὔτριχα,
κισσὸς ὅπως καλάμῳ περιφύεται
αὐξόμενος ἔαρος ὀλολυγόνος
ἔρωτι κατατετηκώς.

πλέκεται δ' οὗτος ἐκ τοῦ στρουθίου καλουμένου ἄν- c
θους, οὗ μνημονεύει Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ φυτικῆς ἱστορίας ἐν τούτοις 'ἀνθεῖ δὲ καὶ ἡ ἶρις τοῦ θέρους καὶ τὸ στρούθιον καλούμενον, ὃ τῇ μὲν ὄψει καλὸν ἄνθος, ἄοσμον δέ.' Γαλήνη δ' ἡ Σμυρναία στρουθίον αὐτὸν ὀνομάζει.

πόθος. οὕτως τὶς στέφανος ὀνομάζεται, ὡς Νίκανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν Γλώσσαις· καὶ ἴσως ὁ ἀπὸ τοῦ οὕτω καλουμένου πόθου ἄνθους πλεκόμενος, οὗ μνημονεύει ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν Φυτικῶν γράφων ὧδε· 'τὰ δὲ θερινὰ μᾶλλον, ἥ d
τε λυχνὶς καὶ τὸ Διὸς ἄνθος καὶ τὸ κρίνον καὶ ἴφυον καὶ ἀμάρακος ὁ φρύγιος, ἔτι δ' ὁ πόθος καλούμενος. οὗτος δ' ἐστὶ διττός, ὃ μὲν ἔχων τὸ ἄνθος ὅμοιον ὑακίνθῳ, ὁ δ' ἕτερος ἄχρως ἔκλευκος, ᾧ χρῶνται πρὸς τοὺς τάφους.'

καταλέγει δ' Εὔβουλος καὶ ἄλλους στεφάνους

αἰγίδιον, σὺ δὲ τόνδε φορήσεις
τὸν στέφανον πολυποίκιλον ἀνθέων,
ὑγρότατον χαριέστατον, ὦ Ζεῦ.
τίς γὰρ ἂν αὐτὸν ἔχουσ' ἀφίλητος;

κἀν τοῖς ἑξῆς τάδε φησί e

στεφάνους ἴσως βούλεσθε· πότερ' ἑρπυλλίνους
ἢ μυρτίνους ἢ τῶν διεξηνθισμένων;
Β. τῶν μυρτίνων βουλόμεθα· τουτωνὶ δίδου.
τὰ δ' ἄλλα πώλει πάντα πλὴν τῶν μυρτίνων.

25. φιλύρινος. Ξέναρχος Στρατιώτῃ

φιλύρας εἶχε γὰρ
ὁ παῖς ἄφυλλον στέφανον ἀμφικείμενον.

καλοῦνται δέ τινες καὶ ἑλικτοὶ στέφανοι, ὥσπερ
f παρ' Ἀλεξανδρεῦσι μέχρι καὶ νῦν. μνημονεύει δ' αὐτῶν Χαιρήμων ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν Διονύσῳ διὰ τούτων

κισσῷ τε ναρκίσσῳ τε τριέλικας κύκλῳ
στεφάνων ἑλικτῶν.

περὶ δὲ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀεὶ ἀνθούντων στεφάνων Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς οὕτω γράφει 'πόλις ἐπιποταμίη Τίνδιον οὔνομα. αὕτη θεῶν ὁμήγυρις καὶ ἱρὸν μέγα καὶ ἁγνὸν ἐν μέσῃ τῇ πόλι λίθινον καὶ θύρετρα λίθινα. ἔσω τοῦ ἱροῦ ἄκανθαι πε-
680 φύκασι λευκαὶ καὶ μέλαιναι, καὶ ἐπ' αὐτῇσι στέφανοι ἐπιβεβλέαται ἄνω τῆς ἀκάνθου τοῦ ἄνθεος καὶ ῥοιῆς ἄνθεος καὶ ἀμπέλου πεπλεγμένοι· καὶ οὗτοι αἰεὶ ἀνθέουσι. τούτους τοὺς στεφάνους ἀπέθεντο οἱ θεοὶ ἐν Αἰγύπτῳ πυθόμενοι βασιλεύειν τὸν Βάβυν, ὅς ἐστι Τυφών.' Δημήτριος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον περὶ Ἄβυδον πόλιν τὰς ἀκάνθας ταύτας εἶναί φησι γράφων οὕτως 'ἔχει δὲ καὶ ὁ κάτω τόπος καὶ ἄκανθάν τινα δένδρον, ὃ τὸν καρπὸν φέρει στρογ-
b γύλον ἐπί τινων κλωνίων περιφερῶν. ἀνθεῖ δ' οὗτος ὅταν ὥρα ᾖ, καὶ ἐστὶ τῷ χρώματι τὸ ἄνθος ἡλιοφεγγές. λέγεται δέ τις μῦθος ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι οἱ Αἰθίοπες στελλόμενοι εἰς Τροίαν ὑπὸ τοῦ Τιθωνοῦ, ἐπεὶ ἤκουσαν τὸν Μέμνονα τετελευτηκέναι, ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τοὺς στεφάνους ἀνέβαλον ἐπὶ τὰς ἀκάνθας. ἔστι δὲ παραπλήσια τὰ κλώνια στεφάνοις, ἀφ' ὧν τὸ ἄνθος φύεται.' ὁ δὲ προειρημένος Ἑλλάνικος καὶ Ἄμασιν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι, ἰδιώτην ὄντα καὶ τῶν τυχόντων κατὰ τὸν πρῶτον βίον, διὰ στεφάνου δω-

ρεάν, ὃν ἔπεμψεν ἀνθέων πλεξάμενος τῇ ὥρᾳ περι- c
καλλεστάτων γενέθλια ἐπιτελοῦντι Πατάρμιδι τῷ τῆς Αἰγύπτου τότε βασιλεύοντι. τοῦτον γὰρ ἡσθέντα τῷ κάλλει τοῦ στεφάνου καὶ ἐπὶ δεῖπνον καλέσαι τὸν Ἄμασιν καὶ μετὰ ταῦτα τῶν φίλων ἕνα αὐτὸν ἔχοντα ἐκπέμψαι ποτὲ καὶ στρατηγόν, Αἰγυπτίων αὐτῷ πολεμούντων· ὑφ' ὧν διὰ τὸ τοῦ Πατάρμιδος μῖσος ἀποφανθῆναι βασιλέα.

26. συνθηματιαῖοι στέφανοι, ἠργολαβημένοι καὶ ἐκδόσιμοι. Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις

πλέξαι στεφάνους συνθηματιαίους εἴκοσιν.

χορωνόν. Ἀπίων ἐν τῷ περὶ τῆς ῥωμαϊκῆς δια- d
λέκτου φησὶ τὸν στέφανον πάλαι χορωνὸν καλούμενον, ἀπὸ τοῦ τοὺς χορευτὰς ἐν τοῖς θεάτροις αὐτῷ χρῆσθαι, αὐτούς τε περικειμένους καὶ ἐπὶ τὸν στέφανον ἀγωνιζομένους, καθὼς ἐν τοῖς Σιμωνίδου ἐπιγράμμασιν ἰδεῖν ἔστιν οὕτω καλουμένου

Φοῖβος ἐσαγεῖται Τυνδαρίδῃσιν ἀοιδῆς,
ἃν ἄμετροι τέττιγες ἐπεστέψαντο χορωνῷ.

ἀκίνιοι. στέφανοί τινες καλοῦνται οὕτως οἱ ἐκ τῆς ἀκίνου τοῦ φυτοῦ πλεκόμενοι, ὥς φησιν Ἄνδρων ὁ ἰατρός. παρέθετο δ' αὐτοῦ τὴν λέξιν Παρθένιος ὁ
τοῦ Διονυσίου ἐν τῷ πρώτῳ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς e
λέξεων.

27. στεφανωματικὰ δ' ἄνθη καταλέγει Θεόφραστος τάδε, ἴον Διὸς ἄνθος ἶφυον ἡμεροκαλλές. πρῶτον δὲ τῶν ἀνθέων ἐκφαίνεσθαί φησι τὸ λευκόϊον, ἅμα δ' αὐτῷ καὶ τὸ φλόγινον καλούμενον τὸ ἄγριον· ἔπειτα νάρκισσον καὶ λείριον, καὶ τῶν ὀρείων ἀνεμώνης γένος τὸ καλούμενον ὄρειον καὶ τὸ τοῦ βολβοῦ κώδυον. συμπλέκουσι γὰρ καὶ τοῦτ' ἔνιοι εἰς στεφάνους. ἐπὶ τούτοις ἥ τε οἰνάνθη καὶ τὸ μελάνιον, καὶ

τῶν ἀγρίων ὅ τε ἑλίχρυσος καὶ τῆς ἀνεμώνης ἡ λει-
f μωνία καλουμένη, καὶ ξίφιον καὶ ὑάκινθος. τὸ δὲ ῥόδον ὑστερεῖ τούτων, καὶ τελευταῖον μὲν φαίνεται πρῶτον δὲ παύεται. τὰ δὲ θερινὰ μᾶλλον, ἥ τε λυχνὶς καὶ τὸ Διὸς ἄνθος καὶ τὸ κρίνον καὶ τὸ ἶφυον καὶ ἀμάρακος φρύγιος, ἔτι δ' ὁ πόθος καλούμενος. ἐν δὲ τῷ ἐνάτῳ ὁ αὐτὸς Θεόφραστός φησιν 'ἐάν τις τοῦ ἑλιχρύσου τῷ ἄνθει στεφανῶται, εὔκλειαν ἴσχει μύρῳ ῥαίνων.' μνημονεύει αὐτοῦ Ἀλκμὰν ἐν τούτοις

681 καὶ τὶν εὔχομαι φέροισα
τόνδ' ἑλιχρύσω πυλεῶνα
κἠράτω κυπαίρω.

καὶ Ἴβυκος

μύρτα τε καὶ ἴα καὶ ἑλίχρυσος,
μᾶλά τε καὶ ῥόδα καὶ τέρεινα δάφνα.

Κρατῖνος δ' ἐν Μαλθακοῖς φησίν

ἑρπύλλῳ, κρόκοις, ὑακίνθοις, ἑλιχρύσου κλάδοις.

ἔστι δὲ τὸ ἄνθος ὅμοιον λωτῷ. Θεμισταγόρας δ' ὁ Ἐφέσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Χρυσέῃ βίβλῳ ἀπὸ τῆς
b πρώτης δρεψαμένης νύμφης Ἑλιχρύσης ὄνομα τὸ ἄνθος ὀνομασθῆναι. τὰ δὲ κρίνα φησὶν ὁ Θεόφραστος εἶναι καὶ πορφυρανθῆ. Φιλῖνος δὲ τὸ κρίνον ὑφ' ὧν μὲν λείριον ὑφ' ὧν δ' ἴον καλεῖσθαι. Κορίνθιοι δ' αὐτὸ καὶ ἀμβροσίαν καλοῦσιν, ὥς φησι Νίκανδρος ἐν Γλώσσαις. Διοκλῆς δ' ἐν τῷ περὶ θανασίμων φαρμάκων 'ἀμάρακον (φησὶν) ὃν σάμψυχόν τινες καλοῦσι.'

28. κοσμοσανδάλων δὲ μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς διὰ τούτων

κεφαλὴν ἀνθέμοις ἐρέπτομαι,
λειρίοις, ῥόδοις, κρίνεσιν, κοσμοσανδάλοις.

c Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ βίων 'ὅρα (φησὶ) τοὺς τὸ
κοσμοσάνδαλον ἀνείροντας Λακεδαιμονίους, οἳ τὸν

παλαιότατον τῆς πολιτικῆς κόσμον συμπατήσαντες ἐξετραχηλίσθησαν. διόπερ καλῶς περὶ αὐτῶν εἴρηκεν ὁ κωμῳδιοποιὸς Ἀντιφάνης ἐν Κιθαριστῇ

οὐκ ἐφύσων οἱ Λάκωνες ὡς ἀπόρθητοί ποτε,
νῦν δ' ὁμηρεύουσ' ἔχοντες πορφυροῦς κεκρυφάλους;'

Ἱκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης τὸ λευκοΐον φησι μεσότητά τινα ἔχειν ἐν τῷ στύφειν, πολὺ δ' ἀρίστην εὐωδίαν καὶ δυναμένην τέρπειν, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγι- d
στον. τὸ δὲ μέλαν, φησί, τὴν μὲν αὐτὴν θεωρίαν ἔχει, εὐῶδες δ' ἐστὶ πολὺ μᾶλλον. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ θηρίων φησί 'χαμαίπιτυν, οἱ δὲ ὁλόκυρον, οἱ δ' Ἀθήνησιν ἰωνιάν, οἱ δὲ κατ' Εὔβοιαν σιδηρῖτιν.' Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν (τὰ δ' ἔπη ὀλίγον ὕστερον παραθήσομαι, ὅταν περὶ πάντων τῶν στεφανωματικῶν ἀνθῶν διεξέρχωμαι) τὸ ἴον, φησίν, ἰωνιάδες τινὲς νύμφαι Ἴωνι ἐχαρίσαντο πρώτῳ. τὸν δὲ νάρκισσον ἐν τῷ ἕκτῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας ὁ Θεόφραστος καλεῖσθαί φησι καὶ λείριον. εἶθ' ὑποβὰς ὡς e
διαλλάσσοντα τίθησι νάρκισσον καὶ λείριον. Εὔμαχος δ' ὁ Κορκυραῖος ἐν Ῥιζοτομικῷ καὶ ἀκακαλλίδα φησὶ καλεῖσθαι τὸν νάρκισσον καὶ κρόταλον. τοῦ δ' ἡμεροκαλλοῦς καλουμένου ἄνθους, ὃ τὴν μὲν νύκτα μαραίνεται ἅμα δὲ τῷ ἡλίῳ ἀνατέλλοντι θάλλει, μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς λέγων οὕτως 'ἡμεροκαλλεῖ τε τῷ φιλουμένῳ.' 'τῆς δὲ ἑρπύλλου (φησὶ Θεόφραστος) τὴν ἄγριον κομίζοντες ἐκ τῶν ὀρῶν φυτεύουσιν ἐν Σικυῶνι καὶ Ἀθήνησιν ἐκ τοῦ Ὑμητ- f
τοῦ. παρ' ἄλλοις δ' ὅλα ὄρη πλήρη ἐστὶ τοῦ ἄνθους καθάπερ ἐν Θρᾴκῃ.' Φιλῖνος δέ φησιν αὐτὴν ζυγίδα καλεῖσθαι. περὶ δὲ τῆς λυχνίδος λέγων Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν τῷ Ῥιζοτομικῷ φησιν ἀναφῦναι αὐτὴν

ἐκ τῶν Ἀφροδίτης λουτρῶν, ὅτε Ἡφαίστῳ συγκοιμηθεῖσα ἡ Ἀφροδίτη λούοιτο. εἶναι δ' ἀρίστην ἐν Κύπρῳ καὶ Λήμνῳ, ἔτι δὲ Στρογγύλῃ καὶ Ἔρυκι καὶ Κυθήροις.' ἡ δ' ἶρις, φησὶ Θεόφραστος, ἀνθεῖ τοῦ θέρους, μόνη τε τῶν εὐρωπαίων ἀνθέων εὔοσμός ἐστιν. ἀρίστη δ' ἐστὶν ἐν Ἰλλυριοῖς τοῖς ἀνῳκισμέ-
682 νοις τῆς θαλάσσης. Φιλῖνος δέ φησι τὰ ἄνθη τῆς ἴριδος λέγεσθαι λύκους διὰ τὸ ἐμφερῆ εἶναι λύκου χείλεσι. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν πρὸς ταῖς ἑκατὸν περὶ τὰς Ἄλπεις λίμνην τινά φησιν εἶναι πολλῶν σταδίων οὖσαν, ἧς περὶ τὸν κύκλον πεφυκέναι δι' ἔτους ἄνθη ἥδιστα καὶ εὐχρούστατα, ὅμοια ταῖς καλουμέναις κάλχαις. τῶν δὲ καλχῶν μέμνηται καὶ Ἀλκμὰν ἐν τούτοις

χρύσεον ὅρμον ἔχων ῥαδινᾶν πετάλοισι καλχᾶν.

b μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀγρωστίνῳ.

29. 'τῶν δὲ ῥόδων (φησὶ Θεόφραστος ἐν τῷ ἕκτῳ) πολλαί εἰσι διαφοραί. τὰ μὲν γὰρ πλεῖστα αὐτῶν πεντάφυλλα, τὰ δὲ δωδεκάφυλλα, ἔνια δ' ἐστὶ καὶ ἑκατοντάφυλλα περὶ Φιλίππους. λαμβάνοντες γὰρ ἐκ τοῦ Παγγαίου φυτεύουσιν· ἐκεῖ γὰρ γίγνεται πολλά. μικρὰ δὲ σφόδρα τὰ ἐντὸς φύλλα· ἡ γὰρ ἔκφυσις αὐτῶν οὕτως ἐστὶν ὥστ' εἶναι τὰ μὲν ἐντὸς τὰ δ' ἐκτός, οὐκ εὔοσμα δὲ οὐδὲ μεγάλα τοῖς μεγέθεσι. τὰ δὲ πεντάφυλλα εὐώδη μᾶλλον ὧν τραχὺ τὸ κάτω. εὐο-
c σμότατα δὲ τὰ ἐν Κυρήνῃ· διὸ καὶ τὸ μύρον ἥδιστον. καὶ τῶν ἴων δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθέων ἄκρατοι μάλιστα καὶ θεῖαι αἱ ὀσμαί· διαφερόντως δ' ἡ τοῦ κρόκου.' Τιμαχίδας δ' ἐν τοῖς Δείπνοις τὸ ῥόδον φησὶ τοὺς Ἀρκάδας καλεῖν εὐόμφαλον ἀντὶ τοῦ εὔοσμον. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τετάρτῳ Παρθικῶν ἄνθος τι ἀναγράφει καλούμενον φιλάδελφον κατὰ τὴν παρθικὴν

χώραν, περὶ οὗ τάδε φησί ʽκαὶ μυρσίνης γένη ποικίλα μῖλαξ τε καὶ τὸ καλούμενον φιλάδελφον, ὃ τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβε τῇ φύσει πρόσφορον. ἐπειδὰν γὰρ ἐκ d διαστήματος αὐτομάτως κράδαι συμπέσωσιν, ἐμψύχων περιπλοκὴν ἐν τῷ . . . μένουσιν ἡνωμέναι καθάπερ ἀπὸ ῥίζης μιᾶς, καὶ τὸ λοιπὸν ἀνατρέχουσι καὶ ζωοφυτοῦσι. διὸ καὶ τοῖς ἡμέροις φυλακὴν ἀπ᾽ αὐτῶν κατασκευάζουσιν. ἀφαιροῦντες γὰρ τῶν ῥάβδων τὰς λεπτοτάτας καὶ διαπλέξαντες δικτύου τρόπῳ φυτεύουσι κύκλῳ τῶν κηπευμάτων· καὶ ταῦτα συμπλεκόμενα περιβόλου παρέχεται δυσπάροδον ἀσφάλειαν.᾽

30. ἀνθῶν δὲ στεφανωτικῶν μέμνηται ὁ μὲν τὰ Κύπρια ἔπη πεποιηκὼς Ἡγησίας ἢ Στασῖνος . . . e Δημοδάμας γὰρ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ [οὐ] κύπρια, Ἁλικαρνασσέως δ᾽ αὐτὰ εἶναί φησι ποιήματα. λέγει δ᾽ οὖν ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὰ ἐν τῷ ια´ οὑτωσί

εἵματα μὲν χροῒ ἕστο τὰ οἱ Χάριτές τε καὶ Ὧραι
ποίησαν καὶ ἔβαψαν ἐν ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
οἷα φοροῦσ᾽ ὧραι, ἔν τε κρόκῳ ἔν θ᾽ ὑακίνθῳ
ἔν τε ἴῳ θαλέθοντι ῥόδου τ᾽ ἐνὶ ἄνθεϊ καλῷ
ἡδέι νεκταρέῳ, ἔν τ᾽ ἀμβροσίαις καλύκεσσιν . . .
ἄνθεσι ναρκίσσου καὶ λειρίου, οἷ᾽ Ἀφροδίτη f
ὀδμαῖς παντοίαις τεθυωμένα εἵματα ἕσται.

οὗτος ὁ ποιητὴς καὶ τὴν τῶν στεφάνων χρῆσιν εἰδὼς φαίνεται δι᾽ ὧν λέγει

ἡ δὲ σὺν ἀμφιπόλοισι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
πλεξαμένη στεφάνους εὐώδεας ἄνθεα γαίης . . .
ἂν κεφαλαῖσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκρήδεμνοι,
Νύμφαι καὶ Χάριτες ἅμα δὲ χρυσέη Ἀφροδίτη,
καλὸν ἀείδουσαι κατ᾽ ὄρος πολυπιδάκου Ἴδης.

31. Νίκανδρος δ᾽ ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν κατα- 683

λέγων καὶ αὐτὸς στεφανωτικὰ ἄνθη καὶ περὶ τῶν ἰάδων νυμφῶν καὶ περὶ ῥόδων τάδε λέγει

ἀλλὰ τὰ μὲν σπείροις τε καὶ ὡς ὡραῖα φυτεύοις
ἄνθε᾽ ἰαονίηθε· γένη γε μὲν ἴασι δισσά,
ὠχρόν τε χρυσῷ τε φυὴν εἰς ὦπα προσειδές,
ἅσσα τ᾽ ἰωνιάδες νύμφαι στέφος ἁγνὸν Ἴωνι
πισαίοις ποθέσασαι ἐνὶ κλήροισιν ὄρεξαν.
ἤνυσε γὰρ χλούνην δὲ μετεσσύμενος σκυλάκεσσιν
b Ἀλφειῷ καὶ λύθρον ἑῶν ἐπλύνατο γυίων
ἑσπέριος νύμφῃσιν ἰαονίδεσσι νυχεύσων.
αὐτὰρ ἀκανθοβόλοιο ῥόδου κατατέμνεο βλάστας,
τάφροις τ᾽ ἐμπήξειας ὅσον διπάλαιστα τελέσκων.
πρῶτα μὲν Ὠδονίηθε Μίδης ἅπερ Ἀσίδος ἀρχὴν
λείπων ἐν κλήροισιν ἀνέτρεφεν Ἠμαθίοισιν
αἰὲν ἐς ἑξήκοντα πέριξ κομόωντα πετήλοις.
δεύτερα νισαίης Μεγαρηίδος. οὐδὲ Φάσηλις,
c οὐδ᾽ αὐτὴ Λεύκοφρυν ἀγασσαμένη ἐπιμεμφής,
Ληθαίου Μάγνητος ἐφ᾽ ὕδασιν εὐθαλέουσα.
κισσοῦ δ᾽ ἄλλοτε κλῶνας ἐυρρίζου καπέτοισιν,
πολλάκι δὲ στέφος αὐτὸ κορυμβηλοῖο φυτεύσαις
θρασκίου ἢ ἀργωπὸν ἠὲ κλαδέεσσι πλανήτην·
βλαστοδρεπιδεχύτοιο καὶ ἐς μίαν ὄρσεο κόρσην,
σπεῖραν ὑπὸ σπυρίδεσσι νεοπλέκτοισι καθάπτων,
ὄφρα δύο κροκόωντες ἐπιζυγέοντε κόρυμβοι,
d μέσσα συνωρίζωσιν ὑπερφιάλοιο μετώπου
χλωροῖς ἀμφοτέρωθεν ἐπηρεφέες πετάλοισιν.
σπέρματι μὴν κάλυκες κεφαληγόνοι ἀντελέουσιν
ἀργῆεις πετάλοισι, κρόκῳ μέσα χροισθεῖσαι,
ἃ κρίνα, λείρια δ᾽ ἄλλοι ἐπιφθέγγονται ἀοιδῶν,
οἳ δὲ καὶ ἀμβροσίην, πολέες δέ γε χάρμ᾽ Ἀφροδίτης·
ἤρισε γὰρ χροιῇ. τὸ δέ που ἐπὶ μέσσον ὄνειδος

ὅπλον βρωμήταο διεκτέλλον πεφάτισται. e
ἶρις δ' ἐν ῥίζῃσιν ἀγαλλιάς, ᾗ θ' ὑακίνθῳ
αἰαστῇ προσέοικε χελιδονίοισι δὲ τέλλει
ἄνθεσιν ἰσοδρομεῦσα χελιδόσιν· ἥ τ' ἀνὰ κόλπῳ
φυλλάδα νηλείην ἐκχεύετον, ἀρτίγονοι δὲ
εἴδοντ' ἠμύουσαι ἀεὶ κάλυκες στομίοισιν.
σὺν καί πέρ τ' ὀξεῖα χροῇ λυχνὶς οὐδὲ θρυαλλίς,
οὐδὲ μὲν ἀνθεμίδων κενεὴ γηρύσεται ἀκμή,
οὐδὲ βοάνθεμα κεῖνα τά τ' αἰπύτατον κάρη ὑψοῖ,
φλόξ τε θεοῦ αὐγῇσιν ἀνερχομένης ἄουσα.
ἕρπυλλον δ' ἐφύδροισιν ἐνὶ βώλοισι φυτεύσεις, f
ὄφρα κλάδοις μακροῖσιν ἐφερπύζων διάηται,
ἠδὲ κατακρεμάῃσιν ἐφιμείρων ποτὰ νυμφέων.
καὶ δ' αὐτῆς μήκωνος . . .
. . . . ἄπο πλαταγώνια βάλλοις,
ἄβρωτον κώδειαν ὄφρα κνώπεσσι φυλάξῃ.
φυλλάσιν ἢ γὰρ πάντα διοιγομένῃσιν ἔφίζει
ἑρπετά, τὴν δὲ δρόσοισιν ἐισκομένην βοτέονται
κώδειαν, καρποῖο μελιχροτέρου πλήθουσαν. 684
θρίων δ' οἰχομένων ῥέα μὲν φλόγες, ἄλλοτε ῥιπαὶ
πῆξαν σάρκα τυπῇσι· τὰ δ' οὐ βάσιν ἐστήριξαν,
(θρῖα δ' οὐ λέγει τὰ τῆς συκῆς ἀλλὰ τὰ τῆς μήκωνος.)
οὔτε τί πω βρώμην ποτιδεγμένα· πολλάκι δ' ἴχνη
στιφροῖς ὠλίσθησαν ἐνιχρίμψαντε καρείοις.
ἀδρύνει δὲ βλαστὰ βαθεῖ' ἐν τεύχεϊ κόπρος
σαμψύχου λιβάνου τε νέας κλάδας ἠδ' ὅσα κῆποι b
ἀνδράσιν ἐργοπόνοις στεφάνους ἔπι πορσαίνουσιν.
ἢ γὰρ καὶ λεπταὶ πτερίδες καὶ παιδὸς ἔρωτες
λεύκῃ ἰσαιόμενοι, ἐν καὶ κρόκος εἴαρι μύων,
κύπρος τ' ὀσμηρόν τε σισύμβριον, ὅσσα τε κοίλοις

ἄσπορα ναιομένοισι τόποις ἀνεθρέψατο λειμὼν
κάλλεα, βουφθαλμόν τε καὶ εὐειδὲς Διὸς ἄνθος,
c κάλχας, σὺν δ' ὑάκινθον ἰωνιάδας τε χαμηλὰς
ὀρφνοτέρας, ἃς στύξε μετ' ἄνθεσι Περσεφόνεια·
σὺν δὲ καὶ ὑψῆέν τε πανόσμεον ὅσσα τε τύμβοι
φάσγανα παρθενικαῖς νεοδουπέσιν ἀμφιχέονται,
αὐταί τ' ἠίθεαι ἀνεμωνίδες ἀστράπτουσαι
τηλόθεν ὀξυτέρῃσιν ἐφελκόμεναι χροιῇσιν.
(ἐν ἐνίοις δὲ γράφεται 'ἐφελκόμεναι φιλοχροιαῖς.')
d πᾶς δέ τις ἢ ἑλένειον ἢ ἀστέρα φωτίζοντα
δρέψας εἰνοδίοισι θεῶν παρακάββαλε σηκοῖς,
ἢ αὐτοῖς βρετάεσσιν, ὅτε πρώτιστον ἴδωνται·
πολλάκι θέλκια καλά, τοτὲ χρυσανθὲς ἀμέργων,
λείριά τε στήλῃσιν ἐπιφθίνοντα καμόντων,
καὶ γεραὸν πώγωνα καὶ εὐτραπέας κυκλαμίνους,
σαύρην θ' ἢ χθονίου πέφαται στέφος Ἡγεσιλάου.

32. ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν δῆλον γίνεται ὅτι ἕτερόν e ἐστι τὸ χελιδόνιον τῆς ἀνεμώνης. τινὲς γὰρ ταὐτὸ εἶναί φασι. Θεόφραστος δέ φησι τὰς ἀνθήσεις λαμβάνειν συνακολουθοῦντα τοῖς ἄστροις τὸ ἡλιοτρόπιον καλούμενον καὶ τὸ χελιδόνιον· καὶ γὰρ τοῦτο ἅμα τῇ χελιδόνι ἀνθεῖ. καὶ ἀμβροσίαν δὲ ἄνθος τι ἀναγράφει ὁ Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι λέγων οὕτως 'Νίκανδρός φησιν ἐξ ἀνδριάντος τῆς κεφαλῆς Ἀλεξάνδρου τὴν καλουμένην ἀμβροσίαν φύεσθαι ἐν Κῷ.' προείρηται δ' ἄνω περὶ αὐτῆς ὅτι τὸ κρίνον f οὕτω λέγουσι. Τιμαχίδας δ' ἐν τετάρτῳ Δείπνου καὶ θήσειόν τι ἀναγράφει καλούμενον ἄνθος

θήσειόν θ' ἁπαλὸν μήλῳ ἐναλίγκιον ἄνθος,
Λευκερέης ἱερὸν περικαλλέος, ὃ ῥα μάλιστα
φίλατο.

ἀπὸ τούτου δέ φησι τοῦ ἄνθους καὶ τὸν τῆς Ἀριάδνης

καλούμενον στέφανον πεπλέχθαι. καὶ ὁ Φερεκράτης δὲ ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸ δρᾶμα τοὺς Πέρσας μνημονεύων 685 καὶ αὐτὸς ἀνθῶν τινῶν στεφανωτικῶν φησίν

ὦ μαλάχας μὲν ἐξερῶν, ἀναπνέων δ' ὑάκινθον,
καὶ μελιλώτινον λαλῶν καὶ ῥόδα προσσεσηρώς·
ὦ φιλῶν μὲν ἀμάρακον, προσκυνῶν δὲ σέλινα,
γελῶν δ' ἱπποσέλινα καὶ κοσμοσάνδαλα βαίνων,
ἔγχει κἀπιβόα τρίτον παιῶν', ὡς νόμος ἐστίν.

ὁ δὲ πεποιηκὼς τοὺς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένους Μεταλλεῖς φησίν

ὑπ' ἀναδενδράδων ἁπαλὰς ἀσπαλάθους πατοῦντες
ἐν λειμῶνι λωτοφόρῳ, κύπειρόν τε δροσώδη, b
κἀνθρύσκου μαλακῶν τ' ἴων λείμακα καὶ τριφύλλου.

ἐν τούτοις ζητῶ τί τὸ τρίφυλλον. καὶ γὰρ εἰς Δημαρέτην ἀναφέρεταί τι ποιημάτιον ὃ ἐπιγράφεται Τρίφυλλον. κἀν τοῖς ἐπιγραφομένοις δὲ Ἀγαθοῖς Φερεκράτης ἢ Στράττις φησί

λουσάμενοι δὲ πρὸ λαμπρᾶς
ἡμέρας ἐν τοῖς στεφανώμασιν, οἱ δ' ἐν τῷ μύρῳ
λαλεῖτε περὶ σισυμβρίων κοσμοσανδάλων τε.

καὶ Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς

παντοίοις γε μὴν κεφαλὴν ἀνθέμοις ἐρέπτομαι,
λειρίοις, ῥόδοις, κρίνεσιν, κοσμοσανδάλοις, ἴοις, c
καὶ σισυμβρίοις, ἀνεμωνῶν κάλυξί τ' ἠριναῖς,
ἑρπύλλῳ, κρόκοις, ὑακίνθοις, ἑλιχρύσου κλάδοις,
οἰνάνθησιν, ἡμεροκαλλεῖ τε τῷ φιλουμένῳ,
ἀνθρύσκου φόβῃ . . .
τῷ τ' ἀειφρούρῳ μελιλώτῳ κάρα πυκάζομαι,
καὶ δὴ κύτισος αὐτόματος παρὰ Μέδοντος ἔρχεται.

33. ἡ δὲ τῶν στεφάνων καὶ μύρων πρότερον εἴσοδος εἰς τὰ συμπόσια ἡγεῖτο τῆς δευτέρας τραπέζης, ὡς παρίστησι Νικόστρατος ἐν Ψευδοστιγματίᾳ διὰ τούτων·

d καὶ σὺ μὲν
τὴν δευτέραν τράπεζαν εὐτρεπῆ ποίει,
κόσμησον αὐτὴν παντοδαποῖς τραγήμασιν,
μύρον στεφάνους λιβανωτὸν αὐλητρίδα λαβέ.

Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ ἀρχὴν ποιεῖται τὸν στέφανον τῆς εὐωχίας οὑτωσὶ λέγων

κατὰ χειρὸς δ'
ἤλυθ' ὕδωρ· ἁπαλὸς παιδίσκος ἐν ἀργυρέᾳ
πρόχῳ φέρων ἐπέχευεν.
εἶτ' ἔφερε στέφανον λεπτᾶς ἀπὸ μυρτίδος εὐγνήτων κλάδων δισύναπτον.

e Εὔβουλος Τιτθαῖς

ὡς γὰρ εἰσῆλθε τὰ γερόντια τότ' εἰς δόμους,
εὐθὺς ἀνεκλίνετο· παρῆν στέφανος ἐν τάχει,
ἤρετο τράπεζα, παρέκειθ' ἅμα τετριμμένη
μᾶζα χαριτοβλέφαρος.

τοῦτο δ' ἦν ἔθος καὶ παρ' Αἰγυπτίοις, ὡς Νικόστρατός φησιν ἐν Τοκιστῇ. Αἰγύπτιον γὰρ ὑποστησάμενος τὸν τοκιστήν φησι

καταλαμβάνομεν τὸν πορνοβόσκον καὶ δύο
f ἑτέρους κατὰ χειρὸς ἀρτίως εἰληφότας
καὶ στέφανον. Β. εἶεν· καλὸς ὁ καιρός, Χαιρεφῶν.

σὺ δὲ γαστρίζου, Κύνουλκε· καὶ μετὰ ταῦτα ἡμῖν εἰπὲ διὰ τί Κρατῖνος εἴρηκε τὸν μελίλωτον 'τῷ τ' ἀειφρούρῳ μελιλώτῳ.' ἐπεὶ δέ σε ὁρῶ ἔξοινον ἤδη γεγενημένον (οὕτως δ' εἴρηκε τὸν μεθύσην Ἄλεξις ἐν Εἰσοικιζομένῳ) παύσομαί σε ἐρεσχηλῶν, καὶ τοῖς παισὶ

παρακελεύομαι κατὰ τὸν Σοφοκλέα, ὃς ἐν Συνδείπνοις φησί

φορεῖτε, μασσέτω τις, ἐγχείτω βαθὺν 686
κρατῆρ᾽· ὅδ᾽ ἀνὴρ οὐ πρὶν ἂν φάγῃ καλῶς
ὅμοια καὶ βοῦς ἐργάτης ἐργάζεται.

καὶ κατὰ τὸν Φλιάσιον δ᾽ Ἀριστίαν· καὶ γὰρ οὗτος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Κηρσὶν ἔφη

σύνδειπνος ἢ ᾽πίκωπος ἢ μαξαγρέτας,
Ἅιδου τραπεζεύς, ἀκρατέα νηδὺν ἔχων.

ἐπεὶ δὲ τοσούτων λεχθέντων μηδὲν ἀποκρίνεται, κελεύω αὐτὸν κατὰ τοὺς Ἀλέξιδος Διδύμους χυδαίοις στεφανωθέντα στεφάνοις ἐξάγεσθαι τοῦ συμποσίου, τῶν δὲ χυδαίων στεφάνων μνημονεύων ὁ κωμῳδιοποιός b φησι

στεφάνων δὲ τουτωνὶ χύδην πεπλεγμένων.

κἀγὼ δ᾽ ἐπὶ τούτοις τοῦ λέγειν ἤδη παύσομαι τὸ τήμερον, παραχωρῶ τε τὸν περὶ τῶν μύρων λόγον τοῖς βουλομένοις διεξέρχεσθαι, τῷ τε παιδὶ προστάττω ἐπὶ τῇ στεφανηφόρῳ ταύτῃ μου διαλέξει κατὰ τὸν Ἀντι[φάνην

στε]φάνους ἐνεγκεῖν δεῦρο τῶν χρηστῶν δύο
καὶ δᾷδα χρηστὴν ἡμμένην χρηστῷ πυρί. c

οὕτω γὰρ τὴν τῶν λόγων διέξοδον ὥσπερ δράματος ποιήσομαι. καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας ὥσπερ αὐτοῦ σιωπὴν καταμαντευσάμενος ἀπέθανεν εὐτυχῶς, οὐδένα καιρὸν νόσῳ παραδούς, πολλὰ δὲ λυπήσας ἡμᾶς τοὺς ἑταίρους.

34. περιενεγκόντων δὲ τῶν παίδων ἐν ἀλαβάστροις καὶ ἄλλοις χρυσοῖς σκεύεσι μύρα τὸν Κύνουλκον θεασάμενός τις πολλῷ τῷ μύρῳ τὸ πρόσωπον ἐπέχρισεν. ὃ δὲ διεγερθεὶς καὶ μόλις ἑαυτὸν ἀναλαβών, τί τοῦτ᾽; εἶπεν, Ἡράκλεις, οὐ σπογγιᾷ τίς μου d

παρελθὼν τὸ πρόσωπον ἐκκαθαρίσει μεμολυσμένον μαγγανείαις πολλαῖς; ἢ οὐκ οἴδατε καὶ τὸν καλὸν Ξενοφῶντα ἐν τῷ Συμποσίῳ ποιοῦντα τὸν Σωκράτην τοιαυτὶ λέγοντα ‘νὴ Δί᾽, ὦ Καλλία, τελέως ἡμᾶς ἑστιᾷς· οὐ γὰρ μόνον δεῖπνον ἄμεμπτον παρέθηκας, ἀλλὰ καὶ ἀκροάματα καὶ θεάματα ἥδιστα παρέχεις. τί οὖν εἰ καὶ μύρον ἐνέγκαι τις ἡμῖν, ἵνα καὶ εὐωδίᾳ ἑστιώμεθα; μηδαμῶς, ἔφη ὁ Σωκράτης. ὥσπερ γάρ τοι ἐσθὴς ἄλλη μὲν γυναικεία ἄλλη δὲ ἀνδρεία καλή, e οὕτω καὶ ὀσμὴ ἄλλη μὲν γυναικὶ ἄλλη δὲ ἀνδρὶ πρέπει. καὶ γὰρ ἀνδρὸς μὲν δή που ἕνεκεν οὐδεὶς μύρῳ χρίεται. αἳ γε μὴν γυναῖκες, ἄλλως τ᾽ ἐὰν καὶ νύμφαι τύχωσιν οὖσαι, ὥσπερ ἡ Νικηράτου τε τούτου καὶ ἡ Κριτοβούλου, μύρου μέν τι καὶ προσδέονται· αὐταὶ γὰρ τούτου ὄζουσιν. ἐλαίου δὲ τοῦ ἐν γυμνασίοις ὀσμὴ καὶ παρουσία ἀνδρῶν ἢ μύρου γυναιξὶν ἡδίων καὶ ἀπουσία ποθεινοτέρα. καὶ γὰρ δὴ μύρῳ μὲν ἀλειψάμενος δοῦλος καὶ ἐλεύθερος εὐθὺς ἅπας ὅμοιον ὄζει, αἱ δ᾽ ἀπὸ τῶν ἐλευθερίων μόχθων ὀσμαὶ f ἐπιτηδευμάτων τε πρῶτον χρηστῶν καὶ χρόνου πολλοῦ δέονται, εἰ μέλλουσιν ἡδεῖαί τε καὶ ἐλευθέριαι ἔσεσθαι.᾽ καὶ ὁ θαυμασιώτατος δὲ Χρύσιππος τὴν ὀνομασίαν φησὶ λαβεῖν τὰ μύρα ἀπὸ τοῦ μετὰ πολλοῦ μόρου καὶ πόνου ματαίου γίνεσθαι. Λακεδαιμόνιοί τε ἐξελαύνουσι τῆς Σπάρτης τοὺς τὰ μύρα κατασκευάζοντας ὡς διαφθείροντας τοὔλαιον, καὶ τοὺς τὰ ἔρια 687 δὲ βάπτοντας ὡς ἀφανίζοντας τὴν λευκότητα τῶν ἐρίων. Σόλων τε ὁ σοφὸς διὰ τῶν νόμων κεκώλυκε τοὺς ἄνδρας μυροπωλεῖν.

35. νῦν δὲ τῶν ἀνθρώπων οὐχ αἱ ὀσμαὶ μόνον, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τρίτῳ περὶ βίων, ἀλλὰ καὶ αἱ χροιαὶ τρυφερὸν ἔχουσαί τι συνεκθηλύνουσι τοὺς

μεταχειριζομένους. ὑμεῖς δ' οἴεσθε τὴν ἁβρότητα χωρὶς ἀρετῆς ἔχειν τι τρυφερόν; καίτοι Σαπφώ, γυνὴ μὲν πρὸς ἀλήθειαν οὖσα καὶ ποιήτρια, ὅμως ᾐδέσθη τὸ καλὸν τῆς ἁβρότητος ἀφελεῖν λέγουσα ὧδε

ἐγὼ δὲ φίλημμ' ἀβροσύναν, καί μοι τὸ λαμπρὸν
ἔρος ἀελίω καὶ τὸ καλὸν λέλογχε, b

φανερὸν ποιοῦσα πᾶσιν ὡς ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία τὸ λαμπρὸν καὶ τὸ καλὸν εἶχεν αὐτῇ. ταῦτα δ' ἐστὶν οἰκεῖα τῆς ἀρετῆς. Παρράσιος δ' ὁ ζωγράφος, καίπερ παρὰ μέλος ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ τέχνην τρυφήσας καὶ τὸ λεγόμενον ἐλευθέριον ἐκ ῥαβδίων ὡς ἔκ τινων ποτηρίων ἑλκύσας, λόγῳ γοῦν ἀντελάβετο τῆς ἀρετῆς ἐπιγραψάμενος τοῖς ἐν Λίνδῳ πᾶσιν αὐτοῦ ἔργοις

ἁβροδίαιτος ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τάδ' ἔγραψα
Παρράσιος.

ᾧ κομψός τις, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὑπεραλγήσας ῥυπαίνοντι τὸ τῆς ἀρετῆς ἁβρὸν καὶ καλόν, ἅτε φορτικῶς μετα- c
καλεσαμένῳ εἰς τρυφὴν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς τύχης χορηγίαν, παρέγραψε τὸ 'ῥαβδοδίαιτος ἀνήρ.' ἀλλ' ὅμως διὰ τὸ τὴν ἀρετὴν φῆσαι τιμᾶν ἀνεκτέον. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. Σοφοκλῆς δ' ὁ ποιητὴς ἐν Κρίσει τῷ δράματι τὴν μὲν Ἀφροδίτην ἡδονικήν τινα οὖσαν δαίμονα μύρῳ τε ἀλειφομένην παράγει καὶ κατοπτριζομένην, τὴν δ' Ἀθηνᾶν φρόνησιν οὖσαν καὶ νοῦν ἔτι δ' ἀρετὴν ἐλαίῳ χριομένην καὶ γυμναζομένην.

36. τούτοις ἀπαντήσας ὁ Μασούριος ἔφη, ὦ δαι- d
μόνι' ἀνδρῶν οὐκ οἶδας ὅτι αἱ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἡμῶν αἰσθήσεις ὀσμαῖς ἡδείαις παρηγοροῦνται προσέτι τε θεραπεύονται, καθὰ καὶ Ἄλεξίς φησιν ἐν Πονήρᾳ οὕτως

ὑγιείας μέρος
μέγιστον, ὀσμὰς ἐγκεφάλῳ χρηστὰς ποιεῖν.

καὶ ὁ ἀνδρειότατος δὲ προσέτι δὲ καὶ πολεμικὸς ποιητὴς Ἀλκαῖος ἔφη

κὰδ δὲ χευάτω μύρον ἆδυ κὰτ τῶ
στήθεος ἄμμι.

e καὶ ὁ σοφὸς δ' Ἀνακρέων λέγει που

τί λίην πέτεαι
συρίγγων κοϊλώτερα
στήθεα χρισάμενος μύρῳ;

τὰ στήθη παρακελευόμενος μυροῦν, ἐν οἷς ἐστιν ἡ καρδία, ὡς καὶ ταύτης δῆλον ὅτι παρηγορουμένης τοῖς εὐώδεσι. τοῦτο δ' ἔπραττον οὐ μόνον τῆς εὐωδίας ἀπὸ τοῦ στήθους κατὰ φύσιν ἀναφερομένης ἐπὶ τὴν ὄσφρησιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ νομίζειν ἐν τῇ καρδίᾳ τὴν ψυχὴν καθιδρῦσθαι, ὡς Πραξαγόρας καὶ Φιλότι-
f μος οἱ ἰατροὶ παραδεδώκασι. καὶ Ὅμηρός δέ φησι

στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ.

καί

κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.

καί

Ἕκτορι δ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσε.

ὃ δὴ καὶ σημεῖον φέρουσι τοῦ τὸ κυριώτερον τῆς ψυχῆς ἐνταῦθα κεῖσθαι· κατὰ γὰρ τὰς ἐν τοῖς φόβοις γινομένας ἀγωνίας πάλλεσθαι τὴν καρδίαν ἐπιδηλό-
688 τατα συμβαίνει. καὶ ὁ Ἀγαμέμνων δέ φησιν ὁ ὁμηρικός

αἰνῶς γὰρ Δαναῶν πέρι δείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι· κραδίη δέ μοι ἔξω
στηθέων ἐκθρῴσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.

καὶ ὁ Σοφοκλῆς δὲ τὰς ἀπολελυμένας τοῦ φόβου πεποίηκε λεγούσας

θυμῷ δ' οὐκέτι καρδία
χορεύει τάρβους θυγάτηρ.

Ἀναξανδρίδης δὲ τὸν ἀγωνιῶντα παράγει λέγοντα

ὦ πονηρὰ καρδία, b
ἐπιχαιρέκακον ὡς εἶ μόνον τοῦ σώματος.
ὀρχεῖ γὰρ εὐθύς, ἣν ἴδῃς δεδοικότα.

Πλάτων δέ φησι τὸν τῶν ὅλων δημιουργὸν καὶ τὴν τοῦ πλευμόνος αὐτῇ φύσιν παραθεῖναι, πρῶτον μὲν μαλακὴν καὶ ἄναιμον, εἶτα σήραγγας ἔχουσαν οἷον σπόγγου κατατετρημένας, ἵν' ἐν τῇ τῶν δεινῶν προσδοκίᾳ πολλάκις ἁλλομένη τὸν παλμὸν εἰς ὑπεῖκον καὶ μαλακὸν ποιῆται. ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς c
περικειμένους τῷ στήθει ὑποθυμιάδας οἱ ποιηταὶ κεκλήκασιν ἀπὸ τῆς τῶν ἀνθῶν ἀναθυμιάσεως, οὐκ ἀπὸ τοῦ τὴν ψυχὴν θυμὸν καλεῖσθαι, ὥς τινες ἀξιοῦσι.

37. τῷ δὲ τοῦ μύρου ὀνόματι πρῶτος Ἀρχίλοχος κέχρηται λέγων

οὐκ ἂν μύροισι γραῦς ἐοῦσ' ἠλείφετο.

καὶ ἀλλαχοῦ δ' ἔφη

ἐσμυρισμένη κόμας
καὶ στῆθος, ὡς ἂν καὶ γέρων ἠράσσατο.

μύρρα γὰρ ἡ σμύρνα παρ' Αἰολεῦσι, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ τῶν μύρων διὰ σμύρνης ἐσκευάζετο, καὶ ἥ γε στακτὴ καλουμένη διὰ μόνης ταύτης. ὁ δὲ Ὅμηρος τὴν μὲν χρῆσιν οἶδε τῶν μύρων, ἔλαια δ' αὐτὰ καλεῖ μετ' d
ἐπιθέτου

ῥοδόεντι δ' ἔχριεν ἐλαίῳ.

καὶ ἀλλαχοῦ δὲ λέγει τι τεθυωμένον. καὶ ἡ Ἀφροδίτη δὲ παρ' αὐτῷ τὸν Ἕκτορος νεκρὸν ῥοδόεντι ἔχριεν ἐλαίῳ ἀμβροσίῳ. καὶ τοῦτο μὲν ἐξ ἀνθέων. περὶ δὲ τοῦ ἐκ τῶν ἀρωμάτων σκευαζομένου, ἃ δὴ θυώματα ἐκάλουν, ἐπὶ τῆς Ἥρας λέγει

ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος

λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ χρόα λευκὸν
e ἀμβροσίῳ ἑανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν·
τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀυτμή.

38. γίνεται δὲ μύρα κάλλιστα κατὰ τόπους, ὡς Ἀπολλώνιός φησιν ὁ ἡροφίλειος ἐν τῷ περὶ μύρων, γράφων οὕτως· ἶρις μὲν ἐν Ἤλιδι χρηστοτάτη καὶ ἐν Κυζίκῳ, ῥόδινον δὲ κράτιστον ἐν Φασήλιδι καὶ τὸ ἐκ Νέας δὲ πόλεως καὶ Καπύης, κρόκινον δ' ἐν Σόλοις τοῖς κιλικίοις καὶ ἐν Ῥόδῳ, νάρδινον δὲ τὸ ἐν Ταρσῷ, οἰνάνθη δὲ ἡ κυπρία καὶ ἀδραμυττηνή, ἀμαράκινον
f κῷον καὶ μήλινον, κύπρινον δὲ προκέκριται τὸ ἐν Αἰγύπτῳ, δευτερεῦον δ' ἐστὶ τὸ κυπριακὸν καὶ τὸ ἐν Φοινίκῃ καὶ ταύτης τὸ ἀπὸ Σιδῶνος. τὸ δὲ παναθηναϊκὸν λεγόμενον ἐν Ἀθήναις, τὸ δὲ μετώπιον καὶ μενδήσιον κάλλιστα ἐν Αἰγύπτῳ σκευάζεται· σκευάζεται δὲ τὸ μετώπιον ἐξ ἐλαίου τοῦ ἀπὸ τῶν πικρῶν καρύων. οἱ δὲ χορηγοῦντες, φησί, καὶ ἡ ὕλη καὶ οἱ τεχνῖται τὸ χρηστότατον ποιοῦσι μύρον, ἀλλ' οὐχ οἱ τόποι. Ἔφεσός γέ τοι πρότερον, φασί, τοῖς μύροις
689 διέφερε καὶ μάλιστα ἐν τῷ μεγαλλείῳ, νῦν δὲ οὔ. ἤκμασε δὲ καὶ τὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διὰ πλοῦτον καὶ διὰ τὴν Ἀρσινόης καὶ Βερενίκης σπουδήν. ἐγίνετο δὲ καὶ ἐν Κυρήνῃ ῥόδινον χρηστότατον καθ' ὃν χρόνον ἔζη Βερενίκη ἡ Μάγα. οἰνάνθινον δ' ἐν Ἀδραμυττίῳ πάλαι μὲν μέτριον, ὕστερον δὲ πρῶτον διὰ Στρατονίκην τὴν Εὐμένους. ἡ δὲ Συρία τὸ παλαιὸν χρηστὰ πάντα παρείχετο, μάλιστα δὲ τὸ τήλινον, νῦν δ' οὔ.
b ἐν δὲ Περγάμῳ πρότερον μὲν ἐξοχή, νῦν δ' οὔ, μυρεψοῦ τινος ἐκπονήσαντος, τὸ παρ' οὐδενί πω γεγονὸς ἐσκευάσθη λιβανώτινον μύρον. μύρον δὲ χρηστὸν

μύρῳ εὐτελεῖ ἐπιχεόμενον ἐπιπολῆς μένει. μέλι δὲ χρηστὸν χείρονι ἐπιχεόμενον εἰς τὸ κάτω βιάζεται· λαμβάνει γὰρ αὐτοῦ καθύπερθεν τὸ ἧττον.'

39. τοῦ δ' αἰγυπτίου μύρου μνημονεύων Ἀχαιὸς ἐν Ἄθλοις φησίν

ἰσαργύρου τ' ἐς χεῖρα κυπρίου λίθου
δώσουσι κόσμον, χριμάτων τ' αἰγυπτίων . . .

μήποτε, φησὶν ὁ Δίδυμος, τὴν καλουμένην στακτὴν λέγει, διὰ τὴν σμύρναν, ἣν εἰς Αἴγυπτον καταγομένην κομίζεσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. c Ἱκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης 'τῶν μύρων (φησὶν) ἃ μέν ἐστι χρίματα ἃ δ' ἀλείμματα. καὶ ῥόδινον μὲν πρὸς πότον ἐπιτήδειον, ἔτι δὲ μύρσινον, μήλινον· τοῦτο δ' ἐστὶ καὶ εὐστόμαχον καὶ ληθαργικοῖς χρήσιμον. τὸ δ' οἰνάνθινον εὐστόμαχον ὂν καὶ τὴν διάνοιαν ἀπαραπόδιστον φυλάσσει. καὶ τὸ σαμψύχινον δὲ καὶ ἑρπύλλινον ἐπιτήδεια πρὸς πότον καὶ κρόκινον τὸ χωρὶς σμύρνης πολλῆς. καὶ ἡ στακτὴ δ' ἐπιτήδειος πρὸς d πότον, ἔτι δὲ νάρδος. τὸ δὲ τήλινον καὶ γλυκύ ἐστι καὶ ἁπαλόν. τὸ δὲ λευκόινον καὶ εὐῶδες καὶ σφόδρα πεπτικόν.' Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ ὀδμῶν συντίθεσθαί φησι μύρα ἀπ' ἀνθέων μὲν ῥόδινον καὶ λευκόινον καὶ σούσινον, καὶ γὰρ τοῦτο ἐκ τῶν κρίνων· ἔτι δὲ τὸ σισύμβρινον καὶ ἑρπύλλινον, ἥ τε κύπρος καὶ τὸ κρόκινον· βέλτιστον δ' ἐν Αἰγίνῃ καὶ Κιλικίᾳ. ἀπὸ δὲ φύλλων τὸ μύρρινον καὶ τὸ οἰνάνθινον· αὕτη δ' ἐν Κύπρῳ φύεται ὀρεινὴ καὶ πολύγονος· ἐν δὲ Ἑλλάδι οὐ γίνεται διὰ τὸ ἄοσμον. διὰ δὲ ῥιζῶν τό e τ' ἴρινον καὶ τὸ νάρδινον καὶ τὸ ἀμαράκινον ἐκ τοῦ κόστου.'

40. ὅτι δὲ διὰ σπουδῆς ἦν τοῖς παλαιοτέροις ἡ τῶν μύρων χρῆσις δῆλον ἐκ τοῦ καὶ ἐπίστασθαι ποῖόν

τι ἑκάστῳ τῶν μελῶν ἡμῶν ἐστὶν ἐπιτήδειον. Ἀντιφάνης γοῦν ἐν Θορικίοις ἢ Διορύττοντί φησι

λοῦται δ' ἀληθῶς· ἀλλὰ τί;
ἐκ χρυσοκολλήτου δὲ κάλπιδος μύρῳ
αἰγυπτίῳ μὲν τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη,
φοινικίνῳ δὲ τὰς γνάθους καὶ τιτθία,
f σισυμβρίνῳ δὲ τὸν ἕτερον βραχίονα . . .
ἀμαρακίνῳ δὲ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν κόμην,
ἑρπυλλίνῳ δὲ τὸ γόνυ καὶ τὸν αὐχένα.

καὶ Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ

ἔπειτ' ἀλείφεσθαι πρίω τὸ σῶμά μοι
μύρον ἴρινον καὶ ῥόδινον· ἄγαμαι, Ξανθία·
καὶ τοῖς ποσὶν χωρὶς πρίω μοι βάκχαριν.
Β. ὦ λακκόπρωκτε, βάκχαριν τοῖς σοῖς ποσὶν
ἐγὼ πρίωμαι; λαικάσομ' ἄρα. βάκχαριν;

Ἀναξανδρίδης Πρωτεσιλάῳ

μύρον τε παρὰ Πέρωνος, οὗπερ ἀπέδοτο
690 ἐχθὲς Μελανώπῳ, πολυτελοῦς αἰγυπτίου,
ᾧ νῦν ἀλείφει τοὺς πόδας Καλλιστράτου.

μνημονεύει τοῦ μυροπώλου τούτου τοῦ Πέρωνος καὶ Θεόπομπος ἐν Ἀδμήτῳ καὶ Ἡδυχάρει. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀντείᾳ

πρὸς τῷ μυροπώλῃ γενόμενον κατελίμπανον
[αὐτὸν] περὶ τὸ μύρον. μέλλει δὲ συνθείς σοι
φέρειν
τὰ κινναμώμινα ταῦτα καὶ τὰ νάρδινα.

41. παρὰ πολλοῖς δὲ τῶν κωμῳδιοποιῶν ὀνομάζεταί τι μύρον βάκκαρις· οὗ μνημονεύει καὶ Ἱππῶναξ διὰ τούτων

b βακκάρι δὲ τὰς ῥῖνας
ἤλειφον· ἔστι δ' οἷά περ κρόκος . . .

Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ

βακκάρει χρισθέντα καὶ ψυκτηρίοις
πτεροῖς ἀναστήσαντα προσθίαν τρίχα.

Ἴων Ὀμφάλῃ

βακκάρις δὲ καὶ μύρα
καὶ σαρδιανὸν κόσμον εἰδέναι χροὸς
ἄμεινον ἢ τὸν Πέλοπος ἐν νήσῳ τρόπον.

ἐν τούτοις σαρδιανὸν κόσμον εἴρηκε τὸ μύρον, ἐπεὶ
διαβόητοι ἐπὶ ἡδυπαθείᾳ οἱ Λυδοί· καὶ τὸ παρ' Ἀνα-
κρέοντι λυδοπαθὴς ἀκούουσιν ἀντὶ τοῦ ἡδυπαθής. c
μνημονεύει τῆς βακκάριδος καὶ Σοφοκλῆς. Μάγνης
δ' ἐν Λυδοῖς

λούσαντα χρὴ καὶ βακκάριδι κεχριμένον.

καὶ μήποτε οὐκ ἔστι μύρον ἡ βάκκαρις. Αἰσχύλος γὰρ
ἐν Ἀμυμώνῃ ἀντιδιαστέλλων φησί

κἄγωγε τὰς σὰς βακκάρεις τε καὶ μύρα.

καὶ Σιμωνίδης

κἠλειφόμην μύροισι καὶ θυώμασιν
καὶ βακκάρι.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Θεσμοφοριαζούσαις

ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', οἷον ἐνέπνευσ' ὁ μιαρὸς d
φάσκωλος εὐθὺς λυόμενός μοι τοῦ μύρου
καὶ βακκάριδος.

42. βρενθείου δὲ μύρου μνημονεύει Φερεκράτης
ἐν Λήροις οὕτως

ἔστην δὲ κἀκέλευον ἐγχέασθαι νῷν μύρον
βρένθειον, ἵνα τοῖς εἰσοῦσιν ἐγχέῃ.

βασιλείου δὲ μύρου μνημονεύει Κράτης ἐν Γείτοσι
λέγων οὕτως

γλυκύτατον δ' ὦζε βασιλείου μύρου.

Σαπφὼ δ' ὁμοῦ μέμνηται τοῦ τε βασιλείου καὶ τοῦ e
βρενθείου λέγουσα οὕτως 'βρενθείῳ βασιληΐῳ.'
ψάγδης Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι

φέρ' ἴδω τί σοι δῶ τῶν μύρων. ψάγδαν φιλεῖς;

Εὔπολις δ' ἐν Μαρικᾷ 'ψάγδαν ἐρυγγάνοντα.' Εὔ-
βουλος δ' ἐν Στεφανοπώλισιν

αἰγυπτίῳ ψάγδανι τρὶς λελουμένη.

Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀδαῖον παρὰ Ἠλείοις φησὶ
μύρον τι πλαγγόνειον καλεῖσθαι, εὑρεθὲν ὑπό τινος
Πλαγγόνος. ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Σωσίβιος ἐν Ὁμοιό-
f τησιν. ὡς καὶ τὸ μεγάλλειον· ὠνομάσθη γὰρ καὶ τοῦτο
ἀπὸ Μεγάλλου τοῦ Σικελιώτου. οἱ δ' Ἀθηναῖόν φα-
σιν εἶναι τὸν Μέγαλλον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀρι-
στοφάνης ἐν Τελμισσεῦσι καὶ Φερεκράτης ἐν Πετάλῃ,
Στράττις τ' ἐν Μηδείᾳ οὕτως

καὶ λέγ' ὅτι φέρεις αὐτῇ μύρον
τοιοῦτον οἷον οὐ Μέγαλλος πώποτε
ἥψησεν, οὐδὲ Δεινίας Αἰγύπτιος
οὔτ' εἶδεν οὔτ' ἐκτήσατο.

691 τοῦ μεγαλλείου δὲ μύρου μνημονεύει καὶ Ἄμφις ἐν
Ὀδυσσεῖ διὰ τούτων

ἐρίοισι τοὺς τοίχους κύκλῳ μιλησίοις,
ἔπειτ' ἀλείφειν τῷ μεγαλλείῳ μύρῳ,
καὶ τὴν βασιλικὴν θυμιᾶτε μίνδακα.
Β. ἀκήκοας σὺ δέσποτ' ἤδη πώποτε
τὸ θυμίαμα τοῦτο;

Ἀναξανδρίδης Τηρεῖ

ἀλλ' οἷα νύμφη βασιλὶς ὠνομασμένη
μύροις μεγαλλείοισι σῶμ' ἀλείφεται.

ναρδίνου δὲ μύρου μέμνηται Μένανδρος ἐν Κεκρυ-
φάλῳ οὕτως

b ἡδὺ τὸ μύρον, παῖ. Β. νὴ Δί' ἡδύ· πῶς γὰρ οὔ;
νάρδινον.

43. τὸ δὲ χρίσασθαι τῷ τοιούτῳ ἀλείμματι μυρίσα-
σθαι εἴρηκεν Ἀλκαῖος ἐν Παλαίστρᾳ διὰ τούτων

μυρίσασα συγκατέκλεισεν ἀνθ' αὑτῆς λάθρᾳ.

μυρώμασιν μέντοι, οὐ μυρίσμασιν, ἔλεγεν Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις

ἥτις μεμύρισμαι τὴν κεφαλὴν μυρώμασιν.

τῆς δὲ λεγομένης σάγδας, μύρον δ' ἐστὶ καὶ τοῦτο, c
Ἐπίλυκος ἐν Κωραλίσκῳ

βάκκαρίς τε καὶ σάγδας ὁμοῦ.

καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι καὶ ἐν Μαρικᾷ Εὔπολις 'σάγδαν ἐρυγγάνοντα' λέγων, ὅπερ ὁ Θυατειρηνὸς Νίκανδρος ἐπὶ τοῦ ἄγαν χλιδῶντος εἰρῆσθαι ἀκούει. Θεόδωρος δὲ θυμίαμά τί φησιν αὐτὸ εἶναι.

44. παμπόλλου δ' ἐπιπράσκετο Ἀθήνησιν ἡ τοῦ μύρου κοτύλη, καὶ ὡς μὲν Ἵππαρχός φησιν ἐν Παννυχίδι πέντε μνῶν, ὡς δὲ Μένανδρος ἐν Μισογύνῃ δέκα. Ἀντιφάνης δ' ἐν Φρεαρρίῳ στακτῆς τοῦ μύρου d
μνημονεύων φησί

στακτὴ δυοῖν μναῖν οὐκ ἀρέσκει μ' οὐδαμῶς.

οὐ μόνον δὲ τὸ τῶν Σαρδιανῶν γένος φιλόμυρον ἦν, ὥς Ἄλεξίς φησιν ἐν Ἐκπωματοποιῷ

ἀεὶ φιλόμυρον πᾶν τὸ Σάρδεων γένος,

ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ πάντων τῶν καλλίστων εἰσηγηταὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ γενόμενοι. παρ' οἷς ἀνυπερβλήτου τιμῆς, ὡς προείρηται, τῶν μύρων ὑπαρχούσης οὐκ ἀπείχοντο τῆς χρήσεως, ὥσπερ οὐδὲ ἡμεῖς νῦν οὕτω πολυτίμων καὶ καλλίστων ὑπαρχόν- e
των, ὡς λῆρον εἶναι τὰ ἐν τῷ Εἰσοικιζομένῳ Ἀλέξιδος ταυτί

οὐ γὰρ ἐμυρίζετ' ἐξ ἀλαβάστου, πρᾶγμά τι
γενόμενον ἤδη κρονικόν, ἀλλὰ τέτταρας
περιστερὰς ἀφῆκεν ἀποβεβαμμένας
εἰς οὐχὶ ταυτὸν μὰ Δία τὰς πάσας μύρον,
ἰδίῳ δ' ἑκάστην. πετόμεναι δ' αὗται κύκλῳ

ἔρραινον ἡμῶν θαἰμάτια καὶ στρώματα.
f μή μοι φθονήσητ', ἄνδρες Ἑλλήνων ἄκροι,
ἠλειφόμην ὑόμενος ἰρίνῳ μύρῳ.

45. πρὸς θεῶν, φίλοι, ποία ἡδονὴ μᾶλλον δὲ σαλακωνία θαἰμάτια μολύνεσθαι; ἐξὸν ταῖς χερσίν, ὥσπερ ἡμεῖς νῦν ποιοῦμεν, ἀρυσαμένους ἀλείφεσθαι πᾶν τὸ σῶμα καὶ μάλιστα τὴν κεφαλήν. φησὶ γὰρ ὁ Φιλωνίδης ἐν τῷ περὶ μύρων καὶ στεφάνων τὴν ἀφορμὴν τοῦ τὴν κεφαλὴν ἐν τοῖς πότοις λιπαίνειν ἐντεῦ-
692 θεν γενέσθαι· τοῖς αὐχμῶσι γὰρ τὰς κεφαλὰς εἰς τὸ μετέωρον ἕλκεσθαι τὸ λαμβανόμενον· καὶ διὰ τοῦτο τῶν πυρετῶν διακαιόντων τὰ σώματα τέγγουσι τὴν κεφαλὴν ἐπιβρέγμασιν, ἵνα μὴ πρὸς τὸ ξηρόν, ταύτῃ δὲ καὶ πολύκενον, ὁρμὴν τὰ παρακείμενα λαμβάνῃ. τοῦτο δὴ λογισάμενοι καὶ ἐπὶ τῶν πότων τὴν εἰς μετέωρον τῶν οἴνων φορὰν ὑποπτεύσαντες ἐπεσπάσθησαν κεφαλὴν λιπαίνειν, ὡς ἐλάσσονος βίας γενησο-
b μένης, εἰ ταύτην προτέγξαιεν. προστιθεὶς δ' ὁ βίος ἀεὶ τοῖς χρειώδεσι καὶ τῶν εἰς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν ἀγόντων, ἐπὶ τὴν τῶν μύρων χρῆσιν ὥρμησε. χρηστέον οὖν, ὦ Κύνουλκε Θεόδωρε, μύροις παρὰ πότον τοῖς ἐλάχιστα καροῦν δυναμένοις, τοῖς στύφουσι δὲ καὶ ψύχουσιν ἐπ' ὀλίγον. ζητεῖ δ' ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι 'διὰ τί οἱ μυριζόμενοι πολιώτεροι; ἢ ὅτι τὸ μύρον διὰ τὰ ἀρώματα ξηραντικόν ἐστι, διὸ καὶ αὐχμηροὶ οἱ μυριζόμενοι; ὁ δὲ αὐχμὸς πολιωτέρους ποιεῖ. εἴτε γὰρ αὔανσις τριχὸς ἡ πολιὰ εἴτ' ἔνδεια θερμοῦ, ἡ ξηρότης μαραί-
c νει. διὸ καὶ τὰ πιλία θᾶττον ποιεῖ πολιούς· ἐκπίνεται γὰρ ἡ οἰκεία τῆς τριχὸς ὑγρότης.'

46. ἥδιστον δέ, ἄνδρες φίλοι, ἀναγιγνώσκων τὴν ὀγδόην καὶ εἰκοστὴν τῶν Ποσειδωνίου ἱστοριῶν περὶ

μύρων τι λεγόμενον ἐτήρησα οὐκ ἀλλότριον ἡμῶν τοῦ συμποσίου. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ‘ἐν Συρίᾳ ἐν τοῖς βασιλικοῖς συμποσίοις, ὅταν τοῖς εὐωχουμένοις δοθῶσιν οἱ στέφανοι, εἰσίασί τινες μύρων βαβυλωνίων ἔχοντες ἀσκίδια καὶ πόρρωθεν ἐκ τούτων περιπορευόμενοι τοὺς μὲν στεφάνους τῶν κατακειμένων δροσίζουσι d τοῖς μύροις, ἄλλο μηδὲν ἔξωθεν παραρραίνοντες.’ ἐπεὶ δ’ ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, συμβαλοῦμαί τι μέλος ὑμῖν εἰς ἔρωτα, κατὰ τὸν Κυθήριον ποιητήν· ὅτι Ἰανὸς ὁ παρ’ ἡμῖν θεός, ὃν καὶ πατέρα προσαγορεύομεν, πρῶτος εὗρε στέφανον. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Δράκων ὁ Κερκυραῖος ἐν τῷ περὶ λίθων γράφων οὕτως ‘Ἰανὸν δὲ λόγος ἔχει διπρόσωπον γεγονέναι, τὸ μὲν ὀπίσω τὸ δ’ ἔμπροσθεν ἔχοντα πρόσωπον. ἀπὸ τούτου καὶ τὸν Ἰανὸν ποταμὸν καὶ τὸ ὄρος Ἰανὸν ὀνομάζεσθαι, κατοικήσαντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους. πρῶ- e τον δὲ καὶ στέφανον εὑρεῖν καὶ σχεδίας καὶ πλοῖα καὶ νόμισμα χαλκοῦν πρῶτον χαράξαι. διὸ καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πολλὰς πόλεις καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν ἐπὶ τοῦ νομίσματος ἐγχαράττειν διπρόσωπον κεφαλὴν καὶ ἐκ θατέρου μέρους ἢ σχεδίαν ἢ στέφανον ἢ πλοῖον. τοῦτον δὲ τὴν ἀδελφὴν γήμαντα Καμίσην υἱὸν μὲν Αἴθηκα θυγατέρα δ’ Ὀλιστήνην γεννῆσαι. καὶ αὐτὸν ὡς μειζόνων ὀρεγόμενον πραγμάτων εἰς τὴν Ἰταλίαν διαπλεῦσαι, καὶ οἰκῆσαι τὸ πλησίον Ῥώμης ὄρος κείμενον τὸ ἀπ’ αὐτοῦ Ἰανούκλον ὀνομαζόμενον.’

47. τοσαῦτα καὶ περὶ μύρων ἐλέχθη. καὶ μετὰ ταῦτα πλείστων τῶν μὲν ἀγαθοῦ δαίμονος αἰτούντων ποτήριον, τῶν δὲ Διὸς σωτῆρος, ἄλλων δὲ ὑγιείας, καὶ ἑτέρων ἑτέρους ἐπιλεγόντων, τοὺς τούτων τῶν κράσεων μεμνημένους τῶν ποιητῶν ἔδοξε παρατίθε-

σθαι, ὧν καὶ αὐτῶν μνησθήσομαι. Ἀντιφάνης μὲν γὰρ Ἀγροίκοις ἔφη

Ἁρμόδιος ἐπεκαλεῖτο, παιὰν ᾔδετο,
μεγάλην Διὸς σωτῆρος ἄκατον ἦρέ τις.

Ἄλεξις δ’ ἐν Τοκιστῇ ἢ Καταψευδομένῳ

ἀλλ’ ἔγχεον
693 αὐτῷ Διὸς ἔτι τήνδε σωτῆρος, θεῶν
θνητοῖς ἁπάντων χρησιμωτάτου πολύ.
Β. ὁ Ζεὺς ὁ σωτήρ, ἂν ἐγὼ διαρραγῶ,
οὐδέν μ’ ὀνήσει. Α. πῖθι θαρρῶν.

Νικόστρατος Πανδρόσῳ

ἄγ’ ὦ φιλτάτη,
μετανιπτρίδ’ αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον.
λαβὲ τῆς ὑγιείας δὴ σύ. φέρε τυχἀγαθῇ.
τύχη τὰ θνητῶν πράγμαθ’, ἡ πρόνοια δὲ
τυφλόν τι κἀσύντακτόν ἐστιν, ὦ πάτερ.

b ἐν δὲ τῷ αὐτῷ δράματι καὶ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος κράσεως μνημονεύει, ἧς καὶ σχεδὸν πάντες οἱ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί. ἀλλ’ ὅ γε Νικόστρατος οὕτως φησίν

ἀλλ’ ἐγχέασα θᾶττον ἀγαθοῦ δαίμονος
ἀπενεγκάτω μοι τὴν τράπεζαν ἐκ ποδῶν.
ἱκανῶς κεχόρτασμαι γάρ. ἀγαθοῦ δαίμονος
δέχομαι. λαβοῦσ’ ἀπένεγκε ταύτην ἐκ ποδῶν.

Ξέναρχος ἐν Διδύμοις

ὡς ὑπό τι νυστάζειν γε καὐτὸς ἄρχομαι,
c ἡ τἀγαθοῦ γὰρ δαίμονος συνέσεισέ με
ἄκρατος ἐκποθεῖσα φιάλη παντελῶς.
ἡ τοῦ δὲ σωτῆρος Διὸς τάχιστά γε
ἀπώλεσε ναύτην καὶ κατεπόντωσέν μ’, ὁρᾷς.

Ἔριφος Μελιβοίᾳ

ἐκπεπήδηκας πρὶν ἀγαθοῦ πρῶτα δαίμονος λαβεῖν,

πρὶν Διὸς σωτῆρος.

48. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης 'τὸν ἄκρατον (φησὶν) οἶνον τὸν ἐπὶ τῷ δείπνῳ διδόμενον, ὃν δὴ λέγουσιν ἀγαθοῦ δαίμονος εἶναι πρόποσιν, ὀλίγον τε d
προσφέρουσιν, ὥσπερ ἀναμιμνήσκοντες μόνον τῇ γεύσει τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ θεοῦ δωρεάν, καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν διδόασιν, ὅπως ἐλάχιστον ᾖ τὸ πινόμενον· καὶ τρίτον προσκυνήσαντες λαμβάνουσιν ἀπὸ τῆς τραπέζης, καὶ ὥσπερ ἱκετείαν τινὰ ποιούμενοι τοῦ θεοῦ, μηδὲν ἀσχημονεῖν μηδ' ἔχειν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ πότου τούτου, καὶ λαμβάνειν ἐξ αὐτοῦ τὰ καλὰ καὶ χρήσιμα.' Φιλόχορος δ' ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος 'καὶ θέσμιον (φησὶν) ἐτέθη τότε προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σιτία πᾶσιν ἀκράτου μὲν ὅσον γεῦμα καὶ e
δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, τὸν δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον. δι' ὃ καὶ τροφοὺς τοῦ Διονύσου τὰς νύμφας ὀνομασθῆναι.' ὅτι δὲ δοθείσης τῆς τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος κράσεως ἔθος ἦν βαστάζεσθαι τὰς τραπέζας ἔδειξε διὰ τῆς αὑτοῦ ἀσεβείας ὁ Σικελιώτης Διονύσιος. τῷ γὰρ Ἀσκληπιῷ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀνακειμένης τραπέζης χρυσῆς, προπιὼν αὐτῷ ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος ἐκέλευσε βασταχθῆναι αὖ τὴν τράπεζαν. παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν οἱ θύοντες τῷ ἡλίῳ, ὥς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, f
μέλι σπένδουσιν, οἶνον οὐ φέροντες τοῖς βωμοῖς, δεῖν λέγοντες τὸν τὰ ὅλα συνέχοντα καὶ διακρατοῦντα θεὸν καὶ ἀεὶ περιπολεύοντα τὸν κόσμον ἀλλότριον εἶναι μέθης.

49. ἐμέμνηντο δὲ οἱ πολλοὶ καὶ τῶν ἀττικῶν ἐκείνων σκολίων· ἅπερ καὶ αὐτὰ ἄξιόν ἐστί σοι ἀπομνημονεῦσαι, διά τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀφέλειαν τῶν ποιησάντων καὶ τῶν ἐπαινουμένων ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ

τῆς ποιητικῆς, Ἀλκαίου τε καὶ Ἀνακρέοντος, ὡς Ἀρι-
694 στοφάνης παρίστησιν ἐν Δαιταλεῦσι λέγων οὕτως

ᾆσον δή μοι σκόλιόν τι λαβὼν Ἀλκαίου κἀνακρέοντος.

καὶ Πράξιλλα δ' ἡ Σικυωνία ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ τῶν σκολίων ποιήσει. σκόλια δὲ καλοῦνται οὐ κατὰ τὸν τῆς μελοποιίας τρόπον ὅτι σκολιὸς ἦν· λέγουσι γὰρ τὰ ἐν ταῖς ἀνειμέναις εἶναι σκολιά. ἀλλὰ τριῶν γενῶν ὄντων, ὥς φησιν Ἀρτέμων ὁ Κασανδρεὺς ἐν δευτέρῳ βιβλίων χρήσεως, ἐν οἷς τὰ περὶ τὰς συνουσίας ἦν ᾀδόμενα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἦν ὃ δὴ πάντας ᾄδειν νόμος ἦν, τὸ δὲ δεύτερον ὃ δὴ πάντες μὲν ᾖδον,
b οὐ μὴν ἀλλά γε κατά τινα περίοδον ἐξ ὑποδοχῆς, τρίτον δὲ καὶ τὴν ἐπὶ πᾶσι τάξιν ἔχον, οὗ μετεῖχον οὐκέτι πάντες, ἀλλ' οἱ συνετοὶ δοκοῦντες εἶναι μόνοι, καὶ κατὰ τόπον τινὰ εἰ τύχοιεν ὄντες· διόπερ ὡς ἀταξίαν τινὰ μόνον παρὰ τἄλλα ἔχον τὸ μήθ' ἅμα μήθ' ἑξῆς γινόμενον, ἀλλ' ὅπου ἔτυχεν εἶναι, σκόλιον ἐκλήθη. τὸ δὲ τοιοῦτον ᾔδετο ὁπότε τὰ κοινὰ καὶ πᾶσιν ἀναγκαῖα τέλος λάβοι· ταῦτα γὰρ ἤδη τῶν σοφῶν ἕκαστον ᾠδήν τινα καλὴν εἰς μέσον ἠξίουν προσφέ-
c ρειν. καλὴν δὲ ταύτην ἐνόμιζον τὴν παραίνεσίν τέ τινα καὶ γνώμην ἔχειν δοκοῦσαν χρησίμην τε εἰς τὸν βίον.'

50. τῶν οὖν δειπνοσοφιστῶν ὃ μέν τις ἔλεγε τῶν σκολίων τόδε, ὃ δέ τις τόδε. πάντα δ' ἦν τὰ λεχθέντα ταῦτα

α'

Παλλὰς τριτογένει' ἄνασσ' Ἀθηνᾶ,
ὄρθου τήνδε πόλιν τε καὶ πολίτας
ἄτερ ἀλγέων καὶ στάσεων
καὶ θανάτων ἀώρων σύ τε καὶ πατήρ.

β′

πλούτου μητέρ᾽ Ὀλυμπίαν ἀείδω
Δήμητρα στεφανηφόροις ἐν ὥραις,
σέ τε παῖ Διὸς Περσεφόνη.
χαίρετον, εὖ δὲ τήνδ᾽ ἀμφέπετον πόλιν.

γ′

ἐν Δήλῳ ποτ᾽ ἔτικτε τέκνα Λατώ, d
Φοῖβον χρυσοκόμαν ἄνακτ᾽ Ἀπόλλω
ἐλαφηβόλον τ᾽ ἀγροτέραν
Ἄρτεμιν, ἃ γυναικῶν μέγ᾽ ἔχει κράτος.

δ′

ὦ Πὰν Ἀρκαδίας μέδων κλεεννᾶς,
ὀρχηστὰ βρομίαις ὀπαδὲ νύμφαις,
γελάσειας ὦ Πὰν ἐπ᾽ ἐμαῖς
εὐφροσύναισι, ταῖσδ᾽ ἀοιδαῖς κεχαρημένος.

ε′

ἐνικήσαμεν ὡς ἐβουλόμεσθα,
καὶ νίκην ἔδοσαν θεοὶ φέροντες
παρὰ Πανδρόσου ὡς φίλην Ἀθηνᾶν.

ϛ′

εἴθ᾽ ἐξῆν ὁποῖός τις ἦν ἕκαστος
τὸ στῆθος διελόντ᾽ ἔπειτα τὸν νοῦν e
ἐσιδόντα, κλείσαντα πάλιν,
ἄνδρα φίλον νομίζειν ἀδόλῳ φρενί.

ζ′

ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνατῷ,
δεύτερον δὲ καλὸν φυὰν γενέσθαι,
τὸ τρίτον δὲ πλουτεῖν ἀδόλως,
καὶ τὸ τέταρτον ἡβᾶν μετὰ τῶν φίλων.

ᾀσθέντος δὲ τούτου καὶ πάντων ἡσθέντων ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ μνημονευσάντων ὅτι καὶ ὁ καλὸς Πλάτων αὐτοῦ μέμνηται ὡς ἄριστα εἰρημένου, ὁ Μυρτίλος ἔφη Ἀναξανδρίδην αὐτὸ διακεχλευακέναι τὸν κωμῳδιοποιὸν ἐν Θησαυρῷ λέγοντα οὕτως

f ὁ τὸ σκόλιον εὑρὼν ἐκεῖνος, ὅστις ἦν,
τὸ μὲν ὑγιαίνειν πρῶτον ὡς ἄριστον ὂν
ὠνόμασεν ὀρθῶς· δεύτερον δ᾽ εἶναι καλὸν
τρίτον δὲ πλουτεῖν, τοῦθ᾽, ὁρᾷς, ἐμαίνετο.
μετὰ τὴν ὑγίειαν γὰρ τὸ πλουτεῖν διαφέρει·
καλὸς δὲ πεινῶν ἐστιν αἰσχρὸν θηρίον.

695 ἑξῆς δ᾽ ἐλέχθη καὶ τάδε

η′

. . . ἐκ γῆς χρὴ κατιδεῖν πλόον,
εἴ τις δύναιτο καὶ παλάμην ἔχοι·
ἐπεὶ δέ κ᾽ ἐν πόντῳ γένηται,
τῷ παρεόντι τρέχειν ἀνάγκη.

θ′

ὁ καρκίνος ὧδ᾽ ἔφα τᾷ χαλᾷ τὸν ὄφιν λαβών,
εὐθὺν χρὴ τὸν ἑταῖρον εἶμεν καὶ μὴ σκολιὰ φρονεῖν.

ι′

ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ὥσπερ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτε τὸν τύραννον κανέτην
b ἰσονόμους τ᾽ Ἀθήνας ἐποιησάτην.

ια′

φίλταθ᾽ Ἁρμόδι᾽, οὔ τί που τέθνηκας·
νήσοις δ᾽ ἐν μακάρων σέ φασιν εἶναι,
ἵνα περ ποδώκης Ἀχιλεύς,
Τυδεΐδην τέ φασιν ἐσθλὸν Διομήδεα.

ιβ′

ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ὥσπερ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτ᾽ Ἀθηναίης ἐν θυσίαις

ἄνδρα τύραννον Ἵππαρχον ἐκαινέτην.

ιγʹ

ἀεὶ σφῷν κλέος ἔσσεται κατ' αἶαν,
φίλταθ' Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτι τὸν τύραννον κανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιησάτην.

ιδʹ

Ἀδμήτου λόγον ὦ 'ταῖρε μαθὼν τοὺς ἀγαθοὺς φίλει, c
τῶν δειλῶν δ' ἀπέχου, γνοὺς ὅτι δειλοῖς ὀλίγη χάρις.

ιεʹ

παῖ Τελαμῶνος Αἶαν αἰχμητά, λέγουσί σε
ἐς Τροΐαν ἄριστον ἐλθεῖν Δαναῶν μετ' Ἀχιλλέα.

ιϛʹ

τὸν Τελαμῶνα πρῶτον, Αἴαντα δὲ δεύτερον
ἐς Τροΐαν λέγουσιν ἐλθεῖν Δαναῶν μετ' Ἀχιλλέα.

ιζʹ

εἴθε λύρα καλὴ γενοίμην ἐλεφαντίνη,
καί με καλοὶ παῖδες φοροῖεν Διονύσιον ἐς χορόν.

ιηʹ

εἴθ' ἄπυρον καλὸν γενοίμην μέγα χρυσίον,
καί με καλὴ γυνὴ φοροίη καθαρὸν θεμένη νόον. d

ιθʹ

σύν μοι πῖνε, συνήβα, συνέρα, συστεφανηφόρει,
σύν μοι μαινομένῳ μαίνεο, σὺν σώφρονι σωφρόνει.

κʹ

ὑπὸ παντὶ λίθῳ σκορπίος ὦ 'ταῖρ' ὑποδύεται.
φράζευ μή σε βάλῃ· τῷ δ' ἀφανεῖ πᾶς ἕπεται δόλος.

καʹ

ἁ ὗς τὰν βάλανον τὰν μὲν ἔχει τὰν δ' ἔραται λαβεῖν·
e κἀγὼ παῖδα καλὴν τὴν μὲν ἔχω τὴν δ' ἔραμαι λαβεῖν.

κβʹ

πόρνη καὶ βαλανεὺς τωυτὸν ἔχουσ' ἐμπεδέως ἔθος·
ἐν ταὐτᾷ πυέλῳ τόν τ' ἀγαθὸν τόν τε κακὸν λόει.

κγʹ

ἔγχει καὶ Κήδωνι, διάκονε, μηδ' ἐπιλήθου,
ἦ χρὴ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν οἰνοχοεῖν.

κδʹ

αἰαῖ Λειψύδριον προδωσέταιρον,
οἵους ἄνδρας ἀπώλεσας, μάχεσθαι
ἀγαθούς τε καὶ εὐπατρίδας,
οἳ τότ' ἔδειξαν οἵων πατέρων ἔσαν.

κεʹ

f ὅστις ἄνδρα φίλον μὴ προδίδωσιν, μεγάλαν ἔχει
τιμὰν ἔν τε βροτοῖς ἔν τε θεοῖσιν κατ' ἐμὸν νόον.

κϛʹ

σκόλιον δέ φασί τινες καὶ τὸ ὑπὸ Ὑβρίου τοῦ Κρητὸς ποιηθέν. ἔχει δ' οὕτως

ἔστι μοι πλοῦτος μέγας δόρυ καὶ ξίφος
καὶ τὸ καλὸν λαισήιον, πρόβλημα χρωτός.
696 τούτῳ γὰρ ἀρῶ, τούτῳ θερίζω,
τούτῳ πατέω τὸν ἁδὺν οἶνον ἀπ' ἀμπέλω·
τούτῳ δέσποτα μνωίας κέκλημαι.
τοὶ δὲ μὴ τολμῶντ' ἔχειν δόρυ καὶ ξίφος
καὶ τὸ καλὸν λαισήιον, πρόβλημα χρωτός,
πάντες γόνυ πεπτηῶτες ἀμὸν
. . . κυνεῦντί τε δεσπόταν

καὶ μέγαν βασιλῆα φωνέοντες.

51. τούτων λεχθέντων ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ
μὴν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Ἀριστο-
τέλους εἰς Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέα οὐ παιάν ἐστιν, ὡς
ὁ τὴν τῆς ἀσεβείας κατὰ τοῦ φιλοσόφου γραφὴν ἀπε-
νεγκάμενος Δημόφιλος, εἰς αἰδῶ τε παρασκευασθεὶς b
ὑπ' Εὐρυμέδοντος, ὡς ἀσεβοῦντος καὶ ᾄδοντος ἐν
τοῖς συσσιτίοις ὁσημέραι εἰς τὸν Ἑρμείαν παιᾶνα. ὅτι
δὲ παιᾶνος οὐδεμίαν ἔμφασιν παρέχει τὸ ᾆσμα, ἀλλὰ
τῶν σκολίων ἕν τι καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ αὐτῆς τῆς
λέξεως φανερὸν ὑμῖν ποιήσω.

ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ,
θήραμα κάλλιστον βίῳ,
σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς
καὶ θανεῖν ζαλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος c
καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς ἀκάμαντας·
τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις . . .
καρπόν τ' ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσω
καὶ γονέων μαλακαυγήτοιό θ' ὕπνου.
σεῦ δ' ἕνεχ' οὐκ Διὸς Ἡρακλέης Λήδας τε
κοῦροι
πόλλ' ἀνέτλασαν ἔργοις
σὰν ἀγρεύοντες δύναμιν.
σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλεὺς Αἴας τ' Ἀΐδαο δόμους d
ἦλθον.
σᾶς δ' ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς καὶ Ἀταρνέος
ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγάς.
τοιγὰρ ἀοίδιμος ἔργοις,
ἀθάνατόν τέ μιν αὐξήσουσι Μοῦσαι
Μναμοσύνας θύγατρες, Διὸς ξενίου σέβας
αὔξουσαι φιλίας τε γέρας βεβαίου.

52. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τίς τι κατιδεῖν ἐν τούτοις

e δύναται παιανικὸν ἰδίωμα, σαφῶς ὁμολογοῦντος τοῦ
γεγραφότος τετελευτηκέναι τὸν Ἑρμείαν δι' ὧν εἴ-
ρηκε 'σᾶς γὰρ φιλίου μορφᾶς Ἀταρνέος ἔντροφος
ἠελίου χήρωσεν αὐγάς.' οὐκ ἔχει δ' οὐδὲ τὸ παιανι-
κὸν ἐπίρρημα, καθάπερ ὁ εἰς Λύσανδρον τὸν Σπαρ-
τιάτην γραφεὶς ὄντως παιάν, ὅν φησι Δοῦρις ἐν τοῖς
Σαμίων ἐπιγραφομένοις ὥροις ᾄδεσθαι ἐν Σάμῳ.
παιὰν δ' ἐστὶ καὶ ὁ εἰς Κρατερὸν τὸν Μακεδόνα γρα-
φείς, ὃν ἐτεκτήνατο Ἀλεξῖνος ὁ διαλεκτικός, ὥς φησιν
f Ἕρμιππος ὁ καλλιμάχειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀριστο-
τέλους. ᾄδεται δὲ καὶ οὗτος ἐν Δελφοῖς, λυρίζοντός
γέ τινος παιδός. καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα δὲ τὸν Κορίνθιον,
Ἀλκυόνης πατέρα, ὃν ᾄδουσι Κορίνθιοι, ἔχει τὸ
παιανικὸν ἐπίφθεγμα. παρέθετο δὲ αὐτὸν Πολέμων
ὁ περιηγητὴς ἐν τῇ πρὸς Ἀράνθιον ἐπιστολῇ. καὶ ὁ
εἰς Πτολεμαῖον δὲ τὸν πρῶτον Αἰγύπτου βασιλεύ-
σαντα παιάν ἐστιν, ὃν ᾄδουσι Ῥόδιοι· ἔχει γὰρ τὸ ἰὴ
697 παιὰν ἐπίφθεγμα, ὥς φησι Γόργων ἐν τῷ περὶ τῶν
ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν. ἐπ' Ἀντιγόνῳ δὲ καὶ Δημητρίῳ
φησὶ Φιλόχορος Ἀθηναίους ᾄδειν παιᾶνας τοὺς πε-
ποιημένους ὑπὸ Ἑρμοκλέους τοῦ Κυζικηνοῦ, ἐφαμίλ-
λων γενομένων τῶν παιᾶνας ποιησάντων πολλῶν καὶ
τοῦ Ἑρμοκλέους προκριθέντος. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς
Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἀπολογίᾳ τῆς ἀσεβείας, εἰ μὴ
κατέψευσται ὁ λόγος, φησίν 'οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμείᾳ
θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιρούμενος ὡς θνητῷ μνῆμα
b κατεσκεύαζον, καὶ ἀθανατίζειν τὴν φύσιν βουλόμε-
νος ἐπιταφίοις ἂν τιμαῖς ἐκόσμησα.'

53. τοιαῦτα λέγοντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Κύνουλ-
κος ἔφη 'τί μ' ἀνέμνασας κείνων κυκλίων;' κατὰ τὸν
σὸν Φίλωνα, δέον μηδὲν τῶν σπουδῆς ἀξίων λέγειν
τι τοῦ γάστρωνος παρόντος Οὐλπιανοῦ. οὗτος γὰρ

τὰς καπυρωτέρας ᾠδὰς ἀσπάζεται μᾶλλον τῶν ἐσπουδασμένων· οἷαί εἰσιν αἱ λοκρικαὶ καλούμεναι, μοιχικαί τινες τὴν φύσιν ὑπάρχουσαι, ὡς καὶ ἥδε

ὦ τί πάσχεις; μὴ προδῷς ἄμ', ἱκετεύω.
πρὶν καὶ μολὲν κεῖνον, ἀνίστω· c
μὴ κακὸν μέγα ποιήσῃ σὲ κἀμὲ τὰν δειλάκραν.
ἁμέρα καὶ δή. τὸ φῶς διὰ τᾶς θυρίδος οὐκ
ἐσορῇς;

τοιούτων γὰρ ᾀσμάτων αὐτοῦ πᾶσα πλήρης ἡ Φοινίκη, ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς περιήει καλαμίζων μετὰ τῶν τοὺς κολάβρους καλουμένους συντιθέντων. εἴρηται γάρ, ὦ καλὲ Οὐλπιανέ, τοὔνομα. καὶ ὅ γε Σκήψιος Δημήτριος ἐν τῷ δεκάτῳ τοῦ τρωικοῦ διακόσμου φησὶν οὕτως 'Κτησιφῶν ὁ Ἀθηναῖος ποιητὴς τῶν καλουμένων κολάβρων, ὃν καὶ ὁ πρῶτος μετὰ Φιλέταιρον ἄρξας Περγάμου Ἄτταλος δικαστὴν καθεστάκει βασι- d
λικῶν τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα.' ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς κἀν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας Μνησιπτολέμου φησί ποτε τοῦ ἱστοριογράφου, τοῦ παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ προσαγορευθέντι μεγάλῳ πλεῖστον ἰσχύσαντος, υἱὸν γενέσθαι Σέλευκον τὸν τῶν ἱλαρῶν ᾀσμάτων ποιητήν· οὗπερ συνεχῶς ᾄδειν εἰώθασι

κἀγὼ παιδοφιλήσω· πολύ μοι κάλλιον ἢ γαμεῖν.
παῖς μὲν γὰρ παρεὼν κἠν πολέμῳ μᾶλλον ἐπωφελεῖ. e

54. καὶ μετὰ ταῦτα ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν ἔφη, ἀλλ' ἐπειδή μοι ὀργίζῃ, ἔρχομαί σοι λέξων τὸν συρβηνέων χορὸν ὅστις ἐστί. καὶ ὁ Οὐλπιανός, οἴει γάρ, ἔφη, κάθαρμα, θυμοῦσθαί μ' ἐφ' οἷς εἴρηκας ἢ κἂν ὀλίγον σου πεφροντικέναι, κύον ἀδδεές; ἀλλ' ἐπεὶ διδάσκειν μέ τι ἐπαγγέλλῃ, σπονδάς σοι ποιοῦμαι οὐ

τριακοντούτιδας, ἀλλ' ἑκατοντούτιδας. σὺ δὲ μόνον δίδασκε τίς ὁ συρβηνέων χορός. καὶ ὅς, Κλέαρχος
f ὦ λῷστε ἐν δευτέρῳ περὶ παιδείας οὑτωσί φησι 'λείπεταί τις ὁ συρβηνέων χορός, ὧν ἕκαστον τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ κατᾴσαι δεῖ, προσέχων οὐδὲν τῷ προκαθημένῳ καὶ διδάσκοντι τὸν χορόν, ἀλλ' αὐτὸς πολὺ τούτων ἀτακτότερός ἐστι θεατής. καὶ κατὰ τὸν παρῳδὸν Μάτρωνα

οἳ μὲν γὰρ δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Εὔβοιός τε καὶ Ἑρμογένης δῖοί τε Φίλιπποι,
οἳ μὲν δὴ τεθνᾶσι καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισιν.
698 ἔστι δέ τις Κλεόνικος, ὃν ἀθάνατον λάχε γῆρας,
οὔτε ποιητάων ἀδαήμων οὔτε θεάτρων·
ᾧ καὶ τεθνειῶτι λαλεῖν πόρε Φερσεφόνεια.'

σὺ δὲ καὶ ζῶν, καλὲ Οὐλπιανέ, πάντα μὲν ζητεῖς, λέγεις δὲ οὐδὲ ἕν. καὶ ὅς, τίς ἡδέως, ἔφη, . . . τῶν ἐπῶν, ὦ καλέ μου ἑταῖρε, ἕως ἔτι ἐμμένομεν ταῖς σπονδαῖς.

55. καὶ ὁ Κύνουλκος, πολλοί τινες παρῳδιῶν ποιηταὶ γεγόνασιν, ὦ ἑταῖρε, ἐνδοξότατος δ' ἦν Εὔβοιος ὁ Πάριος γενόμενος τοῖς χρόνοις κατὰ Φίλιππον.
b οὗτός ἐστιν ὁ καὶ Ἀθηναίοις λοιδορησάμενος, καὶ σῴζεται αὐτοῦ τῶν παρῳδιῶν βιβλία τέσσαρα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν σίλλων. Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον περὶ τῶν τὰς παρῳδίας γεγραφότων ἱστορῶν τάδε γράφει 'καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὔβοιον τοὺς τὰς παρῳδίας γράψαντας λογίους ἂν φήσαιμι διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίως καὶ τῶν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ἐπιγεγονότας. εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους Ἱππώνακτα φατέον τὸν ἰαμβοποιόν. λέγει γὰρ οὗτος ἐν τόνοις ἑξαμέτροις

Μοῦσά μοι Εὐρυμεδοντιάδεα, τὴν ποντοχάρυβδιν,
τὴν ἐγγαστριμάχαιραν, ὃς ἐσθίει οὐ κατὰ κόσμον,
ἔννεφ', ὅπως ψηφῖδι κακὸς κακὸν οἶτον ὄληται
βουλῇ δημοσίῃ παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.

κέχρηται δὲ καὶ ὁ Ἐπίχαρμος ὁ Συρακόσιος ἔν τινι
τῶν δραμάτων ἐπ' ὀλίγον, καὶ Κρατῖνος ὁ τῆς ἀρ-
χαίας κωμῳδίας ποιητὴς ἐν Εὐνείδαις, καὶ τῶν κατ'
αὐτὸν Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὃν ἐκάλουν Φακῆν. λέγει
γὰρ οὕτως

ἐς δὲ Θάσον μ' ἐλθόντα μετεωρίζοντες ἔβαλλον d
πολλοῖσι σπελέθοισι, καὶ ὧδέ τις εἶπε παραστάς
'ὦ πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτατε, τίς σ' ἀνέ-
πεισεν
ἐς καλὴν κρηπῖδα ποσὶν τοιοῖσδ' ἀναβῆναι;'
τοῖσι δ' ἐγὼ πᾶσι σμικρὸν μετὰ τοῦτ' ἔπος εἶπον,
'λῆμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀνα-
βῆναι
καὶ σπάνις, ἣ πολλοὺς Θασίων εἰς ὁλκάδα βάλλει
οἰκουρῶν βδελυρῶν, ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε e
ἀνδρῶν, οἳ νῦν κεῖθι κακῶς κακὰ ῥαψῳδοῦσιν·
οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖσι τὰ χρηίζων ἐπίθησα.
αὖθις δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀποίσομαι, εἰς Θασίους δὲ
μηδὲν πημαίνων κλυτὸν ἄργυρον ἐγγυαλίξω,
μή τίς μοι κατὰ οἶκον Ἀχαϊάδων νεμεσήσῃ,
πεσσομένης ἀλόχου τὸν ἀχαϊκὸν ἄρτον ἐν οἴκοις, f
καί ποτέ τις εἴπῃ σμικρὸν τυροῦντ' ἐσιδοῦσα,
ὡς Φιλίων ὁρμὴν παρ' Ἀθηναίοισιν ἀείσας
πεντήκοντ' ἔλαβε δραχμάς, σὺ δὲ μικρὸν ἐπέψω.'
ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη
χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν εἶπέ τε φωνῇ
'δεινὰ παθοῦσα Φακῆ βδελυρὴ χώρει 's τὸν 699
ἀγῶνα.'

καὶ τότε δὴ θάρσησα καὶ ἤειδον πολὺ μᾶλλον.

56. *πεποίηκε δὲ παρῳδίας καὶ Ἕρμιππος ὁ τῆς*
ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. τούτων δὲ πρῶτος εἰσῆλ-
θεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων καὶ
παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις καὶ τῇ
Γιγαντομαχίᾳ. γέγραφε δὲ καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρ-
χαῖον τρόπον, ἣν ἐπιγράφουσι Φιλίνην. ὁ δὲ Εὔβοιος
b *πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιήμασι χαρίεντα. περὶ*
μὲν τῆς τῶν βαλανέων μάχης

βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.

περὶ δὲ τοῦ λοιδορουμένου κουρέως τῷ κεραμεῖ τῆς
γυναικὸς χάριν

μήτε σὺ τόνδ' ἀγαθός περ ἐὼν ἀποαίρεο κουρεῦ,
μήτε σὺ Πηλείδη.

ὅτι δὲ ἦν τις περὶ αὐτοὺς δόξα παρὰ τοῖς Σικελιώταις
Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς ὁ τραγῳδιοδιδάσκαλος ποιήσας
ἐλεγεῖον τρόπον τοῦτον δηλοῖ

c *ὧν Ἀγαθοκλῆος λάσιαι φρένες ἤλασαν ἔξω*
πατρίδος, ἀρχαίων ἦν ὅδ' ἀνὴρ προγόνων,
εἰδὼς ἐκ νεότητος ἀεὶ ξείνοισιν ὁμιλεῖν
ξεῖνος· Μιμνέρμου δ' εἰς ἔπος ἄκρον ἰών,
παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι πότην ἴσον. ἔγραφε δ' ὡνὴρ
εὖ παρ' ὁμηρείην ἀγλαΐην ἐπέων
πισύγγους ἢ φῶρας ἀναιδέας ἤ τινα χλούνην,
φλύων ἀνθηρῇ σὺν κακοδαιμονίῃ·
τοῖα Συρηκοσίοις καὶ ἔχων χάριν. ὃς δὲ Βοιωτοῦ
ἔκλυεν, Εὐβοίῳ τέρψεται οὐδ' ὀλίγον.'

d 57. *πολλῶν οὖν ἑκάστοτε τοιούτων λεγομένων,*
ἐπεί ποτε ἑσπέρα κατελάμβανεν ἡμᾶς, ὃ μέν τις ἔλεγε,
παῖ λύχνειον, ὃ δὲ λυχνέα, ὃ δὲ λοφνίαν, οὕτω
καλεῖσθαι φάσκων τὴν ἐκ τοῦ φλοιοῦ λαμπάδα, ὃ δὲ
πανόν, ἄλλος δὲ φανόν, ὃ δὲ λυχνοῦχον, ὃ δὲ λύχνον,

καὶ δίμυξον δὲ λύχνον ἕτερος, ἄλλος δὲ ἑλάνην, ὃ δέ τις ἑλάνας, τὰς λαμπάδας οὕτω φάσκων καλεῖσθαι παρὰ τὴν ἕλην· οὕτω δ' εἰπεῖν Νεάνθην ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Ἄτταλον ἱστοριῶν· καὶ ἄλλος ὅ τι δή ποτε, ὡς τάραχον γίνεσθαι οὐ τὸν τυχόντα τῶν ἐπὶ τούτοις ἱστέων παρὰ πάντων λεγομένων. Σειληνὸν μὲν γάρ e
τις τὸν γλωσσογράφον ἔφασκεν Ἀθηναίους λέγειν τὰς λαμπάδας φανούς. Τιμαχίδας δὲ ὁ Ῥόδιος δέλετρον τὸν φανὸν καλεῖσθαι, οἷόν φησιν οἱ νυκτερευόμενοι τῶν νέων ἔχουσιν, οὓς οὗτοι ἑλάνας καλοῦσιν. Ἀμερίας δὲ γράβιον τὸν φανόν. Σέλευκος δὲ οὕτως ἐξηγεῖται ταύτην τὴν λέξιν, γράβιον ἐστὶ τὸ πρίνινον ἢ δρύϊνον ξύλον, ὅπερ ἐθλασμένον καὶ κατεσχισμένον ἐξάπτεσθαι καὶ φαίνειν τοῖς ὁδοιποροῦσιν. Θεοδωρίδας γοῦν ὁ Συρακόσιος, ἐν Κενταύροις διθυράμβῳ f
φησὶ 'πίσσα δ' ἀπὸ γραβίων ἔσταζεν.' μνημονεύει δὲ γραβίων κο . . . ἐν Φοινίσσαις.

58. ὅτι δὲ λυχνοῦχοι οἱ νῦν καλούμενοι φανοὶ ὠνομάζοντο Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι παρίστησι

καὶ διαστίλβονθ' ὁρῶμεν
ὥσπερ ἐν καινῷ λυχνούχῳ
πάντα τῆς ἐξωμίδος.

ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Νιόβῳ προειπὼν λύχνον

οἴμοι κακοδαίμων [φησὶ] ὁ λύχνος ἡμῖν οἴχεται,

εἶτ' ἐπιφέρει

καὶ πῶς ὑπερβὰς τὸν λυχνοῦχον ἔλαθέ σε;

ἐν δὲ τοῖς Δράμασι καὶ λυχνίδιον αὐτὸν καλεῖ διὰ τούτων

ἀλλ' ὥσπερ λύχνος
ὁμοιότατα καθεύδετ' ἐπὶ τοῦ λυχνιδίου.

Πλάτων δ' ἐν Νυκτὶ μακρᾷ

ἕξουσιν οἱ πομπεῖς λυχνούχους δηλαδή.

Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλῳ

ἄνυσόν ποτ' ἐξελθών, σκότος γὰρ γίγνεται,
καὶ τὸν λυχνοῦχον ἔκφερ' ἐνθεὶς τὸν λύχνον.

Ἄλεξις δ' ἐν Κηρυττομένῳ

ὥστ' ἐξελὼν ἐκ τοῦ λυχνούχου τὸν λύχνον
μικροῦ κατακαύσας ἔλαθ' ἑαυτόν, ὑπὸ μάλης
τῇ γαστρὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος προσαγαγών.

ενμηλης δ' ἐν Σφαττομένῳ . . . εἰπὼν ηγουμενην
. . . . οσθ ιδων . . . . . . ενιδι . . . . οει . . . .
699 φι . . . της δ' ἐν Τριόδοντι ἢ Ῥωποπώλῃ προειπὼν
f λαβὲ τριόδοντα καὶ λυχνοῦχον

ἐπιφέρει

ἐγὼ δὲ δεξιᾷ γε τόνδ' ἔχω τινά,
σιδηρότευκτον ἐναλίων θηρῶν βέλος,
κερατίνου τε φωσφόρου λύχνου σέλας.

Ἄλεξις Μίδωνι

700 ὁ πρῶτος εὑρὼν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν
τῆς νυκτὸς ἦν τις κηδεμὼν τῶν δακτύλων.

59. ἐν δὲ Θεοφορήτῳ ὁ αὐτὸς Ἄλεξις

οἶμαί γ' ἐπιτιμᾶν τῶν ἀπαντώντων τινὰς
ἡμῖν, ὅτι τηνικαῦτα μεθύων περιπατῶ.
ποῖος γάρ ἐστι φανός, ὦ πρὸς τῶν θεῶν,
τοιοῦτος οἷος ὁ γλυκύτατος ἥλιος;

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Ὕβρει

οὐκοῦν λαβὼν τὸν φανὸν ἅψεις μοι λύχνον;

b ἄλλοι δ' ἔφασκον φανὸν λέγεσθαι τὴν λαμπάδα, οἱ δὲ τὴν ἐκ τινων ξύλων τετμημένων δέσμην. Μένανδρος Ἀνεψιοῖς

ὁ φανός ἐστι μεστὸς ὕδατος οὑτοσί·
δεῖ τ' οὐχὶ σείειν, ἀλλ' ἀποσείειν αὐτόθεν.

Νικόστρατος ἐν Πατριώταις

ὁ κάπηλος γὰρ οὐκ τῶν γειτόνων,

ἄν τ' οἶνον ἄν τε φανὸν ἀποδῶταί τινι
ἄν τ' ὄξος, ἀπέπεμψ' ὁ κατάρατος δοὺς ὕδωρ.

Φιλιππίδης Συμπλεούσαις c

ὁ φανὸς ἡμῖν οὐκ ἔφαινεν οὐδὲ ἕν.
Β. ἔπειτα φυσᾶν δυστυχὴς οὐκ ἠδύνω;

60. Φερεκράτης δ' ἐν Κραπατάλοις τὴν νῦν λυχνίαν καλουμένην λύχνειον κέκληκε διὰ τούτων

τίς τῶν λυχνείων ἡ 'ργασία; Β. τυρρηνική.

ποικίλαι γὰρ ἦσαν αἱ παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς ἐργασίαι, φιλοτέχνων ὄντων τῶν Τυρρηνῶν. Ἀριστοφάνης δ' Ἱππεῦσι

τῶν δ' ἀκοντίων
συνδοῦντες ὀρθὰ τρία λυχνείῳ χρώμεθα.

Δίφιλος δ' ἐν Ἀγνοίᾳ

ἅψαντες λύχνον d
λυχνεῖον ἐζητοῦμεν.

Εὐφορίων δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Διονύσιόν φησι τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον Ταραντίνοις εἰς τὸ πρυτανεῖον ἀναθεῖναι λυχνεῖον δυνάμενον καίειν τοσούτους λύχνους ὅσος ὁ τῶν ἡμερῶν ἐστιν ἀριθμὸς εἰς τὸν ἐνιαυτόν. Ἕρμιππος δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Ἰάμβοις τὸ στρατιωτικὸν λυχνεῖον σύνθετον οὕτως ὀνομάζει. ἐν δὲ Φορμοφόροις δράματι

τῇδ' ἐξιόντι δεξιᾷ ὦ λυχνίδιον.

πανὸς δ' ὀνομάζεται τὸ διακεκομμένον ξύλον καὶ συνδεδεμένον· τούτῳ δ' ἐχρῶντο λαμπάδι. Μένανδρος e
Ἀνεψιοῖς

εἰσιὼν
πανὸν λύχνον λυχνοῦχον, ὅ τι πάρεστι φῶς
μόνον, πολὺ ποιεῖ.

Δίφιλος Στρατιώτῃ 'ἀλλ' ὁ πανὸς ὕδατός ἐστι μεστός.'

πρότερος δὲ τούτων Αἰσχύλος ἐν Ἀγαμέμνονι μέμνηται τοῦ πανοῦ. [καὶ Εὐριπίδης]

ἐν Ἴωνι· ἔλει
προημῶν κ [ξυλολυχνοῦ]
χον, οὗ μνη[μονεύει Ἄλεξις]
ἐν Εἰσοικιζ[ομένῳ]
ὁ δὲ ξυλο[λυχνοῦχος]
ὡς ἐβάδι
μετὰ χερσὶν
δε τῶν ἄλλων
εμενον ἐν
δεοι κατα
ὅπερ ετι
. . . . .

61. ξυλολυχνούχου δὲ μέμνηται Ἄλεξις· καὶ τάχα τούτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ παρὰ Θεοπόμπῳ ὀβελισκολύ-
f χνιον. Φιλύλλιος δὲ τὰς λαμπάδας δᾷδας καλεῖ. οὐ παλαιὸν δ' εὕρημα λύχνος· φλογὶ δ' οἱ παλαιοὶ τῆς τε δᾳδὸς καὶ τῶν ἄλλων ξύλων ἐχρῶντο. 'κοιμίσαι λύχνον' Φρύνιχός φησι. [δίμυξον δὲ λύχνον εἴρηκε Φιλύλλιος·

καὶ λύχνον δίμυξον οἴ]σω καὶ θρυαλλίδ', ἣν δέῃ.

καὶ Πλάτων ἐν Νυκτὶ μακρᾷ

ἐνταῦθ' ἐπ' ἄκρων τῶν κροτάφων ἕξει λύχνον
δίμυξον.

μνημονεύει τοῦ διμύξου λύχνου καὶ Μεταγένης ἐν Φιλοθύτῃ καὶ Φιλωνίδης ἐν Κοθόρνοις. Κλείταρχος
701 δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις λοφνίδα φησὶ καλεῖν Ῥοδίους τὴν ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς ἀμπέλου λαμπάδα. Ὅμηρος δὲ τὰς λαμπάδας δετὰς ὀνομάζει

καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ.

ἐλάνη δὲ ἡ λαμπὰς καλεῖται, ὡς Ἀμερίας φησί. Νί-

κανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐλάνην τὴν τῶν καλάμων δέσμην. λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν. λυχνοκαυτίαν δὲ ἣν οἱ πολλοὶ λέγουσι λυχναψίαν Κηφισόδωρος ἐν Ὑί. b

καὶ ὁ Κύνουλκος ἀεί ποτε τῷ Οὐλπιανῷ ἀντικορυσσόμενος ἔφη, ἐμοὶ δέ, παῖ δωρόδειπνε, ἀσσαρίου κανδήλας πρίω, ἵνα κἀγὼ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα ἀναφωνήσω τάδε τὰ τοῦ ἡδίστου Ἀριστοφάνους

ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους.

καὶ ταῦτ' εἰπών

οὐρὰν ὑπίλας ὑπὸ λεοντόπουν βάσιν

ὑπεξῆλθε τοῦ συμποσίου ὑπνηλὸς κάρτα γενόμενος.

72. τῶν δὲ πολλῶν τὸ ἰὴ παιὼν ἐπιφθεγγομένων, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, τὸ ἰὴ παιών, ἄνδρες φίλοι, μαθεῖν c βούλομαι εἴτε παροιμία ἐστὶν εἴτε ἐφύμνιον εἴτε τι ἄλλο. πρὸς ὃν ὁ Δημόκριτος ἔφη, Κλέαρχος ὁ Σολεὺς οὐδενὸς ὢν δεύτερος τῶν τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους μαθητῶν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ παροιμιῶν τὴν Λητώ φησιν ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀνακομίζουσαν εἰς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν γενέσθαι παρὰ τὸ τοῦ κληθέντος Πύθωνος σπήλαιον, καὶ φερομένου τοῦ Πύθωνος ἐπ' αὐτοὺς ἡ Λητὼ τῶν παίδων τὸν ἕτερον ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχουσα προσβᾶσα τῷ λίθῳ τῷ d νῦν ἔτι κειμένῳ ὑπὸ τῷ ποδὶ τῆς χαλκοῦ εἰργασμένης Λητοῦς, ὃ τῆς τότε πράξεως μίμημα γενόμενον ἀνάκειται παρὰ τὴν πλάτανον ἐν Δελφοῖς, εἶπεν, ἵε παῖ, (τυχεῖν δὲ τόξα μετὰ χεῖρας ἔχοντα τὸν Ἀπόλλωνα) τοῦτο δ' ἐστὶν ὡς ἂν εἴποι τις, ἄφιε παῖ καὶ βάλε παῖ. διόπερ ἀπὸ τούτου λεχθῆναί φασι τὸ ἵε παῖ καὶ ἵε παιών. ἔνιοι δὲ παρεγκλίνοντές τε τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ τοῖς δεινοῖς ἀλεξητήριόν τινα παροιμίαν λέγουσιν, ἰὴ παιών, καὶ οὐχὶ ἵε παῖ. πολλοὶ δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς τέλος e

ἔχουσιν ἐπιφθεγγόμενοι οἱ μὲν ἐν παροιμίᾳ φασὶν οὕτως τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον ἰὴ παιών, διὰ δὲ τὸ λίαν ἡμῖν εἶναι σύνηθες λανθάνον ὂν παροιμία, οἱ δέ τι τοιοῦτον λέγοντες οὐχ ὡς παροιμίαν. τὸ δὲ ὑφ' Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ λεχθὲν φανερῶς πέπλασται· ἐπὶ σπονδαῖς τοῦτο πρῶτον εἰς τρὶς εἰπεῖν τὸν θεὸν οὕτως, ἰὴ παιάν, ἰὴ παιών, ἰὴ παιάν, ἐκ ταύτης γὰρ τῆς πίστεως τὸ τρίμετρον καλούμενον ἀνατίθησι τῷ f θεῷ, φάσκων τοῦ θεοῦ τοῦθ' ἑκάτερον εἶναι τῶν μέτρων· ὅτι μακρῶν μὲν τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν λεγομένων ἰὴ παιὰν ἡρῷον γίνεται, βραχέως δὲ λεχθεισῶν ἰαμβεῖον· διὰ δὲ τοῦτο δῆλον ὅτι καὶ τὸν ἴαμβον ἀναθετέον αὐτῷ. βραχειῶν γοῦν γινομένων, εἰ δύο τὰς ἁπασῶν τελευταίας συλλαβὰς εἰς μακρὰν ποιήσει τις, ὁ Ἱππώνακτος ἴαμβος ἔσται.

63. μετὰ ταῦτ' ἤδη μελλόντων καὶ ἡμῶν ἀνίστασθαι ἐπεισῆλθον παῖδες φέροντες ὃ μέν τις θυμιατήριον ὃ δὲ . . ἔθος δὲ ἦν ἀναστᾶσι τοῦ δείπνου καὶ σπείσασι τὸ λοιπὸν τοῦ ἀκράτου τῷ διδόντι παιδὶ ἐκπιεῖν διδόναι.

702 ὅτι παιᾶνα εἰς Ὑγίειαν ἐποίησε τόνδε Ἀρίφρων ὁ Σικυώνιος

Ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων, μετὰ σεῦ ναίοιμι τὸ λειπόμενον
βιοτᾶς, σὺ δέ μοι πρόφρων σύνοικος εἴης.
εἰ γάρ τις ἢ πλούτου χάρις ἢ τεκέων,
ἢ τᾶς ἰσοδαίμονος ἀνθρώποις βασιληΐδος ἀρχᾶς ἢ πόθων,
οὓς κρυφίοις Ἀφροδίτας ἄρκυσιν θηρεύομεν,
b ἢ εἴ τις ἄλλα θεόθεν ἀνθρώποισι τέρψις ἢ πόνων ἀμπνοὰ πέφανται,
μετὰ σεῖο, μάκαιρ' Ὑγίεια,

τέθαλε πάντα καὶ λάμπει Χαρίτων ἔαρ·
σέθεν δὲ χωρὶς οὔ τις εὐδαίμων ἔφυ.

64. . . . *οἴδασιν. Σώπατρος γὰρ ὁ φλυακογράφος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Φακῇ λέγει οὕτως*

κρεανομοῦμαι καὶ τὸν ἐκ Τυρρηνίας
οἶνον συνόκτω λαμβάνειν ἐπίσταμαι.

ταῦτα, φίλτατε Τιμόκρατες, κατὰ τὸν Πλάτωνα, οὐ Σωκράτους νέου καὶ καλοῦ παίγνια ἀλλὰ τῶν δει- c
πνοσοφιστῶν σπουδάσματα. κατὰ γὰρ τὸν Χαλκοῦν Διονύσιον

τί κάλλιον ἀρχομένοισιν
ἢ καταπαυομένοις ἢ τὸ ποθεινότατον;

SUMMARIA.

Α

Cap. 46. ἥρωες Ὁμηρικοί, ἰχθῦς τε καὶ ὄρνιθας θηρεύοντες. P. marg. 25 b.
47. Οἶνος παλαιὸς καὶ διαφόρων χρωμάτων. 25 e.
47. Διόνυσος καταφεύγων εἰς θάλασσαν. 26 b.
48. οἶνοι Ἰταλικοί. 26 c.
49. ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα. 27 d.
50. ἑκάστης ἰδιώματα χώρας. 28 a.
51. Οἶνοι. 28 d.
54. βασιλεὶς Περσῶν, πόλεις δωρούμενοι. 29 f.
55. οἶνος Πράμνιος, Ἰκάριος. 30 b.
56. οἶνος ἑκάνθιος. 30 e.
56. οἶνος Βίβλινος. 30 f.
57. τρίμμα. 31 e.
58. οἶνοι ἄλλοι τε καὶ ἀνθοσμίας. 32 a.
59. οἴνων ἰδιώματα. 32 c.
59. οἶνος τεθαλαττωμένος. 32 d.
59. πρὸς τοῖς ἄλλοις οἶνος Χῖος. 32 f.
60. οἶνος Μαρεώτης. 33 c.
60. οἶνος Ταινιώτης. 33 e.
60. οἶνος Αἰγύπτιος. 33 f.
60. Ἀστυδάμας. 34 a.
61. οἴνου εὕρεσις. 34 a.
61. οἶνος κρίθινος. 34 b.
62. κράμβη ἀμέθυστος. 34 c.

B

1. Περὶ Οἴνου. 35 a.
2. οἴνου φύσις. 35 c.
5. οἰκία τριήρης. 37 b.
6. Οἶνος καὶ ἀλήθεια. 37 e.
6. τρίποδες. 37 f.
7. Διόνυσος ὀρθός. 38 c.
7. ἄκρατον. 38 c.
7. Διὸς σωτῆρος ὄνομα. 38 e.
8. Νέκταρ, ἀμβροσία. 38 f.
9. Καυχήσεις. 39 d.
11. Κωμῳδίας εὕρεσις. 40 b.
11. ἐτυμολογία θοίνης, θαλείας, μέθης. 40 c.
Cap. 12. τέλος. P. marg. 40 d.
13. Ὕδατα. 40 f.
14. μετάκερας. 41 d.
15. Ὕδατα. 41 e.
18. ὕδωρ, σῶμα ποταμοῦ. 43 c.
19. ὑδροπόται. 43 f.
21. Ἰβήρων μικρολογία. 44 b.
22. Λασύρτας ἄποτος. 44 f.
23. Χοάσπεος βασιλικὸν ὕδωρ καὶ Νείλου. 45 b.
23. Μελάμπους εὗρε κρᾶσιν οἴνου. 45 d.
24. ὑδάτων χρῆσις. 45 e.
25. τίνα τῶν ὑδάτων ἄριστα. 46 b.
26. ὑδατώδη τρόφιμα. 46 d.
26. μέλιτος χρῆσις. 46 f.
28. μονοσιτῶν. 47 c.
28. νωγαλεύματα. 47 d.
29. ὀνομακλήτωρ. 47 e.
29. κλῖναι. 47 f.
30. ποικίλα στρώματα. 48 b.
31. στρῶται, καὶ Ἔντιμος ὁ Κρὴς παρὰ βασιλεῖ τῶν Περσῶν τιμώμενος. 48 f.
32. τρίποδες αἱ τράπεζαι. 49 a.
33. Δαμασκηνά, τὰ καὶ κοκκύμηλα η βράβιλα. 49 d.
34. κεράσια. 50 b.
35. χαμαικέρασα, μιμαίκυλα. 50 d.
35. κεράσια. 51 a.
36. συκάμινα. 51 b.
36. μόρα. 51 c.
37. ἐπιδημία ποδαγρική. 52 a.
38. κάρυα. 52 a.
39. ἀμυγδάλαι. 52 c.
39. πικρὰ ἀμύγδαλα νηφάλεα. 52 d.
40. ἀμυγδάλης τόνος. 52 f.
41. Ποντικὰ κάρυα. 53 b.
42. Ἡρακλεωτικά. 53 e.
42. Περσικὰ κάρυα. 53 e.
42 sq. καρύων διαφόρων ἀρωγὴ καὶ κακία. 53 e sq.
44. ἐρέβινθοι. 54 e.
45. θέρμοι. 55 c.
46. φάσηλοι. 56 a.
47. ἐλᾶαι. 56 b.

Cap. 48. ῥαφανίδες. P. marg. 56 d.
49. κῶνοι, ὀστρακίδες. 57 b.
50. ὠά. 57 d.
50. πῶς Ἑλένη ἐξ ᾠοῦ. 57 f.
50. Μολιονίδαι. 57 f.
51. Πρόπωμα. 58 c.
52. μαλάχαι. 58 d.
52. ἄλιμος. 58 f.
53. κολοκύντη, σικύα. 58 f.
54. φιλοσόφων ζητήσεις χλευαζόμεναι. 59 d.
55. πρόπωμα. 60 a.
56. μύκαι. 60 b.
56. Κηφισόδοτος [Κηφισόδωρος] κατ' Ἀριστοτέλους βιβλία δ'. 60 d.
57. μύκητες θανατηφόροι. 60 e.
58. σία. 61 c.
59. μύκητες. 61 d.
60. ὕδνα. 62 a.
60. ὑδνόφυλλον. 62 d.
61. ἀκαλήφη. 62 d.
62. ἀσπάραγοι. 62 d.
62. ὅρμενος. 62 f.
63. κοχλίαι. 63 a.
64. βολβοί. 63 d.
68. κίχλαι. 64 f.
68. Ἐπικιχλίδες Ὁμήρου. 65 a.
69. συκαλίδες. 65 b.
70. σπίνοι. 65 c.
71. κόψιχοι, καὶ ὀρνίθια. 65 d.
72. ἐγκέφαλος. 65 f.
73. πέπερι. 66 d.
74. ἔλαιον. 66 f.
75. γάρος. 67 b.
76. ὄξος. 67 c.
77. ἀρτύματα. 67 f.
77. κύμινον. 68 a.
78. πέπων. 68 c.
79. θρίδαξ. 68 f.
82. κινάρα. 70 a.
82. κυνόσβατος. 70 c.
83. κάκτος. 70 d.
83. κάρδυος. 70 e.
84. κινάρα. 71 a.
85. ἐγκέφαλος φοίνικος. 71 c.

Γ

Cap. 1. Κιβώρια, κολοκάσια. P. marg. 72 a.
3. θεήλατος ὑδάτων καὶ φυτῶν ὄλεθρος διὰ φειδωλίαν τῶν κεκτημένων. 73 b.
4. σικυοί. 73 e.
6. σῦκα. 74 c.
20. μῆλα. 80 e.
30. ὄστρεα. 85 c.
45. μαργαρῖτις. 93 a.
47. ἑφθοπώλιον. 94 c.
51. ὀνοματοθῆραι. 96 f.
57. μήτρα. 100 b.
60. Ἐπικούρεια. 101 f.
64. μαλακόστρακα. 104 d.
68. ταγηνιστὰ ἥπατα. 106 f.
73. ἄρτοι. 109 a.
84. ταρίχη. 116 a.
94. ποτόν. 121 f.
100. χόνδρος. 126 a.

Δ

2. Καράνου δεῖπνον. 128 c.
7. δεῖπνον Κότυος. 131 a.
8. δεῖπνον Ἀττικόν. 131 f.
8 sq. διάφορα Συμπόσια. 132 c.
10. Ἀναστοματικά. 133 a.
12. ὄρχησις συμποτῶν. 134 a.
13. παρῳδία. 134 d.
15. Λακεδαιμονίων δίαιτα. 138 b.
19. Λακεδαιμονίων Καρνεῖα. 141 e.
20. δίαιτα Λακεδαιμονίων. 141 f.
22. Κρητῶν δίαιτα. 143 a.
23. Περσῶν δίαιτα. 143 f.
28. Δεῖπνον Φιλοξένου. 146 f.
29. Κλεοπάτρας δεῖπνον. 147 e.
31. Ἀρκαδικὸν δεῖπνον. 148 f.
32. Ναυκρατιτῶν δεῖπνον; 149 d.
33. καὶ Αἰγυπτίων· 150 b.
34. καὶ Γαλατῶν· 150 d.
35. Θρακῶν· 150 f.
36. Κελτῶν· 151 e.
38. Πάρθων· 152 f.
38. Ῥωμαίων· 153 c.

ΙΑ

ΙΒ

ΙΓ

ΙΔ

ΙΕ

INDEX RERUM.

A

C

D

E

F

G

H

I

M

N

O

P

S

T

V

X

Z

INDEX SCRIPTORUM

A

B

C

D

E

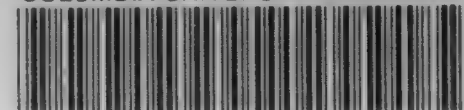
G

H

I

L

M

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
0021142106

VOLUME 4

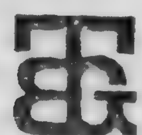
ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAE

EX RECOGNITIONE

AUGUSTI MEINEKE

VOL. IV

ANALECTA CRITICA CONTINENS

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCLXVII

ANALECTA CRITICA AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS

SCRIPSIT

AUGUSTUS MEINEKE

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCLXVII

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEMONITUM.

Praefationem scribere volenti, qua et instituti mei rationem et alia quaedam, quae lectorem scire interest, explicaturus eram, calamum manibus excussit valetudo denuo ingravescens et corporis ingeniique vires ultra quam dici potest frangens. Itaque hoc unum dixisse sufficiat, Athenaeo meo tanquam fundamentum substratum esse textum a Guilelmo Dindorfio constitutum, a quo ubicunque mihi recedendum esse putavi, id paucissimis locis exceptis diligenter indicavi.

Ceterum quas Analectis criticis inserui Exercitationes philologicas, earum specimen primum editum est Berolini a. MDCCCXLIII. alterum MDCCCXLVI. de qua re certas ob causas hoc loco admonendum duxi.

Scribebam Berolini m. Decembri MDCCCLXVI.

Augustus Meineke.

ANALECTA CRITICA

AD

ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS.

I, 1. c. *Μόνος ποιητής.* *Μόνος* neque graecum neque latinum nomen est. In C duo puncta superne posita sunt, quem in hoc libro mendorum indicem esse annotavit Dindorfius. *μόνιος* VL. Graecum esset *Μόνιμος* vel *Μόνιχος*.

Ibid. *τοιαύτῃ πολυμαθείᾳ ἐκ παιδὸς συνετράφη.* Pro *ἐκ παιδός* vulgo legitur *ἐκ παιδῶν*.

Ibid. d. *δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο.* Legebatur *δύο κύνες ἀργοὶ εἵποντο.* Dicit autem philosophos Cynicos.

Ibid. e. *εἰ ὁ μέθυσος ἐπὶ ἀνδρός, εἰ ἡ μήτρα ἐπὶ τοῦ ἐδωδίμου βρώματος.* Nihil de his in nostris Athenaei codd. ex quibus etiam alia exciderunt, velut quae apud Cramerum Anecd. Ox. vol. III p. 168. de placenta Gelonia leguntur.

I, 3. a. *τὸν τὰ τούτων διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα.* Recipere debebam Casauboni emendationem *τὰ τούτου*. Neleum praeter Aristotelis scripta etiam Euripidis aliorumque bibliothecas acquisivisse nemo memoriae prodidit. Quod statim sequitur Antiphanis fragmentum,

ἀεὶ δὲ πρὸς μούσαισι καὶ λόγοις πάρει,
ὅπου τε σοφίας ἔργον ἐξετάζεται,

in eo *ὅπου τι σοφίας* scripsi pro *ὅπου τε σοφίας*. Codd. *ὅπου σοφίας*. Cf. Com. graec. III p. 143.

Ibid. c. In Apollodori versibus *ἔσηνε καὶ προσῆλθ', ὑπαντήσας δέ τις δίφρον εὐθέως ἔθηκε*, Toupium secutus *ἔσηνε* dedi pro *ἔσανε*. In ceteris Grotium secutus sum, vulgo

η
προσῆλθεν, ὑπήντησε τις. C *ὑπαντησέ τις.*

Ibid. f. Primum versum eclogae Antiphaneae e Dindorfii emendatione exhibui

τοῦ γάρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν ἂν οὕνεκα
εὔξαιτο πλουτεῖν.

Vulgo πρὸς θεῶν περ οὕνεκα, in quibus περ om. codd. Vs. 7. Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 22. [μόνοισι] δείπνοισιν τὸ πεινῆν παύεται. Mox edebatur Χαλκηδόνιος, quod Καλχηδόνιος scripsi.

I, 4. a. ἥκει λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος. Vulgo ἥκω, scripsi ἥκει, quemadmodum probabile est Charmum consilio suo accommodate Euripidis versum immutasse.

Ibid. b. Charmus Syracusanus, si quando epulanti minutuli pisces apponerentur, dicere solebat οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον; ad quae Dindorfius 'nescio', inquit, 'quo auctore Casaubonus Homeri versum esse dicat οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον ταλαπείριε πρεσβύ; qui non est Homericus'. Sane fefellit Casaubonum memoria; at legerat illum versum apud Diogenem Laert. II, 117. Videtur cyclici poetae versus esse, pariter ut ille quo idem Diogenes VII, 163. utitur τίς δέ σ' ἐτύφλωσεν; τίς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς; quae Welckerus ad Cratini Ὀδυσσεῖς referebat. Exercit. philol. II p. 1. Versum illum οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις servavit etiam Philodemus περὶ εὐσεβείας apud Nauckium in Bulletin de l'Acad. de St. Pétersb. VII p. 200. ἦν πολὺς ἐν τοῖς ὄχλοις Σωκράτης, δέον καὶ τοῖς ἐπάγουσιν τὸν «οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις;» λόγον πρόχειρον ἔχειν.

Ibid. c. Σκιάθῳ. Libri Συμαίθῳ. Recepi emendationem Casauboni.

Ibid. d. Κλεάνθης δὲ ὁ Ταραντῖνος — πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε, καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ Σικελός, ὡς ταῦτα·

ἔγχει πιεῖν μοι, καὶ τὸ πέρδικος σκέλος,
ἀμίδα δότω τις· ἢ πλακοῦντά τις δότω.

Non intelligitur quo pacto ista Cleanthes vel Pamphilus sic coniuncta pronunciare potuerit. Itaque nescio an ista sic distinguenda sint «ἔγχει πιεῖν μοι» «καὶ τὸ πέρδικος σκέλος» «ἀμίδα δότω τις» ἢ (καὶ?) «πλακοῦντά τις δότω». Quae singula sunt comicorum poetarum dicta, nisi quod verba καὶ τὸ πέρδικος σκέλος e proverbio ducta sunt, quo

lepide usus esse fertur Hegemo Thasius, qui sicubi parodias ludenti haerebat aqua, subicere solebat καὶ τὸ Πέρδικος σκέλος, cui non habeo quod aptius comparari possit, quam Aristophaneum ληκύθιον ἀπώλεσα. Rem narrat Append. Prov. Gotting. II, 65: Ἐν παντὶ μύθῳ καὶ τὸ Πέρδικος σκέλος· ἐπὶ τῶν κατὰ ἀπορίαν λόγου παρελκούσῃ χρωμένων τῇ προσθήκῃ. Πέρδιξ γὰρ ἦν τις Ἀθήνησι χωλὸς κάπηλος, οὗ διαβεβοημένου Ἡγήμων ὁ Θάσιος ὁπότε παρῳδῶν ἀπορήσειε προσετίθει «καὶ τὸ Πέρδικος σκέλος». Fuerunt etiam aliae huius proverbii formae, veluti καὶ τὸ Δαιδάλου μύσος, de quo vide Zenobium IV, 6. et καὶ τὸ Κήπιδος σκέλος, cuius unum testem habemus Hesychium, Κήπιδος σκέλος: παροιμιῶδες ἦν (add. κατὰ) τὸ Πέρδικος σκέλος. Quod item ex comico poeta, qui Cepidem, fortasse illum Adimanti patrem a Platone Prot. p. 315 e. memoratum ridere vellet, derivatum esse suspicor. Quod Hegemo Thasius proverbio sic ut supra indicatum est usus fertur, documento esse videtur, non hexametras tantum sed iambicas etiam parodias dicacem virum fudisse. Cf. Athen. IX p. 407 a. Clearchus autem, quem antestatur Athenaeus, illa de Pamphilo et Cleanthe in libris περὶ παροιμιῶν tradidisse videtur. Exerc. philol. I p. 2.

Ibid. f. In Antiphanis loco πρὸς τὰ δεῖπνα scripsi pro τὰ δεῖπνα et versu secundo ἀφορῶσιν ἀεὶ καὶ pro ἀφορῶσι καί. Ibid. ἀεὶ θ' ὅπερ dedi Dobraeum secutus pro ἀεὶ θ' ὥσπερ.

I, 5. c. οὐδὲ λοπὰς κακόν ἐστιν· ἀτὰρ τὸ τάγηνον ἄμεινον. Haec ex Athenaeo afferuntur apud Cramerum Anecd. Ox. III p. 168. ubi ἄριστον pro ἄμεινον scriptum est. In seqq. τὸ γὰρ δέμας ἀνδρὸς ἀνορθοῖ. Ita Casaubonus, vulgo ἀνδρὸς omittitur. Dindorfius edidit τὸ γὰρ δέμας ἀνέρος ὀρθοῖ, in quo simplex ὀρθοῖ minus commode dictum videtur.

Ibid. d. πουλύποδος πλεκτὴ δ', ἂν πιλήσῃς (vel πιληθῇ) κατὰ καιρόν. Sic emendavi vulgatam scripturam πλεκτὴ δ' ἂν ἐπεὶ λήψῃ κατὰ καιρόν. Libri fere ἂν ἐπιλήψῃ.

I, 6. a. εἶθ' οὕτως ἐς ἑαυτὸν κύψαντα εὐωχεῖσθαι. Vulgo εἶθ' οὕτως ἀνακάψαντα. Exhibui scripturam a Suida servatam, quam egregie confirmat, quem imitari videtur scriptor, locus Menandri Fragm. Com. graec. IV p. 280: κύψας ἐς αὑτὸν τῶν τραγημάτων ἔφλα. Sic enim recte Plutarchus de

4 ANALECTA CRITICA

AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS. 5

San. p. 133 b. neque debebam ex alio Plutarchi libro ponere *καθ' αὐτόν*. Mox reliqui vulgatam scripturam *εὑρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενήν*. Praestat fortasse quod Suidas habet *ὀψόπωλιν*, quod dictum est ut *ἀλφιτόπωλις* (*στοά*). Ex eodem scripsi in sequentibus *δειπνήσεις* pro *δειπνεῖς*, quod nullo pacto ferri potest.

Ibid. c. *Μελάνθιος — ηὔξατο τῆς μακραύχενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν' ὅτι πλεῖστον τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ*: Cod. B *μακραυχένου*, quod fortasse recipiendum erat. Post *πλεῖστον* fortasse excidit *χρόνον*, nisi malis *ἵν' ἐπὶ πλεῖστον*. De Melanthii gulositate eadem memoriae prodidit Photius Epist. 88. cuius verba apposui Hist. Com. p. 206. Ad Sardanpallum transtulit Gregorius de virt. p. 613. cf. Cosmas in Maii Spicil. Rom. II p. 255.

Sequuntur apud Athenaeum litt. d. Aristotelis verba: *δημηγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις κατατρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσιδος ἢ Βορυσθένους καταπλέοντας*. In his primum *τῆς Φάσιδος* scribendum e cod. B. Phasis enim et Borysthenes hoc loco non fluviorum, sed urbium sunt nomina; *θαύματα* autem non de praestigiis intelligenda sunt, sed de loco in quo praestigiatores, mimologi, neurospastae aliique id genus homines artes suas stupenti plebeculae exhibebant. Neglexerunt eam significationem thesauri Stephaniani editores, etiam aliorum scriptorum exemplis comprobatam. Ita Theophrastus Char. VI, 2. dixit: *ἐν θαύμασι τοὺς χαλκοῦς ἐκλέγειν καθ' ἕκαστον περιιών*, et Athenaeus X p. 452. f. *ἐν τοῖς θαύμασιν ὑπεκρίνετο μίμους*. In eandem sententiam accipienda sunt verba Pausaniae IX, 21. eximiae magnitudinis tritonem *ἐν τοῖς Ῥωμαίων θαύμασιν* se spectasse narrantis. Huiuscemodi miraculis ostentandis in aliis urbibus alius locus assignatus erat, Romae Campus Martius, Athenis praeter forum (Stobaeus Flor. LXXX, 6.) inprimis Scirus et campus Thriasius, in aliis hippodromus (Dio Chrysost. XX p. 493. ed. Rsk.), in aliis denique urbibus peculiare miraculorum forum erat, *τεράτων ἀγορά*, de quo cf. Lobeckium Aglaoph. p. 1304. Exerc. phil. II p. 2. Add. Isocrates de permut. §. 213 Bekk. *θεωροῦντες ἐν τοῖς θαύμασι τοὺς μὲν λέοντας πρᾳότερον διακειμένους — τὰς δ'*

ἄρκτους καλινδουμένας καὶ παλαιούσας καὶ μιμουμένας τὰς ἡμετέρας ἐπιστήμας. quae male tentavit v. d. in Journal of class. and sacred phil. no. XI. 1858. March.

In fine loci Aristotelici *ἀνεγνωκότες οὐδὲν πλὴν εἰ τὸ Φιλοξένου Δεῖπνον οὐχ ὅλον* sententia postulabat scribi *οὐδ' ὅλον*; praeterea fortasse *πλὴν εἰ ἄρα τὸ Φιλοξένου*. Ibid. litt. e. probavi scripturam a Suida v. *Φιλόξενος* servatam *διότι νεωτέρα οὖσα ἀλοίῃ*. Abest vulgo *οὖσα*, ad grammaticam rationem necessarium, quemadmodum statim habes *πρεσβυτέραν οὖσαν*. Pro *διότι*, quod e sequente *διὸ* natum videtur, recte item Suidas habet *ὅτι*.

I, 7. e. De Euphronis loco quas periclitatus sum coniecturas recepit fere Dindorfius. Vs. 11. tutissima emendandi ratio fuerit *τὸν ἀριθμὸν δὲ δώδεκα*. Libri *δὲ* omittunt.

I, 8. a. *Ἀγαθὸς πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἑστιασόμενος ἧκον· κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων*. Videntur haec ad dimetros revocari posse: *ἀγαθὸς ὢν πρὸς ἄνδρας ἀγαθοὺς | ἑστιασόμενος ἐσῆλθον· | κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων*. Sequitur fragmentum Archilocheum, cuius partem sic satis tuto, ut opinor, restituere licebit:

ὧν οὔτε τῖμον οὐδέν' εἰσηνέγκαο,
οὔτε μὴν κληθεὶς ἐσῆλθες, οἷα δὴ φίλος φίλοις,
ἀλλά σ' ἡ γαστὴρ νόον τε καὶ φρένας παρήγαγεν —

Primo versu vulgo legitur *εἰσήνεγκας*, quod Porsonus *εἰσενήνοχας* scribebat; sed eidem debeo *οὐδέν'* in libris omissum. Secundo versu libri *ἦλθες*. Certius videtur quod *φίλοις* post *φίλος* supplevi, quamquam cum notus sit versus proverbialis *ἀκλητὶ κωμάζουσιν ἐς φίλων φίλοι*, etiam conicere possis *οἷα δὴ 'ς φίλων φίλος*. Aliter haec constituit Bergkius P. L. p. 560.

Ibid. b. In Eubuli ecloga vs. 5. coniunctis Porsoni et Schweighaeuseri emendationibus edidi *ὅν φασί ποτε κληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρός τινος | εἰπόντος αὐτῷ τῶν φίλων*. Codd. *ὅν φασί ποι κληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρὸς φίλου τινὸς εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου*. Vs. 11. auctore Dindorfio inserui *δέ*, magis tamen placeret *φάναι δ' ἔπειτα*, quod voluit Porsonus, vel *ἔπειτα φῆσαι*. In sequente Amphidis loco *κἂν* scripsi pro *καί*, et in Antiphanis fragmento *μακάριος ὁ βίος· δεῖ δ' ἀεὶ*

καινὸν πόρον εὑρεῖν ἔμ' ὡς, pro *ᾧ δεῖ μ' ἀεὶ καινὸν πόρον εὑρίσκειν ὡς*, malim nunc *δεῖ μ' ἀεὶ καινὸν πόρον εὑρεῖν, ὅπως* — ut scripsi Com. gr. III p. 143.

Ibid. e. *ἄκαπνα γὰρ αἰὲν ἀοιδοὶ θύομεν.* Haec primitiva huius non tam proverbii quam sententiae ex epico vel elegico poeta ductae forma est, quam praeter alios minus integre reddidit Eustathius Prooem. Pind. ed. Schneidew. p. 23: *Δελφόσε δὲ ἐρωτηθεὶς τί πάρεστι θύσων, παιᾶνα εἶπε — πρὸς ὃ συλλαλεῖ καὶ ὁ γράψας ὡς ἄκαπνα θύουσιν ἀοιδοί.* Ubi quem editor affert Philodemum in Volum. Hercul. I p. 95, 10. *βραχεῖαν δὲ τὸ μέλος ἔχει σύνθεσιν, καὶ τὸν Πίνδαρον οὕτω νομίζειν, ὅτ' ἔφη θύσων ποιήσεσθαι διθύραμβον*, in eo pro *θύσων* scribendum est quod sententia flagitat *θυσίαν*. Exerc. phil. II p. 2.

I, 10. c. *λούουσι γοῦν καὶ αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον εἰς Σικελίαν.* Haec e Sophoclis Camiciis ducta esse suspicor.

I, 11. c. Antiphanis affertur locus:

ἄριστον ἐν ὅσῳ δ' ἔνδον ὁ μάγειρος ποιεῖ.

Sic supplevi hunc versum, *δ' ἔνδον* vulgo abest. Cf. Plato com. apud Athen. XV, 666. d.

πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῷν ἐγὼ
τὸ δεῖπνον ἔνδον σκευάσω, πάνυ βούλομαι.

Sequentem eiusdem poetae versum recte emendasse mihi videor *συνακρατίσασθαι; πῶς λέγεις; μετ' ἐμοῦ;* Legebatur *συνακρατίσασθαι πῶς ἔχεις μετ' ἐμοῦ*, sensu nullo. Qui sequitur Canthari versus, eum exhibui ut emendavit Cobetus. Libri *ἐν Ἰσθμῷ*.

I, 12. c. *δαιτὸς ἐίσης*. Recte corrigunt *θυμὸν ἐίσης* ex Odyss. *Θ*. 98. Ibid. litt. e. *καὶ γὰρ ταῦτα εἰς ἴσον χωροῦντα ἐγένετο*, delendum *εἰς*; monuit Nauckius.

I, 13. b. Halieuticorum versibus scriptorum auctores recensentur Caecilius Argivus, Numenius Heracleota, Pancrates Arcadius, Posidonius Corinthius, Oppianus Cilix. In horum recensu cum manifesto Athenaeus temporum ordinem secutus sit, dubitari potest num qui primo loco memoratur poeta recte appelletur *Καικίλιος*, quo nomine Argivus scriptor Numenio, qui ante Nicandrum vixit, aetate superior uti vix

potuit. Accedit quod haec nominis forma a Reinesio demum invecta sit. Libri enim *Καίκλιος* scriptum habent, quo nihilo melius est quod Suidas et Eudocia praebent *Κικίλιος*. Verum viri nomen fortasse *Καίκαλος* vel *Κίκαλος* fuit, cuius exemplum habemus apud Thucyd. IV, 119: *Μεγαρέων δὲ Νίκασος Κικάλου.* De Numenii, cuius Halieutica frequenter ad partes vocat Athenaeus, aetate quod dixi, nitebar indicio scholiastae ad Nicandri Ther. 237: *μεταπεποίηται δὲ ἐκ τοῦ Νουμηνίου· ὑποχλωρόν γε μὲν ἕλκος | κυκλαίνει, τὸ δὲ πολλὸν ἀνέδραμεν αὐτόθεν οἶδος.* Ita enim hi versus scribendi videntur, quos e Theriacis Numenii petitos suspicor, quorum notitiam debemus eidem scholiastae Nicandri ad Ther. 637: *ὅτι δὲ δύο εἴδη (ἐχιείου) μαρτυρεῖ καὶ Νουμήνιος ἐν τοῖς Θηριακοῖς.* Ad idem carmen refero haec quantumvis corrupta apud schol. l. l. 256:

ῥέθεσίν γε μὲν εἴδετ' ἐπ' ἰχώρ
ἠερόεις· τοτὲ δ' αὖ μολίβῳ ἐναλίγκιον εἶδος
ἀμφί ἑ κυδαίνει χάλκῃ ἴσον.

Cf. idem ad vs. 518. Hunc autem Numenium, Theriacorum auctorem, ab eo qui Halieutica composuit non diversum fuisse, ex eo intelligitur, quod hunc Dieuchis dogmatici medici (Sprengel. Hist. art. med. I p. 496) discipulum fuisse tradit Athenaeus I p. 5. a. De Pancrate Arcadio disseruit nuper Th. Bergkius Museo Rhen. nov. I p. 355. Exerc. phil. I p. 2 sq.

Ibid. litt. c. In verbis *ἀλλὰ κἂν τῷ βυθῷ κατὰ βάθος κειμένων*, pro *ἀλλὰ* fortasse *ἅμα* scribendum est. Mox litt. f. ante *πάρθεσαν* addidi *γέρα*.

I, 14. e. *Δημοτέλης ὁ Θεοκρίτου τοῦ Χίου σοφιστοῦ ἀδελφός.* Hoc posui ex emendatione Jacobsii. Libri *Θεόγνιδος*.

I, 15. a. In Antiphanis loco quod posui *ἀπόδος* pro *ἀπόδοσιν* Dobraei coniectura est. In eiusdem Antiphanis fragmento *νῆστις* pro *ἥεις* scripsi ex Cobeti coniectura, justo, ut mihi nunc videtur, festinantius. Quis enim praestet poetam non scripsisse *φαίνινδα παίζων ἦν τις ἐν Φαινεστίου*, vel sententia imperfecta *φαίνινδα παίζων εἴ τις ἐν Φαινεστίου.* In Damoxeni loco edidi:

νεανίας τις ἐσφαίριζεν εἷς
ἐτῶν ἴσως ἑκκαίδεκ' ἢ ἑπτακαίδεκα,

Porsonum secutus. *ἐκκαίδεκ' ἢ* libri omittunt, sed eodem iure suppleveris *γενόμενος*.

I, 17. b. In lepida de procorum Penelopae lusu narratiuncula scribendum putavi *τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλείστας νίκας εἰληφέναι ταύτῃ τῇ παιδιᾷ καὶ εὔελπιν εἶναι τῷ γάμῳ.* Addidi *νίκας*, praeterea *τῶν γάμων* malim pro *τῷ γάμῳ*.

Ibid. d. De Eupolidis fragmento quantum satis est dixi in minore editione Fragm. Com. II p. 210. et de vs. 5. praefat. ed. min. p. XXIV. In ipsis Athenaei verbis fortasse *τὸν τῆς ἀμίδος νόμον* scribendum est, nisi ipsius Athenaei sive epitomatoris error est male Eupolidis verba interpretati.

I, 18. a. In Duridis loco *ἁλουργοῖς περιστρώσας ἱματίοις* malim omnino *ἐπιστρώσας* et mox *τὸν ἆθλον* pro *τὸ ἆθλον*. Ibid. legebatur *Ὅμηρος — τοὺς ἥρωας οὐ παρήγαγεν ἄλλο τι δαινυμένους η κρέα καὶ ταῦθ' ἑαυτοῖς σκευάζοντας.* Scribendum erat *καὶ ταῦτ' αὐτοὺς ἑαυτοῖς*.

Ibid. b. *νῦν δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτώκαμεν ὡς κατακεῖσθαι δαινύμενοι.* Post *τοσοῦτον* desidero *μαλακίας*.

Ibid. c. In Alexidis loco *κολυμβῶν* scripsi pro *κολυμβᾶν*, Dobraei emendationem secutus.

Ibid. d. Malim *οὕτω φησὶ δεινάς τινων ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι* pro edito *φησί τινας ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι*.

I, 19. b. *χαλκῆν εἰκόνα ἀνέθηκαν*. Scribendum *ἀνέστησαν*, ut recte habetur litt. a. *ἀνδριάντα ἀνέστησαν* et p. 19. e. *Εὐρυκλείδην ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνέστησαν*. Aliud est *εἰκόνα ἀναθεῖναι*, aliud *ἀναστῆσαι*.

I, 20. a. *Διοπείθης — ὑποζωννύμενος οἴνου κύστεις μεστὰς καὶ γάλακτος καὶ ταύτας ἀποθλίβων ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος.* Legendum videtur *ἐκ τοῦ σώματος*. Sequuntur haec *τοιαῦτα ποιῶν ηὐδοκίμει καὶ Νοήμων ὁ ἠθ . . .* In C *ἠθαλῆ* aut simile quid scriptum esse annotavit Schweighaeuserus. Recepi Bergkii emendationem *ἠθολόγος*, quam prodidit Iaen. A. L. Z. 1844 p. 1210.

Ibid. b. *ἐν ᾗ συνιδεῖν ἔστιν οὕτως πάσας τὰς πόλεις ἱδρυμένας.* Pro *οὕτως* scripsi *ὄντως*, quod edito tolerabilius est; fortasse tamen aliud quid latet.

I, 21. a. Ion tragicus *ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησεν φρένας.* Ita Dindorfius dedit pro *ὤρχησε*. Possis igitur

ὤρχησαι, animo commotus es. Activi *ὀρχεῖν* commovere perquam incerta fides est.

Ibid. c. *ἐπισταμένα τὰ βράκε' ἕλκην ἐπὶ τῶν σφύρων.* Sapphonis sunt verba emendata a Bergkio P. L. p. 683. Libri *ἐπισταμένα τὰ βράκεα ἕλκειν ἐπὶ τῶν σφυρῶν*. Philetaeri quod sequitur fragmentum sic scribendum suspicor:

> *ἀμφὶ τοῖς στέρνοισι φᾶρος οὐ καθήσεις ὦ τάλαν,*
> *μηδ' ἀγροικικῶς ἄνω τοῦ γόνατος ἀμφέξει;*

Vide mea Add. ad Fragm. Com. vol. V p. 85. et Iacoby p. CXCI. Nisi forte *ἀγροικηρῶς* scribendum est; libri *ἀγροίκως* habent.

In Alexidis ecloga litt. d. vs. 4. pro *μηδεὶς γὰρ ἡμᾶς* Herwerdenus corrigit *μηδεὶς παρ' ἡμῶν*, Dobraeus *μηδεὶς ἂν ἡμῶν* et vs. 3. *πράττοιτ' ἂν* pro *πράττεται*.

Sequentium litt. e. sententiam enucleavit Lobeckius Aglaoph. p. 84. cf. Fritzsche ad Aristophanis Ran. p. 343.

In Aristophanis fragmento litt. f. servato recte pro *σχηματίσαντας* olim correxi *σχηματίσαντες*. V. Curas crit. p. 10. In eodem loco paulo insolentius dictum est *ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδ' ἦλθον τεθνεῶτα*, pro *σὺν τῷ Πριάμῳ ηλθον λυσόμενοι τὸν παῖδα*, nihil tamen mutandum videtur.

Ibid. *Τελέστης — πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα, ἄκρως ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνυούσαις.* Aut excidit *χρησάμενος* aut pro *δεικνυούσαις* scribendum est *δεικνύς*. Cod. B *δεικνυούσας*, unde conicias epitomatorem barbara aoristi forma usum esse *δεικνύσας*.

I, 22. b. Inter alia saltationum genera memorantur etiam *ὀρχήσεις Μαντινιακαί*, quod *Μαντινικαί* scribi et usus postulat et ratio. Quae enim a primitivis in *ευς* vel *εια* exeuntibus formantur possessiva, non in *ιακος* exeunt (quae poetis relinquenda sunt), sed extrita *ε̄* terminantur in *ικος*, *Πειραϊκός Χαιρωνικός Δεκελικός* (de quo non recte statui ad Com. III p. 514) *Ἀκαδημικός* *), alia apud Lobeckium Pathol. Prol. p. 322, quibus adde *Τρομιλικός*, non recte, ut videtur, *Τρομίλιος* scriptum in Simonidis versu apud Athen.

*) Haec enim genuina etsi ubique fere obliterata forma esse videtur, non *Ἀκαδημιακός*, qua poetae utuntur, multo minus *Ἀκαδημαϊκός*. V. Dindorf. Praef. Luciani I p. XXIII.

XIV p. 658 c, *Κορωνικὸς* apud Strab. IX p. 407. in *Κορωνιακός* corruptum, et quod duplicem ecthlipsin passum est *Φενικός* a *Φενεεύς* apud Stephanum Byz. v. *Φενεός*. Ad genuinam formam proxime accedit quod cod. B habet *Μαντικαί*, quemadmodum apud Themistium Or. XIII p. 199, 7. olim legebatur *Μαντικὴ ξένη* pro *Μαντινική*.

De Mantinensium orchestica egerat Stephanus Byz. s. v. *Μαντίνεια*, ut intelligitur ex iis quae leguntur s. v. *Λακεδαίμων*. Fuit ea ex genere enoplio, quam tanta arte illi exercebant ut primi eius auctores fuisse perhibeantur, docente Plutarcho V. Num. 13: *Σάλιοι δ' ἐκλήθησαν οὐχ ὡς ἔνιοι μυθολογοῦσι, Σαμόθρακος ἀνδρὸς ἢ Μαντινέως, Σαλίου ὄνομα, πρώτου τὴν ἐνόπλιον ὄρχησιν ἐκδιδάξαντος* (leg. *διδάξαντος*), quae e Polemone derivata sunt, qui teste Festo s. v. Salios p. 229. Müll. A r c a d a   q u e n d a m   f u i s s e   d i x e r a t   n o m i n e   S a l i u m ,   q u e m   A e n e a s   a   M a n t i n e a   i n   I t a l i a m   d e d u x e r i t ,   q u i   i u v e n e s   I t a l i c o s   *ἐνόπλιον* s a l t a t i o n e m   d o c u e r i t. Pro Salio Demeam nominat Ephorus apud Athenaeum IV p. 154. d. *πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν, Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος.* Denique ad Diomedem eius inventionem refert Schol. Iliad. ψ. 818. Hoplomachia autem non diversa existimanda est ab *ὀρχήσει ἐνοπλίῳ*, quae in eo cernebatur, ut arma cum decoro corporis motu et ita tractarentur, ut digladiantes perfectae artis imaginem exhiberent. Quem Demeam vocavit Ephorus, Demonax dicitur Hermippo apud Athenaeum l. l. *Ἕρμιππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετῶν τῶν μονομαχούντων εὑρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἑνὸς τῶν πολιτῶν συμβουλεύσαντος, καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους.* Quibus cave ita utaris ut Mantinenses gladiatoriae artis, qualis a Tuscis et Romanis exercebatur, auctores fuisse existimes, cuius artis notitia apud Graecos in seriora incidit quam quibus Demonax vixit temporibus; neque enim dubium esse potest, quin Demonax iste idem sit, quem Herodotus IV, 161. a Cyrenaeis adscitum fuisse prodidit, ut reipublicae suae statum ordinaret. E x e r c. p h i l. II p. 2.

I, 22. d. Timon Phliasius: *βιβλιακοὶ χαρακῖται ἀπείριτα δηριόωντες.* Ita Wachsmuth Fragm. Timonis Phliasii p. 71. edidit pro *χαρακεῖται*, Eustathius *χαρακίται*. Vox de vitio suspecta est: *παράσιτοι* absque veri specie coniecit Heckerus Philol. V p. 434. Si incorrupta vox est, ad *χάραξ* revocaverim et *χαρακίτας* de eruditis interpreter, qui in Museo tanquam vallo circumsepti delitescunt. Ad *χαράσσω*, s c r i b o, si cum Casaubono revoces, esse debebat *χαρακτής*. Paullo post sequuntur haec: *Μνησίθεος δὲ Ἀθηναῖος Διόνυσον ἰατρόν φησι τὴν Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις.* Referendus huc fortasse Hesychius *Ἰατρός· — ἥρως Ἀθήνησιν ἀρχαῖος.* In Alcaei fragmento secutus sum Bergkium P. L. p. 715.

Ibid. litt. f. Eupolidis locus est *ἵνα | πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμον' ἔκλυτον φορῇ*, in quo *ἔκκλυστον* scribendum esse suspicatus sum Comic. fragm. II p. 491. Sequitur Antiphanis locus

τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι
τί ἐστίν. [B *ὅ τι ἐστίν*]; *τὸ πίνειν φήμ' ἐγώ,*

in quo Hermanno auctore *ὅ τι ἐστίν* supplevi. In eiusdem poetae versu ib. p. 23. a. servato:

δεῖ γὰρ φαγόντας [*φάρυγα*] *δαψιλῶς βρέχειν,*

ipsa linguae lex *φάρυγα* addi postulabat. Fallitur enim Athenaeus quum dicit *εἴρηται τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν*, nisi scripsit *πιπίσκειν* vel *ποτίζειν*. Quae proxime sequuntur Eubuli verba edidi ut probabili coniectura in ordinem Hanovius redegit. Vulgo *πέπωκ' ἐγὼ μὰ Δία Μενδαῖον.*

I, 23. c. Diphili verba *ἐγὼ δ' ἕως μέν τινος ἀνεκείμην* unius voculae transpositione ad legitimos numeros revocavi *ἐγὼ δ' ἕως τινὸς μὲν ἀνεκείμην.* Ibid. in Philippidae frustulo *ἀνδριάντας* pro *ἀνδριάντα* scripsi, nec male in Alexidis versu Herwerdenus scripsit

ὅση 'στὶ κατακεῖσθαι πρὸ δείπνου συμφορά.

quamquam quum nesciamus quid praecesserit apud poetam, servandam puto librorum scripturam *ὡς ἔστι κατακεῖσθαι.* Litt. e. in Philonidis versu erat *κατάκειμαι ὡς ὁρᾶτε* et in Euripidis versu *φάρυγγος αἰθέρ' ἐξανιείς*, quod correxit Porsonns.

I, 24. b. Eratosthenis fragmentum:

ὀπταλέα κρέα
ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τά τ' ἀγρώσσοντες ἕλοντο,

12 ANALECTA CRITICA

AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS. 13

si sanum est, novum documentum praebet quanta vel meliorum Alexandrinorum licentia fuerit. Quis enim ferat ἑλέσθαι κρέα eo quo ab Eratosthene sensu est positum. Loquitur de assatis carnibus tanquam de feris. Sed vereor ne post κρέα exciderit θηρῶν, ad quod recte referri potest neutrum τά. Cf. Homerus Il. ε'. 140. ἐπ' εἰροκόμοις ὀΐεσσι — τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται.

I, 25. c. De Eubuli loco dixi Comic. fr. III p. 226. ubi quod vs. 6. conieci *πικρὰν στρατείαν εἶχον* pro *εἶδον*, etiamnunc verum puto. Vs. 8. recepi Dobraei emendationem *βίᾳ* pro *μίαν*.

Ibid. litt. c. f. *ὥστ' ἀνακύπτειν τὰς Σικελικὰς καὶ Συβαριτικὰς καὶ Ἰταλικὰς τραπέζας*. Pro *Ἰταλικὰς* cod. B habet *ἰατρικάς*. Malim *Ἠλιακὰς* cll. Athenaeo I p. 27 d. VIII p. 382 b. In Timoclis versu

Χῖοι πολὺ
ἄριστ' ἀνευρήκασιν ὀψαρτυτικήν,

nescio an scribendum sit *πρώτιστ' ἀνευρήκασιν*, fortasse tamen praestat *ὀψαρτυτικά*.

I, 27. a. *λιπαρὸς πόσις* * * Imo *λιπαρὸς πόσ* * * ut recte edidit Dindorfius, qui supplet *λιπαρὸς πόσ[εως ἄρχεται ἀπὸ ἐτῶν* *]. Litt. d. *ὁ δὲ Μαμερτῖνος ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται· καὶ γινόμενος ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας καλεῖται Ἰωταλῖνος*. Recte Casaubonus emendasse videtur *Πωταλῖνος* cll. Plinio XIV, 6. 8. ubi laudantur vina Potulana, ab auctore dicta.

Ibid. litt. e. In fragmento Antiphanis verba *τυρὸς Σικελικός*, quae libri post tertium versum habent, post quartum reieci. Quae sequitur Hermippi ecloga, eam posui in Fragm. Com. graec. II p. 407 (149 ed. min.). Vs. 10. *Κορκυραίους* malim pro *Κερκυραίους*. Vs. 11. *ὅτιὴ δίχα* nunc scripsi praeeunte Dindorfio pro *ὅτι δίχα*. Vs. 13. *ταῦτα μὲν ἐντεῦθεν· ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστά*. Tentabam *ταῦτα μὲν οὖν ἐντεῦθεν· ἀπ' Αἰγύπτου δὲ κρεμαστά*. Herwerdeno Nov. Add. crit. p. 6. placet *ἐντεῦθεν μὲν ταῦτ'· ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστά*. Fortasse nihil mutandum est et brevis syllabae productio interpunctione excusanda. Vs. 22. vereor ne non recte Iacobsii emendationem secutus sim. Libri *Φοινίκη δ'*

αὖ καρπὸν φοίνικος καὶ σεμίδαλιν, quae nunc ita mihi correxisse videor:

Φοῖνιξ δ' αὖ καρπὸν φοίνικος καὶ σεμίδαλιν.

I, 28. a. De Pindari loco dixit Bergkius P. L. p. 254. quem in plerisque secutus sum. Sequitur Critiae carmen, in cuius vs. 1. *κόσσαβος* pro *κότταβος* posui. Vs. 10.

Φοίνικες δ' εὗρον γράμματα λεξίλογα.

Libri *ἀλεξίλογα*. Schweighaeuserus *λεξίλογα*, Dobraeus *δεξίλογα*, quorum neutrum satis commodum est. Scribendum videtur *γράμματ' ἀεξίλογα*, quod aptissimum litterarum epitheton est.

Ibid. e. *καὶ Ἀντίδοτος δὲ Θάσιον ἔγχει. ὃ γὰρ ἂν λαβόν μου καταφάγῃ τὴν καρδίαν* — ita praeclare emendavit locum Kiddius, libri *καὶ ἀντίδοτον δέ*. Pro *λαβόν* iidem *λαβών*, unde suspiceris *Θάσιον ἔγχει λαβών· | ὃ γὰρ ἂν λαβόν μου καταφάγῃ τὴν καρδίαν* — Particulam *ἂν* adiecit Schweighaeuserus. Alexidis versum emendavit Dobraeus, vulgo *ἡδὺς ὁ Βρόμιος τὴν ἀτέλειαν Λεσβίου*.

I, 28. f. Antiphanis fragmentum:

ἔστιν ὄψον χρηστὸν ἐπαγωγὸν πάνυ,
οἶνός τε Θάσιος καὶ μύρον καὶ στέμματα.
ἐν πλησμονῇ γὰρ Κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς
πράσσουσιν οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς.

Postrema haec *ἐν πλησμονῇ γὰρ* etc. Dindorfius a praecedentibus separavit, cuius rei hanc haud dubie rationem habuit, quod neque *Κύπρις* apud comicum poetam recte primam producit, totusque horum versuum Euripideus potius quam comicus color est. Eam ob rem ego in Com. gr. III p. 144. Dindorfio obsecutus sum. Est tamen quod dubitationem iniciat; agit enim Athenaeus de variis vinorum generibus, de Lesbio Pramnio Thasio Chio Psithio, quorum singula singulis comicorum poetarum, Antidoti Alexidis Ephippi Eubuli Antiphanis Anaxandridis, testimoniis adstruit. In illis autem quos incerto poetae Dindorfius assignavit versibus nulla vini memoria est, ut nullo pacto intelligi possit, quo consilio eos scriptor reliquis testimoniis intermiscuerit. Eam ob causam igitur eos a reliquis Antiphanis versibus, quibus ad sententiam aptissime coniunguntur, disiungi posse

nego. Quod autem prima syllaba in nomine *Κύπρις* producitur, hanc causam habet, quod poeta notissimum Euripidis versum expressit, *ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶσι δ᾽ οὔ*, de quo cf. Matthiae Euripidis fragm. inc. 164. cui comparandus est eiusdem, ut suspicor, poetae versus apud Hermiam ad Platonis Phaedrum p. 76. *πλήρει γὰρ ὄγκῳ γαστρὸς αὔξεται Κύπρις*, de quo dixi Com. graec. IV p. 171. Similem ob causam idem noster poeta in *τέκνον* primam produxit *τούτῳ δὲ τέκνον πολλὰ κἀγάθ᾽ οἱ θεοί*, de quo cf. Com. graec. V p. 77. quae excusatio etiam Aristophanis inc. fab. fragm. LXXXI p. 1194. adhibenda est *ἄκων κτενῶ σε τέκνον*. Accedit quod Antiphanes etiam alias tragicorum orationem imitatus est. Vide Aeoli fragm. I p. 7. Thamyram p. 55. Omphal. I p. 96. Philotheb. I p. 126. Ceterum pro *πράσσουσιν* scribendum est *πράττουσιν*. Exercit. phil. II p. 3.

I, 29. b. Eubuli locus sic scriptus edebatur:

ὁ Λευκάδιος πάρεστι καὶ Μιλήσιος
οἰνίσκος οὔτω πότιμος.

Scripsi ου *Λευκάδιος γάρ ἐστιν* et *οὔπω πότιμος*. Pro *Μιλήσιος* libri fere habent *μελλίττιος*, in quo aliud quid latere videtur. In Archestrati fragmento ib. c. edidi *οὐκ οἴνῳ σοι ὅμοιον ἔχειν γέρας* pro vitioso *οὐκ οἴνῳ σοι ἔχειν ὅμοιον γέρας*. Vs. 14. commode expleas verbis *χαίρειν δὲ κελεύω*.

Ibid. d. Apud Ephippum *τοῦ φοινικίνου* scribendum erat pro *τοῦ φοινικικοῦ*, de quo iam olim admonueram.

Ibid. e. In Hermippi vs. 1. supplevi *μάκαρες* praeeunte Herwerdeno, vulgo *καί*. Eodem auctore vs. 4. scripsi *τούτω—ἀρίστω* pro *τοῦτον—ἄριστον*. Praeterea vs. 1. *μενδαῖον* requirebant Hermannus et Herwerdenus; dativum *μενδαίῳ* nescio an defendat quod passim legitur *ὕει πολλῷ, ὕει ἀλλᾶσιν* etc. Vs. 3. erat *ὀδμή*, quod *ὀσμή* scripsi, et vs. 9. *ὑψερεφὲς δῶ* pro *ὑψιρεφὲς δῶ* ex B. Vs. 11. non ferri potest *ἀμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ τοῦτ᾽ ἐστὶ τὸ νέκταρ*. Scribendum suspicor *τοῦτ᾽ ἐστὶ τὸ πῶμα*. Consimili vitio p. 12 c. in versu Homerico scriptum est *ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα δαιτὸς ἐίσης* pro *θυμὸν ἐίσης*, voce *δαιτὸς* describentis vitio ex prioribus repetita.

I, 30. a. Septem urbes a Cyro Pytharcho donatas nominat

scriptor *Πήδασον Ὀλύμπιον Ἀκαμάντιον Τίον Σκῆπτρα Ἄρτυψον Τορτύρην*. In his ante Turnebum et Casaubonum pro *Ἀκαμάντιον* legebatur *Καμάντιον*, quod servavit Dindorfius. *Ἄρτυψον* de Artaca vel Artymneso satis probabiliter interpretatur Casaubonus, *Σκῆπτρα* idem de Scepsi intelligit.

Ibid. b. Aristophanis locum tractavit nuper Herwerdenus Add. crit. nov. p. 18.

Ibid. c. Pramnium vinum Didymus *ἀπὸ πραμνίας ἀμπέλου* nominatum esse contenderat, *οἳ δὲ ἰδίως τὸν μέλανα, ἔνιοι δε ἐν τῷ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήδειον*. In his *ἐν τῷ καθόλου* Casaubonus interpretatur in totum, generaliter. Recte ut videtur. Cf. schol. Pindari Olymp. II, 106. *τοῦτο ἐν τῷ καθόλου λέγει*. Add. Diotogenes in Stobaei Flor. XXXXVIII p. 264, 9. *χραστὸς γὰρ ἐσεῖται πᾶς βασιλεὺς τὸ μὲν καθόλου δίκαιος ὤν*, ubi scribendum videtur *ἐν τῷ καθόλω*. Qui sequitur locus Amphidis, eum ex Elmsleii emendatione ita edidit Dindorfius

ποδαπὸς σύ; φράσον. B. Ἀκάνθιος. A. εἶτα πρὸς θεῶν
οἴνου πολίτης ὢν κρατίστου στρυφνὸς εἶ;

Vulgo *ποδαπὸς εἶ*. Hinc correxi:

ποδαπός εἶ; φράσον.
[A. ὁ ποδαπός εἰμ᾽;] B. Ἀκάνθιος. A. εἶτα πρὸς θεῶν —

quae mihi lenior esse videtur emendandi ratio.

Ibid. f. *Στράττις δὲ τὸν Σκιάθιον ἐπαινεῖ·*
οἶνος κοκκύζει τοῖς ὁδοιπόροις πιεῖν
μέλας Σκιάθιος.

Reposui *κοχύζει*, et in sequente Achaei fragmento ex emendatione Casauboni dedi

ἐδεξιοῦντο βιβλίνου μ᾽ ἐκπώματι.

Non male tamen Nauckius Fragm. Trag. p. 586. coniecit *βιβλίνου μεθύσματι*. Libri fere *βιβλίνου μέθους ἐκπώματι*.

I, 31. a. Philyllii versus ultimus fortasse sic scribendus est:

μενδαῖον, ὥστε μηδένα [μηδὲν] κραιπαλᾶν.

In proximis *Ἐπίχαρμος δὲ ἀπό τινων ὀρῶν Βιβλίνων φησὶν αὐτὸν (βίβλινον οἶνον) ὠνομάσθαι*, quamvis etiam alios grammaticos, ex communi sua fonte derivantes, Epicharmo in hac re auctore uti sciam, fortasse tamen Epicharmo Eparchi-

dis nomen substituendum est cll. p. 30 d. *προσαγορεύεται δέ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ἡ τὸν ἰκάριον πράμνιον φέρουσα ὑπὸ τῶν ξένων μὲν ἱερά, ὑπὸ δὲ τῶν Οἰνοαίων Διονυσιάς.* Cf. p. 61. b. Item Epicharmi nomen eximendum glossae Hesychii *Ἀσπαστήν· θαυμαστήν, Ἐπίχαρμος.* Corrigendum esse *ἐπίχαριν* codicis scriptura *ἐπίχαρμ* ostendit. Quod ibid. legebatur *αὖθις Τισάρην* cum Casaubono et Berkelio *Ἀντισάρην* scripsi.

Ibid. b. *τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία.* C *τὰ ἀπὸ πλησίον*, unde scribendum *τὰ παραπλήσιον.*

Ibid. c. *ἄμπελος Ἀνθηδονιὰς καὶ Ὑπεριὰς ἀπὸ Ἄνθου τινὸς καὶ Ὑπέρου.* Scribendum *Ὑπερειάς.*

Ibid. d. *τὰ καὶ* seclusi, ut fecit Bergkius, et in Alcmanis loco pro *Ὀνογλιν* malim *Ὀνογλίταν*; monuit, sed frustra monuit, iam Casaubonus. Ibid. *ἡψημένον* dedi pro *ἐψημένον*, et pro *Λατωρείαν* scripsi *Λατώρειαν.*

I, 32. b. De Posidippi fragmento *διψηρὸς ἄτοπος ὁ μυρίνης ὁ τίμιος* dixi Com. graec. ed min. p. 1148. Ingeniose tamen Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 45. corrigit *δίψης* (*δίψους*) *ἀρωγὸς ὁ μυρίνης ὁ τίμιος.*

Ibid. Simonides: *ἦν γὰρ ἔπος τόδ' ἀληθές, ὅτ' οὐ μόνον ὕδατος αἶσαν, ἀλλά τι καὶ λέσχης οἶνος ἔχειν ἐθέλει.* Scribendum *ἦν ἄρ' ἔπος*, de quo etiam Hermannum admonere memini *). Ita enim constanter haec formula effertur. Neque Euripides Danaes Fragm. X. scripsit *ἦν γάρ τις αἶνος, ὡς γυναιξὶ μὲν τέχναι μέλουσι*, sed *ἦν ἄρα τις αἶνος.* Alia huius dictionis forma ea est, qua *ἦν ἄρα* scribitur, cuius indubia exempla habemus Moschionis apud Stobaeum Flor. CXIV, 9. *ἦν ἄρα τρανὸς αἶνος ἀνθρώπων ὅδε.* Cratini Fragm. Com. IV p. 876. *ἦν ἄρ' ἀληθὴς ὁ λόγος ὡς δὶς παῖς γέρων.* Diogenes Laert. II, 110. *οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος.* Similiter variatur in formula *ἔμελλον ἄρα*, quod *ἔμελλον ἄρα* scribitur apud Aristophanem Acharn. 347. *ἐμέλλετ' ἄρ' ἅπαντες ἀνασείειν βοήν* et Nub. 1301. *ἔμελλόν σ' ἄρα κινήσειν ἐγώ*, quae non recte attentasse videtur Hermannus Praef. Oedipi Col. XXII. Adde Vesp. 406. *ἄρ' ἐμέλλομεν ἀποσοβήσειν.* Exercit. phil. I p. 3.

*) Idem iam Porsonus reposuit.

I, 33. c. *τοῖς δ' ἀθαλάσσοις.* Hoc dedi ex emendatione Schweighaeuseri, libris in *τοῖς δὲ θαλασσίοις* consentientibus. Sophoclei loci versu ultimo scripsi *ὑφ' ης τὸ κρυφθὲν ἐκφανεῖς ἀνάκτορι* pro *ἀνάκτορον.* Welckerus praeeunte Grotio *ἀνακτόρων* posuit; sed *τὸ κρυφθὲν ἀνακτόρων* vix recte dicitur de secreto reges celato. In iis quae statim sequuntur *ὁ Μαρεώτης οἶνος ὁ Ἀλεξανδρεωτικὸς τὴν μὲν προσηγορίαν ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κρήνης Μαρείας*, in his igitur novum mihi accidit Maream appellari *κρήνην.* Nisi epitomatoris error subest, corrigi velim *λίμνης.*

I, 34. c. *ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι σημεῖον καὶ τὸ παρὰ μόνοις αὐτοῖς ὡς νόμιμον ἐν τοῖς δείπνοις πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἔσθειν ἐφθὰς μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι.* Pro *μόνοις*, quod sine controversia corruptum est, scribendum videtur *πρώτοις*, quod *ᾱ* scriptum errorem genuit. Post *ἐφθὰς* addidi *ἅς*, ut constructio constaret.

In Eubuli loco ibid. d. scripsi *εἰς ἐμέ σου τὴν κραιπάλην μέλλεις ἀφεῖναι* ex emendatione Dobraei pro *ἐμὲ σὺ τὴν κραιπάλην.*

Ibid. e. In Anaxandridis fr. Herwerdenus Obs. crit. p. 57. *διασκεδᾶτέ τε τὸ προσὸν νέφος.* At quis praestet non tertium aliquid poetam reliquis subiecisse? In Amphidis loco dedi:

οὕτως ἐξελαύνει γὰρ ταχύ,
σφόδρα λῆρον ὥστε τὰς ῥαφάνους ὄντως δοκεῖν.

Vulgo *οὕτως ἐξελαύνει γὰρ σφόδρα λῆρον ὥστε τὰς ῥαφάνους οὕτω δοκεῖν*; in quo *ὄντως* pro *οὕτω* debetur Casaubono.

II, 35. d. Chaeremo *τοῖς χρωμένοις | γέλωτα, σοφίαν, ἀμαθίαν, εὐβουλίαν.* Ita haec scripsi Nauckium secutus, vulgo *εὐμάθειαν.* Sequitur incerti comici (fort. Alexidis) fragmentum, in cuius initio posui praeeunte Porsono *ὁ Μνησίθεος δ' ἔφη.* Vs. 4. erat *τοῖσι χρωνένοις.* BE *τοῖς*, unde scripsi *τοῖς εὖ χρωμένοις.*

II, 36. b. Probabilis est Nauckii Observ. crit. p. 36. coniectura versus 11. et 12. ita scribentis:

ἂν ἴσον ἴσῳ δέ, παράλυσιν τῶν σωμάτων,
ἐὰν δ' ἄκρατον προσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ.

Postrema eiusdem fragmenti verba, *διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ ἰατρόν. ἡ δὲ Πυθία εἴρηκέ τισι Διόνυ-*

σον ὑγιάτην λαλεῖν, a praecedente parte separavi. Sunt ipsius Athenaei verba. Pro *πανταχοῦ* malim *πολλαχοῦ*.

Ibid. c. In Eubuli loco vs. 10. Suidas habet *ὥστ' ἐκβάλλειν ποιεῖ*, unde conicias *ὥστε κἀκβάλλειν ποιεῖ*.

Ibid. d. Epicharmi fragmentum apud Dindorfium ita editum est:

*ἐκ μὲν θυσίας θοίνα * **
ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο. B. *χάριεν, ὥς γέ μοι * **
A. *ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δ' ἐγένετο θυανία,*
ἐκ δὲ θυανίας δίκη [γένετ', ἐκ δίκης δὲ καταδίκη].
ἐκ δὲ καταδίκης πέδαι τε καὶ σφάκελος καὶ ζημία.

Ab ultimo versu ut ordiar, *σφάκελος* ad sententiam incommodum est. Verissima est Bocharti emendatio *σφαλός*, a Schweighaeusero commemorata, a Dindorfio neglecta. Pollux VIII, 72. *σφαλὸς τὸ δεσμωτικὸν ξύλον ἐκαλεῖτο.* Hesychius *Σφαλός· ἔστι γὰρ ξύλον ποδῶν δεσμωτήριον* (fort. *δεσμωτικόν*). *οἳ δὲ κόρμον ἢ δίσκον. ἄλλοι δισκοειδές τι σκεῦος μολύβδινον, ἔχον κρίκον, ὃ δεσμοῦντες ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ῥίπτουσιν ἐν τοῖς ἀγῶσιν* *). Photius p. 22, 13. *Ἐσφάλιζεν* (leg. *ἐσφάλιξεν*)· *ἠσφάλισεν, ἔσφηλεν· οὕτω καὶ τὸ πέδαις δῆσαι, πεδῆσαι.* Qui aut *σφαλίζειν* et *σφάλλειν* confudit, aut scripsit *Ἐσφάλιξεν· ἐσφάλισεν, [ἐν σφαλῷ] ἔδησεν· οὕτω καὶ* etc. Substantivum *σφαλός* etiam Babrio fab. 106, 11. restitui *ἐδικτυώθη καὶ σφαλοῖς ἐδεσμεύθη*, ubi cod. habet *σφαλείς*. v. Lachmannum p. XX. Primus versus fortasse in hunc modum redintegrandus est: *ἐκ δὲ θυσίας γέγονε θοίνα νὴ Δία.* Versu secundo recte Dindorfius supplevit *δοκεῖ*. Versu tertio scribendum cum Dobraeo *ἐγένεθ' ὑανία.* Hesychius *Συανία· λοιδορία καὶ ἡ διὰ χειρὸς μάχη.* Idem *Ὑανία· τύρβη, μάχη, ὕβρις, ἀγερωχία.* Verba uncinis inclusa ex coniectura addidit H. Stephanus, nec dubium est quin quid exciderit recte intellexerit. Sed scribendum potius *δίκη, 'κ δίκης δ' ἐγένετο καταδίκη.* Ac favet quodammodo huic emendationi Suidas v. *οἶνος*, ubi haec ita scripta sunt: *ἐκ δὲ θυανείας δίκη, ἐκ δὲ δίκης πέδαι τε καὶ κ. τ. λ.*

*) Itaque *σφαλὸς* etiam disci genus fuit; neglexit haec G. P. Philippi Dissert. de Pentathlo p. 43.

Itaque hoc fragmentum restitutis formis doricis inde a versu secundo ita fere exhibendum est:

ἐκ δὲ θοίνας πόσις ἐγένετο. B. *χάριεν, ὥς γ' ἐμὶν*
δοκεῖ.
A. *ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δ' ἐγένεθ' ὑανία,*
ἐκ δ' ὑανίας δίκα, 'κ δίκας δ' ἐγένετο καταδίκα,
ἐκ δὲ καταδίκας πέδαι τε καὶ σφαλὸς καὶ ζαμία.

Ceterum, ni coniectura fallit, eundem hunc Epicharmi locum respexit Aristoteles Gener. anim. I, 18. *ἔτι δὲ παρὰ ταῦτα ὡς Ἐπίχαρμος ποιεῖ τὴν ἐποικοδόμησιν, ἐκ τῆς διαβολῆς ἡ λοιδορία, ἐκ δὲ ταύτης ἡ μάχη.* Quibus similia leguntur Rhet. I, 7. cf. Metaph. IV, 24. *οἷον ἐκ τίνος ἡ μάχη; ἐκ λοιδορίας, ὅτε αὕτη ἀρχὴ τῆς μάχης.* Haec si recte ad nostrum Epicharmi locum retțuli, apertum est vocabulum *ὑανία* Aristotelem prorsus ut fecit Hesychius interpretatum esse per *μάχη*. At minus recte idem Epicharmeo *κῶμος* substituit *λοιδορία*, nisi forte *μῶκος* scripsit Epicharmus. Exercit. philol. I p. 5. Aristotelis loca me recte huc advocasse negat Lorenz Leben und Schriften des Epicharmos p. 271. *μῶκος* et *μώκου* pro *κῶμος* et *κώμου* poenitet fere me non recepisse. Vs. 4. nunc praetuli Bernhardyi supplementum *δίκα τε καὶ μάχα καὶ καταδίκα.* Ahrens sequente Lorenzio edidit *δίκα τάχ', ἐκ δίκας δὲ καταδίκα.*

II, 36. d. In Panyasis loco

πρῶται μὲν Χάριτές τ' ἔλαχον καὶ εὔφρονες Ὧραι
μοῖραν καὶ Διόνυσος ἐρίβρομος —

probare debebam epit. Hoeschelii scripturam *πρώτην*, quam ipsa Athenaei verba confirmant. Vs. 13. edidi *ἐσθλοῖς δὲ ξενίοισι κακὴν ἐπιθῆσι τελευτήν.* Libri *ἐσθλοῖς ἐν ξενίοισι κακὴν δ' ἐπιθήσειε τελευτήν.* Dindorfius, qui Iacobsii emendationem *ἐσθλοῖσι ξενίοισι κακὴν ἐπιθεῖσα τελευτήν* recepit, ipse conicit *ἐσθλοῖσιν δὲ κακὴν ἐπιθῇ* (vel *ἐπιθῇς*) *ξενίοισι τελευτήν.*

Postremus eiusdem poetae versus

ἐκ γάρ οἱ ἄτης τε καὶ ὕβριος αἶσα ὀπηδεῖ,

in eo fortasse *ἡ γὰρ* scribendum est, et quod Mehler Mnem. II, p. 61. suasit *αἶσ' ἅμ' ὀπηδεῖ.* Qui statim sequitur versus *πληγὰς ὁ κῶμος λοίδορόν θ' ὕβριν φέρει*, Euripidis esse Cycl. 532. adnotare neglexit Dindorfius.

Ibid. e. In Alexidis fragmento recepi scripturam a Stobaeo servatam *καὶ γὰρ οἶνον* pro *τὸν γὰρ οἶνον.*

Ibid. f. In loco Eratosthenis recipienda erat Clementis scriptura *βορέης ἠὲ νότος.* Cf. Homerus Il. 9, 5.

II, 37. a. In Panyasis vs. 2. ad verba *ἐσθλὸν ἀλεξίκακον* compara Hesiodi Opp. 102. de quo v. Heindorf ad Platonis Crat. p. 50. Ibid. recepta est Stobaei scriptura pro *πάσῃ συνοπηδὸν ἀνίῃ.* Vs. 3. edidi

ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἐρατῆς μέρος ἀγλαΐης τε,

pro *ἐρατὸν μέρος.* cf. Theogn. 779. Stobaeus *ἱερὸν μέρος,* in quo latet fortasse *ἱλαρὸν* (vel *ἱλαρῆς*) *μέρος.* Vs. 5. probanda mihi videbatur scriptura *δεδεγμένον,* quam exhibet Stobaeus, pro *δεδευμένον* (BCD *δεδεμένον*). Eodem auctore vs. 6. *ἠύτε γῦπα* pro *ἠύτε παῖδα* scribendum. In altero eiusdem poetae fragmento vs. 2. fortasse *ἀγλαὸν* praestat. Ib. lubens amplecterer si cod. pro *πλημμύροντα* daret *πλημμελέοντα.*

Ibid. b. In loco Timaei plura emendanda erant, velut *ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν μανίας ἐκθερμανθέντας ὑπὸ τῆς μέθης ὡς νομίζειν ἐπὶ μὲν τριήρους πλεῖν χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς.* Vulgo male legitur *ἀπὸ τῆς μέθης* et *νομίζειν μὲν ἐπὶ,* sed eadem opera scribendum erat litt. c. *ὡς εἰς τὴν θάλασσαν* pro *ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν.* Ibid. *τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν*: seclusi (forsan iniuria) *τῶν ἡμερῶν,* et *ἐγκληθέντας* pro *ἐγκλινθέντας* scripsi cum Schweighaeusero. Seclusi etiam *τῇ θαλάσσῃ,* nisi scribere malis *εἰς τὴν θάλασσαν.* Denique litt. e. *σωτῆρας ὑμᾶς ἐπιφανῶς μετὰ τῶν θαλασσίων δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἱδρυσόμεθα ὡς αἰσίως ἡμῖν ἐπιφανέντας,* in his igitur *σωτῆρας ὑμᾶς ἐπιφανεῖς* scribendum est. Noti sunt dii *ἐπιφανεῖς,* praesentes. Nescio quo errore *ἐπιφανῶς* secluserim.

II, 38. b. In Alexidis fragmento vs. 3. pro *οἶνόν τε πίνων* Hirschigius *οἶνον πεπωκώς,* Herwerdenus Observ. crit. p. 51. *οἶνόν θ' ὑποπιών.* Hoc secutus sum. Finem fragmenti nunc ita scriptum exhibui:

ὥστε τοὺς ἀρνουμένους
μάλιστα τούτους τοῦτο καταφανεῖς ποιεῖν.

τοῦτο e coniectura adieci, sed possis etiam *πᾶσιν* ante *ποιεῖν* addere. Cobetus coniecit:

μάλιστα μάλιστα τοῦτο καταφανεῖς ποιεῖν.

Ibid. c. Alcaei verba ita scripta erant *ἄλλοτε μὲν μελιαδέος, ἄλλοτε δ' ὀξυτέρου τριβόλων ἀρητυμένοι.* Secutus sum Bergkium P. L. p. 718.

II, 39. a. Anaxandridis locus in libris ita scriptus est *τὸ νέκταρ πάνυ μάττων ἐσθίω διαπίνω τ',* quae correxi. Dindorfius e Casauboni coniectura dedit *τὸ νέκταρ ἐσθίω πάνυ μάττων δ.*

Ibid. b. *Ἴβυκος δέ φησι τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ' ἐπίτασιν ἐνναπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἔνατον εἶναι μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν.* Pro *ἐνναπλασίαν* et *ἔνατον* iam olim in Bergkii Ephem. Marb. 1851. no. 30. scripsi *δεκαπλασίαν* et *δέκατον* allato schol. Pindari Pyth. IX, 113. *ἔστι δὲ καὶ τοῦ μέλιτος εὑρητὴς ὁ Ἀρισταῖος, ὃ δὴ τῆς ἀθανασίας* (i. e. *ἀμβροσίας*) *δέκατον μέρος ᾠήθησαν εἶναι.* Ac decumanus numerus etiam in aliis suavitatibus locum habet. Cf. Hesiodus apud Apollodorum Bibl. 3, 6, 7. *οἴην μὲν μοῖραν δέκα μοιρῶν* (*μοιρέων*) *τέρπεται ἀνήρ, τὰς δέκα δ' ἐμπίπλησι γυνὴ τέρπουσα νόημα.* Mox sequitur nobilissimum incerti auctoris in Cratinum epigramma, in cuius vs. 1. ex Anthol. Vatic. *ταχὺς* scripsi pro *μέγας* et vs. 4. *ὠδώδει* pro *ὠδωδώς.* De ceteris v. Heckeri Comment. crit. de Anthol. gr. I p. 31. (Vs. 5. corr. typoth. err. *πιττῷ* pro *κιττῷ.*)

Ibid. d. *ἐκ τροφῆς ξηρᾶς οὔτ' ἂν σκώμματα γένοιτο, οὔτ' αὐτοσχέδια ποιήματα.* Disiecta poetae membra cernere mihi videor; possis suspicari:

οὔτ' ἂν σκώμματα
γένοιτ' ἄν, οὔτ' αὐτοσχέδια ποιήματα.

Sequuntur paullo post *ἐπεσημήνατο ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος,* in quibus pro *ἐπεσημήνατο,* quod ex praecedente *ἐπιστεφέας* natum est, scribendum *ἐσημήνατο.*

Ibid. f. In Bacchylidis loco vs. 2. Herwerdenus Observ. crit. p. 137. *σευομένα 'κ κυλίκων.* Vs. 6. *αὐτὸς μὲν πόλεων* (malim *πολίων*) *κρήδεμνα λύει,* non ferri posse *αὐτὸς* intellexit Bergkius, coniecitque *αὐτίχ' ὁ μέν.* Praetulerim *οὗτος μὲν* sc. *Διόνυσος,* quod ex praecedentibus *Διονυσίοισι δώροις* assumendum est. At recte idem in sequentibus supplevit

κάρπον: minus commode Erfurdtus *πόντον*, quod Dindorfius secutus est.

II, 40. b. *εὑρέθη* seclusi.

Ibid. c. Antiphanes *συνεχῶς μὲν γὰρ ἐμπιπλάμενος ἄνθρωπος ἀμελὴς γίγνεται. ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικός.* Ita vulgo: scripsi

συνεχῶς μὲν (γὰρ) ἐμπιμπλάμενος ἀμελὴς γίγνεται
ἄνθρωπος, ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικός.

In quibus *γὰρ* Athenaei est. De *ὑποπίνων* v. Herwerden Observ. crit. p. 51. In sequente Alexidis loco *τὸ* ante *τοιοῦτον* delevit Dobraeus, vs. 2. autem scribendum suspicor:

τὸ διορίζεσθ' οὐ βεβαίως τῷ στόματι τὰ γράμματα,

nisi malis *τὸ διορίζεσθ' ἀβεβαίως.*

Ibid. e. Alexis: *τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς δεῖ ζῆν.* Hirschig *πολυτελῶς*. In sqq. *ὁ γὰρ θεὸς ὁ δεδωκὼς τἀγαθά | τούτων μὲν ὧν πεποίηκεν οἴεται χάριν τινὰ | ἔχειν ἑαυτῷ*, in his *θεὸς* Hermannus addidit, praeterea *ὁ δεδωκὼς* recte scripsit Cobetus; articulum libri omittunt. Versu sequente libri fere *τῶν μὲν ὧν πεποίηκεν*, Hermannus *ὧν μὲν πεποίηκεν*, Dobraeus *ὧν εὖ πεποίηκεν*, Schweighaeuserus *τούτους μὲν ὧν πεποίηκεν*, quod sequi non debebam. Scribendum videtur *τῶν ὧν πεπόρικεν οἴεται χάριν τινὰ | ἕξειν ἑαυτῷ.* Vs. 6. *πράττειν μετρίως* Casaubonus pro librorum scriptura *μετρίως πράττειν*. Ibidem *ἀχαρίστους* scripsi cum Elmsleio pro *ἀχρήστους*, quod et sensus et metrum respuit. Denique ultimo versu malim *λαβὼν ἀφείλεθ' ὅσα δεδωκὼς ἦν πάλιν*, pro *πάλαι.*

Ibid. f. *Ἡσίοδος ἐν Μελαμποδείᾳ* (ita scripsi pro *Μελαμποδίᾳ*) *φησίν·*

ἥδιστον δ' ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ —

Vulgo ex coniectura legitur *ἡδὺ γὰρ ἔστ' ἐν.* BCD *ἡδύ ἐστιν ἐν.* Dixi de his in Em. Hübneri Herme I, 2.

II, 41. f. *ὡς τὸ ἐν Φέτᾳ καὶ τὸ ἐν Πύρρᾳ.* Parum probabiliter Hemsterhusius *ἐν Φαιστῷ* coniecit. Scribendum opinor *ἐν Ἀφεταῖς*, quod Thessaliae oppidum est, quemadmodum etiam Pyrrha. De hoc quoque admonui l. l.

II, 43. c. De Antiphanis loco vide Com. graec. ed. min. p. 539. Vs. 4. pro *πυροὺς* recte VL *τυροὺς* habent.

Ibid. d. *Ἀριστόβουλος δ' ὁ Κασανδρεύς φησιν ἐν Μιλήτῳ κρήνην εἶναι Ἀχίλλειον καλουμένην — ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιρράνασθαί φασι τὸν ἥρωα, ὅτε ἀπέκτεινε Τράμβηλον τὸν τῶν Λελέγων βασιλέα.* Fontem Achilleum apud Miletum ex hoc uno loco cognitum habemus; nec tamen dubitandum videtur quin vera tradiderit Aristobulus, quum etiam oppidum ab Achille appellatum iisdem regionibus fuisse conicere liceat e Xenophontis Hell. IV, 8, 17. *διαβάς τε καὶ ὁρμώμενος ἐξ Ἐφέσου τε καὶ τῶν ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Πριήνης τε καὶ Λευκόφρυος καὶ Ἀχιλλείου ἔφερε καὶ ἦγε τὴν βασιλέως.* Ubi Schneiderus, si locorum situm paulo curiosius contemplari voluisset, facile vidisset notum illud in agro Troiano oppidum Achilleum intelligi non posse. Cf. Xenophon l. l. III, 2, 17. ubi itidem cum Priene coniungitur. Ab eo diversum fuit *Ἀχίλλειον φρούριον* in Smyrnaeorum agro situm, si fides Stephano v. *Ἀχίλλειος δρόμος.* De Trambelo, qui ab aliis Telamonis filius fuisse dicitur, vide Anal. Alex. p. 57. Exerc. philol. I p. 5.

II, 44. a. In Antiphanis fragmento verba *δὲ δεῖ* addenda esse vidit Elmsleius. In Sophronis loco *ἐς τὰν* scripsi pro *εἰς τὴν.*

Ibid. c. *Μᾶτρις ὁ Ἀθηναῖος ὃν ἐβίω χρόνον οὐδὲν ἐσιτεῖτο ἢ μυρρίνης ὀλίγον.* Ad haec conferendus est Ptolemaeus apud Photium Bibl. p. 148, 1. *Μᾶτρις ὁ Θηβαῖος ὑμνογράφος μυρσίνας παρ' ὅλον τὸν βίον ἐσιτεῖτο*, ubi vides Thebanum dici, quem Athenaeus vocat Atheniensem, quorum utrum rectius sit vel nominis forma indicat, quae si Matris Athenas patriam habuisset, *Μῆτρις* esse deberet, cuius nominis exempla habes in numis Atticis et Smyrnaeis apud Sertinum III p. 546. et Mionnetum III, 20. qui male legunt *Μῆτρος* et *Μήτριος.* Accedit quod Matris noster hymni in Herculem scripti auctor perhibetur ab Athenaeo X p. 412 b. et Diodoro Sic. I, 24. Quale argumentum quis non videt in Thebanum potius hominem cadere quam in Atheniensem? Cf. Babrius fab. 15. Scribendum igitur *ὁ Θηβαῖος.* Eiusdem erroris exempla editoribus non animadversa habemus apud schol. Pindari Olymp. II, 18. *Παλλὰς Ἀθηνᾶ ἡ πολιοῦχος τῶν Ἀθηναίων* et schol. Aristoph. Acharn. 862. *ἐσπούδαζον γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὸν αὐλόν.* Exerc. philol. II p. 4.

Quibus in verbis *Θηβαῖοι* scribendum esse monuit nunc etiam M. Haupt in Nuove Memorie dell' Instituto di Corresp. archeol. vol. II p. 213.

Ibid. d. In Phrynichi loco posui *ὑδατοπότης* pro *ὑδατοπότας*. Ad *ἀηδόνων ἠπίαλος* comparanda Hesychii glossa *Ἠπίαλος· ῥῖγος πρὸ πυρετοῦ· ἐκαλοῦντο δ' οὕτω καὶ οἱ ψυχροί.* Est igitur qui cantu suo febrim affert lusciniis sive febris lusciniarum. Non recte Hesychii glossam tractavit editor Ienensis, *αἱ ψυχαί* pro *οἱ ψυχροί* coniciens.

II, 45. a. In Antiphanis loco ante Casaubonum erat *βρώματα διάφορα*, quod tenuit Dindorfius, qui vs. 4. Porsoni coniecturam exhibuit *διπλασίαν γὰρ παρέσχεν ἡδονήν*. Libri *διπλασίαν παρέσχε τὴν ἡδονήν*. Rectius alii *παρέσχε διπλασίαν τὴν ἡδονήν*.

Ibid. litt. c. Praeeunte Valckenario Mnemos. I p. 332. posui *συμφέρεται* pro *φέρεται*.

II, 46. a. Alexidis locum edidi ut eum supplevit et emendavit ex Clementis Alex. Paed. II p. 79. Nauckius Phil. V p. 554. Vulgo deest *μύροις* et editur *ἐναλείφεται*. Vs. 2. *ποιεῖν* pro *ποιῶν* scripsi ex Athen. XV p. 687 d.

Ibid. c. *τοῦ ἐξ Ἀμφιαράου ὕδατος*. BV *Ἀμφιαράτου*. Similiter litt. d. *Ἀμφιαράτου* V, *Ἀμφιαράθου* L. Utroque loco scribendum *Ἀμφιαρείου* sive potius *Ἀμφιαραείου*. Ibid. c. Dobraeus *ἡτισοῦν* pro *ἥτις*. Tum litt. d. *ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς τὴν ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε*, scribendum videtur *ἐξέρρωγε*.

II, 47. a. *παρὰ Κρατίνῳ κεῖται*

οὐ γάρ τοι σύγε πρῶτος φοιτᾷς ἐπὶ δεῖπνον ἄνηστις;

Scribendum *πρῳός*, Iacobsius *πρώιος*. Ibidem supplevi *ἄκλητος* ex grammatico Bekkeri. In sequente Diphili loco:

τέρπομαι γυμνοὺς ὁρῶν
τοὺς ὀξυπείνους καὶ πρὸ τῶν καιρῶν ἀεὶ
πάντ' εἰδέναι σπεύδοντας,

quem explicavi ut potui, vereor ne *πάντ' ἐσθίειν* scribendum sit.

Ibid. b. De Eubuli loco, in quo *ἐλθόνθ'* et *κελεύω* partim cum Iacobsio partim cum Schweigh. edidi, v. Iacoby Addenda Com. graec. p. CLXXXI. In sequente Alexidis loco adhuc probo quod conieci:

ἢ μὴ ποιοῦντ' ᾠδὰς ποιητὴν καὶ μέλη.

II, 48. b. In Platonis fragmento

κἂν φοινικίσι Σαρδιανικαῖσιν κοσμησάμενοι κατάκεινται,

non video quid aliud restet quam *Σαρδιακαῖσιν* scribere, quod poeta metri causa pro *Σαρδιαναῖς* dixit. Cf. ad XIII p. 598 b. Neque *κοσμησάμενοι* incorruptum est, Casaubonus *κοιμησόμενοι*.

II, 49. a. *τήμερον ἐγὼ πράγματα ἕξω ἐξ ἀπραξίας.* Non dubito quin in his comici senarii pars lateat:

ἕξω πράγματ' ἐξ ἀπραξίας.

Ibid. c. In Epicharmi fragmento Blaydesius ad Aristoph. Acharn. p. 161. scripsit *τί δὲ τόδ' ἐστί;* Sequuntur verba *τί μὰν ἔχει πόδας τέτορας;* Librorum scripturae ostendere videntur haec ita scribenda esse *τί μάν; οὐ πόδας ἔχει τέτορας;* Vs. 2. *ἔστιν* adiecit Dindorfius. Vs. 3. malim *πόδας γα μὰν τέτορας ἔχει.*

Ibid. e. Hipponactis versum ita scripserim:

στέφανον [ὃν] εἶχον κοκκυμήλων καὶ μένθης.

In Alexidis versibus Elmsleium secutus sum; vulgo *ἑωρακέναι νικητικόν*, et in fine post *Ἡράκλεις* addebatur *πεπόνων*. Alteram fragmenti partem emendavit Dobraeus, legebatur *ἑόρακας πώποτε ἥνυστρον ἐσκευασμένον, ἢ σπλῆν' ὀπτὸν μεμονθυλευμένον.*

II, 50. b. *μέσως.* Ita Nauckius, si recte memini, pro *μέσος*. C *μετρίως*.

Ibid. e. *Ἀριστοφάνης·*

ἐν τοῖς ὄρεσιν δ' αὐτόματ' αὐτοῖς τὰ μιμαίκυλ' ἐφύετο πολλά.

Libri *ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτομάτοισιν τὰ μιμαίκυλα φύεται πολλά.* In his *δ'* adiecit Dobraeus, *μιμαίκυλ' ἐφύετο* correxit Dindorfius, v. Bergkii Fragm. Arist. p. 1178. Emendandum restabat *αὐτομάτοισιν*, quod ad montes relatum sensu destitutum est. Scripsi igitur *αὐτόματ' αὐτοῖς*, ut pronomen ad homines referatur, quorum beatam vitam poeta describebat. Cf. Ovidius Met. I. 103. contentique cibis nullo cogente creatis, arbuteos foetus montanaque fraga legebant.

Ibid. e. In Cratetis loco erat *ὡρικώτατα*, quod Dobraei suasu *ὡρικὰ* scripsi.

Ibid. f. *ὅτι Ἀγῆνα σατυρικόν τι δρᾶμα ἀμφιβάλλεται εἴτε Πύθων ἐποίησεν ὁ Καταναῖος ἢ Βυζάντιος ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος.* De Pythonis notissimi hominis patria quum nulla unquam dubitatio fuerit, apertum est interposito articulo scribendum esse *ἢ ὁ Βυζάντιος*, quemadmodum est XIII p. 595. e. *ὁ τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον γεγραφώς, ὅπερ ἐδίδαξε Διονυσίων ὄντων ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου ποταμοῦ, εἴτε Πύθων ην ὁ Καταναῖος ἢ ὁ Βυζάντιος ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς.* Cf. p. 586. f. *εἴτε Πύθων ἐστὶν ὁ Καταναῖος ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος*, ubi post *ἢ Καταναῖος* excidisse videtur *ἢ ὁ Βυζάντιος*. Inscriptio huius dramatis quo spectaverit incertum est. Schweighaeusero enim ipsum Alexandrum Agenis nomine significari suspicanti parum favet fragmentum ab Athenaeo XIII p. 596. b. servatum, ubi Harpalus non minorem frumenti copiam Atheniensibus donavisse dicitur quam Agen, quod de Alexandro nullo pacto dici potuit. Nomen *Ἀγὴν* ex hoc ipso opinor dramate ab Arcadio p. 8, 19. memoratum, ex eorum genere est, de quibus Lobeckius Paral. p. 191. disseruit, quibus vide an addendum sit non lectum sane alias nomen *λέσχην* vel *λεσχήν*, quod Timoni Phliasio restistuendum suspicor apud Diogenem Laert. X, 40:

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα ποιμένα μύθων·
ἀμφίνοον λέσχην, ἃ μετὰ πρώτοισιν ἀνέγνων.

Vereor enim ut probari possint quae de his versibus scripsit Mullachius Quaest. Democrit. II p. 3. Timonen *ἀμφίνοον λεσχῶν* scripsisse suspicans. Mihi poeta *ἀμφίνοον λεσχῆνα μετὰ πρώτοισιν ἀνέγνων* scripsisse videtur i. e. subtilem disputatorem. Eum igitur in principibus sese eius philosophorum agminis quod describit conspexisse dicit. Neque enim dubito quin illud Timonis fragmentum ex ea Sillorum parte petitum sit, quam ad Homericae *Νεκυίας* formam institutam fuisse suspicor, cui coniecturae praeter alia fidem faciunt quae leguntur apud Diogenem Laert. VII, 15. de Zenone Citiensi:

καὶ φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ὑπὸ τύφῳ
πάντων ἱμείρουσαν —

et quae de Archelao idem habet Diogenes IV, 42:

ὡς εἰπὼν ὄχλοιο περίστασιν εἰσκατέδυνεν.
οἳ δέ μιν ἠύτε γλαῦκα πέρι σπίζαι τερατοῦντο
ἠλέματον δεικνύντες.

Quibus adde quae Diogenes de Platone servavit III, 7:

τῶν πάντων δ' ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητὴς
ἡδυεπὴς τέττιξιν ἰσόκραγος *), *οἵ θ' Εκαδήμου*
δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσιν.

Et de Heraclito atque Empedocle IX, 6. et VIII, 67:

τοῖς δ' ἔνι (ἔπι?) κοκκυστὴς ὀχλολοίδορος Ἡράκλειτος
αἰνικτὴς ἀνόρουσε καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀγοράων
κηλητὴς ἐπέων.

Denique de Anaxarcho apud Plutarchum de Virt. mor. p. 400. c.

ἓν δὲ τὸ θαρσαλέον τε καὶ ἐμμανὲς ὅππη ὀροῦσαι
φαίνετ' Ἀναξάρχου κύνεον μένος —

Cuius loci partem non nominato auctore attulit idem Plutarchus de Vit. pud. p. 529 a. et Symp. p. 705 f. Ad locum de Democrito ut redeam, cum eo forsan coniungendi sunt versus de Pythagora apud Diogenem VII, 36:

Πυθαγόρην τε γόητος ἀποκλίνοντ' ἐπὶ δόξαν
θήρῃ ἔπ' ἀνθρώπων, σεμνηγορίης ὀαριστήν.

Quibus rursus connectenda videntur quae de Parmenide Zenone Eleata et de Melisso habemus apud eundem IX, 22 et 25:

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα καὶ πολύδοξον,
ὅς ῥ' ἐπὶ φαντασίης ἀπάτας ἀνενείκατο νώσεις.
ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος πάντων ἐπιλήπτορος, ἠδὲ Μέλισσον
πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω παύρων γε μὲν ἥσσω.

Quorum postrema intelligi non possunt, nisi post *ἥσσω* versum excidisse statuas, in cuius initio fuerit *γιγνόμενον*. Exercit. philol. I p. 5—7.

II, 51. b. *τὸ ἐν αὐτοῖς ἠρέμα ψυχρὸν καὶ τοῖς πυρεταί-*

---

*) Ita enim nunc correxi editum *ἰσόγραφος* in Philol. Gott. XV p. 330. ubi de aliis quoque Timonis locis dictum est. Versu primo scribendum videtur *πλατίστακος*, de quo alias.

νουσι — καταπλαττόμενον ἐπὶ τοῦ στομάχου ἐπιτίθεσθαι. Recte Schweigh. [*διά*] *τὸ ἐν αὐτοῖς — καταπλαττόμενα.*

II, 52. b. Epicharmi fragmentum ex Dindorfii emendatione exhibui, libri *καπυροτρώγονα κάρυα ἀμυγδάλας.*

II, 53. a. Eupolis fortasse scripserat *ἀπολεῖς ἀπολεῖς με ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδαλῆν.* Sed v. Com. gr. II, 449.

Ibid. b. *Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις μουκηροβάκταν φησὶ καλεῖσθαι τὸν καρυοκατάκτην.* Ita Dobraeus, libri *μουκηροβάτον.* Idem paullo post *Ποντικά. ὅτι τῶν Διὸς καλουμένων* pro *ὅτι ποντικῶν καλουμένων.*

II, 54. c. *ἔστι γὰρ τοῦτο τὸ χείριστον.* Libri *τὸ* omittunt, adiecit Dobraeus.

Ibid. d. *Ἀμφίλοχος δὲ ἄμωτα καλεῖ τὰ καστάνεια.* Ita scripsi pro *Ἀγέλοχος.* De Amphilocho v. Ruhnkenium ad Velleium Pat. p. 20. De Crobyli loco lit. e. vide Fragm. Com. graec. IV p. 569.

Ibid. e. In Xenophanis versu secundo *ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακείμενον* scribendum esse *κλίνῃ ἔνι μαλακῇ* ostendit homericum *εὐνῇ ἔνι μαλακῇ καταλέγμενος.* Versu tertio malim *ἐπιτρώγοντ' ἐρεβίνθους.*

Ibid. f. De Sophili loco cf. Com. graec. III p. 583.

II, 55. a. In Alexidis loco *τούτων οἱ τρεῖς μὲν δειπνοῦμεν,* particulam *μὲν* inserui Schweighaeuserum secutus. In sequente versu fortasse scribendum est *δύο δ' αὐτοῖσιν κοινωνοῦμεν* pro *αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν.* Vs. 11. seclusi Elmsleio praeeunte *λάχανον,* quod glossematis loco ad *θέρμος* additum est. Vs. 13. *βολβός τέττιξ.* miror *τέττιγα* hic commemorari, vereorque ne vitium lateat. Scribendum opinor *πέζιξ,* quae fungi species est. V. intpr. Athenaei p. 61 e. Ultimo versu edidi *φρυγίας εὑρήματα Συκῆς.* Vulgo *συκῆς.* V. Pherenicum Athenaei III p. 78 b.

Ibid. b. Pherecrates *τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους.* Scripsi *τραγών,* ut est in sequente Alexidis loco *ἀλλ' οὐκ ἀπεπνίγη καταφαγών.*

Ibid. c. In loco Alexidis fortasse scribendum est *οὐδενὸς γὰρ πώποτε [μὰ τὸν Δί' οὗτος] ἀπέβαλ' ὀσπρίου λέπος.* Mox lit. d. *ἔγραψεν* dedi pro *ἔγραφεν.*

Ibid. d. Lycophronis locus

καὶ δημόκοινος ἐπεχόρευσε δαψιλὴς
θέρμος, πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης,

non immunis est vitii; pro *τρικλίνου,* quod ex B et X p. 420 b. positum est, vulgo legitur *τρικλίνων.* Fortasse scripserat poeta *π. κατὰ τρίκλινον* vel *π. ἐν τρικλίνῳ συμπότης.*

In Diphili fragmento si recte Iacobsius verba *τοῦ πορνοβόσκου* delet, ultimo versu *ἁπλῶς ἅπαντα μᾶλλον ἢ ταύτας τρέφειν,* scribendum fuerit *ἢ πόρνας τρέφειν.* Pro *ἁπλῶς,* quod Iacobsio debetur, libri habent *ἄλλως.*

II, 56. f. In Pherecratis loco recepi, quod iam olim conieci, *καρύκη* pro *κάρυα.* V. Com. graec. II p. 359. Sequitur Platonis locus *φύλλιον ἢ ῥαφανίδιον,* in quo Dobraeus scribebat *φυλλεῖον ἢ ῥαφανιδίου.*

II, 57. a. De Calliae fragmento dixi Com. graec. II p. 740. In Amphidis loco ibid. b. non intelligo quo pacto *ἰχθῦς ἀληθινοὶ* opponi possint *ταῖς ῥαφανῖσι,* nec tamen vitium subesse videtur. Cf. Macho Athenaei VI p. 244 b. *καράβων ἀληθινῶν,* quamquam hoc etiam quo sensu dictum sit ambigitur.

Ibid. d. Verba *Ἀριστοφάνης «τίκτει·πρῶτον ὑπηνέμιον ᾠὸν νύξ»,* quae vulgo post *εἶναι λευκόν* leguntur, transposui litt. e. post *ἀλλὰ καὶ ὑπηνέμια,* et Sapphonis locum exhibui ut emendatus est a Bergkio P. L. p. 976. Vulgo *φασὶ δή ποτε Λήδαν ᾤιον εὑρεῖν.*

Ibid. e. In Ephippi fragmento scribendum *φοινικίνου.*

Ibid. f. *οὐκ εὖ ὁ δὲ Νεοκλῆς.* Sic enim volebam; corr. operarum errorem. Edebatur *οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς.*

Sequuntur haec: *ἀπὸ τῆς σελήνης πεσεῖν τὸ ᾠὸν ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι.* De caelo lapsum esse ex quo Helenam exclusam ferebant ovum praeter Neoclem etiam veteres poetas tradidisse ex Plutarcho cognoscitur Sympos. II, 3, p. 637 b. *καὶ τὸ Τυνδάρειον (ᾠὸν) οἱ ποιηταὶ λέγουσιν οὐρανοπετὲς ἀναφανῆναι.* Sequuntur apud Athenaeum ex eodem Neocle haec: *τὰς γὰρ σεληνίτιδας γυναῖκας ᾠοτοκεῖν καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαιδεκαπλασίονας ἡμῶν εἶναι, ὡς Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ.* Haec de mirabili foecunditate lunae Herodorus in libro quem de rebus Herculis scripsit exposuisse videtur, et eo quidem loco ubi de leone Nemeaeo agebatur, quem fuisse qui ex luna in terram delapsum esse

dicerent docui Anal. Alexandr. p. 85. Cf. Plutarch. Fac.

Ibid. b. et c. Consulto reliqui in verbis Athenaei *πρόπομα,*

dicerent docui Anal. Alexandr. p. 85. Cf. Plutarch. Fac. Lun. p. 937 f. Atque Herodorum eandem fabulam memorasse diserto constat Tatiani testimonio Orat. c. Graec. XLV, p. 98. *πῶς αὐκ ἠλίθιον πείθεσθαι τοῖς Ἡροδώρου βιβλίοις περὶ τοῦ καθ' Ἡρακλέα λόγου, γῆν ἄνω κηρύττουσιν κατεληλυθέναι τε ἀπ' αὐτῆς λέοντα τὸν ὑφ' Ἡρακλέους φονευθέντα.* De Herodori illo libro post Heynium ad Apollodorum diligenter exposuit Weichertus de Vita et scriptis Apollon. Rhod. p. 157 sqq. et Müllerus Dor. II p. 464 sqq. Nomen huius scriptoris passim in *Ἡρόδοτος* corruptum esse constat, velut in ipso illo Tatiani loco, cui Herodori nomen primus reddidit G. Worth. Adde aliud exemplum ex Apollonio Lex. Hom. p. 72, 22. *ἐπιβώτορι μήλων ἤτοι βοσκήτορι, οἷον ἐφιππαστῆρι· οἱ τῶν βασιλέων υἱοὶ πρῶτον ἐπὶ κριῶν εἰώθασιν ἐπιβαίνειν, ὡς καὶ Ἡρόδοτός φησιν.* In his Blomfieldus ad Callimachi H. in Jov. 80. pro *Ἡρόδοτος* scripsit *Ἡρωδιανός*. At corrigendum potius *Ἡρόδωρος*, qui illum regiorum puerorum morem attigerat sine dubio in Argonauticis, ubi de Phrixo et ariete exponebat. Praeter Heracleam et Argonautica scripsit Herodorus *Πελόπειαν* laudatam a Schol. Pindari Pyth. XI, 25. *τὸν δὲ Ὀρέστην ἐκκλαπέντα εἶναι τριῶν ἐτῶν ὡς Ἡρόδωρος ἐν Πελοπείᾳ*, quam non recte Weichertus operis de Hercule partem fuisse statuit. Ad hunc librum refero hoc apud Athenaeum VI p. 231 c. *τὴν Ἀτρέως δὲ χρυσῆν ἄρνα, περὶ ἣν γεγόνασιν ἡλίου τε ἐκλείψεις καὶ βασιλέων μεταβολαὶ ἔτι τε τῆς τραγῳδίας ἡ πολλή, φιάλην ἀργυρᾶν φησι γεγονέναι Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσῆν.* Quo exemplo quam rationem in fabulis explicandis Herodorus secutus sit luculente intelligitur. Exercit. phil. I p. 8.

II, 58. a. In Ibyci fragmento olim scribebam:

ἥλικας ἰσοπάλους ἐνιγυίους,

pro *ἰσοκεφάλους*, fortasse recte. In Ephippi loco erat *ἴτρια τραγήματα*, pro quo *ἴτρια τραγήμαθ' ἧκε* scripsi ex XIV p. 624 e. Nicomachei fragmenti vs. 1. recte libri *τοῦ πατρός* pro quo Dindorfius *μοι πατρός* ex Iacobsii correctione dedit; pro *γὰρ* Cobetus Mnem. VII, 154. maluit *μοι*. Vs. 2. *συνεστρόγγυλα* idem dedit pro *συνεστρογγύλικα*, nescius idem me suasisse Com. Gr. IV p. 587.

Ibid. b. et c. Consulto reliqui in verbis Athenaei *πρόπομα*, quamquam non nesciebam antiquam et genuinam formam esse *πρόπωμα*, quae sine dubio in loco Phylarchi restituenda est. Eidem restitui *ἐπὶ ξένια καλέσας* pro *ἐπὶ ξενίᾳ*. V. Cobetum V. L. p. 248. et Dindorfium Praef. Luciani II p. IX.

Ibid. d. In Antiphanis loco erat *τρώγοντες μολόχης ῥίζαν*, quod servari potest, si hanc dactylici vel anapaestici versus particulam fuisse statuas.

II, 59. c. Hermippi verba ante Dobraeum ita scripta legebantur: *τὴν κεφαλὴν ὅσην ἔχεις ὅσην κολοκύντην*, idem in Phrynichi loco recte dedisse videtur *κολοκύντιον*. Epicharmi qui sequitur versus a Dindorfio ex Grotii et Koenii ad Gregor. p. 281. coniectura ita editus est:

ὑγιέστερον τῆν' ἐντὶ κολοκύντας πολύ.

Libri *ὑγιέστερον τ' ἦν ἔτι*. Sed *ἐντὶ* pro *ἐστὶ* Epicharmus non dixit. Praeterea haereo in *ὑγιέστερον τῆνο*, siquidem huius proverbii haec forma fuit, ut homo praecipue sanus cucurbita sanior diceretur. V. Photium et Suidam s. v. *ὑγιέστερος ὄμφακος*. Cf. Diphilus in Com. graec. IV p. 420:

ἐν ἡμέραισιν αὐτὸν ἑπτά σοι, γέρον,
θέλω παρασχεῖν ἢ κολοκύντην ἢ κρίνον,

i. e. *ἢ ὑγιᾶ ἢ τεθνηκότα*. Neque obstat Sophron apud Etym. M. p. 774, 41. *ὑγιώτερον κολοκύντας*, in quo *ὑγιώτερον* accusativus est, suspensus ille a verbo *ἀποδείξω* vel simili quodam. Itaque Epicharmi versum ita scribi malim

ὑγιέστερός θήν ἐστι κολοκύντας πολύ.

Exercit. philol. Spec. I p. 7.

Ibid. d. In Epicratis ecloga edidi *εἴ τι κατειδὼς ἥκεις, λέξον πρὸς τᾶς γᾶς*. Abest vulgo *τᾶς*. Cobetus maluit *πρὸς Ἀθηνᾶς*. Cf. Com. graec. III p. 370. Vs. 10. addidi *τῶν* et vs. 20. edidi *πρώτιστον μέν*, pro *πρώτιστα μέν*. Alii *πρώτιστα μὲν οὖν*. Vs. 24. recte post Cobeti Observ. crit. de Platone Com. p. 121. *τῶν μειρακίων* delet Herwerdenus, qui vs. 30. coniecit *ἐπέταξε πάλιν πορδὴν αὐτοῖς*. Sufficere opinor *ἐπέταξ' αὐτοῖσι πάλιν πορδήν*, vel *ἐπέταξ' αὐτοῖς πάλιν αὖ πορδήν*. Alia tentavit Emperius.

II, 60. a. In Alexidis loco *ἐφ' ἧς* (corr. operarum error *ἐπ' ἧς*) *ἐπέκειτ' οὐ τυρὸς οὐδ' ἐλῶν γένη* fortasse recte

maluit Herwerdenus. De mensura huius nominis dixi Com. graec.

ἐπαγλαΐζετ' (corr. oper. errorem). Metro destitutus Philyllii

maluit Herwerdenus. De mensura huius nominis dixi Com. graec. III p. 503. Ibid. poenitet non recepisse quod conieceram

οὐδὲ παρέχουσαι κνῖσαν ἡμῖν πίονα
παροψίδες καὶ λῆρος.

Pro *πίονα* vulgo *πλείονα* scribitur.

Ibid. d. Postremos versus *οὐδεὶς κρέως — πυθαγορίζειν*, qui vulgo leguntur post *φλέγμ' οὐκ ἔχων*, Dobraeo suadente coniunxi cum sequentibus, in quorum primo scripsi *τίς γὰρ κάτοιδ' ἡμῶν* pro *τίς γὰρ οἶδ' ἡμῶν*.

Ibid. e. Cum Dobraeo posui *τῷ παροιμίας* pro *τὸ παροιμίας*, et in ultimo Antiphaneae eclogae versu scripsi *κεἴ τι πνίγει βρῶμ' ἔτι* pro *βρῶμά τι*, nisi praestat *κεἴ τι πνίγει βρωμάτων*.

Ibid. f. Epicharmi versum correxit Naekius, legebatur *ἐπεσκληκότες*.

II, 61. b. Euripidis legitur epigramma, in cuius vs. 1. pro *ἀγήραντον* e codd. posui *ἀγήρατον*, et vs. 4. ex iisdem scripsi *μοιραδίῳ* pro *μοιριδίῳ*. Cf. Lobeck. Proleg. Path. p. 352. In Athenaei verbis scribendum *τοὐπίγραμμα*.

Ibid. d. In Diphili medici loco *οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι πησσόμενοι* verba *καὶ τεθῆναι* utpote ex dittographia orta delenda videntur.

II, 62. b. *καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταί, ὡς ταύτης αἰτιωτέρας οὔσης*. Excidisse *τῆς αἰτίας* vidit Casaubonus.

Ibid. d. *διὸ Ναυσικλείδην εἰρηκέναι μήτε ἔαρ μήτε φίλους*. Sensus horum verborum epitomatoris vitio obscuratus est. Dixerat aliquis, referente Hegesandro, in Hellesponto *οὔτε ὕδνον γίνεσθαι οὔτε γλαυκίσκον οὔτε θύμον*, quo audito Nausiclides addidit: neque ver neque amicos. Cf. Dobraeus, qui pro *θύμον* recte corrigere videtur *θύννον*, quod praeivit Natalis Comes. — De Aristophanis fragmento v. Bergkium p. 1169.

Ibid. e. Theopompi versus *κᾆπειτ' ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τινί* (*τινά*?) fortasse ad Ulixen fabulam referendus est. In sequente Amipsiae fragmento scribendum *οὐ σχῖνος οὐκ ἀσφάραγος οὐ δάφνης κλάδοι*, pro *οὐδ' ἀσφάραγος*.

Ibid. f. Sophoclis versus fortasse ita scribendus est *κάξορμενίζει κοὐκ ἔτι σχολάζεται | βλάστη*.

II, 63. a. Antiphanis locus in libris ita legitur: *ἀσπάραγος ἠγλαΐζετ', ὦχρος ἐξήνθηκέ τις*. Porsonus *ἐπηγλαΐζετ'*, praetuli

ἐπαγλαΐζετ' (corr. oper. errorem). Metro destitutus Philyllii versus fortasse ita redintegrandus est *μαινίδες [ἀφύη] σκόμβροι κοχλίαι κορακῖνοι*, cll. Anaxandride Com. gr. III p. 184. *σκορόδων ἀφύης σκόμβρων*.

Ibid. c. Epicharmus *τούτων ἁπάντων ἀκρίδας ἀνταλλάσσονται*. Dobraeus *ἀντάλλασσε τύ*. Fort. *ἀντάλλασσε παῖ*.

Ibid. d. Versu 4. eclogae Eubuli

οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσιν,

Dobraeus corrigit *μιαραῖς*. In postremo versu edidi

ἀκροκώλιόν τε γεννικόν, ὀπτὰ δέλφακος
ἁλίπαστα τρία.

Vulgo *δελφάκια*.

Ibid. e. In Alexidis fragmento vulgatur *πίννας*. Tum legebatur

τοσαῦτα τούτων ἄν τις εὕροι φάρμακα
ἐρῶντι ἑταίρας ἕτερα χρησιμώτερα;

Scripsi *τοιαῦτα*, et similia, idque cum praecedentibus coniunxi; tum *ἐρῶν* pro *ἐρῶντι* correxit Iacobsius; praestat fortasse *ἐρῶν γ'*. Ad orationis formam compara Platonem Phaedr. p. 234 e. *οἴει ἄν τινα ἔχειν εἰπεῖν ἄλλον — ἕτερα τούτων μείζω καὶ πλείω;* Fort. tamen scribendum *τουτωνὶ τίς ἂν εὕροι —*

Ibid. f. De Xenarchi loco vide Com. gr. III p. 614. (p. 841. ed. min.) Vs. 7. polypus dicitur *πόντου κυανέαις δίναις τραφείς*, pro quo vide ne *στραφείς* scribendum sit. Vs. 10. cum Lobeckio pro *στερνοσώματον* scripsi *στερροσώματον*.

II, 64. c. *καί γε ἱκανῶς εἰσὶν* (*αἱ βολβῖναι*) *διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα καὶ εὐέκκριτοι*. Debebat opinor *διὰ τὴν πολλὴν γλισχρότητα*, praeterea excidisse videtur adiectivum, nisi *καὶ* ante *εὐέκκριτοι* delendum.

Ibid. Vitium suscepit ultimus Matronis versus

τάων φυομένων ἠράσσατο πότνια γαστήρ.

Fortasse *ὑομένων* scribendum, quando imbribus irrigantur, cll. versu tertio *ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος*. Nisi quis praeferat *θυομένων*, quando mactantur, ut Horatius dixit porrum seu caepe trucidas.

Ibid. e. In Philemonis loco pro *κρόμυον* scripsi *κρόμμυον*.

Tum in Heraclidae Tarentini verbis pro *ἐπιμένει γὰρ τῇ κοι-*

bet cod. Gorl. Luciani vol. III p. 180. Iac. Exerc. philol.

Tum in Heraclidae Tarentini verbis pro *ἐπιμένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ* malim *ἐμμένει.*

II, 65. c. De Eubuli loco v. Com. graec. III p. 268. In sequente Nicostrati fragmento Dobraeo auctore pro *ἀγοράζω* scripsi *ἀγοράσω.*

Ibid. e. In Antiphanis anapaestis *μελιπέρδικες* suspicabar Com. graec. III p. 145.

Ibid. d. De Antiphanis fragmento vide Com. graec. III p. 141. In eo *τίς εἰσφέρῃ* scripsi Dobraeum secutus pro *φέρῃ τις.* In Eubuli loco *τὴν ὁδὸν* corruptum est. Herwerdenus Obs. crit. p. 60. *διάπαττε τήνδ'* (scil. *κύλικα*) *ὅλην.*

Ibid. e. *Νίκανδρος Θηριακοῖς Ἢ καὶ λεπτοθρίοιο πολύχνοα φύλλα κονύζης* *). Leguntur haec eodem modo scripta in Ther. 875. Itaque Nicander eo licentiae progressus est, ut *θρίον* penultima correpta dicere non dubitaverit pro *θρῖον.* Sed Nicander in syllabarum mensura etiam alia sibi permisit a reliquorum poetarum usu aliena. Ex hoc genere est quod non tantum *πρίων* Ther. 52. sed etiam *νεαλής* Alexiph. 358. 364. 473. *γερύνων* Alexiph. 576. Ther. 620. (cf. Stephanus Byz. s. v. *Βιθυνός*) penultima brevi dicere non veritus est. Nec minorem sibi licentiam sumpsit in mensura verborum *βάλσαμον* Ther. 396. si sana est lectio, *δείδιθι* Alex. 443 **). *σίσυμβρα* Ther. 896. *μύουρος* Ther. 287. aliorumque. At quod idem Alexiph. 446. *ἄμμιγα ποιπνύων Ὑμηττίδος* in *Ὑμητίς* primam produxit, in eo ab aliorum exemplo poetarum descivisse non putandus est. Dosiades Anth. Pal. XV, 25, 21. *Ὑμηττιαδᾶν πολὺ λαροτέρην σπονδήν.* Nonnus XIII, 183. *γείτονος Ὑμηττοῖο μελισσήεντας ἐναύλους.* Stephanus Byz. p. 727. *Ὑμηττός· τὸ υ μακρὸν καὶ βραχύ.* Atque hinc est quod apud Hesychium *Ὑμηττὸς* duplicata ametabolo *Ὑμμηττὸς* scriptum reperitur, cuius scripturae aliud exemplum ha-

*) E Theriacis Nicandri quae affert Etymol. M. p. 27, 51. *Αἰγοφάγος· ὁ Ζεύς, ὡς παρὰ Νικάνδρῳ ἐν Θηριακοῖς,* ea in nostris exemplaribus frustra quaeras. Sed scribendum videtur *Θηβαϊκοῖς,* quorum tertium librum laudat schol. Ther. 214.

**) Hoc removit nunc O. Schneiderus, qui ex cod. *Π* edidit *δείδιχθι.*

bet cod. Gorl. Luciani vol. III p. 180. Iac. Exerc. philol. I p. 8.

II, 67. a. *οὔτε πεπέρεως μέμνηται οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων.* Postrema ab Athenaei oratione separavi; habes comici poetae versum, monuit Dobraeus.

II, 68. c. De Cratini fragmento v. Com. gr. II p. 34. In Platonis loco ante Dobraeum ego *ὁ μὲν Λέαγρος* pro *ὁ Μελέαγρος,* Bergkius autem *ἀβελτεροκόκκυξ* pro *κόκκυξ* restituimus.

II, 69. a. *τὸ πλατύκαυλον καὶ τὸ στρογγυλόκαυλον.* Adieci *τὸ* ante *στρογγυλόκαυλον.*

Ibid. b. *οὗ ὁ Ἄδωνις καταφυγών.* Libri *καταφαγών,* quod probum est si scripseris *ἧς* pro *οὗ.* In Amphidis fragmento vs. 2. *ἂς εἰ φάγοι τις ἐντὸς* Herwerdenus Observ. crit. p. 62. corrigit *κἀντός* pro *ἐντός.* fort. *ἂς κεἰ φάγοι.* Vs. 4. legebatur *στρέφοιθ' ὅλην τὴν νύκτα,* et vs. 6. *τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην,* quod vere opinor *φύσιν* scripsi.

Ibid. c. Eubuli versus *μὴ παρατίθει μοι θριδακίνας ὦ γύναι,* integer erit, si, quod feci, *μὴ* duplicaveris.

Ibid. e. *Λύκος δ' ὁ πυθαγόρειος τὴν ἐκ γενέσεώς φησι θρίδακα — ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν ἀστύτιδα.* Mirum mulieres sic opponi Pythagoreis, ac vereor ne *κυνικῶν* scribendum sit.

II, 70. a. Sophocles *ἄκανθα πάντα πληθύει γύην.* Malim *πληθύνει.* Ibid. b. Hecataei Milesii loco restitui formas ionicas, legebatur *ὕλῃσιν, τοῖσιν οὔρεσιν, κυνάρα, οἰκοῦσι, τοῖσιν, κυνάρα, ἰτέα.* Item in Scylacis ecloga, ubi erat *ὀχετοῖσιν, τοῖς οὔρεσι, κυνάρα.* Ibid. c. legebatur *καὶ ὁ Λοκρός.*

Ibid. f. Epicharmi locum scripsi fere ut voluit Dindorfius. Vulgo *μάραθοι* et *τοῖς ἄλλοις μὲν φαγεῖν.* Qui proxime sequitur eiusdem poetae versus,

ὃ δέ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτους φέρειν,

eum ex fabula *Γᾶ καὶ θάλασσα* petitum esse conicio e fragmento apud Etymol. M. p. 77. *Ἀμάμαξυς· ἡ ἀναδενδράς. Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ θαλάσσᾳ Ὁ δ' ἀμαμάξυας φέρει.* Ita enim scribendum. Videntur autem in hac fabula nuptiae celebratae esse, ad quas sua quisque convivarum apportabat munera. Similis fuit earum Epicharmi fabularum compositio, quas ab Hebae nuptiis inscripserat. Exerc. phil. I p. 10.

II, 71. c. In Menandri fragmento, de quo in Hübneri Herme I, 2. dixi, vs. 1. post *ἔργον* supplevi *ἐστὶν* (dele comma post *ἔργον*). Sequentia praceunte Schweigh. ita Dindorfius edidit:

οὐ λαβὼν τὴν κύλικα πρῶτος ἄρχεται λόγου πατὴρ
καὶ παραινέσεις πέπαικεν, εἶτα μήτηρ δευτέρα —

libri pro *παραινέσεις* habent *παραίνεσις*. Quid sit *παραίνεσιν παίζειν*, nemo facile dicat. Correxi emendatione certa:

καὶ παραινέσας πέπωκεν —

Corrumpit sententiam Herwerdeni Obs. crit. p. 93. conatus. Vs. 4. editur *εἶτα τήθη παραλαλεῖ τις*. Iam olim scripsi *τηθίς*, quod propter sequentia necessarium est. Nec *παραλαλεῖ* incorruptum puto, scribendumque videtur *παρακαλεῖ*, admonet, hortatur adolescentulum. In Antiphanis vs. 1. fortasse recte addidi *ἆρ'* et *τι* ante *καταφαγεῖν* delevi. Vs. 3. scripsi *ἐνθάδ' ἔδομαι 'γὼ καί τις ὄψεται;* deest vulgo *ἐγώ*. In sequente eiusdem poetae fragmento, in cuius vs. 1. addidi *παῖ*, cum Dindorfio e Ruhnkenii coniectura dedi *ψυκτῆρα, λεκάνην, τριπόδιον, ποτήριον*, pro quo cod. habet *πότερον*. At *ποτήρια* etiam cetera fere sunt, quae enumerantur; itaque certum quoddam poculi genus commemoratum fuisse crediderim; id quale fuerit fortasse alii reperient. Versu ultimo erat *θυείαν*.

Ibid. In Euripidis fragmento vs. 2. fortasse corrigendum est *Νεῖλον λιπὼν κάλλιστον ἐκχέανθ' ὕδωρ*. Vs. 5. pro *τεθριππεύοντος* scribendum esse *τέθριππ' ἔχοντος* primus vidit Doederlinius. Aeschyli loco adhibui fere emendationes Hermannianas, v. Nauckii Trag. gr. p. 74.

Ibid. d. *ὑδάτων πολλῶν καὶ λαμπρῶν γινομένων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν.* Sunt Callisthenis verba, in quibus offensionem habet *λαμπρῶν*, pro quo scripsi *λαβρῶν*.

III, 72. a. Nicandri e Georgicis fragmentum affertur, cuius in versu primo scribendum videtur *σπείρειας κυάμων Αἰγύπτιον* pro *κύαμον*, notissimo usu genitivi. Productio brevis syllabae non defenditur loco in Alexiph. 362. Vs. 3. pro *ἀνύῃς* posui *ἀνύσῃς*, quod tempus melius convenit cum *ὀρέξῃς*. Sequentia *τὰ δὲ πεπτηῶτα ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια* respexit schol. Dioscoridis in Matthaei med. graec. p. 362. *Αἰγύπτια κιβώρια, ὧν μέμνηται Νίκανδρος Γεωργικοῖς,*

ὡς Ἑλλάδιος ἐν χρίσει φησίν. Ubi *χρίσει* e *χρηστομαθίᾳ* corruptum videtur, cuius operis iambicis senariis comprehensi excerpta servavit Photius Bibl. cod. 279. Neque aliunde petita sunt quae leguntur apud scholiastam Euripidis Med. 610. et schol. Dionysii Per. 911. Exercit. philol. I p. 10.

III, 73. d. *τὸν Τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν.* De sale Tragasaeo vide ad Stephanum Byz. p. 722. Mox legebatur *καὶ Λάχης*, quod Valckenarium Epist. ad Ernestum p. 47. secutus *Καλλίμαχος* scripsi.

III, 74. b. *ἡδύγεων* posui pro *ἡδύγαιον*, et litt. c. scripsi *κἂν ἀπὸ κράδης κρέμασθαι δέῃ*, quod ex cod. Ven. Bekkerus enotavit. Vulgo *ἀποκρέμασθαι*.

Ibid. f. In Alexidis fragmento Herwerdenus Novis Addendis ad Com. graec. p. 33. recte scripsit *ἐπὶ τοῖσι* pro *ἐν τοῖσι*.

III, 75. a. Aristophanei fragmenti primus versus ita scriptus legebatur:

συκᾶς φυτεύω πάντα πλὴν λακωνικῆς.

Correxi *πάνυ τι*.

Ibid. b. De Alexidis loco dixi ad II p. 55. a. In Pherecratis fragmento revocavi verissimam librorum scripturam *κάθευδε τὰς μεσημβρίας* pro *τῆς μεσημβρίας*.

Ibid. c. Pro *φιβαλέοι* posui quod constans usus postulabat *φιβάλεω*, et in Apollophanis loco (*Ἀπολλοφάνους* enim recte Porsonus pro *Ἀντιφάνους* restituit) vs. 3. meae a Dindorfio receptae coniecturae *τὰς φιβάλεως δὲ* praetuli quod VL. habent *τασδὶ φιβάλεως*. AB *τὰς δὲ φιβάλεως*.

III, 76. a. Parmenonis Byzantii fragmentum affert[…] hoc:

ἦλθον μακρὴν θάλασσαν, οὐκ ἄγων σῦκα
καναῖα φόρτον.

Athenaeus haec attulit ut Canaeas ficus praestantissimus (*διάφορα σῦκα*) fuisse doceret. Itaque excidit laus illarum ficuum. Fortasse scripserat poeta:

καναῖα φόρτον, [ἐξοχώτατον βρῶμα].

Praeterea suspectum dicendi genus est *ἦλθον θάλασσαν*, quod dici non potest ut *ἐλθεῖν ὁδόν* et similia. Quare pro ΗΛΘΟΝ scribendum puto ΠΛΕΩΝ. Ibidem legebatur *Προικιζομένης ἱματιοπώλιδος*. V. Historiam Com. graec. p. 466.

Ibid. b. *τὰ δὲ σῦκα ταῦτα* (Paria) *τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ πολλαχοῦ γινόμενα ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου συὸς κρέας πρὸς τὰ ἄλλα τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα.* Postrema *τὰ μὴ — κρέα* fortasse delenda sunt. Pro *ὡς τὸ* requirebam *ὅσην τὸ* et pro *πολλαχοῦ* malim *ἀλλαχοῦ.*

Ibid. c. In Epicharmi versu Erfurdtus inserebat *ἐστ'*. Satius duxi *ἐρινεοῖσι* scribere pro *ἐρινοῖς.* Sequitur Sophoclis locus ex Helenae nuptiis, de quo vide quae dixi Praef. ad Theocritum p. VI.

III, 77. a. De Hermippi loco cf. Dobraeum.

Ibid. d. *Ἀντιφάνης Σκληρίαις.* Fortasse *Σκυρίαις* vel *Σκληρίᾳ.* V. Histor. Com. graec. p. 312.

III, 78. a. Difficile est expedire varia ficuum nomina, pro *συκοβασίλεια* cod. B praebet *σύκα βασίλεια*, pro *καὶ ὑλάδια*, quae fortasse e *διττογραφίᾳ* nata sunt, Schweighaeuserus tentabat *κοιλάδια.* Pro *λαπύρια* ex C posui *καπύρια.* In sequentibus *Συκέα* (a *Συκεὺς*) e Stephano Byz. p. 591, 3. scripsi pro *Συκέαν.*

Ibid. b. *Ὀρείου* edidi pro *Ὀρίου* et *Κράνειαν* posui pro *Κράνειον*, denique *Μορέαν* scripsi pro *Ὀρέαν*, quod nihil est.

Ibid. c. *συκέην* in Hipponactis versu dedi pro *συκῆν.*

Ibid. d. *τε* post *εὐτραφῆ* per errorem irrepsit.

Ibid. f. In Ananii loco erat *καθεῖρξαι* et vs. 3. *γνοίη χ' ὅσῳ.*

III, 80. b—c. Nicophron:

ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας
τρώγων καθεύδῃ χλωρά.

Pro *τρώγων* reposui quod necessario requiritur *τραγών.*

Ibid. d. Scripsi *ὀκτωκαίδεκα ἔτη σύκων μὴ γευσάμενον* pro *ἐτῶν*, et in versu proverbiali *σῦκον μετ' ἰχθύν, ὄσπριον μετὰ κρέας* pro *κρέα*, qui si scenici poetae versus est, praeterea *ὄσπριον δέ* scribendum fuerit.

III, 81. a. *ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίῳ λεγομένῃ.* Malim *τῇ καὶ* (vel *πρότερον*) *Μορδιαείῳ λεγομένῃ.* Stephanus Byz. p. 106, 10. *Ἀπολλωνία — Πισιδίας, ἡ πρότερον Μορδιάιον*, ubi vide quae annotavi.

Ibid. d. In Stesichori fragmento erat *μύρρινα* et in Canthari loco *Κυδωνίοις μήλοισιν εἰς τὰ τιτθία.* Correxit Iacobsius, nisi quod scripsit *ἶσα τιτθία.*

Ibid. f. *Ἑρμῶναξ* aliis praeeuntibus scripsi pro *Ἕρμων.*

III, 82. a. Euphorionis vel Archytae locum emendavi Anal. Alex. p. 44. Legebatur *ὃ δ' ἀργιλλώδεσι* et *πορφύρεον.* Sequitur Nicandri locus:

αὐτίχ' ὅ γ' ἢ Σιδόεντος ἠὲ Πλείστου ἀπὸ κήπων
μῆλα ταμὼν χνοάοντα τύπους ἐνεμάξατο Κάδμου.

Sic enim nunc scripsi pro *νεμέσσατο.* Dindorfius *ἐνεμάσσετο.* Locus hic recte ad Ctesyllae et Hermocharis amores refertur a Dobraeo et Carolo Dilthey de Callimachi Cydippe p. 64.

Ibid. b. Antigoni Carystii locus sic scriptus erat:

ἧχι μοι ὡραίων πολὺ φίλτερος ἠδ' ἀριμήλων
πορφυρέων, Ἐφύρῃ τά τ' ἀέξεται ἠνεμοέσσῃ.

Iacobsius *ἢ λασιμήλων*, Dindorfius *ἦν λασιμήλων*, Dobraeus *εἴαρι μήλων* coniecerunt. Praetuli his *ἦν ἄρα μήλων.*

Ibid. c. In Aristocratis verbis *ἔτι δὲ μῆλα καὶ τὰς λεγομένας ἑσπερίδας* excidisse suspicatus sum *μηλέας.*

III, 83. b. *ἀλλὰ μὴν ἔγωγε — διορίζομαι μηδ' ὅλως τὸν Ἡγήσανδρον τοῦτ' εἰρηκέναι δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐξαναγνοὺς αὐτοῦ πάντα τὰ ὑπομνήματα.* Ita vulgo; probavi Valckenarii emendationem *διισχυρίζομαι*, praeterea pro *ἐξαναγνούς* scribi malim *διαναγνούς.* Mox litt. c. *τὰ δὲ τῶν Ἑσπερίδων λεγόμενα μῆλα ὅτι ἐς τοὺς Διὸς καὶ Ἥρας λεγομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν*, post *Ἥρας* supplevi quod omitti non potuit *ἱερούς.*

III, 84. b. Antiphanes *φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι. τρία μόνον ἐστίν.* Non male opinor in ed. mai. tuitus sum librorum scripturam *φησίν.* Tum Bergkius *ταυ[illegible]· ναὶ τρία*, quod etiam Eriphi fragm. restituit.

Ibid. c. In Eriphi loco Hirschig pro *εἶχον* maluit *εἶχεν* sc. *τὸ δένδρον.*

III, 85. c. De Epicharmi versibus v. Lorenz p. 231. Vs. 2. in *ἀσπέτους* latere videtur conchae nomen. Tum partim Ahrensium secutus sum scribentem *κηκιβάλους τήθυας κτένια*, nisi quod *κεκιβάλους* (ita B) *τηθύνια κτένια* dedi. Vulgo *κηκιβάλους τηθυνάκια.* Vs. 4. *καταφαγῆμεν δ' εὐμαρέα* scripsi pro *καταφαγεῖν δ' εὐμαρέα.* Ahrensius *καταφαγεῖν δ' ἐυμαρέα*, cum diaeresi. Vs. 8. reliqui corruptam scripturam, de qua v. Dindorfium. Schneiderus *κογχοθήραις*

πᾶσίν ἐστιν ὠνία. Vs. 9. et 10. cod. A ut videtur *θάτεραι* (*θάτερα* B) *δέ τ' αἱ κόγχοι τε αἱ ἀμαθίτιδές τε κακοδόκιμοι.* Optime correxit Ahrens. Tum idem *κηΰωνοι*, libri *κηυγόνοι*, Casaubonus *κήγονοι.*

Ibid. f. Alcaei fragmentum affertur: *πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσας τέκνον — ἐκ δὲ παίδων χαυνοῖς φρένας ἁ θαλασσία λεπάς.* Sic enim Ahrens emendavit vulgatam scripturam *ἐκ λεπάδων.* Ad idem carmen ego Philol. XII p. 615. referebam glossam Hesychii *Μελίγγας* (fort. *μελίγκτας* vel *μελίκτας*) *ὄλοιτο παῖς θαλάσσας — τινὲς δὲ τὸν αὐλὸν ἢ τὸν δι' αὐτοῦ μελισμόν.*

III, 86. a. Sophron *μελαινίδες γάρ τοι νησοῦντι ἐμὶν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος.* Pro *νησοῦντι* fortasse *νισοῦνται*, i. e. *νίσονται*. scribendum est; *τὸν μικρὸν λιμένα* dicere videtur portum Syracusanum minorem.

Ibid. c. *ῥωμαλεώτερα δὲ τῶν κογχυλίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς πορφύρας κόγχας κήρυκας.* Scribendum *ῥωμαλεώτατα* vel *ἄλλων* addendum. Sequens Sophoclis fragmentum optime tractavit Nauckius Trag. graec. p. 159. In Speusippi loco erat *πίννας*, quod *πίνας* scripsi ex BP. eamque formam ubique posui.

III, 87. a. *Ἀριστώνυμος Θησεῖ «κόγχος ἦν βαπτῶν ἁλῶν». ὁμοίως παραπλησίως δ' εἴρηκε καὶ Φρύνιχος.* Porsono *ὁμοίως* expungenti obsecutus est Dindorfius; scribendum potius *ομοίως καὶ παραπλησίως δ' εἴρηκε*, quae passim coniunguntur. V. Lobeckii Paral. p. 62. not. 69. Adde Photium p. 195, 1. *τὴν αὐτὴν καὶ παραπλησίαν διάνοιαν.* Consimili ratione *ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ* coniunxit Thucyd. I, 27. et V, 79. Teles Stobaei Flor. XI 8. alii. Exerc. phil. I p. 4.

Ibid. b. *Ἡγήσανδρος — τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων κωρύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κρείους.* Scripsi *κριούς.*

Ibid. c. Hicesius scribere non potuit *τῶν μυῶν οἱ μὲν Ἐφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι τῇ εὐχυλίᾳ τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες*, ubi pro *ὅμοιοι* correxi *ὅμοροι.*

III, 88. d. Post *ἀνεῳγμένον* addendum erat ex Aristotele *πόρον*, ut iam Schweighaeuserus indicarat. Tum *ἀφιᾶσι* pro *ἀφίησι* scripsi praeeunte Dobraeo.

III, 90. b. *μέμικται γὰρ κωμῳδικῶς πρὸς τὴν τήθην καὶ μητέρα.* Loquitur de versu Aristophanis Lys. 549. *ἀλλ' ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτη καὶ μητριδίων ἀκαληφῶν.* Pro *μέμικται* Schweighaeuserus tentabat *μεμίμηται.* Praetulerim *πέπαικται.*

Ibid. d. Diphilus Siphnius *οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός τινων καλούμενοι, πρός τινων δὲ καὶ αὐλοὶ καὶ δόνακες καὶ ὄνυχες, πολύχυλοι καὶ κακόχυλοι.* Supplendum videtur *ὄνυχες [καὶ δάκτυλοι], πολύχυλοι.* Cf. Plinius H. N. XXXII, 152. solen sive aulos sive donax sive onyx sive dactylus, qui manifesto Diphilum exscripsit. *καὶ δάκτυλοι* facillime ante *πολύχυλοι* excidere potuit. Mox *εἰσὶ δὲ τοῖς λιθιῶσι καὶ ἄλλοις δυσουροῦσι εὔθετοι.* Malim *ἄλλως.*

Ibid. e. Pro *ἐαρινοί*, quae Casauboni emendatio est, scripsi de Dobraei coniectura *εὔσαρκοι.* Libri *ἐνεάριοι.* De Phaniae Eresii libro *τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας* inscripto v. Eberti Diss. Sic. I p. 76 sqq.

III, 91. a. *ἐχῖνοι δὲ ἁπαλοὶ μὲν εὔχυλοι — μετὰ δὲ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενοι καὶ σελίνου καὶ ἡδυόσμου εὐστόμαχοι γλυκεῖς τε καὶ εὔχυλοι.* Pro altero *εὔχυλοι* scribere mihi visum est *εὐκοίλιοι.*

Ibid. b. In loco Phaniae: *οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαλληνίαν γινόμενοι (ἐχῖνοι) καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν καὶ τὸν Ἀδρίαν τινὲς αὐτῶν καὶ ὑπόπικροί εἰσιν· οἱ δ' ἐπὶ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας κοιλίας λυτικοί.* Post *Ἀδρίαν* fortasse lacuna indicanda erat; nec *Ἰκαρίαν*, quae non bene iungitur cum Cephallenia et mari Adriatico, incorruptum est. Suspicor *Ὑκαρίαν* scriptorem dedisse, quod situi locorum accommodatum est. Cf. ad VII p. 327 b. Quis sit *ὁ σκόπελος τῆς Σικελίας* obscurum est.

Ibid. c. Epicharmi versus sic vulgabatur

καρκίνοι θ' ἵκοντ' ἐχῖνοί θ', οἳ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα —

ex Toupii emendatione. Libri ut videtur *θ' ἵκοντι ἐχῖνοί τε τοὶ καθ'*, nisi quod VL. *τε τοὶ καθ'* habent. Quod ego dedi, in eo *καρκίνοι τε* referebam ad verbum, quod praecesserit. Vs. 2. recte Ahrensius scripsit *μόνον.*

Ibid. e. *θοῖναν* scripsi pro *θοίνην.* Ven. *θοίνα.* V. ad VIII p. 333 d.

Ibid. d. *ὦ φάγημα μιαρόν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφέω μαλ-*

ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης,

Ibid. d. *ὦ φάγημα μιαρόν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφέω μαλθακισθεὶς οὔτ᾽ αυτις ἔτι λάβοιμι.* In his ex APV *αὖτις* scripsi pro *αὖθις*. Atqui ionicae formae sunt *ἀφέω* et *αὖτις*, quo indicio ductus suspicari possis Athenaeum litt. c. non *Λάκωνα* scripsisse, sed *Ἴωνα* vel *καὶ Ἴωνα*. Sequuntur statim haec *ὅτι δὲ οἱ ἐχῖνοι (λέγω δὲ καὶ τοὺς χερσαίους καὶ τοὺς θαλαττίους) καὶ ἑαυτῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρῶντας.* Quae sic edidi *λέγω δὲ τοὺς χερσαίους, οὐ καὶ τοὺς θαλαττίους.* Ion certe, quo teste utitur Athenaeus, de terrestri erinaceo loquitur:

ἀλλ᾽ ἔν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ᾔνεσα
η τὰς ἐχίνου μᾶλλον οἰζυρὰς τέχνας·
ὅς εὖτ᾽ ἂν ἄλλων κρεισσόνων ὁρμὴν μάθῃ,
στρόβιλος ἀμφάκανθον εἱλίξας δέμας
κεῖται δακεῖν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος.

In quo loco non assentior Nauckio Fragm. Trag. p. 573. verba *ἔν τε χέρσῳ* corruptelam suscepisse dicenti. Sequebatur sine dubio apud Ionem aliquid de astutia bestiae marinae, idque ipsum, ni fallit sententia, servavit Athenaeus VII p. 318 e. (fragm. 36)

καὶ τὸν πετραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσιν
στυγῶ μεταλλακτῆρα πουλύπουν χροός.

cf. Oppianus Hal. II, 359:

τοίην που τραφιρῆς γαίης ἔπι δῆριν ἔθεντο
ἄμφω ἐνὶ ξυλόχοισιν οφις καὶ τρηχὺς ἐχῖνος —
ἤτοι ο μὲν προϊδὼν ὀλοφώιον ἑρπυστῆρα
φραξάμενος πυκινῇσιν ὑπὸ προβλῇσιν ἀκάνθαις
εἱλεῖται σφαιρηδὸν ὑφ᾽ ἕρκεϊ γυῖα φυλάσσων
ἔνδοθεν ἑρπύζων· ὃ δέ οἱ σχεδὸν αὐτίκα θύνων
πρῶτα μὲν ἰοτόκοισιν ἐπισπέρχει γενύεσσιν κτλ.

Vs. 1. loci Sophoclei nescio an recte *τοὺς λέοντας* scribendum censuerim. Vs. 4. *ἀμφάκανθον*, quae Salmasii coniectura est, recepi, vulgo *ἀμφ᾽ ἄκανθαν* legitur sine sensu.

Ibid. c. Diphilus Siphnius *ἐοίκασι δ᾽ αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες, ὧν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ.* Haec adversis frontibus sibi repugnant. Scribendum *εὔστομοι*, iucundi saporis.

III, 92. c. Nicandri locus legitur e Georgicis:

ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης,
νηρῖται στρομβοί τε πελωριάδες τε μύες τε
γλίσχραι τ᾽. ἀλλὰ σύνες τε καὶ αὐτῆς φώλεα πίνης.

Versu primo aut *τόσσα* aut *ἅτε* corruptum est. Conieci *ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα* (i. e. *ὅσα*) *βυθοὺς κάτα βόσκεται ἅλμης.* Versu tertio *γλίσχραι* substantivum mihi esse videtur et de certo quodam concharum genere intelligendum esse, si recte emendavi Hesychium *Γλίσχραι· χῆμαι*, ubi pro *χῆμαι* editur *κνῆμαι*. Versu tertio *τὺ* scripsi pro *τε*.

His proxime Archestrati locus subicitur:

τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει, ὄστρεια δ᾽ Ἄβυδος,

ubi cum libri *μῦς θ᾽ ἡ Αἶνος* habeant, fortasse scribendum est *τοὺς μῦς θ᾽ Αἶνος ἔχει*. *Αἶνος* cum spiritu aspero dictum videtur ut Haemus dicebatur et Aemus. Versu tertio *πλείστους δ᾽ Ἀμβρακία παρέχει* — in *πλείστους* latet haud dubie piscis nomen.

Ibid. f. In Epicharmi loco erat *συμπεφυκότα*. Recte p. 85 d. *συμμεμυκότα*. Statim in Platonis verbis edere debebam *δεδεμένοι* pro *δεδεσμευμένοι*. Clare id indicat P. ubi *δεδεγμένοι* scriptum est.

III, 93. c. *λεῖον τὸ ὄστρακον ἔχει καὶ δασύ.* Scribendum videtur praeeunte Dalecampio *καὶ παχύ*. Mox in Charetis Mitylenaei verbis *κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν, ὡσαύτως κατὰ τὴν Ἀρμενίαν καὶ Περσικὴν καὶ Σουσιανὴν*, malim *Ἀρμενιακήν*. Caspium mare dici intellexit Schweighaeuserus.

Ibid. f. *ὅσαι δ᾽ ἂν πέτραις καὶ σπιλάσι προσφυῶσι ῥιζοβολοῦσι, κἀνταῦθα ἐνοῦσαι τὴν μαργαρῖτιν γεννῶσι.* Pro *ἐνοῦσαι* corrigendum videtur *ἐνδῦσαι*.

III, 95. b. Anaxilas: *τῶν Αἰσχύλου πολὺ μεῖζον εἶναί μοι δοκεῖ | ἰχθύδι᾽ ὀπτᾶν.* Ita correxit Dobraeus, libri *πολὺ μᾶλλον*, quod servare non debebam. Sequentia corruptius sunt tradita, quam quae tuto emendari possint. Interim tentavi

ὅσον
ἀκροκώλι᾽ ἕψειν [κρεῖττόν ἐστι], ῥυγχία,
πόδας.

ἐστὶ, quod vulgo post *ἕψειν* legitur, abest a BP. Ceterum Anaxilae nomen suspectum esse docebit inspectus Athenaei

locus. Suspicari possis *Ἀνάξιππος*. In sequenti Anaxilai fragmento

δεινὸν μὲν γὰρ ἔχονθ᾽ ὗς
ῥύγχος ὦ φίλε Κινησία,

pro *Κινησία* scribendum videri *κνησιᾶν* indicavi Hist. crit. p. 228.

Ibid. c. Axionici locum exhibui ut correctus est ab Emperio. Vulgo editur *συντιθείς, οἴονται ἄνω ἑτεράλκια — τέμνω παραφέρω.* Vs. 4. Dobraeus *πάντας ὥστ᾽ ἄν*.

Ibid. d. Iacobsius, quem Dindorfius secutus est, pro *τέκνων* scripsit *κύων*. Altero versu Dobraeo auctore fortasse addendum *σέ*. Mox erat *Συοθήραις*, quod *Συοθήρα* scripsi.

Ibid. f. In Antiphanis fragmento *γελοῖον* alteri interlocutori tribuerim, cetera primo. Vs. 4. *ω δέσποθ᾽* scripsi pro *δέσποτα*, ut voluit vir doctus apud Schweighaeuserum. Lacunam quam ultimo versu indicavi, Herwerdenus Observ. crit. p. 49. ita supplevit:

ζῷον [μὲν ἐκεῖνο], τοὺς δὲ βοῦς ἠνάγκασεν.

III, 96. a. In Alexidis loco *ἠριστηκότων | σχεδόν τι δ᾽ ἡμῶν ἐξ ἀκροκωλίου τινός*, pro *ἐξ* posui *ἕξ*.

Ibid. b. Primum versum Pherecratis praeeunte Elmsleio correxi in libris sic scriptum *ὡς παρασκευάζεται δεῖπνον πῶς ἂν εἴπαθ᾽ ἡμῖν.*

Ibid. c. De Aristophanis loco dixit Bergkius Fragm. Com. II p. 1150.

III, 97. c. *τοῦτο δ᾽ ὑμεῖς ποιεῖτε — πίνοντες, μᾶλλον δ᾽ ἐκπίνοντες.* Scripsi *ἐμπίνοντες* cll. incerto comico in Fragm. Com. III p. 394. *πίνωμεν, ἐμπίνωμεν.* Cf. Vindic. Arist. p. 189.

Ibid. f. *προσέπταισε λίθῳ καὶ τὴν κνήμην ἔλυσε.* Non displicet quod Emperius pro *ἔλυσε* coniecit *ἔκλασε*.

III, 98. d. *τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος ὁ Κασάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν κτίσας.* Uranopolitarum civitas ab Alexarcho condita quo loco sita fuerit a Plinio indicatum putatur H. N. IV, 10. ubi de Atho monte disserit: oppidum in cacumine fuit Acrothon, nunc sunt Uranopolis, Palaeotrium, Thyssus, Cleonae, Apollonia. Sed hujus testimonii ambigua fides est. Veriora docet Strabo Epit. libri VII. a Kramero edita p. 17. e Demetrio Scepsio: *εἶθ᾽ ὑψηλὸν εἶναι πλαταμῶνα πλεθριαῖον σχεδόν τι τὸ μῆκος — ὅπου Ἀλέξαρχον τὸν Ἀντιπάτρου πόλιν ὑποδείμασθαι τὴν Οὐρανόπολιν λ΄ σταδίων τὸν κύκλον ἔχουσαν.* Ad huius igitur rupis radices Acanthum inter et Sanas Uranopolis erat condita. Exercit. phil. I p. 5.

III, 99. c. *ἐποχέα* posui pro *ἐποχλέα*, ut praeter alios voluit Coraes.

Ibid. d. *ἐπωνόμασεν* dedi pro *που ὠνόμασεν*, nisi *ποῦ* delere praestat.

III, 100. a. Sophili fragmentum sic redintegraverim:

γαστρισμὸς ἔσται δαψιλής· τὰ προοίμια
ὁρῶ [τὰ δείπνου· κᾆτα] χορτασθήσομαι.

Ibid. d. Anthiphanis locum emendavi Fragm. Com. III p. 129. In fine vs. 2. addidi *πόλις* et vs. 4. scripsi *Μητρᾶς* pro *Μήτρας*.

Ibid. e. In Anaxippi vs. 2. recte Dindorfius scripsisse videtur *φάς*. Vulgo *φῄς*, quod *φῄσ᾽* scripsi. In eiusdem poetae loco ib. servato personarum vices sic distinxi ut oratio similis evadat ei quae est apud Aristophanem Plut. 190. Vs. 3. pro *ἅπασιν* fortasse *ἀλλᾶσιν*, idque alteri interlocutori tribuendum. Vs. 4. *μασπέτοις* Casauboni sive potius Dalecampi emendatio est pro *μαστοῖς*. Fortasse tamen praestat *μαζίοις* scribere. Pro *πυρετοῖς* Lennepius tentabat *δίφροις*.

III, 101. a. In Hipparchi fragmento presse sequens librorum vestigia scripsi cum Dobraeo:

ἀλλὰ λοπάς μ᾽ εὐφραιν᾽ ἢ μήτρης καλὰ πρόσωπα,

quae apud Dindorfium sic scripta sunt:

ἐν λοπάσιν μ᾽ εὐφραίνει μήτρης καλὰ πρόσωπα.

Libri fere *ἀλλαλοπὰ σύ μ᾽ εὐφραίνῃ.*

Ibid. c. Dedi *γαίης* pro *γαίας*. Versu 4. debebam *τέφρην* pro *τέφραν* et vs. 14. *πτωχείης*.

Ibid. e. *ἑτέρωθε* posui quod sententia postulabat pro *ἑτέρωθι*.

Ibid. f. *ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον διατιθείς.* Scribendum videtur *ἐκτιθείς*; illud convivium apparantis est, non eius qui convivii apparatum enarrat.

III, 102. a. — 103. c. In Damoxeni fragmento vs. 6. nunc cum Cobeto Mnem. IV p. 120. scripsi *ὦ γῆ καὶ θεοί.* Vulgo *οὐκ ᾔδει θεοί.* Idem voluerat Hirschig p. 32. Vs. 9. *τοῦ πινοεῖν* Reisigius, *τοῦ φρονεῖν* Emperius. Vs. 10. *πᾶν* pro *ἦν* recte, opinor, Reisigius. Vs. 15. *μινθώσας ἄφες* Hermanni coniectura est pro *μισθώσας ἄφες*, quod Grotius pro *μισθώσω σαφές* scripserat. Eodem auctore praecedentem versum seclusi. Vs. 30. Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 16. *χυμός, λέγει Δημόκριτος, οὐδὲν πρᾶγμα γὰρ | ποιεῖ γενόμενον τὸν φαγόντ' ἀρθριτικόν.* Vs. 36. *ἅλμην* pro *ὀσμὴν* scripsi apud Dindorfium et vs. 37. *ποιοῦντας* pro *ποιούντων* posui cum Schweighaeusero. Vs. 38. ante Reisigium *ὑποτρίβοντας*. Vs. 39. *πρόσπαρδέτω.* Herwerdenus *πρόσπαρδε σύ.* Fortasse *πρόςπαρδ'· ἴτω*, eat, habeat sibi. Vs. 40. *ὥς μοι κεχάρισαι* mea est emendatio a Dindorfio commemorata, vulgo *ὥς μοι κέχρησαι.* Vs. 43 sq. Dobraeus *εὐτυχοῦς τέχνης, οὐ τοῦ διανίζειν.* Vs. 47. vulgo *ποιοῦσι δ' ἕτεροι σοὶ δὲ λέγω.* Correxi apud Dindorfium. Praestat fortasse quod coniecit Casaubonus *ἕτεροι· B. σὺ δέ; A. λέγω.* Vs. 48. *ἄφες.* Forsan *ἄνες.* Vs. 50. Libri *ὁμαλιζέτω τοῖς στάχεσι.* Iacobsius et Dindorfius *ὁμαλιζέτω τις ὡς τάχος.* Dobraeus *ὁμάλιζε τοῖσι τάχεσιν*, quod fortasse verum est, vide tamen Com. gr. IV p. 532. Vs. 52. verba *καί τι φαίνεται τέχνη* per interrogationem elata primo interlocutori tribuerim. Vs. 59. legebatur *ἐνίοτε δ' ἀφεστώς*, scripsi *ἔσθ' ὅτε δ' ἐφεστὼς*, illud ex mea, alterum ex Herwerdeni emendatione. Vs. 61. *οὐχ ὑπερβήσει σοφόν.* Fortasse *Σόφων*, quod unius ministrorum nomen fuerit; nisi malis *σοφός*, id ut cum *Ἐπίκουρος* coniungatur; sed video quid obstet. Vs. 63. *οἶδε* Cobetus recte. Vs. 66. *οὐκοῦν ὅ γ' οὐκ ἔχουσιν.* Cod. B. *ὅτε οὐκ*, alii *ὅτ' οὐκ*, malim *οὐκοῦν ὅ τι οὐκ ἔχουσιν.* Vs. 67. *οὕτω συνδοκεῖ.* Ita correxi pro *οὕτω σοι δοκεῖ* et haec personae B. attribui. Cobetus *οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ;*

III, 103. c. In Batonis loco vs. 6. malim *ὡς λέγουσί γ' οἱ σοφοί.* Vs. 9. *ἐκ δὲ τοῦ ζῆν δὴ καλῶς | εὔσως ἅπαντας ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί.* Pro *δὴ καλῶς* Athenaeus VII p. 379 b. recte *παγκάλως* habet. Cetera feliciter emendavit Hirschigius p. 30. *ἴσως ἅπαντας εὐτυχεῖν*, quod recipere debebam; et

εὐτυχεῖν repererat iam Emperius p. 346. Vs. 18. nescio quam ob causam delendum censuit Hirschigius. Cf. Com. graec. IV p. 503.

Ibid. c. *ἥρπασεν* Herwerdenus. Vulgo *ἥρπακεν.*

III. 104. b. *τὸν καλὸν Χρύσιππον κατιδόντα ἀκριβῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν.* Pro *κατιδόντα* scribendum videtur *κατειδότα.*

Ibid. c. In Theogneti loco vs. 8. pro *ἀνέστροφεν* recepi Hirschigii emendationem *ἀνατέτροφεν.*

Ibid. f. Aristophanes vs. 5. *οὐδὲ χόρι' οὐδὲ πῦος.* Vulgo *οὐδὲ χόριον.* Correxit Dobraeus et Fritzsche ad Aristophanis Thesmoph. p. 594. Pro *πῦος* scripsi *πυός*, de quo v. H. Iacoby ad Addenda mea vol. V p. 18. Vs. 7. *οὐδὲ κάραβον μέγαν γυναιξὶ κοπιώσαισιν ἐπεκουρήσατε.* Ita correxerunt viri docti ut suos versui numeros restituerent. Libri habent *κοπιώσαις.* Vitium loci latet potius in *ἐπεκουρήσατε*, quod ineptissimum est, frustraque explicare conatus est Fritzsche. Scribendum videtur *γυναιξὶ κοπιώσαις ἐπεχορηγήσατε.* Nisi praeferas quod nuper voluit Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 17. *μέγα γυναιξὶ κοπιώσαισί γ' ἐπεκουρήσατε*, egregiam scilicet opem tulistis mulieribus fessis! *μέγα* pro *μέγαν* praebuit cod. Ven.

III, 105. a. In Archestrati fragm. vs. 1. revocavi quod libri habent *ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολὺν ἀστακὸν ὠνοῦ.* Integrum ut versum faceret, Valckenarius scribebat *πολυώνυμον ἀστακόν*, cui nollem obsecundasset Dindorfius, quum *λῆρος πολὺς* quasi proverbii loco dicatur. Vid. Cicero ad Attic. XVI, 1. Aristophanes Polyidi fragm. 1. Exercit. phil. II p. 5.

Ibid. b. Speusippus *τῶν μαλακοστράκων κόρακον ἀστακὸν νύμφην ἄρκτον.* *Κόρακος* non est piscis nomen, fort. *κοραξὸν* vel *κορακῖνον.*

Ibid. d. *Ἔφορος ἐν τῇ πρώτῃ.* Recte Marxius *τρίτῃ* scripsit.

Ibid. e. Archestratus: *καρῖδ' εὐμεγέθη λήψει, σπανία δὲ πρίασθαι.* Malim ex L. *σπανίαι.*

Ibid. f. Eubulus *καρῖδα καθῆκα κάτω κἀνέσπασ' αὖθις.* Temere haec tentavit Herwerden Add. crit. nov. p. 25. cf. Gaisford ad Heph. p. 341. ed. pr. In sequente Anaxandri-

dis loco e Lycurgo, de quo Com. graec. III p. 172 dictum est,

καὶ συμπαίζει καριδαρίοις
μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων etc.

quaeri potest quis sit ille quem cum piscibus ludere dicit poeta. Fortasse de Baccho haec intelligenda sunt. V. Iliad. VI, 134 sqq. De sequente eiusdem poetae fragmento, in cuius vs. 3. Hirschigius *σχήματος* scribebat, dixi l. l. p. 180. Versum primum intelligerem sic scriptum *οὐκ ἀνακεκυφὼς ὀρθὸς ὦ βέλτιστ' ἔσει;*

III, 106. e. *εἰσεκομίσθη ταγηνιστὰ ἥπατά περιειλημμένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλῳ.* Scripsi *περιειλημμένα*, ut res postulabat. Mox pro *ἐπίπλοιον* cum Dobraeo malim *ἐπίπλοον*. Quam formam posui etiam p. 107. a. in Epicharmi loco, qui vulgo sic legitur *ὀσφύος τε πέρι καὶ ἐπίπλου.* Etiam in Ionis fragmento dialectus ionica, qua in *Ἐπιδημίαις* utebatur Ion, pro *ἐπίπλῳ* postulabat *ἐπιπλόῳ*.

III, 107. b. Initium eclogae Alexidis exhibui ut emendavi Com. graec. vol. III p. 429. Vulgo *Νηρεῖ τινι ἰδὼν γέροντι.*

Ibid. c. *φυκίδας ψήττας τινὰς | καρῖδα φύκην κωβιὸν πέρκην σπάρον.* Pro *τινὰς* scripserim *κτένας*.

Ibid. d. Scripsi *τὰς σκευασίας πάντων δὲ καὶ τὰς διαθέσεις*, ubi pro *διαθέσεις* libri habent *σκευάσεις*.

Ibid. e. Porsonus *ἂν* (i. e. *ἃ ἂν*) *θέλῃ τις μανθάνειν.*

Ibid. f. In Alexidis loco scribendum videtur

καὶ πλεκτάνην στιφρὰν σφόδρ', ἐπὶ τούτοις τέ που
αἰσχυνόμενον ἧπαρ καπρίσκου σκατοφάγου.

Libri *ἐν τούτοις*.

III, 108. a. Eubulus *ἐγὼ δέ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι.* Non satis intelligo *ἔτι*, fortasse scribendum *τῶν μελαμπύγων τις εἷς*, de quo v. ad Antiphanem in Com. gr. vol. III p. 95. Sequuntur statim haec *Ἡγήσανδρος — ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησὶ τὸν ἥπατον δύο λίθους ἔχειν.* Quod inepte dictum est pro *ἐν τῇ κεφαλῇ*.

Ibid. b. Eubuli locum exhibui, quemadmodum a me ipso aliisque emendatus est. V. Com. graec. III p. 242. et edit. min. p. 613. Vs. 11. fortasse sequi debebam Valckenarium *πιέσματι* scribentem pro *πιάσματι*.

Ibid. c. In Nicostrati loco *οὔποτ' αὖθις ἂν . . . σηπίαν ἀπὸ τηγάνου | τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος*, *ἂν* addidi, Porsonus praeterea scribebat *οὔποτ' ἂν αὖθις αὖ*. Praetuli indicare lacunam; *μόνος* cum intelligi non possit, suspicabar poetam scripsisse *σηπίας — μένος*, ut tragicorum vel epciorum oartionem imitatum. Qui statim sequitur Hegemonis locus

μάλλὰ ταχέως ἰὼν πρίω μοι πουλύπουν
καὶ δὸς καταφαγεῖν, κἀπὸ τηγάνου γόνον,

cum sic emendavi Praef. ad Com. poet. edit. min. p. XIV. nisi quod *μάλλὰ* adscivi a Dobraeo. Reliqua eodem modo postea constituit Cobetus Mnem. V p. 53. Vulgo *μάλα ταχέως αὐτῶν πρίω πουλύπουν.*

Ibid. d. *Μυρτίλος*, quod unius convivarum nomen est, ab Eubuli fragmento separavi. In eiusdem poetae loco

τρέφει με Θετταλός τις ἄνθρωπος βαρὺς
πλουτῶν, φιλάργυρος δὲ κἀλιτήριος —

Boissonadus coniecit *βαρὺ πλουτῶν.* malim *βαθὺ πλουτῶν.*

III, 109. a. In Demetrii loco scripsi *ξένος χαρίεις γὰρ* pro eo quod codd. habent *ξένος γε χαρίεις*, idque servari potest, si hunc versum alteri interlocutori tribueris. *ἐκεῖνος καὶ* pro *ἐκεῖ* ex Dindorfii emendatione recepi.

Ibid. c. Timocles *καταμαθὼν δὲ κειμένην θερμὴν σκάφην θερμῶν ἰπνιτῶν ἤσθιον.* Sic libri; Dindorfius ex Dobraei emendatione edidit *καταμαθὼν δὲ κειμένην σκάφην | θερμὴν ἰπνιτῶν ἤσθιον.* Debebant opinor *θερμῶν*.

Ibid. e. In Lyncei epistola ad Diagoram scripta *ἀπειρηκότων καὶ πεπληρωμένων ἡδίστην ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διάχρηστον ἐσχαρίτην καλούμενον*, pro *διάχρηστον* B habet *διάχρειστον*, quod *διάχριστον* Dindorfio scribendum videtur. Fortasse *πάγχρηστον* vel *ζάχρυσον*. Sequentia *καθάπερ γὰρ ἀνανήφειν πολλάκις γίνεται τὸν μεθύοντα τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀναπεινῆν γίνεται τὸν ἐσθίοντα*, non videntur omnis erroris immunia esse. Ceterum post haec verba sine dubio locum habebant quae ex eadem epistola afferuntur ab Athenaeo XV p. 647 b.

Ibid. f. *τούτου δὲ τοῦ ἄρτου (ἀχαΐνου) μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος λέγων ἐν τοῖς θεσμοφόροις γίνεσθαι.* Haec Lobeckius Aglaoph. p. 1063 ita refingebat *λέγων ἐν τοῖς*

θεσμοφορίοις γενέσθαι. Ego conieceram λέγων τοῖν θεσμοφόροιν γίνεσθαι, ut III p. 113 b. τὸν ἀνάστατον καλούμενον, ὃς ταῖς ἀρρηφόροις γίνεται. Pergit Athenaeus: εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἑορτὴ καλεῖται μεγαλάρτια. ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων

ἀχαΐνην στέατος ἔμπλεων τράγον.

In quo versu τράγον, quod Lobeckius cum ἀχαΐνην coniunctum de placenta intelligit, mihi cum Schweighaeusero pro imperativo aoristi accipiendum videbatur, qua de forma ipse exposuit Lobeckius Aglaoph. p. * * *, cuius notatis addendum est ἐπίβαλον ex Eustathio ad Hom. p. 1753, 5. ἄγαγον, de quo Hesychius Ἄγαγον: ἀντὶ τοῦ ἄγαγε, fortasse etiam ἀπόθανον, quod Par. A habet in Demetrii verbis apud Stobaeum Flor. VIII, 19. qui tamen paulo post legitima forma usus est. Omisere autem illum versiculum qui populares Graecorum cantilenas collegerunt, pariter atque illam a Polluce IX 123. servatam ludentium puerorum cantiunculam

α΄. χαλκῆν μυῖαν θηράσω.
β΄. θηράσεις, ἀλλ' οὐ λήψει.

Adde quod Hesychius servavit τὸν τραγίσκον ἔξαγε. Nec omittendum quod nescio nunc quo loco Plinius affert

φεύγετε κανθαρίδες· λύκος ἄγριος ἄμμε (ὔμμε) διώκει,

et illud a schol. Ven. Il. χ΄, 263. servatum,

ἄρνα φιλοῦσι λύκοι, νυὸν ὡς φιλέουσιν ἐρασταί.

de quo in Bergkii Diario Antiqu. stud. 1844. p. 12. dixi, item illud apud Plutarch. Quaest. gr. p. 297 b.

μήποτε νοστήσαιτε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

Alia huius generis infra composui. Exerc. philol. II p. 5.

III, 110. c. Sophro δεῖπνον ταῖς θείαις κριβανίτας καὶ ὁμώρους καὶ ἡμιάρτιον Ἑκάτᾳ. Mira est haec materterarum et Hecatae coniunctio, nec dubium mihi quin ἑκάστᾳ scribendum sit. Eiusdem poetae locus ibid. litt. c. servatus legitur εἰς νύκτα μ' ἑστιᾷ σὺν ἄρτῳ πλακίτᾳ. Sic Casaubonus pro με αἰτιᾷ σὺν ἄρτῳ πλ. Perfeci opinor emendationem scribendo μ' ἑστιάσειν ἄρτῳ πλακίτᾳ.

Ibid. d. In Platonis loco alterum versum alteri interlocutori tribui et per interrogationem extuli; sed rectius fortasse

ita scribendum B. μὴ τῶν καθαρύλλων; A. μᾶλλα μεγάλους Κιλικίους.

Ibid. f. ἢ ante δέλφακος in Aristophanis loco per errorem illatum est.

III, 111. a. τῆς δὲ κολλύρας καλουμένου ἄρτου. Aut τοῦ δὲ scribendum aut ante καλουμένου excidit οὕτω. In Aristophanis loco editur διὰ τοῦ 'ν Μαραθῶνι τροπαίου. Secutus sum Elmsleium.

Ibid. b. De Pherecratis fragmento vide Com. gr. II p. 274. In proximis ὥς φησιν Εὐκράτης, suspectum est Eucratis nomen. Fort. Σωκράτης scribendum, cuius memoria proxime antecedit.

Ibid. c. Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβᾳ. Nescio quid hoc nominis sit corruptumque puto, nec lucem praebet glossa Hesychii Θύστινον· τρίχινον. οἱ δὲ μεσοτριβῆ. Num Μεζοτρίβᾳ fuit? Ibid. Nicostrato Hanovius vs. 2. restituit τὸ δὲ πάχος. Dindorfius e Porsoni coniectura τὸ πάχος γάρ, libri τὸ γὰρ πάχος. Vs. 4. meam ipse coniecturam sequens dedi ἄνω 'βάδιζε καὶ μέλιτι μεμιγμένη pro ἐβάδιζ' ἄνω.

Ibid. d. ὁ δὲ Κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον θρόνον λαμβάνει καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ νέμουσι. Aut excidit aliquid aut scribendum νέμει, ut voluit Casaubonus.

Ibid. e. De Cratini loco dictum Fragm. Com. graec. II p. 71.

Ibid. f. Archestratus

ἔστι γὰρ οὖν τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων
εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα
ἐν Λέσβῳ κλεινῆς Ἐρέσου περικύμονι μαστῷ.

Versu secundo etsi ferri potest ἠσκημένα, multo tamen verisimilius est scripsisse poetam ἠσσημένα, quod proprium de cribrata farina verbum est. Photius Lex. p. 26. ἐττημένα· σεσησμένα. Φερεκράτης. Quod ex ἠττημένα corruptum; falsa enim sunt quae de hac glossa dixi Fragm. Com. II p. 351. Idem verbum ex libris restitui Antiphani apud Athen. III p. 127 b. σεμίδαλις ἐκ πολλῆς σφόδρ' ἐξηττημένη, et praeterea duabus glossis Hesychii restituendum est, primum v. Ὁμομίτας· ἄρτος ἐκ πυροῦ διηρημένου γεγονώς. Lege διηττημένου et intellige panem ex cribrata farina confectum, quem σητάνειον ἄρτον vocat et τῷ αὐτοπύρῳ opponit Plutarchus Tranquill. animi p. 466 d. Altera Hesychii glossa haec est

4*

Σμικρίζεσθαι: διαιτᾶσθαι. Legendum *διαττᾶσθαι.* In tertio Archestrati versu ineptissimum est Lesbum insulam dici Eresi circumfluum collem. Expectabam potius *εἰν Ἐρέσῳ κλεινῆς Λέσβου περικύμονι μαστῷ*, in quo *εἰν Ἐρέσῳ* comparabam cum Homerico *εἰν Ἀρίμοις* in eadem versus parte posito. Eresum in colle sitam fuisse testatur Strabo XIII p. 618. E x e r c i t. p h i l. I p. 11.

Leniore coniectura nunc restitui *ἐν Λέσβῳ κλεινῆς τ' Ἐρέσου περικύμονι μαστῷ.*

III, 112. a. Archestratus *ὃν καλέουσιν | κεῖνοι κριμματίαν.* Sic vulgo. Necessariam recepi emendationem Schweighaeuseri *κριμνατίαν*, et versu sequente *ἐν Τεγέᾳ σεμιδάλιος* scripsi pro *ἐν Τεγέαις.*

Ibid. c. In Aschestrati loco

ὅστις ἐπιστήμων ἔσται σίτοιο κατ' ἦμαρ
παντοίας ἰδέας τεύχων —

posui *τεύχειν.*

III, 113. a. *ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλῳ Χρυσίππου τοῦ Τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον.* Pro *καὶ ἄλλῳ* posui *παγκάλῳ.* In sequentibus pro *ἀρτοπτίκιος* et *φουρνικίου* malim *ἀρτοπτίκειος* et *φουρνακείου* propter Plinium HN. XVIII, 11, 27. panes f o r n a c e o s e t a r t o p t a c e o s commemorantem.

Ibid. d. *εἰς ἄρτον.* Probabiliter Dalecampius *εἰς ἀρτολάγανον.*

Ibid. e. *οἱ ἑαυτοὺς* scripsi cum Dobraeo pro *οἱ τούς.* Idem *αὐτῷ μαθητὰς* pro *μαθητὰς αὐτῷ.*

Ibid. f. *οὐ χῶ* pro *οὐχ ὁ* Dobraeus. Mox in Eubuli loco dedi *λοπαδάγχαι* pro *λυπαδάγχναι.* Ib. *λευκαυγῶν ὑπογαστριδίων* pro *λευκῶν* elegans est coniectura Herwerdeni in Novis Add. crit. p. 25.

III, 114. b. *ἀράξεις* pro *ἄραξις* recte ut videtur Schweighaeuserus.

Ibid. d. Alexidis locum emendavit Dobraeus. Vulgo *οἴσω δεῦρο* pro *οἶσε δεῦρο δή.* Vs. 1. corrige operarum errorem B. *μόλις* pro A. *μόλις.*

Ibid. e. *βλωμιαίους* scripsi pro *βλωμιλίους*, quamquam possis etiam *βλωμιδίους*, ut voluit Salmasius. Mox *ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλίσκεσθαι* malim *μόνων.*

III, 115. a. *κρίβανα — τῷ σχήματι μαστοειδεῖς.* V. ad XIV p. 646 a. In sqq. pro *ὑγίεια* erat *υγεία.* Tum ante *ἀκμαίαν* casu excidit *καί.* Contra litt. b. eandem particulum ante *ἐπισυνάπτοντος* recte delet Dobraeus.

III, 116. a. *Εὐθύδημος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ταρίχων Ἡσίοδόν φησι περὶ πάντων τῶν ταριχευομένων τάδ' εἰρηκέναι*

ἄμφακες μὲν πρῶτον στόμα καὶ κριταιαντα καὶ θιόην
γναθμῶν ἠνδάξαντο δυσείμονες ἰχθυβολῆες,
οἷς ὁ ταριχόπλεως ἅδε Βόσπυρος, οἱ πιθόγαστροι
τμήγοντες τετράγωνα ταρίχια τεκταίνονται.
ναὶ μὴν οὐκ ἀκλεὲς θνητοῖς γένος ὀξυορύγχου,
ὃν καὶ ὅλον καὶ τμητὸν ἅλες τρηχεῖς ἐκόμισσαν.
θύννων δ' ὡραίων Βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ,
καὶ σκόμβρων βυθίων τε καὶ εὐχόρτου λιβιβάττεω.
καὶ Πάριον κολιῶν κυδνὴ τροφὸς ἔσκε πολίχνη.

Videri haec ipsum Euthydemum fabricatum esse, bene intellexit Athenaeus; mimine enim Gesneri Aquat. p. 973. sententia probari potest Archestrato illos versus tribuentis, quoniam is ὁ *τῶν ὀψοφάγων Ἡσίοδος* ab Athenaeo VII p. 310a. vocetur. Multum enim ista ab Archestrateo dicendi genere recedunt. E x e r c i t. p h i l o l. II p. 6. Vs. 1. pro *θιόην* Dindorfius coniecit *ἰωήν*, quo adiutus Bergkius haec ita restituere conatus est:

ἄμφακες πρῶτον στόμα καὶ κριγὴν καὶ ἰωήν —

Sed residet vitium in *ἠνδάξαντο*, quod Piersonus *ἠδάξαντο*, Coraes *ηὐδάξαντο* scripsit. Vs. 3. libri habent *πιθόγαστρι*, pro quo qui *πιθόγαστροι*, q u i b u s v e n t e r i n s t a r d o l i i e s t, scribendum esse vidit Casaubonus, rectius opinor scripsisset *οἳ πιθογάστροις*, q u i v o r a c i b u s s a l s a m e n t a q u a d r a t a conficiunt. At fortasse cum Hermanno scribendum *οἵ θ' ὑπόγαστρα.*

Vs. 5. *ναὶ μὴν οὐκ ἀκλεὲς θνητοῖς γένος ὀξυορύγχου.* Pro *ὀξυορύγχου*, quod viri docti pro *ὀξυρύγχου* dici posse existimant, etiam nunc teneo quod iam olim proposui *ὀξυρρύχου.* Eodem nomine corruptum est quod apud Lucianum Lexiph. 2. legitur *ἐγγυοθήκη* pro *ἐγγυθήκη*, vel quod bis in eodem oraculo apud Strab. I p. 53. et XII p. 536. habetur

Πύραμος εὐρυοδίνης, pro quo recte epitome habet *ἀργυροδίνης*. Vs. 6. *ἅλες τρηχεῖς ἐκόμισσαν* recte quidem pro *ἐκόμησαν* scripsit Schweighaeuserus, sed non recte interpretatur salia aspera apportant. Hoc potius dicit, oxyrynchum aut integrum aut in frustula concisum sale condiri. Vs. 8. editur vulgo *καὶ σκόμβρων βυθίων τε καὶ εὐχόρτου λιβιβάττεω*. In his *βυθίων* inutile scombrorum epitheton est nec particula *τέ* suo loco posita. Scribendum videtur *κυβίων*, quod etsi plerumque de quadratis salsamentorum frustis dicitur, tamen etiam piscis nomen est. V. Arcad. p. 42, 3. Postremo versu pro *λιβιβάττεω* nescio an rectius scribatur *λιβυβάττεω*. Exercit. phil. II p. 6.

Ibid. c. In eodem fragmento legitur

Ἰόνιον δ' ἀνὰ κῦμα φυγὼν Γαδείραθεν ἄξει
Βρέττιος ἢ Καμπανὸς ἢ ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος
ὀρκύνοιο τρίγωνα.

Pro *Γαδείραθεν*, quod aperto vitio laborat, scripsi *Γαδειρόθεν*, nec recte dictum vides *ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος*, pro quo expectabam *οὐξ ἀγαθοῖο*. Pro *ἀγαθοῖο* autem scribendum suspicor *ἁγνοῖο* cll. Horatio Carm. I, 28. Neptuno sacri custode Tarenti. Cf. Archestratus p. 117 a. *Βυζαντίου ἐς πόλιν ἁγνήν*.

III, 116. d. *ἀλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἐστὶν ὁ λόγος — ἔρχομαι κἀγὼ λέξων τι περὶ αὐτῶν τὰ τῆς τέχνης*. Postrema, quae non recte procedunt, fortasse ad tetrametrum trochaicum sic revocanda sunt:

ἔρχομαι κἀγώ τι λέξων περιλαλῶν τὰ τῆς τέχνης,

in quo *περιλαλῶν* est copiose describens. Eundem versum respexit III p. 113 a. *ἔρχομαι καὶ αὐτὸς λέξων περὶ ἄρτων*. Cf. XIV p. 654 a.

III, 117. a. In Archestrati loco edebatur *θύννου τέμαχος — τμηθέν, ὅ τ' ἐν βίκοισι*, quod scripsi *τμηθὲν ὅτ'* concisum eo tempore quo etc. Sequuntur paucis interiectis haec:

παῦροι γὰρ ἴσασιν
ἀνθρώπων ὅτι φαῦλον ἔφυ καὶ ακιδνὸν ἔδεσμα.

Contra sensum, ut mihi videtur, qui hic est paucos bona et mala internoscere. Ac cum meliores libri *κενεὸν ἔδεσμα* habeant, scripsi *ὅ τι φαῦλον ἔφυ καὶ κεδνὸν ἔδεσμα*.

Ibid. b. De Cratetis loco v. Fragm. Com. II p. 244. Quod his subicitur Aristophanis fragmentum, in eo recepi Porsoni et Emsleii emendationem *ἦ μέγα τι χρῆμα* pro *ἦ μέγα τι βρῶμα*. Locus fortasse sic corrigendus est: *ἦ μέγα τι χρῆμ' ἔφυ τρυγῳδοποιομουσική*, paeonicis et trochaicis numeris coniunctis. Vs. 3. praestare videtur *παρακεκλημένον* pro *παραβεβλημένον*, quod tertia correpta ab Aristophane certe dici non potuit.

Ibid. e. In Alexidis loco vs. 1. *ἐὰν μὴ καθ' ἕκαστον πάντα δῷς*, fortasse *θῇς* scribendum est. Vs. 7. malim *ἦ 'πεβοᾶτε*. Insanabiliter corruptus est vs. 10, requiritur aliquid in hanc sententiam dictum:

ὅλοιο· σίσυρον δ' οὐκ ἐπέθηκας οὐδὲ ἕν.

Vs. 11. *οὐκ οἶσθας* recepi ex A. pro *οὐκ οἶσθά γ'*. Vs. 17. *ὥσπερ πυρετὸς ανῆκεν, εἶτ' ἐπέτεινεν αὖ*. Dobraei haec emendatio est pro *εἶτ' ἐν ἐπιτέλει*. Fort. *πυρετὸς ἀνῆκεν, εἶτ' ἐπέτεινεν ἐπὶ τέλει*, deleto *ὥσπερ*.

III, 118. d. Apud Antiphanem *εὐφραίνετ' ὀσμαῖς* posui pro *ὀσμαῖσι χαίρει*. Codd. *εὐφροσύναις ὀσμαῖσι*.

Ibid. e. *κατεσθίοντες ὄντες* in Nicostrati loco ex Hirschigii coniectura recepi pro *κατεσθίοντες οὐδέ*, quod fortasse servandum erat.

III, 119. b. Platonis versus ante Cobetum ita edebatur *ὥσθ' ἅττ' ἔχω ταῦτ' ἐστι· ταρίχους ἀπολέσω*. Ibid. c. in Cratetis loco edebatur *ἡμῖν*, pro quo *ἡμῶν* scripsi.

Ibid. c. De Hermippi verbis *τάριχος πίονα* v. Com. graec. I. 94.

Ibid. e. *Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι*. Scribendum videtur *ἄλλοι δὲ Ἀττικοί*, vel *Ἀττικοὶ δὲ καὶ οὐδετέρως λέγουσι*. V. litt. b. Mox cum Bergkio ad Fragm. Aristoph. p. 1193. transposui verba *Μένανδρος Ἐπιτρέπουσιν*, quae vulgo post *καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς* leguntur.

Ibid. f. *Ἄλεξις ἐν Ἐπιδαύρῳ· τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους ὅτι* — scripsi *Ἐπιδαυρίῳ*. Pro *δ' υἱεῖς* legendum videtur *δ' ἐποίησ'*, et vs. 2. *εἰσήγαγον* cum Hirschigio. Sequentia Hirschig ab Alexidis loco separat scribitque *οὓς καὶ Τιμοκλῆς ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἵππων ἐν τοῖς Σατύροις ἔφη δύο σκόμβρους εἶναι.*

III, 120. a. In Antiphanis loco ante Fritzschium de Daetal. p. 106. erat *ἀπολογίζω*, et vs. 2. ante Schweigh. *περίμεινον — μὴ τεμεῖν.*

III, 121. f. *μέχρι πότε βαρβαρίζοντες οὐ παύεσθε.* Corrige *παύσεσθε.*

III, 122. b. *Θεοδώρῳ δὲ τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχων, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον.* Pro *κελεύειν* Nauckius *ἐθέλειν*. Mox litt. d. Timothei locus legitur:

οὐκ ἀείδω τὰ παλαιά·
καινὰ γὰρ ἅμα κρείσσω.
νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει,
τὸ πάλαι δ' ἦν Κρόνος ἄρχων.

Initio fragmenti nescio an praestet scribere *οὐ κλείω*, tum *θάμα* posui cum M. Schmidt. Vs. 4. legebatur *τὸ παλαιόν*.

III, 123. d. *Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Νησιάδος ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ φησὶ ψυχεῖα κατεσκευάσθαι θέρους ὀρυκτά.* Permira quidem nec tamen vitii suspecta est libri insularum descriptionem complectentis inscriptio *Νησιάς*. Eius fortasse pars fuit quem idem Semus de Delo insula librum composuit *Δηλιάδος* nomine inscriptum, cuius frequens est apud Athenaeum memoria; certius est ad idem opus revocandum esse librum de Paro ab Suida s. v. *Σῆμος* memoratum. Nesiados memoriam praeter Athenaeum servavit schol. Apollonii Rh. I, 1165 *Κόνων ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ φησὶν ὅτι Αἰγαίων — κατεποντίσθη — περὶ δὲ τῆς κλήσεως τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐν μὲν τῷ τρίτῳ τῶν περὶ τῆς Νησιάδος φησὶν ἐν τούτοις· οἱ μὲν ἀπὸ τῆς Περκανίας**) *Αἰγὸς ἐπώνυμον γεγονέναι φασίν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Καρυστίας τῆς Αἰγαίης ὀνομαζομένης. αἱ μὲν γὰρ Αἰγαί, ἔνθεν τὸν Ποσειδῶνα παραγίνεσθαί φασι, κατὰ Πελοπόννησον εἰσὶν ἐν τῷ περὶ Κρῖσαν κόλπῳ.* Quo scholio ne quis ita utatur, ut Cononem Nesiadis auctorem fuisse suspicetur, satis provisum est ab iis, qui Cononis nomen, quem Heracleam scripsisse nemo unquam prodidit, ex Cinaethonis nomine corruptum esse intellexere, cuius Heracleam ipse affert schol. Apollon. I 1357. Ac fortasse etiam

*) Scribendum *ἀπὸ τῆς περὶ Κάνας Αἰγός*. V. ad Stephanum Byz. p. 352.

locum poetae, in quo de Aegaeone vel Briareo egerat, superstitem habemus in corruptissimo scholio Pindari Nem. III 38. *αἱ Ἡρακλεῖαι στῆλαι καὶ Βριάρεω λέγονται εἶναι, καθό φησι Στῆλαί τ' Αἰγαίωνος ἁλὸς μεδέοντι Γίγαντος.* Ubi poetae nomen excidisse apertum est. Praeterea scribendum est *ἁλὸς μεδέοντος ἄνακτος* [*Βριάρεω*]. Sublato igitur Conone apertum est alium Nesiadis auctorem circumspiciendum esse. Iam vero in sequentibus, quae de nomine maris Aegaei afferuntur, haud dubie corrupta sunt verba *ἐν μὲν τῷ τρίτῳ τῷ περὶ Νησιάδος*, in quibus particula *μὲν* non habet quo referatur. Scribendum igitur videtur *Σῆμος ἐν* (CHMEN pro ENMEN) *τῷ τρίτῳ περὶ τῆς Νησιάδος*, vel *ἐν τῷ τρίτῳ τῶν περὶ Νησιάδος* i. e. *τῷ τρίτῳ Νησιάδος*, quemadmodum iisdem in scholiis ad IV, 834. *Μητρόδωρος ἐν πρώτῳ περὶ ἱστορίας* i. e. *ἐν πρώτῳ ἱστορίας*. Neque omittendum quod idem scholiastes iterum Semi testimonio utitur ad I, 1304. *Σῆμος δέ φησιν* (sc. Boreadas ab Hercule interfectos esse) *διὰ τὸ λειφθῆναι δρόμῳ τὸν Ἡρακλέα τῶν Βορεαδῶν*, quae ad eam Nesiadis partem refero, in qua de Teno scriptor exposuerat; ea enim in insula Hercules Boreadas occidisse ferebatur. Denique ad idem hoc opus referenda suspicor quae Athenaeus I p. 30 c. et II p. 71 c. de Icaro et Cinaro insulis memoriae prodidit. At quae idem scriptor XI p. 502 b. affert, ea haud dubie ad Deliadem revocanda sunt. Exerc. phil. I p. 12.

III, 124. a. In Alexidis eclogae vs. 6. sine sensu edebatur:

τὰκ τῆς δὲ τῆς τροφῆς καθ' ἡμέραν πάλιν.

Correxi *τακτῆς*. Vs. 7. *γλιχόμεθα μὲν τὴν μᾶζαν ἵνα λευκὴ παρῇ, μὲν* particulam, quam Schweigh. post *γλιχόμεθα* addiderat, transposui post *τήν*. Vs. 9. malim *τὸ καλόν τε χρῶμα* pro *δέ*.

Ibid. b. In Dexicratis loco ineptum est quod vulgo legitur *ἐπὶ στόματος κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ.* Cod. B *ἐπὶ στόματι*, unde edidi

ἐπίσταμ' ὅτι κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ.

In sequente fragmento Euthyclis *πρῶτον μὲν εἶδεν εἰ χιὼν ἔστ' ὠνία*, ex P rescripsi *οἶδεν*.

Ibid. d. Strattis *ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον*. Legebatur *ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον*. In sequente Lysippi fragmento Fritzschius

ita distinxit A. *Ἕρμων.* B. *τί ἐστι. πῶς ἔχομεν;* A. *τί δ' ἄλλο γ' ἢ* — Vs. 2. *ἐμοὶ δοκεῖν* recepi ex emendatione Schweigh. pro *μοὶ δοκεῖν* ut habet A. Dindorfius *ἡμᾶς δοκεῖ* cum Porsono. Tum *Δωρί* posui pro *Δῶρι.* Mox sequuntur haec *Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν.* Vid. Histor. crit. Com. graec. p. 12. *κωμικὰς ἱστορίας* O. Schneiderus ad Nicandrum p. 16. interpretatur de historiis ridiculis et quasi de pulpito comicorum ductis. Non credo id recte fieri, ac fortasse scribendum est *τῶν ἰνδικῶν ἱστοριῶν*, quod argumentum eclogae indicare videtur.

III, 125. a. In Anaxilae loco scripsi *ἴσως τὸ λακκαῖόν γ' ὕδωρ ἀπόλωλέ σοι· Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος* — vulgo *ἀπόλωλε. ὁ Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος.*

Ibid. c. In Simonidis epigrammate recepi Valckenarii emendationem *ὀξὺς ἀπὸ Θρήκης ὀρνύμενος βορέης* pro *ὠκύς*, et vs. 3. pro *ἐκάμφθη* scripsi cum Porsono *ἐθάφθη.* Mox *κνισολοιχός* dedi pro *κνισολοῖχος*, eamque *τόνωσιν* etiam in seqq. secutus sum.

III, 126. a. Scribitur vulgo *λίβον.* Mox *ἐμοὶ μὲν ὦ κυνάμυια μελιπήκτων ἅλις, ἡδέως δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι.* Nescio an haec e poeta ducta sint, quem expressit Horatius Ep. I, 10, 11. p a n e   e g e o ,   i a m   m e l l i t i s   p o t i o r e   p l a c e n t i s.

Ibid. b. *τὸ πέπερι* Casaubonus, *τὸ πέπερι νέον* O. Schneider ad Nicandrum p. 79. e Ther. 876. Vulgo *τὸ πεπέριον.* Tum pro *ἐν τῷ προτέρῳ* scribendum *ἐν τῷ πρώτῳ.* De ipso Nicandri loco v. O. Schneiderum l. l. Vs. 1. *ἠὲ καὶ* I. G. Schneider pro *ἠέ κεν.* Vs. 2. *ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος.* Non intelligo *αὐτοῦ.* Suspicabar *ἢ ἄλλου ὄρνιθος*, ut *ἄλλου* ex notissimo usu abundanter additum sit. Vs. 3. recte O. Schneiderus *ἐντρίψειας ὑποστρώσας ἐνὶ* et vs. 4. *ἀνάφυρσον.*

Ibid. d. *ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ.* Malui *αὐτὸν ἐπ' αὐτοῦ* cll. Epicharmo apud Athen. II p. 71 f. *αὐτὸς ἐπ' αὐτοῦ χαιρέτω.*

Ibid. f. *ἵνα μὴ λέγῃς ἄκικύς εἰμι καὶ ὀλιγοδρανέω.* Haec etiam e poeta aliquo eoque iambographo ducta videntur. Scribendum *κὠλιγοδρανέω*, idque quinque syllabis efferendum est.

III, 127. a. *παύομαι — ἐσθίων, ἄν με διδάξῃς παρατίσιν εἴρηνται οὗτοι οἱ χόνδροι.* Aut *ἕως* post *ἐσθίων* addendum est aut scribendum *ἂν μή με διδάξῃς.* Illud commendat ipse Athen. p. 115 c. *οὐ πρότερον δειπνήσομεν, ἕως αν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσητε ὅσα* — et XIV p. 604 c. *οὐ πρότερόν γε ἀκουσόμεθα περὶ τούτων, ἕως ἂν περὶ τῶν ἐπιδορπισμάτων εἴπῃ.* Pro *παύομαι* malim omnino *παύσομαι.*

Ibid. b. In Antiphanis loco vs. 4. addidi *δέ*; post *Φοινίκης* excidisse videtur *καλή.* Vs. 4. legebatur *ἐζητημένη* ex B, praetuli aliorum librorum scripturam *ἐξηττημένην.* Vide supra ad III p. 111 f.

Ibid. d. Strattidis locum ita scripserim *τωνδὶ δὲ διδύμων ἐκγόνων σεμιδάλιδος.*

III, 128. d. *ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν.* Seclusi *σὺν* cll. p. 129 c. *ἃ καὶ ἑκάστῳ πεπυρωμένα αὐτοῖς πίναξιν ἐδόθη*, et p. 130 c. *ἐπεδόθη πᾶσι καὶ πλακούντων ἕκαστα γένη — αὐταῖς τῶν πεμμάτων θήκαις.* In sequentibus fortasse supplendum *καὶ ἕτεροι ἄρτοι [εὖ] πεπονημένοι.*

III, 129. a. *ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες — ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκῶ, πλὴν ἔλεγόν τινες αὐτὰς ἔχειν χιτῶνας.* Malim *ἐμοὶ μὲν δοκῶ* (vel *δοκεῖν*) *γυμναί.* Apparet autem imitatio Aristophanis Eccles. 409. *Εὐαίων — παρῆλθε γυμνός, ὡς ἐδόκει τοῖς πλείοσιν· αὐτός γε μέντοὔφασεν ἱμάτιον ἔχειν.*

Ibid. b. *ὅσος ὥστε δέξασθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτοῦ.* Delevi *ὥστε* cum C. In *μέγεθος* vitium latere videtur. In sequentibus *ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ συνωπτημέναι κίχλαι καὶ μῆτραι καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον*, pro *μῆτραι*, quae non recte inter cetera volatilia commemorantur, fortasse *νῆτται* scribendum, quod etiam Dobraeo in mentem venisse video. Eodem auctore in proximis *ἃ* inserui ante *καὶ ἑκάστῳ*, et *πεπυρωμένα* pro *πεπυρωμένος* scripsi ex codd. Mox *πλακούντων* pro *πλακοῦντες* edidi Schweigh. secutus, et litt. d. *μόνον*, ex sequente *μένων* ortum, seclusi, nec habet C.

III, 130. d. *ἀπηλλαττόμεθα νήφοντες νὴ τοὺς θεοὺς διὰ τὸν φόβον τοῦ πλούτου ὃν ἐλάβομεν.* Pro *νήφοντες* requiro *ἀνανήφοντες.* Ibid. e. in Antiphanis loco *φυλλιοτρῶγες* conicit Bergkius.

III, 131. a. Anaxandridis eclogam de nuptiis Iphicratis

posui Com. graec. vol. III p. 182 sqq. Eius initium in libris ita fere scriptum est:

λαμπροῖς δείπνοις δεξόμεθ' ὑμᾶς
οὐδὲν ὁμοίοις τοῖς Ἰφικράτους
τοῖς ἐν Θράκῃ, καί τοι φασὶν
βυβακάλους αὐτὰ γενέσθαι.

Horum ultimus versus adhuc frustra criticorum artem exercuit. Scribendum vero *βουβαύκαλα ταῦτα γενέσθαι* i. e. epulas luxuriosissimas. Adiectivum *βαύκαλος* memorat Etym. M. III. 192, 20. *Βαύκαλον: μαλακιζόμενον, τρυφερόν.* Itaque ludibundus poeta dicere potuit *βουβαύκαλος* pro *λίαν τρυφερός*. Exerc. phil. II p. 7.

Ibid. b. In eiusdem poetae ecloga inepte legebatur *μέχρι τῆς ἄρκτου*, quod *μέχρι τῆς ἄκρας* scripsi.

Ibid. c. *τάς θ' ἁρμονίας μεταβάλλειν.* Legebatur *τὰς ἁρμονίας*. Post *χρυσοῦν τε σάκος* recte lacunam indicavit Dindorfius. Tum ante Dobraeum erat *κέγχρων δε χύτραν βολβῶν τε σιρόν.*

Ibid. d. *τί γὰρ ἐκλείπει.* Malim *ἐλλείπει.* In sequentibus addidi *γάρ*. Rectius fortasse Dindorfius coniecit *οὐχὶ σμύρνης*, nisi malis *οὐ σμύρνης Ἀσσυρίας.* Tum in verbis *μέλιτος τυροῦ χορίων πυρῶν καρύων χόνδρου*, pro *πυρῶν* Schweigh. *πυῶν*, quod quum pluraliter non dictum sit, malim omnino *γύρων*, quod placentae genus est. Vide Vindicias Aristoph. p. 96.

Ibid. e. Libri *τέττιγες ὀπτοί*, quod *τέττιγες ὀποὶ* scripsi. Ibid. pro *πίνναι* neglexi corrigere *πῖναι.*

Ibid. f. *γέρανός θ' ἡ τουτουί.* Ita scripsi pro *γέρανος τουτουί*, indicata ante *γέρανος* lacuna. Quod olim conieceram et a Dindorfio receptum est *γέρανος τουδί* (cod. A *τουτί*) nunc reieci. Tum *δέ γε* Dobraeus pro *δέ*. Post *λευκός*, quod Dobraeus delebat, excidisse videtur *κιρρός* vel simile quid.

III, 132. a. Eclogae Lyncei vs. 4. et 5. non videntur integre scripti esse. Vs. 6. *ἐν οἷ* Dindorfii est emendatio pro *ἐν ᾧ.* Rectius fortasse Dobraeus *ἄνω.* Ib. b. recte Emperius *οὔτε χεῖρας πέντ' ἔχω.* Mox scripsi *κατέπασα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέπλησα δέ*, pro *κατέπλησα γάρ.* Vs. seq. edebatur *τί οὖν ἔχεις; Β. ὄστρεια πολλά.*

Ibid. d. In fragmento Diphili scripsi *ἡγεμονία τίς ἐστι ταύτης* pro *ἐστιν αὐτῆς.* Aliter Dobraeus *πρὸς σέ; Α. τοῦ μαγείρου τῆς τέχνης | ἡγεμονία τίς ἐστιν αὑτηΐ, πάτερ.*

Ibid. e. Malim ut Cobetus voluit *ἀψινθίῳ σπόδησον ἅττ' ἂν παρατιθῇς.* Vulgo *ὅσα γ' ἂν* ex Casauboni emendatione. Libri *ὅσ'* (*ὅς* P.) *ἄγαν παρατίθῃς.* In Menandri loco praetulerim *ξένου τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχή* pro *ὑποδοχῆς*, et litt. f. *ἀθάλαττος ὢν τοῖς.*

III, 133. a. Philemonis locum sic scribit Hirschig *ἑφθός; Β. χρηστὸς ἦν. Α. ἀκήκοας; Β. ἅλμη τε λευκή —*

Ibid. c. In Alexidis fragmento vs. 2. scripsi indicata lacuna *οὐ κίτταν, οὐ χελιδόν', οὐ . . . οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα* pro *οὐ κίτταν οὐκ ἀηδόν' οὐ τρυγόν' οὐ τέττιγα.* Supplere possis *οὐ κίτταν, [οὐ τιγόνιον,] οὐ χελιδόνα, | οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα.* Cf. ad Theocritum p. 440.

Ibid. d. Nicandri fragmentum tractavit O. Schneider p. 83. qui vs. 6. coniecit *κατακαρφέα φλοιόν*, possis etiam *παγκαρφέα.* Vs. 12. *προχέαις τριπτῆρι λεήνας* dedi cum eodem pro *προχέας τριπτῆρι λεήναις*, et vs. 15. *ανύσαι* pro vulgato *ἄμυσαι.* Cod. B *ἀκυσαι*, Casaubonus *ἄρυσαι.* Pro *κεχρηόσι* Schneiderus *κεχαρηόσι.*

III, 134. a. Alexis: *ἂν οἴνου μόνον ὀσμὴν ἴδωσι.* Non erat cur tentaretur, v. Lobeck. Rhem. p. 137. Ibid. *ἄκραν* scripsi cum Dobraeo pro *ἄρ' ἄν.* Vs. 8. scripsi *τὸν παραμασύντην εἰσίδω* pro *ἢ τὸν παραμασύντην ἴδω.* Hirschigius *καὶ τὸν παραμασύντην ἴδω.* De verbis *τὰ λευκά τ' ἀναβάλλοντα* v. ad XII p. 529 a. Vs. 10. edebatur *ἥδιστον ἀναπήξαιμ' ἂν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβών.*

Ibid. c. In Eriphi ecloga dedi *κοὐκ ἐθέλοντας*, vulgo *οὐ θέλοντας*, Eustathius *οὐκ ἐθέλοντας.* Notus versus est apud Athen. 428 a. *οἶνος ἄνωγε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν.* Cfr. Hegemon XV p. 698. *λῆμμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι.* Sequitur Alexidis locus, de quo v. Com. graec. III p. 425.

IV, 134. d.—137. d. *Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίστως* (scr. *ἀχαρίτως*) *διαγράφει Μάτρων ὁ παρῳδός, ὅπερ οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ὑμῖν, ἄδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη, ἀπομνημονεῦσαι.* Iam sequitur centum et viginti duorum versuum carmen ex Home-

ricis versibus ingenioso parodiarum lusu deflexum, convivii a Xenocle Atheniensi apparati descriptionem exhibens. Personas praeter Xenoclem ipsum, de quo in Historia crit. Com. p. 516. dictum est, induxit Chaerephontem, famosissimi nominis parasitum, de quo post Ruhnkenium ad Rutilium Lupum p. 34. annotavi quaedam ad Fragm. Com. vol. IV p. 474. Probabile est etia malios quosdam convivio interfuisse; non totum enim et integrum carmen ab Athenaeo fuisse appositum, praeter manifesta lacunarum indicia etiam ex eo intelligitur, quod non comparet in eo versus ab Athenaeo II 62 c. disertim e *Δείπνῳ* allatus *ὄστρεα δ' ἤνεικεν Θέτιδος Νηρηίδος ὕδνα.* qui post vs. 97. inserendus videtur. Nec dubitari potest quin ad idem hoc carmen etiam alii quidam versus referendi sint, quos passim Athenaeus non indicato carminis titulo simpliciter ex Matronis parodiis apposuit. Ex hoc genere sunt quos servavit II p. 64 c. ubi qui versus afferuntur quum mirum in modum consentiant cum iis quae nostrae eclogae leguntur vs. 63. *καρῖδές θ' αἳ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί*, et vs. 5. *λευκοτέρους χιόνος, ἔσθειν δ' ἀμύλοισιν ὁμοίους· τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο πεσσομενάων*, etiam hoc argumento cognoscitur verum esse quod supra dixi, multo maiorem huius carminis ambitum fuisse, quam ab Athenaeo appositum est. In brevi enim carmine quis unquam poeta eorundem propemodum versuum iterationes sibi permittat? His adde porro quae leguntur III p. 73 d.

καὶ σίκυον εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν λαχάνοις. ὃ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας.

Quae item summam similitudinem habent cum nostrae eclogae vs. 36 et 37:

καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης ἐρικυδέα γόγγρον,
κείμενον ἐν λοπάδεσσ', ὃ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας.

Denique eidem carmini adscribenda esse videntur haec XIV p. 656 e. servata:

ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἐγέλασσαν, ἐπήνεικάν τ' ἐπὶ τούτῳ
σιτευτὰς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν,
ἄτριχας οἰετέας, λαγάνοις κατὰ νῶτον ἐίσας.

Quae si recte ad Convivium retttuli, simul intelligitur poetam

convivas etiam inter se colloquentes induxisse eorumque sermones rettulisse. Hinc mihi suspicio, quem tacito auctoris nomine affert versum Athenaeus V p. 187 a. *παρὰ δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια συνάγουσι*

τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον,

itidem Matronis esse, quem Chaerephontem parasitum induxisse supra vidimus. His praemissis de corruptioribus eclogae locis breviter exponam. In ipso statim initio carminis post tertium sextumque versum complurium versuum lacunam indicandam esse e narrationis tenore et progressu intelligitur. Exercit. phil. I p. 13.

Vs. 6. *τάων καὶ βορέης ἠράσσατο πεσσομενάων.* Prorsus inepta boreae memoria videtur ex Homerico loco Il. ι', 223. *τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων* illata esse. Matro forsan scripserat *τάων καὶ γαστὴρ ἠράσσατο.* Cf. II 64. c. *τάων φυομένων ἠράσσατο πότνια γαστήρ.* Vs. 11. fort. *τοῖς δὲ* indicata ante h. v. plurium versuum lacuna. Vs. 12. *οἷς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων.* Sic edidi cum Schweighaeusero pro *ἐπιτετράφαται*, quod revocandum est. Cf. quae scripsi ad Euphorionis fragm. CLXII p. 158.

Vs. 13. *αναμεῖναι* corruptum videtur. Suspiceris *ἀνατεῖναι*, porrigere.

Vs. 23. *ῥυπαρὰ κρήδεμνα.* Dobraeus *λιπαρά.*

Vs. 25. *πίνας ἦλθε φέρων καὶ ἄμυλα ἠχήεντα.* Scripsi quamvis dubitanter *κατὰ δώματα ἠχήεντα.*

Vs. 26. *ἃς (πίνας) κατὰ φυκότριχος πέτρης λευκὸν τρέφει ὕδωρ.* Vis aptum aquae marinae epitheton est *λευκόν*, fortasse *ἁλυκόν* scribendum est.

Vs. 35. *ἣ μόνη ἰχθὺς ἐοῦσα.* Ex cod. B correxi *οὖσα.*

Vs. 36. *καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης (λίνθης BP) ἐρικυδέα γόγγρον.* Nescio quid sit *Τιτυὸς λίμνης*, pro quo vide an comparato III p. 73 d. *καὶ σίκυον εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν* scribendum sit *καί ῥ' υἱὸν εἶδον.*

Vs. 40. Anguilla commemoratur ingentis magnitudinis:

παμμεγέθης, ἣν οὔ κε δύ' ἀνέρες ἀθλητῆρες,
οἷοι ἄρ' Ἀστυάναξ τε καὶ Ἀντήνωρ ἐγένοντο,
ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν.

Ad haec cf. Hom. Il. μ', 448. Astyanactem autem intellexit poeta Milesium, de quo schol. Theocriti IV, 34. *ταῦτα οὐκ ἐπ' Αἴγωνι ἱστόρηται, ἀλλ' ἐπὶ Ἀστυάνακτι τῷ Μιλησίῳ — φασὶ γὰρ τοῦτον Ἴσθμια νικήσαντα καὶ οἴκοι παραγενόμενον ἐκ τῆς ἰδίας ἀγέλης τοῦ μεγίστου λαβέσθαι βοός, καὶ μὴ ἀνεῖναι ἕως ὁ ταῦρος ἐλευθερῶν τὸ σῶμα τῇ βίᾳ κατέλιπε τὴν ὁπλὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.* Syncellus p. 274 d. (p. 521 Bonn.) *Ἀστυάναξ Μιλήσιος τὸ παγκράτιον νικᾷ τρίτον. ουτος δὲ καὶ ἓξ ἀνδρῶν σιτία κατήσθιεν.* De patria viri videtur dubitatum fuisse, certe Photius Bibl. p. 83, 40. e Phlegonte Trall. tradit: *Ἀτυάναξ Ἱπποκράτους Ἀδραμυττίου παῖς πύξ*, ubi scribendum *Ἀστυάναξ*. Eiusdem hominis nomen haberemus etiam apud Athenaeum X 413 a. si per librarios licuisset; adhuc ibi edebatur *Ἀστυδάμας ὁ Μιλήσιος*. Iam nemo amplius dubitabit quin Antenor quoque athleta fuerit corporis robore insignis. Ac fortasse is idem est de quo Eusebius Chron. Can. ad Olymp. CXVIII ed. Maii p. 152. *Ἀντήνωρ Ἀθηναῖος ἢ Μιλήσιος, παγκράτιον, ἀκόντιον περιοδονίκης*, et quem cum Leontisco pancratiasta commemorat Machon Athenaei XIII p. 578 f. Excerc. phil. I p. 15.

Vs. 45. Dobraeus Advers. II p. 305. *εἰνορόγυιοι* coniecit pro *ἐννεόργυιοι*, aut immemor Homeri Od. λ', 312. aut apud hunc quoque eandem formam restituturus.

Vs. 40. *ὅθεν ἐγχέλεων γένος ἀγροτεράων.* Scribendum suspicor *ἁβροτεράων*.

Vs. 46. Dindorfius Scaligerum sequens *στίχας* edidit pro *στέγας*, quod ego cum Casaubono *στέγος* scripsi.

Vs. 55 sqq. *θύννου κεφαλὴ* apposita esse narratur,

κεχολωμένη οὕνεκα τευχέων
αἰρομένων, τὸ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ῥίνη θ' ἣν φιλέουσι περισσῶς τέκτονες ἄνδρες.

Ita enim haec mutata distinctione scribenda erant. Vulgo *αἰρομένων· τὸ δὲ πῆμα θ. θ. ἀνθρώποισιν, ῥίνη, τὴν* (B *ῥίνην τὴν*) *φιλέουσι*. Atqui apertum est non squatinam dici posse *πῆμα ἀνθρώπων*, sed thynni caput, quod ceteris partibus privatum in vilibus obsoniis habebatur. Cfr. Alexis Athenaei VII p. 303 a. *οὗτος πρότερον κεφάλαιον εἰ θύννου*

λάβοι, ἐνόμιζεν ἐγχέλεια καὶ θύννους ἔχειν. Praeterea *εἵνεκα* posui pro *οὕνεκα*.

Vs. 57. *οὐ γὰρ ἔγωγε ἧς σαρκὸς δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι* ex Odyss. IX, 28. expressum est.

Vs. 64. *αἳ δὴ ἰδεῖν κυφαὶ μὲν ἔσαν.* Ita Dindorfius cum VL. *αι δη γαρ ικυφαιεσαν* A. *αἳ δὴ γὰρ ἰδεῖν φυὴν ἔσαν* BC. *αἵ δὴ γὰρ ικυφαίεσαν* P. Hinc certa coniectura H. G. Paessens (Dissert. de Matronis parod. reliquiis. Monast. 1856) restituit *αἳ δὴ γήραϊ κυφαὶ ἔσαν*. Notum est Homericum *ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην*.

Vs. 68. *ἐν στόμασιν ἔθεσαν.* Scribendum *ἐν στόμασίν τ' ἔθεσαν*, vel *ἐν στομάτεσσ' ἔθεσαν* cll. vs. 37. *ἐν λοπάδεσσ', ὃ δ' ἐπ' ἐννέα.*

Vs. 70. *κρατερῶς παλάμῃ ἐπορέχθην.* Malim *κρατερᾷ*.

Vs. 71. *τὸ δέ γ' ἀμβροσίῃ μοι ἔδοξεν | εἶν' ἣν δαίονται.* Sic vulgo. Cod. Ven. *εἶναι ἣν*. Olim ego *ἣν ἄρα*, nunc Nauckium secutus sum; pro *δαίονται* scripsi cum Mosero *δαίνυνται*, quod postea etiam Cobetus reperit.

Vs. 74. Leguntur haec:

μύραιναν δ' ἐπέθηκε φέρων, τὸ κάλυμμα τραπέζης,
ζώνην θ' ἣν φορέεσκεν ἀγαλλομένη περὶ δειρήν,
εἰς λέχος ἡνίκ' ἔβαινε Δρακοντιάδῃ μεγαθύμῳ.

De muraenarum cum serpentibus coitu praeter Casaubonum ad Athen. VIII p. 312. vide Spanhemium ad Aristoph. Ran. 478. Mirum autem et ineptum est zonam collo muraenae circumdatum dici. Matronem scripsisse suspicor *περὶ νείρην*, circa imam ventris partem. Nimirum de zona virginali cogitabat. Exercit. phil. I p. 16. Librorum tamen scripturam recte tueri videtur Paessens.

Vs. 77. Scripsi *βούγλωσσόν θ' ὃς ἔναιεν ἐν ἅλμῃ μορμυρούσῃ*. Vulgo *θ'* deest. Ceterum haec perperam intellexerunt viri docti vertentes qui habitat in mari fremente. Marinum esse piscem *βούγλωσσον* nihil causae erat quare disertim moneretur, neque *ναίει* legitur sed *ἔναιεν*. Verte igitur qui natabat in muria. De *ναίω* pro *νάω* dixi infra ad Nicandri eclogam XIV p. 683. Exerc. phil. I p. 16.

Vs. 77 et 78. Scaligero praeeunte Dindorfius ita edidit:

*κίχλας δ' ἑξείης ἡβήτορας, ὑψιπετήεις * * *
καὶ πέτρας καταβοσκομένας, θυάδας θ' ὑδατίνους.*

Quorum versuum secundo quae memorantur *θυάδες* etiamsi piscis nomen esse aliunde constaret, locus tamen vitii suspectus esse deberet, quoniam *θυάς* primam producit. Itaque *ὑάδας* scripsi, s u c u l a s, quas *ὑδατεινοὺς* (sic enim scribendum dixit, ut eas a caelesti sidere distingueret. Lacunae autem post primum versum indicandae nullam necessitatem video. Rectissime enim *κίχλαι* dicuntur *ὑψιπετήεις*, cuius loco qui *ὑψιπετηέσσας* dicendum fuisse existimant, longissime a vero aberrant. Eadem forma usus est Nicander apud Athenaeum XV 683 d. *κάλυκες κεφαλήγονοι ἀντέλλουσιν ἀργήεις* (i. e. *ἀργήεσσαι*) *πετάλοισι κρόκῳ μέσα χροισθεῖσα*, quod item frustra in vitii suspicionem adduxerunt. Omnem dubitanti scrupulum eximet idem Nicander Alex. 266. *σὺν δὲ καὶ ἀμπελόεις ἕλικας ἐνθρύπτεο νύμφαις* et 293. *πόσιες δὲ παραυτίκα λύματ' ἔχευαν φαρμακόεις*. Quae omnia ita dicta sunt quasi ad rectos casus *ὑψιπετήης ἀργήης φαρμακόης* revocanda essent. Ac nescio an ad idem verborum genus Boeoticae gentis nomen *οἱ Ψολόεις* i. e. *Ψολόεντες* revocandum sit, de quo v. Plutarchum Quaest. gr. p. 299 f. E x e r c i t. p h i l o l. I p. 16.

Vs. 80. *ἐν δ' ἀναμὶξ σάργοι τε καὶ ἵππουροι γλάνιές τε.* Pro *σάργοι* Dindorfius *σαργοί* scripsit; sed dubito num *σαργοὺς* hoc loco poeta memoraverit; eos enim iam vs. 60. memoravit. Itaque *φάγροι* scripsi, nisi quis *σαῦροι* praeferat.

Vs. 81. Cum Scaligero *ἄντα δ' ἔην* scripsi pro *ἄντα ἔην*. Vereor tamen ne aliud quid lateat.

Vs. 84. *ἔπειθ' ὥρμαινον ἐπ' ἄλλα.* Ita scripsi. Vulgo *ἐπεὶ δ' ὅρμαινον ἐπ' ἄλλα*. Cod. B *ἔδοξ' ἐπι δ' ὥρμαινον ἐπ' ἄλλα*. Praefero nunc quod iam olim proposui, *ἔπι δ' αὖθ' ὥρμαινον ἐπ' ἄλλα*.

Vs. 85. *δειπνῶν* scripsi pro *δείπνῳ*. Post sequentem vs. item aliquammulta omissa videntur.

Vs. 89. *κωλῆν δ' ὡς εἶδον, ὡς ἔτρεμον.* Recepi Scaligeri emendationem, libri *κωλῆν δ' εἰσίδον, πῶς ἔτρεμεν* (*ἔτρεμον* P).

Vs. 90. *κεῖτ' ἀγχοῦ γλυκὺ πλείονα χρυσὸς ὢν ἀπερύκων.*

Nihil hic video nisi *γλυκὺ πνεῖον* scribendum esse; cetera alii expedient.

Vs. 93. *νηδὺς* posui ex felice emendatione Paessensii, vulgo *νηλής*. Idem pro *ῥαδέεσσι* tentabat *ῥαφίδεσσι*. Desidero potius nomen taedium et satietatem indicans.

Post vs. 97. complurium versuum lacunam esse suspicor, in qua locum habuisse videntur versus tres quos Athenaeus XV p. 656 c. attulit:

*ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἐγέλασσαν· ἐπήνεικάν τ' ἐπὶ τούτῳ
σιτευτὰς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν,
ἄτριχας, οἰετέας, λαγάνοις κατὰ νῶτον ἐΐσας.*

Quibus iam commode subiunguntur sequentia *Χαιρεφόων δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω ὄρνιθας γνῶναι*. Ad eundem Chaerephontem spectare videtur illud *ὣς ἔφατο*. Cui quod infertur *οἳ δ' ἐγέλασσαν* de convivis intelligo, reliqua *ἐπήνεικάν τ'* (malim *δ'*) *ἐπὶ τούτῳ* de ministris. E x e r c i t. p h i l. I p. 17.

Post vs. 113. lacuna indicanda erat, neque enim sufficit cum Heinsio scribere *πρόσφατοι*.

Vs. 116. *ὡς δὲ ἴδον ξανθὸν γλυκερὸν μέγαν ἔγκυκλον, ἄνδρες, Δήμητρος.* In his *ἄνδρες* haud dubie corruptum est, nec probo tamen quod Iacobsius pro eo voluit *ἁδρόν*. Fuit fortasse *ἁγνῆς*, quod cum *Δήμητρος* coniungendum.

Complures item versus exciderunt post 118. Ineptum enim est post hunc versum

πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θείου ἀπεχοίμην;

inferri haec *οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ' εἴη |, γαστὴρ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη*. E x e r c i t. p h i l o l. I p. 17.

IV, 137. d. Ultimam partem fragmenti Alexidis tractavit Herwerdenus Observ. crit. p. 74. qui *μεγαλείως δέ* parum probabiliter resecuit et cetera sic scribenda esse coniecit: *λιμῷ παρελθεῖν* (vel *περιελθεῖν*) *τοὺς ξένους με δεῖ καθ' ἓν | ἕκαστον αὐτοῖς παρατιθέντα*. Mox pro *Ἔριφος* Reinesius *Ἔφιππος*. V. Hist. crit. p. 353. In ipso fragmento vs. 2. *οὐδ' εὐτραπέζων Θετταλῶν ξένων τροφαί*, fortasse *τρυφαί* scribendum est.

Ibid. f. Legebatur *γενομένων*, pro quo *γινομένων* dedit

B. Tum vulgo *'Ακαδημίᾳ* et *'Ακαδημίαν*. Mox cum Dobraeo *πάντα* scripsi pro *πάντας*. Sed tota Chrysippi narratio obscura est, in qua hoc unum video vocem *ἀστεῖος* sensu stoico accipiendum esse.

IV, 138. d. *ἐν τοῖς φιδιτίοις*. Ita optimi libri habent pro *φειδιτίοις*.

Ibid. e. In Cratini loco vs. 4. *πρεσβευταῖσιν* dedi pro *πρεσβύταισιν*, quod fortasse servandum erat.

Ibid. f. In Eupolidis versu *αἴκα γένηται* Bergkius. Mox *αἶκλον* scripsi et hic et ceteris locis, quam formam commendat Alcmanis versus p. 140 c. *αἴκλον* AB, *ἄϊκλον* vulgo. Mox in Polemonis loco sequuntur haec *σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν*, quod Prellero *παρὰ τὴν θέαν*, mihi *παρὰ τὸν νεών* scribendum videtur.

III, 139. a. *διδόασι τῶν συνόντων ἑκάστῳ τυρόν*. Erat *τῶν συνιόντων*, correxit Nauckius.

Ibid. b. *κορυθαλίαν*. Rectius videtur *κορυθάλειαν*. Ibidem Casaubono praeeunte *Τίασσαν* scripsi pro *Τίασσον*. Tum vulgabatur *αἶκλον δὲ ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται δεῖπνον*. Articulum ante *δεῖπνον* adieci ex epitome apud Schweigh. In Epicharmi loco recte Casaubonus *γάρ τυ* pro *γάρ τοι*. Fortasse scribendum est *ἐκάλεσε γάρ τοί τύ τις ἐπ' ἄικλον* (vel *αἶκλον*) *τὺ δὲ ἑκὼν | ᾤχεο τρέχων*, vel uno versu *ἐκάλεσεν γάρ τυ τις ἐπ' αικλον, τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχεο τρέχων*.

Ibid. c. *ἐν δὲ τῇ Λακεδαίμονι τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς φιδίτιον μετὰ δεῖπνον — εἰσφέρουσιν ἄρτους*. Scribendum *τοῖς συνιοῦσιν*. Ibid. *καλεῖ δὲ τοῦτον* (Didymum) *ὁ Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων*. Huius nominis quae ratio sit difficile est intelligere. Casaubonus interpretatur oblivionem librorum, quod suorum ipse scriptorum saepe non meminisset. Coraes coniciebat *βιβλιοπλάθον*, in quo nihil acrimoniae inest. Si quid mutandum est, malim ego *βιβλιοπαλάθαν*, quod recte dici potuit de homine qui librum super librum constiparet.

Ibid. d. *οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις οὔτε ἄρτοι εἰσφέρουσιν ἀλλὰ πέμματα καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασιν*. Nisi *ἐπὶ τοῖς δείπνοις* post coenam significat, praetulerim equidem *ἐν τοῖς δείπνοις*, sed fortasse de secundis

mensis scriptor loquitur. Certius videtur, quod *οὔτε πέμματα* a Schweigh. coniectum rescripsi pro *ἀλλὰ πέμματα*.

Ibid. e. *θέα ποικίλη καὶ πανήγυρις αξιόλογος καὶ μεγάλη*. Fort. *μεγαλεῖος* i. e. *μεγαλοπρεπής*.

Ibid. f. *καννάθρων*. Erat *κανάθρων*. Quae sequuntur verba *καμαρωτῶν ξυλίνων ἁρμάτων* delenda videntur; de quo admonuit etiam Dobraeus. Tum Prellerus ad Polem. p. 135. coniecit *αἱ δ' ἐξ ἁμίλλης ἁρμάτων ἐξευγμένων*.

IV, 140. a. De Epilyci loco qui apud Dindorfium ita editur *οἰώσομαι — παραγέλλωσι — σδωμὸς μάλα ἁδύς*, vide quos laudat Iacoby Add. ad Com. V p. CXXVI. Add. Blaydesius ad Arist. Acharn. p. 161.

Ibid. c. *μόνων* addidi Dobraeum secutus. Ibid. in Alcmanis versu *ῥυφῆται* pro *δρυφῆται* scripsi cum Bergkio. Possis etiam *τρυφῆται* suspicari.

IV, 141. c. *ὕστερα περιφέρεται*. malim *ὕστατα*. Ibid. erat *φειδίται*.

Ibid. d. In Molpidis loco *οὔτε γὰρ ἡδονῆς οὔτ' ἀκρασίας γαστρὸς οὕνεκεν κομίζουσιν*, nescio an *ἀκρασίας* delendum sit. Ibidem pro *ἀπόδειξιν* fort. praestat *ἐπίδειξιν*.

IV, 142. a. Phylarchi verba *ὅτε τὸν ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρείσειεν* non recte interpretatur cum Schweighaeusero I. F. Lucht Phylarchi Fragm. p. 86. Sententiam hanc esse puto, veteres Lacedaemonios, quotiescumque cubito impresso accubuissent, totam per coenam in hoc situ perdurasse.

Ibid. b. *πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν πράγματα καί τοι νέος ὤν*. Delenda est particula *τε*, nisi aliquid excidit.

Ibid. d. *κατελαμβάνετο δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμενος ἢ μετά τινος τῶν ἡλικιωτῶν*. Scribendum *μετὰ τἀδελφοῦ κατακείμενος καὶ μετά τινος* (*ἑνὸς*?) *τῶν ηλικιωτῶν*. Cfr. litt. c. *ὅτε μὴ παρείη πρεσβεία, τρίκλινον*. Sequuntur *τὰ δὲ λοιπὰ μήθ' ὑπεραίρειν μήτε λείπειν*. Scripsi *μήτ' ἐλλείπειν*.

Ibid. e. *τὸ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνομίζετο τὸ δ' ὑπερήφανον*. Reddidi Phylarcho *ἐνόμιζε*.

IV, 143. a. Antiphanes *εἰς τὰ φιδίτια*. Sic scribendum, non ut libri habent *εἰς τὰ φειδίτια*, neque ut Toupius voluit *εἰς τὰ φιλίτια*. V. Cobetum NL. p. 748. Vs. 5. Herwerdenus

Observ. crit. p. 46. coniecit μηκέτι φόρει pro μὴ καταφρόνει.

Ibid. b. In Dosiadae loco de verbis τὰς τῆς πόλεως προσόδους [ἃς] διανέμουσιν οἱ προεστηκότες v. Fr. Haase Miscell. phil. p. 10.

Ibid. c. δύο τράπεζαι ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς πορκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ παρόντες. Scribendum προσκαθίζουσι. In sequentibus τῶν παρόντων de cibis appositis recte interpretatur Dobraeus. Cfr. Mnemos. VII, 1.

Ibid. d. τοῖς δὲ παισὶ κοινὸς κέκραται κρατήρ. Dobraeus τοῖς δὲ παισὶν εἷς μόνος vel τοῖς δὲ παισὶν ἄοινος κέκραται κρατήρ.

Ibid. e. In Pyrgionis loco scribebatur ἐν τοῖς συσσιτίοις οἱ Κρῆτες εὐσιτοῦσι. Correxi συσσιτοῦσι, quod etiam Dobraeus voluit, quo auctore sequentia inclusi. Idem in sequentibus tentat τῇ κράσει καὶ αὖθ' ἕκαστα.

IV, 145. b. ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται. Fort. ἐν ᾧ θ' ὁ βασιλεύς. Statim ὁρᾷ διὰ τοῦ παρακαλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ. Reiskius ad Constant. Porph. p. 275. παρακύμματος.

Ibid. f. οὗ ἦν ἰδεῖν ἅπαντα μερίδας ποιήσαντες — διαιροῦνται. Recte ut videtur Casaubonus οὗ οἱ ἐδέατροι ἅπαντα etc. Mox τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων. Scripsi καταλειπομένων, quod etiam sequentia confirmant.

IV, 146. c. Κτησίας καὶ Δίνων. Posui Δείνων.

Ibid. e. In Menandri loco vs. 5. vulgo ταύτας Θάσιον ἐγχέλεις τυρὸν μέλι, at VIII p. 364 d. Μενδαῖον Θάσιον ἐγχέλεις τυρὸν μέλι. Porsonus Μενδαῖον ἔγχελεις Θάσιον τυρὸν μέλι. In altero eiusdem poetae fragmento σταμνία τ' dedi cum Brunckio pro σταμνί'. Mox praetulerim ταῦτ' ἔλαβεν — ἅπαντ' ἐπιτεθέντ'.

Ibid. f. — 147. f. In Philoxeni loco quae vel ipse vel alii novaverint, docebit Bergkius PL. p. 987.

IV, 148. b. διέδωκε scripsi pro δέδωκε. In sequentibus Casauboni emendationem recepi ἀνδρώνων pro δένδρων, et τοῖς (imo ταῖς) κάλυξιν pro τοῖς ἕλιξιν.

Ibid. e. Erat Αὔταμνος pro Ἀτταγῖνος. Pro μεγάλως Dindorfius ex P dedit μεγάλῳ. Delendum potius πλούτῳ.

IV, 149. b. καὶ ὁ προσφέρων ἀνεῖπεν εὐδειπνίαις. Casaubonus εὖ δειπνήσειας. Cf. ad p. 479. Recte Dobraeus εὐδειπνίας. Sequitur πρόσχερα, quod Schneiderus πρόχειρα scripsit.

Ibid. c. τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ἀμφόδοις γενομένων φόβων. Non satisfaciunt doctorum virorum explicationes. Num φωρῶν scribendum? panem quo manus absterserant secum auferebant, ut eum nocturnis grassatoribus obicerent.

IV, 150. a. Post βραχύτατον cum Casaubono lacuna indicanda erat.

Ibid. c. κακὸν κακῶς σε, ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσειαν οἱ θεοί. In his noli dubitare quin tragici poetae (Euripidis opinor) trimeter lateat:

κακὸν κακῶς σέ γ' ἀπολέσειαν οἱ θεοί.

Idem trimeter a Disseno non animadversus latet apud Demosthenem c. Ctesiph. p. 114. poetarum versus, quos Aeschines pronunciando corruperit, componentem «ἥκω λιπὼν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας» καὶ «κακαγγελεῖν μὲν ἴσθι μὴ θέλοντά με» καὶ «κακὸν κακῶς σε μάλιστα μὲν οἱ θεοὶ, ἔπειτα δὲ οὗτοι πάντες ἀπολέσειαν». Exerc. phil. Spec. II p. 7. Rectius scripseris quo Demosthenis verba ducunt κακὸν κακῶς σε πάντες ὀλέσειαν θεοί.

Ibid. e. Post μέλλειν indicavi lacunam, et litt. f. τῶν λοιπῶν scripsi pro λοιπῶν.

IV, 152. a. Posidonius: ὃ τοῖς κολεοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράκειται. Malim παρακρέμαται.

Ibid. b. κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχειρίαν. Ita scripsi pro εὐχέρειαν. In sequentibus eiusdem scriptoris verbis οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ καθήμενοι nescio an κλίνην ante καθήμενοι exciderit.

Ibid. c. ἐν ᾧ πληρουμένου ληνοὺς πολυτελοῦς πόματος παρασκευάζειν τε τοσοῦτο βρωμάτων πλῆθος ὥστε etc. Cod. P πληροῦ μὲν ληνούς, alii πληροῦν μὲν ληνούς. Hinc scribendum esse censui πληροῦν μεγάλους ληνούς. Praeterea Posidonio reddendum πώματος. In sequentibus ἀφορίσαντος — δ' αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης ἀφυστερήσαντά τινα scribendum ὑστερήσαντα. Aberraverat scriba ad praecedens ἀφορίσαντος.

III, 153. c. ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας Ἡρακλεωτική ἐστι. Rectius scripsisset Ἡράκλειος τίς ἐστι. Qui enim ab Ἡρακλῆς formari potest Ἡρακλεωτικός? Eundem errorem ipsi fortasse scriptori imputandum notavi infra ad XI p. 500 a. Notandus item apud Diodorum Sic. XVII, 100. Διώξιππος διὰ τὴν περὶ τὸ ῥόπαλον ἰδιότητα τὴν πρόσοψιν ἡρακλεωτικὴν εἶχεν et apud Eusebium PE. XV, 13. scribitur Ἀντισθένης Ἡρακλεωτικός τις ἀνὴρ τὸ φρόνημα, ubi Lasalle Heraclit. p. 3. parum commode corrigit Ἡρακλείτειος.

III, 154. d. Ephorus καὶ μονομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν. Mirum hoc dicendi genus est μαθήσεις εὑρεῖν, vitii tamen vix suspectum.

Quae ibid. litt. e. de accentu nominum σύμμαχος πρωτόμαχος ὁπλομάχος etc. disserit scriptor, ea ex Herodiano transcripta esse suspicor pariter atque ea quae p. 392. a. b. de nominibus in ῦξ disputat.

III, 155. b. Demetrius Scepsius: πότερον ὦ βασιλεῦ κακῶς ὀρχούμενον ἐμὲ θεάσασθαι βούλει ἢ καλῶς ἀπαγγέλλοντός μου ἴδια ποιήματα ἀκροάσασθαι; Sunt haec Hegesianactis Alexandrini ex Troade verba, eiusdem, opinor, cuius opera in legationibus obeundis Antiochum M. usum esse tradit Polybius XVIII 30 et 33. Is quum in convivio saltare ab Antiocho iussus esset, ipsis illis verbis molestam condicionem declinavit. Hegesianax autem ille quem in superioribus Athenaeus τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα vocat, haud dubie is est qui rerum Troianarum auctor ferebatur ab aliis Cephalioni Gergithio tributarum. V. Odofr. Müllerum in Classical Journ. 26 p. 317. Etrusc. I p. 173. Eundem poesios studiosissimum fuisse suis ipse verbis indicat, quibus subicit Demetrius κελευσθεὶς οὖν λέγειν οὕτως ᾖσε τὸν βασιλέα ὥστ᾽ ἐράνου τε ἀξιωθῆναι καὶ τῶν φίλων εἷς γενέσθαι. Hinc non iniuria suspiceris Hegesianactem Alexandrinum non diversum esse ab eo quem astronomici carminis auctorem fuisse ostendi Anal. Alex. p. 243. Exercit. philol. I p. 17 sq.

Ibid. d. ἵνα τῆς μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεαταὶ γένοιντο οἱ δ᾽ οἰκέται κύριοι. Transposui particulam μὲν inter οἱ φίλοι. In Duridis loco Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ ποτήριον χρυσοῦν — κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώ-

μενος ἀεὶ καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ κατετίθετο, postrema vix integre scripta sunt. Corrigendum videtur κοιμησόμενος ἀεὶ καὶ ὑπὸ κεφαλὴν αὐτοῦ κατετίθετο. Similiter in proximis πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον erratum videtur; scribendum opinor ὑποτίθεσθαι.

Ibid. e. Scripsi καὶ ὃς κρεμάμενος pro καὶ ὁ κρεμάμενος.

Ibid. f. ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται. Expressit Aristoph. Plut. 254. ἄνδρες φίλοι καὶ δημόται.

III, 156. c. In Antiphanis loco erat πᾶσιν ὑμῖν γίγνεται.

Ibid. e. καὶ τῶν μὲν ἐγκωμιαζόντων τὸ ἀπὸ τῆς Λέρνης (ὕδωρ), ἄλλων δὲ τὸ ἀπὸ τῆς Πειρήνης, ὁ Καρνεῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπε τὸ κατὰ χειρῶν. Falluntur interpretes his verbis Philoxenii Cytherii existimantes locum designari eum, quem attulit Athenaeus IV p. 147 c. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ᾽ ἔδοσαν κατὰ χειρῶν. Tam obvia enim haec dictio est, ut inepte Carneus fecisset, si dictum suum, quo facetus esse volebat, poetae lyrici verbis comprobasset. Intelligendus potius celeberrimi nominis parasitus Philoxenus, Πτερνόκοπις cognominatus, clarus facete dictis, quae collegit Athenaeus IV p. 242 et 246. Recte locum iam intellexit Eustathius ad Hom. p. 1402, 46. ᾄδεταί τις παράσιτος, ἐγκωμιαζόντων τινῶν μὲν τὸ ἀπὸ Λέρνης ὕδωρ, τινῶν δὲ τὸ ἀπὸ Πειρήνης, αὐτὸς εἶπεν ἄριστον εἶναι τὸ κατὰ χειρῶν, ἤγουν τὸ ἐν συσσιτίοις διδόμενον. In sequente epistola Parmenisci ad Molpidem scribendum καὶ τῆς τραπέζης παρατεθείσης ἐδειπνοῦμεν, καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν φακῆν ἡ δ᾽ ἐπεισέρρει. Non ipsis enim poetae verbis usus est, sed ea pro consilii sui ratione paululum mutata orationi immiscuit, quemadmodum Arrianus Periplo P. E. I p. 4. τοῦτο δὴ τὸ τραγικὸν (καὶ) τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν ἡ δ᾽ ἐπεισέρρει. Euripidis autem (huius enim versum esse non dubitandum est) verba fuerunt haec:

καὶ τὴν μὲν ἐξαντλοῦμεν, ἡ δ᾽ ἐπεισρέει.

Quae in eadem epistola sequuntur lit. d. verba ἐμοὶ δὲ κατὰ Δίφιλον, φησί δ᾽ οὗτος ἐν Πέλοπι «τὸ δειπνάριον . . . ταῖς κίχλαις ἤδη λέγει», ea non Parmenisci sunt, sed ipsius Athenaei, id quod praeter singularem et Athenaeo propriam orationis conformationem in citandis scriptorum χρήσεσι vel se-

quentia docent, *γέλωτος οὖν ἐπιρραγέντος* etc. In Diphili enim verbis nihil erat quod risum movere poterat, inerat autem in ridicula Euripideorum versuum parodia. *Ζεῦ μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὃς αἴτιος φακῶν* et *φακός σε δαίμων καὶ φακὴ τύχη λάβοι.* Exerc. phil. II p. 8.

III, 157. a. In Diphili loco vs. 3. *ἐπὶ ταύτῃ φέρων | εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευσε σαπέρδης μέγας | ὑπό τι δυσώδης.* Attigit hunc usum participii *φέρων* Hemsterhusius ad Lucianum p. 349. Assentior tamen Emperio *γέρων* pro *φέρων* scribenti. De reliqua parte fragmenti vide Com. gr. IV p. 406.

Ibid. b. *ἄνδρες γενειοσυλλεκτάδαι.* Cod. B *γενειοσυλλεγτάδαι*, in quo aliud quid latere videtur. Interim comparandus Aeschylus Sept. 648. *ἐν γενείου συλλογῇ τριχώματος.*

Mox legebatur *Μελέαγρος ὁ Γαδαρεύς — ἔφη τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους τοὺς ἀρχαίους.* Scripsi *τοὺς Ἀχαιούς*, et in proximis *ἢ μόνον ἀνέγνωτε συγγραμμάτων αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν.* Vulgo *σύγγραμμα*, pro quo A habet *συγγράμματα*, B autem *σύγγραμμά* superscripto *τ*. Exerc. phil. II p. 8.

Ibid. c. *ἐπὶ τούτοις.* Nonne *ἐν τούτοις*?

Ibid. d. *μόνον τε τὸν ἐν τῷ γήρᾳ θάνατον ἀσπασίως προίστασθαι.* Casaubonus *προσίεσθαι.* Aliud latere videtur. Tum recte post *ὑμῖν δέ* Schweighaeuserus addit *ἔφη ἡ Νίκιον.* De loquutione *ἕν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν* v. Indicem Com. graec. v. *τρεῖς.* Mox pro *ἐν αὐτῇ* malim *ἐν αὐτῆς.*

Ibid. f. *παραθέντων* fortasse non erat quod secluderem.

IV, 158. a. Sophili locus ante Dobraeum ita legebatur: *ἡ φακῆ 'στιν, Ἀρχάγαθος ἔφη πο * * γεγραφέναι.* V. Com. gr. III. p. 583. Timonis locus fort. ita sanandus est

καὶ Ζηνώνειόν γε φακῆν ὃς μὴ μεμάθηκεν
ἑψῆσαι φρονίμως.

Ibid. h. *Χρύσιππος — γνώμας τινὰς εἰσφέρων φησί «μήποτ' ἐλαίαν ἔσθι' ἀκαλήφην ἔχων». «χειμῶνος ὥρᾳ βολβοφακῆν. βαβαὶ βαβαί.» «Βολβοφακῆ δ' οἷον ἀμβροσίη ψύχους κρυόεντος».* In horum versuum postremo quod *οἷον* pyrrhichii mensuram habet, vix recte in tali versu Homeri exemplo excusaveris. Scribendum *οἷ' ἀμβροσίη* vel quod

aeque bonum est *ἶσον ἀμβροσίῃ.* Priores versus ita scribendi videntur:

μή μοι ποτ' ἐλαίαν ἔσθι' ἀκαλήφην ἔχων.
χειμῶνος ὥρᾳ βολβοφακὴ βαβαὶ βαβαί.

Quorum versuum postremi haec est sententia, ut bolbophace hiberno tempore superbire et se iactare i. e. delicatissimum edulium esse dicatur. Consimili modo passim cibi magnifice apparati dicuntur *πλατύνεσθαι*, *ἀγάλλεσθαι*, *σεμνύνεσθαι* etc. Minime vulgaris autem, at idoneis tamen exemplis comprobatus in eandem sententiam usus est interiectionum *βαβαὶ βαβαί.* Ex hoc genere est Alexidis locus a grammatico Bekkeri Anecd. p. 84. servatus, *οὐχὶ τῶν μετρίων ἀλλὰ τῶν βαβαὶ βαβαί.* Ubi *οἱ βαβαὶ βαβαί* dicuntur homines superbia fastuque elati; non recte haec explicui Com. graec. III p. 478. Eodem pertinet proverbium *Βαβαὶ Μύξος* a Diogeniano Prov. III 65. his verbis enarratum *Βαβαὶ Μύξος· ἐπὶ τῶν μεγαλαυχούντων· οὗτος γὰρ ἱερεὺς τῆς Ἀρτέμιδος ὢν μεγάλαυχος ἦν.* Sed de Myxo isto neque ego neque alii opinor quidquam inaudiverunt, ut vix dubitem quin *Μεγάβυζος* pro eo substituendum sit, in quod nomen apprime conveniunt quae de Ephesiae Dianae pontificatu deque fastu hominis a Diogeniano subiciuntur. Hinc *Μεγαβύζιοι λόγοι* proverbii loco dicebantur sermones fastu pleni. Hesychius *Μεγαβύζιοι λόγοι: μεγάλοι — καὶ οἱ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖς καὶ οἱ στρατηγοὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως Μεγάβυζοι.* De hoc nomine nota est disputatio Hemsterhusii ad Luciani Tim. p. 135. Exercit. philolog. I p. 18.

Ibid. d. *καὶ πᾶσα ὑμῶν πόλις πλήρης ἐστὶ φακίνων, ὧν καὶ Σώπατρος — μέμνηται.* Supplendum videtur *φακίνων* [*ἄρτων*], *ὧν* — Docere hoc videtur Sopatri locus *φάκινον ἄρτον ἐσθίειν.*

III, 159. a. Chrysippus: *ἐπὶ τοσοῦτόν τινες ἐκπίπτουσι πρὸς τὸ ἀργύριον ὥστε ἱστορῆσθαι πρὸς τῇ τελευτῇ τινὰ μὲν καταπιόντα οὐκ ὀλίγους χρυσοῦς ἀποθανεῖν, τὸν δὲ ἕτερον ῥαψάμενον εἴς τινα χιτῶνα καὶ ἐνδύντ' αὐτὸν ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις θάψαι οὕτως, μήτε καύσαντας μήτε θεραπεύσαντας.* Apertum est ad *ἐπὶ τοσοῦτον* aliquid desiderari, fortasse scribendum *ἐκπίπτουσι* [*πτοήσεως*] *πρὸς τὸ ἀργύριον.* Cf.

Chrysippus Athenaei I p. 5 e. ἐγὼ κατέχω τινὰ ὀψοφάγον ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτωκέναι τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον etc. Porro ineptum est εἴς τινα χιτῶνα pro εἰς τὸν χιτῶνα. Neque θεραπεύσαντας recte dictum est; suspiceris μήτε [ἕτερα] θεραπεύσαντας.

Ibid. c. Pro καλῶς δὲ καὶ αὐτὰ scripsi partim ex A. καλῶς γὰρ καὶ ταῦτα.

Ibid. d. In Alexidis loco supplevi [ἐπεὶ] πένητας εὐπάτριδας οὐδεὶς ὁρᾷ. Dindorfius [εἶναι·] πένητας δ' — Particulam δ' omittit A.

Ibid. e. De κατακλινῶ in Pherecratis fragmento male olim statui. Tum cum Dobraeo εἴσφερε scripsi pro φέρε. Vs. 3. fortasse rectius fuerit ἰδοὺ τράπεζα καὶ κύλιξ σοι καὶ φακοί.

III, 160. a. Timonis locus λιτῇ δὲ καὶ ἀναλέῃ ἐνὶ κόγχῳ Ἑλλήνων ἡ πᾶσα περισσοτρύφητος ὀιζύς, obscurus est, etiamsi, ut voluit Valckenarius, scribas πᾶσ' ἀπερισσοτρύφητος. De κόγχῳ, quod fabae genus est cynicis adamatae, cf. Teletem apud Stobaeum Flor. V p. 126, 22. κόγχον καὶ κύαμον συνάγαγε, φησὶν ὁ Κράτης.

Ibid. b. ὦ ἄνδρες κύνες οἵ cum Schweigh. seclusi οἵ, nisi forte scribendum ὦ ἄνδρες κύνες, ἐγὼ — De dictione ἄνδρες κύνες v. ad Com. graec. II, 723.

Ibid. c. Pro τοὐπὶ erat τὸ ἐπὶ. Mox necessarium mihi videtur καί τοι scribere pro καὶ οἵ.

Ibid. d. κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα εἶναί μοι καλός τε μέγας τε. Haec cum notissima Homeri verba sint, non apparet cur ea ex Timone afferantur. Neque ad sententiam apta sunt, quae convicium, non laudem postulat. Itaque in verbis μοι καλὸς vitium latere videtur; accedit quod μοι iam supra adfuit. ἔν τε Ἑορτᾷ καὶ Νάσοις. Ita pro ἐν τᾷ scripsi, i. e. τε pro ται, quod frequens vitium est. Ἑορτὰ et Νᾶσοι diversae fabulae fuerunt. In Antiphanis fragmento recte Schweigh. voluit κογχίου, sed praeterea debebat τι pro τε.

Ibid. e. Sopatri locum Athenaeus consilio suo accommodate paulo immutatum apposuisse videtur. Poetam ipsum scripsisse suspicor τοὺς Γαλάτας μιμούμενος, | παρ' οἷς ἔθος — τοὺς αἰχμαλώτους – ⏑ – ⏑ – ⏑ –, κἀγὼ κατακαύσειν κτέ. ut post αἰχμαλώτους Athenaeus nonnulla omisisse videatur.

Ibid. f. Vs. 8. eiusdem eclogae ὑμῖν pro ὑγιῆ scripsi cum Iacobsio.

IV, 161. a. In Antiphanis vs. 1. Elmsleius Πυθαγοριστῶν pro Πυθαγορικῶν, recte, ut videtur. Vs. 2. edebatur ἅλιμα, v. Nauckium Philol. VI, 417. In sequente Alexidis fragmento vs. 4. ἐπεὶ Χαρίδης Heckerus; sed vide addenda mea ad Com. graec. V p. 91. Vs. 8. οὗτοι pro ἕτεροι Cobetus. Vs. 10. erat Φανός.

Ibid. d. τὸ πάντων χαλεπώτερον. Usus loquendi postulare mihi videbatur χαλεπώτατον.

Ibid. e. De titulo fabulae Antiphaneae Θομβύκιος v. Com. graec. vol. I p. 311. Tum ὑμῖν ex BC dedi pro ἡμῖν et in ipso fragmento σκορόδια scripsi pro σκόροδα, ibid. θύμον addidi et ἅπαντα scripsi pro πάντα; sed licebit sane etiam alia comminisci, velut quod Herwerdenus voluit σκόροδα τυρὸν κρόμμυα | κάπαριν, ἅπαντα ταῦτα μιᾶς ἐστιν δραχμῆς, vel quod Dobraeus coniecit σκ. τ. κρόμμυα | κάππαριν ἄνηθον, πάντα ταῦτ' ἐστὶν δραχμῆς. De Aristophontis loco v. Com. gr. ed. min. p. XVII. ubi correxi:

πρὸς τῶν θεῶν, τί πώποτ' οἰόμεσθα δή
τοὺς Πυθαγοριστὰς λεγομένους οὕτως ῥυπᾶν —

In quibus τί πώποτε supplevi ex C.

III, 162. a. In epigrammate poetae anonymi pro νυκτιπαταιπλάγιοι rectius forsan scripseris νυκτιπατοπλάγιοι, noctu obliquis viis incedentes. Ceterum cf. Heckerum Comm. crit. de Anthol. gr. I p. 21.

Ibid. c. ὡραζομένους dedi pro ὡραϊζομένους et φιλοσοφῶν pro φιλόσοφος.

Ibid. d. Pro μόνον L habet μόνος. Intelligerem μόνως, eximie, unice, quod ironice accipiendum. Ibid. ἔφη seclusi propter sequens εἶπε (nisi id εἰπὼν scribendum est) et Κιτιᾶ pro Κιτιέα scripsi. B κιτία. Sed οἰκιτιεὺς quid nominis sit nescire me fateor.

Ibid. e. Erat τὸ ἐπίγραμμα.

Ibid. f. ἀσύμβολος δειπνεῖν scripsi pro ἀσυμβόλως δ.

III, 163. a. Pro ὥσπερ nescio an rectius scribatur οἱόσπερ. In Mnasalcae epigrammate restitui dorismum; erat τῇδε — Ἡδονῇ — κρεῖσσον.

Ibid. b. In Batonis fragm. vs. 8. pro *σαυτοῦ*, quod sane corruptum est, Dobraeus *αὑτοῦ*, Nauckius *σαυτῷ*, Herwerdenus *συχνῷ*. Vs. 14. Bergkius *δόξεις τι*.

Ibid. d. *φησί* addidi Schweigh. secutus.

Ibid. f. Ex Hermippo Timaeo aliisque scriptoribus docetur, Diodorum Aspendium omnium primum fuisse qui, quum Pythagoricam disciplinam profiteretur, eam sequeretur et philosophandi et vivendi rationem, qua Pythagoristarum et vero Cynicorum insaniae praeluderet. Tum ita pergit: *πρὸς ὃν ἀποστέλλων ὁ Στρατόνικος ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι «τῷ περὶ θηροπέπλου μανίας ὕβρεώς τε περιστάσιμον στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτᾳ»*. Apertum est Stratonicum, facetissimi hominem ingenii, his verbis novum, quod Diodorus sectabatur, institutum ita risisse, ut simul fastum hominis et affectatam sublimitatem illuderet. Eam ob causam etiam dictionis forma usus est ea, quae et verborum haberet granditatem et numerose ad aures accideret. At obscurum est quo spectet *περί*, ineptum item sive potius sensu cassum *θηρόπεπλος μανία*. Mihi Stratonicus fere hoc dixisse videtur:

τῷ πατρὶ πηροπέπλου μανίας ὕβρεώς τε περιστάσιμον
στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτᾳ.

Hoc est cynicae insaniae auctori et parenti, quemadmodum haud raro dicitur *πατὴρ σοφίας*, *πατὴρ δόγματος* et quae his sunt similia. *πηροπέπλου* num recte restituerim ipse dubito: hoc tamen certum videtur, latere in illo adiectivo perae memoriam, qua usum esse Diodorum testis est Sosicrates apud Diogenem Laert. VI, 13. *Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῃ διαδόχων Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον καὶ πώγωνα καθεῖναι καὶ βάκτρῳ καὶ πήρᾳ χρήσασθαι.* Verbis *περιστάσιμον στοὰν ἔχοντι* auditorum, quos Diodorus habebat, indicari videtur concursus et frequentia. Tenuem viri victum et abstinentiam ab esu animalium ridet Archestratus apud Athenaeum l. l., studiorum assiduitatem et pervicaciam Authippus sive Anaxippus Com. graec. vol. IV p. 461. apud quem iactator coquus haec fatur:

τὸν ὄρθρον ἐν ταῖς χερσὶν ὄψει βιβλία
ἔχοντα καὶ ζητοῦντα τὰ κατὰ τὴν τέχνην.
οὐδὲν Διοδώρου διαφέρω τἀσπενδίου.

Quorum versuum tertius in libris ita scriptus est: *οὐδὲν χονδρεύουσι διαφέρω τ' Ἀσπενδίου*, quae verba forti indigebant remedio. Exercit. phil. II p. 9 sq.

Ibid. f. *κατά τινα τῦφον τὴν ἐπιτήδευσιν ταύτην προσαγαγόντα.* Scripsi *εἰσαγαγόντα*, ut est litt. e. *τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευήν*.

IV, 164. a. *Διογένους* cum Reinesio scripsi pro *Ἀθηνογένους*.

Ibid. b. In Alexidis Lino vs. 2. *παῖ λαβὲ* pro *γὰρ λαβὲ* Dobraei est emendatio. Vs. 5. vulgo *Χοιρίλος Ὅμηρος Ἐπίχαρμος*. Vs. 8. erat *ὥρμησε*. Vs. 11. *τοιαῦτα* pro *τοσαῦτα* recte Hirschigius scripsit.

IV, 165. b. Theopompus *Εὐριπίδου τἄρ' ἐστὶν οὐ κακῶς ἔχον*. Edebatur *Εὐριπίδου τἄριστον*. Mox post *ἁμαρτολόγοις* excidisse videtur *καὶ τὸ χαριτογλωσσεῖν*; cf. litt. c. et p. 164 b.

Ibid. c. In Alexidis fragmento scripsi *ἐπεὶ Χαρίδης* pro *Ἐπιχαρέδης*. V. Com. gr. III p. 91. Tum *μιαρὸς* pro *μικρὸς* Bergkius.

Ibid. f. Diphili fragmentum perobscurum est. Vs. 1. et 2. Dobraeus *Φαίδιμ' ὢν ἐτύγχανεν υἱὸς Χαβρίου*. Vs. 2. *ὢν ὁ Χαβρίου* Dindorfius ex Hermanni coniectura. Ib. *ἂν εἰσηγησάμην* Dobraeus. Vs. 5. *ἕνα φαγεῖν λίθον* Erfurdtus praeeunte Iacobsio, qui *ἕν' ἐμφαγεῖν λίθον*. Fort. *ἕνα θεῖναι λίθον*. V. Com. graec. IV p. 390.

IV, 166 b. *χρῆν* scripsi pro *χρή*.

Ibid. c. In Axionici loco pro *ἀποτυμπαισχάς* quid scriptum fuerit non liquet. Non ineptum esset *αὐλητρὶς Ἰσχάς*, sed nulla cum probabilitate.

Ibid. f. Theopompus de luxurie Tarentinorum: *ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ καὶ δημοσίᾳ ἑστιάσεις ποιεῖται.* Singulis fere mensibus publicas epulas instituisse Tarentinos nihil habet quod iure quis miretur. Vide igitur ne Theopompus scripserit *καθ' ἑκάστην ἡμέραν*, quae digna Theopompo veritatis amplificatio est. Atque ita demum quodammodo Theopompo convenit cum Strabone VI p. 280. *ἐξίσχυσε δ' ἡ ὕστερον τρυφὴ διὰ εὐδαιμονίαν, ὥστε τὰς πανδήμους ἑορτὰς πλείους ἄγεσθαι κατ' ἔτος παρ' αὐτοῖς ἢ τὰς ἄλλας ἡμέρας.* Exercit. phil. II p. 8. Athe-

nienses, teste Schol. Thucyd. II 38, singulis prope diebus sacrificabant.

Ibid. f. Verba *διὰ τὰς συνουσίας καὶ τὰς ἡδονὰς* delet Nauckius.

IV, 167. a. *τούτου δ' αὐτὸς* dedi pro *τοῦ δ' αὐτός*, praeeunte Dobraeo.

Ibid. b. Malim *εἰ δὲ καὶ μὴ τοιοῦτός τις ὢν εἰλήλυθει.*

Ibid. c. *τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο.* Ante alterum *καὶ αἱ* addidi *τὰ δέ.*

Ibid. e. In verbis *οὐ — δεκαζόμενος ζῶ καὶ μοιχεύων*, nescio an *ζῶ* vel expungendum vel *ζῶν* scribendum sit. Pro *δεκαζόμενος* fortasse praestat *δικαζόμενος.*

IV, 168. a. *ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες.* Scripsi *σχολάζοντες*, operam dantes philosophis, quod discipulorum est, alterum autem de condiscipulis dicitur.

Ibid. c. *διασειόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον κεφαλὰς ἔχοντες τρεῖς ὥσπερ Ἀρτεμίσιον.* Diphilus tale quid dixisse videtur:

ἀνίσταμαι
κεφαλὰς ἔχων τρεῖς ὥςπερ Ἀρτεμίσιον.

Ibid. d. *Ἀπίκιόν τινα ἐπὶ ἀσωτίᾳ πάντας ἀνθρώπους ὑπερηκοντικέναι.* Contra usum *ὑπερακοντίζειν* cum *ἐπὶ* coniunctum est; aut delenda est praepositio aut scribendum *τῇ ἀσωτίᾳ.*

Ibid. f. *νικήσαντος γοῦν αὐτοῦ ἵπποις Παναθηναίοις. Παναθήναια* scripsi, ut voluit Nauckius. Pro *ἵπποις* ex B enotatur *ἵπποι* i. e. *ἵππῳ.*

IV, 169. a. *ἀναπεπταμένας ἔχω τῶν ὤτων τὰς πύλας.* Latere videtur poetae versus *ἀνεπεπταμένας ἔχω γε τὰς ὤτων πύλας.*

Ibid. b. In Strattidis fragmento vs. 3. scripsi *μηδ' ἐὰν | αὐτῷ ξυναντᾷ τις, λαλῆσαι μηδὲ ἕν*, pro *μηδενί.* In Anaxippi loco vs. 1. legebatur *φέροις*, correxit Dobraeus. Vs. 2. *κρεάγραν θυΐαν τυροκνῆστιν παιδικήν.* In *παιδικήν* latere mihi videbatur *παῖ, λύκον.* Herwerdenus *παῖ, δίδου* malebat. Possunt etiam alia conici, velut *δοίδυκα* vel *πελλίκην*,

ut Nauckius voluit. Vs. 4. *οἴσεις* Villebrunius pro *νεύσεις.* Vs. 5. erat *τὰκ τοῦ χύτρου.* V. Com. graec. II p. 465. Denique vs. 5. scripsi coniectura non dubitabili

καὶ τὴν κύβηλιν τὴν ταγηνιστηρίαν,

pro *ἀγωνιστηρίαν.* Consimili errore in Achaei loco p. 417 f. legebatur *ἀγωνιστὰς* pro *ταγηνιστάς.*

Ibid. c. In Philetaeri locis pro *πατανίων* bis cum Schweigh. scripsi *Πατανίων*, quod ipsum coqui nomen est. Cf. ad IX p. 369 a.

IV, 170. a. Edebatur *μὴ προφάσεις ἐνταῦθά μοι.* Duplicavi *μή.* Vs. 2. erat *ἀλλ' ἄγε λέγ' οὐ δεῖ.* Ven. *ἀλλὰ λέγοντα οὐ δεῖ.* Correxit Dobraeus, quo auctore etiam vs. 7. correxi; edebatur *ὀρίγανον γήτειον * σκόροδον θύμον.*

Ibid. d. In Eupolidis versu *λέποντα* scripsi pro *βλέποντα.*

Ibid. e. Recepi *οὐχὶ γήθυον* quod conieci C. gr. III 466. pro *οὐχὶ γήτειον*, Dobraeus *οὐχὶ βόλβον | οὐ γήτειον.*

IV, 171. a. Pro *δευτέρῳ* scripsi *πρώτῳ* i. e. *α'* pro *β'.*

Ibid. b. Delevi lacunae signa post *οὕτως*, cf. Wyttenbach Bibl. crit. III p. 47.

Ibid. e. Qui h. l. psephismatis de protenthis auctor memoratur Phocus archonte Cephisodoro, non dubium videtur quin Phocionis sit filius, de quo v. Plutarchum vit Phoc. 20 et Athen. IV p. 168 e.

IV, 172. a. De Menandri loco v. Com. gr. IV p. 222.

Ibid. c. *δειπνεῖ τὰ μελίπηκτα ταῖς κίχλαις.* Ita vulgo; secutus sum Porsonum.

Ibid. d. *πλάττομεν γὰρ πλάσματα.* Scripsi *πέμματα.* Ibid. *πολλὰ μὲν ἐπιθεῖναι λέγων (Πανύασις) πέμματα πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνεις, προτέρου Στησιχόρου ἢ Ἰβύκου — εἰρηκότος φέρεσθαι τῇ παρθένῳ δῶρα*

σησαμίδας χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας,
ἄλλα τε πέμματα καὶ μέλι χλωρόν·

Ita haec exhibenda erant ad fidem cod. B. Vulgo *φέρεσθε*, quod viros doctos fefellit, ut ipsa Stesichori verba illa esse putarent in hunc modum metro accommodata *φέρεσθε δὲ παρθενόδωρα*, quod pro *παρθίνια δῶρα* dici potuisse vix credibile est. Panyasidis versum fuisse hunc:

πέμματα πόλλ' ἐπιθεὶς πολλὰς δέ τε νοσσάδας ὄρνις,

nuper monuit vir doctus, nescius ita haec iam correcta esse in Anall. Alexandr. p. 368. Exercit. philol. II p. 9. Pro ὄρνις erat ὀρνεις (vitiose ὄρνες impressum est). In Ibyci loco fortasse tamen scribendum φέρεσθέ τε παρθένῳ | δῶρα σησαμίδας χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας. Pro λέγων autem, nisi negligenter Athenaeus locutus est, scribendum λέγοντα.

III, 173. a. ἦν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν πράξεων ὀνόματα Μαγίδες καὶ Γογγύλοι — καλοῦνται δὲ καὶ νῦν τινες αὐτῶν Χοίρακοι καὶ Ἀμνοί, καὶ Ἀρτυσίλεῳ καὶ Σήσαμοι καὶ Ἀρτυσίτραγοι καὶ Νεωκόροι καὶ Ἰχθυβόλοι. In his Μαγίδες e Villebruni coniectura editum est, libri μαγάδις. Debebant certe Μάγιδες a Μάγις, quod nomini Ἆγις assimilatum est. Nominis Ἀρτυσίλεως etiam nunc exemplum superest in titulo Deliaco apud Boeckhium no. 158. Ἀρτυσίτραγος autem non a verbo τραγεῖν formatum est, ut visum Casaubono, sed a τράγος, quod placentae genus est, de quo vid. Lobeck. Aglaoph. p. 1064. Exercit. philol. II p. 10. Quod in sequentibus legitur nomen Πολυκράτων in rarioribus est, si quidem quae ex κρατεῖν componuntur nomina fere in κράτης exeunt. Similiter tamen formatum est Εὐκράτων in titulo Siphensi apud Forchhammer Sendschreiben an Boeckh p. 32.

Ibid. c. In Critonis loco κἀφ' ὅρμον ὦσαι ναῦς ἀναγκάσαι δύο retinui Erfurdti coniecturam a Dindorfio receptam, parum tamen illam probabilem, libri καὶ φορμιῶσαι habent. Fortasse fuit κἀκφορτιῶσαι, cuius verbi etsi nullum exemplum extat, recte tamen formatum et ad sententiam peraptum est. Ganeo iste hominem eo redegerat, ut duarum navium merces quocunque pretio vendere coactus esset. In sequentibus quae sic vulgo scribuntur εὔοψον ἀγοράν. παντοδαπὸν οἰκοῦντ' ὄχλον, certa opinor coniectura scripsi παντοδαπὸν πλουτοῦντ' ὄχλον. B. παντοδαπὰν. οἰκοῦντ' ὄχλον. P. παντοδαπὰν οὔκουν τ' ὄχλουν.

Ibid. d. In Achaei fragmento σαραβικῶν scripsi pro σαραβακῶν; Toupius σαραμβικῶν contra metrum. Vs. 1. fortasse fuit τί δ' ὑποκεκρυμμένος μένεις, i. e. τί ὑποδέδυσαι τοῖς ἐλεοῖς; Cf. lit. a.

Ibid. f. ἔτι λύχνον cum Schweigh. dedi pro ἐπίλυχνον et

pro Δαίτωνα posui Μάττωνα ex II 39 c. quod verum esse sequentia docent ποιούντων τὰς μάζας.

IV, 174. a. ὑδραύλεως ἦχος πάνυ τις ἡδὺς καὶ τερπνός. Scripsi πάνυ τι ἡδύς Schweigh. secutus.

Ibid. d. ἀξινῶν. Villebrunius ἀξονίων, Casaubonus ἀξόνων. Non liquet. Cf. Schneiderus ad Vitruv. X, 8 p. 333.

Ibid. e. ῥᾷονα scripsi pro ῥᾴδια.

IV, 175. a. In Amphidis loco vs 4. cum Erfurdto scripsi ἔδειξ' i. e. ἔδειξα pro ἐδείχθη. Dindorfius edidit δέδεικτ'. In fine fragmenti edebatur οἶδα γάρ | ὅτι πάντα πράγματ' ἀνατριαινώσει κρότοις. V. Com. graec. III p. 306.

Ibid. c. Sopatri parodi locus:

οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα
λαρυγγόφωνος ἐκκεχόρδωται τύπος.

In his vocem νάβλα, cuius causa Athenaeus haec attulit, ut metro inimicam Dindorfius seclusit, secutus, ut opinor, Valckenarium Callim. Eleg. p. 18. Crediderim potius ante λαρυγγόφωνος excidisse βαρύς hoc modo:

— οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα βαρὺς
λαρυγγόφωνος ἐκκεχόρδωται τύπος.

Quod mox sequitur Philemonis fragmentum supplevi ut potui, rectius fortasse facturus si Dindorfii exemplo lacunas indicassem.

Ibid. f. Araros ἁρπάσας μόναυλον εὐθὺς πῶς δοκεῖς | κούφως ἀνήλλετο. Scribendum videtur ἀναρπάσας.

IV, 176. a. In Anaxandridis loco scripsi τὸν ἐμὸν μόναυλον ποῖ τέτροφας; οὗτος Σύρε, pro τὸν μόναυλον. Vs. 2. probabiliter Dindorfius τὸν καλάμινον. Mox ὑπὸ φανοῦ corruptum est.

Ibid. b. λογχάρι' ἀνειληφότες ἰῷ καὶ ῥύπῳ κεκρυμμένα. Fort. κεκακωμένα vel κεκακυμμένα. Nec προσκόπια incorruptum est. Mox post ὄνους adieci δ'.

Ibid. c. Verba ἴδε — μνημονεύοντα, quae post τὸν μόναυλον legebantur, ante οὐκ ἀγνοῶ transposui cum Casaubono. Hedyli epigramma consulto intactum reliqui ut editum est a Dindorfio: diligenter de eo post Chr. Petersen Jahrb. für class. Philol. Suppl. II p. 325 exposuit C. Volckmar Philol. Gott. XV p. 335. quos vide. Vs. 3. pro τυφλὸς ὑπαὶ γήρως fort.

scribendum est *κυφὸς ὑπαὶ γήρως* vel *τυφλός, ὑπέργηρως*. Alterutrum necessarium iudico.

Ibid. e. *ῥαπαύλας*. Dobraeus *ῥιπαύλας*. Mox *τὰ περὶ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα* dedi pro *παρά*.

IV, 177. In Anacreontis loco *ἐς ἥβην* pro *ἐσέβην* scripsi cum Melhornio et in Aeschyli versu *ἐλάσσω* dedi pro *ἐλάσσονα*.

IV, 182. c. *Ἀλεξίων* pro *Ἄλεξις ὢν* restituit Schweighaeuserus.

Ibid. d. *ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλὸς ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος, ἐν ταὐτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται.* Mirum est non suspectasse criticos ineptum illud *παλαιομάγαδις*, quod non dubium est quin *πλαγιομάγαδις* scribendum sit, comparandum illud cum *πλαγίαυλος*. Exercit. philol. II p. 10. Anaxandridis versum in libris ita scriptum *μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν*, correxi ut voluit Casaubonus.

IV, 183. a. In Matronis loco sic edebatur:

οὐδ' ὑπὸ πασσαλόφιν κρέμασαν, ὅθι περ τετάνυστο
σκινδαψὸς τετράχορδος ἀνηλακάτοιο γυναικός.

Scripsi *ἀπὸ πασσαλόφιν*; nec *οὐδ'* integrum videtur, sed incertum utrum *οἳ δ'* an aliud quid poeta scripserit. Sequitur Theopompi Colophonii locus

σκινδαψὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων
ὀξύινον, προμάλοιο τετυγμένον αἰζήεντος,

qui intelligi non potest nisi promalum *τῆς ὀξύης* speciem fuisse sumas. Ad *αἰζήεντος* confer Hesychium *Αἴζαεν· εὐτραφὲς βλάστημα.*

Ibid. b. In Anaxilae loco *ἐξήρτυον ἄν* posui pro *ἐξηρτυόμαν*, nisi cum Dindorfio scribere praestat *ἐξηρτυόμην*.

Ibid. c. Epicharmi verba Grotefendus speciosa et fortasse vera coniectura tentavit *καὶ ὑπᾴδει σφιν σοφὸς ἐν κιθάρᾳ.*

Ibid. e. *μὲν ἐν Μυσοῖς* scripsi pro *ἐν μὲν Μυσοῖς*.

IV, 184. a. *Μητρόδωρος ὁ Χῖος.* Heckerus Philol. Gott. V p. 427. *ὁ Σκήψιος* coniecit, non video quam ob causam. De Euphorionis loco, in quo *Μαιδούς* pro *Μήδους* cum Schweighaeusero exhibui, vide Anal. Alex. p. 68. Tum *ταῦτα ἔχεις παρ' ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων* malim *ταῦτ' ἀπέχεις*, ut

alias dicere solet scriptor; vide e. c. IV p. 176 e. XIV p. 649 a. Mox lit. b. *ἐκλιπούσης* scripsi pro *ἐκλειπούσης*.

Ibid. e. In Aristophanis fragmento *κατατέθρυμμαι* pro *κατατέτριμμαι* Bergkio praeeunte exhibui.

Ibid. f. *Ἴων δ' ἐν Φοίνικι ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν ἐν τούτοις «ἐπὶ δ' αὐλὸς ἀλέκτωρ Λύδιον ὕμνον Ἀχαιῶν».* In his *Ἀχαιῶν* quocunque referas inepte illatum est. Ion scripsisse videtur *Λύδιον ὕμνον ἀχέων*, tibia Lydium hymnum ingemiscens. De diaeresi v. Lobeck. ad Aiac. 421. Possis item *ἰαχῶν*, ut est apud Aeschylum Sept. 849. *τὸν δυσκέλαδον ὕμνον Ἐρινύος ἰαχεῖν.* Exercit. phil. II p. 10.

IV, 185. a. In eiusdem poetae loco *ῥοθεῖ* pro *προθεῖ* exhibui Nauckii coniecturam, et in altero fragmento *ἔκτυπον ἄγων βαρὺν αὐλὸν τρέχοντι ῥυθμῷ*, pro *ἄγων* scripsi *ἀΐων*. Male Bentleius senariorum reliquias restitui voluit *ἐκτύπουν ἄγων βαρὺν | αὐλόν, τρέχοντα ῥυθμόν.* Pro *τρέχοντι* fortasse *βρέμοντι* scribendum.

V, 186. b. Versus poetae anonymi:

οὐ χρὴ συμποσίοιο φίλους ἀπέχεσθαι ἑταίρους
δηρόν· ἀνάμνησις δὲ πέλει χαριεστάτη αὕτη,

Phocylideum colorem mihi habere videntur. Cf. Bergkii P. L. p. 359.

Ibid. c. d. Quae h. e. de Zenone narrantur, rectius VIII 344 a. de Bione traduntur, quo illa multo digniora sunt quam Zenone. Scripsi igitur *Βίωνα.* Mox transposui *στρέψας τὸν ἰχθὺν καὶ αὐτὸς ἀπέσυρεν.* Vulgo *στρέψας καὶ αὐτὸς τὸν ἰχθὺν ἀπέσυρεν.*

Ibid. e. Seclusi verba *Ἀριστοτέλης — φησίν*, ut iussit Dobraeus.

V, 187. a. (404 Dind. 324, 16 Lps.) Anonymo poetae tribuuntur haec

τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον.

Videtur Matronis versus esse. Cfr. p. 63.

V, 177. b. (405 Dind. 325 Lps.) *Ἐπίκουρος δὲ συμπόσιον φιλοσόφων μόνον πεποίηται.* Scribendum *μόνων*. Ibid. c. scribendum *οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμους τινὰς τούτοις ἄγει* pro *ἰσοτίμως*. Monuit Nauckius.

Ibid. f. (406 Dind. 326, 2 Lps.) *ὑπειπὼν* posui pro *ἐπει-*

τοῦ βασιλέως διάνοιαν. Aut excidit aliquid aut *τε* delen-

Ibid. f. (406 Dind. 326, 2 Lps.) *ὑπειπὼν* posui pro *ἐπειπὼν* cum Dobraeo.

V, 188. b. (407 Dind. 326, 28 Lips.) *αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν.* Nonne *δειλοὶ δειλῶν*?

V, 179. d. (409 Dind. 329, 3 Lps.) In Simonidis versu *ἄθυτα δ' ἱρὰ πολλάκις κατεσθίει*, scripsi *ἄθυστα*, ut voluerunt iam alii.

V, 180. e. (411 Dind. 330, 27 Lips.) In Archilochi loco fort. scribendum *αὐλὸς ἐξάρχων πρός αὐλόν.*

V, 191. f. Postquam in superioribus dixit non fas esse epulis in deorum honorem habitis diutius immorari, ita pergit *καὶ νῦν δὴ νόμος ἐκ θυσιῶν τινῶν πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπιέναι. καὶ παρ' Αἰγυπτίοις τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος ὁ περὶ τούτων γεγραφώς.* Corrigendum *διεξήγετο τοῦτο τῶν συμποσίων γένος*, hoc conviviorum genus. Epulas sacras dicit. Tum corruptum haud dubie *περὶ* ΤΟΥΤΩΝ. Legendum *περὶ* ΕΟΡΤΩΝ. De Apollonio qui de festis scripsit vide ad XI 476 f. Exerc. phil. II p. 10.

V, 192. f. Philetas *θρήσασθαι πλατάνῳ λασίῃ ὕπο.* Codd. *θρήσασθαι δέ*, fortasse igitur fuit *θρῆσαι δὲ πλατάνῳ.* Praeterea *λασίῃ* pro *γαίῃ* scripsi cum Heinrichio. Platanum dicit fortasse eam, sub qua Coos poetae statuam posuisse tradit Hermesianax apud Athen. XII p. 598 f.

V, 193. c. Post *Ἀντίοχος* recte Schweighaeuserus addit *συνήγαγεν.*

V, 194. a. *ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις καὶ ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς πάντας ὑπερέβαλλε.* Pro *πρὸς* bis scribendum videtur *περί.*

Ibid. f. *καθ' ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι.* Fortasse *ἀνεσκευασμένοι*, nisi excidit *πολυτελῶς*, ut est p. 195 b. *ἐν διασκευαῖς πολυτελέσιν* et d. *μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς* et lit. c. *ἀργυρόποσι* (scrib. *ἐν ἀργυρόποσι*) *δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι πολυτελῶς διεσκευασμέναι.* Hoc voluit etiam Schweigh.

V, 195. d. *ἵππον γὰρ ἔχων εὐτελῆ παρέτρεχε.* Naberus *ἐντελῆ*, ut voluit iam Coraes, sed vide Schweigh.

V, 196. a. *θαυμασάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τήν τε*

τοῦ βασιλέως διάνοιαν. Aut excidit aliquid aut *τε* delendum est.

Ibid. b. *αὕτη δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ.* Recte *οὐρανίσκον περίλευκον* interpretantur velum albo praetextum. Malim vero *παραλεύκῳ*, quod dictum est ut *παραλουργής.*

Ibid. d. *διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν.* Delendum videtur *ἀέρος.*

Ibid. e. *ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως καὶ εἰς τὸ τῆς σκηνῆς ἔδαφος κατεπέπαστο χύδην.* Apertum est scribendum esse *ἐκεχορήγητο.*

V, 197. a. *κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφαι ἐλείφθησαν, ἐν αἷς ἔκειντο δελφικοὶ χρυσοῖ τρίποδες ὑποστήματ' ἔχοντες.* Casaubonus *νυμφαῖα* et *ἐν οἷς*, quod probandum videtur. Sed vitiosum est etiam *ἐλείφθησαν*, quod vide an *ἐγλύφθησαν* scribendum sit. Ad *ὑποστήματα* desidero adiectivum, e. c. *ἀργυρᾶ.*

Ibid. c. *ἐπεπήγει δὲ τοῦ συμποσίου καταντικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικείων καὶ ποτηρίων — ἔκθεσιν.* Pro *κλίνη* scribendum opinor *σκηνή.*

Ibid. e. *Σειληνοὶ πορφυρᾶς χλαμύδας — ἠμφιεσμένοι.* Libri *χλανίδας.*

V, 198. a. *ᾧ* (*ἐνιαυτῷ*) *γυνὴ περικαλλεστάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἵπετο πολλῷ χρυσῷ καὶ διαπρεπεῖ κεκοσμημένη.* Haec non integra sunt; scribendum videtur *περικαλλεστάτη καὶ τὸ μέγεθος [μεγίστη] εἵπετο, πολλῷ χρυσῷ καὶ διαπρεπεῖ [ἐσθῆτι] κεκοσμημένη.*

Ibid. b. *Ὧραι τέσσαρες διεσκευασμέναι.* In his quoque ornatum Horarum accuratius a scriptore indicatum fuisse conicio.

Ibid. c. *ἐφέροντο δελφικοὶ τρίποδες ἆθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χορηγοῖς.* Athletarum h. l. praepostera est memoria; scribendum opinor *ἀγωνιστῶν.*

Ibid. d. *κασίας* pro *κασσίας* hoc aliisque locis scripsi. In sequentibus post *τῇ δὲ τετρακύκλῳ* recte Schweigh. addidit *εἵποντο.* At *ἱέρειαι καὶ πέρσεις τελεταὶ* nondum repertus est qui emendaret, nec sufficit quod Emperius voluit *ἱέρειαι καὶ οἱ περὶ τελετάς.* Conieceram *ἱέρειαι καὶ ἱεροπρεπεῖς τελεσταί.*

Ibid. c. ἤγετο τετράκυκλος πηχῶν ὀκτὼ πλάτος. Longitudinis notam excidisse monuit Schweigh.

V, 199. a. ληνὸς πηχῶν εἴκοσι τεσσάρων, πλάτος πεντεκαίδεκα. Post ληνὸς excidisse μῆκος docent sequentia τετρακότυλος μῆκος πηχῶν εἴκοσι πέντε, πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα. Etiam p. 198 c. scribendum τετρακότυλος [μῆκος] πηχῶν τεσσαρεσκαίδεκα.

Ibid. b. ἀσκὸς — ἐκ παρδαλῶν δερμάτων ἐρραμμένος. Delendum esse apparet emblema δερμάτων. Sequuntur haec ἐχομένως ἤγετο κρατὴρ — ἐπὶ τετρακύκλου ἑλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. Corrige ἑλκομένης. Cf. p. 200 c. aliisque locis.

Ibid. c. Cum Salmasio scripsi τετορευμένα pro τετορνευμένα, et ἐφέρετο pro ἐπεφέρετο exhibui secundum A. in quo est ἐπιέφέρετο. Ibid. εἶτα λέβητες ἓξ βανωτοὶ εἴκοσι τέσσαρες ἐπ' ἐγγυθήκαις πέντε. Haec quoque corrupta sunt. Suspicabar εἶτα λέβητες ἓξ κανωτοί, [καὶ ἄλλοι] εἴκοσι τέσσαρες ἐπ' ἐγγυθήκαις πέντε. Canistratos lebetas dicit canistrorum viminibus textorum formam referentes. Voce κανωτὸς vel καννωτὸς utitur schol. Aristoph. Vesp. 844. Sed potest etiam βαλανωτοί conici cll. Athenaeo XI p. 502 b. ἐκαλεῖτο δέ τις καὶ βαλανωτὴ φιάλη, ἧς τῷ πυθμένι χρυσοῖ ὑπέκειντο ἀστράγαλοι.

Ibid. d. Post γωνίαι cum Dobraeo, ζῷα εἶχον τετορευμένα supplente, lacunam indicavi et τετραμέτρητοι edidi pro τετράμετροι.

Ibid. e. ante ἐπ' ἐγγυθήκαις supplendum opinor ἔκειντο δ'.

V, 200. c. ἐφ' ἧς ην βαθὺ ἄντρον καθ' ὑπερβολὴν κισσῷ καὶ μίλτῳ. Post haec lacunam indicavi, excidit participium sive id βρύον fuit sive ἐσκιασμένον sive aliud quid. Pro μίλτῳ recte Schweigh. μιλίῳ voluit. Mox πᾶσαι δ' αἱ περὶ αὐτὸν νύμφαι. Corrigunt περὶ αὐτό. Probabilius est excidisse ante haec verba aliquid in quo Mercurius aliusve deus nominatus erat. Post χρυσοῦν plenius incidendum, ut ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς ad Nympharum ornatum pertineat.

Ibid. d. εἶχε δ' scripsi pro εἶχεν. Neque sana sunt quae mox sequuntur verba τῇ δεξιᾷ αἰγείῳ κέρατι χρυσῷ σημαίνων.

Ibid. f. κώλων δεκαδύο. Recte Dindorfius δώδεκα; in κώλων quid lateat obscurum est, κόλων voluit Conr. Gesnerus. Mox παιδισκάρια — κεκοσμημένα ἱματίοις καὶ χρυσίοις. Malim ἱματίοις διαχρύσοις, nisi ad ἱματίοις spectans adiectivum excidit. Statim ἐπῄσαν incedebant scribendum pro ἐπῆσαν.

V, 201. a. αὗται (sc. ἀπῆναι) εἶχον σκηνὰς βαρβαρικάς, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο γυναῖκες Ἰνδαί. Si σκηνὰς recte scriptum est, pro ἐφ' ὧν ponendum est ὑφ' ὧν. Fortasse tamen σκευάς scribendum est. Tum in verbis ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους excidisse videtur ἐλεφάντων.

Ibid. b. κυνηγοὶ δύο. Recte haeret Schweighaeuserus. Pro δύο fortasse fuit β', quod frequentissimo errore pro κ' scriptum fuerit.

Ibid. c. ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία. Abundat μέν.

V, 202. b. καὶ βωμοὶ δὲ ἐπίχρυσοι. Desiderari ararum numerum apertum est, scribendum καὶ βωμοὶ δὲ ε' ἐπίχρυσοι.

Ibid. c. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐννέα ἐκ πηχῶν τεσσάρων· ἄλλοι ὀκτώ, πηχῶν ἕξ· ἄλλος πηχῶν τριάκοντα. Pro ἐκ Schweighaeuserus conicit ἕκαστος. Scribendum videtur εἷς, sed ut eadem opera pro ἐννέα scribatur δέκα.

Ibid. e. ἕτεροι ἀργυροῦς πηχῶν ὀκτωκαίδεκα ... ἐννέα. In his ἐννέα varia lectio est ad δέκα. Dele igitur lacunae signa et scribe vel ὀκτωκαίδεκα vel ὀκτὼ καὶ ἐννέα.

V, 203. a. εἰκόσι τρισὶ pro εἴκοσι τρισὶ scripsi cum Cobeto Orat. p. 62. qui eundem errorem sustulit litt. b. (corrige errores typothetae εἰκόσι pro εἴκοσι et εἴκοσι pro εἰκόσι).

Ibid. d. εἰκοσήρης μία, τέσσαρες τρισκαιδεκήρεις, δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις τεσσαρεσκαίδεκα, ἐννήρεις τριάκοντα, ἑπτήρεις τριάκοντα ἑπτά, ἑξήρεις πέντε, πεντήρεις ἑπτακαίδεκα. Haec inde a τέσσαρες sic scribenda suspicor τεσσαρεσκαιδεκήρεις δ', δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις τεσσαρεσκαίδεκα, [δεκήρεις ἐννέα,] ἐννήρεις τριάκοντα, [ὀκτήρεις ἑπτά,] ἑπτήρεις τριάκοντα ἑπτά κτλ. Numeros quos supplevi non praesto; secutus sum probabilia.

V, 204. b. πᾶς τόπος αὐτῆς κηρογραφίᾳ κατεπεποίκιλτο. In τόπος vitium haeret.

Ibid. c. ἐπισιτισμούς τε οὐκ ὀλίγον. Posui ἐπισιτισμοῦ.

παραρρύματα, de quo dixi ad Aeschyli Pers. 412. in Philogo

Ibid. c. *ἐπισιτισμούς τε οὐκ ὀλίγον.* Posui *ἐπισιτισμοῦ.*

Ibid. d. *ἀπὸ τῶν τυχόντων ἀνδρῶν.* Imo *ὑπό.* Mox *τριάκοντα* non sine causa suspectat Schweighaeuserus, fortasse *πεντήκοντα* scribendum est.

V, 205. b. *θυρίδες ὑπέκειντο εὐαύγειαν παρέχουσαι.* Vulgo *εὐάειαν*, correxit Dobraeus; *εὐαερίαν* malebat Nauckius. In sequentibus *κατεσκευάσθη — τὰ πλεῖστα ἀπὸ κέδρου σχιστῆς καὶ κυπαρίσσου μιλησίας.* Vereor ne *σχιστῆς* corruptum sit, requiro *συριακῆς.* Miletum dicit fortasse Creticam.

Ibid. d. *ἀναβάντων δὲ τὰς — κλίμακας οἶκος ἦν ἄλλος.* Scripsi *ἀναβάντι* cll. c. *προάγοντι ἐπὶ τὴν πρῷραν οἶκος ὑπέκειτο.*

Ibid. f. *σκηνῆς ἔχον τάξιν· ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἐπῆν . . .* Delenda lacunae signa scribendumque *ᾧ στέγη μὲν οὐκ ἐπῆν*, quae palmaria est Emperii coniectura. In sequentibus *διατόναια δὲ τοξοειδῆ διὰ ποσοῦ τινος ἐνετέτακτο διαστήματος*, pro *ἐνετέτακτο* scripsi *ἐνετέτατο.* Idem iam Casaubonus voluit.

V, 206. f. *εἰς ὕλην μὲν ξύλων ἐκ τῆς Αἴτνης παρεσκεύαστο ἑξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἐξεργάσασθαι δυναμένην.* In his *εἰς* delendum videtur. Post *ἑξήκοντα* BP addunt *τε.* Scribendum igitur *ἑξήκοντα τετρηρικῶν.*

V, 207. a. *τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς τῆς νεὼς ἐν μησὶν ἓξ ἐξειργάσατο.* Seclusi *τῆς νεώς* et *ἐξειργάσατο* cum Schweighaeusero dedi pro *εἰργάσατο.*

Ibid. b. Pro *δεκάμνοοι* scripserim *δέκαμνοι*; ibid. *τὰς σταμῖνας* dedi pro *τοὺς στ.* ut voluit H. Stephanus.

Ibid. c. *εἰκοσήρης* Palmerius, vulgo *εἰκόσορος.*

Ibid. d. Pro *περιβάλλοντες* malim cum Schweigh. *ὑπερβάλλοντες*, recte idem statim *κατεστεφανωμένοι.*

Ibid. f. Corrige operarum errorem *ἑκατέρων* pro *ἑκατέρου.*

V, 208. a. *εὖ ἐτρέφοντο.* Recte Coraes *ἐνετρέφοντο*, nisi *εὖ* utpote ex sequente *ετ* ortum delere praestat.

Ibid. b. *πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες.* Addendum quod omitti vix potuit *συμμέτρῳ*, ut lit. a. legitur *διάστημα σύμμετρον ἔχοντες.*

Ibid. c. *μετὰ δὲ ταῦτα παρατρήματα ἐκ τρόπων παχέων συγκείμενα διὰ ἁλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα.* Pro *παρατρήματα* Casaubonus tentabat *παραρτήματα.* Scribendum

παραρρύματα, de quo dixi ad Aeschyli Pers. 412. in Philogo Gott. XX p. 64. Praeterea pro *διὰ* malim *ἐξ*, quarum particularum pervulgaris est confusio.

Ibid. e. inter *εἶθ' ἑξῆς καθ'* et *χιλίων* in editione Dindorfii exciderunt haec *ἕνα λειπόμενοι. τούτοις δ' ἐν πλεκτοῖς γυργάθοις διὰ τρο—* Mox haec leguntur *τῶν δὲ ἱστῶν ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος εὑρέθησαν· δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος ἐν τοῖς τῆς Βρεττίας εὑρέθη ὑπὸ συβώτου ἀνδρός.* Non videntur haec integre scripta esse. Fortasse *εὑρέθησαν δυσχερῶς· [εὐχερῶς] δὲ ὁ πρῶτος κτλ.*

Ibid. f. *ἄλλοι τε.* Ita volui, vulgo *ἄλλοι γε.*

V, 209. c. In Archimeli carmine *τοῦτ' ἐκάμοντο κύτος* fortasse sine causa posui pro *τοῦτ' ἔκαμον τὸ κύτος.*

Ibid. d. *πείσμασι δ'* scripsi pro *πείσμασιν*, et *ἐπωπίδος* cum Hemsterhusio dedi pro *ἐπωμίδος.*

Ibid. e. *καρπὸν πίονα δωροφορῶν* Casaubonus, libri fere *καρπῶν πίονα δωροφόρον.* In sequentibus *περὶ Λεύκολλαν τῆς Κῴας. ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν*, malui Athenaeo suum errorem relinquere quam *τῆς Κυπρίας* scribere cum Casaubono. At pro *ἐπειδὴ* scripsi *ὅπου δή.*

V, 210. a. In Lysiae loco lacunam agnovit Schweighaeuserus: e r a t i b i e t a l i u d v a s e i u s d e m m a g n i t u d i n i s. *ταὐτὸ* scripsi pro *τὸ αὐτό.* At pro *ταὐτὰ* malim *τοιαῦτα.* Mox *καὶ* ante *χαλκῆ* deleverim.

Ibid. c. Legebatur *καὶ ὁ Ἡγήσανδρος ταὐτά*, pro quo ex PV dedi *ταῦτα. μὲν* inseruit Dobraeus, qui ibidem coniecit *ἡμεῖς δ' αὐτὸ εἴδομεν ἀνακείμενον.* In sequentibus secundum C praetulerim *ἐπιτίθεσθαι δ' ἐπ' αὐτῷ δύνανται καὶ κρατῆρες.*

Ibid. d. *σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πιλήμασι.* Fort. *εἰλήμασι* scribendum est.

Ibid. f. *ἵνα εὐωχοῖντο* vulgo, quod *εὐωχοῦντο* scripsi, mox *δέ* seclusi. In verbis *καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφους.* pro *καταυλούμενοι*, quod ferri non potest, fortasse verum est *κατασαυλούμενοι.*

V, 211. a. *ἐπαινῶ δέ γ' ὦ ἄνδρες φίλοι τὸ γενόμενον.* Inepte positae sunt particulae *δέ γε.* Scribendum *ἐπαινῶ δ' ἐγὼ ἄνδρες φίλοι.*

Ibid. c. Recte habere *ἀναδοχῆς* ostendit Hesychii glossa *Ἀναλαμβάνειν ξένον· δειπνίζειν.*

Ibid. Pro *συναγαγὼν* scribendum est *συνάγων*. Mox *ἐνδῦσα καὶ* scripsi *καὶ ἐνδῦσα*.

Ibid. e. *ἀλλὰ φίλη, φασίν, ἡ ἀλήθεια, ἐκθήσομαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα ὡς ἐγένετο.* Suspicor *ἀλλά, φίλη γάρ φασιν ἡ ἀλήθεια, ἐκθήσομαι.*

V, 212. b. *ἀλλ' εἴσεισιν ἤδη*, iam ingressurus est urbem. Fallitur Wyttenbach ad Bakii Posid. p. 281.

Ibid. c. *συνέτρεχον οὖν πρὸς τὴν θέαν ταύτην ἄνδρες γυναῖκες, παῖδες τὰ κάλλιστα προσδοκῶντες.* Post *παῖδες* addidi quod apertum est excidisse *γέροντες*.

Ibid. d. *συνήντησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται.* Alienum a loci sententia *συνήντησαν*, pro quo scripsi *ὑπήντησαν*, obviam ibant. Paulo inferius sequuntur haec *εἰς τὴν Διευς* (sic enim in codice scriptum) *οἰκίαν τοῦ τότε πλουτοῦντος ἀνθρώπου ταῖς ἐκ Δήλου προσόδοις.* Pro *Διευς* corrigunt *Διεύχου*. Scripsi *Διέως*, ut homo *Διεύς* appellatus fuerit, cui nomini simile est *Ζηνεύς* apud Athen. XIII 601 f. *ὡς Ζῆνις ἢ Ζηνεύς φησιν ὁ Χῖος.* Exercit. phil. Spec. II p. 11. *Διῆς* nomen artificis habemus in titulis apud Keilium in Philol. Gott. XXIII p. 595. 601.

Ibid. *ἐξῄει χλαμύδα λαμπρὰν ἐκσύρων καὶ περικείμενος δακτύλιον.* In P *χλαμίδα*, quod *χλανίδα* scripsi. Pro *ἐκσύρων* posui *ἐπισύρων*.

Ibid. f. *περιβλέψας κυκληδὸν τὸ πλῆθος ἔπειτ' ἀναβλέψας.* Pro *ἀναβλέψας* requiro *κάτω βλέψας*. Cf. Homeri Il. 3, 217. *στάσκεν ὑπαὶ δὲ ἴδεσκεν.*

V, 213. b. *συνδέτην ἔχων ἁλύσει μακρᾷ Βαστάρνην πεντάπηχυν πεζὸς ὑπὸ ἱππέως ἕλκεται.* Scribendum suspicor *ἁλύσει σιδηρᾷ*. Nimirum *σι* absorpsit praecedens syllaba. *μακρᾷ* minuit rei invidiam contra loquentis consilium. Post *οἳ μὲν ἀγάλματα προσπεπτώκασιν* lacunam indicavi. Quid enim hoc est alii acciderunt ad aras deorum, reliqui autem —? Mox *θεὸν τὸν βασιλέα* correxit Casaubonus, vulgo *τὸν θεὸν βασιλέα*.

Ibid. c. *τὰ τῆς Εὐρώπης ἅπαντα μέρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν μεταβέβληται.* Post *Εὐρώπης* excidisse *καὶ Λιβύης* ostendunt sequentia.

Ibid. d. *μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχεθῆναι πεποίηκεν; ἕως αὐτὴ δοκιμάσῃ.* Recte haesit Wyttenbachius *ἐπιχυθῆναι* coniciens effundi in nos, invalescere. Malim *ἐπισχυκέναι* vel *ἐπισχυθῆναι*, ut voluit etiam Schweighaeuserus. Tum scribendum *ἕως ἂν αὐτή*.

V, 214. a. *διὰ τῶν τειχῶν αὐτοὺς καθιμήσαντας.* Haec si paulo accuratius contempleris, inepte dicta esse intelliges. Scripsi *κατὰ τῶν τειχῶν*.

Ibid. b. *καὶ τὰς πύλας τριάκοντα καταστήσας ἐφ' ἑκάστης, οὔτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον οὔτ' ἐξιέναι εἴα.* Ad *τριάκοντα* requiro *φύλακας*. Ibid. *καὶ ἀκρίτους ἀπώλλυε προσβασανίσας καὶ στρεβλώσας.* Haec ut ferri possint, probabilius tamen est scripsisse auctorem *προβασανίσας*, et sic voluit etiam Coraes. Cfr. lit. d.

Ibid. c. *κριθίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν.* Scribendum opinor *κριθίδι' ἄττα καὶ πυρούς*.

Ibid. d. e. *ἐκήρυσσέ τε δύντος τοῦ ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν καὶ μετὰ λυχνούχου μηδένα φοιτᾶν.* Sententia postulat *καὶ* [*μηδὲ*] *μετὰ λυχνούχου μηδένα φοιτᾶν*. Et sic edidi. Potest vero etiam conici *καὶ* [*εἰ μὴ*] *μετὰ λ.* Quod his infertur *ἐκπέμψας γοῦν* etc. constructione excidit; aut delendum est *γοῦν* aut *ἐξέπεμψεν* scribendum est. Nec ferri potest quod proxime antecedit *ἐκτείνας τὰς χεῖρας καὶ ἐπὶ τὰ εἰς Δῆλον τοῦ θεοῦ χρήματα*, ubi post *Δῆλον* aut *συλλεγέντα* vel *κείμενα* vel simile participium excidit, aut transponendum est *ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς Δῆλον ἐπὶ τὰ τοῦ θεοῦ χρήματα.* Lacunosa sunt quae sequuntur *ὁτὲ μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει καὶ τὰ περιπατητικὰ καὶ τὴν Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συνηγόραζε συχνάς.* Apertum est excidisse aliquid post *ὁτὲ μὲν γάρ*, quod philosophicis Apellicontis studiis oppositum erat; hinc sequebatur *ὁτὲ δὲ ἐφιλοσόφει* etc. Clarissime hoc ostendunt quae proxime de variis Apellicontis studiis antecedunt. Post *περιπατητικὰ* fortasse item aliquid excidit, e. c. *ἐζήλου*.

Ibid. e. *ἐκτᾶτο — εἴ τι παλαιὸν εἴη καὶ ἀπόθετον.* Pro *εἴη* malim *ἦν*.

Ibid. f. *οὐδὲ χάρακα βαλλόμενος ἐκοιμᾶτο.* Scripsi *βαλόμενος*, quod praecedens *ἐάσας* flagitat.

V, 215. a. Pro *φυλάξας* propter *φυλάσσων* melius scri-

vibratus, quod fieri non potest. Emperius *πρησθείς* coni-

V, 215. a. Pro φυλάξας propter φυλάσσων melius scripsisset ac fort. scripsit τηρήσας. Hesychius Τηρεῖ· φυλάσσει.

Ibid. e. ποῦ Θουκυδίδης τὸν Σωκράτην παρενέχρωσε τὸν Πλάτωνος στρατιώτην. Intelligerem haec si παρενεχώρισε scriptum esset, quod coniecit Schneiderus in Lexico; sed latere videtur aliud. Quae sequuntur τί γὰρ ἀσπίδι ξύνθημα καὶ βακτηρίᾳ, ut versus a reliquis separanda sunt.

Ibid. f. ἔφυγε scripsi pro ἔφευγε.

V, 215. b. In epigrammate tropaeo de Atheniensibus inscripto vs. 1. fortasse ξεῖνος pro ξείνους scribendum.

V, 216. a. οἳ δ' ἐπὶ θάλατταν, ἄλλοι δ' ἐπὶ Ὠρωπόν, οἳ δὲ Πάρνηθα τὸ ὄρος. Scripsi οἳ δ' ἐπὶ Πάρνηθα. In proximis Schweigh. secutus sum. Libri οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ποιητής omissis verbis οὔτε ἱστοριογράφος οὔτε.

Ibid. b. In dicto Stesichori οὐκ ἔστι δ' ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος delevi articulum.

V, 217. c. Verba Ἀλέξανδρος — ἐφ' οὗ τελευτᾷ supplevi cum Casaubono.

V, 218. b. μέμνηται adieci Casaubonum secutus.

V, 219. a. βλὰξ γάρ τις ἦν τοιαῦτ' ἐρωτῶν τὸν θεόν. Fortasse comici poetae versus, a reliquis separandus.

Ibid. d. In Aspasiae qui dicuntur versibus scripsi cum Dobraeo βλεφάρων δὲ γόος πέσεν οὐκ ἐθελήτως pro ἀθελήτως, fortasse nimis obsequiose. Pro γόος, quod nescio quam recte de lacrimis interpretantur, fortasse ῥόος scribendum est. Vs. 7. στέλλου accipiunt pro collige te, malim vade, mach dich auf. Vs. 8. ἦ τόνδ' αἱρήσεις ᾠδῶν δεινοῖσι πόθοισι. Pro ᾠδῶν scripsi ᾠδῆς, quo ducit cod. A scriptura ωσι. Vs. 9. τῇδε καθέξεις αὐτόν, προςβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ. Frustra haec torserunt interpretum ingenia, nec dubito quin aliquid vitii loco inhaereat. Scribendum videtur:

προσβάλλων ἀκοαῖς θελκτήρια θυμοῦ.

In eiusdem poetriae loco lit. e.

τίπτε δεδάκρυσαι, φίλε Σώκρατες; ἦ σ' ἀνακινεῖ
στέρνοις ἐνναίων σκηπτὸς πόθος ὄμμασι θραυσθεὶς
παιδὸς ἀνικήτου —

in his igitur ὄμμασι θραυσθεὶς interpretantur ex oculis

vibratus, quod fieri non potest. Emperius πρησθείς coniciebat, parum probabiliter. Nihil mutandum videtur, sed θραυσθείς poetria posuit pro θραυσθέντα metri necessitate coacta, oculorum splendore vulneratum. Non prorsus dissimilia huius constructionis exempla attulerunt intpp. Sophoclis O. T. 159. Pro ἀνικήτου forsan ἀκινήτου praestiterit.

V, 221. a. De Parmenonis Byzantii versibus dixi in Choliambicorum fragm. p. 145. Vs. 2. κοὐδὲ scripsi pro οὐδέ, et κάππα ex BC revocavi pro κόππα. In fine indicavi lacunam.

Ibid. b. κατώβλεπα (non κατωβλέπα) scripsi pro κατώβλεπον.

Ibid. c. Alexander Myndius de gorgone fera Libyca φέρειν δὲ χαίτην ἀπὸ τοῦ μετώπου καθειμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἣν ὁπόταν μόγις διασεισαμένη διὰ τὴν βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ' αὐτῆς θεωρηθέντα. In his etsi quodammodo explicari potest βαρύτητα, multo tamen aptius videtur βαθύτητα, quod de spissa coma dici constat. Alexandri locum respicit Eudocia p. 50. Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστορικὸς διαλαμβάνει περὶ γοργόνος. Quod fugit Wyttenb. Bibl. crit. II 3, p. 21. Exercit. phil. I p. 19.

V, 222. a. In Herodici epigrammate pro γωνιοβόμβυκες Heckerus de Anthol. gr. I p. 21. coniecit γωνιοβόμβακες. Vs. 4. ante Piersonum erat τὸ σφὶν καὶ σφῶιν. Vs. 5. Heckerus partim cum VL ταῦθ' ἡμῖν εἴη, δυσπέμφελοι.

VI, 222. a. In Antiphanis ecloga vs. 2. ης γε πρῶτον probabiliter Hirschigius pro εἴγε πρῶτον.

Ibid. In eodem Antiphanis fragmento vs. 12. Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 20. supplet ἥξει, πάλιν τ' ἄπεισιν, [εἶθ' ἥξει πάλιν]. Idem v. d. in eodem fragm. vs. 18. τὰ διῳχημένα πρότερον corrigit pro διῳκημένα, allato Herod. IV, 136. αἱ ἡμέραι ὑμῖν τοῦ ἀριθμοῦ διοίχηται. Fuerit hic usus Ionum, Atticus scriptor dixisset τὰ γεγενημένα. Et quid hoc est τὰ διῳχημένα πρότερον, quae antehac praeterierunt?

VI, 223. a. Antiphanes Πηλεῖ δὲ πάντ' ἔξεστι. Legebatur Πηλεῖ δὲ ταῦτ' ἔξεστι. Mox in Diphili loco Dindorfius ἱροῦ pro ἱεροῦ.

Ibid. c. Timocles *μεθ' ἡδονῆς ἀπῆλθε παιδευθεὶς ἅμα.* Scripsi *παιδευθείς θ' ἅμα.*

Ibid. e. Antiphanes *ὅσαπερ ἔλαβεν* Dobraeus; vulgo *ὥσπερ.* De Alexidis fragmento v. Com. graec. V p. CCXII.

Ibid. f. *οὐκ ἐδώκαμεν* posui pro *οὐ δεδώκαμεν.* V. Com. graec. ed. min. XVIII et p. 742.

VI, 224. a. In Timoclis loco *Βριαρεύς* pro *βριαρός* dedi Elmsleium secutus.

Ibid. b. Erat *τὰ ἀκόλουθα.* Ibid. *ἐπεισῆλθον οὖν ἡμῖν παῖδες πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες.* Insolenter mihi dictum videtur *πλῆθος ὅσον* pro *πλεῖστον ὅσον.* Tum *ποταμίων* post *θαλασσίων* addit dubitanter Schweigh.

Ibid. c. *οὐδ' ὀλίγον* pro *οὐκ ὀλίγον* scripsi cum Schweighaeusero.

Ibid. d. *Ἄμφις ἐν Πλάνῳ*

πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ῥᾷόν ἐστι μυρίαις
μοίραις προσελθόντ' ἀξιωθῆναι λόγου.

In his *μοίραις* fateor me non intelligere. Videtur dittographia esse praecedentis *μυρίαις.* Amphis fortasse *μυρίαις ὁδοῖς προσελθόντα* scripserat.

Ibid. e. In eadem eiusdem poetae ecloga quid sit quod Telephus *ἀνδροφόνος* appelletur explicui Com. graec. III p. 340. Vs. 9. corr. *ὡσεί τε*, ut monui ad Menandri Rel. p. 186. Vs. 10. *πουλύπουν* pro *πολύπουν* scripsi. De ceteris quae corruptissima sunt dixit Herwerden Nov. Add. crit. p. 27. qui deletis verbis *καί του λαβὼν ὅλα τὰ ῥήματ' ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελών* (sic enim in libris scriptum est) locum ita constituit: *ἔκρουσε πουλύπουν τιν', ὁ δ' ἐπρήσθη· τάρων | βολῶν —κτὼ βολῶν.* Ne sic quidem omnia recte procedere, ipse sensit.

VI, 225. a. Erat *οὐ διὰ τουτό γ'*, quod *τοῦτο δ'* scripsi.

Ibid. d. In Athenaei verbis pro *ἐπισημαίνεται*, quod alienum est ab h. l., ex L. scribendum *σημαίνεται.* In Antiphanis qui sequitur loco vs. 2. *τὸ* pro *τῷ* probat ex P. Dobraeus. Vs. 9. *κομίσας δ' ἐξέβαλεν οἴκαδε.* Scribendum *κομίσας δ' ὅδ' ἐξέβαλλεν οἴκαδε.* Monuit iam Schweighaeuserus, qui frustra haeret in traiectione verborum.

Ibid. e. Legebatur *ὀδμῆς.*

VI, 226. a. Alexidis locum exhibui ad mentem Cobeti, edebatur *φόρους . . . μόνον οὐχὶ δεκατεύουσι γάρ.* Nec sequentia sine vitio scripta esse videntur *ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι.* Fortasse *ἐν ταῖς πύλαις* scribendum est, in portis enim statio erat decumanorum. Ibid. vs. 8 et 9.

οὐκ ἔστι κρείττων νομοθέτης τοῦ πλουσίου
Ἀριστονίκου· τίθησι γὰρ νυνὶ νόμον —

Horum versuum alter foede interpolatus est. Scribendum suspicor

Ἀριστονίκου· φησὶ γὰρ θήσειν νόμον —

Nimirum *φησὶ* in *τίθησι* corruptum erat, hinc corrector pro *θήσειν* posuit *νυνί.* Nisi forte *Ἔθηκε* malis cum Emperio. In eadem ecloga corrupta sunt etiam haec *ἵνα δεδοικότες τῆς ἀξίας ἀγαπῶσιν*, neque enim ad *ἀγαπῶσι* assumi potest ex praecedentibus *πωλεῖν.* Olim sic scribendum mihi videbatur *τῆς ἀξίας πωλῶσιν.* Nescio nunc an sufficiat *τὰς ἀξίας ἀγαπῶσιν.*

Ibid. *καὶ προελθὼν δέ φησιν.* Iam sequitur novem versuum ecloga, quam ex eadem cum praecedente fragmento fabula ductam esse mihi quidem vix credibile videtur. Excidisse suspicor fragmentum Alexidis una cum fabulae titulo.

Ibid. d. *ἀλλ' οὐχὶ τιτθὰς εἰσάγουσι.* Legebatur *οὐχὶ μὰ Δία τιτθὰς εἰσάγουσι.* Nihil tritius quam ΑΛΛΑ corrumpi in ΜΑΔΙ. Sed probo nunc quod Hermannus voluit *οὐ μὰ Δία.* In sequentibus lacunam explevi Cobetum secutus. Postremam fragmenti partem lit. e. *τοὺς ἰχθυοπώλας — τραπεζίτας* non expedio.

Ibid. f. Alexis *ἐν Ἑλληνίδι·*

ἀεὶ δὲ καὶ ζῶντ' ἐστὶ καὶ τεθνηκότα
ἐν γῇ θαλάττῃ τ' ὀλέθρι' ἡμῖν θηρία.

Ita haec correxi, vulgo *ἐν τῇ θαλάττῃ πολέμι' ἡμῖν θηρία*, quae multis nominibus vitiosa sunt. Nisi sufficit quod olim volui *τἀν τῇ θαλάττῃ πολέμια.*

VI, 227 b. In Anaxandridis vs. 2. *κρεμαμένοις* Bergkius. Vs. 3. *δ' ἀσέμνως* Hirschigius *δὲ σεμνῆς* Bothius. Vs. 5. *δῆτ'* Bergkius, *δ' ὧδ'* Dindorfius cum Erfurdto, libri *δ'.* De postremis fragmenti versibus cf. Herwerden Obs. crit. p. 55.

Ibid. e. Alexidis fragm. correxi Com. gr. I p. 415. Vs. 4.

ἅπαντας corruptum videtur. Ib. edebatur εἶτ' ἐπάν τις ἐκδυθῇ, quod δεῖ τ' ἐπάν τις ἐκδυθῇ scripsi. Similiter postea corr. Hirschigius. In Diphili qui his proxime subicitur loco vs. 1. fortasse ita redintegrandus est:

νενομισμένον τοῦτ' ἐστὶ βέλτιστ' ἐνθάδε —

ut βέλτιστ' sit βέλτιστα, non βέλτιστε. Editur νόμιμον.

Ibid. f. Corr. operarum errorem ἀπολαπειν pro ἀπολάπτειν. Sic enim recte Iacobsius scripsit pro ἀπολαύειν.

Ibid. ὃς ἂν δὲ μὴ πίθητ' scripsi pro πείθητ' ex A.

VI, 228. a. συνιεῖς pro συνίῃς dedit A.

Ibid. b. Diphili versus 21. οὐκ ἔστιν ἰχθυηρὸν ὑπὸ σοῦ μεταλαβεῖν sic videtur corrigendus esse οὐκ ἔστιν ἰχθυδάριον, quod ab ἰχθύδιον formatum est ut βιβλιδάριον a βιβλίδιον et alia eiusdem generis. Mox ἥρπασας irrepsit pro ηρπακας per errorem. Sequentes versus

πέρδικα δ' ἢ κίχλην γε νὴ Δί' οὐκ ἔτι
ἔστιν δι' ὑμᾶς οὐδὲ πετομένην ἰδεῖν,

expressit manifesta imitatione Varro Sat. LXXXVII, 11. propter phagones ficedulam aut turdam nisi volantem non video.

Ibid. e. In loco Pherecratis aberat ἂν et in altero versu scripsi ἐπὶ τηγάνοις καθίσανθ' ὑφάπτειν τοῦ φλέω pro φλέως.

Ibid. f. Loca ex Orthane Eubuli petita fortasse transponenda sunt. Vid. III p. 108 b.

VI, 229. b. De τηγάνῳ dicens: διὸ καὶ Θεοδωρίδαν φάναι ἔν τινι ποιηματίῳ

τηγάνῳ εὖ ἥψησεν ἐν ἑψητῆρι κόλυμβον.

Vulgo ὀψητῆρι, quod pessime formatum vocabulum est; aut cum G. J. Schneidero ἑψητῆρι scribendum est, aut ὀπτητῆρι cll. Callimacho apud Bekkerum Anecd. p. 1209. ἔστιν ὕδος καὶ γαῖα καὶ ὀπτήτειρα κάμινος *). Pro κολύμβῳ ut vulgo editur requiro κόλυμβον, quod aviculae nomen est. V. Aristoph. Acharn. 875. Exerc. philol. I p. 19.

Ibid. τὴν λοπάδα τάγηνον προσαγορεύων. χωρὶς δὲ τοῦ τ στοιχείου Ἴωνες ἤγανον λέγουσιν, ὡς Ἀνακρέων «χεῖρά

*) Ita correxit Lehrsius locumque de Prometheo interpretatur, rectius, ut mihi videtur, quam Heckerus Comment. Callim. p. 105.

τ' ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν». Aliam ionicam formam memorat Etym. M. p. 743, 19. τάγηνον· τοῦτο ἰωνικῶς τινες τίγανον λέγουσιν. At hic etiam ΗΓΑΝΟΝ scribendum pro ΤΙΓΑΝΟΝ. Eademque forma reddenda Photio Lex. p. 561, 15. ubi nunc editur Ἴωνες τήγανον λέγουσιν. Adde Galenum vol. VI p. 490. ταγηνῖται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὀνομαζόμενοι, παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς κατ' Ἀσίαν Ἕλλησι τηγανῖται, ubi ἠγανῖται scribendum est. Cf. Hesychius Ἠγάνεα πέμματα· τὰ ἀπὸ τηγάνου. Sic enim distinguendum est. Imperite schol. Aristophanis Lys. 988. τὸ πήγανον ἔνιοι ἀφαιρέσει τοῦ π ἤγανον λέγουσι. Exerc. philol. II p. 11. Anacreontis fragmentum fortasse sic scribendum est χῖδρά τ' ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν. Eundem errorem sustuli infra VIII 359 e.

Ibid. e. Ἀριστοφάνης — ἐν τῷ Πλούτῳ — τοὺς ἰχθυηροὺς φησὶ πίνακας ἀργυροῦς ἀναφανῆναι, καθάπερ καὶ τἄλλ' ἅπαντα. Post ἅπαντα excidisse aliquid suspicor, velut εἰς τὸ πολυτελέστερον ἠλλαγμένα. Lances piscatorias enim, non etiam reliqua, argenteas factas esse Aristophanes tradidit, idque ipsum Athenaeum, qui totum Aristophanis locum apposuit, praeterire non potuit. Pro σαπροὺς in Aristophanis versibus σαθροὺς scribendum esse alio loco ostendi. Vs. 4. ex Aristophanis libris addidi ἡμῖν. In Platonis qui sequitur loco pro κατέλαβον, quod non aptum hic est, posui κᾆτ' ἔλαβον.

Ibid. f. ἐγάργαιρε pro ἐμάρμαιρε scripsi e scholiasta Aristophanis; fecerunt iam alii.

VI, 230. a. In Philippidae loco erat δυοῖν ὀβολῶν pro δυοῖν ὀβολοῖν.

Ibid. c. In Alexidis fragmento verba ἴσως ἑτέρας revocavi ex codd. (dele uncinas). Postrema fragmenti verba ἀλλὰ ταῦθ' — ἦν (in quibus νενοημέν' pro νενοημένα scripsit Dindorfius) alteri interlocutori tribuerim.

Ibid. d. Pro λοιπὴ recte ut videtur Piersonus λεπτή. In sequentibus ψυκτήριον τῆς εὐπαρύφου λεπτότερον malim τῆσδ' εὐπαρύφου. Nimirum militis iactatoris verba sunt, in ipsam suam praetextam digitum intendentis.

VI, 231. a. In Diphili fragmento ὀπτῶν ἐπῆγε σωρὸς ἀπὸ τοῦ τηγάνου, in quo Valckenarius ἐπῄει, Erfurdtus autem

ἐπῆξε scribebant. ego *σωρὸν* posui, ut *ἐπῆγε* ad *λοπάδων παρατεταγμένη φάλαγξ* referendum sit. Vs. 4. *θυΐαις* pro *θυείαις* revocavi ex codd. Quod continuo sequitur Philemonis fragm. in eo pro *γυλίαν* cum Casaubono posui *γύλιον*. Menandri locum recte redintegravisse mihi videor *λουτρὸν θεραπαίνας [στρώματ'] ἀργυρώματα*. Vidit etiam Iacoby in Add. meis vol. V p. 101. cf. Apollodorus Gelous Athenaei XIII p. 472 c. *ἐφεξῆς στρώματ' ἀργυρώματα θηρίκλεια καὶ τορευτά.*

Ibid. c. *φιάλην — ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσῆν.* Hoc loco uti poteram ad Theocritum I 32. Statim citatur Anaximenes *ἐν ταῖς πρώταις ἐπιγραφομέναις ἱστορίαις*, ubi *πρώταις* vitii suspectum est. Probabiliter Heckerus Philol. V p. 422. *ἡρωικαῖς* coniecit.

Ibid. d. *Ἡρόδοτός τέ φησι τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς ποτηρίοις πίνειν.* Reponendum esse *σπένδειν* Herodoti locus II, 51. ostendit. Mox pro *γοὺν* scribendum est *δ' οὖν*.

VI, 232. a. Theopompus *ἐπηρώτων τον θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιντο.* Post *χρυσίον* addendum videtur *ἄν*.

Ibid. f. Non sanum videtur quod legitur in oraculo Alcmani dato *ᾧ ποτε μήτηρ | Ἀμφιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις.* Scribendum opinor *αὐτοῖσι τεθρίπποις.*

VI, 233. b. *πάντα τἆλλα.* Erat *παντα τὰ ἄλλα.*

Ibid. c. *Λακεδαιμόνιοι δ' ὑπὸ τῶν ἐθῶν κωλυόμενοι.* Valde placet quod Victorius V. L. 25, 1. coniecit *ὑπὸ τῶν θεῶν.*

VI, 234. a. Scribebatur *ληιζόμενοι* et litt. b. *Βαθανατίαν.*

Ibid. f. *τῆς μυστηριώτιδος.* V. Preller Polemonis fragm. p. 118. Continuo sequuntur haec *ἐπὶ δὲ φυλῆς ἱερείας παράσιτοι ἐπιλυκοστράτου Γαργήττιος, Περικλῆς Περικλείτου Πιτθεύς, Χαρῖνος Δημοχάρους Γαργήττιος.* Recte *ἐπὶ Διφίλης ἱερείας* correxit Meyer de Gent. At. p. 43. *ἐπὶ δὲ φιάλης ἱερᾶς* malebat Keilius Vind. onomat. p. 7. In sequentibus vidit aliquid Heringa *Ἐπίλυκος Στρατίου* corrigens. Scribendum erat *Ἐπίλυκος [Λυκο]στράτου*, quae mihi probabilior emendandi ratio videtur ea quam commendavit C. Keilius Phil. Gott. vol. XXIII p. 601. qui propter titulum Atticum C. I. no. 651. supplet *Ἐπίλυκος [Νικο]στράτου.*

VI, 235. a. Clearchus: *ἔτι δὲ παράσιτον νῦν μὲν τὸν ἕτοιμον, τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατειλεγμένον.* Non credo corruptum esse *ἕτοιμον*, sed excidisse aliquid, velut *τὸν [εἰς τὸ συνδειπνεῖν] ἕτοιμον.*

Ibid. Citatur Themiso *ἐν Παλληνίδι.* Pallenis neque de templo Minervae Pallenicae neque de ditione Pallenici agri intelligi potest. Pallenidem suum de rebus ad Pallenen spectantibus Themiso inscripserat, quemadmodum e. c. *Ἀτθίς* (sc. *γραφή*) dicitur liber de rebus Atticis. Mox *γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις* commode compares cum *πρωτογύναικες*, quod Hesychius explicat *οἱ μίαν ἠγμένοι γυναῖκα.*

Ibid. b. Affertur titulus columnae inscriptus in aede Castorum: *τοῖν δὲ βοοῖν τοῖν ἡγεμόνοιν τοῖν ἐξαιρουμένοιν τὸ μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δὲ τοῖς παρασίτοις.* Qui dicti sint boves *ἡγεμόνες* nunc constat ex admonitione Boeckhii Praef. Corp. Inscr. p. VIII. Pro *τοῖν ἐξαιρουμένοιν* scribendum videtur *τῶν ἐξαιρουμένων.* Quae sequuntur Cratetis verba *καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ' ἄδοξον μὲν κεῖται πρᾶγμα, πρότερον δ' ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμεναι*, in iis priora ita scribenda videntur *νῦν μὲν ἐπ' ἀδόξου κεῖται πράγματος. τὸν ἱερὸν σῖτον* dicit hordeum. Cf. Plinius HN. XVIII, 14. Atque hinc factum est ut quos Attici *παρασίτους* dicebant, eosdem *κριθολόγους* appellarent Opuntii, teste Plutarcho Quaest. graec. p. 292 b. Exercit. philol. Spec. II p. 11.

Ibid. f. In Epicharmi loco *ἀλλ' ἄλλος ὅδ' ἕστηχ' ὧδε τοῦδε κατὰ πόδας* etc. multum offensionis habet *ὅδε* cum adverbio *ὧδε* coniunctum. Malim igitur *ἀλλ' ἄλλος ἕστηχ' ὧδε τοῦδε κατὰ πόδας*, vel *ἀλλ' ἄλλος ὧδ' ἕστηκε τοῦδε.* Exercit. philol. I p. 20. Vs. 3. probabiliter Ahrensius *εὔωνον αἰνεῖ σῖτον* coniecit, at quod vs. 4. *ἄμυστιν ὥσπερ κύλικα πίνει τὸν βίον*, *κυμβίον* pro *τὸν βίον* restituit, vix probandum est. Scribendum videtur *τὸν πίθον*, vel si mavis *τὸν βίθον*, qua forma Syracusani usi fuerint. Ita promiscue dicebatur *πατάνιον* et *βατάνιον*, *πύξος* et buxus, *Πύξας* et *Βύξας*, alia.

In sequentibus scribendum erat *καὶ αὐτὸν ποιεῖ τὸν παράσιτον λέγοντα.* Vulgo pro *καὶ* legitur *δι'.* Malim nunc *διό.*

In sequente eiusdem Epicharmi fragmento priores versus Grotius ita correxit

σῠνδειπνέω τῷ λῶντι, καλέσαι δεῖ μόνον,
καὶ τῷ γα μὴ λιῶντι, κοὐδὲν δεῖ καλεῖν.

Libri τῷ γαμηλιῶντι. Sed λιῶντι quid sit non intelligitur. Itaque Dindorfius λεῶντι scribi voluit, fretus Hesychii glossa Λεῷμι· θέλοιμι. Sed haec etiam forma controversa est. Cod. λέωμι. Omnino parum credibile est in duobus deinceps versibus diversis eiusdem verbi formis Epicharmum usum esse. Itaque nescio an scribendum sit καὶ τῷ γα μήχι λῶντι. Antiattic. p. 108, 14. Μήχι: ὡς ναίχι καὶ οὐχί. Εὔβουλος Δαιδάλῳ. Exercit. philol. I p. 20.

VI, 236. a. τήνῳ κυδάζομαί τε κἀπ' ὧν ἤχθόμαν. Sic Com. graec. I p. 378. correxi, idemque repperit Bergkius. Vulgo κἀπωνηχθόμαν.

Ibid. Dindorfius edidit ὀλισθάζων τε καὶ κατάσκοπος, et vs. sequente ἔραμος, αἴκα δ' ἐντύχω ex Casauboni emendatione. Libri fere ἔρμος εκκαδεν τύχω, Ahrensius ἐρῆμος, ὄκκα δ' ἐντύω dedit. Sequentia insanabiliter corrupta sunt.

Ibid. c. In Diphili loco γέγηθα καὶ χαίρω τε καὶ πτερύττομαι, τε pro τι debetur Dobraeo.

Ibid. e. Eupolis μικρὸν δὲ τὸ κάμινον αὐτοῦ. Ita Cobetus pro τι κάμόν, quod Dindorfius Hermannum secutus dedit, vulgo τι κάμον.

Ibid. f. ἢ 'κφέρεται θύραζε. Hoc scripsi pro ἢ φέρεται θύραζε.

VI, 237. a. ἐξαγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. Iniuria haec tentata esse docuisse mihi videor ad Alciphronis Epist. p. 152. Pro κλοιὸν praestat fortasse κλῳόν.

Ibid. In Ararotis fragmento cum Cobeto dedi οδὶ τρέφων pro ὁ διατρέφων. Cod. A ὁδιατρέφων.

Ibid. b. In Alexidis loco vs. 5. σατράπας παρασίτους καὶ στρατηγους ἐπιφανεῖς, qui vulgo post vs. 3. legitur, huc transposui cum Dobraeo. (Dele II. per errorem huic versui praepositum: pertinet ad vs. sequentem.) Pro παρασίτους idem ζαχρύσους vel μεγίστους suspicatur; ac sane tale quid ad sententiam necessarium est. In fine versus dele virgulam.

Ibid. Pro ἐκ μέσου Herwerdenus Observ. crit. p. 69. ἐμμέτρως posuit.

Ibid. c. χιλιοταλάντους τ' ἀναλυλίνδον οὐσίας Herwerdenus.

Ibid. d. ἆρ' εὖ σε διδάσκω; — οὐκ ἀστόχως Herwerdenus. Vs. ultimo μ' ἔτι pro μέ τι dedit Dutheil. In sequente Timoclis loco ἐν τοῖς τοιούτοις corruptum esse videtur.

Ibid. e. συνεραστὴς est adiuvans in amore, ut in Bionis carmine IX, 8. ἐρασσαμένῳ συνέρασθαι.

Ibid. Post οὐχὶ θνητῶν interrogationis signum posui ad sensum et orationem necessarium.

Ibid. f. Scripsi πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγορευτέα, pro προσαγορεύεται, quamquam possis etiam προσαγορευτέον.

VI, 238. a. Dedi οὐδεὶς γὰρ ἄσιτος pro οὐδεὶς παράσιτος. Nunc nescio an hic versus cum sequentibus a duobus primis separandus sit, ut duo habeamus fragmenta, quorum alteri fortasse praeponendum est εἶθ' ὑποβάς.

Ibid. b. In Aristophontis loco vs. 3. non male Grotius supplet παρὰ νέων. Vs. 4. fortasse scribendum est κλιμακίδιόν εἰμι Καπανεύς. De reliquis vide Comic. graec. fragm. III p. 357.

Ibid. c. Eiusdem poetae locum e Pythagorista tractavit Herwerdenus Obs. crit. p. 65.

Ibid. Antiphanes φέρειν τιν' ἄραντ' ἄνεμος. Scripsi ἄρας cum Lobeckio, nec deterius fuerit φέρειν τιν' ἀρθέντ' ἄνεμος. Corruptum etiam est quod vs. 7. legitur μὴ 'ξελθεῖν φρέαρ, quod ineptissime dictum est. Vs. 9. ἀπρόσκεπτος exhibui pro ἀπροσκέπτως nescio ex cuius emendatione. Postrema loci verba ἔργοισι χρηστὸς οὐ λόγοις ἔφυν μόνον fortasse ex Euripide expressa esse adnotavit Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 20.

VI, 239. a. In Diphili versu nunc ex Erfurdti emendatione editur ἢ δειπνιεῖν μέλλοντα κωλύσαι τινά. Libri κωλύσῃ et κωλύσει. Habet tamen haec optativi forma post φράσειε ἐναύσειε et διαφθείρειε, in quo quis haereat, ut non temere a poeta scriptum fuisse suspiceris ἢ [εἰ] δειπνιεῖν μέλλοντα κωλύσειέ τις.

Ibid. b. Diodorus βούλομαι δεῖξαι σαφῶς | ὡς σεμνόν

αὐτὸν οἴκαδε. Scribendum puto καθ' αὐτόν. Cf. Menandrum

Ibid. b. Diodorus *βούλομαι δεῖξαι σαφῶς | ὡς σεμνόν ἐστι τοῦτο καὶ νενομισμένον | καὶ τῶν θεῶν εὕρημα.* Hirschigius *τοῦτ' ἀεὶ νενομισμένον.* Vereor ne hoc non sufficiat scribendumque suspicor *καὶ λελογισμένον.* Cf. Antoninus philos. XI, 3. *σεμνῶς καὶ λελογισμένως.* Quamquam possis etiam *καὶ σεσοφισμένον.* Vs. 10. *ἤδη κατακλιθεὶς καὶ κοσμίως | ἀριστίσας ἑαυτὸν ἐντραγὼν πιὼν | ἀπέρχετ' οἴκαδ'* — ita haec edidit cum Schweighaeusero Dindorfius, *καί* deest in libris; atqui *κοσμίως* ad *κατακλιθείς* pertinet, quare *μάλα κοσμίως* scripsi. Dobraeus *ἤδη συγκατακλιθεὶς κοσμίως.* Praeterea *κατακλινεὶς* scripsit Herwerdenus.

Ibid. d. *τοὺς ἐκ δύ' ἀστῶν γεγονότας.* Legebatur *ἐκ δυναστῶν*, BP. *ἐκ δυαστῶν*, quod *ἐκ δύ' ἀστῶν* scripsi praeeunte Cobeto.

Ibid. e. *οἷς ἐπειδὴ προσερύγοι — ἐπεὶ δ' ἀποπάρδοι.* Pro *ἐπειδὴ* scripsi *ἐπεὶ μὲν* propter sequens *ἐπεὶ δέ.* Rectius tamen Herwerdenus maluit *ἐπεί τις.* Continuo legebatur *κατακείμενος, τούτῳ προσάγων τὴν ῥῖν' ἐδεῖτ' αὐτῷ φράσαι*, quae correxit Dobraeus, c u m a l i q u o h o r u m (parasitorum) a c c u m b e n s , t u m (parasitus) a b e o p e t e b a t u t d i c e r e t.

Ibid. f. *κονδύλων* pro *κονδυλίων*, quod ex sequ. *τρυβλίων* ortum est, scripsi ut voluit iam Schweighaeuserus.

VI, 240. a. *ἔπειτα καὶ τρόπον τινὰ | τὸ πρᾶγμά μοι λυσιτελὲς εἶναι νενόμικα.* Haerere in his aliquid vitii suspicor. Fortasse olim scriptum erat: *ἔπειτα κάλλον τινὰ τρόπον τὸ πραγμά μοι.* Vs. 12. *πονηρὸς ὢν τε χρηστὸς εἶναί φησί τις.* Scribendum videtur *πονηρὸς ὢν τ' εἰ χρηστός* —

Ibid. b. *ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι καλόν.* Haec nescio cuius poetae sunt.

Ibid. d. *οὕτως ἐρυθριᾷ συμβολὰς οὐ κατατιθείς.* Delet hunc versum nescio quis. In Timoclis loco vs. 1. scribendum esse *σπεῦδε δὴ* dixi C. gr. III p. 605.

Ibid. e. *ουτος ἀνεβίω* pro *οὕτως ἀνεβίω* fort. scribendum cum Dalecampio. Vs. 3 et 4. *ἀν' ἑκατὸν — ἀνακάψας* Herwerden Nov. Add. crit. p. 36. Mox *πεινῶν* pro *πίνων* dedi. In sequente Timoclis loco Nauckius *ἀσυμβόλους κινῶν ὀδόντας.*

VI, 241. a. Timocles *ἄκλητος — γενόμενος ὀψώνει παρ' αὐτὸν οἴκαδε.* Scribendum puto *καθ' αὐτόν.* Cf. Menandrum p. 243 b. In sequentibus *οἶμαι* praeeunte Dobraeo scripsi pro *οἴμοι.* Versu sexto malim *ἄνθρωπος.*

Ibid. c. *Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Τιτᾶσι.* Fortasse *Γίγασι.* V. Hist. crit. Com. graec. p. 411. In ipso fragmento cum Porsono scripsi *εἰ μὴ* pro *ἦν μή*, Lobeckius *οὐ μή*, qui vs. 3. *μετὰ τοῦδ' οὐ.*

Ibid. e. *σαπρᾶς οὔσης τῆς οἰκίας.* Scripsi *σαθρᾶς.*

Ibid. *μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μάχων.* Pro *αὐτοῦ* melius scripsisset Athenaeus *τοῦ Κορύδου.*

Ibid. f. *Μάχων — διδάσκαλος γενόμενος τῶν κατὰ κωμῳδίαν μερῶν Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ.* Frustra, ut equidem opinor, haec explicare conatus est Wolfius Proleg. p. 220. Fortasse corruptum est *μερῶν* scribendumque *μελῶν* vel *μέτρων.*

VI, 242. a. In epigrammate anonymi poetae (Dioscoridi tribuitur in Anthologia) *θύμον* pro *φυτόν* dedi ex Anthologia. Sequentia *ἐν τούτοις — γένος* delet Iacobsius. Sequitur Machonis locus

τὸν Κόρυδον ἠρώτησεν Εὐκράτης ποτέ
τῶν συμπαρόντων πῶς κέχρητ' αὐτῷ ποτε
Πτολεμαῖος.

Sic libri. Dobraeus tentabat *ἠρώτησαν Εὐκράτην τινές*, quod iusto festinantius recepi. Melius opinor corrigas *ἠρώτησεν Εὐκράτην ποθ' εἷς τῶν συμπαρόντων.*

Ibid. b. *ἐν τοῖς ὅλοις* pro *ἐν τοῖς ἄλλοις* dedit C et epit. Hoeschelii.

Ibid. c. In Lyncei Samii loco scripsi *πικρανθεὶς* pro *πικρανθείη* et ante *διηγήσαιτο* delevi *καί.*

Ibid. Sententia duce scripsi *καὶ οὕτω γε* pro *καίτοι γε* et post *βίον* addidi *οὐ πάνυ σπουδάζεσθαι.* Aliter haec tractavit Dobraeus *καὶ γάρ τοι συνέβη τὸν μὲν Εὐκλείδην καθ' αὑτὸν βιοῦν*, praeeunte partim Corae.

Ibid. Alexidis versus *ὁ παραμασήτης ἐν βροτοῖς αὐδώμενος* Euripidis aliusve tragici continet parodiam.

Ibid. e. Anaxandrides *ἂν μὲν γὰρ ᾖ τις εὐπρεπής, ἱερὸν γάμον καλεῖτε.* Hymenaeum dicit in Iunonis Iovisque nuptiarum imitamentis ministrantem. Ibid. vs. 4. *εὐθύς*, quod Por-

sonus post *οὗτος* inseri volebat, suadente Dindorfio ante *ὅλο-*

in convivio Eleutheriam, quod cantici nomen fuit, *οὐ καλόν,*

sonus post *οὗτος* inseri volebat, suadente Dindorfio ante *ὅλο-λυς* posui.

Ibid. f. Verba *καινὸς θεατροποιὸς* perobscura sunt, *κα-πνός* non male suspicatur Schweighaeuserus cll. Aristophonte p. 238 c. sed quid *θεατροποιός*?

VI, 243. a. In Menandri loco *ἐμὲ γὰρ ἐπέτριψεν* dedi pro *ἐμὲ γὰρ διέτριψεν* cum Cobeto et Hirschigio.

Ibid. c. Timocles. Vs. 5. adieci cum Dobraeo *γε*, nec tamen sanatus est locus. In Timothei fragmento *ὑποδύντ' ἐς* partim debetur Schweighaeusero, qui pro *ἀποδύντες* coniecit *ἀποδύντ' ἐς*, perfecit emendationem Cobetus.

Ibid. d. *καινόν γέ φασι Χαιρεφῶντα*. V. Com. graec. IV. p. 448. Mox erat *ὄρνεις*.

VI, 244. a. Machonis versus *καὶ μὴν τὸ πρὸς ὀστοῦν φασι κρέας εἶναι γλυκύ*, in quo Dobraeus *καὶ γὰρ τὸ* vel *καὶ πᾶν τὸ* scribebat, me iudice subditicius est.

Ibid. c. *πάνυ δὴ παραδόξου γενομένου τοῦ πράγματος*. Nescio an *φαινομένου* pro *γενομένου* scribendum sit.

Ibid. d. *πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον*. Malim *πᾶν μὲν οὖν*, cf. Antiphanes apud Athen. VI p. 225 f. *τοὐναντίον γὰρ πᾶν ἔδει τούτους ποιεῖν*. At apud Stobaeum Flor. XXVII, 8. *τοὐ-ναντίον γὰρ νῦν ποιοῦσιν οἱ θεοί*, scribendum opinor *γὰρ οὖν*, non *γὰρ πᾶν*, ut voluit Herwerdenus. Cf. Strattis III p. 124 d. *ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον*.

Ibid. e. Alexis *οὐχ οἷον βαδίζει τὰς ὁδούς*, i. e. *οὐ δήπου βαδίζει τὰς ὁδούς*. Antiquissimum hoc exemplum est dictio-nis *οὐχ οἷον* ab Atticistis graviter notatae. Eandem restitui olim auctori incerto epigrammatis apud Boeckhium C. I. no. 948. *τεθνειὼς δ' οὐχ οἷον* (pro *οὐκ οἷος*) *ὀδύρομαι, ἀλλ' ὅτι πένθος | ἀμφοτέροις ἔλιπον λυγρὸν ἐμοῖς τοκέσιν*, de quo vide quae scripsi in Bergkii Annal. Marb. 1844 p. 1040. In sequente Alexidis fragmento, de quo v. Cobetum Mnem. VII 164. scrib. *Στράτιε*. Vs. 3. verba *ἅπασι τοῖς θεοῖς* attribui personae B. sive Stratio.

Ibid. f. *Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημο-νευμάτων παρασίτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ βασι-λέως Σώστρατον κτλ.* Sostratus hic Antiochi fuit saltator patria Prienensis, qui capta ab Antiocho Priene iussus a rege

in convivio Eleutheriam, quod cantici nomen fuit, *οὐ καλόν*, inquit, *τῆς πατρίδος αὐτοῦ δουλευούσῃ αὐτὸν ἐλευθερίαν ὀρχεῖσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐλευθερωθῆναι* (*λέγουσι*) *τὴν πό-λιν*, Sextus Empir. c. Grammat. p. 667, 15. et Libanius vol. III p. 395, 2. Idem Sostratus apud Athen. VI p. 252 d. et I p. 18 d. ubi *αὐλητής* dicitur. Aristodemus autem, quem antestatur Athenaeus, de duobus eiusdem nominis Nysenis fuisse videtur is, quem rhetoricam cum grammatica coniun-xisse auctor est Strabo XIV p. 650. Eundem ad partes vocat schol. Ven. ad Iliad. *ι*, 453. *Ἀριστόδημος ὁ Νισαιεὺς ῥήτωρ τε ἀλλὰ* (leg. *ἅμα*) *καὶ γραμματικός*. E x e r c i t. p h i l o l. I p. 20.

VI, 245. b. c. Editur vulgo *λαβεῖν ἀριθμόν*. Nec male ta-men Dindorfius *ἀπολαβεῖν τὸν ἀριθμόν*. Dobraeo prolusit Schweighaeuserus *τὸν ἀριθμὸν καταλαβεῖν*. Possis etiam *καταλαβεῖν τὸν ἀριθμόν*. Sequentem versum *κατὰ τὸν νόμον τὸν καινὸν ὅπερ εἴωθε δρᾶν* delendum puto. Causa in aperto est; quam legem enim Menander n o v a m dixit, vix potuit etiam Timocles novam dicere. Praeterea Menandri et Timo-clis eclogae fortasse transponendae sunt, ita quidem ut quae nunc Menandri sunt *παρὰ τοῖς γυναικονόμοις — ἐλθὼν* Ti-mocli adscribantur, quae autem Timoclis sunt *ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας — ἐξετάζειν οἰκίας*, ea Menandro tribuantur. Me-nandrei loci postremi versus sic scribuntur:

ἵνα πυνθάνωνται τοὺς κεκλημένους, ἐὰν
πλείους τις ὧν ἔξεστιν ἑστιῶν τύχῃ,
ἐλθών —

ubi *ἐὰν — τύχῃ* male accipi video pro *εἰ — τυγχάνει*, quod quum per dicendi usum fieri non possit, suspiceris poetam scripsisse *ἵν' ἂν πυθόμενοι* (vel *ἵνα πυνθανόμενοι*) et post *τύχῃ* excidisse aliqua, quorum haec fuerit sententia: ut si plures quam lex permittebat convivae invitati essent, eos gynaeconomi e convivio removerent. *ἐλθὼν* Grotius delebat.

Ibid. c. In Philochori verbis *ἔν τε τοῖς γάμοις καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις*, aut *τε* delendum erat aut quod praetuli *κἀν* scribendum pro *καί*.

Ibid. d. Erat *δύο ὀβολούς*. Machonis versum exhibui ut correctus est a Grotio et Scaligero, vulgo *μέλλων οἰκοδομεῖν*

τὴν οἰκίαν. Vs. 3. Libri *ἀποίσω δ'*, quod Grotius emendavit, nisi malis *ὃ δ' ἀποίσω δ'* vel *ὃ δ' ἀποίσω γ'*.

Ibid. e. *καὶ τράχηλον.* Scripsi *καὶ τὸν τράχηλον.* Ibid. erat *τρυβλίον*, quod ubique correxi.

Ibid. f. Pro *διαναστάντος* malim *ἐξαναστάντος*.

VI, 246. b. *γραίᾳ* scripsi pro *γραΐ*, Cod. A. *γραᾷ*. In Machonis loco scribendum videtur *ἰδόντα [φάναι] φασ' ἐν Λυκείῳ* —

Ibid. c. *ὁ δ' αὐτὸς παράσιτον ἀκούσας ὑπὸ γραίας τρεφόμενον συγγινόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας*

νυν πάντα (φησὶ) καινὰ γίγνεθ'· ἡ μὲν οὐ κύει,
ἐν γαστρὶ δ' οὗτος λαμβάνει καθ' ἡμέραν.

Apertum est etiam priora esse Machonis sive ad Machonis imitationem efficta; ea sic nisi fallor scribenda sunt:

παράσιτον ὡς ἤκουσ' ὑπὸ γραίας τρεφόμενον
συγγινόμενον αὐτῇ θ' ἑκάστης ἡμέρας,
νῦν πάντα, φησί, γίγνεθ'· ἡ μὲν οὐ κύει —

καινὰ recte om. cod. A. cf. Ovidius omnia iam fient fieri quae posse negabam.

Ibid. d. *Βῖθυν* scripsi pro *Βίθυν*, neque enim dubitari potest quin hoc nomen eandem habeat quam *Βιθυνία* mensuram.

Ibid. f. In Timoclis fragmento vs. 3. *ἑαυτοὺς ἀντὶ κωρύκων δέρειν | παρέχοντες ἀθληταῖσιν.* In his *δέρειν* scripsi cum Porsono pro *λέγειν.* Malim nunc *λέπειν.* de quo v. Com. fragm. III p. 610. Post *Φερεκράτης* inserui *δέ.* In ipso Pherecratis fragmento corruptus est haud dubie vs. 1. *σὺ δ' οὐδὲ θᾶττον, Σμικυθίων, ἐπισιτιεῖ;* Scribendum videtur *σὺ δ' οὐχὶ θᾶττον Σμικυθίων' ἐπισιτιεῖς;*

VI, 247. a. In Aristophanis loco *ἐπισίτιοι* erat ante Dindorfium (corr. operarum err. *ἐπίσιοι*).

Ibid. c. *τί δέ σοι μέλει;* Malim *τί δέ μοι μέλει;* Continuo *ἐν δὲ τῇ διασκευῇ τοῦ αὐτοῦ δράματος.* Ita Dindorfius ex Schweighaeuseri emendatione. Vulgo *αὐτοῦ τοῦ δράματος.* Praestat *τούτου τοῦ δράματος.*

Ibid. e. Menander *τοῦθ' ἑταῖρός ἐστιν ὄντως.* Ita Grotius pro *ὄντως ἐστίν.* Cobetus N. L. p. 70. *οὗτός ἐσθ' ἑταῖρος ὄντως.*

Ibid. Erat *Φιλωνίδης τ'.*

Ibid. f. In Antiphanis fragm. plus quam verisimilis Porsoni est coniectura post *οἰκόσιτος* excidisse *ὢν προτοῦ.*

VI, 248. b. Menandri locum recte restituit Cobetus Mnem. IV p. 273. scribens *οἴμοι τάλας, ἕστηκας* —

Ibid. c. In Pherecratis loco *ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρ', ὃς κατεσθίεις | τῆς ἡμέρας μακρᾶς τριήρους σιτία.* Herwerdenus Add. nov. crit. p. 3. *μακρᾶς* cum *ἡμέρας* coniungit. Scribendum puto *μικρᾶς τριήρους*, quod ironice dictum est, qui singulis diebus pusillae triremis cibaria comedis.

VI, 249. e. Hegesander: *τῶν κολάκων τις Νικησίας.* Scripsi *εἷς* pro *τις.*

VI, 250. b. *τῶν Φρυνίχου.* Phrynichi nomen suspectat et *Τυννίχου* conicit Hecker Phil. V 421. Ante Dobraeum scriptum erat *τὸν Φρυνίχου.* Mox malim cum Schweigh. ex A. *τῶν ναυτῶν* pro *τῶν αὐτῶν*, et *τινὰς* pro *τινές.*

Ibid. e. *ἔφη.* Recte Dindorfius *φάναι.*

Ibid. f. *μή τι σὺ τὸ τοιοῦτον* scripsi cum Schweighaeusero, deerat articulus.

VI, 251. b. Scribebatur *Τίμων ὁ Φλιάσιος.*

Ibid. c. *φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί.* Cod. A *μή τοι θεοῖσιν*, unde scribendum *μή τι θεοῖσιν ἐχθροί*, sive malis *μή τι θεοίσεχθροι.*

Ibid. d. Callicratem Euphantus narrat Ptolemaei Philadelphi fuisse adulatorem, *ὃς οὕτω δεινὸς ὡς μὴ μόνον Ὀδυσσέως εἰκόνα ἐν τῇ σφραγῖδι περιφέρειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις ὀνόματα θέσθαι Τηλέγονον καὶ Ἀντίκλειαν.* Haec mihi quidem aenigmatis instar sunt, sed rei obscurae forsan aliquid lucis affunditur iis quae Callixenus apud Athen. V p. 201 d. memoriae prodidit, ubi in publica pompa Ptolemaei imaginem habemus iuxta Corinthi civitatem ductam: *Κόρινθος δ' ἡ πόλις παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ.* Quibus ex verbis intelligi potest, Ptolemaeo nescio quid affinitatis intercessisse cum Corinthiis. Constat autem Ulixen Sisyphi, Corinthiorum regis, et Anticleae filium a nonnullis perhiberi, Pausan. X, 29, 8. Muncker ad Hygini fab. 201. An fuerunt qui Ptolemaeorum genus ad Ulixen referrent? In Euphanti verbis supra adscriptis post *δεινὸς* fortasse excidit *τὴν κολακείαν.* Adulatores dominorum suorum ima-

gines sigillo insculptas gestasse intelligitur etiam e loco Posidonii apud Athen. V p. 212 c. ubi Athenionem habes *ἐγγεγλυμμένην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰκόνα.*

Ibid. f. *Σῶσις* dedi cum J. F. Gronovio pro *Ὦσις.*

VI, 252. c. *πανοικί* scribendum pro *πανοικία.*

VI, 253. a. *καὶ Βουρίχου καὶ Ἀδειμάντου.* Scribendum erat ex C. *Βουρίχου δὲ καὶ Ἀ.*

Ibid. c. Demochares *ἀπήντων αὐτῷ* (Demetrio) *καὶ ἐφιστάμενοι κατὰ τοὺς ὄχλους ᾖδον ὀρχούμενοι καὶ ἐπᾴδοντες ὡς εἴη μόνος θεός.* Vereor ne haec corrupta sint; scripsi igitur *κατὰ τὰς ὁδούς.* In sequentibus malim *τῷ τε κάλλει διάφορος.*

Ibid. d. Athenienses Demetrium Poliorcetem, Antigoni filium, Corcyra Athenas adeuntem ithyphallico carmine salutabant, quo fortissimum hominem hisce compellabant verbis:

ὦ τοῦ κρατίστου παῖς Ποσειδῶνος θεοῦ
χαῖρε κἀφροδίτης.

Graviter notavit hanc abiectam adulationem Demetrius dicens *ὡς οὐδεὶς ἐπ' αὐτοῦ Ἀθηναίων γέγονε μέγας καὶ ἁδρὸς τὴν ψυχήν* Athen. VI p. 253 a. Qua in re patri suo se praebuit simillimum, qui quum ab Hermodoto poeta Solis filius salutatus esset, lepide respondit *οὐ τοιαῦτά μοι ὁ λασανοφόρος σύνοιδεν* Plutarchus de Is. et Os. p. 360 d. *). Neptuni autem filium appellavisse videntur propter Cypriam victoriam. Consimili ratione Sextus Pompeius propter maritimum imperium Neptuni se filium iactabat, Dio Cassius 48, 19. Livius apud schol. Crucq. ad Horatii Ep. IX, 7.

In superiore eiusdem carminis parte nonnihil corruptelae relictum est:

---

*) Eadem referuntur a Plutarcho Apophth. reg. p. 182 c. ubi Wyttenbachius Hermodotum poetam aliunde sibi non innotuisse fatetur. Mihi non improbabile videtur hunc eundem esse Hermodotum cuius memoriam servavit Stobaeus Flor. LX 3. *Ἑρμοδότου· Οὐχ ὁ λόγος αὔξει τὴν τέχνην περισσὸς ὢν | ἀλλ' αὐτὰ κοσμεῖ τὸν λόγον τὰ πράγματα.* Ubi temere J. G. Schneiderus Anal. crit. p. 2. *Ἑρμοδώρου* corrigit. Cf. infra ad XV p. 697 a.

ὃ δ' ἱλαρὸς ὥσπερ τὸν θεὸν δεῖ καὶ καλός
καὶ γελῶν πάρεστιν,
σεμνὸν ὅθι φαίνεθ', οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ,
ἐν μέσοισι δ' αὐτός·
ὅμοιος ὥσπερ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες,
ἥλιος δ' ἐκεῖνος.

Horum versuum tertio scribendum videtur *σεμνόν τι φαίνεθ'· οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ.* et in quinto *ὅμοιον ὥσπερ.* Non inepte compares simile adulationis exemplum apud Horatium Sat. I, 7, 22:

Persius exponit causam: ridetur ab omni
conventu: laudat Brutum laudatque cohortem;
Solem Asiae appellat Brutum stellasque salubres
appellat comites.

Ceterum hic ithyphallus non integer esse videtur. Exciderunt sine dubio in ipso carminis initio duo versus, quorum sententia eadem fere fuerit necesse est, quam habemus in alio ithyphallico carmine apud Athenaeum XV p. 622 c.

ἀνάγετ' ἀνάγετε πάντες· εὐρυχωρίαν
τοῖς θεοῖς ποιεῖτε.

Quibus iam aptissime inferri potuerunt verba *ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι τῇ πόλει πάρεισιν.* Exercit. phil. I p. 23 sq.

In eiusdem carminis vs. 15. *ἆλλοι* dedi pro *ἄλλοι*, atque hoc legisse etiam Athenaeum ostendunt eius verba litt. c. *οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν ἢ ἀποδημοῦσιν.* Vs. 33.

τὴν Σφίγγα ταύτην ὅστις ἢ κατακρημνιεῖ
ἢ σπίνον ποιήσει.

Ita Schweigh. primus edidit. Cod. A *σπεῖνον.* Ego dubitanter scripsi *ἢ σπίλον*, vel in lapidem mutabit.

VI, 254. a. In primo versu Alexidis revocavi librorum scripturam *ὑποχέας* a Valesio et Dindorfio in *ἐπιχέας* mutatam. Cfr. Cobetus Mnem. VII p. 150. Vs. 2. scripsi *τῶν συμπαρόντων* pro *τῶν παρόντων.* Vs. 4. *καλῶς* cum Dobraeo separavi a reliquis, nisi cum Casaubono malis *νίκης καλῆς.*

Ibid. c. *Ἀναξίλας· οἱ κόλακές εἰσι τῶν ἐχόντων οὐσίας | σκώληκες.* Ita ex C editum est, libri ut videtur *Ἀναξίλας ἔνιοι κόλακες.* Fortasse scribendum est *Ἀναξίλας ἐν Ἰοῖ· οἱ*

κόλακες etc. Quin fabulae nomen lateat non dubitandum videtur. Vs. 4. ἐσθίει 'γκαθήμενος scribi voluit Herwerdenus.

VI, 254. d. Θεόφραστος — φησὶν ὡς Μύρτις μύστης ὁ Ἀργεῖος Κλεώνυμον — λαβόμενος τοῦ ὠτός κτλ. In his vocem μύστης in Epit. omissam cum Dindorfio seclusi. Scribendum potius videtur Μύρτις ἢ Μύστης. Ita enim loqui solet Athenaeus ubi de vera nominis forma incertus est, de quo admonui ad XII 516 c. Adde I p. 16 e. Διοδώρου ἢ Θεοδώρου. XIII p. 601 f. Ζῆνις ἢ Ζηνεύς. ib. p. 604 a. Ἐρετριεὺς ἢ Ἐρυθραῖος. Myrtis autem iste Argivus fortasse idem est, quem in Graeciae proditoribus memorat Demosthenes c. Ctesiph. p. 295. contra quem disputat Polybius XVII, 143. Exercit. philol. I p. 39.

Ibid. e. In Myrtidis verbis ἀκούσῃ ex C dedi pro ἀκούσει. Diphilei fragmenti vs. 1. Dobraeus ita scribebat καὶ στρατηγὸν καὶ τύραννον καὶ πόλιν. Continuo Κολάκειαν posui pro Κολακείαν.

VI, 255. a. ἀρέσκειν scripsi ex B pro ἀρέσκειαν.

Ibid. c. μητρός. Dalecampius γυναικός, Schweighaeuserus θυγατρός.

Ibid. e. Pro ὑπεστρωμένης malim ἐπεστρωμένης. Sequuntur haec ἀμφίταπον ἀμοργίνῳ καλύμματι περιειλημμένον. Non multum lucramur Schweighaeuseri coniectura περιειλημένον scribentis. Erratum videtur in καλύμματι, pro quo nomen requiro quod nostro Ueberzug respondeat. Postremo suo loco mota videntur verba ἐφ' ὧν κατέκειτ' ἐν λευκῇ χλαμύδι, quae post τῶν πάνυ πολυτελῶν inseruerim, sed ut eadem opera ἐφ' ἧς scribatur. κατέκειτ' ἐν scripsi cum Casaubono, qui addidit ἐν. Idem χλανίδι dedit pro χλαμύδι.

VI, 256. a. ἀντὶ τῶν. Recte Schweigh. ὑπὲρ τῶν, nisi ἀντὶ delere mavis.

Ibid. b. εἰς Κύπρον ἔχων. Malim ἄγων vel ἐλθών.

Ibid. c. ὧν ἰατρεῦσαι τὴν ἄγνοιαν οὐδ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γε νομίζω δεδόσθαι. Haec ex Theognide vs. 432. ducta sunt οὐδ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γ' ἔδωκε θεός.

Ibid. e. τριοδίτιδες scripsi pro τρίοδοί τινες, ut voluit Lobeckius Aglaoph. p. 1089. Actum egit Heckerus Philol. V p. 422.

Ibid. f. ὥσπερ εἶπον. Recte Schw. conicit ὅπερ εἶπον.

VI, 257. b. ὁ δὲ τρίτος ὁ Θὴρ ὁ γενναιότατος. Clearchus hoc nomen adulatoris suo ipse finxit ingenio, neque in eo reprehendendus est. At Apollonius, Hippocratis interpres, quo sensu ὁ Θὴρ appellatus sit apud Erotianum Lex. Hippocr. p. 86. Ἀπολλώνιος ὁ Μεμφίτης ὑπεροχὴν . . . Ἀπολλώνιος δ' ὁ Θὴρ ἐξοχήν, ὁ δὲ Κιτιεὺς Ἀπολλώνιος σιγμοειδῆ ἐγκοπήν, id igitur adeo non intelligo, ut non dubitem quin Erotianus Apollonium a patria Theraeum appellaverit. Scribendum igitur ὁ Θηραῖος. Idem nomen corruptum legitur in Crameri Anecd. II p. 283, 18. σεσημείωται τὸ Θὴρ ὀνοματικόν, ὁ υἱὸς Ἐνδυμίωνος, ubi legendum Φθίρ, quod filii Endymionis nomen fuisse etiam aliunde constat. Grammaticus Bekkeri Anecd. p. 1200. τὸ γὰρ Φθὶρ τὸ κύριον ὄνομα, λέγω δὴ τὸ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος, διὰ τοῦ ῑ λέγεται. Apollonius Lex. Hom. p. 163, 1. Φθειρῶν ὄρος τῆς Καρίας περὶ Μίλητον ἀπὸ Φθίρωνος (leg. Φθιρὸς) τοῦ Ἐνδυμίωνος. Cf. schol. Il. β' 868. Exercit. phil. I p. 21.

Ibid. τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸ τοῦ μειρακίου τριχωμάτιον ἐπικοσμῶν, τῇ δὲ δεξιᾷ φωκαϊκὸν ψῦγμά τι διακινῶν ὡς αἰωρῶν ἡδὺς ἦν. Pro αἰωρῶν cod. P αἰὀρᾶν. Scribendum igitur αἰώραν, ut vidit iam Casaubonus. Praeterea malim τρίχωμα οἷον ἐπικοσμῶν. Non ornabat enim homo iste luxuriosi iuvenis comam, sed ornanti similis erat. Exercit. philol. II p. 12. In sequ. malim δοκεῖ αὑτῷ.

Ibid. c. συνιδὼν τὸν ἄνθρωπον διαβάλλοντά τινα τῶν λοιπῶν φίλων. Scripsi dubitanter συνειδώς.

Ibid. e. In Antiphanis fragm. vs. 10. σύχν' οἷον Porsonus, libri συχνοῦ ὄν. Dobraeus σύχν' οὗπερ.

V, 258. c. Alexis ἀφ' ἑνὸς ἐργαστηρίου. Fort. ἐφ'. Qui sequitur Crobyli locus πάνυ γ' ἡ τοῦ βίου | ὑγρότης μέ σου τέθλιφε, in eo πάνυ γ' pro πάλιν meam ipse coniecturam secutus scripsi; possis etiam πάλαι γ'. Reliqua, quae in libris fere sic leguntur με τοῦ σοῦ τέθαφε, emendavit Herwerdenus Obs. crit. p. 124.

Ibid. d. ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις ἐστὶ κινδύνοις πάλιν. Haec de nauta vel milite rectius dici quam de agricola intellexit Iacobsius; locus lacunosus est.

Ibid. c. *ἐμπιεῖν* pro *ἐκπιεῖν* scripsi cum Herwerdeno.

Ibid. f. Ion in Omphala: *ἐνιαυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ὁρτὴν ἄγειν.* Ita recte Dindorfius ex emendatione Porsoni scripsit pro *λέγειν.* Atque ita iam ante Porsonum tacite correxerat Bentleius Epist. ad Millium p. 499 Lips. Pro *ὁρτήν*, quae Dindorfii emendatio est, libri *ἑορτήν.* At vehementer dubito num ionica forma poeta usus sit, cuius nullum apud Atticos poetas exemplum est. Malim igitur *ἐνιαυσίαν γὰρ τὴν ἑορτὴν δεῖ μ' ἄγειν.* Nec de numeris timendum est; in satyricis enim fabulis licuit poetis migrare legem, quam in tragoediis constanter tenuerunt. Exempla praebet Cyclops Euripidis 210. 675. 676. et ipse Ion in eadem fabula apud Strabonem I p. 60. *Βοιωτίας ἐχώρισ' ἀκτῆς ἐκτεμὼν | προβλῆτα πορθμόν.* Add. Astydamas apud Athenaeum XI p. 496 e. *ἦν δύο δὲ χρυσᾶ, γρὺψ τὸ δ' ἕτερον Πήγασος* et Lycophro ibid. X p. 420. Exercit. phil. I p. 22.

VI, 259. a. *Ὀρτύγης καὶ Ἶρος καὶ Ἔχαρος. Ὀρτύγης* et *Ἔχαρος* non cognita sunt aliunde nomina, quorum alterum non caret vitii suspicione. Scribendum videtur *Ἔσχαρος* cll. Polluce IV 104. *καὶ μὴν Ἐσχάρινθον μὲν ὄρχημα, ἐπώνυμον δ' ἦν τοῦ εὑρόντος αὐλητοῦ*, quod *Ἐσχαρίνειον* scribendum suspicor, ab *Ἐσχαρῖνος.* Exercit. phil. Spec. II p. 12.

Ibid. b. *σῶμα ἐξεβράσθη ταῖς Ἐρυθραῖς κατὰ τὴν ἀκτήν, ἣ νῦν Λεόποδον καλεῖται.* Post *ἐξεβράσθη* excidisse videtur *πρός.* Corruptum item *Λεόποδον.* Graecum esset *Λεώπεδον.*

Ibid. d. *διειλημμένοι τὰς κεφαλὰς διαδήμασι.* Fort. *περιειλημμένοι.*

Ibid. e. *ἐπῆλθε τοῖς τυράννοις, καὶ πολλοὺς αἰκισάμενος τῶν περὶ αὐτοὺς Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα συνεκέντησε καὶ τοὺς μετὰ τούτου, τὰς δὲ γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα δεινῶς αἰκισάμενος τὴν πατρίδα ἠλευθέρωσεν.* Haec pessime narrata esse quivis intelliget; *αἰκισάμενος* quod post *πολλούς* legitur ineptissimum est. Scripsi *ἀποκτείνας*, aberravit scriba ad *αἰκισάμενος* quod post *δεινῶς* legitur. Similiter nunc coniecisse video Dobraeum. Reliqua Hippiam ita scripsisse probabile est *Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα συλλαβὼν ἐκέντησε καὶ τοὺς μετὰ τούτου*, vel sic *Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα λαβων ἐκέντησε, συνεκέντησε δὲ καὶ τοὺς μετὰ τούτου* etc.

VI, 260. b. Theopompus *καὶ γὰρ ὀρχούμενος — καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν ὑπομένων.* Haec recte habebunt si *καὶ γὰρ* deleveris et cetera praecedentibus iungas, nisi forte *διετέλει* post *ὑπομένων* excidit; sed possunt haec etiam sic in ordinem redigi, ut verbis *ἦν δὲ καὶ φύσει βωμολόχος* parenthesi inclusis, post *πλείους* omittatur particula *τε*, quae abest sane a cod. A.

Ibid. c. Eubuli locum restituisse mihi videor scribendo *τοῖσι δὲ κόλαξι* pro *καὶ τοῖς κόλαξι.* Aliter Herwerdenus.

Ibid. e. *ταῦτ' ἔχειν.* Operarum error est pro *τοιαῦτ' ἔχειν.*

Ibid. f. *ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοὺς οὐχ ἑταίρους ἀλλ' ἑταίρας ὑπέλαβεν οὐδὲ στρατιώτας ἀλλὰ χαμαιτύπας προσηγόρευσεν.* Theopompum acumen ex oppositis petere consuetum, non *στρατιώτας*, quod ex interpretatione irrepserit, sed *χαμαικοίτας* scripsisse conicio. In sequentibus *ἐζήλουν* Dobraeus scripsit, vulgo *ἐζήτουν.*

VI, 261. a. Post *ἀκολασίαν* indicavi lacunam; excidisse videtur *ἠγάπησεν.*

Ibid. b. *γράφει ὡς περιεώρα* scripsi partim praeeunte Schweighaeusero, qui sequente Dindorfio dedit *γράφει οὕτως· περιεώρα* — Vulgo *γράφει οὕτως ὥσπερ ἑώρα.* At B *γράφει ὥσπερ ἑώρα.*

Ibid. e. *διὸ καὶ συμβέβηκεν αὐτοὺς ἀποφθέγγεσθαι πολλάκις εὐκαίρως.* Suspicor Sosicratem scripsisse *ἀποφθέγγεσθαι [πολλὰ] πολλάκις*, nisi praeferas *ἀποφθέγγεσθαι πολλὰ εὐκαίρως.* Ac passim *πολλὰ* et *πολλάκις* confundi multis exemplis constat.

VI, 262. e. In Dieuchidae loco delevi lacunae signa post *Μεγαρικοῖς* et supplevi *κατά*, nisi malis *κατὰ νήσους.* Contra lacunam indicavi post *ἀναχωρησάντων*, ita fere supplendam *τῶν δὲ τοῖς υἱοῖς τοῦ Τριόπα συμπαραμεινάντων.* Phorbas et Periergus Triopae filii erant. Mox malim *τότε [δὴ] λέγεται.*

Ibid. f. *ἄξοντος* scripsi pro *ἄγοντος.*

VI, 263. a. *αὐτὸς ἐπιβαλὼν τὸν σῖτον ἐπὶ τὸν ἀλετῶνα*

ἔπειτα ἀλέσας καὶ τἆλλα τἀκόλουθα [δράσας] ἐξένισεν αὐτούς. Ita haec scribenda esse suspicor.

Ibid. b. *καὶ τὸ περὶ τοὺς οἰκέτας.* Seclusi *καί.*

Ibid. c. In Anaxandridae loco erat *Σουνιεῖς.* Vs. 5. Herwerdenus *δαίμων ἑκάστοτε.* In Posidonii fragmento scriptum erat *εἰς τὰ ἀναγκαῖα.*

Ibid. d. *ἀλλ' ἐν αὐτῇ μενεῖν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ.* Ita scripsi pro *μόνον.*

Ibid. f. Legebatur *τὴν δὲ ἰδίαν ἀφαμιώτας, τοὺς δὲ περιοίκους ὑπηκόους.* Correxit Dobraeus.

VI, 264. a. *δεσπότου πενέστου.* Dobraeus *δεσποτοπενεστῶν.* Idem continuo *καὶ τοὺς Θετταλῶν οἰκέτας.*

Ibid. b. *λάτριας.* quidni *λάτρεις?* Sed infra quoque p. 267 c. Eustathius et C habent *λάτρις.*

Ibid. c. *οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι νόμον εἶναι — πλὴν ἐγγὺς τῶν χρόνων.* Scribendum videtur *πλὴν ἐγγίστων χρόνων,* sive *πλὴν ἐγγὺς τῷ χρόνῳ* cll. schol. Thucyd. I, 20. *τὰ ἐγγὺς τῷ χρόνῳ.* Exerc. phil. II p. 12.

Ibid. d. *οἰκειακαῖς* pro *οἰκίαις* posui ex A. Fortasse verum est quod Hemsterhusius voluit *οἰκιακαῖς [χρείαις].*

VI, 265. b. In Theopompi loco post *ἐκείνοις* lacunam indicavi.

Ibid. e. *παύσεται* pro *παύσηται* Schweighaeuserus. In proximis scripsi *ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ σπείσησθε* pro *πείθησθε,* quod e Lobeckii coniectura scripsit Dindorfius; debebant certe *πίθησθε.* At verum esse *σπείσησθε* docent sequentia. Libri *πειθήσεσθε.*

VI, 266. c. Erat *τὰ ἄλλα.*

Ibid. d. *τὸ σῶμα τοῦ δραπέτου.* Aptius, opinor, scripsisset Theopompus *τοῦ Δριμάκου.* Mox *ὧν ἂν ἀφέλωνται* dedi pro *ὧν ἀφέλωνται.* Praeterea nescio an rectius scribatur *ὧν ἂν ὠφελῶνται.*

Ibid. f. *τῶν πολιτῶν* scripsi cum Erfurdto pro *τῶν πολλῶν.*

VI, 267. a. *Μαλακός.* Nonne *Μάλακος?* cf. Lehrs Arist. p. 281.

Ibid. b. *ἀθρόοι ἐξελθόντες τῆς νήσου ἐκπλεύσαντες κατέσχον τὴν Ἔφεσον καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τούτων ἐγένοντο.*

Pro *ἐκπλεύσαντες* scribendum videtur *πλεύσαντες.* Postrema autem non erat cur corrupta putaret Guhlius Ephes. p. 31. Hoc enim dicit, ab his originem ducere qui postea appellati sint Ephesii. In sequentibus pro *ἔστι κτήσει* scripsi *ἐν κτήσει,* potest etiam *ἔστιν ἐν κτήσει* conici.

Ibid. d. In Ionis loco Wagnero auctore posui *ἴθι μοι,* pro quo codd. habent *ἴοι μοι,* vulgo *οἴμοι.* Ibid. erat *κλεῖσον.*

VI, 268. a. Crates vs. 1. *αὐτὰ τἄμπαλιν* scripsi ex L. *αὐτὰ πάμπαλιν* cdd. *αὐτὸ τοὔμπαλιν* conieci Com. gr. II p. 239. *αὖ τραπέμπαλιν* nescio quis. Vs. 4. *ἀπὸ* pro *ἐπὶ* Bergkius. Vs. 6. *ἔπειτ' ἀλάβαστος.* Fort. *εἶθ' ἀλάβαστος,* ut voluit Bergkius.

Ibid. b. In eiusdem Cratetis loco vs. 3. scripsi *ἡ γῆ δ' ἔφερ' οὐ δέος οὐδὲ πόνους.* Vulgo *νόσους.* Vitium latet adhuc in *δέος,* quod vide ne *χρέος* scribendum sit. Vs. 11. *ἀνάπαιστα παρῆν* libri. Scripsi *ἂν ψαιστὰ παρῆν,* nisi fuit *ἂν ἁλιστὰ παρῆν.* Vs. 12. *τὴν φάρυγ'* edidi pro *τὸν φάρυγ'.*

Ibid. d. *ἡμῖν ὦ ἑταῖροι.* Erat *ὑμῖν.*

Ibid. e. — 269. c. *ὧν εἷς ἐστὶν ὁ ἀττικώτατος Φερεκράτης.* Pro *εἷς* i. e. *ᾱ* fortasse *πρῶτος* scribendum est. De dictione eclogae Pherecrateae v. Hist. crit. p. 69. Vs. 1 et 2. fortasse scribendum:

πλούτῳ δ' ἐκείνη πάντα συμπεφυρμέν' ἦν,
ἅπασιν ἀγαθοῖς πάντα τρόπον εἰργασμένα.

quamquam *ἐκεῖν' ἦν* per se rectissime dictum est; in eo tamen assentior Herwerdeno Observ. crit. p. 13. non recte legi vs. 2. *ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.* Pro *εἰργασμένα* idem coniecit *ἠρτυμένα,* possis etiam *ἠσκημένα.* Vs. 4. *πομφολυγοῦντες* pro *τοντολυγοῦντες* scripsi in Com. ed. minore ex B. ubi *πονφολυγοῦντες.* Vs. 5. *ναστῶν τρύφη.* Herwerdenus *τρύφη (τρυφῇ?).* Vs. 9. legebatur *παρὰ τοῖς ποταμοῖς σίζοντ' ἐκέχυντ'.* V. Com. gr. ed. min. p. 108. Vs. 11. *εὐπρεπῆ* pro *εὐτρεπῆ* Hemsterhusio debetur. Vs. 12. addidi e Polluce; cum Herwerdenus recte ita scripsit *τεύτλοισί τ' ἐγχελύδι' ἐγκεκαλυμμένα.* Libri *ἐγχέλυα,* quod cum Schweigh. *ἐγχέλεια* scripseram. Vs. 15. *ἀπατμίζοντα* pro *ἀτμίζοντα* scripsi Dindorfii monitu. Vs. 18. *παρῆν δὲ χόνδρος γάλατι κατανενιμμένος.* Edebatur *γάλακτι.* V. ad Com. gr. III p. 28. Pro *κατανενιμμένος* Pollux *μεμιγμένος.* Possis igitur *κατα-*

μεμιγμένος. Sed *κατανενιμμένος* recte habere videtur, si ad *κατανίφω* referas, lacte tanquam nive sparsus. Vs. 19. rectius fuerit *πυοῦ*. V. Iacoby Poet. Com. vol. V p. 18. Vs. 20. *διατρίβουσα*. Hoc negat Herwerdenus Obs. crit. p. 14. me recte cum *με* coniunxisse. Cf. Aristoph. Athen. p. 171 b. *ὡς οὑψώνης διατρίβειν ἡμῖν τἄριστον ἔοικεν*. Vs. 21. fort. *ως ἔχομεν εἰς τάρταρον* vel *ὡς ἔχω 'ς τὸν τάρταρον*. Pro *τάρταρον* Herwerdenus *Ταίναρον* conicit. Post vs. 22. indicavi lacunam. Vs. 25. scribendum videtur *ἐπὶ μυρρίναισι κἀνεμώναις κεχυμένοις* vel *κεχυμένους*.

VI, 269. d. *ῥεύσονται*. Hanc formam satis tuetur Cratetis locus p. 268 a. *παρέσονται* lusit Herwerdenus Obs. crit. p. 15.

Ibid. vs. 7. *βοτρύων* suspectum est. Vs. 9. cum Erfrudto et Dobraeo scripsi *τὰ δὲ δὴ δένδρη τἀν τοῖς ὄρεσιν*. V. Fragm. Com. ed. min. p. 112.

Ibid. e. *ἁπαλοῖσι κίχλαις* sine causa Dobraeus. V. Vind. Aristoph. p. VII. Mox *τῆς καταχήνης* egregia est Schweighaeuseri emendatio. Vulgo *κατ' Ἀχαρνεῖς*, P *κατ' ἀχαρνῆς*. Continuo in Nicophontis loco Cobetus *κυλινδέτω*, VL *καλινδείτω*.

Ibid. f. — 270. a. In Metagenis loco vs. 1. libenter amplecterer si cod. daret *τοῖν μὲν ποταμοῖν*. Post vs. 10. *τὰ δὲ παρ' αὐτὼ τὼ πόδε*, nescio an versus huius fere sententiae exciderit *τὰ δὲ παρ' αὐτὼ τὼ πόδε* [*κυλίνδεθ' ἱκετεύονθ' ἑαυτὰ καταπιεῖν*], ut Teleclides p. 268 b. *μᾶζαι — ἱκετεύουσαι καταπίνειν* et Pherecrates p. 269 b. *κίχλαι — ἀντιβολοῦσαι καταπιεῖν*.

VI, 270. b. *ὑφ' ὧν ἀρδευθεὶς τὴν ψυχὴν πάνυ πειναλέος γεγένημαι*. In his postrema verba *πάνυ πειναλέος γεγένημαι* non dubitandum videtur quin ex fine tetrametri poetae comici petita sint; potest etiam sine magna opera integer versus restitui:

ὧν ἀρδευθεὶς αὖ τὴν ψυχὴν πάνυ πειναλέος γεγένημαι.

Sed hoc incertum est. Continuo Achaei versum sic implere licebit:

ἐν [μὲν] κενῇ γὰρ γαστρὶ τῶν καλῶν ἔρως —

Ibid. d. Malim *ἠπιστάμην ἥκειν [ἂν] ἀγορᾶς πληθυούσης*. In Menandri loco *μακρὰς* pro *μικρὰς* posui cum Cobeto; primus versus fortasse hic fuit *εἰ λουσάμενοι λογάρια δειπνοῦμεν φίλοι*.

Ibid. e. Poeta parodicus fortasse scripserat

τέτλαθι δὴ πείνη καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων,

pro *τέτθλαθι δὴ πενίη*.

VI, 271. d. Poenitet post *ἐν τοῖς Σικυωνικοῖς* reliquisse scriptori verba *κατωνακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινάς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις*, temere ex superioribus *αὐτολεξεί* repetita, qua de re iam olim admonueram. Neque habet illa verba cod. B.

Ibid. e. *Ἀρδιαίους* Palmerius, vulgo *Ἀρκαδίους*. Mox in Phylarchi loco malim *ὡς ἂν τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν*, prout res familiaris permittit. Cfr. IV p. 150 e. Fallitur Lucht Fragm. Phyl. p. 102.

Ibid. f. In Myronis Prienenis loco *δεσποσιοναύτας* corruptum videtur. An *δεσποτοναύτας*?

VI, 272. d. In Agatharchidis loco *τὸν μὲν χιλίους, τὸν δὲ καὶ πλείους*, post *χιλίους* lacuna indicanda videtur; excidit fortasse *τὸν δὲ δισχιλίους*. Causa in promtu est. Cf. p. 271 e.

VI, 273. f. *καὶ ἄλλα δὲ παρ' ἄλλων μαθόντες ἄμεινον ἐπεξειργάσαντο*. Ante *ἄμεινον* excidit fortasse *αὐτοί*.

VI, 274. a. *καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἀφελὴς καὶ ἀπερίεργος χρῆσις*. Pro *ὑπὸ* malim *περί*.

Ibid. b. Erat *αὐτοῖς δὲ χορηγεῖν* et c. *κατὰ ἀγοράν* et e. *οὗτοι δ' ἄλλοις*. In iis quae continuo sequuntur Schweighaeuserus recte coniecisse videtur *ἀπὸ τῆς αὐτῆς παιδείας ὁρμωμένοις*.

VI, 275. a. *ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς*. Pro *ἀγρῶν* nescio quis *ἀργύρου*. Si quid mutandum est, praestare opinor *ἀργυρίων*.

VII, 275. b. *ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων, ἐν ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῷ θεῷ οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τὴν ῥαψῳδίαν*. Vix credibile est hanc rhapsodorum festivitatem eodem tempore quo Dionysia actam esse, quare pro *κατὰ* scribendum putaverim *μετά*. Ceterum confer Welckerum de Cyclo epico I p. 391.

VII, 276. b. Eratosthenes *τοῦ Πτολεμαίου κτίζοντος ἑορ-*

τὴν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν γένη. Rectius opinor scripsisset παντοδαπὰ γένη. Sequuntur continuo haec: ἠρώτησεν Ἀρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλοὺς τίνα νῦν ἡμέραν ἄγει καὶ τίς ἐστιν ἑορτή. Pro ἄγει nescio an scribendum sit ἄγουσι. Ceterum morem olivae ramos gestandi aliis festorum solemnitatibus quam Minervae sacris adhibitum fuisse, neque scriptorum testimoniis doceri potest nec per se probabile est. Cfr. Com. graec. II p. 33. Itaque quum in verbis supra adscriptis aperte de Dionysi festo agatur, dubitari non potest quin τὸν φέροντα τοὺς φαλλοὺς scribendum sit, atque habet hoc ipsum cod. B. Exerc. phil. Spec. II p. 13.

Ibid. d. τὸ μέγεθος αὐτοῦ ἐμφανίζων. Scripsi ἐμφανίζον.

Ibid. f. λέγομεν γοῦν ὀψοφάγους οὐ τοὺς βόεια ἐσθίοντας, οἷος ἦν Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασι ἐπήσθιε σῦκα χλωρά, οὐδὲ τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ Φανόκριτος ἐν τῷ περὶ Εὐδόξου· ἱστορεῖ δ' ὅτι καὶ Ἀρκεσίλαος φιλόβοτρυς ἦν· ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρεφομένους. Fugit editores Athenaei haec ad verbum fere translata esse ex Plutarcho Symp. IV, 4. p. 667 f. καὶ γὰρ ὀψοφάγους καὶ φιλόψους λέγομεν, οὐχὶ τοὺς βοείοις χαίροντας ὥσπερ Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις χλωρὰ σῦκα ἔχων ἤσθιεν (leg. σῦκ' ἐπήσθιεν)· οὐδὲ τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων· οὐ (leg. οὐδὲ) φιλόβοτρυν, οἷος Ἀρκεσίλαος· ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναδιδόντας (fort. ἀναδινοῦντας) ἑκάστοτε, καὶ τοῦ κώδωνος ὀξέως ἀκούοντας. Nisi potius ex communi uterque fonte hausit, quo Athenaeus ita usus est, ut etiam auctorum nomina apponeret. Similis utriusque consensus in iis est quae de Platone et Timotheo Cononis filio narrant Athenaeus X p. 419 c. Plutarchus autem Symp. VI p. 686 b. De Hercule vero illa κρέασι βοείοις χλωρὰ σῦκ' ἐπήσθιεν, Euripidis esse constat e Clemente Alex. Protr. p. 50 Sylb. τότε δ' ἐμμανῆ εἰσάγων Ἡρακλέα καὶ μεθύοντα ἀλλαχόθι καὶ ἄπληστον· πῶς γὰρ οὐχί; ὃς ἑστιώμενος τοῖς κρέασι χλωρὰ σῦκ' ἐπήσθιεν ἄμουσ' ὑλακτῶν ὥστε βαρβάρῳ μαθεῖν. Sunt autem sine dubio ex Syleo petita, in quo dramate Hercules πραθεὶς τῷ Συλεῖ ὡς γεωργὸς δοῦλος ἔσταλται εἰς τὸν ἀγρὸν τὸν ἀμπελῶνα ἐργάσασθαι· ἀνασπακῶς δὲ δικέλλῃ προρρίζους τὰς ἀμπέλους νωτοφορήσας τε

αὐτὰς εἰς τὸ οἴκημα τοῦ γεωργοῦ τοῦ ἀγροῦ ἄρτους τε μεγάλους ἐποίησε καὶ τὸν κρείττω τῶν βοῶν θύσας καὶ τον πιθεῶνα διαρρήξας καὶ τὸν κάλλιστον πίθον ἀποπωμάσας, τὰς θύρας τε ὡς τράπεζαν θεὶς ἤσθιέ τε καὶ ἔπινεν ᾄδων, καὶ τῷ προεστῶτι δὲ τοῦ ἀγροῦ δριμὺ ἐνορῶν φέρειν ἐκέλευεν ὡραῖά τε καὶ πλακοῦντας, καὶ τέλος ὅλον ποταμὸν πρὸς τὴν ἔπαυλιν τρέψας τὰ πάντα κατέκλυσεν Anonymus Crameri Anecd. Par. I p. 7. ad quae conferendus est locus Philonis apud Matthiaeum ad Euripidis Fragm. Syl. IV p. 336. τὸν μὲν γὰρ ἄριστον τῶν ἐκεῖ ταύρων καταθύσας Διὶ πρόφασιν εὐωχεῖτο, πολὺν δ' οἶνον ἐμφορήσας (ἐμφορηθεὶς?) ἄθρουν εὖ μάλα κατακλιθεὶς ἠκρατίζετο. Ex anecdoto Crameri, ut hoc adiiciam, corigendus est Apollodorus Bibl. II, 6, 3. Συλέα δὲ ἐν Λυδίᾳ τοὺς παριόντας ξένους σκάπτειν ἀναγκάζοντα σὺν ταῖς ῥίζαις τὰς ἀμπέλους σκάψας μετὰ τῆς θυγατρὸς Ξενοδίκης ἀπέκτεινε. Ubi pro σκάψας, in quo merito haeserunt editores, σπάσας scribendum videtur. Exerc. phil. I p. 22 sq.

VII, 277. a. μηλομαχίαν ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιήσατο, ὡς τὴν θέαν ἡδίστην γενέσθαι. Pro ὡς scribendum videtur ἧς.

Ibid. b. In Sophoclis loco χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρόθει, σαίνοντες οὐραίοισι τὴν κεκτημένην, recepi certissimam Brunckii emendationem σαίνοντες pro σαίνουσιν. Simillima constructio in Achaei loco, qui continuo affertur, πολὺς δ' ὅμιλος ποντίου κύκλου συβῶν — χραίνοντες οὐραίοισιν εὐδίαν ἁλός. Male ab aliis σαίνουσι δ' οὐραίοισι coniectum est. In Achaei versibus δ' pro γὰρ scripsi cum Erfurdto.

Ibid. c. Seclusi versus Amphidis, prorsus importune huc illatos. Adscripti fuerant a curioso lectore ex II p. 57 b. ad illustranda ea, quae Athenaeus p. 276 e. de nomine ὄψον = ἰχθὺς disputavit, ubi cum in margine appositi essent, non mirum est eos postea in inferiorem locum detrusos esse. Λευκαδίᾳ pro Λευκάδι scripsi Hist. crit. p. 406.

Ibid. f. Archippi locum ita refinxerim ὅτε δ' ἤσθες ἀμίας τὰς παχείας. In Epicharmi fragmento corruptissimo satis habui personarum vices distinguere ut voluit Ahrensius; at vs.

6. *διατετμαμέναι* pro *διατεταγμέναι* scripsi, nescio meamne an alius coniecturam secutus.

VII, 278. a. *ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος ἐν Γαστρολογίᾳ — οὕτως γὰρ ἐπιγράφεσθαί φησι Λυκόφρων ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας, ὡς τὴν Κλεοστράτου τοῦ Τενεδίου Ἀστρολογίαν — περὶ τῆς ἀμίας φησὶν οὕτως.* Ex hac admonitione coniicias, ut Archestratei carminis ita etiam Cleostratei operis dubiam fuisse et incertam inscriptionem, donec Lycophron id *Ἀστρολογίαν* inscribendum esse doceret, quo titulo etiam Eudoxi et Hesiodi et Thaletis ferebantur carmina, Plutarch. de Pyth. orac. p. 402 f. Commemoratur Cleostratus Tenedius ab Anonymo in Petavii Doctr. temp. III p. 147. ubi miro errore in iis memoratur scriptoribus, qui de Arato commentati sunt. Cfr. Theophrastus de vent. I, 4 p. 783. Plinius Hist. Nat. II, 8. et qui unicum eius fragmentum servavit Schol. Eurip. Rhes. 524: *Παρμενίσκος φησίν — ὅτι ταύταις (ταῖς τοῦ σκορπίου πρώταις μοίραις) ὁ Βοώτης ἅμα ἄρχεται καταδύεσθαι. Κλεόστρατον γοῦν τὸν Τενέδιον, ἀρχαῖον [ποιητὴν, λέγειν] οὕτως·*

ἀλλ' ὁπότ' ἂν τρίτον ἦμαρ ἐπ' ὀγδώκοντα μένῃσι
σκορπίος, εἰς ἅλα πίπτει ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι.

Cetera de Cleostrato dicenda v. apud Fabric. B. G. ed. Harl. IV p. 7. De aetate viri dixit Vaterus ad Eur. Rhesum p. 199. Eiusdem nomen recte Bergkius apud auctorem Vitae Arati p. 443 ed. Buhl. restituit, ubi vulgo *Κλεοπάτρης* editur. Archestratei operis, cuius varias inscriptiones (*Γαστρονομία, Ἡδυπάθεια, Δειπνολογία, Ὀψοποιία*) Athen. I p. 4 e. recensuit, magnam fuisse apud veteris aevi gulones auctoritatem intelligitur ex loco Dionysii Sinopensis, quem exhibui Fragm. Comic. III p. 548. Eum totum terrarum orbem ventris causa pervagatum esse et Sardanapalli vitam vixisse qui dicit Athenaeus III p. 116 f. et VII p. 249 f. compluribus locis de eo iis utitur nominibus, quae summam hominis gulositatem testantur, velut VII p. 278 a. dicitur *ὀψοδαίδαλος*, p. 286 a. *ὁ τένθης*, p. 301 e. *ὁ δείπνων λοχαγός*, p. 303 e. *ὁ κίμβιξ*, p. 311 f. *ὁ ἡδονικὸς φιλόσοφος.* Hinc non dubito quin eundem hominem, quem patria Siculum fuisse constat, sub Sicceliotae Gnathonis nomine significare voluerit Plutarchus

de latenter viv. p. 1128 a. *τοὺς περὶ Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος καὶ Γνάθωνα τὸν Σικελιώτην ἐπτοημένους περὶ τὰ ὄψα λέγουσιν ἐναπομύττεσθαι ταῖς παροψίσιν, ὅπως τοὺς συνεσθίοντας διαστρέψαντες αὐτοὶ μόνοι τῶν παρακειμένων ἐμφορηθῶσιν.* Gnatho enim gulosi et edacis parasiti nomen fuit in nova comoedia frequentatum. Cf. Plutarch. Symp. p. 767 e. Lucian. Tim. 45. et Fugit. 19. Archestratei carminis qui supersunt ab uno Athenaeo servati versus circiter ducenti octoginta omnes versantur in tradendis piscium apparandorum praeceptis. At eodem carmine de ceteris quoque voluptariae vitae instrumentis expositum fuisse ostendunt quae scripsit Athenaeus III p. 116 f. *Ἀρχέστρατος μὲν ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην γαστρὸς ἕνεκα καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα.* Hinc cum Philaenide, cuius *ἀκόλαστον περὶ ἀφροδισίων σύγγραμμα* ferebatur, Archestratum componunt Chrysippus Athen. VIII p. 335 b. — e. et Clearchus X p. 457 e. In eodem carmine de variis vinorum generibus expositum fuisse ex alio quodam Athenaei loco intelligitur. Formam et descriptionem operis praeivisse videtur Philoxenus Leucadius, cuius e Convivio Plato comicus Phaon. fr. I. 14. (Com. gr. II p. 672) praeter alios hosce versus servavit:

ὀρφὼν αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε
μὴ τέμνειν, μή σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ.

Quos satis aperta imitatione expressit Archestratus Athen. VIII p. 305 e.

τὸν κάπρον ἂν ἐσίδῃς, ὠνοῦ καὶ μὴ κατάλειπε,
κἂν ἰσόχρυσος ἔῃ, μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ
δεινὴ ἀπ' ἀθανάτων.

Et reliqui quoque Philoxeni versus, si orationis colorem et praeceptorum traditorum formam spectas, summam cum Archestrateis similitudinem referunt. Non omittendus tamen Clearchus Athen. VIII p. 337 b. Archestrati *διδάσκαλον* fuisse dicens Terpsionem, quibus quod subiicit *ὃν καὶ πρῶτον Γαστρολογίαν γράψαντα διακελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς τίνων ἀφεκτέον*, non omnino verum esse docet quod commemoravi Philoxeni carmen, poetae Archestrato et Terpsione superioris. Non recte enim Perizonium ad Aelian. V. H. XI, 7. Archestratum nostrum haud diversum existimare ab

Ibid. c. Erat *γραμματιδιοποιῷ* et in Apollodori Carystii

eo, ad cuius societatem Xanthippum, Periclis filium, se applicuisse Athenaeus V p. 220 d. tradit, temporum rationes evincunt, si quidem Xanthippus ante Periclem obiit, Archestratum autem gastrologum circa Ol. CXVIII scripsisse satis probabiliter demonstrari potest. Exercit. phil. II p. 43.

Ibid. c. Archestratus *εἶθ' ὑπὸ θερμὴν ὦσον ἔσω σποδόν.* Ita Dindorfius pro *θέρμην.* Praestat fortasse *ὑποθέρμην* in cinerem subcalidum.

Ibid. d. *κἂν κλεινὸν ἀμείψῃς Αἰγαίου πελάγους ἔναλον πόρον.* Aegaeum mare dixit Archestratus angustiore sensu de mari circa Aegas Lesbiacas. In sequentibus aut *ἀκριβῶς* aut *ἐπιμελῶς* abundat.

Ibid. f. *ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς βοῶσιν.* Haec coniunxit ad exemplum Platonis Leg. III p. 314 b.

VII, 279. b. Bato *εὔσως ἅπαντας ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί.* Herwerdenus Obs. crit. p. 124. *ἴσως ἅπαντας εὐτυχεῖν δώσεις ἐμοί.*

Ibid. c. *καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὥσπερ πράγματος.* Delet hunc versum Hirschigius. V. Com. graec. IV p. 502. In eiusdem poetae loco *καὶ λεσβίου χυτρῖδε λαμβάνειν δύο* scripsit Schweigh. pro *χυτρίδε.* Porsonus *χυτρίδια.*

VII, 280. a. Epicurus *οὐ γὰρ ἔγωγε — ἡδείας κινήσεις.* Notus est Ciceronis locus Tusc. III, 18. nec equidem habeo quod intelligam bonum illud, detrahens eas voluptates quae sapore percipiuntur, detrahens quae auditu et cantibus, detrahens eas etiam quae ex formis percipiuntur oculis, suaves motiones, sive quae aliae voluptates in toto homine gignuntur quolibet sensu, ubi post sapore percipiuntur excidere fortasse verba detrahens eas quae rebus veneriis. Contra in graecis post *ἡδείας κινήσεις* excidisse videntur haec: *ἢ αἵτινες ἄλλαι ἡδοναὶ ἐν ὅλῳ τῷ ἀνθρώπῳ γεννῶνται ἡτινιοῦν αἰσθήσει.*

Ibid. d. In Philetaeri loco recepi Erfurdti emendationem, vulgo *εἰς αὔριον δὲ φροντίζειν εἴτι ἔσται.* Continuo *τἀργύριον* dedi pro *ἀργύριον* et in sequenti fragmento cum Porsono scripsi *δήπουθ' ἂν* pro *γε δήπουθεν.*

Ibid. e. Erat *γραμματιδιοποιῷ* et in Apollodori Carystii fragmento vs. 5. *οὔτε.* Vs. 9. *πῶς* pro *τίς* scripsi cum Iacobsio.

Ibid. f. In eiusdem poetae loco legitur *ἐξὸν (ὁρᾶν) ἱλαροὺς παίζοντας ὑποπεπωκότας | αὐλουμένους ᾠδί.* Fortasse *κηλουμένους ᾠδῇ.* Cod. A. *ᾠδεῖ.*

VII, 281 f. In Apollodori Atheniensis loco *ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ* scripsi pro *ἐπὶ τοῦ ἑτέρου* ex C.

VII, 282. a. Epicharmus *μύες ἀλφησταί τε* — ante *ἀλφησταί* inserui *αμ'.*

Ibid. b. Ananius vere chromium, autumno autem capellas porcellosque esu iucundissimos esse dixit *ἡδὺ δ' ἐσθίειν χιμαίρης φθινοπωρισμῷ κρεῖας. | δέλφακος δ', ὅταν τραπέωσι καὶ πατέωσιν, ἐσθίειν.* Mirum est poetam in *φθινοπωρισμῷ* primam et in *ἐσθίειν* penultimam produxisse. Vs. 5. vulgo editur

καὶ κυνῶν αὕτη τόθ' ὥρη καὶ λαγῶν κἀλωπήκων.

In quibus aut *αὕτη* aut *τότε* superfluum est. Possis *καὶ κυνῶν αὖ τῆμος ὥρη* conicere; lenius tamen fuerit *καὶ κυνῶν αὖ τῇ τότ' ὥρῃ,* sc. *ἡδύ ἐστιν ἐσθίειν.* Exercit. phil. I p. 24.

Ibid. c. Corrige operarum vitium *κὴμήρης.*

Ibid. f. In Nicandri versibus *μηνύει* posui pro *μηνύσας,* quod B habet, AP *μηνύσαι.* Dobraeus *μήνυσεν,* quod fortasse ut lenius praeferendum est.

VII, 283. a. *Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς ἐν Κρίκᾳ.* Scripsi *Κίρκᾳ* et in ipsis poetae versibus *ἁνιοχεύων | ἦστ' ἀκάτω κατόπισθε* pro *ἁνιόχευεν εἰς τὰ κάτω κατόπισθε.* V. Anal. Alex. p. 240. ubi quae sequuntur ita corrigere tentavi *θεᾶς ὕπο πόμπιμος ἰχθύς,* i. e. a Circe missus.

Ibid. d. In Erinnae loco revocavi cod. scripturam *πομπεύσας,* pro quo Stephanus dederat *πομπεύσαις.* Continuo malim *διὰ τὸν Ἀπόλλωνος ἔρωτα.*

Ibid. f. Apollonii versum, *πομπίλον ὠκυάλων νηῶν αἰήονα δοῦλον,* fortasse recte emendavi *φρουρὸν* reponens pro *δοῦρον,* ut habent AB. *αἰήονα,* quod in A *αἰηόνονα* scriptum, fortasse *εἰδήμονα* fuit. Lobeckius ad Soph. Aiac. p. 164. *ἁλιδινέα δοῦλον.*

VII, 284. c. Callimachus *ἢ μᾶλλον χρύσειον ἐπ' ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν.* Ita scripsi. Pro *ἐπ'* erat *ἐν*, ut in Eratosthenis loco lit. d. ubi *ἐπ'* edidi e Plutarcho. Praeterea pro *μᾶλλον* forsan *καλὸν* scribendum est. Cfr. ad Theocritum p. 281.

Ibid. e. *Ἀρχέστρατος περὶ τῶν ἐν βοσπόρῳ ταρίχων εἰπὼν Βοσπόρου ἐκπλεύσαντα — ἰχθύος αὐξηθέντος, ὃν ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν.* Nulla in his constructio est; suam orationi integritatem restitues addito quod post *αὐξηθέντος* excidit *ἐπιφέρει.*

Ibid. f. Edebatur *ἡλίῳ ῥιγοῦντι* ut p. 285 e. et *ἔσθ' ἁπλῶς.*

VII, 285. b. Dobraeus *διαστέλλων [πρὸς] τὸν λεγόμενον γόνον.*

Ibid. b. Archestrati versus nondum persanati sunt; certe in tertio versu

καὶ λαβὲ πρόσφατον αὐτὸν ἐν εὐκόλποισι Φαλήρου
ἀγκῶσιν ληφθένθ' ἱεροῖς —

non placet duplex *τῶν ἀγκώνων* epitheton. Scribendum *ἐν εὐκόλποιο Φαλήρου ἀγκῶσιν*, quod aptissimum est sinuosi portus epitheton. Exercit. philol. I p. 25.

Ibid. d. *ἴδε πῦρ ἀφύη.* Scripsi *εἶδε* ex BC. Vulgatum tamen tuetur Hesychius s. *ἴδε.*

Ibid. f. *τὰς Αἰνιάτιδας καλουμένας ἀφύας.* Rectius *Αἰνεάτιδας*, ab *Αἴνεια*, ut *Κυρσεάτης* a *Κόρσεια*, *Ὀρνεάτης* ab *Ὄρνεια*, et similia eiusdem generis plura. Cfr. Staphanus Byz. s. v. *Αἴνεια.*

VII, 286. b. In Calliae loco fortasse *ἀχαρνῶς* scribendum est.

Ibid. c. Epicharmus *σκορπίος παῖς ἐπιθαλάττιός τε οὔ.* An *παῖς ἐπιθαλαττίου θεοῦ?*

Ibid. d. In Archestrati loco post *ὀψώνει* Dindorfius plura excidisse statuit, recte forsitan, nisi potius *καὶ* delendum est cum B.

VII, 287. a. De Pherecratis fragmento v. Com. graec. II p. 311.

Ibid. c. In Numenii loco *δέλετρα* pro *δέλευρα* scripsi praeeunte J. G. Schneidero.

Ibid. e. Antiphanes *ἄτοπά γε κηρύττουσι ἐν τοῖς ἰχθύσιν*

κηρύγμαθ', οὗ καὶ νῦν τις ἐκεκράγει μέγα. Ita correxi editam scripturam *ἄτοπόν γε — κήρυγμα, οὗ καὶ νῦν —*. Sequitur Alexidis locus, in quo *τοῖσι* scripsi pro *τοῖς*, deleto quod B omittit *μέν.* Tum *ἑστιῶν* dedi cum Villebrunio, *ἐσθίειν* Schweigh. et Dindorfius; libri *ἐσθίων.*

VII, 288. d. In Philemonis fragmento vs. 1. *ὡς ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ λέξαι μολόντι*, fortasse scribendum *μοὐπῆλθε*, i. e. *μοι ἐπῆλθε*, eademque crasis etiam Euripidi Med. 56. restituenda videtur *ὥσθ' ἵμερός μοὐπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ λέξαι μολούσῃ.* Vs. 5. scribendum praeeunte Toupio *τοῖον παρατέθεικ'.* Post vs. 9. fortasse nonnulla exciderunt.

Ibid. e. *ὅμοιον ἐγένετ' ὄρνις ὁπόταν ἁρπάσῃ.* Scribendum *ὁπόταν ὄρνις.*

Ibid. f. *εἰ δ' ἔλαβον ἀρτίως σκάρον.* Sic Bentleius pro *ἄρτι.* Fortasse tamen vitium in *σκάρον* latet scribendumque *ἄρτι σαργόν* vel *σαυρόν.*

VI, 289. a. *τοὺς ἤδη νεκρούς ... ὅταν ὀσφρανθῶσι ποιῶ ζῆν πάλιν.* Fortasse ante *ὅταν* excidit *ὄντας.* Casaubonus *ὅταν μόνον ὀσφρανθῶσι.*

Ibid. b. Ephippus *οὐ Μενεκράτης μὲν ἔφασκεν εἶναι Ζεὺς θεός.* Ita Schweigh. pro *εἶναι ὁ θεός.* Nauckius Observ. crit. p. 46. *εἶναι θεῶν θεός*, quod probari non potest.

Ibid. c. *κρηπῖδάς τε ὑποδεδεμένος.* Ad *κρηπῖδας* desidero *χρυσᾶς* vel simile quid.

Ibid. d. *ἐμὲ δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι.* Scripsi *οἱ [ἀεὶ] μέλλοντες.*

Ibid. e. Recte legitur *μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν*, quod non debebat in *φίλων* mutari. Quod statim sequitur *ἐπὶ τῆς μέσης κλίνης ὑψηλότατα καὶ ἱεροπρεπέστατα κεκοσμημένης* non retius dictum est quam si latine dicas torum altissime ornatum. Scribendum videtur *ὑψηλοτάτης*, ac fortasse etiam *οὔσης* Hegesander addiderat.

Ibid. f. *μετὰ τῶν ὑπηκόων γελώμενος θεῶν ἔφυγεν ἐκ τοῦ συμποσίου.* Ita haec scripsi, vulgo pro *θεῶν* legitur *θέων*, quod fortasse servari potest.

VII, 290. a. Pythermus Ephesius de Themisone Herculem aemulante: *ἐφόρει δὲ τὰ τόξα σκυθικὰ καὶ ῥόπαλον ἐκράτει.*

Quem Hercules gestabat arcum fuisse Scythicum constanti fama ferebatur. V. Theocrit. XIII 56. Lycophro Alex. 56, Herodorus et Callimachus apud schol. ad Theocritum l. l. Formam arcus Scythici satis luculenter describit Agatho in Telepho apud Athen. X p. 454 d. ubi figurae literae sigma assimilatur, qualem ex titulo apud Boeckhium Inscr. 8. protulit Matthiae ad Euripidis Fragm. p. 358. Eadem forma obversabatur poetae tragico apud Plutarchum Solert. anim. p. 907 d. dormientem Herculem his verbis describenti: *τὰ τόξα μασχάλῃ | ὑποθεὶς κραταιῷ περιβαλὼν βραχίονι | εὕδει πιέζων χειρὶ δεξιᾷ ξύλον.* Cui descriptioni non respondet nisi Scythici arcus figura, cuius exempla habemus in numo aeneo Lamiae in Museo Brit. tab. V, 8. et apud Gerhardum in Delectu pict. vas. tab. CIX. CXIX. CXXIV. Cfr. Pausan. X, 31, 8. Strab. II p. 187 (125). Millin Monum. ined. Tom. I p. 15. Exercit. phil. I p. 25.

Ibid. b. In Hegesippi loco erat *μὴ κόπτ' ἐμέ* et vs. 5. *εὑρημένον εἰδέναι νόμιζε.* Emendavit Dobraeus.

Ibid. c. *ἐπὰν τάχιστ' ἔλθωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς.* Scribendum puto *ἀπὸ τῆς ἐκφορᾶς.*

Ibid. *τὸ πέρας σοι λέγω.* Fortasse *τὸ πέρας μοι λέγε*, ut haec ab interlocutore A. dicantur. Cfr. vs. 4.

Ibid. d. *πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν καθημένων.* Scripsi *κεκλημένων*, hospitum ad coenam invitatorum.

Ibid. f. — 291. d. Nicomachi ecloga. Vs. 2. scribendum videtur *ὀλίγωρον δὲ πεποίηκας τί πως. ἐν τῇ τέχνῃ —*

VI, 291. a. Vs. 7. *εἴσομαι δέ γ' ἂν λέγῃς.* Nauckius *εἴσομαι δ' ἐὰν λέγῃς.* Vs. 9. pro *πότερ'*, quod Dindorfius cum Dobraeo pro *πότερον* posuit, scripsi *πάτερ*, de quo v. Addenda mea Com. graec. vol. V p. 117. Vs. 15. *ζωγραφίας ἧφθαι*, haec ex pluribus quae exciderunt relicta sunt. *κατὰ* addidi suasu Dindorfii. Vs. 16. *δεῖ τινα τέχνης* Hermanno auctore scripsi pro *δεῖ τῆς τέχνης.*

Ibid. b. Legebatur *ἀστρολογικὴν ἰατρικὴν γεωμετρικήν*, Dindorfius *ἀστρολογικὴν γεωμετρικὴν ἰατρικήν.* Verum esse verborum ordinem quem ego et Dobraeus Adv. II p. 314 restituimus sequentia ostendunt. Vs. 19. ante Erfurdtum erat

τέχνας pro *τύχας.* Vs. 20. fort. *παρακολουθήσας.* Vs. 21. *πότ' ἄωρος.* B *ποθωρος*, unde conicias *πόθ' ὥριός ἐσθ' ἕκαστος ἢ πότ' ἀώριος.*

Ibid. c. Vs. 30. *περὶ τῆς ἰατρικῆς δὲ* personae A assignavi. Vs. 33. *κοὐκ ἐγκρατής.* Eustathius ad Hom. p. 1753, 49. *οὐκ ἐγκρατής.*

Ibid. d. Vs. 35. *ἔχον* pro *ἐμὸν* Iacobsius; praeterea indicavi lacunam. Vs. 38. *ἀριθμητικῆς* Grotius, *λογιστικῆς* Iacobsius, vulgo *μαγειρικῆς.* Restituenda autem crasis *εἰδέν-ἀριθμητικῆς.* Vs. 39. *καὶ γραφήσεται* corruptum animadvertit Hirschig, cuius de toto h. l. sententiam v. Com. gr. vol. V p. CCCXXVI. Vs. 40. *μίκρ' ἀντάκουσον* Cobetus. Vs. 41. *δὲ δίαγε νῦν τὴν ἡμέραν* Cobetus.

VII, 292. b. In Diphili loco vs. 16. *ἐπιβαλεῖ* Coraes. Vs. 20. *περιχαρὴς | εἰς δέκ' ἐπὶ τῇ μνᾷ γεγονέναι καὶ δώδεκα.* Pro *εἰς δέκ'* fortasse *ἕνδεκ'* scribendum. De nauticis usuris cfr. Com. gr. vol. V p. 111. Vs. 23. *ὑπέκυψ'* Preller Philol. Gotting. III p. 522. Vulgo *ὑπέμιξ'.*

Ibid. c. Vs. 29. *ἀνασεσυρμένα* scripsi pro *ἀνευρημένα.*

Ibid. d. Vs. 38. *οἷ* scripsi pro *οὗ.* Vs. 41. *ἀποσάξεις* Casaubonus pro *ἀποτάξεις.* Cfr. Cobetus Mnem. IV p. 318. Continuo in Athenaei verbis *μαγειρικὸς* pro *μαγειρίσκος* Dobraeus.

Ibid. e. In Archedici loco vs. 3. *οὐκ οἴσεις* scripsi cum Herwerdeno Obs. crit. p. 100 pro *οἰχήσει.* Vs. 4 sq. idem coniecit *τούς τ' ἄνθρακας | ῥάνας ἐλαίῳ πανταχῇ.* Praefero quod Hermannus coniecit *τὸν ἄνθρακα | ἔρραν' ἐλαίῳ πάντα καὶ ποιῶ φλόγα.* De *ἄνθραξ* cfr. 293 c.

Ibid. f. In eiusdem poetae fragmento vs. 11 et 12. fortasse scribendum *κοτύλη τε παραναλωμένη σέσωκέ μοι.* Libri *κοτύλης τε παραναλωμένης σέσωκέ μου.* Schweighaeuserus *σέσωκ' ἐμοί.* Ut ego, etiam Dobraeus.

VII, 293. c. In Sotadis fragmento vs. 15. pro *ὤφθη* Dobraeo praeeunte dedi *ἑφθή.* Ibid. vs. 18. scripsi cum Dobraeo *ἑψητὸν δὲ μετὰ ταύτας τινά.* Cod. A *ταῦτ' αστινα.* *ταύτας* spectat ad *σηπίας καὶ τευθίδας.* Non recte Porsonus *μετὰ ταῦτ' ἐστί τι;* Vs. 19. *τούτοις* dixit quasi praecessisset *ἑψητούς.*

Ibid. d. Vs. 24. *πάντα* inserui cum Casaubono; nec tamen

hoc sufficit. Post τοιούτῳ τινί versus videtur excidisse, quo accuratius quale esse debeat τὸ ἄλευρον indicatum erat.

Ibid. e. Legebatur ἀφύαν. Ib. πλείονα, quod Schweighaeuserus πλείονας scribi volebat, corruptum est.

Ibid. f. In Archestrati loco γόγγρου μὲν γὰρ ἔχεις κεφαλήν, φίλος, ἐν Σικυῶνι, non erat cur praeeunte Dindorfio probarem Schweighaeuseri coniecturam φίλῃ ἐν Σικυῶνι scribentis, nec favere dicam Philemonis locum p. 289 a. ἢ 'κ τῆς Σικυῶνος τῆς φίλης ὃν τοῖς θεοῖς | φέρει Ποσειδῶν γόγγρον εἰς τὸν οὐρανόν, ubi φίλη dicitur Sicyon quoniam Neptuno grata est, quippe a Sicyoniis sancte culto.

VII, 294. b. Archedicus γόγγρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμάχια. Pro κεφαλὴν fortasse κεφάλαιον scribendum est, nisi potius τὰ πρῶτα τεμάχια corrupta sunt. Suspicabar καὶ τὰ πτερωτὰ τεμάχια, i. e. τὴν λοφιάν. Tum ὃν ἔχω τουτονί conicit Nauckius.

Ibid. c. οὐδεὶς δεδιηκόνηκεν dedi e correctione Valckenarii. Vulgo δὲ διηκόνηκεν. Cod. P δὲ διακόνηκεν. Verum est δεδιακόνηκεν. Cfr. Herwerden Obs. crit. p. 101. Continuo Dobraeus λέγων. Vs. 12. διαπυτιοῦσ' οἶνον δὲ τοιοῦτον χαμαί. Scribendum videtur ἐκπυτιοῦσ'. Nauckius ἀποπυτιοῦσ'.

VII, 295. a. Lynceus Samius ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν. Plane singulariter et sine exemplo haec dicta sunt. Requiro ἰάσασθαι vel πλήσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν. Ibidem sequuntur haec: καὶ γὰρ τὸν Θησέα φησὶ γεγονότα καλόν, ὑπολαμβάνω, τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθὺν τοῦτον αὐτῷ παρασχόντος, παρεσχηκέναι. Rectius fuerit ἀντιπαρεσχηκέναι.

Ibid. d. In fine loci Antiphanis ex Philotide petiti non incommode addideris ἀπολεῖ μ' οὑτοσί. Cfr. eiusdem poetae locum XIV p. 662 b. Sequitur continuo Eubuli locus, cuius primam partem ita refinxerim

τήν τ' εὐπρόσωπον λοπάδα τοῦ θαλαττίου
γλαύκου φέρουσαν εὐγενέστατον κάρα.

Affert enim haec Athenaeus, ut glauci caput in magno honore fuisse doceat. De versu tertio cfr. Com. gr. III p. 225.

Ibid. e. In Anaxandridis loco ἀμύμονος pro ἀκύμονος ex-

hibui ex emendatione Dobraei. Eadem postea Cobeti coniectura fuit. Vs. 4. erat τόνδε πάντα.

Ibid. f. καθαρείως scripsi pro καθαρίως. In Antiphanis fragmento vs. 7. Porsonus ψῆττας ἰξύς coniecit pro ψῆττας κίσχος. debebat ψήττης ἰξύς. Sed aliud quid latet, v. Com. graec. vol. III p. 73.

VII, 296. a. ἐπώνυμος addidi Porsonum secutus, παῖδες θεοῦ malebat Dobraeus. In Theolyti versibus

Ἀνθηδών νύ τίς ἐστιν ἐπὶ πλευροῖο θαλάσσης
ἀντίον Εὐβοίης σχεδὸν Εὐρίποιο ῥοάων,

nescire me fateor quid sit πλευρὸν θαλάσσης. Fortasse ἐπὶ λευροῖο θαλάσσης scribendum, quod apprime convenit Anthedoni, in ea parte Euripi sitae, ubi angustiae maris iamiam aliquanto recedunt. Haud inepte compares homericum ἐπὶ πλατεῖ Ἕλλης πόντῳ.

Ibid. b. Citatur Προμαθίδας ἐν ἡμιάμβοις, quod vide ne μελιάμβοις scribendum sit. V. Analecta Alex. p. 390. Vix enim intelligas quo pacto nomina Πολύβου τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Εὐβοίας τῆς Λαρύμνου hemiamborum metro adaptari potuerint.

Ibid. d. ὅτε Ἰάσων μετὰ τῶν Τυρρηνῶν ἐμάχετο. Pro μετὰ requiro κατά. Mox praeeunte Emperio scripsi κατὰ δὲ Διὸς βούλησιν ἐν τῷ τῆς θαλάττης βυθῷ ἀφανισθῆναι pro φανῆναι.

Ibid. e. De Alexandri Aetoli loco vide Analecta Alex. p. 238. Vs. 2. quamvis λιτὴ fortasse defendi potest, nescio tamen an κλυτὴ scribendum sit.

Ibid. f. In Aeschrionis loco addidi βρῶμα. V. Choliambogr. fragm. p. 138.

VII, 297 a. Erat λειποθυμοῦντα. Ibid. ἐπὶ κρήνῃ pro ὑπὸ κρήνῃ et ἀποψυχόμενον pro ὑποψυχόμενον dedi Piersonum ad Moerin p. 170. secutus.

Ibid. b. Ἡδύλη — ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σκύλλῃ ἱστορεῖ Γλαῦκον ἐρασθέντα ἐλθεῖν αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον

ἢ κόγχου δώρημα φέροντ' Ἐρυθραίης ἀπὸ πέτρης
ἢ τοὺς ἀλκυόνων παῖδας ἔτ' ἀπτερύγους.

Horum priora Hedyle ita scripsisse videtur

Σκύλλης ἄντρον ἐσῆλθε φέρων
ἢ κόγχου δωρήματ' Ἐρυθραίης ἀπὸ πέτρης.

In quo pluralis δωρήματα notissimo usu positus est. Ceterum compara cum his Pseudo-Tibullum III, 17. in Erythraeo legitur quae littore concha. Adde Babrium fab. 115, 7. τὰ τῆς ἐρυθρῆς πάντα δῶρά σοι δώσω. Exerc. philol. I p. 26.

Ibid. e. καὶ τὴν θυσίαν ταύτην καλεῖσθαι θυνναῖον. Scripsi quod usus postulabat θυνναῖα. Compara τοναῖα, σακαῖα alia.

VII, 298. e. In Archestrati loco πορθμῷ dedi pro πορθμοῦ.

VII, 299. b. τὰς μέντοι πληθυντικὰς οὐκ ἔθ' ὁμοίως τῷ ποιητῇ. Fortasse excidit ἐκφέρουσιν. Ib. ex Aristophane dedi ὅπερ pro ὥσπερ.

Ibid. d. Erat ἰδικώτερον.

Ibid. e. In Antiphanis loco scriptum erat ὀσφρᾶσθαι et οὕτως ἔσθ' ἅγιον παντελῶς, quorum illud Elsmleius, alterum Dindorfius correxit.

VII, 300. a. Timocles πῶς ἂν μὲν οὖν σώσειε ἶβις καὶ κυών. Forsitan πῶς ἄν με νῦν.

Ibid. c. Eubulus αἵ τε λιμνοσώματοι | βοιώτιαι παρῆσαν ἐγχέλεις. Scripsi λιπαροσώματοι, ut conieci Quaest. scen. III p. 18. Valckenarius λειοσώματοι. Pro παρῆσαν posui παρῆσαν propter vs. 1. ἐπεισέπλει.

Ibid. Antiphanes Θρῄκης κατάρδων ποταμὸς ὠνομασμένος. Scripsi Θρῄκην.

Ibid. d. Loca enumerantur anguillarum multitudine clara: καὶ περὶ τὸν Εὐλέα (ita Schweigh. pro εὐκλέα) δὲ ποταμόν, οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Δέλτοις οὕτως Ἐλθὼν Εὐλείας πηγὰς ἐπὶ δινήεντος. Apertum est pro Εὐλέα scribendum esse Εὐλέαν et in Antimachi versu pro Εὐλεία i. e. Εὐλείου. Exercit. philol. I p. 26. Scripsi nunc Εὐλῆος, similiterque iam et rectius fortasse Bergkius Εὐλεῖος. Itaque nominativus fuit Εὐλεύς sive, ut mihi videtur, Εἱλεύς, quemadmodum Εἱλισσός fluvius a flexuoso cursu dictus est.

Ibid. περὶ αὐτοῦ post φησὶ τάδε deleverim.

Ibid. e. In Archestrati loco repraesentavi scripturam cod. A. quamvis corruptam.

VII, 301. a. Archippi locus legebatur ita scriptus καὶ τὴν μὲν ἀφύην καταπέπωκεν ἑψητὸς ἐντυχών.

Ibid. d. Mnaseas Patrensis Ἰχθύος δὲ γίνεται καὶ Ἡσυχίας τῆς ἀδελφῆς γαλήνη καὶ μύραινα καὶ ἠλακατῆνες. Recepi in his Adami coniecturam γαλῆ et ἠλακατὴν scripsi; fortasse tamen pro γαλήνη scribendum potius γλάνις. Nec Ἰχθύος incorruptum videtur; fortasse Ἴσχυος auctor scripserat. Sed praestabat totum hoc figmentum, cuius sub involucro quid sententiae absconditum lateat ne suspicari quidem licet, intactum relinquere.

Ibid. f. Ἀρχέστρατος δέ φησιν

ἀμφὶ δὲ τὴν ἱεράν τε καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει
θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν, ὃν καλέουσιν
ὄρκυν, ἄλλοι δ' αὖ κῆτος· τούτου δὲ θεοῖς χρὴ
ὀψωνεῖν· ἃ πρέπει ταχέως καὶ μητέρι τιμῆς.

In his quod de variis thynni nominibus dixit, illustratur Sostrati annotatione apud Athenaeum VII p. 303 b. qui pelamydem μείζω γινομένην thynnum appellari dicit, ἔτι δὲ μείζω ὄρκυνον, ὑπερβαλλόντως δὲ αὐξανομένην γίνεσθαι κῆτος. Versu tertio quo pacto ὄρκυν ultimam producat non intelligitur; nec vero ὄρκυνον, quod Epit. habet, probari potest. Archestratus ὄρκυν' scripserat, a recto casu ὄρκυν, ὄρκυνος, ut Φόρκυν, Φόρκυνος. Nec deest exemplum eius formae. Anaxandrides Protesil. Fragm. I, 61. μύες ὄστρεια κτένες ὄρκυνες. Sequentium autem verborum neque structuram neque sententiam perspicio. Recte quidem Coraes vs. 4. μὴ περὶ τιμῆς scribendum esse intellexit pro μητέρι τιμῆς, sed idem quum id elliptice dici posse censet ita ut subaudiatur μικρολογεῖσθαι, longissime a vero aberravit. Excidit haud dubie versus, cuius initio fortasse verbum θηριάαν vel simile positum erat. Cetera ita expedio

τούτου δὲ θεοῖς χρὴ
ὀψωνεῖν ἃ πρέπει ταχέως καὶ μὴ περὶ τιμῆς —

Nimirum non omnes thynni partes expetebant gulosi; caput e. c. in vilissimis obsoniis habebatur, contra τὰ οὐραῖα in magno honore erant, ut intelligitur ex Athen. VII p. 303. f.

Itaque thynni partes quas deceat diis offerendas esse dicit. Exercit. philolog. I p. 26. et II p. 14.

VII, 302. a. In eodem Archestrati loco inde a vs. 8. leguntur haec

ἂν δέ ποτ' Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς,
ἑρπετὸν εἰς ὕδατος στεφάνους· πολὺ δὴ πολὺ πάντων
ἐνταῦθ' εἰσὶν ἄριστοι —

Horum versu secundo hoc unum video scribendum esse *ἕρπε τότ' εἰς*, sed *ὕδατος στεφάνους*, quod Iacobsius *ὑδατοστέφανον* scribi voluit, non expedio. Hermannum conicere memini *Ἱππωνίου ἔλθῃς ἑρκίον εἰς ὑδατοστεφάνου.*

Vs. 12. *βρυχίου διὰ πόντου* non recte explicat Schweigh. de mari horrisono, quae potestas non inest adiectivo *βρύχιος*, quod cum ad *βρέχειν*, non autem ad *βρυχᾶσθαι*, revocandum esse primae syllabae mensura indicet, apparat nihil aliud significare quam *ὑγρός*. Exercit. phil. II p. 14.

Ibid. c. Theodoridas

θύννοι τε δὴ οἰστρήσοντι Γαδείρων δρόμον.

Non haec iambicis numeris includenda esse haec docet emendatio ad linguae usum necessaria:

θύννοι τε διοιστρήσοντι
Γαδείρων δρόμον.

Ibid. d. In Strattidis fragmento *θύννου τι* dedi pro *θύννου τε.*

Ibid. e. *Ἔριφος Μελιβοίᾳ*

ταῦτα γὰρ οἱ πένητες οὐκ ἔχοντες ἀγοράσαι —

Dindorfius *ταῦθ' οἱ πένητες* ex emendatione Casauboni. Dobraeus *Ἔριφος Μελιβοίᾳ ταῦτα γράφει· Οἱ πένητες —* Malim *ταῦτα γὰρ | οἱ μὲν πένητες.*

Ibid. f. Alexis *ἀπελευθέρων ὀψάρια θηρεύουσί μοι.* Herwerdenus — *ὀψάρια γὰρ θηρῶσί μοι.*

VII, 303. a. Alexis *οὗτος πρότερον κεφάλαιον εἰ θύννου λάβοι.* Ita scripsi (non *κεφαλαῖον*) pro *οὗτος πρότερον, κεφαλὴν εἰ λάβοι θύννου.* Cf. Calliam p. 286 b. Dindorfius cum Erfurdto *οὗτος δὲ πρότερον εἰ κεφαλὴν θύννου λάβοι.*

Ibid. c. In Aeschyli fragmento *μύδρος* pro *μύδρους* scripsi cum Dobraeo.

Ibid. d. Cratinus

ἐγὼ γάρ εἰμι θυννὶς ἢ μελαίνας ἢ
καὶ θύννος ὀρφὼς γλαῦκος ἔγχελυς κυών.

Pro *μελαίνας*, quod nihil est, scripsi *μελαινάς*; rectius tamen scripseris *μελαινίς*, quod conchae genus est. V. Athenaeum III p. 86 a. Totus locus ita fortasse scribendus est:

ἐγὼ γάρ, εἴ μοι θυννὶς ἢ μελαινὶς ἦν —

Ibid. e. Archestratus

καὶ θύννης οὐραῖον ἔχειν, ἣν θυννίδα φωνῶ
τὴν μεγάλην.

Pro *ἣν* posui articulum hoc sensu thynnida dico adultam. Vs. 6. forsan recte Dalecampius *καὶ ξήρ', ἂν ἐθέλῃς ἔσθειν, γενναῖα πέλονται.*

Ibid. In Antiphanis loco cum Cobeto *ὁ δ' ἐν ἀγρῷ* posui pro *ὁ μὲν ἀγρῷ.* Vs. 4. *πρὸς γῆς* (non *πρὸς τῆς*, qui operarum error est) dedi item cum Cobeto pro *πρὸς τῇ.* De vs. 7. vide Com. graec. vol. III p. 70 et Herwerdenum Nov. Add. crit. p. 19.

VII, 304. b. *ὃν Λυσανίας.* Vulgo *ὡς Λυσανίας.* Sequitur Hipponactis locus, quocum ad unius fragmenti perpetuitatem coniungendi sunt versus quos servavit Athenaeus XIV p. 645 c. Vs. 1. *ῥύβδην* pro *ῥύδην* scripsi cum Bergkio. Vs. 2. erat *θύνναν*, quod *θυννίδα* scripsi, Bergkius *θύννην.* Fortasse tamen *θύννα* illi nominum generi accensendum est de quo egi ad VIII p. 333 d. Pro *μυσσωτὸν* ante Bergkium erat *μυττωτόν.* Vs. 4. *ὥστε χρὴ σκάπτειν πέτρας τ' ὀρείας.* Lacunam post *σπάπτειν* statuit Gaisfordus. Fortasse *ὥστε χρῇ σκάπτειν πέτρας ὀρείας.* V. quae dixi in Choliamb. poesi p. 120.

Ibid. d. Numenius *ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον.* Scribendum *συνόδοντ' ἤ*, quamvis *συνόδοντα ἤ* etiam aliis locis Athenaeus teneat.

Idem lit. e. *χάννους τ' ἐγχέλυάς τε καὶ ἐννυχίην πίτυνον.* Mirabile marini piscis epitheton est *ἐννυχίη*, quod Casaubonus ad nocturnam piscationem referebat, parum probabiliter. Scripsi *εἰναλίην πυτίνην* (Fragm. Com. graec. vol. II p. 125.) quod piscis nomen esse potuit a similitudine pytinae ductum. Cfr. ad p. 327 f.

136 ANALECTA CRITICA

AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS. 137

VII, 305. a. *ἐρπίλλας* scripsi pro *ἐρπήλας* ex p. 306 e.

Ibid. c. Cratini locus ante Cobetum sic scribebatur *τρίγλη δ' εἰ μὲν ἐδηδοκοίη τένθου.*

Ibid. d. In Pancratis loco erat *οἷς ἤδη κίχλην οἰνώδεα*, quod *οἶσ' ἤδη* scripsi ex coniectura Bergkii.

Ibid. f. Ultimus Archestratei fragmenti versus ad structuram loci inhabilis est nec intelligi potest, nisi post secundum versum ponitur hoc modo:

τὸν κάπρον ἂν ἐσίδῃς, ὠνοῦ καὶ μὴ κατάλειπε,
ἄρθρων μηλείων ἐπὶ γῆν δωρήματα βάλλων.

h. e. eme caprum quovis pretio proiciens quod e talorum ludo fecisti lucrum. Spectant haec ad deperditam aliquam carminis partem, in qua quem h. l. alloquitur Archestratus amicum (sive is Moschus fuit sive Cleaenus) ex talorum lusu pecuniam collegisse dixerit. Talos ex ossibus agnorum hinuleorumque confieri nota res est. Possunt tamen *μηλείων ἄρθρων δωρήματα* etiam de lucro intelligi, quod ille ex vendendis agnorum carnibus fecerat, ut lanionem eum fuisse suspicari possis.

VII, 306. a. In eiusdem poetae loco:

κιθαρὸν δὲ κελεύω
*ἂν μὲν λευκὸς ἔῃ * * στερεός τε πεφύκῃ,*
ἕψειν εἰς ἅλμην καθαρὰν βαιὰ φύλλα καθέντα,

fortasse post *ἔῃ* excidit *ἰδέειν*, ut est vs. 4. *ἂν δ' ᾖ πυρρὸς ἰδεῖν*, vel *χροιήν*. Tertio versu num *βαιά*, quod ex L. receptum est, recte pyrrhichii mensuram habeat vehementer dubito. Vulgo *καὶ ἄφυλλα.* Venetus quid habeat non indicatum est. Scribendum videtur *εἰς ἅλμην καθαρὰν καὶ φύλλα καθέντα.* In muria et foliis citharum coqui iubet. Cfr. Sotades in Fragm. Com. graec. vol. III p. 585. de labrace *ἔσται δι' ἅλμης λιπαρὸς ἑφθεὶς ἐν χλόῃ.* Adde Archestratum p. 310 d. Exercit. phil. I p. 26.

Ibid. d. In Sophronis loco dedi *ὅκκα τινὸς δῆσθε* pro *ὅκα.*

Ibid. f. *κύουσι δὲ τριάκοντα ἡμέρας* posui pro *ἡμερῶν*, et sic est apud Aristotelem.

VII, 307. d. Antiphanes *κέστρεις ἔχων ἄλλους στρατιώτας τυγχάνεις | νήστεις.* Scripsi *ἀλλ' οὐ στρατιώτας.*

Ibid. e. In Amipsiae loco *ἧττον γὰρ οὖν* scripsi cum Dobraeo pro *ἧττον γ' ἂν οὖν.* In seq. versu malim deleta *καθάπερ* vocula, *νῆστις ἀκολουθήσεις ἐμοὶ κεστρεύς.*

VII, 308. b. In Platonis loco dedi *ἐξιόντι γὰρ | ἁλιεὺς ἀπήντησεν φέρων μοι κεστρέας.* Vulgo *ἐξιόντι μοι.* BP *ἐξιόντι μὲν γάρ.* Continuo sequuntur haec *σὺ δὲ εἰπέ μοι, ὦ Θετταλὸν πάλαισμα.* Non sine causa haesit Porsonus *σόφισμα* corrigens. Editum defendere conatus sum ad Theocr. p. 294. Non male tamen legeretur *παιπάλημα.*

Ibid. c. *ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν; θεῖον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν.* Pythagoreorum dicit silentium. Pro *θεῖον*, quod ferri non potest, scripsi *ὅσιον*, qui frequens error est, cuius exempla composui in Philologo Gott. XIV p. 18.

Ibid. f. Erat *ἐν Τελμισσεῦσι.*

VII, 309. d. Epicharmus *καὶ μάλ' ἁδροὶ κωβιοί.* Secutus sum Casaubonum. Vulgo *χάλανδροι*, A *χάλαδροι.* Credibile tamen aliud quid latere. V. Ahrensium.

Ibid. e. In Epicharmi loco *πάντας* pro *πάντες* posui cum Casaubono et *χαδύνοντες* pro *χαδύναντες* scripsi ex B, ne diversa tempora in eadem sententia coniungantur.

VII, 310. a. Theognis: *δείπνου δὴ λήγοιμεν ὅσου τινὰ θυμὸς ἀνώγοι.* Fortasse *δείπνου δὴ μηδοίμεθ' ὅσον.*

Ibid. c. Archestratus *εἶτα κυμίνῳ αὐτὰ πάσας ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα.* Sustuli hiatum scribendo *ταῦτα.*

Ibid. d. *πλευρώμασιν* dedi ex emendatione Iacobsii, libri *πληρώμασιν.*

VII, 311. b. *μαλακῶς χρηστούς* J. G. Schneiderus, vulgo *μαλακοὺς χρηστῶς.* Praeterea *δίχ' ἅλμης* scripsi pro *δι' ἅλμης.* Veram esse emendationem ostendit vs. 14. Versu sequente erat *μηδὲ προσέλθῃ σοι πρὸς τοὖψον τοῦτο ποιοῦντι*, ubi Coraes *ποτὲ* scripsit pro *πρός.* Scribendum erat *περὶ τοὖψον τοῦτο πονοῦντι.*

Ibid. c. Exhibui Porsoni emendationem, vitiose libri *τῶν δὲ πετραίων ἰχθυδίων τῶν τρισκαταράτων.* Nisi praeferas quod idem suasit, *τῶν δὲ πετραίων ὀψαρίων τῶν τρισκαταράτων*, ut *ἰχθυδίων* pro glossemate habendum sit; sed genitivi difficilem explicatum habent.

VII, 312. c. *ἧττον τῶν ἐγχέλεων* Dobraeus, *οὐχ ἧττον*

τῶν ἑ. libri. In Platonis loco fortasse προσέτι pro πρόσεστιν (corr. oper. errorem) scribendum est.

Ibid. e. ἀμμώδεσιν ἐρημίαις pro λιμώδεσιν ἐρ. dedit Scaliger. Continuo ἔστι δὲ ταῦτα δύο βιβλία. Recte ut vi-detur O. Schneiderus ad Nicandrum p. 182, 1. pro δύο corri-git δ'. In sequentibus pro μύρος, quod aperte cum μύραινα cognatum est, ubique scripsi μῦρος.

VII, 313. b. Epicharmus βῶκάς τε πολλούς. Ita Dindorfius in notis; abest vulgo τε.

Ibid. b. Epaenetus: σμαρίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνά. C κυνὸς εὔναν. Idem Epaeneti locus est p. 128 f. ubi A habet εὐναι, B εὐναί. Idque verum videtur; notum est proverbium κυνὸς εὐναί. Inditum hoc nomen pisci propter salacitatem.

Ibid. Antiphanes πῶς; οὓς ἂν ἄνθρωπος φάγοι. Ita correxi editum πῶς ουν ἄνθρωπος φάγοι. ἂν addidit Casaubonus.

Ibid. c. οπως σε πείσῃ μηδὲ εἷς. Imo πείσει, ut voluit Cobetus Mnem. VII 157.

mialbid. e. In Epicharmi versu cum Ahrensio dedi μύρμαι θ' οἵ τε κολιᾶν μέζονες | ἐντί. Vulgo μύρμαι τοί τε —

VII, 314. f. Archestratus πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προχοαῖσι. Scribendum esse suspicor προμολαῖσι. Sequuntur verba ὡς ὁ ἐκ Γέλας, μᾶλλον δὲ Καταγέλας οὗτος ποιητής. Archestratum dicit Geloum, quem irrisurus e Καταγέλᾳ oriundum dicit. Cf. Aristoph. Acharn. 606. τοὺς δ' ἐν Καμαρίνῃ κἀν Γέλᾳ καὶ Καταγέλᾳ. Consimili lusu idem poeta apud Plutarchum Comp. Men. et Aristoph. p. 853 b. ὑπὸ τοῦ γέλωτος εἰς Γέλαν ἀφίξομαι et Dionysius apud Plut. de laude sui p. 542 d. Διονύσιος τὸν Γέλωνα διασύρων καὶ γέλωτα τῆς Σικελίας ἀποκαλῶν. In iis quae statim subiciuntur verba διὰ τὴν λαγνείαν seclusi utpote e superioribus temere repetita.

VII, 315. b. μνημονεύων δ' αὐτοῦ (τοῦ ὀρφοῦ) Νουμήνιός φησι

τοῖσί κεν εὐμαρέως θαλάμης ἄπο μακρὸν ἀείροις
σκορπίον ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα· τῶν γὰρ ἐπ' ἀκρῆς.

Apertum est poetam in superioribus de esca egisse, qua or-

phum et scorpium ex lustris educere liceat. In eandem sententiam accipienda sunt haec eiusdem poetae verba VII p. 304 f.

κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο τό κεν καὶ ἰουλίδα μάργον
πολλὸν ἀποτρωπῷτο καὶ ἰοβόλον σκολόπενδραν.

A quorum sententia aberravit Schweighaeuserus, κεῖνο ad pharmacum aliquod referens, quo iulides arceantur; supplendum potius δέλεαρ et ἀποτρωπᾶσθαι intelligendum ut in superiore loco μακρὸν ἀείρειν. Res aperta est ex VII 305 a.

καὶ δὲ σύγε μνήσαιο δελείατος, ὅττι παρ' ἄκρα
δήεις αἰγιαλοῖο γεώλοφα.

et ibid. p. 322 b.

τοῖσί κε θηρήσαιο φαγεῖν λελιημένος ἰχθύν,
ἠὲ μέγαν συνόδοντ' ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον.

Sed ad nostrum locum ut revertar, manifestam corruptelam subiere quae altero versu leguntur τῶν γὰρ ἐπ' ἀκρῆς, quibus quas medelas afferre conati sunt critici, earum probari potest nulla; mihi satis leni emendatione scribendum videtur τῶν γὰρ ἐρᾷ κρῆς, sed ita ut in sequentis versus initio affuisse putem ἐσθιέμεν. Exercit. phil. II p. 15. Non male tamen Iacobsius coniecit τῶν γὰρ ἐπακτήρ, nisi quod ἐπακτρεῖς scribere debebat.

Ibid. c. In Platonis loco erat ὀρφοῖσι.

Ibid. f. γαλλερίας. Vulgo γαλλερίδας.

VII, 316. a. Archestratus de callaria pisce:

σομφὴν δὲ τρέφει τινὰ σάρκα
κἄλλως οὐχ ἡδεῖαν ἔμοιγ'· ἄλλοι δ' * *
αἰνοῦσιν· χαίρει γὰρ ὃ μὲν τούτοις, ὃ δ' ἐκείνοις.

Cod. A ἐμοί γε ἀλλ' ὁ δαίνουσαν. Lacunam implevi ἄλλοι δέ νιν αἰνῶς αἰνοῦσιν, quorum αἰνοῦσιν debetur Heringae.

Ibid. c. Alcaeus: ἔδω δ' ἐμαυτὸν ὥσπερ πουλύπους. Ita Schweighaeuserus, libri ὡς, quod revocatum seclusi ut voluit Nauckius. Pro ἔδω aut ἔδομαι aut cum Nauckio ἔσθω reponendum est. Sequentia, quae suo loco mota videntur, deleri voluit Dobraeus. In Eupolidis fragmento ἀνὴρ πολίτης πουλύπους ἐς τοὺς τρόπους, πολίτης de vitio suspectum est. Fort. fuit παλαιστής figurato sensu de vafro homine dictum. Pro ἐς Dobraeus τις.

Ibid. e. De Pherecratis loco v. Com. graec. II p. 256.

Ibid. f. ἐστὶν [ἔνδον] φιλτάτη scripsi Dobraeum secutus. Edebatur ἐστὶ φίλτατε, ex quibus φίλτατε revocandum.

VII, 317. a. ἐφαρμόζειν pro ἐφαρμόζον dedi ex Antigono. V. Bergkium ad Theogn. 215.

Ibid. f. Θεόφραστος — τὸν πολύποδά φησι τοῖς πετρώδεσι μάλιστα μόνοις συνεξομοιοῦσθαι. Pro μόνοις, quod Causaubonus ἢ μόνοις τόποις scribebat, colorem eum mutare ad similitudinem saxorum potissimum, aut etiam solorum, ego correxi μνίοις.

VII, 318. b. Aristoteles πουλύπους — τίς ὃ μὲν τρεψίχρως ὃ δὲ ναυτίλος. Fortasse ὃ μέν τις τρεψίχρως. De Callimachi epigrammate dixi ad Callimachum p. 268. Vs. 2. ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις. Forsan ἄνθεμ' ἔρωτος. Vs. 6. ποσσίν· ἴδ' ὡς τὤργῳ. Ita haec scripsi, in quibus ὡς τὤργῳ Hauptio debetur. Cod. A ποσσὶν ἵν' ὥστ' ἔργῳ. Dindorfius ex coniectura Hermanni ποσσί νιν· ὥστ' ἔργῳ. Vs. 7. Ἰουλίδος Dindorfius cum Casaubono; fortasse Ἰωνίδας. Vs. 8. σοί τι Ernestus, vulgo σοὶ τό. De postremis Callimachei carminis versibus v. ad Theocr. p. 317.

Ibid. c. Ion tragicus καὶ τὸν πετραῖον πλεκτάναις ἀναιμοσι | στυγῶ μεταλλακτῆρα πουλύπουν χροός. Non apparet unde pendeant dativi πλεκτάναις ἀναίμοσι. Durum enim est coniungere πλεκτάναις πετραῖον, et intelligere cirris saxa complectentem. Vereor ne versus exciderit.

Ibid. d. ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ τιμωμένην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα (τοὐπίγραμμα

> τοῦτο καὶ ἐν ποταμῷ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς φιλαδέλφου
> Κύπριδος ἱλάσκεσθ' ἱερὸν Ἀρσινόης,
> ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρηίδος ἀκτῆς
> πρῶτος ὁ ναύαρχος θήκατο Καλλικράτης.

Zephyrium non littoris sed promontorii nomen fuit; itaque recte Valckenarius a Dindorfio memoratus ἄκρης pro ἀκτῆς scripsit. Praeterea corruptum videtur ἀνακοιρανέουσαν, cuius compositi quae vis sit non perspicitur. Recte quidem apud Homerum legitur μάχην ἀνακοιρανέοντα, in quo praepositio ad μάχην spectat. At Posidippus scripserat ἣν ἄρα κοιρανέουσαν. Denique Ζεφυρηΐς vitiosum videtur. A Ζεφύ-

ριον enim formatur Ζεφυρίτης et Ζεφυρῖτις. Illud autem ad ζέφυρος revocandum esset, quemadmodum Nonnus recte dixit ζεφυρηίδος αὔρης. Corrigendum igitur ΖΕΦΥΡΙΤΙΔΙΔΟC, quodvix apice differt a ΖΕΦΥΡΗΙΔΟC. Exercit. philol. Spec. II p. 25. ἀκτῆς nescio quo errore in Athenaeo relictum est, et Ζεφυρίτιδος coniecerat iam Valckenarius ad Callimachi Eleg. p. 165. Pro ποταμῷ quod inepte opponitur τῇ χθονί, recepi Iacobsii emendationem certissimam πόντῳ. Praeterea vs. 4. nescio quid significet πρῶτος, cui Hermanni monitu substitui σῶστρον. Id enim dici debuit, Callicratem Veneris opera e praesenti mortis periculo servatum Arsinoae templum dedicasse.

Ibid. e. In Epicharmi loco vitiose editur χὰ δυσώδης βολβίτις γραῖαί τ' ἐριθακώδεες. βολβίτις enim a βολβός formatum βολβῖτις scribendum esset, a βόλβιτον autem formatur βολβιτίνη aut βολβίταινα aut penultima brevi βολβιτίς, idque in Epicharmi loco reponendum est. Exercit. phil. I p. 26.

Ibid. f. Anonymi fragmentum πουλύποδες γαλεοί τε κύνες Archestrato vel Matroni assignandum videtur.

VII, 319. a. Τιμοκλῆς — ἐν Πορφύρᾳ οὕτως· εἶθ' ἁλιεὺς ὢν ἄκρος σοφίαν — Pro εἶθ' cod. A ἴτ', Dobraeus εἴπερ. Fort. οὑτωσί· ἁλιεὺς ὢν ἄκρος — Vs. 2. Cobetus θεοισεχθροῖσι.

Ibid. b. In Sophoclis loco vs. 1. πάροικος recte opinor delevit Dobraeus. Vs. 2. πάραυλος dedi cum Bergkio, vulgo πάροικος. Vs. 3. vulgo τῷδε. Correxit Nauckius.

Ibid. χάννην scripsi pro χάνναν, fortasse sine causa. V. ad VIII p. 333 d. In Numenii loco περὶ πέτρην dedi pro παρὰ πέτρην cum Schweighaeusero.

Ibid. e. Archestratus de piscibus in Mileti ora agens

> ὁμῶς κροκόδειλον αν ὀπτὸν
> δαισαίμην ἀπ' ἰπνοῦ, τερπνὸν παίδεσσιν Ἰώνων.

In his ἰπνοῦ Dindorfius scripsit, libri ἴπνου, quod recte habet si ἀπ' Ἴπνου scripseris. Ἰπνοῦς fuit locus in Samo insula, quem Ἴπνον Archestratus vocabat. Similiter quem in Pelio monte locum Herodotus Ἰπνοί appellat, eundem Stephanus Byz. p. 335, 20. dicit Ἰπνοῦντα.

VII, 320. a. Archestratus *σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει, χειμῶνι δὲ τρίγλην.* Implevi versum addito *καί.* Cf. sequens fragm. *καὶ σκάρον ἐν παράλῳ* — Vs. 3. *Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων.* Permirum hoc Carum epitheton est. Num agiles pedibus et pernices intelligi voluit? an *αἰπυκολώνων* scripsit, in moutium summitatibus habitantium? Cf. Aristophanes Av. 239. ubi vide schol.

Ibid. c. In Epicharmi fragmento *εἶκε* cum Ahrensio scripsi pro *ἧκε*, quod pro vulgato *εἰ καὶ* posuerat Valckenarius. In sequentibus repraesentavi librorum scripturam quamvis corruptam. Schweighaeuserus et Dindorfius *καλλίστας σαγήνας χἀλιεύομεν σπάρους.* Ahrensius *καλλίστους ἁλιτᾶν τηγανισθῆμεν σπάρους.*

VII, 321. a. In Epicharmi loco *θ' οἵ τε* et *γα* pro *τοί τε* et *γε* scripsi cum Ahrensio.

VII, 322. c. Archestratus

αὐτὰρ τὸν σινόδοντα μέν, ὃν ζήτει παχὺν εἶναι,
ἐκ πορθμοῦ δὲ λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον ἑταῖρε.

Non credibile est Archestratnm tam elumbem versum fecisse qualis primus est. Accedit quod *μὲν* post *αὐτὰρ* inferri non potest; neque apparet unde pendeat accusativus *σινόδοντα.* Itaque scribendum suspicor

αὐτὰρ τὸν σινόδοντα, Μένων, ζήτει παχὺν εἶναι.

Haec enim fuit Archestratei carminis ratio, ut amicos subinde compellaret ad eosque gulae praecepta dirigeret, ex quibus etsi Athenaeus VII p. 278. duos tantum, Moschum et Cleandrum, commemorat, nihil tamen prohibet, quominus etiam Menonem passim compellatum esse statuamus. Alioquin possis etiam *μένων* corrigere, ut hoc dicat sinodontem eme expectans dum ad pinguedinem adoleverit. Fretum autem, in quo sinodon capiendus sit, dicit haud dubie Siculum, ut in locis VII 313 a. et 314 f. Exerc. phil. I p. 27.

Ibid. d. Alexis fortasse scripserat *τυρῷ τε σάξον ἁλσί τ', εἶτ' ὀριγάνῳ* [*δρίμυξον* vel simile quid].

VII, 323. f. *καὶ κυίσκονται πεντεκαίδεκα ημέραις.* Malim *ἐν πεντεκαίδεκα.*

VII, 324, a. *ἐξ ἑφθοῖς.* Fort. *διέφθοις.*

Ibid. c. Alexis *ἐπὶ τὸ τάγηνον σίζον ἐπεισιὼν φέρω.* Pro *ἐπεισιών* correxi *ἐπισείων.*

Ibid. e. *τὸ δὲ τρίτον τεκοῦσα ἄγονός ἐστιν.* Cf. Aristoteles H. A. V, 9. In loco Epicharmi *ἄγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαίονας*, vereor ne *κἀχαρίστους* corruptum sit, quo cum parum iucundi et viles pisces significentur, *ἀχαρίτους* potius requiritur quam *ἀχαρίστους*, nisi forte dialectus Syracusana *ἀχάριστος* formavit a *χάρις* gen. *χάριστος*, ut *ἀθέμιστος* a *θέμις* gen. *θέμιστος* formatum est.

Ibid. f. In Sophronis loco cum Ahrensio dedi *τρίγλας μὲν γένηον*, pro quo *τρίγλας τ' ενηον* A, *τρίγλας τένηον* BP. Idem locus est p. 325 a. ubi legitur *τρίγλας μέν γε πίονας.*

VII, 325. b. Laudatur Melanthius scriptor, de quo dixi Com. graec. IV p. 319. Non recte tamen statui de schol. Apollonii Rh. I 1126. *τῶν Ἰδαίων Δακτύλων καλουμένων πρώτους φησὶν εἶναι παρέδρους τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἀκολουθῶν Μενάνδρῳ λέγοντι τοὺς Μιλησίους, ὅταν θύωσι τῇ Ῥέᾳ, προθύειν Τιτίᾳ καὶ Κυλληνῷ.* ubi Struvio apud Lobeck. Aglaoph. p. 1358. Menandrum comicum intelligi posse visum est, ego autem olim Melanthii nomen reponendum esse suspicatus sum. Nunc non dubito, quin ista e Maeandrii Milesiacis a schol. Aristoph. Pac. 263. aliisque apud C. Keilium Vindic. Onomatol. p. 12. laudatis ducta sint. Idem error apud Zenobium Prov. IV, 32. *Θρᾷκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται, ταύτης μέμνηται Μένανδρος ἐν τῇ πρώτῃ. λέγει γὰρ ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ γῇ ὁ πρεσβύτατος* (leg. *ὁ πρεσβευτὴς*) *ἀκοντισθεὶς διὰ τοῦ στήθους ἀπώλετο.* Quae Menandri Protectoris verba esse male statuit Niebuhrius. Scribendum *Μαίανδρος* sive *Μαιάνδριος.* Denique eundem scriptorem, cuius nomen frequenti errore et facili passim *Λέανδρος* seu *Λεάνδριος* scribi constat, commemorari suspicor a Stephano v. *Ὕδη. Μαίανδρος, ὃν Νικάνωρ παρατίθησι ἐν μετονομασίαις, τὴν αὐτὴν Ὕδην καὶ Σάρδεις φησίν*, ubi vulgo legitur *Λέανδρος ὁ Νικάνωρ.* Exerc. phil. II p. 15 sq. Non legerat haec Müllerus H. G. IV 657.

Ibid. d. *ἐὰν δ' ἀποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ τοῦτο ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν οὐ δυνήσεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστο-*

ρεῖ ἐν τῷ περὶ ἀφροδισίων. Idem eiusdem hominis scriptum laudatur IX p. 391 f. Τερψικλῆς τοὺς ἐμφαγόντας φησὶ στρουθῶν ἐπικαταφόρους πρὸς ἀφροδίσια γίνεσθαι. Nomen huius scriptoris haud dubie fictum est, quippe ab argumento libri ductum, quemadmodum consimile Terpsionis, quem Archestrati magistrum fuisse et primum Gastrologiam condidisse testis est Clearchus Athen. VIII p. 337 a. Exerc. phil. II p. 16.

Ibid. e. In Nausicratis loco legebatur ἐντόπους παιδεύεται. Pro ἐντόπους est ἐν τόποις p. 330 b. cf. Fragm. Com. IV p. 576. παιδεύεται fortasse non tentandum erat.

Ibid. f. ἐκκοιλιάξας Koenius dedit pro ἐκκοιλίξας.

VII, 326. a. τράχουροι. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ φησιν

ἀκονίας κίγκλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον.

Aconias piscis videtur idem esse qui alias φάγρος dicitur, ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος ὥς φησι Σιμμίας Athenaeus VII p. 327 f. Non minus de allopia dubitatur. Neque iniuria, corruptum enim nomen est scribendumque puto ἐλλοπίην, ut τράχουρον, pro quo ex cod. B τρήχουρον reponendum est, adiectivum sit. ἐλλοπίας idem qui alias ἔλλοψ. Ad nominis formam comparanda sunt similia piscium nomina, αὐλωπίας, αἰολίας, τριχίας, λεβίας, χρομίας, ξιφίας, ὀνίας, χαραδρίας, καλαρίας etc. Quem piscem Plinius H. N. XXXII, 2, 5. novaculam dicit, graece haud dubie dicebatur ξυρίας. Exercit. philol. I p. 27.

Ibid. d. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν — περιελθὼν πλεύσας, φησί. Ita AP. περιελθὼν καὶ περιπλεύσας C. Aut hoc probandum, aut scribendum, quod ego feci, περιπολήσας, sive quod nunc praefero περιπολεύσας. Dindorfius πλεύσας seclusit.

Ibid. e. Alexidis locus ita editur:

τευθίδες σπίναι βατὶς δῆμος ἀφύαι
κρεάδι' ἐντερίδια, ἀλλὰ τὰς μὲν τευθίδας —

Quorum versuum primo A habet σπῖναι, B πίναι. Scribendum puto πῖναι. Tum δῆμος, quod ineptum est, fortasse e χῆμος i. e. χήμη corruptum est. Cf. Com. graec. III p. 417. Secundo versu ἀλλὰ delevit Dindorfius. Malim

τευθίδες
πῖναι βατὶς χῆμος ἀφύαι' κρεάδια,
ἐντερίδι' ⏑⏑ ἀλλὰ τὰς μὲν τευθίδας —

VII, 327. a. Callimachus θεὸς δέ οἱ ἱερὸς ὕκης. Haec ita scripta leguntur p. 284 c. ἱερὸς δέ τοι ἱερὸς ὕκης. Malim vero ἰχθὺς δέ τοι ἱερὸς ὕκης. In Numenii fragmento O. Schneiderum ad Nicandrum memini corrigere ἢ ἔτι.

Ibid. b. Hyccara Siciliae oppidum ab hycarum multitudine denominatum esse valde probabilis est sententia Timaei. Ex quo intelligitur, quum ὕκης hoc piscis nomen ubique scriptum reperiatur, etiam oppidi illius nomen rectius Ὕκαρα scribi quam Ὕκκαρα. Eandem scripturam aliis item locis meliores libri comprobant. Apud Athenaeum XIII p. 589 a. bis editur Ὑκκάρου et Ὑκκάρων. At cod. B et haud dubie etiam A habet Ὑκάρων. Apud Diodorum Sic. XIII 6. legitur Ὕκκαρα, at codd. Ὕκαρα. Apud Pausaniam II, 2, 4. item duo libri ἐξ Ὑκάρων habent, et apud schol. Aristophanis Plut. 179. pro ἐκ Καρῶν non ἐξ Ὑκκάρων scribendum, sed ἐξ Ὑκάρων. Apud Synesium Epist. 3. Ὑκκαρικὸν ἀνδραπόδιον legitur, quod tueri videtur Stephanus v. Εὐκαρπία, ipsa haec Synesii verba afferens. At cod. Vrat. Ὑκαρικόν, cuius mihi potior auctoritas est quam scholiastae Ms. apud Boissonadum ad Philostrati Epist. p. 196. Apud Theocritum IX 26. edidi olim ex Bergkii coniectura Ὑκκαρικαῖσιν ἐνὶ πέτραισι. Libri ἰκαρίαισιν. Scribendum igitur Ὑκαρίαισιν. Denique eandem scripturam ex duobus codd. redde Thucydidi VI 62. et apud Stephanum Byz. v. Γέλα scribe ἀπὸ Γέλωνος τοῦ Αἴτνης καὶ Ὑκάρου pro Ὑμάρου. Exercit. phil. I p. 27. Cf. ad III p. 91 b.

Ibid. d. In Amipsiae loco ὀρφῷσι dedi pro ὀρφοῖσι.

Ibid. Ἀρχέστρατος δέ φησι Σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν Δήλῳ τ' Εἰρετρίᾳ τε — haec fortasse ita scripserat Archestratus:

τὸν φάγρον ἐσθιέμεν δεῖ Σειρίου ἀντέλλοντος
Δήλῳ τ' Εἰρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους.

In eodem Archestrati loco dedi τὰ δὲ λοιπὰ δόμον σὸν μηδ' ἐσενέγῃς. Schweigh. δόμον μηδ' εἴσω ἐνέγκῃς. Libri δόμον μηδ' εἰσενέγκῃς.

υ
Ibid. f. *πύτινον* dedi ex B. *πιτύνον* P. Fort. *πυτίνην*. vide ad p. 304 e. Continuo *ποικιλερυθρομέλαιναν* scripsi pro *ποικιλέρυθρον μέλαιναν*.

VII, 328. a. Archippi versus ita scribebatur *ἱεροὺς Ἀφροδίτης χρυσόφρυς Κυθηρίας*. Correxit Cobetus N. L. p. 141. nisi quod reliquit *χρυσόφρυς*.

Ibid. c. In Hicesii loco ante *θρίσσαι* addidi *αἱ*.

Ibid. d. Numenius *σὺ δ' ἂν καὶ χαλκίδ' ἐκείνην | αὔτως ἀμπείραις καὶ ὀλίγην μαινίδα*. Scribendum *καὶ ὀλίζονα μαινίδα*. Sequuntur haec: *Εὐθύδημος — λέγων αὐτοὺς (χαλκεῖς) γίνεσθαι ἐν τῇ Κυζικηνῶν χώρᾳ, περιφερεῖς τε εἶναι καὶ κυκλοειδεῖς*. Non apparet quid magnopere differat *περιφερεῖς* et *κυκλοειδεῖς*. Quare *κοιλιοειδεῖς* scribendum puto, stomachi formam referentes.

Ibid. f. Platonis locus est

ἁλιευόμενός ποτ' αὐτὸν εἷλον ἀνδράχνῃ.

Sine sensu scribebatur *εἶδον ἀνδράχμη*, quod correxi Com. fragm. II p. 629. Vs. 2. *ἀφῆχ' ὅτι ἦν βόαξ*. Erat *ἀφῆκεν*, Dindorfius *ἀφῆκεν ὅτι βόαξ | ἦν*. Ibid. de *κυνὸς εὐναὶ* v. ad p. 313 b.

VII, 329. a. In Callimachi loco *Καλχηδόνιοι* dedi pro *Χαλκηδόνιοι* et post *ἀθερίνη* lacunam indicavi. Excidit opinor *Ἀθηναῖοι*, ut est in sequente eiusdem scriptoris loco.

Sequuntur continuo haec *τῶν δὲ ἰώπων Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν*

ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀγέλῃσι νεηγενέεσσιν ἰώπων
ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀρείονες ἠὲ καὶ ὀρφός.

ubi Dindorfius «legebatur *ἐν βοιωτιακῶν* BDPQ, quod certissima emendatione est *β' οἰταϊκῶν*, in quo libro de piscibus egisse Nicandrum ex ipso novimus Athenaeo VII 282 f.» Hoc argumento non utar equidem. Piscium enim memoria in nostro loco ad nescio quam comparationem referenda est, in altero autem fortasse ad Herculem spectat, quem Nicander pompili ductu ex tempestate servatum finxerit. Pro *σκῶπες* qui maluit *βῶκες* J. G. Schneiderus, non memor erat vix ullum aviculae nomen reperiri, quod non item piscis nomen fuerit. *ἀρείονες* autem propter comparativum, cui nullus hic locus est, vitii suspectum habeo. Exercit. phil. I p. 25. Certa, opinor,

coniectura nunc *ἢ ἀρείονες* restituendum puto, et *ἀρείονες* de cochlea accipio commemorata ab Aeliano H. A. X, 5. *οἱ δὲ καλούμενοι τῶν κοχλιῶν ἀρείονες, οὗτοι μὲν καὶ ἀπατῶσι καὶ περιέρχονταί τινι φυσικῇ σοφίᾳ τοὺς προειρημένους (πέρδικας καὶ ἐρωδιούς)*. Pro *ὀρφός* malim *ὀρφοί*.

Ibid. b. In Aristophanis loco erat *πρῶτον*. V. tamen Toeppelium Quaest. crit. de Com. fragm. II p. 12.

Ibid. c. In foedere piscium cum Atheniensibus pacto *κορακίωνας* scripsi pro *κορακιῶντας*. In sequentibus pro *ἀνθρώποις* fortasse *Ἀθηναίοις* scribendum.

Ibid. d. *τὸ τῆς θράττης ὄνομα*. Debebat *θέττης*, sed totus locus mirifice turbatus est, v. Schweighaeuserum.

Ibid. e. Antiphanes *δήμου δ' Ἁλαιεύς ἐστιν*. Fortasse *δήμων* scribendum est, ut indicavi Com. graec. III p. 123. Idem voluit postea Herwerdenus Obs. crit. p. 51., qui praeterea articulum desiderat. Vs. 2. *ἔτι λοιπόν* cum eodem scripsi pro *τὸ λοιπόν*.

VII, 330. a. In Archestrati fragm. post *βούγλωσσον* indicavi lacunam.

Ibid. b. De Nausicratis verbis *ἐν τόποις* (non *ἐντόποις*) *μαιεύεται* v. ad p. 325 e. Vs. 4. erat *τρίγλαν*, quod *τρίγλας* scripsi ex p. 325 e. De reliquis v. Fragm. com. IV p. 577. et Cobetum Mnem. IV p. 121.

VIII, 331. c. *ἀλλὰ μήν, ἄνδρες ἰχθῦς, κατὰ τὸν Ἄρχιππον, παρελίπετε (δεῖ γὰρ καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσοψωνῆσαι)*, *τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθῦς καλουμένους*. Scribebatur *ἰχ'* more et *ἰχθύας*. Recte in seqq. fere constanter libri contractam formam habent. De *ἄνδρες ἰχθῦς* cf. Com. graec. II p. 723. Particula *τε* abundat. Pro *προσοψωνῆσαι* conicias *προσοψοφωνῆσαι*. Cod. B *προσοφωνῆσαι*. Comparandum *ἰχθυολογεῖν* quo utitur Athenaeus VIII p. 308 d. *συκολογεῖν* III p. 79 a. *οἰνολογεῖν* II p. 40 f. *κυλικηγορεῖν* XI p. 461 e. Sed retinet me VIII p. 346 c. nisi hic quoque scribendum *προσοψοφωνήσας*.

Ibid. d. Edebatur *κατὰ βάθος πλέον ἐς τοὺς τόπους — ἔχοντας*. Correxi ex Theophrasto.

Ibid. e. *Ἀρσανίῳ* scripsi cum Casaubono pro *Ἀόρνῳ*.

VIII, 332. a. *πεδίον λεπτόγειον καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πεφυκυῖαν.* Malim *ἐμπεφυκυῖαν.*

Ibid. b. Erat *ἰχθύες* et 333 a. *ἰχθύας*. Tum pro *μαξεινοῖς* apud Theophrastum est *μαζίναις*. Fortasse *μαζίνοις*.

Ibid. e. Pro *παρευδιστὰς* cum anonymo dedi *παρευδιαστάς*. Continuo ex A posui *ἀποκυβήσῃ*, pro quo ex CL editum est *ἀποκυβιστήσῃ*.

VIII, 333. a. Dobraeus *τινάς· πολλάκις δὲ καὶ γυρίνοις τοῦ αὐτοῦ συμβαίνοντος. Ἡρακλείδης —*

Ibid. b. *δὲ* post *ἐνοχλούμενοι* abundat; pro *ὀσμῆς* erat *ὀδμῆς*. In Posidonii loco praestare opinor *Τρύφων ὁ Ἀπαμεὺς ὁ τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν διαρπάσας*. Vulgo *ἁρπάσας*.

Ibid. d. Scripsi cum Casaubono *ὅταν δὲ δὴ ἔλθωσι* pro *ὅταν δὲ διέλθωσι.*

Ibid. Polycharmus *ἡ δίνα ἐπὶ τῆς ψαμάθου*, et mox *εἰς τὴν δίναν* et *θαλάττης ἡ δίνα.* In his *δίνα* ultima producta dorica forma esset a Polycharmo aliena. Scribendum *ἡ δῖνα*, quae vulgaris sermonis forma est pro *δίνη*. Eadem ratio est nominum *ῥῖνα* et *ῥίνη*, *νάρκα* et *νάρκη*, *πεῖνα* et *πείνη*, *μίνθα* et *μίνθη*, *τόλμα* et *τόλμη*, *θέρμα* et *θέρμη*, *μάριλα* et *μαρίλη*, *πρύμνα* et *πρύμνη*, *βλάστα* et *βλάστη*, *ἄφθα* et *ἄφθη*, *τρίγλα* et *τρίγλη*, et aliorum eiusdem generis complurium, quibus adde *θοῖνα* et *θοίνη*, quorum illud item vulgo *θοίνα* scriptum est. Nec correctus error est in novo H. Stephani uro. Exercit. phil. I p. 28.

Ibid. e. Polycharmus *πληροῦται θαλάσσης ἡ δῖνα καὶ παραγίνεται ἰχθύων πλῆθος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον, ὥστ᾽ ἐκπλήττεσθαι τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος τῷ δὲ μεγέθει ὥστε καὶ εὐλαβηθῆναι.* Haec vitiose scripta sunt. Corrigendum videtur *τῷ ἀοράτῳ τοῦ πράγματος τῷ τε μεγέθει.*

VIII, 334. c. In Cypriorum fragmento *τοῖς δὲ μετὰ τριτάτην Ἑλένην τέκε* nescio an praestet *τοὺς δὲ μέτα*, post hos (Dioscuros) Iuppiter genuit Helenam, non inter hos vel in his. Heckerus Philol. Gott. V p. 437. *Ἑλένην ἔχε*, de Tyndareo vel Leda *ἔχε* intelligens. Welckero Ep. Cycl. II p. 514. post h. v. lacuna indicanda videbatur. Vs. 5. 6. libri *αἰδοῖ*

καὶ νεμέσει. Correxit Iunius, improbante Welckero. Vs. 12. Welckerus *δεινὰ τρέφει* vel *πολλὰ τρέφει.*

VIII, 335. d. *ἐρωτικὰς* pro *βρωτικὰς* correxit Coraes.

VIII, 336. a. *σὸν* dedi pro *τόν*. Vs. 7. erat *λήσομαι*, pro quo *λήσεαι* scribere malui quam *λησάμεθ᾽*, ut voluit Heckerus Comm. de Anthol. graec. I p. 35.

Ibid. c. *ὁ θάνατος δ᾽ ἀθάνατος* scripsi cum Porsono, libri *θάνατος δ᾽ ὁ θάνατος*, Dindorfius cum Elmsleio *ἀθάνατος ὁ θάνατος*. Tum *ἐστ᾽ ἐπὰν* Nauckius.

Ibid. e. Incertus poeta. Vs. 4. *πίνωμεν, ἐμπίνωμεν.* C *πίωμεν, ἐμπίωμεν.* Alterum *Σίκων* addidit Casaubonus. Vs. 6. *Μανῇ* scripsi pro *Μανήν*. *Μάνη* Muretus. Vs. 8. *ἀρεταί*. Iacobsius *ἀρχαί*. Vs. 10. *σ᾽ ὁ δαίμων* posui ex libris Mureti, vulgo *σε δαίμων*. Vs. 12. *σποδὸς* pro *σποδοὶ* Dobraeus.

VIII, 337. b. Sensu destitutns est Terpsionis versus

ἢ χρὴ χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν,

quem alios sic extulisse dicit Athenaeus:

ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.

Unde suspiceris scribendum esse

ἢ κρῆ χελώνης δεῖ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.

Aut testudinis carnem comedere oportet, aut nihil edendum est.

Ibid. c. Macho *εἰς Μύλων ἐλθών*. Ita scripsi pro *εἰς Μύλων᾽*, quod *μυλῶνα* scribitur in A, unde possis fortasse rectius *εἰς Μυλῶν*. Quicquid est, Mylasa dicit urbem Cariae, quam Macho, Aegyptius genere, popularium suorum more molarum urbem dixit. V. ad Stephanum Byz. p. 445.

Ibid. e. *ἐὰν βούλῃ* scripsi pro *ὃ ἂν βούλῃ*. Continuo dedi *οὐκ ἀνοήτως γε τοῦτο.* Vulgo *οὐκ ἀνοήτως τοῦτο.* B *οὐκ ἀνοήτως τε τοῦτο.*

VIII, 338. b. Mnesimachus *οὐκ ἀλλὰ καὶ τῆς νυκτὸς ἔσται Δωρίων.* Legebatur *ἐστι*. Ibid. *τοῦ Λάσου* delet Nauckius.

Ibid. d. In Epicharmi loco vs. 1. legebatur *ὁ Ζεύς μ᾽ ἐκάλεσε Πέλοπί γ᾽ ἔρανον ἑστιῶν*, et vs. 3. *ἀλλ᾽ οὔτι γέρανον, ἀλλά γ᾽ ἔρανόν τοι λέγω*, me quidem quae particularum *γε* vis sit nesciente. Eam ob causam utroque loco *Ϝέρανον* cum

150 ANALECTA CRITICA

AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS. 151

digammate scribere ausus sum, quamvis digammatae formae nullum exemplum habeam.

Ibid. Alexis *οὐκ ἐνῆν.* Porsonus *οὐκ ἂν ἦν.* Fort. *οὐκέτ' ἦν.*

Ibid. f. Antiphanes *τίς ποτε, | ὦ Καλλίμεδων, σὲ κατέδεται; τίς τῶν φίλων;* Sic correxi editum *κατέδετ' ἄρτι τῶν φίλων;* quamquam possis etiam *σὲ κατέδετ' ἆρα τῶν φίλων;* Quorum utrumque praestare opinor Cobeti Mnem. V. p. 88. coniecturae *σὲ κατέδετ' ἀριστῶν φίλος;*

VII, 339. a. In eiusdem poetae fragmento vs. 17 et 18. *καὶ μὴν ἀληθῶς — ἐπιπεφυκὼς λανθάνει* Hirschigius delet.

Ibid. b. Erat *Κολυττεύς* et lit. c. *Ἀγώνιδι.*

Ibid. d. Pro *μεγάλους ἡδομένη* posui *μεγάλ' ἡδομένη.*

Ibid. f. Timocles *ὧν ἔλεγεν ἐπένευον διακενῆς, τῷ δ' ἄρα* — Rotundiores evadent numeri si scripseris *ὧν ἔλεγε διακενῆς ἐπένευον.*

VIII, 340. b. In Alexidis loco dedi *εἰ φιλεῖς τί με.* Vulgo *εἰ φιλεῖς ἐμέ.* Monuerunt, si recte memini, etiam alii.

Ibid. c. *Ἀντιφάνης δ' ἐν Γοργύθῳ.* Dobraeus *ἐν Γυργαθῷ*, Reinesius *Γεργιθίῳ.*

Ibid. b. Eubulus: *ἕτεροι δὲ τοῖς θεοῖσι συμπεπλεγμένοι.* Articulum addidit Casaubonus. V. Herwerden Nov. Add. crit. p. 24. qui varia tentat, e. c. *ἕτεροι δὲ θεοισεχθροῖσι*, vel *ἕτεροι δὲ θηρίοισι.* Possis haud paulo melius — *ἕτεροι δ' ἀθέοισι*, improbis et sceleratis. Vs. 4. *ὥστ' ἐνεῖναι μηδὲ ἕν.* Herwerdenus *ὥστ' ἔτ' ἐνεῖναι.* Dobraeus *ὥστ' ἀνεῖναι μηδὲ ἕν.*

VIII, 341. b. Machon: *αλόντα δ' ὑπὸ δυσπεψίας | κακῶς ἔχειν σφόδρα.* Ita cum Grotio et Porsono edidit Dindorfius, libri *κακῶς σφόδρα ἔχειν.* Itaque corrigendum erat *κακῶς σφόδρα σχεῖν.*

Ibid. c. In eadem Machonis ecloga post *Μούσαις* indicavi lacunam. Causa in aperto est; si enim *ἠνδρωμένοι* erant Timothei dithyrambi et *ἐστεφανωμένοι*, non intelligitur, cur Venerem et Dionysum iis *ἐπιτρόπους* imponi velit. Videntur plura excidisse. Ibid. *χωρεῖν δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ.* Haec etiam singulariter dicta sunt, nec quidquam proficias comparatione

Pindari fragm. 120. *βαρυβύαν πορθμὸν πεφευγότες Ἀχέροντος*, quae rectissime dicta sunt. Suspicabar *χωρεῖν δὲ πορθμίδ' ἀναβοᾷ*, clamitat Charon cymbam suam abire, ideoque festinandum esse navigare volentibus. Cf. Aristophanes Ran. 197. ubi Charon *εἴτις ἔτι πλεῖ σπευδέτω.* Video nunc idem coniecisse Casaubonum a Dindorfio neglectum.

Ibid. e. Intacta reliqui corrupta Sopatri parodi verba *τὸν Αἴτνης ἐς μέσον λεύσσων σκοπόν.* Statim *Δηλίῳ* dedi pro *Δήλῳ.*

Ibid. f. In Timoclis fragmento cum Dobraeo scripsi *Δήμων τι* pro *Δήμων τε.*

VIII, 342. e. Eiusdem Timoclis locus ex Icariis petitus, de quo dixi in Com. gr. III 602.

τόν τ' ἰχθυόρρουν ποταμὸν Ὑπερείδην πέρα,
ὃς ἠπίαις φωναῖσιν ἔμφρονος λόγου
κόμποις παφλάζων ἠπίοις πυκνώμασιν —

Ut alia mittam, *ἠπίοις* manifesto in alius vocabuli locum successit; coniectabam *στρογγύλοις πυκνώμασιν*, cll. Dionysio Hal. de Lys. 9 p. 470. Lysiae *στρογγύλην καὶ πυκνὴν λέξιν* tribuente.

Ibid. b — c. Axionicus *γλαυκός τις ἐν — ὀψοφάγων* insanabiliter corrupta sunt. Vs. 5. *λίχνων τ' ἀνδρῶν* dedi pro *καὶ λίχνων ἀνδρῶν.* Continuo fortasse fuit *ἀγάπημα· φέρω δὲ κατ' ὤμων.* Vs. 12. *ἐν* inserui ante *ἅλμη* et in sequentibus scripsi *βοᾷς δ' ὄνειδος ἴδιον ὦ Καλλία, | εἰ σὺ μὲν ἀμφί τε σῦκα καὶ ἀμφὶ ταρίχι' ἀγάλλει*, pro *βοᾷ δ' ὄνειδος ἴδιον ὦ Καλαίδη· σὺ μὲν ἀμφὶ σῦκα καὶ ἀμφὶ τάριχ' ἀγάλλει.* Incerta tamen haec esse non diffiteor.

Ibid. c. In Hermippi verbis nescio quo *νῦν* referendum sit; delendum videtur.

Ibid. e. — 343. b. In Antiphanis fragmento vs. 3. Dobraeus *ἐλογίζετ' ἰὼν τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ' ὅ τι*, Cobetus *ἐλογίζετ' ἐλθὼν πραγμάτιον οὐκ οἶδ' ὅ τι*, Dindorfius *τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ' ὅ τι ἐλογίζετο.* Vs. 5. codd. *πάλαι ὀψοφάγοι τοιοῦτοί τινες.* Iacobsius *παλαιὸν ὀψοφαγίσατοί τινες.* Delet versum Dobraeus. Vs. 9. scripsi *ἔλεγον τοιαδί.* Vulgo *ἔλεγον τάδε.* Dindorfius cum Dobraeo *ἔλεγον ἂν τάδε.* Vs. 13. *ἐνθάδ'* adiecit Casaubonus. Vs. 14. erat *νησιαρχῶν.* Tum

Porsonus ἐστίν, εἰ νόμῳ κατακλεῖσται (sic). Vs. 17. καὶ Διογείτων. Fort. καὶ δὴ Διογείτων.

VIII, 343. b. Euphro ἐπίσχετ' ὀργῇ χεῖρας ἠρεθισμένος. Ita Nauckius pro ἠρεθισμένας scripsit. Ibid. scripsi οὐδὲν ἂν λάβοι. Vulgo οὐδὲν μεταλάβοι. Lenius tamen Herwerden Obs. crit. p. 107. καὶ τάχ' ἂν οὐδὲν μεταλάβοι.

Ibid. c. Erat Φράτορσιν. Mox pro ὅστις καὶ Schweighaeuserus ὁ καί.

Ibid. f. Vulgo τὸ ἐπίγραμμα.

VIII, 344. a. στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ δαψιλῶς φαγών. Alterum καὶ deletum malim.

Ibid. b. Hegesander: τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγρὸν καταβεβρωκότος εἰς ὀψοφαγίαν. Mira haec locutio est; rectum esset καταναλίσκειν ἀγρὸν εἰς ὀψοφαγίαν. Suspicari possis καταπεπρακότος. Sed sua videtur ἀκυρολογία auctori relinquenda esse.

Ibid. e. Μυννίσκος pro Μυνίσκος ex A restitui (cf. Keil Epigr. Anal. 210) et praeterea in Platonis loco scripsi in edit. Com. min. p. 385. οἶδ', ᾧ φίλος. A θ' οὔθ' ὡς φίλος.

Ibid. f. In Hedyli loco secutus sum Iacobsium, vulgo Φαίδων δὲ φύκει αἰνεῖ καὶ χορδὰς ὁ ψάλτης.

VIII, 345. a. ὀψοφάγει Κλειοῖ restitui cum Heraldo pro ὀψοφαγεῖ Κλειώ.

Ibid. d. Laudatur Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ θινῶν, quod περὶ βίων vix recte scribi vult Heckerus Philol. V p. 422.

VIII, 346. a. In Machonis fragm. vs. 3. παραδοθέντα scripsi pro παρατεθέντα. Sequentia ita edebantur

ἅλας οὐκ ἔχει· προσένεγκ' ἔπιδ' εἰ δεῖταί τινος
ἑτέρου· πάλιν γεύου συμμετρίαν ἁρμόσῃ
ὥσπερ λύραν ἐπιτεῖν', ἕως ἂν ἡδὺς ᾖ.

Correxi haec Com. gr. IV p. 497. partimque iam Praef. ad Menandri Rel. p. XIX. At ultimum eclogae versum, quem exhibui ut in libris est:

εἴσαγε διὰ πασῶν Νικολαΐδας Μυκόνιος,

non expedio, neque expedivit Herwerdenus Observ. crit. p. 108. vel Hermannus apud me in Addendis vol. V p. 114. Dactyli quidem cum anapaesto coniunctionem facile tollere li-

cebit scribendo εἰσάγαγε διὰ πασῶν Νεολάδας Μυκονίους. Sed de sensu quaeritur.

Ibid. c. Verba ἕτερ' ἐξ ἑτέρων ἀεὶ παρεισφέρων fort. e comico poeta ducta sunt.

Ibid. e. Μόξου pro Μόψου correxi praeeunte Müllero Hist. fragm. vol. III p. 371.

Ibid. f. In Ephippi loco obscurum est quem dicat ἰχθὺν οὐχ ἡμέριον. Neque placet magnopere quod tentabam ἰχθύν τιν' ἕλωσ' οὐ δὴ μέτριον, vel οὐχ ἡμερινόν. Vs. 5. τούτους corruptum est, v. Com. gr. vol. III p. 324. Vs. 7. ταύτης Σίνδους, libri ταύτῃ ἐς Ἰνδούς. Schweigh. ταύτης vel ταύτῃ Σινδούς, Droysenus ταύτης Σιντούς. De accentu nominis Σίνδος dixi ad Stephanum Byz. p. 569, 27. Tum Μυγδονιάτας dubitanter Schweighaeuserus. Vs. 12. τῆσδ' scripserim pro τούσδ'. Vs. 20. παῦ' οὖν φυσῶν Cobetus. Vs. 21. σβέννυ Κελτούς, μὴ πρὸς κλαύσῃς Bothius. Sufficere videtur σβέννυ, Κελτοὺς μὴ προσκαύσῃς.

VIII, 347. d. Verba καθάπερ γάρ vulgo cum Eubuli loco coniuncta Athenaeo reddidi.

VIII, 348. a. οὐδεὶς μέγας σαπρὸς ἰχθύς. Vulgo μέγας οὐδεὶς σαπρὸς ἰχθύς. Cf. ad Theocrit. p. 459.

Ibid. b. ἀποδόσθαι Coraes pro ἀναδόσθαι.

Ibid. d. Vulgo Μύλασσα. Mox malim ἀκούετε νεώ quam ἀκούετε ναοί. Sic certe locutus est Stratonicus, quem genere Atheniensem fuisse constat.

Ibid. e. Macho. Vs. 4. verba ἐν τῷ βαλανείῳ fortasse sequentibus iungenda sunt. Vs. 5. τῶν μειρακίσκων παρὰ τὸ πῦρ. Ita correxi Curis crit. p. 40. Vulgo τῶν μειρακίων παρὰ τὸ πῦρ. Dindorfius cum Porsono τῶν μειρακίων παρὰ τῷ πυρί. Vs. 6. κομψῶς τό τε χρῶμα καὶ τὸ σῶμ' ἠσκηκότας. Coraes ἐσχηκότας. Malim κομψούς τε τὸ χρῶμα καὶ τὸ σῶμ' ἠσκητότας.

Vs. 9. Lacunam indicavit Dobraeus; praeter ianitoris memoriam apertum est excidisse ἔφη. Vs. 12. pro εὐθέως idem εὐφυῶς. Vs. 19. fort. ᾔτει τε μεῖζον.

VIII, 349. a. Vs. 20. an συντόνως? Vs. 21. τἄλλ' ἐπιτρέψας Iacobsius, vulgo ταῦτ' ἐπιτρέψας, quod fortasse ser-

vari potest. Vs. 24. *ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ' εὐθέως.* Non *ἔξοινος* scripsisse mihi videtur Macho, sed *ἔξυπνος.*

Ibid. b. Macho *σχεδόν τε τοὺς κήρυκας ἐν τῷ χωρίῳ | ὄντας πολὺ πλείους κατὰ λόγον τῶν δημοτῶν.* Haec mihi non graece dicta esse videntur, ac corrigendum opinor:

ὄντας πολὺ πλείους ἢ κατὰ λόγον δημοτῶν.

Ibid. Macho *πυνθανομένου δὲ τῶν ξένων αὐτοῦ τινος.* Ita haec correxi; vulgo *πυνθανομένων.*

Ibid. c. Macho

τοῖς ὅλοις μὲν ἔρρωμαι, ξένε,
καὶ τῶν κολάκων πολὺ μᾶλλον ἐπὶ δεῖπνον τρέχω.

Scripsi *πολὺ θᾶττον.* De *ἀναπαρῶ* vs. seq. vide Emsleium ad Aristophanis Acharn. 1020.

Ibid. Macho *εὐφήμει μέχρι | σπείσαντες εὐξώμεσθα, φησί, τοῖς θεοῖς.* Correxi *εὐξώμεσθ' ἄν, ἠσί, τοῖς θεοῖς.*

Ibid. e. Machonis versus ita scribendus esse suspicor:

Ἡ Νικοκρέοντος εἰσιοῦσ' Ἀξιοθέα
γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἅβρας εἰς τὸν πότον
ἀπεψόφησε, κατὰ τῷ σικυωνίῳ
ἀμυγδάλην ἐπιβᾶσα συνέτριβεν τύχῃ.

Versu primo legitur vulgo *εἰσιοῦσα Βιοθέα,* quod recte emendavit Wesselingius ad Diodorum Sic. XX, 21. Ita enim constanter a ceteris Nicocreontis Cypriorum reguli uxor appellatur, non Biothea. Versu tertio legitur vulgo *τῶν Σικυωνίων,* quod qui ita intelligunt, ut amygdalam Sicyoniam Axiothea contrivisse dicatur, docere debebant Sicyoniarum amygdalarum aliquam apud Graecos laudem fuisse; at ne nomen quidem earum attulit Athenaeus in copiosa de amygdalis disputatione II 52 b. — 54 d. Itaque *τῷ σικυωνίῳ* poetam scripsisse suspicatus sum, ut Sicyoniis calceis, qui sumptuosam mulierem vel maxime decebant, induta fuisse iisque amygdalam contrivisse dicatur. Exerc. phil. II p. 17. Praeterea corrupta sunt verba *συνέτριβεν τύχῃ.* Omnis enim lepor perit, si casu Axiothea amygdalam contrivisse dicitur. Quare scribendum puto *συνέτριψεν ταχύ,* quamquam possis etiam *συνέτριψ' ἡ γυνή.* Pro *συνέτριψεν* vulgo scribitur *συνέτριβεν.*

Ibid. f. Sequuntur eiusdem Machonis haec:

ἐπιδεικνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ἐν Ἐφέσῳ
ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς φίλοις,
παρὼν κατὰ τύχην ὁ Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη,
ὃς αὐτὸς αὑτὸν οὐ κιθ . . . .
ἄλλους κιθ . . . .

Ita haec edidit Dindorfius indicatis lacunis, quarum nullum in codicibus vestigium est; nec dubitandum quin recte supertites versuum partes disposuerit. Lacunas autem istas in hunc fere modum explendas esse suspicor:

ὃς αὐτὸς αὑτὸν οὐ κιθ[αρίζει φαῦλος ὤν],
ἄλλους κιθ[αρίζων φαυλότατος ὢν δείκνυται].

In quibus illud certe dubitari non potest, quin *κιθαρίζει* et *κιθαρίζων* recte restituerim. Nimirum *αὐτὸς κιθαρίζειν αὑτὸν* dixit Macho ad imitationem proverbialis dictionis *αὐτὸς αὑτὸν αὐλεῖ* de iis iaci solitae, qui se ipsi quales essent ostenderent. Testis est Diogenianus Prov. III, 16. *αὐτὸς αὑτὸν αὐλεῖ: ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς δεικνυόντων τοῖς πράγμασιν ὁποῖοί εἰσιν.* Eodem fortasse pertinet quod apud Apollonium Synt. p. 302 legitur *αὐλῶν τοῦτον.* Exercit. philol. II p. 17. Cf. ad Theocritum p. 466.

VIII, 350. d. *Καπίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων.* Capitonem hunc patria Alexandrinum fuisse Athenaei constat testimonio X p. 425 b. *οἰνοχοοῦσάν τινες ἱστοροῦσι τὴν Ἁρμονίαν, ὥς Καπίτων ἱστορεῖ ὁ ἐποποιός, Ἀλεξανδρεὺς δὲ γένος, ἐν δευτέρῳ Ἐρωτικῶν.* Is quo tempore vixerit non decernit Vossius Hist. gr. p. 339. Videtur tamen res ad liquidum perduci posse, siquidem Philopappus, cui Hypomnemata sua dedicavit Capito, vix alius esse potest quam ille Epiphanis filius, rex literarum et literatorum hominum studiosissimus, cuius notum est, quod ad hunc usque diem servatur, monumentum Athenis positum. Eidem Plutarchus suum de adulatore et amico dignoscendo libellum inscripsit. De eo vide Wyttenbach. ad Plut. Mor. p. 48 e. et Boeckhium Inscr. vol. I p. 433. Exercit. philol. II p. 50.

Ibid. e. *θεατοῦ* scripsi praeeunte Nauckio; revocandum *θεάτρου,* quod de spectatoribus non raro dicitur.

VIII, 351. d. In versu incerti auctoris *ᾄδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνη,* pro *ᾄδοι* cum Corae posui *ἄρδοι.*

Ibid. f. ἀνέστησεν εἰς τὸ Ἀσληπιεῖον τρόπαιον. Ita scripsi pro ἀνέθηκεν. Cf. p. 350 b. ἀναστήσας δέ ποτε καὶ τρόπαιον.

VIII, 352. c. Verba εἰς ἀσωτίαν et τὴν πόλιν μνηστήρων nescio quo errore inclusi. Casaubonus locum ita scribi voluit: χρώματι μόνον, εἰς ἀσωτίαν δὲ οὐδὲν διαλλάττειν ἐκείνων ἡγούμενος αὐτούς· ὁμοιότητι εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς τὴν πόλιν μνηστήρων εἰκάζειν βίῳ. Alia tentavit Dobraeus, quem vide.

VIII, 354. d. Alexis κἂν μὴ παραθῶσι θερμά. Vulgo ἐάν, Dindorfius ἄν. Continuo erat οὐκ ἀχαρίστως, quod ἀχαρίτως scribendum erat. Frequens hoc vitium est passimque a nobis sublatum, velut X p. 440 e. ubi vide. Pro δὲ quod statim sequitur fortasse λέγουσι corrigendum est. Hoc quoque vitium passim sustuli, natumque est e compendio λε̄.

VIII, 355. e. καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀνθράκων. Usitatius erat dici ἀπ᾿ ἀνθράκων ut p. 356 b.

VIII, 356. e. Alexidis locus, Diphili medici orationi interpositus, ab Athenaeo additus est. Nunquam Diphilus comicorum aliorumve poetarum testimoniis usus reperitur.

VIII, 357. f. διαφέρει adiciendum esse vidit Schweighaeuserus.

VIII, 358. a. οἱ δὲ τόποι τῆς θαλάσσης, ὅπου ποταμοὶ καὶ λίμναι ἐμβάλλουσιν, ἔτι δὲ τενάγη μεγάλα — εἰσίν. Ita scribendum videtur, ac τενάγη pro πελάγη iam Casaubonus posuit; pro ἐμβάλλουσιν vulgo est συμβάλλουσιν. In sequentibus lit. b. ἐνταῦθα μὲν πάντες οἱ ἰχθῦς εἰσιν ὑγρότεροι καὶ μᾶλλον πίονες ὑπάρχουσι nescio an rectius scribatur ἁδρότεροι. Tum malim ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τοῖς ἐκκειμένοις πρὸς τὰ πελάγη. Vulgo κειμένοις.

Ibid. d. De Antiphanis loco vide Addenda ad Com. gr. vol. V p. 77. In sequentibus ἑνός seclusi Lehrsium de Aristarcho p. 352. sequutus.

Ibid. e. In Antiphanis fragmento quod editur σὺ δ᾿ ἀγοράσεις ἡμῖν λαβών, Πίστ᾿, ἀργύριον, debetur Porsono, vulgo πιστέ. Nec male conicias λαβών γ᾿ | ἴστ᾿ ἀργύριον, ut haec coqui verba sint. Vs. 4. Φιλούμενον pro φιλούμενον dedit Dobraeus. Vs. 8. erat ἤρεσεν, Schweigh. ἤρεσαν.

Ibid. f. πῶς; ὧν γ᾿ ἂν Dobraeus. πῶς οὖν ἂν Schweigh. et Dindorfius. πῶς; οὓς ἂν Cobetus. πῶς ὡς cod. A. Vs. 15. ἅς φησιν Cobetus. In Ephippi loco erat δραμὼν εἰς τὴν ἀγορὰν καταγοράσαι, pro quo dedi κἆτ᾿ ἀγοράσαι.

VIII, 359 a. Ephippus φράζε δέσποτα Cobetus, libri φράζε δέ ποτε, VL φράζε δή ποτε. Dindorfius coni. φράζε δ᾿ ὅ τί ποτε. Vs. 9. ἐσέλθῃ scripsi pro ἐπέλθῃ. Aliter Cobetus Mnemos. IV 314. cf. Diphilum Emp. I, 24.

Ibid. b. In Mnesimachi loco legebatur ὦ δαιμόνιε. A. πῶς; σύντεμνε. v. Com. graec. fragm. III p. 9. — Vs. 6. ἰχθύδι᾿ pro ἰχθύδιον dedi cum Dawesio Miscell. p. 14. Actum egit Cobetus Mnem. IV p. 112.

Ibid. e. — 360. a. Phoenicis Colophonii carmen, cuius initium ita edebatur:

ἐσθλοί, κορώνῃ χεῖρα πρόσδοτε κριθέων
τῇ παιδὶ τἀπόλλωνος, ἢ λέκος πυρῶν.

Quid sit χεὶρ κριθέων non intelligitur. Scripsi χῖδρα, quod aptissimum h. l. Eundem errorem Anacreonti eximendum esse suspicatus sum, ubi nunc editur χεῖρά τ᾿ ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν Athen. p. 229 b. Vs. 3. ἢ ἄρτον ἢ ἥμαιθον ἢ ὅτι τις χρήζει. Scripsi ἤτ᾿ (i. e. ἤτοι) ἄρτον ἤτ᾿ ἥμαιθον, nisi praeferas ἤ τ᾿ ἄρτον ἤ τ᾿ ἥμαιθον cll. Il. ρ΄ 42. ἤ τ᾿ ἀλκῆς ἤ τε φόβοιο. Pro corrupto ἥμαιθον ex B enotatur τιμαιθον. Dobraeus ἢ ἄρτον τιν᾿ ἡμίαιθον. Vs. 6. φιλεῖ γὰρ αὕτη πάγχυ ταῦτα δαίνυσθαι. Fortasse recte πάντα pro ταῦτα scripsi. Post vs. 8. dele lacunae indicium et vs. squ. scribe φέρει σῦκα, ut recte vulgo legitur; solus B habere videtur φέροι. Vs. 10. θεοί, γένοιτο πάντ᾿ ἄμεμπτος ἡ κούρη. Vellem cod. praeberet ἄμεμπτα τῇ κούρῃ. Vs. 11. malim κὠνομαστόν. Vs. 12. erat εἰς χεῖρας et 13. εἰς τὰ γοῦνα. Vs. 14. θάλος τρέφειν γυναῖκα τοῖς κασιγνήτοις. Bergkius, Phoenicem hoc carmen Rhodiis scripsisse ratus, τοῖσιν ἐγνήτοις vel τοῖσιν ἔγνησιν poetam scripsisse suspicatur. Nihil causae video, cur poeta hanc cantiunculam non popularibus suis composuisse existimetur; docet hoc vel ipsum illud κασιγνήτοις, quod Iones pro συγγενεῖς vel ἀνεψιοί dixisse, ex ipso Homero Il. 15, 545 intelligitur:

Ἕκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευσεν
πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἱκεταονίδην ἐνένιπεν
ἴφθιμον Μελάνιππον.

Ad quae schol. B haec annotavit: *συγγενέσιν· ἔτι γὰρ [νῦν] παρ' Ἴωσι τοὺς συγγενεῖς κασιγνήτους φασὶ καλεῖσθαι.* Item schol. A *ἡ διπλῆ ὅτι κασίγνητοι κοινότερον οἱ συγγενεῖς· σημειοῦνται γάρ τινες ὅτι* (add. *Ἴωνες*) *τοὺς ἀνεψιοὺς κασιγνήτους ἐκάλουν.* Similiter schol. A ad Il. 16, 674. *ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε [ἔται τε], ἁπλοϊκῶς νῦν πάντες οἱ συγγενεῖς*, ubi pro *ἁπλοϊκῶς* fortasse *ἡ διπλῆ ἰακῶς* scribendum est. Vs. 15. *ἐγὼ δ' ὅκοι πόδες φέρουσιν ὀφθαλμούς. ὅκοι* Dindorfius dedit pro *ὅκου*. Ineptum autem est *ὀφθαλμούς*, pro quo scripsi *ἰφθίμους*, i. e. p o t e n t e s et o p u l e n t o s, quos cantu se remunerari dicit; pro *μούσαισι* malim *μούσῃσι.* Vs. 17. *πλεῦνα τῶν αἰτέω.* Sic scripsi Dindorfii vestigiis insistens, qui *πλεῖον' ὧν αἰτέω*, libri fere *πλείονα τῶν γ' ἐῶ.* Sed videtur aliud latere.

VIII, 360. a. Ex eadem cantilena *δὸς ὦνα δός τι καὶ σὺ πότνα μοι νύμφη.* Ita haec scripsi quae in AB sic feruntur *δὸς ὦναξ δὸς καὶ σὺ πολλά μοι νύμφη. πότνα* pro *πολλὰ* Ilgenio debetur. Dindorfius cum Casaubono et Porsono dedit [*δόμου·*] *δὸς ὦναξ καὶ σὺ πολλά μοι νύμφη.* Vs. 3. *δοῦν* Naekius, *δοῦν'* Dindorfius cum H. Stephano, *δ' οὖν* libri. Vs. 4. Libri *τοιαῦτ' εἰδώς, τοιαῦτα εἰδώς, τοιοῦτ' εἰδώς*, Dindorfius cum Schweigh. *εἰδὼς τοιαῦτα.* Scripsi *τοσαῦτ' ἀείδω*, quod praetuli pristinae meae coniecturae *τοιοῦτον εἰδώς* Choliamb. poes. p. 140.

Ibid. b. In chelidonismo vs. 2. *ὥρας* Dindorfius cum Hermanno. Vs. 6. *παλάθαν σὺ προκύκλει* Hermannus, vulgo *παλάθαν οὐ προκυκλεῖς.* Non displiceret *παλάθαν προκύλισον* vel *προκύκλησον.* At fortasse scripsit auctor carminis numeris ionicis a minori *παλάθαν οὐ προκυλίσεις* vel *προκυλίεις; — τυρῶν τε κάνυστρον;* per interrogationem. Vs. 8. *τυρῶν τε κάνυστρον* ex libris restituit Bergkius pro *τυροῦ τε κάνιστρον.* Idem vs. 10. probabiliter *καὶ πύρνα χελιδών*, Hermannus *καὶ πυρὰ χελιδών*, A *πυρῶνα χελιδών.* Vs. 11. *καὶ λεκιθίταν.* Hermannus *καὶ τὸν λεκιθίταν.* Malim *κἄρτον λεκιθίταν*, vel *καὶ δὴ λεκιθίταν*, quod voluit Ahrens. Vs. 12.

Non credibile est, poetam versu trochaico usum esse. Verba *οὐκ ἀπωθεῖται* (*ἀποθεῖται* P) corrupta videntur. Tum sequebatur *πότερα πάλιν ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα;* vel *πότερα κενοὶ 'πίωμες —*

Ibid. d. Bergkius *μικρὰ γάρ ἐστι.* Ib. *νιν* scripsi pro *μιν.* Versu sq. Dindorfius *ἐὰν φέρῃς δέ τι, μέγα δή τι καὶ φέροις*, om. *καὶ* B, Bergkius *ἂν δὲ φέρῃς τι,* | *μέγα δή τι φέροιο.* Non liquet, interim conieci *ἂν δὴ φέρῃς τι, μέγα τι δὴ καὐτὸς* (*καὐτὴ*) *φέροις.*

Ibid. *ἀπὸ τῆς καλῆς Ῥόδου.* Scripsi fortasse sine iusta causa *περί.* Continuo *Ἐρξίας* pro *Ἐργίας* cum Vossio dedi.

Ibid. e. *καὶ δαιτὸς ἐγκρατεῖς ὄντες.* Pro *δαιτὸς* scripsi sententia postulante *λιμένος.* ΔΑΙΤΟΣ et ΛΙΜΕΝΟΣ facile confunduntur. Minus probabiliter Dobraeus *θαλάσσης.* Mox *ἕως ἂν* posui pro *ἕως.* Statim debebam *ἰχθῦς.* Tum legebatur *καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ῥᾳθυμοτέρως εἶχον*, in quibus pro *εἶχον* scripsi *διεῖπον*, nisi *τὰ* delere malis.

VIII, 361. d. In Creophyli loco restitui ionicas formas *ἀπορίῃ* pro *ἀπορίᾳ*, *ἐς θεοῦ ἠρώτευν ὅκου* pro *εἰς θεοῦ ἠρώτων ὅπου*, *θέωνται* pro *θῶνται*, *αὐτοῖσι ἔχρησε* pro *αὐτοῖς ἔχρησεν*, *πόλιν τῇ* pro *πόλιν ῃ*, *ὑπηγήσηται* pro *ὑφηγήσηται*, *λέγεται ὦν ὅκου νῦν* pro *λέγεται οὖν ὅπου νῦν*, *ἐστι ἡ* pro *ἔστιν*, *ἀριστοποιέεσθαι* pro *ἀριστοποιεῖσθαι*, *ἀνθρακιῇ ἐσπεσέεν ἐς* pro *ἀνθρακιᾷ εἰσπεσεῖν εἰς*, *ἐν τῇ ἔτυχε* pro *ἐν ᾗ ἔτυχεν*, *ἐών* pro *ὤν*, *ὄρεος* pro *ὄρους*, *τὸ δὴ καλέεται* pro *ὃ δὴ καλεῖται*, *ὅκου* pro *ὅπου*, *Ἀθηναίης* pro *Ἀθηνᾶς*, *εἴκοσι* pro *εἴκοσιν*, *ἀγορῇ* ex A pro *ἀγορᾷ.* Praeterea scribendum *ἐνθαῦτα* pro *ἐνταῦθα*, *δέξῃ* pro *δείξῃ*, *ἱρὸς* et *ἱρόν* pro *ἱερὸς* et *ἱερόν*, *ἐπὶ πουλὺ* pro *ἐπὶ πολύ*, *τὰ περὶ Κόρησσον* pro *τὰ ἐπὶ Κόρησσον*, quod nomen rectius scribitur *Κορησσόν.*

Ibid. e. *ἔτι τε.* Dindorfius *ἔτι δέ.*

VIII, 362. b. *κενώτερον λεβηρίδος.* Erat *κενότερον.*

Ibid. *Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς Θεαροῖς μέμνηται τοῦ βαλλισμοῦ . . . ἐν οὖν τῷ δράματι οἱ θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντές φασι καὶ τάδε*

[κιθάρα, τρίποδες, ἅρματα, τράπεζαι χαλκέαι,
χειρόνιβα, λοιβάσια,] λέβητες χάλκεοι,

κρατῆρες, ὀδελοί. B τοῖς γα μὰν ὑπωδέλοις
καὶ λωτε βαλλιζόντεσσι ὅσσον χρῆμα εἴη.

καὶ Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Νυμφοπόνῳ φησί κτλ. Ex his conicere licebit fabulae huius scenam ita fuisse adornatam, ut interior pars templi Delphici repraesentaretur, circumpositis donariis, quae studiose contemplantes theori singulis aliquid verniliter dictum inferebant. Priora verba usque ad λοιβάσια adieci ex libro IX p. 408 d. In his pro κιθάρα, cum cetera omnia plurali numero efferantur, fortasse κιθάραι scribendum. Currus in donariis memoratur etiam apud Suidam v. Παρία λίθος. Verucula tertio versu commemorata dicere videtur ea, quae Rhodopis consecraverat; de qua re vide quae dixi Comic. graec. II p. 181. Sequentium, quae alii interlocutori assignavi, haec fere esse debet sententia: utinam hominibus alieno aere obstrictis et strenue nepotantibus tantae opes suppetant! ὑπώδελος, de qua voce mira commenti sunt critici, idem est quod ὑπώβολος dixit Pherecrates Com. graec. II p. 277. Ea enim unice vera huius adiectivi scriptura est, non autem ὑπόβολος, quod in longe aliam sententiam dicitur. Videtur autem Epicharmus hanc vocem, quae proprie de rebus oppigneratis dicitur, ad homines aere alieno obstrictos transtulisse. Reliqua ita scribenda esse suspicabar καὶ βαλλιαζόντεσσι τόσσον χρῆμ' ἔοι. Sed λωτε unde irrepserit difficile dictu est. De χρῆμα pro χρήματα dicto v. Koenium ad Gregorium Cor. p. 183 et Iacobsium Lectt. Stob. p. 42. Denique βαλλιάζειν pro βαλλίζειν dicere potuit Epicharmus notissimo usu, de quo dixit Lobeckius Path. p. 481. Exercit. philol. I p. 28. λωτε fortasse λῶστε scribendum et sequentibus Athenaei verbis iungendum est hoc modo: καὶ Σώφρων δ' ὦ λῶστε ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Νυμφοπόνῳ φησί. Cfr. p. 362 a. Tum vide ne fuerit τόσσον χρήματος | εἴη.

Ibid. c. De Alexidis loco v. Com. gr. III p. 428.

Ibid. e. συναγωγαί pro εἰσαγωγαί scripsi praeeunte Casaubono.

VIII, 363. c. Ephippus ἔπειτα δ' (vel τ') εἰσιόντ'. Vulgo ἔπειτά γ'. Vs. 4. corruptum est πολέμιος, pro quo p. 571 e. est πολέμιον. Tum erat ἀλλὰ τοῖσι στρουθίος χαυνοῦσ' ὁμοίως, in quibus χανοῦσ' edidi.

Ibid. In Epicharmi loco ὄκα dedi pro ὄκκα.

VIII, 364. b. πεπαρῴδηται scripsi, vulgo παρῴδηται, et in Pherecratis fragmento dedi θύραζ' pro θύρας et vs. 6. αὑτὸν e codd. scripsi σαυτὸν; prius item Cobetus. Vs. 5. malim ἐν οἴνοις pro ἐπ' οἴνοις.

Ibid. d. Menander. Vs. 1. ὅμοια pro ἅπαντα dedi ex IV 146 d. Vs. 5. erat μενδαῖον θάσιον ἐγχέλεις ante Porsonum (corr. θάσιον pro θασον). Vs. 6. a γίγνεται apodosin ordiri vidit Cobetus. Vs. 9. ἀντανελεῖν pro ἂν ἑλεῖν Dobraeus cll. Demosth. Cor. p. 304, 18. Actum egit Cobetus Mnem. IV p. 263. Vs. 11. ὧν γ' ὁ θεὸς Reisigius, ὧν ἂν θεός Herwerden Observ. crit. p. 89. Abest ὧν a B.

Ibid. f. νυνί τέ μοι. Fort. νυνί γέ τοι. Postrema φιλῶ — γραῦν personae B. continuabantur. In Crobyli qui sequitur loco ante Λάχης apud poetam praecessisse videntur verba πρὸς σὲ βούλομαι. Vs. 4. secutus sum Dobraeum, ἀκράτου μ' corrigentem, libri ἑκατόν, Casaubonus ἕκαστον.

VIII, 365. a. Pherecrates. Vulgo συσκευασάμενος, ἓν τὸ σπυρίδιον, quod correxi. Vs. 2. πρὸς Ὠφελίαν scripsi pro πρὸς ὤφελην (sic). Dindorfius cum Porsono πρὸς τὸν Ὀφέλαν.

Ibid. c. Erat Ἐμπιπραμένη. L. πιμπραμένη.

Ibid. e. In Empedoclis loco ἀμνός pro θάμνος scripsi cum Schneidewino.

IX, 366. c. Antiphanes νὴ Δί' οἰκίας τρόπον πόσειδος. Correxit fortasse recte Cobetus Mnem. IV p. 112.

Ibid. d. Aristophanes forsan scripserat Λῆμνος κυάμους τρέφουσα τακεροὺς χἀπαλούς pro καὶ καλούς.

Ibid. In Nicandri loco ante Casaubonum erat κάρδαμον ἄρρινόν τε.

IX, 367. a. In Aristophanis versu legebatur καὶ βλέπε σίναπι et Xenarchi locus ita edebatur τουτὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔστ' ἔτι κακόν. | τὸ θυγάτριόν μου σεσινάπικε διὰ τῆς ξένης. Correxi ut potui.

Ibid. c. De Platonis loco v. quae dixi in Com. fragm. edit. min. p. 364. Vs. 3. fort. αὐταὶ μόναι κρεῖττον πολὺ χρῆμ' εἰς ἡδονήν, ac κρεῖττον etiam Herwerden Observ. p. 30, tum ἢ καταλαβεῖν Fritzschius, καταλαβεῖν B, ηταλλαβεῖν A. Ali-

ter Cobetus Observ. crit. in Platonis Com. rel. p. 193. et Herwerden l. l.

IX, 368. a. Sotades τοῦτον μασᾶται, παρακατεσθίει δ' ἐμέ. Pro τοῦτον dubitari vix potest quin recte scripserim τοὔψον.

Ibid. b. Pherecrates νὴ τὸν Δί' ὥσπερ αἱ παροψίδες — fort. ὡσπερεὶ γὰρ αἱ παροψίδες. Vs. 3. οὓς ὁ καλὸς οὗτος ἀξιοῖ τοῦ μηδενός. Ita e Casauboni coniectura editum est, libri οὓς ὁ καλέτας ἀξιοῖ. Possis ἃς ὁ καλέσας ἐπαξιοῖ. Sed vid. Herwerden Obverv. crit. p. 17.

Ibid. In Nicophontis fragm. pro ἄλλος aut ἀλλᾶς cum Bergkio scribendum, aut ἄμυλος.

Ibid. e. Ingeniose Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 16. in Aristophanis loco coniecit χναυμάτι' ἄττ' ἐρόεντα, fort. tamen recte H. Stephanus delicias pinnatas de aviculis intelligi voluit.

Ibid. f. Xenophanes Colophonius:

τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται οὐδ' ἀπολήξει
ἔς τ' ἂν ἀοιδάων ᾖ γένος ἑλλαδικόν.

Horum versuum primo cum Karstenio scripsi ἐφίξεται; altero si γένος genuinum est, pro ἀοιδάων (C ἀοιδῶν) scripserim ἀοιδοθετῶν. Fortasse tamen recte pro γένος scripsi κλέος, et ἑλλαδικῶν ex C recepi.

IX, 369. c. Εὔδημος — κράμβης φησὶν εἶναι τρία γένη, τῆς τε καλουμένης ἁλμυρίδος καὶ λειοφύλλου καὶ σελινουσίης, et paucis interiectis ἡ δὲ σελινουσία τὴν ὀνομασίαν ἔχειν διὰ τὴν οὐλότητα. A nomine σέλινον fingi non potuit adiectivum σελινούσιος, quod ad Σελινοῦς revocandum esset. Adde quod primo loco oportuit σελινουσίας. Scribendum igitur σελινούσσης et σελινοῦσσα. Alias hoc brassicae genus dicebatur κράμβη σελινοειδής teste Plinio H. N. XX, 33. Exercit. phil. I p. 29.

IX, 370. b. In Hipponactis fragmento Ταργηλίοισιν recte scripsit Schneidewinus, libri Θαργηλίοισιν et γαργηλίοισιν.

Ibid. c. Pro Ἔμποδος, quod graecum nomen non est, scripsi Ἔμπεδος.

Ibid. d. Ephippus: χναύειν τε κοινῇ τευθίσιν σηπίδια.

Ita correxi vulgatum verborum ordinem κοινῇ τε χναύειν; causam mutati ordinis habui hanc, quod septies poeta verbum in ipso versus initio posuit, nec credibile est, semel eum ab hac lege descivisse.

Ibid. e. Antiphanes:

οἶα δ' ἔστ' οἶσθ' ὦ γύναι·
ἄρτοι σκόροδα τυρὸς πλακοῦντες, πράγματα —

Ita haec correxi, vulgo οἶα δ' ἐστὶν οἶσθα σὺ | γύναι· σκόροδα τυρὸς etc. At ABP post γύναι addunt τοῖς, quod ex [ἄρ]τοι corruptum est. Vs. 1. possis fortasse rectius οἶα δ' ἐστὶν οἶσθας ὦ γύναι. Vs. 4. recepi emendationem Iacobsii. Tyrwhittus καταπεπλησμέν' οὐδέ. Libri καταπεπλησμένον δέ. Vs. 7. erat ἅμ' αὐτοῖς.

Ibid. f. In Diphili loco vs. 2. fort. σπλαγχνίδι' ὀπτά, quod ad σπλαγχνίον revocatum metro non obstat. Vs. 3. βλίτοις scripsi pro καὶ τοῖς cum Schweighaeusero, et vs. squ. addidi καὶ (vel ἢ) τοῖσι σοῖς, ut voluit etiam Dobraeus.

IX, 371. c. Numenius ῥαφίν τ' ἔμπεδον καὶ καυλίδα τ' ἀγροιῶτιν. Dindorfius καὶ ῥάφυν, de ἔμπεδον tacens. Fort. fuit καὶ ῥάφυν εὐπέταλον. Tum dedi καυλίδα δ', nisi malis καὶ καυλίδα τὴν ἀγροῖτιν. In Nicandri loco vs. 1. ἐν δέ τε pro ουδέ τι scripsit Bernhardus, praestat ut lenius σὺν δέ τε, ut vs. 2. σὺν δ' αὐτός. Ibid. ἐπαυχμήεις pro ἐπ' αὐχμήεις dedi praeeunte O. Schneidero ad Nicandrum p. 80.

Ibid. f. Pro ἐπιθυλλίδας Dalecampius recte γηθυλλίδας.

Ibid. Epicharmus in Philocteta ἐν δὲ σκορόδιον καὶ γαθυλλίδας δύο. Scribendum suspicor

ἓν δὲ σκορόδιον καὶ δύω γαθυλλίδας.

Quibus verbis tenuis Philoctetae victus describi videtur. Aliter Blaydesius ad Aristophanis Acharn. 47. In sequente Aristophanis fragmento alii σκοροδόμιμον τὴν φύσιν, libri σκοροδόμητον, emendati a Toupio.

IX, 372. b. In Aristophanis ecloga vs. 2. κρίνων ῥόδων supplevit Porsonus Miscell. p. 195. multis annis ante Cobetum et Herwerdenum. Vs. 5. corruptus est. V. Bergkium.

Ibid. c. εἶπες post ἀγαθόν addidit Porsonus, rectius εἶπας Cobetus, qui id ante ἀγαθόν posuit. Vs. 11. φῆνας Cobetus,

φύσας Fritzschius, φθάσας Elmsleius, χρήσας Porsonus, libri φήσας.

Ibid. e. Nicander vs. 1. κλώσμασί τ' εἴραις O. Schneider ad Nic. p. 88. κλώσματ' ἐπείραις Volckman de Sibyllae carm. p. 19. Libri κλώσμασι πείραις. Vs. 4. ἔνθα τε μέτρῳ. Libri fere ἔνθα τε μέτρια, unde O. Schneider εὖθ' ἂν ἀμετρί correxit. Vs. 7. σειράς Schweigh. Vulgo σίρας. De ultimo versu v. O. Schneider.

IX, 373. a. Ἀριστοφάνης ἐν Δηλίᾳ. Scripsi Ἀντιφάνης.

Ibid. b. τοῦ εἰδικοῦ edidi pro τοῦ ἰδικοῦ.

Ibid. c. In Menandri loco ὄρνις reduxi pro ὄρνεις, eandem formam ex B passim infra restitui lit. d. et e. ubi in Alcmanis fragmento αὖσαν dedi pro λῦσαν ex emendatione Bergkii. Quod ibidem lit. e. legitur Eupolidis fragmentum, in eo oppositio postulabat δ' pro θ'.

IX, 374. b. Verba λέγεται δ' εἶναι τὸ γένος Ῥόδιος ἐκ Καμείρου aut delenda sunt, aut litt. a. post Ἀναξανδρίδης transponenda. Theopompi ex Pace versus quo nexu lecti fuerunt conici potest ex Arist. Acharn. 1022. unde haud temere conicias Theopompeae fabulae partem ad Aristophanei dramatis imitationem fuisse compositam.

Ibid. d. De ὀλόφωνος in Cratini loco vide quae dixi Fragm. Com. graec. vol. II p. 162. Alcmanis fragm. dedi ut emendavit Bergkius. Vulgo καὶ τὴν γενικὴν οἶδα δι' ὀρνίχων ὅμως (B νόμως) πάντων.

Ibid. e. In Epicharmi loco ex Ulixe transfuga:

δέλφακα δὲ τῶν γειτόνων
τοῖς Ἐλευσίνοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσα,

pro γειτόνων nescio an μειζόνων vel κρεισσόνων scribendum sit. Vs. 3. pro οὐχ ἑκών praestat οὐ ἑκών i. e. οὐ ϝεκών. Vs. 4. malim ὤμνυ' ἐμέ. Exercit. philol. I p. 29.

Ibid. f. Anaxilae locum exhibui ut emendavi Com. gr. III p. 74. et 344. Vulgo τοὺς μὲν ὀρεινόμους — ὑλιβάτας — λύκους λέοντας. Pro ἠλιβάτους nunc malim ἠλιβάτας.

IX, 375. a. Hipponax ὡς Ἐφεσίη δέλφαξ. Suspicabar ὡς ἐφεστίη δέλφαξ, et ita nunc edidi.

Ibid. Cratinus ἤδη δέλφακες χοῖροι δὲ τοῖσιν ἄλλοις.

Fort. supplendum [ἐμοὶ μὲν] ἤδη δέλφακες, vel [ὑμῖν μὲν] ἤδη.

Ibid. c. ὡς Ἱππῶναξ ἐν * * Σπονδῇ τε καὶ σπλάγχνοισιν ἀγρίης χοίρου. Sic edidi, vulgo ἐν σπονδῇ. Dindorfius ἐν delevit. Probabilius est excidisse numerum, ut vidit Bergkius. Pro ἀγρίης erat ἀγρίας.

Ibid. d. In Sophoclis loco ἐν Ταιναρίοις Casaubonus scripsit τοιγαροῦν | ἔδει φυλάξαι χοῖρον ὥστε δεσμίαν, postrema recte: libri τοιγαριώδη φυλάξαι χοῖρος ὥστε δεσμίων. Dindorfius τοιγὰρ Ἰὼ δεῖ φ. At Ionis non intelligitur quae partes in hac fabula esse potuerint.

Ibid. e. Aeschyli locum ita distingui malim:

λευκός, τί δ' οὐχί; καὶ καλῶς ἠφευμένος.
ὁ χοῖρος ἕψου μηδὲ λυπηθῇς πυρί.

Ipsum porcellum compellat: heus tu, porcelle, elixari te patere; male Schweigh. elixa. In Agathoclis loco restitui dialectum ionicam. Editur μυθεύουσιν — ἐν ᾗ — θυσία — ὑπέσχεν (pro ἐπέσχε) — τοῖς παριοῦσιν — ζώων — ἡγοῦνται — ἱερὰ ῥέζουσιν — αὐτοῖς ἡ θυσία. Praeterea scripsi καὶ ὗος (sic L, libri οὗς, Dind. cum Schweigh. οὗ) et addidi οὐκ ἄν, L οὐ.

IX, 376. b. Corr. μορφαῖς pro μορφαῖσ.

Ibid. d. Scribendum e libris Casauboni ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι διὰ τὸν Οὐλπιανόν, et comparandus Euripides Orest. 37.

Ibid. Posidippus ξεναγὸς οὗτος ὅστις ἂν θώρακ' ἔχ ... ήσεις ἐφάνη Βριάρεως. Nullam in his video constructionem. Suspicabar οἷον ξεναγὸς οὗτος, ἂν θώρακ' ἔχῃ, vel ξεναγὸς οὗτος, ἡνίκ' ἂν θώρακ' ἔχῃ —

IX, 377. b. Idem poeta τούτων γυναῖκές εἰσ' ἱέρειαι τῇ θεῷ. In his εἰσ' addidi cum Erfurdto, et τῇ θεῷ scripsi praeeunte Grotio pro τῇ θεᾷ θεοί. In sequentibus fortasse μοι scribendum pro σοι, at ultimo versu malim nunc τουτουί. Libri τουτί, quod meo suasu τοῦτο scripsit Dindorfius.

Ibid. c. In Posidippi loco vs. 7. cum Grotio dedi κινεῖ pro πίνει et vs. 9. μεστὸς ἐκκεκαυμένος pro cod. scriptura μεστὸς ἐκλελυμένος cum Cobeto Mnem. IV, 101. Idem vs.

10. *ὁπότε κατὰ χειρὸς ἐδόθη*, in quo *ὁπότε* excidit imprudenti. Vs. 11. erat *ῥακίαν*.

Ibid. d. In Euphronis fragmento scripsi *ὁ κέφαλος ἠλλοίωτο* pro *ἐγκέφαλος*, quod ineptum est. Paucis interiectis dedi *οἷ* pro *οὗ*, ut voluit Dindorfius.

Ibid. e. Assentior nunc Schweigh. *πάραγε* delenti et cum libris scribenti *καὶ γὰρ αὐτὸς οὑτοσί*. V. Aristoph. Acharn. 1181. et Alcaeus com. apud Athen. IX p. 396. c.

IX, 378. a. — 379. a. In Sosipatri fragmento legebatur *ἐγὼ τὸ διδασκαλεῖον ἡμεῖς σῴζομεν | τὸ Σίκωνος*. Certa coniectura posui *ἐρῶ· τὸ διδασκαλεῖον* etc.

Ibid. b. Post *ἀστρολογεῖν* minus commode Grotius sequente Dindorfio addidit *Σίκων*. Praetuli *βαβαί* interponere idque personae B attribui. Vs. 15. *περὶ φύσεως κατεῖχε πάντας τοὺς λόγους*. Hic versus ante Hirschigium legebatur post verba *ἔπειτα μετὰ ταῦτ' εὐθὺς ἀρχιτεκτονεῖν*. Vs. 20. *εἶ γε* vix sanum est.

Ibid. c. Vs. 28. *τὴν μακρὰν καὶ τὴν βραχεῖαν* Herwerden Observ. crit. p. 109. Vs. 29. scripsi *ἔσται* pro *ἐστί*. Vs. 30 sqq. legebantur sic scripti:

τὰ γὰρ ὄψα φασὶ πάντα καὶ τὰ βρώματα
σχεδὸν ἐν περιφορᾷ τῆς ὅλης συντάξεως,
ἑτέραν ἐν αὑτοῖς λαμβάνειν τὴν ἡδονήν.

At recte codd. *ἐν τῇ περιφορᾷ*, neque articulo careri potest. Pro *λαμβάνειν* B et ut videtur A habent *λαμβάνει*. Hinc correxi locum ut eum edidi, delecto *φασί*. Praeterea pro *αὑτοῖς* ... ut ante Dindorfium legebatur *αὐτοῖς*, scripsi *ἑτέροις*, nisi malis *ἄλλοις*.

Ibid. d. *ὡς προσήκει* recepi pro *ὡς προσῆκε* ex C. Tum revocavi, sed per interrogationem extuli, *ἐγὼ δ' ἐθαύμασ'*; i. e. *ἐγὼ οὐκ ἐθαύμασα*, ut e. c. apud Stratonem Athenaei est p. 382 c. *ἐγὼ κέκληκα μέροπας;* Dindorfius *ἐγᾦδα, θαυμάστ'*.

Ibid. e. *τοῖς ὄψοισιν* cum Dobraeo dedi pro *τοῖς ἕψουσιν*. Post vs. sequentem lacunam indicavi cum Dindorfio.

Ibid. f. *ὥσπερ ἡγεῖται σχεδόν*. A *ἡγεῖτο*. Paucis interiectis ubi editur *εὔκαιρον αὐτῶν ἐστι τῶν ὄψων* — correxerim *αὑτοῖς* sc. convivis.

IX, 379. a. Post *τίς δή τι* indicavi lacunam.

Ibid. In Alexidis ecloga vs. 2. *οὐχ ἁρχιτέκτων* scripsi pro *οὐκ ἀρχιτέκτων*; fecit etiam Herwerdenus.

Ibid. b. *ὁ ταῦτα μέλλων ἐσθίειν τε καὶ κρινεῖν*. Ita Dindorfius, libri *κρίνειν*. Non sine causa haesit Herwerden. Fortasse fuit *ἐσθίειν τε κεὐκρινεῖν*. Post vs. 10. lacunam unius versus, cuius initium fuerit *ἢ πρότερος ἔλθῃ*, indicat Herwerdenus. Vs. 12. *ἢ μὴ διοπτήσαντα* Dobraeus. Vs. 14. fortasse personae B adscribendus et in finem totius eclogae reiciendus est. Praeterea vs. 15. complura videntur intercidisse.

Ibid. c. Revocavi *αἴθραν*, pro quo Dindorfius praeeunte Casaubono *αἰθέρ'* edidit.

Ibid. e. *Ἆγις Ῥόδιος ὤπτηκεν ἰχθὺν μόνος ἄκρως*. Cod. B *ὤπτακεν*. Fortasse *ὤπτα μέν*. Vs. 8. et 9. inverso ordine legebantur, transposuit Herwerdenus Obs. crit. p. 107. De vs. 10. post quem lacunam indicavi, vide Com. graec. IV p. 486.

IX, 380. a. *τὼ νεφρώ* et mox *νεφρώ* Dobraeus. Pro *ἔκυπτον* Herwerdenus praecipiti et me iudice inutili coniectura *ἐλυποῦνθ'*. Paulo melius scripsisset *συνέκυπτον*, s i e s t e c k t e n d i e K ö p f e z u s a m m e n. At recte habet *ἔκυπτον*, s i e l i e s s e n d i e K ö p f e h ä n g e n.

Ibid. b. Post *ᾐσθόμην* distinxi, Herwerdeno obsecutus. Sed totum locum non intelligo.

Ibid. e. Plato *πάσας παραφερέτω*. Scripsi *πλήσας*, quamquam *πάσας* sc. *κύλικας* fortasse servari potest. Ib. *παρ' Εὐπόλιδι ἐν Αἰξίν*. Ita Dindorfius pro *ἐν Εὐπόλιδι*; possis etiam *ἐν Εὐπόλιδος Αἰξίν*. In Ephippi loco cod. B *στήσεις* habet pro *στάσεις*, unde conicias *ἔνθ' ἵππων ὄνων τε σιτίσεις | καὶ γεύματ'* (vulgo *γεύματα*) *οἴνων*. Sequuntur proxime haec *ὁ μάγειρος ἔφη λέξω τοίνυν κἀγὼ οὐκ ἀρχαίαν ἐπίνοιαν, ἀλλ' εὕρεσιν ἐμήν*. Haec ad imitationem Aristophanis Nub. 961. composita esse *λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν*, vel orationis forma indicat.

IX, 381. a. *αὑλητὴς* dedi pro *αὐλητής*.

Ibid. b. *πολλὸν ἐπιχέας ζωμόν*. Videtur iambographi fragmentum esse. Scazontum vestigia etiam in sequentibus deprehendere mihi videor: *τὴν ἡμίσειαν ἀλφίτοις πολλοῖς κριθῆς*. Omnino tota haec descriptio constat ex frustulis

poetarum comicorum, ἔπειτ' ἐνέθηκα κριβάνῳ | ὑποθεὶς τράπεζαν. — ἐστάθευσα τῷ πυρί — ἀποβαλὼν αὐτοῦ τἄλφιτα, οὕτω φέρων ὑμῖν παρέθηκα. In verbis μετὰ ταῦτα περιέπλασα τοῦ χοίρου τὴν ἡμίσειαν — ἀλφίτοις πολλοῖς κριθῆς, malim περιέπασα.

Ibid. c. ᾔκασα scripsi pro εἴκασα.

Ibid. In Dionysii fragmento Herwerdenus ἐκκλέψῃς pro ἐκκλίνῃς, parum probabiliter.

Ibid. e. λαφυροπώλῃ corruptum videtur; requiritur ianitoris memoria.

IX, 382. b. Dobraeus probabiliter ὠγκύλλετο ὡς ἐπὶ τῇ τέχνῃ. De Stratonis quae sequitur ecloga vide quae dixi Com. graec. vol. IV p. 546. et in edit. min. vol. II p. 1157. Hic ea tantum commemorabo, quae nova accesserunt. Litt. c. ὧν ἂν Dobraeus. Litt. d. ἔτι pro ἔστι scripsi cum Dobraeo. Litt. e. τὰ μῆλα πρόβατα; [μῆλα πρόβατ';] οὐ μανθάνω. Ita haec supplevit Cobetus; rectius fortasse Dobraeus [μανθάνεις;] Vs. sequ. supplevi οὐδ' οἶδα, possis etiam τούτων [ἁπάντων], vel cum Casaubono [ἔγωγε] τούτων. Litt. f. Cobetus Ὅμηρον οὖν οὐκ οἶσθα.

IX, 383. b. ἕκαστον pro ἕκαστα Cobetus. Ibid. οὐκ ἂν τάχα scripsi pro οὐκ ἂν ταχύ.

Ibid. c. In Alexidis loco ἕψειν μοὐδόκει scripsi cum Hirschigio pro ἧψέ μοι δοκεῖ, cui vs. 3. etiam προσκέκαυκα debetur pro προσκέκαυκε.

Ibid. d. λαβὼν ἦν εἰς dedi ex A pro λαβών νυν εἰς, quod Porsonus posuerat. Ibid. vulgo ἐνθείς, Dindorfius ἔνθες cum Corae. Ibid. pro ἐκδέξεται malim εἰσδέξεται. Tum ἀτρεμεὶ ex A dedi pro ἀτρέμα. Cf. Com. gr. vol. III p. 441.

Ibid. e. Malim ποιήσω sine interrogatione. Ibid. ἄνω βαδίζει Cobetus Mnem. IV 117. A ἀνωμαλίσει, Scaliger ἄνω μάλ' εἶσι. De verbis ὃ λέγεις οὐ λέγεις v. Hirschig Dissert. p. 11. 39. et Cobetum l. l.

Ibid. f. Dobraeus ἐγὼ δέ γ' ὑμῖν, κατα τὸν ἥδιστον Δίφιλον, παρατίθημ' ὁλοσχερῆ, quod verum videtur. Ibid. σύμπτυκτον pro σύμπηκτον Dobraeus.

IX, 384. a. In Epigenis loco cod. A ἔτρεφέ με λαβὼν σιτευτόν, unde Dobraeus ἀλλ' εἴτις ὥσπερ χῆν' ἐμὲ | ἔτρεφε

λαβὼν σιτευτόν. Fortasse in cod. scriptura nihil mutandum, nisi quod παραλαβὼν pro λαβών scripserim.

Ibid. e. Male cum Dindorfio indicavi lacunam, cuius nullam causam fuisse docent particulae οὕτως sic positae exempla nequaquam rara.

Ibid. f. Philippides: ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαιν' ἀναγελάσασ' ἅμα. Ita correxi librorum scripturam ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαινα γελάσασα, ubi Porsonus scribebat γελάσασ' ἡδέως.

IX, 385. a. De Timoclis loco v. ad VII 259 b.

Ibid. f. Post ἐν Ἐφεσίῳ de more addidit fortasse scriptor προειπών.

IX, 386. a. In Alexidis ecloga non sanum esse credo vs. 8. ἐγὼ δ' ἐρῶ. τοῖσιν γὰρ ἑστιωμένοις | τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως. Libri partim τοῖς γάρ habent. Sententia hoc requirere videtur: ἐγὼ δὲ πρῶτος· τοῖς γάρ etc. atque ita edidi. Vs. 11. σὺ πρὸς θεῶν ἔθυσας τὸν ἔριφον. Haec sic scripsi:

οὐ πρὸς θεῶν ἔμ' ἔθυσας, ἀλλὰ τὸν ἔριφον.

ut haec personae B tribuantur. Cf. Com. gr. IV 131.

Ibid. e. ἦρι μάλ' οὐκ ἐφ' Ἑλλήσποντον πλεύσας. Ita scripsi propter Homericum locum, quem imitatur, ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας νῆας ἐμάς. Possis etiam οὐχ Ἑλλήσποντον ἐπιπλεύσας. Vulgo ἦρι μαλ' οὐχ Ἑλλήσποντον πλεύσας. Amphidis locus fortasse ita scribendus est: Εὐρύλοχε κνισολοιχὲ [χαῖρ'] · οὐκ ἔσθ' ὅπως | οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ. Apparet χαῖρ' post χε prono errore excidere potuisse.

IX, 387. a. In Mnesimachi versibus Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 36. σπανιώτερον, quod ego σπανιώτατον scripsi, delevit locumque sic scripsit: καὶ | τὸ λεγόμενον πάρεστιν —

Ibid. c. Agatharchides φοιτᾷ τροφῆς χάριν πρὸς τὰς ἐμβολὰς τῶν στομάτων. Fortasse recte scripsi ἐκβολάς.

IX, 388. b. ἀκάμας Σακάδας ἀδάμας. Ita Schweighaeuserus. A ἀκαμασσακάδας ἀδάμας. B ἀκάμας ἀκάδας ἀδάμας. In quibus Dobraeus σακάδας delet, ac sane non recte componitur cum Ἀκάμας et ἀδάμας. Scribendum puto Ἀκίδας, qui Elidis est fluvius.

Ibid. f. Sophocles ὄρνιθος ἦλθ' ἐπώνυμος | πέρδικος ἐν

κλεινοῖς Ἀθηναίων πάγοις. Pro *ἦλθ'* scripsi *ἦν δ'*. In sequente Pherecratis fragmento *ἔξεισιν* potius quam *ἄκων* corruptum puto.

IX, 389. d. *ἢ θηρεύων*. Scripsi *ἢ ὁ θηρεύων*, monstrant sequentia.

IX, 390. a. Alcmanis locus: *ἐπῆγε δὲ καὶ μέλος Ἀλκμὰν εὗρέ τε γλωσσάμενον κακκαβίδων στόμα συνθέμενος.* In his *στόμα* pro *ὄνομα* reposui Emperium secutus totumque locum ita refinxi: *ἐπεί γε δὴ καὶ μέλος Ἀλκμάν εὗρε γεγλωσσαμένον κακκαβίδων στόμα συνθέμενος*, i. e. linguatum os, ut Tertullianus Atheniensium civitatem linguatam dicit. Verbum *γλωσσᾶσθαι* (unde *γλώσσημα*) recte formatum est.

Ibid. b. *οἱ δὲ περὶ τὴν Κίρραν πέρδικες ἄβρωτον ἔχουσι τὸ κρέας διὰ τὰς νομάς.* Cirrham dicit Phocicam, ubi multus erat aconiti proventus, quo cum vescerentur perdices, earum carnes insuavem saporem ducebant.

IX, 391. e. *Τερψικλῆς τοὺς ἐμφαγόντας φησὶ στρουθῶν ἐπικαταφόρους πρὸς ἀφροδίσια γίνεσθαι.* Rectius fuerit *ἐπιφόρους* aut *καταφόρους*, sed vide XIII p. 608 d.

IX, 392. c. *Ἰολάου δ' αὐτῷ* (Herculi) *προσενέγκαντος ὄρτυγα καὶ προσαγαγόντος ὀσφρανθέντ' ἀναβιῶναι.* Egli in Museo Rhen. XIII 2 p. 307. et X p. 462. *ὄρυγα* scripsit pro *ὄρτυγα*.

Ibid. f. *Κρατῖνος ἐν Χείρωσι λέγων· Ἰθακησία ὀρτυγομήτρα.* Cod. B *Ἰθακησίας*, cui si quid tribuendum, scripserim *Ἰθακησιάς*, nisi potius *Ἰθακησίας ὀρτυγομήτρας* fuit.

IX, 393. a. Alexander Myndius ortygometram describens: *τὸ μέγεθος ηλίκη τρυγών, — δυσθαλὴς καὶ δειλή.* Nescio quid sibi velit *δυσθαλής*, pro quo vide an *δυσαλής* i. e. *δυσάλωτος* scribendum sit, quod bene congruit cum *δειλή*.

Ibid. b. In Clearchi loco post *φιλοστοργίαν* lacunam indicavi et pro *διαφέρουσιν* scripsi *διαφέροντες*.

Ibid. c. *Ἵππαρχος ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ Ἰλιάδι·*

οὔ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν, οἷον ἔχουσιν
χέννια τίλλοντες καλκατιάδει σαλέοντα.

Primo versu scripsi *οὐδέ μοι*, alter quomodo emendandus sit nescire me fateor. Hoc unum video scribendum esse *δεισαλέ' ὄντα* sive *δεισαλόεντα* i. e. *δυσώδη καὶ ῥυπαρά*, sed in *καλκατια* quid lateat alii docebunt. Interim suspicabar *καὶ κητία* vel *καὶ κήτεα*.

Ibid. f. *ἡ Ἥρα εἰς ἀπρεπῆ ὄψιν τὴν ὄρνιν μετεμόρφωσε.* Iacobsius *ἄνθρωπον* scribebat pro *ὄρνιν*, parum probabiliter. Fortasse *εἰς ἀπρεπῆ τὴν ὄψιν ὄρνιθα*.

IX, 394. d. *Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων, ὡς διαφορὰς ἐκτίθεται φάσσαν πυραλλίδα περιστερὰν τρυγόνα.* Imo *διαφόρους*, ut habent VL.

Ibid. f. *ἀναγώγια* pro *ἀναγωγὰς* scripsi cum Casaubono.

IX, 395. b. *Φερεκράτης ἐν Γραυσί.* Sic rescripsi pro *Γραφεῦσι*. In ipso fragm. *ἀγγελοῦντα* pro *ἀγγέλλοντα* dedi cum Herwerdeno.

Ibid. c. Nicander *ἢ σικελὰς Μεγάροιο πελειάδας.* Nec *Μέγαρον* dicitur pro *Μέγαρα*, nec si diceretur, genetivus ad structuram loci aptus esset. Accedit quod Siculas quidem columbas multi, Megarenses autem *κατ' ἐξοχήν* nemo celebravit. Corrigendum igitur *μεγάροισι*. Exerc. philol. I p. 31. Sic etiam alii, ut monuit O. Schneider Nicand. p. 90. qui vs. 3. coniecit *οὐδ' ὄφις ὀστρακέοις λωβήσιμοι*. Pro *ἐξενέπονται*, quae Heringae emendatio est, legebatur *ἐξενίπονται*.

IX, 396. a. In Strattidis loco pro *ἔστω* fort. *ἐστί* scribendum est, et in Eubuli versu, qui sic editur *καὶ πνικτὰ Σικελὰ πατανίων σωρεύματα*, vereor ne ut alibi coqui nomen *Πατανίων* obscuratum sit. V. Comic. gr. III p. 298.

Ibid. d. Antiphanes *κομψός γε μικρὸς κρωμακίσκος οὑτοσί.* Nauckius *κωραλίσκος*.

Ibid. *Ἡνίοχος Πολυεύκτῳ·*

ὁ βοῦς ὁ χαλκοῦς ἦν ἂν ἑφθὸς δεκάπαλαι·
ὁ δ' ἴσως γαλαθηνὸν τέθυκε τὸν χοῖρον λαβών.

Quod Fragm. Com. III 561. dixi respici his verbis haud dubie notum aliquod simulacrum bovis aenei, id planissime postea confirmatum repperi hac glossa Hesychii: *Βοῦς ἐν πόλει· χαλκοῦς ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀνατεθείς.* Itaque in acropoli hoc bovis simulacrum positum erat, quod cum arte et magnitudine insigne esset, factum est ut *βοῦς ἐν πόλει* proverbialiter de rebus magnificis et quae animum admiratione percellerent diceretur. Diogenianus III 67. *Βοῦς ἐν πόλει· ἐπὶ τῶν θαυμαζομένων.* Appendix Prov. Vatic. I, 25. *Βοῦς ἐν πόλει· ἐπὶ*

τῶν παραδόξων καὶ θαυμαζομένων. Λυσίας γὰρ ἀνέθηκε βοῦν ἐν ἀκροπόλει. Quae in cod. S. Germ. apud Bastium Ep. crit. p. 134. ita scripta sunt Λυσανίας δὲ εἶπε βοῦν ἐν ἀκροπόλει. Quae quomodo cum Hesychio, effigiem illam bovis senatus auctoritate dedicatam dicente, conciliari possint non video nisi ita, ut aut Lysias senatus consulti auctor habeatur, aut probata cod. Sangerm. scriptura Lysaniam sculptoris nomen fuisse statuamus, quo pacto εἶπε ex ἐποίει corruptum videri possit. Lysaniam sculptorem ex titulo a Winckelmanno Operum vol. VI, 2. p. 342. edito memoravit Silligius. Ceterum eiusdem huius signi memoriam apud Hesychium obliteratam suspicor in hac glossa, Κριὸς ἀσελγόκερως: ἦν ἐν τῇ ἀκροπόλει κριὸς ἀνακείμενος μέγας χαλκοῦς. ἀσελγόκερων δὲ αὐτὸν εἶπε Πλάτων ο κωμικός, διὰ τὸ μέγαν εἶναι, καὶ συναριθμεῖ αὐτῷ τόν γε Δούριον ἵππον. Quo loco quum pro τόν γε recte codex habeat τόν τε, apertum est excidisse aliquid, quod Plato propter magnitudinem simul cum Durio equo et ariete coniunxerat. Scribendum igitur suspicor: τόν τε Δούριον ἵππον [καὶ τὸν βοῦν τὸν χαλκοῦν.] Exercit. phil. I p. 29.

Ibid. e. In Simonidis loco ante ἰοστεφάνου Bergkius supplet Εὐρυδίκας. Dobraeus [νύμφαι vel μοῦσαι] ἰοστέφανοι.

IX, 397. a. Antiphanes ἤγαγ' ἕν. Sic Hirschig pro ἤγαγεν. Vs. 2. fortasse πλείους εἰσὶ cum Grotio.

Ibid. f. Legebatur λειπόνεως, quod λιπόνεως scripsi.

IX, 399. a. ὁ τὴν τῶν Ἀτρειδῶν κάθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ τρίτῳ φησίν

Ἴσον δ' Ἑρμιονεὺς ποσὶ καρπαλίμοισι μεταστών.

Pro Ἴσον Casaubonus Νῖσον tentabat non memor Homeri Il. XI 101. αὐτὰρ ὁ βῆ Ἰσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίξων. Hermioneus Argivi nomen esse videtur. Exercit. phil. I p. 30.

Ibid. c. πρὶν θεωρῆσαι. V. Com. graec. IV p. 491. Qui statim sequitur ex Teleclidis fabula Στερροί inscripta versus

ὡς ουσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φέρω,

e simili scena petitus est qualem describit Aristophanes Thesmoph. 640.

Ibid. d. Archestratus τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι πολλαί τε θέσεις σοι | σκευασίας εἰσίν. Addidi praeeunte Do-

braeo σοί, nec male tamen Schweighaeuserus πολλαί τε θέσεις μέν, vel Iacobsius πολλαὶ θέσιές τε.

Ibid. f. Alcaeus κορίαννον εἶναί τι λεπτόν. Recepi elegantem Bergkii emendationem εἰς τί λεπτόν; quamquam possis etiam κορίαννον εἶναι τιλτόν vel τριπτόν.

IX, 400. a. In Aristophanis loco

λύσας ἴσως ἂν τὸν λαγὼν ξυναρπάσειεν ὑμῶν,

pro λύσας coniectabam Ὕλας, quod canis nomen fuerit. Pro ὑμῶν fort. ἡμῶν scribendum ex VL.

Ibid. b. De λαγὸς quae disputat Athenaeus, mihi valde incerta videntur. Quis enim praestet in Sophoclis loco λαγοί non esse λαγῴ, quod antiquo more λαγοί scriptum grammaticum in errorem induxit. Ille autem versus

λαγὸν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον,

recitabatur sine dubio ab homine Ionicae stirpis.

Ibid. e. Hegesander κατ' ἀρχὰς δὲ ἡ μὲν Ἀστυπάλαια οὐκ εἶχε λαγώς, ἀλλὰ πέρδικας. Post πέρδικας excidisse suspicor ἡ δὲ Ἀνάφη οὐ πέρδικας ἀλλὰ λαγώς, vel ἡ δὲ Ἀνάφη λαγὼς ἀλλ' οὐ πέρδικας. Quod verum esse ostendit particula μέν, quae oppositionem postulat.

IX, 401. b. οὐδὲ ἦν ἐλάττων τοῦ καλοῦ γραφομένου Καλυδωνίου. Fortasse τοῦ καλλιγραφουμένου, nisi καλοῦ utpote e Καλυδωνίου natum expungere praestat. Mox verba φροντιστὰ καὶ λογιστὰ Οὐλπιανέ ex antiqua comoedia ductum suspicor. Fuerit e. c. φροντιστὰ καὶ λογιστὰ Σώκρατες. Tum praeeunte Schweighaeusero edidi ὃ δ' οὐ σφόδρα φροντίσας. Libri ὃ δὲ σφόδρα φροντίσας.

Ibid. e. τὸ πρὸ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα. Nonne τὸ ἐπὶ τοῦ μνημείου? In ipso epigrammate satis insolenter dictum est νυκτῶν φροντίδες ἑσπέριοι, latetque fortasse vitium.

Ibid. f. Antiphanes λαβὼν ἐπανάξω σύαγρον εἰς τὴν οἰκίαν | τῆς νυκτὸς αὐτῆς καὶ λέοντα καὶ λύκον. Scripsi ἐπανήξω cum Cobeto. In Dionysii loco vs. 3. ᾧ πλεῖστ' απαρχὰς ἀκροθινιάζομαι, fort. scribendum est ᾧ πλεῖστ' ἀπάργματ', sed reliqua non expedio. Hesychius Ἀπάργματα· ἀπαρχαί.

IX, 402. a. συάγρεια scripsi pro συάγρια.

Ibid. b. καὶ Σκληρίας, εἷς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς

καλουμένης κωμῳδίας ποιητής. Ita Dindorfius edidit Colomesii iudicium secutus, quum libri habeant *Σκίρας*. Ac sane ita scribitur hoc nomen apud Stobaeum Flor. II, 9. XVIII, 2. CIII, 4. quibus locis lemma est *Σκληρίου*, quod Photius Bibl. 167, p. 115. male revocavit ad nominativum *Σκλήριος*. Non dubitandum tamen quin restituenda sit librorum scriptura. Quum enim *σκιρός* et *σκληρός* nonnisi forma inter se differant, v. Salmas. ad Tertull. de Pall. p. 297. et Lobeck. Aglaoph. p. 1314. apertum est eundem hominem et *Σκίραν* vel *Σκιρίαν* et *Σκληρίαν* nominari potuisse. Nominis *Σκίρας* exemplum habemus item apud Diognetum Herodiani Dict. solit. p. 11, 29. *Κόλλον τὸν Σκίρου*. Nisi id ad *Σκίρος* revocandum. Denique apud Ioa. Lydum de Magistr. I, 40. *Ῥίνθωνα καὶ Ἀσκήραν καὶ Βλαῖσον καὶ τοὺς* (hoc delendum) *ἄλλους τῶν Πυθαγορείων ἴσμεν κωμικῶν διδαγμάτων ἐπὶ τῆς μεγάλης Ἑλλάδος γενέσθαι καθηγητάς*, pro *Ἀσκήραν* potius *Σκίραν* quam *Σκληρίαν* corrigendum est. Ad poesin Scirae quod attinet, fuit ea Rhintonicae simillima maximeque in tragicorum poetarum parodia versabatur. Quod Stobaeus Flor. CIII, 4. eidem poetae tribuit carmen nobilissimum *Ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνατῷ κτλ.* id quod errore acciderit indicavi Fragm. Com. graec. III p. 169. Exercit. philol. I p. 30.

Ibid. c. Recte opinor Nauckium corrigere *περιεφέροντο καὶ ἔριφοι πολλοὶ καὶ ποικίλως ἐσκευασμένοι.*

Ibid. d. In Antiphanis loco, de quo vide Com. gr. III p. 9. et quem rectius distinxi Add. vol. V p. 73, vs. 1. *κρέας* scripsi pro *κρέα*, et vs. 4. *αἰγίων* pro *αἰγείων*, quod Dindorfius *αἰγέων* scripsit cum Schweigh. Dobraeus *αἰγιδίων*.

IX, 403. a. Mnesimachus *ὤπτηται* pro *ὀπτᾶται* recte Casaubonus. Ibid. dedi *χναῦμ' ἥρπασται*. Vulgo *χναῦρ*, A *χναυῶ*. Pro *ἥπασται* fort. *ἤρτυται* scribendum est. Mox *λέπεται κόρδαξ* scripsi pro *λείπεται*, et *πάντως* pro *πάντες*.

Ibid. *χάσκεις οὗτος* Casaubonus, vulgo *χάσκεις αὐτός;* Rectius autem distinxit Dindorfius *χάσκεις; οὗτος βλέψον*. Tum ante Dobraeum erat *δεῦρ', εἴ πως αὐτὰ φράσεις*. Statim fortasse *αὖθις ἐρῶ σοι*.

Ibid. b. *φοξῖνος* (corr. op. err.) dedi pro *φυξῖνος*, libri *φυξίκινος* cf. Com. gr. vol. III p. 573.

Ibid. c. *ἔγχελυς ἄρκτοι*. Sic scripsi pro *ἄρτοι*, quorum importuna h. l. memoria est. Ibid. *δεύει* Dindorfius in notis pro *εὕει*.

Ibid. d. *βινεῖ* et *νεῖται* seclusi. Tum *κούραν* corruptum est, fort. *κούρα* et deinceps *ὀσμῇ σεμνῇ*. Paulo post erat *μακροῦ*, quod *μάρου* scripsi, et *στύρακος καὶ βάρου*, quod correxit Dindorfius.

Ibid. e. *φέρει*. Corrige operarum errorem *φέροι*. Ibid. *λεγομένους* dedi pro *γενομένους*, et *Ἀναξίππῳ* pro *Ἀνθίππῳ* ex emendatione Valckenarii.

Ibid. f. In Anaxippi loco *ἐχρῆτο* pro *ἐχρᾶτο* Herwerdenus Obs. crit. p. 101. fortasse recte, quamquam qui *κωλέα* pro *κωλῆ*, *ζητῶ* pro *χρήζω* dicere non dubitavit, eum ne *ἐχρᾶτο* quidem reformidasse crediderim. Ibid. *πάντ' ἀφεῖλον* scripsi cum Dobraeo, libri *πάντα φίλων τὸ*, ID apud Villebrunium *πάντα φ—λον τό*.

IX, 404. a. *ἔλαιον*. Toupius *ἐλεόν τε*. Tum *πρῶτοι* scripsi, vulgo *πρῶτον*.

Ibid. b. *οὐδὲν Διοδώρου διαφέροντ' Ἀσπενδίου*. Ita correxi librorum scripturam *οὐδὲν χονδρεύουσι διαφέρω τ' Ἀσπενδίου*, quamquam hoc quidem servari potest. De Diodoro Aspendio dixi ad IV p. 163 f.

Ibid. d. *ὅταν ἐγγὺς ᾖ δ' ὁ σταυρός* ex Dobraei emendatione dedi, libri *ὅταν ἐγγὺς ἦν δὲ ὁ δεύτερος*. Facilior tamen est coniectura Cobeti Mnem. IV p. 321. *ὅταν ἐγγὺς ᾖ δ' ὅδ' ἕτερος*, ut *ὅδ' ἕτερος* per euphemiam dictum sit pro *ὁ θάνατος*.

Ibid. e. *τὴν φύσιν* vulgo cum *δριμύτητος* coniunctum ad sequentia traxi. Ibid. *πνευματιῶ* recte Herwerdenus.

Ibid. f. In Dionysii ecloga *προΐδηται* scripsi cum Dobraeo, vulgo *προΐδῃ τε*, Dindorfius *προειδῇ*. Sequente versu *οὐκ ἔτι* dedi pro *οὐκ ἔστι*, et *ὀψοποιὸς δ' ἐστί που*. Libri *ὀψοποιὸς δ' ἔστιν* vel *ἔστι*. Dindorfius cum Schweigh. *ὀψοποιός ἐστι δέ*.

IX, 405. a. *πολύ* de coniectura adieci. Pro *θάτερον* for-

tasse θάτερος. Vs. sequ. recte vulgo οὕτως ἐφ' ἡμῖν, post quae incidendum est.

Ibid. b. οὐ τοῦ τυχόντος supplevit Dobraeus. Ibid. ἕξεις ὁμοίαν scripsi praeeunte Iacobsio, qui ἔχεις ὁμοίαν dedit; libri ἔχει θ' ὁμοίαν. Ibid. erat γέγραφέ τε, quod fortasse servari potest.

Ibid. c. τῶν βιαίων ἔσθ' ἕνεκα τὰ γεγραμμένα. Locus corruptissimus; suspicabar ἃ τῶν ἰδιωτῶν ἔσθ' ἕνεκα γεγραμένα.

Ibid. κενὰ — γεγραμμένα solus habet A. De sequentibus v. Com. graec. III p. 350.

Ibid. προσαπόλωλεν scripsi Hirschigium secutus, libri παραπόλωλεν.

Ibid. ἐπιλαθέσθαι Σιμία edidi pro ἐπιλαθέσθαι σημεῖα.

Ibid. d. ἐξ ἀντλίας ἥκοντα καὶ γέμοντ' ἔτι. Ita Dindorfius dedit ex mea coniectura. Libri fere ἥκοντι καὶ γέμων τέ τι. Vid. quae dixi Com. graec. III p. 551. Fortasse scribendum

ἐξ ἀντλίας ἥκοντι καταγέμοντί τε —

Vs. sequ. φορτηγικῶν scripsi pro φορτητικῶν. De seqq. vide l. l.

Ibid. e. κόπτε με Dindorfius. In sequentibus haud pauca latent trimetrorum comicorum vestigia, e. c. καὶ δεῖξον ὃ φέρεις — καταφρονεῖς ὅτι μάγειρός εἰμ' ἴσως — et 406 b. ἁπαλὸν καὶ συνεχὲς διδοὺς τὸ πῦρ — et τοία διεχύθη τῶν ῥόδων εὐωδία. Tum ὅσον δ' scripsi pro ὅσον.

Ibid. f. γυμνὴν ἐποίησεν v. Com. gr. IV p. 607.

IX, 406. a. ῥοδωνιάν Dobraeo auctore scripsi pro ῥοδωνίαν.

Ibid. d. ἀλλ' ἔγωγε — οὐκ ὢν λαβάργυρος ὡρολογητής, κατὰ τὸν Τίμωνος πρόδειπνον, λέξω τὰ περὶ τοῦ Ἡγήμονος. Parum probabili coniectura Schweighaeuserus κατὰ τὸ Τίμωνος Περίδειπνον scribendum existimat, eum Timonis Phliasii librum indicari ratus, quem Ἀρκεσιλάου περίδειπνον, Arcesilai silicernium, inscriptum fuisse testatur Diogenes Laert. IX 115. Mihi Athenaeus κατὰ τὸν Τίμωνος Πρόδικον scripsisse et verbis λαβάργυρος ὡρολογητής ipse Prodicus indicari videtur. Eum ὡρολογητήν a Timone appellatum credo propter Horas, quo titulo Prodicus librum inscripserat eum, ex quo Xenophon nobilem de Hercule in bivio sedente fabulam

derivavit; λαβάργυρον autem eum dixit propterea quod hunc ipsum librum Prodicus graecas civitates obiens recitabat magnamque ab auditoribus mercedem exigebat. Exercit. philol. I p. 31. V. tamen ad Theocr. p. 404.

Ibid. f. χώρει 'ς τὸν ἀγῶνα. Legebatur χώρ' εἰς τὸν ἀγῶνα.

IX, 407. a. Alter versus ita scriptus erat φακῇ δὲ καὶ ἐν θέρει καὶ χειμῶνι ἀγαθόν. Eum Dobraeus ita refingebat ἀγαθὸν δὲ κἀν χειμῶνι κἀν θέρει φακῇ.

Ibid. οὐδεὶς δ' ἀπέστη. Ita scripsi pro οὐδεὶς ἀπέστη, post ἀτυχημάτων incidens.

Ibid. c. Chamaeleo Ponticus: ὅ τε γραμματεὺς καὶ ὁ ἄρχων τὰς ἡσυχίας ἤγαγον. Fuit qui καὶ οἱ ἄρχοντες ἡσυχίας corrigeret. Sed cf. III p. 114 a. τὰς ἡσυχίας οὐκ ἄγετε ἕως ἄν τις ὑμῖν ἄρτων ἢ ὀστέων προσρίψῃ. XI p. 493 f. εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ τὰς ἡσυχίας εἶχον (ἦγον?). Diodorus Sic. XVII, 116. τὴν ἡσυχίαν ἦγε. Aelianus V. H. 9, 33. τὴν ἡσυχίαν ἀγαγὼν καὶ ἐγκαρτερήσας.

Ibid. d. ἦν δὲ καὶ τραγῳδίας. Recte ut videtur Dobraeus τραγῳδός. In Timoclis fragmento ἐν αἷσιν ἕψεις scripsi pro ἐν αἷς συνῆψας.

Ibid. e. In eiusdem Timoclis loco πάλιν scripsi pro πάνυ et ultimo versu erat ἐπέπτυσεν. Tum καὶ ante τῶν δήμων deleverim. In sequente Timoclis fragmento vs. 1. per interrogationem extuli et vs. squ. personae B tribui. In eo pro οὗτος δ' scripsi οὐκ ἀλλ', quae non nimis violenta est emendatio: α abiit in ος et ΛΛ in Δ. Vs. 4. legebatur θανατηγὸν καλὴν χύτραν φέρει. Scripsi θάργηλον ἀγκάλῃ χύτραν φέρει. V. Com. graec. IV p. 721. Post θάργηλον fort. excidit οὗτος.

Ibid. f. Timocles in Icariis.. Vs. 1. distinxi post οὐδέν. Sequentia ita edebantur εἶτα Θούδιππος ὁ λέων παντελῶς ἔπηξεν ἡμᾶς. Correxi Θούδιππος βδέων παντελῶς ἔπνιξεν ἡμᾶς. Vs. 4. legebatur ἐφερόμην πρὸς Δίωνα. Sed aliud quid latet. Forsan εἶτ' ἐφερόμην πρὸς Δίωνα.

IX, 408. a. ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν ὅτι ὁ Τηλέμαχος κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτούμενος ἦγε πυανέψια πορδὴν ἑορτήν. Apparent trimetrorum vestigia κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτούμενος

et ἦγε πυανέψια | πορδῶν ἑορτήν. Sic enim pro πορδὴν scribendum videtur.

Ibid. Heniochus. Vs. 3. erat δῷ δεῖνι. Scripsi τὸ δεῖνα, quod habet L, τὸ δειναὶ A.

Ibid. b. Legebatur ὁ σοφιστὴς τέλος. Τοτούτων οὖν πολλάκις etc. Correxit Dobraeus.

Ibid. d. In versibus Eupolidis πάντας (non πάντα) addidit Schweigh. Ibid. in Epicharmi loco κιθάραι scripsi pro κιθάρα et τράπεζαι χαλκία pro τράπεζαι χαλκεῖαι, quod Schweigh. τράπεζαι χαλκέαι, Ahrens autem τράπεζαι χαλκίαι scripserunt; parum credibile est, poetam ad τράπεζαι adiecisse epitheton, quo cetera substantiva carent. Eandem ob causam vs. 2. ubi χάλκεοι ex VIII p. 362 b. receptum est (vulgo χάλκειοι, Ahrens χαλκίοι) vereor ne pro χάλκεοι quod ex praecedente versu repetitum videri potest, corruptum sit; fortasse χρυσίδες vel simile quid scribendum est.

IX, 409. d. Antiphanes κέλευσόν μοί τινα Koppiers, libri κέλευσόν τινα. Ibid. fort. τότε | καὶ περιπατήσεις.

Ibid. e. In Philoxeni loco vs. 3. libri fere ὅσον ἔχρηζεν ἐκτρίμματά τε. Correxit Bergkius indicata lacuna, qui vs. sq. δὲ addidit. Ibid. Dromonis vs. 2. ὁ παῖς Porsonus, libri ἦμεν, sufficiebat ἡ παῖς.

IX, 410. a. Clidemus ἔπειτα [στὰς] παρὰ τὸν βόθυνον πρὸς ἑσπέραν βλέπε Nauckius. Ibid. pro θυγατριδῶν bene O. Müller εὐπατριδῶν, Lobeck Aglaoph. p. 185. Φυταλιδῶν, Adamus Θυργωνιδῶν. Cf. Petersen Phil. Gott. Supplem. 1860 p. 163.

Ibid. c. Sophocles σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος. Recte, ut videtur, Herwerdenus ἐκδεδαρμένος.

Ibid. d. Ἀχελῴῳ pro Ἀχελωνίῳ dedi ex emendatione Dalecampii, quam confirmat etiam fragmentum fabulae ab Athenaeo allatum, in quo de Hercule sermonem esse apertum est. Lacunam indicatam sic suppleverim τό[τε] πρὸ τοῦ δείπνου [καὶ τὸ μετὰ τὸ δεῖπνον] κατὰ χειρός. In Demonici loco vs. 1. scripsi ἑστιῶν pro ἐσθίων cum Casaubono. Vs. 3 et 4. edebatur περιγράφει πᾶς ὅτι μετά, quae emendavit Cobetus Mnem. IV p. 98. In Cratini fragmento πλέῳς scripsi pro πλέως.

Ibid. e. De Sapphus loco vide Bergkium P. L. p. 676. In

eo dedi ἔπεμψ' ἀπὺ Φωκάας (pro ἔπεμψα πυ φωκάας) cum Grotefendo, cetera intacta relinquens. Alterum καγγόνων (Seidlerus καγκόμων) fortasse ex κάγών (κηγὼν) corruptum est, ut hoc fere dicat, quoniam tu magni pretii munera (μεγάτιμα) misisti, ego vicissim tibi misi, εἴς σ' ἔπεμψ' ἀπὺ Φωκάας δῶρα τίμια κάγών. In quibus quae aliis debeam, docebit Bergkii adnotatio.

X, 411. a. Astydamantis, poetae tragici, afferuntur versus ex Hercule fabula satyrica:

> Ἀλλ' ὥσπερ δεῖπνον γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν
> τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφόν.

Perquam dignum memoria hoc fragmentum est propterea quod ne tragicam quidem poesin ab usu parabasium alienam fuisse luculenter ostendit. Eandem rem confirmat Aristides Orat. vol. II p. 523 Dind. καὶ κωμῳδοῖς μὲν καὶ τραγῳδοῖς καὶ τοῖς ἀναγκαίοις τούτοις ἀγωνισταῖς ἴδοι τις ἂν καὶ τοὺς ἀγωνοθέτας καὶ τοὺς θεατὰς ἐπιχωροῦντας μικρόν τι περὶ αὑτῶν παραβῆναι, καὶ πολλάκις ἀφελόντες τὸ προσωπεῖον μεταξὺ τῆς μούσης ἣν ὑποκρίνονται δημηγοροῦσι σεμνῶς. Non credo tamen in tragoediis id unquam poetas facere ausos esse, sed in satyricis dumtaxat fabulis. Cui sententiae repugnat sane Pollux, qui Euripidem in multis fabulis, Sophoclem autem in Hipponoo parabasi usum esse affirmat IV, III. τραγικὸν δὲ οὐκ ἔστιν (ἡ παράβασις), ἀλλ' Εὐριπίδης αὐτὸ πεποίηκεν ἐν πολλοῖς δράμασιν. ἐν μέν γε τῇ Δανάῃ τὸν χορὸν τὰς γυναῖκας ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιήσας παρᾴδειν, ἐκλαθόμενος ὡς ἄνδρας λέγειν ἐποίησε τῷ σχήματι τῆς λέξεως τὰς γυναῖκας. καὶ Σοφοκλῆς δὲ αὐτὸ ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἁμίλλης ποιεῖ σπανιάκις, ὥσπερ ἐν Ἱππόνῳ. Atqui Pollucem in rebus ad scenam spectantibus negligentissimum constat scriptorem esse, qui ut de Danae manifesto ea tradit, quae nihil faciunt ad parabasin, ita ne in iis quidem quae de Hipponoo affert, fide dignus habendus est. Exerc. philol. II p. 18.

Ibid. b. τἀκόλουθα scripsi, vulgo τὰ ἀκόλουθα. In Epicharmi fragmento primus versus πρᾶτον μὲν αἴ κ' ἔσθοντ' ἴδοις νιν, ἀποθάνοις gravi vitio laborat. Fort. πρᾶτον μὲν αἰ κατεσθίοντ' ἴδοις νιν, ἀποθάνοισθά κα. In Ionis loco βουλιμίας pro εὐφημίας dedi cum Bentleio.

Ibid. c. Pindari locus sic fere legitur in libris: *διὰ* (Boeckhius *δοιὰ*) *βοῶν θερμὰ δ' εἰς ἀνθρακιὰν στέψαν πυρπνόων τε σώματα· καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπὰν ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρύν. ἦν ἰδόντα* (Boeckhius *ἦν δὲ ἰδόντα*) *διχκρῖναι πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος.* Haec fortasse sic sananda sunt: *δοιὰ βοῶν θερμὰν ἐς ἀνθρακιὰν τρέψας πυρπολέων τε σώματα· καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπὰν [ἄιον], ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρύν· ἦν δὲ ἰδόντα διακρῖναι πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος.* Quarum coniecturarum partem recepi.

X, 412. b. *Μᾶτρις* scripsi pro *Μάτρις* et *ὃν* addidi ante *καὶ πάλιν νικηθῆναι*, ne Hercules contra mentem scriptoris a Lepreo victus esse dicatur.

Ibid. Commemoratur Caucalus Theopompi historici frater. Huius scriptoris nomen latere videtur apud Photium Lex. p. 221, 8. ubi vitiose editur *Καύκασος δὲ διὰ τὸ ὀλιγωρῆσαι τῆς Ἀφροδίτης Λημνίας.* Aliud rarissimi nominis exemplum est apud Scylacem Per. p. 107. ubi *Καυκαλοῦ* (*Καυκάλου*) *κώμη* memoratur. Exercit. philol. II p. 18.

Ibid. d. *ἤσθιεν ἁρπαλέως κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.* Inscite haec ex pluribus locis homericis composita sunt; fortasse tamen culpae immunis est scriptor, addendumque est *ἔπινεν.*

Ibid. Posidippi epigramma:

καὶ περὶ συνθεσίης ἔφαγόν ποτε Μηόνιον βοῦν·
πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος
Θευγένει· ἅσσα φαγὼν ἔτ' ἐπήτεον· οὕνεκεν οὕτω
χάλκεος ἑστήκω χεῖρα προϊσχόμενος.

Vs. 1. libri *καί περ συνθεσίης.* Malim *καί ῥ' ἐκ σ.* Vs. 2. *οὐκ ἄρ'*? Vs. 3. cod. B *εὐγενείας φαγών*, possis conicere *Θευγένει, ἅσσ' ὁ φαγών*, id ut substantive accipiatur. *ἅσσα* ad *βρώμην* referendum, sensusque est cibum enim, quem ego vorax ille petebam, non potuit amplius patria praebere. Tum *οὕνεκα* dedit Casaubonus, vulgo *εἵνεκα.*

X, 413. a. *Ἀστυάναξ δ' ὁ Μιλήσιος.* Ita correxi pro *Ἀστυδάμας* ad IV 134. Mox *καὶ* ante *ἀφικόμενος* deletum malim, nisi *ἐκλήθη* pro *κληθεὶς* scribere praestat.

Ibid. b. *τὰ τοῖς ἐννέα ἀνδράσιν.* Pro *ἐννέα* fort. *ἕξ* scribendum, ut est apud Syncellum, cuius locum supra apposui p. 64.

Ibid. d. In Euripidis fragmento *μεταλλάσσουσιν* pro *διαλλάσσουσιν* scripsi e Galeno et litt. e *δίχ' ἀσπίδων* cum Lobeckio pro *δι' ἀσπίδων.* Ib. recte ut videtur Dobraeus *ἄνδρας οὖν χρῆν τοὺς σοφούς.*

X, 414. a. In Xenophanis Colophonii vs. 11. *οὐκ ἐὼν ἄξιος* revocavi ex PVL, Dindorfius *οὔ κ' ἔοι ἄξιος.* Cfr. ad Theocriti Id. 22, 73.

Ibid. d. *καὶ ὁ Ἀχαιὸς δὲ ὁ Ἐρετριεὺς περὶ τῆς εὐεξίας τῶν ἀθλητῶν διηγούμενός φησιν·*

γυμνοὶ γὰρ ὦθουν φαιδίμους βραχίονας
ἥβῃ σφριγῶντες ἐμπορεύονται, νέῳ
στίλβοντες ἄνθει καρτερὰς ἐπωμίδας.
ἄδην δ' ἐλαίου στέρνα καὶ ποδῶν κύτος
χρίουσιν.

Apertum est vitiosum esse quod primo versu legitur *ὦθουν*, pro quo tamen non scripserim cum Bergkio Comment. de comoed. ant. p. 423. *γυμνοὶ γὰρ ὤμους, φαιδίμους βραχίονας ἥβῃ σφριγῶντες.* Fortasse corrigendum *γυμνοὶ δ' ἄνωθεν φαιδίμους βραχίονας*, nudati superne brachia. Simili corruptela apud Athenaeum XIV p. 651 f. libri habent *γαραίδων* pro *δαναίδων.* Recte autem viri docti hoc fragmentum ad eam fabulam, quam *Ἆθλα* vel *Ἆθλοι* Achaeus inscripserat, rettulerunt. Ex eo item aliud fragmentum ex eadem ut videtur scena petitum servavit Athenaeus X p. 417 f.

πότερα θεωροῖς εἴτ' ἀγωνισταῖς λέγεις;
B. *πολλ' ἐσθίουσιν ὡς ἐπασκούντων τρόπος.*
A. *ποδαποὶ γάρ εἰσιν οἱ ξένοι;* B. *Βοιώτιοι.*

Quorum versuum primo editores nimis patienter tulerunt particulam *εἴτε*, quae in graeco sermone non magis post *πότερα* inferri potest, quam in latino sive post utrum. Suspicor in superioribus personam B nuntiasse adventum hospitum, iisque largas et exquisitas epulas apponendas esse dixisse. Quibus auditis alter mirabundus interrogat:

πότερα θεωροῖς ἢ ταγηνισταῖς λέγεις;

His quod infertur deinceps *πόλλ' ἐσθίουσιν* item dativus est participii. *ταγηνισταὶ* qui dicti fuerint notum est e cognomine fabula Aristophanis. Exercit. philol. I p. 31. Vs. 4. varie tentaverunt critici verba *ποδῶν κύτος*, quorum Schneidewinus

καὶ τὸ πᾶν κύτος coniectat. Possis etiam *καὶ πλευρῶν (πλεύρων) κύτος*. Sed poeta *ποδῶν κύτος* dicere videtur quod Polluci II 190. et auctori *τοῦ ἱερακοσοφίου* p. 349, 25 (ed. Hercheri) est *τὸ ποδῶν κοῖλον*. Si quid tamen mutandum, malim id ipsum reponi *καὶ κοῖλον κύτος*.

Ibid. *Ἡρακλείδης δ' ἐν τῷ Ξενίζοντι*. Hoc rescripsi pro *Ἡράκλειτος*. V. Hist. crit. Com. graec. p. 422.

Ibid. e. In Posidippi epigrammate scripsi *ὁ τριχιδιφθερίας μονολήκυθος*, i. e. pelle indutus, cui pili non detracti sunt. Cod. A *ὁ τρίχιδι φθείρας*. Toupius *ὠχρὸς διφθερίας*.

X, 415. b. Sosithei de Lityersa versus ita a Dindorfio editi leguntur

ἔσθει μὲν αὐτὸς τρεῖς ὄνους κανθηλίους
τρὶς τῆς βραχείας ἡμέρας, πίνει δ' ἕνα
καλῶν μετρητὴν τὸν δεκάμφορον πίθον. *)

Horum priora apertum est, ut nunc eduntur, nihil aliud significare posse quam Lityersam trinos singulis diebus asinos comedere. Nec satis faciunt quae Hermannus Opusc. I p. 56 dixit. Pro *αὐτὸς* cod. A habet *αὐτοὺς*, in quo nihil aliud latet quam *ἄρτους*, quod habet Tzetzes Hist. II 592. Tum non *ὄνους*, quod e Tzetza repositum est, in libris Athenaei habetur, sed *ὅλους*. Hinc scribendum est

ἔσθει μὲν ἄρτους τρεῖς ὅλους κανθηλίους —

ἄρτους κανθηλίους panes ingentis magnitudinis dixit, quae

*) Constat haec e prologo fabulae Sositheanae derivata esse, quem apposuit Nauckius Trag. gr. p. 639. Quae ibi post versus ab Athenaeo servatos sequuntur, fortasse sic corrigenda sunt

ἐργάζεται δὲ φλαῦρα πρὸς τὰ σιτία
ὄγμον θερίζων ἕνα· μιᾷ δ' ἐν ἡμέρᾳ —

Quae his inferuntur ex pluribus contracta sunt nec emendari possunt. Vs. 12. tentabam

φαγεῖν τ' ἔδωκεν ἧα κἀπεχόρτασεν,
καὶ τοῦ ποτοῦ προὔτεινεν ὡς ἂν ἐν θέρει
πλείστου. φθονεῖν γὰρ τοῖς θανουμένοις ὀκνεῖ.

Vs. 16. eleganti coniectura tentavit Nauckius, nec tamen locus persanatus est. Vs. 19 et sqq. fortasse sic scribendi sunt:

τὸν ξένον δὲ δράγματι
ἁδρῷ 'γκυλίσας κρατὸς ὀρφανὸν φέρει.

interpretatio et propter oppositionem *τῆς βραχείας ἡμέρας* et vero etiam propterea aptissima habenda est, quoniam *ἄρτος* per se nullam magnitudinis notionem habet. Exercit. phil. II p. 19. Dubito nunc annon recte *κανθηλίους ἄρτους* explicaverim, ac scripsisse poetam conicio *κανθήλιος*, asini clitellarii instar; ac fortasse etiam *ὄνος* poeta scripsit.

Ibid. c. De Pherecratis vs. 3. *τῆς ἡμέρας μακρᾶς τριήρους σιτία* vide supra ad VI 248 c.

Ibid. e. Phoenicides *τρίτον δὲ πρὸς τούτοισι τὸν σοφώτατον Χαίριππον*. Argumento fragmenti magis convenire videtur *τὸν βορώτατον*. Vs. 3. malim *μέχρι ἂν διδῷ τις καὶ λάθῃ διαρραγείς*. Quartum versum intelligerem sic scriptum *τοιοῦτ' ἔχει ταμιεῖον ἐν τῇ κοιλίᾳ*. Libri *τοιοῦτ' ἔχει ταμεῖον ὥσπερ οἰκίας*. Videant alii.

Ibid. f. *Τιμοκρέων ὁ Ῥόδιος ποιητὴς καὶ ἀθλητὴς πένταθλος ἐνέφαγε καὶ ἔπιεν*. Parum recte haec dicta sunt. Pro *ἐνέφαγε* B habet *δ' ἐννέφαγε*, quod *ἄδην ἔφαγε* esse opinatus sum.

X, 416. a. Erat *Χαλκηδόνιος*. Ibid. *ἀπολήψεσθαι* pro *ἀπολείπεσθαι* Nauckius.

Ibid. b. Polemo *σιτοῦς Δήμητρος ἄγαλμα — καθάπερ ἐν Δελφοῖς σπερμούχου*. Ita scribere debebam pro *ἑρμούχου*, quod nihil est. V. ad Sophoclis Oed. Col. 691.

Ibid. c. In Alcmanis loco exhibui scripturam cod. A. Editi fere *τριήρης* pro *ȳ εἴρης*. Dindorfius *ᾧ κ' ἔνι . . . λε' ἀγείρῃς*. Dobraeus *ᾧ κ' ἐνὶ πλέοι* (?) *τριήρης*. Suspicabar *ᾧ κ' ἐν ἐδέσματα πόλλ' ἐναγείρῃς*. video tamen haec incerta esse. Vs. 5. legebatur *ἠράσθη χλιερὸν πέδα τὰς τροπάς· οὔτι γὰρ ἠὺ τετυγμένον ἔσθει*. Insolens est *ἠράσθη* cum accusativo coniunctum. Quare scripsi *ἠράσθη χλιερὸν* (Bergk. *χλιερὸν ἠράσθη*) *μετὰ τὰς τροπὰς | ἔσθειν, οὔτι γὰρ ἠὺ τετυγμένον, | ἀλλὰ τὰ κοινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος | ζατεύει*.

Ibid. d. Anaxilas *ἤδη σχεδόν τι πάντα σοι πλὴν Κτησίου*. Tentavit aliquid Herwerden Nov. Add. crit. p. 20.

Ibid. e. In eiusdem poetae loco scripsi *διαρραγήτω χάτερος δειπνῶν τις εὖ, | μὴ Κτησίας μόνος*. Vulgo *δειπνῶν τις εἰ μὴ Κτησίας μόνος*. Vs. 3. fortasse scribendum *ὡς λέγουσιν οἱ φίλοι*, nisi vulgato incomprehensum mihi acumen inest.

Ibid. f. In Philetaeri fragmento ὑπερδραμῶ Herwerdenus delet.

X, 417. a. Anaxippus τὸ πέτρινον; τοῦτον οἱ δίφιλοι καλοῦσί σοι νυνὶ δι' ἀνδρείαν κέραυνον. Repraesentavi librorum scripturam quamvis corruptam. Tentabam τὸν πτερινόν; B. οἶδ', ὃν οἱ φίλοι καλοῦσί σοι | νυνὶ δι' ἀνδρείαν κεραυνόν. Vs. 6. κατασκήπτοντα ταύταις scripsi pro κατασήπτοντά γ' αὐταῖς. Particulam γ' codd. omittunt.

Ibid. Erat Θεόφιλος δ' ἐν Ἐπιδαύρῳ.

Ibid. b. Ἄπολλον Ὦρε Valckenarius; legebatur Ἀπολλόδωρε.

Ibid. c. In Eubuli loco vs. 1. libri habent πονεῖν μὲν ἅμες καὶ φαγεῖν μὲν ἀνδρικοί. Scripsi πωνεῖν — καὶ φαγεῖν μέγ' ἀνδρικοί. Dindorfius πονεῖν μὲν ἅμμες et cum Porsono μάλ' ἀνδρικοί. Vs. 2. pro καρτερῆμεν erat καρτερῆσαι. At cod. A καρτερὴ μέν. V. Ahrens.

Ibid. d. πολλὰ δ' ἐσθίων ἀνήρ, scripsi π. δ' ἀσθμαίνων ἀνήρ, Dobraeus πολλὰ δὲ στένων ἀνήρ, quod erunt fortasse qui praeferant.

Ibid. e. δι' ἡμέρας ὅλης dedi ex A pro ὅλους. Sequentia καὶ κοπρῶνος (AB κοπρῶνας) πλησίον corrupta sunt. Fortasse καὶ τακῶνας (vel simile quid) πλησίον | κοπρῶνος. In Diphili loco, qui statim sequitur, Herwerdenus Observ. crit. p. 97. dedit οἷος ἐσθίειν προῆμαρ καὶ πάλιν πρὸς ἡμέραν, i. e. per totum diem et rursus usque ad diem = per totam noctem. Libri οἷος ἐσθίειν πρὸ ἡμέρας ἀρξάμενος ἢ πάλιν πρὸς ἡμέραν. Ipse dedi:

οἷος ἐσθίειν πρὸ ἡμέρας
ἀρξάμενος εἶτα καὶ πάλιν πρὸς ἡμέραν.

Ibid. In loco Mnesimachi edebatur ὀλίγα μὲν ἄλλων ταῦτα πολλὰ δ' ἐσθίων. Libri post ἄλλων interserunt δίκαια, hinc dedi:

ὀλίγα μὲν λαλῶν δίκαια, ταῦτα πολλὰ δ' ἐσθίων.

Ibid. Alexidei fragmenti tertius versus ita edebatur ὡς ἀκίνητοι νῦν εἶναι βοᾶν. Porsonus ὡς ἀκίνητοι 'στὲ βοᾶν νυνί, quo adiutus coniciebam ὡς ἀνίκητοί τε βοᾶν ἐστε, ex quibus ἀνίκητοι debeo Sylburgio. Praetuli tamen ὡς ἀνίκητοι σύχν' ἀεὶ βοᾶν, ut scripsit Erfurdtus.

Ibid. πίνειν Casaubonus dedit pro πονεῖν. De postremis γυμνοῦθ' αὐτούς v. Com. graec. III p. 491.

Ibid. f. Achaei versus sic scribendus erat: πότερα θεωροῖς ἢ ταγηνισταῖς λέγεις. Vulgo εἴτ' ἀγωνισταῖς λέγεις. V. ad 414 a.

X, 418. a. Pempelus interrogatus τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιώτιοι, respondit τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν οἷα (οἷ') ἂν τὰ ἀγγη φωνὴν λαβόντα. Apertum est ante τί γὰρ excidisse οὐδέν. Continuo μετὰ τὰ Λευκτρικὰ scripsi ex PVL pro κατά.

Ibid. d. In Hermippi loco Iacoby μυῶν pro μύων coniecit (μύρων PVL) et in sqq Herwerden Observ. crit. p. 19. ἐνέκαπτε θετταλικήν τιν' ἔνθεσιν.

Ibid. Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν;
τὰ Θετταλικῶν μὲν πολὺ καπανικώτερα.

Vs. 2. τὰ Θετταλῶν scripsi, Bergkius ex C et Eustathio τὰ Θετταλικά. Vs. 1. nescio an παὶ scribendum sit pro καί. Versus transposuit Bergkius Aristoph. fragm. p. 1150. fortasse casu.

Ibid. d. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας καπάνας ἔλεγον. Idque deinceps Xenarchi verbis comprobat, qui in Scythis dixerat ἑπτὰ δὲ καπάνας ἔτρεφον εἰς Ὀλυμπίαν. τί λέγεις; καπάνας; πῶς; καπάνας Θετταλοὶ πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας. Harum formarum ἀπήνη = καπήνη eadem est ratio, quae e. c. inter Αὐλωνία et Καυλωνία et multa eiusdem generis alia obtinet. Perrara huius formae vestigia sunt, reddenda autem est Polemoni apud schol. Pindari Ol. V p. 118. τὴν δὲ ἀπήνην λέγεσθαι ὑπὸ Τεγεατῶν φησιν ὁ Πολέμων, οἱ δὲ Θετταλῶν εἶναι τὴν λέξιν. ἐτυμολογεῖται ἀπήνη ἀπίνη (leg. αἰπεινὴ) τις οὖσα διὰ τὴν ὑπερτερίαν. Apertum est haec ita demum intelligi posse, si scribas τὴν δὲ ἀπήνην [καπήνην] λέγεσθαι ὑπὸ Τεγεατῶν. Exercit. philol. II p. 19.

Ibid. e. In Xenarchi loco εἰς Ὀλύμπια dedi pro εἰς Ὀλυμπίαν. Ib. adverte ἔτρεφον καπάνας, quod non minus insolenter dictum, quam si latine dicas quadrigam alere.

Vs. 2. Legebatur τί λέγεις; καπάνας Θετταλοί — Supplevit Cobetus. Paullo aliter Hermannus.

Ibid. "Αλεξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας. Reposui Ἀλεξῖνος, et Alexinum dici opinor Eleum, de quo egit Diogenes Laert. II 10, 5. cf. Plutarchus de Vit. pud. 18. et de Comm. not. 10.

X, 419. a. Σαυνιτῶν Victorius, vulgo Σαβίνων.

Ibid. b. In Alexidis loco scripsi ἔγωγέ τοι τὰ δέοντ' ἔχων τὰ περιττὰ μισῶ. Vulgo ἔγωγε τοῦ τὰ δέοντ' ἔχειν. Alii praeferent fortasse Erfurdti emendationem ἔγωγε τῷ τὰ δέοντ' ἔχειν. Pro τοῦ possis etiam που.

Ibid. c. Ἀρίστων δ' ὁ φιλόσοφος ἐν Ἐρωτικῶν ὁμοίων δευτέρῳ. Ubicunque Athenaeus Aristonem commemorat, patriae notationem addit, eam ob causam supplevi Ἀρίστων δ' ὁ [Κεῖος] φιλόσοφος. Ibid. libri Ἀκαδημαϊκόν. Malim nunc Ἀκαδημικόν. Cfr. p. 9.

Ibid. d. οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνονται. Mirum hoc dicendi genus est pro τοῖς δειπνοῦσι — καλῶς γίνεται. Similiter tamen etiam alii locuti sunt, v. Lobeck. Paral. p. 151. Ibid. εὐδειπνεῖτε scripsi pro εὖ δειπνεῖτε, nisi malis ὑμεῖς, ὦ Πλάτων, ἔφη, δειπνεῖτε, vel ὑμεῖς, ὦ Πλάτων, συνδειπνεῖτε. Mox ὁ αὐτὸς dedi cum Dobraeo pro αὐτός.

X, 420. c. Allatis Lycophronis versibus de Menedemo ita pergit: ἑξῆς δέ φησιν ὅτι ζητήσεις ἦσαν παρὰ πότον· τράγημα γὰρ | ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συνόντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον ὁ ὄρνις κατελάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τοῖσι δ' οὐδέπω κόρος. Pro ἱστορεῖται scribendum ἱστορεῖ, i. e. Lycophron, cuius fragmentis iam addi possunt haec de iisdem philosophis dicta: ὁ τὴν ἕω καλῶν | κατέλαβεν ὄρνις, τοῖσι δ' οὐδέπω κόρος. Quorum postrema compares cum eiusdem poetae verbis apud Stobaeum Flor. CXIX, 13. τὸ ζῆν ποθοῦμεν· οὐ γάρ ἐστ' αὐτοῦ κόρος. Exercit. philol. II. p. 19.

Ibid. d. Ἀρίδικε scripsi ex C pro Ἀρίδικες, quae non nauci forma est. Ib. τὰ ἑκτὰ τρύπα corrupta sunt.

Ibid. e. ὡς εὐθυμίας πληροῦσθαι. Fortasse excidit πάσης.

Ibid. f. γελοῖον γάρ ἐστιν αὐτὸν εὐφημίαν κηρύξαντα καταρᾶσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. Nisi altius vitium latet, scribendum est αὐτὸν [τὸν] εὐφημίαν κηρύξαντα. Dicit patrem familias.

X, 421. a. In Amphidis loco e cdd. ἀτελὲς pro εὐτελὲς scripsi, γάρ Athenaei est; sunt trochaici tetrametri reliquiae ἀτελὲς δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν.

Ibid. b. ἂν δ' Valckenarius pro ἂν δ', et vs. 7. καὶ τί μάντεώς σε δεῖ Hirschig pro καὶ τί μάντεως ἔδει.

Ibid. d. In Phoenicis Colophonii carmine scripsi Νίνου κάδοι μάχαιρα καὶ κύλιξ αἰχμή ex A. Vulgo οἴνου κάδοι.

Vs. 2. κύμβη dedi pro κόμη ex emendatione Hauptii in Berichte d. Sächs. Gesellschaft vol. I p. 411. Emperius Opusc. p. 349. κοτύλη. Vs. 3. χεῖτε Lachmanni emendatio est; vulgo κεῖται.

Ibid. e. Alexidis locus affertur, cuius vs. 4. ita legebatur

αὐτὸν ὁ κεκληκὼς τὰ Σαμοθρᾴκι' εὔχεται.

Correxi τοῖς Σαμόθρᾳξιν sc. θεοῖς, quae plane necessaria est emendatio.

Ibid. Diphili locus ita legebatur

ἐμὲν μὲν οὐχ ὁρᾷς πεπωκότα
ἤδη τ' ἀκροθώρακ' ὄντα καὶ θυμούμενον.

Posui quod sententia flagitabat ἐμὲ μὲν οὖν ὁρᾷς, minus confidenter pro καὶ θυμούμενον scripsi κεὐθυμούμενον. Vs. 3. probabilis est emendatio Herwerdeni Nov. Add. crit. p. 43. Ἀστερίωνος, cll. Pausania Att. 25, 5. Fortasse ad eundem heroem referenda est obscura glossa Hesychii Ἀστόριον· μέγα καὶ διακεχυμένον, quae sic corrigi posse videtur Ἀστέριον· μέγαν καὶ ἐκκεχυμένον.

X, 422. a. ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Εὐριπίδης περὶ εὐτελείας λέγων·

βίος δὲ πορφυρεῦς θαλάσσιος
οὐκ εὐτράπεζος, ἀλλ' ἐπάκτιοι φάτναι·
ὑγρὰ δὲ μήτηρ, οὐ πεδοστιβὴς τροφός —

Recte Matthiaeus piscatorum haec verba esse arbitratur de Stheneboeae exitu nuntium afferentium. Sed minus bene idem versu primo πορφυρεῦς βίος de vita marina interpretatur. Mihi poeta πορφυρέων θαλάσσιος scripsisse videbatur, ut purpurarum piscatores poeta loquentes introduxerit. Horum igitur vitam in undis versari et mensae deliciis carere dicit. Fragmentis Stheneboeae haud contemnendum supplementum nuper accessit ex schol. Ven. ad Aristoph. Pac. 123. ὁ λόγος

Σθενεβοίας Εὐριπίδου· τινὲς δὲ οἴονται ἐκ Βελλεροφόντου παρῳδῆσαι (παρῳδῆσθαι)· πέλας δὲ ταύτης δεινὸς ἵδρυται κράτος ἔνθηρος ἢ λῃστὴς φρουρεῖται κλύδωνι δεινῷ καὶ βροτοστόνῳ βρέμει πτηνὸς πορεύσει. Designari locum monstris et periculis plenum intellexit Matthiaeus, qui illis verbis aliquem Stheneboeam a consilio Bellerophontem in Lyciam sequendi deterrere conatum esse non male suspicatur. Verba ipsa, nisi quod de primi versus emendatione aliquid dubitationis restat, satis certa coniectura in hunc modum restitui possunt

πέλας δὲ ταύτης δεινὸς ἵδρυται Κράγος
ἔνθηρος, ᾗ λῃστῆρσι φρουρεῖται πόρος,
κλύδωνι δεινῷ καὶ βροτοκτόνῳ βρέμων.
B. πτηνὸς πορεύσει πῶλος· οὐ ναυσθλώσομαι.

Ita enim haec postrema redintegranda sunt ex ipso illo, ad quem haec afferuntur, loco Aristophanis, in quo sciscitanti filiolae, ecquam pater Trygaeus itineris conficiendi rationem habeat, καὶ τίς πόρος σοι τῆς ὁδοῦ γενήσεται, Trygaeus respondet πτηνὸς πορεύσει πῶλος· οὐ ναυσθλώσομαι. Quae ipsa Euripidis verba esse vel oratio indicat. Recte autem sine dubio vs. 2. πόρος supplevi, quam in rem comparandus est Cratinus in Seriphiis Com. gr. vol. II p. 186. τοῖς λωποδύταις ὁ πόρος πεινῶσι παφλάζει. quae item ex itineris descriptione petita sunt. Licebit autem illud fragmentum alio praeterea versu augere, quem itidem in rem suam convertit Aristoph. Pac. 140.

τί δ' ἢν ἐς ὑγρὸν πόντιον πέσῃ βάθος.

Ubi scholiastes τοὺς τραγικοὺς παίζει διὰ τὰ περὶ Ἰκάρου λεγόμενα. Quod probat Dindorfius. Atqui Icari fabula a nullo unquam poeta tragico in scenam commissa est. Euripidis esse e Stheneboea versum sequentia docent ex alio commentatore excerpta: δοκεῖ ὁ Βελλεροφόντης τὴν τοῦ Προίτου γυναῖκα μετὰ τὴν τῆς χιμαίρας ἀναίρεσιν ἐπανελθὼν εἰς Κόρινθον ἀπατῆσαι ὡς ἕξων γυναῖκα καὶ ἐπιβιβάσας τοῦ Πηγάσου εἰς μέσην ῥῖψαι τὴν θάλασσαν. Quibus verbis Stheneboeae argumentum explicari docet schol. Med. apud Welckerum Trag. gr. p. 77. in quo vs. 10. scribendum ἀπόληται, δέλτον δὲ γράψας ἐκέλευσε πρὸς Ἰοβάτην διακομίζειν. Aptissimam

autem in illo loco Cragi memoriam esse etiam ex eo intelligitur, quod in hoc ipso monte Bellerophon cum Chimaera depugnasse fertur. Strabo XIV p. 665. περὶ ταῦτα μυθεύεται τὰ ὄρη (Cragum et Anticragum dicit) τὰ περὶ τῆς Χιμαίρας. Porro ταύτης spectat opinor ad praeruptam Chimaerae rupem, quam proxime a Crago abesse testatur idem Strabo l. l. ἔστι δ' οὐκ ἄπωθεν καὶ ἡ Χίμαιρα φάραγξ ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνατείνουσα. Schol. Hom. Il. VI, 181. ἔνιοι δὲ ὄρος εἶναι κατὰ Λυκίαν ὃ καλεῖται Χίμαιρα. τοῦτο δὲ κατὰ μέσον ἔχει ἀναφυσήματα πυρός, κατὰ δὲ τὰ ἄκρα πολύθηρον. Hactenus igitur bene omnia procedunt; at dubitationis aliquid relinquitur propter verbum ἵδρυται, quod de monte recte dici non potest*). Itaque non montem Cragum, sed heroem, qui monti nomen dedit, intelligendum esse suspicor. Neque enim dubium esse potest, quin Cragus unus fuerit τῶν ἀγρίων θεῶν**), quorum antra ex antiquis scriptoribus memorat Eustathius ad Dionys. Per. 847. ἐν τούτῳ δέ φασιν οἱ παλαιοὶ τῷ Κράγῳ θεῶν ἀγρίων ἄντρα εἶναι, et disertius Stephanus ex Alexandri Lyciacis s. v. Κράγος p. 475. Κράγος: ὄρος Λυκίας· Ἀλέξανδρος δευτέρῳ Λυκιακῶν· ἀπὸ Κράγου Τρεμίλητος υἱοῦ μητρὸς δὲ Πραξιδίκης νύμφης. ἐνταῦθα δ' εἶναι καὶ τὰ ἐπονομαζόμενα θεῶν ἀγρίων ἄντρα. ἀπαθανατισθῆναι γάρ φασι τοὺς περὶ τὸν Κράγον. Qui quod τοὺς περὶ τὸν Κράγον dicit, non circumlocutione uti putandus est, sed Cragum cum fratribus intellexit, quorum nomina habemus apud Panyasin in Heraclea Fr. XV p. 51 Tzsch.

Ἔνθα δ' ἔναιε μέγας Τρεμίλης***) ὅς ἔγημε γυναῖκα
Ὠγυγίην νύμφην, ἣν Πραξιδίκην καλέουσιν.
τῆς δ' ὀλοοὶ παῖδες Τλῶος Ξάνθος Πίναρός τε
καὶ Κράγος, ὃς κρατέων πάσας λήιζετ' ἀρούρας.

Hi igitur sunt illi Lyciorum ἄγριοι θεοί, quorum nominibus

---

*) Strabo tamen dixit ἰσθμὸς ἵδρυται VII, 4. 5.

**) Eos Lobeckius Aglaoph. p. 1186. non diversos putat a σκληροῖς θεοῖς Solymorum.

***) Ita enim recte in Anal. Alex. p. 368. editum Τρέμιλος emendatum esse docent exempla genitivi Τρεμίλητος Stephano Byz. v. Κράγος et Τλῶς e codd. restituendi. Com-

quae sententia subiecta sit, non dubium esse potest reputantibus Lyciam antiquissimis temporibus infernis ignibus et ignivomorum montium eruptionibus fuisse conquassatam. Cf. Scylax ed. Gron. p. 94. Pausan. VIII, 43. Lucian. Nav. 9. Seneca Epist. 79. Beckmann ad Arist. Mirab. p. 283. Itaque *Τλῶος*, quod nomen notissimo paraschematismo pro *Τρῶος* a *τρώειν* perforare dictum est, ad montis foramina et fissuras referendum puto, e quibus Xanthus et Pinarus i. e. rutilescentes flammarum ignes et cinerum pumicumque squalores erumpunt. Cragus autem, *ὃς πάσας λῃίζετ᾽ ἀρούρας*, manifesto ad subterraneos fragores terraeque motus spectat; neque alio antiquissima Lyciae Lyciorumque nomina (*Τρεμιλίς*, *Τρεμιλία*, *Τρεμιλεῖς*, *Τρεμίλαι* et transpositis litteris *Τερμίλαι*) referenda sunt*). Postea mutata naturae facie terrae tremores igniumque infernalium eruptiones consopitae sunt: idque ipsum est, quod veteres Bellerophontis fabula, quem recte Hermannus Opusc. II p. 182. Aspricidam interpretatur, indicare voluerunt. Is enim Chimaera, qua ignivomum montem significari constat, devicta et Tremilae filiis in antra montium relegatis, incertum qua causa Lycios transnominavit qui ante a perpetuis terrae motibus Tremilae appellati sunt. Ea de re Alexandrum in Lyciacis exposuisse testatur Stephanus Byz. v. *Τρεμίλη* p. 716. *Ἀλέξανδρος τετάρτῳ «τελευτήσας τάδε τοὺς Τρεμιλέας Λυκίους Βελλεροφόντης μετωνόμασεν»*. Ita enim haec scribenda sunt. Ceterum si recte Euripidis locum interpretatus sum, *ἔνθηρος* cum *πόρος* coniungendum, *ἵδρυται* autem eo quo non raro legitur significatu pro *ᾤκισται* accipiendum est. Exercit. phil. I p. 32 et 53.

Ibid. Alexis *εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ᾽ ἀφ᾽ ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ σώματος*. Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 33. *τὸ μέρος ἓν τοῦ σώματος*. Sufficere opinor *εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ᾽ ἄρ᾽ ἡμῶν*. Vs. sequente *οὔτ᾽ ἂν ἀδικοῖτ᾽ οὐδὲν οὐδεὶς οὔθ᾽ ὑβρίζοιτ᾽ ἂν ἑκών*, Ahrens de Crasi p. 9. *ἀδικοῖ γ᾽ οὐδέν — ὑβρίζοι τἂν ἑκών*, quorum alterum recepi.

para *Μύνης Μύνου* et *Μύνητος*, *Κόμης Κόμου* et *Κόμητος*, et alia eiusdem generis plura.

*) Comparandum etiam *ὁ Τρέμων* loci nomen in Delo insula, item a terrae motibus repetendum. V. Eustathius ad Dionysii Per. p. 525. Eodem traxerim *Τρομίλεια* quod Achaicae urbis nomen erat.

Ibid. b. In Diphili loco *ταῦτ᾽ Εὐριπίδης* scripsi cum Grotio pro *πόλλ᾽ Εὐριπίδης*. Vs. 4. *εἰς ἣν πρῶτον ἂν πάντ᾽ ἐμβάλοις*. In his *ἂν πάντα* e Grotii coniectura editum est, vulgo *πάντ᾽ ἄν*. At ABP haec omittunt, iidem *ἐμβαλεῖς*, hinc scripsi *εἰς ἣν βρωτὸν ἐμβαλεῖς ἅπαν*. Alia in loco ne sic quidem persanato tentavit Herwerdenus Add. crit. nov. p. 43. Vs. 5. *ἀλλ᾽ οὐχ ἕτερον εἰς ἄγγος* dedi pro *ἀλλ᾽ οὐχ ἕτερον ἀγγεῖον*, quod fortasse servari poterat. Vs. 10. edebatur *εἰσφόρει τὰ πάνθ᾽ ἑαυτοῖς*, pro quibus rescripsi *εἰσφορεῖν πάντ᾽ ἔσθ᾽ ἑαυτοῖς*. Libri *τὰ* omittunt et *πάντα* habent pro *πάνθ᾽*. Fort. tamen sufficit *εἰσφόρει ἅπανθ᾽ ἑαυτοῖς*. Vs. 12. *πάντα γίγνεται κακά*. Ita haec nunc emendanda puto. Libri *πάντα ταύτην* (PVL *ταῦτα*, Valckenarius *τλητὰ*) *γίνεται*. *κακά* facile excidere potuit ante *καὶ Κράτης δ᾽*, nisi *καὶ* ex ipso illo *κακά* corruptum dicas. Ceterum Hirschigio duo hi postremi versus delendi videntur.

Ibid. d. *κατὰ τοὺς ὕπνους*. Haec seclusi.

Ibid. e. Eubulus *ὃν χρὴ δεδειπνάναι πάλαι*. Scripsi *χρῆν*, quod necessarium esse ostendit *πάλαι*. Aristophanes apud Polluc. IX 69. scripserat *ἐξ ἄστεως νῦν εἰς ἀγρὸν χωρῶμεν, ὡς πάλαι δὴ* (pro *δεῖ*) | *ἡμᾶς ἔδει* (pro *ἐκεῖ*) *τῷ χαλκίῳ ᾽λλελουμένους σχολάζειν*.

Ibid. f. In Epicratis loco *ἄνδρες* scripsi pro *ἄνδρες*, et in Aristophanis versu cum Erfurdto addidi *μέν*, nisi malis *γάρ*, ut voluit Porsonus.

X, 423. a. Hermippi locus ante Dobraeum sic edebatur *ἠριστάναι καὶ παριστάναι τουτί*. Nunc nescio an praestet *ἠριστάναι καὶ προσεστάναι τουτί*, ut *προσεστάναι* de fastidio intelligatur. Sed dubito propter metrum.

Ibid. Prima Antiphontis verba ita edebantur *ὅτ᾽ ἄν τι πράγματα*. Scripsi *ὅτι δὴ τὰ πράγματα*. Nihil frequentius quam *ἂν* ex *δή* corruptum, h. e. AN ex ΔH. Praeterea pro *πράγματα* malim fere *χρήματα*. Sequitur Amphidis locus *παραδεδειπνημένος*, *παῖδες*, *πάλαι*, sic vulgo editus *παραδεδειπνημένοι παῖδες πάλαι*. Ac *παραδεδειπνημένος* habet B.

Ibid. b. ὡς ἐν Φιλήβῳ φησίν. Ex P scripsi ὅς, quae usitata Athenaei structura est.

Ibid. c. Antiphanes τὸ ποτήριόν μοι τὸ μέγα προσφέρει λαβών. Scribendum videtur προσφόρει λαβών, vel πρόσφερ' ἐκλαβών, sc. e conditorio vasorum. Vs. 2. inepte legebatur ἐπεχεάμην ἄκρατον, οὐχὶ παιδίον, neque melius est quod Koppiersio auctore repositum est οὐχὶ παιδίου. Scripsi ἔγχει παιδίον, sed praeterea scribendum ὑπεχεάμην.

X, 424. b. Platonis versum κυάθους ὅσους ἐκλέπτεθ' ἑκάστοτε intactum reliqui, quoniam incerta eius medela est. Bergkius ἐκλεπτέτην, Cobetus VL. p. 366. ἐκλάπτεθ', v. d. Mnem. IV p. 128. ἐκάπτεθ'. In Aristophanis loco pro κυάθοις scripsi κυάθους, ut dudum correctum est.

Ibid. c. Pro ἀρυσάνας bis scripsi ἀρυσαίνας.

Ibid. d. Ὑπερείδης hic et alibi scripsi pro Ὑπερίδης et in ipso oratoris loco ἔπινεν pro ἔπιεν.

Ibid. e. Alcaeus comicus κεραννύουσι ἀφανίζουσί τε. Sic A. Fortasse κεραννύουσ' ἀφυλίζουσί τε scribendum est.

Ibid. f. καὶ ἐνεδύοντο Schweigh. praeeunte scripsi pro καὶ κατεδύοντο. Mox recte Luzacius Ἀριστοξένου pro Ἀριστοτέλους.

X, 425. b. In Eupolidis fragmento

οὓς δ' οὐκ ἂν εἵλεσθ' οὐδ' ἂν οἰνόπτας πρὸ τοῦ
νυνὶ στρατηγοὺς . . . ὦ πόλις πόλις,

malui ἔχομεν supplere quam cum Dobraeo scribere νυνὶ στρατηγοῖς χρώμεθ'.

X, 426. a. In Clearchi fragmento verba ἀλλ' ἐπιρρόφει alteri interlocutori assignavi. Amphidis locus fort. sic redintegrandus est

ὁ παῖς σοβείτω τοῖς ποτηρίοις συχνοὺς [ἀκράτους].

Casaubonus pro συχνοὺς scribebat συχνοῖς.

Ibid. b. In eiusdem poetae versu πίμπλη scripsi pro πίμπλα, quae inusitata Atticis forma est. Statim κίρνασθαι dedi pro κιρνᾶσθαι. In Archippi versu Dindorfius cum Schweigh. dedit ὦ κακοδαίμον'. Cratini locus ita legebatur τὸν δ' ἴσον ἴσῳ φέροντ' ἐγὼ δ' ἐκτήκομαι. Correxit Dobraeus.

Ibid. c. Anaxilas (Anaxandrides? v. Hist. crit. 372) scripsit τρί' ὕδατος, de quo admonuit Blaydesius ad Aristophanis Acharn. 354.

Ibid. d. Alexidis locus ita edebatur οὐκοῦν ἐγχέω | Κρίτωνι πολὺ βέλτιον ἕνα καὶ τέτταρας, indicata post ἐγχέω unius versus lacuna. Vs. 4. Porsonus [κομψὸν] λέγε τι. Malim κομψόν τι λέγε.

Ibid. Dioclis locum emendavit Dobraeus; libri πίνειν τὸν οἶνον δεῖ; μετὰ τέτταρα καὶ δύο. In proverbio ἢ πέντε πίνειν ἢ τρί', ἢ μὴ τέτταρα, nescio an εἰ μὴ τέτταρα scribendum sit. Sed cf. Photium Lex. p. 599, 24.

Ibid. e. Ἴων ὁ ποιητὴς — φησὶν ὅτι εὑρὼν ὁ μάντις Παλαμήδης ἐμαντεύσατο πλοῦν ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησι. Palamedes non recte hic memoratur, quare Valckenarius (Mnem. I p. 332) Μελάμπους coniciebat. An forte Πολύιδος?

Ibid. f. Ἕρμιππος Θεοῖς

ἔπειθ' ὅταν πινώμεθ' ἢ διψώμεθα,
εὐχόμεθα πρὸς τοῦτ' «οἶνος ὦ κέρας γενοῦ».

Suspicor haec barbarum aliquem locutum esse, qui πίνεσθαι et διψῆσθαι dicebat, ut Datis χαίρομαι. Vs. 2. libri fere πρὸς τοῦθ' ὁ οἶνος ὠκεραςγενου, correxit Bergkius de Amaltheae cornu haec interpretatus. Sed fortasse scribendum est εὐχόμεθα πρὸς τοῦθ' «ᾦνος ὦ εὔκρας γενοῦ», ut ipsum vinum compelletur. Vs. 3. ante Bergkium edebatur οὐκ ἀστοῦ καὶ πήλου (καπήλου Adamus). Vs. 4. καῦθις VL. codd. καυθείς.

X, 427. a. De Anacreonteis locis vid. Bergk. P. L p. 789. In fine secundi fragmenti lacunae signa ponenda erant; excidit κλεΐσωμεν Διόνυσον, vel simile quid.

Ibid. c. Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ ποιεῖ δυσχεραίνοντας τοὺς σατύρους ἐπὶ τῷ ὑδαρῆ πίνειν καὶ λέγοντας

μῶν Ἀχελῷος ἦν κεκραμένος πολύς;
B. ἀλλ' οὐδὲ λεῖξαι τοῦδε τῷ γένει θέμις.
A. καλῶς μὲν οὖν ἄγειν * * Σκύθη πιεῖν.

Ita duos priores versus correxi olim ad Euphorionem ed. pr. p. 119. et in Add. secutusque est Dindorfius; libri μῶν Ἀχελῷος et οὐδὲ λῆξαι. Sed praeterea nonnihil offensionis habet imperfectum ἦν. Non enim de re praeterita confabulantur Satyrus et alter qui huic respondet interlocutor. Itaque malim utique μῶν Ἀχελῷος ἐγκεκραμένος πολύς; De tertio versu variae prostant virorum doctorum coniecturae, sed quarum nulla probari potest. Achaeus mihi scripsisse videtur:

καλῶς μὲν οὖν ἂν ἐγχέαις Σκύθῃ πιεῖν.

Hoc enim est quod docere voluit Athenaeus, Scythas esse *ἀκρατοπότας*. Exercit. phil. I p. 33. Versu primo quod volui, occupavit Ed. Müller apud Nauckium; possis etiam, et fortasse melius conicere *μῶν Ἀχελῷος ἔνι κεκραμένος πολύς;*

Ibid. d. *ἀγκύλῃ παΐζων* Bergkius, *ἀγκύλῃ δαΐζων* libri, *ἀγκυλίζων* Dindorfius cum Grotefendo. In Pindari fragmento dedi cum Bergkio *Χιμάρῳ* et *τε* pro *χειμάρῳ* et *δέ*. Ibid. pro *κότταβον* possis *κοτταβίζω* vel *κότταβον* [*παίζω*].

X, 428. a. In Sophoclis loco *διψῆν κακόν* scripsi pro *διψῆν βίᾳ*. In Stheneli versu *οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀναβάλλει*, fortasse *καταβάλλει* scribendum, nisi fuit *οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας, ἄνα, βάλλει.*

Ibid. b. *περινισομενάων* ex codd. scripsi pro *περινισσομενάων.*

X, 429. b. *νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὢν προσποιεῖται μεθύειν.* De Anacreonte haec dicuntur, in quibus pro *ἀγαθός*, quod sine dubio corruptum est, forsan *ἀγανός* scribendum.

Ibid. c. In Melanippidis loco *ἀπ' ὧν ὄλοντο* Bergkius, *ἀπώλοντο* Schweighaeuser, *ἀπωλαύοντο* A.

X, 430. b. Alcaeus *πάντα δὲ δίψαισ' ὑπὸ καύματος.* Ita pro *δίψαις* Seidlerus.

Ibid. c. *εὐφροσύναις* dedi pro *εὐφρόναις* et cum Ahrensio *πώνην* pro *πίνειν.* Libri *πονεῖν.* Eodem auctore *δένδριον* scripsi pro *δένδρον.*

Ibid. d. In Alcaei loco *πώνωμεν* edidi pro *πίνωμεν*, et vs. 2. revocavi corruptum *αἴ τά*, quod Grotefendus sequente Dindorfio *αἶτα* scripserat, ego suspicabar *νάματα.* Nunc verum puto *ὦ ἔτα*, ut scripsi XI p. 481 a. ubi idem locus Alcaei affertur. *αἶτης* media brevi dictum esse ostendi non potest. In Anacreontis loco

καθαρῇ δ' ἐν κελέβῃ πέντε τε καὶ τρεῖς ἀναχείσθω,

fortasse *ἀναχείσθων* reponendum est, quamquam subaudiri potest *ὁ οἰνοχόος.*

Ibid. e. Pherecrates *ἄποτ' ἔστ'* Erfurdtus pro *ἀπότες.* Vs. 2. erat *ἐνέχεέν σοι.* Vs. 3. *πῶς ὦ κατάρατε δ' ἐνέχεας;* ita correxi librorum scripturam *πῶς ὠ κατάρατε ἐνέχεας;* Dindorfius cum Erfurdto *πῶς ὦ καταράτοτ' ἐνέχεας;* Praeterea personarum vices rectius distinxi.

Ibid. f. In Ephippi loco *τί φής;* personae A continuavi.

X, 431. a. *τρεῖς* pro *τῆς* posui cum Iacobsio. In Sophili loco scripsi *συνεχῶς* pro *συνεχής.*

Ibid. c. Menandro praeeunte Schweigh. reddidi *φιλοτιμούμενον* pro *φιλοτιμούμενος.*

Ibid. d. In constituendo Diodori loco Dobraeum secutus sum, libri *εἰ παρ' ἕκαστον — πίνειν τὸ λ. τοὺς λογισμοὺς δέξαιμι.* Herwerdenus Add. crit. nov. p. 35. *τὸ ποτήριον πίνων — τοὺς λογισμοὺς ἐξεμεῖ.* Vs. 1. recte *πίῃ* Naekius.

Ibid. In Alexidis loco vs. 7. Herwerden Obs. crit. p. 67. *τὸ τὰς κεφαλὰς ὑγιεῖς ἔχειν κἀκραιπάλους* pro *ἐκ κραιπάλης.* Nisi forte *κραιπάλη* de continua potatione intelligi potest. Phrynichus Bekkeri p. 45, 13. *κραιπάλη ἡ ἀφ' ἑσπέρας ἄχρι εἰς ὄρθρον πόσις.*

X, 432. b. c. *ἐπηλφίτωσε* H. Stephanus, vulgo *ἀπηλφίτωσε.* Tum *γράφων* dedit B pro *γράψας.* In Epinici loco *ἐπαλφιτοῦντα* pro *ἐπαλφίτου πίνοντα* scripsi cum Cobeto. Vs. 7. *νασμὸν* Fiorillo Obs. in Athen. p. 97. vulgo *ἑσμόν.* Vs. 10. *κατησίμωσε* Schweighaeuserus pro *κατησίμωσα*, Dindorfius *κατησίμωκα*, C. *κατησίμωκα.*

Continuo *Θηρασίαις νήσοις* pro *Θηράσι ταῖς νήσοις* scribendum cum Schweighaeusero.

Ibid. d. In Critiae carmine vs. 4. revocavi cod. A scripturam *χεῖρα κύκλῳ θιάσου.* Dindorfius e Porsoni coniectura *χεῖρα κυκλοῦν* (sic VL. *κύκλου* B) *θασίου.* Verbum quod excidit in hexametro fuit, neque dextram versus in circuitu coetus (*περιπέμπειν*) pocula quae Lydiaca luxuries invenit. Recte enim Dobraeus *ἄγγε' ἃ* pro *ἄγγεα* et *Λυδὴ χεὶρ εὗρ' Ἀσιατογενής*, pro quo libri fere *λυδῆ χειρευνασιατο γένης* vel *λυδηχειρευρασιατογενής.* Correxit partim iam Porsonus.

Ibid. e. *ὄμματ' ἀχλύς* scripsi pro *ὄμμ' ἀχλύς* et litt. f. *ἐλπίδα πάντας ἄγειν* pro *ἀσπίδα πάντ' ἀνάγειν*, ut coniecit Bergkius et Emperius Opusc. p. 305.

X, 433. b. *πρὸς τὸ φρονεῖν* Bachius, vulgo *πρὸς τὸ φανέν.*

13*

Ibid. c. In Antiphanis fragmento ingeniose Emperius scripsit *εἶτ᾽ ἤδη δὸς φιάλην Ἄρεως.*

Ibid. f. *Ἀνακρέων*

φίλη γὰρ εἶ ξένοις·
ἔασον δέ με διψῶντα πιεῖν.

Affert haec cum multis aliis exemplis Athenaeus, ut *διψῆν* figurate dici ostendat, unde intelligitur in Anacreontis exemplo corruptum esse *πιεῖν*. Scribendum opinor:

φίλη γὰρ εἶς ξένοις· ἔασον δέ με
διψῶντ᾽ ὀπυίειν.

Numeri sunt iambici, *ἔασον* est bisyllabum. *εἶς* pro *εἶ* ex A. Statim *πέμπτῳ* scripsi pro *τρίτῳ*, i. e. *Ε* pro *Γ*.

IX, 434. c. Menander *τρὶς ἐξέπιον μεστόν γ᾽*. Cobetus *τρὶς μεστὸν ἐξέπιον*. Praetuli *τρὶς ἐξέπιον εἷς ὤν*. In fine eiusdem fragmenti *μέγα γε* pro *πολύ γε* accipiunt. Id cum fieri non possit et B *μέγας τε* habeat, fortasse *μὰ τὴν Ἀθηναίαν. μέγας εἶ* scribendum est: du bist ein grosser Mann. Cf. Euphro Athenaei IX p. 380 b. *πάλαι μέγας εἶ.* Diodorus ibid. p. 405. c. *ἄνθρωπε, μέγας εἶ.*

Ibid. *Νικοβούλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγραμμάτιά φησιν ὅτι παρὰ Μηδείῳ τῷ Θεσσαλῷ δειπνῶν ὁ Ἀλέξανδρος εἴκοσιν ἐν τῷ συμποσίῳ πᾶσι προὔπιε παρὰ πάντων τὰ ἴσα λαμβάνων.* Viginti compotatores habemus item in Carani convivio ab Hippolocho ap. Athen. IV p. 128 c. descripto, ubi non erat quod maiorem numerum requireret Casaubonus. Medius autem a Nicobula memoratus Oxythemidis fuit filius, patria Larisaeus, unusque ex Alexandri amicis regique inprimis carus. De eo vide Arrian. Ind. 18. et ubi idem convivium memoratur Exped. VII, 24 sq. De eodem intellige Plutarch. in V. Demetrii c. 19. Praec. sanit. p. 124 d. aliisque locis a Wyttenbachio ad Plutarchum Adul. et am. p. 65 c. indicatis. Eundem historici operis auctorem fuisse docet Strabo XI p. 530. *τούτου* (Armenii Thessali) *φασὶν ἐπώνυμον τὴν Ἀρμενίαν οἱ περὶ Κυρσίλον τὸν Φαρσάλιον καὶ Μήδιον τὸν Λαρισαῖον, ἄνδρες συνεστρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ.* Cfr. Lucianus Macrob. cap. 11. *Ἀντίγονος δὲ υἱὸς μὲν ἦν Δημητρίου — οὗτος τέτταρα καὶ τετταράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη, ἐβίωσε δὲ ὀγδοήκοντα, ὡς Μήδιός τε ἱστορεῖ καὶ ἄλλοι*

συγγραφεῖς. Ex quo eum supra Antigoni aetatem vixisse intelligitur, fuitque haud dubie cognationis vinculo coniunctus cum illo Medio, qui Olymp. 96, 2. cum Lycophrone, Pheraeorum tyranno, de Thessaliae principatu bellavit. V. Diodor. Sic. XIV, 82. cll. Buttmanno Mythol. II p. 286. Exercitt. phil. I p. 33.

Ibid. e. *ἐν μόνῃ τῶν ἑορτῶν τῶν ἀγομένων ὑπὸ Περσῶν τῷ Μίθρῃ βασιλεὺς μεθύσκεται.* Haec intelligi non possunt nisi aut *ἐν μιᾷ μόνῃ* scribitur aut *τῇ ἀγομένῃ*.

X, 435. c. Theopompus *πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν καὶ μεθυσθεὶς πολὺ καὶ πατάξας, ἀφεὶς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάξασθαι.* Recte C *πιὼν δέ ποτε τ. ν. π. καὶ μεθυσθεὶς πολλὰ καὶ παίξας* (malim *καὶ πολλὰ παίξας*). Pro *ἀφεὶς* aut *ἐφεὶς* scribendum aut, quod minus probabile, delendum *ἀπαλλάξασθαι*.

Ibid. e. *Ἀριστοτέλης — συνεχῶς φησὶν αὐτὸν ἔσθ᾽ ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν.* De Dionysio iuniore haec prodidit non Theopompus, in quo tam immanem rei exaggerationem non miraremur, sed sobrii vir iudicii Aristoteles, qui scripsit sine dubio *ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα.* Exercit. phil. I p. 20.

Ibid. Pro *Διονυσοκόλακας* ex C scribendum *Διονυσιοκόλακας*.

Ibid. f. *καὶ προειδὼς ὅτι ὀλίγους μῆνας ἤμελλε βιώσεσθαι.* Aut *ἔτι* post *ὅτι* excidit aut scribendum *ἐπιβιώσεσθαι.*

X, 436. a. Theopompus *καὶ Ἱππαρῖνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι.* Quid sit *ὑπὸ μέθης τυραννεῖν* non intelligo. Hipparinum ebrium a puero, quem deperiret, interfectum esse narrat Parthenius Erot. 24. Hinc Theopompum scripsisse suspicor *ὑπὸ μέθης παροινοῦντα*, i. e. *ὑβρίζοντα*. Exerc. phil. I p. 34. Ita apud Strabonem XVII, 1, 12. *παροινουμένη* est insolenter tractata. Cf. Artemid. p. 60, 12. *παροινία ἕπεται τῇ μέθῃ.* Athen. X 444 b. *τὸ γὰρ παροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται.* Potest vero etiam *παρανοοῦντα* scribi ut voluit Emperius Op. p. 349.

Ibid. d. Scribendum *τοὐπίγραμμα*. In ipso epigrammate *ὡνήρ* scripsi pro *ἀνήρ* et vs. 4. *εὐχανδεῖς ζωροποτῶν κύλικας,*

quae Lobeckii Paralip. 149. emendatio est, vulgo ἐκ χανδῆς — κύλικος. Fallitur Heckerus Comm. crit. de A. G. I p. 14.

Ibid. e. In epigrammate (Callimachi) legebatur φανερῶς, pro quo προποθεῖσ' ex Anthologia posui.

X, 437. a. ἐβίωσε δὲ ἡμέρας τέσσαρας. Imo ἐπεβίωσε.

Ibid. b. ὡς αὐτὸν scripsi pro ὥς αὐτὸν et litt. c. post φησι adieci κτίσαι. Statim transposui συγκλεισθῆναί τε τὰ ἱερά. Vulgo συγκλεισθῆναι τά τε ἱερά.

Ibid. d. καὶ τῇ ἱερείᾳ. Malim κατὰ τῇ ἱερείᾳ. Quod sequitur τοὺς στεφάνους seclusi et in sequentibus ἐπὶ ξένια scripsi pro ἐπὶ ξενίᾳ. In Eubulidae loco σῦκα δειπνῶν pro οὐκ ἀδείπνων restitui ex emendatione Dobraei, qui praeterea cum Pursano ἐντρυφᾷς scripsit pro ἐν τρυφῇ.

Ibid. e. ἦν δὲ ὁ Διονύσιος ἔτι ἐκ νέου — πρὸς τἀφροδίσια ἐκμανής. Usitatius erat ἐξέτι νέου. V. Lobeck ad Phrynichum p. 481.

Ibid. f. εἰς ὃ (παιδισκεῖον) τῇ προτεραίᾳ παρεληλυθὼς ὤφειλε χαλκοῦς ἔχων τότε κατὰ τύχην ἐκτείνας τὴν χεῖρα — ἀπεδίδου. Non sunt haec sine vitio scripta; male χαλκοῦς aliquot nummos interpretantur. Excidit post ὤφειλε numerus ἕξ, i. e. εἷς ὀβολός, quae vilissimorum prostibulorum merces erat. V. Philmon Com. grc. vol. IV, 4. et Athen. VI p. 241 c. Praeterea ante ἔχων exidisse videtur οὐκ.

X, 438. a. καὶ βουλόμενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν. Melius καὶ abesset.

Ibid. c. Σκόπαν — τὸν Κρέοντος. Nomen hoc principis Thessali in obliquis casibus fortasse rectius scribitur Κρέωνος, si quid Theocrito VII 39. tribuendum est, ubi habes Κρεώνδας i. e. Κρεωνίδας.

Ibid. e. φάσκων αὐτὸν εἰς τοὺς ἰνδικοὺς κώμους καὶ μέθας τραπέντα πολλὰ ἀναλίσκειν. Nescio qui sint ἰνδικοὶ κῶμοι, quamvis bibaces Indos perhiberi non nesciam. Cf. X 437. Quare scripsi νεανικούς; ad rem cf. Granium Licin. p. 46, 1. (p. 9. Bonn.). In sequentibus malim utique ὁτὲ μὲν μεθ' ἡμέραν κωμάζων ἐξέχει, vel certe μεθ' ἡμέραν ὁτὲ μὲν κωμάζων ἐξέχει. De τίνι pro ᾧτινι in verbis τίνι ἡ τύχη δίδωσι v. ad Delectum Anth. gr. p. 94. Tum in verbis οἷς

ἔβαλλε τῶν ἰδίων τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ, pro ἰδίων scripsi ἰδιωτῶν.

Ibid. f. Minus aptum est τὸ πλῆθος τῶν ἀγοραιοτέρων, pro quo recte ἀγοραίων habet C.

X, 439. a. πάντας Ἕλληνας καὶ τῶν βουλομένων τοὺς πολλούς. Haec intelligerem sic scripta καὶ τῶν πολλῶν τοὺς βουλομένους, civicae multitudinis quicunque vellent.

Ibid. b. ὁλκείων scripsi pro ὁλκίων.

Ibid. d. ὅλος συγκεκαλυμμένος. Imo ὅλος ἐγκεκαλυμμένος.

Ibid. e. θάρσος καὶ μέθη. Scripsi θράσος καὶ μέθη.

X, 440. a. Γενθίωνα ex L dedi pro Τενθίωνα, quod non est nomen Illyricum.

Ibid. b. εἰσαγαγεῖν τὴν ἰακὴν καὶ τεχνητὴν ἀσωτίαν. Sic scripsi cum L. Dindorfio pro τεχνητικήν. Nisi forte praestat τενθικήν.

Ibid. d. Phalaeci epigramma ita edebatur:

χρυσωτὸν κροκόεντα περιζώσασα χιτῶνα
τόνδε Διωνύσῳ δῶρον ἔδωκα Κλεώ.

Scripsi χρυσῷ τὸν κροκόεντα, de aureis fimbriis, quibus tunicam Cleo circumdederat, id intelligens. Aliter haec tractavit Heckerus Comm. crit. de A. G. I p. 70. Vs. 4. scripsi οὔτις οἱ ἀνδρῶν pro οὔτις οἱ ἀνθρώπων. Possis etiam οὔτις οἱ θνητῶν. Sed cf. Hermannus ad Nub. 520.

Ibid. e. οὐκ ἀχαρίστως. Correxi οὐ ἀχαρίτως, non illepide, quod alias οὐκ ἀγλαφύρως vel οὐκ ἀρρύθμως dicit. Vid. VI p. 237 d. et X p. 431 d. Idem vitium etiam ex aliis locis sustuli. In Xenarchi fragmento ἐλευθέριον pro ἐλεύθερον conieci ad Fragm. Com. III p. 12.

X, 441. c. In Antiphanis loco legebatur οἶδα δ' ἐγώ ποτε πιοῦσα, quod correxi, et sequens eiusdem poetae fragmentum exhibui prout partim ab Hermanno partim a Cobeto Mnem. V 84. emendatum est. Vs. 2. erat καλῶς ἔχοιμι et deerat ἐμοί. Vs. 3. δεῖν addidit Cobetus.

Ibid. d. In Alexidis loco admodum probabilis est inde a quarto versu Hirschigii emendatio

ἡδύς, πολιός, ὀδόντας οὐκ ἔχων, σαπρός
ἤδη γέρων τε δαιμονίως.

Ibid. e. Plato Comicus vs. 1. fortasse scripserat *εἶεν γυναῖκες, ὡς [ἔγωγ'] ὑμῖν πάλαι.* Vs. 4. malim *πρῶτα μὲν ἐμοὶ τῇ κουροτρόφῳ προθύεται.* Vs. 10. *ἐπισέλινα* dubitanter scripsi pro *ἐπισέληνα.* Sequentia in libris sic scripta sunt *τἄλλα δὲ ἤδη ταῦτ' εὐτελέστατ'.* Secutus sum Dobraeum. Hermannus *τἄλλα δὲ ἤδη τάδ' εὐτελέστατ' ἔστ'.* Vs. 16. *περκνὴ γιγαρτὶς* ingeniose tentabat Hermannus. Ib. *κυνηγέταιν* Herwerdenus. Vs. 21. *βινητιᾶν* teste Cobeto cod. A. vulgo *κινητιᾶν.*

X, 442. d. In Menandri loco *τὴν νύκτα νὴ Δία καὶ σφόδρ' ἄκρατον μοι δοκῶ* conicit Herwerdenus Obs. crit. p. 124. Quem haec loquentem induxerat poeta, Byzanti apud hominem deverterat, qui strenuo illi potatori ebrietatis causa extitit; nil mutandum puto.

X, 442. e. *τοίη δὴ καὶ ξυνάπασα πόλις. δή* ABC omittunt. Possis igitur *τοίη 'στὶν* vel *τοιαύτη.*

Ibid. f. Theopompus Callimachi testimonium ad partes vocare non potuit. Itaque verba *ἐπιεικῶς δ' εἰσὶ πάντες* (sic enim scribendum pro *ἐπιεικῶς· τὸ δ' εἰσὶ πάντες*) usque ad *κισσυβίῳ* Athenaeus de suo attexuit Theopompi verbis, cuius fragmentum in *πολυπόται* desinit. Exerc. phil. I p. 20.

X, 443. a. Corrige typothetae errorem ex ed. Dind. susceptum *πορευομένας* pro *πορνευομένας.*

Ibid. d. In Dionysii carmine Hermannus ante *περὶ τοῦδε* supplet *μάρνανται.* Idem in sequentibus corrigit *ὦκ' ἀπόλωλεν.*

Ibid. e. *ἤ τις Τιμοκλῆς* pro *ἢ Τιμοκλῆς* Dindorfius in notis. In Alexidis loco addidi *σύ.*

X, 444. b. Pro *Ἀρκάδι* erat *Ἀρκαδίᾳ.* In Antiphanis fragmento verba *μικρῷ — νομίσματι* seclusit L. Dindorfius Thes. Steph. s. v. *μικρός.* Vs. 7. fort. *ὅπῃ* pro *ὅποι,* et *τὰς ἄνω τε καὶ κάτω.*

Ibid. d. *Κομηῶν καὶ Ῥοδοφῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ πολιτευσαμένων ὄντες.* Pro *Κομηῶν,* quod non videtur graecum nomen esse, fortasse *Κομβῶν* scribendum est. Notum nomen fuit *Κόμβη,* quod similiter in *Κομώη* corruptum erat apud Stephanum Byz. p. 683, 11.

Ibid. e. *ἰδίωμα.* Recte Casaubonus *ἀξίωμα* corrigere videtur.

Ibid. f. *γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ᾔσχυναν.* Nescio an *ἀνθρώπων* ex *οἴκων* depravatum sit. Mox legebatur *ὅπως ἂν ἕκαστος ἦν δυνατός.* Dindorfius *ᾖ* pro *ἦν.* Delevi *ἄν.*

X, 445. a. *Φιλόμνηστος.* Libri *Φιλόδημος,* correctum ex III 74 f. Tum pro *Σμινθίων* malim *Σμινθείων.*

Ibid. b. Antheam Lindium Phanodemus primum invenisse dicit *τὴν διὰ τῶν συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν, ᾗ Ἀσωπόδωρος ὁ Φλιάσιος ὕστερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην ἰάμβοις.* In postremis verbis non haesissent interpretes, si *ἰάμβους* non ad metricam formam, sed ad argumentum referendos esse intellexissent. Itaque Asopodorus satirarum soluta oratione scriptarum auctor erat; quae res nequaquam indigna memoratu est, nec omittenda erat ab iis qui graecarum literarum historiam explicuerunt. Verum multo impeditiora sunt quae de Anthea dicuntur, quae intelligerem sic scripta: *τὴν διὰ τῶν ποιητικῶν ὀνομάτων σύνθεσιν.* Ita Antheas oratione usus esse diceretur numeris quidem soluta, at poeticorum verborum usu poeticae orationi assimilata. Sed videtur aliquid reconditius latere. Exercit. philolog. I p. 20. Hermanno, quem de hoc loco consulueram, *διὰ τῶν συνηθῶν ὀνομάτων* scribendum videbatur.

Ibid. d. *ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον αὐτός.* Seclusi *ἀλλὰ* utpote ex sequentibus *ἀλλὰ καὶ οἱ συνόντες* iteratum. De Timonis Phliasii fragmento dixi in Philologo Gott. XV p. 333.

X, 446. a. In Antiphanis loco scripsi *λογισμὸς εἰς μέσον παραξάτω τις* pro *παταξάτω.*

Ibid. *οἶνον ἀρκεσίγυιον* libri, recepi Casauboni emendationem *τὸν ἀρκεσίγυιον.*

Ibid. b. Cratinus in fabula *Ὀδυσσῆς* inscripta

τῇ νῦν τόδε πῖθι λαβὼν ἤδη καὶ τοὔνομά μ' εὐθὺς ἐρώτα.

Nescio an scribendum sit *καὶ τοὔνομα μὴ εὐθὺς ἐρώτα.* Iusserat Cyclops Ulixem, ut suum sibi nomen ederet, cui respondet ille poculum porrigens imo bibe neque illico nomen meum exquire. Alia tentavit Herwerden Nov. Add. crit.

p. 2. Sed craseos *μὴ εὐθὺς* certum exemplum non habeo. Possis etiam sic *πῖθι λαβὼν ἤδη, μὴ τοὔνομά μ' εὐθὺς ἐρώτα.*

Ibid. c. In Antiphanis loco Dobraeus *οὐ μενοῦμεν*, Lobeckius *οὐ τελοῦμεν*. De verbis *τούτῳ δὲ τέκνον* vide supra p. 14.

Ibid. In Diphili fragmento *ἔγχεον* pro *ἔκχεον* dedit Grotius, ego *ἡμῖν* pro *ἡμῶν*. Qui sequitur Menandri locus, eum emendavit Cobetus Mnem. IV p. 118. Vulgo *πᾶσι* vel *πᾶσιν* pro *ἅπαξ*, et *πάλιν οὖν πῖθι* ex coniectura Porsoni, *πάλι νυν πῖθι* B.

Ibid. e. *πίε δὲ ἀεὶ συνεσταλμένως.* Ita correxi editum *πίε δὲ δισυλλάβως*, audacius quidem, sed re ipsa suadente. Monuit item, ut video, Dobraeus.

Ibid. f. *πῖνε καὶ* seclusi.

X, 447 a. *ἀνίσωμα* Dindorfius in notis, vulgo *ἀνίσωνα*. Statim *ὡς εἰς τοὐπίσω μέλλων* felix Dobraei est emendatio, vulgo *σώσεις δὲ τοὐπίσω μελέων* (BPV *μελάων*).

Ibid. Aristoteles *ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τὰς τῶν κριθῶν, τὸ καλούμενον πῖνον.* Exciditne *πόσεις* post *κριθῶν*? Rarissimi usus vocem *πῖνον*, qua hordaceus potus indicatur, recte mihi restituisse videor Hipponacti Chol. poes. p. 102. ubi vulgo editur *ὡς ἂν ἀλφίτων ποιήσωμαι | κυκεῶνα πίνων, φάρμακον πονηρίης.*

Ibid. b. *οὐ δυεῖν.* Casaubonus *οὐδιεῖν*. In Archilochi loco *παρ' αὐλῷ* Dindorfius in notis, libri *παρ'* omittunt.

Ibid. c. In Hellanici et Hecataei locis restitui formas ionicas, vulgo *ῥιζῶν — Θρᾷκες — κριθῶν — εἰς — καταλέουσιν.*

Ibid. d. *τῷ δ' ἡμετέρῳ χορῷ οἶνος φίλος ὢν θυρσοφόροις μέγα πρεσβεύων Διόνυσος, φησὶν Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς ἐλεγείοις.* Fortasse scripserat Ion *χορῷ δ' ἡμετέρῳ φίλος ὢν | οἶνος, θυρσοφόροις μέγα πρεσβεύων Διόνυσος.* Sequuntur Ionis elegi, quorum vs. 2. *παντοδαπῶν λογίων* fortasse non tentandum est. Eusebius H. E. III, 39. *Ματθαῖος τὰ λόγια συνετάξατο*, sermones Christi. Vs. 2. scripsi *ἔν τε Πανελλήνων ἀγοραῖς θαλίαις τε*, quod etiam Heckero Philol. Gott. V p. 481. placuisse video. Sed ea tamen iusto violentior emendatio est. Libri *αἴτε Πανελλήνων ἀγοραὶ θα-*

λίαι τε. Malim nunc *ἄν* (*ἀνά*) *τε Πανελλήνων ἀγορὰς θαλίας τε.* Vs. 5. 6. *θαλερῷ ἐπτύξατο πήχει αἰθέρος.* Ita Casaubonus; libri *ἐπτήξατο*, C *ἐπήξατο*. Pro *αἰθέρος* Schweigh. *αἰγίρου*, Bergkius *αἰγέρου*. Egregie placet Lobeckii coniectura *ἐπορέξατο — αἰθέρος.* Vs. 9. *νέκταρ ἀμέλγονται μόνον ὄλβιον ἀνθρώποισιν.* Recepi Iacobsii emendationem *ποτόν*, pro quo *μένος* Bergkius, malim nunc *πόνον*. Vs. 12. *τῶν ἀγαθῶν*, Hermannus *ἔνθ' ἀγαθῶν*, videtur aliud latere. Fortasse Athenaeus duo versus omisit. Vs. 13. *τῷ σὺ πάτερ Διόνυσε.* Recepi emendationem Bergkii, libri *τοῦ*, quod fortasse revocandum est, huius (vini) tu pater. Vs. 15. *ἐπιήρανον* Schneidewinus correxit pro *ἐπιήρανε.*

X, 448. a. Amphis *ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων.* Correxi *ἐπὶ τῷ μετώπῳ.* Vs. sq. *συντετάσθαι* scripsi pro *συντετάχθαι* cum Wyttenbachio ad Eunap. p. 79.

Ibid. b. *ἵνα κἂν βραχὺ διαστήσωμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων.* Scripsi *διαστησώμεθ'*, nisi mavis *διαστῶμεν*.

Ibid. c. *ἐστὶ παιστικὸν* dedi e PVL, *ἐπιπαιστικὸν* ABC.

Ibid. f. Antiphanes *ὁπότε προστάττοιτό τις.* Sic fere libri, Ven. *προστάξεται*, correxit Cobetus Mnem. V p. 81.

Ibid. *λῆρον οὐκ ἂν γενόμενον οὐδέποτέ γ' ᾤμην.* Sic Dobraeus, vulgo *λῆρον οὐκ ἂν γενόμενον· οὐδέποτέ γ' οἴμαι*, quod *ᾤμην* scribendum esse vidit Grotius. Praeterea praestat fortasse *οὐδέποτ' ἐγὼ ᾤμην.*

X, 449. b. In Antiphanis loco *γαίας* dedi pro *γαίης* et vs. squ. *γαλατοθρέμμονα* pro *γαλακτοθρέμμονα.* Vs. 4. *δ' ἐν αὐτῇ.* Nisi haec gravius corrupta sunt, malim omnino *δ' ἐν αὑτῇ.* Obvertit Herwerdenus Obs. crit. p. 46. non graece esse dictum *κύειν ἐν ἑαυτῇ* corrigitque *δὲ ταύτην*, quod nemo non ad proxime antecedentia traheret. Quare si quid praeterea mutandum est, scripserim *δ' ἐν αὐτῆς* sc. *στέγῃ.*

Ibid. c. *ἐγκαθειμένον* pro *ἐγκαθήμενον* dedit Herwerdenus. Vs. 13. scripsi *λιβάδα νυμφαίαν δροσώδη.* Libri *λιβάδα νυν φαιὰν δροσώδη.* Vs. 15. secutus sum Dobraeum; vulgo *ἄλλο μηδέν· μηδὲ τοὔμπαλιν λέγων.*

Ibid. e. Alexis *παίζουσα χαίρεις ὦ γύναι μ'.* Ita correxit Valcken. pro *ἀεὶ* (A *αἰεὶ*) *σὺ χαίρεις ὦ γύναι μ'.* Alii fortasse mecum praeferent *ἀεὶ σὺ πειρᾷς ω γύναι μ' αἰνίγμασιν.*

Ibid. f. οὗτος γὰρ αὐτός. Scribebatur οὗτος γὰρ αὐτός.

X, 450. a. Erat τρωτὸς ἄτρωτος, quod τρωτὸς οὐ τρωτὸς scripsi. Ultimo versu erat ἀμφικέφαλος. Cf. Com. graec. III p. 256.

Ibid. c. ἐπιβάλλειν οἰηθεὶς Dalecampius, vulgo ἐπιβάλλων, οἰηθείς. Perfecit emendationem Herwerdenus Observ. crit. p. 52. Vs. 3. κἀτ' αὐτὴν Cobetus Mnem. V p. 85. Vulgo καὶ ταύτην.

Ibid. d. πίνη dedi pro πίννη.

Ibid. e. ἐπιτρίψαι Dobraeus, ἐπιτρίψει Casaubonus, ἐπιτρέψει libri. In ipsis Athenaei verbis ἐπιλυομένου scripsi pro ἀπολυομένου.

Ibid. f. καὶ διὰ πόντιον οἶδμα καὶ ἠπείρου διὰ πάσης. Scripsi καὶ κατὰ πόντιον οἶδμα et vs. sq. τοῖς δ' οὐδὲ παροῦσιν pro τοῖς δ' οὐ παρέουσιν. V. Com. graec. III p. 113.

X, 451. a. οὐδὲν λέγεις et παίζεις ἔχων probabiliter supplevit Cobetus Mnem. IV p. 102, idem ἢν ἀλῷ pro ἢν μὴ ἀλῷ.

Ibid. b. De Diphili loco vide Com. gr. IV p. 399.

Ibid. c. In Achaei fragmento erat χρίσματος. Ibid. πλέα τὸν pro πλεκτὸν reposuit Toupius. Vs. 3. ante Bergkium κύρβιν ἐν διπλῷ ξύλῳ. Statim erat ἱμᾶντα et ἱμᾶντι.

Ibid. d. Ion tragicus δρυός μ' ἱδρώς. Ita Casaubonus, vulgo δρυὸς μὲν ἱδρώς. Vs. squ. pro θαμνομήκης Nauckius coni. τανaoμήκης. Latet aliud quid. Ibid. erat αἰγυπτίη. Vs. 3. λινουλκὸς pro λίνουλκος Ern. Köpke.

Ibid. f. Edebatur διτταί. Tum pro ὧν Nauckius τῶν.

X, 452. a. b. Ἀπολλωνείῳ scripsi pro Ἀπολλωνίῳ. Ibid. erat αὐτὰς παρέλθωσι et Κρώμνῃ.

Ibid. c. κίσηρις praebuit cod. A pro κίσσηρις.

Ibid. e. τῶν πολλῶν scripsi pro πολλῶν cum Schweighaeusero.

X, 453. a. λοιδορῶν αὐτὸν ὡς εὐρύστομον. Cod. A ὡς εἰς εὐρύστομον. Quod revocandum, aut si alterutrum delendum est, deleverim potius ὡς quam εἰς. Machon Athenaei XIII p. 581 e. ἔσκωπτεν εἰς Ἄδωνιν. Hegesander X p. 444 d. ὁ Κομηὼν εἰς κυβευτὴν σκώπτων τὸν Ῥοδοφῶντα. Quae sequuntur apud Athenaeum ἀρχαιότατος δ' ἐστὶν ὁ λογικὸς γρῖφος καὶ τῆς γριφεύειν φύσεως οἰκειότατος «τί πάντες οὐκ ἐπιστάμενοι διδάσκομεν;» καὶ «τί ταὐτὸν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ» καὶ «τί ταὐτὸ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ;» Haec griphorum exempla metrica sunt. In secundo post ταὐτὸν addendum ἐστίν. Ad tertii griphi exemplum, quod ita scribendum videtur τί ταὐτόν ἐστ' ἐν οὐρανῷ κἀν γῇ τε κἀν θαλάττῃ, Aristophanes Vesp. 21. composuit aenigma de Cleonymo πῶς δή; — τί ταὐτὸν ἐν γῇ τ' ἀπέβαλεν κἀν οὐρανῷ | κἀν τῇ θαλάττῃ θηρίον τὴν ἀσπίδα; Exerc. philol. I p. 34.

Ibid. c. διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ τόπῳ τὴν φύσιν ἔχειν. Potest hoc ita explicari ut τὴν φύσιν ἔχειν idem esse dicamus quod πεφυκέναι. Clarior tamen verborum sensus esset, si legeretur διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ [εἶναι] τόπῳ τὴν φύσιν ἔχειν.

Ibid. e. τὸ ποίημα. Dobraeus τὸ ῥῆμα.

Ibid. f. De Calliae loco v. Dobraeum. Vs. 5. φώνησον scripsi pro φωνῶ σοι.

X, 454. a. In eiusdem Calliae fragm. vs. 3. ἐκ δ' αὐτῆς dedi pro ἐκ ταύτης, codd. ἐκ δὲ ταύτης.

Ibid. b. Euripides κύκλος τις ὡς τόρνοισιν ἐκμετρούμενος. Describitur figura literae Θ. Fortasse ευ μετρούμενος. Cf. Hesychius Τορνοῦμαι δὲ πρὸς μέτρον· ἀντὶ τοῦ περιγράφομαι. Vs. 6. ταύτας διείργει δ' ἐν μέσαις ἄλλη μία. Nauckius tacite ἐν μέσοις. fort. διαμέσους. Eodem auctore vs. 8. pro τέταρτον ἦν scripsi τέταρτον ᾗ.

Ibid. d. τὸ δ' αὐτὸ πεποίηκε καὶ Ἀγάθων ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν τῷ Τηλέφῳ· ἀγράμματος γάρ τις κἀνταῦθα δηλοῖ τὴν τοῦ Θησέως ἐπιγραφὴν οὕτως. Thesei quo pacto in Telepho partes esse potuerint vereor ne iusto artificiosius explicaverit Welckerus Trag. graec. p. 990. Vide igitur ne pro Τηλέφῳ scribendum sit Τληπολέμῳ, quorum nominum quam proclivis sit permutatio intelligitur e schol. Aristoph. Pac. 527. ἔστι δὲ Εὐριπίδου ἐκ Τηλέφου ἢ Τληπολέμου, de quo dixi Hist. Com. p. 385 not. 80. Tlepolemi autem multiplex fuit in fabulis Graecorum cum Theseo coniunctio. Exercit. philol. I p. 20. In Agathonis fragmento item Thesei nomen describente vss. 4 et 5. ita eduntur

ἔπειτα τριόδους πλάγιος ἦν προσκείμενος,
ἐφ' ἑνός τε κανόνος ἦσαν ἐζυγωμένοι δύο.

Describit literam Y. ἦσαν meo suasu delevit Dindorfius. Verba ἐξυγωμένοι δύο, quibus poeta ad describendam literae H figuram vs. 2. usus est, hic temere iterata videntur. Fortasse verum est quod reposui

ἐφ' ἑνός τε κανόνος ὑπτιωμένοι δύο,

quod plane cadit in literam Y; nisi praestat ἐφ' ἑνός τε κανόνος ἦσαν ὕπτιοι δύο. Similiter Callias p. 454 a. indicat figuram literae Ψ, ἐκ δ' αὐτῆς μέσης μικρὰ παρεστῶσ' ἑκατέρωθεν ὑπτία. Denique vs. 6. scripsi

ὅπερ δὲ τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον πάλιν.

Vulgo ὅπερ δὲ τρίτον ην, at ABC ὅπερ δὲ τὸ τρίτον ἦν.

Ibid. e. Sequitur Theodectae locus item nominis ΘΗCΕΥC descriptionem continens. Vs. 1. μεσόφθαλμος restitui pro μαλακόφθαλμος praeeunte Welckero. Videtur tamen aliud quid latere. Vs. 2. pro δισσοί, quae Valckenarii coniectura est, libri habent δύο οἱ. Possis igitur etiam δοιοί conicere. Vs. 6. πέμπται δ' ἄνωθεν ἰσόμετροι ῥάβδοι δύο. Pro ἰσόμετροι requiro aliquid, quo dilucidius significetur quod h. l. expectatur. Fortasse ἰσόμετροι ex vs. 2. repetitum expulit genuinum ὕπτιοι. Vs. 8. πρόσθεν εἶφ' ὁ βόστρυχος. Libri fere εἶπ' ὁ βόστρυχος, praeferam nunc quod Nauckius exhibuit πρόσθ' ἔφην ὁ β. De εἶπα cf. Cobetus Mnem. IV p. 98.

Ibid. f. Vulgo Χαλκηδόνι et in epigrammate quod subicitur Χαλκηδών. Ibid. scribendum τοὐπίγραμμα.

X, 455. a. περιειλημμένους Schweigh. In Castorionis carmine vs. 1. pro βόλοις scripsi βολαῖς et v. 2. recepi Cobeti VL. p. 221. emendationem ναίονθ' (sic L, νέον θ' ceteri libri) ἕδραν, vulgo ἕδος ex coniectura Scaligeri, libri ὁδοί et ὁδός. Ib. θηροφόνε Πάν emendavi ad Theocritum p. 258. Vulgo θηρονόμε. Vs. 3. κλήσω pro κλῄσω Schweigh. ante Cobetum. Vs. 4. σοφῷ (i. e. σοφῶι) κλύειν dedi pro σοφοῖς κλύειν. Cobetus σοφοῖς κλύεν. Vs. 5. μωσοπόλε pro μουσοπόλε Cobetus. Ib. ἱεῖς Porsonus ante Cobetum, libri ἱείς et ἵεις et ἵης. In sequentibus item bis scripsi βολαῖς pro βόλοις.

Ibid. b. ἑνδεκαγράμματος debetur Schweighaeusero, hic etiam actum agit Cobetus; vulgo δεκαγράμματος. Tum πρὸς τὴν χρῆσιν perobscure dictum est; intelligerem τὴν θέσιν, prout verba posueris. Nisi sufficit ῥῆσιν.

Ibid. c. ἥτις ἐπιγράφεται Κένταυροι. Fortasse recte B Κένταυρος.

Ibid. d. In gripho qui affertur erat μήτηρ.

Ibid. f. Antiphanes τροφαλίδας τε λινοσάρκους. μανθάνεις; τυρὸν λέγω. Scripsi λιπαροσάρκους, quamquam aliud latere videtur. In Anaxandridis versu dedi πυρικτίτοισι γᾶς pro πυρικτύποισι γᾶς. Dobraeus praeterea γαῖς. Vs. 3. οἶμαι pro εἶναι restituit Boeckhius.

X, 456. a. In aenigmate Sphingis κινεῖται scripsi ex aliis auctoribus pro γίνονται.

Ibid. f. οὐ μακρὰν posui cum Bronstedtio pro μακράν.

X, 457. b. De griphis disserens inter alia affert versum incerti poetae λαβὼν ἀριστόνικον ἐν μάχῃ δορός. Est hoc ex illarum dictionum genere, quas veteres magistri δριμείας λέξεις dicebant. Eius modi verborum lusibus magnam partem ea quae σπουδογέλοια dicebantur composita fuisse indicat Hermogenes. V. Anal. Alex. p. 126. Addit Athenaeus καὶ τὸ περιφερόμενον

πέντ' ἄνδρες δέκα νηυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα χῶρον,
ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελέσθαι,
δίψῃ δ' ἐξόλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου.

Primo versu griphus in eo fortasse cernitur, quod quivis qui haec legit πέντ' ἄνδρες et δέκα ναυσὶ coniungit, cum debeat πέντε ναυσὶ et δέκα ἄνδρες coniungere. Ita hoc simile evadit illi incerti poetae versui, quem propter ambiguitatem affert Aristoteles Soph. elench. 4. πεντήκοντ' ἀνδρῶν ἑκατὸν λίπε δῖος Ἀχιλλεύς, de quo dixi Fragm. Com. IV p. 604. In secundo versu nescio an alterum λίθος unius pugnantium nomen fuerit, lapidibus inter se decertabant, at Lapidem tollere non poterant. Λίθος nomen an alicubi legatur nescio, at Λάας lithoglyphi nomen notum est e Chaerobosco in Bekkeri Anecd. p. 1182. et Etymol. M. p. 552, 42. Sed praestat fortasse viri docti (I. Scaligeri) apud Casaubonum explicatio pugnabant illi super lapidibus, in strato lapidibus pavimento sive lithostroto. Versu tertio obscurum est quo sensu dictum sit ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου. Neque sufficere opi-

nor eiusdem viri docti explicationem aqua erat supra mentum: sudor nempe.

Ibid. c. οἱ μὴ λύσαντες τὸν προταθέντα γρῖφον, εἶ γε ἔπινον φιάλην [ἅλμῃ] κεκερασμένην. Vulgo legitur προτεθέντα, quod correxi, et ἅλμῃ addidi e coniectura Dobraei.

Ibid. e. Clearchus veteres inter pocula non illiberales sermones contulisse dicit, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς τοιαύτας (ζητήσεις), τῷ πρώτῳ ἔπος ἰαμβεῖον εἰπόντι τὸ ἐχόμενον ἕκαστον λέγειν, καὶ τῷ κεφάλαιον εἰπόντι ἀντειπεῖν τὸ ἑτέρου ποιητοῦ τινος, εἰ τὴν αὐτὴν εἶπε (εἶχε?) γνώμην, ἔτι δὲ λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον. Casaubono ἰαμβεῖον quod post ἔπος legitur delenti non assentiar. Scribendum potius ἔπος ἢ ἰαμβεῖον. Hoc enim dici debuisse videtur: cum unus epici vel scenici poetae versum protulisset, alter alterum, tertius tertium recitare tenebatur. E. c. primus recitabat ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροπον ὃς μάλα πολλά, secundus πλάγχθη ἐπεὶ Τροίης etc. et sic deinceps reliqui reliquos. Quod mox sequitur κεφάλαιον, de sententia uno vel pluribus versibus inclusa interpretandum videtur, quo sensu Φωκυλίδου κεφάλαια me legere memini. Cf. Grammat. Bekkeri Anecd. p. 369, 31. ἀκροτελεύτιον ἔπος: τὸ ἔσχατον κεφαλαίου τινὸς ποιητικῶς (ποιητικοῦ). Denique ubi ad finem lusus perventum erat, singuli convivae corollarii loco singulos iambos recitare iubebantur sive ex tempore fusos sive ex poetarum carminibus derivatos. Exercit. philol. I p. 34.

Ibid. καὶ ὅσ᾽ ἀπὸ τῆς τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν ἔχεται θεωρίας. Scribendum videtur καὶ ὅσ᾽ ἄλλα τῆς τῶν γραμμάτων. Nisi malis cum Dobraeo καὶ ὅσαπερ τῆς etc.

Ibid. f. μήνυμα scripsi cum Corae, vulgo μηνύματα. Fortasse μήνυμά τι scribendum.

X, 458. a. ἀγαθὸς ἂν εἴη χὠ φέρων καλῶς κακά. Corrigendum opinor καλῶς καλά.

Ibid. b. ἐπὶ ποῖς παροῦσι τὸν βίον παῖ διάπλεκε. Interposui παῖ. Vix enim dubitari potest quin comoediae versus sit.

Ibid. d. ὠρθωμένην πρὸς ἅπαντα τὴν ψυχὴν ἔχω. Operarum vitio impressum est πάντα et ἔχε.

Ibid. f. τὸν προτεθέντα γρῖφον. Correxi προταθέντα.

X, 459. a. In Antiphanis loco Herwerdenus ταχέως σε λέγειν χρή, idem vs. 5. delet, invito, ut equidem opinor, poeta. Vs. 8. scripsi A ποῖον; B οὐκ ἔγνως ἴσως. Vulgo A οἷον οὐκ ἔγνων ἴσως. ἔγνως iam Casaubonus, cf. Com. gr. vol. III p. 42.

Ibid. b. σου pro σοι Hermannus. Metagenis versum correxi e Polluce, vulgo καιναῖσι παροψίσι καὶ πολλαῖς.

XI, 459. c. Πολύιδος pro Πολύειδος dedit AB.

XI, 460. a. Homericus locus nescio an in marginem relegandus sit. Mox ἡμεῖς δ᾽ οὖν scripsi pro ἡμεῖς οὖν.

Ibid. b. Simonides ἀπὸ τράπεζαν εἷλέ νιν ποτήρια. Scripsi καὶ pro νιν. In fragmento Alcmaeonidis legebatur νέκυς δὲ χαμαιστρώτους ἐπί τινας, scripsi χαμαιστρώτου ἐπὶ κλίνας. Ordo verborum hic est κλίνας νέκυς ἐπὶ χαμαιστρώτου στιβάδος. Dindorfius ἐπικλίνας, cetera intacta relinquens. Praeferendum fortasse quod coniecit Welckerus Cycl. epic. II p. 554. χαμαιστρώτου ἔπι τείνας. Vs. 2. προέθηκ᾽ αὐτοῖσι θάλειαν. Scribendum παρέθηκ᾽, quod epicus usus postulat.

Ibid. c. διεχρῆτο τῷ ποτηρίῳ. V. Vindicias Aristoph. p. 199.

Ibid. e. In Eubuli loco erat ἐν τῷ κυλικείῳ συντέτριφε τὰ ποτήρια. Ibid. προσευξάμην Fritzschius pro προσεύγμασιν. De sqq. vide Toeppel de fragm. Com. II p. 8.

Ibid. f. Cratinus ἥκων, vulgo ἥκω et v. 5. φρατόριος.

XI, 461. b. οὔτ᾽ ἐν γραφαῖς οὔτ᾽ ἐπὶ τῶν πρότερον εὑρήσομεν ποτήριον εὐμέγεθες εἰργασμένον. Indicavi post οὔτ᾽ lacunam, sic fortasse supplendam οὔτ᾽ ἐν ἔπεσι τῶν πρότερον.

Ibid. e. Hermippus εἰς τὸ Κυλικράνων βαδίζων σπληνόπεδον ἀφικόμην. Difficile dictu est quid sit σπληνόπεδον. Fortasse εἰς τὰ — σπιλοπέδων scribendum, quod illorum locorum naturae consentaneum est. Schweighaeuser σκληρόπεδον.

Ibid. f. In Scythini verbis restitui Ἡρακλέης pro Ἡρακλῆς et post Κυλικρῆνας addidi δ᾽. Ib. scripsi Τρηχινίδα pro Τρηχινίαν.

XI, 462. a. Polemo: τῶν οἰκητόρων μεθ᾽ Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμονοι ἐκ Λυδίας Κυλικρᾶνες, οἳ δ᾽ Ἀθαμᾶνες, ἀφ᾽ ὧν οἱ τόποι διαμένουσιν. Ante μεθ᾽ Ἡρακλέους excidisse videtur οἳ μέν et in fine ὠνομασμένοι. Tum scripsi

τοὺς ὤμους ἐγκεχαραγμένοι κύλικας ἦσαν. Vulgo κεχαραγμένοι.

Ibid. b. ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος. Neglexit haec I. F. Lucht Fragm. hist. Phylarchi p. 96. Eiusdem scriptoris nomen fort. Eustathio ad Il. p. 877, 16. restituendum, ubi editur Ἡρόδοτος οἶδε (ποταμὸν Ἶν) καί τις δὲ ἱστορικὸς Φύλαξ. Parthacem hac in re laudat Herod. περὶ μον. p. 19, 9. Cf. Anal. Alex. p. 129.

Ibid. d. Xenophanis elegia. Vs. 2. ἀμφιτιθεῖ Dindorfius. Vs. 3. παρατείνει. Bergkius πορσαίνει, fort. παραγινεῖ i. e. παραφέρει. Vs. 4. erat κρατήρ. De vs. 5. v. Bergkium. Vs. 11. ἂν τὸ Karsten, αὐτὸ libri. Vs. 13. χρὴ δή Bergkius. De vs. 15 sqq. v. Bergkium. Vs. 20. ὧν ᾖ μνημοσύνη. Vulgo ὡς ἡ μνημοσύνη, alii aliter; Bergkius ὥς οἱ μνημόσυν' ᾖ. Vs. 22. οὐδὲ τὰ Hermannus pro οὐδέ τι. Vs. 23. σφεδανάς Osannus, libri φενδόνας. Vs. 24. ἀγαθόν Fr. Franke, libri ἀγαθήν.

XI, 463. a. In Anacreontis epigrammate μνήσεται scripsi pro μνήσκεται, praeeunte Fr. Franke, μήσεται Bergk.

Ibid. b. In Ionis carmine vs. 3. Hauptius Progr. acad. 1862 receptis Bentleii emendationibus χειροῖν et ἱζέτω egregie restituit ὃ δὲ χρυσοῦ δῖνον ἔχων χειροῖν ἱζέτω εἰς ἕδρανον. Lobeck ad Aiac. 310. ὁ δὲ κρήσας (pincerna) οἶνον ἔχων χειροῖν νιζέτω εἰς ἕδ. Vs. 10. πιέτω pro πίεται scripsi Com. gr. III p. 516. Ib. ἁδρότερον Dindorfius, B ἀνδρότερον, vulgo κυδρότερον.

Ibid. c. d. οὐδὲ εἷς posui pro οὐδείς. neque enim dubitari potest, quin verba οὐδὲ εἷς ἂν εὐλόγως ἡμῖν φθονήσαι νοῦν ἔχων recte Dobraeus cum Alexidis loco coniunxerit.

Ibid. φήσει με κρίνειν. Sic Dobraeus pro φήσεις, idem vs. 7. δ' οὖν pro γοῦν.

Ibid. e. καὶ τύχῃ γ' ἐράνου τινός. Scripsi κἂν τύχῃ 'ράνου. Nescio tamen an librorum scriptura servari possit.

Ibid. f. Critias Thessalos in conviviis cuicunque libuerit propinare dicit, Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν παρ' αὑτῷ ἕκαστος πίνει, ὁ δὲ παῖς οἰνοχοεῖ ὅσον ἂν ἀποπίῃ. Non aptum h. l. verbum οἰνοχοεῖν, pro quo potius ἐπιχέειν requiro, nec habent id codd. in quibus haec ita scripta sunt ὁ δὲ παῖς ὁ οἰνοχόος ὅσον ἂν ἀποπίῃ. Quod revocandum haud dubie, set ita ut post οἰνοχόος inseratur quod facile excidere potuit ἐπιχεῖ. Exercit. phil. I p. 35.

XI, 464. a. Anaxandridae locum emendavit Dobraeus et Cobetus Mnem. IV 115; libri τρόπον ἐστὲ νυνί. λέγετε. B τίνα πίνειν τρόπον; Non male tamen Iacobsius τίνα δὴ παρεσκ. πίνειν τρόπον | πάρεστε νυνί; λέγετε. B τίνα πίνειν τρόπον; Vs. 3. δῆτ' οὖν Dindorfius in notis pro δήπου. In Ctesiae verbis scribe Πέρσῃσι et κεραμέοισι.

Ibid. b. In Choerili loco Naekius χερσὶν | ὄλβον ἄνολβον ἔχω.

Ibid. c. διὰ τὴν ἡδονήν. Scribendum puto διὰ τὴν ὀδμήν vel διὰ τὴν ἡδονὴν [τῆς ὀδμῆς]. Mox leguntur haec καὶ παραχεόντων εἰς τὸν οἶνον ἧττον μεθύσκουσιν. Scio haec utcunque defendi posse, malim tamen παραχυθέντων. In sequentibus ἀφ' ὧν τὸ πινόμενον τῷ οἴνῳ παραχυθὲν μέθας ἵστησιν, correxi τὸ γινόμενον.

Ibid. d. τὴν δὲ μανίαν τοὺς πολλοὺς — τοῖς πλείστοις προσάπτεσθαι. Aut τοὺς πολλοὺς abundat aut scribendum προσάπτειν. Erroris causam ostendit quod statim sequitur καλεῖσθαι.

XI, 465. a. εἶτ' αὐτοὺς scripsi praeeunte Schweigh. pro εἶθ' αὑτούς.

Ibid. b. Euripidis locus, in quo cum Schweigh. et Nauckio φιλανθέμου pro codd. lectione φιλανθέου posui, fortasse e Phaethonte ductus est.

XI, 466. a. In fragmento Thebaidos cyclicae nondum omnia emendata sunt:

αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς
ἀργαλέας ἠρᾶτο· θεὸν δ' οὐ λάνθαν' Ἐρινύν.

In quibus quo pacto μετὰ explicari possit non intelligo; videant alii. Fortasse μεταμφοτέροισι scribendum est, id ut dictum sit ut συναμφότερος. Tum parum eleganter scriptum est θεὸν —Ἐρινύν. Posui quod scripsit sine dubio poeta θεῶν δ' οὐ λάνθαν' ἐρινύν, neque latuit deorum vindictam. Sequuntur hi versus:

ὡς οὔ οἱ πατρῶι' ἐνηείῃ φιλότητος
δάσσαιντ', ἀμφοτέροισι δ' ἔοι πόλεμοί τε μάχαι τε.

Ita Dindorfius edidit ex emendatione Hermanni, libri πατρῴαν

εἴη φιλότητι, in quibus aperte mihi latere visum est *πατρῴι᾽ ἐν ἠθείῃ φιλότητι*, fraterno amore. Praeterea nescio an scribendum sit *ὥς οὔ οἱ τὰ πατρῴι᾽*. Ultimo versu *ἔοι* item Hermanni est correctio, libri *ἀεί*, quod revocavi indicata in fine versus lacuna. Probabile est in proximi versus initio fuisse *εἶεν*, quod post *μάχαι τε* facile excidit.

Ibid. b. Scripsi *Λαρισαίοις* ex B pro *Λαρισσαίοις*, et in Sophoclis fragmento praeeunte Schweighaeusero posui *ἀγῶνα πάγξενον κηρύσσεται*. Libri *πάνξενα κηρύσσεται*, Dindorfius *πάγξεν᾽ ἀγκηρύσσεται*.

Ibid. Post *μετὰ τριακοσίων* indicaverim lacunam, excidit fortasse *φίλων*.

Ibid. *Ἀντικλείδης — περὶ Γρᾶ διηγούμενος, τοῦ τὴν ἀποικίαν εἰς Λέσβον στείλαντος σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι*. Nescio quos reges dicat. Corrigendum suspicor *σὺν ἄλλοις Αἰολεῦσι*. V. Strabon. XIII p. 582 Cas. In ipso loco Anticlidae, *μυθολογοῦσι δὲ περὶ τῶν ἐν Μηθύμνῃ τινὲς περὶ τῆς ἀφεθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου*, in his *περὶ* ante *τῶν* delendum et deinceps *καθεθείσης* scribendum videtur.

Ibid. d. Pergit Anticlides: *καί φασιν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων τινά, ᾧ ἦν τοὔνομα Ἔναλος, ἐκκολυμβῆσαι βουλόμενον ἀνασῶσαι τὴν παιδίσκην*. Pro *βουλόμενον* scribendum omnino *βουλομένην*.

Ibid. *καὶ διηγεῖσθαι τὸν τρόπον*. Indicavi lacunam, excidisse tale quid ratus quale est *τῆς ἀφανίσεως*, vel *τῆς διαφυγῆς*. Ib. erat *Νηρηίσι*, quod servari potest. Non de nihilo est quod Neptuni equos se pavisse dicit Enalus; eorum enim in illis locis stationem fuisse constat ex Homeri Il. 13, 32.

X, 781. c. *καὶ* seclusi. Tum *ἔχοντα κύπελλον χρυσοῦ οὕτω θαυμασίου, ὡς τὸν παρ᾽ αὐτοῖς αὐτῷ παραβαλλόμενον οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ*. Pro *παρ᾽ αὐτοῖς* scribendum videtur *παρ᾽ ἄλλοις*.

Ibid. d. *ποτήριον* coniunxi cum fragmento incerti lyrici:

ἃ δ᾽ ὑποδεξαμένα θαήσατο χρύσεον αἶψα ποτήριον.

E numeris si coniecturam capere licet, Stesichori hic versus fuerit, cuius in proximis Athenaeus memoriam inicit.

Ibid. *τῷ κληθέντι ἀρίστῳ τῶν καλουμένων σοφῶν*. Scripsi cum Dobraeo *τῷ κριθέντι*. Praeterea in verbis *τῶν καλουμένων σοφῶν* addendum *ἑπτά*, quod omitti non potuit et *ζ* scriptum quam facile exciderit quivis videat. Cf. p. 463 c. In sequentibus pro *ἐμμελὲς* recipienda erat Schweigh. emendatio *ἐμμελῶς*. Ibid. erat *πόματι φάρμακον ὑγείας*.

Ibid. e. In Antiphanis loco legebatur *ἕλκουσι γνάθοις ὁλκοῖς ἀπαύστοις*. Scripsi *γνάθοιν*.

Ibid. f. Nicomachus *ὦ χαῖρε χρυσοκλαῦστα καὶ χρυσοῦς ἐμῶν*. Addidi *χαῖρε* cll. Aristoph. Acharn. 872. *ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον*. Pro *χρυσοκλαῦστα* Letronnius *χρυσόκλυστα*. Ib. Philippides *ὑπερήφαν᾽· ἔγωγε μὲν γάρ*. Ita correxi; vulgo *ὑπερήφανα, ἐγὼ μὲν γάρ*.

XI, 782. a. Anacreon *ὡς δὴ πρὸς ἔρωτα πυκταλίζω*. Ita Bergkius, vulgo *ὡς μή*, Dobraeus *ὡς ἄν*.

Ibid. b. *χρῷντο* pro *χρῶνται* Schweighaeuserus.

Ibid. Memoratur scyphus cui Troiae excidium insculptum erat cum hac inscriptione:

Γράμματα Παρρασίοιο, τέχνα Μυός· ἔμμι δὲ ἔργον
Ἰλίου αἰπεινᾶς, ἃν ἕλον Αἰακίδαι.

Merito in verbis *ἔργον Ἰλίου* haesit Schweighaeuserus, nec probari potest aut Iacobsii interpretatio *ἔργον* de aerumnis et laboribus explicantis, aut Letronnii Observ. sur les noms de vases p. 71. ita haec vertentis: mon sujet est la prise de la haute Ilion. Non dubium mihi quin scypho insculptum fuerit ΕΙΚΟΝ (antiquis enim literis epigramma exaratum fuit), quod prono errore abiit in ΕΡΓΟΝ. Nec de hiatu timendum in voce *εἰκὼν* digammata. *Γράμματα* e Iacobsii emendatione editum est; libri enim *γράμμα*. Scribendum igitur *γραμμά*, quo satis commode operis delineatio indicatur. Tum *Παρρασίοιο* item Iacobsii emendatio est, ducta illa e Pausania I, 28, 2. *τῷ δὲ Μυῒ ταῦτά τε καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἔργων Παρράσιον καταγράψαι (λέγουσι) τὸν Εὐήνορος*. At Pausaniae locus non caret difficultatibus, de quibus dixit Sillig Catal. Artif. p. 289. contra quem qui disputavit Letronnius Sur la peinture murale p. 300. nescio an non omnia removerit quibus Pausanias erroris arguatur. Quodsi recte libri habent *Πηρασίοιο*, is ut diversus a Parrhasio pictor fuisse statuatur, eam doricam formam esse credam pro vulgari *Πειρασίοιο*, ut *ἄπηρος* dorice dictum est pro *ἤπειρος*.

Πειράσιος autem idem nomen est quod alias *Πείρασος*. Exercit. phil. II p. 21. Versu altero nescio qui sint Aeacidae Troiae eversores; itaque scripsi *ἂν ἕλεν Αἰακίδας* cll. Horatio Carm. IV, 6. Troiae prope victor altae Phthius Achilles. Nunc praetulerim *ἂν ἕλεν Αἰολίδας* i. e. Ulixes. Cf. Welcker de Cyclo epico vol. II p. 275.

Ibid. d. Pindarus *ἀέξονται φρένας ἀμπελίνοις τόξοις δαμέντες*. Si recte dicendi usum observavi, scribendum erit *ἀέξοντι*. In Cratini loco *ἐπονομάζουσ᾽ ἅμα* scripsi pro *ἐπονομάζουσα*.

Ibid. e. In Bacchylidis fragmento malim *νεανίαισι* pro *νεανίαις*. Vs. 2. *ἀντείνασα* pro *ἐντείνουσα* suppeditavit ipse Athenaeus XV 667 c.

Ibid. f. In Epicratis loco *κυμβία* pro *κυλίκια* scripsi, cuius mutationis causas explicui Com. gr. III p. 373.

XI, 783. a. *ἄροκλον ἡ φιάλη παρὰ τῷ Κολοφωνίῳ Νικάνδρῳ*. Hoc quid nominis sit nemo dixerit, ac vereor ne Athenaeus prava scriptura in errorem adductus sit. Fuit fortasse *ἀρύβαλλος*.

Ibid. d. Platonici loci initium ita scriptum edebatur

λύσας δὲ ἀργὴν στάμνον εὐώδους ποτοῦ —

Correxi *λύσασα δ᾽ ἄρτι στάμνον*.

Ibid. e. Amipsias *σὺ δ᾽ ᾆδε πρός, τήνδ᾽ ἐκπίομαι*. Sic scribendum pro *σὺ δ᾽ ᾆδε πρὸς τήνδ᾽, ἐκπίομαι*. Monuerat iam Iacobsius. In scolio apud Amipsiam addidi *ὄντ᾽* et scripsi *ἀλλ᾽ ἐρᾶν κἀσθίειν* cum Dindorfio, libri *ἀλλ᾽ ἐρᾶν καὶ κατεσθίειν*. Tum dedi *σὺ δὲ κάρτ᾽ ἀφειδής* pro *σὺ δὲ κάρτα φείδῃ*.

Ibid. Pro *προυσίς* scribendum *προυσιάς*. Ibid. litt. f. erat *βαλάντια*.

Ibid. In Sophoclis loco *κακὴ* ante *κακῶς* addidi; locus haud dubie e satyrico dramate ductus est. Vs. 2. *ἢ τὰς ἀρύστεις ὧδ᾽ ἔχουσ᾽ ἐκώμασας*. Suspicor *ὧδ᾽ ἑλοῦσ᾽ ἐκόμπασας*, quae ablatis, quibus vinum hauriebamus, cyathis sic gloriaris. Satyrum haec dicentem audire videor.

XI, 784. a. Anaxilas fortasse scripserat *καὶ δὴ πίνειν ἐξ ἀργυρίδων χρυσῶν*.

Ibid. b. *οἰνοφόρον βαρβαρικὸν ἀργυροῦν*. In *βαρβαρικόν* vitium latet. An *καρχαρικόν*? i. e. *κερχνῶδες* vel *κερχνωτόν*. Tum *λυκιουργεῖς* pro *λυκιουργοί* scripsit Schweighaeuserus.

Ibid. Sopater *βαυκαλὶς ἡ τετράκυκλος*. Scripsi *τετρακότυλος*. Sequuntur haec *κατασκευάζουσι δέ οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὴν ὕαλον μεταρρυθμίζοντες πολλάκις πολλαῖς ἰδέαις ποτηρίων*. Vere mihi scripsisse videor *πολλαῖς καὶ ποικίλαις ἰδέαις*.

Ibid. d. Socrates (?) *οἳ μὲν ἐκ φιάλης πίνοντες ὅσον θέλουσι τάχιστ᾽ ἀπαλλαγήσονται*. Scribendum *πιόντες*. Tum post *στάζοντες* indicavi lacunam.

Ibid. In Alexidis vs. 1. erat *σου*. Correxit Schweighaeuserus.

Ibid. f. In Achaei loco Porsonus coniecit *πάρεστιν οὗ κάπουσία*. v. Nauckium P. T. p. 585. Vs. 4. *τό τ᾽ ο κηρύσσετον* VL. v. Nauckium.

XI, 467. c. Eubuli locum, in quo legebatur *φιάλιον, τῷ δὲ πολλά —*, correxit Cobetus Mnem. IV 116. Vs. 1. Dobraeus *κάκιστα*.

Ibid. d. Diodorus vs. 2. pro *γύναι* scripsi *κοτύλαι* et vs. 4. addidi B.

Ibid. *Κλεάνθης — ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως*. V. Lobeck ad Sophoclis Ai. 708.

Ibid. f. In Archedici loco Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 45. citra necessitatem pro *ἦρεν* scripsit *ἥρπασ᾽*. Apollophanes *δεινός τι δεῖνος καὶ καλαθίσκος οὑτοσί*. In his verba *τι δεῖνος* et *οὑτοσί* Dind. seclusit. Malim *δεῖνος*. B *τί δεῖνος;* A *καὶ καλαθίσκος οὑτοσί*, quampuam posis etiam sic *δεινόν τι δεῖνος καὶ καλαθίσκος οὑτοσί*.

XI, 468. a. In Antimachi loco vs. 5. *ἐνσχερὼ ἑστηῶσι*. Cod. A *ἐκ χερὼς ἑστιῶσι*. Illud Iacobsius, hoc Hermannus correxit (tolle operarum errorem *ἐν σχερῷ*). Quod Stollius coniecit *ἑδριόωσιν* probari non potest. Libantes non sedebant, sed stabant.

Ibid. b. Recte opinor Stollius *προφερέστατον*. Pro *μέλιτος* fortasse *μέθυος* scribendum est, neque enim de libatione amplius agi videtur, sed de compotatione.

Ibid. c. Poculum *δακτυλωτόν* corruptelae suspectum fuit et mihi et Nauckio, iniuria, ut opinor. Potuit sic dici pocu-

lum *δακτύλοις*, quod conchae nomen est, ornatum. In Ionis vs. 3. *μὲν* pro *μέγ'* Dobraeus et Osannus scripserunt.

Ibid. e. *χαλκίον* scripsi pro *χαλκεῖον*.

Ibid. f. Malim *ἥξει* pro *ἥκει*.

XI, 469. a. *χωρεῖν* pro *χωροῦν* Coraes.

Ibid. b. In Stephani loco fort. scribendum *τούτῳ δὲ προὔπι'*. Vs. 2. scripsi *καινόν τι νῦν τουτὶ γέγονε ποτήριον*. Libri *νῦν τοῦτο*. Dindorfius cum Iacobsio *καινόν τι τοῦτο γέγονε νῦν ποτήριον*.

Ibid. c. *ἡδυποτίδας* pro *ἡδυπότια* recepi ex VL.

Ibid. f. Antimachus *χρυσέῳ ἐν δέπαϊ*. Vulgo *εὐχρέῳ*, correxit Casaub.

XI, 470. a. *δὲ Ναννοῖ*. Vulgo *δ' ἐν Ναννοῖ*, cod. A *δ' εν αννοι*. In Mimnermi carmine vs. 6. *κοΐλη* scripsi pro *κοίλη*, et vs. 9. *ἵνα δὴ θοόν*. Vulgo *ἵνα οἱ θοόν*. Codd. *ἵν' ἀλήθοον*. Vs. 11. *σφετέρων* pro *ἑτέρων* Bergk.

Ibid. c. Pherecydi restituendae sunt formae ionicae *ὁ δὲ Ἡρακλέης — βαλέων — ἐφόρεε — ταῖσι ἵπποισι*. In verbis *ἐπὴν δύνῃ, διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἕω ἵν' ἀνίσχει ὁ ἥλιος*, libri habent *πρὸς ἕω ἥνιν ἀνίσχει*. Scribendum igitur *πρὸς ἠοίην ἵνα ἀνίσχει*. Praeterea pro *δύνῃ* scripsi *δύῃ*. De *ἔδυνα* cf. Buttmannus Gramm. II p. 157.

Ibid. e. In Alexidis loco dedi *ἄνθρωπος* pro *ἄνθρωπος*.

Ibid. f. Apud Theopompum vs. 5. *φίλτατε* ex Porsoni coniectura scriptum est pro *φιλτάτη*, quod servari potest, si *φιλτάτη* cum verbis personae A coniungitur, ut fecit Iacobsius. Vs. 8. legebatur *σπινθὴρ τάλα σπείραις μεναι*. Quae partim egregie correxit Adamus *τάλας πειρᾷς με; ναί*. Vs. 9. *τήνδε* inserui. Vs. 11. *παράδος τὸ πρῶτον*. Frustra Herwerdenus *παράδος τὸ ποτήριον*. Sequebatur apud poetam *εἶτα*.

XI, 471. b. In Cleanthis loco *γὰρ* post *ταῦτα* delendum est, nec reliqua integre scripta sunt (corr. *ἰφικρατίς*). Tum *μορφάς* pro *δειράς* recepi ex Eustathio.

Ibid. c. De Antiphanis fragm. vide Com. gr. III p. 95. et Cobetum N. L. p. 132.

Ibid. d. Eubulus *ὑπεραφρίζουσαν παρά*. Dobraeus *πάνυ*, quod languet. Fortasse *κάρα*, ut volui Com. graec. III p. 231. Vs. 3. erat *κωθωνόχειρον*, quod *κωθωνόχειλον* scripsi iam

Quaest. scen. III p. 18, V. Com. graec. l. l. Ibid. erat *ψηφοπεριβομβητρίαν*. Vs. 6. *κισσῷ κάρα βρύουσαν* Porsonus, vulgo *κισσῷ καταβρύουσαν*. Possis etiam *κισσοῖσι καταβρύουσαν*.

Ibid. e. *ὑπερθύουσαν*. Sylburgius *ὑπερβρύουσαν*, Herwerdenus Obs. crit. p. 67. *ὑπεραφρίζουσαν*, alius v. d. *ὑπερζέουσαν*. Possis etiam probabius *ὑπερφλύουσαν* conicere. Sed nihil mutandum videtur; quidni enim poculum vino plenum recte dicatur superaestuare?

XI, 472. a. In Alexidis loco *ἀνάψας* posui pro *συνάψας*, cuius compositi nulla hic vis est.

Ibid. b. In Menandri loco deerat *τήν*, et in seq. fragmento *μεστήν* addidi; necessario enim aliquid requiritur, ex quo Menandrum *θηρίκλειος* feminine dixisse intelligatur. In fragmento Dioxippi *ἥδιστα γὰρ | ἐκ τῶν τοιούτων ἐκχέας ποτηρίων | εἴωθα πίνειν*, in his igitur *ἐκχέας* Porsoni est coniectura, libri *αἴσχεα*, quod *Αἰσχέα* scripsi, nisi *Αἰσχρέα* praeferas, cuius nominis exempla praebent Herod. VIII 11. Aelianus Epist. 17.

Ibid. c. In Apollodori fragmento cum Porsono *θηρίκλεια* pro *θηρίκλειοι* dedi.

Ibid. e. In Theophili loco post *κεραννύει* vel post *ζέουσαν* indicanda erat lacuna; addendum enim erat aliquid, quo pincernae in porrigendo poculo elegantia et dexteritas laudabatur. In eiusdem poetae fragmento post *εἰσφέρει* addidi *ἀνά*. Pro *ἴσθμιον* Dobraeus *ἠθμόν* vel *ἠθάνιον* suspicatur; pro *τὶ ποτήριον* erat *τὸ ποτήριον*.

Ibid. f. Epigenes fortasse scripserat *βασιλέως υἱὸν λέγεις [ἡμῖν] ἀφῖχθαι*. Dobraeus *υἱόν [τινα] λέγεις ἀφῖχθαι*. De Pixodaro dixi Hist. crit. p. 354. Quod ibidem affertur Hedyli epigramma, in eo fortasse iusto suspiciosior edidi:

πίνωμεν· καὶ γάρ τι νέον, παῖ, κάρτα παρ' οἶνον
εὕροιμ' ἄν λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος.

Vulgo *καὶ γάρ τι νέον καὶ γάρ τι παρ' οἶνον*. Haesit in iterato *καὶ γάρ τι* etiam Dobraeus, nihil tamen ille tentans. Pro *εὕροιμ' ἄν* ante Iacobsium erat *εὕροιμεν*.

XI, 473. a. Sequitur eiusdem Hedyli carmen, cuius primo versu legebatur *ἐξ ἠοῦς εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτῶν Πασι-*

216 ANALECTA CRITICA AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS. 217

lum *δακτύλοις*, quod conchae nomen est, ornatum. In Ionis vs. 3. *μὲν* pro *μέγ'* Dobraeus et Osannus scripserunt.

Ibid. e. *χαλκίον* scripsi pro *χαλκεῖον*.

Ibid. f. Malim *ἥξει* pro *ἥκει*.

XI, 469. a. *χωρεῖν* pro *χωροῦν* Coraes.

Ibid. b. In Stephani loco fort. scribendum *τούτῳ δὲ προὔπι'*. Vs. 2. scripsi *καινόν τι νῦν τουτὶ γέγονε ποτήριον*. Libri *νῦν τοῦτο*. Dindorfius cum Iacobsio *καινόν τι τοῦτο γέγονε νῦν ποτήριον*.

Ibid. c. *ἡδυποτίδας* pro *ἡδυπότια* recepi ex VL.

Ibid. f. Antimachus *χρυσέῳ ἐν δέπαϊ*. Vulgo *εὐχρέῳ*, correxit Casaub.

XI, 470. a. *δὲ Ναννοῖ*. Vulgo *δ' ἐν Ναννοῖ*, cod. A *δ' εν αννοι*. In Mimnermi carmine vs. 6. *κοιΐλη* scripsi pro *κοίλη*, et vs. 9. *ἵνα δὴ θοόν*. Vulgo *ἵνα οἱ θοόν*. Codd. *ἵν' ἀλήθοον*. Vs. 11. *σφετέρων* pro *ἑτέρων* Bergk.

Ibid. c. Pherecydi restituendae sunt formae ionicae *ὁ δὲ Ἡρακλέης — βαλέων — ἐφύρεε — ταῖσι ἵπποισι*. In verbis *ἐπὴν δύνῃ, διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἕω ἵν' ἀνίσχει ὁ ἥλιος*, libri habent *πρὸς ἕω ἥνιν ἀνίσχει*. Scribendum igitur *πρὸς ἑωίην ἵνα ἀνίσχει*. Praeterea pro *δύνῃ* scripsi *δύῃ*. De *ἔδυνα* cf. Buttmannus Gramm. II p. 157.

Ibid. e. In Alexidis loco dedi *ἅνθρωπος* pro *ἄνθρωπος*.

Ibid. f. Apud Theopompum vs. 5. *φίλτατε* ex Porsoni coniectura scriptum est pro *φιλτάτη*, quod servari potest, si *φιλτάτη* cum verbis personae A coniungitur, ut fecit Iacobsius. Vs. 8. legebatur *σπινθὴρ τάλα σπείραις μεναι*. Quae partim egregie correxit Adamus *τάλας πειρᾷς με; ναί*. Vs. 9. *τήνδε* inserui. Vs. 11. *παράδυς τὸ πρῶτον*. Frustra Herwerdenus *παράδος τὸ ποτήριον*. Sequebatur apud poetam *εἶτα*.

XI, 471. b. In Cleanthis loco *γὰρ* post *ταῦτα* delendum est, nec reliqua integre scripta sunt (corr. *ἰφικρατὶς*). Tum *μορφάς* pro *δειράς* recepi ex Eustathio.

Ibid. c. De Antiphanis fragm. vide Com. gr. III p. 95. et Cobetum N. L. p. 132.

Ibid. d. Eubulus *ὑπεραφρίζουσαν παρά*. Dobraeus *πάνυ*, quod languet. Fortasse *κάρα*, ut volui Com. graec. III p. 231. Vs. 3. erat *κωθωνόχειρον*, quod *κωθωνόχειλον* scripsi iam

Quaest. scen. III p. 18, V. Com. graec. I. l. Ibid. erat *ψηφοπεριβομβητρίαν*. Vs. 6. *κισσῷ κάρα βρύουσαν* Porsonus, vulgo *κισσῷ καταβρύουσαν*. Possis etiam *κισσοῖσι καταβρύουσαν*.

Ibid. e. *ὑπερθύουσαν*. Sylburgius *ὑπερβρύουσαν*, Herwerdenus Obs. crit. p. 67. *ὑπεραφρίζουσαν*, alius v. d. *ὑπερζέουσαν*. Possis etiam probabius *ὑπερφλύουσαν* conicere. Sed nihil mutandum videtur; quidni enim poculum vino plenum recte dicatur s u p e r a e s t u a r e?

XI, 472. a. In Alexidis loco *ἀνάψας* posui pro *συνάψας*, cuius compositi nulla hic vis est.

Ibid. b. In Menandri loco deerat *τήν*, et in seq. fragmento *μεστὴν* addidi; necessario enim aliquid requiritur, ex quo Menandrum *Θηρίκλειος* feminine dixisse intelligatur. In fragmento Dioxippi *ἥδιστα γὰρ | ἐκ τῶν τοιούτων ἐκχέας ποτηρίων | εἴωθα πίνειν*, in his igitur *ἐκχέας* Porsoni est coniectura, libri *αἴσχεα*, quod *Αἰσχέα* scripsi, nisi *Αἰσχρέα* praeferas, cuius nominis exempla praebent Herod. VIII 11. Aelianus Epist. 17.

Ibid. c. In Apollodori fragmento cum Porsono *Θηρίκλεια* pro *Θηρίκλειοι* dedi.

Ibid. e. In Theophili loco post *κεραννύει* vel post *ζέουσαν* indicanda erat lacuna; addendum enim erat aliquid, quo pincernae in porrigendo poculo elegantia et dexteritas laudabatur. In eiusdem poetae fragmento post *εἰσφέρει* addidi *ἀνά*. Pro *ἴσθμιον* Dobraeus *ἠθμόν* vel *ἠθάνιον* suspicatur; pro *τὶ ποτήριον* erat *τὸ ποτήριον*.

Ibid. f. Epigenes fortasse scripserat *βασιλέως υἱὸν λέγεις [ἡμῖν] ἀφῖχθαι*. Dobraeus *υἱόν [τινα] λέγεις ἀφῖχθαι*. De Pixodaro dixi Hist. crit. p. 354. Quod ibidem affertur Hedyli epigramma, in eo fortasse iusto suspiciosior edidi:

> *πίνωμεν· καὶ γάρ τι νέον, παῖ, κάρτα παρ' οἶνον*
> *εὕροιμ' ἂν λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος.*

Vulgo *καὶ γάρ τι νέον καὶ γάρ τι παρ' οἶνον*. Haesit in iterato *καὶ γάρ τι* etiam Dobraeus, nihil tamen ille tentans. Pro *εὕροιμ' ἂν* ante Iacobsium erat *εὕροιμεν*.

XI, 473. a. Sequitur eiusdem Hedyli carmen, cuius primo versu legebatur *ἐξ ἠοῦς εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτῶν Πασι-*

σωκλῆς | εἰς ἠοῦν πίνει. Scripsi quod sermonis concinnitas postulabat ἐκ νυκτός, et πάλι Σωκλῆς ex emendatione Bergkii. Vs. 5. erat πουλὺ στιβαρώτερος. B πολυστιβαρώτερος, unde posui πολύ τι στιβαρώτερος.

Ibid. c. In Anticlidis loco erat στέψαντα ὦτα, quod correxit Dindorfius.

Ibid. d. In Amipsiae fragmento libri μαμία habent, quod esse potest μαμμία. Sed Μανία est etiam XV p. 667 f. Alexis κείμενον στρωματέα καὶ γυλιόν. Cod. A στρωματέα τε καὶ γύλιον. Scripserim κείμενα | στρώματά τε καὶ γυλιόν, prout voluit iam Casaubonus.

Ibid. e. In Eubuli loco aperte interpolato seclusi verba δὴ κενὸς ὡς et in sqq. Ἀρεσία pro ἀρεσίαν scripsi cum Dobraeo.

Ibid. f. In Xenarchi loco pro ἀργυροῦν scripsi cum Dobraeo τἀργυροῦν, et vs. 2. dedi εἰς τὸ βαθὺ δ' ἐπανάγωμεν pro εἰς τὸ βαθὺ δὲ πάλιν ἄγωμεν. Vs. 3. edidi νὴ Δί' εἰς τὸν κάνθαρον, vulgo νὴ Δία νὴ τὸν κάνθαρον.

XI, 474. a. In Epigenis loco post πάντες supplevi κανθαρίδι'. In squ. codices secutus sum. Vs. 4. πιομένοις malim pro πιόμενοι, B ποιόμενος.

Ibid. b. Sosicrates προσῆγε πράως καὶ καλῶς τὸν κάνθαρον. Non placet καλῶς post πράως illatum, quare posui μαλακῶς. Lenius etiam corrigas κἀκαλῶς quod Hesychius interpretatur per πράως μαλακῶς ἡσύχως.

Ibid. In Phrynichi loco ἂν οἴκοι Dobraeus, cod. A αν οἴκῳ, Dindorfius cum Porsono ἐν οἴκῳ. Vs. 2. ἔκλαιεν libri, ἔκαεν Letronnius, ἔπλαττεν Herwerdenus Observ. crit. p. 28.

Ibid. ἡ ναῦς δὲ πότερ' εἰκόσορός ἐστιν ἢ κύκνος; Pro εἰκόσορος B habet εἰκὸς κέρκουρος ὄρος.

Ibid. d. Ἵππυς pro Ἱππεὺς coniecit Dindorfius. V. Keilii Anal. epigr. p. 227. De Polemonis loco cf. Preller p. 105. Tum in fragmento Philetaeri Πηλεὺς scripsi pro πηλεύς; pro Κανθάρου fortasse rectius fuerit κανθάρου. V. Com. graec. ed. min. p. XVI et 641. Vs. 3. erat νὴ Δία, quod μὰ Δία scripsi.

XI, 475. a. ἄνω συννευούσας. Dobraeus ἄνωθεν, νευούσας. In Sapphus loco constituendo Bergkium secutus sum, quem vide. In Sophoclis fragmento προσστῆναι Schweighaeuserus, vulgo προστῆναι, Bergkius προσπτῆναι, quod verum puto.

Ibid. b. Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς — παρὰ Λακεδαιμονίοις φησὶν ἔτι καὶ εἰς αὐτὸν δείκνυσθαι τὸ δέπας τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διός. Nihil ad haec a viris doctis adnotatum video, quamquam permirum videri debet poculum Alcmenae datum a Iove apud Lacedaemonios servatum dici. Quare suspicor subesse errorem sive ab ipso Athenaeo commissum sive a librariis. Charonem παρὰ Θηβαίοις scripsisse existimo. De poculo illo v. Athen. XI p. 474 f. 781 c.

Ibid. c. ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδός ἐστι ποτηρίου ἢ εἰ πᾶν ποτήριον κελέβη καλεῖται ἀπὸ τοῦ χέειν εἰς αὐτὸ τὴν λοιβήν ἢ τὸ λείβειν. In his ἢ εἰ πᾶν pro ἢ πᾶν scriptum est praeeunte Casaubono. Non credo id recte factum. Revocavi librorum scripturam locumque per interrogationem extuli, oratione similiter formata, ut esse solet apud Aristotelem in Problematis. Pro ἢ τὸ λείβειν forsan ἤτοι λείβειν.

Ibid. d. In Antimachi loco legebatur κήρυκας ἀθανάτοισι, correxerunt alii aliter, equidem Dobraeum secutus sum κήρυκας δ' ἄρα τοῖσι scribentem.

Ibid. e. προφερέστατον pro προφερέστερον in utroque Antimachi fragmento recte opinor scripsit Stollius.

Ibid. Εὐφορίων

ἠέ ποθεν ποταμῶν κελέβῃ ἀποήφυσας ὕδωρ.

Scribendum suspicor ἠλὲ πόθεν — ὕδωρ; Locus fortasse ad Ποτηριοκλέπτην referendus est.

XI, 476. a. Dobraeus post τοὺς πρώτους addit ἀνθρώπους. Possis etiam τοὺς παλαιούς conicere, vel quod omnium facillimum, τοὺς προτέρους.

Ibid. ὅτι δὲ τοῖς κέρασιν ἔπινον δῆλον ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι φάσκοντες. Alius scriptor, sermonis paullo curiosior, haec ita extulisset ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λεγομένου — κεράσαι φασκόντων. In sequentibus scribendum κίρνασθαι — συγκίρνασθαι — τὸ πῶμα.

Ibid. b. In Pindari loco Bergkius ἀλέματοι conicit pro αὐτόματοι. In eodem κεράων pro κεράτων scripsi ad Theocritum p. 378.

Ibid. c. In Sophoclis fragmento legebatur *ἐκπιών τι* et *τρίψει γέμοντα*, quorum illud Valckenarius, hoc Emperius correxit. Adamus *γέροντα*.

Ibid. d. In Hermippi loco erat *οἶσθα νῦν*. Tum malim *τήνδε μὲν* (pro *νῦν*) *μή μοι δίδου*.

Ibid. e. Philoxeni locus sic vulgo editur *ἐπίνετο νεκτάριον πῶμ' ἐν χρυσαῖς προτομαῖς τε ἄλλων κεράτων. ἔβρεχον δὲ κατὰ μικρόν*. V. ad Com. gr. III p. 147. Cf. ad Theocrit. XXV 146.

In fragmento catalogi *τῶν δημιοπράτων* erat *πρόσεστι*, quod *προσέτι* scripsi cum Casaubono, indicata lacuna.

Ibid. f. *ὡς ἱστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῃ τῶν περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν*. Hic plenus fuit huius scripti titulus, quemadmodum est etiam apud Harpocrat. s. v. *Ἀμαζόνιον*, qui aliis locis s. v. *ἐσχάρα* et *θόλος* brevius vocat *περὶ βωμῶν*. Atque ita etiam interpres Hermogenis in Walzii Rhet. VI p. 393. ex quo Ammonium illum Atheniensem fuisse discimus: *Ἀπάρχου Ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσατο ἐν Πειραιεῖ, ὡς Ἀμμώνιος ὁ Λαμπρεύς (Λαμπτρεύς)*. Qui quod eum a demo, cui adscriptus fuit, denominavit, indicio esse videtur satis antiquum scriptorem fuisse. Eiusdem argumenti librum, *περὶ ἑορτῶν καὶ θυσιῶν* inscriptum, composuerat Habro Calliae filius, teste Stephano Byzant. s.v. *Βάτη* p. 213: *ὅθεν Ἅβρων ὁ Καλλίου, ἐξηγητής, περὶ ἑορτῶν καὶ θυσιῶν γεγραφώς*. Quae verba ab aliis perperam accepta recte intellexit Ruhnkenius ad Tim. p. 10. Habronem hunc eius Calliae fuisse filium, cuius sororem Lycurgus orator in matrimonium duxerat, effici potest ex Plutarcho Vit. dec. oratt. p. 482 sq. Idem Habronis opus laudari videtur ab Apollonio Dysc. Hist. mirab. c. 8. *Ἄνδρων περὶ θυσιῶν πρὸς Φίλιππον*. Ubi *Ἅβρων* scribendum suspicor. Philippum autem, cui dedicavit librum suum Habro, intelligo Aexoniensem, patrem Callistomachae, quae nupserat Lycophroni, Lycurgi oratoris filio. V. Plutarch l. l. De Atticis sacris scripserat etiam Apollonius Acharnensis, laudatus ille a schol. Aristoph. Nub. 407. *Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ἀχαρνεὺς τὰ Διάσια διακρίνει ἀπὸ τῆς τοῦ Μειλιχίου Διὸς ἑορτῆς*. Quo loco Dindorfius *Ἀχαρνεύς* ex *Τυανεύς* corruptum esse suspicatur. Tyanensis enim Apollonii scriptum *περὶ θυσιῶν* me-

morari a Philostrato V. A. p. 156. Sed huius quidem librum, qui totus in commendanda sacrificiorum sanctimonia versabatur, a docta rerum sacrarum explicatione remotissimum fuisse quum per se probabile sit, tum ex iis intelligitur, quae ex eo attulit Eusebius Praep. Ev. IV, 13. At rectissime Apollonium perhiberi Acharnensem docet Harpocratio v. *πέλανος* p. 149, 23. ubi laudatur *Ἀπολλώνιος ὁ Ἀχαρνεὺς ἐν τῷ περὶ ἑορτῶν*. Idem intelligendus est apud Athenaeum V p. 191 f. *καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος ὁ περὶ τούτων γεγραφώς*, ubi pro ΤΟΥΤΩΝ recte sine dubio ΕΟΡΤΩΝ reposui. Exercit. phil. I p. 35.

XI, 477. b. In Nicandri loco erat *ἱεροποιίῃ* et *πετάλοισιν*. Pro *φωνέεται* Macrobius habet *φωνέαται*. Forsan igitur *πεφωνέαται*.

Ibid. c. *Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμαρτάνειν ἐν τῇ συγχρήσει τῶν ὀνομάτων λέγων ἐπὶ τοῦ οἰκείου ξένου τοῦ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Πάλλαδι συνεστιασθέντος αὐτῷ*. Recepi Casauboni et D. Heinsii Lectt. Theocr. p. 296. emendationem *συγχύσει*. Difficilius explicatu est quid sit *τοῦ οἰκείου ξένου*. At scribendum haud dubie *τοῦ Κείου ξένου*, quod commendat ipsum Callimachi epigramma, in quo laudatur illius *ξένου* frugalitas et abstinentia ab immodico vini usu, qua Coos excelluisse constat. Pro *συνεστιασθέντος* scripsi *συνεστιαθέντος* ex B qui habet *σύνεστι θέντος*. In Callimachi loco *ἀνήνατο* pro *ἀπήνατο* scripsit nescio quis apud Bentleium.

Ibid. e. *παρὰ Πρυτάνιδι — τοῦ Πρυτάνιδος*. Haec nomina cum initiali minuscula scriberentur, viros doctos in mirum errorem induxerunt, ut prytanidem de magistratu dici existimarent. V. ad Euphorionem p. 9. sive Anal. Alex. p. 6.

Ibid. *ἐξοινῶν*. Casaubonus *ἔξοινος ὤν*.

Ibid. f. In Hipparchi *Ἀνασωζομένοις* cum Fritzschio *τί δ' ἐδίδου* scripsi pro *τοῦ δὲ δείου*, in quo tamen aliud quid latet. Vs. 2. *ἀργύριον οὗτος οὐδαμόθεν εὖ οἶδ' ἐγώ*. Desidero verbum, scribendumque opinor *ἀργύριον οὗτος οὐδαμόθεν εὖ οἶδ' ἔχει*. Vs. 4. *Πέρσας ἔχον* pro *ἔχων* scripsi, ut voluit Schweigh. Vs. 5. erat *εἰς κόρακας*. Vs. 6. *καὶ κόνδυ καὶ ψυκτῆρα καὶ κυμβίον*. Excidit ante hunc versum notatio

personae A. Pro ψυκτῆρα scripsi ψυκτήριον cum Dobraeo. Possis etiam ψυκτῆρα καὶ κυμβίδιον. Iacobsius ψυκτηρίαν.

XI, 478. a. De poculo quod κόνδυ dicebant disserens inter alia scriptor affert Pancratis, poetae Aegyptiaci, versus ex primo libro Κογχορηίδος

αὐτὰρ ὅ γε σπείσας ἐκ κόνδυος ἀργυφέοιο
νέκταρ ἐπ' ἀλλοδαπὴν οἶμον ἔβαινε πόδα.

Recte Dalecampio auctore Bergkius in Museo Rhen. nov. I p. 355. ἀργυρέοιο corrigit, pro Κογχορηίδος autem non Κοσ-δρορηίδος scribendum, sed Βογχορηίδος. De Bonchoride, rege Aegyptiorum, filio Neochabis Athen. X p. 418 e. vel Technactis Plutarch. Is. et Osir. p. 354 b. multa apud veteres ferebantur (v. Wesseling. ad Diodorum Sic. I, 94. cll. Plutarcho Demetr. 27.) quae poetae Alexandrino Aegyptiacae antiquitatis memoriam recolenti carminis argumentum praebere poterant haud absurdum. Exercit. phil. I p. 36. Occupavit hanc emendationem Lobeck. ad Aiac. p. 87. Cfr. Aelianus H. A. XII, 3. Βόγχορις ὁ ᾀδόμενος.

Ibid. b. Scriptum erat κονώνιος. Correxi κονώνειος et infra κονωνείων pro κονωνίων. Sequuntur haec: Ἴστρος ὁ Καλλιμάχειος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πόλεως. Post πρώτῳ inserui περί.

Ibid. c. In Eubuli loco pro εὐήγορος scripsi εὐηγορῶν. Cfr. ad Callimachum Lav. Pall. 139. Non recte haec tractavi Fragm. Com. III p. 240. Pro αὐτοῖσιν fortasse ἀστοῖσιν scribendum est.

Ibid. c. d. Polemo μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τελετὴν ποιεῖ (ὁ ἱεροφάντης) καὶ αἱρεῖται ἐκ τῆς θαλάμης, καὶ νέμει ὅσοι ἄνω τὸ κέρνος περιενηνοχότες. Recepi Casauboni emendationem ὅσοι (fort. ὅσοις) ἂν ὦσι τὸ κέρνος. Praeterea scripsi αἱρεῖ τἀκ τῆς θαλάμης. In eiusdem scriptoris loco litt. c. inter ea, quae τὸ κέρνος continet, memorantur etiam ἔλαιον οἶνος γάλα ὄιον ἔριον ἄπλυτον, ubi οἰός vel οἴειον corrigebat Casaubonus. Scribendum ᾤιον i. e. ᾠόν.

Ibid. d. Aristophanis locum intactum reliqui, nisi quod οὐδένα κόσμον pro οὐδὲν ἄκοσμον scripsi cum Toupio. Bergkius praeterea κεραμευόμεναι κοτύλας μεγάλας. Dindorfius post μεστὸν lacunam indicavit et ἔγχεον ἐς seclusit. Tum ὑπ' ἔρωτι scripsit Fiorillo.

Ibid. f. In Aristophanis loco γέ addidit Schweighaeuserus; pro εἴκοσ' libri fere οἴκαδ'.

XI, 479. a. Ἡρακλέων pro Ἡράκλειτος recepi ex emendatione Valckenarii; eidem Σώφρονος pro Σώφρων debetur.

Ibid. c. χρῶνται Casaubonus pro χρέονται.

Ibid. d. εὐδειπνίας VL, εὐδείπνειας ABP. Respondet nostro gesegnete Mahlzeit.

XI, 480. b. Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μίμῳ Γυναῖκες, αἳ τὰν θεὸν φαντὶ ἔλεξαν. Pro ἔλεξαν scribendum ἐξελᾶν ex Apollonio de Adv. p. 592, 13. In Sophronis verbis pro κατώρυκται scribendum κατορώρυκται; ibid. cum Schweigh. τρικτύς dedi pro τρίκτοι, Casaubonus τριτύς. Ibid. in Pherecratis loco malim ἠθμόν.

Ibid. c. τοῦτό τοι Boeckhius pro τοῦτο.

Ibid. d. ἀργείη κύλιξ excidisse in Simonidis versu, ipsa indicant verba Athenaei.

Ibid. e. Post κατὰ τόρνον addidi δ' et in sequentibus transposui verba καὶ βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυραῖ, quae vulgo post καλεῖται leguntur, loco importuno. Pro κεραμείων malim omnino κεραμέων.

Ibid. f. Ἑρμῶναξ dedi cum Dobraeo, vulgo Ἱππῶναξ, B ἵπναξ. In Achaei loco Nauckius pro δεῦρ' οἶνον, quae Casauboni est emendatio pro δεῦρα μόνον, recte coniecit δεῦρ' ἀμνόν. Ibid. post Ἀλκαῖος excidisse numerum docent sequentia καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ. Quare lacunae signa addiderim.

XI, 481. a. In Alcaei carmine scribendum πώνωμεν. Tum pro αἶτα, ut Dindorfius ex Grotefendi coniectura pro αιτα (codd. fere αι τα) scripsit, ὦ ἔτα nunc posui. Cf. ad p. 430 d. De vs. 4. v. Bergkium, qui in sequente Alcaei loco coniecit λάταγες δὲ πότηνται.

Ibid. γλισχρόν γε dedi pro γλισχρόν τε, ut voluit Dobraeus. Vs. 4. scripsi τί λάβω κόρη σοι; τὴν κοτυλίσκην; libri εἰ λάβω κυρίσοι τὴν κυλίσκην. Casaubonus θέλεις λάβω σοι. Dobraeus ἀλλ' ἢ λάβω σοι τὴν κ. Cobetus λάβ' ὦ Συρίσκε τὴν κ. Verba τὴν κοτυλίσκην μηδαμῶς supra Athenaeus p. 479 b. attulit. Vs. 7. νυν Cobetus pro νῦν.

Ibid. In Pherecratis loco *εἶτ' ἐκεραμεύσαντο* scripsi Bergkium secutus pro *εἶτα κεραμεύσαντα*, et vs. 4. eodem auctore exhibui *σφισι δέ γ'* pro *φασὶ δ'*. Vs. 5. dubitanter conicio *γαστροιδέας*. Bothius δὲ *γάστριδας*.

Ibid. d. Philemonis locus ita edebatur *ἐπεὶ δ' ἡ Ῥόδη κυμβίον ἀκράτου κατασέσειχ' ἡμᾶς ἄνω.* Recepi *ἔπιεν* ex cod. Par. Macrobii et vs. 2. scripsi *ἡμᾶς κάτω*, Macrobius *ὑμῖν ἄνω.* V. Addenda Com. gr. V 99.

XI, 482. a. In Alexidis fragmento cum Dobraeo addidi *ἆρ'* et *ἐγὼ* pro *ἔγωγε* scripsi cum Dindorfio.

Ibid. b. In epistola Eratosthenis ad Agetorem Lacedaemonium pro *ἵστασαν* Macrobius *ἔστησαν*, idem *γῆς* omittit. Tum recipere debebam necessariam emendationem Casauboni *καθὰ καὶ νῦν παρ' ὑμῖν.* Vulgo *ἡμῖν.*

Ibid. d. In Anaxandridis loco *σὺ Κῶμε* pro *σύγκωμε* scripsi. V. Com. gr. III p. 174. In sequ. Ephippi fragmento fortasse vs. 1. scribendum *Διονυσίου δ' εἰ δράματ' ἐκμαθεῖν δέοι*, ut apodosis ordiatur a *Λάχητι.* Vs. 3. pro *Θεόδωρος* erat *Θέωρος.* V. Com. graec. III p. 336. et Hist. crit. p. 523.

Ibid. e. *Παφίοις* quod post *Ἀπολλόδωρος* legebatur transposui. Continuo *μόνον* post *ὀνόματι* adieci.

XI, 483. b. Critiae verba de cothone Laconico ita corrigenda esse snspicor *κώθων λακωνικὸς ἔκπωμα ἐπιτηδειότατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλιῷ; τοῦ δὲ ἕνεκα; στρατιωτικὸν πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον μὲν οὖν τοῦ μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πῶμα, εἶτα ἄμβωνας ὁ κώθων ἔχων ὑπολείπει τὸ οὐ καθαρὸν ἐν αὑτῷ.* Cothonem ad expeditiones commodissimum esse dicit. Quam ob causam? militarem hominem saepe necesse est aquam bibere impuram. Primum igitur quoniam cothone qui utuntur suis ipsi oculis non accurate cernunt etc. In hac sententiae conformatione concisam et *ἀσύνδετον* Critiae in dicendo brevitatem facile agnoscas. Quam in rem non inepte compares eiusdem scriptoris locum apud Clementem Alex. Strom. VI p. 741, 6. *ἄρχομαι δέ τοι ἀπὸ γενετῆς ἀνθρώπου. πῶς ἂν βέλτιστος τὸ σῶμα γένοιτο καὶ ἰσχυρότατος; εἰ ὁ φυτεύων γυμνάζοιτο καὶ ἐσθίοι ἐρρωμένως καὶ ταλαιπωροίη τὸ σῶμα.* Ita enim haec distinguenda sunt.

Exercit. phil. I p. 36 sq. Recepi hanc emendationem, vulgo legitur *οὗ δὲ ἕνεκα στρατιωτικόν ** πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον μὲν οὖν τὸ μὴ κατάδηλον εἶναι* etc.

Ibid. c. *Πολέμων ἐν τῇ .. τῶν πρὸς Ἀδαῖον.* Ita A. nisi quod lacunam indicavit Dindorfius. Sed fortasse recte vulgo *ἐν τῇ πρὸς Ἀδαῖον.* In sequentibus *ἀρχαϊκὸν ἦν τὸ τοιοῦτον δὲ τῆς ἀγωγῆς γένος, ὃ καὶ νῦν δρᾶται παρά τισι τῶν Ἑλλήνων*, pro *δὲ τῆς* fort. *λιτῆς* scribendum. Certius est pro *δρᾶται* scribendum esse *ὁρᾶται.* Hoc recepi. Mox Prellerus *ἐκ πιθακνῶν* coniecit pro *ἐν πιθάκναις.*

Ibid. d. Aristophanes *οἱ δὲ καὶ σκόροδα καὶ κρόμμυα.* Ita ex Equ. 599. correctum est, vulgo abest prius *καί.* Sed bene Bergkius correxit *σκόροδ' ἐλάας κρόμμυα.*

X, 484. c. In Menandri loco scripsi *ἐκ Κυΐνδων χρυσίον*, eamque emendationem adstruxi Com. Poet. IV p. 75. Vulgo *ἐκ κυλίκων*, AB *ἐκ κυλίνδων.* Vs. 2. *πορφυρᾶ τε στρώματα* scripsi cum Bentleio, libri *πορφυραῖ τορεύματα.* Vs. 3. fort. recte Iacobsius *ποτήρι' ἰνδικά τε τορεύματα.* Vs. 4. Dobraeus *κἀκτυπώματ' εὐπρόσωπα.*

Ibid. e. *Τιθραύστῃ* pro *Πιθραύστῃ* Casaubonus. In Diphili vs. 2. cum Dobraeo scripsi *ἀνδραπόδι' ἤδη ταῦθ'.* Libri *ἀνδραπόδιον δὴ ταῦθ'.* Dalecampius *ἀνδραποδίων δὴ ταῦθ'.*

XI, 485. a. De Aristophanis loco ex Gerytade v. Herwerden Obs. crit. p. 39.

Ibid. b. In Antiphanis loco pro *βρυτικήν* suspicabar *βρεττικήν.* De fragmento Philylii v. Fragm. Com. II p. 858. Scripsi autem vs. 3. *ὁμοῦ δὲ λάλων* cum Iacobsio pro *ὁμοῦ δ' ἄλλων.* Praeterea lacuna indicanda erat, quae praeter alia quaedam etiam vocem *πλήθη* absorpsit. V. Fragm. Com. l. l.

Ibid. c. In Theopompi loco vs. 4. hariolabar *λύσανδρον κώθωνα.* V. Fragm. Com.

Ibid. e. Apollophanes *ἁμέρας.* Vulgo *ἡμέρας.*

Ibid. f. *εἷλκεν* pro *ἕλκειν* non scripsi cum Iacobsio. Metrum hoc est – ⏑́⏑ ⏑ – ⏑ –́ – | – –́ ⏑ – ⏑ – –

XI, 486. b. Hedyli epigramma *ἡ διαπινομένη Καλλίστιον ἀνδράσι.* Potest fortasse defendi *ἡ διαπινομένη*, v. Cobeti

N. L. p. 626. Nescio tamen an praestet scribere *ἡ διατεινομένη* i. e. *φιλονεικουμένη*. In postremo disticho

ἣν σάου πάντως, ὡς καὶ πάντων ἐπ᾽ ἐκείνης
σοὶ τοῖχοι γλυκερῶν σῦλα φέρωσι πόθων,

nescio qua lege *σάου* primam syllabam producat. Scribendum videtur *ἣν σὺ σάου*. Neque *ἐπ᾽ ἐκείνης* intelligo. Recte VL *ἀπ᾽ ἐκείνης*. Coniunge *σῦλα ἀπὸ πάντων ἐκείνης πόθων*, i. e. ut paries tuus omnium illius amorum exuvias praeferat. De Hedylo poeta alias dicam explicatius; nunc hoc unum monere iuvat, eundem hunc poetam epigrammata Callimachi commentariis illustrasse, id quod effici potest e verbis Etym. M. p. 72, 12. *Ἡδύλος δὲ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν Καλλιμάχου διὰ δύο λλ ὀνομάζει τοὺς ἀλύτας ἀλλύτας*. Haec quum ego multos ante annos ita correxissem *Ἡδύλος δὲ εἰς τὰ ἐπιγράμματα Καλλιμάχου*, nunc eam suspicionem plane confirmatam reperio Etym. MS apud Cramerum Anecd. Par. IV p. 6, 23. Exercit. phil. I p. 37. In Hedyli carmine nunc scripsi *ἣν σώου*, praestare tamen videtur quod supra proposui *ἣν σὺ σάου*.

Ibid. c. *ἀπὸ Λύκωνος — ποιηθεῖσαι*. Haec ineptior est etymologia, quam ut Athenaeum eius auctorem esse credere liceat. Reddenda est auctori suo i. e. in marginem releganda. *Κονώνειοι* scripsi pro *Κονώνιοι*. Ibid. *τοῦ Λύκωνος* seclusi et *ὑπὲρ χρέως* scripsi cum Casaubono pro *ὕβρεως*. Verba *ἐν δὲ τῷ — ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα* spuria esse vidit Dindorfius et ex parte iam Schweighaeuserus.

Ibid. e. Scribendum *Κριτίας τ᾽ ἐν*. Res aperta est. Mox *ῥηνιοεργής* editum ex L pro *ῥηνιεργής*. Debebant *ῥηνειοεργής* vel *ῥηνειουργής*. Insulae nomen *Ῥήνεια* erat, non *Ῥηνία*.

Ibid. f. *ἐπὶ τὸ μνῆμ᾽ ἐκείνης*. Recte A *ἐκείνῃ*, ut edidit Dindorfius.

XI, 487. a. Philetaerus *ὑπειπὼν τῆς ὑγιείας τοὔνομα*. An *ἐπειπών*? In Philoxeni loco erat *σὺ δὲ τάνδ᾽ ἐκβακχία*, pro quo *τάνδε βακχίαν* scripsi ad Com. graec. III p. 644. *τάνδε βακχίου* Bergk et Emperius. Ibid. *τὸ γάνος* Dindorfius, revocavi librorum scripturam et *πάντας* scripsi pro *ἅπαντας*.

Ibid. b. Antiphanis fragmentum in libris ita scriptum est *τράπεζα φυστημινεὶς ἀλλὰ μὴν δαίμονος ἀγαθοῦ μετάνιπτρον*, quae sic corrigere tentavi:

τράπεζα, φυστή, μαινίς, ἀμία, δαίμονος
ἀγαθοῦ μετάνιπτρον.

Dindorfius autem sic *τράπεζ᾽ ἐφ᾽ ἡμῖν ἔστιν, ἀλλὰ δαίμονος —*

Ibid. c. In Blaesi loco erat *ἡμῖν*. Pro *ἐπίχε᾽* libri *ἐπίχεε*, B *ἐπίχες*. Fortasse *ἐπίχεον*. Ibid. in Niconis fragmento *σοι* ab Heringa additum est.

Ibid. d. In Sophoclis fragmento scriptum erat *καλλικοτταβοῦντι*.

XI, 488. b. *τρόπον* adiecit Schweighaeuserus e codd. Casauboni, qui habent *κατὰ τὸν τρόπον τὸν τῆς ἐμπαιστικῆς τέχνης*.

Ibid. e. *τὸ δὲ περὶ τῶν*. Ita scripsi pro *τὸ δ᾽ ἐπὶ τῶν*.

Ibid. f. Dedi *συγκεχαλκευμένον* pro *συγχαλκευόμενον*.

XI, 490. b. Erat *ὡς πολλοὶ δοξάζουσιν*, correxit Dobraeus.

XI, 491. b. In Moerus loco vs. 3. Hecker Comm. crit. de Anthol. p. 152. corrigit *ὅτ᾽ ἀέξετο πᾶσι μέλεσσιν*.

Ibid. c. Inscriptionem carminis Posidippei fuisse suspicor *Ἀσωπίς*, non *Ἀσωπία*. Temere Heckerus Philol. Gott. V p. 425 *Αἰθιοπία* conicit.

Ibid. In Lamproclis fragmento de Pleiadibus *αἵτε ποταναῖς ὁμώνυμοι πελειάσιν αἰθέρι κεῖσθε*, pro ultima voce nescio an *νεῖσθε* reponendum sit cll. Pindaro Nem. II 16. *ἔστι δ᾽ ἐοικὸς — πελειάδων μὴ τηλόθεν Ὀαρίωνα νεῖσθαι*. Exercit. philol. II p. 21.

Ibid. e. *ἀνατάσεως* scripsi cum Dobraeo pro *ἀναστάσεως*.

X, 493. f. — 494. a. Lepida sunt quae narrantur de Sosibio lytico, quem quum rex Ptolemaeus immerito de mercede negata conquestum esse ostendere vellet, tabulas afferri iussit, in quibus nomina eorum consignata erant, qui mercede mactati essent: *ἣν ὀνόματα ἐγγεγραμμένα Σωτῆρος Σωσιγένους Βίωνος Ἀπόλλωνος Δίωνος. εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ βασιλεὺς εἶπεν . . . ἐὰν ἀφέλῃς τοῦ Σωτῆρος τὸ σω, καὶ τοῦ Σωσιγένους τὸ σι, καὶ Βίωνος τὴν πρώτην συλλαβὴν βι, καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἀπόλλωνος, εὑρήσεις σαυτὸν ἀπειληφότα κατὰ τὰς σὰς ἐπινοίας*. Apertum est illarum literarum compositione non effici quod efficiendum erat nomen *Σωσιβίου*. Itaque pro *Ἀπόλ-*

λωνος*) scribendum Ἀπολλωνίου, Δίωνος autem, quod ad praesentem causam inutile est et ex dittographia ortum videtur delendum. Vidit haec et ante multos mecum annos communicavit, cuius nunquam sine desiderio recordor, K. Lehrsius. Exercit. philol. II p. 21.

Ibid. εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ τὰς ἡσυχίας εἶχον. Fortasse scribendum εἰπόντων — ἦγεν. De dictione τὰς ἡσυχίας ἄγειν v. ad XI p. 407 c. idemque etiam Aeliano Ep. 10. restituendum est.

XI, 494. a. ταύτας. Malim ταῦτα.

Ibid. b. πυγωνιαῖον. Scripsi πυγονιαῖον.

Ibid. De Antiphanis loco v. ad X p. 446 c.

Ibid. c. In Eubuli loco revocavi librorum scripturam εἶθ' ὑπώμνυτο. Dindorfius εἶτ' ἐπομνύτω. Vs. 3. αὐτὸς scripsi pro αὐτὸν (Dind. αὐτόν) et vs. 4. οἶνος pro οἶνον, et cum Corae αὐτὸ pro αὐτὸν (Dind. αὐτό).

XI, 495. a. συνδέσεις. Schweigh. συνθέσεις. Mox Ἀττικοί corruptum videtur. Verba κοίλοις ἐν προάροις non Pamphyli sunt, sed particula poetae a Pamphilo citati.

Ibid. b. In Ionis verbis ἀφύσαντες pro ἀφύσσοντες dedi cum Bergkio. Statim καθιερωμένον scripsi pro καθιερώμενον.

Ibid. d. Hipponax ὁ παῖς γὰρ ἐμπεσὼν κατήραξεν. Ne κατέρρηξε tentetur prohibet incertus scriptor ionicus Stobaei Flor. XXVIII, 18. et Babrius fab. 115, 10. ubi ἀράσσειν est confringere. In eiusdem poetae loco statim sequente fortasse πίνοντες pro ἔπινον scribendum est. Phoenicis Colophonii iambos non recte tractavi Choliamb. p. 144. Pro ἱστόρων libri fere ἀστέρων habent, Dindorfius ex L dedit ἀστέων. Correxi cum Hauptio Berichte der Sächsischen Gesellsch. vol. I p. 417. ἱστόρων et vs. 3. pro ἐὼν posui ἔην. Ibid. erat χρυσῆν. Pro Θαλῆς malim Θαλέης.

Ibid. e. In altero eiusdem Phoenicis fragmento vs. 2. χωλοῖσι δακτύλοισι τὴτέρῃ σπένδει, pro τὴτέρῃ fortasse τἠμέρῃ scribendum, ut Diei libatum esse dicatur. Vs. 3. τρέμων οἷόν

*) Ἀπόλλων num in Graecia viri nomen fuerit dubito. Ἀπολλωνίσκος servi nomen est apud Athenaeum XIV p. 636. f.

περ ἐν βορηΐῳ νωδός. Fort. ἐν βορηΐῳ ῞λωπος i. e. ἄλωπος. Sed fortasse non integer locus ab Athenaeo appositus est, vel scribendum τρέμων οἷον γέρων βορηΐῳ νωδός.

Ibid. f. In Philochori loco Ἀθήνησι scripsi pro Ἀθήναζε.

XI, 496. c. Ἀλέξανδρος ἐν Τίγονι. Scripsi Τιγονίῳ. V. Hist. crit. p. 346. et Fragm. Com. IV p. 554.

Ibid. d. τὸ ποτήριον τοῦτο ἔξορθόν ἐστι. Pro ἔξορθον, quod nihili est, possis ὀρθόν, praetuli tamen δίορθον, quod errore proclivi in ἔξορθον abiit.

XI, 497. a. Diphilus πιεῖν δ' ἔτι ἁδρότερον ἐκ τῶν. Libri πιεῖν γέ τι ἁδρότερον ἢ τῶν. In Epinici loco tres personas colloquentes induci ante Dobraeum vidit Schweigh. qui vs. 4. περιάγεις; pro περιάγει recte dedit. Vs. 5. χωροῦντα δύο χόας, ὃν οὐδ' ἂν ἐλέφας. Sic libri, χωροῦν correxit Dobraeus, qui οἷον οὐδ'. Ego delevi ὅν, quamquam videndum ne praestet οὐδὲ i. e. ὃ οὐδέ. Vs. 7. τοῦτό γ' ἐκπέπωκα. Ita correxi editum τοῦτο πέπωκα.

Ibid. b. τοῦ τρίτου pro τοῦ ῥυτοῦ Dobraeus. Tum δίκερας scripsi pro κέρας. Statim pro ὑπὸ τοῦ πρώτου malim ἐπὶ τοῦ πρώτου. Ib. post βασιλέως excidisse videtur ὡς.

Ibid. c. In ithyphallico carmine e P. recepi τὸ δίκερας. Male Porsonus sequente Dindorfio κέρας τόδ'. Vulgo τοδὶ κέρας. Vid. G. Kramer Griechische Tongefässe p. 127.

Ibid. d. Hedyli carmen:

ζωροπόται, καὶ τοῦτο φιλοζεφύρου κατὰ νηόν
τὸ ῥυτὸν αἰδοίης δεῦτ' ἴδιτ' Ἀρσινόης.

ubi recte fortasse edidi καὶ τοῦτο. Vs. 5. pro σύνθημα, quod fortasse servandum erat, scripsi σύσσημα. Ibid. γέγωνεν scribendum ex B pro γεγωνεῖ. In fine carminis indicavi lacunam.

Ibid. f. De Philemonis loco cf. Com. gr. IV p. 30.

XI, 498. a. Μελαμποδείας edidi pro Μελαμποδίας. In Hesiodi loco

καὶ τότε μάντις μὲν δέσμον βοὸς αἴνυτο χερσίν,

scripsi Μάντης. Nomen proprium requiri sequentia ostendunt; deditque id ipsum cod. A ex quo μάντης enotatum video. Mantes idem qui Μάντιος dicitur in Odyss. 15, 244 filius Melampodis, ut Iphiclus, qui sequente versu commemoratur, Phylaci filius est. Cf. quae dixi in Herme vol. I p. 327.

Ibid. c. In Anaximandri fragmento restitui ionicas formas. Erat λείην — τοῖς συμμάχοις — Ποσειδῶν — ἑαυτῷ — et ἀπέπλωεν ex V. Verba αὐτῷ καὶ πάλιν seclusit Dobraeus, qui ἔχων scripsit pro ἑλών.

Ibid. Nauckius in Euripidis loco σκύφος τε μικρός.

XI, 499 a. Alcman ὄκκα θεοῖσιν αδῃ πολύφοινος ἑορτά. Ita Bergkius, libri πολύφανος. Praestat fortasse πολύφαμος, ut voluit Fiorillo. Vs. 5. γάλα θεῦσα Bergk. Ultimo versu legebatur ἀργύφεόν τε ex VL. ἀργειοφεονται A, ἀργειοφόνται BP. ἀργειφόντᾳ coniecit Bergkius. Fortasse verum est quod posui ἀργιοφόντᾳ.

Ibid. b. In Stesichori loco πῖνεν pro πῖεν recte Bergkius.

Ibid. c. Erat Δίφιλος ἐν — Λυγκεὺς δ' et οἰνοχοεῖτο.

Ibid. d. In Rhiani carmine κρέα scripsi pro κρέας. De genetivo πάντων v. Anal. Alex. p. 211.

Ibid. e. Diphilus ἔχον βαδίζειν. Schweigh. ἔχοντα βαδίζειν, Herwerdenus Obs. crit. p. 125. ἔχοντα βαίνειν, quibus nihil lucramur ad sensum loci aperiendum.

XI, 500. a. κλέος ἔλαβον (σκύφοι) οἱ Βοιώτιοι λεγόμενοι, χρησαμένου διὰ (κατὰ?) τὰς στρατιὰς πρώτου Ἡρακλέους τῷ γένει. διὸ καὶ Ἡρακλεωτικοὶ πρός τινων καλοῦνται. In his Ἡρακλεωτικοί, quod optimi libri AB omittunt, imperite suppletum est in PVL. Debebant Ἡράκλειοι. Cf. ad III 153 c. Herculeum poculum (Ἡρακλέους μέγα ποτήριον) commemorat Diodorus Sic. XVII 117.

Ibid. ἐπὶ ξένια scripsi pro ἐπὶ ξενίᾳ.

Ibid. b. Παρμένων φησὶν ἐν τῷ περὶ διαλέκτου. Scripsi διαλέκτων, nisi potius fuit περὶ [αἰολίδος] διαλέκτου.

Ibid. c. ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ θηριῶδες. Si hoc scripsit Ephorus, τὸ θηριῶδες ad vulpeculae astutiam referendum fuerit. Cfr. Diphilus VI p. 225 a. τόδε — τὸ γένος ὥσπερ θηρίον ἐπίβουλόν ἐστι τῇ φύσει.

Ibid. d. εἰς παλάθης συριακῆς τρόπον πλάττοντες. In B συκῆς super συριακῆς scriptum est. Non credibile est, apud Syros peculiarem quendam ficorum compingendarum modum obtinuisse; accedit quod Syriacas ficus neque Athenaeus, qui pluribus locis de variis ficuum generibus uberrime disputat, neque Plinius aliusve scriptor, si recte memini, commemorat.

Eam ob causam Συριακῆς in Athenaei loco mihi valde suspectum est natumque videtur ex συκῆς, quod interpretationis causa ad παλάθης adscriptum fuerit. Ibid. fortasse scribendum τούτου δὲ καὶ πολὺ ἥδιον.

Ibid. e. In Antiphanis loco τῷ σατραποπλούτῳ egregia est Dobraei coniectura, libri σαπροπλούτῳ.

Ibid. f. οἱ προγάστορες. Dobraeus ὅσοι προγάστορες. In Rhintonis loco idem post ἐλατῆρα supplevit ἀλφίτων.

XI, 501. a. χαλκίον scripsi pro χαλκεῖον. V. Vindicias Strab. p. 91.

Ibid. c. Verba ἀμφίθετος καὶ seclusit Dindorfius praeeunte Schweighaeusero.

Ibid. f. In Ionis fragmento addidi φιάλας, praeeunte Bergkio.

XI, 502. a. τῆς δὲ ἀργυρίδος φιάλης. Nescio an φιάλης delendum sit.

Ibid. b. Cratini versum sic scripsi χρυσίδι σπένδων κέκραγε, τοῖς ὄφεσι πιεῖν δίδου. Vulgo legitur γέγραφε et διδούς.

Ibid. De Aristophanis loco, in quo Nauckius ὁ καιρὸς ὁ φιλετήσιος malebat, v. Bergkium p. 1102. Alexidis locus nondum emendatus est. Vs. 4. Porsonus κεκραμένου. Vs. 5. fort. scribendum καὶ τῆς ὁμονοίας δύο, τί νῦν μὴ κωμάσω;

Ibid. c. Post αὐτόθι adieci νόμον. In Meleagri verbis aut δέδωκε scribendum pro διέδωκε, distribuebat, aut αὐτοῖς pro αὐτῷ.

Ibid. d. In fragmento scriptoris, cuius nomen excidit, fortasse scribendum est εὐκαιρότατα παραχέων. In sequente Dioxippi loco pro ψυκτῆρας scripsi ψυγέας. V. Com. graec. IV p. 543.

Ibid. e. Menandri locum Dobraeus ita scribi voluit προὔπινεν αὖ (ἂν) τοὺς ἀθλίους ἀπολλύων. Libri προὔπινεν αὐτούς, Bentleius προὔπινεν αὐτοῖς. In Epigenis fragmento emendavi εἶτ' οἴσεις μόνος. Vulgo εἰσοίσεις. In Strattidis loco Dobraeus dedit κοτύλῃ hoc sensu, prae inopia mensuram sui panis adeo contrahit, ut pro quoque choenice tantum cotylen ponat.

Ibid. f. Alexidis locus ita scriptus erat εἰς τὴν κατάλυσιν

ησύνην αἴθων ἀνήρ. Correxi εἰς τὴν κατάλυσιν ἦγον, ἦν δ' αἴθων ἀνήρ. Vs. 7. ἴσως ἑτέρας adieci ex VI p. 230.

XI, 503. a. In Euphronis fragmento scripsi τὸ τευτλίον δὲ σεῦτλα. Vulgo τὸ σευτλίον δὲ τεῦτλα. Vidit iam Schweighaeuser.

Ibid. b. Antiphanes ὁ δὲ καλὸς πῖλος, κάδος, ψυκτήρ. Sic Dobraeus. Ibid. Καρίνῃ scripsi cum Fabricio pro Κάρνῃ.

Ibid. c. Antiphanes ἔσται πότος. Legebatur πότος ἔσται. Post κυαθίζειν γὰρ exciderunt lacunae signa.

Ibid. d. E Nicandro Thyatireno docetur ψυκτήρια esse ἀλσώδεις καὶ συσκίους τόπους, ἐν οἷς ἔστιν ἀναψῦξαι. Idque deinceps confirmatur Aeschyli loco et Euripidis e Phaethonte ψυκτήρια | δένδρεα φίλαισιν ὠλέναισι δέξεται. Pro δένδρεα recte Dobraeus δένδρων. Ceterum Matthiaeus ista Meropis verba esse suspicatur, locum ubi Phaethon sepeliatur demonstrantis. Quae parum probabilis coniectura est, quamvis Welckerum adstipulatorem nacta in egregio opere quo de graecis tragoediis explicuit. Mihi Solis verba esse videntur, Phaethontem ut ne periculosum iter ineat obtestantis. Aptissime comparari possunt hic Ovidii Metam. II 76:

forsitan et lucos illic urbesque domosque
concipias animo delubraque ditia donis
esse; per insidias iter est formasque ferarum.

Haec si vera sunt, apertum est addendam esse quae ante ψυκτήρια facile oblitterari potuit particulam οὐ. Integra si extaret Euripidis fabula, in aliis etiam locis puto Ovidium cum graeco poeta consentire intelligeretur. Ex eadem Solis oratione partem servavit Clemens Alex. Paed. III, 2. μὴ θίγῃς ἡνιῶν ἄπειρος ὢν μηδὲ ἀναβῇς τὸν δίφρον ἐλαύνειν μὴ μαθών. Quae ab aliis aliter tentata mihi ita scribi posse videntur:

μή μοι θίγῃς τῶν ἡνιῶν ἄπειρος ὤν,
μηδ' ἐπαναβῇς τὸν δίφρον οὐ μαθὼν ἐλᾶν.

Forma ἐλᾶν Euripides usus est in eiusdem fabulae Fragm. X. ex Longino Subl. 15.

πατὴρ δ' ὄπισθε νῶτα σειραίου βεβὼς
ἵππευε, παῖδα νουθετῶν· ἐκεῖσ' ἔλα,
τῇ ῥα στρέφ' ἅρμα τῇδε.

In his quin τῇ ῥα corruptum sit non dubitatur. Unus cod. quum habeat τῇ ῥ' ἔστρεφ', fortasse corrigendum τῇδε στρέφ' ἅρμα, τῇδε cll. Sophocle Oed. Col. 1544. τῇδ', ὧδε βᾶτε, τῇδε. Eiusdem fabulae fragmentum decimum septimum ex Stobaeo Flor. 93, 2. ita constituendum videtur:

δεινόν γε· τοῖς πλουτοῦσι τοῦτο δ' ἔμφυτον
σκαιοῖσιν εἶναι· τί ποτε τούτου'στ' αἴτιον;
ἆρ' ὄλβος αὐτοῖς ὅτι τυφλὸς συνηρετεῖ,
τυφλὰς ἔχουσι τὰς φρένας καὶ τῆς τύχης;

Versu quarto pro τύχης forsan τέχνης scribendum, ut opulenti in artibus nihil videre dicantur. Genetivus pendet a τυφλός. Ita Menander κωφὸς cum secundo casu coniunxit Aneps. I, 2. Secundo versu vulgo legitur τί ποτε τούτου ταἴτιον. Versu tertio pro συνηρεφεῖ reposui συνηρετεῖ cll. Lobeckio ad Soph. Aiac. 1329. - Ad sententiam cfr. Aristoteles Probl. XXIX, 8. διὰ τί ὁ πλοῦτος ἐπὶ τὸ πολὺ παρὰ τοῖς φαύλοις μᾶλλον ἢ τοῖς ἐπιεικέσιν ἐστίν; ἢ διότι τυφλὸς ὢν τὴν διάνοιαν οὐ δύναται κρίνειν οὐδὲ αἱρεῖσθαι τὸ βέλτιστον. Eandem expressit poeta in Polyido (Fragm. X) apud Stobaeum Flor. 95, 7:

πλουτεῖς· τὰ δ' ἄλλα μὴ δόκει ξυνιέναι·
ἐν τῷ γὰρ ὄλβῳ φαυλότης ἔνεστί τις,
πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ δυστυχές.

Ita enim primus horum versuum scribendus est; vulgo soloece μὴ δοκεῖς ξυνιέναι. Denique ad Phaethontem referenda suspicor quae leguntur apud Plutarchum Tranquill. an. p. 463 a. τὸ τοῦ τραγικοῦ Μέροπος πέπονθας, οὐδ' ὡς ἐκεῖνον εὐδαιμονίζων ὁ ὄχλος ἐξέπληξε τῶν φυσικῶν παθῶν. Latet in his tragici poetae trimeter: εὐδαιμονίζων ὄχλος ἐξέπληξέ με. Quae a Merope Euripideo dicta fuisse suspicor post gratulationes faustasque acclamationes chori Fragm. III, 30—33. Exerc. philol. I p. 38.

Ibid. e. In Antiphanis loco ἔχε pro ἴσχε dedit Dobraeus.

XI, 504. a. Menander παῖ ταχὺ τὸ πρῶτον περισόβει. Ita Töppel de Fragm. Com. II p. 13. emendavit librorum scripturam καὶ ταχὺ πάλιν τὸ πρῶτον περισοβεῖ, praeeunte Cobeto qui πάλιν delevit et περισόβει scripsit.

Ibid. e. γοργιείοισι scripsi pro γοργείοισι.

XI, 505. c. τοὺς προτέρους Dobraeus; vulgo τοὺς πρώτους. Statim erat Χαλκηδόνιον.

Ibid. De Aristotelis loco vide fuse disputantem Dobraeum Advers. II p. 337.

Ibid. e. ἦ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι καὶ νέον τοῦτον Ἀρχίλοχον ἐνηνόχασιν. Si dicti vim recte capio, καὶ delendum fuerit. Mox παρὰ Πλάτωνος seclusit Dindorfius praeeunte Rosso.

Ibid. Timon Phliasius Πλάτων ὁ πεπλασμένα. Ita Nauckius, libri ὁ Πλάτων πεπλασμένα, vulgo Πλάτων πεπλασμένα.

Ibid. f. σχετλιώτερον. Malim cum PVL σχετλιώτατον.

XI, 506. a. οἱ πέμπτῳ ἔτει Casaubonus, libri οἱ ἔτι, Kroschel Progr. schol. de temporibus etc. Erfurdt. 1859 p. 10. ἅτε Revocandum puto οἱ ἔτι.

Ibid. b. ἐν δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ Εὐθύδημον καὶ τὸν ἀδελφόν. Sic Dindorfius, libri ἐν δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ καὶ τὸν ἀδελφόν. Hinc scripsi ἐν δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ καὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφόν.

Ibid. c. εἰς φῶς λέγεσθαι. Dobraeus εἰς φῶς ἄγεσθαι. Tum erat Ἀκαδημαϊκοῦ. Malim nunc ἀκαδημικοῦ. Cf. p. 9. De verbis ἔτι πρόκωπον v. Dobraeum.

Ibid. d. κατηγορίας. Malim κακηγορίας. Tum Περικλέους Dobraeus, libri Ἀλκιβιάδου. Ibid. δ' αὖ τοῦ Schweigh. pro δ' αὐτοῦ. Statim pro Σοφοκλέους Dobraeus Περικλέους. Ibid. erat τοῦ ἐπιγράμματος.

XI, 507. b. In Hegesandri loco ἐδόκει γὰρ Πλάτων φθονερὸς εἶναι καὶ κατὰ τὸ ἦθος οὐδαμῶς εὐδοκιμεῖν, scribendum opinor εὐδοκίμει.

Ibid. συγγενόμενος. Malim συγγινόμενος.

Ibid. c. πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπεφύκει μητρυιᾶς ἔχων διάθεσιν. Nonne ἐπεπεφύκει? Tum κρώζειν Dobraeus, κράζειν Iacobsius, κρατεῖν libri. Fortasse κραγεῖν. Quod verbum de κορώνῃ dici non sine exemplo est.

Ibid. e. In loco homerico ἀνδρότητα revocavi. Corrigunt ἀδρότητα. Bekkerus ἀρετῆτα.

X, 508. a. Δράκοντος καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ

Σόλωνος. Transposui Δράκοντος καὶ Σόλωνος καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. Sed etiam alia hic corrupta sunt.

Ibid. b. εἰ καὶ πασῶν ἐστιν αὕτη βελτίων. Pro ἐστιν scripsi εἴη.

Ibid. d. ὅπερ οὐχ εὑρίσκομεν. Delevi ὅπερ cum Dobraeo. Statim post διάβολοι γενόμενοι addendum esse suspicor εὕρηνται, quod ante Εὐφραῖος facile obliterari potuit.

Ibid. f. Pro ἐπεσφάγη Nauckius ἀπεσφάγη.

XI, 509. a. Τιμόλαος. Ita pro Τίμαιος e Diogene Laertio correctum est. Ibid. erat Ἀκαδημαϊκῶν. Cf. ad p. 506. c.

Ibid. c. De Ephippi loco dictum est Com. gr. III p. 332. et edit. min. p. 662. Vs. 1. εὔστοχος. Dobraeus εὔτροχος. Si quid mutandum est, malim εὔστομος. Vs. 4. scribendum videtur ληψιλογομίσθῳ vel διψιλογομίσθῳ. Cod. A λιψιγομίσθῳ. De ceteris vide l. l.

XII, 510. a. Alexis ἄνθρωπος εἶναί μοι Κυρηναῖος δοκεῖ. V. de hoc versu Herwerden Observ. crit. p. 76.

Ibid. b. φήσας ἀσμένως ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥσπερ τινὸς δεσπότου. Pro αὐτῶν cod. B habet αὐτοῦ, quod si eadem Veneti scriptura est, sine controversia praeoptaverim. Cf. Plato Rep. I p. 329 c. ἀσμενέστατα μέντοι αὐτὸ (τὸ χρῆσθαι ἀφροδισίοις) ἀπέφυγον, ὥσπερ λυττῶντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυγών.

Ibid. d. Empedocles

τήν οἵ γ' εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκοντο
γραπτοῖς τε ζωοῖσι μύροισί τε δαιδαλεόδμοις.

Scripsi ἱλάσκοντο pro ἱλάσκονται (postulat hoc imperfectum ἦν) et γραπτοῖς τε pro γραπτοῖς δέ. Pro ζῴοισι, quod de simulacris deae intelligunt, malim tamen ξοάνοισι.

Ibid. ξανθῶν τε σπονδὰς μελίτων ῥίπτοντες ἐς οὖδας. Pro ξανθῶν Porphyrius Abst. II, 21. ξουθῶν, quod qui recepit Karsten Empedocl. p. 270. μελίτων pro μελισσῶν dictum statuit, quae etiam Lobeckii Pathol. p. 379. sententia est. At quid impedit quo minus μελίτων ad μέλι referatur? Hoc si verum est, intelligitur ξουθῶν prorsus esse reiciendum. Hoc enim adiectivum cuius etymon pridem evanuit, *agilem* potius et *celerem* denotare videtur quam *flavum*, quem significatum qui antestantur grammatici exemplum, quod sciam,

attulerunt nullum. Ab eo quod deflexum est viri nomen Ξοῦθος Herodianus Dict. sol. p. 42, 8. componit cum nominibus *Βοῦθος* et *Νοῦθος*, quae mihi composita esse et pro *Βούθοος* et *Νούθοος* dicta videntur, quemadmodum *Βόηθος* dictum est pro *Βοήθοος*, *Πέριθος* pro *Περίθοος*, *Ἄλκιθος* pro *Ἀλκίθοος*, *Δάϊθος* pro *Δαΐθοος*. Exercitt. phil. II p. 22.

XII, 511. b. *ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι προενεχθέντας ὑπ' αὐτῆς.* Malim *παρενεχθέντας*. Statim pro *ἐκδοὺς ἑαυτὸν ἔρωσιν* praetulerim *ἐπιδούς*.

Ibid. d. *μᾶλλον τὸν τῶν νῦν.* Interposui *τόν*. Tum pro *ἀνεύρετος* Coraes *ἀνάρτυτος*, Hemsterhusius *αὐθεύρετος*. Neutro opus est, si *ἀνεύρετος* intelligas de vita, quae destituta est novis luxuriae instrumentis.

XII, 512. c. In Simonidis loco erat *θνητῶν* et *ζηλωτός*.

Ibid. f. Scripsi *χαριέστατον* pro *χαριέστερον*, quod ferri non potest, quamvis homericus locus obiter inspectus id commendare videtur.

XII, 513. a. Erat *Ὀρεστείαν*. Cf. Hermes vol. I p. 327.

Ibid. d. In Sophoclis loco Porsonus *νοῦν δεῖ* pro *νόει*, Bergkius autem ad Theogn. 215. *χρῶμα* pro *σῶμα*.

XII, 514. b. *φυλάσσουσί τε αὐτὸν* (Persarum regem) *καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὥς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης.* Post *τριακόσιαι* excidisse suspicor *ξ´* i. e. *ἑξήκοντα*. V. ad XIII p. 557 b. In sequentibus *χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεύς*, scribendum *χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ παλλακαῖς* sive *παλλακίσιν*. Post *βασιλεὺς* praeeunte Dobraeo indicavi lacunam.

Ibid. e. Chares Mitylenensis *εἰς τοῦτο ἧκον τρυφῆς.* Malim *εἰς τοσοῦτον*, ut Xanthus p. 515 d. *εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς.* Et sic optimi quique scriptores loquuntur.

XII, 515. d. Legebatur *ἢ ὁ εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφώς.* Mox *ἀναγωγῆς* pro *συναγωγῆς* scripsi cum Iohnsio.

Ibid. e. Clearchus *μηδ' αὐτοῖς ὅλως.* Malim *μηδ' ὅλως αὐτοῖς*.

Ibid. f. *τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας.* Probabiliter Larcherus *τὰς τῶν δούλων γυναῖκας.* Eodem errore apud Sophoclem Oed. R. 719. legitur *ἔρριψεν ἄλλων χερσὶν εἰς ἄβατον ὄρος*, ubi scribendum videtur *ἔρριψε δούλων* *).

XII, 516. a. Verba *γυναικῶν ἀγῶνα* seclusit Schweighaeuserus.

Ibid. c. Principibus artis coquinariae auctoribus enumerates ita pergit: *πρὸς τούτοις δὲ Στέφανος Ἀρχύτας Ἀκέστιος Ἀκεσίας Διοκλῆς Φιλιστίων.* In his quum *Ἀκέστιος*, cuius nominis exemplum etiam apud Pausaniam I, 37, 1. habemus, et *Ἀκεστίας* nonnisi diversae eiusdem nominis formae sint, aut alterutrum delendum suspicor aut interposito *ἢ* scribendum *Ἀκέστιος ἢ Ἀκεσίας*, quemadmodum etiam aliis locis Athenaeus loquitur, ubi de vera nominis forma incertus haeret, e. c. IX p. 393 e. *Βοῖος ἢ Βοιώ.* Cf. Lobeck Pathol. Prol. p. 505. De Archyta v. Anal. Alex. p. 354.

Ibid. d. De Alexidis loco vide Com. graec. ed. min. p. 733. ubi primos versus fortasse rectius ita edidi:

⏑ *ἔτι δέ σοι παρὰ τοῦτο κάνδαυλόν τινα*
παραθήσομεν. B. *κάνδαυλον; οὐκ ἐδήδοκα*
[κάνδαυλον] οὐδ' ἀκήκο' οὐδεπώποτε.

Vs. 1. possis *πρόσετι*. Vs. 5. revoca *πάνυ πολὺν δ' ἐγὼ*, ut recte olim scripsi ex PV. Vs. 7. *χόρια μὲν ποιήσομεν* Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 32. Vs. 14. pro *χόριον* (libri *χορεῖον*) Bergkius *θρῖον*.

XII, 517. b. *τοῖς πολλοῖς* malim pro *πολλοῖς*.

Ibid. c. *καὶ αὕτη ἁλύσει δέδεται.* Ita Schweigh. pro *αὐτή*, quod vide ne *λυτῇ* catena solubili scribendum sit.

Ibid. e. Legebatur *τῶν παρόντων καὶ προπίνουσι.* Transposuit Dobraeus.

---

*) Malim nunc *ἔρριψε βάλλων χερσὶν εἰς ἄβατον ὄρος*, in quo *χερσὶν* pervulgato usu ex abundanti additum est. Vide ne longe abeam Lobeckium ad Aiac. 310. Quod Nauckius Bulletin de l'Acad. de St. Pétersb. VI p. 42. voluit *ἔρριψε δμώων χερσὶ* non excusatur poetae exemplo qualis est Quintus Cal. 9, 341. Nec Pindarus scripsit Pyth. VIII 47. *νωμῶντα πρῶτον ἐν Κάδμου πύλαις*, sed *νωμῶντα Κάδμου πρῶτον ἐν πύλαις*.

Ibid. f. *εἰσάγουσι* supplevit Schweighaeuserus. Ibid. *ἐπιβέβληται* scripsi pro *περιβέβληται* et p. 419 a. adieci *μᾶλλον*.

XII, 518. d. *πεπόνηκα* pro *πεπονηκέναι* Nauckius.

Ibid. e. *ἐπιχωριάζειν δὲ παρ' αὐτοῖς* (*Συβαρίταις*) *διὰ τὴν τρυφὴν ἀνθρωπάρια μικρὰ καὶ τοὺς σκωπαίους, ὥς φησιν ὁ Τίμων, τοὺς καλουμένους παρά τισι στίλπωνας.* Verissime Theophilus Roeperus loco Timonis se Timaei nomen requirere mihi indicavit. Mox lit. f. recte Ven. *Μασσανάσσης* habet pro *Μασανήσσης*. Vide Suidam s. v. *θύον* emendatum in Anall. Alex. p. 151. Exerc. phil. II p. 22.

XII, 519. b. *ἀεὶ τούτων τοῖς παιδίοις* scripsi Casaubonum secutus. Vulgo *ἀεὶ τούτοις*.

Ibid. f. *τοὺς πότους* Dobraeus; vulgo *ποταμούς*.

XII, 520. a. In oraculo Pythiae Schweigh. *εὖτ' ἂν δέ* pro *εὖτ' ἂν δή*.

Ibid. b. Scripsi *ἐγένετο δ' οὖν* pro *ἐγένετο οὖν*. Statim recte Dindorfius *καὶ* ante *τοῦτον καταφυγόντα* deleri voluit.

Ibid. c. Schweigh. *καὶ πολλῶν τῆς ἀπωλείας*.

Ibid. d. Aristoteles *καὶ ἅμα αὐλούντων ἀκούοντες οἱ ἵπποι οὐ μόνον ἐξωρχήσαντο ἀλλὰ καὶ* — Scripsi *διωρχήσαντο*. Sequitur locus Charontis Lampsaceni, cui ionicas formas restitui, edebatur *εἰς — ὧν — ἐπράθη — Καρδιηνοῖς — ἔστειλεν — ἀποδειχθεὶς — τοῖς συμποσίοις — τοῖσι προσθίοις ὠρχοῦντο — οὖν — ἀφικομένη — εἰς — ἐκέλευσα αὐλεῖν.*

Ibid. f. *ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιηνῶν ἐξεπισταίατο*. Malim *ἐξεπιστέατο*. Exercit. phil. II p. 22. Hoc postea coniecit etiam Cobetus Philostr. p. 35. Doleo operas non paruisse.

XII, 521. a. *ἐφ' ᾧ* seclusi et *τούτῳ συμφωνήσαντος* partim scripsi ex B pro *οὕτω συμφρονήσαντος*.

Ibid. b. In Phylarchi loco *ἑταίρα*, ut glossema vocis *κοινή*, delendum et, ne similia a similibus seiungantur, verba *καὶ τὴν ἐλευθέραν — ἀκολουθούσης αὐτῇ μιᾶς θεραπαινίδος* post *κοινή* transponenda esse suspicor.

Ibid. c. *ἔγραψαν νόμον — τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ χρόνου τῶν θ' ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου προάγωσιν εἰς τὰς κλήσεις.* Casaubonus *πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν κλῆσιν ποιεῖσθαι ἵνα ἀξίως ποιούμενοι* (Schweigh. *ποιούμεναι*) *τοῦ χρόνου τὴν παρασκευὴν τῶν θ' ἱματίων* etc. Ita sane rem narrat Plutarchus Sept. Sap. Convivio, abs quo si esset, locus ita conformari posset ut verba *τῶν θ' ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου* post *παρασκευὴν* transponerentur.

Ibid. d. Erat *μηδὲ τοὺς — μηδὲ τούς*, quod fortasse ferendum erat. In sequentibus *τὰ σώματα ἐξέρριψαν καὶ ὑπὸ θηρίων εἴασαν διαφθαρῆναι*, Phylarchus scripserat sine dubio *διαφορηθῆναι*, quod proprium in hac re verbum est.

Ibid. e. Seclusi *γὰρ* et lit. f. post *ἀναφορὰν* lacunam indicavi.

XII, 522. a. *τὸν τῶν Ὀλυμπίων τῶν πάνυ ἀγῶνα* scripsi ex A pro *τον πάνυ ἀγῶνα*.

Ibid. d. In Clearchi loco erat *δεύτερον*, quod *ὕστερον* scribendum erat.

Ibid. e. Scripsi *Κάρβιναν* pro *Καρβίναν*. In sequentibus malim *ἐξ ἧς [τοὺς] παῖδας*.

Ibid. f. *ὅσους ὑπεδέξαντο* VL. *οὓς ὑπεδέξαντο* ABP. Scripsi *ὅσους ἀπεδέξατο* praeeunte Schweighaeusero.

XII, 523. a. *Ἰαπύγων τε αὖ τὸ γένος ἐκ Κρήτης ὄν, τῶν κατὰ Γλαύκου ζήτησιν ἀφικομένων καὶ κατοικησάντων, οἱ μετὰ τούτους λήθην λαβόντες τῆς Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας εἰς τοῦτο τρυφῆς — ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἐντριψάμενοι καὶ προκόμια περιθετά τε λαβόντες στολὰς μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι κτλ.* De Cretica Iapygum aliarumque Italiae inferioris gentium origine, sive vera sive fabulosa, certe a multis scriptoribus tradita et credita, aliquanto plura afferri possunt quam factum est ab Carolo Hoeckio in Cretae vol. 2. p. 382. Quod autem Glaucum nominat Athenaeus pro Daedalo, non dubium est quin memoriae errore factum sit, cuius haec causa est, quod scribentis animo obversabantur quae de Glauco, Minois filio, apud veteres tradebantur similia. Vid. Hygin. fab. 136. et Apollodor. 3, 3, 1. Non recte igitur vir doctus de Glauco cogitabat Anthedonio. Sed in verbis Athenaei nonnihil vitiatum est. Scribendum enim *Ἰαπύγων τε αὖ τὸ γένος ἐκ Κρήτης ὄντων, κατὰ Γλαύκου ζήτησιν ἀφικομένων* etc. In sqq. particulam *τε* post *πε-*

ϱίϑετα expunxit Lobeck. Paral. p. 476. Praestat ni fallor *προκόμια περιϑέτας τε* cll. Polluc. II 35. Quae sequuntur apud Athenaeum *τοὺς δ᾽ ἡγεμόνας — πορϑεῖν ἐκ τῶν ἱερῶν τὰ ϑεῶν ἀγάλματα, προειπόντων μεϑίστασϑαι τοῖς κρείττοσιν*, eorum non haec est sententia praedicentes diis curandum esse ut alio migrent, sed hoc potius illi divinarum rerum contemptores dicebant, potentioribus cedendum esse. Exerc. phil. II p. 23.

Ibid. Post *Κολοφωνίων* supplevi *ἐκβληϑέντες*, praeeunte Niebuhrio Rom. hist. I p. 59.

Ibid. d. In Archilochi loco erat *ἐφίμερος*.

Ibid. e. Post *Ἰταλίαν* nescio an *Ἑλλήνων* exciderit.

Ibid. f. *καὶ παροιμία τις ἐγεννήϑη ἐπ᾽ αὐτῶν*. Scripsi *ἐγενήϑη*; praeterea malim *ἀπ᾽ αὐτῶν*. Mox *τοὐπιεικές* scribendum.

XII, 524. b. *οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια καὶ μὴ ᾽ν τῷ μέσῳ*. De his dixi ad Theocritum p. 457.

Ibid. f. In Calliae versu *εἰπὸν ὅτι πράττει* non recte scripsi cum Dobraeo pro *εἴφ᾽ ὅτι πράσσει*, hoc tamen certum est, ad tetrametrum anap. locum revocari non posse.

Ibid. et 525 a. Hermippi fragmentum. Libri *χαίρω* et *πραττομένων*. corr. Dobraeus. Vs. 3. vulgo *μαλακῶς*. Cum eodem scripsi *μάλα καλῶς* et praeterea addidi *δοκεῖ*; tum lacunam indicavi, nisi *ἀπὸ σώματος* delere praestat.

XII, 525. a. In Aristophanis fragm. vs. 1. fort. scribendum *ἔπειϑ᾽ ὅσοιπερ ἦσαν ἐπίδημοι ξένοι*. Vs. 2. debebam *ἠντεβόλουν*. Cf. Vindic. Aristoph. p. 4. Vs. 5. *ὃ δ᾽ ἐς Ἄβυδον* scripsi pro *οἳ δ᾽ ἐς* (libri *εἰς*) *Ἄβυδον*. Postrema verba *ἦν δ᾽ ἐκεῖνα πάνϑ᾽ ὁδῷ* corrigant qui possunt; certum est non potuisse Herwerdenum Add. crit. nov. p. 17.

Ibid. c. In Democriti Ephesii verbis *κρόκινα ῥόμβοις ὑφαντὰ* Schweighaeuserus *ῥόμβους* de figuris interpretatur rhomborum similitudinem referentibus, neque aliter Salmasius ad Hist. Aug. vol. II p. 860. et Boettigerus Vas. Pict. II p. 77. Quae si versa est interpretatio necessario requiritur *ἐνύφαντα*. In eiusdem scriptoris loco lit. d. scribendum omnino *καταπέπασται χρυσοῖς κέγχροις* pro *καταπέπλασται. κέγχρους* autem dicit ornamenta milii granis assimulata. Iisdem artifices di-

stinguebant poculorum et vasorum labra. Hinc apud Hesychium v. *κατακερχνοῦται* habemus *πίνακας κερχνωτούς*, ad quae conferas Athenaeum XI p. 475 b. *καρχήσιον* dici satuentem *διὰ τὸ τραχύσματα ἔχειν κεγχροειδῆ*. Exercit. phil. II p. 23.

Ibid. *αἱ δὲ κεφαλαὶ κατ᾽ ἴσα διειλημέναι ζωοῖς*. Haec sensu cassa sunt; fortasse locus lacunosus est scripsitque auctor *διειλημμέναι ζωωτοῖς διαδήμασιν*.

Ibid. e. *τὸ δὲ* (fort. *ὅτι δὲ*) *νόμιμον τοῦτο μαρτυρεῖσϑαι καὶ ὑπὸ παροιμίας τῆσδε «βαδίζειν Ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον»*. Paroemia fuisse videtur metrica, *βαδιστέ᾽ εἰς Ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον*, quae res in multis proverbiis viris doctis fraudi fuit, velut apud Plutarchum Quaest. gr. p. 298 f. *οὐδεὶς εὐεργέτη βοῦν ἔϑυσεν ἀλλ᾽ ἢ Πυρρίας*. Lege *οὐδὲ εἷς εὐεργέτῃ βοῦν ϑῦσεν ἀλλ᾽ ἢ Πυρρίας* *). Idem Quaest. nat. p. 915 e. *σῖτον ἐν πηλῷ φύτευε, τὴν δὲ κριϑὴν ἐν κόνει*, ubi vulgo *φυτεύετε* editur. Adde Stephanum Byz. s. v. *Ἀλάβανδα*, ubi legendum *Ἀλάβανδα Καρῶν εὐτυχεστάτη πόλις*, et Libanium Orat. vol. II p. 70, 20. *ἀνὴρ ἐρῶν Μεσσηνίων δουλότερος*, quae non dubium est quin in hunc modum conformanda sint: *ἀνὴρ ἐρῶν Μεσσηνίων δουλίστερος*. Quae forma adhuc non cognita, tamen similibus, qualia sunt *λεπτίστερος ἐνωρίστερος* et alia, satis vindicatur. Cfr. Eustathium ad Hom. p. 1441, 11 sqq. Nec apud latinos scriptores exempla desunt, velut apud Macrobium Saturn. VII, 12. proverbii loco frequentari dicentem a gulonibus: mulsum quod probe temperes miscendum esse novo Hymettio et vetulo Falerno, quae tam manifesta habent glyconici metri cum logaoedico versu coniuncti vestigia, ut vix dubites quin scribendum sit:

Mulsum quod probe temperes
Miscendum novo Hymettio
Et vetulo Falerno.

Quamquam in primo versu aliquid vitii relictum est. Denique admonere licebit verborum, quibus teste Festo retiarii mir-

*) Hermannus in literis ad me datis (11. Octobr. 1846) versum hunc ita potius scribendum esse monuit *τίς δὲ βοῦν ἔϑυσεν ἀλλ᾽ ἢ Πυρρίας εὐεργέτῃ;*

millones ludebant: Piscem peto, non te peto; quid me fugis Galle? Quae Sotadeo versu scripta esse fugit Welckerum Syll. epigr. p. 59. et Guil. Corssenum Origg. Poes. Rom. p. 135. Exercit. phil. I p. 23. Carmen a Macrobio servatum Hermannus ad iambicos numeros revocandum existimabat

Mulsum probe quod temperes
Hymettio misce novo et
Vetustulo Falerno.

Ibid. f. In corruptissimo Asii fragmento vs. 1. non intelligo οἳ δ' αὔτως (vulgo αὔτως) φοίτεσκον ὅπως πλοκάμους κτενίσαιντο. Vs. 2. erat Ἥρας. Vs. 3. scribendum cum Lennepio χιονέοις τε. Vs. 4 et 5. ante Naekium Choer. p. 74. inverso ordine legebantur. Eodem auctore scribere debebam αὐτέων, et versu ultimo ἀμφιβραχιονίσαντες ὑπασπίδιον πολεμιστήν.

XII, 526. a. In Xenophanis carmine J. G. Schneiderum secutus ἁβροσύνας dedi pro ἀφροσύνας. Idem postea repperit Dobraeus. Vs. 2. erat τυραννίης. Ib. scribendum es VL. ἐπὶ στυγερῆς. Vs. 3. malim ἤισαν. Vs. 4. ὥσπερ pro ἤπερ AB. Vs. 5. scribendum putavi χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι χρυσέῃσιν pro ἀγαλλόμενοι εὐπρεπέεσσιν, codd. ut videtur ἀγαλλόμεν' εὐπρεπέεσσιν. χαίτας χρυσᾶς dicit aureis vinculis constrictas. Cf. Asius p. 525 f.

Ibid. c. Erat πρωί. Mox recte Coraes ὃ δὴ pro ὅθεν.

Ibid. d. Antiphanes πόθεν οἰκήτωρ; ἤ τις — Dindorf. e C πόθεν οἰκήτωρ εἶ; τίς — vulgo π. οἰκήτωρ; ἤ τίς —

XII, 527. a. ὅπως et litt. c. καὶ ante ἐκτενέστερον seclusi.

Ibid. f. Posidonius ὥστε καὶ προσαποφέρειν πολλὰ καὶ καταυλουμένους πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφον. Ita vulgo haec eduntur, sine sensu, quantum video. Post πολλὰ commate erat distinguendum et pro καταυλουμένους requirebam nominativum. Cohaerent enim haec cum superioribus τοῖς γραμματείοις ἐνδιαιτώμενοι καὶ γαστριζόμενοι, quibus iam inferuntur haec καὶ καταυλούμενοι. Ac habet hoc ipsum Athenaeus p. 210 f. ubi eundem Posidonii locum affert. Sed καταυλούμενοι quid h. l. significare possit prorsus non intelligitur. Itaque scripsi κατασαυλούμενοι, quod recte coit cum

sequentibus πρὸς χελωνίδος ψόφον, sive id de saltantibus intelligas sive de iis qui voluptuose degunt.

XII, 528. b. διόπερ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνήκεστα δεινὰ ἔπαθον. Seclusi δεινά manifesto explicationis causa ad ἀνήκεστα adscriptum; viderat Casaubonus.

Ibid. c. καὶ ante ἕνδεκα deleverim. Tum Schweigh. edidit οὐδενὸς βοηθοῦντος, συνευδοκούντων Ῥωμαίων, libri οὐδὲ συνευδοκοῦντος Ῥωμαίων, contra historiae fidem. Sed malim συνευδοκοῦν τῷ Ῥωμαίῳ vel συνευδοκοῦν τοῖς Ῥωμαίοις, cum id etiam Romani probarent.

Ibid. e. μάλιστα δὲ Νινύαν τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν. Ninyae mollitiem attigit etiam Diodorus Sic. II, 21. venustatem Dio Chrysost. XXI p. 509. pulcherrimos barbaros recensens Σέσωστριν τὸν Αἰγύπτιον ἢ Μέμνονα τὸν Αἰθίοπα ἢ Νινύαν ἢ Εὐρύπυλον ἢ Πέλοπα, ubi Eurypylum dubito utrum dicat Libycum illum, Neptuni filium, an Mysium, cuius pulcritudinem miratur Helena apud Quintum IV, 56. Exercit. phil. II p. 23.

XII, 529. a. Scribebatur κατακεκισσηρισμένον. Ibid. scripsi τὰ λευκὰ ἐπαναβαλὼν τοῖν ὀφθαλμοῖν, casu genetivo. Vulgo τοῖς ὀφθαλμοῖς, quod ferri non potest. Pro ἐπαναβαλὼν sufficiebat ἀναβαλών. Albuginem oculorum sursum tollere extremae lasciviae et mollitiei indicium putabatur. In eandem sententiam Alexis Com. graec. III p. 486. dixit βαυκιζόμενον τὰ λευκά τ' ἀναβάλλονθ' ἅμα, de quo v. Iacoby in Addendis vol. V p. 91. adde Dion. Chrys. XXX p. 26. in descriptione cinaedi τὸ τὰ ὄμματα ἀναστρέφειν, τὸ ἐγκλίνειν τὸν τράχηλον, τὸ ταῖς χερσὶν ὑπτίαις διαλέγεσθαι. Tum βασιλεύσει dedi pro βασιλεύει.

Ibid. b. τελευτῆσαι ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις. Forsan scribendum σὺν τοῖς βασιλείοις. Cf. Diodorus Sic. II, 27. Cum iis quae sequuntur ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, cf. Nicolaum Dam. apud Müllerum Hist. fragm. III p. 362.

Ibid. προὐπεπόμφει scripsi pro προπεπόμφει, ut p. 531 b. παρεκεκινήκει pro παρακεκινήκει.

XII, 530. d. Erat Χαλκηδόνιον.

Ibid. e. Phoenicis Colophonii carmen. Vs. 1. ἀνὴρ Νί-

νος τις ἐγένεθ᾽ ὡς ἐγὼ κλύω. Verbum κλύω recte dici prima producta ostendere conatus sum Curis crit. p. 54. persuasique Naekio Choer. p. 224. Frustra, ut nunc opinor, quamvis etiam Babrium fab. 127, 8. scripsisse sciam εἰ δ᾽ ἔστιν εἰπεῖν καὶ βεβούλευσαι κλύειν, ubi Lachmannus edidit καὶ κλύειν βεβούλευσαι, recte improbante Nauckio Philol. Gott. VII p. 400. Sed Babrio quod licuit, serae aetatis scriptori et qui haud pauca antiquo poetae non condonanda ausus est, non etiam Phoenici licuisse putaverim. Scripsi igitur mutatione lenissima ἐγὼ ᾽κούω. Vs. 3. τάλαντα Eustathius ad Hom. p. 1484, 18. Vulgo καὶ τἄλλα. Vid. M. Haupt Berichte der Sächsischen Gesellschaft vol. I p. 414. Ibid. πλεῦνα dedi pro πλέονα. Vs. 4. ὃς οὐκ ἴδ᾽ ἀστέρ᾽ οὐ δίζων ἐδίζητο. Ita libri. οὐδ᾽ ἰδὼν pro οὐ δίζων Casaubonus, ὃς οὔκοτ᾽ ἀστέρ᾽ ὀντινῶν ἐδίζητο Hauptius. Suspicabar ὃς οὔτιν᾽ ἀστέρ᾽ οὐδ᾽ ἰδεῖν ἐδίζητο vel ὃς οὐκ ἂν ἀστέρ᾽ οὐδ᾽ ἰδεῖν ἐδίζητο. Vs. 7. οὐ μυθιητὴς Schweighaeuser, AB οὐ μυθητής, PL οὐ μὴ θυητής, C οὐ μυήθη, Naekius οὐ μὴν θνητής. Cf. Lobeck. Paral. p. 434. Vs. 12. τὸ σῆμ᾽ ᾄδει Naekius, σῆμα ἴδει A. Vs. 14. malim λιμνέων. Vs. 15. Σινδὸς (Σίνδος) pro Ἰνδός Schweigh. Tum vulgo κομητής. Ib. οὐ γὰρ ἀλλά scripsi pro οὐ γὰρ ἄλλα. Vs. 16. ἐγὼ Νίνος πάλαι ποτ᾽ ἐγενόμην πνεῦμα. Non intelligitur quomodo is, qui totam vitam edendo bibendo amando transegit, se nil nisi πνεῦμα fuisse dicere possit; latet haud dubie vitium, quod tollere forsan aliis continget. Vs. 18. ἔχω δ᾽ ὁκόσον ἔδαισα χὠκόσ᾽ ἠράσθην. Apud Dindorfium haec ad Naekii (Choer. p. 225) mentem ita eduntur:

ἔχω δ᾽ ὁκόσον ἔδαισα χὠκόσ᾽ ἤεισα
. . . . χὠκόσ᾽ ἠράσθην.

Contraxi haec praeeunte Bergkio in unum versum ἔχω δ᾽ ὁκόσον ἔδαισα χὠκόσ᾽ ἠράσθην. Vitium praeterea haeret in ἔδαισα, pro quo expectabam ἐδαισάμην. Neque enim de dapibus agitur, quas aliis apposuit Ninus, sed quas ipse devoravit. Corrigendum videtur ὁκόσον ἔδαψα. Vs. 21. erat ἐς ᾅδην. Vs. 22. malim ἀργυρέην. Vs. 23. σποδὸς δὲ πολλὴ χῶ μιτρηφόρος κεῖμαι. Pro πολλὴ correxi πελλή ad Com. graec. III p. 431.

XII, 531. d. οὐ μὴν περί γε τὴν τοῦ βίου τελευτὴν διηυτύχησαν, ἀλλ᾽ ἀμφότεροι βιαίῳ θανάτῳ διεφθάρησαν. Nonne ηὐτύχησαν? nisi malis οὐ μὴν μέχρι γε vel ου μὴν ἐπί γε.

Ibid. e. ἄλσος — κατεσκευασμένον καλῶς καὶ πρὸς τὸ διαιτηθῆναι κεχαρισμένον. Ita recte pro πρὸς τῷ scripsit Schweighaeuserus, sed praeterea reponendum ἐνδιαιτηθῆναι.

XII, 532. b. Theopompus Χαβρίου τοῦ Ἀθηναίου. Cod. B Ἀθηναίων, fortasse igitur excidit στρατηγοῦ. Statim de Atheniensibus legitur ἅπασι γάρ εἰσι χαλεποί. Suspicor excidisse aliquid, velut ἅπασι γὰρ [τοῖς εὐδοκιμοῦσίν] εἰσι χαλεποί, vel simile quid.

Ibid. c. κατέλειπε scripsi pro κατέλιπε, praeeunte Cobeto. Mox pro καὶ δικαίως equidem malim καὶ εἰκότως.

Ibid. d. ἐν τοῖς κύβοις dedi pro ἔν τε τοῖς κύβοις.

Ibid. e. De Heraclide cf. Hist. crit. 432. In fragmento huius poetae καταλαβών scripsi pro παραλαβών et post vs. 3. indicavi lacunam.

Ibid. f. ἵππων καὶ ἑτέρων πολλῶν ἐπιπολάσαι τὸ πλῆθος. Aut ἑταιρῶν scribendum cum Casaubono aut ἑταίρων.

Ibid. ὥς τ᾽ οὐδ᾽ ἐν τοῖς χωρίοις οὐδὲ ἐν τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστα. Scripsi ὅς γ᾽ — καθίστα. aut hoc verum est, aut ὅς γ᾽ οὐδένας τοῖς χωρίοις οὐδὲ τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστα.

XII, 533. b. ἔπειτα τὴν οἰκίαν παρεῖχε κοινὴν ἅπασι καὶ δεῖπνον ἀεὶ εὐτελὲς περασκευάζεσθαι πολλοῖς ἀνθρώποις. Correxi ἅπασιν, ὡς δεῖπνον ἀεί. In proximis seclusi εἰσιόντας.

Ibid. e. εἰ τοῦτον φίλων πληρώσειεν. Scripsi πληρώσει.

Ibid. f. In Anacreontis carmine dedi πρὶν μὲν ἔχων κερβέριον cum Schweighaeusero pro βερβέριον, h. e. quale gestabant Cerberii (i. e. Cimmerii), vicina olim Lydiae gens, a qua haesit nomen vestimento vili et pauperculo. Cimbros in Phrygia commemorat Antigonus Hist. mir. 123. Tum forsan καλυμμά τ᾽ (sic codd.) ἐσφηκωμένον. Vs. 3. δέρριον supplevit Bergkius, possis etiam δέρμ᾽ ἔχων. Vs. 4. νήπλυτον illotum recte Schoemannus.

XII, 534. b. *ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὢν Ἰώνων ἐφαίνετο τρυφερώτερος.* *Ἰώνων* recte additum est a viris doctis, sed praetuli id ante *ὢν* ponere, quod cum *ἐφαίνετο* coniungendum esse sequentia docent.

Ibid. c. *ὑποδήματα — ἃ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀλκιβιάδες καλεῖται.* Analogia postulat *ἀλκιβιαδίδες*, ut *Ἰφικρατίδες* dicitur et alia id genus multa.

Ibid. d. Pro *Ἀθήνησιν* fortasse *Ἀθήναζε* scribendum, nisi id post *ἐξ Ὀλυμπίας* transponere malis.

Ibid. *Νεμεάς* scripsi cum Valckenario pro *Νεμέα.*

Ibid. f. *ὃς* ante *ἔχων ἐξουσίαν* inserui; fortasse tamen ex C scribendum *ἔχων γάρ.*

XII, 535. a. Lysias *εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα.* In his *χρῷτο* manifestum est emblema, quare verba *χρῷτο καὶ* seclusi. Mox etiam *καὶ* post *ὡς* seclusi, ac fortasse etiam lit. c. *αὐτῷ* post *συμπεριήγετο* delendum est.

XII, 536. a. *Ἀθήνησιν ἐγράφετο ἐπὶ τοῦ προσκηνίου ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος.* Malim *ἐπὶ τοῦ ὑποσκηνίου.* Vide tamen Fragm. Com. gr. IV p. 722. Tum scripsi *τοὐπίγραμμα* pro *τὸ ἐπίγραμμα*, quae crasis ubique restituenda est.

Ibid. e. *Πτολεμαῖόν φησι — πάντων σεμνότατον γενόμενον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας εἴ τινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν ἐπιμεληθέντα.* Non credo haec satis graece dicta esse; quare *καὶ αὐτὸν* aut delendum est, aut scribendum *καὶ ἄλλον* [*τῶν*] *κατ᾽ αὐτόν.* Nec labis immune videtur quod statim sequitur *ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς.* Sed quid verbi in *ἐξαπατηθῆναι* lateat, alii viderint. Ibid. *κατατεινόμενον οὖν ὑπὸ ποδάγρας πλείους ἡμέρας, ὥς ποτ᾽ ουν ἐρράισε*, apertum est corrigendum esse *κατατεινόμενος — ὥς ποτ᾽ ἀνερράισε.* Quae his inferuntur, item corrupta sunt frustraque interpretari instituit Casaubonus. Hoc unum video scribendum esse *ὑπὸ λαμπάδων*, sed *διά τινων* non expedio.

XII, 537. b. Hipponicus *ῃτησεν Ἀθηναίους ποτὲ ἐν ἀκροπόλει τόπον, ἵν᾽ οἰκοδομήσηται τοῖς χρήμασιν ὅπου κείσεται, λέγων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ὂν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ πολλὰ χρήματα εἶναι.* Scribendum opinor *ἵν᾽* [*οἶκον*] *οἰκοδομήσηται.* In sequentibus delendum *λέγων*, quod manifestum glossema est turbatque constructionem. Etiam in reliquis *τούτων οὖν τῶν χρημάτων κύριος γενόμενος* nonnihil turbatum erat, in quibus quum A post *οὖν* addat *ὄντων*, hoc ipsum indicio est pro *τούτων* scribendum fuisse *τοσούτων.* Statim *ποῖοι γὰρ οὐ κόλακες ἢ τί πλῆθος οὐχ ἑταίρων περὶ αὐτὸν ησαν.* Malim *οὐχ ἑταιρῶν* vel *οὐχ ἑταίρων* [*καὶ ἑταιρῶν*].

Ibid. c. *ἀλλ᾽ ὅμως ἐς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστησεν ὁ περὶ ἡδονὴν βίος, ὥστε μετὰ γραϊδίου* (imo *γρᾳδίου*) *βαρβάρου διατελεῖν ἠναγκάσθη.* Ante *περιέστησεν* addidi *ἀπορίας.* Mox erat *Αὐτοκλέης καὶ Ἐπικλέης.*

Ibid. e. *καὶ τῆς Ἀρτέμιδος.* Scripsi *καὶ τὴν τῆς Ἀρτέμιδος.*

XII, 538. b. *ὁπλοφυλάκων* pro *ὀπισθοφυλάκων* recte coniecit Schweigh. Ibid. pro *Γοργός* rectius fuerit *Γόργος.*

XII, 539. d. *Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοκυνηγοῖς οὖσι αὐλαῖαι — ἠκολούθουν, αἷς περιστάντες τὰς θήρας ἐκυνήγουν.* Haec intelligi non possunt, nisi *τὰς θήρας* de locis interpretari velis, in quibus ferarum venatus instituebantur (Jagdreviere). Qui cum mihi certe plane incognitus dicendi usus sit, scribendum opinor *τοὺς θῆρας*, quibus feras includentes venationi operam dabant. Mox in verbis *σμαραγδίνους βότρυς ἐχούσας* scribe *ἔχουσαν*, ut recte monuit Schweighaeuserus.

XII, 540. a. *Θεόκριτος ὁ σοφιστὴς* posui cum Valesio pro *ὁ σοφός.*

Ibid. b. *καὶ λαβεῖν γε τὴν κάμηλον καὶ τὰ περὶ τὴν κάμηλον.* Sic correxi quae vulgo ita scribuntur *λαβεῖν τε* et *τὰ ἐπὶ τὴν κάμηλον*, nisi praestare dicas *καὶ λαβεῖν τήν τε κάμηλον —*

Ibid. e. *πρῶτος δὲ ὁ Πολυκράτης καὶ ναῦς πήξας ἀπὸ τῆς πατρίδος σαμίας ἐκάλεσε.* Pro *σαμίας* sine dubio scribendum est *σαμαίνας*; causa in aperto est. Cf. Photius Lex. p. 499, 7.

Ibid. f. Sequitur Clearchi locus de Polycrate Samio Lydorum instituta aemulante *τῷ μὲν Σαρδέων ἀγκῶνι γλυκεῖ προσαγορευομένῳ τὴν παρὰ τοῖς Σαμίοις λαύραν ἀντικατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν Λυδῶν ἄνθεσι* πάντα ἔπλησε τι

διαγγελθέντα Σαμίων ἄνθεα. Varia tentant viri docti, sed nullo cum fructu. Certa emendatione scripsi τῶν Λυδῶν ἄνθεσιν ἀντέπλεξε τὰ — Σαμίων ἄνθεα (ἄνθη). Hoc affectato dicendi genere, quo Clearchus uti solet, dignissimum est. Ad ἄνθεα Λυδῶν cf. Nicander apud Athen. p. 683 b. In iis quae continuo sequuntur pro στενή τις cum Corae dedi στέγη τις et ὧν inserui post βρωμάτων.

XII, 541. a. Post μέθαις indicavi lacunam, excidisse videtur τρυφώσης σχῆμα vel simile quid.

Ibid. d. μὲν ἐν μέρει. In his μὲν deleverim. Pro κυλινδούμενος malim καλινδούμενος.

Ibid. e. τὰ μὲν ὀστᾶ κατέκοψαν ἐν ὁλμοῖς, τὰ δὲ λοιπὰ κρέα νεμησάμενοι ἐπηράσαντο πάντες τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν. Posui quod Clearchum scripsisse admodum probabile est, τὰ δὲ λοιπὰ κρεανομησάμενοι, praeterea pro πάντες nescio an πᾶσι scribere praestet. Quae sequuntur ἵν' ἡ τροφὴ σιτοποιουμένων κατεδεσθῇ, ubi καταδευθῇ corrigunt, corrupta sunt. Statim τυμπανοφορούμενος Clearchus licenter dixit pro τυμπανοφορῶν. In postremis huius eclogae verbis ἁπάντων τε ὀλέθριον ἡγεῖσθαι τὴν ὕβριν, post ἡγεῖσθαι excidisse videtur δεῖ (nisi id ex εὐλαβητέον assumendum est) et pro ὀλέθριον scribendum ὀλεθριώτατον vel πάντως τε ὀλέθριον.

Ibid. f. Describit Diodorus piscinam Gelonis, καθίπτασθαι dicens καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτήν. Non recte cycnos volare dici in piscinam apertum est. Scribendum censui καθίστασθαι, versari in piscina.

XII, 542. a. Σειληνὸς ὁ Καλλατιανός. Recte Holstenius Καλακτῖνος scripsit.

Ibid. b. Pro πανοικίᾳ scribendum πανοικί.

Ibid. c. Pro καθαριότητι posui καθαρειότητι, ut habet C.

Ibid. e. ποιήματα Καστορίωνος dedi pro ποιήματα σειρώμενος; Castorionis nomen reperit iam Leopardus. Ib. εἰς αὐτόν. Imo εἰς Βάκχον. In hunc enim, non in Demetrium, Castorionem choricum carmen composuisse manifestum est. In ipso carmine ἡλιόμορφος pro ἠπιόμορφος scripsi cum Kuhnio, praeterea τιμαῖσι pro τιμαῖς metrum postulabat.

Ibid. f. τυρὸν νησιωτικόν. Cythnium caseum dicere videtur, v. P. C. III p. 462. Tum Δίογνιν BC, vulgo Θεόγνιν, Dindorfius Θέογνιν. Pro ἐωνήσατο atticus scriptor ἐπρίατο posuisset, sed condonanda haec scriptori, qualis est Carystius Pergamenus.

XII, 543. c. ὑπὲρ τὴν γραφικήν. Schweigh. et O. Iahn ὑπὲρ τῆς γραφικῆς. Sed v. XV p. 687 b. Tum Dindorfius ὑφ' αὑτοῦ pro ὑπ' αὐτοῦ.

Ibid. τάδ' ἔγραψα dedi pro τάδ' ἔγραψε. Ceterum haec omnia inde a verbis οὗτος γὰρ παρὰ μέλος usque ad ἐπέγραψε ῥαβδοδίαιτος ἀνήρ a scriptoris consilio aliena esse e ex XV p. 687 b. huc transscripta arbitror.

Ibid. d. τάδ' ἔγραψα O. Iahn, vulgo τάδ' ἔγραψε. Vs. 3. legebatur ὅς νιν ἔφυσε. Sic Dindorfius dedit cum Iacobsio, libri ὃς ἀνέφυσε. Scripsi ὅς ῥά μ' ἔφυσε. Schweigh. dubitanter ὃς μ' ἀνέφυσε, quod etsi lenius est quam quod ipse conieci, tamen ferri non potest; vix enim ἀναφῦσαι recte dictum est pro φῦσαι.

Ibid. f. Recte Schweigh. ἀνασπάστροις coniecisse videtur pro ἀνασπαστοῖς. Mox σχηματίζοι αὑτὸν cum magno sensus discrimine scripsi pro σχηματίζοι αὐτόν. Tum si integram Athenaeus apposuit inscriptionem Parrhasii, necessario corrigendum est οἷος παννύχιος pro οἷος δ' ἐννύχιον, vel οἷος ἄρ' ἐννύχιος. Interim satis habui ἐννύχιος scripsisse cum Cobeto Prosopogr. Xenoph. p. 51.

XII, 544. b. Legebatur τὸ μὲν ὡς οὐκ ἔτ' ὂν τὸ δὲ οὔπω καὶ ἄδηλον. Scripsi τὸ δὲ ὡς οὔπω, et seclusi καὶ ἄδηλον.

Ibid. c. Malim ἡ χθές τε πασῶν ἦν ἐνδοξοτάτη.

Ibid. e. In Alexidis loco vs. 4. ὥς φασ' scripsi pro ὥς φησ' et vs. 9. τὴν δ' ἀρτυσίαν pro τὴν δ' ἀρτηρίαν.

XII, 545. a. φαιὸς χιτωνίσκος καλός. Dobraeus φανός. Possis etiam φαιδρός, ut Lucianus dixit φαιδρὰν ἐσθῆτα.

Ibid. c. ἐν παρέργῳ τίθεσθαι χώρᾳ. Aut delendum est χώρᾳ aut scribendum ἐν παρέργων τίθεσθαι χώρᾳ.

Ibid. d. τούς τε τῶν Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων καὶ ἔτι ἀνώτερον καὶ τοὺς Σύρων. Ante Λυδῶν articulum addidi. Tum ανωτέρω dedi ex B, et τοὺς Σύρων scripsi pro καὶ τοὺς Σύρων. Mox erat ἐμπίπλαται. In sequentibus aut ὥστε delendum videtur aut οὖν.

Ibid. f. Erat ὀδμῆς.

XII, 546. a. *ἀφείλοντο* scripsi pro *ἀφείλαντο.*

Ibid. b. *καὶ πού τις καὶ ποιητὴς ἐφθέγξατο «δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον».* Incerto poetae lyrico haec assignarunt critici. Euripidis esse verba ex Melanippa docet schol. Par. apud Osannum in Wolfii Anal. liter. IV p. 538. ad Aristot. Eth. Nicom. V, 1. *τοῦτο ἐκ τῆς σοφῆς Μελανίππης, ἔγει γὰρ ἐν αὐτῇ δικαιοσύνη τὸ χρύσεον πρόσωπον.* uod scholion in alio cod. ita scriptum est: *τοῦτο Εὐριπίδου ῆς σοφῆς Μελανίππης. λέγει γὰρ ἐν αὐτῇ δικαιοσύνης τηλαυγὲς χρυσοῦν πρόσωπον.* Cum his siquis Aristotelis verba, ad quae annotavit ista scholiastes, coniungat, *πολλάκις κρατίστη τῶν ἀρετῶν εἶναι δοκεῖ ἡ δικαιοσύνη, καὶ οὔθ' ἕσπερος οὔθ' ἑῷος οὕτω θαυμαστός,* quorum postrema manifesto Euripidis sunt, haud contemnenda emergit chorici carminis particula haec:

δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον
οὔθ' ἕσπερος οὔθ' ἑῷος οὕτω
θαυμαστός.

Nam *τηλαυγές* vehementer vereor, ne alter scholiastes ex notissimi loci Pindarici (Olymp. VI, 4) memoria imprudens Euripideis immiscuerit. Iam vero ex eodem Athenaei loco etiam aliud Euripideae poeseos fragmentum lucramur; pergit enim scriptor in hunc modum: *καὶ πάλιν τὸ χρύσεον ομμα τὸ τᾶς Δίκας,* quae iam apertum est non alii poetae assignari posse, quam cuius superiora esse docuimus. Exercit. philol. II p. 25. De altero fragmento quae dixi erronea sunt. V. Nauckium ad Sophoclis fragm. 11. p. 105. Primum fragmentum autem nunc ita scripserim:

δικαιοσύνα τοι
τηλαυγὲς τὸ χρύσεον πρόσωπον·
οὔτε γὰρ ἕσπερος οὔθ' ἑῷος οὕ-
τω πέλει θαυμαστὸς ἀστήρ.

Ibid. c. *ἐπεισεκόμισαν* Dalecampius, vulgo *εἰσεκώμασαν.*

Ibid. e. *ἵνα μὴ τοὺς καταιγισμοὺς λέγω καὶ τὰ ἐπεντρώματα, ἅπερ πολλάκις προφέρεται ὁ Ἐπίκουρος.* Quid nominis sit *ἐπέντρωμα* vix quisquam dixerit. Nisi obstaret Philonis locus a Casaubono allatus, equidem *ἐπικεντρώματα* suspicarer, quo satis commode quod Epicurus voluit significaretur. De reliqua parte loci Epicurei v. ad VII 278 f. 280 a.

XII, 547. a. Epicurus *προσπτύω τῷ καλῷ καὶ τοῖς κενῶς αὐτὸ θαυμάζουσιν, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ.* Pro *κενῶς,* quod sine dubio corruptum est, nescio an *ἐκτενῶς* scribendum sit. Pro *Ἄλκιον* malim *Ἄλκιμον,* quod latere videtur in scriptura huius nominis apud Aelianum V. H. IX, 12. ubi *Ἀλκαῖος* homo vocatur.

Ibid. b. *ὅπως οἱ μὲν φιλόσοφος ἀπαλλάσσωνται ἐκ τῶν τόπων.* Scripsi *ἀπαλλάξονται* (corr. typothetae errorem). Pro *ἐκ τῶν τόπων* forsitan *ἐκ τῶν πόλεων* scribendum est. In proximis *διότι* ante *κρεμήσονται* melius abesset.

Ibid. d. Antigonus Carystius *ἡ τῶν δείπνων περιεργία καὶ ὁ τῶν τραπεζῶν καὶ μαγείρων ὄχλος τοσοῦτος ἦν ὥστε κτλ.* In his quum *ὁ τῶν τραπεζῶν ὄχλος* parum apte dictum sit, pro eo *τραπεζοποιῶν* scripsi, quorum quam apta sit h. l. memoria intelligitur e Polluce VI, 13. *ὁ δὲ φροντίζων τῆς ὑπηρεσίας ἁπάσης τραπεζοποιός* et Athenaeo IV p. 170 f. *ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τῶν τραπεζῶν ἐπιμελητὴν καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας.*

Ibid. e. *προάγειν* dedi pro *προσάγειν.* Continuo *τε* post *ἄρξαι* recte om. B. Mox praestare videtur *λαβεῖν παρ' ἑκάστου* pro *ἀφ' ἑκάστου.*

Ibid. Pro *οὓς παρακαλέσειεν* scribendum videtur *οὕσπερ καλέσειεν,* siquidem invitare ad coenam non tam *παρακαλεῖν* dicitur, quam *καλεῖν.*

Ibid. f. *τὸ ἐκλεγόμενον ἀργύριον.* Scribendum arbitror *τὸ ἐκγενόμενον.* Sequuntur haec *ἱεροποιῆσαί τε καὶ τῶν μουσῶν ἐπιμελητὴν γενέσθαι.* Mira haec est locutio *μουσῶν ἐπιμελητὴν γίγνεσθαι,* quod noli dubitare quin recte *θυσιῶν* scripserim. Praeterea excidisse suspicor *ἔδει.* Tum post *ἄτοπος* lacunam indicavi et pro *τοῦ ὀρθρίου* scripsi *τοὐρθρίου,* favente cod. B. qui *τοῦ θρίου* habet.

XII, 548. a. Non comissationis causa Platonicos convenisse dicit Antigonus Carystius, *ἀλλ' ἵνα φαίνωνται καὶ τὸ θεῖον τιμῶντες καὶ φυσικῶς ἀλλήλοις συμπεριφερόμενοι.* Cfr. ad haec VIII p. 663. b. Pro *φυσικῶς* non male Sturius *φιλικῶς*

252 ANALECTA CRITICA

AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS. 253

coniecit; praetulerim tamen φυλετικῶς, ut φυλέται solent. Mox παρὰ τοῖς scripsi cum Schweigh. pro παρ' αὐτοῖς.

Ibid. b. τῶν εὐδαιμονικῶν καλουμένων Ἀναξάρχῳ διὰ τὴν τῶν χορηγησάντων ἄγνοιαν περιπεσούσης ἐξουσίας γυμνὴ μὲν ᾠνοχόει παιδίσκη πρόσηβος. Recte Schweigh. corrigere videtur τῷ εὐδαιμονικῷ καλουμένῳ. Pro ἄγνοιαν nescio an εὔνοιαν scribendum sit.

Idid. c. In Anaxilae fragmento vs. 4. pro ᾠὰ κολάπτων vir doctus apud Casaubonum corrigit ᾠὰ λάπτων, voluit opinor ᾤια λάπτων. Sed verum est ᾧ' ἐκλάπτων, minime vero quod Herwerdenus Add. crit. nov. p. 27, voluit, ᾠὰ 'κλάπτων, quod inauditum ecthlipsios genus est.

Ibid. d. Gorgias Leontinus interrogatus quibus rebus consequutus esset, ut vitam ultra centum annos produxerit, respondit τὸ μηδὲν πώποτε ἑτέρου ἕνεκεν πεποιηκέναι. Dixi de his Philologo Gott. XIII p. 213. ostendique pro ἑτέρου scribendum esse ἐντέρου.

XII, 549. a. Μελάνθιος δὲ τὸν αὑτοῦ τράχηλον κατατείνων ἀπήγχετο. Scribendum suspicor Μελάνθιος δ' [ὁ ποιητὴς] τὸν αὑτοῦ — vel simile quid; causa intelligentes non latebit.

Ibid. b. ἐν δυσπνοίᾳ συσχεθῆναι καὶ πνιγμῷ. Delendum videtur ἐν. Statim recte Schweigh. ἃς διὰ τῶν πλευρῶν διωθεῖν pro αἷς, nisi malis καί. In sequentibus τιν' αἴσθησιν scripsi pro τὴν αἴσθησιν et διηγείρετο pro διεγείρετο. Praeterea ἡ βελόνη post αἴσθησιν transponendum.

Ibid. c. Vitiose edebatur κρύπτῃ, quod κρύπτοι scribendum erat propter sequens διαλέγοιτο. Tum revocandum ἥκιστά γ' ὤν, quod Dindorfius sine causa ἥκιστ' ὤν scripsit. Menandri verba de Dionysio Heracleota παχὺς γὰρ ὗς ἔκειτ' ἐπὶ στόμα, vix conciliari possunt cum sequentibus, ubi ipse Dionysius *supinum se iacere* in lecto dicit. Fortasse scribendum est παχὺς γὰρ ὗς | ἔκειτ' ἐπὶ στρῶμα.

Ibid. d. In Menandri fragmento vs. 1. Dobraeus ἴδιον ἐπιθυμῶ· μόνος μοι — Vs. 4. Herwerden τήκομ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, quod verum videtur.

Ibid. f. τρύβλιον dedi pro τρυβλία, plurali nullus hic locus est.

XII, 550. a. καθάρειον scripsi, vulgo καθάριον.

Ibid. b. Malim ἐπερειδόμενος pro ἐπαπερειδόμενος. Quod sequitur ἐπορεύετο abundat.

XII, 551. a. πόσῳ οὖν κάλλιόν ἐστι — πενόμενον εἶναι λεπτότερον ὧν καταλέγει Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψιν ἢ ὑπερπλουτοῦντας τῷ Ταναγραίῳ κήτει ἐοικέναι; Nihil dum allatum vidi quod obscuris verbis lucem afferat. Scribendum vero ἢ ὑπερπλουτοῦντα τῷ Ταναγραίῳ Κητεῖ ἐοικέναι. Cuius emendationis fideiussorem habeo Hesychium, Ταναγραίων φυὴν κήτει ὁμοιότητα. Ἔφορος λέγει εἶναί τινα ἐν Τανάγρᾳ παχύτατον, ὃς ἐλέγετο Κητεύς. Quae ita corrigenda videntur Ταναγραίῳ φυὴν Κητεῖ ὁμοιότατος, vel si poetae comici verba sunt Τ. Κητεῖ φυὴν | ὁμοιότατος. Fuit igitur Ceteus praedives quidam Tanagraeus idemque corporis obesitate famosus. Nominis Κητεὺς exemplum, quamquam fabulosum, habes apud Apollodorum III, 8, 2. *Exerc. philol.* II p. 25. Probabilius tamen videtur, homini isti Κητεὺς nomen propter obesitatem inditum fuisse verumque nomen ignorari. Non recte Hesychii glossam tractavit M. Schmidt.

Ibid. b. In Aristophanis fragmento verba parum apta huic loco leguntur πάντ' ἔχεις, ac fortasse corruptela latet; suspicabar ὥσπερ Θρᾳκοφοῖται, παντελεῖς, ut legati isti cum plena agendi potestate ad inferos missi dicantur.

Ibid. c. In eodem fragmento Aristophanis ἥν ποτ' ὀξὺς ἔλθῃ ex Madvigii coniectura recepi. Libri ἣν πολλῷ ξυνέλθῃ.

Ibid. e. Scribendum erat σαφῶς αὐτὸς ὢν σημαίνεται pro αὐτός. Post ἕτερος excidit fortasse δῆλον ἐπεί.

XII, 552. b. λεπτότερος δ' ἦν καὶ Φιλητᾶς ὁ Κῷος. Scripsi λεπτότατος, nisi fuit λεπτός.

Ibid. c. ἰατρῷ μὲν οὐδενί cum Schweigh. scripsi pro οὐδέν. Ibid. Ἱππώνακτα τὸν πυκτὴν pro ποιητήν recte fortasse conicit Heckerus Phil. Gott. V p. 497. ac sane luctatori melius quae de homine isto narrantur conveniunt quam poetae.

Ibid. d. Pro λέγων fortasse λέγοντι scribendum est. In Alexidis loco cum Casaubono νεκρῶν scripsi pro θεῶν, quae plane necessaria est emendatio.

Ibid. e. In Aristophontis fragmento praeeunte Dobraeo scripsi οὕτως ἐν ὀλίγαις ἡμέραις νεκροὺς ποιεῖς. Vulgo οὕτως ἐν ἡμέραις ὀλίγαις. Sequitur Menandri locus

ὁ λιμὸς ὑμῶν τὸν καλὸν τοῦτον δακὼν
Φιλιππίδου λεπτότερον ἀποδείξει νεκρόν.

Primo versu cum Bentleio *ὑμῖν* scripsi pro *ὑμῶν*. Neque *νεκρόν*, quod ex praecedentibus illatum videtur, ferendum est. Alexidis quod sequitur fragmentum apud Dindorfium ita scriptum est *κακῶς ἔχεις, στρουθὶς γὰρ ἀκαρὴς νὴ Δί' εἶ.* Libri *στουθὶς ἀκαρὴς νὴ Δί' εἶ | πεφιλιππίδωσαι.* Correxi *κακῶς ἔχεις, ὦ Στρούθι', ἀκαρὴς νὴ Δία | πεφιλιππίδωσαι.*

Ibid. f. *ἐκτεμεῖν* dedi pro *ἐκτέμνειν.*

XII, 553. a. Eubuli locus ita scriptus erat ex parum felice emendatione Iacobsii:

ἐν θαλάμῳ μαλακῶς κατακείμενον ἐν δὲ κύκλῳ νιν
παρθενικαὶ τρυφεραὶ χλανίσιν μαλακαῖς κατάθρυπτοι
τὸν πόδ' ἀμαρακίνοισι μύροις τρίψουσι τὸν ἀμόν.

Libri *παρθενικὰ τρυφερὰ χλανίδανα μαλακὰ κατάθρυπτοι* et vs. 3. *μύροισι τρίψουσι τὸν ἐμόν.* Vs. 1. post *κατακείμενον* distinxi, accusativus ab iis pendet quae praecedebant ab Athenaeo omissa. Vs. 2. scripsi proxime ad librorum fidem

παρθενικαὶ τρυφεραὶ χλιδαναὶ μάλα καὶ κατάθρυπτοι.

Nisi forte dualis restituendus est ex libris

παρθενικὰ τρυφερὰ χλιδανὰ μάλα καὶ καταθρύπτω.

Vs. 3. pro *τὸν ἐμὸν* restitui *τὸν ἐλλόν*, pernicem pedem. Recte enim Hesychius id inter alia per *ταχύ* explicare videtur, quae significatio omnibus locis, in quibus hoc adiectivum servatum est, accommodari potest.

Ibid. b. In eiusdem poetae loco fortasse servari poterat librorum scriptura *ὑποστορεῖτε*, quod *ὅπως στορεῖτε* scripsi. Sequentia tamen coniecturam nostram commendant. Vs. 6. erat *ἀλείψατ'* (v. Com. gr. III p. 248) et *μεγαλλίῳ μύρῳ.*

Ibid. c. In Antiphanis fragmento *τῆς θεοῦ* de vitio suspectum est.

Ibid. d. Initium loci ex Antiphanis fabula allati vix integre scriptum est. V. Com. gr. III p. 56. et infra ad XV p. 589 e. f. Vs. 3. *τὰ σκέλη* pro *τὰς χεῖρας* scriptum ex XV p. 689 e. Vs. 4. Herwerdenus *τὰς γνάθους τά τε τιτθία*, quod verum

videtur. Post vs. 5. adieci versum parenthesi inclusum, coniectura incerta, sed non improbabili.

Ibid. e. In Cratini loco vs. 1. addidi *ἢ* et *ῥόδον* temere a Porsono et Elmsleio, quos Dindorfius secutus est, deletum revocavi. Vs. 2. indicata lacuna scripsi *μετὰ χερσὶ* pro *παρὰ χερσὶ*, excidisse videtur *ἕκαστος*. Pro *ἠγόραζον* fort. *ἠγόραζεν*. In sequente Clearchi loco complura emendanda erant. Lit. f. *διὰ τοῦτο οὖν οἱονεὶ δεῖγμα τῆς ὄψεως τὰ ὡραῖα μετὰ χεῖρας ἔχουσι.* In his *ὄψεως* varie tentatum a viris doctis ego, dubitanter tamen, *πέψεως*, maturitatis, scripsi et tum *ἀρχὴ ἐντυχίας* posui pro *ἰ ρχὴ εὐτυχίας*. Cf. Plutarchi Mor. p. 582 c. *ἀρχὴ γάρ τις ἐντυχίας καὶ γνώσεως αὕτη συνήθης.* Tum in verbis *αἰτηθεῖσι μὲν τῷ προσαγορευθῆναι, δοῦσι δὲ προϋπογράφειν*, scripsi *δοῦσι δὲ τῷ προϋπογράφειν.* Sic enim volui, non *τῷ ὑπογράφειν.*

XII, 554. b. In Clearchi loco Dindorfius verba *ὅτι τὰς ὀπώρας καὶ* delenda censet. In Sapphus fragmento ante Blomfieldum erat *παῖδα τὰν ἀπαλὰν*, quod fortasse revocandum est.

Ibid. c. *καί ποτε παριόντος νεανίσκου.* Scripsi *καὶ τότε*, ut iam Schweigh. voluit.

Ibid. d — f. In Cercidae loco malim *Συρακόσσαις.*

Finem libri facit fragmentum Heraclidis Pontici, in quo *Θράσυλλος* pro *Θράσυλαος* posui ex Aeliano. In sequentibus res ipsa postulabat ut scriberetur *καὶ διῴκει καὶ ἀπέστελλε* pro *καὶ ἀπέστειλε καὶ διῴκει.* Quae sequuntur continuo: *καὶ καταπλέοντα ἀπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοσαύτης ὅσης περ ἄν τις εἴη τοσούτων χρημάτων κύριος ὤν*, in iis manum scriptoris mihi restituisse videor certa emendatione *ὅσης περ ἄν τις ἡσθείη τοσούτων χρ. κύριος ὤν.* Denique post *διηγεῖτο* lacunam indicavi sic fere explendam *τὰ γεγενημένα αὐτῷ ἐν μανίᾳ*, et cum Schweighaeusero scripsi *παραγενέσθαι, τὸ δὲ πλῆθος τῶν ἡδονῶν ὑπερβαλεῖν* pro *παραγίνεσθαι* et *ὑπερβάλλειν*, quamquam hoc etiam *ὑπερβάλλον* scribi potest.

XIII, 555. a. *δεῖ γὰρ ὦ βασιλεῦ τὸν ταῦτα ἀποδεχόμενον ἀπὸ συμβόλων τε πολλάκις δεδειπνηκέναι.* Graeci sermonis usus postulat *ἀποδεξόμενον.* Ad sequentia *πληγὰς διδόναι καὶ λαμβάνειν* conferendus est Demosthenes c. Conon. p. 1261, 19. Exercit. philol. II p. 25.

Ibid. c. Male dictum est *ἐβουλεύετο περικαλλεστέραν ἀγαγέσθαι*. A *περικαλλής*, quod suapte natura superlativi vim habet, comparativus formari non potest, ut nec a nostro wunderschön comparativus formari potest; potest vero superlativus. Sed videtur sua Hermippo *ἀκυρολογία* relinquenda esse.

XIII, 556. a. *παρέθετο δὲ περὶ τῶν γυναικῶν ψήφισμα*. Scripsi *τὸ περὶ γυναικῶν*. Respicit enim plebiscitum in superioribus commemoratum. Articulum *τῶν* rectius cum cod. B omisissem.

Ibid. d. *διὰ τὰς ἐν ταῖς ἀδηφαγίαις ἀπεψίας*. Quae praecedunt ostendunt *διὰ τῆς* scribendum esse. Ibid. *στρατιὰν* pro *στρατείαν* dedi.

Ibid. f. Malim *τὰς πεντήκοντα — κόρας*.

XIII, 557. a. Dixerat Istrus Theseum uxores duxisse *τὰς μὲν ἐξ ἔρωτος, τὰς δ' ἐξ ἁρπαγῆς, ἄλλας δ' ἐκ νομίμων γάμων*. Tum pergit *ἐξ ἁρπαγῆς μὲν Ἑλένην Ἀριάδνην Ἱππολύτην καὶ τὰς Κερκύονος καὶ Σίνιδος θυγατέρας, νομίμως δ' αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιαν*. Manifestum est scribendum esse *καὶ Ἀριάδνην* et ante *Ἱππολύτην* excidisse *ἐκ δ' ἔρωτος*. Male edidi *Ἑλένην, ἐξ ἔρωτος δ' Ἀριάδνην*.

Ibid. b. *Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδὼν οὐκ ἐπήγετο μὲν εἰς τοὺς πολέμους γυναῖκας*. Correxi *οὐ περιήγετο*. Sequuntur statim haec *ὅς* (*Δαρεῖος*) *περὶ τῶν ὅλων πολεμῶν τριακοσίας πεντήκοντα περιήγετο παλλακίδας, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος*. Pro *πεντήκοντα* ex B scribendum *ἑξήκοντα* cll. Curtio VI, 20. pellices trecentas et sexaginta, totidem quot Darii fuerant, Alexandri regiam implebant. Numerus hic dierum anni numerum aequabat, ideoque solennis erat, cuius antiquissimum exemplum apud Homerum Od. XIV, 20. habemus. Strabo XVI p. 742. in persico quodam carmine trecentas sexaginta palmae virtutes praedicari memoriae prodit, et Polyaenus Strat. I, 3, 4. Herculem *τοὺς* (*τῆς Ἰνδικῆς*) *ἀρχομένους εἰς κώμας τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε διανεῖμαι* refert. Heraclides Ponticus apud Athen. XII p. 514 b. de Persarum rege *φυλάσσουσι δὲ αὐτὸν* (addendum *ξ'* i. e. *ἑξήκοντα*) *καὶ τριακόσιαι γυναῖκες*. Idem plane canalium erat numerus Gyndae fluvii apud Babylonem Herod. I, 190. liciorum in thorace apud Lindios Plin. HN. XIX, 12. lucernarum candelabri in prytaneo Tarentinorum Euphorio apud Athen. XV p. 700 d. Alia composui Hist. crit. p. 310.

Ibid. c. *Λαρισσαία* Dindorfius, revocavi ubique *Λαρισαία*.

Ibid. d. *καὶ ταύτην ἐπεισάγων τῇ Ὀλυμπιάδι ἅπαντα τὸν βίον ἑαυτοῦ συνέχεεν*. Apertum est scribendum esse *ἐπεισαγαγών*.

XIII, 558. a. In Anaxilae loco vs. 2. scripsi *οὐδὲν ἂν γένος δύναιτο*, vulgo *οὗ γένος τίς ἂν δύναιτο*. Vs. 6. *οὐδ' ἓν ἔσθ'* Herwerdeno auctore dedi pro *οὐκ ἔνεσθ'*.

Ibid. d. In eiusdem Anaxilae fragmento dedi *φησὶν ἧ 'ν προσῇ θρόνος* i. e. *ἧ ἂν προσῇ*. Libri *φησὶ τὴν προς* (vel *τὴν πρὸς*) *ἢ θρόνος*.

Ibid. e. In Alexidis loco supplevi *ἄρ' οἱ*.

XIII, 559. b. Amphis *ἢ δ' οἶδεν ὅτι ἢ τοῖς τρόποις ὀνητέος*. Sic Cobetus pro *ὠνητέος*, qui praeterea *ὅτιὴ τοῖς*. In sequente Eubuli loco *δεύτερος* scripsi pro *δεύτερον* ante Cobetum V. L. p. 205. Vid. Com. graec. III p. 359. et Add. V p. CCXXVII. Fritzschius apud Toeppel. de fragm. Com. II p. 12. scribebat *κακὸς κακῶς ἀπόλοιθ' ὁ γήμας δεύτερος | γυναῖκα*.

Ibid. c. *Πηνελόπη δέ γε* Cobetus, vulgo *Πηνελόπεια δέ*, libri fere *Πηνελόπη δέ*. Vs. 7. scribendum suspicor *ἴσως Φαίδραν ἐρεῖ κακήν τις*. Aliud *κακῶς τινα λέγειν*, aliud *κακόν τινα λέγειν*. Vs. 8. erat *χρηστή τις ἦν μέντοι . . . τίς* — recte distinxit Cobetus.

Ibid. d. Aristophon *κακὸς κακῶς ἀπόλοιθ' ὁ γήμας δεύτερος*. Sic primus omnium Iacobs. Exerc. crit. I p. 11. scripsit, postea idem Cobetus VL. p. 250. Vulgo *γένοιθ'*, cui quae ex scriptoribus infimae aetatis similia affert Lobeck. Paral. p. 151. nullius momenti sunt in poeta Attico. In Antiphanis loco *τί σὺ λέγεις* pro *σὺ τί λέγεις* restituit Dobraeus.

Ibid. e. In Menandri loco erat *γεγάμηκα γὰρ αὐτός*. Vs. 5. *σωθείης δὲ νῦν· ἀληθινὸν* Iacobsius. Vid. Iacoby Add. p. CCXLIII. Vs. 7. post *Αἰγαῖον* Grotius supplet *οὐδ' Αἰγύπτιον*, Scaliger *οὐδ' Ἰώνιον* (*Ἰωνικόν?*), Cobetus *οὐδὲ Σικελικόν*.

Ibid. f. Ingeniose Zedelius *Μεταγένης*.

XIII, 560. a. *οὐ σύμφορον* propter Theognidis locum, quem manifesto Theophilus respicit, dedi pro *συμφέρον* cum Valckenario. Vs. 4. *τῷ πηδαλίῳ* Herwerden Obs. crit. p. 82. Hoc dicere videtur, non uno enim se regi patitur gubernaculo, ut cymba. *πηδάλιον* ambigue dixit, cf. Aristoph. Pac. 142.

Ibid. e. *ἐρεθισθείς* corruptum videtur, blanditiis illius illectus interpretantur. Ibid. *πείθεται* pro *πείθει* probabiliter Schweighaeuserus.

Ibid. f. *Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος καὶ πρῶτον γενέσθαι πόλεμόν φησι δύο γυναικῶν.* Casaubonus *Ἠπειρωτικόν.* Si sana est edita scriptura, sensum esse dixerim, primum bellum, quod duae mulieres inter se gesserunt, fuisse Olympiadis et Eurydicae. Video tamen quid obstet.

XIII, 561. a. Euripides *παίδευμα δ' Ἔρως σοφίας ἀρετῆς πλεῖστον ὑπάρχει.* Pro ultima voce scripsi *παρέχει*, Amor sapientiae alumnus plurimum virtutis impertit. Cobetus Mnem. VII, 66. *μετέχει* pro *ὑπάρχει* corrigebat. Heimsöth Comm. crit. (Bonnae 1866) p. XV *ἀρετῆς τ' ἐσθλὸν ὑπάρχει.*

Ibid. b. De Amoris vi disserens inter alia poetarum testimonia hoc Euripidis apposuit:

σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων Ἔρως,
ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλά,
ἢ τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ
μοχθοῦσι μόχθους, εὐτυχῶς συνεκπόνει.

His versibus, quos in Andromeda positos fuisse ex Luciano constat, simillimi sunt quos non addito fabulae titulo ex Euripide attulit Stobaeus Flor. 64, 6.

σὺ δ' ὦ κάκιστε (Dobraeus *κράτιστε*) *θεῶν τε κἀνθρώπων Ἔρως,*
ἢ μὴ δίδασκε τὰ κακὰ φαίνεσθαι καλά,
ἢ τοῖς ἐρῶσιν εὐμενὴς παρίστασο.

At hi non Euripidis sed ab alio poeta, fortasse comico, ex Euripideis leviter detorti videntur Matthiaeo. Eam sententiam amplexus est qui de Andromeda Euripidis optime disputavit Fritzschius ad Aristoph. Thesm. p. 507. a iuvene improbam meretricem deperiente illa dicta fuisse existimans. Ego vero

non video quo pacto aliquis precari possit: aut ne coge quae improba sunt videri proba, aut amantibus fave! Quae vereor ut apta sit sententiarum oppositio. Nam qua tandem in re Amoris favorem cerni dicamus, si improba amare nos Amor docuerit? an ut in mentis errore perseveremus? Rectissime igitur Arsen. et cod. B pro *κακὰ* habent *καλά*, ut legitur apud Athenaeum. Iam sublata, quam Matthiaeus sibi deprehendisse videbatur, parodia, conficitur versus a Stobaeo servatos eosdem esse quos attulit Athenaeus, qui quod eos partim integrius et plenius scriptos attulit quam leguntur apud Stobaeum, etiam in aliis Euripidis fragmentis Stobaeus miras habet lectionum ab aliis differentias. Ex multis ut unum exemplum afferam, mihi non dubitandum videtur quin primus fragmenti e Meleagro fabula a Stobaeo Flor. CXIX 9. servati versus, *τερπνὸν τὸ φῶς μοι, τὸ δ' ὑπὸ γῆν ᾅδου σκότος*, idem sit quem affert Etymol. M. p. 803, 36. *φῷ ἀντὶ τοῦ φωτὶ σὺν τῷ ῑ. Εὐριπίδης Μελεάγρῳ «τὸ μὲν* (leg. *τὸ τερπνὸν*) *ἐν φῷ, τὸ δὲ κάτω σκότος κακόν».* Sic igitur scribendum videtur: *τὸ τερπνὸν ἐν φῷ, τὸ δὲ κάτω σκότος κακόν, | οὐδ' εἰς ὄνειρον ἀδεὲς* (sic Musgr.) *ἀνθρώποις μολεῖν· | ἐγὼ μὲν οὖν γεγῶσα τηλικήδ' ὅμως | ἀπέπτυσ' αὐτὸ κοὔποτ' εὔχομαι θανεῖν.* Exercit. philol. II p. 26.

Ibid. c. *Ποντιανὸς δὲ Ζήνωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπολαμβάνειν τὸν Ἔρωτα θεὸν εἶναι φιλίας καὶ ἐλευθερίας, ἔτι δὲ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικόν, ἄλλου δ' οὐδενός.* Haec Zenonis de amore sententia fluxit e Socratico fonte. Euclides apud Hermiam ad Platonis Phaed. p. 312. *οἱ δὲ ἁπλῶς ἀστεῖον, ὡς Εὐκλείδης φιλίας εἶναι τὸν ἔρωτα καὶ οὐκ ἄλλου τινός, κατὰ συμβεβηκὸς δέ τινας ἐκπίπτειν εἰς ἀφροδίσια.* Quae ad Euclidis *Ἐρωτικὸν* referenda esse, recte, opinor, statui ad Fragm. Com. graec. IV p. 171. Nunc addo post *φιλίας* fortasse adiciendum esse *παρασκευαστικόν.* Ad Eroticum Euclidis refero etiam quae leguntur apud Stobaeum Flor. VI 65. in sermone de luxuria: *ἔστι δὲ ὁ μὲν ὕπνος νεώτερος καὶ μειρακιώδης δαίμων, εὔπειστος καὶ ῥᾴδιος ἀποφυγεῖν, ὁ δὲ ἕτερος οὗτος πολιὸς καὶ γέρων, ἐν* (*δὲ*) *τοῖς πρεσβυτέροις τῶν ἀνθρώπων μάλιστα ἐμπεφυκὼς ἄπειστος καὶ ἀπαραίτητος. τούτου δὲ* (*δὴ?*) *τοῦ δαίμονος ἐργῶδές ἐστιν ἀπαλλαγῆναι*

ὅταν ἅπαξ παρῇ. οὔτε γὰρ λόγοις προσέχει οὐδὲν οὔτε ἀκούειν τὸ σύνολον δύναται· κωφὸς γάρ ἐστιν· οὔτ᾽ αὖ δεικνύων αὐτῷ ἐμφανίσαις τι ἄν· τυφλὸς γάρ ἐστιν. Quorum verborum etsi haud facilis est explicatio, hoc tamen certum videtur, alterum illum daemonem Amorem esse. Ad eundem Euclidem refero quae habet Stobaeus Flor. vol. IV 196. Lps. et glossam Hesychii, Ἀνύξιον: ἄβρωτον. Εὐκλείδης. Lege Ἄνυκτον: ἄτρωτον. Idem νύξεν explicat per ἔτρωσε. Ex. phil. II p. 27.

Ibid. d. Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ συνουσίας τινὸς διαλαβεῖν προεστάναι τὸν Ἔρωτα — Pro διαλαβεῖν scripsi ὑπολαβεῖν. Ibid. erat Ἀκαδημίας et Ἄλεια, quae Ἀκαδημείας et Ἁλίεια scripsi.

XII, 562. a. διὰ τοῦτον Casaubonus, vulgo διὰ τούτων.

Ibid. b. In Alexidis fragmento vs. 7. ἀλλά που συνηγμένος. Ita haec nunc correxi, libri ἀλλὰ συννενηγμένος. Casaubonus συννενημένος, Herwerdenus Obs. crit. p. 79. ἀλλὰ συμμεμιγμένος. Conicere etiam possis ἀλλ᾽ ἐς ἓν συνηγμένος. Vs. 11. fortasse praeter necessitatem dedi παντόθεν ἐν ἑνὶ τύπῳ τε πόλλ᾽ εἴδη φέρων. Libri πανταχόθεν ἑνὶ τύπῳ etc. Vs. 12. Amori tribuitur πόνος ἀδάμαντος. Nisi πόνος de duritie adamantis et in ferendis ictibus quasi patientia interpretari licet, suspiceris pro ἀδάμαντος scribendum esse Ἄτλαντος.

Ibid. c. In eadem Alexidis ecloga vs. 14. fortasse corrigendum διὰ ταῦτ᾽ pro καὶ ταῦτ᾽. Versu ultimo scripsi cum Emperio ἐγγύς τ᾽ εἰμὶ τοῦ νοήματος pro τοῦ ὀνόματος. Sed praestare opinor τοῦ ᾽ννοήματος. Dobraeus που τοῦ πράγματος.

XIII, 562. f. ὁ δ᾽ αὐτὸς οὗτος ποιητής. Imo Alexis, ut ostendi Hist. crit. p. 520. cuius locus qui affertur, in eius vs. 1. φησι scripsi pro φήσει, et vs. 2. ex L. dedi οὓς δεῖ τὸ πρῶτον, libri ἔδει τὸ πρῶτον. Dobraeus εἰ δεῖ τὸ πρῶτον, quod nunc praefero. Vs. 5. εὖ πόρους pro εὐπόρους Iacobsio debetur. Vs. 6. αἱμυλωτάτους, erat ἀθλιωτάτους, dubitanter recepi quod coniecit Herwerdenus Observ. crit. p. 76., ἀλκιμωτάτους Dobraeus.

XIII, 563. a. Theophilus ἦ πού τίς ἐστι τοὺς λόγους ἀβέλτερος, i. e. τοὺς λογισμούς. Sic fort. recte scripsi pro

τοὺς τρόπους, quod aegre coit cum ἀβέλτερος. Vs. 8. dedi ἣν εἰσιδεῖν ἥδιον pro ἣν ἰδεῖν ἥδιόν ἐστιν. Praefero nunc quod Burneius voluit, ἥν ἐστ᾽ ἰδεῖν ἥδιον. Denique vs. 9. αἰτοῦσιν scripsi pro ἔχουσιν cum Dalecampio.

Ibid. b. In Aristophontis vs. 2. Porsonus εἰκότως τ᾽.

Ibid. c. In Amphidis loco vs. 1. τί φῂς σύ; dedi cum Dobraeo, vulgo τί φής; σύ — Vs. 2. ὡραῖον φιλῶν pro ὡραίων φίλων scripsi cum Iacobsio, ὡραίαν φιλῶν voluit Nauckius Bulletin de l'Acad. de St. Pétersb. VI p. 29. Vs. 4. σώφρων τ᾽ ἀληθῶς correxit Dobraeus, vulgo ἄφρων τ᾽ ἀληθῶς, Iacobsius ἄφρων γ᾽ ἀληθῶς.

Ibid. d. e. Alexis ἄπιστον αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ποιῶν. Scribendum τοῖς καλοῖς ποιῶν. Ibid. in Hermiae Curiensis loco ὦ στώακες dedit Dindorfius pro ὦ στοάκες. Fortasse praestat ὦ στοίακες. Vs. 3. πρίν τι τῷ σοφῷ δοῦναι. Forsan πρίν τι τῶν σοφῶν δοῦναι, priusquam aliquid sapientiae vestrae impertiatis.

Ibid. e. θρυλεῖτε γὰρ ὅτι δεῖ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς ψυχῆς ἐρᾶν, οἵτινες μέχρι ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν δεῖν λέγοντες συνέχειν τοὺς ἐρωμένους. Participium λέγοντες unde pendeat non apparet. Itaque, nisi aliqua exciderunt, aut οἱ legendum pro οἵτινες, aut scribendum λέγετε pro λέγοντες. Sequuntur haec: καί μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖος ὁ περιπατητικὸς οὐ κακῶς εἰρηκέναι — πρός τινα Ἀττικόν, μέγαν τινὰ κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπιδεικνύντα ὡς καλόν, ᾧ Δῶρος ἦν ὄνομα, τὴν πρὸς Δόλωνά μοι, φησί, δοκῶ παρ᾽ Ὀδυσσέως ἀπάντησιν ἐπί σε μεταφέρειν Ἦ ῥα νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός. Mirifice horum verborum sententiam pervertunt interpretes, qui Dorum ipsius illius Atheniensis nomen fuisse existimant et ἐπιδεικνύντα ὡς καλόν intelligunt qui formam suam ostentabat, quasi ἐπιδεικνύμενον scriptum esset. Immo Atheniensis iste Aristoni Dorum quendam, hominem aetate grandem, ostendebat eiusque venustatem laudabat. Tum ille tu, inquit, magnorum Dororum cupidus es. Delendum igitur quod sententiam obscurat post ἡλικίαν comma. Iam apparet etiam quo sensu Aristo μεγάλα δῶρα intelligi voluerit. Exercit. philol. II p. 27.

XIII, 564. a. *καὶ γὰρ τὸ παλαιὸν παίδων ἥρων, ὥς καὶ Ἀριστοφῶν ἔφη, ὅθεν καὶ καλεῖσθαι τοὺς ἐρωμένους συνέβη παιδικά.* Nescio quem hic dicat Aristophontem, certe neque orator neque comicus poeta intelligi potest. Quam ob rem *Ἀρίστων* scribendum suspicor, cuius *Ὅμοια ἐρωτικά* paulo ante (563 f.) laudavit scriptor. Exercit. phil. II p. 28.

Ibid. *πρὸς ἀλήθειαν γάρ, καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἐρωτικῶν Λυκοφρονίδην εἰρηκέναι φησί.* In his alterum *φησί* delendum videtur. Lycophronidis versus hi sunt:

οὔτε παιδὸς ἄρσενος οὔτε παρθένων
τῶν χρυσοφόρων οὔτε γυναικῶν βαθυκόλπων
καλὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κόσμιον πεφύκει·
ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει.

In hoc carmine, cuius de metro rectius Hermanno D. M. p. 445. statuit Bergkius Lyr. poet. p. 867. mirum est neminem haesisse in tertio versu, qui intelligi non potest nisi ita correctus

καλὸν τὸ πρόσωπον, ἂν (ἐὰν) μὴ κόσμιον πεφύκῃ.

Hoc enim dici debuit, nullam esse pulcram faciem, nisi pudoris et modestiae commendatio accedat. Ceterum non ausim cum Bergkio Lycophronidem in poetis ante Alexandrum florentibus numerare. Exerc. phil. II p. 28. Recepi hanc emendationem, nisi quod fortasse sine causa pro *ἂν* vel *ἐὰν* posui *ἤν*. Vs. 1. libri *ἄρρενος* habent, et vs. 2. *τῶν*, quod sententiam pervertit, delendum est; sed fortasse *παρθενικῶν χρυσοφόρων* scribendum.

Ibid. c. *Σοφοκλῆς περὶ τοῦ κάλλους τοῦ Πέλοπος διαλεγομένην ποιήσας τὴν Ἱπποδάμειάν φησι*

τοιάνδ' ἐν ὄψει λύγγα θηρατηρίαν
ἔρωτος ἀστραπήν τιν' ὀμμάτων ἔχει.

Ita haec in libris scripta sunt, nuper autem certatim viri docti corrigere voluerunt *τοίαν Πέλοψ ἴυγγα*, non memores illi eam iam Valckenarii ad Hippol. 468. fuisse coniecturam. Atqui Pelopis nomen si Athenaeus in Sophoclis loco scriptum repperisset, nihil sane causae habuisset cur ista de Pelope intelligenda esse disertim lectorem admoneret. *Λύγξ* Hesychius interpretatur verbis *τὸ πάθος ὁ λυγμός, καὶ τόξον.* Quorum

alterum aptissimum est ad Sophoclis locum, nisi quod hoc significatu illud nomen rectius scripseris *λίγξ*, utpote a verbo *λίζειν* vel *λίγγειν*, quo nervi stridor indicatur, formatum. Cf. Lobeck. Paral. p. 110. Itaque Pelops in oculis amoris quasi arcum gestare dicitur. Cf. Aeschylus Suppl. 983. *πᾶς τις παρελθὼν ὄμματος θελκτήριον τόξευμ' ἔπεμψεν ἱμέρου νικώμενος.* Exercit. philol. I p. 40. Fugerat me hanc iam Erfurdti coniecturam fuisse. Vs. 3. *ἐκθάλπεται* pro *ἐνθάλπεται* recte dedit Ellendt.

Ibid. c. In Licymnii loco pro *ὅσσοις ἐκοίμιζε* scripsi *ὅσσοισιν ἐκοίμισε*, ut numerorum ratio postulat. De Sapphus fragmento proxime illato v. Bergkium. In Anacreontis fragmento servavi elegantissimam Erfurdti emendationem *σὺ δ' οὐ κλύεις* pro *σὺ δ' οὐκ ἀίεις.*

Ibid. e. In Pindari loco recte quidem *καρδίαν* addidi ex p. 601 d, neque vero *ψυχράν* delere debebam, sed *ψυχρᾷ* [*φλογί*] scribendum erat, ut recte legitur l. l.

Ibid. f. In Ibyci fragmento

Εὐρύαλε, γλαυκέων Χαρίτων θάλος
καλλικόμων μελέδημα —

post *θάλος* unius versus lacunam indicavit Bergkius, in quo oculorum splendorem laudatum fuisse suspicatur. Ac sane tale quid indicare videntur Athenaei verba; sed ea ad *γλαυκέων*, quod malis coniecturis tentatum est, et ad *ἀγανοβλέφαρος* referenda sunt; *γλαυκαὶ* enim *Χάριτες* sunt Gratiae *γλαυκοβλέφαροι* sive *γλαυκώπιδες.* Vs. 2. post *καλλικόμων* adieci *Μουσῶν* sive potius *Μουσέων.* Idem coniecit Hecker Philol. V p. 505. sed male idem tentat versum primum.

XII, 565. a. *τῶν προτέρων* exhibui pro *τῶν πρώτων.* Possis etiam *τῶν πρὸ τοῦ.*

Ibid. b. In Alexidis loco vs. 1. *ἂν* addidi, nisi cum Iacobsio mavis *εἰ.* Vs. 2. *δυοῖν* supplevi cum Erfurdto. Tum pro *ἔχει τι* Cobetus Mnem. IV, 132. *ἔχειν δεῖ* coniecit, quod recepi. Alia vide in Com. gr. vol. III p. 509. Vs. 3. *ἢ γὰρ στρατεύειν.* Sententia tale quid flagitat quale placuit Herwerdeno Nov. Add. crit. p. 34. *ἤτοι γὰρ ἑταιρεῖν.* Vs. 5. *τούτῳ τι* scripsi, recte vero Dindorfius *τοιοῦτο*, vulgo *τοῦτον*, L *τούτῳ.* Vs. 8. *ἐπινοεῖς* pro *ὑπονοεῖς* Iacobsius.

Ibid. e. *καὶ τῶν ἥλων ἐμπιμπλάντες τὰ καττύματα.* Libri *ἐμπίμπλανται.* Porsonus *ἐμπιπλάντες.* De clavorum usu in calceamentis rusticitatis signo v. Casaubonum ad Theophrasti Char. IV p. 58 Lps. Praeterea malim *ἥλων* sine articulo.

Ibid. f. *συκίνων* scripsi pro *σκυτίνων.* V. Com. graec. III p. 64. Mox *αὐτὸς τὸ κάλλος* dedi pro *αὐτὸ τὸ κάλλος.* Tum post *καὶ γὰρ* excidisse videtur *Ἀθήνησι.* In sequentibus *ἐν ταῖς εὐανδρίαις τοὺς καλλίστους ἐγκρίνουσι καὶ τούτους πρωτοφορεῖν ἐπιτρέπουσι.* Verbo *πρωτοφορεῖν* Valesius *πτορθοφορεῖν*, Lobeckius Aglaoph. p. 1025. *ῥοδοφορεῖν*, Struvius ib. p. 1358. *κροκωτοφορεῖν* subsitui voluerunt. Praestare opinor *κρωσσοφορεῖν.* Pulcerrimos quosque deligebant eosque in solenni pompa hydrias sacris faciendis necessarias portare iusserunt. Compara sequentia *καὶ ἐν Ἤλιδι κρίσις γίνεται κάλλους τὸ εἶδος κάλλιστος τὰ τῆς θεοῦ φέρειν τεύχη δίδοται.* Cui mori consimilis fuit Tanagraeorum de quo Pausanias IX 22 in. *ὃς δ' ἂν εἶναι τῶν ἐφήβων προκριθῇ τὸ εἶδος κάλλιστος, οὗτος ἐν τοῦ Ἑρμοῦ τῇ ἑορτῇ περίεισιν ἐν κύκλῳ ἔχων ἄρνα ἐπὶ τῶν ὤμων.* Ad *κρωσσὸς* cf. Theognostum Bekkeri Anecd. p. 1392. *κρῶπος ἡ ὑδρία.* Scribendum *κρωσσός.* Exercit. phil. II p. 28. Casu et me invito *κροκωτοφορεῖν* impressum est.

XIII, 566. a. Heraclides Lembus *κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μᾶλλον ὁ κάλλιστος καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη.* Scribendum *ὁ κάλλιστος [ἀνὴρ] καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη.*

Ibid. b. *ὅτι βασιλίσκους ἀντὶ βασιλέων τοῖς Σπαρτιάταις γεννᾶν προαιρεῖται.* Optimi libri *ταῖς σπάρταις*, quod male in *τοῖς Σπαρτιάταις* mutatum est. Scribendum erat *τᾷ Σπάρτᾳ*, quod *τᾶι Σπάρται* scriptum facile in *ταῖς σπάρταις* corrumpi potuit.

Ibid. In Cratini loco pro *ταυτὶ* erat *ταύτῃ*, correctum a Dobraeo.

Ibid. f. *ἐκείνου τοῦ ὁμωνύμου σοι ποιητοῦ τὴν κνήμην φορῶν, ὃς ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ πανδοκείοις ἀεὶ διαιτᾶται.* Sunt Cynulci ad Myrtilum verba, in quibus quum Myrtilus cognominis poetae *τὴν κνήμην* gestare dicatur, Schweighaeuserus Myrtilum antiquae comoediae poetam intelligi voluit. Incertus haeret Casaubonus. Mihi non dubitandum videtur, quin

alium quendam poetam Myrtilum Athenaeus intellexerit, qui si comicum dicere voluisset, non videtur dubitandum esse quin in tanta huius poetae obsuritate id aliquo modo indicaturus fuisset; accedit quod nunquam scriptor Myrtilum poetam ad partes vocavit. Pro *διαιτᾶται* autem recte Schweigh. *διαιτᾷ* coniecit, quod sequentia confirmant. Exercit. phil. II p. 29. Tota quae h. l. inesse putatur difficultas concidit, si *πολίτου* pro *ποιητοῦ* scripseris. Tum in Isocratis loco *οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐτόλμησε.* Pro *οἰκέτης* libri Isocratis habent *ἐπιεικής.* Scripsi utroque coniuncto *οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐτόλμησε.*

XIII, 567. a. Edebatur *οὐ μεθ' ἑταίρων ἀλλὰ μετὰ ἑταιρῶν.*

Ibid. *ὦ τῆς καλῆς σου πολυμαθίας, ὡς κατ' οὐδὲν ἐμιμήσω.* Malim *ὃς*, ut est lit. b. *ὦ τῆς καλῆς πολυμαθίας — ὃς οὐδ' ἐγκαλύπτεται.*

Ibid. d. *ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνουσίαζεν, ἕως κενωθῇ.* Malim *ἐκενώθη* vel *κενωθείη.*

Ibid. e. *αὐτός* scripsi pro *ὁ αὐτός*, articulum libri omittunt.

Ibid. f. In Timoclis loco pro *Κοναλλὶς* cod. A *κοναλίς.* Nescio quid hoc nominis sit, ac fort. *Κοβαλίς* poeta scripsit.

XIII, 568. b — d. Alexidis ecloga *στηθί' ἔστ' αὐταῖσι τούτων ὧν ἔχουσ' οἱ κωμικοί.* Scripsi cum Iacobsio partim e Clemente *τιτθί' ἔστ' αὐταῖσι.* Sequentia correxi praeeunte Dobraeo et ex parte Sylburgio. Libri *προσθεῖσαι τοιαῦτα γοῦν αὐτῶν τῆς κοιλίας*, Clemens *προσθεῖσα ουτοντύνδυτον* (Sylb. *τοὔνδυτον*) *τῆς κοιλίας.* Vs. 15. *ἀπήγαγεν* Clemens, *ἀπήγαγον* Athenaeus. Vs. 27. *ὄψεις διὰ τούτων σκευοποιοῦσι τῶν τεχνῶν*, qui incerti comici versus est, ab Alexidis fragmento separavi.

Ibid. e. *σου* Dobraeus pro *οὐ.* Tum *οἶσθα* Cobetus N. L. p. 138. pro *οἶδας.* Statim *φιλῳδοὺς* pro *φειδωλοὺς* Dobraeus reposuit.

XIII, 569. a. Versus ultimos *Ἑλλάδος ἔγωγε* etc. aliunde hic illatos esse credo, nisi aliquammulta exciderunt.

Ibid. b — d. In Xenarchi loco scripsi *ὅπου παρουσῶν* pro *ὅπου γὰρ οὐσῶν.* Dobraeus *ὡς οὐ παρουσῶν.* Vs. 10. *μὴ κλίμακα στησάμενον εἰσβῆναι λάθρᾳ.* Sic correxi, libri *μὴ*

κλίμακ' αἰτησάμενον. Vs. 11. εἰσδῦναι Dobraeus pro ἐκδῦναι. Vs. 13. αὐταὶ dedi cum eodem pro αὖται. Vs. 18. τὰς δ' Iacobsius; locus non integer est. Nauckius ὁρῶντ' ἀθρεῖν σαφῶς. Alia tentavit Dobraeus, quem vide. De vs. 20. confer quae dixi Com. graec. III p. 619.

Ibid. d. προϊστορῶν scripsi pro προσιστορῶν.

Ibid. e. In Philemonis loco vs. 4. legebatur καί μοι. Vs. 8. πριάμενον τότε dedi pro πριάμενόν τοι.

XIII, 570. a. Verba τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον (non etiam λέγων) seclusi ut spuria; adscripta fuere ad τὸ δεινόν, quod a Schweigh. et Dindorfio deletum ex ABP revocavi.

Ibid. b. In Epicratis loco verba parenthesi inclusa feliciter supplevit Cobetus Mnem. IV 129.

Ibid. c — e. In eiusdem Epicratis fragmento vs. 6. Porsonus conicit ὑπὸ τῆς ἰσχύος, quod verum videtur. Vs. 7. supplevi θεῶν et vs. 10. edidi καὶ Λαῒς ὀρθῶς νῦν νομίζοιτ' ἂν τέρας. Libri pro νῦν habent γοῦν, om. B. Vs. 11. αὕτη γὰρ οὖν ὁπότ' ἦν νέοττος καὶ νέα. Ita scripsi ex B. Vulgo αὕτη γὰρ ὁππότ' ἦν νέοττος καὶ νέα. Dindorfius αὕτη γὰρ ὁπότ' ἦν μὲν νέοττος ex emendatione Porsoni. Tum pro νέα Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 29. corrigit καλή, frustra, ut opinor, vide Lobeckium Paral. p. 61. et Ephippum in Com. graec. III p. 320. ἐποίησέ θ' ἱλαρὸν κἀπέδειξεν ἵλεων. Vs. 13. fort. ῥᾷον pro θᾶττον scribendum est. Vs. 14. erat δολιχόν. Vs. 15. ἰδεῖν μὲν αὐτὴν ῥᾷόν ἐστιν ἢ πτύσαι recte ut videtur Herwerdenus Observ. crit. p. 66. Pro ἐστιν ἢ πτύσαι vulgo est ἐστὶ καὶ κύσαι. Ipse suspicabar καὶ βλίσαι, lasciviter attrectare, βλιμάσαι. Vs. 17. ἐξέρχεταί τε πανταχόσ' ἤδη πιομένη. Fortasse πενομένη scribendum est. Vs. 2. ὦ φίλταται A.

Ibid. e. In Anaxandridis loco malim ἤνθει καὶ Λαγίσκιον τότε. Libri ἤνθει τότε Λαγίσκη ἦν δὲ τότε κτἑ, quae ita scripseram ἤνθει τότε Λαγίσκιον, τότ' ἦν | καὶ Θεολύτη μάλ' εὐπρόσωπος καὶ καλὴ | ὑπέφαιν' ἐσομένη, κὤκιμον λαμπρὸν πάνυ. Cf. Dobraeum. Ceterum εὐπρόσωπος καὶ καλή coniunxit poeta exemplo Aristophanis Plut. 976. frustra a me ipso nuper tentati.

Ibid. f. Timocles ἡ στιφρότης τὸ χρῶμα πνεῦμα, δαίμονες. Rectius fuerit τὸ χρῶμα τὸ πνεῦμα. Sequ. versu erat τὸ μὴ σφόδρ' εἶναι πάνθ' ἕτοιμα. Scripsi τό τε μὴ σφόδρ' εἶναι πάνθ' ἕτοιμα.

XIII, 571. a. ῥαπισθῆναί γε καὶ πληγὰς λαβεῖν. Sic Iacobsius pro τε.

Ibid. c. ἂς οὐ Κύνουλκος τολμᾷ λοιδορεῖν. Malim οὐδέ.

Ibid. d. In loco Sapphonis erat ταῖς ἐμαῖς. Facilius tamen Seidlerus scripsit ταῖς ἐμαῖσι. Pro ἀείσω fort. ἀείδω scribendum est. Sed conf. ad Stobaei Ecl. phys. p. XI. Tum καθὸ δή dedi ex B, abest vulgo δή.

Ibid. e. Menander π. ἑ. οὐχ ἑταίρων, Παρ[μένων, μὰ Δί' ἀλλ' ἑταιρῶν]. ταὐτὰ δ' ὄντα γράμματα — Ita supplevi et correxi quae in libris sic scripta feruntur πεποιήκατ' ἔργον γὰρ ταῦτα δ' ὄντα γράμματα. Praeivit quodammodo Casaubonus οὐχ ἑταίρων [νὴ Δία· μᾶλλον δ' ἑταιρῶν.] ταὐτὰ δ' ὄντα γράμματα — in quibus νὴ Δία soloecum est.

Ibid. f. In Ephippi loco malim ἔπειτα δ' εἰσιόντ'. Vs. 5. scripsi χανοῦσ' ὁμοίως pro χαυνοῦσ' ὁμοίως. At pro πολέμιον vel πολέμιος quid scribendum sit non dispicio.

Ibid. In Eubuli fragmento ἔσαττεν et ἀπέβρυκεν, fort. etiam ποιουμένη corrigi voluit Herwerdenus Obs. crit. p. 59.

XIII, 572. a. Antiphanes ἐκ γειτόνων αὐτῷ κατοικούσης τινός. Corrigendum ἐν γειτόνων.

Ibid. b. Anaxilae locum ita constituit Herwerdenus Observ. crit. p. 63., ut post λέγουσα adderet τῶν φίλων. Pro λέγουσα idem φρονοῦσα et vs. 6. ἐστιν οὖν. Possis etiam μετρίως ἔχουσα χρημάτων, vel ὅταν δὲ δή τις μέτρι' ἔχουσα χρήματα.

Ibid. c. Alexis non ἐπιδειπνεῖ sed ἐπεδείπνει scripsit; monuit Cobetus N. L. p. 121. In Ephippi fragmento Dobraeus dedit ὅταν τις ὢν νέος | ἀλλότριον ἐλθὼν ὄψον ἐσθίειν μάθῃ. Libri ὅταν γὰρ ὢν et εἰσελθὼν habent. Suspicabar ὅταν γὰρ ὢν νέος | ἀλλότριον εἰσελθών τις ὀψοφαγεῖν μάθῃ. Vs. 3. ἀσύμβολος scribendum coniecit, ni fallit memoria, Nauckius.

Ibid. d. ἑορτὴν τὴν ἑταιρίδεια. Si verum est quod narrat Hegesander hoc festum a Iove ἑταιρείῳ (B ἑταιρίῳ) nominatum esse, corrigam ἑταιρείδια.

XIII, 573. a. Clearchus συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς χώρας

Λυδοὺς πάντας ἔχωσε μὲν Λυδίας τὸ νῦν ἔτι καλούμενοι τῆς ἑταίρας μνῆμα εἰς ὕψος ἄρας. Absurdum est Gygen omnium quotquot Lydiae agros inhabitabant incolarum ministerio usum monumentum illud struxisse. Itaque pro Λυδοὺς correxi δούλους. Vitium item alunt verba μὲν Λυδίας, quibus in verbis, cum μὲν nihil significet, nomen illus mulieris latere suspicor; nec male, opinor, scripseris Μενεμυδίας, quod Lydiacum nomen fuisse conicere licet ex epigrammate apud Welckerum Spicil. p. 246. quamvis corrupto. Denique post ὕψος excidisse videtur ἐξαίσιον cll. Posidonio apud Athen. VIII p. 333 c. κῦμα ἐξαρθὲν εἰς ὕψος ἐξαίσιον.

Ibid. b. καταλέξω δέ σοι — Ἰωνικήν τινα ῥῆσιν, ἐκτείνας κατὰ τὸν Αἰσχύλου, περὶ ἑταιρῶν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς καλῆς Κορίνθου. His verbis praefatur scriptor longo sermoni de meretricibus. Excidit autem fabulae nomen, in qua Aeschylus verbo ἐκτείνειν de longe sermone dixerat; quod enim cuivis in mentem veniat Αἰσχύλον, merito reicit Dindorfius. Suspicor fuisse ἐκτείνας κατὰ τὸν Αἰσχύλου [Ἀγαμέμνονα] cll. eius fabulae vs. 808. θεοῖς μὲν ἐξέτεινα φροίμιον τόδε, et 809 μακρὰν ἐξέτεινα. Exercit. phil. II p. 29.

Ibid. d. Erat τὸ ἐπίγραμμα. In ipso Simonidis epigrammate pro εὐθυμάχων e Plutarcho ἰθυμάχων posui. Dobraeus praeterea ἰθυμαχᾶν.

Ibid. e. ἀπάξειν αὐτῇ τακτὰς ἑταίρας. Ita in VL. correctum est quod ABP habent καὶ τὰς ἑταίρας. Praestat fortasse καινὰς ἑταίρας.

XIII, 574. a. κορᾶν ἀγέλαν ἑκατόγγυιον τελέαις (sic Boeckh pro τελείαις) ἐπήγαγ' εὐχωλαῖς ἰανθείς. Pro ἐπήγαγ' scripsi ἀπήγαγ'. Cfr. p. 573 e. Ad ἑκατόγγυιον ἀγέλαν i. e. quinquaginta puellarum gregem, iam olim comparavi Sophoclem Oed. Col. 722. τῶν ἑκατομπόδων Νηρῄδων ἀκόλουθος.

In sequ. Pindari loco vs. 5. ὑμῖν ἄνευθ' ἀπαγορίας ἔπορεν — ὥρας ἀπὸ κάρπον δρέπεσθαι, edidi ἐπαγορίας, absque vituperio, cll. Hesychio Ἐπαγορίαν ἔχει· ἐπίμωμός ἐστι*). De ceteris v. Bergkium PL. p. 261.

---

*) Idem nunc repperit Bergkius in tertia editione lyricorum graecorum.

Ibid. b. ἐδιδάξαμεν χρυσὸν καθαρὸν βασάνῳ. Scripsi cum Heckero ἐδείξαμεν. Pro καθαρόν vulgo καθαρᾷ legitur. Cfr. ad Theocritum XV 36.

Ibid. c. In Alexidis loco μεθύειν adieci cum Porsono, coniectura incerta, sed probabili. Aliter statuit Herwerden Nov. Add. cr. p. 33.

Ibid. d. Incerti comici fragmentum restitui addita particula ἀλλ' ante Ἀλκιβιάδης.

Ibid. e. δύο ἑταίρας ἐπήγετο. Scripsi περιήγετο.

Ibid. f. Συννάδων reposui pro Συνάδων.

XIII, 575. b. Μαραθῶν. Holstenius Μαιωτῶν aut Σαρματῶν. Aliud nomen latere videtur.

Ibid. e. κιρνῶσαν. Imo κιρνᾶσαν, ut habent BP.

Ibid. f. ὅπου πεπόρευται. Malim ὅποι.

XIII, 576. b. In epigrammate incerti auctoris φημὶ e Plutarcho scripsi pro φασί. Fortasse φαμί.

Ibid. e. ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνον Λεοντίσκον καὶ Λᾶγον. Erat Λάγον. Pro τέκνον malim τέκνα.

XIII, 577. d. Machonis hic versus leguntur, quorum postremi ita corrigendi sunt: φασὶ καὶ τὴν Μανίαν | τὸν βασιλέ' εὐμελῶς κελητίσ' ὑπεράγαν | ἐπαινεθῆναί θ'· ἣ δὲ τοιοῦτ' ἀπεκρίθη. Vulgo Λάμιαν legitur, quod ut Athenaeus scripsit, Macho tamen scribere non potuit. Reliqua in libris ita scripta sunt τὸν βασιλέα εὐμελῶς κελητίσαι ὑπερεπαινεθῆναί θ' ἡ δὲ τοῦτ' ἀπεκρίθη. Nusquam Macho brevem syllabam ante mutam cum liquida produxit. Exercit. phil. II p. 29. Nescio quomodo factum sit ut ediderim κελητίσαι ποτὲ | ἐπαινεθῆναί θ', ἣ δὲ τοῦτ' ἀπεκρίθη. Malim nunc locum ita scribi φασὶ καὶ τὴν Μανίαν | τὸν βασιλέα μάλ' εὐμελῶς κελητίσαι | ἐπαινεθῆναί θ' ὑπεράγαν· ἣ δ' ἀπεκρίθη.

Ibid. e. σχεῖν φασὶ Schweighaeuserus, vulgo ἔχειν φασί.

Ibid. f. Editur vulgo νάρδον τινὰ διένευσ' ἐνεγκεῖν εὐχερῆ, ubi pro εὐχερῆ, nisi id, quod non puto, de vili et facile parabili unguento dixit poeta, scribendum δυσχερῆ, quemadmodum Pausanias V, 5, 5. dixit δυσχερὴς ὀδμή et Nicostratus Athenaei XI p. 499 c. δυσχερὴς λάγυνος ὄξους. Exercit. phil. II p. 29. Dobraeus εὐτελῆ coniecit.

XIII, 578. b. *τῶν νῦν ἀκροατῶν*. Fortasse *τῶν συνακροατῶν* scribendum est.

Ibid. c. Macho fortasse mirum videri posse dicit Atticam mulierem Phrygio nomine Maniam appellari: *ἢ τὴν Ἀθηναίων τί κωλύσαι πόλιν, ὑφ' ἧς ἅπαντές εἰσιν ἐπηνωρθωμένοι.* Scribendum suspicor:

πλὴν τὴν Ἀθηναίων τί κωλύσει τόλιν,
ὑφ' ἧς ἅπαντές εἰσ' ἐπηνωρθωμένοι;

Quamquam, inquit, quid Athenienses impediet, qui ceteris Graecis omnium rerum norma extiterunt? Exercit. phil. II p. 30. Recepi *κωλύσει*. Sequuntur *πάνυ δ' εὐπρόσωπος οὖσα καὶ καταπληκτική*. Nonne *κἀπιληπτική*, dicax?

Ibid. d. *ὅπουπερ περὶ γυναικός*. Desidero articulum, fort. *ὅπου περὶ τῆς γυναικός*. Ibid. *αὐτῇ τὸ πλεῖον*. Secutus sum Schweighaeuserum *αὐτὴ* conicientem.

Ibid. *εὐθὺς* scripsi pro *εὐθύ*, quod non impedio quominus servetur. Tum libri habent

διὸ τῆς μανίας ἐπίρρημ' ἐκτείνας δοκεῖ
καλέσαι τις αὐτὴν τῶν ἐραστῶν Μανίαν.

Pro *ἐπίρρημα* scribendum videtur *ῥημάτιον* cll. vs. 18. *ῥημάτιον εὐθὺς τοῦτο μανίαν ἀνεβόα*, nisi praeferas *τὸ ῥῆμ' ἐπεκτείνας*. Vs. 26. *ἐνουθετήθη* Lobeckius pro *ἐνομοθετήθη*.

In sequentibus Maniam lapide, Gnathaenam autem *κοιλίᾳ προπετεστέρᾳ* laborasse dicit. Tum sic pergit:

μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν
ἐλοιδορεῖτο καὶ λέγει «τί τοῦτο; παῖ·
εἰ δὲ λίθον εἶχες» — ὑπολαβοῦσ' ἡ Μανία,
ἔδωκ' ἄν, ἵν' ἔχῃς, φήσ', ἀποψᾶσθαι, τάλαν.

Gnathaenae verba male vulgo intellecta non recte ita distinguuntur: *τί τοῦτο, παῖ, εἰ δὲ λίθον εἶχες;* Nimirum proverbialis dicendi forma erat *εἰ λίθον εἶχες*, in eos iaci solita qui ad conviciandum propensi essent. Vid. Paroem. Append. Gott. p. 396. *εἰ καὶ (δέ?) λίθον εἶχες: λείπει τὸ ἔβαλες, ἐπὶ τῶν προχείρως ὀνειδιζόντων.* Ad eandem formam refingendus est XIII p. 584 c. ubi eadem de Phryne et Gnathaena narrantur. Postremo illorum versuum notatu dignum est *τάλαν* feminine dictum, comparandum cum *οὗτος*, *ὦ τᾶν* et similibus apud

Lobeckium Techn. p. 332. et Lehrsium Herod. p. 336. In eiusdem Machonis loco lit. f. recte libri habent *καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος γαμετῆς τρόπον γυναικός*, ubi Dobraeus scribebat *καὶ συνῆν αὐτῇ*. Cf. Athenaeus XIII p. 563 f. Exercit. phil. II p. 30.

XIII, 579. a. *παρὰ πληγήν* adieci Dobraeum secutus.

Ibid. b. *τῆς Μανίας ἄριστα παιζούσης σφόδρα | ἀνισταμένης τε πολλάκις εἰς δασύποδα.* Invertit verborum ordinem Epit. unde scribendum videtur *τῆς Μανίας ἀνισταμένης τε πολλάκις | κἄριστα παιζούσης σφόδρ' ὡς εἰς δασύποδα —*

Ibid. Malim *αὐτὴν ἐπικροῦσαι βουλόμενος πρὸς θεῶν, ἔφη, μειράκια.* Neque enim omitti posse videtur *ἔφη*.

Ibid. c. Corruptissimi leguntur versus:

ὁ δὲ στρατιώτης ὑπό τι σκυθρωπάσας
ἀπέπεμψε ταύτην, διαλιποῦσα δ' ἡ ἑταίρα,
μηδὲν παρὰ τοῦτο, φησί, λυποῦ φίλτατε —

Quorum primo legendum esse *ὑπό τι δὴ σκυθρωπάσας* vidit iam Casaubonus. Sequentia ex pluribus contracta videntur Dindorfio, in quo non assentior viro doctissimo, sed pro *ἡ ἑταίρα* scribendum arbitror *ἠρέμα*, quod cum *φησί* coniungendum. Exercit. phil. II p. 30. Pro *ἀπέπεμψε ταύτην* praeeunte Iacobsio scripsi *ἐμέμψατ' αὐτήν*. Malim vero *ἐπεμέμψατ' αὐτήν*. Tum pro *ἡ ἑταίρα* dedi quamvis dubitanter *ἡτέρα* sc. Mania. Sed totus locus corruptior est quam ut certo emendari possit. Pro *διαλιποῦσα* expectaveris *ὑπολαβοῦσα*.

Ibid. d. Quae hic leguntur *πότερ' ἄνω θέλεις | ἐλθοῦσ' ἅμα βαλεῖν ἢ κάτω*, intelligi non possunt. Pro *ἅμα βαλεῖν* correxi *ἀναπεσεῖν*, quod proprium de accumbentibus verbum est. V. Lobeck. Phryn. p. 216. Ac confirmant hanc emendationem quamvis paulo audaciorem sequentia *ὑπό τι γὰρ δέδοικά σε | μή μου προπεσούσης τοὐμπλόκιον ὑπεκτράγῃς.* Exercit. phil. II p. 31. Vitium haeret etiam in *ἐλθοῦσα*, quod fortasse *ἐμοῦ γ'* scribendum. Pro *ὑπεκτράγῃς* nescio an scribendum sit *ὑπεκτράπῃς*.

Ibid. e — f. Quattuor versus ut spurios et ab imperito homine e sequentibus effictos seclusi. Ibid. *λήθῃ* corruptum est.

Mox leguntur haec:

καὶ τῶν ἐραστῶν Συριακοῦ τινὸς ξένου
πέμψαντος αὐτῇ χιόνα σαπέρδην θ' ἕνα.

Ineptus vero amator unum saperdam amicae dono mittens. Scribendum *σαπέρδην θ' ἅμα*, in quo *σαπέρδης* collectivo sensu accipiendum, ut *ἑψητός* et alia. Exerc. phil. II p. 31. Possis etiam et fortasse melius conicere *χιόνα σαπέρδην κτένα.*

XIII, 580. b. *ποτ' ὢν* vulgo pro *ἔτ' ὢν*, quod meo suasu posuit Dindorfius, nec tamen ita locus sanatus est; vitium latet in *ἐνήλατο*, quod ineptum est per se et sequente *ἐνέπεσεν* prorsus absurdum.

Ibid. Exhibui scripturam cod. B *δικαίως τοι γάρ*, vulgo *δικαίως τε γάρ*, Dindorfius *δικαίως τοιγαροῦν*. Fortasse scribendum *διακαῶς σὺ γάρ*, qua coniectura etiam numeris consulitur. *διακαῶς* autem dicit meretricula in ambiguo ludens, quoniam homo in pyram se decidisse simulaverat.

Ibid. c. Scripsi *ὁμολογουμένη* propter *τελέως*, vulgo *ὁμολογουμένως*.

Ibid. Pro *ἑστῶτα* dedi *ἱστῶντα* carnes appendentem. Confirmant sequentia *πῶς ἵστης;* quanti appendis?

Ibid. d. *Στρατοκλῆς δ' ἐρίφους* vulgo. Non sequi debebam *Στρατοκλῆς ποτ' ἐρίφους* corrigentem Dindorfium; scribendum *Στρατοκλῆς δύ' ἐρίφους*. Vs. squ. *ἐνάλμους* pro *συνάλμους* scripsi cum Dobraeo. Quae sequuntur *καὶ δίψαν ὑπολειπόμενοι* insanabiliter corrupta sunt. Vs. 64. *καὶ ῥυπαρὸν* scripsi Curis crit. p. 66. pro *καὶ λιπαρόν*. Post vs. 69. indicavi lacunam cum Dindorfio et vs. 72. *πρὸς ἕω* scripsi pro *πρωΐ* cum Dobraeo; praestat fortasse *ἐς πρῴ*. Sequentia *ὅτε τὰς ὗς ἐπὶ νομὴν καιρός ἐστιν ἐξάγειν* nihil acrimoniae habent, nisi *ὗς*, ut alias *χοῖρος*, turpiculo sensu dictum statuas. Cf. Aristophanes Lys. 684.

XIII, 581. b. *ἔταξεν* scripsi pro *ἔταξ'*. In seqq. addidi *τόσον*. Nisi potius post *ὅσον* adiiciendum est *φησίν*, quod saepe hic scriptor post *εἶπεν* infert, ut p. 582 c. *ὁ κναφεὺς δ'* (sic scrib.) *εἶπεν, ἄν γ' ἐλαδίου | ταρτημόριά*) μοι, φησί, προσενέγκῃς τρία.*

*) Ita Porsonus pro *τεταρτημόρια*. Pollux IX 65. *τεταρτημόριον καὶ κατὰ ἀποκοπὴν ταρτημόριον*. Cfr. Photius Lex. p. 570, 7. *Ταρτημόριον δίχαλκον*. Apud Plinium HN. VII, 49, 160. tetartemorium editum est e coniectura Budaei. Libri artemorium, itaque scribendum tartemorium. Similem apocopen passum est *μέδιμνος* in *ἡμίδιμνος* pro *ἡμιμέδιμνος*, de quo v. Didymus apud Priscianum de Ponder. p. 1350. Adde Reiskium ad Constant. Porph. p. 567. Exercit. phil. II p. 31.

Ibid. d. *συγγενέσθαι*. Scribendum *συγγεγενῆσθαι* ex B.

XIII, 582. a. *εἰ θέλεις*. Sic Dindorfius e melioribus libris pro *εἰ θέλει;* sed repugnant reliqua.

Ibid. *τὸν μηδὲν ὠφέλημα τὸν ὑπὸ τὰς στέγας*. Hoc posui ex A, vulgo *τῶν* pro *τόν*, quod fortasse probandum, si *αἱ ὑπὸ στέγας* de prostibulis interpreteris; sed vereor ne locus corruptus sit. Sequente versu vulgo legitur *τὸ κοινὸν Ἄργος δωρεὰν θέλοντ' ἔχειν*. At si meretricula suum illud *Ἄργος* publici iuris esse et omnibus patere dicit, non intelligitur cur id Andronico negaverit. Scripsi igitur *τὸ κοῖλον Ἄργος*, quod usitatum Argorum cognomen est, inprimis apud Sophoclem.

Ibid. b. *ἡ Γναθαίνιον εἰς Πειραιᾶ κατέβαινε πρὸς ξένον τινὰ — εὐτελῶς ἐπ' ἀστράβης*. In his *εὐτελῶς* corruptum est. Quo pacto enim Gnathaenium cum tribus asellis totidemque ancillarum uniusque praeterea agasonis nutricisque comitatu stipata *εὐτελῶς* i. e. tenuiter iter fecisse dici possit vix intelligas. Non dubitandum igitur quin Macho scripserit *κατέβαινεν εὐμελῶς ἐπ' ἀστράβης*, ut Gnathaena scite et concinne mulo vecta esse dicatur, quo sensu idem dixit apud Athen. XIII p. 577 b. *εὐμελῶς κεκλητίσαι*. Exerc. phil. I p. 40. Praetuli nunc *εὐσταλῶς*.

Ibid. *ὃς οὐ δυνάμενος τότε παρελθεῖν ῥαδίως ἀλλὰ στενοχωρῶν*. Scripsi *ἅμα στενοχωρῶν*, fortasse sine iusta causa.

Ibid. d. *Λαΐδα λέγουσι — Εὐριπίδην ἰδοῦσαν — γραφεῖον ἐξηρτημένον ἔχοντ' «ἀπόκριναι — ὦ ποιητά μοι»*. Pro *ἔχονθ'* desiderabam verbum finitum quod pendeat a *λέγουσι*. Scripsi *εἰπεῖν*.

Ibid. f. Machon: *ὠνησόμενος χελιδονείας ἰσχάδας*. Hirundineae ficus unde nomen traxerint, satis constare videbatur ex iis quae interpretes Athenaei III p. 75 c. Schneiderus Ind. script. rei rust. p. 137. et in Lexico v. *χελιδόνιος* collegerunt,

cum nuper Sauppius in doctissima ad Hermannum epistola p. 99, 15. eas a Chelidonia, Atticae demo, denominatas esse docere conatus est. Atqui is commenticius demus est, recteque Lobeckius apud Arcadium p. 99, 15. *χελιδονιὰ νῆσος* scripsit pro *χελιδονιὰ δῆμος*. Quod enim singulari nomine Arcadius usus est, cum alias constanter *χελιδονιαὶ νῆσοι* commemorentur, id neque per se mirum videri potest, praesertim si compares Suidae glossam *Ἐχινάς, νήσου ὄνομα*, neque hoc loco cur fecerit grammaticus obscurum est. Itaque chelidonias uvas, etiam a Clemente Alex. Paed. II 1. memoratas, non magis ac lepores chelidonios (Fragm. Com. graec. IV p. 375) vel piscem chelidonium (schol. Arati 224) vel gemmas chelidonias (Plin. HN. 37, 154) a loco nomen traxisse arbitror. Exercit. phil. I p. 40.

XIII, 583. a. *Καλλιστόος δὲ τῆς ὑὸς καλουμένης.* Sic Casaubonus sequente Dindorfio. Libri *Καλλιστοῦς*. Praetuli *Καλλιστίου*.

Ibid. b. *ἀλλ' ἐγχεέτω μοι τέτταρας κοτύλας ἔπειτ' | εἰς τὴν μεγάλην.* AP *ἔπειτα*. Recte forsan Iacobsius *κοτύλας ὁ παῖς εἰς τὴν μεγάλην*. Possis etiam *λέγει* vel *ἔφη* conicere. Pro *μεγάλην* scribendum opinor *λεκάνην*, et in sqq. *μεγάλην* pro *λεκάνην*. Causa quaerentem non latebit.

Ibid. d. *Πύθων, φησί, | ἐπειδὴ τῶν ὑῶν ἐγένετο διάμεστος.* Correxi *Πύθων, φήσ', ἐπεὶ | ἤδη τι τῶν ὑῶν διάμεστος ἐγένετο.* In quibus *ἤδη τι* dictum est ut *σχεδόν τι, ὁμοῦ τι* etc. atque ipsum illud *ἤδη τι* habet Antiphanes Athenaei I p. 8 e.

Ibid. *Ἀπολλόδωρος δὲ τούτων πλείους, Γοργίας δὲ πλέονας.* Praecedentia docent scribendum fuisse *Γοργίας δ' ἔτι πλείους*, quamquam ne sic quidem locus integer est. Excidisse videtur numeri notatio ante *πλείους*, e. c. *δέκα*.

Ibid. e. *Ληναιτόκυστος* permirum meretricis nomen est, intelligerem *Ληναιόκυσθος*; at *Θαυμάριον* quod sequitur (om. in Stephani thes.) incorruptum videtur, quamquam suspicari possis *Θευμάριον*.

Ibid. f. *τί γάρ; οὐκ ἠρμένος ἥκεις;* iocus Gnathaenae non intellectus est ab interpretibus, nec intelligi potest, nisi *ἠρμένος* interpreteris irrigatus, ab *ἄρδω*, quamquam exemplum huius participii habeo nullum.

XIII, 584. a. *ὑποτυχοῦσα ἡ Γλυκέρα — σέ τε λέγουσι διαφθείρειν τοὺς ἐντυγχάνοντάς σοι.* Contra usum dictum est *ὑποτυχοῦσα*, pro quo quilibet graeci sermonis peritus expectet *ὑπολαβοῦσα*. Neque *ἐντυγχάνοντας* recte dictum est de philosophi discipulis, scripsi igitur *συντυγχάνοντας*. In Agathonis loco cum Porsono edidi *γυνή τοι σώματος δι' ἀργίαν*. Libri *γυνὴ τὸ σῶμα δι' ἀργίαν*. Rectius iam olim correxi

γυνὴ τὸ σῶμ' [ἀνειμένη] δι' ἀργίαν
ψυχῆς φρόνησιν ἔντος οὐκ ἀργὸν φορεῖ.

ἀνειμένος et *ἀργός* coniunxit etiam Plutarchus Fort. Alex. p. 332 e.

Ibid. c. *εἰ δὲ λίθον εἶχες;* sustuli interrogationis signum. Vide quae annotavi ad XIII p. 578 d.

Ibid. d. *ἐν ᾧ (ἀγῶνι) τοὺς Ἐπιγόνους εὐημερήκει.* Excidisse videtur *διδάσκων* vel *ὑποκρινόμενος*. Dobraeus *τοῖς Ἐπιγόνοις*.

XIII, 585 b. *ἐμμελὴς δὲ ἦν πάνυ ἡ Γνάθαινα καὶ οὐκ ἀνάστειος φθέγξασθαι.* Pro *φθέγξασθαι* expectabam *ἀποφθέγξασθαι* idque rescripsi. In sequentibus *καθ' ὃν ἔδει* posui pro *καθ' ὃν δεῖ*.

Ibid. e. *ποῖ πορεύεται* scripsi pro *ποῦ πορεύεται*.

Ibid. *λαβὲ — καὶ κατάτραγε.* Apparebit iocus si scripseris *καὶ ταῦτα τράγε*. Ad hircosum haec dicebat Lais, ludens in *τράγε*, quod et hirce et vescere significat.

Ibid. Pro *κρήμνανται* B habet *κρήμανται* i. e. *κρέμανται*.

XIII, 586. f. Erat *Ἀντίκυραν* et paulo post *Νικόστρατος καὶ ἀποθνήσκων*.

XIII, 587. a. *Ὑπερίδης.* Correxi ubique *Ὑπερείδης*. Tum edebatur *διόπερ οὐδ' εἰς ἀκρόπολιν ἄνεισι τὸ ζῷον.* Ipsa sententia postulabat ut scriberetur *ἀνιεῖσι*, sc. Athenienses. In Sophoclis loco *αὐλιτῶν* scripsi cum Bekkero pro *αὐλητῶν*. Vs. 2. erat *χιμαίρᾳ* et vs. 3. *παραλίαν* dedi ex B pro *παρ' ἁλίαν*.

Ibid. b. *προσκήνιον ἐπεκαλεῖτο ἡ Νάννιον.* Causam nominis explicui Comment. miscell. I p. 40. sive ad Fragm. Comicorum graec. IV p. 722.

Ibid. c. Vulgo κεκώλυτο et lit. d. Μετάνειραν, quod correxit Schweighaeuser.

Ibid. d. Nicostrati fragmentum diu ante Cobetum N. L. p. 140. correxit Dobraeus, libri στρώματ' αὐτὴν κέλευ' ἔφη καὶ παρ' Ὤκιμον. Sed recte praeterea Cobetus Ὠκίμου.

Ibid. e. In Menandri loco dedi Ἀντίκιρραν pro Ἀντίκυραν. Vs. 2. erat ὡραίαν, quod fortasse revocandum est. Philetaerus vs. 2. pro ἀειδής scripserat ἀηδής, ut recte monuit Herwerdenus Observ. crit. p. 61. Idem vs. 5. Ἰσθμιὰς δὲ κατασέσηπε καὶ Νέαιρα.

Ibid. f. In Theophili loco seclusi verba ἢ Νάννιον ἢ Μαλθάκην, nisi Ναννάριον scribere et haec cum lacunae indicio post vs. 3. transponere mavis.

XIII, 588. a. καθαρὸς πάσης παιδείας fort. recte Schweigh. et Wachsmuth ad Timonis fragm. p. 70. In Timonis loco ex Diogene dedi γραμμοδιδασκαλίδην pro γραμμαδιδασκαλίδην.

Ibid. b. ἢ δὲ οὐδ' ὅτε φιλοσοφεῖν ἤρξατο ἐπαύσατο. Ita scripsi pro οὐχ ὅτε. Ibid. erat Ὑκκάρων. V. ad VII 327 b.

Ibid. d. ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς μέλλουσαν ἀπόλαυσιν μετ' οὐδ' ὅλην τριετίαν καλὴν ἀποδείξω. Haec respondit Apelles mirantibus amicis, quod Laidem annis immaturam apud se receperit. Apertum est pro καλὴν scribendum esse ἱκανήν.

Ibid. e. Ἀρίστιππος — ὀνειδιζόμενος ὑπὸ οἰκέτου. Non credo talia famulum Aristippo exprobrare ausum esse. Scripsi igitur οἰκείου, a familiari. Atque ita, ut nunc video, iam Dobraeus correxit.

Ibid. f. πόρνη fortasse delendum est.

XIII, 589. a. In Strattidis loco dedi ἡδὶ Μεγακλέους cum Porsono. V. Com. gr. II p. 774.

Ibid. b. In epigrammate incerti auctoris erat Θετταλικοῖς, elegantius tamen poeta scripsisset Θεσσαλίης.

Ibid. c. Legebatur ἐπαιδοποίησε.

Ibid. e. Ἀντισθένης ὁ σωκρατικός. Imo Αἰσχίνης, ut vidit Iacobsius.

XIII, 590. a. b. ἐπείπερ ἡμῖν ἐμποδὼν ἐγένου κατάλογον γυναικῶν ποιουμένοις, οὐ κατὰ τοὺς Σωσικράτους τοῦ Φαναγορίτου Ἠοίους, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν κατάλογον Νικαινέτου τοῦ Σαμίου. In hoc scriptorum recensu Hesiodi Eoeas

ne verbo quidem commemoratas esse prorsus incredibile est, ut non dubitem, quin earum memoria exciderit scribendumque sit οὐ κατὰ [τὰς Ἡσιόδου Ἠοίας, ἢ] τοὺς Σ. τ. Φ. Ἠοίους. Pro Σωσικράτους e Stephano Byz. v. Μυκάλη Heckerus Philol. V p. 421 Σωστράτου.

Ibid. b. ἐπισχὼν scripsi pro ἀποσχὼν praeeunte Corae.

Ibid. c. τὸν περὶ τῶν καλῶν γυναικῶν κατάλογον. Apparet aut περὶ delendum esse aut pro κατάλογον, quod e praecedentibus illatum videri potest, scribendum λόγον.

Ibid. e. χρησαμένους ex L posui pro χαρισαμένους.

Ibid. f. Phryne ἐχέσαρκον χιτώνιον ἠμπίσχετο καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. Pro ἐχέσαρκον, quod sensui repugnare Iacobsius intellexit, fortasse στεγέσαρκον scribendum est. In verbis τῶν Πανελλήνων πάντων postremo vocabulo impune carebimus. Mox pro ἀποτιθεμένη scripsi, quod res postulat, ἀποθεμένη.

XIII, 591. d. ἐπλούτει δὲ σφόδρα ἡ Φρύνη καὶ ὑπισχνεῖτο τειχιεῖν τὰς Θήβας, ἐὰν ἐπιγράψωσι Θηβαῖοι «Ἀλέξανδρος μὲν κατέσκαψεν, ἀνέστησε δὲ Φρύνη ἡ ἑταίρα». Scribendum ἀνατειχιεῖν et ἐπιγράφωσι. Post Θηβαῖοι ex B adieci ὅτι.

Ibid. f. Posidippus τὴν ἡλιαίαν εἶχε. Sic Schweigh. Rectius fortasse Cobetus εἶδε, libri εἶλε.

XIII, 592. b. ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφῳ κάθηται. Legebatur ἐπὶ τάφων. Ibid. de Isocrate Μετάνειραν εἶχεν ἐρωμένην καὶ καλήν. Scripsi ἐρωμένην παγκάλην. Dobraeus παλλάκην.

XIII, 593. a. υἱὸς ὢν τοῦ Φιλαδέλφου. Valckenarius νόθος post ὢν addebat.

Ibid. b. Nicolaus Damascenus: ἔρραινε τοῦ αἵματος τοῖς βωμοῖς. Dobraeum secutus ἐνέρραινε scripsi. Mox lit. c. ὡς γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδεκάτης τάδε, post τάδε addidi λέγων, rectius fortasse facturus, si τάδε cum B delevissem.

Ibid. d. Phylarchus: ἡ Λαοδίκη — κατεκρήμνισε τὴν ἄνθρωπον, οὐδὲν τῶν γεγενημένων φιλανθρώπων ἐπισυμβαλλομένη. Correxi ἐπὶ νοῦν βαλλομένη. Ibid. τοιαύτην χάριτα παρὰ τοῦ δαιμονίου λαμβάνω. Scribendum χάριν.

Ibid. e. Phylarchus: συλληφθεῖσα ἀνήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων. Scripsi ἀπήχθη.

Ibid. f. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλείδου ἐρωμένη καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ καὶ Ἱππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ καὶ Φρυνίωνος τοῦ Παιανιέως. Non iniuria aliquis haereat in eo quod cum reliqui Neaerae amatores ab artis quam factitabant professione vel a demo accuratius designentur, unius Stratoclidae nudum nomen positum sit. Adde quod apud Demosthenem, cuius ex oratione c. Neaeram haec omnia derivata sunt, Stratoclides ne verbo quidem commemoratur. Quo modo expediendus sit locus, ostendit cod. B in quo καὶ ante Ξενοκλείδου non comparet, neque aliter ut suspicor Venetus. Vix igitur dubitari potest quin Στρατοκλείδου ex Στρατόλας, quod praecedit, et ex sequente Ξενοκλείδου per errorem illatum sit.

XIII, 594. c. Πλαγγών τε τὸ ἄζηλον συνιδοῦσα τῆς Βακχίδος τὸν μὲν ἀπέπεμψεν ἐκείνῃ, τῷ δὲ ὡμίλησε. Post τὸν μὲν excidisse suspicor quod omitti vix potuit ὅρμον.

Ibid. d. De Plangone Milesia et Bacchide Samia cum exposuisset Athenaeus haec addit: ἐφ' οἷς Ἴωνες ἀγασθέντες, ὥς φησι Μενέστωρ ἐν τῷ περὶ ἀναθημάτων, Πασιφίλαν ἐκάλεσαν τὴν Πλαγγόνα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἀρχίλοχος περὶ αὐτῆς ἐν τούτοις·

Συκῆ πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώνας,
εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη.

Plangonem memorat in Neottide et Timocles in Orestautoclide, vixit igitur mediae Comoediae temporibus. Nec minus de Bacchidis aetate constat, quae cum Pythionicam, Harpali concubinam, servam habuerit (Theopompus Athenaei XII p. 595 a) et Glycae aemula fuisse dicatur ab Alciphrone Ep. I, 29 Corinthi eam habitasse fingente, de aetate eius nulla potest esse dubitatio. Samiam appellat Menestor apud Athen. l. l., Milesiam Plutarchus Erot. IX, 5. nisi ea, quod non puto, diversa fuit a Samia. Eandem duabus fabulis celebravit poeta Alexandri M. temporibus clarus Sopater Paphius, quarum altera Βακχίδος μνηστῆρες inscripta fuit, altera Βακχίδος γάμος. V. Athenaeum et inc. comici fragm. in Comicis graec. IV 671. Haec ideo afferenda putavi, ut Archilochum Plangonem sive Pasiphilam commemorare non potuisse intelligeretur; quocirca aut corruptum est nomen Archilochi aut Athenaeus Parii poetae car-

men perperam de eadem illa Pasiphila interpretatus est. Cui quidem coniecturae ipsa poetae verba fidem faciunt, quae Archilochi Pasiphilen lenam fuisse haud obscure indicant. Cf. Comicos graec. IV p. 642. Exercit. philolog. I p. 41.

Ibid. e. συμφωνίαις restitui ex L. Libri εὐφωνίαις.

Ibid. f. κατὰ τὴν ἀπ' Ἐλευσῖνος τὴν ἱερὰν ὁδὸν καλουμένην. Alterum τὴν fortasse delendum est. Sequuntur statim haec: καὶ γὰρ ἐνταῦθα καταστάς, οὗ ἂν ᾖ τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας ἀφορώμενος νεὼς καὶ τὸ πόλισμα, ὄψεται παρὰ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ᾠκοδομημένον μνῆμα. In his, quae Dicaearchi verba sunt locum describentis, ubi sumptuosum Pythionicae monumentum conditum fuit, unde pendeant verba εἰς Ἀθήνας non intelligitur. Scribendum videtur οὗ ἂν ᾖ τὸ πρῶτον ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ἀφορώμενος νεὼς καὶ τὸ πόλισμα, in quibus τῆς Ἀθηνᾶς νεώς de Parthenone, τὸ πόλισμα autem de acropoli intelligendum est. Accuratissime igitur Dicaearchus situm monumenti illius indicavit, cuius cum tam ingens magnitudo fuerit, ut nullum eius vestigium superesse hodie vix credi possit, videant quibus Atticam peragrare concessum est, an Dicaearchei loci ductu et indicio aliquid reliquiarum indagare queant. Exerc. phil. II p. 32. Mox φήσει scripsi pro φήσειε.

XIII, 595. a. πάλιν δ' ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταίρας ἥντινα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν. In libris nil auxilii est. Scribendum vero ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταίρας εἶναι, τίνα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν;

Ibid. c. Theopompus de Pythionica Harpali concubina: ἣν γὰρ πάντες ᾔδεσαν κοινῆς δαπάνης κοινὴν τοῖς βουλομένοις γιγνομένην, ταύτης ἐτόλμησεν ὁ φίλος εἶναί σου φάσκων ἱερὸν καὶ τέμενος ἱδρύσασθαι. Verba κοινῆς δαπάνης Casaubonus deleri volebat, non docuit tamen unde illata fuerint. Scribendum potius ὀλίγης δαπάνης. Nimirum aberravit librarius ad sequens κοινήν, qui frequens depravationum fons est. Exercitt. philol. I p. 42. Recepi ὀλίγης. Potest vero etiam ἱκανῆς δαπάνης conici.

Ibid. d. Erat καὶ σὲ καὶ αὐτόν.

Ibid. f. καὶ τῆς μὲν Πυθιονίκης ὡς τεθνηκυίας μέμνηται (Agenis auctor), τῆς δὲ Γλυκέρας ὡς οὔσης παρ' αὐτῷ

280 ANALECTA CRITICA

AD ATHENAEI DEIPNOSOPHISTAS. 281

καὶ τοῖς Ἀθηναίοις αἰτίας γενομένης τοῦ δωρεὰς λαμβάνειν παρ' Ἁρπάλου, λέγων ὧδί·

ἔστιν δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυχ' ὅδε
φέτωμ' ἄορνον· οὑξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε
πόρνης ὁ κλεινὸς ναός, ὃν δὴ Παλλίδης
τεύξας κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὑτοῦ φυγήν, κτλ.

Scenam igitur dramatis, cuius e prologo hi versus petiti sunt, Babylonem poeta transtulit, id quod e tertio versu efficitur, ubi qui commemoratur ναὸς πόρνης de Babylonio Pythionicae monumento intelligendus est. Theopompus: ἐτόλμησεν (Harpalus) ἱερὸν καὶ τέμενος ἱδρύσασθαι καὶ προσαγορεῦσαι τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν Πυθιονίκης Ἀφροδίτης. In dextra scenae parte quid repraesentatum fuerit incertum est propter corruptum illud ἐφέτωμα vel φέτωμα. Arundinis tamen in versu primo commemoratio indicare videtur, lacum quendam aornum hic commemoratum fuisse. Postremam partem prologi Agenis consideranti, ἐνταῦθα . . . μάγοι τινὲς | ἔπεισαν ὡς ἄξουσι τὴν ψυχὴν ἄνω | τῆς Πυθιονίκης, haud inepta videbitur coniectura verbis illis utcunque vitiatis indicari locum in vicinia Babylonis eum, quem his verbis describit Lucianus Necyom. 9. εἶτα (superato Euphrate) εἰσεπλεύσαμεν εἰς τὸ ἕλος καὶ τὴν λίμνην εἰς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται, περαιωθέντες δὲ καὶ ταύτην ἀφικνούμεθα εἴς τι χωρίον ἔρημον καὶ ὑλῶδες καὶ ἀνήλιον. Eo autem loco νεκυομαντεῖον fuisse e sequentibus intelligitur, quo magis mihi persuasi in verbis φέτωμ' ἄορνον lacus illius latere memoriam; aornos enim lacus cum necyomantiis fere coniunctos reperio, velut in Thesprotia, apud Cumas Italicas aliisque locis. Exercit. philol. I p. 42. et II p. 44. Non male conicias scripsisse poetam ἕλωμ' ἄορνον, cuius nominis nullum quidem exemplum habeo, at recte formatum est; compara πέτρωμα, χρύσωμα, θύμωμα, ἀργύρωμα alia. ἕλη καὶ καλαμῶνες circa Babylonem commemorantur a Strabone XVI p. 740. λίμναι δονακώδεις ab Appiano Syr. 56. et Diodoro Sic. XVII, 116.

Nomen Παλλίδης, quo Harpalum significari diserto Athenaei indicio constat, ad quodnam etymon revocandum sit vel quo acumine Harpalo imposuerit poeta, nondum quaesitum video. Suspicabar ex Φαλλίδης detortum esse, quo libidines homi-

nis non male indicarentur. V. de hoc nominum genere Lobeckium ad Sophoclis Aiac. 880. et quae ipse attuli Comic. gr. vol. II p. 22.

XIII, 596. c. ἡ τοὺς περιβοήτους ὀβελίσκους ἀναθεῖσα ἐν Δελφοῖς, ὧν μέμνηται Κρατῖνος διὰ τούτων. Post τούτων aliis praeeuntibus lacunam indicavi, fortasse recte, probabilius tamen mihi nunc videtur scribendum esse διὰ Πλούτων, in fabula Πλοῦτοι inscripta. De praepositione διὰ sic usurpata vide ne longe abeam XIII p. 594 d.

Ibid. d. Posidippi epigramma:

Δωρίχα, ὀστέα μὲν σὰ πάλαι κοιμήσατο, δεσμῶν
χαίτης, ἥ τε μύρων ἔκπνοος ἀμπεχόνη,
ᾗ ποτε τὸν χαρίεντα περιστέλλουσα Χάραξον
σύγχρους ὀρθρινῶν ἥψαο κισσυβίων.

Vs. 1. satis apte ad sententiam Iacobsius coniecit ὀστέα μὲν σὰ πάλαι κόνις, οἵ τ' ἀπόδεσμοι χαίτης. Sed ἀπόδεσμος nisi de fascia pectorali non dicitur. Fortasse igitur praestat ὀστέα μὲν σὰ πάλαι κεκόνισθ' ὅ τε δεσμὸς χαίτης, vel κόνις ἔσθ' ὅ τε δεσμός. Vs. 2. ἔμπνοος recepi ex VL. ἔκπνοος AB. Vs. 3. scripsi ᾗ ποτε, ut Doricha Charaxum sua veste texisse dicatur. Vs. 4. σύγχροος scripsi pro σύγχρους. De productione penultimae in ὀρθρινὸς immerito dubitat Dobraeus Adv. II 346. Cf. poetam incertum cuius locum tractavi Anal. Alex. p. 402. Altera pars carminis Posidippi haec est:

σαπφῷαι δὲ μένουσι φίλης ἔτι καὶ μενέουσιν
ᾠδῆς αἱ λευκαὶ φθεγγόμεναι σελίδες.
οὔνομα σὸν μακαριστόν, ὃ Ναύκρατις ὧδε φυλάξει,
ἔστ' ἂν ἴῃ Νείλου ναῦς ἔφαλος γεγάνη.

In his Iacobsius ad Brunckii Anal. II, 1 p. 157 λευκὰς σελίδας chartas illustres interpretatur. Malim αἵ λευκὰ φθεγγόμεναι, clara et perspicua voce loquentes chartae. V. Casaubonus ad Athen. IX p. 383 a. Pro μακαριστόν e cod. A. enotatur μακάριστον. Ibid. ἥδε φυλάξει scripsi pro ὧδε φ. Ultimum versum adscripsi ut legitur in libris. Dobraeus ἔστ' ἂν ἔῃ Νείλου ναῦς ἔφαλος στεγανή. Melius Iacobsius ναῦς ἔφαλος τενάγη. Sed verum est haud dubie quod ipse dedi:

ἔστ' ἂν ἴῃ Νείλου ναῦς ἐφ' ἁλὸς πελάγη.

Ibid. c. ὁμώνυμος addidi suasu Casauboni. Quae statim

sequuntur *Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ην.* Malim *καὶ Νικαρέτη — οὐ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα.* Post *γονέων* Schweigh. supplevit *εὐγενέων*, Coraes *ἕνεκα.* Utroque praestat opinor *καὶ γονέων* [*εὖ ἥκε*] *καὶ κατὰ παιδείαν*, qua dictione praeter alios usus est Aelianus VH. IV, 15. *εὖ γὰρ γένους ἥκων εὖ δὲ καὶ πλούτου.*

Ibid. *ὡς οἱ τὰ Ἀργολικὰ γράψαντες ἱστοροῦσιν.* Consimili modo Schol. Ven. Homeri Il. ψ, 142. *ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς Ἀργολικοῖς συγγραφεῦσιν* et schol. Sophoclis Elect. * * Res Argolicas plures explicuerunt, Socrates, Agias, Deicylus, Ister, Anaxicrates aliique, quibus adde quem nunc primus in lucem produco incertae aetatis scriptorem Damenem. Herodianus Dict. sol. p. 32, 9. *μόνον τὸ δαμὴν ἐφύλαξε τὸ η̄. δαμῆνος γὰρ ἐπιγράφεται ἀργολικαῖς.* Scribendum *Δαμῆνος γὰρ ἐπιγράφεται Ἀργολικά.* Cf. Choeroboscus Bekkeri Anecd. p. 1360. *αντίκειται τῷ κανόνι — τὸ Δαμὴν ἔχον τὸ η̄ καὶ φυλάττει ἐν τῇ γενικῇ. Δαμῆνος γάρ. ἔστι δὲ ὄνομα κύριον.* Exerc. phil. I p. 43. Monuit nunc etiam Lehrsius.

Ibid. f. *Στρατοκλῆς ὁ ῥήτωρ ἐρωμένην εἶχε τὴν ἐπικληθεῖσαν Λήμην ἑταίραν, τὴν καλουμένην Παρόραμα, διὰ τὸ καὶ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν βουλόμενον.* Haec postrema ut cum superioribus conciliarent viri docti variis coniecturis ipsum illud *Παρόραμα* tentaverunt, velut Valckenarius ad Adoniaz. p. 315, qui *δίδραχμον* coniecit. Atqui *Παρόραμα* non sollicitandum erat; qui enim *λήμη* dicitur, idem recte dicitur *παρόραμα.* Cf. Photius Lex. p. 220, 5. *Δημᾶν χύτραις — ἐπὶ τῶν λίαν παρορώντων καὶ ἀμβλυωττώντων.* Itaque ante *διὰ τὸ* aliquid excidisse suspicor. Exercit. phil. II p. 32. Indicavi lacunam.

XIII, 597. b. Sequitur nobilissima omniumque laudibus celebrata Hermesianactis elegia. Vs. 3. vulgo *ἀπειθέα*, Hermannus *ἀπευθέα, ἀπεχθέα* scripsi cum Hauptio, et vs. 4. dedi quod ad Theocritum p. 317 proposui *κυανὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον*, libri *ἀκοήν*, Lennepius *κοινήν.* Vs. 5. *συρομένη* Hermannus pro *ῥυομένη.*

Ibid. c. Vs. 9. Hermannus *ἀνέθιστον ἐπ᾽ ὀφρύσιν οἰδήσαντα*, vulgo *ἀθέμιστον ἐπ᾽ ὀφρύσι μειδήσαντα.* Quae si non vera, tamen admodum probabilis est emendatio. Idem vs. 9. *εἶδε* pro *ἠδέ.* Vs. 11. *ἐν πυρὶ μὲν φωνὴν τεθοωμένου, ἐν πυρὶ δ᾽ ὄμμα.* Fortasse *εὖ πυρὶ μὲν — εὖ πυρὶ δ᾽ ὄμμα.*

Ibid. d. Vs. 17. *πολὺν μύστησιν* Blomfieldus Diar. Cl. VII 233. Libri fere *πολυμνηςτησιν.* Vs. 19. vulgo *ῥάδιον.* Tum *ὀργειῶνι νόμῳ* Hermannus pro *ὀργίων ἀνέμῳ.* Vs. 20. legebatur *Δήμητρα*, Hermannus *Δημήτρᾳ*, pro quo scripsi *Δήμητρι.* Vs. 21. *φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ἀποπρολιπόντα μέλαθρον.* Pro *Βοιωτὸν*, quae imperiti librarii interpolatio est, scripsi *πατρῷον. μέλαθρον* exhibent P aliique, AB *μέλαθραν.* Vs. 23. *ἑκόνθ᾽* Dalecampius, libri meliores *ἔχων*, L *ἔχονθ᾽*, Schubartus *ἐρῶνθ᾽*, quod recepi.

Ibid. e. Vs. 25. *πόλλ᾽ ἔπαθεν, πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους.* Suspicor *πλήσας δὲ γόων ἀνεγράψατο βίβλους.* Ex his *γόων* etiam Schneidewin coniecit. Sed sequentia quoque non integre tradita sunt. *ἐναρχόμενος* posui pro *ἀνερχόμενος* cum Emperio. Vs. 28. *ἤδει τὸν* Cobetus repperit, libri *ἥδιστον.* Vs. 29. *λεπτὴν δ᾽ εἰς Ἰθάκην ἀνετείνετο* libri, correxit Bergkius. Vs. 33. *ἔκλεε δ᾽ Ἰκαρίου* Bergkius, vulgo *ἔκλαιεν δ᾽ Ἰκάρου*, Hermannus *κλαῖεν δ᾽ Ἰκαρίου.* Vs. 32. *λειπόμενος* non corruptum videtur. v. Nicander XV p. 683b. ubi *λείπων* pro *λιπών.*

XIV, 598. a. Vs. 37. *πολλίῳ* (*πολλῷ*) *δ᾽ ἐπὶ πολλάκι λωτῷ κνημωθεὶς κώμους σίχε συνεξαμύῃ.* Sic fere libri; Hermannus ad Orph. 1293 *κημωθείς* et Dindorfius *σὺν Ἐξαμύῃ*, pro *σίχε* alii *στεῖχε*, alii alia coniecerunt. Scripsi *εἶχε.* Sed priora nondum emendata sunt. Suspicabar *πλαγίῳ δ᾽ ὑπὸ πολλάκι λωτῷ*, i. e. *ὑπὸ πλαγιαύλῳ*, ex quibus *ὑπὸ* recepi. Vs. 39. *ἤχθετο* Bergkius, libri *ἤχθεε* (*ἠδ᾽ ἤχθεε* A), Hermannus *δήχθη.* Ibid. *Φερεκλῆν* pro *Φερέκλην* Hermannus. Vs. 40. *οἵ᾽ ἀνέπεμψεν* Hermannus, *τ᾽ οιαν ἔπεμψεν* A. Vs. 41. *Λυδηίδος* Ruhnkenius, libri *Λυσηίδος.* Ib. *ἔρωτι* scripsi pro *ἔρωτος*, quod revocandum.

Ibid. b. Vs. 43. *Σαρδιανὴν* Lennepius, libri fere *δαρδάνη*, malim vero *Σαρδιακήν.* Cfr. ad II p. 48 b. Ibid. Vs. 44. *καλλιωναΐξαον* A. *κλαίων, αἰάζων* Ilgenius, *Τμώλιον αἴζαον* Hermannus, *κλαίων Αἰζάνιον* Bergkius, Aezanium Phrygiae oppidum intelligens. Vs. 45. *ἄκρον ἔσω* ego, *ἄκρον ἐς* libri meliores, *ἄκραν ἐς* deteriores, *ἄκρην ἐς* Hermannus,

ἄκρον ad Αἰξάνιον traho. Vs. 46. γῆρας scripsi, nescio meam an alienam coniecturam secutus, ἱεράς AP, ἱράς VL. Ibid. παυσόμενος Schubart. Vs. 47. ἀνεδείξατο Mitscherlich, vulgo ἀνεδέξατο.

Ibid. c. Vs. 51. ἐφωμίλησεν Ἀνακρέων dubitanter Hermannus, ἐφωμίλησ' Ἀνακρείων vulgo, ἐφωμίλησ' Ἀνακρέων A, ἐφημιλλήσατ' Ἀνακρέων Bergkius. Vs. 53. 54. ἄλλοτε δ' αὐτὴν οἰνηρὴν δοῦριν κεκλιμένην vulgo. Scripsi ὄρεσιν cum Schneidewino. Fortasse ἄλλοτε δ' ἀκτὴν οἰνηρὴν ὄρεσιν. Vs. 55. Λέσβον ἐς εὔοινον. Suspicor εὔοικον. Cf. Anacreon Athenaei XIII p. 599 c. ἀπ' εὐκτίτου Λέσβου. Homerus Od. 4, 342. ἐυκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ. Ib. Μύσιον G. F. Wensch Progr. schol. Wittenb. 1829. Libri μυρίον. Pro Λεκτόν libri λέκτρον, Casaubonus Λέκτον. Vs. 57. Κολωνόν Lennepius pro κολώνην. Libri κοδώνην, Ruhnkenius κολώνην.

Ibid. d. Vs. 59. ἐγέραιρε Θεωρίδος Lennepio, qui Theoridis nomen latere vidit, praeeunte dedit Bergkius, A αγειραιθειαρειδος, ἀνέγειρε Θεωρίδος Hermannus, qui tum οἶσθα addidit. Vs. 62. σπανίων — συνόδων Hermannus pro πάντων — συνόχων. Vs. 66. Αἰγειῶ scripsi dubitanter, Αἰγείων libri. Possis etiam Αἰγειρῶ vel Ἀργειώ.

Ibid. e. Vs. 67. σοί Bergkius, τοι VL. Εὐριπίδη pro Εὐριπίδῃ Porsonus. Vs. 68. Ἀμφιβίου Hermannus pro ἀμφὶ βίου. Vs. 69. ἄνδρα δὲ τὸν Κυθέρηθεν, ὃν ἐθρέψαντο τιθῆναι Βάκχου, τὸν λωτοῦ. Sic haec correxi Com. graec. III p. 645. Vulgo ἄνδρα δέ, τὸν Κυθέρηθεν ἀνετρέψαντο τιθῆναι, Βάκχου καὶ λωτοῦ. Partem veri vidit Hermannus, qui ὃν ἐθρέψαντο correxit. Vs. 71. Μούσαις scripsi cum Schneidew. pro Μοῦσαι. Vs. 72. Ὀρτυγίην Bergkius dedit pro ὠρυγῇ.

Ibid. f. Vs. 76. στῆσαν Heckerus, vulgo θῆκαν. Ad statuam hanc Philetae positam fortasse referendum est fragm. poetae apud Athen. V p. 192 e. θρήσασθαι πλατάνῳ λασίῃ ὕπο. Vs. 76. Βαττίδα Scaliger, libri Βιττίδα. Vs. 78. τρυόμενον Hermannus, vulgo ῥυόμενον. Vs. 79. ἐκτήσαντο Porsonus. Vs. 80. σκοτίην Heinrichius. Vs. 81. λιτή pro αὐτή dedi, tenuis et subtilis. Praeferrem tamen λεπτή. Tum ante Riglerum erat περὶ πικρά. Vs. 82. κῦρος pro κῦδος scripsi cum Heckero, κῆδος cod. A. Vs. 83. οὐδ' οἶ δεινὸν recipiendum erat ex V. Libri οὐδ' οἶδεν ὅν, οὐδ' οἶδ' αἰνόν Westonus. Tum ἀπετρέψαντο scripsi ex PVL, ἀπεστρέψαντο AB.

XIII, 599. a. Vs. 85. ἑλίκων κομψὰ γεωμετρίης. Forsan cum Heinrichio καμψά. Vs. 88. ἀπομασσόμενον Hemsterhusius, vulgo ἀποτασσόμενον.

Ibid. b. Vs. 94. λόγῳ codd. Id prae λόγων probat Hermannus. Vs. 95. ἄνδρα δὲ Κυρηναῖον ἔσω Hermannus, vulgo ἄνδρα Κυρηναῖον δ' εἴσω vulgo, at δ' om. ABP. Vs. 95. δεινὸς pro δεινὸν Ruhnkenius. Vs. 96. ὅτ' ἀπιθάνης Hermannus, quod dubitanter secutus sum, εὐπιθάνης Ruhnkenius, ὅ τ' Ἀπιδανῆς libri. Vs. 98. οὐδ' ἀνέμων ἐξεφόβησε βίη Schneidewinus, libri οὐδαμένον ἐξεφόρησε βίω. Hermannus εὐλιμένων ἐξ Ἐφύρης (sic Porsonus) ὁρίων, quod fortasse praestat. Pro βίη male impressum est βία.

XIII, 600. b. Aeschylus in Danaidibus

ἐρᾷ μὲν ἁγνὸς οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα.

Scripsi πλῆσαι et vs. 3. εὐνάοντος dedi pro εὐνάεντος. C εὐνά[ε]οντος. Cf. ad Bionem p. 425 et ad Moschum p. 452. Vs. 6. γάνους Hermannus, vulgo γάμου.

Ibid. d. De Euripidis fragmento alio loco a me dictum est. Ibid. Critiae vs. 1. edere debebam:

τὸν σὲ γυναικείων μελέων πλέξαντά ποτ' ᾠδάς.

Vulgo τὸν δὲ, quod ferri non posse sequentia docent. Delenda igitur quam post vs. 4. lacunam Bergkii suasu indicavi. Vs. 4. corrige (operarum vitium) φιλοβάρβιτον.

Ibid. f. Post πρῶτον fortasse excidit ἐρωτικόν vel τοιοῦτο. In sequente Alcmanis fragmento pro δ' αὖ[ς]τε Buttmannus δεῦτε, Bergkius δαὖ[ς]τε. Tum edebatur συμμέτρως ἐρασθείς, quorum illud Schweigh. alterum Cobetus correxit.

XIII, 601. a. In Alcmanis loco pro ἁδεῖαν μοῦσαν H. Stephanus emendavit ἁδειᾶν μουσᾶν. Dialectum restituere Bergkius et Schneidewinus. Pro μωσᾶν malim μῳᾶν. Sequuntur haec τῶν ᾀσμάτων, ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παιδιὰ καὶ παιδικά. Malim παιδεῖα, ut coniecit etiam Hecker Philol. V p. 505. Statim σεμνὸς aptius dixisset quam μέγας.

Ibid. b. *παιδεράστριαν* Schweigh. restituit pro *παιδεραστάν*. Statim *κἀπεδέχοντο* scripsi pro *καὶ ἐδέχοντο*.

Ibid. De Ibyci loco v. Bergkium, qui retinuit *μηλίδες, κῆπος, ὑφ' ἕρνεσιν*, quibus alios secutus substitui *μαλίδες, κᾶπος, ὑπ' ἕρνεσιν*. Vs. 9. *ἀθαμβὴς ἐγκρατέως* Hermannus. A *ἀθάμβησε κραταιῶς*.

Ibid. e. De Pindari fragmento v. Bergkium.

Ibid. *παρὰ γὰρ ταῖς ἄλλαις ταῖς εὐνομουμέναις πόλεσι σπουδασθῆναι τόδε τὸ ἔθος*. Pro *ταῖς ἄλλαις ταῖς* scripsi *ταῖς μάλιστα*.

Ibid. f. *Ζηνὶς ἢ Ζηνεύς*. Scripsi *Ζῆνις*. Ibid. Echemenis nomen male suspectavit Hecker Philol. Gott. V p. 427.

XIII, 603. c. Carystius de Alexandro *ὥσπερ γὰρ ἦν ἐρωτικὸς ὁ βασιλεὺς οὗτος, οὕτως καὶ πρὸς τὸ καθῆκον ἐγκρατὴς καὶ πρὸς τὸ πρεπωδέστατον*. Postrema aperte vitiosa sunt. Scribendum *καὶ πρὸς τὸ πρέπον* (vel *πρεπῶδες*) *αἰδοιέστατος* i. e. *αἰδοιότατος*. V. Eustathium ad Hom. p. 1441, 11. Exerc. phil. I p. 43.

Ibid. e. — 604. d. In Ionis Chii loco restitui ubi obliteratae erant formas ionicas. Erat *Σοφοκλεῖ — ἔπλει εἰς — παιδιώδει — ξένου — προξένου — ἑστιῶντος — ἐρυθριάσαντο — Σοφόκλεις — ποιήσει — τουδί — Ἐρετριεῖ Σοφοκλῆς — ξένε — Σιμωνίδειον — τοῖς Ἕλλησιν — εἰς ῥόδεον — χεῖρας — ἐπιραπίξει — ἀφαιρετέοντα — καθορᾷ — καθορᾶν — ἑαυτοῦ — ἦγεν — ἀσσοτέρα — χειρὶ ἐφίλησεν — σὺν — στρατηγεῖν — Περικλῆς ποιεῖν — στρατηγεῖν — οὖν*. De ceteris sic habeto:

603. f. *ἑστεὼς ὁ τὸν οἶνον ἐγχέων παῖς . . ἐὼν δῆλος ἦν*. Res ipsa docet post *παῖς* excidisse aliquid in hanc fere sententiam dictum *παῖς* [*ἠρυθρίησε, ἥσσων τοῦ κάλλεος ὁ Σοφοκλέης*] *ἐὼν δῆλος ἦν*. Ibid. *ἔτι πολὺ μᾶλλον*. Fort. *ἔπειτε πολὺ* (vel *πουλὺ*) *μᾶλλον*.

XIII, 604. a. Verba *ἢ Ἐρυθραῖος* om. P. vide ad XII 516 c. Tum *εἰκάζειν ἂν γελάσας*. Coraes *εἰκάζειν· ἀναγελάσας*, recepitque Dindorfius. Praetuli *εἰκάζειν· καὶ γελάσας*. Verbum *ἀναγελᾶν* ab h. l. alienum est.

Ibid. b. In Simonidis versu *ἀπὸ* seclusi exemplo aliorum.

Paullo post vulgatur *ποιήσειε· γελασάντων δέ*, quae ita correxi *ποιήσει· ἐκγελασάντων δέ*.

Ibid. c. *ὃ δὲ πάλιν τοῦ παιδὸς τῶν λόγων εἴχετο*. Ita scripsi pro *τῷ λόγῳ*. Cf. Herod. VII, 5. VIII, 60. In sequentibus pro *ἀσσοτέρα* scripsi *ἀσσοτέρω*. Pro *γένηται* malim *γένοιτο*.

Ibid. d. *μελετῶ*. A *μελέτω*. Scrib. *μελετέω*. Tum pro *ποιέειν με ἔφη* malim *ποιέειν μὲν ἔφη με*, et sic Schweigh. Ibid. *πίνοι ἢ παίζοι*. Sic Toupio auctore dedi pro *πίνοι ἢ πράσσοι*.

Ibid. e. *τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονηθῆναι*. Pro ultima voce sententia requirere videtur *κατασοφισθῆναι* vel simile quid.

Ibid. f. In Sophoclei epigrammatis vs. 2. *σοὶ δὲ φιλοῦνθ' ἑτέραν*, non credo incorruptum esse *φιλοῦνθ' ἑτέραν*. Revocavi igitur scripturam cod. BC *φιλοῦντι ἑτέραν*, vitiumque latere opinor in *ἑτέραν*. Vs. 4. *πειρῶν* Heckerus Comm. crit. de Anthol. p. 20.

XIII, 605. a. *Βρομιάδι* pro *Βρομιαδίᾳ* Dindorfius (corr. operarum vitium). Tum *ἔμελλε καὶ* scripsi pro *καὶ ἔμελλε*. Ibid. *Τριχολέου* nomen de vitio suspectum est. Ad verba *στέφανον δάφνης* desidero *χρυσοῦν* et inter verba *ὁ παῖς* et *πρὸς Φίλιππον* excidit fort. *ὕστερον*.

Ibid. c. *τῷ Ἐπιλύκου τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι καλῷ Δαμίππῳ Πλεισθένους ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε*. Apertum est post *Δαμίππῳ* intercidisse aliquid, quo donarium illud quodnam fuerit accuratius indicatum erat; vidit hoc etiam Schweighaeuserus. Praeterea pro *Πλεισθένους* non dubitavi rescribere *Κλεισθένους*, sive Sicyonium illum sive Atheniensem, Megaclis filium, intelligere velis.

Ibid. d. *ἐοίκασι γυναικί*. Imo *γυναιξί*.

Ibid. f. *διὰ τὴν ψυχρότητα καὶ τὸ ἀντίτυπον τοῦ λίθου*. Pro *ψυχρότητα* scripsi *ἰσχυρότητα*. Sequuntur statim haec *προβαλλόμενος τὸ σαρκίον ἐπλησίασε*. Scribendum erat *τι αρκίον*. Foedo libidinis explendae homo utebatur artificio.

XIII, 606. b. Polemo: *ἐν Δελφοῖς ἐν τῷ πινάκων θησαυρῷ παῖδές εἰσι λίθινοι δύο*. Pro *πινάκων θησαυρῷ*, quod perineple dictum est, reposui *Σπινατῶν θησαυρῷ*.

Spinatarum thesaurum in templo Delphico commemorat Strabo V p. 214. et IX p. 421. Cfr. Dionysius Halic. A. R. I, 18. et Plinius H. N. II, 120. Dixi de hac re in Gerhardi Ephem. Archaeol. 1857 p. 102. ubi quem attuli Stephanum Byz. p. 584, 12. *Σπῖνα, πόλις Ἰταλίας, ὡς Εὔδοξος καὶ Ἀρτεμίδωρος, τὸ ἐθνικὸν Σπινάτης*, in eo cum optimi libri *καὶ* omittant, scribendum *πόλις Ἰταλίας ἔνδοξος, ὡς Ἀρτεμίδωρος*, cll. Strabone V 214. *Σπῖνα, νῦν μὲν κωμίον, πάλαι δὲ Ἑλληνὶς πόλις ἔνδοξος.* Post *ὁμιλίας* excidit fortasse *μνημόσυνον* vel simile quid.

Ibid. e. *παραστησάμενος.* Dobraeus *παραιτησάμενος.* Quae h. l. de Coerano Milesio narrantur, mirifice consentiunt cum iis quae Plutarchus de solert. an. 36. de Coerano Pario memoriae prodidit. Cfr. Archilochi fragm. 113.

Ibid. f. Phylarchus: *δεινή τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενεν, ὃ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤσχαλλεν.* Locus haud dubie corruptus et lacunosus sic videtur redintegrandus esse: *δεινή τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον [τοῦ τε παιδίου πρὸς τὸ θηρίον]. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενεν, ὃ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤσχαλλεν.* Ita demum dicuntur quae dicenda erant, mutuum fuisse bestiae et infantis amorem: neque infans sustinuit elephantis absentiam, et elephas nisi parvulum praesentem videret, tristitia afficiebatur. Quod post *οὔτε γὰρ — τὸ βρέφος* infertur *ὃ δὲ* (i. e. *ὅ τε ἐλέφας*), ea pervulgata est structurae anomalia.

XIII, 607. a. Pergit Phylarchus: *τοὺς καλάμους λαμβάνων καὶ τῶν παρατιθεμένων χορτασμάτων καθεύδοντος τοῦ βρέφους τὰς μυίας ἀπεσόβει.* Sua loco ratio constabit deleta particula *καί*. Elephas de apposito pabulo arundines sumebat iisque muscas a dormiente infante abigebat.

Ibid. c. *εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος — ἐν τῷ ἀγοράζειν πάνυ νεανίσκος ἦν.* Correxi *νεανικός*, ut recte vidit Schweighaeuserus.

Ibid. e. Antigonus: *συναισθόμενος συνείλκυσε τὴν παιδίσκην καὶ συγκατέκλεισε τῷ Περσαίῳ.* Pro *συνείλκυσε* scribendum *εἵλκυσε*, aberravit scriba ad praecedens *συναισθόμενος*, vel quod sequitur *συνέκλεισε*.

XIII, 608. a — d. *Οἰνεὺς περὶ παρθένων τινῶν διηγούμενος ὧν ἐθεᾶτο.* Posui quod scripsisse auctorem certum est *ἐτεθέατο*. De Chaeremonis fragmentis unus omnium optime meruit Hermannus in Bergkii Annal. 1843 p. 637. quo auctore versuum ordinem ita immutavi ut factum vides. Vulgo vs. 1—5 leguntur post 16. De ceteris vide infra.

Ibid. d. *ἐπικατάφορος δὲ ὢν ὁ ποιητὴς οὗτος καὶ ἐπὶ τὰ ἄνθη ἐν Ἀλφεσιβοίᾳ φησί.* Atqui cum in Alphesiboeae fragmento nulla reperiatur florum memoria, sed aperte virginum descriptio in Oenei loco inchoata continuetur, haud improbabilis videri potest coniectura, quod nunc Alphesiboeae fragmentum habetur cum fragmento Oenei esse coniungendum, excidisse autem locum Alphesiboeae eum, in quo flores commemorati erant, i. e. eum versum, qui nunc Oenei quintus est: *ἔρσῃ* *) *δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς ἀμάρακος*, qui eo quo nunc legitur loco a poeta poni nullo pacto potuit.

Sic igitur totum Athenaei locum constituendum arbitror:

ὑπνωμέναι δ' ἔπιπτον ἑλενίων ἔπι,
ἴων τε μελανόφυλλα συγκλῶσαι πτερὰ
κρόκον θ', ὃς ἡλιῶδες εἰς ὑφάσματα
πέπλων σκιᾶς εἴδωλον ἐξωμόργνυτο,
λειμῶσι μαλακοῖς ἐξέτεινον αὐχένας.
ἔκειτο δ' ἡ μὲν λευκὸν εἰς σεληνόφως
φαίνουσα μαστὸν λελυμένης ἐπωμίδος,
τῆς δ' αὖ χορεία λαγόνα τὴν ἀριστερὰν
ἔλυσε· γυμνῆς δ' αἰθέρος θεάμασιν
ζῶσαν γραφὴν ἔφαινε, χρῶμα δ' ὄμμασιν
λευκὸν μελαίνης ἔργον ἀντηύγει σκιᾶς.
ἄλλη δ' ἐγύμνου καλλίχειρας ὠλένας,
ἄλλης προσαμπέχουσα θῆλυν αὐχένα.
ἡ δὲ ῥαγέντων χλανιδίων ὑπὸ πτύχας
ἔφαινε μηρόν, κἀξεπεσφραγίζετο

---

*) Libri *πέρσης*, praeclare Lobeckius *ἔρσαις*, sed poterat lenius *ἔρσῃ*, ut Bergkius scripsit.

ὥρας γελώσης χωρὶς ἐλπίδων ἔρως.
καὶ σώματος μὴν ὄψις ἀντηυγάζετο
στίλβουσα λευκῷ χρωτὶ καὶ διεκπρεπής·
αἰδὼς δ' ἐπερρύθμιζεν ἠπιώτατον
ἐρύθημα λαμπρῷ προστιθεῖσα χρώματι·
κόμαι δὲ κηροχρῶτες, ὡς ἀγάλματος
αὐτοῖσι βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμένου,
ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐνετρύφων φορούμεναι.

ἐπικατάφορος δὲ ὢν ὁ ποιητὴς οὗτος καὶ ἐπὶ τὰ ἄνθη ἐν Ἀλφεσιβοίᾳ φησίν

ἔρσῃ δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς ἀμάρακος.

ἐν δὲ τῇ Ἰοῖ ἔαρος τέκνα προσαγορεύει τὰ ἄνθη

ἀνθηροῦ τέκνα
ἔαρος πέριξ στρώσαντες.

Dicam nunc de singulis. Vs. 1. ὑπνωμέναι Lobeckii est emendatio, libri ὑπτωμέναι. Vs. 4. σκιᾶς pro οἰκίας Casaubonus. ἐξωμόργνυντο ego pro εἰσομόργνυνται. v. Ruhnk. ad Tim. p. 113. Vs. 5. ἐξέτεινον, quae librorum scriptura est, revocavi, male omnes Scaligerum ἐξέτεινεν scribentem secuti sunt, non facturi si versum praecedentem huc non pertinere vidissent. Virgines dicit poeta mollibus in pratis cervices flectentes sive deponentes. Vs. 6. ἔκειτο δ' ἣ μέν Iacobsius, libri ἔκειτο γὰρ ἡ μέν. Vs. 9. λαγόνα τὴν ἀριστερὰν ἔλυσε recte explicat Boissonadus ad Theophyl. Simoc. p. 299. laevum latus nudaverat saltatio, ut iam Grotius locum explicaverat. Vs. 11. revocavi nunc librorum scripturam temere a me ipso sollicitatam Dobraeo praeeunte. Vs. 14. ἣ δὲ ῥαγέντων scripsi, libri fere ἣ δὲ κλαγέντων, Casaubonus ἡ δ' ἐκραγέντων. Vs. 15. revocavi quod libri habent κἀξεπεσφραγίζετο, pro quo Hermanno auctore edidi κἀξαπεσφραγίζετο. Si quid mutandum, vs. 16. scripserim γελώσης, χωρὶς ἐλπίδων δ', ἔρως. Vs. 17. libri habent καὶ σώματος μὲν ὄψεις κατειργάζετο, quae partim ex Hermanni coniectura, qui ἀντηυγάζετο restituit, exhibui. Scripsi igitur καὶ σώματος μὴν ὄψις ἀντηυγάζετο, et vero etiam corporis species lucebat. Nihil enim adhuc de eximia venustate puellarum poeta dixerat. Sequentia in libris ita scripta sunt: στίλβοντα λευκῷ χρώματι διαπρεπῆ. Emendavi στίλβουσα λευκῷ χρωτὶ καὶ διεκπρεπής. Potest tamen fortasse etiam στίλβοντα λευκῷ χρωτὶ καὶ διεκπρεπῆ (vel διεκπρεπεῖ) scribi, si praecedente versu σωμάτων reponas. Notum est non raro participia ad illa vocabula referri, quae periphrasi circumscribuntur, ut σωμάτων ὄψις — στίλβοντα recte dictum sit pro στιλβόντων. Vs. 22. αὐτοῖσι βοστρύχοισι. Non recte Emperius λυτοῖσι coniecit. Ibid. ἐκπεπλασμένου scripsi pro ἐκπεπλασμένοι, praeterea praestat fortasse εὖ πεπλασμένου. Vs. 23. ξουθοῖσιν ἀνέμοις. Herwerdenus O. C. p. 132. inutili coniectura scripsit κούφοισιν. Vide quae supra annotavi 235. Ibid. erat φορούμενοι, quod correxit Nauckius.

XIII, 608. e. In Chaeremonis loco ἔνθ' αἳ μὲν scripsi pro ἔνθεν μὲν et vs. 2. ἄλογχον pro ἀλόγων, quod Hermannus scribebat ἀλόγχων. V. Commet. misc. I p. 29. Vs. 3. θηρώμεναι scripsi pro θηρωμένων iam olim, postea idem Hermannus, qui totum versum ad Aristotelis A. P. p. 98. sic scripserat θηρωμένων πάμμικτα λειμώνων τέκνα, postea θηρωμένων κομῶντα λειμώνων τέκνα. Nauckius θηρώμεναι θάλλοντα λ. τ. In eiusdem poetae loco ex Ulixe secutus sum Iacobsium, vulgo σώματ' εὐειδῆ, quod qui ζῶματ' εὐειδῆ scribi voluerunt, non reputarunt ζῶμα de capillorum redimiculo nullo pacto dici posse.

Ibid. f. Locus ex Chaeremonis Minyis ita vulgo scribitur:

πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾶν παρῆν
ἄκραισι περκάζουσαν οἰνάνθαις χρόνου.

Quae cum alio tempore aliter tentassem, nunc ita constitui, ut feci apud Nauckium Fragm. Tr. p. XVI. ἁβραῖσι περκάζουσιν οἰνάνθαις ὁμοῦ. Sic enim volui, non περκάζουσαν. De sensu vide me apud Nauck. l. l. Similiter ὄμφακας ἡλικίας de immaturis pueris dixit poeta Anthol. Pal. II p. 791 no. 98.

XIII, 609. a. Δείνων ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Περσικῶν τῆς πρώτης συντάξεως. Dinonem Schweighaeuserus historias suas rerum Persicarum in duas partes distribuisse conicit, ut altera vetustiorem altera recentiorem historiam complecteretur. Non recte haec disputata esse docet schol. Nicandri Ther. 613. qui laudat Dinonem ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τρίτης συντάξεως. Itaque Dino historias suas in complures libros (συντάξεις), libros in capita distinxerat. Exerc. phil. II p. 33. Pro πρώτης Müllerus Fragm. Hist. II p. 93. corrigit τρίτης.

Ibid. c. *Ἀθηνᾶς σωτείρας* scripsi Valckenario auctore pro *Ἀθηνᾶς πεῖραν*.

Ibid. d. Erat *Ἀκαδημίᾳ* et lit. e. *Μελαμποδίας*.

Ibid. e. *περὶ ου (ἀγῶνος τοῦ κάλλους γυναικῶν) Νικίας ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς διαθεῖναί φησιν αὐτὸν Κύψελον πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειόν, εἰς ἣν κατοικίσαντα Παρρασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ.* Schweighaeuserus Telpusam urbem intelligit; atqui haec non ad Alpheum sita erat, sed ad Ladonem. Tu Basilida intellige, ubi Cereris Eleusiniae templum a Cypselo conditum fuisse discitur e Pausania VIII, 29, 5. At nomen urbis omitti non potuit a Nicia, quare ante *πόλιν* inserui *Βασιλίδα*.

Ibid. f. *Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γενέσθαι παρὰ Ἠλείοις.* Sequentia docent scribendum esse *γίνεσθαι*.

XIII, 610. b. *πουλυμαθημοσύνης τῆς οὐ κενεώτερον οὐδέν, Ἵππων ἔφη ὁ ἄθεος. ἀλλὰ καὶ Ἡράκλειτος ο θεῖός φησι «πουλυμαθίη νόον ἔχειν οὐ διδάσκει». καὶ ὁ Τίμων δὲ ἔφη «ἐν δὲ πλατυσμὸς πουλυμαθημοσύνης τῆς οὐ κενεώτερον οὐδέν».* Neque Hipponem versibus scripsisse credo, neque Timonem Hipponis versu pro suo usum esse mihi persuadeo. Itaque nescio an aliud quid Hippo in eandem sententiam dixerit, quod cum excidisset in lacunam ipse ille Timonis versus suffectus est. Exerc. philol. II p. 33.

Ibid. b. *πάντας ἐπιτρῖψαι μᾶλλον.* Non aptum ad loci sententiam *πάντας*, pro quo cum ex B *πάντων* enotatum sit, id *πάντως* scripsi.

Ibid. e. In Alexidis loco vs. 1. doleo librorum scripturam me intactam reliquisse; verissime enim Dobraeus coniecit *ἐς κόρακας ἐρρίφασιν ἐκ τῆς Ἀττικῆς*, merito probatum Herwerdeno.

Ibid. f. *ἔπειτ' οὐκ οἶδ' ὅπως κατεδέξαντο.* Sententia postulat *ὅπως [αὖθις] κατεδέξαντο*.

XIII, 611. b. *Διότιμος* scripsi pro *Θεότιμος*, ut voluere Ionsius et Menagius.

Ibid. d. *οὐδὲν γάρ ἐστι τῶν φιλοσόφων φιλοσοφώτερον.* Corrigunt *ἀφιλοσοφώτερον*. Argutius fuerit *φιλασοφώτερον*. Exercit. phil. II p. 33.

Ibid. e. *νομίζω δ'* Sauppius, libri *νομίζων*.

XIII, 612. a. In Pherecratis loco erat *τί μαθόντ'*, praeterea Dobraeus coniecit *κατα μυροπωλεῖν· τί παθόντ'; ἂν δὲ χρῇ καθήμενον* — et vs. 3. *ξυνέδριον τοῖς μειρακίοις ἐλλαλεῖν*.

Ibid. b. *γεγονότα* Sauppius, libri *γεγονέναι*.

Ibid. c. *προδόσεις* scripsi cum Cobeto Mnem. IV p. 500. Vulgo *προπόσεις*.

Ibid. d. In Lysiae loco post *διαφθείροντα* lacunam indicavit Sauppius.

Ibid. e. *αὐτὸν δ' ἀντὶ* Bekkerus pro *αὐτὸν δὲ ἀντί*.

Ibid. f. Verba *ὅσον ἐλάττους ἦσαν* seclusit Casaubonus.

XIV, 613. f. *Εὐριπίδης ἐν τῇ δεσμώτιδι Μελανίππῃ ἔφη*

μισῶ γελοίους, οἵτινες μὲν ἐπὶ σοφῶν
ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα· κεὶς ἀνδρῶν μὲν οὐ
τελοῦσιν αριθμόν, ἐν γέλωτι δ' εὐπρεπεῖς·
οἰκοῦσι δ' οἴκους —

Primo versu male correctum est quod codd. habent *οἵτινές τι εἴ τι σοφῶν*. Melius Musgravius *οἵτινες σοφῶν ἔπι*, quod recepit Nauckius. Scribendum vero erat *οἵτινες τήτει σοφῶν ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα*, quod recipere non dubitavi. Ac coniecit hoc ipsum etiam L. Dindorfius ad Stephani Thesaurum v. *τῆτος*. Pro *ἀνδρῶν* suspicabar *ἀστῶν* et sequentia ita scribenda putavi: *ἐν γέλωτι δ' ἐκπρεπεῖς οἰκοῦσιν οἴκους* — nisi forte *σὺν γέλωτι δ' εὐτρεπεῖς οἰκοῦσιν* scribendum est i. e. *εὐτράπελοι*, quod proprie de scurris dicitur.

XIV, 614. a. In Pythiae oraculo

δώσει σοι μήτηρ οἴκῳ, τὴν ἔξοχα τίε.

pro *οἴκῳ* scripsi *οἴκοι*.

Ibid. b. Semus Delius: *πάντα κατὰ τὴν νῆσον θαυμάζων ἦλθε καὶ εἰς τὸ λητῷον.* In cod. B *νῆσον ξ̄ θαυμάζων*, quae si etiam Ven. scriptura est, non dubitandum est quin recte *πάντα ἀποθαυμάζων* scripserim. Nimirum compendium quo *ἀπὸ* scribebatur, fere formam literae *ξ̄* referebat, unde passim *ξ'* et *ἀπὸ* confusa esse reperias. V. Cobeti V. L. p. 275. Sequuntur continuo haec: *νομίζων τῆς Ἀπόλλωνος μητρὸς ἄγαλμά τι θεωρήσειν ἀξιόλογον, ἰδὼν δ' αὐτὸ ξύλινον ἄμορφον παραδόξως ἐγέλασεν.* Suspicabar scripsisse

Semum ἰδὼν δ' αὐτόξυλον ἄμορφον, sed verum est haud dubie ἰδὼν δ' αὐτὸ ξύλον ὂν ἄμορφον.

Ibid. c. Anaxandrides καί τοι πολύ γε πονοῦμεν. Et metrum et quodammodo etiam sensum restituere licebit scribendo καί τοι πολλοὶ πολλοῦ γε πονοῦμεν. Cf. Dindorfius ad Aristophanis Nub. 915.

Ibid. f. Βῖθυν scripsi pro Βίθυν. V. ad VI 246 d.

XIV, 615. b — c. In Polybii descriptione triumphalium spectaculorum a Lucio Anicio Romanis exhibitorum cum alia obscura et corrupta sunt tum ea quae leguntur litt. c. συνεπιστρέψαντες δὲ τοὺς μέσους χοροὺς πρὸς τοὺς ἄκρους οἱ μὲν αὐληταὶ φυσῶντες ἀδιανόητα καὶ διαφέροντες τοὺς αὐλοὺς ἀπῆγον ἀνὰ μέρος ἐπ' ἀλλήλους. Quibus in verbis mirum profecto videri debet pro uno choro, quem initio memoraverat, subito commemorari plures. Quae difficultas vide an ita tolli possit ut pro μέσους χοροὺς scribatur μεσοχόρους. Nec minus corruptum videtur quod continuo sequitur ἅμα δὲ τούτοις ἐπικτυποῦντες οἱ χοροὶ καὶ συνεπεισιόντες τὴν σκηνήν, ubi fortasse χορευταὶ scribendum est. In sequentibus quod simul cum pugilibus in scenam prodeunt tubicines et buccinatores, id Tyrrhenorum more factum est, qui ad tibiae cantum pugilatu contendebant, Athen. IV 153 f. Pollux IV 56. Neque initium loci Polybiani vitiorum immune videtur. Verba ἅμα πάντας e sequentibus temere repetita esse suspicor, cetera fortasse ita scribenda sunt: πρώτους εἰσῆγεν αὐλητάς, οἵτινες ἐπιφανέστατοι ἦσαν· οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιωτός, Θεόπομπος (excidit fortasse ὁ Ἑρμιονεύς), Ἕρμιππος ὁ Λυσιμαχεύς. Exercitt. phil. I p. 33. Λυσιμαχεύς correxerat iam Schweighaeuserus, qui etiam illud recte monuisse videtur lit. c. pro ἀπαγαγεῖν scribendum esse ἐπαγαγεῖν. Pro συνεπεισιόντες τὴν σκηνήν Hermannus Jenaische A. L. Z. 1843 n. 147 p. 600 a. corrigit συνεπισείοντες τὴν σκευήν, quae acuta est et vera emendatio.

Ibid. f. In Dionysii Sinopensis fragm. Herwerden O. C. p. 81. vs. 3. pro τὴν σχολὴν corrigit τῇ σχολῇ. Vs. 4. Dobraeus, quem secutus sum, ἐντυγχάνοντα scripsit pro τοῦτον τυχόντα. Vs. 5. ἥσυχα καθεῖναι Iacobsius, libri ἢ συγκαθεῖναι, quo recepto versus fort. ita scribendus est: ἥσυχα καθιέναι δ' ἐπὶ τῇ βακτηρίᾳ. Emperius ἥσυχα κατιέναι δ' ἐπί τε τῇ βακτηρίᾳ.

XIV, 616. a. In Theogneti loco dedi praeeunte Bergkio αὐτὸς ἀστὸς τοὺς ξένους, quo adiutus Herwerdenus refinxit αὐτὸς ἀστὸς ὢν ξένους. Libri αὐτὸς αὐτοὺς τοὺς ξένους.

Ibid. e. Melanippides: Ἀθάνα C, ἀθάνατα ABPV, recte ut videtur L Ἀθαναία. Vs. 3. σωματόλυμα scripsi pro σώματι λύμα. Vs. 4. ἐμὲ πᾶδ' libri, η με τᾶδ' Hermannus, οὔ με τᾶδ' Bergkius.

Ibid. f. Ad Telestis versus de Minerva tibiam aspernante, quos tractavi Com. graec. vol. III p. 637. comparari meretur Plutarchus de Ira p. 456 d. καὶ γὰρ τὴν Ἀθηνᾶν λέγουσιν οἱ παίζοντες αὐλοῦσαν ὑπὸ τοῦ σατύρου (Marsyam dicit) νουθετεῖσθαι καὶ μὴ προσέχειν,

οὔτοι πρέπει τὸ σχῆμα. τοὺς αὐλοὺς μέθες,
κἆθ' ὅπλα (καὶ θὤπλα) λάζου καὶ γνάθους εὐσχημόνει.

θεασαμένην δὲ τοῦ προσώπου τὴν ὄψιν ἐν ποταμῷ τινι δυσχερᾶναι καὶ προέσθαι τοὺς αὐλούς. Quae cum aperte e satyrico dramate derivata sint, fortasse ad Euripidis fabulam eam referenda sunt, ex qua haec de Marsya dicta attulit Strabo XIII p. 616. τὰς διωνομασμένας | ναίει Κελαινὰς ἐσχάτοις Ἴδης τόποις. Exerc. phil. II p. 34. In Telestis loco fortasse ἂν σοφὸν scribendum pro ὃν σοφόν. Vs. 2. malim δίαν Ἀθάναν. Vs. 3. ἐκπλαγεῖσαν non recte scripsi pro ἐκφοβηθεῖσαν. Metro satis facit Bergkii transpositio ἐκφοβηθεῖσαν αἶσχος. Vs. 5. χοροκτύπῳ φηρί posui, libri χειροκτύπῳ φηρί.

XIV, 617. a. ἃ παρθενίαν Dobraeus, αι γὰρ παρθενίαν A, ᾳ γὰρ παρθενίαν Schweighaeuser. Fort. praestat τᾷ γὰρ παρθενίαν. De sequentibus τὴν αὐλητικὴν λέγει τὰν οὐ μεριθοτάταν v. Bergkium, qui criticorum coniecturas apposuit de loco insanabiliter corrupto.

Ibid. b. In Telestis loco erat ἥρμοσε et μούσης νομοαίολον, quod correxit Dobraeus.

Ibid. c — f. De Pratinae hyporchemate dixit Bergkius, quem in omnibus fere secutus sum, nisi quod vs. 12. ubi Iacobsii vestigiis insistens παῖε τὸν Φρύγ' ἀοιδοῦ ποικίλου προαχέοντα edidit, librorum scripturam retinui.

XIV, 618. a. In Ephippi loco scripsi *μειράκιον, εὖ | ἤ 'ν τοῖσιν*. Abest vulgo *εὖ*. Dindorfius *μειράκιον ἢ | ἐν τοῖσιν*, Dobraeus *μειρακίδιον | ἤ 'ν τοῖσιν*. Vs. 4. fortasse scribendum *συναρμόσωσι τοῖς συνοῦσιν οἱ τρόποι*. In sequentibus suspicabar *ἀγνοουμένης δὲ παρὰ πολλοῖς τῆς συναυλίας λεκτέον [τί ἦν]. ἦν τις ἀγών* etc. nisi sufficit *λεκτέον [ὅτι] ἦν τις ἀγών*.

Ibid. b. Antiphanis fragmentum. Vs. 3 et 4. *ὥστε τοὺς αὐλοὺς σύ τε | αὐτή τε λήψεσθ', εἶθ' ἃ μὲν σὺ τυγχάνεις αὐλῶν πέραινε*. Sic correxi quod in libris est *αὐτὴ τελετὴ ψεθείθαμεν συντυγχάνει*. Postrema *εἶθ' ἃ μὲν σὺ τυγχάνεις* Dindorfius repperit. Vs. 6. Dobraeus *ἤδη τι κοινόν ἐστιν, οὐ χωρίς —*

Ibid. c. *πρῶτος εὑρεῖν* pro *πρῶτον εὑρεῖν* praebuit C. Mox *καὶ ηὔλησε* malim quam *καὶ κατηύλησε*. Quae ibid. commemoratur *σικιννοτύρβη* fuit saltatio lasciva cum petulante tibiae cantu coniuncta. Scribebatur *σικυννοτύρβη*.

Ibid. e. Semus Delius in libro de paeanibus: *καὶ τοὺς ὕμνους εἰς τὴν θεὸν* (Cererem) *οὔλους καλοῦσι καὶ ἰούλους. δημητρίουλοι καὶ καλλίουλοι. καὶ «πλεῖστον οὖλον οὖλον ἵει, ἴουλον ἵει»*. Scribendum videtur:

πλεῖστον οὖλον ἵει, ἴουλον ἵει.

ut sit versus hendecasyllabus Phalaecius. De *οὖλος* et *ἴουλος* cfr. Lobeck. ad Aiac. p. 313. Idem metri genus reddendum suspicor incerto poetae apud Plutarchum de Rep. ger. p. 823 a.

Κροισείων ἐλετώτεροι στατήρων.

Ubi vulgo legitur *αἱρετώτεροι*. Exercit. philol. II p. 34. In versu apud Semum fortasse nihil novandum est; neque enim in tali epiphonemate hendecasyllabus necessario requiritur.

XIV, 619. a. *καὶ τῶν μισθωτῶν δέ τις ἦν ᾠδὴ — καὶ βαλανείων ἄλλαι*. Scribendum erat *βαλανέων*.

Ibid. d. Aristoxenus *ᾖδον αἱ ἀρχαῖαι γυναῖκες καλύκην τινὰ ᾠδήν*. Non *ἀρχαῖαι* scripserat Aristoxenus, sed *'Αργεῖαι* vel *'Αχαιαί*. Cui non repugnat quod statim addit *ἐγένετο δὲ τὸ πάθος περὶ Λευκάδα*.

Ibid. b. *ᾔδοντο δὲ 'Αθήνησι καὶ οἱ Χαρώνδου νόμοι παρ' οἶνον*. Heckerus Philol. Gott. V p. 421. *Κατάνησι* corrigit, fortasse recte.

XIV, 620. d. *'Ιάσων δ' — ἐν 'Αλεξανδρείᾳ φησὶν ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ ὑποκρίνασθαι 'Ηγησίαν τὸν κωμῳδὸν τὰ 'Ηροδότου, 'Ερμόφαντον δὲ τὰ 'Ομήρου*. Parum mihi credibile videtur Herodoti historias in theatro actas esse, quae res tam mihi mira visa est, ut Herodoto Hesiodi nomen substituere non dubitaverim.

Ibid. e. *ὁ δὲ ἰωνικὸς λόγος τὰ Σωτάδου καὶ τὰ πρὸ τούτου ἰωνικὰ καλούμενα ποιήματα*. Recepi verissimam Dobraei emendationem *ὁ δὲ ἰωνικολόγος*. De Pyrete Milesio, qui continuo commemoratur, vide quae dixi Anal. Alex. p. 245.

XIV. 621. c. *παραγινόμενον* scripsi pro *παραγενόμενον*.

Ibid. e. In Alexidis loco vs. 4. Herwerdenus Obs. crit. p. 71 coniecit *τρουβλίον*. Vs. 5. pro *σευτλίον* scripsi *τευτλίον*, vs. 6. *σεῦτλον* pro *τευτλίον*; sed *ἡδέως* pro *ἀσμένως* per errorem illatum est.

Ibid. f. In Strattidis fragmento vs. 4. *ὀρτάλιχα, τὸν ἰατρὸν δὲ δή*. Ita correxi librorum scripturam *ὀρτάλιχον, τὸν ἰατρὸν δέ*, quam veram esse credo emendationem, quamvis formae *ὀρτάλιξ* nullum exemplum habeam. Vs. 5. erat *βλέφυραν δὲ τὴν γέφυραν*.

Ibid. f. — 622. c. *Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς* (mimos) *καλοῦσιν, ἄλλοι δ' αὐτοκαβδάλους, οἱ δὲ φλύακας, ὡς 'Ιταλοί· σοφιστὰς δὲ οἱ πολλοί. Θηβαῖοι δὲ τὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες, ἐθελοντάς*. In his quod mimos istos vulgo *σοφιστὰς* appellatos esse dicit, novum est neque aliunde cognitum; videntur autem ideo sic appellati esse, quoniam non delectare tantum, sed etiam prodesse volebant. Ac constat sophistas et philosophos omnis generis poetas subinde dici. Rhintonem phlyacographum Hesychius s. v. *ἄσεκτος* Tarentinum philosophum appellat. Quod addit Athenaeus, Thebanos multa singulariter et figurate dixisse, id in sequentibus insigni Strattidis loco comprobavit, ex quo eos *ὀπιτθοτίλα* de sepia, *σάκτας* de medico, *κωτιλάς* de hirundine et alia huius generis dixisse intelligitur. His addi potest *ἀνωδόρκας*, de quo Hesychius: *'Ανωδόρκας, βρίγχος ὁ ἰχθὺς ὑπὸ Θηβαίων*. In sequentibus Athenaeus Semo auctore de Ithyphallis disputat: *σιγῇ δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος*

εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχήστραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες·

Ἀνάγετ' ἀνάγετε πάντες· εὐρυχωρίαν
τῷ θεῷ ποιεῖτε.
ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυδωμένος
διὰ μέσου βαδίζειν.

In his πυλῶνα dicit haud dubie conclave ex quo in orchestram aditus patebat, cuius in mediam partem cum venissent histriones, ad spectatores conversi ithyphallicum illud canebant, cuius primus versus in libris ita scriptus est: ἀνάγετε εὐρυχωρίαν. Quibus quam Tyrwhittus medelam attulit ἀνάγετ' ἀνάγετε κῶμον, εὐρυχωρίαν — ea immerito criticorum plausu excepta est: κῶμον enim, si quid video, nullus hic locus est. Hoc tamen recte monuit ἀνάγετε bis scribendum esse. Cfr. Eurip. Phoen. 1369. ἀνάγετ' ἀνάγετε κωκυτόν. Scripsi igitur ἀνάγετ' ἀνάγετε πάντες, recedite, recedite omnes. Consimili modo apud Aristophanem Acharn. 239. appropinquante pompa chorus dicit: ἀλλὰ δεῦρο πᾶς ἐκποδών. Versu tertio vulgo legitur sine sensu ἐσφυρωμένος, quod ἐσφυδωμένος scribendum esse monui Fragm. Com. graec. III p. 610. Cfr. Athenaeus X p. 428. e. οὐ καλῶς — οἱ ἄγοντες (τὸν Διόνυσον) ἐπὶ τῆς ἁμάξης διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς οἰνωμένον. De phallophororum habitu Semus l. l. haec scripsit: οἱ δὲ φαλλοφόροι προσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσι, προπόλιον δὲ ἐξ ἑρπύλλου περιθέμενοι καὶ παιδέρωτας (—έρωτος) ἐπάνω τούτου ἐπιτίθενται στέφανον (τε) δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ. In his haud immerito interpretibus offensioni fuit vocabulum προπόλιον, quod qui προβόλιον scribi voluere Coraes (non Casaubonus, ut Dindorfius dicit) et Welcker ad Theogn. XC. venabulum pro capillitio intulisse censendi sunt. Rectius scribendum censuissent προκόμιον, de quo Pollux II, 30. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ πηνίκη, καὶ προκόμιον προσθετὸν οὐ γυναιξὶ μόνον ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν οἳ ἐνδεῶς τριχῶν ἔχοντες εἰς κόμης λόγον πράττουσι. Ubi πράττουσι ex περιάπτουσι corruptum videtur. Confer praeterea Strab. III, 4, 17. Athen. XII p. 523 a. Suidam s. v. πηνίκη. Forsan tamen servari potest προπόλιον, quod nomen cum proprie de capillitio canis obtegendis destinato dictum esse videatur, postea ut fit de quovis capillitio usurpari potuit. Exercit. phil. I p. 41.

XIV, 622. c. καννάκας pro αὔνακας scripsi cum Casaubono.

Ibid. c. ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν, ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ μάγειρος γεγωνότερον ἐφθέγγετο, ὡς πάντας ἀκούειν, τὰ ἐξ Αὔγης ἔπη Εὐβούλου. Pro ἔπη, quod de iambicis versibus Athenaeus vix dixerit, cod. B habet εἶπεν. Idem cum reliquis libris post γεγωνότερον addit δέ, quod Schweighaeusero praeeunte delevit Dindorfius. Scribendum potius: ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ μάγειρος (γεγωνότερον δὲ ἐφθέγγετο ὡς πάντας ἀκούειν) τὰ ἐξ Αὔγης εἶπεν Εὐβούλου. Exercit. phil. I p. 45.

In ipso Eubuli loco vs. 5. vulgo legitur κατηλόηται γαστρὸς ἐν μέσῳ κύκλος, ubi cum κατηλόηται vix recte dictum sit et codd. fere habeant κατήλοισται, id κατηλόκισται scribendum putavi collata Hesychii glossa Κατηλόκισται· ἀνηλόκισται, ἀνέσχισται. Videtur hunc ipsum Eubuli locum respexisse. Vs. 5. προσκάεθ' de vitio suspectum est. Vs. 7. νενωγάλισται scripsi pro ἐνωγάλισται. Vs. 9. παρεγκέκαπται σταμνί' ἐννέ' ἢ δέκα. Ita Valckenarius dedit pro στέρανι' vel στάρνι'. Dindorfius τ' ἀρνί', quod neque propter particulam τε neque aliam ob causam, quam indicavi Fragm. Com. III 213, probari potest. Herwerdenus Observ. crit. p. 58 κρανί' coniecit. Vs. 10. λαβεῖν scripsi pro φαγεῖν.

XIV, 623. a—c. In Antiphanis loco Βοιωτίας scripsi pro Βοιωτία. Nomen puellae fortasse fuit Κωπαΐς. Vs. 8. λέγεις μάγειρον ζῶντα. Haec per interrogationem efferenda erant, id quod sententia loci postulat. Hoc enim dicit, coquum qui talia apparet in tota rerum natura non reperiri. Vs. 10. λοπισθεὶς C, probante Cobeto, quo auctore ἁλσὶ addidi et πασθεὶς ex C posui pro σπασθείς. Ib. ἐκστραφεὶς pro στραφεὶς Cobetus. Vs. 11. μέρος quod vulgo post τέλος legitur delevi. V. Com. gr. III p. 127. et Iacoby Suppl. p. CLXXI. Vs. 15. ἐπῳδὰς Cobetus. Vs. 17. σύννομον Herwerden. Vs. 21. σαρκὸς πυρωτοῖς ἀνθράκων ῥαπίσμασιν corrigunt πυρωθεῖσ'. Si quid mutandum est, malim omnino πυρωποῖς. Tum ῥιπίσμασιν Abreschius. Vs. 22. ξανθαῖσιν αὔραις.

Piersonus malebat αὐγαῖς. Sed v. Com. graec. l. l. et Quaest. Menandr. I p. 6.

Ibid. c. In Clearchi fragmento γόγγρων τε λευκῶν κρέασι refinxi pro γόγγρῳ τε λευκῷ πᾶσι, et vs. 4. περίσαρκον pro περίσαργον posui, ut Schweighaeuserus suaserat.

Ibid. e. Eupolis ἡ μουσικὴ πρᾶγμ' ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον. Grotius βαθὺ καὶ καμπύλον. Fortasse βαθύ τι κἄγκυλον.

Ibid. f. In Anaxilae vs. 2. Dobraeus scribebat ἀεί τι τίκτει κατ' ἐνιαυτὸν θηρίον. Libri ἀεί τι καινὸν κατ' ἐνιαυτὸν τίκτει θηρίον, correxit Morellus. In sequente Theophili loco erat βέβαιος ἡ μουσική.

XIV, 624. f. Pratinas μήτε σύντονον δίωκε μήτε τὰν ἀνειμέναν ἰαστὶ μοῦσαν. Cf. Eunapius p. 80 Bonn. de tragoedo dicens σφοδρότερον ἤχησε, καὶ ὑφῆκεν αὖθις, εἶτα ἐπήγαγεν ἁρμονίαν σύντονον. Vs. 2. μέσαν pro μέσσαν scripsi ex PVL, με^σσαν B. propter numeros totius loci, qui puris trochaeis constant. In sequente eiusdem poetae fragmento πρέπει τοι πᾶσιν ἀοιδὰ λαβράκταις αἰολὶς ἁρμονία, recte ut videtur Bergkius coniecit ἀοιδολαβράκταις, nisi praeferas ἀοιδοῖς λαβράκταις. Cod. A ἀοιδ^ηὰ i. e. ἀοιδὸς.

XIV, 625. c. σκολιὰ scripsi pro σκαιὰ cum Casaubono, qui σκόλια. Statim malim [τὴν] ἰαστί.

XIV, 627. a. De Alcaei fragmento v. Bergkium, quo auctore praeter minutiora quaedam vs. 5. scripsi κοίλαι et vs. 6. κυπάττιδες. Vulgo κοῖλαι et κυππατίδες.

XIV, 628. a. Archilochus apud Philochorum ὡς Διωνύσου ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος. Sic Hermannus, libri ὡς Διωνύσοιο ἄνακτος. Vs. 2. οἴνῳ συγκεραυνωθεὶς φρένας. Respicit Callimachus Fragm. 223. τοῦ τε μεθυπλῆγος φροίμιον Ἀντιλόχου, ubi Ἀρχιλόχου scribendum et ego monui apud Bergkium P. L. p. 553. et Heckerus Comm. Callim. p. 146. sed utroque nostrum prior Ruhnkenius Ep. a Tittmanno ed. p. * * quamvis versus Archilochei immemor. Ceterum ex Philochori verbis apud Athenaeum conicias in Archilochi carmine aliquid de Apolline secutum esse. Itaque nescio an cum versibus illis coniungendus sit hic ab Athenaeo IV p. 180 e. servatus αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν Λέσβιον παιήονα, ubi fort.

καὖτις ἐξάρχων scribendum, participium pendebat a sequentibus. Praeterea in Phlilochori verbis Hermannns pro μέλποντες corrigit μέλπουσι.

Ibid. e. μηδὲν λέγοι. V. Hermannum ad Aeschyli Agam. 158. cf. p. 628 b.

Ibid. f. In Platonis loco libri ὀρχοῖθ' εὖ, nescio quis ὠρχεῖτ', recte opinor. Vs. 2. fortasse τάδην ἑστῶτες ὠρύονται pro στάδην; notum est quid sit τείνειν φωνήν, quamquam στάδην ἑστάναι per se recte dictum est, v. Lobeck Paral. p. 533.

XIV, 629. a. Epigramma poetae anonymi:

ἀμφότερ', ὠρχεύμαν τε καὶ ἐμμώσως ἐδίδαξα
ἄνδρας. ο δ' αὐλητὰς ἦν Ἄνακος Φιαλεύς.

Pro ἐν μώσαις, quod non intelligo, scripsi ἐμμώσως i. e. ἐμμούσους. Alii fortasse praeferent εὐμώσως. Vs. 3. εἰμὶ δὲ Βακχείδας. BP βακχίδα, unde scripsi Βακχιάδας. Continuo Dindorfius Καφισίας pro Καφησίας in notis.

Ibid. c. Multa τῶν καλουμένων πυρριχῶν genera esse dicit, ὡς παρὰ Κρησὶν ὀρσίτης καὶ ἐπικρήδιος. Hoc postremum nomen si ad Cretam spectat, ἐπικρήσιος potius quam ἐπικρήδιος scribendum videtur.

Ibid. d. μακτροτυπίας pro μαρκτυπίας scripsi cum Schweighaeusero. Coraes μακτριστρίας. Mox pro ποικιλώτερα Coraes ἀποικιλώτερα. Aliud latere videtur.

In sequentibus memoratur saltatio Τελεσιάς dicta: μακεδονικὴ δ' ἐστὶν αὕτη ὄρχησις, ᾗ χρησάμενοι οἱ περὶ Πτολεμαῖον Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἀδελφὸν ἀνεῖλον. Attigit haec Wesselingius ad Diodorum Sic. XV 71, qui quod telesiadem ab armatis saltatam esse suspicatur, id non in coniectura positum est, sed disertim testatur Hippagoras Athenaei XIV p. 630 a. Ptolemaeum autem dicit Aloritam, de quo cf. schol. Aeschinis de parapresb. § 22, ubi interfecto Alexandro quinque per annos Macedoniae imperium tenuisse dicitur, qua in re notandus est dissensus ab Athenaeo. Exerc. phil. II p. 34.

Ibid. e. παρὰ δὲ Συρακοσίοις καὶ Χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τίς ἐστιν ἴδιος καὶ αὔλησις. Haec verba Schweigh. ita intellexit, ut Χιτωνέας ipsum saltationis nomen fuisse id-

que masculino genere ὁ Χιτωνέας efferendum existimaret. Non credo id fieri posse, sed corrigendum potius arbitror χιτωνέα. De Diana Chitonea dixit Stephanus Byz. v. Χιτώνη· οὕτως ἡ Ἄρτεμις λέγεται· καὶ Χιτωνία, ὡς παρὰ Μενίππῳ ὁ Βυζάντιος*) καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Σφιγγί

καὶ τὸ τῆς Χιτωνόης αὐλησάτω τίς μοι μέλος.

Ita haec in cod. Vratisl. scripta sunt. Corrigendum τὸ τᾶς Χιτωνέας, quam formam praeter Athenaeum tuetur Hesychius Κιθωνέα· ἐπίθετον Ἀρτέμιδος, ubi fallitur Alberti Cithonem Dianam Hesychii errore pro Itonia memoratam existimans. Imo ut κιθὼν dicitur pro χιτών, ita etiam Κιθωνέα recte dictum est pro Χιτωνέα. Haud raro enim diis cognomina a vestimentis, quibus eorum imagines indutae erant, imponebantur. Ceterum his exemplis formae Χιτώνεος uti poterat Lobeck. ad Aiac. p. 119. Pro ἴδιος sine causa requirunt ἰδία, ut praeter Herodianum Dict. solit. p. 7, 6. docet Athen. XI p. 489 c. περὶ τὴν ἴδιον τροφήν. Ita enim corrigendum pro ἀίδιον, non ut Schweigh. voluit ἰδίαν. Exercit. philol. I p. 45. II p. 35.

Ibid. f. ἦν δὲ ὁ σκὼψ τῶν ἀποσκοπούντων τὸ σχῆμα, ἄκραν τὴν χεῖρα ὑπὲρ τοῦ μετώπου κεκυρτωκότων. Αἰσχύλος ἐν Θεωροῖς «καὶ μὴν παλαιῶν τῶνδέ σοι σκωπευμάτων». Diversa confundit scriptor saltationis genera, quorum quod verbis hisce describit, non σκὼψ dicebatur sed σκοπός, quod ipse in sqq. memorat Athenaeus. Cf. Hesychius ὑπόσκοπον χέρα· Αἰσχύλος· ὥσπερ οἱ ἀποσκοποῦντες οὕτω κελεύει σχηματίσαι τὴν χεῖρα, καθάπερ τοὺς Πᾶνας ποιοῦσι. σχῆμα δέ ἐστιν ὀρχηστικὸν ὁ σκοπός. Tale Thesei schema est apud Sophoclem Oed. Col. 1650. Longe aliud est σκὼψ et σκώπευμα a scope avi imitatrice dictum, de qua (v. Aelianum H.

*) Menippus illam Chitoneae Dianae saltationem in Symposio commemorare potuit, in quo ille de aliis quoque saltationum generibus egerat. Athenaeus l. l. καλεῖται δὲ καὶ ἄλλη ὄρχησις κόσμου ἐκπύρωσις, ἧς μνημονεύει Μένιππος ὁ κυνικὸς ἐν τῷ Συμποσίῳ. Ex quo corrige Hesychium Κόσμου ἐμπύρωσις· ὄρχησις, quod ἐκπύρωσις scribendum est. Sed in Stephani loco, qui aperte corruptus est, egregie placet quod Salmasius legendum esse coniecit ὡς Παρμένων ὁ Βυζάντιος. Exerc. phil. I p. 45.

A. XV, 28. et Polluc. IV, 103. In Aeschyli versu καὶ μὴν παλαιῶν τῶνδέ σοι σκωπευμάτων fortasse τῶνδέ σου scribendum est.

XIV, 630. b. πρώτη δὲ εὕρηται ἡ περὶ τοὺς πόδας κίνησις τῆς διὰ τῶν χειρῶν. Pro πρώτη scripsi προτέρα. In iis quae continuo sequuntur εἰσὶ δέ τινες οἳ καί φασι ποιητικῶς τὴν σίκιννιν ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς κινήσεως, aperte corruptum est ποιητικῶς, quod vide an πολιτικῶς scribendum sit. Vitium item haeret in sequentibus οὐ γὰρ ἔχει πάθος αὕτη ἡ ὄρχησις (ἡ σίκιννις), διὸ οὐδὲ βραδύνει. Quid enim magis convenit concitato illi saltationis generi quam πάθος? Itaque ἦθος scribendum videtur, de quo v. egregiam Valckenarii notam ad Theocriti Adon. p. 329.

XIV, 631. b. ἐρρύθμους φοράς τινας ἀποτέμνοντες καὶ σχήματά τινα τῶν χειρῶν κατὰ τὸ ἀπαλόν. Scribendum ex C ἀποτελοῦντες et e Schweighaeuseri coniectura κατὰ τὸ ἄπαλον.

Ibid. d. ἡ δ' ἐμμέλεια σπουδαία, καθάπερ καὶ ἡ παρ' Ἀρκάσι κίδαρις. Hoc saltationis genus, a nemine praeterea commemoratum, Cereri sacrum fuisse suspicor, quam Κιδαρίας nomine a Pheneatis cultam fuisse e Pausania VIII, 15. intelligitur. Nominis haec opinor causa fuit, quod Ceres apud Pheneatas capitis tegumento Persicae tiarae adsimilato ornata erat. Paulo post lit. e. Casauboni admonitione adiutus corrigo ηὔλησεν ἀπὸ τῶν αὐτῶν αὐλῶν πάσας τὰς ἁρμονίας.

Ibid. f. διατρίβων αὐτὸς ἔτι ἐν τῷ ὑποσκηνίῳ. Nisi scriptor τὸ ὑποσκήνιον novo significatu de loco scenae vicino h. e. pone scenam sito dixit, memor frequentissimae praepositionum ὑπὸ et παρὰ permutationis pro ὑποσκηνίῳ correxerim παρασκηνίῳ. Cf. Philol. Gotting. XXIII p. 314. In sequentibus erat Ἀντιγενίδου.

XIV, 632. b. εἰς μεγάλην διαφθορὰν προελήλυθεν ἡ πάνδημος μουσική. Sunt Aristoxeni verba, in quibus περιελήλυθεν requiro.

Ibid. c. ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν Ἑλλήνων σοφία τῇ μουσικῇ μάλιστα εἶναι δεδομένη. Recte Casaubonus et Schweigh. ἐνδεδεμένη. Aeschyli versum, qui ibidem affertur, restituit Butlerus, erat καλὰ pro κάρτα.

Ibid. d. *τοὺς πολλούς.* Delendus articulus.

In sequentibus scriptor de versibus *ἀκεφάλοις*, *λαγαροῖς* et *μειούροις* disserit. Ad postremum hoc quod attinet, magna ubique deprehenditur librorum inconstantia, quorum alii id *μείουρος* alii *μύουρος* scribunt. Ac mihi unice analogiae convenire videtur altera forma, quam etiam metri lex sustentat apud Nicandrum Ther. 225. *νηδύος· ἡ δὲ μύουρος ὑφ' ὁλκαίη τετάνυσται* et apud Dionysium Perieg. 404. *εἰδομένη πλατάνοιο μυουρίζοντι πετήλῳ.* Eandem requiro apud Terentium Maurum vs. 1929. ubi editur quemque miouron Achaica gens vocitare solita est. Nec respuit lex metrica apud Nicandrum Ther. 287. *τέτριπται μύουρος* (vulgo *μείουρος*) *ἀπὸ φλογέοιο καρήνου.* Cui consimile est quod legitur Ther. 417. *σπέρχεται ἐκ μύωπος ἀηθέα δέγμενος ὁρμήν.* Contrariam sententiam tuetur Bernhardy ad Dionysii l. l. qui quod non dubitari posse dicit, quin falsum vocabulum *μύουρος* sensim in libros et vulgarem scripturam irrepserit, id ego de altera potius forma dixerim, quam tuentur optimi libri Pausaniae X, 16. omnes apud Aristotelem A. P. XXVI, 6. aliisque locis. Quem paulo post Athenaeus affert in *λαγαρῶν* exemplis versum Homericum, *αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν υἱὸν φίλον Ἀγχίσαο*, is neque in nostris Homeri exemplis comparet *), neque lagari versus numeros habet, nisi aut *Αἰνέαν* scribatur aut *φίλον υἱόν*, quorum etsi neutrum satis probabile est, tamen alterum secutus sum. Exerc. phil. II p. 35.

Ibid. *μηδεὶς ἀκέφαλος ἔσται μήτε λαγαρὸς μήτε μύουρος.* Corrige *μηδεὶς* [*μήτε*] *ἀκέφαλος.*

XIV, 633. a. Pratinae versum qui sic vulgo legitur *λάκων ὁ τέττιξ*, correxit Dobraeus, qui quod acute restituit *λακωνοτέττιξ*, apte comparari potest cum *ἀττικοπέρδιξ.* In lyrico versu *μέλεα μελιπτέρωτα Μοισᾶν*, vulgo *Μουσᾶν* scribitur.

Ibid. c. *εἰς τὸ συμφανές.* Intelligerem *εἰς τὸ συμπαθές.*

Ibid. d. *ἡγήσατο* et alia quaedam h. l. corrupta videntur.

Ibid. e. *τῶν καθ' αὑτό* scripsi pro *τῶν καθ' αὑτόν.*

*) Non magis in nostris Homeri exemplaribus comparent quae leguntur apud Athenaeum IV p. 137 f. *καὶ γὰρ ἐκεῖνος* (Homerus) *τοὺς ἀριστεῖς συνάγων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα φύρετο δ' ἄλφιτα φησίν.*

Ibid. f. Philetaerus *εἰς τὸν πίθον φέρουσι τὸν τετρημένον.* Qui post hunc sequebatur versus, in eius initio fuit fortasse *ὕδωρ.*

XIV, 634. e. De Anaxandridis versu,

μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν,

v. ad IV p. 182 c.

Ibid. f. *ἐλλείπειν οὖν δεῖ παρὰ τῷ Ἴωνι τὸν τὲ σύνδεσμον.* Pro *δεῖ* requiro *λέγει.* In Ionis fragmento ex Omphala servato:

ἀλλ' εἶα Λυδαὶ ψάλτριαι παλαιθετῶν
ὕμνων ἀοιδοὶ τὸν ξένον κοσμήσατε,

pro *κοσμήσατε* scripsi *κοιμήσατε.* Herculem dicit bene potum et coenatum Lydiarum puellarum cantu consopiendum esse.

XIV, 635. a. Si recte Theophili locum intelligo, vs. 3. *οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ταὐτὸν ᾄσεται μέλος* nescio an *ἡμῖν* poeta scripserit.

XIV, 636. a. *Διογένης ὁ τραγικὸς διαφέρειν πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως ἐν Σεμέλῃ.* Diogeni Sinupensi, cynico philosopho nobilissimo, Diogenes Laert. VI, 80. septem tragoedias tributas fuisse memoriae prodidit, easque hoc ordine recensuit: *Ἑλένη, Θυέστης, Ἡρακλῆς, Ἀχιλλεύς, Μήδεια, Χρύσιππος, Οἰδίπους.* Has tragoedias nunquam, ut mihi quidem videtur, in scena exhibitas atque ei tragoediarum generi, de quo Lobeckius Aglaoph. p. 977 exposuit, adnumerandas, Satyrus Philisco Aeginetae, Diogenis discipulo *), Phavorinus autem Pasiphonti nescio cuius Luciani filio assignabat. Diog. Laert. l. l. *εἴγε αὐτοῦ αἱ τραγῳδίαι καὶ μὴ Φιλίσκου τοῦ Αἰγινήτου ἐκείνου γνωρίμου ἢ Πασιφῶντος τοῦ Λουκιανοῦ, ὅν φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ συγγράψαι.* Idem § 80: *τὰ τραγῳδάρια φησιν ὁ Σάτυρος Φιλίσκου εἶναι τοῦ Αἰγινήτου, γνωρίμου τοῦ Διογένους.* Eundem dissensum commemorat Iulianus Orat. VI p. 210 c. *τὰς ἀναφερομένας δὲ εἰς τὸν Διογένη τραγῳδίας, οὔσας μὲν καὶ ὁμολογουμένας κυνικοῦ τινος συγγράμματα, ἀμφισβητουμένας δὲ κατὰ τοῦτο μόνον,*

*) De Philisco Aegineta cfr. Naekii sched. crit. p. 25 sq. et Goellerum de Philisto hist. p. 114.

εἴτε τοῦ διδασκάλου τοῦ Διογένους εἰσίν, εἴτε τοῦ μαθητοῦ Φιλίσκου, τίς ἐπελθὼν (adde οὐκ ἂν) βδελύξαιτο καὶ νομίσαιτο (f. νομίσαι) ὑπερβολὴν ἀρρητουργίας οὐδὲ ταῖς ἑταίραις *) ἀπολελεῖφθαι; Idem VI p. 186 c. αἵτε γὰρ θρυλούμεναι Διογένους τραγῳδίαι Φιλίσκου τινὸς Αἰγινήτου λέγονται εἶναι· καὶ εἰ Διογένους δὲ (add. δὴ) εἶεν, οὐθὲν ἄτοπόν ἐστι τὸν σοφὸν παίζειν. Quibus adde quae idem dicit Orat. VII p. 212 in. οὗτος οὖν ὁ Διογένης ὁποῖός τις ἦν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, μὴ διὰ τῶν Οἰνομάου λόγων μηδὲ τῶν Φιλίστου τραγῳδιῶν, αἷς ἐπιγράψας τὸ Διογένους ὄνομα τῆς θείας πολλά ποτε κατεψεύσατο κεφαλῆς, ἀλλὰ δι' ὧν ἔδρασεν ἔργων ὁποῖός τις ἦν γνωριζέσθω. Quae omnia si quis animo comprehendat, nihil his sive Diogenis sive Philisci tragoediis immundius, nihil cothurni sanctitate indignius fuisse intelliget. Atque idem etiam Clemens indicat Strom. II p. 177, 31 Sylb. τί γὰρ ἕτερον ἡ τρυφὴ ἢ φιλήδονος λιχνεία καὶ πλεονασμὸς περίεργος πρὸς ἡδυπάθειαν ἀνειμένων; ἐμφατικῶς Διογένης ἔν τινι τραγῳδίᾳ γράφει·

Οἳ τῆς ἀνάνδρου καὶ διεσκατωμένης
τρυφῆς ὑφ' ἡδοναῖσιν ἀχθέντες κέαρ
πονεῖν θέλοντες οὐδὲ βαιά —

καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις, ὅσα αἰσχρῶς μὲν εἴρηται, ἐπαξίως δὲ τῶν φιληδόνων. Quorum versuum secundus ita scribendus est: τρυφῆς ὑφ' ἡδοναῖσι σαχθέντες κέαρ, cll. Cercida apud Stobaeum Flor. IV, 43. ἀνέρες ὧν τὸ κέαρ | παλῷ σέσακται καὶ δυσεκνίπτῳ τρυγί. Quam alienae autem hae tragoediunculae a scenae dignitate fuerint vel ea docent quae e Thyesta commemoravit Diog. Laert. l. l. § 73. μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν ἅψασθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐθῶν· καὶ τῷδε (fort. τῷ) ὀρθῷ λόγῳ πάντα ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων εἶναι λέγων. καὶ γὰρ ἐν τῷ ἄρτῳ κρέας εἶναι καὶ ἐν τῷ λαχάνῳ ἄρτον· καὶ τῶν σωμάτων τῶν λοιπῶν ἐν πᾶσι διά τινων ἀδήλων πόρων καὶ ὄγκων εἰσκρινομένων καὶ συνατμιζομένων, ὡς δῆλον ἐν τῷ Θυέστῃ ποιεῖ. Ex quibus intelligitur Diogenem Thyestae fabula

*) Ita pro ἑτέραις correxit Menagius ad Diogenem Laert. l. l.

ita usum esse, ut humanarum carnium esum defenderet. Cf. Chrysippus apud Diog. Laert. VII, 188. et Sext. Emp. p. 170 Bekk. Eodem spectat Theoph. ad Autol. III, 4. πρὸς τούτοις ἀθεωτέρα τις φωνὴ εὑρίσκεται ἡ τοῦ Διογένους διδάσκοντος τὰ τέκνα τους ἑαυτῶν γονεῖς θυσίαν ἄγειν καὶ τούτους κατεσθίειν. His expositis Suidae locum expendamus, apud quem haec habes: Διογένης ἢ Οἰνόμαος, Ἀθηναῖος, τραγικός· γέγονεν ἐπὶ τῆς τῶν λ καταλύσεως. δράματα αὐτοῦ Ἀχιλλεύς, Ἑλένη, Ἡρακλῆς, Θυέστης, Μήδεια, Οἰδίπους, Χρύσιππος, Σεμέλη. Ubi aetatis notationem ab Eudocia omissam qui ineptissimum additamentum appellat Bernhardius, etiam de patria quae adduntur in dubium vocare debebat. At verissime sine dubio Suidas, nisi quod diversos Diogenes temere confudit, alterum cynicum, cuius septem fabulas etiam a Laertio commemoratas recenset, alterum Atheniensem poetam tragicum, post solutam triginta dominationem clarum, cuius ex Semele quod Athenaeus affert fragm. XIV p. 636 a. id ipsum est quod nobis haec commentandi ansam praebuit. Horum enim versuum ea est indoles, ut a foeda Diogenis cynici dictione longissime recedant. Neque omittendum apud Suidam Semeles nomen ceteris fabulis, quas litterarum ordine recensuit *), postponi. Nimirum tribus auctoribus, ex quibus sua de Diogene tragico derivavit, Suidas usus est, primum anonymo, cui priora debet Διογένης — καταλύσεως, tum Diogene Laertio, ex quo fabularum titulos immutato ordine apposuit, denique Athenaeo, cui Semeles fabulae notitiam debet. Unum restat de quo aliquid dubitationis mihi subnatum est, dico Diogenis Atheniensis cognomen Οἰνόμαος, cuius dum quis probabilem rationem reddiderit, suspicari licet hac etiam in re Suidam a recta ratione aberrasse. Nimirum Oenomaus Gadarenus et vitae genere et philosophiae professione et scriptorum indole et instituto Diogeni cynico extitit simillimus: uterque fuit cynicus, uterque scripsit Πολιτείαν, uterque denique cynicarum tragoediarum auctor habitus est. Iulianus l. l. p. 210, commemoratis Diogenis tragoediis ita pergit: ταῖς Οἰνομάου

*) Idem fecit in recensu fabul. Aristoph. Cratet. Platon. Stratt. aliorumque plurium.

δὲ ἐντυχὼν (ἔγραψε γὰρ καὶ τραγῳδίας τοῖς λόγοις τοῖς ἑαυτοῦ παραπλησίας) ἀρρήτων ἀρρητότερα καὶ κακῶν πέρα, καὶ οὔτε (leg. οὐδὲ) ὅ τι φῶ περὶ αὐτῶν ἀξίως ἔχω, κἂν τὰ Μαγνήτων κακά, κἂν τὸ Τερμέριον, κἂν πᾶσαν ἁπλῶς αὐτοῖς ἐπιφθέγξωμαι τὴν τραγῳδίαν μετὰ τοῦ σατύρου καὶ τῆς κωμῳδίας καὶ τοῦ μίμου· οὕτω πᾶσα μὲν αἰσχρότης, πᾶσα δὲ ἀπόνοια πρὸς ὑπερβολὴν ἐν ἐκείνοις πεφιλοτέχνηται. Tam germano Diogenis simio non mirum est sive ab ipso sive ab aliis Diogenis cognomen fuisse impositum. Hoc Suidas arripuit, sed ita arripuit, ut solita ἀκρισίᾳ rem inverteret atque Diogenem et Oenomaum eiusdem hominis nomen fuisse arbitraretur. De fabulis Diogenis cynici praeter ea quae ex Clemente attuli nil superest. Ad Herculem monente Fabric. B. G. II p. 294. spectat Tertull. Apol. 14. Sed et Diogenes nescio quid in Herculem ludit, et Romanus cynicus Varro trecentos Ioves sive Iupiteres sine capitibus introducit. Suspicari quidem possis quae apud Aelianum V. H. III, 29. leguntur: Διογένης ὁ Σινωπεὺς συνεχῶς ἐπέλεγεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι τὰ ἐκ τῆς τραγῳδίας ἀρὰς αὐτὸς ἐκπληροῖ καὶ ὑπομένει· εἶναι γὰρ

πλάνης ἄοικος πατρίδος ἐστερημένος,
πτωχὸς δυσείμων βίον ἔχων ἐφήμερον,

ex ipsius Diogenis Oedipo petita esse, praesertim si compares Iulianum Orat. ad Themist. p. 256 d. ἢ τὸν Διογένους ἐκεῖνον «ἄπολιν ἄοικον πατρίδος ἐστερημένον», quo versu iterum ille utitur Orat. VI p. 195 b. ἆρά σοι μικρὰ φαίνεται ἀνὴρ «ἄπολις ἄοικος πατρίδος ἐστερημένος», οὐκ ὀβολόν, οὐ δραχμήν, οὐκ οἰκέτην ἔχων. Sed tamen incerta ea coniectura est, possuntque illa Iuliani verba, τὸν Διογένους ἐκεῖνον, satis commode in eam sententiam accipi, ut ille a Diogene multum celebratus intelligatur; nisi forte Διογένη scribendum est. Itaque Euripidi potius et quidem Oedipo eius illos versus adscripserim. Quae apud Stobaeum Flor. LXIV, 1. et LXXV, 1, 10. leguntur Diogenis fragmenta, non dubito quin sint Diogenis Atheniensis. De eodem Fabricius l. l. recte intellexit Plutarch. Aud. poet. p. 41 c. ubi obscurum dicendi genus, quo Diogenes usus est, a Melanthio, Diogenis aemulo, notatur. Non recte enim istic Diogeni Dionysium

substituit Xylander, quem imprudenter secutus sum ad Euphor. Fr. CXI.

Ceterum hunc de utriusque Diogenis tragoediis excursum diu ante Welckeri de eodem argumento disputationem (Trag. gr. p. 1035 sqq.) literis mandavi. Uter rectius causam disceptaverit penes lectores iudicium esto. Exercit. philol. I p. 46—49.

Ibid. In Diogenis loco vs. 1. Ἀσιάδας pro Ἀσιάδος scripsi cum Dalecampio. Vs. 2. reposui κυβέλας, ut adiectum sit, pro Κυβέλας. Vs. 6. βακχίας scripsi pro βακτρίας, certe Bactrianae virgines quo pacto Halyn accolere dici possint, nescire me fateor. Vs. 10. pro ὁμονοεῖ fortasse ὁμοθροεῖ scribendum est.

Ibid. b. Erat σαμβύκαι et ἰαμβύκαι.

Ibid. d. De fragmento hymni in Cererem v. Bergkium PL. p. 1027. In Hermippi loco pro κρεμβαλίζουσι Dindorfio auctore scripsi κρεμβαλιάζουσι.

Ibid. f. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν ἀντιγραφῇ. Aristoclis epistola musici argumenti fuit, unde conicere licebit Aristoclem hunc eundem esse, cuius musica scripta Athenaeus IV 147 c. XIV 620 c. aliisque locis commemorat. Quae si vera sunt, simul aetatem viri tenemus, siquidem Apollodorus, ad quem epistolam illam dederat, vix alius esse potest quam quem omnes norunt literator Atheniensis. Exercit. phil. II p. 36.

XIV, 637. a. In Telestae fragmento scripsi

κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν,
ἐν πενταράβῳ χορδᾶν ἀριθμῷ
χεῖρα καμψιδίαυλον ἀναστρωφῶν τάχος.

Vulgo πενταράβδῳ, pro quo C. suppeditavit πενταράβῳ. Pro ἀριθμῷ fortasse scribendum est ῥυθμῷ, et ἀναστρωφᾶν ταχύς pro ἀναστρωφῶν τάχος. De primo versu dixi ad Theocr. XXV, 146. et Com. graec. III p. 180.

Ibid. b. Σῆμος — τοὺς ἀγκῶνας αὐτοῦ ἐξεργάσασθαι. Recipere debebam quod Schweigh. coniecit ἐξειργάσθαι. Nisi forte τὸν εὑρόντα excidit, quod etiam aliam ob causam commendatur. Sequentia, in quibus cod. A ἧς ante Σκάμων inserit, nondum emendata sunt.

Ibid. e. *διείρας δὲ τὴν εὐώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἐπιβολὴν καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρησόμενος τῷ πλήκτρῳ καθ' ὁποίαν ἂν πρώτην ᾑρεῖτο τῶν ἁρμονιῶν μετέστρεφε τῷ ποδὶ τὴν βάσιν εὔτροχον οὖσαν.* Omnino necessaria est non memorata a Dindorfio Schweighaeuseri emendatio *διάρας* pro *διείρας*. Tum malim *τὴν ἑτέραν*, utramque enim manum artifex extendebat, alteram ut instrumentum ea prehenderet, dextram ut plectro uteretur. In sequentibus *καθ' ὁποίαν ἂν πρώτην ᾑρεῖτο τῶν ἁρμονιῶν*, scribendum *καθ' ὁποίαν οὖν πρώτην*.

XIV, 638. b. Timomachus tradiderat *πρῶτον* (Stesandrum) *ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῆσαι τὰς καθ' Ὅμηρον μάχας ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας*. Possunt haec sane ad Ulixis cum procis pugnam referri; nihilominus *Ὀδυσσείας* suspectum est, ac fortasse *Διομηδείας* scribendum est.

Ibid. *ἄλλοι δὲ πρῶτόν φασι παρ' Ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμίτωνα τὸν Ἐλευθερναῖον, οὗ καὶ τοὺς ἀπογόνους Ἀμίτορας καλεῖσθαι.* Amitoris posteri cuius analogiae lege Amitores appellari potuerint non intelligitur. Accedit quod neque *Ἀμίτων* neque *Ἀμίτωρ* graece sonat. Quo modo haec expedienda sint cod. Ven. docet, qui pro *Ἀμίτωνα* habet *Ἀμήτορα*, et *Ἀμήτορας* pro *Ἀμίτορας*. Proinde scribendum est *Ἀμήτορα τὸν Ἐλευθερναῖον*, et *τοὺς ἀπογόνους Ἀμητορίδας*. Quod plane confirmat glossa Hesychii *Ἀμητορίδας· κιθαριστάς. Κρῆτες.* Exercit. phil. II p. 36.

Ibid. c. In Anaxandridis loco *εὐρύθμως* scripsi praeeunte Schweighaeusero; libri *εὔρυθμος*.

Ibid. d. e. Chionides *ταῦτ' οὐ μὰ Δία Γνήσιππος οὐδὲ Κλεομένης*. Vulgo *οὐδ' ὁ Κλεομένης*. Praeterea malim *μὰ Δί' οὐ Γνήσιππος οὐδὲ Κλεομένης*. V. Com. graec. II p. 27. Vs. 2. erat *ἐννέα χορδαῖς*. Porsonus *ἐννέ' ἂν χορδαῖς*, Schweigh. *ἐννεαχόρδοισιν*. Tum libri *κατεγλυκάνατο*. In sequente fragm. vs. 2. Dindorfius *ἀειδέν*, et *ἔστ'* Hermannus. Vs. 4. Herwerdenus Observ. crit. p. * * * *ἔχουσιν* pro *ἔχοντας* scripsit, citra necessitatem. In Cratini loco *ἐρῶντα* pro *ἔρωτα* Dalecampius. Tum Dobraeus *ὦ Γνήσιππέ πω; πολλὴ χολή*, vulgo *ὦ Γνήσιππε; ἐγὼ πολλῇ χολῇ*. Mox ante *σκώπτει* lacunam indicavit Casaubonus. V. ad Com. graec. l. l. p. 27.

Ibid. f. In Cratini loco vs. 2. *Κλεομάχου* cum Dobraeo dedi pro *Κλεομάχῳ* et in sequente fragm. revocavi librorum scripturam *ὁ Κλεομάχου*. Schweighaeuserus *ὁ Κλεόμαχος* sequente Dindorfio. De metro loci cf. Com. gr. l. l. p. 163.

XIV, 639. a. *τὰ ἐρωτικὰ ᾄσματα καὶ τὰ λοκρικὰ καλούμενα*. In his *καὶ* vel *τὰ* ante *λοκρικὰ* fortasse delendum.

Ibid. c. *Βηρωσὸς ἐν τρίτῳ* Müller Fragm. Hist. graec. vol. II p. 4, 98. Ibid. *Σακαῖα* scripsi pro *Σακέαν*.

Ibid. d. *διὸ καὶ Εὐφορίωνα εἰρηκέναι που· Ῥειώνῃ μοῦνοι μὲν ἐλεύθεροι ἱεροεργοί κτλ.* Sic haec corrigere tentavi. Libri fere *διὸ καὶ φύλαρχον εἰρηκέναι σουρίῃι μοῦνοι μέν* — Poeta Phylarchus a nemine commemoratur. Scripsi igitur audacula quidem nec tamen improbabili coniectura *Εὐφορίωνα*, quem *Ῥειώνῃ*, cuius nomen, quod necessario h. l. requiritur, pro *ριηι* restitui, de Iunone dixisse constat ex Etym. M. p. 703, 10. *Ῥειώνη· τὴν Ἥραν φησὶν Εὐφορίων.* Cf. Anal. Alex. p. 147. Vs. 2. *πὰρ Κῴοισι* dedi pro *πρὸς κείνοισι*. Ibid. fort. *ἆμαρ ἄγουσιν*.

Ibid. e. Pro *ἀναγγεῖλαι* malim *ἀπαγγεῖλαι*, ut est lit. f,

Ibid. *Βάτων — ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ Αἱμονίας.* Heckerus Philol. V p. 421. *καὶ Ἀθαμανίας.*

XIV, 640. a. *θύοντας Διῒ Πελωρίῳ τραπέζας τε λαμπρῶς κοσμοῦντας προτιθέναι. Πελωρίῳ* scripsi pro *Πέλωρι* ex C, ubi *πελώριω*. Pro *προτιθέναι* malim *παρατιθέναι*. Tum *προσαγορεύειν πελώρια* scripsi pro *πελωρίαν*.

Ibid. b. Euripides:

πλήρης μὲν ὄψων ποντίων, πάρεισι δὲ
μόσχων τε σὰρξ τέρεινα χηνεία τε δαίς.

Ita haec Porsoni praecipitem coniecturam secutus edidit Dindorfius. Libri *μόσχων τέρειναι σάρκες χηνεία τε δαίς*, quae Euripides ita potius scripsisse videtur

μόσχων τέρειναι σάρκες ἀρνεία τε δαίς.

Quae emendatio, si ad palaeographicas rationes exigitur, facillima videbitur. Exercitt. phil. II p. 36. Qui Euripidis fragmento praemittitur versus *αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι*, eum a reliquis separavi. V. Valckenarius ad Euripidis Hippol. 435.

Ibid. c. Pro *πύος* scripsi *πυός* ex L.

Ibid. d. ἀμυγδαλαῖ dedi ex A. Vulgo ἀμυγδάλαι. In Sophili loco vs. 2. οὐχὶ δώδεκα κυάθους — ὑποχεῖς scripsi praeeunte Cobeto V. L. p. 123. Cod. A οὐχὶ β κυάθους — υποχει. Vs. 4. κατακλινεῖς Batavi.

Ibid. f. Philyllius ἀμυγδάλια καρύδι' ἐπιφορήματα. Legebatur ἀμύγδαλα et κάρυα, pro quo καρύδια est p. 641 b. ubi item ἀμύγδαλα edebatur. Potest vero etiam ἀμυγδάλαι scribi, sed ἀμυγδάλια commendatur deminutivo καρύδια.

XIV, 641. a. In Pindari loco erat ἀμφίδευρα, pro quo quum A ἀμφι δευρα habeat, id ἀμφὶ δεύτερα scripsi. Affert enim haec Athenaeus in exemplis τῶν δευτέρων τραπεζῶν. Coniecit hoc etiam, sed sprevit Bergkius.

Ibid. f. Antiphanes μαλακὰς σφόδρα, δι' ἃς μέλιτι προσπαίζειν βία. Pro μαλακὰς C et Eustathius μᾶλλον, om. σφόδρα. Pro βία C ut videtur δείαν, δέδοται Eustathius; locus depravatus. Vs. 5. legebatur ᾠὸν δὲ καταπίνοιμ' ἂν ἄλλου δή τινος. Nunc malim fere τρώγοιμι· ναί. A. ᾠὸν δέ; B. καταπίνοιμ' ἄν. A. ἄλλου δεῖ τινός;

XIV, 642. a. In Amphidis loco ναὶ τοῦτ' Cobetus pro αἲ τοῦτ'.

Ibid. b. τὠνόματα Herwerdenus, vulgo ὀνόματα. In Anaxandridis loco ἡ τράπεζ' εἰσήγετο scripsi pro ἐπήγετο. Vs. 3. εἰ γέγονε Hirschigius pro ἔνδον ὄντ'. Cf. p. 637 b. Nauckius Bulletin de l'Acad. de St. Pétersbourg IX p. 397. οὐδ' εἰ γέγον' ὄντως οἶδ' ἐγώ. Vs. 4. Χρῆστε κοὐκ ἔξων. Ita correxi iam olim librorum scripturam χρηστῶς οὐκ ἔξων. Idem postea Dobraeus.

Ibid. c. In Clearchi loco scripsi ἡ παῖς ἐπιτίθει, ut voluit etiam Dobraeus. Deest in libris ἡ. Olim ego ὦ παῖ σὺ δὲ τίθει, quod receperat Dindorfius.

Ibid. d. Alexis. Vs. 4. νομίζεταί | τοῖς νυμφίοις μετιοῦσι τὴν νύμφην λέγεις | παρέχειν ἄμητας. Parum probabiliter Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 32. τὴν γαμουμένην pro τὴν νύμφην λέγεις. Vs. 7. Iacoby ἥδωμ' ὦ θεοί; cod. A ηδ' ομω θεοί. Hoc verum videtur.

Ibid. e. Ἀπίων δὲ καὶ Διόδωρος — ἐπαίκλειά φασι καλεῖσθαι τὰ μετὰ τὸ δεῖπνον τραγήματα. Excidit παρὰ

τοῖς Λακεδαιμονίοις vel τοῖς Δωριεῦσι, quod omitti non potuit. Pro Διόδωρος nonnulli libri Ἡρόδωρος.

Ibid. Lacunas in Ephippi loco cum aliqua probabilitatis specie sic explere licebit:

καὶ μετὰ δεῖπνον κόκκος [κνίδιος],
ἐρέβινθος, [ἀχράς, βόλβος], κύαμος.

In eiusdem poetae fragmento e Cydone verba βράχος (om. C) βρυγμός corrupta sunt.

Ibid. f. Alexis: ἀρτέον | τράπεζαν, ἀπονίψαι δοτέον κτλ. Sic Porsonus pro ἀπονίψασθαι, quod servari potest, si scripseris ἀρτέα | τράπεζ', ἀπονίψασθαι δοτέον — Dobraeus ἀρτέος | τράπεζ'. ἀπονίψασθαι —

XIV, 643. a — d. De Philoxeni Cytherii loco diximus ego Fragm. Com. graec. vol. III p. 635 sqq. et Bergkius P. L. p. 990 sqq. unde petere licebit quidquid ad crisin carminis corruptissimi pertinet. Lit. a. pro πέπλοις συγκαλύπτων corrigit Cobetus πέπλοισιν καλύπτων, de metro tacens; fort. πέπλοις ἐγκαλύπτων. Ibid. ex B scribendum μή κατίδῃ τις. Lit. c. corrige operarum errores χοιρίναις pro χοιρίνας et σασαμορυτοπάγη pro σασαμορυτοπαγῆ.

Ibid. d. In Antiphanis loco vs. 2. πρώτιστα Dobraeus, libri πρῶτα, Casaubonus τὰ πρῶτα. Vs. 7. κισσόπλεκτα scripsi, libri κισσόπληκτα.

Ibid. e. Verba τούτων σοι καὶ μεταδώσω utpote ex sequentibus lit. f. repetita delenda suspicor. Oratio paulo liberius formata est. Mox ἀναγράφοντα praebuit B. Vulgo ἀναγράψαντα.

Ibid. f. Commemorantur πλακουντοποιικὰ συγγράμματα cum aliorum tum Μητροβίου, ἔτι δὲ Φαίτου. Hoc nomen mihi quidem parum graece sonat, ut nesciam an Φαίστου scribendum sit. Exercitt. phil. II p. 36.

XIV, 644. a. Dindorfius ἐνιαυτίζομ' ἀπλάκουντος, cf. Iacoby supplem. Add. vol. V p. CII.

Ibid. b. Alexis ὦ τὴν εὐτεύχη ναίων Πάρον ὄλβιε πρέσβυ. Scripsi εὐτειχῆ pro εὐτεύχη, libri εὐτυχῆ.

Ibid. d. Evangelus τέτταρας τραπέζας τῶν γυναικῶν εἶπά σοι. Post τέτταρας inserui ποιεῖν.

Ibid. e. πάντα δ' αὐτόπτης. Cod. B πάντα τ' αὐτόπτας.

Vs. 5. insanabiliter corruptus est. V. Herwerden Observ. crit. p. 113. Vs. 9. ἔστω pro ἐστίν Dalecampius.

Ibid. f. Ἴωνες δὲ — ἄμην αὐτὸν καλοῦσι. V. Lobeck. Aglaoph. p. 1061. Paulo post legebatur Τηλεκλείδης· Αὐτομάται δὲ κίχλαι — correctum ex aliis locis. V. Fragm. Com. vol. II p. 363.

XIV, 645. a. In Philemonis loco vs. 2. erat σπονδήσιμα, quod σπονδὴν ἅμα scripsi. Coraes σπονδὰς ἅμα. Mox ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ explicat Lobeck. Aglaoph. p. 1062.

Ibid. b. Semus Delius: ἐν τῇ τῆς Ἑκάτης νήσῳ τῇ Ἴριδι θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνίας καλουμένους. Non Iridi, opinor, cui litatum fuisse neque Pausanias neque alius mythographus memoriae prodidit, sed τῇ Ἴσιδι, ni coniectura fallit, operabantur Delii; novitius igitur hic cultus fuerit. Sequuntur haec καὶ τὰ καλούμενα κόκκωρα, ἰσχὰς καὶ κάρυα τρία. ubi fortasse κοκκωτὰ et ἰσχάδα vel ἰσχάδας scribendum, nisi praestat κοκκωτά, [ἔστι δ'] ἰσχὰς καὶ κάρυα τρία. Ficus enim granis plena est.

Ibid. c. In Hipponactis loco vs. 3. pro οὐδ' ἀττανίτας scripsi quod grammatica postulat, οὐκ ἀττανίτας, eoque etiam libri ducunt. Ceterum Hipponactis locus cum eo quem servavit Athenaeus VI p. 304 b. ad unum fragmentum coniungendus est.

Ibid. e. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος καὶ ἐν τοῖς Χειργάστορσι Νικοφῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαναΐσι καὶ ποιητὴν φησὶν αὐτῶν εἶναι ἐν τούτοις «μήτ' ἅρμα μ' εἶναι ἐγκριδοπώλην». Φερεκράτης δ' ἐν Κραπατάλοις — ἐγκρίδας. Sic haec in libris leguntur. Emendavit Bergkius Comment. de vetere Com. p. 426. et ad Aristophanis fragm. p. 1053. quem secutus sum.

Ibid. f. γοῦρος. Imo γῦρος, ut recte habet C, idemque in Solonis loco restituendum. Vid. Vindiciae Aristoph. p. 95. Vs. 4. scripsi cum Bergkio οὔθ' ὃς ἀνθρώποισι γῆ φέρει. Libri meliores οὐδ' ἔνασσεν ἀνθρώποισι γῆ φέρει, quae ab aliis ita scripta sunt οὐδέν· ἅσσ' ἂν ἀνθρώποισι γῆ φέρῃ, quod ferri non posse apertum est.

XIV, 646. a. τῷ σχήματι μαστοειδεῖς εἶναι φάσκων αὐτούς. Haec non ad κριβάνας (ante Casaubonum κυριβάνας) mihi pertinere videntur, sed ad γύρους, quamquam eadem habet Athenaeus III p. 115 a. Cfr. Vindic. Arist. p. 95. Sed fortasse hoc placentorum genus a semicirculari et papillarum similitudinem referente furnorum forma dictum erat, ut nihil novandum videatur.

Ibid. c. νάνος. P ναῦος. Rectius videtur νᾶνος esse. Pherecratis locum Herwerdenus Observ. crit. p. 10. probabiliter ita refingit λήψει δ' ἐν ᾅδου κραπάταλον καὶ ψωθίαν.

Ibid. c. Cratinus καὶ δρόσον βάλλων ἕωθεν χλιαρὸς ταγηνίας. Pro ἕωθεν suspicabar ἄνωθεν.

Ibid. f. Ἀμορβίτης πλακοῦντος εἶδος, παρὰ Σικελοῖς. οἳ δὲ παισά, πλακούντια παρὰ Κῴοις, ὥς φησιν Ἱεροκλῆς. Haec sic fortasse refingenda sunt Ἀμορβίτης· πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς· οἳ δὲ .... Παισά· πλακούντια παρὰ Κῴοις, ὥς φησιν Ἱεροκλῆς.

Ibid. Antiphanes σησαμίδας ἢ μελίπηκτον ἢ τοιοῦτό τι. Ita Dindorfius pro μελίπηκτα. Possis etiam σησαμίδας ἢ μελίπηκτα; ναὶ τοιοῦτό τι.

XIV, 647. b. Lynceus in epistola ad Diagoram scripta: τῇ δὲ περὶ τὸν ἄμητα δόξῃ τὸν καινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας εἰσάγουσα τραπέζης ἐχῖνον. Scribendum εἰσάγουσι, sc. Rhodii, ut intelligitur ex iis, quae leguntur III p. 109 d. ἀρχομένου μὲν τοῦ δείπνου καὶ μεσοῦντος οὐδὲ λειπομένους ἐπιφέρουσιν, ἀπειρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διάχρηστον ἐσχαρίτην καλούμενον. Adde III p. 75 e. καὶ ταῦτα (τὰ ἐρινεὰ) οὐκ ἀπὸ δείπνου — ἀλλ' ἀθίκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης πρὸ δείπνου παρατέθεικα, ubi παρατεθείκασι scribendum erat. Alia eorum ratio est, quae leguntur in eadem epistola XIV p. 654 a. τῷ δ' ἐκεῖ καλουμένῳ βότρυϊ Νικοστρατείῳ Ἱππώνειον ἀντεκτρέφουσι βότρυν. Corrigendum ἀντεκτρέφουσα, sc. ἡ γῆ, ut intelligitur ex p. 652 d. ἡ δὲ γῆ ταῖς μὲν χελιδονείαις ἰσχάσιν ἀντιπαρατιθεῖσα τὰς βριγινδαρίδας καλουμένας, τῷ μὲν ὀνόματι βαρβαριζούσας, ταῖς δὲ ἡδοναῖς οὐδὲ ἧττον ἐκείνων ἀττικιζούσας. Quibus proxime illata fuisse suspicor quae leguntur III p. 75 e. τὰ δὲ ἐρινεὰ (Rhodiaca) τοῖς Λακωνικοῖς (ita delicatissimae ficus dicebantur Athenis) ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν ἐρίζειν, ubi minus recte Casaubonus supplet

ἀντιπαραβάλλουσι. Nimirum in illa ad Diagoram epistola Lynceus hoc egerat ut Rhodi insulae esculenta Atticis non cedere efficeret, fecitque id haud dubie in Diagorae amici gratiam, quem patria Rhodium fuisse vel nomen indicat. Nec terrae tantum fructus, sed etiam quae mare gigneret inter se comparaverat, ut docet locus lib. VII p. 285 f. ταῖς μὲν Φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς Αἰνεατίδας καλουμένας ἀφύας, τῷ δὲ γλαυκίσκῳ τὸν ἔλοπα καὶ τὸν ὄρφον ἀντιπαρατιθεῖσα· πρὸς δὲ τὰς Ἐλευσινιακὰς ψήττας καὶ σκόμβρους — ἀντιγεννήσασα τὸν ἀλώπεκα καλούμενον. ubi ad participia feminina subaudiendum ἡ θάλαττα. Exerc. philol. II p. 37.

Ibid. b. Lynceus ὑπὲρ οὗ — πειράσομαι πλείω περιθεῖναι λόγον. Pro περιθεῖναι expectabam διαθεῖναι.

XIV, 648. a. τὰ δὲ ψευδεπιχάρμεια ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι, Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητής, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ πολιτικῶν νόμων, τὴν Πολιτείαν ἐπιγραφομένην .... Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς Ἀξιόπιστον, τὸν εἴτε Λοκρὸν γένος ἢ Σικυώνιον, τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας πεποιηκέναι φησίν· ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδωρος. Posui lacunae signa in hanc fere sententiam explendae: καὶ ὁ δεῖνα τήν τε Ὀψοποιίαν καὶ τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας. Inter Epicharmi fabulas quattuor spurias fuisse habitas constat ex Anonymo de Comoed. quem edidi Fragm. Com. graec. I p. 535: σώζεται αὐτοῦ δράματα μ̄, ὧν ἀντιλέγονται δ̄. Earum nomina fuerunt Πολιτεία, Κανών, Γνῶμαι, denique Ὀψοποιία, cuius memoriam unus servavit Antiattic. p. 99, 1. Ἡμίνα: ἐν τῇ ἀναφερομένῃ εἰς Ἐπίχαρμον Ὀψοποιίᾳ. Ex his quattuor fabulis seu potius carminibus Politiam Aristoxenus a Chrysogono, ceteras autem ab alio quodam, cuius nomen intercidit, compositas fuisse tradiderat, Philochoro Canonis et Gnomarum auctorem prodente Axiopistum. Exercitt. phil. I p. 49.

Ibid. f. In Clearchi verbis aut λέγειν aut εἰπεῖν deleverim.

XIV, 649. a. ἐπί τε τῶν τραγημάτων. Scripsi ἔτι.

Ibid. c. ἅπερ ἣν εἴπῃς παρὰ τίνι κεῖται, δώσω σοι οὐ χρυσέους δέκα στατῆρας κατὰ τὸν Ποντικὸν λεσχηνευτήν, ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἔκπωμα. Latere in his Heraclidis Pontici,

Lescharum scriptoris nobilissimi, versum hendecasyllabum Phalaeceum:

δώσω σοι χρυσέους δέκα στατῆρας,

ostendi Anal. Alex. p. 378.

Ibid. d. Fort. ἀνίησιν pro ἀφίησιν.

Ibid. f. In Agathoclis Cyziceni loco restitui ubi neglectae erant formas ionicas. Erat εἰς — ἀνεβλάστησεν — ἐπονομάζουσιν — μεγέθει — καρποφορεῖ — ποιοῦσιν (scr. ποιέουσι).

XIV, 650. a. Ἄλεξις ἐν Βρευτίᾳ. Imo Βρεττίᾳ. V. Hist. crit. p. 398. In ipso Alexidis fragmento vs. 1. recte Dobráeus πίνουσιν. Libri πεινοῦσιν. Vs. 2. scribendum videtur ἐν ὕδατι; B πολλὰ πολλάκις δήπου. V. Com. graec. vol. III p. 399.

Ibid. e. Ἄλεξις [Ἑλένης] μνηστῆρσι: ῥοὰν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. In his supplevi Ἑλένης Hist. crit. p. 391. De fragmento ipso vid. Add. ad Com. gr. vol. V p. CCIV.

XIV, 651. a. Menandri locum Dobraeus sic refingebat μετ' ἄριστον γὰρ ὡς ἀμυγδάλας | παρέθηκ' ἐγὼ τῶν ῥοιδίων ἐτρώγομεν. Cobetus autem Mnem. IV p. 257. sic: ἀμυγδάλας ἐγὼ | παρέθηκα καὶ τῶν ῥοιδίων ἐνετράγομεν, de prima parte loci tacens.

Ibid. f. περὶ αὐτῶν τῶν Δαναΐδων Dobraeus. Vulgo περὶ αὐτῶν τῶν γὰρ ἀΐδων. In Melanippidis fragmento vs. 1. οὐ γὰρ ἀνθρώπων ἔχον μορφᾶεν εἶδος suspicabar ἀνθρωπῶν cll. Hesychio Ἀνθρωπώ· γυνή. Tum μορφᾶεν εἶδος Emperius et Dobraeus dederunt pro μορφὰν ἐνεῖδος, Bergkius suspicatur φοβεῦντο | μομφᾶν ὄνειδος. Vs. 2. οὐδὲ τὰν αὐτὰν libri, Casaubonus οὐδὲ τὰν αὐδάν, Dobraeus οὐδὲ τὰν δίαιταν, Bergkius οὐ δίαιταν τάν. Vs. 3. ἀν' εὔδι' ἄλσεα, πολλάκις scripsi, libri ἄνευη λιάσδεα πολλάκι. Vs. 4. θήραις pro θῆρες Porsonus et Iacobsius. Vs. 5. ἱερόδακρυν pro ἱερόδρακυ Emperius. Vs. 6. σύρια σπέρματα pro Συρίας τέρματα scripsi ego (corr. typoth. errorem στέρματα).

XIV, 652. d. τὰς βριγινδαρίδας καλουμένας. Brigindarides sive Brygindaricae ficus a Brygindaris, Rhodiaco demo, nomen duxisse nunc demum innotuit ex titulo Rhodiaco a Rossio Inscr. III p. 31. edito.

XIV, 653. a. πεφωγμένας et in Pherecratis fr. πεφωγμένων pro πεφωσμένας et πεφωσμένων Porsono aucto rescripsi.

Ibid. f. καὶ μύελον. Bergkius κἄμυλον.

XIV, 654. a. In Lyncei loco Ἱππώνειον et ἀντεκφέρουσα correxi pro Ἱππώνιον et ἀντεκτρέφουσι. V. ad p. 647 b.

Ibid. b. In Menandri fragmento Cobetus «ἠγόρακά σοι περιστέρια ταδὶ» λέγων, et in sequente Nicostrati loco Dindorfius ταῦτ' ἀξιοῖ· τοὐρνιθάριον pro ταῦτ' ἀξιῶ. εἶτ' ὀρνιθάριον, quorum alterum recepi, recipiendum etiam ἀξιοῖ.

Ibid. e. Antiphanes τῶν ταῶν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον. Scripsi ἤγαγ' ἓν μόνον praeeunte Herwerdeno.

Ibid. f. In Alexidis loco edidi λαγῷ pro λαγοῦ cum Schweighaeusero.

XIV, 655. a. Anaxandrides τοσουτουὶ δύ'. Ita Coraes. A τοιούτους ἴδου. Dobraeus, quem cum Dind. secutus eram, τοιουτουσὶ δύ'.

Ibid. f. Epicrates ἔνθα δελφάκων ἐγὼ κρέα | κάλλιστ' ὄπωπα πυρὸς ἀκμαῖς ἠνθισμένα. Cod. B ἀκμῇ, unde probabiliter Blaydesius ad Aristoph. Acharn. p. 130. emendavit πυρὸς ἀκμῇ 'ξανθισμένα.

XIV, 656. b. ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. Cf. Problem. anecd. III, 43. et Busemacker Praef. p. XIX.

Ibid. Archippus: τὰ δ' ἄλλα χοίρων ἀκροκώλια μικρῶν. Correxi ταδὶ δ' ἅμα, adiuvante cod. A τὰ δίδαλλα. Vs. 3. pro φλογίδες, quod ex praecedente versu iteratum est, correxi σχελίδες.

Ibid. f. Sopatri versus est anapaesticus tetrameter in fine truncatus, ut nihil mutandum sit. Pro ἔτρυξεν autem scribendum ἔγρυξεν, ut vidit Schweighaeuserus.

XIV, 657. a. Plato comicus: δέλφακα δ' ἀραιότατον. Ita scripsi numeris paeonicis pro δέλφακα δὲ ῥαιότατον. Eupolidis qui sequitur versus in cod. Veneto ita scriptus est οὐκ ἀλλεύθιον δέλφακα ωδονθ' ηστια. Correxi

οὐκ ἀλλ' ἔθυον δέλφακ' ᾠδὸν Θῃστίᾳ
καὶ μάλα καλήν.

Sed ᾠδὸν non expedio; nisi forte ᾠδόν scripsit poeta, verniliter sic grunnientem suem dicens.

Ibid. b. καὶ οἱ Θάσιοι ἔπεμψαν. Prababiliter Wichers καὶ ὁ Τάχως ἔπεμψεν et lit. c. τῶν τοῦ Ταχὼ [στρατηγῶν] pro τῶν Θασίων.

XIV, 658. a. Aristomenis versum nescio quo auctore restitui addendo κρέα. In Philemonis fragmento vs. 5. σκεύη de vitio suspectum est. Crediderim σκευὴν i. e. ἱματισμὸν poetam scripsisse. Nec κτήματα sanum puto, nisi forte de gregibus id intelligi potest.

Ibid. c. In Simonidis versu cum Bergkio adieci ἢ, et in altero fragmento τρομιλικὸς scripsi pro τρομίλιος, quod a Τρομίλεια formari non potest, potest vero τρομιλικός. V. ad I p. 22 b.

Ibid. d. ἀποπάτημα bis scripsi pro ἀποτράγημα. V. Com. graec. II p. 542.

Ibid. e. τὰ δὲ πυρίεφθα pro τοὺς δὲ πυριέφθας correxit Schweighaeuserus.

Ibid. f. Versus anonymi poetae aut sic scribendus est ἐγὼ δὲ φεύξομαι γεγὼς ἐλεύθερος, ut voluit Iacobsius, aut cum Schweigh. γ' addendum post φεύξομαι.

XIV, 659. d. Posidippus πότερ' οὖν ἀφεῖσαι; libri πότερον ἀφεισεα. Correxit Cobetus. Dindorfius cum aliis ἀφεὶς ἔα.

Ibid. e. In Menandri loco ἀκόλουθε pro ἀκολουθῶν Cobetus, qui vs. 2. φέρ' οἶνον Σωσίᾳ pro φερεω vel φέρεω πλεὶ ωωσια. Piersonus φέρ' ὦ παῖ Σωσία. Vs. 3. libri εὔχου, quod ἔγχει scripsit Piersonus, ἐγχοῦ Cobetus.

Ibid. f. ἱρωστὶ Heckerus Anthol. I p. 248; libri εἰδώς τι.

XIV, 660. a. καὶ ἀπόστειλον πρὸς ἐμὲ τὴν ταχίστην. Scribendum videtur ἀνταπόστειλον. Ib. Πρωτογονείας scripsi, libri Πρωτογενίας, Heckerus Philol. V p. 422. Ἡρωογονίας voluit.

Ibid. d. οἷς καὶ τὰ τοῦ πλήθους ἐνεργεῖν ἔργον ἦν Siebelis. Quae non sufficiunt.

Ibid. e. Ἀθηνίων. V. Iacoby Add. Com. gr. vol. V p. XXI.

Ibid. f. θύσας pro ἔθυσ' margo P. Vs. squ. malim αὐτοὺς ἔτ' οὐκ.

XV, 661. a. In Athenionis loco vs. 21. pro ὡς δ' ηρεσ' αὐτοῖς ὕστερον fortasse scribendum ὡς δ' ἤρεσαν τοῖς ὕστερον. Mox Grotius γεγραμμένα pro γεγραμμένων.

Ibid. b. Libri ἀκριβῶς ἐρίφιον. Seclusi ἀκριβῶς cum Dobraeo; eodem auctore vs. sq. διεγίγγρασ' scripsi pro δι' ἐπίγγρας.

Ibid. c. Scripsi ὡς πολὺ δὲ pro ὡς πολύ, Dindorfius ὡς πολύ τι. Vs. 40. malim ἀπαρχόμεθ' pro καταρχόμεθ'.

Ibid. d. Vs. 45. erat ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἄφες παῦσαι λέγων. Emendavit Cobetus. Tum scripsi cum Dobraeo δεῦρο νῦν συνείσιθι ἐμοί. Libri δεῦρο συνέσθιέ μοι.

Ibid. Ἄλεξις ἐν Λεβητίῳ. Scripsi Λέβητι. V. Hist. crit. p. 400.

Ibid. e. οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ συγγράψαντες Ἡρακλείδης τε καὶ Γλαῦκος ὁ Λοκρός. Excidit opinor ad Heraclidis nomen patriae notatio Ἡρακλείδης τε [ὁ Συρακόσιος] καὶ Γλαῦκος ὁ Λοκρός. Cf. Pollux VI, 70. In Cratini Gigantibus vs. 1. ἐνθυμεῖ cum Cobeto scripsi pro ἐνθύμει, olim dederam ἐνθυμεῖσθε, Dindorfius ἐνθυμοῦ.

Ibid. Ante ὡς cod. B φασί addit, quod φησίν scribendum hoc modo: ἐνθυμεῖ δὲ τῆς γῆς (φησὶν) ὡς γλυκύ. Vs. 2. εὐωδέστατος Bergkius, libri εὐωδέστερος. In sequentibus edebatur et cum Cratini loco coniuncta erant παραπλησίαν ὀσμὴν λέγεις ἀμφοῖν γλυκύς. Separavit haec a Cratini versibus et Athenaeo dedit Dobraeus leviter correcta sic: παραπλησίαν ὀσμὴν λέγει ἀμφοῖν. καὶ ὁ γλυκὺς Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπράτῳ. Vulgo καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπράτῳ.

Ibid. f.—662 b. In Menandri loco ante Cobetum erat καθάριος. Sequitur locus Posidippi: ἐγὼ μάγειρον ἀναλαβὼν ἀκήκοα. Ita libri, quae ita correxi: ἕν' ἐγὼ μάγειρον λαμβάνων ἀκήκοα. Praesens λαμβάνων sensus requirit. Dindorfius e Corai coniectura ἐγὼ μάγειρον ἕνα λαβὼν ἀκήκοα. Vs. 2. fort. καθ' ἕκαστον, ut voluit Dobraeus; in fine versus distinxi et vs. 3. ἀντεργολαβοῦντες scripsi cum Grotio pro ἀντεργολαβοῦντος. Ib. ἔχοι Dobraeus. Vs. 4. ὅτι ἢ στόμα Dobraeus, ὅτι στόμα libri, ὅτι τὸ στόμα Iacobsius. Vs. 6. ἐμίαινε Cobetus, libri ἕνιά τε.

XV, 662. c. In Batonis fragmento libri ἀναγεγράμμεθ', Cobetus ἀναπεπαύμεθ', quod recepi; sed corr. oper. sphalma.

XV, 663. a. Κριτίας Casaubonus, libri Κρατῖνος.

Ibid. b. ἡ μᾶζα addidit Schweigh. Pro τὰ μάλιστα fort. scribendum τὰ μάγματα, vel ut Iacobsius voluit τὰ μασήματα.

Ibid. c. Pro Ἀρτεμίδωρος scribendum esse Ἀπολλόδωρος vidit Schweighaeuserus.

Ibid. f. In Philemonis fragmento pro καὶ διὰ τριῶν — suspicabar καὶ δὴ διὰ τριῶν.

XIV, 664. a. ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ἐσπούδασε συσχολάσαι αὐτῷ. Correxi σχολάσαι.

Ibid. b. In loco Machonis vs. 3. post πλήν γ' ὅτι μουσικωτάτου τινὸς Athenaeus omisisse videtur εὕρημα γέγονεν ἀνδρός vel simile quid.

Ibid. c. In Nicostrati fragmento scribebatur οὐδέτερον εἶδε.

Ibid. e. Menippus in Arcesilao: πότος ἦν ἐπικωμασάντων τινῶν καὶ ματτύην ἐκέλευσεν εἰσφέρειν Λάκαινά τις. Frustra hic turbat Schweighaeuserus. Lacaenam intellige servam. Theognis El. 980. χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι, στεφανώματα δ' εἴσω | εὐειδὴς ῥαδινῇς χερσὶ Λάκαινα γυνή. Claudianus Eutrop. II 202 quibus Argivae pulchraeve ministrant Thessalides, famulas et quae meruere Lacaenas. Mitto alia. Exercit. phil. II p. 37. In sequentibus legebatur περδίκια ὀλίγα καὶ χηνία. Scripsi περδίκεια (sc. κρέα) et ex C. καὶ χήνεια. Praeterea malim ὀλίγ' ἄττα. Continuo restitue e PVL ἔπαικλον, pro quo ἐπάϊκλον editum ex C. Pro ἐπέδειπνα malim ἐπίδειπνον.

XV, 665. b. Platonis locus e Laconibus. Vs. 3. νίπτρον Casaubonus, libri λίτρον. Ib. παραχέων futurum est, ut non necesse sit corrigere παρέξων. Vs. 5. τῇ παιδὶ τοὺς αὐλοὺς ἐχρῆν ἤδη προχείρους εἶναι. Sic libri. Secutus sum Cobetum, quamvis satis audacter haec sic refingentem: τὴν παῖδα τοὺς αὐλοὺς ἐχρῆν ἔχειν πάλαι προχείρους. Fortasse nihil novandum est praeter προχείρους, quod πρόχειρας scripserim, quod recte formatum esse docent adiectiva ὑπόχειρ, ἑκατόγχειρ, εὔχειρ et quae sunt similia. Ac ne sequentia constructione excidant, fortasse καὶ προαναφύσα scribendum est, ut haec subita conversione ad tibicinam facta dicantur. De καὶ sic posito v. Sophoclis Antig. 487. καί νιν καλεῖτε. Vs. 6. προαναφυσᾶν Cobetus, vulgo προσαναφυσᾶν. Ibid. παραχέων βαδίζω Bergkius, libri παράχεον βαδίζων. Vs. 9. in libris sic scriptus

est καὶ δὴ κέκραται· τὸν λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς εἶπε. Recepi Elmsleii coniecturam indicata post κέκραται duarum syllabarum lacuna, et pro εἶπε scripsi εἶτ' ἐ[πάγει]. Omissa esse aliqua vidit etiam Cobetus, qui verba τὸν λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς εἶπε Athenaeo tribuit, quae parum versimilis coniectura est. Fortasse καὶ δὴ κέκραται. A. κᾆτα τὸν λιβανωτὸν ἐπιτίθει σύ. εἶτ' ἐ[πάγει]· σπονδὴ μὲν κτλ.

XV, 666. a. εἰ μή τι σὺ τοὺς Ἀμειψίου ἀποβλύζειν ὑπολαμβάνεις. Ante ἀποβλύζειν supplevi quod ad sententiam necessarium est ἀποκοτταβίζοντας.

Ibid. b. μάθε παρ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων εὕρεσις Σικελική ἐστι παιδιά, ταύτην πρώτων εὑρόντων Σικελῶν. Haec inepte dicta sunt; postrema fortasse delenda sunt, nisi sufficit εὕρεσις expungere.

Ibid. c. τὸν ἀπὸ τῶν ποτηρίων κότταβον. Haec non sine vitio scripta sunt. In Euripidis loco erat ἆθλα κοττάβων.

Ibid. d. In Platonis loco verba πάνυ βούλομαι Cobeto praeeunte alteri interlocutori tribui.

Ibid. e. Lacunam in fragmento Platonis explet Dobraeus ποίων φιλημάτων, melius Cobetus ἰδοὺ φιλημάτων. Vs. 5. δέ adiecit Dobraeus, sed recte Cobetus τίθημι κοττάβεια. Vs. 8. erat αὐτή.

XV, 667. a. In Antiphanis fragmento λαβεῖν pro λαβὼν Bergkius.

Ibid. c. Aeschylei fragmenti vs. 1. fortasse scribendum Εὐρύμαχος, οὐ γὰρ ἄλλος, οὐδὲν ἥσσονας — Vs. 3. σκοπὸς pro κότταβος Dobraei est emendatio, qui reliqua ita refingebat: τοῖσδ' ἀγκυλητοῖς κοσσάβοις ἐπίσκοπα | ὅσσων ἐμῶν ἡβῶσα χεὶρ ἐφίετο.

Ibid. d. Post Εὔπολις indicavi lacunam, quae fabulae nomen absorpsit, quod non omisisse scriptorem cetera docent.

Ibid. e. Verba πληγεῖσαν τῷ κοττάβῳ, quae vulgo post ὑποκειμένην leguntur, huc transposuit Dobraeus.

Ibid. f. In corrupto Cratini loco πατρίοισι pro πατρικοῖσι restituit Herwerdenus Observ. crit. p. 5. qui in sequentibus feliciter τοῖς ἐπινέουσιν coniecit pro τὸ κεινέου. Statim ante Dobraeum erat βάλλειν μὲν τῷ πόντῳ δὲ βάλλοντι. In Ari-

stophanis loco fortasse ἔγνωκ'· ἐγᾦδα χαλκίον .... ἱστάναι καὶ μυρρίνας.

XV, 668. a. Hermippus κνημὶς δὲ περὶ σφυρὸν ἀρθροῦται. Ita Porsonus et Erfurdtus haec scripserunt. Libri κνημίδες δὲ περὶ σφυρὸν ἀρθροῦνται. Corrigendum igitur:

κνημῖδε περὶ σφυρὸν ἀρθροῦνται.

Post Hermippi locum sequitur Achaei fragmentum, in quo ῥίπτοντες pro ῥιπτοῦντες dedit Nauckius. Ibid. Casaubonus τί δ' οὐ λέγοντες. Tum ὅτι κάλλιστον Ἡρακλεῖ λάταξ Dobraeus, quem vide. Casaubonus Ἡράκλεις.

Ibid. b. Σοφοκλῆς ἐν Ἰνάχῳ ἀφροδισίαν εἴρηκε τὴν λάταγα· ξανθὴ δ' ἀφροδισία λάταξ παισὶν ἐπεισκύπτει δόμοις. Pro παισίν sine dubio πᾶσιν scribendum. Id qui intellexit Toupius Emend. II p. 471. cetera sic constituit: ξενὴ δὲ κἀφροδισία | λάταξ ἅπασι νῦν ἐπεισκύπτει δόμοις, ut cottabi lusus tanquam pestis omnes familias invasisse dicatur. In quo ille a sententia non minus quam a metro aberravit. Apertum enim est e glyconico systemate haec ducta esse, in quo pacis otiique commoda et gaudia celebrata esse suspicor. Docet hoc Hermippi locus, qui ingruentem belli tempestatem describens nullum iam cottabi lusum esse dicit, ῥάβδον δ' ὄψει τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδομένην, μανῆς δ' οὐδὲν λατάγων ἀΐει Com. graec. II p. 397. Comparandus item Euripides in Plisthene apud Athenaeum l. l. πολὺς δὲ κοσσάβων ἀραγμὸς | Κύπριδος μελῳδὸν ἀχεῖ | μέλος ἐν δόμοισιν. In verbo εἰσκύπτειν i. e. ἐπεισέρχεσθαι facile agnoscas vernilem sermonem Satyrorum. Exercit. phil. I p. 49. Pro ἐπεισκύπτει meliores libri ἐπεκύπτει habent; recepi Nauckii emendationem ἐπεκτύπει, nisi malis ἐπικτυπεῖ, de quo v. Phil. Gott. XIX, 145.

Ibid. c. καὶ Ἵππαρχος ἐν Παννυχίδι Porsonus. Libri Κάλλιππος ἐν Παννυχίδι. Fragmentum Hipparchi recisis verbis τὰ κοττάβια (τὰ κοττάβεια AP) quae interpolatoris sunt, ad numeros systematis iambici dimetri revocavi. Vulgo ὁ διαγρυπνήσας πυραμοῦντα λήψεται | τὰ κοττάβια καὶ τῶν παρουσῶν ἣν θέλει | φιλήσει.

Ibid. e. In Dionysii Aenei vs. 1. Emperius Opusc. p. 305. pro τρίτον tentabat πρέπον. Vs. 4. ἐκεῖνον ἰδεῖν. Dalecampius ἐκεῖνον ἰεῖν, Bergkius ἕκαστον ἰεῖν. Vs. 4. ὄμματι βη-

ματίσαισθε τὸν κατὰ αἰθέρα τὸν κλίνην. Fuit qui σηματίσαισθε scribendum putaret; sed ὄμματι βηματίσασθαι, mit den Augen abschreiten, affectato dicendi genere, quo utitur aeneus ille Dionysius, satis dignum est. Certius est pro αἰθέρα me recte scripsisse ἀέρα, habetque hoc ipsum cod. B. Vs. 6. Hermannus ἐκτέαται.

XV, 669. a. Sequitur eiusdem poetae locus, cuius vs. 1. Emperius p. 305. scribi voluit ὕθλους οἰνοχοεῖν. Infinitivus pendere videtur ab δυνατοὶ vel simili verbo, quod in superioribus legebatur. Vs. 4. Emperius τοὖδ' ἀπὸ συμποσίου. Vs. 5. Φαίακας pro Φαίακος Casaubonus. In Cratini fragmento Bergkio praeeunte scripsi μάχαι δ' ἄλλοισι καὶ πόνος μέλοι, pro πόνοι. Alii μάχης — καὶ πόνον μέλοι. Videntur Herculis verba esse.

Ibid. b. ὁ τῶν Συρβηνέων χορός. Sic scripsi pro Συρβηναίων, idemque restitui p. 669 b. et 697 e. de quo multis annis ante Cobetum (ad Hyperidis orat. p. 46) admonui Com. graec. vol. II p. 67.

Ibid. d. In Callimachi epigrammate ἀπὸ στομάτων Anthologia, ἀπὸ στεφάνων Athenaeus. Exhibui felicem O. Schneideri emendationem ἀπ' ὀστλίγγων. Pro ἐγένοντο Ruhnkenius ἐχέοντο.

Ibid. e. In carmine Dionysii vs. 3. σοὶ πρώτῳ χαρίτων ἐγκεράσας χάριτας, scribendum κύλικας, ut vidit Lehrsius Aristarch. ed. nov. p. 478. Ib. vs. 4. τόδε exhibui pro τότε ex emendatione Spanhemii. Vs. 5. συμποσίου κόσμον recte Lehrsius.

Ibid. f. ἄλλα πολλὰ καὶ τοῦτο. Constans dicendi usus postulat ἄλλα τε πολλὰ καὶ τοῦτο.

XV, 670. a. πρὶν κρατήσωσι τοῦ ἔρωτος. Interposui ἄν.

Ibid. b. τὴν τοῦ στεφάνου δήλωσιν σημεῖον τοῦ περὶ τὸν ἔρωτα δεσμοῦ ἐρᾶν φασι τοὺς τοιούτους; Corrigunt δὴ λύσιν aut διάλυσιν. Sufficere opinor δήλησιν.

Ibid. c. στεφανουμένους περιρρεῖν αὐτῶν τὸν στέφανον Inter περιρρεῖν et αὐτῶν excidisse suspicor ἐᾶν.

Ibid. d. χαλεπὸν γὰρ — θεῖναι. Fortasse μεῖναι scripsit Clearchus, quod respondeat praecedenti ἐπίμονος. In proximis ante στεφανοῦσι aliqua videntur excidisse; nisi malis καθάπερ τινὸς θεοῦ τὰ πρόθυρα, recisis verbis στεφανοῦσιν αὐτῶν. Etiam in sequentibus haud pauca depravata sunt, quae in ordinem redigere eorum est, qui cum maxime colligendis illustrandisque Aristotelicorum reliquiis insudant.

Ibid. e. Ven. ἐμποδῶν. In Lycophronidis loco edidi τόδ' ἀνατίθημί σοι ῥόδον καλὸν ἄνθημα καὶ πέδιλα καὶ κυνέαν. Vulgo pro ἄνθημα i. e. donarium legitur νόημα. Hermannus μνῆμα scripsit, Bergkius ἀνάθημα. Quod ipse posui iam Casaubono placuisse video, sed male postea reiecit. Vs. 3. post ἄλλᾳ apud Dindorfium nescio quo errore excidit κέχυται, quae res fraudi fuit Bergkio. Non credo tamen locum vitii immunem esse. Quid enim hoc est: omnia mea tibi dedico, quoniam in aliam puellam animus effusus est. Pro ἄλλᾳ codd. habent ἄλλαι, V ἀλλό. Fortasse scripserat poeta

ἐπεί τοι νόος αμῖν (vel ἁμὸς) κέχυται
ἐπὶ σὲ τὰν Χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν.

XV, 671. a. ἐλέγομεν μὴ συνδειπνεῖν τῶν πέντε γε πλείους. Post συνδειπνεῖν excidisse videtur δεῖν.

Ibid. d. In Alexidis loco scripsi ἃ παρέθηκ' αὐτοῖς ἰδεῖν. Vulgo ἅπερ ἔθηκ' αὐτοῖς ἰδεῖν.

Ibid. e. Anacreon στεφάνους δ' ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν. Ita haec ex VL correxi, latetque idem manifesto in scriptura cod. A στεφάνου ὁ δ' ἀνήρ. Dindorfius et Bergkius ex B ediderunt στεφάνους ὁ δ' ἀνήρ.

XV, 672. a. Τέναρος δὲ ἀγροίκων εἶναι λέγει στεφάνωμα τὴν λύγον. Huius scriptoris nomen Ταίναρος potius quam Τέναρος scribendum arbitror, ut voluit Casaubonus. Statim οἱ ἄλλοι δὲ scripsi pro οἱ ἄλλοι γε.

Ibid. b. Menodotus de templo Iunonis Samiae: ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ, τοῦ καὶ νῦν ὑπάρχοντος, πρότερον δὲ ὑπὸ Λελέγων καὶ Νυμφῶν καθιδρυμένου. Permirum est hoc templum a Nymphis conditum dici, quamquam Samum ab Anacreonte Nympharum urbem dici non ignoro. Scribendem videtur καὶ Μιλυῶν, quos cum Lelegibus coniunctos memorat Plutarchus Quaest. graec. p. 302 b. ubi Μιλυῶν pro Μιννῶν corrigit Palmerius Exerc. p. 216. Eos Μινύας perperam appellat eorumque nomen ad Minoem refert Eustathius ad Hom. p. 635, 39. Σόλυμοι (Lyciae populus) Μινύαι ἀπὸ Μίνωος

ἐκαλοῦντο, οὗ ἀδελφοὶ Σαρπηδὼν καὶ Ῥαδάμανθυς. Cfr. Herodotus I, 173. et Stephanus Byz. v. Μιλύαι. Ibid. τοὺς δ' Ἀργείους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας — πεπεισμένους τοὺς Ἀργείους, ὡς πάντως τι κακὸν — ἡ Ἀδμήτη πείσεται. Apertum est alterum τοὺς Ἀργείους delendum esse.

Ibid. ληστρικῷ τῷ βίῳ χρωμένους. Ita scripsi pro ληστρικῷ τε βίῳ χρωμένους. Ibid. c. corr. op. err. ἀπαίρειν.

Ibid. d. Erat ἠιόνος et ἠιόνα. Ibid. καθ' ἕκαστον ἔτος ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ᾐόνα καὶ ἀφανίζεσθαι ψαιστά τε αὐτῷ παρατίθεσθαι. Quis non videat pro ἀφανίζεσθαι scribendum esse ἀφαγνίζεσθαι? habetque hoc ipsum cod. B.

Ibid. e. καὶ καλεῖσθαι Τόνεα τὴν ἑορτήν, ὅτι συντόνως συνέβη περιειληθῆναι τὸ βρέτας. Pro Τόνεα rectius scripseris Τόνεια. Pro συντόνως Dobraeus ἐν τόνοις. Malim τόνοις sine ἐν. Librario συντόνως scribenti obfuit vicinia sequentis συνέβη. Exercit. philol. I p. 50.

Ibid. παραγενομένων εἰς Ὕβλαν. Probabiliter v. d. in Miscell. Observ. crit. II, 1. p. 251. Ὕλαν corrigit. Idem postea coniecit O. Müllerus Dor. I 259. Cfr. tamen Lobeck. Paral. p. 302.

XV, 674. a. Μεγίσθης. Revocavi ubique librorum scripturam Μεγίστης. Ibid. προμαχίων ἑορτή. Rectius fuerit προμαχείων.

Ibid. d — f. De Alcaei Sapphonisque locis v. Bergkium. Eorum in illo qui lit. e. legitur, fortasse scribendum vs. 2. ὄρπακας ἀνήτω συνεΐρραισ' ἀπάλαισι χέρσιν. In quo συνεΐρραισα cum diaeresi dictum est pro συνείρασα, ut ὄϊδα Aeoles dixerunt pro οἶδα.

XV, 675. a. ὁμοπαθείᾳ scripsi pro ὁμοιοπαθείᾳ, confirmat B. in quo ὁμοπαθεῖς scriptum est.

Ibid. a. b. Philonides: πρὸς ἄμετρον ἀπόλαυσιν τῶν πολλῶν ἐκτρεπομένων ἄκρατόν τε προσφερομένων αὐτῶν, οἱ μὲν αὐτῶν μανιωδῶς παρέπαιον. Ita haec leguntur in A. Vulgo deest prius αὐτῶν, quod in αὐτίκα mutatum sequentibus iunxi. Mox οἱ Ἕλληνες τῷ μὲν παρὰ (μετὰ Palmerius) δεῖπνον ἀκράτῳ προσδιδομένῳ τὸν ἀγαθὸν ἐπιφωνοῦσι δαίμονα, τιμῶντες τὸν εὑρόντα δαίμονα. Delenda est vox

postrema; praeterea scribendum τῷ μὲν παρὰ δεῖπνον ἀ ἀκράτῳ h. e. πρώτῳ ἀκράτῳ. Cfr. sequentia τῷ δὲ μετὰ (παρὰ Palmer.) δεῖπνον κεκραμένῳ πρώτῳ προσδιδομένῳ Δία σωτῆρα ἐπιλέγουσι.

Ibid. e. λευκόϊνον pro λευκόϊον Schweighaeuserus. Statim ex epitome pro περιστατέον restitue παραιτητέον.

XV, 676. a. b. Polycharmus in libro de Venere ἡ δὲ θεὸς — αἰφνίδιον ἐποίησε πάντα τὰ παρακείμενα αὐτῇ μυρρίνας χλωρᾶς πλήρη ὀδμῆς τε ἡδίστης ἐπλήρωσε τὴν ναῦν ἤδη ἀπειρηκόσι τοῖς ἐμπλέουσι τὴν σωτηρίαν διὰ τὴν πολλὴν ναυτίαν. γενομένου δὲ ἐμέτου πολλοῦ καὶ ἡλίου ἐκλάμψαντος κατιδόντες τοὺς ὅρους ἧκον εἰς τὴν Ναύκρατιν. Pro μυρρίνας aut μυρρίνης scribendum aut deleto πλήρη scribendum μυρρίνας χλωράς. Post ναυτίαν sustuli interpunctionem et τε scripsi pro δέ. Praeterea τοὺς ὅρους corruptum puto scribendumque opinor τοὺς ὅρμους. In sequentibus libri habent θυσίας τε τῇ θεῷ καὶ ἀναθεὶς τῇ Ἀφροδίτῃ ἄγαλμα. Casaubonus θύσας, non minus probabiliter corrigas θυσιάσας. Exercit. phil. II p. 37.

Ibid. e. f. Chaeremon στεφάνους ἑτοιμάζουσιν οὓς εὐφημίας | κήρυκας εὐχαὶ προὐβάλοντο δαιμόνων. Praesens ἑτοιμάζουσιν non potest conciliari cum sequente προὐβάλοντο. Credo Chaeremonem scripsisse ἑτοιμάσαντες, Athenaeum autem, quod etiam alias fecit, orationis structuram suo consilio adaptavisse. εὐχαὶ δαιμόνων, si incorruptum est, audacissime poeta dixit pro εὐχόμενοι δαίμοσιν; fort. εὐχαῖς. In Chaeremonis loco στεφάνους τεμόντες ἀγγέλους εὐφημίας, non male Nauckius coniecit στεφάνους τ' ἔχοντες. Sed vide quae dixi ad Theocriti Id. XVIII, 40.

Ibid. f. τὸ γὰρ παρὰ Κρατίνῳ κατὰ παιδιὰν εἴρηται ναρκισσίνους ὀλίσβους. Repugnant haec praecedentibus, quibuscum Cratini locus conciliari non potest, nisi ita scriptus Ναρκίσσου ὀλίσβους, ut non de flore, sed de nescio quo Narcisso (fortasse de mythico illo Thespiensi) Cratinus loqui putandus sit.

XV, 677. a. Revocavi librorum scripturam κατημαξευμένων, quod nescio quam ob causam Dindorfius καθημαξευμέ-

νων scripserit. In Platonis loco vs. 4. *κἂν καλλιερῆτε, γλῶτταν ἀγαθὴν πέμπετε*, nescio quis *τέμνετε* coniecit.

Ibid. d. *Καλλίξενος ὁ Ῥόδιος καὶ αὐτὸς γένος.* Delent articulum; sed fort. transponendum est *ὁ καὶ αὐτὸς Ῥόδιος γένος.*

Ibid. f. In Pancratis loco recepi quod Schweigh. ex Dioscor. II 172. coniecit *γλαυκοῦ* pro *λευκοῦ*. Vs. 4. non necesse est scribi *φύῃ*. V. quae dixi ad Theocritum p. 255.

XV, 678. a. Quod Philetas affert incerti poetae distichon ex epigrammate sepulchrali ductum videtur.

Ibid. c. Ante Wyttenbachium erat *χοροὶ δ' εἰσὶ τὸ μὲν πρῶτον τὸ δ' ἐξ ἀρίστων ἀνδρῶν.*

Ibid. e. f. *Ἀγώνιδι.* Imo *Ἀγωνίδι.* De Eubuli loco dictum est ad Theocrit. p. 178. Paucis interiectis leguntur haec: *σὺ γὰρ εἶ ὁ τὰ ἐν βιβλίοις οὐ μόνον ἀπόρρητα ἐκλέγων ἀλλὰ καὶ διορύττων*, quae intelligerem sic scripta *ἀπόρρητα οὐ μόνον ἐκλέγων ἀλλὰ καὶ ἐξορύττων.*

XV, 679. a. In Sophoclis loco probavi Nauckii emendationem vs. 3. *μητρὸς* scribentis pro *γαστρός*. Ibid. *ἐπειδὴ οὖν ἤδη καὶ σὺ ἐμπεπλήρωσαι οὐ μόνον τῶν τοῦ γλαύκου κρανίων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀειζώου βοτάνης, ἧς ὁ Ἀνθηδόνιος ἐκεῖνος δαίμων ἐμφορηθεὶς πάλιν ἤ τις γέγονε, λέγε ἡμῖν καὶ περὶ τοῦ προκειμένου.* De herba, qua Glaucus Anthedonius immortalitatem consecutus esse ferebatur, dixi Analectis Alex. p. 238. Sed corruptissima verba *ἧς ὁ Ἀνθηδόνιος — γέγονε* quomodo corrigenda sint difficile dictu est. Interim correxi *ἧς ὁ Ἀνθηδόνιος ἐκεῖνος ἁλιευτὴς* (vel *ἀσπαλιευτὴς*) *ἐμφορηθεὶς δαίμων θαλάσσιος γέγονεν.* Id enim dici debuit, Glaucum gustata herba ex piscatore deum marinum factum esse. Exercit. phil. I p. 50 et II p. 38.

Ibid. b. Verba *ἐν τῷ περὶ ψυχῆς* seclusi, nisi ea post *Πλάτωνα* transponere praestat. Eubuli locum correxi ut potui, nec vero perpurgatus est. V. Com. gr. III p. 251. Vs. 2. *στρούθιον ἀεροφόρητον* metro repugnant, fortasse *ἀερόφοιτον*. Vs. 3. *συνίλλεται* scripsi pro *συνίλλεσταί τε*. Vs. 4. pro *ἡδυπότατον* correxi olim *ἡδύτατον*. Vs. 6. fort. *αὐξομένας ὥρας*, ut voluit Bergkius.

Ibid. d. In altero Eubuli loco, de quo Com. gr. III 252. dictum est, vs. 2. fortasse citra necessitatem *τὸν* adieci. Vs. 3. *ὑγρότατον* Hirschigii emendatio est pro *γρυπότατον*. Vs. 4. Libri *τίς γὰρ αὐτὸν ἔχουσα φιλήσει.* Scripsi cum Iacobsio *τίς γὰρ ἂν αὐτὸν ἔχουσ᾽ ἀφίλητος;* Rectius fuerit *τίς γὰρ τοῦτον ἔχουσ᾽ ἀφίλητος;*

Ibid. e. In eiusdem Eubuli fragmento legebatur *τῶν μυρτίνων βουλόμεθα τούτων. σὺ τἄλλα πώλει πάντα πλὴν τῶν μυρτίνων.* Dobraeus *βουλόμεθα τουτωνί· σὺ δὲ | ἅπαντα πώλει τἄλλα πλήν* — Ego praetuli *τῶν μυρτίνων βουλόμεθα· τουτωνὶ δίδου, τὰ δ' ἄλλα πώλει πάντα πλὴν τῶν μυρτίνων.*

Ibid. f. De Chaeremonis loco v. Nauckium Poet. trag. p. 305.

Ibid. et 680. a. Hellanico restitui formas ionicas. Erat *ὄνομα — ἱερὸν — πόλει — ἱεροῦ — ἄνθους* bis — *ἀεί*. Praeterea post *μέλαιναι* addidi *καὶ* et statim pro *ἐπ' αὐταῖς οἱ στέφανοι*, ubi articulus ferri non potest, posui *ἐπ' αὐτῇσι στέφανοι.* Alterum *ἄνθεος* deleverim. Denique ante *τοὺς στεφάνους* adieci *τούτους*.

Ibid. b. In Demetrii loco *ἀνθεῖ δ' οὗτος ὅταν ὥρα ᾖ, καὶ τῷ χρώματι τὸ ἄνθος καλλιφεγγές*, postrema vox e Salmasii coniectura scripta est, libri *καὶ ἀφεγγές* habent, quod lenissima mutatione *ἡλιοφεγγές* scripsi. Vides quam prope nihil inter ΚΑΙΑΦΕΓΓΕϹ et ΗΛΙΟΦΕΓΓΕϹ intersit.

Ibid. d. *ἐπὶ τὸν στέφανον ἀγωνιζομένους.* Malim *περὶ* pro *ἐπί*. In Simonidis epigrammate Heckerus Philol. Gott. V p. 509. corrigit *Φοῖβος ἐσαγεῖται Τυνδαρίδῃσι χορόν, σὺν δ' ἄμετροι* etc.

Ibid. *Ἀκίνιοι στέφανοί τινες καλοῦνται οὕτως οἱ ἐκ τῆς ἀκίνου τοῦ φυτοῦ πλεκόμενοι, ὥς φησιν Ἄνδρων.* Quod medicus, qualem Andronem fuisse constat, de corollis explicuit, non mirum videri potest, si quidem multum ad valetudinem interesse putabatur, quo quis in conviviis sertorum genere uteretur. Cf. Plinius H. N. XXI, 3, 9. graecum auctorem secutus: apud Graecos quidem de coronis privatim (*ἰδίως*) scripsere Mnesitheus atque Callimachus medici, quod et in hoc est aliqua valetudinis portio (*ὑγιείας μέρος*), in potu atque hilaritate praecipue odorum vi subrepente fallaciter. Hinc est quod Philonidis, nobilis medici, librum *περὶ μύρων καὶ στεφάνων*

laudat Athenaeus XV p. 675 a. et Claudii Saturnini de coronis scriptionem habes apud Tertullianum de Cor. VII p. 205. Exercit. philol. II p. 38.

Ibid. c. *λείριον*. Cod. A *αἴριον* i. e. *λίριον*.

XV, 681. a. De Alcmanis loco v. Bergkium.

Ibid. Cratinus *ἑρπύλλοις κρόκοις ὑακίνθοις ἑλιχρύσου κλάδοις*. Dubitare licet an Cratinus secundam in *ἑλίχρυσος* produxerit, quare malim *ὑακίνθοισιν*.

Ibid. *Θεμισταγόρας δ' ὁ Ἐφέσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ χρυσέῃ (χρυσῇ) βίβλῳ ἀπὸ τῆς πρώτης θρεψαμένης νύμφης Ἑλιχρύσης ὄνομα τὸ ἄνθος ὀνομασθῆναι.* Adscripsi haec si qui forte alii huius libri inscriptionem *χρυσῆ βίβλος* expediant. Historici argumenti fuisse intelligitur e loco ab Etymol. M. p. 166, 22. allato: *Πατροκλῆς (Προκλῆς) καὶ Τεμβρίων ἀποικίαν στείλαντες εἰς Σάμον, πρὸς τοὺς Κᾶρας κοινωνίαν θέμενοι ᾤκησαν παρὰ τὸν Χήσιον ποταμὸν καὶ εἰς δύο φυλὰς τὴν πόλιν διένειμαν, ὧν τὴν μὲν Χησίαν ὠνόμασαν ἀπὸ τοῦ Χησίου ποταμοῦ παρακειμένου τῇ πόλει, τὴν δὲ Ἀστυπάλαιαν, ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ ἐκεῖσε οντος ἄστεος· οὕτω Θεμισταγόρας ἐν τῇ χρυσῇ βίβλῳ.* Insigne item fragmentum servavit scriptor Epimerismorum apud Cramerum Anecd. Oxon. I p. 80, 10. *Θεμισταγόρας δὲ καὶ ἐν τῇ χρυσῇ βίβλῳ φησίν· Αἱ μὲν κατὰ τὴν Ἀλόπην τὴν νῦν καλουμένην Λυδίαν, τὴν πρὸς τῇ Ἐφέσῳ, γυναῖκες μιᾷ συμβουλῇ τὰ συνήθη ταῖς γυναιξὶν ἔργα ἀπαρνησάμεναι καὶ ζώναις χρησάμεναι καὶ οπλισμοῖς τὰ τῶν ἀνδρῶν πάντα ἐπιτήδευον· πρὸς δὲ τὰ ἄλλα* (leg. *τοῖς ἄλλοις*) *καὶ ἥμων σὺν αὐταῖς ταῖς ζώναις (ὅ ἐστιν ἐθέριζον)· διὰ τοῦτο καὶ Ἀμαζόνας κεκλῆσθαι τὰς σὺν ταῖς ζώναις ἀμώσας.* Praeterea non memini Themistagoram a quoquam ad partes vocari, nec commemoratum reperio a Guhlio in recensu scriptorum Ephesiacorum. Exercit. philol. II p. 38.

Ibid. c. Clearchus: *ὅρα τοὺς τὸ κοσμοσάνδαλον ἀνευρόντας Λακεδαιμονίους.* Natalis Comes in coronas nectentes i. e. *ἀνείροντας*, quod recipere non dubitavi.

Ibid. f. *ὅλα* interposui e Theophrasto, ubi *ὅλως* libri, quod *ὅλα* scribendum esse vidit C. G. Schneiderus.

XV, 682. a. In Alcmanis versu *χρύσεον ὅρμον ἔχων ῥα-*

δινᾶν πετάλοισι καλχᾶν, post *πετάλοισι* excidisse videtur *ἴσον* hoc modo *πετάλοις ἴσον | καλχᾶν*.

Ibid. e. Post *Στασῖνος* indicavi lacunam cum Welckero Epic. Cycl. I p. 305. Recte idem praeeunte Hemsterhusio post *σοῦ* inseruit *οὐ*. Pro *Κύπρια* quamvis repugnante Welckero malim cum Hemsterhusio *Κυπρίου*. Erunt fortasse qui Heckero Phil. V p. 433. assentiantur totum Athenaei locum ita refingenti: *Δημοδάμας δὲ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ Κυπρία* (a *Κυπρίας*) *Ἁλικαρνασσέως αὐτὰ εἶναί φησι ποιήματα.* Mox *ἐν τῷ ια'* (Dind. *ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ*) corruptum videtur ex *ἐν τῷ α'*, de quo post Heynium admonuit Welckerus Ep. cycl. II 511.

Venustissimum Cypriorum fragmentum, in quo Helenae ornatus describitur, tractavi olim in Gerhardi Ephemer. Archaeol. 1845 p. 29. Recepi quas ibi proposui emendationes fere omnes; nunc totum locum ita corrigendum puto:

εἵματα μὲν χροΐ ἕστο τά οἱ Χάριτές τε καὶ Ὧραι
ποίησαν καὶ ἔβαψεν ἐν ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
οἷα φοροῦσ' ὧραι, ἔν τε κρόκῳ ἔν θ' ὑακίνθῳ
ἔν τε ἴῳ θαλέθοντι ῥόδου τ' ἐνὶ ἄνθεϊ καλῷ
ἡδέϊ νεκταρέῳ, ἔν τ' ἀμβροσίαις καλύκεσσιν . . .
ἄνθεσι ναρκίσσου καὶ λειρίου, οἷ' Ἀφροδίτη
ὀδμαῖς παντοίαις τεθυωμένα εἵματα ἕσται.

Versu primo *εἵματα* Canteri est emendatio, in libris *ἱμάτια* scriptum, qui reliqua ita exhibent *μὲν χροιᾶς τότε αἱ χάριτές τε καὶ ὧραι*. Pro *χροιᾶς* Schol. Luciani de Salt. 5. paulo propius vero habet *χροίας*. Reponendum quod edidi *χροΐ ἕστο τά οἱ Χάριτες*. Vs. 3. *οἷα φοροῦσ' ὧραι*. Male scriptum erat *Ὧραι*. Magis tamen *οἷα φέρουσ' αὐταὶ* placeret, ut *οἷα* ad *εἵματα* spectet. Heckerus Phil. Gott. V p. 423. *ὅσσα φέρουσ' ὧραι*. Post vs. 5. aliquid excidisse videtur, e. c. *οἰνάνθης μύρτου τε καὶ ἴριδος, ἔν τ' ἐρόεντος* — Vs. 6. Libri fere *καλλιρόου*, cod. B *καλλιρόν*, quod *καὶ λιρίου* sive malis *καὶ λειρίου* scribendum erat. Vs. 7. Mire dictum est et sine dubio corruptum quod vulgo editur *ὥραις παντοίας τεθυωμένα*, pro quo *ὀδμαῖς παντοίαις* scripsi. Vix placebit enim cuiquam quod Heckerus voluit *ὡραίοις πᾶσιν*. Denique pro *ἕστο*

scripsi *ἔσται*. Versibus illis Athenaeus ex eodem carmine subiecit haec:

ἣ δὲ σὺν ἀμφιπόλοισι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
πλεξαμένη στεφάνους εὐώδεας ἄνθεα γαίης
ἂν κεφαλαῖσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκρήδεμνοι,
Νύμφαι καὶ Χάριτες, ἅμα δὲ χρυσέη Ἀφροδίτη
καλὸν ἀείδουσαι κατ' ὄρος πολυπιδάκου Ἴδης.

Mirum est in his nihil mali suspicatos esse criticos, qui si ad sententiae vim attendissent, non dubito quin duo fragmenta coniuncta esse vidissent:

ἣ δὲ σὺν ἀμφιπόλοισι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
πλεξαμένη στεφάνους εὐώδεας ἄνθεα γαίης . . .
[*καὶ πάλιν: πλεξάμεναι στεφάνους εὐώδεας ἄνθεα γαίης*]
ἂν (ἐν?) κεφαλῇσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκρήδεμνοι—

Apertum enim est etiam post secundum versum ad sententiae absolutionem aliquid desiderari. Ceterum verba *ἄνθεσι γαίης* non per appositionem praecedentibus adiuncta sunt, sed noto dicendi genere ita videntur intelligenda esse, ut Venus flores ad corollas coniunxisse dicatur. Praeterea Heckerus *ἄνθεα ποίης* conicit cll. Odyss. IX 449. Vs. 4. scribendum erat *χρυσέη*, vulgo *χρυσῆ*.

XV, 683. a — 684. e. Sequitur septuaginta duorum versuum ecloga e Georgicis Nicandri derivata, multis illa quidem vitiis deformata, at quorum partem tamen, praesertim post S. (i. e. Ottonis Schneideri) operam, satis tuto tollere licuit.

Vs. 1. recte ut videtur S. *ὅσσ' ὡραῖα*. Eodem duce vs. 2. posui *ἄνθε' Ἰαονίηθε* pro *ἄνθη Ἰαονίηθε*. Comparabam Hesiodeum illud *Μοῦσαι Πιερίηθεν* et Virgilianum p a s t o r a b A m p h r y s o. Quibus alia adiecit S.

Ioniam autem intellige Eliacam, cuius perrara apud veteres memoria est. Cf. Strabo VIII p. 346. *ἐνταῦθα δὲ καὶ ἄλση τό τε Ἰωναῖον καὶ τὸ Εὐρυκύδειον*, quod frustra in vitii suspicionem vocatum est. Eodem pertinent nymphae Ionides in sequentibus a Nicandro commemoratae. Adde Pausaniam VI, 22, 7. *ὀνόματα μὲν ἑκάστῃ τῶν νυμφῶν Καλλιφάεια καὶ Συνάλλαξις* (*Συνάλθαξις* Lobeck. Pathol. p. 510) *καὶ Πηγαία καὶ Ἴασις, ἐν κοινῷ δέ σφισιν ἐπίκλησις Ἰωνίδες. λουο-*

μένοις δὲ ἐν τῇ πηγῇ καμάτων τέ ἐστι καὶ ἀλγημάτων παντοίων ἰάματα. καλεῖσθαι δὲ τὰς νύμφας ἀπὸ Ἴωνος λέγουσι Γαργηττοῦ μετοικήσαντος ἐνταῦθα ἐξ Ἀθηνῶν. E x e r c i t. p h i l. II p. 40.

Ibid. *γένη γε μὲν ἰάσι δισσά.* In his *ἰάσι* pro *ἴοις* dictum accipit S. allato Lobeckio Path. Prol. p. 443. Vereor ne non recte, sed scribendum opinor *Ἰάδι*, quo nomine ipsa illa, de qua modo diximus, Ionia significari potuit.

Ibid. Vs. 6. *χλούνηνδε* posuit S. a d a p r i l a t i b u l a, cll. Homero Il. 24, 378. *Πηλείωνάδ' ἱκέσθαι* et Apoll. Rh. 3, 647. *αὐτοκασιγνήτηνδε*. Ego post *ἤνυσε γὰρ* aliquid intercidisse arbitror.

Ibid. b. Vs. 7. erat *λῦθρον* et vs. 8. *νύμφαισιν*, pro quo nunc malim omnino *νύμφαις σὺν Ἰαονίδεσσι νυχεύσων*.

Ibid. Vs. 10. in libris legitur *ὁδὸν διπάλαιστα τελέσκων*. Scripsi *ὅσον διπάλαιστα*. Pro *τελέσκων* olim probabam Lobeckii coniecturam *τελίσκων*. Sed vide S.

Sequentia egregie expedivit Schweighaeuserus. Odoniam, quam a rosarum praestantia commendat poeta, omni florum genere abundasse, etiam illud iudicio est, quod fuere qui Proserpinae raptum in loca illa transferrent, cuius rei testem habemus Appianum Bello civ. IV, 105. rosasque centifolias de Midae hortis lectas commemorat Tertullianus de Coron. p. 110 A (ed. Rig.); easdem in Pangaeo et apud Philippos novit Theophrastus H. Pl. VI, 6, 4. Cf. Plinius HN. XXI, 17.

Ibid. c. *ἀγασσαμένη* pro *ἀγαοσαμένης* Schweighaeuserus. Vs. 17. S. *κλῶν' εὐρυρρίζου*. Tum vs. 19. idem *θρασκίῳ* f a v o n i o s p i r a n t e et vs. 20. *βλαστοδρόπει δὲ χύτ' οἶα* i. e. g e r m i n a s o l i t a r i a. Idem *ἐς* pro *εἰς* et *ὄρσεο κόρσην* cum J. G. Schneidero pro *ὀρεοκόρσην*. Vs. 21. *σπεῖραν ὅπως* et *ὑποζυγέοντε κόρυμβοι* S. cum Cantero pro *κορύμβοις*. Dele comma in fine versus.

Ibid. d. Vs. 23. *μέσσα* vulgo, quod *μέσφα* scripsi. Vs. 25. *σπέρματι μὴν* S. pro *σπερματίνην*. Vs. 26. *ἀργήεις*, v. supra p. 66.

Ibid. e. Vs. 31. *ἶρις δ' ἂν* S. Idem *ἀγαλλιὰς ἥ θ'* pro *ἀγαλλίδι ἠδ'*, quod recepi. Vs. 33. *ἥ τ'* S. vulgo *αἵ τ'*. Vs. 36. vulgo *σὺν καίπερ τοξία χροιῇ λυχνίς*. Correxi *σὺν καί*

πέρ τ' ὀξεῖα χροῇ λυχνίς, quo adiutus S. recte dedit σὺν καὶ απερ τ' ὀξεῖα χροῇ λυχνίς.

Ibid. f. Vs. 39. φλόξ τε pro δὲ Schweigh. Tum vulgo editur ἀνερχομένῃ ἄουσα, ubi corrigebam ἀνερχμένου ἰσάζουσα, S. ἀνερχομέναις γανάουσα. Malim nunc ἀνερχομέναις σελάουσα cll. Ther. 691. πυρὸς σελάοντος. Vs. 40. libri ἕρπυλλον δὲ φριάλευσί τ' ἐν βώλοισι φυτεύσεις. Casaubonus ἕρπυλλον δ' ἐφύδροισι φ. Merkelius ἕρπυλλον δ' ἐν φρικαλέοις βουνοῖσι φυτεύσεις. S. ἕρπυλλον δ' ἐφύδροισιν ἐπ ἀμβώνεσσι φυτεύσεις. Ego quod posui nunc reicio scribendumque suspicor ἕρπυλλον δ' ὀφρύῃσιν (vel ὀφρύεσσιν) ἐν εὐβώλοισι φυτεύσεις. Vs. 42. ἠδὲ pro ἠὲ I. G. Schneider. Tum pro κατακρεμάῃσιν fort. κατακρεμὰς ᾗσιν, quod adiective dictum est, ut ἐντυπὰς et alia eiusdem generis. Vs. 45. libri φυλάσσινη — διοιγομέναισιν. Correxit S.

XV, 684. a. Vs. 49. πῆξαν pro πλῆξαν S. Idem vs. 50. post quem alium excidisse recte statuit, πη βρώμην pro πω βρώμην, B πεβρώμην, Canterus πω βρώμην. Vs. 51. ὠλίσθηναν pro ὠλίσθησαν dedit S. Idem revocavit ἐνιχρίμψαντε ex A. Vulgo ἐνιχρίμψαντα e coniectura Canteri. Vs. 52. βλαστὰ βαθεῖ' — κόπρος S. pro βλάστα βαθεῖ — καρπόν. Vs. 53. κήπῳ vel κήποις S.

Ibid. b. Vs. 54. erat ἐπιπορσαίνουσιν.

Vs. 58. ναομένοισι τόποις. Libri νεομένοισι. Scribendum igitur ναιομένοισι, quae ionica forma est. Homerus Od. IX 222. ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα. Quod afferens Apollonius Lex. p. 114, 30. explicationis causa addit ἀντὶ τοῦ νεανικῶς i. e. ἀντὶ τοῦ νέον ἰακῶς vel ἰωνικῶς. Cf. Archestratus Athenaei IV p. 136 b. βούγλωσσόν θ' ὃς ἔναιεν ἐν ἅλμῃ μορμυρούσῃ, ubi vide quae adnotavi. Exercit. phil. I p. 51.

Ibid. c. Vs. 59. εὐειδές S. vulgo εὐῶδες. Vs. 60. κάλχας pro χάλκας Casaubonus, fortasse sine causa, vide S. Vs. 62. ὑψῆέν τε πανόσμεον scripsi pro ὑψήεντα πανόσμεον. Vs. 63. νεοδουπέσιν vetus mea coniectura est pro νεόχου παισίν. Vs. 64. ἠιθέας optime scripsit S.

Ibid. d. Vs. 68. βρεττέεσσιν Lobeck. Rhem. 316. Ib. ὅτε scripsi pro ἅτε. Vs. 69. πολλάκι θέλκια καλὰ sanum puto. Hesychius Ζέλκια· λάχανα. Φρύγες. Potuit etiam floris

genus esse. Ib. τοτὲ pro τό τε Schweighaeuserus. Vs. 70. στήλῃσιν S. στήλαισιν vulgo. Vs. 72. pro εὐτραπέας ad Theocritum p. 239. conieci εὐστραφέας. Et sic Schweigh.

Ibid. f. Timachidas θήσειόν θ' ἁπαλὸν μήλῳ ἐναλίγκιον ἄνθος. Nisi, quod non puto, μῆλον de flore mali explicari potest, equidem μίλῳ scribendum putarim.

XV, 685. a — c. Pherecrates ὦ φιλῶν μὲν ἀμάρακον, προσκινῶν δὲ σέλινα. Scripsi cum Hermanno προσκυνῶν. In altero eiusdem poetae loco vs. 1. Herwerden Observ. crit. p. 11. ἁπαλῶν. In Cratini loco de vs. 4. dixi ad p. 681 a. Vs. 6. lacunam expleveris scribendo ἀνθρύσκου φόβῃ[σί τε καὶ σμίλῳ καὶ θρυαλλίδι], v. Com. gr. vol. V p. 17. Vs. 7. ἀειφρούρῳ μελιλώτῳ. Cf. Hesychius Ἀείφρουρος· ἀεὶ διαμένων, ἀειθαλής. Σοφοκλῆς Τηλέφῳ. Ita enim correxit corruptam glossam Porsonus apud Dobraeum ad Nub. 518. diu ante Cobetum. Vs. 8. δὴ inserui.

XV, 686. a. κατὰ τὸν Σοφοκλέα, ὃς ἐν Συνδείπνοις φησί· φορεῖτε, μασσέτω τις, ἐγχείτω βαθὺν κρατῆρα. Pro φορεῖτε olim conieci φυρᾶτε, nescius tum placuisse idem etiam aliis. Praestat fortasse ἔφη· σι[τία] | φορεῖτε κτλ. Vox σιτία, qua tragici poetae in tragoediis non utuntur, a satyrica poesi non aliena putanda est.

Ibid. b. Alexis: στεφάνων δέ τε τούτῳ χύδην πεπλεγμένων. Ita cod. B, στεφάνων δὲ τούτων A. corrigunt στεφάνων δὲ τουτωνί. Nescio an praestet στεφάνων δὲ τούτων τῶν. Sequentia in libris ita habentur κατὰ τὸν Ἀντιφάνους ἐνεγκεῖν δεῦρο τῶν χρηστῶν δύο, quae viam monstrante Casaubono ita correxi κατὰ τὸν Ἀντιφ[άνη· στεφ]άνους ἐνεγκεῖν δεῦρο τῶν χρηστῶν δύο — Praeterea non satis intelligo quid sit χρηστὸν πῦρ, quare vide ne poeta scripserit τῶν χριστῶν δύο καὶ δᾳδα χριστὴν ἡμμένην χριστῷ πυρί, ubi χριστὸν πῦρ intelligo ignem in quem unguenta iniecta sunt. Eadem Casauboni fuit coniectura, Dindorfio neglecta. Corollam unguento delibutam habes apud Aelian. V. H. XIV, 39.

Ibid. c. οὕτω γὰρ τὴν τῶν λόγων διέξοδον ὥσπερ δράματος ποιήσομαι. Recte in praecedentibus legitur τὸν περὶ τῶν μύρων λόγον διεξέρχεσθαι, persequi sermonem de unguentis. At hic agitur de fine disputationi coronariae

imponendo, qui cum dramatis exitu comparatur. Is autem non *διέξοδος* dicitur, sed *ἔξοδος*, quod etiam hic pro *διέξοδος* reponendum arbitror. Exempla dittographiae in *διεξ* passim vidimus in superioribus. Cf. Cobetus V. L. p. 224.

Ibid. d. De Xenophontis loco v. Cobetum Mnem. VII 147.

Ibid. e. Erat *ἐλευθέρων*.

XV, 687. b. Clearchus: *Παρράσιος δ' ὁ ζωγράφος, καίπερ παρὰ μέλος ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ τέχνην τρυφήσας καὶ τὸ λεγόμενον ἐλευθέριον ἐκ ῥαβδίων ἐκ τινῶν ποτηρίων ἑλκύσας* — Dindorfius *ἐκ* ante *τινῶν* delevit; malim *ἐκ ῥαβδίων ὡς ἐκ* (vel *ὡσεὶ*) *τινῶν ποτηρίων*. Quid autem sit libertatem ex bacillis tanquam ex poculis ducere nescire me fateor. Alludi videtur ad *πῶμα ἐλευθερίας*. Pro *τέχνην* fort. *τύχην* scribendum est. Supra XII 543 d. ubi similia de Parrhasio narrantur, *ὑπὲρ τὴν γραφικὴν* scriptum est. In versu Parrhasii *ἔγραψα* pro *ἔγραψε* scripsi. V. ad XII p. 543 c.

Ibid. c. *ἡδονικήν* pro *ἡδονήν* posui cum Nauckio et *χριομένην* pro *χρωμένην*. V. Casaub. ad p. 689 c.

Ibid. d. e. Alcaei fragmentum exhibui prout voluit Bergkius P. L. p. 714.

XV, 688. a. Sophoclis locus sine sensu ita scriptus erat *θυμῷ δ' οὔτι φαιδρὰ χορεύει τάρβους θυγάτηρ*. Scripsi literis transpositis *καρδία* pro *φαιδρά* et *ουκέτι* a Brunckio adoptavi. Numeri sunt glyconici. Compara homericum *τὸ δ' ἐμὸν κῆρ ἄχνυται ἐν θυμῷ*.

Ibid. b. In Anaxandridis loco Dobraeus malebat *ἐπιχαιρέκακόν πως*.

Ibid. c. Archilochus *ἐσμυρισμένη κόμας | καὶ στῆθος, ὡς ἂν καὶ γέρων ἠράσσατο*. Sic Wakefieldus fortasse recte scripsit pro *ἐσμυρισμένας*.

XV, 689. a. *καθ' ὃν χρόνον ἔζη Βερενίκη ἡ μεγάλη*. Prorsus novum mihi accidit Berenicen appellari *τὴν μεγάλην*, pro quo non dubium quin recte Schweigh. a Dindorfio neglectus reposuerit *ἡ Μάγα*. Exercit. phil. II p. 41.

Ibid. b. Achaeus:

ἰσαργύρου τ' ἐς χεῖρα κυπρίου λίθου
δώσουσι κόσμον, χριμάτων τ' αἰγυπτίων . . .

Ita haec scripsi indicata in fine lacuna, cuius hanc rationem

habui, quod recte quidem *λίθου κόσμος* dicitur, non autem *χριμάτων κόσμος*. Fallitur enim de Ionis loco Athenaeus XV p. 690 b. ubi *σαρδιανὸς κόσμος* ad vestitus ornatum referendum est. Fortasse in sequ. versus initio fuit *ἄλειμμα*. Pro *ἰσαργύρου τ' ἐς* Dindorfius ex Heringae coniectura *ἰσάργυρόν τ' εἰς*. Cod. A *εἰσαργυροῦν τις*. Praeterea praestat fortasse *ἐς χεῖρε*.

Ibid. d. *ἥ τε Κύπρος καὶ τὸ κρόκινον*. Vulgo *ἐν δὲ Κύπρῳ καὶ τὸ κρίνον*. Apud Theophrastum est *καὶ ἡ Κύπρος καὶ πρὸς τούτοις καὶ τὸ κρόκινον*. Dindorfius *ἔτι δὲ κύπρος καὶ τὸ κρόκινον*.

Ibid. e. f. In Antiphanis loco vs. 1. cod. B habet *λοῦτ αι δου ὁ ἀληθῶς*, in quo manifestum est aliud quid latere quam quod nunc editur; nisi forte *ου ο* ex sequente versu huc translatum est. Vs. 6. indicavi lacunam, v. ad XII p. 553 d.

XV, 690. a. *πρὸς τῷ μυροπώλῃ*. Schweigh. probabiliter coniecit *πρὸς τῷ Πέρωνι*. Vs. 2. *αὐτόν* seclusi et *τὸ* adieci cum Herwerdeno Observ. crit. p. 43. Ibid. *δὲ* pro *τε* Bergkius.

Ibid. b. In Hipponactis fr. *βακκάρι* pro *βακκάρει* restitui ex C et deletis quae Dindorfius intulit post *ῥῖνας* lacunae signis *οἷά περ* scripsi pro *οἵη περ*. Voluerunt hoc etiam alii. Heckero Phil. V p. 484. verba *οἷάπερ κρόκος* spuria videntur. In Ionis fragmento *βακκάρις* dedi pro *βάκκαρις*. Dindorfius *βακκάρεις*.

Ibid. Pherecrates, v. Com. gr. II p. 298. ubi quod pro *ἰοῦσιν* conieci *εἰσιοῦσιν*, teste Cobeto ad Orat. de arte interp. p. 127. confirmavit Ven. Fort. scribendum *ἔστην δὲ κἀκέλευον «ἐγχέασθε νῷν | βρένθειον, ἵνα τοῖς εἰσιοῦσιν ἐγχέω μύρον»*. Pro *βρένθειον* vulgo *βρένθιον*.

Ibid. f. Strattis: *καὶ λέγ' ὅτι φέρεις αὐτῇ μύρον*. Ita Erfurdtus pro *μύρον φέρεις αὐτῇ*. Malim cum Iacobsio *καὶ λέγ' ὅτι μύρον αὐτῇ φέρεις*. Vs. 4. fort. *οὔτ' οἶδεν* pro *οὔτ' εἶδεν*. *μεγάλλειον* pro *μεγάλλιον* scripsi et hic et in sequ.

XV, 691. a. In Amphidis loco ante *ἐρίοισι τοὺς τοίχους* excidisse suspicor *ἐμπεταννύναι λέγω* vel simile quid in eandem sententiam dictum. V. Com. graec. vol. III p. 312. In Anaxandridis loco *βασιλὶς ὠνομασμένη* de regia virgine de-

sponsata explicui. Sed locus de vitio suspectus est, ac fortasse recte nonnemo coniecit ἠγλαϊσμένη. Nimirum in cod. archetypo scriptum erat . . . σμένη, quod librarius pro captu suo supplevit. Vs. 2. Herwerden μεγαλλείοις τὸ σῶμ᾽.

Ibid. b. In Menandri loco παῖ· νὴ Δί᾽ ἡδύ cum Dobraeo scripsi pro παιδίον· ἡδύ.

Ibid. Ἀλκαῖος ἐν Παλαίστραις. Scripsi Παλαίστρᾳ.

Ibid. e. Alexidei fragmenti vs. 2. librorum scripturam γινόμενον ἀεὶ χρονικόν emendavit Herwerdenus.

Ibid. vs. 3. εἰς οὐχὶ ταὐτὸν μὰ Δία τὴν αὐτὴν μύρον. Ineptum est τὴν αὐτήν, cui τὴν ὀσμὴν Dobraeus, τον μέγαν Herwerdenus, ego τὰς πάσας substitui. Nec absurdum esset εἰς οὐχὶ ταὐτὸν μὰ Δία ληκύθιον μύρον. Vs. 8. ἠλειφόμην θυόμενος ἰρίνῳ μύρῳ. Scripsi ὑόμενος.

Ibid. f. πρὸς θεῶν, φίλοι, ποία ἡδονή, μᾶλλον δὲ σαλακωνία θαἰμάτια μολύνεσθαι; Sic Dindorfius edidit praeeunte Cantero pro μᾶλλον δ᾽ οὖσα λακωνία. Crediderim unius literulae transpositione scribendum esse μᾶλλον δ᾽ ὑοσαλακωνία, cui similiter formatum est ὑομουσία.

XV, 692. a. τὴν εἰς μετέωρον τῶν οἴνων φορὰν ὑποπτεύσαντες. Fortasse ὑποτοπήσαντες scribendum est.

Ibid. d. συμβαλοῦμαί τι μέλος ὑμῖν εἰς ἔρωτα. Cf. Com. gr. IV 555.

Ibid. e. Italicas et Siculas urbes plerasque in numis repraesentare dicit πρόσωπον δικέφαλον. Scripsi διπρόσωπον κεφαλήν, quod res postulat. Quis enim nescit in numis illis non faciem cum duobus capitibus effictam esse, sed unum caput cum duplice facie? Paullo ante ni fallit coniectura supplendum est τῶν κατὰ τὴν [μεγάλην] Ἑλλάδα.

XV, 693. a. In Alexidis loco ante Cobetum erat Διός γε, quod Dobraeus Διὸς σύ scribebat. Vs. 2. χρησιμωτάτου dedi pro χρησιμώτατον. Sequitur Nicostrati fragmentum, quod cum sic in libris scriptum esset κἀγὼ φιλτάτη μετανιπτρίδ᾽ αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον, ego ἄγ᾽ ὦ φιλτάτη scribendum duxi; non male tamen Iacobsius κᾆτ᾽ ὦ φιλτάτη.

Ibid. b. In eiusdem Nicostrati loco ἀπενεγκάτω μοι τὴν τράπεζαν ἐκ ποδῶν, malim utique ἐκποδών.

Ibid. c. In Xenarchi fragmento vs. 2. γὰρ adieci. Vs. 2.

restituit Cobetus, vulgo abest ἄκρατος, quod e cod. A revocavit. Idem in Eriphi loco, qui in cod. sic scriptus est ἐκπέπιη δέκας πρὶν ἀγαθοῦ πρῶτον δαίμονος λαβεῖν, feliciter restituit ἐκπεπήδηκας πρὶν ἀγαθοῦ πρῶτα δαίμονος λαβεῖν. Pro πρῶτα autem fortasse πῶμα scribendum est.

Ibid. d. καὶ ὥσπερ ἱκετείαν τινὰ ποιούμενος. In his καὶ fortasse delendum est.

Ibid. e. ἐκέλευσε βασταχθῆναι τὴν τράπεζαν. Pro τὴν cod. B αὐτήν, quod fort. recte αὖ τὴν scripsi.

XV, 694. a. ὅτι σκολιὸς ἦν. Ita Schweigh. pro ὅστις.

Ibid. b. ὁπότε τὰ κοινὰ καὶ πᾶσιν ἀναγκαῖα τέλος λάβοι. ταῦτα γάρ — Libri λάβοιεν. Scribere debebam τέλος λάβοι· ἐνταῦθα γάρ, ut vidit etiam Cobetus ad Orat. p. 105.

Ibid. d. Ἀπόλλω Ilgenius pro Ἀπόλλων, quod fort. revocandum est. In scolio quarto scripsi ἐπ᾽ ἐμαῖς εὐφροσύναισι, ταῖσδ᾽ ἀοιδαῖς κεχαρημένος. Libri — εὐφροσύναις ταῖσδ᾽ ἀοιδαῖς ἄειδε, nisi quod pro ἄειδε B habet ἄοιδε. Hermannus εὐφροσύναις, ἀοιδαῖς κεχαρημένος. Alii fortasse rectius τᾷδ᾽ ἀοιδᾷ. In quinto scolio Bergkius ὡς φίλης Ἀθηνᾶ.

Ibid. e. In sexto scolio πάλιν τ᾽ Dindorfius.

Ibid. f. Anaxandrides τὸ μὲν ὑγιαίνειν πρῶτον ὡς ἄριστον ὄν. Ita scripsi pro ἄριστον ἦν, ferri tamen potest etiam ἦν.

XV, 695. a. Grotefendus ἐκ γῆς [μὲν ἄνδρα] χρὴ κατιδεῖν πλόον. Alia v. apud Bergkium. Ibid. cum Cobeto supplevi τᾶ ante χαλᾶ, possis etiam χαλαῖσιν scribere, ut voluit Heckerus Philol. V p. 510. Tum εἶμεν dedi cum Cobeto, libri εν μεν et ἐν μέν. Casaubonus ἔμμεν.

Ibid. b. In nobilissimo Callistrati scolio ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω | ὥσπερ Ἁρμόδιος κ᾽ Ἀριστογείτων vix credibile est particulam καὶ elisionem passam esse, cuius rei unum tantummodo idque pessimi poetae Diogenis Laertii exemplum habeo IV, 9, 69. χ᾽ ὃ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατὰ γῆς. Fortasse igitur Ἁρμόδιός τ᾽ Ἀριστογείτων τ᾽ scribendum est. Exercit. phil. I p. 52. Alia elisae particulae καὶ exempla, item ex pessimis poetis ducta, vide apud Welckerum Museo Rhen. 1843 p. 266. In Callistrati loco κ᾽ primus edidit Brunckius. Revocavi librorum scripturam ὥσπερ Ἁρμό-

διος καὶ 'Αριστογείτων, idemque vs. 10. restitui ex cod. B. Itaque hac versus forma Callistratus usus est ‒◡ ‒◡◡ ‒◡◡ ‒◡ ‒◡. Vs. 3. *κανέτην* Cobetus, libri *κτανέτην* et *κατανέτην*. Eadem lectionis varietas in scolio 13.

Ibid. b. *φασὶν ἐσθλόν* Bergkius, libri *φασὶ τὸν ἐσθλόν*, Lowthius *φασιν*.

Ibid. e. *εἰ χρὴ τοῖς* Porsonus, *εἰ δὴ χρὴ* libri, *εἰ δὴ χρῆς* Bergkius, *ᾗ χρὴ τοῖς* Dobraeus, quod recepi.

Ibid. f. *μεγάλαν* Bergkius pro *μεγάλην*.

XV, 696. a, In Hybriae Cretensis scolio scripsi cum Hermanno *δέσποτα μνωίας* pro *δεσπότας μνοίας*, et in versu antistrophico *βασιλῆα* pro *βασιλέα*. Idem vs. 9. *κυνεῦντί τε* scripsit pro *κυνέοντι*. Lacuna absorpsit verbum a quo pendent accusativi *γόνυ ἀμόν*. Sic enim Hermannus correxit vulgatum *ἐμόν*. Sed potest locus etiam sic describi *πάντες γόνυ πεπτηῶτες ἀμὸν* | *κυνεῦντι* ◡‒◡‒◡‒◡ *δεσπόταν*, timore perculsi genua mea exosculantur, ut in strophico versu *πατέω* bisyllabum sit.

Ibid. b. *Δημόφιλος εἰς αἰδῶ τε.* Boeckhius *Δημόφιλός τις διέδωκε*, in quo *διέδωκε* verum videtur. In Aristotelis hymno post vs. 10. indicavi lacunam, nisi *κάρπον ἀθάνατον* scribendum est. Vs. 8. *καὶ γονέων μαλακαυγήτοιο θ' ὕπνου.* Ineptum ad meum quidem sensum est virtutis fructum parentibus et somno praestantiorem esse dici. Fortasse *οἴνου* pro *ὕπνου* poeta scripserat, quarum vocum frequens est permutatio. Neque repugnat, si tamen incorruptum est, adiectivum *μαλακαύγητον*.

Ibid. d. *'Αχιλεύς* pro *'Αχιλλεύς* Bergkius. Tum *ἀελίου* et *Μναμοσύνας* Diogenes, vulgares formas habet Athenaeus. Versu postremo *ἅξουσαι* Schaefer, *ἁζόμεναι* Bergk. Nullam video mutandae receptae scripturae causam.

Ibid. *βεβαίου* pro *βεβαίας* Diogenes.

XV, 697. a. *ἐπ' 'Αντιγόνῳ δὲ καὶ Δημητρίῳ φησὶ Φιλόχορος 'Αθηναίους ᾄδειν παιᾶνας τοὺς πεποιημένους ὑπὸ 'Ερμίππου τοῦ Κυζικηνοῦ, ἐφαμίλλων γενομένων τῶν παιᾶνας ποιησάντων πολλῶν καὶ τοῦ 'Ερμοκλέους προκριθέντος.* Verissime Schweigh. eundem utroque loco poetam memorandum fuisse ac proinde utrobique aut *'Ερμίππου* aut *'Ερμοκλέους* scribendum esse intellexit. At fortasse neutrum nomen genuinum est, sed reponendum *'Ερμοδότου*, quem Antigoni laudes carminibus celebrasse auctor est Plutarchus Apophthegm. p. 182 c. et de Is. et Os. p. 360 d. Atque idem hoc nomen nescio an reddendum sit Stobaeo Flor. XCVIII, 66. lyricos quosdam versus afferenti *'Ερμολόχου* nomine adscripto. Ea certe aliquanto lenior coniectura fuerit, quam Pflugkii, cui *Σιμωνίδου* reponendum videbatur, quod secutus est Schneidewinus Delect. p. 393. Exerc. phil. II p. 41.

Ibid. c. In cantilena Locrensi eos verum vidisse credo, qui vs. 4. pro *ἡμέρα καὶ ἤδη* scribi voluerunt *καὶ δή*, quod qui eam ob causam spreverunt, quoniam *καὶ δή* in fine sententiae poni non possit, immemores fuere, ut alia mittam, Aristophanis Pac. 942. *ὁ γὰρ βωμὸς θύραζε καὶ δή* et Sophoclis OC. 173. *ψαύω καὶ δή.* Exerc. phil. I p. 52. In eodem carmine vs. 1. *ἄμ'* edidi cum Bentleio pro *ἄμμ'*. Vs. 3. ante Bergkium erat *τὴν δειλάκραν* et vs. 4. pro *οὐκ ἐσορῇς* dedi *οὐκ εἰσορῇς*, quod aperte latet in scriptura cod. A *οὐκ ἐκορῇς*. Praterea fortasse vs. 2. praestat scribere *μολῆν κῆνον* pro *μολὲν* (*μόλιν* A) *κεῖνον*.

Ibid. d. *Ατταλὸς δικαστὴν καθεστάκει βασιλικῶν τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα.* Scribendum opinor *βασιλικόν*.

Ibid. e. Ter scripsi *Συρβηνέων* pro *Συρβηναίων*. Cf. ad p. 669 b. Ibid. cum Schweigh. addidi *καὶ ὅς*.

Ibid. f. sq. Matro parodus *Εὔβοιός τε καὶ 'Ερμογένης δῖοί τε Φίλιπποι.* Aut *δῖός τε Φίλιππος* scripserim aut *Εὔβοιοί τε καὶ 'Ερμογέναι*, quod commendat quem expressit Matro versus homericus Il. *κ'*, 429. *καὶ Λέλεγες καὶ Καύκωνες δῖοί τε Πελασγοί.* Vs. 5. *ᾧ καὶ τετθνειῶτι λαλεῖν πόρε Φερσεφόνεια.* Repugnant haec praecedentibus, ex quibus Cleonicum adhuc in vivis fuisse intelligitur. Videntur compluscula ante hunc versum excidisse.

XV, 698. b. *εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους* (parodicae poesios) *'Ιππώνακτα φατέον τὸν ἰαμβοποιόν· λέγει γὰρ ἐν τοῖς ἑξαμέτροις.* Scribendum erat *ἐν τόνοις ἑξαμέτροις*. Cf. Herod. I 47. *ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ.* Suidas s. v. *τόνος. καὶ τὸ ἑξάμετρον ἔπος.* « *πυθικὸν ἦν προμάντευμα ἐν τόνοις ἑξαμέτροις, οὕτω προ-*

λέγον τὴν τελευτήν ». In Hipponactis versibus fortasse πάντο-χάρυβδιν scribendum, ut voluit olim Bergkius. κακὸς κακόν scripsi pro κακῇ (om. A) κακόν cum Cobeto. Idem recte ὀλεῖται.

Ibid. d. In Hegemonis Thasii fragmento multa corrupta sunt, sed quorum nec facilis nec tuta medela est. Primo statim versu

ἐς δὲ Θάσον μ' ἐλθόντα μετεωρίζοντες ἔβαλλον
πολλοῖσι σπελέθοισι —

non credo vitio vacuum esse μετεωρίζοντες, pro quo fortasse μέγα κρίζοντες scribendum est. Vs. 6—9.

μνῆμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι
καὶ σπάνις, ἣ πολλοὺς Θασίων εἰς ὁλκάδα βάλλει
εὐκούρων βδελυρῶν ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε
ἀνδρῶν, οἳ νῦν κεῖθι κακῶς κακὰ ῥαψῳδοῦσιν.

Horum versuum primo λῆμ' ἀνέπεισε scripsi cum Iacobsio, at repugnant sequentia οὐκ ἐθέλοντα, quare praestat fortasse λῆμμα scribere lucri studium. Vs. 8. εὐκούρους Prellerus Polem. p. 77. de hominibus delicatioribus interpretatur. Non credo hoc probari posse, sed legendum suspicor οἰκουρῶν, ut paupertas Thasios otii et desidiae amantes ad navigationis necessitatem compellere dicatur. Ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε sunt Homerica. Cf. Plutarchus de an. et corp. affect. p. 502 a. συνέρρωγεν ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων. Alia indicavit Wyttenbach Bibl. crit. II 2 p. 66. Sequentia κακῶς κακὰ ῥαψῳδοῦσι non recte de sycophantis interpretatur Dobraeus Adv. II p. 354. Vs. 10. pro ἐπίθησα cod. A ἐποίθησα, unde coniecit ingeniose Iacobsius ὡς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖς σίτου χρήζων ἐποίησα. Lenius fuerit οἷς καὶ ἐγὼ μέγα τοι σίτου χρήζων ἐπίθησα. At pro μέγα requirebam μάλα. Vs. 11. αὖθις δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀποίσομαι. Ita cod. A. VL αὖθις δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀπείσομαι. Sed nolo celare lectorem, quae ingeniose olim Hermannus de vss. 9—12. ad me perscripsit: Hegemon scheint sich als einen armen Teufel darzustellen, der das verdiente Geld durchbringt und seiner Frau nur wenig davon zukommen lässt. Nach dieser Annahme dürften vs. 9 u. f. wohl so zu schreiben sein:

ἀνδρῶν δ' οἳ νῦν κεῖθι κακῶς κακὰ ῥαψῳδοῦσιν
εἷς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖς ἴσα χρήζων ἐπέρησα.
αὖθις δ' οὐκ ἔτι κέρδος ἀπώσομαι, ἐς Θασίους δὲ
μηδὲν πημαίνων, Κλυτοῖ ἄργυρον ἐγγυαλίξω.

Seine Frau scheint Κλυτὼ geheissen zu haben. Denn ἐγγυαλίξω erfordert einen Dativ, und κλυτὸν ist ein seltsames Epitheton zu ἄργυρον. Dann passt das Folgende gut. Vs. 14. Casaubonus τὸν ἀχαΐνὸν ἄρτον conicit. Ib. notabile est πεσσομένης pro πεσσούσης. Vs. 16. ὡς Φιλίων ὁρμὴν παρ' Ἀθηναίοισιν ἀείσας πεντήκοντ' ἔλαβε δραχμάς. Frustra interpretes laborant in explicanda voce ὁρμήν, pro qua fortasse ἁρμοῖ vel πρώην scribendum est. Sed etiam Φιλίων nomen vitii suspectum, ac fortasse pro ὡς Φιλίων scribendum Ἀσφαλίων vel Ὠφελίων. Vs. 17. ἐπέψω cod. A, recte vulgo ἐπέμψω, quamvis satis audacter hoc dictum est pro ἔπεμψας.

XV, 699. a. χώρει 'ς τὸν ἀγῶνα Casaubonus correxit pro χώρ' εἰς τὸν ἀγῶνα. In sequentibus Φιλίνην scripsi pro Φιλίννην. Duae huius nominis formae sunt Φίλιννα et Φιλίνη, tertia non datur.

Ibid. b. περὶ τῆς τῶν βαλανέων μάχης
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείησιν.

Sic recte iam Dalecampius scripserat pro βαλανείων, quod prorsus ineptum est. Nec sanum est ἐγχείησιν, quod ex homerico loco Il. σ', 543, quem parodia ludit Euboeus, male illatum est. Schweighaeuserus ἀγγείοισιν coniecit. Fortasse reponendum est ἐγχυσίεσσιν, cuius nominis etsi nullum exemplum est, recte tamen formatum esse docet cognatum ἐπίχυσις. Nisi fuit ἐγχεσίησιν.

Ibid. c. De Alexandri Aetoli carmine abunde dictum est Analectis Alex. p. 231. In alia omnia abit Heckeri Philol. Gott. V p. 421. disputatio, quam expendant, quibus volupe est.

Ibid. f. Aristophanes καὶ διαστίλβονθ' ὁρῶμεν | ὥσπερ ἐν καινῷ λυχνούχῳ | πάντα τῆς ἐξωμίδος. Ita Salmasius. Cod. ἐν κενω λυχνούχω. Pollux X 116. ἐν κενῷ λυχνούχῳ. Herwerdenus qui vitium loci perspexit Nov. Add. crit. p. 14. ὥσπερ εὐκέρω (εὔκερω) λυχνούχου. Fort. ὡσπερεὶ καινῶν

λυχνούχων, sive malis καινοῦ λυχνούχου, quamqum ne sic quidem locus satis intelligi potest.

Ibid. Indicante Cobeto ad Orat. de arte interpretandi p. 65. haec in cod. A ita leguntur: προειπὼν λυχνοῦχον οἴμοι κακοδαίμων φησὶ λυχνοῦχος ἡμῖν οἴχεται εἶτ' ἐπιφέρει· καὶ πῶς ὑπερβὰς τὸν λυχνοῦχον οἴχεται· εἶτ' ἐπιφέρει καὶ ἔλαθεν. Correxit partim Bergkius ad Aristoph. fragm. p. 1060. partim Cobetus.

Ibid. In Alexidis loco ὥστ' ἐξελὼν ἐκ τοῦ λυχνούχου τὸν λύχνον | μικροῦ κατακαύσας ἔλαθ' ἑαυτόν, ὑπὸ μάλης τῇ γαστρὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος προσαγαγών, pro ὑπὸ μάλης Herwerdenus Nov. Add. crit. p. 31. coniecit ὑπὸ μέθης. Forsan ὑπὸ μάτης temere et inconsulto. Substantivum μάτη recte mihi in Timonis versibus agnovisse videor apud Sextum Emp. XI 171. Vid. Philologus Gott. XV p. 331.

Ibid. φι . . . της δ' ἐν Τριόδοντι. Fortasse Φιλιππίδης δ' ἐν Τριόδοντι, ut conieci Comment. Miscell. I p. 35. cll. Photio Lex. p. 238, 5.

XV, 700. a. Alexis ἦν τις κηδεμὼν τῶν δακτύλων. Pedum digitos recte intelligit Berglerus ad Aristoph. Equ. 874.

Ibid. c. Ἀριστοφάνης. Porsonus Ἀντιφάνης, quod ipsum ego proposui Curis crit. p. 75. V. Fragm. Com. gr. III p. 57.

Ibid. Hermippi versus, qui vulgo ita legitur τῇδ' ἐξιόντι δεξιᾷ, ὦ λυχνίδιον, fortasse sic corrigendus est τῇδ' ἐξιόντι δεῖξον, ὦ λυχνίδιον, hac excedenti mihi ostende (viam). Dobraeus τί δ' εἶχεν ἐν τῇ δεξιᾷ; β'. λυχνίδιον.

Ibid. e. Verba uncis inclusa certa coniectura supplevi. V. Fragm. Com. ed. min. p. 762.

Ibid. f. Quae uncis circumscripsi addidit Porsonus e Polluce VI, 103.

XV, 701. b. καὶ ὁ Κύνουλκος — ἐμοὶ δὲ παῖ δωρόδειπνε ἀσσαρίου κανδήλας πρίω. Sunt haec Cynulci verba morae impatientis et convivium quantocius relinquere gestientis. De δωρόδειπνε inopes consilii sunt interpretes. Crediderim ἀωρόδειπνε sive mavis ἀωροδείπνῳ scribendum esse, ad multam noctem enim convivium protractum erat.

Ibid. c. ἐν τῷ προτέρῳ. Scripsi ἐν τῷ πρώτῳ.

Ibid. d. τῆς χαλκῆς εἰργασμένης Λητοῦς. Pro χαλκῆς

scriptum est χαλκοῦ. Sed librorum scripturam tuetur ipse Athen. XI p. 470 a. ἐν εὐνῇ χρυσῇ κατεσκευασμένῃ. Quae in sequentibus commemoratur platanus Delphica, eam commemorant etiam Theophrastus H. P. IV, 13, 2. et Plinius H. N. XVI, 238.

Ibid. f. μακρῶν μὲν τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν λεγομένων. Scribendum erat μακρῶς. Vide sequentia.

XV, 702. b. In Ariphronis carmine Bergkius recte fortasse ex Hoeschelii epit. scripsit καὶ λάμπει χαρίτων ἔαρι. In Sopatri qui his subicitur loco,

κρεανομοῦμαι καὶ τὸν ἐκ Τυρρηνίας
οἶνον συνόκτω λαμβάνειν ἐπίσταμαι,

neque συνόκτω a Dindorfio scriptum, neque σὺν ὀκτώ, quod libri habent, intelligo. Suspiceris σὺν ὀπτῷ scribendum esse. Sequebatur fortasse in iis quae omisit Athenaeus ὄψῳ, nisi id ipsum pro ὀκτὼ restituendum est.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

I, 11. c. Antiphanis fragmentum Cobetus N. L. p. 108. sic constituit [*πρὸς τὸ*] *συνακρατίσασθαι πῶς ἔχεις μετ' ἐμοῦ;* nescio quo metri genere.

II, 36. b. Quod in Epicharmi loco *μῶκος* pro *κῶμος* scribendum esse conieci, confirmat Alexis X p. 421 a. *φιλεῖ γὰρ ἡ μακρὰ συνουσία | σκῶψιν· ἡ σκῶψις δὲ λυπεῖ μᾶλλον ἢ τέρπει πολύ.*

Ibid. d. Quae ad h. l. de *σφαλίζειν* et *σφαλός* dixi, iis adde *ἀποσφαλίζειν* ex *Ὀρνιθοσκοπίῳ* p. 557, 1. ubi Hercherus *ἀπασφαλίζειν* edidit.

II, 38. a. Semus Delius: *εἰς οὓς (τρίποδας) τὸν οἶνον ἐξεκεράννυον.* Scribendum *διεκεράννυον*, nihil hoc errore frequentius. V. indicem.

II, 50. d. *ὁ δὲ καρπὸς τὰ μὲν ἄλλα πάντα [κεράσῳ] ὅμοιος.* Ita scribendum erat, ut vidit Lehrsius in Herodianeis p. 435.

II, 69. b. *ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν.* Hic veterum iudicio quasi terminus fuit robustae et vegetae aetatis. Cf. Aelianus apud Suidam v. *Ἀπίκιος* sive apud Hercherum fragm. 110. *ὡς μὴ ἂν πιστεύειν πέρα ἑξήκοντα ἐτῶν εἶναι.* Hinc etiam est quod Caesar Augustus, nisi fallit memoria, dicere solebat, ineptire qui medicum post sexagesimum annum consulant.

III, 78. f. *συκοβασίλεια.* Fort. *συροβασίλεια.* V. Addenda ad XI p. 500 d.

III, 94. e. *χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος ἃς ὀρύας ὀνομάζει ἐπιγράψας τι καὶ τῶν δραμάτων Ὀρύαν.* Difficile ad credendum est Epicharmum *Ὀρύαν* drama illud suum eo quo Athenaeus existimasse videtur sensu inscripsisse. Alio ducit glossa Hesychii *Ὀροῦα* (sic)· *χορδή. καὶ σύντριμμα πολιτικόν, εἰς ὃ Ἐπιχάρμου δρᾶμα.* Ubi *σύστρεμμα* scribendum videtur, f a c t i o c i v i l i s. Photius *Συστρέμματα· στα-*

σιαστῶν πλήθη. Hesychius *Συστρεμμάτων· θορύβων.* Ad scripturam nominis quod attinet, Aristarchus id *ὄρυια* scripsisse videtur, si recte intelligo Theognosti verba apud Bekkerum Anecd. p. 1333. *ἰγνύα, ὀρύα. Ἀρίσταρχος συστέλλει τὸ ᾱ καὶ ἐκτείνει τὸ ῡ καὶ προπαροξύνει ὥς φησιν Ἡρωδιανός.* E x e r c i t. p h i l. I p. 10. In Theognosti loco scribendum videtur *ὄργυια.* Apud Arcadium p. 194, 5 (219, 8) *καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἀργυρᾶ ὁτὲ μὲν ἐκτείνεται ὀξυνόμενον παρ' Ἴωσιν, ὁτὲ δὲ βαρύνεται καὶ συστέλλει αὐτό*, recte Schmidtius coniecit *ἀγυιὰ καὶ ὀργυιά.*

III, 95. d. *Συοθήρᾳ.* Revoca quod inconsulto tentavi *Συοθήραις.*

III, 106. b. *καρίδες δὲ βραχέως καὶ τευθίς.* De his vide Lobeckium ad Phryn. p. 171.

III, 109. f. Cantilenis proverbialibus ad h. l. allatis adde quam Suidas p. 97 Bekk. servavit *ἀνὰ σοὶ τάδε πάντα Λεπαργέ*, in quo *Λέπαργος* vaccae nomen est, et qua Hesychius utitur *Ἐξάγω χωλὸν τραγίσκον.*

III, 123. d. Adnotationi addere licebit haec: *Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων* Athen. IV p. 168 c. *Διόδωρος ἐν τοῖς περὶ βιβλιοθήκης* XV p. 541 e. *Ἀντιφῶν ἐν τοῖς περὶ γεωργικῶν* XIV 650 e. *Διονύσιος ἐν πρώτῃ περὶ ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας* Stephanus Byz. s. v. *Ἀγχίσης. Ἀνακρέων ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῶν* Schol. Nicandri Ther. 596. *Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων* Diog. Laert. III, 1, 5. ubi *περὶ* expungebat Fuhrius. *Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς περὶ ὑπομνημάτων* Suidas v. *Ἀλκυονίδες.* Cf. Wyttenbach ad Plutarch. p. 8 a.

IV, 137. d. In Alexidis loco Heimsoeth Comm. crit. p. XVIII corrigit

λιμὸν παρέχειν φίλοισιν, ἀλλὰ δεῖ καθ' ἓν
ἕκαστον αὐτοῖς προτιθέναι μεγαλοπρεπῶς.

IV, 141. f. *ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ.* Recte Brueknerus *ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ.*

IV, 153. a. *Σελεύκου.* Schweigh. Add. vol. VIII p. 422. *Δημητρίου.*

Ibid. e. Posidonius de Germanis *ἄριστον προσφέρονται κρέα μεληδὸν ὠπτημένα.* Müller Fragm. Hist. III p. 264.

ἀμεληδόν corrigit, voce vix recte formata. Melius esset [ὁλο]μεληδόν.

Ibid. f. κορεσθέντες δείπνου καὶ μέθης εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. Non recte dici credo κορεσθῆναι μέθης. Excidit fortasse ἐμπλησθέντες.

IV, 158. b. De βαβαὶ Μύξος proverbio, quod in annotatione attigi, v. Bergk. Annal. Marb. 1845 p. 174.

IV, 159. d. Heimsoeth Comm. crit. p. XIV. Alexidis versum ita supplet et refingit ἀλλ' οὖν πένητας εὐπατρίδας οὐδεὶς ἐρεῖ.

IV, 165. c. Axionicus Πυθόδηλος οὑτοσὶ ὁ Βαλλίων προσέρχετ' ἐπικαλούμενος. Nomen Βαλλίων, Pythodelo inditum ut homini extremae lascivitatis, cognatum est cum verbo βαλλίζειν.

Ibid. d. Post δημαγωγῶν lacunam indicare debebam. De sequentibus, quae mirifice perturbata sunt, nihil dum quod satisfaciat prolatum est.

IV, 166. c. τὰ δὲ post στρατεῖαι adiecerat iam Villebrunius, qui scripsit τὰ δ' αἱ πολυτέλειαι.

IV, 192. e. De θρῆσαι, quod Philetae restitutum ivi, cf. Lobeck. Ῥηματ. p. 6.

V, 206. d. αὐλητοῦ καὶ μάγου. Probabiliter Iacobsius conicit μαγῳδοῦ.

V, 210. f. De κατασαυλοῦσθαι, quod Posidonio restitui, v. ad XII p. 527 f. et quae in Herme Hübneri I p. 423 annotavi.

V, 211. c. γέλωτος οὖν πολλοῦ καταρραγέντος ἔμενεν ὁ φιλόσοφος καὶ τὴν λυσιῳδὸν ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύσατο. Ante ἔμενεν excidit fortasse ἄτρεπτος vel simile quid, nisi sufficit διέμενεν scribere.

V, 219. a. Oraculum εἴη μοι τὸ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος. Quaeri potest quem locum deus Corinthum inter et Sicyonem situm designare voluerit. Credo equidem indicari Teneam, vicum Apollinis cultu nobilitatum. Cfr. Zenob. Prov. III 96. εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴην Τενεήτης. κώμη ἐστὶ πλησίον τῆς Κορίνθου Τενέα, κατάφυτος. ὡς οὖν τῶν ἐν τῇ κώμῃ ὁμολογούντων μὲν Κόρινθον εἶναι εὐδαίμονα, αἱρουμένων δὲ ἥττονα κώμην ἔχειν, οὕτως εἴρηται. Haec paulo melius scripta leguntur in C. ἐπὶ τῶν ὁμολογούντων

[Κόρινθον] μὲν ὀλβίαν εἶναί τινα πόλιν, προαιρουμένων δὲ ἀθορύβως ἥττονος κώμης. ἔστι γὰρ κώμη ἐν ᾗ ἱερὸν Ἀπόλλωνος Τενεάτου. Quae sic redintegranda sunt προαιρουμένων δὲ ἀθορύβως [ζῆν] ἥττονος κώμης [ἐνοίκους ὄντας]. Situm Teneae satis accurate indicat oraculum ab Athenaeo servatum. Atque hinc ap. Stephanum Byz. Τενέα· κώμη μεταξὺ Κορίνθου καὶ Μυκηνῶν, pro Μυκηνῶν, quod nullo pacto ferri potest, scribendum Σικυῶνος. Distabat a Corintho sexaginta stadia teste Pausania II, 5, 4.

V, 221. b. κατώβλεπον, pro quo κατώβλεπα (non κατωβλέπα) scripsi, revocandum est. Cf. Lobeck. Paralip. p. 294. et Schweigh. vol. VIII p. 431.

V, 224. a. In Anaxilae loco παλαίστρας σοι corruptum est. In Timoclis fragmento quod exhibui debetur Cobeto ad Orat. p. 64.

V, 226. d. ἀλλ' οὐχὶ τιτθὰς εἰσάγουσι non mea, sed Cobeti emendatio est Lect. Nov. p. 130. qui in sqq. non suppleverat quod ego dedi, sed μείζων βλάβη οὐκ ἂν γένοιτο μετά γε.

Ibid. e. Nescio quid facias viro eximio in Diphili loco πλουσιώτατος conicienti, quamquam sic (ex mea emendatione) iam multos ante annos Dindorfius ediderat.

VI, 229. b. Quae ad h. l. de ἥγανον apud Photium et Etym. M. restituendo in Exerc. phil. II p. 11. dixi, non legerat Bernh. ten Brink Phil. Gott. VI p. 56. Recte autem eandem formam reddidit Hipponacti apud Athen. XIV p. 645 c.

VI, 235. a. In Clearchi verbis pro ἕτοιμον Müllerus Hist. gr. II p. 303. fortasse recte scripsit ἄτιμον.

VI, 241. b. Alexidei fragmenti versum postremum Nauckius Bulletin de l'Acad. de St. Pétersb. IX p. 397. ita redintegravit οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος ἂν καλῇ τις [ἄν τε μή].

VI, 250. b. τῶν Φρυνίχου. Veram nunc puto Heckeri emendationem τὸν (sic libri) Τυννίχου.

Ibid. c. οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ᾀσμάτων κατέχειν. Scribendum arbitror τὸν ῥυθμόν.

VI, 254. a. Alexidis verba sic distingui malim B. φέρε τὸν τρίτον. A. Φίλας Ἀφροδίτης. B. χαίρετ' ἄνδρες συμπόται.

Ibid. e. Diphilei fragm. vs. 2. Nauckius Bulletin de l'Acad. de St. Pétersb. IX p. 398. conicit *καὶ φίλους χὤλας πόλεις*. Vs. 3. idem *λόγῳ πανούργῳ* pro *κακούργῳ*, quod verum puto.

VI, 254. a. *χάριν γὰρ ἀποδιδόντας*. Recte Bruecknerus *ἀποδιδόντα*.

VI, 256. e. *Τρίκκης*. Rectius *Τρίκης*. Cf. Vindicias Strab. p. 156.

Ibid. f. Pro *κολακεύεσθαι* v. d. apud Schweigh. vol. VIII p. 437. conicit *βλακεύεσθαι*.

VI, 260. f. *στρατιώτας* tamen tenet Polybius.

Ibid. *τὸ δ' ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον*. Iure opinor haesit Casaubonus. Scribendum videtur *ἓν τῶν σεμνοτάτων*.

VI, 265. c. *ταῦτ' ἔχειν*. Non operarum hic error est pro *τοιαῦτ' ἔχειν*, sed sic scripseram e Polybio.

Ibid. e. Distingue *πῶς γάρ; ὁπότε —*

VI, 266. f. Eupolis *Χῖος δεσπότην ὠνήσατο*. V. Cobetum Nov. Lect. p. 156.

VI, 270. e. f. Versus anonymi poetae *τέτλαθι δὴ — λιμὸς ἀτερπής*, fortasse Metageni assignandi sunt. Cf. p. 271 a.

VI, 276. f. In Plutarchi verbis, quae ad h. l. in Anal. p. 120. tractavi, pro *ἀναδιδόντας* Coraes ad Heliod. p. * * *ἀλύοντας* coniecit.

VI, 283 f. *καὶ τὸν εἰς τὴν ἀκτὴν διαγαγόντα αὐτὴν διαπεραιοῦν*. Nullus hic locus composito *διαγαγεῖν*. Scribendum *ἀγαγόντα*, erroris originem ostendit quod statim sequitur *διαπεραιοῦν*.

VI, 284. a. In Apollonii versu Heckerus Phil. Gott. V p. 448. pro *αἰήονα* conicit *παιήονα*.

Ibid. Theocritus *ὃν λεῦκον καλέουσιν, ὃ γὰρ φιαρώτατος ἄλλων*. Corrigendum *φιαρώτερος*.

Ibid. f. *διαγενομένων*. Rectius *διαγινομένων*.

VI, 285. c. Archestratus de *ἀφρῷ* agens

κἂν τῇ περικλύστῳ
ἔστι Ῥόδῳ γενναῖος, ἐὰν ἐπιχώριος ἔλθῃ.

Postrema male intelligunt nisi aliunde advecta fuerit. Scribendum videtur *ἐὰν ἐπιχώριος ἔλθῃς*. Etiam in Rhodo, si illuc veneris, bonas apuas reperies.

Ibid. d. Corrige *οἱ μὲν ἐνταῦθα* pro *οἳ μὲν ἑ.*

VI, 290. b. In Hegesippi loco, in quo vs. 6. edidi *ἐν ἔτεσιν δυσίν*, revoca *δυεῖν* et v. Franckium in Philol. Gott. 1860 p. 444.

VI, 291. a. Recte corrigunt *εἴσομαι δ' ἐὰν λέγῃς*.

VII, 292. f. In Archedici loco servata librorum scriptura scribendum *κοτύλης τε παραναλωμένης σέσωκά μοι*.

VII, 293. d. *ἀπέπνιξ' ἐν ἅλμῃ τοῦτον εὐανθεστέρᾳ*. Praestare videtur *εὐανθεστάτῃ*.

VII, 295. a. Ad Lyncei locum *ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν* immemor fui pro *ἐπιθυμίαν* recte legi VI p. 285 f. *ὀψοφαγίαν*, quo recepto nihil in loco difficultatis est.

VII, 300. e. et 286. b. *περὶ ζῴων*. Rose Arist. pseudep. p. 296 et 306. *περὶ ζωικῶν*.

VII, 301, c. *καρδίαν τρίγωνον λευκήν*. Rondelet de pisc. p. 148—49. *καρδίαν τρίγωνον, [ἧπαρ] λευκόν*. v. Rose l. l. p. 306.

VII, 302. c. *διοιστρήσοντι* correxit iam Iacobsius, sed male versuum reliquias distinxit. Pro *δρόμον* Heckerus Phil. V 422. conicit *πόρον*; at fretum, per quod thynni ultro citroque discurrunt, recte *δρόμος* vocari potuit.

VII, 303. a. De Alexidis versu v. Dobraeum, qui conicit *οὗτος πρότερον, κεφαλήν τιν' εἰ λάβοι θύμον*, iste olim, cum pauper esset, vilissimo cibo contentus erat; nunc dives factus vel lauta opsonia aspernatur.

Ibid. b. Pro *αὐξανόμενον* malim *αὐξανομένην*.

VII, 304. c. Numenius *εἰναλίην πυτίνην*. Pro *πυτίνην* libri *πίτυνον*; malim igitur *πύτινον* ut 327 f. Compares *κίθαρος* piscis nomen a *κιθάρα* deflexum. Sed *εἰναλίην* num recte dederim pro *ἐννυχίην* dubitare licet; debebam, opinor, *εἰνάλιον*.

VII, 305. c. *νωτόγραπτα — κολίας*. De his v. Rose p. 297.

VII, 309. a. *κυπρῖνος — κέκτηται*. V. Rose p. 309.

VII, 312. c. *λάβρακες*. V. Rose p. 310.

Ibid. f. *μυξῖνον*. Schneider Hist. pisc. p. 178. *μύξωνα* e Plinio H. N. 32, 37.

VII, 316. f. μυίοις qui parum caute me scripsisse affirmat Rose p. 363. vellem causas huius iudicii explicuisset.

VII, 319. e. Archestratus ἀλλά γε χρὴ ῥίνης λόγον — ποιεῖσθαι. Fort. ἀλλά σε χρή.

VII, 320. a. Archestratus Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων. Non satisfaciunt quae de his dixi. Corrigendum videtur ἀγκυλοκώνων obliquas cristas gestantium. Cares cristarum inventores perhibentur a Plinio H. N. VII, 200.

VII, 321. b. Numenius κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας, ἄλλοτε δ' ἄλλῃ | σάργον ἐπικελσάντα. Mirum hoc et haud dubie corruptum cinclorum marinorum epitheton est, quod vide ne ἁλιδινέας scribendum sit. Idem voluit Schweigh. Vs. 2. malim ἐπεισκέλσοντα.

Ibid. d. Archestratus τὸν δ' ἀγαθὸν μαλακόν τε. Fort. ἀγανόν, quod melius opponitur τῷ σκληρῷ.

VII, 322. f. Numenius τοῖσί κε θηρήσαιο λαβὼν λελιημένος ἰχθύν. Scribendum videtur λαβεῖν cum Casaubono.

VII, 323. b. κέστραν μὲν ὔμμες ὠττικοὶ κικλήσκετε. Recte Schweigh. ὡττικοί.

VII, 328. d. V. Rose p. 298.

VII, 329. a. Νίκανδρος ἐν β' οἰταϊκῶν. Hecker Phil. Gott. V p. 425. conicit Αἰτωλικῶν.

VII, 333. d. ἡ δῖνα. De hac forma quae dixi p. 148. iis adde Hesychium Βορεασμοί· Ἀθήνησιν οἱ ἄγοντες Βορέᾳ ἑορτὰς καὶ θοῖναν (θοίναν). Ex eodem genere est τρῖγλα pro attico τρίγλη, restituendum illud ex codd. Archestrato apud Athen. p. 320 a. item κίχλα Babrio fab. 72, 19. Αἶτνα pro Αἴτνη habes apud Constantinum Porph. Them. II p. 65, 18. Βέργα pro Βέργη apud Scymnum Per. 654. πτέρνα pro πτέρνη apud Photium Lex. 469, 23. τρῦπα (non τρύπα) apud Eustath. ad Hom. p. 1069, 22. Exercit. phil. II p. 4.

VII, 336. a. καὶ ἐφύβρισα. Nauckius Bull. de l'Acad. de St. Pétersb. IX 402. κἀβρόχθισα.

VIII, 339. a. Antiphanes τοῖς κιθαρῳδοῖς — ἅπασιν οὗτος ἐπιπεφυκὼς λανθάνει. Fort. ἐπικεκυφώς.

VIII, 360. a. ἰφθίμους praecepit M. Haupt Phil. I. 366.

VIII, 375. e. In Aeschyli verbis ad δονοῦσα καὶ τρέπουσα

desidero accusativum. Fort. in sequentis initio versus posuerat poeta ἅπαντα.

IX, 376. a. Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῆς. Imo περὶ τελετῶν, de quo admonuit Müllerus Hist. gr. vol. III p. 8.

IX, 381. f. ὑπὸ πλούτου τῆς τρυφῆς, ob nimium luxum, conicit Boissonade apud Schweigh. Add. VIII p. 966.

Ibid. ἅμα ἴσως. Boissonadus εὐμούσως.

IX, 382. c. Heimsoeth Comm. crit. p. XVII. χολᾷς, εἰ τοὺς μέροπας τοὺς σούς με γιγνώσκειν δοκεῖς, quae perelegans emendatio est, at dubito propter articulum. Recte dicitur οἱ σοὶ μέροπες, non item οἱ μέροπες οἱ σοί, nisi ubi τοὺς σοὺς μέροπας aliorum μέροψιν opponas.

IX, 386. a. Alexis θερμοτέροις χαίρεις ἀεὶ | τοῖς ὀψαρίοις, ἢ τὸ μέσον, ἢ κατωτέρω; Importunum h. l. est ἀεί. Fortasse scribendum χαίρειν λέγεις.

IX, 388. d. πενταδάκτυλός τε ὢν τὸν μέσον ἔχει μέγιστον. Rose l. l. p. 290. τετραδάκτυλος, quod non video quo pacto cum ceteris conciliari possit.

IX, 390. b. Ad h. l. quae in annotatione dixi, iis adde Aelianum H. A. IV, 13. οἱ Κιρραῖοι πέρδικες — παλαμῶνται ἑαυτοὺς ἀβρώτους παρασκευάσαι — σκόροδα σιτοῦνται προθυμότατα.

Ibid. f. οὐκ ἔστι δὲ νυκτερινός. Rose p. 293. cum Schweighaeusero οὐκ delet.

IX, 392. d. ὡς κατεῖδεν Ἐρυσίχθων Δῆλον. Recte Casaubonus κατεῖχεν.

IX, 393. c. Hipparchi locus cum alio fragmento III p. 101 a. coniungendus est ad unum fragmentum in hunc modum:

οὐδέ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν οἷον ἔχουσιν
χέλλια τίλλοντες καὶ κητία δεισαλόεντα,
ἀλλὰ λοπάς μ' εὔφραιν' (leg. εὔφραν') ἢ μήτρης καλὰ πρόσωπα
ἐκβολάδος, δέλφαξ δ' (leg. τ') ἐν κλιβάνῳ ἡδέα ὄζων.

X, 402. d. Primus Antiphaneae eclogae versus ita distinguendus erat ἥδιστ' ἂν ἐσθίοις; τίνος; et tum B. εἰς εὐτέλειαν.

X, 408. a. In annotatione scrib. ἧγε — πυανέψια et b. Τοιούτων pro Τοτούτων.

X, 411. b. Ἴων δ' ἐν Ὀμφάλῃ — κἆλα καὶ τοὺς ἄνθρακας. Haec post sequens Pindari fragmentum transponenda esse videntur.

X, 412. c. Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ. Nauckius Tr. P. p. 350. ἐν τῷ σατυρικῷ Αὐτολύκῳ. Fortasse delendum est πρώτῳ i. e. ᾱ, quod ex sequente litera natum fuerit. Nam duas fuisse satyrici dramatis recensiones, vix credere licebit,

X, 416. a. πυνθανομένου δὲ τοῦ βασιλέως ὅ τι ἀπὸ τούτων ἐργάζοιτο, εἶπε Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν. Scribendum erat ἐργάσοιτο.

Ibid. c. In Alcmanis fragmento pro ἔσθειν rectius scripsissem ἐσθίεν.

Ibid. f. Philetaerus κἂν δῇ τροχάζω στάδια πλείω Σωτάδου. Ita Dindorfius pro δέῃ, quod revocandum hoc modo κἂν | δέῃ τροχάζω —

X, 421. c. Diphilus ἐμὲ μὲν οὖν ὁρᾷς πεπωκότα —. Hoc posui pro οὐχ ὁρᾷς, quod recte habet si locum per interrogationem extuleris. Vs. 2. fortasse servanda est librorum scriptura καὶ θυμούμενον. Vs. 3. recte Ἀστερίωνος restitutum videri iam indicavi. Fuit autem Asterion ille sive Asterius Gigantum unus, de quo Aristoteles apud schol. Aristidis p. 323, 9. (ed. Dind.) ἡ τάξις τῶν ἀγώνων κατὰ Ἀριστοτέλην γράφεται· πρῶτα (leg. πρῶτος) τὰ Ἐλευσίνια διὰ τὸν καρπὸν τῆς Δήμητρος, δεύτερον (cod. B δεύτερα i. e. δεύτερος) δὲ τὰ Παναθήναια ἐπὶ Ἀστερίῳ τῷ γίγαντι ὑπὸ Ἀθηνᾶς ἀναιρεθέντι. τρίτος κτἑ.

Ibid. d. Quod ad h. l. attigi Hermodoti fragmentum, alio loco Stobaeus Menandro tribuit. V. Com. gr. IV p. 324.

X, 424. c. Alcaeus κεραννύουσιν ἀφανίζουσί τε. Fortasse nihil novandum, v. Com. gr. II p. 829.

X, 430. d. ἁ δ' ἑτέρα τὰν ἑτέραν κακκεφαλᾶς κύλιξ | ὠθείτω Hecker Phil. Gott. V p. 500.

X, 435. e. ἐννέα tamen etiam Plutarchus Dion. 7. habet, nihilo minus Aristotelis numerum vitii suspectum habeo.

X, 436. b. Τιμολάου — Τιμόλαον. Theopompus sine dubio Τιμόλα et Τιμόλαν scripserat.

X, 443. a. πορνευομένων Schweighaeuseri emendatio est, libri πορευομένων, quod servavit Dindorfius. Hinc corrige adnotationem.

X, 446. b. ἀπεσκοτώθης φίλτατε σπάσας οἶνου τοσοῦτον. Videntur haec comici poetae esse, qui scripserit ἀπεσκοτώθης φίλτατε | οἴνου σπάσας τοσοῦτον.

XI, 784. c. πολλαῖς καὶ ποικίλαις ἰδέαις Nauckii emendatio est.

XI, 475. c. Euphorionis versum ἠλὲ πόθεν ποταμῶν κελέβῃ. ἀποήφυσας ὕδωρ; (sic enim pro ἠέ scribendum) ad Ποτηριοκλέπτην retulerat iam Casaubonus. V. Anal. Alex. p. 110.

XI, 478. a. Βογχορηίδος Dobraei est emend. non Lobeckii, qui voluit Κοσρoηίδος. V. Müller Fragm. hist. gr. III p. 54.

Ibid. ψυκτήριον in Hipparchi fragmento occupavit v. d. apud Schweigh. in Add. vol. VIII p. 499.

XI, 482. a. Alexis ὦ τάλαιν' ἐγὼ κακῶν. Ex his verbis coniecturam capere licebit de argumento fabulae Alexideae Ἱππεύς inscriptae; nimirum eques iste meretrici quicquid haberet vasorum abstulerat miseramque in sicco destituerat. Eodem fortasse respexit Anaxilas Athenaei XIII 558. εἷς μόνος δ' ἱππεύς τις αὐτῆς (Plangonis) τὸν βίον παρείλετο, πάντα τὰ σκεύη γὰρ ἕλκων ᾤχετ' ἐκ τῆς οἰκίας.

Ibid. d. Quod in Ephippi loco scribi volebam Διονυσίου δ' εἰ δράματ', iam Bergkius proposuerat.

XI, 483. b. In Critiae verbis corr. oper. err. τῷ pro τοῦ.

XI, 487. b. φυστὴ μαινίς ante me restituit Nauck. Phil. VI p. 416.

XI, 496. c. Ἀλέξανδρος δ' ἐν Τιγονίῳ. Cf. ad Com. gr. IV p. 554.

XI, 497. c. In ithyphallico carmine σωτήρια Heckerus Phil. Gott. V p. 423. recte ad solennia in Ptolemaei Soteris honorem acta trahit.

XI, 500. d. Damascenas tamen ficus impense laudat Iulianus Epist. 24. ut ficus Syriacae nihil iam habeant, in quo quis offendere possit. Cf. Add. ad III p. 78 f.

XII, 511. c. τὸν Ἀνανίου ὄντως ἀοράτου κατὰ δόξαν

ὄντος corrigit Bernh. ten Brink Phil. Gott. VI p. 77. in quo *ὄντως* praeivit Pursanus. Pro *Ἀνανίου* fort. *Νινύου* scribendum, de quo v. Athen. XII p. 528 c. Ceterum tota haec disputatio Clearchi ingenium redolet.

XI, 526. b. Xenophanes *τυραννείης ἦσαν ἐπὶ στυγερῆς.* Sic scribendum ex VL. Ven. *ησσα νευ στυγερῆς.*

XI, 527. e. Posidonius *ἀπὸ τῆς περὶ τἀναγκαῖα κακοπαθείας.* Probabiliter Bakius *ἀπο[ύσης] τῆς περί* —

XII, 532. f. *διὸ καὶ παρασίτων καὶ ἑταιρῶν πολλῶν* Sintenis ad Plutarchi Per. p. 318.

XII, 534. c. *ὑποδήματα — ἃ ἀπ' αὐτοῦ ἀλκιβιάδες καλεῖται.* Corrigendum esse *ἀλκιβιαδίδες* monui in annotatione, sed eodem iure possis *ἀλκιβιάδεια*, ut *σμινδυρίδεια ὑποδήματα* dicuntur a Smindyride.

XII, 535. d. *μέχρι τῶν κλείθρων τοῦ Πειραιέως.* Piraeei portuum, quos claustris munitos fuisse plurium scriptorum testimonio constat, nomina viri docti fuisse credunt Cantharum Zeam Aphrodisium. Ex his Canthari et Zeae frequens memoria. De Aphrodisio afferunt schol. Aristoph. Pac. 144. *Κανθάρου λιμήν: μέρος τοῦ Πειραιῶς, ὡς Καλλικράτης φησὶν ἢ Μενεκλῆς ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν γράφων οὕτως «ἔχει δὲ ὁ Πειραιεὺς λιμένας τρεῖς πάντας κλειστούς· εἷς μέν ἐστιν ὁ Κανθάρου λιμὴν καλούμενος, ἐν ᾧ τὰ νεώρια ἑξήκοντα, εἶτα Ἀφροδίσιον, εἶτα κύκλῳ τοῦ λιμένος στοαὶ πέντε».* Atqui apertum est omnia ad unum Cantharum referenda esse, in quo primum navalia fuisse dicit, post navalia Aphrodisium i. e. Veneris templum, post Aphrodisium porticus. Veneris templum haud dubie dicit illud a Conone in Cnidiae victoriae memoriam conditum de quo Pausanius I, 1, 4. Sed in Callicratis verbis etiam *ἑξήκοντα* corruptnm esse et res ipsa docet et ex articulo ineptissime ante *νεώρια* posito intelligitur. Itaque *ἑξῆς* scribendum suspicor, sed ita ut in reliquis literis *κοντα* templi vel aedificii nomen latere videatur, quod proxime a navalibus abfuerit. Tertius Piraeei portus, sublato Aphrodisio, fuit fortasse quem *κωφὸν λιμένα* dixit Xenophon Hell. II, 4, 31. Exercit. philol. I p. 39.

XII, 541. a. *Δοῦρις δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα.* Hüllmann *ἐν τῇ τετάρτῃ.* Cf. Müller Hist. gr. II p. 479.

XII, 544. b. *τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν ἀξιοῦντες.* Vereor ne vitium lateat.

XII, 545. a. *τὸ θεῖον τιμῶντες.* Cf. p. 363 b.

XII, 547. f. Antigonus Carystius *ἃ δὴ πάντα ἐφαίνετο λόγου μὲν ἀλλότρια καὶ φιλοσοφίας* (malim *λόγου μὲν καὶ φ. ἀλλότρια*) *εἶναι, τρυφῆς δὲ καὶ περιστάσεως οἰκειότερα.* Ad *περιστάσεως* desidero *μεγαλοπρεποῦς* vel simile quid, vix enim *περίστασις* per se de magnifico apparatu accipi potest.

XII, 550. a. *Νύμφις — ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας.* Müller Hist. gr. III p. 15. *ἐν τῷ ιβ'.*

Ibid. f. *καὶ Πύθων δ' ὁ Βυζάντιος ῥήτωρ, ὡς Λέων ἱστορεῖ.* Müller Hist. gr. II p. 329. tentat *ῥήτωρ [ἢ Λέων], ὡς Λέων ἱστορεῖ.* Aliter Bernhardy ad Suidam v. *Λέων.* In sqq. pro *στασιάσωμεν* malim *στασιάζωμεν* propter *ὁμονοῶμεν.*

XII, 551. f. Lysias *ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς* (*αὐτοὶ?*) *τοὔνομα θέμενοι πρέπον μὲν ταῖς αὐτῶν τύχαις.* Scribendum *πρέπον μέντοι ταῖς.*

XIII, 567. f. *τούτων τῶν ἑταιρῶν καὶ Ἄμφις μνημονεύει.* Hoc non verum esse docebit subiectum Amphidis testimonium. Scribendum videtur *πλουσίων τῶν ἑταιρῶν*, quod Amphideae eclogae argumentum egregie commendat.

XII, 569. b. In Xenarchi ecloga vs. 11. nondum emendatus est

μηδὲ δι' ὀπῆς κάτωθεν εἰσδῦναι στέγης.

In quo *στέγης* explicare frustra conatus sum Com. gr. III p. 618. Scribendum erat *στενῆς*, dicit angustam cellae subterraneae fenestram.

XIII, 572. c. Ephippus fortasse scripserat *ἀλλότριον ἐλθὼν ὄψον ἐσθίῃ μάτην.* Cf. Menander Com. gr. IV p. 119. *διπλάσια γοῦν ἔσθει μάτην.*

Ibid. d. *ἑορτὴν τὴν ἑταιρίδεια.* Malim *ἑταιρεῖα*, i. e. Iovis *ἑταιρείου* sacra; *ἑταιρίδεια* ad *ἑταιρίς* referendum esset.

Ibid. e. *Κλεάνθης ἐν τοῖς Μυθικοῖς.* Müller Hist. gr. III p. 11. probabiliter *Νεάνθης* corrigit.

XIII, 573. a. Verba *μὲν Λυδίας* suspectavit etiam Schweig-

haeuser *Μεναλίας* coniciens; melius fuerit *Μενεδηίας*, at sufficit fortasse *Μενελυδίας*.

Ibid. d. *Ζηνοφάνης*. *Ξενοφῶν* latere putat cum Schweighaeusero Dobraeus.

XIII, 576. b. *οἱ Πρωτιάδαι καλούμενοι*. A *Πρῶτος* nisi a poetis formari non potest patronymicum *Πρωτιάδης*. Fort. *Πρωτίδαι* scribendum.

XIII, 578. a. *κωλύσει* praecepit Dobraeus.

Ibid. d. *ὅπου περ* Dindorfii coniectura est pro *ὅπου*. Dobraeus *ὅπου δέ*.

XIII, 579. c. *μετὰ ταῦτα κτλ.* Haec a praecedentibus separanda sunt; apparet novam historiolam narrari.

Ibid. *διαλιποῦσα δ' ἡτέρα*. Fortasse verum est quod olim conieci *διαλιποῦσα δ' ἡμέραν* vel *διαλιποῦσα δ' ἠρέμα*.

Ibid. e. *πάρεργον δ' ἐπεκράτησε*. Interposui *δ'*.

XIII, 580. c. *ἐπεὶ προέβη τοῖς ἔτεσιν ἡ Γνάθαινα*. Cod. B *τοῖς ἔτεσι Γνάθαινα*. Itaque valde probabilis est Piersoni emendatio *ἐπεὶ δὲ προὔβη τοῖς ἔτεσι Γνάθαινα*.

Ibid. *αὐτὴν ἐξίναι*. A *ἐξεῖναι*. Dobraeus *αὐτὴν ἐσιέναι*.

XIII, 582. a. *κοῖλον* voluisse videtur etiam Dobraeus.

XIII, 583. b. Dobraeus *ἀλλὰ κοτύλας τις ἐ. μοι τέτταρας*.

XIII, 589. d. In Platonis epigrammate e Diogene Laertio vs. 4. scribendum *πρωτοπλόου*.

XIII, 593. f. *Δίυλλος*. Cf. Müller Hist. gr. II p. 261.

XIII, 594. c. *ὥς φησι Μενέτωρ*. Heckerus offensus nomine *Μενέτωρ* Phil. Gott. V 426. *ὥς φησιν Ὀνήτωρ* conicit; poterat facilius *Μενέστωρ*. V. Theophrastum Hist. Plant. V, 9, 6. Sed nihil mutandum est.

XIII, 596. e. *Νύμφις ἐν Περίπλῳ Ἀσίας*. Müller Hist. gr. III p. 16. *Νύμφις ἐν β' περὶ Ἡρακλείας*.

XIII, 598. e. Hermesianax:

εἰσόκε σοὶ δαίμων, Εὐριπίδη, εὗρετ' ὄλεθρον
Ἀμφιβίου στυγνῶν ἀντιάσαντι κυνῶν.

Ita ex Hermanni coniectura scripsi pro *ἀμφὶ βίου*. Nunc dubito de emendationis veritate scribendumque conicio *εὗρετ' ὄλεθρον ἀντὶ βίου*.

XIII, 599. d. Personata Sappho:

ἐκ τᾶς καλλιγύναικος ἐσθλᾶς
ὁ Τήιος χώρας ὃν ἄειδε τερπνῶς
πρέσβυς ἀγανός.

Ita libri. *ὁ* non delendum, sed ad primum versum trahendum est, *ο ἐκ τᾶς* i. e. *ὠκ τᾶς*. Articulus necessarins est.

XIII, 600. f. *καὶ ἐκδοῦναι — εἰς τὰς διατριβάς*. Heckerus Phil. Gott. V p. 499. haec ita sibi correxisse videtur *καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον, ἔχοντα καὶ περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν τοιαύτην μοῦσαν τὰς πλείστας διατριβάς*.

XIII, 601. e. Pindarus *κηρὸς ὣς δαχθεὶς ἕλᾳ ἱρᾶν μελισσᾶν τάκομαι*. Ita nunc Bergkius haec scripsit pro *ἐλαιηρᾶν*, in quibus *ἕλᾳ* praeivit Ahrens, libri *ἐλεηράν*, quod fortasse *ἕλᾳ ἠρ[ιν]ᾶν* scribendum est.

XIII, 603 — 604. In Ionis fragmento praeterea ionismos his locis requiro. Lit. f. *φαντὸς δὲ — ἐποίησε*. Pag. 604 a. *σύ γε εἷς — οὔ κε ἔτι*. b. *οὐδὲ ὁ ποιητής — ἐποίησε — χεῖρόν κε ην*. Lit. c. *ὡς δὲ ἦν*. Lit. d. *ἔπρησσε*. Neque incorruptum videtur *ὡς ἄν τις εἶς*.

XIV, 623. a. Verba *λέγεις μάγειρον ζῶντα* per interrogationem efferenda esse indicavit etiam Dobraeus.

XIV, 633. a. *διὸ καὶ οἱ ποιηταὶ διετέλουν προσαγορεύοντες οὕτω τὰς ᾠδὰς «γλυκυτάτων ὕμνων πρύτανιν» καὶ «μέλεα μελιπτέρωτα Μουσᾶν»*. Hoc dicere videtur scriptor, Lacedaemonios in magno pretio habuisse lyrica carmina, ideoque eorum poetas exquisitis laudibus extulisse. Ex quo apparet allata exempla non Pindari esse, ut statuit Dindorfius, sed poetarum laconicorum. In altero exemplo nihil mutandum videtur, eadem audacia dictum est *μέλεα ἀνθεσιπότατα*, quod ridet Antiphanes Com. gr. III p. 321.

XIV, 637. e. *ὥστε νομίζειν τριῶν κιθαριστῶν ἀκούειν διαφόρως ἡρμοσμένων*. Pro *κιθαριστῶν* scribendum videtur *κιθαρῶν*, nisi post *κιθαριστῶν* excidere verba *καὶ κιθαρῶν*.

XIV, 638. b. Ametoris nomen restituerat iam O. Müller Dor. II 370.

XIV, 640. f. Archippi locum Dobraeus ita constituit: *ἰτρίοις | ἄλλοισί τ' ἐπιφορήμασιν γέμουσα*.

XIV, 642. b. Anaxandrideae eclogae vs. 3. Nauckius Bull.

de l'Acad. de St. Pétersb. IX p. 591. ita corrigit: οὐ δ' εἰ γέγον' ὄντως οἶδ' ἐγώ.

XIV, 645. c. Hipponax οὐ τηγανίτας σησάμοισι φαρμάσσων. Recte Bernh. ten Brink οὐκ ἠγανίτας, v. supra Add. ad VI p. 229 b.

XIV, 679. d. Corr. Αἰγίδιον pro αἰγίδιον.

XIV, 699. b. Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς — ποιήσας ἐλεγεῖον. Postremam vocem recte de epigrammate interpretatur Hecker. Vs. 8. verum nunc puto ἀτηρῇ σὺν κακοδαιμονίῃ et vs. 11. τοῖα Συρηκοσίοις καὶ ἔχει χάριν.

SUPPLEMENTUM

CORRIGENDORUM ET ADDENDORUM.

III, 86. a. Sophron μελαινίδες γάρ τοι νησοῦντι ἐμὶν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος. In his νισοῦνται quod proposui praecepit Dobraeus, nisi quod νησοῦνται vel νεισεῦνται coniecit.

IV, 131. e. In Anaxandridis loco τέττιγες ὀποί pro τέττιγες ὀπτοί reponendum esse conieceram ego iam ad Euphor. p. 84. Moneo ne quis me de alieno liberalem fuisse arguat. Idem postea coniecit Dobraeus, maluit tamen ὀπός.

V, 217. e. Fugerat me de Athenaei loco disputatio Ritschelii in commentatione de Agathonis poetae tragici aetate p. 13. (Opusc. philol. I p. 424), ubi refutato, cuius supplementum recepi, Casaubono impeditissimum locum ita fere restituendum conicit: Περικλῆς δ' ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. [ἐπ'] ἄρχοντος Ἐπαμείνονος· [ἀφ' οὗ ἔτεσιν ὀκτὼ πρότερον τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Περδίκκας διαδεξάμενος βασιλεύει ἕως Πεισάνδρου·] ἐφ' οὗ τελευτᾷ τε Περδίκκας καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος διαδέχεται. Sed vide ipsum inventi rationes docte et acute explicantem.

VI, 232. f. Quod in oraculo conieci αὐτοῖσι τεθρίπποις

pro αὐτοῖσι σὺν ἵπποις, etiam nunc verum esse puto, quamvis Homerum αὐτῇ σὺν πήληκι et similia dixisse me non fugiat.

VIII, 313. c. Ad h. l. quae annotavi tetro sphalmate depravata sic scribenda sunt 'Imo πείσει, ut voluit iam Cobetus Mnem. VII 157. Ibid. e.'

X, 454. d. Agathonis vs. 5. in Ven. ita scriptus legitur ὅπερ δὲ τὸ τρίτον ἦν τελευταῖον πάλιν. Ad τελευταῖον desidero articulum. Fortasse igitur scribendum est ὅπερ δὲ τὸ τρίτον, ἦν τὸ λοίσθιον πάλιν, quemadmodum in Euripidis loco, quem expressit Agatho, habes τὸ λοίσθιον δὲ τῷ τρίτῳ προσεμφερές.

XI, 485. f. In annotatione post 'non' excidit 'recte'.

XII, 524. a. Ad ea quae ex Heraclide Pontico de gergithibus apud Milesios traduntur, comparanda sunt quae leguntur apud Suidam v. ἀπωλεύτων· τὰ τέκνα αὐτῶν ἀθροίσαντες εἴς τινα ἅλω καὶ ἵππων ἀγέλην ἐπελάσαντες ἀπωλεύτων, μάλα ἀνοίκτως διέφθειραν. Haec Aeliani esse et ad gergithum internecionem spectare intellexit Rasmus apud Hercherum Aeliani fragm. 135. et in Hübneri Herme vol. I p. 448.

In oraculo ibid. lit. c. servato, si integrum apposuit scriptor, ut videtur sane, scribendum κἀμοὶ γεργίθων τε φόνος μέλει ἀπτολεμίστων.

Ibid. f. Callias vel Diocles scripsisse videtur

τί γὰρ ἡ τρυφερὰ καὶ καλλιτράπεζος Ἰωνία
λέξον ὅ τι πράττει.

Libri εἶφ' ὅτι πράττει. Hesychius Λέξαι· εἰπεῖν. Dobraeus εἰπὸν ὅ τι πράττει, qua forma antiquae poetam comoediae usum esse non credibile est.

Ibid. Hermippus

χαῖρ' ὦ διαπόντιον
στράτευμα, τί πράττομεν;

Ita e Dobraei emendatione edidi pro πραττομένων. Rectius fuerit τί πράττεις, ut τὸ μὲν sit dittographia sequentium verborum τὰ μέν, ων autem per errorem illatum sit.

XII, 525. d. In Democriti Ephesii verbis καταπέπασται pro καταπέπλασται scribendum esse, iam Dalecampius monuerat.

Ibid. e. Frustra et ego et Hermannus tentavimus metroque adstrinximus proverbium apud Plutarchum *οὐδὲ εἷς εὐεργέτῃ βοῦν ἔθυσεν ἀλλ' ἢ Πυρρίας*. V. Heraclidem Polit. 38 p. 28. ibique Schneidewinum.

XII, 534. e. Pro *Θρασύλλου* scribendum *Θρασύλου* et in sequentibus *Θρασύλῳ* et *Θρασύλον*.

XII, 554 e. Pro *Θράσυλλὸς* scribendum *Θρασύλος*.

XIII, 561. a. In Euripidis loco, quem in annotatione p. 259. tractavi, scribendum videtur *οὐδ' εἷς ὀνείρων ἀδεὴς ἀνθρώποις μολεῖν*, ubi *εἷς ὀνείρων* dictum est ut *εἷς ᾅδου* et similia.

XIII, 587. c. *Φιλέταιρος ἐν Κυναγίδι*. De titulo fabulae dixi Com. graec. III p. 294. Fortasse tamen verum est, quod h. l. PVL habent, *Κυναιγίδι*, dignum scorto nomen, comparandum illud cum *κυναλώπηξ* et similibus.

XIII, 598. b. In annotatione ad h. l. p. 284, 3. pro *γῆρας* corrigendum *γηράς*.

XIII, 603. b. *ο Κρατερὸς ἐκέλευσε τὸν παῖδα καταφιλῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον.* Dutheilius *ὁ Χάρων*.

XIV, 634. b. *ταῖς ναυσὶ κυαθίζειν*. Haec ita interpretatur Dobraeus Adv. II p. 356. haurire mare navibus demersis, deinde in aerem sublatis ut e cyatho vinum.

XIV, 654. e. Dobraeus in Antiphanis fragm. vs. 2. coniecit *σπάνιον ὄν τι χρῆμα* pro *σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα*, quod probandum videtur.

Ibid. f. Alexidis locum Dobraeus ita refingebat

καταφαγεῖν αὐτὸς τοσοῦτον ἀργύριον οὐκ εἶχον ἄν,
οὐδ' ἂν εἰ λαγώς, μὰ τὴν γῆν, καὶ ταὼς κατήσθιον.

XIV, 663. b. Recte Dobraeus in *τὰ μάλιστα* latere statuit nomen a verbo *μάσασθαι* fluens.

XIV, 664. a. *Μάχων δ' ὁ Σικυώνιος τῶν μὲν κατὰ Ἀπολλόδωρον εἷς ἐστὶ καὶ αὐτός* — Post *Σικυώνιος* excidisse opinor *ὅς*. Interrupta oratio rursus excipitur verbis *ἐποίησε δέ*.

XIV, 665. b. In Platonis Laconibus revocanda videtur librorum scriptura *παράχεον βαδίζων*.

XV, 679. b. *συνίλλεται*, quod in Eubuli fragmento pro *συνίλλεσταί τε* reposui, praecepit Schweighaeuserus.

XV, 688. c. 'Athenaei locus manifesto mutilus. Sensus fuisse videtur, a diversis formis *μύρον* et *σμύρον* fluxere *μύρρα* et *σμύρνα*, vel potius *μύρον* et *σμύρνον* a *μύρρα* et *σμύρνα*.' Dobraeus.

XV, 699. d. *ἄλλος δὲ ἐλάνην, ὃ δέ τις ἐλάνας.* Aut scribendum *ἄλλος δέ τις ἐλάνας*, aut *ἐλάνην* corruptum est.

XV, 700. e. *τὸ παρὰ Θεοπόμπῳ ὀβελισκολύχνιον.* Non recte haec Müllerus Hist. gr. I p. 329. ad Theopompum Chium rettulit. v. Com. graec. II p. 794.

Praeterea Anal. crit. 160, 11. a. f. corrige *λῷστε* et p. 277. ult. *αἰχμαλώτων*.

INDICES.

I. INDEX GRAECUS.

Α

Β

Γ

Δ

E

Z

H

Θ

I

K

Π

Ρ

Σ

Τ

II. INDEX LATINUS.

III. INDEX SCRIPTORUM.

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
0021142092